

Fol. 02
34

Folyó. 09
~~38.~~

308.625

A CSALÁDI KÖR

1875

Boldog
ujévet
kiván!

308.625

M.ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

1-ső szám.

Január 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Orszá-g-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
							kelte	nyugta	
						óra perc		óra perc	
Jan.	3	Vasárnap	C Genovéa szüz	C Dániel	22 F 31 Anastasia	26	7 50	4 19	
	4	Hétfő	Titus püspök	Izab	23 10 vértanu	27	7 50	4 21	
	5	Kedd	Telesfor pápa	Simon	24 Kar. el. böjt. v.	28 Szadducz k.	7 50	4 22	
	6	Szerda	Vizkereszt	Vizkereszt	25 N. Karácson	29 Jáfet	7 49	4 23	
	7	Csütörtök	Bálint	Bálint	26 Ist. sz. Anyja	1 Sebat, Ruch.	7 49	4 24	
	8	Péntek	Szörény ap.	Fodor	27 Istv. vért.	2	7 48	4 26	
	9	Szombat	Julián vért.	Erős	28 200 vértanu	3 Sabb. Bo.	7 48	4 27	

V i d é k i t á r c z a.

Nagy-Károlyban az ottani nőegylet deczember 21-dikén a mult év farsangján tartott társas vacsorájához hasonló estélyt rendezett. A közönséget pompadourhajékkal s rococo öltözetben megjelent pinczérnök, korcsmárosnék és gazdasszonyok szolgálták ki. A terem üvegházi növények érdekes csoportosítása mellett kitünő izléssel volt berendezve. A „pinczérnök“ ügyességének legjellemzőbb tanujele az, hogy a farsangon tartott társasvacsorán, 680 vendég jelenléte mellett 1700 frt volt a jövedelem, ez alkalommal pedig 242 vendég után 1000 frtot meghaladta a bevétel. Az estély rendezésében legtöbb elismerés gróf Károlyi Victorné egyleti elnöknőt illeti, ki az eszme sikeres valóításában a legélénkebb részvételt tanusította. A gazdasszonyok között legtöbb érdemeket Schik Ferenczné és Horváth Dénesné asszonyok szereztek; továbbá Szögyény Istvánné urnó, s Bornemisza Ilon kisasszony. Az ottani nőegylet 1600 frt alaptökével a mult évben alakult meg, s a jelen perczben 6000 frt alaptökével bír, és az év folyamában 2500 frtot segélyezésre használt fel.

Veszprémben mult szombaton nagy hangverseny volt a helybeli nemzeti kaszinó könyvtára javára. A budapesti dalkör tizenhat tagja, köztük ifjabb Huber Károly és dr. Károlyi Gyula működtek közre e hangversenyben, mely Veszprém legdiszesebb közönségét hozta együvé. Hangverseny után táncz volt, mely reggeli két óráig tartott.

A dévai paedagógiai kör, szegény tanulók fölsegelésére felolvasási estélyeket rendez, harmincz krajczáros belépti díjjal. Az első karácsony másodnapján volt, melyen természettudományi felolvasást tartott, mig Csonka Lajos a víz vegytanából néhány tanulságos kísérletet mutatott be. Zenei és énekrészei is, voltak, melyekben — az ifjusági dalárdán kívül — a Barcsay kisasszonyok (Barcsáról), Lázár L. kedves leányai s Miklós Lajosné urhölgy is közreműködtek. A nőegylet élén Barcsayné Bruckenthal bárónővel, s a kaszinó tagjai szintén támogatják e jóczélú estélyeket.

Nagy-Ovártt a „Hildegard“ című nőegylet, mely a városi szegényeket buzgón segízezi, a városház disztermében jótékony czélú hangversenyt adott. A műsort Nedeczky Izabella urhölgy állítá össze, ki leányával, Eleonóra kisasszonynyal nyitá meg az előadást, Vestmeyer „Császár-nyitány“-ával, zongorán négy kézre. Játékuk nagy tetszésben részesült, valamint Kuntze „Nur nicht ängstlich“ vig kara is, melyet az akadémiai énekkar adott elő. Az élvezetes előadásokat vidám táncz követte. Az egyleti urhölgyek, köztük Simon Gyuláné alelnöknő, Őzhegyi Sándorné ellenőrnő stb. folyvást fokozták a kedélyes mulatságot, mely reggeli hat óráig tartott.

Váczott karácsony másodnapján a színház javára műkedvelői előadás volt, melyet Várföldi Elek rendezett, ki az „Elké-

nyeztetett férj“-et játszá s „A kardalnok“ magánjelenetét énekelte; a dalkör három karéneket adott elő.

A kaposvári műkedvelők második előadása nagy jövedelmet hozott; „A szép marquisnő arczképei“ című vigjátékban nemcsak R. Szokolai Hermin urhölgy keltett nagy érdekeltséget, hanem báró Geramb Józsefné is, a hangversenyi részletek is jól sikerültek s előadás után táncz volt.

A debreczeni színházban 50 éves jubileum fog tartatni e hó 15-dikén. Ridley Kohne ottani zenetanár ugyanis 1825-dik évi január havában lépett föl először nyilvános hangversenyben Veszprémbe, szülővárosában, hol a híres Ruzsicska tanítványa volt. Ridley tisztelői most, a művész első fellépésének 50-dik évfordulati napját egy zeneünnepélyvel fogják megülni, s e végből a nevezett napra a színházban érdekes hangversenyt rendeznek.

Vidéki vegyesek. A szarvasi nő-egylet január 9-dikén tombolajátékkal összekötött tánczvigalmat rendez. — A sárospataki főiskola ifjusága január 23-dikán zártkörű tánczvigalmat tart, az ifjusági betegsegélyző-egylet javára. — Boros Mária kisasszony a pápai postahivatal gyakornoka, jó sikerű postakezelői vizsgálatot tett le a győri postafőnökség előtt. — Selmecezen Balog Alajos szintársulata meglehetősen jó társulatával eléggé szép közönség előtt működik. Ezzel fényesen megvan czáfolva az a némelyek által terjesztett hír, hogy Selmece városban magyar szintársulat számára nincs közönség.

Különfélék.

*** (Az 1874-diki év nevezetesebb magyar halottjai.) Januárban W y s o c k i, a lengyel és magyar szabadságharczok egyik legkiválóbb alakja, Párisban halt meg. Dr. Hermann A. egyetemi tanár és egyik közkedveltségü orvos. Kuttner Sándor, kinek földrajzi és történelmi vezérfonalait annak idején az iskolákban sokat használták. — Februárban T ö r ö k János, a kitünő publicista és a „P. Napló“-nak egykori szerkesztője. Dr. Csacsakó Imre, veterán jogtudós, akadémiai tag és a jogirodalom terén elsőrendű tehetség. Gr. L á z á r Kálmán, jeles írónk. B. P e r é n y i Aladár szép képzettségü mágnás, ki irodalommal is foglalkozott. M é r e y Károly, volt városi főispán, N a g y Jenő 48-as honvédezt. U r b a n o v s z k y Jusztin legfőbb ítélő táblai ülnök. P e r g e r Ignác, a főváros egyik igen tekintélyes polgára. — Márcziusban: F a b ó András, a magyar tudományos akadémia tagja, kitünő író. G y e r g y a y Ferencz tudós nyelvész, több nyelvészeti munka szerzője. K u b i n y i Ferencz, egyik legtevékenyebb tényezője és pártolója hazai mozgalmainknak. N y i l a s

TARTALOM-JEGYZÉK

„CSALÁDI KÖR”

1875. évi folyamára.

Költemények.

Prológ, *Várady Antal* 1. sz.
Úlj le csak mellém, *Szabó Endre* 2. sz.
Egy sir, *Kiss József* 3. sz.
Fényből, árnyból, *Huber Zsigmond* 4. sz.
Szemeid majd, *Lauka Gusztáv* 5. sz.
Dalok szeretetből, gyűlöletből, *Darmay Viktor* 6. sz.
Merengés, *Rudnyánszky Gyula* 7. sz.
Hirt akartam küldeni . . . angolból *Erődy Béla* 8. sz.
Megöltek egy legényt, népballada *Aigner Lajos* 9. sz.
Népdal, *Bercsényi Béla* 9. sz.
Egy szenvedő barátnémhoz, *Fanny* 10. sz.
Tantaluszgróf, *Vay Sarolta* 11. sz.
Katinka, *Ábrányi Emil* 12. sz.
Beteg ur, *Kiss József* 13. sz.
S te még mindig bizol . . . *Benedek Aladár* 14. sz.
Kórágynál, *Kompolthy Tivadar* 15. sz.
Kolostorban, *P. Tóth Kálmán* 16. sz.
Reggel, *Kerényi Frigyes* 17. sz.
A ház sirjai, *Gáspár Imre* 18. sz.
Tavaszi ének, *Tóth Ede* 19. sz.
Együtt ültünk. *Pethő Róbert* 20. sz.
A büszke lélek. *Benedek Aladár* 21. sz.
A ligetben, *Janka* 21. sz.
Ifju leány, *Szunyoghy Sándor* 22. sz.
Paramythia, *Várady Antal* 23. sz.
Jeanne d' Arc, *Kiss József* 24. sz.
Hegy és völgy, *Ábrányi Emil* 25. sz.
Rózsabokor, *Benedek Aladár* 26. sz.
Az „éj dalai“-ból, *Várady Antal* 27. sz.
Margit dalaiból, *Szabó Endre* 28. sz.
Dalok, *Partay Albert* 29. sz.
Idealis perczek, *Reviczky Gyula* 30. sz.
Oh, kérlek, távozz . . . *Prém József* 31. sz.
Isten veled, *Gáspár Imre* 32. sz.
Rózsabimbó kis kezedből, *Csengey Gusztáv* 33. sz.
A meg hasonlítás dalaiból, *Imrefy Iván* 34. sz.
Isten veled, *Darmay Viktor* 35. sz.
Egy lányka halálára, *Prém József* 36. sz.
Hajós neje, *Kiss József* 37. sz.
Gyakorta bánt, *Csengey Gusztáv* 38. sz.
Két világ, *Várady Antal* 39. sz.
Mikor meghuzták a harangot, *Tóth Ede* 40. sz.
Kedves táj, angolból. *Dániel Margit* 41. sz.
Mi vitt . . . *Csengey Gusztáv* 42. sz.
Oh, hogy össze . . . *Földváry István* 43. sz.
Halottak napján, *Lithvay Viktória* 44. sz.
Az élet komédia, *Gáspár Imre* 45. sz.

Egy Imakönyv, *Reviczky Gyula* 46. sz.
Utolsó táncz, *Ábrányi Emil* 47. sz.
Simogatod lágyan égő homlokat. *Csengey Gusztáv* 48. sz.
Esti harangszó, és a Zugligetben, *Dalmady Győző* 49. sz.
A milyen szép, *Darmay Viktor* 50. sz.
Csak egy kis csendet, *Hajnalka* 51. sz.
Dalok, *Ábrányi Emil* 52. sz.

Beszélek és hasonneműek.

Elveszett fiu, *László Mihály* 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. sz.
Más mód, más siker, *Szuppinyi Julia* 1. 2. 3. sz.
Egy nászutazás, gróf *Grabovszky Szaniszló* 4. 5. 6. sz.
Sötét éjjel, *R—r Erneszt* után *Anna* 7. 8. sz.
Örök titok, *Lauka Gusztáv* 9. 10. 11. 12. sz.
Áldás és átok, *Sümegei Kálmán* 9. 10. 11. 12. 13. 14. sz.
Az anya, *Vértessi Arnold* 13. 14. 15. sz.
Ribera leánya, *Polko Eliz* után *Kürthi Jenő* 15. 16. sz.
Mind halálíg, *Major Béla* 16. 17. 18. 19. 20. 21. sz.
A szerelem álma, *** 17. 18. 19. sz.
Ábránd és való, *Reviczky Bay Ilon* 20. 21. 22. sz.
Az ablakon át, *Szépfaludy O. Ferencz* 22. 23. 24. sz.
Greenhorn, *Kompolthy Tivadar* 23. 24. 25. 26. 27. sz.
Josephine, *Prém József* 25. 26. sz.
Czifra nyomoruság, *Vértessi Arnold* 27. 28. 29. sz.
A stambuli tündér, *Benkovich Sándor* 28. 29. sz.
Az első viszály, *Kiss Elek* 30. 31. sz.
A jegyesek, *Benczur Zsuzsánna* 30. 31. 32. 33. sz.
Egy delnő tréfája, *Németh Ignác* 32. 33. 34. 35. sz.
A 15-dik számú szoba, *Timothé Trüm* 34. sz.
Az utolsó parthie, *Tompa Kálmán* 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. sz.
Egy huszennyolcz éves öreg ember, *Tóth József* 36. 37. 38. 39. 40. 41. sz.
A védangyal, *Lauka Gusztáv* 42. 43. 44. 45. sz.
Kamélia, *Térey Mária* 42. 43. 44. sz.
A ketreczbe zárt költő, *Sacher-Masoch* 45. 46. sz.
Egyetlen orvosság, *Szegfi Mór* 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. sz.
Egy fényes pálya sötét kezdete, *Kiss Elek* 50. 51. 52. sz.
Szilveszter-est, *Tátikától* 52. sz.

Történelmi és életrajzok.

Sipos Antal, arczképpel, Szerk. 3. sz.
Tóth Ede, arczképpel, Szerk. 7. sz.
Demoulins Lucie, 7. sz.
Joachim József, 8. sz.
Jókai Mór, arczképpel, Szerk. 11. sz.
Telepy Károly, arczképpel, Szerk. 15. sz.
Beethoven Lajos, 16. sz.

Coburg Luiza hercegnő, arcképpel, Szerk. 19. sz.
Tannerné Szabó Róza, arcképpel, Szerk. 23. sz.
Káldy Gyula, arcképpel, Szerk. 27. sz.
Tréfort Ágoston, arcképpel, — i — r. 33. sz.
Báró Szentkereszty Stephanie, arcképpel, Szerk. 38. sz.
Bischitz Dávidné, arcképpel, Szerk. 43. sz.
Bója Gergely, arcképpel, — i — r. 47. sz.

Ismeretterjesztő és irányezikkek.

Egy nagynéne farsangi levelei, Szerk. 1. sz.
A marorik társadalmi élete, *Dengi János* 1. sz.
Tenger fenekén, Szerk. 2. sz.
A délafrikai gyémántmezőkön, 3. 4. sz.
Farsangi levelek, Szerk. 4. sz.
Valami a házasságról, *Mende Bódog* 5. sz.
A csók története, *Kiss Elek* 5. sz.
Idegen nyelvek taníttatása, *György Aladárné* 6. sz.
Parányi pusztítók, 6. sz.
Igaz és hamis ékszer, 8. sz.
Rokonszenv, ellenszenv, *Szabó Endre* 9. sz.
Konstantinápolyi élet, 9. 10. 11. sz.
Egy kis számvetés, Szerk. 10. sz.
A nevetésről, *Pap Károly* 12. sz.
A nőnevelés az országgyűlésen, Szerk. 12. 13. sz.
Husvétji szokások, 12. sz.
A harisnya, *Mende Bódog* 13. sz.
Kívül és belül, Szerk. 14. sz.
Egy költő háztartása, 15. sz.
Történeke-e még csudák a földön? 16. sz.
Hogyan esik meg a csuda? Szerk. 17. sz.
A hetedik nagy hatalom, 17. sz.
Jóság, 18. sz.
Észak-Németországi uti emlékek, *Lengyel Dánielné* 18. 19. 20. sz.
A részvét, *Jánki György* 20. sz.
Három czári kastély, 21. sz.
Az anya, *M. Kalocsa Róza* 21. sz.
A gyöngédség, 22. sz.
Vallásos kegyelet és babona a törököknél, *Erödi Béla* 22. sz.
A galamb, 23. sz.
Egy kis csevegés a rózsáról, *Dengi János* 24. sz.
A remény, *Jánki György* 24. sz.
Mit mindent nem esznek az emberek, 25. 26. sz.
A feleség, Szerk. 25. 26. 27. sz.
A római társaságból, *Prém Jóssef* 28. sz.
A rovarok léhütője, 28. sz.
Párisból, 29. sz.
A fürdői élet, 29. sz.
Cseveges Rómából, 30. sz.

Királyleány és kereskedő 30. sz.
Fölujult emlékek, *Reviczky Bay Ilon* 31. sz.
Az ember, 31. sz.
A haza boldogsága 32. sz.
Grönlandi nyári élet, 32. sz.
Budakeszi csendélet. *Szentesi* 32. sz.
A pénz, 33. sz.
A postagalamb, 34. sz.
A hercegovinai zendülés színhelyéről, 34. sz.
Egy anya levelei, 35. 36. sz.
A kamélia, 35. sz.
A zilli havasokon. 36. sz.
A leányok neveléséről, 37. sz.
Képek Felső-Magyarországból, *Dolinay Gyula* 37. 38. 39. 40. 41. sz.
Keleti életképek, 39. sz.
A nő a háztartásban, 39. sz.
A gyermekvilágból, 40. sz.
A teremő remeke, Szerk. 41. sz.
Téli élet a Néwa partján, 42. sz.
A napamasszony, 42. 43. sz.
Másokért a magunk érdekében, *Mende Bódog* 44. sz.
Uti vázlat, *Reviczky Bay Ilon* 44. sz.
A kandalló mellett, 45. sz.
Küzdés egy kigyóval, 45. sz.
Az agráról, *Kemenesi S. L.* 45. sz.
A francziák és a franczia nők, 46. sz.
Szellemidézési nyegleség Amerikában, 46. 47. sz.
Az udvariasságról, Szerk. 48. 49. 50. sz.
A betegség ismertető jelei kis gyermekeknél, *Kemenczky Kálmán* 48. 49. 50. sz.
Egy magyar hősnő, *K. N. J.* 51. sz.
Egy nap a Vezuvon, 51. sz.
Az első olvasmányok, *dr. Günther Antal* 52. sz.

Azonkívül minden számban:

Egy hét története.
Gazdasszonyoknak.
Budapesti hírvivő.
Nemzeti színház.
Mindenfélék.
Divattudósítás.
Szám-, szó- vagy sakkrejtvény.
A rejtvényfejtők névsora.
Heti naptár.
Vidéki tárcza.
Megbízások tára.
Szerkesztői nyilt levelek.
Hirdetések.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

1. SZ.
Január 3-dikán
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Egy nagynéni farsangi levelei.

I.

Kedves hugom! Oly nagyon megörvendeztetek kedves so-
raid! Különösen a bizalomért, melylyel ilyen kényes ügy-
ben én hozzáam, a koros nőhez, a ki bizony már meglehetősen
kiokultam a táncból, tanácsért fordulsz! Köszönöm is neked
ezen bizalmat, tenmagadért köszönöm azt, és tartsd meg to-
vábbra is szivednek azt a drága kincsét, nemcsak én irántam, de
mindenki iránt, a kit a bizalomra méltónak kiismertél, és külö-
nösen az idősbek iránt. A szív ne legyen vendégfogadó, a mely-
ben minden ember kénye-kedve szerint ki- s bejárhat, de, hogy is
dalolja halhatatlan Petőfink? „Kinek én ott helyet adtam!“ ahoz
aztán igazán nyitak és őszinték is legyünk, így tartjuk magunk-
tól távol a kétszínűséget, és szoktatjuk magunkat: mélyebben
beletekinteni gondolataink, érzéseink és cselekedeteink rejte-
keibe, szorosabban megismerkedünk azoknak indítóokaival, és
így jutunk a legnehezebb és leghasznosabb ismerethez: az ön-
ismerethez. Az öregek iránti bizalom pedig azonfelül a szív
egyik legnemesebb tulajdonát: a kegyeletet őrzik meg bennünk,
— látod, édesem, magad sem tudtad, mennyi sok szépről tan-
nuskodik az a te kedves kis leveled.

Tehát mivel bekövetkezett az idő, hogy a világba lépj, azt
kivánod tőlem, hogy mondjam meg neked, mit tartok a bájról?

Én istenem, mit tarthatnék róla egyebet, mint azt, hogy
nagyon kedves! Akár egy kis tündérbert, tele angyali szép-
ségekkel, elandalító zenével. Mindenfélül az igézetes fény és
pompa, minden arczon a tavaszias mosoly. Azután a táncz, a
mely mintegy tulragad a földről, mintha selyemlágú hullámok
ringatnának, ismeretlen gyönyörök világába —

Igen, igen, hidd meg, egészen úgy lesz az, és figyelmeztet-
lek is reá, nehogy első pillanatra a szokatlan új látvány tul a ren-
dén elkábitson. Egy kicsit, ám legyen, az óhatatlan, de ne na-
gyon. Tudok esetet, hogy a magadforma fiatal lányka, midőn

először a tánczterembe lépett, szinte elszédült; azt se tudta, ho-
gyan jutott a székre, a melyre leültettem, és éjjelen innen többet
reszketett, mint tánczolt, pedig mindig tánczolt, csak hogy min-
dig öntudaton kívül.

Ettől a tulságtól épügy óvnod kell magadat, mint a hogy
másfélül egész szív és lélekkel átengedd magad az élvezetnek, a
mit a tánczvizalom a fiatalságnak nyujt. Azért vannak a tavasz-
nak virágai, hogy gyönyörűségünket leljük bennük, és egyátalá-
ban nem kellemes látvány az olyan fiatal ember, a ki ilyen
helyütt az „emelkedett szellem“-et adja, többnyire csak negé-
lyezett „magas nézpontjára“-ról fitymálólólag tekint alá a szerinte
köznapis „világ“-ra, mely az ilyen „ugrándozás“-ban kedvé-
leli! Nem igaz érzés ez, mert ha egyéb nem, a festői alakza-
tok, csoportozatok és hajlások okvetlenül kedves hatással vannak
a szép iránt fogékony emberre, még ha csak pusztá szemléző
is; de ha már egynémely szív annyira eltompult, vagy elfásult,
ám gondoljon felüle, a mi tetszik, de „legalább más gusztsú-
át ne rontsa!“ maradjon otthon, mikor abban semmi rosz nincsen,
hogy a fiatalság farsang idején egy párszor jól kitánczolja ma-
gát, kivált ha, — mint ez most már többnyire úgy is van —
valamely jótékony célznak is használ vele!

Fiatal leányoknál azonban ritka kivétel az ilyen fenyegetés,
gyakoribb az, hogy egyik fiatal emberrel feltűnőleg sziveseb-
ben tánczol, mint a másikkal, a mi azonban szintén helytelen.
Nyilvános helyen semmiképen nem szabad kiváltságokat osztani,
„egyenlő jog, egyenlő kötelességek“ ott a jelszó; itt soha sem sza-
bad szem elől téveszteni, hogy a miért én ide jöttem, ugyanaz az
ohajtás hozta ide mindvalamennyi jelenlevőket, és a milyen jól
esik nekem tapasztalnom, hogy ez is, az is törekszik kellemessé
tenni nekem a jelenlétet, úgy viszont nekem is azt kell mutat-
nom a jelenlevők iránt, és pedig tekintet nélkül az illetők állá-

sára vagy születésére. Az a körülmény, hogy itt van, egyenlő jogot ad mindenkinek irányodban és mindannyi jelenlevő irányában. Művelt társaságban az illedék határai mindig tiszteletben tartatnak, nem művelt körökbe te és a hozzád hasonló fiatalság úgy sem vezettedik, ezen határokon belül pedig — vigadás tekintetében — egyik olyan, mint a másik, és a ki ezen társadalmi elvet megsérti, mindegy, akár férfi, akár nő, a műveltséget sérti meg súlyosan.

És ez, édes hugom, nemcsak a tánczra nézve legyen ve-zérgondolatod e helyütt. Te már elérted azt a kort, hogy a sziv dolgairól is nyiltabban szólhatok, azért kötelességem is figyelmeztetnem téged, hogy nem egyszer történt már az életben, hogy a fiatal leány a tánczteremben — a szivét vesztette el, ettől pedig az Isten óvjon meg téged; vagyis inkább magadnak kell magadat attól megóvnod, nehogy drágán fizessed meg az élvezetet, a mit a tánczmultság szerzett.

Ne tartsd, kérlek, ezen szavaimat sem tulszigoruaknak, sem egészen feleslegeseknek, hanem azoknak, a mik: a tapasztalat hű és himezetlen kifejezésének. A tánczvizalom nagyon kedves multság, de csakis az és egyéb semmi. A fiatalok összejönnek oly végre, hogy pár kellemes órát szerezzenek egymásnak, ismeretségi körüket tágítsák, de minden, a mit lát és hall és a mi itt izgat és gyönyörködtet, elsőtől utósóig, csupa merő külsőség, a szivig az nem bír hatni, az izgalom itt sem egyéb mámor-nál, és hogy némely sziv mégis lánggra lobbanhat általa, az csak onnan van, mivel tapasztalanságában vagy tulkapásában nem tudja megkülönböztetni a mámort az érzéstől, az pedig kész boldogtalanság.

Csak tenmagadat ha veszed, már a tánczra készülődés is mennyire kihoz rendes sodrodból; mikor pedig a tánczterembe fogsz lépni, olyan leszesz, mint egy kis tündér; minden szem gyönyörrel pihen meg rajtad, és a mint a többiek téged, úgy látod te is az ott jelenlevőket, mindegyik „kicsipi magát“, a hogy mondani szokták, és egyik sem valóban az, a minek lát-szik, és e szerint az is világos, hogy a csalódás kikerülhetlen — már most itéld magad, ha szabad-e ilyen körülmények közt mély és igaz érzésnek nevezni az olyan képzelgést, — mert a szerelem szót nem szabad reá vesztegetni, — a mi ilyen helyütt netalán berzenkednék?

Aztán még valamit. A fiatal emberek közül egy része azért megy bálba, hogy szép hölgyeket lásson; ennek elég a szép arc, érdekes alak, kellemes tartás; pár óráig legelteti szemeit, azután édesdeden alszik reá; a másik rész meg a táncz kedveért megy oda; szenvedélye ez neki, jól kitombolja tehát magát, azután szintén édesdeden alszik reá; ismét egy másik rész azért megy, hogy „parthie“-t keressen; becsülgeti, ez és ez valjon mennyit ér kész pénzben — igaz szerelmet egyik sem keres e helyütt, nem érdemes tehát ez a multság, hogy a szivnek is szava legyen hozzá.

Csak a legkisebb rész az, a kit nemesebb indok is hoz ide és épen ez legkevésbé veszedelmes a fiatal leány szivének — e helyütt; mert ez rendszeren komolyabban gondolkodik és ha megtetszik itt neki valamely leány, ép az fog neki megtetszeni, a melyik itt csak is mulatni akar, és azért nem tesz különbséget egyik és másik fiatal ember közt; és légy meggyőződve, hogy az ilyen férfi vizalom után fog csak igazán fölkeresni, nem az izgalom forgatagában, hanem az igaz érzés tiszta világánál fog előtted állni, úgy, a hogy egész életedben látni fogod, és ha akkor úgy találod, hogy szived gyönyörtől reszket szavára, bátran engedhetsz szivednek, mert az igaz szere-

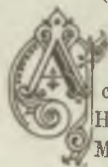
lem mély, mint a tenger, de olyan csendes is, és mindig csak vihar az, a mi háborog.

Ennyit általában. Jövöre többet e tárgyról.
Hű nénéd

Emilia.

Prolog.

(A pécsi nódalárda megnyitó ünnepére.)

Várady Antaltól.

csillagokra fényt lehelt az Isten,
Hogy fenn az égiven ragyogjanak,
Midőn nyugatnak bibor-trónusáról
Az árnyas éjtől üzve, tün a nap;
A rétre kis virágot, a virágnak
Szép, tarka színt, üdítő harmatot;
A nő szivének tiszta, hű szerelmet,
A nő ajkának édes dalt adott.

E dalba önti a gyermekleányka
Kicsiny szivének első érzetét,
E dalba önti ébredő szerelmét,
Mit vágya titkon alkot és hevit . . .
E dalba önti lelke boldogságát
A szép menyasszony . . . mily nagy az? ne kérdd!
E dal zendül fel az anyának ajkán,
Ringatva lágyan édes gyermekét.

Oh szent a dalnak ünnepi varázsa,
Halkan zenegve kis bölcső felett . . .
Midőn a templom csarnokit bejárja
Hirdetve boldog, szép nászünnepet,
Midőn reszketve zengi végbúcsunkat
Szeretteinknek, — néma sírokon —
Oh szent a dalnak minden zendülése
Mert lelkeinkkel mindig oly rokon!

S e dalt, a mely, miként a látnok álma,
Arany hágesó az ég és föld között,
Melyen lelkünknek annyi szent imája
Az ég magas honába költözött,
Hogy szárnyain magával földre hozza
A kegyelemnek áldó angyalát:
E dalnak legdicőbb harmoniáját
Az ég — a nő ajkának adta át.

S e tündérajkon, melyen annyi bájjal,
Oly édesen beszél a szerelem,
És az imának hangja oly magasztos,
Melyen a legdicőbb mosoly terem;
E tündérajkon, mely csak egy szavával
Majd égi üdvöt oszt, majd meg halált,
Ez ajkon az egek zengő leánya
A dal, — legméltóbb, legszebb hont talált.

Zendüljön az fel, s öntse lelkeinkbe
Az ihlet s lelkesültség érzetét!
Hol e kettő, mint vestaláng kigyullad:
Ott már a lélek sem lehet setét . . .
Hisz érzelem a dalnak édesanyja,
A szivből jó az s ismét szivbe hat?
Nemes a sziv, a mely a dalt megérti,
Nemes a sziv, melyből a dal fakad.

A nők im, egyesültek dalra kelni,
Megtettesitni a nemest, dicsőt;
Boldog a dal, hogy ily tolmácsra lelhet,
Igy a szívek mélyén is értik őt.
— Testvérkötés az, hogyha nők dalolnak,
Az ég legszebb sugarát küldi rá:
Testvérokül a nőt s dalt a Feremtő
A legdicőbb összhangból alkotó!

Zendüljön hát dicsénekül azoknak,
Kik lelkeik' a dalnak áldozák ;
Emelje lelkeinket égbe vissza,
Az égbe, honnét ők e dalt hozák ;
Zendüljön az fel, hasson lelkeinkbe
S találjon is méltó visszhangra benn ;
E viszhang minden szépnek pártolása,
S a női dal győzelme hadd legyen !

Elveszett fiu.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

I.

Még most is emlékszem arra a borzas hajú, kőkényszemű kis kölyökre, ki az egész háznak kedvence volt, és a kit mindenki szeretett.

Minden családban van egy ily kedvencz, kit különösen szeretnek, és van egy, ki az anyai szárnyak alatt is száműzött.

A kedvencznek sok minden szabad ; őt szolgálja az anya, ő parancsol az egész háznak.

Mint egy nagyur, zsarnokoskodik a többi testvérein, szélszélyes, mint egy kis ördög, s ha valami nem tetszik neki, már kész a háboru, és a mama, a jó gondos anya, kinek csak az a bűne, hogy nagyon szereti fiacskáját, — kénytelen könyörögni, s czukorkákkal tömni zsebeit, hogy a haragos kis zsarnok újra mosolyogjon reá !

Az ilyen kis bálványának mindig szabad hatalmát éreztetni, sőt ha kedve tartja : büntető ostora is lehet a háziaknak, és szabadon szolgálhat a gorombaság klasszikus szótárából.

Mert úgy van az, hogy a kis bálványt még a szellőtől is óvják, de fülecskéit éppen nem őrzik holmi tiltott szavaktól.

A kedvenczet ha a legkisebb baj éri is, már remeg a jó anya, aggódik az apa is, és az egész ház oly levert, mintha már a fehér terítőn szunnyadná örök álmát.

A bálványának mindig nagy jövőt jósolnak, s nem a jóslón mulik, ha a fényes jövő be nem teljesedik.

Ily kedvenczet, ily kedves kis zsarnokot bizonyára önök is láttak, s így nem lesz egészen ismeretlen Jenő urfi : a Tarkövy-család aranyos magzatja.

Jenő urfi már kicsi fiúcska korában tudta, hogy a családnak ő a bálványa, s hogy Sándor bátyja csak olyan fölösleg a háznál, mint világos napon a gyertyafény.

Sándor komoly, lassan olvadozó természet, míg Jenő eleven, gyors eszű ifju volt, s nagy előmenetelt tett a tanulmányokban.

A két testvér együtt járta az iskolákat, azonban Sándor oly gyöngén tanult, hogy egyszer csak azt mondta neki apja :

— Ha nem akarsz ur lenni, légy paraszt ! maradj itthon az eke szarvánál !

S a nagyobbik fiu nem folytatta tovább tanulmányait.

Ezentul nemcsak az anya, hanem az apa is bálványozta Jenő urfit.

Tarkövy ur diplomatának szánta a fiut, s felküldte a pesti egyetemre.

Az a másik fiu meg honn maradt, s a gazdaság körül forgódott.

Az apa nem igen beszélt Sándor fiával, az anya meg nem is találkozott vele.

A megvetett fiu a cselédség közt élte napjait. Egyedül az ispán volt jó barátja.

Nem panaszkodott, bizonyos néma lemondással tűrte sorsát.

Az ő fölügyelete hamar meglátszott a jószág körül ; a munkások is serényebbek voltak, mert ott állt mindig a hátuk mögött, s a resteket munkára nógatta.

Mindenütt rend, tisztaság uralkodott, hanem azért senki se dicsérte buzgalmát, senki se helyeselte intézkedéseit.

Már az első évben nagyobb jövedelmet mutatott föl, s az apa előtt nem volt titok, hogy fia gazdálkodásának sokat köszönhet.

Egy alkalommal szólni akart nejével Sándorról, de kemény szive nem igen olvadt, s ismét hallgatott.

Az anyának eszébe se jutott Sándor, hanem annál többet gondolt Jenőre.

Csudálatos asszony volt ő nagysága ! mint gazdag nemesi ivadék, büszke volt származására, s különös fogalmai voltak a világról ; különben művelt, finom hölgy volt, de annyira nem tudott fölemelkedni, hogy anyai szeretetét Sándor fiára is kiterjeszsze.

S ebben az önzésben nem csekély része volt gyermekkori visszaemlékezéseinek, hisz ő is egyetlen gyermek volt, az édesanya egyedül reá pazarolta csókjait, és az apa is csak ezen ő egyetlen kis gyöngyét szerette.

Tarkövy ur, mint gyöngéd férj, egészen hódolt neje nézeteinek, s soha sem vétett azok ellen.

Még csak egy hete mult, hogy Jenő elhagyta a családi tüzhelyet, és az anya már is kedvencz fiacskája után aggódott, s nem mult el nap, hogy ne emlékeztette volna férjét ama komor, nyomott hangulatra, mely kedvenczük távozása óta nehezedett házukra.

Mily gyöngédséggel, szeretettel halmozta el egyetlen szerelmét ! s most távol messze van ! nincs többé közelében az anya, nincs senki, a ki minden vágyát és ohajtását betöltse !

— Szegény fiam ! édes fiacskám, hogy elszakadtál tőlem ! — így sobajtozott az anyai sziv, s nyugtalanul várta tőle az első levelet, az első hangot hosszú napok óta.

Mikor még a megyei székvárosban diákoskodott fia, akkor minden héten látta kedvenczét, akkor nyugodtabb volt, hanem most messze volt, messze, a nagyvilágban, ki tudja, mikor pihenteti rajta édes tekintetét !

Most nem futhat utána, nem is örködhetik fölötte, olyan nagy utat gyöngé egészsége meg se bírta.

Majd levelezni fognak, sokat, nagyon sokat ír neki az ő kedves fiacskája. Hanem eddig még nem irt.

— Jenőt valami baj érte ! — sohajtott az anya, s nyugtalanul tekintett férjére.

— Sok a dolga az első napokban ! — felelt Tarkövy ur.

— Én lelkére kötöttem, hogy mihelyt Pestre érkezik, azonnal tudósítson. A férj nem válaszolt.

— Tudhatná, hogy mily epedve várjuk levelét, — folytatta az anya, — hanem hát ugy-e, sok a dolga Jenőnek ?

— Nagyon sok. A lakáskeresés, egyetemi beiratás, könyvek vétele : mind sok bajjal jár, s aztán a jó ég tudja, mi minden baja van még a mai világban egy fiatal embernek, a ki pesti jogász !

— Attól tartok, hogy az a szegény fiu nem is talál magának való lakást, mert ő nincs szokva a közönséges dolgokhoz. Tudod, Pesten most sokat építenek, s mihelyt kész egy épület, azonnal lakók lepik el, ugy, a mint van, — egész nedvesen. Szegény Jenőcske még meg talál betegedni ; — de hiába, a fővárosba kellett neki menni : ő nagyvilágba való ember, fényes pályát nem lehet csinálni egy vidéki városban.

Tarkövy ur is osztotta neje véleményét.

Elmult az első hét, el a második, végre a levél is megérkezett.

Nagyon rövid volt.

A fiu pénzt kért: ez volt a legnagyobb ujdonság.

Tarkövy ur sietett postára tenni a pénzes levelet, melybe neje is csusztatott be holmi nagy bankó-félét.

Az anya magával hordta fia első levelét, s szorongva várta a többit. . . .

II.

Jenő ur alig érkezett a fővárosba, azonnal ismerősei után indult. A lakás és az egyetem várhattak. Az első napokban egyedül bolyongott a nagy városban, ismerőseit hiába hajhászta, azok még nem érkeztek meg.

Előkelő szállodában lakott, s egyelőre nem is gondolkozott más szállásról.

Sajátságos érzet villanyozta vérét, midőn valahára egy egész világot láthatott maga előtt, melyben szabadon járhatott, a nélkül, hogy csak egy szem is örködött volna reá, a nélkül, hogy a gyermekes fölügyelet szárnyait lekötve tartotta volna.

Nem ismerte az eléje táruló nagy világot, na de majd meg fogja ismerni.

Mig a várva várt ismerősök megérkeztek, addig Jenő ur gavallér módon töltötte napjait.

Egész nap barangolt, este színházba járt, s csak késő éjjel vetődött haza. Így aztán már az első napokban megtörtént, hogy a fél napot elaludta, s az ágyból egyenesen ebédhez ült.

A szállodai élet tetszett neki; az a gondatlan kényelem, a mit egy pompás fogadóban élvez az ember, aztán a kedves, kaczér város annyira elfoglalták, hogy az otthoniakról egészen megfeledkezett.

Az első divatszabó terméből öltözködött, mint egy ujdonsült uracs. Könyed, csinos francia öltözet, nagy hófehér gallér, divatos nyakkendő, kezefejét elborító kézelő, fényes angol czilinder, párisi keztyű, kivágott lakk-topánka, könnyű sétatálcácska: ez volt Jenő ur.

Valóságos dandyként viselte magát.

— A gyalogolás nem urnak való! — gondolta magában, s kocsizott, mint aféle gazdag ember.

Midőn végre ismerőseivel találkozott, a különben gavallér vidéki urfiak alig ismertek reá ez új kiadásban.

Ismerősei közt három „jó“ fiu volt, három jó pajtás, szintén nem kevésbé tulbúszke, elbizakodott urfiak.

Ezekkel már diákkorában édes barátságban volt. Mint a megye egyik legelső családjának, a gazdag Makfalvay-családnak sarjai, nem annyira tanulni jöttek az egyetemre, mint inkább mulatni a fővárosban.

— Hol laktok Dezső? — kérdezte az idősebbik Makfalvayt Jenő ur.

— A „Nemzeti“ szállodában.

— És te Jenő? — szolt Dezső.

— A „Magyar király“-ban.

S ezzel tovább sétáltak a váci-utcán.

Jenő pénze már az első napokban elfogyott; ekkor aztán eszébe jutott apja, s sietve irt pénz után.

A Makfalvay „jó“ fiuk egész éves lakást vettek a hatvani-utcában, s inast tartottak.

Jenő ur is mihelyt a pénzt megkapta, azonnal két szobából álló csinos lakást vett az uri-utcában, s szintén inast fogadott.

Az egyetemre is beiratták magukat, s miután ezt elintézték, többé egyiket sem látták az egyetem ódon falai.

A budapesti egyetem arról híres, hogy névolvasáskor az előadásokon jelenlevő lelkes fiatalság a távollevők helyett is jelent „kiált“, a mi jogász műnyelven úgy mondatik, hogy „drukkol“! Így igen sok távollevő, egyetemkerülő jogász urfi kikerüli az absentiát.

A tudós professzor természetesen nem tudja, hogy kétszáz hallgatója közül legalább is 80–120, sőt olykor még több is hiányzik, — mert hisz 200 hang ordít „jelen“-t!

Makfalvay Dezső, Pista, Béla és Tarkövy Jenő urakat is szintén oly hamis hangok képviselték, midőn a professzorok a névsort olvasták.

Oh, ha oly tudományszomjas, oly komoly volna a budapesti jogászság, mint a mily lelkesen tud „drukkolni!“

Jenő semmiben sem akart a Makfalvay fiuk után maradni, azért lépést tartott velük a költekezésben, a mindenféle élvezetekben, elélt minden percet, hogy gyakran álomra se hajtotta fejét.

(Folytatasa köv.)

Más mód, más siker.

Elbeszélés.

Szuppiny Juliától.

— Itt jön a mi kedves Lollink és pedig kipirulva! — kiáltá Rodmányi Antónia, egy gazdag, fiatal özvegy, helyéről fel-emelkedve és az érkező elé karjait tárva. — Mit jelent ez a nagy pirosság, itt e kedves arczocskákon? — kérdé, Lolli aczát ujjai hegyével megérintve.

— Képzeljék, édes hölgyeim, — válaszolá Lolli, az össze-gyült ékes hölgytársaság előtt magát meghajtva, — micsoda krawall van a városban!

— Üljön le, édesem, és mondja, mi készül, — jegyzé meg a háziasszony, mire Lolli kisasszony úgy tett, mint mondva volt. A jelenlevő hölgyek mindnyájan érdekelten fordultak feléje és alig várhatták, hogy szóhoz kezdjen.

— Édes hölgyeim, — mondá Lolli, még mindig izgatottan, — a városban egy slepptaaposó-egylet alakult!

— Slepptaaposó-egylet?

— Igen.

— Hallatlan zsarnokság!

— Ugy van. Valamennyi tagjának tudom a nevét.

— Kérem, halljuk! — mondá Rodmányi Antónia. — Előbb mondja el csak, ki kezdte?

— Szálkássy Demeter, kegyed gyámja és nagybátyja, kisasszony! — kezdé tehát Lolli, egy hölgyre intve.

— Az isten is tudta már, hogy slepptaaposó lesz belőle, — jegyzé meg Róza hidegvérűen, — azért teremtett neki két araszos talpakat.

— Mondókás Sándor ur.

— Az én férjem? — kérdé egy villogó szemü menyecske, tűzbe jöve. — Na hiszen megadod ennek az árát, Sándorkám!

— Rögöncsösi György.

— És az én férjem! Sándor ezzel a vén kártyással van egy kompániában? Piha, az ilyen férfiakra! Na hiszen, ezt még megkeserülöd!

— Rodmányi Dávid.

Erre a névre Antónia gyöngéden elpirult és szép szemeit mosolyogva, de hallgatva sütötte le a földre. Félig-meddig menyasszonya volt a nevezetnek.

— Tabori Géza.

— Na, az kegyednek szól, — jegyzé meg kárörvendve Mondókásné, — ez a kegyed vőlegénye.

— Péteri Dániel, kegyednek az atyja, Margit kisasszony. Margit kisasszony boszusan vállat vont.

— Egy csomó más különféle zsarnok, kik az egyéni izlést akarják eltiltani. És végre nagysád férje is, Kemesy Jenő ur. — végzé szavait Lolli, egy vele átellerben ülő fiatal hölgyhez fordulva.

Kemesy Jenőné, ki eddig egy könyvben lapozva, csak félig látszott oda ügyelni, most majdnem megrettenve férje nevének hallatára, felkapta fejét s ijedten ismétlé:

— Az én férjem?

— Nagysád férje. No, egygyel több vagy kevesebb, az már nem tesz semmit, mikor valamennyünknek egész férfirokonsága összeesküdött ellenünk! — magyarázá neki Lolli kisasszony, látva amannak megütközését.

— Hölgyek! szégyen reánk, ha ezt a garázdálkodást eltűrjük! — kezdé Mondókásné. — Tehát mi rabjai legyünk a mi férjeinknek, apáinknak, fiainknak és a hány néven ugyan e zsarnokokat nevezik?

— Nem, édes Gézám, csak menj te és keress magadnak egy mezitlábast, — mondá, mintegy önmagában, Lolli kisasszony, haragtól lihegve, — te tudtad, hogy uszályt hordozok, és az én uszályom kedvesebb nekem, mint neked a te szeszélyeid. Alás'szolgája vőlegénységednek! Mihelyest meglátogat, kiadom neki az utat. Mars az olyan gyöngédtelen emberrel —

— Semmi közöm hozzá, én is azt mondom, — tevé utána Mondókásné. — És kegyed, Róza kisasszony, kegyed máskor olyan, mint a tüzes villám és ezt a garázdálkodást ilyen nyugodtan tudja tűrni? Egész hidegvérűen egy szót sem szól? Hát mit fog tenni, mikor egyszer az utcán egy ilyen minden illedékéretből kivetkőzött ember az egész város szeme láttára letapossa az uszályát?

— Tövis a talpába! — jegyzé meg hidegvérűen Róza.

— Édes barátnőm, — szól most Antónia, rosuló mosolygással, — én magam is megvallom, ez a hír egy kis felindulásba, sőt talán egy kis ingerültséghe is hoz. Ez a mi egyéni izlésünk korlátozása. Nagyon nagy kedvem volna a magam részére aratni innen a dicsőséget, az az, urainknak egy lecskét adni, hogy elsőségük érzetében mennyire merjenek menni. Kegyeteknek hatalmukban áll példámat követni.

— Ez a mi egyéni izlésünk korlátozása, én is azt mondom, — kezdé most Péteri Margit. — De hogy az ő kedvükért mi miért korlátozzuk magunkat annyira, azt én sem látom be. Vegyék csak ama bolondos formájú kalapokat, melyeket a férfiak viselnek? Példáúi a „cavalier“ nevűt, melynek jóformán már csak karimája van, olyan alacsony. Vagy vegyék azt, hogy egyszer repülve mentek előttünk, mint a kolumbácsi legyek, s ma olyan rövid öltönykét viselnek, miszerint az ember azt hiszi, hogy csak mellényben vannak.

— Tökéletesen igaz, — hagyá helyben Antónia, — és most egy indítványt teszek.

— Halljuk! — kiáltá Mondókásné.

— Most öt óra lesz, hatkor kezdődik a térzene; öltözzünk fel mindnyájan leguszályosabb öltönyeinkbe és menjünk el oda. Mégis kíváncsi vagyok reá, valjon Rodmányi Dávid ur le mer-e taposni az én uszályomat, vagy egy is közülök meg mer-e bennünket bántani. Beleegyeznek?

A hölgyek nagy örömmel fogadták ez indítványt, csak egy nem akart beleegyezni, Kemesyné.

— Nem akarom férjemet magam ellen ingerelni, — mondá őszintén.

— Annyira fél tőle? Ő is így szokott beszélni? Nem hiszem, hogy kérdezte volna kegyedtől, ha megboszantja-e kegyedet vele, ha egyszer uszályát letapossa, — viszonzá Antónia.

Kemesyné elpirult, de mielőtt felelhetett volna, Antónia újra megszólalt.

— Kedves Arankám, úgy látszik, kegyed azt fel sem gondolja, hogy mi ránk nézve nagy sértés az, a mit uraink tesznek. Tehát csak az ő akarata legyen meg, a miénk nem? Azért is mutassuk meg, hogy minket le nem győznek, sem nekünk nem parancsolnak!

— De miért, édes Antóniám?

— Miért? Miért! Különös kérdés! Hát nem bántja az kegyed büszkeségét, ha feltétlenül le kell mondania akarataáról, csak azért, mert férje megint, vagy megtiltja? — szónokolt Mondókásné.

— Engem férjem nem szokott meginteni, — jegyzé meg Aranka visszautasítólag.

A hölgyek azonban mégis annyit beszéltek neki és úgy tele zugták fejét, hogy végre őt is rá vették, hogy „csak azért is“ leg-hosszabb uszályu ruháját vegye magára és menjen sétálni a többi nővel.

Kemesyné, midőn a kapun kilépett és a világos napfény arczára esett, csak akkor gondolta meg, hogy mibe egyezett bele. Ugyan mi lesz annak a vége, ha férjét felboszantja s ez csakugyan letapossa az ő kék selyem ruhájának az uszályát, melyet úgy is az ő tudtán kívül varrt oly hosszúra? Ha ezután szóváltás lesz, ha végre férje megtiltja s neki hallgatni kell, vagy mégis ellenére teend; oh Istenem. ennek olyan hosszú vége lehet, de jó, okos vége semmi esetre! De hát abból is mi lesz, ha Mondókásné és Lolli társaságában megpillantja a sétányon, mikor anynyit mondta, hogy ezektől távol tartsa magát?!

Annyira elkeseredett és megijedt most saját meggondolatlanságától és a nők rábeszélésétől, hogy utóljára férjére is úgy gondolt, mint egy házizsarnokra, ki feleségének mindent megtilt. De ezentul minden másképen lesz s egy kis ellentállást mutatva, majd megszűnnek ezek a mindenféle tilalmak. Ilyen gondolatokkal izgatva magát, végre majdnem könyekkel szemében hazaért.

Kemesy Aranka nagyon feltűnő jelenség volt. Magas s nyulánk alakja rendkívül finom, gyöngéden telt idomokkal birt. Nemes hajlásu vállak, egyenes, előkelő tartás, keskeny kis kezek, átlátszó szinezet az arczon, tej és vér, aranyzóke haj a mosolygó, üde arcz körül, minden szín olyan fényes, világos rajta, csak szemei sötétek és a pillák, melyek a szemek bűbajos világát beárnyalják. Ezen tulajdonáért nevezte férje őt az aranyos reggelnek, mely még a hajnal óráinak első bájában csupa illat, harmat, virulat, teljes-tele napténynyel.

Most hosszú pompás kék selyem ruhájába öltözött, és mert nem volt szokva az utcán egyedül megjelenni, kivált ily ékesen, midőn egyszerűbben is mindenki figyelmét magára vonta, bérkocsit hozatott és Antóniához kocsizott.

Antóniánál a hölgyek már mind együtt voltak, midőn Aranka belépett.

Lolli és Mondókásné egy-egy pálczát suhogtattak kezeikben s kaczagva mondták, próbáljon most egy slepptaposó vitéz ruhájukra lépni, ha megakarja ismerni a magyarok Istenét, amerikai módra.

E látmányra Kemesy Arankának a vér szökött fel gyöngéd arcaiba és finom halántékain lehetett szemlélni ez erek lük-

tetését. Ha most férje meglátja őt ebben a társaságban! Az utcán szeretett volna Antónia mellett menni, de ez ideje-korán Róza kisasszonyt vonva maga mellé, neki akaratlanul is Mondókásné jutott. Alig tudta szokásos mosolygó nyugalma és arcának édes-kedves kifejezését megtartani afeletti zavarában.

De még csak most jött az, a minek legnagyobb foga volt! Ugyanis a sétatér közepén s egyszersmind a legszebb ponton is, szokása volt a tisztaknak s holmi dologtalan fertálmagnásoknak a tért úgy elfoglalni, hogy csak kicsi keskeny ut maradt közöttük, mely felett monocle és zwickerrel fegyverzett szemek tarták a szemlét, az előttük pompásan és tarkán öltözött, alá s fel hullámzó hölgyeket szemlegezve.

Aranka itt még soha sem ment keresztül, mert egyrészt ő maga sem tudta tűrni a ráirányzott szemeket s másrészt férje is nagy gyűlölője volt az ily feltűnő hiúságoknak, miután ez csak kacérsággal lehet összekötve, ő szerinte. De ma Aranka nagy bátran legyőzte elfogultságát, s beleegyezett a darálón keresztül menni, ámbár az igazat megvallva, jobbadán büszkeségből, mert szégyelte a többi nő előtt megint azt mondani, hogy nem akarja férjét ezzel maga ellen ingerelni.

Mégis nagy könnybulésére volt, mikor a darálón keresztül törtek s valahára ismét a szabad sétatérre értek; de mintha kést szurtak volna szívébe, mikor alig tíz lépésre magától, férjét pillantotta meg és pedig úgy pillantotta meg, hogy az épen hoszsú uszályát vizsgálta, nem nagyon épülve tőle, a mint arcán látszott.

Aranka most már igazán megijedt s megbánta a dolgot; szíve elkezdett hangosan dobogni; nem is ügyelt Mondókásné szavára, hanem megállt és a csillogó kék selymet sietett maga körül minél előbb felszedni s bűnös voltának érzetében, titokban, nehogy a többi nők észre vegyék, Kemesy felé tekintve, ragyogó szemének egész bűbájós tűzijátékát ügyekezett kifejteni.

Kemesy Jenő, — egy előkelő, magas alak, — ki máskor mindig oly gyöngéd és szeretetreméltó hozzá, ma majdnem haragosan nézett rá és Mondókásnének nem is akart köszönni.

(Folytatása köv.)

A maorik társadalmi élete, hite és költészete.

Dengi Jánostól.

Ki gondolná, hogy az ausztráliai szigetcsoport benszülöttjeinek még társadalmi élete, hite s pláne költészete is van; annak a fekete, barbar s a polgárosodás legalantibb fokán álló népnek, az emberiség e legtokéletlenebb képzeményeinek?

E szigetcsoport (Uj Orland, Nitendi, Hebridák, Caledonia stb.) benlakói majd mind a melanesi, vagy papua fajhoz tartoznak; e faj mellett, mint ennek egyik kiágazása, különösen Sandvich s Uj-Seeland lakói érdemelnek említést, kikhez a maorik (benszülöttek) is tartoznak; ezek világosabb arczörük, szabályosabb arcvonásaik s különösen nagyobb szellemi képességük által egészen elütnek a többi benszülöttektől.

Cook fölfedezései után számosan vevék tanulmányaik tárgyául az ausztráliai benszülötteket; képzelhetni, milyen nagy volt meglepetésük, midőn a vad s műveletlen népek közt egy rendezett államu s a műveltségnek nem kis fokán álló népre: a maorikra bukkantak!

Ezeknek a többiektől elütőleg, meglehetősen rendezett társaséletük volt; falvakban, kunyhókban laktak. Minden falunak vagy községnek egyvolt közháza a falu vagy község közp

pén, mely mind nagyság, mind berendezés tekintetében kimagaslott a többiek közül; falai nádból, gyékényből mesterségesen voltak fonva; padlójukra kákaszőnyegek voltak terítve. Munka után, vagy ünnepnapokon ide gyűlt a község pihenést, szórakozást kereső apraja, nagyja; itt osztogatták az öregebbek tanácsukat; itt hallgatták mesemondóik, hegedőseik regényes, kalandos s többnyire rögtönzött elbeszéléseit; itt ismerkedtek meg az ifjak őseik vitézségével — hiába, az ősök minden népnél vitézek, hatalmasok voltak! — fényes multjokkal.

Kunyhóikat, melyek rendszerint fából készültek, czifra faragványokkal ékesíték; kertjeiket, melyekben leginkább burgonyát s dinnyét termesztének, s általában házukhoz tartozó földterületeiket csinos kerítésekkel vevék körül.

Kedvencz foglalkozásuk, mint minden régibb keleti népnél, a halászat s vadászat volt; halászeszközeik s vadászfegyvereik szép jelét adák fametszési képességüknek.

Gyermekeiket spártai szigorrral nevelék; testi fenytüket azonban nem használták, nehogy a gyermek félénk, tartzkodó vagy hunyászodóvá legyen. E tekintetben tehát minket is elhagytak. Játéktól, daltól, táncztól nem tarták őket vissza; midőn azonban a gyermekorból kiléptek, már a halászat, vadászat s földmívelésben is jártasoknak kellett lenniök. Törzsfőnökük gyermekeitől megkivánták, hogy azok halászat, vadászat, hajózás, hadászat költészet s általában mindenben, mi testi vagy lelki ügyességet igényel, ne csak jártasok, de kitünők is legyenek.

Vendégszeretetük hasonlított a hires magyar vendégszeretethez; ha idegen lépett házukba, a háziasszony rögtön, minden kérdegetés nélkül enni, inni való után látott s legnagyobb öröme szolgált, ha vendége jól találta magát.

Üdvözlésre orrukat dörzsölik össze. Hochstädter így írja le beléptét egy maori kunyhóba: „Végre is bele kellett nyugodnom a sajátóság helyzetbe és köszöntésül összedörzsöltem orromat egy igen barátságos öreg asszonynyal, a nagy Móka főnök, Ngature hitvesével, ki néhány falat sertés pecsenyét, burgonyát és pár almát helyezvén elé, megkínált, hogy a kiterített gyékényen helyet foglaljak mellette. Én engedelmeskedtem. Körültem csakhamar oly alakok telepedtek a földre, kik Macbeth ismeretes jelenetében bizvást felléphettek volna.“

Halottaikat szépen eltakaríták; sirjuk felett gyászdalokat zengedeztek; a meghalt emlékének halála évnapján szintén gyászdalokkal adóztak.

Vallásuk által, mely nagyban hasonlít a görögök sokisteniségéhez, szintén kimagaslottak a többi szigetlakók közül. Isteneik betöltötték az eget, földet, tengert, napot, holdat, csillagokat, hegyeket, folyókat. Ha valami dologhoz fogtak, vagy valami vállalathoz akartak kezdeni, előbb isteneiket kérdezek meg, szent énekekkel, annak kimenetele felől, a mi náluk természetesen igen könnyű volt, mivel ugyszólván isteneikkel éltek, velük naponkint érintkeztek; s épen azért, mivel folytonosan érintkezettek velük, jóllehet azokat maguknál sokkal hatalmasabb lényeknek tekinték, és azt hitték, hogy sorsuk, jövődjük kezükbe van látéve, templomokat, bálványokat még sem emeltek számukra.

Hőseiket nagy tiszteletben tarták s azoknak kiválóbbjait az istenek közé emelék, épügy, mint a görögök hőseik, félisteneik emléküket, és nagyobb tetteiket költeményekben örökölték meg.

Érdekes a föld teremtéséről szóló következő meséjük.

Régibb s legnagyobb hősük, Mani, ki a napot, holdat, tengereket, folyókat kormányozza s népét házat építeni, hajózni s kenderből köteleket készíteni tanítá. Maninak öt fivére volt, kik mig ő otthon csendes házi körében az édes semmit-tevésnek

élt, a tengeren halászgattak. Egyszer, mikor már megunta hallgatni felesége s gyermekei szemrehányásait lomhaságáért, kimegy a tengerpartra s vízbe veti horgonyát; kis idő múlva nehezeden érzi, felhuzza . . . hát akkor veszi észre, hogy a tengerből Uj-Seeland szigetét halásztá ki! A testvérek azt hálnak gondolva, nekiesnek a prédának s szét akarják marczangolni . . . így keletkeztek rajta a hegyek, völgyek stb. Ezért nevezik a maorik Uj-Seeland szigetét mai nap is Te Ika a Maninak, vagyis Mani halának.

Mindezekon kívül azonban műveltségükről legfényesebb bizonyosságot tesz költészetük. Költői műveik természetesen nem állanak a nyugati műveltség magaslatán, de világosan kimutatják ama rokonságot, mely a valódi művészet s a természet egyszerű, keresetlen hangjaiban nyilatkozik. Hogy legalább némileg megismerjük ebbeli tehetségüket, ime egy pár költeményüket teszszük közzé.

Vallási érzületüket legszebben tükrözi vissza a következő énekük:

Ha majd az alkony hamvas fátyla
Reá borul e néma tájra,
Fölzeng az angyalok kara,
Dicsérve téged, ég ura!

A lélek szárnyra kelve messze,
A szent városba száll, keresve,
Hol, merre járt, hol hullt ki vére,
Hol támadott föl s ment az égbe?

Az áldott menyországban, ott fenn
A földi bú, köny ismeretlen.
A jókat jóval beragyogja
Az Isten fényes arczatja.

Nines boldogabb, nagy Isten, annál,
A kit örökbe te fogadtál,
S kit haragodnak kardja ére,
Oh, annak vége, vége, vége!

Tehát nekik is van menyországuk, hol a „földi bu, köny ismeretlen“; elismerik egy legfelsőbb lény: az isten hatalmát s egyedül őt tartják az örök üdv és boldogság kutfejének, de félnek büntető ostorától.

Lássuk egy meséjüket:

A szöcske és a hangya.

Szöcske: Oh hangya kis barátom, adj
Tanácsot, mit tegyek?
Szorgalmadat csodáljam-e,
Avagy művészeted?

Hangya: Barátom, szöcske, jer tehát.
E lány porondot szeljed át,
S ha szemházunk kész, állj neki,
Segítsd te is megtölteni,
Hogy az idő, ha fagyra vál
Üres ne légyen majd a tál,

Szöcske: Barátom, hangya, tudhatod,
Más vér szorult belém,
Ugrálok vigat és nagyot
S fürgén bokázva, a napot
Dallal köszöntöm én.

Ki gondolná, hogy ott messze, a vad, faragatlan népeknél is ismerik ez egyszerű életigazságot, holott nálunk, a szelid, civilizált társadalomban is vajmi kevesen ismerik, vagy ha ismerik is, vajmi kevesen veszik fontolóra!

Mi szép, egyszerű s valódi érzelemtől tanuskodó e szerelmi dal.

Te a Vaitematán lakol,
De a lelked eljön hozzám
S föl-fölébredsz álmaimból.

Könnycseppjei két szememnek,
Mondjátok el azt Huiának,
Ki szívemet ugy epezti!

Taveva, a hajnalesillag,
Legszebb minden csillagok közt,
De azért te szebb vagy nála
Huia, ki itt epedni hagysz.

Mintha csak Anakreon kedves ismétléseit hallanók!

Minő meleg, fájdalmas elegiai hangulat borong e gyász-
éneken is, mely egy elhunyt főnök sirja felett mondatott el:

Nyugovóra készül a nap az égen.
Rózsaszinben ég Tanhara teteje.
Övéhez tért-e már a jó barát,
A kiért mi bús könyeket hullatunk?
Megraboltak minket tőled az egek,
Te büszke hős, bátor férj, fejedelem.
Erős védünk zivatarok idején!
Mily borzasztó hatalom az, mely téged
Meg mert ölni s hideg földbe temetett?
Árva a nép, búban, gyászban vezekel,
Főnöke nincs, hol a tanács, az erő?
Sötét az ég, csillagi nem fénylenek,
Mangaróa, a te védő csillagod
Lehullott a bús földre és kialudt.
Gyászban vannak Tangariró *) berkei,
Viszi a hab Aravának boglárát. (az elh. csónaka)
Ébredj, ébredj Rangi első szülőtte
Álmaidból s forgasd újra fegyvered,
Hadd hallja a világ újra tetteid,
Erős szírtünk ádáz örvény közepén!
Lebuktál a dicsőségnek fokáról,
De nagyságod most is olyan, mint a menydörgés,
S neved fel van vésvé a meny boltjára!

Ha e hangulatteljes költemény szépségeit valódi értékében akarnók kimutatni, minden sorát, sőt szavát bonczolás alá kellene vennünk.

Hosszas volna minden költeményfajhól mutatványt adnunk, eléggé hirdetik e nép szellemi képzettségét a közlöttek is.

Hogy hittek a lélek halhatatlanságában is, kitünik egy korán elhunyt szép nő feletti hosszú gyászdal eme két első, allegorikus sorából:

Elbágyad az alkonycsillag, lenyugszik,
De azért egy szebb ég boltján újra kél.

Közmondásaik is méltók a megismerésre; ilyenek a sok közül: Csak a kutya nyalja meg a kezeket, melyek megverték, a férfi visszaveri. Az az eledel, mit mások adnak, lecsillapítja éhségedet; az az eledel, a mit kezded munkájával teremtesz elő, erőssé és vidámmá tesz. Nem a tűz főzi meg az ételt, hanem az ember keze. A ház zugait könnyű kifürkészni, de a sziv zugai kifürkészhetlenek. A ki hizelgő szavakkal közelít hozzád, az valamit akar tőled. stb.

Ezek képezték a maorik fényoldalait.

Ily színben ismerve őket, csaknem hihetetlennek s megfejthetetlennek fog előttünk látszani ama szomorú igazság, hogy ez egyszerű s meglehetősen rendezett, társas-élettel, csaknem európai vallással s mély érzelmű költészetrel bíró nép között általánosan el volt terjedve az emberevés.

E kannibalismust így fejti meg egyik törzsfőnökük: „A nagy halak megették a kicsinyeket, a kutya az embereket, az emberek a kutyaikat, a kutya és madarak egymást és egyik isten a másikat.“

Mióta e szigetcsoport az európaiak s különösen az angolok kezébe jutott, minden megváltozott. Felhagytak az emberevessel, szelidebb, buzgóbb keresztyének, a civilizáció magasabb fokán állanak, de napról-napra szembetűnően fogynak. Megbarátkoztak ugyan némileg az európai szokásokkal, viselettel, de el is hullaták ősi természetüket, mihez — mint látszik — életük is kötve volt.

*) Szent hegy.

Egy hét története.

Decemberhó 30-dikán.

Isten hírével! — Szilveszter estéje. — Miért épen katona. — Hóvirágok. — Egy tragoedia, kolbászsal. — A Revizor. — A szinfalak titkai. — Az írói kör estélye.

Nem szeretek rosztat mondani senkiről, hanem az a tünő év csakugyan tetőtől talpig — no, de ne is szóljunk róla. Csak legalább ezt az egyet ha megteszi, hogy egy nappal hamarabb elkotródik! De nem, csak azért sem teszi bucsunapját, a világ minden kincseért sem mára, szerdára, mikor én olyan szépen irhatnám le Szilveszter-estéjét, az ő kedves mulatságaival, a mint a jó barátok összejönnek jó barátöiknél, hogy az ujév jókedvükben találja őket, mert akkor egész éven megtart bennük a jókedv; és mennyi sok komoly tréfára adott okot az ólomöntés, mint találgatták ennek és ennek a szeméből, hogy valjon mit jövendölget, az ólom — A bizony katona! — sikoltott föl egy ábrándos szemü lányka, — még nem láttam szilveszteri ólomöntést, a melyben legalább egy katona ne mutatta volna magát, — és azután volt nevetés; de ugyan miért? Mai nap a fiatal világ fele katona, önkéntes, állományos, tartalékos, az ólomöntés tehát ez egyszer is okvetetlenül rá talált. A katona után aztán mindjárt a koszoru következik a sorozatban, és ez is jelent valamit, csak hogy ezt én már nem mondom meg, ugyanis csak jövendőt mondanék vele, azt pedig az ólom sokkal jobban tudja nálamnál.

A nagy havak meg, a mik e héten a fővárost mennyasszonyi pompába öltöztették, olvasónim előtt sem ujság, pedig sok kellemetlenségnek voltak okozója. A hány karácsonyi vendéget vártak innen a vidéken, mind itthon rekedt, volt aztán itt ne-mulass! Az emberek majd hogy össze nem vesztek egymással a miatt, magamat sem véve ki, egyik barátom pedig mai napig is ennek a nagy hónap a betegje. A miért tudniillik egy kedves vidéki családhoz ki nem rándulhatott, úgy akarta magát az ott rá várandott gyönyörűségekbe legalább beleképzelni, hogy kolbászt evett, nagyon sok kolbászt, csak hogy az fővárosi kolbász volt, a jó ember nagy fölháborodásában arra nem gondolt, annál érzékenyebben tudja most, hogy hiába keressük mi itt a vidéknek az ő gyönyörűségeit. Hangverseny, színház, és még jó kolbász is? Ugy-e bár, ez nem járja?

Már én csak a színházban kerestem enyhülést fájdalomnak, megnéztem Gogol „Revisor“-át; de igaz, még adós vagyok ezzel, azt pedig ne vigyük be az ujévbe; csak hogy ez egyszer kissé bajos dolog ez, mert épen az a sajátságos ez új színműben, hogy a mi szép benne, azt látni és hallani kell a színpadon, annyira egyszerű és vékony a meséje. Egy kisebb rendű orosz város főnöke, név szerint Szkovnik-Dmuchanovszky Antonovits valamelyik szentpétervári barátjától levelet kap, azzal a hirrel, hogy résen álljon, mert jön a revizor, vagyis a kormány kiküldöttje, a városi ügyek megvizsgálása végett. Már e pusztá hirre is a város valamennyi köztisztviselője, névszerint Chlopon Lukics Lukács iskolai felügyelő, Lyápkín-Tyápkín Fedorovics Amnósz bíró, Zemlyanika Filippovics Artem kórházi gondnok, és Spekin Kuzmics Iván postamester oda vannak ijedtükben, olyan szép rendben diszlenek a reájuk bizott hivatalok, és hát még a főnök!

Hogy őt öreg napjaira ilyen nagy szerencsétlenség érte! Mit mond majd a revizor, csak magát a várost ha látja, az ő piszkos mivoltában, az ő soha föl nem épült kápolnájával, melyért ő azonban már rég fölvetta a költségeket a kormánytól! És hát még a kalmároktól ha megtudja, hogy ő milyen nagy nyuzó! Csak ezt a nagy veszedelmet vegye le Isten a fejéről és olyan viaszgyertyát gyújt neki — a kalmárok viaszából — a milyent még nem látott! De van még egy kis idő, azt föl kell használni, utasítást ad a tisztviselőknak, hogy tegyenek, a mit tehetnek a borzasztó rendtelenségek eltakargatására. Épen javában van az utasítások adásának, midőn két érdemes polgártárs, Dobcsinszky és Bobcsinszky berohan, azzal a hirrel, hogy a fogadóban egy fiatal ur van, már néhány nap óta itt tartozkodik a városban, senki sem tudja, kicsoda, és egész külseje a fővárosi uracsot árulja el. Mint a bomba, úgy esik e hir a jelenlevők közé. Ki is lehetne az más, mint a rettegett revizor! Titokban jött, és ismeretlen akar maradni, hogy annál alaposabban tudhassa ki az itteni szép hivatalnoki gazdálkodást, már most mit csináljanak! A főnök szinte a fejét tépi le és végre is elszánja magát, a többit is magával vivén, barlangjában keresni föl az oroszánt. A vendéglőben csakugyan ott van az a fiatal ember, névszerint Chlesztakon Alexandrovics Iván, Szentpétervárból jött, nagy korhely, az uton elkártyázza a pénzét és most itt rekedt, napok óta hitelben él, a fogadós nem akar többet krétára adni, holott ő roppantul éhes, és szolgálja még inkább, mert ez mindig éhes. Csak nagy gorombáskodás utján sikerül neki egy szilke levest és egy kemény csirkeczombot kipréselni a fogadóstól, a ki alázatosan hajlongva ugyan, de egyuttal fenyegetődzve távozik. Kis idő múlva hozzák az urfina k a hirt, hogy az étteremben a főnök ur tudokozódik utána. A főnök? No, bizonyosan a fogadós bepanaszolta őt, tartozása végett! Fiatal emberünk szurkol, szeretne szökni, és mivel ez lehetetlen, csak azért is marad, szemesé a világ. Nyilik az ajtó, fiatal emberünk még nem is látja, már harsogja eléje, hogy milyen kötni való ficzkó az a fogadós, és csak próbálja őt valaki bekisérni, és milyen borzasztó egy levestel kinozták őt itt csak most az imént. Azonközben belépett a főnök, rangját megillető teljes diszben, és katonás-peczkesen, mint a nyárs, hogy legalázatosabb tiszteletét tegye. Fiatal emberünk egy perczre bámul, csakhamar azonban észre veszi, hogy itt valami félreértésnek kell lenni, és ő nem az az ember, a ki a mulatságos alkalmat elszalasztja. Nagy jókedvűen elmondja, hogy kifogyott a pénzéből, erre a főnök egész boldogan nyomja markába a 200 rubelt (a színpadon így ejtik ezt ki: „rubli“), a mivel a fogadósnak tartozik, és „Már minden jól van“, mondja örömsugárzó főnöki arczczal, és most már nem engedi ám, hogy a fogadóst kifizesse, maga fizeti azt ki, úgy, hogy követelésével együtt kikergeti a szobából. Azután meghívja a fiatal embert, tekintse meg vele a kórházat, és felajánlja neki házáat lakásul, a mig itt a városban időzni méltóztatik. A fiatal ember mindkét rendbeli meghívást szívesen fogadja, a kórházban pompás ebéd várja és ő itt pompásan lecsipi magát, úgy vezeti őt nagy büszkén a főnök házába, hol is a fiatal ember azon becsipve udvarolni kezd a felette mód nagy szavu és nem kevésbbé kaczer főnökne asszonyának, amelletty ug

hazudik neki, mint az obsitos, hogy ő milyen roppant nagy ur a fővárosban, a legnagyobb költők, legelső államférfiak és főfőméltóságok előszobáját strázsálják; főnökné ő nagysága azt se tudja, hogyan forgassa szemeit, a főnök ur meg lélegzeni sem mer a nagy alázatosságtól. Mégis jónak látja elvezetni vendégét, hogy aludja ki magát egy Kissé, a mit ez meg is tesz. Kis idő múlva visszatér, most már ismét józanul; szolgájától megtudja, hogy öt milyen nagy valaminek tartják itt, annál jobb, majd hasznát veszi; jönnek egyenkint a városi tisztviselők és a fiatal ember biztosítván őket jóakarataról, mindnyájuknak egyenkint elmondja, hogy kifogyott a pénzből és mindegyik egyenkint ki 2, ki 3 száz rubelt (a szinpadon úgy ejtik ezt ki: „rublit“) egész boldogan a markába csusztat; a kalmárok is, a kik megtudván ideérkezését és a végett járulván eléje, hogy szabadítsa meg őket főnöküktől, néhány száz „rubli“-t raknak lábaihoz, és mikor így szépecskén megszédte magát, még csak a főnök szép libácska-lányát akarja elbolondítani, a ki persze első szóra olvadoz iránta, és midőn az anya is ott terem, hát szépen nőül kéri tőle. Az anyát is boldoggá teszi e kívánság, mert most már ő is a fővárosban fog élni, de hát még az apát! Nem bírja felfogni azt a nagy kitüntetést, és meg már most mi minden lehet belőle! Legalább is generális, az ám, miért is ne lehetne belőle generális! Akkor jelenti a szolgál, hogy itt a kocsi. Hogyan? Miféle kocsi? Semmi, csak egy napra távozik, édesatyjához, a házassági engedély végett. No ez már más! Akkor csak menjen, ezalatt ő majd kiállítja lányát, a kalmárok segélyével, a kiknek irtóztató felháborodás után nagylelkűen megkegyelmez. Ámde most jön a postamester egy levéllel kezében, a mit kíváncsiságból egy kicsit felbontott, és melyet a mi fiatal emberünk sajátkezüleg valamely fővárosi barátjának irt, hogy az ujságba tegye. És e levélből most valamennyien megtudják, hogy a kit hódolatukkal és rubeljeikkel elhalmoztak, nem a revizor, hanem valami szerény fővárosi hivatalnok, valamint azt, hogy milyen czimeres bolondoknak tartja ez őket itt egytől-egyig mindnyájukat, — ez a düh és szégyen most a derék tisztviselők részéről! Utána, el kell fogni, vissza kell hozni! De nem lehet, és nem is igen van reá idő, mert most jön a kisbíró azzal a hirrel, hogy ime, megérkezett a revizor, tudniillik az igazi revizor és maga elé rendeli az uraságokat! Az uraságok hosszú orral és még hosszabb képpel egymásra bámulnak és ezzel vége a darabnak — nemde egész egyszerű? és épen ebben van e szinmű kitünő jelessége, hogy úgy minden segédeszköz és bonyodalom nélkül, tisztán csak a jellemek és visz onyok hű festése által köti le a lelket. Még csak szellemdusság sem igen fordul elő benne, és mégis eleitől fogva végig érdekes. Az előadás is nagyon jó volt, kivéve az egy Szigeti Józsefet, a ki kitünő volt.

És a színházról szólván, vegyünk mi is tudomást ama szinfalak mögül kiszivárgó hírekről, hogy az igazgatóság — gazdálkodás végett — Paulaynénak, Nádaynénak, Ellinger Jozefa kisasszonynak az ajtókilincscsel köszöntött, Vizváry pedig egy nagy díjfélemlési ivvel kezében, a küszöbre állt volna, ezen iv elfogadásától tételezván föl, ha beljebb kerüljön-e, vagy tovább menjen egy színházzal, mert hiszen Magyarországon elég nagy a színházi világ, talál itt elég munkatért olyan kiváló tehetség, mint Vizváry! Kényes dolog csak úgy a kerítésen át véleményt mondani valamely ház ügyeiről, különösen akkor, midőn e ház élén olyan érdemkoszorus férfi áll, mint Szigligeti, kinek a színház ügyei kisujjában, a nemzeti színház érdekei pedig bizonyára szívében vannak; azért csak nagy tartozkodva kell e híreket fogadni. Igaz, hogy a színháznál is, mint az összes államháztartásban busás gazdálkodással kell most kibőjtölni az eddigi

könyelműséget; de másrészt nem kevésbé vétkes gazdálkodás az olyan, mely a zsenge hajtások, a jövő biztos reményeinek kivágatásán kezdi. Egészen olyan gazdálkodás volna az, mint némely nőé, a ki a mostani rossz idő miatt először is a lelket tápláló és amellet a legolcsóbb és legnemesebb időtöltést szerző hirlapot számkiveti házából. Ha egyfelül megtakarít is néhány krajczárt, másfelül tizannyit veszít általa. De épen azért, mert Szigligeti áll most a színház élén, a ki sokkal jobban tudja ez arany igazságot nálunknál, kötve hiszünk e híreknek, még a Vizváryra vonatkozókat is ide értve. Vizváry sokkal okosabb ember, semhogy tulságos igényekkel még súlyosabbá akarná tenni a már úgy is eléggé súlyos helyzetet, Szigligeti meg Szigligeti, a ki bölcsen tudja, mi illeti meg a valódi tehetséget.

Az „írók és művészek köre“ meg épen úgy gondolkodik, mint én, még ettől a csunya évtől sem akart rossz érzéssel elbucszni, a 11-dik órában, ma, szerdán este, daczára a locs-pocs-időnek estélyt rendezett. Engem természetesen nem tartoztathat sem tűz, sem víz, és semmi okom megbánni, hogy a Kegyetek szolgálatában állok. A Hungaria terme ugyan jobban is megtelhetett volna, szebben azonban nem igen. És az a jó is volt a dologban, hogy annál odaadóbban gyönyörködhattunk a Liszt-egylet hölgy karában, már mint énekében, pedig e kar maga is, azokkal a sok üde, kedves arcokkal, és azzal a kedves elfogultsággal, a melylyel a hangjegyeket reszkető ujjacskáik közt tartják, bátran megjárta virágkiállításnak; csakhogy fájdalom, ilyenkor gondolni sem szabad az effélékre, mert ezt a Muzsa nem szereti. Jó, mondjuk tehát el száraz-parórkásan, hogy a hölgykar nagyon szépen énekelt mind a két izben, előbb a „Blanche de Provence“-ot Cherubinitól, azután a „Barna menyecskének szeme közé néztem“ Engeszer Mátyástól. Imitt-amott egy kis orthografiai kibácska volt ugyan az összhangzatosságban, de hölgyeknek jól áll egy kis kamis orthográfia. Dalmady Győző „Egy szoborra“ című költeménye is gyöngy élvezet volt, Haydn vonós-négyses is, Krancsevics Rudolf, Kiss és Sabathiel urak által előadva. Fényes zenecsillag és ez elragadtatással járta át a hallgatóságot, különösen Krancsevics játéka. Ráadásul pedig Láng Fülöp ur néhány dalt énekelt, szintén igen szépen.

Igazán ráadásul pedig — mert nem is volt előre hirdetve — Kauzer Berta urhölgy, az amerikai konzul neje egész váratlanul csak ott termett az állványon és két dalt énekelt, Schumann „Fiatal apáczá“-ját, és a „Csak titokban akarlak szeretni“ címűt idősb Ábrányi Kornéitól, oly szépen, hogy az utósót ismételnie kellett.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

*(A királyi pár) és Mária Valeria főhercegnő mult szerdán délben költöztek be Budára. — Az udvar az idén nagyobb szerű ünnepélyekre készül a birodalom mindkét székvárosában, A gyász esetek már több éven át nem engedték, hogy az udvar a téli hónapok alatt eleve nebb és fényesebb estéknek szolgáljon színhelyül. Január 12-dikéig a király és a királyasszony Budapesten fognak tartozkodni, azontul egész február közepéig Bécsbe teszik át lakásukat. A főrangú körökben már is nagy előkészületek történnek, hogy az udvari bálók minél ragyogóbb képet nyujtsanak, mi az üzletvilág megzsibbadt ereiben is eleve nebb vérkeringést fog előidézni. — A várkert alatti építkezés költségeit király ő Felsége viseli czivillistájából, s a munkát azért akarják mielőbb megkezdeni, hogy a szegény munkás népnek ott is keresetforrás nyíljon.

* * (Jótekonyság.) Királyné őfelsége a hozzá legközelebb pénzsegélyért folyamodott budapesti szükölködők részére 300 frtot adományozott. — A királyi-pár még ünnep előtt száz-száz forintot küldött a gödöllői katolikus és református iskolák karácsonyfájára, ötvenet a besnyői iskolások számára, harminczat pedig az izraelita tanulóknak; továbbá a királyné fehérenemüket osztatott ki a szegények közt, Mária Valeria főhercegnő pedig ruhákat, ételt és pénzt küldött nekik. — A Rudolf koronaörökös jótekonny egylet javára Aebly Adolf nagykereskedő ur néhai Hoffmann Fridrik örökösei nevében 500 frtot, Krausz Mayer ur pedig boldogult neje örökítéseül 100 frtot adományozott. — Karácsony első napján a jótekonyságáról ismeretes Reichtitz Rebeka asszony a lipótvárosi népkonyhában a szegényeknek több száz darab mákos kalácsot osztott ki ingyen. — A népkonyhára báró Wodianer Móricz Bécsből 200 frtot, gróf Zichy N. János százat küldtek. — A terézvárosi népkonyha javára Leeb István kolbászgyáros 200 pár frankfurti kolbászt adományozott, hogy velük a népkonyha vendégei karácsonyi meglepetésben részesüljenek. — Az izraelita népkonyha javára Hellsinger Karpeles Sarolta és Berger Hellsinger Mária asszonyok 100 frtot adományoztak. — A kolera-árvák menházának az osztrák nemzeti bank kétszáz frtot, a hengermalom igazgatósága három mázsa lisztet adományozott. — „A kis pipa“ derék vendéglőse Szilveszter-estéjén sorsolást rendezett, csinos tárgyakra, vendégei közt, a bukovinai magyarok javára. — Barcsón egy emberszerető polgár van, az öreg Kremzier, a ki magának Visonta községnek 1700 forint áru inséges gabonát adott kölcsön olcsó kamatra, s a nem fizetők közül még egyet sem pörölt be.

* * (Rózsás napló.) Schmiedlechner György fővárosi tekintélyes polgár két kedves és művelt leányát jegyezték el legközelebb, Klimkó István pest-belvárosi királyi járásbíró Anna kisasszonyt, Fajtha József császári királyi huszárfőhadnagy pedig Teréz kisasszonyt. A két esküvő legközelebb a farsangon fog megtartatni. — Gödöllőn Dévay Gusztáv, pesti törvényszéki aljegyző jegyet váltott Kovásznai Kovách Aranka kisasszonnyal. — Dr. Glück Ignác törvényszéki orvos eljegyzé Bascsh Róza kisasszonyt. — Nyirbátorban multhó 15-dikén ment végbe Mandel Netta kisasszony egybekelése Haasz Miksa, a „m.-szigeti kereskedelmi és hitelintézet“ igazgatójával. — Biharban Jankafalván e napokban volt Hamar László debreczeni fiatal író esküvője Léva Amália kisasszonnyal. — Hécezi Szabó Lajos debreczeni fiatal földbirtokos Szatmárott nőül vette Bodó Julia kisasszonyt. — Bing Ede ur Pozsonyban e napokban jegyezte el Popper Hermin kisasszonyt, egyik első rendű pozsonyi kereskedő leányát. — M.-Óváron Kroner Ilka kisasszonyt, Kroner Lajos megyei volt főispán bájós leányát, Küffner Ernő dzsidáshadnagy jegyzé el Pozsonyból.

* * (A nőképző egylet tombolája.) mely január hó 10 dikén fog a vigadó termeiben megtartatni, igen érdekesnek ígérkezik. A bizottság nagy buzgalmat fejt ki. A jelmezes hölgyek száma meghaladja a kétszázat. Több mint 1500 értékes tárgyat fognak kisorsolni. A tombola-estély érdekét ezenfelül emelni fogja, hogy a sétahangverseny és a sorsolás közti időben egy új színművet adnak elő, Prielle Kornélia és Náday közreműködésével. A darab czime „Ha nem káromkodik.“ Blaháné pedig a legkedveltebb népdalokat fogja énekelni. A tombola után táncz is lesz. Erre nézve azonban azok, kik abban részt venni kívánnak, az egy forint belépti jegyen kívül, külön jegyet tartoznak venni két forinton.

* * (A nőiparegylet tanodája) részére az oktatásügyi miniszter már utalványozta a 2000 frt államsegélyt. Folyamodtak a városhoz is, a tanoda részére segélyt kérve. Reméljük, hogy Budapest városa, mely oly áldozatkész szokott lenni az iskolák iránt, e kérvényt is kedvezőleg intézi el. Ujabbban az alapítók sorába léptek: Vadnayné, Pechatáné, Láng Mihályné 100 – 100 frt, Vachot Sándorné 50 frttal. Rendes tagok lettek: Tisza Kálmánné, Kalocsa Róza, ifjabb Markovics Sándor, Gyulási Gyula, a rimaszombati leányegylet. Hoffman Frigyesné adott 10 frtot. Ezenkívül egy előkelő nő az egylet iránti tekintetből a francia nyelvet, mint rendkívüli tantárgyat, díj nélkül fogja a tanodában tanítani.

* * (A Valeria egylet) sétahangversenyyel összekötött árucarnoka összesen 1200 frtot jövedelmezett. Ez alkalommal adakozások és felülfizetések is történtek. Az adakozók sorát Barnai Sarolta asszony nyitotta meg, ki az elnöknek a felállítandó cselédmenhely javára 10 frtot adott át, Clotild főhercegnő pedig 40 frtot küldött. A „Valeria“-egyletnek ujabbban tagjai lettek: gróf Szapáry Gyuláné, gróf Grollics Hugóné és Greger urnő 100 frtos alapítvánnyal. Rendes tagokká lettek: Stettner Jakabné és Kerékgyártó Elek, Hollán Ernőné pedig 50 forintos alapítványát 100 forintra emelte föl.

* * (Simor hercegprimás) a napokban vette át Ligeti Antal kitűnő tájképfestőnkől az általa megrendelt szentföldi tájképet, mely Bethlehemet ábrázolja. A hercegprimás tetszését az új tájkép annyira megnyerte, hogy legott egy másodikat is megrendelt nála. Az esztergomi érseki képtár számára eddigelé minegy 60 valódi műretek van kijelölve.

* * (Székely Imre) jeles zongoraművészünk mult vasárnap igen sikerült hangversenyt adott a Hungáriában. Ő, leánya, a kedves Székely Ilona, a ki szintén igen szépen zongorázik; testvére: Székely István, a jeles gordonkász, továbbá Balogh Mária kisasszony, a ki szépen énekel, és a kis 8—9 éves Balogh György, a ki korához képest igen szépen hegedül, működtek közre e hangversenyen, az összegyűlt diszes közönség pedig újra tanusította, mennyire kedves előtte a hangversenyző gyöngéd művészete.

* * (Lucca Paulina hangversenye) az első pesti bölcsőde és az első pesti gyermekmenhely javára e hó 2-dikán este fél 8 órakor volt a vigadó nagy termében. Ezuttal csak a műsört közölhetjük: 1. Raff, kettős, hegedüre és zongorára Krancsevics. Deutsch V. 2. Mozart Das Veilchen (dal) Lucca. 3. Bach Air et Gavotte, gordonkára, Ruhoff. 4. Gordigiani „Sanctissima virgine“, Romanza, Lucca. 5. a) Schubert Menuett, b) Liszt Gondoliera, Deutsch V. 6. Thomas Connais-tu le pays? Romanza „Mignon“ operából, Lucca. 7. Vieuxtemps Reverie, Krancsevics. 8. Meyerbeer Präludium és Adagio „Az Afrikai nő“ czimü dalműből, Lucca. Többet a jövő számban.

* * (A pesti állatkert) fölvirágozása a fővárosi pénzügyi bizottságnak egyik közelebb hozott határozata által nagyon is kérdésessé tétetik. Az állatkert és növényhonosító társulat tudniillik 5000 frtnyi évi segélyt kért a fővárostól. A nevezett bizottmány azonban azt állítván, hogy az állatkert vesztesége már több év óta 11.000 frtra rug s így a kért összeg megszavazása által az állatkert fenállása ugy sem biztosíthatatnék, a kért segély meg nem szavazását indítványozta a közgyűlésnél. A közgyűlés pedig magához méltón cselekednék, ha maga venné át és tartaná fenn a fővároshoz olyan szépen odaillő állatkertet. Azonfelül pedig Serák K. állatkerti igazgató kimutatja, hogy az állatkertnek évről-évre tetemesen nagyobb bevételo van, mint kiadása, a vállalat tehát életképes; fizetésképtelen soha egy perczig sem volt; tizenegyezer forintnyi tartozása pedig korántsem egy év

deficitje, hanem drága építkezések utáni adósság, melyet folyvást törlesztenek.

** (*Farsangi krónika.*) A g a z d a s s z o n y - e g y l e t bálrendező bizottsága mindent elkövet, hogy január 17-diki nagy álarczos báljának fényes sikere legyen. Kármán Lajosné, P. Szathmáry Károlyné és gróf Szapáry Gyuláné a bizottság nevében hívják föl a közönség részvétét, miután e bál jövedelme is ama nemes szándékot mozditja elő, hogy az egyleti árvaházban levő hatvan leánykához még negyvenet vehessenek föl. — A nőképző-egyleti tombolára király és királyné 8 Felségük kétszáz forintot küldtek. — A központi Fröbel-nőegylet január 5-dikén a vigadó termében álarczos sétahangversenyt rendez, négy gyermekertje javára. Ez délután öt órától éjfélig fog tartani, miközben ezer darab nyereleménytárgynál többet sorsolnak ki a főnyeremény értékes arany hölgyóra lesz. Egy sorsjegy ára husz krajczár. Kaphatók: Schley Berta alelnöknél (József-tér 2. sz. a.) továbbá Hatschek Miksa, Szemek és Mayer, Rieger Róza, és Münz Mór kereskedéseikben. — A jogász bál házi asszonya herczeg Odescalchy Gyuláné lesz. A királyi párt, József főherczegét és nejét küldöttségileg fogják meghívni e bálra, melynek pénztárába báró Sina Simon most is, mint évenként szokta tenni, száz forintot küldött. — A koresolyázó bál nem mint tervezve volt, az Európában, hanem a vigadó termében fog megtartatni és pedig februárhó 1-sején. — A népkönyhák javára néhány fiatal ur január 14-dikén a „Hungariá“-ban fényes bált rendez, melynek minden költségét ők maguk fedezik. Beléptidij nem lesz, a meghívott vendégek azonban beléptükkor egy gyűjtő ivre tetszésük szerinti összeget fognak aláírni.

** (*Irodalom.*) A Franklin-társulat legújabb kiadványai: Wohl Stefanie regéi. Második kiadás. A csinos, izléses kiállítású kötet, 20 regét tartalmaz 5 fametszettel. Ára 2 frt. — „Uj kis Regélő“, irta Milesz Béla; a kötet 30 regét és ifjúsági elbeszélést tartalmaz, ára 1 forint 50 kr. — Ifjúsági könyvtárak számára megjelent a „Történelmi könyvtár“ 5. és 6-dik füzet: „Nagy Sándor és kora“ irta Áldor Imre; és „Nero s az első keresztény-üldözés“, irta Vértessy Arnold. Egy-füzet ára 40 kr. — Megjelentek továbbá: „Három orosz és három angol kalandjai“, Verne Gyula után fordította Nagy István; ára 2 frt. — Jókai Mór műveinek jutányos kiadásából megjelent „Mire megvénülünk“ regény két kötetben, ára a két füzetnek 80 kr. — Halász Imre jeles nemzetgazdászunk nagy politikai napilapot indított meg „Közérdek“ czim alatt. — Az „Athenaeum“, Beöthy Zsolt gondosan szerkesztett heti lapja, két évi fennállás után megszűnt. — A „Nemzeti színház könyvtárában“ három új füzet jelent meg: „Rienzi“ szövege. „A falu rosza“ és „Vidor ur“ idős gróf Fedrótól; egy-egy füzet ára 40 krajczár. „Kassa és vidéke“ czim alatt Kassán egy új lap indult meg. — Székely-Udvarhelyt Szentkirályi Árpád „Baloldal“ czimen új hetilapot indított meg. Mutatványszáma élénken és érdekesen van összeállítva. — Erdődi Béla jeles fiatal írónktól „Török mozaik“ czim alatt egy 190 lapra terjedő munka jelent meg, mely hölgyeknek férfiaknak egyaránt kedves élvezetet nyújthat. Szerző, a ki jóideig Törökországban élt, fogékony lélekkel teljesen felölelte kelet sajátlagosan szép világát és gazdag, meleg színekben tárja, azt élénk olyan tartalmasan, akár a szakmunka, és mégis olyan könnyed, kellemes modorban, mintha csak regény volna. Ára 1 frt.

** (*Vegyesek.*) A magyarországi központi Fröbel-nőegylet által mult hó 5-dikén a Hungáriában rendezett táncestetély 597 frt 8 krt jövedelmezett. — A magyar gazdasszo-

nyok árvái javára a nemzeti színházban karácsony másod napján rendezett jótékony czélú előadás a felülfizetésekkel együtt 473 frtot jövedelmezett. — A deák párti képviselők ujév napján testületileg látogatták meg Deák Ferenczet s a párt nevében boldog ujévet kívántak neki. — Liszt Ferencz azt a választ irta a népkönyha-bizottságnak, hogy Budapestre visszaérkezve, szívesen fog a népkönyhák javára hangversenyt adni. — Az ipar-egylet munkás érmeire nők is pályázhatnak február 15-dikéig. — Türr István tábornok, mint a budapesti népoktatási kör elnöke, az idén is ujév alkalmával a helybeli dologház összes fegyenceinek 50 frtot ajándékozott. — Rogeard mult vasárnap a De Gerando család termében Bernandin de St. Pierre-ről igen érdekes felolvasást tartott. — Korlovszky váltóhamisítási ügyében a törvényszék mult szerdán vádlottot négy évi súlyos börtönre ítélte. — Odry Lehel, mint hallik, szerződését felmondta a nemzeti színház igazgatóságának. Kitűnő énekművésznünk nagyobb fizetést igényel az eddiginél, és az igazgatóság méltányolni tudja a méltányos igényeket. — Balázs né-Bognár Vilma jeles művésznünk, külföldi utjából visszatért. Gyöngékedése folytán azonban csak pár nap mulva fog föllépni. — Benz Ida asszony betegeskedése miatt Adams vendégszereplését s a „Rienzi“ előadását későbbre halaszták. — Mult hétfőn délelőtt a budapesti haltér körül a jégzajlás a Dunán megindult. — A legelső gőzhajót, a mely a Dunán járt, gróf Eszterházy László rozsnói püspök építteté 1819-ben. Hanem még ugyanazon évben elsüllyedt. — Dr. Kepes Gyula honvédezed-orvos az északsarki expedicionál szerzett érdemei elismerésül a magyar honvédség szabadságolt állományában törzsorvossá neveztetett ki király 8 Felsége által. — Táborosky és Parschnál megjelentek: a Fahrbach „Pester Blut“ indulója (60 kr) s „Auf dem Stadtwaldchenteiche“ gyorspolkája 50 kr. — A fővárosban december 13-dikától december 19-ig született 223 gyermek, elhalt 220 személy; a születések tehát 3 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 107 fiu, 116 leány. A halottak közt volt 128 férfi, 92 nő, egy éven aluli gyermek 67.

** (*Halálozások.*) Özvegy Vogel Antalné született Schwachhoffer Sarolta asszony decemberhó 15-dikén életének 80-dik évében Budapesten elhunyt, a szerencsétlen nő sok számos év óta elmeháborodott volt. — Kölber Ágoston, a néhány hét előtt elhunyt fővárosi kereskedő fia, egy alig 24 éves fiatal ember, mult hó 25-dikén agyonlőtte magát Lagenfeld vasgyár-igazgató szállásán, kinél látogatóban volt. Atalános a hit, hogy a szerencsétlen ifju amerikai párbaj áldozata lett. — Egerben Simmel Andrásné született Vrabélyi Janka asszony husz éves korában meghalt. — Tolcsván Stépán Géza birtokos, ki lapokba költeményeket is irt, e hó közepén meghalt. — Székely Sándor, a magyar népszokások s dalok huzgó gyűjtője és a „Nyelvőr“ szorgalmas munkatársa, e hó 28-dikán rövid betegség után elhunyt Zalában, Dergecsen, hol másfél év óta egy uri háznál nevelő volt. — Cziple Zsigmond máramaroszigeti törvényszéki királyi alügyész neje, született Girsik Jolán asszony mult hó 24-dikén hunyt el, alig 20 éves korában. — Mult hó 26-dikán zilahi Zaskai Károly, királyi tanácsos, a volt erdélyi udvari kancellária nyugalmazott levéltári igazgatója, élte 69 évében elhunyt; 8 benne kihalt a zilahi Zaskai család. — Debreczenben dr. Zelizy Dánielné Sinay Ida asszony mult hó 30-dikán élte 28-dik évében elhunyt. Béke hamvaikra.

Gazdasszonyoknak.

Angol boeuf-steaks.

Egy szép vesepecsenyét néhány napig hideg helyen el kell tenni, használati napon aztán az egészből szép ujnyi vastagságu darabokat kell vágni, azokat megsózni, megvergetni, széles késsel formát adni nekik, egy tálra rakni és közéjük tenni karikára vágott vereshagymát, tört borsot és minden szeletre egy kis olajat. Így vagy 6—8 óráig álljon a hus, akkor forró zsirból ki kell a szeleteket sütni, tetszés szerint csak félig véresen, vagy egészen, aztán pedig burgonyával, sardella vajjal és tormával feldiszítve forróan betálalni.

Angol velős pudding

Két lereszelt zsemlyét kis kockákra kell vágni és jó tejfel leönteni, míg a zsemlye ázik, egy negyed font írósvajat nyolcz toszás sárgájával habosra eldörzsölvén, a kinyomkodott zsemlyét belé kell adni, valamint nyolcz lat kis kockára vagdalt csontvelőt, nyolcz lat cukrot, egy kis sót, nyolcz lat mazsola-, ugyanannyi apró szőlőt, legvégül pedig a nyolcz tojás fehéréből vert kemény habot.

Egy formát vajjal kikenvén, a tésztát belé kell önteni, és három negyed óráig gőzben kifőzni.

Tálalás előtt a következő borlevet kell készíteni: egy fél meszely borban nyolcz tojás sárgáját jól el kell keverni, két evőkanálnyi rhumot hozzá adni, a tűzön pedig folytonosan vergetvén a habverővel, sűrű lévé kell felforralni és a kiborított puddingra forróan önteni. A puddingba tetszés szerint nyolcz lat lehámozott és apróra tört mandulát is lehet tenni.

Nemzeti színház.

Január 2-dikán: „Tanhäuser.“ — Január 3-dikán: „Ripacsos Pista dolmánya.“ — Január 4-dikén: „A képirók.“ — Január 5-dikén: „Windsori vignök.“ — Január 6-dikán: „A betyár kendője.“ — Január 7-dikén: „Romeo és Julia.“ — Január 8-dikán: „A miniszter előszobája.“ „Egyetlen leány“ és „Véletlen.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: Kerek asztaltakaró körüli himzés rajza, színes selyemmel és selyemzsinórkákkal varrandó ki sima posztón vagy cashemiron.

A 2-dik szám: A n n a név zsebkendőkre.

A 3-dik szám: M és J betűk.

A 4-dik szám: N betű czifrázattal.

Az 5-dik szám: Nagy kendők, terítők, vagy pamlagpárnák körüli himzetrájsz, vastag selyemszállal dolgozandó.

A 6-dik szám: zsebkendő sarkába való koszoru, a közepén Barbara névvel.

A 7-dik szám: A és G betű.

A 8-dik szám: A és R betű.

A 9-dik szám: k e z e l ő közepére való finom francia himzés rajza.

A 10-dik szám: A és L betűk.

A 11-dik szám: N a t á l i a név zsebkendőre.

A 12-dik szám: egy kis felső gallér sarkába való himzés rajza, finom francia himzés.

A 13-dik szám: C és D betű.

A 14-dik szám: A és R betű.

A 15-dik szám: nyakkendő sarkába való himzés rajza; sűrű, francia himzés.

A 16-dik szám: N betű.

A 17-dik szám: K betű.

A 18-dik szám: R és A betűk.

A 19-dik szám; M betű.

A 20-dik szám: nagy tüpárna vagy kendők sarkába alkalmazható himzés rajza, egy bőség szarvát ábrázolván, virágokkal telve.

A 21-dik szám: gyermekelőke, finom piquéten himzendő, fehér francia pamuttal.

A 23-dik szám: P betű.

A 24-dik szám: G és J betű.

A 25-dik szám: E és P betű.

A 26-dik szám: T és D betű.

A 27-dik szám: H és F betű. És végre

A 28-dik szám: gyermekelőke, finom zsinórkákkal dolgozandó.

Számrejtvény.

Turcsányi Eleonórától.

1. 3. 4. 14. Megyének egy harmad-neve,
12. 21. 16. 13. 11. 15 Zemplónnek egy csinos helye.
18. 8. 18. 10. 1. Falun órát helyettesít,
1. 2. 21. 16. 23. 11. 13. 14. Nemes tettekkel lekesít,
1. 9. 3. 4. 7. 19. 12. 6. 16. 3. Nevének hallatára reszketnek a gazok,
1. 9. 8. 18. 10. 24. 19. 16. Hajdan üldözték a nagyok,
1. 2. 3. 9. 8. 11. Nem magyar ki ezt nem ismeri,
11. 8. 14. 19. 16. Ehez még gyászos emlék köti.
7. 10. 5. 9. 19. 7. 3. Jó hangzásu név hazánkban,
20. 21. 22. Öt van ilyen a magyarnak,
1—24. Ne higj ám e közmondásnak.
Megfejtési határidő: januárhó 31-dike.

A 49-dik számban közölt rejtvény értelme:

O r o s z l á n y.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Bohner Rierseh Karolin, Simon Ambrusné, Szalonnay Benicz Ida, Gál Boros Anna, Henyey Nina, Tóth Bozóky Mária, Kovács Emma, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Pecháta Argay Anasztázia, özvegy Kratochwill Károlyné, Moesz Gézáné, Fehérváry Mari és Iona, Vadász Juszta, Bauer Sándorné, Maresány Viktória, Fehér Béláné, Zundán Jecie, Korik Zsófia, Bornemisza Mária, Beke Kornélia, Ströcker Anasztázia, Kiss Anna, Danielovich Mariska, Szirmay Hermina, Sütő Gabriella, Jók Janka és Mariska, Fosztó Anna, Gacsál Julia, Baumann Ferenczné, Marosy Hermín és Etelka, Dengi János, Égethő Eleonóra, Kanizsai Nagy Etelka, Felsenburg Paulin, Oszlányi Mari, Bernáth Gyuláné, Limbek Vilma, özvegy Bese Elekné, Novák Kornélia, Herrstein Paula, Szabó Tivadarné, Kanizsai Béláné, Fodor Izabella, Kármán Paulin, Kovács Gyuláné, Simon Irma és Juliska, Bán Emma, Béer Judith, Bernáth Ilka, Hazay Emilia, Hamar Gizella, Fekete Anna, Nyáry Lenke, Sass Lina, Lévay Olga, Balogh Mária és Jolán, Kemény Ilonka, Nemes Julia, Henyey Róza, Gomba Irén, Kászonyi Flóra, Mezey Janka, Orbán Paulin.

Tartalom

Egy nagynéni farsangi levelei. — Prolog, Várady Antaltól. — Elvozzott fiu, László Mihálytól. — Más mód, más siker, Szuppiny Juliától. — A maorik társadalmi élete, hito és költészete, Dengi Jánostól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja és karássonnyi és ujévi bazár.

Felelős szerkesztő, kiadó s lapnaptájdonos: Emilia

Samu tehetséges lyrai költő. Karner J., ki a kereskedelmi számtanról és a könyvvitelről irt tankönyveket. Deézi Zsigmond, veterán színész a vidéken. Keserü Mózes, a katolikus autonómiai igazgatótanács előadója. — Áprilisban: Stuller Ferencz a kaszinó s a nemzeti iroda titkára. Idősb Groisz Gusztáv miniszteri tanácsos és országos képviselő. Kun Béla 48-as honvédszázados és az olasz-magyar legió tagja. Lampel Róbert, ismert könyvkiadó. Perkovics Márton, ki 70 éven át működött a néptanítói pályán. — Májusban: Jekelfalussy Vincze székesfehérvári püspök, ki legelőször hirdette ki Magyarországon az infallibilitást. Ary Ödön a kereskedelmi minisztérium helyettes államtitkára. — Juniában: Vecsey Oláh Károly országgyűlési képviselő. Szilágyi veterán színész. Szucsics Károly legfelsőbb ítélőszéki bíró. Bernáth József királyi táblai bíró. Gróf Kolonics Miklós, a történeti nevű Kolonics-család utolsó sarja. — Juliusban: Rössler István, a nemzeti színház volt tagja. Hetényi Laura, kedvelt vidéki színésznő. — Augusztusban: Pankovics István hazafias szellemű ungvári püspök. Polgár Mihály, köztisztviselő volt pesti ügyvéd. — Szeptemberben: Beniczky Ödön, a gödöllői kerület országos képviselője. Rónay Gyula, a vidéki színészet egyik legkitűnőbb tagja. Diescher József ismert fővárosi építész. — Októberben: Feigler Viktor zenedei tanár. Dr. Horváth György városi főmérnök. Hoffmann Frigyes, a fővárosi bizottság buzgó tagja, ki tetemes jótékony hagyományokat tett. — Novemberben: Károly Ferdinánd főherceg. Gróf Lónyay György, a volt pénzügyminiszter nagybátyja. Orsonics Iván érdemdús gymnaziumi tanár Győrött. — Deczemberben: Temesi Reitter Ferencz, akadémiai tag és műszaki téren kiváló tekintély. — Ime az aratás, melyet a halál 1874-ben nálunk tartott. Az ütött sebeket gyógyítsa meg az idő, a közélet terén támadt űrt töltsé be a haladó kor!

*** (Konstantinovic Miklós nagyherceg.) Pétervárról érkező hírek szerint, mint kedélybeteg a csár gondnoksága alá helyeztetett. A nagyherceg Konstantin nagyherceg fia s így a csár unokaöccse. E hirt általában összeköttetésbe hozzák azon összeesküvéssel, melyről nem rég hallottuk, hogy számai a legmagasabb körökig terjedtek, s melyben a főszerepet a sz.-pétervári orvosok, jogászok, technikusok és bányászok játszották.

* (II. Lipót belga király) szellemi munkák díjazására 35.000 frankból álló alapítványt tett. Az első díj 1878-ban a belga nemzet történetéről írandó legjobb műnek fog kiadatni, a

második díj tárgyát 1879-ben az építészet képezendi, a harmadik díjat a belga kereskedelmi viszonyokról írandó mű nyerendi el 1881-ben következő kérdés: Mily módon lehetne azon tengeri kikötőket megjavítani, melyek a belga homokon és alant fekvő partokon állanak? — lesz pályázatra kitűzve.

*** (Külföldi vegyesek.) Karácsonyestére ő Felségük ötezer forintot küldtek a bécsi polgármesterhez, hogy ossza ki azonnal a szegények közt tüzfára. — Münchenben közelébb Menter Zsófia asszony a Beethoven Es dur hangversenyét s Liszt Ferencz Don Juan phantáziáját rendkívüli tetszés mellett adta elő. — Curven angol író egy könyvet ad ki a különböző nemzetek oly íróiról, kik nemzetük szellemének valódi megtestesülései; Magyarországot a könyvben Petőfi fogja képviselni.

Megbízások tára.

Székesfehérvárra T. G. urhölgynek: Fogadja szives köszönetemet lapom iránti részvéteért.

Kolozsvárra M. Sz. urhölgynek: Midőn forró köszönetet mondanék tisztelt Kegyednek lapom iránti szives pártolásáért, egyszersmind értesitem, hogy egyelőre csak a t. előfizetők névjegyzékére és lakásuk beküldésére van szükségem, hogy a lapot újévtől kezdve fennakadás nélkül pontosan küldhessem. Ugyanerre kérem föl régi előfizetőinket is, csak írják meg, a kik tovább ohajtják lapunkat, az előfizetési pénzt később is beküldhetik.

Vállajra H. K. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

B. Csabára M. J. urnőnek: Eddig bizonyára kezei közt van a csomag.

M. Szengyelre K. M. urnőnek: Köszönet jó kívánságaiért! A lap fennakadás nélkül tovább fog járni.

H. M. Vásárhelyre N. P. urnőnek: Azonnal megküldtem a kívántat.

Szolnokra E. E. urhölgynek: Szives köszönet lapom iránti nemes buzgalmaért!

Pápára S. K. urnőnek: Örömmel és köszönettel vettem szives részvéte jelét!

Kecskemétre K. L. urnőnek: Fájdalom, már nem szolgálhatok vele!

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

1875-dik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

Minden szám mellett külön melléklet, fölváltva szinezett dívatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arczképek.

Azon kívül évenként tizenkét kötet válogatott regény, kötetenkint 15 kron; két diszes műlap 10—10 kron; végre az új előfizetőknek harminczhat kötet válogatott regényekkel szolgálók, kötetenkint 15 kron.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: (minden további kötelezettség nélkül) évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. — egész évre 12 frt.

A tizenkét kötet új könyvre, 1 frt 80 kr.

A harminczhat kötet könyvre, melyeket az új előfizetők azonnal kaphatnak, 5 frt 40 kr.

A két műlapra végre 20 kr.

A könyvilletmények meghozatala azon kötelezettséggel jár, hogy a t. megrendelő legalább egy évig állandó előfizetője lesz lapomnak, az előfizetési díjat azonban tetszés szerint, évnegyedes vagy féléves részletekben is lehet beküldeni.

Alkalmas uj-évi ajándékoknak.

A bécsi
első

27

krajczáros kézműipar és divatárubazárnak fióktelepe:

LICHTENSTERN B. ÉS TÁRSA

Budapest, kerepesi ut 15. sz. a., a Rókus-kórházzal szemben.

ajánl jól rendezett raktárában *idényszerű ruhakelméket, ripszket és lisztert, minden színben, éjszaksérki flanelt, csinval és piqué és valódiszínű ruha-barchentet, valódi rumburgi, sziléziai vásznat, ágyneműt, 1/4 széles szőnyeget, butorszöveteket, 1/4 chifont, flanelt, harisnyákat, posztókozttyüket és 1000 egyéb tárgyat az egyesített áron, azaz csak 27 kr-ával rőfőnként vagy darabonként.*

A vidékről jövő megrendelésekre lélekismeretes pontosság és figyelem fordítottik. Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Budapest, kerepesi-ut, a Rókus-kórházzal szemközt.

H I R D E T É S E K E T

e lap

és az „EGYETÉRTÉS”

politikai napilap részére felvételenek

Hatvani-utca 13-dik szám.

Legczelszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Csupán csak
Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren
a váci boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.

27

krajczáros

tömeg árucarnok

LÖBL FRIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. vevőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruraktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: Lustres, Rips, Mohairs, Crettons perkalok, zsinoros és Zsinor-Barchett, fehér moll, csipke és cziczfüggönyök, vásznak, kánavászok, asztalneműek 1/4 széles futószőnyegek és még más százféle egyéb cikkek kaphatók **csak 27 krajczárért.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Minták bárhová ingyen és bérmentve.

Van szerencsém tiszteletteljesen tudatni miszerint az eddig **NAGY KAROLY** ur vezetése alatt állott

csipke-, himzet-,
előing (chemisette) és
függöny-áru-üzlete

Budapest, váci-utca 11. sz. a.

(Alter és Kiss urak mellett)

folyó évi október hó 15-én átvettem és azt ugyanoly gonddal tovább vezetendém.

Ez alkalommal bátor vagyok egyuttal azon kérelemmel fordulni a mélyen tisztelt hölgy-világ, mint eddigi pártfogóimhoz, hogy azon megtisztelő bizodalmat, melylyel mint elkészítőt (confectionair) és a TÜRSCHE-féle üzletnek tízenkét évi kiszolgálásom alatt ki-tüntettek, részemre a jövőben is biztosítsák: főtvédőreksem leend, azt pontos és szilárd kezelés által magamnak állandólag fenntartani.

Magamat nagyrabecsült vevőimnek szorgosan ajánlva, maradtam a legmélyebb tisztelettel

Wissnyey Gyula A.

előbb Nagy Károly.

Minták bárhová ingyen és bérmentve küldetnek.

VARRÓGÉPEK

Ingwe, Weblor és Wilson, Howe Singer, Anger, Grove és Backer rendszere szerint, a legkíméletesebb kézi varrógépek, valamint az újabb típusú szövőgépek és a hozzájuk szükséges tűk a többi aprólékos hozzávalóval a legújabb technikában árulunk. Kézpénz- vagy havi részletfizetés mellett nagyban és kicsinyben. További utóiratok javítás végett mindenféle bármely névű névezett varrógépet és kiegészítőket is kaphatók. Van és igen olcsó kész elhárított.

HOLLUB E. A.

SCHUNDA V. J.,

magyar kir. udvari hangszer-gyáros,
Budapesten, magyar-utca 17. sz.

ajánlja az általa feltalált szabadalmazott

CZIMBALMOKAT

hangfógóval (Pedal) vagy anélkül 50 frt, 80 frt, 100 frt, 150 frt, 200 frt-egész 400 frtig jótállás mellett, továbbá mindennemű réz-, fa-, fuvó- és vonó-hangszer gyártmányait nagy választékban.

Az elméleti-gyakorlati czimbalom iskola Schunda V. J.-től megjelent saját kiadásában és kapható nála 3 forintért.

2-dik szám.

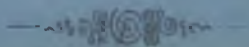
Január 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Országg-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és proteatáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Jan.	10	Vasárnap	C 1 Agathon pk.	C 1 Ernő	29 F 32 Apró szent.	4 Jázon			7 48	4 28
	11	Hétfő	Matild	Tilda	30 Anizia	5 Jeremiás			7 48	4 29
	12	Kedd	Ernest püspök	Jámbor	31 Melania	6			7 47	4 30
	13	Szerda	Veronika szüz	Vidorka	1 Január 1875	7			7 46	4 32
	14	Csütörtök	Bódogh hitv.	Mór	2 Silvester	8 Jób			7 46	4 33
	15	Péntek	Remete Pál, Mór	Rem. Pál	3 Malachias	9 Fa-ün. Xyl.			7 45	4 34
	16	Szombat	Márצל, Géza	Győző	4 70 tanítvány	10 Sab. Besalah			7 45	4 36

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Eperjes januárhó 3-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Jó-tékonyczélú s éta-hangverseny. — Műkedvelői kilátások. — Tisztelt Szerkesztőnő! Örömmel közlöm a fényes sikert, mely egy-két nőegyleti tagunk buzgó fáradozását koronázta. Ugyanis a december 17-dikén tartott nőegyleti gyűlésen, mely a szokott farsangi bál meg- vagy meg nem tartása iránt tartatott, a mostoha időkre való tekintetből, s mert mint multkor említém, mult farsangon a termet a lövész-egylet kapta meg, a bál leszavaztatott és helyette egy választmányi tagnak, nevét, mivel magam voltam, nem akarom közölni, indítványára elfogadtatott egy s éta-hangverseny rendezése Szilveszter estére, mely aztán sorsjátékkal és kis bazárral s tánczczal összekötve, igen vidám órákat szerzett a közönségnek. A bazár tokaji borból, hozzá való süteményből (mit egy-két választmányi tag adott) s szivarból állott. A bazár 8 órakor nyitattott meg Kovács Szunyoghy Irma urnó, Semsey Hermin, Keller Zsófi s Kuzmik Zseni kisasszonyok által, kik oly kedves s szeretetreméltó otthonossággal szolgálták a közönséget, hogy önkénytelenül nemes adakozásra buzdult. Ezeket azután felváltva követték majd mind a jelenlevő hölgykorszorunak kitünőbb virágjai. 10 üvegese aszu, kevés sütemény, még kevesebb szivar fogyott el, és ezen csékélységek 110 frtot jövedelmeztek, a lutri 160 frtot, az összes tiszta haszon pedig 350 frtot tesz; ezenfelül gróf Dessewffy Gyuláné küldött 100 frtot, több felülfizetések is voltak, de névjegyzékét nem birván, csak általánosságban mondok köszönetet a buzgó részvétért. E hó 6-dikán lesz, műkedvelők közreműködése mellett, egy hangverseny, a katolikus tápintézet javára, 12-dikén pedig hír szerint szini előadás lesz, szintén műkedvelőktől, a kisedóvó alapra, mindkettő tánczczal a végén. Végre nem mulaszthatom el tudatni, hogy a várva várt korcsolya-pálya megnyitása ez idén csak ma, azaz január 3-dikán délutáni 2 órakor nagyszámú közönség, s kitünő zene mellett, de helyenkint annál rosszabb jégen tartatott meg.

N. N.

A szolnoki nőegylet körében műkedvelő társulat alakult, melynek célja: havonkint kétszer előadást tartani az egylet javára. Az első előadás karácsony másodnapján volt, szépszámu közönség előtt. Grubiczy L. „Sziget a szárazon“ és Ábrányi Kornél „Légyott“ című vígjátékai kerültek színre, s az elsőben Hegedüs Irén kisasszony, Elek Dávid, Bagossy Károly, Somogyi József, Novák Géza, Buzeski János, a másodikban pedig Borhy Gyuláné, Szűsz Fanny kisasszony, Kerekes Géza és Somogyi Géza urak működtek közre. A hölgyek virágot is bőven kaptak. Tiszta jövedelem 197 frt volt s a színjátékot vidám táncz követte. E hó 9-dikére van kitűzve a második előadás, 16-dikára pedig a nőegyleti bál.

A Szarvason néhány hét előtt alakult nőegylet, melynek

elnöke Tomcsányi Károlyné született Bolza Mária grófnő, alelnöke pedig Sárkány Jánosné urhölgy, máris ezer frt alaptőkével rendelkezik,

Tisza-Földvárott mult hó 29-dikén, az ott felállítandó népkonyha javára tombolával összekötött bált rendeztek, s e multság mind látogatottságra, mind jövedelemre nézve igen jól sikerült. A hölgyek köre igen diszes volt. A bál reggeli nyolczig tartott a legvidámabb hangulatban. A rendezők közül a legnagyobb érdem ifjabb Kállay Ferencz, helybeli gyógyszerészt illeti, kinek fáradhatlan buzgalmát eléggé dicséri a szép jövedelem. O a saját belépti jegyét is ötven forinttal váltotta meg.

Besztercebányán mult szombaton érdekes műversenyt rendeztek a főgymnáziumi zeneoktatás javára. Hölgyek is vettek benne részt, név szerint Harnisch Karolina asszony „Luciá“-ból egy átíratot zongorázott, Egry Gizella urhölgy egy hegedű-négyesben működött közre s Vieuxtemps egyik bravour-darabját játszá. A férfiak közreműködése is, zenével, énekkel, jól sikerült. A hallgatók közt voltak Ipolyi Arnold püspök s Radvánszky Antal főispán. Hangverseny után vidám táncz következett, sok bájos hölgy: köztük Balugyánszky Mariska, Thuránszky Kamilia, Dudinszky Ilona, Schärfel Irén, Egry Gizella, Köhler Irma, Kovách Mariska, Martinovich kisasszonyok sat. részvételevel.

Szegeden a magyar szintársulatnak a mostani idényben oly rosszul folyt a dolga, hogy már-már attól kellett tartani, hogy nem fogják kihuzhatni a telet. A hazafias érzelmű polgárok azonban ennek meggátlása végett egy 50 tagu bizottságot alakítottak, Szluha Benedek városi tanácsnok elnöklete alatt, melynek feladata leendő a közönség részéről mentül több bérletet kieszközölni, mi által azután a magyar szintársulat baján segítve leendő ugy, hogy képes lesz az egész téli idény alatt működni.

A temesvári színházat ugy látszik, mégis magyar előadással fogják megnyitni. E célra először az aradi szintársulatot akarták Temesvárra vinni, hogy Erkel „Hunyady László“-jával nyissák meg a színházat. Most azonban mást gondoltak a temesváriak. Folyamodtak ugyanis a belügyminiszteriumhoz, hogy ez engedje át a nemzeti színház tagjait a megnyitásra. A belügyminiszter hajlandónak is nyilatkozott erre, de minthogy az operaszemélyzet leszállítása és egy dalmú előadása a részvénytársulat által alig fedezhető költségekkel és különben is több nehézséggel volna egybekötve, a belügyminiszter a drámai személyzet kitünőbb tagjainak közreműködésével egy eredeti társalgási darab előadását hozza javaslatba, melyre a nemzeti színház tagjai minden jutalom vagy díjazás nélkül, az uti és előadási költségek fedezése mellett, készséggel le fognak monni. A

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám. 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

2. SZ.

Január 10-dikén
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájkokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Tenger fenekén.

— A tudomány emberei költökké válnak, mikor a tenger fenekéről irnak, arról a bámulatosan nagyszerű világról, a mi ott alant, emberi szemnek, napsugárnak hozzáférhetlenül él és uralkodik; növények, a minőket a legcsapongóbb képzelet sem bir magának alkotni, olyan szépek és olyan óriások; és azonképen az állatoknak megszámlálhatlan sokasága; egyik parányi ázalag, a másik nagyobb az elefántnál, erősebb az oroszlánynál és kegyetlenebb a hiénánál, — édes gyönyörűség olvasni azt az elragadtatást, a melybe ez a csudálatos vizalatti világ e komoly, hideg, nagytudományu fejeket ejti; csakhogy, fájdalom, nem minden halandónak adatott belepillantani a teremtő rejtett kincstárába; kinek tengere, kinek meg kedve nincsen hozzá; pedig milyen jó volna, ha a föld urainak kivétel nélkül módja lehetne hozzá; ha egyébért nem, azért, hogy annál nagyobbnek látná a Teremtő mindenhatóságát.

Ilyenformán szólott hozzám e napokban a tudományok egyik fölkennt bajnoka, és én természetesen mindenben igazat adtam neki, csak az az egy megjegyzésem volt, hogy a Teremtő mindenhatóságának megismerésére nem szükséges épen aláéreszkedni a tenger fenekére; van a földön is elég, a mi bámulat és imádatra ragadhat, csak szem kell hozzá. Egész könnyeden kockáztattam ez észrevételt, hogy én is mondjak valamit, a mint ez már természetünk nekünk nőknék; nagy bámulatomra azonban az én tudósom szinte lánggra lobbant tőle, hogy én milyen nagy igazságot találtam ezzel mondani. Én mosolyogtam, hiszen azt minden gyermek tudja, csak a körülöttünk levő butorokat ha vesszük, mennyi ész és erő, érzés és izlésről beszélnek ezek nekünk; de az én tudósom most már csak félfüllel hallgatott rám; egyike ez azon tudományos ritkaságoknak, a kikenél a betű nem ölte meg a képzeletet; sokat tanult és mégis tud lelkesülni; van fogékonysága és teremtő ereje, és ez az ember most egyszerre felugrott a székről, fel-alá járt a szobában, párszor

végig simította fejét, mintha még mindig a fiatalság őserdeje ékeskednék ottan, azután megállt előttem, és egész ihletten mondá.

— De minek is a messze távolban keresni azt, mikor itt van előttünk!

— A tenger? — kérdém én mosolyogva.

— Igen is, asszonyom, a tenger, itt van előttünk, épen olyan bámulatos és végeláthatatlan; épen olyan csudaszép virágokkal és óriási szörnyetegekkel. Humboldt, Humboldt, minek volt neked egyik földszarktól a másikra kóborolnod? Maradtál volna otthon, vizsgáltad volna meg az emberi szívet, és irtad volna le azt a te megragadó ékesszólásoddal, akkor most az emberiségnek új szentírása volna!

— Tehát úgy? Ez az a tenger? — mondám én, a mit azonban az én tudósom már nem hallott; hiába, minden jeleségnek megvannak a maga különcségei, az én tudósom is mikor valami eszme megkapja, ez viszi is mindjárt; otthagyja a terített asztalt, a fényes társaságot, bucsu nélkül, sőt néha kalap nélkül is rohan el, maga sem tudja, hová.

Magamra maradtam tehát, a kandallóban egyik láng a másikkal küzdött, az ablakon világtalan sötétség merengett rám, kívül tompa morajlás hallatszott, egészen olyan, mint a tenger hánykodása — de nem, nem kívülről, hanem innen belülről hallatszott e zugó morajlás, a szív mélységes mélyei fölfelé kavartak és a küzdő lángok világító fényüket vetették rá.

És — igaza van a tudósnak, nincsen az a tenger, a melynek fenekén olyan csudálatos sokasága volna az életeknek, mint a mi most előttem föltárult, szép és rut, parányi és óriási, egymásba gomolyodva, majd ismét szélylyel oszladozva — elállott a szemem, elállott a lelkem, attól, a mit itt e tengerben láték.

Kezdtém szégyenleni gyáva gyöngeségemet és hogy erőt

vegyek rajta, kiválasztottam egyet a sok közül és követtem őt szememmel.

Oh, ez egy sajátságos teremtése volt annak a tengermélységnek! A merre csak tekintetem, mindenütt találkoztam vele, és mindig más-más alakban. Majd a jóság báránypéjét, most a méltóság oroszlántekintetét ölté magára, másutt meg a porban csuszott, mint a kigyó, és belül mégis mindig ugyanaz volt. A báránycsót áldották, az oroszlántekintetűt tisztelték, mert százaknak és ezreknek segítségére vannak, míg a kigyó-, róka- és farkastermészetűeket üvöltő átok kísérte nyomukba, mert vész és pusztítás jelöli utjukat, és pedig mindnyáját mégis ugyanazon lélek lakja, csak hogy az egyiket jóra, a másikat roszra ragadja, és úgy hívják, hogy önzés.

A hány szív tengerébe belepillantottam, mindenikben ott találtam, a jóban csak úgy, miként a roszban, száz meg száz szívben száz meg száz alakban és mindenikben más-más nyilvánulással, — hát nem nagyszerű látvány az? Minden cselekedetünknek ez a rugója, és mégis az egyik angyal, a másik pedig ördög lesz általa!

A nagy hazafi, a ki a közjónak áldozza oda életét; a vértanu, a ki vérével pecsételi meg meggyőződését, azért képes oly magasra emelkedni, mert öröm és boldogsággal tölti meg az a gondolat, hogy másoknak használ életével és halálival; tehát az öröm és boldogság utáni vágy, vagyis az önzés.

És viszont a szívtelen uszolás, a ki a szegénység vérén hizik; a könyörtelen haszonleső, a ki az árvák szájából veszi ki a falatot, azért képes a vadállatnál is mélyebben alásülyedni, mert öröm és boldogsággal tölti meg az a gondolat, hogy neki többje lesz szomszédjánál; tehát szintén az öröm és boldogság utáni vágy, vagyis az önzés.

Önzést találtam minden szívben, a mely csak elvonult lelki szemem előtt, férfiban, nőben egyaránt, csak hogy az egyikben nemes, a másikban pedig nemtelen volt az önzés.

Követtem tovább e tengermélyi teremtést, tudni akartam, mint van, hogy az egyik nemes, a másik pedig nemtelen dolgokban találja gyönyörét, és most nagyon sokáig kellett utána nyomozgatnom, végre arra is rájöttem; attól függ, hogy kicsi korában mivel táplálkozik, mert a zsenge gyermekszívben is már megvan, az évekkal egyre nő és fejlődik, és a szerint, a mint jó vagy rosz példákkal táplálkozik, jóra avagy roszra válik.

Leginkább azonban mégis csak a női szív érdeklődött, ez a csillagékes tenger, valjon abban minő alakot vesz föl?

És — szinte hihetetlen, — a legtöbb esetben angyal alakjába öltözködik, s e r e l e m képében ragadja a nőt, hasonlóképp jóra az egyiket, roszra a másikat, mindegyiket az öröm és boldogság utáni vágyból.

Láttam fiatal szíveket, egy lángban álltak, annyira csupa szerelem voltak, csak az az ifju egyszer az övé legyen, az lesz csak a boldogság! Lábainál fog térdelni, már mint az ifju, érte fog élni, ő lesz vágyainak célja és foglalata, már mint a lány, és mikor csakugyan övé lett az ifju, mindketten nagyon boldogtalanok voltak; egyik is, másik is csalódott; a miért a nő túl a rendjén követelő volt, még a szépsége is elveszett a férj szeme előtt, rá sem tudott nézni; és mert a férj rabszolga nem akart lenni, becsülete is elveszett a nő előtt; így jött, hogy a kik egykor a tűzbe mentek volna egymásért, néhány év múlva halálosan megutálták egymást — és ezt mind az önzés tette, rut, nemtelen önzés lappangott a nő szerelmében.

De láttam, sok, sok olyan nő szerelmét is, a mely azt mondta: Csak egyszer az enyém legyen az ifju, akkor az ő lelke

lesz az én lelke, az ő boldogsága lesz az én boldogságom. Én leszek a szárny, a melylyel ő emelkedni fog magasra, és pihenésben az fogja őt betakarni, ez lesz az én örömöm és boldogságom; és midőn csakugyan övé lett az ifju, néhány év múlva a férj tisztelet és becsület tárgya volt, és késő vénségig évről évre szebb és kedvesebb lett a nő arca előtte, mert öröm és boldogság derült rajta, a miért olyan boldoggá tette szeretőjét szerelmével; — ezt is mind az önzés tette, csak hogy ez az önzetlenség önzése volt, a mi a köznapi lélek előtt ugyan ellenmondás, de ez onnan van, mert csak a nemes, igaz szerelem önzése képes reá.

— Mi akarsz lenni annak a szívnek, a ki e menyországot életre költé benned? — kérdi a nő szívetől, és:

— Minden — feleli rá az önzés.

— És mikép? — folytatja a szív vallatását, és most le kell hullni az álarcnak az önzés képéről.

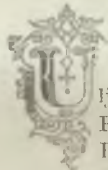
— Én leszek neki mindene, — mondja az egyik.

— Ő lesz nekem mindenem, — mondja a másik, és ez a boldogság záloga, az igazi szerelem önzése, mert ez, ha tovább vallatják, azt is mondja:

— Én semmivé is leszek érte — és pedig mosolyogva mondja, ez az önzetlenség önzése. Emilia.

Ülj le csak mellém...

Szabó Endrétől.

Ulj le csak mellém, édes angyalom,
Piczi kezecskéd tartsd szívem felett,
Borulj vállamra és figyelj reám,
Én egy jóslatot mondok most neked.
Te vagy az egyik, a másik meg én,
Kiket e jóslat érdekel...
Hogy ugy szeret téged e jó szív,
S e szívet mégis majd te téped el.

Ne rázd fejecskéd, hogy ez nem igaz;
Hogy te most engemet szeretsz: hiszem;
És büszke vagy rá, hogy éretted ég
A legnemesebb szív a földön: szívem.
'Sz te vagy, ki méltó, hogy innádjam, én,
Ki tégedet megérdemel.
Oh, szeret is téged e jó szív,
S e szívet mégis majd te téped el.

Mert lesz rá idő, s az nem messze van,
Hogy mást boldogít édes mosolyod.
És hozzám való elmúlt szerelmed
Lesz idő, hogy szégyenelni fogod.
Lemosnád csókom ajkidról, de az
Majd csak égetőbb tüzre kel.
Ah, ugy szeret téged e jó szív,
S e szívet mégis majd te téped el.

Hiszen ugy van, ugy, most szép két szemed,
Ha hozzád jövök, örömben ragyog,
És reszket szíved a boldogságtól,
Mikor hozzád ilyen közel vagyok;
Meghálnál értem, oly nagyon szeretsz,
Ezt én neked elhiszem, el.
Óvna mindentől most — de meglásd,
E szívet mégis majd te téped el.

Mert lesz rá idő, s az nem messze van;
Haragos pir fedi be homlokod,
Ha felkereslek, s én mint egy koldus,
Ablakod alatt könyezni fogok.

S eltagadod, hogy ismersz engemet,
 Hogy rám emlékezel . . .
 Oh, ugy szeret téged e jó sziv,
 S e szivet mégis majd te téped el.

Ki mondja nekem ezt? Mit tudom én?
 Oh, tán piros kis ajkad, szép szemed;
 Tán ragyogó szépséged, bájord az,
 A miért téged én ugy félteltek;
 Csakhogy azt sugja fű, fa, lomb, virág,
 Pacsirta arról énekel.
 Hogy ugy szeret téged e jó sziv,
 S e szivet mégis majd te téped el.

Elveszett fiu.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás)

Vidékbeli ismerősei csodálkoztak, hogy Tarkövy Jenőből egyszerre oly nagyot játszó lovag lett, a kit csak előkelő uracsok társaságában lehet látni, oly előkelő uracsok társaságában, a kik az egyetem révén mulatni jöttek Budapestre.

Minek a tudomány a gazdag magyar nemesi ivadéknak! így gondolkodott a fiatal nemes vér.

Ha Jenő ur elvéte találkozott egy-két vidékbeli ismerőseivel, rendszeren nem vette észre őket; s ha szóltak, — csodálatos! egyszerre nagyot hallott, s tovább sietett.

Restelte, bizonyos idegesség fogta el, ha oly egyszerű közönséges lények vetődtek eléje, a kik nem szállodákban, vagy nem Mihalik éttermében étkeztek, a reggelit pedig déli 12 órakor nem Kugler cukrászdájában költötték el, s nem jártak előkelő uracsok társaságában.

Az ily közönséges népség elől lenézőleg kitért.

Abban az időben, midőn Tarkövy Jenő első éves jogász volt, a jogászok tanyája, a Fillinger kávéháza már utolsó napjait élte.

Szegény vén Fillinger! hány szegény, éhes jogász-diák töltötte tekeasztalalodon az éjet! hány vékony ruhás jogász húzott ki füstös falaid közt egész teleket, zsemleket ebédeltek, s itták — ha egy-egy balekot fogtak, — a cikoriás kávé!

Ah, a thea! ez már tömött tárczát jelentett, kivált ha 6—10 szarvas volt egy csészéhez!

S a vén Náczi, az ő „vékony“ krétájával, mily emlékezetes egy alak.

A világért sem csalt volna meg senkit sem, sőt ha némelyik hamis ficzko nagyon disputált vele, hát még ő is segített az adósságot eltagadni.

— Majd megfizetik, ha nagy urak lesznek! — mormogta, s a melyik jogász a legborzasabb volt, annak legnagyobb jövőt jósolt.

Ebbe a „lateiner“ fészekbe egy pillanatra betekintett Jenő is pajtásaival, de csak egy pillanatra, hogy fogalma legyen a hires Fillingerről, s aztán orrfintoritva odább álltak.

— Olyan barlang! — jegyezte meg Jenő ur.

— Pizkos fészek, mintha csak bojnnyikok tanyája volna! — mondta a másik orrhangon.

— Minden lebujjá változik, a hová ezek a lateinerek belépnek.

— Még az egyetem is olyan barlangféle; csupa szedett-vedett publikum látogatja. Az ember helyet se kap, ha kissé későn talál jönni.

— Még nem is próbáltuk, Dezső! — jegyezte meg egyik, nevetve.

— Az igaz, de ugy van!

Ily megjegyzésekkel mulatták magukat a gavallér urfiak, kik költötték a pénzt, s elszivarozták az időt.

Arról fogalmuk sem volt, hogy mennyi nélkülözés, mily önfeláldozás árán szerzi meg sok szegény ifju a tudományt, mely később kenyeret és nevet ad nekik.

Ők aranyos bölcsőben láttak napvilágot, s rózsás utjuk volt még idáig; hanem azok a garasból élőddő ifjak, a kik ha máshol nem kaptak éjjeli szállást, beteg barátjuk kórágánál pihentek a Rókusban: ezek a vaslegények, kik daczoltak hideggel, éhséggel, s a száraz tudományt nagy kanállal falták: ezek egyebet sem láttak bölcsőjüktől egész idáig, mint a pusztá, sívár nyomort.

Emeljetek kalapot a szegény, de tudományszomjas ifjak előtt!

III.

A májusi nap gazdagon hinti szét aranyos sugárait; ragyog minden; örök ifju a természet, vidámság, dal és élet az egész világ. Csak a Tarkövy kastélyban uralkodik tompa, bus élet, csak az urnő sápadt arczára nem csal vidám fényt, játszi mosolyt a tavaszi napsugár, a balzsamos lég.

Ideggyöngye, mint mindig; a friss, illatos lég oly édes gyógygyöngyvel hatna a roncsolt testre, de az urnő kerüli a napot, a társaságot, terhére van a világ.

Mert fél, hogy zavarni találják gondolatait, igen, gondolatait, melyek szüntelen a kedvenczről, az aranyos kedvenczről beszélnek.

Valóságos rabja a távollevő fiúnak.

Mindig és mindig Jenő leveleit olvassa. Már egész kis csomag! előtte fekszenek; egyenkint átolvassa, s aztán ismét ujra kezdi.

Fölbontja az első, és sokáig bámulja; a fő: a pénz; — aztán végre, egészen a végén, csakugy oda vetve: „Csokolom a mamát.“

Több semmi; egyetlen szó se ahhoz az anyához, a ki miatta álmatlanul tölti az éjeket, és sir, zokog utána . . .

A második is csak olyan, mint az első; s így következik egymás után egész csomó levél.

Oh, az utósókban már három-négy sort irt anyjáról! Elmondja, hányszor gondol reá, hányszor álmodik vele.

S midőn ezeket olvassa az urnő: olyan boldog, ugy dagad anyai szive . . . de ott van ismét és ismét az a rém: a pénz.

Sokat irt egyetemi tanulmányairól, és sokat beszélt előkelő ismeretségeiről.

Mindez nagyon büszkévé tette az anyát; az apa is büszke volt fiára, de nem volt inyére a fiu folytonos pénzkéregése.

Alig küldték el neki a havi pénzt, már néhány nap mulva jött ismét a pénzsürgető levél.

S ez így ment minden hónapban. Az apa már kezdte megsokalni, — de az anya mindig résen állott fia mellett.

— Ugyan, édes Károly, csak nem vonjuk meg szegény Jenőcskétől!

— Nagyon sokba kerül a fiu.

— A tudomány drága, édes férjem, azt soha se adták ingyen.

— Tudom; hanem hát szegény fiuk is járnak a pesti egyetemen; azok a kevésből is talán épen annyi tudományt szereznek, mint Jenő a sok pénzből. Nem szeretném, ha a fiu elromlanék.

— Mit gondolsz, édesem! Ő, a példás erkölcsű, kitünő eszű fiu, — ő romlanék el?

— Nagy városokban a rossz társak a legjobb fiatal embert is tönkre teszik.

— Nem értelek, Károly! Hisz Jenő mindig oly körben forog, a hol csak szépet tanulhat; az ő köre: az előkelő ifjak, a mágnás fiuk társasága. Természetesen ez sokba kerül, mert fény, pompa szükséges ehez, s Jenő különben is mindig ur szeretett lenni. Ő a csin, a tisztaság példányképe!

Igazi nemes vér: családunk egyetlen reménye!

Tarkövy ur erre aztán engedékenyebb lett. A család reménye feledtette vele, hogy már eddig is annyit költött reá, a mennyi más körülmények közt három évre is elég lett volna.

— Nem sokára egy éve, hogy itt hagyott minket; — törte meg a csöndet a nő.

— Már-már vége lesz az első tanévnek.

— Mint fog repülni haza, ide, keblünkre . . .

— Magam is szeretném látni okos fejét.

— Csupa ész, csupa szellem az a Jenő!

— A nagyapánk is ily gyors eszű, virgócz ficzko volt, — reá ütött Jerő.

— Hanem ne feledd, Károly: a méltóságot, a kellemet, mely egész lényén előmlik, családomtól örökölte. — A férj igenlőleg intett.

A boldog anya még sokáig áradozott fiacskája fényes tulajdonairól, midőn belépett a szolga a postával.

Az urnő arcza egyszerre meglevenült, s fölugrott.

— Levél Jenőtől!

Tarkövy ur a lapokat félre dobta, s izgatottan bontotta föl a levelet.

— Igen, azonnal, édesem! — s ezzel nejének nyújtotta a levelet

— Még se . . . olvasd te! — mondá a nő, miután pár sort keresztül futott.

Tarkövy ur eleinte hangosan olvasta, de aztán egyre alább szállt hangja, míg végre már csak kitágult szemekkel bámult a levélre, s hallgatott.

— Nos, nos: mi hír? Add át, kérlek! — szólt izgatottan neje, s kivette kezéből a levelet.

Néhány percz múlva a nő is tudta, hogy: mi hír van.

— Ah, az nem lehet, Károly! Csak ne légy oly haragos, bizonyosan tréfál szegényke . . . Talán csak ijeszteni akar; miért ne jönne haza? Aztán még messze is van az idő, másfél hó . . . ekkor lesz vége a tanévnek. Nem megy ő sehová: én mondom!

— Megy, nem megy, végre is mindegy . . .

— De Károly! — sikoltott föl neje.

— Igen, nekem az mindegy; hanem az nem mindegy, hogy kétezer forint adóssága van, s most ismét még pár száz forintot kér és pedig halaszthatlanul . . . Az a fiu rossz fát tett a tüzre és nem mer haza jönni. Utazni készül holmi báró uracsokkal, s csakugy szórja a pénzt.

— Ah, Károly, Károly, ön felejtí, hogy már nem gyerek Jenő, hanem nagy ember. S ha végre csakugyan utazni akarna!? csak nem állunk utjába, szegény fiunak! Eleget tanult, fáradott egész éven át . . . egy kis utazás nem fog ártani. No, de én nem hiszem: tudod, ő szeret tréfálni. Azt gondolta magában, majd kissé megtréfálom őket, — ennyi az egész.

— Hanem az adósság csak nem tréfa?

— Én istenem, Károly! — gondolj csak fiatalságodra . . . neked is voltak adósságaid: ez már a fiatalsággal jár. Van-e a mai világban fiatal ember, a ki elmondhatná magáról, hogy neki

nincs adóssága? Nem küzködnek-e a legderekabb emberek is adósságokkal? Aztán, Károly, csekélység az egész adóság, ha meggondoljuk, hogy kik közt költötte el Jenő. A Makfalvay fiuk, a Hátszegiek, a Kelezhgyi és Hadházy bárók, s mit tudom én még, mily előkelő nevek közt a Tarkövy név is gyöngyöt képezett, s nem lehetett talmi ott, a hol mind valódi arany fénylett.

— Mind szép, édes nőm; én is szeretem a fiut; egyedüli büszkeségünk; hanem gondold csak meg, hogy még nincs egy éve Pesten, s már is ötezer forintba került, nem számítva adóságait, nem jövődö költségeit.

— A kezdet mindig nehéz!

— Igen, a könnyelműség kezdete mindig nehéz addig, a mig az ember reá nem tévedt a veszedelmes lejtőre, hanem aztán nehézség nélkül rohan le: nincs semmi, a mi föltartoztassa! Mert a fiatalok természete egészen más, mint a miénk. Ők azért tesznek bizonyos dolgokat, mert azok másoknak tetszenek; vagy pedig utánoznak másokat, — szóval a könnyelműség utja nagyon tarka. Itt csak a képzelet ragad, az ész zárva; semmi szükség akadémikuskodásaira.

— Te nagyon komoly dolgokról beszélsz velem, Károly. Azt kell hinnem, hogy prédikációt tartasz nekem, holott arról van szó, hogy Jenőcskénknek mielőbb küldjük el a pénzt.

(Folytatása köv.)

Más mód, más siker.

Elbeszélés.

Suppiny Juliától.

(Folytatás.)

Ennek az lett a következése, hogy Aranka, kit barátói azzal kezdtek gunyolni, hogy uszályát felfogja férje előtt, ezt ismét egész hosszában és terjedelmében leeresztette, és majd elseperte Kemesyt; de hosszas kérelmére, mert sétálni nem volt többé kedve, bementek a fagyaldába, hol egészen betöltöttek egy asztalt.

Lolli kisasszony és Mondókásné még ezen a szűk helyen sem szüntek meg alkalmatlankodni uszályaikkal s úgy terjesztették szét azokat, hogy majdnem okvetetlenül mindenkinek keresztül kellett rajtuk gázolni. Egy kis gyermek elesett bennök és öt férfi majd a nyakát törte, ezek közül az egyik még másodszor is majd keresztül bukott Mondókásné világos szürke selyem uszályán, melyet sárgadinnyébe gázolt lábával egészen összekent, de természetesen ezerszer engedelmet kérve, nem tudta senki, hogy ez is slepptaposó vitéz volt. Legalább a két nevezett hölgy felfogása szerint úgy hitték, hogy a slepptaposó zászlóalj a lehető feltűnéssel fogja hőstetteit véghez vinni.

Végre jött Ronkányi Dávid és a fagyalozó hölgyek között helyet foglalt.

— Hallotta már, Dávid ur, — kezdé Autónia, mosolyogva, — hogy több haszontalan ficzko, kiknek Isten és a haza nem adott dolgot, uszályaink letaposására szánta el magát?

Dávid ur fülig elpirult.

— Nem, . . . nem hallottam, — mondá akadozva, — azaz, hallottam, hogy ilyesmit szándékoznak.

— Képmutató! azaz, azt akarom mondani, hogy én is czinkos vagyok, — vágott szavába Autónia kaczagva.

— Isten őrizzen, édes nagysád, én nem.

— Ne is! Az én férjem próbálná az én uszályomat lesza-

kitani! — folytatá Antónia, keményen a megijesztett Ronkányira nézve, — akkor Isten veled!

Ronkányi Antónia kipirult arczáról látta, hogy a dolog nem tréfa s nem akarván a gazdag és szép menyasszonyt elriasztani, ő sem igen bolondozott tovább, hanem azt mondta:

— Minden esetre megrovandó, igen roszalandó, nem helyeslendő . . .

— Oh! mi egész lajstromát tudjuk az illetőknek, — jegyzé meg Lolli.

— És el is vagyunk készülve a találkozásra, — veté közbe Mondókásné, pálcáját az asztal felé emelve, mire Lollié is felmerült az asztal alatti titokteljességéből.

Aranka ismét lángpiros lett és Ronkányi csak bámult.

— Mondókás Sándor, Szálkássy Demeter, Rögönösy György, Sobosi Géza és a mint még azokat a derék urakat hívják, — folytatá Mondókásné, — csak próbálják és olyan skandalumot még soha se láttak!

Ronkányi Dávid elnyeldeste a fagyaltját s ama szavakra rögtön ajánlva magát a hölgykoszorunak, eltávozott, első dolga levén, Mondókást és Szálkássyt felkeresni, kik a szomszéd fogadóban egy-két pohár sört ittak. Itt előadta, miféle sors várakozik az uszálytaposó-egylet hiveire, mire Mondókás és Szálkássy igen megharagudtak, de többet nem lehetett szavaikból kivenni, mint hogy összebeszéltek, valahová együtt menni.

A hölgyek ezalatt elvégezték fagyaltozásukat a sétányon és Aranka nagy öröme, felkeltek, mert már valóban szégyenelni kezdte társaságukat, olyan nagy feltűnést okoztak a hölgyek, az uszálytaposó egylet gáncsolásával maguk körül. Néhanyszor még alá s fel sétáltak, és midőn a zenének vége lett s a nap is lement, végre haza felé indultak, s először Arankát kísérvén lakására, lassankint mind elmaradoztak, csak Lolli és Mondókásné maradtak együtt, kik mindketten ugyanazon utcában, kint a város végén laktak. Mielőtt azonban elváltak volna, összebeszéltek, hogy holnap ismét találkoznak Antóniánál, elbeszélni, miféle eredményeket vtvak ki.

Másnap délután Aranka volt az első, ki megérkezett. Szokása szerint, hogy idegen szemektől fedve legyen, zárt hintón jött, de mosolygó, édes, napsugáros lelkének ellenére, szomoruan.

— Jaj, de szomorú kegyed, édes Arankám! Mi baja? — kérde Antónia, karjait eléje tárva.

Aranka azonban a háziasszony mellére hajtva aranyos fejét, zokogásban tört ki.

— Oh, Antónia, soha sem voltam még oly boldogtalan, mint ma! — mondá fuldokolva és átlátszó kezeit indulatosan kapcsolta Antónia nyaka körül.

— Miért? Férje kinozza? — kérde ez részvétellel.

Arankának minden pillantásában láz és kín égett.

— Haragszik reám és én azt nem tudom elviselni! — mondá, tovább zokogva.

— Ne legyen olyan nagy gyermek! Haragudjék, a mig jónak látja, — válaszolá Antónia könnyedén. — Jöjjön, üljön le és beszélje el, mi felett kaptak össze. — E szavai után megfogva Aranka gyönyörű kezét, maga mellé húzta a pamlagra és várt, mig vendégének zokogása csillapul.

— Tegnap este, — kezdé most Aranka, — midőn hazaértem, első dolgom volt, hogy ruhámat levetettem, és szokott házi öltönyömet felvéve, leültem egy székre és igazán mondhatom, hogy nagyon elkeseredve ültem ott. A kék selyem ruha kiterítve ott feküdt még egy másik széken s vártam Erzsit, hogy bejön és kitisztítja, mikor egyszer csak férjem belép. Mikor a kiterjesztett

ruhát meglátta, egyszerre megállt, megnézte jól s elkiáltotta magát: Piha! — Nekem minden vérem a fejembe tódult, de nem néztem oda, hanem vártam, hogy ő, szokása szerint, hozzám jön és megcsókol; de ő bement a másik szobába.

Itt újabb könyzápor akasztotta meg Arankát elbeszélésében, és csak ennek elállta után folytathatta történetét.

— Egy ideig bent volt a másik szobában, azután ismét kijött és a nélkül, hogy nekem csak jó estét mondott volna, megint a kék selyem ruha elé állt és nézte. Engem már a könyvek fojtogattak, de elnyomtam őket!

— És aztán egész este csak azt a ruhát nézte? Én még is megkérdeztem volna, hogy talán felakarja venni? — jegyzé meg élesen Antónia.

— Nem, csak sokáig nézte és akkor hozzám fordulva, hidegvérűen mondta: — És ezzel az esztelen uszálylyal voltál te ma a sétányon?

— Nos, és ilyen szavakra nem tudott kegyed neki valami csipőset mondani? — kérde Antónia.

— Nem! én csak rá néztem és elkezdtem sirni. — Igen, abban, — mondtam röviden; felálltam és elfordultam tőle. Én azt hittem, hogyha sirok, akkor most is hozzám fog futni, és mint máskor, kibékülünk. De nem, ma egészen megkeményítette szívét és csak türte, hogy én sirok, ő meg csak prédikált nekem.

— Prédikált? Egy férj, a ki prédikál? Jézusom, de izetlen valami lehet az! Na hiszen, nekem kellene egy prédikációs férj! majd leugratnám a cathedrájáról! De ne türje ezt neki, az Istenért, ne! Hiszen kegyed is csak önálló lény, — mondá Antónia, szép kezeit összecsapva.

— De hallgassa csak, hogy mit mondott még tovább, — folytatá Aranka panaszolva és legyőzve könyeit. — Édes Arankám, — mondá, komolyan elébem állva, — te ma csak nem panaszkodhatol, hogy nem lettél volna boldog? Egészen úgy tetted, a mint tudtad, hogy a férjednek ellenére van és ha még több ily szép délutánokat akarsz magadnak teremteni, mint a mai volt, elhited, hogy igen kedves leszesz előttem. Azt már eleget mondtam, hogy nem szeretném, ha az én feleségemet, ott a tisztok s haszontalan uracsok között, csak egyszer is, magát mutogatva, végig sétálni látnák, s te ezt ma tetted. Másodszor: eleget kértelek, — ne mondd megint, hogy én valamit eltiltottam, — hogy Mondókásnétól és Lollitól tartsd távol magadat, mert nem illenek hozzád; te ma, úgy hiszem, karon fogva járkáltál velük. Harmadszor pedig ilyen esztelen uszály! Na, ez már sok! Tudod, hogy mindig kértelek, ne viselj uszályt, mert ki nem állhatom, de te ma uszályodat rőfök hosszant húzta a földön s minden suszterinas megjegyzéseit kihivta magad ellen. Nekem pirulva kell hallanom, mikor a feleségemet bírálgatják és nevetik. Most megmondom neked egyszermindenkorra, hogy a mig ilyen tréfákat rögtönzöl, járj magadban, engem addig nem látsz kíséretedben. — Ezzel felvette az egyik gertyatartót, bement szobájába s magára zárta az ajtót.

— Akkor kegyednek, édes Arankám, nincs más teendője, mint hogy legközelebb, ha beszél vele, értésére adja, hogy úgy fog cselekedni, a mint tetszik, — vágott szavába Antónia hűvel. — Mit gondol? Mi, ártatlan leányok elhagyjuk apánkat, anyánkat és egy hőbörtös férfi szeszélyeinek legyen életünk feláldozva! Hát Isten nem adott-e nekünk is eszet elegendőt, hogy akaratunkat saját belátásunk szerint kormányozhassuk? Hiszen ha rabszolgálók akartunk volna lenni, akkor elmehettünk volna szolgálni és kapnánk fizetést is és nem reszketnénk, ha valami baj van, és nem remegnénk, hogy a házi béke felbomlik, és nem volnánk annyi ezer gondnak kitéve, a mennyi így

boldog urnői állapotunkban fejünkre ömlik! Nincs igazam? Került volna kegyednek a tegnapi est annyi keserü könyébe, ha szolgáló lett volna?

— Nem, — viszonzá Aranka, maga elé nézve.

— Oh, fertelmes élet! Utálatos zsarnoksága ezeknek a férfiaknak! Mindenütt a mi egyéni izlésünket és akaratunkat korlátozni! Ellent kell állni nekik! Erőszak ellen erőszakot, dacz ellen daczot, szivtelenség ellen szivtelenséget kell állítani, legalább szinleg! Majd megtanulnak akkor szerényebbek lenni! Egy asszonyon, ha ez akarja, úgy sem bir kifogni tiz férfi sem. Csak velem lenne kegyed férjének dolga, majd meglátná akkor, hogy ki hajlik meg! Látja, Ronkányi Dávid uram hogyan megjuhászodott! De úgy tetszik, kopogtatnak. Szabad!

E szavaknál Antónia fölkelt és az ajtó felé ment, melyen Mondókásné, Lolli, Róza és Margit kisasszonyok léptek be.

Miután a hölgyek üdvözölték egymást, helyet foglaltak s Antónia kezdé:

— Édes barátnőm, most hallgassák meg, miféle eredményt értem én el. Tegnap este még Ronkányi Dávid ur theára jött hozzám s ekkor komolyan elövettem. — Dávid ur, — mondám neki, — ha meghallom kegyedről csak egyszer, hogy valakinek az uszályára még csak véletlenül is rá lépett, akkor Isten velünk! Ne merje próbálni, ha akarja, hogy jó indulattal maradjak kegyedhez, mert abban a perczen: Adieu! Én nem engedem, hogy egyéni izlésemet valaki korlátozza, mert az bennem az ember, és hogyha esküvő után merészelné is kísérleteket tenni, akár nálam, akár másnál az uszálytaposást illetőleg, akkor: Leb' wohl! Az asszonyok nem rabszolgálók, hogy mindenben le legyenek igazva, és én férjemet minden perczen ott fogom hagyhatni, mert gazdag vagyok s csupán azért leszek felesége, mert szeretem, de arra még akkor sem esküszöm meg neki, hogy egyéni izlésemet az ő szeszélyeiért korlátozom. Szégyen minden asszonyra, a ki csupa remegésből, mint az állat, lemond egyéni izléséről és női fenségéről! Pfüj, pfüj, pfüj az olyan asszonyra!

— Ne mondja? És ez használt? — kérdé villogó szemekkel Mondókásné, míg Aranka csakugyan valami daczos kifejezést kezdett szelid vonásaiba vegyíteni.

— És még hogyan használt! „Édes nagysád, én nem vagyok oka ama lázadásnak. Engem a többiek csábitottak el, de nagysád kívánatára visszalépek és fogadom, hogy ezentul egyetlen uszályra sem fogok lépni, de sőt még az uszálytaposó-egylet felbomlását is, a hol csak lehet, elősegítenem. Egy olyan angyali lénynek kedvéért, mint nagysád, az ember tizszer megtagadja adott szavát. — mondá Ronkányi.

— Hah! hogyan tud szent Dávid hegedülni! De megváltozott a nótája! — mondá nevetve Lolli.

— Látják, így kell a férfiakkal bánni! Hát Kegyetek hogyan bántak velük? — kérdé Antónia — kegyetek, Róza és Margit kisasszonyok!

— Oh! mi nagyon egyszerűen végeztünk, — mondá Margit kisasszony. — Természetesen az én uszályom is szemet szurt atyámnak, mikor meglátta, s eltiltotta viselését. — Tudják kegyetek, hogy szombaton lesz az a két hónap óta emlegetett nagy hangverseny s itt pedig találkozoznunk kellene egy birtokossal, névszerint Vádi Ferivel s atyámnak csak az az egyetlen ohajtása, hogy engem ezzel összekovácsolhasson. — Sokáig járt tehát pipázva alá s fel a szobában, egyszer csak megszólal:

— „Margit, menj holnap a boltba és vásárolj egy ruhát magadnak, vidd a szabóhoz, hogy szombatra elkészíthesse, mert este hangversenybe megyünk; de mondd meg a szabódnak, hogy sleppet ne varrjon rá.“

„Slepp nélkül nem mehetek hangversenybe“ — mondám én egykedvűen. „Sleppel pedig nem mégy“, — válaszolá atyám. Félóráig ismét alá s fel sétált a szobában és fujta a füstöt. „Margit, hány órára kell a szabónál lenni ruhádnak, hogy el tudja készíteni?“ — kérdé megint egyszer. — „Holnap déli tizenkettőig“ — feleltem én. „Holnap reggel tehát kelj fel korán, vedd meg a ruhát s vidd el a szabónak, de uszálya ne legyen, azt mondom!“ „Én pedig mondom“, — viszonzám én, — „hogy uszály nélkül nem megyek!“ „Uszályljal pedig még úgy se mégy“, — felelt atyám. Ma reggel egyszer csak jön és 30 forintot nyom a kezembe, hogy menjek bevásárolni, de csak úgy, ha a ruha uszály nélkül kell. „Tessék a pénz“, — mondtam én, — „mert nekem uszály nélkül nem kell a ruha“, és a pénzt visszaadtam. Ez így ment délig. Én egészen hidegvérű voltam, atyám azonban mintha tövisen ült volna. „Hm, hm, mindjárt tizenkét óra lesz“, — mondá. „Leány, megbánod, hogy itthon maradsz.“ — Én csak vállamat vontam. Űti a féltizenkettőt. — „Margit, Margit, elkésel!“ — intett atyám. Én azonban hajthatatlan maradtam. Atyám minden öt perczen jött és figyelmeztetett, én rendületlen voltam, mikor már a háromnegyedet ütötte tizenkettőre, akkor végre fogta a kalapomat és a pénzzel együtt kezembe nyomva, mondta: — „No hát, ha olyan nyakas vagy, eredj és varrasd uszályljal a ruhádat, de siess, mert szombaton okvetlenül a hangversenyen kell lennünk.“ — Én pedig a ruhát megrendeltem és épen egy és fél rőfös uszályljal parancsoltam készíteni hozzá.

A hölgyek meglegedett nevetése kísérte ez elbeszélést.

(Vége köv.)

Török szinészet.*)

A török szinészet, mely tárgyról tiz év előtt mint nem létezőről, szólni sem lehetett, most bölcsőjében fekszik. A törökök társadalmi állásuknál fogva e nemes élvezetre még nem voltak eléggé megérve s annak kell tulajdonítani, hogy hamarabb nem verhetett náluk gyökeret. Izlésük és igényük bőséges táplálékot és kielégítést nyertek a Karagözből, meddahból és orta-ójunból (török képlet-játékok); a mi azon felül és kívül állott, az őket nem érdekelte. Ebben is a török természet szívósságát és indolenciáját látjuk érvényre emelkedni, mely csak nagynehezen tud idegen jelleget magára ölteni. Gondosan elzárja magát minden idegen befolyástól; ha az mindazonáltal mégis hódít, az inkább csak türve, mint jókedvűleg van elfogadva.

A török szinészet hosszú idők mulva talán a török életből magából is felsarjazhatott volna; miután a Karagöz, meddah és orta-ójunban megvolt az anyag, melyből, s az alap, melyre a dráma épületét felépíthették volna. E hosszú vajudást azonban megelőzte az idegen befolyás, és rövid idő alatt teremtett a törököknek szinészetet.

A krimi háboru a franczia befolyást biztosította keleten s majdnem egészen kiszorította az olaszt, mely addig kultura tekintetében keleten a vezérszerepet játszta. Az ujjabb nemzedék a franczia műveltséget jó és rossz oldalával együtt mohó vágygyal karolta fel; mert ez csábitó alakban lépett fel. Franczia iskolák, ápodák, színházak, mulató-helyek keletkeznek minden valamire való városban s mindig nagyobb hódítást tesznek.

A színházak, melyeket a mulatságkedvelő törökök buzgalommal látogatnak, ingert adtak, hogy saját nyelvükön élvezzék

*) Mutatvány Erődi Béla „Török mozaik“ című művéből.

azt, mi az idegen nyelvű művészetben nem képes mindig hatást gyakorolni. 1866-ban alakult egy műkedvelő társulat, mely Borgia Cäsart adta török nyelven, olaszból fordítva; de az idegen égalj terméke nem birt meghonosulni, s a társulat nem bírván kellő eredményt biztosítani, jobb időkre halasztotta működését. 1868. decemberben egy másik társulat Galatában s Bellavistában tartott török színelőadásokat, melyeket igen látogattak.

A terem és színpad nem jobb, mint lehetett Shakespeare idejében, s a csibukok sűrű füstje a ritka gázvilágítást homályba borítja. Szindarabjaikon a keresztény jelleg kirívó színekben jelentkezik: föltámadás, tulvilági szellemek, a házasságok összeadó pap, a kifejezések, szólásmódok s hangulat mind keresztény. Idegen alakok, idegen légkörben mozognak. Föltűnők ezen előadásokban a vastag és izlést-sértő kifejezések, melyek a köznépre nagy hatással vannak. Ezekből látjuk az idegen befolyás érvényesülését, vegyesen a török izléssel. Harcol a két elem egymással az elsőségért. A keresztény jelleg főleg a szereplő személyektől és a darabok szerzőitől tapadt a török színeszetre, miután mind a drámaíró, mind a szereplő személyek keresztény örmények, kik azonban a török nyelvet művelik és beszélik.

Az előadások sugó nélkül folynak, s a néző közönség rendre utasítólag vagy figyelmeztetőleg közbeszólhat a nélkül, hogy föltűnő lenne. Egyik darabban kérdik az inas nevét; „Nevem Forfice“ felel ez olaszul. Mit jelent ez törökül? kérdi valaki; „Makasz“ (olló) feleli. Az ur kétkedik; „Tamam“ (ugy van) kiáltják a publikumból. Midőn egyik színész kalapja a gyertyához ért, felkiált egy néző: „Szakin he, sapka janior! (vigyázz, ég a sapkád.) „Ne tohaf“ (Beh pompás) „Hej csapkin,“ (hej gazember) „Hej köpölu köpek“ (hej kutyafi) és más ehez hasonló tetszést és csodálkozást kifejező felkiáltások igen gyakoriak.

E színházban a török muzsa mellett olasz előadásokat is tartanak, s az olasz darabok közül sok török nyelvre fordítva is előadatik. A színészek többnyire örmények, török nem igen akad közöttük; a török nők pedig sem mint nézők, annál kevésbé jelenhetnek meg mint játszóak az előadásokban. A nőszerepek görög vagy örmény leányok kezeiben vannak.

A sztambuli Gedik pasa-féle színház az előbbi jóval tulszárnyalja, s mint kiváltságos török színház, heted éves fennállása óta már is szép eredményt bir felmutatni. Színészei egymás közt vetélkednek a galataiakkal, s az előny részükön van. Darabjaikat már műértőbb egyének készítik, sőt nem egy termékük határozott műbecsrel bir. Rendes színlapokat nyomtatnak, melyek szintén igen eredeti jelleggel bírnak. A színlap nemcsak a darab és a szereplő személyek megnevezésére szorítkozik, hanem rövid foglalatban elmondja az előadandó darab meséjét is. Egyik színlapjuk így szól: „Ma este rendkívüli érdekes szindarab adatik, melyben egy főúr megszeret egy cigányleányt, s fényes ígéretekkel elcsábítván, nőül veszi. A leánynak kedvesét csellel eltávolítják s boldogul élnek; a nő anya lesz, a cigányleány pedig megszabadulván a neki vetett hálóból, mint rablókapitány, az erdőn átutazó egykori kedvesét megtámadja legényeivel, s a gyermeket, szerelmi zálogát, elrabolja. Az életben hagyott nőnek másozik gyermekét a rablókapitány belopózáván a kastélyba, leszurja anyja kebelén. A főurat később kézre kerítvén, csak azon feltétel alatt igéri vissza szabadságát, ha felesége életével kész megváltani a saját életét. A főúr csakhamar beleegyezik, s a nőt bárd alá hurcolják; de midőn már csaknem rá mérik a halálos csapást, a kapitány megcseréli az áldozatot, s a főurat végezteti ki. A nőt hűtlenségeért eléggé bünhődnek tartja, visszaadja szabadságát és fiának anyjává teszi.

A darab végén lesz nagyszerű ajak ojun (láb-játék), azaz ballet, olasz tánczosnöktől.

E színháznak nincs moecenása, nincs subvencziója, s mégis oly magaslatra vergődött, hogy büszkén tekinthet le sok pártfogolt intézetre. A török szultán, a helyett hogy a török színházat támogatná bizonyos összeggel, a perai Naum színház olasz operáját részesíti jelentékeny subvenczióban. Én, ki e csecsemő első életjelei iránt figyelemmel viseltetem, s bölcsőjében mosolyogni láttam az egészséges szülöttet; élvezettel kísértem minden mozzanatát s mondhatom, hogy várakozáson fölüln halad a tökély felé.

A növekedő gyermek daczosan lökte vissza vezetője kezét és saját lábán jár. Midőn az 1868-diki Ramazan-hó végén olvastam az előadás tárgy-sorozatát, örömmel kelle fölkiáltanom: Ime, a török színészet meg van alapítva. Az előadásra kitűzött szindarab a keleti költészet egyik legismertebb költői elbeszélése „Leila és Medsnun“ volt. E darab „Ferhad és Sirin,“ „Juszuf és Zuleikha“ című elbeszélésekkel együtt költői triász képez. Érdekes tudnunk, mint lőn e költői elbeszélés drámai alakba öntve s a közönségnek bemutatva. Az igen érdekes program, mely megérdemli, hogy egész terjedelmében közöljem, így hangzik:

„Gedik pasa-féle török színház.“

Leila és Medsnun, szomorujáték 5 felvonásban. Ez áldott év malasztos Sevval havának 9-dik péntek estéjén, vagyis szombat éjjelén 2¹/₂ órakor Küllü Akub színmű társulata által elő fog adatni boldogult Fuzulinak költői elbeszélése, Leila és Medsnun története; melyet bizonyos Musztafa efendi, a színészet rendje szerint előadásra összeállított, hogy mint rendkívüli esemény intő példálul szolgáljon. Minthogy a multkor is adatott s tekintvén a szereplők nem teljes számát, csak hiányosan lőn bemutatva, több tisztelt egyén kifejezett kívánatára ez alkalommal tökéletes alakban fog előadatni, egyszersmind a la franka zene helyett a la oszmanli czimbalom és sipzene fog működni. A bérlőnek kiváló gondját képezte, hogy az ide fáradni méltóztató nagyérdemű közönség bármely helyen a kívánt kényelemmel találkozzék.

Személyek: Nufel, arab fejedelem; Ibni Szelam arab emir, Kaisz, Medsnun (örjögő) név alatt ismeretes; Leila, Medsnun kedvese; Zaid, Medsnun atyja, a Beni Amir arab törzs feje; Banu, Medsnun anyja; Ahuja, Leila anyja; Zeid, Medsnun barátja; Szelim, arab emir és Nufel hadügyére. Arab tevehajcsárok, lovasok, két asszony, két inas, költők, dalnokok, zenészek és katonák.

I. felvonás. (perde) Kaisz szerelme Leila iránt s e miatt pusztába való bujdosása.

II. felvonás. Kaisz atyja tanácsára elhagyja a vadont s visszatér Leilához.

III. felvonás. Nufel szerájában Medsnun költeményeinek eldalolása és annak folytán Nufel barátsága és Medsnunnak tett ígérete: Leilát követelő irata, melyre tagadó válasz érkezvén, hadüzenet Nufel részéről.

IV. felvonás. Ibn-i Szelam látogatása Leilánál; Medsnun titkos levél-váltása Leilával Zeid barátja által; és Ibn-i Szelam halála.

V. felvonás. Leila találkozik Medsnunnal a rengetegben; továbbá egy más változásban Leila betegsége, miről Medsnun értesítettvén, meghalnak egymás karjaiban.

Egy hét története.

Januárhó 6-dikán.

Alphons urfi. — Politikában nincs képtelenség. — A jégen. — Apró kellemetlenségek. — A műtárlat. — Munkácsi és Benczur képe. — Rienzi és a nemzeti színház igazgatója. — Adams. — Uj lapok.

Látták-e önök valamikor Alphons urfit?! Nem Dumas legujabb színművének hősről beszélek, — az nagyon haszontalan fráter s nem érdemes rá a szót vesztegetni, — hanem a másikat, azt a csinos, fiatal, pelyhes ajku fiut, a bécsi Theresianum deákját? Ha a közelebbi években önök közül valaki Bécsben járt s a színházba benézett, okvetlenül látta, mert az urficska, kiről szó van, buzgó színház-látogató volt. Nos, ez a deák karácsony előtt a következő sürgönyt kapja a mamájától, ki ez időtájt Párisban tartozkodik:

„Kedves fiam, kéreznéljél el a direktor-bácsitól vakációra s jöjj hozzám mielőbb, mert barátaid valami kellemes meglepetést készítettek számodra újévi ajándéknak, melynek átvételénél személyesen jelen kell lenned.“

Alphons urfi olvassa a telegrammot, forgatja jobbra, balra, sehogy sem tudja kitalálni, micsoda kedves meglepetésről van szó; nyilván valami kis háttas lóra, kis kocsi, vagy más valami ilyesre gondol, annyit azonban mégis megért belőle, hogy vakációra kell kéreznednie, s ez neki elég ok arra, hogy tüstént az igazgató urhoz rontson be a szabadságidőt kieszközölni. Uj esztendőre el is érkezik mamájához, kit alig hogy megölelhet, midőn nyílik az ajtó, nyakig arany paszomántban feszeskedő két generális lép be, kik térden állva nyújtják át a bámuló urfinak az ígért újévi ajándékot, — Spanyolország koronáját.

Önök bizonyára megint azt hiszik, mint csevegésem elején, hogy valami szindarabot, valami mesét adok önöknek elő. Kimondhatlan módon csalódnak, mit én nem is vehetek rossz néven önöktől, kik bizonyára cseppet sem foglalkoznak a politikával. Helyesen teszik; csunya mesterség az még időtöltésből is, boldog, a kinek módjában van, hogy nem szorul rá. Annyi azonban bizonyos, hogy a ki a politikával foglalkozik, az úgy megszokja a badarnál badarabb dolgokat, és semmi képtelenség sem lepi meg, nem még az sem, ha valakitől azt hallanák, hogy egy államférfi feltalálta a módot, hogyan szabadulhatna meg Magyarország pénzügyi zilált helyzetéből, míg így, a politikában járatlanok, hihetetlen dolognak, mesének tartják, midőn azt mondom, hogy a bécsi Theresianum egyik deákját egy szép napon megfoglalták a spanyolok királyuknak.

Most az egyszer tehát, — higgyék el nekem, nem tréfálok, — a kis diákocská valósággal Spanyolország királya lett, s azóta már utban is lehet birodalma felé s ha még nincs, tanácsos, hogy siessen, mert igazán nem állok jót, hogy ha lassan megy, mire oda ér, a jó spanyolok mást gondolnak. Mert a spanyoloknál az így szokott menni; ők az időjárás szerint cserélik öltönyeiket úgy, mint zászlójukat s kormányukat. Annyi bizonyos, hogy Alphons urfi ugyancsak síkos talajra tette a lábát, s nem kis munkájába fog kerülni, hogy az egyensúlyt megtartsa.

Mindenesetre sikosabb annál, melyen újév délutánján legalább is a fél Budapest fel s alá suhant késő estig. Értem a vá-

rosligeti tavat, melynek sima tükrét a mondott napon nyitá meg a korcsolyázó-egylet azok számára, kik e sikamlós időtöltésben kedvöket lelik.

S mennyien voltak ilyenek, én édes istenem! Egész raja a tarka-barka társaságnak, oly sebességgel csikázva az ember szeme előtt, mint a fecskék késő ősszel. Párosával, négyesével, egész lánczczá kapcsolodva suhantak tova a csillogó lapon, köztük el-elbujkált egy-egy magányos korcsolyázó, valóságos bravourral térve ki a szembejövőknek. Amott egy csinos női alak száll tova, mint a lehellet, tüzes szemmel, kipirult arczczal; olykor-olykor visszatekint gunyos mosolylyal ajkán a mindinkább elmaradó gavallérra, ki ugyancsak töri magát, hogy csalogató pillangóját utólérje. Hiába való minden erőlködés. Néha mintha ingerkednék, a szép menekvő, meglasztija futását, üldözője már-már nyomában van, diadalmas arczczal nyújtja ki kezét, hogy megragadja azt a piczi keztyüs kacsót, mely hivogatólag int felé, — most mindjárt elfogja . . . hopp! — A kis csalfa egy váratlan kanyarulást tesz jobbra s az üldöző gavallér ölnyi távolságra tova röppen az irányát megváltoztatott széptől.

Kellemes dolog ezt nézni a partról is. Mindenesetre kellemesebb annál a hurutnál, melyet egyik-másik lankadatlan korcsolyázó magával haza visz, nem is szólva egyéb apró-cseprő bajokról, kellemetlenségekről, minő teszem, ha valaki hanyatt vágja magát az épen nem barátságos puhaságu jégen. Hogy a fején ökölnyi daganat nő, hogy a könyökén, vállán jókora kék foltokat kap, az még mind meg járná, de az a pironkodás, a mely közt az embernek fel kell magát szednie a jóízűen nevető társaság szeme láttára, kivált ha a mosolygók közt épen azt is észre veszi az ember, a ki előtt neveltségessé lenni nem szeretne egy félvilágért. — Mindezeket az eshetőségeket az ember szépen elkerüli, ha az egész jég-sportnak csak néma szemlélője marad a biztos partról. Az ember kedvére legelteti szemét a sok előbukkanó tarka-barka képen s mikor jól kinézte magát s kezdi érezni, hogy a lábát már egy cseppet sem érzi a hidegtől, szépen a társaskocsi felé ballag, melyen mindig sikerül egy-két oldalba-döfés árán egy tenyérnyi kis helyhez jutni, ha másutt nem, hát a bakon.

Egyébiránt a ki a szép képekben akart gyönyörködni s egyuttal az átfázás kellemeit is érezni, annak az elmúlt héten nem kellett magát a városligetbe kidöcögöztetni a rozszant járművön, elég volt felmenni a képzőművészeti társulat tárlatára, ott mind a kettőből része lehetett, a szép képek szemléléséből s a fagyoskodásból. Mert a termek, melyekben a társulat képei kiállítva vannak, oly hidegek, mint akár a farkas-ordító. Nyilván azért, hogy a tárlat a felesleges költségtől megkímélje magát, állván a naponkinti látogatók száma átlag tiz-tizenkét elszánt vitézből. A társulat bizonyosan így gondolkozott: a kit a művészet szeretete lelkesít, úgy is tudja, hogy miért kell itt fázni, a ki pedig nem érdeklődik a kiállítás iránt, annak nem kell füteni, az úgy sem jön el. Szomorú logika; annyi bizonyos, hogy a ki elment, daczára a fogvaczogató hidegnek, nem bánta meg, hogy elment, legfőlebb csak azt, hogy mért nem öltözött melegebben. Mert a kiállítás sok lelki gyönyörben részesíté a szemlélőt. A

tárlat három termet foglal el; az egyikben, a mi leginkább leköti a szemlélő figyelmét, az Wagner „1848-diki előrse“; különösen színezése érdemel figyelmet. Ugyane teremben látható Székely Bertalan „apáczája“ s „árvája“. Mindkettő megkapó kép. A második teremben leginkább szemünkbe tűnik Lotz képe: „A hazatérő munkások.“

Legtöbb nézni valót nyújt a harmadik terem, melyben Munkácsy „Eltévedt gyermekét“ láthatni. Igazi mesteri mű. Egy cseppnyi csepp kis leány egyedül áll egy nagy rengeteg kellő közepén. Az éjszaka kezd nehezedni az erdő fakuló lombjaira, s a kis gyerek remény s félelem közt tekint jobbra-balra, szabadtót keresve aggódó szemével. A kép kidolgozása egyszerű, nagyon is egyszerű, s talán ez egyszerűsége hat meg leginkább. — Annál fényesebb, csillogóbb Benczur történeti képe: „XV. Lajos du Barry boudoirjában.“ A művész összevegyített minden élénk szint, a mi csak visszaadni képes volt a világhírű kegyencznő otthonjának ragyogó fényét, minden csillog, tündöklék, a szoba butorzata, a kegyencznő s a király gazdag öltözete, le egész a cipő-csattig, csak maga a király vész el, törpül parányivá a nagy fény közepett. Mintha nem királyt, még csak nem is valamire való udvaronczt, hanem egy közönséges apródot látna az ember, midőn reggelijét átnyújtja a hires nőnek, ki a sima szolgál orrát lovagostorával ingerli.

Minden esetre királyi helyzet!

A fővárosi élvezetek jelentékeny részét a színház nyújtja, — hadd szóljak hát végül a nemzeti színházról is egy-két szót. Tegnap itt nevezetes előadás volt, mit az igazgató bizonyára veres betűkkel jegyeztetne be a naptárba, mint az ünnepeket, ha ugyan szokásban volna. Talán valami disz előadás volt, jubilaum, érdemesült művész utolsó fellépte, vagy talán Patti ereszkedett le a nemzeti színházig egy előadásra? Egyik sem ezek közül. Egyszerű előadás volt, élvezet tekintetében olyan, mint a többi, s hogy mégis a rendkívüliek közé számítom, az csak azért történik, mert nagyon borsos volt az ára. Hallották már önök, hogy a nemzeti színház opera igazgatója megszáván az operaközönséget, melynek egy idő óta oly vékonyan jut ki az élvezetből, elhatározta, hogy valamivel betömi a száját, hogy aztán egy darabig ismét békében lehessen tőle. Elhatározta, hogy előadatja „Rienzit.“ Bele öl egynéhány ezer forintot, a festéket, papirost, vásznat nem kimélteti, s mikor nagy időre az operával elkészül, akkor veszi észre, hogy még valami hiányzik, valami csekélység, de a mit a mi követelés közönségünk el nem enged semmi szín alatt. Ez a hiányzó valami pedig nem más, mint maga „Rienzi,“ a czimszerep, más szóval egy tenorista. A mi életrevaló igazgatónk (már tudniillik az operai) könnyen feltalálja magát: ott van Ellinger, gondolja, Ellinger jó mindenre. De bezzeg most az egyszer a mi elnyúhatatlan jó öreg Ellingerünk cserben hagyta az igazgató számítását s Rienziben megfeneklett. Semmikép sem tudott tovább menni. Most mit tegyen a szegény igazgató, ki a tömérdek kiadást már megtétette?! Kapta magát, felszaladt Bécsbe s lehozta Adamsot a bécsi operától, különösen a Rienzi előadására. Hogy Adams körülbelül belekerül annyijába a színháznak, a mennyibe maga a fél opera, az mellékes dolog; fő az, hogy az igazgató a hinárból kimeneküljön s az opera menjen.

No, és ment. Már úgy, a hogy. Adams nem közönséges hanganyaggal rendelkezik, tud vele bánni, tud bele kellemet önteni s ez elég. Legalább mi ennyivel beérjük. A boldog emlékü Stéger — uram bocsá! — épen nem kapott el. Hanem hogy ily hangot olcsóbbért is lehetne kapni, az is bizonyos.

Nem zárhatom be e csevegést a nélkül, hogy egy kis ug-

rással a hirlapirodalomról is pár szót ne mondjak. A sajtó az élet tükre, minél forrongóbb, minél élénkebb pezsgésű a közélet, a napi sajtó képviselői annál sürűbben jelentkeznek. E forrongásról tanuskodik azon három új politikai napi lap megjelenése, mely a hirlapok számát ez új évben szaporította. Mind a három lap jobboldali, egyiket Halász Imre szerkeszti, czime: „Közérdek“, fényes, költséges kiállítású ujság; a másik Toldy Pista szerkesztése alatt jelen meg, csinos kiállítású lap, mely olcsó áron terjeszti a politika tudományát és a „Kornélia-kultuszt“; a harmadikat két pap szerkeszti, maga a lap is klerikális közlöny, hanem azért nem „Magyar Állam.“

P. K.

Budapesti hírvivő.

* * (A királyi udvarnak) Gödöllőről beköltözése óta a királyi várak környezete megint nagyobb élénkséget mutat. Ő Felségeik a beköltözés óta teljes visszavonultságban töltik az időt és csak azért hagyják el lakosztályaikat, hogy a várkertben sétát tegyenek; e hó 15-dike és 20-dika között elhagyják a magyar fővárost és a téli idény hátralevő részét Bécsben fogják tölteni. A királyi udvar azonban a tavaszra megint le fog költözni Gödöllőre és ott marad majd a királyné fürdői utjáig. — Mária-Valéria főhercegnő a legvirulóbb egészségnek örvend. Rónay Jácint püspök a királyné meghívására vasárnap tisztelgett a kis főhercegnőnél, s az élénk szellemű főhercegnő vidáman csevegett Angliáról, hol tudvalevőleg a mult évi fürdői szakot felséges anyjával töltötte. — Az első udvari ebéd a budavári királyi palotában vasárnap volt. Ő Felsége a királyné hirtelen beállott gyöngékedés miatt nem vett részt benne. A minisztereken és a főrendiház több tagján kívül több udvarhölgy, ezek közt Majláth Györgyné asszony is jelen volt. Az első udvari bál egyelőre e hó 9-re van kitűzve. — Az udvari tánczestélyre vasárnap a hölgyek kerek ruhában jelennek meg ékszerrel; urak diszgyenruhában vagy diszöltönyben; katonák tábori öv nélkül; a nagy rendjelek szalagjait nem fogják viselni a kabát fölött.

* * (Jótékonyág.) A király a budapesti szegények javára 2000 frtot adományozott. — A rokkant honvédek javára Rasznek Luiza asszony 40 frtot adományozott. — Gróf Csokonics, Torontál megyei nagybirtokos terjedelmes uradalmain több helyütt iskolát építtetett, azokat teljesen felszerelte, úgy, hogy bármely városi iskolával kiállhatja a versenyt. Az iskolába minden cseléd köteles járattni gyermekét hat éves korától 13-ig. A tanodát igen szorgalmasan látogatják s a gyermekeket még tankönyvekkel is a gróf látja el. Azokat, kik kedvvel tanulnak, további kiképzetés végett különféle intézetekbe küldi, és különösen arra ügyel, hogy a nagy-sz.-miklósi földmívelési iskolában folytassák tanulmányaikat, honnan hazakerülve, az uradalomban megfelelő alkalmazás vár reájuk. De nemcsak a gyermekek, hanem maga az uradalmi cselédség is kötelezve van téli estéken iskolába járni, hogy az írás, olvasás és számolásban gyakorlottságot szerezzen magának. — A budapesti népkonyhák javára Greger Miksa londoni bőrkereskedő hazánkfa tíz font sterlinget (100 frtot) küldött a főpolgármesternek. — A vízi- és krisztinavárosi népkonyhában Szilveszter napján harmadfélszáz szegényt láttak el ingyen-ebéddel abból a pénzből, melyet a jefülgyelő urhölgyek: Szelestey Jánosné, Kocsis Alajosné sat. urhölgyek e célra maguk közt gyűjtöttek. — Zsibón a nemesszivű báró Wesselényi Miklósné született Bánffy Ágnes bárónő ismét sok karácsonyi ajándékot osztatott ki a szegények és árvák közt.

— Báró Sina Simon, a jelen zordon téli idő által okozott szenvedések enyhítéséül, a legszegényebb sorsu budapesti lakosok között leendő kiosztás végett 1000 frtot adományozott.

** (Rózsás napló.) Fabiny Gyula igazságügyminiszteriumi fogalmazó jegyet váltott Szmezsányi Leona kisasszonnyal, az árvai főispán kedves leányával. — Balázsovich Kálmán ügyvéd újév napján tartá kézfogóját Mosch Irma kisasszonnyal. — Bárány Lukács királyi törvényszéki ülnök e hó 8-dikán vezette oltárhoz Lászlóffy Novák Sarolta urhölgyet Szamosujvártt. — Kolozsvártt Kriza János unitárius püspök kedves leányát: Kriza Lenka kisasszonyt eljegyzé Kovács János, az ottani unitárius gimnázium tanára. — Rózsahegyen közelébb volt Bory Tivadar honvédhadnagy és Matyasovszky Augusztina kisasszony jegyváltása. — Buzsák János sárospataki főiskolai tanár Liszkay Teréz kisasszonnyal; Groó Vilmos znióváraljai magyar királyi képezdei igazgató Fábri Gizella kisasszonnyal e napokban váltottak jegyet. — Szegeden e napokban volt Wolfinger Vilmos és Goldsmidt Berta kisasszony esküvője.

** (A nőképző egyesület) jelmezes tombolája ma, vasárnap délután öt órakor sétatangversenyyel kezdődik, melyben a Mollinary és Arnoldi ezredek s Horváth Marci és Berkes Lajos népzenekezei működnek közre. Hét órakor a dal- és szini előadás következik. Blaháné asszony Erkel Gyula „Háromszéki dalá“-t és Egressy Béni „Ez a világ a milyen nagy“ dalát éneklí, a színházi zenekar kísérete mellett, Prielle Kornélia asszony és Náday pedig Berton „Ha nem káromkodik“ című kis vigjátékot adják elő Szerdahelyi Kálmán fordításában. A tombola-játék nyolczkor veszi kezdetét, a jelmezes hölgyek festői csoportjával s negyvenhárom fiatal ember rendezése mellett. Végül a tánczot ifjabb Bánó József, gróf Bissingen Ernő, Bulyovszky Aladár, ifjabb Cséry Lajos, Fabiny Ferencz, Glatz Antal, Gyulányi Rezső, báró Laffert Antal, Miskolczy Imre, Molnár Lajos, ifjabb Ráth Károly és báró Révay Gyula fogják rendezni.

** (A magyar gazdasszonyok egyesülete) által e hó 17-dikén rendezendő általános tánczvigalom, bizonyosan azon nemes cél tekintetéből, hogy fölnevelendő árvái számát 60-ról 100-ra szándékozik emelni, mindegyre nagyobb és megérdemelt részvétnék örvend. Már is nagy azon szives adományozók száma, kik ajándékokat küldöttek be a végett, hogy az olcsó belépti jegyek (1 frt 50 kr) mellé, az egyesület minden belépőnek egy-egy értékes emléket is adhasson. Ez egyesület buzgó tagjai ezenfölül mindent elkövetnek, hogy e jótékony célú mulatság minél látogatottabb és fényesebb legyen.

** (A képzőművészeti társulat) már mult évi albumlapját szétküldte. Ez album öt kitűnő metszetből áll, a következő sorrendben: „Iskola előtt“ Munkácsy Mihálytól, (Kis Károly tulajdona.) „Tájkép tehennel“ Cuy Albert híres képe, „Holdvilágos táj“ Aart v. d. Neertől, „Az irástudó“ Rembrandtól; (ez utóbbi háromnak eredetije az országos képtár tulajdona.) végül az ötödik kép a „Himzés“ Rambergtól, ki Goethe „Hermann és Dorothea“-ját oly remekül ilusztrálta. E szép képeket Unger és Martin metszették.

** (Farsangi krónika.) A farsang folytán a fővárosban a következő nevezetesebb bálók fognak tartatni: e hó 10-kén vasárnap a vigadó nagy termében jelmez- és tombola estély az országos nőképző-egyesület által — Január 14-dikén a népkonyhák javára, a Hungária szálloda termében, néhány fiatal ur által. — Január 16-dikén jogász segély-egyesületi bál az Európában. — Január 17-dikén magyar gazdasszonyok álarczos bálja a vigadói nagy teremben. — Január 19-dikén az orvostan-hallgatók bálja

a vigadóban. — Január 21-dikén az izraelita nőegyesületi bál a vigadói nagy teremben. — Január 23-dikán a bölcsőde- és gyermek menhely-egyesület tánczvigalma az Európában. — Január 24-kén az első pesti nőegyesület álarczos bálja a vigadói nagyteremben. — Január 26-dikán műegyesületi bál a vigadói nagyteremben. — Január 30-dikán nőképző egyesület tánczvigalma az Európában. — Január 31-dikén álarczos bál a vigadóban. — Február 1-sején korcsolyázó-egyesületi bál. — Február 2-dikán álarczos „Calico“ bál a bölcsődék és a gyermek-menhely javára. — Február 3-dikán az evangélikusok árvaháza javára a vigadói kis teremben. — Az építészek e hó 30-dikán tartják báljukat, a vigadóban. Háziasszony Ybl Miklósné lesz. — A gyógyszerészetten hallgatók báljokat nem január hó 23-dikán, hanem január hó 21-kén tartják meg a Hungária disztermében.

** (A budai zeneakadémia) mult hétfői hangversenye a vigadó kisebb termében nagyszámu közönség előtt, jó sikerrel ment véghez. Knahl Antal tapasztalhatta ezuttal, hogy magyar szerzeményt venni föl a műsorba, nem hálátlan dolog, mert az elhunyt Feigler Győző „Szülőföldem szép határa“ című vegyes kara általános tetszéssel találkozott. A hangversenyben Beliczay Gyula Bach egyik hangversenyét szépen zongorázta; Szobovics Lajos pedig Lachner elegiáját kellemes, bár még nem eléggé iskolázott hangon éneklé. Volkmann szerenádját a vonós négyes tagjai teljes sikerrel adták elő.

** (Királyi muzeum.) A király kezdeményezése és elhatározása folytán, a bécsi muzeumból mindazon tárgyak, melyek magyarországi eredetűek, kiválasztatnak s az örökös tartományokban több helyeken fölösleges számban levő középkori s nálunk oly ritka pánczélok és hozzátartozó fegyverek szebb példányaival kiegészítve, a budapesti várba fognak szállíttatni, hogy egy kisebb, s a királyi család magántulajdonát képező királyi muzeumnak képezzék alapját.

** (Gróf Széchenyi Ödön) e napokban Konstantinápolyból Pestre érkezik, de itt rövid ideig marad, és innét Londonba utazik, hol a török fővárosi tűzörség részére tűzoltó szereket fog vásárolni. E célra a szultántól tetemes összeg erejeig bir nyílt hitellevelet. — Gróf Széchenyi Ödön a fővárosi tanácsnak levelet irt, melyben szabadságidejét egy évre még meghosszabbíttatni kéri. A budapesti főparancsnokságról — mint írja — nem mond le s távolléte csak ideiglenes.

** (Petőfi-erekllye.) Dr. Zádori János, esztergomi papnőveldei hittanár ur igen kedves újévi ajándékot küldött Jókai Mórnak. Ez egy olajfestményü tájkép, mely Petőfi hagyatékának elárverezése alkalmával a költő egyik tisztelőjének birtokába, s ezentul minden következő tulajdonos bizonyítványával ellátva a hátlaapon, a főtisztelendő ur kezébe jutott. A kép művészi kezelésre mutat, az előtérben egy csárda, a háttérben Nagy-Várad térképe.

** (A nemzeti muzeum) könyvtárórét: a nagyérdemű Mátray Gábort, tekintettel aggkorára, nyugdíjba helyezték. Utódját a közoktatásügyi miniszter fogja kinevezni, gr. Széchenyi Imre benső titkos tanácsos hármas kijelölésére, miután a muzeum alapítója: gr. Széchenyi Ferencz (István atyja) kikötötte alapító-levelében, hogy a könyvtárór kijelölésének joga családjának mindig ama tagját illesse, ki a legmagasb állami hivatal viseli.

** (Egy legjobb korban levő nő), kit mi is a legmelegebben ajánlhatunk, mint társalkodónő, vagy gazdasszony kiván alkalmazást vidéken, vagy Budapesten. Bővebb tudósítást szerkesztőségünk is ad. — Nevelőnő vagy tanítónő kerestetik,

magán-leánynövelde fölállítására. Értekezhetni levél által ezen czim alatt: „G. B. urnak Boiczán, Déva mellett.“

* * (Szinház.) Az is nagyon szép volt az igazgatóságtól, hogy az újévet eredeti művel, a „Szigetvári vértanúk“-kal Jókaitól nyitotta meg. A babona is azt mondja, hogy most már egész éven jót várhatunk az igazgatóságtól. És az is szép volt az igazgatóságtól, hogy Zrinyit Bercsényivel játszatta ez este. Ez is jó előjel fiatal tehetségeinkre nézve, a kikkel bizony, valljuk meg az igazat, a mult évben kissé szűken bántak, pedig ép a fiatal tehetségnek van szüksége tér és mozgásra, hogy művészi egyéniségének tudatára jusson és fejlődhessék. Leginkább tapasztalható ez Kassainé asszonyon. Milyen óriási ennek a haladása, mióta figyelembe veszik tehetségét. Ma is olyan kitűnően adta Annát. — Az opera terén „Rienzi“ magaslik ki e héten, a mennyiben legalább adhatták. Bécsből kellett egy Rienzit hoztatnunk, Adamsot, az operaszínház tenoristáját, és ez most már kétszer énekelte nálunk a czimszerepet ez operában, és mind a kétszer tetszés mellett. Pedig nincs ugynevezett „colosszális“ hangja, de annál finomabbul tud vele bánni. Jól iskolázott, értelmes énekes. A szöveget természetesen olaszul énekelte, miután német, Irént ezuttal Nagy-Benza Ida beteg levén, Ellinger Jozefa énekelte, kissé félénken, de azért elég kedvesen. Az a lámpaláz a nagy fiatalságtól van, azért bizonyosan elfog mulni; nagy kár volna tehát, ha e kedves énekesnőt elvesztenők. Tannernével is ugy voltunk a lámpalázt illetőleg, és akkor semmit sem használt szép arcza, míg most, hogy nekibátorodott, szép arcza elveszett szép énekétől, Adrian szerepében. Odryt utoljára hagytuk, mert ez a mi régi jelesünk, a mit ezuttal is fényesen igazolt; és nem való, hogy felmondott a színháznak, sőt ellenkezőleg, öt évre akar szerződni, évről-évre emelkedő fizetés mellett, ugy, hogy az utósó évben nyolczezer forint lenne fizetése, a mi, ritka jeles tulajdonait tekintve — de ez már az ő magán-dolga, a mibe nekünk nincs beleszólásunk, nekünk elég, hogy nem fogjuk Odryt elveszteni. — A nemzeti színház újra száz arany pályadíjat tűz ki eredeti népszinműre. A pályaműveket augusztus 16-dikáig kell beadni, a díjat az aránylag legjobb műnek, ha előadható, október elsején adják ki. A pályázati föltételek ugyanazok, mint tavaly. — Szigligeti Ferike, a nemzeti színház tehetséges fiatal tagja, legközelebb Pécsre rándul, hol mint vendég fog néhányszor föllépni. — Bulyovszky Lilla asszony a jövő hóban kezdi meg vendégszerepléseit a vidéken. — Ujházy betegségéből felgyógyulván, már e napokban fel fog lépni „A miniszter előszobájában“ czimű darabban. — Vizváry két évre ismét szerződést kötött a nemzeti színház igazgatóságával. Tudtuk. — A drámabíráló bizottság Berczik Árpád „Házasítók“ czimű három felvonásos vigjátékát előadásra ajánlotta. — A nemzeti színház a folyó év kiadásának fődözésére tizenötezer forintot kapott az ez évi szubvenczióból.

* * (Irodalom.) Jókai egy kisebb regényt irt e czim alatt: „Egész az északsarkig, vagy mi történt tovább a Tegethoffal.“ — Illyés Bálint ez év folyamában ki fogja adni összegyűjtött költeményeit. — „Evangelio mi protestáns lap“ czim alatt Balogh Ferencz Debreczenben hetenkint egyszer megjelenő lapot indított meg. Előfizetési ára egy évre 6 frt. — Nyiregyházáán „Szabolcsi Lapok“ czimű új heti közlöny jelent meg, Dobay Sándor nyomdatulajdonos szerkesztése mellett. — Nagy-Becskereken nemsokára megjelenik Rousseau világhírű „Társadalmi szerződése“ ifjabb Stassik Ferencz fordításában.

* * (Vegyesek.) Öfelsége Ferenczy István sopronmegyei és Szilassy István pestmegyei alispánoknak, a közügyek előmozdítása körül szerzett érdemeik elismerésül, a királyi ta-

nácsosi czimet díjmentesen adományozta. — A gyermekkorház 301 frt, a gyermekmenhely 256 frt 92 kr, a bölcsőde-egylet pedig 303 frt 50 kr kész pénzt kapott karácsonyi ajándokul. — Gróf Lónyay Menyhértnél számos országos képviselő tisztelgett neve napján, mely egyszersmind születésnapja. Egy arczképalbumot is nyújtottak át neki ez alkalommal, a tisztelgők szónoka pedig Bujanovics Sándor volt. — Budapesten a Duna jege már egészen beállt és az emberek szabadon járnak át rajta egyik partról a másikra. — Imhof báró az az iparlovag, ki a mult nyáron a Margit-szigeten oly nagy gazságot követett el, legközelebb a bécsi fenytő-törvényszéknek fog átadatni. — A Zichy Antal kezdeményezésére alakult „budapesti tanítók segélyegyletének“ 12,000 frt vagyona, 110 rendes, 91 pártoló és 60 alapító tagja van, s eddig 35 tanítónak adott százkétszáz frtnyi olcsó kölcsönt. — Az iparosok „kör“-ében ma vasárnap ismét mükedvelői előadás lesz. — A Lucca-hangverseny, mely mult szombatira volt hirdetve, nem tartatott meg. A művésznő ugyanis táviratilag értesítette a rendezőket, hogy a hófúvások miatt a vonat, melyen jött, Marchegnél tovább nem jöhetett; onnét tehát Bécsbe kellett visszatérnie. A hangverseny tehát e hó 26-dikán fog megtartatni. — A fővárosban egy második spiritista társaság van keletkezőben. Sok mindenféle telik ki egy ilyen nagy várostól. — Csipkés Lajos aranyosszéki országos képviselő, örültség jelei mutatkozván rajta, a nagyszebeni országos tébolydába szállítottatott. — Az egyetemi olvasóköriben még e hó folytán fölolvásokat fognak tartani: Jókai, Lónyay, Rákosi, Kerkápolyi, Apáthi, Herczeg, Gyulai Pál és Kautz. — Mult hó 27-dikétől e hó 2-dikáig a fővárosban élve született 187 gyermek, elhalt 189 személy: a halálozások tehát 2 esettel mulják felül a születéseket. Az ujszülöttek közt volt 104 fiu, 83 leány. A halottak közt volt 98 férfi, 91 nő, egy éven aluli gyermek 50.

* * (Halálozások.) Madarassy László királyi ügyész neje: Szabó Róza asszony meghalt, 25 éves korában. — Bolgárfalvi Sebesi István 1848-diki honvéd-őrnagy, Felső-Fehérmegye volt főjegyzője és később törvényszéki elnöke, mult évi december 25-dikén, élte 56-dik évében Septéren elhunyt. — Melegföldváron nem rég egy nemeslelkű hölgyet: Tholdalagi Nyárádi Johanna, Felszegi Ádámné asszonyt, női erényekkel ékes életének 35-dik évében ragadta el a halál. — Szervánszky Sándor biharmegyei volt szolgabíró 62 éves korában elhunyt Bikosdon. — Olay István előkelő ügyvéd Nagyváradon; Mátészalkán pedig Veskóczi Budaházy Mihályné 45 éves korában elhunytak. — Josipovics, a turopolyai gróf, ki Horvátországban 1848-ban nagy szerepet vitt és azután sok évig fogságot is szenvedett, a mult hó végén meghalt. — Nagy-Kunmadarason Helmechzy Béláné, született Demeter Etelka asszony, élte tavaszán elhunyt. Csak kilencz hó előtt ment férjhez. — Alvinczy Ferencz czimzetes apát, esperes és csongrádi lelkész december 29-dikén elhunyt 48 éves korában. Benne egy ritka szónok, nagy nyelvész, s igen jeles hasonszenvi gyógyász halt el. — Gencsy László szabolcsmegyei birtokos elhunyt Pesten, 34 éves korában. — Tajber Károly, Békés köztisztelőben állt egyik öreg orvosa, elhunyt. — Nyiregyházáán Sipos Anna 16 éves korában, Siterben pedig Darabont Erzsébet kisasszony 23 éves korában elhunytak. — Halmosy Endre legfőbb ítélőszéki bíró neje: Eisenbarth Stephanie asszony e hó elsején elhunyt, 27 éves korában, két kis gyermeket hagyva maga után. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

Január 9-dikén: „Rienzi“ (Adams ur 3-dik fellépte). — Január 10-dikén: „A cigány. — Január 11-dikén: „A miniszter előszobája“, „Egyetlen leány“ és „A véletlen,“ — Január 12-dikén: „Hamlet.“ — Január 13-dikén: „Kornélia.“ — Január 14-dikén: „A windsori vig nők.“ — Január 15-dikén: „Falurosza“, először.

Divattudósítás.

Mai divatképünk magyarázata.

Tánczestélyi öltözéket a mult divatképen mutattam be, és a legközelebbi divatkép szintén azt fog bemutatni, ez alkalommal tehát a télre is kellett gondolnom.

Mindkét alakon azért kimenő, utcai öltözék látható.

Az első alak ruhája vastag sötétkék szörkelméből készült, alul széles fodorral körülvéve, mellette dudor, két kicsi fodorral befoglalva, A tunique, a hátulsó fodrok és az ujjak meleg vastag koczkás drap-szövetből valók, valamint a lebbentyű is ezen szövetvel van befoglalva. A felső gallér, valamint az ujjak felhajtói bársonyból készültek. Ez öltözék ára 40—60 frt. A barnás nemez kalap tollakkal és oldalt egy nagy kék csokorral van díszítve. Ára 12 frt.

A második alak*szürkés lila ruhát tüntet elő; szoknyáját egy széles, huzott ránczu fodor veszi körül. A tunique kötő alakú, a derék hátul lebbentyűs, és a tulajdon kelméből van díszítve.

A gazdag kiállítású bársony felöltő elől skunks-prémnel van befoglalva, hátul bő ránczokba szedve, ujjai szűkek, és szintén kipurézva. E drága kelméből kiállított felöltő ára 160 frt. Egyszerűbbek, olcsóbb vagy kevesebb prémnel díszítettek 70—100 frttól kezdve kaphatók.

* * *

Mind a mellett, hogy a menyasszonyi öltözékeknek egy és ugyanazon jellegük van, melyet minden körülmények közt megőriz, úgy önkénytelenül mégis csak követi a haladó idő és izlés törvényeit, és azért e rovat kezelője csak szoros kötelességét teljesíti, ha időről időre e fontos tárgyat is új világításban tünteti elő, hűségesen számot adván az új izlés vívmányairól. Ezért is azonnal szomeruan kell megmondanom, hogy a lenge, felhőszerű, átlátszó, könnyű, fehér menyasszonyi ruhák már nincsenek divatban, e szövetek most a — bálterembe száműzvék, és menyasszonyi ruhául ép úgy, mint a régi korban, immár a sűrű nehéz selyemruhák kedveltek. Sőt néhány új menyasszonyi öltözék nem is nehéz selyemből készült, hanem fehér bársonyból, gazdag atlaczdíszítéssel. Az egyszerűséget e nehéz szövetek közt a sima faille képviseli, és egy ilyen hosszú uszályu ruha, a szoknyán minden díszítés nélkül, magas derékkal, s csak a lebbentyűkön csipkefodorral, a fön mirtus-koszorúval és olyan bő és hosszú sima túllfátyollal, mely majdnem egészen elborítja az alakot, egyike az ugynevezett „egyszerű“ fehér öltözékeknek. Egy fehér nehéz atlaczruha alja széles brüsszeli csipkefodorral volt körülvéve, elől kötő-alakban, keskenyebb csipkével díszítve, oldalt apró, de sok mirtus-bokrétával letűzködve. A derék elől szivalakban volt kivágva és szintén drága csipkézettel befoglalva.

Az új kalapokra nézve láttunk néhány igen kicsi formát, melyek élénk ellentétet kepeznek a szintén igen divatos nagy nemez kalapokkal, mert karimájuk fel van hajtva és gazdag tollazattal ellátva. A tollak mellett a fekete lemez és gyöngydiszítések, vagy a bronzlevelű sötét színezetű virágok még mindig igen divatosak.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak Ferna Elek Buda-Pest váczitca 10-dik szám „a rozsához“, ajánlja dusan rendezett raktárát divat-, szalag-, csipke-, fehér-, szövött-, bársony-, bélés-, dísz- és rövidárúkat, úgy még sok más e szakba vágó férfi divat- és női pipere-cikkeket, lehető legolcsóbb áron. — Továbbá a raktár kitüntetett utánzott Angora-haj-fej-ék (Chignon) és fonásokban, melyek minden természetes hajszínhez kaphatók 1 frttól kezdve 1 frt 50 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr egész 3 forintig. — Legújabb párisi és berlíni szövött, kötött és horgolt kendők, zubbonyok, felöltők, ruhácskák, gyapotmellények, színház-főkötők selyemmel bérolve és szalaggal díszítve, 3 frttól kezdve 3 frt 50 kr, 4 frt, 4 frt 50 kr, 5 frtig. — Igen nagy választékban chemizett, gallér, kézelők, fichük, nyak- s brosch-kendők, fej- és mellsokrok, fehér moll- és díszített pongyolák, 30 krtól 40, 50, 60, 70, 80, 90 kr, 1 frt, 1 frt 20 kr, 1 frt 30 kr, 1 frt 50 krig. — Vidéki megrendelések

árucikk-jegyzék vagy minták beküldése legnagyobb készséggel szolgáltatnak és pontosan eszközöltetnek.

Számrejtvény.

Szirmay Herminától.

16. 7. 18. 17. 18. Hasztalanul kerülsz, hasztalanul futsz,
Mert előbb-utóbb kezeim közé jutsz.
2. 13. 8. 9. A testnek csak kis részecskéje vagyok,
Hanem szenvedéyleim azért nagyok.
18. 17. 6. 1. Néha arany, olykor ezüst a szemem,
De legtöbbnyire vasból készítetttem.
15. 13. 18. 7. 14. Régi vallás vagyok, nincs magyar nevem;
Ha ismerni akarsz, keress keleten.
14. 12. 13. Picziny állat gyűjtött össze virágból;
Értem ölik ki szegényt a világból.
17. 6. 19. 5. 2. Szerzetes voltam, de epedő lantom
Keresztül tört a zárdafalakon.
4. 3. 14. 7. Minden szülő legalább is egygyel bir,
De Ádám apánkról nem mondja a hir.
4. 10. 6. 1. 2. Érttem fárad az ember, értem izzad,
Pedig birásom nyugtot kevésnek ad,
4. 17. 9. 12. Egyik kedvencz táplálékod én adom,
Naponkent ott vagyok az asztalodon.
4. 5. 9. 17. 1. 2. Mester vagyok, tüz a segítő társam,
Nélkülem nem élhet meg művelt állam.
11. 7. 9. 7. 2. 13. Millio szegény ember epedőn vár,
Jöttömre dalra fakad a kis madár.
1—19. Száz éve, hogy e hazának születtem,
Csak rövid ideig tartott életem;
De bor és szerelmi énekeimben
Századokig fog hangzani a nevem.

Megfejtési határidő: februárhó 8-dika.

Az 50-dik számban közlött rejtvény értelme:

Karácsony.

Helyes megfejtését következők t. előfizetőink küldték be:

Illéssy Piroska, Beke Kornélia, Erdensohn Emilia, Ströcker Anasztázia, Báthori Zsigray Istvánné, Kovács Emma, Szmodics Irna, Moesz Gézané, Égethő Eleonóra, Kanizsay Nagy Etelka, Gáal Erzsike, Korik Zsófia, Oszlányi Mari, Marosy Hermin és Etelka, Bernáth Gyuláné, Felsenburg Paulina, Limbek Vilma, özvegy Bese Elekné, Gacsal Julia, Szabó Tivadarné, Keszthelyi Györgyné, Baumann Ferenczné, Mezey Janka, Danielovich Mariska, Orbán Paulin, Simon Ambrusné, Molnár Juliska, Sóos Anna, Plachy Ida, Báthory Anna, Szücs Mihályné, Fodor Amália, Kemény Lilla, Ursziny Malvin, Városhy Emilia, Kun Laura, Kolozsváry Gizella és Riza; Szánthó Gabriella, Eperjessy Béláné, Maar Nina, Magyar Polixena, Kászonyi Lászlóné, Havasy Katalin, Orbán Ida, Mészáros Anna, Molnár Etelka és Jolán, Kovács Sándorné, Ambrus Leonóra, Török Ágnes, Szám Terézia, Péchy Margit, Sántha Jozefin, Marsovszky Amália, Bittó Emma, Csontos Izabella, Dávid Lenka.

Tartalom.

Tenger fenekén. — Ülj le csak mellém, Szabó Endrétől. — Elveszett fiu, László Mihálytól. — Más mód, más siker, Szuppiny Juliától. — Török színészet. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Külföldiek. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

A. CSALÁDI KÖR™ DIVATKÉPEI

Január hóban.

ALTER és KISS udvari szálítók nődivattermései.

Ky. Grant V. Budapest.

nemzeti színház igazgatósága már táviratilag tudakozódott is a megnyitás és előadás napja iránt.

Jászberénynek szép napja volt mult hó 28-dikán. A muzeumot nyitották meg ünnepélyesen. Istenitisztelet után nagy közönség gyűlt a zászlókkal feldiszitett városházába, hol a polgármester elmondva ezen mivelődési intézet létrejöttének történetét, a kulcsokat átadta az igazgatóságnak, melynek elnöke: Pethes József ismerteté a muzeum egyes osztályait s buzdítá a lakosságot az új intézet pártolására. A megnyitott muzeum műtárgyait egész estig nézte a közönség. Vajha minden tősgyökeres magyar város] koronkint egy vagy más jótékony, vagy mivelődési intézet létrehozásában fejtené ki buzgóságát nemzeti fejlődés ügyében.

Vidéki vegyesek. A rimaszombati „Három rózsá”-ban e napokban hangverseny lesz az ottani egyesült protestáns gymnázium javára. — Kaposvártt a műkedvelő fiatalság zenével, szavalattal összekapcsolt „Szilveszter-estélyt” tartott a tüzoltó-egylet fölszerelésére. — Gyöngyösön Mátay Laurát ungvári vendégszereplése alkalmával ungvári tisztelői értékes ezüst tálczával és pohárral lepték meg. — Szilágy-Somlyón a műkedvelők mult vasárnap Benedix „Nőgyűlölő”-jét és Szépfaludítól „A regény végé”-t adták elő, a női szerepekben Dombi Károlyné, Szathmáry Jolán, György Ilka és Lázár Mari kisasszony közreműködésével. — Szécsényben Hajnald érsék az általa alapított árva- és betegházat márczius 4-dikén, édesanyja születése napjának évfordulóján szándékozik ünnepélyesen megnyitni.

Különfélék.

** (Ledru Rollin) új év első napjának késő estéjén szivbajban meghalt, és benne a demokraczia egyik legtiszteletreméltóbb bajnokát, az emberiség egyik fölkennt apostolát vesztette el.

** (Sziberiába!) Angol lapok állítása szerint, a mult évben, május és október hónapok közt az orosz kormány 16,880 egyént száműzött Sziberiába. Ezek közül 1220 nehéz munkára lett ítélve, 1624 pedig iszákosság miatt került oda. A száműzötteket önkényt 1080 nő és 1269 tizenöt éven aluli gyermek követte Sziberiába. Ilyen a muszka.

** (Galambposta.) Miután a galambposta több sikerrel végbevitt próba után katonai célokra alkalmasnak bizonyult,

azért minden nagyobb helyőrségnél fognak ilyen postát berendezni s annak igazgatását a helyőrség egyik tisztjének fogják átadni. Mint hirlik, a közös hadügyminiszterium a kassai katonai parancsnokságot már utasította, hogy egy galambposta felállításának költségvetését terjeszse elő s általában szerkeszsen ide vonatkozó javaslatokat.

** (A levélszekrény foglya.) Gerában a napokban a következő furcsa eset adta elő magát: Midőn a levélgyűjtő szolgál est 5 óra felé egyik levélszekrényhez érkezett, egy fiatal nőt pillantott meg, ki őt esengve kéré, szabaditaná ki fogságából. Egy levelet dobván a gyűjtőszekrénybe, ujjait nagyon mélyen találta abba bocsátani, úgy, hogy az ujján levő gyűrű által keze megakadt. A hölgynek csak akkor sikerült ezen önkénytelen fogságából kiszabadulni, midőn a szolgál a levélszekrény fedelét felemelé, s a már is dagadó ujjról a gyűrűt nagynehezen lehuzta.

** (Külföldi vegyesek.) Garibaldi a kamara által részére megszavazott nemzeti ajándékot — Olaszország pénzügyi helyzetére való tekintettel, — nem fogadá el. — Nevezetes bünper tárgyalása vette kezdetét hétfőn Bécsben. Ofenheim lovag („von Ponteuxin”) a leemberg-czernoviczi vasut volt főigazgatójának póre ez, ki több rendbeli csalások miatt elfogattott. A pör tárgyalása négy hétig fog tartani.

Megbízások tára.

Selmeczbanya J. Gy. urnőnek: A régibb évfolyamokból már nem szolgálhatok, a meglevőket elküldtem.

Pozsonyba H. N. urhölgynek: A levelet Pestről kaptam, de lakhelyét nem tudom.

Harkányba F. M. urnőnek: A legszivesebben.

L. Ladányba M. G. M. urnőnek: El van küldve.

Gy. Szt. Miklósra K. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kulpinra H. P. urnőnek: Postára van adva.

Eperjesre I. E. urhölgynek: Ugyan abban a véleményben vagyok én is.

Kolozsvárra E. N. urhölgynek: Örömmel vállalkozom reá.

Szatmárra K. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Sz. Kövesdre C. K. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Agyőri tudósítást épen kapuzáráskor vettem, mikor már késő volt a közlésre.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR”

1875-dik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

Minden szám mellett külön melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvomatú arczképek.

Azon kívül évenkint tizenkét kötet válogatott regény, kötetenkint 15 kron; két díszes műlap 10—10 kron; végre az új előfizetőknek harminczhat kötet válogatott regényekkel szolgálók, kötetenkint 15 kron.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: (minden további kötelezettség nélkül) évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. — egész évre 12 frt.

A tizenkét kötet új könyvre, 1 frt 80 kr.

A harminczhat kötet könyvre, melyeket az új előfizetők azonnal kaphatnak, 5 frt 40 kr.

A két műlapra végre 20 kr.

A könyvilletmények meghozatala azon kötelezettséggel jár, hogy a t. megrendelő legalább egy évig állandó előfizetője lesz lapomnak, az előfizetési díjat azonban tetszés szerint, évnegyedes vagy féléves részletekben is lehet beküldeni.

!! Kölsönkönyvtár megnyitás !!

Bécsi utca 6-ik szám alatt.

Van szerencsénk tudatni a n. é. közönséggel, hogy kölsönkönyvtárunkat berendezve és a magyar, német, francia és angol irodalom jelesebb és újabb termékeivel ellátva, megnyitottuk.

Előfizetéseket mátol kezdve előnyös föltételek mellett elfogadunk.

Igyekezni fogunk üzletünk ezen ágát is kellően és olvasó közönségünk meglegedésére ellátni. Az ujabban megjelent művek elegendő beszerzésére főgondot fordítunk.

Különös kedvezményekkel ellátott előfizetési feltételeinkkel kívánatra külön lenyomatban szolgálunk. Különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét **egész- és félévi** feltételeinkre, melyekhez jutalmak vannak csatolva.

Kényelmesen berendezett kölsöntári helyiségünkben gondoskodtunk a könyvváltásra váró közönség időtöltéséről is.

Budapest, 1875. január 3-án.

Kiváló tisztelettel

Lafite és Elsner,
könyv- és műárusok.
Bécsi utca 6-ik szám.

LAFITE és ELSNER

könyv- és műárusok,

Bécsi-utca 6. szám.

A legelegánsabb báli öltözete- ket kaphatni

a Deák-utczában 4. sz. „a francia nőnél“

Egy báli öltözet tarlatanból, minden színben 20 - 25 frt.

Ugyanez atlaszszal díszítve 25—30—40 frt
A legszebb virágokkal dúsan felszerelve 35—40—50 frt.

Menyasszony-ruhák Crepeliés-ből 25—30 frt. és följebb.

Fehér és színes Faily menyasszony-ruhák 60—70—80 frt, dúsan myrtusokkal díszítve 80—90—100—150 frt. a legelegánsabb.

Sortier de Ball és Entrées Ripsből 12—15—20 frt.

Ugyanezek valódi csipkebetéttel és fehér ruhával díszítve 20—25—50 frt. Velvur vagy finom posztóból, zsinorozva, himezve és fehér rokával 30—40 - 60—80—120 frt.

Virágos selyemszövetek jelmeze, hálókra a legelegánsabb választékban készletben vannak és ilyen jelmezöltözékek a legelegánsabbul készíttetnek; továbbá

egy egész báli öltözet, virágokkal, keztlyűvel és legyezővel 40—45—50—100 frt.

Ezenkívül a raktárban levő dolmányok, Jaques-ok, paletots-k és bundák, selyemből, bársonyból és double posztóból az előhaladt idény tekintetéből felette olcsón végeladatnak. Kész báli öltözetek megtekin, és végett mindenkor készletben vannak és megrendeléseknél csak egy régi derék és a szoknya elejének hossza beküldetni kéreik.

Rózsay A.
Confectionär.

SCHUNDA V. J.,

magyar klar. udvari hangszergyáros,

Budapesten, magyar-utca 17. sz.

ajánlja az általa feltalált szabadalmazott

C Z I M B A L M O K A T

hangfogóval (Pedal) vagy anélkül 50 frt, 80 frt, 100 frt, 150 frt, 200 frt egész 400 frt-ig jótállás mellett, továbbá mindennemű réz-, fa-, fuvó- és vonó-hangszer gyártmányait nagy választékban.

Az elméleti-gyakorlati czimbalom iskola Schunda V. J.-től megjelent saját kiadásában és kapható nála 3 forintért.

Legzelszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok
Csupán csak 27 tömög árucsarnok
Budapest: a lipótvárosi templomtéren a vízei boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.
LÖBL RIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Minták bárhová ingyen és bérmentve, a legújabb és legdivánosabb női ruhák, csipke és ezüstfűzők, vász., kánavasok, azizbarműk, szíles, fotózóanyagok és még más stáncle egyéb cikkék kaphatók csak 27 krajczár-ért. Völké megrendelések pontosan teljesíttetnek.

3-dik szám.

Január 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Ország-ut 30. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte	nyugta		
						óra	perc	óra	perc	
Jan.	17	Vasárnap	C 2 Jézus sz. neve	C 2 Remete A,	5 E Theopant	11 Jónás	7	44	4	47
	18	Hétfő	Péter r. szék	Piroska	6 Epiphania	12 Jonathán	7	44	4	38
	19	Kedd	Márius	Márius	7 Ker. János	13	7	43	4	40
	20	Szerda	Fábián és Sebest.	Fáb., Özséb	8 György	14	7	42	4	41
	21	Csütörtök	Ágnes szüz	Ágnes	9 Polieuct	15 Örömnep	7	41	4	42
	22	Péntek	Anasztáz	Vincze	10 N. Gergely	16 Joram	7	40	4	44
	23	Szombat	B. Assz. eljegy.	Imrike	11 Theodoz	17 Sab. Jethro	7	40	4	45

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Vidéki farsang S.-A.-Ujhelyen e hó 6-dikán negyven ujhelyi nő zártkörű estélyt rendezett, ingyen bemenet és szabad csemegézés mellett. A multság fényesen sikerült, a szomszéd megyékből is sok fiatal ember jelent meg s a jókedv és táncz kivilágos virradtig tartott. — A s á r o s p a t a k i kollegium ifjúságának bálja e hó 23-dikán lesz, s bálanyául Viczmándy-Szerviczky Izabella urhölgy, Viczmándy Ödön főjegyző neje lett fölszólítva. — A n y i r e g y h á z a i nőegylet e hó 31-dikén jótékony czélú „kartonbált“ ad. Sikerén az egyleti előljáróság: Kovács Mihályné elnök, Benczur Miklósné alelnök, Bertalan Nikelszki Erzsébet pénztárnoknő sat. nagyban buzognak. Minden tánczosnő egy darabot ruhaanyagjából s névjegyét egy levélborítékba rejti, s e leveleket ötven krajczárjával adják el az ifjaknak. Mikor aztán kezdődik a második négyes felhívó zenéje, akkor a leveleket felbontják s ki melyik nő nevét találja a levélben, azzal tánczolja a négyest. — A v á c z i nőegylet e hó 9-én fényesen sikerült bált rendezett, mely a jótékony czélnak tekintélyes összeget juttatott. — A d e b r e c z e n i jogászbál a tánczteremmel alakított színházban vigan folyt le. A háziasszony, Tisza Kálmánné urhölgy, kilencz órakor jelent meg. A város és környék ismert hölgyei nagy számmal vettek részt e bálban, melynek tánczrendje háromszögletes tudori kalapot ábrázolt, bronzból. A rendezőség elnöke: Dalmy László igen ügyesen rendezte a füzértánczot, melyben vagy hatvan pár vett részt. — A z e g r i farsangot vigan nyitá meg a jogászbál. A háziasszony, Sturmman Györgyné urhölgy, két fiatal lányával (Hermin és Margit kisaszszonyokkal) jelent meg; sok kedves hölgy volt együtt: Graefl Sarolta, Schier Ilonka, Tárnay Erzsé, Juhász Irén, báró Fidler Eleonóra, Brezovay Klárka, Blay Ilona, Kudlovich Ilka, Mészáros és Szuhányi nővérek. Kudlovics Ilona, Babics Anna, Balesó Etelka, Ury Józsefné, Braun Károlyné, sat. A bizottság, melynek élén Nánásy Ernő állt, igen jól rendezte a multságot, mely két zenekar mellett reggeli hat óráig tartott. — A m a r o s v á s á r h e l y i református főtanoda ifjúsága február 6-dikán tánczvigalmat rendez az olvasó- és önképző-egylet javára s a háziasszony Máriaffy Albertné született Bethlen Luiza grófnő lesz. — A s z o l n o k i nőegylet szombaton „karton-bált“-t rendez a kaszinóban. — A k o l o z s v á r i egyetemi bálnak nem lett olyan bő jövedelme és nagy közönsége, mint a tavalyinak; de diszes bál volt, a házi asszonyt: Zeyk Józsefné Teleki Ágnes grófnőt bájos hölgyek egész serege környezte s a füzértánczban harminczöt pár vett részt. A kolozsvári színházban kedden tartották az első álarczos bált.

A szegedi Dugonics-szoborbizottság legutóbbi ülésében megtekintvén az Izsó által leküldött fényképmintákat, azt ha-

tározta, hogy az azokon levő palástszerű öltöny helyett a szoborbizottság inkább a budát ohajtaná. Izsó tehát fel fog kéretni, hogy a szobrot ily változtatással készítse el. A szobor tőkéje eddig 6000 frtra rug, tehát miután a szobor költségei 12,000 frtra vannak tervezve, még 6000 frt szükségeltetik rá. Ez összeg beszerzési módozatainak meghatározására a bizottság egy öttagu albizottságot küldött ki.

A nagy-szebeni Teréz-árvaháznál a napokban két magyar gyermek jelentkezett. Az igazgatónak: Kolozsi Antalnak elmondták, hogy ők Maros-Ujvárról jönnek gyalog; otthon anyjuk 70 krajczárt adott nekik uti költségül s ezzel jöttek M.-Ludas, Nyárádtó, Medgyes és Nagy-Selyken át Szebenbe. Az igazgató egyelőre a maga költségére vette fel a szegény gyermekeket. Remélhető azonban, hogy a kormány engedélyezni fogja az állam költségen való felvételt is.

Debreczenben egy koldusnő, ki már évek hosszú során át részesült az ottani református szegényápolda jótéteményeiben, évről évre megtakarított filléreit összerakván, abból 40 frtot az ápol dai szegényeket tartó intézet alapjára adományozott.

Pozsonynál is nagy a jégtorlódás, a miért a közlekedési miniszterium kezdeményezésére a katonai mérnökkarból Michner kapitányt küldte oda, hogy dynamittal robbantásokat eszközöljön a jégtorlaszokban. E robbantások meg is történtek Pozsony városához közel, egy olyan helyen, hol a Duna medre legsekélyebb, s így a jégnek fenekéig való összetorlódásától félni lehetett. A robbantásoknak megvolt a kívánt eredményük, ellenben a pozsonyi halászok tiltakoztak azok ellen, mert sok hal veszté általuk életét. E tiltakozás természetesen nem jöhet számba, midőn a dunamelléki lakosság élete és vagyonának biztosításáról van szó.

Temesvártt magyar dalkör alakult. Az e hó 10-dikén tartott ülésen egy tíz tagu bizottság választotta meg, melynek feladata leendő az egylet alapszabályait kidolgozni. Ezen nemzeties irányu vállalat létesülése a színház megnyitásának előestéjén, örvendetes jelként tekinthető.

A jászberényi muzeum szabadságharcunk egy becses ereklyéjéhez jutott nem régeben. Ez ereklye az 1848-ban alakult Lehel-huszárezred zászlómaradványa, melyet Korda János nemzetőr-ezredes neje, Vedress Rozália urnő rejtett el sok időn át egy üvegház narancsfa-kádjában.

Szabad-Batthyány fehérmegyei község, mely eddig Csikvárnak is neveztetett, a befügyminiszter rendelete folytán a hivatalos használatban jövőre kizárólag „Szabad-Batthyány“ valódi nevével fog neveztetni, és ezzel a névvel fog megjelöltetni az ottani postahivatal és vasuti állomás is.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

3. SZ.

Január 17-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezetetést
foglal magában a lap irányában.

A széptani írók leg-
jelesbjei azt tanítják,
hogy a művészet maga-
magának czél és eszköz;
vagyis ha valamely szel-
lemi alkotás szépnek
találtatik, már megfe-
lel rendeltetésének. Ez
bizonyára ugy is van,
csak hogy a szépnek egy-
szersmind fölmelegítő,
földérintő és nemesítő
hatással kell a szemlé-
lőre lenni, hogy igazán
szépnek találtassék.

Vegyük például a vi-
rágot; van ezek közt
akárhány olyan, mely-
ről első látásra azt
mondjuk, hogy szép;
alakja, színvegyüléke,
levele, kelyhe mind egy-
aránt tetszetős és gyö-
nyörrel pihentetjük raj-
ta tekintetünket; de
— mihelyt megtudjuk,
hogy mérget rejt keb-
lében, egyszeriben más
szemmel nézzük; szép-
sége nem vonz, hanem
ellenkezőleg eltaszit, és
ezen elidegenítő érzés-
nél fogva csakhamar
szépnek sem találjuk

Sipos Antal.

többé. Onnan van ez
mivel nem tesz többé,
ránk vonzó és földérintő
hatást; és a mi a termé-
szeti szépről áll, ugyan-
ez áll a társaséleti és
művészeti szépről is. Va-
lamely könyv lehet még
annyira szépen megírva;
valamely festmény lehet
még annyira jelesül szí-
nezve, árnyalva; vala-
mely arcz lehet még
annyira mintaszerű: ha
tartalma nem tesz reánk
vonzó és földérintő ha-
tást, csakhamar szép-
sége is elvész előttünk.
Ebből pedig kettő derül
ki; először az, hogy
igazán szép csak az le-
het, a mi egyszermind
jó is; mert csakis a
jóság, az erkölcsi tartal-
om az, a mi vonz és
földérint; és másodsor
az, hogy inkább nélkülö-
zheti a jóság a szép-
séget, mint ez a jósá-
got; mert a jóság ha
első pillanatra nem is,
de közelebbről megis-
merve, okvetetlenül von-
zó és földérintő hatással

van reánk; míg a puszta szépség első pillanatra ugyan megragad, de jóság híján, csakhamar annál távolabbra eltaszit, „maszta nélküli istenkép“, vagyis: ördög.

És aztán az is innen van, hogy az igazi művész rendesen jó- és nemes szívű is; mert minden igazi művész lelkéből alkotja műveit és a milyen a lelke, olyanok művei. Ne is menjünk ki a nagy világba, csak saját jeleseinket ha vesszük. Liszt mikor az elragadott világ a babérokkal együtt kincseket rakott lábaihoz, mit csinált? Visszatért a hazába, bejárta annak minden nevezetesebb városát, százezreket zongorázott össze, de nem magának, hanem csupa jótékony czélokra. És épen így tett 10—12 évvel ezelőtt Reményi. És épen így tesz a színművészet terén Jókainé, Prielle, Felekiné, Odry, és a költészet terén Jókai és mások; alig kapják a felszólítást, repülnek az ország legtávolabb vidékeire, ha valamely nemes czélnek használhatnak lángeszükkel. Több ez készség és örömmel: ösztön ez náluk, mert igazi művészet él lelkükben, a melynek külső lényege a szép, és belső lényege a jó.

Sipos Antal is, kinek arczképét ezuttal szerencsém van bemutatni, méltó helyet foglal el a valódi művészek koszorújában, sőt mondhatni, hogy a jóság tekintetében specialitás. Egyike legjelesebb zongorajátzóinknak, és évek óta csak jótékony czélokra játszik nyilvánosan. Hónapokig nem találkozunk vele, de a mint hire jár, hogy valahol, közel vagy távol, az Isten háta mögött, jótékony czélú hangversenyre készülnek, biztosak lehetünk felüle, hogy Sipos Antal lesz e hangverseny lelke. Elmegyen ő oda hóban-lében, ösztön ez ő nála is. Bizonyára ezt a lelki rokonságot is kiérezte ki Liszt belőle. Kissé régen már, 1858-ban, midőn Sipos még mint nagyon fiatal ember, először nyilvánosan játszott, — akkor is jótékony czélra, a pesti jótékony nőegylet javára — Liszt is épen itthon volt, és a mint a fiatal ember játékát hallotta, magához hívatta, és felszólította, jöjjön el hozzá Weimarba; Sipos természetesen édes örömet fogadta el a világhírű mester meghívását és két évig volt Weimarban, a világhírű mester egyik legkedvesebb tanítványa.

Két év múlva, 1860-ban Bécsben, Prágában, majd visszatérvén a hazába, Dopplerrel a legnevezetesebb vidéki városokban szerzett elismerést jeles zongorajátékának, és vajha más művészeink is követnék példáját és terjesztenék a finomabb zenei izlést a vidéki városokban; mennyi nemes gyönyört szereznének és hány szívet hódítanának meg vele! Mert az emberi szívet is jó maggal kell bevetni, csak akkor várhatunk jó aratást is tőle.

Mint zenetanító is nagy érdemei vannak Siposnak; nem csupán a billentyűket verni, hanem lelkesülni is tanít a zene iránt, a művészet magas mennyországát tárva fel tanítványai előtt. Mutatja ezt a süker, mely e téren fáradságát koronázza. Csak a kis Niko Hortensziát, Larzsovsky Jusztinát, Ribáry Mariskát, Ravasz Ilonkát, Juhász Aladárt említem föl, mindannyian olyan tehetségek, a kiket már csak az idő és a gyakorlat választ el a valódi művészettől, az utat e fényes égbe Sipos mutatta nekik.

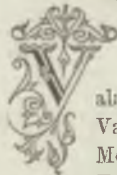
Mint zeneszerző is szép nevet vivott ki magának Sipos Antal. Kizárólag a magyar zenét műveli, szerzeményeinek száma máris meghaladja a harminczat, és ezek között nem egy, mint a „Liszt-induló“, a „Koronázási-induló“, a „Kossuth-induló“ és a „Magyar lant“ számos népdal-átírata maradandó becsűek. A „Magyar lant“-ból eddig két füzet jelent meg, de úgy tudom, hogy rövid időn folytatásuk fog következni.

Általában még sok szépet várhatunk Sipostól, mert csak most lépett abba a korba, midőn a geniusz öntudatra jut és azért teljes erejéből, egész lelkével hat és alkot. 1839-ben

született Ipolysághon, hol az első zenei oktatást édesatyjától kapta; itt is tehát, mint Lisztnél, és majd mindenütt, a szülei ház vetette meg az alapot. A lélek bölcsője a szülei ház, az érzések szerint, a mivel itt táplálkozik, égbe vágyó sas, vagy földön csuszó féreg, angyal vagy ördög. — 1858-ban a budapesti zenede tanítványa lett, járta a zongora-, gordonka- és zeneszerzési osztályokat, de — mint fentebb mondtuk — jeles tehetsége még azon évben vonta magára a nagy Liszt figyelmét. Így emelkedett ő a jelesség polczára, vezetettve az igazi geniusztól, mely nem más, mint a jóság nyilvánulása a szépben. Emilia.

E g y s í r.

Kiss Józseftől.

Valahol messze,
Valaha régen,
Megástak egy sírt
Temető szélén.
Fája elsüllyedt,
Hantja behorpadt,
Ki nyugszik ottan
Azt én tudom csak —
Én tudom csak.

Nem jártam arra,
De oda szállnék.
Nem láttam soha,
De rátalálnék.
Valami titkos
Erő él bennem.
Az megmondaná.
Merre kell mennem —
Merre kell mennem.

Te alszol ottan
Édes jó anyám! . . .
Kietlen gond közt
Sivár éjszakán.
Ha éltem sorát
Meghánynom-vetem:
Hej, azt a sírt
Be meg is könyezem —
Be megkönyezem!

E l v e s z e t t f i u.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

— Kissé gondolkozni szeretnék a dolog fölött.
A nő oly erősen kezdett kacagni, mintha kacajgörcs kapta volna meg.

Tarkövy ur ijedten tekintett nejére.

— Valóban gondolkozzék: uram! — kiáltott, még mindig kacagva, a nő. — S még ön arról beszél, hogy szereti fiát, szereti egyetlen Jenőcskémet? Ön nem szereti! Ön nem szereti Jenőt, engem sem szeret, senkit se szeret közülünk . . .

Többé már nem kacagott a nő, hanem büszkén, méltóságteljesen állt férje előtt, ki végre is engedett, mert a fiu kérelmének utójára is eleget kellett tenni. Komédiát csinálni, eredmény nélkül, — haszontalanság. És Jenő végre neki is kedvence volt.

— Nem úgy értettem, asszonyom! — szólt Tarkövy ur szeliden, mintegy bűnbánólag.

— Tehát mentegetőzünk!?

Tarkövy ur perczre haragos pillantást vetett nejére, de e pillantás oly röpké volt, hogy a nő talán még észre sem vette, s a férj már ismét megbánva fölindulását, békés hangon szólt:

— Csak azért akartam kissé halasztani a dolgot, mert e pillanatban más dolgom volna; hanem mivel akarod, azonnal intézkedem . . .

Szegény megszeliült ember! az elkényeztetett nőnek nem mert szemrehányást tenni a gunyos megjegyzésért, mivel eszébe jutott a házi béke, a szent egyetértés, és inkább hallgatott.

Ideges nejének szokása volt ilyenkor órákig panaszkodni; egyre vagyonát emlegette; elmondta százszor is családfáját, melynek ennyi és ennyi nemes ága volt, pedig az egész nemesség anno 1796-ból datálódott, míg a Tarkövyek már Mátyás király idejében mint nemesvitézek szerepeltek; — hanem az a szerencsétlensége volt később a család végső utódainak, hogy „elszerepelték“ vagyonuk nagy részét, s aztán gazdagon házasodtak, épen, mint az angol főuri családok másodszülöttei teszik, ha már mindent elpazaroltak, inyükre.

Nemes tarkói Tarkövy Károly is így cselekedett, hanem érezte is gyakran elvesztett függetlenségét.

Azonban, hogy hűségesen beszéljük el a történetet, nem szabad feledni, hogy Tarkövy ur nem csak magát, a vagyont, de nejét is szerette, s tulgyöngédsége neje iránt sokszor a német lovagregények szerelmes hőseinek rajongásaira emlékeztetett.

Mert bármily szép idők multak is el a mézeshetek, az első évek mámorai után, legkevésbé sem változott neje iránt, sőt annyira osztozott még gyöngeségeiben is, hogy képes volt ő is apai szeretetét egyedül az egyik fiura pazarolni.

Hanem ama jelenet alatt mégis szerette volna kimondani, hogy egyedül ő a ház ura, — legalább csak ez egy alkalommal, de mégis inkább hallgatott . . .

Egy rövid levelet irt Jenőnek, minden szigorú hang nélkül (mert a levelet neje is elolvasta,) s aztán mellé csatolta a kért összeget.

— Most már nyugodtabb vagyok, kedves férjem! — szólt engesztelődve a nő. — Lásd, te oly hosszadalmas ember vagy, pedig én ideges vagyok.

— Rendben van már minden.

— Szegény Jenőcske! . . .

Igen, szegény Jenő!

IV.

Tarkövy Jenő ur szép fekete paripán lovagolt a városligeti köröndben, kezében könyű lovagkorbács, arca sápadt, de most kissé neki pirult, s fodros hajfürtei érdekes rendetlenségben köritik magas homlokát.

Mellette pajtásai: a „kék“ vérűek, és a hozzá hasonló fertálmánások; fiatal lovag mind.

Jenő tegnap vette paripáját, abból a pénzből, a mit adósági kifizetésére kért. Egy ezres volt a paripa ára.

Előkelő társai valódi pajtásai hősnöknek, ki bir mindazon kellékekkel, melyek egy ilyen társaságba utat nyitnak, s helyet hitositanak bármely tisztességes család gyermekének is, csak aztán győzze pénzzel.

Egyik sem különb gavallér, mint Jenő; úgy büszke magatartása, mint könyelműsége egy fokozott állott társaival.

Semmiben sem különbözik tőlük.

Sőt ő aránylag többet költött, mint akár gróf Verebélyi Oszkár, akár báró Hadházy, a kik vagyonukkal csillogni szerettek.

Többnyire husz huszonhárom éves ifjak voltak, de sok tekintetben versenyeztek a huszonnyolc éves váczai-utczai naplopó lovagokkal, kiket a nap bizonyos óráiban mindig ott látni a váczai-utczában, boszantására a járó-kelő közönségnek, melynek sokszor utját állják, s még nagyobb boszuságára a hölgyeknek, kiket vakmerő pillantásokkal kísérek, s szemtelen tekintetükkel a legnagyobb zavarba hoznak.

A fiatal Hadházy báró, ki Jenővel egy sorban lovagolt, érdekes beszélgetést kezdett.

— Láttad azt a kis barnát a harmadfél mázsás tömlő mellett?

— Nos: igen! a tömlő természetesen: apja!

— Az! Tudod-e, hogy az a kis leány nem közönséges vad?

— Majd megtekintem.

— Mondhatom, hogy remek példány!

A lovagok rövid idő alatt ismét a körönd innenső oldalára jutottak, a sörházzal szemben, s most lassan léptették a paripákat, s Hadházy báró még az utána jövő két lovagnak is „tüzet“ parancsolt, a mi annyit tesz közönséges nyelven, hogy gonosz férfit-szemeikkel ugyancsak erősen megnézzék azt a kis barnát, harmadfél mázsás apja mellett.

Lovagjaink úgy is cselekedtek, sőt Jenő még félre is lovagolt az utról, egész a gyalogut széleig, a mely mellett a híres nádszékek és állandó padok állnak fölváltva.

A székek és padok el voltak foglalva.

Amott államférfiak, politikusok, mágnások, előkelő hölgyek, tovább apénzarisztokrácia, mit a barbár szokás úgy nevez, hogy: „zsidó!“

S végül az egyik pad szélén, kövér apja mellett, ki hordónak is beillett volna, az érdekes kis barna, természetes egyszerűséggel, szemérmes arczczal, és tüzesen fénylő fekete szemekkel.

A lovaglók őt is annyiban érdekelték, mint egyáltalán érdeklék a körönd sétányán ülő s néző közönséget.

A jó lovasokat megbámulják, az ugynevezett „vasárnapi lovagokat“ pedig nevetik.

A mint a három fiatal lovag oda bámult a kis barnára, a többi három lovas is megállott, (hatan voltak) midőn Jenőt pillanatra megállni látták.

Szegény kis leány keresztűzbe volt véve.

A körönd utjáról a szemtelen urfiak, jobbról meg az apja, és a többi bémész: mind reá meresztették szemeiket.

Első pillanatban ő is nézte, hogy mit akarnak a lovagok: de midőn észrevette, hogy reá néznek s mosolyognak, lesütötte szemeit és napernyője hegyével a földet veregette.

Vége odább lovagoltak.

A kövér pék (mert az emberiségre rendkívül fontos, s nem kevésbé diszes pékmesterséget üzte a leány apja,) jobbról-balra veté álmos nagy szemeit, hogy meggyőződjék, vajjon ki, vagy mi állította meg az uracsokat velök szemben?

A padra még négyen ültek s e négy közt egy csinos cifra zsidó asszony, a mi a kövér pékre nagyon megnyugtatólag hatott.

Bizonyára Izrael leánya volt a mágnes.

Ezért mit se szólt kis leányának, a ki még most is úgy pirult, mintha a tüzhely lángjánál ült volna.

A lovagok pedig tovább futtattak a körönd útján.

— Jenő! hogy tetszett neked a kis bürger-galamb? — kérdezte Hadházy.

— Fölséges! Érdekes, csinos, mint Coraliem!

„Coralie“ volt Jenő paripájának a neve.

— A szemei égtek, mint a nap.

— Na és a haja, a haja is olyan fekete, mint Coraliem sörénye.

— S puha, lágy, mint a selyem, és bizonyos vad természetességgel foglalja keretbe harapni való arczocskáját.

— A lábacskaik kicsinyek, valóban majdnem láthatlanok!

— Épen akkorák, mint egy piskóta.

— Tehát mint egy piskóta.

— Mit gondolsz: nem lenne jó vadászatot tartani reá?

— Én mindenre kész vagyok!

— Érdekes, finom vad; megérdemli a fáradságot.

— Hanem, hogy tudjuk meg lakását?

— Azonnal... hát hordárt fogadunk, a ki szemmel kísérje, s aztán tudositson lakásáról. Helyes?

— Nagyon helyes. De hol veszed itt a hordárt?

— Jer, nézzünk körül! A fiuknak megmondjuk, hogy várjanak itt reánk, mi meg lovászomnak átadjuk lovainkat. Aztán hordár-üzőbe, Jenő!

A beszédet tett követte.

Nem sokára már a hullámozó néptömeg közt mázskáltak, keresve jobbra-balra egy hordárt, kit talán a szép idő szintén kicsalt volna egy kis sétára.

Végre találtak is hordárt, a 340-es számút.

— Egy baj van, Jenő; nincs nálam névjegy.

— Van nálam.

— Jó. Reá van írva a lakczim?

— Minden rendben van.

Ezzel utasításokkal látták el a hordárt, egy ravasz kópét, — a távolból megmutatták neki a kis leányt, — és azzal lovaikhoz siettek, és újra együtt voltak a fiuk.

V.

A Tarkövy kastélyban egyik este már minden csöndes volt, pihent az egész házi nép, csak az ispán kerti lakában világitott a fény.

Az ispán negyvenes volt, napbarnított arczczal, szürkés szakállal s apró élénk szemekkel, melyeknek tekintetéből nem hiányzott sem a jóság, sem bizonyos ovatos, vigyázó körültekintés.

Egy nagy tajtpipából dohányszag, s figyelemmel hallgatta Sándor urfi beszédét, ki szintén a kerti lak egyik szobájában lakott.

— Már rég akartam Halmos urral bizonyos családi ügyben beszélni, hisz ön előtt úgy sincs titkunk. A mit mondani fogok, arról itthon talán mitsem tudnak.

— Talán Jenő urfiról akar beszélni? Ma nagyon levert volt édesatyja, Jenő urfi újabb levele miatt. Alig mult egy hete, hogy harmadfélezer forintos levelet tettem föl a postán az ő számára, s holnap bizonyosan ismét utam lesz a postára.

Sándor bámulva nézett az ispánra.

— Tehát már ismét pénzt kér!...

— Ispán ur tudja, — szólt Sándor, — hogy nekem a pesti jogászok közt több barátom van, egykori tanulóársaim, kik szorgalmas látogatói az egyetemnek, de a tanulmányok mellett, mint afféle fiatalok, eleget forognak a városban is. Ezek egyiké-

vel már régóta levelezésben vagyok, s így sok mindent megtudtam Jenőről, a mit itthon aligha tudnak,

— Hát Jenő urfi épen nem ír önnek?

— Nem: bár én többször irtam neki.

Az ispán valamit mormogott magában.

— Nagyon különös életet visz. Már egy éve lesz, hogy Pesten van, s még egyszer sem volt az egyetemen. Semmit sem csinál, hanem csak él, — él, mint egy gazdag világfi, s nagyban játszik. Szórja a pénzt, mint a polyvát, s adósságot csinál az örökségére. Aztán mily kamatot fizet! Ötszáz forintért ezret vagy többet is ír alá, mert váltóra megy, s uri pajtásai állanak jót érte, a kik szintén abban a drága malomban örölnek, hol ő annyit koczkáztat.

(Folytatása köv.)

Más mód, más siker.

Elbeszélés.

Szuppiny Juliától.

(Vége.)

— Hiába, — mondá Antónia, — az nem megy semmire a férfiakkal, ki mindent enged nekik. Édes Arankám, megint egy új példa! Hát kegyed, Róza kisasszony, mit csinált?

— Oh, a mi történetünk még egyszerűbb, — válaszolá Róza. — Ma elakarom tenni a tegnapi ruhámat és látom, hogy az uszálya le van vágva. Rögtön mentem bátyámat megkérdezni, ha ő tette-e? „Igen, én“ — mondá ő, még pedig teljes önérzettel; mire én nem feleltem semmit, kimentem, vettem az ollót s a bácsi mindennapi kimenő ruhájának levágtam a fél szárnyát. — Mikor a bácsi a hivatalba akar menni, felhuzza a kabátját, s érzi, hogy a féloldala fázik. Megnézi, látja, hogy a kedves régi kabát kevesebb, mint eddig volt s elszörnyed. „Tyűh! ropogós, lobogós, villogós, bugyogós, ki vágta le az én kabátomnak a félszárnyát?“ „Én“ — válaszoltam én hidegvérűen. „Na hiszen nem is viszed el ezt szárazon! — mondá a bácsi, — majd megbánja ezt a te leghosszabb uszályu ruhád.“ „Tessék“, — viszonzám én s mindjárt az ollót is a kezembe fogtam, — de akkor megyek s kimélet nélkül levágom bátyám parádés monturjának a szárnyát“. — Ezen megszeppent s most nem meri a ruhámat bántani, de ha bántja, rögtön megyek s megnyirbálom az övét.

— Hahaha! — kacagott Antónia. — De hátha a szárnyak elfogytak?

— Lenyirbálom az ujjait, — viszonzá Róza rendületlenül, — egyszer csak mégis bele un és békét hagy és mihelyest valaki a házánál uszályt hord, az egylet alapszabályai értelmében, azonnal be kell fizetni az öt forint bánat-pénzt a szegények pénztárába.

— Hiába! megint bebizonyult, hogy nem kell nekik engedelmesskedni, — jegyzé meg Antónia. — Hát kegyetek mit műveltek?

— Semmi különöset, — viszonzá Mondókásné, egy kissé kedvetlenül.

— Hahaha! — kacagott Lolli, — a mi vitézünket lepedőben vitték haza!

— Lepedőben? Égünk a kíváncsiságtól, hallani! — mondá Antónia.

— Tegnap este, mikor ketten haza felé mentünk, — kezdé Lolli, — már meglehetősen sötét volt, hát észrevettük, hogy két

férfi jön utánunk, valamely mellékutczából kikanyarodva. Sokáig követtek bennünket, egyszer csak az egyik egyikünk, a másik másikunk mellett elsurran, de úgy, hogy egy perc alatt az egész uszályunk lerepedt. Mi sem voltunk restek, az egyikét megkaptuk s a nálunk levő pálczával jól elczimbalmoztunk rajta; a másikra, ki elszaladt, nagy gyanum van, hogy Szálkássy Demeter volt.

— De hát, ki volt, a kit elpáholtak? — kérdé Margit.

— Az én férjem volt, — viszonzá Mondókásné, savanyu arczczal.

— És mi lett a vége? — kérdé Antónia, komolyabb hangon.

— A vége? nyögés lett, — jegyzé meg az előbbi.

— De ki nyögött?

— Még eddig csak ő.

— De előre láthatólag kegyed is fog? — kérdé mosolyogva a háziasszony. — Hát kegyedre, Lollim, miféle változásokat hozott az uszálytaposó-egylet bukása?

— Sobosi Gézának kiadtam az utat; — viszonzá Lolli, — miután mondtam neki, hogy reá is Mondókáséhoz hasonló sors várakozik, ha fel nem hagy az uszálytaposó egylet pártolásával, azt mondta, hogy akkor utunk kétfelé válik; mire én kinyitottam előtte az ajtót és azt feleltem: „Tessék, csak válaszsza a két út közül azt, a mely legmesszebbre visz tőlem.

— És most vége a mátkaságnak? — kérdé Antónia.

— Vége.

Midőn a hölgyek később eltávoztak, mondá nekik a házinő:

— Tehát mi mindnyájan végeztünk. Most, édes Arankám, nézze kegyed is, hogy rendbe hozza dolgait és ne maradjon szégyenben. Legközelebb hirt veszünk egymásról.

Ezzel a hölgyek elbúcsúztak, Aranka belépett az elhozott fogatba és haza hajtatott.

Nagyon természetes, hogy midőn az nap este Aranka haza érkezett, az Antóniától hallott üdvös oktatások hatása alatt, férjére rá sem nézett, sőt igyekezett, lehetőleg büszke és daczos arczot mutatni előtte.

Kemesy Jenő is, látva, hogy hányadán van a dolog, a dívánon maradt hanyatt fekve és olvasva, mikor Aranka a szobán keresztül suhogott, és a fülét sem mozgatta utána, mi azt még jobban ingerelte.

A szakácsné bejött jelenteni, hogy a vacsora fel van tállalva. Asztalhoz ültek mind a ketten, Aranka szóltanul végezte háziasszonyi kötelességeit és férje is hallgatott. Így telt el majdnem az egész vacsora. Vége felé még is nagyon bántotta Arankát, hogy férjének egy szóval se árulja el, minő hatalmas aszszony tanult ő lenni ma délután, s ezért hidegen megszólalt:

— Hallottad már az uszálytaposó egylet végét?

— Még csak tegnap kezdődött, — válaszolá férje nyugodtan.

— Hála Istennek, ma pedig végződik. Antónia megtiltotta Ronkányinak az egyletben való részvételt, — mondá Aranka, gnyolódó és kárörvendő mosolylyal.

Kemesy fütörészni kezdett és nem szólt semmit.

— Lolli kiadta Sobosi Gézának az utat, — mondá Aranka mosolyogva.

— Sobosi áldhatja az Istent, — jegyzé meg Kemesy nyugodtan.

— Péteri Dániel kilépett az egyletből, mert leánya uszály nélkül nem akar a hangversenybe menni.

Kemesy nézett a szoba tetejéről függő lámpára, arczát simogatta és vállát vont.

— Szálkássy Demeter sem meri bántani a huga uszályait, mert egyet levágott, de Róza levágta érte az ő frakkjának a szárnyát, — folytatá Aranka, mindig jobb-jobb kedvvel és csillogó szemekkel, látván, hogy férje egy szót sem felel.

— Mondókás Sándort pedig felesége és Lolli tegnap este megverték, — fejezé be előadását, — és így én is keresztül fogom tudni vinni némely akaratomat, ha ezek is, még pedig oly feltétlenül, tudták.

— Mert azok sárkányok, — válaszolá Kemesy hidegvérűen és felkelve az asztaltól, elment.

Sárkányok! Csak erre az egy szóra nem gondolt és hogy romba dönti ez most mind az ő kötetekre menő szép elmékedéseit és bölcseléseit! Hát azok sárkányok voltak! Sárkányok, sárkányok! És ő, oh pfuj! nem tudott arra rájönni, hogy azok sárkányok voltak? Előbb még férje előtt kell magát nevetségessé tennie, hogy ezt a tapasztalást megszerezhesse magának!

Ki irhatja le azt a nyomasztó, szégyenteljes érzést, mely e percekben Aranka szivét kinozta? Ölébe eresztett kezekkel, szép fejét lesütve, mély gondolatokba merülve, nézett a földre, valószínűleg maga is a sárkányok közé iparkodott válaszfalat vonni, ha még lehetett, lelkében. Szinte látni lehetett a vér habzását finom bőre alatt és a gondolatoknak, mikkel tiszta lelke egyenkint küzködött, mindig világosabb és tisztultabb átvonulását, fehér homlokán.

Tehát azok sárkányok? És most férje bizonyosan ő felőle is azt fogja hinni, hogy ő is sárkány!

Felkelt és elment Kemesyt felkeresni, de annak szobája be volt zárva és benn sötét volt. A mint később megtudta a szakácsnétól, Kemesy elment a kávéházba.

Most Aranka leült egy szegletbe és keservesen sirt. Nem birta kiállani, hogy magában maradt, bűnös voltának nyomasztó sulyos öntudatával szivén. Próbált himezni, olvasni, zongorázni, de mindent ismét abban hagyott. Ujra visszaesett tépelődésébe, hogy férje itt hagyta őt, egyedül, és késő éjszakáig nem jön haza, pedig már tizenegy óra lesz, miből látszik, hogy nem nagyon sohajtozik utána; s addig sirt és gondolkozott, míg végre Kemesyt megint roszabbnak képzelte az ördögnél s Antóniának még is igaza van, mert nem csak, hogy engedelmessé nem kell neki, de még utána járni is kár.

Reggel oly sokáig maradt az ágyban, míg bizonyosan tudta, hogy férje elment hazulról. Délben hideg, sértődött arczokat mutatott neki s úgy járt alá s fel, mint egy szellem. Délután, mert férjével már régóta nem beszélt, ismét úgy festette le maga előtt, mint a valóságos angyalt s alig várta, hogy haza jöjjön, mert a szive már majd megszakadt; este még is, midőn haza jött, szóltanul megvacsoráltak s csak vacsora végeztével törte meg Kemesy a csöndet:

— Hát te tudod azt, hogy az uszálytaposó-egyletnek mi lett egészen a vége? — kérdé mosolyogva.

Aranka összerezte férje megszólítására és alig tudta ki-mondani, homlokáig elpirulva, hogy: Nem!

— Mondókás Sándornak volt annyi esze, hogy a feleségét mindenestől ott hagyta, — mondá Kemesy mosolyogva, — én már régen iparkodtam volna egy oly sárkánytól megmenekülni.

Aranka szóltanul leeresztette fejét és hallgatott.

Férje felkelt, elment szobájába s csak jó idő mulva tért vissza, felkészülve, hogy hazulról távozzék.

Midőn Aranka ezt észrevette, felugrott és az ajtóhoz futva, kezét a kilincsre tette.

— Hová? — kérde mosolyogva és az aranyos reggel Kemesy Jenő szemeibe nevetett.

— Hová? — ismétlé ez is mosolyogva, — A kávéházba.

— Oh, ma nem! — veté ellen Aranka, kérő hangon, és karjait megvesztegető hízélgéssel fonva férje nyaka körül, — Ma beszélni akarok veled.

E szavai után lopva megcsókolta arcát.

— Ha beszélni akarsz, igen szívesen maradok idehaza, — válaszoló Kemesy, átkarolva Arankát. — Tehát mi tetszik?

— Nem igaz, — kezdé Aranka, szemeit lesütve, — te azt hiszed felőlem, hogy én sárkány vagyok?

— Serdülő sárkány, — felelé Kemesy, félig enyelegve.

— Oh pfuj! ez nagyon rosszul esik nekem. Én a te kedves, édes, jó Arankád vagyok, a te angyalod, — mondá ez, és nyájasan és hizelegve szoritotta fejét Kemesy vállához.

— No, ez már egy kicsit csábitóbban hangzik, — válaszoló férje, mialatt Aranka fehér arcát kezeibe vette és megcsókolta.

— Még nagyon haragszol reám az uszály végett?

— Nem olyan rettenetesen.

— Látod, nem a magam szántából vettem fel tegnap az utcára, sem Mondókásnéval menni, sem a darálón keresztül sétálni nem az én akaratomból történt, hanem elcsábitottak, — mentegeté magát Aranka mosolyogva.

— Az embernek nem kell magát elcsábittatni hagyni, — jegyzé meg Kemesy.

Ezzel bementek a másik szobába. Aranka egy szekrényhez sietett, kivette belőle a kék selyem ruhát és az asztalra dohta.

— Most mondd meg nekem igazán, — kérde Aranka ismét, — semmiképen nem szereted az uszályt?

— Nem.

— Ha sehogy sem szereted, akkor a kedvedért legyen meg, — mondá Aranka, nyájasan férjére mosolyogva, mialatt fehér kezébe véve az ollót, a kék selyem ruhának uszályát készült levágni. — Kedves ruhám! — sohajtott fel még egyszer halkán s perczig tévovázott; valószínűleg még is fájt neki ez az áldozat, mialatt könybe boruló szemekkel készült újra az olló hegyével a fényes szövetet becsipni.

Azonban mielőtt ezt tette volna, Kemesy megfogta kezét, kivette belőle az ollót és Arankát magához huzva, megcsókolta:

— Tartsd meg csak, édes Arankám, kék selyem ruhádat úgy, a mint van — mondá neki, — én nem akarom a te örömet elrontani, sem neked valamit megtiltani; csak arra az egyre kérélek, hogy az utcára ne menj ki hosszú uszálylyal többé. Hogyan van az, hogy te, a ki finyásan távol állsz, ha beszélsz valakivel, nehogy annak lehellete megérintsen; ki a kapu kilincset, melyhez annyi ember nyul, undorodva meg nem akarod fogni, mert azt hiszed, hogy ezzel édes szép kezedet befertőzöd; ki ha a legcsekélyebb por reád száll, mint a vad hattyu, rögtön fürdöl és mosdol, és arra a tisztátalanságra nem jut eszedbe gondolni, melylyel uszályod közvetítése által érintkezel? Én undorodom, ha eszembe jut, hogy a hol annyi temérdek idegen, annyi ragályos beteg, annyi tisztátalan ember jár, kél, fekszik, annyi piszok és szemét hever; hogy a hol lábujjhegyen kellene átsuhannod, te ott ruhádat huzod keresztül, ezáltal nemcsak hogy lakásomat beszórod parányiakkal, de magad is be vagy fertőzve velők, érted most?

— Igen, — mondá Aranka, könyeit felszárítva.

— Megteszed a kedvemért?

— Igen. Soha többé nem megyek az utcára uszálylyal.

— Látom tehát, a sárkányok még sem rontottak el egészen.

— Most azonban, — kezdé Aranka, — ha én ezt tettem a kedvedért, te is tehetnél valamit az én kedvemért.

— Csak halljuk, mit? — válaszoló Kemesy.

— Látod, nekem meg az nem tetszik, hogy a férj feleségének bármikor parancsolhasson, mintha az valami kiskoru, ügyefogyott, vagy nem is emberi lény volna. Én a tiéd vagyok, ha szeretetteljesen és gyöngéden kérsz, vagy intesz valamire s ilyenkor első gondom, hogy mindenben úgy tegyek, mint a hogy te akarod: saját magam emelem ohajtásodat a parancs méltóságára szemeim előtt; de ha mint egy felsőbb lény, mint uram akarnál nekem rendeleteket osztogatni, elhiheted, édes férjem, bárminő szőke és fehér vagyok, megvolna bennem az a fekete bátorság, ezt nem tűrni s homlokegyenesen neked urnőt és királynőt mutatni. És e férji parancsolni-vágy kinövése az az erőszakoskodó uszálytaposó-egylet. Ezért sokkal büszkébb vagyok, semhogy a világ előtt valaha úgy tünjem fel, mintha te nekem mint valami közönséges oktalan, műveletlen nőnek parancsolni szoktál volna s pedig ha te az egyletben megmaradnál s én nem hordanék uszályt, mindenki azt mondaná, hogy férje nem engedi neki s megparancsolta, hogy letegyje. Tehát lép ki ama fertelmes uszálytaposók közül, mely hivatásodban nekem úgy sem telik örömem.

Kemesy mosolygott és gondolkozott.

— Akkor öt forint bánatpénzt kell fizetnem, — jegyzé meg komolyan.

— Tehát fizesd, nekem száz forintnyi örömet fogsz tenni vele, — viszonzá Aranka és aranyos kezeivel czirókált-mirókált, hogy férjét rávegye.

— Isten neki — mondá ez végre, — mikor az embernek ilyen kedves felesége van, a ki ilyen szeliden tud beszélni, hizelegni és csábitgatni, akkor készek vagyunk a kedvéért háromszor, négyszer, ötször egyremásra, a hányszor mondja, mindig befizetni az öt forint bánatpénzt, csak öröme teljék benne. Azonfelül is jó példát akarok neked mutatni, hogy lásd, mint kell két embernek, „a kik egymásért vannak teremtvé” s egész életükre egy kalitkába zárva, a béke és igazság kedvéért, egymás akaratára cselekedni és saját ohajtásukat olykor elfojtani.

— Ha a többi nőknek is ily jó lelkekkel lett volna dolguk, mint te vagy, — jegyzé meg Aranka mosolyogva, — nem lett volna szükségük sárkányokká lenni.

— Az nem tesz semmit, — viszonzá Kemesy, — az ember úgy is enged kívánságuknak, csakhogy a mit egy sárkánynak enged, arra azt szokták mondani: „Ezt soha sem felejttem el neki.”

A délafrikai gyémántmezőkön.

A legujabb időkig egy tengerentuli gyarmat népessége sem élt oly nyugalmasan, mint a délafrikai capföldiek. A kafferek elleni harczok már régen elviharzottak, a hollandi eredetű elégedetlen parasztok már egy emberöltő előtt észak felé vonultak, két köztársaságot alapítván, hol most kedvük szerint élnek. Ezeknek déli és keleti vidéke érintetlen maradt a Basutos-okkal való villongásaiktól; a gyarmatosok gabnát és bort természetek, sőt Natalban czukrot és gyapotot is; főterményüknek, a

gyapotnak kivitele évről évre emelkedik, kereskedelem és hajózás is rendesen előrehaladnak, nem különben utakat és vaspályákat építettek és vadon területeket mivélés alá vettek. A nyugati partmelléki nagy-namaqua-földi dús rézbányákat, vállalkozó kalandorok erre nem akadván, a „Cape Copper Mining Company“ zsákmányoltatta ki. Ezen bányák, — mellesleg említve, — oly bőven fizetnek, hogy 1869. októbertől 1870. októberig több mint 1000 tonna legfinomabb réz nyeretett és szállított el hajókon belőle.

Oly izgalmas napok, mint azelőtt Ausztráliában és Californiában, soha nyoma sem volt Capföldön. Némi aranyláz, bár csak szelid alakban, csak akkor kezdett mutatkozni, midőn néhány év előtt Mauch Károly annyit tudott beszélni a kimeríthetlen gazdagságu aranybányákról, melyek a transvaali közársaság északi részén, a Limpopoo folyamon túl, a Matebele kafferek területén vannak. A Cap gyarmatból egyes kalandorok felkerekedtek a Tatin-aranymezők felé, hozzá csatlakozván a „Digger“-ekhez, kik Uj-Zeelandból, Ausztrália és Californiából jönnek, Délafrikában szerencsájukat próbálandók. Legtöbbször azonban kiábrándulva tértek vissza, jóllehet az 1874-diki októberi tudósítások szerint a Tatin-bányák legujabban dúsán jövedelmeznek.

Már a régi hajdankorból ismeretes, hogy délkeleti Afrika aranyban bővelkedik, Salamon király Ophirjának is a Sofala partmellék tartatik, s lehet, hogy ez már a pompakedvelő zsidó király idejében is látogatott volt.

A portugálok, kik a 16-dik század elején Keletafrika partjain letelepedtek, és itt hódításokat tettek, ezen Ophirnak a mainka-i aranybányákat tartották, melyek Sofala belsőjében fekszenek, s tudjuk, hogy még jelenleg is a benszülött Batonga-törzsbeliek e nemes érczet a legegyszerűbb módon a patakok fővenyéből s iszapjából mossák, de ezen feketék a rezet többre becsülik az aragnál. Ez utóbbi, mint a november havi jelentésekből értesülünk, most már a Basutok terület keleti határán levő Sárkányhegyeken is találtatott, és Capvárosban, Port Natalban, Elizabeth-town és Uj-Londonban egyaránt „megszállta a lakosokat az aranyláz.“

Ez azonban még semmi sem a „gyémántláz“-hoz képest, mely fölött nincs is mit csodálkozni, ha az ember olyan közleményeket olvas, minő az itt következő, melynek hitelessége felől a gyarmatban senki sem kételkedik.

Október végén írják a „gyémántmezők“-ről: „Egyre nagy számmal találtatnak jelentékeny értékű gyémántkövek. A Vaal folyó mellett 8—10,000 ember foglalkozik e nemes kövek keresésével. Mintegy varázsütésre vendéglők keletkeztek, áruccsarnokok és hangverseny-termek nyíltak meg, sőt két lap is jelenik meg a „mezőkön“. 20—30 karátos kövek nagyon közönségesek. Vibart hadnagy, ki egy csapattal Natalból e mezőkre jött, 55 gyémántot szedett, melyek értéke 140.000 font sterlingre rug; egy közülök 105 karátos, egy másik, melyet „Beauforti csillag“-nak nevez, 88 karátos!“

Mint egyáltalában az ujonnan felfedezett arany és ezüstben dús vidékekről, úgy a gyémántmezőkről terjesztett hírekben is a tulzások napirenden vannak, azért nem árt ez adatokat egyremásra 50—75 százalékkal alábbszállítani. Október hóban a londoni „Daily News“ egyik számában de Jongh et Son cég hirdetményét olvastuk, melyben németalföldi ékszerkereskedők kiemelik, hogy a gyémántmezőkről Angolországba hozatott kövek korántsem felelnek meg azon várakozásnak, melyet a Capföldről terjesztett hírek keltettek. „Számos ilyen követ megvizsgálván, biztossággal állithatjuk, miszerint akár mennyi-

ségre, akár minőségre nézve nem állják ki a versenyt a brazíliaiakkal. A Capföldön csak igen kevesen értenek a gyémánt becsléséhez s így a nagy értékek, melyek rólu híreszteltek, csak költöttek.“

Ime, egy példa: Bizonyos mennyiségű gyémántok küldettek ide, s értékük 500 font sterlingre tartatott, pontos becslés után azonban kitűnt, hogy alig 80 fontot érnek.

Ha a többi délafrikai gyémántok az eddig Londonba küldöttéktől minőség és mennyiség tekintetében jelentékenyen nem különböznek, akkor még távol vagyunk attól, hogy a gyémántok értéke általánosan csökkenést szenvedne.

Már akárhogy van ez a dolog, annyi áll, hogy a Cap gyarmat északi részén, a Vaal és Oranje folyó mellett nem csekély számmal találtatnak gyémántok és a Capvárosban minden héten tartatik egy gyémánt árverés. 1869-ben rendkívül nagy feltűnést okozott a „Délafrikai csillag“ nevű gyémánt. Állítólag ez volt a legelső, mely ott találtatott, s utóbb még az indiai „Világosság hegyével“ ahires Koh-i-nor-ral is párhuzamba tették. Egyike azon házalóknak, kik „Todtengänger“ (vándorlók) név alatt járkálnak ide s tova, találkozott egy kafferrel, ki mint bűvész, szemfényvesztésénél egy fényes követ is használt, titkos erőket tulajdonított neki és eleinte nem akart tőle megválni; midőn azonban a házaló mindig többet és többet, és végre mintegy 2500 tallér árukat ígért érte, ekkor nem vonakodott többé odaadni „varázskövet.“

Házalónk, kinek neve Niew-Kerk, Hope-town-ba ment, hol a Lilienfels nevű czégnak eladta, mely 11200 font sterlinget fizetett neki érte, a mi 112000 forintnál többet tesz. Ezen délafrikai „csillag“ azonban csakhamar perlekedés tárgya lett. Egy „gyarmat-társaság“ ugyanis hatóságilag lefoglaltatta mint tulajdonát. Azzal állt elő, hogy a gyémánt az Oranje (narancs-) folyótól északra, a Waterboer Griqua nevű főnökének területén találtatott, ki föltétlenül és örök áron átengedett a társulatnak minden ott található nemes fémét és minden drágakövet.

A törvénytészék azonban ez utóbbi ellen döntött. Lilienfels „csillag“-jával 1869. június 1-sején Capvárosban jelent meg, mely ott 20,000 s csakhamar 40,000 font sterlingre becsültetett!

Bizonyos dr. Winthall tudósítása szerint azonban a „délafrikai csillag“ nem volna a legelső ott talált gyémánt. Egy házaló, ki korábban Amsterdamban, hol tudvalevőleg sok gyémántkőszörüs műhely van, ezeknek kezelését megtanulta, egyszer egy paraszt lakása előtt talált elmenni, hol a küszöbön annak kis leánya egy követ játszott, melyet a közel levő patak mellett talált. A házaló könnyű szerrel hozzájuthatott ehez néhány szalagocska s egyéb csecsebecseért, s elment vele Port-Elizabeth-ba, hol a francia konzul, mint műértő, valódi gyémántnak nyilvánította.

El is küldetett aztán Amsterdamba, hol miután megköszöriülék, mintegy 5000 font sterlingre becsültetett.

A másik gyémánt Winthall tudósítása szerint is amab üvész tulajdona volt, ki azt ellenségei áskálódása és betegségek elleni talizmánnak tekinté, fortélyosan viselte magát a vevő irányában, s mint már fentebb mondatott, jól fölverte az árát.

A kapott pénzen vett mintegy tuczat asszonyt, számos ökröt és juhot, s most jómodu ember, kinek sorsát irigylik honfiai.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Januárhó 13-dikán.

Itt van ő! — Fejedelmi gondolat. — A várpalotában. — Az első tekintet. — A királyné. — A cercle. — Bemutatók. — A király. — A táncsteremben. — A csemege-termekben. — Édes érzések. — A nőképző-egylet sétahangversenye. — A kicsikék.

A mult hét vége óta a fővárost mintha csak kicserélték volna, az arcokról eltűnik a rosz idő, a boltok vevőket látnak, a fiatal emberek nem a virágárusnőkre, hanem a virágokra kacsintgatnak, a fiatal lányok szabókkal, az apák meg szabókontókkal álmodnak, egy szóval egyszerre csak közénk rontott a farsang, és mi ősi szent szokás szerint, fátyolt vetve mult és jelenre, tárt karokkal fagadtuk. Hogy is ne, csak egyszer éli az ember ezt az évet, és egész hosszú éven át csak egyszer van farsang!

Az első lendületet az udvar adta e jókedvi fordulatra és ez valóban fejedelmi gondolat volt. Szívére vette a rettenetes üzletpangást és — ezerkétszáz meghívó küldetett szét az udvarmesteri hivatal részéről az első — és utolsó — udvari bálra. Ezerkétszáz ilyen meghívó körül-belül egy félmilliót hoz forgalomba, akkora összeget, a mi egy jó király szívét is örömmre gerjesztene képes, a jelen szűkmarku időben. Bizonyára ebből az örömből is volt valami ő Felségeik vidámságában, a mivel a sok jelenlevő közt mulattak. Mert nem szükség mondani, hogy sokan, nagyon sokan voltak e bálon, a főváros minden értelmi osztálya nagy számmal volt képviselve. A bál kezdete esti 8 órakor volt és 7 órakor már az egész hosszú ut a budai várpalotától a lánchidig egy szakadatlan kocsivonal volt és jó három óranegyed kellett hozzá, míg e rendesen 10 percznyi utat meglehetett tenni. És fölérvé végre a palotába, a vendég elébb három termen ment keresztül, és csak a negyedikben tárult eléje az udvari bál ragyogó fénye. Esti 8 órakor már valamennyi bálterem, a milyen tágasak, mind tele volt vendégekkel, és ez egyszer a férfivendégek is megragadó hatással voltak a szemlélőre. A sok fényes katonai egyenruha, egyházfejedelmi diszöltény, és mindenek felett a fényesb-nél fényesebb nemzeti öltözék, — mert a meghívókon a nemzeti öltöny ki volt kötve, csak a katonai és papi vendégek voltak kivéve ezen szabály alul — azután mindenfelül az a számos kitűnőség, a magas arisztokrácia, a magas méltóságok, a szellemi és művészi magas tekintélyek; és a sok érdekesbnél érdekesb fej, az egyik elmúlt századok büszkesége, a másikon eljövendő századok dicsfénye, azután a különbnél különb kifejezés az arcokon! mindenki ügyekszik itthonosnak érezni magát, és mégis mindegyiken a trón fényének egy-egy csilláma ömlik el; — jó idő kellett hozzá, míg az ember egy kis rendszert birt magának alkotni ez igézetes színvegyülekben, és még több arra, hogy a magáit megtalálja. Mert minden tündökletes összevisszaság mellett a természet mégis követte a maga törvényeit, kiki a magáéhoz huzódott. A irodalom jelesei közül ott volt Jókai, Szigligeti, P. Szathmáry Károly, Dalmady; a hirlapírók közül: Csernátoni, Urváry; a zeneművészek közül Richter, az országos képviselők közül: Simonyi Ernő, Helfy és sok mások, a kiket az ilyen látványhoz nem szokott szem látott is, nem

is, mert alig hogy tájékozni kezdte magát, feltárultak a melléktér ajtai, ő Felségeik léptek be, és akkor minden elveszett körülötte, nem látott mást, csak őket. Először is a királynéra repült a tekintet, és azután el is merült e napsugáros fényben. Az a fejedelmi méltóság egész lényén! Egész idő alatt, hogy a bálvendégek között mulatott, egyetlen mosoly sem látszott rajta, és mégis maga volt a tavaszi derűtség, az elbájoló vidámság. Öltözéke fehér moire antique volt, arannyal nimezve. Elöl három sor csipke és zöld fűvirág-disz. Gyönyörű haja nagy fonatokban omlott vállaira; fején zöld fűvirágok diszlettek; homlokán gyémánt-diadém ragyogott; nyakán arany-ék, három gyöngyosorral körülfogalva. Kezében fehér legyező, zölddel diszítve. Tulvilági tüneménynek látszott, a mint felséges férje karján a vendégek sorain elhaladt, odáig, a hol a hölgy-vendégek voltak. Kiséretében voltak: József főherczeg, udvarmestere: báró Nopcsa, palotahölgye: idősb gróf Károlyi Istvánné, és ennek helyettese. Ferenczy Ida kisasszony. A hölgyvendégek közt ott voltak gróf Karácsonyi Guidóné, gróf Zichy Pálné, gróf Hunyady Lászlóné, báró Sennyey Pálné, gróf Festetich Györgyné, Majláth Györgyné, Bittó Istvánné, gróf Pallavicininé, Ürményi Pálné, báró Edelsheim Gyulainé, gróf Szapáry Gyuláné, sat., a kik tiszteletteljes távolságban félkört képezve, királyné ő Felsége egyikkel-másikkal kegyteljesen beszélgetett és néhány főrangú fiatal lányt, mint gróf Festetich Georgine (György lánya,) gróf Karácsonyi Guidobaldina, herczeg Odescalchi Paula, és Majláth kisasszonyokat mutatatta be magának; onnan aztán egy melléktérembe vonult, hol már együtt voltak azok a férfiak, a kiket ő Felsége azon kegyre méltatott, hogy ez este körében lehessenek; legtovább Pulszky Ferenczcel társalgott ő Felsége ez alkalommal, de Kerkápoly és báró Lipthay Béla is részesültek ezen kitüntetésben.

Ezalatt király ő Felsége a férfiak közt mulatott; igazán mulatott, egész fesztelenül társalgott és nevetett a körülötte levőkkel, mint az angol és orosz konzullal, gróf Andrassy Gyulával, gróf Lónyay Menyhérttel, Kerkápolyval, Szlávyyal, Bittóval, egyikkel-másikkal, mint különösen Szlávyyal, egész magyaros szivességgel kezét szoritott; legbizalmasabban azonban mégis gróf Festetics Györggyel társalgott ő Felsége.

Egy másik teremben ezalatt folyt a táncz szintén egész magyaros tüzzel és vidámsággal, és e sikamlós téren gróf Keglevich Béla tündökölt. Daliás alakja és fényes öltözéke feltűnőleg kivált a többi tánczosok közül, és mint tánczos is ritkítja párját. Nézni is gyönyörűség volt, a mint a hölgyek szinte repültek karján. A fiatal hölgyek szépségéről köteteket lehetne írni, annyival inkább, minthogy a szó szoros értelmében egyszerűen voltak öltözve, többnyire fehérben, vagy rózsaszinben, virágokkal fejükön, egyedüli ékességök a jó izlés és a fiatalság bája volt. Ékszert egyetlen egy fiatal hölgyön sem lehetett látni. Ezt a férjes hölgyeknek engedték át, és ezek ragyogtak is a sok arany és drága kötől, magas rangjukhoz illőleg. Ezek közt volt: Odescalchi Gyuláné, gróf Károlyi Pistáné, rózsaszinben; gróf Szapáry Gyuláné, meggyzin öltözékben, fekete csipkével diszítve; báró Bánffy Irma fehér öltözékben, zöld folyondárokkal diszítve; Korniss-Vécsey Mária báróné, zöld selyemben; báró

Edelsheim Gyuláné, fehér öltözékben, ibolyákkal diszítve; gróf Almássyné Wenkheim Mária, lilaszin selyemben; stb.

Ismét egy másik, és egy harmadik és negyedik teremben a csemege-asztalok álltak, mindenféle czukorfélékkel; garmada számra, a bérruhás sereg meg frissítőkkal szolgált; ehetett, ihatott ki-ki kedve szerint, sőt haza is vihetett egy pár bonbont, a mi azonban nem igen jutott eszébe az embernek; hisz az egész úgy tünt föl neki, mint valami tündérálmom; féltizenket-tőre volt, mikor ő Felsőgeik visszavonultak, de mintha csak annyi percz lett volna, úgy repült el az idő, a sok csudaszépség látásában; csak a derült jókedv, a mit magával vitt, -- éjfélt után a vendégek legnagyobb része haza tért — mondta meg a szívnek, hogy nem álom volt az, hanem valóság, az a jókedv pedig azért kísérté hazáig, mert igazi magyaros szellem uralkodott ez udvari bálom; az öltözék, a nyelv, a szellem és vidámság minden ízében magyar volt e legmagasabb körben és ez bizony édesen jól esik a magyar szívnek.

Másnap pedig, vasárnap, a vigadóban ütötte föl trónját Carneval ő felségessége; a nőképző-egylet sétahangversenye volt a jelszó, csak hogy az minden egyéb volt, csak s é t a hangverseny nem. A mi szépet és kedvest, kellemet és szellemet a főváros fel bir mutatni, az mind a vigadóban volt ez este; négy órakor már alig lehetett közelébe férni, akkora volt a mulatni vágyók özöne: mulatni és mulattatni, ez a jó szándék mosolygott minden arczon, és — nem hiába buzgolkodott körülötte számos hölgy — többet kaptunk a gyönyörből, mint a mennyit vártunk és reméltünk. Az igaz, hogy egy kicsit fizettünk is érte, mert tombola is volt, és a tombolajegyeket lépten-nyomon kinálgatták, de nem kinálgatás volt ez, lépten-nyomon egy-egy tündérszépség jelent meg, egy kis papírral kezében, az ember önkénytelen a papir után nyult, csak hogy egy pillanatig a kezét is a magáiban tudja, és vett és fizetett, ha még annyit mondott is a tündér, és alig repült el az egyik, már itt volt a másik, a harmadik, nincsen az a csillag az égen, a hány kedves szép hölgy ma este a vidámság és jótékonyosság szolgálatában tündökölt, és a legnagyobb része a legizletesebb jelmezben; együtt volt itt a világ minden szépsége, és a tulvilágénak is egy nagy része. XV. Lajos egyik hajporos udvarhölgye (gróf Wartensleben Ida), a lángoló Satanella (Kacsó Lajosné) és a hétszinű szivárvány (Lakatos Ida), két szende hófehérke (Barthodeiszky Matild és Ellinger Jozefa) és melléje egy ábrándgazdag éj (Szende kisasszony) egy kedves barackvirág (Helvey Irén), amott egy gyönyörű buzavirág (Helvey Laura); itt egy élő kártya- (Almássy Viola), ott egy sakk- királynő (Buday Sándorné), itt egy eszem-adta magyar menyecske (Blaháné), ott Ophelia (Kölesi Mari), amott Faust Margitja (Beniczky Anna), amott Zerlina (Ashoth Flóra kisasszony), itt egy hamis cigánynő (Kvassayné), mellette pompás marquise-nő (Forinyák Gyuláné), egy kurlandi pórnő (gróf Bethlen Margit), és egy svájci lány (Barcsay Sarolta), egy büszke amazon (Szigeti Jolán), egy klasszikus görög nő (Rutkay Mariska), egy regényes spanyol nő (Bérczy Mariska), mellette egy lovagkori delnő (Deák Lajosné), egy csupa-sziv Marita (Ravasz Ilka), egy fejedelmi Junó (Földváry Jolán), egy ó-egyptomi nő (Rozemberszky Aranka), egy édes galamb (Sánta-Pál Mariska), egy rajongó cserkesznő (May Árpádné) és számtalan rococo és egyéb jelmez, — mondják, hogy tombola is volt, és szini előadás is volt, láttam is az emelvényen két szinpadit jelesünket: Prielle Kornéliát és Nádayt, de megvallom, nem jutottam hozzá, hogy szavaikra hallgassak, hiába is lett volna a nagy erdőzűgásban, Blaháné éneke is csak úgy csapott hozzám, mint valami

pacsirtadal a légben, az ember csak hallja, akár tudja, akár nem, a lélek egészen mással volt elfoglalva, hogy mivel, azt a jó Isten tudja, nem tud akkor a fej gondolkodni, egészen beleolvad a nagy örömtengerbe, csak azt érzi, hogy egy vidámság a lelke.

Éjfélt után táncz is volt, akkorra már a nagy sokaság oszladozott, és még mindig annyian voltunk, hogy nem fértünk a kis terembe; hat csoport tánczolta a négyest, és csak reggeli öt óra felé jutott eszünkbe, már mint a mamáknak, hogy haza is kéne menni.

A nagyoknál kezdtük, a kicsiknél végezzük; ezeknek is beköszöntött a farsang, ezuttal M. Kalocsa Róza jeles leány-növeldéjében, itt már természetesen szerényebben, tánczpróba-képen, hanem azért nem kevésbé kedvesen. Azok az iczi-piczi urfucskák egészen úgy forogtak és hajlongtak a még iczibb-piczibb urhölgyecskék körül, és egészen olyan lelkesülten járták a csárdást és polkát, mintha már nekik is valamely csillag ragyogna itt lenn a földön; a társalgás, az persze még nem épen a csillagok szótárából volt véve, rendesen azon téma körül forgott, hogy hányadik osztályba jár, és milyen gyönyörűség hallgatni a Róza nénit, mikor az aesthetikát tanítja. Erre a szóra: „aesthetika“ az urfi aztán egyet sodorintott felső ajkán, bajusz-kát képzelvén magának. Hogy is ne, egy „aesthetikás“ kisasszonnyal tánczol! És büszke tekintettel nézett tánczosnéjára, azaz hogy rá nézett volna, ha még mindig mellette lett volna; hanem biz az akkorra már nem volt ott, hanem mamája mellett, és midőn a büszke lovag odáig is utána rontott, az aesthetikás kisasszonynak nem volt kedve tánczolni. A büszke lovag majdnem kétségbe esett e miatt. — És valjon miért nem? — kérdé feldult arcczal. — Azért, mert éhes vagyok — viszonzá a piczi bimbó nagy szégyenlősen, és — Az már más! — felelé a lovag, megkönyebbedett szívvel, és — Én is az vagyok! — folytatá tovább a társalgást, — csak hogy én azt föl sem veszem — azzal ment és keresett magának új tánczosnőt, a kinek kebelét még nem vívták ilyen fájdalmak és mint a mesebeli virágok tiszta holdvilágos éjjel, olyan csudaszép látvány volt az üde vidám gyermekereg, lengve, lejtve a fényesen kivilágított teremben.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (A budai várkert) alatti építkezéseket azonnal megkezdik, mielőtt az udvar Bécsbe költözik. Ez az építkezés három év alatt készül el, a királyi czivillista ama részéből, mely magyarországi várkertek és épületek fenntartására évi 366,000 frtban van megállapítva. Az építkezésre felügyelő bizottság három tagból áll: Podmaniczky Frigyes báróból, mint elnökből s Tarkovich József osztálytanácsos és Supp Ferencz budai várkapitányból. — A királyasszony múlt hétfőn sétakocsizásra indult, de egy havat hordó szekér részeg kocsisa a fordulónál oly erősen hajtott az udvari hintó oldalának, hogy a kocsis csak a legnagyobb lélekjelenléttel s megfeszített erővel ránthatta vissza a lovakat a bizonyos veszedelemtől. A királyné a veszély pillanatában kiugrott a kocsiból s társnőjével gyalog ment vissza a várakba. A részeg kocsis befogatott.

* * (Jótékonyosság.) Ő Felsőge a dömösi helv. hitvallású leány-egyháznak, temploma és iskolaháza belső felszerelésére magánpénztárából 100 forintot adományozott. — Zichy Livia és Mari grófnők a nagy-lángi, kis-lángi tarnoczaik, táczai és fővényi pusztai iskolák tanoncainak karácsoni ajándéku anyai ruhánuemüt és könyveket osztottak, hogy a 200 tanonczból min-

degyiknek jutott emlék, soknak azon kötött és horgolt ruháskából is, melyeket a grófnők kis lánykái készítettek. — Ács Károly ur, a budapesti Pannonia biztosító társulat titkára, a kecskeméti református főiskolának egykori növendéke ez év elején a kecskeméti jogász-segély-egyletnek 100 frtot ajándékozott. — A népkönyhájávéra Szabó Horváthy Elvira urhölgy egy aranyat ajándékozott. — H.-Szoboszlón Tury Sámuel földbirtokos és volt országgyűlési képviselő, ki a város és az ottani iskolaügy érdekei körül már annyi érdemet szerzett, a múlt év végén ismét 100 frtot küldött a városi iskolák szegény sorsu tanítványai számára.

** (Rózsás napló.) Urdy Zsigmond pénzügyi számvevőségi tiszt eljegyzé Urdy Paula kisasszonyt, Besztercebányáról. — Gróf Széchenyi Gyula titkos tanácsos és kamarás, József főherceg volt főudvarmestere, eljegyezte Klinckschismert bécsi iparos leányát, Paula kisasszonyt. Az eljegyzést, mely Bécsben nagy feltűnést okoz, néhány hét múlva az esküvő fogja követni. Gróf Széchenyi Gyula első neje gróf Zichy-Ferrais Karolin 3 év előtt halt meg Bécsben és 4 gyermeket hagyott maga után. — Harris Mihály ismert pesti kereskedő e napokban tartá esküvőjét Jenovay Gizella kisasszonnyal, Jenovay A. fővárosi kereskedő kedves leányával. — Barczaházi Bárczy László honvédhadnagy e napokban eljegyezte Középeßy Etelka kisasszonyt, Középeßy Gyula nagyváradi földbirtokos leányát. — A Kassán játszó Temesváry-féle szintársulatnak két igen kedvelt tagja: Szelenyi Irma és Németh János e napokban tartották esküvőjüket. — Ugocsa-megye egyik legműveltebb urhölgyét: Bothmer Mariska bárónőt e napokban jegyzé el Ring Mihály, nagyszőlősi törvényszéki jegyző. — Sipos Gábor kolozsvári fiatal ügyvéd nőül vette a szép Schütz Bella kisasszonyt. — Gyorgyevics Szilárd temesmegyei birtokos eljegyzé Deschán Mari kisasszonyt. — Sopronban ifjabb Flandorfer Pál nagykereskedő közelébb jegyet váltott a kedves Bauer Helén kisasszonnyal. — Budapesten Buresik Ferencz miniszteri hivatalnok jegyet váltott Reményfy Irma kisasszonnyal. — Budapesten Jókai Sándor posta-tiszt mult csütörtökön tartá esküvőjét Kerekes Amália kisasszonnyal.

** (A pesti jótékony nőegylet) az ez évi januárhó 10-dikétől februárhó 6-dikéig terjedő 4 hétre méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 2508 frt 60 krt utalványozott, és pedig hetenkinti részesülésben állóknak 438 frt 50 krt, 1/4-ed évenként segélyezettéknak 1635 frtot és egyszer-mindenkorra részesítettéknak 435 frt 10 krt. Ez alkalommal a választmányi nők 57 uj vizsgálatról is tettek jelentést.

** (Farsangi krónika.) A pesti jótékony nőegylet e hó 24-dikén a fővárosi vígadó termeiben álarczos bált rendez, mely különféle értékes tárgyak kisorsolásával is lesz összekapcsolva, és mint minden évben, ugy az idén is a farsang leglátogatottabb és legfinomabb multságai közé fog tartozni. Az illető hölgyek a maguk részéről mindent elkövetnek, hogy a bál jól sikerüljön és már eddigelé közel 4000 darab belépti- és sorsjegyet küldöttek szét. — A technikusok táncvizgalmának házi asszonya gróf Zichy Pálné Korniss Anna grófnő lesz; e bált 25-dikén tartják meg, nem pedig 31-dikén, a mint tévesen hire futott. — Farsangi „közvacsora“ lesz február 4-dikén este a „Hungária“ disztermében, a kisdédvéd egyesület javára. Rendezi Tisza Kálmáné Degenfeld Ilona grófnő, számos urhölgy segédkezésével. A vendégeket ez alkalommal az előbbkelő osztályok legkiválóbb hölgyei fogják kiszolgálni, egyforma szabásu ruhában. Ez kretonból lesz, valamelyik francia festői népviselet alakjában, kurtás szoknyával, eredeti fejékkal, fehér kötény-

nyel. A francia népviselet — a kor gazdálkodó szellemében — azért választák, mert ebben a csin leginkább párosulhat a jutányossággal. A kötényeket a nőiparegylet dolgozótermében fogják varratni, a mi szép példaadás arra nézve, hogy a különféle nőegyletek támogassák egymás céljait, a mint csak lehet. A kiszolgálásra urhölgyek és fiatal lányok már is nagy számmal ajánlkoztak. A vacsora étlapja nem lesz épen drága s a belépti jegyet is olcsóra szabják.

** (A lipótvárosi bazilika) kiépítésének tervezetét Ybl Miklós építész a közoktatásügyiminiszter megbízásából oda egyszerűsítette, hogy annak költségei, melyek először 2.212,231 frtra voltak előirányozva, most csak 1.253,804 frtra rugnak. Ebből a kőműves munkára 423,226 frt, a kőfaragó munkára 503,255 frt esik. Ybl folyamodott a tanácshoz, hogy terveit bécsi szakférfiakkal vizsgáltassa át.

** (Petőfinek) egy olajfestményü arczképe van Orlai Sománál, ki azt természet után készítette. A leghűbbnek tartják a költő valamennyi arczképe közt. Orlai e becses emléket följajánlá megvétel végett a muzeumnak, s kétség sem lehet benne, hogy meg fogják venni.

** (A népkönyhákban) a mult deczember hóban összesen 32,266 egyén étkezett, s pedig a lipótvárosiban 6860, a terézvárosiban 6392, a józsefvárosiban 6684, a ferenczvárosiban 3790, a budai első kerületiben 2780, Ó-Budán 2122, Kőbányán 460. Egy étekadag a lipótvárosi népkönyhában 10 krból, a terézvárosin 9¹/₃ krból, a józsefvárosin 10¹/₈ krból, a ferenczvárosin 11¹/₃ krból, a budai első kerületin 11²/₅ krból, a második kerületin 8⁷/₁₀ krból, az ó-budain 20 krból, a Kőbányain 38³/₄ krból állítható ki. E két utóbbi szám arra indítá a bizottságot, hogy az ó-budai népkönyhát egy hónapra, a kőbányait pedig végkép megszüntesse. Azon hölgyeknek, kik az intézményért buzgolkodtak, a gyűlés az elnök által köszönetét fejezki. Ezt ők annyival inkább megérdemlék, minthogy — mint minden jóban fardozóra — a rágalom már is fogait viczorítja rájuk.

** (Kossuth komája.) Németh Mihály, volt honvéd, jelenleg pest-ferenczvárosi polgár, Kossuthot kérte föl mult hó 20-án született leánykája keresztapjával, Kossuth, — ki Némethnek három év előtt hasonló kérését a levél elkéste miatt nem teljesíthet — elfogadta a kérelmet, s a keresztelés e hó 6-kán történt meg.

** (Szinház.) Sok a színvilági ujság, és mégis hamar lehetünk vele készen, mert igazi ujság csak egy volt, mult pénteken, Wilbrandt 3 felvonásos vigjátéka: „A képirók“, és az sem érdemes sok szóra. A festőművészet színpalak mögötti életét akarná föltárni, az ő szeretetre méltó könnyüvérségével: a szegénység mellett a nemes becsvágy, a hiuság mellett a törekvés, a kaland mellett a tiszta szerelem — csakhogy szerződben nagyobb a jó szándék a tehetségénél. Alakokat látunk, de nem jellemeket; szép szavakat hallunk, de kevés igaz érzést. Azután valóságos „stockdeutsch“ mü ez, és már annál fogva sem képes fölmelegíteni a mi magyar szivünket, akárhogy jeleskedtek is benne színészeink. Prielle egy gazdag kalandornőt adott, fenséges finomsággal; Lendvayné nagyon kedvesen ábrázolt egy fiulag nevelt lányt, a ki külsőleg egészen elhanyagolja magát, holott szép; festőnő akar lenni, holott nincsen tehetsége, és végre is szive után eszére tér, megismeri hivatását a szerelem útján, és hogy kedvesének tessék, csinosítja magát; Lendvay egy szerelmest és Vizváry egy vig festőt, és végre Náday egy ősgermán műbárátot ábrázolt, mindnyájan kitünők, csak a darab, az meglehetősen gyarló. — Annál több más élvezettel kedveskedett e héten a színpad. Mult szombatn újra hallottuk Balázsnét, „Rigoletto“-

ban Gildát játszotta, és a közönség szünni nem akaró tapsokban nyilvánította a viszontlátás örömét a jeles művésznő iránt, és ő gyönyörűen énekelt is ez este. Adams is akkor lépett fel utólagára nálunk és igen szépen, de kicsi hanggal énekelte: „Az aszszony ingatag.“ — Hétfőn végre Ujházi lépett föl újra, hosszas betegség után, „A miniszterelnök előszobájában“ Knabe szerepét adta, és ismét volt taps és éljen és koszoruhajítás, a viszontlátás öröme; és a jeles fiatal művész mai játéka mutatta, hogy csak mi vesztettünk betegsége által, mert oly régóta nem gyönyörködhetünk játékában; ő most is az, a mi volt, a jeles tehetség. — Végre egész csomó hírről is kell itt említést tennünk. Tudniillik a kormány színházi intendánst szándékozik kinevezni, csak az a baj, hogy nem igen talál rá embert; mert először nagyurnak kell lenni, — ez multhatatlan — másodszer irodalmilag műveltnak kell lenni — így kívánja az állás — harmadszer a színiügyekhez értő embernek kell lenni, — így kívánja a hivatal, ez a három tulajdon pedig ritkán szokott nálunk együtt járni. Emlegettek báró Podmaniczky Frigyes, de ez sietett kinyilatkoztatni, hogy nem instál belőle. Gróf Széchenyi Imrét is szóba hozták, a ki finom ember és egy kicsit zeneszerző, de ezzel is elhallgattak ismét, és most várjuk a gondviseléstől, hogy áldjon meg minket egy intendánssal. Nagyon jó, addig majd beérjük Szigligetivel, a ki ugyan csak igazgató és nem intendáns, hanem olyan igazgató, a ki feleslegessé teszi az intendánst. Az igaz hogy most deficit van, de hol nincsen ez a mostani időben? Most még csak azt a hírt is fölemlítjük, hogy Molnár lemondott a rendezői hivatalról. Egy felül nagy kár, mert gyönyörű kiállítást tud kigondolni, de másrészt talán még visszaveszi lemondását, és ha nem, a menyit veszítünk a rendezőben, ugyanannyit nyerünk a művészen. Legalább többet fogjuk a színpadon látni. — Az „Álmos“ operát legközelebb elő akarják adni. Minthogy azonban Mosonnyi a nevezett dalműnek úgy bevezetését, mint zárrésztét befejezetlenül hagyta, ennek kiegészítésére Liszt Ferenczet szándékoznak felkérni. — Az új operaház építését már legközelebb megkezdik. Ybl Miklós terve a miniszterelnökhöz már benyújtott. Az operaház homlokzata 24—25 öl szélesre van tervezve, melyhez arányosítva, az odavezető utca 8—10 öl széles leend.

* * (Irodalom.) A Kisfaludy-Társaság kiadásában pártolói illetményül következő művek jelentek meg: Moliere-től két vigjáték, „A képzelt beteg“ és „Szerelem mint orvos“ amaz Berczik Árpád, emez pedig Várady Antal fordításában; Eliot György nagyhirű „Middlemarch“-jának első kötete, fordítá Csukássy József; s Cervantes „Don Quijote“-jának második kötete, Györy Vilmos fordításában. — A Kisfaludi-Társaság tavalyi „Évlapok“-a is megjelent, 411 lapon, igen jó tartalommal. Olvashatók benne: Fáy András önéletrajzi levele Székács Józsefhez, Szeberényitől: „A grünbergi kézirat,“ Baksay Sándortól: „A választás előtt“ rajz, Székács Józseftől: tíz Horác-óda, Greguss Ágosttól „Az aesthetikai érzésekről“ értekezés, Garay Jánostól „István főherceg körutja,“ Szász Károlytól „Az aesopi meséről,“ Greguss Ágosttól tizenöt mese, Toldy Istvántól „Livia“ színmű, Arany Lászlótól. „A hunnok harcza,“ Pulszky Ferencztől „Adalékok a hazai műtörténelemhez,“ Gyulai Páltól „A selő,“ Dalmadytól „A rémlátók“ Névy Lászlótól a jutalmat nyert meséje, és dicséretet nyert mesék Rónay Istvántól, Névytől és Csalmajaitól.

* * (Vegyesek.) A király arczképét Than Mór fogja természet után festeni. A kép térdkép lesz és ő felségét tábori huszár egyenruhában ábrázolandja. Ez arczképét a király emlékül gróf Eszterháznak szánja, a kinek a mult évi táborozás alkal-

mával Tatán vendége volt. — A király a technikusok bálbizottmányának megígérte, hogy azon esetre, ha az udvar e hó 26-dikán még Budapesten időz, báljukat jelenlétével szerezcséltetni fogja. — A képviselőházban régi szokás, hogy az elnöki terem számára minden új elnök lefesteti elődjének arczképét. Így Ghyczy Kálmán lefesteté Pázmány Dénesét, Szentiványi Károly Ghyczyét, Bittó István Szentiványiét, legközelebb pedig Perczel Béla Bittóét. — Idősb gróf Bethlen Ferencz a munkaképtelen asztalos- és lakatossegédek kórodájának javára műipari kiállítást rendez. — Déák Ferencz egészségi állapota örvendetesen javul s már környezetén kívül meghittebb barátjait is fogadhatja. — Mult vasárnap az írói és művészi kör is, az akadémiai olvasó kör is évi közgyűlést tartottak. Az írói körnek 271 tagja és 2000 frt künlevő tagdíja van. — A miniszterek most adják estélyeiket, a mult héten gr. Szapáry, e héten Bittó adott egyet-egyet, és mindkettő természetesen igen fényes volt. — Viktor Emanuel olasz király 500 arany lirát küldött a budapesti olasz együletnek ajándécul. — A hét elején árviztól tartottak a fővárosban, és óvóintézkedésekről is kezdtek tanácskozni, később azonban kitünt, hogy semmi ok az aggodalomra. — A városligeti tón vigan foly a korcsolyázás, oly vigan, hogy mult vasárnap, mikor ezen siettek a mulatságra, a városliget elején egy kis gyermek órák hosszant könyörgött egy krajczárért; éhes volt szegény, de nem kapott krajczárt egy falat kenyérré; végre aztán megszánta őt a kemény hideg, leteritette a hideg földre, és mikorra megtalálták, már nem éhezett, és krajczárra sem volt többé szüksége, — megvolt fagyva. — A tudományos Akadémiának gróf Teleky vigjátéki pályázatára 11, a Kisfaludy-társaság költői beszély-pályázatára 15 pályamű érkezett ez évre. — A művész ház sorsjátékára már szétküldték a sorsjegyeket, a huzás napja május elseje; van 300 nyeremény ötvenezer frt értékben; az első nyeremény értéke hatezer, a másodikik ötezer forint; egy sorsjegy ára 1 frt 50 kr. — Az egyetemi olvasókörnök annyi tagja van, hogy a bizottság nyolczszáz forintot szavazhatott meg könyvekre s kétszáz lapokra. — Az állatkert a mult év két utolsó hónapjában a következő ajándékokat kapta: gróf Széchenyi Dénestől 1 darab vadmacskát; Berzevicsy Egyedtől 1 darab marmotát; Ölvedy Károlytól 1 darab rókát és Zier Edétől 1 darab rókát. — A lefolyt héten (január 3-kától január 9-dikéig) élve született 240 gyermek, elhalt 220 személy; a halálozásokat tehát 20 esettel mulják felül a születések. Az ujszülöttek közt volt 123 fiu, 117 leány. A halottak közt volt 120 férfi, 100 nő, egy éven aluli gyermek 65.

* * (Halálozások.) Szapáry Ferencz gróf, a pestmegyei főispán atyja, közelebb 71 éves korában Nagy-Abonyban meghalt. — Alapi Salamon János császár királyi nyugalmazott vértés százados, elhunyt 72 éves korában s Alapon temették el. — Szepesy Imre, kegyesrendi áldozár, az egyetemen a latin philologia tanára, klasszikai nyelvészeti irodalmunk egy kitünősége, mult szombaton meghalt. — Báró Hornig Vilmos magyar államvasuti felügyelő mult hétfőn meghalt, 32 éves korában. — Báró Kemény Ferencz Erdély egyik legjelesebb főura közelebb meghalt. — Nagy-Kőrösön Szigeti Warg János akadémiai lev. tag. az ottani főgymnaziumnak hosszu évek során át tanára és igazgatója, e hó 10-dikén 75 éves korában jobb létre szenderült. Rég láttak ott olyan nagyszerű temetést. — Zilahon Vincze Albert, köz- és váltó ügyvéd neje, született Zilahi Kiss Lujza aszszony e hó 5-dikén, élte 26-dik évében elhunyt. Az elhalt ifju nő a felejthetetlen Zilahy Imre nővére volt. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

Január 16-dikán: „Tannhäuser.“ — Január 17-dikén: „Falu rossza.“ — Január 18-dikán: „Kornélia.“ — Január 19-dikén: „Ördög Róbert.“ — Január 20-dikán: „Julia“ és „Egyetlen leány.“ — Január 21-dikén: „Az árny.“ — Január 22-dikén: „Trónkereső.“

Divattudósítás.

Mivel foglalkozhatnék most örömebb e rovat írója, mint a lenge farsangi ruhák szemlélésével és leírásával? A rendes báli öltözékek azonban ugyszólván, mindennapiak, azért bizonyára legalább is annyi érdeklődéssel bírnak a j e l m e z ö l t ö z é k e k, mert a jelmezbálok most már nálunk is divatba kezdenek jönni, és így szolgálatot vélek tenni t. olvasóimnak, ha többféle jelmezt ismertetek meg velük, mind olyanokat, a melyek nem csak szépek, de könnyen el is készíthetők.

Mielőtt azonban ezek leírásába fognék, szükségesnek tartom néhány észrevételt tenni a jelmezöltözékek választására nézve. A jelmezöltözék választásánál mindenekelőtt ügyeljünk arra, hogy azt összhangba hozzuk egyéniségünkkel, és hogy azt legkisebb részleteiben hiven és jelmezőleg állítsuk elő. A ki például cigánynőt, vagy varázsolónőt akar előtűntetni, annak élénk szellemmel és könnyed társalgási modorral kell bírnia; élénkséget és pajkosságot kíván a markotányosnő jelmeze is. A „bohóság“ is egyike a kiváló jelmezeknek, de elveszti érdekét, ha vidám tréfával nem fűszerezheti megjelenését. Azért a kit a természet nem ajándékozott meg élénk és vidám természettel, az válasszon más, egyéniségének megfelelő jelmezt, hisz annyi szép alak áll rendelkezésünkre, virágárusnő, virágkirálynő, halásznő, vízi tündér, a legkülönbözőbb szép népoöltözékek stb. Még a történelmi alakok utánzásában is vigyázattal járjunk el, és ne sajnáljuk a fáradságot, ha nem volnánk éppen egészen tájékozva az alakra nézve, annak jelleméről, a korról, melyben élt, kortársairól stb. valamely történelmi műből tudomást szereznünk magunknak. És nem csak a belső életet kell szem előtt tartanunk, hanem az alak külső egyéniségét is. Nagyon visszatartó volna például a cigány-, spanyol- vagy olasz nő s z ö k e hajjal; egy görög hölgy, fitos orral, egy Erzsébet királynő, kicsi termettel; egy piros pozsgás Stúárt Mária, egy terjedelmes alakú galambposta, téli rege stb. Egy kis gondolkodás után, tudom, minden hölgy, a ki részt akar venni valamely jelmezes mulatságban, el fogja találni az alakjához és egyéniségéhez illő jelmezt.

A jelmezes öltözékek elkészítését illetőleg hölgyeink igen jó használat vehetik a már viselt világos vagy sötétszínű selyemruháknak, és a középosztályú hölgyek is bírnak olyannal, sok fiatal nőnek pedig még megvan fehér selyem menyasszonyi ruhája és ezeknek segélyével aztán, és a hozzá nélkülözhetlen ügyességgel, sok mindenféle lehet előteremteni. A szoknyát könnyen lehet más színű selyem vagy bársonyderékkel, az aljára felvarrt új csikokkal vagy szegélyekkel, jelmez öltözékké varázsolni, míg a meglevő világos selyemderékat könnyű gáz- vagy tarlatán szoknyához lehet használni. — A jelmez öltözékeknek gyakran fordulnak elő arany- és ezüst csipkék, sujtások, ha ezek azonban nincsenek meg régibb időkben készletben, akkor ezeket fehér vagy sárga szalag- vagy atlac csikok is pótolhatják, melyeken kétfelől egy-egy sor arany- vagy ezüst sujtást alkalmazunk. A félíg hosszú vagy rövid öltözékeknek különös gondot kell fordítani az alsó szoknyákra, melyeknek keményeknek kell lenniök, hogy a felső szoknya könnyedén elálljon tőlük. Fehér, fél- vagy egészen hosszú keztyű nélkülözhetlen ilyen alkalommal, habár nem illik is minden öltözékhez, de ezt már a társaság iránti tekintetből nem szabad mellőzni.

És most mutassunk be néhány jelmezt.

Kezdjük ezt alkalomszerűen a „bohóság“-gal, melynek öltözéke könnyen kiállítható. Egy bő rövid túll- vagy tarlatánszoknya minden díszítés nélkül, simán hagyatik meg. A kivágott derék a legkülönböző színű selyemcsikokból van összeállítva, ugymint vörös, kék, zöld, sárga darabokból; ép úgy a bő ujjak, melyek hosszú végekben csüngnek alá, hegyes végükön aztán egy kis sárgaréz csemetyücske fityeg. A derék hosszú, hegyes lebbentyükben végződik, mindegyik más-más színű, a derékkal egyforma tarkaságban és az ívet minden hegyes végén egy-egy csemetyüvel. Aranycsipkével legyenek befoglalva a hegyes lebbentyük, melyek hossza a szoknya két harmadát takarja. Aranycsipkék körítik a derékat és az ujjakat is. A tarka lebbentyű helyett vöröset is lehet venni, az ujjakat pedig fehér tarlatanból is lehet készíteni, csakhogy az egész a vidám tarkaság jellegét tüntesse

elő. A haját vagy egészen kicsi vékony fürtökbe kell szedni, vagy hosszú fonatokban, tarka szalaggal befonva, alábocsátani, a hajvégeknél egy tarka csokorral és kis csemetyüvel. A fejre kis vörös atlaczból készült magas sipka való, csokrokkal és sok csemetyüvel tarkázva. Magas sarku fehér atlaczpánák, csokorral és szintén csemetyüvel, nélkülözhetlenek, valamint fehér selyemharisnya, és a kézbe egy sárga bronzpálca, a végén egy mythologiai bronzfejjel és tarka szalagokkal díszítve.

(Vége köv.)

Számrejtvény.

Tóth Bozók Máriaától.

4. 7. 2. Halált hoz ez a világra,
4. 13. 12. Munkás ember alig várja,
2. 7. 6. Ha biztos, nyugtot ad végre
9. 10. 1. 8. Az ipar főemelője.
13. 9. Nyári estén igen szép.
12. 7. 9. Nélküle mi nem élhetnénk.
5. 9. 1. Ez is nyomta szép hazánkat.
8. 11. 9. 10. Fákon ha van; tavaszt látat.
1—14. Itten sokan halált leltek,
Kiket boszu s gyanu terheld.
Megfejtési határidő: februárhó 14-dike.

Az 51-dik számban közlött rejtvény értelme:

Oh, mint repülnék most haza,
Oh, hogy dobogna most szivem!
Az az, mit is beszélek így,
Nem, nem sietnék, úgy hiszem.

Hisz el sem jöttem volna én,
Otthon enyelgenék veled,
Csókolva kicsi kezedet,
Öledbe hajtva fejemet.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Zsigray Istvánné, Moesz Gézané, Keszthelyi Györgyné, Kanizsai Nagy Etelka, Baumann Ferenczné, Danielovich Mariska, Orbán Paulin, Simon Ambrusné, Szirmay Hermína, Winkler Katalin, Sipos Amália, Ország Izabella, Molnár Judit, Rakovszky Vilma és Emma, Kövesy Aranka, Halász Petronella, Zsigray Klementin, Kecskeméthy Gizella és Irma, Dancs Paula, Orbán Nina, Mihályfy Teréz, Farkas Gyuláné, Torday Juliska, Tély Károlyné, Németh Gézané, Szücs Ida, Szöke Lilla.

Az 50-dik számban közlött számrejtvény értelmét utólag beküldé:

Fehervári Mari és Ilona.

Tartalom.

Sipos Antal. — Egy sír, Kiss Józseftől. — Elveszett fiu, László Mihálytól. — Más mód, más siker, Szuppiny Juliától. — A délafrikai gyémántmezőkön. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Sipos Antal arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

A **dévai** tanfériak által rendezett érdekes felolvasási estélyekből már a második is végbement s a szegény gyermekek gyámolítására idáig is szép összeg gyűlt be, nem is említve a kaszinói könyvtár javára kikötött osztalékot. Az első előadás fénypontját Miklós L. urhölgy zongorajátéka (magyar ábránd) képezte. A második estély vizkereszt napján ment végbe, énekkel és zenei részzsel. Barcsay Jolánka és Margit kisasszonyok szabatos zongorajátéka s Lázár Antónia és Anna kisasszonyok szép éneke egykép elragadták a nagyszámu műértő közönséget. Paiser Luiza kisasszony egy csinos német dallal működött közre, míg Miklós ügyvéd neje ez alkalommal a Cserny Alajos karmester és Lázár A. kisasszony művészi kettősét (Ernani“-ból) zongorán volt szives kísérni. A felolvasó Madzsar János képezdei igazgató volt, ki igen korszerű nevelési elveket fejtegetett. Felolvasása az anyáknak volt szánva s azok terjedelmes értekezését feszült figyelemmel is tüntették ki. A főispán érdemes családjából a mivelt polgári házakig mindenki jelen volt ezen az estélyen s az épen itt üléselő vidéki tanító-egylet fiatal tagjai is sok jó tánczost szolgáltatottak az estély után rögtönzött tánczvigalomhoz.

Nagyváradon vizkereszt ünnepén az a megdöbbenő hír riasztá föl a lakosságot, hogy Olay István, a legtekintélyesebb ügyvédek egyike, méreg által véget vetett életének. Mondják, hogy előtte való nap maga nyujtá be a királyi törvényszéknél a csőd elrendelése iránti folyamodványát. Az utána maradt adóságok, mint mondják, 70,000 frtot tesznek, és e csőd máris több ottani kereskedő bukását vonta maga után. — Ugyanazon napon a Janky-féle gyufagyár is porrá égeft, szerencsére nappal ütven ki a tűz, a szegény lakók kevés holmijukat megmenthették.

Vidéki vegyesek. Sopron mellett egy nyugalmazott falusi tanító, a 101 éves Manheimer Salamon közelebb tartá gyémánt menyegzőjét nejevel, ki 94 éves. — Czepléden az iparos ifjuság önképző- és segély-egylete a napokban nyílt meg ünnepélyesen, a mely alkalommal többen tartottak fölolvassásokat. — Czepléden állandó szinkör építését tervezik s a nyári időszakra már szeretnék is rendeltetésének átadni. — Felekiné asszony győri vendégszereplése nagy kitüntetésekkel jár; mindig több a közönség, mint a mennyi a színházba fér. — A vácsi káptalan tavasszal megnyitja s nyilvános használatra engedi át könyvtárát, melyet újra rendeztetett s egy e célra épült díszes épületben helyezett el. — A nagyenyedi-főtanoda ifjusága e hó 8-dikán megünneplé a város feldulásának 27-dik évfordulóját s a lemészárolt négyszáz polgár sirjánál Fogarasi Albert hittauló tartott emlékbeszédet.

Különfélék.

** (Darázs Miska) a párisi divatvilágnak ott mulatása óta valódi kedvence lett. Bandájának tagjai is a legjobb napokat élék a francia fővárosban. A párisiak valódi szerencsének tartják, ha a „művészeket“ megvendéghelhetik. A „Darázs“ név maga elég, hogy a legtágasabb helyiség zsufolásig megteljék közönséggel, s azért a mulató helyek bérlői közt valódi versengés támadt a cigányok miatt, kik a közönséget nem kis mértékben elbájolják.

* (Hat három-király.) Vizkereszt napján hat gödöllői gyerekek felöltözött három-királyoknak. Bekormolták magukat és magukhoz vevén az ilyen ünnepélyeknél hordozni szokott csilla-

got, elindulának Budára, hogy a királyt meglepjék. Budán azonban nem igen kedvezőleg fogadták őket, s a királyi palotába nem is mehettek be, miután egy drabant bekísérte őket. A kapitányságnál aztán kitünt ártatlanságuk, s csakhamar szabadon bocsáttattak sőt két-két frttal meg is ajándékozták őket.

** (Kemény telet) jelentenek mindenfelől. Franciaországban a Szajna, Loire és több más folyó beállt. Ujév napján Havreban 10 fok hideg volt, Orleansban 15 fok, Pontarlier-ban 20 fok. A svájcz-olasz határt olyan óriási hó borítja, hogy az odavaló vendéglőkbe csak az első emeleti ablakokon át lehet bemenni.

** (Lutri tudomány.) A hessen-kasseli volt választófejedem meghalt Prágában e hó 6-dikán, délután 3 órakor, 72 éves korában, és négy milliót hagyott hátra. A lutrizók kombináló tömege, mely Fortuna kijelentéseit sejtí mindenben, a hol csak numerusok fordulnak elő, sietett rögtön megrakni a 6. 3. és 72 számokat, s Budapestten, de kivált Bécsben roppantul meg volt rakva mind a három szám. Sehol sem jött ki egyik szám sem.

** (Külföldi vegyesek.) Albrecht főherceget meglöpték e héten Bécsben, tetemes számu drága ékszert vittek el egy nyitva felejtett szekrényből. A tetteseknek még nem jutott nyomába a rendőrség. — A bécsi magyar egylet szombaton január 23-dikán a „Hotel Tauber“ termeiben (Praterstrasse 50. sz.) zártkörű tánczvigalmat ad. Belépti jegyek ára személyenként 1 frt. — A „Fliegende Blätter“ idei első száma közli Gyulai Pál „Igazság és hamisság“ című meséjét, Dux Adolf fordításában. — A fiatal Napoleon herceg e hó 22-dikén teszi le utolsó vizsgáját Woolwichban. — Stettin városában, mely Budapesttel élénk kereskedésben áll, a törvényszékhez rendes magyar tolmácsot neveztek ki: Pollák Ignác ottlakó hazánkfíát. — Mentoneban több magyar tölti a telet, köztük Vojnics Jakab és fiatal neje, Beniczky Ferencz és neje: Bajza Lenke urhölgy, Bottka Béla stb. — A párisi új operaházat e hó 5-dikén nyitották meg. A legszebb épületek egyike ez, melyet valaha a művészetnek szenteltek.

Megbízások tára.

Alvinczre N. Gy. urnőnek: El van küldve.

Enyiczkére T. I. urhölgynek: Eddig már vette küldeményemet.

Berhidára B. I. urhölgynek: Igen szivesen veszem igérete beváltását

Hatvanba Sz. H. urhölgynek: A lap junius végeig ki van fizetve, és az első két szám a rendes időben el is volt küldve.

Ér-Mihályfalvára D. A. urnőnek: Azonnal megindítottam a lapot. Fogadja szives tiszteletemet.

Kecskemétre F. M. urhölgynek: Legillőbbnek a sima könnyű fehér szövetet gondolnám. Elég élénkség rajta a sok virág és az — ifjuság.

Szegedre M. A. urnőnek: Köszönettel vettem szives küldeményét.

Eperjesre O. P. urhölgynek: A legszivesebben szolgálhatunk még teljes számu példányokkal.

Debreczenbe K. F. urnőnek: Pontosan vettem kedves küldeményét.

!! Kölsönkönyvtár megnyitás !!

Bécsi utca 6-ik szám alatt.

Van szerencsénk tudatni a n. é. közönséggel, hogy kölsönkönyvtárunkat berendezve és a magyar, német, francia és angol irodalom jelesebb és újabb termékeivel ellátva, megnyitottuk.

Előfizetéseket mától kezdve előnyös föltételek mellett elfogadunk.

Igyekezni fogunk üzletünk ezen ágát is kellően és olvasó közönségünk meglegedésére ellátni. Az újabb megjelent művek elegendő beszerzésére főgondot fordítunk.

Különös kedvezményekkel ellátott előfizetési feltételeinkkel kívánatra külön lenyomatban szolgálunk.

Különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét **egész- és félévi feltételeinkre**, melyekhez jutalmak vannak csatolva.

Kényelmesen berendezett kölsöntári helyiségünkben gondoskodtunk a könyvváltásra váró közönség időtöltéséről is.

Budapest, 1875. január 3-án.

Kiváló tisztelettel

Lafite és Elsner,
könyv- és műárusok.
Bécsi utca 6-ik szám.

LAFITE és ELSNER
könyv- és műárusok,
Bécsi-utca 6. szám.

A legegánsabb báli öltözete- ket kaphatni

a Deák-utczában 4. sz. „a francia nőnél“

Egy báli öltözet tarlatanból, minden színben 20—25 frt.

Ugyanez atlaszszal díszítve 25—30—40 frt
A legszebb virágokkal dúsan fölzerelve 35—40—50 frt.

Menyasszony-ruhák Crepelies-ből 25—30 ft. és följebb.

Fehér és színes Fairy menyasszony-ruhák 60—70—80 frt. dúsan myrtusokkal díszítve 80—90—100—150 ft. a legegánsabb.

Sortier de Ball és Entrées Ripsből 12—15—20 ft. Ugyanezek valódi csipkebetéttel és fehér ruhával díszítve 20—25—50 frt. Velur vagy finom posztóbból, zsinorozva, himezve és fehér rokával 30—40—60—80—120 frt.

Virágos selyemszövetek jelmeze, hálókra a leg-
usabb választékban készletben vannak és ilyen jelmezöltözékek a legegánsabbul készí-
tetnek: továbbá

egy egész báli öltözet, virágokkal, keztüvel és legyezővel 40—45—50—100 frt.

Ezenkívül a raktárban levő dolmányok, Jaques-ok, paletots-k és bundák, selyemből, bársonyból és double posztóbból az elhataladt idény tekintetéből felette olesón végeladatnak. Kész báli öltözetek megtekintésére és végett mindenkor készletben vannak és megrendeléseknél csak egy régi derék és a szoknya elejének hossza beküldetni kéretik.

Rózsay A.
Confectionár.

A farsangi idényre

ajánlom

francia tarlatanjaimat.

$\frac{1}{4}$ rf. széles 12 rfös fehér tarlatan vége 1 frt 90 kr.-
tól föllebb, — $\frac{1}{4}$ rf. széles 20 rfös fehér tarlatan vége
4 frt 50 krtól föllebb; — a színes tarlatanok vége —
minden divatozó színben — 30 krral drágább mint a
fehéreké: — ezenkívül, moll, creplisse, tüll és
csipkeszövetek, csipkék és több efféléket, felette ju-
tányos áron.

TARLATAN BÁLIRUHÁKAT

gyorsan és a legújabb divat szerint készítették 25
frttól kezdve 50 frtig.

Szilády Béla,

Budapest IV. kerület, kigyó utca 2. sz.

Van szerencsém tiszteletteljesen tudatni
miserint az eddig **NAGY KAROLY** ur,
vezetése alatt állott

csipke-, himzet-, előing (chemisette) és függöny-áru-üzletet

Budapest, váczi-utca 11. sz. a.

(Alter és Kiss urak mellett)

folyó évi október hó 15-én átvettem és azt
ugyanoly gonddal tovább vezetendém.

Ez alkalmommal bátor vagyok egyuttal a-
zon kérelemmel fordulni a mélyen tisztelt
hölgy-világ, mint eddigi pártfogóimhoz, hogy
azon megtisztelő bizodalmat, melylyel mint
elkészítőt (confectionair) és a TÜRSCH-féle
üzletnek tízenkét évi kiszolgálásom alatt ki-
tüntettek, részemre a jövőben is biztosítsák:
főtveőrekszem leend, azt pontos és szilárd ke-
zelés által magamnak állandólag fenntartani.

Magamat nagyrabecsült vevőimnek szor-
gyosan ajánlva, maradtam a legmélyebb tisz-
telettel

Wissnyey Gyula A.
előbb Nagy Károly.

Legzelszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok
k r a j e z á r o s
27 t ö m e g á r u c s a r n o k
C s u p á n c s a k
Budapest:
a lipótvárosi templomtéren
a váczi boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.
LOBL FIBES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Ezenlőgy tisztelettel meghívom t. cz. vevőim: a tély idényre utjonnan berendezett áruaktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legkiválóbb női
ruhászövetek: Lustres, Rips, Mohair, Crillon, perlatok, zsinoros és Zainor-Barcetti, fehér moll, csipke és cziczifüggyőnyök, vask-
nak, kánavászok, szaténmehé, szíles futószőnyegek és még más százelek egyből elküldök bárhol, csak 27 krajczárért.
Változó megrendelési pontossan teljesítetnek. Minták bárhová ingyen ér bérmentve.

4-dik szám.

Január 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kelte nyugta | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|----------------|---------------|--------------------|-------------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Jan. | 24 | Vasárnap | C Timót | C Hetvenedv. | 12 E I Titiána | 18 Izsajas | 7 39 | 4 47 |
| | 25 | Hétfő | Pál fordulása | Pál fordulása | 13 Hermyla | 19 Izrael | 7 37 | 4 49 |
| | 26 | Kedd | Polikárp pápa | Polikárp | 14 Szabbasz | 20 Izmael | 7 36 | 4 50 |
| | 27 | Szerda | Aranysz. János | Krizosztom | 15 Thebai Pál | 21 | 7 36 | 4 51 |
| | 28 | Csütörtök | Nagy Károly | Margit | 16 Péter sz. | 22 Nizkálen h. | 7 34 | 4 53 |
| | 29 | Péntek | Szal. Ferencz | Valér | 17 N. Antal | 23 Bőjt 10 t. h. | 7 33 | 4 55 |
| | 30 | Szombat | Martina szüz | Adelgunda | 18 Athanáz | 24 Sah. Mispolim. | 7 31 | 4 57 |

Teljes számm példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Győr január 15-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — A jogászbál. — Tisztelt Szerkesztőnő! A győri jogászbál folyó hó 12-dikén tartatott és fényesen sikerült. A tánczterem annyira zsufolásig megtelt a legdiszesebb közönséggel, hogy alig lehetett a körtánczokat eltánczolni. Többnél több szépség, vídám jókedv és gyönyörű táncz voltak az est kedves jellegei.

Becses lapjának egész boritékát kellene igénybe vennem a jelen volt kiváló szépségek névsorának közlésére. Azért csak annyit, hogy soha sem láttunk még együtt annyi elragadó jelenséget, mint itt.

Felekyné, ki jelenleg városunkat ritka műélvvel fűszerezett estékkel ragadja el, szintén szerencsétlété a bált mindig kedves jelenlétével.

Nem sokára ismét írok néhány sort városunk életének feltűntetésére; természetesen csak úgy, ha ott, hol eddig róla megemlékeztünk, ezentul is szívesen látnak. *)

r. l.

Ugyancsak Győrrel írják: E hó 11-dikén Felekiné hatodik vendégjátékául „VIII. Henrik“-et adták, melyben a vendég Howard Katalint játszá. Ez előadás nagy ovaczióvá alakult a művésznő részére; a színpadra kiléptekor koszorueső árasztotta el, a karzatról pedig a vendég üdvözlétére készült két alkalmi vers több száz példányban hintetett el a közönség közé. A ház megint minden részben megtelt; s a közönség szünni nem akaró tapsokban tört ki.

Vidéki farsang. A szolnoki nőegylet mult szombati „kartonbál“-ja pompásan sikerült. E bál bizottságának — buzgó fiatal urakon kívül — nőtagjai is voltak, ugymint Magyar Pálné (elnök.) Ádám Andrásné, Fráter Imréné; és olyan vig és szép társaság gyűlt össze, melyben mindenkinek öröme telhetett. — A szabadkai első nőegylet a színház termében tartotta fényes és jótékony bálját a mult szombaton. A páholyok diszes uri közönséggel, a földszint vígan mulató közönséggel, (köztük pazaran öltözködő bunyevác polgárnőkkel,) a karzatok pedig a kiváncsiak vegyes közönségével teltek meg. Zomborcsévics Eulália buzgó elnöknő, Vojnics Szemző Jozefa, Antunovics Zsulka, Giefing Szidónia és más egyleti hölgyekkel együtt, kik czéljuk: az árvák neveléseért versenyezve buzognak, a szegényeknek jövedelmező, a társaságnak pedig élvezetes estét szereztek. — A miskolczi farsangot a „borsodi nőegylet“ tánczvigalma nyitotta meg az idén is, mult szombaton, a megyeház nagy termében. A bál előzőkeny háziasszonya báró Vay Béláné született Teleki Zsófia grófnő volt, ki kedves leányát: báró Vay Mariskát ez alkalommal vitte először bálba. A tánczosnők többségét környék-

beliek képezték, számosan Gömörből és Tornából is. — A szombathelyi főgymnáziumi ifjuság mult szerdán tartá az akademiával összekötött tánczvigalmát. — A eperjesi jogászbál az idén mükedvelői előadással összekapcsolt tánczestély lesz. — A nagy-kőrösi református lyceum ifjusága mult szombaton a tanári gyámegylet és természettani műszerek javára adott bált, melynek sikerében nagy része van a házi asszony: Ádám Gerzonnénak és Szücs Ferencz tanár közreműködésének. A bevétel az időkhöz képest kielégítő volt. A fővárosból is érkeztek vendégek. — A jászberényi ifjuság második tánczestélye, mult szombaton, fesztelenség, jókedv és látogatottság tekintetében egyaránt kitűnt. — Czeglédén az e hó 9-diki bál, mely a nők nagyobb részének dicséretes egyszerűsége miatt „karton-bál“-nak volt nevezhető, százhatvan forintot jövedelmezett tisztán a kisedővoda javára. — A mohácsi kaszinó-egyletnek mult szombaton igen csinos bálja volt. Jövedelem ugyan aligha jut belőle az egyleti tőkére, de ezt a bajt a társaság vidámsága és diszes volta feledtethető.

Nyitrán e hó 11-dikén a zeneegylet szorongásig megtelt termében élvezetes hangverseny volt, melyben a zenekar előadása, Duschinszky Melánie és Braunsteiner Gizella kisasszonyok zongorajátéka, Germanecz Tercsi és Siegler Vilma kisasszony éneke, dr. Kopezsni, Demjén Lajos és Drahtonszky urak vonós hármasa élénk tetszésben részesültek; Duschinszky Lipót, kinek karnagysága alatt a zeneegylet napról napra több eredményt mutat föl, szintén elismerést érdemel. Másnap, (12 dikén) a fiatalság rendezett diszes bált a megyeház termében, a magyar nyelv ügyében fáradó néptanítók és a helybeli tornaegylet javára. Sikerült, reggelig tartó, vidor mulatság volt, melyben sok urhölgy vett részt, köztük Thuróczy Vilmosné született Tóth Zsuzsánna, Nagy Gizella, a két Cseredáné, Stirányi nővérek, Bertha Gizella, Markhót Melánie, (az alispán leánya,) Jánoky Gyuláné, Rudnyánszky Gizella, Merkader kisasszony, Fodor Stephanie, Batthyányi nővérek, stb.

A debreczeni színházban mult pénteken volt a Ridley Kohne zenészeti működésének félszázados ünnepe. A nézőtér egészen megtelt s midőn a függöny felgördült, a kilépő zenészt zajos tapsokkal üdvözlék. A zenede egyik növendéke szép mivű ezüst babérkoszorut nyújtott át neki, mint tanítványai emléka ajándokát. A mennyezetről is babérkoszoru oresszkedett alá. A zenedei választmány által megrendelt értékes karmesteri pálcza nem készülvén el, azt még ez alkalommal nem adhatták át. Az ünnepi hangverseny igen jól sikerült. Az ünnepeltnek négy hegedűre szerzett koncertjével kezdődött; azután Zivuska Ferenczné urhölgy éneklé „Bánk bán“-ból az átokdallamot, Ridley

*) A legszívesebben.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
Egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

4. SZ.
Jannár 24-dikén
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meg hozatala egész-, a műlap
meg hozatala félévi járatási kötelezettségét
foglal magában a lap irányában.

Farsangi levelek.

II.

Kedves nagynéném! — Képzeld csak örömeimet! A mult szombaton épen együtt ültünk a mamával a nappali szobában, midőn a papa mosolygó, derült arczczal belépett és így szolt hozzám:

„Kis lányom, mit adsz nekem, ha valami kellemes, de nagyon kellemes dolgot mondok?!”

„Hát mit adjak?!” — szoltam én, felugorva helyemről s nyakát átkaroltam. „Himezek a neve napjára egy szép . . .”

„Házi sapkát, vagy szivartárczát, nemde?” — vágott ő szavamba nevetve. — „Nem kell, elég ilyen névnap meg lepetés hever már a fiókomban. Ne adj mást, — csak egy szép kis csókot.”

„Hiszen azt kellemes ujság nélkül is megkapja!” — szoltam s már ott volt a csók az ajkán.

„Hát tudod, mit gondoltam?” — így kezdé újra, midőn megszabadította száját csókjaimtól. — „Te még nem voltál soha bálban, pedig tudom, vágynál menni, ez a kóbori Pista, a bátyád ugy is bálrendező a bálban, mely mához egy hétre lesz; ha anyád kevésből kikeríti — hát én nem bánom, menjetek el.”

Képzeld kedves nagynéném örömeimet! Az én kedves, egyetlen jó papámnak a nyakába ugrottam, össze-vissza csókoltam, az isten tudja, hányszor, azután a mamához szaladtam, őt czirógattam körül és fél óra mulva már varróriasztalomon feküdt a sok tarlatan, a sok csipke, a sok diszítés, meg a sok minden s nagy tüzzel azonnal hozzáfogtunk a nyíráshoz, szabáshoz, vagdáláshoz. Jaj, kedves nagynénikém, ha látta volna, milyen szép báli ruhát csináltunk! A mamának sárga selyemből, nekem fehér tarlatanból, virág-diszítéssel, az is fehér volt, s milyen hamar készen voltunk vele! Az utósó napon már nem volt semmi összeigazítani való és én olyan nyugtalan voltam, a helyemet alig lel-

tem, s mintha valaki keresett volna, úgy jártam-keltem az egyik szobából a másikba, hogy a papa csak nevette. Mikor közel volt már az este, nem győztem sarkalni a mamát, hogy öltözzünk már, majd elkészünk. Az órák sem jártak jól. A papáé sietett, mert ő későn szeret felkelni, azért igazította előre; a miénk meg nagyon késett, mama szokta késleltetni az ebéd miatt. Így aztán nem csoda, hogy zavarban voltam, s ezt hiába magyaráztam a papának, semmikép sem akarta megérteni, csak egyre nevetett.

Hanem végre a mama is átlátta, hogy nem lehet tovább késni s hozzá kezdtünk az öltözéshez. Én hamar készen voltam, hanem a mama! — alig lehetett már várni, olyan lassan öltözködött, — pedig a jó mama elébb nekem segített az öltözködésben, és most mégis én voltam nyugtalan. Végre mind a ketten készen voltunk. Ha látta volna kedves nagynéni, milyen szépek voltunk mind a ketten! A papa nem győzött dicsérni, s ingerkedett velem, hogy én leszek a bálkirálynő. Mintha nem tudtam volna én azt nagyon jól, hogy lesz ott a bálban nálam szebb is, csinosabb is akárhány.

Volt is. Mikor bementünk a nagy terembe, a szemem csak úgy káprázott a nagy fénytől s a tarka-barka sokaságtól. Egy fiatal ember vezetett fel a lépcsőn, a ki mellén rendezői jelvényt viselt, s a mig felértünk, ugyancsak örvendett, hogy megjelenésünk által báljokat megtiszteltük s mondott még valamit, olyan bókfélét, a mire azonban már nem figyeltem. Én olyan furcsának találtam, hogy ez a fiatal ember engem soha sem látott, nem is ismer, s mégis örvend, hogy eljöttünk. Azt hiszem, azt a pár szót, melyet hozzám intézett, betanulta, s mindenkinek elmondotta, a kit felkisért. Körüljártuk a termet, hogy helyet találjunk, Pistával csak itt találkoztunk, de ő oly nagy sürgés-forgásban volt, hogy alig volt ideje hozzánk pár szót szólni. Bizo-

nyosan a bál-rendezéssel jár az is, hogy a hozzá tartozókat el kell hanyagolni.

Hanem azért volt tánczosom elég. Még másnak is adhatam volna. Azokat a tánczokat is, a melyeket még otthon el nem ígértem, olyan hamar elkapkodták, hogy én el nem tudtam képzelni, honnét érdemlem ezt a nagy kitüntetést. Talán, mivel észrevették, hogy szeretek tánczolni, s hogy talán egy kicsit tudok is?! De sokan vannak olyanok, a kik szintén tudnak, és olykor-olykor mégis ülni láttam őket, és — nem tudom, ha igazam van-e — de én ezt épen nem találtam helyesnek a fiatal emberek részéről, hogy nem mindenkivel egyformán tánczolnak. Nem mondom, hogy ezzel vagy azzal szivesebben ne tennék, de itt, hol leginkább multság végett jövünk össze, minden ember egyformán is mulasson. Nem találod ezt te is úgy, édes néni?

Hanem annyi igaz, hogy én soha sem gondoltam volna, hogy még a bálban is, hová — mint mondám — azt hiszem, minden ember azért megy, hogy kedvére mulasson és tánczoljon, s mással ne törődjék, még itt is akadnak, kik azzal töltik idejüket, hogy megszólják, a ki mellettök elmegy. „Nini, ez is itt van? Bizony már kimulathatta volna magát!” — hallottam egytől, egy leányra hunyorgatva. Mintha huszonkét éves korunkban már vének volnánk! — Azután összenevettek s rám néztek, mintegy várva, hogy én is, ki hallottam megjegyzésüket, segítsek nekik nevetni. — Jött egy másik pár velem szembe. „Láttad már azt a kis szatócsleányt ott a tulsó sarokban? Na, nézd meg, hogy kiöltözött, mint akár egy herczegnő! Pedig akár mit csinál, megérzik rajta a bors, meg a paprika szaga.” Pedig olyan egyszerű, kedves lányka volt! Volt olyan is, a kinek rajtam akadt meg becsmérő szeme. Nem tudom, mit nézett rajtam, csak azt a szót kaptam fel sutogásából „Pocserl.” Bánom is én, akármit mondanak; annyi bizonyos, hogy annál a sok szalag-czifraságnál, a melyet néme-lyiken láttam, nekem mégis inkább tetszik az én egyszerűen diszített ruhám. Hanem én nem törődöm mással, más se törődjék én velem. Én tánczoltam és tánczoltam, azt sem tudtam, hol vagyok. Egyebet nem is tudok az egész bálról.

Hanem azért mégis ugyancsak bő megszólást érdemelnek a férfiak. Nem értem mindenikre, mert hiszen volt köztük nagyon sok illedelmes, művelt, derék magaviseletű, hanem volt aztán olyan is, a kinek bizony kár volt meghívót küldeni. Hogy nem tánczolt a legnagyobb része, az csak ő rájok nézve veszte- ség; és ha azt gondolják, hogy nem „noble” dolog többé tánczolni, hanem összevetett háttal, összedugott kézzel bámészkodni és unatkozni, az már noble és uras: hát hadd teljék a kedvük. De az a merészség, a melylyel az embert apróra végig nézik, az az illetlen mosoly, a melynek kíséretében az ember felől egymással megjegyzéseiket közlik, s az a kiméletlenség, a melylyel félhangon tett észrevételeiket hozzánk is eljuttatják, az már csakugyan, tudom, hogy nem művelt modor. Képzelheted, kedves nagynéném, mily zavarba jöttem, s mennyire elpirultam, midőn két ilyen gavallér egymást karon fogva megáll előttem és orra bigyesztett szemüveggel bírálgatják hajamat, arczomat, ru- lámát s egymást meglökvé, összemosolyognak s tolakodó han- gon dicsérnek egymásnak, hogy én is halljam! Azt hittem, a föld alá kell sülyednem.

Hanem erőt véve magamon, ugyancsak végig néztem rajtuk, s megérthették belőle, hogy egyáltalában nem örvendeztet- tek meg dicséretükkel. Az egyik úgy látszik, be is látta, hogy illetlen volt, a mit műveltek, s csakhamar elpárolgott; de a másik, az nem érte be az egyszerű rendreutasítással s alig fordulok egyet-kettőt, már előttem áll egy rendezővel, ki bemu- tatja nekem s azonnal fel is hiv tánczra. Én tökéletesen helyes-

lem, sőt nagyon szépnek találom, hogy nyilvános bálon mindenki mindenkivel egyformán tánczolhasson, hanem aztán mindenki egyformán illedelmesen is viselje magát és az ilyen urfiak ne piritsanak meg senkit. Én nem tudom, hogy mi, de volt valami ez uracsok tekintetében, a mi a vért szívembe hajtotta vissza és a világ minden kincseért nem lettem volna képes, csak kisujja- mat is érintetni általok. Valóságos remegés fogott tehát el, mikor a tolakodó uracsot előttem láttam hajlongani. Esdőleg néztem a mamára, a ki szerencsémre megértette zavaromat s megmondta a czvickeres urnak, hogy fáradt vagyok, nem enged tánczolni.

A papa felkeresett, s mentünk az étterembe. A mint ide beléptünk, észrevettem, hogy az egyik rendező valamit mondo- gat egy halvány urnak, a ki gyorsan feljegyez mindent, a mit hall. Mellettük elmenve, a rendező rám mutat, valamit mond a sápadt urnak, ez rám tekint s ismét jegyez. Feltettem magamban, hogy mihelyt Pistát előtalálom, megkérdem tőle, mit irkált ott az az ur. Szerencsémre jött is Pista s minket egy általa fenntartott üres asztalhoz telepített le. Rögtön kérdést intéztem hozzá. Ő elnevette magát. — Hát még azt sem tudod? — mondá. — Az a sápadt ur a báltudósító, minden bálban itt kell annak mulatni, azért olyan sápadt. Most feljegyezte a bál szépeinek a nevét. Holnap, meglásd, a te neved is az ujságban lesz.

Már most mondd meg nekem, kedves jó nagynénikém, nem találod furcsa dolognak, a mit Pista beszélt? Az én neve met kiteszik az ujságba! Hát mi által érdemlem meg én, hogy az én nevem ott pompázzék nyomtatásban?! Sokszor olvastam az ujságokban, hogy itt meg itt nevezetes tanácskozás tartat- tott, jelen volt ez meg ez a miniszter, ez meg ez a kitünő férfiú, az a híres művész, művésznő, vagy pedig nemes czélu intézet ügyében ez vagy az a jeles honleány, a ki az árvák, az özvegyek érdekében sokat tett és fáradott. — ezt értem, ez rendén van, ezek iránt mindenki érdeklődik, érdemeket szereztek rá, hogy megnevezzék őket, mert nevük a közjával van összeforva: hanem hogy én mi módon juthatok az ily megkülönböztetéshez, azt nem értem, miután egyéb érdemem sincs, mint hogy a táncz- rendet körülbelül egy fél tuczat fiatal emberrel letánczoltam s báli ruhámat foszlányokra szakgattam. Ez bizony nagy érdem! Meg is mondtam a Pistának, hogy tüstént menjen ahoz a sápadt arczu fiatal emberhez és kértesse meg az én nevemben, törölje ki azonnal az én nevemet, mert én ezt szégyenlem. Pista neve- tett, azt mondta, hogy szép vagyok.

— És ha az vagyok, nos aztán? A kik itt vannak, ugy is látják, a kik pedig nincsenek itt, bánják is azok, hogy milyen vagyok! — és a mint ezt mondám, érzem, hogy csak hiúságo- mat zaklatná föl az ilyen ujságba-kitétel, arra pedig, hála is- tennek, semmi szükségem. Vagy talán nincsen igazam, édes né- nikém?

És a jelen levő férfi-tánczosok, miért nem teszik az ő neveiket is ki az ujságban, ha olyan nagy érdemet látnak a je- lenlételben?

. . . Ime, kedves nagynéném, az első bálból ezeket az ész- leleteket hoztam haza. Meglehet, helytelenek, s ha majd több- ször megyek bálba, máskép fogok gondolkozni oly dolgokról, melyek most visszásaknak tünnek fel előttem; meglehet, hogy én nem helyesen itélek, de az én kedves jó nagynénikém meg- bocsátja azt nekem, miután én még oly kevés tapasztalattal bírok, s átlátom, hogy az én jó nagynénimnek sok oktató levelet kell még írni az ő tanulni mindig kész kis unokahugához.

Ölel, csókol

Ilonád.

Fényből, árnyból.

Huber Zsigmondtól.

I.

Ugy elnézek, elmerengek
Az én lelkem kedvesemen :
Áhitat tűze melenget,
Ha a szemem ráemelem.

Ugy elnézek, elmerengek
Az én lelkem kedvesemen :
Ünnepélyes édes csendnek
Tetszik nekem a szerelem.

Ugy elnézek, elmerengek
Az én lelkem kedvesemen :
Minttha mondaná : . . . Szeretlek,
És én vissza . . . hogy szeretem !

II.

Oh csendes est ! Soha sem érzém
Oly tisztán, mint ma, enyhedet !
Csókok égett a felhők bércezen
S köröttem lengett szellemed.

Éreztem a haldokló fénynél,
Mely eget földet elragadt :
Ember, te sem hiában éltél
Ha volt, kit csókolt ajakad !

III.

Csak nyugszik, hallgat a tenger,
Egy habja se mozdul a végtelen árnak,
Óserőn, mely tipor, elver,
Nyugalom árnyai járnak.

Szívem is hallgat az éjben
Hangtalan lejtének tánczot a Hórák,
— Oh mi kín, angyali szépem !
Hogy e csend atkokat szór rád !

IV.

Valahányszor bánatomból,
Mint viharból, mely kitombol
S elvesz távol ég alatt,
Enyhe, üde köny fakad :

Valahányszor nagy kinomban
Szörnyű, szörnyű haragom van
Mindennel ég s föld alatt
Elátkozom magamat :

Valahányszor forró vágtyól
Mely úgy sajog, éget, lángol,
Hogy majd-majd beiehalok,
Egy dallal szabadulok :

Fölém hajol szellemmezben,
Csendesebben árny se lobban —
S általólel édesen :
Első, meghalt szerelmem !

Elveszett fiu.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

— Czifra dolgok ! — kiáltott az ispán s nagy füstfelleget
bocsátott ki pipájából.

— Hanem az uzsorásokon kívül még ismerőseiktől is köl-

csönöznek, a mit persze minél később fizetnek vissza. Zajos,
lármás népség ; egyik estélyből a másikba járnak, tivornyáznak,
s a külvárosi csöndes polgárokat éjjelenként fölverik a részeg
uracsok, s mulatnak az „uri“ botrányon.

Jenő természetesen semmit sem tanul, épen mint pajtásai.
Adóssága csak huszezer forint.

— Az ördögbe, is hisz ez egy csinos falusi birtok ára ! nem
tréfál az urfi ? — s meredt szemekkel nézett Sándorra az ispán.

— Ő maga beszél ; e nagy összegből talán tizezer fo-
rintot kapott, a másik fele uzsorás-kamat.

— Hisz ez borzasztó !

— Nem rég nagy botrány történt a fővárosban, melyet
mindenki beszélt, s melyről a lapok is megemlékeztek. Jenő
egy másik társával valamelyik becsületes jámbor polgár leányát
elszöktette. A dolog így történt. Előbb utcán lesték a leányt, de
mivel nem sikerült lépre csalni, egész szemtelen módon megis-
merkedtek az apával, a ki özvegy, s mint ilyen könnyebben
reászedhető.

A házban, hol az apa üzlete és szállása volt, lakást vet-
tek, és addig-addig jártak, keltek, míg végre csak jó ismerősök
lettek. Vidéki fiatal földbirtokosoknak adták ki magukat, s
állítólagos lakásukon mindennap csak rövid időt töltöttek. Sikerült
nekik hitelt szerezni az apa előtt, s elkezdtek a szegény leány-
nak udvarolni.

A leány talán sejtett valamit, vagy rossz előérzete volt, nem
tudom ; mindig félt a gavalléroktól. Az apának jó borokkal,
finom szivarokkal kedveskedtek, szóval az öregnél teljesen ott-
hon voltak, Hanem a leánynál nem tudták magukat behizelegni :
az mindig tartzkodó volt irántok.

A gonosz ragadozók talán sejtették, hogy a kezdett uton a
zsákmány nem lesz az övék, elhatározták tehát : erősebben lép-
nie föl.

Nem tudom : Jenő viselte-e oly nagyon a lelkén a dolgot,
vagy pedig barátja, annyi bizonyos, hogy egy nap csak úgy hord-
ták a leánynak a drága ékszereket s mindenféle csecsebecsét.

Az az orvosság sem hatott valami nagyon, úgy, hogy a ga-
vallérok kezdtek zugalódni.

Sorsot húztak tehát, hogy miután a dolog nem igen halad
elő, az egyik formaliter megkéri a leány kezét az apától, s aztán
övék a csinos zsákmány egy rövid ideig. Majd visszaküldik az
apának, ha aljas szándékukat kivitték.

A sors Jenőnek kedvezett, ha ezt lehet mondani.

Az öreget egy jó perczében meglepték, s az öreg egyet mo-
solygott, és kérdezősködni kezdett Jenőtől vagyoni viszonyai után.

Jenő elmondta még egyszer, hogy ő kicsoda, honnan való,
s hogy három ezer hold birtoka van, szépen beruházva, teher
nélkül.

Vald ur, ez volt az öreg neve, nagyot nevetett, s azt fe-
lelte, hogy : három ezer hold föld szép birtok.

Hanem hát beleegyeznek-e otthon az apa, meg az anya ?

Jenő biztosította az öreget, hogy ő már külön gazdálkodik,
nagykoru, senkitől sem függ.

— Na és szereti a leányomat : Ninát ? — kérdezte Vald
ur. Jenő erre egész elérzékenykedve felelt, s számtalanszor meg-
esküdött, hogy szereti, imádja !

Erre az öreg behitta leányát, s előadta neki, miben járnak
náluk az urak.

— Volna-e kedved Tarkövy urhoz feleségül menni ?
Szereted te Tarkövy urat ? Hát már ennyire vagyunk, kis mókus,
hogy szeretőt tartunk ? No ! no ! az én kis leányom szerelmes . . .
ej ! ej !

E bevezetésre a leány elsápadt, s haragos tekintettel mérte végig a gavallérokat.

— Én nem mondatm, hogy szeretem! én nem akarok senkihez se feleségül menni, nem épen ez urhoz! Én nem tartok szeretőt . . . még senkit, senkit se szeretek, csak a papát . . .

Erre aztán lett könyek hullása s keserves sirás.

Jenő barátja megszeppent, de nem a vőlegény, ki oda lépett a leányhoz, s letérdelt előtte, s hazug szerelmet esküdött neki.

A mit Jenő térdelve elhadart a szerelemről és a boldogságról, arról a kis leány épen annyit tudott, mint a csecsemő, a kit ma tartanak keresztviz alá.

A leány hajthatlan maradt.

— Urak! én nem erőszakolhatom a leányomat, végre is ő tudja, mit csinál. Különbén neki is van ötven-hatvan ezer forint öröksége. Tehát szabad választást hagyok neki, bármily megtisztelő is önök ajánlata. Azonban azután is jó barátok maradjunk.

A felsült gavallérok ezzel hosszú orral elballagtak, nagyokat kaczagva magukban az öreg komolyságán.

Hanem nem hagytak föl az ismeretséggel.

Alkalmatlankodtak ők ezután is eleget a leánynak és az öregnek, hogy tervüket kivigyék.

Elhatározták, hogy elrabolják a fiatal leányt.

Hamis kulcsokat csináltattak a leány szobájához, s az elrablás estéjét az öreggel töltötték egy vendéglőben, a hol az öreget úgy leitatták, hogy kocsin kellett haza vinni.

Nem sokkal éjfél előtt haza vitték az öreget, és pedig Jenő barátjának: Hadházy bárónak a kocsiján.

A kis leány sokáig várta apját, el nem gondolhatta, hogy miért késik oly soká, miután nem igen szokott kimaradni. Végre megunta a várakozást, elálmosodott, és elaludt.

Az öreg Vald pár perc alatt lakásán volt; a bárónak fiatal, gyors, s kissé tulszilaj lovai voltak.

Az apát szépen lefektették! — tervüket mi sem zavarta; a házban mindenkinek volt kapukulcsa, s így erre sem volt szükség.

Aztán nesztelen a leányka hálósobácskájába hatoltak, és az alvóra egy nagy plaidet tettek, s oly finomul fogták föl, hogy az édesen alvó leánynyal pillanat alatt a kocsiban ültek.

Hadházy báró maga maradt a leánynyal a kocsiban, ki ekkor kezdett fölébredni; Jenő pedig haza küldte a kocsist, fölugrott a bakra, a lovak közé esapkodott, s hajtattott a mellékutczákon keresztül, ki a kerepesi utra.

Mint a rohanó fürgeteg, úgy tűnt el a kocsi a hosszú kerepesi uton, elhagyva a vámházat, ki az országútra.

A legközelebbi faluba akartak menni.

Azonban alig értek az országútra, a szilaj lovak megijedtek valamitől, s a gyöngye kocsis kezéből kirántották a gyeplőt, a kocsit egy mélységbe döntötték, és maguk tovarohantak.

Jenő az országut árkába esett, a kocsi pedig az árkon tul egy mélységbe fordult be . . .

Ne ijedjen meg, más baj nem történt, minthogy a merész nőrablók oly sérüléseket kaptak, a miket pár hó alatt egészen kihevernek; hanem a leány, a szegény leány össze van törve, s még mindig eszméletlenül szenved.

Az orvosok azt hiszik, hogy fölépül bajából, — hanem ez eset mégis mindig borzasztó lesz reá nézve.

Az apa vigasztalhatlan, s önmagát okolja a történetekért, hogy ily „flasztertetterek“, — mint ő mondja, — ki tudták játszani vén fejét.

Igérte is, hogy fölnyársalja a naplopó tolvajokat, hanem mindeddig nem válthatta be ígérését, mert a „naplopók“ szintén sinylik a merényletet, s az ágyat nyögik.

Sok idő kell ezeknek is, míg talpra állnak, — aztán meg a törvényszék elé kerül az ügy, mert az apa följelentette őket, — különben is az egész esemény óriási feltűnést keltett a fővárosban.

Ily nagy botrány régóta nem történt, nem, különösen — ily kiadásban!

— Na ez veszett történet! Jenő urfi szép dolgokat csinál Pesten! Még valahol ott hagyja az életét . . . ejnye, mily hamis ember lett belőle!

— A kedves anyánk ha megtudná, hogy Jenő fekvő beteg, nem tudom, mi történnék vele . . . már ma is nagyon rosszul érezte magát . . . Ispán ur, ugy-e szeretné tudni, hogy honnan ismerem én ily részletesen Jenőék kalandját? Nos, az én barátom a városnál van alkalmazva, mint gyakornok, s ő a legjobban értesül az ilyen dolgokról.

— Annyi bizonyos, hogy már vén gyerek vagyok, de még nem hallottam ilyenféle történetet . . . Furcsa az a Pest, és furcsa az a pesti élet! . . .

— Én azt szeretném most öntől megtudni, ispán ur: vajjon nem lenne-e jó, ha én e történetről értesíteném a papát . . . Őn is belátja, hogy Jenő olyasmiket kockáztat, a mik ugy a családnak, mint neki is ártalmára vannak. Nem szeretném, ha szegény öregeinknek még rossz napokat csinálna, épen ő, a kit oly nagyon szeretnek . . .

— Helyesen mondja az urfi! Csak beszéljen kedves atyja urával; a dolog fontos, nem jó halasztani.

* * *

A kastélyban senki se ébredt föl oly korán, mint Tarkövy ur. Meglátszott, hogy tépelődés s nyugtalanság közt töltötte az éjét. Lassan leballagott a kertbe, mely a kastély mögött meszsire nyult el, és egy része ligetté volt átalakítva.

A hajnal már fölnyitá szüzi szemeit, a lég tele volt illattal, a virágok és a fák levelei harmatgyöngyöktől ragyogtak, s a bokrok ártatlan lakói: a kicsi madarak már vigan röpködtek a friss léghen, s kedves csicsérgésük mind az édes reggelt köszöntötte.

A szép élet vidám ébredése semmi hatással sem volt Tarkövy kedélyére.

Nehéz gondok szedték ránczokba homlokát, nagy aggodalmak rabolták el lelke nyugalalmát.

Alig lépett egyet-kettőt, már ismét megállott, és gondolkozott, s egy-egy szót ejtett ki, melyet a reggeli szellő magával ragadt.

Majd meg Jenő fia legújabb levelét vette elő, s sokáig nézte, olvasta a sorokat.

Semmi se tetszett neki; nem a levél, nem a világ, mely oly vidám volt, míg az ő lelkéből minden vidámság eltűnt.

A kastély belső termeinek egyikében egy beteg asszony nyög: ez neje; a pesti házak egyikében egy halottarczu ifjut őriznek: ez fia!

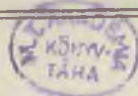
Két ily csapás!

S ha az a beteg asszony megsejti, hogy kedvencz gyermeke szintén beteg s idegen kezek ápolják, ki tudja, mily következményekkel lesz bajára a rossz hír!

Ennek nem szabad megtörténni.

Jenő levelét orvosa írta; rövid, száraz levél volt,

Tudatta az apával, hogy fia veszélyes beteg, de megment-

hető. A bajról nem irt, hanem végül kérte a szüléket, hogy ne aggódjanak, s egyáltalán a család jelenléte szükségtelen; sőt tanácsos minden netalán szándékolt látogatással föl hagyni, mert ez zavarólag hatna a beteg állapotára. Egy másik levélke meg pénzt kért a megkettőzött kiadásokra. Ezt Makfalvy Dezső írta.

— Ugy van! az istenre és a jó emberekre bizom fiamat . . . nem mozdulok hazulról. Egy lépés, és drága nőm élete volna kockáztatva. Azonnal el lenne árulva a dolog . . . s akkor nem tudnám elviselni a csapásokat. Szegény Jenő! bizonyára a tulajdonságos élvezetek, a mohó életvágyak kielégítése ártott . . . ilyen a fiatalság! . . .

Mig így beszélt magában Tarkövy ur, észrevétlen Sándor fia lépett elibe.

— Jó reggelt, kedves apám!

Tarkövyt zavarólag érintette fia megjelenése.

— Ha megengedi apám, némi mondandóm volna Jenőről.

Az apa meghökkenve tekintett fiára, mintegy kérdezni látszott, hogy értse ezt?

Hanem még se hagyta Sándort beszélni.

— Ne avatkozzál te Jenő ügyeibe . . .

Ezzel egyet fordult az öreg, és a kerti lakba ment, magára hagyva bámuló fiát.

— Valóban, engem az egész világ gyűlöli! . . . suttogta Sándor, s könyvet törült ki szeméből.

Tarkövy ur a kerti lak egyik szobácskájában felelt a pesti levelekre, s még a déli postával utnak indította a választ.

(Folytatása köv.)

Egy nászutazás.

Elbeszélés.

Gróf Grabovszky Szaniszlótól.

A S. városi indóház másod-osztályu várótermében a mult év egyik szép nyári reggelén sok jó ember álldogált és járkált, s a pinczereknek sok dolguk volt a kiszolgálással. Nyolcz óra volt, s a gyorsvonat, nagyszámu utasaival egy negyedóra mulva indulandó volt.

Mi azonban a sok közül csak három egyénre fordítjuk az olvasó figyelmét, és ezek talán érdemesek lesznek e kitüntetésre.

Hölgyeké az elsőség. Tehát: a pamlag végén egy nagyon kedves, szép, fiatal asszony ült; barna haja, pompás sötét szeme, finom, nyulánk termete volt, s a selyem uti ruha, a fekete bársony otthonka s a nagy, fehér szalmakalap nagyon jól állt termetéhez. Mért mondjuk: fiatal „asszony“? — kérdi talán valaki; — nem lehetne-e őt ép oly joggal fiatal leánynak nézni? — Életkoránál fogva minden esetre; de a fiatal asszonyok mindig valami sajátságos méltósággal, valami oly biztos föllépés és magatartással bírnak, a mit lehetetlen azonnal föl nem ismerni.

Azon kívül egy fiatal férfi is van e hölgy társaságában, ki oly sok bizalmas figyelmet szentel annak, s e mellett oly szerelmesnek látszik, hogy fogadni mernénk rá, hogy ők egy pár, férj és feleség, a kik most nászutazásban vannak.

E fiatal férfi mintegy 26—28 éves, és a gyöngéd férji jellegén kívül még a művészet is hordja magán. Festészeknek kell lennie. Nemcsak a zsebéből kikandikáló vázlatkönyv, hanem az értelmes, fűrészszemek, a hosszú leomló fürtök, s a széles karimájú kalabriai kalap is e mellett szólnak. Egészben véve nagyon csinos fiatal ember, méltó az ő jobb és szebb feléhez; csak az feltűnő rajta, hogy a természetből sima homlokát koron-

kint összeráncolja, kissé erős szemöldjeit az orrtővéig összevonja, mintha valami titkos boszusággal küzdene; s szemeinek gyakori odairányozásából következtetve, erre ama harmadik egyéniség szolgáltat neki okot, ki egy mellékasztalnál ül egyedül, s kedélyesen szivaroz, a mi e szent csarnokokban nincs tiltva.

E harmadik egy tengerész-tiszt, izléses egyenruhájában; rangjára nézve másod osztályu hajóhadnagy. Annyi idős lehet körülbelől, mint a festész, vagy talán valamivel fiatalabb; nyílt, barna arczu, erőteljes alak, és épen nem idéz elő valami tengeri medveféle benyomást, sőt inkább nagyon finom gavallérnak látszik. Csipetet is hord szemén, melyet ugyan hajója fedélzetén aligha használhat; és épen ezen szemcsipetű az, a mi a fiatal férjet annyira boszantani látszik, hogy minduntalan a hajóstiszttről a nőre s erről amarra tekintget. A hölgyecske persze úgy tesz, mintha semmit sem venne észre. Igazság szerint nem is lehet szerénytelenségnek venni a hajóstiszt e néma hódolatát.

— Azt hiszem, jó lesz nekünk egy „nem dohányzóok számára“ való kocsiba ülnünk, kedves Emilia! — suttogá a férj nejéhez.

— Az istenért, ne, Benno! — felelt a menyecske; — ott bizonyosan egy fél tuczat finnyás öreg asszonnyal kerülnék össze, és aztán te magad is szeretsz dohányozni!

— Ma nem, kedves Milim, ma valóban nem; semmi kedvem hozzá!

— De hisz tudod, hogy én mindig jobban szeretek a társalgókocsiba ülni; sokkal mulatságosabb s fesztelenebb az.

— Legyen hát, a mint akarod.

A pályaudvar csengetyűje megszólalt, felülésre szólítva az utasokat.

A férj sietve kapkodta össze mindazon számos apróságokat, melyek neje körül szanaszét heverték; még egy, kissé idegenszerű pillantást vetett a hajóstiszt felé, ki szintén fölkel, s szivarját elvetve, megindult.

A tiszt a beszálló téren jobbra fordulván, a festész balra vitte nejét, s szerencsére találtak egy nem nagyon túltömött társalgó-kocsit. De alig helyezkedtek el benne, megjelent a boldogtalan hajóstiszt is, körülhordozta csipetetjét és belépett. Udvariisan és szerényen köszönt, a fiatal házaspárral szemközt foglalt helyet, de tiszteletteljes távolban.

De mondjunk egyet-mást a fiatal házaspár személyes viszonyairól.

Voit Benno jó és vagyonos családból származott; atyja magas rangu kormány-hivatalnok volt, s fiát jogászsá akarta képeztetni; egy évig járt is az egyetembe, de aztán régi kedvencz hajlamát s határozott tehetségét követve, a festészeti akademiába lépett, s valóban derék és keresett arc- és genre-festész lett belőle. Anyagi helyzete biztos volt, tisztelt állást foglalt el a társaságban, s nagy kilátásai voltak arra, hogy hírneves festész lesz belőle.

Mintegy három évvel ezelőtt szeme Rautenkrantz nyugalmazott tábornok kedves leányán: Emilián akadt meg; a tábornok vagyonos ember volt; családjuk régi barátságban álltak egymással. A festész elég szeretetreméltó tulajdonokkal birt arra, hogy mind a szülék, mind a leány tetszését megnyerje, s midőn az öregek meggyőződtek róla, hogy a fiatalok szeretik, és pedig szenvedélyesen szeretik egymást, egyik részről sem gördítettek akadályt utjokba; a frigy egészen megfelelőnek találtatott.

Mindamellett az eljegyzés nem történt meg oly hamar, mint minden felül kívánták és remélték, és ennek épen maguk a főérdekltek voltak oka.

Emilia hozzá volt szokva, hogy a nagy társaságokban szerepet játszszen; szeretett táncolni, udvaroltatott magának, főképp a helyőrség tisztjei által, de természetesen egész ártatlanul s a szigorú illem határai közt. Ő csupán csak hiu volt egy kissé, mint legtöbbször azon fiatal hölgyek közül, kik tudják, hogy lehetnek igényeik.

Benno ellenben nem igen szerette ez élvezeteket; komoly tanulmányai folytán lelkülete is komolyabb irányt vett, s fájt neki és féltékeny volt azért, hogy Emilia mások iránt is nyájas. Ő nem volt büszke, sőt inkább hajlandó volt kevesebbre becsülni magát, mint a mennyit ért; művészi önbecsérzettel bírt ugyan, de minden más tekintetben majdnem a tulságig szerény.

A féltékenység, e gonosz szenvedély, gyötör és — ragad. Nem sokára Emilia sem volt különb, s midőn egy napon azon festmények közt, melyeket Benno a közkiállításra küldött, egy elragadóan szép szőke Madonna-főt talált, mely általános feltűnést okozott, dacára Benno szent esküjének, hogy ő az eredetivel, ki jogász korabeli házi gazdájának akkor még alig fölserdült leánya, semmi benső viszonyban nem áll. Emilia mégis azt hitte, hogy a művész szívéből és kezéről le kell mondania.

Mint annyiszor az életben, a fiatal szerelmesek — minden nagy szerelmük mellett is — sok bűt okoztak egymásnak; és valóban csak a nagyon kedvező körülményeknek s a véletlennek lehetett köszönni, hogy végre mindketten őszintén nyilatkozhattak, s az eljegyzés, s pár héttel ezelőtt az esküvő is megtartott. Most már igen boldogok voltak, s nászutazásra indultak, melynek első állomásául B. hirneves fürdőhely volt kiszemelve, és ime, most meg mindjárt az utazás kezdetén a szerencsétlen hajóstisztnak kellett a férj utjába vetődni! A tisztnek mindenestre kissé jobban tetszett a fiatal menyecske, mint a menynyire éppen szükséges lett volna, de egy életre-halálra szóló kihívásra mindeddig még nem volt elegendő ok.

Emilia különben okosan viselte magát: ő hagyta a tisztet ártatlanul szemet mereszteni reá; legkevésbé sem bátoritá és midőn az, a legudvariásb módon, társalgást kísérelt meg, oly tartzkodólag viselte magát, — no de hát még a férje! — hogy a fiatal tiszt, lehet hogy kissé sértődve, de mindenestre csodálkozva, azonnal visszavonult.

Benno rendkívül háladatos volt ezért neje iránt, de még sem tudta magát arra elhatározni, a mire neje majd minden állomáson kérte, hogy tudniillik valami hűsítő italt hozzon neki; mert a tengerész sem mozdult helyéről. Benno mindig talált valami ürügyöt a kérelem elodázására, nem akarván egy másodpercig sem egyedül hagyni nejét ama férfival, s mindig a legközelebbi állomással vigasztalta; pedig maga is mintha parázzson ült volna, olyan gyötrelmes szomjuságot érzett.

Két óra múlva ismét oly állomásra értek, hol a vonat tíz percig időzött.

— Vonatok elágazása B. és K. felé! — kiáltott be a vonatvezető.

— Benno, adj egy pohár málna-vizet, különben meghalok! — sohajtá Emilia.

A szerencsétlen férj először a tisztre tekintett. Ez fölkel s elhagyta a kocsit.

— Hála istennek, ő K-ba utazik! — ujjongott föl a festész, s kiszállt, hogy a kívánt hűsítőt megrendelje, s maga is egy jót huzzon a sörös kancsóból.

Ez azonban nem volt oly könnyen és hamar elérhető, mint gondolta; a vonat ugyanis e napon annyira zsufova volt, s a gégek annyira kiszáradva a hőségtől, s hozzá még éppen ez időben két irányból érkeztek vonatok, — hogy a csemegeterem kö-

rül nagy tolongás támadt, a harmadik osztály közönsége azon helyiségeket is előzönlé, melyek a második osztálybeliek számára voltak fenntartva elannyira, hogy az emberek nyomták és taszigálták egymást.

Illedelmes ember itt nem juthatott célhoz, ezt Benno is csakhamar belátta, azért bátran a tolakodók közé furakodott, hogy a málna-vizet s a sört megkaphassa, s e közben kétségbeesett erőfeszítéseket kellett tennie, ismételve nagyon érzékeny lábtiprásokat szenvednie, végre könyökével volt kénytelen magának utat törni. Sörét mindjárt ott helyben megitta, de miután ismét indulásra csöngettek, a pinczérnek ovatosnak kellett lennie, s a málnavizes pohárért öt ezüst hatos zálogot kívánt, melyet Benno vonakodás nélkül le is tett, s ezzel jogot szerzett, magával vihetni a poharat a legközelebbi állomásig.

Sietve megindult becses zsákmányával, de még a várótermen belül váratlan szerencsétlenség érte. Egy magas, vastag, borotvált arcú, rézvörös bőrű ur, félig kiüritett sörös kancsót tartva kezében, oly ügyetlenül s erőszakosan gömbölyödött be az ajtón, hogy okvetlen össze kellett ütközniök, s mindkét pohár csörömpölve hullt a földre, s darabokra törött, tartalmuk is természetesen kárba vesztett.

— Menydörgős menykő! — bömbölt a gömbölyű öreg ur a festészre, — nem lát az ur engem? Ez már mégis roppant —

— Urrrram! — kiáltott rá a festész dühösen, — nem látja ön, hogy eltörte málnavizes poharamat, s hogy jutok most egy másikhoz, nőm számára! Ez már mégis nagy —

— Mért nem nyargal ön okosabban? Ön az oka az egész összeütközésnek, s valamennyi tengeri jog §§-ai szerint ön meg fogja fizetni poharam és söröm árát.

— Még bolonddá is akar ön tenni engem, urrrram? Kicsoda ön?

— Én? — mondá a másik, — én Meier vagyok, a Jolante hering-hordó brigg kapitánya.

— Hogy vinne el az ördög valamennyi tengerészt! — szalasztá ki a festész akaratlanul.

Ez nagy oktalanság volt tőle, mert a vaskos kapitány most igazán megharagudott, meg akarta ragadni gallérjánál fogva, s bizonyosan egy második, és még kellemetlenebb összeütközés következett volna be, ha a vasuti felügyelők a vonat indulására, a vendéglős pedig eltört poharai árának megfizetésére nem figyelmeztette volna őket.

A hajóskapitány alapjában nem volt rossz ember, mert készségesen elvette tárczáját és fizetett; a festész igazolta magát, hogy ő a zálogot már letette; de a jelenet mégis oly soká tartott, hogy már harmadszor csöngettek, mikor mindketten a beszálló térre léptek. Az érdemes kapitány sietve rohant harmad osztályu kocsijába, de a szegény Benno, — hol volt az ő társalgó kocsija?

(Folytatása köv.)

A délafrikai gyémántmezőkön.

(Vége.)

Erre aztán kitört a gyémántláz, s csakhamar a keleti parttól a Vaal és Oranje folyókhoz vezető ut igen kezdett élénkülni. Winthall leírja, hogy miképp teszik meg utjokat a gyémántkeresők. Ők nem nevezik magukat „Diggers”-nek (ásók) hanem finder vagyis találóknak.

Rendesen: Port-Elizabeth képezi kündulásuk pontját, mely a Capgyarmat keleti részében, az Algoa-öböl mellett fekszik; lako-

sainak száma felülhaladja a 15,000-et, és kereskedelmi jelentősége nagyobb, mint Capvárosé. Már évek óta élénk közlekedést tart fenn a Kafferek országával, az Oranje köztársasággal s Graham Town tartományi fővárossal vasut által van összekötve. Itt a kalandorok megtalálhatják mindazon eszközöket, melyek teljes felszerelésükhöz megkívántatnak.

Utjokat Uitenhagon át veszik északra, mintegy 250 angol mérföldnyi, nagyjából kopár vidéken keresztül, Graaf-Reinet felé. Utközben egyes farmokat lehet találni, melyek némelyikén szőlő is műveltetik, imitt-amott vendégfogadók is vannak, hol friss italokban és ételekben nincs hiány, nem különben lakszobák is kaphatók s a szolgálat igen pontos. A „találó“ azonban nem szokott élni a polgárisult világ ezen fényezésével, inkább alszik ő targonczáján szabad ég alatt, jóllakni pedig bir minden nap, juh-, kecske- és antilope-husban soha sem szenved szükségét, marhahus ellenben gyéribben kapható, mert az ökröket kimélik. Borókapálka és Cap-borban sincs hiány.

Winthall nem ökröket, hanem lovakat fogott be járműve elébe. A capföldi lovak igen kitartók, erősek, mint a brabantiak, de sokkal serényebbek, mert néha 1½ német mérföldet is megtesznek egy óra alatt. Utasunk egy malayi s egy hottentotta szolgát fogadott, az előbbi volt a hajtsár, a másik a mintegy 20 láb hosszú ostort tartotta, melyet igen ügyesen tudott kezelni és vigan pattogtatta. Valóban csodálkozni lehet, mily ügyesen tud bálni a hottentott e kedvenc szerszámával. A capföldi kormány elismerést érdemel azon buzgóságért, melylyel az utak építését felkarolta. Ezek messze bevezetnek az ország belsejébe és igen jó karban tartvák. A közmunkákat fegyenczek végzik, fehérek és feketék vegyest. Sok helyütt egyébiránt az ország hegyes és a lakatlan tájakon nem ritkán csak nagy bajjal juthatni tovább.

Graaf Reinet kies vidéktől környezett, kellemes külsejű csinos városka. A kertekben narancs terem és bor természetik, az utóbbi igen jó hirben áll s nagy kivitelnek örvend, a földek kukoricza, tisztabuza és zöldséggel vannak bevetve, a házak előtt terebélyes hársfák állnak. Említést érdemel, hogy a hottentották a kukoriczakenyeret elébe teszik a tisztabuzakenyernek, s utóbbit kevésre becsülik; a fehérek ellenben előitélettel viselődnek a kukoricza irányában, mely pedig a sárgabőrűeknek oly jól esik, hogy azt szokás mondani, miszerint hiznak tőle.

Graaf Reinet a gyémántmezőktől 220 angol mérföldre fekszik, az ut meredek hegységen, az ugynevezett Oderbergen viz keresztül; odább van Hannover falu, mely a katolikus vallásu hollandi parasztnak mintegy középpontját képezi. Ezek évenként néhányszor messze földre odajárnak a templomba, akkor történnek az esketések, és isteni tisztelet végeztével tánczra kerekednek. Még arrébb, már a gyémántfolyóhoz közel, fekszik Colesberg, mely hegyek között, Oranje folyó szűk völgyében fekszik. Azelőtt szegényes hely volt. Itt a hőmérsék alantibb, mint Graaf Reinet és Hannover helységekben, melyek alacsonyabb fekvésűek. Déli gyümölcsök itt már nem tenyésznek, annál jobban azonban almafák. Oranje medre a nyári hónapokon át ki van száradva, de az esős évszak beálltával hatalmasan megárad és pusztításokat tesz. Az ily alkalomkor átkelésre használt vízi járművek esetlenek, és midőn az áradás legnagyobb fokát érte el, az áram tulsebes volta miatt nem is használhatók.

Oranje-tól annak mellékfolyója: Vaal-hoz még jó három napi ut. E két folyó közt az egész vidék „gyémántország“ és hegyes. Itt fekszik Philapolis vagy más néven Uj-Philadelphia kis missionarius-állomás. Innen egy mély, halakban bővelkedő

folyón áthaladva, Bloemfonteinba juthatni, mely a Vaal partján fekszik.

Egy másik utas, von Romm, Port Elizabethből mult őszi kiindulva, meglátogatta a gyémántmezőket és a helyszínén rajzvázlatot készített; ő is a Vaal folyó vidékét zord és kövecsesnek írja le, de magát a folyó völgyét igen kellemesnek találta. Mindkét part mentében, széles területen, számtalan sátor és kocsira bukkant, s aránylag nem nagy területen mintegy 4000 embert látott munkálkodni. Némelyek már megérkezésük után másnap szerencsések voltak, gazdag zsákmányra tehetni szert, mások ellenben már hetek óta vesződtek, a nélkül hogy fáradságuknak legkisebb eredménye lett volna.

A „keresés“-nél az eljárás igen egyszerű. Csak fel kell vagdosni a kemény, kő és kavicsból álló talajt, a kő és földtömeget valamely viz közelébe kell vinni, a kavicsok tisztára mosatnak s azután egyenkint szemüveggel vagy a nélkül vizsgáltnak. A „balták“ nem csak nappal, hanem sokszor még a sötétség beálltától kora reggelig is működésben vannak. Nappal igen nagy volt a forróság, éjjel azonban sokszor oly hűvös lett a levegő, hogy a száritás végett kiakasztott fehérnemű merevvé dermedt. Ez azonban egyik ottani téli hónapban történt, nyáron át állítólag nyomasztó itt a hőség.

A „találók“ a kimosott és már kikeresett kavicsokat sátoruk vagy kunyhójukban vastagon elhintik, s ez aztán padlózatnak szolgál, s ágyban fekvé nézegetik, valjon nem-e csillog közöttük egy-egy gyémántkő. Sokan már így értékes találmányra tettek szert, s most már mindegyik szeretne, nem ugyan álmban, de legalább fekvő helyéből gyémántokat lelteni.

Az élelmiszerek nem voltak drágák, jó italok is mérsékelt áron voltak kaphatók. Rendetlenségeknek és vad föllépéseknek, minők Californiában és Ausztráliában aranytalálásakor oly gyakran előfordulnak, itt semmi nyoma, a Cap gyarmatban szerencsére nincsenek sem veszekedő amerikaiak, sem ausztraliai fegyenczek. Akad ugyan a nagy sokaság között néhány iszákos és játékos, általában véve azonban rend és illem uralkodik. Sőt a hollandiak nejeiket és gyermekeiket is magukkal hozták, s tanyájuk néha olyan, mint egy társas mulató hely.

Kilátásban van, hogy a Vaal partján nem sokára virágzó város fog keletkezni, melynek természetesen nem is lehet és szabad más nevet viselnie mint — Diamantopolis. Miért is ne? A főalapok már megvannak: billárdozó termek, néhány zenecsarnok (alias vászonsátrak) és egy játékbarlang! A többi majd megjön magától.

Kérdés azonban már most, kié legyen Diamantopolis és drága kövekkel bővelkedő környéke? Monarchikus vagy köztársasági leend-e? Nagy-Britannia királynője fog felette uralkodni, vagy a hollandi Oranje paraszt köztársaság elnöke? A határok e tájon nincsenek még szoroson megjelölve, és a capföldiek vannak tulnyomó számmal; ezek brit törvényeket és brit területhez való csatlakozást követelnek. Tavaly őszszel már alakítottak egy védelmi bizottmányt s megválasztották a „találók hatóságát“ az északamerikai Miner-ek mintájára. Tizenkét száz ember állott fegyverben, hogy brit követelményeiket, vagy mint ők mondják, jogaikat szükség esetében karhatalommal is megvédjék a hollandi parasztnak ellenében.

Az összeütközés már küszöbön áll. A Capról érkezett legújabb hírek szerint a Capgyarmat kormánya bizonyos Campbell nevű urat nevezett ki „az arany bányavidék brit főparancsnokává“. Az Oranje-köztársaság elnöke azonban, Brand ur, ünnepelesen tiltakozott e bitorlás ellen.

Egy hét története.

Januárhó 20-dikán.

A falu roszsza. — A jogászbál.

Először is a jogászbálról kellene szólnom, méltán is kíváncsiak reá hölgyeink, de mikor a „Falu roszsza“ olyan tünemény, a milyen tiz évben alig egyszer ragyog föl nálunk, holott jogászbál legalább is egy van minden évben! Engedjék meg tehát, hogy ez egyszer ne a farsangé legyen az elsőség.

Tehát a „Falu roszsza“. A legszebb benne az, hogy eleitől végig olyan egyszerű és természetes. A mese, a szerkezet, az alakok, a nyelv mind megannyi élet és mégis csupa költészet. Göndör Sándor, egy szegény szolgálégény szereti Bátki Tercsit, Feledi Gáspár gyámlányát; a lány, mint afféle fiatal jószág, szintén jó szívet mutat kozzá, a mig csak Feledi Lajos haza nem kerül a katonaságból; akkor e felé hajlik, ezt Sándor szívére veszi, hiába incselkedik reá Finum Rózsi, egy fiatal könnyü vértü özvegy, Sándor egészen oda van a szerelmi bubánatban, mire Gonosz Pista, a bakter, azzal a jó tanácsccsal szolgál neki, hogy ilyen betegség ellen legjobb orvosság a virtuskodás, igya le csak magát egy kissé, azután szilajkodjék csak egy kissé, mindjárt jobban lesz tőle. Sándor megfogadja a szép szót, egy kicsit lecsipi magát, azután visszatér Feledi Gáspár udvarára, hogy neki beszélni kell azzal a lánynyal. Feledi házánál épen a Tercsi kézfogója áll; az udvaron a kis Boriskával, Feledi lányával találkozik. A galambszelid leány tele van szerelemmel a derék Sándor iránt, de mélyen magába rejti ez édes bánatot; minek is szólna, mikor ugy sincs semmi reménye, hogy boldogtalan álma valaha boldog valósággá váljék! Apja, a biró, első gazda a faluban, Sándor meg Tercsin vesztette el a szívet! Ime, most is, a hogy vele van, arra kéri, küldje ki hozzá Tercsit. Boriska szegény ezt is megcselekszi, csak arra kéri, hogy viselje magát csendesen, nehogy baj legyen belőle; Sándor megfogadja, nem fogja Tercsit bántani, hogyan is bántaná, csak azt kérdi majd tőle, ha szereti, mért ment máshoz, hogyha pedig nem szereti, miért hitegette? csak azt akarja tudni. Azon közben kihallik a kézfogói vidám dalolás, a legény vérző szívében szörnyüképen visszaverődnek a hangok, mind csak az ő boszantására van e nagy dalolás, mondja, az ő boszantására és gunyolására! Egyre jobban-jobban nekiháborodik, azután a leány sem jön, és az a vig dalolás oda benn még mindig nem akar véget érni! No, majd véget szakít ő neki! Épen közbe akar rontani, midőn Tercsi mégis csak kijön. Kedvese láttára Sándor csillapul, szépen szól a lánynyal, térjen vissza hozzá, ő kész elfelejteni, a mi köztük történt; ámde beszélhet ő már most annak, bánja is ez, ha szereti, ha nem szereti; nem is szeretete őt soha, az egész csak tréfa volt, mondja neki szemébe. Ezt a szót Sándor el nem bírja, megragadja a leányt, hogy erővel magával vigye, a leány kitépi magát, segítségért kiáltva rohan a ház felé, mire a legény pisztolyt ránt elő, és a lányra süti, Tercsi összerogy, a házból előszaladnak az emberek, megragadják Sándort, és a törvény elé állítják.

Bátki Tercsi azonban nem halt meg, semmi baja sem lett a lövéstől, a pisztoly nem is volt igazán megtöltve, Sándor ak-

kori lelki állapota is számba jöhetett a birák előtt, egy évi fogásgot mértek rá, azt leülte, és most hová is vonzaná őt szive, mint vissza, boldogtalan szerelmének sirjához? És először is a „Makk hetes“-be tér be, ott muzsikáltatja magát és falhoz vágja a palaczkokat rettenetes jó kedvében. Szegény Feledi Boriska is megtudja, hogy az ő egyetlen egy titkos szerelmese haza érkezett és nem bir tovább epedő szívével; kora hajnal kilopódzik az apai házból, hogy legalább csak messziről láthassa. Szerencsétlenségére épen akkor Gonosz Pista, a bakter is a korcsma körül őgyeleg, egy kosárka szöllővel a szüre alatt, a mit az éjjel a szöllőben lopott, a „Makk hetes“-né számára. Meglátja a lányt, egyik a másiktól megijed, a lány visszazalad az apai házba, a bakter meg a „Makk hetes“-be menne, ha mehetne, de ép akkor jön ki Göndör Sándor, boros fejjel, nagy ének-szóval, a cigánybandával, és szörnyü kedvét leli a bakterban. Ez mindenképen a korcsmába lopodznék, a mámoros legény meg mindannyiszor viszateregeti, a cigányok is nagy keservesen huzzák, csak a czimbalmos hallgat, nincs hová tenni a szerszámát. Észreveszi ezt Sándor, és most a bakternak oda kell tartani hátát a czimbalom számára. Nagy bajjal sikerül neki a kosár szöllőt egy akáczfára lopni, azután megkönyebbedett lélekkel hagyja verni hátán a czimbalmat, a mig csak Sándor bele nem un; akkor visszafordulnak a korcsmába, a baktert is magukkal vivén. Alig távoztak, sompolyog vissza két szál cigány a bandából. A rajkók észrevették a kosarat a fán, szeretnének közelebről megismerkedni vele és az az öröm, mikor meglátják, hogy „söllő“! De nem soká tart örömük; mert Feledi uram jön, az éjjeli tivornyázás bántja birói fülét, és a két cigányba botlik; nosza lesz most ne mulass! 5 frt büntetés van kidobolva arra, a ki szüret előtt csak egyetlen billing szöllőt hoz a faluba, és im, itt egy egész kosárral van belőle! A két cigány hiába esküszik, hogy ők az akáczfáról szedték a szöllőt, hogyan lehetne azt elhinni! Legjobban nevet pedig a pokol pozdorjája bakter, a milyen pompásan érte őket utol a büntető kéz, a miért az ő szöllejének békét nem hagytak!

Épen a falu házába kisérné őket, midőn Göndör Sándor is kijön a zajra, és ő és a biró ujra szemközt állnak egymással. Mindkettőben legott felforr a régi indulat, szóból szó lesz, a biró Sándor becsületébe gázol, ez dühösen kezét emel reá, de a többiek elválasztják, a biró a csendbiztost hivatja, a ki épen kéznél is van, szegény Sándornak ujból meggyül a baja. Ámde most sirva-riva és nagy szaladva jön a bakterné, egész hajnal óta tüvé tette a falut, keresve az urát és nem találja; hála Istennek, csakhogy megvan! Hanem nini, mit keres az ő k o s a r a a két cigány kezében? — kérdé — és hiába rángatja a bakter elől-hátul, ő csak nem hagyja az ő nagyanyjáról rámaradt kosarát! A cigányoknak sem kell több; ime, láthatja biró uram, hogy nem ők a szöllőszedők, hanem az ott, maga a törvény és rend éjjeli őre! Feledi Lajos, a biró fia is támogatja őket ebben, egy kicsit összezőrdült volt a feleségével és mert, hogy szeme előtt nem tud rá haragunni, a szöllőbe bujdosott, és ott hajnal tájban egy embert látott, a ki szakasztott a bakter volt! No eszem, most vágd ki magad, mondja most a Gonosz Pesta, — különben se szöllő, se hivatal, — már mint a baktorság — egy-

szerre csak nagy fennyen oda áll a bíró elé, hogy mind nem igaz, a mit a Lajos itt mondott. Mert hát mikorra is mondta, hogy őt a szőlőben látta? Éjfél után 4 órakor? Ő pedig be tudja bizonyítani, hogy éjfél után 4 órakor épen itt volt ő ezen az álló helyen. És hogyan tudná ő ezt bebizonyítani? — kérdi a bíró. — Hát bíró uram tulajdon leánya által, a kivel épen akkor itt e helyen találkozott. — Hogyan? az ő leányával? és mi járatban volt ez ily késő éjszakán? — Azt a bakter természetesen nem tudhatja, mire a bíró előhivatja leányát; ez nem tagadja, igaz, itt volt, de hogy mi járatban, azt nem mondhatja. A heves természetű bíró ezt már nem is hallja; az ő lánya házon kívül töltötte az éjt! az ő lánya egy magáról megfélekedezett rosz teremtés! Szörnyű átkozódással üzi el lányát, és ne merjen többé szeme elé lépni.

Szegény Boriska, künn bolyong a falu alatt, a fáradság elnyomja, elalszik, álmában kedvesénél van a lelke, és mikor fölébred, maga előtt látja kedvesét. Uti batyú van a hátán, itt hagyja boldogsága sirját, szülőfaluját, örökre. Most Boriska szívről felpattan a titok zára, megvallja neki szerelmét, réges-rég óta csak ő érte ég és szenved az ő szegény szive, kéri tehát, hogy vigye el őt is magával, ő halálos holtig követi. A legény egy percze a lány atyjára gondol, életének gonosz megrontójára; csakhamar azonban elüzi magától ez ördögi gondolatot, és visszautasítja a lány szerelmét; térjen vissza a szülei házba, ő nem viheti magával, mert nem szereti. A lány most testben-lélekben megtörve vissza is fordul, de a hegytetőre érve, a folyó hidján visszatekint kedvesére, és kétségbeesett nagy fájalmában a folyóba veti magát!

De Sándor utána ugrik, kiment a halálból, és vissza hozza atyjának, a ki már holtak siratja egyetlen imádott lányát, és most hogy élve viszontlátja, minden el van felejtve, a haragos indulatot boldog szeretet váltja föl az atyai szívből, és örömet fogadja vejeül leánya megmentőjét, a szegény szolgáló-legény Göndör Sándort — ez a mű meséje.

Ez a mese, de nem maga a mű, a mely olyan üde és világos és csupa fakadó, pezsdülő élet, mint a tavasz, és a mellett tele bűbajos isteni költészettel, a milyennek csak az ihletett lélek előtt jelenik meg az élet. Minden alakja valóhű és mégis gyönyörű szép. Egyetlen rut alak sincs a darabban. Feledi, a gazdag, büszke paraszt, egyfelül hirtelen természetével, és másfelül erős családi érzésével; Finum Rózsi az ő lepke szívével egyfelül és az ő áldott jószágával másfelül; Bárti Tercsa az ő hiu szelességével, de a mi perczig sem lépi át a szép határát. Az egy Feledi Boriskát kivéve, a női alakok mind mesterileg vannak rajzolva. Az említettek kivül még három nővel találkozunk: a bakternéval, és két világszaplóval, mindegyiknek csak néhány szóból álló kicsi szerepe van, és ezek is megannyi élesen jellegzett, tőről metszett egyéniségek. Nagyszerűen szépek pedig a bakter és Göndör Sándor alakjai. Két merő ellentét. A bakter csupa gazság, Sándor maga a becsületesség; a bakter csupa ravaszság, Sándor csupa egyenesség; a bakter csupa guny és tréfa, Sándor csupa tűz és ábránd, és mindegyik mint valami remek szobor, az utolsó redőcskéig, apróra fel van tüntetve, és a legutolsó vonásig hiven önönmagához és az élethez, és mindenek felett minden ízében magyar és szép.

És a szerkezet is olyan teremtdőleg szép! A mit ott fenn elbeszéltem, azt úgy szálankint, izenkint össze kellett szedegetnem, és kikutorgatnom a sok aranyos sugár alul, a melybe azok mintegy beleolvadnak. A hogy Göndör Sándort a nagy szerelmi bánat előnti; az a Finum Rózsi, a mint a darabon végig nem tesz egyebet, csak dalolgat és kelteti magát; az ember azt kérdi,

hogy tulajdonképen mit is keres a darabban? és az egész át-pillantva, veszi csak észre, hogy mint a madárdal a tavaszi ligetben, annyira nélkülözhetlen. És ép úgy a dalolás az egész műben. Csupa lélekfestés, és mindegyik a maga helyén és lelki állapot szerint, hogy nemcsak a szót, hanem a cselekvést is pótolja. Általában mondhatni, hogy ugynevezett cselekmény édes-kevés van e műben, de épen ezért ritkítja párját a színirodalomban. Romeo és Juliára emlékeztet e részben. Egy szerelmes legény, a kihez hűtlen lesz a kedvese, és egy ábrándos leányka, a ki reménytelenül szeret, ez az egész, egy kicsi pont, olyan, mint a nap, a melyből százezer sugár lövel szerte és mindegyik külön egy darab világot, egy darab népeletet ragyogtat fel. Ebben a kicsi keretben magunk előtt látjuk az egész falusi életet, e kicsi tavat, a melyben minden másképp van, mint künn a nagy világtengeren, és azért alapjában mégis itt is, ott is egy az élet, a maga százféle szerelmével és indulataival, rosz és jó tulajdonaival, és itt is, ott is egyformán vidáman mosolyog a nap az égen. Legmesteriebben mégis a bakter van megalkotva, ép úgy egyéniségére, mint jelentőségére nézve. Egy czimeres gazember, a szeme is tolvaj, és tele van eredeti tréfával. Az a jelenet, midőn a lopott szőlőt a „Makk hetes“-be szeretné csempészni és nem tudja, mintha csak azért volna, hogy a karzatot megkaczagtassa, és épen ezen fordul meg az egész cselekmény!

És a kidolgozás is olyan, mint az egész mű; a nyelvezet, az észjárás és gondolkodásmód olyan népies, egyszerű, és mégis erőteljes, a gondolatok költői szin pompában ragyognak, és minde- nek felett az a tiszta átlátszóság! Mint a tavaszi ég, úgy szivja magába a lelket, és van benne egy jelenet, a mely a világirodalomban ritkítja párját! mikor a kis Boriska krumplit hámozva, titkos szerelmével vívódik, és mellette ül a bakter, a ki minden szavát a krumplira fordítja: leírni azt nem lehet, csak hallani és — érezni. Ha ez a Boriska szintén úgy megvolna alkotva, és Göndör Sándor szívének hozzáfordulása valamivel jobban ki- egyengetve!

Megbecsülhetlen kincs ez a darab irodalmunkban és szinpadunkon egyaránt, és leírhatlan gyönyör, a hogy azt színészeink adják. Blaháné (Finum Rózsi), Molnárné (Tercsi), Szathmáriné (az egyik szaplóasszony), Császárné (a bakterné), Komáromi (az öreg Feledi), Ujházi (a bakter), Eöry (Feledi Lajos), Tamási (Göndör Sándor), nem is játszanak, egész benne élnek szerepükben, egész művészi jelességükkel. Csak Szigligeti Ferikének van nehéz állása. Boriska felettébb érzélgős természet e derült, élettelmes keretben, és a néző ezt mégis a színésznőnek szokta hibául felróvni. Ám, adják másnak e szerepet, és bárki legyen is az a más, majd megvállik, ha boldogul-e e szereppel.

És most — nem szólhatok a jogászbárlóról; de mit is mondhatnék róla egyebet, mint azt, hogy az „Európa“ ha tiz akkora volna, sem lett volna elég a sok szépséghez képest, a mely ez este ott összegyűlt? Vagy azt, hogy a szépek egyik legkedves-bike a házi asszony: Odescalchi herczegnő volt? Vagy azt, hogy a jogászok szeretetre méltó fiatal emberek és „fash“ tánczosok? A ki még azt sem tudja, az bizvást várhat még egy kicsit, a legközelebbi jogászbálig.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

*** (Király ő Felsége) e hó 25-dikéig szándékozik Budán maradni. Addig gróf Andrassy Gyula külügyér is fővárosunkban marad. — M u l t kedden király ő Felsége, Ráth Károly főpolgármester, Thaisz Elek főkapitány és Sztupa György bizottsági

tag kíséretében meglátogatta a vizivárosi, terézvárosi és józsefvárosi népkonyhákat. A felügyelő hölgyeket a főpolgármester mutatta be a királynak, ki az étkeket sorban megízlelte s azokról elismerőleg nyilatkozott. Tudakozódott a kerületek egészségi állapotáról, a népkonyhák látogatottságáról s az ügy iránt általában a legmélyebb érdeklődést tanúsította. A józsefvárosi népkonyhából visszatért a király Budára; az Akadémia előtt azonban megállott, s az Eszterházy képtárt Telepy Károly vezetése mellett megszemlélte. Egészen váratlanul érkezvén, sem a társulati, sem a választmányi elnök nem lehettek jelen a fogadáson, de sőt a személyzet sem értesülvén róla, a hátsó lépcsőn vezették fel. A kiállítás helyiségében a társulat titkára Telepy Károly fogadta és szolgált utmutatóul a termeken át. Felvilágosításokat adván a magas vendég kérdéseire, az egyes műveket és művészeket illetőleg. A kiállított műveket egyenkint megszemlélve, tetszéssel nyilatkozott a többek közt Mészöly és Böhm Pál festményeik fényképeiről, s különösen ez utóbbinak cigánygyermekait Pettenkoffer műveivel egy sorba, sőt némileg azok fölé helyezé. Tetszéssel szolt továbbá Barabás fűvészező tanulójáról, kérdezősködve, kit ábrázol. Ligeti Jeruzsalemét, Brodszky zuhatagát, Adler Eötvösét, Munkácsy színrajzát a 48-diki honvédeléteből, Székelyárváját szintén elismerőleg emelte ki, szintugy Wagner huszár elődrjét. Ráismert Molnár modorára a megtámadott karavánon, s Markó képén is rögtön felismerte atyja iskoláját. Than műveit figyelemmel megszemlélve, kiemelte Aczél Péter arczképét, szintugy megnyerték tetszését Nemes grófné képei, melyekről azt mondá, hogy a müncheni iskola jellegével birnak, s igen találóan nyilatkozott Munkácsy elveszett gyermekéről. — Az Obrenovics-émlék tervezetének megtekintése alkalmából fel-emlité, hogy Széchenyi szobrát látta a bécsi öntödében. A műcsarnok tervéről szintén tetszéssel nyilatkozott s részletesen kérdezősködött a berendezésről és beosztásról; valamint általában élénk érdeklődéssel tudakozódott az egyes magyar művészek viszonyairól és hollétokról. Mintegy háromnegyed órai időzés után eltávozott kíséretével a főlépcsőn, melyet ezalatt megnyitottak.

* * (*Jótekonyság.*) Gróf B a t t h y á n y Antónia asszonynak több köpcsényi szegény lakos köszönetet mond azért, hogy őket nagy mennyiségű tűzifával ajándékozta meg. — A v a l l á s- és közoktatási magyar királyi miniszter a báró Vécsey családnak, jelesül báró Vécsey Miklósnak, ki a sárközi református és katolikus néptanítók évi fizetéseit 50—50 frttal emelte, ugy nem különben özvegy báró Vécsey Miklósné és báró Vécsey Józsefnének, az iskolaügyek körül tanusított hazafias áldozatkészségeért s nem szünő ügybuzgalmaért, az illető hatóság utján teljes elismerését fejezte ki. — A f ő v á r o s i népkonyhákra Bobdai Gyertyánfy Lajos Velenczéről 20 frtot küldött. — V a n a fővárosban egy fiatal nő, a ki elvonultan él a világi örömekek zajos színhelyeitől, és inkább jótéteményekben, a vétlen nyomor enyhítésében és szegények és szerencsétlenek könyüinek száritásában keresi és találja örömét. E nemes hölgy neve Györy Teréz gróf kisasszony. — A k o l e r a-á r v a h á z karáesonyfájára utóbb érkezett adományokért (Balassa-Gyarmat tanácsától 40 frt, a főváros tanácsától 25 frt, gróf Degenfeld Lajosnétól 5 forint) az intézeti elnökség köszönetet nyilvánít.

* * (*Rózsás uapló.*) K o b u r g herczeg menyegzője Heléna belga herczegnővel e hó vége felé lesz. A herczegi pár Budapesten fog lakni, és e végből a Ferencz-József téren fekvő Koburg-féle palotában nagyszerű átalakítások történnek. — D ö m ö t ö r Pál bajai ügyvéd, jegyet váltott B a l á z s Matild kisasszonynyal, Zombor egyik bájos és művelt hölgyével. — Tarnán Ehrnheimi Sitora Ferencz vidrányi földbirtokos közelébb tartá esküvőjét gr. Sztá-

ray Ferdinánd urhölgygel, gróf Sztáray Ferdinánd leányával. — Szolnokon P i l t z e r Jozefa kisasszonyt eljegyzé B l a u Lajos Hevesből. — G o r t v a y János ungvári ügyvéd Sátoraljauhelyen jegyet váltott N y o m á r k a y Bertha urhölgygel. — G é r e s i Kálmán debreczeni tanár eljegyzé O s z t e r l a m m Olga kisasszonyt. — Gyulán L é d e r e r Ede városi mérnök eljegyzé W e r n e r Regina kisasszonyt Aradmegyéből. — S z e l e s Károly beregszászi ügyvéd e hó 9-dikén tartá esküvőjét a kedves G ö n c z i Ilona kisasszonynyal. — Balaton-Füreden H e r m a n n Ede postamester e hó 28-dikán tartja esküvőjét B r e n n e r Lina kisasszonynyal. — Zala-Szent-Mihályon S k u b i c s Gabriela kisasszonyt eljegyzé G r u l i c h József budapesti fiatal ügyvéd. — Marosvásárhelytt a napokban volt Székely Elek tekei adótárnok és C s a n á d i Ida kisasszony esküvője.

* * (*Farsangi krónika.*) A j ó t é k o n y n ő e g y l e t mai vasárnapi álarczos báljára a főváros egész uri közönsége készül, megjelenésével is tanusítandó a tiszteletet, melylyel Bohusné Szögyényi Antónia urhölgy és ez egylet többi hölgye iránt mindenki viseltetik. — Örvedetes jelenség, hogy a vidám jókedv olyan jól érzi magát nálunk a jótekonyság társaságában. Mult vasárnap is a gazdasszonyok jelmez-bálja egyike volt a legfényesebbeknek. Az összes előkelő világ jelen volt, álarczban, jelmezben, vagy a maga tulajdon szépségében. Itt tánczoltak, a vigadó ma erre is elég nagy volt, olyan kedvvel, mintha holnap már vége volna a farsangnak; amott meg az álarczosok tarka-barka papagályserege repdesett körül, itt egy minisztert, hogy mondja meg neki, hány hét még ez a világ; amott egy művészt, hogy ma nincs „flótás“, és itt is, ott is egy-egy szép hölgyet, hogy nevezze ki titkos tanácsosának, de nem csak czimzetesnek, és ez így folyt egyre növekedő jókedvvel kivilágos reggelig. A házi asszony tisztjét a kedves Odescalchi herczegnő viselte. — Harmadnap rá meg az orvostan-hallgatók repítették a szépeket, volt rá hely, bizonyára maguk is ugy akarták, hivatásuknál fogva, mivelhogy Paracelsus szerint legjobb orvosság a vidám kedély. — Csütörtökön pedig az izraelita nőegylet bálja volt, és a vigadó ismét kicsi lett a sok ragyogó szépségtől, a mi ott össze volt halmozva, és pedig tekintet nélkül állásra és vallásra, mert mindannyian egy hiten voltak a jelenlevők, azon tudniillik, hogy nagyhatalom a szépség és jótekonyság az ő koronája. — A n ő k é p z ő - e g y l e t mult heti tombola-estélyén az említett hölgyeken kívül még igen izletes jelmezben jelentek meg: Veres Pálné elnök (régi nemzeti diszben, Cserhalmayné urnő (Erzsébet királyné) Benedikty kisasszony Békésről (fehér galamb), Gönczy Etelka kisasszony (Aurora.) — A b a d a i protestáns elemi iskola javára e hó 26-dikán zártkörű bál lesz a vizivárosi „Fácán“-nál. — Irói és művészi bálunk is lesz az idén. Az irók és művészek társasága rendezi, és pedig e hó 29-dikén a vigadóban. A rendezőség Feleky, Odry és Náday urakból áll. — A m a g y a r tisztviselők országos egylete bált rendez e hó 31-én. Kiköttetett, hogy a nők egyszerű ruhában jelenjenek meg. — F e b r u á r elsején a mindig népes korcsolyabál lesz a vigadóba; házi asszonya báró Senney Pálné; a rendezőség Párisban készített a tánczrendet, holott hazai diszgyártmány is kielégíti a közönséget. — A k i s d e d ó v o egyesület közvacsoráján (február 4-dikén a „Hungariá“-ban) szabott árak lesznek: ötven kros belépti díj, minden adag étel s minden üveg bor egy-egy forint. A kiszolgálásra már nyolczvaannál több előkelő hölgy jelentkezett. — A „b u d a p e s t i zenekedvelők egylete“ ez idei bálja február hó 4-dikén fog megtartatni. — A z i d e i bolondok estélyén február 7-dikén Lehmann, ecsetje által meg akarja utaztatni a bolondság kedvelőit Lapland és

Spitzbergákban egészen a Ferencz-József földig s Cap Budapestig.

** (A főváros gazdasági bizottsága) ez évre a következő adakozásokat szavazta meg: a gyermekkórháznak 200 frt, a budapesti jótékony nőegyletnek 600 frt, az izraelita nőegyletnek 600 frt, a chréche egyletnek 200 frt, a kolera árvaháznak 200 frt, a nőképző-egyletnek 200 frt. (Hát a nőiparegyletnek?) Ez összegek azonban csak egy évre szavaztatnak meg, s az illető egyleteknek minden évben folyamodni kell a segélyért.

** (Liszt Ferencz) a jövő hóban érkezik vissza fővárosunkba. Nagy, új balladája (a strassburgi harangozó) megérkezte után, körülbelül februárhó vége felé fog előadatni, mikorra Wagner Richárd szintén megérkezik körünkbe, Liszt közreműködése mellett két nagy zenekari estélyt rendezendő.

** (Ujnemű mérges ruhaszövetek.) Egy bécsi tanár, Gintl vizsgálata szerint több elzaszi és angol gyáros a ruhaszövetek festésénél a drága albumint nagyrészt glicerin, mireny, és ecetsavas timfölddel helyettesítik. Hasonló lelkiismeretlenséggel hoznak kereskedésbe szöveteket, melyek meterenként 2–3 gramm mirenyt, vagy mireny-savas timföldet tartalmaznak. Vannak ezek közt kartonok és batisztek, melyek viola alapszínben fehér czifrázatokkal, pontokkal, gyűrűkkel, csillagokkal és virágokkal vannak ellátva; továbbá barnasárgák, veresbarnák stb., melyek eddigelé épen nem voltak gyanusak, s avatatlanoktól mint teljesen ártatlanok fognak ezután is vétetni. Hogy e veszély nem jelentéktelen, kitetszik abból, hogy e szövetek a mérges anyagot feloldható állapotban hordják magukban, és e szerint egyszerű leöblítés által a mirenynek nagy része a vízben marad.

** (Irodalom.) Fekete Bernát könyv- és műkereskedése előfizetést hirdet Ábrányi Emil költeményeire. Ábrányi Emil neve nem szorul hosszabb ajánlatásra. A közönség már régen ismeri és méltányolja e jeles fiatal író, ki a magyar költészet hivatottjai közé tartozik, és kiváló helyet foglal el fiatal íróink sorában. A költemények 25–30 ívet tevő kötetben s a legdiszesebb kiállításban ez évi májushó 1-jén fognak okvetlenül megjelenni. A válogatott eredeti költeményeken kívül Lord Byron: legszebb verseivel lesz képviselve. Victor Hugótól, Berangertől, Moore Tamástól is 25–30 költemény lesz a kötetben. A diszes kötet ára, füzve 2 forint. Aranykötéssel 3 frt. Az előfizetés határideje márczius 31-dike. Az előfizetési pénzek Fekete Bernát könyvárushoz czimzendők. — Akadémiánk egyik veteránja: Zsoldos Ignác legfőbb itélőszéki tanácsos egy emlékiratszerű munkán dolgozik. Czime: „Töredékek magam és kortársaim életéből.” — „Siketnémák lapja” czim alatt Atyomovics Péter, szintén siketnéma, egy havonkint megjelenő közlőnyt indított meg Vácson, mely a siketnémák érdekeivel foglalkozik.

** (Vegyesek.) Király és királyné ő felségeik a jogászok, orvostanhallgatók, gyógyszerészeti ifjuság és technikusok segélyegyleteinek, báljaik alkalmával, mindeniknek külön száz-száz frtot kegyeskedtek adományozni magánpénztárukból. — Lucca Paulina e mai vasárnap Budapestre készül, hogy itt másnap (hétfőn) megtarthassa a hófuvatagok miatt elmaradt jótékony hangversenyét. Jegyek a Rózsavölgyi-féle műkereskedésben kaphatók. — Than Mór a bács megyei gyűlésterem számára a király, királyné s idős Rudics József életnagyságu arczképeit festi. — Chmel ur budapesti zongoratermében nagy hírű külföldi zongorakészítmények mellett Bösendorfer ujszerkezetű „Mignon” nevű zongorája szemlélhető, melyről szakavatott körökben elismeréssel nyilatkoznak. — A megpuhult

sáros idő tönkre tette a városligeti jégpályát, melyről délben már kicsöngették a próbálkozókat, mivel a tükört víz borította el s valószínű, hogy a korcsolyázásnak ez időre már vége.

** (Halálozások.) A fővárosi szegények egyik legnagyobb jöltevőjét ragadta el mult szerdán a halál. Szücs Lajosné, a széles körökben ismert jótékony és nemes matrona, költözött át jobb életre 85 éves korában, végelgyengülésben egy hosszú munkás élet után. Méltó neje néhai Szücs Lajos fehérmegyei alispán s egy ízben országgyűlési követnek, ki saját költségén az „Áhitatosság óráit” adta ki magyar nyelven, nagyszerű alapítványokat tett a pápai és sárospataki főiskolák javára, s nagy számú nem csak rokon, hanem idegen árva és szegény gyermekek neveléséről is atyailag gondoskodott. Özvegyen maradván, Szücs Lajosné 1842-ben a fővárosba tette át lakását s évtizedeken át a jótékony volt egyetlen öröme, rokonainak boldogítása, szegények segélyezése, volt életének nemes feladata. Nevét mindenkor ott láttuk az aláírási iven, az alapítók soraiban, ha emberi, vagy nemzeti jótékonyaságról volt szó, a gyermek-kórházban ágyat alapított, az akadémia alaptökéjéhez s építési költségeihez, az árvaházak, szeretetház, népkonyhák, árviz- és tűz által károsultak, inségben szenvedők segélyéhez tetemes összegekkel járult. A nemzeti színháznak, annak megnyitása óta folyvást páholytartó híve s látogatója volt, az irodalomnak és művészetnek kedvelője és pártolója, kiterjedt rokonságának pedig kedves középpontját képezte. A rokonság vagyontalanabb gyermekeinek neveltetésére ezeket fordított, a leányok kiházasításáról gondoskodott, ő volt a legelső magánzó, ki Balaton-Füreden nyaralót építtetett s azt nem bérbe adta, hanem benne a fürdői évszakok alatt rokonait fogadta, szállásra és vendégszerető ellátásra. Nincs senki, a kinek őt a közéletből ismerni alkalma volt, hogy tisztelettel s hódolattal ne emlékezzék ezen bölcs, művelt, mindenkor vidám és minden szép s jó iránt élénken érdeklődő urhölgyre, ki 85 éves kora daczára még a halálát megelőző legközelebbi időkben is, mint valami őskori matrona, rendelkezett cselédei között, igazgatta a konyhát, éléskamrát és kertet, ültetett és alkotott ernyedetlenül. — Özvegy Várkonyi Ádámné született Zsifkovics Julia, egy széles körben tisztelt urhölgy, hosszú szenvedés után meghalt 62 éves korában. — Ságody Sándor Pestváros nyugalmazott alpolgármester neje, Nemes Ságody Ságody Rozália e hó 16-dikán, élte 63-dik évében meghalt. — Özvegy Maukschné, született Janowitz Mária asszony, kit utójjára az izraelita nőegylet elnöknője segélyezett, elhunyt 70 éves korában; 1848-ban elhunyt férje a siketnémák oktatásában nevezetes módszert talált föl s a bécsi siketnéma-egylet elnöke, Löw is az ő tanítványa volt. — Nagy-Kőrösön Galgóczy Gábor, nyugalomra lépett református lelkész, Galgóczy Károly akadémiai tag atyja, e hó 18-dikán 89-dik évében meghalt. Béke hamvaikra!

Mai számunkhoz vidéki előfizetőink számára Frommer A. Hermann jeles magkereskedésének képes és magyarzó főárjegyzéke van csatolva, mit t. előfizetőink figyelmébe ajánlunk.

Nemzeti szinház.

(Kitűzve.)

Január 23-dikán: „Bánk bán.” — Január 24-dikén: „Falu roszsza.” — Január 25-dikén: „Lecouvreur Adrienne.” — Január 26-dikán: „Tannhäuser.” — Január 27-dikén: „Alfonz ur.” — Január 28-dikán: „Alvajáró.” — Január 29-dikén: „Vidor ur” (először.)

Divattudósítás.

Folytatom a jelmezöltözékek leírását.

A „szerencse csillaga“ is kedvelt jelmez. A fehér moll szoknyára 10 centimetryni távolságban a szegélytől egy 8 centimetryni világos kék atlacz- vagy cashemir csikot kell köröskörül felvarrni, ugyanilyen kék csikok a szoknyán felfelé is öt vagy hétszer ismétlődnek. E kék alapra aztán kisebb-nagyobb aranyos csillagokat kell ragasztani; alul legyenek a nagyobb, és a derék felé a kisebb csillagok. Ezen szoknyához egy tarlatán tunique veendő, a melybe sűrűen aranypetyek vannak nyomva, és melyet két oldalt és hátul troussirozni kell. A bő, sűrű ránczokba szedett derék kék selyemből készüljön, aranyos tarlatánál borítva, ugyanebből készüljenek a rövid dudoros ujjak is. A vállakon nagyobb aranyos csillagok szorítsák le az ujjakat, a derékon elől is egy-egy sor nagyobb, fényes csillag ragyogjon. A nyakra fekete bársonyszalagot kell kötni, melyre csillagok vannak felvarrva. Ugyanilyen szalaggal lekötendő a fürtökben aláomló haj is a homlokon felől, nagy fénylő aranycsillaggal. Fehér vagy kék atlacz-czipő, a kézben csinos bőségszarv, kis papirtkeresekkel, melyekre szép, elmés mondatok, vagy költői idézetek vannak írva, a többi kellékek. Ezek közt friss virágszálak, gyümölcs és cukrocskák is legyenek. A csillagok az ugynevezett aranycsillából legyenek kivágva és felragasztva.

A „viráglányka“ öltözéke áll: a rövid fehér moll vagy tarlatán szoknyából, alul 30 centimetryni magasságig könnyű rácsozat varratik fel keskeny zöld atlacz szalagokból, úgy, hogy a szabadon hagyott helyek egy kis fehér négyzetet képezzenek. E helyekre aztán mindenféle tarka csinált virágokból élénk bokrétaikat kell felvarrni, vagy élénk színű crétonból virágokat kivágni és oda ragasztani. A virágok között a rózsák és zöld folyondárok legyenek leginkább képviselve. Egy zöld atlacz derék, hátul lebbentüükkel, elől kivágva és fehér alsó derekat láttatva, simul a testhez. A derékon elől barnás atlaczszalagból kosarat utánozó rácsozatot kell varrni, a melyből aztán virágindák nyulnak fel, egész a nyakig. A vállakon egy-egy tarka pillangó látható, a szűk ujjakat csipkefodor köríti. Piczi csipkekötő is járul a fiatalos öltözékhez, valamint a fejre egy kis kosár-utánzás, melyből virágindák nyulnak ki. A homlok felett is fényes pillangó alkalmazandó. Fehér atlacz czipő zöld szalagdiszítéssel, a nyak körül zöld selyemszalagon lógó virágkosár, teli szép virágokkal, fejezi be e jelmezt.

Egy gyöngéd alak, fehér sima arcbőrrel és sötét hajjal, mint a „tél tündére“ igen jó jelmez-alakot mutat. Az öltözék két szoknyából áll, melyek azonban nem ékbe vágatnak, hanem egyenes szélekre. Az alsó hosszú, a felső csak térdig ér s fehér jegecsekkel borított tarlatanból valók, hattuytollak gazdagon vannak elhintve rajta, és felső, valamint az alsó szegélye hattuyprémmel befoglalva. A derék kivágott, ránczos, a nyak körül hattuy prém legyen, a bő hosszú ujjak is ilyen diszítésűek. A hosszú fürtökben leomló haj egy hattuyprémes szalaggal van a fej körül megkötve, e szalagból pedig fehér, átlátszó, különféle magasságu hegyes jegeczek, mintegy fényes fehér koronát képeznek. Az egész fehér alakot fehér illuzio-fátyol borítja be. A nyakra kristályékszer illő, a czipő legyen fehér atlaczból, hattuyprémmel befoglalva.

A „vizi tündér“ jelmeze is igen csinos és méltó a leírásra. Sima, puha, tengerzöld hosszú tarlatán szoknyából áll ez, a mely sok ránczban simul a testhez. (Megjegyzendő, hogy e jelmezhez lehetőleg kevés alsóruhát vegyünk.) A kivágott derék ránczos. Egy tengeri rózsákból és zöld levelekből összeállított koszoru képezi az övet, melyből keskenyebb és szélesebb nád- és sáslevelek ömlenek alá a szoknyára, melynek szegélyén tengeri csigák láthatók, e csigák a derék kivágását is körítik. A hosszú és bő ujjak fehér tengerirózsákból és levelekből összeállított bokrétaikkal vannak felhuzva. Egy tengerirózsából és lengő sásból kötött koszoru disziti a nyitott, hullámos haját, melybe selyemszálakra fűzött kis csigákat és egyes fehér kristálygyöngyöket kell akasztani. Ez öltözéket is fehér fátyol borítsa. Testszíne selyemharisnya és czipő tartozik még hozzá.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mai számunkkal egy báli belépti gallér szabásával szolgá-lunk t. előfizetőinknek. Az első szám a gallér elő részét jelöli, a második a hátrészt, a harmadik pedig a gallérját, vagyis csuklyóját. Az utóbbi a fejre lesz hajtva, a fej nagyságához képest elől ránczba huzva és szalaggal vagy fehér selyem zsinórral megkötve.

E beléptik vagy fehér cashémirből, ripsből, vagy más melegebb fehér szörkalméből készülnek. Tetszés szerint csipkével, hattuyprémmel, rüchekkel, himzéssel, fodrokkal stb. lehet diszíteni.

Sakkrejtvény.

Nagy Antóniától.

Lógrás szerint megfejtendő.

ga	a	or-	föl-	pok-	nem
Lau-	e	és	csak	ret-	lem
jók,	szá-	nek.	meny-	dön	la
Mert	ka	ek-	szak	re-	sze-
szív-	de	táv.	*A	is	ro-
Gusz-	nek ;	a	a	is	sze-

Megfejtési határidő: februárhó 21-dike.

Az 52-dik számban közölt rejtvény értelme:

Boldog új évet!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Erdensohn Emilia, Báthori Zsigray Istváné, Kovács Emma, Henyey Nina, Kanizsay Nagy Etelka, Ehen Hermína és Ika, Moesz Gézáné, Orbán Paulin, Tóth Bozóky Mária, Simon Ambrusné, Szirmay Hermína, Daniellovich Mariska, Winkler Katalin, Fehérváry Mari és Ilona, Korik Zsófia, Il-niszky Ilona, Gacsal Julia, Dengi János, Keszthelyi Györgyné, Malatinszky Kálmáné, Simon Teréz, Veichinger Sipos Matild, Gramer Ida, Muzslay Klementin, Sóos Anna, Várady Gyuláné, Puskás Irma és Juliska, Fábry Ika, Simon Károlyné, Fodor Zsuzsika, Jánosy Lilla, Boros Matild, Aradi Nina, Stúr Emilia, Fáy Kornélia, Egry Lőrinczné, Kálmán Róza, Szentiványi Irén, Neszveda Margit, Koncz Katinka, Miar Izabella, Nagy Istváné, Mihályi Gizella, Pataki Aranka, Mezey Ferenczné, Véges Klotild, Székely Jánosné, Regész Ida és Bella, Györy Teréz, Bóry Mária, Szabó Lőrinczné, Novák Paulin, Abonyi Róza, Gulyás Irméné, Szücs Jánosné, Holics Mariska, Balás Emma és Róza, Katona, Novák Koruélia.

Az 51-dik számban közölt számrejtvény értelmét utólag beküldé:

Veichinger Sipos Matild, Dengi János.

Tartalom.

Farsangi levelek. — Fényből, árnyból, Huber Zsigmondtól. — Elve-szett fiu, László Mihálytól. — Egy nászutazás, gróf Grabovszky Szaniszló-tól. — A délafrikai gyémántmezőkön. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejt-vényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy báli belépti gal-lér szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

kisérete mellett; Szabó Emma kisasszony Beriot egyik művét játszá hegedűn s Szabó Ilona kisasszony kísérte zongorán; Márton Etelka kisasszony Liszt „Loreley“-át énekelte; a főiskolai énekkar magyar dalokat adott elő, melyek ismételtettek; következett aztán Mozart G-moll simphoniája, Zivuska Ferenczné urhölgy magyar dala, Steinfeld Etelka kisasszony zongorajátéka (Mozart D-moll zongora-koncertje,) s végül Liszt „Erzsébet“ oratóriumából részletek. E hangverseny nemcsak azt tüntette ki, hogy Debreczen tudja becsülni a zenészi érdemeket, hanem azt is, hogy ily ünnepi hangverseny sikeréhez szép erővel rendelkezik. Előadás után lakoma volt, sok felköszöntéssel. Ridley Kohne ez este a nemzeti színház zenekarától is kapott üdvözlő táviratot.

Szolnokon a műkedvelők mult szombaton gróf Fredro „Reggeli előtt“ s Degré Alajos „Rendkívüli előadás“ című vigjátékait adták elő. Az elsőben Bagossyné Fülöp Etelka urhölgy és Kerekes Géza, a másodikban Fülöp Jolan és Gizella kisasszony, Novák Gézáné urhölgy, Pásztor László, ifju Scheffsik István, Surányi Gedeon és Turcsányi Lajos sok tapsot kaptak a közönségtől, mely soha sem szokott fukar lenni a műkedvelőkkel szemben. Az előadást táncz követte.

Temesvár magyarosodásában nevezetes tényező lesz az, hogy az utczákat magyar és pedig történelmi értékű nevekké fogják ezentul nevezni. Az eszmét a „Délmagyarországi történelmi és régészeti társulat“-nak lehet köszönni, hol az dr. Löw által pendített meg, s általános helyeslésre talált. — Ugyan e városban legközelebb egy magyar társas kör alakult, melynek eddig már is 338 tagja van.

Vidéki vegyesek. Esztergamban a primási képtár a világhírű Seghers Dániel antverpeni régi mester két vallásos tárgyú képével gazdagodott; e művésztől Münchenben csak egy, a bécsi belvederben négy, Berlinben két mű van. — Az első ügyvédi kamra Magyarországon e hó 16-dikán alakult meg Kolozsvárott. A választásban 96 ügyvéd vett részt s elnökké Haller Rezső választott. — Komárom megye udvardi járásában a jövő választásoknál egy néptanító, Honfy Lajos lép föl képviselőjelöltnek. — A kolozsvári színház jövedelmi fogyatékát Korbuly Bogdán intendans sajátjából fedezi, nem bizonyos azonban, hogy ez áldozatkész férfi megmarad-e ez álláson. — Pozsonyban Kolmár József gymnáziumi tanár jubileumán hétszáz forintnyi összeget raktak össze, „Kolmár-alapítvány“ czimen, hálás tanítványai, kiknek egyike, Zichy Géza gróf egy maga száz forinttal járult ez összeghez. — Malackán Pozsonymegyében önkéntes tűzoltó egyesület alakításán fáradoznak. — Nagy-Atádön, Somogy-megyében közelébb tompa morajjal párosult földrengés volt.

Különfélék.

*(*Joachim hangversenye*) — mint képzelhetni — fényesen sikerült a bécsi zeneegylet nagy termében. A művész először is Bach Sebestyén egyik szonátáját játszotta, majd több magyar tánczdarabot, saját átíratát, melyeknek, mint a bécsi lapok írják, csak az a hibájuk volt, hogy Brahms zongorázott melléjük. Aztán Beethoven C-dur négyesét adták elő, melyben az első hegedűt Joachim játszotta, idősb Helmesberger a brácsot s a másik két hangszert ifjabb Helmesberger és Röver. Végül Joachim neje énekelt dalokat Schuberttől, Schumanntól és Brahmtól.

*. *Egy 118 éves magyar báróné*) lakik hír szerint Prágában. Ez Suhaj báróné, egy magyar származású nő, ki 1757-ben született. Legidősebb fia 1808-ben a wagrami utközetben

mint törzstiszt elesett. Az agg mágnásnének néhány év előtt dohánytőzse volt, utóbb Clam Gallas gróf közvetítése folytán, nyugdíjat kapott; hír szerint még most is meglehetősen egészségnek örvend.

*. *(Petőfi olaszul.)* Petőfi „Tündér álm“ című költeményét a költőnek egy Cassone József nevű olasz tisztelője lefordítá olaszra, s a 14 lapra terjedő mű a mult év utolján jelent meg Assisi városban. Olasz fordításban ugyan már megjelent Petőfinek néhány verse, többek közt Helfy Ignác is fordított le egy párt, de önálló mű Petőfiről az olasz közönség elé most kerül először. A fordító Noto városában él, Ciczilia szigetén s annyira imádója Petőfinek, hogy nagyon megharagudott, midőn Petrarca 500-dik születésnapjához saját költőnk oly közel eső halálünnepélyének mellőzéséről értesült.

*. *(Üde szálló májusban)* A porosz keletázsiai expedíció egyik tagja írja, hogy Chinában május havában még igen szép üde szállót kapott, s e szállóról következőket közöl: A chinaiak egy érett tök egyik oldalát levágják, úgy, hogy a támadt nyíláson a tök belsejét a kézzel kényelmesen ki lehessen üríteni. Ez meglevén, az érett szálló a többe vigyázva beletétegetik, mire a tök levágott darabjával ismét gondosan bezáratik. Hűvös helyen tartva, a szálló hosszu ideig szép üde marad. Az ezen eltartási móddal tett kísérletek szerint azonban nem minden tök alkalmas e célra. Finom főznievaló töknek igen leves husa van és midőn száráról levágtatik, gyorsan elrohad. E célra legalkalmasabb a közönséges mezei tök melynek kemény héja van.

*. *(Az általános inség)* jellemzésére elég felhoznunk azon körülményt, hogy a fővárosi közvágóhidat jéggel ellátó szállító a soroksári Duna ágon két hétig mintegy 400 embert foglalkoztatott jégvágással, és mint a szállító beszéli, a munkások között számos kereskedősegéd, szobafestő, kőmives, ács, stb. sőt egy ismert fővárosi vendéglős és neje is voltak és nagy kedvvel dolgoztak 95 kr napi bérért.

*. *(Külföldi vegyesek.)* Eugénia császárné és fia Londonban 3 1/2 millió font sterling kölcsönt kötnek. Eugénia császárné a kölcsönt nagyon természetesen restauracionális célokra fordítja. — Az angol királynő nemességgel ruházta föl a szabadelvű párt vezérségétől visszalépő Gladstone nejét. — Hire jár, hogy a bádeni trónöröklő nagyherceg: Frigyes Vilmos (a német császár unokája) az angol királynő harmadik leányát, Beatrixot venné nőül. — A Lipcsében megalakult magyar egyesület elnökének Rác tanárt választák meg. — Montenegro háborura készül a török ellen.

Megbízások tára.

Kecskemétre L. N. J. urnak: Várom az ígért küldeményt.

M. Dombra A. P. urnak: Magánlevelet irtam.

Borsára J. Z. urnónek: Reményilem, vette soraimat.

Mursalyra H. B. urnónek: Azonnal utána pótoltam.

T. Bezsre M. K. urnónek: Postára van adva.

Kassára Sz. E. urhölgynek: Mai divattudósításunk ugyanezzel foglalkozik. Figyelmébe ajánlom.

Tatába V. G. urnónek: A legszívesebben tettem.

Kolozsvárra P. P. urnónek: Ama hölgyet csakugyan nyugodtan ajánlhatom, mert évek óta ismerem.

Apára: D. L. urnak: Később sem mulja idejét.

Szombathelyre D. A. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

LAFITE és ELSNER

könyv- és műárosok,
Bécsi-utca 6. szám.

!! Kölsönkönyvtár megnyitás !!

Bécsi utca 6-ik szám alatt.

Van szerencsénk tudatni a n. é. közönséggel, hogy kölsönkönyvtárunkat berendezve és a magyar, német, francia és angol irodalom jelesebb és újabb termékeivel ellátva, megnyitottuk.

Előfizetéseket mától kezdve előnyös föltételek mellett elfogadunk.

Igyekezni fogunk üzletünk ezen ágát is kellően és olvasó közönségünk meglegedésére ellátni. Az ujabban megjelent művek elegendő beszerzésére főgondot fordítunk.

Különös kedvezményekkel ellátott előfizetési feltételeinkkel kívánatra külön lenyomatban szolgálunk. Különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét egész- és félévi feltételeinkre, melyekhez jutalmak vannak csatolva.

Kényelmesen berendezett kölsöntári helyiségünkben gondoskodtunk a könyvváltásra váró közönség időtöltéséről is.

Budapest, 1875. január 3-án.

Kiváló tisztelettel

Lafite és Elsner,
könyv- és műárosok.
Bécsi utca 6-ik szám.

A legelegánsabb báli öltözeteket kaphatni

a Deák-utczában 4. sz., a francia nőnél

Egy báli öltözet tarlatanból, minden színben 20—25 frt.

Ugyanez atlaszszal díszítve 25—30—40 frt
legszebb virágokkal dúsan fölzerelve 35—40—50 frt.

Menyasszony-ruhák Crepelies-ből 25—30 ft. és följebb.

Fehér és színes Fairy menyasszouy-ruhák 60—70—80 frt, dúsan myrtusokkal díszítve 80—90—100—150 ft. a legelegánsabb.

Sortier de Ball és Entrées Ripsből 12—15—20 ft. Ugyanezek valódi csipkebetéttel és fehér ruhával díszítve 20—25—50 frt. Velvur vagy finom posztóbból, zsinorozva, himezve és fehér rokával 30—40—60—80—120 frt.

Virágos selyemszövetek jelmeze, hálókra a legelegánsabb választékban készletben vannak és ilyen jelmezöltözékek a legelegánsabbul készíttetnek; továbbá

egy egész báli öltözet, virágokkal, keztyűvel és legyezővel 40—45—50—100 frt.

Ezenkívül a raktárban levő dolmányok, Jaques-ok, paletots-k és bundák, selyemből, bársonyból és double posztóbból az előhaladt időny tekintetéből felette olcsón végeladatnak. Kész báli öltözetek megtekin, és végett mindenkor készletben vannak és megrendeléseknél csak egy régi derék és a szoknya elejének hossza beküldetni kéretik.

Rózsay A.
Confectionär.

A farsangi idényre

ajánlom

francia tarlatanjaimat.

1/4 rf. széles 12 rfs fehér tarlatan vége 1 frt 90 kr.-tól fölfebb, — 1/4 rf. széles 20 rfs fehér tarlatan vége 4 frt 50 któl fölfebb; — a színes tarlatanok vége — minden divatozó színből — 30 krral drágább mint a fehéreké; — ezenkívül, moll, crespillisse, tull és csipkesszövetek, csipkék és több efféléket, felette jutányos árakon.

TARLATAN BÁLIRUHÁKAT

gyorsan és a legújabb divat szerint készíttetek 25 frttól kezdve 50 frtfrig.

Szilády Béla,

Budapest IV. kerület, kígyó utca 2. sz.

H I R D E T É S E K E T

e lap

és az „EGYETÉRTÉS”

politikai napilap részére felvétetnek

Hatvani-utca 13-dik szám.

Gyönyörű

selyemáruk

és a legújabb divatu

báli ruhakelmék

bámulatos olcsón

a legnagyobb választékban kaphatók

HAMBURGER Adolfnál

BUDAPEST, IV. koronaherczeg utca 8.

Minták kívánatra bárhová ingyen küldetnek.

Van szerencsém tiszteletteljesen tudatni miszerint az eddig **NAGY KAROLY** ur, vezetése alatt állott

csipke-, himzet-, előing (chemisette) és függöny-áru-üzletet

Budapest, váci-utca II. sz. a.

(Alter és Kiss urak mellett)

folgyó évi október hó 15-én átvettem és azt ugyanoly gondalal tovább vezetendém.

Ez alkalommal bátor vagyok egyuttal azon kérelmemel fordulni a mélyen tisztelt hölgy-világ mint eddigi pártfogóimhoz, hogy azon megtisztelő bizodalmat, melyvel mint elkészítő (confectionair) és a **TÜRSCHE**-féle üzletnek tízenkét évi kiszolgálásou alatt ki-tüntettek, részemre a jövőben is biztosítsák: főtvérekem leend. azt pontos és szilárd ke-zelés által magamnak állandólag fenntartani.

Magamat nagyraemült revőimnek szor-gvsum ajánalva, ma-radtam a legmélyebb tisz-telettel

Wissnyey Gyula A.

[előbb Nagy Károly.

5-dik szám.

Január 31-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Jan.	31	Vasárnap	C Noloskai Péter	C Hatva nadv.	19 E 2 Makár apát	25 Joákim			7 30	4 58
Febr.	1	Hétfő	Ignác püspök	Brigitta	20 Euthym	26			7 29	5 0
	2	Kedd	Gyertya sz. b. a.	Gyertya sz. b. a.	21 Maximin	27			7 28	5 1
	3	Szerda	Balázs püspök	Balázs	22 Timotheus	28 Joziás	☉		7 27	5 2
	4	Csütörtök	Izidor, András	Izidor	23 Kelemen	29 Ant. Ep. h.			7 25	5 4
	5	Péntek	Ágota	Modezt	24 Xenia	30 Roschodes			7 24	5 5
	6	Szombat	Dorottya szüz	Dorottya	25 Gergely	1 Adar Rosch.			7 22	5 7

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Ersekujvár januárhó 18-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — **Tánczvigalom.** — Tisztelt Szerkesztőnő! Azelőtt Érsekujvárv, mint Nyitra-, Bars- és Komárommegyék központja, sok vig és diszes táncmulatság színhelye volt; több megye családjai örvendtek az ujjvári bálokknak; de ez a 60-as években hanyatlani kezdett, mig nem az idén Turcsányi Ödön, Babics Adolf, Moll Vilmos és Turcsányi István urak kezdeményezése folytán, Érsekujvár és vidéke előkelőbb családjai e hó 16-dikára részvnyes táncmulatságot adtak: vissza idézendő az azelőtti fényes érsekujvári bálokat; 14 nap alatt az egész terv kivitett, s a jelen volt társaság egy igen diszes táncmulatsággal lepetett meg; mely valóban méltó folytatása volt az azelőtti ujjvári báloknak. Hat megye volt képviselve, Bars, Nyitra, Komárom, Esztergom, Pozsony és Nógrád, s este 8 órától reggeli 6 óráig 48 pár tánczolt, folytonos vig kedélyben. Gróf Berchtold Lászlóné volt a házi asszony s bájos Róza leányával egész reggelig mulatott. E kedves házi asszony páratlan kedvesen viselte tisztjét minden jelen volt vendég irányában, és e finom báj és szivesség egyik főtenyezője volt az általános művelt fesztelenség és jókedvnek. A jelen voltak közül emlékezet után elősorolom: Szecsányi Juszta, Bartha Gizella, Turcsányi Györgyi, Kapisztory Bertha, Jaross Lajka, Hoffbauer Mariska, Lossy Mariska, Helle Juliska, Paulus, Lieb Mariska, Novák Berta és Jozsa, és Fischer Irén kisasszonyokat; továbbá Halmay Józsefné, Klein Árpádné, Juhász Bálintné, Velischné, Smogrovicsné és Geidemné hölgyeket; de jelen voltak ezen kívül sok mások, kik segítették emelni a táncmulatság díszét. A vendégfogadás, Bittó Antal ur, a csinosan tálalt étkeket elég izletesen állította elé; szóval szebb siker nem koronázhatta a rendezők fáradságát. Kívánjuk és hiszszük, hogy ezen siker Érsekujvár és vidéke fiatalságát ösztönözni fogja jövőre is ily mulatságok rendezésére, s reméljük, hogy ily esetben Érsekujvár ismét gyűlhelye leend a szomszédos megyék művelt és kedves szépeinek.

Léva január 17-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — **A jó tékony nőegylet bálja.** — Tisztelt Szerkesztőnő! Az itteni jótékony nőegylet e hó 16-dikán jótékony czélú bált rendezett, melynek igen jó sikere volt. A rendező bizottság nőtagokból állt, a tánczrendezők azonban férfiak voltak. Az „Oroszláuy“ szálloda tánczterme a hölgyek jó izlése és buzgósága által igen fényesen volt díszítve. A bál estéjén, a pénztárnál következő hölgyek voltak foglalozva: Mácsay Lukácsné urnő, mint nőegyleti elnök; Boronkay Antónia urnő, mint jegyző s Demján Lőrinczné; a jegyek átvételére Fischer Róza s Beszedits Mária urhölgyek sziveskedtek vállalkozni. A társaság igen jól mulatott, és világos ki virradtig hossza-vége nem volt a táncznak. R. A.

A szabadkai „szeretet“ című nőegylet e hó 23-dikán tartotta a fényesen díszített színházban árvaháza javára, műkedvelői hangversenyyel összekapcsolt „fortuna-bájját“, és az fénypontját képezte az ottani farsangi idénynek. Szabadka város és környékének legkiválóbbjai díszíték a minden zugában zsufolásig telt színházi termet, és pedig azon örvendetes jelenségben, hogy politikai pártszinezetre való tekintet nélkül igyekezett mindenki részt venni ezen fényes és kedélyes estélyen, melynek sikeréről mindenki előre meglehetett győződve, ki a köztisztélet és szeretetben álló elnök és háziasszony: Mánich Péterné a jótékony czél iránti személyes fáradozásainak tanuja volt. (Felületes beclés szerint a tiszta jövedelem mintegy 500 forintra mehet). Daczára a szük helyiségnek, jó viradtig tánczoltak. A hölgyek koszorujából főlemlitjük Szkenderovits Nina és Jakobcsits Katicza kisasszonyokat, utóbbi tiszta és iskolázott hangjával feltűnést okozott. Február 1-sején a szabadkai izraelita nőegylet tombolával összekötött tánczestélyt rendez a Venczel szállodában.

Vidéki farsang. Zsombolyán a Fröbel-egylet mult szombati bálján Várnainé urhölgy volt a háziasszony, s a kedélyes bált gróf Csekonics Jánosné, báró Lipthayné és gróf Károlyi Pistáné is meglátogatták. — **A h a t v a n i** polgári kaszinó bálja (17-dikén, saját könyvtára javára,) reggeli hét óráig tartó vig és szép mulatság volt. A rendezés főérdeme Schmall Jánosé és Benke Gyuláé. A könyvtár javára ötven forint maradt. — **M e z ő - K ö v e s d e n** a kaszinó-egylet mult szerdán csinos bált rendezett, mely kedélyessége által tünt ki. A házi asszony: Kudlovichné Bulyi Fanni urhölgy igen szeretetreméltólag vidámitá a társaságot. — **M a r o s v á s á r** helyen egy kis társulat alakult három tánczestély tartására, e jelszóval: „Egyszerűség! hogy kevés költséggel jól mulassunk.“ A három estély elseje, mult szombaton, igen kedélyes volt, a hölgyek nagy része ragaszkodott a szép jelszóhoz. — **A n a g y v á r a d i** jogászbál mult csütörtökön a „Sas“ termében igen diszes mulatság volt. A házi asszonyt, Bölönyiné Jósinszki bárónőt, (ki gyöngyös csipkével díszített moir antique ruhában jelent meg,) igen szép női kör vette körül. — **A s z a t m á r i** ügyvédjelöltek bálja mult szombaton fényesen sikerült. A „Zöldfa“ vendéglőterme szük volt ugyan ez alkalommal is, a mennyiben éjfél tájban alig lehetett a terem közepén csak egy kis kört is szorítani a fáradszhatlanul tánczoló fiatalság számára; hanem az már a szatmári jogászok tapintata- és buzgóságának köszönhető, hogy báljukon nemcsak Szatmár-, de még Ugocsa-megye szépei is megjelentek. — **S z e g e d e n** az izraelita nőegylet bálja igen jól sikerült; volt jó zene, jó kedv, sok szép hölgy, vig táncz reggeli négy óráig, s ezer forintnál többre menő

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Országot 39-dik szám, 3-dik
emelet.

Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

5. SZ.

Január 31-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájkokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Valami a házasságról.

Mende Bódogtól.

A házasságok száma nálunk mind rosszabb arányt mutat. Ez szomorú tény; szomorú, mert a házasságnak erkölcsi, nemzeti és gazdasági szempontból elvitázhatatlan nagy befolyása van a népek életére.

Honnan a tény?

Agglegény uram mindjárt kéznél van a felelettel, ép úgy, mint a lányas ház főnöknője.

— Hiszen kérem, hogy is lenne az embernek bátorsága megdőszülni, mikor mai nap csipkére, szalagra is többet költ egy-egy asszony, mint a mennyibe az egész háztartásnak kerülni kellene!

— Oh, azok a férfiak! Jár is azoknak az esze most „tisztességes“ szándékon! Szépelegnek, léhaskodnak. Lepketermészetűek mind. Az egyik tizenkilencz, a másik egy híján husz.

Ime, a kétféle válasz. Ki nem ismeri mindkettőt?

Igazság pedig csak annyi van mindegyikben, a mennyivel egy-egy eset épen ellátni képes. Sem több, sem kevesebb. De a mi van, az is sok. A házasságok számarányát azonban nem csak ez teszi ránk nézve kedvezőtlenebbé, mint a minő apáink idejében volt. Nem ok magában véve a főntebbi igazság. Inkább okozat. Növeli és saját körében továbbítja a bajt, de nem okozza. Jele és okozatja az társadalmunk ferde irányának.

A hol egészséges társadalmi élet van, ott két dolgot nem mellőzhet az államférfi figyelme. Az egyik az, hogy az állam polgárainak nem csak a megélhetés, hanem a családi tűzhely megalapítása is lehetőleg könnyítettessék. A másik a nő nevelésnek a gyakorlati élet szükségleteihez való irányozása.

Hogy nem részletezem ezeket, azt alig szükséges kimentenem. Ha csak némileg is érinteni akarnám a jelzett két államintézkedési kellek oldalait, szólanom kellene arról, hogy az ifju, ki tudományos pályára lép, mint kényszerül 27—28 éves koráig

lemondani az önálló polgár diszeiről; hogy az iparos, a gazda katonai kötelezettségeinél fogva mily hosszú időre mozdittatik el függetlenségétől; hogy a közéletnek hány olyan kereseti ága van, melyektől a nők maig és még ezentul hosszú időre el vannak zárva; hogy nincs ingyeniskolánk stb. Csak utalni kívántam ezekre, mint olyanokra, melyek a házassulásnak nálunk nem épen könnyű akadályait képezik.

Midőn azt halljuk, hogy ez a szegény ifju elvette azt a szegény leányt, ugy-e majd megannyinknak ajkára toladodik a dicséret: Derék fiatal ember?! De valjon, ha tiz ilyen házasság közül nyolcznak történetével évek multán megismerkedünk, nem bánjuk-e meg elhamarkodott itéletürket és nem azzá változtatjuk-e, hogy könnyelműnek mondjuk a fiatal párt, mely nem tekintve másra, mint szerelmére, a nyomornak s akárhányszor a gyalázatnak és bűnnek nyitott tanyát?

A számítás — bármi rosszul hangozzék is e szó a sziv ügyei körül — bizonyos fokig minden józan ember házasságánál megvan. Boldog, a ki könnyen végezheti a szükséges számmiveletet. Boldogulhat az is nem egyszer, a ki rövidebben bánik el vele, mint kellene. De ritkán boldogul, vagy soha, a ki semmibe sem veszi a köznapot és csak a saját énjének ünnepére tekint. Hogy aránylag mégis több szegény pár esküszik össze, mint gazdag és hogy annyi család boldogsága a szegénység sirljába szakad, csak azt bizonyítja, hogy a számvetés hibás volt.

Azok az idők, midőn az ifjak boldogságának épen elegendő volt a liget árnyéka s a csermely hüse, azok bizony elmultak. Vissza sem térnek többet, hanem inkább növekedni fog szükségleteink száma, a közmívelődés terjedésével folytonfolyvást. Ha munkaképességünk nem fog versenyezni vele, elbukunk bizony könnyör nélkül, a kiknek „az élet drága“ lesz. Elismerem, hogy a munka- vagyis keresetképesség, bármi jó

legyen is törekvésünk, nem függ tőlünk mindenben. A külviszonyok határolják, csökkentik, fokozzák, értékesítik vagy silányítják. De jó részt mégis csak magunk határozzuk azt meg, legelsőbb az egyén, majd kisebb körökön átvergdöve: a nemzet, s végül a nemzetek szövetsége.

Ne higyük, hogy gazdag nép vagyunk. Voltunk igenis. Ma — kevés kivétellel — nagyobbak a szükségletek, mint a jövedelem. Keresetképességünk csekély és napról-napra több ellenséggel áll szemben. A munkaerő kifejtésének több a gátja, mint az útja. Pedig a mikor az egész világ megy, ott nem elég vissza nem lépni: elmarad az is, a ki helyben marad. Férfi, nő egyaránt részes lehet a feladat megoldásában, melyet ez az egy szó rejt magában: dolgozni.

Joggal követelhetjük államférfiainktól, hogy munkánk előtt az utat egyengessék, hogy munkálkodásunk számára aknákat nyissanak. De ha munkás nem jelentkezik, hiába is lenne a kalauz fáradsága.

Munkálkodjunk és boldogulni fogunk.

A mivel nyugatiak, ha nálunk körülnéznek, szájalommal szólnak állapotunkról. Hogy is ne? Ha nálunk valaki öt-hat órai foglalkozással ezreket nem keres, azt panaszolja, hogy nem bír megélni. A legkisebb gazdaságnál, ha a nő segítségére kétéhárom cseléd nincs, szüntelen hallatszik a panasz, hogy nem győzik a sok munkát. Marokkal szórjuk a pénzt, melyet ujjaink hegyével kapargattunk össze. S ha egyszer nincs egyensúlyban a háztartás mérlege, nem hogy a takarékoság serpenyőjét szoritanók lefelé, de sőt inkább szaporítjuk kiadásainkat annak a módjára, a ki mert nincs kenyérre valója, kalácsot eszik hétköznap is, mivel ezt hitelben kapja.

A munkássággal együtt jár a takarékoság. Nélküle fehér holló, nem csak ritka, de nincs is. És mert nem vagyunk eléggé munkások, nem vagyunk eléggé takarékosak sem.

A ki a házasságot kényelem-biztosító intézménynek nézi és nem is keresi magában a komoly akaratot, hogy azontul ne csak a maga, hanem mások: az övéi kedvéért dolgozzék, az persze nehezen szánja rá magát az „áldozatra“, melyet a „társadalomnak“, a divó szokásnak, vagy a szomszédság nyelvének hoz. Viszont a nő, ki férjhez menetelével csak szélesebb önrendelkezési kört, csak korlátlanabb élvezeteket keres, nem pedig a reá várakozó kötelességek egész halmazát, bizony nem igen támaszt hajlandóságot, hogy valaki önmegtágadással, gondok és küzdelmek árán megoszsa vele a földi lét járandóságait. Ily lelkek találkozása akár el is maradhat végkép. Ha magukra hagyatnak, a társadalom nem vesz vele semmit. A pap áldása ugyan nem fogna üdítő zománczot frigyükre varázsolni.

Munkakör, munkaképesség és takarékoság. Ezek lehetnek a polgári élet tartós alapjai csupán.

Rideg, száraz szavak, hiszem. Roszul illenek a tárgyhoz, melyet érzelmeink összes erejével szoktunk felkarolni. Hanem — ne is érjenek többet, mint a mennyi igazat mondanak. És talán éppen eleget érnek.

S z e m e i d m a j d . . .

Lauka Gusztávtól.

Szemeid majd kialszanak,
Fehér lesz a piros ajak,
S örökre szóttalan!
Egy hideg rém érinti meg
Meleg szived és kebledet
Halál vonásiban.

Szép fürteid szétbomlanak,
Arezrózsáid lehullanak;
És minden pusztá lesz;
Mohos enyészet tárja szét
Fekete szárnyait feléd
A földben, mely fedez.

Oh de lelkem veled marad,
S a néma hideg föld alatt
Őrt áll porod felett;
Elüzi az éj rémeit.
S félő kebled gyötrelmeit,
Mert ott is hűn szeret.

Nyugodjál hát szép csendesen;
Ne félj, ne remegj kedvesem,
Ha lelkem felkeres!
Hisz ismét csak azt mondja el,
Mit annyiszor kért a kebel:
Hogy halva is szeress.

Elveszett fiu.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás)

VI.

Néhány hó mult el.

Jenő ur ismét visszanyerte régi erejét; ismét oly vig, eleven és könnyelmű, mint azelőtt, s arcának állandó halványsága érdekesebbé tette megjelenését.

A nőrablásnak sem lettek komolyabb következményei, mert Hadházy báró atyja előkelő állást foglalt el a politikai életben, s bizonyos utakon szépen elsimitotta a dolgot.

Az iszonyu fürgeteget a legkellemesebb napok követték s a fiatal uracsok pezsgőzés közben sokat nevettek kalandjukon.

Sőt egy-két uri delnő szemében a fiatal lovagok, mint regegy alakok, — kiváló kegyben részesültek; szóval a botrány közmegejtkezés helyett dicsőséget szült.

Jenő ur újra élte világát elválhatlan pajtásaival; az őszi napok kellemes óráiban ismét ott alkalmatlankodtak a vaczi-utcában, a nap többi részét pedig úgy töltötték, mint a gazdag, de tékozló urak szokták tölteni.

Elmult a tél is kalandok és drága élvezetek közt, s mire az első tavaszi napsugár megjelent, a kedvencz annyira belebonyolult az adósságokba, hogy újabb hitelezőinek már számát se tudta.

Kissé mintha vénült volna is, fiatal arcza kimerültnek látszott s fényes szemei bágyadtan néztek ki, mint a téli napfény.

A rendetlen életmód nagyon megviselte idegrendszerét, hanem azért csak tovább haladt, szokott útján, mindig közelebb és közelebb az örvényhez . . .

Lelke eltompult, kedélye elfásult, s szivéből kihalt az érzés, és agyának működése a megbomlott gép működéséhez hasonlított.

Kiéggett belőle a nemes és szép iránti fogékonyság, mielőtt teljesen fölélesztette volna; a világból, az életből csak az a pont érdekelt, mely az élvezeteket jelöli: a mérges forrás volt ezután is életitala.

Levelében ezután is sokat beszélt nagy tanulmányairól, a miknek az édesanya rendkívül örült, örömkönyeket sirt fia haladása fölött, s képzeletében már is valami magas álláson látta

kedvenczét, honnan a parlamentbe, s talán még a miniszteri méltósághoz is . . .

E gondolat még jó hatással is volt az anya egészségére.

Hanem az anya örömét nem osztotta Tarkövy ur.

Egy idő óta sokat gondolkodott a távollevő fiuról.

Ugy találta, hogy fia leveleiben több a mese, mint a valóság.

De erről nem mert nevének szólni, mert a gyöngye nőre a legcsekélyebb dolog is rossz hatással volt.

Biztos tudomást szeretett volna szerezni fiáról, hanem: mily uton?

Egyik-másik ismerőséhez, a kik a fővárosban tartozkodtak, nem mert fordulni, mert féltékeny volt nevére s bizalmatlanságát titkolni iparkodott.

Jenő betegsége s nagy költségei oly gyanút keltettek benne, a mit semmi sem bírt eloszlatni.

A szeretet mellett fölébredt az apában a gondos, szigorú örködés gondolata, — most már végre ellenőrizni akarta fia tetteit.

Még nem volt két éve, hogy Jenő távol volt a háztól, s e rövid idő alatt apja többet költött reá tizezer forintnál, nem számítva az anya ajándékait, mik szintén csinos összegre rugtak, s nem számítva a fiu hosszas betegségét, melynek nagy költségeit neje tudta nélkül küldözgette az apa.

A beteg anyának nem volt szabad tudni beteg fiáról.

A határozó lépés végre tehát itt volt, de előbb nevének próbált tapogatózni Tarkövy ur, valjon mit szól az anya a fiu eddigi viseletéhez?

Ez a jelenet gyorsan végződött.

Tarkövy ur gyöngéden érinté, hogy Jenő pesti életével nincs egészen tisztában, s kissé jobb lenne a fiut rendre szoktatni, mert folytonos pénzszavari homályt vetnek reá.

Az anya természetesen védte a fiut, s a világ legrendesebb emberének nevezte, a ki nem tudja, mi a pazarlás, a sok költséges pedig az ő szerepével jár.

— Szegény Jenőcske izzad, éjjelez, hogy nekünk örömet szerezzen, s te mégis gyanusítod: — mondta az anya szemrehányó hangon. — Bocsáss meg, édes Károlyom, de azt meg nem engedhetem, hogy így vélekedjél róla, ő nem érdemli meg ezt! Az kellene még, hogy elkedvetlenítsük, s megrontsuk jó vőjét. Ah istenem! de hová is gondoltok? — kiáltott érzékenyen ő nagysága, s közel volt a könyezéshez. — Neki többnek kell lenni, mint bátyjának, a ki végre is paraszt marad, ha földesur is lesz. Igen, Károly, én jót állok Jenőért, s ha te csakugyan ellene vagy költséges pályájának, hadd költse az enyémet, költse az anyai részt . . .

Tarkövy ur arca elsötétült, azonban uralkodott magán.

Szólanul hagyta el nejét, s elhatározta meglepni a fiut Pesten.

Mily uton: az titok volt.

A kastélyban senkinek sem volt szabad tudni, hogy a fővárosba megy, nem még az ispánnak sem, a ki pedig az uraság titkos utazásairól mindig tudomással bírt.

Másnap tudatta nevével, hogy bárándi birtokukat akarja meglátogatni, mert némi sürgős végzendői vannak.

A bárándi birtok épen a megye északi részén volt, jó fél napi járásra kocsin.

Azt is tudtára adta nevének, hogy több napig marad távol, mert a székvárosba is benéz a közgyűlésre, ügyvédével is elintézni való ügyei vannak.

A fölvilágosítások után azután elutazott.

VII.

Tarkövy ur a fővárosban először is az egyetemre ment, hogy itt lepje meg fiát.

A délelőtti órák alatt hiába ácsorgott a folyosókon, hiába nézegette az ifjakat, azok közt nem találta Jenőt.

Tehát már az első órákban is csalódott.

Föltette magában, hogy addig föl nem keresi fiát, a mig másoktól egyet-mást meg nem tud róla.

Kinos sejtelmek támadtak agyában.

A másod évi államvizsga küszöb előtt volt és fia ép most láthatlan az egyetemen!

A megyebeli ifjak közül kettővel találkozott, a kik szintén a másodévet hallgatták, telve szorgalommal és nemes dicsvágygyal.

Ezek egyikét magával hitta az öreg ur egy vendéglőbe, s egész bizalmasan beszélt az ifjuval, mint olyannal, a ki fiának ugy is „kollegája“ és ugyanazon megye szülőtte.

Eleinte habozott az öreg ur fia után tudakozódni, hanem aztán mégis belevágott a nehéz kérdésbe.

— Mikor találkozott Hargitai ur Jenővel?

Az ifju mosolygott.

— Én nem szoktam kedves fiával találkázni.

— Nem!? — kiáltott föl csudálkozva Tarkövy ur.

— Ő csak mágnás fiukkal jár, s a magunkféle jogászokkal szóba sem áll.

— No, de mégis csak beszélt vele az egyetemen egykor-máskor . . .

A fiatal ember bámulva tekintett az öreg urra.

— Ugy látszik, leleplezéseket vár az öreg, ám legyen! — gondolta magában.

— Hargitai ur legyen olyan szives, s mondja el, a mit fiamról tud. Nem leplezem többé találkozásom valódi okát, én egyenesen azért jöttem föl Pestre, hogy fiam pesti életéről minden tekintetben fölvilágosítást nyerjek.

— Ha Tarkövy ur kívánja . . . szolgálhatok némi fölvilágosítással. Jenő nem jár az egyetemre, s ha jól tudom, a másodévre talán nincs is beírva. A múlt évben is csak párszor láttam az előadásokon előkelő társaival, akkor is csak azért jöttek, hogy henczegjenek henyelő uras létükkel, és hogy néhány perczre zavarják az előadást. Ő a fővárosi uracsok azon fajtájához tartozik, a kit „fertály mágnás“-nak neveznek. Ez a faj ürességével, szellemtelen modorával a járdataposók azon osztályát szaporítja, a melyet „henyék“-nek nevez munkás századunk. Igen rossz utánozzák főrangú ifjaink szokásait, büszkébbek, mint azok, kétszer oly üres fejűek, mint a romlott előkelő vérek, kétszer annyit költenek, hogy a társaságban megtűnjék őket, s az adósságcsinálásban sem maradnak hátra.

— Lehetséges ez!?

A fiatal ember nem hagyta magát zavartatni.

— Igen sokat beszélnek uradalmaikról, lovaikról, kutyáikról, s más mindenről, a mi uri multságukhoz tartozik. Hanem a hamis gyémántok uralma nem sokáig szokott tartani, mert ha egyszer meggyőződnek arról, hogy az uradalom s más minden örököse csak egy léha, csalárd, haszontalan fráter, a kinek külső cziczomáján is csak annyi az igazság, hogy arany inggombja is talmi . . . akkor aztán ajtót nyitnak neki, s a kikkel tegnap még karöltve sétált, azok ma már nem ismernek reá. Jenő is egészen e szerepet játszsza, azon különbséggel, hogy az ő vagyonbeli reményei nem csalnak . . . A társaság, a melyben ő forog, nem épen a legtisztább. Barátai ugyan grófok, bárók és gazdag nemes ifjak, de mégis konkoly mindegyik a vetés közt . . . A Mak-

falvay fiuk époly kártyahősök, mint a Hadházy-féle báró; egyik épannyi gyalázzal tetézi a nevet, melyet visel, mint a másik; az a legderekabb köztük, a ki legtöbb adósságot bir csinálni, — szóval: ők nem az a kellemesen henylő urak, a kiket születés vagy szerencse a nagyuri henylők „theoriája” szerint tétlen életre kárhoztat, hanem divatos öltözetbe bujt fiatal iparlovagok, kik a látszat bálványának élnek s ennek a kedveért mitől sem irtóznak. Jenő azon az uton halad, hogy ma-holnap magányba vonulhat, siratni eltűnt fiatalságát . . . Pedig nem közönséges tehetség és sok természeti előnnyel bir, melyek dicsvágyának, ha ugyan van, javára válnának.

— De fiam csak nem követett el piszkos dolgokat?

A fiatal ember nem akart mindent föltárni az apának, azért a botrányos nő-rablást elhallgatta.

— Nem tudom, hogy mások mint magyarázzák az oly adósságot, melyet apáink tudta nélkül csinálunk, oly föltevessel, hogy soha ki nem fizetjük. Én ezt a piszkosabb tettek közé számítom, annál is inkább, mert egy valódi apa köteles az ily fiutól megvonni minden támogatást . . . és Jenő sok adósságot csinált; azt beszélük, hogy husz ezer forintot vett föl uzsorásoktól, azaz ennyit irt alá, s kapott talán 8—10 ezret. A nagyvárosi uzsorások, jobban: vérszopók, ily eljárást követnek. Néhányszor az egyetemen is kereste egy-két ilyen piócza, hanem rossz helyen jártak. Sokan azt mondják, hogy Tarkövy Jenő, az egykori szép tehetség, — egészen elveszett, vagyoni előnyei tönkre tették, de én még nem hiszem . . . bár már az örvény széléhez jutott . . .

— Husz ezer forint! — kiáltott föl az öreg ur kinos sohajjal, s hitetlenül rázta fejét. — Talán nagyitják, uramöcsém! talán . . . de hisz ő egyszer irta volt, hogy két ezer forint adóssága van, s én el is küldtem neki az összeget, hogy fizesse ki!

— A világ husz ezerről beszél s én elhiszem, mert az olyan élethez, a melyet Jenő visz, sok pénz kell. A lótartás drága a fővárosban . . .

— Lótartás?! hát mi köze Jenőnek a lótartáshoz? mit beszél Hargitai ur?

— A fényes urfi-élet vastag tárczát igényel . . . Hát még nem tudja, Tarkövy ur, hogy fia paripát, legényt, és inast tart? Ott lovagol a gazdag urak sorában . . .

Erre nem tudott felelni Tarkövy, sápadtan némult el.

Nagyon is sokat hallott fiáról; szeretett volna sirni, de még se! a gyöngeség, a köny nem illik férfiuhoz.

E néhány percnyi szünet közben más fiatal ember foglalt helyet az asztalnál, egy jogász kollegája Hargitainak.

Tarkövy nem is figyelt az idegen ifjura, észre sem vette, hogy a fiatalok mint jó pajtások üdvözölték egymást.

Csak akkor tűnt szemébe az idegen fiatal ember, midőn Hargitai fölkel az asztaltól, s ajánlotta magát.

— Tehát már távozik? — szólt Tarkövy kedvetlenül.

— Bocsánat, sürgős dolgaim szólítanak. Ép ez időben van az angol órák s nem szoktam azt elmulasztani.

Hargitai eltávozott.

Még várhatott volna, mert az angol óra csak egy óra mulva kezdődött, hanem ez ártatlan hazugság csak ürügy volt, hogy az idegen fiatal embert egyedül hagyassa az öreg ural.

Hargitai sajnálta Tarkövyt, s attól tartott, hogy az öreg ur talán kétkedik szavaiban, s még arra a gondolatra jön, hogy ő ellensége a fiának, és mint ilyen, talán tulsötéten festette Jenő életét. Számított arra, hogy Lekéri barátja, (az ujon érkezett), beszédes természeténél fogva, szóba ereszkedik az öreg ural, s így más részről is fölvilágosítást nyerhet Tarkövy fiáról. Ekkor aztán ha netán gyanut ébresztett volna egyenes, szókimondó

modorával, majd meggyőződhetik az apa más ajkáról is az igazságról.

Az idegen ifju csakhamar szóba elegyedett Tarkövyvel, a nélkül, hogy ismerte volna, s már jó ideig beszélgettek, midőn eszébe jutott Tarkövynek, hogy e jó arczu fiataltól tudakozódni fog fia után.

Szóval sem árulta el kilétét, Hargitai pedig csak annyit sugott pajtásának, hogy szeretné, ha ez idegen ural beszédbe bocsátkoznék.

Az okot nem említette.

Tarkövy is vigyázott, nehogy elárulja magát, mielőtt véleményét hallotta volna fiáról.

— Ismeri-e ön Tarkövy Jenőt? Azon a vidéken lakom én is, a hol a Tarkövy család.

— Ha ismerem-e? ki ne ismerné a hős széltoló ficsort, a ki legjobban tud henczegni, kártyázni, vesztetni, adósságot csinálni, skandalumokat rögtönözni, s jobban kérkedik bizonyára nem valami nagyon nagy birtokával, mely isten kegyelméből reá száll, mint egy indiai nábob! . . . Ugyan még nem beszéltem vele, dacára, hogy kollegák volnánk, mert ő magamféle szegény legényekkel nem áll szóba, hanem a hire eljutott hozzám is, eljutott mindenkihez, a ki a Tarkövy nevet ismeri. Van a fővárosban egy kicsi német zuglap, mely a botrányt és piszkot hajhászsa, s valóságos statisztikát vezet a mindenféle fajtaju gyilkosságokról, s más barbár, szemérmetlen és erkölcsellenes dolgokról: ez a zuglapocska mindent tud, a mi a fővárosban „botrány” czim alatt történik, s rögtön kiírja, és néhány ezer ember elolvassa és odább adja a hireket . . . Ebből a lapocskából sok mindent megtud az ember, a mit különben elrejténe a földi szemek elől. Nos, e lapocska botrány-rovatában elégszer szerepelt Tarkövy Jenő könnyelmű pajtásaival együtt!

(Folytatása köv.)

Egy n á s z u t a z á s.

Elbeszélés.

Gróf Grabovszky Szaniszlótól.

(Folytatás.)

Végig akart futni valamennyin, hogy megtalálja az igazit, de egy kocsivezető megragadta karját s fülébe kiáltott:

— Gyorsan ide be, ha le nem akar maradni a vonatról. A vonat már indul. A legközelebbi állomáson fölkeresheti ön helyét, különben itt marad ma estig!

Ez világosan és okosan volt mondva. Benno beugrott a legközelebbi harmad osztályu kocsiba s ismét a Jolanthe brigg kapitányával szemközt találta magát.

— Jó reggelt, régi barátocskám! — szólalt meg a tengerész s udvariasan megemelte kalapját.

— Jó napot! — mormogá a festész fogai közül, gondolván, hogy farkasok közt vonitni kell; és most bosszuságára észrevette, hogy vázlatkönyvét elvesztette, vagy talán kilopták azt zsebéből azon reményben, hogy talán bankjegyek s egyéb ily kápos dolgok lesznek benne; de szerencsére még csak vázlatok sem voltak benne, mert csak tegnap vette, egyenesen a mostani utazásra.

A vastag kapitány most már egészen a kedélyesb oldaláról tekinté az iménti üvegkocintási jelenetet és sajnálkozását fejezé ki a „malheur” fölött, s csak azt szeretné tudni, hogy átellenese mért haragszik annyira a tengerészekre?

— Csak úgy véletlenül szaladt ki a számon! — felelé Benno. — Én nagyon becsülöm, sőt bámulom e pályát. De ne vegye ön rossz néven, kapitány ur, ön engem igen kinos zavarba hozott. Nőm a másod osztályu társalgó-kocsiban ül, s majdnem eleped szomjuságában, most nélkülöznie kell a frissitőt, s azonkívül még miattam is aggódni fog.

— Szegény asszonyka! — mondá a kapitány, ki már egészen udvarias és szivélyessé lett. — Én kétszer mentem át az egyinlítőn, és legjobban tudom, mi a szomjuság! Én mondom önnek: bőrt és fát rágtunk! No, a legközelebbi állomáson megveszem a málnás-vizet, — ámbár egész életemben soha egy kis pénzt sem adtam ily hig dolgokért, — s magam fogom elvinni a menyecskének; azalatt ön megfogja őt keresni. Tudja, az ilyen kis elválás néha nagyon jót tesz, erősíti a szerelmet. Én is házas vagyok, s ha keletindiai s délamerikai utazásaimból, úgy 2—3 év mulva hazajöttem, mindig gyöngédebbnek találtam öreget, mint most, midőn legfőlebb 4—6 hétig vagyok távol.

— De mi csak nagyon rövid idő óta vagyunk házasok! — jegyzé meg a festész.

— Annál jobb! E szerint a menyecske valószínűleg még fiatal és szép, és így nem fog hiányt szenvedni pártfogó lovagokban.

Ha tudta volna a becsületes ember, minő mérget öntött ezzel Benno szívébe! A hajóshadnagyra gondolt, s szeme előtt elfeketült a világ. Csak azt tudná bizonyosan, hogy az nem tért vissza többé a társalgó-kocsiba!

— Minő vitorla alatt szolgál ön tulajdonképen? — kérdé a beszédes kapitány, — azaz: mi az ön foglalkozása s hová való?

— Nevem Voith, s festész vagyok S.-ből.

— Festész? Mennydörgős! és S.-ban lakik? Hallja barátocskám, önnek meg kell tennie nekem azt a szivességet, hogy a Jolanthét lefesse!

— Az ön kedves nejét?

— Az istenért, dehogya! A briggemet! Megteszi? Nem leszek fukar: fizetek egy jó reggelit.

— Igen, igen! — felelt Benno gépileg.

— Kezet rá! Gazember, a ki a szavát meg nem tartja!

Kezet is adott Benno, mialatt pedig nem gondolt egyébre, mint a hajóshadnagyra. A kapitány nagyon megörült s még sokat beszélt Jolanthéjáról, utazásairól stb. A festész mintegy álomban hallgatta.

A legközelebbi állomáshoz közeledve, a vasúti ellenőr lépett be a kocsiba, a jegyek átvizsgálása végett. Minden rendben volt, csak a festész jegyénél mutatott megütközést.

— De uram, hogy került ön ide?

— Én tulajdonképen a második helyen utazom, — felelé Benno, — de a sietségben —

— Igen, az rendén van; de az ön jegye B.-be szól.

— No, igen.

— Ez tévedés, uram! Ön nem az igazi vonatra ült, ez K.-ba megy.

Benno mindkét kezével hajába markolt, s kétségbeesetten bámult a felügyelőre. A többi utasok nevettek, még a kapitány is, mindamellett ez vigasztalni akarta.

— No, ezen már nem lehet segíteni! A legközelebbi állomáson vissza fog ön fordulni, bármint sajnálom —

— Lehet-e reményem, utolérni a b-i vonatot? — kérdé Benno, a ki kinjában a vasúti viszonyokat sem volt képes helyesen megfontolni.

— Aligha! — felelt a felügyelő mosolylyal; — Repülnie kellene önnek; a B.-be indult vonat gyorsvonat; egyébkint is

délutáni 5 óráig kell önnek az állomáson várakozni, előbb nem indul vonat B. felé.

Félig ájultan hanyatlott hátra a festész s fölsobajtott.

— Szegény, szegény nőm!

— Na, hisz nem olyan nagy dolog! — szólta a kapitány, — én elégszer eveztem ellenkező széllel s végre mégis csak eljutottam a kikötőbe. Mondtam már, hogy az asszonyka bizonyosan talált már eddig védelmezőre!

Már ezen csakugyan nem lehet változtatni! A boldogtalan málnás-viz az oka mindennek!

Benno az állomáson nem is vett magának időt a kapitánytól elbucszni, hanem a legnagyobb sietséggel kiugrott. A kapitány utána kiáltott:

— Adio, adio, régi barátocskám! El ne feledje Jolanthémat, ön kezét adta!

Benno először is a vonat-felügyelőhöz szaladt, s elmondá neki szerencsétlenségét. Az vállat vont.

— Csak azt tanácsolhatom önnek, hogy távsürgönyözzön azonnal B.-be, hogy megnyugtassa kedves nejét.

— De még nem beszéltünk arról, hogy melyik fogadóba szállunk! Szándokunk volt azonnal tovább utazni.

— Hm! Ugy nem megyünk semmire. Meg kell várnia a legelső vonatot.

— Öt óráig?

— Nem érkezik előbb, s éjjelre B.-ben marad.

— Még az is? És ha nőm már tovább utazott?

— Remélhetőleg nem tette azt.

— Az átkozott hajóstiszt még Kelet-Indiába czipelheti őt! — gondolá Benno, de vigyázott, hogy ki ne mondja.

Egészen megtörve ment a váróterembe; belevágta magát egy székre, s egy palaczk bort rendelt.

Ez hát gyönyörű nászutazás! Szerencsétlen gondolat! Mért nem marad az ember a mézeshetekben otthon?

Étvágya nem volt Bennonak, de bújában annál gyorsabban fogyasztá a bort, s a tüzes szesz egészen fölélnkíté.

Most fölemelte fejét s körülnézett a teremben.

A nagy, s csinosan berendezett teremben kevés vendég volt, és így csakhamar föltűnt a festésznek egy fiatal hölgy, ki egészen egyedül ült egyik szögletben, s mint látszott, épen étkezett. Bizonyosan szemérmességből huzódott a sötét szögletbe, mégis észrevette, hogy Benno őt nézegeti.

A férfi ugyancsak nézegette; a hölgy arca egyre jobban kivehető lett, s oly képpé alakult, mely valamely egyre világosbuló visszaemlékezést keltett föl benne. Most fölismerte őt. Vagy talán izgatott képzelete csalta? Hisz ez jogászokori házigazdájának leánya, a Madonna-fő eredetije!

Örvedetes meglepetésében egészen megfeledkezett arról, mily veszélyessé vált rá nézve egykor e Madonna-fő in effigie.

Benno lágy, hálás szívvél birt, mely őt most a régi ismerőshöz vonta, e csinos lánykához, ki iránt egykor nagy tisztelettel viseltetett, bár szerelmes nem volt is belé, mert hisz a leánya akkor, 3 év előtt, még csak 15 éves volt.

A leánya is bizonyosan megismerte őt, mert annak rögtöni közledésekor édes zavarodással, melyből a viszontlátás öröme sugárzott, emelkedett föl ő is helyéről s a legilledelemsebben kezét nyujtá a férfinak üdvözlételül.

— Ön az valóban, Amália kisasszony?

— És ön, Benno ur?

Anyja megengedte a leálynak, hogy kedvenczét nevével szólíthassa; a leány nem is tudta volna máskint.

— Hát az ön kedves anyja, hogy van?

Benno leült a leány mellé, s annak kissé szomorú elbeszéléséből megtudta, hogy anyja bizony nem a legjobban van; testileg ugyan, hála istennek, egészséges, de valami szédelő rávette, hogy megtakargatott vagyonát koczkáztatott vállalatokba fektesse, a minek az lett következése, hogy vagyona oda veszett. E miatt neki, a leánynak, kellett saját fönntartásáról gondoskodnia, s egy B-ben lakó családnál nevelőnői állást fogadott el. Nehéz szívvvel indult utjára, ez volt az első utazás életében, s most az 5 órákor induló vonatra várakozik.

A festész is elbeszélte szerencsétlen utazását, és a lány a legélénkebb részvétet tanúsítá balesete iránt, s azon hirre, hogy már nő, inkább megnyugtatta, mintsem kedvetlennek látszott. Hisz így nő férfi ótalma alatt van!

Hogy Benno följárlá neki ótalmát, ez természetes, annyival inkább, mivel a leányra nézve oly szokatlan volt még az utazás. Nagyon jól elcsevegték az időt 5 óráig, mely alatt minden emlékeiket földidéztek. Benno azután két másod-osztályú jegyet váltott B-be.

Tíz órákor érkeztek meg B-be. A véletlenre s a saját szállodájukat dicsérő szolgálókra bízva magukat, ezek egyike a „Fehér ló” fogadóba vezeté őket. Benno nem sokára bucsut vett utitársnőjétől, miután szobát rendelt neki, s a magáéba vonult. Csak másnap 9 órákor utazhatik tovább, de még az sem volt bizonyos, mert még előbb a rendőrségnél s egyebütt is tudakozódnia kell, ha valjon nem látták-e nejét? Az a fölötti aggodalomban, hogy minő választ nyerend kérdéseire, meglehetősen álmatlanul tölté az éjszakát.

De lássuk most, mi történt Emiliával.

A vaspálya csengetyűje először, másodszor is szólt, s férje még sem jött a málnás vízzel. Ez természetesen nagyon nyugtalanítá őt, ki-kitekintgetett az ablakon, de Bennot nem látta sehol, s hirtelen visszakapta fejét, midőn látta, hogy a tengerész-hadnagy visszajön s a kocsiba lép.

— Beszállni! — kiálták a kocsivezetők, s becsapták a kocsik ajtaját.

E közben harmadszor csöngettek.

— De a férjem? — kérdé a szegény asszony hangosan, — hol van ő?

— Tudom is én? — felelt a gromba kocsivezető s odább ment.

Emilia a bezárt ajtóhoz rohant, s keservesen kiáltozá férje nevét.

— Benno! Benno! — ismétlé kacagva a beszálló téren álló közönség, mely nem épen a legjavából való volt.

A fiatal asszony csüggedten hanyatlott a kocsivánkosra; szíve lázasan vert.

A vonat megindult.

(Vége köv.)

A csók története.

Kiss Elektől.

A csókról és történetéről szándékozunk írni; nagy feladat, de teljesen tisztában vagyunk tárgyunk nehézsége felül. Minden esetre nagyon kényes tárgy, és nem tartunk tőle, hogy tisztelt olvasóink komoly ellenmondásával találkozni, midőn azt állítjuk, hogy a csók a szép körébe tartozik.

Valjon ki jöhetett legelőször azon különös gondolatra, hogy csókoljon? Bizonyára többen tették már e kérdést, anélkül, hogy kielégítő feleletet kaptak volna reá. Mi sem szolgálha-

tunk vele; a történelem nem jegyezte föl a derék fölfedező nevét. Hanem a történelemnél sokszor többet tudnak a mondák. Lássunk egy-két ily mondát.

A régi Rómában egy törvény megtiltá a nőknek a borivást, és hogy megtudják, valjon megtartják-e e törvényt, a férfiaknak egyuttal kötelességükké volt téve: nejeiknek, legközelebbi nőrokonaiknak, öregnek, fiatalnak egyaránt, szájukat nyujtani, s ily módon meggyőződni, ha nem borizü-e szájuk.

A ki tehát a szépek közül e tekintetben ártatlannak érezte magát, a ki a férfiak előtt törvénytisztelőnek akart tartatni s kegyüket meg akarta nyerni, az olyan hölgy nagyon is szívesen nyujtá oda neki ajkait.

Ezt lassankint mindkét részről nagyon érdekesnek kezdték találni. A törvény sajátképi célja idővel mindinkább feledségbe ment, s csak a csók maradt fenn, — úgy mondják legalább, — egész a mai napig, és pedig minden borizü melléktekin- tet nélkül.

Innen származtatják némelyek a csók eredetét.

Mások viszont a régi kornak egészen más eseményével hoz- zák kapcsolatba a szerelem e jelvényének eredetét.

Lássuk ezt is.

Troja elpusztítása után a trojai férfiak és nők, kiket a tűz és vas megkímélt, egy ideig hajléktalanul szerteszélylyel bolyongtak. Egyszer aztán ismét összeszedték magukat, s elhatározták, hogy tengerre szállnak, új hazát keresni. Elhajóztak tehát, s eljutottak Italiába; fölfelé eveztek a Tiber folyón, s annak part- jain kikötöttek. A férfi népség kiment a partra, körülnézni, hol találnának alkalmas helyet az alapítandó gyarmatok számára; a nők azonban, beleunva a hosszás vízi utazásba, el akarták a férfiak kedvét venni a tovább hajózástól, s összegyülekeztek, ta- nácskozni a teendőik felől. Hosszabb tanakodás után abban álla- podtak meg, hogy a tovább hajózás meghiusítása végett fölége- tik a hajókat, és nem is halogatták sokáig e terv valóítását. Alig mult el pár óra a férfiak kiszállása óta, s valamennyi hajó lángban állt.

Rémülten siettek vissza a trojaiak hajóik megmentésére. Az égés okát nem igen lehetett eltitkolni, s aggasztó félelem szállta meg az asszonyokat hőstettük után. A férfiak haragos kifakadásait már csirájában elfojtandó, hirtelen s egyhangulag elhatározzák, hogy kiterjesztett karokkal fognak eléjük sietni, átölelik őket, s a szitokra nyilando ajkakat saját ajkaikkal ta- pasztják be.

E szokatlan, bár nem kellemetlen fogadtatás, s a nők fo- kozott gyöngédsége s eldzékenysége nem is téveszté el az ohaj- tott hatást. A trojaiak csakugyan megtelepedtek e helyen, s várost építettek ott, melyet ma Róma néven ismerünk.

E monda természetesen, s különösen annak utósó moz- zanata, minden eddigi föltevással ellenkezik.

A trojai nők gyöngédségének emlékeül, — mondja a for- rásul használt régi író, — maradt fenn Rómában a csókolás szokása, s innét származott át, egyéb szokásokkal együtt, hoz- zánk is.

Azonban ezen monda valószínűségét is többen megtámad- ták az írók közül, és azt állítják, hogy a csók oly régi, mint maga az ember, sőt még régibb, mert mielőtt Ádám és Éva e szép szokást gyakorolhatták volna, a paradicsom galambjai már csókolódtak, s nagyon valószínű, hogy ezektől, tudniillik a csókolódzó galamboktól származott először a fogalom a világ- szerte elterjedt csókolódzás iránt. Hogy a csók régibb Róma városánál, ezt bizonyítja az ó-szövevény könyve is, melynek több

helyein van a csókról említés téve, mint például Jób könyvében. Homér nagyapó is, vagy jobban mondva, az e név alatt összeállított ősrégi görög költemények is megemlékeznek a csókról.

Elég hozzá, a csók a régi világ népei előtt is ismeretes volt, s náluk is, mint nálunk, különböző érzelmenyilvánulások jelképeül szolgált. Volt szerelem, barátság és tisztelet csókja.

A hajdani zsidóknál az a szokas uralkodott, hogy a közönséges ember az előkelőt, s általában mindenkit, ki iránt tisztelet akart tanusítani, szájra czuppantott csókkal fogadott. Salamon király világosan mondja a korabeli hízegzőkről, hogy addig csókolták pártfogóikat, míg el nem érték czéljaikat.

Ugyanez volt a divat a persáknál is, azzal a különbséggel, hogy itt csak az egyenrangúak gyakorolták a szájcsokolást, míg az alsóbb rendű az előkelőbbnek térdét csókolá; a rabszolgák és cselédek pedig azzal tanusíták tiszteletüket, hogy térdre esve, saját kezeiket vitték ajkaikhoz, jelképes kézcsók gyanánt. A lábcsók, mely a későbbi keresztyén századokban annyira el volt terjedve, szintén nem volt ismeretlen a persáknál: sőt a királyok vazalljaik és alattvalóikra nézve a hűségi eskü megerősítéséül állapították meg e szertartást. A legalsóbb rendű egyéneknek pedig már a királynak pusztá látására kötelességük volt földre borulni, s ajkaikkal az anyaföldet megérinteni.

A régi görögöknél furcsa csókolási mód divott. Ugyanis az emberek fölön ragadták egymást, mint a fazakat, s kölcsönösen megcsókolták egymás ajkait. A szeretet eme nyilvánulását Chytrá-nak nevezték, a mi tulajdonképen annyit jelent, mint: fazék. Egyébiránt, hogy vallási szertartásaikban is szerepelt a csók, ezt Lucian irataiból tudjuk meg; ezen görög író ugyanis főlemlítvén a pompás áldozatokat, melyeket a gazdag görögök az isteneknek hoztak, megjegyzi, hogy a szegények kézcsókkal fejezték ki imádásukat.

A mi a rómaiakat illeti, kiknek — mint fentebb láttuk, — némelyek a csók fölhaladását tulajdonítják, náluk szintén nagyon kedves dolog volt a csók. Különösen a kézcsók nagyon fölkapott volt a régi Rómában. A köztársaság elején úgy látszik, csak az előkelők s előjárók részesültek ebben alattvalóiktól, míg a szabadok s az egyenrangúak csupán ölelkeztek s kezét fogták egymással, később azonban változás következett be e szokásban. A tribunok, konzulok s diktatorok alatt a kézcsók nagyobb jelentőséget nyert, s a császárság alatt már lényeges szerepet játszott a szertartásoknál. Az alsóbb hivatalnokok a császár előtt térdre estek, s ruhájának szélét jobb kezükkel megérintve, megcsókolták. Később a tiszteletnyilvánítás e módja kizárólag a konzulok és legfőbb államhivatalnokok előjoga lett, míg az alsóbb rangúaknak meg kellett elégedniök azzal, ha ő felségének a távolból egy jelképes kézcsókot küldhettek.

Az udvartól aztán a nép is eltanulta a csókolódzást, s előkelők úgy mint nem előkelők egyaránt szorgalmasan gyakorolták azt. Ha az utcán találkoztak, azzal szokták kifejezni a viszontlátás örömét, hogy egymást homlokon csókolták, akár bizalmasabb barátság, akár csak futólagos ismeretség volt közöttük.

Az erkölcsök lazulása mellett természetesen e szokás visszaélésekre is adott alkalmat, s nem egy szemközt jövő szép hölgy volt a megcsókoltatás veszélynék kitéve. Végre Tiberius császár indítatva érzé magát az oscula quotidianát, azaz a mindennapi csókot eltiltani. De nem sokára újra lábra kezdett kapni e szokás. Egyébiránt, hogy a régi rómaiak a csókolás közben sem feledkeztek meg mindig az illemtől és tapintatról, tanusítja az öreg Cato, a ki nem tartotta megengedhetőnek, hogy a férj megcsókolja nejét leánya jelenlétében.

A lacedemoniaknál a nyilvános játékok alkalmával még pályadijak is voltak kitűzve a csókolás legügyesebb gyakorlója részére. Jele, hogy mily nagyra becsülték e szép művészetet. Az istenképekhez soha sem közeledtek máskint, mint tiszteleti csókkal, mely szokás a régi kornak majdnem minden népénél gyakorlatban volt.

E szokások nagy része a keresztyén világba is átszarmazott. Pál apostol figyelmeztetéséhez képest: „Köszöntsétek egymást a békesség csókjával“, — az első keresztyének a maguk szeretet lakomája (agapé) alkalmával a testvéri egység jeleül meg szokták egymást csókolni. Imádságaikat is a benső barátság e jelképével végezték. — Négy századig tartá fönn magát e szokás, míg végre könnyen érthető félremagyarázások miatt megszüntették. Csak a papok és egyházfők tartották fönn továbbra is, még pedig úgy, hogy hiveik által csókolatták kezeiket. Még messzebb ment ennél a pápák igénye. Bárki közeledett feléje, lett légyen is az a legmagasb rangú és méltóságú, bizonyos távolságban háromszor meg kellett térdét hajtania, s a pápát megcsókolnia. E csókok négy osztályra voltak osztva. Ugyanis: egyedül a császárnak állt jogában a pápa száját megcsókolni; a bibornokoknak, királyok és fejedelmeknek már csak jobb kezét; a püspököknek: térdeit; még alacsonyabb rendűek: a lábait csókolhatták. E szabály azonban némelykor változást is szenvedett, mint IV. Károly német császár s VIII. Károly franczia király története tanusítja, kiket a pápa egész a lábcsókig megálázott.

Ezeknek ellentétéül szolgál I. Rudolf császár (1273—91) példája, ki a papi csókot nem látszott valami nagyon épületes dolognak tartani. Egy alkalommal ugyanis a speieri püspök kiemelve Ágneszt, a császárnét, a kocsiból, megcsókolta azt, mit Rudolf meglátva, elkergeté a püspököt, s utána kiáltott: „Az ilyen áldástól ments meg uram minket.“

Egyébiránt volt idő, midőn a német császárok is elfogadták alattvalóik hódolatnyilvánítását a lábcsók alakjában, csak I. Miksa s V. Károlyról tudjuk, hogy lemondtak a tiszteletnyilvánítás e tulhajtott módjáról.

Az újabb kor népei közt alig egy is található, a hol a csók századok óta a barátság, szeretet s tisztelet jelképeül ne használtatott volna.

De, — elmondhatjuk Demokritossal, — az egyetlen valódi csók volt és marad örökké: a szerelem csókja, mely nem törődve idővel és szokásokkal, mindig ugyanaz volt, s mely mindig megtartja hiveit és mivelőit, míg csak két egymást szerető szív lesz a világon.

Mai napság már, — igaza levén a német közmondásnak: „Ein Kuss in Ehren, darf Niemand verwehren“ egy-egy e téren elkövetett rablás sem jelentetik föl mindjárt a fenyegető bíróságnak (papa, mama). De őseink e tekintetben sem értették a tréfát, s volt idő, midőn egész komolyan vitatkoztak azon kérdés fölött: valjon a leány, ki ellenállás nélkül meg hagyá magát csókolni, föl lehet-e jogosítva mirtus-koszorúval lépni az oltár elé? stb.

A középkor leányai föl voltak jogosítva a tetten kapott csókrablót s a j á t k e z ü l e g megfenyíteni; s egy öreg krónikás beszéli, hogy V. Károly császár is kénytelen volt egy közönséges konyhaszolgáltól zsebre rakni egy derekas nyaklevest, midőn valamely lakoma után, kissé felborozott állapotban, elég vakmerő volt, egy kelletlen csókot tapasztani arczára.

Egy hét története.

Januárho 27-dikén.

Vallomás. — A farsang. — Ha férfi vagy, légy férfi. — Miféle Kálmán? — Vigadó vagy vigarda? — A jótékony nőgyelet bálja. — A bölcsőde bálja. — A bérczek tetején. — Szíves házi gazda. — A népkonyhában. — A képzőművészeti társulat. — Az árvaházban. — Lucca Paula. — A technikusok bálja.

Azt a mult héti kis figyelmetlenséget, azt tudniillik, hogy a jogászbálról valamivel kevesebbet szoltam, ne tessék, kérem, rosz néven venni; most, hogy már nyakig benn vagyunk a farsangban, megmondhatom, hogy nem egészen a „Falu roszsza“ miatt történt, hanem épen megforditva; most, hogy mondom, nyakig benn vagyunk a farsangban, megmondhatom az igazat, nem ártok vele senkinek, szép olvasónőim közül mindegyik tisztában van már e részben, határozott álláspontot foglalt el e fontos kérdésre nézve, a mint a politikai világban mondani szokták; vagy báloz, vagy nem báloz; ha igen, annál jobb rám nézve, mert akkor egy hajón evezünk; hogyha pedig nem báloz, akkor is annál jobb rám nézve, én mosom kezeimet, én nem szoltam semmit és annál fogva nem is vagyok oka semminek, én szívembe zártam titkomat, egy egész hétig, azt tartom, elég idő, a tárczairót ha veszszük!

Megmondom tehát már most egész őszintén, hogy nyakig vagyunk benn a farsangban, hanem épen ez a baj: csak nyakig, a fejünket, azt nem birjuk elveszteni, a nélkül pedig mit ér a farsang! Két hét óta már vagy nyolcz tánczvizgalmon fordultam meg, jelmezben és jelmeztelenül, álarczban és álarczátlanul, a mint a körülmények magukkal hozták; láttam is tehát eleget, — hogy sokat tánczoltam, azt felesleges mondanom — hanem igazándi farsangi kedvet, magamat kivéve, édes-keveset láttam, és ennek csak is a férfiak az oka; — oh azok a férfiak! Mit is keresnek ezek tánczmulatságon, a hol csakis fiatal embernek és hölgyeknek — különbség nélkül, mivelhogy ezek örökké fiatalok — van helyök, de férfinak — nincsen! Mondta ezt már nálamnál sokkal nagyobb ember: „Ha férfi vagy, légy férfi“; más szóval: Mit keressz itt e helyütt, ez órában? De beszélhet ezeknek a költő!

Csak látnák őket! A hogy a tánczteremben fel-alá ödöngetnek! A napokban szemügyre vettem őket és nem tudtam, ha nevessek, vagy boszankodjam-e rajtuk, olyan komikus és egyszerűs mind szomorú arcú lovagok valának. Elnézegettem az egyiket, nagy és méltóságos ur volt, csakugy recseg alatta valami bársonyszék félév óta; egy mosoly volt az arcza, és — önkénytelenül elkezdtem korcsolyázni, a tánczteremben, kérem! Azt hittem, a városligeti jégen vagyok, úgy kivörösödött az orrom ettől a mosolygástól, pedig nem is én rám, hanem egy kedves szépségre mosolygott! Egy ideig csak mulattak, a hölgy igen szellemdusan bírálgatta a körülötte lebegő angyalokat, egyszerre az én férfim csak elneveti magát, a fejéhez kap és: „No ezt holnap megmondom Kálmánnak a pénzügyiben“ — mondá. — Miféle Kálmán és miféle ügyiben? — kérdém én magamban, a szép hölgy ellenben ő nagy méltóságától, a ki most már természetesen röstelte a dolgot, és talált is szerencsére valami Kálmánt, a kivel az iménti ömlengést jól-roszul összeboronálta, hanem azért

csakhamar bucsut vett, a szép hölgy utána bámult, ez az ember talán elvesztette a fejét! — Az a baj, hogy nem vesztette — világoztam fel én szomorúan, és megis neveztem neki az igazi Kálmánt, meg az igazi „ügyiben“-t. És miként ez, ugy egytől-egyig mindannyian, csak imitt-amott látni egy-egy fiatal embert, a többi mind, tekintet nélkül az évek számára, nem fiatal ember, hanem komoly, mogorva férfiak, azzal a felirattal: „Megnehezült az idők járása“! Legérdekesebbek közülök még azok, a kiket nem látunk, de ha már jelen vannak, miért épen csak az utósó részét mutatják, és nem inkább az elsőt e szónak: vigadó? — azért nem szoltam a mult héten a jogászbálról; még a jogászbálról sem. Hiszen szép volt, ha még a jogászokban sem volna fiatalság, akkor csakugyan megkondithatók a lélekaragot, megszűnnénk lenni perlekedő nemzet, hanem azért volt eszük, hogy az „Európá“-ban és nem a vigadóban tartották báljukat. A vigadó is csak ugy megtelt volna, mint az „Európa“, hanem a vigadónak sok rosz órája van az idén; bizonyára a neve is teszi; nem vagyok babonás, hanem az ujdonat nyelvtisztító társaság mégis jobban teszi vala, ha meghagyja még egy hónapig: vigardának; tudom, hogy rosz szó, sokkal roszabb az „erény“-nél, a mit a társaság szerint szintén ki kellene irtogatni, de legalább nincsen benne adó, mint a vigadóban.

A mult vasárnapi bálról is csak keveset szólok ez okból. Szép volt, népes is volt, hogy is ne, mikor a jótékony nőgyelet bálja volt! hanem azért mégis csak nem volt olyan, mint elődjei. Nem csak mozoghattak a termekben, még tánczolhattunk is. Szomorú tánczolás volt, mert a szegények huzták rá — a rövidebbet. Álarczosok is voltak, itt egy domino, ott egy jelmez, szépek, kedvesek voltak egytől-egyig, de az a régi jókedv csak nem akart ma hozzájuk szállni. Csak egy igazi vidám arcot láttunk, Bohus Szőgyény Antónia ő méltóságát, az egylet elnökét; az ő arcza ma is a régi isteni szeretetben tündökölt. „Kevesebb a jövedelem, hanem az én szegényeim nem fogják azt megérzeni“ — mintha csak beszélni tudnának, olyan érthetőleg fejezték ezt ki ez áldott lelkű nő jóságteljes szemei, és a mit azok mondanak, tisztán megértették és tökéletesen helyben is hagyták mind a jelen levő diszes hölgyek Mert ha kevesebben voltak is, mint máskor, csak a számban volt fogyatkozás, diszesre az idén is ez volt a legfényesebb bál, és ha csak egy szikrányi tehetségem volna hozzá, bizonyára a legszebb öltözékek leírásával kedveskedhetném hölgyeinknek e bálról; elég szomorú rám nézve, hogy ezt az adományt teljességgel megtagadták tőlem az istenek.

A bölcsőde tánczestélye viszont mult szombaton volt a legszebbik az egész idényben. Az „Európá“-ban tartották, az egylet nemes lelkű elnöke: gróf Károlyi Edéné volt a házi aszszony és ő és választmányi tagjai: Hollán Ernőné, gróf Károlyi Viktorné, Fehérváriné Biedermann báróné, gróf Berényiné, Nyiriné, Forinyák Gyuláné ugy szépségükkel, mint jóságukkal derítették föl a táncztermet, a melyben azon felül tánczolni is lehetett, mert — de hagyjuk ezt, elég, hogy tánczolni lehetett és még elégebb, hogy voltak, a kik testtel-lélelkel tették is, nem nagyon sokan, de voltak.

A magas bércek tetejére természetesen nem hatnak föl a siralom völgyének hétköznapi bajai, azért ott fenn, az arisztokrácia tiszta aetherében rég nem volt olyan vig farsang, mint az idén; egyik estély a másikat éri, természetesen csak azért, hogy a hétköznapi világnak is jusson belőle. Egész csudadolgokat beszélnek gróf Festetich György mult szombati álarczos báljáról. A grófi palota termei tündérkertté voltak átvarázsolva, a főrangú tündér-hölgyek számára, a kik itt teljes számmal együtt voltak. Az egyik teremben dominót, álcát öltöttek és azután — volt találgatás, és csalódás és tépelődés a férfiak részéről, hogy valjon kit rejteget a kaján lepel! Nagyon kedves multság volt, csupa kedély és szellem, pezsgő élet és vidámság, a hogy ez az álcásnő ennek és annak a főurnak tükröt tartott a szeme elé. Természetes, csupa apró-cseprő bűnöcskékből, mit is tudhatni felülök egyebet? hanem a jó urak mégis csak el-elálmélkodtok, hogy ezt meg azt meg már honnan tudhatja és valjon kicsoda ezen ő titkainak tudója? Igazi jóuri multság volt, annyival inkább, minthogy, mint hallik, a jótékonyágnak is megfelelő rész jutott belőle. Eddig ugyan még ez is dominóban van, de rövid időn erről is le fog hullni a lepel, és kiderül, hogy a nemes gróf csakugyn s z i v e s házi gazda volt ez este.

Ebben is a mi jó királynénk világít elől, mennyi okunk volt az öröme, hogy ő Felsegeik a fővárosban töltötték a farsang egy részét! Ők adtak az első bált és azóta is mindennap farsangoltak, egyik nap király ő Felsege meglátogatta a népkonyhákat, és viszi oda is a farsangot. Azt a levest, a mit neki ott találtak, bizonyosan meg lehetett enni, habár a többi is megéri a 10 krt, magam győződtem meg róla. Haza menet pedig a képzőművészeti társulathoz szól be ő Felsege, hogy a hazai közművelődésnek is egy kis farsang derüljön, és most már nemcsak a nemzet fogadalmatlan szegény barátai, hanem a hatalmas zászlós-urak is megtalálják az utat e fényes szentegyházba, a megváltás ezen oltáraihoz, a korona lábnyomai vezetnek most oda. Királyné ő Felsege pedig az árvák hajlékaiba viszi a farsangot, meglátogatja az „Erzsébet“ kisdedeit, elbeszélget, elmulatgat velük, a hogy csak az anya tud szeretni, a magyar anya, a kit a nép milliói édesanyjának hinak.

Hangversenyünk is volt, de mit mondok! Luccához, a dicső „divá“-hoz, a kit a deczemberi nagy havak is megirigyeltek tőlünk, szerencsénk volt mult hétfőn, a bölcsőde kegyelméből. Négyyszer énekelt ez este, Mozarttól a „Veilchen“-t, Thomastól „Mignon“ dalát, egy olasz dalt, és az „Afrikai nő“ utósó felvonásából az adagiot, de csak háromszor ragadta el a közönséget, mert elébb föl kellett azt engesztelni, belezengeni a lelkébe, hogy oda is hallgasson már egyszer, és a művésznő fenségesen ért e bűbájossághoz. Nem szépség, de több annál: kedves jelenség. Nem magas, nem is karcsu, hanem olyan alak, a milyenről a népdal azt mondja „az a kicsi barna.“ Gróf Károlyi Ede karján jelent meg; megilleti, mert kétszeres báróné, első és mostani férje után. Diszesen volt öltözve, magas, sárga selyem ruhában, lilaszin bársonnyal és fehér csipkével diszítve, nyakán gyémántos ék, fején brilliantok és virágok és szemében az a delejesen vonzó tekintet, a mit csakis művésznők szemében láthatni; olyan tekintet, mely „te-s-tu“ van az egész világgal és mégis „három lépésnyire“ tőle. Hogy mint olyan énekelt is, felesleges mondanom. Hangja már nem egészen üde, de kivált közép és mély rétegeiben megragadóan szép és szívhez szóló, azért legjobban Mozart „Veilchen“-jével hódította meg a hallgatókat. Mozart keresetlen költészete neki is mintegy egyenesen a szívéből látzott felcsendülni.

Az „Afrikai nő“ részletében még a nagy drámai művésznő

kápráztatta meg a lelket, olyan igazi érzéssel zengte el Selika szívszakadó fájalmát. Közönség azonban több is lehetett volna jelen e hangversenyen; de farsangban vagyunk, és magának a farsangnak is nagy hiányossága vagyon az idén e részben. Nehezen lesz tehát a bölcsődének egyéb haszna e hangversenyből, mint az, hogy nagy élvezetet szerzett nekünk. Ugy halljuk, kétezer forint volt a művésznő tiszteletdíja e hangversenyért; nagy pénz, de az emberek tudvalevőleg nagyon háladatos szívek és majd máskor pótolják vissza a nemes egyletnek a mai gyönyörűséget. — A hangversenyben még Deutsch Vili és Krancsevics urak működtek közre, első zongorán Liszt „Velencei dal“-át, utóbbi gyönyörű hegedű játékaival, egy Laub-féle polonaise-t adott elő, mindketten köztetszés mellett.

De végén csattan, azért — tegnap kedden volt a technikusok bálja, szintén nagyon szép volt, de szintén a vigadóban, azért — számra — szintén nem voltak annyian, mint máskor és azért, ismét szintén, fenségesen lehetett táncolni, és volt is mivel, tudniillik jókedvvel a szebbnél szebb hölgyek láttára. Elő is sorolnám őket egyenkint, ha attól nem tartanék, hogy megneheztenek rám érte. Én legalább azt olvastam ki e bűbajos szemekből, hogy egyenkint csak egyért akarnak szépek lenni és ez az egy ne a hirlapba ki, hanem szívébe be írja a nevét, minél mélyebbre. Azért csak annyit e részben, hogy a házi asszony tisztjét gróf Zichy Pálné helyett, ki el nem jöhetett, gróf Almássy Kálmánné viselte, gyönyörű öltözékben: fehér selyem ruha, kék gazirral borítva és aranykalászokkal diszítve, hajában pillangós aranykalászok, nyakán gazdag brilliant-ékszer, kezében gyönyörű kamélia-csokor, és a milyen diszes volt ez öltözék, még százszorta kedvesebb volt maga, csupa nyájasság és vidámság egész lénye. Hollán Ernőné, gróf Teleky Sándorné, Prielle Kornélia, herczeg Odescalchy Gyuláné és több más kitűnőség is diszít e vigalmat és Hollán Ernőnével egy fiatal rokona, Hollán Blanka kisasszony, a ki csak egy éve jött ide szülőföldjéről: Amerikából, és e kedves fiatal hölgy egy év alatt olyan gyönyörűen tanulta meg a magyar nyelvet, hogy öröm hallani. Ilyen jó mester a szeretet. Ha véletlenül uj reggel nem száll az égről a földre, tán még most is tartana e bál, olyan lelkesülten járták, — a kik járták.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

*** (Királyné ő Felsege) e hó 28-dikán este 9 órakor Bécsbe utazott. E napon az udvarhoz tartozó, még itt maradt személyzet is itt hagyta a magyar fővárost. A királyi pár csakis őszkor jön ismét Budapestre. A királyné az idén jókor Ischlbe fog menni és a forró nyári időket valamelyik külföldi gyógyfürdőben szándékozik tölteni. — Királynénk látogatásán volt a mult hét végén Münchenből Gruben báró, vagyis az ő legidősb testvérbátyja, de ki nőül vevén Mendet bárónt, elsőszülöttségi jogairól lemondott, ifjabb fivére, Károly Tivadar bajor herczeg javára. — Lady Dudley, ki a világkiállításon ékszereivel oly nagy feltűnést csinált, s kitől ez ékszereket nem rég ellopták, értékes magyar négyes fogatot kapott királyné ő Felségétől. Lady Dudley a királyné iránt ennek a Wight szigeten tartzkodása alkalmával sok figyelmet tanusított, és ő Felsege részéről e figyelem most ezzel viszonztatott. — Királyné ő Felsege e napokban a várkertben sétálván, a főörség közelében áttekintett a falkerítésen az utcára és ott egy szegényesen öltözött nőt látott, ki egy kis gyermeket vitt a hátán, azonkívül két más, rongyokba öltözött és meztelen lábu gyermeket kézen fogva vezetett. A királyné azonnal az őt távolról kö-

vető szolgákhoz fordult és parancsot adott, hogy a szegény nőt gyermekeivel együtt helyezték el további intézkedésig, a vár alsó osztályának egyik meleg szobájában. Egyuttal a királyné egyik kamaraszolgája meghagyást kapott, hogy a szegény család számára meleg téli ruháról gondoskodjék.

* * (Jótekonyság.) Király ő Felsége a hozzá segélyért folyamodottak részére 1500 frtot adományozott. — Haynald érsek anyja temetésekor a község szegényei közt 300 frtot osztott ki. — Samassa egri érsek 450 frttal gyarapítá az erdőkövesdi népiskolát. — A bukovinai magyarok javára Pusztaszent-Tamásról Berger Berta január 19-dikén 43 frtot gyűjtött. — A bukovinai magyarok józseffalvi iskolája részére Szt. Lőrinczen (Baranyam.) ujabban 232 ft 40 krt gyűjtöttek. — Ozorán a múlt héten sorsjátékkal összekötött bált rendeztek a budapesti népkönyhák javára, ötven forint tiszta jövedelemmel. — Dobó Miklós, egyszerü tanyai gazda Szeged vidékén a napokban lakodalmas népet fogadván házában, mulatozás közben gyűjtést indított a szegedi árvaházra, maga 1 frttal kezdvén meg a példaadást. És a násznép, mely földmivelőkből állt, 7 frt 52 krt adakozott össze.

* * (Rózsás napló.) Richter János, a nemzeti színház opera igazgatója múlt szerdán tartotta esküvőjét Szitányi Mari kisasszonnyal. — Dr. Wentzel Gyula budapesti ügyvéd és váltótörvényszéki jegyző közelebb tartá kézfogóját Perkátán, Fehérmegyében Vaigl Katicza kisasszonnyal. — Stuttgartban e hó 14-dikén volt gróf Csáky Jenő kamarás és huszárcapitány esküvője Stadion-Thanne Johanna grófnővel. — Görgey Gyula sátoralja-ujhelyi ügyvéd e hó 18-dikán tartá esküvőjét Cseley Anna kisasszonnyal Cselejen. — Szarvason Potóczky Elek királyi járásbíró kedves leányát, Potóczky Fanni kisasszonyt e napokban vezette oltárhoz Czédik Eduárd körösbányai adóhivatali ellenőr. — Baróthy Ákos nagyváradfi fiatal orvostudor közelebb tartá esküvőjét Molnár Piroska kisasszonnyal. — Pozsonyban közelebb volt Nirschy Ferencz nyomdász és Toperczer Lujza kisasszony esküvője. — Fejér Lajosné szajosi földbirtokosnő kedves leányát: Fejér Vilma kisasszonyt, eljegyzé Lippich Gusztáv ügyvéd.

* * (Az országos nőiparegylet) választmánya január 20-dikán ülést tartott, melyen ujonnan bejelentettek. Lemberg István, Salender Mária, b. Amelin I., Vörös Amália, Ujházi M. Budai M., Békesi Irma, Brukner Anna, Fraunhoffer János, özvegy Vajda Jánosné, ifjabb Markovits Sándor, Gyulári Gyula, Pecháta Lajosné és Láng Mihályné egyenkinti 100-100 frtos alapítványi tagokul. A nemzeti színházban, husvét csütörtökön színműelőadás fog tartatni az egylet javára. A közgyűlés napja márczius 7-re van kitűzve.

* * (Örökbe fogadás) A vizi városi népkönyhában néhány nap előtt megjelent egy magas állású hölgy, hogy megismerkedjék a népkönyha berendezésével. Itt meglátott a többi között egy szegény nőt hat éves leányával. A gyermek annyira megtetszett a hölgynek, ki maga gyermektelen, hogy azt anyja beleegyezésével, örökbe fogadta és azonnal hintaján magával is vitte lakására. A jótekonny hölgy a gyermek anyjáról is gondoskodott.

* * (Farsangi krónika.) A hátralevő farsangi idényben a következő bálók fognak még tartatni. A vigadóban: vasárnap, január 31-dikén álarczos bál; hétfőn február 1-sején korszolyázó-egyleti bál; kedden február 2-dikán a calicot-bál; szerdán február 3-dikán az evangélikus árvaház bálja; csütörtökön február 6-dikán az „Egyetértés“ bohóc estélye; vasárnap február 7-dikén bohócestély; hétfőn február 8-dikán

a nemzeti dalkör bálja; kedden február 9-dikén bohóc-estélye. — A Hungáriában: hétfőn február 1-sején a budapesti férfidalegylet bálja; szombaton február 6-dikán bohócestély; szombaton február 13-dikán a tisztviselők egyletének bálja; szombaton február 20-dikán a románok bálja. — Mult pénteken volt az írók és művészek, szombaton pedig a nőképző-egylet bálja, mindakettőről a jövő héten tüzetesen szólunk, mert az idény fénypontjai közé tartoztak. — A jogász bál tiszta jövedelme a történt felülfizetésekkel együtt 1178 frt 82 kr.

* * (A honvédmeház) igen örvendetes lendületet nyert az új bizottság vezetése alatt. Mikor 1873 decemberében átvette az intézet, öt rokkant honvédet talált benne, míg most 36 egyént részesít ottan teljes ellátásban. Akkor az összes pénzalap 29,413 frt, 7 kr volt, míg ez a mult év végén már 52,457 frt 45 krra növekedett. A tavalyi kiadás 12,708 frt 36 kr volt. Az évi tőkegyarapodás 9335 frt 32 kr.

* * (A műcsarnok) építésére megindított gyűjtések örvendetes sikerrel haladnak s újabb bizonyítékul szolgálnak arra nézve, hogy azon hagyományos áldozatkészség, mely a nemzeti akademiát, muzeumot s színházat teremtette, a jelen nehéz anyagi viszonyok között sem szűnt meg. Utolsó közlésünk óta a képzőművészeti társulat pártfogói sorába léptek: Erdődy gróf 2000 frt. gróf Hadik Béláné, Lévy Henrik, Nemes Nándor gróf, Taffler Adolf, Zalka János győri püspök és Zichy János gróf, külön-külön 1000 frtnyi alapítvánnyal, Mihajlovich zágrábi érsek pedig eddigi alapítványát 10,000 frtra kiegészítette. Harkányi Frigyes, Deutsch Bernát és Lichtenstein János herczeg, külön-külön 500 frttal; Perger János, Schopper rozsnyói püspök és gróf Nemes Nándorné 200 frttal alapító tagok lettek. Az országos műcsarnoki bizottság ma vasárnap délutáni 3 órakor ülést tart a képzőművészeti társulat kiállítási helyiségében a magyar akadémia palotájában.

* * (A csőd.) A mai nehéz napok sulyát megérzik kunyhókban és palotákban egyaránt. Gróf Keglevich Béla ellenében e napokban csőd kéretett. Fedezetlen adóssága 350,000 frt. Állítják, hogy e szomorú ügybe többen belekeverődtek, s a többi között gróf Sz. Imre vagyoni bukásáról is szólnak. Gróf Keglevich eltávozott Budapestről, mert összes vagyonát hitelezőinek rendelkezésére bocsátotta.

* * (Dugonics-émlék.) A tudomány- és műgyetemi olvasó-kör nevében Kovács János, Fenyvessy Ferencz és Cseresnyés Jenő urak felhívást intéztek az egyetemi polgárokhoz egy emelendő Dugonics-émlék érdekében. A lelkes felhívás Dugonicsnak a nemzeti nyelv kimivelése körül szerzett halhatatlan érdemeire utalva, a hazája és nemzetéért lelkesülő ifjuság, de különösen az egyetemi ifjuságnak, melynek olvasóköre Dugonics nevét viseli — kötelességének mondja, hogy a nagy név emlékének megörökítéséhez hozzá járuljon. Gyűjtőívek az olvasó-kör bizottsági tagjainál, valamint a felhívás aláíróinál kaphatók.

* * (A német színházban.) Baj, hogy ez is van a magyar fővárosban, ez egyszer azonban kivételt kellett tenni, mert jótekonny czélu előadás volt benne, mult kedden. Elmentem tehát oda is, és hallottam és láttam Lucca Paulinát, mint Zerlinát a „Fra diavolo“-ban, a mi valóban ritka műélvezet volt. A tiszta leányi szívilágot egész isteni búbjájában igézte elénk, és engedett gyönyörködniünk látásában, első perctől utósóig. — A színház minden zugában megtelt, e szerint talán a bölcsődének is jut valami e ritka élvezetből, azért kétszeres örömmel láttuk, hogy a közönség legnagyobb része magyar volt.

* * (Színház.) Szerdán új vigjátékot kaptunk, idősb gróf Fredro Sándor „Vidor ur“-át, de nem volt köszönet benne és

Törs Kálmán gondos magyarítása jóformán kárba ment. Van benne egy csinosan kidolgozott alak, egy jámbor, czinege-fogó férj, a többi vagy elcsépelet ócskaság, vagy száraz köznapiság, vagy unalmas üresség. Kendi Gyula író (Náday) és Marjai Béla festő (Nagy Imre) tapasztalati utra kelnek, a Kárpátok alján a festő megy, fölvenni a tájképet, a költő addig lepihen a földre, akkor jön Mokány Gyuri, (Szigeti Imre), egy falusi gavallér, azt hiszi, hogy a költő valami alvó vándorlegény, és tréfából beviteti Vidor ur (Szigeti József) kastélyába, A költő, szintén tréfából, hagyja magát vitetni. Itt felöltöztetik töröknek, az összes kastélybeliek hasonlóképen magukat, és ráfogják a költőre, hogy Hikumbikum szultánja, ők pedig az udvar személyzete. A költő csakhamar belemegy a tréfába, osztogatja a parancsokat, a kastélybeliek kénytelen-kelletlen engedelmeskednek, mindaddig, míg ő szultánsága a kis Vidor Ilonkával (Molnárné) nyájaskodásba nem bocsátkozik. Ezt Mokány nem nézheti, mert Ilonka neki van odaiérve. Mokány ur föllármázza a kastélyt, mindannyian levetik a török káftányokat. késő, Iluska és a költő megszerették egymást, a költő most természetes mivoltában mutatja be magát, kisül, hogy ő az Iluska mostohaanyjának elveszett fia és a szerelmesek egymáséi lesznek. Gyönyörűen játszottak valamenynyien, még Priellenek is volt benne egy kis öregasszony szerepe, Ijházi meg a czinege-fogó Béni bácsit, Iluska atyját játszta, hanem azért a darab az Orkuszbba sülyedt. — Az opera terén mult szombaton „Bánkban“-t adták, melyben Balázs Bognár Vilma énekben és játékokban egyaránt kitűnően adta Melindát, valamint Odry Tiborcot.

* * (Szinházi hírek.) Felekiné márcziushóban vendégszerepelni megy Kolozsvárra. — Pauliné asszony e napokban énekel már egy magánhangversenyen, és megerősítette a reményt, hogy hangját vissza fogja nyerni. Jövő márcziusban szándékozik újra föllépni a nemzeti színpadon „Lala Roukh“ operában, elébb azonban egy hangversenyben fogja magát és hangját újra bemutatni. — A nemzeti színház műsoráról letűnt „Tanhäuser“ a jövő hó elején újra színre kerül. Erzsébet szerepét Tannerné tanulta be s ezután állandóan ő fogja énekelni. — Tóth Ede, a „Falu roszsza“ jeles szerzője, mint halljuk, jövő áprilistól mint jelmez-rendező lesz alkalmazva a nemzeti színháznál. Egyuttal megemlítjük, hogy a kitűnő színműíró a napokban „A sipládás és családja“ című új népszínművet adott át a drámabíráló bizottságnak. — Böhm operai rendező végleges elbocsáttatásáról beszélnek.

* * (Zene.) A Brankovics-operából kitűnő zongora-kivonat jelent meg Táboroszy és Parsch műkereskedésében. A zongorakivonat szerzője: Erkel Sándor. Ára 2 ft.

* * (Irodalom.) J. Stuart Mill „Nemzetgazdaságtan alapelvei“ című hírneves művének magyar fordításából megjelent a második kötet, Légrády-testvérek kiadványában Hátra van még két kötet. A gondos fordítást Dapsy László eszközli. — Temesvártt ez évi február hó 1-sejétől „Fáklya“ czímmel Berky és Szász urak szerkesztése mellett szépirodalmi és társadalmi lapot akarnak megindítani. — A Kisfaludy-társaság ez évi költői-beszély-pályázatán három mű figyelmet költött, első sorban az: „Eljátszott szerelem“ című, melynek szerzője egyik kiválóbb fiatal költőnk.

* * (Vegyesség.) Deák F. az utóbbi napokban megint rosszabbul lett, de állapota csakhamar jobbra fordult. — Liszt F. február közepén érkezik Budapestre. Tivoliból még egy kirándulást tesz Nápolyba, s onnan megállapodás nélkül hazajön. Van remény, hogy a zeneakadémia életbe lép addig. Liszt több kéziratot hoz magával. — Mehlig kisasszony hangversenye mult csütörtö-

kön volt a vigadó kis termében, nagyon csekély közönség előtt. A hangversenyző igen szépen játszta a különböző szellemű zongoradarabokat és Chopin és Schumann szerzeményeivel aratott legtöbb tetszést. Dunklné asszony dalokat énekelt. — Déva értelmisége felsőbb lánytanoda tervével foglalkozik, s ha létre hozhatja, ez lesz az első magasb nőnevelő-tanoda Erdélyben. — Berzenczey László nagymérvű elmezavarban szenved és e napokban szállított a Rókus-kórházba ápolás végett. — Vértesi Arnold íróársunk mult csütörtökön hirtelen rosszul lett, de már egészen jobban van. — Idősb Szinnyey József számadatai szerint hazánkban ez év elején kétszáznegyvenhat hirlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven. — Kieleisz Teofil német-szentmihályi evangélikus, s Mezei János kajászó-szentpéteri református néptanítók koronás ezüst érdemkeresztet kaptak, az első ötven, a második pedig 64 évi sikeres működésért. — A Duna jege, mely egy ideig sok aggodalomra adott okot, mult pénteken déli 1 órakor indult meg és hétfőn a Duna már egészen tiszta volt a jégtől. — A dunai hajózás újból megnyitott. Ily korán már régóta nem történt a hajózás megnyitása, ámbar kétséges, valjon most, január végén, nem várhatni-e még újabb jégzajlást. — A nemzeti muzeum e napokban négyszáz darab konzularis pénzből álló leletet kapott Szathmármegyéből s értékes ezüst leletet (római bronzedényt, két fibulát, karpereczet, nyaklánczot, gyűrűket) Hunyadmegyéből. — December hó folytában a fővárosban élve született 1125 gyermek, elhalt 1018 egyén, a születések többje tehát 106. — A mult héten, január 10-től január 16-ig élve született 228 gyermek, elhalt 222 személy; a halálozásokat tehát 6 esettel mulják felül a születések. Az élve szülöttek közt volt 121 fiu, 107 leány. A halottak közt volt 112 férfi, 110 nő, egy éven aluli gyermek 55.

* * (Halálozások.) Haynald Lajos kalocsai érsek édesanyja: özvegy Haynald Istvánné, született Jüttner Francziska meghalt 82 éves korában. Haynald érsek hű gyermeki tisztelettel és szeretettel szerette az agg nőt, és fiui gyöngédségét minden alkalommal igyekezett tanusítani; meglátogatta anyját Szécsényben, sőt mikor még Rómában lakott, anyját nem egyszer lepte meg születése- vagy nevenapja alkalmából, hogy bár csak 48 órai ott-tartzkodás után, ismét visszatérjen az örök városba. Az érsek anyja 1793. márczius 4-dikén született Vácson, hol atyja városi tanácsnok volt. 1812-ben nejevé lett Haynald Istvánnak, egy tudományosan mivelt férfinak, a ki egy ideig a Forgách grófi ház nevelője volt. Kilencz gyermeke közül öt van életben; az érsek, egy főmérnök, özvegy Vélicsné, Deszáth Józsefné és Stockinger Tamás egyetemi tanár neje. — Budapestén Szőcs Mátyás igazságügyminiszteri számtiszt e hó 27-dikén élte 28-dik évében elhunyt. — Hlatky Rikárd vasuti mérnök e hó 17-dikén Nagy-Kanizsán élte 52-dik évében meghalt. — Csabán idősb Zsilinszky Mihály, a városnak több ízben bírása, (az ugyanily nevű ismert író atyja,) elhunyt 59 éves korában. — Szepesben egy kitűnő hölgynek, a 66 éves Maszlik Vilmosné született Moys Apollonia asszony elhunytáról kaptunk értesülést. — Seivert Gusztáv nagyszabeni városi tanácsnok meghalt. Az elhunyt mint író főleg a történelemmel foglalkozott; megírta Nagy-Szeben történetét, három kötetnyi elbeszéléseiben is számos történeti rajz van és hazai történetiróinkat mindig szívesen támogatta adatokkal és utasításokkal. — Macskási Pál Kolozsmegye alispánja elhunyt. Közbecsülésben állott derék hazafi volt; a közügyek ernyedetlen munkása; a 48-diki harcban, mint egy lovascapat kapitánya vett részt a hazáért. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Kézi szappan készítmódja.

Egy font jó, közönséges házi szappant apró darabkákra vagdalván, egy iteze vízzel le kell önteni és hat óráig csendesen rajta hagyni, azután azonban leönteni róla, mert az erős lúgrészeket ezalatt már kihuzta belőle. A szappanüledékre most fél meszely rozspálíkákat, egy negyed font, a héjával finomra tört mandulát teszünk, egy borsónyi nagyságu kámfort és néhány, körülbelül 10—15 kr. áru benzoé-cseppeket öntünk bele, és mindezekkel a szappant jól forni hagyjuk, és ha már sűrűsödik, egy vizes ruhával kibélelt kis ládácskába öntjük, kihülés után pedig tetszés szerinti darabkákra vágva, száraz helyre elteszszük. A ki szereti a jó szagot, valami kedvencz illatszerét is teheti a meleg szappan közé.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Január 30-dikán: „Tannhäuser.“ — Január 31-dikén: „Háromszéki leányok.“ — Február 1-sején: „Vidor ur.“ — Február 2-dikán: „Bánkban.“ — Február 3-dikán: „Kornélia.“ — Február 4-dikén: „Szevillai borbély“ (Hauck Minnie mint vendég). — Február 5-dikén: „Stuart Mária.“

Divattudósítás.

Bizonyára szívesen veszik t. olvasónk, ha a mai divatképünkön bemutatott báli- és menyasszonyi öltözéken kívül néhány olyan öltözetet is mutatunk be, melyek szépségükkel fogva, legfényesebb báljainkon is fel-tűntek.

Az idei báli divatot illetőleg, meg kell említenünk, hogy a fiatal leányok számára való öltözékek majdnem kivétel nélkül tarlatán, gaze, tüllből, vagy más egészen könnyű, átlátszó szövetekből készülnek, míg a fiatal nők, a kik még nem mondanak le a tánc élvezetéről, selymruhákat viselnek, a melyekre aztán crépe, tüll vagy csipkeruhák lesznek borítva. Az atlatz- és faille ruhák a legdivatosabbak e czélna. Néhány bemutatott öltözet még jobban magyarazza meg állításunkat. Kezdjük a fiatal leányok báli öltözéké el. Fiatal leányok az idén is legtöbbszörre a fehér ruhát választják, ezek között pedig a következő összeállítás nyerte meg leginkább a köztetszést. A fél hosszú uszályba vágott fehér tüll-szoknya alja: hosszában felvarrt dudorokkal volt borítva, olyformán, hogy az egyes dudor alul 15, a derék felé pedig csak öt centiméternyi széles; fehér atlatzból rézsut vágott csikok választják el a dudorokat. A sima tünique két oldalt gyöngyvirág bokréttakkal van felhuzva, a gyöngyvirágok között hosszan lengő fűszálakkal. A derék-kivágás körüli berthé gyöngyvirágokból fűzött rojttal van diszitve, a két vállon is gyöngyvirág-bokréta látható, fűszálakkal vegyítve. A fürtök közé is két ilyen gyöngyvirág bokréta van feltűzve, a melynek hosszú végei hátra, a nyakra esnek. — Egy másik, rózsaszínű tarlatán ruha apró fodrocskákkal volt diszitve, a fodrok között apró kis elszórt rózsabimbókkal tarkázva. Egy harmadik fiatal leányos öltözetet nefelejtsek borították, a mi igen jól illett.

Fényesebb kiállítású, mint ezek, volt néhány selymruha, fiatal nőknek való. Az egyik öltözet rózsaszínű atlatzból és crépéből készült. A hosszú uszályos szoknya alján két crép- és plisséfodor volt alkalmazva, ezek felett pedig egy széles gyöngygyal himzett blondesipke borítva. A rózsaszínű crépéből való tünique előrésze apró dudorokból állt; egy dus rózsafüzér látszólagos pongyolán, kissé hátra húzta a tünique-et, a hol két-két széles atlatzcsokor és vég disziti a hátrészt. A kivágott derék hátul fűződik és rózsafüzérrel volt diszitve. — Egy másik ruha, zöldes-kék failleből, szintén említésre méltó. A faille-szoknya diszitése, sok fodor és dudor, zöldes-kék gazeból állott, fehér csipkével vegyítve. A tünique is félig gaze fodrokkal volt diszitve, az egész öltözet pedig vörös nagy fuchsiákkal elborítva.

Most pedig nézzük mai divatképünket.

Az első alak: rózsaszín tarlatánból való báli ruhát mutat be. Az alján széles plissé-fodor látható, felette egy keskeny, lefelé rakott ránczozat és rózsaszín atlatz-bandeau, valamint egy sor széles dudor van. A hosszú tünique

diszitése széles csipkéből, dudorból és atlatz bandeau-kból áll, valamint egy tarka virágfűzéből. A derék is virággal, dudorral és atlatzcsokrokkal van diszitve. E gazdag öltözet ára 80 frt, egyszerűbb kiállítással azonban 30—40 frton is szép béli ruhák kaphatók.

A második alak menyasszonyi öltözetet tüntet elő. A ruha fehér faille-ből való, hátul hosszú sima uszályba szabva, elől pedig dudorokkal diszitve, a melyek közt kötő-alakban egy narancsvirág fűzér látható. A tünique sima, hátul egy dudorban felszedve. A magas derék csipkével és virágokkal van diszitve, valamint a bő ujjak is. A hosszú, nagyon bő, sima fátyol majdnem az egész alakot elborítja. E selymöltözet ára virágokkal, fátyollal együtt 160—180 frtba kerül.

Számrejtvény.

Ujhegyi Terkától.

1. 2. Ezt teszi a hős a harc hevében!
1. 2. 3. Ilyen a tiszta szív, jó kedvében.
2. 3. 4. Ezt viselte a pór réges-régen;
2. 3. 4. 5. Mezőváros ez Somogy megyében.
5. 6. 7. Nagyon csekély ennek ára.
4. 5. 6. 7. Lábás jószág nyoszolyája.
- 1—7. Nincs annak most szeri száma.

A hány szív azt megkívánja.

Megfejtési határidő: február hó 28-dika.

Az 1-ső számban közölt rejtvény értelme:

Szólj igazat, betörök a fejed.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Moesz Gézané, Illéssy Piroska, Marosy Hermin és Etelka, Szabó Róza, Henyey Nina, Erdensohn Emilia, Háy Róza, Schröder Ilona, Winkler Katalin, Bogdány Gáborné, Danielovich Mariska, Kovács Emma, Fehérvári Mari és Ilona, Ströder Anasztázia, Nagy Dícsi Zsófia, Kutasi Augval Sarolta, Korik Zsófia, Ilncizky Ilona, Balassa Ilon, Juhász Elekne, Baghy Etel, Badányi Ida, Körner Gizella és Jozefa, Báthori Zsigray Ilona, Gacsal Julia, Roskovits Ilka, Kalla Mihálné, Dengi János, Keszthelyi Györgyné, Szirmay Hermina, Ruthény Vad Amália, Malatinszky Kálmánné, Kádbó Vilma, Simon Teréz, özvegy Barna Péterné, Veichinger Sipos Matild, Novák Kornélia, Mátyásy Ottil és Mari, Devich Fereuczne, Fesztóry Katalin, Madarassy Vilma, Murányi Lestár Margit, Limbek Vilma, Gubányi Hermin és Betti, Szecsődy Irma, Hajdu Róza, Bernáth Gyuláné, Orbán Paulin, Nagy Zsófia, Ujváry Gizella, Báthori Amália, Vass Klementine, Figura Edéné, Rády Anna, Csorba Juliska, Simon Péterné, Juhász Bella, Kun Lászlóné, Egry Emilia, Nagy Leonóra, Guba Tilda.

Az 52-dik számban közölt számrejtvény értelmét utólag beküldé:

Limbek Vilma, Orbán Paulin, Kovács Irma és Róza, Nagy Klári.

Tartalom.

Valami a házasságról, Mende Bódogtól. — Szemeid majd... Lauka Gusztávtól. — Elveszett fin, László Mihálytól. — Egy nászutazás, gróf Grabovszky Szaniszlótól. — A csók története, Kiss Elektől. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: **Emilia.**

A. CSALÁDI KÖR~DIVATKÉPEI

Január hóban.

ALTER és KISS udvari szálitók nődivatterméből.

N. 1884. V. 1. sz. 1. old.

tiszta jövedelem. — A kolozsvári tűzoltók báljára házi asszonynak báró Bánffy Dánielné urhölgyet nyerték meg. — Az egri tűzoltó-egylet bálja mult szombaton igen látogatott volt. Megjelent a város disze nagyobbára. A terem egyik része égő házat ábrázolt, derekasan működő tűzoltókkal; a többi részt is egyleti jelvényekkel csinosan díszíték. Reggeli ötíg tánczoltak. Házi asszony Fülöp Dobos Zsófia urhölgy volt. — Miskolcson is az nap volt a tűzoltók bálja, a megyeház nagy termében, melyet szintén egyleti jelvényekkel ékítették, nagy közönséggel s mintegy 920 frtnyi bevétellel. Házi asszony Martin Károlyné volt, (vörös selyemben, fekete csipkéekkel.) — A veszprémi kereskedők mult szombati bálja reggeli hét óráig tartott s a jótékony célra (a segédek betegsegélyző egylete) jelentékeny összeget jövedelmezett. A füzértánczot vagy ötven pár tánczolta.

Vidéki vegyesek. A hercegprimás Ittenbach egy szép Madonnájával gyarapítá képtárát, ára ezerhatszáz forint volt. — Török-Szent-Miklóson az ottani népkönyha javára jövő hó 13-dikán sorsjátékkal összekötött tánczvigalmat rendez, melyre a nők csupán egyszerü ruhában jelenhetnek meg. — A mezőturi nőegylet e hó 30-dikán tánczozal összekötött hangversenyt rendezett az inségesek javára. — A daruvári uradalom, Szlavonia legszebb jószágainak egyike és gróf Jankovics Gyula birtoka, e napokban egy német czég tulajdonába ment át 1.300.000 forintért. — A temesvári színházat február hó 8-dikán vagy 10-dikén nyitják meg, és pedig magyar előadással. — Szolnokon mult hétfőn a mezőturi két postablót rögtönítéletileg felakasztották.

Különfélék.

*(Richter) vasárnapi Wagner-hangversenye a bécsi zeneegylet termében nagysikerű volt; a terem tömve volt; Wagner-től a „Hódolati induló“, „Tristan és Isolda“ nyitánya, a „Valkűrök“-ből egy részlet és Liszt „Faust“ symphoniája nagy tetzésben részesültek s Richter János nagy kitüntetésben részesült erélyes igazgatásaért. Három babérkoszorut kapott s a hangverseny után a Wagner-egylet testületileg kísérté ki a pályaudvarra. w bécsiek szeretnék megnyerni Dessof helyére.

** (A néptanítók nyugdíjazásának) ügyét valószínűleg még a jelenlegi országgyűlés megoldja. Molnár Aladár, ez ügy lelkes felkarolója hosszabb idő előtt elküldé erre vonatkozó munkálatát a hercegprimásnak, mit ez e napokban megköszönt s kijelenté, hogy az ügyet helyesli és pártolja. Protestáns részről is igen számos helyeslő nyilatkozat történt.

** (A Schiller-emlék-bizottmány) Bécsben legközelebb elhatározta, hogy az emlék 1876-dik évi május 9-dikén fog lepleztetni. A császár az udvari operaszínház Pegasus csoportja után fennmaradt érczet a Schiller-emlékre rendelte felhasználtatni. Az emlékre eddig begyűlt 85 ezer forint, hiányzik még mintegy 10 ezer frt; e hiány fedezése végett sorsjáték fog rendeztetni, melyből a nyeremények bronz-, horgany- és gypsból öntött Schiller-szobrok lesznek, s egy Schillerkönyv is fog kiadatni.

** (Egy orosz művész.) Wereschagin, középázsiai tájképei és életképei nemcsak Oroszországban de a külföldön is mindenütt, hol ki voltak állitva, nagy elismerésben és feltűnésben részesültek. A pétervári művészeti akadémia, hódolatát azzal akarta kinyilvánítani a művész iránt, hogy kinevezte őt a festőművészet tanárának. A művész ekkor éppen Indiában tartzkodott s új tanulmányokkal foglalta el magát. Midőn kinevezteté-

séről értesült, visszairt, hogy nem fogadja el, mert ő szabad művészi életet akar élni.

** (Spanyol változatosság) 1868 óta, midőn a forradalom Izabella királynét száműzte, mai napig, tehát összesen hat év, 3 hónap és 24 nap alatt hétféle kormányformája volt Spanyolországnak: 1. Öt napig egy forradalmi junta. 2. Serrano, Prim és Topete ideiglenes kormánya, kiknek elseje regens czimet viselt, 2 évig és pár hónapig. 3. Monarchia I. Amadeo király alatt 2 évig, 1 hónapig és 10 napig. 4. Köztársaság 5. Serrano diktatúrája 11 hónapig és 27 napig. 6. Ma újra királyság XII. Alfonz alatt. — A spanyolok tehát szeretik a változatosságot, s így méltán kérhetjük, valjon meddig fog tartani Alfonz uralma?

** (Kertbenyről), Petőfi és Jókai fordítójáról megtudták angol barátai, hogy Berlin mellett, Schönebergben betegen, elhagyatva él, minélfogva Petőfi-jének negyedik kiadásából kétszáz példányt rendeltek meg nála s ezen kívül angol írói körökben gyűjtést is rendeznek részére.

** (Külföldi vegyesek.) Hire jár, hogy Viktor Emánuel olasz királyt a magyar király s a német császár együttesen fogják meglátogatni márcziusban. — Annabergben e hó 14-dikén kegyelettel ülték meg Uttmann Borbála emlékét, ki a terméketlen érczhegység közt háromszáz év előtt feltalálta a csipkekötést s ez által a lakosság jóltevője lett. — Párisi lapok a körökben levő Reményi Edét „a hegedű Lisztjének“ nevezgetik. — A montenegrói viszályból nem lett háboru, miután a porta enged a nagyhatalmak szavára s a monteuegrói fejedelemnek sem lehet nagy harczkedve, miután Ausztria-, Magyarország és Oroszország kinyilváníták neki, hogy részükről segélyre nem számíthat. — Uj bolygót fedezett fel Henry Pál párisi ifju csillagász; e bolygó már a 141-dik.

Megbízások tára.

Arlóra M. H. I. urnőnek: Mind a mellett, hogy a legszivesebben utána láttam, nem sikerült az illetőt reá birnom!

F. Töökre J. D. urnőnek: Minden hóban egy körrajzi arczkép jelenik meg lapunkban, az első iv első lapjára nyomva.

Sz. Németibe J. F. urnőnek: Pontosan vettem. A megbízásban pedig eljártam.

N. Károlyba N. A. urnőnek: Fájdalom, legjobb akarattal sem szolgálhatok velük.

Bogyiszlóra O. L. urnőnek: El van küldve.

M-r a E. M. urhölgynek: Legbiztosabb szépitőszer a hideg vízzel való mosakodás, este lefekvés előtt és reggelfel kelés után. A szivacsnál jobb egy darab flanel.

Hontba M. L. M. urnőnek: A legszivesebben veszem.

Üzbég hre J. I. urnőnek: A legszivesebben teljesitem ohajtását.

Kalocsára R. M. urhölgynek: Pontosan vettem január 10-dikén.

Ludvigsdorfb a B. A. urhölgynek: A régibb könyvek már el vannak küldve, a jelen féléviiek pedig a jelen félév folytatában fognak megjelenni.

Kassára O. I. urhölgynek: Nem szükség visszaküldeni. A kívánt pedig postára van adva.

Kolozsvárra H. J. urnőnek: El van küldve.

Eperjesre K. Sz. I. urnőnek: Egy kis gondolkodás után igen könnyű kitalálni. Többet magánuton.

Ugvárra J. D. urnak: Szivesen veszem, csak jó legyen.

Hirdetés felvételi iroda: Hatvani-utca 13. sz. Budapesten.

Mi első Ferencz József, I-ten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya, s t. b. és Magyarország apostoli királya, emlékezetül adjuk ezennel mindenkinek kit illet, hogy **Czene István Károly** házbirtokos, nekünk legalázatosabban előterjesztette, miként ő legjobb tudomása és lelkiismerete szerint újnak tekintendő „ügynevezett“ **Keleti fejkorpa-Szővény Szeszt** talált fel, esedezvén legalázatosabban Felségünk előtt, hogy ezen találmányra kizáró szabadalmat engedélyezni méltóztassunk. — Mi tehát híveink javáról s a nemzeti iparról gondoskodni, valamint hasznos törekvéseket előmozdítani kívánván királyi hatalmunknál s különös kegyelmünkkel fogva hajlandóan éreztük magunkat nevezett **Czene István Károlynak**, örökseinek és engedményeseknek az érintett találmányra a magyar korona országainak területére kizáró szabadalmat engedélyezni. — Minél fogva nektek bármely rendű, állású állapotú, tisztességű és hivatalu hű alattvalóinknak, kik erről bármiképp tudomást nyerendek ezen soraink rendében, határozottan megtagadjuk és parancsoljuk hogy: **Czene István Károlyt**, nyilván vagy alattomban háborgatni, gátolni vagy eltítani tartózkodjatok, ellenben őt a magyar korona országainak területén legkegyelmesebben engedélyezett kedvezéseinkkel és jóváhagyásunkal szabadon, bizton és minden kár, háborgatás és akadály nélkül élni s azt élvezni és használni engedjétek, sőt ezen kegyelmes szabadalom kijátszóit és megsértőit ellen óvni és védeni tartoztatok, és kötelesek legyetek; másként nem cselekedvén. — Minek nagyobb hitelére jelen szabadalom levelet nevünkben kiadatni rendeltük. — Kelt Budapesten, 1874-ik évi Aprilis 20-ik napján.

Ballas László m. p.

Ferencz József m. p.

Ezen különböző növényekből nyert es. k. kizárólag szabad. keleti fejkorpa-növény-essentia

a legujabb, mint unicum a legzsebb alkarral koronázott, kitűnő hatása folytán most már általánosan ismert és mégis a legolcsóbb szer. Előmozdítja szemlátomást a haj növekedését, eltávolítja a fejkorpát és az az által keletkező bőrkütséket, meggátolja a haj korábbi kihullását, különösen kitűnő pedig a kis gyermekeknek előfordulni szokott fejbőr-tiszatlanságoknál, nemkülönben fejfájások és migraine ellen, **Ára 1 frt.** v. értékben használati utasítással és egy röpirattal együtt. — Kapható **Török József** gyógytárában. Pest király-utca 8. sz. — Vidékre utánvétellel avagy az ár beküldése mellett a bepakolásért járó 20 krral együtt kapható a feltalálónál Jánosfalvi Czene Károly Istvánnál, cs, kir, kizárólagos szabadalom-tulajdonos és földbirtokosnál, Beesben IX, kerület Nussdorfer ut 31. sz. Ismételadók megfelelő árleengedésben részesülnek. Használati utasítás a feltaláló névaláírásával és arcképével minden üveggel együtt adatik és csak az ilyenek tekintendők valódiaknak.

Van szerencsém tiszteltteljesen tudatni miszerint az eddig **NAGY KÁROLY** ur, vezetése alatt állott.

csipke-, himzet-, előing (chemisette) és függöny-áru-üzletet

Budapest, Váci-utca 11. sz. a.

(Álter és Kiss urak mellett) folyó évi október hó 15-én átvettem és azt ugyaoly gondokkal tovább vezetendém.

Ez alkömmel bátor vagyok egyúttal azon kérelemmel fordulni a mélyen tisztelt helyg-világ, mint eddigi pártfogóimhoz, hogy azon megváltott bizodalmat, melylyei mint elkészítők (contessionair) és a **TÖRSCH**-féle üzletnek tisztelet évi kiszolgálásom alatt kint timenttek, részemre a jövőben is biztosítsák. **Írtvéreim** em leend, azt pontos és szilárd kezéles által magamnak állanólag fenntartani. Magamat nagyrabcsült revóimnek szor-gyan ajánl-a, maradtan a legmélyebb tiszteltel

Wissnyey Gyula A.
előbb Nagy Károly.

A farsangi idényre

ajánlom

francia tarlatanajimat.

1/4 v. széles 12 rfoe fehér tarlatan vége 1 frt 90 krtól fölébb, — 3/4 r. széles 20 rfoe fehér tarlatan vége 4 frt 50 krtól fölébb; — a szines tarlatanok vége — minden divatozó szubben — 30 krral drágább mint a fehérké; — ezenkívül, moll, croplisse, túll és csipkeszővevek, csipkék és több efféléket, felette jutayos árakon.

TARLATAN BÁLIRUHÁKAT

gyorsan és a legújabb divat szerint készítették 25 frttől kezdve 50 frttig.

Szilády Béla,

Budapest IV. kerület, kigyó utca 2. sz.

Van szerencsém a nagy. arisztokráciának, valamint a tek. urasagoknak figyelmébe ajánlani, a már számos éven fenálló **TUDAKOZÓ INTÉZETEMET**, melyben társalkodónók, nevelőnők, dadák, szakácsnők s bármimamü nöcselédeket megrendelésre a vidékre is leggyorsabban rendezek el. Remélem, hogy az eddigi kivított becses pártolást továbbra is megnyerem. Újlag megnagyobbított intézetem magyar-utca 15. szám alatt létezik. Mély tisztelettel **SZUKAUS PAL.**

Legzelszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok
kr a j c z á r o s
C s u p á n c s a k
Budapest: a lipótvárosi templomtéren **27** töm e g á r ü c s a r n o k
a váczi boulevard sarkán 6 1/4 sz. a.
LÖBL FRIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Emelgetve tisztelttel meghívom t. cz. revóimot a Váci idényre újeman beszeresített árurakárom látogatására. Úgyint a legzsebb és legdivatosabb női ruhakelmék: Lustres, Rips, Mohairs, Créttons, perkalók, zsinóros és Zsinór-Barchett, fehér moll, csipke és ezüzfűgönyök, vassz. nak, kanavaszok, asztalnémetek, szíles futószőnyegek és még más stábilék egyeb czátek taphatók **27** csak **27** **kr a j c z á r o s** Mintak bárova ingre és kézenvenni. Váci új megrendelések pontosan teljesítők.

6-dik szám.

Február 7-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
							kelte	nyugta	
						óra perc		óra perc	
Febr.	7	Vasárnap	C Farsang vas.	C Ötvönödv.	26 E Xenophon	2	7 21	4 9	
	8	Hétfő	Máthai János	Salamon	27 János Chrisost.	3	7 19	5 11	
	9	Kedd	Hushagyó kedd	Apollonia	28 Syriai Efrem	4	7 18	5 12	
	10	Szerda	Hamvazó szerda	Skolastika	29 Ipoly	5 Józafat	7 16	5 14	
	11	Csütörtök	Eulália	Árpád	30 Nagy V.	6 Józua	7 15	5 15	
	12	Péntek	Jézus 5 sz. sebe	Eulalia szüz	31 Czirus János	7 Böjt Móz. h.	7 13	5 16	
	13	Szombat	Agáb barna	Barnika	1 Február	8 Sabb. Teczavu	7 12	5 17	

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

P.-Martfű januárhó 26-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tü nem ény es i d ő j á r á s. — Tisztelt Szerkesztőnő! Sietek Kegyedet tudósítani azon ritka eseményről, mely ma, január 26-dikán reggel mindannyiunkat rémületbe ejtett. Ugy fél hét órakor tompa morajt hallottunk, s nem tudtuk elképzelni, mi lehet. De nem sokára megtudtuk, mert a hang gyorsan közeledett, s néhány percz mulva iszonyu csattanás, dörgés rengette meg a levegőt, és ezt jégeső követte: Mindössze csak három perczig tartott a jégeső, azután megállt, utána a moraj is mindig halkabbá válva, megszűnt, csendes esőt hagyva hátra. Oly jelenség ez, tél idején menydörgés és jégeső, a mi bizonyára még farsang idején is méltó a följegyzésre. A babonás nép természetesen mindenféle jövendölgetéseket köt ezen ritka tüeményhez, míg az igazi hívő lélek csak azt látja benne, hogy az isteni gondviselés télen-nyáron egyformán kormányozza az ő világait és mindig egyformán a jók javára. O. P.—a.

Vidéki farsang. A mezőturi nőegylet mult szombaton és vasárnap táncvizsgálommal összekötött hangversenyt rendezett, oly kitűnő sikerrel, hogy a felsőbb lánynövelde és az inségesek számára háromszáz forintnál több jutott. E szép siker a fáradhatlan egyleti alelnök: Turgonyi Lajosné Korponay Aranka urhölgy s a többi közreműködők: Pavelkó Győzőné, Kovács Emma, Erdős Katicza, Slézinger Róza kisasszony, ifjabb Turgonyi Lajos, a dalárda sat. köszönetre méltó érdeme. Táncolni alig lehetett a nagy közönségtől. Ezen jótékony czélu mulatságról Csávolszky Lajos és Oláh Károly országgyűlési képviselők is megemlékeztek, az első 40 frtot és 1 darab aranyat, utóbbi pedig 1 darab aranyat küldvén. — Az ungvári nőegylet mult hó 30-diki bálja a kaszinóban minden tekintetben jól sikerült. Nagy és szép társaság mulatott együtt reggeli hatig. A füzértánczot Mocsáry Béla ügyesen rendezte s hatvan pár tánczolta. A női választásnál a hölgyek saját készítésű jelvényekkel diszíték föl tánczosaikat. — A szegedi nőegylet kitűnő bált adott, mely mult szombaton az egylet három óvodája és házi szegényei javára ezer forintnál többet jövedelmezett tisztán, talán épen azért, mivel a fényűzes helyét egyszerűség foglalta el. — A nagybányai nőegylet bálja, mult hó 23-dikén alig jövedelmezett harmincz forintot, noha szünóra alatt „tányéroztak“ is a jó czélra, s voltak fölülfizetők is, (Oláh József öt forint, Pap Simonné egy forint, Sipos Géza két tallér.) A táncz reggelig tartott. — Kézdivásárhelyen mult vasárnap igen sikerült tánczvizálgalom volt, kétszáz frtnál több tiszta jövedelemmel és igen diszes társasággal. A kedves háziasszony: Szabó Mózesné, ki leányával: Róza kisasszonynyal jelent meg, és ötven forintot adott belépti jegyeért. Szünóra alatt a Zairon ügyvéd vezetése

alatt álló dalárda karénekeket adott elő, s a bál reggeli hatig tartott. — Mármaros-Szigeten mult hó 23-dikán hangversenynyel összekötött tánczestélyt rendeztek a lyceumi „önképző társulat“ javára. Soltész Mariska, Medveczky Ottil, Kardos Jolán kisasszony zongorán működtek közre. — Várpalotán mult hó 16-dikán az ottani nőegylet sorsjátékkal összekötött bált rendezett, mintegy másfélszáz forintnyi jövedelemmel, mi főleg Békefi Ignáczné, Baján Imréné, Vizer Alajosné s özvegy Baumné urhölgyek buzgóságának köszönhető. — Kiskun-Félegyházán mult hó 23-dikán „társalgó-egylet“ könyvtára javára bált rendeztek. Nő nem jelent meg sok, de annál több volt a tánczos. A bál, mely ötven forintot jövedelmezett tisztán, reggeli ötig tartott a legjobb kedv mellett. — Várannón is, ez országszéli kis városban, mult hó 25-dikén olyan diszes bál volt, hogy beillett volna Budapestre. Jótékony czélra rendezték. Vig és magyar multság volt, jeléül, hogy a tót vidéken az értelmiség nyelvben, szokásban igazi magyar. A házi asszony báró Balassa Istvánné volt, ki kék atlacz ruhában jelent meg, hasonló színü illusionnal és virágokkal diszitve, gyémánt mellbokrétával. — Marosvásárhelyt mult hó 25-dikén volt a fiatalság második koszoru-estélye, melynek élén Fogarasi D. állt. A táncz reggelig tartott. — A kecskeméti olvasókörnek mult szombaton fesztelen, vig bálja volt, mely hajnalig tartott, sok uri hölgy részvételével. — A sárospataki beteg-segélyegyleti bálnak vagy másfélszáz frt tiszta jövedelme lett.

Esztergamban február 4-dikén volt a kereskedő ifjak egyletének tánczvizálgalma, melyre Paczka fiatal képiró, (ki most a bibornok-primás arczképét festi), krétarajzban egy Merkurt készített minden díj nélkül. Átalában ez önképző- s betegsegélyzőegylet iránt élénk érdekeltség nyilvánul. Van már vagy száztiz tagja, s Simor primás 50 frtot, Káncz és Szabó püspökök tiztíz frtot, Rendek kanonok ötöt, Paunátz kanokok kettőt adtak az egylet berendezési költségeihez, Mayer István praclatus pedig 25 frttal alapító tag lett.

Gyöngyösről írják, hogy az ottani mükedvelői egyesület a farsang előtt két tánczvizálgalmat rendezett s farsang után ismét kettőt rendez, a böjti idényt pedig szini előadásokkal fogja élénkíteni. A gyöngyösi mükedvelők egyesületének már némi kis története is van. Ez egyesület a hatvanas évek elején Spetykó Gáspár buzgó vezetése alatt alakult meg s a társaság csakhamar számos darabot adott elő sikeresen, míg nem a viaszonyok változtával felbomlott s csak évek mulva lehetett ismét társulattá alakítani a mükedvelő tagokat. A társulatlak, mely szini, dal- és zenei osztályokból áll, jelenleg ötvennégy tagja

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.

Hirdetések díja:

Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

6. SZ.

Febr. 7-dikén

1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,

minden szükséges bímzetrajzokkal.

Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Idegen nyelvek taníttatása nőnevelő intézeteinkben.

György Aladárnétól.

Egy rossz szokásról akarok e sorokban megemlékezni, mely rossz szokás, fájdalom még mindig nagyon el van terjedve hazánkban.

Nehogy a fentebbi czim után itélve, azt higgye valaki, hogy idegen nyelvek tudása ellen szólalok fel. Távol legyen tőlem. Belátom azt, hogy mindaddig, míg nálunknál műveltebb nemzet van, melytől tanulhatunk, hiába való fáradság volna arra hivatkozni, a mire a tulzók szoktak: Lám az angol nő nem tud más nyelvet, csak a magáét! (középosztályról szólok) Nem bizony, mert az angol nép legelső Európában. Neki nincs arra szüksége, hogy más nemzettől tanuljon, hanem tanulnak tőle mások; míg a magyarra, akár mint hizelegjünk is magunknak, még mindig rá fér a tanulás, de nem olyan, milyenről épen megakarok emlékezni.

A mióta Eötvös a tanügyi mozgalmat megindította, talán egy téren sem történt annyi haladás, mint ép a tanítás és nevelés terén. Ha visszaemlékszünk ezelőtti nevelő-intézeteinkre, kétségkívül el kell ismernünk, hogy részint belátásból, részint a versenytől való félelemből nőnevelőink nagyon átalakultak. Egyes szakemberek ezelőtt is szólaltak fel nőnevelésünk ferde iránya, különösen felületessége miatt; de mindaddig, míg a sajtó nem karolta fel az ügyet: süket füleknek beszéltek. Nevelőnőkink haladtak a maguk útján s az elavult szokásokat nem szívesen vetették le. Magoltattak magyarul úgy, mint németül s kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy a gyermek egyéniségére is figyelmet kellene fordítani. A fősúly idegen nyelvek felületes taníttatására volt fektetve. Ma már elértük azt az időt, hogy az intézetek tulajdonosai nem esnek épen kétségbe a felett, hogy a rendes tantárgyakat magyar nyelven tanítsák, de könnyebb a lelküknek, ha legalább egy tantárgyat, rendesen a világtörténelmet német nyelven taníthatják. Azzal ők nem gondolnak semmit,

hogy az a tösgyökeres magyar leányka, ki az alföldről felkerült, egy szót sem ért az egészből. A vizsgára feljött édes mama gyönyörködve szemlélte, hogy az ő leánykája mily folyékonyan mondja a világtörténetet németül, s mikor haza vitte, akkor sült ki, hogy se németül nem tud, de még a világtörténetből sem egyebet, mint a mit a vizsgára bemagolt. Ismerek egy fiatal nőt, ki már 10 éves asszony s jó emlékező tehetsége levén, még most is gyorsan elmondja azt, mit ezelőtt 16 évvel a növeldeben németül a vizsgán felmondott. Most sem érti, akkor sem értette, mert sem azelőtt, sem azután annál többet németül nem tanult.

Mostani nevelőintézeteink a régieknél tagadhatatlanul jobbak. Hanem még mindig van egy nagy visszaélés, mi ellen e sorok írója magánköri körben többször felszólalt. Ez az, hogy az idegen nyelveket idegen, a magyar nyelvet épen nem értő nővel taníttatják. Már most vegyük azt az esetet, hogy az illető nevelőnő nemcsak általános műveltséggel, de saját nyelvét illetőleg tudományos képzettséggel bír is, hogyan taníthatná az helyesen a nyelvtani szabályokat németül, tehát a gyermek által nem értett nyelven? Láttam kitűnő tehetségű gyermekeket, kik egyszeri hallásra megtanultak más tantárgyat, sirva dobni le a németül irt német nyelvtant, melynek szabályait szó szerint kellett nekik könyv nélkül betanulni s a melyből egy szót sem értettek! Már most gondolja meg akár melyik szüle vagy tanító, hogy most, midőn arra törekszünk, hogy a tanítványokkal mindent megértessünk, a mit tanítunk, milyen eredménye lehet a fentebb rajzolt tanítási módnak, melyet pedig előkelő intézeteinkben is kevés kivétellel széltére gyakorolnak! Hátha még azt is hozzá veszszük, hogy ezen külföldről behozott nevelőnők igen ritkán bírnak tudományos képzettséggel, még általános műveltséggel sem; hanem ha már egyszer a „bonne“-i hivataltól felemelték nálunk nevelőnővé, tanít oly módon, hogy elveszi L a n g r a f

VIII.

Tarkövy ur a nélkül tért haza, hogy kedvencz fiát csak pillanatra is látta volna.

Mindaz, a miket fiáról hallott, elég volt arra, hogy szívét teljesen elidegenítsék tőle.

E változás nem volt oly rögtöni, s ha pusztán az apai szeretetre hallgatott volna, akkor Jenő fia még aztán is a régi „kegyencz“ lett volna.

Hanem a leverő tapasztalatok elnyomták a szeretetet, a gyöngédséget, s helyet adtak a pusztá kötelességnek.

A nagy beteget meg nem gyógyítja a könny, a sopánkodás, hanem csakis a gyors és hathatós orvosság.

Belátta, hogy csalatkozott a fiuban; hogy hibázott, midőn a tulságosan jó anya: neje által engedte magát vezetettetni.

Először ébredt föl Tarkövyben a családírt megillető jog, melylyel egészen élni akart.

A jövőre nézve semmit sem habozott, nem is ámitotta magát semmi reménykedéssel.

Arról meg volt győződve, hogy fia azon ponton áll, a honnan még csak egy lépés a kétségbeesésig, mely idő előtt kioltaná a fiatal fa életét.

Mihelyt haza érkezett, azonnal Sándor fiát kereste föl.

Rég volt, nagyon rég, hogy az apa a megvetett fiut csak egy szóra is érdekesíté.

S most hozzá jött, egyszerű szobácskájában személyesen kereste föl a mellözött gyermeket, kinek oly nagyon fájt számkivetése az atyai szeretetből, és az anyai szivből.

Az apa zavart, elfogult volt a férfias ifjuval szemben, kinek arczáról csak nemes szenvedélyeket olvasott le.

Tarkövyt lesujtotta e kegyetlen pillanat, mely elégtételért kiáltott a multakért, s az apai szivben fájó érzéseket keltett.

Oh, hisz ha elveszett is egyik, itt van még a másik! még sem oly szegény ő, — van neki még fia! — így szólt keblében egy hang.

Annyi mindenféle érzés szoritá össze e perczen szivét! a távollevő emléke, a ki talán menthetlenül elveszett előtte, ez élő szemrehányás, e derék ifju és szerető gyermek, a ki éveken keresztül ki volt taszítva a családból! S amannak szerencsétlensége, ennek pedig mellőztetése egyedül őt terhelte.

Mert azért erősebb a férju, hogy a család hajóját ő kormányozza, s ne engedje a hajót megtörni, hanem ő gyöngé női kezekre bizta a kormányt, a melyek alatt a hullámok martaléka lón a hajó!

— Fiam! édes egyetlen fiam! — kiáltott az apa, s kitárta karjait.

Sándor nem tudta, mi történik, csak azt látta, hogy apja könyezik, hogy keblére hívja őt.

Apa és fiu megölelték egymást, s sokáig némán néztek egymásra.

— Fiam, feledd a multat . . . legyünk jó barátok, s ne kárhoztass minket a tévedésekért. Én ma a fővárosból jöttem haza; sok, nagyon sok baj történt, Jenő visszaélt jóságunkkal, hanem már mindent elintéztem, ezentul más rend lesz. Mi nem tehetjük azt, hogy minden két évre 25—30 ezer frtot költsünk reá. Az ő uralkodása minden készpénzünket fölemesztette. Most jöjj velem, mindent el akarok neked beszélni!

* * *

Az apa egy komoly hangu levélben értesíté Jenő fiát, hogy a havi pénze ezentul száz forint lesz, s ezenkívül semmi egyéb.

Igen sok fiatal ember még ennyit sem kap, a legtöbb szegény jogász ötven-hatvan forintból, sőt még kevesebből is kénytelen élni, s meg is élnek, sőt még ruházkodnak is a kicsi havi pénzből.

Hanem ezek aztán tanulnak is, nem aluszsák el a napot, s nem dorbézolnak éjjeleken át.

Az első levélben tehát jóakaratu figyelmeztetés is volt az elveszett fiunak a jövőre nézve.

Jenő ur nagyokat nevetett, midőn a levelet megkapta.

— Mi a manó! száz forint! haha! az öreg bolondozik, vagy pedig csak tréfál. Ennyi egy hétre sem elég, ha az ember a „zöld“-ben akar ebédelni! Hát még hol van a drága lakás, a ló, a legény, az inas, s az a kis „cziczus“, kinek selyemruhácskái, selyemtopánkái annyi pénzbe kerülnek! Az ördögbe, apám! hisz Hadházy bárónak 400 forintjával tartozom tegnap óta; azok a kozákok minden pénzemet elnyerték; a bárónak megígértem, hogy ma kifizetem, s ime, egy ezres helyett egy rongyos százast küldenek! No várj csak apám, Hé Jean!

Az inas beugrott, s felöltöztette a fiatal urat.

— Mig reggelizem, addig hívja ide Salzmannt; sürgős beszélni valóm van vele. Érti, Jean!

— Igenis, nagyságos uram!

— Nos, mehet!

A fiatal ur reggelije mellé ült, s lassan szürcsölgette a kávé.

— Ma ezer forintra van szükségem, hogy a délutáni játékban részt vehessek! Ismét a nadálynak kell engem megmenteni.

Negyed óra mulva visszajött Jean egy levélkével.

— Hát a Salzmannt hol hagytad?

— Ezt a levelkét adta át. Nem jön!

Jenő ur elsápadt a levélke átolvasása után.

— Rettentő szentelen ember! Azt írja, hogy többé nem hitelez nekem! Örvend, hogy megszabadult tőlem! Ej, Jean, miért nem hoztad ide fülénél fogva azt az uzsorást, hogy levágtam volna számárfüleit?

Az inas ekkor már az előszobában ásitott, s így nem hallotta fiatal ura kifakadásait.

— Na ha Salzmann nem ad, kopogtassunk Rothnál! Ez a vén zsvány szereti a kövér kamatokat. Hé Jean!

Jean ismét megjelent

— Fusson csak Rothoz, s hívja ide, de siessen, mert rövid az idő.

Egy milares felét még el sem szitta, s már ujra itt volt az inas.

— Hát a Roth hol maradt?

— Ő is levelet küldött.

— Ezek a gazemberek rettentő nagy urak! Még leveleket mernek firkálni nekem . . .

Csak betekintett a levélkébe, s már tudta tartalmát.

„Az urnak többé nem kölcsönzők.“ A rövid, velős felelet dühbe hozta a Tarkövyek legfiatalabb sarját.

— Menjen Jean Rozenzweighoz, de előre mondom, hogy nélküle vissza ne jöjjön! Értette?

Jean a harmadik uzsorást sem tudta elcsalni, s egyedül tért vissza, még pedig szóbeli üzenettel.

— Azt mondta, hogy neki nincs kiadni való pénze, s hogy ő többé nem is ad kisebb kölcsönöket, mert csak nagyban g'schäftel.

— Ezer ördög! ez a rongyos népség lóhátról beszél hozzám! Várjatok nyomorultak! Az igaz, hogy előbb tartozásai-

német nyelvtanát, kiragad abból egy oldalt könyv nélküli betanulásra s kikérdezi. Hát nem a gyermek ellen elkövetett kegyetlenség-e ez? Valóban itt volna már az ideje e visszaélést megszüntetni s az idegen nyelvet is nem a felületesség kedvéért, hanem azért tanítani, hogy azt a növendék értse s magát ez alapon tovább képezhesse. Ha pedig német vagy francia nyelvet akarunk taníttatni, ne menjenek külföldre; fél-műveltséggel bíró bonne-okért. Vannak nekünk most már alapos képzettséggel bíró tanítónőink, kik mert az anyanyelvet is bírják, jobban taníthatnák az idegen nyelvet. Miért mellőzzük őket a rozszabb külföldiért? Ha már a többi tantárgyat a gépiességtől menten igyekszünk tanítani, miért tanítják nevelő-intézeteinkben az idegen nyelveket oly szellemet megölő felületességgel? Nem mondom azt, hogy az idegen nyelvű nevelőnőket ne használhatnók olyan növendékek mellé, kiknek a beszéd folyékonyágában való gyakorlatra van szükségük. De nyelvtani szabályokat tanítani gyermeknek általa nem értett nyelven, oly nagy hiba, hogy én valósággal bűnnek tartom. Magánúton egyszer-másszor tett felszólalásaimra az lett a felelet: „Ez régi szokás és még eddig mindig célzt értünk vele; mert ha a gyermek eleinte meg nem érti is, későbbben vissza emlékszik rá.“ Ez ugy látszik, oly megrogzött nézet, melytől a felvilágosodottabb nevelők sem mentek, de melynek paedagogia-ellenességét senki sem vonja kétségbe. Ez birt arra, hogy ellene nyilvánosan felszólaljak. Ki tudja, hátha használ vagy egynek!

Dalok szeretetből, gyűlöletből.

Darmay Viktortól.

I.

Még ő is kigunyol, még ő is rám dobja
Jóakarátának sebző nyilait!
Mikor vigasztalna, mérget önt a sebbe;
Föl akar emelni s lealacsonyít.

Említi a multat, szerelmünket, mint egy
Bohó álmot, melynek el kell tűnnie;
S hozzá teszi: „Tán még jobb is így, ki tudja:
Boldog lettem volna-e majd ő vele?”

Oh! mert ő neki oly sok hibái vannak:
Élvtvágyó, szeszélyes, minő csak lehet;
Nem tudna szegényül vidám lenni mindig,
S megunná sokszor a — legjobb verseket.“

Lányka, édes lányka! hagyd e gúnyt, oh kérlek,
Ne vigasztalj, hisz fáj nékem vigaszod;
Fáj, hogy a mi most is nagy és szent előttem:
Szerelmünket te is így kikaczagod.

Ne, ne bántsd szerelmünk, — virág volt az egykor,
Szép, mosolygó rózsza sziveink felett;
Elhullott . . . de piczi ujjaid közt még se
Morzsold össze azt a hervadt levelet.

II.

Ő volt az a leány,
A kit egyedül szerettem;
Ő az én legelső,
Az én igazi szerelmem.

Oh! minden más tréfa,
Bohó játék, lári-fári;
Hanem ez valóság,
A mely örökké fog fájni.

Elszál az ifjuság,
A vágy lassan ellenyészhet;
De szívem búcsúját
Soha el nem mondja néked.

Elveszett fia.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

— Tehát csakugyan olyan volna, a minőnek mondják? — kérdező Tarkövy zavartan.

— Meglehet, hogy ő maga rozszabb, mint a hire. Én naplopó, haszontalan, könnyelmű fráternek tartom, a ki elpazarolja a drága időt, s nem gondol arra, hogy a hazának mindnyájunkra szüksége van, legkivált pedig az ifjuságra. Az ifjuságé a jövő: ő a haza „reménye“, hanem ez a „remény“ nagyon is sovány volna, ha Tarkövy-féle ifjából állna. Csudálkozom, hogy vannak apák, vagy anyák, a kik fiaik vétkes könnyelműségében gyönyörködni tudnak. Hiszen, kérem, a mult év nyarán Tarkövy Jenő, pajtásaival majdnem halálba kergette egy becsületes polgár egyetlen leányát! Az urfiak egy vén embernél behizelegették magukat, hogy házáat megalázzák. A szegény kis leánynak majdnem életébe került az urfiak becstelen terve, s hogy az élet, meg a ház becsülete is megmaradt: azt csak isten kezének lehet tulajdonítani. Késő éjjel reá törtek a szegény leányra, mjtán az apát leittatták, s elrabolták a leányt, de a szilaj lovak, melyek nyilsebesen röpitették a kocsit zsákmányával, a kocsit egy mélyedésbe döntötték, össze-vissza sebezve a lovakokat, de leginkább a kis leányt, a ki csak nem rég gyógyult föl veszélyes betegségéből. Persze a lapok elhallgatták a nőszöktetők neveit, mert az egyik uracs neve compromittálta volna a magas állásu atyát. De a világ azért mégis megtudta.

— Hát az én fiam lett volna ama nőrablók egyike, kikről oly sokat irtak a lapok? — kiáltott Tarkövy, s önkénytelen elárulta magát.

— Az ön fia? Látja uram, a véletlen önhöz vezetett, hogy megtudja mindazt fiáról, a mit eddig talán még nem tudott. Kissé nyers voltam, de igazat beszéltem, s ennek rójjá föl, ha netalán kellemetlen perczeket okoztam tisztos fejének.

Tarkövy barátságosan szorítá meg az ifju kezét.

— Köszönettel tartozom önnek, fiatal barátom, ön kötelességemre emlékeztetett. Hanem mondja csak, mint lehetne ama polgár lakását megtudni, a kit fiam annyira megsértett? Bocsánatot akarok kérni s aztán legyen szives velem maradni; önnel szeretnék bizonyos dolgokat elvégezni, ha ideje engedi.

A fiatal ember örömet ajánlkozott, annál is inkább, mert az öreg Vald leányának órákat adott, s így ismerős volt a háznál.

Tarkövy s a fiatal ember az egész napot együtt töltötték, elintézve minden dolgot, a mi a Tarkövy nevet Jenő után érintette.

Az apa nagy nehezen egyezsége lépett az uzsorásokkal, s kielégítette őket, kijelentve, hogy többé ne hitelezzenek fiának, mert ki nem fizeti, s erre becsületszavát is adta.

Az uzsorások összenéztek, s álnok, ravasz tekintetük azt látszott mondani: ez kitagadás!

A Tarkövy nevet kitörölték az „ajánlottak“ névsorából, Jenő urnak tehát többé nem hiteleznek a vampyrok.

S mindez Jenő tudta nélkül történt.

VIII.

Tarkövy ur a nélkül tért haza, hogy kedvencz fiát csak pillanatra is látta volna.

Mindaz, a miket fiáról hallott, elég volt arra, hogy szivét teljesen elidegenítsék tőle.

E változás nem volt oly rögtöni, s ha pusztán az apai szeretetre hallgatott volna, akkor Jenő fia még aztán is a régi „kegyencz“ lett volna.

Hanem a leverő tapasztalatok elnyomták a szeretetet, a gyöngédséget, s helyet adtak a pusztá kötelességnek.

A nagy beteget meg nem gyógyítja a könny, a sópánkodás, hanem csakis a gyors és hathatós orvosság.

Belátta, hogy csalatkozott a fiuban; hogy hibázott, midőn a tulságosan jó anya: neje által engedte magát vezetetni.

Először ébredt föl Tarkövyben a családfőt megillető jog, melylyel egészen élni akart.

A jövőre nézve semmit sem habozott, nem is ámitotta magát semmi reménykedéssel.

Arról meg volt győződve, hogy fia azon ponton áll, a honnan még csak egy lépés a kétségbeesésig, mely idő előtt kioltaná a fiatal fa életét.

Mihelyt haza érkezett, azonnal Sándor fiát kereste föl.

Rég volt, nagyon rég, hogy az apa a megvetett fiut csak egy szóra is érdekesíté.

S most hozzá jött, egyszerű szobácskájában személyesen kereste föl a mellözött gyermeket, kinek oly nagyon fájt számkivetése az atyai szeretetből, és az anyai szivből.

Az apa zavart, elfogult volt a férfias ifjuval szemben, kinek arczáról csak nemes szenvedélyeket olvasott le.

Tarkövyt lesujtotta e kegyetlen pillanat, mely elégtételért kiáltott a multakért, s az apai szivben fájó érzéseket keltett.

Oh, hisz ha elveszett is egyik, itt van még a másik! még sem oly szegény ő, — van neki még fia! — így szólt keblében egy hang.

Annyi mindenféle érzés szoritá össze e perczen szivét! a távollevő emléke, a ki talán menthetlenül elveszett előtte, ez élő szemrehányás, e derék ifju és szerető gyermek, a ki éveken keresztül ki volt taszitva a családból! S amannak szerencsétlensége, ennek pedig mellőztetése egyedül őt terhelte.

Mert azért erősebb a férfiu, hogy a család hajóját ő kormányozza, s ne engedje a hajót megtörni, hanem ő gyöngé női kezekre bizta a kormányt, a melyek alatt a hullámok martaléka lőn a hajó!

— Fiam! édes egyetlen fiam! — kiáltott az apa, s kitárta karjait.

Sándor nem tudta, mi történik, csak azt látta, hogy apja könyezik, hogy keblére hívja őt.

Apa és fiu megölelték egymást, s sokáig némán néztek egymásra.

— Fiam, feledd a multat . . . legyünk jó barátok, s ne kárhoztass minket a tévedésekért. Én ma a fővárosból jöttem haza; sok, nagyon sok baj történt, Jenő visszaélt jószágunkkal, hanem már mindent elintézttem, ezentul más rend lesz. Mi nem tehetjük azt, hogy minden két évre 25—30 ezer frtot költsünk reá. Az ő uralkodása minden készpénzünket fölemesztette. Most jöjj velem, mindent el akarok neked beszélni!

* * *

Az apa egy komoly hangu levélben értesíté Jenő fiát, hogy a havi pénze ezentul száz forint lesz, s ezenkívül semmi egyéb.

Igen sok fiatal ember még ennyit sem kap, a legtöbb szegény jogász ötven-hatvan forintból, sőt még kevesebből is kénytelen élni, s meg is élnek, sőt még ruházkodnak is a kicsi havi pénzből.

Hanem ezek aztán tanulnak is, nem aluszsák el a napot, s nem dorbézolnak éjjeleken át.

Az első levélben tehát jóakaratu figyelmeztetés is volt az elveszett fiunak a jövőre nézve.

Jenő ur nagyokat nevetett, midőn a levelet megkapta.

— Mi a manó! száz forint! haha! az öreg bolondozik, vagy pedig csak tréfál. Ennyi egy hétre sem elég, ha az ember a „zöld“-ben akar ebédelni! Hát még hol van a drága lakás, a ló, a legény, az inas, s az a kis „cziczus“, kinek selyemruhácskái, selyemtopánkái annyi pénzbe kerülnek! Az ördögbe, apám! hisz Hadházy bárónak 400 forintjával tartozom tegnap óta; azok a kozákok minden pénzemet elnyerték; a bárónak megígértem, hogy ma kifizetem, s ime, egy ezres helyett egy rongyos százast küldenek! No várj csak apám, Hé Jean!

Az inas beugrott, s felöltöztette a fiatal urat.

— Mig reggelizem, addig hívja ide Salzmannt; sürgős beszélni valóm van vele. Érti, Jean!

— Igenis, nagyságos uram!

— Nos, mehet!

A fiatal ur reggelije mellé ült, s lassan szürcsölgette a kávé.

— Ma ezer forintra van szükségem, hogy a délutáni játékban részt vehessek! Ismét a nadálynak kell engem megmenteni.

Negyed óra mulva visszajött Jean egy levélkével.

— Hát a Salzmannt hol hagytad?

— Ezt a levelkét adta át. Nem jön!

Jenő ur elsápadt a levélke átolvasása után.

— Rettentő szemtelen ember! Azt írja, hogy többé nem hitelez nekem! Örvend, hogy megszabadult tőlem! Ej, Jean, miért nem hoztad ide fülénél fogva azt az uzsorást, hogy levágtam volna számárfüleit?

Az inas ekkor már az előszobában ásitott, s így nem hallotta fiatal ura kifakadásait.

— Na ha Salzmann nem ad, kopogtassunk Rothnál! Ez a vén zsvány szereti a kövér kamatokat. Hé Jean!

Jean ismét megjelent

— Fusson csak Rothoz, s hívja ide, de siessen, mert rövid az idő.

Egy milares felét még el sem szitta, s már újra itt volt az inas.

— Hát a Roth hol maradt?

— Ő is levelet küldött.

— Ezek a gazemberek rettentő nagy urak! Még leveleket mernek firkálni nekem . . .

Csak betekintett a levélkébe, s már tudta tartalmát.

„Az urnak többé nem kölcsönzők.“ A rövid, velős felelet dühbe hozta a Tarkövyek legfiatalabb sarját.

— Menjen Jean Rozenzweighoz, de előre mondom, hogy nélküle vissza ne jöjjön! Értette?

Jean a harmadik uzsorást sem tudta elcsalni, s egyedül tért vissza, még pedig szóbeli üzenettel.

— Azt mondta, hogy neki nincs kiadni való pénze, s hogy ő többé nem is ad kisebb kölcsönöket, mert csak nagyban g'schäftel.

— Ezer ördög! ez a rongyos népség lóhátról beszél hozzá! Várjatok nyomorultak! Az igaz, hogy előbb tartozásai-

mat kellene lefizetni, hogy újabb hitelre tehessek szert; hanem honnan vegyek annyi pénzt? Se baj! új eszközöket kell kitalálni . . . még ma este sürgönyök és levelet írok . . .

* * *

A sürgönyre azt válaszolta az apa, hogy: nincs!

A levélben is csak azt írta, hogy: nincs pénz, majd a másik hó elején megkapja Jenő ur havi pénzét, s az apa figyelmeztette, hogy jobban gazdálkodjék.

Jenő ur szorgalmasan írta a leveleket, s öngyilkossággal fenyegetőzött.

Hanem az apa nem ijedt meg, s az efféle leveleket eltitkolta neje előtt.

Jenő ur egyelőre föl hagyott a levelezéssel, s miután személyesen is meggyőződött, hogy hitele az uzsorások hévmérőjén a fagypontra szállott alá, újabb eszközökhöz fordult.

Barátaitól, előkelő pajtásaitól kölcsönözött.

Azelőtt többször kértek ezek is tőle, a jogczim tehát nem volt szokatlan.

Az ily kölcsönökből könnyedén kihuzott egy hónapot, midőn megérkezett ismét a leszállított havi pénz.

Száraz, rövid levél, csak néhány sor az egész, — hideg, kimért hangon.

Semmi tréfa, semmi félreértés. A levelet apja írja, a pecsét apja pecsétje.

Az urfi dühöng és káromkodik, s újra kölcsönöket vesz föl előkelő társaitól, s zavarait családi bajokkal indokolja.

Az uracsok semmit sem gyanítottak, mert eddig nem volt eset, hogy Tarkövy Jenőt pénzzavarok bántották volna.

Jenő ur helyzete napról-napra kényelmetlenebb; a kártyasztal démonai mind esküdtek ellenségei, a számlák innen is, onnan is érkeznek, s nem tud fizetni.

Hogy a folyó kiadásokat fődözhesse, tuladott paripáján, elküldte legényét, elbocsátotta inasát, és újra szállodában vett lakást.

Hanem a sülyedő hajó kidobott terheivel még sem szünt meg a veszedelem.

Oly nehéz a fölszinen tartania magát!

Azok a jó pajtások már kezdtek gyanakodni . . . kissé sokáig tartanak azok a „családi“ bajok.

Jenő már előkelő ismeretségeit is mind fölhasználta, a hitel minden oldalról kimerítve: hová forduljon?

A paripa-eladás, a lakváltoztatás még mind nem csinált föltűnést, hanem arról már mindenfelé suttoztak a „jó“ pajtások, hogy Tarkövy Jenő újabban furcsa existenciát visz . . . Mindenkint megfog, a kit csak ismer, és megfosztja őket pénzüktől. Már az egész világnak tartozik, keztyüi nem mindig ujak, a pénzt nem szórja teli marokkal, szóval mintha már nem a régi ember volna . . .

A költségeseb juxokban nem igen vesz részt, s a fogadásokat is kerüli.

Hadházy báró már azt is mondta egy alkalommal barátainak: — De hát kicsoda is ez a Tarkövy gyerek?

Erre az uracsok aztán kaczagtak, hanem Makfalvay Dezső pártját fogta, s a nagyobb kritikától tartozkodtak a „derék“ pajtások.

A Makfalvay fiuk még a régi bizalommal viseltettek Jenő iránt, s a mennyire lehetett, segítették zavaraiiban.

Azonban Jenő ur egyre zavarban volt, s már a Makfalvay fiuk is unni kezdték a dolgot.

A szakadást egy eset még inkább siettette.

Jenő, az idősebb Makfalvay nevére egy ismerősüknél nagyobb összeget vett föl, a mit szépen eljátszott, s pár nap mulva a visszaélés is kiderült.

Ekkor aztán kitünt, hogy mások neveit is fölhasználta, csak hogy pénzhez juthasson.

Az uracsok e fölfedezésre hamarabb reá jöttek, mintsem Jenő gondolta, s egy nap a szokott léptekkel állt a váczai-utczában sétáló „kompánia“ elé, midőn az uracsok vérig sértő tekintetet vetve reá, kitértek előle.

— Fiuk, lassan! — szólt Jenő, mit sem sejtve.

— Miféle fiuk? kik azok a fiuk? kicsoda maga? mit követ minket? — mondta Hadházy báró, kihívó fölényvel.

— Urak, ismeritek ezt a tolakodó suhanczot! — kiáltott a másik.

— Mit!? én suhancz! — kiáltott lángvörös arcczal Jenő, s a sértegető szeme közé dobta keztyűjét.

— Magával nem verekedhetem, — szólt az uracs, — mert becstelen ember, közönséges csaló! Nos, fiuk: nincs igazam?

Minden ajk igent mondott.

Jenő egy percze lesumtva állott az egykori pajtások előtt, a mi fölbátorította a szájas uracsot, s hegykén mondta:

— Az ilyen embert megkorbácsolni szokás, nem pedig vivni vele. Hanem ahhoz a paraszt-komédiához más hely kellene. Előre fiuk!

Tarkövy Jenőt a szégyen, a gyalázat, a megaláztatás nem engedte szóhoz jutni.

Megsemmisülve érezte magát.

Az uracsok már odább mentek, hangos nevetés közt, s ő még mindig állott, mintha oda szögezték volna.

Végre megmozdult s tovább ment. Mint az őrült, bolyongott egész nap a városban, s csak késő este ért szállására.

Midőn mindenki elhagyta, midőn már senkihez sem fordulhatott: ekkor eszébe jutott, hogy mégis van egy lény a világon, a ki őt meg fogja hallgatni, s ez az ő anyja.

Eddig nem is gondolt anyjára, pedig ha előbb jut eszébe e mentő gondolat, talán nem érte volna oly nagy megaláztatás.

Apját gyűlölte, mert őt tartotta minden baj kutforrásának, melyek rövid idő alatt érték.

Anyjához fordult tehát, általa remélte magát tisztázhatni, érzékenyen lefestette veszélyes helyzetét, és tíz ezer forintot kért, hogy becsületét megmenthesse „előkelő“ batáta előtt.

Az alázatos, könyörgő levélre hosszú várakozás után érkezett válasz, de nem az anyától, hanem az apától.

Tarkövy urnak gondja volt arra, hogy Jenő levele ne jusson neje kezeibe.

Az apa tudára adta fiának, hogy hiába ír anyjának, mert nem kap feleletet, miután ő is lemondott róla, s egy sor válaszra sem méltatja.

Az utolsó remény is füstbe ment! Tehát már anyja is megveti, még csak egy betű válaszra sem érdemesíti!

A levél kiesett kezéből; nem volt ereje fölvenni; egészen átadta magát sorsának.

A lélek harczot vitt benne a kétségbeesés rémével.

Erős, nehéz harcz, valjon ki lesz a győztes?

IX.

Mintegy három év mulva, egy juniusi nap, Tarkövy Jenőt a városligetben találjuk, karján egy fiatal hölgygyel, kinek fé-

lénk, gyermekte tekintete azonnal elárulta, hogy még az ifjuság tavaszkorát éli.

A fiatal pár után öreg ur lépkedett, piros, kövér arczzal, mely édes megelégedésről beszélt.

A fiatalok halkán csevegtek s lassan haladtak, hogy az öreg urat ki ne fárasztják.

Már másodszor kerülték meg a drót-szigetet, midőn az öreg ur egyszerre megállott, s a lány felé fordult.

— Ti csak sétálgatok, Nina! én majd leülök egy asztal mellé, s várni fogok reátok. Kérem, Tarkövy ur, csak folytassák a sétát! én hamar elfáradok, ez a vén test nehéz a lábaimnak.

A fiatal pár szeretettel üdvözölte a gyöngéd öreget, s folytatták sétájukat.

— Ön ma érdekes elbeszélést ígért nekem, — szólt a fiatal leány, — talán most beszélhetne . . .

— Épen fölhívására vártam, kisasszony, s most engedelmével mindazt elmondom, a mit rövid vonásokban már úgy is ismer.

A fiatal leány élénk érdekeltséggel tekintett az ifjura.

— Anyám büszke, nemes család ivadéka; büszkeségét, nemességét bennem hitte föltámadni. E hiu gondolat elvakítá a szerető anya szemeit, és már korán a család leendő fejének tekintett, míg bátyámat egészen mellőzte, s hidegségét egész a szélsőségig érezteté vele.

Atyám nem kevésbé büszke volt reám, s ő is az apák ritka szeretetével halmozott el.

Elkényeztettek, mint egy dúsgazdag ur egyetlen gyermekét, s anyám valóságos rabja volt apró, gyermeki szeszélyeimnek, melyek jókor fölébredtek bennem.

Az apai háznál én parancsoltam mindenkinek, az anyámrá ép úgy reá kiállítottam, mint a Boris szolgálóra.

Sándor bátyámat ép úgy kiszidtam, mint a libaőrző kis Ágnest.

Apró kihágásaim még nagyobb tekintélyt szereztek, s nem volt év, hogy miattem négy-öt cselédet el ne küldtek volna.

Szerettem hatalmaskodni; valóságos kényur voltam, erről a paraszt fiuk sokat beszélhetnének.

Az iskolában a „kegyenczek“ közé tartoztam, a kivel a tanár mindig a leggyöngédebben bánt, s ép úgy kedvembe járt, mint otthon enyéim.

Ezt is anyámnak köszönhettem.

Végre eljutottam az egyetemre.

Itt egyenesen az előkelő urfiakhoz szegődtem, s csakhamar kedvelt tagja lettem a társaságnak.

Ép oly nagy mértékben költöttem, mint ők, sőt jobban pazaroltam, mert valóságos vezér voltam az adósság-csinálásban, pedig apám egyre küldte a pénzt, s anyám sem feledkezett meg rólam.

Senki sem tudta a társaságot úgy mulattatni, senki sem volt oly vállalkozó ficzkó, mint én.

Ugy tekintettek engem, mint a társaság lelkét!

(Folytatása köv.)

Egy n á s z n t a z á s.

Elbeszélés.

Gróf Grabovszky Szaniszlótól.

(Vége.)

Történetesen egyetlen hölgy sem volt ott, a kihez fordulhatott volna; csak a hajóstiszt s két polgári öltözötű ur voltak

utitársai. A két utóbbi nagyon élénk üzleti alkudozásba volt merülve, s épen semmit sem látszának vele törődni.

Emilia szeretett volna sirni. Mitevő legyen? Egy fillér sem volt nála, férjénél volt minden pénz. S mi történhetett Bennoval?

Az aggodalom és nyugtalanság oly világosan volt arczán látható, hogy a hajóstiszt az előbbi nyers mellőztetés daczára is közeledett hozzá; tiszteletteljesen köszönté s az egész tényállás nyilván való levén, vigasztalni igyekezett őt.

— Bizonyosan — szólt a hadnagy, — csak a kocsit téveszté el férje, de a vonaton lesz; a legelső állomáson maga is szorgosan ntána fog nézni.

Lehetetlen volt Emiliának rosz néven venni e gyöngéd részvétet s visszautasítani az ajánlatot. Szívélyesen megköszönte, s a tiszt elég illemmel birt, és csakhamar visszavonult.

A legelső állomáson be is váltá ígését. Ámbár itt csak igen rövid időre állt meg a vonat, mégis kiszállt; végig tekintett valamennyi kocsit, s azon rosz hírrel jött vissza, hogy az ur — fájdalom, — nincs a vonaton.

Most hát csakugyan drága volt a jó tanács! Most már csakugyan kellett valamit kigondolni. A hadnagy Emiliával szemközt foglalt helyet.

A férfi legokosabbnak vélte a távsürgönyözést, s a nő aztán bevárhatja férjét B.-ben; le is irta azonnal a távsürgönyt, s Emiliának a legjobb fogadót tanácsolta, a „Fehér lovat.“

— Minő név alatt sürgönyözzek kedves férjének?

— Voit, arczképfestő S.-ből! — szólt a szegény nő majdnem zokogva.

— Ah, bocsásson meg, asszonyom, hogy oly udvariatlan voltam, és még be sem mutattam magamat. Az én nevem Rautenkranz, hajóhadnagy.

— Rautenkranz? — hebegé Emilia álmélkodva, — de talán csak nem Rautenkranz Alfréd?

— Kegyed bámulaiba ejt, — valóban — —

— Oh, hála istennek! Ugy én az ön unokahuga vagyok, Rautenkranz Emilia, a tábornok leánya.

— Hugom, Emilia? A kis Emilia? — kiáltott föl a tiszt örömmel. — Egek, az én sejtelmem! Már ma reggel annyira meglepett a hasonlatosság! De ön megfoghatónak találja, hogy miután oly sok évig távol voltam, s nem lehetett szerencsém önt láthatni — —

— Tehát azért szemüvegezett ön engem oly erősen, Afréd bácsi? — kérdé vidáman az ifju nő, két kezét rokona elé nyujtva, melyeket az nem késett megcsókolni. — Ha Benno ezt tudta volna!

— Hiszen mi régi, ifjúkori barátok, játszótársak vagyunk! Én a gyermekévek szép idejét soha sem feledtem el, kedves rokon!

— Nézd csak, te Aron! — suttogá az egyik ur a kocsi hátuljában a másikhoz, — ilyenek az asszonyok! Ez is elfeledte már elveszett férjét, s kezeit csókoltatja egy hadnagy által! Most már megint csupa verőfény a világ, látod?

Emiliára nézve csakugyan kisütött a verőfény, habár szegény férjét semmi esetre sem feledte is el. Hogy is ne, midőn rokonának, gyermekkori barátjának viszontlátása által mindazon kínos zavarok alul megmenekült, melyektől úgy félt! Örülhetett, hogy rokonra talált.

Gyermekkorukban oly sokszor voltak együtt, s már akkor minden előforduló alkalommal oly hü védelmezőjét találta abban! Sőt Emilia meg is siratta, midőn a gyermekkori barát atyja, egy magas rangu katonatiszt, más városba helyezettvén át, nekik

válniok kellett egymástól. A fiu 14, Emilia 11 éves volt akkor. Ettől fogva se nem látták egymást, se hirt nem hallottak egymásról.

Most természetesen sok beszélni valójuk volt arról és a későbbi időről, és a hadnagy jóízűt nevetett rajta, hogy Benno ma reggel féltékeny volt rá. Hiszen neki is van már szeretett menyasszonya, s most is annak látogatására utazik B.-be.

Délután megérkeztek B.-be, s a „Fehér ló“-hoz szálltak. Alfréd indítványozta, hogy Emilia töltse az estét arájánál. De a szegény fiatal asszony nem fogadta el, mert hisz oly nagyon nyugtalan volt férje miatt.

A távsürgönyt még utközben elindították, de az eltéveszté a czimzetet, mert Benno tartozkodási helyét nem sikerült kipuhatólni. Az elvált házastársaknak sejtelmük sem volt róla, hogy az éjt egy és ugyanazon földél alatt tölték.

Másnap reggel Emilia korán öltözködött, mert rokonát várta, a ki természetesen el fog jönni tudakozódni, hogy valjon nem érkezett-e meg Benno?

Emilia a nyitott ablakban állt, s az épület előtt elterülő csinos kertcskébe nézett alá.

De azt hitte, rögtön el kell ájulnia, mert, — nem képzelete üzött vele játékot? — ott ült az ő Bennója egy fiatal hölgy mellett, s egész kedélyesen kávézgtak, és — nagy isten! — hiszen e hölgy ama bizonyos szőke Madonna!

Emilia visszatántorgott az ablaktól, s heves zokogásba törve ki, a pamlag sarkába vágta magát.

Tehát ez volt oka! Ez a hűtelen, ez az utálatos, ez a báránybőrbe bujt farkas, megtalálta Madonnáját a pályaudvarban, s tőle, törvényes nejtől szándékosan megszökött s mi több, a mézes hetekben, nászutazás közben! Oh férfiak, férfiak! Nem kell-e összeroskadni ily tapasztalatra?!

Szegény Emilia nagyon szerencsétlennek érezte magát. Szive meg fog ugyan szakadni, de mégis el kell válnia ez iszonyu embertől! Vagy öngyilkos legyen? Nem, hisz ezzel csak a Madonnának tenne szívességet!

Ily borzasztó izgatottságban találta őt a belépő Alfréd. Emilia erőt véve magán, elfojtá keservének nyomait, s csak anynit mondott, hogy még most sem tud semmit férje felől, s kérte rokonát, hogy kísérje le a kertbe, hol reggelijét elkölteni akarja.

Sikerült neki oly helyet találni, honnan figyelemmel kísérhette Bennot, valamint az is igen könnyen megláthatá őt, ha kissé hátra fordul.

Alfréd bácsi, ki Bennót nem ismerte oly közlelől, csak hátulról látta azt, s nem törődött vele tovább, csak unokahuga nagy izgatottsága nyugtalanitá őt igen.

Mily jól mulat ott Benno a Madonnával! Nem valami tulságosan gyöngéd, de hát épen ez árulja el a bizalmas viszonyt.

— De hát miért nem izleli meg kávéját, hugocskám? — kérdé a hadnagy.

— Alfréd, kérem önt, rendeljen nekem egy pohár málnásvizet.

— A mint parancsolja!

Midőn Emilia a málnás poharat ajkához emelte, — minő visszaemlékezés! — annyira reszketett, hogy kiejté kezéből, s a pohár csengve tört darabokra.

Benno hirtelen hátra fordult. Ő is majduem azt hitte, hogy álmodik. Neje a hadnagy társaságában reggeliz!

Fölugrott, önkénytelenül összeszoritá ökleit, s néhány lépést tett feléjük. A Madonna elrémült azoknak a villámot szóró szemeknek láttára.

Emilia is hasonló érzéssel kelt föl, rokona rémületére, ki e közben szintén megismerte a festézt.

— Emilia, mi volt ez? — hebegé a haragra gyult férj, eléje lépve.

— Mi kifogásod lehet az ellen, ha én málnás poharamat elejtem? — kérdé Emilia élesen.

— Emilia, azt kérdem tőled, hogy kerülsz te ide? E társaságban?

— Az én unokatestvérem, Alfréd társaságában? Légy szive te is bemutatni kedves unokahugodat!

A helyzet kezdett aggasztó lenni. A hajóstiszt erélyesen közbeveté magát. Tény, hogy az egyenruha többé-kevésbbé tekintélyt ad. Néhány okos szót szolt, melyek teljesen földeríték Emiliához való viszonyát és most Benno kezdé belátni, hogy egyedül ő rajta szárad minden bün; azért hát ő is előállt egy teljes, valóhú nyilatkozattal; Amália kisasszonyt annak rendje szerint bemutatta, s az egész esemény végre átalános megnyugvással végződött, mire a hadnagy a legjobb humorral egymás mellé tolt a két asztalt, s most mindanégyen közösen reggeliztek, s nagyon derült hangulat következett be. — Ha az ember kissé elhirtelenkedte magát, legokosabban tesz, ha nyiltan bevallja azt s jót nevet rajta.

— Bocsáss meg jogtalan gyanumért, kedves Benno, — kérte férjét Emilia, halk suttogással, férje kezét titokban megszoritva, — én nagyon igaztalan voltam irántad. E kis leány valódi Madonna.

— Oh igen, kedves Emiliám. Az én féltékenységem is unokabátyádra, nagyon oktalan volt; fogadom, hogy többé nem leszek féltékeny.

Emilia ragyogó tekintettel nézett férje arczába.

— Ez most már mind jó volna, — szolt Benno, — csak a Jolanthét ne kellene lefestenem.

— Ki ez a Jolante? — kérdé hevesen Emilia. — Megint féltékenynyé akarsz tenni?

— Féltékenynyé? Egy heringhordó briggre? No, gyermekem, ezt már még sem teszem föl rólad.

Erre aztán mindnyájan jót nevettek.

Benno azonban mihelyt S.-ba jött, mégis beváltá Meier kapitánynak adott szavát. A kapitány annyira el volt ragadtatva a sikerült kép által, hogy „régi barátja“ s a „menyecske“ tiszteletére rendkívül fényes reggelit adott, s megesküdütt, hogy minden tavasszal nekik fogja elküldeni a legelső s legjobb heringeket.

Parányi pusztitók.

Nem egy jóval ajándékozta már meg az ujvilág az ó-világot, hála fejében a polgárosodásért, a mit ez neki adott, és számos adományairól most már a világ minden kincseért sem mondanánk le. Másrészt azonban olyan adományokat is küldött ide Amerika, a melyekért nem lehetünk neki háladatosok. Az undok poloskát nem is említve, melyről azt állitják, hogy 1666-ban, a nagy londoni tüzvész után csempésztetett volna oda Canadából, épületfával, de a mely állítás hitelessége ellen újabb időben alapos ellenvetések tétettek: az állat- és növényvilágból nagyszámmal származtak ide ártalmas fajok, és valószínűleg még növekedni fog számuk, e részben tehát az elővigyázat nagyon is helyén van. Mert nagyok a veszélyek, és nagyok a károk, melyeket sokszor egy pusztta szemmel alig észrevehető piczi rovarka a nemzetek vagyonában okoz, a mint ezt a legujabb időben elég szomoruan igazolja a szöllőtökéket pusztító rovarka: „Phylloxera vastatrix“, mely hála Istennek, még eddig hazánkban nem mu-

tatkozott, de annál inkább más országokban, mindenütt roppant károkat tett és évről-évre inkább terjed és elhatalmasodik. Ed-digelé semmi ellen- vagy óvszert nem találtak föl ellene és fáj-dalom, minden oda mutat, hogy egyetlen egy bortermő ország sem lesz tőle megkímélve, azért azt hisszük, hogy e lap olva-sói jó szívvel veszik, ha ezen új veszedelem természetrajzi mine-műségével és kártékonyásával rövideden megismertetjük.

Még csak tizenkét éve, hogy déli Franciaországban egy ezeltől egész ismeretlen sajátságos szőlőbetegség merült föl. A régi időkben bizonyára Isten tudja, miféle földfeletti okokat nem tettek volna érte felelőssé; mai nap azonban, a tudomány és nagyító-üveg korában, csakhamar rájöttek, hogy a szőlőtő gyökerei megszámlálhatlan sokaságu élősdiktől vannak belepve, az aphidák vagy levelészek fajából, melyek a szőlőtő nedveit pusztítják, a miért aztán elveszni kénytelen. Eleinte könnyedén vették a dolgot, de már néhány év múlva igen is aggasztóvá nö-vekedett a baj, mert borzasztó gyorsasággal terjedt: egyetlen nyár alatt egyetlen egy fészektől huszonöt kilométernyire, egyre ter-jedve, feltartoztathatlanul. Franciaország legaldottabb bor-termő vidékeit támadta meg, egyiket a másik után, tíz év alatt egy millió hektárnál többet pusztított el és harmincz millió franknál nagyobb károkat tett. Egész területek, azelőtt telides-tele gyönyörűen zöldelő venyigékkel, keservesen kiaszva elsiny-lődtek és ezer meg ezer szorgalmas szőlőgazda kétségbe esve tördelte kezeit annak láttára, hogy ilyen megfoghatlan módon pusztul el szüretjük, egyetlen kenyérkeresetük. A külföldön pe-dig, különösen a bortermő vidékeken nagy nyugtalanul tekin-tettek a szerencsétlenség színhelyére, egyre várva, hogy a ki-tűtött veszedelemnek sikerülni fog utját állni és akkor az ő vi-dékük óva lesz annak behurcoltatásától, — hiába, a Hiób-pos-ták évről-évre számosabbak lettek; 1870-ben már Portugálban volt, különösen a Douro vidékén, a hol a világhírű „port“-bor terem, és bizonyára Spanyolországba is beütött, csak hogy ott tudva-lévőleg az embereknek épen egyéb dolguk volt, mint a nemzeti vagy fenntartására ügyelni, — elébb a polgárháboru, most pe-dig az új gyermekkirály foglalja el az ő lelküket. 1874-ben a Rajna-vidéken, Bonn mellett is feltűnt; e szerint, úgy látszik, az apró gyilkosok minden bortermő földet szándékoznak bejárni mintha csak — a teremtés eme legparányibb élő lényei — az emberi nemnek annyira magasztalt értelmiségét és hatalmát baj-vivásra akarnák kihívni!

Valamely baj sikeres legyőzésére mindenképp előtt szüksé-ges, hogy lehető alaposan megismerkedjünk vele, és a szőlőtőke ezen borzasztó pusztítóját illetőleg bizony a vele való alapos megismerkedés iránti törekvésben nem volt hiány. A legnagyobb tudósok, mint Balbiani, Lichtenstein, Dumas, Rösler, Vogt és mások behatólag foglalkoztak vele, a nélkül azonban, hogy ed-digelé teljes világosságot deríthettek volna e nagy ellenségre. Mert ezuttal olyan álatall áll a világ szemközt, a mely egész kü-lönös csoportozathoz tartozik, és melynek életváltozatai a ter-mészetbuvároknak már nagy fejtörésbe került. A mennyit eddig megtudtak felüle, ezt a következőben előfoglaljuk adni.

A venyige-levelész, vagy a szőlő-gyökérrovar — Phylloxera vastatrix — azon levelész-fajhoz tartozik, melynek legköze-lebbről való rokonsága a tölgyfán él, míg amazok a szőlőtő gyökereim földalatti életet élnek. Ezen rovar csakis egy pon-tocska és azért csak nagyító-üveg segítségével tisztán fölismertet-hető. Színre sárga. Minthogy egy-egy helyen nagy számmal ösz-szeszoronkoznak, az ezáltal képeződött sárga foltok biztos is-mertető jelei az ő jelenvalóságuknak. Hogy milyen roppant mennyiségben szaporodnak ezen parányi pusztítók, arra nézve

elég annyit mondanunk, hogy egyetlen egy tojás után egyetlen egy év alatt nem kevesebb mint 17,147,700,000,000,000 ilyen ro-var származhatik

Az ujonnan kikelt Phylloxera nagy sebesen ide-oda sza-ladgál, mindaddig, a míg csak helyet nem talál magának, a hol odaszegődhetik. Ezt leginkább a gyöngye gyökérszálakon teszi, itt alkalmas helyen ormánvával erősen belefuródik, keresztül a gyökér rostszövetében, azután beleereszti négy szívócsövét, hogy a nedvet szívja belőle. Ettől fogva aztán az állatkák mozdulat-lanul egy helyben maradnak, sűrűen együvé szorokonozva, mint valami pikkely-páncél, a gyökér megsebesült helyei pedig vagy felduzzadnak, vagy megtaplósodnak és világos színűre változnak; ez biztos ismertető jele a betegség jelenlétének; lassankint rot-hadásnak indulnak és a szőlőtő veszendőben van. Az első év-ben még nem látszik meg rajta, hogy velején számtalan apró pusztító rágódik; csak a második, vagy harmadik évben kezd felülről lefelé fonnyadni, a szőlő nem érik meg jól rajta, vesszei elszáradnak és végre az egész tő elsenyved. Nevezetes, hogy bizo-nyos fajok, például az amerikaiak, jobban kibírják őket, azaz nem olyan hamar vesznek ki általuk.

A Phylloxera a talaj hasadékaiban át terjed — de csak ke-mény földön, homokos talajon nem jelenik meg, vagy nem ártal-mas — de a föld felületén is töről-tőre mászik, végre szárnyas rovar alakjában is vagy a saját, vagy pedig a szél erejéből ter-jed, és ez utóbbi terjedési mód a legveszedelmesebb, mert csak ez fejt meg azon jelenséget, hogy ép és egészséges szőlőhe-gyeken egyszerre csak fészkek-számra ott voltak, és azért most a legfőbb figyelem a szárnyas rovarok kiirtására van fordítva, ámbár fájdalom, az is igaz, hogy még eddig nem találták ki a módját, hogy miképp sikerülhet biztosan kiirtásuk, mindamelltt hogy nemcsak a tudomány ugyancsak megfeszíté minden erejét, de mindenféle babonához is folyamodtak már e czélból. Fran-cziaország egyetlen kísérleti hegyén, Sorresben Herault kerület-ben kétszázötven-féle szerrel tettek irtási kísérleteket, és mind-annyian sikertelennek bizonyultak. A francia kormány még 1869-ben 20,000 franknyi, 1874-ben pedig újból 300,000 frank-nyi jutalmat tűzött ki, biztos irtószerre; képzelhetni tehát, hány szerencsehajhász töri magát utána, mindeddig azonban senki sem birta megejteni a jutalmat.

Eddig még legsikeresebbnek bizonyult az a mód, hogy a megtámadott szőlőkertet tél idején több hétre víz alá boritot-ták; csak hogy ez az eljárás természetesen csak olyan lapályos helyeken alkalmazható, hol bővében vannak a viznek; a homok is foganatosnak bizonyult, midőn tudniillik a szőlőtőt homok-kal, különösen tengeri homokkal takarták be; de ez meg meny-nyire költséges és nehezen megszerezhető! Legjobb ellenszernek eddigelé az is bizonyult, hogy megfelelő trágyázás által folyton erő-sítették a tőkét, és a trágya közé kén-szénsavas kálit vegyítettek. Midőn csak egyes szőlőtőkék vannak megtámadva, legjobb: gyö-kerestől kiirtani azokat azután a talajt rigolozni kén-szénsavval megtisztítani és legalább egy évig új szőlőt nem ültetni belé, újabb beültetés esetében pedig a talajt jól megtrágyázni és kő-szénkátrányban áztatott szőlőkarókat alkalmazni melléjük.

Végre is a tudomány, mely a burgonyabetegség, a selyem-hernyó-betegség kiirtásának is kitalálta módját, bizonyára ezen baja is ura leendő, addig pedig meg kell nyugodnunk abban, hogy a megtámadott szőlőtőkék közül sem valamennyi vész ki, egy része mégis szőlőt terem, végre pedig — mint minden ilyen kívülről beszámrazott baj, — a Phylloxera istencsapása idő-vel magától el fog mulni.

Egy hét története.

Februárhó 3-dikán.

Konzervatív babonairtó-szer. — Péntek. — A legujabb divat. — Országgyűlési divatképek. — Sennyey-nap. — Sennyey-est. — Az írók és művészek bálja. — A korcsolya-bál. — A calico-est.

Ezentul ne beszéljen nekem senki többé a babonáról; nem adok én rá többé semmit, habár a legszeretetre méltóbb női ajkak kapacitálnának is saját élményeikből merített példákkal. Eddig, be kell vallanom, én is babonás voltam egy kicsit; így például midőn reggel kimentem, s a kapu alatt találkoztam a csunya vén házmesterrel, bizonyosnak tartottam, hogy az napon valami malheur ér; ha leültem a kaszinóban félórára preference-ozni s esetleg a tükör alá jutottam, vagy valamelyik peches fráter került mellém, a kinek a szája örökké járni szokott, — akár kifizethettem volna előre a veszteséget, oly bizonyosra vettem; a pénteket, azt különösen szerencsétlen napnak tartottam gyermek-koromtól fogva, a mely napon sem utra kelni, sem valami vállalatba kezdeni nem tanácsos.

Most egészen megváltozott a véleményem. Már reggel meggyőződhettem róla az a szegény házmester, a ki majdnem elejté a seprőt bámultában, midőn arra az eddig sohasem tapasztalt észleletre viradt fel, hogy látására nem komorul el többé az arczom, nem huzom össze szemöldjeimet s a megszokott morgás helyett nyájasan viszonzom neki a „kut mor'n vincs'i“-t. A kaszinóban sem válogattam többé a helyek között, sőt tüntetés-szerűleg épen a tükör alatti székre ültem le s csak az boszanszantott egy kicsit, hogy játszótársaim e tüntetést nem lát-szottak észre venni. S aztán oda hívtam mellém a legszerencsétlenebb tarokkistát s eltűrtém, hogy folyton a fülembé fecsegen s kibeszélje kártyáimat. A péntek pláne szerencse-nap lett előttem s föltettem magamban, s ki is vinném, ha költségbe nem kerülne, hogy a péntek-napok vörös betűkkel legyenek nyomtatva a naptárban, épen mint a vasárnapok és ünnepek.

S tudják-e, mi idézte elő bennem e nagy változást?! Hihetetlen: a konzervativizmus. Önök kételkedve rázzák a fejüket, pedig igazat mondok; a konzervativizmus, melyről tudva van, hogy vallásos, és a melyre ráfognak, hogy babonás, ugyanaz a konservativizmus irtá ki belőlem a babonába vetett hitet. Elmondom miképen, s beleegyezésemet adom, hogy a konzervativ-vek védői szavaimra hivatkozassanak.

Igy történt. Pénteken reggel találkozom egyik igen kedves színházi ismerőssémmel. Rendkívül sietni látszik s karmatyujából színházi látszó kandikál ki. „Hová siet?“ — kérdem én. „S még kérheti?“ — felel ő. — „Hát még azt sem tudja, micsoda nap van ma?“ — így folytatja. — „Péntek“, — válaszolom én, lehetőleg jámbor arcczal. — „Ön tehát azt sem tudja, mi történik most az országházban? Oh, ezek a mai férfiak!“ — Ipar-kodtam elpirulni. Az én szépem rám néz, az arczán a szájalom kifejezése s azután kis idő-vártatva résztvevő hangon így folytatja: „Könyörülök rajta; szerencséjére két jegy van nálam, az egyik a férjemé lett volna, de abban a lustában még kevesebb az érdeklődés a közügy iránt, mint önben, s most is alszik, — ezt a jegyet tehát magának adom, jöjjön velem.“ Természetes,

hogy végtelen boldognak éreztem magamat, — szégyenkedve valloim be: biz én nem annyira a karzati jegy, mint inkább a kedves társaság miatt.

No és felmentünk. Voltak-e valaha a képviselőház karzatán? Mit sem használ, ha voltak is, lehetetlen, hogy fogalmuk legyen arról, a milyen az most volt. Mintha a legnagyobb gonddal és izléssel összeválogatott koszoru lett volna a „tisztelt ház“ fejére; szebbnél-szebb, ragyogó fiatal női arczok körös-körül, közbe-közbe egy-egy férfi-arcz, mint a koszoruban a zöld levelek. Ha önök azt kérdezik, hogy a bálokon, színházokon kívül hol lehet ez idő szerint Budapest nő-világát látni, — senki sem fogja önöknek azt mondhatni, hogy a korzón, vagy a váczi-utczán; mindenkitől egyformán ezt a feleletet nyerik: a képviselőház karzatán. Ma minden nő politikus. Este tánczol a bálokban, kipirult arcczal, nappal nem kevésbbé neki herülve ott lelkesül a karzaton s egyenlően feszült figyelemmel lesi a szót az öreg Zsedényi s a „szép“ Máday ajkáról, s olykor-olykor kicsibe mulik, hogy egy-egy ezüst hangon csengő „helyes“ bele nem vegyül azok közé a recsegő, mély tetszés-nyilatkozatok közé. Hiába! most ez a divat, most a bál és politika saisonja van. (Nem merek „idényt“ írni a „saison“ helyett, a mióta Szarvas Gábor eltiltotta; az „ivad“ szó pedig semmikép sem akar tollam hegyére jönni.)

Jól van! Tisztelettel meghajlok a hetedik nagyhatalmasság előtt, hódolok a divatnak s harczosainak: a nőknek, s ezek között is a legeslegellenállhatlanabbnak, az én szép társnőmnek s helyet foglalok mellette a hölgyek karzatán. Ismerősöm itt már nagyon otthonos. Megtudja mondani, ki az a sápadt ember, fekete szakállal, ott a szélsőbal legszélén? az Majoros, a nő-emancipator; ki az a lángvörös fő? az Baldácsi bácsi, és ott mellette az a fekete parókás fehér-szakállas pitykés dolmány senki más, mint Csanádi. Amott idébb az a kifogástalan gavallér, a kinek folyvást a karzatokon a szeme, az Ugron Gábor. Épen ide néz, köszön. Ő a karzat minden szépével ismerős. Az a halvány, kedvetlen ember ott, a pad szélén, fél-tenyerébe rejtett arcczal, az Csernátony; odább Tisza Kálmán rezgő alakja látható a természetes Móricz Pál mögött, mintha az ennek az árnyéka volna. (Be fonák hasonlat!) Idébb Várady Gábor ábrándozik, s egészen átszellemült az arcza. Mily ellentéte annak az öreg embernek nem messze tőle, kinek arcza csupa prózai, realis gondolatoknak a tükre. (Önök tudják, hogy Zsedényiről szólok.) Amott a padok mindinkább kanyarodó sora Paczolay hatalmas termetén török meg, tisztelettel kerüli meg Lónyayt, a mult-jövő emberét.

Hát az ki ott, az a magas, szikár férfiú, komoly, méltóság- teljes arcczal, merev, törhetlen tartással, nyakig begombolt fekete kabátban? A nap hőse az, Sennyey báró. Érte van ily nagy tolongás a „ház“ előtt; érte teltek meg a padok szorongásig fenn a karzaton, s lenn a teremben. Érte, ezért a tiszteletre méltó ősz férfiúért van itt ez a sok szép asszony, szép leány, érte vagyok itt én is. (Ugy van, nem is csinos szomszédnőmért.) Minden szabad tekintet, minden látszó, pápaszem, czwicker, monokli, binokli s valamennyi fegyverzete a meggyen-

gült lát-idegeknek ő rá van szegezve s az az érczalak mozdulatlan arczzal állja ki e kemény ostrom-tüzet. Merőn, méltóságteljes nyugalommal néz maga elé, mint egy sphynx, melynek rég nem hallott szavát ezerek lesik, várják visszatartott lélegzettel.

Az elnök megjelen mennyezetes trónusán, mord tekintetét körüljártatja a pártok izgatott várakozásban levő sorain; száraz, kemény kezét a csengetyüre teszi, az éles, csengő hang végig futja a folyosókat, figyelmeztetve a netán kinnlevőket, (hiába tett figyelmeztetés ez egyszer), hogy siessenek be, mert azonnal kezdetét veszi az „esemény.” És a nap hőse fölemelkedett helyéből, keresztbe fonta kezeit és szólni kezdett. Némán, mozdulatlanul mered rá minden szem, a tisztán csengő hang minden szótagot csonkítatlanul eljuttat minden szegletbe, a megdöbbenés elnyomja a nem tetsző morajt, s elfojtja a tetszés kitöréseit. Itt ott hangzik egy-egy merész „helyes”, mely ismét hirtelen elhallgat a hatalmas szózatra. Ismerősöm görcsösen szoritja látcsövét, lélegzete elfulad a bámulatban, az egész hölgy-közönség színében változik. A hatás leirhatatlan.

Engedelmet kérek: a karzat magaslatára emelkedve írom ezt. Oda lenn, a képviselők földszinti padjain, nem volt ekkora a hatás: — Van is azokban fogékonyság az ily megkapó jelenet fenséges volta iránt! — mondja társnőm. Hanem a karzat, az egészen oda volt. Szétteltekinték magam körül: azok a szelid tekintetek lángban égtek, azok a gyengéd szívek lángoltak a lelkesedéstől, a piczi puha kacsók, mint vas kapcsok csukódtak össze.

— Nos, — sugá fülembe ismerősöm — megbánta-e, hogy ide hoztam?!

Nem feleltem rá; szép társnőm ezt a meghatottságnak tudta be s elégtelen mosolygott, én pedig azt gondoltam magamban, hogy Majoros nem tudja, mit kíván. Ha nők is ülnének a parlamentben!

Lekisérttem szép ismerősömet a lépcsőkön s eszembe jutott, hogy a babonás hit, mely a pénteket szerencsétlennek tartja, most ugyan csattanósan megczáfoltatott.

— Most már teljesen meg leszek magával elégedve — így szólt hozzám társnőm, lakása kapujában, midőn elváltunk — ha eljön az írók és művészek mai báljára.

— Hogyan? talán ott is Sennyey fog szerepelni? — kérdelem én, kinek feje még zugott az imént hallott beszédtől.

— Nem ő, hanem a felesége.

— A felesége? De már akkor ott leszek, — szóltam hirtelen. Rendkívül kíváncsi voltam, hogy Sennyey mai fellépése után milyen lehet a felesége? Fog-e oly fényesen hódítani, mint a férje a parlamentben?!

Elmentem s a szó teljes értelmében le voltam fegyverezve. Sennyeynek délelőtti diadalával felér az, melyet neje e bálban kivivott. A nemes báróné a házi asszony szerepét vitte, és szépség, szeretetreméltóság s a szellem ellenállhatlan hatalmánál fogva mindenki fölött ragyogott. A táncmulatságnak nem volt meg a szokásos báli jellege, hiányzott a nagy közönség, mely a vigalmat nehézkessé, feszessé teszi; elmaradtak azok is, kik egy nagy számmal látogatott bálban elmaradhatlanok s a kik a társaságot vegyessé teszik; de a kik ott voltak, azok egytől egyig oda valóok voltak, egytől egyig az illetékes körökből valók voltak, s igazán „entre nous” voltunk. Az aristokracziának egy-néhány szép virága, köztük olyanok is, kik ez alkalommal jelentek meg először nyilvános bálban, mint például a kedves Khuen grófkisasszonyok, azután az író- és művész-világ számos nevezetessége, — voilà tout. Még a férfiközönség is annyira

distinguált volt, hogy talán egyetlen egy sem volt ott jelen, a ki sem az arisztokracziához, sem az írói és művészi körökhöz nem tartozik. Természetes, hogy így aztán nem is volt a vigalomnak annyira bál, mint inkább estély jellege, hanem annál inkább, s talán épen azért a farsang legkedvesebb mulatsága volt, mely teljesen elhomályosítá a tavalyi ugyancsak tömegesen látogatott táncvigalom sikerét. És Sennyeyné, a házi asszony, mindenki fölött ragyogott szépségével, szeretetreméltóságával s eleganciájával. Csacsukaság lesz tőlem, de róla szólván, meg nem állhatom, hogy ki ne fecseggem, hogy az a lilaszin illusion arany csillagokkal áttörve, melyet immár világhirűvé lett gyönyörű dús hajzata beárnyékkolt, tizezer frankba került. Ezzel egyébiránt korántsem szándékom célzást tenni a bálban kifejtett fényezésre, mely elegans és izléses volt ugyan, de a határon semmi esetre sem tulhajtott.

Mindent összefoglalva, ez a nap a Sennyeyek napja volt, s daczára annak, hogy péntek volt, egyike a legfényesebbeknek, s ime ezért mondtam én e csevegés elején, hogy nem adok többé semmit a babonára s ezért nyer tőlem ezentul szívélyes viszonzást naponkinti hűséges üdvözlésére az én épen nem szeretetre méltó házmeesterem.

S ezzel akár be is zárhatnám ez odavetett rajzolását a lefolyt hétnek, ha eszembe nem jutna, hogy csevegésem ez esetben nem lenne egy hét története, a mi a rendeltetése, hanem csak egy napé, s ha másfelől eszembe nem jut, hogy farsangban vagyunk s önök hallani akarnak a többi fővárosi bálokról is. Ezek közé tartozott a hétfő esti korcsolya-bál, mely az idén jobban sikerült, mint a múlt évben; s az immár leronthatlan jó hirben álló calico-bál, mely az elegáns köröknek utósó nyilvános összejövetele volt ebben a farsangban, s talán épen ezért volt egész az élvezhetlenségig túltömött. Én legalább, a ki ott voltam a hullámzó tömegben, egész őszinteséggel állithatom, hogy egyetlen egy lépést sem tettem a magam jószántából, — úgy vitt magával az áramlat, mint valami felszinen lebegő forgácsot s azután kivetett az éttermek ajtajába, honnét nem volt többé bátorságom magam a hullámokba dobni ismét. Az idei calico fehér-fekete, vagy fehér-kék csikos volt s az egész gárda — körülbelül kétszáz tagból állva — úgy tizenegy óra felé vonult be, előidézve a tévedések s felcserélések pikáns történetkéinek egy egész végét nem érő láncolatát, a melyet én e helyen el nem mondhatok, mert akkor e tárcza az egész lap terjedelmét venné igénybe. Voltak a múlt évi, sőt az azelőtti calico-jelmekből is elvétele s volt ezeken kívül nem egy igen díszes álarczos is. Azok, a kik kiállták a tolongást, azt mondják, hogy a mulatság nagyszerű volt.

P. K.

Budapesti hírvivő.

** (Jótekonyság.) Király ő Felesége az ó-lublói széngyűlés részére magán-pénztárából 100 frtot méltóztatott adományozni. — Mintegy két hete, a kis főhercegnő sétakocsizása alkalmával a Mária-Valeria-utczában egy egyszerűen, de tisztán öltözött nő oda lépett a kocsihoz és a királyhoz intézett kérvényt dobott be az ablakon, melyben mint katonatiszt özvegye segélyt kér. Néhány nappal később egy udvari hivatalnok jelent meg ama király-utczai házban, melyben a folyamodó lakik, és miután a háztulajdonosnál a nő viszonyai felől tudakozódott, azt a következő napon Valéria főhercegnő lakására rendelé. Mikor a nő itt megjelent, a kis főhercegnő a legnyájasabb arczzal eléje ment, és borítékban átadá neki a kért segélyt. A fő-

herczegnő szemében könyek ragyogtak, midőn a kérvényező bocsánatot kért azért, hogy folyamodványa átadására ezt az utat választotta. — A szegedi közönség körében eszközölt adakozásból, és egy-egy jutalomjáték jövedelméből mintegy háromszáz forint gyűlt be, a lábát kificzamított Prielle Péter gyógyítási költségeire. — Gróf Károlyi Istvánné, és gróf Berényi Ferenczné száz darab, Bujanovits Sándorné, Fischer Ignáczné, Berán Jozsefné pedig ötven-ötven darab népkonyhai ebédjegyet osztottak ki a ferenczvárosi szegények közt. — Buzzi Bódog özvegye 100 frtot adományozott a józsefvárosi népkonyha javára, azon kívánattal, hogy ez összegből ezer szegény, ingyen-ebéddel elláttassék. — Schlauch Lőrincz szatmári püspök az országos műcsarnok épületére 1000 forintot adományozott.

** (Rózsás napló.) Budapesten e hó 16 lesz Szilassy Ernő ur esküvője Kulonics Erzszi kisasszonnyal, Kulonics Gyula nyugalmazott őrnagy kedves leányával. — Kaszap Antal fővárosi tanár e napokban jegyezte el Berecz Ilonka kisasszonyt, Berecz Antal tanár bájos unokahugát. — Falk Miksa a „Pester Lloyd“ szerkesztőjének kedves leánya, Falk Klementin kisasszonnyal esküvője Gaszner Béla budapesti ügyvéddel e napokban volt. — Losoncson Török Zoltán budapesti ügyvédjelölt e hó 3-dikán tartá esküvőjét a bájos Pokorny Klárával. — Kutassy Ferencz rábahidvégi építész e hó 6-dikán vezeté oltárhoz Huszár Fanni kisasszonyt Vasvárról. — Székely Mikály magyar-óvári gazdasági tanár esküvője Csillag Szabin kisasszonnyal (a királyi táblai bíró leányával) mult csütörtökön volt. — Lázár Elemér észak-keleti vasuti mérnök, ki Zürichben végezte tanfolyamát, jegyet váltott Szánthó Amália kisasszonnyal, a gyulai járásbíró kedves leányával. — Zima Péter battonyi járásbírósi jegyző az ottani kincstári haszonbérlet leányával: Petriella Danielával váltott jegyet. — Komáromban Dorner Lajos császári királyi főhadnagy eljegyzé Csetke Ilon kisasszonyt. — Aradon Andersén László pénzügyi fogalmazó eljegyzé Schiller Zsófia kisasszonyt, az ottani pénzügyi igazgató bájos leányát. — Pécsen Steinberg János császári királyi főhadnagy nőül vette Visy Angyalka kisasszonyt, dr. Visy István orvos kedves leányát. — Tisza-Roffon Waldeck Valeria grófnő e napokban tartotta esküvőjét Magary Sámuellel, a vidék egyik legképzettebb fiatal földbirtokosával. — Bursics Antal, a nagykanizsai állomás vaspályai tisztje, e napokban tartotta esküvőjét Szekeres Luiza kisasszonnyal Somogyból. — Szatmárban mult hó 18-dikán vezette oltárhoz Pap Ilona kisasszony Eissler Gyula fiatal pesti kereskedő.

** (A pesti jótékony nőegylet) az ez évi februárhó 6 dikától márcziushó 6-dikáig terjedő 4 hétre méltó házi szegények között lendő kiosztásra összesen 817 frtot utalványozott; és pedig hetenkinti részesülésben állóknak 436 frt 50 krt, és egyszer mindenkorra segélyezetteknek 380 frt 50 krt. Ez alkalommal a választmányi nők 52 uj vizsgálatról is tettek jelentést.

** (Jótékony czélu előadás.) Zenészeti, szavallatai és büvészeti estélyt rendezett mult vasárnap több joghallgató Kalocsa Róza asszony jeles budapesti tan- és nevelő intézetében a dunameléki református tanári gyámegylet javára. Szép számú diszes közönség volt együtt: Thomas „Mignon“-jának „Lothario-dalát“ Emerling Károly ur szép érczes hanggal, csinos technikával adta elő. A büvészi mutatványok, — ifj. Makray László ur volt a büvész — az egyes szavallatok s zongorán, gordonkán előadott darabok szintén általános tetszésben részesültek.

** (Farsangi krónika.) Szerdán este fejeztük be az előkelő bálók sorozatát, a protestáns árvaház javára, olyan szépen és

fényesen, hogy elsőnek is beillett volt. A vigadó kis terme szűk volt a sok szépség befogadására, holott még táncolni is akartunk! De azért van a kis terem mellett nagy terem, azt is ki nyitattuk, és azután kitünt, hogy a nagy terem szintén szűk volt. Hanem azért táncoltunk kivilágos kivirradtig. Megnevezni a jelenvolt sok szép hölgyeket, mindnyáját nem lehet, egyeseket pedig tiltja az illedék; nem szabad egyiket a másik miatt mellőzni; azért csak annyit, hogy a házi asszony: gróf Teleky Sándorné szeretetreméltó és kedves volt, mint mindig, és hogy a jelen volt szépségekre nézve semmi felekezetestességi jellege nem volt e vigalomnak. — Csütörtökön pedig a „Hungariá“-ban megvolt a „közvacsora“; legszebb volt benne — természetesen a szolgáló hölgyek ragyogó sokasága. Nemcsak az, hogy a főváros legszebb hölgyei voltak — és hogyan állt nekik a fehér kötényke! — hanem a hogy szolgáltak, a hogy az emberből a lelket is kitudták volna csalni! Jó szerencse, hogy ezuttal csak az utósó krajczárral beérték, és ki ne adta volna azt szívesen oda ilyen utonállóknak! Ha a kormánynak ilyen adószedői volnának, bezzeg nem főlne most az ország feje! — A kaszinónak mult kedden ismét pik-nikje volt és felesleges mondanunk, hogy ez ismét nagyon fényesen ütött ki, ugy a szép hölgyekre, mint a gazdag öltözékek és a jókedvre nézve.

** (A kisdédóvó egyesület) közelebb tartott választmányi ülése örvendetes képét adta az egylet tevékeny fejlődésének. A gyűjtő osztály, Tisza Kálmánné vezetése alatt, kérő leveleket intézett a budapesti pénzügyintézetekhez, aláírási ivateket osztott szét a tagok közt, közvacsorát rendezett s a böjtben szini előadást tart. A tanügyi szakosztály az intézeti képezdében jósikerű vizsgákat tartott s Peregriny Elek jelentése a tanárok közül különösen d. Schermannnt emelte ki. A vagyonkezelő osztály — Pillaszonovits József pénztárnoki jelentése szerint — elintézte az egylet penzügyeit. A terjesztő osztály elnökségét Szentkirályi Mór nem fogadván el, erre báró Simonyi Lajost választák meg. Intézkedtek továbbá, hogy a kormányhoz segélyért folyamodnak, a város által ajándékozott telket átveszik, az intézet építésére lépéseket tesznek a hátralékokat behajtják s alapító leveleket állítanak ki.

** (Az országgyűlésen) folyton folynak a nagy férfiak honmentő beszédei. Sennyei után Tisza Kálmán ragadta el — mult szerdán — a villágot. A baloldal nagy vezére kimondta, hogy egy időre szegre kell akasztani a pártzászlókat és egyesült erővel a haza felvirágoztatásán kell közreműködni — egy szóval Tisza Kálmán a mi hitünknek adott szavakat. Mégis csak jó az „asszonyi lap“ a háznál!

** (A pesti nemzeti kaszinó) vasárnapi közgyűlése nevezetes volt, először arról, hogy a hirlapi tudósítókat nem akarták oda beereszteni; 2-szor mert egy tag ötven tag aláírásával indítványt nyújtott be az iránt, hogy Rotthfeld Soma, a „Neue Freie Presse“ czimű bécsi lap levelezője, ki Andrássy külügyérnek Bartal miniszterhez irt jegyzékét a kérdéses lapban közzé tette, a kaszinóból kizárassék; 3-szor azért, mert a jelentésből kitünt, hogy a kaszinó kártyapénzül 13,000 frtot vett be a mult évben, és 4-szer azért, mert a művészek házára 1000 frtot ajándékozott. Ama kizárási indítványt pedig a nemzeti kaszinó tagjai a szavazásnál 78 szavazattal 55 ellenében elejtették.

** (A „műcsarnok“) bizottsága vasárnap ülést tartott s az abban előterjesztett jelentésből értesültünk, hogy a művészek háza Lang Adolf terve szerint fog épülni, 270,000 frtba kerülne s homlokzata már a jövő év májusára kész lehet. Van e czélra eddig 62,000 frt; az érkezett adományok osszege 51,000 frt s a mi hiányzik, azt főleg nagy sorsjáték utján, hatvanezer sorsjeggyel igyekeznek beszerezni, s Pulszky Ferencz indítványára el-

elhatázzák fölkérni a hölgyeket, a másfélforintos sorsjegyek elárúsítására.

* (A kereskedelmi csarnokban) mult szombat este Pulszky Ferencz nagyérdékű fölolvasást tartott a magyar kormány fillérkedő gazdálkodásáról, „Egy pillantás a szinfalak mögé“ czim-mel. Elmondá, hogy az első kölcsönök kötésénél, a vasutak építésénél kormányaink gazdálkodtak a fillérekben s pazaroltak a forintokban, és az olcsót keresve, drága kölcsönöket kötöttek. Kivált a magyar vasuti politikát vette éles kritika alá s a fillérkedő gazdálkodás világra szóló emléke gyanánt mutatott az épülő budapesti vasuti hidra, melyen vasut nem fog keresztül menni, mert a hid költségeit megszavazták ugyan, de két oldalról az összekötő vasutat nem. Később társas vacsora volt.

** (A nemzeti dalló) február 8-diki estélyén a hangverseny egyik érdekes számát fogja képezni a kettős hegedű-verseny, melyet Huber Károly karnagy és tanítványa: a pesti bálókön is feltűnt Barcsay Sarolta kisasszony adnak elő, mi erdélyi vendégeket is vonz oda; Erdélyből máris számos jegyet rendeltek meg e hangversenyre.

** (Andrássy gróf jegyzékének) a „Neue Freie Presse“ben megjelent közléseért, Matlekovich és Mihók miniszteri tisztviselők ellen megindított bünyenyítő vizsgálatot a pesti törvényszék, mult hó 16-diki ülésében, a királyi ügyészszel egyetértve, megszüntette, s az ügyre vonatkozó okmányokat, a fegyelmi vizsgálat netáni megindítása miatt, áttette a kereskedelmi miniszteriumhoz. Ezzel az ügy törvényszéki tárgyalása véget ért.

** (Az operaszínház) építését valószínűleg még ez évben megkezdik. Az Ybl által készített tervezeteket mult hó 18-dikán erősítette meg a király s egyszersmind elrendelte, hogy a munkálatok szemmel tartására, valamint az építkezés ellenőrzésére bizottság állíttassék föl. E bizottság Podmaniczky Fr. elnöklete alatt meg is alakítottatott, a közmunkatanács helyiségeiben ülést tartott s elhatározta, hogy a városi tanácshoz megkeresést intéz a Hermina-tér átengedésére, hogy az előmunkálatok azonnal megkezdethessenek.

** (Szinházi hírek.) Erkel Ferencz „Szent István“-ján kívül, melyről már rég irják a lapok, hogy készülöben van, még egy új operán dolgozik. Ennek szövegét Molnár György állítja össze, s tárgyát Salamon királyunk története képezi. Az opera zenéjét Erkel Sándor írja. — Eöry Gusztáv, a nemzeti színház jeles fiatal tagja, közelébb Győrbe ment vendégszerepelni. — A budai várszínházban Flotow „Árny“-át sikerrel eleveníték föl s a női szerepeket Nádayné asszony és Ellinger Jozefa kisasszony sikerrel énekelték. — Mult csütörtökön kezdte meg Hauck Minnie kisasszony újra vendégszereplését a nemzeti szinpadon a „Sevillai borbély“ kedves, de számtalanszor hallott operával.

** (Irodalom.) Az akadémia könyvkiadó bizottsága közelébb ülést tartott, s megállapítá a népszerű kiadványok sorozatát. Eredeti és fordított munkákból három sorozat lesz: ugmint történelmi munkákból évenként 80 iv 4 frtért; irodalmiakból évenként 60 iv 3 frtért s jog- és államtudományiakból szintén 60 iv 3 frtért. Legközelebb meg fognak jelenni: Hunfalvy Páltól „Magyarország etnographiá“-ja, Kelety Károlytól „Magyarország népességi, gazdasági és műveltségi állapotának leírása“, továbbá Curtius, Macaulay, Nisard, Carlyle, Bluntschli, Gneist stb. számos világhírű munkája. A sorozatot Göthe lyrai költeményeivel nyitják meg Szász Károly fordításában. Természettudományi munkák e vállalatban azért nem lesznek, mert ilyeneket a természettudományi társulat ad föl, mely ép e célra az akadémia-tól kétezer forint évi segélyt kap. — „Egyetem i hiradó“

czimű ifjusági szaklap fog márczius elsején megindulni Naszluhác Ödön szerkesztésében; a hazai felsőbb tanintézetek ifjuságának közlönye lesz s havonként két számot ad. — Bálint Gábor fiatal orientalistánk török nyelvtant irt. A testvér-nemzet nyelvét tárgyzó ily terjedelmes munka (20—25 iv), még eddig hiányzott irodalmunkban.

** (Vegyesek.) A királyné felolvasója: Ferenczy Ida kisasszony az utóbbi időben több ízben meglátogatta Tisza Kálmánét. — József főherczeg Alcsuthy gróf név alatt utazott Brüsszelbe, unokahuga menyegzőjére, mely mult csütörtökön ment ott végbe. — Az orvostanhallgatók bálja tiszta jövedelme 1486 frt 46 kr. 3 darab arany. — Rónay Jácint Mária Valeria főherczegnő nevelésével bizatott meg. — Aradon a honvédegylet által rendezett álarczos bál mult szombaton igen jól sikerült s mintegy 500 frt tiszta jövedelmet eredményezett. — A Thern-testvérek február 12-dikén a vigadóban hangversenyt adnak, együtt és külön kitünő darabokat játszva; közben Balogh Mária urhölgy énekel. — A budapesti zenekedvelők Argauer Fanny urhölgyet nyerték meg estélyük házi asszonyának. — A honvédmenház bizottsága ismét adakozásra hívja föl a törvényhatóságokat, községeket, sat. mivel az eddigi adományok a célra még nem elegendők. — Reviczki Sándor bünyegyében a pesti fenítő törvényszék előtt a tárgyalás február 19-dikén lesz. — Vértesi Arnold kedvelt író társunk már teljesen jól érzi magát. — Türr István közelébb Flórenczből egy hétre Rómába ment, egykori vezére: Garibaldi látogatására, ki igen szívesen fogadta hajdani táborkari főnökét. — Állatkínzás elleni egylet alakult a fővárosban mult szerdán; ideiglenes elnökül Kurta Antal választatott meg. — A margitszigeti hid építése már annyira előrehaladott, hogy a teherpróbát október végén meg lehet tartani. A közlekedési miniszter 150,000 darab gránitkoczkát kért kölcsön, mert a teherpróbánál ezeket kívánja használni. — Egy budapesti vasuti kalauz 7 éves fia néhány nap előtt este iskola feladatai kidolgozásával levén elfoglalva, vigyázatlanságból magára dönté az asztalon álló égő petroleumlámpát és oly súlyos égési sebeket kapott, hogy másnap meghalt. — A főváros jobb partján legközelebb oly pár tartotta esküvőjét, mely már 1840 óta jegyben járt. A vőlegény kedvezőtlen anyagi viszonyai gátolták eddig az egybekelést. — Táborosky és Parsch műkereskedésében megjelent: „Hamupipőke és Hófehérke“ rezgő polka, zongorára Quirl A.-tól. Ára 50 kr. — Budapesten január 24-től január 30-ig élve született 229 gyermek, elhalt 267 személy; a halálozások tehát 38 esettel mulják felül a születéseket. Az ujon szülöttek közt volt 110 fiu, 119 leány. A halottak közt volt 151 férfi, 116 nő, egy éven aluli gyermek 85.

** (Halálozások.) Merényi Henrik asztalosmester és Pestnek egyik tekintélyes polgára 69 éves korában közelebb meghalt. — Tokajban Szerviczky György, egy előkelő család szeretett feje mult hó 29-dikén 64 éves korában elhunyt. — Györkényben mult hó 29-dikén hunyt el özvegy Forster Benedekné, született Salamon Magdolna asszony, (egykori tolnai alispán özvegye,) 82 éves korában. — Sóos József marosvásárhelyi ügyvéd neje, született Antalfi Mária asszony elhunyt 62 éves korában. — Tancsi Földváry Ferencz mult hó 27-dikén élte 77-dik évében V. Gálfalván meghalt. — Siskovits Jenő, adóhivatali pénztárnok mult hó 30 dikán, élte 54-dik évében Nagy-Kanizsán elhunyt. — Miskolczon e hó 3-dikán a szép lelkű Szép Emma hunyt el, élte tavaszán, 19 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Ponty véres lében.

Egy ponty vérét egy edényben föl kell fogni, a melybe fél meszely erős borecetet öntöttünk, a pontyot pedig megtisztítjuk és két ujjnyi darabkába elvágjuk. besózzuk és így fél óráig állni hagyjuk.

Ezalatt egy lábasban kis vajon vagy zsiron egy-két szeletekbe vágott vöröshagymát, egy sárgarépat, petrezselymet, néhány levél olasz káposztát, három babérlevelet, egy kis fekete borsot, kakukfűvet és egy kis czitromhéjat megpárolunk, egy kanálnyi liszttel behintjük, a véres eczettel, a melybe most fél meszely vizet is öntünk, feleresztjük, és addig hagyjuk ezzel főlni, míg a zöldség annyira megpuhul, hogy könnyen szét lehessen azt nyomni. Ekkor szitán áttörjük az egészet és még egy meszely vízzel újból a tűzre teszszük; ha felforrt, rakjuk belé a haldarabokat és főzzük meg benne puhára, ügyelve, hogy szét ne főljenek. Hosszukás tátra öntvén ki a halat, burgonyával körítve, forrón be kell találni.

Sz. Anna.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Február 6-dikán: „Faust“, Hauck Minnie mint vendég. — Február 7-dikén: „Falu rosza.“ — Február 8-dikén: „Csalódások.“ — Február 9-dikén: „Mignon“ (Hauck Minnie vendégjátéka). — Február 10-dikén: „Báró és bankár“, „Ő nem káromkodik.“ — Február 11-dikén: „Hugonották.“ — Február 12-dikén: „Trónkereső.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

- Az első szám: kis gyermekelőke, finom fehér piquére himzendő.
 A 2-dik szám: B betű.
 A 3-dik szám: M betű.
 A 4-dik szám: N betű.
 Az 5-dik szám: nyakkötő végébe való himzés rajza, vagy egyenkint kihimezve és hét koczka egymás mellé varrogatva egy kis gallért is képez.
 A 6-dik szám: L betű.
 A 7-dik szám: M betű.
 A 8-dik szám: Henrietta név zsebkendőre.
 A 9-dik szám: L és D betű.
 A 10-dik szám: E és W betű.
 A 11-dik szám: zsebkendő körüli finom francia himzés rajza.
 A 12-dik szám: J és D betű.
 A 13-dik szám: J betű cifrázattal.
 A 14-dik szám: E és S betű.
 A 15-dik szám: tüpárna, tálcza, vagy tálczára való himzés rajza.
 A 16-ik szám: N és C betű.
 A 17-dik szám: A és B betű.
 A 18-dik szám: V betű.
 A 19-dik szám: két A betű.
 A 20-dik szám: M és K betű.
 A 21-dik szám: keskeny betét rajza.
 A 22-dik szám: két C betű.
 A 23-dik szám: A betű.
 A 24-dik szám: L és H betű.
 A 25-dik szám: nyakkötőre való himzés rajza.
 A 26-dik szám: P betű.
 A 27-dik szám: horgolási minta, butortakaró.
 A 28-dik szám: N betű.
 A 29-dik szám: R betű.
 A 30-dik szám: N és J betű.
 A 31-dik szám: kis táskára való zsinórzási minta, melyet gyermekruhákra, kötőkre stb. is lehet alkalmazva.

A 32-dik szám: A és P betű

A 33-dik szám: B és R betű.

A 34-dik szám: p a m l a g p á r n á r a való finom zsinórzási rajz, posztóra vagy sima ripsre többféle színű zsinórokkal alkalmazandó.

A 35-dik szám: A d é l név zsebkendőre.

A 36-dik szám: J és M betű. És végre

A 37-dik szám: L betű.

Számrejtvény.

Várady Antóniától.

- 3 9. 2. 3. 7. 4 5 11. Téli estén sok helyt párolog,
 11. 10. 6. 10. 12. 13. Ez meg nyáron kertben mosolyog,
 12. 7. 9. 8. Egy pórhadnak szomorú alakja,
 11. 13. 4. 2. 8. 6. A jók ellen törét rakja.
 1, 10. 11. 7. 12. 10. 8. 9. Gyermekgyilkos király neve,
 9. 5. 4. 2. 11. Dőre fej ezzel van tele.
 13. 12. 11. 10. 8. 9. Használják ezt czim helyett,
 1—13. Anyi, mint: farsangoltunk eleget.
 Megfejtési határidő: márcziushó 4-dike.

A 2-dik számban közlött rejtvény értelme:

Csokonai Vitéz Mihály.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Marossy Hermin és Etelka, Nik Anna, Moesz Gézáno, Ströcker Anasztázia, Erdensohn Emilia, Háy Róza, Báthori Zsigray Istvánné, Korik Zsófia, Juhász Elekné, Zágony Katinka, Baghy Etel, Tóth Bozóky Mária, Schröder Ilona, Henyey Nina, Balassa Ilona, Némegy Ilon, Körner Gizella és Jozéfa, Kovács Emma, Dengi János, Buzás Bujnovszky Mária, Kanizsai Nagy Etelka, Danielovich Mariska, Gáal Józsefné, Szabó Kata, Keszthelyi Györgyné, Kábdebó Jakab, Ruthényi Vad Amália, Kábdebó Vilma, özvegy Barna Péterné, Veichinger Sipos Matild, Szmodics Irma és Hermin, Simon Ferencz, Mudry Pálkuty Janka, Novák Kornélia, Gallovich Izabella, Grundböck nővérek, Kellauer Vasits Gabriella, Mátyásy Ottil és Mari, Csima Vincze Petronella, Devich Ferenczné, Fesztóry Katalin, Madarassy Vilma, Murányi Lestár Margit, Limbek Vilma, Gubányi Hermin és Betti, Szecsődy Irma, Ilniczky Ilona, Hajdu Róza, Bernáth Gyuláné, Orbán Paulin, Ratkovszky Mariska, Vásárhelyi Jánosné, Bazilides Matild, Sterka Sulucz Mária, Sárosy Mari, B. Bornemisza Mari, Tóth Mariska, Vlád Jánosné, Modráné, Zsarnay Ilon, Dávid Jánosné, Vitéz Jánosné, Soltész Jánosné, Boros Endréné, Simon Teréz.

Az 1-ső számban közlött számrejtvény értelmét utólag beküldé:

Ratkovszky Mariska, Zágonyi Katinka, Szecsődy Irma, Bazilides Matild, Sterka Sulucz Mária, Sárosy Mari, B. Bornemisza Mari, Tóth Mariska, Vlád Jánosné, Modráné, Dávid Jánosné, Boros Endréné.

Tartalom

Idegen nyelvek taníttatása nőnevelő intézeteinkben, György Aladár-utól. — Dalok szeretetből, gyűlöletből, Darmay Viktortól. — Elveszett fiu. László Mihálytól. — Egy nászutazás, gróf Grabovszky Szaniszlótól. — Parányi pusztítók. — Egy hét története. — Budapesti hírvívő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

van, s feladatául tűzte ki: jótékony czélokra szini előadásokat, hangversenyeket, társas multságokat és tánczestélyeket rendezni.

Nagy-Szombatban Szuper Károly, jól szervezett társulatával mult hó 25-dikén kezdte meg működését Tóth Kálmán „Király házassodik“ czimü vigjátékával, melyet a közönség nagy lelkesedéssel fogadott. Előadásra sok jó darab van kitűzve, többi közt a „Falu roszsza“ is, és Szuper rajta van, hogy jó eredeti színművekkel ellensúlyozza a német bohózatok és operettek káros hatását e városban. A társulat Nyitráról jött ide, hol három hónapra keresztül sikeresen működött s elismerésül a megyei szini bizottmánytól ezer forint szubvenziót kapott. — Sz t u p a szintársulata husvét után Szegedről Temesvárra megy néhány előadásra, a nyarat pedig Szentesen s Nyiregyházán tölti.

Debreczenben januárhó 28-dikán délután 5 óra tájban egy légszesz-tömlő, mely még a jogászbálból fennmaradt légszeszszel volt megtöltve, szétrobbant. A baleset úgy történt, hogy a légszeszt a tömlőből kinyomandó, egy deszkát tettek a tömlőre, és arra rá álltak: a színházi szolga meg akarván a légszeszt gyujtani, az felrobbant, s a rajta állókat nagy erővel levágta. A sérülés, melyet a rajta állt két egyén szenvedett, nem nagy ugyan, de 8—10 napig az ágyat lesznek kénytelenek őrizni.

Sopronban január 23-dikán este tizedfél órakor egy ember nyitott be az evangélikus lyceum tőszomszédságában levő kis trafikoltba s az ott egyedül levő nőtől szivart kért. Míg a nő hátra fordulva, a kért szivarnemet kereste, azalatt emez a nála levő nehéz kapukulcsal két súlyos csapást mért az aszszony fejére s azt betöré. Ezalatt a nő iszonyu segélykiáltozása daczára az áruasztal egyik fiókját, melyben pénzt vélt találni, felnyitotta; de minthogy abban csak bélyegek voltak, ismét a jajgató s magát és vagyonát védelmező nőnek esett s fütykösével súlyos csapásokat intézett fejére. Mindamellett ez a pénzes fiókból ki tudta venni az ott levő mintegy 20 frtnyi összeget s görcsösen markába szoritotta. E közben a segélykiáltásra megjelent két pintérlegény és egy muskatéros, kiknek láttára a gyilkos kiillant. Ezek azonban az utcán mindenütt nyomban követék s a hely színétől meglehetősen távolságra el is fogták és bekísérték. A gonosztevőt tetteré állítólag az birta rá, hogy bálba akart menni, a mire pedig pénz kellett volna neki. Különben ismert kávéházi hős és kártyás. A szerencsétlen nő 16 életveszélyes sebet kapott, de felgyógyulását reménylik.

Vidéki vegyesek. A debreczeni nőegylet bizottmánya azokat, kik a nevezett nőegylet sorsjegyeit vagy azok árát, akár feledékenységből, akár más okból, még be nem küldték, fölhívja, hogy azokat hozzá mielőbb beküldeni sziveskedjenek. — Vas megyei főispánnak Hollán Ernő neveztetett ki, s ez az állomást el is fogadta. — A szilágy-somlyói műkedvelőtársaság e hó 21-dikére „A marquisné arczképei“-t márcziushó 14-dikére „Montjoye“-ét s 29-dikére „Vidor ur“-at tűzte ki előadásra. — Szegeden közkönyvtárat alapítottak s e hó 2-dikán nyitották meg.

Különfélék.

* * (Ajándék a királyné részére.) Egy pardubitzki küldöttség a királynénak gyönyörű képet nyújtott át, a királyi párnak Pardubitzban töltött napjai emlékére. A kép kerete kortefából van faragva és tölgylevelekkel díszítve. Felső részén Pardubitz város czimere van, a kép felső része a pardubitzki postamester kunyhóját ábrázolja, mely előtt a királyi pár, egy vadászatról vissza-

térve, az összegyűlt nép által üdvözöltetik; végre balról a városi tanácsház, közepén pedig a kunietitzi hegy van hiven lefestve.

* * (Egy kóbor német birodalmi gróf.) Minap említettük, hogy Temesvártt egy fiatal gróf, hitelezői által a kapitányság elé idéztetett, hol a legszánandóbb állapotban jelent meg. E gróf ott mult hó 29-dikén a kórházban meghalt. Lichtenberg Miklósnak hívták, német birodalmi gróf volt és saját könyelműsége folytán sülyedt oly mélyre. A kapitányi hivatal előtt történt jelenet után még 3—4 napig kóborolt a városban; mint ő maga beszélte, senki sem adott neki szállást. így tehát mindennap istállóban hált, hol kocsisok jószívűsége folytán helyet kapott. Budapestről egy magát megnevezni nem akaró jószívű arisztokratanő a szerencsétlen gróf részére felső öltönyt, igen sok fehérneműt és 10 frtot küldött a helybeli kapitánysághoz, azonban Lichtenberg nem használhatta, mert akkortájban már a kórházban volt.

* * (Andersen szobra.) A jeles dán költő, Andersen Keresztély aprilhóban hetven éves lesz. Kopenhága azzal akarja megtisztelni születésnapján az ősz költőt, hogy bronz szobrot állíttat neki, melyre az aláírásokat már meg is kezdték. A legkisebb adakozásokat is elfogadják s így a gyermekvilág is, kinek Andersen oly nagy kedvence, adakozhatik az agg meseköltő szobrára.

* * (Külföldi negyesek.) Az udvari bál Becsben nem volt oly derült, mint a budavári; a császárné nem jelenhetett meg benne gyöngékedése miatt s a császárnak sem a legjobb kedve volt. — Münchenben a szegények javára rendezett bált (az Odeonban,) Gizella főhercegnő nyitá meg polkával, báró Malien udvari főmarsallal; a főhercegnő arannyal átvert fehér tarlatán ruhát viselt s csak nyakán volt drága, gyémántos ékszer. — Münchenben mult hó 27-dikén nagy diszszel tartották meg a nagy német bölcsész, Schelling századik születésnapját s ez alkalommal a nemzeti muzeum terén állós zobrát is megkoszorúzták, melyet II. Maximilián király, a „hálás tanítvány“ emeltetett a bölcsésznek. — Napoleon Lulu e hó végén lép ki a woolwichi intézetből, hol a számtani és erődítményi tanulmányokban szép előmenetelt tett. — Gróf Károlyi Alajos berlini nagykövetség bálja igen fényes volt; ő a német császárnét, a császár pedig a háziasszonyt (született Erdődy grófnőt, ki rózsaszín virágokkal ékitett fehér atlacz ruhában volt,) vezették karjaikon. — Joseffy Rafael, kitűnő zongoraművész hazánkfia, ki a mult hóban művészi utat tett Németországon keresztül, márcziusban újra meglátogatja Bécsét és ott egy nagy zenekari hangversenyt fog rendezni. — Párisban Zichy Mihály, kitűnő festő művész hazánkfia jelenleg egy nagy szénrajzon dolgozik, mely az inquiziczió korából ábrázol egy jelenetet, melynek főalakja: egy spanyol zsidó, ki az égő máglyán szenved ésátkozza a feléje nyújtott feszületet.

Megbízások tára.

Szikszóra M. K. urnőnek: El van küldve.

Debreczenbe Sz. L. urnak: Várom becses sorait.

D. Patajra M. K. urnőnek: Postára van téve.

Szovátra S. I. urhölgynek: Igenis, pontosan vettem.

Uj-Panatra K. G. urhölgynek: Ujból megküldtem. Megrendelése óta minden szombaton postára lett adva: 211—639. sz. alatt.

E. Farnosra S. R. urhölgynek: Nagyön szivesen tettem.

A simontornyai tudósítást már lapzárás után kaptam.

Hirdetés felvételi iroda: Hatvani-utca 13. sz. Budapesten.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya, s t. b. és Magyarország apostoli királya, emlékezetül adjuk ezennel mindenkinek kit illet, hogy **Czene István Károly** házbirtoke, nekünk legalázatosabban előterjesztette, miként ő legjobb tudomása és lelkiismerete szerint ujnak tekintendő „ügynevezett” **Keleti fej-Korpa-Szővény Szeszt** talált fel, esedezvén legalázatosabban Felségünk előtt, hogy ezen találmányra kizáró szabadalmat engedélyezni méltóztassunk. — Mi tehát hveink javáról s a nemzeti iparról gondoskodni, valamint hasznos törekvéseket előmozdítani kíváuván királyi hatalmunknál s különös kegyelmünknel fogva hajlandónak éreztük magunkat nevezett **Czene István Károlynak**, örökseinek és engedményesenek az érintett találmányra a magyar korona országainak területére kizáró szabadalmat engedélyezni. — Minél fogva nektek bármely rendű, állásu állapotú, tisztességű és hivatalu hü alattvalóknak, kik erről bármikép tudomást nyerendek ezen soraink rendében, határozottan meghagyjuk és parancsoljuk hogy: **Czene István Károlyt**, nyilván vagy alattomban háborgatni, gátolni vagy eltítani tartózkodjatok, ellenben őt a magyar korona országainak területén legkegyelmesebben engedélyezett kedvezéseinkel és jóváhagyásunkal szabadon, bizton és minden kár, háborgatás és akadály nélkül élni, szazt élvezni és használni engedjétek, sőt ezen kegyelmes szabadalom kijátszói és megsértői ellen óvni és védeni tartozzatok, és kötelesek legyetek; másként nem eselekedvén. — Minek nagyobb hitelére jelen szabadalom levelet nevünkben kiadatni rendeltük. — Kelt Budapesten, 1874-ik évi Aprilishó 20-ik napján.

Ballas Laszlo m. p.

Ferencz József m. p.

Ezenkülönböző növényekből nyert es. k. kizárólag szabad. keleti fejkorpa-növény-essentia

a legujabb, mint micum a legszebb sikerrel koronázott, kiffnő hatása folytán most már általános ismert és mégis a legolcsóbb szer. Előmozditja szemlátomást a haj növést, eltávolítja a fejkorpát és az ez által keletkező bőrkiütéseket, meggátolja a haj további kihullását, különösen kitűnő pedig a kis gyermekeknel előfordulni szokott fejbőr-tisztatlanságoknál, nemkülönböznében fejfájások és migraine ellen, **Ára 1 frt. o.**, értékben használati utasítással és egy röpirattal együtt. — Kapható **Török József** gyógytárában. Pest király-utca 8. sz. — Vidékre utárvétellel avagy az ár beküldése mellett a bepakolásért járó 20 krral együtt kapható a feltalálónál Jánosfalvi Czene Károly Istvánnál, es. kir. kizárólagos szabadalom-tulajdonos és földbirtokosnál. Becsben IX, körület Nussdorfer ut 31. sz. Ismételdok megfelelő árleengedésben részesülnek. Használati utasítás a feltaláló névalírásával és arczképével minden üveggel együtt adatik és csak az ilyenek tekintendők valódiaknak.

Van szerencsém tiszteletteljesen tudatni miszerint az eddig **NAGY KÁROLY** ur, veze(tése alatt állott

csipke-, himzet-, előing (chemisette) és függöny-áru-üzletet

Budapest, váczli-utca 11. sz. n.

(Alter és Kiss urak mellett)

folyó évi október hó 15-én átvettem és azt ugyanoly gondtal tovább vezetendém.

Ez alkalommal bátor vagyok egyuttal azon kérelemmel fordulni a mélyen tisztelt hölgy-világ, mint eddigi pártfogóimhoz, hogy azon megfizetendő bizodalmat, melylyel mint elkészítő (confactionair) és a **TORSCHE**-féle üzletnek tőnekét évi kiszolgálásom alatt ki-tüntettek, részemre a jövőben is biztosítsák főbörökseim leendő, azt pontos és szilárd kezéls által magamnak állandólag fenntartani. Magamat nagyrebcsolt vevőimnek az or-gyisan ajánlva, marudtam a legmélyebb tisztelettel

Wissnyey Gyula A.

előbb **Nagy Károly.**

Legszerszerűbb karácsonyi és újevi ajándékok

C s u p á n e s a k
 Budapest: **K r a j c z á r o s**
 a lipótvárosi templomtéren **27** **t ö m e g á r u c s á r n o k**
 a váczli boulevard sarkán 6 1/2 sz. n.

L Ö B L I R I G Y E S
 alapítójánál
 található a gyári áron alul.

Eszelégva tisztelettel megírtom a. ez. verőmet s. táj időnyre ujonnan berendezett áruaktárvom létegetésére. Ugyanis a legszűbb és legdivatosabb nő ruházóvétel: **Lustrés, Hips, Mohairs, Crellons, perkalok, zsinóros és Zsinór-Barcett, fehér moll, csipke és ezüstfőgöngyök, vasz uak, kánnvások, asztalmentők, szelcs futószőnyegek és még más stáblele** kaphatók **27 krajczárónál**. Mindegyik megrendelések pontosan teljesítenek.

A farsangi idényre

ajánlom

francia tarlatanaimat.

3/4 rít. széles 12 rítos fehér tarlatan vége 1 frt 50 kr. tól fölfelé, — 3/4 rít. széles 20 rítos fehér tarlatan vége 4 frt 50 kr(tól fölfelé); — a színes tarlatanok vége — minden divatozó színből — 30 krral drágább mint a fehérké; — ezenkívül, moll, creppli-se, tüll és csipkaszővöttek, csipkék és több elfűléket, felette ju-tányos árukon.

TARLATAN BÁLIRUHÁKAT

gyorsan és a legújabb divat szerint készíttetek 25 frttől kezdve 50 frttig.

Szilády Béla,

Budapest IV. kerület, kilyó utca 2. sz.

Van szerencsém a nagy arisztokráciának, valamint a tek. uraságoknak figyelembe ajánlani, a már számos éven fenálló

TUDAKOZÓ INTÉZETEMET,

melyben társalkodónok, nevelőnők, dalsók, szakácsnők s bármindenmő nőcselédet megrendelésre a vidékre is leggyorsabban rendezek el. Remélem, hogy az addigi kivívott becses pártolást továbbra is megnyerem. Újlag megnagyobbított intézetem magyar-uten 15. szám alatt létezik. Nely tisztelettel

SZUKÁCS PÁL.

7-dik szám.

Február 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Orszá-g-ut 59. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Held-járás	N a p -				
							kelte	nyugta			
								óra	perc		
Febr.	14	Vasárnap	C 1 Bálint	C 1 Invocavit	2 Triod.k.Kriszt.b.	9 Juda		7	10	4	19
	15	Hétfő	Fauszt., Jovit.	Fausztin	3 Simon Annn	10		7	8	5	21
	16	Kedd	Julianna	Julianna	4 Izidor	11		7	7	5	22
	17	Szerda	Donát	Theodul	5 Agatha	12		7	5	5	24
	18	Csütörtök	Simon	Concordia	6 Bukol püspök	13		7	3	5	26
	19	Péntek	Jéz. sz. töviskor.	Zsuzsánna	7 Párton püspök	14 Purim katan		7	1	5	28
	20	Szombat	Eleuther	Eukárió	8 Tivadar	15 Sabb. Kithiza		7	0	5	29

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Monor februárhó 3-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — A dalárda hangversenye és bálja. — Kilátás ovodára. — Tisztelt Szerkesztő! A monori dalárda e hó 1-sején az ujonépült városháza nagy termében hangversenynyel egybekötött táncmulatságot adott. Talán különösnek fog tetszeni, de annál szebb, hogy e kis város derék polgárai dalárdát alakítottak s jelenlegi első fellépésükkel a közönség igényeit teljesen kielégítették, mit méltó szavakban tolmácsolt Gecse Endre prépost-plébános ur, buzdítván őket a további kitarásra. Leginkább megnyerte a közönség tetszését Koma Antal és Ruslay Gellért urak fis-harmonika s illetve fuvola kettős játékok a szünóra alatt s különösen Ruslay közkivánatra több darab előadásával kellemesen gyönyörködtetett bennünket s valóban megérdemelte a tapsokat, melyekben bőven részesült. Kovács G. ur szavalata szintén köztetszést aratott.

Az utána következett bálnak pedig művelt fesztelenség volt legszebb vonása s az ebből folyó jókedv majdnem kivilágos virradtig tartá együtt a jelenvoltakat. A rendezőség fáradhatlan buzgóságát jutalmazza az öntudat, hogy munkásságuk folytán a dalárda pénztára közel 50 frttal gyarapodott. A női öltözékeket izléssel párosult egyszerűség jellemezte. A jelenvolt hölgy-koszoruban első helyeken a mindenki irányában előzékeny bálanya: Herodek Istvánné urnő emlitendő; ugy szintén Mádiné, dr. Granerné, Bernátné urnők; a kisasszonyok közül pedig Neszveda nővérek, Lévy Katicza, Subert Matild, Blau Lina és Srauk Róza stb.

Városkánkban most meg egy ovoda mielőbbi felállítása céljából, jelenleg az erre szükséges pénz előállításáról gondoskodnak és több helyen gyűjtő szekrények vannak felállítva, önkéntes adakozás végett, és a kerületi takarékpénztár és a város is pártfogásuk alá vették az eszmét; a jelen bál alkalmából pedig dr. Graner ur egy hordó sert ajándékozott az ovoda alaptökéje gyarapítására s az áldozatkész polgárok poharankint 20 krjával fogyasztották el. r. l.

Karád februárhó 7-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Jótékony célú táncvigalom. — Tisztelt Szerkesztő! Örömmel értesitem, hogy kis városunkban közelebb táncvigalom volt, és pedig azért, mert jótékony célra — a bukovinai magyarok iskolái javára — rendezték és azután azért, mert kitűnően sikerült. Hogy mily kitűnően, erre nézve elég csak azon jelenvolt hölgyeket fölemlitenem, kiket szerencsém van személyesen ismernem: Grubanovich Nagy Janka és Bogyay Gyuláné urnők, továbbá Kacskovits Ida, Miklós Jolán, Jófejü N., Kampis Mari, Czirkelpach Emilia, Német Viktória, Frivisz Anna, Czopf Ida, Tekál Vilma, Ehen és Krebs testvérpár, Vezerli Etelka ur-

hölgyek. Baranya-, Fehér-, Veszprém- sőt Pestmegyéből is jöttek le fiatal emberek e vigalomra, mely a legvidámabban és legkedvesebben kivilágos virradtig tartott. Valóban legszivesebb elismerésünket érdemli Grubanovich Gyula ur, e vigalom indítványozója. A tiszta jövedelem, mint értesültem, közel 80 frt, és ezen szép siker ösztönöznö fogja jövőre is ily mulatságok rendezésére. r. l.

Kecskemét februárhó 1-sején 1875. (*Eredeti levél.*) — Tánczesztély. — Tisztelt Szerkesztő! Az itteni olvasókör számos tagja mult hó 30-dikán tánczesztélyt rendezett, és a jelen volt sok szép hölgyek egyik legdiszesebb vigalmává varázsolta azt. Jelen voltak ugyanis, — azok közül, kiket szerencsém van ismerni — Katona Emma, Flórián Ilka, Antal Ilka, Kovács Teri, Pap Helén, Milasevics Erzsike, Szilády Jeanette, Csilléry Terka, Kovács Vilma, Gyenes Vilma, Szigethi Rózsa, Jancsó Ilka, Bánó Erzsike kisasszonyok; a menyecskék közül pedig Pap Sándorné, Pacser Mihályné, Flórián Irma, Zombory Lászlóné, Magyarne stb. A rendezés is teljes elismerést érdemel. A jó kedv általános volt, és a táncznak öt órakor volt vége. — A jövő héten az ügyvédjelöltek által rendezett piknik lesz, arról majd annak idején és t. Szerkesztő engedelmével*) tudósítandom becses lapját. —y.

Simontornya februárhó 3-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Báltudósítás. — Tisztelt Szerkesztő! Az itteni kaszinónak ez idei első bálja e hó 1-sején oly fényesen sikerült, hogy szívből ohajtjuk és reméljük is mielőbbi folytatását. Teljes elismerés illeti meg a jó sikerért a rendezőseget, és még inkább a sok kedves hölgyet, a kiknek jelenléte olyan díszessé tette e vigalmat. A füzértánczot 57 pár járta, ezek közt — azonban csak az általam ismertek neveit jegyezhettem föl emlékeimben: — Boda Mariska, Czeitlinger Irma, Gruner Mária, Gerber Czili, Kocsis Berta és Marcsa, Lóvi N., Strohal Mariska, Tanos Eliz, Gróf Mariska kisasszonyok és a kedves Lics Sándorné, kinek házában a vidékről érkezett hölgyek igazi magyar vendégszeretetet találtak; továbbá Kelemen Mórné, Patz Jenőné, Parall Gusztávné urnők stb. N. K.

Jászberény február 5-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Jótékony célú táncvigalom. — Tisztelt Szerkesztő! Tegnap tartatott meg — kitűnő sikerrel — a helybeli nők által a szegények javára rendezett táncmulatság, mely fesztelen jó kedv s látogatottság tekintetében ritkítja párját e környék bálkrónikájában, s a szép számmal megjelent női közönségnek bizonyára még sokáig kedves emlékekben marad. A bál-

*) Szivesen veszem.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

7. SZ.
Febr. 14-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Ezenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezetést
foglal magában a lap irányában.

Mint az égi tüne-
mény, úgy világította be
a „Falu roszsza“ egy-
szeriben az országot. A
ki látja, annak éjjel-
nappal bűbájos édesség
zizeg-zeneg szívében,
mint a ki eszményképé-
vel álmodott, és a ki e
csudaszép drágakincs-
csel a hazai irodalmat
megajándékozta, Tóth
Ede arczképével kedves-
kedünk ma hölgyeink-
nek. Valjon ki olvasná
le a fülemile igénytelen
külséjéről, hogy csupa
dal a lelke?

Szent igaz, hogy en-
nek a mi nemzetünknek
különös jó csillaga van
az éghen és különös
ótalma alatt áll az örök-
ké való gondviselésnek.
Mutatja azt világosan,
mint a nap, ezredéves
története; hányszor nem
huzták már a lélekha-
rangot meg felette, és
mindannyiszor mint a
Phönixmadár, új és di-
csőbb életre támadt.
Mert mindannyiszor sa-
ját kárán ugyan, deta-

Tóth Ede.

nult élni erejével, és mert
erőben gazdag, élete is
mindannyiszor neme-
sebb és dicsőbb lett a
sulyos szenvedésektől.

De talán sehol sem
annyira szembeötlő ezen
felettünk örökös külö-
nös gondviselés, mint
szellemi életünk
folyamában. Az anyagi
téreken az egyes embe-
reket és eszerint a nem-
zeteket az önfenntartási
ösztön késztí küzdeni a
létért, legyőzni az el-
lenséget, és minél na-
gyobb az ellentállás,
annál égetőbb a vágy,
diadalmaskodni felette.
Nem úgy a szellemi
életben; itt nincsenek
agyarkodó ellenségek,
legalább nem láthatni
őket; önönmagából kell
a nemzetnek meríteni
és kifejtteni a fennma-
radásra és felvirágo-
zásra szükséges tápot,
és mint az egyes em-
berben a lélek, senki
sem láthatja és mégis
minden tette tanuságot
tesz róla, ép úgy a nem-

zetek szelleme; és miként az egyes embernél a testnek minden szerve a lélek szolgálatában áll és jót, vagy rosszat, de mindenik táplálékot visz neki, épúgy a nemzetek szellemi életében minden egyes ember az ő ügyét végzi, egyik az anyagi, másik a tudományos, harmadik a művészeti téreken, és mindannyian egyformán hű gyermeki szeretettel csüggnék rajta és szívük legszentebb melegével ápolják a nemzeti szellem legtisztább nyilvánulását: az irodalmat; — így van ez mindazon nemzeteknél, a melyeknek szellemi életük van, akár melyiket ha vesszük. A palotában épúgy, mint a kunyhóban oltárt emelnek a nemzeti költészetnek, kiki állásához képest táplálja és szítja ez életadó lángokat, és a nemzet minden rétegéből szüntelenül fakadó ezen odaadó szeretet a hivatott lelkekben egyesül. Ez az általános szeretet tette nagyvívá és dicsővé a francia, angol, német, olasz és minden nagy nemzet irodalmát és irodalmuk útján magukat e nemzeteket. A mi lángelmék vannak, azokat mindnyáját oly magasra emeli a nemzeti öröm és büszkeség, hogy földi gondoktól nem háborítva, tisztán és zavartalanul nemzetük örökkévalóságán munkálkodhatnak; — így van ez a világ minden előkelő nemzeténél, irodalom és nemzet egymás örökkévalóságán működnek közre, csak nálunk nincsen így, csak nálunk, a hol pedig az onegy költői nyelvüknél fogva a valódi költőt egyformán átérezheti a palota hatalmas ura és a kunyhók szegény lakója: ez is, az is egyformán semmibe sem veszi; amaz idegen bálványokra harácsolja az ország kincseit, ennek meg nincsen mit áldoznia sem testének, sem lelkének, innen aztán az, a kinek lelke, szerelme, üdvössége: nemzete, idegenül bolyong e nemzet közt; — szomorú, de igaz, — csak itt-ott lobog feléje egy-egy szerető szív, a többi ezer és milliónak mintha csak kenyérpusztító volna, — csuda-e akkor, hogy költőink közül azok a boldogok, a kik fiatalon elhalnak? Nem a, mert különben — igen kevés kivétellel, — rövid idő múlva élő testtel megvannak halva, a mindennapiság gondjai és terhei föl-emésztik lelkük égi zománczát időnek előtte, és a mi azontul még megmarad belőle, az minden inkább, csak nem élet.

És — ez az a különös gondviselés — költőinket veszni hagyjuk és azért még sem vesznek ki! Megeszi magát az egyik, jön helyébe más, honnan és mikép? csak a jó Isten tudja, egyszerre csak itt van és előnti a sziveket a geniusz ragyogásával az ország egyik végétől a másikig. Valóságos csudaszerű a mi nagy költőink feltündöklése. Hogy messzire ne menjek, csak Csokonait, Kisfaludyt, Katonát, Szigligetit, Petőfit, Aranyt ha vesszük, mi szította fel bennük amaz ihlet lángját, a mely e nemzet fényét az egekbe fölveté? Mi adta ajkukra azokat a szavakat, a melyekkel új ifjúságot gerjesztettek e nemzet szívében? Ki tudná ezt megmondani! Ép oly kevéssé, mint azt, hogy honnan kerültek elő. Egyik is, másik is hányódott, vetődött, egyik katonára volt, a másik nótárius, az anyaföldről levált egy göröngy, ide-oda sodortatva, ütődött-kopódott, a míg egyszerre csak minden felül ragyogó sugarak löveltek belőle és kitünt, hogy nem göröngy, hanem gyémántcsillag, a mit a világ minden kincse nem ér föl.

Igy lettek ők, mint a hajdankori jósök, egyszerre csak megszállta őket az ihletés és ők jósolának, így Tóth Edét is. A ki megtudná mondani, hogyan termett meg benne a „Falu roszsza“, az a szinarany költészet és kikeleti fényes daloló vídamság? Benne, a kinek egész eddigi élete csupa merő teherhordás és kietlen tengődés volt? Tíz év óta vidéki színész és az sem a javából! Tíz év óta egyik vidéki városból ki, a másikba be, és mindenütt egyformán kinlódva, koplalva!

És még hátrább ha tekintünk, a hogy iskoláit járta, és

még hátrább, a szülei házba! Putnokon született, 1844-ben, atyja még most is derék iparos ott, jó lelkű, szerető szívű apa, de a ki azt hitte, hogy miként a ruhát, azonképen az emberi lelket is tetszés szerint ki lehet szabni és a mint egyszer ki van szabva, úgy is kell annak maradni, Ede fiából pedig török-szakad, de kereskedőnek kell lenni. Hogy mennyi hivatása lehetett neki ezen bizonyára felettébb hasznos, de a Parnasszustól jó távol eső pályára, mutatja az eredmény. Sirt is miatta eleget, a jó anyával kettesben, de az atya hajthatatlan maradt. 1857-ben elvégezvén a „2-dik gimnázium“-ot, kereskedésbe adta, 1860-ban már segéd volt, feljött Pestre, alkalmazást talált egy nagy-hírű papirkereskedésben, és a mint szabadon érezte magát, — verseket kezdett írni, tanulatlan létére természetesen olyanokat, a milyeneket; arra minden esetre elég jók voltak, hogy a kereskedői pályát tövisekkel hintsék be neki; azért midőn otthon az atya nagy büszkén rá mutatott távol levő fiára, hogy mégis csak az lett belőle, a mire ő szánta, és kemény feje már az aranyos betűket látta, melyek az ő fiát híres budapesti cég főnöke gyanánt hirdetni fogják, az apai büszkeség egyszerre csak beállit hozzá, nyakába borul, hogy elég volt neki a kereskedői dicsőségből, többet már be nem vehet belőle az ő lelke, mert neki tanulni volna kedve.

— Tanulni? De mit?

— Mit? Hát a mit a többi boldog ifjú, a kikből híres emberek lesznek! Vigye Sáros-Patakra, csak egy évig gondoskodjék ott róla, azontul maga viseli majd magának gondját!

És ismét ketten könyörögtek, ő és a hű anya, a ki pedig éppen akkor halálos betegen feküdt; utolsó szava is az volt férjéhez, hogy tegye meg fia kívánságát, ennek tehát már nem lehetett ellent mondani; bevitte fiát Patakra, ott aztán Ede két év alatt többet tanult, mint más hat év alatt, és minél mélyebbre merült alá a tudományok feneketlen tengerébe, annál jobban és jobban érzé szorulni szívét; itt is csak úgy, mint a kereskedői polczok előtt fulladozott a lelke, itt is tehát úgy tett, mint kereskedő korában; haza most már nem mehetett, mert ott az apa haragja várta, az pedig rettenetes volt, és az engesztelő anyai szív most már a földben nyugodott, és maradni tovább az iskola szűk falai közt semmiképen nem lehetett neki; úgy érzé, mintha a százados boltozat rá akarna szakadni, elevenen eltemetni; futott tehát, menekült, azt sem tudta, hová, és egyszerre csak, 1864-diki februárhó 8-dikán, Kis-Várdán ébredt föl, Fejér Károly szintársulatának kóbor sátora alatt, így lett belőle vidéki színész.

Ez a pálya aztán éppen neki való volt, mert ez olyan pálya, a melyen az ember rövid idő alatt vagy halhatatlan lesz, vagy tönkre megy, mert holmi hétköznapi gondok nem igen rágódnak rajta. Az igaz, hogy több nap, mint kolbász, de többen levén e kenyeren, könnyebben esik a koplalás annak, a kiből van min ábrándozgatni. Ilyenkor aztán megjelennek a tulvilági szellemek, kinek-kinek a milyennel rokon az ő lelke, az egyiket csakhamar elcsalja a föld alá, valamely szép öldöklő szenvedély révén, a másikat ellenben lassan-lassan fölviszi magasra, mindig magasabbra az ihlet tündérberkeibe, és lesz belőle művész, vagy költő; így tett Tóth Edével is; tíz évig nem tett egyebet, csak koplalt és hányódott, de ő ezt nem érzé, és hogy testileg kibirta, bizonyára hű nejeének köszönheti; tíz évig járta be vele az ő aranyhaju tündére a képzelet menyői délibábját, míg megtalálták az utat a hetedik égbe, akkor lett meg a „Falu roszsza“, a teremő lángész és aranyhaju költészet csudaszép lánya Innen az a fényes költészet eme fülemile külsőben.

M e r e n g é s

Rudnyánszky Gyulától.

öröttem tavasz volt, minden újra éledt,
A fák lombozatja suttogott a szélben;
Ott ültem a kertben, oh leányka, véled,
S hogy miként szeretlek, százszer elbeszéltem,
És te hallgattál rám néma áhitattal,
S susogál szerelmet lángban égő ajkkal.

Lombok rejtekében csattogott az ének.
Lángoló szerelmét kis madár dalolta;
Való volt előttem szived tengerének,
S forró szerelmednek véghetetlen volta.
Szerelmünk oltárán összeolvadt lelkünk,
S egymásnak szívében boldogságra leltünk.

Zizegő levéllel enyelgett a szellő;
Fölveré a csendet a patak futása;
Az ég tiszta kékjét nem fődte be felhő,
Ránk mosolyga szépen az ég mosolygása.
S én hittem az üdvnek örökös voltában;
Hittem szerelmedben s lelkeket csodáltam.

Ah, de elenyészett a boldogság képe,
Mint a rónaságnak lenge délibábja;
Mint a rózsairat, elszállott a légbe,
Itt hagyott, elszállott boldogabb világba.
Boldog pásztoróra hamar véget ere,
S fájdalom lett szivem hűségének bére.

Befagyott a csermely, lehulltak a lombok,
Ah az utak sárgult levelekkel telvők;
Én e pusztaságban egyedül bolyongok,
Egy kísér csak híven: a bánatos emlék.
Elhagyott a lányka, kialudt szerelme,
Összetörött szivem, megvagyok én verve.

Nem maradt számomra még az a remény se,
Hogy szivem a csalfát egykor elfelejti:
Arczomon a bánat bár redőket vese,
Szívemnek szerelmét nem tépi ki semmi.
— Oh, csak addig még ne jönne el halálom,
Mig boldognak azt a csalfa lányt nem látom.

E l v e s z e t t f i u .

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

A szerep nem volt nehéz, ha tele volt a tárcza. Apám pedig gondoskodott arról, hogy mindig tele legyen, a mennyiben mindig pénzzel válaszolt, a hányszor pénzt kértem.

S pedig hányszor kértem! és apám soha se tagadta meg, soha csak egy intő szóval sem figyelmeztetett a könnyelmű életre.

Nekem meg eszembe nem jutott a jövő, — én csak a jelennek éltem.

Mig végre ugyanaz, a ki az eszközöket adta könnyelmű szereplésemhez, ez eszközöket egyszerre csak megtagadta.

Apám azt akarta, hogy a lejtőn, melyen sebesen estem alá, egy szavára megálljak és új utra térjek.

Lehetetlenség volt e parancsszónak engedelmeskedni!

Ő, ki eddig vágyaimnak szárnyakat adott, s folyton táplálta szenvedélyeimet, most azt akarta, hogy e szenvedélyek egyszerre kialudjanak, — a fergeteget akarta vészes játékában megállítani!

Nem gondolt arra, hogy „az ember a szokás állatja“, — s hogy a gyógyszereket nem szabad a betegnek egyszerre beadni.

S én e végzetes pillanatban még könnyelműbb voltam.

Elmerülve az élvezetek Babylonába, gondatlanul usztam a fény, pompa és nyomor e tengerén, s csak akkor ébredtem föl, midőn a hullámok összezsécsaptak fejem fölött. Kiáltottam, de nem jött senki segítségemre.

Apám megvetőleg felelt jajaimra; barátaim, ezek a könnyűvérű fiatal ördögök, kevés részvétet tanusítottak sorsom iránt, a mi még inkább elvette eszemet, s örült dolgokhoz folyamodtam.

Fölbredt bennem a gonosz szellem, s én hallgattam tanácsaira; megcsaltam másokat s ez uton iparkodtam leplezni közeli bukásomat.

De a fátyol nagyon gyöngye volt s hamar átláttak rajta; a látvány, a mi elébük tárult, szörnyű volt. Magam is fáztam önmagamtól.

A közönséges gazember gonosz tettei nem oly visszataszítók, mint egy uri gavallér nemtelen visszaélései.

A kikkel még tegnap baráti asztalnál ültem, azok már másnap nem ismertek meg; kitértek utamból, a „jó“ barátira senki se akart reá ismerni.

Éreztem, hogy nyomorult féreg vagyok, ki nem érdemel szájalmat. Az utolsó pillanatban még ahhoz fordultam, a kitől egyedül vártam segílyt súlyos bajaimban.

Azonban anyám: álmaim angyala, az én őrző szellemem, sem hallgatott meg; áldott jó szívet nem nyithatta meg a háládatlan, könnyelmű fiunak, ki a szeretetet szivtelenséggel, a bizalmat bizalmatlansággal viszonozta . . .

Mit tettem aztán, még most is borzalommal gondolok reá!

Mintha nem lett volna elég nagy a veszély, mely lelkem jobb részét környezte; mintha még nem vette volna el a pokoli éj szemeim világát, hónapokon keresztül a bün mocsárjában fetrengtem, nem várva semmit, nem remélve semmit. A fővárosi rémbarlangok voltak állandó tanyáim, kerültem a napot, a világosságot, mint a büntető ostort.

Oh, de ép akkor nyitlak ki szemeim, midőn már nem volt mit veszteni . . .

Emlékszik-e még kegyed azon pillanatra, midőn eszméletlen hevertem házuk előtt, s ön megkönyörült rajtam, s visszaadott az életnek? . . .

A mint áldott hajlékukban visszanyertem eszméletemet, e perc volt egyszersmind megtérésem pillanata.

Futottam, menekültem, hogy elrejtsem magam a világ tekintete elől, melynek pusztá látása a kétségbeesésbe kergetett.

A mint szállásomra értem, a József-város egyik félreeső utcájában, eszméletlen estem térdeimre, és sirtam, hosszan sirtattam életemet . . .

A könyvek, az ég ez édes-kinos balsamcsöppjei, a vigasz reményével tölték el szivemet; a szétzuzott élet újra ébredni kezdett, a szegény, beteg léleknek újra föltámadt hite, reménye, szeretete; — a gyűlölet elszállt lényemből . . .

A lélek gyógyult, hanem a test nagy beteg volt.

A kicsapongások annyira megviseltek, hogy heteken, végtelennek tetsző heteken keresztül el nem hagyhattam a szobát.

Egészen magamra hagyatva, egyedül jó szellemem örködött fölöttem.

Napokig a bibliát, e dicső, magasztos, bölcs könyvet olvastam, melynek szózatai megmutatták a világosság utját, ujjá teremték lelkemet, s megtanítottak a bölcsességre . . .

Éreztem, hogy még nem aludt ki szivemből a jó, nemes és szép iránti fogékonyság, hogy van még bennem erő egy új élet kezdésére.

Nem ismertem többé a kétségbeesést; a mult gonosz dé-

monait megfojtotta az akaraterő, s a mint fölgyógyultam, elhatároztam azonnal tanulmányaimhoz fogni.

A könyvek, a tanulás lőnek jó barátaim!

Az éjt nappallá tettem, s szent lelkesedéssel láttam a munkához.

Sokat, nagyon sokat kellett helyrehozni; pótolni éveket, s visszaszerezni a becsületet.

Boldog voltam, midőn régi ismerőseim, egykori társaim, a kik azelőtt engem mint a dölly s nevétséges büszkeség emberét kerültek, most forrón szoritának velem kezét, mint egyik munkás, megtérő barátal.

A munka: ez volt az én köröm; a tevékeny fiatalok: ez társaságom.

Oh, nem, még sem veszttem el, de még sok volt a tenni való!

Küzdeni kitartóan, önerőmből fölemelkedni: ez volt minden gondolatom.

A sötét multat csak így feledhettem el, csak így békülhettem ki magammal.

S anyámat, e drága lelket is ki kellett fiával békiteni, apámnak is tiszta jobbot kell nyújtani: mindez most már nincs messze...

Életem legszebb napjához közel állok... karomon tartom boldogságomat, a kinek anygali tekintete lesz vezércsillagom, s a ki mindig örködni fog megtért lelkem fölött...

— Ujra kérdek, s örökké fogom kérdeni: valjon megbocsátott-e ön nekem a multakért? — szólt Jenő a leánynak.

— Hagyja a multakat, édes barátom, a mi történetünk csak a jelen legyen... a hol a sziv tiszta és a lélek nemes: ott a mult örökre feledve van...

A fiatal ember édesen szoritá meg a lány kezét, s örömittasan tekintett a szelid szép arczra, melyen a szerelem fénye ragyogott.

— Azt hiszem, most már tudósíthatom enyéimet a boldogság és a megtérés örvendetes napjáról.

A fiatal leány mosolyogva intett.

Nem sokára visszatértek az öreg urhoz, a ki gyönyörrel nyugtatta a fiatal páron tekintetét.

X.

A Tarkövy kastélyban rég nem hallottak Jenő urról.

Tarkövy ur egy ideig csak el tudta titkolni neje előtt Jenő fia ügyeit, azonban egyszer mégis nyilatkoznia kellett, mert a fiu nem irt, az anya meg nagyon aggódott, s kész lett volna betegen fölsietni a fővárosba, hogy kedvencz fiát megláthassa.

Tarkövy végre egész gyöngéden tudtára adta nejének, hogy Jenő nincs a fővárosban, egy-két barátjával hosszabb európai utra indult.

Az anya szive megkönnyebbült; az ő fia tehát utazásokat tesz, mint az előkelő ifjak, ismeretekre, gazdag látkörre tesz szert, hogy majdnem otthonosan érezze magát magas szerepeiben, melyekre hivatalva van.

Most már tudta, hogy szeretett fia miért nem irhat.

— S meddig tart az utazás? — kérdezte a nő.

— Sokáig, talán két évig, vagy tovább is...

Az anya végre is megvigasztalódott, bár ígérgette, hogy majd reá pirit fiacskájára, a miért nem ír neki levelet élményeiről.

(Vége köv.)

S ö t é t é j j e l.

(Epizód egy híres festő életéből.)

R... r Ernst után Anna.

1658-iki juniushban volt.

A szép Sevilla város utczáit még kétes homály borítá, nap és éj a győzelemért viaskodtak, csak itt-ott látszott egy-egy torony arany keresztje, vagy valamely magas, fénylő fedél, a mélyebben fekvő világ még hallgatag árnyban burkolva, várta a nap üdvözlését.

A San Bartolomo kastély előtt a nagy szökőkut üde viz-sugárai kellemes játékban fel- s lecsapkodtak, loccsanasuk megszese elhallatszott a templomsendes utczákon úgy, hogy a kut körül összegyült ifjak beszélgetését csak a közelállók érthették.

Mint látszott, előkelő ifjak voltak és fesztelenül s bizalmasan csevegtek; diszes, nemes öltözékük, drága, ékes mivű arany lánczaik, de még inkább biztos, szabad fellépésük mutatta, hogy nem ismerik az élet anyagi gondjait.

— Neked, Villavicemio, folytonosan emberien tuli szerencséd van — mondá az egyik, éppen midőn az egyház tornya pompán ütötte el az öt órát.

— Azt éppen nem nevezem szerencsének, Suarez, ha az embernek már jókor reggel boszusága van — felelt a másik.

— Nos, mi történt? Nem lehet az csekélység, a mi a te homlokodat oly sötét ránczokba szedi!

— Midőn ma reggel hálósobából a terembe léptem, hogy reggelimet elköltsem, a nagy kristály virágtartót, melyet ti mindnyájan ismertek.

— Ismerem, diszmű, — szakítá félbe Suarez.

— Igen is, ismerjük! — mondák a többiek.

— Nos, ez edény, melyet nem annyira szépsége s ritkasága miatt tartottam oly becsben, mint azért, mert atyai barátom, Braganti herczeg ajándéka volt, ijedtségemre ezer darabban hevert a földön.

— Minő veszteség!

— Ez kárpótolhatlan!

Egy ideig csak a sajnálkorás hangjait hallák, végre kérde Suarez:

— S nincs sejtelméd, ki tette e sajnálatraméltó kárt?

Villavicemio vállat vont.

— Legkevésbé sem. A lakás gondosan be volt zárva, semmi nyoma az idegen betolakodásnak és nem is hiányzik semmi. Az egyetlen magyarázat csak az lehet, hogy a nyitott ablakon macskák jöhettek be s feldöntötték az edényt...

— Talán a Zombi volt...

Haugos nevetés és — „Bravó Cordova! Ezt eltaláltad, Cordova!” — hangzott feleletül e tréfás komolysággal ejtett szavakra.

— Igen, a Zombi! — mondá Suarez, — ez ezermester, e mindenütt s sehol, és minden, a mi megfejthetlenség szép Sevilla városunkban történik, mindent ő művel.

— Nagyon szeszélyes lehet az a Don Zombi. Ma valami tréfát üz, holnap már képeinkben a legszebb alakokat festi, miáltal a mi festésünk még nyomorultabbnak látszik. De mint volna, barátim, ha napi teendőinket megkezdenők? Sennor Murillo talán már fölkelt...

E szavakra a szóló, egy szép, deli ifju, egy izléssel épült magas ház felé lépett, megvárta a többieket és meghuzta a csengetyűt.

Néhány percz mulva egy öreg rabszolga kinyitá a kaput, s barátságos jó reggellet üdvözölte az érkezőket.

— Jó reggelt, Gomez! — viszonzá Villavicemio s a töb-

biekkel együtt a tágas csarnokba lépett. — Fölkelt már a mester ?

— Még nem, Sennor Villavicemio.

— S fia ? — kérde Suarez.

— Sennor Antonio, sennor Mendez Ozorióval a kertben van. — s a szerecsen kezét a szájára tette, hogy ásitását elnyomja.

— Milyen rest ez az ember ! — dörmögött Villavicemio s lassan a többiek után haladt, kik a széles lépcsőn a műterembe rohantak.

— Rest ! — viszonzá a szerecsen s követte az ifjakat, — Rest ! ? Miért ? Nem tudom, de ha ur volnék és nem rabszolga, egész nap aludnám, — hiszen az oly kellemes !

— St. Fago di compostellora, ez mégis különös ! — kiáltott fel Suarez, ki festőszekrényét kinyitá s ecseteit nézte. — Minden este gondosan megtisztítom ecseteimet s reggel mindenféle festékekkel be vannak piszkolva ! Ez igazán ostoba tréfa !

— Ezt senki sem tehetné közülünk ; mi mindnyájan egyszerre hagyjuk el a műtermet, — viszonzá Villavicemio, ki az ablakhoz lépett s egy befüggő narancsvirágot leszakította.

— A Zombi — mondá Gomez, a félelem minden jeleivel.

— Ni ni, itt képeken egy fej van, mely tegnap még nem volt itt, — kiáltá Suarez, ki azalatt festőállványához lépett.

Ez Corregidor Alonzo arczképe, — magyarázá Cordova ; a többiek is úgy találták.

— S az én vásznamon egy angyalt látok, melyet én nem festettem, — mondá egy Perez nevű, kicsi, széles, vállas ifju.

— Nézzétek Villavicemiót ! — kiálták most többen, s hozzá siettek, ki lepcséjéhez lépve, egyszerre megállt s hangosan felkiáltott :

— Két hét óta egy Mária-főn dolgoztam, legalább százszor megkísértém s soha sem sikerült, s ime, most oly arcz mosolyog elém, minél szebbet soha életemben nem láttam.

Álmélkodva mondta Villavicemio e szavakat, s elragadtatva nézte a képet. A többiek eközben mellé álltak, és szinte szemeikkel elnyelve a rejtélyes fejét, alig mertek lélegzeni, nehogy az eltűnjék.

Végre Villavicemio komoly hangon mondá :

— Kicsoda itt közületek e mű teremtdője ?

— Én bizony nem ! — kiáltának mindnyájan majdnem egyszerre. — Jó volna, csak oly másolatot ha elő tudnánk teremteni.

— A Zombi, — mormogá félénken a szerecsen.

— Talán Antonio ?

Alig mondá ezt Suarez, nyílt az ajtó s egy körülbelül 18 éves ifju lépett be. Nyájasan köszönték őt a jelenlevők.

— Ki akar valamit Antoniótól ? — kérde vidáman.

— Én ! — mondá Villavicemio. — Mi jut eszedbe, hogy éjjel kezdesz festeni ?

— Éjjel ?

— Ime, nézd !

— Minden szentekre mondom, ez csodálatos mű ! De fájdalom, nem az én művem !

— Ő az éjeket alvásra használja, — mondá Ozorio Mendez, ki épen belépett s a beszélgetést hallá.

— És különben az nem is az António munkája !

— Miért, Mendez ?

— Egyszerűen azért, mert Antonio nem képes —

— Oly tréfát üzni ?

— Oly szépen festeni.

Hangos nevetés kísérte az elsiető Antoniót.

— Hová megy, Mendez ? — kérde Villavicemio, midőn ez is menni készült.

— Az ifju Murillót követem, — viszonzá amaz mosolylyal, — a kertben vár reám, hogy újabb verseit előolvassa nekem. Viszontlátásra, barátim !

— Sebastian ! — kiáltott most Suarez. Egy kis, mulat fiu remegve sietett a műterembe.

— Sebastian, más vásznat !

— Sebastian, olajat !

— Sebastian, vörös festéket.

— És nekem sárgát.

Mialatt a fiu a különféle kívánságokat oly hamar, mint csak lehetett, teljesíté, s itt-ott ütlegeket is kapott, az ajtó kinyílt :

— Nos, mi baj ? Azt kell hinnem, hogy a ház lángokban áll !

E komoly hanggal kiejtett szavakra csend állt be, s mindnyájan tiszteletteljesen meghajták magukat a szóló előtt.

Mint egy negyven éves férju volt ez, nemes, de büszke kifejezésű arcczal s drága öltözéssel.

— Nézze kegyelmed, Sennor Murillo ! — mondá Villavicemio, a képre mutatva.

— Kitűnő ! Hiszen óriási haladást teszesz, Villavicemio !

— Nem én festettem, — volt a szomorú felelet.

— Nem te ? Hát ki ? Ti hallgattok ? Én mondom, hogy a ki e fejét festette, az mindnyájunkat tud fogja haladni ! E finom vonások, e színvegyület ! Nos, ki festette ezt ?

Az ifjak egymásra néztek, és hallgattak. De a második haragos : „Nos“-ra, Suarez mondá :

— Mi nem tudjuk, de ha Gomez és Sebastiannak hinni lehet, akkor —

— Akkor —

— A Zombi tette.

Murillo mosolygott.

— Komolyan mondd ?

— Teljesen, Sennor ! Oly dolgok történnek, melyek nem mindennapiak.

— Az igaz, mert éjjel történnek, — veté közbe Cordova.

— Tehát mi történik éjjel ? — kérde Murillo, a nélkül, hogy szemeit a Madonna-főről levenné.

— Sennor meghagyta nekünk, hogy a műtermet soha se hagyjuk el, míg festőszereinket legnagyobb rendben el nem rendeztük. Mint minden rendeleteit, úgy azt is a mennyire csak lehet, követjük, mégis úgy egy hó óta minden reggel a lepcséket és festőszekrényeket másképen találjuk, mint azt előtte való este hagytuk. Saját kezünkkel mosott ecsetünk tele van festékekkel, a képeken majd itt, majd amott valami festve ; itt egy fej, ott egy láb vagy egész alak, s sejtelmünk sincs, kinek keze működik itt.

Murillo hirtelen megfordult, egyenkint merően vizsgálta a jelenlevőket, aztán kiáltá :

— Sebastian !

— Parancsolj, mester !

— Nem-e megparancsoltam neked, hogy minden éjjel a műteremben aludjál ?

— Igen, mester ?

— S itt alszol ?

— Igen, mester !

— Akkor mondd meg, ki dolgozik minden éjjel a tanítványok képein.

— Senki, mester !

— Senki ? Hazudsz, fiu ! Hogyan került ide e kép ?

És Murillo Villavicemio Madonnájára mutatott.

— Nem tudom.

— Akkor vigyáz! — mondá Murillo komoly tekintettel s ünnepélyes hangon. — Tudnom kell, ki festette e Madonna-fejet; hallod, kell tudnom! Azért ma éjjel ébren töltöd az időt, s ha holnap reggel a bűnöst meg nem nevezed, 20 botot kapsz, és tapasztalásból tudod, hogy házmesterem nem ismer könyörületet — s én sem! Tedd tehát kötelességedet! De mit mormogsz! Mondd ki őszintén, megengedem.

— Hát ha ma este minden rendben lesz?

És a fiu remegve, könyvelt szemekkel tekintett urára.

Egy percze úgy látszott, mintha a festőfejedelem büszke vonásai megszelidülnének, de a mint tekintete ismét a festett szűz gyönyörű fejére esett, újra egész hidegen mondá:

— Akkor harmincz botot kapsz! Mert meg vagyok győződve, hogy te ismered a tettést — és most munkára, barátim!

Szótlanul léptek az ifjak festőpolczaikhoz s szorgalmasan dolgoztak. Murillo egyikőtől a másikhoz ment, majd dicsért, majd becsmérelt, vagy utmutatást adott. Végre az ablaknál álló kényelmes támlányba ült, figyelmesen vizsgálta az ifjakat és ön-elégült mosoly játszódott összeszorított ajkain, midőn látta, hogy mindnyájana a művészet nemes lelkesedésétől át vannak hatva.

Aztán büszke tekintete a remegő Sebastíanra fordult, ki az ajtónál egy hosszú asztal mellett állt s a festéket rendezte. Majdnem megvetéssel méregette a híres festő fénylő szeme a rabszolga gyenge alakját, — most a fiu fölveté lehajtott fejét, és mély sötét szeme oly tisztán és nemesen sugárzott, oly lelkesedéssel s szeretettel tekintett a mesterre, hogy az egy gondolattól megkapatva, önkénytelenül felugrott helyéről s kiáltá:

— Sebastían!

Reszketve sietett elő a szegény fiu, s alázatosan megállt a mester előtt

Hiába várta Murillo, hogy a rut fej fölemelkedjék, és ismét láthassa ama delejes tekintet villogását, — a rut, göndör fej hajlott maradt s midőn Murillo szigorú hangon parancsolá:

— Nézz szemembe, Sebastian! — akkor a sötét szemekben nem volt más, mint félelem s alázatosság.

— Elmehetsz.

(Vége köv.)

Demoulin's Lucie.

A mult század végén a nagy franczia forradalom a milyen nagy volt borzadalmasságokban, még sokkal nagyobb volt az eszmékben, melyeket diadalra segített és a jellemeiben, melyek ezen eszmékért küzdöttek és meghaltak. Bámuljuk hősi bátorságukat, részvételt tekintünk ama gyöngéd nőalakokra, a kik csupán ama kor kiváló férfíához való szerelmük által sodortattak belé ezeknek sorsába és gyászos végzetnek estek áldozatul. Ezen nők közt pedig az első helyet a szép Demoulin's Lucie foglalja el.

Sajátságos búbáj folyja körül ezen Luciet; mély érzés, megható hitvesi szeretet a vérpadra vitte, fiatalságának viritó bájában. Az ő lelkében nem volt meg ama háborgó szilajság, a mi azon kor embereit, férfiakat és nőket egyaránt jellemzé, a kik belevetették magukat a mozgalom árjaiba, hogy szerepet játszszanak; nem vágyódott ő sem kalandok után, sem pedig arra, hogy szellemi tehetségeivel a férfiakkal versenyezzen; igazi női lélek volt, fogékony, odaadó, érdeklődő a világmozgató eszmék iránt, azért mégis csupa szerelem. Nem afféle szerény ibolya, a milyenek a német földön teremnek, hanem ama diszvirágok fa-

jából való, a minők a franczia királyságok műkertjeiben tárták föl kelyhüket, Versailles nagy szökőkutainál, vagy Trianon vidám pásztorjátékai körül; teljesen megérdemli tehát, hogy az utókor közelebből ismerkedjék meg lelkével.

Demoulin's Lucie 1771-ben született, anyja, Duplessis asszony, egyike volt kora leghíresebb szépségeinek, a ki még öreg napjaiban is oly nemes és előkelő külsejű volt, hogy fiai Melpomene mamának szólították. Atyja pénzügyi hivatalnok volt.

Lucie igen jó nevelésben részesült és már gyermekkorában tünt ki zenei tehetsége által. Egy este, midőn szokása szerint anyjával a luxenbrugi kertben sétált, egy fiatal ember csatlakozott hozzá, kissé elhanyagolt külsővel, és pedig az anya végett, kinek szépsége megtetszett neki. A két nőnek viszont a fiatal ember társalgása tetszett meg, mert hévvel és szellemmel tudta magát kifejezni; Demoulin's Camille volt, egy fiatal jogász, a ki nem sokára reá az ügyvédi szigorlatot tette le. Mindamellet hogy dadogott, és ezen testi hibájáról soha sem is birt egészen leszokni, Camille igen szeretetre méltó társalgó volt, és csakhamar bejáratos lett Duplessis asszonyság házában. gyönyörűen a fiatal Lucie szépsége is mindinkább kifejtett és a fiatal ember szive egyre jobban és jobban vonzódott hozzá. A szép lelkű leány szivében is a szellemdus társalgó iránti barátság mindinkább szerelemmé vált. Camille épenséggel nem volt szép férfi, Lucie ellenben ragyogó szépség volt, karcsu és bájos, de a kiváló női szivekre általában inkább a férfiak szelleme, mint külseje van hatással, Camille pedig ama szikrázó szellemmel birt, mely megragad és elbűvöl, amellet ama lendületes hévvel is birt, mely mint a jóféle pezsgő, édes kábulatba ejt, ezen lelki tulajdonok tették őt annyira népszerű és kedvelt egyéniséggé a franczia forradalom első idejében, és a szintén kiváló lelkű Lucie sem állhatott ellen ígézetének. Maga írja naplójában, hogy miként valami belső megvilágosodás, a mely búbájos látományokat varázsol elő és verőfényes menyey virágokba repíti a lelket, úgy szállta meg a szerelem.

1790-diki decemberben Camille nejelett, előbb azonban érdemeket kellett szereznie a leány kezére, híres férfivá válnia, mert Lucie Párisnak egyik leggazdagabb leánya volt; Duplessis apónak 20,000 livre évi jövedelme volt és ilyen férfi nem igen adja oda leányát holmi név nélküli ügyvédkének. Csak miután az irodalomban, mint jeles hirlapíró, nevet vívott ki magának, egyeztek bele a szülék a házasságba, a házassági tanúk voltak, többek közt: Pethion, Brissot és — Robespierre. Ez az arrasi ügyvéd volt véres jövőjük félelmetes sötét árnya, mint Camille iskolatársa és gyermekkori barátja hallotta az áldásszavakat, melyekkel a szerető pár frigye a szentegyházban megpecsételtetett.

És pedig ez a nap végzetessé vált Camillero nézve. Rövid idő múlva, midőn a mérséklet utjára fordult, büntettként hányták a sansculotek neki szemére „gazdag“ házasságát, és midőn az ő kezükbe jutott a hatalom, nem bocsátották azt meg neki.

Az új házaspár egész hévvel belevetette magát a forradalom zajló hullámaiba. Lucie rajongott a szabadság iránt, és egész sziv és lélekkel vett részt férje hirlapírói működésében. Alig végzett ez el egy számot lapjából, már Lucie kezében volt az, és egyes helyeknél hangos kacajra fakadt férje elmés ötletein, és ez jóleső buzditásul szolgált a szerzőnek. Orleans herczog és a forradalom más számos előkelőségei rendes vendégei voltak Camillenek, Lucie rendes naplót vezetett azon időkről, és megtudjuk belőle, mily borzasztó félelmeket álltak ki azon férfiak feleségei, a kik a forradalmi viharokat neki eresztették. Így ama

végzetes augusztus 10-dikén ezeket írta Lucie naplójába. „Mi lesz belőlünk, szegény Camille, te lelkem szeszétdje! Alig merek lélegzetet venni. Én édes Istenem, miért nem veszed ótalmodba a férfiakat, a kik mélték hozzád? Szabadok akarunk lenni; de mennyi áldozatunkba kerül ez nekünk, én Istenem!“ Amaz augusztus 10 diki nap estéjén Lucie Dantonéknál volt, és a fékezhetlen népbarát anyja keservesen sirt; az utcán fegyverzaj hallatszott; azután jött Camille, puskával kezében; Lucie mindkét kezével eltakarta arcát és hangos sirásra fakadt. Fegyveres emberek jöttek-mentek. Lucie egy sötét mellékszobába rejtőzött, hogy az utcai harcz előkészületeit ne lássa. Danton és Camille ismét elmentek. Egyszerre megszólaltak a Cordelierek vészharangjai. Egyedül, könyözött arczczal, az ablak előtt térdre roskadva, hallotta Lucile a lélekvesztő kongatást. Végre visszatért Danton. Küldönczök jöttek-mentek, jó és rossz hírek váltakoztak, Lucie hallotta, mint tanakodnak a felett, ha ostromolják-e a Tuileriákat, Camille is visszatért és Lucie vállain elszenderült. Az augusztus 10-dikének férfiai újra munkához fogtak. Danton neje el volt készülve, hogy férje elesik e harcban; reggel felé ágyuk dörölnék meg; Dantoné a mint ezt meghallja, színet változtatja és ájultan összerogy. Az utcáról kiabálás és jajveszékés hallatszik be hozzájuk, a nők azt hiszik, hogy egész Páris vérben áll. Csakhamar aztán megtudják, hogy a forradalom lett győztes, de mily kegyetlen módon, a svájcziai irgalom nélkül lemészároltattak, a hazatérő Camille meg elbeszéli, hogy az első, a kit elesni látott, Suleau hirlapíró volt.

Augusztus 12-dikén Danton igazságügyminiszter volt és Demoulins Camille államtitkár, a legmagasabb hivatalban, a mire addig hirlapíró emelkedett; azután a nemzeti conventbe képviselőnek választatott. Robespierre-rel egy sorban küzdött a gironde ellen, de szívből sajnálta a jeles népképviselő kivégeztetését. Lassankint a rémuralom iszonyatosságai ellen szállt sikra, Tacitushoz méltó maró gunynyal, tehetségének saját szikrázó elmésségével ostorozá „Vieux Cordelier“ czimű lapjában az ellenzék tulkapásait Bevádolták a jakobinusoknál; Robespierre eleinte pártul fogta, később azonban, midőn Camille maga a hatalmas ellen is egyik messzejáró élczét szárnyra ereszté, levette róla kezét, és egyszerre csak ő is, a hatalmas, de léha Danton is elhagyatva álltak; mindketten kedves viszonyok közt éltek, boldogul, hű, szerető feleségük körében, a gazdagság ölében; a forradalom véres munkája, az egymás hegyén-hátán rohanó események kezdtek előttük izetlenekké válni, ezzel pedig gyanussá lettek és a halálos ítélet el volt határozva.

Lucie látta a fenyegető veszélyt; röviddel azután, hogy Robespierre Camillet a jakobinus körben bevádoló, segélyt esdő levelet írt Fréron barátjához, melyben a következő megható szavak állnak: „Azzal vádolják Camille-t, hogy gazdag nőt vett feleségül. Oh, vajha soha sem is szólnának én rólam, vajha elfelejtenék, hogy én is a világon vagyok, vajha pusztaság magányában hagynának engem élni! Egyebet én nem kívánok tőlük; mindent, a mim van, átengedek nekik, csak egyazon levegőt ne kelljen velük szivnom. Oh, vajha elfelejthetném őket és mind ama sok bubánatot, a mit nekem szereznek! Szemeim könyekben fürödnek, szívem legmélyebb fenekére zárom a keserű fájdalmat, a mely leroskaszt. Camille-nek derült arcot mutatok, és bátor lelket színlelek, hogy az ő lelkét felbátorítsam.“

És Lucie borzasztó sejtelmek nagyon is hamar beteljesültek. Camille-nak veszedelmes ellensége volt a fiatal rémember Saint Just, a kit kiméletlenül megsértett élzeivel; többek közt azt írta róla, hogy olyan méltósággal hordozza fejét, mintha az oltári szentséget hordaná; mire Robespierre merész bajtársa azt

üzené neki, hogy lesz rá gondja, hogy Camille a maga fejét megmiként szent Dionysius, hóna alatt hordozza, és hazaáruhással vádoló Camille-t a conventben Márczius 30-dikán éjjel kiragadtatott szeretett Lucieje karjai közül és börtönbe hurczoltatott Innen aztán megtört szívvel leveleket írt nejeének, és e nőre gondolva, az élet becsesté lett előtte; az ő Lucie-je, az ő lelke, az ő élete, az ő földi istensége varázshatalommal bilincselte őt hozzá; midőn kihirdették előtte halálítéletét, Lucie-je jutott eszébe, és lelkében sirt utána! Őrjöngött dühében Robespierre ellen és még a halottas talyigán is széttepte ruháját, — izgalmas fej volt, fényes elme, de kitartó erő nélkül, szilárdaság nélkül a szenvedésben, jellembeli nagyság és hősiség nélkül.

Egész másképp Lucie; az ő lelke nőtt a szerencsétlenségben; a régi korszak vakító szépsége hősnővé vált. Eleget láttuk őt sirni, hiszen maga mondja azt el nekünk naplójában; de csak magában sirt, a társaságban az örökké mosolygó grácia volt, egy kecses, kaczagó galamb, a ki derütségével mindenkit földerít. Most kis Horaczával karján, a börtön falai körül bolyongott, hogy legalább még egyszer láthassa férjét; levelet írt Robespierre-nek, melyben egész lévvel az egykori barátságra hivatkozik, de nem küldte el a levelet, be sem fejezte; mert ő tenni akart; egyik jó barátjával, Dillon tábornokkal szövetkezve, lázadást terveztek a börtön foglyai részéről, Lucie majd a szükséges pénzt adja hozzá; a tábornoknak egyik levele Lucie-hez, melyben szó van ezen tervről a foglárók kezébe került, Lucie is törvény elé állítottatott és halálra ítéltetett. Rendkívül szilárd és nyugodt volt; midőn a halálítéletet kihirdették előtte, valóságos hősi lelket tanusított. „Ti gyávák“ — mondá — „a kik egy nő véreit ontjátok, hát nem tudjátok-e, hogy az egykor végzetessé vált a zsarnokokra nézve, hogy egy nő vére egykor örökre kiüzte a Tarquiniusokat és decemvireket Rómából? Örvendj hazám, és fogadd elragadtatással megmentésed jövendölését! Nem soká véget ér a zsarnokság, mely reád sulyosodik!“

A börtönben eme szavakat írta édesanyjának: „Jó éjszaka szeretett szülém! Szemeim egyetlen könnyüt hullatnak, te utánad. Én nyugovóra térek, az ártatlanság honába!“

Kivégeztetése napján nagy gonddal öltözködött fel; különösen feje épen oly izletes volt, mint díszes; gyönyörű arcát még gyönyörűbbé tette a vakítóan fehér kendő, a mit szép sötét haja fölé vetett. Így látva őt ülni a végzetes talyigán, az emberek azt kihették volna, hogy vigalomra megy. A vesztőhelyre való egész utjában egy fiatal emberrel társalgott, és mint látszott, igen vidám dolgokról, mert mindketten gyakran mosolyogtak beszélgetés közben. Épp olyan nyugodt volt a vérpad alján, egyedül haladt föl a lépcsőkön és minden legkisebb izgatottság nélkül készült a halálos csapásra. És mégis — a ki e kecses lényt a boldogság és minden életörömök öléből ily korai és kegyetlen halálra indulni látta, — nem állhatta meg keserves könyek nélkül.

Demoulins Lucie huszonhárom éves volt, midőn meghalt; siriratát maga készítette magának a következő könyved csevegésű és mégis tartalomdu szavakban:

Akarjátok tudni, mi az én életem?
Oh, a tudós tolla hogy ha abba fogna,
Egy kis órácskát sem áldozna érettem,
És minden viselt dolgaimmel készen volna.

Mert én lelkemnek csak egy a gondolatja.
Egyetlen érzése csak az én szívemnek,
Híven azt senki le sem írhatja.
Mert csak egyetlen egy szó van rá: „Szeretek!“

Egy hét története.

Februárhó 10-dikén.

Hamvadó szerda. — Farsangi emlékek. — A kis Klárka. — Egy domino ajándéka. — Károly ur hamissága. — A nadály. — Egy külvárosi szépség. — A jó barátok. — Menni és nem menni. — A lemondás. — Országgyűlési nagybőjt. — Glyczy Kálmán. — A Kisfaludy-társaság közgyűlése. — A nemzeti dalkör hangversenye. — Barcsay Sarolta kisasszony.

Hamvadó szerda! Hála Istennek, most már ismét a hét történetirója is rendes ember lehet, lefekhetik és fölkelhet a többi tisztességes emberek módjára, sőt még ki is alhatja magát, Isten tudja, hány hét óta először; hanem azért ne szóljuk meg az elhunytat, nagyon szép volt, hogy az idén is beköszöntött nálunk az ő bohókás csörgő-sapkájával; elbolondított, ő minket, mi meg magunkat; ne sajnáljuk tehát a pár forintot, a mit kimókázott belőlünk, megvan az szolgálva a kedves emlékekkel, a melyeket innen is, onnan is szereztünk; a tapasztalatokkal — igen is, a tapasztalatok, milyeneket is szereztem ez idő alatt? Szolgálók belőlük egy párral.

Egy kedves, szép szőke lánykának — legyen a neve Klára — volt egy ideálja. Még a nyáron ismerkedtek meg egymással és a fiatal lány szive hétről-hétre jobban vonzódott a csinos fiatal emberhez, a ki nagyon ügyesen tudott táncolni és beszélni, nézni és mosolyogni. A szüléknek szintén nem volt kifogásuk, és csak holmi mellékes csekélységek végett húzódott a dolog ideig. Jó, legalább a farsangot is együtt élvezzük, mondá egyik is, másik is, és szerelmes sziveknek a farsang csakugyan kétszeres élvezet. A zene akkor mindig a mi nótánkat huzza, a mosolygó arczok a mi boldogságunktól vidámak, azután az is jól esik egy kissé, hogy mások is kedvesnek találják a mi kedvesünket; azután meg a mi kis Kláránk kíváncsi is volt egy kissé, ugy szeretett volna legalább egyszer látni egy vasárnapi álarczos bált a vigadóban, a hová eddig szülei nem eresztették; de most, miért ne mehetne oda a menyasszony, vőlegénye karján? Egyet-kettőt fordulnak a teremben, azután haza jönnek ismét, mondá a kis kandi a mamának és ugy is volt; a kis kandi mindössze egy órát sem töltött a vigadóban az utolsó álarczos bálban, vőlegénye karján, azután haza jött, szépen elbucszott vőlegényétől, és midőn lefeküdt, egész éjjel nem hunyta be a szemét, hanem forgatott reszkető kezei közt egy kis papírt, a mit egy rejtélyes domino a kezébe csusztatott és melyben ezen szavak álltak: „Ha tudni akarod, miféle ember az, a kinek karján most sétálsz, csak tudakozódjál ezen és ezen utcában, ezen és ezen házban, ezen és ezen lány után.“ — Tudakozódott-e a kis Klára, nem tudakozódott-e, elég hozzá: harmadnapra a kedves fiatal ember egy levelkét kap a kis leány anyjától, a melyben tisztelettel kéri, hogy kimélje meg házát további látogatásától, mert ő csak olyan férfinak hajlandó odaadni leányát, a kivel nyugodtan mehet bárhol a városban, még — és itt megnevezi az illető utcát és házat. Szegény Klára, eleinte fájt a szive nagyon, de csillapította fájdalmát, inkább most fájjon, mint később egy egész életen át. Azután — mondá könyek között nevetve — ugyis farsang van, miért ne legyen ennek a bolondos szivnek is egy bolond órája?

Egy másik farsangi történet már nem olyan mindennapi.

Azelőtt sem tartozott a nagy ritkaságok közé az olyan fiatal ember, kinek adósságai vannak; mi titkolni való volna tehát abban, hogy az én Károly barátomról némi kis váltók forognak? A miatt bizony bálozhatott is volna; van jó állása és egy-két év alatt „tisztá“ lesz, mert most már jó gazda. Szeretett volna is egy kicsit bálozni, különösen egy kedves leányka végett, a kivel nagy kedve jött megismerkedni; bálozásának azonban rettenetes ellensége volt egyik hitelezője; miért titkolnók? a bizony nagy uzsorás volt, egy valóságos szipoly, a kinek mindig akkor találkozott valami lejárt határnapja, mikor a mi Károly barátunknak vigadni való kedve volt. A nadály nyilván számításból tette, hogy újabb uzsora-kamatokat préseljen ki szegény Károly barátomtól. Egyszer-kétszer sikerült is neki az ördögi trafika, de csak kétszer; a szerelmesek jóságos istene ugy akarta, hogy a mi Károly barátunk egy kisebb rendű báli helyiségbe is betekintszen; csak ugy tréfából; és a mint így fel-alá forgolódnék, kit pillant meg a vigadozó sokaság közt? Az ő vérét szívó uzsorás hitelezőjét, egy nő karján, a ki pedig nem volt az ő felesége! A nadály nem vette őt észre, nagyon el volt foglalva szépségével a karján, Károly barátom meg csak nézi messziről, elhuzódik egy szögletbe, hogy a nadály meg ne lássa; később aztán a nadály kimegy a táncsteremből, még mindig azzal a szépséggel a karján; Károly barátom hagyja őt menni, csak távolról követi. A nadály az étterembe vezeti az ő szépségét, Károly barátom hagyja őt vezetni, és csak kis idő múlva megyen ő is át az étterembe és foglal helyet az ő hitelező nadálya mellett. A nadály épen egy csirkeczommbal küzködött, de csak hogy az orrát le nem vágta ijedtében, a mint barátomat meglátta. Az én Károly barátom azonban ugy tett, mintha semmit sem látna, csak ugy véletlenül ejtette ki egyszer azt a kérdést, hogy hát otthon hogy vannak? — Tessék? — viszonzá a nadály és az asztal alatt retteneteset csipett a barátomon, azután pedig ugy egyezkedtek meg, hogy az én Károly barátom fogja be a száját és a nadály egy álló évig békét hagy az én Károly barátomnak, egy év alatt pedig mi minden nem fog megtörténni! — ujjongott az én barátom, midőn a szerencsés véletlent nagy nevetve elbeszélte nekem; mert azóta már ama szép barna arczu leánykával is megismerkedett és csakugyan ugy találta, hogy az egy angyal.

Egészen más természetű a következő történet, hanem talán szintén nem egészen érdek nélküli. Egy fiatal ember, azaz hogy már nem egészen fiatal ember megszeretett egy fiatal lányt, de ugy, hogy — bocsánatot kérek — majd meghololdult érte, mint mondani szokták. Barátai nevétek és azt mondták, hogy a leány nem szereti, csak bolondítja, el akarja magát vétetni; igaz, azt is meg kell mondanom, hogy a fiatal ember nem valami szépség, hanem annál gazdagabb, a lány meg valóságos tündércarcz, de vagyona nem igen van szegénynek; a fiatal embernek hovatovább terhére váltak a barátok gyöngédtelen czélzásai; de hátha csakugyan ugy volna? Hogyan győződjék meg kedvesének szerelméről? — Tündöklik, tervezget, egyszer a lány azt mondja neki, hogy nagyon szeretne az írók báljába menni, és ő is jőjön oda. A fiatal ember természetesen két kézzel kap

az indítványon, bizonyosan ott lesz! A készülétek megvannak, a fiatal leány egész boldog, a mint az öltözéket hozzák; már mind együtt van, és milyen gyönyörűen állnak hozzá! Édes ámulattal nézegeti magát a nagy tükör előtt, és hát még a tánczteremben milyen szép lesz ő majd! Csak már ott volna! Épen a kocsiót akarnak küldeni, midőn egy inas egy levelet hoz, a mit az a fiatal ember irt, és melyben ezer bocsánatot kér, de nem mehet el a mai bálba, mert ép e perczen levelet kapott fontos ügyben, s e végett neki haladéktalanul Temesvárra kell utazni; — a fiatal lány erre nagyon elkomolyodik, azután kezdi bontogatni magáról a fényes öltözéket, hogy most már ő sem megy a bálba, mert a nélkül a fiatal ember nélkül úgy sem volna neki ott jó kedve, mondja, és nyugodtan fölveszi ismét rendes hétköznapi ruháját, leül az asztalnál és elmélyed kedvenc olvasmányába. Egyszerre csak, tiz óra felé, nyílik az ajtó, és behorog a fiatal ember, és az a kölcsönös ámulat, az öröm ámulata a fiatal ember, a meglepetés a lány részéről! Már a vasutnál volt, mondja a fiatal ember, midőn új tudósítás érkezett hozzá ama bizonyos ügyben és most már későbbre halaszthatja az elmenetelt. — De hát Kegyed miért nem ment a bálba? — kérdi aztán a leányt, mire ez nem tudott feleletet adni; annál ékebben szól arcza pirulása, azután elmentek a bálba, és utána reá megülték a kézfogót; beszélhetnek már most neki a rossz jó-barátok, a mely lány arra képes, hogy legforróbb ohajtásáról, az egyetlen bálról lemond, ha ő nem lehet ott jelen, az bizonyára igazán tud szeretni, és szeret is igazán.

Hanem most már talán elég is lesz a farsangról.

És hová vezetném olvasóimat, ha nem oda, hol két hét óta tart már a hamvadó szerda: az országházba? Mellét verdesve, hamut hintett a „tiszelt ház“ fejére úgy jobb-, mint balfelül, minden nap ujra, mert minden nap más-más gyöngéd kéz: Zsedényi, Perényi, Paczolay hú testvéri szeretettel ujra mosta a fejét, de úgy, hogy szinte a saját bőruket leszedték róla. Hozzá szólni ez országos nagymosáshoz természetesen nagyon messze van tőlem; e lapok olvasói tudják, hogy én rég előkészítettem őket azon jelenségre, a melynek most tanui vagyunk; tudta ezt előre minden józan ember, csak azok nem, a kik politikusoknak tartották magukat; és azért olyan kicsinek tűnnek föl azok, a kik most is szép szóval, a melyek évek mulva talán tettekké válhatnak, és akkor is csak talán, gyógyítani akarják a súlyos beteget! Biztatják Nizzával, hogy tavasszal odaviszik, mikor perczről-perczre jobban fulladoz és egy hajszálon függ az élete!

Hogy magaslik ki mindnyája közül Ghyczy Kálmán a maga antik egyszerűségében és önfeláldozási készségében! Hiszen tudta ő jól, hogy mikor a pénzügyi tárczát elvállalja, egész hosszu életének reputációját (csak úgy mondta: „reputációját!“) teszi kockára; de mikor senki más nem vállalkozott reá! A fiatal képességek jövőjüket, az egészséges képességek egészségüket, a családapák családjuk jóllétét féltették, csak neki nem volt mit féltenie; nem egészségét, mert ő különben is beteges; nem családját, mert az már mind az égben van; nem reputációját, mert ő már koros ember, vegyék el tehát ezt is tőle — mondá és az a nyugodt komolyság, a melylyel mondta! Semmi pathosz, semmi legkisebb megilletődés, mintha ennek mind mulhatlanul úgy kellene lenni, és mindezt azért, mert számokkal bebizonyította, hogy az országot csak az adóföllemelés mentheti meg és pedig rögtön és alaposan, és hogy az általa javasolt adóföllemelést — okos gazdálkodás mellett — az ország kevéssé is érzi meg; — Okos gazdálkodás! az ám, de ugyan mi az Isten csudájának tartozik ez rám, hogy mennyi drága pénzt és időt pusztít el nálunk a kártya és az asz-

talkendő? Az ám, az asztal és a kendő! Jó, menjünk tovább egy házzal, és pedig mindjárt egy palotába, az akadémia palotájába.

A Kisfaludy-társaság mult vasárnap évi közgyűlését tartotta ott, és farsang utósó vasárnapjához képest, eléggé szép és számos érdeklődés mellett. Még hölgyek is voltak úgy 50 és hat között, pedig előtte való este négyfelé is volt estély. Nem is ártana, ha a Kisfaludy-társaság Kisfaludy halálnapját a bőjti időre áttenné. Kinek a halhatatlanságra nézve van döntő szava, miért ne ítélhetne az visszafelé is a halálnap felett?

Hanem az ideai halhatatlanságban nagyon rossz volt a tavalyi termés. Egyetleuegy sem aratott koszorut és jó szót is csak egy, az „eljátszott szerelem“ című költői beszély szerzője: Ábrányi Emil. Igen, igen, ugyanaz az „Árványi Emil.“ Kegyed ezen csudálkozik? Örüljön neki, hogy még csudálkozni tud, valamint annak, hogy Ábrányi Emilt mindig fiatal költőink jobbjai közé sorolta.

Nagyon szépek voltak az ünnepély alkalmával felolvasott művek. Szász Károly „Jolán“ című költői beszélyét és Szász Béla „Látomány“ című irányzatos költeményét olvasta föl, általános tetszés mellett, mely azonban lelkesedéssé fokozódott, midőn az irodalom Nesztora: Toldy Ferencz egy élénken színezett rajzban „Irodalmi társasköreink emlékezete Bessenyeitől Kisfaludy Károly köréig“ cím alatt a 20-as és 30-as évek irodalmi jelességeit, meleg szavakban mutatta fel, különösen kiemelvén, hogy akkor is, mint mindig, egy-egy feukölt nő lelke volt a nap, melynek sugarai költőink szívére dicső művek alkotására gyulaszták: a 20-as években gróf Beleznayné, született Podmaniczky Anna bárónő, a 30-as években pedig Bártfai Lászlóné voltak e nők, és köszönet érte a jeles felolvasónak, hogy érde-meinek koszorujához e gyöngéd levelet is fűz. Amaz idők jeleseit közül már csak őt tartotta meg a gondviselés köztünk és e mai felolvasása is mutatja, mennyi hálával tartozunk érte a gondviselésnek.

És a mult időkből a jövő szépére vessünk egy pillantást. Mult szombaton volt a nemzeti dalkör hangversenye, melyben egy kedves fiatal hölgy: Barcsay Sarolta kisasszony hegedűjátéka általános tetszést aratott. Női meleg érzés mellett erő is van játékában, és a mi szintén ritkaság: szívnek-szemnek egyiránt kellemesen esik hegedülése.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (A királyi várkert) megnagyobbitására és színterére vonatkozó tervek ellen a fővárosi középítési bizottság semmi kifogást sem tett, sőt örömet fejezte ki e nagyszerű tervek felett, még pedig annál inkább, mert e terveket annak jelül tekinti, hogy a király és felséges családja ezentul gyakrabban és hosszabb időn át fognak fővárosunkban időzni. E tervek szerint a Duna felé eső oldalon a Széchenyi fogadótól a „Debreczen városához“ címzett fogadóig ivtornácok, ezek mentén pedig egy lugasokkal diszitett terrasse fog elvonulni. A „Debreczen“ fogadó előtti sétány tetemesen meg fog szépülni, közepén pavillonokkal diszitett pompás vízvezetéki épületet építenek, melyben a vízmű naponkiut 20.000 köbláb vizet lesz képes szolgáltatni.

* * (Ferdinand Fülöp) szász-koburg herceg menyegzője a belga király legidősebb leányával, Luiza Mária Amália hercegnővel e hó 4 dikén ment végbe Brüsszelben, és pedig a belga törvények szerint: polgári házassággal. Az új pár mult szerdán már

fővárosunkba érkezett, hol állandón fog lakni, egyelőre azonban Alcsuthra mentek, a nagybátya és sógor: József főherczeg magyar vendégszerető kastélyába.

** (Jótekonyság.) Király ő Felsége a balkányi római katolikus iskolaépület javítására magánpénztárából 300 frtnyi segílyt adományozott. — Szilávy József országgyűlési képviselő Biharmegye Okány helységének a tervezett harmadik népiskolára ötszáz frtot adományozott. — Vodjánaer Albertné született Aczél Zsófia urhölgy a gyomai urodalomhoz tartozó puztán három népiskolát rendezett be saját költségén a cselédség gyermekei számára. — A fővárosban több szegény család köszönetet mond Kégl Julia urnőnek, az ő nemes lelkű sziveért, melylyel őket szorult helyzetükben segílyezi. E nemes hölgy sok jótékony és emberbaráti egyletnek is hű pártolója.

** (Rózsás napló.) Budapestén Jezovits Kornél mérnök e hó 15-én vezeti oltárhoz Sziklay Mária kisasszonyt. — Dr. Vécsy Tamás országgyűlési képviselő és egyetemi tanár mult szerdán tartá esküvőjét Móricz Margit kisasszonnyal, Móricz Pál országgyűlési képviselő bájos és szellemus leányával. — Pávai Gál Ferencz budapesti táviratiszt és ügyvédjelölt e napokban tartotta esküvőjét, Grund Ilona kisasszonnyal, Grund Vilmos jeles pesti polgár és könyomdatulajdonos bájos leányával. — Széchenyi Károly gróf e napokban tartá esküvőjét Bécs egyik dús gazdag gyárosának Klinkosnak bájos leányával Paulával. — Dr. Pap László szamosújvári királyi ügyész e hó 8-dikán vezette oltárhoz Orbonás Amália kisasszonyt, néhai Orbonás Mihály marosvásárhelyi királyi táblai ítélőmester leányát. — Nagykárolyban Dalárdy Eduárd fiatal ügyvéd nőül vette Szabó Piroska kisasszonyt. — Aradon közelébb volt Algya Sándor honvéd főhadnagy és Popovics Silvia kisasszony esküvője. — Kalocsán e hó 3-dikán volt Ravizza Mór érseki uradalmi számvevő és Szécsy Laura kisasszony esküvője, diszes násznép és nagy közönség jelenlétében. — Török-Becsén e napokban volt Kelemen József nagyváradi hivatalnok esküvője Istvánffy Ágnes kisasszonnyal. — Szegszárdon mult hó 3-dikán volt Ágoston Gabrielle kisasszony és Zgorszky Zsigmond honvéd huszár-főhadnagy esküvője; egyik násznagyuk Perczel Mór volt. — Nagy-Szőllősen Morvay Béla ügyvéd jegyet váltott báró Bothmer Malvin kisasszonnyal. — Deésen e napokban volt Papp Jenő és Krémer Regina kisasszony esküvője. — Felcsuton Halász Mihály köztiszteletben álló földbirtokos bájos leánya: Halász Izabella kisasszony esküvője e napokban volt Várbogycsepy Dániel ügyvéddel. A megyéből, Komáromból és a fővárosból is számos vendég volt jelen. Kedélyes tánczestély követte a nász lakomát. A menyasszony: Tomori Anasztáz unokahuga. — Rába-Szent-Kereszturon Egyed József vas megyei földbirtokos kedves leányát: Irma kisasszonyt Ujváry Sándor budapesti postatiszt jegyezte el. — Debreczenben e napokban volt Haill Gyula gőzmalmi tisztviselő és Striberny Anna kisasszony esküvője. — Nagyváradon közelébb volt Erdélyi József ügyvéd és Gitye Linka kisasszony esküvője. — Nagy-Atádon Stadler Mihály járásbíró özvegy Hross Gyuláné született Mirsai Idával váltott jegyet.

** (A nőiparegyletnek) néhai Gubicz Andrásné született Roldermann Julia asszony, vagyonából — a jótékony hagyományok és egyebek kifizetése után — két darab ezerforintos földhitelintézeti záloglevelet, három darab ipar- és takarékegyleti részvényt, s kész pénzben 331 forintot s pár darab ingóságot hagyományozott és e hagyaték e napokban a nemes czélu egylet tulajdonába ment át. Elismerést érdemelnek ez ügyben Kodo-

lányi Antal végrendeleti végrehajtó s dr. Schiller Gyula ügyvéd urak, mint kik az egylet iránti tekintetből a lehető legcsekélyebb költséget számíták föl. — Márczius 6-dikán pedig a nőiparegylet creton-bált rendez a „Hungariá“-ban, a melyre a hölgyek tudvalevőleg egyszerű karton-ruhában is megjelenhetnek. Ugy tudjuk, hogy a főváros szépei közül nagyon sokan megfogják mutatni ez alkalommal, hogy nem a ruha az, a mi a szép nőt széppé teszi.

** (A Valeria-egylet) folyvást a cselédmenhely és az állandó népkonyha felállításában fáradozik, és e czélból gyűjtőleveket osztott ki. Eddig e czélra Stockinger Tamásné 100 frtot, Ronnaz püspök 30 frtot, és Barnay Sarolta urnő 10 frtot küldtek.

** (A bölcsőde-bál) tiszta jövedelme 1002 frt 50 kr-ra ment, a 245 frtnyi fölülfizetésekkel együtt, mely összeghez gróf Károlyi Edéné (házi asszony) száz forinttal, József főherczeg pedig ötvennel járultak. A Lucca Paulina hangversenye és színi előadása pedig 1334 frt 68 krt jövedelmezett tisztán, felét a bölcsődére, felét a gyermekmenhelyre; a fölülfizetések ez összegben 478 frtra mentek, melyhez a király maga négyszáz forinttal járult.

** (Az új közélettanodai tanterv) megvitatása végett a közélettanodai tanáregylet mult vasárnap közgyűlést tartott az Akadémia ülés termében, melyre az ország minden vidékéről száznál több jelent meg. A közgyűlés tárgya kívül esik lapunk körén, csak örömmünket fejezhetjük ki a fölött, hogy a jövő plántái: a tanárok olyan nemesen vannak áthatva hivatásuk nagyságától.

** (Ajánlkozás.) Egy nő, ki úgy a városi, mint a vidéki háztartás és belső és külső gazdaság minden ágában gyakorlatilag jártas, ajánlkozik valami urasági házhoz kül- és belgazdaság vezetésére. Bővebb utmutatással e lapok szerkesztője szolgál.

** (A városligeti) tó jegén mult szerdán délután a jégpálya fényes kivilágítása mellett bucsuztatták el a farsangot. Az ünnepélyen két katona-zenekar működött. Meglehetősen és vig mulatsággal vált meg a jég közönsége a farsangtól, a rendező korcsolya-egyletnek azonban aligha deficitje nem lesz a mulatságból, mert közönség nem volt oly nagy számmal jelen, mint egyéb alkalmakkor.

** (A budavári színházban) e hó 16-dikán este hét órakor hangverseny és előadás lesz az egyetemi bölcsészegylet egylet alaptökéjének gyarapítására. A hangverseny műsorozata ez: „Cantique d'amour," zongorára szerzé Liszt Ferencz, előadja Juhász Aladár; „Huzzad cigány" és „Csak egy szép lány van a világon," dalok Németh Jánostól, éneкли Blaháné asszony; humorisztikus költemény Don Pedrőtől, szavalja Vizváry Gyula; dal Schumanntól és „Májusi dal" Meyerbeertől, éneкли Komlósy Haverina urhölgy. Ezek után a „Két fájdalom" című dramolet kerül színre Paulay Ede fordításában, s szerepeit Sz. Prielle Kornélia és K. Jászay Mari asszonyok s Ujházy Ede fogják játszani.

** (Színház.) Szóljunk először is az operáról, mert különben talán rá sem érek. Tehát Hauck Minnie ismét itt van. A közönség nem mondja, hogy: ismét, mert ő annyira kedves, hogy mindig új, pedig mindig a régi; most is ugyanazokat a szerepeket éneкли, mint a multkor és annakelőtte; a „Sevillai borbély" után „Faust"-ot, azután a „Tévedt nő"-t; de mikor ezekben olyan kedvesen énekel és játszik! Azt az önmeztagadást, hogy mindamellett új szerepre vállalkozzék, a művésznőtől igen, de a nőtől nem várhatjuk. Csak ismételnünk kellene tehát, a mit a multkor és annakelőtte róla mondtunk, hogy milyen kedves Margit volt „Faust"-ban és azonképen a „Tévedt nő"-ben is sok tapsot kapott, habár a tragikum nem tartozik erős olda-

lai közé. — A mi pedig a drámát illeti, „Felekiné heté“-nek nevezheti színházi világunk e hetet. Pénteken „Stuart Mária“-t adta e kitűnő művésznők, és szebben maga a lángelmű költő sem láthatta ezen legdicőbb női alkotását, mint mi ez este. Minden vonásában eszményileg szép királynőt láttunk, a kit a szenvedés fényvel övez körül, a megaláztatás felmagasztal, indulatának kitörése megrendít, de egyszersmind imádatra készitet, miként a menny dörgése; míg szerelme, — csak egy perczig mutatja azt fel benne a költő, életének utolsó percében, midőn Leicester-től bucsut vesz, — glóriát von megdicőült homloka körül. A közönség visszafojtott lélegzettel csüggött a nagy művésznő játékn, minden jelenet után újra meg újra kihivta, annyira megragadólag szép és fenséges volt a kerti jelenetben csak úgy, mint midőn Mortimer a szabadulás reményét hozza el börtönébe, és mikor hiveitől bucsuzik, és mikor Istenének ajánlja lelkét, és mikor az utolsó utra indul. Minden egyes mozzanat finomul, egyformán az ihlet melegevel és fényességével volt szem elé állitva. És a többi szereplő is egytől-egyig gyönyörűen játszott ez este. K. Jászai Mari Erzsébetet adta, Feleki Leicester-t, Szigeti József Paulet lovagot, Lendvai Mortimert; még a mellékszerepek is művészi alkotások voltak, így Komáromi Melville-je, Náday Davison-ja és Császárné Kennedy-je. Ez utóbbi különösen a kerti jelenetben nagyon, de nagyon szépen játszott. Az előtérben a két királyné szemközt áll egymással, két ellenséges csillag; mélyen benn a háttérben pedig Mária hű dajkája áll, egész idő alatt egy szót sem szólhat, de arczán imádozt királynőjének minden szava visszaveti fényét, avagy árnyát, a szerint, a mint az aggódó hű szív remél, vagy csüggendez. Pedig a századik néző sem gondolt ez egész idő alatt a szegény öreg dajkára. — Hétfőn pedig, Kisfaludy Károly emlékére, a „Csalódások“-at adták, és Szathmáryné Luczát, Szigeti Imre Mokányt adta; és végre szerdán ismét Feleki-est volt, mert a „Báró és bankár“-t adták.

** (Színházi hírek.) Jóka iné asszony, mint hirlik, a jövő hóban négyszer lép föl a nemzeti szinpadon: a „Coriolán“, „Macbeth“, „Rang és szerelem“ és valószínűleg „VIII. Henrik“-ben. — Felekiné asszony e napokban Kolozsvárra megy, tiz vendégszerepre. Megannyi gyönyör-est lesz az az ottani színházi közönségnek. — Tannerné asszony pedig Aradra megy e napokban vendégszerepelni az ottani szinpadon. — Prielle Kornélia Feuillet Gusztáv „Sphinx“-ét fordította le Paulay által és a jövő hóban a vidéken fog e szerepben föllépni. A nemzeti szinpadon az igazgató nem találta előadhatónak e szerepet. — Lendvayné asszony Szathmárra megy, Náday pedig Pécsre megy vendégszerepelni. — Ernst Henrik hazánkfia jelenleg a berlini opera színházban nagy tetszés mellett vendégszerepel.

** (Irodalom.) Ráth Mór kiadásában megjelent: Toldy István „Livia“ című szinműve, ára 80 kr. — A Ráth Mór által kiadandó „classikai encyclopediá“-t Thewrewk Emil, Szarvas Gábor és Bartal Antal fogják szerkeszteni, husz szaktudós közreműködésével. — A Franklin-társulat kiadásában ismét több hasznos munka jelent meg, ugymint „A természet könyve“ (közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből,) négy füzet, Bernstein után fordította Vértesi Arnold, egy-egy füzet ára 50 kr; „Francia és magyar beszélgetések és társalgás kézikönyve“, Coursier után Karády Ignácztól, ötödik kiadás, ára 1 frt 20 kr; „Egészség könyve“, két részben (az emberi test, egészségi szabályok, a leggyakrabban előforduló betegségek, azok külső jelenségei s a betegápolás,) dr. Bock, dr. Reclam, dr. Menke s más orvosi tekintélyek nyomán írta K. Beniczky Irma, egy-egy rész ára 40 krajczár. — A nemzeti

szinnáz könyvtárából Pfeifer Ferdinánd kiadásában megjelentek: „A falu rosza“ Tóth Edétől, „Rienzi“ Böhm Gusztáv fordításában s Fredro „Vidor ur“ című vigjátéka Törs Kálmán átdolgozásában; egy-egy füzet ára 40 kr.

** (Vegyesek.) A budai Fröbel-nőegyletnek a múlt évben 1833 frt 83 kr bevétele s 1506 frt 25 kr kiadása volt, vagyona jelenleg 1649 frt 15 kr; tagja 82, növendéke pedig 75 van. — A farsang utolsó éjelenek rózsáit csakugyan igyekeztek leszakgatni, mert ezen az éjen három zártkörű tánczestély is volt: egyik az „Európá“-ban (ezt az arisztokrácia ifjai rendezték,) másik a „nemzeti dalkör“ estélye a vigadóban, a harmadik pedig a fiatal tisztviselőké, a zenekedvelők termében. — Kossuth Lajos nagy hazánkfia Szentjánosi és Weisz kolozsvári magkereskedőktől virágmagvakat hozatott magának. — Liszt Ferencz csütörtökön érkezett fővárosunkba. A pályaudvaron báró Augusz Antal, gróf Apponyi Albert, Mihálovich Ödön, Gobbi, Ábrányi Kornél és számos más zenei kitűnőség üdvözölték. — Wagner Rikhard e hó 19-dikén érkezik fővárosunkba nejével, Liszt Cosimával, e hó 24-dikén pedig lesz a nagy hangverseny a vigadóban, Liszt és Wagner együttes igazgatása alatt. — Mihók Sándor, a kereskedelmi miniszterium segédhivatalainak igazgatója, a ki tudvalevőleg a gróf Andrássy-féle jegyzék ügyébe szintén be volt bonyolítva, visszahelyeztetett hivatalába. — Deutsch Mór, ki a keleti vasut részvényeinek hamisítása ügyében eddig fogva tartatott, most már szabad lábra van helyezve. — A műtárlaton Petőfinek egy jól sikerült mellszobra látható, melyet Aradi Zsigmond készített karrárai márványból. — Gózon Antal, színházunk érdemes nyugdíjazott tagja, ki már tizenhét éve szenved oly betegségben, mely erejét és vagyonát elemészte, megint nagyon roszul van s vasárnap új műtétet kellet rajta végbevinni. — A nemzeti képcsarnok-egylet e hó 21-dikén közgyűlést tart a muzeumban. — Az eneidény első hangversenye a Thern-testvéreké volt múlt pénteken a vigadóban; az eredményről tehát csak a jövő számban szólhatunk. — A fővárosban januárhó 31-dikétől februárhó 6-dikéig született 262 gyermek, elhalt 216 személy; a halálzásokat tehát 46 esettel mulják felül a születések. Az új szülöttek közt volt 131 fiu, 131 leány. A halottak közt volt 130 férfi, 86 nő, egy éven aluli gyermek 5.

** (Halálozások.) Budapestén K. Bodonyi Ágostonné született Zuber Borbála asszony 35 éves korában elhunyt. — Mezei Mór, ismert fővárosi ügyvéd neje, szül. Schlesinger Eugenia e hó 8-dikán élete 33-dik, évében elhunyt. — Fridrich István közoktatási segédfogalmazó meghalt Budán s holttestét eltemetés végett Halasra szállíták. — Sigray Pál jeles budapesti ügyvéd neje: Halász Róza asszony múlt szombaton elhunyt 28 éves korában. — Lamberg született Hoys Terézia grófnő, és csillagkeresztes hölgy, február 3-kán életének 62-dik évében, Bécsben meghalt. Az elhunynak hült tetemei a csák-berényi családi sírboltban helyeztettek örök nyugalomra. — Dr. Kovács József, az egyetem rektorát mély gyász érte: édes anyja, özvegy Kovács Józsefné született Sziber Julianna asszony meghalt, 71 éves korában. — Alsó-Jarán Füzy Sámuel királyi járásbíró elhunyt 64 éves korában. — Dr. Andaházy László ügyvéd neje: született Mesko Gabriella asszony múlt kedden 33 éves korában elhunyt. — Székesfehérvárt Schwannfelder József apátkanonok hétfőn elhunyt 84 éves korában; a szabadságharcz után halálra ítélték és súlyos fogságot kellett szenvednie, a mért a függetlenségi nyilatkozatot kihirdeté a szószerkről; hazafias, művelt pap volt, ki sokat tett Székesfehérvár szépítésére s igen szerette a zenét. — Rimaszombatban Kraetschmár K. Adolf

derék kereskedő, ki világkiállításokon számos érmet nyert, e napokban elhunyt. — Csáthy Géza kolozsvári fiatal ügyvéd, ki azelőtt lapokba is irogatott, hosszas betegség után vasárnap elhunyt; özvegye Medgyaszay Ilka ismert vidéki művésznő. — Szabó Antal szegedvárosi bizottsági tag e hó 5-dikén élte 54-dik évében elhunyt. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Február 13-dikán; „Hamlet“ (Hauck Minnie vendégszínház.) — Február 14-dikén: „Falu rosza.“ — Február 15-dikén: „Plumet öröksége.“ — Február 16-dikán: „Hugonották“, Nagyné betegsége után először. — Február 17-dikén: „III. Richárd.“ — Február 18-dikán: „Romeo és Julia“ (Hauck Minnie vendégszínház.) — Február 19-dikén: „A selyemárús“, új betanulással először.

Divattudósítás.

Lezajlott az icipi farsang is; még pedig váratlan eredménnyel: nem ígért semmit, és aztán élénkítés fényessé változott át, merő ellentétet képezvén az élet egyéb ígéréseivel. Sőt mind a mellett, hogy hamu volt a fejünkön, nem halt meg most sem a vigalmas idény, mert a nyári házi-, jótékony-névnapi-, dalárdai stb. multság van még készülében nem csak a fővárosban, de a vidéken is, hogy szolgálatot vélek tenni kedves olvasónőimnek, ha még most is báli- és estélyi öltözékek leírásával töltöm be a rovatot.

Rég nem látott fényűzést fejtettek ki főúri hölgyeink az ideai bálkon, de kivételt e részben első sorban a magas arisztokraczia fiatal leányai tettek; mert míg a mamák drága ruhákban és hagyományos pompás ékszerekben tündököltek, leányaik valódi egyszerűséggel és a fiatalság üde bájával hódítottak meg minden szemet. Átlátszó, habszerű tüllruhák és sok és szép virág, ebből állott a fiatalság egyedüli ékszere. A fehér szín a legkedveltebb az idén, és husz-huszonkét éves koráig is nagyon megilleti a leányokat a legfrissebb szín. Sok szép báli ruha arany-, ezüst- és aczélszálakkal vagy olynemű porral áttört tartatán- és gaze-ból készült, melyek közül első helyet foglal el a fekete alapu gaze, melyhez aztán bármilyen színű virág illet. A fekete báli ruhákat fiatal nők kapták föl, és csakugyan jól illett nekik, természetesen vidor színezetű virágokkal enyhítve a fekete színnek netáni komorságát.

A világos színű tartatán ruhák díszítése mindig csak a tulajdon szövettől legyen. A szoknya előrészen apró vagy nagyobb dudor, a hátrészen fodor, vagy elől szeszélyes alakban felvarrt fodor és hátul dudor, vagy az előrészen simán és csak virágokkal tarkázva, — ilyen változatban láttuk a legszebb báli ruhákat.

A nők öltözékei, mint már említém, szokatlan fényt fejtettek ki. A drága és sok csipkén kívül rendkívül szép és drága himzések is ékíték a báli és estélyi ruhákat. A szoknya eleje rendszeren más szövettől van, mint a ruha, és ez a „táblácskák“ aztán el vannak borítva gyöngy, selyem vagy aranyhímzéssel, mely a derékon, a szalagokon, ujjakon ismétlődik. Egyik főrangú hölgyünk zöld bársony ruhája olyan gazdag aranyhímzéssel volt borítva, hogy bámulatunk majdnem ámulattá változott, elgondolván, milyen súlyos terhet visel ezen légius alak egész éjen át.

A legyező is különös dísz tárgya, és többnyire fehér atlaczból, vagy selyemből készült, színes virágokkal. A festés finom kivitele művészi becsüt is képes adni e kis fényűzési czikknek. A csipkelegyezők értékét a csipke valódisága és finomsága határozza meg. A zsebkendő, melyet hölgyeink estélyek és bálók alkalmával a legyező mellett kezükben tartanak, tulajdonképp nem egyéb egy iczi-piczi darabka kerek vagy négyyszögű battiszt-nál, épen elegendő a név vagy czimer himzésére, mely körül aztán egy széles csipkefodor van alkalmazva. E csipkefodor point d'Angleterre, igazi valencienne, vagy point d'Alacon, vagy régi valenczei csipke. E tárgynál időzvéni, megemlítem még, hogy e dísz-zsebkendőkön kívül még a szép battiszt zsebkendők is kedveltek, melyek körszél körül ki vannak hímelve, vagy egy himzett plisséfodorral díszítve, melyet egy himzett betét tart össze a zsebkendővel. A színes pamuttal hegyes vagy kerek czakkokban kicsipkézett zsebkendők szintén divatosakká lettek az idén, sőt az ecru-színű selyemzsebkendők is nagyon felkapattak, ez utóbbiak azonban természetesen nem részesülhetnek azon kitüntetésben, hogy estélyi öltözékekhez vétethessenek, hanem csak kimenő, nappali használatra valók.

Számrejtvény.

Tóth Bozókya Máriától.

5. 10. Ezen lehet mindent venni,
10. 3. 11. 12. Olaszország bőven termi,
6. 7. 5. 10. Ebből oh, csak sok ha volna!
13. 1. 2. Ez a szívet viszi jóra.
4. 5. 2. Ebből is csak rosza a váltó,
15. 6. 13. 10. Mi sem marad ment fogától.
10. 13. 11. Ilyen angyala is van a népnek.
9. 6. 15. 10. Itt télen is hevesben élnek.
12. 2. 15. 6. Okos, a ki ennek üt fejére,
16. 8. 6. 10. 3. 1. Ez ám a borzasztó macska,
12. 11. 8. 14. 13. 10. 3. 5. Sok szív ott a czárt siratja,
2. 1. 9. 14. Fösvénynél ez soha sem tele;
12. 5. 10. Alföldünk sokszor esik bele,
1—16. Magyar szíve, magyar lelke,
Fiát királylány nevelte.

Megfejtési határidő: márcziushó ál-dike.

A 3-dik számban közlött rejtvény értelme:

Aradi vérgyűlés.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Kanizsai Nagy Etelka, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Keszthelyi Györgyné, Henyey Nina, Kovács Emma, Mudry Pálkuty Janka, Moesz Gézané, Grundböck nővérek, Mátyásy Ottó és Mari, Devich Ferenczné, Fesztóry Katalin, Olasz Lajosné, Molnár Julianna, Madarassy Irma, Murányi Lestár Margit, Límek Vilma, Ruthény Vad Amália, Szecsődy Irma, Hajdu Róza, Bernáth Gyuláné, Schröder Ilona, Orbán Paulin, Ratkovszky Mariska, Danielovich Mariska, Vásárhelyi Jánosné, Bazilides Matild, Sterka Suluncz Mária, Sárosy Mari, Szabó Kata, Buzás Bujnovszky Mária, Rudnyánszky Gizella, B. Boruemisza Mari, Vlíd Jánosné, Kábelbó Jakab, Mordráné, Balassa Ilon, Dávid Jánosné, Vitéz Jánosné, Soltész Jánosné, Boros Endréné, Simon Teréz, Gedeon Gáspárné, Tóth Bozókya Mária, Illiczky Ilona, Kuzelka Vilma, Bogdánfy Gáborné, Egry Gyuláné, Szirmay Hermína, Zay Sósos Ilon, Nagy Riza és Etelka, Sírosy Olga, Simon Albertné, Morvay Emilia, Kolozsváry Jolán, Mészáros Juliska, Semsey Izabella, Balogh Irén, Skublics Mariska, Jóo Ida, Darvay Sándorné, Kovács Antal Józsa, Szamosy Berta, Emődy Károlyné, Novák Kornélia.

A 2-dik számban közlött számrejtvény értelmét utólag beküldé:

Gedeon Gáspárné, Jankovich Katinka, Epstein nővérek, Kozelka Vilma, Egry Gyuláné, Zay Sósos Ilon.

Tartalom.

Tóth Ede. — Merengés, Rudnyánszky Gyulától. — Elveszett flu, László Mihálytól. — Sötét éjjel, R...r Ernst után Anna. — Demoulin Lucie. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rajtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Tóth Ede arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s lap tulajdonos: Emilia.

anyai tisztet Balogh Imréné ő nagysága ép oly finom tapintattal, mint lekötelező szívélyességgel tölté be. A füzértáncz, melyet 64 pár tánczolt, a legszebb csokrot képezte, és a jelen volt hölgyek közül, minthogy mindnyáját nincs szerencsém ismerni, a következőket említhetem föl csupán: Takácsné, Küryné (Pestről), Bátor Gáborné, Hegedüs Béláné (Pestről), Hajdu Sándorné, Dede Györgyné, Dánielné, Helle Tera, Koller Irén, Elefanthy Vilma, Kléger Ida, Eördögh Etel, Pirkler Rózsa (Debreczenből), Beniczky Etelka és Bakó Georgina (Hevesből), Hetényi-Küry Mariska és Márton Bella (Kiséről), Farkas Lenke (Jákóhalmáról), Vágó nővérek (Apátiról) és Kállay Izabella (Egerből). A táncznak reggeli 7 óra után lett vége. K. D.

Siófok februárhó 6-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Nemesszivű tett. — Tisztelt Szerkesztő! Becses lapja különös örömet találván a szép és jó feltüntetésében: én is szolgállok egy ilyen hirrel. Népes községünknek felette nagy szüksége levén egy segédtanítóra, a község maga nagy erőfeszítéssel végre kiteremtette ugyan az évi 300 frtnyi fizetést, de mi az a mai időben? milyen tanítót kaphatni ennyi fizetésért? Érezte ezt a nép szellemi gyarapodását szíven hordozó, és általános szeretett plébánosunk, főtisztelendő Magyar János ur és önként tette a községnek azon ajánlatot, hogy a szerződendő segédtanítónak saját asztalánál teljes ellátást biztosít. Fogadja a nemes emberbarát szives köszönetemet. a kisdedek nevében. Zs. S.

Maros-Vásárhely februárhó 8-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tisztelt Szerkesztő! E hó 6-dikán tartotta meg a marosvásárhelyi ev. református főtanoda, ifjusága, önképző, és olvasóegylete javára, tánczvigalmát. A bájos házi asszony Bethlen grófnő páratlan szíveséggel fogadta a vendégeket. Sok szép hölgy jelent meg, kik közül, a mennyire ismeretségem terjed néhányat megemlítek: a bájos házi asszony (világos selyem ruhában, kitünő izléssel és diszszel; gyönyörű fejdisz) Bodolla Katalin, Baruch nővérek, báró Bánffy Eszti, Vitályosné Czako Ida, Páll Károlyné, Spech Berta, Blumenfeld Pepi, Rudolf Vanda, Rozsnyai Ilon, Benkő Róza, Domokosné, Dicső Jolán stb. — A tánczvigalom reggeli négy óráig tartott, folytonos kedv és élv között. S—a.

A pápai nőegylet kiadta mult évi évkönyvét, melyből kitűnik, hogy e mult év elején keletkezett nőegylet. a társas-élet emelése mellett, mindjárt az első évben mily tevékenyen működött egyfelől jövedelmei szaporításán, másfelől a szegények, betegek segélyezésén. 2145 frt 55 krt, és sok természetbeli adományt osztott ki mégis maradt az év végén 2514 frt 84 kr készpénze. Az egyleti rendes tagok száma 433, a tiszteleti tagoké pedig 121. A tagdíjakból (havonkint csak husz kr. levén) 1450 frt 63 kr folyt be.

Vidéki vegyések. A pécsi izraelita templomban e hó 2-dikán kegyelettel ülték meg báró Eötvös halálának évfordulóját, s dr. Kohut főrabbi kitünő emlékbeszédet mondott — bizonyosan magyar nyelven; — hitközségi határozat szerint, ez emlékünnepet minden évben megtartják. — Gyász istenitisztelet tartatott Aradon a minoriták templomában e hó 11-dikén azon hazafiak emlékére, kik Arad városának védelmében 1849. február 8 dikán elesetek. — Szamosújvár diszpolgárnak választotta meg Fülöp Sámuelet, Kolozsvár volt-főispánját. — Ormos Zsigmond főispán, temesvár-városi beiktatása alkalmával, igen lelkesen buzdítá a polgárságot, hogy legyenek honpolgárok „érzésben és tettben,” s a királyné magasztos példáját követve, a magyar nyelvet lehetőleg ültessék át magánköreikbe is. — A kolozsvári színház választmánya nem találta elfogadhatóknak Korbuly Bogdán intendáns föltételeit,

minél fogva Paulay Edét határozá el felszólítani a színház igazgatásának átvételére; a jeles szakférfi azonban nem fogadja el ez állást. — „A falu rosszát“ Szegeden is, Marosvásárhelyen is, nagy közönség előtt adták elő. — Szeged mult héten megnyitlt közkönyvtárának Horváth Mihály képviselő számos könyvadományt küldött. — A Bihar megyében garázdálkodó Dobos és társai ellen a biharmegyeiek statáriumot kértek a belügyminisztertől. A belügyminiszter ezt meg is adta, sőt 600 frtot tüzött ki díjul annak, ki Dobost elfogja, 300 frtot pedig, ki halva kézre keríti.

Különfélék.

* * (*Kárpótlás két havi ártatlan fogságért.*) Horváth József nyitrai bádogos 1873. február 1-sején lopásért két havi fogságra ítéltetett, de miután a megyei börtön tul volt tömve, elvitték Munkácsra. Az illető hivatalnok azonban tévedésből a „2“ számot nem a hónapok, hanem az évek rovatába írta. Horváth nem szólamlott fel, nyugodtan kitöltötte a két évet, és midőn e hó 2-dikán visszahozták Nyitrára, és kiderült, hogy őt már 1873. apríl 1-sején kellett volna szabadon bocsátani, nem sokat panaszkodott. A hibás tisztviselő azóta meghalt, a szolgabíró 25 forintot adott Horváthnak kárpótlás fejében és ez meg volt elégedve,

* * (*A hálátlan nyul.*) A mult héten egy falusi paraszt-asszony, ki Ungvárról, hol a hetivásáron 3 frt 27 krt árult, gyalog mendegélt haza felé; az országut mellett egy a hidegtől megdermedt fiatal nyulat talált. Megsajnálta szegényt, fölvette s bekötötte azon kendőbe, melynek egyik sarka az erszényt helyettesítette és kötényt felfogván, abban helyezte el. Egyszer már falujához közel, észreveszi, hogy a nyul kiesett a kötényéből. Fölakarja venni, de a nyul nekiiramodott s teljes nyulerővel haladva, csakhamar a közeli erdő bokrai között eltűnt. No de nem ez az, mi a szegény asszonyt könyves panaszra és férjét gorbomba tettlegességre indította. A nyul nyakán keresztülkötve maradt a pénzes kendő, s a nyullal együtt az is eltűnt az erdő bokrai között.

Megbízások tára.

Losoncra L. D. urnőnek: Köszönettel vettem
H. Bödögére E. N. urhölgynek: A félelvi mellékleteket rendesen május hóban szoktuk szétküldeni.
Miskolczra N. N. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.
B-ra x—y—B.-nek: Bizony nem!
J—be H. E. urhölgynek: A fekete csipke mindig szép és divatos, és a vörös selyemruhát minden esetre emelni fogja.
Eperjesre D. G. urhölgynek: Azonnal megküldtem.
Kolozsvárra K. M. urhölgynek: A legszivesebben tettem.
Szamosújvárra G. T. urnőnek: Szívesen megküldtem.
Nyitrára O. P. urhölgynek: Mai divattudósításunk ugyanezen tárgyról szól; ajánlom szives figyelmébe.
Szegedre N. A. urhölgynek: Posta fordultával megküldtem.
Rimaszombat E. M. urnőnek: Néhány hét alatt meg fog jelenni a Franklin társulat kiadványai között.
Rumára S. H. urhölgynek: Azonnal intézkedtem.
y.-nek. Csinos. Többet magánuton.

Hirdetés felvételi iroda: Hatvani-utca 13. sz. Budapesten.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya, s t b. és Magyarország apostoli királya, emlékezetül adjuk ezennel mindenkinek kit illet, hogy **Czene István Károly** házbirtokos, nekünk legalázatosabban előterjesztette, miként ő legjobb tudomása és lelkiismerete szerinti tőnk tekintendő „úgynevezett“ **Keleti fej-Korpa-Szővény-Szeszt** talált fel, esedezvének legalázatosabban Felsőgünnél előtt, hogy ezen találmányra kizáró szabadalmat engedélyezni méltóztassunk. — Mi tehát híveink javáról s a nemzeti iparról gondoskodni, valamint hasznos törekvéseket előmozdítani kívánván királyi hatalmunknál s különös kegyelmünkkel fogva hajlandónak éreztük magunkat nevezett **Czene István Károlynak**, örökseinek és engedményeseknek az érintett találmányra a magyar korona országainak területére **kizáró szabadalmat engedélyezni**. — Minél fogva nektek bármely rendű, állású állapotú, tisztességu és hivatalu hű alattvalóinknak, kik erről bármikép tudomást nyerendének ezen soraink rendében, határozottan meghagyjuk és parancsoljuk hogy: **Czene István Károlyt**, nyilván vagy alattomban háborgatni, gátolni vagy eltiltani tartózkodjatok, ellenben őt a magyar korona országainak területén legkegyelmesebben engedélyezett kedvezéseinkel és jóváhagyásunkal szabadon, bizton és minden kár, háborgatás és akadály nélkül élni s az élvezni és használni engedjétek, sőt ezen kegyelmes szabadalom kijátszóit és megsértőit ellen óvni és védeni tartoztatok, és kötelesek legyetek; másként nem cselekedvén. — Minek nagyobb hitelére jelen szabadalom levelet nevünkben kiadni rendeltük. — Kelt Budapesten, 1874-ik évi Áprilishó 20-ik napján.

Ballas László m. p.

Ferencz József m. p.

Ezenkülönböző növényekből nyert cs. k. kizárólag szabad. keleti fejkorpa-növény-essencia

a legújabb, mint unicum a legszebb sikerrel koronázott, kitűnő hatása folytán most már általánosan ismert és mégis a legolcsóbb szer.

Előmozdítja szemlátomást a haj növést, eltávolítja a fejkorpát és az ez által keletkező bőrkütségeket, meggátolja a haj további kihullását, különösen kitűnő pedig a kis gyermekeknek előfordulni szokott fejbőr-tisztatlanságoknál, nemkülönben fejfájások és migraine ellen, **Ára 1 frt.** o, értékben használati utasítással és egy röpirattal együtt.

Kapható **Török József** gyógytárában, Pest király-utca 8. sz. — Vidékre utánvétellel avagy az ár beküldése mellett a bepakolásért járó 20 krral együtt kapható a feltalálónál Jánosfalvi Czene Károly Istvánnál, cs. kir. kizárólagos szabadalom-tulajdonos és földbirtokosnál. Becsben IX, kerület Nussdorfer ut 31. sz.

Ismételadók megfelelő árleengedésben részesülnek.

Használati utasítás a feltaláló névalírásával és arcképével minden üveggel együtt adatik és csak az ilyenek tekintendők valódiaknak.

Van szerencsém tiszteltteljesen tudatni
muszrint az eddig **NAGY KAROLY** ur,
vezetése alatt állott

**csipke-, hímzet-,
előing (chemisette) és
függöny-áru-üzletet**

Budapest, **váci-utca 11. sz. a.**

(Alat és Kiss urak mellett)

folyó évi október hó 15-én átvetem és azt
ugyanoly gondal tovább vezetendém.

Ez alkömmel hátor vagyok egyuttal a-
zon kérelemmel fordulni a mélyen tisztelt
hölyg-világ, mint eddigi pártügyműhoz, hogy
azon megtisztelő bizodalnal, melyvel mint
elkésztöt (conjunctionair) és a **TÖRSCH**-féle
üzletnek tizenkét évi kisorogásom alatt ki-
tűntetek, részemre a jövőben is biztosítsák
főtévőrásem leend, azt pontos és szárlri ke-
zels által magamnak általadólag fenntartani.

Magamat nagyraecsült vevdömmek szor-
gysan ajánlva, maradtam a legmélyebb tiszt-
telettel

Wissnyey Gyula A.
előbb Nagy Károly.

Legszerszerűbb karácsonyi és ujjevi ajándékok
K R A J C Z Á R O S
27 **t ö m e g á r u c s a r n o k**
C s u p á n c s a k
Budapesten:
a lipótvárosi templomtéren
a vaczi boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.
L O B L K B I G Y E S **alapotójánál**
találhatók a gyári áron alul.

Előfizetés: Kelt, Budapest, 1874-ik évi Áprilishó 20-ik napján. — Kelt Budapest, 1874-ik évi Áprilishó 20-ik napján. — Kelt Budapest, 1874-ik évi Áprilishó 20-ik napján. — Kelt Budapest, 1874-ik évi Áprilishó 20-ik napján.

A farsangi idényre
ajánlom
francia tartalanjaimat.
1/4 fl. széles 12 rós fehér tartalan vége 1 frt 30 kr-
tól fölfölb, — 3/4 fl. széles 20 rós fehér tartalan vége
4 frt 50 krtól fölfölb; — a színes tartalanok vége —
minden divatúzó színben — 30 krral drágább mint a
fehéreké; — ezenkívül, moll, crepplisse, toll és
csipkeszővetők, csipkék és több efféléket, felette ju-
tányos árukat.
TARTALAN BÁLIRUHÁKAT
gyorsan és a legújabb divat szerint készítették 26
frttól kezdve 50 frtüg.
Szilády Béla,
Budapest IV. kerület, kizyó utca 2. sz.

Van szerencsém a nagym. arisztokráciának, vala-
mint a tek. uraságoknak figyelmébe ajánlani, a már szá-
mos éven fenálló
TUDAKOZÓ INTÉZETEMET,
melyben társalkodónok, nevelőnök, dadák, szakácsnők s
bárminekű nőcselédeteket megrendelésre a vidékre is leg-
gyorsabban rendezek el. Remélem, hogy az eddigi ki-
vívott becses pártolást továbbra is megnyerem Ujlag
magnagyobbított intézetem magyar-utca 15. szám alatt
létezik. Mély tisztelettel
SZUKÁCS PÁL.

HIRDETÉSEKET
és az **„EGYETÉRTÉS“**
lap
politikai napilap részire felvételnek
Hatvani-utca 13-dik szám.

8-dik szám.

Február 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	N a p - kelte nyugta	
							óra perc	óra perc
Febr.	21	Vasárnap	C 2 Eleonora	C 2 Reminiscere	9 C Hetvenedvas.	16	6 58	5 31
	22	Hétfő	Péter székfogl.	Úszög. Péter	10 Süropus	17 Kapriel	6 56	5 33
	23	Kedd	Villig. Reinhard	Villi	11 Nicephor	18	6 54	5 34
	24	Szerda	Mátyás	Mátyás	12 Melet	19 Koppelmán	6 53	5 35
	25	Csütörtök	Flav.	Gotthárd	13 Martinián	20	6 51	5 37
	26	Péntek	Victorin	Sándor püspök	14 Auxentius	21 Lázár	6 48	5 39
	27	Szombat	Leánder	Leánder	15 Onesimus	22 Sab. Vajek h.	6 47	5 40

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Fogarás február hó 12-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — A jótékony nőegylet tánczvigalma. — Tisztelt Szerkesztő! A mit azelőtt még álmodni sem mertünk volna, az ma valósággal megvan: magyar nőegylet Fogarason, a hol a lakosság színe-java magyar ugyan, de körülvéve annyi idegen érzésű és minden haladási mozgalomnak kajánul utját álló elemtől, hogy bizony nagy elszántság kellett hozzá, tervszerű, együttes jótékony munkásságra hívni föl az itteni magyarságot. És ez elszántság érdeme Boér Janka urhölgyé, jeles főkapitányunk: Boér Kálmán lelkes hugáé. Pár hete, hogy a jótékony nőegylet megalakult, (elnöknője Lázár Jakabné, az itteni állami birtokok igazgatójának általában szeretett neje, alelnöknője Spiellauer Károlyné, pénztárnok Spiellauer Ferencz és jegyzője Jakab Gábor); és ma már rendszeresen működik, e hó 9-dikén álarczosbált is rendezett, melynek tiszta jövedelme 142 frt, mi itt nem a mindennapi esetekhez tartozik. Miután pedig álarczosbálban bálkirálynők nincsenek, bárha szép álarczos volt elég, inkább azokat nevezem meg, kik a bál jó sikerén legbuzgóbban működtek. Ezek között az első hely mindenesetre Spillauer Károlynét illeti, míg a rendezők közül legtöbb érdemet szereztek maguknak Halse Charles, az itteni gyalogezred kapitánya, Semsey Emil és Jakab Gábor. Az oláhság ez alkalommal is távol tartá magát. És még az is történt e bál alkalmával, hogy egy-két magyar ifjunak eszébe jutott, hogy miután ez magyar bál, legyen kiváló magyar színezete is, és álljon össze vagy tizenkét pár és járják el a körmagyart miután pedig a körmagyar eredeti táncz, öltözködjének hozzá magyar gunyába és miután ez különben is álarczos-bál, — és még a takarékoság kedvéért is — hát öltözködjének magyar népviseletbe: a lányok bokáig érő rövid szoknyába, pruszlikkal, ingvállal és két oldalt leeresztett hajfonattal, a férfiak pedig csikósoknak. A nőknél az ajánlat semmikép sem volt általában kivihető. Magyar paraszt leánynak öltözködni, mikor oly sok fantasztikusabbnál fantasztikusabb más öltözék van! De a férfiaknak is be kellett vonni szíveiket vaspánczéllal, hogy a rosálló tekinteteket kiállják, melyekkel imitt-amott találkozniuk kelle. Tizenkét csikós egyszerre! De a vége mégis csak az lett, hogy a férfiak derekasán kiállták az ostromot és győztesek maradtak. És a nők, még azok is, kik nem öltözködtek paraszt leányoknak, sem bánták meg, hogy pörge kalapos csikósokkal tánczoltak, mert általános volt a vélemény, hogy a szép délczeg magyar táncz, lelke volt a bálnak.

Ha a t. szerkesztőség szívesen veszi, *) koronként szolgállok egy-egy rövid értesítéssel a fogarasi nőegylet működéséről.

J. R. K.

*) Igen szívesen.

Szerk.

Munkács február hó 9-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — A jótékony nőegylet tánczvigalma. — Tisztelt Szerkesztő! Örömmel értesitem becses lapját az itteni jótékony nőegylet által e hó 6-dikán rendezett „calico-bál“-ról, mert ez — köszönet érte Szunyoghy Katalin elnök és Merényi Piroska alelnök és a választmányi hölgyek nemes buzgóságának — minden tekintetben kitűnően sikerült. Mutatja ezt az a körülmény, hogy habár a 10 kros sorsjegyekből — mert a bál sorsjátékkal is volt egybekötve — aránylag nem sok kelt el: a bevétel mégis 523 frt 40 krt tesz, a jókedv pedig szünni nem akart, elannyira, hogy még reggeli 4 órakor is 52 párral tánczoltuk a négyest. A csárdásra nézve pedig örömmel jegyzem meg, hogy nálunk még mindig annyira kedves, hogy fél hétkor is nehezen váltunk meg tőle. — A szebbnél-szebb álarczosok is kedvesen élénkíték e vigalmat és a sok szellemdus élcz mint megannyi gyújtó — de nem sebző — rakéta pattant a közönség közé.

Most vasárnapra, e hó 14-kére is társas-mulatság van tervben, és erről is értesíteni fogom becses lapját.*) — s — m —

Losonc február hó 15-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — Báltudósítás. — Tisztelt Szerkesztő! Ezuttal a nálunk megtartott két vigalomról tudósíthatom becses lapját. Ugyanis január hó 26-dikán a helybeli ifjuság a kolera-árvák javára rendezett egy fényes tánczvigalmat, melyben a háziasszony szerepét Prónay Pálné ő nagysága volt szíves elvállalni, ki mint a jókedv és nyájas szeretetreméltóság központja, a vidor társaságot folytonosan a legjobb hangulatban tartotta. Ő nagysága a jótékony célra 25 frtot felülfizetett is. A fényes s jó izléssel diszített kaszinói teremben kicsiny, de igen szép társaság gyült össze, s fesztelen kedélyességgel folyt a táncz hajnalig, mi a szegény árváknak mintegy 200 frtot hozott be.

E hó 1-sején pedig Kovarcz Emil képezdei zenetanár nagy hangversenyt rendezett, mely igazán nagynak mondható, mint-hogy 100 énekes működött benne (a helybeli dalegylet s tanító-képezde növendékei,) és e jótékony célú előadás oly jól sikerült, hogy a körülbelül 600 frt jövedelemből közel 300 frt maradt fenn a nógrádmegyei elhalt tanítók özvegyei s árvái, valamint egy a kaszinó részére szerzendő zongora javára. A műkedvelő urak mind, de különösen a „Büvös vadász“ dalmüvet éneklő Kollmanné urhölgy részesült általános tetszésben és számtalan tapsban E két mulatságban részt vettek: Biszrerszky Berta, Girba Vilma, Gallovics Bella, Urbán és Jeszenszky Margit kisasszonyok, ugyszintén a kedves bál-anyán kívül Kloomárik Danóné urhölgy, és sok más szebbnél-szebb hölgy, de

*) Kérem!

Szerk.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

S. SZ.
Febr. 21-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Igaz és hamis ékszer.

Az utósó nagy világtárlaton talán lady Dudley gyémántjai sem csődítettek annyi bámulót maguk körül, mint a francia osztály „hamisságai“, vagyis a mindennemű mesterséges diszkövek. Annyira hasonlítottak ezek a valódi drágakövekhez, hogy a leggyakorlottabb szem sem birt különbséget fölfedezni köztük. Ugyanaz a fénytörés és tömörség, ugyanazok a jegeczek, és mégis amazok a természet drága ritkasága, emezek pedig csak ügyesen vegyített közönséges üveg.

De valjon mi adhatta a francziáknak azt a gondolatot, hogy a természet ama csudaszép játékát utánozzák? Én azt hiszem, hogy — egy tekintet az emberi lélekbe. A tehetségek és indulatok eme nagy kincstárában olyan közel vannak egymáshoz a valódi drágakövek és a silány csehüveg, és annyira a csalódásig hasonlítanak egymáshoz, hogy a gyakorlat emberét szinte önkénytelenül felhívják kísérlettelre a maga körében.

Erény és hiba, merő ellentétek, nemde? és mégis hányszor nem véti el őket az ember nemcsak másokban, hanem önönmagában is, a kiről pedig azt hiszi, hogy minden legkisebb rejteket felkutatta már! Teszem azt: hány fiatal ember nem hiszi magáról, hogy a mint nagy zaj és robajjal nekiront az ő nézetével és „csak azért sem tágit“, ő most milyen fényesen tüntette ki a férfi két szép erényét: a következetességet és bátorságot? Holott ép ellenkezőleg: két rut lelki kinövéséről tett vele szomorú bizonyosságot: a megátalkodottságról és a — hogy is mondjam — nagy merészségről. Sok, sok ilyen lelki jelenségre tudnék így rámutatni, a melyek külsőleg úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz, és mégis olyan nagy a különbség közöttük, mint a gyémánt és csehüveg között; ezuttal azonban csak egy ilyen lelki jelenségre hívom fel olvasóim figyelmét.

A becsvágy és hiuság az. Egyik sem szeret a köznapiság utján járni; egyik is, másik is meglehetősen nyugtalan

természetű, keresi a tetszést; pénzt, időt, áldoz, hogy figyelmet gerjesszen, egy szóval külső nyilvánulásaikban jóformán semmi különbséget sem vehetni észre köztük, és mégis, tiszteletre méltó erény az egyik, szárandó megtévedés a másik, és nagyon érdemes, hogy közelebbről megvizsgáljuk egy egyiket, mint másikat. Hivatáunkhoz képest a nők köréből választjuk a példákat, jóllehet e részben a férfiak épügy bő anyagot szolgáltatnak.

Nem rég estélyen voltam, a házi ur és házi asszony egyformán kedvesek és szeretetreméltók voltak a vendégek iránt, ki-ki tetszése szerint mulatott és mulattatott, igen érdekes, élénk összevisszaság volt, igen élvezetes látvány a születés és tehetség és szerencse kegyeltjeit így együtt. Lassan-lassan azonban a természet törvényei itt is rendet csináltak, a rokon elemek önkénytelenül egymáshoz vonzódtak és kivéve a kártya-asztal hiveit, a kik legtöbbszörre „kiégett kráterek“, két nap körül csoportosultak mind a jelenlevő bolygók. Természetesen két nő volt az, mind a kettő szép és fiatal, junói alakkal, hadverő szemekkel és égő piros ajkakkal az egyik; élénk, kedves asszonyka a másik. Mint a a lepkék az égő gyertyát, úgy repkedték őket körül a többi vendégek, öregek és ifjak, egész este, a táncteremben csakugy, mint a szünetek alatt; azonban hogy, hogy nem, vége felé mégis úgy jött, hogy a társaság könnyüvéru része az egyik, komolyabb része pedig a másik hölgy körében csoportosult, és — Oh beh szép nő! — mondák az első, és — Oh, beh isteni nő! — az utóbbiak. Más hatás tehát itt, és más amott, hogyan?

Arra is csakhamar megtaláltam a feleletet; ez is, amaz is tetszeni akart, de mig az egyik vonzott, a másik magával ragadott; az egyik élvezni, a másik becsültetni akart, és — ime ez a különbség a hiuság és becsvágy közt; mind a kettőnél önzés a cselekvés rugója, csakhogy az egyiknél nemes, a másiknál pedig selejtes ez önzés.

És — egy időre legalább — rendesen el is érik, a mire

sovárognak, a hiuság is, a becsvágy is, és akkor tűnik ki, hogy melyik az igaz gyöngy és melyik a hamis. A meghódítottak itt is, ott is kopogtatnak a szív ajtaján, és akkor a hiuság nem adhat nekik mást, mint a mivel hódított: külsőséget, míg a becsvágy egy-egy szép cél kivételére vezérli a hódolókat és megosztja velük vagy a diadal jutalmát, vagy legalább a küzdelem tudatának gyönyörét, és azután —

Igen ám: azután, mert nem igen van ember a földön, a ki tökéletesen elérné vágyainak célját, így a hiuság is, a becsvágy is vissza-vissza zuhan a földre, és akkor a hiuság is, a becsvágy is újabb segédcsoportokkal folytatja az ostromot, de melyek a hiuság szövetségesei, és melyek a becsvágyéi, és minő árt szabnak szolgálataikért! Nagyon ritka eset az, hogy a hiuság rendre mindenét oda ne vesztegetné, a mi szép és jó van szívében, és mikor ezekből kifosztotta magát, a rosszal folytatta, a mi szintén benne van az emberben. Elkábitva a csalódástól, és ösztökölve a vágytól visszahódítani a trónt, melyről egy vetélytárs, vagy az idő, vagy a megszokás letaszította, egyezzerre csak elveszti maga alul a biztos alapot; azt hiszi, hogy repül fölfelé, holott merül, alá felé, és mire magához tér, a szégyen iszapos hullámai csapnak össze feje fölött, elveszett, — ritka az a hiuság, a mely ilyen szomorú véget ne érne. Sok esetben a világ szeme láttára süllyed a gyalázat posványába, máskor meg csak azok látják, a kiket a sors körébe lánczolt; ezek természetesen elrejtik a világ előtt szégyenét, mert hiszen ez többé-kevésbé az ő szégyenük is; hanem rettenetesek a kinok, a miket az elfajult hiuság áldozatával kiállat! Bűnbánatra az nem képes, hanem az az olthatatlan szomj, a mi lelkét marczangolja; a kielégíthetlen vágyak — és az emberek iránti gyűlölet, ezek az Akteon kutyái — és az álomkergető éjszakák — Isten legyen neki irgalmas!

Mig az, a kit a becsvágy vezérel, szintén minden kitelhetőképén törekszik az általa kitűzött célok felé, de csak is szép és nemes eszközökkel; ezeket ő is bőven osztogatja hivei közt, de a mi azon kívül esik, attól tartozkodik; ha jobb érzete nem intené is, kénytelen tartozkodni tőle, mivel különben maga kockáztatná a mindenek felett előtte lebegő célt: az emberek becsülését; így daczára égető vágyának és küzdelmes törekvésének, tisztán óvja meg lelkét, és azért később, midőn ő is tapasztalja, hogy életének legfőbb vágyait az ember soha sem éri el teljesen a földön, a keserű csalódások nem idézik elő süllyedését, hatalmas gát: az ö n b e c s ü l é s óvja meg attól, sőt a legtöbb esetben magukból a csalódásokból új és az eddigiéknél tisztább források fakadnak szívében, a melyekből a jó és szép új táplálékot szívnak; most már nem becsvágyból, hanem magáért a jó- és szépért törekszik a jó- és szépre; magasabbra emelkedett lelke nem az önzés szűk köréből, hanem egész összességében tekinti át az életet, és az ilyen világlátott léleknek lehetetlen jónak nem lennie. A sok keserű csalódás után szomoruan mosolyogja az egyes emberek nyomoruságait, utálja az emberi gyomot és selejtet, azért mégis nem tehet egyebet, csak jót, mert világos szemével az összes emberiséget látja, az ő dicső céljaival.

Már most alkalmazva ezen igazságokat az életben, szó sincs róla, minden föld szülőttjében megvan az a vágy, hogy tessék, és tőle kitelhetőleg ügyekszik is elérni ezen vágy teljesülését; de éppen azért, mivel ezen vágy olyan könnyen válik selejtes hiusággá, mulhatlanul szükséges, hogy ideje-korán b e c s v á g y g y á alakuljon a szívben, vagyis olyan célokat tüzzön ki magának, melyek elérésével az emberek becsülésére tarthat igényt; nemes célokat tüzzön ki magának, és hogy ezt el is érhesse, ne olyan célokat, melyek tulesnek életkórén, ne mindjárt a

nagyvilág-, hanem inkább a hozzá közel levők becsülése legyen vágyainak és törekvéseinek célja; a leány szüléi, a feleség férje becsülése után törekedjék, és ezt okvetlenül el is éri, ha a mennyire csak lehet, lelki és testi nemes adományait tünteti fel előttük, és csakis a szép és jó által kíván nekik tetszeni; akkor okvetlenül fog is tetszeni, csak nekik, a hozzá közel állóknak, de az elég is, mert akkor majd ezek egyengetik neki az utat, hogy az immár a gyakorlat által erősré kifejtett szép és jó tulajdonok szélesebb körökben is tündökljenek; hiszen az ő becsültetése saját maguk becsültetése egyszermind; és akkor szélesebb körökre kiható nemes célok felé is sükeresen fog törekedhetni, és a nemes becsvágy szövétneke által itt is óva lesz a hiuság lidérczfényétől. Innen van az, hogy csak azon nők lesznek szélesebb köröknek, egy-egy város vagy ország becsülésének tárgyai, a kik elébb a családi hajlék szűk körében a jó és szép folytonos gyakorlata által szeretetet és becsülést érdemeltek ki maguknak, mások — soha!

Hirt akartam küldeni . . .

A. A. P.-től.

— Ajánlva egy kis leánynak. —

Hirt akartam küldni hozzá,
Kit szerettem híven, hön;
De mielőtt megtehettem,
Pihenni szállt sietőn.

Haza szállt a fényes égbe,
Messze innen, oh nagyon;
Hangomat nem hallaná még,
Hasztalan von' szólanom.

Hirt akartam küldni hozzá,
Érte híven epedve,
Angyalt vártam, ki elvigye
S lábaihoz letegye.

Ráhelyeztem nyári estén
Fehér felhő keblire;
Ámde szétfolyt s este láttam
Bibor fényben tűnni le.

Másnap adtam pacsirtának
S röptét vágyva figyelém;
Elfáradtak kis szárnyai
És a földre hullt szegény.

Rózsaszálra biztam titkom,
De kellemes illata
Felszállván a légkörön túl,
Halványan elillana.

Füstölőre biztam aztán,
Felszállott a füstgomoly;
Ám az ezüst felleg árja
Fel az égig nem hatol.

Igy epedve felkiálték:
„Nincs hát angyal ide lonn,
Ki imádott kedvesomnek
Tőlem égbe hirt vigyon?”

Ekkor zenehangot hallók,
Csodabáju dallamot;
Panaszom szűnt s egész lolken
Csak o dalra hallgatott.

Szívem kintán biztatólag
Ez a szózat villan át:
„Fel az égbe száll a dallam,
S kedvesemnek hirt az át!”

Összhangokban láttam a hang
Szálait felszállani;
Üzenetem felvevők a
Zene lengő szárnyai.

Hallani zsongva feljebb szállni
A csodaszép hangokat,
Messzebb szálltak sóhajtásnál,
Messzebb, mint a lélek hat.

Üzenetem, hiszem, átszállt
Az ég arany kapuján;
Szívem többé nem panaszol,
Nem békétlen ezután.

Angolból

Erődi Béla.

Elvesztett fiu.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Végé.)

Az apa, ki fiával szemben az orvos szerepét játszta, kénytelen volt nejével szemben e fogással élni, ha nem akarta a fiu gyógykezelését abban hagyni.

Jenő azon pillanattól fogva, midőn megváltozott, többé nem irt haza, mert föltette magában, hogy csak nyílt arccal lép szülei elé.

Tarkövy ur magában sokat aggódott, de határozatától el nem állt.

Néhányszor titkon fölrandult a fővárosba, s tudakozódott fia után s miután még rosszabb híreket hallott róla, reménytelenül tért vissza.

Sándor fia is járt titkon a fővárosban ép azon időben, midőn Jenő a fordulóponton állott. Ő hozta hírül az örövendetes eseményt, hogy Jenő megtért s saját erejéből tartja fenn magát, és addig nem fog atyja elé lépni, sem nem fogad el tőle semmit, mig be nem bizonyítja, hogy méltó a család hocsánatára és szeretetére.

Tarkövy zokogott örömeiben, midőn Sándor fia e jó hírekkel köszöntött be.

Hanem az anyának nem volt szabad tudni az új eseményről, nehogy utját állja az apa szigorának, s végül nem akarták előtte Jenő multjáról a leplelt lerántani.

Ez végzetes hatása lett volna az idegbeteg nőre.

A szerető anya, ki egyedül kedvencének élt, még mindig azt hitte, hogy Jenő a régi „fiu“, hogy csupa jószág, szellem és kedvesség.

Ő mindig így képzelte magának fiát.

Tarkövy soha sem zavarta nejének szép álmát, de annál többet beszélt, tervezett Sándor fiával a jövőről s a megtért fiuról.

Várta, szüntelen várta az első levelet, mely föl fogja nyitni a fiu fogházát, mely neki megengedi, hogy ismét keblére ölelhessen s örömkönyeket hullasson a nagy nap emlékére.

Most már hitte, hogy ember lesz fiából, hogy öregségére derült napokat várhat.

Eddig csak Sándor fiára volt büszke, most a másik is növelte büszkeségét.

Hanem más meglepetés is várt az apára, a mit nem is gyanított s a mit Jenő egyenesen Sándornak tárt föl.

Egy nap Sándor egész kis csomagot kapott a fővárosból, melyben Jenő egy csomó irat kíséretében fontos dologról tudósította Sándort.

— Az elvesztett fiu hajlékunkba érkezett! — tudom, így kiáltasz föl e sorok láttára. Ugy van! én ismét fölemelt homlokkal viselem a Tarkövy nevet, újra befogadhattok szívetekbe, ha a mult nem törült ki egészen emléktekeből. Én megbántottam a legjobb apát, a legjobb anyát, és a szerető testvért, — de ezért bünhődtem. Hosszu és tövises volt az út, mely visszavezetett a becsület és tiszta élet templomába; sokáig vártam e pillanatra, mely a föltamadás napja reám nézve . . . oh, mily könnyű, mily tiszta a lélek bennem, oh mint ver szívem a boldogság kapuja előtt! Igen, én a boldogság csarnoka előtt állok. Ujra van atyám, van anyám, s téged bátyámnak szólíthatlak! Add át ez iratokat atyámnak, olvasd föl anyánknak, s örvendeztetek velem együtt s a szent harmonia újra élni fog családunkban!

Említém, hogy tövises volt az út, mely a munka forrásához vezetett, de nem szabad elhallgatnom, hogy a tövisekben rózsa nyílt számomra . . .

Oh, Sándor! a világ legszebb rózsája, a kertek legszűzebb lilioma enyém a földön.

A mit soha se hittem volna egy borzalmas történet után, a miről csak nem is álmodtam: az ma valóság előtt áll.

A végletek néha találkoznak! Igen, én, a végletek embere, a végletek leányát szeretem.

Ugyanazon leánykához, ki ellen egykor szentségtörő lépésre vetemedtem, ma a szerelem varázs-melegével közeledem . . .

E nemes lelkű lény, a szemérem és szendesség ez igaz angyala: az én választottam.

A fiatalság rajongásával csodálom szüzi lelkét, aranytiszta szívét, erényeit, melyek örökre hozzá fűznek engem, — hozzá, ki minden bűnomet egyetlen szavával megbocsátá!

Megbocsátott, mert hisz kitől tagadnák meg az angyalok a bocsánatot, ha igaz a megtérés?

Neki köszönhetek mindent, neki minden boldogságomat; őt áldjátok ti is!

Nem tudom, imádkozzam-e, vagy pedig sirjak örömeiben, midőn védő kezére gondolok?

Őt egyenesen az rendelte nekem, ki égi szemével őrködik fölöttünk és belát szíveink mélyébe . . .

Akarod tudni, hogy milyen ő? Nézd meg az ibolyát, mely a fűben nyílik, leheld be a rózsa illatát; ez ő, ez az én választottam! . . .

A mi szerelmünk égi kezek műve!

De nem beszélek tovább róla; nem, mert a gyöngye toll nem képes az élet legszebb álmát lefesteni . . .

Mondd meg apámnak, beszéld el anyámnak, hogy fiok nagyon boldog, hogy nem sokára ölelő karjaikban fogok pihenni! . . .

* * *

Sándor sietett az örömhirt tudatni apjával.

Tarkövy sokáig, hosszan olvasta a levelet, mintha minden szót emlékébe akart volna bevésni.

Ugy látszott, mintha megijult volna a sorok olvasása után.

Sorba nézegette az iratokat.

Egyetemi bizonyítványok Jenő tanulmányairól, fényes tanúságai a kitünő munkának.

S ezután egy okmány került szeme elé! Egy miniszteri okmány, melynél fogva Tarkövy Jenő, a belügyminiszterium segéd-fogalmazójává nevezteték ki.

Az okmány újabb keletű, csak néhány napos volt.

A fiu, az elveszett gyermek tehát kész ember, kitünő bizonyítványok tanuskodnak fényes képzettsége mellett.

És boldog, boldog az által, a kit egyszer oly nagyon megsértett, a kitől ő: az apa is bocsánatot kért . . .

Tarkövyt ennyi váratlan hír megzavarta; nem tudta: vajon ámodik-e, vagy ébren van?

Valjon higgyen-e az iratoknak, a hangnak, mely a levélben szól?

— Min gondolkozol apám? — kérdezte Sándor.

— Én . . . fiam . . . nagyon boldog vagyok! . . .

— De e boldogság nem egyedül a miénk . . .

— Jőjj fiam! menjünk hozzá. Mindent elbeszélék neki, ha lesz erőm . . . együtt kell örvidenünk.

Tarkövy és fia az anyához mentek.

A boldog apa nem tudta, mint fogjon az elbeszéléshez.

Lassan mégis megszólalt, s hiven elmondta Jenő első életét.

Az anya bámult, elsápadt, hitetlenül rázta fejét.

Villámzó tekintetet vetett férjére, midőn hallotta, hogy a kedvencztől mindent megtagadott az apa, s hogy mindezt előtte eltitkolta.

A kínos előzmények után végre jött a történet vége, a kedves, boldog vég, mely könyeket csalt az anya szemébe, s áldó tekintete néma köszönetet rebegett az apának . . .

A nő fölkel s forrón csókolta meg férjét, s karjaiba zárta Sándor fiát is, a szegény, számüzött fiut.

— S te mindezt titkolni tudtad előttem? — szólt örömtől reszketve a nő.

— Igen, kedves nőm, mert a valódi diplomácia nyelve: a titok!

— Nem avatkozom többé a ház kormányába; a kormánybot legyen egészen a tiéd. Mi nők olykor rossz kormányzók vagyunk. Hanem mondd csak, az a leány, a kiről ir, ugyanaz-e, ki abban a furcsa „historiában“ szerepelt?

— Igen, az, a ki akarata ellenére szerepelt abban a történetkésben.

— S te ismered? . . .

— Voltam náluk, midőn Jenő ügyeiben a fővárosban jártam. A kellem, erény és tisztaság gyermeke!

— És az apa?

— Becsületes, derék polgár. Vald Gábor a neve. Leánya: Anna, művelt, kedves leány; összeillenek.

— Elhiszem, mert te mondd! . . . Ennyi titok, ennyi meglepetés, ennyi lehetetlenség! Istenem, adj erőt! — A család boldogságban uszott.

— Te jó ember! mint köszönjem meg neked, hogy a veszélytől megmentetted fiunkat, midőn még nekem is bocsánatot kell kérnem? Én voltam mindennek oka: van-e bocsánat számomra? . . .

E perczen nyílt az ajtó, s Jenő lépett be, ki csak percek előtt érkezett haza és tanuja volt a beszédnek.

— Nem, nem anyám! nekem kell bocsánatért esdeni, egyedül én vagyok a bűnös! — kiáltott a megtért fiu, és térdre esett . . .

* * *

Néhány héttel később fényes menyegzőnek volt színhelye a budapesti belvárosi templom.

Tarkövy Jenő ur tartotta esküvőjét Vald Anna kisasszonnyal, Vald Gábor pesti polgár leányával.

A jelenlevők annyi örömkönyes azczot, oly nagy boldogságot még soha sem láttak.

Könyeztek az örömapák és az örömanya, könyeztek a vendégek, s földöntuli boldogság vetett fényt a fiatal párra . . .

S ö t é t é j j e l .

(Epizód egy híres festő életéből.)

R . . . r Ernst után Anna.

(V é g e .)

Most majdnem undorral tekintett a híres festő a rabszolgára, ki félénken a fal mellett elhúzódott; a nyomor képe volt ez e pillanatban és nem a részvét tárgya a festő szemében — hiszen csak szerecsen rabszolga!

— Hogy jöhettél csak e gondolatra, Murillo? — hangzott önkénytelenül a festő ajkairól, és mindnyájan ijedve néztek az ajtó felé, melyen Murillo eltűnt.

— Mi baja lehet?

E szavakkal szakítá félbe Villavicemio a csendet.

— Ezt könnyű kitalálni, — viszonzá Suarez. — Az éjjeli festés mély benyomást tett reá; hiszen tudjuk, hogy lelkéből ohajtja ismerni vetélytársát a művészetben és nyilatkozata szerint az éjjeli festő nagyszerű lángész . . . De mondd csak, Sebastian, miért nem ismételted a mester előtt, hogy Zombi a festések okozója?

— Mert büntetést kaptam volna e feleletért, Sennor Suarez.

— De tulajdonkép ki az a Zombi? — kérde most Mendez, Suarez szomszédja.

— Az egy hatalmas szellem, ki jót s roszt teremt, — viszonzá Sebastian félénken. — Minden éjjel leszáll a földre, s minden embert megölne, a ki vele ellenkeznék.

— Adj egy kis sárga festéket, Sebastian! — parancsolá Perekz.

— Nem gondolja, hogy elég a sárga, Sennor? — viszonzá Sebastian.

— Nézd a képemet, Sebastian: sok itt a sárga? — kérde Tobaz.

— Ellenkezőleg, Sennor, nagyon is kék. A víz kék. a fák, a rét is kék. Szántszándékkal csinálja kéknek?

— A mint látszik, a képeket is meg tudod ítélni, — mondá gunynyal Villavicemio.

— Oh, én csak ismétlem, a mit a mestertől hallok, — mondá Sebastian, oly őszinte tekintettel, hogy mindenki, a ki hallá, meggyőződött az igazságról. — Hiszen én nem vagyok em-

ber, hanem rabszolga. — Oly mély szomorúság hallatszott e szavakban, hogy az ifjak közt a legkönnyelműbb is elkomolyodott.

Midőn beesteledett, mindenki elhagyta a műtermet, csak Sebastian maradt ott. Meggyújtá a lámpákat, s takarítani kezdett. Ezalatt Villavicemio festő-állványához közeledett, s tekintete önkénytelenül az oly csodálatra méltó módon támadt Madonnafejre fordult. Szinte megigézve állt, eddig fáradt s bágyadt szemei csodás fényben sugároztak, kezeit összetette, szent elragadtatással szemlélte a képet, s fogai közt mormogá: A mester mondá, ki e t készíté, az őt s minden tanítványát túlhaladja.

Most egy kéz érinté vállát s egy szelid hang mondá:

— Sebastião!

— Ah, te vagy atyám?

— Mit csinálsz itt, fiam?

— Nézem e képet.

— Valóban ébren leszesz az éjjel, Sebastian?

— Ébren, atyám, a mester parancsolta.

— De ha a Zombi jön?!

— Nem jön.

— De ha mégis eljön, s magával visz? Te utósó, egyetlen örömöm vagy s akkor nekem meg kellene halnom!

— Ne beszélj úgy, atyám. Ha a Zombi ez éjjel eljönne — gyenge guny hangzott e szavakban, — akkor könnyörülni fog rajtam. Tudja ő, hogy nem szabad akarattól töltöm itt az éjet.

— Én melletted maradok, fiam, hogy a Zombi mindkettőnkön töltse boszuját.

— Nem, azt nem engedem, atyám! Te öreg vagy, neked nyugodnod kell.

— Én elhagyjalak?! Gondold meg, gyermek, hogy mi vagy te nekem! A fehér embernek pénze, hazája van s szabadsága; s z a b a d s á g a, gyermek! De te nem tudod, hogy mi az, te mint rabszolga s z ü l e t t é l.

— Ugy van, atyám! Borzasztó, rabszolgának lenni, de még borzasztóbb azzá tenni! — szólt Sebastião, karjait atyja nyaka körül fonva s mindketten könnyek által könnyítének fájalmukon.

— És nincs is remény, hogy lánczaid valaha széttörnék, — suttozó Gomez.

— Atyám, — mondá az ifju mulat, nedves szemait a terem tüveg-kupoláján az égre emelve, — ott él az isten, m i n d n y á j u n k Istene, ép úgy a fehérnek, mint a szerencsennek, a rabszolgának úgy, mint az urnak. Hozzá imádkozunk, ő segíteni fog.

— Csak csoda segíthet.

— Bizzunk benne.

— Igen, bizzunk benne.

— Most eredj, atyám, feküdjél le. Jó éjt!

— Jó éjt, fiam! Adjon Isten neked szabadságot.

Alig maradt Sebastian egyedül, örömkialtás szakadt ki szivéből, de azonnal magához tért ismét, s szomorúan mondá:

— Husz bot, ha meg nem vallom; harmincz, ha holnap reggel a képeken új alak nem lesz; talán huszonöt, ha megvallom! Istenem, miért büntetted oly súlyosan, miért adsz nekem oly magas, lehetlen álmokat! Oh, beh fáradt vagyok — letérdelt, — Atyám a mennyben, te tudod, mi szívemnek legforróbb vágya; te azt is tudod, hasznomra válik-e annak teljesítése, vagy nem; legyen meg akaratom!

Erre a szerencsétlen fiu ledől a gyékényre, mely neki

ágyul szolgált, s elaludt. — A San Francziska kolostorban fél négyre harangoztak, az égbolt szürke felhő fátylan itt-ott egy napsugár fénylett, Sebastian felébredt.

Azonnal felugrott.

— Még van időm! A többiek alszanak, tehetek, a mit akarok! Először is az alakokat törölöm ki.

Villavicemio festőtámlájához lépett, és leleplezé a Madonnafőt. Az ébredő nap bágyadt világánál az még gyöngédebbnek s szelidebbnek látszott.

— Téged kitöröljelek? Ők nem merik azt tenni, s nekem több bátorságom legyen náluk? Nem, inkább ezerszer az ostort, inkább a halált! Mert e fej él, lehel; ha megsemmisíteném, vér folyna — gyilkosságot követnének el! Inkább egészen elkészítem.

Alig mondta ki e szavat, már kezében volt a festőlap, a festék vegyítve s a fiu dolgozni kezdett.

— De mégis el kell ezt törölnöm! A haj nem elég finom. De ha nincs jobb esetem! Ez a vonás itt egy kissé erős, vényíti az arcot; az ajkak is egy kissé ki kell nyitni; hisz imádkozik: — ugy —

És a tizenöt éves rabszolga, ki sem írni, sem olvasni nem tudott, kinek egész teste tele volt sebhelyekkel az ütésektől, ragyogó szemekkel dolgozott; mindent felejtett, a felfedezést, az ostorcsapásokat, nem látott semmit, csak a Madonna-főt, mely minden vonással szebb lett s a nap fénytengerében arany színben fénylett. Nem hallotta a lépéseket, melyek mindig közelebb s közelebb jöttek, nem vette észre, midőn az ajtó nyílt, és Murillo belépett tanítványaival, s látásánál mindvalamennyien mintha kővé váltak volna, — ő minden érzékével a művészet paradicsomában volt.

Most a mester ismert hangja hallatszott: — Sebastian!

A halálra ijedt fiu kezeiből kiesett a festőlap, iszonyu félelem mintegy hideg vaspántokkal szoritá össze a geniusztól feldobogó keblet, halálos sápdtság boritá el arcát, gyenge teste összeroskadt s mozdulatlanul várta az ígért büntetést — ismerte embereit, kik a legkisebb csekélységért vérig fenyítik a szegény rabszolgát.

— Ki a mestered, Sebastian? — kérdé Murillo, közelebb lépven hozzá.

— Kegyelmed, Sennor, — volt az alig lehelte felelet.

— Én? mestered? a festészetben?

— Igen is, kegyelmed, Sennor.

— Hiszen én soha sem adtam neked leczkét?

Murillo a legnagyobb bámulattal mondta e szavakat.

— Figyeltem az utasításokra, melyeket kegyelmed az ifju uraknak adott, — felelt Sebastian alázatosan.

Nyájasan kérdé Murillo újra:

— Éjjel dolgoztál?

— Nem, Sennor, nappal.

— De tanítványaim már hat órákor jöttek?

— Én háromtól ötig használtam föl az időt.

Murillo mosolygott

— És elfelejtetted, mit ígértem tegnap?

A szegény fiu lesütötte szemait, nem láthatta a büszke spanyol arcát, mely nyájias fényben sugározott s szeretet és csodálat volt azon kifejezve; — ő csak a mester komoly szavait hallá, s forró könyár nedvesíté arczaikat. Most a tanítványok egy-szerre kiáltának:

— Kegyelem! Kegyelem!

— Jöjj ide, Sebastian, — mondá Murillo szeliden.

A fiu félénken tétovázva engedelmeskedett.

— Én neked nem csak kegyelmet adok, de -- jutalmat is.

— Jutalmat, — jutalmat — Sennor? — mondá utána Sebastián, ki alig birt lábán állani, könyvelt szemeit a mesterre emelve.

— Igen, Sebastián, jutalmat, — viszonzá Murillo nyájasan. — Ha mindazon nehézségekre gondolok, melyekkel küzdened kellett, míg oly fejet festettél, mint a milyen itt ezen madonnáé, vagy mint az, mit tanítványaim képein alkottál; ha az órákra gondolok, melyeket álmodtól oroztál, hogy a fölfedezéstől biztosítva légy; ha elgondolom, hogy mi teljes világos napfénynél dolgozunk, míg te csak e nyomorult lámpa világát, vagy legfelebb a reggeli homály bályadt fényét használhattad; ha továbbá fontolóra veszem, minő óriási szorgalomra s figyelemre volt szükséged: akkor valóban nem tudom, mit tagadhatnék meg tőled jutalmul, ha kérnéd. Tehát szólj!

Sebastian nem tudta, ébren van-e, vagy álmodik. Szeme egyik jelenlevőről a másikra tévedezett, mindennüt nyájas részvétellel találkozott, s ő mégis hallgatott.

— Bátorság, Sebastian, — suttogott Villavicemio, — szólj, mit kívánsz? Talán egy szép, új aranyat?

— Egyet? — kiáltá Perez, — Legalább is tizet!

— Huszat! — kiáltá Antonio, — Atyám szívesen ad huszat!

— Nagyon bőkezű vagy erszényemmel, — mondá Murillo szelid mosolylyal, — de megfelelek várakozástoknak. Nos, Sebastian, tanítványaim szavai nem tettek reád benyomást? Szavamot adom, mint nemes ember s mint művész, hogy bármit kívánsz is, teljesíteni fogom; mert bármily nagy legyen is kívánságod, soha sem lehetsz eléggé megjutalmazva. Vagy talán nem is volna kívánságod?

— Oh igen, mester; de nem merem kimoandani.

És esdőleg tette össze kezeit, mintha Murillo már tudná, mi neki legforróbb vágya, s e miatt neheztelne reá.

— Bolond vagy! — mondá Antonio. — Miért nem szólsz?

— Szólj már! — mondá egy másik. — Aranyat akarsz?

— Nem, kérj inkább jobb ruhát!

— Oh, már tudom, mit szeretnél! — mondá Villavicemio, — Murillo tanítványa szeretnél lenni!

Sebastian arca sugárzott.

— Valóban akarsz? — kérdé nyájasan Murillo.

— Nem.

— Nem? Hát mit?

— Atyámnak jó napja van, kérd szabadságodat.

Hangos felkiáltással, melyben öröm s félelem vegyült, rogyott Sebastian Murillo lábaihoz.

— Szabadságot atyámnak! — rebegé.

— És te nem akarsz szabaddá lenni? — kérdé a mester megilletődve.

— Mindenek előtt atyámnak!

A büszke spanyol kebléből minden gőg eltűnt e perczben; lehajolt a zokogó fiuhoz, fölemelte s szívéhez szoritá, nem gondolva, hogy Sebastian könyves arca öltönye drága csipkét rongálja; — oly percz volt ez, melyben a tiszta emberiség a szívet megnemesíti s minden roszt indulatot elűz.

— Atyád szabad s te is az vagy, — mondá végre Murillo.

Most hangos sohajtás hallatszott. Mindnyájan megfordultak és megpillanták az öreg Gomezt, ki keservesen sirt.

— Szabad vagy, Gomez! — szólt Murillo, kezét nyujtva az öregnek.

— Szabad, hogy egész életemben kegyelmedet szolgáljam! — viszonzá az öreg, könyek közt mosolyogva.

— Sebastian, te ecsetteddel megmutattad, minő tehetséggel bírsz; — de azt is megmutattad, minő nemes ember vagy; mától fogva tanítványom léssz.

— De ezen urak, — mondá Sebastian szerényen s az ifjakra mutatott, kik mindnyájan könyeztek.

— Örülünk rajta! — kiáltott a nemes Suarez. — Szívünkől örülünk, hogy oly tehetséges társat kapunk s ezennel fogadja szíves üdvözlötünket!

S kevés év mulva egész Spanyolország büszkén ejtette ki Gomez Sebastian nevét, s most is minden művész és minden műbarát csodálattal szemléli képeit.

A lángész nem ismer sem lánczokat, sem akadályt.

Joachim József.*)

Átalános a panasz, hogy korunk nagyobb szabásu zene-költőkben szegény. A mult század szellem-óriásainak nincsenek utódai. Mozart dalművei, Beethoven symphoniái után a zenészet geniusza terméketlenné vált. De sőt a másodrangu zeneköltők, Schubert, Weber, Mendelssohn és Schumann is kihaltak.

Azonban korunk sem annyira méltatlan örököse a termékenyebb multnak, hogy a dús hagyatékot elpazarolná. Sőt teljes erejéből igyekszik mindent összegyűjteni és új életre költeni, mit a zeneköltészet Palesztrinától maig teremtett. Egész dicsőségükben járnak-kelnek közöttünk ama nagy mesterek, kiknek nevei még csak apáink előtt is értelmetlen hangzatok voltak. Hajdan a zene a főarisztokraták drága fényüzése volt, míg ma a tömegek közös tulajdona. Ez haladás. Ez kétségtelen vívmány. Nagy része van ez örvendetes eredményben a gyakorló művészetnek, mely hajdan nem ismert tőkélyig vitte.

Korunkban nem irnak ugyan többé beethoveni szimfoniákat, de sokkal tökéletesebben halljuk rejtelmes szépségeiket, mint elődeink. A mesterek műveinek folytonos tanulmányozása egész nemzedék gyakorló művészt nevelt nagygyá, kik izről izre méltók alkotó mestereikhez.

E kiválasztottak élén halad legelől a hegedűsök királya: Joachim. Korlátlan uralom hangszere fölött, a legnagyobb képességgel párosult legtisztább akarat őt mint embert és zenészt egyaránt teszik a virtuozitás legeszményibb alakjává. Joachim önzetlensége és igénytelensége majdnem példátlan a művész-világban. Valamint ovakodik a hatásvadászat legkisebb fogásától játékában, ép ugy nem iparkodik, ellentétben sok más művész-társához, kincseket gyűjteni nyirettyűjével. Egyedül hivatásának betöltésében találja legfőbb jutalmát.

Joachim József Kitseében, e jelentéktelen faluban született, Pozsony mellett, 1831-ben, junius 28-dikán. Atyja szegény sorsu kereskedő volt. Ő maga hét gyermek között a legifjabbik. Még mielőtt betöltötte volna az első évet, szülei Pestre költöztek.

*) Világhírű művész hazánkba még o tél folytaban fővárosunkat szándékozik meglátogatni.

Már kicsi gyermekkorában nagy hajlamot tanusított későbbi hivatása iránt. A czigányoktól hallott szilajon ujjongó és buskeserű magyar nótákat egész elragadtatással utánozta gyerekhangszerén. A legelső oktatást, Pestnek akkoriban legkitünőbb hegedűsétől: Szervaczinskytől nyerte. Ez ügyes mesternek köszönhető balkezének gondos kiképzését, mi az intonatio biztonsága és a futamok tiszta és tökéletes eljátszására nézve legfontosabb. Már hét éves korában annyira haladott, hogy bizvást léphetett a nyilvánosság elé.

Hangversenye a közönség viharos tetszés-zaja közt ment végbe. De e siker után az ifju művész ki, a nagyvilágba vágyott hazájából, hol első babérait aratta. Atyjának két gazdag fivére lakott Bécsben; ezek ajánlkoztak, hogy a nagy tehetségű ifju további kiképzetéséről gondoskodnak. Hellmesberger György lőn mestere, ki azonban kinyilatkoztatá előre, hogy tanítványa jövőjeért nem állhat jót, mivel jobb keze igen gyöngye, s a nyirettyüt nem fogja elég erővel és kitartással kezelhetni. De ez a mi Joachimunkat nem kedvetlenítette el. Jó csillagzata úgy akarta, hogy ép az idő tájt jelent meg Ernst, a híres hegedűművész Bécsben, hol ragyogó diadalokat aratott. Hozzá sietett Joachim és a lángeszű művész gyors, biztos szemmel ismerte föl a rendkívüli tehetséget ifju tanítványában. Maga is Böhm József kitünő iskolájából került ki, oda vitte tehát ifju védenczét is, kit az uj mester csakhamar úgy megszeretett, hogy házába vette, hol mint saját fiával, úgy bánt vele. Három évig volt itt. De akkoriban alapították Lipszében a híressé vált konzervatoriumot és Joachim, bécsi rokonainak heves ellenzése daczára, oda sietett. Ama kor legnemesebb alkotó tehetségei, Mendelssohn és Schumann a német zenészet sulypontját Lipszébe helyezték át ottlétök által. Hatalmas volt a befolyás, melyet e két szellemóriás számtalan növendékeik fogékony lelkére gyakorolt. Egyikök vezetése alatt váltak az ugynevezett „Gewandhaus“-hangversenyek mintaszerűek- és világhírűekké. Joachim csakhamar észrevette, hogy jó szelleme vezette őt Lipszébe. Mendelssohn apai szeretettel csüggött rajta. Nemcsak a zene, de a többi tudományok szükséges ismeretébe is beavatta. Joachim pedig áhitattal tekintett nagy mesterére, kinek még kezeirását is annyira elsajátította, hogy alig lehetett egyikét a másikétől megkülönböztetni. Mendelssohn nem sokára meggyőződött, hogy Joachimnak többé Lipszében nincs tanulni valója és Londonba utazott vele. Mendelssohn sürgető közbenjárása nagy bajjal kieszközölte, hogy a „philharmoniai társaság“ szigoruan őrzött hangverseny-terme megnyílt Joachim előtt. E dúsgazdag és világhírű zenészet testület alapszabályai ugyanis megtiltották, hogy úgy nevezett „csoda-gyermekek“ bebocsátassanak, s a „Paulus“ zeneszerzője kénytelen volt egész tekintélyét a serpenyőbe vetni, hogy tanítványára e tilalom ne alkalmaztassék. Joachim Beethovennek „hegedű-hangversenyével“ mutatta be magát az angol közönségnek, melynek tetszését egy csapásra vitta ki, úgy, hogy azóta egy év sem mulik el a nélkül, hogy Joachim Londonban hangversenyt ne adjon. Sokat irhatnánk még változatos életéről, diadal-meneteiről, de itt csak szűk keretbe foglaljuk a legkiválóbb mozzanatokat életéből. 1849-ben Weimarba hívták meg művésznök hangverseny-mesternek. Akkoriban ott Lisztünk és Wagner uralkodtak a zenei világban. Amaz korlátlan hatalmu karmester volt Weimarban, emez pedig Svájcából küldé be merész tanait, hová a drezdai fölkelésben való részvéte miatt száműzték. Szakítani a hagyományokkal és az ódon szokásokkal! ez volt e két vezér jelszava. E tájt írta Wagner gyors egymásutánban „Rienzit“, a „Repülő hollandit“, „Tanhausert“ és „Lohengrint“. Liszt szeretetreméltó

modora annyira elragadta Joachimunkat, hogy szenvedélyes wagnerista lett. Egészen a „jövő zenésze“ avatta fel magát. De nem sokára beállt benne a visszahatás s megtért, midőn Hannoverbe meghívták karmesternek 1851-ben. Már akkor Európa legelső hegedűsének tartották. 1861-ben nőül vette Weisz Amáliát, az ottani opera-színház primadonnáját, ki a jelenkor leghíresebb és legünnepeltebb oratorium- és dal-énekesnője. Férjhez menetelekor e ritka mezzosopránistató megvált a szinpadtól és azóta egészen férje eszményeinek él és csak hangversenyeiben vesz részt. Ez énekesnő maga is külön életírást igényelne, oly kiváló tünemény az énekművészet terén. De mi csak maradjunk Joachimunknál, ki 1852-ben először jelent meg Berlinben. Játékát akkor a „National Zeitung“ tárczájában Németország leghíresebb zené-kritikusa így ecsetelte: „A 20—22 éves Joachim Hannoverből lépett a podiumra, és barátja Liszt már most is minden idők legelső hegedűsének nevezi. A Beethoven-féle hegedű-koncert bevezetése alatt volt még időm őt szemügyre vehetni; de már hegedűjének első hangjaira elfeledtem minden egyebet: a hangverseny-termet, a közönséget, sőt magát Joachimot is. A hang nemessége és telje, ama tökéletes technika, mely nem fitogtatja magát, oly annyira leköté egész figyelmemet. Csak midőn az adagioból átment a zárrészre, tekintettem megint reá; de a hegedűs alakjából már mit sem vehettem ki, egy más alak olyannyira elfőde őt. Ráismertem rögtön e komoly, hanyag ruházatu alakra, kuszált, égre meredő hajával, magas homlokával, melyen a legmagasztosabb gondolatok nyomai tündökölnek, míg mélyen fekvő szemeiből a legmerészebb szellem és legmelegebb ember-szeretet sugároznak felénk. Ő maga volt, s „kilencedik szimfonia“ és a „Missa solemnis“ megteremtője, kit szemtől-szembe láttam, a mint a finale változatainál az érzelmek egész világa tükröződött vissza arcán, míg az utósó hangokkal egyszerre el nem tűnt. Előttem állt ismét Joachim, ki az egész darabot könyv nélkül játszta, s kit oly tetszésvihar kísért székére, minőt e termék még soha sem hallottak. Én e művészt genialisnak mondanám, ha e szó nem volna a vele való visszaélések folytán, a megismerhetlenségig kiforgatva értelméből. Boldog isten! mi mindent nem nevezett már korunk genialisnak! Tegnap hallottam először életemben hegedű-játékot, mely az absolut tökélyesség benyomását tette rám. Előadása a legkisebb részletig, mindenben leghűbb és lelkesült reproductiója volt a műnek magának. Itt nem volt semmi művészi cziczoma, hiu zenészeti kérkedés; hanem minden sforzato, crescendo, staccato az egész mű által volt indokolva. Csak a hangverseny után jutott eszembe, hogy a virtuoizitás minő csodáinak voltam tanuja: kettős fogások, chromatikus futamok oktávákban és mit én tudom még mi; a játék alatt alig tűntek fel, mivel a művészt egészen eltakarja a mester. Városunk pedig el ne szalaszssa valahogy e tüneményt, hanem minden áron kötelezze őt le“.

De még csak 15 év multával, csak 1867-ben lőn Berlinben meghiva, hol a zenészet akadémia igazgatójává tették. Joachimnak jeles zeneszerzeményei is vannak, melyek közül kiválik „magyar hangversenye“, mely művét zene-birálók az utóbbi 20 év legértékesebb termékének nevezik e nemben. Mi magyarokul pedig csak fájó örömmel nézhetjük, hogy válnak művész hazánkfiái európai nevezetességekké — külföldön; kiket — bár ha a miénk, még sem nevezhetünk a miénknek!

Egy hét története.

Februárhó 17-dikén.

Kalauz az égbe. — A Thern-testvérek hangversenye. — A pik-nik-idény. — Táncz és táncz. — A spiritisták. — Egy kis párbeszéd. — Dr. Weber ur. — Vándor lelkek. — Hátha mégis! — A menyeknek országából. — A fő és az alattvalók. — A jó nevelés bizonyosságai. — Tiszta örömök. — Egy kis rejtély. — Kiállhatlan pontosság. — Háromfélekép megszünttetett.

Benn vagyunk a bójtben, fölszállunk a bünbocsató égbe, az utat az a búbajos tündér mutatja meg, a mely egyszer régen elhagyta az örökkévalóság birodalmát, egy szép pásztorfiu kedveért; a pásztorfiu már rég visszatért a csillagokba, de az aranyhaju tündér nem követhette, itt kellett maradnia, csak sugarai-val az egyik és szavával a másik találkozhatnak azóta; a tündér epedő vágya, forró sohajtása odarepül hozzá és magával viszi a sziveket, a melyek az ő hitén, a mindenek felett való szerelem üdvözítő hitén vannak. Azért az égbe emelkedés időszaka, a bójt. egyszersmind a zene időszaka, és azért volt mult pénteken a Thern-testvérek hangversenyének olyan nagy és diszes közönsége. Az előbbi évekből tudjuk, hogy ujjai érintésére megszólal az a tündér az ő égbe ragadó fenségében, és a jelen hangverseny alkalmával még inkább úgy volt az, mint azelőtt. Eddig még a bámulatnak volt helye játékuknál, bámultuk a két lélek csudálatos egybeolvadását, a mint így egyet éreznek és a zenei szépségek kifejezésében egymást kiegészítik; most e rendkívülség sem vonta el figyelmünket: a tiszta művészet ragadta meg lelkünket, az az erő és ihlettség, melylyel a hangok csudaszép világát előttünk föltárták. Beethoven, Liszt, Chopin, Rossini, megannyi zenei nagyság, az egyik csupa tűz, a másik csupa erő, a harmadik csupa szikra, a negyedik csupa gyöngédség, és mindnyájan egyformán tisztán és melegen szólaltak meg ujjai alatt, akár együtt, akár egyedül játszottak, és az egyes részek közti szünetek is úgy voltak betöltve, hogy az igézetes ábrándvilág el nem foszlott. Balogh Mária kisasszony Schumanntól és Végh Jánostól, Schmidt Ferencz ur szintén Schumanntól, továbbá Liszttől és Brahmstól énekeltek dalokat, mindketten igen kedvesen, meleg érzéssel és gyöngéd felfogással.

Ekként avattatott föl nálunk a magába szállás és menybe-emelkedés komolyan szép idénye, és a milyen volt a kezdet, olyan lesz a folytatás is: a Valeria- és nőiparegyletek ugyan pik-niket rendeznek,*^{*)} és a „házasulandó ifjak“ is megtartják az ő évenkinti estélyüket, de ezek nem farsangi multságok. Mert táncz és táncz közt nagy különbség van ám! Farsangon a földnek, bójtben az égnek tánczolunk. A farsangi táncz aján-dék, a mivel magunknak kedveskedünk, a bójti táncz áldozat, a mit a jó sziveknek bemutatunk; én legalább valamennyi hölgy-nél, a kiket még bójtben tánczolni láttam, mindig valami istenit találtam kifejezve az arczon. Mintha csak azt mondanák: „Édes Istenem, most nézz rám és gyönyörködjél a te mindenhatóságodban.“ És miért ne lehetne a tánczczal is Istent szolgálni?

Bizonyára inkább, mint a spiritisták az ő szellemidézéseik-

^{*)} Az első már rendezte is, tegnap, szombaton este; az eredményről azonban csak a jövő héten fogunk szólhatni.

kel, a kik pedig ugyancsak ajkaikon hurczolják meg az Isten nevét. Azt mondják, hogy ők nagyon jó barátságban vannak az egek urával, még a holtak lelkeit is átengedi nekik egy időre, a melyiket csak akarnak, azt elküldi hozzájuk látogatóba, a jó lélek aztán egy csésze kávé mellett, vagy a nélkül is elujsá-golja nekik, a mi jó vagy rossz csak a más világon előadja magát; ez a nagy férfi- vagy nő-lélek mivel és kivel mulatja magát, mit üzen ide mi nekünk, és — vannak emberek, a kik azt mondják, hogy van benne valami; persze kevesen és egyáltalában nem valami világos elmék, de mégis vannak, a jelen században, mely pedig a felvilágosodás századának szereti magát czimeztetni!

A legszebb a dologban az a nyilvánosság, a melylyel a spi-ritista urak és hölgyek nevetségessé, vagy illetőleg szánandóvá teszik magukat. Eddig legalább kerülték a napvilágot, csak úgy hallatszott, hogy Budapesten is van egy csomó belőlük, egy hő-keblü szatócs, egy félre ismert felcser, egy hölgy, a ki szeretett volna apáczává lenni, de mindannyiszor elvétette az ajtót, és a többi és a többi, látni és hallani azonban mentül kevesebbet lehetett felőlük; mig most, — mintha nem elég jutott volna még a fekete levesből — elérkezettnek vélték az időt, nyiltan lépni föl az ő csudálatosságaikkal! A mult héten a főváros szerkesztősegei szép nyomtatott meghívókat kaptak, vasárnapra, a Wesselényi-utca 18-dik számú házában, a spiritisták felolvasására! Természetesen mindenki sietett eleget tenni a meghívásnak, vitte a kíváncsiság, milyenek lehetnek azok az emberek, a kik nem állják fennszóval mondani, hogy ők hisznek a lélekidézésben, hogy ők spiritisták? Valjon van-e ezekneknek szemük?

Én is ott voltam, és úgy találtam, hogy csak olyanok, mint száz meg száz más ember, a kik száz meg száz más hasonló igaz-ságban hisznek, vagy legalább úgy teszik magukat. Csak tegnap is találkoztam egy urral, igen előkelő ur; ő méltósága nagyon megörült, midőn meglátott; a régi időkről, midőn még csak egyszerü tekintetes ur volt, beszélgetünk, egyszerre csak egy harmadik ur csatlakozik hozzánk, a kiről a félváros tudja, hogy néhány év előtt egy nő életét zuzta össze. — Ugyan hogy is lehetsz csak olyan bizalmas lábón ezzel a haszontalan fráter-rel? — kérdém a méltóságost, midőn ismét magunkban voltunk. Méltóságos barátom nagy szemeket meresztett rám. Visszahoztam emlékezetébe ama czifra történetet. — Azért? — viszonzá most ő méltósága. — Hát nem tudod, hogy megverekedett érte? — Vagy úgy! — jegyzém meg én. — Az más. Akkor persze, minden jól van! — Ő méltósága nevetett, én szintén, most már kérdem, miért ne lehetnének nálunk a szellemidézésnek is hivei? Csak találkozzék, a ki nagy bátran kürtölgesse.

Bátorsága pedig nagy van dr. Weber urnak, így hívják az uri embert, a ki vasárnap este a spiritismus igéjét hirdette a nagy számmal megjelent közönségnek. Németül olvasott, hanem azért eléggé hosszadalmasan, a mi azonban nem egészen az ő hibája, hanem ama léleké, mely belőle beszélt, mint mondá. Valjon mit véthetett szegény lélek olyan nagyot, hogy ilyen beszéddel büntették? Hogy halál után a lélek még nem üdvözül, hanem a szerint, a mint jó, vagy rossz testben taposta a földet, újra meg újra világra kell születnie, és a sok számos újbóli megszületés

szerint lesz belőle Krisztus, Shakespeare, Goethe, dr. Weber, vagy más világcsudája, hogy ha férfi; hogy ha pedig nő, akkor lesz belőle irgalmasnéni, betegápolónő, vagy más efféle fényesség; más szegény lelkek meg folytonos hurrólkodásra vannak ítélve, bele-bele költöznek valamely élő testbe, melynek aztán természetesen két lelke van, csak hogy az egyik ez idő alatt alszik; — így nem rég Londonban valami Cook Florence kisasszonyba valami Morgan Anna lelke szállásolta be magát, és a ki nem hiszi, ám kérdezze meg a gonobitzi járásbíró özvegyét, itt van a mellékszobában, az egyletnek egyik magas rangú hive elhozatta Pestre! És azonnal be is ment két jelenlevő a mellékszobába, és rövid idő múlva visszatértek azzal az örömhírral, hogy ott csakugyan van egy nő, a ki csakugyan spiritista, mert már messziről érzik rajta a spiritusz, és azt mondja, hogy ő volt az a nem rég Pesten elhalt szerencsétlen Vogelné, a ki ötven évig elmeháborodott volt; az egyetlen bizonyíték tehát egy — fél kegyelmű stájer asszony! — Így ment ez jó másfél óra hosszat — azután tódult a közönség ki az ajtón, és minden arcon élénken nyomódott ki a felolvasás hatása. — Akár egy . . . féle országgyűlési beszéd, olyan unalmas! — mondák valamennyien, dr. Weber ur ékesszólására. Csak egytől hallám félig magában motyogni e szavakat: „Hátha mégis? Ha talán én bennem Gambinus lelke zsellérkednék?“ Egy igen kicsi emberke volt, kettős orral, és ép egy serházba fordult be, a mint e hamleti tétovának szavakat ada.

A jó emberre tehát ez a hatása volt a spiritista felolvasásnak, ezen az ajtón kereste az utat az égbe; elébb hihető, hogy a földhez fog vágatni. Mennyivel szebb ott keresni azt, a hol az Irás szavai szerint: „a menyeknek országa“ vagyis, a gyermekek körében! Igen jó gondolat gyermekmulatságokat rendezni így tél idején. Azok a kedves kisdedek a milyen kedvesek, mulatságaikban néha mégis egy kicsit pajkosok, és kivált a kezük- és lábukkal nem tudnak mit csinálni, mivelhogy ezeknek legritkábban jut valami a mulatságból, és lassan-lassan úgy elvadulnak, hogy nagy korukban, egész életen át nem lehet velük birni. Csak a kézre és lábra kell nézni és azonnal megtudjuk, hogy milyen nevelésben részesült az egész ember. Mert nem egészen áll, hogy a fej a nevelés trónusa. Lehet valaki még olyan tanult és okos, és nevelése mégis hiányos. Olyanformán van az, mint a gazdasszonykodás. Az, hogy a házi asszony mindig takaros, és a fogadó-terem mindig rendes, még nem bizonyít; a pincze, padlás tesznek csak arról igaz tanúságot. Azért az sem áll egészen, hogy a külső finom modorokat a táncmester is belediktálhatja a gyermekbe. Jól táncolni nem annyi, mint szépen viselni magát, a mi csak szép léleknek lehet sajátja. Azért és még minmagunkért, nagyokért is igen örömdetes, hogy a gyermekmulatságokra is kezd kiterjedni figyelmünk. E héten pedig kettő volt ilyen. De Gerandó Antónia, született Teleki Emma grófnő termeiben és a Dushegy-féle nevelő-intézetben. Mindkét helyütt a kicsinyek úgy mulattak, mint a nagyok, és a nagyok úgy, mint a kicsinyek — a mit pedig ritka mulatságról mondhatni. Az a tavaszi derű és tiszta szeretet úgy elárad szivről-szivre, örülünk egymásnak, azt se tudjuk, miért, nem is akarjuk tudni, nem keresünk semmi okot, semmi érdeket, egészen úgy, mint körülöttünk a kicsinyek; mit tudják ők, hogy minek örülnek? és ez a boldogság.

Végezetül pedig egy kis rejtvény. E napokban kapok egy meghívót egyik itteni nemes czélú egylettől, a legközelebb megtartandó közgyűlésre, és mellé egy fölhívást, hogy miután az egylet ügyeit eddig kizárólag hölgyek vezették, én is odaműködjem, hogy az új választmányba csupa hölgyek választassanak, és

a férfiak továbbra is csak némán szeressék az egyletet. Gondolkoztam, gondolkodtam, valjon mit véthettek a teremés urai e derék hölgyeknek, hogy annyira félnek tőlük? Igaz, mint minden jótékonyaságnál, az érdem legnagyobb része őket illeti, és az is igaz, hogy a férfi tagoknak — tisztelet a kivételeknek! — megvan az a kiállhatatlan szokásuk, hogy csak egy negyedórával késnek el és azért mindig egy félórával vannak ott előbb a hölgyeknél; de azért végkép kizárni őket? Hiszen nekik is csak lehet valami hasznát venni! Tisztelet a hölgyeknek, de őszintén szólva, tudnak-e úgy vitatkozni, mint a férfiak? Bizonyára nem. Csak e napokban is, két uri férfi, mind a kettő az igazságot szolgálja, keményen beleakaszodott egymásba azon kérdés fellett, hogy mi helyesebb: „megszüntettet“, vagy „megszüntettette?“ Hallja a vitát három jelenlevő hölgy és mind a három kaczagott magában, hogyan lehet csak ilyen haszontalanság miatt így tűzbe jönni! Unalomüzből aztán mind a három leirta a vitás szót, egy szerencsés véletlen kezembe juttatta a papírt, engem kérdeztek, hogy mit szólok hozzá, természetesen nevetve. Megnéztem a papírt. Az egyik így írta: „megszüntettett“, a másik így: „megszüntettet“, a harmadik így: „megszüntettet“, pedig mind a három kitűnő műveltségű és nagyon szellemdús hölgy, mind a háromnak a neve tisztelve ismeretes az országban, csak hogy ilyen csekélységek iránt hiányzik bennük az érzék; nagy kár tehát egészen skártba tenni ezeket a szabály szerint unalmas férfiakat!

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Királyné ő Felsége) a gödöllői utósó napokban sétalovaglás közben meglát egy hévizgyörki parasztot, ki orvossággal kezében siet. Megszólítja s megtudja tőle, hogy a felesége nehéz beteg s neki, a ki napszámból él, most naponkint be kell járni a gödöllői gyógyszertárba. A királyné másnap a beteg asszonyt beszállíttatá Gödöllőre egy parasztházba s ott gyógyíttatá a maga költségén. A felgyógyult nő közelébb hálafeliratot intézett a Bécsbe költözött királyasszonyhoz, ki arra a legnyájasabban választatott udvari titkára által.

* * (Jótékonyaság.) Királyné ő Felsége a budapesti angol kisasszonyok templomának kijavítására 100 frtot adott. — Simor herceg-prímás a balassa gyarmati katolikus főelemi tanodában, mely 1834 óta „Nemzeti iskola“ czímen áll fenn mint egyedül magyar nyelvű iskola, évenként 500 forintot adott volt s most még ugyanennyit adományozott, bár Balassa-Gyarmat sem uradalmához, sem kegyurasága alá nem tartozik. — A czél Péter aradvárosi főispán beiktatása alkalmából 500 frtot küldött át az aradi polgári jótékony egylet elnökének, az ezen egylet által épített polgári menház berendezésének céljaira.

* * (Rózsás napló.) Radvánszky Géza ur gróf Waldeck Kornéliát, gróf Haller János báró Vay Annát, báró Jósika Andor báró Wesselényi Annát, gróf Wass Jenő pedig Bakó Irma kisasszonyt közelébb eljegyezték. — Ujvári Sándor fővárosi postatiszt eljegyezte Egged Irma kisasszonyt, Egged József, vasmegeyi földbirtokos leányát. — Dr. Mandel Samu fiatal ügyvéd mult csütörtökön váltott jegyet Kemper Adrienne kisasszonnyal. — Dubraviczky László pestmegyei szolgabíró e napokban tartá kézfogóját Szilassy Birike kisasszonnyal. — Dr. Farkas Emil budapesti ügyvéd e napokban jegyezte el Kohm Minna kisasszonyt Bajáról. — Szatmárban Jákey Mór alispán leánya: Jákey Ilona kisasszony esküvője e hó közepén volt, Nagy László pusztadaróczi fiatal birtokossal, ki egy ízben jutalmat nyert egy elbeszéléssel. — Felsőbányán e hó elsején volt

9-dik szám.

Február 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Féligévre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félevesi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.

Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

9. SZ.

Febr. 28-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges bimzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félevesi járatási kötelezetést
foglal magában a lap irányában.

Rokonszenv. Ellenszenv.

Szabó Endrétől.

Miként a természetben a delej hatása következtében a testek egymáshoz majd vonzódnak, majd pedig egymástól eltávolodnak: épen ilyen vonzódást és idegenkedést tapasztalunk az emberi indulatok körében is, és ezek: a rokonszenv s az ellenszenv.

E két indulat inkább a szív és az érzelmekre vihető vissza, inkább a pillanat hatásai alatt születnek, mint a megfontolás eszmélődésében, s eredményeikben tekintve: épen ezért gyakran adja magát elő olyan eset, hogy rokon- vagy ellenszenvünket időnk multával képtelenségeknek tartjuk.

Ez nagyon természetes; mert hiszen külérzékeink, melyek a pillanat hatásait felfogják, a dolgok és eseményeknek csak is küljellegeit veszik át; (ez az érzés) ezen külsőleges felfogás vezet oda a szellemet, hogy az igaz felismerésére okokat szeressen, (ez az értelem) s csak ezen okoskodó műtét teremti meg bennünk az erkölcsi érzéket, mely aztán megmutatja, hogy mi a jó és mi a rossz, (ez az ítélet.)

A szív nagyon is hamar veszi fel a külső benyomásokat. Egy egészen ismeretlen, idegen arc, de a mely nagyon hasonlít valamely jó barátéhoz, vagy elevenen emlékeztet valamely elhunyt kedvesre, első látásra is rokonszenves lesz előttünk; hasonlókép egy másik arc, mely olyan egyénre emlékeztet, ki nekünk valamikor kellemetlenségeket okozott, önkénytelen ellenszenvet kelt bennünk maga iránt, s mindez történik a nélkül, hogy időt és alkalmat vennénk magunknak annak megbírlására: valjon megérdemli-e egyik is, másik is rokon- és ellenszenvünket; s a szív azon kérdésére, hogy miért tetszik a szép? a görög bölcs Aristotelessel azt feleli: Ilyet csak a vak kérdezhet.

Továbbá nem elég az, hogy rokon- vagy ellenszenvünk tárgya, (mely lehet személy, nemzet, esemény vagy bármely

természeti dolog is), birjon olyan kellékekkel, melyek általában tetszősek vagy visszataszítók, de szükséges hozzá, hogy a benyomásokat elfogadó kedély hangolva legyen birjon képességgel ezen külső benyomásokat értékök szerint felfogni, azokat rokon- vagy ellenszenvvé átolvasztani.

A sorsüldözött szájalmat, könyörületet gerjeszthet a boldog és dúsgazdagban; de rokonszenv-e már ez? Csak a hasonló csapások sulya alatt szenvedő keble az, melyben iránta a rokonszenv is felébredhet. Így rokonszenvez a gondtalan gyermek a gondtalan gyermekkel, a vidor ifju a vidor ifjuval, a gyászos özvegy a gyászos özvegygel, és — az utcaseprő az utcaseprővel. S miért mindez? Azért, mert a hasonló érzelmek, örömei, fájdalmi, észjárásai nem szorulnak egymással szemben magyarázatokra, az első pillanat megteremti azon köteléket, mely a külön egyedeket összhangzatos egygyé teszi.

Az ellenszenv felébredésére természetes, hogy épen az ellenkező jelenségek birnak behatással. A különböző társadalmi állás, nézetek, szokások, erkölcsök és a különböző vérmérséklet azon tényezők, melyek itt szerepet visznek.

Tagadhatlan azonban, hogy a fent elősorolt elvek nem mindig szolgálhatnak zsinórmértékül, és a külön nemű elemek rokonszenvre, a hasonló pedig ellenszenvre ébreszthetik a sziveket; de ezen esetekben már a tapasztalatoknak is jókora befolyásuk van, melyek a pillanatnyi hatásokat fékezve, öntudatosságra vezetnek.

A rokonszenv egyik nagyobb foka a rajongás, melyre azt a szenvedés csigázza, és mely semmi közepes nem ismerve, örökké a végletekben hanyódik, s ezért rendellenes lelki állapot. Kivált az ifjuság s a kevésbé műveltek tévednek a rajongás tömkelegébe. Az ifjuság azért, mert képzelő ereje szerfelett izgalmas, és mert tulsulyban van nála az érzelem az értelem

fölött; a kevésbé műveltek azért, mert ismeretök csak szűk körre szorítkozván, egy-egy felülőbb eseményt, személyt. vagy tárgyat összehasonlítás, okszerű megbirálás hiányában egyedülnek, természetfölöttinek tartani nagyon hajlandók. Hasonlóképp az ellenszenv az inger hozzájárulásával haraggá, gyűlöletté, sőt végleteiben egész a boszuvágyig hatványozódhatik.

Sem a rajongás, sem az epés gyűlölet vagy épen a boszuvágy nem tiszta érzés, mert okul egyik, mint másiknak a jogosulatlan szenvedély szolgál. Ezen lelki állapotok helyét a józan szeretet és szerelemmel, vagy ellentétül a kerüléssel pótolja a valóban művelt és önérzetes ember.

A többi indulatok, minők az érdeklődés és kicsinylés, a kíváncsiság és egykedvűség, a tetszés és nem tetszés, a csodálás és undor mind a rokonszenv és ellenszenv kisebb-nagyobb fokai, és épen azon szempontok alá vehetők, melyeket eddig elősoroltunk.

Az indulatok nagyon is engednek következtetést vonni a jellemre. A hamar indulatra lobbanó általában könnyelmű, inga-tag jellemű, és az ilyen lélek könnyen enged gyakran a legellentétebb érzelmeknek; míg ellenben a szívósabb, ugy szólván férfközhetlenebb lélek szilárd, jegezesedett jellemre mutat. Amaz a fiatal, ez a meglett kor tulajdona.

Egyedüli iránytű a rokonszenv és ellenszenv homályában, mely megóv attól, hogy érdemetlenül ne éreztessük, vagy hogy csak ne is tápláljuk azokat: a nemes, művelt szív, az ismeretek és tapasztalatok, mint a melyek egyedül képesek a könnyen áradozó szívet féken tartani; továbbá a jó izlés, a lélek ezen megbecsülhetlen kalauza, és a salaktalan erkölcsi meggyőződés. Pedig mennyire van szükségünk ily kalauzra, mennyi kellemetlenséggel kevesebb ér bennünket, ha helyesen tudjuk alkalmazni rokon- és ellenszenvünket, és biztosan meg tudjuk választani rokon- és ellenszenvünk tárgyait!

Megöltek egy legényt . . .

Népballada.

Megöltek egy legényt,
Száz pengő forintért,
Belökték a Tiszába,
Szép fakó lováért.

Tisza nem szenvedte,
Partjára kitette,
Arra ment egy hajós-legény,
Hajójába vette.

Oda ment az anyja,
Szól hozzá, nem hallja;
Fekete szép bongyor haja
Homlokára fagyva.

Oda ment az apja,
Költi, de nem hallja;
Sárga sarkantyus csizmája
Lábára van fagyva.

Oda ment rózsája,
Szól hozzá, nem hallja:
„Kőjj fel, kőjj fel, kedves rózsám,
Borulj a nyakamba.“

„Borulj a nyakamba,
Hadd vigyelek haza,
Nyugoggyál meg harmannapig
A rózsád házába.“

„Meghuzatod-e hát
A hármás harangot?
„Meghuzatom kedves rózsám,
Mind a tizenhatot.“

„Megsiratol-e hát
Egy pár ember előtt?
„Megsiratlak kedves rózsám,
Egész világ előtt.“

„Csináltacc-e nekem
Diófa koporsót?
„Csináltatok kedves rózsám,
Márványkő koporsót.“

„Kikésérsz-e rózsám,
A kapufélfáig?
„Kikésérlek kedves rózsám
Sirodnak partyáig.“

S z é k e l y Sándor gyűjteményéből, közli

A i g n e r Lajos.

N é p d a l

Bercsényi Bélától.

ig szerettél rózsaszinben jártam,
A kik láttak, néztek is utánam.
Most is néznek . . . nézik gyászruhámat,
S nevetik, hogy hervadok utánad.

Te is bus vagy, köny van a szemedben?
Van hát Isten a magas egekben!
Van hát, a ki a hű szívet látja,
S megveri azt, a ki azt megbántja

Ö r ö k t i t o k.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

I.

A Rézalján, a vadság, regényesség és költészet e vidékének közepén fekszik Sándorfalu. Ha az utazó a bázafalusi rengetegből kiér, egy szelid magaslaton azonnal szemébe tűnnek a falucska góth modorban épült egyházának csonka tornya és a romokban is érdekes vár, melyből a Brangfyak az egész halmos és erdős vidéket uralták.

Századunk első negyedében egy forró juliusi nap alkonyán, fényes esküvő ment végbe ez ódon egyházban.

Garam Gábor és Zoltán Erzse mint férj és feleség esküdtek örök hűséget egymásnak.

Az egyházból kijövet a nász az egyházat körülövedző czi-terem elején állott meg.

Legelső az öreg Zoltán Benedek csókolta meg leánya homlokát, azután oly csendes hangon, hogy a legközelebb állók is alig hallhatták, ezeket mondá:

— Erzse! Szivemből mondom neked köszönetet, hogy benső szózatod ellenére kezdet nyujtád Garam Gábornak és lehetővé titted, hogy testvéred Dezső ősi kastélyunk birtokában maradhasson, s az ősi családnak ha nem is egész régi fényét, de legalább befolyását fenntarthassa Atyai áldásom kisérjen egyelőre nem sok örömet ígérő életed utain.

Erzse hófehér és márvány-hideg arczán egyetlen izom se mozdult meg, megcsókolta atyja kezét, azután anyjának ölelő karjaiba siett.

a munka megadta mindennapi kenyerét, távozott a nyomor helyéről. Másszor, pár nemes lelkű barátjával együtt, felolvasásokat, tánczesztélyeket rendezett az árvák javára. Szegény betegeit, kiktől soha semmit sem fogadott el, sőt olykor szükséges gyengébb ételekre sajátjából adott nekik, és naponkint szorgalmasan meglátogatá. Igazi férfi volt. De lelkében hol, eddig a szelid megnyugvás és a nemes önértet csendes tavasza honolt, ma a szerelem forró nyara köszöntött be. A szunnyadó szenvedély felébredt mély álmából, csodás varázsával egy új világot teremtett szívében; érezte, hogy szereti Ilonkát.

(Folytatása köv.)

Konstantinápolyi élet.

A török főváros impozans fekvése elragadja az érkezőt, ki azt a hajó fedélzetéről megpillantja. Akár a Feketetengerről érkezünk a Boszporuson át, akár délről a Márványtenger ködös láthatárából bontakozzék ki hajónk; minden oldalról oly meglepő látvány tárul szemünk elé, hogy a szem ittasan, a fő kábultan fordul el a sok látnivalótól. Nem tudja az idegen, ki legelőször köt ki az Aranyszarvban, mit bámuljon inkább, a város impozans fekvését-e, vagy a pezsgő életet. Konstantinápoly egészen más benyomást gyakorol az emberre, mint a nyugati fővárosok. Más jellege, más élete van, mint a keresztyén városoknak. Konstantinápoly légköre, színe, illata egészen különböző jellegű. Ez a sajtószerség már a Boszporusban lepi meg az embert, s a hogy közelünk a város felé, mindinkább megerősödik. Az első tekintetre az „Ezer egy éj“ rege-világában képzeljük magunkat. A százával égre emelkedő karcsu minarékek félholdjaikkal, az ezer számra domboruló kupolák, melyek a dsámik, mecsetek és nagyobb épületek tetőzetét képezik, a mohammedan jelleget hordják magukon. Ez a romantikus stylus, mely az épületek sajtószerségű izlésével öszhangzatot képez, az iszlám fénykorát varázsolja elének, midőn az építészetben ily remek, kedves építészeti modort tudott teremteni.

Az iszlám azonban nem a maga kizárólagos valóságában lép elének a török fővárosban. Konstantinápoly nem mohammedán, hanem világváros és sajtószerségos kedvező fekvésénél fogva keletnek és nyugatnak, Európának, Ázsiának és Afrikának góczpontja. Itt ölelkezik e három világrész egymással és mindenik kizsákmányolni igyekszik a maga részére a város előnyeit. Képviseelve van itt minden világrész a maga eredetiségében. Tarkabarka vegyülékét találjuk itt az eltérő typosoknak, viseleteknek és szokásoknak. Mindenki hiven megőrzi itt jellegét, mert a török főváros valódi cosmopolitikus hely; nem törődik senkinek viseletével, szokásaival, eljárásával; kiki azt teheti és úgy teszi, a mint neki tetszik. Innen van, hogy a török főváros kifogyhatatlan az eredetiségekben. Nyelvek tekintetében itt valóságos bábeli zavar uralkodik; hogy az ember megértesse magát, sokszor egyszerre több nyelven kell beszélnie.

A mint az érkező hajó az Aranyszarvban kiköt, csónakosok és tolmácsok tömege lepi el a hajót. Nem a leeresztett lépcsőkön jönnek a hajóra; hanem mint a kalózkok, kötélhágcsókat dobálva fel a hajóra, azokon kapaszkodnak fel és tolongva nyomulnak előre. Mindenik prédát keres magának s szolgálatját mindenféle nyelven ajánlgatja, mert a tolmács, ki a török fővárosban boldogulni akar, legalább is 10—15 nyelvet beszél. Ha valakit sikerült megfogni, a hajó körül czápa-módra ólálkodó csónakok egyikébe villámgyorsasággal dobja, röpit a utazót és podgyászát. A kikötő élet sürgés-forgása, a nyüzsgő néptömeg,

a vad lárma és tolongás idegessé teszik az embert s könnyebben vesz lélegzetet, midőn a tömkelegből kibontakozva, a vámhivatal helyiségein át a vendéglőbe siet. Ámde csakhamar újabb és még nagyobb zszibongás veszi körül a nyugalmat és üdülést kereső idegent. A ki Konstantinápolyt élvezni akarja, az mondjon le kényelemről, nyugalomról, csendes, békés lelkületét hagyja a Boszporus torkánál; mert az élet benne csupa lázas izgatottság és zajos forrongás, mely a közönyös szemlélőt sem hagyja nyugodtan. Vagy a ki nyugalmat, enyhülést és a sokféle benyomás elől üdülést akar, az keresse fel a cüprus ligeteket, az ázsiai és európai édes vizeket, a Boszporus-parti kirándulási helyeket a Márványtenger szigeteit, a belgrádi erdőt s más szomszédos helyeit a fővárosnak, hol a felséges természet malasztos ölében balzsamot találhat. Áldott vidéke van Konstantinápolynak, a természet csodapompájában lép fel itt; az ember ébren is álomban képzei magát, oly varázsszal, bűbájjal hat itt minden a lélekre. Az ember e természeti szépségek láttára ujja születik, s az olasz költővel így akar felkiáltani: Vedere Constantinopoli e poi morir.

Az Aranyszarv két részre osztja Konstantinápolyt; a török részre, melyet Sztambulnak neveznek, s az európaiak által lakott részre, melyet görögül Perának, törökül Karsunak neveznek s mindkét név annyit jelent, mint az átellenes, a szemben fekvő. Mindkét rész több halmon épült; a török rész, vagy Sztambul hét halomra van építve, s ezért görögül Heptalólosznak is nevezik. A perai oldalon keresztyének, jobbára európaiak laknak, kik apró negyedekbe csoportosulva, maguknak bizonyos városrészt kiszakítanak s ott telepet képeznek. Ilyen telepe van az angoloknak, francziáknak, olaszoknak, németeknek, osztrák-magyaroknak, görögöknek, örményeknek, spanyol-zsidóknak, dalmatáknak, máltaiaknak a perai oldalon; a sztambuli részen szintén külön telepet képeznek maguknak az arabok, persák, arnótok, kurdok, lázok és más népek, kik jobbára mohammedánok egyszersmind. Az egyes telepekben azonban majd mindenütt találunk török elemet; de a török negyedekben sehol sem türik meg a keresztyént; itt ők maguk elzárkozottan akarnak élni. A két nagy városrészt hidak kötik össze az Aranyszarv felett. Mily egészen elütő élet foly az Aranyszarv egyik és másik oldalán! Itt, az európaiak részén a nyugati civilizáció minden előnyeivel és büneivel, nagyszerű raktárak és fényes kirakatu kereskedések, franczia színházak, olasz opera, kávéházak, café chantantsok, mulató helyek, kártya-barlangok és a civilizáció egyéb attributumai; ott a török oldalon a mohammedánok egyszerű kényelme, virágzó kereskedés, nagyszerű bazárok, impozans dsámik, mecsetek, oszlopokkal és sétányokkal diszitett térek, a művészet és természet remekei; itt a zaj, mulatság és élvezetek tanyája, ott a béke és szemlélődés Iszlambola (üdvhona). E kettőt, e két ellentétet egy keskeny vízmedenceze, két hid választja el egymástól.

A ki a konstantinápolyi életet külső megjelenésében akarja tanulmányozni, tekintsen ki ablakán vagy menjen czéltalanul sétálni, annyi anyagot fog találni elmélkedésre, hogy hamar belefárad e zajos mulatságban. Nyári estéken az európaiak kiülnek a Piccolo campo sétahelyre s ott kávé, fagyalt és más csemegék mellett élvezik az est kellemeit; a fagyaltos (doudurmadsi) egész éjjel tele torokkal török és görög nyelven ajánlja több rendbeli fagyaltját, sokszor, hogy a zaj még melodikusabb legyen, s csemegéjüket még megnyerőbben ajánlhassuk, hárman négyen is összeállnak s együtt éneklük el dicsérő mondókájukat. Versbe foglalják a fagyaltok neveit s refrainül rendesen e két sort ismétlik:

Alın, alın doudurma,
Böjle güzel doudurma.
(Vegyen, vegyen fagyaltot
Kitünö jó fagyaltot.)

Alig hangzott el a küszöbön, vagy a házak kiálló erkélyein (sakuisin) a görög családok fecsegése, már hajnal felé új zaj ébreszti fel a szokatlan perai lakost. A szomszéd falvakból bejáró tejárusok (szütcsik) alkalmatlankodnak s monoton hangon kiáltják e szót „szüt“ s tovább mennek. Őket felváltják a zöldség-, sütemény-, gyümölcs-, virág- és husárusok. Törökországban, legfőképp a fővárosban, minden árucikket lehet a házalóktól beszerezni. Minden negyednek megvannak a maga szokott házalói, kik mindig ugyanazon időben járnak utcáról utcára árucikkeikkel. Az asszonyok a földszinti ablakban ülve, ki sem mozdulnak üléshelyeikből s mégis mindent, mire a háztartásban szükségök van, kényelmesen bevásárolhatnak. A szűk utcákban reggeli órákban valódi pokoli zajt csapnak e mindig sürgő-forgó és tele torokkal ordító házalók. Itt jön egyik a hátán két nagy kosárral, melyek mindenféle zöldséggel vannak megrakva, ezeket ő sorban előszámlálja először görögül: Top szalata, kromidátya, amido, majdanosz, szelino, repanatya, enginar, bamia, kutya bafła, domatesz, potatesz; a görög nevek után törökül folytatja a litániát. Őt felváltja egy másik alak, a csicsekcsi (virágárus), ki felrak a hátán levő kosárba 30—40 cserép virágot, kezében virágcsokrokat tart s virágainak nevét hol görögül, hol törökül előszámlálja egymás után, refrainul rendszeren ezt szokta kiáltani: Csicsekcsi, luludia kala, bukéta (virágárus, szép virágok, bokréták) s különösen kiemeli a görögök legkedveltebb virágát, a szép bazsalikomot (vaszilikala). A legmulatságosabb alak és tipikus görög házaló közeleg most, hátán magas, keskeny láda, mintegy 30—40 fiókra osztva, mellette egy meglehetősen szekrény csüng le s mindkettő tömve van fűszerekkel. Komoly buzgalommal egy lélegzetre 40—50 nevet mond el a jó öreg: piperi, kanéla, moszkokaria, alati pilon stb. (Bors, fahéj, szerecsen dió, apró só stb.) Alig kezdte el mondókáját, már belevág egy hangos toroku arnót narancsárus (portokáldsi) „Ti megálá portokalya ke limonya“ (milyen nagy narancsok és citromok) s a fűszeres azzal boszulja meg magát a narancsáruson, hogy annak elhallgatása után sem fogyott ki a lélegzetből s még mindig folytatja hosszabb mondókáját.

Alig haladt el e csoport a szomszéd utcába, itt már egészen más alakok hullámzanak. „Zeszta, zeszta burékia, katimézia“ (Friss, friss rétest minden reggel) hallik s jobb kezében párolgó süteményekkel megrakott tálat magasan tartva szalad végig az utcán a sütőlegény. Hangja hallatára megnyílnak az ajtók, ablakok, s minden kokona (görög asszony) vásárol a friss süteményekből, melyek Konstantinápolyban a reggelit képezik. Lassu, csendes hangon jelenti a mészáros, hogy ő is közeledik megrakott szamarával. Áruja marha-, de leginkább bárány-, illetőleg juhhusból áll; ezt kínálgatja tehát e mondással: Arnachi pachi. (kövér bárány) Ha megállítják, kiméri a kívánt adagot s tovább ballag. A halárus (pszarasz, balukcsi), az olajos (ladasz), az ecetes (szirkedsi), a sajtos (pejuirdsi), a pintér (buvadszi) sajtárokkaival és csebrekkel, a szappanos (szabundsi) és ki tudná még mind eszébe tartani azt a sok házalót, néha huszan is összegyűlnek egy-egy utcában s ha egyszerre rákezdnek melodikus dallamaikra, azt majdnem lehetetlen kiállani. A mulatságos alakok sem hiányzanak, kik az embert valóban elmulattatják bohó ötleteikkel és tréfáikkal. Ilyen az öreg Ahmed, a kedélyes bőrekcsi (rétesárus), a ki nyakába akasztott serpenyőjén, mely alatt izzó parázs van, mindig igen jó friss rétest árul; ő

nemcsak süteménnyel szolgál, hanem mialatt vevői áruját elköltik, leleményes tréfákkal fokozza az étvágyat. A sütő (ekmekcsi), kinek már megvannak mindennapos vendégei, nem csap zajt, hanem csak kopog a ház ajtaján, minthogy keleten a kapuk nappal is zárva vannak, s átadja a szokott kenyér-adagot. A konstantinápolyi utcai életnek egyik állandó és jellemző alakja az örmény vízárus (szakka). A víznek ott nagyon szűkiben vannak a lakók, különösen meleg és száraz nyár után, mikor az ég csatornáit nem töltötték meg a ház alatti pinczék cziszternáit (vizmedenczeit) annyi vízzel, hogy az esős évszakig ellássa a házat. Minden édes víz-szükségletet a vízmedenczékben éven át begyűjtött vízből fedeznek a konstantinápolyiak, mert a kutak vize sós-keserű s azért főzésre, ivásra nem alkalmas. Drága pénzben kell tehát bevásárolni az édes vizet a szakkáktól, kik azt bőrputtonyokban árulják. Egy puttonynak, mely fél annyi vizet tartalmaz, mint a pesti dunavizes puttonya, ára az időszakhoz és a szükséghez képest, 2—5 piaszter (10—25 krajczár.) A szakkák a konstantinápolyi vízvezetéket (takszim) bérben tartják, s a víz-eladás nekik igen jövedelmező üzletük. A szakkák kötelessége tüzvész alkalmával a hely színére a szükséges vizet bőrputtonyaikban összehordani. A szakkák maguk között czéhet képeznek s kérlelhetlen zsarnokai a török fővárosnak. Maguk között szilárdan összetartanak s minden szakkát bizonyos dacz és büszkeség jellemzi.

Ha a tarka-barka hullámzást ablakunkból végig nézni meguntuk, s kilépünk az utcára, ott még nagyobb nyüzsgés, tolongás uralkodik. Alig lehet az embernek pár lépést nyugodtan egy irányban előhaladnia, — szüntelen, minden lépten-nyomon ki kell térni a járókelők nagy csoportjának. Minden utcásarkon, bárhová menjünk is, ott állnak a csizmatisztítók (boja lusztrađsi) a kik a járókelők lábai előtt ólálkodnak. Kis lábát tartanak kezükben s ezt nyomják az ember lába alá, mihelyt feléjük közeledik s oly gyorsan s ügyesen végzik mütetőket, hogy alig vette az ember észre már tükör fényességű lett a legsárosabb czipő. Állandó alak a pesti handlé rokona is, az eszkidsi (ócska árus), a ki törökül így jelenti megérkezését: „Eszkiler alaim!“ (Hadd vegyek ócskaságot!) Ezt az üzletet folytatja miniatűr-kiadásban a homokos cigány (arinadsi), a ki ócska papucsokat, üvegeket vásárol és síkáló homokot árul.

A sürgő csoport között figyelmünket magára vonja egy török pap, ki pénzzacsóval kezében jár fel-alá az utcákon, megáll a sütők kirakata, vagy a mészárszékek előtt, bevásárol bizonyos adag kenyeret vagy hushulladékot s az utcákon sűtkérező, vagy egymás közt marakodó gazdátlan kutyáknak dobja oda táplálékul. Ilyenkor a zaj, marakodás még nagyobb lesz, s a járókelők megállnak egy ilyen épületes jelenet előtt, nem tudva, mit bámuljanak inkább, azt az érdekes élet-halál harcztól 40—50 kutya közt, vagy a mohamedánok naiv kegyeletét, melylyel e szegény állatokról gondoskodnak. Így szaporodnak és így ápolják a török fővárosban a kutyákat, nem hagyván kiveszni e fajt, mely a legnépesebb utcákon is ott fekszik a napon, úgy, hogy az ember kénytelen kikerülni őket, ha csak nem akarja a törökök haragját magára vonni, kik mindig rossz szemmel néznek arra, ki a kutyát bántalmazni meri. De annyi áll, hogy e kutyák is nagyon jámbor fajták, senkit sem bántanak, még akkor sem, ha őket bántják; hanem ilyenkor egy pár lépést tovább mennek, s leheverednek, s alusznak addig, míg valamely jóltevő török pap nem ad alkalmat és okot arra, hogy egymással a koncert marakodjanak.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Februárhó 24-dikén.

Jókai ötvenedik évfordulója.

Ez egyszer nem az égtől vártuk a napot, hanem mi mutatuk meg neki a mi napunkat, mely fényesebb és hatalmasabb az övénel, mert éjjel is világít és melegít és egyszerre az egész világon, „a merre nap kél, a merre hir jár“, nemzedékről nemzedékre. Mult pénteken ülte meg Jókai Mór életének ötvenedik évfordulóját. Pár nappal előbb az írói kör buzgó titkára, Szana Tamás egy-két jó barátja előtt szóba hozta, mennyire illő volna megünnepelni ezt a napot. A jó barátok természetesen nagyon helyesnek találták ez eszmét, egy iv papír is akadt, aláírás végett egy kis lakomára, a mit az nap a kör helyiségében rendezni fognak, csak ugy „magunkban“, nem is kell róla szólani, sokan ugy sem igen vennének benne részt ebben a mostani időben, farsang után, a politikai zürzavarban, az általános közönyben minden iránt, a mi közel jár a költészethez. — „Jó, ha 40—50-en leszünk“, — mondák a jó barátok és — másnap reggel nagyon kevés ember beszél a politikáról és a többi bajokról, mint a villanyütés, ugy röppent végig a hir a fővárosban és lett tudakozódás és ostrom a lakomai jegyek után, szó sem lehetett többé róla, hogy csak ugy „magunkban“ fog az megtartatni, inkább azon kellett tanakodni, hogy hol találni elég tág vendéglői termet a tisztelgők befogadására. Csak egy van ilyen a fővárosban, a „Hungariá“-ban és ez is szüknek bizonyult, annyian voltak, a kik megragadták az alkalmat, habár csak pillanatig is szemtől-szemben látni azt a mi örökkévaló nagy dicsőségünket.

Hogy milyen volt a lakoma, annak a leírásától fölmentem magam, annyival inkább, minthogy vannak, a kik ugy találták, hogy az étlap jobban volt megcsinálva, mint az étel; a halból például csak a szolgálat emlékeztetett a stokfis-re; a stájer jérczének „Meee“-szaga volt, a gyümölcsből csak annak jutott, a ki az nap — szombaton volt a lakoma — templomban imádkozott, a pezsgőből meg gereblye lett a torkokban; mondom, ugy mondják, én nem vagyok illetékes benne, mert nekem ilyen alkalommal az a szerencsétlenségem, hogy a patkószeget is csemegének találom, mert más egyebütt jár a lelkem. Elgondolkodtam, hogy mi jó Istenünk nekünk az Isten, hogy ereszkedik le hozzánk, valahányszor csak szükségünk van rá, és mindig olyan alakban, a milyenben épen legnagyobb szükségünk van rá. Visszagondoltam messze-messze, arra az időre, mikor ez egész ország egy nagy temető volt, és az ég felette fekete gyászlepel. Mindent elvesztett, a mi drága és szent volt előtte, és az egyetlenek, a min örökkön örökké járt a lelke, nevét sem volt szabad kiejtenie. A halálnál is halálosabb napok voltak ezek, oly napok, melyek ha sokáig tartanak, az emberek millióit, egész nemzeteket a kétségbeesés őrzöngése ragadja meg, mint az elevenen eltemetett, se lát, se hall, és önönmagukat marczangolják szélylyel. Akkor egyszerre megszólalt egy hang, búfájós, mint a tündérek zenéje, édes igézettel belopódzott minden szívbe, és odaadó ámulattal hallgatott ez reá; saját édes anyánk, édes magyar nyelvünk szavait hallá, de ugy. olyan csudaszépen, mint még soha sem előtte, mintha csak az angyalokat hallaná. És a mit mondott, az is

csupa igézet volt; a teremtés minden csudatevő ereje, szine, fénye, gazdagsága, mind benne volt e szavakban; most mint a zugó fűrgeteg az égboltozatot is megrázkodtatá, majd meg mint a kikelet, egy virág, egy illat volt az élet, majd meg a vén Kárpátok is fogták az oldalukat, ugy megkaczagtatta az egész országot, és ez ugy tartott sok, hosszú kinos-keserves éveig; az a csudatevő varázsló éjjel-nappal ott volt mellette, nem engedte őt bánatba merülni, az ő lelke kifogyhatlan volt a balzsamos beszéddel, nem engedte őt magához térni, soha költő ennyi idő alatt annyi szépet nem irt össze — hát nem Isten küldöttje volt ő nekünk? A kétségbe eséstől mentette ő meg ezen mi nemzetünket!

És még valami. Ha végig tekintünk jeles költőink soraim, nemcsak a jelenben, hanem a múltban is — könnyen tehetjük, nem sokan vannak a jelesek — azt látjuk, hogy vajmi csekély azok száma, a kik ötven éves korukban még lelki erejüknek teljes épségében lettek volna. Megvan ennek is a maga oka, és pedig nem valami örvendetes. Ama szentirási kép az örökkön lángoló és soha el nem égő csipkebokorról minden költőre illik, de csak a lelkére, az érzések és eszmék, a mit a világnak ad, nem égnek el, hanem megmaradnak örökké, de nem a teste, az elhamvad és pedig rendesen sokkal hamarabb, mint más emberé és nálunk sokkal hamarabb, mint más nemzetnél. Csak a mi Jókainkkal vagyunk olyan szerencsések, hogy most is, ötven éves korában, ugyanaz a kifogyhatatlanul teremtő lánglélek, ugyanaz az az evangyéliomi olajoskorsó; egyedül ő róla nem áll az, a mit a lakoma alkalmával mondott, hogy az ötven éves ember nem kétszer huszonöt éves; avagy melyik huszonöt éves költő mérkőzhetik vele akár ragyogó képzeletben, akár termékenységben?

Hogyne tódult volna tehát a főváros az ő tiszteletére rendezett lakomára? Délutáni 2 órára vette kezdetét és jóval 2 óra előtt már tömve volt a terem, és milyen közönséggel! Igazán a jók java, a szépek szépe volt itt együtt, nem, rang, vallás és születésre való tekintet nélkül. A miniszter mellett a zenefejedelem, a művésznő mellett a főváros polgárnagyja, az élczek nagymestere mellett a hazai ipar diszes képviselője, a költő mellett a mágnás, a kritikus mellett a beszélyíró; egy kis örök béke, a melyben az Irás szavai szerint „a farkas a bóránnyal együtt legel“, mind valamennyien áthatva ugyanazon tisztelettől, ugyanazon szeretettől, ugyanazon vágytól: látni őt és megmondhatni neki, hogy az Isten még soká éltesse.

Nagy nehezen elhelyezkedtünk valahogy, midőn egy rengeteg „Éljen“ tört az égbe, Jókai megérkezett, hirneves nevével és kedves leányával. Azután kezdődött a lakoma, melyről már fentebb nem szóltam; ebéd közepén az első, a ki poharat emelt, színirodalmunk koszorus büszkesége: Szigligeti Ede volt.

„Ha annyi nyelvem volna, —mondá többek közt — a hányan olvassák műveidet, nem bírnám dicsőíteni érdemeidet. Azért kérlek, szakaszd meg gyarló beszédemet azzal, a mit Coriolán mondott, midőn a Capitoliumon a consul dicsbeszédet készült mondani érdemei felett: „Inkább megtenném, ugy mond, még egyszer, a mit tettem, semhogy ezt a beszédet végig hallgassam.“ Kérlek, tedd meg még egyszer, a mit eddig tettél: élj még egyszer annyi évet, a mennyit eddig éltél. És én nemcsak a

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Február 27-dikén: „Hunyadi László“, (Hauck Minnie mint vendég). — Február 28-dikán: „Falu roszsza.“ — Márczius 1-sején: „Coriolán“, Jókainé első fellépte. — Márczius 2-dikán: „Bolygó hollandi“, (Hauck Minnie mint vendég). — Márczius 3-dikán: „A selyemárus“, először. — Márczius 4-dikén: „Fidelio“ — Márczius 5-dikén: „Macbeth“, Jókainé mint vendég.

Divattudósítás.

Eddig, divattudósítói tisztemhez híven, lehetőleg felemlítettem mindent, a mit a divat ujt, szépet, czélszerűt, gyakorlatit és gyakorlatlant, tulzottat és elfogadhatót tüntet elő; most távol az ujdonságok halmazától a — régiségekről akarok csevegni. Meg ne ütődjenek, azért nem irom le i t t muzeumunk régiségtárát, sem Pulszky Ferencz ur érdekes gyűjteményét, hanem el fogok mélyedni a régi, elhasznált ruhák szemléletébe, egyszersmind utasítást kívánván adni az olyan kedves hölgyeknek, a kik nem egy idényre csináltatják ruháikat, de elhasználják, a míg csak lehet.

Legelső szabály, ha kevéssel mégis jó állapotban akarjuk tartani ruháinkat, hogy ne vegyünk magunknak egyszerre több ruhát, mert a szövet, valamint annak színe a szekrényekben való eltétel által csak vesztit. Tehát csak annyi ruhánk legyen egyszerre, mint a mennyi szükséges kimenetelre és társaságban való megjelenésre. A kevesebb ruha előnye még abban is áll, hogy a szabásokra nézve nem leszünk ó divatuak. A színekre nézve is legyünk elővigyázók, ha nem rendelkezhetünk sokkal. Egy szürke vagy fekete selyemruhában többször jelenhetünk meg ugyanazon egy körben a nélkül, hogy ez egyformaság feltűnnék; míg világos kék, sárga, rózsaszín vagy más rikító színek által hamar igen is ismeretes alakká válhatunk. Továbbá ha takarékosan akarunk öltözködni, vagy kénytelenek vagyunk öltözékeinkre keveset fordíthatni, akkor igen jól teszszük, ha egész munkakészletünk minden egyes darabja olyan hogy a többihez illjék. Egy violaszínü bársonykalapot például nem lehet kék ruhához viselni, míg a fekete bársonykalap mindig emeli az öltözéket. Egy szóval: kalap, keztü, karmantyu, felöltő, sőt a legyező és az ékszer is igénytelen, mindenhez illő színekben legyen választva, és lehetőleg egyszerű legyen minden; a nevezett tárgyakkal soha sem szabad mérvadóknak lenni a ruha színénck választásánál, sőt ellenkezőleg, azoknak kell alávetni magukat a ruha összhangzatának.

Természetes, hogy ez nem jó szóba, ha valakinek minden egyes ruhával egyszínü kalapja vagy más öltönyrésze van; de ezt csak a nagyon gazdagok tehetik és az ilyen hölgy egy kis szeszélyt és kedvezményt is engedhet meg magának.

Világos selyemruhákat többször lehet egész más alakba önteni a — díszítés által. Legelső kellék a szoknya uj bevétele, a melyhez határozottan a jó féle organtint ajánlom; mert ennek minőségétől függ a szövet redőzete, és így az egész ruha alakja. Ha kevés a szövet, a mi régibb ruháknál többnyire megtörténik, akkor a szoknyát fehér lerakott mollfodrokkal lehet díszíteni; idősebb nő színes gaze-t, a ruha színével sötétebbet, használhat e czélra, vagy fekete csipkét, túllt stb. A tunique, kendőcske vagy felső derék mindig a könnyü uj szövetből készülhet.

Igen csinosan lehet színes selyemruhákat egy fekete nagy csipkekendővel átigazítani, midőn ennek hosszu végét kötő alakban a szoknya elejére alkalmazzuk, míg végeit hátul csokorba kötve, izléssel elrendezhetjük. A kivágott derekat egy fekete csipkekendővel vagy derékkal takarhatjuk el, a szük ujjakra pedig széles csipkefodrot varrunk. A korunkhoz illő virág és csipke a hajba, a derék körül egy szép színes szalag, és eléggé jó és csinos öltözéket teremtettünk magunknak — régiékből!

Végül pedig nézzük mai divatképünket, mely két gazdag kimenői vagy látogatói öltözéket mutat be.

Az első alak nehéz vörösös barna tafotából készült ruhát visel; a szoknya eleje rézsut dudorokkal van díszítve, az uszály hosszu és sima, az ujj nélküli felöltő pedig telidesteli van drága himzéssel. Elöl három csokor díszíti a derekat és egy az oldalzsebet. E fényes eltözék ára 140 frt. A tollas kalap elöl virágokkal és rózsaszínü szalaggal van díszítve. Ára 15 frt.

A második alak finom szörkalméből való ruhát tüntet elő, a szoknya alján egy széles fodorral és dudorral körülveve. A hosszu tunique elöl két sor gazdag gyöngyhimzéssel van díszítve, valamint két sor selyem rojttal

is. Egy nagyon széles és hosszu csokor pótolja a tunique hátrészét. A lebentüis derék magas, és Stnart módra fodrosan van szabva. Ez öltözék ára 80 forint.

S z ó t a l á n y.

Szabó Katától,

Első tagom már sok
Nemes tettet szüle,
S a derék férfinak
Drágább, mint élete.
Második tagomra
Mi büszke sok botor,
Kit tenni, s nem beszélni
Nem tanít e kor.
Végső tagom nyaranta
Gyönyörrel nézhetéd,
Ha földünkre voná
Az éj sötét leplét.
Egészem megnyerni
Nem oly nagyon nehéz,
De csak az éri el,
Ki minden nagyra kész.

Megfejtési határidő : márcziushó 25-dike.

Az 5-dik számban közlött rejtvény értelme :

V i g a l o m.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be :

Kovács Emma, Sárosy Mari, Strücker Anasztázia, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Illéssy Piroska, Schröder Ilona, Henyey Nina, Sarkady Irma, Kasza Mészáros Mária, Dávid Jánosné, Pap Ambrusné, Csonth Dénesné, Fajka Sándor és Szeghő, Ruthényi Vad Amália, Moesz Gézáné, Korrik Zsófia, Tóth Bozóky Mária, Ilniczky Ilona, Balogh Berta, Szmodics Irma és Hermin, Epstein nővérek, Kuzelka Vilma, Danielovich Mariska, Karlberger Gyuláné, Egy Gyuláné, Karlberger Nándorné, Szirmay Hermina, Devich Ferenczné, Zay Sóos Ilon, Zágoni Katinka, Szabó Róza, Novák Kornélia, Ónás Anna, Dengi János, Keszthelyi Györgyné, Törös Józsefné, Kovács Etelka, Kanizsay Nagy Etelka, Balassa Ilon, Vlád Jánosné, Juhász Elekné, Popovics Irma, Thurzai Laura, Abonyi Mária, Zundán Jecie, Veichinger Sípó Matild, Domokos Ágoston Katalin, Mátyássy Ottl és Mari, Popovics Róza, Malatinszky Károlyné, Gedeon Gáspárné, Buzás Bujnovszky Mária, Jankovich Katinka, Hajdu Róza, Mokráné, Gubányi Hermin és Betti, Madarász Luiz, Kiss Gizella, Murányi Lestár Margit, Pasteiner Losonczy Emma, Keresztes Véri.

A 4-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé :

Hajdu Róza, Mokráné.

T a r t a l o m.

Rokonszenv. Ellenszenv, Szabó Endrétől. — Megöltek egy légényt, Aigner Lajostól. — Népdal, Bercsényi Bélától. — Örök titok, Lauka Gusztávtól. — Áldás és átok, Sümegi Kálmántól. — Konstantinápolyi élet. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n : Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete : Jelen havi divatképünk.

Felölös szerkesztő, kiadó s laptulajdonos : Emilia.

A. CSALÁDI KÖR~DIVATKÉPEI

Február hóban.

ALTER es KISS udvari szállítók nődivatterméből.

Ny Grund V. Budapest.

B.-Ujfalu n a napokban temettek el egy 146 éves embert. — Csermák Antalnak Veszprémben siremléket akarnak állítani. E célra egy tánczestély 110 frtot jövedelmezett, a még szükséges összeget adakozás útján fogják összehozni. — Az esztergomi muzeumnak Rényi Rezső ügyvéd értékes éremgyűjteményt ajándékozott. — Kaposvár ott Jókai Mór tiszteletére, Roboz szerkesztő által lakoma rendeztetett, felköszöntésekkel s nagy lelkesültség mellett. — Nagysinken az ottani hivatalos épületen pár napelőtt fehér zászló lengett, annak jeléül, hogy akkor egyetlen fogoly sem volt az épületben, mely eset egyetlen az épület főnállása óta. — Izákon Reviczky István földbirtokos, 1848-ban honvédhuszárszázados s volt országgyűlési képviselő agyonlőtte magát, 47 éves korában. — A magyar királyi tábla helybenhagyta a nagyváradai törvényszék ítéletét, mely Balla Gergely ellen az általa elkövetett bűntényekért 10 évi börtönt mondott ki büntetésül.

Különfélék.

*(Egy versaillesi) magángyűjteményben öt régi, első rendű mesterektől való festményt fedeztek fel, melyeket már századok óta elveszetteknek hitt a művészvilág. Ezek a festmények következők: „Szent Agatha a börtönben“ Guidó Renitől, a „Haldokló szent Sebestyén“ Coreggiótól, „Tizian arcképe“ Rembrandttól, „A három király imádása“ Veronese-től és „Pórtáncz“ Thenierstől. E festmények iránt, melyek legközelebb fog-
nak elárvereztetni, roppant nagy az érdekeltség Párisban.

*(Emlék Soulié számára.) A párisi Pere Lachaise-en e hó 20-dikán leplezték le a közel 30 év előtt elhunyt Soulié Frigyes regényíró emlékét. Ez sötétkék márványból van és fülkéjében, az „Ördög emlékiratai“ és még annyi más mulatságos regény még ma is kedvelt írójának bronzmellszobrát mutatja.

*(Külföldi vegyesek.) Brüsszelben a Luiza belga királyi hercegnő nászán Horváth József magyar czimbalmos is játszott, miért a király köszönő levelet is küldetett neki. — A bécsi Wagner-hangversenyt a legközelebbi napokban mégis megtartják, e végből e hó 21-dikén Wagner már Beesbe is érkezett és más nap reá már 7000 frtig való jegy kelt e hangversenyre. — A bécsi képviselőházban Fux kérdőre vonta az igazságügyért: igaz-e az, hogy Hein főtörvényszéki elnök az Ofenheim-pörben működő elnökhöz megrovást intézett, s ha igaz, megengedhetőnek tartja-e ezt a birói függetlenség szempontjából? — Reményi Ede a párisi termekben szép diadalokat arat; Munkácsy neje pedig tanul magyarul, Munkácsyt végre a stockholmi akadémia nem rég tagjául választá. — Gutzkow Károly igen szenvedő állapotban van s attól is lehet tartani, hogy jobb szemére megvakul. — Egy orosz statisztikus szerint: Magyarországon csak 506 gőzmozdony közlekednék, míg Angliában 10,933, Németországban pedig 5,924. — Bonnban mult szerdán halt meg a jeles csillagásztanár, dr. Argelander. — Boroszlóban Spielhagen Frigyes „Szerelmet szerelemért“ czimű új darabja, melyet ott adtak elő először, rendkívüli sikert aratott. — Peoriában (Illinois) mrs. Lydia Bradley, egy gazdag özvegy, az ottani „nemzeti bank“ elnöknőjévé választatott.

Megbízások tára.

Ny. Zsámbokrétára B. E. urhölgynek: Előfizetését február 19-dikén vettem.

Okányra H. R. urhölgynek: Az évnegyed végén, vagy az új évnegyed elején is lehet ezt tenni.

Marosvásárhelyre D. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Turkevére S. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Szegszárdra A. D. A. urnőnek: Várom szives ígérete beváltását.

Eperjesre G. G. urnőnek: Legközelebb veszi a csomagot.

Szegedre O. E. urhölgynek: El van küldve.

Almásra R. R. urnőnek: Már nem szolgálhatok vele.

Gyarmatára G. H. urhölgynek: Figyelmébe ajánlom mai divattudósításunkat; épen arról van szó benne!

„Egy szenvedő barátnémhoz.“ Igen kedves. Nyílt sisakkal is fölléphetne vele.

„Zug a szél“ stb Döcögősek.

Szomorú kénytelenség.

Lapunk előfizetési felhívásainak értelmében alulírott kiadóhivatal köteles minden ez iránt rendelkező előfizetőnknek megküldeni a 12 kötet évi könyvmellékletet, sőt a régebbi könyvekből is annyit, a mennyi még van, azon viszont kötelezettség mellett, hogy az illető ez esetben egész éves előfizetője lapunknak.

Fájdalommal kell azonban nyilvánítanunk, hogy akadnak, a kik visszaélnék bizalmunkkal, megrendelik a lappal együtt a költséges könyveket is, 20—30 kötetet, melyeknek bolti ára 20—30 frt, járattják is a lapot, de nem küldik be az évi díjat sem előre, sem utólag!

Képzeltető, mennyire megkárosodik ez által e lap kiadóhivatala. Százakra megy már az ily uton szenvedett veszteség, és még mit mondjunk ahoz, hogy az illetők nem áttalják, visszaélni a szerkesztő és kiadó bizalmával!

Számtalanszor szólította már föl őket a szerkesztőnő is, a kiadóhivatal is a hátralék beküldésére, — mind hiába! Tovább is viselni e veszteséget pedig lehetetlen.

Nem marad tehát egyéb hátra, mint félre tenni a kiméle-
tet és a név teljes kitételével nyilvánosan felhívni az illetőket hátraléku beküldésére.

Ezuttal csak azokat nevezzük meg, a kik még 1873-ról adósok, és ezek közül is még most csak a férfiakat; hátha az illető nők ezt látván, végre rájönnek, hogy ilyen szándékos megkárosítással szemben a szükség törvényt ront — és megfogják kimélni önönmagukat és a nemes női érdekeknek szentelt ezen lapot azon kénytelenségtől, hogy őket is névszerint szólítsuk fel a hátralékok beküldésére.

Tehát még 1873-ról hátralékban vannak e lap díjával: Jankó Sándor M. Gencsen, Balló Ferencz Szt. Domiánon, Kiss Lajos Cs. Kereszturon, Szabó Sándor P. Gyügeren.

Mint mondók, az illető nők neveit most még nem teszszük ki, hanem megküldjük ezen nyilvános felszólítást mind a 47-nek, a kik szintén hátra vannak még az 1873-diki évi díjjal, nehogy azt mondassák, hogy ezen nyilvános felszólításról nem volt tudomásuk.

Lapunk tisztelt pártolóit pedig kérjük, adjanak nekünk tanácsot ez ügyben. Hátha valamelyikük gyöngédebb és mégis célravezető módot tud. Mert — mint mondók — mi már mindent megkísértettünk ez ügyben, és — fájdalom — sükertelenül.

A kiadóhivatal.

10-dik szám.

Márczius 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJABAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -					
							kezte	nyugta				
								óra	perc			
Márcz.	7	Vasárnap	C 4 Aquin. Tamás	C 4 Laetare	23	E Hushagyó vas.	30	Roschodes	6	32	5	51
	8	Hétfő	István, János	Zoltán	24	Zilemon	1	Veadar, Rosch	6	30	5	52
	9	Kedd	Czir. Met. Francz.	Francziska	25	Tarasius	2		6	28	5	54
	10	Szerda	40 vértanu	Etelka	26	Porphy	3		6	26	5	56
	11	Csütörtök	Herakl	Szilárda	27	Prokóp	4		6	24	5	58
	12	Péntek	Gergely	N. Gergely	28	Vazul	5		6	22	5	59
	13	Szombat	Rozina	Rozina	1	Márcezius Eudokia	6	Sabb.	6	20	6	0

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A **soproni** színügyi bizottság határozatot hozott, melyben ki volt mondva, hogy a bizottság „fontos okok miatt” nem tartja kívánatosnak, hogy Sopronba magyar színészek menjenek. És íme, Némethiné magyar szintársulata alig nyitotta meg a bérletre való aláírásokat, már is több páholy van kibérelve, mint tavaly, s általában a soproni közönség a legnagyobb érdeklődéssel van a magyar színészet iránt.

Belső-Szolnok megyei Lapos községben a napokban meghalt egy Bogozói Hercza Ursz nevű polgár, ki vagyonának alapját megtakarított egyszerű szolgabérével veté meg s szorgalma által közel 50 ezer frtot szerzett. Végrendeletében a domokosi ev. református egyháznak 200 frtot, a rogozi görög keleti egyháznak szintén 200 frtot hagyományozott.

A **fóthi** Garay-ház díszes emléktáblája e tavaszon fog ünnepélyesen behelyeztetni. Az emléktáblára vésendő vers Szász Károly műve és így szól:

A fóthi Garay-házra.

„Mily fény áradoz itt e kicsiny kunyhó üregében,
Mit kápolnává szentel im a kegyelet?
A koronás szentnek, daliás Lászlónak alakja,
Az lebeg itt folyvást, dalnoka álmaival.”

Ázsia hasznos növényeit akarja meghonosítani hazánkban Ónody Bertalan nyirbátori földbirtokos. A tavaszra Ázsiába fog utazni, ott több hasznos növénymagvat gyűjteni.

A **pápai** nőegylet vidám „közvacsorá“-t rendezett mult szombaton; vagy harmadfélszáz teríték, jó vacsora, jó zene (A Cseresnyés Károlyé) és lelkes toasztok voltak a nőegyletre, a buzgó nőkre, áldozatkész férjekre stb.; miután az estélyt főleg a társasélet élénkítésére rendezték, tiszta jövedelem főleg a tombolajegyek eladásából gyűlt be, vagy százharmincz frt.

A **dévai** tankör a fi-tanítóképezde önképző-körének javára mult vasárnap felolvasási estélyt rendezett. Ez alkalommal László Zsigmond tartott felolvasást e tárgyról: „Érdemes-e a széppel foglalkozni?” A szépművészetek nyomdokaiban keletkező műipar nagy jelentőségeit fejtegetve, hangsúlyozta az ember szépiészeti neveltetésének szükséges voltát. Egy képezdei növendék Barcsay László főispán „Szövőszék” című, az élet szövevényes folyamatát jelképező költeményét szavalta el. Voltak még énekek a képezdei ifjúságtól s Nádasy Róza kisasszony és a kis Nagy Kata zongorajátéka is tetszés közt ment végbe. Mult hó 28-dikán volt a realiskolai segélyalap javára rendezett tombola, melyre Déva urhölgyei lelkes buzgósággal gyűjték a tárgyakat s árusíták a sorsjegyeket. A sorsolást táncvizsgalom és hangverseny előzték meg.

Esztergomban muzeumot akarnak alapítani. Mult hó 20-dikán Fehér Ipoly elnöklete alatt e tárgyban népes gyűlést tartottak, melyen Rényi Rezső ügyvéd értékes pénzgyűjteményét felajánlotta az alapítandó muzeumnak.

Vidéki vegyesek. Az ungvári nőegylet megalakult; védnöke lett gróf Hadik Béláné, alelnökei pedig Böszörményi Józsefné és Telendy Antalné. — Nagy-Kanizsán kisdudnevelő egylet alakult Martinkovics Károlyné, Laky Kristófné és Belus Józsefné urhölgyek elnöklete alatt. — Csetneken a „női kör” jótékony czélú táncvizgalmának nagy közönsége és szép sikere volt. — Az elhunyt gróf Betlen László az erdélyi gazdasági egyletre hagyta nagybuni birtokát, melyből huszezer forint jut a nevezett egyletre. — Reviczky István izzási birtokosról több lap után mi is azt irtuk, hogy öngyilkosssg áldozata lett, újabb értesülés szerint azonban véletlenségből célba-lövés alkalmával öletett meg. Az elhunyt kedvező vagyoni viszonyok közt, boldog családi körben, jó egészségben élt és kedélye is vidám volt, tehát semmi oka sem lehetett öngyilkosságra. Temetése e hó 24-dikén ment végbe. Özvegyet és 4 gyermeket hagyott maga után. — A Dugonics-szobor tervezetét Izsó leküldte Szegedre az illető szoborbizottságnak, mely azt el is fogadta. — Ritka ünnepélyt ül a jövő héten egy temesvári polgári család. A családból egy leány menyegzője ugyanaz nap lesz, melyen szülei ezüst-, nagyszülei pedig arany lakodalmukat ünneplik. — Nagyszomban mult hó 23-dikán kora reggel a jogakadémia és könyvtár helyiségében tűz ütött ki, mely az épület tetejét egészen elhamvasztotta; a megérkezett tűzoltók azonban a könyvtárt megmentették. — Tűz ütött ki N.-Lövd községben mult hó 18-kán. A gyorsan terjedő lángok 10 házat hamvasztottak el.

Különfélék.

* * * (Az Ofenheim-pör) Bécsben mult szombaton, február hó 27-dikén ért véget, majdnem két havi tárgyalás után; még pedig azon eredménnyel, hogy az esküdtszék szótöbbséggel fölmenté a vádlottat. Egész Bécs a legnagyobb izgalommal várta e pör kimenetelét. Ofenheim fölmentésére sok körülmény volt befolyással; mindenekelőtt az, hogy az államügyész a tárgyalás folyama alatt visszavonta a vád több pontját, továbbá azon megütközést keltő tény, hogy báró Heim országos fötörvénszéki elnök, Wittmann bírósági elnökre kényszerít akart gyakorolni; végre azon körülmény, hogy Banhans közlekedési miniszter, ki e pört megindította, épen a pör által kompromittál-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

10. SZ.
Márcz. 7-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Egy kis számvetés.

Ujabb időben, mondják, nagyobb figyelem van iskoláinkban a számtanra, én azonban megvallom, hogy a leányok tanításánál nem nagy haladást vettem észre e részben, holott bizonyára van annyi szükségük ezen ismeretre, habár más célból, mint a fiuknak. Ezeknek a külső életben, a leányoknak, és illetőleg a nőknek a családi foglalkozás körében van reá mulhatatlan szükségük, ha boldogulni akarnak. Igaz, a nő, ha gondosan és lelkiismeretesen följegyezgeti kiadásait, könyvvezető nélkül is pár óra alatt készen lehet az évi mérleggel; nem úgy, mint a férfi, kinek a vagyon százféle forgatását százféle változtatásban mindennap tisztán és világosan át kell tudni tekinteni; azért még sem ebben van a számtan ismeretének nagy haszna, hanem abban, hogy szoktatja és élesíti az elmét: alakot adni a gondolati parányoknak, tárgyilagossá tenni a lélek alanyi működését, hogy határozott érzések, világos eszmék képződjenek belőlük, és ezáltal bevágni utját egyfelül a lomha mélázásnak és másfelül a képtelen képzelődésnek, a mi annyi kárt tesz a külső és belső életben.

De talán mások is úgy vannak az elvont tudományok műszavaival, mint én, azért bátor vagyok egy-két gyakorlati példával megvilágítani a mondottakat. Nem egyszer tapasztaltam nyári sétáim alkalmával, hogy társam csakugy el volt ragadtatva valamely szép vidék látásától, mint magam. — Oh, beh gyönyörű! — Oh, beh fenséges! — kiáltott föl újra meg újra önkénytelenül, és midőn arról volt a szó, hogy tulajdonképen mi az, a mi neki ez édes gyönyört szerzi, nem tudott rá felelni; a fogékonyság, az érzés és képzelődés megvoltak benne, de nem tudott nekik alakot adni, nem tudta összeszedgetni és egybefoglalni a lelkében támadt benyomásokat, hanem csak úgy kavargott azok benne, módszerü párázatokképen, mint Polonius előtt a felhő.

Máskor meg társaságban szóba jött valami közügy vagy

nemes eszme — a pletyka természetesen kivétel — egyik jelenlevő egész belemelegedett annak kirajzolásába, hogy az milyen szép és üdvös, és a lélek tüze is ragadós, a második és harmadik jelenlevő is szikrát fogott, mellette vagy ellene szólt, fölfogása és meggyőződése szerint; a negyedik, ötödik és hatodik hasonlóképen megvoltak fogva, élénken érdeklődtek a tárgy iránt, kilátszott a szemükből, ott piroslott égő arczukon, — szólni azonban nem tudtak hozzá, ha-nem-ha: „Ugy van!“ „Helyes!“ pedig annyi volt lelkükben a mondani való, csakhogy nem birtak neki szavakat adni, a gondolati párázatok nem birtak eszmékké tömörülni bennük.

És „az ellentétek érintkeznek“; voltam olyan társaságban is, a hol soha sem beszélt egy, hanem mindig mindannyian a jelenlevők, vagy legalább hárman-négyen egyszerre; a leglényegbe vágóbb kérdésnél egy szempillantás alatt rendelkezésükre állt a szó; igaz, hogy a másik pillanatban már ismét egy elpárolgott, mintha soha a világon se lett volna, sokszor nem is volt szükség ellenvetésre avagy czáfolatra, mivelhogy nem is tartozott a dologra, a mivel a társaságot mulattatták, mert az ő elméjük bizony elkalandozott Ungba, Baranyába, a nélkül hogy csak észrevették volna is; hanem az nem tett semmit, a következő perczen már ismét övéik volt a szó, nem voltak képesek sem magukba fölvenni a megbeszélés tárgyát, sem féket vetni és határozott irányt adni gondolataiknak, a miért aztán vitték is tüskén-bokron keresztül, mint a megbokrosodott ló: „Jaj, beh nagy bolondot mondtam!“ járja aztán akárhányszor magában, és — a legközelebbi alkalommal mégis újra meg újra belecsik ugyanabba a bajba; hány kellemetlenség, harag és boszankodás nem támad belőle! Legyünk türelemmel iránta, mert bizony nem tehet róla, eljár a szája, azt sem tudja, szegény, mit beszél, miért nem tanították gyermekkorában jobban a számtanra?

— De mi köze a számtannak a bőbeszédűséghez? — Az

igaz, hogy ez az összetartozás kissé furcsának látszhatik, de talán még sem annyira, mint az, hogy a hernyóból lesz az arany-szárnyu pillangó és a fekete magszemből a bájos és illatos rózsabokor. Pusztá szemmel nem igen sokra megyünk a teremtő Isten műhelyében, a természetben csak úgy, mint az emberi lélekben; csak a tudománnyal fölfegyverkezett szem látja itt is, ott is világosan az anyagok csudálatos átváltozását, a többinek be kell érni a kész jelenségekkel, ezek pedig számtalan példában mutatják, hogy az a „négy species“, a melyen az összes számtan alapul, ha jól belegyökeredzik a gyermek elméjébe, nem bizonyos ugyan, hogy mindenikből olyan gazda válik, mint gróf Lónyay Menyhért, vagy olyan gazdasszony, mint gróf Andrassy Gyula édesanyja; de hogy a szája nem igen fog eljárni és ábrándjainak alakot fog tudni adni, azért jót merek állni, az pedig megbecsülhetlen kincs.

És a számtanról szólva, legyen szabad azt is megmondani, hogy nagyon kevés ember gondolkodik a felül, hogy mi az a pénz? Annak veszi, a milyennek látja, ama valaminek, a min vásárolni lehet, holott pedig az az élet. Minden krajczár egy pár percz és egy pár csepp életünkből, mert ezzel kell előbb azt megvásárolnunk, hogy legyen.

És azon kérdésre, hogy valjon mennyit tesz tehát egy forint: életre fölváltva? a számtan szintén felelettel szolgál, és pedig következőképpen:

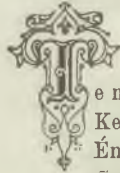
Vegyük például, hogy valakinek 2000 frt évi jövedelme van; nem sok, kivált ha feleséget, 4 gyermeket és egy cselédet kell belőle tartania, de sokan vannak ilyen helyzetben; akkor — könnyű kiszámítani, — 10 munkaórát véve egy napra és 300 munkanapot egy évre, minden forintra 10¹/₂ óra esik; tehát egy egész munkanapnál is több, természetesen az egész család életét a kenyérkeresőbe beleszámítva. Ennyi életében van a kenyérkeresőnek minden egyes forint!

De mi az: egy nap az emberi életben? Erre is feleletet ad a számtan és pedig nem épen örvendeteset. Ugyanis föltéve, hogy az ember 20 éves korában már keresetképes és 60 éves korában még keresetképes, és minden napra 10 munkaórát és minden évre 300 munkanapot számítva, kitűnik, hogy mindössze csak 13¹/₃ éve van az embernek a munkára a maga és családja számára! Pedig nagyon kevés ember képes már 20 éves korában kenyeret keresni és egész 60 éves koráig egyformán. És hol vannak még a betegségek! Nagyon sok élet tehát az az egy nap és e szerint bizony 1 forint is egy darab élet, és mindez csak akkor lesz világos előttünk és irányadó életünkben, ha okosan tudunk gondolkodni és helyesen számítani.

„Tehát „számító“ lélek legyen belőlünk?“ — Igen is, de nem abban az értelemben, a mit a közéletben kifejeznek e szóval; nem úgy, hogy csupán az önérdek legyen tetteink irányadója; ilyen sivárságra a jobb természetű ember nem képes, és legkevésbé a nő, a ki minél kevésbé önző, annál inkább felelhet meg dicső hivatásának; a hű feleség minden áldozatra kész férjeért, a hű anya hasonlóképp gyermekeért, a gyöngéd sziv örömet talál benne, ha másokkal jót tehet; csak hogy mindez nem zárja ki, sőt inkább föltételezi, hogy egyszersmind helyesen számítani tudjunk. Az az idő és az a pénz, a mit a kosán jóra fordítunk, nincsen elvesztegetve, hanem jó földbe elvetve és áldást terem; csak a mit időnkől és vagyonunkból hasztalanul vagy erőnkön felül elfecsérlünk, azzal csonkítjuk meg saját magunk és egyszersmind szereteteink életét és gyarapodását, ettől óv meg a helyes gondolkodás és okos számítás, és ilyen számító léleknek neveztetni nem

szégyen, hanem érdem, olyan fényes erény, a mitől nagy részben a családok és nemzetek fölvirágozása van föltételezve. Mert a mit a munkás erő szerez, abból az okos számítás megtakarít.

Egy szenvedő barátomhoz!

Fannytól.*)

Te mosolygysz, én mosolygok!
Kettőnk közül melyik boldog?
Én sem vagyok, te sem vagy az:
Szívünkben a néma panasz.

Ez a mosoly nem boldogság,
Ez a mosoly csak hazugság:
Színes pillangó az ágon,
Harmatcsepp a tört virágon.

Te szerettél, én szerettem,
És csalódtunk mind a ketten,
Itt a szivben hordjuk mélyen,
— Gyógyulását nem remélem.

Oh, ez a seb nem oly kis seb,
Hogy naponkint legyen kisebb;
Nagy ez s mind nagyobbra válik,
Oh, ez eltart mind halálig.

De azért el még sem mondjuk,
Embereknek van más dolguk;
Ki gondolna rád és én rám?!
Ha csak Isten, — az se talán.

Némán hordjuk e keservet,
Mely örömtől messze kerget:
S te mosolygysz, én mosolygok,
Pedig egyikünk sem boldog.

Nem vigasztalsz, én sem téged,
Kerüljük a reménységet,
Mint a madár, bárha fáradt,
Kerüli a pusztá házat.

Ö r ö k t i t o k .

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

(Folytatás.)

A kertben Gábor más irányt adott társalgásuk folyamának, és a barátok, ismerősök, röviden: a vendégek nélkül elköltött nász-lakománál férj és nő hangosabb és indulatossabb szóváltás nélkül társalognak.

Már éjjeli tíz óra felé járt az idő, mikor Gábor Erzsébet terembe felkísérte. A terem ajtajánál a férj kezét csókolta. E csók is égette az ifju nő kezét, mikor pedig a férj e szavak után: „A viszontlátásra“ a kastély jobb szárnyában eltűnt, egész valójában megrázódott.

Nincs az a lelki erő, gög és büszkeség, a mely bizonyos érzelmek nyomása alatt meg nem inog.

Lehetlen nem lett volna Erzsébetnek szertétepnit e gyűlölt láncokat, mielőtt azok még erősebb fonódhattak szive körül,

*) Uj név, de ha úgy folytatja, a mint kezdi, nagy lesz az ő hiro és tisztelete az irodalomban.

Egy hét története.

Márziushó 3-dikán.

A rég vártak. — A fogadtatás. — Lesz pénz. — Szegény nép. — Korteskedeési szép remények. — Az élcslapok. — Horn. — Mit tartozik ez mi reánk. — Higyjünk, reméljünk, de tegyünk is. — Szigligeti bünei. — A kandidatuⁿⁱ sok. — Tisza Kálmán mint földosztó. — A jó barátok. — Jókainé asszony. — Az igazi művészet. — Szigeti, Molnár és Vizvári. — A táncsteremben.

Megvan az új miniszterium, a pártok fuziója és úgy vagyunk vele, mint a kedves vendéggel, a mint benyit hozzánk, már élczet is pattogtatunk reá, jót, roszt, a mint ez már lenni szokott jó ismerősök közt; az egyik csak most kezdi csudálni Tisza Kálmán államférfiu bölcességét, hogy milyen gyönyörűen tudta kiválogatni a maga embereit; a másik kimutatja, hogy az új miniszterium csupa druszákból áll: két Kálmán (Tisza és Széll) három Béla (Wenkheim, Perczel és Szende) és csak egy köztük Tamás a közlekedési ügyben, tudniillik Péchy. Tréfóról meg azt mondják, hogy azért maradt meg, mert az országnak úgy sincsen most pénze a közoktatásra. Egy másik jó barát meg már csupa tavaszi verőfényben lájja az országot, a legkisebb defizicza sem nyivákol többé tetején, a „háztartás“-ra bőven telik a korteskedésből, a mi most már örökre el van temetve, hollott még ebben az esztendőben új választások lesznek; ez az egy is képes kirántani az országot minden fizetési is egyéb képtelenségéből; mi itt nagyon jól érezzük magunkat mellette, nekünk régi hitünk volt ez, de az a szegény nép, a kit jobbról-balról itatgattak, valjon mit szól majd hozzá, mikor majd „rózan“ fej-jel választania kell?

De ez az ő dolga, ám lássa Tisza Kálmán, hogyan keriti össze az új országgyűlést; azután meg talán még sem egészen olyan száraz lesz a szegény nép torka, hagyott még a jó Isten számára vigasztalót! Itt lesznek a konzervatívok, az oltramontánok, az arisztokraták, a személyiségek és nemzetiségek tisztességes számmal; a kik mind azt hiszik, hogy csak most érik az ő buzájuk, és abból majd egy pár akó borra való is telik a szegény nép számára a választások alkalmával.

És az élcslapokat, a kik eddig egyik-másik mostani miniszterünkön lovagoltak, sem kell féltennünk. Van esze az olvasónak, hogy nem úgy értette tréfáikat, a hogy irva és nyomtatva voltak, hanem épen megfordítva. Nem Tisza Kálmán volt az a mihaszna, hanem egészen más; — hogy ki, azt még most bajos megmondani, mert nem lehet tudni, hogy a kit véletlenül megtalálnának nevezni, holnap-holnapután nem-e szintén valamely magas államhivatalban fog-e ülni; épen úgy, mint egy másik állandó kedvence a mi magas röptü élcslapjainknak. Ki ne ismerné Hornt, abban a koczkás hátulgombolóban? Nos most úgy hallik, hogy ez valamelyik miniszteriumban államtitkár lesz! Tehát ez sem Horn volt ám, hanem szintén megválnak majd, hogy kicsoda. Így tréfálták meg a mi szellemi pattanyusaink az ő olvasóikat, ezek meg kaczagtak, és ne tessék hinni, hogy csak amolyan együgyü olvasók, sokszor a szemem-szám elállt bámulatomban; emberek, a kik a „társaság“-ban számot tesznek, nagy jókedvűen rohantak meg, ha láttam-e már, a mi megint erről és arról az országos emberről ebben és abban az élcslapban áll? És az a végzetlen szájalom, midőn megtudták, hogy

én egészségi tekinteteből már évek óta távol tartom magamat ezen helikoni élvezetektől! Ők persze testi egészséget értettek alatta.

De talán e részben is fordulópontot képez ez a mostani új idő, és csakis ezen okból szóltam itt ennyit róla, mert nem pusztán politikai, hanem egyszersmind társadalmi nagy jelentősége van ennek a mostani új fordulatnak. Hogy nyílt meg egyszerre a láthatár és enged tekintenünk vissza felé, és milyen egészen más színben tűnnek most föl előttünk a tények és emberek, mint a hogy eddig elénkbe állíták, és mennyi része volt épen annak, mely a tiszta igazság hirdetésére és terjesztésére volna hivatva: a sajtónak, az elmék és erkölcsök illetén félrevezetésére! A ki akkor az erkölcsre bátorzkodott hivatkozni, oh, milyen unalmas fráter volt! Hogyne, mikor az az érdem iránti pártatlan tisztelet mind olyan ős régi valami, a közönségnek pedig újdonság kell, ha mindjárt az erkölcs rovására; pikantéria, ha mindjárt a jó izlés rovására! Most ime, láthatja a tisztelt közönség, hová vezették e rosz bolondok: — fertőbe, egyenesen fertőbe és semmi sem itéli el annyira a letűnt korszakot, mint az a körülmény, hogy amaz irodalmi bünbarlangok nagy fenyegetően üzhették trágárságaikat. Most — higyjük és reméljük, hogy ezeknek is ütött az órájuk; higyjük és reméljük, de egyszersmind tegyünk is hozzá valamit; ne csupán azt nézzük, ha pikáns-e, hanem egy kissé azt is, ha jó és szép-e, a mivel bennünket mulattatni akarnak.

Mert azzal, hogy az új kor földerült, nem kell hinni, hogy akár az életben, akár a sajtóban a maszlag és bölöndök önkéntes kipusztulásra szánja majd magát; sőt inkább, hajnalhasadás-kor van a világosság küzködése a sötétséggel, alkalomban pedig soha sincsen hiány. Ime, alig egy éve, hogy az Orczy-féle gazdálkodástól megszabadultunk, és mégis most már szépen elfelejtettük, és nincsen roszzabb igazgató a kerek világon Szigligetinél! És valjon miért? Oh, sok oka van annak! Először is a színháznak defizitje van. Az idő ugyan borzasztó rosz és az emberek hallatlan mód gazdálkodók, azért mégis Szigligeti oka a defizitnek. Azután az is nagy csunyaság, hogy mult pénteken a „Falú rosszá“-t adatta, holott péntekre dráma vagy vigjáték jár. A közönség ugyan még mindig úgy tódul e népszinmű látására, hogy reggeli 10 órakor már nem lehet jegyet kapni és azért talán a közönségnek is illik egy kicsit kedvébe járnai, azért mégis szörnyű hiba ez és világos tanúsága annak, hogy Szigligeti öreg, túlélte magát, épen úgy, mint az, hogy Hauck Minnie éneke sem vonz többé úgy, mint tavaly. Hogy ebben a szerencsétlenségben Szigligeti egész ártatlan, mert nem ő, hanem Richter az operai igazgató, az is semmi; Richtert most semmiért sem lehet felelőssé tenni, mert új ház, azután hangversenyekkel is el van foglalva, és ennek is Szigligeti az oka, miért nem nevezte ki magát operaigazgatónak, akkor persze most egy cseppet se bántaná, de így, minthogy operaigazgatónak Richtert nevezte ki, azért tehát nincsen roszzabb drámai igazgató Szigligetinél, és a nemzeti színházra az volna a legnagyobb szerencsétlenség, ha végleg, vagyis színházi kormányzóknak neveztetnék ki!

szony és Kijátz Elek baranyai gazdatiszt kézfogója. — Jobbaházán e napokban volt Kiss Géza birtokos és Chocsenky Pionka kisasszony kézfogója. — Felcsuthon Csefalvay Árpád huszárkapitány e napokban jegyezte el magának Micsky Gizella kisasszonyt. — Vácson Tóth Julia kisasszonyt, dr. Kerkapoly Gyula fővárosi orvos, a volt pénzügyér unokaöccse jegyezte el, — P.-Szent-Mártonban a mult napokban volt Tóth István fiatal ügyvéd és Szénásy Mariska kisasszony esküvője. — Zemplénben Béringer Arthur homonnai királyi törvényszéki jegyző mult hó 22-kén tartá esküvőjét Füzy Emma kisasszonynyal Agádról. — Perczel Vilmos tolnamegyei földbirtokos, a több országgyűlésen képviselői székkel birt Perczel István fia, mult csütörtökön váltott jegyet a fővárosi körökben kedvesen ismert Scitovszky Mariska kisasszonynyal. — Belus Irén kisasszonyt, a taranyi kormányzó számtartó leányát mult vasárnap jegyezte el Hegedüs Béla. — Széki Miklós kolozsvári gyógyszerész jegyet váltott Bodor Nina kisasszonynyal.

*(A budapesti állat- és növényhonosító társaság) folyamodott a fővároshoz évi ötezer forint segélyért, mert mostani segédeszközei mellett tovább föl nem állhat, s a városi tanács e napokba azon javaslatot határozta a közgyűlés elé terjeszteni, hogy a társulat által kért évenkénti ötezer frt szavazzassék meg ennek 3 évre. Más fővárosok is támogatják, néhol még teteme-sebb áldozatokkal is a hasonló czélú társulatokat; a budapesti társulat pedig annyival inkább megérdemli a támogatást, mert ez az állatkertet minden nyereszkedési vágytól menten, pusztán a közművelődés előmozdítása végett alapította, — Még egy szép tettét jegyezhetjük föl a fővárosi tanácsnak. — A képzőművészet i társulat folyamodott a fővároshoz, hogy lépjen a társulat által építendő mücsarnok alapítói közé. A fővárosi tanács e napokban tárgyalta e kérvényt és elhatározta azt a közgyűlés elé oly ajánlattal terjesztani be, hogy Budapest fővárosa az 1875-dik évtől kezdve három évig évenként ötezer frtot fizessen a mücsarnok építési alapjára. A képzőművészeti társulat folyamodványában foglalt ígért folytán ez esetben Budapest fővárosának mint alapítónak neve, külön kőtblába vésvé fog a mücsarnok falába behelyeztetni. — A honvédménház parancsnoksága is folyamodott a fővárosi hatósághoz, évi segély iránt. A főváros összes jótékonsági intézetei között csupán a honvédménház és a nőiparegylet nem kapnak a városi hatóság részéről segélyt.

*(Wagner hangversenyén) Liszt Ferencz mégis fog zongorázni, és pedig Beethoven nagy Es-dur koncertjét, zenekari kísérettel. Ezen kívül négy száma lesz e hangversenynek: „Siegfried rajnai utja“, „Siegfried halála“ (gyászinduló), s ha Matterna asszony Bécsből lejő, Siegfried és Brunhild nagy kettőse, ha pedig nem jön: Siegfried kovács dala, éneкли Glatz Ferencz. A három első a „Götterdämmerung“-ból való. A negyedik Lisztől: „A straszburgi harangok.“

*(Liszt „Prometheuszá“-t) mult szerdán hallottuk a vigadóban, ezt a hatalmas zenekölteményt, a hitregei titánról, a ki az emberiség iránti szeretetből elloppja az égből a teremtés tüzeit, azért sziklához lánczoltatik, és csak Herkulesz hős karja vet véget iszonyu szenvedéseinek. Nagyszerű tárgy, egészen méltó Liszt geniuszához, mely teljes nagyszerűségében nyilatkozik is e müben. A zsufolva telt terem a nagyszerű mü minden része után lelkesülten éljenzé a nagy maestrot, ugy szintén a többi közreműködőket: Bulyovszky Lilla asszonyt, a ki a zenekölteményhez irt prologot szavalta; Sipos Antalt, a ki a nagy mestert a zongorán kísérte, és a Liszt-egylet tagjait, névszerint

Bogisits Mihály, Scherrubel Nándor, Láng Fülöp és Köszeghy Károly urakat, a kik Engeszer Mátyás karnagy vezénylete mellett az énekkarokat adták elő, és a közönségnek midőn két órai gyönyörködés után távozott, csak az az ohajtásavolt, hogy bár minél előbb ujra hallhatná e nagyszerű müvet, mert egyszeri hallás csakugyan nem elég e szépségekben gazdag alkotás felfogására és átérzésére.

*(A mücsarnok javára) ígértük szerint a következők küldték be adományaikat. Zichy Mihály beküldé „Tivornya után“ czimü szines szénrajzát, értéke 2500 frt. — Mészöly Géza „Magyar táj“ festményét 600 frt értékben és egy fényképet. — Böhm Pál „Czigány-gyermek“ czimü festményét 300 frt értékben és 21 fényképet. — Hahn Antal 150 frt értékü tanulmányfejet. — Somogyi Dániel a „Dachsteint és Gosausee“-t ábrázoló festményét, 300 forint értékben. — Ifjabb Kraczmann „Rembrandt arczkép“ üvegfestményét, 70 forint értékü. — Sárdy István „Az olvasó nő“ festményét, 150 forint értékü. — Spitzer Adolf egy tanulmány fejet, 80 frt értékben. — Pompéry János szintén egy olajfestményt küldött be. — Lévy Adolf festész szintén felajánlotta egy „Csendélet“-ét a társulati nyeremények javára. A „Hontmegyei kaszinó“ végre elhatározta, hogy a társulat alapító tagjai közé lép.

*(A kabinet-változás) különböző magas állásokban szintén változást vont maga után. Igy Zeyk Károly a belügyminiszterium államtitkára beadta lemondását, ugy szintén Kandó Kálmán miniszterelnöki miniszteri tanácsos; továbbá a magyar államvasutak igazgatótanácsának következő tagjai, kik nem egyszersmind hivatalnokok: Fest Imre, Weninger Vincze és Fuchs Gusztáv.

*(A szini képezde) mult szombaton bált rendezett a Hungáriában. Nem nagy, de diszes társaság jelent meg, többnyire a művészvilág köréből. Prielle Kornélia volt a házi asszony s tisztét szokott szeretetreméltóságával teljesítette. A nemzeti színház jelesei közül is számosan vettek részt e kedves vigalomban.

*(Gróf Széchenyi István) végrendeletileg diszes emlékerleget hagyományozott a budapesti nemzeti kaszinónak, azon ohajjal, hogy e serleg a legjobb magyar borral megtöltve, emlékére évenként kiürítették. A kaszinó 1864 óta minden évben megtartá az emléklakomát. Az idei mult vasárnap folyt le, és mintegy 68 tag vett részt benne. Az emlékerlegből gróf Majláth György ivott, elébb emlékezővén a nagy férfiról, kinek emlékét a lakoma illeti. E toasztra báró Podmaniczky Frigyes válaszolt lelkes szavakkal, a jelen voltak élénk éljenzései között. A lakoma három órától délutáni 6 óráig tartott.

*(Schunda W. J.) kitünő hangszergyárosunk mult szombaton délután lakásán igen érdekes zenészeti előadást rendezett. A Pintér-testvérek ez alkalommal a Schunda által föltalált pedál czimbalmot mutatták be, majd egyenkint, majd két hangszeren együtt játszva. Különösen a két czimbalmon kitünően előadott magyar darabok tetszetek. Jelen voltak ez érdekes előadáson Liszt, Erkel Ferencz és Gyula, Allaga, Ábrányi Kornél, Ellenbogen és Langer Viktor, kik mindnyájan a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak mind Schunda találományáról, mind a virtuoz Pintér testvér-pár játékáról.

*(Szinház.) A „Selyemárus“ mult szerdán adatott elő ujra, körülbelül husz évi pihentetés után, azért most már szinte ujság nálunk, és pedig kedves ujság, mert bár kissé elnyujtva, de nagyon érdekes vigjáték, még abból az iskolából, midőn az ügyesen szőtt mesére és alakfestésre nagyobb gondot fordítottak, mint a szelleműs kétértelműségekre. A kopenhá-

tatott, úgy, hogy ő Felsége által két havi szabadságidőt kapott, a mi kétségbe vonhatlan jele a korona roszalásának. Azonkívül még a bécsi sajtó egy része is Ofenheim érdekében irt és működött. Mindez a közvéleményt a vádlott részére hangolta, s az esküdtek fölmentő ítélete e hangulat kifolyása volt. De ha megengedhető is, hogy Ofenheim nem volt bűnös a törvények értelmében, erkölcsileg el van ítélve e pör által, daczára a fölmentő ítéletnek.

* * (Gajzágó János) mező-telegdi kiskereskedő, ki már több ízben küldött ajándékokat ő Felségének, legutóbb egy darab mézes kalácsot küldött, melyért a király 20 frt kegyadományt adatott a loyalis alattvalónak. Ugyancsak Gajzágóval történt pár év előtt, hogy egy süldőt öletett, melyre a hentes azt mondta: „Felséges falat, megehetné ő Felsége is“, mire Gajzágó uram azt válaszolta: „Meg is mutatom, hogy ő Felsége megessi“, a malacot szépen megsütve csomagolta s elküldte ő Felségéhez, mire husz darab arany kegyadományban részesítettet.

* * (A német természettudósok és orvosok) ez évi gyűlésüket tudvalevőleg Grácban fogják megtartani. E gyűlésre nagyban folynak az előkészületek. A felvételi bizottság legujabban tartott ülésén Rollett titkár arról tett jelentést, hogy eddig már 20,000 frt áll rendelkezésre a költségek fedezésére. Ezen összeg felét a közoktatási minisztérium utalványozta, s a tartományi gyűlés és Grác hatósága 500—500 frtot szavazott meg.

* * (Lyell Károly,) az újabb geologia megalapítója s a jelenkor legnevezetesebb természetvizsgálójának egyike, mult kedden, életének 78-dik évében Londonban meghalt. Lyell 1797-ben született s Oxfordban a jogi pályára akarta képezni magát, de atyja példája (ki nevezetes botanikus volt) s egyik tanárának, Bucklandnak előadásai folytán csakhamar a természettudományokhoz pártolt át s azokat oly sikerrel tanulmányozta, hogy már 1831-ben a londoni Kings-College geologiai tanára lett.

* * (A berlini magyar egyesület,) mely a mult hóban táncvigalmat is rendezett vig csárdással, e hó 13-dikán pedig álarczos bált ad a könyvtár javára, újabban Löwenstein I.-t választá meg elnökének s Timkó Györgyöt másodelnökének. — A berlini magyar egyesület figyelmezteti a kiutazni akaró magyar kereskedő és iparos ifjakat, hogy az üzlet Berlinben is pang s oda csak úgy menjenek, ha biztos állásuk van.

* * (E napokban) egy omnibusz ment végig a pesti szénatéren. Egyik szögleten kiszállt a kocsiból egy asszony és a mint egy-kettőt lépett, ruhája égni kezdett. Bizonyosan valamely égve eldobott szivartól gyuladt meg. A szerencsétlen asszony rémületében iramodni kezdett, hanem egyszerre lángba borult. Egy szembe jövő bérkocsisnak volt annyi lélekjelenléte, hogy leugrott kocsijáról s vizes pokróczát ráborította az égő asszonyra, ki ezáltal a legkinosabb megégéstől szabadult meg. Az urnak, ki a bérkocsiban ült, annyira megtetszett a kocsis nemes tette, hogy megajándékozta.

* * (Amerikai párbaj) Egy fővárosi kereskedő fia és egy fiatal műegyetemi hallgató a mult farsang egyik bálján valami — természetesen életbe vágó — dolog miatt összezerrenvén, a heves vérű technikus minden áron „lovagias“ elégtételt követelt; ellenfele és barátjai minden békéltető törekvése siker nélkül maradt; végre amerikai párbajban állapodtak meg, oly módon, hogy az, a ki a fekete golyót huzza, köteles legyen bevárni, míg ellenfele fekete golyót küld neki és 24 órával annak vétele után magát agyonlőni. A sorshuzásnál a technikus huzta ki a fekete golyót és azóta a folytonos izgatottság következtében szemlátomást sorvadott, tanulmányait is olhanyagolta, a nélkül, hogy ag-

gódó szülei az okát megtudhatták volna. Néhány napja végre a tanuló levelet és kis dobozt kapott a postán. A levélben ez állott: „Őn a . . . bálon minden ok nélkül mélyen megsértett, én azonban békeszerető ember vagyok, a ki sem szüleit megszorítani, sem önnek bajt okozni nem akar, azért az önre nézve bizonyosan kinteljes lefolyt napokat bűnhődésül számítom be önnek és az elégtétellel megelégszem.“ A dobozban — fehér golyó volt.

* * (Egy névtelen kivégeztetése.) Nimesben (Franciaország) valakit halálra ítélték gyilkosság miatt, de az illető semmit sem akart bevallani kilétéről. Tartozkodtak egy embert névtelenül kivégezni. Mult hó elején tudtára adták, hogy készüljön a halálra. Nem mutatott semmi meglepetést, sőt kinyilatkoztatta, hogy e hirre naponkint várakozott. De most már aztán komolyan neki rontottak, hogy mondja meg nevét, de az elítélt nem vallotta ki azt, sőt azt mondta, hogy ha a vérpadon nevének bevallásáért kegyelmet adnának neki, még akkor is hallgatna. „Nyugodtan halok meg“, szólt bíróihoz, „mert hallgatásommal megmentem nőm és gyermekeim becsületét. Soha sem fogja senki sem megtudni: ki vagyok és honnan származom!“ A legnagyobb hidegvérrel lépett a vérpadra, mosolyogva hajtotta fejét a nyaktiló bárdja alá s feje legördült, a nélkül, hogy nevét csakugyan megtudták volna tőle.

* * (A farkasok) a tartós hideg idő alatt sok vidéken nagy számmal mutatkoztak, különösen Erdélyben s a hegyes vidéken. Naszód vidékén a napokban Nagy-Ilva községben tett egy farkas látogatást s mintegy 8 embert megmárt. Egy másik farkas egy szán után iramodott, de ez a farkas alig volt éhes, mert pusztá kézzel elhessegették. Deés közelében egy szegény földmivelőt, ki a deési vásárra egy bivalytulkot hajtott fel, utközben a farkasok megtámadtak, s először is a tulokra rohanva, azt leterítették. A szegény ember azon hiedelemben, hogy a tulok elfogyasztása után rá kerül a sor, ijedtében csaknem emberfeletti erővel kiáltozott segélyért, a mi meg is érkezett számára, csak hogy mégis későn, mert a szerencsétlen ember megőrült.

* * (Külföldi vegyesek.) Michel Angelo születésének négy százados évfordulóját márczius 10-dikén ülik meg Flórenczben. — Bécsben új magyar egyesület alakul s a wieneni „Viktoria“ fogadóban van székhelye. — Páris községtanácsa huszonöt ezer frankot szavazott Boieldieu századik születésnapjának ünnepére, mely június 13-dikán és 14-dikén lesz. — Corot a híres francia festő, kit Munkácsy mesterének nevezett, a napokban halt meg Párisban.

Megbízások tára.

- Félegyházára K. N. E. urnőnek: El van küldve.
Vetésre Sz. H. H. urnőnek: Postára van adva.
Szerdahelyre V. I. urnőnek: Ujból megküldtem.
Pozsonyba M. E. urhölgynek: Igaza van, régi dolog és mindig új marad, mint a tavasz.
Aradra M. N. urhölgynek: A viláért sem! Küldeményét a pontosan vettem. A kívánt tárgy is legközelebb el lesz küldve.
Eperjesre T. K. urhölgynek: A legszivesebben vettem.
P. Bagosra B. E. urhölgynek: Várom szives feleletét és — még valamit, a mit kértem!
N. Váradra D. J. urnőnek: Postára van adva.
R. Szaniszlóra F. J. urnak: El van küldve.

11-dik szám.

Márczius 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut. 39. szám.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félelvi műlapért 30-30 kr
6 egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

11. SZ.
Márcz. 14-dikén
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajokkal.
Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félelvi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Pár hét előtt ültük meg legnagyobb regényírónk ötvenedik születésnapját, öregek és ifjak, szegények és gazdagok egyaránt szívük mélyéből könyörögtek a jó Istenhez, hogy még sokáig tartsa meg testi és lelki egészségben, mert annyi édes, gyönyörteljes órával vagyunk neki adósak, hogy talán magának a minden kincsek és áldások Urának is munkába kerülne, méltóképen megfizetni azokat; — azonban senki sem tartozik neki annyi hálával, mint a magyar nők.

A férnak a regény szórakozás, a nőnek iskola. A férfi előtt nyitva áll a világ, minden férfi egy mozgató-kerék a nemzetek sorsát intéző gépezetben, a folytonos érintkezések által módja és alkalma van, bepillantani a fejek szívébe, megismerkedni jó és rossz tulajdonaikkal, mintaképeket vá-

Jókai Mór.

lasztani magának és jellemmé fejlődni.

Nem úgy a nő; az ő világa félre esik a gyakorlati cselekvés országutjától, szépségekben és tanulságokban az is felette gazdag, tisztaságban épen felül is mulja a férfit, akár a tavaszi kert, olyan örökké fakadoz és bimbózik és tárja kelyheit az ég felé; magát az életet azonban, a zajongó külső világot, az ő jó és rossz embereivel, sem a gyermekszoba, sem a társalgó terem nem képes pótolni; a tavaszi kert nem maga az élet és a társalgó terem vendégei, még a jó barátok és barátnők is, mindig bizonyos választékossággal jelennek meg, úgy a ruházat, mint a módorokban, a hétköznapi lelkületet, az igazi jellemet csak ritka esetekben lehet ott meglatni, legfőlebb azoknál, a kiket különben is jól ismerünk, a kikkel

Magyar ipar!

Ranzenberger Testvérek
Nap- és esernyő-gyára,

alapítva 1834. évben

Budapesten, váczi-utca 14. sz. korona kávéház átellenében.

- Gyermek napernyők 1, 2, 3 frt.
- Tavaszi napernyők minden színben 3, 4, 5 frt.
- Nagyobb napernyők, diszítve 3, 4, 5, 6 frt.
- Nagy napernyők (duppla selyemből) 4, 5, 6, 7 frt.
- Esernyők angol Clothból 2, 3, 4 frt.
- Selyemesernyők 5 frttól.

Úri napernyők minden színben 1 frt 80 kr. 2 frt.

Vidékről megrendelések pontosan s legszigorubb figyelemmel eszközöltetnek.

Nagobb vételeknél aránylagos árleengedés.

Legnagyobb választék legfinomabb angol és francia nap- és esernyőkből, aránylagos olcsó árakon.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Gyönyörű
NOI
RUHAKELMÉK
selyemárúk
bámulatos olcsón!
nagy választékban
kaphatók
HAMBURGER
ADOLF
divatárú-üzletében
Budapest,
urintzka 5-ik sz.

Minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Olcsóbban

mint barhol kaphatók!

Fekete és színes selymek,

valamint

gyapju- és mosóruhakelmék

WEISBERGER JAHAB

női divatárú-ruktárban

Budapest, hécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárholra ingyen és bérmentve kézzelgyel szolgáltatnak.

Legzelelszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren

a váczi boulevard sarkán 6 1/4 sz. a.

krájczáros
tömeg árucikkek

LOBL FRIGYES alapítójánál

találhatók a gyári áron alul.

Értekezési katalógussal megküldöm t. sz. vevőimnek a téli idejére újonnan berendezett áruházi-áruházi katalógusait. Ugyanitt a legújabb és legdivatósabb női ruházatok: Lustres, Rips, Mohairs, Cretons, perkalok, zslueros és Zsinnor-Barchett, fehér mullé, csipke és szelvények, vassz. usk, kamavaszok, arztalernyek 1/2, színes futószőnyegek és még más márkájú egyebek kaphatók egyben 27 krajczárosért. Minták bárholra ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

12-dik szám.

Márczius 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NŐEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

12. sz.
Márcz. 21-dikén.
1875.

Havonkinti színezett dívat-
képpel,
minden szükséges díszrajzzal,
Ezenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezetést
foglal magában a lap irányában.

A nőnevelés az országgyűlésen.

Hálafeliratot kellene intéznünk az országgyűlés és kormányhoz azon meleg rokonszenvért, a minnek a nőnevelés iránt mult pénteken jelét adta.

Trefort közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 6,000 frtot kért a képviselőháztól egy felsőbb leánytanoda felállítására, és — néhány Zsedényit kivéve — az egész ház pártkülönbség nélkül, Hefli csakugy, mint Tavaszy és Molnár Aladár, nemcsak megszavazta ez összeget, hanem ugy szólván, lelkére is kötötte a miniszternek ez ügyet; Molnár Aladár, nevelésügyünk ezen kitűnő és ernyedetlen bajnoka, „örömmel hozzá járul a miniszter által kért 6,000 frt-hoz“, Tavaszy Endre pedig szinte szemrehányólag említette föl, hogy a képviselőház „még semmit sem áldozott a nőnevelés érdekében.“ Egészen szó szerint ugyan nem szabad ezt venni, mert ne legyünk háladatlanok boldogult Eötvösünk iránt, a ki az állami tanítónő-képezdét felállította és ezzel a jobb nőnevelés első alapját letette az országban; hanem mi ez a feladat óriási nagyságához képest? Bizonyára ezen körülmény adta ama keserű szavakat Tavaszy ur ajkaira.

Felsőbb leánytanodánk tehát már a jövő őszszel lesz, de valjon segítve lesz-e már ezzel a bajon? jobbra fordul-e ezzel nálunk a nőnevelés ügye?

Hogy milyen fontos ez ügy, azt nem szükség itt mondanom. Megmondta az egész országgyűlés ez alkalommal, a miniszter szóval, az országgyűlés pedig hallgatásával.

A szegény pirja öntötte el arczomat, midön az ülés folyamatát rövid kivonatban olvastam. Azzal indokolta a miniszter a házhoz intézett kérését, hogy „társadalmunkat általában nagyon betegnek tartja, főbetegsége a frivolitás és pazarlás; számtalan család megy Magyarországon tönkre a nők fényüzése miatt; azon gonosz luxus, mely az utczára vitetik, megmérgezi a nőket“, — ezt mondja a mi közoktatásügyi miniszterünk, szemébe

az egész nemzet képviselőtének, hogy ország-világ hallja, — azt a halálnál halálosabb ítéletet; melyikünk szeméből nem facsarják a fájdalom és szegényen könyeit e szavak?

És egyetlen egy tiltakozó, avagy csak enyhítő szó nem emeltetett ellene, egyformán igaznak ismerte el azokat minden párt, minden képviselő, tekintet nélkül születésre, rangra, és most évi 6000 frttal, egyetlen egy felső-leánytanodával vélik gyógyíthatni e szörnyű betegséget, nemde szomorú?

Nem épen egészen! és ebben a részben is nagyszerűen tanulságos a képviselőháznak ezen ülése. Nem egyenesen akar a kormány segíteni e rettenetes bajon, mert erre neki sem ereje, sem hivatása; „társadalmi baj“-nak mondta azt a miniszter és ismerte el az egész országgyűlés; olyan bajnak, melyben nem egy ember, vagy egy város, vagy egy osztály, hanem az egész társadalom a maga teljes összességében szenved; ilyen bajt orvosolni nem adatott egyes embernek, ha még olyan hatalmas is; szervi bajnál az orvos csak annyit tehet, hogy határozottan megállapítja a betegség lényét — és ezt a mi társadalmi orvosunk: a miniszter borzasztó határozottsággal és nyíltsággal tette; — azután megjelöli az életrendet, melyet a betegnek követni kell, ha meg akar gyógyulni, — és azt is egész határozottan tette meg a mi miniszterünk; egyedüli orvosság — mondá. — „a lányok komoly oktatása, iskoláztatása“, az az egy felsőbb leánytanoda tehát csak minta és utmutatás akar lenni az orvos részéről, a mit ha a társadalom követ, jó, akkor meggyógyul, ha pedig nem követi, akkor — a betegnek el kell veszni.

Elveszni! — tán még nem volna olyan nagy baj; más nemzetek is elenyésztek már a föld színéről, és tett a magyar nemzet annyit a polgárosodás ügyében, hogy emléke az eljövendő századokra is biztosítva van; — de elveszni a miatt, a mi ez országgyűlésen elmondott; elveszni a férfiaknak azzal a váddal ajkaikon, hogy asszonyaik döntötték őket sirba, és az

Egy hét története.

Márctziushó 17-dikén.

Blaháné bevette Bécsset. — A német lapok. — A nemzetek szíve. — Liszt hangversenye. — Szó és szív. — Az ékszer-lopásról. — Szegény Feri. — A „Sphinx.“ — Álló csillag és bolygó csillag. — Helvey Laura. — Náday. — Liszt játéka.

Mi a különbség a jó hazafi és a szép hölgy között? Semmi más, csak az, hogy a szép hölgy legörömebb veszi a dicséretet attól, a ki legközelebb áll szívéhez, a jó hazafi meg megfordítva; és ebben az örömben egy szép hölgy részesített minket e héten. A mi száz delegátusnak hónapok és évek alatt nem sikerült, azt Blaháné asszony egy óra alatt kivitte; elfoglalta Bécs városát, és pedig énekszóval; a bécsi lapok szinte jót mondanak rólunk, annyira megbabonázták a magyar népdalok és Blaháné. A „magyar ifjuság Bécsben“ nagy köszönetre tette magát méltóvá azért a hangversenyért, a mit a magyar zene kedvéért mult szombaton rendezett. Csaknem az egész hangverseny csupa magyar volt, a közreműködők pedig kivétel nélkül magyarok voltak: Blaháné asszony és Bignio, a ki fájdalom, még mindig Bécsset kénytelen gyönyörködtetni; továbbá Doppler, a kivel a birodalmi főváros szintén nem felejteti el, hogy szíve a miénk, és végre Kovács Zoltán, a hangverseny létrehozója, a ki Garay „Obsitos“-át, és Herman Sándor, a ki Petőfi „Őrült“-jét szavalta. Azelőtt csak szilaj oldalunkról ismert minket a nagy világ, utóbbi időben azonban mindig többet-többet lát és hall költészetünkről és zenénkről; megtudja belőle, hogy e szilajnál százszor több benne a mély és meleg érzés, és a milyen valamely nemzet költészete és zenéje, olyan a szíve, és ezt is jó tudni felőlünk a külföldnek.

Nekünk is kedves műélveink voltak e héten; hétfőn Lisztet hallottuk, a Mária-egylet javára játszott, mondják, ezuttal utoljára nyilvánosan és én is elhinném, ha csupán csak a nagy művész volna és nem egyszersmind a legnemesebb szívek egyike. Így azonban, bár mennyire fenn a magasban, távol a nagyvilág híuság vásáráról járjon is a lelke, a mint megtudja, hogy valamely jótékony czél meg van szorulva: dehogy fog ellentállni szíve nógatásának, hogy segítsen rajta! és azért a mig csak kevés jótékony intézetünk közül sok lesz szorult állapotban, nem kell lemondanunk a reményről, hogy szereznek még az ő varázsujjai édes órákat nekünk. Jellemző a nagy mester szívére nézve, hogy midőn néhány hó előtt megtudta, hogy mialatt ő Róma közelében az egekbe kottázott, azalatt itt Pesten inasa meglopta, első szava nem az volt, hogy mennyire sajnálja az arany koszorukat és gyémántos vezénylő-pálczákat; pedig kincseket érnek és azon felül mind megannyi ajándékok fejedelmektől, világvárosoktól, sat. hanem az: „A szerencsétlen ember! Ha megfogják, okvetetlenül megbüntetik.“ Épen úgy tett e napokban egy barátom is. A lehető legroszabb hangulatban találtam, akár mint próbáltam, egyetlen egy mosolyt sem birtam ajkaira csalni; elbeszéltem neki, hogy Pázmándy Dénes azt írta hazánk első színművészéről, a „Becsületszó“ és „Vén bakkancsos“ halhatatlan szerzőjéről, hogy arcátlan, és mégis az én barátom csak úgy ült, mint a feszület. Tünődtem magamban, ugyan mi lelte.

— Szegény Feri! — sohajtá föl végre; Ferinek hívják a férjét. — Tehát ennek van valami baja? — kérdém. — Oh igen, szegény Feri most nagyon szerencsétlennek érzi magát! — felelt a nő és bubánatos tekintetével nézett rám, hogy szinte megszedültem bele. Rohantam tehát Feri barátom után, csakhamar meg is tettem és csakugyan nagyon keserű hangulatban találtam egy czukrászdában. — Nagyon kiszidtam a feleségemet, egy haszontalanság miatt; — mondá bünbánólag kérdésekre, és most már a barátom szívet is megérttettem. Nem az fájt neki, hogy férje őt ártatlanul kiszidta, hanem az, hogy férjének most szomorúsága lesz e miatt! Most is és mindig csak a férj körül járt a lelke, — Isten bizony, úgy történt.

Feuillet Oktave „Sphinx“-ében, a mit hétfőn láttunk először szinpadunkban, szintén a feleséges életet festi, francia szellemmel, de nem párisi pirosítóval. A női lélek két sarkpontját, a jó nőt és a rossz nőt szembe állítja e műben. A rossz nő De Chernellesné Blanka, a jó nő Savigniné Berta. Blanka apósa, De Chernelles gróf tengernagy házában él, férje évek óta távol van, de a fiatal asszonyka nem bánja, nem szereti férjét; általában nem tud szeretni; híuság, mulatság és gyönyör, ebből áll a lelke, mely csupa tűz és szenvedély; körülvéteti magát udvarlókval, egyik léhább a másiknál; ezek között egy angol is van, Astley lord, a ki tudja, hogy ennek a nőnek nincsen szíve, és épen azért vonzódik hozzá; nem szépeleg neki, hanem árnyékaként mindig sarkában van, azt hiszi, hogy ilyen érzéketlen lelket csak a rendkívüli különcség képes meghódítani. Blankától még most nem látni egyebet szilaj pajzanságnál; versenyt lovagol apósával, csónakázik az udvarlókval, azután oda dobja nekik a szőlőfűrtöt, a melyről egy-két szemet lecsipkedett, és nevet, kaczag, a mint ezek egymás hegyén-hátán a szőlőfűrt után bukdácsolnak. Savigni Henrik is a tengernagy vendégei közé tartozik, különben is szomszédok, de Blanka modora sehogy sem tetszik neki; oly nő ez, mondja nejének, a kitől ovakodni kell, azért szakítson is vele. Berta, a tiszta lélek, megbotránkozik férje szavain, hogyan is tehet föl roszt az ő egyetlen barátónőjéről? Azért, hogy e léha udvarlókval tréfát üz? mi rossz van ebben? és mikor senkije sincsen neki a vén mogorva apóson kívül?

Férje azonban nem tágit és a hű nő kész meghozni férjének ez áldozatot; bucsuzik Blankától, ez megütődik, kéri, könyörög neki, ne hagyja el, hiszen ő egyetlen barátónője! Berta sajnálja, szívesen is maradna, csak lehetne; Blanka könnyű szerrel kiveszi belőle, hogy nem jó szántából bucsuzik; tehát férje ohajtása ez? Jó, akkor engedje meg neki, hadd beszéljen ő férjével, Berta szívesen engedi ezt meg neki, épen jön Savigni. Berta magukra hagyja őket, Blanka sértődötten felhívja, mondja meg, mi roszt tud róla? Savigni őszintén megmondja, hogy az élet, a mit visz, nem számolhat az ő tiszteletére; az ilyen életben nincs érzés — De hátha bebizonyítja neki, hogy ő tud érezni, és ez a mostani élete csak álarcz? — Savigni ezt nem tudja elhinni, — Jó, két percz mulva meg fogja róla győzni — feleli Blanka és siet el a kastélyba. Akkor jön vissza Berta, a barátónő miatti nyugtalanság hozta ide vissza, és a mint most férjét habozni látja, egyszerre valami eddig egész ismeretlen remegő fé-

lelem kapja meg szívét; — Hogyan? talán bizony féltékeny? — neveti ki férje és megragadó szépen beszél a férjek hűségi kötelességéről. Berta megvan nyugtatva és újra távozik. Most Blanka visszatér egy csomó papírral kezében. Levelek ezek, melyeket ő irt valakinek, de soha sem küldte el, hanem eltette mint szive érzelmének tanuit; most odanyújtja őket Savigninak, olvassa el, lássa, hogyan tud ő érezni és ki iránt. Savigni nem akarja elvenni a leveleket, semmi joga hozzájuk; Blanka erre fölháborodik, visszautasítani az ő bizalmát! a pamlagra hajtja a levélsomagot, hadd lelje meg azokat ipja, a tengernagy, a ki ugyan mihelyt elolvassa, megöli, de ő ezt nem bánja. És csakugyan jön a tengernagy, meglátja a levélsomagot, fölveszi, akkor odarohan Savigni, hogy az övé, egy szerep ez a műkedvelői előadásra, a mit ő fog eljátszani, így aztán a levelek mégis csak kezei közt maradnak. Savigni a tengernagygyal távozik, most Berta visszatér, az a borzasztó félelem újra erőt vett szívében, Blanka is csakhamar kitudja, hogy barátjának a féltékenység bántja, — hogyan, tehát nem bizik benne? férjét félti tőle? — mondja, jó, majd megmutatja neki, hogy nincs arra semmi oka, csak rejtőzzék el amott a fák alatt és hallgassa meg, a mit az épen közeledő Astley lorddal beszélni fog. Berta elrejtőzik a fák között és hallja, mint értesíti Blanka a lordot, hogy ő kész elszöktetni magát általa Skócziába és ott élni elrejtve a világtól. Astley két kézzel nyul az ajánlat után és siet el, megtenni a készületeket a szöktetésre; akkor rohan elő Berta, nyakába borul Blankának, hogy az Istenért, mit akar tenni! Ő most már belátja, hogy féltékenysége okatlan, tehát ne szökjék, ne döntse magát gyalázatba! De Blanka hajthatatlan, a ravasz nő számít rá, hogy Savigni eddig már elolvasta leveleit; az van a levelekben, hogy ő Savignit szereti, és arra is számít, hogy Berta most férjét fogja segítségül hívni a szökés megakadályozására; oly számítás ez, a minőre csak a romlott női szív képes, és ebben sok lélektani igazság van, mert a romlottság ravasz is.

Csakugyan úgy történik; éjjel, a mint Blanka uti ruhában a kertben megjelenik, Savigni állja útját; ő nem engedheti, hogy Blanka ilyen gyalázatosságot elkövessen, mondja; Blanka félre parancsolja őt utjából, hogyan merészli őt akadályozni szándékában? Savigni egyre nagyobb indulatba jön, és épen ez az, a mit Blanka akar. Mikor Savigni csaknem magán kívül van felháborodásában, egyszerre csak e szavakkal rohanja meg: — De hát nem harag és gyűlölet, hanem szerelem az, a mi Önt most ide hozta? — a démoni szenvedély minden csábos ígérete lángol szemében és a következő perczen már Savigni keblén nyugszik, a ki az óvatlan pillanat csábos forgatagától sodortatva, rohan el vele. Akkor jön Berta, a nemes, tiszta lelkű nő, mindent látott, mindent hallott, ilyen galád játékot üzött vele ez a barátinő és ilyen nyomorultan gyarló a férji hűség egy ilyen nővel szemben! — ájultan rogy össze a fájdalom sulyától.

Ezen és az utána következő negyedik fölvonás közt pár hét vagy hónap is eltelhetett. Berta már egész bizonyossággal tudja, hogy férje bűnös viszonyt folytat Blankával, Blanka levelei is kezébe jutottak, élte boldogsága fel van dulva, szívvilága halomra döntve, majd megőrül fájdalmában; de épen itt tündököl föl a tiszta női szív egész fényes ragyogásában. Elszánja magát a legnagyobb áldozatra, némán és vakon fogja tűrni szörnyű megaláztatását, egyetlen szó vagy pillantással sem fogja elárulni, hogy tudomása van férje hűtlenségéről, mert ő ez embert szereti és nem akarja maga előtt sem megalázni; mostani bűnös megtévedése, sugja neki szive, csak rövid ideig fog tartani, a vétek káprázata szélylyel fog oszolni és akkor bűnbánólag vissza fog térni hozzá, a tiszta lángban érte égő szívéhez.

Bertát Astley lord is támogatja elhatározásában. Ez is, mióta Blanka kész volt elszöktetni magát általa, alaposan ki-gyógyult imádási hóbortjából és visszatér Skócziába. Berta egyedül van szobájában, akkor jön férje Blankával. Berta halvány arca megdöbbeneti Savignit, rosztat kezd sejteni, a levelek eltűntek, ha neje azokat megtalálta! sugja Blankának. Hagyja őket magukra, ő majd kitudja, sugja vissza Blanka és Savigni távozik. A két nő egyedül van, Blanka finomul ovatosan tapogatózik, Berta egy ideig nyugodtan állja e borzasztó lelki torturát, de boldogsága gyilkosával szemben mégis csak nem bírja sokáig a színelést és hazudozást. Mint a lángpallosu Cherub, terem a gonosz nő előtt, szeméhez sujtja gyalázatát, megmondja neki, hogy a levelek kezében vannak, azért pusztuljon utjából; most, hogy szólt, nem nézheti tovább a bűnös viszonyt, ezt hitvesi becsülete tiltja, hagyja el tehát e vidéket, különben átadja a leveleket apósának, a becsületére egész a kegyetlenségig büszke tengernagynak és akkor vége életének. És Blanka? Egész nyugodtan mondja, hogy nem távozik, ő szereti Savignit, Berta tegyen, a mi tetszik. A szegény nő erre mint az örült rohan az ablakhoz, felrántja szárnyait, künn, alig tíz lépésnyire tőle, lovagol a tengernagy, a kit ha ide hí, rettenetes elégtételt szerez neki, megöli ez asszonyt, csak a nevét kell kiejtenie és itt terem; de — nem teheti, nem képes általadni e szörnyeteg nőt gyilkosának, nem képes lerántani e gyalázatos arczról a tisztaság álcáját; mintegy láthatatlan kéztől vonzatva, hátra-hátra tántorog a pamlagig, a hol öszszeroskad a nagy fájdalomtól. — Csak egy csepp vizet! — lehelnek ajkai, és e szóra egy borzasztó, de az e fajta teremteseknél nagyon természetes gondolat cikázik át Blanka agyán. Előtte a pohár, vízzel, és ujjain a „Sphynx“ nevű gyűrű, mely rögtön ölü mérget tartalmaz, ha a mérget a vízbe önti, és a máris félholt Bertával megitatja! —

Pillanat alatt a gyűrű lent van és a mérge a pohárban; csak egy kicsit össze kell rázni; egyszerre, a kész halállal kezében, új gondolat cikázza át; leteszi a poharat, odarohan az alélt Bertához és görcsösen általkulcsolva nyakát, bocsánatot liheg tőle és lázas epedéssel lesi a feleletet. A szerencsétlen Berta tétovázva mereszti rá bánattelt szemeit, azután, mint a ki úgy is már a másvilágé, bocsánatot lehelnek ajkai. Erre Blanka felszökik, vissza az asztalhoz és magába önti a poharat. Berta utána néz, látja őt roskadozni, odarohan hozzá, és Blanka: karjai közt adja ki lelkét.

Igy végződik e dráma, minden esetre roszul; mert az a kérdés, hogy mi történik már most Bertával és férjével? nincsen megoldva; és az is, hogy az alakok leginkább csak fővonásaikban vannak előállítva és nem egyszersmind részletesen kirajzolva, lényeges hiányai ezen műnek, és meglátszik rajta, hogy eredetiben beszély volt, csak azután szabták át a színpad számára. Másrészt azonban gyönyörű színpadi darab. A cselekvény gyorsan fejlődik, az alakok egytől-egyig érdekesek, a párbeszéddek szellemesek és a mellett költészetben és igazságban gazdagok, az előadás pedig kitűnő volt. Blankát Prielle adta, a ki ha akarna, sem tudna nem művésziileg játszani; és Helvey Laura Bertája is gyönyörű szép alkotás volt, mindenütt egyformán a kellő önmérséklet mellett a kellő melegség és a nemes emelkedettség mellett az üde természetesség; — bátran mondhatjuk, hogy ez a szerep a művészet koszoruját fonta e fiatal homlokra. A férfiszerepek is mind jó kezekben vannak, és különösen Náday lord Astley-e hű képe az igazi angol főuri jellegnek; külsőleg hideg, melegen érző szívvvel és minden különczkedés mellett fe-lülmulhatlanul illemes. Jótékának fénypontja a bucsulátogatás Bertánál. Jó öt percig nem tesz egyebet, csak beszél; nem is

beszél, hanem prédikál, és még sem prédikál, mert minden szóval külön-külön leköti a figyelmet —

Azt, hogy Liszt újra játszott, már föntebb mondtam; avagy tán egyebet is mondjak róla? Szívesen megteszem ezt is: Liszt ismét úgy játszott, hogy nincsen az szó, mely azt hiven kifejezze. És hogy mit játszott? Chopin „polonaise“-ét, magyar rhapsodiát és a „Prófétá“-ból a korcsolyázók jelenetét. De valóban nem az a kérdés, hogy Liszt mit játszik. Mindegy, akármit. Nála napsugár a zene, csupa tűz és fény és erő és tisztaság, és még sem napsugár, mert hang, szívet megkapó, lelket megittasító hang; — nem lehet azt szóval kifejezni. — i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Jótékonyosság.) A pesti hazai első tarakpénztár-egyesület mult szombaton tartott közgyűlésén, az igazgató, Hajós József elnökválasztásra szólítá föl a közgyűlést, mire egyhangulag ő választatott meg újra. Az 1874-dik évi forgalom 635,139 frt 97 kr tiszta jövedelmet eredményezett. Ebből a választmány huszonnégyezer nyolczszáz hatvanhárom frtot javasolt jótékony célokra fordíttatni ez évben. E nagyszerű összegben a nyugdíjalap 10,000, az építendő műcsarnok 2000, a Pesten felállítandó vízmű 1000, az 1848—49-ki honvédeknek saját tűzhelyeiken ellátása 1500, a bukovinai magyarok 400 frt összegekkel szerepelnek; azon kívül tiz 300 frtos összeg van felsorolva csaknem minden fővárosi jótékony célú intézet s egyesület részére. — Árvai Dávid, jelenleg New-York-ban tartózkodó, volt budapesti lakos február 19-dikén kelt levélben másfél dollárt küldött a főpolgármesternek a terézvárosi levesosztó intézet javára. — A bukovinai magyarok javára a nagyrócei takarékpénztár 10 frtot adományozott. — A „Petőfi-szobor“ javára a szabadkai ifjuság egy műkedvelői előadás jövedelméből 45 frt 30 krt adományozott. — Bubla Károly ur, esztergomi prépost-kanonok 300 frtot adományozott a taksonyi iskola felépítésére. Kubriczky András taksonyi alesperes és plébános pedig az ugyanezen iskolánál szükségelt második osztály felállítására ezer forintot adományozott. — Az okányi iskolaalap növelésére idős Schwarz Ábrahám, ottani birtokos kétszáz forintot adott lánya, Hermin férjhez menetele alkalmával. — Gróf Festetics György a Gersén építendő községi iskola részére egy körülbelül $\frac{3}{4}$ holdat tevő kertet iskolatélkül adományozott. — Bukovinai testvéreink javára Czuczor Ferencz, Érsekújvár derék polgármestere 115 frtot gyűjtött.

** (Rózsás napló.) Selmezen a kedvesen ismert Kachelmann Róza urhölgyet, Kachelmann Vilibald huta-igazgató és bányatanácsos bájos és szellemdus leányát, Pauks Gyula erdész ur jegyzé el Jólsvárol. — Ugyanott Kuzma Gusztáv ur, József főherczeg gazdatisztje, a kedves Hrentsik Luiza urhölgyet, Hrentsik Károly evangélikus lelkész ur leányát, májusban fogja oltárhoz vezetni. — Jeney István, n.-váradi ifju mérnök jövő hóban vezeti oltárhoz Zsótér Erzsike kisasszonyt. — Busseul Henrik gróf főhadnagy a napokban váltott jegyet Boér Berta kisasszonnyal N.-Enyeden. — Fáy Béla, péczeli földbirtokos e hó 10-dikén tartá kézfogóját Blaskovics Mariska kisasszonnyal. — Rimaszombatban Fakla János adópénztárnok leányát eljegyezte Cseh István telekkönyvvezető. — Mihály Dezső, nagyszabeni törvényszéki jegyző, közelébb váltott jegyet Bora Ida kisasszonnyal. — Hegyi Gyula tehetséges vidéki színész közelébb vezette oltárhoz Vargyasi Luiza kisasszonyt. — Gyulán Kövér László eljegyzé özvegy Stummer Gyuláné, született Beliczay Izabella urhölgyet s esküvő-

jük e hó 30-dikán lesz. — Apán közelébb volt Kovács Gyula szatmári ügyvéd és birtokos kézfogója Ternyey Berta kisasszonnyal. — Debreczenben Szabó Antal ügyvéd jegyet váltott Balkanyi Szabó Elvira kisasszonnyal. — Máramaros-Szigeten Hegyesi Berta kisasszonyt, az ottani orvos leányát, Stern Miksa ottani ügyvéd jegyezte el. — Veszprémben Weisz Lina kisasszony kézfogója közelébb volt Sándorfi Miksa fiatal orvostudorral. — Váczott e napokban volt Schvoy Kálmán alföldfiumei vasutttársulati tisztviselő kézfogója Cacciari Matild kisasszonnyal. — Török Lajos rákos-csabai lelkész a napokban váltott jegyet Szarvason Kollár Augusztá kisasszonnyal, Kollár János ügyvéd kedves leányával.

** (Az országos nőipar egyesület) a jövő héten, nagy csütörtökön jótékony előadást rendez a nemzeti színházban, saját pénztára és a nemzeti színház nyugdíjintézete javára; adni fogják „Faust“-ot Hauck Minnievel, ki a jótékony cél iránti tekintetből a nemzeti színház többi művészeivel együtt díj nélkül fog fellépni. Jegyek előre válthatók Kühnel Ignáczné egyesületi elnöknel (Sándor utca 10. sz.) s Kertész és Eisertnél a szervitateren, az előadás napján pedig a nemzeti színháznál.

** („A creton- és jelmezpiknik“) oly szép sikert eredményezett, hogy az összes bevétel 718 frtot tesz, melyből a költségek levonása után az országos nőipar egyesületnek tisztán maradt 460 frt. Ilmer bérlő ur díjtalanul engedte át a termet, a légszeszigazgatóság pedig a világitást e nemes célú vigalomra. Továbbá Forinyák Gyuláné urnő 15 frt, Berczely Györgyné urnő 10 frt, Türr tábornok és Kammermeyer ur 10—10 frt, Liszt Ferencz, Schmaus Endre képviselő és dr. Reinitz Adolf urak végre 5—5 frtot felülfizettek az egyesület javára.

** (A gyermekmenhely.) Idős gróf Károlyi Istvánné, a gyermekmenhely-egyesület pártfogónője, a Calico-bál összes tiszta jövedelmeképen, mint a bál-rendező bizottság elnöke, 2400 frtot adott át két izben a nevezett egyesület pénztárának. — Befizettek még: a) Neuhofer Jánosné urnő közvetítése mellett Szalay Péter mint rendező által egy táncpiknik maradványa címén 80 frt; b) Gelléri Szabó János ur, a dr. Bróde Lipót és a keleti vasutttársulat pörös ügyében bíróságilag 80 frban megállapított szakértői díjat szintén az egyesület részére volt szíves átengedni; — végül az országos magyar központi takarékpénztár 50 frtot adakozott az egyesületnek. A gyermekmenhely kisdedeinek létszáma a százat is túlhaladja már és ápolási napjaik összes száma csupán február hóban 3998-ra ment.

** (Az írói és művészi kör) hétfőn adja utósó estélyét e télen és ez csakugyan koronája lesz az ideai estélyeknek. Liszt zongorázni fog, Beethoven F-dur változatait és a Rákoczy-indulót Sipossal, utószor, mielőtt külföldre menne; Jókai felolvasni fog, („A huszezer éves menyasszony“), Nagy-Benza Ida énekelni fog, a „Virágárusnő“ című olasz dalt; Odry Lehel Liszt Ferencznek Uhland egyik költeményéhez irt szerzeményét fogja énekelni, a nagy mester kísérete mellett, és végre a fiatal Juhász Aladár „Magyar gyászhangok“-at fog előadni zongorán. Egy ülőhely ára: tagok számára 2 frt, nem tagok számára 5 frt.; de már csak kevés jegy kapható.

** (Márczius 15-dikét) az idén is ünnepélyesen ülték meg országszerte. A fővárosban mindennek előtt az egyetemi ifjuság sietett kifejezést adni azon kegyeletnek, melylyel e nap emléke iránt viseltetik. Közel ezer egyetemi hallgató vonult ki, nagy közönség által kísérve, a kerepesuti temetőbe. A menet élén egy bábékoszorus nemzeti zászló lobogott. A temetőbe érve, az ifjuság először is a 49-diki vértanú sirját kereste föl, hol Gonda Béla műegyetemi hallgató tartott hatásos beszédet. Az egyetemi dal-

kör a beszéd előtt Kölcsey Hymnusát, a beszéd után pedig Vörösmarty Szózatát énekelte. Onnét a menet Batthyány Lajos mauzoleumához vonult, hol Cseresnyés Jenő technikus beszélt. Forinyák Géza sirjánál végre Fenyvessy Ferencz jogász tartott hangulatteljes beszédet. — A „Hungária“-szállodában a „központi ellenzéki kör“ tagjai ünnepelték meg lakomával márczius 15-dikét. Jelen volt Táncsics Mihály, az ősz szabadságbajnok is, kit 1848-dik márczius 15-dikén diadallal hozott ki a nép börtönéből. Kossuth Lajosra Helfy üritett poharat.

** (A józsefvárosi népkonyhának) mult csütörtökön nevezetes „kosztosa“ volt: Liszt Ferencz, Sipos ur, Bulyovszkyné és Engeszerné urnők kíséretében. A mester adatott magának egy adag káposztát, és letett érte a rendes 10 kr helyett egy 10 frtos bankjegyet. És a jeles művésznek annyira megtetszett e nemes czélu intézet, hogy délutáni 2 óráig időzött ott, meleg érdeklődéssel tudakozódva minden apró részlet után a jelenlevő Kauser Jakabné és Glatzné napos urnőktől és ennek leánya, a kedves Ilka kisasszonytól, és midőn már a rendes étkezők távoztak, a nagy mester egy pohár bort adatott magának és egyenkint kocczintott a napos urhölgyekkel, még a kis leánykákkal is, és utoljára Glatz Antalné urnővel, e szavakkal: „Éljen a haza!“ — A három óra csak három percnek tetszett, a kedves és szellemdu férfi körében.

** (Vottems Edlitame) (Smettov Matilde) zongorásznő Párisból, szombaton este hangversenyt tartott a vigadó kistermében. A műsorozat volt: 1. A háromszéki dalok, énekelte Nagy Julcsa urhölgy. 2. A dalnok búja, Arany J.-tól, szavalta Kassayné Jászay M. urhölgy. 3. A Le Gondolier, Barcarole de Concert, B. Serenade Hongroise, előadta zongorán a szerző Vottems Edlitame. 4. A tudós macskája. Arany J.-tól, szavalta Kassayné Jászay M. 5. Nocturne, Dreyschocktól, előadta zongorán Vottems Edlitame. 6. Népdalok a „Falu roszsá“-ból. énekelte Nagy Julcsa urhölgy. Az eredményről a jövő héten.

** (Ella Adajewska,) egy orosz tábornok lánya mulatott e héten fővárosunkban, a „Bojár lánya“ czimű kis opera szerzője, oly végre, hogy ez operát a nemzeti színpadon előadják! De az itteni műbírálok nem jósoltak neki sükert és így az előadás elmarad.

** (Mérgek festésű ruhakelmék) fordulnak el a kereskedelemben, tudniillik némely külföldi gyáros a tojás-fehérsye helyett az olcsóbb mirenyt (arsenikumot) keveri a festékbe, tehát válóságos mérget. A belügyminiszter azért körrendeletileg fölhívta a törvényhatóságokat, hogy a ruhafestő-gyárakat szigoru felügyelet alatt tartásuk e részben. Csak hogy az ilyen kelméket nem nálunk, hanem a külföldön gyártják és onnan hozzák be hozzánk. Csak megbízható kereskedőtől kell tehát vásárolni.

** (A nemzeti színház) nem kapott ugyan intendást, hanem igen is biztost, és pedig báró Podmaniczky Frigyes nevezetett ki e kényes, vagy akarám mondani: fényes állásra, és pedig nagyon bölcsen: ideiglenesen. Báró Podmaniczky köztisztviselőben álló, finom izlésű, jeles férfiú, de hátha ő és az intendansság még sem tudnak jól „egymáshoz törődni?“

** (A színház) a legnagyobb helyet foglalja el e héten, itt is csak úgy, mint künn az életben, a hol most jóformán nincs is más nyilvános mulató-helyünk. A képviselő-házban is napi renden volt a színház mostani nehéz ideje és Beöthy Ákos nagyon szerette volna megtépni egy kicsit Szigligeti érdemeit, de Jókai megfelelt neki emberül. A heti rend fénypontjai pedig még mindig Jókainé asszony vendégjátéka volt; a „Messinai hölgy“-ben és a „Rang és szerelem“-ben láttuk, mindkettőben anyát játszott, ott a gyermekei gyászos sorsán kesergő fejedelmőt,

itt a fiában boldog büszke, erős eszű és gyöngéd szívű, irástudatlan majorosnőt; ott Schiller pathetikus áradozása, itt Legouvé könnyed, élénk természetessége — tehát két merőben ellentétes alak, melyek csak egy érzésben: a végnélküli anyai szeretetben találkoznak össze, és ép ez mutatja Jókainé nagy művészetét, hogy egyiket csak olyan kitűnően ábrázolja, mint a másikat. Ott a pathosz, itt a természetesség költői volt játékaiban. A közönség mindkét este minden jelenet után négyszer-ötször is kihívta. A „Messinai hölgy“-ben a két ellenséges testvért Lendvai és Nagy Imre, a czimszerepet pedig Helvey Laura adta, mind a hárman igen szépen. A „Rang és szerelem“-ben viszont Feleki mint Bernad György, Náday mint a léha unokaöcs és ismét Helvey Laura mint Julia játsztak kitűnően. — Operai kedves esténk is volt kettő is; — szombaton „Hunyady László“, melyben Nagy-Benza Ida Szilágyi Erzsébetet olyan gyönyörűen énekelte és olyan jelesül játszotta, hogy a közönséget, különösen a Lagrange-féle ária után, szünni nem akaró tapsra ragadta. Máriát Hauck Minnie kisasszony énekelte. — Kedden pedig a „Tévedt nő“-t hallottuk és Nagy-Benza Ida ismét egész művészi nagyságában tündökölt. Hangja visszanyerte régi ritka fényes erejét és zománczát, játéka pedig mindig művészi volt. Koburg Fülöp herczeg és fiatal neje is jelen voltak az előadáson és arczukról le volt olvasható a meleg érdeklődés, e nagy művésznő játéka iránt.

** (Irodalom.) Deák Farkastól „Wesselényi Anna élete és jellemrajza“ czimű érdekes könyv van sajtó alatt. — „Gara-bonzás diák“ czimű gunylap indul meg e hó végén, mint a közjogi ellenzék humorisztikus lapja. Darmay Viktor ur lesz a szerkesztője. — A Teleky-féle vigjátéki pályázat eredménye az akadémia pénteki rendkívüli ülésében hirdettetett ki, és így az eredményt csak a jövő héten fogjuk közölhetni; annyit azonban előre is hallottunk, hogy a 100 aranyat a pályamunkák közt aránylag legjobb „Jóslat“ czimű mű nyerte meg. — Szombathelyen Rusa Kálmántól, a „Vasmegeyi Figyelő“ szerkesztőjétől, „Gonosz idők“ czimű két kötetes regény jelent meg; ára két frt, Budapestén Tettey és társánál kapható. — Königsberg Márk, budapesti magántanító francia nyelvtant ad ki, tanodai és magánhasználatra. Eddig az első rész jelent meg, s kapható Lampel Róbert kereskedésében 80 kron.

** (Vegyesek.) A magyar gazdasszonyok egylete ma, e hó 21-dikén délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését. — A gazdasszony-egylet árvaháza javára zöldcsütörtökön vegyes operai előadás lesz a német színházban. Az „Álarczos bál“, „Ernani“, „Büvös vadász“ és „Luczia“ operákból adnak elő részleteket, Bignio Lajos bécsi dalművész, Balászné Bognár Vilma, Kauserné Gerster Etelka urhölgyek s Udvardy közreműködésével. — A budai izraelita nőegylet a jövő szerdán jótékony czélu táncvigalmat rendez a „Fácán“ teremben. Házi asszony Boér Jeanette egyleti elnöknő lesz. — A Wagner-Liszt hangverseny összes jövedelme 8,640 frt volt, a kiadás pedig 2,600, frt tehát a biztosított 5000 frton tul 1040 frtot eredményezett az érdekes hangverseny. — Patti Adelina asszony márcziushó 28-dikán: husvét vasárnapján a fővárosi vigadóban egy hangversenyben fel fog lépni. — A nemzeti muzeum képtára Petőfi Sándornak Orlay Petrics Soma által festett és igen becses arczképével gyarapodott, melyet a kormány 500 frton vett meg a muzeum részére. — Klapka tábornok e napokban Nizzából Budapestre érkezett, s ezután állandóan itt fog maradni. — László József nyugdíjban élő színművészüket a kolozsvári színház tagjai diszes emlékekkel szándékoznak megtisztelni, a színház állandósítása ügyében kifejtett buzgalmaért. — Odry Le-

hel a nyár folytában egy öttagból álló daltársulattal hangversenyeket szándékozik adni a vidék nagyobb városaiban. A tiszta jövővelmet a népszínház javára ajánlotta föl. — Zubovits Fedor, a híres lovas, fővárosunkban időz a „Hungariá“-ban lakik. — A lefolyt héten (március 7-dikétől 13-dikáig) született 319 gyermek, elhalt 275 személy; a születések tehát 44 esettel mulják fölül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 177 fiu, 142 leány. A halottak közt volt 154 férfi, 121 nő, egy éven aluli gyermek 67.

(Halálozások.) Debreczenben özvegy Bészler Károlyné, született Erdélyi Róza asszony meghalt, 47 éves korában. — Szamosujvárt Simay Lukács, 64 éves, gondos családfő, elhunyt. — Nagyváradon Dunkel Ferenczné, született Szabó Zsófia asszony, 38 éves korában elhunyt. — Beregszászon Ludányi és csomai Bay Jánosné, született Ujhelyi Antonia asszony, e hó 11-kén, 50 éves korában elhunyt. — Beregszászon Placsin-tár árvaszéki gyám 61 éves korában elhunyt. — Maros-Vásárhelyen özvegy Kovács Áronné 55 éves korában e napokban jobb létre szenderült, ugyszintén Depsői Nagy Mihály, jóltevő emberbarát. — Farkas Ferencz debreczenvárosi derék aljegyző, tizennyolcz havi boldog házasság után meghalt, 28 éves korában. — Nagy Péter a budai állam-reáltanoda angol nyelvtanára elhunyt. A boldogult Kossuthot amerikai utazásában mint titkár kísérte. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Március 20-dikán: „Don Juan“, Hauck Minnie mint vendég. — Március 21-dikén: „Ripacos Pista.“ — Március 22-dikén: „A sphinx.“ — Március 23-dikén: „Ördög Róbert.“ — Március 24-dikén: „Kornélia.“ — Március 25-dikén: A nőiparegylet javára: „Faust“ Gounod operája. — Március 26. és 27-dikén: a színház zárva.

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata,

Az első szám: pamlagpárnára való himzés rajza, egyszínű ripsre vagy bársonyra himzendő, színes vastag selyemszalakkal.
A 2-dik szám: E és P betűk egy kis virágfüzérrel, zsebkendő sarkába való himzés rajza.

A 3-dik szám: P betű.

A 4-dik szám: nyakkendő sarkába való bokréta rajza.

Az 5-dik szám: tálcza, vagy kendő vagy övszalag végébe alkalmazható lapos himzetű bokréta rajza; sodrozott selyemből himzendő.

A 6-dik szám: kis felső gallérra való fehér himzés rajza.

A 7-dik szám: egy keskenyebb és egy szélesebb zsinórzási minta, gyermekruhák díszítésére.

A 8-dik szám: N és U betűk.

A 9-dik szám: A és R betűk.

A 10-dik szám: F betű

A 11-dik szám: virágbokréta, tálcza vagy tűpárna közepére.

A 12-dik szám: nagy asztalterítő körüli himzés rajza. Sötét színű posztóra színes selyemmel dolgozandó.

A 13-dik szám: G betű.

A 14-dik szám: H és F betűk.

A 15-dik szám: M és J betűk.

A 16-dik szám: A betű.

A 17-dik szám: ruhákra való zsinórzási minta, a közepén fényes gyöngyökkel kivarrandó.

A 18-dik szám: nyakkötő vége, keskeny point de lace-ból dolgozandó.

A 19-dik szám: B betű.

A 20-dik szám: himzési minta ruhákra, felöltőkre stb. gyöngyökkel és zsinórokkal kivarrandó.

A 21-dik szám: főkötők tetejére való himzés rajza.

A 22-dik szám: G betű.

A 23-dik szám: fehérművekre való himzés rajza.

A 24-dik szám: C betű.

A 25-dik szám: G és J betűk. És végre

A 26-dik szám: E betű.

Számrejtvény.

Koncz Dénesnéől.

5. 4. 1. Sötét börtön néz reája,
3. 2. 1. 4. Mindnyájunknak gyarlósága,
10. 9. 1. 13. 8. Szép és jónak kedvelője,
9. 10. 11. 11. 12. Gyermekeknek csemegéje.
2. 11. 4. Sok ember viselte régen,
9. 2. 4. 6. 4. Híres hely Nyitramegyében.
9. 7. 5. 2. 4. Leány-nevek közt megtalálod,
10. 11. 12. Ebből áll csak minden számod.
6. 2. 3. 4. 8. Nyáron gyakran előfordul,
6. 7. 5. Biztos hely, ha ellenség dul.
1—13. Van neki két püspöksége,
Jó hazafi népessége.

Megfejtési határidő: ápril hó 18-dika.

A 8-dik számban közlött rejtvény értelme:

Falurosza.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Erdensohn Emilia, Báthori Zsigray István, Simon Ambrusné, Sarkady Irma, Abaffy Domsits Antónia, Murányi Lestár Margit, Henyey Nina, Gedeon Gáspárné, Abonyi Jánosné, Sulyok Gizella és Ida, Nagy Károlyné, Korik Zsófia, Czibor Julia, Schröder Ilona, Kovács Ottó, Gáál Józsefné, Sándor Kálmán, Tóth Bozóky Mária, Gallovich Izabella. Grunböck nővérek, Kovács Emma, Tóth Mariska, Madarassy Irma, Fodor Erzsé, Moesz Gézáné, Heinrich Józsi, B. Pap Ambrusné, Soltész Jánosné, Schneider Ilona, Csontó Dénesné, Supka Józsefné, Molnár Izabella, Szecsődy Irma, Devich Ferenczné, Kanizsay Nagy Etelka, Baumann Ferenczné, Décsi Lidia, Danielovich Mariska, Kovács Etelka, Keresztes Véri, Thurrai Laura, Felsenburg Paulina, Novák Kornélia, Ruthényi Vad Amália, Epstein nővérek, Fehérvári Mari és Ilona, Fischer Róza, Ledermeyer Viuczéné, Dosztál Szabó Etel, Popovics Irma, Limbek Vilma, Keller Lina, Varga Mariska, Kondor Emilia, Gáál Juliska, Balogh Ida és Jolán, Pálffy Gizella, Somlyó Mihályné, Temesváry Erzsébet, Fodor Nina, Mátar Zsófia, Horváth Kamilla.

A 7-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Malatinszky Kálmán, Fischer Róza, Popovics Irma.

Tartalom.

A nőnevelés az országgyűlésen. — Katinka, Ábrányi Emiltől. — Örök titok, Lauka Gusztávtól. — Áldás és átok, Sümegei Kálmántól. — Husvétli szokások. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Lasser vagy Chlumeczky. Triesztbe 2-dikán reggel érkezik az uralkodó s a helytartóság épületében száll meg. 4-dikén elhagyja Triesztet, 5-dikén és 6-dikán Velenczében lesz, hol Viktor Emanuel királylyal találkozik. Meglátogatja aztán Pola, Zara, Ragusa és Cattaro városokat.

** (Egy herceg és az iskolamester leánya.) Berlinben nagy feltűnést okoz Wittgenstein Ármín hercegnek kézfogója. A fiatal herceg már közel állt, hogy egy hercegleányt vegyen el, midőn egy nap Eltvilében meglátta Westenberger szegény iskolamester leányát s azonnal lemondott előbbi házasságának tervéről. A fiatal herceg mindjárt szerelmes lett a szép leányba, de nem akarta azonnal megkérni, hanem előbb mint tanító tartozkodott azon a helyen, hol a bájos Gertrud közelében lehetett s csak mikor szerelme viszonztatott, lépett föl az apa előtt kérőül. A meglepetés nem mindennapi volt, mikor a szegény család megtudta, hogy a szerény tanító senki más, mint a gazdag Wittgenstein herceg.

** (Munkácsy Mihálynak) „A falu hőse“ című új képe a párisi képtárlaton van kiállítva. A kép azon jelenetet ábrázolja, midőn egy falusi korcsmában egy német birkozó és egy magyar legény erejüket összemérni készülnek. Munkácsynak e művét minden eddigi festményénél sikerültebbnek tartják.

** (Goldmark Károly) „Saba királynő“ című új operája mult szerdán adatott először a bécsi udvari operaházban. Goldmark: hazánkfia és operáját magyar állami ösztöndíj segélyével fejezte be. Ez opera már több év óta készen van, de bizonyos körök az újabb időig akadályozták annak előadását, míg végre Herbeck mostani igazgató előadatta. Goldmark nem igen mutatja ujoncz voltát az operairás terén, oly összefüggő, dallamos és ügyes hangszereléssel írta e művét; zenéje egészen wagneri. Goldmarkot ez estén 20-nál többször kihívták. Az opera szövegét Mosenthal írta s tartalma a szentírás Salamon királyát meglátogató Saba királynőnek Assaddal szőtt szerelmi viszonyát írja le. A főszereplőket: Friedrich-Materna (Saba) és Wilt (Sulamith) asszonyokat, Walter (Assad), Beck (Salamon király) és Rokitansky (Főpap) urakat a szintén igen gyakran hívta a közönség. Az előadáson ő Felsője a király és a trónörökös is megjelentek az udvar élén.

** (Sarlay János) szarvasi tanár, a házi csülleng-növényből való indigógyártás nagyobb mértékben való üzhetése végett, a békésmegyei gazdasági-egylet és a megye hatósága kérelmére 1000 frt állami segélyben részesített, s a csülleng-termelésre szükségelt 20 hold föld bérösszegét is a kormány fogja állami

alapról fedezni. Az állami segély Sarlay meglevő kisszerű gyárának felszerelésére fog fordíttatni, e mellett pedig a 20 hold földön termelt csülleng utáni jövedelem Sarlay rendelkezésére hagyatott.

** (A kairói magyar egylet) saját segély-alapja javára hangversenyt fog rendezni, melynek műsora tisztán magyar darabokból fog állni. A rendező bizottság megküldette magának Budapestről a legújabb magyar zeneműveket.

** (Külföldi vegyesek.) Ziegler Klára kisasszony a tudomány és művészet két érdemjelét kapta meg: érdemkeresztet Szász-Koburg hercegétől s aranyérmét a szász-meningeni hercegtől. — Reményi Ede, ki jelenleg folytonos kitüntetések mellett Párisban tartozkodik, jövő héten az olasz dalmüszinházban önálló hangversenyt rendez. — A L o n d o n b a n tartozkodó Horváth Józsi magyar czimbalmos közelebb a walesi herceg előtt játszott. A hercegnek igen tetszett a magyar zene s különösen a Rákóczy-induló. — Szomorú képet nyújt most Kis-Ázsia. Az éhség pusztit ott iszonyu mérvben, nagy számmal ragadva el áldozatokat. Emberek és állatok hevernek uton-utfélen, kiket a legborzasztóbb éhség gyötör.

Megbízások tára.

H. Bódogére E. urhölgyeknek: El van küldve.

Gyöngyösre R. K. urnőnek: A jelen félévi hat kötet könyvmelléklet, mint rendesen, május hóban fog a t, megrendelőknek megküldetni.

Siófokra K. Gy. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Grácza L. T. E. urnőnek: Postára van adva.

Arlóra M. H. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Lossre P. A. urnőnek: A kivánt árjegyzéket már legközelebb megküldhetem.

Debreczenbe R. B. I. urnőnek: Második levelém tán szerencsésebb volt az elsőnél?

Lévára F. P. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Kolozsvárra P. P. urnőnek: Mindig 14 napig kell utána várni, mig elkészül.

N. Szebenbe J. N. urnőnek: El van küldve.

M. Bándra K. E. urhölgynek. Minden betűnek elő kell benne fordulni, ebben pedig a 21-dik és 28-dik hiányzik. Mást kérek tehát. És az értelmet is kérem megírni, hogy ne kelljen keresnem.

Előfizetési fölhívás

a

„C S A L Á D I K Ö R“

1875-dik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

Minden szám mellett külön melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhasabások és könyvmatu arczképek.

Azon kívül évenként tizenkét kötet válogatott regény, kötetenkint 15 kron; két diszes műlap 10—10 kron; végre az új előfizetőknek harminczhat kötet válogatott regényekkel szolgálók, kötetenkint 15 kron.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: (minden további kötelezettség nélkül) évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. — egész évre 12 frt.

A tizenkét kötet új könyvre, 1 frt 80 kr.

A harminczhat kötet könyvre, melyeket az új előfizetők azonnal kaphatnak, 5 frt 40 kr.

A két műlapra végre 20 kr.

A könyvilletmények meghozatala azon kötelezettséggel jár, hogy a t. megrendelő legalább egy évig állandó előfizetője lesz lapomnak, az előfizetési díjat azonban tetszés szerint, évnegyedes vagy féléves részletekben is lehet beküldeni.

Legczélszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren

a váci boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.

LÖBL FRIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

krajczáros

27

tömögárucsarnok

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. vevőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruaktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: **Lustró Rips, Mohairs, Crettons, perkalok, zsinoros és Zsinor-Barchett, fehér moll, csipke és cziczfüggönyök, vasznak, kanavaszkok, asztalneműek 1/4 szelvényes futószőnyegek** és még más százféle egyéb czikkeket kaphatók **csak 27 krajczárért.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Minták bárhová ingyen és bérmentve.

Olcsóbban

mint barhol kaphatók!

Fekete és színes selymek,
valamint

gyapju- és mosó-ruhakelmék

WEISZBERGER JAKAB

női divatáru-raktárában

Budapesten, bécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve készséggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a **Ravissante** naponként egyszer az ujjhegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon témadt ránczok és himlőhelyek elsimíttatnak. — A **Ravissante** ifjú arczsint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „**Ravissante**“-jét használni.

Egy üvegtök ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;

Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19. és váci-utca 8. sz. **HATSCHER MIKSA** látszerésznél.

Vidéki rendelmények a legszigorubb titoktartás és biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek

Magyar ipar!

Alapítva

1834-ik évben

Magyar ipar!

Alapítva

1834-ik évben

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,

Budapesten, váci-utca 14. sz.

(korona-kávéház átellenében.)

Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.

Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.

Nagyobb napernyők, diszitve á 3, 4, 5, 6 frt.

Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.

Esernyők angol Clothból á 2, 3, 4 frt.

Selyem esernyők 5 frttől feljebb.

Uri napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidékröli megrendelések pontosan s legszigorubb figyelemmel eszközöltetnek.

Nagyobb vételeknél aránylagos árleengedés.

Legnagyobb választék legfinomabb angol és francia nap és esernyők, aránylagos olcsó árakon.

13-dik szám.

Márczius 28-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 89. szám

C S A L Á D I K Ö R

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletét
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám. 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

13. sz.
Márcz. 28-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettestét
foglal magában a lap irányában.

A nőnevelés az országgyűlésen.

(Vége.)

Második teendőnk ez ügyben már magasabb értelemben véve erkölcsi kötelesség, de azért nem kevésbé kötelesség; olyanforma, mint legnagyobb részt az anyai kötelességek. A jó anya például nem azt kérdi: ő reá tartozik-e ez vagy amaz a teendő? hanem csak azt, ha szüksége van-e rá szeretett gyermekének, és ha kitelik erejéből, örömet megteszi.

Azt mondja ugyanis az országgyűlés, hogy ama szörnyű bűnök, melyekben a nőket vétkesnek tartja, csak a lányok komoly oktatása, iskoláztatása óhatja meg az országot. Ő exczellenciája a miniszter, vagy legalább valamely honatya bizony azt is hozzá tehetne volna, hogy e szerint jóformán nem is a nők a bűnösök, miután nem ők intézkednek az iskolák föllállításáról, sem az országgyűlésen, sem a községekben; hanem a férfiak.

No, de az ember, ha mindjárt honatya is, feledékeny; örülnék tehát, hogy az országgyűlés legalább a jövőre nézve meg akarja menteni a magyar nőket hasonló megszégyenítettéstől és hasonló fájdalomtól, a minövel ez alkalommal őket illette; készséggel megszavazta a 6,000 frtot egy, mondd: egy felsőbb leánytanoda felállítására, az egész ország számára.

Nem tréfából tette ezt az országgyűlés, nem is olyan természetű a tárgy, hogy trefát lehetne belőle üzni, hanem, mint már fentebb mondtam, példaadás és buzdítás végett állítja fel ez egy felsőbb leánytanodát.

Nekünk nőknek nem szólhat e példa, mert mint szintén már fentebb láttuk, mi nem vagyunk hivatva iskolák föllállítására. Néhányat felállítottak a nők: a nőképző-, a nőipar-egylet és a székelyföldi hölgyek, de ezt az irgalom tette és a könyöradományok tartja fenn, a mi szintén felettébb szomorú. Leánynevelés könyörületből! A fogalmak ilyenén összezavarásának az a következménye, hogy olyan czélokra, melyek csakugyan a közkönyörületre és a női szivre vannak utalva, mint például munka-bazárok

föllállítása szegény nők számára, leány-menházak föllállítása stb. nem telik.

A kormány által föllállítandó egy felsőbb leánytanoda tehát igazság szerint a községeknek szól utmutatásul és buzdításul, hogy ezek teljesítsék kötelességüket e részben.

Eddig nem teljesítették ezen körelességet, maga a főváros sem. Ha teljesítették volna, a miniszter és az országgyűlés nem mondta volna ki ama szörnyű vádat a magyar nők ellen, mert nem lett volna reá oka; csak az a kérdés, ha már most megteszik-e a községek ezen kötelességüket.

Attól függ, hogy miként hangzanak vissza az országgyűlés szavai az országban. Bár milyen rettenetesek legyenek is azok, lehetséges, hogy mégis rövid időn ugy elenyésznek, mintha nem is mondtak volna; t. i. a mi a hatást illeti, mert a szégyenre nézve ott fognak azok állni mindaddig, a míg ugyanazon helyen vissza nem vonatnak: de fájdalom, mi nálunk még nem fejlődött ki mindenütt a közérzület, az egyes polgár nincs még kellőleg áthatva azon tudattól, hogy ő a község tagja, és azért a község ügyeit intéző testületekben sincsen meg mindig a kellő fogékonyság az egyesek közös érdekei, közös ohajtásai avagy szükségletei iránt. Csak a köztisztaságra, a közegészség és csinosság ezen multhatatlan föltételére hivatkozom e részben; hogyan áll ez még egyik-másik városunkban!

A leányneveléssel is könnyen így járhatunk tehát; lehet, hogy hiába volt az országgyűlés borzasztó ítélete és a miniszter bölcs példaadása; elég sajnós, hogy az országgyűlés nem egyenesen községekhez intézte sujtoló szavait.

Mondom, könnyen megeshetik, hogy hiába mutatott ujjal a miniszter a fényűzés pusztító hatására, legfőbb kutfejére és legbiztosabb óvszerére, és hiába sütötte az országgyűlés a szégyen bélyegét Magyarországra nőire; azért még sem lesznek a

Egy hét története.

Márcziushó 25-dikén.

Tavasza a szívekben. — A föltámadás ünnepe. — A megváltás. — Az öntözgetés. — A büszke hölgy. — A husvéti tojások. — Egy akol, egy pásztor. — Honatyák oszlása. — Az írói kör estélye. — Zongora-csudák. — Népvándorlás. — Liszt távozik. — Nagy Benza Ida. — A nőiparegylet szini előadása. — A jótékonyaságról. — Égi káprázat a városházban. — Istenanyák. — Zengő örömök. — Szükség törvényt ront. — Jó gazdasszonyok. — Egy kis fölvilágosítás.

Nem a tavasz fakadozása az, a mi most édes vidámsággal árasztja el a szívet, hanem az örökkévalóság, mely minden évben minden szívben megújul, a husvéti ünnepekre. Krisztus feltámadott! Az ő halála volt az ő föltámadása, és azóta — csak néztek az anya arcát, midőn magát gyermekeért föláldozza; az apa arcát, midőn szerettjeiért küzdök; a leány arcát, midőn imádotját nemes tette lelkésiti; a honfi arcát, midőn a haza fölvirágzásán munkálkodik, csak néztek ilyenkor szemükbe, ha nem tündököl-e benne a föltámadás mennyei fénye, — mindannyiszor feltámad az a nagy és dicső, kinek menybe menetelet e napokban üli meg a keresztyenség. Szép és magasztos ünnep ez, de csak akkor, midőn nemcsak a szentegyházban, hanem a szívben is föltámad a Megváltó; a ki elgondolja, hogyan élt ő mindig csak az igazságnak, hogyan szállt szembe előítélettel és téves fogalmakkal; mennyire egyformán szeretet volt ő mindenki iránt, tele elnézéssel az emberi gyarlóság iránt, tele bocsánattal halálos ellenségei iránt, — így állítsuk föl az ő malasztteljes képét szívünkben és járjunk eléje minden évben újra azon erős szándékkal, hogy ő lesz a mi életünk mintaképe és miként ő, úgy leszünk mi is csupa szeretet embertársaink és csupa igazság önönmagunk iránt, akkor csakugyan föltámadt a Megváltó; különben — nem hogy föltámadt, de még csak nem is élt annak, a ki nem úgy üli meg a husvétet.

És az öntözgetés, az a kedves husvéti multság, valjon gondolunk-e valamit mellette? Hogy ne! és pedig milyen szépeket! Azért azután azt is gondoljuk hozzá, hogy ennek a szép szokásnak az az erkölcsi alapja van, hogy minden haragos érzést és ellenséges indulatot leöblitünk vele embertársaink szívről. Nem egyéb az, mint a bocsánatkérés és megengesztelés jelképe. Azért a régi időben az emberek mindig haragosaikhoz is elmentek és elébb szóval öblítették le a keserü emlékeket, csak azután került a sor a rózsavizre. Nem is husvét az olyan, a melyben tudjuk, hogy van valaki, a kit megbántottunk és még ezen a napon sem kísértjük meg őt megengesztelni. — De mikor az olyan nehéz! — mondja reá egynémelyik. Igaz, mindig munkát ad a vadállat megszelidítése, de milyen édes érzés, valóságos megváltói boldogság az a tudat, hogy ismét egy vadállattal kevesebb van szívünkben. Ép e napokban történt; megyek egy barát-nőmhez, és a mindig vidám arcot a legnagyobb szomorúságban találom. Alig tudott szólni. Már távozni akartam, midőn intett, hogy maradjak. Ujra előtörték könyei, mégis marasztott, annyira nyomta valami a szívet. — Egy barát-nőm halt meg tegnap — mondta — és azon hiszemben költözött el a más világra, hogy én neheztelek rá. Két év előtt összevesztünk, oh, olyan haszontalanság miatt, nem is érdemes róla szólni; hiszen

tudja, hogy szoktak a magamforma leányok! és azóta nem láttam. Ezerszer tettem volt föl magamban, hogy meglátogatom; úgy is illett volna, mert én voltam a hibás; de az a nyomorult, átkozott büszkeségem! Nem, nem büszkeség, megátalkodottság ez én bennem! — A bűnbánó lélek nem birt tovább szólni, annyira erőt vett rajta újra a zokogás; de a többit ugyanis el lehet képzelni, és ez bizony elég keserűség az érző szívnek; de esett volna-e meg rajta ez a nagy szomorúság, ha a tavalyi husvéti öntözgetést a régi harag leöblítésére használja? Nagyon szép ünnep az a husvét, csak igazán meg is kell azt ülni.

És miért épen hímes tojásokat ajándékozunk ez alkalommal barátainknak? Ez meg a gyöngédségre emlékeztessen egész éven át. A milyen szép az ajándék, a legkisebb vigyázatlanság és össze van törve, semmivé van téve: épen úgy az emberek rokonszenve és becsülése szép, de mindig csak gyöngéd, lágy kézzel bánjunk velük, akkor megmarad, máskülönben hamar eltörik. Így van meg minden egyes szokásnak a maga szép erkölcsi értelme, a melyről azonban én már nem szólhatok, mert sok dolog van még; azután az okos olvasónő magától is rájöhet, vagy legalább kigondolhat valami szépet minden egyes zokásról, csak azt ha tudja, hogy a husvét a megváltás ünnepe minden egyes jó lélekre nézve, a megváltás pedig a szívben kell, hogy végbe menjen.

A lefolyt hét nemcsak a családi körökben, hanem a társadalmi és nyilvános életben is jóformán csupa készülődés volt a husvéti szent ünnepek illő fogadására. Az országgyűlés — az az immár „egy akol egy pásztor“, — mert már csak szélsőbal-, függetlenségi, konzervatív, rumén-, szász- és szerbpártocskák vannak ott, egyéb semmi — már a mult hét végén el-elszállingózott, és a kik itt maradtak is, csak látszólag voltak itt, lelkük már ki erre, ki arra az üresen hagyott fészkek körül lebegett, elannyira, hogy kedden maga a cátói jellemű elnök: Ghyczy Kálmán is jónak látta megadni a vakációt, és azt a szaladást, a mit a törvényhozás végbe vitt az ajtó felé!

Az írói kör is bucsut vett már a téltől, és pedig úgy, hogy a főváros nem egyhamar feledkezhetik meg róla; olyan estélylyel, a milyen még talán soha sem volt nálunk. Liszt zongorázott, Jókai felolvasott, Nagy-Benza Ida énekelt és ráadásul a kis Juhász Aladár és a nagy Sipos Antal szintén zongoráztak. Az estély műsora már a mult héten volt e lapokban közölve; csak annyiban történt változás, hogy Odry Lehel nem énekelt, mert ép ez este Budán Hamletet kellett játszania, Liszt zongorajátékát pedig nincsen az a toll, a mely le tudná írni. Hogy mégis némi fogalmat adjak róla és hatásáról, csak annyit mondok, hogy Chopin „Polonaise“-ében a zongora harangozott; komolyan mondom, valóságos harangszó volt az, csakhogy zene volt; a „Rákóczy-induló“-ban meg a zongora ágyuzott; valóságos ágyuzó volt, hogy a „Hungaria“ szinte reszketett bele, csakhogy szintén zene volt egyszersmind. Megfoghatatlan az az óriási erő, a mi e két kézben van, és hát még ez egy fejben, hogy ezt az ősvilági riadalmat úgy eltudja osztani, egybeolvasztani és mintegy fényes sugárokkal beitatni, hogy ellenáll-

hatlan ígézet kapja meg a lelket! Midőn elhagyta, egyetlen ember sem volt már a helyén, mindannyian oda tódultak székestűl a nagy mester közelébe, egyik sem tudta, mikor vitte oda lába, azaz hogy szíve, egyik sem birt ellentállni e hangok tulvilági vonzatásának; nem csak a fülével, a szemével is akarta hallani e csudát és még a száját is segítségül hívta, elébb, hogy feltátsa bámulatában, később, hogy ujjongasson elragadtatásában. A nagy mester már e napokban itt hagyja fővárosunkat, elmegy Weimarba, onnan meg az ég tudja, hová; az egész világ tárt karokkal várja, csak itthon nem tudják marasztalni, holott olyan szívesen maradna, csak munkát adnának itt neki. — Nagy-Benza Ida is gyönyörűen énekelt, Jókai felolvasásáról nem is kell szólni.

Jótékony egyleteink is készültek a megváltás ünnepére; a nőipar-egylet nagycsütörtökön színi előadást rendezett a nemzeti színházban, köszönet az igazgatóságnak, hogy megadta rá az engedélyt, és a nemzeti színház tagjainak, valamint Hauck Minnie kisasszonynak, hogy kevés szabad idejükből is a jótékony-ságnak áldoztak. Példát adtak ezáltal arra, miként kell tulajdonképpen a jótékony-ságot gyakorolni. Milyen könnyen huzhaták volna ki magukat azzal a frázissal: Hagyjatok nekünk békét, mi egész éven át be vagyunk fogva, ez a pár este legyen tehát a miénk! Igy azonban csak a szűkkeblű önzés szokott takaródní; mert hogy egész éven át be vannak fogva, az csak annyit tesz, hogy egész éven át maguknak dolgoznak, maguknak keresnek; épen azért illő, hogy mikor nincsenek „befogva“, másoknak, a jótékony-ságnak dolgozzanak. Ki-ki akkor és abból áldozzék az emberiség oltárára, a mikor és a miből feleslege van, ezt azonban ki-ki kötelességül érezze, akkor mindenre telik, mert a szegénység ha számos is, nagyon kevéssel éri be; de hogyan jutottam e gondolatra? A jó Isten tudja és még valaki.

A „Gazdasszonyok egylete“ meg évi közgyűlését tartotta, és a városház tanácssterme keveset láthatott annál fényesebb gyülekezetet, — már az arczoktól is úgy káprázott mind a két szemem, mintha a déli napba néztem volna, az egész nagy terem telided-tele volt hölgyekkel! A pillanatnyi káprázat után azonban a tekintet ugy oda tapadt ez arczokhoz, mint valami szent-séghez. Csak most értettem meg e szó költészetét: „Istenanya,“ Mindannyian isteni anyák ezek, olyan gyermekek anyái, a kiknek nincsenek szülei, árvák anyái, a kik nem csak a szülei, hanem az isteni szeretetet is pótolják náluk, nemcsak táplálják, hanem nevelik is őket, és pedig milyen alaposan és okosan! Még most is reszket a szívem örömben arra a gondolatra, hogy nyáron át valahányszor ez intézet előtt az esti órákban elmentem, mindannyiszor vidám gyermekdalolás repült elébem. Ilyen kincsbányává lett ez intézet olyan hölgyek vezetése alatt, mint Damjanics özvegye, gróf Batthyány Lajos özvegye, Hollán Ernőné, Simig Istvánné, Benedicty Györgyné — bár ez utóbbi most már fájdalom, nincsen a működő tagok sorában, de volt a kezdet nehéz éveiben — Braun Lajosné, Kralovánszky Istvánné, Nadányi Albertné, Cserhalmay Ferenczné, Liszy Istvánné, Bischitz Dávidné, Böke Gyuláné stb.; igen természetes tehát, hogy ilyen intézetnek évről-évre nagyobb lett a hire az országban. Tavaly 50 árvát nevelt, az idén már 60-ra növekedett a számuk, és még hányat kellett visszautasítani, mert szük a helyiség, a szükség pedig törvény ront, azért a közgyűlés elhatározta, hogy még ez évben 100 árványira építteti ki az intézetet, e végre aláírási ivatek bocsát ki, és alig hogy a közgyűlés ezt elhatározta, minden kéz a már készen levő aláírási ivatek után nyult, és így lesz ez bizonyára az egész országban.

Följegyzésre méltó még az évi jelentésből, hogy a tavalyi

52 árva teljes ellátása és neveltetése összesen csak 14,018 frt-jába volt az intézetnek, — nem hiába „gazdasszonyok“ egylete.

A nagyobbított árvaház tehát jóformán husvéti báránka, egy körülményre nézve azonban egy kis fölvilágosítással tartozom. A fővárosnak van városi árvaháza, azonkívül van itt protestáns és izraelita árvaház, külön-külön fiuk és leányok számára; mint van mégis, hogy a „Gazdasszonyok egylete“ nem győzi befogadni a hozzá folyamodó árvákat? Felelet reá az, hogy igen sok városnak nincs még nálunk árvaháza; az ország minden vidékéről küldözgetik tehát ide a szegény szülétlen kisdedeket, és az áldott lelkü gazdasszonyok gyermekül fogadják őket, az illető városok és vidékek pedig még csak nem is szégyenlik, hogy tulajdonképpen alamizsnát fogadnak el, mert az ő kötelességük gondoskodni az ő árváikról; és még kitől fogadnak el alamizsnát? a világ legnagyobb koldusától, a közjó tékonyságtól, a melynek pedig annyi más éhese és szegénye van! Merné csak valaki az ilyen városnak vagy vidéknek mondani, hogy nem méltó rá, hogy a szent husvétet megülje, mert ő neki csakugyan nem támadt fel az „Isten báránka! — Boldog ünnepeket!

— i — r.

Tisztelt előfizetőinknek!

A husvét szent ünnepén köszönt be lapunk ezen száma, az utósó ez évnegyedben, hölgyeinkhez. Legyen tehát szabad a magam részére is kikérni néhány perczet a kedves ünnepi órákból, és azt tartom, hogy nem lesz elveszve az az idő, ha elgondolkoznak rajta, mennyire ügyekezett e lap a lefolyt évnegyedben is megfelelni a hű barátnő hivatásának, mint egyesítette mindig a szépet a jóval, a mulattatót és szivderítőt a hasznossal és lélekemelővel. Nincsen olyan szám, a mely a női lélekre jóleső világosságot ne árasztott volna, egyformán a költészet és a sziv melegítő fényével, és a mellett mint divatlap is ügyekeztem eleget tenni a művelt magyar hölgyek igényeinek. Fejlesztettem a szép iránti érzéket és a jóízűt, de ovakodtam tápot adni a hiuság különczkódéseinek és a vészes fényűzésnek, ép ugy, mint a hogy a hirlapi részben mindent közöltem, a mi a női szivet és elmét érdeklí, de semmi olyast, a mi a jó izlés- és a női erkölcsnek ártalmára lehetne, vagy a mivel csupán a pletyka-hajlamnak szolgálnánk. Bár mások is figyelemmel volnának erre, — nem kellene akkor annyi csipős megjegyzést és keserü szemrehányást zsebre tenni e miatt.

A jövő évnegyedben is ily irányban fogom szerkeszteni lapomat, sok évi tapasztalatból tudván, hogy a művelt magyar hölgyek tetszésével találkozom ez uton. És azért szépen kérem is lapom eddigi pártolóit, tiszteljenek meg továbbra is nagybecsü pártolásukkal, segítsenek nekem ez által terjeszteni a szépet és jót a női sziv nemes tulajdonainak feltüntetése által. Szüksége van a jónak a jók támogatására és terjesztésére, most inkább, mint valaha. Boldog ünnepeket!

Emilia.

Budapesti hírvivő.

* * (Jótékony-ság.) Király ő felsége Blána Szilárd világtalan honvédszázadosnak 50, a pesti „felebaráti szeretetről“ címzett jótékony-egyletnek pedig 100 frtot utalványozott. — A Ferendián felállítandó magyar népiskola számára Pivol Ignác báró, ottani birtokos 800 □ ölnyi beltelket s 2 hold szántóföl-

det, Mikes Árpád gróf pedig egy 100 frtos urbéri kötvényt ajándékozott. — Gróf Zichy Edmund a fehérmegyei Káloz községhez tartozó Hatvan nevű pusztáján 86 tanköteles gyermek számára czélszerű iskolaépületet és tanítókat állíttatott, ezen iskolát és a tanulókat a legszükségesebb tanszerekkel megajándékozta. s a tanítót megfelelő javadalmazással látta el. — Bács megyében, Kulán, e hó 17-én halt meg Czucz József polgár, ki, rokonai nem lévén, negyvenezer forintot érő vagyonának felét jótékony czélokra hagyta.

** (Rózsás napló.) B. Jeszenszky János e hó 1-sején váltott jegyet Szentiványi Ilonka kisasszonnyal. — Held János bihari földbirtokos jegyet váltott Löwy Regina kisasszonnyal. — Jenev István debreczeni alkapitány és Kovács Ilka kisasszony esküvője e napokban ment végbe. — Szabó Antal debreczeni ifju ügyvéd közelébb váltott jegyet Szabó Elvira kisasszonnyal. — Kovács Gyula szatmári birtokos e hó 30-dikán vezetni oltárhoz Ternyey Berta kisasszonyt. — Máramaros-Szigeten Hegyesi Berta kisasszonyt Stern Miksa ottani ügyvéd jegyezte el. — Veszprémben Weisz Lina kisasszony kézfogója közelébb volt Sándorfi Miksa fiatal orvostudorral. — Szarvason Törő Lajos rákos-csabai evangélikus lelkész eljegyzé Kollár Augusztia kisasszonyt. — Lazarinó Oszkár báró mult szombaton tartá esküvőjét Dohsa Ilonka kisasszonnyal. — Bursik János, czeplédi vasuti állomásfőnök közelébb jegyezte el Závodszy Eszti kisasszonyt. — Majzels Mór tudor, budapesti ügyvéd, jegyet váltott Abeles Malvina kisasszonnyal. — Poninsky Roumald gróf e hó 18-án vezette oltárhoz Jeszenszky Sarolta bárónőlyget. Az esküvő Csibrákon ritka fényvel ment végbe, a résztvevők nagyobb részét magyar és lengyel diszöltönyt viseltek. — Elek Lajos, gyulai iskolai tanár a mult héten tartá esküvőjét Kis Margit kisasszonnyal, Kis Károly ügyvéd leányával. — Kunetz Albert szabadkai kereskedő jegyet váltott Beck Róza kisasszonnyal Baján.

** (A nőiparegylet) javára rendezett szini előadás fényesen sikerült. Előre is lehetett ezt tudni: ily nemes czélu egylet, a nemzeti színház opera-személyzete és Hauck Minnie! A nemzeti színház minden zugában megtelt és így legalább 4—500 frt marad a jótékony czélra. És az előadás is kitűnő volt. „Faust“-ot adták, és Hauck Minnie Margitja, Ellinger Faustja majd minden jelenetben zajos tapsra ragadta a közönséget. Nádayné, Bacsó Luiza és Maleczky is nagyon szépen énekelték kicsi szerepeiket. Rotter Irma tánca is élénk tapsot aratott, egy szóval mindannyian méltókká tették magukat az egylet köszönetére, önzetlen szívességükért és a közönség tapsaira az édes gyönyörért. Kvassainé nem énekelt Martát, mert ipja hirtelen megbetegedett.

** (A pesti jótékony nőegylet) e hó 7-től april hó 3-ig terjedő 4 hétre méltó háziszegények felsegélyezésére összesen 834 frt 50 krt utalványozott; és pedig hetenkint rendszeresen segélyzeteknek 433 frt 50 krt és egyszer mindenkorra segítettéknek 401 frtot. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők a szegények állapotát tárgyzó 54 uj vizsgálatról is tettek jelentést.

** (A nőképző-egylet) választmányi tagjai gr. Teleki Sándorné alelnöknél tisztelegtek, közelebbi névnapja alkalmával. Várady Gáborné urhölgy tolmácsolta a legőszintébb jókivánatokat s köszönte meg ama fáradhatlan tevékenységet, melyet e nemes urnó a nőképző-egylet ügyeiben kifejt. A grófnő köszönetet nyilvánított a megtiszteltetésért s továbbra is ajánlotta magát a választmány jóindulatába.

** (A „Valeria-egylet“) e hó 11-kén tartott választ-

mányi ülésén a cselédek közti jutalmak kiosztását april 4-re, az évi közgyűlés megtartását april 11-re, a népkonyhával együtt felállítandó nőcselédmenhely megnyitását pedig május elsejére tűzte ki. Ez utóbbira nézve már a helyiségről is gondoskodva van. A Valeria-egylet továbbá azon ajánlatot tette a fővárosnak, hogy azon népkonyhának ellátását, melynek felállítására évekkal ezelőtt tetemes összegek gyűltek össze, 5—8000 ft évi segély mellett elvállalja, és a gazdasági bizottság a jelenleg működő népkonyhaügyi bizottságnak engedje át, egy állandó népkonyha fenntartására.

** (Bignio) művész hazánkfia e napokban fővárosunkba érkezvén, az írók és művészek társasága bucsuestélyt rendezett tiszteletére mult pénteken saját helyiségében, s ez estélyen Kassayné gyönyörűen szavalt, Bignio Lajos pedig néhány dalt gyönyörűen énekelt, Sipos és Gobbi végre a „Szózat“ átíratát zongorán adták elő.

** (Dr. Wagner Dániel) köztiszteletben álló fővárosi gyógyszerész e napokban ülte meg tudorságának 50-ik évfordulóját és ez meghatóan szép ünnepély volt. A derék ősz férfi mellett életének hű osztályosa, a jeles feleség, született Weninger Mária, körülvéve nyolcz gyermekkel, kik közül mindenik külön pályán, de mindenik egyformán a szülék büszkesége és a haza hasznos munkása; előttük főt. Székács József, az ihlett ajku lelkiatya, a ki a derék szüléket 1864-ben ezüstlakalmuk alkalmával megáldá, — és e sorok írója, a ki ugy akkor, mint 1839-ben, egybekelésük alkalmával násznagyuk volt — és a díszes teremben a sok unoka és tisztelő — az ilyen képet inkább lefesteni lehet, mint leírni. A szó ilyenkor csak arra való, hogy a sziv áldását kifejezze a derék szülékre és az összes jelenlevőkre. A derék ősz férjhez a bécsi egyetem is, a hol 50 év előtt tudorra avatott, üdvözlő iratot intézett ez alkalommal.

** (Richter utósó zenekari hangversenye) mult szerdán ismét fényes közönség előtt ment végbe a vigadóban és ezuttal azoknak, a kiknek „Csak ujdonság“ a jelszó, jobban vannak megelégedve, mint „a jó mindig ugy marad“ hivi; mert nemcsak új zeneműveket, hanem új embert is kaptunk ezuttal, Rubinstein, nem a híres hangversenyzőt, hanem a symphonia-szerzőt és zenekarvezénylőt. És „Anakreon“ nyitányát Cherubiontól csakugyan véghetetlen gyönyörűség volt hallgatni, és Richter vezénylése most is mesteri volt — ijedelemmel értesülünk, hogy e jelesünket Bécs elakarja tölünk hódítani. Egy magyar ujdonságot is hallottunk ezuttal, a „Sellő“-t Mihalovich Ödöntől, Gyulainak hasonczimü költeményére, és a magasabb szárnyalatu műnek pár szép, erőteljes helye van, a mit a közönség élénken meg is tapsolt.

** (Rubinstein) mult csütörtökön hangversenyt adott a vigadóban és most, hogy nem Liszttel játszott, bámulatra ragadta a nagyszámu hallgatókat. Liszt után bizonyonyal ő a legnagyobb élő zongoraművész; technikája remek, kitarsása még annál is több. Az egész hangversenyt, — tizenégy darabból állt, — fél 8 órától majdnem 10-ig egymaga játszta végig, Bach után Haendelt, azután Haydnt, Beethovent, Schumann, Chopint. Fieldet, Thalberget, Henseltet, Lisztet és önönmagát, a nélkül hogy legkisebb lankadság látszott volna rajta. Legjobban tetszettek Schumann symphoniái és Chopin sonatája.

** (A szini képezdei növendékek) kedden este a „Nem mind arany, a mi fénylik“ címü három felvonásos vigjátékot adták elő a várszínházban. Ez idényben ez volt a képezdei növendékeknek utolsó fellépte, mely bár kellemes estét ígért, de a színházat alig töltötte meg félig. A szereplők közül különös tetszésben részesültek Kölesy Mariska, Lenkey Ella és Kutassy

Janka kisasszonyok. A férfiak közül Gabányi Árpád érdemel említést. A közönség zajosan megtapsolta a szereplőket.

*(A fővárosi iparosok köre) helyiségeiben e hó 21-én tartott meg az ez ideig hatodik műkedvelői színi előadás; a „Kukli prédikációk„-ban Grebner Sarolta kisasszony Dorottya szerepét kitűnően adta. Makay Mariska és Huber Irma kisasszonyok szintén élénken játszottak: az urak közül: Mayer, Kullmann, Fűredy, Bergh a hölgyekkel versenyt tartottak. Második darab volt: „Egy csésze tea,“ e darabban Nikászi Karolin kisasszony játéka gyönyörűen kiemelkedett; őt követte Huber Károly ur, ki Camouflet szép sikerrel játszotta; Molien ur igen jól személyesítte a bárót. A tagok és vendégek a szereplőket többször megtapsolták s a rendezővel, Novelly Antal ural, együtt kihívták.

** (Egy anyát) nagy szerencsétlenség ért a múlt héten. Lakásában a vig-utczában, ép mosáshoz készült s egyetlen gyermekét (másfél éves fiucskát) karján tartotta a konyhában, midőn azt vette észre, hogy a tej kezd kifutni. Hogy ezt megátolja, a kis fiút hirtelen letette egy befödött edényre, melyben forró lug volt. Az edény teteje azonban a mozgolódó gyermek alatt elcsuszott s ő szegény beleesett a forró lugba, egészen nyakig. A kétségbeesett anya mindjárt kirántotta ugyan, de a sérülések a kis fiút pár nap mulva megölték.

** (A népszínház gépezeteinek) elkészítését a bizottság Gáló György fővárosi gépészre bízta, ugyanarra, ki az aradi színház gépezeteit készítette. Gáló 1000 forintnyi ovadékokat tett le, s köteles a gépezeteket folyó évi szeptember 20-ikára elkészíteni. A gépezetek elkészítésének felügyelésére a bizottság Molnár Györgyöt kérte föl.

** (Színház.) Jókainé asszony utolsó vendégjátéka múlt pénteken, Margit királyné volt, Schakespeare „III. Richard“-jában. Kicsi szerep, de az aranyból egy szemernyi is elég egy korona befényezésére, az a korona pedig Jókainé asszony homlokán ragyogott ez este. Molnár is nagyszerűen szép volt a szörnyeteg czimszerepében. Hogy e szörnyetegségeket emberivé tudta szem elé állítani, ebben állt nagyszerűsége. Mindketten, ő és Jókainé, alig győzték a köszönést, annyiszor hívták. — Az operanapokban láttuk szombaton „Brankovics“ ot, és benne Tanner né asszony igen kedvesen énekelte Máriát. Mindenkit meglepett az a haladás, a mit e fiatal tehetség ez utóbbi időben tett. Odry Brankovicsa, valamint Ellinger Muradja most is kitűnő volt, ámbar mindkét szerep ugyancsak megpróbálja az énekest. Szegény Ellinger, egyszer már csaknem belevesztette a hangját, úgy elrekedt tőle; hanem az ő tenorja kifog minden veszedelmen, Odry pedig a 3-ik felvonás kezdő-áriáját egyszerűen kihagyta. Hiába, kiki úgy segít magán, a hogy teheti. Ellinger Jozefa kisasszony is igen kedvesen énekelte kis szerepét. — Kedden pedig „Fidelio“-ban gyönyörködtünk, mert Nagy-Benza Ida asszony remekelt a czimszerepben és bajos megmondani, ha mint énekesnő, vagy mint színművésznő volt-e nagyobb. Különösen a második felvonásban megragadólag szépen játszott. Florestant Ellinger, Roccot Kőszeghy, Jaquinot-t Pauli adta és végre a zenekar kitűnő lendületességgel emelkedett a beethoveni magasságra.

*(Színházi vegyesek.) Podmaniczky Frigyes báró múlt kedden jelent meg a nemzeti színháznál biztosi minőségben. A báró csak három kónapra van kinevezve és feladata: megvizsgálni a régi igazgatásból fennálló szerződések feloldhatóságát. — Blaháné a jövő hó második felében Miskolcra randul, s ott műkedvelők közreműködésével három jótékony czélú előadást fog rendezni. Az előadásokat Kohné asszony, született Palóczy Judit rendezi. — Abonyi Lajos „Panna asszony leánya“ című színművét ápril 2-ikán fogják előadni. — Verdi „Ayda“

című dalművének előadása ápril 3-ikára van kitűzve a nemzeti színház műsorán. A főszerepet Hauck Minnie kisasszony fogja énekelni.

** (Irodalom.) A Teleky gróf féle pályázat eredménye e hó 21-dikén hirdettetett ki az akadémia összes ülésen. A pályázat eredményéről a bírálók oda nyilatkoztak, hogy az az akadémia minden eddigi pályázatánál silányabb. Minthogy azonban a díjat mégis ki kellett adni, az a „Jóslat“ című darabnak ítéltetett oda, mely aránylag a többi fércművek közt még is a legjobb. A „Jóslat“ szerzője Csiky Gergely, temesvári tanár. — Jámbor Pál „Camoens“ című 5 felvonásos tragoediát készül benyújtani a nemzeti színházhoz. A darabot Szahadkán pár hét előtt már adták s az ottani lapok szerint, nagy sikerrel. A költő jelenleg fővárosunkban mulat.

** (Vegyesek.) Smetow Matilde (Edlita Wotems) hangversenyéről, a múlt héten adott szavunkhoz képest, megírjuk, hogy nem tartatott meg, mivel a tisztelt urhölgy hirtelen megbetegedett. — Bignio Lajos múlt hétfőn érkezett fővárosunkba s Siposhoz szállt, ki ez nap estélyt adott tiszteletére, melyen a kitűnő művész szíves volt több dalt énekelni. — Az „A polló“ című zenemű folyóirat negyedik kötete legújabbán megjelent harmadik számának tartalma: 1. Ábrándkeringő, Nagy Bélától. 2. Scherzo, Feigler Gézától. 3. Enyelgések, tipegőpolka Hölzl Lőrincztől. 4. Három népdal. — A „táncz“ című zenemű folyóiratból ismét megjelent néhány szám és pedig a 17. 18. és 19. Vannak benne zenedarabok: Wiener Mihály, Tolnai G. J., Kramer Nep. János és Ring József jónevű zeneszerzőktől. — Brüll Miksa, Hollandia budapesti főkonzula, e napokban adta át Lisztnek a hollandi király egy levelét, melyben a mestert tavaszra vendégül hívja meg a looi kastélyába. Liszt meg is ígérte, hogy május elején el fog menni oda. — Izó Miklós, jeles szobrászunk már lábhadóban van betegségéből. — Rózsay József tudor, ismert fővárosi orvos veszélyesen megbetegedett, de szintén jobban van már. — Fauser Mihály ur a budai börtönkönyvtár részére 45 munkát, a krisztinavárosi iskolaszék pedig 30 db. elemi iskolai tankönyvet ajándékozott. — Táborosky és Parschnál Fahrbach Fülöp. a fáradhatlan tánczenésztől „Bányászinduló“ jelent meg zongorára; ára 60 kr. Ez a zeneszerző 103-dik műve.

** (Halálozások.) Özvegy Bulyovszky Jánosné, született Skaliczky Terézia 86 éves korában elhunyt. — Özvegy Tóth Andrásné, született Illéssy Rozália e hó 19-dikén, életének 55-dik évében Budapesten elhunyt. — Székes-fehérváron özvegy Nanhegyeseli Zuber Pálné, egy köztisztviselőn állt matrona, e hó 25-dikén életének 69-dik évében jobblétre szenderült. — Dalmady Győző íróársunk édes atyja: Dalmady Sámuel meghalt közelebb 70 éves korában Boriban (Hontmegyében), a hol született. Derék ember, jó gazda (elébb gazdatiszt, később bérlő,) s övét szívéből szerető családátya volt. — Néhai Svájczér Gábor főkamagróf és császári királyi udvari tanácsos özvegye, vásáros-náményi Eötvös Katalin asszony, életének 69-dik évében, e hó 17-dikén Nagybányán elhunyt. — Aradon Kornis Pál volt-honvédszázados s az utóbbi időben községi tanító, 60 éves, ugy szintén Barlanghy Károlyné, 34 éves korában közelebb elhunytak. — Nagy-Kanizsán Tóth Anna nevű 103 éves asszony halt meg e hó 16-dikén. Az agg asszony mintegy két hét előtt kezdett betegeskedni s végelgyengülésben halt el. — Kolozsvár egyik köztisztviselő polgárát: Lugosi Józsefet hirtelen halál érte. Igen művelt, nyelvekben, zenében jártas, tudományosan képzett s erős jellemű férfi volt. A szabadságharcban is részt vett. — Vá-

sárhelyi Sámuelné, született Horváth Erzsébet asszony meghalt 59 éves korában. — Fekete József fűvészkerti főkerész neje: Virágh Mária közelebb elhunyt 22 éves korában, egy kis leány-gyermekeket hagyva hátra. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Rizskolbászkák.

Egy font rizst tejben puhára és sűrűre meg kell főzni. belé keverni hat lat vaját, tizenöt lat cukrot, a melynek vanigliavagy citrom-izt adtunk, végül pedig három tojás sárgáját. Mind ezt a tűzön kell belékeverni, hogy a pép sűrű legyen.

Ezután a lábast, melyben a rizs van, egy megnedvesített nyújtó-deszkára kell tenni, és a rizsből kanalankint kiszedvén, nedves késsel kissé el kell lapítani, a közepére egy kis hosszukás darabka befőttest rakni, erre aztán a rizst reá hengergetni, rövid kis kolbászkákat formálván belőle. A kész kolbászkákat elébb egy kissé beliszteztvén, elébb felvert tojásba, azután pedig finom zsemlyemorzsába kell mártogatni és forró zsirban szép sárgára kisütöni.

A rizskolbászkákat kerek táltra esinosan feltálalván, vanigliás cukorral be kell hinteni és forróan asztalra adni. Ha egy kis munkát akarunk magunknak megkimélni, úgy befött nélkül is csinálhatjuk az ételt, és csak az asztalra adjuk aztán egy tányérkán finom befőttest.

Keményítő torta.

Öt tojást héjastól megmértvén, ugyanannyi mennyiségű vaját, cukrot és igen finom keményítőt is mérjünk. Elébb keverjük el jól a vaját, aztán adjuk hozzá a cukrot két-két evőkanalankint, (a cukrot a keményítővel jól összevegyítvén), ekkor három tojás sárgáját és két egész tojást, mindazt habosra eltörvén, végül a két tojás fehéréből habot kell verni és azután könnyedén közéje adni. Egy kikent tortaformába öntvén e tésztát, lassu tűznél meg kell sütni, aztán tetejét citromos cukorral és gyümölcsessel feldiszíteni és hidegen felvágni. E tésztát két részre osztva, két formában is meg lehet sütni, az egyiket befőttestel bekenni és a másikat reá tenni.

H. Irma.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Márczius 28-dikán: „A falu rossza.“ — Márczius 29-dikén: „A betyár kendője.“ — Márczius 30-dikán: „Don Juan“, Hanck Minnie vendégszínház. — Márczius 31-dikén: „A fény árnyai.“ — Április 1-sején: „Alvajáró.“ — Április 2-dikán: „Panna asszony leánya“ először.

Divattudósítás.

Mai divatképünk magyarázata.

Az első alakon világos szürke, fénytelen lustreből készült ruha látható. Az alja egy széles fodorral van díszítve, melyen ismét egy kis rakott ránczu fodor van téve. Egy dudor és felálló fejecske fejezi be a díszítést. A szoknya hátulsó része fodor nélküli és széles ránczokba van szedve. A tünique elől majdnem olyan hosszú, mint a ruha szoknyája és köröskörül egy rakott ráncz és fodorral van beszegve. A tünique helyét hátul zöldes tafotacsokrok pótolják. E ruha ára 60 frt. Könnyebb kelmeből azonban 40—30 frtból is előállítható. A szürke nemezkalap egy egész madárkával és hosszú fehér fáttyollal van díszítve. Ára 12 frt.

A második alak Knicker-bocker-féle gazdag kiállítású ruhát tüntet elő. A szoknya fekete failleből való, szürke díszítéssel, a hátrésze a gypju-

szövetből készült, faille fodrokkal díszítve. Az elől-hátul hegyesre kiszabott tünique két sor failleből van szélesen befolgaltva, azon kívül pedig nehéz szürke selyem rojttal díszítve. A derék fekete failleből készült, a lebbentyű is, míg az ujjak a szürke kelmeből valók, fekete felhajtással. E fényes öltözék ára, természetesen a drága kelme miatt, 160 frt. Olcsóbb kelmeből 50—60 frton is kiállítható. A kalap szürke selyem és fekete bársonyból való, csokor és virágdíszszel, ára 10 frt.

Ez idő szerint igen sok tavaszi felöltő készül, a díszesebbek mind fekete bársonyból, gazdag csipke- és gyöngyhímzéssel és paszomántmunkával. Többnyire testhez állók hátul az idei felöltők, csak elől kényelmes bőséggel. Egy-egy egyszerű bársony felöltő ára 60 frt, a díszítettek pedig 70, 80, 100 frtba kerülnek. Néhány igen díszes fekete selyem felöltőt is láttunk, melyek köröskörül fekete marabout tollakkal voltak díszítve. A bő ujjak ugyanilyen díszítést mutattak.

A már multkor említett fehér nemez kalapokról még csak azt kell megjegyeznem, hogy csakugyan azok a legdivatosabbak tavaszi kalapoknak, fekete bársonnyal beszegve, színes tollal vagy fekete lemezzel díszítve, úgy, hogy összhangzatban legyen az öltözék többi részével.

Számrejtvény.

Nyáry Ottiliától.

1. 8. 15. 5. 17. 16. 19. 18. Itt van egy pár hű testvérünk, *szerelem*
21. 20. 3. 4. 8. 9. Ennek is jusson fillérünk. *szerelem*
14. 13. 7. 13. 12. 9. 11. 6. Szép léleknek ez virága, *szerelem*
2. 15. 20. 9. 9. 18. 6. Ez meg az ész szép világa. *szerelem*
10. 13. 12. 11. 9. Ettől függnék a jó évek, *szerelem*
7. 8. 19. 20. 21. Ezek voltunk hajdanában.
13. 17. 11. 9. 16. 10. 18. 9. Sok helyt ez foly mostanában
4. 5. 3. 2. 6 Ez meg sok lesz tavasz s nyáron.
1—21. Tiszta szivemből én néked. *szerelem*

Megfejtési határidő: áprilho 27-dike.

A 9-dik számban közlött rejtvény értelme:

Dicsőség.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Korik Zsófia, Sárosy Mari, Kanizsai Nagy Etelka, Erdensohu Emilia, Schröder Ilona, Ströcker Anasztázia, Ruthényi Vad Amália, Marosy Hermin és Etelka, Limbek Vilma, Soltész Jánosné, Gedeon Gáspárné, Madarassy Irma, Csiki Vilma és Antónia, Koren Matild, Szabó Anna és Juliska, Simon Péterné, Kim Margit, Holló Istvánné, Sándor Ella, Tóth Gizella, Somogyi Pálné, Ambrus Ida, Gály Klára, Gömör Teréz, Gyulassy Emma, Fekete Jolán, Farkas Sándorné, Jakabffy Paulin.

A 8-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Zágonyi Katinka, Vitéz Jánosné, Kozelka Nina, Koren Károlyné, Madarász Luiz.

Tartalom.

A nőnevelés az országgyűlésen. — Betegen, Kiss Józseftől. — Az anya, Vértesi Arnoldtól. — Áldás és átok, Sümegi Kálmántól. — A harisnya, Mende Bódogtól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

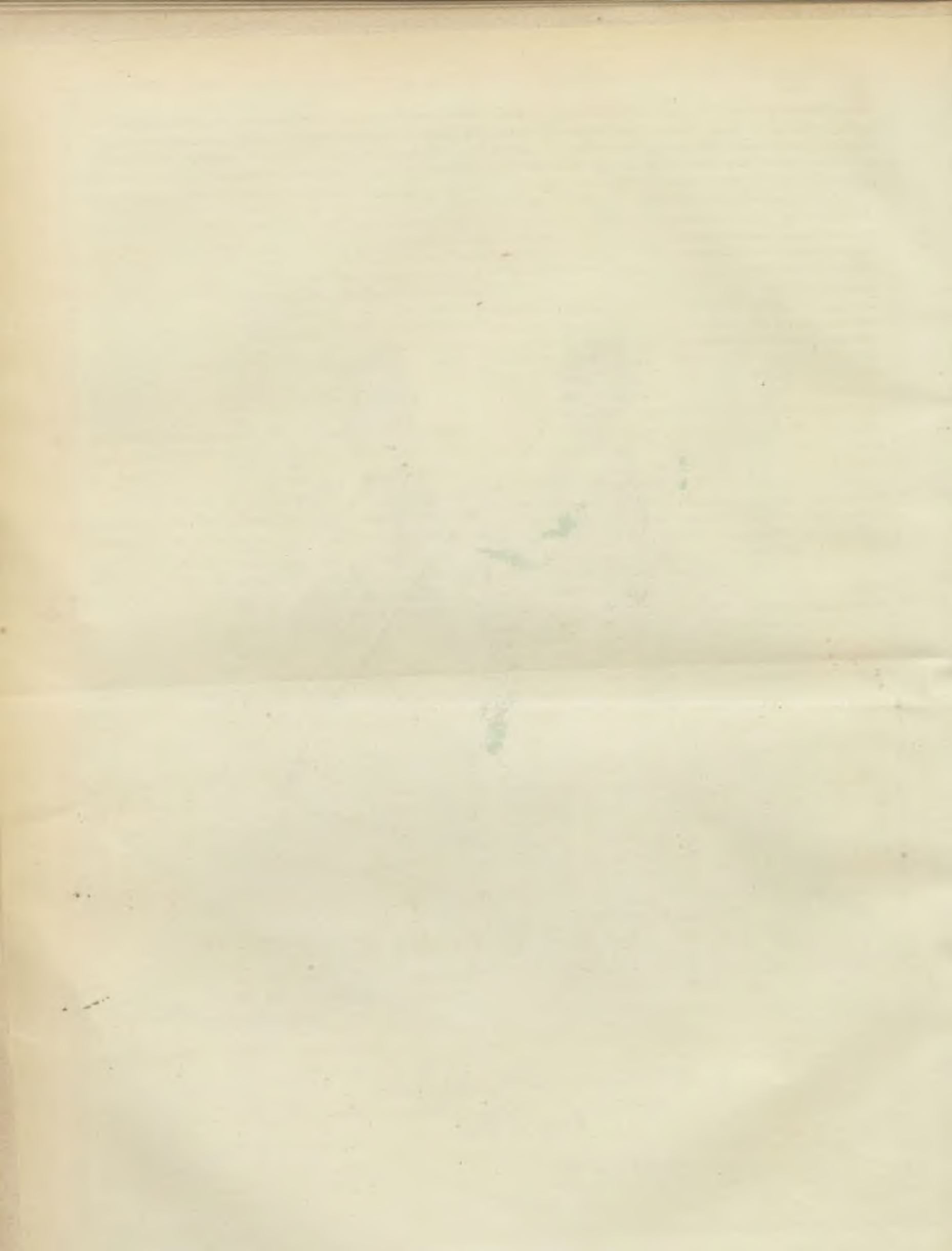

A. CSALÁDI KÖR~ DIVATKÉPEI

Márczius hóban.

ALTER és KISS udvari szálítók nődivatterméből

Ny Grund V. Budapest

Számos előkelőségen kívül művészek, írók és a Párisban levő magyarok voltak jelen. Bertha Sándor symphoniájának és magyar tánczdallamának előadása általános tetszésben részesült. Az előadó művészek közül főleg Reményi Ede és gr. Sadoweka Alexandra tüntek ki. Ez utóbbi énekelt is és hegedűn is játszik.

* (A müncheni magyar egyesület) is megülte márczius 15-ikét. Mintegy 120-an jelentek meg az ünnepélyen a Münchenben időző magyarok. Az ünnepélyt az elnök: Erős György nyitotta meg szép üdvözlő beszéddel, s utána a jelenvoltak közül többen néhány zenedarabot adtak elő. Éjfél felé a táncz vette kezdetét, mely reggeli öt óráig tartott.

** (A londoni magyarok) márczius 16-án fényes lakomát rendeztek, melyen sok kiváló angol vendég is vett részt. Dióssy Márton, a magyar kör tiszteletbeli elnöke magyar nyelven a hazát s a királyt, angol nyelven pedig az angol királynőt éltette. Magyar zenében nem volt hiány. Sárközy hegedült, Horváth czimbalmozott, Kéler Béla pedig zongorázott. Hazánkfiak oly kitarással járták a csárdást, akár csak Magyarország kellő közepében lettek volna. Horváth czimbalomművész szép s derék magyar neje az estélyre izletes gulyáshust és turóscsuszát is készítetett. Az egész estély kitünően sikerült.

** (Andersen emlékszóba.) Andersennek, a világszerte kedvelt regeköltőnek, a kopenhágai nyilvános parkban emlékszobrot akarnak fölállítani, mely a terv szerint 20—30 ezer talérba kerülne, s ez összegből eddigelé már tizennyolcz ezer talér gyűlt be. Most pályázatot akarnak hirdetni, s a dán szobrászok műve fölött a képzőművészeti akadémia fog itélni. Andersen tudvalevőleg még él, s így még életében megláthatja a nemzet által számára emelendő emléket. Így csak igazán szép a kegyelet.

** (Az Ofenheim-pörben) hirbe keveredett Jablonski, herczeg Sapieha, dr. Giskra titkos tanácsosok s gróf Borkowski kamarás, mint vasuti igazgató tanácsosok, hir szerint, a főudvarmesteri hivataltól oly iratot kaptak, mely a császári kegyvesztést fejezi ki; dr. Giskra a nagyszombati körmenetre már nem is kapott meghívót. Lélekemelő példa az a király részéről arra nézve, hogy a jellembeli tisztaság ellen a magas körökben sem szabad vétetni.

** (Külföldi vegyesek.) Lipcsében Wiegand Ottónál „Volkman Róbert“-ről egy füzet jelent meg, melyben Vogel Bernhát e jeles zeneköltő jelentőségét fejtegeti a hangszeres és vokál szerzeményekben. — Flórenczben Carlo Romano, több opera szerzője meghalt. — Bodensstedt Frigyes „Kaiser Paul“ czimű ötfelvonásos történeti tragoediát írt. — Sir

William Strendel angol zeneköltő, ki egykor Mendelssohn és Schumann kebelbarátja és a londoni zeneakadémia igazgatója volt, a múlt hó végén Londonban meghalt. Emlékének a londoni lapok egész hasábokat szentelnek. — Darwin felolvasást tartott az Angliában unokatestvérek közt gyakran előforduló házasságok rossz következeiseiről; az angol és skótföldi tébolydák elmebetegei közt több mint a fele olyan, kik ily házasságokból eredtek. — Greguss Ágost tanulmányaiból egy kötet német fordításban jelent meg Zerbstben, Luppe kiadásában „Reden und Studien“ czim alatt. Dr. Heinrich Gusztáv fordította, Stier Gotfried, a nyelvünket is jól értő jeles zerbsti tanár ösztönzésére. — Kis-Ázsiában az éhhalál oly nagy pusztításokat vitt végbe, hogy némely vidéken a lakosság egyharmada veszett el,

Megbízások tára.

Tisztelettel megjegyzem, hogy azon t. előfizetőink, a kik a múlt előfizetés alkalmával a hat kötet könyvmellékletre és a műlapra a csekély járulékot be nem küldték, a most következő évnegyedes előfizetés alkalmával is beküldhetik azt; ugyanis 1—1 kötet könyvre csak 15 kr, mind a hat kötetre tehát 90 kr, a műlapra végre 10 kr beküldendő.

Paksra S. I. urnak: Várom szives feleletét.

Füzesre O. L. urhölgynek: El van küldve.

Csúzra L. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Okányra H. R. urhölgynek: Ujból postára tettem.

Arlóra M. H. I. urnőnek: Rendben van.

Vetésre Sz. H. H. urnőnek: El van küldve.

Győrbe F. M.-nek: A mellékletekre utólag is be lehet küldeni a csekély díjat.

Kassára O. I. urnőnek: Nem érkezett még meg.

Tokajba L. L. urnőnek: Köszönettel vettem.

Debreczenbe R. B. I. urnőnek: Szives tisztelet. Legközelebb magánlevélben többet.

„T . . . y“-hez. Személyesen sem jó átadni, mert az illető meg is neheztelne érte, olyan gyöngé.

„A táj letépte“ csinált virág.

„Őszszel.“ Nem tudjuk meg belőle, miért inkább ezt, mint amaszt.

Előfizetési fölhívás

„CSALÁDI KÖR“

1875-dik évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes boritékkal.

Minden szám mellett külön melléklet, fölváltva színezett divatképek, női munkalapok, természeti nagyságban kivágott ruhaszabások és könyvmatu arczképek.

Azon kívül évenként tizenkét kötet válogatott regény, kötetenkint 15 kron; két diszes műlap 10—10 kron; végre az új előfizetőknek harminczhat kötet válogatott regényekkel szolgálók, kötetenkint 15 kron.

Előfizetési díj:

Csupán a lapra: (minden további kötelezettség nélkül) évnegyedre 3 frt. — félévre 6 frt. — egész évre 12 frt.

A tizenkét kötet új könyvre, 1 frt 80 kr.

A harminczhat kötet könyvre, melyeket az új előfizetők azonnal kaphatnak, 5 frt 40 kr.

A két műlapra végre 20 kr.

A könyvilletmények meghozatala azon kötelezettséggel jár, hogy a t. megrendelő legalább egy évig állandó előfizetője lesz lapomnak, az előfizetési díjat azonban tetszés szerint, évnegyedes vagy féléves részletekben is lehet beküldeni.

14-dik szám.

Április 4-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

— Nagyon meghatott egy tébolydai jelenet, — felelt ez. — Onnan jövök, Szőke Panna meghalt. Szegény, mennyit szenvedett, látni is kin volt. Eszembe jutott minden, mi velünk történt s beláttam, hogy a szerelem csak átkot hoz . . .

— De áldást is! — szakítá félbe mosolyogva Ilonka az elkeseredett Gyulát. — Atyám ridegségét megtörte a botrány s kész kezemet önnek adni, ha megkéri . . . szólt elpirulva a beteg leány.

Nem tudom, az orvos, vagy a szerelmes örült-e jobban e pirnak?!

A h a j r ó l.

A női szépség koronájáról akarok beszélni. A teremtő ezerféle szépséggel áldotta meg remekét, az asszonyt, de a leggazdagabb kincsét abban a búbájban adta, mely a gyöngyörű, dus hajfürtök hullámmatában rejlik. Lehetnek bűvösek a szemek, vonzók az arcz rózsái, csábítók az ajkak s vakítók a fogak, ellenállhatlan lehet a nyak, a váll, a karok fehérsége, gömbölydedsége, tündéri a termet: mindezek hiányos tulajdonok, — csak a haj koronázhatja meg mind e szépséget. Sokan a szemnek adják az elsőséget, melyről én is készségesen elismerem, hogy a legkiválóbb hely illeti meg azon fegyvertárban, mely hatalmasabb a leghiresebb hódító fegyvertáránál, mert nekünk szegény ellenfeleknek, nincs mivel védekeznünk e gazdag felszerelés, e gyújtó röpentyük, szapora mitrailleuseök ellenében s nem marad fenn számunkra egyéb, mint megadni magunkat feltétlenül auf Gnade und Ungnade. Mások azt tartják, hogy a termet szépségében rejlik a legtöbb hatalom, én azonban azt tartom, hogy a szem épen úgy, mint a termet, nagyon sokat vesz szépségéből, ha nincs meg a dus, a hullámmatos hajzat. A női szépség mindegyikének hatása elhalványodik szép haj nélkül, s a haj egymaga, minden egyéb szép tulajdonok nélkül, képes a nőnek figyelemre méltó osztályzatot biztosítani azok sorában, kiket általában „szépeknek“ szoktunk nevezni.

Tudta, érezte ezt mindenki a legrégebb időkben is, azért az ál-hajak viselése a legrégebb keletű azon találmányok történetében, melyek a hiányzó szépségek pótlására, a meglevők fokozására voltak s lesznek hivatva, míg a világ áll. Sokan vannak, kik a világért sem festenek magukat, ál-fogakat sem viselének, pedig talán ez is, amaz is elkelve, de ál-haj nélkül el nem lehetnek.

A férfiak, kik a kevésbé hiu nemhez tartoznak (ha igaz), annyira nem mernek menni, hogy arcz-redőket mesterséges módon elsimítsák, mert félnek a maró gunytól, melyből bőven kijutna nekik érte nőktől, férfiaktól egyaránt, de a parókat, azt felteszik, s nem is kapnak érte megrovást. A haj-fodrozás, fésültetés általában el van terjedve mindkét nemnél, s akinek kedve volna e szokást elítélni, bizony annak több okot nyujtana a megrovásra az, a ki borzas, rendetlen haját, ha már maga nem bír vele, mással nem iparkodik rendbe hozatni. Hajuk szerint szokták osztályozni az embereket s nem arcz-bőrük vagy szemök színe szerint, s hogy a barnák szebbek-e, vagy a szőkék, — vitás kérdés a világ fenállása óta . . . kell-e többet mondanom a haj elsőségének bizonyítására?!

Olvastam egy pár év előtt, hogy egy gazdag lordot semmi a világon el nem tudta volna vonni a reggeli órákban ablakától éveken át, mert szemben vele egy vagyonos kereskedő csinos lánya, kinek térdig érő gyöngyörű szőke haja volt, mindennap az ablaknál szokta a haját fésültetni fodrásznője által. Történt,

hogy a lord beteg lett, ágyban kellett maradnia, s mégis, midőn odaát a fésülés ideje következett, támlásszékebe ültette magát s úgy gyönyörködött mohó szemekkel azokban a dus fürtökben. Azután a kereskedő megbukott, a külvárosba kellett költöznie, hol szerény üzletet nyitott s udvari lakásba szorult, a szép leánynak pedig le kellett mondani fodrásznőjéről. A lord három hónapig örülként bolygott utcázó-utcázára, míg végre rá akadt a szép hajú leányra. A legkomolyabb arczczal állított ekkor be hozzá, s felkérte, hadd legyen szabad neki helyettesíteni ezután a fodrásznőt. A leány nem érté az egész dolgot s vonakodott kíváncsian egyezni. Ekkor a lord pisztolyt vett elő s esküdte, hogy ha megtagadja kérését, rögtön főbe lövi magát, s a leánynak mit volt tenni egyebet, mint elfogadni az előkelő fodrászt, ki az naptól kezdve pontosan megjelent minden reggel a leánynál, egy félóraig élvezte a legnagyobb boldogságot: ujjait abba a hullámmosó szép szőke tengerbe meritheté s munkáját végezvén, kéjittasultán távozott.

Teljesen méltányolni tudom ennek az angolnak az élvezetét, melynél kevés van részegítőbb. Az a dús növésű haj, mely kibontva, szabadon omlik alá s varázsszerű fátyollal borítja be az egész termetet; mely a legkisebb mozdulatra oly szemek kápráztatólag lebben meg, melynek érintése oly villanyos hatású, hogy megrezzen bele az ember, — lehet-e ennél valami szebbet képzelni? Igazán, egy cseppet sem csodálom, hogy minden emlék közt, melyet kapunk, mindenki előtt legbecesebb a haj-émlék. Ha szerelmesek elválnak, nem is lehet, hogy más emléket adjanak egymásnak. Egyetlen szál haj medaillonban, vagy gyűrű kövében, a legszentebb talizmán, mely igen gyakran megőrzi a szerelmezt a hűtlenségtől. Midőn az a csunya dolog történik meg velünk, hogy másba kezdünk szeretni, először is a medaillonunkból vesszük ki az „ő haját“; úgy bántja a lelkiismeretünket, míg az ott van. Van egy kis haj-koszorúm, az édesanyám hajából; nem adnám oda a világ minden kincseért.

Fennebb említettem, hogy vitás kérdés, melyik szebb: a szőke-e, vagy a barna. Természetes, hogy ez izlés dolga, és az is bizonyos, hogy az igazi szép barna nő nem áll mögötte a szép szőkénél és viszont, mégis be kell ismerni, hogy van egy kis rendszer abban, hogy némelyek a szőkének, mások a barnának adnak elsőséget. Azt mondják, hogy a szőke szépségnek úgy, mint a barnának megvan a maga jelleme, kifejezése, melyek teljesen ellentétben állanak egymással, mint a nap és az éj; vannak bohók, a kik egész rendszert alapítanak a feltevésre, teoriákat állítanak fel, s esküsznek csalhatlanságára, pedig a gyakorlat minden lépten-nyomon meghazudtolja őket. Ime, mutatványul közlöm önökkel az egyik furcsa rendszer tételeit, melyeknek a férfi-világban igen sok hive van, s kik közé pár év előtt magam is tartoztam.

Itt következik:

Ha akarod, hogy a nő, kit szerelmeddel ajándékozol meg, mélyen, igazán és tartósan szeressen: keress szőke nőt; ha akarod, hogy kedvesed szenvedélyesen, hévvel öleljen át: a barnák közt keressd.

A barna nő tüzes, eleven, szenvedélyes és nagyon tud szeretni, de szerelmének forrása a vér; a szőke nő epedőn, önmegadással, odaengedéssel szeret, s szerelmének tiszta forrása a szívből csörgedez. A barna nő lángoló, a szőke szellemies; a barnában nemcsak a lelket, a szőkében főleg a lelket szeretjük. A barna nő szerelme éget, a szőkée melegít; a barnáé vakít, a szőkée világol. A barna szeret, hogy szeresd; a szőke szeret, ha nem szereted is. A barna nőt epedés emészti, a szőkét az ér-

zelem; — mondják a tulzók, és úgy folytatják: A barna nő szeretné, ha a percz, melyet kedvesével egyedül tölt, örökké tartana; a szőke nem bánna, ha az egész örökkévalóság abba az egy boldog percbe olvadna össze. A barna nő szerelme határt, véget nem ismer, a szőke boldog, ha csak kezét megszoríthatja is kedvesének. A barna szépsége, mint az üstökös, kápráztat rövid ideig s azután hatása csakhamar megszűnik; a szőkée, mint a hajnali csillag, mindig változatlanul ragyog feléd; a barna szépsége elvakít rövid időre, a szőkée lelánczol örökre. A barnát fényben úszva, selyembe burkolva, gyémántokkal büszke homlokán szeretjük látni; a szőke legszébb egyszerű öltözékében, természetes virág-diszítésével. A szőke imád, a barna élni akar veled, a szőke kész meghalni érted — mondom, így osztályozza a nőket nem az élet, hanem a bohó képzelődés.

Csakugyan, bolondos egy theoria, minőt csak az állíthat föl, aki szőkée szerelmes, s az is csak addig, amíg theoriáját a gyakorlat, daczára annak, hogy imádottja szőke, a legcsattanosabban meg nem czáfolja.

Én ma már nem akarok ennyire menni, s leghelyesebbnek tartom a kérdés eldöntését az izlésre bízni, mely a legilletékeesebb műbíró és kritikusz. Egyébiránt be kell ismerni, hogy ez a bíró sem megvesztegethetlen, sőt ellenkezőleg, azt tapasztaljuk, hogy a kornak, a szokásoknak, a divatnak igen sokszor alárendeli magát. Tudjuk, hogy a görög világ bomlott a vörös haj után; a leghiresebb görög szépségek haja vörös volt, Helenáé úgy, mint Cleopatráé, magát a szépség istennőjét, Venust is vörös hajjal képzelték. A mai világban nincs meg ez a kelete; pár év előtt divatba hozták, s láttunk egy-két vörös parókát azok nagy öröme, kik addig kénytelenek voltak vörös fűrteiket barnára, vagy szőkée festeni, mert a léhák szeme csufondárosan akadt fenn rajtuk, de ez a jó világ rövid ideig tartott, s a vörös parókák csakhamar a sutba vándoroltak s a rövid öröm után csakhamar szomoruan kellett nyulni ismét sokaknak a tégely után, melyet mint legcsalhatlanabb hajfestő szert ajánl a lapok hirdetési rovata egy nyaláb orvosi bizonyítvány és hályanyilatkozat kíséretében.

Véleményem szerint kár oly becsmérőleg tekinteni a vörös hajra, mely egyesítése a szőke és barnának, és különösen azok, kik a fenebbiek mintájára rendszert akarnak állítani a szőke és a barna szépségek osztályozásában, leghelyesebben megnyugodhatnának a vörös hajban, mely mind a két másik hajjal járó természeti előnyöket egyesíti magában, — ha igaz. Mások meg a gesztenye-szin hajról mondják ezt.

Ezen a négy ismert haj-szinen kívül, a barnán, a szőkén, a vörös és a gesztenye-szinen kívül van még egy, mely a legdiszesebb, mely csak annak disztelen, ki szégyenli; a fehér haj. Mennyi tiszteletre méltóság, mennyi érdem rejlik a fehér vagy amint mondani szokták: ezüst-szinű fűrtekben! Ez az egyetlen eset arra, hogy az ezüstnek elsőse van az arany fölött, mely jelzővel a régiek a vörös haját illették. A fehér fűr a hosszú, küzdelemteljes, fáradságos élet jelvénye, önérzettel emelheti fel az a fejét, ki e jelvényt megérdemelten viseli, mely drágább a legkitüntetőbb érdem-pénznél, s a ki e jelvényt restelli viselni, a legcsattanósabban bizonyítja, hogy ópen semmi érdemeket sem szerzett rá. A divat az érdem e kiváltságos szinét is elrabolta egy időben, midőn a haj-por használatba jött, csak hogy a divat szeszélyes, könnyelmű, nem valami rögzött gonosztevő, s készséggel visszaadja, amit mástól jogtalanul elvett, — a hajpor használata is elmaradt s most már csak a szinpadokon s jelmezes bálokon láthatni fehér fűrteket fiatal fön.

Most, miután annyit össze-vissza fecsegetem a hajról, ami szorosán véve talán ide sem tartozott, engedjék meg, hogy egy kis futólagos visszapillantást vessek a különféle idők és korszakok haj-viseletére. Átalában állíthatni, hogy valamint most, úgy a legrégebb időben is a szépséget a haj hosszúságában találták; nyírott haja csak a rabszolgáknak volt, ellenben a nemességet és előkelőséget a vállra hulló fűrtek jellemzék. A hosszú, nagy haj a férfiaknál a régi korban kiváló szépség és erő jele volt; emlékezzünk Absolonra, a szép királyfira, és Sámsonra, kinek haját a kaczér Delila vágta le. A görög nők hosszú fonatokban s fűrtekben viselték hajukat, különféle gyöngyökkel s ékszerekkel diszítve s e tekintetben csak a szigoru spartai nők képeztek kivételt, kik minden cziczomát kerülve öltözékükben, hajukat egyszerűen hátra simították s hátul megkötötték. A haj-festést a görögök az egyiptomiaktól tanulták el és alkalmazták is. A fodrászat, mint ipar-ág Athenben kapott először lábra.

A görög polgárosodás örököse Róma lett, s a görög műveltséggel átvette a szokásokat, viseleteket is és tovább fejleszté. A hirhedt római fényűzés korában a hajviseletnek kiváló szerep jutott. A férfiak, és a nők, egyaránt mesterkélt állást, fésülést adtak hajuknak; Nero, a komédiás császár ducz-alakra fésültette haját. A nők legszokottabb hajviselete abból állott, hogy hajukat simán hátra fésülték, ott csomóra kötve, ismét előre hajtották s a fej tetején összecsomózták, — efféle hajviseletet az utóbbi chignonos világban is láthattunk. Már római divat szerint a haj négy részre választatott s külön befonatott, olyanformán, mint az ugynevezett „orosz-fonat“. E hajviseletek azonban nem tartották magokat nagy ideig; a későbbi császárok alatt már jobbról-balról fűrteket viseltek, elől rövidebbeket, hátrább hosszabbakat; ugyanez időben jöttek divatba a nagy fonatok is, melyekhez már elkerülhetlenül szükségesek voltak a „betétek“. Ékszerek, gyöngyök, virágok bőven pompáztak az illatos fűrtek között, — s ez a divat nem lehetett csunya! Annál visszataszítóbban lehettek aztán azok a nők, akik gyászoltak, vagy a kiket valami nagy csapás ért, kik fájdalomnak az által vétek kifejezést adhatni, hogy hajukat rövidre nyírták.

A visszahatás, melyet a keresztyénség a társadalomra annak örületes fényűzése és erkölcsi elpuhultsága után gyakorolt, egyszerre eltörölt minden divatot, minden nem ujonnan vett erkölcsi szokást, mely könnyen bünre vezethetett volna, s ekkor a haját is olló alá fogták. A nők bepólyázták fejüket, s nem kellett többé fejdisz, a férfiak pedig rövidre nyírt hajjal jártak. I. Ferencz francia király alatt ereszkedtek le ismét a fűrtek, melyeket azonban csak nemes embereknek volt szabad viselni, XIII. Lajos tovább fejleszté a divatot e részben is, és betetőzve lett XIV. Lajos, még inkább XV. Lajos alatt, ismét a tulzásba csapván át a cziczoma és mesterkélttség. Ekkor jött divatba a hajpor, ekkor kezdték a három-négy emeletes hajfonatokat viselni, melyek három-négy akkora terjedelmet foglaltak el, mint maga a fő. Aztán jött a forradalom, a második visszahatás, és a nők lenyirbálták hajukat s à la Titus, majd à l'enfant frizurát kezdték viselni, mely tulzásból lassan-lassan megint kivergődött a társadalom.

Most ismét nekiindultunk a fejdiszben az izléstelenségnek, valjon egy harmadik visszahatásra lesz-e szükség, hogy a divat visszatérjen a természetes határok közé, avagy talán majd magától is észére tér?! Ez utóbbi minden esetre kívánatos lenne.

Fridolin.

Egy hét története.

Márcziushó 31-dikén.

A szeretet hete. — A jótékonyságról. — Bignio. — Az írók és művészek köre. — Liszt. — Zene-akadémia. — Tárcairói Vorschrift. — Husvétii locsolások. — Patti. — A színházi kormány s biztos.

Az elmúlt hét egészen a szereteté volt; nem csak azért, mivel e héten ünnepeltük meg emlékét azon véghetlen dicső önfeláldozásnak, melyet a szeretet vallásának alapítója, a keresztre feszített isten a világért véghez vitt; hanem azért is, mert hölgyeink, a szeretet ez igazi apostolai jótékonyságuk által e hetet kiválólag a szeretet hetévé tették. Krisztus szeretete a lelki szegények megváltója lett, hölgyeink a szeretet másik igen szép cseleke letét gyakorolták: kényeret adtak az éhezőknek és árvákna! s letörülték az özvegyek hulló könyeit.

Igen sokszor éles guny és fitymálás fogadja a nők fáradatlan buzgalmát, melyet a legnagyobb odaengedéssel kifejtettek, csakhogy szegényeiket, árvákat a könyörület s adakozás filléreihez juttassák; csakhogy kevesbitsék az éhezők számát s a magára hagyott szegény kis árva számára némi nevelést biztosítsanak. Duzzognak a többszörös fakgatások miatt, melyek előtt erszényök kénytelen megnyilni, bármily mélyre dugják is zsebökben. Zugolódnak, mivel nincs kitérés a kedves, szeretetreméltó és ellenállhatlan rábeszélés gyengéd unszolásai ellen, mely őket arra kényszeríti, hogy akaratuk ellenére tegyenek valami jót életökben. Mindig szeretném kérdezni e zugolódo uraktól, hogy hát csakugyan olyan nagyon nehezökre esik jót tenni szegény embertársaikkal, midön ök bővelkednek a jólétben? Borravalókra, hiábavalókra ki tudnak dobni éven át jelentékeny összeget s ezt a pár fillért csakugyan oly nehezen adják oda a szegények és árvák perselyébe? Igazán, a legcsunyább szivtelenségre mutat az a duzzogás, felhánytorgatás, melyet erre-arra gyakran hallhatunk a miatt, hogy a jótékonyság szelid lelkü angyalai meleg kéréseikkel kicsikartak tőlük egy két fillért valamely jó célra.

S még hagyján, ha csak egyszerűen adakozásról volna szó; ha azt mondanák: Adj a szegényeknek egy-pár fillért, segíts nyomorukon, inségükön s a szegények imádkozni fognak érted. De ilyes adakozásra ritkán merik hölgyeink felkérni a szűkmarku világot. Legfőlebb nagy ünnepeken történik meg, mint most husvét napján, hogy a nők kezökbe veszik a perselyt s a templomokban összegyűjtik a szeretet adományait. Rendesen nem így szokott történni. Leggyakrabban nem is jótékonyságra kéri az embereket, hanem egyszerűen csak arra, hogy tegyék azt, a mit igen sokszor tenni szoktak: mulassanak, csakhogy ez egyszer a szegények javára. Bálba csak szokott a fiatalság járni; menjen el akkor is, mikor a jövedelemből egy-két árvát fognak fölnevelni; rendes színház-látogató: váltsa meg jegyét akkor is, midön a bevétel a szegényeké lesz; szeret kártyázni, játszani: vegyen egy sorsjegyet, majd nyer vele valamit, s a jegy árán egy darab ruha jut a szegény özvegynek. S azok, kiknél a multság s szórakozás rendes és keresett dolog, mégis fanyar arcot öltenek mindjárt, mihelyt tudják, hogy multságuk árát nem valami nyereszkesdö teszi zsebre, hanem a szegények pénztárát gazdagítja!

Az elmúlt héten egy este két helyen szórakozhatott, a ki akart, s jótékony célra, két színházban, a magyarban is, a németben is, jótékony célú előadás volt. Amabban Faustot adták elő Hauck Minnievel, ki a többi szereplővel, egy kivételével — dij nélkül énekelt. A német színházban pedig egyveleg-előadás volt s Bignio, a bécsi opera-ház kitünö énekese szives volt a nőképző-egylet kérésére lerándulni a magyar fővárosba s a nemes cél javára hallatni még mindig gyönyörű csengésű, erős, tiszta hangját. Bigniot a jótékony egyletek felhívása mindig készen találja, s mindig jön, valahányszor ottani kötelezettsége engedi. Ez főképen azért van, mert Bignionak igazán nemesen érző szive van, azután meg ő tulajdonkép a miénk, s ő maga is örömmel s büszkeséggel tartja magát a miénknek, legjobban érzi magát köztünk s nehéz szívvvel hagyja el a magyar fővárost, midön távoznia kell. Bizonyos, hogy ha operánk külön házat kap s az operai személyzetet szaporítani kell, az első meghívást készséggel fogadja és sietni fog, hogy igazán és állandóan a miénk legyen.

A magyar írók és művészek társasága a szeretett magyar művész tiszteletére egy kis házias lakomát rendezett, rögtönzött hangversenyvel összekötve.

E napokban ismét lakomát szándékozott a kör rendezni, már minden készület megvolt téve, hogy a lehető legkedvesebb legyen, azonban semmi sem lesz belőle, és annak bizonyára nem csak én örülök teljes szivemből, hanem velem együtt sok ezereken e hazában. Mert tulajdonképen a mennyiben lakoma, annyiban egyszersmind tor is lett volna. Liszt tiszteletére volt tervezve, a távozó Liszt tiszteletére. Mert úgy volt, hogy a nagy mester már e napokban újra elhagyja fővárosunkat és hazánkat, hogy mily nehéz szívvvel, elképzelhető abból is, hogy midön azt kérdezték tőle: mennyi időre? azt felelte rá: „Talán örökre!“ Nagyon el volt keseredve; hiába veszi itt körül osztatlan tisztelet és szeretet; hiába bámulja a közönség az ő páratlan játékát, az ő lelke tettek után epedett; a hazának akarja dicső életének hátra levő éveit szentelni. Mint zeneszerző is azt teszi, az ő szerzeményei hirt és nevet szereznek a magyar nének, de épen ez mutatja az ő ritka szép lelkét, nem írott, hanem élő zenét akar ő hátra hagyni a hazának, az ő közvetlen lelkét, az ő egész zenei szellemét akarja ő beleoltani az ő hazájába, munkálkodni, fáradozni akar ő ez érdekekben, tanítani akarja itt a zenét, mintegy missiójának érzi ő azt, és évek óta várta, hogy tért és alkalmat adnak neki ezen legforróbb vágyának kielégítésére, évek óta várta a zene-akadémia létesítését, az országgyűlés már két év előtt megszavazta az arra szükséges pénzt, nagyon keveset ugyan, 14,000 frtot, de a nagy mestert ez is egész boldoggá tette, majd pótolja az ő buzgalma, csak egyszer meglegyen az akadémia, — hanem az akadémia nem lett meg; bekövetkeztek az ország pénzzavarai, kimondatott a gazdálkodás minden téren és így természetesen a közművelődési és köznevelési céloknál kellett kezdeni, ilyen körülmények között mit keresett volna Liszt nálunk? Még tovább is várakozzék? Jó, megtette volna azt is, csakhogy nem itt a hazában, a hol minden nap újra emlékezteti, hogy mennyi még itt a teendő a szellemi

térekén és ilyen napokat tétlenül a hazában eltölteni, milyen borzasztó olyan lángoló szívnek, mint az övé!

Azért határozta el magát, újra kezébe venni a vándorbotot. A mint annak hire támadt, minden felül jöttek a meghívók; fejedelmek tartották volna szerencsájuknak, hogy vendégül bírassák, de ő neki csak mégis keserű volt az a gondolat, szinte számüzetésnek nézte, az imádott hazából. Akkor egyszerre, mult kedden eljön hozzá Trefort közoktatásügyi miniszter, egy iratot nyújt oda neki, a mester felbontja, és olvassa, hogy ő Felsége a zene-akadémia elnökének nevezte ki — tehát meglesz az akadémia és abban ő fog taníthatni! — a nagy férfi, Európa legelkényeztetettebb lángesze valamennyi koszorúinak nem örült annyira, mint most annak, hogy a zenede elnökének neveztetett ki, a melyben dolgozni, tanítani fog, nemde sajátságos egy lélek? Eltaszítja magától a dicsőséget, a miben Isten kegyelméből egy emberöltőn át részesül, — a nagy művész dicsőségét, — és boldogságát találja abban, hogy ő most dolgozni, munkálkodni fog! Bizony sajátságos egy lélek, a milyen kevés van, és azért előre lehet látni, hogy mivé lesz a zeneakadémia az ő elnöksége alatt. A nagy mester e napokban távozik ugyan körünkől, elébb Münchenbe, onnan meg Weimarba, a hol a nyarat fogja tölteni; őszre azonban visszatér, akkorra megnyílik a zeneakadémia, elfoglalja állását és azután állandóan köztünk fog maradni.

Az írói kör által tervezett lakoma tehát „tárgyaltanná” vált, ő nem távozik, nincs tehát czime a kis eszem-izomnak, ha-nem-ha Petőfi szerint: „Szeret a lány, iszom örömben! Nem szeret, iszom keservemben”; akkor persze annak a tiszteletére fogja megtartani a lakomát, hogy a nagy mester nem távozik, és ezen czim alatt nagyon vig lakomára is számolhatna.

Azonban csak most veszem észre, hogy a hang, melyen beszélek, sokkal inkább beválnék valami ránczolt homloku vezércikkbe, mint ide a tárczába, a hol önök akármi mást keresnek inkább, mint komoly vitákat, miután általános szabály, melytől a ki eltér, annak jobb lett volna nem születni, vagy legalább is tárcza-írásba nem fognia, hogy a tárcza nem lehet más, mint csevegés mindenféléről. A Vorschrift meghagyja, hogy a tárczairó képzelje, mintha egy terembe lépne, a hol szebbnél szebb fiatal hölgy van, a ki mindenek fölött mulatni akar, s a kinek okvetlenül valami kellemes dolgot kell elmondani; iparkodják az író minél szellemdúsabb ötletekkel, élcezzel füszerezni előadását. Én általában ellensége vagyok minden Vorschriftnek, minden chablonnak, s azt tapasztaltam, hogy a ki ennek minden áron meg akar felelni, nagyon izetlen dolgokat fog elmondani, a miben olvasói aligha fognak gyönyörködni, Mert az élce, a szellemdusság, a könnyed játszi styl kizárólag a kedély dolga, ezt pedig erőltetni nem lehet; a ki megkísérli, meggyőződhetik, hogy bizony rosszul sikerül az.

Valamivel rosszabbul, mint a Patti-hangverseny, mert az csinos tizezer forintot énekelt ki tőlünk husvét első napján. Tizezer forint egy estére, — nemde takaros összeg?! Ne mondja senki, hogy nálunk nagy a szükség, hogy alig telik a nélkülözhetlenre. A husvét-esti hangverseny azt mutatja, hogy minket felvet a pénz, nem tudjuk hová tenni. Oly gazdag hangverseny-idény után, minő az idei volt, midőn Liszt, Wagner, Rubinstein adtak egymás után hangversenyeket, melyek ezoroket varázsoltak ki a közönség zsebéből, ily fényes jövedelem egy nem is annyira művészi becsü, mint tulajdonkép csak kuriosum-hangversenyen, mely a szép csalogány egy-két áriáján kívül alig adott valami élvezetést, biz isten nem mindennapi dolog. Hiszen én nem tagadom, hogy Patti rendkívül szép asszony, azt sem, hogy búbájosan énekel, de

az bizonyos, hogy éneke az ily mutatványszerű töredékes előadásban nem érhet fel egy operai előadással, s csak sejteni engedti azt, a mit egy teljes előadásban élvezni lehetne.

A diva egyébiránt hálás akart lenni a lelkes budapesti közönség iránt s programját megtoldta egy kis ráadással, s elénekelte azt a „Si vous n'avez rien á me dire“ kezdetű csintalan dalt, mely a mult évben ugy megzavarta a magyar közönség fejét, hogy csak ugy csillogott-villogott belé mindenkinek a szeme, a ki hallotta, mindjárt az első hangoknál. Patti szép emléket visz el magával fővárosunkból s bizonyosak lehetünk, hogy jövő évben ismét fel fog keresni, — ha előbb nem.

P — y.

Budapesti hírvivő.

* * (A husvét-i ünnepnapok) nem a legkedvezőbb időjárás mellett folytak le. Az első nap ugyan kellemes tavaszi volt, melynek langy fuvallatai ugy látszik, végkép elűzték a még néhány nap előtt oly makacssággal fellépett kemény téli vendéget. Az ünnepi nép ellepte az utcákat és téreket, kedvvel engedé át magát az első tavaszi nap élvezetének. Mult hétfőn ellenben egész nap finom hideg eső permetezett alá, mely megszüntetett minden utcai életet. Ennek folytán a színházi előadások igen látogatottak voltak, valamint egyéb szórakozási helyek is szokatlanul megteltek. A templomokban hölgyek gyűjtöttek jótékony czélokra és a gyűjtésnek ezer kétszáz forinton felüli eredménye volt.

* * (Jótékonyág.) Király ő Felsége a sopronmegyei felső-lászlói község tüzkárosult lakosainak 300 frtot ajándékozott. — Továbbá a szabolcsmegyei encsencsi református egyháznak kétszáz forint segélyt adott magánpénztárából, a megrongált templom és iskola fölépíthetésére. — A bukovinai magyarok józseffalvi iskolájára a kis-czelli takarékpénztár 75 forintot adományozott. — Az algyői szegényeknek Pallavicini Sándor örgróf (az örgróf legidősb fia) kétszáz forintot küldött. — Tüdős József pesti vendéglős a főpolgármesternek 10 frt 50 krt adott át, azon kérelemmel, hogy ezen összeg szegény árvák között osztassék ki.

* * (Rózsás napló.) Kovács István miniszteri fogalmazó mult kedden tartá kézfogóját Kovács Sebestyén Endre, híres fővárosi orvos művelt leányával, Mariska kisasszonnyal. — Dorfner Antal pestmegyei számvevő jegyet váltott Ferenczy Eveline kisasszonnyal. — Lengyel Alajos pesti polgáriskolai tanár jegyet váltott Sziklai Ilona kisasszonnyal, a kolozsvári tanítónő-képezde volt növendékével. — Petrovich László fővárosi ügyvéd husvét vasárnapján váltott jegyet Jungh Vilma kisasszonnyal. — Lukács Gyula nagyabonyi fiatal gyógyszerész eljegyzé Ákoncz Terka kisasszonyt Kolozsvárról. — Lugoson Licsek Béla ügyvéd e napokban jegyezte el Makay Mariska kisasszonyt, a lugosi törvényszék elnökének bájos leányát; Bagosy Gyula törvényszéki iroda-tiszt pedig Huszárek Irma kisasszonyt. — Nagyváradon Alsleben Adolf szőlősi birtokos közelébb Körösy Janka kisasszonnyal váltott jegyet. — Esztergomban pedig Schönbeck Imre kereskedő Szilva Ferike kisasszonnyal, Szilva Ignác járásbíró kedves leányával. — Székesfehérvárrt Fittler Béla városi főügyész mult kedden vezette oltárhoz Mile Vilma kisasszonyt. — Dulovics Béla kuriai tisztviselő mult szerdán vezette oltárhoz Hoór kisasszonyt, dr. Hoór Venczel császári királyi törzsorvos leányát. — Rauchbauer Ödön fővárosi kereskedő közelébb tartá kézfogóját Ungvári Eszti kisasszonnyal Debreczenben. — Barber Sámuel, Barber

Henrik nagykereskedő fia, jegyet váltott Kauffmann Ernő-
nesztina kisasszonnyal, helybeli borkereskedő leányával.

* * (A fővárosi népkonyhák) igazgatósága elhatározta, hogy e hó 1-sején megszünteti a népkonyhákat. A főpolgármester közszönd-iratot intézett a nőegyletek választmányaihoz a nemes buzgalomért, a mit e nemes ügy körül kifejtettek; ezekre azonban a főváros határozata rossz benyomást tett, és többen azt válaszolták, hogy az időviszonyok és a fővárosi lakosság szegényebb részének helyzeténél fogva e határozatot indokoltnak nem tekinthetik. Bohusné-Szögyényi urhölgy a választmány két nőtagja kíséretében megjelent a főpolgármesternél és kijelenté a pesti nőegylet nevében, hogy a VII. kerületben, a népkonyhát legalább még egy hónapig saját költségén fenntartja. A Valéria-egylet pedig ajánlkozott, hogy a VIII. kerületi népkonyhát állandóan saját költségén tartja fenn, ha neki a városi felszerelvények használata megengedtetik (tehát nem, mint a hogy a múlt héten a lapokban közölve volt, néhány ezer fritnyi segély mellett.) A két kérvénynek természetesen hely adatott. Egyébiránt kilátás van arra, hogy a nagy népkonyha-bizottság az igazgató választmány javaslatával ellenkezően, a népkonyha-intézmény állandósítását fogja elhatározni.

* * (Richter János) e hó hetedikén fog még adni egy zenekari hangversenyt, s abban többi közt Liszt „Faust“ symphoniáját s Wagner „Nibelung-gyűrű“-jének egyik hatásos részletét is bemutatni szándékozik. Mihalovich Ödönről pedig azt olvassuk, hogy „Hagbarth és Signe“ című dalművét befejezte.

* * (A magyar művészeti palota) disze lesz a fővárosnak, de még nagyobb disze lesz a nemzetnek, a melynek szép iránti meleg érdeklődéséről fényes tanuságot fog tenni. Az uralkodó család több tagja, legelső főpapjaink és főuraink szép összegekkel járultak e palota létesítéséhez, de járultak hozzá maguk hazai festőművészeink is hozzájuk méltó módon. Kivétel nélkül minden hazai festőszűnk egy-egy értékes művét ajándékozta oda e célra; ötvenezer forintot képviselnek e képet és most e műveket a bizottság kisorsolja, a fölépitendő palota javára. Egy-egy sorsjegy ára 1 frt 50 kr. Meg vagyunk győződve, hogy mind el is fognak azok kelni a szép cél végett, és a szép képek végett is.

* * (Az országos honvédségélyző-egylet) érdekes újabb kimutatást tett közzé azon összegekről, melyeket 1871-től kezdve ez évi márczius 15-dikéig honvédi nyugdíjakra fordított. E kimutatás szerint 6 ezredes, 7 alezredes, 15 őrnagy, 64 százados, 65 főhadnagy, 78 hadnagy, 118 őrmester, 274 tizedes és 1427 köztív, összesen tehát 2054 honvéd részesült nyugdíjban. Elhalálkozás folytán maradt ez évben összesen 1572 nyugdíjas. Ezek évi járandósága: 3 ezredes, 441 és három 120 frtjával; 5 alezredes 357 frtjával, 1 alezredes 240 frtjával; 10 őrnagy 315, egy 250 és egy 150 frtjával; 44 százados 269, egy 144 és négy 120 frtjával; 45 főhadnagy 242, kettő 120 és kettő 60 frtjával; 45 hadnagy 237, egy 76, három 60, egy 54 és egy 28 frt 80 krjával; 81 őrmester 54 frttal (vagyis naponkint 15 krral), 209 tizedes 28 forint 80 krajczárral (naponkint 8 krajczár.) 1109 köztív 18 frttal (naponkint 5 krajczár.)

* * (A zeneművészek) segélyegyletének 25-dikén tartott közgyűlésében Bartay Ede egyleti elnök ur köztetszéssel és helyesléssel találkozó, a zeneművészekre nézve általában nagy horderejű indítványt tett. Ugyanis az eddigi segélyezéssel egy általános nyugdíj-intézet lenne kapcsolatba hozandó. Az alapszabályok kidolgozására, Bartay Ede elnöklete alatt, a közgyűlés által idősb Ábrányi Kornél, Engesser Mátyás, Nemes-

hegyi József, Nikolits Sándor, Sipos Antal, Weisz Bernát és Zólyomi Samu urakból álló bizottság küldetett ki.

* * (A nemzeti dalkör) szerdán bucsuestélyt adott Liszt tiszteletére a Hungária termében. Lisztet a válogatott, kedélyes társaság annyira fölwillanyozta, hogy a hangverseny végén maga ült a zongorához s egyik rhapsodiáját eljátszotta. A hangverseny műsora kizárólag Liszt-darabokat tartalmazott. A dalkör-három négyesét énekelte (A lelkesedés dala. Több fényt. Ima paulai szent Ferenczhez.) Gold Róza kisasszony (Khayll ur jeles tanítványa) a Fonó dalt és a Lucia ábrándot zongorázta, kitűnő technikával. Ifjabb Huber Károly a Vätergruftot énekelte, kifejtett erős bariton hangján. Hangverseny után asztalokat hoztak a terembe s bucsulakomára ült a társaság.

* * (A jövő ősszel) megnyitandó zeneakadémia a szini tanodától különálló intézet lesz s egyelőre csak négy tanszéket töltenek be, magasb kiképzésre. A tanerők — Liszt javaslatához képest — következők lennének: Bülow a zongorára, Devitte lipcsei tanár a zeneelmélet és öszhangzattanra, Erkel Ferencz a magyar dal elemzésére s Richter a hangszerelésre. Ha mindanégyen elfogadják a fölhívást, akkor ez intézet oly felső műtánoda lesz, melytől a legszebb eredményt várhatjuk.

* * (Buda polgárai) közt élénk mozgalom indult meg, adakozás útján oly tőkét teremteni elő, melynek kamataiból télen át szegény, kereset nélküli családokat meleg étellel lehessen ellátni. A mozgalom élén Grosz Antal ur áll, kinek neve a jótékonyaságok könyvében már gyakran szerepelt.

* * (A képtárlatban) sok érdekes festvény látható most. Így Zichy Mihálytól „Az ittas álma“, kitűnő rajz, melyben egy ittas ifju nyomasztó álma, (kotyvasztó ördögök, csókolódzó némberek, majom boros palaczkkal,) erős képzelemmel és humorral van ábrázolva; Ligetitől „Tiberius Palestinában“ s „Balatoni táj“; Keletitől „Erdőrészlet“, Mészölytől „Nádas“, Spányi Bélától „Alföldi tájkép“, Blau Tini drezdai képíronóttól „Magyarországi tájrészlet“, a híres Achenbachtól „Esz után“, Greguss Jánostól „Szénagyűjtés“, Bruck Lajostól magyar életkép s Rembrandt-másolat, Orlaytól Petőfi s Than Mórtól Deák Ferencz arcképe. Mindezeket méltó megnézni.

* * (A postaforgalomban) ez évi april 1-sejétől kezdve az eddigi vámsúly helyett a méter-súly alkalmaztatott. Miről a közönséget a hivatalos lap azon hozzáadással értesíti, hogy a méter-súlyra alkalmazott belföldi kocsipostai tarifák minden postahivatalnál 5 krért kaphatók.

* * (Szinház.) Mozart „Don Juan“-ja magaslik ki e héten. Együtt énekeltek Hauck Minnie, Balázné és Nagy-Benza Ida; utóbbi azonban ez este nem rendelkezhetett egészen hangjával, azért Donna Annában csak remek játékával volt a nagy művésznő. Annál gyönyörűbben énekelte Hauck kisasszony Zerlinát. A kedves, könyved játsziság az ő igazi eleme, ebben olvad össze nála test és lélek, játék és ének egy igézetes egészszé. Nem kevésbbé kitűnő volt Balázné asszony Donna Elvirája. Mint az ezüst harang, úgy csengett az ő szép és erőteljes hangja és kapta meg a sziveket. Nagy kár, hogy közönségünk csak ritkán gyönyörködhetik e jeles művésznő énekében.

* * (Szinházi vegyesek.) Bulyovszkyné asszony, Szigligeti Edének hozzá intézett levelére, melyben a nemzeti színházban való vendégszereplésre kéretett föl, örömét fejezi ki a nyert meghívás fölött, s tudatja Szigligetivel, hogy jelenleg egy magyar műsor összeállításán fáradoz, és mihelyt ebben előre haladt, rögtön igyekezni fog a meghívásnak eleget tenni. — Berczik Árpád „Házastitók“ című vígjátéka, hír szerint, csak október folyamán fog előadatni a nemzeti színházban. Wilbrandt

„Házások“ című vigjátéka nem is fog előadatni, legfőlebb a városi színházban. — A budai szinkör bizonytalan helyzetben van, mert a belügyminiszter nem hagyta helyben Temesváry színigaztónak a kolozsvári színügyi bizottsággal kötött szerződését, s így Temesváry nem szervezhet társulatot csupán a budai szinkör kedvéért. — A nemzeti színháznak ezentúl egy főrendezője lesz, olyan, a ki nem színész. — A nemzeti színház bérháza az őszre teljesen elkészül és az időtől fogva minden részében lakható lesz.

* * (Zene.) „Székely népdalok“ című füzet jelent meg a Rózsavölgyi-féle műkereskedésben. Nyolcz olyan székely dal van benne, melyeket Blaháné asszony énekel a színpadon. Énekhangra, zongora-kisérettel átírta s Klotild főhercegasszonynak ajánlotta Káldy Gyula. A csinos kiállítású füzet ára egy forint. — Gold János zenetanár „Táncz“ című zeneműfolyóirata most már igen csinos kiállításban jelenik meg; legutóbbi füzetében e művek vannak: Erney József „Tavaszőröm“ keringője, (négy kézre,) Scherer K. „Mariska“ polkája és Barabás István „Józi“ mazurkája. — Táborcsy és Parschnál megjelent ifj. Fahrbach „Flottes Haus“ keringője, ára 80 kr.

* * (Irodalom.) A „Magyar Ujság“ és az „Egyetértés“ egybeolvadtak, és az egyesült lapot Wodianer Fülöp adja ki.

* * (Vegyesek.) Az „Országos Kisdedovó-Egyesület“ részére a budai színházban előadott „Holt szív“ című szindarab 359 frt 14 krnyi tiszta jövedelme, fölülfizetések által 400 frtra egészítettet ki. — Egy amerikai hölgy, Richmond Anna, a kolozsvári unitarius kollegiumnál egy tanári állomás alapjául 10,000 frtot adományozott aranyban. Egy év lefolyása alatt ez már a harmadik tanári állomás, melyet az amerikaiak a nevezett tanintézetnél alapítottak. — Vajdaly Béla ének- és zenetanár husvét-hétfőn (szüleinek aranylakodalma alkalmával) igen ügyesen összeállított hangversenyt adott, szegény gyermekek segélyezésére. — A pesti izraelita hitközség közgyűlése, a közös iskolákban előadandó vallástanítási költségekre fölvetett ötezer forintot oly kikötéssel szavazta meg, hogy a hittanítás kizárólag magyar nyelven történjék. — A fürdőidény a fővárosi gyógyvizeknél igen élénknek ígérkezik. A margitszigetis a császárfürdőnél már eddig is igen sokan jelentkeztek, s foglaltak le lakástmaguknak. — A budapesti siketnémák, kik külön lappal is birnak, a napokban egyletet is alakítottak, melyben természetesen csak jelek által foly a társalgás. Az egyletnek eddigelé mintegy 70–80 tagja van. — A Valéria-egylet cselédjutalmazása e hó 11-dikén, közgyűlése pedig 18-dikán lesz. — A fővárosban a nemzetgazdasági egylet, és a választmány egyhangulag Matlekovics Sándort választá meg titkárának. Ez alkalommal Weisz Bernát F. száz forint pályadíjat tüzött ki egy, a mi keleti kereskedelmünk emelésének eszközeiről szóló értekezésre. — Márczius 21-kétől márczius 27-dikéig született 252 gyermek, elhalt 241 személy; a születések tehát 11 esettel mulják fölül a halálozásokat. Az újszülöttek közt volt 116 fiu, 136 leány. A halottak közt volt 130 férfi, 111 nő, egy éven aluli gyermek 63.

* * (Halálozások.) Kolozsvárnak ismét nagy halottja van, s halotti gyásza van a hazai muzsáknak, tudománynak, és az erdélyi unitáriusoknak is. Kriza János unitárius püspök múlt hó 26-dikán elhunyt. Még ifju tanuló korában irt székely népdalival s lyrai verseivel annyira feltűnt, hogy midőn azok 1839–40 ben a „Remény“ című zsebkönyvben megjelentek, a nép egyszerre csak dalolni kezdte azokat, Toldy Ferencz pedig, ama könyv bírálója, mint valóságos költészeti tüneményre vont rá a magyar tudós-világ figyelmét. Azután is olykor-olykor meg-

jelent versei folyvást igazolták a felőle támasztott reményeket, s a magyar tudományos akadémia a kitűnő költői erő s dalnok iránti elismerésül nem sokára levelező tagjává választotta. Néhány év teltével meg kezdetek jelenni székely népballadái, a mik az egész országban bámulatot költöttek ez ódon egyszerűségü s csodás szépségü ballada-faj és közlője iránt. De még annál is nagyobb hatást tett „Vadrózsák“ című székely népköltészeti gazdag és változatos tartalmu művével, mely elé mély tanulmányon alapuló előszót irt a székely tájszólások külön hangjairól, a melyben nagyszámu fejlődései által nyelvünk szólamait, mondattani formáit és eredeti sajátosságait nagy mértékben gazdagította. Az akadémia nem rég kérte fel a tudós férfit a „Vadrózsák“ II-dik kötetének bevégezésére, megígérve annak a maga költségén kiadását. Toldy Ferencz pedig verseinek összegyűjtését kérte és sürgette az utósó időkben több alkalommal. Fájdalom! a véletlen halál miatt mindkettő meghiusult. — Elhunytak továbbá: Körtvélyesen Lükő Mariska, Lükő Géza képviselő szeretett 15 éves leánya; Kolozsvárt özvegy Nehéz Jánosné született Raffay Borbála asszony. — Latkóczy Lajos arcképfestő, hosszas betegség után elhunyt Miskolczon. Ő egykor a pesti körökben is ismeretes egyéniség volt, férje a nemzeti színház fényes multu nyugdíjazott tagjának: Lendvay-Latkóczyné asszonynak, ki az utósó időkben sem szünt meg gondoskodni a betegről. Tehetséges férfi volt, ki életének nagy részét vidéki magyar városokban tölté, sok sikerült arcképet festve. — Kvassay Ferencz, Kvassay Ede író társunk édesatyja, egy köztisztviseltben álló férfi, mult hó 25-kén Kolozsvárt elhunyt. — Ugyancsak Kolozsvárt Szász Ferenczné született Brégaradt Sarolta, 72 éves korában. — Obermayer Ágost magyar államvasuti főfelügyelő neje, született Schlader Mária asszony, 33 éves korában meghalt. — Rendek József esztergomi apát-kanonok mult hó 25-dikén meghalt. — Jókai Katona Jozefa, özvegy Zuber Pálné asszony e hó 24-dikén elhunyt 69 éves korában. — Sághy Fidél, a radnai ferenczi-kolostor Nestora közelébb meghalt. — Nagyváradon özvegy Sztupa Márkné, 86 éves korában elhunyt. — Magyar-Bélen Gyiko Miklós né született Zettiri Erzsébet 79 éves korában meghalt. — Szamosujvárt mult hó 23-kán egy 103 éves nő (özvegy Pollákné) halt meg, ki 50 éven át minden évben legbuzgóbb látogatója volt a hires mária-pócsi bucsujáró helynek; mindig gyalog tette meg a még a gözmozdonynak is időbe kerülő utat. Halála előtt még pár órával is a legfrissebb állapotban volt. — Huszton Roxer Vilmosné Kéler Bella asszony, 47 éves korában elhunyt. — Solidos Imre, egykor hevesmegyei szolgabíró, az 1865-diki országgyűlésen pedig országos képviselő, e napokban elhunyt. — Kigyóson Petérdy Sándor református lelkész e napokban meghalt. — Szilas-Balháson özvegy Kenessy Józsefné született Kaszás Zsuzsanna asszony 77 éves korában elhunyt. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Diós torta.

Egy negyed font diót, egy negyed font mandulát és egy fél font czukrot finomra megtörvén, tizennégy tojás sárgájával egy egész óráig kell keverni, tiz tojás fehérét kemény habbá verve, belé adni, valamint czitrom-, vagy narancs héjat, apróra vágva. Formába öntve, szép pirosra meg kell sütni, kihülés után pedig czukorjéggel és gyümölcsessel feldiszníteni.

Szent János-kenyér szeletek.

Hat tojás sárgáját egy fél font törött cukorral jól elkevervén, egy fél font reszelt s aztán átszitált szent-jános-kenyeret félmarkonként belé kell tenni, a hat tojás fehéréből vert kemény habot kanalanként belé keverni, kikent lemezre önteni, megsütni és tetszés szerinti szeletekbe vágva betálatni.

H. Irma.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Áprilhó 3-dikán: „Tévedt nő“, Hauck Minnie és Adams mint vendégek. — Áprilhó 4-dikén: „Panna asszony leánya.“ — Áprilhó 5-kén: „Saint-Georges lovag.“ — Áprilhó 6-dikán: „Hugonották“, Adams vendégjátéka. — Áprilhó 7-dikén: „Fény árnyai.“ — Áprilhó 8-dikán: „Lucia“, Adams mint vendég. — Áprilhó 9-dikén: először „Holt szív“ és „Felhívás keringőre.“

Divattudósítás.

Az előkelő hölgyek közt nagy véleménykülönbség támadt a felett, ha valjon diszes ebédek alkalmával a kivágott, vagy a magas derék illobb-e? Az utósó években megfelelőnek tartották ilyenkor is az elől szív-alakban, vagy négyszögben kivágott ruhadereket, de most, midőn a kivágott derekak újból nagyon divatba jöttek, kétség uralkodik a felett, valjon ne léptessenek életbe nagyobb szigort e részben? Az a sok szép csipkekendőcske azonban, melyet a divat annyira felkapott, erre nézve is kellemes kibúvó ajtócskát hagyott hölgyeinknek; mert kivágott dereku ruhához véve, a csipkekendőcskével mind a két igénynek megfelelőnk. E hozzáadás csakugyan emeli az öltözék szépségét, és így azon hölgyek, a kik magas dereku ruhában, vagy kivágott derékban csipkeborítékkal jelennek meg valamely társaságban, mindig divatosan vannak öltözve. Nem rég egy fényes ebéd alkalmával a házi asszony kivágott fekete atlaczuhat viselt, erre még fekete csipkéből készült felső derék és kötő alaku tünique volt véve, míg leánya világos szürke selyemben jelent meg, gazdag rózsaszínű díszszel.

Még a derék szabására nézve sincs végleges megállapodás; mert a hölgyek egyik része szereti a szorosán a csipőre szoruló hegyes derekat, a másik ellenben a hosszú lebbentyűseket. Itt is azonban az alak és az izlés legyen a mérvadó, mert a tulkövér alakok nem jól teszik, ha nagyon szorosán a testhez simuló ruhát viselnek, míg a szép arányos alak a szűkebb szabásokat is használhatja, de szintén nem tulságban, mert a felette szűk öltöny nemcsak hogy nem szép, de még felette egészségtelen is.

A divatos öltözék hatása mai nap az alsó ruhák rendezésétől függ. Olvasónőink tudják, hogy a mostani izlés azt kívánja, hogy a szoknya ráncaizai mind hátul összpontosuljanak, míg elől és a csipőn azok lehetőleg simán lapuljanak a testhez. Ezt ez által lehet könnyen elérni, ha az alsó szoknyák elő- és oldalrészeit rézsut vágjuk és ráncz nélkül varrjuk a korczra. Ezenfelül a szoknyákat belső zsinórokkal hátra kell kötni, akkor az alak karcsúsága elől teljesen kivan emelve. Az alsó szoknyákon e hátrakötő zsinórokat jó hátul, a ruhán pedig a két oldalvarráson kell felvarrni. Egy ilyen divatosan simára hátrahuzott ruhánál ugyan nagyon kényelmetlen a járás és a leülés de — a divat úgy kívánja, ennek ellenében pedig ugysis minden szó hiába. — Azon szövetből, mely a ruha szoknyáján hátul fennmarad, kell aztán azt a nagy négy kettős rakott ránczot alkalmazni, melyet bolgár-ráncznak hívnak, és e négy széles hátulsó ránczra aztán zsinórzási minta, szalagszorok, vagy tetszés szerinti dísz lesz alkalmazva.

Mai mellékletünk magyarázata,

Mellékletül ma egy hálóköntös szabásával kedveskedünk t. előfizetőinknek.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt, a 3- és 4-dik pedig az ujjakat.

A háló-köntösök díszítése egészen izlésünktől függ. A szabás csak a formát adhatja meg, mi pedig csinosabbá tehetjük himzett betétekkel, melyeket elől szivalakban varrunk fel, vagy a gépen varrhatunk reá apró szegély-

kéket, vagy hosszában fodrokat, csipkét, a nyak körül kis gallérrákkal, vagy egy sor betéttel és csipkével, a mint azt legjobban szeretjük.

Számrejtvény.

Schröder Ilonától.

11. 16. Ez van e hegy és völgy közepett,
15. 16. 14. Mindent kutat föld alatt s felett.
15. 12. Gömbölyü testeken nem leled,
12. 15. Jól elkészítve megeheted.
5. 9. 8. 1. Ápold híven, ámde ne imádd;
12. 11. 12. 17. 7. Igaz gyönyört ez áraszt rád.
7. 2. 5. 6. Igen könnyen tánczba viheted,
1. 4. 3. 6. Didó korában már létezett.
8. 14. 9. 10. 11. 3. 1. Tegyük meg érte, a mit lehet,
5. 4. 3. 1. 2. Ezzel írod meg a levelet.
1—17. Ki e számrejtvényt megfejtette,
Mondja: Ez szép, magasztos eszme;
Karoljuk fel lelkesülteu hát,
Hogy dicsőbbé tegyük a hazát!
Megfejtési határidő: májushó 1-seje.

A 10-dik számban közlött rejtvény értelme:
Élj az idővel!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Péchata Argay Anasztázia, Sárosy Mari, Ströcker Anasztázia, Schröder Ilona, Báthori Zsigray Istvánné, Muharos Mária, Marosy Hermin és Etelka, Erdensohn Emilia, Szmodics Irma, Ruthényi Vad Amália, Sándor Kálmán, Gaibl Adél és Ilka, Danielovich Mariska, Dévich Ferenczné, Moesz Gézané, Malatinszky Kálmánné, Korik Zsófia, Fischer Paula, Fehérvári Mari és Ilon, Ledermeyer Vinczéné, Dosztál Szabó Etel, Tóth Bozóky Mária, Popovics Irma, Limbek Vilma, Soltész Jánosné, Kasza Mariska, Gedeon Gáspárné, Fischer Izabella, Fajka Sándor és Szeghő, Sulcz Julia és Paulin, Füchsel Julianna, Hajdu Róza, Madarassy Irma, Kiss Gizella, Balassa Ilon, Zágonyi Katinka, Juhász Elekné, Kozelka Nina, Koren Károlyné, Madarász Luiz, Kabdebó Vilma, Kovács Miklósné, Keresztes Véri, Kanizsai Nagy Etelka, Supka Józsefné, Fodor Erzsébet és Julia, özvegy Lékó Julia, Novák Kornélla, Nagy Gyuláné, Simon Irén, László Margit, Sárközy Adél, Lamos Julcsa, Bodor Fáni.

A 9-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Fodor Erzsébet és Julia, özvegy Lékó Julia, Simon Bella, Novák Irén.

Igazítás: Lapunk múlt számában a költemény utósó szakának első sorában „Thalassa“ helyett „Thalatta“ olvasandó.

Tartalom.

Kívül és belül. — Ste még mindig bizol, Benedek Aladártól. — Az anya, Vértesi Arnoldtól. — Áldás és átok, Sümegi Kálmántól. — A hajról. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Egy hálóköntös szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

tartó télre. — Szegeden nagypénteken délután oly hatalmas hózivatar volt, hogy tél derekán sem volt különb. Másnapra pedig erős fagy állott be. — Gyulán nagypénteken bokáig érő hóra viradtak az emberek.

Különfélék.

** (A király utazása) alkalmából Trieszt városa nagy előkészületeket tett a fejedelem méltó fogadására. A város április 2-án este fényesen kivilágítva és földiszítva volt. A városi képviselő a célra 10,000 forintot szavazott meg. A király Triesztben időzése alatt ott voltak Albrecht, Károly Lajos, Lajos Viktor főherczegek, továbbá Andrássy gróf és több osztrák miniszter is. — Velenczéből jelentik, hogy Wimpffen gróf, osztrák-magyar nagykövet a római udvarnál, s Menabrea tábornok április 5-ikén utaznak királyunk fogadására az uralkodó elé. Velenceze tartomány és Velence városa külön küldöttséggel fogják királyunk előtt kifejezni üdvözlétüket. A király velencei bevonulása összhangzó hírek szerint igen pompás lesz; több száz hivatalos és magán-gondola kísérendi ő Felségét. Az ünnepélyek programja a következő: Az olasz király hétfőn, április 4-én reggel 5 órakor, a magyar király pedig 11 órakor délelőtt érkeznek meg. A magyar király a vasuton, az olasz király, a királyi herczegek és a magasabb hatóságok által fogadtatik; föllobogóztak bárkák, udvari gondolák, a törvényhatósági és a kereskedelmi kamara tagjai fogják kíséni. Később családi ebéd, este fényes kivilágítás a St.-Márk terén, tűzijáték a lagunákon és este udvari bál. Kedden nagy katonai szemle Vigonzában Padua mellett, ezután valószínűleg sétahajózás a gőzösökön a partig; majd nagy udvari ebéd, melyen valamennyi magasabb hatóság részt vesz; este diszelőadás a Fenice-színházban. Szerdán a király elhajózik. Meglehet, hogy e programon még némi változtatásokat tesznek.

** (A Manin-szobrot) Velenczében hétfőn leplezték le. „A tengerek királynője“ e nap uszott a fényben, s márványfalai közt üdvözölte a királyt és a kormány képviselőjét, Bonghi közoktatásügyért, a képviselőház s a felsőház küldötteit, a nagyobb városok képviselőit, az egész diplomáciát. Jelen volt Manin egyetlen fia: Giorgio Manin olasz tábornok és a Manin-család minden tagja. Az utcák és a csatornák ünnepi díszben tündököltek, lobogók és szőnyegek lengtek a hatalmas palotákon. A szoborról déli 12 órakor hullott le a lepel, a Manin-hymnusz hangjai mellett, mire általános lelkesedés tört ki, s üdvözölték a szobor készítőit: Borro szobrászt és a műöntőjét: Müllert. Ezután alkalmi beszédek tartottak, a Márk terét kivilágították, s a zene éjfélig szólt. A szobor egyszerű, hatásos mű és kifejező. A gránit-talapzaton egyszerűen ez áll: „Manin“. A híres férfi jobbáiban egy papirtekercsen: „22 Marzo 1848“.

** (Acharé Amédée), a legkedveltebb francia írók és journalisták egyike, múlt hó 25-én tüdőgyulladásban, 61 éves korában meghalt. Egyike volt a termékenyebb regényíróknak, írt negyven regényt; regényeiben inkább művész, mint elbeszélő. Azon iskolához tartozott, mely a nemesb, emelkedettebb irányt képvisel a francia regényirodalomban. Írt vigjátékokat, is melyek közül több a Theatre Français-ban került színre, sőt a „Tyrannies du colonel“ című 100 előadást ért. Bírálatai mesteri formában, gazdag eszmei tartalommal voltak írva, és a francia hírlapirodalom legszebb termékeihez tartoztak. — Quinet Edgar, Franciaország egyik legjelesebb szabadelvű írója szintén e napokban halt meg Párisban. Husvét másodnapján volt a temetése.

** (Mr. Lumley Benjamin) a londoni Her Majesty's operaházban működő olasz operának több éven át volt igazgatója, e hó 17-dikén több havi betegség után 64 éves korában meghalt. A Her Majesty's színház Lumley igazgatása alatt 1842—1858-ig igen virágzó helyzetben volt, s oly énekesnők játszottak ott akkor, mint: Lind Jenny, Cruvelli Zsófia, Piccolomin, Ginglini és Tietjens Teréz.

** (A lyoni színház) egy része múlt hó 22-dikén leégett. A tűz délutáni 5 óra tájban kezdődött, s a drága butorkészletet megsemmisítette. A színpad és nézőtér nem szenvedett nagyobb kárt, s a megszakadt előadásokat azóta valószínűleg megkezdették. Az igazgató vesztesége 250,000 frank.

** (Földrengés Olaszországban.) Múlt hó 17-dikén erős földrengés volt Közép-Olaszországban, s főképp Ravenna körül volt erős. Velenczében számos épület megsérült, sok kémény a csatornába zuhant, emberélet azonban nem esett áldozatul. Castiglionében egy kémény sem maradt a maga helyén, s mint beszélnek, nincs az egész városkában egyetlen ház, melynek falain repedések ne volnának. Mezzanóban a lakosság éjjeli pongyolában szaladt az utcákra, s a főtéren egy csomóba gyűltek, mint egy megrettent juhnyáj. Cesenaticóban és Savignanóban a templom tornya ledőlt, és ez alkalommal többen veszélyes sérülést szenvedtek. Cesenában és Riminiben emberek is estek áldozatul, az utóbbi városban a városház tornya leomlott, a székesegyház teteje pedig oly széles hasadásokat mutat, hogy még mindig félnek bedőlésétől.

** (Külföldi vegyesek.) Haitzinger Amália asszony bécsi színésznő hatvan éves jubileuma alkalmával koronás arany érdemkeresztet kapott, a bádeni nagyherczegtől pedig brilliánt karpereczet a nagyherczeg arczképével. — Párisban e hó 21-dikén hunyt el a 84 éves Ancelot Virginia, Ancelot francia akadémikus özvegye, ki irodalmi működésével maga is szép nevet vívott ki magának. — Bécsben a Schiller-szobor javára sorsjátékot rendeznek, s e célból egy huszonnégy tagból álló hölgy-bizottság alakult, melynek gróf Andrássy Gyuláné is tagja.

Megbízások tára.

A. Petényre K. N. urhölgynek: Kivánságát szívesen teljesítem.

Acsádra S. K. urnőnek: A kérdéses regény nem nálunk jelent meg.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Aradra M. E. urhölgynek: A legszívesebben fogok a rámbizott ügyben eljárni.

N. Enyédre N. O. urhölgynek: El van küldve.

Nagyváradra F. J. urnőnek: Könyvmellékleteink a jövő hó folytán lesznek elküldve.

Lévára Sz. E. urhölgynek: Ugyane kérdéssel foglalkozik mai divattudósításunk.

Penczre K. N. urhölgynek: Megküldtem és az elküldésre nézve is a legszívesebben ajánlkozom.

Fogarásra J. B. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Sopronba K. G. urhölgynek: Igen okos erről jókor gondoskodni.

Kolozsvárra B. G. urhölgynek: El van fogadva.

Mezőkovácsházára K. H. J. urnőnek: A lap elejétől fogva rendszeresen fog járni.

Vár-Palotára S. J. urhölgynek: Jobban kérem az egyes betűket össze-visszakeverni.

Tur-Kevibe T. B. M. urnőnek: Szívesen, mihelyt rá kerül a sor.

Hirdetés felvételi iroda: Vadász-utca 18. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Legczélszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren

a váci boulevard sarkán 6 1/2 sz. a.

27

krajczáros

tömégárucsarnok

LÖBL FRIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. vevőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruraktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: Lustress Rips, Mohairs, Crettons, perkalok, zsinóros és Zsinor-Barchett, fehér moll, csipke és cziczfüggönyök, vaszuak, kanavasok, asztalneműek 1/4 szele futószőnyegek és még más százféle egyéb cikkek kaphatók **csak 27 krajczárért.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Minták bárhová ingyen és bérmentve.

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik ében

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik ében

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, váci-utca 14. sz.
(korona-kávéház átellenében.)

Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
Nagyobb napernyők, diszítve á 3, 4, 5, 6 frt.
Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.
Esernyők ángol (lelőből á 2, 3, 4 frt.)
Selyem esernyők 5 frttől feljebb.
Úri napernyők, minden színben á 1, 80, 2 frt.

Vidéki megrendelések pontosan a legszigorúbb
figyelemmel eszközöltetnek.

Nagyobb vételeknél aránylagos árleengedés.
Legnagyobb valórték legynomabb ángol és fran-
cia nap és esernyők, aránylagos olcsó árakon.

Olcsóbban

mint barhol kaphatók!

Fekete és szines selymek,
valamint
gyapju- és mosó-ruhakelmék

WEISZBERGER JAKAB
női divatáru-raktárában

Budapesten, bécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve készséggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelmenyek a legszigorúbb titoktar-
tás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Csak a hivatalosan megvizsgált
néregmentes, tiszta és teljesen ár-
talmatlan
RAVISSANTE
bir azon erővel, az emberi bőrt
minden sérüléstől megmenteni, utó-
bajoktól megóvni és szépséget és
ifjuságot biztosítani. Ha a Ravis-
sante naponkint egyszer az ujj-
hegygyel az arcra vagy más test-
részre dörzsöltetik, már a törülke-
zés után tapasztalható a majdnem
csodálatos hatás. Az arczon témadt
ránccok és himlőhelyek elsimittat-
nak. — A Ravissante ifju arc-
szint idéz elő, a bőrt fehériti, fris-
síti és finomítja; eltávolít legrövi-
debb idő alatt szeplőt, májfoltokat,
orrvörösséget, s a bőr minden tisz-
tálatlanságait.
Már az első kísérlet után elhatá-
rozozák a t. hölgyek, jövőre csupán
csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ra-
vissante“-ját használni.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Gyönyörű
NŐI
RUHAKELMÉK
selyemárúk

bámulatos olcsón!
vagy válnaxtékban
kaphatók

HAMBURGER
ADOLF
divatáru-üzletében

Budapest.
ur-utca 8-ik sz.

Minták ingyen és bérmentve káldetnek.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak
egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztésünknél szolgál.

15-dik szám.

Április 11-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Iszraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kelte nyugta | | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|----------------|---------------|---------------------|------------------|-------------------------|----------|------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc | |
| April | 11 | Vasárnap | C 2 Leo pápa | C 2 Mis. Dom. | 30 E 5 Klimachus | 6 Metuzalem | | 5 22 | 6 42 |
| | 12 | Hétfő | Gyula pápa | Gyula | 31 Hypatius | 7 | | 5 20 | 6 43 |
| | 13 | Kedd | Jusztin | Ida | 1 Aprilis | 8 Manassze | | 5 18 | 6 44 |
| | 14 | Szerda | Tiborcz, Valér | Tiborcz | 2 Matrina | 9 | ☉ | 5 16 | 6 46 |
| | 15 | Csütörtök | Neste szüz | Neste | 3 Titus | 10 Bójt. Már. h. | | 5 14 | 6 47 |
| | 16 | Péntek | Turibius | Turibius | 4 Nicetas | 11 | | 5 12 | 6 49 |
| | 17 | Szombat | Krisztus lánd. | Rezső | 5 Theodol. | 12 Sab. Hagadol | | 5 10 | 6 50 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Zilahon a „tanügyi kör“ egy ottan létesítendő Fröbel-gyermekkert javára márczius 29-dikén és 30-dikán ismét két felolvasási estélyt rendezett. Az első felolvasott Mezey Albert törvényszéki bíró a „Munka és takarékoság“-ról, a másodikon dr. Berger János képezdei orvos „A kis gyermekek testi neveléséről“ és Révay Pál református lelkész e tételről: „Minő nevelést szeretnék adni az én fiam és leányomnak?“ Mindhárom felolvasás kielégíthette a legszigorubb igényeket is, különösen a „Munka és takarékoság“ részesült kiváló tetszésben s nem ok nélkül.

A hunyadmegyei nőegylet a husvét napokon bállal egybekötött tombolajátékot rendezett, még pedig olyan szép eredménnyel, hogy a kettős mulatságból 490 frt tiszta jövedelem maradt az egyleti iskola javára. A bál diszes társasága az egylet nemes lelkü elnöke: Barcsai Lászlóné, született Bruckenthal bárónő körül csoportosult.

Miskolczon az izraelita nőegylet múlt héten bált adott, saját tőkéje gyarapítására, a „Korona“ vendéglő termében. Az előzéken háziasszony: Propper Ignáczné és a rendezőség mindent elkövettek, hogy e multság diszes és látogatott legyen. Az is volt. Vigan táncoltak viradtig s nagy tüzzel járták a csárdást.

Batonyán (Csanádmegyében) múlt hó 29-dikén a környékbeli ifjuság egy része bált rendezett a bukovinai magyarok javára. A multság jól sikerült, hölgyek számosan vettek részt benne s a belépti jegyekből 212 frtot vettek be, fölülfizetések-ből 31-et.

Székesfehérvárott a szintársulat ott időzése alatt vendégszerepeini fognak: Bulyovszkyné, Mátray Laura és a Lendvay-pár. Blaháné szintén elrándul Székesfehérvárra, ha debreczeni vendégszereplését az itteni szini-idény letelte előtt bevégi. Bokody Antal, a szerencsétlen szinigazgató, Némethyné társulatához szerződött, mint működő tag.

A kolozsvári színházi bizottság erősen ragaszkodik a belügyminiszter által helyben nem hagyott szerződéséhez, melyet a színház érdekeivel ellenkezően, Temesváry szinigazgatóval kötött. — A belügyminiszterhez Balogh György kolozsvári ügyvéd feliratot intézett, abban ajánlatot téve a kolozsvári színházra nézve. Ő kész átvállalni az intézet vezetését három évre a mostani kormánysegélylyel, s három év alatt Korbuly Bogdántól megveszi a nyári színházat is s azt a választmány rendelkezése alá bocsátja. A tizenötezer frton tul eső hiányt fedezi, az esetleg megmaradandó hasznot pedig a színházi alapnak adja.

Nagykátán e hó 2-dikén a szomszédos tápió-bicskei csatában elesettek emlékére zenekiséret mellett fáklyás menetet

rendeztek a temetőbe s a sirhantok fölött a „Szózat“-ot énekelék; másnap reggel pedig a temetői kápolnában Bobory K. lelkész és országgyűlési képviselő tartott gyászmisét és ünnepi beszédet.

Szeged városa múlt hó 17-dikén a maga s az ottani összes egyletek nevében nagyszámu küldöttséggel tisztelgett Liszt Ferencznél, Horváth Mihály püspök s Szeged város országos képviselő vezénylete mellett, azon kérelemmel járulva a nagy művészhez, hogy a jövő évben Szegeden tartandó háromszoros országos ünnepély alkalmával szerencséltesse a várost jelenlétével. Liszt igen szívélyesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy nemcsak megjelenik az ünnepélyen, hanem annak céljaira nyilvánosan játszani is fog. Szeged, legnagyobb magyar városunk a jövő évben hármass országos ünnepély színhelyévé s több napig központjává váland oly szellemi mozzanatoknak, melyek minden irányban a legkihatóbbak lesznek. A Dugonics-szobor leleplezése, az általános és országos iparkiállítás (melyben az egész osztrák-magyar birodalom, sőt a külföld is részt veend), s végre az országos dalár- és zene-ünnepély.

Vidéki vegyesek. Koburg Fülöp herczeg megbizta Hauszman építész, hogy szent-antali kastélyát is hasonló díszszel alakítsa át, mint pesti palotáját. — Kolozsvártt Kriza János unitárius püspököt husvét másodnapján igen nagy részvétellel temették; az utósó évtizedben nem volt olyan nagy temetés; a szertartást Ferencz József jeles lelkész (kit utódjául emlegetnek) végezte, megható egyszerűséggel. — Félegyházán husvéthétfőn a házankinti koldulás megszüntetése céljára táncvigalom volt, melyen szép társaság gyűlt össze. — Az aradi színházat Mándoki és Bogyó nyerték meg. — A debreczeni szintársulat nyáron ismét Nagyváradon fog játszani. — Debreczenben husvét első napja estéjén az ott időző Prielle Kornélia asszonyt éji zenével tisztelte meg egy társaság, mely a régi dalárda tagjaiból és műkedvelőkből alakult. — Nagy-Szombaton biztosítani akarják a magyar szinészetet. Az ujra megalakult színházi egylet a városi képviselőtestülettől pár 100 frt állandó segélyt kér a magyar szinészet segélyezésére. — Kegyes József, egyszerű földmivelő, iskolába soha nem járt, irni sem tud, és mégis egy óra alatt korommal akárkit oly hiven lerajzol, hogy a kép szinte megszólal. — Pásztón Bogyai Elek ottani lakos ökröket vett Darida András nógrádi lakostól s az eladót szobájába csalva, egy Gál nevű czinkosa mészárosbárdal agyonütötte; a gyilkosok már el vannak fogva.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

15. SZ.
Április 11-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Mi a művészet? Az aranyásó lebocsátkozik a föld sötét mélyébe, a hol minden felül éktelen kőtömegek meredeznek rá; hanem az ő értelmes szeme ki tudja választani közülök azokat, a melyekben a drága ércz évezredes álmát aluszsza; azokat kifejti, felhossa a napra és átadja az életnek. Hajszálnyi erecskék, parányi pontocskák, ez az egész rajtuk, de csak egyszer napvilágot lássanak! — ilyen aranyásó a művész is, az ő kincsfejtő bányája az élet, nem az, mely a köznapi szem előtt elterül, hanem annak mélységes feneke, az ember és a természet szive, a hol az eszmék és gondolatok teremnek; ezek is még csak hajszálnyi erecskék, parányi pontocskák, de csak addig, a míg napvilágot nem látnak; — hanem még ez nem a művészet.

A meghiggasztott ara-

Telepy Károly.

nyat az ötvös veszi munkába és alkot belőle fényes koronát, mely az Isten fenségét és hatalmát hirdeti; vagy pénzt, mely az emberi szorgalmat világról világra forgatja és az ezer ajku nemzetek közös nyelveül szolgál. Ugyanezt teszi a művész is; az eszmék, a miket alkot, fényesebben ragyognak minden koronánál, éke-
sebben hirdetik az Isten dicsőségét minden földi hatalomnál és minden nemzet nyelvén is beszélnek; hanem azért még ez sem a művészet.

Pygmalion, mondja a hitrege, kőszobrot faragott magának és ez annyira szép és tökéletes volt, hogy az eddig nőtgyűlölő művész belé szeretett és addig melengette szívével, míg életet gerjesztett benne: ez a művészet, ezt a csudát műveli az igazi művész, aranyásó, ötvös és Pygmalion egy sze-

mélyben; elébb kifejti a földön szerte elszórt isteni sziporkákat, azután meghiggasztja, összeolvasztja, fényes ragyogásu eszmékül, és azután testet, alakot ad nekik, saját lelkéből életet gerjeszt bennük, hogy a szép és fenséges magasztos igéit hirdessék, nem egy embernek, sem egy kornak, hanem az idők végtelenségeig. Ez a művész hivatása, megteremteni a tökély mintaképeit a földön elszórt parányokból, megtisztítva a földi salaktól és egybeolvastva a képzelet izzó tüzeiben és megelevenítve az ihlet halhatatlan szikrájától, és felmutatni az emberiségnek, hogy higgyen bennük és gyönyörködjék általuk saját magában, — van-e ennél nagyobb dicsőség e földön?

És mégis azt hiszem, hogy igenis, van. A művész, mikor alkot, lelke előtt megnyílik az ég, szeme előtt az örökkévalóság terül el, dicsőség és halhatlanság gyönyöreire ittasítják meg ihlett lényét, csak ilyen tulvilági felmagasztaltságban jelenik meg neki, testet öltve, az örök szép, az eszmény, és megengedi neki, hogy mintát vehessen róla. Szive vérevel, igaz, de földöntuli gyönyörűséggel egyszersmind alkotja műveit, nincsen boldogabb nálánál az ég alatt, de talán az ég fölött sem. Istennek érzi magát ez üdvözített pillanatokban; a milyen dicső tehát az ő alkotása, olyan szóval ki nem fejezhető is az ő boldogsága ez alkotási percekben, és azért, ha nagy az érdeme, véghetetlen nagy a jutalom is, a mit e percekben talál.

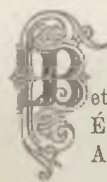
De a ki lemond a jutalomról! A ki midőn az ég megnyílik előtte, arra használja föl az ihlettség perczeit, hogy azon lángoló szívével nem az eszményhez föl, hanem vissza az emberekhez száll, hogy rajongása lángjait ezekkel megosztva, képessé tegye őket az öröksépet felfogni és imádni az eszményt; a ki elüzi az örök dicsőség isteni álmát, önként és öntudatosan, csak azért, hogy az öröksép szent igéinek itt e földön élő hirdetője és terjesztője legyen: ez én szerintem nagyobb dicsőség a művész dicsőségénél, mert erre csak a legnagyobb lelki erő képes, a közjó érdekében.

És most nézzük Telepy Károly életfolyamát. Atyja, Telepy György, bámulatos ezermester tehetség volt a maga idejében, a ki nélkül a nemzeti színház aligha 1837-ben megnyílik; mert sem olyan kómikust, sem olyan színalfestőt, sem a színháznál szükséges száz más dologra nézve olyan hozzáértő elmés, leleményes és ügybuzgó embert nem igen lehetett volna akkor a hazában találni. Ilyen apa mellett nekedett Telepy Károly, zsenge kised korától fogva az ecset volt játszópajtása, 1846-ban, 17 éves korában, már a festészetnek jegyezte el lelkét, boldog rajongással hagyta oda a pesti egyetemet és lépett be Barabás Miklós, jeles festőművészünk műtermébe, egyik legszorgalmasabb és legtehetségesebb tanítványául. 1848-ban, igaz, ő is karddal cserélte föl az ecsetet és felajánlva életét a hazának, végig harczolta dicsőséges honvéd világunkat, 1850-ben azonban már Münchenben volt, az ottani művészeti akadémián, onnan 1854-ben Velenczébe ment és 1855-ben már oly jelességre vitte művészetében, hogy az ottani tárlat több művét vette meg; 1857-ben Rómába ment, és akkor olyan jó hangzásu művészi neve volt már, hogy a messze külföld innen is, onnan is megrendeléseket tett nála; végre 1861-ben mint jeles művész visszatért a hazába, épen akkor alakult meg a magyar képzőművészeti társulat, 1862-ben megválasztott e társulat titkárául, és akkor a helyett, hogy a legszebb reményekkel kecsegtető művészi pályáját folytatná, rajongó lelkét egy eszme kapta meg. Mit neki művészi hír és dicsőség, ha nem a hazának élhet? És ettől a percztől fogva nem volt neki más gondolata és életének más célja, mint föltárni a nemzet előtt a képzőművészetek lélekemelő szép tündérországát és szélesebb körökben érdeklődést kelteni iránta,

oly feladat, a melytől csak a rajongás nem riad vissza; létre hozta az állandó műtárlatot, és rövid időn a lapok nem birtak betelni a műtárlat magasztalásával. Európa elsőrendű művészei itt, minálunk! állították ki festményeiket. Elébb a kíváncsiság, majd a csudálat csalta oda az embereket; a mellett a vidékről sem feledkezett meg, a társulati tagoknak csupa kitűnő művekből adja évenkénti jutaléklapjait, azután sorsolást rendez évenként, csupa jeles művekből, azután a nagyobb vidéki városokban évenként fióktárlatot rendez, így tud ő majd minden évben valami újat kigondolni, és minden évben új tért meghódítani a hazai képzőművészetek és ezáltal a közművelődés számára; eddigi lakadatlan buzgóságának koronája mégis a művészet csarnoka; nálunk, hol eddig, fájdalom, a képzőművészetek ugyszólván apátlan, anyátlan árvaképen tengettek, a képzőművészetek számára palotát építeni, ki hitte volna ezt lehetőknek? Talán egyedül csak ő, széles e hazában, és ő azt ki is vitte. A miért maga annyira lelkes, lelkesíteni is tudott ez eszmeért, legelső főurainkat és főpapjainkat meg tudta nyerni ez eszmének, minden felül jöttek az adományok e célra, festőművészeink között pedig egész kis kincstárt tudott összegyűjteni jelesbnél jelesebb művekből, a művészi palota létrejövele tehát bizonyos, aránylag már csak csekély összeg hiányzik hozzá, azt a keveset pedig a nemzet dereka, a lelkes középosztály bizonynyal szintén örömet adja majd össze, annival inkább, minthogy nem ajándékot kér a társaság, hanem csak azt, hogy a nagyszerű képgyűjtemény 1 frt 50 kros sorsjegyei elkeljenek, és mikor nem adakozott e nemzet szives örömet nemes célra? Egyenesen Telepy érdeme tehát, hogy már a közel jövőben díszes palotája lesz a hazai képzőművészeteknek, és a palotában állandó műremekek, és a műremekeknek műértő tisztelői is egyre növekedő számmal a hazában.

K ó r á g y n á l.

Kompoly Tivadartól.

Beteg nagyon szegényke jó anyám,
Én itt virrasztok fulladt ágya mellett;
A láz, a gőz hevült agyamra tódul . . .

Csendes esti szél fuvalma lebben
Át a messze rónaságon;
Óriási pusztá, véghetetlen,
Örömetlen, siratatlan járom!
Mit tudom én merre kelet, észak
A hol járok, éj sötétül . . .
Halk zephir leszól a fellegekéből; —
Csitt, botor, megállj
Jó anyám sohajt, szegény —
Csendesen, fiuk!

Dörg az ég; beh fázom —
Hül a vér;
Csatátéren, bűzhödt rónaságon
Befagyott az ér . . .
Megaludt vér! Dörg az ég . . . Öcsém, pszt
Csendesen, ne sirj!
Égi dallam . . . felhő dörrenés — csitt!
Jó anyám beteg!

Fejemre süt a nap; a tűz megéget,
A rongyok meg nem védik testemet . . .
Tovább, a messze utra! Merro?
Hol ér az éj, a sir?

Letűn a nap; a csendes éj leszáll;
Beláthatatlan prairie mindűtt —
Kuszált a sás; tul járhatlan vadon...
A hunyó nap is éget, tűzsugára
Jó anyámra sűt!

A lűz, a lűz...
Agyamban ott kereng a gondolat;
Szemembe égi szikra csillan
S a képzelem magas egekre száll...
Magas az ég; alatta lenn a föld —
Parányi gömb az óriási űrben!
Körűlte semmi — kék a lég;
Betévedék!
Kereng a föld a nap körül, körűlem —
Én is kerengek véghetetlen űrben;
A mennyi csillag, annyi ott a ház
A lűz, a lűz...

Sápadt arczu méla hold,
Sárga fény az égen...
Mindig sápadt arca volt,
Hosszu rémes éjen;
Nézem arczát; homlokán sötét árny,
Felleget ború, lidérc-szárny —
Fonnyadt ajk, törött szem, lassu vér,
Csendesűt űtér...

Lobbadozó sárga mécsvilág;
Csendes éjjel alszik a világ —
Lelkem ébren — álmod' egymagán,
Pszta, — beteg szegényke jó anyám.
Bűs setétség; semmi fény —
Haldokló remény,
Itt virasztok fulladt ágya mellett,
Körűlöttem árnyak, sirkereszttek,
Láz s a gűz dermedt agyamra tódul —
Megőrűlök!

A z a n y a .

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(V é g e.)

VII.

A beteg görcsös, fuldokló köhögése is megszűnt végre.
Csönd állt be a szobában.

Valami félóra mulva újra fölemelte fejét a beteg asszony.

— Czili!

A leány fölállt s az ágyhoz jött.

— Parancsoljon, anyám.

Hangjában nem lehetett legkisebb neheztelést sem észrevenni. Ugyanaz a csöndes, komoly, tompa hang, mely egyébkor. Arczán ugyanaz a szokott fásult nyugalom.

— Fázom, Czili, — nyögött az öreg asszony.

A leány följebb huzta az ócska dunyhát s betakargatta vele a beteget. Aztán a kis vaskályhához ment, mely alatt még néhány vékony darabka fa hevert.

Holnapra tette el azt. Szomoruan nézett a kis csomó fára. Holnap nem volt miből venni.

Egy perczig a megfontoló, számitó takarékoság küzdött lelkében. A földhöz ragadt szegények ama gyötrelmes érzete, mely görcsösen olvasgatja a filléreket. Aztán lehajtotta fejét, lehajolt keze is s berakta a fát a kis vaskályhába.

Pár percz mulva a tűz égett, de az öreg asszony még mindig fázott.

Kivűlről a toronyóra kongása hallatszott. Kettőt ütött éjfél után. A leány összerakta az asztalon varrását s a földön fekvő szalmazsákhoz közeledett. Aludni készűlt.

A beteg rekedt, hörgő hangja hallatszott ismét.

— Czili!

A leány szótlan, türelmes engedelmességgel oda lépett ujra az ágyhoz.

— Tégy többet a tűzre, Czili. Nagyon fázom.

— Várjon, édes anyám, — szűlt a leány; — vegye még az én paplanomat. Így ni. Most nem fog fázni. Nekem nincs rá szükségem, elalszom majd a nélkül is. Nekem ugy is melegem van.

Az öreg asszony nem felelt s hagyta magát ujra betakargatni. A beteg rendesen önző s a néma önfeláldozás, mely nem dicsekszik és nem hizeleg, legkevésbbé szokott elismerésre találni.

— Fog inni most anyám? — kérdé a leány.

S ujra tele öntötte a kanalat az orvosságos űvegéből.

A beteg halkan bölintott fejével.

Megitta.

A leány visszatért szalmazsákjához.

— Czili! — szűlitá ismét anyja.

A beteg asszony oly nyugtalan volt ma éjjel az elműlt napokhoz képest, melyeket legnagyobb részt mély, tompa álomba sűlyedve töltött.

— Melegem van, — panaszkodék most.

Az izzadság nagy csöppekben gyöngyözött homlokán.

A leány letörölte s leűlt anyja ágya mellé.

A beteg egy ideig szótlan, tompán báműlt reá űveges fényű szemével, aztán megmozdultak sápadt, kiaszott ajkai.

— Add ide a levelet.

Megsárgűlt, fakó papiros volt, mit a leány az ócska almáriom felső fiókjából kivett, a sokszori kézbenfogdosástól már csaknem elrongyolott.

Az öreg asszony reszkető ujjai mohón nyűltak a levél után. Czili közelebb toltta az asztalt s fölcavarta a lámpát, hogy világosabban égjen.

Néhány perczig ugy tartotta a levelet szemei előtt az öreg asszony, aztán átnyűjtotta leányának.

— Nem látok, s szemeim nagyon homályosak ma. Olvasd te.

VIII.

„Kedves szeretett mamám!“, — így hangzott a levél, melyet a leány ércztelen, tompa, monoton hangjával, bizonyára nem most először, fölolvastott.

„Szerencsésen megérkeztem New-Yorkba, a mi nem csekély mesterség volt, mert a kopók, tudom, hogy nyomomban jártak.

De csak hadd szaglászszanak, engem ugyan nem kapnak meg. Űthetik az árnyékomat.

Mégis csak pompás dolog, hogy van a világnak egy tulsó fele, a hol az ember ujra kezdheti a szereplését, ha ezen a másik felén már eljátszotta.

Amerika végtelen nagy s az ember itt minden lehet, ha van hozzá egy kis bátorsága. Mutogattak nekem itt szűkevény, bankrót embereket, a kik egy összekötött zsebkendűben hozták minden holmijokat Amerikába s most milliomosok.

Én is az akarok lenni. Hanem elmegyek innen, a hol egy kissé mégis szem előtt van az ember, le a déli államokba, a hol az ördűg sem keres — világ végéig.

Annyi eszem volt, hogy nevemet megváltoztassam s szeretném látni, hogy ki ismer rá Mr. Bagg, Digg, Brigre vagy hogy hívják itt az embereket. Minden harmadik embernek a neve egyforma.

Legyen nyugodt, mamácskám. Vigyázní fogok magamra.

Bocsánatot kell még kérnem hirtelen elutazásomért, mamácskám. De a kopók úgy sarokba szoritottak, hogy nem tehettem már mást s nem maradt időm még csak elbucszni sem.

A papa, tudom, hogy haragudni fog, azért nem is írok neki! Hanem a mamácskám anyai szeretete, tudom, nem fogyatkozott meg irántam s csak még jobban kisérni fog a szerencsétlenségben.

Kedves mamám gondolhatja, hogy nagyon kevés pénzt hozhattam magammal s most bizony igen meg lehetek akadáva. Nem is tudnám, hogy mit csináljak, ha végtelen anyai szeretetébe nem helyezném bizalmamat. Ezerszer csókolom kis kezeckéit, nyujtsa ki segítségemre. De a papának ne szóljon felőle. Köztem és az én szeretett mamám közt senki se álljon. Én hozzá szólok egyenest, ő én hozzám.

Ugy-e, édes kis mamám, mindig így volt, mindig így lesz? A mi sziveinket csak a halál választhatja szét.

De siessen, édes mamácskám. Nagyon siessen. Az ékszeréiért három ezer forintot kaphat még mamám. Czilinek is van egy pár értékes darabja, a mit a keresztanyjától kapott. Azt nem vehették el a hitelezők. Azt mind pénzzé teheti mamácskám rögtön s szorult fiának segítségére küldheti.

Persze hogy az mind nagyon csekélység, de hát az anyai szeretet nagysága kipótolja a küldemény csekély voltát s én ép úgy fogom fogadni, mintha százazreket tartalmazna. Hiszen az én szeretett mamámtól jön.

De senkinek ne szóljon róla. Az emberek roszak és irigyek. Utánam kémkednének.

Különben gondoskodtam ez esetre is. A küldeményt mamám címezze Mr. John Smith nevére, a Ward bankárházhoz. 10. avenue. 12. szám. Az a Mr. Smith egy itteni jó barátom, a kiből harapófogóval sem vesznek ki semmit.

Csak gyorsan, édes mamám. Gondolhatja, mily nehezen esik a várakozás kedves soraira.

Ezerszer csókolja kezeckéit szegény, szerencsétlen fia.“

IX.

Szóltan tette le kezéből a leány a szemtelenség és undorító hízélgés e vegyülékét. Arczán világosan olvasható volt a megvetés, melyet bensejében érez.

Az anya szemei nem látták. A könnyelt szemek folyvást azon a darab fakó papiroson csüngtek.

— S én nem küldhettem neki semmit! — tördelé fájdalomosan. — Ékszerünk már akkor oda voltak, minden, az utósó fülbevalóig. A hitelezők mindent elvittek!

Czili fölállt s komoran összehajtotta a levelet.

— Nem, ne tedd még el! — szólt anyja. — Hadd lássam még a betüket, miket az ő keze irt!

S betüzgetni próbálta homályos szemeivel.

Sokáig nyugtatta tekintetét a dátumon: 1871, január 4.

— Ez volt utósó levele! — sohajtott föl fájdalomosan.

Azóta nem hallottak róla. Hová lett? Él-e, vagy meghalt? Nem tudták.

— Ki tudja, mily sorsban van? — gondolá az anya s szívét áthasgatta a fájdalom. — Inségben, nyomorban, durva, nehéz munkában, ő, a ki jóléthez, finom élethez volt szokva!

— Ki tudja, mily sorsban van? — gondolta a leány s a mi néma, zárkózott lelkében undor és gyűlölet lakott, mind ez egy ember ellen fordult. — Ki tudja, hol tobzódik, lakomáz és kényelemben uszik?

Erős lélek lakott e gyöngé női testben. Erős a kötelességekben, erős a szeretet és gyűlöletben egyformán.

Szóltan ültek ott egymással szemben az anya és leánya, mindkettő gondolataiba süllyedve. Az öreg beteg asszony bágyadtan ült fönn az ágyban, fejét kissé fölemelve a vánkosoáról. Gondolkozni látszott.

Sokkal kevesebbet köhögött, mint az elmúlt éjeken át s elméje is éberebbnek látszott. De a teljesen kiaszott test s a végtelen gyöngeség mozdulataiban minden reményt kizárt. Legfőbb ama fordulatok egyikét lehetett remélni, a milyenek mellbetegnél néha előjönnek s látszólag javulást mutatnak ideig-óráig, hogy aztán annál inkább hátra essenek megint.

Az óra hármát ütött már éjfélt után. Az öreg asszony feje lassan leereszkedett a vánkosokra. Elaludt.

Czeczil még egy ideig ott ült ágya mellett hallgatva csöndes lélegzését, mely nem volt többé oly hörgő, de halk volt, szelföltt halk. Oly kalk, hogy néha alig lehetett hallani.

A lány eloltotta a lámpát s lefeküdt.

X.

A kimerültség erőt vett a leányon. Mélyen elaludt.

Mikor fölébredt, már világos reggel volt. Halkan fölkel, hallgatózott s lábujjhegyen közeledett anyja ágyához.

Az öreg asszony már nem aludt. Szemei nyitva valának, de oly tompa, üvegesedett tekintettel néztek fölfelé, hogy Czili megdöbbsent és reszketett.

— Anyám! — szolítá meg ijedten.

A beteg nem mozdult.

— Anyám!

Csak ekkor fordította arra bágyadt pillantását az öreg asszony. Ugy látszott, mintha álomból ébredne.

Két vagy három percz múlva aztán megint összébb esett feje s úgy látszott, mintha megint aludnék, folyvást nyitott szemekkel.

Mindegyre növekedett a leány rémülete. Torka hevesen csuklott s alig birta visszatartani magát a zokogástól.

— Anyám, édes anyám!

Mintha kiáltása ismét felköltötte volna az öreg asszonyt, ujra reá pillantott az és most meg is szólalt.

— A levelet hová tetted, Czili?

Oly halkán és tompán hangzott a szó ajkairól, mintha nem is ő, hanem valami idegen beszélne.

Czeczil szívét végtelen fájdalom és keserűség fogta el. Tehát még most is, még e perczben is csak ama másik, a szökevény forog anyjának elméjében? Némán mutatott az asztalra, hol a levél feküdt.

— Nem azt, a másikat, — dadogá a beteg, nehézkes nyelvvel.

A leány rémülve nézett anyjára.

— A másikat, a melyiket . . . most küldött . . . Károly . . .

— Melyiket, édes anyám? Melyiket?

De már akkorára elfeledte az öreg asszony, hogy mit mondott s csodálkozva nézett leányára.

Sovány, kiszáradt kezei öntudatlan reszketve huzogatták a dunyha szélét. Homlokán az izzadság gyöngyözött.

Czeczil letörülte anyja homlokát.

— Fog bevenni, édes anyám?

— Igen, — viszonzá a beteg halkán és engedelmesen, mint valami gyermek.

Megváltozottnak látszott egész természete.

De az orvosságot oly nehezen nyelte le; felénél több kiömlött. Erős köhögési roham szállta meg egyszerre, fuldoklott, hörgött.

A halál ijedelme látszott sápadt arcán s nedves hideg keze megragadta Czeczil kezét.

A köhögés lecsillapult mégis. A beteg lankadtan ereszkedett vánkosaira.

Az a fél-álom, fél-ébrenlét folytatódott ismét. A beteg lélegzése megint lassabb lett.

A leány aggódva nézte.

— Megyek, mindjárt megyek, — suttogá a beteg.

Leányának ijedt sikoltása azonban ismét eszméltre költötte.

— Édes anyám, édes jó anyám!

— Czili! — viszonzá hasonlíthatlanul szelidebben, mint egyébkor.

S lankadt kezét kissé megmozdította, mintha oda akarta volna nyujtani. A leány reá borult és sirva megcsokolta kezét.

— Jó leány voltál te is; — rebegé a beteg.

Aztán megint abba a tompa félálomba sülyedt.

Ajka meg-megmozdult néha, mondott is valamit, de nem hallatszott. Csak azt lehetett még tisztán kivenni, a mint mondta:

— Károly!

A leány az ágy mellett állt s elfojtottan sirt.

Még mozogtak az öreg asszony ajkai s úgy tetszék, mintha még mindig fia nevét emelegetné.

Aztán egyszer csak elakadt lélegzete és ajka úgy maradt, nyitva, mozdulatlan.

A leány jajgatva reá borult. Az öreg asszony nem emelte föl többé szemét.

Ribera leánya.

Történelmi vázlat.

Polko Eliz után Kürthi Jenő.

Jellemre és törekvésre nézve egymással merőben két ellenkező férfi volt az, kit 1648-ban minden gyermek ismert Nápolyban.

Egyik Don Juan d'Ausztria, IV Spanyol Fülöp fia az Olaszokban állomásozó spanyol hadak ifju parancsnoka.

Másik Ribera József, Carravaggio kedvenc tanítványa, a borzasztó „Szt. Bertalan vértanu“ teremője.

Midőn a herceg a föld legszebb városának utcáin emelt királyi fővel, méltóságos szép alakjával végig haladt, úgy tetszett, mintha a bella Napoli, Olaszhon, sőt az egész világ övé volna — övének kellene lenni.

Telt ajkain gondtalan mosoly játszott, arczéle a legszebb görög szobrokra emlékeztetett, nyílt homlokán merészség honolt, mintha teljesíthetlen vágyak nem is léteznének számára, szemeiből Andaluza vakmerő fia tekintett elő.

A férfiak ököibe szorított kézzel elfojtott átkokkal, a nők elfojtott édes fohászokkal tekintének utána.

Juan d'Ausztria nem csak a lázongó Nápolyt csillapítá le, hanem ostrommal vette meg a nők sziveit is.

Csak egy, talán a legbájosabb s még hozzá spanyol nő ma-

radt előtte láthatatlan — Ribera József királyi udvari festész leánya.

Az idegen művész, e minden olasz által irigyelt fényes állást s ezenfelül 70 doggiát s a felügyelőséget minden olaszthoni művészivállalatnál, „Szt. Bertalan“-jának köszönteté. Kimondhatlan figyelmet gerjesztett e kép, ámbár a tömeg Carravaggio erős vad vonásait már előbb megszokta, de ennek megrázó természet-hűségre csodálatra s irtózatra kelté egyszersmind.

Valóban a vértanu inai s erei vonaglanak azon hóhériszmos kezei alatt, ki kését fogai közé szorítva, pokoli gyönyörrel vonja le a szent bőrét. Forró vér serken elő s a legrettenetesebb fájdalom tükröződik az eltorzult arczon.

Egész csoport tanítvány sietett az ily rövid uton híressé lett művészhez, s egész csoport udvaronc kereste kegyeit a „kegyencznek“. Nem szeretet volt az, mit iránta éreztek, hanem félelem és — csodálat. Ő mintegy tudva ezt, minden közeledőt elutasított.

Igy elzárkozva élt a „Spagnoletto“ — ez volt gunyneve háta megetti kis terhe miatt, — ámbár olykor-olykor magasabbnak tünt fel minden környezőinél, oly sokat mondó volt a fej, oly büszke tartása.

Merész homlokán megmérhetlen dicsvágy és mély bú borongott, annyira, hogy kik látták, önkénytelenül kérdezők önmaguktól: mily fájdalom vethetett ez ember életére ily sötét árnyat?

S valóban volt egy fekete pont életében, mely képes volt elhomályosítani egész jövőjét: az emlék egy mindennél inkább szeretett nőre, kinek halálát ő idézte elő, vagy legalább sietteté, — gyermekének anyjára, a szép Manuelára, kit mivel szülei — Sevilla legelőkelőbb patricziusai — a névtelen festésztől megtagadtak, atyai házából elrabolt.

Idegen földön, távol a szeretett hazától akart hölgyének szenvedélyes vad szerelme palotát építeni, hogy majd ez feledtesse vele a z t, mit elhagyott . . . de nem sikerült.

A szép rózsát meglepte a honvágy — s a szökevények boldogsága rövidebb egy tavasznapnál.

A felfedezésétől való félelem, a honvágy, az élet sanyaruságai csakhamar letörték a bájos virágot s midőn kis leánykája megpillantá a világot, Manuela örökre lezárta szemeit. „Gondod legyen, hogy leányom ismét hazájába jusson, s el ne hagyd őt soha . . . én szerettemhez vágyva, bánattal halok meg.“ Így hangzott utósó akarata Juanához, ki vele jött Sevilleből és haldokló ágyánál kétségbeesve tördelé kezeit.

Manuela halála után Ribera leánykájával és Juanával Nápolyba költözött, tanulni, dolgozni, keresni ama dicsőséget, mely megszerezte számára az udvari festész fényes állomását és az elégtételt: hogy most már bármely büszke patriczius szerencséjének tartaná, ha Ribera József nőül venné leányát.

Nápolyban mesés fénynyel lépett föl.

Egy kis palotát bérelt s majdnem fejedelmi háztartást vitt.

Müsterme hasonló volt egy királyi kihallgató-teremhez. A gyöngéd kis ember fekete selyembe öltözve, itt fogadta méltóságos leereszkedéssel a képei körül csoportosuló vendégeket.

Sajátságos, hogy különösen a nők a felindulás minden jele nélkül tekintették meg az éhező Jeromost siralmas alakjával, ki ételért sovárogra egy kőbe harap, vagy a haldokló Cátót, ki saját beleit iparkodik kiszakgatni.

Aránytalanul több nőnézőt találtak az ily iszonyu festvények, mint a finoman színezett Madonnák, szentirási képek, vagy a szép, nemes „Keresztről való levétel“.

S talán a kegyetlen szép szemek egy-egy hálás tekintete ösztönzé a művészt ujabb és ujabb hasonló jelenetek alkotására; vagy talán csak kinzott, szétmarczangolt szive keresett ezekben enyhülést!

Azonban volt Nápolyban egy ragyogó szempár, mely rettenve, majdnem utálattal fordult el ezen festvényektől — a művész egyetlen, bálványozásig szeretett leányáé, Mária Rózáé. Fényesen berendezett lakosztályában nem is volt más kép, mint Ribera ecsetéből az egyiptomi Mária; Ábrahám áldozata az angyalal, ki gyilkát megragadja; József és testvérei, a pásztorok imádása és még sok remek, de csakis szentirási jelenet.

Maga a művész is egész más ember volt e falak közt; mintha e képek és ama borzasztó jelenetek alkotója két különböző személy volna; gyermeke mellett eloszlott homlokáról a sötét felhő.

Szívében volt még ép rész, s itt virult e bimbó, életének egyedüli öröme, boldogsága, s az iránta való figyelemmel hitte jóvá tenni a halott ellen elkövetett bünt.

De minél inkább látta Mária Róza fejlődő csodás szépségét, annál inkább nőtt a titkos aggály, hogy hátha elraboltatik tőle. Manuela atyja ugyanis még élt s leánya elrablójára borzasztó boszut esküdött.

Argus-szemekkel őrizte tehát s Mária Róza csak egyetlen órára hagyta el a palotát atyja nélkül; csakis akkor, midőn reggelenként Juanával a közeli templomba sietett, Csak e rövid utra s e szent helyre hitte Ribera fölöslegesnek gondjait kiterjeszteni.

Egyszer azonban rettenve látja ébredni leányában a szenvedélyes vágyat hazája után, melyet nem ismer, s hallja kérni, hogy őt oda vissza vezesse.

Végre kénytelen szigoruan megtiltani Juanának e hazá elmentését.

Nem látta, mily vad, gyűlöletteljes tekintettel sujtá az agg nő e tilalom kimondásakor.

Juana elhunyt urnókére gondol s a tilalom daczára egy este sem mulasztja el Mária Róza ágya előtt ülve, fölője hajtott barna fejével, csodás meséket suttogni az Alhambra hazájáról, Sevilla kertjeiről, palotáiról, az Escuriál harangjairól, a büszke maur királyok harczairól, a herczegnők bástyáiról, Cid hőstetteiről. Beszélt boldogult édesanyjáról s idegen földön, Rómában levő elhagyott sirjáról. Beszélte, hogy a szegény lélek nyugalmat csak ősei sirboltjában lelhet, s ha gyermeke hazatér.

Égő színekkel tudta mindezt ecsetelni s beszéd közben barna arca kigyult, szemei lángoltak.

Az ily festések mellett Nápolynak minden bájaival el kellett enyésznie, mint hideg képnek a bűvös való mellett.

Csoda-e, ha a fiatal leányka nem álmodott, nem gondolt egyébre, mint teljesíteni anyja végakarátát, sirján térdelni s a drága hamvakat kiengesztelni?

Meg nem foghatta, mily ok tartja vissza atyját a hazamenteltől, s miért zár el magát minden spanyoltól.

Egy este, midőn atyját ismét a Spanyolhonba menetelre kéré, ez szenvedélyesen, bánatosan keblére öleli s elbeszéli a sötét történet egy részét, és megvallja, hogy őt magát is végtelen honvágy gyötri, de inkább százszor meghal, mintsem leányától megváljon; pedig az bizonyos, hogy a büszke patriczius holt leánya helyett őt fogná követelni.

„Tudom, hogy gyűlöl, mint senkit az ég alatt, — teszi hozzá komoran, — hogy soha sem fog megszünni terveket koholni, hogy elrabolja legdrágább kincsemet, mint én az övét elraboltam. Minden spanyolban az ő boszujának titkos hirnökét látom . . .

Viseljük tehát nehéz sorsunkat! . . . Ott van hazánk, hol bennünket tisztelnek. És ezek a spanyolok beszéljék el neki ott, hogy a szegény ismeretlen Ribera József fejedelmileg él itt, s az ország legelőkelőbbjei sem utasítják vissza meghívását, ha erre kedve jön.“

Ez órától fogva a leányka felhagyott kérésével, de egy édes, fantasztikus álm képződött fejécskéjében. Ő maga akar holt anyjának büszke atyjához zarándokolni, ő maga akar lábaihoz borulva atyjáért esedezni, s ő maga akarja a száműzöttet visszavezetni hazájába.

Bűvös légvárak, szép álmok voltak ezek, de Mária Róza hitt bennök, — hisz az ifjuság és szerelem hisz a csodákban.

Juana be volt avatva ezen tervekbe s türelmesen hallgatta az álmodozásokat . . . hisz neki is ez volt egyetlen ohaja, szívének, — mely soha senkit sem szeretett holt urnójén kívül, — az volt egyedüli vágya, hogy Mária Róza visszatérjen ama tündérhonba, melyhez képest Nápoly csak lomtár, — visszatérjen egy előkelő férj karján, de e férj csakis spanyol legyen.

Különben maga Ribera sem őrizheté jobban gyermekét a férfiak tekintetétől, mint Juana. Ez a legnagyobb ravaszsággal birta rejtegetni őt a művész ifju tanítványaitól, kik között különösen Giovanni Do és az előkelő Bartolomeo Passente minden alkalmat iparkodtak volna felhasználni a szép spanyol nő iránti hódolataik nyilvánítására.

Szép is volt Audaluzia e lánya nagy, égő, mégis mélabus mandula vágásu szemeivel, melyekben fény és árny ölelkeztek; granát-virágra emlékeztető édes ajkaival; nemes arczával, pompás termetével, de a spagnoletto leányát csakis a templomban volt szabad csodálni.

Ott térdelt ő hú duennája mellett, fekete csipke-fátyollal dus sötét haján, lesütött szemekkel, kezében olvasóval, — s imádkozott buzgón anyjáért, s a mielőbbi visszatérésért a forrón szeretett tündér-hazába.

(Vége köv.)

Egy költő háztartása.

Ha érdeklél forgatjuk valamely költő műveit, nem kevésbé érdekel a költő magán-élete is. Ime szép olvasónőinknek bemutatjuk Schiller háztartását. Schiller a sokat szenvedett költők közé tartozik, s annál ragyogóbbnak látjuk fején a babérkoszorút, minél többet hányta, vetette nagy lelkét a sors keze, vagy a véletlen játéka.

Ne tessék megijedni, ha kissé nagyon prózai köntösben mutatjuk be Schillert, mert ő szegény volt, sokat nélkülözött, s a krajezárokat számítgatnia kellett, bárha — mint maga mondja, — nem született sem kereskedőnek, sem kapuczinus barátnak.

Midőn Schiller 1790-ben szüleinek tudtul adta Lengefeld Saroltával való eljegyzését, s a menyasszony az örömszülék szeretetét kérte, a kedélyes apa azt válaszolta, hogy: „Az ő öregének segítő társa lesz a gazdaságban“. Erre aztán Schiller irta: „A gazdasághoz én nem értek, nekem kevesebb fáradságba kerülne egy állam háztartását rendezni, mint az én háztartásomat; és a poezis sehol sem oly veszedelmes, mint a gazdasági számításoknál. Az én lelkem azonnal meg van osztva s nyugtalan, én azonnal lebukom az én ideális világomból, mihelyt egy szétfoslott harisnya a valóságra emlékeztet.“ S Schillernek igaza volt, hol tanulta volna ő a gazdálkodást? A szülei háztól 14 éves korában kiragadva, az iskola falai közt mindent tanulhatott,

csak nem élni, nem számítani. Nem lehet tehát csodálkozni, ha 22 éves korral szükségtelennek találta a számítást. Alig volt 18 frt. havi pénze, s e mellett adósságokat kellett csinálnia, mert az édes anya által küldözgetett „elemozsinák“ nem sok könnyebbségére szolgáltak. Hogy lelketlen hitelezők akkor is voltak — mondanunk sem kell.

A legelső nagy csapás Schillert akkor érte, midőn szabályszerű engedély nélkül Mannheimba utazott, hol első színművét adta elő. Elutazásáról tudomása volt a parancsnoknak, de nem a hercegnek, s azért eltiltották neki az iróskodást és távoznia kellett Stuttgartból.

Ez idő óta háromnegyed évig Bauerbachban tartózkodott Meiningen mellett, honnan szintén távozott s Frankfurtban próbált szerencsét. Darabjaiért nem sok jövedelmet kapott, s ezt is adósságai törlesztésére fordította. Adott ki „Rheinische Thalia“ czimmel lapot is Meiningenben, de eredmény nélkül. Minden, minden hiába volt! Éhségtől és adósságaitól kizoztatva, apja által javaslatokkal elhalmozva, hitelezőktől, zsidóktól és keresztényektől üldözötve, s a hidegláz és színházi skandalumok által elkedvetlenítve, — a költő oly életet vitt Mannheimban, mely további életének nyibusát a vértanuság koszorujával övezte.

Édesen emlékszik vissza Körner és Huber lipcei jogászok, és ezek kedveseinek: Stock Mina és Dora barátságára. A meglepetés, melyet ezek névtelen levelekkel és ajándékaikkal neki szereztek, csak azt bizonyították, hogy mégis ismerik őt hazájában. Körnerrel való barátsága egy jobb létnek volt kezdete.

Már 1804-ben 2559 tallér jövedelme volt, részint drámáiból, részint más dolgozataiból, de kiadásai is szaporodtak.

Csak ha az élelmet tekintjük, följegyzéseiben a következőkre akadunk: 61 palaczk malaga, 15 bourgogne, 22 champagner stb. A bor tehát jelentékeny összeggel szerepelt a költő kiadásai közt. S mindez nem annyira az ő szükségleteire kellett, mint inkább vendégeinek kedveskedett az italokkal.

Jó barátjainak száma Veimarban igen nagy volt. 1801-ben utazást tett nejével és két gyermekével Berlinbe. 1802 március-hóban 4200 tallérért házat vett, melyet azonban kölcsönökből fődözött. 1802. május 24-dikén a ház egészen ki volt fizetve, s ehez kiválólagon azon 600 tallér is járult, melyet az orosz cárnétól kapott gyémántgyűrű árából vett be. Oly körülmények közt, mint minők közt Schiller élt, helyes volt az értékes ajándékot pénzé tenni.

Naplójában, mely maig fönmaradt, igen érdekes följegyzéseket találunk a tőkétől fizetett kamatok nagyságáról és a növekvő kiadásokról.

Az első időben, midőn az új házat elfoglalták, a háztartásról egy kis mutatóvánnyal kedveskedünk, mely arról tanuskodik, hogy férj és nő a legszebb egyetértésben állapították meg a házi budgetet, megfontolt tanácskozások után.

A háztartási kiadások 1802-ben.

(Ez Schiller Sarolta által van írva.)

	évenként
Háztartás egy napra 1 tallér és 11 garas	525
Ruha Lolo és a gyermekeknek	150
Czukor, kávé és thea	75
Jutalmazások és ujévi ajándékok a dada és a leánykának	42
Szappan és mosás	35
Pék	38
Világosság	35
összesen	900

A férj kiadása.

	évenként
Fa, adó, tüzkár elleni biztosítás	125
Rudolf *) bére, ruha és ujév	40
Az én ruháim	75
A bérlőknek fizetett kamatok	100
A gyermekek neveltetése	20
Postadíj, papír, iratok másolása	50
Dohány, borbély és gyógyszerár	40
Borra való és ajándékok	50
Bor és sör	125
összesen	625

Hogy e háztartási budget csak az új házban állapított meg, azt e hiányzó pont: „Mama . . . 76 tallér“ — is bizonyítja, mely összeg az 1802-dik év első hónapjaiban föl volt véve, ennyit fizetett Schiller évenként anyjának, ki 1796 óta özvegy volt. Édes anyja 1802. ápril-hóban halt meg, ugyanazon napon, midőn Schiller az új házba beköltözött. Ugy szintén Christophine nővérének is, a ki férjétől alig kapott valamit a mindennapi kenyérre, gazdag ajándékokat adott. Ezenkívül még másokat is segített.

Évi szükséglete 1802-ben tehát 1525 tallérra ment, a mit jövedelmei fődöztek, s még a gyermekek számára is tehetett valamit félre. Egy 1802-diki terve szerint 1808 végeig 2—7000 tallérra menő összeget vélt félre tehetni. Hanem:

„Was sind Hoffnungen, was sind Entwürfe,
Die der Mensch, der flüchtige Sohn der Stunde,
Aufbaut auf dem betrüglichen Grunde?“

Növekedvén a bevételek, növekedtek a kiadások is: nemessegre emeltetése szintén a budget emelését vonta maga után. Még 1804-ben panaszkodik a költő: „Mindent elköltök, a mit keresek“, és ez áldott évben sem sikerült neki régi adósságát Körnernek megfizetni. „A finanziaák különben jól állnak; ha én csak a tél alatt szorgalmas leszek, sok pénzt fogok keresni“. Azonban ez nem teljesedett be; Demetriusa nem készült el; de 1805-ben, Körner mégis megkapta régi adósságát.

Schiller egész élte végeig barátja maradt Körnernek. Midőn 1805 május 9-dikén meghalt, nejének 400 tallér nyugdíjat hagyott hátra a berlini özvegyek pénztárában. A nagy költőt igen egyszerű koporsóban temették el.

Hanem az elhunyt barátai és a nemzet tudták, mivel tartoznak a nagy költő családjának. Mária Paulowna orosz nagyhercegnő az özvegyről és gyermekeiről gondoskodott.

Igétét a fenséges asszony egész életében megtartotta. Cotta, a derék, jeles férfi a gyermekek neveléséről gondoskodott, ehez Dalberg is járult bizonyos összeggel, Becker Zachariás pedig színelőadásokat rendezett a költő családja számára a nemzet nevében. Ez előadások Berlinben 2186 tallért, Bécsben 6297 frtot és 50 aranyat hoztak be. De elég is lesz ennyi e materialisztikus anyagból egy oly költőnél, mint Schiller, ki az idealizmus megtisztítására oly fényesen közre működött.

Nálunk sem örvendenek a költők valami különös jóllétnek, nem kívált ma, midőn a költő dalánál szebben hangzik a börze csöngettyüje, s midőn a materialisztikus áramlat annyira elnyomni törekszik az idealizmust.

A nőknek kell ez áramlattal szemben a költők hangjára hallgatni, mit a nők jobbjai meg is tettek minden időben.

*) Rudolf Gottfried szolgálta és irnok.

Egy hét története.

Áprilho 7-dikén.

A mi virágaink. — Télen-nyáron egyaránt. — A boldogság hármasa. — Két szem és kétszem. — Tudomány és érzemény. — Egy szerencsétlen udvarló. — Iszonyatosságok iszonyatosságai. — El, el, a nagyvilágból. — A magányban. — A viszontlátás. — A nemtő. — Az éj szülöttjei. — Véraldozat. — A jó barátok. — A fényes név. — „Polgári állásánál fogva.“

Végre mégis csak megjött a tavasz, egyszerre itt tement, mult vasárnap, az ő aranyos verőfényével az égen, az ő balzsamos levegőjével a földön és az ő mosolygó virágaival az utcákon. Kegyetek a vidéken majd csak azután gyönyörködhetnek e szinarany költészetben, most még csak fakadoz és a gondos kéz szépen lenyesegeti a korhadt galyakat és haszontalan hajtásokat, a mi csak utban lehet az ép fejlődésnek, — akár csak a jóra törekvő szív, oda bent; — nálunk ellenben az első mosolygó sugárral csupa virág és kedvesség az utcái élet; be sem várják a fecskék hazaérkezését, a madarak danáját, repesnek ki az Isten szép világába, talán azt sem tudva, hogy minden szépség közt ők, a hölgyek, a legszebbek, a virágok virágai, az élő költészet. Mennyire mások ők most, künn a tavaszi fényességben, mint télen át akár a társalgó-, akár a táncsteremben! De minek mondom én ezt itt e lapok olvasóinak, a kik ugy is csak azt gondolják rá; „Itt is, ott is egyformán szép a szép és ez a „heti krónikás“ itt csak azért dicséri most annyira a tavaszi szépséget, mivel a télen — ugyanaz tette a társalgó- és táncstermek szépeivel, — és mi tagadás benne, de nekem ez egyetlen erős oldalam; minél többet szenvedek tőle, annál több imáandót fedezek föl benne, télen csak úgy, mint tavasszal és tavasszal csak úgy, mint nyáron és — a minek leginkább örülök, — nem csak én vagyok ugy vele.

Itt van mindjárt K. barátom — a nevét nem írom ki, ugyis többen vannak vele egy kenyeren; — harmad éve megházasodott, az első évben véghetetlen boldog volt, a másodikban már épen olyan boldogtalan volt. Hogy mi volt az ő boldogsága? Hát mi egyéb, mint az ő egyetlen egy felesége, az ő gyermekes lelkével, jószágteljes szívével, mennyországi szemével! És azután boldogtalansága? Ugyanaz a lélek, ugyanaz a két szem! Két szem? Nini, majd hogy a szám el nem járt! Folytassuk csak szép sorjában. Igen tehát, az én barátom a boldogság második évében tele vala boldogtalansággal. Az ég alatt nem volt olyan agyonvert ember, mint ő, mivel a föld színén nem volt olyan feleség, mint az övé, egy valóságos Sátán, egy szakasztott Xantipe, egy a mythológiából kiszabadult Harpia; nem lehet azt kimondani sem, a hogy őt minden nap újra meg újra nyársra huzta; nem is igazi nyársra, hisz akkor egyszeriben vége lett volna mindennek, hanem a szemére; azokból a különben mennyországi szemeiből csinál két tüzes nyársat, és beleszegezi az ő parázs szívébe, mondá, és miért? Nem is birta kimondani, ugy megborzadozott már a gondolatától is és csak nagy fortélylyal birtam belőle kiolopni, hogy az én kedves barátom bizony a házasság második évében egy kicsit el kezdte felejteni felesége két szemét ama bizonyos másik két-szemek miatt, és a többi, és a többi, az én kedves barátom kissé félvállra kezdte venni a feleséges életet. — De mikor ő ezt nem tudja! — förmedt rám az én ked-

ves barátom, olyan dühhel, a mely közel járt a Lipót-mezőhez — Hja barátom, nem tudja, de érzi — mondám én neki a régi praktikus mosolyával. — A nő, a ki szeret, mindig kedvесе után küldi szívét, ez aztán mindent besug neki, nem szóval, mert szégyennek nincsen nyelve; hanem delejességgel. Egyszerre csak megremegetteti valami, akkor a hü férj mindig a bal lábával lép egyet, és hiába titkolja, az a szív soha sem hazudik és azért igenis, van sejtelve róla, — mondám neki; — és most, a harmadik évben? Ismét nincsen olyan boldog ember a világon, mint az én barátom és olyan százszorszép nő, mint az ő felesége; hogy eldicsérgeti! Mind el hagyatta vele az ő legénykori görbeségeit se nem kártyázik, se nem éjszakázik és a többi és a többi. — És mikép, édes barátom? — ujjongat az én kedves barátom, mikor csak alkalom adódik rá. — Soha egy rossz szó nem jött ki a száján, soha haragot nem mutatott az arcza, hanem csak a két szemével, azzal az imádságos tekintettel üzte ki, a mi ördögök csak a belső zsebemben fészkelődtek — és azóta én elbujhatom mellette, annyira imádója a jó hölgyeknek.

És ez alatt a lányokat is méltóztassanak érteni, a mint a következő igaz történet bizonyítja. Igazán igaz történet, egy pár boldog ember bizonyításárá, hogy valósággal megtörtént. A fiatal ember jó módu birtokos, a fiatal leány meg szép és kedves. Két évvel ezelőtt a fiatal ember találkozik a leánynyal és ugy találta, hogy csakugyan minden embernek csak egy csillaga van, ha talán nem is az égen, de itt a földön minden bizonynyal. Udvarolt a leánynak, és ez — vannak a halálnál is iszonyatosabb iszonyatosságok! Nem azok, mikor a leány egyszerüen visszautasítja a férfi udvarlását; ez bajnak baj, de utóvégre vagy belehal az ember, vagy nem hal bele, és akkor okvetetlen tuléli; hanem mikor a leány sem vissza nem utasítja, sem föl nem batorítja, — én erősen hiszem, hogy ez volt Tantalusz büntetése. A mi fiatal emberünk sem különben; mikor szive bálványát meglátogatta, ez maga volt a szivesség és nyájasság, és midőn távozott, soha sem kérdezte, mikor lesz ismét szerencséje hozzá, szivbeli vonzódást meg csak szóba sem lehetett hozni, szegény fiatal ember, csakhogy az eszét nem veszté; százszor is föltette magában, hogy feléje sem néz többé annak a jégvirágnak, de-hogy állta! ha egy hétig elmaradt, szívénel fogva huzta valami oda és minek? Csak nagyobb fájdalomokra! A mimoza leány újra csak maga volt a nyájasság, szivesség, de még csak azt sem kérdezte, hol késett olyan sokáig. Végre a fiatal ember — végre, mondom, mert eddig, a nagy fájdalomtól, ugyancsak vigan élte világát a fővárosban — mégis csak erőt vett magán, itt hagyta a fővárost, eltemetkezett jószágán, részint a gazdasági ügyek, részint könyvek közé, tele isten-, ember- és nőgyűlölettel, és — hogy hogy nem, a szokatlan életmód, az anyagi és szellemi munkálkodás mellett egyre-egyre jól kezdte magát érezni, a fővárosi vig czimborák lassan-lassan szépen elpárologtak fejéből, és szintén a szerelem is ama szép leány iránt. Csaknem három évnegyedet töltött így csendesesen, midőn egyszerre — ugy négy hete annak — csak megkapja a vágy, fölrandulni a fővárosba; minek? Hát ez is kérdés? Látni Jókainét, Priellet, Felekinét; hallani Lisztet, Nagy-Benza Idát, megnézni a gazdasszonyok ár-

vaházát, a nőiparegylet tanodáját, — az a lány ha eszébe jutott is, nevette magában, hogy tudott csak úgy felülni neki! Ennek a kis démonnak! A bizony, nézne csak most szemébe! Ej mit, feléje sem megy, elég ebből annyi! — hajtotta egész uton, és még nem volt két óráig a fővárosban, csak épen hogy át öltözködött, már ama leány szobájánál kopogott a szive. Csak látni akarta, mondá, csak egyetlen ez egyszer. És midőn benyitott, a lány ránézett, azután eléje nyújtá mind a két kezét, és megint csak ránézett, de milyen tekintettel, a milyen még soha sem volt e szemekben! Nem kellett hozzá sem szó, sem tartomány. — Mennyivel szebb most a Te lelked, és mennyire máskép tud ez most szeretni, mint akkor, midőn úgy cél- és iránytalan hánykodott? — mondá neki a lány, már menyasszonya korában. — Igaz; de te, hogyan tudhattad te ezt? — kérdé az ifju, és a leány nem tudott rá mit mondani, csak a szívére mutatott, hogy ez sugta be neki, és az ifju térdre borulva áldja most e szívet, mert ez volt az ő láthatatlan Mentora és nemtője.

Mindezek a szép dolgok pedig sokkal inkább tartoznak e hétre, habár már kissé régiek, mint a mik most történtek. Amazokat a mosolygó napsugár hozza újra eszembe, a melylyel közel rokonságban vannak, míg a hét eseményei vadonat éjszaka fekete szülöttjei. Vanicsek Vincze, az országos tisztviselő társulat igazgatója, cyan-kalival véget vet életének, épen abban a perczen, midőn az igazságszolgáltatás rá akarta tenni kezét, mivel a társulat vagyonát hűtlenül elharácsolta. És a kik a szerencsétlent ismerték, szava hihető emberek mondják, hogy nagy tehetségű, vas szorgalmu és mi több, nagyon jó szívé ember volt, és egész szerencsétlensége onnan származik, hogy nagyon is hitt az embereknek, és ezek vitték bele a bajba. Én azonban úgy tudom, hogy az emberek is, de a pénz is, a minden áron való meggazdagodás tette tönkre. Ne szóljunk tehát többet róla, ugys megteszik ezt az ő hajdani jó barátjai, a kik egykor készségesen kezet nyújtottak neki a szédelgésben és megosztottak vele, a mig volt miben, és mikor a korsó eltört, ők kacagták a leghangosabban — jövel kedves napsugár, beszélj nekem az égről, a honnan jöttél, a virágokról, a miket felcsókolsz!

Vagy ama másik haramiabandáról irjak, ama „biztosító társulatok“ jómadarairól, a kiket szintén e héten hajtott föl a törvény és főrangu nevek is előfordulnak köztük? Hála istennek, az az egy magyar mágnás, a ki köztük volt, az egyetlen tiszta is köztük. Maga mondja és a világ szívesen elhiszi, csak azt nem érti, hogy nem tudta a nemes gróf a korpa közé keveredéstről való közmondást? Olyan szép hivatal nálunk ez a mágnási cím: ott kezd az ilyen boldog életét, hol más becsületes ember végzi, hogyan lehet ilyenkor csak egy perczig is megelégedezni erről? Avagy talán csakugyan csupa komédia ez az élet? Mondd meg nekem, kedves napsugár, te igazi fényes és magas születésű lény, mi az arisztokrácia? Mert én csak a te szavadra hallgatok e részben.

Még csak egy bokkrétával szolgálok e hétről. Egy fiatal honvód hadapród kitünő sikerrel teszi le a tiszti vizsgát, már most a törvény értelmében jogos igénye van rá, hogy tisztnek neveztessék ki; folyomodik tehát, hogy nevezzék ki tisztnek és kapja a határozatot, hogy „polgári állásánál fogva“ folyamodványa nem vétethetik figyelembe. Ha saját szememmel nem látom, képtelenségnek tartottam volna e dolgot. Most, az általános hadkötelezettség korában, nem a jellem és képesség, hanem a polgári állás szerint osztogatják a rangot. No de, nyugtatám meg magam, lehetnek olyan állásu polgárok, a melylyel a tiszti bojt csakugyan nem illik össze; teszem a kutya-fésülő, a kertyahős, az adósságcsináló, a virágárus, tudniilik amolyan; utána

jártam tehát a dolognak, és megtudtam, hogy az illető fiatal ember mindezekben a bűnökben szörnyen ártatlan, és ez talán mind semmi sem volna ahhoz a polgári álláshoz képest, a melyben az az ember szegény benne van; tudniilik énekel! pénzért!! a szinpadon!!! sokad magával!!!! szóval kardalnok, a kiből könnyen hires művész válhatik! Ez az az alacsony polgári állás, a mi érdemetlenné tesz a tiszti bojtra — nos édes tavaszi napsugár, mit szólsz hozzá? Azt, hogy valahol a Capitoliumban még kopár tél és sötét éjszaka van? Elhiszem, csak arra kérlek igen szépen, ne szólj erről égi testvéreidnek, nehogy a mi dicső honvédeink oda fenn megtudják, hogy milyen csufot üznek itt lenn nevük alatt. Csak azt nem értem, hogy miért nem főlebbezte a fiatal ember ama határozatot a honvédelmi miniszteriumhoz?

— i — r.

Budapesti hirvivő.

* * (Jótékonyág.) Király ő Felsége ujra egy nagylelkű tényt tanusított a szabadságharcz segélyt igénylő honvédjei iránt. Ugyanis, civillistájából ötezer forintot rendelt a régi bé-nult honvédek segélyezésére. — A „felebaráti szeretet“ jótékony egyletének a király, közelebbi jótékony előadása alkalmával, száz forintot adott. — A honvédmenházra ujabban 830 frt 80 kr folyt be vidéki községek-től. — A kormány, háromszáz forint segélyt küldött Petőfi német fordítójának: Kertbenynek, ki Berlin mellett beteg, elhagyatva fekszik. — A bukovinai magyarok javára a sümegi takarékpénztár 50 frtot adakozott.

* * (Rózsás napló.) Pozsonyban Thur n-T a x i s Adolf herczeg e napokban tartá esküvőjét d'Orsay grófnővel. Az ünnepélyen igen diszes és nagyszámu közönség vett részt. A vőlegény egyik elhalt fivére királynékné nővérét birta nőül. — Tegyei Luiza kisasszonyt Pozsonyban e hó 8-dikán vezette oltárhoz Ernye y Árpád Naszvadrol, Komárommegyében. — Liptay Pál, világlátott fiatal pesti kereskedő, ki a magyar lapokba számos érdekes cikket irt, jegyet váltott a bájos Wabrosch Josefina kisasszonynyal. — Trstyan szky Károly, a „Nép kertésze“ szerkesztője és miniszteri számtiszt eljegyezte Vindt Emilia kisasszonyt Iglórol. — Lonkay Irén kisasszonyt, Lonkay Antal lapszerkesztő bájos leányát, Hortoványi József székesfehérvári jeles fiatal ügyvéd jegyezte el. — Palugyay Imre miniszteri tisztviselő, (a hasonló nevű egykori pozsonyi tanár fia,) közelébb váltott jegyet Naszluhácz Ilona kisasszonynyal, az alföldi vasut vezérfelügyelőjének bájos leányával. — Bihar y Péter, a pesti református főiskola tanára, Szatmártt Iván Ilona kisasszonynyal váltott jegyet. — Eisen Ignác kolozsvári kereskedő pedig Mihelfi Szeréna kisasszonynyal. — Balogh György kolozsvári ügyvéd eljegyezte a vidéki szinpadokon köztetszéssel szereplő Zoltánné asszonyt. — Kolozsvártt Bovánkovics Gyula, a „Tisza“ bank ottani vezérügynöke, e hó 12-én vezeti oltárhoz Friedl Ágnes kisasszonyt. — Dr. Concha Győző, kolozsvári egyetemi tanár jegyet váltott Esztergamban Forster Milka kisasszonynyal, a herczegprimás jószágigazgatójának művelt és kedves leányával. — Greger Szidónia kisasszonyt, a Londonban lakó Greger Miksa borkereskedő leányát eljegyezte Landauer Ferencz József, pesti nagykereskedő. — Egerben Kolossy Gusztáv e napokban vezette oltárhoz a bájos Martonffy Ilon kisasszonyt. — Kútká Kálmán mármarosai ügyvéd s megyei aljegyző mult szombaton vezette oltárhoz Girsik Ilona kisasszonyt M.-Szigeten. — Szathmáry Gábor császári királyi huszárfőhadnagy szintén e napokban tartotta kézfogóját

Rácz Etelka kisasszonnyal, Rácz Lipót csorvási birtokos kedves leányával. — Budapesten Kis Miklós ur jegyet váltott Gludovác Etelka kisasszonnyal.

** (A pesti jótékony nőegylet) ez évi áprilho 4-dikétől májushó 1-sejéig terjedő 4 hétre méltó házi-szegények között leendő kiosztásra összesen 827 frt 45 krt utalványozott és pedig hetenkinti részesülésben állóknak 453 frt 50 krt, és egyszermindenkorra segélyezettetteknek 373 frt 95 krt. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 52 új vizsgálatról is tettek jelentést. A nőegylet együtt: a közhirre hozza, hogy szemgyógyintézetét áprilho 1-sején ismét megnyitotta. Ez intézetbe szegény szürkehályogban szenvedők ingyenes ellátásra és gyógykezelésre felvétetnek. A kik tehát felvétetni ohajtanak, figyelmeztetnek, miszerint e végett dr. Schulek Vilmos ur, a magyar királyi egyetem szemészet tanárához (egyetemi épület a hatvani utcában) forduljanak.

** (Az országos nőiparegylet) legközelebb tartott igazgatósi ülésén elhatározta, hogy május 1-sején, a mikor nagyobb helyiségbe átteszi a tanodát, egyszermind a külön iparágak tanítását is megkezdi. Hogy munkájuk lesz az egylet tanítványainak, arról tanuskodnak azon szép ajánlatok, melyek az egylet kebelében történtek. Így például az egyes választmányi tagok ajánlatait nem is tekintve, e lapok szerkesztője megígérte, hogy ezentul a „Családi Kör“-nek többeszerre menő könyv-mellékleteit ott fogja köttetni. Ballagi Mór ur pedig, kinek országos híru könyvtára van, kijelentette, hogy már csak a női munka-képesítés elvéből is a nőipartanodában kötetni nagy számu könyveit. Ezenkívül még valamely más iparágat is szándékoznak májusban megkezdeni; erre nézve az országos iparegyletet kérték föl véleményadásra, hogy mely iparágat lesz legcélszerűbb megkezdeni. A nagy-csütörtöki előadás, levonva a színházi tetemes kiadásokat és a tiszta jövedelem felét, az egylet részére 500 frt tiszta hasznot hozott.

** (A műcsarnok) (művészek háza) javára előkelő urak és urhölgyek e hó 17-dikén a vigadóban élő képletek és műkedvelői előadást rendeznek. Rendezői: gróf Zichy Jenő és Than Mór. A műsor ez: „Saba királynőjének“ képlete, ábrázolják: Fekete Blum Fanny asszony, Rapp Irma, Rauscher Paula, gróf Pallavicininé Majláth Adél, gróf Zichy Ferdinánd, gróf Kornis Emil, Radvánszky Béla, Fekete Bernát, Urményi, De Gerando Attila. Utána francia vigjáték francia nyelven: ezután „Bornemisza Anna egy órai uralma“ (lapunk egykori műmelléklete) képlet, ábrázolják: gróf Károlyiné Csekonics Margit, Majláth Györgyné, gróf Zichy Sarolta és Margit, gróf Gyürky Ábrahám, gróf Zichy Manó, Telepy Károly, Salamon Géza, Perlaky Kálmán, Szentgyörgyi Ottó, stb; utána a „Női könyvek“ vigjáték magyarul; ezután „Rembrandt műterme“ képlet, ábrázolják: gróf Bánffyné, (zsidó ara,) Schnierer Aladárné és báró Lipthay Béláné (Tizian leányai), gróf Zichy Lajos, (Rembrandt.) gróf Pálffy János (néző); záradékol „Kornaro Katalin“ képlet Makart festvénye után, ábrázolják: Forinyák Gyuláné, (a főalak) Kis Kornélia, Majláth Sarolta, Than Irma, Ágai Adolfné, báró Eötvös Mariska, Kende Klaudine, Csernovics Roxane, gróf Zichy Anna, gróf Pejacsevics Leona, Schnierer Aladárné, herceg Thurn-Taxisné, Pulszky Polyxena, gróf Zichy Jenőné, gróf Eszterházy Marita, Fáy Adrienne, Augusz Helen, Radvánszky kisasszony, gróf Zichy Lajos, Brunswick Géza, gróf Pallavicini Ede, Salamon Géza, gróf Zichy Jenő, báró Révay Gyula, gróf Bissingen Ferdinánd, gróf Pálffy János, gróf Bethlen Ferencz, báró Majthényi Izidor, gróf Hunyady Pál, báró Aczél Lajos, Blaskovics, gróf Teleki, ifjú Majláth György és két szerecsen.

** (A kisededővő egyesületnek) mult vasárnap érdekes ülése volt. A titkári jelentésekből örvendetes adatokat hallottunk. Például gróf Degenfeld Lajosné fáradozása következtében, Szirákon Nógrádmegyében, kisededővő egyesület alakult, mely már közel ötezer frt tőkével rendelkezik. A tabáni, lévai és gyurókudói óvodák az egyesület segélyében részesültek. A vidéki nőegyletekhez körlevelet intéztek a kisededővő ügyében, a személyes terjesztésre pedig egyelőre kétszáz frtot szavaztak meg. A tanügyi osztály előterjesztette az építendő képezde tervét, melyet Ney Béla építész mutatott be. Az épület, mely homlokzatával a szegények háza előtti térre néz, diszes francia modoru s kitünő beosztása lesz. Költségvetése hatvanezer frt. A gyűjtő osztály elnöke, gróf Andrassy Aladárné ismét új gyűjtési tervvel foglalkozik, bár csak az imént rendezte a budai szini előadást, melyért a színház tagjainak köszönetet szavaztak.

** (Koburg Fülöp) herceg neje, a fiatal belga királyi hercegnő, sok pompás nászajándékot kapott, de alig örült meg valaminek jobban, mint amaz egy pár gyermekcipőnek, melyet egy kitünő magyar hölgy: Haynald érsek egyik nővére, (Stockinger egyetemi tanár neje) küldött neki. Ő ugyanis valaha nevelőnője volt a kis Koburg hercegnek, a kit igen szeretett, úgy, hogy egy pár cipőcskéjét el is tette emlékül. Most, husz év mulva, ezt az érdekes emléket elküldte a herceg menyasszonyának. Mind a herceg, mind a hercegné meg voltak hatva a gyöngéd ajándéktól, melynek szépségét az a kegyelet képpezte, hogy a derék nő husz évig őrizte egykori növendékének cipőit. A hercegné levélben is, szóval is melegen köszönte meg ez ajándékot.

** (A józsefvárosi népkönyha) javára buzgó fiatal emberek, mult szombaton táncvigalmat rendeztek A házi asszony Kausér Antónia urhölgy volt. A jótékony czélú táncvigalom igen jól sikerült s körülbelül hatvan frt jövedelem gyűlt össze a jótékony czélra.

** (A magyarországban élő zeneművészek) segélyegylete mult hó 25-dikén tartotta rendes évi közgyűlését. Az elnöki jelentés, választmányi tagok s pénztárnok választása után a pénztári kimutatás következő, az egylet vagyona 1875. február végéig 24012 frt 47 krtban mutattatott ki. Segélyezésekre 500 frt fordított az évben. Végül köszönettel ndomásul vétetett, hogy az első hazai takarékpénztár az egyletnek ez évben is, mint rendszeren, 100 frtot adományozott.

** (A nemzeti színházban) e napokban Kauserné asszony, Gallé kisasszony és Ehrlich ur szinpadí próbát énekeltek. A hölgyek sikerrel állták ki a próbát. Kauserné asszony egész biztonsággal, könnyedséggel és erőteljes sopran hanggal énekelte „Tanhäuser“ és a „Büvös vadász“ két nagy dalrészét, Gallé kisasszony pedig a „Fidelio“ egyik dallamában erőteljes mezzo-sopran hangját mutatta be.

** (Színház.) Ha terürek engedné, a lefolyt hét minden egyes előadásáról íránk, pedig nem volt egyetlen egy ujdonság sem, és „Panna asszony leánya“ helyett is, a mi mult péntekre volt kitűzve, Blaháné asszony hirtelen megbetegedése folytán, régiséget kellett elővenni, a mi azonban Katonának örökké új, mert örökké szép „Bánk bán“-ja volt. De ép ez mutatja, hogy színházunknál a művészet virágzik, mert a régiek is mindig újakul tetszenek, a jeles művészi előadás által. „Bánk bán“-ban Felekiné Melindája, Kassainé Gertrudiszo, Szigeti József Peturja, Molnár Bánkbánja és Komáromi Tiborcza a nagy költő magaslatán tündököltek. A „Pajtáskodás“-ban Prielle és Lendvainé voltak kitünők, a „Szövetségesek“-ben végre Prielle, Szathmáryné, Nádaj, Benedek és Nagy Imre jeleskedtek, de —

természetesen csak annak, a ki akar, vagy tud tisztán látni, a mi azonban, fájdalom, nem mindenkinek adatott, még azok közül sem, a kik magukat vezéreknél érzik hivatva. Ezek aztán a művészet terén is csak úgy dolgoznak, mint a hogy a politika terén éveken át, és itt is, ott is csak a közjó kárára ott pártoknak, itt magánérdekeknek szolgálnak, és pedig nem a legtisztábbaknak. Elhíresztelték, hogy a mostani igazgatás alatt ilyen-olyan rosak az előadások, több aztán nem is kellett, a közönség egy része, melynek nincsen ítélete, elhitte, másik része pedig, az, a mely már elejétől fogva kancsal szemmel nézte, hogy nem mág-nás rontja többé a színház ügyeit, két kézzel nyult e lelkiismeretlen ráfogások után, az egyik rész kimaradozott, a másik rész meg nem ujtotta meg a bérletet — és igazi fájdalommal értesültünk, hogy egy gróf Károlyi György és egy gróf Lónyay Menyhért is ezen táborba tévedhetett, ezek előtt sem volt e czim-nek: „nemzeti színház“ magasabb jelentősége! — és így a helyett, hogy segítenék kibonyolítani e kitűnő nemzeti intézetet régi bajaiból, még újabbakat gördítenek utjába! Hiába való akkor báró Podmaniczky buzgó biztoskodása és a tagok tisztelteméltó készsége, a milyen Nagy-Benza Idéé, hogy ezentul nem hat, hanem nyolcz hónapig fog évenként játszani, a tisztátalan tollak és tisztátalan éredek szövetsége ellenében Isten sem boldogulhat. — Tegnap, szombaton, tehát akkor, midőn e lap már készen volt, Verdi „Aydá“-ja adatott először, és azért most még csak annyit írhatunk róla, hogy a kiállítás mesészerű szép. Egyiptomnak — ott játszik a mű — csudaszépségei vonulnak el a szem előtt. Ayda egy rabszolga leány, a kit Radames, a hadvezér szeret, ezt pedig Amnesis az egyiptomi pharao leánya szereti, a győztes vezér szökni akar kedvesével Ethiopiába, hol Ayda atyja egykor király volt, de Amnesis kilesi tervüket, Radames börtönbe vettetik, Ayda éjnek idején meg akarja menteni, de — újra Amnesis által, — mindketten ott vesznek. Ez opera egykor a mostani egyiptomi alkirály megrendelésére készült, és a mellett, hogy Verdi legszebb műve, annyira szemre való is, hogy szinte káprázatnak látszik. — Végre említsük meg azt is, hogy Richterről újabban az a hír hallatszik, hogy itt akarja hagyni a színházat egy bécsi karnagyságért, és mi újra azt mondjuk, hogy van Richterben és Richter mellett annyi hazaszeretet, hogy nem fogja ezt tenni; és azt is meg kell, fájdalom, említeni, hogy jeles Lendvaink ismét olyan beteg, hogy huza-mosh ideig nem fogjuk a színpadon láthatni.

* * (Zenc.) Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében megjelent: „Elemér dalai“ (Csak egy szép lány van a világon. Népdal.) Zongorára szerzé: Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

* * (Irodalom.) Az „Othon“ e havi füzeté már Aigner Lajos kiadásában jelent meg és szét is küldetett a vállalat előfizetőinek. Tartalma: „A messiás országa“ (egy fejezet Hatala Péter „Az én hitvallásom“ című nagyérdékű művéből), „A leányokhoz“ (költemény) Szemere Miklóstól, „A somvári Fényes Ádám ur (hosszabb elbeszélés) Tolnai Lajostól, az „Orgona-ág“ beszély Ouidától. Az „irodalmi szemle“ című rovatban Jókai Mór legújabb regénye („Enyim, tied, övé“), gróf Zichy Géza közelébb megjelent nagyobb elbeszélő-költeménye s Bret Harte „Kaliforniai elbeszélései“ vannak röviden bemutatva. E füzet ára 70 krajczár.

* (Vegyesek.) E hó 9-dikén esti 8 órakor tartatott a „Hungária“ termében Vottems Edlilame (az ismert Smettov Matild) zongora hangversenye. Az eredményről a jövő számban szólunk. — Deák Ferencz arczképét, melyet a főváros számára Than Mór festett, közelébb ünnepélyesen fogják elhelyezni a városházban. — Horváth Boldizsár az akadémia legközelebbi

nagygyűlésén emlékbeszédet fog tartani Szemere Bertalan fölött. — Izsó Miklós több mint öt hete fekszik már a legnagyobb mérvű tüdő- és mellhártya-gyulladásban, mely egészen elfogyasztá az egykor herkulesi erejű embert. — Szerelmey Miklós Londonban élő hazánkfia ajánlatot tevén, hogy saját találmányu olcsó és tartós burkolatával saját költségén ellátt egy pesti utcát próbaképen: e czélra a tanács a marokkói utcát jelölte ki. — Az állatkertbe e hó végén Kairóból megérkeznek az őszzel megrendelt állatok: elefánt, leopard, két oroszlán, két strucz, három gazella, marabu, két flamingó sat., egy szerecsennel, ki itt marad s ez állatok öre lesz. — A fővárosban mult január hóban 854 szegény iratott össze, kik a szegényügyi igazgatóság által a szegény-alapból 1519 frt 81 krnyi házi segélyben részesítették. — A pesti közuti vaspálya engedélyt kért a várostól egy a külső nádor-utcán az újépülettől a Margithidig vezetendő közuti vágányra, hogy azután így a hidon át a budai vasutal való összeköttetést helyreállithassa. — Az orosz zászos tébolydába az utóbbi időkben annyi elmebetegét szállítottak, hogy minden zugában megtelt. Közelébb egy melléképületet fognak csatolni hozzá. — A lefolyt héten (márczius 28-tól ápril 3-dikáig) született 324 gyermek, elhalt 257 személy; a születések tehát 67 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 169 fiú, 155 leány. A halottak közt volt 137 férfi, 120 nő, egy éven aluli gyermek 67.

* * (Halálozások.) Báró Prónay Gábor Flórenczben, hová nem régiben utazott, a neje halála fölötti bánatra enyhülést keresendő, e hó 2-dikán elhunyt. A boldogult az ágostai evangélikus egyházak egyetemese főfelügyelői tisztjét viselte, s ez egyház körül nevezetes érdemeket szerzett. Az 1859-diki patens erőszakoskodásai ellen tanusított erélyes föllépése népszerű nevet szerzett számára, mely már előbb is tisztelt volt, mert Prónay a nyilvános téren és a közérdekek körül már régen és hazafiasan működött. Részt vett több ízben a pozsonyi országgyűléseken, támogatva a szabadelvű törekvéseket és küzdelmeket, a mellett nagy pártolója volt a hazai művészeteknek. Legutóbbi időkben a főrendiház üléseiben a nevezetesb kérdések tárgyalásánál szólalt föl gyakran. — Elhunytak továbbá: Báró Vay Miklós unokája, báró Vay Henrik, 18 éves korában. — Vitányi József, közszeretben állott ügyvéd Miskolczon, 45 éves korában. — Almásy Károly orvostudor Deésen, 64 éves korában. — Budapesten Beőszé Ferenczné, született Kühnel Jozefa 43 éves korában. — Fackh Oskár lovag, miniszteri tanácsos, a magyar közlekedési miniszterium egykori osztályfőnöke. — Pakson Mádi Kovács István udvari tanácsos neje, született Szentkatolnai Cséh Alojzia asszony e hó 2-dikán, 61 éves korában. — Derekegyházán Preyszler László, a gróf Károlyi István derekegyházi uradalmának felügyelője, a művelt hazafias magyar gazdatisztek egyik disze, mult hó 31-dikén, 48 éves korában. — Ungvártt tolnai gróf Festetics Konstantia mult hó 25-dikén. — Óvári és liptó-szent-miklósi Pongrácz Ferencz mult hó 30-dikán, élte 83-dik évében, Ungvártt. — Nagy-Kanizsán Lovák Károly köztisztteleben állt gyógyszerész, mult hó 29-dikén. — Aggteleken Bihary Lajos, közkedvességben állt birtokos, ki Ragályi Miksa egykori tornai főispán egyik leányát (Albertinát) birta nőül. — Déván özvegy Szalánecz Elekné, született Rákosi Csipkés Karolina asszony, 64 éves korában. — Miskolczon Kun Zsuzsánna, 74 éves korában. — Pozsonyban Nagy Elek, jeles ügyvéd. — Egerben dr. Dobrányi Ignác tekintélyes orvos s Barchetti Irma asszony, tisztí főügyész neje. — Győrött özvegy Hübéri Pálné született Baccareich Terézia asszony, 58 éves, és Moschdorfer Fe-

rencz, a város egyik legrégebb kereskedője, 82 éves korában. — Kolozsvárott Csapó Sándor jeles fiatal kereskedő. — Dr. Mádai Pál kecskemét-városi tisztifőorvos, köztisztviselőként állott férfit, márczius 31-dikén, élte 44 évében. — Rozsnyón Györfy Antal volt színigazgató, 44 éves korában. — Szegszárd egyik legszebb virágát, Múttynánszky Ilkát közelébb ragadta el a halál 16 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Áprilho 10-dikén: „Ayda“, először, Hauck Minnie mint vendég. — Áprilho 11-dikén: „Háromszéki leányok.“ — Áprilho 12-dikén: „Saint Georges lovag“ (új betanulással először). — Áprilho 13-dikén: „Ayda.“ — Áprilho 14-dikén: „Sphinx.“ — Áprilho 15-dikén: „Figaro lakodalma (Hauck Minie mint vendég). — Áprilho 16-dikén: „Panna asszony leánya“, először.

Divattudósítás.

Nem kapni az új színen vagy szöveten csupán csak azért, mert az a legújabb, a mit divatos kereskedésekben élénkbe raknak, olyan elv, melyet a jelen tavaszi idény elején is igen czélszerű szem előtt tartani; mert habár tagadhatlan, hogy az új ruhaszövetek között sok szépet is találunk, bizony olyanok is vannak köztük, melyek inkább butorokra vagy ágyneműekre, mint utcai ruhákra valók. A szürkés alapu nagy kockás szövetek, melyek élénkebb színű barna, kék, vörös hálózattal borítvák, igen alkalmasak utcai ruhákra, kivált gyermekek és fiatal leánykák számára; és még ennél is csinosabbak a két színű kockás, vagy a többféle színvegyületből álló csikos kelmék. Sok hölgy csak felső öltönynek és tunique-nek használja a kockás kelméket, díszítéseül és kiegészítéseül a sima, egyszínű szoknyának. A tunique-re nézve egyuttal meg kell jegyezni, hogy az már nem tartozik ugyan az öltönynek nélkülözhetlen részei közé, de azért még nem játszta le egészen szerepét, habár az újabb öltözékeken csak is nagy kötő alakban használják. Ennek bebizonyításául néhány új tavaszi ruhát mutatunk be t. olvasónőinknek, melyek nem csak divatosan, de finom ízléssel is készültek. Legelőször is egy egyszerű szürke öltözetet írunk le, mely kétféle szövetből készült. Az egyik sima, a másik pedig kockás szörkelméből. A sima szövetből való szoknya hátul egy kissé uszályos, és négy nagy ráncban húzódik hátra; díszítése alul csak egy széles kockás rézsut szegélyből áll. A kockás tunique hosszú kötöt képez, hátra huzva és ott fekete bársony écharpe által összetartva. A vértés derék hosszú lebbentyű simák, oldalain fekete bársonnyal díszített zsebek láthatók, a kockás szövetből való ujjak is bársonnyal vannak kihajtvá. — Egy másik új öltözet állott lila cashemirből, melynek hosszú tunique-je elől hegyesen ki volt szabva, oldalt pedig rakott ráncokban, mint egy shawl hátrahuzva és ott nagy csomóba kötve. A vértés derék lila bársonnyal van díszítve, ugyanilyen nagy gombok tartják elől össze; egy lila bársony szoknya, simán, minden dísz nélkül, pedig csak emeli az egyszerű, de szép öltözetet. — Egy harmadik szép öltözet világos kék cashemirből és sötétebb kék failleből volt összeállítva. A szoknyán hátul az a széles, ugynevezett bolgár ránc látható, oldalt két felül keskeny bandeaux-ok húzódnak fel derékig, a szoknya eleje pedig kötő alakban van díszítve, rézsut vágott szegélyekkel és apró dudorokkal, az egész szoknya kék faille-ből való. A világos kék cashemir tunique és a hosszú vértés derék köröskörül selyemrojttal van díszítve, melynek végei közt sok a kék selyem golyó. Hátul egy széles faille-csokor látható, szintén rojttal beszegve.

Fekete és vörös kockás ruhák is kezdenek divatba jönni, tán azért, mert a csupa fekete, sötét, kék, lila, zöld és barna színeket egész télen át már megunták a hölgyek? Az új szövetek közül úgy latszik, egy kissé feltűnő, de minden esetre nem köznapi csikos minta kezd lábra kapni, tudniillik fekete és sárga csikos, fehér alapon. Ezenkívül az egészen fehér szörkelmék is nagyon divatosak lesznek az idén, mert sötét színű alsó ruhához fehér tunique és derék olyan új összeállítás, mely eddig csak is kényes volta miatt nem tudott még általános divattá fejlődni.

Sakkrejtvény.

Szabó Katától.

Lógrás szerint megfejtendő.

na-	szé-	néz-	zom	lek	dig,	meny-	tán
lek	to-	gyobb	Én	nyit	Vagy	már,	*
Oh
néz-	dig	ret-	te-	min-	de	ez	czo-
vál-	egy-	re	a	ban?	don	ged.	S még
Min-	lek;	jobb-	van,	egy-	szép-	ar-	a
re	én	den	to-	to-	a	is	sé-
Min-	te,	Ha-	ben	Nem	dig	sok	te
nem	percz-	zás	zol	vál-	vál-	is	min-

Megfejtési határidő: májushó 8-dika.

A 11-dik számban közlött rejtvény értelme:

Tisza Kálmán.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Dévich Ferenczné, Retzky Margit, Korik Zsófia, Erdensohn Emilia, Schröder Ilona, Báthori Zsigray Istvánné, Csonth Dénesné, Háy Róza, Marosy Hermin és Etelka, Dragenitz Janka, Tóth Bozókó Mária, Limbek Vilma, Kovács Emma, Szmodics Irma, Soltész Jánosné, Kaszo Mariska, Sermann Imrike, Gedeon Gáspárné, Brendisz Etelka, Fischer Paula és Izabella, Muharos Gaál Mária, Éhen Hermin és Ilka, Fajka Sándor és Szeghő, Sulcz Julia és Paulin, Füchsel Julianna, Hajdu Róza, Danielovich Mariska, Madarassy Irma, Kiss Gizella, Csiki Vilma és Antónia, Gaibl Adél és Ilka, Balassa Ilon, Zágonyi Katinka, Felsenburg Paulina, Juhász Elekné, Kozelka Nina, Hancok Bittera Natalie, Koren Károlyné, Madarász Luiz, Kabdebó Vilma, Ilniczky Ilona, Kovács Miklósné, Kiss Jánosné, Keresztes Véri, Grünberger Marion, Kanizsai Nagy Etelka, Supka Józsefné, Gaál Józsefné, Fodor Erzsi és Julia, özvegy Lékó Julia, Novák Kornélia, Kalmár Károlyné, Subich Lilla, Ruthény Vad Amállá, Track Johanna, Vitéz Jánosné, Orincsay Ilyásevic Mária, Kabdebó Jakab, Vlád Luiza, Simon Teréz, Nagy Borbála, Malatinszky Kálmánné, Dosztál Szabó Etelka, Keszthelyi Györgyné, Gedeon Gáspárné, Tóth Ágostonné, özvegy Bese Elekné, Sarkady Lászlóné, Pótczky Gergelyné, Thurai Laura.

A 10-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Simon Teréz, Fodor Eleonóra, Nagy Juliska.

Tartalom.

Telepy Károly. — Kórúgnál, Kompoltly Tivadartól. — Az anya, Vértési Arnoldtól. — Ribera leánya, Kürthi Jenőtől. — Egy költő háztartása. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora. — A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlőlők. — Megbizások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Telepy Károly arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Különfélék.

* * (A király bevonulása) Velenczébe, mult vasárnap, nagy pompa között ment végbe. A régi lagunaváros előkereste és összeszedte nagyságának és dicsőségének minden pompáját és oly képet nyújtott, mely minden szemlélőre örökre feledhetlen fog maradni. A pályaudvar előtti tér annyira meg volt tömve az ünnepiesen öltözött emberek ezreivel, hogy közlekedésre gondolni sem lehetett. Nagy szépség és csin által tünt ki a városi hatóság tizenkét gondolája, melyek tündököltek a rájuk pazarlott aranytól. Minden gondolat nyolcz vagy tizenkét evezős vezetett, tarka színű bársonyba öltözve. Tizenegy órára jár. Egyszerre örömrivalgás hangzik fel, és tizezer kéz tapsol: — az olasz király közeledik. Utána jönnek a királyi hercegek, a miniszterek, az udvar tagjai, a velencei nobilek, pompás gondoláikon. Az olasz király olasz tábornoki egyenruhában van, mellét a szt. István-rend szalagja és csillaga disziti; Humbert és Amadeo hercegek szintén a szt. István-rendet viselik, az utóbbi még az aranygyapju rendet is. Öt percczel 11 óra után ágyudörgés jelentí, hogy az udvari vonat elhagyta Mestrét. A király és a hercegek kilépnek a beszállóra. Az olasz tisztek hátrálépnek és az osztrák-magyar tiszteket bocsátják az első sorba. A két mozdony által vitt pompás udvari vonat lassan bejött a pályaudvarra. A negyedik kocsibanült a magyar király. Az osztrák néphymnusz hatalmas hangokban zugott végig a csarnokon. Királyunk, osztrák tábornagi egyenruhában, az Annunziata-renddel mellén, könnyedén kilépett a kocsiból és gyorsan Victor Emánuel felé ment. A két uralkodó kezét nyújtott egymásnak és szívélyesen megölelték egymást, és Ferencz József király ismételtén megcsókolá magas vendégtartóját, azután megszorítá a két herceg kezét. Időközben már kiszállt a király kísérete. Andrassy gróf honvédruhában volt, és az Annunziata rendet viselé. A tömeg megpillantván a két uralkodót, hangos evvívákban tört ki, melyek a csatorna hosszában folytatásukat nyerték. A csónakokba szállás gyorsan történt. A királyi disz gondola megnyitá a menetet, utána jöttek a város gondolái, azután a kíséretet és a vendégeket szállító járművek. E gondolaraj varázsló látványt nyújtott. Santa-Maria della Salute temploma előtt az uralkodók elhagyták a bárkákat és az ágyuk dörgése között ezerhangu hurrah által fogadtattak. A palazzo realéba érvén, az uralkodók visszavonultak lakosztályaikba. Ferencz József király csak néhány perczig maradt a palotában, hol bemutatta magát Margareta hercegnőnek és bemutattatá magának az udvari kíséretet. Azután Victor Emánuel király oldalán kilépett a Márk-térre, hol az óriási négyszögben felállított csapatok szemléltettek meg. Öt zenekar a néphymnust játszá. Azután a tömeg szemei előtt mindkét részről a törzsek bemutatása következett. A csapatok elléptetése után a királyok bementek a palotába, hol Margareta koronahercegnő, diszhölgyei által kísérve, az összes olasz miniszterek, a senatus, a képviselőkmara elnökei és más magas méltóságok jöttek eléjük. — Alig hogy a katonaság elvonult a térről, új embertömegek lepték azt el. Egyre zajosabbak lettek az evvívák, míg királyunk az erkélyre nem lépett, hol örömrivalgással fogadtatott. Királyunk könnyü meghajlással köszönt, ezután néhány szót szólt Victor Emanuelhez. A két király szívélyesen kezét szorított egymással, mire a tömeg új örömkialtásban tört ki. A fejedelmek ezután visszatértek a terembe, hol a formászerű bemutatások történtek. Ezzel a bevonulási ünnepély véget ért. A tömeg azonban még a késő esti órákig hullámzott a Márk-téren. 3 órakor Ferencz József király a Velenczében jelenlevő osztrák és magyar katonai és polgári egyéneket fogadá, kiket

Wimpffen gróf és Pilat főkonzul mutattak be. A magyarokkal ő Felsege magyar nyelven beszélt. Hat órakor családi ebéd volt.

* * (Andersen születési ünnepélye.) H. C. Andersen, a jeles dán meseköltő születésének 70-dik évfordulóját e hó 2-dikán mind Koppenhágában, mind a költő szülővárosában, Odensében Fühnen szigetén ünnepélyesen megölték. A király az ősz költőt már mult csütörtökön királyi fogaton elhozatta lakásáról és a Danebrogrend első osztályu középkeresztjét adományozta neki; a királyné és Tyhra hercegnő pompás virág-bokrétákat küldöttek a költőnek. Egy bizottság gyűjtést indított meg a költőnek emelendő emlékre és e célra már 2400 kron gyűlt össze.

* * (Petőfi), írja Pap Zsigmond nagybányai törvényszéki bíró, 1846 szeptemberhó 8-dikán, az évnegyedes közgyűlés alkalmával a nagy-károlyi „Szarvas“ vendéglőben tartott bálban látta meg először későbbi nejét: Szendrey Juliát, kit a megyei fiatalok ugyancsak körül rajongtak és táncoltattak. Petőfi ép Papp Zsigmondtól kérdezte meg, hogy kicsoda az a kedves leány s aztán megragadva barátja kezét, komoly elhatározottsággal mondá: „Az a lány az enyém!“ Másnap megismerkedhetett volna vele az uradalmi főfelügyelő: Térei által adott nagy ebéden, melyre őt is meghívták, de nem ment el, azt mondván: „Nem akarom, hogy boldogságomat ama helytől kelljen számitanom, a hol megkötötték a szatmári békét: a majtényi sikon.“ Ekkép a megismerkedés későbbre maradt, s a lány csakugyan az övé lett. Most pedig ő is, a nő is és egyetlen gyermekük már rég a sirban nyugszanak.

* * (Külföldi vegyesek.) Az ifju Napoleon hercegről azt beszélük, hogy még ez évben minden nagyobb udvart meg fog látogatni, Fleury tábornok kíséretében, ha elébb biztóságot szerez a felől, hogy szívesen látják. — György porosz herceg „Montesalerno Elfrida“ czimü szindarabját mult hó 23-dikán adták elő a meiningeni szinpadon. — Sand George súlyosan megbetegedett. — Berlinben közelébb Spielhagen egy új színművét adták elő („Szerelem szerelemért“) nagy tettség mellett. — Az e hó 29-dikén megnyíló bécsi nemzetközi baromfi-kiállításra Magyarország részéről ítélő bírának Grubiczky és dr. Rodiczky Jenő lettek meghiva. — A karlista tisztek közül már eddig 244 (köztük tizenegy tábornok) ment át Franciaországba, megunva a polgárháboru dicsőségét.

Megbízások tára.

Paksra F. I. urnak: Még az ünnepek előtt postára adtam.

Ditróra F. J. urnónek: El van küldve.

Mehádiára G. F. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Tokajra V. E. urhölgynek: Fogadja legszívesebb köszönetemet lapom iránti jóakarataért.

Miskolczra A. P. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Debreczenbe S. L. urnak: El van küldve.

V. Palotára B. I. urnónek: Sajnálattal értesitem, hogy nem kaphatók.

Szöllőssre K. A. urhölgynek: A mellékletekre nincs be- küldve a dij. Szíves üdvözet.

Siklóssra A. M. urhölgynek: Várom becses válaszáat.

K. Iratosra N. L. urnónek: Valóban meg volt küldve!

N. Szalatnára L. E. urhölgynek: Az előfizetés áprilho elejétől szeptemberhó végeig terjed.

Köbányára M. K. urnónek: A „nálam százszortá“-ban a szótagok hibásan vannak beosztva.

Pozsonyba H. N. urhölgynek: A „soha meg“ és a „őseinknek bajvivó“-ban a szótagok hibásan vannak beosztva.

Hirdetés felvételi iroda: Vadász-utca 18. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Legczélszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren

a váci boulevard sarkán 6¹/₂ sz. a.

27

krajczáros

tömeg árucarnok

LÖBL FRIGYES a lapitójánál

találhatók a gyári áron alul.

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. vevőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruváros látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: Lustress Rips, Mohairs, Crettons, perkalok, zsinoros és Zsinor-Barchett, fehér moll, csipke és cziefüggönyök, vaszuak, kanavasok, asztalneműk 1/4 széles futószőnyegek és még más százféle egyéb czikkek kaphatók **csak 27 krajczárért.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Minták bárhová ingyen és bérmentre.

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik ében

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik ében

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, váci-utca 14. sz.
(karona-kávéház átellenében.)

Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
Nagyobb napernyők, liszítve á 3, 4, 5, 6 frt.
Nagy napernyők (dupla sejből) á 4, 5, 6, 7 frt.
Esernyők ángal Clothból á 2, 3, 4 frt.
Selyem esernyők 5 frttól feljebb.
Uri napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidéki megrendelések pontosan a legmagyarabb figyelemmel eszközöltetnek.
Nagyobb vételenél aránylagos árkezelés.
Legnagyobb vételűk legfinomabb angol és francia nap és esernyőkből, aránylagos olcsó árakon.

Ajánlható mindenkinek!
ki szép

női ruhakelméket

justায়স জার্সন বাস্তরুলই কীবীন:

HAMBURGER ADOLF
dívatáru üzlet
BUDAPESTEN,
IV. Koronaherceg-(uri)-utca 8-ik sz.

Minták bárhová ingyen és bérmentre küldetnek, és megrendelések utánvétel mellett gyorsan eszközöltetnek.

Temesváry Manó

magyar cipő-gyára

Budapest, király-utca 1. szám a,

ajánl

Hölgyek számára:

- Brünel-topányokat lakfejjel, legfinomabb 1 diszítve ft 2.70
- Topányokat gumi betéttel, magas kivágással frt 3.50.
- Bőrtopányokat erős chagrínbőrből, szegezett és srófolt duplatalp frt 3.80.
- Fiuk, leányok és gyermekek számára 100-féle fajta ft 2.80-ig.

Vidéki megrendelések posta-utánvét mellett.

Urak számára:

- Topányok chagrín vagy erős zergebőrből 4 frt.
- Topányokat borju-vagy bagariabőrből srófolt duplatalppal frt 4.50.
- Topányokat lakkírozott bagariabőrből srófmunka frt 5.30.
- Csizmákat vagy férfi lábbelieket erős bagariabőrből, háromszorsan srófolt talppal, frt 10.

Valódi butor-végeladás.

A rossz üzletfolyamnál fogva készítette érzem magam üzletem felosztására, s azért az eladás 30%-kal a bevásárlási áron alul történik; ennél fogva tanácsos mindazokra nézve, kiknek butorra van szükségük, üzletemet megtekinteni. Szilárdhitelű kiszolgálásért kezeskedik, általánosan ismert 15 évi működésem.

Nálam 1 pár chifon politirozott . . . 36 frt és följebb.
1 **ágy** . . . 25 " " "
1 garnitúra rips-szővetből . . . 25 " " "

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

KOHN DÁVID,

kerepesi bazár-udvar 9.

Urak számára!!

egy felöltő **10 frt**, egy teljes öltözet **12 frt** és feljebb, valamint egyéb uri- és gyermek-ruhák a legdusabb választékban, a legolcsóbb áron, csak

DEUTSCH J. L. FIAI-nál.

Budapesten, Deák Ferencz-utca 10. sz. I. em.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

KISBIRTOKOSOK FÖLDHITELINTÉZETE

Budapesten.

Az intézet t. cz. részvényesei figyelmeztetnek, miszerint a f. é. márczius hó 8. tartott II-ik rendes közgyűlés határozata folytán a részvények 1874-ik évi (2. számú) szelvényei darabonként 5 frttal az intézet pénztáránál:

1875. május 1-től kezdve

beváltatnak.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik)

50 frtért egy

**Wheeler & Wilson-féle
varrógép**

minden készlettel öt évi írásbeli jótállás mellett

HOLLUB JÁNOS-nál

Budapesten, József-tér 14. szám alatt, a nemzeti bank mellett

16-dik szám.

Április 18-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kelte nyugta | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-------------------|--------------|--------------------|-------------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| April | 18 | Vasárnap | C 3 Sz. Józ. olt. | C 3 Jubilate | 6 E 6 Vajhi | 13 | 5 8 | 6 52 |
| | 19 | Hétfő | Tódor | Tódor, Emma | 7 György | 14 Bárány áld. | 5 7 | 6 53 |
| | 20 | Kedd | Győző vértanu | Sulpitius | 8 Prochorus | 15 Hus. ünn. k. | 5 5 | 6 54 |
| | 21 | Szerda | Anzelm vértanu | Oda szüz | 9 Eupsichius | 16 Husv. 2. napja | 5 2 | 6 56 |
| | 22 | Csütörtök | Kájus és Soter | Leonidas | 10 Nagycsütörtök | 17 | 5 0 | 6 58 |
| | 23 | Péntek | Adalbert, Béla | Béla | 11 Nagypéntek | 18 | 4 58 | 7 0 |
| | 24 | Szombat | György vértanu | György | 12 Nagyszombat | 19 Sabb. | 4 57 | 7 1 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Dengeleg aprilhó 6-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — U j o n n a n a l a k u l t n ő e g y l e t. — M ű k e d v e l ő i e l ő a d á s. — Tisztelt Szerkesztőnő! Örömmel értesitem, hogy kis városunkban nagyságos Vladár Miksáné, méltóságos gróf Degenfeld Lajosné s többek közreműködésével e tavaszon nőegylet alakult, s egy Szirákon felállítandó kisedovóda létesíthetése céljából alapítványi gyűjtéseket indítottak és pedig oly sikerrel, hogy jelenleg már egy óvónő felfogadása s az ovoda szervezése biztosítva van. Az egész vidékbeli értelmiség buzgolkodott az áldozatkészségben e nemes eszme iránt, de a főérdem még is ő méltóságát gróf Degenfeld Lajosné, s annak édes atyját, továbbá Sziráki mezővárosát illeti. Hogy ki mennyivel járult e nemes célhoz, s maga a nőegylet mily alapokon alakult, s mint vélik jövőben a kitűzött célt elérni s részletesen végrehajtani, annak leírásához nekem hiányoznak eddig a kellő s kimerítő adatok. Én ezuttal csak jelezni akartam e mozzanatot, s Kegyedet arról is tudósítani, miszerint az érintett célból ezen ujonnan alakult egylet e hó 4-dikén mükedvelői előadást rendezett Szirákon, mely kitűnően sikerült, még pedig nem csak azért, mert a szereplők derekasan viselték magukat, hanem az anyagi siker is felülmulata a várakozást, levén az előadáson nagy közönség. Mondhatni, hogy a vidék összes értelmisége s előkelősége jelen volt.*)

A **Iugosl** nőegylet javára mult szombaton mükedvelők játszották Berczik Árpádtól „A közügyek“-et magyarul. A közönség, mely a színházat szorongásig megtöltötte, tapsolta és kihívta a közreműködőket. A vigjátékban következők játszottak: Asbóth J., Makay M., Zsidak I. kisasszonyok, Grenzenstein G., ifju Szende Béla, Gyika Árpád, Litsek B. és Asbóth J. urak.

Privigyén e hó 3-dikán nyitotta meg Jagócsy Péterffy József ur az ottani iparos fejlesztő és tovább képző iskolát és megtette az első legfontosabb lépést a hajdan oly virágzó privigyői gyapjuszövézészet fölélesztésére. Mind a két ügy Privigyére nézve igen fontos. A gyapjuszövézészet Privigyén egykor igen virágzó állapotban volt, az Árpádok idejében e város, ipara miatt „legvirágzóbb város“-nak nevezetett, ma az ottani 340 gyapjuszövéző mester a nyomor martaléka. Délután 4 órakor nagyszámú értekezlet tartatott, melyen több száz iparos és majdnem a város összes értelmisége jelen volt, és az értekezletnek azon igen nevezetes eredménye lett, hogy rövid fél óra alatt 200 tag jelentkezett, kik nemcsak az új társulatba léptek, hanem egyszersmind tagjai lettek a Pozsonyban fennálló ipari oktatást terjesztő egyletnek is.

*) A magánsorokért fogadja Kegyed, valamint a t. nőegylet szives köszönetemet. Szerk.

Homonnán ft. Szkurkay Ágoston a város plébánosa melegen karolja fel a népnevelés nemzeti ügyét. A pásztorkodása alá helyezett három-osztályu katolikus fiu- és leányiskolánál ugyanis már azelőtt száz, ujabban pedig négyszáz forint alapítványt tett, főképp oly célból, hogy a magyar nyelv elsajátítását a tót ajku lakosságnál előmozdítsa. S az eredmény meglepő lett, mert alig három év alatt ez iskola kizárólagos tanyelve a magyar lett, még pedig a szülék nagy öröme. Kitűnő siker s egyszersmind másokat is buzdító példa!

Pinkemiskén az ottani plébános Hengge Alajos a lefolyt télen át vasárnap délutánonként népszerű előadásokat tartott a gazdaság, vegytan és természettan köréből, mely előadások a felnöttek részéről igen látogatottak valának és köztetszésben részesültek. Ugyanez alkalommal az itteni derék néptanító, Reiter János ismerteté meg gyakorlatilag az új méter-rendszert. Említett népszerű előadások a következő nyáron sajtó alá fognak rendeztetni.

Nagy-Szombat város e hó 7-dikén tartott közgyűlésében Francziszcy Alfonz városi képviselő emelkedett hazafias beszédet tartott a magyar színügy támogatása és állandósítása érdekében. Beszédét köztetszés követte, többen hozzá szóltak a kérdéshez, és ennek folytán a képviselőtestület elvileg kimondotta a magyar színészet pártolását, s tekintve az ügy fontosságát és halaszthatatlan voltát: egyelőre 600 frtot szavazott meg, s egy küldöttség alakult, melynek föladata az lesz, hogy magát a színházi egyletrel érintkezésbe téve, az ügy módozataira nézve javaslatot készítsen, mely az eddig elhanyagolt színházi zenére is kiterjedjen. Nem csekély érdeme van az ügy diadalánál a derék polgármesternek, ki minden hazafias cél buzgó szószólója, s ki igazán megérdemelte azon kitüntetését, hogy a város közgyűlése neki egyhangulag bizalmat szavazott, s ezt jegyzőkönyvileg is kifejezte.

A **máramarosi** főispán neje, Mán Józsefné, született Sztoyka Klára bárónő vezetése alatt álló ugyanottani nőegylet, Prielle Kornélia jeles színművésznőnket tiszteletbeli tagjává választá meg, miről a bárónő maga értesítette a nemzeti színház jeles tagját. Prielle Kornélia asszony (ki máramarosi születésű) megköszönte a nőegylet szives kitüntetését s levélben megígérte, hogy a nyáron két hétig fogván szerepelni Kreicsányi Ignác szintársulatánál Máramaros-Szigeten, egy előadásban a nőegylet javára fog föllépni.

A **debreczeni** színházban mult pénteken este nagy hangversenyt rendezett a nőegylet s a mükedvelő hölgyek közül közreműködtek: Márton Etelka kisasszony (énekel), Szabó Emma (hegedűn), Szabó Ilona kisasszony (zongorán), Fráter

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

16. sz.
Április 18-dikán.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettesít
foglal magában a lap irányában.

Történnék-e még csudák a földön?

Ama számtalan jelenség között, melyekre — Schakespeare szerint — a bölcsészet adós marad a felelettel, bizonyára nem utósó a — szerelem. Valóságos rejtély, ugy hatalmát, mint következményeit és keletkezését ha vesszük. Hatalomra nézve minden érzésnél lángolóbb, minden szenvedélynél zsarnokibb; midőn választania kell a szüle és kedves közt, ezt választja, elhagyja a biztos jólétet és követi kedvesét bizonytalan jövőbe. — Következményeire nézve: az egész életre kiható; tulajdonképen a szerelem teszi az embert azzá, a mivé válik; ez fonja homloka körül az érdem koszoruit és sirját is ez ássa meg, jeltelen sirt az egyiknek, szoborral diszeset a másiknak. A virágokat rajta a kegyelet ápolja, de a szerelem ültette, az a régi, régi szerelem, mely az idők folyamában száz meg száz átalakuláson megy keresztül, de lényegében mindvégig ott van minden csepp vérben, minden érzés és gondolatban, melyek az életutakat jelölik. — És keletkezése? Határozottan csudaszerű! A fiatal szív akárhány más szívvvel találkozik, mindannyian hidegen hagyják, vagy ha érdeklík is, mint a habfodor a tó tükrén, olyan mulékony ez érdeklődés, és mint az álom, olyan nyomtalan elenyészik ismét. Egyszerre mint a villám, cikázza végig a szívet, legmagasabb egétől legmélyebb fenekéig, egy valami; érzés, eszme, kábulat és hallucinacio, élet- és halálvágy, egybeolvadva, igézetes erővel. Szeretne futni, menekülni, maga sem tudja, mitől, és egyre közelebb sodortatik, maga sem tudja, miért. Nem a szépségtől, nem az erénytől, nem a szellemtől, nem a gazdaságtól; lehet, hogy mindezeknek hijával van az, a ki lelkét megígizte és mégis hozzá van tapadva. Lehet, hogy boldogtalanná lesz általa, és mégis, meghalni könnyebben esnék neki, mint széltépni ez igézetet, és a kiben megvan is az a vértanui bátorság, hogy a kész boldogtalanság láttára széttépí, az nagy és dicső tettet viszen ugyan véghez, hanem azért a szive örökké utána sajog és fáj, — és mindez miért és hogyan? Azért, mert a

sors azt az embert, a ki pedig semmiben sem különbözik száz és ezer mástól, utjába vezette! Hiába okoskodik később és neveti ki halgaságát, hogyan is volt ez lehetséges? Később — késő; megtörtént és pedig egy egész életre, nemde csudálatos? És mert csudálatos — isteni.

Hogy eltörpülnek és elsilányulnak mind ama csudatettek, melyeket a sötét babona és fekete ámitás Isten nevében hazudnak, ez egy természeti valódi csudával szemben! Mi szüksége tehát sebekkel megverni a szegény ember testét az ő mindenhatóságának, mikor ez a csuda minden emberen egyformán megesik? Azért nem is szabad azokban hinni, mert épen ebben van az Isten mindenhatósága, hogy tulajdonképen minden tette csuda és mégis csak olyat tesz, a mi szükséges; nem egy emberre, sem egy osztályra, hanem az összes emberiségre nézve az. Minden egyes emberben mégis csudamódon nyilvánul, és a kiben lélek van, az imádatra borul le előtte.

Kinyilatkoztatás a szerelem; kételkedel benne, hogy Isten teremtette a világot? Nézd a szerelmet, ha nem-e a hány szivben fellobban, mindannyinak újból megteremti a világot? Az ég, a föld, és minden, a mi rajta van, temmagaddal együtt, az-e, a mi tegnap volt, mikor még nem szerettél? Az ég szivedet tölti el, a föld meg a menyország, és te benne élsz, az első ember, az egyetlen paradicsomi lény, Isten ihlete ma gasztalja föl lényedet, Istenhez hasonlónak érzed magadat, — hát nem teremtés ez? — azért szükséges a szerelem. Isten költözik azzal belénk és folytatja általunk évezredes teremtői munkáját, egyikkel a jót, másikkal a rosztat, a szerint, a mint magunkat beletaláljuk az új világba. Nekünk adja át uralkodó-pálcáját. Tehetünk vele, a mi tetszik.

És az egyik, maga előtt látván a gyönyörök végtelen sokaságát, nagy-mohón neki veti magát az életnek, örömről örömré száll, és mindannyian feléje tárják kelyhüket; megré-

szegíti az illat, megkápráztatja a pompa, hívják, csalogatják, kínálják magukat, mind megannyi új élv és gyönyör, egyik vágy a másikat szüli, egyik édesebb a másikinál, nem bir többé ellentállni, elveszti az erőt önönmaga felett, teste-lelke lankad, hogyan? mikor ő az Isten? — és ez ő veszte, az a percze, amelyben az első gondolat támad benne. Az ébredés percze ez, és egyszersmind az elkárhozásé. Keresi az Istent, és nem találja; hívja, és nem jelenik meg neki, kiköltözött belőle, mert elfeledkezett róla, hűtlen lett hozzá, az élv és gyönyörök kedvéért csak magára gondolt és nem a teremtésre. Istennek érezte magát, de nem úgy tett, mint az Isten; mert ez mindenütt jelen való és mégis sehol sem látható; mindig alkot, és soha sem magának. És akkor aztán az élv- és gyönyöröket is hiába keresi már, mind elvesztették izüket; a virág színét változtatta, csupa undokság egytől-egyig, és nem is virágok, hanem emberek, vi-gyorgó arczokkal, gyüloletes szemekkel, — még az az egy is — a miért elvette előlük részüket; undor és utálattal fordul el tőlük, de hová? Istenhez nem fordulhat, annak nyomát vesztette; önönmagához szintén nem, az tele van most szuró tövis és csalánnal, a lélekmaradosás tövisével és az önvád csalánjával — Isten- és embergyüloletté válik benne a lélek, a miért szeretett és nem tudott vele mit csinálni, Isten pedig a mindenségben azt mondja: „Én csak egyszer teremttem a világot, minden embernek külön, de minden embernek csak egyszer“ és eltakarja jószágteljes arczát és ez az éjszaka, a halál.

És a másik, maga előtt látván a gyönyörök végtelen sokaságát, öröm és boldogság szállja meg szívét. Itt is sugár, ott is arany almafa, mennyi főt lehet azzal fölékíteni, mennyi szívet ezzel megörvendeztetni! Hol is vannak az érdemek, a kik koszorura, és a kisdedek, a kik szeretetre várnak? Oh, jösztetek, van itt miből! És azután kezdődik a teremtés munkája és foly szakadatlanul, és minél serényebben foly a teremtés munkája, annál dusabban fakadoz körülötte az öröm és boldogság; elkíséri lépten-nyomon, éjjel belopódzik álmába, nincsen nyugta tőle, az a csáb és inger, a mi előtte elárad! a hová néz, virág mosolyog rá, azzá válik minden arcz szemében; de hát ő az? Az ébredés percze ez, és ez az ő jutalma. Keresi az Istent, és mindenütt megtalálja, a kőben, a mit az ő munkás keze érték-ké varázsolt; a fűszálban, a mivel az ő gondos keze szeretteit ruházza. Keresi a koszorukat és mind az ő homlokát díszítik, odaszálltak maguktól, a nélkül, hogy tudta volna, az arany almák meg mind az ő hajlékát töltötték meg áldással. Keresi a szerelmet és oh, beh jó helyen van az letéve! Olyan szívből, a mely százszor inkább megszakadna, semhogy abba hiba essék, mert ez volt az ő vezérszövétnéke, az ő talizmánja, és ez a szív ugyanaz, a melynek villantára a szerelem Istene őt is megszállta, egykor, régen, mert annak már nagy ideje, oh szentséges Isten, hová tűntek az évek! Mintha csak tegnap lett volna! Anynyira nem változott meg semmi benn a szívből, csak künn az élet, az lett fényesebb, és a láthatár, az lett tágabb, elterül a végtelenségig, épen úgy, mint akkor az a csudálatos varázs, a minek nem tudott volt nevet adni. Most már tudja, hogy mi volt: az örökkévalóság, mely akkor a jövőt a multtal áldotta össze, két szív nászán, felöltve a szerelem palástját, hogy kedvessé tegye neki a munkát és könyvé a terhek viselését; most, annyi év multán, mintha csak álom lett volna, édes, gyönyörteljes álom, — és az Isten ráborítja csillagos éjszakája enyhe fátyolát, hogy miután a test elfáradt, a lélek tovább is álmódja azt az édes, boldogító álmot, a mit csak a hiven teljesített munka ad és a mit csak igaz, tiszta szerelemmel lehet hiven teljesíteni, — és ez ismét a halál.

Áldás a szerelem, áldás a világnak, de legnagyobb áldás magának a szívnek, és egyformán részesül benne minden szív, a melyik méltatlan reá, és a melyik tiszta; — amabban romboló, ebben teremtő isten a szerelem.

Kolostorban.

P. Tóth Kálmántól.

Látogass el hozzám néha-néha,
Ragyogó szemü tündér-alak,
Bárha röpke, múltó pillanatra,
Bárha álmoképen lássalak.
Oly rég volt, midőn kebledre döltem,
És te homlokom megcsókolád . . .
— Látogass meg czellám éjjelében,
Hol nem láthat a boldog világ!

Nem találod már a rózsás arczot,
Halvány ifju lett belőle rég;
Hosszu, kinos átsanyargott órák
Ifju lelkeket megvéníték.
Sötét éjnél sötétebb talárom,
És e szív, ez mégis úgy eped.
— Látogass meg czellám éjjelében,
Bár kietlen és zordon, rideg!

Régi hévvel, régi áhítással
Leslek, várlak: hátha megjelenysz?
És mint hajdan, gyöngé karjaidban
Ringatódzva, néha rám nevensz?
Fürtjeidben rózsák illatoznak,
Ajkad méze oh, mint mámorit!
— Látogass meg czellám éjjelében,
Jöttöd tán új napsugárt derít.

Te megérted, a mit meg nem ért más:
Tört szívem regéjét, sóhaját,
Lopva pergő könyvét, mely lemossa
Ábrándjaim gyöngé himporát . . .
S ujra biztatsz, csábos ajkaidal
Szebb jövőnek képét rajzolod.
— Látogass meg czellám éjjelében,
Engedd látni fényes homlokod . . .

Mindent künn hagyék a nagy világban,
Egyet hoztam el csak, képedet;
És mint vándor a patak tükrében,
Abban hosszan el-elmélyedek . . .
S régi álmak, régi ábrándképek
Játszadoznak boldogan velem!
— Látogass meg czellám éjjelében,
Bájos tündér, szép költészetem!

Mindhalálig.

Major Bélától.*)

I.

Valaki a zongorához ült s egy kedvencz keringő zenéjét kezdé játszani.

A fiatalság tánczra kerekedett, s mint a szélvész, repült, viharzott végig a fényesen kivilágított sikamlós termen.

*) Korán elhunyt írónk hátrahagyott munkáit most kaptam csak meg, hogy azokat sajtó alá rendezzem, és több — eddig sehol meg nem jelent beszélt is találtam köztük, melyek érdemesek, hogy világot lássanak.
Szerk.

Özvegy Kertszeghyné ő nagyságának rendes szerdai estélye volt, melyen a hő vérü fiatalság bevett szokás szerint a táncz élvében is gyönyörködött. Csak ugy zongora mellett, minden előkészület nélkül, en famille, kivált így nagybójtji időben.

A nagyságos házinőnek két szép felnőtt leánya van: Hermin és Hortense kisasszonyok.

Isten mentsen azon gonosz megjegyzéstől, hogy a rendes szerdai estélyek épen és kizárólagosan e kedves és szeretetreméltó ifju hölgyeknek jelen- és netán jövődöbeljei érdekében rendeztetek volna. Nem! Kertszeghyné ő nagysága maga is eléggé fiatal és élénk nő volt még, hogy ez estélyek csak ugy maguktól, minden számítás és utógondolat nélkül „nőjjék ki magukat.“

Kertszeghyné ő nagysága szerette az ifju népet, szellemdus társalgást, fényt, zajt, piperét és körülményei olyanok voltak, hogy mindezt megszerezheté magának. Férje, az istenben boldogult királyi tanácsos ur, aranykulcsos és sarkantyus s még nem tudom, miféle vitéz (kevés vitézséget követett el életében, de „a holtakról vagy jót, vagy semmit!“ tehát) szép vagyont hagyott reá; ehez számítva saját, szintén tekintélyes vagyonát, ügyvédje segélyével kiszámította, hogy abból bizony tisztességesen meg lehet élni. Páholyt, fogatot ugyan nem tartott, bár tehette volna; de szép, fényes szállást bérelt; ruhatára, valamint kisasszony leányaié, duzzadozott a selyemruháktól; minden nyilvános mulatságon, társas-összejövetelen a hol látni és magát láttatni lehetett, bálokban, hangversenyeken, koronkint a színházban, lófuttatáson, váczi-utczán, városligetben megjelent s megbocsátható büszkeségét helyezte abba, hogy mindenütt diszesen, ragyogón tűnjék fel, kisasszonylányaival együtt. Hiszen telt volt mód reá, ki itélné meg miatta?

No, némely érzelő vad ember tán, a ki közügyekről, jótékony intézetekről, árvákról, tűz-, viz- és mit tudom én még mily kárvallottakról, vagy alkalmilag a városi szegényekről és vagy végül irodalompartólásról kezdene beszélni.

Hanem e beszéd igen méltánytalan és udvariatlan volna. Éljen mindenki úgy, a mint akar! Miért, mi jogon korlátoznánk valakit egyéni szabadságában?!

Nyáron át Kissingen, Ischl, Ems, Karls- és Marienbad. Az ember csak nem mehet hazai fürdőbe! No, még Balaton-Füredről csak lehet beszélni, de Bártfa, Szliács, Pöstyén: nyomorult fészkek és csak oly drágák, mint a legelegánsabb külföldi fürdő; csak az utiköltség több egy kevéssel, de hát mi az?

Igaz, hogy a konyha sem valami kecsegtető, magyar inynek és nyomornak; faggyuval és vajjal főznek zsir helyett s a vastag-ételt összekeverik a tésztanemüvel, de azt mind szívesen türi a z ember az előkelőség láttathatásáért. S a gyönyörű vidék teljes kárpótlást nyújt. Itthon is vannak szép vidékek, de mint ők mondják, vadak, műveletlenek; ott emberi kezek segítenek a természetnek, a fák mind szépen meg vannak nyirva, a sziklák mesterséges mohival bevonva, minden utkanyarulatnál egy-egy szobor, egy-egy emlékkő. Ah, az magnifique, dicső! a mi elhanyagolt vidékeink bizony elbujhatnak előlük, a hol az aránylag legszebb látpontokon még csak egy pad sincs, melyre leülhetne az ember.

De hová tévedtünk? Nehogy e leírásból valaki igen szigoruan találja megítélni a mi kedves nagyságos asszonyunkat s azt higgye felőle, hogy valami elfogult, szűkkeblű, gőgös nő és rosz honleány! Korántsem! ő igen művelt, finom, gyöngéd, leereszkedő lélek és eléggé felvilágosult is, de hiába, ez már egyszer így van, a világ miatt sokat kell tenni, kivált egy előkelő hölgynek. Hisz mit szólna hozzá X. grófnő vagy Y. báróné, ha vagy egyszer elmaradna nyomdokaiból! Az t hinnék, hogy nem képes

velök lépést tartani, már kimerült, hogy számot vetett pénztárával s az azt mondá neki . . . és a többi. Ah, ezt nem lehetne elviselni; inkább a halált, mint ily szégyent!

Na, télen még csak meg lehet itt Pesten is élni. Kivált mióta a vigadó felépült. (Nem régen volt, hisz belül még most sincs egészen készen.) Ott koronkint igen csinos elite-bálokat rendeznek.

Különösen a jogászok! ah, azok famöz, csókolni való gyerekek; no, az orvosnövendékek és technikusok is, de kivált a csónakász-egylet tagjai, azok egytől-egyig mind urak, comme il faut finom gavallérok.

A bálokon aztán megismerkedik az ember egygyel is, más-sal is; mind előkelő, válogatott családok és fiatal emberek. Ohajtanák tiszteletöket tenni. Nagyon helyesen; miért ne? sőt örvendünk az ismeretség további folytatásának.

Minden évben rendezünk egy-két házimulatságot, a farsang alatt s a bójtben is; azonkívül tűzünk ki egy jour fix-et, például a szerdát, a mikor mindig otthon vagyunk kedves vendégeinknek, s egy kis theára és szerény vacsorára is szívesen látjuk őket.

Igy „nőtték ki magukat“ a szerdai estélyek.

Vonuljunk a diszes terem egyik sarkába, s vegyük szemügyre a jelenlevőket.

Oh Turgenjeff, Sollohub, Dickens, Thackeray s ti más ismert és nem ismert nagy szellemei a költői világnak, a kik egy sorral, egy-két szóval a megszólamlásig hűn le tudtok írni egy-egy alakot, hogy a ki soha sem látta is őket, még az is azonnal rájuk ismer, jertek segítségemre, ihllesetek meg!

Legelőször is — a mamák és kevés számmal megjelent papák a házi-nővel a szomszéd szobában beszélgetnek s a nyitott ajtón keresztül onnan gyönyörködnek a fiatalság mulatozásában; a tánczteremben a két házi-kisasszony adja a honneurt. Legelőször is ezekről kell szölanunk.

Két egészen egyforma rózsaszín selyemruha, fekete csipke-diszitással; a hajfürtök közt rózsák; kihevült mosolygó arcok, élénk mosolygó szemek, keskeny mosolygó ajkak . . . Mit mondjak többet?

Kivülök még vagy nyolcz-kilencz ilyen alak van a szobában. Fehér mollruha, kék diszitással, apró fehér virágok és sok zöld levél a hajban: Fetzenheim Lujza báróhölgy. Nehéz sárga moire-antique ruha, sötét drapszinü tunique-kal, a hajban vékony repkényfüzér: Szikray Leóna grófkisasszony . . . Egyformák mind, csak ruhájuk, diszitésük és neveik különbözők. Mind kedves, mosolygó, táncztól-hevült; légies, könnyű, lebbenő termetek.

De hó, bocsanat, illeszszük jobban orrunkra szemüvegünket. Nézzük meg e hölgyet, a kit egy halvány lovag épen most vezet ülőhelyére. Hogyan került ez a többi közé?

Első pillanatra fölfedezi a legkezdőbb emberismerő is, hogy nem a többiek közé való. Egyszerű, apró virágu batiszt-ruha van rajta, még csak ki sincs vágva; gazdag barna haja mesterkéletlen kontyba csavarintva, minden virág nélkül, még csak egy árva csinált-virág sem ékesíti, annál kevésbbé chignon; keztyűjét, mert melege van, egyik kezéről lehuzta. Ugy látszik, e tisztelt hölgy nem sokat gondol az illedelemmel.

A mellékteremben a méltóságos és nagyságos mamák koronkint megjegyzéseket tesznek a fiatalokra. Dicsérőleg egymás szeme közé, megszólóan egymás háta mögött. Ez már így szokott lenni. A kinek nincs védelmezője, az elveszett. Ily védelmezőknek valók a garde des dames-ok.

Figyeljünk rájuk néhány perczig. Tán szerencsésebbek és ügyesebbek, mint mi. Jobban tudnak kevés szóval jellemezni.

— Ez a Matild naponkint affektáltabb kezd lenni, — kezdi meg a csatározást maga a kegyes házi nő, csupa udvariaságból, előzékenységből, hogy vendégeinek a sans gène-ség példáját adja.

— Unter uns gesagt, már valóban a szenvedhetlenségig üzi! — jegyzi meg egy nyámmogó grófnő, gondolom, a Szikray komtesse méltóságos mamája.

— Már az igaz! — nyilatkozik egy fogatlan delnő, a ki azonban azért igen jól tud harapni. — Valóságos sértés, a mit e leány elkövet. Unsinn! Ugy hiszem, fitymál mindnyájunkat.

— Igen! Olyan arcokat vág, mintha megalázás volna rá nézve, mintha szerencsénknek kellene tartanunk, hogy köztünk megjelenik.

— Bizony szegény jó anyja külön nevelést adhatott volna neki. De így van ez, ha gyermekünket elkényeztetjük; előbbutóbb a fejünkre nő. Oh, az én Gabriellám . . .

— Ni, nézzétek csak, lehuzta keztyűjét, pedig a többi lányé mind fenn van.

— Ez valóságos illetlenség!

— Skandál!

— Figyelmeztetni kellene!

— De ki teszi? mert goromba!

— Én meg nem foghatom, mit találnak rajta a fiatal emberek szépnek!

— No, bizony! tán azokat a nagy birka szemeit?

— Vagy nagy orrát? No, csak valljátok meg, hogy nem csunya, rendkívül csunya, nagy orra van-e? Éu a lányoknál a kis orrot szeretem, az oly herczig. De ily nagy orr . . . hihhi! pfuj!

A kedves báróné leányainak éktelen pisze orruk volt!

— És mégis valamennyi fiatal ember bomlik utána. Különösen ez a báró Véghlesy!

E megjegyzést egy finom oldalpillantás kísérte a házi-nőre, mert Véghlesy azelőtt az ifjabb házi-kisasszonynak udvarolt, de az persze — a mama nyilvánítása szerint, hisz egészen gyermek is még, nem is fogadhat még el udvarlást (tizenhét éves volt!) — kiadott rajta.

— Hja, lellem, — vág vissza piquántul, s a vágás nem a sértőt, de Matildot éri, — a fiatal embereknek különféle céljaik lehetnek.

— Már az igaz! hihhi!

— Hihhi!

Hahaha! Hallották, uraim és hölgyeim?!

A dolog úgy áll, hogy Szécsi Péter ur, Matild atyja, egy közép rangú és nagy családú derék államhivatalnok, egykor régen testi-lelki jó barátja volt a megboldogult Kertszeghy Tádde tanácsos és aransarkanytyus vitéz urnak. Barátságuk, kénytelen-kelletlen átszármazott családjaikra is. A két asszony, — a nagyságos, meg a tekintetes — te-tu barátok már régóta, s a kisasszonyok szintén jó barátok együtt. Oh igen, annyira, hogy többször nyilvánított bizonykolásuk szerint el sem is lehetnének egymás nélkül.

E barátság még a kora gyermekégből származik, tehát rendkívül szilárd lehet. Midőn nagyobbcskák lettek, a nagyságos asszony azt a kegyes ajánlatot tette a tekintetes asszonynak, hogy hiszen az nem kerül valami sok költségbe, Matild együtt mehetne az ő leányaival néhány bálba, a minnek a jó tekintetes asszony szerfölött megörült, mert neki különben is apró gyermekei, de meg sok apró-cseprő házi-gondja levén otthon, valóban áldozatába kerülne a garde des damesség. A bizony nagyon jó

lesz; nagyon kegyes és nagylelkű ajánlat a kedves barátnőtől; fogadja a kedves barátnő forró háláját érte.

Igy került Matild Keresztszeghyné ő nagyságának védszárnyai alá. Igy történt, hogy már tavaly együtt volt egy pár bálban a nagyságos kisasszonyokkal, kevesebben, mint ők, de velők egyforma a ruhában.

A házi-bálokból el nem maradhatott, a rendes szerdai estélyekre pedig Hermin és Hortense kisasszonyok erővel is el szokták hozni. Ilyenkor nem is ment haza hálásra; a kisasszonyok úgy kísérték haza másnap reggel a jó anyához, a ki apró gyermekeivel és házi-gondjaival bajlakodva, örült és hálát érzett, hogy legöregebbik gyermeke olyan jó körben és olyan jól mulat.

Koronkint aggódva vette észre, hogy Matild arca halavány, kedélye levert, ingerlékeny.

Tavaly nyáron vidéken volt egyik anyai nagynénjénél, valamelyik felső megyében. Dicsekedhetett volna vele, hogy Ostendében, Bädenben vagy Mehádián tölté a nyarat, mert oly egészségesen pirosposzgásan, megerősödve tért haza. Most ez erőt aprónkint mind levetkezé; halavány lett és merengő.

— Ne táncolj oly sokat, leányom, — mondá neki a jó anya néha, — neked árt a táncz.

— Nem árt nekem, anyám!

Ennyiben maradt. Azért szerdán délután megint eljöttek érte Hermin és Hortense kisasszonyok, s ő szívesen, mindig szívesebben ment velők. Oh, hisz nem lehettek el egymás nélkül!

Pedig az alapja e viszonyoknak — az önzés volt. Hermin és Hortense kisasszonyok, mint minden fiatal leány, szerettek táncolni, tánczosnőket kellett tehát toborzaniok, s Matildot épen alkalmának itélték kisegítőnek, staffage-nak, a ki mindig kéznél van, ha valamelyik méltóságos vagy nagyságos barátnő elmaradna. Később aztán látták, hogy e kisegítő, e staffage egészen fölējök kerekedik, nyakukra nő; mir akkor nem léphettek vissza, s belül duzzogva, irigy haraggal eltelve, mégis rendszeren eljártak érte.

— Híjátok el — szegény anyja iránti tekintetből! — mondá koronkint a nagyságos mama.

És Matild? Matild tudta, régen észre vette ez érzelmeket; keblében lázongott a demokratikus gőg; megvetette, gyűlölte az egész előkelő kört, és mégis — mosolygott és szívesen, oh nagyon szívesen jelent meg a szerdai estélyeken!

Ennek alapja is önzés volt. Fáj kimondanunk, de utóvégre ki van hiba nélkül? Csunya vonás, de emberi, s így menthető. Matild — a nagyságos család utján már a tavalyi farsangon megismerkedett báró Véghlesy Tituszszal. Az ismeretség az idén tovább folyt. A báró eleintén Hortense kisasszonynak udvarolt, de aztán nyiltan és határozottan átpártolt hozzá, majdnem kizárólagosan vele tánczolt és beszélt. Házukhoz nem járt; csak a szerdai estélyeken szoktak találkozni. Azért ment Matild, min-dennek daczára, szívesen a szerdai estélyekre.

A báró az idei farsangon egy jó barátját mutatta be a nagyságos családnak, a ki aztán — ajánlata folytán — meghivatott a szerdai estélyekre is. Szenvedhetlen uri-ember volt, rendkívül komoly, kevés társalgási routinnal; nem sokan szerették, Kertszeghyné ő nagysága meg formálisan gyűlölte, félt tőle, mert rendszeren hallgatagon, szemlélődőn viselve magát, csak ritkán, ha épen el nem kerülhet, kezdett beszélni; ilyenkor azonban oly dolgokról, melyekről társaságban beszélni nem igen szokás, melyekről a többi fiatal ur nem beszélt. Nem a legujabb bálokról, énekesek és énekesnőkről, előtánczosok előnyeiről és

hátrányairól, s egyéb napi újdonságokról. hanem — hallatlan! a magyar irodalomról; mindenféle vad nevű skriblert belevegyített beszédjébe, és csodálkozni merészelt, midőn ő nagysága nyilvánítá, hogy Schillert, Goethét, sőt Byront, Burnst, Puskint, Hugó Viktort, Berangert igen jól ismeri, de ez említett urakról soha sem hallott semmit. (Nem járatott magyar lapot!) A kegyetlen fiatal ember pedig bizonyítgatni merészelt, hogy Vörösmarty, Petőfi, Tompa, Arany méltó helyet foglalnak el a világ-irodalomban, s ohajtandó volna, hogy a kisasszonyok koronkint az ő műveiket is olvasgatnák. Tán szolgálhatna néha egy-egy könyvvel? Például Madách „Ember tragédiájá“-t merné ajánlani. Gyönyörű az, méltó párja Goethe „Faust“-jának! Ilyesmit állítani! Valóságos sértés! Mintha ő és kisasszony lányai nem volnának eléggé műveltek e barbár művek ismerete nélkül is! Egyszer meg eléggé vakmerő volt vitatni, hogy a visegrádi Duna mente szebb, vagy legalább is van oly szép, mint az isteni Rajna-vidék. Ah! ez az ember, a ki nem szégyenlette bevallani, hogy lóversenyen, a high-life e nemes időtöltésén, sohasem volt jelen. Ilyen ember!

Valami Hantos Endrének hitták. Egy faluban volt valami birtoka az apjának a báró apjával Véghlesen, melyet egykor egészen a báró családja birt; hanem később, szomorú változása a sorsnak! szétdarabolódott, hogy még ilyen Hantos-féle embe-
reknek is jutott belőle néhány száz hold. Kézpénzen vette meg, az igaz, egyszerre lefizette az árát; de hát mi az? Kisvárosi pénzarisztokrácia! Hohó, nálunk nem fog szerepet játszani.

A báró iránti tekintetből türte, de a mennyire lehetett, igyekezett a beszélgetést kikerülni vele.

Az érintetteken kívül volt még jelen vagy tiz-tizenkét fiatal ember; kettővel-hárommal több, mint hölgy, hogy ezek soha se maradjanak ülvé.

Egytől-egyig finom gavallérok. Szikray Frédi gróf például, felsütött fényes fűrtökkel, hibátlan nyakkendő-csokorral. Bár-mely perczben fodrászkirakatba lehetne állítani, s az öreg Aezóp rókája ismételné rajta a szép álarcz megfordításának meséjét. Polytonosan mosolyog és tetszelgően szokta szép tömött barkóját simogatni. Tartsa szerencséjének a leány, a kihez szól.

Szerődy Aladár báró, szintén fesch gyerek. Kitünő tánczos, pompás lovar, a hajós- és korcsolyázó-egylet tagja, gyakorlott vívó, czéllövő; híres párbajozó; kalandjainak száma rengeteg.

Horkay Arthur, sajnos, csak ügyvéd, de mód nélkül gazdag. Az ügyvédséget csak passzióból, segédei által folytatja. Bevallott udvarlója az öregebb házi kisasszonynak. Csak az esküvő napja nincs még kitűzve.

És a többi.

(Folytatása köv.)

R i b e r a l e á n y a .

Történelmi vázlat.

Polko Eliz után Kürthi Jenő.

(V ó g o.)

Látta-e, mily sok ifju lovag foglalkozik vele? Tudta-e, hogy atyja tanítványai soha sem mennek más, csak a santa Mária-templomba?

Csak idővel történt meg egyszer az, hogy az egyházból

kijövet egy lovagon — ki ujjai hegyén rendesen szentelt vizet szokott neki nyújtani — félénken, hálásan feltekintett.

A tüzetkintet mint éles fájdalom hatott szívéig. És e tekintetet ezután mindig látta, ha imája közben felnézett, mi mindig gyakrabban és gyakrabban történt.

Csoda-e, ha e tünemény elfoglalá a leányka képzeletét és gyakran gondolkozóvá tette a fölött, ugyan kihez hasonlít az inkább: Boadbil királyhoz-e, vagy Cidhez?

E képzelődéseket tekintet követé, a tekintetet üdvözlés, ezt egy-egy halk szóváltás az egyházból kijövet.

Életében először nem beszélt Mária Róza dajkája előtt ál-mairól — de annál többet beszélt ez arról s Ribera leánya nem ellenzé, sőt — némán, égő tekintettel hallgatta, midőn az az ő szépségét, előkelő tartását magasztalta.

— Nem kell választását szégyenlenie — mondá Juana egy napon — ő spanyol, büszkesége, öröme hazáunknak: a hős Don Juan d'Ausztria. Reménylem legközelebb anyanyelvén fogja megszólítani . . . Áldják meg őt minden szentek!

Hogyan történt meg az első vallomás, nincs megírva. Elég az, hogy először a szemek, azután az ajkak lónek árulói e két lángoló szívnek. Sok-sok édes suttogás történt a rövid uton a templomból a palotáig, vagy később Mária Róza erkélye alatt a csendes kertben.

A dél szerelme gyorsabban nyilatkozik, mint az északé, így történt, hogy csakhamar tudta Nápoly legszebb, de legvesze-gelmesebb lovagja Mária Róza ártatlan titkait és a forró hon-vágyat.

Elpanaszolta neki, hogy soha ki nem nyerheti atyja beleegye-zését a hazatéréshez s csak egy lehetőség van, ha ő oda titkon távozik, akkor atyja, ki őt végtelenül szereti, s nélküle nem élhet, bizonyára követni fogja.

Itt a lovagnak szép alkalma van kijelenteni, hogy van más is, ki Mária Róza nélkül nem élhet, és a leányka édes zavarral hall-gatja a vallomást.

Mily szépen beszélt, mily édesen csengett szava, mily leigéző kézzsoritása, s mily észrontó a csók, melyet távozáskor Mária Rózának az erkélyről lenyujtott kis ujjai intett! És ez egy nápolyi kertben történt, közel van a tenger moraja, az égen tün-döklő csillagok, a kertben kábitó narancsvirág illat.

Olykor-olykor egy darabig el is kisérte, karjába fűzve kar-ját. Kis távolban Juana követé őket. Ha rá akart nézni, fel kellett tekintenie, oly magas volt a kedves ifju, s ilyenkor a lehajolt láttatni engedte éj-szemében a csillagokat, s a karján nyugvó kis kezecskét forró ajkaihoz szorítá: „Kit szeret inkább Maria Róza, atyját-e, vagy engem?“

Ah, hisz Don Juan ismerte a nőket és szívüket s tudta jól, mily feleletnek kell erre következnie.

A leányka szerette őt, mintha soha senkit sem szeretett volna, és soha senkit sem fogna kivüle szeretni. Arcza belopta magát álmaiba. Övé volt minden gondolata, egy akarattal birt, ez a Don Juané volt. Csak egy szóval kellett ennek mondanía és követni fogná őt bárhová.

Hogy a szeretett ifju: h e r c z e g, egy perczre sem ijeszté el Mária Rózát, hisz Juana meséiben mind királyok, fejedelmek, grandok szerepeltek, és épen ezen Juana még egy királyt is alig tart méltónak Manuela leányához, és atyján és ennek tanítványain kívül Mária Róza nem ismert férfit, nem volt még bevezetve a világba s nem ismerte a rangkülönbséget.

De elkövetkezett a nap, midőn egész Nápolnak a művész

pompás háztartásáról kelle beszélnie, midőn az egész arisztokracziának össze kellett gyűlnie a festésznél, csodálni ennek rejtegetett, hires virágát.

Ribera József dicsvágya ki lőn elégítve.

Egész Nápoly feszült figyelemmel várta az általa rendezendő álarczos bált, és a magas arisztokracziából egy sem utasítá vissza a meghívást. Igaz, hogy összedugták fejeiket és csodálkoztak a szerény művész merészségén, ki ily követeléssel lép fel, de ugyanakkor szájáról szájra járt, hogy az udvari festész magát Juan d' Austria herceget is vakmerősködött meghíni, s a herceg a meghívást elfogadta.

Az előkészületek sokat ígértek. Maga Ribera mintázá a jelmezek nagy részét, de leánya csak egyszerű spanyol viseletben fog megjelenni. Ez volt Mária Róza akarata, és miben különbözött az övétől a gyöngéd atyáé?

Az ünnepély előestéjén szokott órában leánya lakosztályába lép Ribera, meglepetve áll meg, szemei elhomályosulnak, szíve hevesen dobog, úgy tetszik neki, mintha szépsége teljében egyetlen imádott Manuelája állna előtte. Épen ilyen volt ő ama végzetes napon, midőn kérte, hogy: „kövess engem!”

Gazdag fekete csipkével borított vörös-atlacz ruhája látni engedé a két kis atlacz czipót, karcsu derekát gyöngygyel himezett fekete-bársony köríté, felfésült dus sötét hajzatában brilliant fésű s erről fekete selyem mantille hullámzott alá, bal halántéka fölött gránát-virág, kezében jelentőségteljes fekete csipke-legyező.

Ribera az elbájolt művész és gyöngéden szerető atya tekintetével csodálta az elragadóan szép alakot, mely most keblére simult.

Ah! ez nem az elveszett, ez meglevő egyetlen kincse!

Magához ölelé a szép gyermeket és büszkén szól: „Hogyan fogják irigyelni tőlem Andaluzia rozsáját, mely csak az én keblemen virul! Mint valami idegen csoda-virág fogsz nekik feltűnni.”

— És nem vagyok-e én csakugyan egy szegény virág, melynek idegen földön kell hervadnia, holott hazájában boldogan virulhatna? — suttogá ez karjai között s esengve emelé rá szemeit. „Oh atyám, térjünk vissza mindnyájan Spanyolhonba!”

— Ismét e régi örült honvágy! Szegény gyermek... győzd meg magad, mint én... feledj, mint nekem felednem kell! Holnaptól fogva ünnepélyről ünnepélyre vezetlek, mert a paloták ajtai felnyilnak szépséged és hirnevem előtt. Keresni fogjuk a boldogságot idegen földön. Te boldog lélsz, mert ünnepelni fognak, s én, mert ünnepeltetni látlak téged. Ez oszló éj lesz diadalmain kezdete. Nem kétlem, hogy maga Don Juan d' Austria is hódolni fog előtted, légy hozzá hideg, büszke, mint valódi spanyolnő. A nők imádják őt, pedig semmi sem érdemli kevésbé egy tiszta szív rokonszenveit, mint ő.

Szerencse, hogy Mária Róza feje épen Ribera keblén nyugodott, így nem láthatá a halott-halványságot, mely a szép gyermek arcját egyszerre elfutá.

Ezután mig leánya öltönyén valamit rendezgetne, átadá neki a vendégek névsorát és egy gyöngéd csókkal távozott.

Egy órával később Juana a kertajtóban egy kis apródnak adta át a feleletet egy levélkére, — lángoló szavakból győzelem-ittas mosolylyal irva s könnyek között olvasva. A válasz így hangzik: „Mondd meg uradnak, holnap a kitűzött órában készen leszünk.”

Fénytengerben tündökölt az udvari festész palotája. Mint egy tündérmese, tüntek föl a bizarr jelmezbe öltözött nő- és férfi-csoportok, a mint tánczoltak, a termekben sétáltak, vagy a széles lépcsőzeten át a kivilágított kertbe siettek.

A spagnoletto egy fővel magasabbnak látszott, midőn — ő egyedül — álarcz nélkül vendégeit fogadja.

Különben sötét arczán ma győzelmes mosoly játszik, dicsvágyó lelkének még csak azon egy ohaja van: ha most látna mindent a büszke patriczius, ki egykor tőle gyermekét megtagadta. Oh, hogyan hasonlít Mária Róza a halotthoz!

A bájos hölgyek között, kik termeiben összegyűlnek, kétségkívül ő a legifjabb és legszebb. A csodálat moraja hallatszik ott, hol feltűnik.

Szemei csodás tűzben égnek, arczán finom pir, ajkain álmodozó mosoly.

— Ő boldogabb lesz, mint Manuela, — suttogja a festész, — imádják őt, mint egy fejedelemt, s ime Don Juan d' Austria is ugy kíséri őt, mint egy hercegnőt.

Igen, Don Juan volt az, az ifju hős, ki neki karját nyujtá. Don Juan, kit átkoztak a királyok s bálványoztak a nők; a szép csábító Boadból, maur király fantasztikus öltözetében, soha sem volt ily szép! De diadalát megosztá karján a nők által irigyelt, a férfiak által csodált hölgy, Ribera leánya.

Olyan volt, mintha e két felséges alak egymás számára volna teremtvé s épen azért senkinek sem tűnt fel, hogy az egész ünnepély alatt egymás mellett voltak.

Éjfél már rég elmúlt, midőn egymás mellett látták még őket a márvány lépcsők karzatához támaszkodva, a hold és gyertyák kettős világa mellett. Ribera mellettük állott.

Mária Róza megragadja Ribera kezeit:

— Engedd, hogy visszavonulhassak! E szokatlanság kimerített. — szól halkán.

Ribera maga kíséri őt termeibe, inti, hogy feküdjék le, s aludjék sokáig, igen sokáig.

— Nem fogok előbb megjelenni, mig magad nem jössz értem, — suttogja ez, s atyját ismét és ismét átöleli, mintha örökre távoznék tőle.

— Kis bohó! mennyire fel vagy indulva! Ez a boldogság első mámora! Légy nyugodt, eljövök érted, ígérem.

Mosolyogva tér vissza vendégeihez s a győzelem édes tudatával látja, hogy a herceg eltűnt. Tehát a nap rá nézve is leáldozott.

A regg betekintett már a kertbe, midőn az utolsó vendégek távoztak, álmodni a fényes ünnepélyről és a döllyfős háziurról.

Mily fájdalomra tündökölt fel e nap, ki tudná azt ecsetelni! A legszerencsétlenebb atya kétségbeesése volt az. Mária Róza, egyetlen kincse eltűnt, s vele Juana is!

Egy lapot, reszkető betűkkel teleirva, s könnyektől félig elázottan, hagyott hátra számára.

Oh, sok, sok idő kellett, mig Ribera e lapot olvasni bírta.

„Keress engem, a mint megígérted. Megtalálsz hazámban, hazánkban. Nem szabad titkon vágyódnod, nem szabad tehetségedet idegen földön pazarolnod, ez Spanyolhoné.

Én a leghőbb szerelem által vezéreltetve megyek: anyám atyjánál számodra bocsánatot kéni. Juana is velem van.

Megigérted, hogy keresni, követni fogsz, teljesítsd igéretedet!

Én boldog vagyok, mert szeretek, de még boldogabb leszek, ha ezt veled megoszthatom. Jőjj, kövesd

Mária Rózádat.“

A festész élettörténetében irva van, hogy a fényes ünnepély utáni napon eltűnt, soha sem látták többé.

Azt is mondják, hogy a tengerparton feltalált hulláját nagy pompával temették el, de biztosat nem mondhat senki az alkirály udvari-festészének végórairól.*)

Don Juan d' Ausztria szintén elhagyta Nápolyt. Hová ment? nem tudják.

Később, 1652—54-ben, mint csodált hős küzdött a francziák ellen Spanyolhonban, és mint hadvezér Németalföldre ment.**)

És Ribera leánya? Csalódott szívével, roncsolt életével a világtól elvonulva, szomoru magányban egy hosszú, hosszú életen át volt ideje siratni azt az órát, a melyben mámoros szívének engedett.

Beethoven Lajos.

(Szül. 1770. decz. 17. meghalt 1827. márczius 27.)

„El lehet felőle mondani, hogy ha a művészet Isten nyilatkozata, ugy ez ő benne a leghatalmasabban nyilatkozott. Á. K.

A múlt század zene-irodalmában az ál-páthosz, érzélgősség és a hagyományos formáknak, a magasabb röptöt sokszor akadályozó uralmának még igen gyakran találhatjuk jeleit, és ebből e kor legnagyobb zenészei, Bach, Haydn, Mozart sem tudtak egészen kibontakozni. Ily körülmények közt lépett fel Beethoven. Ő nem Haydn és Mozart nyomain haladt, mert már fölléptekor azoknak magaslatán állván, mindig fölebb és fölebb haladva, a zene véghatárát közelítette meg, s míg az álérzés helyébe azon erőteljes lyrát helyezé, mely jelleme és érzelemvilága fényét oly igen kitünteti, viszont a nagyszerű eszmék kifejezésére hátrányos formákat korlátlan szabadság-vágyában mindinkább elhagyván és ujakat alkotván, a zenében egyrészt a valódi érzelem uralmának, másrészt az egyéni szabadságnak veté meg alapját.

De ezeket oly idealitással és a hangszeres zenében oly ügyességgel és alapossággal egyesíté, hogy mélysége és magasztos nagyszerűsége által a zene-történelem legragyogóbb hősein is felülemelkedik. Beethoven legkitünőbb zene-műveinek taglalatja is meghaladná e czikk keretét s azért eszméink, melyeket egyes műveiről előadni akarunk: nem hogy taglalatnak, de még eléggé terjedelmes jellemezésnek sem vehetők.

Ha végig tekintünk három triojától, melyeket első műveinek nevez, öt óriási s utósó négyeséig írott szerzeményein, lehetetlen észre nem vennünk, hogy azok nagyszerűsége a nála mindinkább erősödő önállósággal egyenlőképen nő.

A zenében első oktatását atyjától nyéré s oly sikerrel,

*) Spagnoletto vagy Ribera József született 1588-ban. Leányának Don Juan d' Austria általi elcsábítottása miatt megőrült, s meghalt Nápolyban 1656-ban. Így írja ezt a festész egy cietirója.

**) S végre több történész szerint mérég által mult ki.

hogy 8 éves korában a hegedün tett előmenetelével mindenkit elragadott. Majd, midőn a pfalcsi választó-fejedelem őt udvarába fogadta, Neefe orgonásztól nyert oktatást, s oly sikerrel, hogy első szonátáit, melyek már akkor magukon viselék a lángész nyomait, de a kislelkű kritikusok gáncsait el nem kerülték, már ez időben papírra teheté.

Nagyobb sikert aratott a szabad fantazirozásban, melylyel már ifju korában Hummelt felülmulni látszott. E korban nem kis hatással volt reá a néhány év előtt létesített, de főleg 1784. körül tökélyesített hercegi udvari színház, hol ő is violán játszott.

1792-ben a herceg által Bécsbe küldetett, Haydnhoz, hogy ez által a zeneszerzésben tovább képeztesse. De hasztalan iparkodott a lánglelkű ifju a mesterétől elöadott száraz dolgozatokat a legszorgalmasabban kidolgozni; érezni kezdé, hogy Haydn nem képes tudvagyát teljesen kielégíteni és azért e mellett Schenkttől, a „Dorfbarbier“ opera szerzőjétől is vett oktatást. Midőn pedig Haydn másodizben Angliába utazott, Albrechtsberger gondjaira bizá a nagyreményű ifjut, ki őt még inkább beavatá a zeneszerzés titkaiba.

E közben a tehnikai ügyességet is annyira elsajátítá, hogy versenytársát: Wolffot szerencsésen leküzdvén, ama kor legkitünőbb zeneművészeinek tartatott.

Beethoven a zenét a zongora-szonáttól az operáig — nem ugyan egyenlő, de mindig elég szerencsével — művelte. És pedig a triok, hangszeres quartettek, quintettek, dalok, hangszeres karok, énekes és hangszeres karok, nyitányok, misék, cantaték, symphoniák stb. szerzésében egyformán kitünő volt.

Műveinek összes száma közel 200-ra tehető, melyek közül csak a legfontosabbakat említjük fel.

A nyitányok terén: „Die Geschöpfe des Prometheus“; „Egmont“; „Ruinen von Athen“; „Coriolán“; „Leonore“ (Fidelio) és „István király“ kitünők.

Az egyházi zenében a herceg Eszterháznak irt és a Rudolf olműtzi érsek felavatására szerzett miséi tündökölnék az öröksép magaslatán.

Kantatéja „Christus am Öhlberg“, vallásos magasztoltságáról tesz tanúságot.

Egyetlen operáját, „Leonore“-t, sokan az ujon átdolgozott „Fidelio“-nál is nagyszerűbbnek tartanak.

A női erény magasztossága, az egészen átvonuló mélység, a karok nagyszerűsége és az eszmék gazdagsága oly dús iskolájává tevék a zenészeknek, hogy belőle Weber is merített „Freischütz“-jébe.

Symphoniáiban, melyek sorát 1806-ban kezdé meg s ezek közül a „Pastorale“, a „Schlacht“ és a nagyszerű 9-dik symphonia válnak ki, ez utóbbinak gazdag hangfestéseiben oly nagyszerűen tárja fel kedélyvilágának majd borongó, majd pajzánul vidám, de mindig nemes változatait, hogy ezen symphoniája legremekebb művét képezi.

Ő benne Haydn komolysága és Mozart elevenége egyesült s így méltán elmondhatjuk róla: „hogy ha a művészet Istene ő benne a leghatalmasabban nyilatkozott.

Egy hét története.

Április 14-dikén.

A színházak királya. — Ayda. — Amneris. — Radames. — Szerelmek és politika. — Egymásé lettek. — A sárga levelek közt. — A jó gazdák és a még jobb gazdasszonyok. — Egy estély. — Türr Pista. — Sipos és Gobbi. — A ki a nőkért iszik. — Bertók czimbalma.

Az operairodalom hősei közt Verdi valóságos király. Nincs a világon színház, hol Verdi nevét ne ismernék. Harmincz esztendeje uralkodik ő az operaházak fényes trónusán. Mindenki ismeri, mindenütt élvezik műveit; átuszta a tengert, meghódította Egyiptomot, innen ismét győztesen járta be az európai színházakat, s végre a nemzeti színházban is bemutatta új „gyermekét.” Kedves olvasónk már tudja, hogy a tündérszép Aydát az egyiptomi alkirály megrendelésére írta a mester, százezer frank tiszteletdíjért. A kairói operaháznak írta; ott adták először, onnan indult aztán hódító útjára, s meghódította Budapestet is. A bűbajos Ayda, ki ó-egyiptomi szépségeivel annyira elragadt, még most szemünk előtt lebeg. Négy felvonásban tartotta bevonulását. Fogjunk csak az elbeszéléshez.

Az első felvonásban a pharaók memphisi palotája tűnik föl, oszlopsorokkal, szobrokkal és viruló bokrokkal. A háttérben Memphis templomai és palotái, a messze távolban pedig a hatalmas gulák. Ramfis a főpap megjelenik, s jelenti Radames ifjú egyiptomi vezérnek, hogy az aethiop király betört s Thébét fenyegeti. Isis istennő Radamest választja vezérnek, a mi nagy szomorúságba ejti a király leányát: Amnerist, mert halálosan szereti Radamest. A királyleány midőn látja, hogy a fiatal vezér elragadtatva fogadja a vezéri kardot, megszólal, s kérdi: — „Nincs szebb álmod? nincs-e Memphisben rejtett reményed?” Radames megütközik a kérdésen, mert elárulva érzi titkát; ő ugyanis nem a királyleányt szereti, hanem Amneris rabszolganőjét: Aydát, ki az aethiopotokkal viselt háboruban esett foglyul, s kit a király leányának ajándékozott. Aydáról nem tudják, hogy ő az az aethiopot királyának leánya. Radames és Ayda szeretik egymást, de a fiatal rabszolganő önmagának is alig akarja bevalani titkát. Amneris sejti a titkot, s mély haragot és gyűlöletet táplál szívében Ayda iránt. Midőn Ayda Radames vezérségét meghallja, szomorú lesz, mert hisz a háboruban atyja és kedvese fognak egymással szembe szállni. Kétségbeesésének egy hosszú magándalban ad kifejezést. A szerelmek és politika küzdenek benne s a harc végre is szerelmének diadalával végződik. Az új hadvezért a fényesség istenének: Ftha istennek templomában áldják meg a papok a nagy utra. Az oltár egy magas emelvényen fekszik, tömjénfüsttel behomályosítva. A templomi czeremoniákat mystikus táncz és hymnus követik. A második felvonásban Amneris királyleányt a rabszolganők diadalünnepre öltöztetik. Amneris ravaszul kiveszi Ayda titkát. Radames ugyanis győzött, de Amneris, hogy Ayda titkát kicsalja, azt mondja a merengő leánynak: „Radames elesett a harcban.” Ayda szívéből e hirre kitör a szenvedély, a mély titok el van árulva s a harc megindul a rabszolganő és a király leánya közt. A diadalmenet megkezdődik. Thébe egyik bejáratánál vagyunk; az előtérben pálmacsoport, jobbra Ammon temploma, balra bibormennyezetes trón, a háttérben diadalív. A színtért a nép állja körül. A király he-

vonul kíséretével s a trónra ül. Amneris balján foglal helyet, lábainál a rabszolganők, köztük Ayda. A trón előtt a győztes sereg vonul el istenek szobraival, diadaljelvényekkel; egy csoport tánczosnő a legyőzöttek kincseit hozza; végül jön a diadalmas fiatal vezér, hadi tiszték kíséretében, fényes mennyezet alatt. A király megöleli, Amneris koszorút nyújt neki. Az elfogott foglyok közt van Ayda atyja is, inkognito, katonatiszti egyenruhában. Ayda fölismeri, s kéri: ne árulja el kilétét. A király Radames kérelmére megkegyelmez a foglyoknak, ezenfelül neki adja leánya kezét s trónjára emeli. A királyleány diadalmas tekintettel néz lesujtott szolgálójára. A győzelmi melódiák Amneris, Ayda és Radames bánatába vesznek. A harmadik felvonás a Nilus partján játszik. Gránit sziklák és pálmafák közt elrejtve emelkedik Isis temploma. Holdvilágos éj van. Amnerist a templomba hozzák, hogy előkészítsék a nászra. A templomba titkon Ayda is belopózdik, azzal az elhatározással, hogy ha Radames végbucsut vesz tőle, ő a Nilus hullámaiba veti magát. Mielőtt Radames megérkeznék, Ayda atyja is ide jön, s leányát arra kéri, hogy Radamest nyerje meg hazája ügyének, mert az aethiopotok újra csatára készülnek, s a győzelemhez nem kell egyéb, mint az egyiptomi hadsereg csatatervét Radamestól kinyerni. Ayda nem akar beleegyezni, mire atyja: Amonastro eltaszítja, megátkozta. Ekkor jön Radames, ki bevallja szerelmét, s a király beleegyezését reményli, ha az újra támadó aethiopotokat még egyszer legyőzi. A szerelmek és a politika ismét küzdelemre kelnek Ayda szívében, s most a politika győz. Ayda szökésre csábítja Radamest mibe a szerelmes ifjú beleegyez. S Ayda kérdésére, mely uton kerülhetik el a sereg figyelmét? Radames elárulja, hogy serege a nápatai torkolaton vonul keresztül. Erre előjön az eddig elrejtőzött Amonastro, ki a beszélgetést kihallgatta, s felfedi Radamesnek, hogy ő az aethiop király. Radames látja, hogy ő elárulta hazáját. Ekkor lép ki Amneris a templomból kíséretével, s meghallja az árulást. Amonastro törrel feléje rohan, hogy meggyilkolja. Radames elibe áll, megakadályozza szándékában, s e szavakkal: „Ime főpap, én a tiéd vagyok!” foglyul adja magát Ramfisnek. Az aethiop király és Ayda elmenekülnek. A negyedik felvonásban a királyi termet látjuk; balra nagy ajtóval, mely a föld alatti törvényterembe vezet, jobbra bejárás Radames börtönébe. Amneris maga elé hozatja Radamest, bevallja iránta végtelen szerelmét, életet, trónt ígér neki — csak mondjon le Aydáról, kit elfogtak, míg atyja: Amonastro futás közben elesett. Azonban Radames csak halni kíván, s visszautasítja a királyleány ajánlatát, mire az örök elvezetik. Amneris kétségbeesve összeroskad. Radamest az örök a földalatti terembe vezetik, honnan fölhangzik a papok ítélete, mely elevenen eltemettetésre szól. Radames halálra ítélve ül a börtönben, bucst mond az életnek, csak az fáj neki, hogy Aydát többé nem láthatja. De akkor a sötétben felsohajt valaki, a ki senki más, mint Ayda. Ő titkon bejutott a börtönbe, együtt akar meghalni kedvesével. A börtön fölött a papnők énekelnek és tánczólnak, lent szerelmi jelenet végzi be a dalművet. A két szerető megnyugszik a halál gondolatában s átölelik egymást. Fölül a templomban megjelenik Amneris gyászruhába öltözött

alakja, s a földalatti sirt elzáró sziklára borul s áldást mond kedvesére, mire a függöny legördül. Ezt a kedves, regényes szöveget állítólag maga az alkirály írta volna, Ghislauzoni Antal név alatt. A hir mondja, s mi miért ne hinnők el? A királyoknak is vannak költői álmaik, s ha ezt az érdekes mesét, mert a mythologia és a történelem nem sok kedvezésben részesülnek, csakugyan Egyptom alkirálya írta: akkor gratulálunk ő felségének! Annál is inkább elhiszszük, hogy egyiptomi agy szülötte, mert nyelvben hanyag, minden költői emelkedettséget és mûgondot nélkülözö szöveg. Na de pompás előadás volt. Aydát Hauck Minnie kisasszony sok bájjal énekelte, míg ellenben Tannerné a szenvedélyes királyleányból ellenszenves alakot csinált. Ellinger jó Radames volt, s sokszor tapsokat aratott, Köszegivel együtt, ki Ramfist, a főpapot adta. A zene sokban elüt Verdi régiebb mûveinek zenéjétől s határozottan meglátszik rajta a Wagner-irány befolyása. Ayda mindenestre legjobb mûve Verdinek, azt egyszeri hallásra is könnyü eldönteni. A zenekart Erkel Sándor kitünöen igazgatta, Lehmann pedig diszleteivel sok elismerést aratott. Kár, hogy szinpadunk oly kicsiny, mert akkor még nagyobb hatása lett volna ecsetének. Hanem azért remek kiállítás volt, s ép úgy gyönyörködtünk fantaziájában, mint — a dohánykiállításban, mely a „Köztelek“ termeiben volt látható.

A sárga levelek! — kiáltott egyik barátnöm, s tüzes barna szemei majdnem meggyújtották a finom sárga leveleket. A kiállítás két termet foglalt el; az elsőben a pályázati fajok voltak elhelyezve, a másik a dohány kezelési módjainak föltüntetésére volt berendezve. A kiállításra összesen negyvennégy termelő jelentkezett; ezek közül huszonkilenc nagy termelő, tizenkettö kis termelő. A gyűjteményben a legnevezetesebb magyarországi levelek voltak képviselve, és pedig: a verpeléti, csetneki, csányi, faddi stb. Különösen kitüntek a herczeg Koburg-Gótha vacsi uradalmáról beküldött gyönyörü mutatványok. Az egyik termelő Gálocsy Gusztáv (Gálocsról) a maga kitünö szépségü leveleit még elmés versekkel külön is ajánlja a dohányzók figyelmébe.

— Nos mit szól ezekhez a verses dohánylevelekhez? — kérdezte barna barátnöm.

— Azt, hogy versek nélkül is el lehet azokat füstölni!

— Nézze ezeket a zacskókat! — szölt barátnöm, rózsás uj-jacskával mutogatva. — Herzog Péter három zacskó eredeti kentucky, seedleaf és virginiai dohánymagot ajándékozott az egyesületnek: ezek voltak azok a zacskók! Hatschek Ignác pedig a magyarországi dohánytermelés graphikai térképét állította ki.

— Nagyon jó gazdák vannak mi nálunk! — szölt ismét barátnöm.

— Igen, kedves kisasszony! Az 1873-diki dohánytermelés 83,531 holdra terjedt, és 429,442 mázsa dohányt termelt, a mi igen szép eredmény.

— S ezt a jó gazdáknak lehet köszönni?

— Meg a jó gazdasszonyoknak. Nézze csak: állami aranyérmet nyert báró Eötvös Józsefné is; ezüst állami érmet meg özvegy Várady Francziska asszony. A nők most már ott is vannak, hol a munkáról van szó. Igen! az ország kitünö gazdái közt, kik érmekeket nyertek, nők is vannak. Fogadják elismerésünket.

A közgazdasági térről könnyen átcaphatunk a társadalmi térére. Az írók és mûvészek társasága ismét estélyt rendezett saját helyiségében, még pedig mûvészi estélyt. Sok előkelö író és mûvész volt jelen, még a vitéz katonák is képviselve voltak Türr Pista kedvelt személyében. A kedélyes vacsora után Sipos és Gobbi a zongorához ültek, és Volkmann „Magyar változatok“ címü mûvéből több darabot játsztak mesteri ügyességgel és

lelkesedéssel Sipos maga a lelkesedés, Gobbi a megtettesül szerénység, ki resteli, ha dicsérik. Eljátszta közkívánatra Sipos még a Kossuth-induló átíratát is, mely az ő mûve. Mindenki lelkesedett a mesteri játék csodálatos hatalmán. Ha Lisztet nem halljuk, akkor Sipos mûvészi játéka önkénytelen a nagy mestert juttatja eszünkbe. Ő a mesterek mesterének tanítványa.

Az írók lelkesednek, a zenészek szemei ragyognak, és amott az a piros képü, vidám tekintetü férü a — nőkért iszik. Élteti Magyarország szép hölgyeit, a lelkes magyar nőket, kik a szép és nemes föntartói! Mindig és mindig éljenek a magyar hölgyek! Így szöln Serák Károly buzgó természettudósunk, a ki mindig a nőkért emeli poharát, és összekocczintják a poharakat Magyarország lelkes hölgyeire. Erre megszöln Bertök czimbalma, s halljuk azt a régi nótát: „Magyarország a szép leányok hazája!“

— á — y.

Budapesti hirvivö.

* * (Mária Valéria) főherczegnö anyanyelve tudvalevöleg magyar s most már ama korba lépven, midön a rendszeres tanulást megkezdheti, a tantárgyakat is magyar nyelven fogja tanulni. A királyné udvarmesteri hivatala már felszölitotta a közoktatási minisztériumra, hogy az általa kiadott taneszközöket küldje meg a főherczegnö számára. Mária-Valéria az első főherczegnö, a ki magyarul nyeri elemi képeztetését.

* * (Jótekonyság.) Király ő Felsége a zsófiafalvi katholicus templom építésére száz frtot, a százfai (abauji) leégett református egyházi és iskolai épületek helyreállítására kétszáz forintot adott magánpénztárából, — Aczél Péter főispán ezer forintot adott az aradi izraelita árvaháznak. — Dr. Schlauch Lörincz szatmári püspök, ki a förendi házban is melegen beszölt a néptanítók nyugdíjazása mellett, egyházmegyéje tanítói helyett maga fogja az első évben fizetni a nyugdíjilletéket s azontul is évenként ezer forintot ajánl föl e czélra. — A bukovinai magyarok számára a szigetvári takarékpénztár 10 frt 55 krt adományozott. — A honvédménházban dr. Papp Mór a rokkantak gyógykezelését ezentul minden díj nélkül eszközli. — Giróku ti Ferencz pedig a gazdasági egyesület részéről tizenöt gyümölcsfa, ötven ákác- és száz eperfából álló ajándékot jelentett be a menház kertje számára. Továbbá König János domonyi földbirtokos, ki pénzügyi fogalmazói nyugdíját: évi 245 frtot 1867-ben a honvédalap javára engedte át, ez összeget jövöre a honvédségélyzöegylet és a menház közt osztja meg.

* * (Rózsás napló.) Budapestén Lohr László jegyet váltott Fleischer Regina kisasszonnyal. — Katona Péter fővárosi ügyvéd jegyet váltott Katona Róza kisasszonnyal, egy b.-kátai földbirtokos kedves leányával. — Kaszap Antal fővárosi tanár e napokban vezette oltárhoz Berecz Ilka kisasszonyt, Berecz Ferencz volt országos képviselő unokahugát. — Dr. Misner Ignác budapesti ügyvéd a napokban jegyet váltott Politzer Jozefa kisasszonnyal, Politzer Rezsö földbirtokos bájos leányával. — Fáb Elek nagykárolyi ügyvéd eljegyezte Bornemisza Ilona kisasszonyt Budapestről. — Kolozsvártt Korbuly Ida kisasszonnyal Barcsay Domokos váltott jegyet. — Dr. Kossutányi Tamás magyaróvári tanár eljegyezte Keszthelyen Csészák Laura kisasszonyt. — Oláh Károly m.-szigeti vasuti hivatalnok nőül vette Káry Jozefina kisasszonyt, — Binder técsöi vasuti állomásfönök nőül vette Zay Ilona kisasszonyt M.-Szigetről. — Hyzli Károly orvostudor közelébb tartá kézfogóját Náássy Ottilia kisasszonnyal, a turkevi polgármester bájos leányával. — Megyesi Zsigmond

karczagi ifju ügyvéd nem rég jegyezte el Kenéz Malvin kisasszonyt. — Sötér István nagykárolyi gyógyszerész Zannahy Ilona kisasszonyt eljegyezte. — Kiss Vilmos somogyi birtokos e hó 4-dikén tartá esküvőjét Gludovác Etelka kisasszonnyal. — Szombathy Hugó pedig Huber Ida kisasszonnyal váltott jegyet Aradon.

** (A gazdasszony-egylet) május 23-dikán a Margit-szigeten nagy majálist fog rendezni az árvaház megnagyobbitásának költségeire. E célra már is gyűlnek az adományok. Az első adakozók: Spitzer Gerzsonné 50 frt, a királyutczai polgári kör 15 frt, Hajós Józsefné, Csernovics György s dr. Stessel Lajos (Tápió-Szeléről) tiz-tiz forint, Nemeshegyi Berta 5 frt, Fauzer Antalné 4 frt, Konrád Sámuel Szarvasról 2 frt. Folytatása következzék mennél dusabban.

** (A Valeria-egylet) mult vasárnap tartotta meg a hü cselédek jutalmazási ünnepélyét. Nyolcz cseléd 20—20 frttal, tizenöt 15—15 frttal, négy 10—10 frttal, tizenegy dicsérő oklevéllel és öten ezüst oklevéllel lettek kitüntetve. A kitüntetettek közül különösen megemlitendő Bardon Anna, Spiller Zsófia asszony cselédje, a ki valóban ritka példáját adta a hü, ragaszkodó szeretetnek. Egykor jómódu gazdája elszegényedett, meg is betegedett, asszonya szintén munkaképtelen lett, négy apró gyermekkel körülöttük, kiknek kenyérre volt szükségük! Akkor a cseléd nap-számba ment, és a mit ez uton keresett, azzal tartotta a négy kis gyermeket a szülék egész betegsége alatt. Ujabb példa ez arra nézve, hogy mi az a szivbeli nemesség. A műveltség kifejt-heti, de a forrás magában a szivben fakad, ha fakad. A hü, nemes lélek a legmagasabb kitüntetésben: 25 frt jutalomban részesült ez alkalommal.

** (Jótékonyági bazár.) A budapest józsefvárosi II-dik kisdudóvó-egylet javára ma április 18-dikán és a következő két napon a józsefvárosi nagykörut-utczá (a volt Bodzafa-utczában Szabó-udvar mellett) Mendl házban „Jótékonyági bazár“ nyit-tatik meg, melyben az eladást a következő urhölgyek vállalták el. A délelőtti órákban: Bányai Döméné, Banovits Kajetánné, Böhm S.-né, Dreszler K., Kelen Józsefné, Macher Károlyné, Novelly A.-né, Radocsay Lajosné, Winkle Nándorné urnők és Böhm Vilma, Makay Mariska, Nikászy Karolin kisasszonyok. A délutáni órákban: Apáthy Istvánné, Bulyovszky Lilla, Schnierer Gyuláné, Szentkirályi Albertné, Tátray Lajosné urnők és Böhm Emilia, Helvey Irén, Helvey Laura, Holtmann Irma, Humann Elis, Rosenberszky Aranka, Vogl Lujza kisasszonyok.

** (Az országos magyar képzőművészeti társulat) e hó 8-dikán tartott választmányi ülésében az idei közgyűlés napjaul vasárnapot ápril hó 25-dikét tűzte ki. A műcsarnok ügyében arról tett jelentést, hogy az építészeti tervek a fővárosi hatóság által helybehagyva, már részletesen kidolgoztattak, nem különben néhány első rangú építési vállalkozó az összes építkezésre kiterjedő általános ajánlatok tételére felhivatott. Uj tag Budapestről 23: Debreczenből 2, Nagyváradról 28, Székesfehérvár és Tövisfalváról egy-egy. A társulat pártfogó tagjaivá ujabban: a főváros közönsége lett, 15,000 frttal s több hazai hitelegylet. Alapító tagokká: Unger H., Trautmandorf N., Somssich P., Prónay G. és Straner A. urak. A nemzeti képcsarnokegylet legutóbbi közgyűlésén kimondotta egyesülését az országos képzőművészeti társulattal.

** (Az élő-képletek előadása), a mit Majláth Györgyné urnő a művészet háza javára mult csütörtökön a vigadóban rendezte-tett, fényesen sikerült: azért mondjunk először is köszönetet a nemes urnőnek, gróf Zichy Jenőnek és Than Mórnak, a kik e nemes ezél körül annyit fáradoztak és a közreműködő urhölgyeknek és

uraknak, a nemes készségért, melylyel e szép mutatványok számára magukat odakölcsönözték. A képletek voltak: „Saba királyné“, ábrázolták Rapp Irma, (arany fejéssel és arannyal ékített fehér köntösben) körülötte csoportosultak: Rauscher Paula (fehér cashemirban, rózsaszín szoknyával), Fekete Blum Fanny (zöldben, arannyal) urhölgyek, és gróf Pallavicini Adél (kék köntösben a fején leomló sárga kendővel), továbbá gróf Zichy N. (Salamon király.) Amásodik képlet „Rembrand műtermét“ ábrázolta, melyben a festész (gróf Zichy N.) egy urhölgyet (báró Liphay Bélánét) arczképez és a falon két szép női arczkép látható (Schnierer Aladárné, vörös bársonyban, nyakán sárga kendővel, gyöngyökkel hajában) és a „Zsidó ara“ (gróf Pallavicini Adél, vörös atlac zubbonyonnyal, (fekete bársony derekkal, homlokán arany pánt, fején bársony főveg). A harmadik képlet végre „Cornaro Katalin“-t ábrázolta, Makart hires képe után, és az volt a leggyönyörűbb képlet. A központot Forinyák Gyuláné képezte, sárga virágu fehér selyemben, hermelines fehér brocat köpenyben, piros bársony főveggel, és körülötte szebbnél szebb udvarhölgyei. Előadattak továbbá egy francia vigjátékot: „A nyolczadik pont“-ot és a „Fehér Othelo“-t magyarul, szintén igen sikerülten. Ma, vasárnap ismétlik e gyönyörű előadást.

** (Hangverseny) volt mult vasárnap délután 5 órakor a kegyesrendiek városháztéri épületében, az oltár-egylet javára. Elég nagy szamu és diszes közönség volt jelen, köztük Trefort Ágoston közoktatási miniszter is. Taps bőven jutott a közreműködő dalárdának, Ehrenstein Mór, Schaur Ferencz és Ignác, Pósch Jenő, Sommer Endre, Kammermayer János és Környei Ede uraknak, de leginkább Bogisich urnak, ki az énekszámokat rögtönözve vette át, s kit Ernyei ur kísért zongorán.

** (A budapesti rabsegélyző egylet) igazgató választmánya e hó 11-dikén azon alkalomból, hogy egy a váci fegyházból kiszabadult s magát jól viselt fegyencz segélyért folyamodott, elhatározta, hogy ezentul oly elítéltek is segélyben részesíttetnek általa, kik ha nem is Budapesten bocsáttattak ki, de valamely budapesti fenytő bíróság által itéltettek el. Az előadók jelentései alapján egy e hó 21-dikén kiszabadulandó erdőkerülőnek, ki magát példásan viselte, 5 frt segély szavaztatott meg egyhangulag és pártfogóul dr. Mandl Pál jelöltetett ki. Dr. Rosenberg indítványára egyhangulag elhatároztatott, hogy az egylet tagjai majálist rendeznek, melynek esetleg tiszta jövedelme az egyletnek ki fog adatni. Titkár végül jelenti, hogy ez évben 72 tag lépett az egyletbe, ezenkívül az egylet céljaira számosan adakoztak.

** (A vidéki dajkálásra) kiadott gyermekekre vonatkozólag Pestmegye alispánja dicséretes rendeletet adott ki. Gyakran fordultak elő esetek, hogy a fővárosból a solti járás távolabb eső községeibe dajkaságba kivitt csecsemők közvetlen megérkezésük után, sőt utközben is meghaltak. E sajnós körülmény megszüntetése céljából a megye alispánja elrendelte, hogy a fővárostól távolabb és főkép a Duna mentén fekvő községekbe a dajkasággal foglalkozó nők téli időben soha, az enyhe évszakban pedig nem kocsin, hanem csupán gőzhajón vihessenek a fővárosból ujonszülötteket. Egyszersmind megkereste a fővárost, hogy saját területén a dajkasági ügyet gondos ellenőrzés alá vegye és a szülésznek a kerületi orvosok utján utasíttassanak, hogy a dajkaságba adandó gyermekek öltözéséről az évszakhoz képest gondoskodjanak és végre, hogy a gyermekeket ápolásba vevő nők általában és különösen az utazás közben követendő bánásmódra nézve kellő tanácsal láttassanak el.

** (Iskolai takarékpénztárak.) Weisz Bernát Ferencz egy indítványt terjesztett a fővárosi bizottsági közgyűlés elé,

mely a Genthen, Belgiumban keletkezett iskolai takarékpénztáraknak nálunk való meghonosítását czélozza. Ez intézmény abban áll, hogy az iskolás fiúk zsebpénzeik fölöslegét, vagy azt, a mit abból megtakarítani szeretnének, a tanítónak adják át, ki az egyes összegecskékről jegyzéket vezetvén, azokat, a mint egyenként 1 frtot elértek, valamelyik takarékpénztárba, (természetesen olyanba, a melyik nem inog), helyezi el, s időről időre a szülék kivanatára a takarékpénztári könyvecskét ezeknek átadja. Az intézmény az indítványozó szerint nagyban hivatva van népünkben a takarékoságot emelni. — Minálunk már eddig is Szabadkán és Pécsen állnak fenn ily takarékpénztárak, melyek már is fényes eredményt képesek felmutatni. Legujabban Temesvárt Metz városi képviselő indítványozta ez intézmény meghonosítását. Melegen kívánjuk, hogy e példát minél több helyütt kövessék.

** (Szinház.) Az egyetlen ujság e héten Schunda ur új czimbalma, azért csak röviden említjük meg, hogy a „Völgy liliomá“ban a Feleky-pár, a „Házi gyógyszer“, „Egy játszma piquet“ és „A szellemdus hölgy“ piczi apróságokban meg Prielle, Molnárné, Helvey Laura, Náday, Ujházy és Szigeti Imre jelesül játszottak, azután mondjuk el, hogy az új czimbalom egy olyan czimbalom, melynek asztal alakja és pedálja van, azért külsejére nézve tetszetősebb és hangjára nézve kellemesebb a közönséges czimbaloménál, különösen az által, hogy a hurok rezgése tetszés szerint megállítható és nem szólnak bele egymásba; hanem azért az új czimbalom sem üti meg a tökéletes hangszer mértékét. Nagyon hallik rajta az ütés, azért nincs meg zengésében az egyenletes simaság, a mi a zenénél nélkülözhetlen. Schunda ur minden esetre elismerést érdemel találmányáért, és olyan zenerészekre nézve, hol a czimbalom helyén van, az ő czimbalma kétségkívül sokkal kedvesebb a közönségesnél, hanem azért — tisztelet becsület — de bizony ez is csak czimbalom. És azért, kérem, ne méltóztassanak engem hazafiatlansággal vádolni, mert a czimbalom, igaz, a mi hangszerünk, a mennyiben most már csak minálunk van használatban, de azelőtt, egész a múlt század közepéig, másutt is otthon volt az, Németországban csakugy, mint Spanyolországban, kisebb-nagyobb alakban, a zongora terjedésével azonban egyre inkább félre tették, épugy, a mint az öregeket a fiatalok szokták; mert a zongora nem más, mint a czimbalom unokája; addig javíttatták, tökéletesbitették, míg zongora lett belőle, épugy, mint a hogy a polgárt, ki nagy érdemeket szerzett magának, a bárók és grófok sorába iktatják, és ezt a méltánytalanságot akarja helyre ütni Schunda ur. Legyen szép és tökéletes, és mégis maradjon meg czimbalomnak. Helyes, csak jó és tökéletes is legyen.

** (Szinházi vegyes.) A nemzeti színház nézőterét báró Podmaniczky Frigyes miniszteri biztos ugy akarja átalakíttatni, hogy csupa zártszékek legyenek benne. A legtöbb külföldi színházakban már régóta ugy van az. — Richter csakugyan elhagyja a nemzeti színházat, és e szerint csakugyan nem János, hanem „Hans“ az ő neve.

** (Zene.) Erney József, a nemzeti zenede tanára kiadta első jelentékenyebb zeneművét; czime: „Prémiaire Valse.“ A zongorára irt mű Redl Malvina bárónő, született Szécsen grófnőnek van ajánlva; Rózsavölgyinél jelent meg, ára 1 frt. — Rózsavölgyinél Alföldi Imrétől két új csárdás jelent meg zongorára. Egynek ára 50 kr.

** (Irodalom.) „A konyha vegytana“ czimmal érdekes könyv jelent meg Szegeden, Franke hasonló czimű munkája után, Komjáthy György fordításában. E könyv a polgári nőiskolák, tanítóképezdek és a művelt gazdasszonyok számára van

írva, miután a törvény a polgári nőiskoláknak és a tanítóképezdeknek kötelezett tantárgyává tette a vegytant. Minden nő haszonnal olvasgathatja e művet, mely a háztartásnál sok tekintetben fogja bővíteni ismereteiket s általa sok, eddig tán nem értett dolog indokával ismerkedhetnek meg. — A Herbert Spencer-féle „Neveléstan, fordítói és kiadói, Öreg János és Losonczy László nagykörösi tanárok tudatják a közönséggel, hogy miután a mű közbejött nyomdai akadályok miatt csak ápril hó végére jelenhetik meg, — az előfizetési határidőt addig meghosszabbítják. — Csiky Gergely, a „Jóslat“ czimű vigjáték szerzője, ki a Teleki-pályázat alkalmával száz aranyat nyert, művére 1 frttal előfizetést hirdet, mely szerző neve alatt ápril hó végeig Temesvárra küldendő.

** (Vegyesek.) A nőképzőegylet közelebbi választmányi üléséből küldöttség ment Trefort miniszterhez, az egylet örömét fejezni ki a fölött, hogy a közoktatásügy továbbra is az ő kezében maradt, ki a magasb nőképzés eszméjének is buzgó pártfogója. — A szabadelvű miniszterium tagjainak arczképeit keretbe foglalható lapon adta ki Vereby Soma; a kép tiszta jövedelmének negyedrésze a bukovinai magyarok részére fordíttatik; a kép ára 2 frt. — Az utósó házi estély vasárnap volt az iparos-körben; az előadásokban ismét kitünt Nikászy Karolin kisasszony magyar szavalata: „Hetten vagyunk“ Szász Károly fordításában. — A müegyetemen „takarékosági egylet“ alakul a végre, hogy a tanulók fővárosi életét könnyítse s az iparosoknál részükre árleengedést eszközöljön. — Batthány Elemér gróf mult kedden érkezett vissza utazásából, 15 havi távollét után, mely idő alatt bejárta Keletindiát, Japánt, a csendes tengert, s Amerika nagyobb részét. — A „Faluroszsza“ népsziművet elébb Bécsben és azután Németország nagyobb szinpadjain is elő fogják adni. Már fordítják is németre. — A Valeria-egylet rendes évi közgyűlése ma, vasárnap 10 órakor lesz a városház termében. — A lefolyt héten (ápril hó 4-dikétől 10-dikéig) született 249 gyermek, elhalt 251 személy; ezek közt volt 125 fiu, 124 leány. A halottak közt volt 143 férfi, 107 nő, egy éven aluli gyermek 66.

** (Halálozások.) Hunyady született Zichy Julia grófnő Bécsben meghalt. — Elhunytak továbbá: Kaunitz Tivadar a királyi zálogház igazgatója 43 éves korában. — Alvinczen Binder Sándor birtokos, munkás életének 45-dik évében. — Miskolczon a város egyik legérdemesb polgára: Kun Miklós 63 éves korában, ki a közügyek régi bajnoka s mindig hű hazafi volt. — Dunaföldváron Takács Lajos, a város másodjegyzője 48 éves korában. — Selmezbányán Árkosi Barabás Dániel első éves erdész e hó 11-dikén, életének 22-dik évében, — Bermann József váci nagyprépost és aranymisés áldozár e hó 7-dikén 86 éves korában. — Irtl Frigyes tudor, nagy-szebeni kórházi orvos e hó 5-dikén. — Kerülőson (Aradmegyében) özvegy Czenger Gáborné, Schalach Klára asszony, életének 79-dik évében. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Kétszersült.

Öt egész tojást egy negyed font finomra tört czukorral öt negyed óráig folytonosan kevervén, végül egy csapott félmeszely finom lisztet kell könnyedén belé adni, egy kikent lemezbe önteni, szép világosra megsütni, vékony szeletekbe vágni, kihűlt sütőben kissé megszáritani és használatig eltenni.

Hab szarvasok.

Három tojás fehérét kemény habbá verve, egy negyed font finomra tört cukrot kell belé adni, azután egy negyed font hámozott és vagdalt mandulát és egy negyed font cukrot jól összevegyíteni, egy kis vanigliát is közéje adni, ez utóbbiakat a sütdőben meg kell száritani, aztán a cukros habból egy kanállal a mandulába tenni, összegöngyölgetni és kis szarvast formálni belőle, lemezre rakni, míg a habból és cukros mandulából tart és aztán igen gyenge tűznél megszáritani.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Ápril 17-dikén: „Ayda“ Hauck Minnie mint vendég. — Ápril 18-dikán: „Panna asszony leánya.“ — Ápril 19-dikén: „Szerellem iskolája.“ — Ápril 20-dikán: „Ayda“ Hauck Minnie mint vendég. — Ápril 21-dikén: „Fény arnyai.“ — Ápril 22-dikén: „Lalla Roukh.“ — Ápril 23-dikán: „IV. Henrik király.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: Nőing elejére való himzés rajza.

A 2-dik szám: zsinórzási minta otthonkák, vagy más egyebek sarkaiba.

A 3-dik szám: nagyobb zsinórzási minta, felöltők közepére.

A 4-dik szám: paplanlepedőkre vagy párnákra való fehér himzés rajza.

Az 5-dik szám: P és M betűk.

A 6-dik szám: A és P betűk.

A 7-dik szám: S és V betűk, kilencz águ koronával.

A 8-dik szám: D és P betűk.

A 9-dik szám: asztaltakaró körüli finom zsinórzási minta.

A 10-dik szám: zsinórzási minta gyermekruhákra, kötőkre stb.

A 11-dik szám: H és T betűk.

A 12-dik szám: betét ágyneműekre.

A 13-dik szám: M betű.

A 14-dik szám: reggeli czipőre vagy párnára való himzés rajza, selyemmel és nagyobb gyönggyel himzendő.

A 15-dik szám: ruhák, takarók stb. körüli finom diszítés rajza, vékony zsinórokkal vagy fekete gyönggyökkel kivarrandó.

A 16-dik szám: fehérneműek szegélyezésére való finom himzés rajza.

A 17-dik szám: betét, színes himzéssel dolgozandó.

A 18-dik szám: nyakkendő végébe való himzés rajza, melyet azonban kis tüpárnára is lehet alkalmazni.

A 19-dik szám: gyermekruhák körüli keskeu zsinórzási minta.

A 20-dik szám: Adelinea név virágfüzérrel.

A 21-dik szám: P és F betű.

A 22-dik szám: asztalterítőkre, ágyneműekre stb. való himzés. Horogöltéssel himzendő.

A 23-dik szám: V betű.

A 24-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 25-dik szám: finom battist zsebkendő körüli francia himzés rajza.

A 26-dik szám: betét mintája, fehérneműekre, vékony zsinórkákkal himzendő.

A 27-dik szám: keskeny betét rajza, tarka himzésekre.

A 28-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 29-dik szám: R és D betű.

A 30-dik szám: alsószoknyák, párnahajákra stb. való himzés rajza.

A 31-dik szám: A és P betűk.

A 32-dik szám: kihajtó felsőgallér himzés rajza, finom francia himzés.

A 33-dik szám: D és R betű.

A 34-dik szám: tálcza, vagy asztalterítő körüli himzés rajza, finom selyemzsinórral és vastag selyemmel kétféle színben himzendő. És végre

A 35-dik szám: W és N betűk.

Számrejtvény.

Boros Jankától.

19. 15. Szelleme összetör, alkot s mindent teremt,
2. 19. 5. 6. 8. 25. Oly erős ez, mely lehetővé teszi a lehetlent,
19. 11. 23. 5. 16. 10. Nagy városban ez gyakori, Roland
10. 23. 16. 15. 19. Hires volt erről Tinody. dolmisl
6. 26. 3. 24. Elbeszélésnek egy neme, rege
1. 18. 12. 18. 16. 17. Magyarorszában egy megye, Mosony
12. 15. 6. 13. Övé minden, egyaránt emel s ugy sujt, sark
16. 20. 6. 18. Egy nagy városnak duló- s építője volt. Novo
7. 22. 24. 6. 1. 20. 19. E nélkül, sok kincs közt is, üres a ház, gyermek
18. 23. 2. 13. 14. 15. 6. 12. Jelenkor
9. 8. 7. Örök itt: a művészet s nyár.
2. 6. 5. 10. Hős honfiaknak lett sirjává, Irak
19. 18. 16. 25. Szent-György tere búsán emlékeztet rá. front
8. 6. 2. 16. 4. Pénz és költő nevét hordja, any
2. 16. 21. 22. 8. 23. Csak a menyországot lakja. angyal
2—26. Közadakozás emelte magyarországon
Áldásává a nemzetnek. szelleme
Megfejtési határidő: májushó 14-dike.

A 12-dik számban közlött rejtvény értelme:

Bihar vármegye.

Helyes megfejtését következő t. előfizetők küldték be:

Sárosy Mari, Sulcz Julia és Paulin, Fuchssel Julianna, Tóth Bozóky Mária, Kovács Emma, Éhen Ilka, Hajdu Róza, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Madarassy Irma, Szmodics Irma, Brandisz Etel, Marosy Hermin és Etelka, Juhász Elekné, Fajka Sándor és Szeghő, Kabdebó Vilma, Schröder Ilona, Ilniczky Ilona, Kovács Miklósné, Kiss Jánosné, Keresztes Véri, Kóh Lászlóné, Moesz Gézáné, Fischer Paula és Izabella, Kanizsai Nagy Etelka, Supka Józsefné, Okolicsányi Mariska, Gaál Józsefné, Fodor Erzi és Julia, özvegy Lekó Julia, Novák Kornélia, Korik Zsófia, Devich Ferenczné, Danielovich Mariska, Ruthényi Vad Amália, Frack Johanna, Popovics Irma, Balassa Ilon, Bahéry Strompf Emma, Felsenburg Paulina, Kábdebó Jakab, Vlád Luiza, Simon Teréz, Nagy Borbála, Malatinszky Kálmánné, Dosztál Szabó Etel, Keszthelyi Györgyné, Gedeon Gáspárné, Muharos Mária, Gaibl nővérek, Szirmay Hermin, Tóth Ágostonné, özvegy Besz Elekné, Sarkady Lászlóné, Potoczki Gergelyné, Csiki Vilma és Antónia, Bazilides Matild, Jankovich Katinka.

A 11-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Bazilides Matild, Jankovich Katinka.

Tartalom.

Történeke még csudák a földön? — Kolostorban. P. Tóth Kálmántól. — Mindhalál, Major Bélától. — Ribera leánya, Kürthi Jenőtől. — Beethoven Lajos. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdaszszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Erzsébet kisasszony (Tompa „Három a daru“-jának elszavalásával), Graefl Józsefné, született Györfly Róza bárónő (énekkel).

Szegszárdon e napokban műkedvelői előadás volt a Garay-szobor javára, a „Már alszik“ és „A regény vége“ vigjátékokkal s a hölgyek közül Halmay Aranka, Fejér Malvin, Trayber Georgine és Stan Erzsébet kisasszonyok közreműködésével.

A nagy-körösi műkedvelők e hó 8-dikán igen diszes közönség előtt adták Berczik „Házasítók“ vigjátékát. A szereplők közül Molnár Teréz kisasszony és Szegedy György ur tüntek ki leginkább. Az előadás az ottani nőegylet szegény- és árvaügyi választmányának pénztára javára 76 frtot jövedelmezett.

Ipolyságon Mayer Adolf bécsi egyetemi joghallgató kedden felolvasást tartott „A nőkről a jelenkorban“, a helybeli gyermekkert javára.

Bánóczról írják, hogy a Tapoly-Ondava vize annyira kiáradt, miszerint az egész környéket elborította, tetemes kárt okozva az I. m. gácsországi vasut építményeiben. A vasuti közlekedés ott beszünttetett. — **Gardnáról** Abaujmegyéből szintén árvizről értesítenek. Ott meg a Hernád öntött ki, több község határát borítva el, s néhány nap alatt mintegy 30,000 frtra rugó kárt okozva. — **A Tisza** is tetemesen és sebesen árad, majdnem féllábankint 25 óra alatt, az óvó intézkedések azonban már előre meg vannak téve s gondoskodva van védszerekről, czölöpök, rőzsékről stb.

Kemenes-Szergény 85 házból álló vas megyei magyar községben, e hó 5-dikén este borzasztó tűzvész pusztított. A falunak több mint negyedrésze, 25 ház, leégett, s így mintegy 50 család maradt fedél nélkül. A leégett épületek legnagyobb része biztosítva volt.

Vidéki vegyesek. A kalocsai nőegylet mult vasárnap táncczal összekötött tombolaestélyt rendezett nem nagy, de diszes közönség részvétele mellett. — **A biharmegyei** nőegylet közvacsorája 1540 frt tiszta jövedelmet juttatott az árvák és szegények számára. — **Veszprémben** az izraelita nőegylet javára tartott husvétii kedélyes bál 343 frt 25 krt jövedelmezett tisztán. — **A devcséri** takarékpénztár a fővárosi műcsarnokra huszonöt frtot adakozott.

Különfélek.

* (Andrássy gróf és az olasz király.) A velencei találkozás alkalmából az olasz király saját arczképét ajándékozta Andrássy grófnak, ki már a legmagasabb olaszországi rendjeleket bírja. A képen ez van aláírva: „Al conte Giulio Andrássy il suo affezionatissimo cugino Vittorio Emmanuele Ré.“ (Andrássy Gyula grófnak, igen szeretett cousinjának, Viktor Emánuel király.) Az olasz király azért nevezi Andrássyt cousinjának, mert ez a czim őt, mint a legmagasabb olasz rendjel birtokosát megilleti.

** (A dráma vége.) Husz évvel ezelőtt Viktor Emanuel, leányát, Klotildet Napoleon herczeggel háziasította össze. E házasságot leányától „a haza érdekében“ kívánta. Mindenki tudta, hogy a herczegnő a szardiniai udvar egy lovagját szerette. Senki sem csodálkozott ennél fogva, hogy sirva lépett esküvőjekor az oltárhoz. A lovag is jelen volt a templomban és sajtó szívet nézte, mint köttetik a frigy az „égben.“ Midőn a herczegnő férje karján távozott a templomból, tekintete találkozott a lovagéval. Egyet sikoltott, aztán összerogyott. Ugy híresztelték, hogy uszályában botlott meg: az volt az intermezzo oka. Klotild herczegnőt az atya boavatta e viszony szükségébe, s ő magát atyja e mondásának: „Áldozd fel magadat hazáért“ — alárendelte. Klo-

tild a házassági igát büszkén és nemesen viselte és vigasztalást gyermekeiben talált. Husz év mult el összekelése óta, és most megelégette az áldozatot. Szabadon kívánja eltölteni hátralevő napjait, még egyszer meg akarja mutatni hazájának, mily nagy áldozatot hozott érte, és férjétől elvál. Minden lebeszélés, hogy álljon el e határozatától, mindeddig sikertelen maradt.

** (Magyar festők Párisban.) Most számos magyar festő tartozkodik ott, mert azon meggyőződésre jutottak, hogy ott tágabb terük és jobb alkalmuk nyílik a kiképzésre, mint Münchenben. Ujabban Munkácsy azon eszmét pendíté meg, hogy a magyar festőknek sürűbben kellene érintkezniök, mit tán ugy lehetne elérni, ha a kormány közös műtermeket bérelne számukra, melyek vezetését Munkácsy és Zichy elvállalnák.

** (Triesztben) a mult hétfőn halt meg Kronnest Károly földbirtokos (45 éves), kit 1861-ben villám csapott meg, de akkor csak elbódult s a részleges szélhűdés csak évek multán mutatkozott rajta, halála után pedig testén rézsutos fekete csikok támadtak, valószínűleg a villám utját tüntetve föl testrészein.

** (Czigányaink az ujvilágban.) Farkas Miska zenetársulatának jól megy dolga. Már az átkelés alkalmával megszerzett a hajón vagy 300 dollárt hegedűszóval. Odaát az „Atlantic Garden“-ban ütötték föl sátorfájukat s a magyar nóták barna huzói általános elismerésben részesülnek. Farkas Miska 30, a társulat minden egyes tagja pedig 16 dollárt kap hetenkint teljes ellátáson kívül.

** (Külföldi vegyesek.) Bécsben hire van, hogy a svéd király májusban, Margit olasz trónörökösne pedig Augusztusban meg fogják látogatni a bécsi udvart. — **Sardou** közelébb egy ötfelvonásos vigjátékot irt a „Gymnase“ számára. — **Herwegh** György, a „Lieder eines Lebendigen“ híres költője meghalt Baden-Badenben. — **Zürichben** a magyarországi származásu Freund Róbert fiatal zongoraművész közelébb nagy tetszés mellett hangversenyezett. — **A londoni Lyceum-színházban** egymásután 150-szer adták elő Shakespeare „Hamlet“-jét, a czimszerepben Irwing fiatal színészszel. Megemlítésre méltó, hogy ezen előadások mindig nagy közönség előtt tartattak, s hogy az utósó előadásnál oly zsufolt ház volt, mint az elsőnél.

Megbízások tára.

Husztra I. I. urhölgynek: Becses levelét pontosan vettem, a könyvek a jövő hó folytán el lesznek küldve.

Eperjesre K. Sz. I. urnőnek: El van küldve. Igen kérném ama felesleges szám elküldését.

Turkevére T. B. M. urnőnek: A G. D. előfizetési díja 2 frt évnegyedenként, a kiadóhivatal pedig a Lipót-utczában 32-dik sz. alatt van.

Gyula jra U. K. urhölgynek: Véghetlenül sajnálom, de valóban már nem szolgálhatok vele.

Siklósrá A. M. urhölgynek: Postára van adva.

Szegedre E. G. urhölgynek: Posztóra leginkább illik a bársony, zsinórzás, vagy selyembefoglalás.

Szabadhegyre Cz. M. urnak: El van küldve.

Zavarrá Egy szem- és fültanumnak: Azt hiszszük, hogy nem olyan általános érdekű azon tünemény, hogy egy hét napos csirke egy megnőtt tyuk énekét hallassa, és azért csak itt emlitjük fel ez eseményt.

Legczélszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtérén

a váci boulevard sarkán 6¹/₂ sz. a.

27

krajczáros

tömögárucsarnok

LÖBL FRIGYES alapítójánál

találhatók a gyári áron alul.

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. evőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruraktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: Lustress Rips, Mohairs, Crettons, perkalok, zsinoros és Zsinor-Barchett, fehér moll, csipke és cziczfüggönyök, vasznak, kánavaszok, asztalneműek ¹/₄ széles futószőnyegek és még más százféle egyéb cikkek kaphatók **csak 27 krajczárért.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Minták bárhová ingyen és bérmentve.

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik ében

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik ében

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, váci-utca 14. sz.
(korona-kávéháza átellenében.)

Gyermek napernyők 1, 2, 3 frt.
Tavaszi napernyők minden színben 3, 4, 5 frt.
Nagyobb napernyők, diszítve 3, 4, 5, 6 frt.
Nagy napernyők (dupla selyemből) 4, 5, 6, 7 frt.
Esernyők angol Clothból 2, 3, 4 frt.
Selyem esernyők 5 frttól feljebb.
Uri napernyők, minden színben 1, 80, 2 frt.

Vidéki megrendelések pontosan s legszigorubb figyelemmel eszközölteknek.

Nagyobb vételknél aránylagos árlecsenyedés.
Legnagyobb választék legfrissebb angol és francia nap és esernyőköt, aránylagos olcsó árakon.

Olcsóbban

mint barhol kaphatók!

Fekete és szines selymek,
valamint
gyapju- és mosó-ruhakelmék

WEISZBERGER JAKAB
női divatáru-raktárában

Budapesten, hécsi-utca 2 a sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve készséggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megvédeni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjuságot biztosítani. Ha a Ravissante naponkint egyszer az ujj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczen témadt ránczok és himlőhölgyek elsimittatnak. — A Ravissante ifju arc-szint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrovidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztálanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Gyönyörű
NOI
RUHAKELMÉK
selyemáruk

bámulatos olcsón!

nagy választékban kaphatók

HAMBURGER
ADOLF
divatáru-hizletében

Budapest.
urintozza 8-ikoz

Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak
egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

17-dik szám.

Április 25-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

17. SZ.

Április 25-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meg hozatala egész-, a műlap
meg hozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Hogyan esik meg a csuda?

II.

A csudák közül valónak mondám a szerelmet, mely mint a villám, egyszerre járja át a fiatal szívet, rendesen akkor, mikor legkevesébbé várta, és nem ritkán az által, a ki legkevésbé méltó rá. A férfira nézve is csapás ez, mert ennek is az élet verőfénye a szerelem és az emberismerő szem nagyon könnyen le tudja olvasni arczáról, ha boldog volt-e szerelmében, vagy nem, bármennyire erőlködik is eltakarni a világ előtt szívének ünnepi, vagy gyászoló oltárát; de mennyivel inkább csapás a nőre nézve, kinek az egy szerelmen kívül semmi más forrása nincs a boldogságnak! A férfi belevetheti magát a külső világ zajló hullámiba, neki száz meg száz módja és alkalmja van elfordítani elméjét attól az egy gondolattól, a hol szerelme el van temetve; élhet foglalkozásainak, melyek szórakoztatják, szerezhet magának munkakört, vagyont, hirt és nevet, a becsvágy elég nemes érzés arra, hogy az ember az életet rászánja és benne örömét találja; de mit csináljon a nő, kinek jóformán semmi külső élete nincsen, ha szerelmében megcsalódott, életének szűk határai közt, a mely csak a szerelemtől veszi fényét és melegét, abban a szerelem nélküli, hideg, sötét kietlenségben, örökkön örökké egyedül, azzal a szívmarczangoló eszmével, mely őt mindenéből kifosztotta, testét-lelkét koldussá tette!

Ha gyermekei vannak? Igaz, a gyermek új világát a boldogságoknak tárja föl a nő előtt; gyermekeinek élve ügyeszkik megnyugodni sorsában, egész lélekből örül a kisdud lelkek szép fejlődésének, boldoggá azonban még az sem teheti; mert hisz a gyermekek látása mindannyiszor az apát idézi föl lelkében, azt az embert, a kinek ő szerelmével együtt mindenét odaadta, és a ki által szerelmében csalódva, mindenét elvesztette! Még a legnemesebb lelkületű nő is csak annyira viheti ez esetben, hogy gyermekei boldogsága végett elfelejteti önönmagával, hogy neki is igényei lehetnek az élet iránt; fölemelked-

hetik lelkével a megsemmisülés bizonyos magasságáig, és ez nagyon magasztos érzés is lehet, boldogságnak azonban nem lehet ez érzést nevezni; épen úgy, mint a vértanu, mikor az emberiség megváltó igazságaiért a halálba megy, bizonyára megdicsőülést érez, hanem azért a halálos csapás mégis csak fáj neki, — boldogok itt csak emberekül lehetünk, mert emberek vagyunk. Csak a rendkívüli lelket emeli föl a szenvedés, a közönségest bizony lesújtja.

Az egyiket úgy, hogy belekából, teste-lelke össze van törve, nem képes gondolni másra, mint vesztésére, fájdalmára és e vesztéség fájdalmának okozójára, és akkor — nemcsak hogy az ő élete fel van dülva, még a gyermekeknek sem lehet igazi jó anya. Ha egyebet nem, megmérgezi a gyermek szívét az apa elleni gyűlölet által, a mit bele ojt, és jaj azon szivnek, a mely akár az anyai, akár az apai szeretetből kifosztott, nem lesz abból ép és melegen érző sziv soha; az apa és anya iránti szeretetből fakad a férfiak iránti tisztelet és a nők iránti gyöngédség a szivben, ebben a részben tehát az ilyen nő gyermekei is okvetetlenül megvannak nyomoritva.

A másikat pedig úgy, hogy — de ezekről nem akarok világosan szólni, hanem csak utalom barátnöimet az életre; a mi lelki rutságot, erkölcsi förtelmet a nőknél találunk, mind onnan ered, hogy a szerelem eliszaposodott szivükben, és a nagyobb résznel úgy, hogy tisztán felfakadt szivében, csak hogy az, a kit első szerelmével általfogott, elrondította a kristályforrást vagy épen hűtlenül megcsalta, megmérgezte. Ádáz örjöngésében aztán mire nem vetemülhet a megmérgezett lélek! Mennyiféle gonosz, aljas és nemtelen szenvedély nem hatalmasodhatik el olyan szivben, a mely legdrágábbját elveszté és minden hit és bizalomtól galádul kifosztott?

Ázért jó — tudomással sem birni a fiatalágnak az olyan elkár-

Egy év mulva Eliz Albert neje lőn, ki őt Hársvölgybe hozta, hol tetemes birtokain függetlenül gazdálkodhatott.

Ha barátomat nem akartam megsérteni, nem halaszthatam tovább látogatásomat.

Egyetemi tanulmányaim bevégeztével tehát, első kirándulásom Hársvölgy volt.

Gazdag, virágteljes tavasz volt az ötven év előtti; sok tavasz vonult már el azóta fejem felett, de ennél szebbre nem emlékszem vissza.

Vigan és boldogan jártam be a virágos mezőséget és völgyeket, de minél közelebb értem Hársvölgyhöz, annál hangosabban vert szívem, kimondhatatlan gyönyörben. Hiszen ismét láthattam őt hosszú elválás után; őt, ki nekem legdrágább e földön: barátomat, tanítomat, őrangyalomat!

Ismét gyönyörködhettem e kedves drága vonásokban, melyek oly gyakran mosolyogtak felém reményt és vigaszt, bus óráimban!

Kiszámítottam elválásunk idejét és csodálkoztam, mint tudtam én oly sokáig ellenni nélküle.

Ha azonban Elizre gondoltam, hogy mikép fogok én az angyali nő előtt megjelenni, kimondhatlan csüggedtség vőn rajtam erőt.

Bár Albert egy év óta ritkábban irt róla és így képe némileg elmosódott, mégis barátom után az első helyet ő foglalta el szívében.

Felbátorítám magamat, kitűnő jellemére gondoltam és Albert egy korábbi levelére, melyben így irt: — „Ha feltekint reám, oly boldognak, oly gazdagnak érzem magamat; hiszem, hogy egy tekintetével, melyből az ég egész bünbocsánata sugárzik ki, a legelvetemedettebb gonosztevőt is visszatértené az erény útjára.“

Végre elértem az utolsó hegytetői magaslatot. — Hársvölgy feküdt előttem. Örömpesve haladtam a kastélyhoz vezető vadgesztenye fasoron végig. Már az urilak barátságos zöld redőnyeit is láthatám.

— Mintha csak ma történt volna — szólt közbe a 80 éves agg — én akkor Albert urnál kertész voltam, és a zöld salátagyakat locsoltam, midőn ön a virágzó jázmin, árvácska és tulipán bokroknál bekanyarodott. Deli ifju volt ön akkor — arra teremtve, hogy a lányok fejét megzavarja. Mindjárt gondoltam, hogy a látogatás minket illet. A nagyságos asszony az udvaron a galambokat eteté. Még rákiáltottam, hogy vendég érkezik, mire ő gyorsan befutott a házba. Végre ön az udvarra ért. Kristóf ép akkor ment az udvaron keresztül; ön megszólítá.

— Albert után kérdezősködtem — folytatá Endre — és ijedelmemre megtudtam, hogy a mezőn van és csak este jön haza, de a nagyságos asszony itthon van. Örömet visszafordultam és elhalasztottam volna jöttömet Albert visszatérteig, de Kristóf nevetem kérdé és ezzel befutott, a nagyságos asszonynak bejelenteni.

Néhány percz mulva visszatért és az elfogadó-terembe vezetett.

Itt álltam végre, a legsajátságosabb érzelmekkel keblemben. Régi hibám, a félénkség és tulzott szerénység, ifju, ismeretlen hölgyekkel szemben, ismét erőt vett rajtam, midőn egy melékajton belépett — Eliz.

Azon vonzó természetességgel fogadott, mely csak nemes, finom műveltségű hölgyek sajátja és mely által feltétlen tiszteleten kívül még bizalmat is keltenek az ismeretlenben.

Eliz nem volt vakító szépség, hanem egyike amaz eszményi virágoknak, melyeknél a belső szépség, alak, járás, hang és beszédben, mosoly és tekintetben akaratlanul is nyilvánul. Mint-

egy el volt öntve kellemmel, a nélkül, hogy ennek tudatával birna. A mi barátom nejeinek még ezen felül végtelen varázsát tette, az a csak nem rég elhagyott leánykor mesterkéletlen gyermetege volt, mely az ifju asszonyból még folyvást előtűnt.

(Folytatása köv.)

A hetedik nagyhatalom.

Olvasóndim bizonyára sokat hallottak már a hatodik nagyhatalomról, a sajtóról, mely sokkal nagyobb ur és parancsoló, mint a többi öt, mert ezek is félik és rettegik haragját. Én ezuttal a hetedik nagyhatalomról akarok egyet-mást mondani. Mi lehet ez a hetedik nagyhatalom? — kérdehetik magukban; talán bizony a szép nők? — gondolhatják, főleg a férfi-nemhez tartozó olvasóim, és én kénytelen vagyok igazat adni nekik abban, hogy bizony a szép nőket bátran a nagyhatalmasságok közé lehetne sorozni, sőt ha őszinte akarok lenni, azt is be kell ismernem, hogy én a szép nőknél nagyobb hatalmasságot nem is képzelhetek; az ő kormányuk az, mely attól a percztől, midőn Éva először Ádámra mosolygott, egész addig, míg a világ fennáll, tartani fog és kiterjed a föld minden legkisebb zugára.

Azonban a miről én beszélek, az egészen más hatalom; szintugy el van terjedve és szintoly hatalmas, mint a nők nagyhatalma, csak hogy kevésbbé költői, kevésbbé nemes, épen nem oly tiszteletre méltó, s a mellett nagyon könnyen meg lehet részünkre nyerni, csak birjuk hozzá a szükséges eszközöket. Az a nagyhatalom, a melyről én szólok, nem más, mint a *claque*. Nálunk ezt igazi nevének még nem is ismerik s nyelvünk épen ezért oly szegény, hogy nem is tud rá magyar kifejezést találni. De azért nálunk is megvan, elterjedt hatalom ez, mely előtt kénytelen az egész világ meghajolni. Nagyon kevés azoknak a száma, a kik ki merik mondani, hogy nincs szükségök a tapsra, nem törődnek a nagy közönség tetszésével, vagy nem tetszésével. Az ilyen emberek vagy igaz nagyságok, a milyen mai napság csak elvétve akad, vagy pedig nagyon csendes véreűk, a kikből nem is lesz aztán semmi. Hanem a ki a nyilvános pályán forog, is biztosítani akarja állását, jövőjét, bizony koptatni kell annak a kalapját, ha valakivel szembe jő, nyájas mosolylyal kell üdvözölnie, kezét barátságosan szorongatnia, — azaz alkudoznia kell a *claque*-kal.

Ez ugyan nem a legörvendetesebb világitásba helyezi a mai társadalmat, de hát így van. Oly sebe ez a társadalomnak, melyet életveszély nélkül talán már ki sem lehetne metszeni, — ha ugyan akadna orvos, a ki az ily nagy beteg gyógyítására hivatva és képesítve lenne.

Egyébiránt önök ezt nem is várják tőlem, s alkalmasint nem is azért állottak velem szóba, hogy elmékedésemet, sopánkodásaimat hallgassák a kor sülyedése, corruptiója fölött; nekem sem ez volt czélom, ki ezuttal kizárólag csak a *claque*-ról és pedig különösen a színházi *claque*-ról akartam beszélni.

Ezt nálunk, mint mondám, még nem igen ismerik; többet beszélnek róla itt-ott, a színházak előcsarnokában, szini tudósításokban, mint a mennyire megérdemelné. Mi ebben is, mint sok másban, hátramaradtunk a világtól (s talán először van okunk örülni hátramaradottságunknak). Nálunk egy-két suszterlegény, pékinas közt kioszt hébe-hóba egy-két karzatjegyet egyik-másik triumfálni akaró kicsiség, hogy „mikor kijön, tapsoljanak“, felvonás után híjják ki. Ezek lelkiismeretesen el is járnak a megbízatásban, csak hogy oly ügyetlenül, hogy mindjárt elárulják, honnét fú a szél. Annál a jelenetnél tapsolnak, a melyben

legroszabbul játszott, vagy legkisebb tere volt magát kitüntetni s akkor kiabálják a nevét, mikor jelenése sem volt. Az egész intézmény igen kezdetleges nálunk, s ha egy-két szegény ördög arra vetemedik, hogy névjegyére rányomatja a felírást: „Chef des claqueurs“, s beküldi az épen most érkezett s vendégszerepelni akaró idegen művészhez, ez semmi egyéb náluk, mint ártatlan fogás pár forintig behuzni az idegent, kinek fogalma sincs arról, hogy nálunk még csak claqueurök sincsenek (ha tudta volna, talán ide sem jött volna) s tudatlanságának megadja az árát, s előadásakor azt hiszi, hogy az a nagy taps, — mert okvetlenül tapsolnak, nálunk ez idegen művészek előadásán rendes dolog — nem érdemeinek elismerése, hanem a megfizetett kezek munkálódása.

Külföldön az másképp megy; ott rendszeresen szervezett claque van, czélszerű központi kormányzattal, és csak a chef rendelete szerint történik minden, a chef pedig finom, ügyes ember. A tapsolók egyletének — nevezzük így a nemes üzletársaságot — rendes irodája van, hol a tapsolók foglalkozásaik s feladatuk osztályozása szerint vannak könyvbe vezetve, kik aztán naponkint bejönnek, megkapják a napi parancsot, a színházjegyet és a jutalmat s kiki helyén van este és minden úgy működik, mint a legtökéletesebb gépezet. A cliensek, kik kitapsoltatni akarják magukat, vagy kifütyöltetni másokat, lefizetik a pénztárba a „kihívás iránti gondoskodás“-t, vagy a „tetszés akadályozásá“-t, megadják a szükséges utasításokat s ezek szerint aztán minden a legszebb rendben megy. A közönségnek esze ágában sincs, hogy a szünni nem akaró éljenzés, a meg-megújuló tapsvihár, ennyi meg ennyi forintjába került a nagy művésznek, ki oly szerényen hajlong az elő-szinen, s kinek arcza azt látszik kifejezni: „Ez több, mint megérdemeltem, ez legszebb napja életemnek, végtelenül meg vagyok illetődve“.

A claque-ot, mint sok mást, Franciaországnak köszönheti a művész-világ. Pajtáskodásból, czimboraságból tapsoltak színészek, drámairónak, mióta a színpad áll, de mint üzletág, hiteles kimutatások szerint a 15-dik században kezdett divatba jönni Párisban, — eleinte minden rendszer nélkül, egy ingyenyegyért, pár fillér borraivalóért, — épen mint nálunk most. Lassankint mindinkább növekedett a claque befolyása és üzletesítése, de tervszerű, rendes irodát csak 1820-ban nyitottak. Santon a neve a nagy férfinak, ki a szintörténelemben nevezetes helyen említhető, mert rendszeres taps-üzletet nyitott s ajtójára kiírta nagy czinizmussal: „Dráma-süker-biztosító-intézet.“ Üzletét a legnagyobb kényelemmel rendezte be s gondoskodott mindenre kiterjedő szervezetről. Foglalkozás nélküli járdakoptatókat, széllel bélelt, urat játszani szerető, de üres zsebű uracsokat fogadott fel, kik egy ebédre, vacsorára valóért, meg egy zártszékjegyért a legjobb szolgálatokat tették üzletének. „Csillárlavagok“, így hívták őket, mert rendszeren a középen függő csillár alatt szoktak ülni. A megrendelőkre külön terem állt rendelkezésre, melyben mindenki tanu nélkül értekezhetett a főnökkel, a ki a legnagyobb titoktartást tanusította mindenben. A kinek tapsokra volt szüksége, lefizette az „illeték“-et, megadta a szükséges utasításokat s biztos lehetett a sikerről, valamint az is a bukásról, a ki ellen püsszögőket fogadott fel az üzletben.

A vállalat hamar lábra kapott, kifejlődött, megizmosult s czélszerűen tökéletesedett. Most már csak úgy van szervezve, mint akár egy hadsereg, melynél vezényszóra megy minden s a jól kiosztott szerepek jól betöltetnek. A színházak állandó tagjai rendszeren év-díjt, vagy legalább havi-díjt fizetnek az üzletnek s a claque mindenkorra biztosítva van.

És azt is elmondom, hogyan van osztályozva a párisi claque,

mely a tegtökéletesebb minden más főváros hasonló intézetei közt. Az első osztályba tartoznak a tapageurök; ezek a karzaton, a földszinten elszórtan állanak s kötelességök a legkisebb alkalomnál, a chef legparányibb intésére veszett módon tapsolni. Erre mindenféle emberek alkalmasak, de rendszeren deákok szoktak lenni, kik szeretnek színházba járni s nem telik; fizetésük nincs, csak a szabadjegy által honoráltatnak s nincsenek is állandóan szerződötve, csak egy esetről esetre szedik össze őket a kávéházakból. Azután jönnek a connaisseurök; ezek már elegáns urak, zártszékeken, támlásszékeken ülnek s egyéb dolguk nincs, mint szomszédaikkal beszédbe ereszkedni, udvariasan társalogni, őket jó hangulatban tartani, a darab, a játék érdekeseb, megfigyelésre méltóbb helyeire figyelmeztetni, aztán elragadtatással dicsérni, a költő, az előadó színész életéből érdekes mozzanatokot elmesélni, ha lehet összeköttetésbe hozva épen az előadott darabbal, szereppel; aztán ha egy szó igaz sincs is abban, a mit elmondott, az sem nagy baj. Ezeknek már rendes havi fizetésök is van, szerződésileg biztosítva, — nem nagy, de mégis annyi, hogy színház után megvacsorálhat belőle. Egy másik osztálya a claqueuröknek a chatouilleurök, kik mint az előbbiek, az előkelő világhoz tartoznak, — igen sokszor egyesítik is e két osztályt. Ezek kiváló helyen ülnek s a felvonások közt czukedlikkel kedveskednek a szomszédoknak, megkínálják őket a darab szövegével, színlappal, látcsövel stb. Más feladatuk van a rieuröknek; ezek is tisztességes helyen ülnek, s kötelességök a leghalványabb élczre, sikerült, félig sikerült komikumra hangosan, jóízűen nevetni, hogy másokat is belemelegítsenek a jókedvbe. Ezeknek párjok a pleureurök, a kik a hölgyek közt foglalnak helyet, s nagyon érzékeny szívüeknek mutatják magukat. Mindjárt meghatja, elragadja őket az előadás, s értelmezik szomszédaiknak a mély érzést, melyet az előadó oly hiv művészettel színezett. Van még egy másik osztálya a claque-nak: a bisseurök, a kiknek az ujrázás, a kihívás a feladatuk, s egy másik osztály, de ez már a színházon kívül működik. Chauffeuröknek hívják őket, egész nap az utcán csavarognak, a színlapok előtt megállanak s mihelyt észreveszik, hogy egy-két ember áll a hátuk mögött, azonnal hangosan felkiáltanak: „Ma okvetlenül színházba kell mennem, ily előadás kevés lesz, mint a mai; N. N. utólérhetlen művészettel játszik e darabban. Csak jegyet kaphatnék, de félek nagyon, hogy már elkapkodták“, s azzal tovább rohannak. Befutnak a kávéházakba s azon szini bírálatokat, melyek a megtapsolandó művészről kedvezőleg szólnak, hangosan olvassák fülöncsippelt ismerősüknek, a kedvezőtlen kritikákat pedig észrevétlenül kitépik a lapokból. Aztán felkeresik a könyvárusokat, képkereskedőket, műárusokat, s a jelenlevő közönség előtt szorgosan kérdezősködnek az előadandó darab, az író, a színész élettrajza, arcképe után, ha lehet jelmezképe után épen az előadandó darabból. Ezek legjobban megszolgálják a fizetésüket.

Ily szervezettel aztán lehetetlen, hogy ne sikerüljön az előadás, de van aztán jövedelem is, a színésznek is, az intézetnek is, melyet szívesen honorálnak, midőn a szép eredményt látják. Párisban 2—3 százezer franc tiszta jövedelmet hoz a legjobban szervezett claque-iroda; nem rég olvasható volt a lapokban, hogy a berlini claqueur-chef meghalván, több százezer tallerra menő vagyont hagyott maga után; szóval: igen jövedelmező üzlet-ág, s csoda, hogy még eddig nálunk meg nem konosították.

Hanem vigasztaljuk magunkat: a mi késik, el nem mulik.

P. K.

Egy hét története.

Áprilho 21-dikén.

A bogarász és a fűvész. — Hirvivő ur és én és az élő képletek. — Hallatlan színi előadás. — A vígadó nyalánkságai. — Cornaro Katalin uszálya. — A virágkiállításon. — A Valeria-egylet közgyűlése. — A jótékonyági bazar. — „Panna asszony leánya.“

— Hát már soha sem akar nálunk az idén kitavaszkodni? — pattogott a mult héten egy szenvedélyes bogarászunk, a ki már tiz nap óta hiába leste a szép időt a főváros láthatárán. — Dehogyan nem! — feleli neki fűvész barátja — a fűvészek tudvalevőleg mindig híresek voltak szelid kedélyükről — csak még egy kicsit elrejtőzött félelemből. — Félelemből?! — háborodott föl a bogarász — a bogarászoknak tudvalevőleg bogaraik vannak. — Az ám az „élő képletek“ végett, — mondja a fűvész, — csak egyszer ezek meglegyenek, azonnal itt terem — és csakugyan, csütörtökön mutatták először az „élő képletek“-et és akkor még mindig nem volt nálunk igazi tavasz; de igaz, az élőképletekre nézve be kell panasználom „Hirvivő“ urat. Elbeszélte, a mit csütörtökön a vígadóban látott és hallott, de nem egyszermind azt is, a mit — nem hallott, tudniillik a két vígjátékot, a mit ugyanazon este műkedvelők adtak. Igaz ugyan, hogy mind a két darabból magam is csak annyit értettem, mint „Hirvivő“ ur, és mint biztos forrásból érterültem, valamennyi jelen voltak közül csak egyetlen egynek sikerült jó sokat hallani belőle, tudniillik egy süket urnak, a ki épen azért, mert a hallás hiányában bővelkedik: nagy fülbe való tülökkel fölfegyverkezve ment ez este a vígadóba; a többi szép világnak épen semmi sem jutott abból, a mi a rögtönözött színpadon elmondott, miután a vígadó falainak az a sajátságuk, hogy a zenehangokat visszaveti, az élő szavakat ellenben elnyeli. Mindez úgy van, de azért — csak annyi az egész, hogy a műkedvelők ez egyszer hallatlanul szépen játszottak, önönmaguknál fogva, valamint a czélnál fogva, mert 3000 forintot felül jövedelmezett e két előadás a művészet házára, ez az összeg a vígjátékot is érthetővé teszi: „a számok beszélvén.“ A legnagyobb örömmel jegyzem föl tehát itt utólag is, hogy a francia vígjátékban („Le serment d' Horace“) gróf Zichy Jenőné, Blumer Véra kisasszony, az orosz konzul leánya; továbbá Camarand ur, az orosz konzulság tagja és végre gróf Zichy Lajos ur; „A fehér Othello“-ban pedig Kiss Kornélia kisasszony és Axter Kiss Paula asszony, továbbá Fenyvesy Adolf és Kedves István urak működtek közre és egytől-egyig a legfinomabb könyedséggel és kedves vidámsággal.

És az élő képletek végett is egy kis rovásunk van „Hirvivő“ uram ellen. A „Cornaro Katalin“-ban nem említette föl a csoportozat tagjait. Tudom, mit akar mondani! Hogy itt meg az volt a baj, hogy nem igen lehetett látni, tudniillik az a néhány szempillantás, a mig egy-egy képlet tartott, a főlalakok számára is kevés volt, hogy jutott volna tehát a környezetre is belőlük! és ez csakugyan hiba a rendező uraktól, mert annyi volt e képletben a kép- és szépség, hogy az én tüzből edzett szemem is csak alig állta meg kápráztatás nélkül. A legkedvesebb tavaszi arcok, gyönyörű állások, festői öltözékek képezték a bájos cзыru-szi királyné (Forinyákné) környezetét. Than Irma kisasszony

aranyos kosárban gyümölcsöt kínált, Ágai Adolfné (fekete bársonyban fehér gallérral), Schnierer Aladárné (vörös bársonyban) Csernovics Roxane kisasszony (sárga ruhában, kék ujjassal, gyöngyös fejkötőcskével), Kiss Kornélia kisasszony, szép hajdan-kori korsóval vállán, Pulszky Polixena kisasszony (arany csilámu vörös ruhában) Majláth Sarolta kisasszony (gyümölcsökkel), Kende Claudia kisasszony (vörös palástban), Asbóth Flóra kisasszony (lilaszin ruhában narancsszin felöltővel), tudom ugyan, hogy e névsor nem teljes, volt még akárhány, a kiknek nem jutott a pár szempillantásból, mint például a férfiaknak; másoknak még nem volt elég az ez egy szempillantás, a mig az ember láthatta, hogy megismerje, annyira csupa fény és szépség volt; hanem az a kevés is, a kiket szerencsés voltam szememmel felkapkodhatni, nagy gyönyörűség volt, és azért nem vehetem a lelkemre, hogy legalább a nevekre nézve hűségesen meg ne osztozzam Kegyetekkel.

És ime a második élő képletek után a legszebb verőfényes tavasz látogatta meg fővárosunkat és ha sejtelveim nem csalnak, a vidéket is, azért nem is engedek az alkalom csábjának, nem irok himnuszt a tavaszra; hiszem, hogy a fiatal költők is megteszik neki ezen szíveséget, hanem inkább egyet kanyarodom a váci-uton, a Szondy-utczába, hol egész két nagy szoba és egy kis szoba is tele vannak a legszebb tavaszi himnuszokkal, a legkedvesebb virágokkal, melyekből Seyderhelm Ernő, jeles műkertészünk kerti helyiségében kiállítást rendezett. Évek óta, mióta tudniillik Bartl meghalt és az általa annyira kedvelt virágok is utána mentek, ez az első virágkiállítás fővárosunkban. Sietnek is oda az emberek, és van is miben gyönyörködniök, együtt látjuk a tavasz legszebb gyermekeit, a természet legszebb szerelmi álmait, a pálma mellett a cicast, a pandanust, a phoenixet, a kenyérfát, a Theoprasta imperialist, mellettük az élénk Begoniákat és gyöngéd Orchydeákat számos válfajban; odább meg a kaméliák, Cinsariák, Azaleák, Rhododendronok, rózsák és Fuchsiák gyönyörű csoportozatai mosolyognak reánk illatos szemekkel. A másik nagyobb teremben hasonló gyönyör várakozik reánk: a thearózsa, hortensia, primula, erica, strelica és a minden képzeletet felülmulóan szép Viola tricolor — önkénytelen meghajtam magamat előtte, azt hittem, hogy valamely fejedelmileg diszes hölgy előtt tisztelgek, és csak azt nem értem, hogyan lehet ezeket letépni. — amott meg kis hija, hogy melléje nem ültem — a földre, annyira emlékeztetnek a porban játszó kis gyermekekre. Ugyanaz az égi tekintet és ártatlan vidám mosolygás egész valójukban, — alig birtam megválni tőlük, annyi mindenféle elbeszélni valójuk volt, hogy mitől lettek olyan kedvesek és szépek, mi egyébtől, mint a gondos neveléstől? — mondám én — és erre a kis bohók rendre el kezdtek kacagni, de úgy, hogy nekem menekül-nöm kellett; ha tovább is ott maradok, még talán elhiszem, hogy valóban kacagnak, olyan megigéző hatással volt reám az a sok illatos gyönyörűség.

A városház nagy termében is virágkiállítás volt mult vasárnap, — a Valeria-egylet, mely Glatzné E. Matild urnő elnöksége alatt már is tisztelt nevet vívott ki magának, közgyűlését tartotta akkor. Mult télen a népkonyhák érdekében fejtett

ki nagy buzgóságot az egylet és most, hogy a város — „további intézkedésig“ — megszüntette a népkonyhákat, a derék egylet a maga erejéből tartja fenn az egyiket a Ferenczvárosban; a cselédek ügyét is törekszik tisztába hozni; a mult héten volt a jó cselédek jutalmazási ünnepélye, a cselédmenhely pedig már utban van, és azért magáról sem feledkezik meg az egylet, évről-évre gyarapodik, már is hatvanon felül vannak az alapítók, ezek közt természetesen a lelkes elnök is, a ki 100 frtos alapítványát 500 frtosra emelte ez alkalommal, a lefolyt évben 3048 frt volt az egylet jövedelme, míg kiadása csak 486 frt, összes vagyona végre 7034 frt. Ezek voltak a közgyűlés tárgyai, mert új választás csak annyiban történt, hogy a jeles elnök, valamint a két buzgó alelnök: Apáthy Istvánné és Sárkány Józsefné és ugy szintén az összes választmányi hölgyek és a pénztárnok, Sztupa György újra megválasztattak, és azon felül vagy tíz férfi is besoroztatott a választmányba, hadd tanulják meg a nőktől, hogyan kell az egyleteknél — gazdálkodni.

És még egy virágkiállítás volt e héten, a Józsefvárosban nemes lelkű hölgyek jótékonyági bazárt rendeztek az ottani kiseddóvó egylet javára; most először próbált a jótékonyág a külvárosban szerencsét, és már a kísérlet is elismerésre méltó; eddig csak igen keveset látszott meg ott is a főváros; házak ugyan épültek ott is két- és három emeletesek, hanem az emberek, azok bizony nagyon földszintiek voltak; hiányzott az a bizonyos valami, a mi onnan felülről jő, a lelki emelkedettség; szív nem igen lüktetett ott, most ezt a jeget is próbálják feltörni, hadd növekedjék a főváros igazán lélek-száma is, és a kiállítás eredménye — az első három nap is több mint 400 frtot hozott a jótékony célra — mutatja, hogy a szép gondolatot — hölgyek főzték ki — szép süker is koronázta.

És még egy virágkiállításunk volt e héten, a szinpadon, Abonyi Lajosnak egy újabb népszinművét adták: „Panna aszszony leányá“-t és ismét vig szüretje volt a kritikának. Ha csak igaz bűneit olvasták volna reá! De olyant is fogtak reá, szegény bűnösre, a mit sem ő, sem máski soha el nem követett. Így például az egyik azt írja, hogy Berkeszy szalonjába szekrény helyett éjjeli asztalt állított a rendező, holott a magam szemével győződtem meg, hogy az a legfinomabb, ujdouat új divatu szekrény. De nagyjuk a kritikát; annyi áll, hogy Abonyi darabja csak félig tetszett, legnagyobb hibája pedig az, hogy a „Falú roszsza“ után született a szinpadra. Ha elébb adják, okvetetlenül jobban tetszik, mert van benne Blaháné és ismét Blaháné, énekel is, játszik is gyönyörűen, és azonképen Tamási, és van egy Bocskor nevű paraszt, a kiből Ujházi kitűnő alakot csinálhatna; és van benne paraszt kézfogó, de mondjuk el rövideden a mesét. Berkeszi Péter (Feleki) előkelő birtokosnak van egy gazdaszszonya, Panna (Paulayné) és ennek egy leánya, Cziczelve (Blaháné), a leány első gyermekéiben paraszt rokonai közt nevelkedik, azután Berkeszi gyermekül elismeri, kisasszonynak nevelteteti, hanem Cziczelve azért megmarad a természet szép, de szabadon nevelt virágának, a ki szeret hajkorászni a paraszt leányokkal, dalolgatni Rubint ispánnal és ép úgy szereti Bocskor szépapját, mint édesapját: Berkeszit. Azonban itt az ideje, hogy a leányt férjhez adják, és az apa Köncsögi Miczunak (Eöry) jegyzi el, egy afféle falusi gavallérnak, a ki a nemesebb érzésű leánynak egy cseppet sem tetszik és a ki azon felül már Berkeszi Zoltánon felejtette a szívet, csakhogy a jó leány említeni sem meri ezt apja előtt, mert ez a lehető legroszabb véleménynyel van Zoltán iránt, mert ez csakugyan könnyelműen elverte apai örökségét. Így állnak a dolgok, midőn Péternek egyik unokahuga, Sztánczi néni (B. Bogdanovics Krisztina) jön látogatóba,

azzal a szép szándékkal, hogy Cziczelt kiveri az apai szívből. Azonnal ki is feszegeti az ármánykodás szálait, Cziczelt rábeszéli, hogy szöktesse el magát Rubint ispán által, Miczuval meg elhiteti, hogy menyasszonyának légyottja van a kertben az ispánnal, a miért a lesben álló vőlegényt aztán a véletlenül arra menő ispán egy kicsit megsrétezi, a vőlegény meg a jeggyürüt küldi vissza, Zoltán meg hitelt adva a látszatnak, szintén bűnösnek tartja Cziczelt, a szegény leány így mindenkitől elhagyatva, otthagyja az apai házat, mialatt ez a székvárosban van, hol alispánságra van kijelölve; visszatér szépapja, Bocskor gazda házához; a hol azonban a világos eszű vén paraszt igen ügyesen ki tudja deríteni mind az ő szépunokája ártatlanságát, mind Sztánczi néni gonosz ármánykodását, és a végén az apa visszaöleli kedves Cziczelt apai szívére, Zoltán meg, a ki most már nagyon derék, munkaszerető ifju, térden állva fogadja Cziczelt szerelmét — mind ez igen szép, csak az a baj, hogy nem népszinmű, a „Falú roszsza“ után pedig a közönség nagyon válogatós lett e részben.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Jótékonyág.) Simor hercegprimás az ujonnan építendő ipolysági iskola javára 600 frtot adományozott. — Zalka János győri püspök 1000 frtot ajándékozott nevelési célokra; névszerint a veszékényi iskolára 500 frtot, a vitnyédire 200 a szillire 200, és romándira 100 frtot. — Somogyi Károly esztergami kanonok az „Albertineum“ nevű papi nyugdíjalapot 10,000 frtnyi alapítvánnyal gyarapította. — A békes-gyulai nőegyletnek a megyei takarékpénztár 124 frt 94 krt, a gyulai pedig husz forintot adományozott. — Az unitáriusok kolozsvári konsistoriuma számára Fretwel János angol unitárius, ki tavaly hazánkban járt s meg is tanulta nyelvünket, 7500 dollárt gyűjtött Amerikában, s azt már el is küldé. — Budapesti hazai első pesti takarékpénztár a bukovinai magyaroknak iskolai célokra 400 forintot utalványozott.

* * (Rózsás napló.) Nagy József pénzügyminiszteri tisztviselő e hó 26-dikán vezeti oltárhoz a bájos Stéger Vilma kisasszonyt, Stéger Ferencz operaénekes leányát. — Klimkó István terézvárosi járásbíró és Schmiechler Anna kisasszony esküvője mult szombaton volt. — Schmidt Frigyes, az osztrák nemzeti bank budapesti tisztviselője, május 3-dikán vezeti oltárhoz Brindl Gizella kisasszonyt. — Wahrmann Simon budapesti orvostudor jegyet váltott König Regina kisasszonnyal. — Dr. Vida Jenő köz- és váltóügyvéd e napokban tartotta eljegyzését Schmidt Emma kisasszonnyal, Schmidt István fővárosi jónevű ügyvéd bájos leányával. — Nagyváradon Hegyes Márton eljegyezte Sztaroveszki Julia kisasszonyt. — B.-Csabán Milecz Pál pedig Fruda Amália kisasszonyt. — Tatában e hó 12-dikén Ihász Imre Veszprémmegyei birtokos tartotta esküvőjét Perczel Erzsébet kisasszonnyal. — Ungvárott Karagyna Mihály nógrádmegyei tanfelügyelő eljegyezte Pongrácz Emilia kisasszonyt, a nem rég elhunyt Pongrácz Ferencz, egykori alispán leányát. — Pozsonyban Schlott János főhadnagy közelebb vezette oltárhoz Udvardy Teréz kisasszonyt. — Nagy-Károlyban Balogh Bertalan ügyvéd jegyet váltott Horváth Mariska kisasszonnyal. — Enyingen e hó 19-dikén Rácz Gyula ottani tehetséges ifju ügyvéd Sücs Adél kisasszonyt, az ottani derék és köztiszteletű református lelkész leányát vezette oltárhoz. — Besztercebányán Zacher

Gyula járásbíró közelébb tartotta kézfogóját Fluck Ilka kisasszonnyal.

** (Koburg hercegné), ki a művészetek iránt rendkívüli vonzódással viseltetik, és különösen a zenét kedveli, melyet még otthon Belgiumban kiváló előszeretettel ápolt, mióta Budapesten van, saját üde mezzo-soprán hangját is ki akarja képeztetni. E végből a főváros egyik derék magyar énekmeisterét: Káldy Gyulát, a színészi iskola opera-osztályának tanárát hívta fel, hogy az ének-művészetben tovább fejlessze szép tehetségét. A fiatal hercegné e napokban vette az első leczkét.

** (A nőképző-egyleti) majálisra már megállapították az árt. Egy forint lesz a belépti jegy, melyhez aztán ráadásul egy sorsjegyet is adnak a nagy ezüst sorsjátékra. Az öt diszes kis khinai sátorban a hölgyek (mindeniknél tíz) mind csak huszkrajczáros cikkekkel fognak árulni. A hangverseny műsorát Sipos Antal ma állítja össze. — Ez érdekes majális hangversenyén valószínűleg Barcsay Sarolta kisasszony is fog játszani hegedűn, Kauserné urhölgy pedig énekkel működik közre.

** (Richter Hans) pénteken esti 7½ órakor a vigadó nagy termében bucsu-hangversenyt rendezett a nemzeti színház zenekarának közreműködésével, és azért az eredményről csak a jövő héten szólhatunk. A tiszta jövedelem egy része az építendő magyar operaház zenekari hangszereinek megszerzésére fordították. Richter Hans mult szombaton igazgatta utoljára a nemzeti színház zenekarát. Vasárnap pedig már Bécsbe megy, hol karnagyi fizetése évenként ötezer forint.

** (A fővárosi iparosok körében) mult vasárnap 18-dikán tartatott meg az ez idei utósó műkedvelői színi előadás, előadottak „Chassé Croisé“ és „Ő nem féltékeny“ vigdarabok; a szereplők végig mind élénken játszottak s többször kitapsoltattak. Nikászy kisasszony szerepében igen kedves volt, Szász Zsigmondné asszony, Huber Irma kisasszony, Mayer és Kullmann urak, úgy az „Ő nem féltékeny“-ben Makay Mariska kisasszony, Mohen, Wenger és Bergh urak igen jól játszottak, s a nyár folyamára édes emléket hagytak maguk után a tagoknál, kiknek Böhm Vilma, Grebner Sarolta kisasszony, továbbá Huber Károly, Szepessy Gyula, Füredy Ferencz, Grebner Károly és Fillinger Lajos műkedvelő urakkal együtt igen élvezetes estéket szereztek, s viharos tapsaikban sokszor részesültek. Ez estélylyel az idény a nyár folyamára befejezettnek tekinthető, a családok most már inkább a szabad levegő élvezetét keresik, s a további tömeges találkozás csak a kirándulásoknak lesz fenntartva, melyet a rendező bizottság minden 4—5 hét közt rendezni ohajt. Egyik szép sajtósága ezen esti összejöveteleknél a családi összetartás volt, a hölgyek a családi estélyeken, sőt az itt rendezett pikniken is mindig háziasan, egyszerűn öltözve jelentek meg, és gyáros, kereskedő, iparos, sőt magasb rangu tisztviselő családja legszívélyesebben, igazi magyar bensőséggel simult együvé ezen összejöveteleken.

** (Benczur Gyula) festőművész hazánkfia e hó 18-dikán érkezett vissza Münchenbe, fontainebleau-i utjából. Vizszatértékor igen kellemes meglepetés érte. Ugyanis a müncheni festészeti akadémiának tanárává neveztetett ki. Jelenleg tehát a müncheni akadémián már két magyar működik mint tanár, az ottani magyarok nem csekély büszkeségére.

** (Szerelmey Miklós) híres hazánkfia e napokban hazatért Londonból, hogy hátralevő napjait hazájában töltsse. Ma már 72 éves s élete nagy részét külföldön tölté. Találmányai nevezetessé tették. Feltalálta a „zopisza“ módszert, mely a vasat a rozsdától, a követ a porlástól megóvjá. A londoni parlamentházat az ő általa föltalált vízhatlan keverékkel vonták be. Ta-

lált ő fel másféle vízhatlan, éghetlen anyagokat is, és készítményeiből itthon, mint hirlík, kiállítást akar rendezni.

** (Farkas György) 77 éves aggastyán, gróf Cziráky nyugalmazott jószágigazgatója e hó 13-dikán reggel hazulról eltávozott és azóta vissza nem tért. Eltávazása alkalmával azt adá elő, hogy fürdőbe szándékozik menni. Megszomorodott családja azt hiszi, hogy valami gonosz kéz okozta ezen szerencsétlenségét, miután a mindig vidám kedélyű és jó anyagi helyzetben levő öreg urnál öngyilkosságra — gondolni sem lehet. Farkas György magas termetű, tömött haju és szakállu; galamb ősz.

** (A bécsi lapok) ismét szórják ellenünk a piszkot és tele ordítják a világot szemtelen hazugságokkal, hogy a magyar, mely pedig századok óta erős védpaizsa volt minden üldözött szabadsági eszmének, és folyvást vérét is ontotta a szabadságnak, milyen éhhetetlen egy nemzet. A bécsi új „Presse“ annyira elvetemült e részben, hogy „halált“ kiált az egész nemzetre, és miért? Azért, mert a közlekedési miniszter — annyi évi nógatás után — végre kimondta, hogy a jövő évtől kezdve a vasuti szolgálatban magyar legyen a hivatalos nyelv. Az „Ellenőr“ ez alkalomból igen erélyesen felhívja a kormányt, hogy ilyen gyalázatos, államellenes lapokat tiltson ki az országból. Minden magyar család kötelessége pedig: be nem várni, hogy mit határoz a kormány és önként ajtót mutatni ilyen alávaló jöttmenteknek.

** (A nemzeti muzeum) újabb szerzeményei közt leginkább feltűnik báró Bésán József hagyatékának azon része, mely a báró elhunytakor Bécsben levén, csak most került a muzeumba. Ezüst serlegek, szobrocskák, középkori gyertyatartók, drágakövekkel kirakott keretek, burnótszelenczék, ékszeres tük stb; összesen 53 darab került most a muzeumba, melyek belértéke is több ezer frtra megy, jutottak így a nemzet birtokába és a muzeum kincstárában már ki is vannak állítva közszemléletre. Említésre való még a gipsz-öntvénytár tetemes meggazdagodása; a londoni muzeumban őrzött „Elgin marbles“ főbbjei, a Parthenon homlokzatának szobrai, a világhírű methopok, melyek részint Phidias iskolájából valók, részint Phidias művei, most hű öntvényekben nálunk is tanulmányozhatók.

** (A pávasziget) nyári lakásaiért tavaly kétezerszáz forintot vett be a város, az idén azonban nem kapott még rájuk más ajánlatot, csak azt, melyet a gazdasszony-egylet részéről Sztupa György ur tett. A város pénzügyi és gazdasági bizottsága azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy ezerkétszáz forint félévi bérért engedtessek meg az egyletnek a pávaszigeti épületek használata, vagyis, hogy május elsejétől november elsejéig ott helyezhesse el hatvankét árváját, a mig tudniillik az árvaházat kiépítik. Csak a királyné számára berendezett helyiséget és a városi hatóság számára szolgáló szobát nem adnák át.

** (A svábhegyen) a pályatársulat előnyös ujitásokat igyekszik tenni. Az Eötvös-nyaralóban, mely most vendéglő, hat külön szobát rövidebb időre adnak ki, huszonnégy óránként másfél forintjával. A vendéglőnél naponként népzene lesz s minden csütörtökön katonazene a Lajos Salvator ezredé. A hegyi pályán pedig bérletjegyeket adnak, még pedig hatvan darabot tíz forintért nagyoknak, ötért gyermekeknek. A Margitsziget igazgatóságát is nyilvánosan kérte föl több szigetslátogató, hogy a szegényebbek könnyebbségére szintén hozza be az általános bérletjegyek árulását.

** (Egy jósnő, a ki eltalálja a dolgot.) Van itt a Nagykeresztutczában egy jóvendőmondónő. Sokan járnak hozzá jósoltatni maguknak, mert azt mondják: a mit ő mond, bizonyosan beteljesedik. Közélebb egy sűrűn lefátyolozott hölgy ment hozzá, s lefizetvén az illetéket, odatartá markát a Sybillának.

Ez néz, vizsgál, s ihletett hangon mondja: „Nemsokára férjhez megy leányom.“ „Köszönöm alássan,“ mondá a lefátyolozott hölgy, — „csak az kár, hogy ilyen vagyok,“ s fellebbenté fátyolát. Egy torzonborz bajuszos, szakállas férfi volt. Rettenetes meglepetés a jósnő részéről.

** (Payer sarkvidéki képei), melyeket Obermüllertől Payer eredeti felvételei nyomán festett, e hó 24-dikén kezdve, láthatók az akadémia palotájában, az Eszterházy képtár egyik termében, melyet a képzőművészeti társulat e célra kikért. A műsoport a sarkvidéki expedíció részleteit tünteti fel, egyikén mutatva a Pest- és Bécsfokot is.

** (Egy fiatal) ügyes gépész t ajánlunk a gazdaközönség figyelmébe, a ki vidéken szerény állást is elfogadna. Bővebb utmutatással szívesen szolgál szerkesztőségünk.

** (Színház.) „Panna asszony leányá“ról már fentebb levén szó, kiegészítésül az előadásról szólhatunk itt. A főszerepet, Cziczekét Blaháné adja, a ki milyen pacsirta az énekben, olyan kitünő művésznő a játékban. Maga a természetesség, a mint a falusi leányokkal czikáz, és mégis úgy illik neki a divatos uri ruha. Rubinttal bizalmasodik, és egy kézemelintésére látjuk, hogy csak az éneket szereti benne; eszménye a világlátott, megszilárdult jellemű Zoltán, a kit Nagy Imre igen szépen, igaz vonásokban ábrázol. És mikor Cziczeké atyjával van, mikor szemére hányja, hogy már rég nem nevezte őt „Muczi“-nak; vagy mikor a kalapját eldugja, hogy csók nélkül el ne távozhassék hazulról, és a névnap koszorút átadva, elmondja neki, mennyi hálával tartozik neki, nem azért, hogy most szép ruhát viselhet és uri kastélyban lakik, hanem azért, hogy elmondhatja e szót: „Atyám“ — kevés szem maradt könytelenül, ugy megreszketette a szívet az a lángoló tiszta szeretet ez egyetlen szóban. És ez az istenadta melegség zománczozta be egész szerepét, mikor az ármány elől az atyai házat elhagyja, mikor szépapjánál megtudja, hogy atyja beteg, és mikor Zoltánt viszont látja, szóval Blaháné és e darab együtt élnek, hanem azért Blaháné mégis tud fogja azt élni. A többi szereplő is, Tamási mint Rubint, Feleki mint Berkeszi, Komáromi mint ennek barátja, Bogdanovics mint Sztanczi néni, Eöry mint a parlagi Miczu, mindnyájan jelesül játszanak e műben, és Bocskor is eredeti alak, egyenesen a nép életéből való; alapszíne az öreg becsületesség és paraszt őszinteség, a melybe Panna asszonynyal szemben a keserűség, Cziczekével szemben a szeretet és paraszt büszkeség vegyül és csak legvégén, a gaz ármánykodókkal szemben keveri ő is hamisan a kártyát, de akkor sem olyanformán, mint a „Falu roszzá“-ban a Gonosz bakter, kinek vérében van a gázság, hanem mint egy talpig becsületes ember, vén fejjel, a ki ez egyszer szépunokája iránti szeretetből azt az elvet követi: „Szeget szeggel.“ Ez az alak gyönyörűen van a szerző által megírva, és Ujházi adja. — Az opera terén természetesen „Ayda“ az uralkodó csillag, Tannerné Amnerise, Ellinger Radamese, Hauck a czimszerepben, azután a tündérszép kiállítás, minél többször van benne részünk, annál jobban megkivánjuk. — Szerdán pedig Szigligetinek rég látott „A fény árnyai“-t, a jeles szerzőnek ezen legjelesebb tragoediáját adták, melyben az az igazság, hogy „férfi sorsa az asszony“ éles elmével és gyönyörű leleményességgel van szinpadra állítva, Felekiné asszony olyan megragadó szépen adta a gonosz Charlottét, a milyen kitünően Feleki a talpig becsületes és hű Nyárai Bélát ábrázolta. Náday mint Szcenczey Jenő és Bercsényi mint öreg komornyik szintén kitünően játszottak.

** (Irodalom.) A Franklin-társulat kiadásában jelentek: Olcsó Könyvtár 3—6 füzeté alatt. A 3-dik füzet (ára 30 kr.) Kölcsey Ferencz elbeszéléseit, a 4-dik füzet Macaulay után

Machiavellit (ára 20 kr) az 5-dik füzet Kerényi Frigyesnek (először összegyűjtött) összes költeményeit (ára 60 kr,) végre a 6-dik füzet Sandeau Gyulának a Montsabreyi kastély czimű beszélyét (ára 20 kr) tartalmazza. Ugyanott megjelentek: Verne Gyula: Utazás a föld körül 1—308 I. Ára 2 frt. A kis nemzeti muzeum 33. és 34-dik füzete. Kane a sarkutazó. Két kötet. Egy nonvéd-köztüzér élete 1848—49-ben. Történetírás. 242 lap. A természet könyve. Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből 7—10 füzet. Füzetenként ára 50 kr. Történeti könyvtár. A magyar nép és ifjuságnak ajánlva. VII. füzet: XII. Károly svéd király története. VIII, füzet: Nagy Péter, a minden oroszok czárja. IX. füzet: Nagy Frigyes élete. X. füzet: Karthago vagy egy világváros története. Mindegyiket Áldor Imre írta. Ára füzetenként 40 kr. — Futri Kata. Regény. Helen Klementina után magyarította Emilia. Egy kötet. — Középfajú drámára pályadijat tűz ki a nemzeti színház igazgatósága. Tárgyát a jelenkori társadalmi életből kell meríteni. Prózában vagy versben egyaránt írható. Jutalma száz arany. A beadás határideje ez évi október elseje; a jutalmat pedig november elsején adják ki; de csak oly darab nyerheti, mely előadásra méltó.

** (Vegyesek.) A nőképzőegylet elnöksége értesítést küldött szét, mely szerint elhalasztott ezüst nyeremény-sorsjátékát, kormány-engedély alapján, 1876 márczius 31-dikén fogja megtartani okvetetlenül. — A nőképzőegyleti majálisson a rendezőség a következő urakból fog állani: Bánó József, gróf Bissingen Ernő, Csillag József, Erdélyi Béla, Igmándy Aladár, Kállay Zoltán, báró Laffert Antal, Molnár Lajos, Péczely Ferencz, Ráth Károly, báró Révay Gyula, Szeniczey Ákos, Tóth Aurél, gróf Way Tibor, Wolletz Miklós. — A pesti izraelita nőegylet néhány nap előtt küldöttségileg adta át a tiszteleti tagság díszes okmányát dr. Batizfalvy Sámuelnek, ki az egyleti árvaháznál több év óta önzetlenül folytatja orvosi buzgó működését. — Goll J. „Táncz“-ából a 21. szám megjelent, Horváth Fábán „Nőegyleti csárdás“-ával és Gerley M. „Vilma“ mazurkájával. — A budai zeneakadémia május 5-dikén a vigadóban hangversenyt tart, Knahl Antal vezetése alatt. — Székely Imrénél mult vasárnap ismét igen érdekes zeneregély volt, melyben legjobb növendékei igen dicséretesen mutatták be magukat. — A pesti állatkert parkozásához József főherczeg nagymennyiségű bokrot, cserjét adott alcuthi faiskolájából s megígérte, hogy nemes fákat is fog bőven adni. — Két fiatal, élő krokodil érkezett közelebb a fővárosi fővámházba posta útján. A különös szállitmányt még az nap tovább küldték a megrendelőnek: Kullmann állatsereglet-tulajdonosnak Beszterczebányára. — A szabadkőművesek a sugárton fogják építtetni díszes házukat. — Hajós Zsigmond énekes hazánkfia megvált már a prágai színháztól, de Budapestre nem szándékozik jönni, amíg csak meg nem hívják. — Liszt Ferencz e hó 24-dikén Hannoverába érkezett, hol „Szent Erzsébet“ oratoriuma adatott elő: e hó 29-dikén ugyanott közre fog működni egy hangversenyben, mely az Eisenbachban felállítandó Bach-emlék javára rendeztetik. — Gróf Karácsonyi Guidóné Párisban már több év óta betegen fekszik. Ujabb időben azonban már némileg jobban van, és reménylik, hogy nemsokára teljesen helyre áll egészsége. — A „budapesti férfi-dalegylet“ május elsején a lövöldében táncvivalommal összekötött dales-télyt tart. Müsora érdekes lesz. Stegmann és Szabó Antónia kisasszonyok is közreműködnek. — Az országgyűlést, ujabb hir szerint, nem a kormányelnök, hanem maga a király fogja bezárni trónbeszéddel s e miatt a dalmáciai utat pár nappal megrövidítik. — A lefolyt héten (ápril hó 11-dikétől ápr-

rilhó 17-dikéig) született 267 gyermek, elhalt 229 személy; a születések tehát 38 esettel mulják fölül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 145 fiú, 122 leány. A halottak közt volt 118 férfi, 111 nő, egy éven aluli gyermek 62.

**** (Halálozások.)** **L a m b e r g** Karolina grófnő, az altábornagy özvegye e hó 19-dikén Bécsben elhunyt. Holtteste Moórba szállított. Továbbá elhunytak: **B o é r** Etelka kisasszony, **B o é r** Bálint 15 éves kedves leánya, e hó 9-dikén Magyar-Ujfaluban. — **R e c s k e n** a harmincz éves **R e p e c z k y** Pál földbirtokos, fiatal özvegyet, született **T a h y** Etelka urhölgyet és két kis leánygyermeket hagyván hátra. — **P u l l m a n n** János kegyesrendi áldozár és tanár e hó 13-dikán Selmezbányán 26 éves korában. — **M o g y o r ó d i** Antal szabadkai csendbiztos e hó 12-kén. — **K e s s e l ő k e ő i** gróf **B e l e z n a y** Pálné e hó 15-kén Budapesten. — **B o r o s** Pál szathmári királyi törvényszéki elnök, e hó 15-dikén 54 éves korában. — **P e t r o v a y** Lőkös, Ungmegye egyik derék, művelt, tevékeny fia, ki a szabadságharcban honvéd volt, e hó 12-dikén, 44 éves korában, özvegyet és egy leánygyermeket hagyva maga után. — **R i c z k ó** Lőrinczné született **H e r i á n** Francziska asszony **T i b á n**, (Ungban,) 50 éves korában. — **N a g y - K á l l ó n** **K á l l a y** Csilla, **K á l l a y** Ákos és **L á n e r** Ilon 18 éves kedves leánya. — **K o l o z s v á r t t** gróf **M i k ó** Györgyné született **B e t h l e n** Erzsébet grófnő, 70 éves korában. — **M a g y a r - L á p o s o n** özvegy **F l ó t h** Ignáczné, 88 éves korában. — **V á c z o t t** **R e i s e r** Berta kisasszony 24 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Áprilhó 24-dikén: „Lohengrin“, Hauck Minnie mint vendég. — Áprilhó 25-dikén: „Panna asszony leánya.“ — Áprilhó 26-dikén: „Plunet öröksége.“ — Áprilhó 27-dikén: „Ayda“, Hauck Minnie mint vendég. — Áprilhó 28-dikén: „Lecouvreur Adrienne.“ — Áprilhó 29-dikén: „Figaro lakodalma“ Hauck Minnie mint vendég. — Áprilhó 30-dikén: „II. Rákóczy Ferencz fogsága.

Divattndósítás.

Mai divatképünk magyarázata.

Az első alakon kockás díszítésű drap szórúha látható, az alján széles fodorral, feljebb széles szegélyzettel. A tünique elől nyitva, hátul pedig dudorosán fel van húzva. A derék lebbentyűs. elől kihajtván, és szintén kockás szövettel díszítve, az ujjak szűkek. E ruha ára 55 frt; könnyebb kiállításban természetesen olcsóbb: 30—40 frtig.

A második alak is kétféle kelméből összeállított öltözéket tüntet elő. Az alpaccából való szoknyát széles fodor díszíti, mely egy darabon sima, és aztán négy-récszeben szedve. A széles fodor alján még egy kis fodor látható, valamint a hátrészen egy dudor, két sor kockás kelméből való pánt és egy apró fodor-fejecské. A derék és tünique „polonaise“ módra egyben van szabva, hátul feldudorozva és a saját kelméből való két szalaggal díszítve. Az egészet keskeny fodor köríti, elől négy csokor van alkalmazva, az ujjak a derekon is csokrozva vannak. E ruha ára 75 frtól 60—50—40 forintig.

A mint t. olvasónőink mai divatképünkről is látják, a ruhák most leggyakrabban kétféle szöveteiből készülnek. Cashemir és foulard, tafota és mohair, alpacca és tafota, ezek a legkedveltebb összeállítások. Sok tavaszi ruha most már tünique nélkül is készül, de feltűnően sok a csipke, cashemir, tafota és más könnyű szöveteiből való mindenféle felöltő, mely a sima ruhákhoz viseltetik. E felöltők dolmány alakúak, vagy kerek gallérok, elől hosszú részekkel, vagy kendő formára, gazdag csipke, paszománt vagy fekete gyöngydíszítéssel. A fekete csipkemantileok és kendők ismét divatosakká lettek, valamint a kis hátra hajlott csipke- és mollkendőcskék (à la Marie Antoinette) a melyek gazdagon díszítvők csipkével és szalagcsokrokkal.

A kalapok valamivel nagyobbak, mint a minők eddig jó ideje voltak, nem csak a kerek, de a franczia kalapra nézve is áll ez újítás. Legdivatosabbak jelenleg a fekete csipkéből és tüllből készült kalapok, gazdag virág- és szalagdíszszel. A művirágok olyan szépek mai nap, mintha a természettel akarnának versenyezni külső szépség tekintetében, és így a pazar bőkezűség, melylyel azokat az új kalapokra alkalmazzák csak előnyére válhatik azoknak. Ismertető jele a szép új virágoknak könnyed természetesség és üde, tavaszi színpompa. Az összeállításra nézve a legnagyobb természetesség uralkodik, semmi nehézkes bokréta, semmi fész, hanem festőileg rendezett egyszerűség, könnyedség a jelszó. A kalapokra is mintha csak a szeszély rakta volna ide-oda a virágokat; semmi kiszámított arányban, hanem csak oda, a hová illenek, a hol a legjobban állanak és olyan tágan erősítve meg, mintha az első szellőnek martalékul akarnának esni.

Számrejtvény.

Vigh Mihálytól.

20. 18. 6. 16. 5 11. Egyik átkot szór fejére, másik kalapot emel.
14. 5. 1. 15. 19. Csókjaiban fürdik a lomb s a nyitott virágkehely
9. 4. 7. 8. Királyság volt koronánkban a dicső mult mezején
16. 18. 9. 18. 12. 20. 17. Ott találod fagyos télen az ut kellő közepén.
4. 15. 10. 3. 12. Vakmerő faj volt ez, egykor megtámadta az eget,
12. 15. 8. 16. 8. 2. 8. Nagy műve a természetnek s annyi bámulója lett
13. 19. 12. 8. Temetőben sírok felett szolgál intő jel gyanánt,
12. 21. 3. 6. Holdvilágos éjein át hallhatod a csalogányt.
1—21. Hazád s korod meg nem értve, elítéltek tégedet,
De most halás tisztelettel emlegetjük nevedet.
Megfejtési határidő: májushó 22-dike.

A 13-dik számban közlött rejtvény értelme:

Boldog huzvétet kívánok!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Schröder Ilona, Retsky Margit, Moesz Gézáné, Korik Zsófia, Devich Ferenczné, Tóth Bozóky Mária, Kalmár Károlyné, Subich Lilita, Ruthényi Vad Amália, Frank Johanna, Popovics Irma, Hlavathy Erzsi és Ilona, Danielovich Mariska, Felsenburg Paulin, Okolicsányi Mariska, Balassa Ilon, Éhen Ilka és Gizella, Marosy Hermin és Etelka, Simon Teréz, Malatinszky Kálmánné, Keszthelyi Györgyné, Gedeon Gáspárné, Vincze Csima Petronella, Fischer Paula és Janka, Szirmay Hermin, Sarkady Lászlóné, Potoczki Gergelyné, Csiki Vilma és Antónia, Keresztes Véri, Fodor Erzsi és Julia, Ilniczky Ilona, Bazilides Matild, Kanizsay Nagy Etelka, Kovács Etelka, Koren Károlyné, Madarász Luiz, Limbek Vilma, Müller Albertné, Nagy Borbála, Abonyi Jánosné, Baghy Etelka, Csonth Dénesné, Dosztál Szabó Etelka.

A 12-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Kovács Etelka, Koren Károlyné, Madarász Luiz, Baghy Etelka.

Tartalom.

Hogyan esik meg a csuda? — Reggel, Kerényi Frigyesztől. — Mindhalálíg, Major Bélától. — A szerelem álma. — A hetedik nagyhatalom. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti színház. — Divattndósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t ő k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: **Emilia.**

A. CSALÁDI KÖR" DIVATKÉPEI

Aprillisi hóban.

ALTER és KISS udvari szállítók nődivatterméből.

Ny Grund V. Budapest

azonnal megkezdé az ásatást, hogy a három munkást megmentsék a legborzasztóbbtól, az éhhaláltól. Hatodfél napig tartott az ásatás, s csak akkor sikerült ismét napvilágra hozni a három embert, kik ott 146 óráig voltak eltemetve minden élelmiszer nélkül és mégis úgy tetszett nekik, mintha csak 48 óráig lettek volna elevenen eltemetve. Képzelték, hogy mindhárom igen el volt gyengülve, most már azonban teljesen helyrehozták a hat napi koplalást.

Komáromban e hó 13-dikán délután 4 óra 7 perczkor 2—3 másodperczig tartó földrengést éreztek. Erős épületek alapjukban megrendültek, házépítéssel foglalkozó munkások a munkát abbahagyni akarták, attól tartva, hogy az épület reájuk omlik. Az egész jelenség 3 nagy és 4—5 kisebbnemű lökésből állott; a nagyobb lökések körülbelül egy harmad másodpercznyi időközben léptek föl, pár pillanat múlva megfigyelhetlen gyorsasággal következtek egymásra a kisebbek. A lökések egyidejűleg sajátságos morajjal voltak egybekötve, melyek szakadozott tompa ágyu- vagy akna robbanásszerű robajához hasonlíthatók.

A Tisza áradása Szeged vidékén megszűnt fenyegető lenni; aggasztó dagadása alább hagyott. E jó hírrel szemben Szatmármegyéből arról értesítenek, hogy a Szamos és Homoród kimentek medrükéből, s félmérföldnyi szélességben áradtak ki.

Vidéki vegyesek. K h ü n e l n é Toperczer Ilka asszonyt a máramarosi nőegylet megválasztotta tiszteleti tagjának, s e hó végén részt fog venni az egylet M. Szigeten tartandó hangversenyében. — Gy ö r b e n e hó 12-dikén Menter Zsófia és férje Popper D. gondokaművész, válogatott közönség előtt, kitűnő hangversenyt adtak. — B u l y o v s z k y Lilla asszony Aradon nagy tetszés mellett vendégszerepel; „Lecouvreur Adrienne“je s „Stuart Mária“-ja egész lelkesedést idézett elő; a nézőtér mindig a szorongásig megtelt; a magánéletben is kitűntetőleg fogadják. — A s z a t m á r i apácza-zárda fejedelemasszonyává Eötvös Szaleziát, a székesfehérvári női kolostor fejét választották meg, egy ősnemes magyar család tagját. — Gyöngyösiné-Mátray Laura asszony, ki jelenleg Székesfehérvárott vendégszerepel, a multkor a „Szerelem iskolája“-ban lépett fel, jutalom játékában, és ez alkalommal az ifjuság diszes koszorúval, a közönség pedig gyémántos ékszerrel lepte meg a kedvelt művésznőt.

Különfélék.

* * * (A király utazása Galiczia és Bukovinába.) Még Ő Felsége Dalmáciában időzik, s már intézkedések tételnek a legközelebbi nagy utra, melyet a király a nyáron fog tenni. Ez utazásnak célja a birodalom keleti részének, Bukovinának megtekintése, a mely ekkor üli százados ünnepét. A Czernoviczba vezető ut Galiczián át vezet a királyt. Ő Felsége Krakóban, Tarnowban, Przemyslben és Lembergben fog hosszabb-rövidebb ideig maradni.

* * * (A király velencei időzésére) vonatkozólag utólagosan még érdekes részleteket beszélnek el a lapok. Velenczében többek között azt beszélnek, hogy Ferencz József császár és király a következő szavakat intézte volna Viktor Emanuelhez első találkozásuk alkalmával: „Azért választottam találkozásunk helyeül Velenczét, mert e város volt az utolsó, melyről kormányom lemondott, s ezzel meg akartam mutatni az egész világnak, hogy Ausztria örökre lemondott Olaszországra való minden igényéről.“ Ez az „örökre“ volt az, mely az olasz király toasztjában viszhangot talált. — Midőn Viktor Emánuel az udvari ebédnél elmondá pohárköszöntését, melynek szavai szerint uralkodónk

boldogságára üritett poharat, a „boldogság“ szónál látható megindulással megakadt, s kifejező kézmozdulattal ismételte azt nyomatékosan, mialatt uralkodónk barátságosan intett a fejével s a toaszt végével szívélyesen kocczintott az olasz királyal. — Uralkodónk mondásaiból hiteles emberek még a következőt is emlegetik: „Ama csodálatos események, melyek gyorsan követve egymást, Olaszországot egységhez és függetlenséghez juttatták, oly benyomást tesznek reám, mintha valamely magasabb hatalomtól származtak volna, mely előtt meghajolni kötelelességemnek érzem.“

* * * (A királyasszony) teljesen visszavonultan él király Ő Felsége távolléte alatt. Egyedüli mulatságát lovaglás képezi, mire naponkint két órát fordít. Mult hétfőn azonban incognito egy bécsi népkonyhát látogatott meg, több ottani étkezővel beszélgetésbe bocsátkozott és maga is megkóstolta az épen kiosztásra került ételeket.

* * * (Külföldi vegyesek.) Királyné Ő Felsége a csillagkeresztos renddel diszítette föl Salvadorinét, született Ambrózi Stephanie bárónőt. — S a r o l t a császárné, mint mondják, már csak rövid ideig fog szenvedni; feloslása közel van. — Alphonse Royer, a párisi opera egykori igazgatója, ki irt drámai munkákat, regényeket, költeményeket, s a harminczas évek irodalmi mozgalmában jelentékeny tényező volt, meghalt 72 éves korában. — S t r a t f o r d b a n, Shakespeare szülővárosában, a költő emlékének tiszteletére, színházat építenek, melynek alapkövét e hó 23-dikán tették le; drámai iskola is lesz vele kapcsolatban. — N a g y léghajói utazás lesz a jövő évben Amerikából. E czélra Barnum 6 léggömböt készít, mindeniket 70,000 köbláb terjedellel. — P á r i s b a n mult csütörtökön tudományos czélból felbocsátották a „Zenith“ léghajót, mely sebesen emelkedett föl, de aztán törést szenvedt, két léghajós (Croce és Spinelli) meghalt és a harmadik is súlyosan megsérült; a léghajó Indre megyében esett le.

Megbízások tára.

Pécsre K. B. urhölgynek: El van küldve.

A pára D. J. urnak: Magánlevélben irtam meg az okokat. Kivánságát, a lapot illetőleg, nagyon szívesen teljesítem, a mint arról már meg is győződhetett.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Igenis, úgy is elvállalja a munkát, csak a szöveget, a szint és az árát meg kell határozni.

Szöllősrre K. A. urhölgynek: Vettem becses sorait.

Szentesre K. J. urnőnek: A legszívesebben.

Pécsre K. L. urhölgynek: Megküldtem.

T. U j l a k r a R. V. M. urnőnek: Küldeményét pontosan vettem. A kívántakat elküldtem.

Rozsnyóra M. L. urhölgynek: Nemde vette küldeményemet?

Windtre L. V. urhölgynek: Mind a két küldeményt a legszívesebben vettem.

B. Csabára M. J. urnőnek: Mindkettőt azonnal megküldtem.

Deésre Z. K. urhölgynek: Ohajtását azonnal teljesítem.

Nyimesdre N. A. urhölgynek: Az előfizetés szeptemberhő végeig van bejegyezve. Juliusban új czimszalagok nyomtatnak.

Rimaszécsre K. K. L. urnőnek: A félévi hat kötet könyv mint tavaly, úgy most is, a jövő hó folytában t. előfizetőinknek el lesz küldve.

Hajnikra G. I. urnak: Legközelebb. Az illető csakugyan az lett. Lakása Vácson van.

Zirczre: A. Gy. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Legczélszerűbb ajándékok

Csupán csak

Budapesten:

a lipótvárosi templomtéren

a váci boulevard sarkán 6¹. sz. a.

27

krajczáros

tömegárucsarnok

LÖBL FRIGYES alapítójánál
találhatók a gyári áron alul.

Ennélfogva tisztelettel meghívom t. cz. vevőimet a télj idényre ujonnan berendezett áruraktárom látogatására. Ugyanitt a legszebb és legdivatosabb női ruhaszövetek: Lustress Rips, Mohairs, Crettons, perkátok, zsinóros es Zsinor-Barchott, fehér moll, esipke és eziczfüggönyök, vasznak, kanavászok, asztalneműek 1/4 széles futószőnyegek és még más százfele egyéb czikkek kaphatók csak 27 krajczárért.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Minták bárhová ingyen és bérmentve.

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik évtől

Magyar ipar! Alapítva 1834-ik évtől

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, váci-utca 14. sz.
(korona-kávéháza átellenében.)

Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
Nagyobb napernyők, disztive á 3, 4, 5, 6 frt.
Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.
Esernyők anyag Clotból á 2, 3, 4 frt.
Selyem esernyők 5 frtótól feljebb.
Urfi napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidéki megrendések pontosan s legszigorubb figyelemmel elkészültek.

Nagyobb ételbeval aránylagos árakcsopadís.
Legnagyobb váltázték legfinomabb angol és frun-
cziu nap és esernyőkkel, aránylagos olcsó árakon.

Olcsóbban

mint bárhol kaphatók!

Fekete és színes selymek,
valamint
gyapju- és mosó-ruhakelmék

WEISZBERGER JAKAB
női divatáru-raktárában

Budapesten, bécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve készsèggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE
bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponkint egyszer az ujj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon témadt ránczok és himlőhelyek elsimítottak. — A Ravissante ifju arczsint idéz elő, a bőrt fehéríti, frissíti és finomítja; eltávolít legrosszabb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtök ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelmények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Gyönyörű
NOI
RUHAKELMÉK
selyemáruk

bámulatos olcsón!

nagy választékban kaphatók

HAMBURGER
ADOLF
divatáru-lizetében

Budapest.
uríntéza 8-ik sz.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak
egy legjobb korban levő nő ajánlkozók.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

18-dik szám.

Május 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R .

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
					kelte	nyugta	
					óra	perc	
Május 2	Vasárnap	C 5 Athan. Zsig.	C Rogate	20 E 1 Theodon	27 Böjt Jozua h.	4 44	7 11
3	Hétfő	† feltalálása	Kereszt fölfed.	21 Janár	28 Nehemiás	4 42	7 13
4	Kedd	Monika	Flóre, Amália	22 Paraclitus	29 Náthán	4 40	7 15
5	Szerda	Pius pápa	Jámbor	23 György	30 Roschodes	4 39	7 16
6	Csütörtök	Áldozó csütörtök	Áldozó csütörtök	24 Zach.	1 Ijár Roschod	4 37	7 17
7	Péntek	Szaniszló	Áldor	25 Márk ev.	2 Nabukodon.	4 36	7 18
8	Szombat	Mihály jelentése	Ákos	26 Basileus	3 Sab. 2. p. Tasr.	4 34	7 19

Teljes számm példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a .

Szentesen a dalárda, hat heti készülődés után, Szent-György napján sikerült hangversenyt rendezett, Szücs Ottil, Frid Janette kisasszony sat. közreműködésével; előadás után pedig viradtig tartó táncz volt, sok szép hölgy részvételével.

Nyerges-Uj-Faluban april 25-dikén alig hagyta el a helyi közlekedő gőzös [a kikötőt, midőn Csenkéből egy magánrévész tizenhárom muzslai napszámost és egy Steindu Sándor nevű nyergesujfalusi mérszárost akart átszállítani a Dunán. A mint a kikötő előtt akartak elevezni, a sebes víz a csónakot a hidhajó orrához sodorta. Ekkor a munkások megijedvén, szerencsétlenségükre felugráltak, a csónak féloldalára hajolt és felfordult. Rémitő látvány volt, a mint vízbe hullottak, segítségért kiáltva, a hullámokkal küzdöttek. Szerencsére a segítség kéznél volt. Az imént elment gőzhajóról jött urak még ott voltak a parton s közülök Oberhäuser Ferencz, Wanke Sándor, Mozer János és Ridly János urak az ott rakodó Eggenhofer-féle hajón levő legénységgel s a két gőzhajó legénységével együtt azonnal három ladikra szálltak és szerencsésen 14 személy életét megmentették. Steindl Sándor ki a vízbe hullottak közül egyedül tudott uszni, valószínűleg a hajó alá szorult és nyom nélkül elveszett.

Léván Pazar Károly, a képezde ének- és zenetanára, mult szombaton élvezetes zeneestélyt rendezett, melyre a város értelmisége igen szép számmal gyűlt össze. Volt szavalat, zongorajáték s néhány kardal. Az estély nemcsak szépen jövedelmezett, hanem a közönséget arról is meggyőzte, hogy ily képzés mellett a képezde ifjaiból derék zenészek- és énekesek válhatnak. A lévaiak ily estély mielőbbi ismétlését is szívesen fogadnák.

Az előpataki fürdő birtokossága mult hó 4-dikén gróf Nemes János elnöklete alatt gyűlést tartott oly célból, hogy miután a magyar orvosok és természetvizsgálók ez évben ott tartják nagygyűlésüket, az ez iránti előmunkálatok megállapításának és a birtokosság soraiban valódi verseny támadt az áldozatkészségben. A Bogdán-fivérek szükség esetére előpataki egész idényi jövedelmüket ajánlották fel, a mi pedig nem megvetendő, mert az ezer forint, vagy még több is lehet. A birtokosság a megtartandó gyűlés emlékére aranyozott érmeket készített. Minden tag kapni fog egy Előpatakot feltüntető monogrammot. Kifogják osztani Előpatak és vidékének leírását is. A vasuton érkező tagokat a birtokosság szállítja Előpatakra, beszállásolja és egyszer meg is vendégli. A nagygyűlés Előpatakán augusztus hó második felében fog megtartatni, azonkívül pedig lesznek szakulések Sepsi-Szent-Györgyön, Kézdi-Vásárhelyt és Brassóban. Kirándulási pontok lesznek Málnás, Tusnád, a torjai barlang, Kovászna

és Zajzon fürdői, és e fürdők birtokosai, Brassó városa és a háromszéki értelmiség szintén vendégszeretettel fogják fogadni a társaságot. Ott mindenütt van mit látni, mit tanulmányozni és mi felett véleményt adni.

Miskolczon a Kotzné Palóczy Judit urhölgy által rendezett műkedvelői három előadás, melyek egyikében Blaháné asszony is közreműködött, oly jól sikerült, hogy több jótékony célra ezerhatszáz forintot jövedelmezett; a műkedvelők közül Bizony Vilma, Kahle Izabella, Szerdahelyiné, Teper Malvin, Horváth László, Popovics és Benisz játéka tetszésben részesült, valamint a népszinműi karénekek is.

Barcsay László hunyadmegyei, gróf Bethlen Sándor belsőszolnoki, Kubinyi Rudolf hevesi, Szilvássy Sándor küllői, Pogány György alsó-fehéri, Ujfalussy Miklós szatmármegyei főispánok s Földváry József kővárvidéki főkapitány ez állásaiktól saját kérelmükre fölmentettek. Egyszersmind főispánoknak kinevezettek: Pogány György Hunyadmegyébe, Szabó Kálmán Győrbe, gróf Eszterházy István Pozsonyba, Perczel István Tolnába, Takács Lajos Vasba, Miskolczy Lajos Közép-Szolnokba és Krasznába, Beöthy Lajos Hevesbe, gróf Bethlen Gábor Küllőbe és Felső-Fehérbe, Zeyk Károly Alsó-Fehérbe, Domahidy Ferencz Szatmárba, báró Bánffy Dezső Belső-Szolnokba és Kővárvidékre. Továbbá Radvánszky Antal zólyomgyeői főispán Turóc megyének és Körmöcbányának is főispánja lett; gróf Eszterházy Kálmán a kolozsmegyei főispánságon kívül Kolozs főispánjává is kineveztetett; gróf Forgách Ágoston esztergomgyeői pedig egyszersmind esztergomvárosivá is.

Egy péczeli lakos összeszedett 195 frtra rugó és nála rekedt Kossuth-bankót, elküldte a nagy hazafinak Turinba, hogy küldjön neki ezért „igaz“ pénzt. Legjobban szeretné az aranyat, de elfogadja a német bankót is. Kossuth nem röstelte a dolgot, s irt az illetőnek levelet, melyet az nem tenne az ablakba. A péczeliek pedig nagyon röstellik, hogy akadt közöttük olyan ember, a ki Kossuthtól pénzt kért.

Bácsmegye Mélykut nevű községében egy, a falu nyugati részében levő házban mult hó 22-dikén tűz ütött ki, s a nagy szélvész következtében hat perc alatt 63 házat lángok borítottak; ezen kívül 3 száraz malom s 4 bolt égett le, melyekből csak igen keveset lehetett megmenteni, minthogy mindenki életét igyekezett a tűzvészből kiragadni. Emberélet nem veszett el.

Vidéki vegyesek. A pécsi nőegylet, melynek elnöke Cseh Edéné urhölgy, 535 pártoló taggal s 9100 frt alaptőkével bir; gyermekkertjének is 5150 frt tőkéje van. — A szebeni Dugonics-szobor javára nagy sorsjátékot rendeznek. — A nagyváradi virágkiállítás május első három napjára halasztották, a

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Értelme: 3 frt., félére 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

18. sz.
Május 2-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek megfizetése egész-, a műlap
megfizetése félévi jartási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

J ó s á g.

„A legjobb mód, megszeretni embertársunkat, abból áll, hogy áldozatkész szeretetben részesítjük őt“ — mondja Kant és bővebb magyarázatul hozzá teszi: „mert ez által igazán meg fogjuk őt szeretni, miután minden lélekben, a melyben az igazi jószág gyökeret vert, és e szent forrástól életet nyer, mindenkor szeretet is lakozik mindazok iránt, a kiket elég szerencsés volt jótéteményeiben részesíteni.“

A nagy bölcsész az „igazi jószág“-ról szól; alig van azonban szó, melylyel az emberek annyira visszaélnének, mint épen ezzel. Midőn valaki szívességet tesz velünk, már azt mondjuk, hogy jó ember; sőt nem ritkán a gyengeséget, sőt még a meglehetősen korlátolt elmét is ezen czímmel illetjük; azért méltán kérdezhetjük: „Mit értsünk tehát igazi az jószág alatt?“

Pedig vajmi könnyen készen lehetünk a felelettel. Az igazi jószág egyszersmind a legnagyobb tökély, melyre az emberi lélek egyáltalában képes, és kissé mélyebben bele tekintve az emberi szívbe, meglátjuk, hogy ez valóban úgy is van.

Vannak emberek, a kik könnyen rávehetőek jó cselekedetekre, és élvezetet is találnak a jótékonyság gyakorlatában, de mind a mellett olyan rideg, közönyös arczot mutatnak hozzá, vagyis inkább az iránt, a kivel jót tesznek, mintha nem is szívük sugallatát követnék, hanem nagy nehezen valami terhes kötelességet robotolnának le. Hányszor nem hallani — és pedig férfiakról is — mikor valami jó célra adakoznak: „Jaj, beh alkalmatlanok!“ még akkor is, ha nem erőltetik meg magukat és zsebüket. Mások meg nyájasabban adakoznak ugyan a jó czélokra, de az „alázatosan köszönöm“-re való szembetűnő vára-kozással. Látszik rajtuk, hogy azért tesznek jót az illetővel, mert éreztetni akarják vele szerencsétlen helyzetét, vagy legalább azt, hogy ők mekkora leereszkedéssel vannak iránta, és jól esik a lelküknek, hogy a szerencsétlenséget megalázva látják maguk előtt. Ismét vannak, kik nem annyira jóknak lenni, mint inkább

annak látszani akarnak, és azért csak akkor tesznek valami jót, mikor a világ látja, különben nem. Ezek mind, ha vesszük, jó emberek, de azért nem az igaziból valók.

Ismét vannak, kiknek — mint mondani szokták, — jó órájuk van, vagy is a jószág náluk nem lelki szükség, hanem szeszély, pillanatnyi ötlet. Néha a lelküket is oda adják, máskor meg mint a kőszikla, annyira érzéketlenek embertársaik bajai iránt, és egyiket csak úgy, mint a másikat a nélkül, hogy okát tudnák adni; jók avagy rosszak, csak azért, mert kedvük tartja. Az ilyenek aztán a legrövidebb idő alatt így kiáltanak fel: „De most már elég volt!“ — mintha valaha azon pontra juthatnánk, a hol megengedhetnők magunknak kezeinket önkbe rakni és azt mondani: „Most már eleget tettem!“

Az efféle cselekedetek szintén jók ugyan és minden esetre többet érnek a szivtelenségnél; de vajmi távol állanak még az igazi jó fogalmától!

Ismét mások már nagyon jóknak tartják magukat azért, mert rosszat nem cselekesznek, pedig ez sok esetben félnétség-ből vagy restségből is származhatik. Ha már az, hogy rosszat nem teszünk, jószág volna, akkor a galamb és báránynak is érdemül lehetne felróni azt, hogy nem harapnak és nem karmolnak, mikor pedig ezt csak azért nem teszik, mert a természet sem fogakat, sem körmöket nem adott nekik.

Nem igazán jó az, a ki a jót csak szeszélyből, vagy csak belső küzdelem után teszi, vagy csak azért, mert nincs ereje ellentállani más akaratának, vagy mert dicséretet vár szivességeért.

A ki ösztönileg jó, azt jószívűnek nevezhetjük ugyan, de nem igazán jónak. Ez a jószívűség szintén elismerésre méltó, de bizalmat nem fog kelteni soha, mert ez az érzés nem elég erős, hogy az élet komolyabb megpróbáltatásaiban helyt álljon. Kellemetlen tapasztalatok és csalódások után az ilyen lelkeket a boszankodás és igazságtalanság haragos, vagy keserű indulata

szállja meg, holott az igazi jóság csak szeretetet, vagy — szánakozást ismer.

Az igazi jóság a legfenségesebb diadal, a mit az emberi lélek nemesebb érzései a benne lappangó indulatok és szenvedélyek felett kivivhat. Az igazi jóság elválaszthatlan a nemesebb szellemi tehetségektől, és csak a szív és elme gondos kiművelésénél lehetséges. Eredete a magas erkölcsi szabadság, az emberi érték helyes méltánylása; nem zavarja meg őt az egyes ember hibája, gyarlósága, mert az összes emberiséget veszi tekintetbe, és ezt szabad, okos, előítélet nélküli tekintettel nézi. Hiuság és érzékenykedés nélkül halad pályáján, nem hajhászva elismerést, és föl nem háborodva, sem el nem keseredve, ha hálátlansággal fizetnek is neki, vagy ha félreértik és mellőzik is.

Az igazi jóság nem változó, nem függ szeszélytől, hangulattól avagy külső hatásoktól; szeretetteljes minden cselekedetében, és csak a hol szükséges, szigorú, vagyis: csak ott, hol a jóság rossz célra használtatik föl, tagadja meg hozzájárulását. Bizonyos szelid fényt és jóleső meleget terjeszt maga körül, de soha sem villámlik föl, mint a kigyult csóva, mely egyet lobban, azután elalszik és annál feketébbnek tünteti elő a sötétséget. Az igazi jóság fedezte föl a boldogság és boldogítás titkát; ez azon csudavirág, mely az elzárt ajtókat és szíveket egyiránt kinyitja, és a réges-régóta a szívben szunnyadó kincseket napvilágra varázsolja. Legyen valamely szív bármennyire megkeményedve, a tiszta jóság mennyei harmatának még sem tud ellentállani, az ő szent befolyása alatt tűnnek elő a jó csirái, bár milyen mélyen legyenek is azok a szívben elrejtve.

Talán mint ama csudavirág, mely a mese szerint minden száz évben egyszer virul, az igazi jóság is olyan ritka? Az emberiség becsületére és mindnyájunk vigasztalására mondhatjuk, hogy: nem. Sőt azt is állíthatjuk, hogy e tündöklő drágakövet még gyakrabban föllehetnők az életben, ha a sok számos érték nélküli csillám között el nem tévesztenők, hanem megismernők helyes tekintettel, mint a szív legértékesebb klénódiáját, és az emberiség legtökéletesebb virágát. De mert a nagy sokaság csak azt látja, a mi szemébe ötlük, az igazi jóság sok esetben kikerüli figyelmét, mert az sem nem kápráztat, sem nem lármázik, hanem szerényen és csendesen munkálkodik és — mindig csak munkálkodik.

A ház sirjai.

Gáspár Imrétől.

Egyik ott van Olaszország
Sötétzöld lombjai alatt; —
Ott enyhet keresett az ifju,
Enyhet, minőt csak a sir ad.

Zöldel a másikon borostyán,
Oly szép, soha sem hervad el . . .
Ott fekszik a hős, csata-sikján,
Felőle gyász-dal énekel.

Itt fekszik minden szeme fénye,
Szép, ifju lányka, csöndesen;
Szeretett, s fekszik elhagyatva,
Magában, nincs virága sem.

Ott pihen a munkás családfő,
Sirhantja roskadt, majd bedül . . .
Nyugszik a ház minden lakója,
Jeltelen sirban, egyedül.

És távol onnét, hová egykor
Reménnyel lépett s boldogan,
Idegen földre üzte bújá —
A ház szelid asszonya van.

S a vén romok vak éjfelében
Kérdegeti bús szél szava, —
Megrázza ablakát zokogva,
És elrepül tova, tova . . .

Mindhalálig.

Major Bélától.

(Folytatás.)

III.

A következő szerdai nap elérkezett valahára s lassan, vonatva, az est is. A szokott társaság összegyűlt. A kedves barát-nők elhozták Matildot is; a fiatal emberek teljes számmal jelentek meg; nem hiányoztak Endre és Titusz sem.

De ez utóbbi nem sietett most, mint rendesen, mihelyt tette, Matild közelébe. Valami igen fontos és érdekes beszélgetése lehetett egy elfogott fiatal gavallérral, s mintha félne Matild tekintetétől, alig-alig s csak lopva pillant olykor feléje.

Pedig a szép „nagy birkaszemek“ oly epedőn, oly érthetően kifejezett hívással fordulnak újra és újra feléje. Mind hasztalan!

Annál vakmerőbb ma este Hantos Endre ur! Mintha kicserélték volna! A kiről eddig általában az a hit volt meggyökerezve, hogy hatig sem tud olvasni, most egyszerre élénk, élczes, szellemdus lett. Jobbra-balra egy-egy udvarias megjegyzést, választékos bókot röpitett a hölgyek felé, aztán ügyes manoeuvre-rel kilesve, midőn Matild ülőhelye mellett egy szék megürült, mint a villám lecsapott arra és hatalmába keríté.

— Bocsánat, kedves kisasszony! — kezdé lassu hangon, meglehetősen elfogulatlanul. — Néhány percét bátor lennék igénybe venni.

Matild jóformán nem is hallotta. Felelt valamit, de azt Endre a világért sem volt képes megmondani, hogy mit. Szemei csak megint a terem tulsó oldalára, arra a sugár alakra tévedtek, azzal a halvány arcczal, azzal a finom, keskeny, barna bajusszal. Mi lelte őt ma? — ezen gondolkozott.

Hantos Endre urat azonban nem ijeszté vissza e meglehetősen lehangoló fogadtatás. A világért sem! Oh, tudott ő magának érdeklődést biztosítani rögtön.

— Szeretnék kegyeddal valakiről beszélni, — folytatá. — Valakiről! Épen arról, a kire szemeit oly állhatatosan függeszti.

De már erre a vakmerő beszédre, azonnal visszafordultak a szép szemcsillagok, s hosszú, fürkésző pillantással pihentek meg a fiatal ember arcán.

— Kiről? kire? — kérdé a megtámadott ifju hölgy ártatlanul, a legkisebb zavar nélkül.

Oh, asszonyi kétszínűség! Hát nem vagy te képes tévuttra vezetni?

Csak Endrét nem vezette tévuttra.

— Tituszlól! — szólt egyszerűen.

Matild még egy utósó kísérletet tett.

— Miféle Tituszlól? — kérdé.

De már akkor Endre komolyan elővette.

— Kegyed csak olyan jól tudja, hogy melyik Tituszlól, mint én magam. Csak egy Titusz van jelen. Ez nem oly közön-

séges név, hogy valami nagyon confundálni lehetne. Én tán ki-méletlenséget követek el, midőn ügyeibe avatkozom, azonban mentségemül szolgál némileg, hogy ezt csupán a kegyed érdekében s barátom tudtával, megegyezésével és megbízása folytán teszem. Kegyeskedjék néhány perczig, legalább mig valaki zongorázni kezd, a midőn táncolni kell, reám hallgatni. Ha nem végezném be addig, vagyok bátor az első négyest kérni.

Matild most már teljes figyelemmel hallgatott. A négyes kérésére csak egy beleegyező fejbillentéssel válaszolt. Átható szemei elfordulhatlanul a fiatal emberre voltak szegezve. Miket fog vele közölni?

— Nem tudom, — folytatá Endre, — mily fokig haladt az érzelem s annak netáni nyilvánítása kegyetek közt. Ne higye, hogy barátom árulást követett el. Oh nem. Sokkal lovagiasabb. Talán nem is lett volna mit elárulnia?

Matild nem szólt egy szót sem.

Endre kénytelen volt folytatni.

— Lehet, mondom, hogy nem volt semmi. Épen semmi. De kisasszony, a jelek mást mutattak, s a világ a jelek szerint itél. És a világ nagy ur, nagyon nagy ur, kivált egy fiatal leány irányában; annak ítélete előtt meg kell hajolni, sokszor meg is törni alatta, de épen azért szükséges, megítélését, akár jogos, akár alaptalan legyen az, kikerülni, kivált egy fiatal leánynak. Bocsánat! ne vonja kegyed fel vállait megvetően, ne nézzen oly daczosan, oly haragosan, ez így van, ezt kegyed meg nem változtatja; bizonynyal vesztett ügye van, ha megkísérli, s a vesztés díja itt: egy élet boldogsága. Kegyedért nagy kár. Ezt senki sem akarhatja, még saját maga sem. S ha akarná: minden igaz barátjának kötelessége, megakadályozni.

Matild nem érzé, csak sejté az összefüggést. Szemei égni kezdtek, arcza kipirult.

Endre folytatta:

— Tartson engem ily igaz barátjának. Nagyon keserü igazságokat fogok mondani, de biztosítom, hogy igazságokat. Igyekezék egykedvű arcot ölteni, hogy figyelmet ne keltsünk. Ez nehéz mesterség, de a nők pompásan értenek hozzá. Én, lássa, szintén igyekszem, vidám, könnyed hangot használni és mosolygó arcot mutatni. Mintha szerfölött közönyös dologról beszélgetnénk. Például a tegnapi operáról. Ez igen érdekes. Mint tetszett kegyednek Pauliné Melindája?

Matild lázasan kulcsolá össze kezeit keble fölött.

— Beszéljen, beszéljen, kérem! — suttogá könnyörögve.

— Jó, Tehát hol is hagytuk el? Vagy igaz, hisz még tulajdonképen el sem kezdtük. Tehát legyen kegyed mindenek előtt elkészülve, hogy Tituszt ezután csak ritkán, nagyon ritkán fogja látni s ő nem fogja az eddigi hangot folytatni kegyed iránt.

— Miért? — kérde Matild, s a pir halálos sápadtságnak adott helyet arczán.

— Mert Titusz becsületes ember, és — a többi közt — báró, a mi elég nagy baja neki. Ha egy kicsit gondolkozik, kedves kisasszony, be fogja látni . . .

— De hisz ez kegyetlenség! — tört ki Matild a kitűzött program ellenére igen hevesen és szemei könnyekkel teltek meg.

E pillanatban szólalt meg a zene. Endre fölkelt és kezét nyujtá Matildnak, hogy a kolonneba vezesse.

— Uralkodjék magán, az égre kérem! — suttogá. — Később majd lesz alkalom, haragját akár barátom, akár az én árva fejemre kiönteni.

Matild hirtelen letörlé kendőjével a könnyeket arczáról. Uralkodott magán. A négyes alatt nem szóltak egymáshoz egy szót sem. A társalgás tárgya egyelőre ki volt merítve.

Azután szétváltak s másokkal táncoltak derüre-borura, hanem a vacsoránál Endre megint oly ügyesen manoeuvrirozott, hogy megint Matild mellé jutott, mig Titusz az átelleni oldalon foglalt helyet. S ez a máskor hallgatag, komoly ember most úgy fel volt villanyozva, oly élczes, bohókás társalgást folytatott, hogy Matildnak többször csak úgy csorogtak szemeiből a könnyek — a nagy nevetés miatt, mire a tulsó oldalon valaki véletlenül feldöntötte vízzel telt poharát; báró Véghlesy Titusz volt, a ki még soha sem követett el ily ügyetlenséget. A háziasszony-ság pedig félhangon sugta nyámmogó grófné barát- és szomszéd-nőjének az asztalfőn:

— No, nézd, Matild most meg már ezt a medvét, ezt a Hantost bolondította el. Egészen elforgatta a fejét.

Ekkor volt Matild utójára a szerdai estélyeken. Jó barátságban maradt az ifju hölgyekkel továbbra is, látogatták is egymást kölcsönösen, de a szerdai estélyekre nem bírták többé elcsalni.

Véleménye s erős elhatározása szerint ekkor találkozott utójára Véghlesy Titusz báróval is.

Pedig a báró miatt ugyan bátran megjelenhetett volna az estélyeken, mert ez est óta a báró is végkép elmaradt róluk, nemes barátjával együtt.

E körülmények találkozására eleintén sok találgatásra szí-szóra s nem egy kegyes megjegyzésre adott okot; de aztán el-mult az is. Tavasz után beköszöntött a nyár, fürdőbe, vidékre kellett menni, Titusz és Endre a cenzurára készültek, napokig be voltak zárkozva és tanultak erősen. Ez jó mentségül szolgálhatott.

Endre azonban e mellett délutánonkint olykor-olykor rá-ért, (szorgalmasabb is volt, könnyebben is tanult, mint Titusz.) hogy egy bizonyos kávéházban bizonyos szerény külsejű öreg urral, a ki szenvedélyes sakkozó volt, egy-egy parthie sakkot játszszerék.

Apránkint egészen összeszoktak, megszerették egymást, nem ohajtottak, de tán nem is tudtak már mással játszani.

Ez az öreg ur Széki Péter volt, a Matild atyja.

Endre, a huzások közben, régen megismerkedtette őt ma-gával, körülményeivel; értesíté őt, hogy kedves leányát van sze-rencséje ismerni. Melyiket (a sok közül?) Matild kisasszonyt. Ugy? Huzzon, uram öcsém. Sakk a királynak. Nem szabad, visz-szamenni a toronnyal. Ohó, már elbocsátotta! Was liegt, das pickt.

Igy vert rá a jó öreg ur Endrére rendesen három-négy játszmát. Másnapra aztán következetesen revange-ot ígért.

Csak egy kellemetlen oldaluk volt e sakkozásoknak. Az, hogy a kávéházban rendesen igen nagy volt a füst. Sokan csibu-koztak fekete kávéjuk, vagy kapuczinerjük mellett s borzasztó füstöt csaptak. Néha ugyanannál az asztalnál csibukozott va-laki, melynél játszottak, sőt még kegyetlen pipa-füstje mellé bele is szólt a játékba.

Az öreg Széki már egy kissé göthös ember volt, gyenge mellü, s a mellett egy kissé ingerlékeny is, kivált játékközben. Rendkívül boszantotta a füst is, a koronkinti közbeszólás is.

— Kedves uramöcsém, ezt nem lehet elszervenadni. Ez el-viselhetlen.

— Mi, kedves urambátyám?

— Ez a füst.

— Már az igaz. Kivált az ily keveréke mindenféle szivar-és pipafüstöknek módtulánul károsan hat a mellre. S kivált ek-kora füst! Megállna benne a kanál.

Egy hét története.

Áprilho 28-dikán.

Akár a szép leány. — Ildomellenes szó. — A madár és a virág. — Az én vad poétám. — Mindegy. — Városligeti idyl. — Változatosság kedvéért. — A császárfürdő csudatételei. — Vegytani fölfedezés. — A föld és a hold. — Tudományos töltött káposzta. — Új emberek. — Május elseje. — Szegény városi gyermekek. — Mitől sápadtak. — Kalocsa Róza neveldéje. — A nőiparegylet tanodája. — Áldásos apróságok. — A nőképző-egylet majálisa.

A tavasz még jóformán be sem köszöntött hozzánk, — nem hiába éneklie még minden poéta, akár a szép leány, ugy kéreti magát az idén; egyik szemével mosolyog, a másikkal megfagyaszt — mondom, még jóformán be sem köszöntött és már is minden felé podgyászolás és bucsuzgatás. Ezt a szót: „főváros“ nem szabad most jó társaságban kiejteni, annyira izetlen, pedig bizony semmit sem vétett; hanem már olyan a mi természetünk, keressük a bünbakot, mi bennünk megcsappant a jókedv és a fővárosra fogjuk. Megengedem, hogy faluhelyen meglesni a természet ébredését: isteni élvezet. Hogy lombosodnak a fák, mint lesz a bimbóból virág és mint dalolgat neki reggel-este szive szerint az ő kedves madara. Madár és virág, és a hölgyek is csak azért szeretik ugy a költészetet, mivel ők egymásért vannak a világon, már mint a madár és a virág. Volt nekem egy kis madaram, afféle vad poéta, azt dalolta, a mi épen eszébe jutott, talán nem is dalolás volt és nekem mégis olyan jól esett hallanom, mert télen át mindig mintha csak az én kedvemért csattogtatná, már ugy, a hogy. A mint meglátott, azonnal felém fordította okos kis fejét és sipogott-czinczogott és forgatta kárbunkulus szemeit; a fejemet tettem volna rá, hogy csupa merő háládatosságból, a mért a megfagyástól, vagy az éhenhalástól megmentettem. Egyik januári délután a mint kinyitom az ablakot, csak berepül a szobámba, egyenesen a kályha tetejére, és azóta nagyon jól megvoltunk egymással, a kis bolond annyira megszelidült, hogy midőn az asztalnál ültem, szépen odarepült mellém és a mig irtam, soha egy szót sem szólt, hanem csak nézte, hogy vetődnek föl a fekete rendek egyik a másik után; néha meg oda koppantott kis csőrével valamelyik szóra, bizonyosan észrevétele volt ellene, és a mint letettem a tollat, azonnal rágyujtott és — mondom — czinege volt az istenadta, — a héten a virágkiállitásról hozok a kis bolondnak egy virágot, hadd legyen neki is egy kis öröme, no lesz majd érte dalogatás, csiripolás, és — a mint a kis bolond a nyiló rózsabimbót meglátja, mintha csak elmetszették volna, egy árva hangocska sem jött ki a torkán, hanem csak meresztette szemeit a piros gyönyörűsége, és merengett és várakozott, hogy ez meséljen neki az ő illatos szivárványos hazájáról, és mikor elunta a várakozást, lecsüggesztette fejecskéjét, felborzolta tollait és ugy gunnyasztott féllábon órahosszant, sem evett, sem ivott, hogy végre mit volt mit tennem? kinyitottam az ablakot és elkergettem, hadd menjen, a honnan jött, és azóta sem láttam, itt hagyott, pedig tudhatta jól, hogy egész elfelejtette már a módját a szabadban való élelemkeresésnek; mindegy, az a nyiló rózsza eszébe juttatta neki az ő virágos világát, — és miért volnának az emberek háladatosabbak a fővároshoz, mint az a bolond kis czinege én hozzám?

A mint tehát mondtam, podgyászolnak minden felé, azt

sem tudják még, hová. Egyik barátnóm épen azzal a hirrel ijesztett rám, hogy Philadelphiába szándékozik, a nagy világkiállitásra, a mi csak két év múlva lesz meg, azért mégis már indul, mondá; legalább nem kell kétszer pakolnia, azután azt is tekintetbe kell venni, hogy Páris és London esnek utba, a hová ha egyszer beletévedtünk, könnyen ott is felejtjük magunkat egy-két évig. — De akkor ismét csak városban nyaral? — koczkatatám megjegyezni, és — Mindegy! — volt reá a válasz. Elgondolkodtam ezen „Mindegy“ fölött és nem igen kellett a fejemet törnöm rajta; egy másik barátnóm megmentett e bajtól. Ez tudniillik a városligetbe akarja át tenni nyárára lakását. Vidéki olvasóim nem tudják, mit tesz ez, de talán nem is képzelhetik. Olyanforma az, mint mikor az ember az eső elől a tengerbe veti magát. A milyen jó a városliget sétának, olyan rettenetes nyaralásra. A fővárosi ember örömmel zarándokol oda a tikkasztó hőség elől; ott is csak olyan tikkasztó a hőség, de legalább fát lát és ugy képzeli, mintha enyhe szellő fuvalná körül; de heteken-hónapokon át ott lakni! Soha sem hallani egy madarat, mert az ott meg nem élhet, hanem annál inkább a vasuti kocsik szakadatlan zakatolását, a mint éjjel-nappal ontják az emberek ezreit és millióit, a kik mint a megbomlott folyam, ugy borítják el az egész rengeteg térséget, a melyen a legkisebb fűszál születése első órájában már agyon van taposva és azért az egész vidék egész nyáron olyan, mint a koldus arcza, mikor egy hétig nem borotválkozott, és az ég felette szürke, mint a katonaköpönyeg, az örökös portól, a mit a néptömegek felvesznek, lehet-e már ennél szomorubb és boszantóbb nyári lakás? Az a „Mindegy“ tehát annyit tesz, mint „Éljen a változatosság“, az szörnyeteg, mely megeszi a szerelmet és megteremti a divatot; mit mindent nem teszünk változatosság kedvéért? Tudok egy valakit, a ki mióta ismerem, tél végén mindig nagyon beteg, kerülő az álm, egész nap jár-ke, mint az Orbán lelke, a mellett a feje rettenetesen fáj, nem csak neki, hanem az egész háznak, az orvos tudja már, mi használna neki e szörnyü bajban; a mint az első napsugár bemosolyog az ablakon, küldi, kergeti, és a mint tul van a határon, mintha csak ujra született volna, semmi baja. Ilyen nagy betegség az unalom. Angolországban az emberek változatosság kedvéért főbe lövik magukat, legalább azt hazudják róluk, mert én nem tudom, hol vegye az olyan munkás nemzet az időt az unatkozásra, azonban tudok egy valakit, — és ez nem tréfa — a ki minden este sorra ütlegeli a háza népét, csupa szórakozásból, az igaz, hogy minden este a korcsmából jön haza. Egy másik ismerősöm meg csupa szórakozásból — megházasodott; három éve már annak és azóta egyetlen egyszer sem unatkozott, mondja; tud is az ő felesége mindent, még pattogni is, de milyen kedvesen! Viszont egy másik ismerősöm minden hónapban változatosság kedvéért lakást cserélne; minden félévben valósággal cserél is lakást, a többi idő alatt pedig minden héten változtatja szobáinak berendezését; ma rococo butor, hónap á la Louis XVI, holnapután már csupa barokk a lakása és igy tovább, és azonképen az arcza, ma Napoleon-szakál — mert ez férfi — egy hét múlva már Tuhutum és ismét egy hét múlva Barbarossa; megunja látni régi fizo-

éves korában; — **Mittelmann Bódog** fővárosi ismert fogorvos; — **Degen**, született **Keptenár Katalin**, néhai **Degen János** királyi tanácsos özvegye mult hó 22-dikén 67 éves korában; — **Tély Gyula** végzett jogász 23 éves korában; — **Divald József** debreczeni reáltanodai tanár 30 éves korában; **Deesen özvegy Brassay Károlyné**, született **Mentovich Teréz** asszony (**Mentovich Ferencz** érdemdús írónk nővére.) — **Deesen Torma Ferenczné**, született **Rácz Rozália** asszony 63 éves korában; — **Iliás Imre**, a győri püspökség urodalmi pénztárnoka és számvevője, ugy a győrvidéki gazdasági egyesület pénztárnoka, áprilhó 23-dikán, életének 67-dik évében; — **Palotán gróf Zichy Miklós** 73 éves korában; — **Szántón Markus Erzsébet**, egy 18 éves kedves leány és menyasszony, mult hó 14-dikén; — **Schwendtner János** budapesti kertész és háztulajdonos, ki mintegy 10 nap előtt saját vigyázatlansága folytán a kerepesi uton egy közuti vaspályakocsi által elgázoltatott, és kinek a szenvedett sérülések következtében levették két lábát és egyik karját. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Május 1-sején: „Ayda“, Hauck Minnie mint vendég. — Május 2-dikán: „A falu rosza.“ — Május 3-dikán: „Leconovreur Adrienne.“ — Május 4-dikén: „Figaro lakodalma“, Hauck Minnie mint vendég. — Május 5-dikén: „II. Rákóczy fogsága.“ — Május 6-dikán: „Brankovics.“ — Május 7-dikén: „Mátyás király első kalandja“, először.

Divattudósítás.

A tavasz beálltával a hölgyek rendszeren egy kis vizsgálat alá veszik ruhatárukat, azért talán nem egészen felesleges újból felemlíteni mindazon újdonságokat, melyek ez idényben divatosokká lettek. A színekre nézve azt tapasztaljuk, hogy a bágyadt szürkés és barnás színek a legdivatosabbak; de soha sem egy színben. Minden öltözék nem csak színeiben, hanem szövetségben is össze van téve. Selyem és cashemir, vagy sima és kockás szövetet vegyest, ez a leggyakoribb, a mit most látunk. A sok csikos selyemszöveten kívül, az idén sok puha foulard-féle szövetet is fognak viselni, melyek a kötő alakú tunique-ekre igen alkalmasak. E foulardok részint simák, részint pedig elszórt atlatz virágokkal díszítvők.

A ruhákra nézve, a szoknyák elől még mindig igen szűkre hagyatnak, hátul pedig néhány erős ránczba foglalvák, legyező alakban képződik aztán az uszály. A tunique elől vagy kerek, vagy pedig hegyes, hátul széles, lecsüngő végekkel. A derekak kivétel nélkül lebbentyüre szabotnak, elől zsebekkel díszítve.

A napernyők az idén valamivel nagyobbak, mint tavaly, a simák és a himzettek egyaránt divatosak, sőt gyönykivarrással is láttunk szép napernyőket, melyek igen csinosak. Egy ilyen napernyő ára 6 frt, az olcsóbbak 4 frt, a himzettek, díszítettek 8, 10, 14, 16, 20 frtig.

Fehér moll nyakkendők is divatba jöttek megint. A legújabbak is csipkebetéttől állnak, a sarkon finom czérna-csipke fodorból. A fehér nyakkendőcskéket gyakran fekete csipkével is fodrozzák. Színes chinai crépe-ből való négyyszögű nagy kendők, fehér vagy fekete csipkével befoglalva, a divatos piperetárgyak közé tartoznak.

Mai mellékletünk magyarázata.

E kis felső gallér mintáját bizonyára nagyon sokan fogják használni t. előfizetőnők közül, mert az ilyen gallér képezi a legtöbb ruhaderekek díszítését.

E gallérok fekete csipkéből készülnek, vagy fekete virágos tüllből, melyet kis fekete zománcgyönggyel kivarrnak Köröskörül csipkefodor díszíti e gallért, mely szintén gazdagon ki van varrva fényes gyöngyökkel,

elől pedig egy, vagy három bársony vagy selyem csokor tartja össze a gallért. Fehér csipkéből is készülhet e gallér, akkor a gyönykivarrást himzett betétek, csokrok, vagy rüchek pótolhatják.

Számrejtvény.

Szirmay Herminától.

13. 15. 16. 19. 11. 16. A hölgyek ujjainak védő fegyvere;
Munkás nőnek mindig szüksége van erre.
9. 16. 14. 15. Mély álomban töltöm a zord, rideg telet,
De életre kelek, ha jön a kikelet.
17. 2. 6. 3. Hangszer vagyok, ha örvendek, örvendsz velem,
Ha sirok te is osztod bánatos könyem.
10. 11. 7. 6. 1. 12. 11. Egyiránt kedvdörítő nyáron és télen,
Mi csak dicséretét halljuk a vidéken.
4. 7. 9. 12. 14. Vigan köszöntöm, ha jön, a kedves tavaszt,
De a komor ősz vajmi gyorsan eihervaszt.
6. 15. 12. 9. Üdvözl az egész természet, de főleg
A gazda, ha pajtáját bőven töltöm meg.
4. 18. 10. 16. Nélkülem nem élhet meg asztalos, sem ács;
Szorgos kézben élem után hull a forgács.
3. 7. 19. 11. 5. Bizalommal néz e férfira a nemzet,
Adná az ég, hogy bizalma ne csalja meg!
10. 11. 18. 17. 17. E jeles fő az előbbi méltó társa,
Telve legyen zsebében miudig a tárcza!
8. 9. 8. 19. 11. 17. 12. 6. Király vagyok; a nagy pusztá birodalmam,
Minden állat féli iszonyu hatalmam.
- 1—19. Szomorú hír-névre tettem én szert
Gyászos sorsu királyunk korában;
Mert, míg külről ellen fenyegetett,
Bennem voltak rut visszavonásban.
- Megfejtési határidő: májushó 29-dike.

A 14-dik számban közölt rejtvény értelme:

Tanítók segítségével.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Pecháta Argay Anasztázia, Malatinszky Kálmánné, Erdensohn Emilia, Keszthelyi Györgyné, Bátori Zsigray Istvánné, Moesz Gézáné, Gedeon Gáspárné, Éhen Ilka és Gizella, Kovács Emma, Leustach Emilia, Vincze Csima Petronella, Muharos Mária, Gaibl nővérek, Danielovich Mariska, Ballassa Ilon, Keresztes Véri, Fodor Erzsé és Julia, Illiczky Ilona, Haucok Bittera Natalie, Koren Károlyné, Szirmay Hermin, Madarász Luiz, Limbek Vilma, Müller Albertné, Nagy Borbála, Abonyi Jánosné, Baghy Etelka, Korik Zsófia, Ströcker Anasztázia, Szabó Kata, Dosztál Szabó Etelka, Thurzai Laura, Track Johanna, Madarassy Irma.

Tartalom.

Jóság. — A ház sirjai, Gáspár Imrétől. — Mindhalálig, Major Béla-tól. — A szerelem álma. — Észak-Németországi uti emlékek, Lengyel Danielnétől. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. Divattudósítás — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Felső gallér szabás-mintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

kedvezőtlen időjárás miatt; a jelentkezések száma után érdekes kiállítás remélhető. — Kolozsvártt Vélis Simon vezetése alatt vizgyógyintézet létesült. — Az orsovai korona-kápolna fentartási költségeire hatóságok és egyesek összesen 308 frt 20 krt küldtek az ottani Deák-körhöz, mely a hó 25-dikén feloszolván, a gyűjtést befejezte. — Tisza-Ugh hevesmegyei községben a napokban halt meg egy Szénássyné nevű 120 éves öreg asszony. A boldogulat ötvennyolcz utód kísérté az örök nyugalom helyére. — Csernovics Arzen, szalárdi nagybirtokos, csődöt mondott. Debreczen és Nagy-Várad vagyonos osztálya mélyen van érdekelve e csőd által, s félő, hogy sok családban zavarokat okoz. — Szegeden Szójar László honvéd-hadnagy oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy pár nap múlva meghalt. — Putnokon a mult hetekben egy kötél-tánczos család utazott keresztül. Ott is tartottak mutatóványokat, azonban igen szerencsétlenül. Az egyik, egy 22 éves ifju, lebukott a kötélről, s azonnal szörnyet halt.

Különfélék.

*(Don Alfonzo) Grätzban mult kedden az egyetemet akarta meglátogatni. Az egyetemi ifjuság azonban, mely erről értesült, összegyűlt, s a herceget gyűlöletes tüntetéssel fogadta. Gunyosan hahotáztak, orra előtt kiálták a „pereat“-ot s nem hiányoztak az erősebb szidalmak sem. A herceg feltűnőleg halvány volt, és a gunyolóknak ironikus mosolyal, kalap-emeléssel köszönt. E jelenet néhány perczig tartott, mig báró Ettingshausen tanár s a rendőrség annak véget vetett. Az nap este pedig a herceg lakásán ismétlődtek e tüntetések.

*(Báró Eynattenne) meghalt Bécsben, ötvenkilencz éves korában, tüdősorvadásban. A magát kivégzett altábornagy özvegye volt. A ki még emlékezik a Richter-pörre, az ismerni fogja e nő élettörténetét. Rendkívüli pazarlásának sokkal nagyobb következményei lettek, mintsem ő könnyelműségében csak távolról is gondolta volna. Férjéhez a család pénzzavarai miatt könnyen hozzáfértek a hadsereg szállítói, ki midőn már a csalók hálóiba került, menekülni is akart, de a szállítók ekkor a bárónéval üzérkedtek s Eynatten elveszett. Midőn a szerencsétlen háboru véget ért, az altábornagyot számadásra vonták s a hiányok és csalások napfényre jötte után elfogták. Tudvan van, hogy börtönében felakasztotta magát. Özvegye később a királytól kegydíjat kapott, de e kegydíj igen csekély volt a pazarláshoz szokott nőnek, ki csakhamar a legnagyobb nyomorba esett. A magasabb körök néhány tagja pénzt adott össze számára s ettől fogva csöndesen, elvonultan élt halála napjáig, leányával együtt.

*(Egy turini lap) jelenti, hogy Amadeo olasz herceg, spanyolországi rövid uralkodásának történetét írja, mely „Memorie d'un Ré.“ (egy király emlékiratai) czim alatt fog megjelenni. Munkatársa saját neje, a ki, mint tudva van, „jogtudor“-rá van felavatva.

*(Egy kis gyalogséta.) Egy Grayson nevű amerikai a földet akarja megkerülni gyalog. Mult hó 4-dikén indult el New-Yorkból, s a mint kiszámítá, 1876-diki november 23-dikán kell ismét oda vissza érnie. Az egész ut 19,220 angol mérföld, Graysonnak tehát naponkint 32 angol mérföldet kell gyalogolnia. Természetes, hogy utazás közben hajója is kell ülnie, a 32 mérföldet azonban itt is legyalogolja oly formán, hogy fel s alá sétál a hajón.

*(Külföldi vegyesek.) A királynő mult kedden este a Práterban kocsizván, este hét óra felé a Sacher-féle étkezőből

ozsonnát akart hozatni; de ez már zárva volt, s így az udvari szolga csak egy kávéházból vihetett egy pohár sört és két kiflit. — Liszt Ferencz, kinek tiszteletére közelébb a hannoverai börze termében lakomát rendeztek, mult szerdán zongorázott egy hangversenyben, melyet Bach eisenachi szobrára rendeznek. — Neville Mór hazánkfia, angol-német színész, közelébb Szentpétervártt vendégszerepelt, jó sikerrel. — Berlinben a holttestégetés engedélyéért folyamodtak a kormányhoz, mely azonban ugy nyilatkozott, hogy e végett a fennálló törvényeket meg kellene változtatni, de a minek szüksége ez idő szerint még nem forog fenn. — Gizella főhercegnő e napokban egy új leánygyermekkel örvendeztette meg férjét.

Megbízások tára.

Van szerencsém értesíteni t. előfizetőinket, hogy a jelen félévi hat kötet könyvmelléklet és a mülap elkészülésén, mindkét melléklet egyszerre küldetik meg mindazoknak, a kik az érte járó csekély illetéket eddig beküldték, és e szerint legfőlebb három hét alatt mindkét küldemény postai uton kézhez fog szolgáltatathatni.

A ki tehát akár a könyv-, akár pedig a mülap-mellékletet három hét alatt postai uton kézhez nem venné, azt kérem, sziveskedjék engem nyílt levélben erről értesíteni, hogy kellő időben intézkedjem.

Viszont én is kérem azon t. előfizetőinket, a kik a díjjal még hátralékban vannak, küldjék be azt a hó végeig.

Budapest, 1875, áprilhó 30-dikán.

Emilia.

Czeglédre T. A. urnőnek: El van küldve.

Vasadra S. A. urnőnek: Fájdalom, már nem szolgálhatok vele.

Marczalira K. F. urhölgynek: Csak mutatóvány beküldése után nyilatkozhatom e részben.

Sümege S. K. urnak: Bármikor szivesen vesszük.

Ungvárra R. Zs. urnőnek: A kérdéses munkák nem a mi lapunk mellett jelentek meg.

Bátyúra B. B. M. urnőnek: Sziveskedjek az utósó postát is feljegyezni, különben nem lehet pontosan megküldeni. Ujból megküldtem.

Gergelyfalvára K. Ny. A. urnőnek: Félévi mellékleteink a mult évben is májushóban küldettek szét.

S. A. Ujhelyre M. P. J. urnőnek: Várom szives válaszát.

Pivniczára V. A. urnak: A megrendelő levélben Pencz volt lakhelyül megjelölve! Most már az újabb czim és helynévvel küldhetjük.

T. Ujlakra R. V. M. urnőnek: El van küldve.

Nagyváradra D. I. urhölgynek: A mellékletekre való díjat is pontosan vettem, és két hét alatt okvetlenül kezéhez is fognak érkezni.

Kecskemétre K. F. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Holicsra St. A. urhölgynek: Utközben vehették ki, de azért szivesen ujból küldtem meg.

B. Sz. Miklósrá F. J. urnőnek: Az illető lakása ismeretlen. Sziveskedjék tehát rendelkezni a beküldött összeg felül.

LÖBL FRIGYES-nél, Budapesten, lipótvárosi templomtéren.

10 13—24

Minták kívánatra bárholva ingyen és bérmentve.

27

Kross árúcsarnok
alapítójánál
található a legelősebb
bevásárlási forrás.

Legújabb
női
ruhakelmék

Ugyanott újonnan érkezett mindenemű legdíratosb ruhakelmék és minden a szakba vágó czikkok kamulaton előző áron, azaz csak 27 krosszár-ért árusítottatnak. Vidéki rendelvények pontosan teljesítotnek.

BUDAPESTEN,
Lipótvárosi templomtéren.

Vidéki rendelvények lelkismeretesen eszközöltetnek.

LÖBL FRIGYES-nél, Budapesten, lipótvárosi templomtéren.

Olcsóbban

mint bárhol kaphatók!

Fekete és színes selymek,
válamint

gyapju- és mosóruhakelmék

WISZBERGER JAHAB

női divatáru-raktárban

Budapest, bécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárholva ingyen és bérmentve készségegel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni. Utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravisante naponkint egyszer az ujj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon témadt ráncok és himlőhelyek elsimittatnak. — A Ravisante ifju arczsint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrosszabb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váczi-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik évben

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik évben

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapest, váczi-utca 14. sz.
(korona-kávéház átellenében.)

- Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
- Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
- Nagyobb napernyők, diszítve á 3, 4, 5, 6 frt.
- Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.
- Esernyők angol Clothból á 2, 3, 4 frt.
- Selyem esernyők 5 frttől feljebb.
- Uri napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidékroli megrendelések pontosan s legszigorubb figyelemmel eszközöltetnek.

Nagyobb vételknél aránylagos árleengedés.
Legnagyobb választék legfinomabb angol és francia nap és esernyők, aránylagos olcsó árakon.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak

egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

19-dik szám.

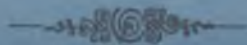
Május 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N A P -
kelte nyugta | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|-------------------|-------------|--------------------|---------------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Május | 9 | Vasárnap | C 6. Niz. Gergely | C Exandi | 27 E 2 Simon pápa | 4 Nikanor | 4 33 | 7 21 |
| | 10 | Hétfő | Antonin pápa | Hermína | 28 9 vértanu | 5 Félböjt | 4 32 | 7 22 |
| | 11 | Kedd | Beatrix | Berczi Asp. | 28 Jázon és Sos. | 6 B. husv. el. | 4 30 | 7 23 |
| | 12 | Szerda | Pongrácz | Nercus | 30 Jakab apostol | 7 Templomsz. | 4 29 | 7 25 |
| | 13 | Csütörtök | Szervác püspök | Mucius | 1 Május | 8 Félböjt | 4 27 | 7 26 |
| | 14 | Péntek | Bonifác püspök | Bonifác | 2 Nagy Athan. | 9 Noe | 4 26 | 7 27 |
| | 15 | Szombat | Zsófia szüz | Izidor | 3 Timotheus | 10 Sab. 3. p. Akare | 4 25 | 7 28 |

Teljes számn példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Pozsonyban Follinusz szintársulata folytonos pártolás mellett működik, s remélhető, hogy e pártolás nem fog gyöngülni, míg e társulat Pozsonyban időz, tudniillik e hó végeig. Juniuban Follinusz 12 előadást tart Győrben, azután pedig B.-Füredre megy. Mint írják, Follinusz nem vette bérbe a jövő téli idényre a pécsi színházat.

Nagyszombaton a színügy körül kifejtett mozgalom mindinkább általánosabb lesz. A színügyi egyesület bizottsága, mely 3 év alatt mitsem tett, az ápril 25-dikén tartott közgyűlésen leköszönt. Az új választmány rögtön elkészítette az alapszabályokat, melyekben ki van mondva a magyar színészetnek egyenjogúsága a némettel, valamint az is, hogy a rendelkezés alatt álló összegnek legalább fele, mindig a magyar színészet emelésére fordítassék.

A csáktornyai járás legtöbb iskolájában a magyar nyelv nem tanítatik; a történelem, földrajz és természettan a tanító urak nagy része előtt ismeretlen; az iskolák nemhogy a kellő, de még a legszükségesebb szerekkel sincsenek ellátva; a faiskolák hanyagul kezeltetnek.

A szőregyi római katolikus plébános, Ambros József ur Szőreg közeliében ásatásokat rendezett és ott az egykori apát-ság sirboltját fedezték fel. Az utóbbiban több emberi csontvázat találtak, melyek egyike koporsóban feküdt, mellette arany csat, egy korsó megaludt olajjal és mécsessel, valamint egy agyagedény hevert.

A biharmegyei régészeti egyesület muzeuma érdekes adományt nyert a napokban Balogh Imre debreczeni királyi törvény széki bíró urtól. Az adomány a szalontai nemzeti őrsereg zászlójának egy nagy darabja az 1848-diki évből; a zászlódarab nehéz fehér habos selyemből van, kettősen összehajtván, hossza 46", szélessége 14", egyik oldalán Magyarország czimere olajfestékekkel festve, a másikon pedig: „SZALONTAI JÁRÁS NEMZETI ŐRSEREGE“ felirat cserkoszoruba körítve látható. E becses ereklye megboldogult Balogh Péter református superintendens hagyományából került az adományozó (a superintendens fia) birtokába.

Lika helységben a horvát hegyekben néhány nap előtt láb magasságu hó esett, úgy, hogy az ottani lakosság a mezőn mitsem tehet, ha volna is igavonó marhája. Pedig a szegény népnek az sincs és az „Obzor“ szerint a földművesek, miután a télen az igavonó barom mind kidőlt, magukat fogják be az eke elé, maguk huzzák az ekét, ha a terméketlen talajból valami hasznot akarnak huzni!

A balassa-gyarmati börtön dolgozó műhelyében ápril utolsó napján reggel a szabók fellázadtak. Neki estek az abla-

koknak, rácsozatnak s a padokkal döngötték. Mivel pedig 138-an voltak, nem egy könnyen lehetett ily tömeggel boldogulni. Végre a börtönfelügyelő erélyes föllépése s az örök megjelenése elfojtotta a rendetlenséget.

M.-Szigeten az „Erzsébet“ felsőbb nőnevelde Mánn József főispánné vezetése alatt május első napját, saját pénztára gyarapítására hangversenynyel egybekötött táncvigalmat rendezett; közreműködtek: Kühnelné Toperczer Ilka asszony (Pestről) ki különösen a népdalokat énekelte szépen, továbbá Dobai Erzsike kisasszony, ki Székely egy magyar ábrándját játszotta zongorán, végül Bihari Kálmán, ki Nyilas „Bűnös éjszakája“ czimű költeményét szavalta. A tánczot jókedv és fesztelenség jellemezte; a négyeseket mintegy harmincz pár tánczolta. A kedélyes vigalom 120 frtot jövedelmezett a nőneveldének.

A kecskeméti joghallgatókból alakult műkedvelői társaság e hóban Tóth Kálmán „A uők az alkotmányban“ czimű vigjátékát adja elő, felerészben saját segélyegyletük, felerészben pedig a helybeli színház javára; a nőszerepekre Berezky Jenőné asszony, Papp Helén, Fényfy Matild és Herczeg Mari kisasszony ígérkeztek.

Szegeden május elsején a dalárda dal- és tánczestélyt rendezett a felsővárosi kaszinóban, jó sikerrel. Két fővárosi vendég is közreműködött: Ragályi Mari kisasszony és Unger Antal, kik Weber „Euryanthe“ nyitányát s Beethoven 5-dik symphoniájának két részét együtt zongorázták. Reisinger trioját Ragályi kisasszony zongorán, Unger Antal gondokán s Roth Endre (a dalárda karmestere) hegedün adták elő. A dalárda három kardalt: „A magyarok istené“-t Rothtól, a „Párisi ifjuság“-ot Adamstól s egy népdal-egyveleget adott elő szép összhangzattal. Átalában élvezetes dalestély volt, melyet vig táncmulatság követett, sok kedves hölgy részvételével.

A munkácsi dalárda multhó 29-dikén rendezte első hangversenyét igen szép és jó izléssel összeállított műsorral, hanem kis közönség előtt. A hangversenyben, melynek rendezője Buzáth városi ügyvéd ur volt, a dalárda mellett Szunyoghy Irén és Tóborfy Matild kisasszonyok és Finta Géza ur tünnek ki.

Az ujpesti férfi dalkör igen vígan töltötte el május elsejét a rákospalotai erdőcskében fekvő Ott-féle nyaraló nagy termében. Trangus Sándor Petőfi egy költeményét szavalta, Grosz Ida kisasszony „Norma“ nyitányát játszotta zongorán, a dalkör pedig több magyar népdalt énekelte. E sikerült kis hangversenyt táncz követte, mely kivilágos-kiviradtig tartott.

Vidéki vegyesek. S.-A.-Ujhely város közönsége május 1-sején nagyszerű ünnepélynek volt tanuja. A gymnasiumi ifjuság zászlajának felszentelési ünnepélyét ül. A zászló-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

<p>Előfizetési díj (illetményekkel):
 Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt., egész évre
 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
 és egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr.</p> | <p>Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-ut 89-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.</p> | <p>19. sz.
 Május 9-dikén.
 1875.</p> | <p>Havonkinti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges himzetrajzokkal.
 Évenkint két történelmi műlap és
 tizenkét kötet könyvmelléklettel.</p> | <p>A könyvek meghozatala egész-, a műlap
 meghozatala félévi járatási kötelezettséget
 foglal magában a lap irányában.</p> |
|---|---|--|---|--|

Mindössze még csak 17 éves — 1858-diki február hó 18-dikán született Brüsszelben — és alig három hónapja, hogy édes hazánkba lett általültatve, egy alig nyíló virág, és mégis örömmel kedveskedem bájos arczképével hölgyeinknek; mert ha igaz is, hogy a tisztelet örökzöld koszoruit nagyon lassan, sok számos érdem szálaiból fonja az elismerés; másrészt az is igaz, hogy valamint a gyümölcsnél, azonképen az emberi léleknél már virágjáról különböztethetjük meg a nemeset a közönségestől, egészen másképen emeli föl ez is, az is nyíló kelyhét ég felé, és Luiza hercegnő mondhatni, a hány napja, hogy övének tisztelheti e haza, ugyanannyi bizonyítékát adta annak, hogy fenséges a szive, fenséges a lelke, és szív- és lélekkel szereti új hazáját.

Coburg Luiza hercegnő.

Már az is, hogy mint király leánya, ott hagyta a föld legvirágzóbb országát és eljött Magyarországra és választotta ezt holtig való második hazájának! Igaz, a szerelem szárnyain szállt ide hozzánk, mert köz tudomásu dolog, hogy Coburg Fülöp herceg és Luiza hercegnő házassági frigye elébb kötött az égben, csak azután a világ előtt, és két boldog szív hő szerelmi lángja világította meg az oltárt, mely előtt a „holtomiglan holtomdiglan“ kimondatott; de hogy a sok kérő közül épen egy magyar herceg volt a szerencsés, életébe tűzhetni e bábajos fejedelmi virágot, az — maga a boldog pár, az ő igaz szerelmében, talán legkevésbé sem tudott róla; „Nem kérdem én, hogy ki vagy, csak azt látom, hogy lelked ezrek és milliók felett emelkedik ki, és ez gyulasztja

lánggra az én szívemet irántad“, mondja az igaz szerelem; hanem azért mégis sok mellék-érzés, vágy és hajlam működik közre úgy szólván láthatatlan kézzel a szív legtisztább választásánál is! A fiatal szív addig-addig alkotja meg eszményét, hogy mikorra megtalálni véli, már csak himnusz az ő szive, a melyben minden vágy és érzés fenségesen össze zeng, és azért az a kérdés is, hogy hová viszi majd szive választottja, bizonyára jó régen tisztán áll már előtte, és Luiza hercegnő, a belga király leánya, ép egy magyar hercegnek fogadta el szerelmi hódolatát.

Ez sem a véletlen műve, hanem azért, mert a közmondás szerint: „a vér nem válik vízzé“, a hercegnő édesanyja a mellett, hogy belga királyné, a mi hazánk gyermeke, dicsőült József nádorunk leánya, és a mint az apa minden gyermeke szívébe elmulhatlanul beleoltotta a nagy honszerelmet, hogy egyik fiát a nagy honvágy korai sirba vitte, a másik meg életének legnagyobb boldogságát a haza szolgálatában találja; ugy ezen leánya is messze távolba vitte el magával a hazája iránt szívébe oltott szerelmet, a legvirágzóbb országban is az ő drága szülőfölgjédre szállott vissza képzetében, a trón aranyos fényében is Magyarország délibábos rónái és dalogató erdei csillantak fel előtte; mennyit nem beszélhetett kedves gyermekeinek az ő imádozott távoli hazájáról, a szőke Dunáról, melynek ezüst habjain holdvilágos nyári estéken boldog leánykorában úgy elmerengett; vidám arczu szőlőhegyeiről, melyekben ő egykor annyi felejthetetlen kedves gyermekórát töltött; és a magyar ember természetéről, az ő igaz őszinte becsületességéről, határtalan jóságáról, vidám jókedvéről, és önfeláldozó szeretetéről, mert a kör és a kor, a melyben az ő gyermekevei csergedeztek, olyan fényességben vetették föl a magyar lelket; és képzeljük hozzá azt a melegséget is, melylyel a szülőföldje iránt lelkesülő anya mindezt gyermekének elmeséli, és azt a szeretetet, melylyel a tündéries iránt fogékony gyermekszív az anya szavait magába szívja; azt a rajongást, melylyel a magába fölvetett képeket minden szépségekkel felékesíti és ábrándjainak menyei világába beleolvasztja; nem-e természetes, hogy a feselő bimbó leányka a sok daliás ifju közül épen azt tünteti ki szerelmével, a ki a mellett, hogy kiváló férfiui tulajdonokban gazdag, még magyar főúr is, a ki el fogja őt vinni abba az országba, melyről édesanyja szavai után fenséges képet alkotott magának, és a melynek úgy vérénél, mint szereteténél és rajongásánál fogva, még mielőtt csak látta volna is, már gyermekeül érezte magát? Azért lett ő a miénk, a szerelem mellett a haza iránti szeretet hozta őt ide mi hozzánk.

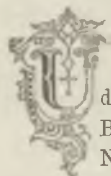
És azért — ugy szólván csak visszahozta őt nekünk a tisztelet- és szeretetre méltó anyai és gyermeki szeretet. A miért ő, az anya, kiragadtatott szeretett hazájától, odaadta neki leányát, hadd ő éljen érte, mikor magának más országért kellett élnie. Bizonyára ez a gondolat vezette az anyát, midőn szeretett gyermeke szerelmét megáldá; néhai József Nádor gyermekének csak ilyen fenkölt gondolatja lehetett, tele fejedelmi fényességgel és honboldogító szerelemmel; azután meg nem is idegenek közé adta, itt van az ő édes testvére, József főherceg; ennek neje meg, Clotilde főhercegné, a vőlegény édes testvére; hol a kerek nagy világon találna kört, mely annyira méltó volna az ő szeretett leányához és az ő szeretett leánya a körhez?

És — az a rövid néhány hó is, hogy a fiatal hercegné a hazában van, tisztelet- és szeretetre készítő biznyság rá, hogy a szerető anya, az ő magyar szívével, nagyon becses ajándékot, valódi drága kincset adott hazánknak ezen gyermekében, az igazi magyar főrangnak száma lett nagyobb általa. Palotájának berendezése, az abban uralkodó szellem, a nemes élvezetek és játszi kedvtelések, minden, minden, a legkisebb részletig magyar

e hercegi körben, akár csak József főherceg körében; és a mellett a fiatal nő maga a szívbeli jóság, részvétteljesen támogat minden emberbaráti czélt, a mi pedig magas szellemét illeti, legyen elég annyit fölemlíteni, hogy e napokban Shakespeare „IV. Henrik“-ét csak egyetlen egy főrangú urhölgy nézte páholyában, és ez ő volt, és pedig igazán nézte, a hogy csak a magas műveltségű lélek nézi Shakespearet, egész belemerült a nagy világszellem csudaszépségeibe.

Tavaszi ének.

Tóth Edétől.

Üdvözöllek, kedves tavasz!
Bús szívemre balzsam-tapasz,
Nézem a vad téllal harcrod,
S üdvözlöm viduló arcrod!

Üdvözöllek, lanyha szellő,
Meleg sugár, magot keltő.
S téged, várva várt madaram:
Fecském, gólyám, hangos darvam!

Üdvözöllek ezer virág,
Zöldülő lomb, fakadó ág!
Búba borult szívem — végre
Vidáman néz vidám égrem!

Üdvözöllek!! — nem: — imádlak!
S imádkozva százszor áldlak!
S bár imám csak fájó panasz,
Gyógyíts meg te: vidám tavasz!

Gyógyíts! — beszélj szép nyelveden,
Adj új reményt dús kebleden;
Adj kikeletedből magot:
Szívemnek hajh! örömnapot!

És én, szent frigyünk javára,
Nem hajlok ember szavára;
Nem szavokra, nem szívökre,
Tiéd leszek mindörökre!

Tiéd, főséges természet:
Örök élet; — szent enyészet!
Végzetetlen titkok méhe;
Dult szívemnek dús reménye!

Tiéd leszek: fű, fa, virág,
Embernek hajh! szent társaság
Tiéd leszek csendes patak,
Zajongó tömeg, elhagytlak!

S ott bolyongok nappal, éjjel,
Csüggve rajtad boldog kójjel,
Elrejt majd a hegy, völgy, berok;
S így felejtlek el, omberek!

Mindhalálíg.

Major Bélától.

(Folytatás.)

IV.

A megérkezésük utáni első napokat arra használta fel Endre, hogy „kedves kis feleségének“ bemutassa „ezutáni bi-

rodalmát.“ Körülvezette a házban, megmutogatta, hogy ő mint osztotta be a szobákat, de ha neki ellenére van, kénye-kedve szerint változtathat rajtok. Elvezette az istállóba, megczirógattatta vele a szép szelid teheneket, a hámos-lovakat, s az ő hátsalovát, mely szintén oly szelid, mint a bárány, ne féljen tőle. Elvezette s megmutogatta neki a kisfiás emsék palotáját; a kis fehér, fekete és csíkos, fúrge állatkák ijedtükben zsűzsögve futkároztak ide-oda, tekintélyes mamáik félelmes rőfögése alig volt képes köztük a rendet némileg is fentartani. Tovább vezette s bemutatatta neki távolról a gyümölcsös és veteményes kertet, melynek utjain ugyan most még jókora sár van, s a fák nem is virágoznak még, de nyáron gyönyörű sétányt nyujtanak, annál kellemesebbet, mert minden lépten-nyomon a szájáig lógnak az embernek a legnemesebb faju cseresznyék, spanyolmeggyek, szilvák, körték, almák stb.

Midőn mindezeket megmutogatta, a mindenféle gágogó, hápogó és sipogó baromfival telt udvaron át, újra visszavezette a szobába, s ott körülbelül ilyenforma szónoklatot intézett hozzá :

— Kedvesem! Én nagyon jól tudom és méltánylom azt, hogy te előttd e most látott dolgok mind teljesen újak, némelek teljesen ismeretlenek. Nem kívánom, nem is kívánhatom tőled még csak azt sem, hogy érdeklődjél irántuk, annál kevésbé, hogy megtanuld és foglalkozzál velök. Élj te egészen úgy itt is, mint otthon. A külső dolgokat, mint eddig, úgy ezután is majd rendben tartják János, öreg gazdánk és mindenesünk, és Kata asszony, a felesége. Felügyelnek istállóra, kertre, baromfira és a többire. Mindegyik mellett külön cseléd, kocsis, tehenész, kertész, kanász és libapásztor van; csak azokat kell ellenőrizni. Nem nehéz dolog s ők már értenek hozzá. Még csak azt sem kívánom, hogy a kamrára, konyhára felügyelj; azt is elvégzi Kata asszony. Ha koronkint időtöltésből netán kitekintesz és néha-néha kedvencz ételeimet elkészítéd: igen le fogsz kötelezni; de ha nem, hidd meg, soha sem fog fájni, vagy legalább nem teszek miatta szemrehányást. Itt meglehetősen könyvtár áll rendelkezésedre; járatok számodra néhány női lapot; itt van zongorád, új hangjegyekkel. Rajtam kívül ezekkel kell beérned szórakoztatásodra. Idővel majd néhány látogatást teszünk, bemutatlak a környéken; lesz egy pár jó emberünk, vendégünk. Nyáron meg, mikor minden virul, érik, nagyon kellemes hely ez, majd meglásd. Oly gyorsan mulnak a hosszú napok, alig veszi észre az ember; a rövidék egy kissé lassabban, de azok is csak elmulnak, ne busulj!

Matild csak hallgatta, csak hallgatta a hosszú beszédet. Szemeibe apránként könyvek gyűltek, elkezdett fuldokolni, aztán egyszerre kitörő görcsös zokogással veté magát férje keblére.

— Mily nemes, mily gyöngéd, mily jó vagy te! — tördelé. Lábaihoz szeretett volna borulni, s térdeit átölelni.

De „a férj“ erősen tartá egyik karjával, míg másik kezével édelegve simogató fényes szőghaját.

— Bohó gyermek! — suttogá s az ő szempilláján — hogy, hogy nem — szintén megjelent egy könny. Így kezdődött meg az új élet a véghelesi alházban.

* * *

Az alház elején, szemközt az utcával, melyet az udvartól léczkerítés választott el, egy tornác, eresz és verenda volt emelve. Tavasszal, nyár elején igen kedves, kellemes hely. Az öreg Ilantos Menyhért ur nagyon szeretett itt ülni, pipázgatva és elmélkedve családi, gazdasági ügyeiről, s mint afféle bölcsész,

a világ egyéb hiábavalóságairól. Endrének is kedvencz helye volt ez, s Matild is csakhamar megszerette. A komló már kezdé leveleit hajtani ágasai köré. Alóla tág kilátás nyílt a falu főutcájára, aztán egy angol vagy tán vadaskertre, s hátul, jó messze, egy magas kastélyra, melynek cserépfedele — most még nem voltak lombosak a fák, nem zárták el a kilátást — a fák száraz ágai közt átvereslett.

Matildnak sokszor feltűnt már ez a kastélytető, de soha sem mert kérdést tenni felőle.

Egyszer, férje nem volt otthon, az öreg János szinte kérdezetlenül — hisz oly együgyű jó ember volt szegény, hogy nem tudta, mint szokás valamit elburkoltan kérdezni, — megmondá neki, hogy az a Véghelesy bárók kastélya. Az öreg báró ur már igen gyenge, nagyon bántja a köszvény, a csontszakgatás, hanem az ifju nagyságos ur, az igen derék, gavallér ember; együtt járt iskolába „a mi urunkkal“; János ismeri kis kora óta, szolgált náluk, mint hintós kocsis, ő tanította lovagolni.

Ez idő óta Matild nagyra kezdte becsülni az öreg Jánost. Sokszor óraszámra elbeszélgetett vele egyről-másról, midőn férje nem volt otthon.

Ez utóbbi eset újabb időben gyakran előfordult. A tavaszi munka, szántás-vetés kezdődött. Endre néha egész délután oda volt. A tanyán járt, a szántóföldeken.

— Hja, lelkem, — mondá nejének, — ezt innen-onnan meg kell szoknod. Bizonynyal ismered a mesét a gazda szeméről. Nos tehát? A szántás-vetés pedig nagyon fontos, legfontosabb a gazdaságban, mert ki mint vet, úgy arat.

Ennyi volt összes mentsége. Lóra ült és elléptetett.

Alig tűnt el a férj alakja, Matild épen a verendán ült, női munkával foglalkozva, gyönyörű napos nyárelői délután volt, a tulsó „végről“ egy más lovas közeledett. Ez sebesen jött, gyors ügetésben. Világos nyári-ruha volt rajta s fején fehér szalmakalap. Matild közönyösen nézte egy darabig, de a mint közelebb ért, egyszerre reszketni kezdett kezében a himzés, elhalványult, s félig fölemelkedett, tán hogy el-, vagy hogy eléje fusson a lovasnak?

Az, közeledvén, meglassítá nekitüzesedett lovát, s egy irányba érve a „növel“, megemelinté kalapját.

Véghelesy Titusz báró volt.

Még szóval is bekiáltott a kalapemelés mellé, mint faluhelyen szokás, a hol nem szokta az ember magát feszélyezni:

— Jó napot kívánok! Alázatos szolgálója!

Matild nem tudott egy hangot sem kiejteni.

— Szabad egy perczre belül kerülnöm? — kérdé a báró a nyeregből.

Választ sem várva, földre pattant, a kerítés egyik léczébe akasztá lova kantárát s benyitott a kis kapun.

Matild, mintha rémet, kísértetet látna benne, úgy meredt reá. De — mosolygott mellé. Rémulése, ijedelme tehát nem lehetett valami nagyon kellemetlen természetü.

Jó idő telt el, míg csak egy kissé is össze tudta magát szedni.

A báró azonban, ellentétben vele, egész fesztelen világfissággal lépdelt befelé, fel a két grádicson a verandára, újra leemelte kalapját s megfogta a „halvány asszony“ kezét.

Teljesen a régi volt, vagy ha változott, előnyére változott. Megbarnult, megférfiásodott.

— Mily régóta nem láttuk egymást! — mondá egy elnyomott sohajjal.

Egy hét története.

Májushó 5-dikén.

Május elseje. — Kikeleti képek. — Népvándorlás. — Reszkető jóság. — A nőképző-egylet majálisa. — Szomorú kilátások. — Kárörvendő hangok. — Szépi jel. — A vásár. — A czirkáló csapat. — A jóság hatalma. — A szerencse kereke. — Egy csepp az égből. — A hangverseny. — Barsay Sarolta kisasszony. — Szalay Anna kisasszony. — Tündéri álomkép. — Két nevezetes mozgalom. — A házi ipar. — Az iskolai takarékpénztárak. — A genti gyermek-takaréktár.

Május elsejéről az idén valóban nem is érdemes beszélni. Hídeg volt, mint egy diplomata és szeles, mint egy pazarló fiú. Az áhárados sziveket mindez nem tartoztatta, régi szép szokás szerint kirajzolták a szabadba, a tavasz üdvözlétére, és szinte szomorúan komikus volt látni azokat az elfagyott arcokat, hogyan nevettek egyik a másikat: minek is jöttünk ki? Minek! Hát annak, hogy a szép kikeletet keressük, talán csak a városba nem akart bejönni, a mit nem is lehetett volna rossz néven venni tőle, mert éppen az nap nagyon szedett-vetett képe van a mi fővárosunknak. Az utcák tele vannak vándornépekkel, a sok lim-lomtől alig lehet járni, a félváros költözködik és azért a másik fele sem leli helyét, a ki tehát teheti, siet ki a szabadba, hanem azért rózsaszínü kedvet az idén csak az — orrokon lehetett látni, egészen úgy, mint a hogy én azt fájdalom, a múlt héten előre megírtam.

Legjobban azonban mégis csak a nőképző-egylet hölgyei rezskettek, a félelemtől, és volt is miért. Az napra majálist rendeztek a Margitszigeten, a legváltozatosabb sorozattal, apró bódékákban kedves hölgyek kedves apróságokat fognak árulni, azután hangverseny lesz, azután meg táncz, minden olyan szépen, olyan elmésen ki volt csinálva; a lelkes hölgyek egész héten nem tettek egyebet, csak buzditották a fiatal lányokat, el kell jönniük, és ezek mindannyian olyan szívesen ígérték, hogy is ne, olyan szép célra! csak egyet kötöttek ki, az időt, az viselje magát jól, és a buzgó rendezők kezességét vállaltak e részben, jól fogja magát viselni, és ime, pénteken reggel még hidegebb volt, mint csütörtökön, az ég meg olyan borult, mint egy némely pénzügyminiszter feje, egész délelőtt egyetlen napsugár sem mutatkozott, — vége, vége a sok szép reménynek!

Olyan szívesen halasztották volna el az ünnepélyt, akkor legalább a hőltségek egy része megmarad, de miként?! Mire a falragaszok elkészülnek és az utcasarkokon ki lesznek ragasztva, rég elmúlt a délelőtt, az első gőzös pedig délutáni két órakor indul!

Mázsányi szívvel indultam a dunapartra, lelkemből sajnáltam a jeles egyletet, a megkárosodásért, a buzgó hölgyeket a füstbe ment fáradságért, a közönséget, a semmivé lett mulatságért. És a hajóra szállva, újabb szomorúság várt reám. Az egylet hölgyei, köztük a fáradhatlan elnök, gróf Teleki Sándorné, mind ott voltak, teljes szeretetreméltóságukban; kívülük azonban tíz vendéget is alig birtam összeolvasni, — szomorú, szívhasító látvány volt.

Növelte még a fájdalmas érzelmek szívemre torlódását a — zene. Mert arról is gondoskodtak a lelkes rendezők, és mit törődtek a zenészek, akár van közönség, akár nincs, ők csak fuj-

ták! Sőt úgy tetszett, hogy csak azért is trombita szakadtából fújják! Legalább a flótára nézve meg mernék rá esküdni, hogy kárörömből sivalkodott. Szerettem volna a nyakát kitekerni, de nem lehetett, a jelenlevő hölgyek végett, a kik csak biztatták egymást, majd kiderül, és a szél is el fog állni; szegény jó lelkek, hogy titkolgatták egymás előtt nagy szívbéli aggodalmukat!

De ni ni! Csakugyan kiderült, nem az égen, hanem a gőzösön; éppen indulandóban volt, midőn két vendég szállt be, Koburg Fülöp herczeg és neje, Lujza herczegnő, a fiatal menyecske, a viritó rózsaszál, és ez jó jel, gondolám; ha a főrangú párt nem tartoztatja a rossz idő, akkor se baj, hadd induljon csak „súlyteher“-rel ez az első gőzös, majd eljönnek a következők; eső pedig nem lesz, arról szó sincs; ha akart volna, már meglett volna, de nem akart, és ezentul még kevésbé fog akarni. A herczegi pár újra lángra lobbantotta már-már végkép elhamvadó reményünket. Elindultunk. A flóta is mintha most már valamivel alább hagyná.

A Margitszigeten a nagy térségen már minden készen volt a jó szívek fogadására. Hosszu sorokban álltak a kedves kis bódikák, mindegyikben egy kis asztalka és minden asztalkán csábítólag kirakva az árucikkek, kedves apróságok: fogtisztítók, pénztárczácskák, tolltartók, fésűcskék, pálczikák, szalagok, játékok, csemegék, a mit csak össze lehetett szerezni, és minden bódika előtt egy vagy két hölgy, és minden hölgnél az a minden fegyvernél biztosabban találó pár szem! A ki csak közeledik ezen bájos körbe, bizonyára szó nélkül leteszi a váltásdíjat és a ki nem mer közel jönni: azért még sem kerül ki a boldogságot, gondoskodtak czirkáló csapatokról is, kedves fiatal hölgyekről, a kik kis kosárkakkal, virággal, szivarral, csemegével járják be a vidéket, és a vendégek kínálatlanul is elkapkodják majd a patyolat kezecskékből. Amott meg a tarka színü nagy sátor, ott lesz a sorsolás, ugyancsak lengeti tetején a szél a zászlót. Bár valamivel csendesebben lengetné. Az a csunya szél csak nem akar megállni.

— Föl sem kell venni — mondák a szeretetreméltó rendező hölgyek és az egész sziget mosolygóvá lett attól az erős hit és bizalomtól, a mi szíveikből kisugárzott. És csakugyan újra bebizonyult, hogy a nők csak maradjanak meg a jóság mellett, akkor mindig nekik van igazuk. Mire megkerültük a vásártért, már a vevők is szép számmal voltak a bódikák körül.

És egyre szaporodott a számuk, a gőzösök mind több-több vendéget hoztak, az egylet iránti szeretet erősebbnek mutatkozott a szél és esőtől való félelemnél; a sátrak körül a legkedvesebb vásári élet támadt, négy és öt óra között már néhány ezeren voltak a vevők, és kapkodták az árut, egy-egy bódékában rövid idő múlva már csak maga a szép áruszó maradt meg eladónak, és akadt is volna vevőkre, de hamar jöttek segítségére, kedves társnői hoztak neki, ha egyebet nem, sorsjegyeket és azok is gyorsan keltek, hogyis ne, nyerni is lehetett rajtuk, és emlékeül is szolgálhatott e kedves délutánra, és mindössze csak 10 kr. volt egy sorsjegy; alig jött egy szállítmány, már el is volt kapkodva; nem sokára a szerencse kereke is forogni kezdett, huzták a nyerő számokat, osztogatták a sok nyereséget,

tiszteletben részesítettnek. — Egervári Potemkin Ödön a dohány-utcza 12-dik számú házában eljárási ügynökséget nyitott, elfogadva minden megbízást vidékről, s gyorsan teljesítve a kívánatot; egyszeri eljárással elintézhető ügyért csak egy forint a díj; minden további ut szintén egy forint: a díj kevés, a vállalkozó pedig mint megbízható, derék ember ismeretes. — A lefolyt héten, áprilho 25-kétől május 1-sejéig, a fővárosban született 244 gyermek, elhalt 224 személy. Az új szülöttek közt volt 108 fiu, 136 leány. A halottak közt volt 125 férfi, 99 nő, egy éven aluli gyermek 55.

* * (Halálozások.) Aul József fővárosi bizottsági tag és háztulajdonos e hó 2-dikán, élte 76-dik évében elhunyt. Aul a fővárosban igen ismert volt, ő alapította az első temetkezési egyletet Pesten, életében sok jótéteményt vitt végbe, 1848-ban kitünő honvéd-toborzó volt, végrendeletében pedig — gyermekei nem lévén — tetemes vagyonát egyházak, kórházak és árvaházakra és egyéb jótékony intézeteknek hagyományozta. — Szemere Miklós veterán költönket mély szomorúság érte: Ida leánya Pajzsos Andorné multhó 19-dikén hosszas szenvedés után, 30 éves korában Lasztócson. — Elhunytak továbbá: Bonyhádi Perczel Lajos, a budapesti királyi ítélőtábla elnöki titkára, élte 31-dik évében, házassága 3-dik évében; — Özvegypécny Pálné, született Uray Zsófia asszony, egy derék honleány Pusztalakon; — Draskovich Károly félegyházi földbirtokos multhó 27-dikén; — Zalaegerszegen Kovács Károly takarékpénztári elnök, (a pécsi püspök testvére,) 57 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház

(Kitűzve.)

Május 8-dikán: „Ayda“. Hauck Minnie vendéjátéka. — Május 9-dikén: „Mátyás király első kalandja.“ — Május 10-dikén: „Közönyt közönyvel.“ — Május 11-dikén: „Ayda“. Hauck Minnie vendéjátéka. — Május 12-dikén: „Plumet öröksége.“ — Május 13-dikén: „Fekete domino.“ — Május 14-dikén: „IV. László.“

Divattudósítás.

Soha sem volt nagyobb ellentét a divatban, mint napjainkban. Mindenkinnek tetszésére van bizva, hogy egyszerű vagy túlkalmazott ruhákban járjon és mindkét esetben mégis — divatos. Így például nem egy egészen sima ruhával találkozunk már, és ismét számtalan olyannal is, a melyről valóban nehéz volna meghatározni, hány fodorka, pánt, csokor, rojt, dudor stb. van rajta. A felöltők is többnyire tündökölnek, ragyognak, röpülnek a sok disztől, és ezek mellett egészen sima cashemir vagy könnyű posztó felöltőket is láthatunk, melyeknek egész disze esont- vagy bársonygombjaiban áll.

Nézzünk tehát néhány legújabbban készült tavaszi ruhát

Egy mályva színű tafota ruha alja a legszeszéyesebb összeállításban, fodrokkal van díszítve: elől kicsi huzottokkal, hátul lerakottakkal, oldalt sima pánttal, mely teli van csokrokkal. E ruha tunique nélkül van, egy fekete tafota gallér tartozván hozzá; hátul kerek, elől pedig két hosszú véggel. A gallér bársonyfodrokkal van díszítve és csipkével körülvéve.

Egy másik, barackvirág színű finom szőruha barnás árnyalatú tafotával van díszítve; a fodrok, ujjak és tunique díszítése fülváltva a ruha kelleméjéből és a tafotából van, valamint a hátsó hosszú széles végek is.

Egy sötétzöld sima tafota szoknyához szürke hosszú cashemir casque készült, melynek egyedül díszítése két sor nagy aczélgombból állott.

Egy világos szürke tafota ruha pedig csak simán mutatta be magát, de annál gazdagabban van díszítve a hozzá járó fekete tafota felöltő, mely bőséges gyöngyhímzése és csipkefodrai által merő ellentétet képez az egyszerű ruhával.

Legújabb időben új mozzanat is merült fel a selyemszövetek körül, tudniillik félre tették egy kissé az annyira lábra kapott faille-t, és inkább a

tafotát használják, a mint az csakugyan tartósabb is, mert a nehezebb faille hamarabb törik, mint a tafota.

Ujdonságul még a színes selyemharisnyákat is említhetjük fel, mert a fekete és tarka selyemharisnyák utcza iltözékekhez csakugyan divatba jöttek. Sok mindenféle mintában viselik e harisnyákat: vörös és fekete csikokban, elszórt virágokkal, fehér és kékkel stb. A harisnyának mindig összhangzatban heil lenni az iltözékekkel. E lábviselőhöz kivágott, csattos, csokros cipő járul.

Számrejtvény.

Valentinyi Samunétól.

7. 8. 8. 2. 4. Ez ellen ne vétkezz soha,
10. 5. 3. Ezt mondja a sors, ha mostoha,
4. 9. 8. 9. Tul a Dunán kedves megye,
14. 12. 6. Üditő, ha tisztán buzog ere.
9. 3. 5. 13. Ez vége minden imának,
3. 5. 10. 11. 5. A magyarok ebben járnak.
1—14. Fenkölt lelkek szüleménye,
Érző szívek szeme fénye.
Megfejtési határidő: juniushó 6-dika.

A 15-dik számban közlött rejtvény értelme:

Oh de mennyit néztelek már,
S mégis mindig egyre nézlek,
Minden perczen változol te,
Mindig nagyobb a szépséged.
Vagy tán ez a sok változás
Nem is a te arczodon van,
Hanem én változom mindig,
Én szeretlek egyre jobban!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Zsigray Istvánné, Sárosy Mari, Kanizsai Nagy Etelka, Dragenitz Janka, Koren Károlyné, Marosy Hermin és Etelka, Szirmay Hermin, Nagy Károlyné, Limbek Vilma, Mársanszky Jánosné, Nagy Borbála, Dapsy Antónia, Abonyi Jánosné, Schréder Ilona, Korik Zsófia, Gedeon Gáspárné, Csonth Dénesné, Ónás Anna Thurzai Laura, Bakonyi Herma és Piroška, Mudry Pálkuty Janka, Danielovich Mariska, Kovács Etelka, Madarassy Irma, Buzás Bujnovszky Mária, Weisz Betti, Keszthelyi Nagy Mária, Szmodics Irma, Nagy Paula, Popovics Irma, Szabó Kiss Luiza, Szalay Jolán és Aranka, Guotthy Teréz, Malatinszky Irén, Jeszenszky Kamilla, Kovács Péterné, Berthóthy Gizella, Illinyi Julia, Balla Amália, Albert Mariska, Illyés Nándorné, Sebestyén Róza, Máriaassy Klementin, Novák Kornélia.

A 14-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Tóth Bozóky Mária, Nagy Paula, Popovics Irma.

Tartalom

Coburg Luiza hercegnő. — Tavaszi ónek, Tóth Edétől. — Mindhalálíg, Major Bélától. — A szerelem álma. — Észak-Németországi uti emlékek, Lengyel Danielnétől. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítokon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélék. — Megbízások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Coburg Luiza hercegné arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

anyai tisztet Viczmány Szerviczky Izabella teljesíté, a koszoruleányok: Kiss Gizella, De Rivó Ilon, Zubriczky Mariska, Rieder Anna, Eperjesi Mariska, Bessenyei Margit, Csizsár Erzsébet és Balogh Margit voltak. — Pozsonyból Adler jószágeladási ügynököt Don Alfonzo, Grácba hívatta egy a város melletti birtok megvétele ügyében. A hirhedett herceg e szerint Magyarországon szándékozik letelepedni. — Pécsen Ranolder püspök nagy felsőbb leányiskolát és kisdédóvódát szándékozik építeni, azokat az angol kisasszonyok vezetésére bizva. — Az aszódi és váci értelmiség kezdeményezése folytán, az aszódi algymnázium épületére, hol Petőfi egy ideig iskolába járt, e hó 26-dikán emléktábla fog elhelyeztetni. Az emléksorokat Csengey Gusztáv aszódi gymnáziumi tanár s költő fogja készíteni. — Miskolcson mult hó 25-dikén, Kun Bertalan szuperintendens ottani lelkes jubileuma alkalmával, a város, az egyház, az egyetek stb. küldöttségek által fejeztették ki szerencsekívánataikat e kitűnő protestans főpap előtt. — Lendvainé asszony Pozsonyban mult vasárnap kezdte meg vendégszereplését s általános tetszésben részesült; e hó végén pedig Felekiné asszony készül oda menni, vendégszerepelni. — A kolozsvári színházi választmány elnökévé a leköszönt gróf Mikó Imre helyébe gróf Mikes János fog kineveztetni, alelnök pedig valószínűleg gróf Eszterházy Kálmán lesz. — Az 1876-diki évben Szegeden tartandó országos ipar- s terménykiállítás előértekezlete ez évi június 6-dikán fog Szegeden megtartatni. — A „Neue Freie Presse“-t több magyarországi kaszinóból kitiltották. Legujabban az aradi kaszinó választmánya küszöbölte ki e lapot magyarelles magatartásáért, és elhatározta, hogy ezt a nevezett lap szerkesztőségével is tudatja. Kitiltatott továbbá Győrött, Debreczenben és hasonló indítvány tétetett Szegeden és Nagyváradon. — Planinán egy kis leány virágcsokrot kötni ment ki a mezőre. Ép egy sárikavirágért hajolt le, midőn a fűből egy vipera felpattant, s ujját megharapta. A leányka másfél óra mulva meghalt. — Ecseren az ottani korcsma igazítása alkalmával több darab érdekes régi ezüstpénzt találtak. A nemzeti muzeumnak fogják ajándékozni. — A Tisza Czibakházánál átszakította a gátat, s 400 hold vetést borított el. — Erdőégek az utóbbi időkben feltűnő gyakran fordulnak elő a rozsnyói erdőkben. A napokban a Bányoldal nevű erdő gyuladt ki, s daczára a gyorsan kisetett tűzoltók erélyes működésének, jó darabon leégett.

Különfélék.

* * (A bécsi szabadkőművesek pozsonyi páholya) e napokban avattatott fel. E páholy magyar területre vonult, mert Ausztriában a szabadkőművesség tilos intézmény. A páholy neve „Socrates“, megnyitására számos szabadkőműves gyűlt össze. Pulszky Ferencz, a magyarországi szabadkőművesek egyik nagymestere, a megnyitó beszédben egy okmányt említett föl, melyet a pozsonyi muzeumban látott. Ez okmány szerint 1774-ben egy magyar mágnás vétetett fel a bécsi páholyba, neve azonban, valamint más három aláíró is, ki van vakarva. Ennek oka az, hogy az időben a szabadkőművesség nálunk el volt szigorun tiltva, most pedig Ausztriában tilos.

* * (Az olasz felsőházban) Angioletti tag azon indítványt tette, hogy a büntető törvénykönyv intézkedjék a némely tartományokban elhatalmazott ocsmány káromkodás ellen. Az indítvány roppant szótöbbséggel elfogadtatott, s az említett vétségre egy hónapi börtönbüntetést szabtak.

* * (A gráci zavargásokhoz.) A stajerországi helytartóság feloszlatta a gráci egyetem kebelében levő különféle egyleteket. A feloszlattott egyletek közül tíz német, kettő horvát, egy magyar, szlovén, szerb, olasz és román. A tartománygyűlés néhány tagja zárt ülésben don Alfonzo gráci tartozkodását illetőleg indítványt akart előterjeszteni. De ezen szándékuktól elállottak, mert arról tudósították őket, hogy ilyenü indítvány megtétele esetén a kormány haladéktalanul feloszlattja a tartománygyűlést.

* * (Külföldi vegyesek.) Királyné s Felsége a fürdőidény előtt néhány hétre Münchenbe, Gizella főhercegnőhöz megy s Mária Valéria főhercegnőt is magával viszi. — Münchenben már megkeresztelték Gizella főhercegnő kis uj szülöttjét: Mária Friderika Francziska Auguszta Hedvig nevekre. — A londoni földrajzi társulat az évi két aranyéremmel Weyprecht és Payer sarkutazókat tüntette ki. — Puisseux francia tudós számítása szerint: a nap 19,963,012 földrajzi mérföld távolra van a földtől. — A philloxera nevű szőlőbetegség ellen Dumas francia vegytudós óvszert talált föl, melyet közelebb a párisi akadémiában ismertetett, és hamuzsíról nyert szénkénegből áll. — A bécsi vízvezetékkel is sok a baj, úgy, hogy megvizsgálására szakértőket hívnak föl s a város kárpótlási pört akar indítani a vállalkozó ellen, mivel a csöveket újra kell lerakni s ez Mihatsch főmérnök költségvetése szerint: 160,000 frtba kerül.

Megbizások tára.

P. Szöllösre K. A. urhölgynek: Innen mint rendesen, úgy most is el volt küldve.

N. Zsámbokrétra B. E. urhölgynek: El van küldve.

Ákosra Sz. Zs. urhölgynek: Igyekeztem utána pótolni.

Csúcsra L. A. urnőnek: El van küldve.

Bánhidára A. K. urhölgynek: Ujból megküldtem.

L. Istvádra Sz. P. urnőnek: Pestről ápril hó 30-dikán el lett küldve, és így most kezeiben lesz már. Becses levelét 28-dikán vettem.

S. A. Ujhelyre M. P. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Zlatnóra Sz. O. J. urnőnek: Én fennakadás nélkül küldtem a lapokat.

Vácra S. I. urhölgynek: Megküldtem.

Kassára E. G. urhölgynek: A 4—5 írtosak eléggé csinosak. Szívesen szolgállok vele.

Arlóra M. A. J. urnőnek: Munkába van adva.

Kereszturra K. J. urhölgynek: Két hét alatt mindent. előfizetők birtokában lesz a jelen félévi könyv- és képmelléklet, a ki a csekély illetéket beküldte érte.

Sághra V. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Z. Apátiba A. A. urnőnek: 1873-ban jelent meg.

Aradra M. K. urnőnek: A legjobban fog erre egy értelmes orvos felelhetni.

Nyitrára Z. L. urhölgynek: A mint jól leszek értesülve e tárgyról, azonnal tudósítom.

Hajnikra G. I. urnak: Ismételve irtam a kérdéses tárgyról.

Temesvárra II. Z. urhölgynek: M. Kalocsa Róza urnő leánynöveldeje jelenleg muzeum-utca 5-dik szám alatt van.

Kolozsvárra K. P. urnőnek: Fogadja legszivesebb köszönetemet jószágáért.

LOBL FRIGYES-nél. Budapesten, lipótvárosi templomtéren.

10 15—24

Minták kívánatra bárhova ingyen es bérmentve.

27
Csakban csak
Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Lipótvárosi templomtér, a
Károly arcú szarnok
alapítójánál
található a legelső és legújabb
bevéskirliai szarnok.

Ugyanott adjanak árkezesit mindenféle legújabb ruhakelmék és minden a szarkba vágó ezikké készletet olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árulhatunk.
Vidéki rendelvények pontosan teljesítettek. Kitérő gyanú kivánatra bárhova ingyen 4. bérmentve.

Vidéki rendelvények lelkiismeretesen eszközöztetnek.

LOBL FRIGYES-nél. Budapesten, lipótvárosi templomtér.

E dicsőbben

mint bárhol kaphatók!
Fekete és színes selymek,
valamint

W E I S Z B E R G E R J A H A B
gyapju- és mosó-ruhakelmék
női divatáru-raktárában

Budapest, bécsi-utca 2/a sz. a.
Minták bárhova ingyen es bérmentve kísérettel szolgáltatunk.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!
RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Egy üvegtek ára 1 frt 50 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az uj-hegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon témadt ráncok és himlőhelyek elsimíttatnak. — A Ravissante ifju arc-szint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legközelebbi idő alatt szepőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztalanságait.

Már az első kisélet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten ;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és vaczi-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Magyar ipar !
Alapítva
1834-ik évben

Magyar ipar !
Alapítva
1834-ik évben

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, vaczi-utca 14. sz.
(korona-kávéház átellenében.)

- Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
- Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
- Nagyobb napernyők, diszítva á 3, 4, 5, 6 frt.
- Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.
- Esernyők angol Clothból á 2, 3, 4 frt.
- Selyem esernyők 5 frttől feljebb.
- Uri napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidékröli megrendelések pontosan s legszigorubb figyelemmel eszközöltetnek.

Nagyobb vételeknél aránylagos árleengedés.
Legnagyobb választék legfinomabb angol és francia nap és esernyőkből, aránylagos olcsó árakon.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak

egy legjobb korban levő nő ajánkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

20-dik szám.

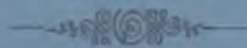
Május 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

[NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelte		nyugta		
						óra perc		óra perc			
Május	16	Vasárnap	C Pünkösöd vas.	C Pünkösöd vas.	4 E 3 Pelagia	11 Böjt Illés h.		4	23	7	30
	17	Hétfő	Pünkösöd hétfő	Pünkösöd hétfő	5 Irene	12 Félböjt		4	22	7	32
	18	Kedd	Vernác, Libór	Libór, Ivó	6 Hiob	13 Okoziás		4	21	7	33
	19	Szerda	Prudent Kántor	Mennyei	7 Viz szent † felé	14 Kis husvét	☉	4	20	7	34
	20	Csütörtök	Bernardin püsp.	Bazilla	8 János hittudor	15 Oziás		4	18	7	35
	21	Péntek	Hospitius	Bálint	9 Izaiás	16 Odám		4	17	7	36
	22	Szombat	Ilona császárné	Julia	10 Simeon	17 Sab. 4. p. Emor.		4	16	7	37

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Jászberény, május 10-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Jótékony czélu műkedvelői előadás. — Tisztelt Szerkesztőnő! E hó 8-dikán adták elő a műkedvelők „A tiszaháti libácska“ vigjátékot Bayardtól; ezt követte „A prófélaértések“ Lunn Józseftől. Közreműködtek az előbbiben Pethes Etelka kisasszony (báró Alpáriné), Ferencziné urnő, (Ágnes), Fesztory Lajos (báró Alpáriné), Horváth Sándor (Berki), Tóth Béla (Zabfalvi), Nagy Béla (Jakab) urak; az utóbbiban Tarnay Lilla kisasszony, (Ilona), Wagner Vilmos (Sir George), Kolosy Antal (Aldermann), Kovács Kálmán (Károly) Horváth Sándor (Jóizü Samu), Lippe Vilmos (udvarmester) urak. Az előadás oly kitűnően sikerült, hogy a művelt hallgatók egyhangu ítélete szerint akárhány vidéki szintársulat előadásaival versenyezhetett. Volt is tapsvihar, virágcsokor s kihívás. A taps oroszlánrésze Ferencziné urhölgynek jutott, ki oly kedves alak volt, s Ágnes oly szépen alakítá, oly kitűnően játszá, hogy a közönséget a legnagyobb bámulatra ragadta. Pethes Etelka és Tarnay Lilla kisasszonyok szintén ügyesen töltötték be szerepüket, és köztetszést arattak. A közreműködő nrak mindnyájan dicséretesen feleltek meg feladatuknak. Legszebb mégis az egészben az, hogy az előadás a jótékony célra 59 forintot jövedelemezett. Az előadást táncz követte.

x. — x.

Lóva nőgyulete és dalárdája ez év folytatában már több sikerült mulatságot rendezett. Május elsejét a lévai dalárda tánczczal egybekötött hangversenyyel ünnepelte meg. A hangverseny műsorozata, melynek egyes számaikat zajos tapsok követték, a következő volt: „Fohász“ Oláhtól, éneklé a dalárda; nyitány „Tell Vilmos“-ból, zongorán előadta Bobok Mariska és Richter Ferencz; kettős a „Kunok“-ból, előadták: Belcsák Károly fuvolán, Belcsák Vilma énekhangon. „Gyöngyvirág“ Blasertől, zongorán játszotta Ehrenfeld Arthur, egy tizenegy éves fiucska; „Éji rém“ Schuberttől, éneklé Richter; egyveleg népdalokból, gordonkán népzene-kiséret mellett játszotta Kovács Géza; „Oh ne mondj engem rózsádnak“ Zimaytól, „Hallgasson el a fülemile“ éneklé a dalárda; „Vályi emlék“ Székelytől, zongorázta Bobok Mariska; „Befujta az utat a hó“ éneklé Balcsák Vilma; „Oláh dallamok“ fuvolán előadta Balcsák Károly; „A magyar ifjakhoz“ Petőfitől, szavalta Balbach Ilka; „Norma“ Liszt átíratában zongorán előadta Belcsák László, és végre „Olyan a te dalod“, Hubertől, éneklé a dalárda. A hangverseny végével kihordták az emelvényt és a székeket s vig tánczra perdült a fiataltság. A mulatságnak csak a nap kelte vetett véget. Igen diszes női társaság volt együtt.

Kézdi-Vásárhelyen e hó 2-dikán az olvasó-egylet javára műkedvelői előadást tartottak, hatvan forint tiszta jövedelem-

mel. A „Mátyás diák“-ot és „Hűség próbájá“-t játszották, többi közt Indali Etelka, Milecz Mária, Gyöngyösi István, Erdélyi Károly közreműködésével; a két színmű közt a négyes dalárda mutatta be magát, Földes József vezetése alatt, jó sikerrel; az előadás után pedig vig táncz volt.

Szegeden a műkedvelő társaság csütörtökön este a „Két huszár és egy baka“ czimű népszínművet adta elő a helybeli tűzoltó egylet javára, szép számú közönség előtt, jó sikerrel; Blazsofszkiné (Nikó Lina,) Benke Luiza kisasszony, Benke Ferencz és Abranovits Lajos részesültek legtöbb tapsban.

Kaposvárt Prielle Kornélia asszonyt nagy kitüntetésekkel fogadták. Zákány felől mult csütörtökön este fél nyolczkor érkezett meg, a műkedvelő ifjuság elnöke: Roboz István és három tagja kíséretében, kik az első állomásig mentek eléje, hogy üdvözlőljék. A kaposvári indóházban a fiataltság bizottsága, számos hölgy- és férfi-tisztelője fogadták s diszes fogatok egész sora kísérte be a városba, Gáspár Lajos ügyvéd házához, a hol szállva van. Este a fiatalság bizottsága diszebédet adott tiszteletére.

Szliácson az idei fürdőidényt élénkebb üzleti verseny fogja emelni. Két buzgó vállalkozó: Brandt és Hartstein urak ugyanis kibérelték több évre a Brogyáni Vincze tulajdonát képező házakat, melyekben százhárom szoba van, s az épületeket jó karba helyezik, kényelmesen berendezik és étkezdét is nyitnak. E verseny, mely így a bérlők és a fürdő-birtokos társulata közt támad, emelni fogja e jótékony gyógyerejű fürdőt és nagy előnyére fog válni a közönségnek. A birtokos társulatnak is egy új nagy háza fog fölépülni az idényre. A bérlők közül Hartstein Dávid Budapesten a váczy sugáruton (25. sz. a.) Brandt Ignác pedig Szliácson lakik, s a szállás-megrendeléseket mind a ketten elfogadják, valamint dr. Féja Ferencz megyei főorvos is Besztercebányán. A birtokos társulat részéről pedig az ismert igazgató-orvos: Hasenfeld Manó.

A győri színházi választmány e hó 2-dikán tartott gyűlésén a színházat a téli idényre Follinusznak adta ki. Május 28-dikán tehát, a pozsonyi színi idény bevégeztével, Follinusz Győrbe megy 12 előadásra, hogy társulatát bemutassa. Adni fog ez idő alatt 2 operát, 5 nagy operettet és az újabb népszínműveket. Társulata a legjobb fiatal erőket egyesíti magában, nemkülönben Puks hirneves karmestert.

A közoktatásügyi miniszter megbízásából most állítják össze azon községeket úgy Magyarországon, mint Erdélyben, hol az illető néptanítónak évi járandósága a törvényben legkevesebbül kívánt 300 frtot sem üti meg. Különösen Erdélyben igen nagy az ily községek száma.

Ungvárt mult szombaton Pasztelyi János, az új püspök,

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

20. SZ.
Május 16-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghezatala egész-, a műlap
meghezatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

A r é s z v é t.

Jánki Györgytől.

Édes, boldogító az az érzés, mely szenvedő embertársunk nyomorának enyhítése folytán támad. A sziv titkos örömeiben dobban fel, ha a búbánat helyébe egy-egy örömvirágot sikerült beplántálnia. Az a nemes erő, mely ezen öröm szerzésére ösztönöz, r é s z v é t név alatt ismeretes.

Emberi természetünk számos érzelme között aligha akad egy is, mely oly önzetlenül működne mint ez. A szeretet viszonosság után törekszik, a tetszvágy kedvező vélemény elnyeréseért küzd. Szenvedélyeink, indulataink kisebb-nagyobb mértékben mind érzéki jutalomért vágyakodnak. Csupán a részvét az, mely az édes öntudatnál nem igen kap mást, de nem is vár egyebet. Fölkeresi a szenvedőt, gyógyító balszámot köt fájó sebére, de nem a hála, vagy jutalom miatt, hanem egyedül azért, mivel szenved. Hasonló a réti csermelyhez, mely a tikkadó virágot habcsókjával fölfrissítve, tova siet kanyargós medrében.

A részvét érzelmével megáldott egyén olthatatlan vágyat érez. másokat boldogítani. Szive egy kiapadhatlan forrás, melyből folyvást bugyog a jó cselekedet. Nem kutatja a szerencsétlenség okát, nem mérlegeli embertársa hibáit: csak a segélyére szorultat látja maga előtt, és ha segített, jótettének bő jutalma: hogy a fájdalom könyve helyett a megnyugvás mosolyát varázsolhatta a szenvedő arczára. Keblében viszhangra talál minden kérő szó. Tanácsosal, tettel, kész segíteni. S fizess bár jótettét rút hálátlansággal, sértsd meg érzékenyen, ha újból hozzá fordulsz, elfelejt minden bántalmat és ismét feleségél. Hajlandó a rosszat jóval fizetni. E jellemvonást híven visszatükrözi IV. Henriknek, a francziák e legjobb királyának nyilatkozata, midőn arról értesült, hogy egy udvaroncza nagy gyűlölettel viseltetik ellene. — Én őt annyi jóval fogom elhalmozni, — válaszolá a vádaskodónak, — hogy kénytelen lesz engem szeretni. Ugyanő

mondá e tárgyra vonatkozólag: — „A boszu édessége egy percnyi, de a bocsánatá örökös.“

Társadalmi életünkben, midőn a szerencsétlenek száma sokkal nagyobb azokénál, kiket a világ boldogoknak tart; midőn a végzet szeszélye nem egyszer igazságtalanul sebez, a részvétnak kiszámíthatatlanul fontos szerepe van. Közintézetek, menházak, kórodák, s annyi száz meg száz magasztos czélú alapítvány és különféle egyesület a részvét befolyása nélkül nem létezhetnék. Sőt ezáltal a bűn meggátlásában is nagy tényező. Mert a szerencsétlen megbotolván élte pályáján, nem rohan tovább — talán akaratlanul is — a veszélyes lejtőn, melyre balsorsa vezeté, ha a részvét keze föltartóztatja. Bizonyára nem; mert emberi természetünk ősalapjában mindig hajlandóbb a rosszra, mint a jóra; az első botlás pedig olyan, mint a hógomoly, mely magához vonzza, tapasztja az apró hópelyheket, s hovatovább nagyobb lesz, — mig a részvét megállítja utjában, és jó utra térítheti vissza a megtévedtet.

A részvét tehát az emberiség összetartó kapcsa. Rózsaláncz, mely egybefűzi a sziveket, mentő csónak, mely békés kikötőbe szállítja az élet örvényes tengeréről a már-már elmerültet.

S az elmondottakból következtetve, bátran mondhatjuk, hogy boldog az az ember, ki részvétre gyulad mások szenvedésén. De vajmi rideg annak élete, ki a részvét nemes hevét keblében nem érzé. Ugy áll ez embertársai közt, mint a kopár halom virányos róna közepén. A ragyogó harmatcseppet, a nap sugarát, mely körötte ott alant üdit és jótékony meleget áraszt, az ő parlag élte nem élvezheti. Önző lelke előtt közönyös minden, mi személyén kívül áll. Embertársainak sem jóléte, sem szenvedése meg nem hatja. Ha nagy benne a szerzési ösztön, könnyen zsugorivá, Harpágonná válik, s kincses ládáját a leg-

kiáltóbb nyomor előtt is csukva tartja. Ha pedig hatalomhoz jut: kegyetlen zsarnok, környezetének, alattvalóinak sujtó átka leend. S mert embertársai szintén meghidegülnek iránta, téves nézetében még jobban erősödik, és a világ még annál sötétebb színben tűnik fel előtte.

Egy Nero, Caligula, III-dik Richard, Medicis Katalin, vagy hazánkban: a véres kezű Caraffa, a részvét egy parányával sem birhattak, különben nem lehetek volna oly vérengzők, könyörtelenek, mint a minőknek őket a történelem festi.

Ezen vázlatos megjegyzések után figyelemre méltó még az is, hogy a nő és a férfi közötti különbség a részvét nyilatkozatainál is szembevetőd.

A nő természeténél fogva kisebb körben tanusítja jótetteit, mint a férfi. A nő élénk képzelmenek szövétneke mellett fölkeresi a nyomor kunyhóit, istápolja az elhagyottat, de csak egyeseket; míg ellenben a férfi inkább az egész emberiség, nemzetek, elnyomott osztályok felemeléséért lángol. A nő részvéte a pillanatnyi sebek beheglesztésében találja örömét: a férfi olykor százados bajok és sebek gyógyításáért küzd. A nőnek a jótettnél egyedüli tanácsadója a szív: a férfi az ész intó szavát is figyelembe veszi. A nő a részért, a férfi az egyetemért lelkesül. De hát kevesebb-e azért a nő érdeme? Nem részekből áll-e az egész? Hiszen míg a férfi nagy célját valósíthatja, elérheti: hány egyes szorul addig segélyre azok közül, kik eszméjének keretébe befoglalják? S kitűzött célja felé tántoríthatlanul törekedvén, nem is fordulhat vissza egyesek jajkiáltására, nem szabad letérnie az ösvényről egy miatt akkor, midőn talán ezrek várják mielőbbi segélyét.

A nő hivatása tehát ezen egyeseket fölemelni, módot nyujtani a szerencsétleneknek, hogy a győzelem napját ők is megvárhassák. S ép ezért, a nő itt is küzdőtársa a férfunak, hathatós elősegítője nemesebb eszméi valóításának, s méltó részese kivivandó, vagy kivivott győzelmeinek.

A részvét nyilatkozatát az állatvilágban is számtalanszor tapasztalhatjuk. Ha a tavasz kedves hirnökének, a sebes röptű fecskének csodás alkotásu fészke leromboltatik, rögtön összesereglenek a fecske-társak, s pár óra alatt közös erővel felépítik a lerombolt lakást, sőt még a kicsinyeket is beszállásolják. Nemde szép jele ez a részvétnek?

Néhány év előtt magam is láttam az állatban meglevő részvétnek illetén nyilvánulását. Egy pajkos kis cziczus ugyanis egy vízzel telt dézsa szélére kapaszkodván, addig-addig ficzánkolt ott, míg egyszer szépen belepottyant a vízbe. Képzeltetni a czicza ijedtségét! S már-már belefut, midőn az okos „Miss“ — nagybátyám vizslája — megjelenvén a szerencsétlenség helyén, minden tétova nélkül szájával megragadja a fuldoklót, s gyöngéden kiemeli a halálfürdőből, oda téve őt a földre.

Nem világos tanúsága ez az állatokban levő részvétnek? Egy eb menti meg a bizonyos haláltól — szerintünk legnagyobb ellenségét — a macskát!

Ez pedig nem mese, hanem valóban megtörtént dolog. Hány ember okulhatna ezen?

E g y ü t t ü l t ü n k . . .

Pethő Róberttől.

Gyütt ültünk a tó partján
S boldogok valánk;
Még a hold is irigykedve
Nézett le reánk.

Nézett-nézett, azt' megunta
S el-elkomorult
S észrevétlen egy nagy sereg
Felhő mögé bujt.

Sötét lón; — te akaratlan
Hajoltál felém —
S én arczomon lehelleted
Égni érezém;
Most már bátran öleltem át
Karcu derekad,
S megcsókoltam azt a picziny
Rózsás ajakad.

Rózsás ajkad mitse szólott,
Mert befogta szám;
De helyette picziny szíved
Többet mondott ám.
Azt susogta dobogása,
Hogy szerettetem,
Hogy ezentul örömteli
Leend életem.

Szép szemedbe néztem aztán
— Vonzott a remény —
S elmerengtem annak tiszta
Azurkék egén.
Olyan tiszta volt az a szem,
Mint sorsom ege,
Nem volt rajta látható még
A bú fellege.

Bájós angyal, oh szeretsz-e?
Hévvél kérdezém,
Bár magam e tekintetben
Bizton érezém.
Mit se szóltál, elpirultál.
S hogy kibujt a hold,
Arczodon a szerelemnek
Hajnalpirja volt.

Olyan szép voltál e perczen,
— Kimondhatlan szép —
Hogy előtted akaratlan
Térdre borulék.
Mégfogtam kis puha kized
S csókkal halmozám,
Mig te boldogan mosolygva
Néztél le reám.

Számos év mult el azóta
S nem ily boldogan;
Kiürítém már fenéki
Ürömpoharam,
S csak ha néha még e napra
Visszagondolok:
Érzem, hogy szívem mélyében
Emléked dobog.

M i n d h a l á l i g .

Major Bélától.

(Folytatás.)

A nap már lefelé hanyatlott, midőn a kiskapu kicsapódása ijeszté fel ábrándjaiból. Férje érkezett haza. Férje? ah, igaz, hisz neki férje is van! Bevezette lovát a kapun, ráütött tenyerével, az elügetett az istálló felé, Endre pedig elkezdett felcsattanó hangon szidni valakit az udvaron.

— Ejnye erre, meg amarra! hát azért állítottak a mellé a buza mellé, te?! Hogy az ördög!! . . ilyen, meg amolyan, lánczos lobogós! Mind megeszik a malaczkok!

Mosott buza volt kiterítve a hátsó udvarban. Az örül állított béresgyerek elbambáskodott mellette, s a malaczkok egészen ellepték a ponyvát.

Matild végtelenül elrémült. Az első perczen azt hitte, hogy neki szól e szigorú hang. Bűnösnek érezte magát?!

Még mikor Endre, már akkor vidáman mosolyogva, a verandára lépett, még akkor is reszketett.

— Bohóság! — nevetett Endre, de azért gyöngéden karolta őt át. — Az ily csekélységek bizony ne hassanak rád. Mintha nem is hallanád! Az ilyen hangra is szükség van néha, különben nincs a parancsnak, tilalomnak kellő foganatja. S ezek az emberek már hozzá vannak szokva. Tudják, hogy soká nem haragszom; csak vissza ne feleljenek, egyet fordulok s vége van. De bizony az ily apró zsörtölődések elkerülhetlenek. Azért se engem ne vélj valami szivtelen deszpotának, se cselédeimet rabszolgáknak, mert különben a legutolsó béresgyerekkel is jó viszonyban állok, ha tudniillik teljesíti kötelességét. Nem volt itt senki?

Matild nem mert férje szeme közé nézni. Himzésére hajolva viszonzá, hogy báró Véglesy Titusz köszöntött be hozzá s ohajtáná, ha meglátogatná.

— Jó, majd holnap fölkeresem, — szólt nyugodtan Endre s az épen érkezett lapokat kezdte nézegetni.

Matild bámulva szemlélte őt oldalról. Hogyan? hát oly nagy bizalma van? egy cseppet sem féltékeny — az első szerelmemre?

A hét elmúlt. Titusz nem mutatta többé magát. Endre érintette mellesleg, hogy fürdőbe utazik, s pénzért járt itthon.

Egyik nap telt a másik után. Egyszer Matild egy kinos-édes, ijesztő és mégis boldog sejtelmet, tudatot érzett átczikázni testén, lelkén.

Érezte, hogy anya lett.

Engedjék meg, hogy saját megjegyzésem helyett egy ujabban felkapott kitűnő, bár elveiben épen nem méltánylandó külföldi író: Sacher Masoch, gyönyörű, bár excentrikus szavait igtassam ide:

„A férfinak megvannak nagy céljai, gondjai, munkaköre, elvküzdelsei, melyek elfoglalják, sasszárnyakon emelik és bukni sem engedik őt. A nő azonban? Magára van hagyatva; kicsinyes foglalkozása nem tölti be az ürt, melyet szívében érez. Segélyért kiált. Énje nem akar meghalni. De segély nem jó. Egyszerre hasonmását érzi szíve alatt. Érzi, mint növekszik, mozog, él! Ime, most végre karjaiban tartja. Magához emeli. S mit érez? Álmodik-e? A gyermek így szól hozzá: „Én te vagyok, s te bennem élsz. Nézz meg engem jól. Én megváltalak.“ Keblére szorítja gyermekét, és mentve van. Önmagát ápolja benne, saját énjét, melyet azelőtt megvetett s eltaszított. Nagyra látja nőni ölen. Neki szenteli életét teljesen. Már nincs többé egyedül!“

V.

Matildot nem váltá meg gyermeke, nem menté meg. Mint anya is egyedül érzé magát, épen oly egyedül, mint midőn még csak nő volt.

Koronkint boldoggá tette a gyermek mosolya, s visszamosolygott reá; öltöztetése, cziczomázgatása szórakoztatta. De aztán megint következtek hosszú, méla, magános negyedek, órák, midőn megfélekedezett mint előbb férjéről, úgy most gyermekéről, az egész világról, s a régi ismert alakról, szemekről, hangról

ábrándozott. Csendes, hallgatag, szentelen, halvány asszony maradt mint anya is.

Uj tavasz érkezett. Egy szép napos délutánon megint kint ült a tornác alatt. Gyermeke mellette játszott a földön. Kedves kis kövér fiucska volt, már azt ki tudta mondani: „mama“, „papa“. Ha éhes volt, szájára mutatott, melyet már négy piczi fog fegyverzett: „adjá, adjá!“ mint a hogy a gyermekek általában szoktak. A férj ismét nem volt otthon, hanem a tanyán, a tavaszi szántásnál.

A fiatal asszony elmerengett; csak félig, mintegy álomban hallotta gyermeke gógicselését. Egyszerre nyílik a kis ajtó, s egy világos nyári öltözetű, fehér szalmakalapos férfi lép az udvarba, közeledik, felhalad a veranda lépcsőin. Matild csak akkor látja, hogy valóság, midőn közvetlenül előtte áll; addig azt hitte, csak álmokép, megvesztegetett képzeletének alkotása.

Báró Véglesy Titusz volt!

Szokott elfogulatlan elégancziájával üdvözli az ifjú nőt, kezét fog vele s leül melléje. Kérde hogylétét, jelenti a Kertszeghy kisasszonyok üdvözlését (Hermin ugyan már asszony, mert Horkay csakugyan nőül vette,) beszél báli élményekről. Egyszerre meglátja a kis Endrét. Elkomorul.

— Hát Endre hol van? — kérde.

— A tanyán!

— Igy becsüli meg a kincset, mely osztályrészeül jutott? Oh, ha . . .

Nem fejezi be a mondatot. A két pár szem önkénytelenül találkozik.

E perczen újra feltárul a kis kapu. Endre vezeti be lovát, aztán azt szokott módon az istállóba küldve, vidáman lép a tornácba.

— Hohó! Szervusz Titusz? Hogy vagy? Mikor érkeztél?

Nem sejt, nem gyanít semmit. Nejét megcsókolja, a régi baráttal kezét fog, aztán kis fiát emeli fel, a ki már régóta repes feléje.

— Lásd-e, Titusz! ilyen fiad legyen! Ej, ej, te kujon! miért nem is nősülsz már meg?

Titusz makog valamit. Szokatlan zavarban van.

— Meddig maradsz itt?

— Egyelőre hosszabban. Anyám veszélyesen beteg. Az orvosok lemondtak minden reményről.

— Ejnye ejnye! az nagy baj, és nagy fájdalom!

Titusz távozik s a hitvestársak nem beszélnek róla.

Ez idő óta gyakran megesett, hogy midőn Endre dolgaiból hazatért és kérdé nejétől, hogy: ki volt itt? azt a választ nyerte: Véglesy. Matild nem volt képes férje előtt hazudni; annyira nem sülyedt.

Endre egy darabig nem tett semmi megjegyzést, aztán azonban hm-getni kezdett, koronkint mogorva volt, csörömpölve bánt a vacsoránál tányérral, pohárral, evő-eszközzel, a szobalányra rögtön ráívalt, ha nem szeszélye szerint hozta be az ételt, a kis Endrét kivitette a szobából, mert nyugösködött; keveset evett, annál több bort ivott és korán visszavonult. De nejének nem szólt egy hangot sem.

Ez esti és éjjeli küzdelmeinek eredménye egy levél lett, melyet a lovász gyerek másnap reggel a bárói kastélyba vitt.

„Kedves barátom!“

„Igen szívesen látlak szerény házamnál mindig, mikor itt-hon vagyok. De mikor nem vagyok, akkor nincs nyemre gyakori látogatásod. Azért netáni kellemetlenségek kikerülése végett légy szíves ezután szolgálid által nem azt lesetni, hogy mikor

nem vagyok itthon, hanem az ellenkezőt! Barátod: Hantos Endre.“

Egy félóra mulva megjött rá a válasz ;

„Kedves barátom!“

„Igen hálás vagyok egykori mentorságod, tanitgatásaid, tanácsaidért. De most már épenséggel nem kérem és nem veszem igénybe. Leveledben kifejezett fenyegetésednek állok eléje. Akár kardra, akár pisztolyra rendelkezél velem. Barátod: báró Véglesy Titusz.“

A lovászyereknek még egyszer vissza kellett mennie a kastélyba egy kis czédulával:

„Kedves barátom!“

„Igen örülök szolgálatkészségednek, melylyel magadat rendelkezésem alá bocsátod. Tehát okvetetlenül pisztoly. A többit ma délután segédem intézi el. Sziveskedjél három és négy óra közt otthon tartzkodni. Barátod: Hantos Endre.“

Oh, művelt, felvilágosult, okos és lovagias emberek gyorsan tisztába jönnek ily dolgok iránt. Könnyen megy az!

VI.

Másnap reggel hat órakor, valami félreeső alkalmas helyen, csakugyan végbe ment a párbaj. Endre segédje egy Kiss nevű szomszéd birtokos volt, nagy szájhős, híres kortes, agitátor, izgága, veszekedő, a kivel Endre csak nagyon ritkán szokott azelőtt érintkezni. A báró segédje, — nem akarta Puskin Anyeginjét utánózni, hogy komornyikját hozta volna segédül, — szintén egy falubeli uri-ember volt.

Az adott jelre eldőrdültek a pisztolyok, s az egyik ellenfél állva maradt, a másik egy szó, egy hang nélkül összerogyott. A ki összerogyott: Hantos Endre volt.

Az ellenfél, a segédek, a felcser hozzá futottak. Melléből patakzott a vér, a golyó egyenesen szívéen ment keresztül, rögtön meghalt.

Oh, a párbaj nagyon igazságos, méltányos és így nagyon okos intézmény!

Midőn meggyőződtek róla, hogy nincs benne élet, az ellenfél, segédek és felcser eltávoztak, hogy saját bőrüket megmentésük, mert a mi barbár törvénykezésünk egy kicsit mégis meg szokta büntetni a párbajvivőt, a segédeket s az orvost is, kivált ha a párbaj ily szerencsétlen véget ért.

A halott ott maradt a nagy bükkfánál, mely alatt esett. Zsebében ott volt a szokásos igazolvány, hogy megunva az élet terheit, öngyilkosság által menekszik tőlük, halála miatt tehát ne gyanusítsanak senkit.

Csak dél felé találták meg szegény parasztemberek, véletlenül. Azok nem tudtak semmit ama rendeletről, hogy talált holttestet nem szabad bántani, hanem érintetlenül kell hagyni, hogy a törvény emberei tanulmányozhassák a helyet s a többit s ebből is következtethessenek. Saroglyára fektették a szegény jó urat s bevitték udvarába. E közben a fűvet úgy letaposták nagy csizmáikkal, hogy ott ugyan a világ egy törvényes küldöttsége sem lett volna képes bünjeleket fölfedezni.

Midőn Matild a cselédek kiabálására, siránkozására, jajgatására ijedten kiszaladt s férje holttestét hirtelen, minden előkészítés nélkül megpillantotta: egyszerre összerogyott és elájult.

Az öreg Kata asszony s a szobalány bevitték szobájába s mindent elkövettek magához térítése végett. Midőn végre magához tért, egyik görcsből a másikba esett. Orvost hívtak, s az a nő elméjét kezdé féltetni. Beteg lett, nagy beteg, férje temetése is nála nélkül ment végbe.

Eltemették bizony a derék, izmos, erőteljes fiatal férfit. Az orvosok megállapíták, hogy agyvelejében valami rendellenesség vitte öngyilkosságra; különben a szeretet és kiengesztelődés tanára épített anyaszentegyház szentelt földjében nem adtak volna holttestének helyet a papok. Fekhetett volna a temető árkában, az ugyan rá nézve, gondolom, teljesen mindegy lett volna. Fődolog az, hogy eltemették. Gyászolták, búsultak is utána néhányan, de gyásznak-búnak is van határa, semmi sem tarthat örökké!

Elmult az ősz, a tél. Hosszu, kinos idő Matildra nézve. Uj tavasz köszöntött be, újra zöldelt, virult fű, fa. Matildnál egyik ifjabb nőtestvére volt kint. Betegsége alatt meglátogatta apjanyja, de sok időt nem tölthettek; a kis Terézt állandóan kint hagyták mellette.

Mihelyt egy kissé lábadozott, egy fővárosi fiatal ügyvéd, Endrének egykori jó barátja, jelenteté magát nála s közlé vele, hogy Endre végrendeletét az ő kezeibe tette le, melyben minden vagyonát fiára hagyta, de életfogytiglani haszonélvezeti joggal Matild számára. Azért tekintse itt magát teljesen úgy, mint urnőt. A legkisebb tárgytól a legnagyobbig, minden az ő tulajdona.

Az öreg János rendkívül megörült, midőn először megjelent a verandán.

— Ne busuljon, ténsasszonykám, — kezdé vigasztalni. — Hiszen nagy kár, nagyon nagy kár szegény jó urunkért; de hát majd elintézzük ám mi a gazdálkodást Mihálylyal, az öregbéresel, ezután is. Nem lesz semmiben sem hiba!

Matild, könyein keresztül mosolyogva tekintett reá. Mit tudta a szegény öreg, hogy őt vajmi kevésbé érdeklé az anyag!?

Csak fia végett ohajtotta a vagyont fentartani, hogy fölnevelhesse; olyan embert képezthessen belőle, mint az apja volt.

Egy szép tavaszi délutánon ismét kint ült a ház előtt Terézszel s a kis Endrével, a ki már egy vesszőparipa boldog birtokosává nőtte ki magát, melylyel ugyan még nagyon ügyetlenül tudott bánni.

Az utcaajtó kinyílt, s mint tavaly és harmadéve, egy férfi lépett be rajta. De most járása nem volt elegáns, könnyed, lebbenő, hanem lassu, nehézkes.

Ne mondjátok nekem, hogy lelkiismeret nem létezik! Egy félév is alig telt el jóformán a gyilkosság óta, s mily mély ránczok képződtek az azelőtt szép sima arczon! Hová lett a szemek merész, nyílt tekintete? Hová a beszéd csábos gördülékenység?

(Vége köv.)

Ábránd és való.

(Beszély.)

Reviczky-Bay Ilontól.

I.

Alpárfalva terjedelmes falu egyik tiszamelléki megyében, nyájas hegység aljában. A református templom körte-alaku bádogg-fedeles tornya emelkedik ki az apró szalma tetejü buczkák közül, a falu végén egy emeletes ódon kastély, gyönyörű parktól környezve, tűnik elénk.

E századokat átszolgált épület a falu nagy birtokosa, az ősrégi Alpári nemzetség egyik utódjáé. A falu derekán néhány kisbirtokos háza ötlik szembe, cserép- vagy nádfödelekkel, tág udvarral, oszlopos tornáczczal, ezek közül különösen két egymás mellé épített ház, a két Ugrányi testvére, egyformán

építve, véggel az utcára, egyetlen kőkéménnyel a tetején. A mi azonban annyira feltűnővé teszi ezeket, az a csin és rend volt az egyiken, mintegy hogy annál feltűnőbbben elétüntesse a másik udvar elhagyottságát! Mig amott csinos gazdasági épületek környezik a házat, itt dülő félben van nem egy épület, a galambduccos kapufélfától sarkaiból kifordulva fityeg a csorba lécezetű kapu, a lakóház födele is meglehetősen fésületlen állapotot mutat. Ugrányi Pálé ama rendezett kuria, az öregebb testvére, Lászlóé a Jeruzsálem pusztulását ábrázoló helyiség.

Egy nyári vasárnap reggelén már utosót huzta a harangozó, isteni tiszteletre serkentve a hiveket. Gyönyörű, nyájas, mosolygó volt az ég, az eladó leányok szép simára fésült szalagcsokros fonadékban, rátartóan haladtak piros arcaikkal, ékes rokokóakban, a hosszú utcán végig, és mikor már mind együtt volt a gyülekezet az istenházában, és orgona s ének is elnémult: ünnepélyes komolysággal foglalta el az öreg tisztos lelki pásztor a szószéket, hogy oktatásait hallassa.

— Drága néném asszony, valjon kicsoda az a csinos ifju ur ott az első székben?

— Hát nem ismeri, galambom, a Halmaiék Gyuláját? — viszonzá a nénemasszony csodálkozva, a szép barna szemü menyecskehez fordulva.

— Az volna? No, mióta elkerültem a faluból, nem láttam, azért nem ismertem meg. Hogy megemberesedett!

— De még milyen okos! Mióta kikerült az iskolából, nem is lakik itthon, csak is látogatóba látják szüleinél, mivel a vármegye nótáriusa lett a lelkem.

E pillanatban fölhangzott a lelkész szava, s a két szomszéd nő is természetesen abban hagyta beszélgetését. Mikor véget ért az isteni tisztelet, díszes fogatra pattant két fiatal urhölgy, egyike jóval magasabb volt, karcsu, hajlékony növésű, feltűnő szép vonásokkal, büszke, kihívó szempárral. Néhány pletykálkodásáról ismert vén asszony kört képezve állodogált a templom bejárata előtt, és egy darabig szó nélkül nézték a sebesen haladó hintót.

— Bizony hallja komám asszony, senki sem találta volna ki közülünk, ha nem tudnók, hogy melyikben keressük az Alpári leányt. Sőt merem mondani: az Ugrányi László leányában találhattuk volna inkább fel. Hogy jött be, hogy ült abba a székbe, szörnyűség volt azt nézni!

— Csak is olyan fehérszemély viselheti magát úgy az ur isten házában. Csak elnéztem, hogy nézegette mindig a Halmai fiát!

— Mai világban csak botránkoztatni jár a templomba a fiataltság.

— Nem mindegyik. Láttam néném asszony, milyen szemérmesen lépett be az Ugrányi Pali Kláracsija? Alázatosan jött, mint egy tisztességes fiatal fehérszemélyhez illik. Bárány szelidséggel.

— Bezzeg Ugrányi Lacziék Irénje meg mint egy cifra pával!

— Jól is illik a ponyva a czövekekkel támogatottól falához, hehehe!

— No, megjárja az, a ki valaha bele botlik! Derék egy feleségre teszen szert!

— Nem olyan könnyen megy az.

— Hátha már is bele botlott a Halmai fia, mit mondtok ehhez?

— Jó is volna! — kiáltá egyszerre mind.

— Pedig úgy van. Egyre nézegette a leányt a templomban, ez meg ötet.

— Ocsmány dolgok; csak a mi korunkban merte volna ezt valamelyikünk cselekedni!

— Halmainé a mint látta, kire tekintget a fia, piros lett, mint a bazsarózsa. Ugrányi Paliné Klárija meg fehér, mint a lilium, mert a harangozó komámasszony erősen állítja, hogy Klárika haláláig szerelmes Gyulába, és ez sem látszott idegenkedni tőle, mig ez a furfangos Irén magához nem csalogtatta. Most aztán bezzeg Halmainé majd megpukkad mérgében, a mint füstbe menni látja régi tervét, hogy a fia vegye el Kláracsit. Nem csodálom, mert jól nevelt leány ez, aztán apja jó gazda és nap után cseperednek fölfelé.

— Valjon ugy-e? Oh, oh, majd a lementével dicsérjük a napot! — kiálták mindannyian irigyen.

— Csak sok bubánatot hoz a mai korban a gyermek a szülei fejére! — mond végre egy, kiválva a csoportból, s nevetve jó étvágyat kívánva, haza felé tartott, délre járván az óra.

II.

Az alpárfalvi kisebb birtokosság között Ugrányit tarták hajdanában a legjobb gazdának; idős fia, László azonban épen nem látszott örökölni atyjának eme tulajdonságát és szerette a könnyű életet. A megyei székvárosban, az akkori híres szép Linával megismerkedve, csakhamar Alpárfalvára vitte a menyecskét. Pali ellentétje volt bátyjának, szorgalmasan gazdálkodott a közös birtokban. Rövid időre ő is megházasodott s így a birtok is kétfelé metszetett. Lászlóné csak nevette eleinte, hogy fárad Paliné, mialatt ő vig lakomák közt mulatott; azonban e könnyű élethez mindinkább szaporodtak az adósságok, Paliék meg egyik birtokocskát a másik mellé vásárolgatták. Lina napról napra mérgesebb lett, látva a két testvér különböző anyagi helyzetét. Sokat sirt, sokat sértegette férjét, hogy az mily ügyetlen gazda, naplopó. László ur kukkot sem mert szólni, sem hogy mentse magát, sem hogy szemére lobbantsa Linának, hogy ő szintén keveset lendített eddig a ház javára. Mikor Lina látta, hogy a siránkozással, veszekedéssel semmire sem lehet, utána kezdett látni a munkának, hogy a véginségtől megmentse családját. Két élő gyermeke volt, legidősbje volt az egyedüli leány, Irénke, majdnem egyidejű Pálék egyetlen leányával, Kláracsival. Gyönyörű gyermek volt Irénke, egészen édesanyja hasonmása, és így természetesen egyedüli szeretetét e gyermekre halmozta a hiu nő. Eleinte a leánykák között nagy szeretet létezett. Harmadik játszó barátjuk volt a falusi birtokosok egyikének, Halmainak kis fia, Gyula, mig iskolába nem vitetett. Egyszer csak az a hir szárnyalta be a falut, hogy a régi kastély termeit porozgatják, új butorok érkeznek, mert a tulajdonosnő itt fog ezután lakni. Lászlóné mindezeket nagy érdeklődéssel hallgatta, és utósó részletekig magába szivta ez ujdonságokat; így aztán azt is megtudta, hogy Alpáriné igen kedves nő, kis leánya, Alice is csupa szivjóság. Pár hétre az Alpári család megérkezte után egy nap azt látta László ur, hogy az ő élete párja előszedi öltönyeit a régi jó világból, s mikor rendezésével elkészül, Irénkével fölsétál a kastélyba. Linát hazamentével mintha kicserélték volna, vidor, nyájas volt és: — Bár csak mindennap elmenne a kastélyba a feleségem, legalább nem pörölné akkor annyit! — gondolhatta László ur. Klárikának szinte vágya jött Irénnel elmenni a kis Alicehez, de ez nagyon ritkán engedtetett meg neki; eleinte duzzogott e fölött Klárika, de mikor látta, hogy ezzel semmire sem lehet, belenyugodott édesanyja akaratába. Irén ellenkezőleg napos vendége volt Alicenek, nagy barátnök lettek, s Irén Klárikát mellőzé, valamint a szülei háznál is igen alkalmatlanná kezdett válni, és men-

túl jobban teltek az évek, annál nagyobb lett vágya, s a kis leány szeszélyes követelései nem kevés gondot szerzett a majomilag szerető édesanyjának.

— Laczi bátyám, sehogy sem jól nevelik Irént, mint látom. Jobban kellene azt óvni a fényüztől, mivel az ilyen hibához csak szikra kell, hogy föllobbanjon. Milyen szerencsétlen lesz ez a leány, éveivel mindig csapongóbb vágyakkal lesz telve! Klár-csit ezért nem engedték gyakran járni a kastélyba. Igaz, ott sok simaságot tanulhat Irén, de ez előny mellett sok olyanra is kap vágyat, mit szerényebb vagyón háznál soha föl nem lelhet. — mondogatta Pali bátyjának.

— Elmaradt ember a sógor, meg irigy is. — Nézd össze Irénkét Klárscival, milyen különbség a két gyermek között! — mond Lina, mikor László ur merészkedett úgy félhanggal föl- említeni öccse által fölköltött aggodalmait.

László ur pedig ama gyöngye jellemekhez tartozott, kik önállólag nem képesek véleményt alkotni, s felesége is viselven a kalapot, nem is mert többet szólni, csak orra alatt dünyögő:

— Igazad lehet, anyjuk.

Irén minél jobban fejlett, annál szebb leányt ígért, édes- anyja mindinkább bálványozá, és e szeretethez jó adag hiúság is vegyült.

— Majd e gyermekben kárpótol engem a sors; a mit az Isten tőlem elvont, ebben adja meg; — gondolkodott az anya, a mint a hosszú téli éjszakákon varró-asztalánál ült, hogy az apró fiuk öltönyeit javitgassa, hogy e gazdálkodással Irénkének uj öltönyöket varrathasson.

Klárka ellenben megmaradt a gyermekkori egyszerűsége- ben, nevelését mindazonáltal épen nem lehetett elhanyagoltnak állítani; öreg keresztatyja, a tudományosan képzett lelkész gondoskodott róla, hogy kis keresztleánya szelleme ne maradjon parlagon. Az öreg urnak szép könyvtára lévén, Klárscika nem csak dolgos leányka volt, de olvasott is. Irén ellenben a komolyabb olvasmányhoz kevesebb hajlammal birt; azonban annál kellemesb csevegő volt. Klárcsi ha a házi teendők engedték, át- ment varrásával Halmainéhoz, ott aztán együtt emlegették Gyulát, és így képzelhetni, mily kedves volt a leányka az öreg nő előtt. Mikor Gyula mint végzett ifju haza került, s e szép tehetségű ifju a megyénél aljegyzőnek neveztetett ki, a két Ugrányi leány épen a tizenhét évet töltötte be. Irén eleinte keveset gondolt az ifjura, valamint a többi falubeli ismerősre; de mikor egyre jobban hallá magasztaltatását, érdeklődni kezdett iránta. A szép leány örömmel vette észre, hogy Gyula el nem kerülheti hálóját. Minden héten kijött Gyula Alpárfalvára a megyei székvarosból, így gyakran találkozhattak, s az ifju egyszerre csak azt érezte, hogy forró szerelem lobban szívében Irén iránt. Így természetes, a sok mendemondára rá sem ügyelt.

— Irén különb a hirénél, a szerelem pedig majd eloszlatja azt a kevés ferdeséget is, mit egyedül az anyai kényeztetésnek lehet tulajdonítani, és az én Irénkém a legszebb, a legderekabb kis feleség lesz e világon, — gondolta Gyula mindannyiszor, valahányszor szülei és az ismerősök tele zugták füleit a sok ócsárlással, és mindinkább erősebben elhatározá, hogy egyedül Irén leend neje.

Mindinkább magasztosb képet alkotott a hölgyről, és ez ábrándok közepett észre sem vette, hogy ő valódiilag nem Irént szereti, hanem amaz eszményt, melyet alkotott, ez igéző alakba öltöztetett. Gyula kedélyében több volt a képzelet, mint a higgadt gondolkodás és azért eszményi tekintettel nézte a világot, — ez az élet pedig sok prózából áll, és így természetesen lépten-nyomon csalódás várt reá.

Irén pedig el volt ragadtatva diadala fölött, de arra, hogy e viszonynak komoly kimenetele legyen, még gondolni sem tudott. Lepke szárnyu vágyai a nagy világ tarka változataiba kalandoztak, de azért kaczerkodott az ifjuval, jól tudva, hogy Klárscika mennyit kesereg, s az öreg Halmaiék mennyit boszankodnak fiok választása fölött — a hiu leálynak mindez nagyon tetszett.

(Folytatása köv.)

Eszak-Németországi uti emlékek.

Lengyel Dánielnétől.

(V ó g e.)

Kielből megint visszamentünk Hamburgba, honnan másnap Hannoveren át Göttingába mentünk; ide leginkább a kegyelet hozott; ugyanis: férjem szépapja 1745-ben, nagyapja 1787-ben, és édesatyja 1803-ban mind a három a göttingai híres egyetem hallgatója volt, ezért tehát ohajtottuk látni az egyetemet és várost. Az igazgató nem levén honn, fölkerestük az egyetem egyik legjelesebb tanárát, dr. Weitz-ot (történelem tanára) ki igen szívesen fogadott. Az egyetemet illetőleg azon felvilágosítást adta, hogy mióta a nagyszerű uj egyetem felépült, e régi egyetem épületét könyvtárnak használják; különben is a régi időben a legtöbb tanár saját lakásán tartotta az előadásokat, miután a régi nem volt elég nagy a hallgatókat mind befogadni. A névtárból kikeresett jelenlegi magyar hallgatók nevei ismeretlenek voltak előttünk. Dr. Weitz többi közt elmondá, hogy családi hagyomány szerint az ő elődjei Magyarországról, Vácziól származtak volna. Göttinga igen csendes, igazi tudós jellegű város.

Innen Casselbe vettük utunkat.

Casselből kirándulást tettünk, az utóbbi években III. Napoleon ott tartzkodása által híressé vált Wilhelmshöhe. A kastély erős, zömök, két oldalt félkörű szárny-épületekben végződik; belseje többféle gyűjteményt tartalmaz, többek közt khinai és japáni porcellánt, a hesseni fejedelmi család arczképeit sat. Legnevezetesebb benne ama fényesen felszerelt pompás lakosztály, melyet III. Napoleon lakott, ugy szintén azon néhány terem, melyeket Eugenia használt, midőn férjét meglátogatván, két napig itt időzött. A kényelem és fény, mely itt mindenben látható, arról tanuskodik, hogy Napoleont itt inkább vendég gyanánt, semmin fogolynak tekintették. Beszéltek, hogy Eugeniának, Chlair grófné név alatt utazva, a casseli indóháznál három óra hosszágig kellett várakoznia, mig Napoleon meglátogathatására a távirati engedély Berlinből megjött; ekker be nem várva, hogy az udvari fogat érte jőjjön, a legközelebbi bérkocsiba ült (a 4 számú volt) s hajtatott Wilhelmshöhe. Azóta a kocsit „Kaiser-Droschke“-nak nevezik, és nagy kellendőségnek örvend.

A szálas erdőből készült kerti lugas egyetlen a maga nemében. A kastélylyal szemben a hegy legmagasabb pontján áll az ugy nevezett Octogon. Ez egy három emeletes, boltívekre emelt, nyolczszöget képező óriási épület, melynek felső emelete 192 kupolás és 15 méter magas oszlopokon nyugszik. E merész, roppant építmény tetején egy 10 méter magas, vert rézből készült Farnei Herkules-szobor áll, melyet a kasseliék Nagy Krisztofának neveznek, ennek botjában 8—10 ember fér el. Az Octogon folyosóiról elragadó kilátás nyílik.

Az Octogon alatt van a roppant vízmedence, mely a híres wilhelmshöhei vizijátékokat a szükségelt vízzel ellátja. Innen ugrókutak huzódnak lefelé; az ugrókutak hossza 280, szélességük

13 métert tesz, minden 40 méter után roppant vízmedenczéktől megszakítva. Nagyszerű látványt nyújt a kigyózdó óriási víztükrök, alulról szemlélve; innen majd földalatti csatornákon, majd nyílt sziklaüregek között fut a víz a többi játszó-helyre, egymint: „Steinhöfischer Wasserfall“; „Teufelsbrücke“; „Aquaeduct“, „Grosse Fontaine“: „Neuer Wasserfall“. E vízjátékok egész nyáron át minden vasárnap és szerdán délután három órákor játszanak. A legnagyobb szerű a nagy „Fontain“, ennek víz sugara 60 méter magasra szökik; ez a legmagosabb Európában. Ezenkívül van e parkban több barlang, egy mesterségesen készült regényes várrom, a „Löwenburg“, egy meglehetősen nagy csónakázható tó, étkezdék sat. Ezek megtekintésével igen kellemesen el lehet tölteni egy napot.

Körutunk innen Eisenachba vitt. E város nem sok érdekeset nyújt az idegennek, kivéve azon házat, melyben Luther 1498-ban tanuló korában Cotta Ursula asszonynál lakott. Hanem annál nevezetesebb a közeli Wartburg a thüringi erdőben; elragadó szép, regényes fekvése van. Wartburg a thüringeni őrgrófok lakhelye volt, és nyolczszáz évesnél régiebb. Reánk nézve különös érdeket kölcsönöz e várnak az, hogy szent Erzsébet, II. András leánya, itt élt egykoron; itt volt ő egy ideig boldog; itt gyakorolta jótekonyságát, a miért emléke maig is köztiszteletben és szeretetben áll, és itt szenvedett később oly sokat gonosz és kegyetlen sógora által, ki őt gyermekeivel együtt a várból kiüzte. Erzsébet egész élete a folyosókon freskokban — melyek azonban nem birnak mübecscsel — látható. Az eredetinek mintájára és ennek helyén készült e terem, hol 1207-ben a híres ének-torna volt — s melyből a „Tanhäuser“ szövege van merítve; ez egész jelenet a terem egyik hossz-oldalát elfoglaló freskoképen van megörökítve. A vár kápolnájában látható a szószék, melyről Luther hirdette a hitújítás igéjét; ugyszintén egy szobát is mutogatnak, melyben Luther 10 hónapig „Junker Georg“ név alatt élt, és a bibliát fordította.

E szobában van egy láda, melyben fehérenemüit tartotta; asztal, szék, melyeket használt, ivó pohara, saját kézírata, az ő és neje arczképe; a nyoszolya, melyben hált; de ezt a mindenünnen emléket vinni szerető utazók kegyeletlensége úgy lefaricskálta, hogy a több mint 350 éves asztalosmüből maholnap mi sem lesz látható. Valóban vétkes eljárás megcsonkítani egy történelmi emléket, azért, hogy egy forgács-darabkát haza vihesünk. Ugyan-e szoba falán látható a hagyományos téntafolt, melyet Luther akkor freccsentett oda, midőn a téntástul a szobájában megjelent ördög után hajította. Ha Luther ma élne, alkalmasint más magyarázatot adna a dolognak. Wartburg az 1817-diki októberhó 18-dikán itt tartott „Burschenfest“-ről is nevezetes, mely Németország fiatalságának összetartását és egyesítését czélozta. A német egység színei: fekete, veres és arany, legelőször itt tüzetek fel.

A Wartburg környéke számos kirándulási helylyel bir, de ezeket idő rövidsége miatt nem látogathattuk meg, miután Weimarba siettünk, a német költészetnek e Mekkájába, hol a fönkelt szívü Károly Ágoston fejedelem több mint félszázadon át ide gyűjtötte a költészet jelcseit. Nem élt abban a korban irodalmi nevezetesség, ki hosszabb vagy rövidebb ideig Weimarban ne tartozkodott volna; Goethe, Schiller, Wieland, Herder, e négy költő egykori lakházai feliratokkal vannak megjelölve; a három utóbbié, a tőlük maradt emlékekkel együtt, belől is megtekinthető, csak a Goethét tartja a család zárva. E négy jeles neveiről utcák és térek vannak elnevezve; szép ércszobrokat is emeltek nekik; Goethe és Schiller szobrai együtt vannak egy talapzaton, és igen sikerült mű.

E két költő hamvainak a fejedelmi barát Károly Ágost, ki maga is itt nyugszik, saját családi sirboltjában adott helyet, A két koporsó egymás mellé van helyezve, s a látogatók kegyeletéből mindig friss virágokkal borítva. A költő koporsója fölött üveg alatt látható azon cserkoszoru, melyet a hamburgi nők Schiller születésének 100 éves emlékünnepeére küldtek. E két koporsó a fejedelmi sirboltban képezi Weimar büszkeségét s a fejedelemnek, ki nekik itt helyet adott, ez vala jelmondata: „Gerecht und mild, tapfer und weise.“

A fejedelmi kastély szintén megtekintésre méltó; itt is vannak „költő-szobák“, midőn egyik vagy másik az említett nagy költők közül a fejedelem vendége volt.

Weimarból körutunk utósó pontjához, Jénába utaztunk. A tudományoknak ez ősi fészke igen szépen fekszik a Saale mellett s nagyon kedves városka. Az új egyetem szép nagy épület, míg a régi sajtáságos ódon épület és most katona-ruhatár gyanánt használtatik; az egykori szász-jenai herczegek kastélya jelenleg az egyetem tudományos gyűjteményeinek tárát képezi. Most is azon eredeti állapotjában van az a szoba, melyben Goethe, midőn a herczegnél látogatáson volt „Herman és Dorothea“ címü művét írta. Jellemző a jenaiakra ama szép kegyelet, melyet a tudomány felkentjei iránt tanusitanak. Ugyanis, minden nevezetes embernek, ki valaha itt tanított, vagy tanult, lakháza meg van jelölve emléktáblákkal; egymint Árndt, Fichte, von Gagern, Oken, Schiller stb., de ki győzné a sok nevet mind feljegyezni?

Az utcákon, virágágyaktól körítve, számos mellszobor, és néhány szép művü, egész alaku szobor diszlik. Kimondhatlan jól esik az ember lelkének az érdemnek ez elismerését látni. A múlt század végén és ennek az elején volt e híres egyetem legnagyobb virágjában; azonban még most is a jelesebbek egyike. Csak egy nem tetszett nekem Jenában, tudniillik azon divattá vált rosz szokása az itteni tanulóknak, hogy egymást minden haszontalanságért kihívják; sokszor keresett ürügygyel is, csak hogy verekehessenek, s a legrútább forradást arczukon büszkeséggel hordják. A kit rajta érnek, szigoruan büntetik, csak hogy oly ügyesen viszik a dolgot, hogy ritkán jut rá alkalom.

E város sok régi épülete között legkülönösebb a város-háza; emelete két sor árkádokra van építve, melynek egyik ivsora alatt mészárszékek, a másik alatt kenyérbódék állanak.

Egész utunk alatt legolcsóbb helynek Jenát találtam, például a „Medvé“-hez címzett szép nagy szállodában, egy első emeleti szép nagy utcaaszobáért, zöld bársony butorzzattal, zongorával, külön háló kabinettel, fizettünk 1 tallért, „table d'hôte“-ért személyenként 15 garast ezüstben, vagyis $\frac{1}{2}$ tallért.

Jenától nem messze, „Kosen“-t elhagyva, láttuk a két szép várromot „Rudelsburg“-ot és „Saaleck“-et, hol 1822-ben Kugler Ferencz ismert dalát: „An der Saale hellem Strande stehen Burgen stolz und kühn“ írta; és e helyeket látva, nem csodáljuk, hogy a költő képzelete megnépesíté e romokat. Az egész vidék oly szép, mint egy költői álom.

Végül még hozzá teszem, hogy mindig igen kedvesen fogok visszaemlékezni azon szives előzékenységre, melyet észak-németországi utazásom alatt oly gyakran volt alkalmam tapasztalni, és a mi eléggé megczáfolja azon téves állítást, hogy a hidegebb éghajlat lakóinak modora és érzése is hidegebb. Én oly őszinte jó indulatot és baráti szívélyeséget találtam náluk, mint akár itthon.

Egy hét története.

Májusho 12-dikén.

A sport hete. — Künn a gyepen. — Miniszterek gyülekezete. — A szépek szépei. — Szabósági szemelvények. — A gyep hősei. — Haza felé. — Három év előtt és most. — Az athletika-verseny. — A legmagasabb néző. — A harmadik sport. — Balsejtelmek. — A zugolódók. — A Margitszigeten. — A nőképző-egylet közgyűlése. — Kérdés és felelet. — Komócsy felszólalása. — Még egy szép szó. — Ruha teszi-e az embert? — Örvedetes visszhang.

Ez a hét kiválólag a nemes sporté volt, három nap alatt három helyütt is fényes diadalokat ült: a Rákoson, az újépületben és a Margitszigeten. Vasárnap délután két órakor — a csütörtökre még visszatérünk, — a milyen hosszú a soroksári utcza, annyira zsufolva volt kíváncsisággal, négyes fogatokkal, doumontokkal, számozott és számozatlan bérkocsikkal; ezek meg telided-tele olyan disz- és pompával, hogy a szemlélő önkénytelenül az 1873-diki gyöngyöletre gondolt vissza. És ugyanez a kellemetes érzés uralkodott rajta künn a „gyep“-en is. A ki a fővárosban csak némileg igényt tart a kékvérűsége, itt volt látható, és azon felül csak úgy porzott a politiko-historiko személyiségektől; minden harmadik ember mult- vagy jelen időbeli miniszter volt, és csak egy tuczat bársony-pamlag hiányzott, hogy azon módon teljes számu miniszteri tanács tartathassék meg. A rendes sport-férfi: báró Simonyi mellett a belügyminiszter, Tisza Kálmán, és a kicsi báró Wodianer Móricz mellett az államadósságok hivatalos képviselője, Széll Kálmán, kétszeresen szembe tűntek. Bittó ur, mint a mostani miniszterelnök elődje, úgy látszott, szintén igen jól érezte magát a jelenlegi miniszterelnök: báró Wenkheim Béla közvetlen közelében, sőt egy bizonyos országos báró is kötelességének tartá itt ficzánkoltatni az ő jeles festéku fekete bajuszát és kifogástalan parókáját.

De mind semmi ezen fényes férfitársaság az ezer színben tündöklő vakító pompa- és diszhez képest, a mit a teljes számmal megjelent főuri hölgyek szinte tüntetőleg kifejtettek! Egy Makart, Matejkó, vagy más híres festőművésznek, a ki a színek vegyülésében keresi a művészeti hatást, ugyancsak lett volna mint látni és tanulmányozni, és hasonlóképen madame Frančinének is, a ruhaművészet Pattijának. Edelsheim-Gyulay báróné az ő pehelykönyű fehér faille-ruhájában, ugyanolyan színű tunique-vel, fehér csipkediszitással, mirtuscokorral az oldalán és ugyanilyen színű napernyővel. Csekonics-Károlyi Margit grófnő junoi alakja, fehér-lila ruhában, hasonlóképen világos csipkével diszítve. Egész sajáttságosan finom és izletes volt báró Sennyey Pálné öltözéke: magas skót öltöny, lila-fekete alappal, és hajában ugyanilyen színű szalagok. Coburg herczegné, a ki férjével pompás nyitott kocsiban jelent meg, gyönyörűen egyszerű ruhát viselt, haloványkék selyemből, fehér virággal hajában. Gróf Andrassy Manóné kék selyemmel diszített fehér faille-öltönyben jelent meg, de ki birná csak megközelítőleg is leírni mindezen kitünőségeket? Erre legalább is olyan szaklérfi vállalkozhatnék, mint Monsieur Worth, a párisi szabó-herosz, ezzel pedig én fájdalom, nem mérközhetem.

A mi pedig magát a versenyt illeti, talán elég megemlitem, hogy az államdíj dicső nyertese, a kis három éves „polyák“, körül-belől 20,000 forintot hozott be gazdájának, és nem sokkal

kevesebbet a régi híres „Lady Patronesz“ az övenek, természetesen fogadások utján. Ebből is láthatni, hogy a legnagyobb tűz- és élénkséggel folyt a mulatság, és így látva e mulatságot, talán érdekesebb, mint ugy, a hogy a gyönyörű párákat ütik, szurják, hogy mire a pályacélhoz érnek, csak úgy csorog róluk a tajték és a vér.

A visszaut szintén felette érdekes látványt nyújtott. Fogat fogat után véghetetlen hosszú sorban, egyik diszesebb a másiknál — milyen ellentét a rossz idő ellen uton-utfélen hallható panaszokkal szemben! Ime, van elég pénz arra is, hogy a fogatdivatban is oly fényűzést fejthetnek ki, minél nagyobbat képzelné is alig lehet. Valóban bámulatos volt látni a sok számos, többekéveslbbé szeszélyes alaku kocsit, melyekből a hölgyek mesés öltözékei kitündököltek, valamint a számtalan bérkocsis, melyek az utczákon végig versenyt futottak.

Azok pedig, kiknek sem saját, sem bérkocsi nem állt rendelkezésre, — és ezeknek száma, sajnos, még mindig a tulnyomó — szindus, életteljes sorfalat képeztek, mely irigység nélkül örült a tovarobogók boldogságának. Legalább azt a vigaszt meritették belőle, hogy még sem „ropp“-ant el minden pénz és hitel ez földi világon. És volt a nézők közt nem egy olyan is, a ki még négy-öt év előtt szintén a fogatosok sorában tündökölt, sőt olyan is, a ki akkori saját fogatában most más, nálánál boldogabb halandót látott; ez aztán vigasztalhatta magát a költő szavaival: „Forgó viszontság kénye hány, vet.“

Előtte való csütörtökön pedig egy másik futtatás is volt, csak azzal a kis különbséggel, hogy lovak helyett emberek futottak, az athletikai klubb tagjai, az új épület udvarán. A ki legrovidebb idő alatt háromszor körül futotta a roppant nagy udvart, a ki legmagasabbat ugrott, és a kivattázott keztyüvel legnagyobbat csapott ellenfele keztyüjére, azé volt a diadal és a jutalom. A klubb csak nem rég alakult és így az érdeklődés iránta még most nem valami nagy, miért is a néző közönség nagy része magából az újépület tisztos- és közbajnokaiból állt; a magas világból az alapítókon és ezeknek barátain kívül csupán a nap tünt ki; oly erősen tüzelte a bajvivókat, hogy a közönségnek is összeperzselődött a háta, a mint a fődetlen nagy udvaron órahosszant ácsorgott.

A harmadik sportot vasárnap a nőipar-egylet rendezte majális czímen; ezt utoljára hagytam, talán nem is szükség mondanom, miért. Tisztelet a lovaknak, és nem különben az athletáknak, a lelki erőnek azonban mégis csak nagyobb becse van nemcsak náluknál, de mindennél a világon, és ez a majális nagyon sok okból nagy lelki erőről tanuskodik. Már az is, hogy egy héttel azelőtt a nőképző-egylet ugyanazon helyen, a Margitszigeten, ugyanilyen forma majálist tartott; azután a lóverseny napján, mikor a főrangú világ a „fuss vagy fizess“ iránt rajong, a gyöngö lelkü embert bizony visszariaszthatta volna a balsikortól való aggodalom; én különösen félttem, mert engem a kegyes végzet épen ez időben számos sport-férfival hozott össze és azok rettenetesen pattogtak nem csupán ezen majális, hanem általában minden olyan mulatság ellen, a mit a jótékonyosság rendez; hogy az milyen fosztogatás, az ember a lábát sem teheti ki, hogy

valamely szép szemű adóbehajtóval ne találkozzék. Ma a nőképző-, tegnap a gazdasszony-, holnap meg a nőiparegylet, valóságos tatárjárás! Mondám nekik, hogy azok a nők, a kik ebben fáradoznak, egyáltalában nem tatárok, hanem tiszteletre méltó hölgyek, a leggyöngédebb érzéssel, és csak a nagy emberszeretet téteti félre velük a tartozkodást, mert egyfelül nagy a szükség, a sok árva, a kikről senki sem gondoskodik; a sok szegény gyermek, a kik tudatlanságban növekednek, ha ők nem gondoskodnak róluk; igaz, hogy koldulnak, de ha az emberek oly nehezen hajlanak másképp a jó cselekedetre! mind nem használt semmit, így viradt rám a vasárnap.

Nem igen siettem tehát ki a Margitszigetre, lesz még ott számomra hely elég, gondolám, és sorsjegy is, nyereményekkel együtt, és — kis hiba, hogy későn nem érkeztem. Első szavam is egy meleg „Hála isten“ volt; a merre szemem fordult, mindenütt előkelő, diszes vendégek sétáltak, és mindenik kezében egy-egy virágcsokor, a mivel egy gyönyörű szép hölgy mindjárt a kiszálláskor megkínálta őket, a jótékonyág javára; és a sorsolási asztalok körül is nagy volt az élénkség, mindenki örömmel fizette le a 10 krajczárt egy-egy sorsjegyéért, a legagyobb része nem is egyet, hanem többet vett belőle; meg is érdemelték a nyeremények, csupa kedves csecsebecsék voltak, kötőkosárák, levéltartók, könyvek stb., és volt olyan, a ki tiz sorsjegy után hármát-négyet is nyert belőlök; igaz, hogy olyan is volt, a kinek mind a tiz jegye sem hozott egy nyereményt, de erről nem tehetett az egylet, ez már Fortuna asszonytól függött, a ki valaminek a szárazföldön, úgy a Margitszigeten is bizony szeszélyes egy donna. Késő estig egyre folyt a vig élet; valami nagy haszna nem igen lehet az egyletnek, mert, mint mondám, a nyereménytárgyak nagyon kedvesek voltak és meglátszott a legnagyobb részen, hogy pénzbe kerültek, de egy pár száz forint csak mégis jutott belőle a jótékonyagra. Este aztán ismét a híres sport-férfiakkal találkoztam, beszélünk a lóversenyéről, az egyik pár ezer forintot nyert, a másik ugyanannyit veszített, egyik sem sajnálta, megéri a mulatság, mondák, és azt a pár krajczárt vagy forintot a jótékonyágtól sajnálják!

Ugyanaz nap délelőtt pedig a nőképző-egylet tartá évi közgyűlését nagyszámu diszes közönség előtt, mely magában is fényes bizonyíték azon nagy rokonszenv és tiszteletéről, a mit ez egylet néhány évi fennállása óta ki tudott vívni azáltal, hogy a nőnevelés helyes irányba való terelését tűzte ki feladatául és tiszteletre készítő buzgalommal törekszik e célra. Ha elérhető-e is ezen nagy, az összes társadalmat érdeklő cél egy társulat útján, és vajon a nőnevelés is a jótékonyág keretébe tartozik-e? Ez olyan kérdés, melyet számtalanszor hallottam már, és mindannyiszor az volt rá feleletem, hogy az első lépést mindig egyes bátor vállalkozók teszik, és minden olyan cél, a mely nemes is, szükséges is, és az érdekeltek részéről mégis mellőztetik, jogos igényt tarthat a jó szivek részvételére. Ezen szempontok vezérlik e nemes egyletet, főgondját az általa alapított leánytanodára fordítja, melyet máris igen virágzó állapotra emelt; van 133 növendéke, kik közül 96 bejáró, és tanodájában számos kitünő tanár, mint Berecz Antal, dr. Császár, Torkos László működik. Igen helyesen szólalt fel tehát Komócsy József a közgyűlés alkalmával azon magánköri körben fölmerült nézet ellen, hogy a tanoda felsőbb osztályait, mint nagyon költségeseket, föl kellene oszlatni. Ez csaknem annyi volna, mint feleslegessé tenni az egész tanodát, miután alsóbb rendű tanoda nem egy van már a fővárosban, míg felsőbb rendű még csak Kalocsa Rózának és Keltinének van. A közgyűlés általános helyesléssel fogadta is jeles költőnk felszólalását.

Még egy szép szó ejtetett ki ez alkalommal, a mely azonban nem csak e közgyűléstől, hanem az egész ország művelt hölgyeitől vájra — és pedig tényleges — helyeslését. A buzgó elnök: Veres Beniczky Hermin urnőnek volt az az erős lelke, hogy a fényűzés pusztító hatalmára utalva, azon ohajtást nyilvánította, hogy a divat lehetőleg szűk korlátok közé szoríttassék. Tartसानak fenn belőle annyit, a mennyit a női szépség megkövetel és a jóizlés megenged, azontul azonban takarékoság és egyszerűség legyen az irányadó jelszó. Igen helyesen hivatkozott a jeles urnő a mult századok férfi-divatjaira, azok is mennyire czikornyások és fényűzők voltak, a nagyur állásának vélt tartozni azzal, hogy arany rojtos, drága csipkés jelmezben mutassa fel előkelőségét a „tömeg“-nek, míg most a főur ruhája semmiben sem különbözik a boltoslegényétől, a világ azért mégis tudja, hogy kicsoda és micsoda, mert most már nem a ruha teszi az embert, hanem a szellem, a műveltség; mutassák ki tehát a hölgyek is, hogy szellem és műveltségre nézve szintén a jelen kor gyermekei, és miután itt az egyesek példája csak csepp a tengerben, szövetkezzenek a jobb érzésű hölgyek városszerte egyletekké, hadd tűnjék szembe a nemes példa, és vonzza magához a bátortalant, szóval a derék elnök ugyanazt indítványozta, mit néhány hét előtt e lap Trefort miniszter híres országgyűlési beszédje alkalmából — e nemes szívben tehát máris visszhangra találtak szavaink.

Akkor husvét volt, most pünkösöd lesz, szintén jó idő gondolkodni egy kicsit e tárgyról, és — tenni is érte valamit. Boldog ünnepeket!

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Jótékonyág.) Haynald érsek a mélykúti (bács-megyei) tüzkárosultaknak ötszáz forintot küldött. — Az 1848-9 honvédmenedék ház alapja javára Budán e hó 3-dikán rendezett színi előadás tiszta jövedelme 212 frt 64 krra ment, ennek fele a nemzeti színház igazgatóságát illette ugyan, de ezeu felerészelt is báró Podmaniczky Frigyes, mint a nemzeti színház jelenlegi igazgatója, a menház javára ajándékozta.

* * (Rózsás napló.) Mult hétfőn volt Arany László jeles költőnk és Szalay Gizella k. a. esküvője. — Mult vas. tartotta esküvőjét gr. Wass Jenő hetei Bakó Irma kisasszonnyal. — Dr. Heinrich Kálmán eljegyezte Tömöry Paula kisasszonyt. — Ifjabb Wieser Gusztáv e napokban tartotta esküvőjét Szulovszky Szidonia kisasszonnyal. — Rauchbauer Ödön pesti kereskedő a napokban vezette oltárhoz Ungvári Eszter kisasszonyt. — Bálint Ferencz fővárosi fiatal ügyvéd közelébb tartá esküvőjét Szegeden özvegy Hódiné, született Kovács Terka asszonnyal. — Schmiegl Ignác fővárosi fiatal ügyvéd eljegyezte e napokban Märle Vilma kisasszonyt, Märle Márk helybeli nagykereskedő bájos leányát. — Mező-Turon e napokban vezette oltárhoz Széles Dénes honvédhuzártiszt Bolváry Antónia kisasszonyt, az ottani járásbíró bájos leányát. — Beothy Andor bihari alispán leányát, Beothy Mártha kisasszonyt eljegyezte Szunyogh Szaboles földbirtokos. — Volf Gusztáv b.-csabai vasuti pénztárnok és Házi Mária kisasszony (Gyomáról) mult hó 26-dikán léptek házasságra. — Bornemisza Ilona kisasszony esküvője Taby Elek nagykarolyi ügyvéddel a mult napokban ment véghez. — Léván Pósa Béla derék fiatal gazdatiszt a mult héten eljegyzé Veres Ilka kisasszonyt, Veres Károly peszeki földbirtokos kedves szép leányát. — Réagyel László zámolyi uradalmi gépész e hó 6-dikán vezette oltárhoz Helmstreit Teréz kisasszonyt. — Koller Ida kisasszonyt,

Koller Ignác fehérmegyei birtokosnak bájos leányát, közelébb jegyezte el Nagy Zsigmond fehérmegyei birtokos. — Tódorovics János a huszti törvényszék elnöke, jegyet váltott Markovits Mariska kisasszonnyal Bustyaházáról. — Duna-Szekesőn e napokban volt Linder György országgyűlési gyorsíró és Freytag Izabella kisasszony esküvője. — Minorich Albert ur e napokban váltott jegyet a művelt özvegy Ficzek Lipótné született Sárosy Ilona urhölgygyel. — Debreczenben mult vasárnap volt Szabó Kálmán és Fráter Etelka kisasszony kézfogója. — Diszes és igen magyar jellegű esküvő volt Szegeden, e hó 6-dikán: Mogán Jakab és Hahn Anna urhölgy esküvője, melyet igen vidám házi multság követett. — Berhidán e hó 18-dikán lesz Németh János tehetséges fiatal íróársunk esküvője a művelt és kedves Balassa Ilona kisasszonnyal. — Előszálláson mult kedden volt dr. Schmidt József fiatal pesti ügyvéd és Falvai Flóra urhölgy esküvője. — Lőrinczy Viktor nagyváradai játébszírósági tisztviselő és Tóth Juliska kisasszony e napokban esküdtek. — Budapesten mult szombaton volt báró Tunkel Ottó belügyminiszteri tisztviselő esküvője Weisz Karola kisasszonnyal. — Karikás Lajos, a „Haas F. és fia“ czég pénztárnoka, pünkösöd másodnapján tartja esküvőjét Pásztor Ida kisasszonnyal.

** (A belga király leánya), Koburg herceg neje, egész otthoniasan érzi magát Budapesten, s háziasszony palotájában. A palota udvara virágos kertté van átalakítva, s a hercegné sokat időz e kies helyen. A nemzeti színház előadásait sokszor meglátogatja, az azelőtt rendszeren üresen állott főhercegi páholyban foglalván helyet. Délután a városligetbe lovagol, s a sport íránt általában élénken érdeklődik. Koburg herceg és neje még egy hónapot szándékoznak Budapesten tölteni s azután nyaralni mennek, de őszkor ismét a fővárosban lesznek s részt fognak venni a gödöllői vadászatokban.

** (A magyar gazdasszonyegylet) e hó 22-dikén tavaszi mulatságot rendez a Margit-szigeten, és gyermekünnepélyt a szomszédos kis szigeten. A házi asszony tisztét Blaskovich Miklósné asszony volt szives magára vállalni, ki különben is mindent elkövet, hogy a társaságnak még a fővárosban időző tagjait tömeges megjelenésre bírja. Rendezőkül a következő urakat nyerte meg: gróf Bissingen Ernő, ifjabb Bánó József, Erdélyi Béla, gróf Festetich Kálmán, Igmándy Aladár, Jankovich Aladár, Karácson Lajos, Kende Tibor, báró Laffert Antal, Lonovich Gyula, gróf Pejachevich Tivadar, báró Révay Gyula, Suhajda István, gróf Vay Tibor, Woletz Miklós.

** (A Mária Valeria egylet) e hó 14-dikén az Erzsébet-téren hangversenyt rendezett népkonyhája és cselédmenhelye javára; a sétatéri bizottságnak és a kioszk bérlőjének az engedély megadása ellen semmi kifogása sem volt; a tanács csak azt kötötte ki, hogy az egylet a 20 kros belépti díjon kívül semmi szin alatt ne adóztassa meg a közönséget.

** (A zeneakadémia) szerdai hangversenye mult szerdán szép közönséget vonzott a vígadóba; az előadott darabok közül különösen tetszett Niels Gade „Tavaszi ábránd“-ja, Dunkel ur játszta benne a zongorarészt, magánrészeit pedig Knahl Adél asszony, Bogisich és Herbász urak énekelték; továbbá Bruch „Szép Ilonkák“-ja, melynek magánrészeit Nagy Ottilia kisasszony énekelte. Ezekon kívül még a szépen összevágó énekkar részvált köztetszésben.

** (A fővárosi gyermek-menhely) nagy pártfogót nyert Simor bibornokprimásban, ki ez egyletnek negyvenezer forintot ajánlott fel kisedővoda és elemi iskola építésére, azzal az ígérettel, hogyha az építkezés többbe kerül, azt is fedezni fogja. Sőt

a tanító személyzet fizetésére is alapítványt tett az esztergomi káptalannál. — Az egylet buzgó elnöknője, gróf Károlyi Edéné több választmányi hölgygyel együtt pünkösöd hétfőjén az egylet gyermekmenhelye javára az állatkertben nagyszerű népünnepélyt rendez. A nép mulattatására számos szórakozás terveztetik, egy katonai zenekar is közreműködik; Bécsből a híres pyrotechnicus, Stuver Antal is ide fog érkezni, és nagy tűzijátékot rendez. Az ünnepély bizonyára nagy látogatottságra számíthat és a menhelyet szép összeggel fogja gazdagítani.

** (A főváros) pénzügyi és gazdasági bizottmánya azt indítványozta, hogy a terézvárosi szürke-néneknek s a Mária-intézetnek az idénre külön-külön 600 frt segély adassék. Más segélyezési kérvények, ilyen például a Tahitha-szegény segélyző-, a magyarországi zene-művészek segélyegylet, a Mária-Erzsébet egylet különböző okokból visszautasítottak.

** (A Margit-szigeten), mely a közelebbi langyos esőkre és tavaszi verőfényre napról-napra bokrosabban vall szint: pompás smaragd-zöld szint, a fürdőidény már megnyílt. A lakások nagyobb része ki van véve, s már párisi vendégek is jelentkeztek: Filant Brochy és Heinzelin. Egy pár miniszter, Türr tábornok, Hieronymi államtitkár, báró Podmaniczky Frigyes, Kammermayer polgármester és sok előkelő család fog künn lakni.

** (Tanodai szünidők.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó iskolai évnek már julius első napjaiban bezárását s a tanodáknak szeptember hó első felében megnyitását fogja legközelebb elrendelni. E rendelet azonban ez idén csak a nép- és polgári iskolák- s a közép- és reáltanodákra fogna kiterjesztetni, nem pedig az egyetemek, akadémiák s tanítóképezdékre is. Indító okaiul ez intézkedésnek említettnek a tanító-egyletek s gyűlések ez irányu számos kérvényei s egészségügyi tekintetek, melyek előnyösebbnek tüntetik fel a julius—augusztusi szünidőt, mint az a külföldön csaknem kizárólag el is fogadtatott már.

** (Egy tanár öngyilkossága.) A margitszigeti nagy szálloda mellett mult kedden este 1/29 óra tájban egy gazdátlan kalap és kabát találtatott. A kabát zsebében 31 kr és 3 darab névjegy volt, mely utóbbiak kiderítették, hogy Rózsaági Márton reál- és kereskedelmi tanár, 1849-iki honvéd főhadnagy tulajdonát képezik. A névjegyek hátlapjára írónak fel volt írva, hogy az illető öngyilkossá akar lenni; nejtől érzékenyen elbucszik és öngyilkossági szándékát azzal indokolja, hogy váltója a magyar általános takaréks- és hitelegylet által nem hosszabbította. Valószínűleg ki is vitte Rózsaági szerencsétlen szándokát, mert lakásán ez ideig nem mutatkozott.

** (Szinház.) Sok szépet és ujat irhatunk majd — a jövő héten, Szigeti József új darabjáról: „Mátyás király első kalandjára“-ról, melyet már e héten kellett volna előadni, de mert egy-két szereppel még nem készültek el egészen, péntekre halasztották, mely nap tudvalevőleg nálunk, heti lapnál, már a jövő héthez tartozik. Hanem azért előre is megírhatjuk, hogy az új népszinmű nagyon fog tetszeni, mert a jeles tollu és humor-gazdag Szigeti irta és mert a főszerepeket benne Blaháné, Szigeti Jolán, Szigeti József, Nádai és Tamásy játszszák és illetőleg éneklük, a zenéje pedig, Bognár Ignácztól, töröl metszett népies. — Egy másik ujdonság meg az ujonnan botanult „Észak csillaga“ lesz, Mayerbeernek remek operája, melyben Katalint Hauck Minnie kisasszony fogja énekelni. — És látni fogjuk még Komáromy Mari kisasszonyt — e hó 19-dikén, a „Szigetvári vértanúk“-ban — e jeles fiatal tehetséget, kinek próbajátéka olyan fényesen sikerült a mult héten. Ennyi szép remény mellett bizony e mostani héttel is meglehetünk elégedve, melyben ugyan

csak régiséget kaptunk, de az mind jó volt, például Szigligetinek: „II. Rákóczy fogságá“-t, Szigeti József páter Kniteliuszával, egy oly mesteri alakkal, melynek minden legkisebb vonása eredetien jellemző, tele komikummal és mégis finom, és ment minden túlzástól. Épen olyan kitűnő alak volt K. Jászai Mari Zrinyi Ilonája. Csupa méltóság és megragadó szenvedély. Feleki Bercsényije és Nagy Imre II. Rákóczi színtén kitűnő alakok voltak, és a kisebb szerepek is mind jelesül voltak betöltve: Szigligeti Ferike kisasszony, Komáromi, Karikás és Kőrösmezey által. — Hosszu pihenés után Szigligetinek egy másik darabját: „A nőuralmat“ is láttuk e héten és benne Felekiné asszonyt mint Szirtfokinét, a mely szerepben a jeles művésznő újra ragyogtatta ránk fényes lelkének arany sugarait. Csupa kedvesség volt az uralomra vágyó nő szerepében. Feleki. Náday és Halmi adták a főbb férfi szerepeket, tőlük telhetőleg jelesül. — Végül mint szintén örvendetes hirt megemlíthetjük azt is, hogy az idei áprilhóban a színház jobban jövedelmezett a tavalyinál, a mivel nem azt akarjuk mondani, hogy valami nagyon látogatják, mert bizony néha nagyon tágas a nézőtér; hanem csak azt, hogy e részvétlenség oka nem az igazgatásban, hanem egyenesen a közönségben keresendő.

* * (Színházi vegyesek.) Hauck Minnie vendégszereplési ideje e hó végén lejár, az igazgatóság azonban juniussal megtoldotta és pedig úgy, hogy minden föllépteért 50 frttal többet, tudniillik 350 frtot kap. — Buljovszkyné asszony bejelentette a nemzeti színház igazgatóságának, hogy vendégszereplését e hó folyamában ohajtja megkezdeni. Tehát e hóban érdekes estékre van kilátás a drámai játékrendben. — Náday Ferencz a jövő héten Pozsonyba utazik, s Folinusz szintársulatánál négy vagy öt kitűnő szerepében föl fog lépni. — A színház nyári szünideje alatt Benedek népszínműi társulatot visz vidékre s Blaháné asszony és Tamási is vele mennek, a mi a sikert már magában is biztosítja. — Feleki Miklós a jövő hónapot Erdélyben tölti, vendégszereplésekkel, látogatásokkal. Először Marosvásárhelyen lép föl.

* * (Irodalom.) Gróf Széchenyi István összes műveinek tulajdonjogát a gróf egykori titkárának özvegye: gróf Lónyayhoz intézett levélben 20,000 frtért hajlandó az akadémiának eladni; ezen összeg 1876. január 1-sején lenne lefizetendő. Kívánja továbbá, hogy a Széchenyi összes műveinek minden ezutáni kiadásából eredő tiszta jövedelem 20%-ában részesüljön. Lónyayai e föltételeket teljesíteni igéri azon észrevétellel, hogy ő a 20,000 frtót nyilvános gyűjtések útján iparkodik előteremteni; ha pedig ennyi pénz 1876. január 1-re be nem gyűlne, úgy az egész dolog abban marad. — „Bihar vármegye sárréti járása leírása“ Osváth Pál ily című monographiájának 2-dik kötete megjelent. A munka az előfizetett példányokon tul kevés számban nyomatott s kereskedésben alig leendő kapható. Szerzőnél azonban M.-Keresztesen (Bihar) 1 forint 75 krjával megrendelhető. — Igen érdekes regény jelent meg Lampel Róbert könyvkereskedésében. Címe: „A Chancellor.“ Utazási napló, írta Verne Gyula, fordította Vértesi Arnold. Ára 1 frt 40 kr. — Az „Otthon“ májusi füzeté érdekes tartalommal jelent meg. Közleményei: „Petőfiné Szendrey Julia“, (jellemrajzi vázlat) Lauka Gusztávtól; „Nyiri hangok“ költemény Tóth Endrétől; „A várva-várt“ elbeszélés G. Büttner Juliától; „A darvakhoz“ Balassa Bálint hangulatteljes közleménye, közli Thaly Kálmán; „A szerelmes arszlán“ Amadée Achard utósó novellája; „Műtárlati szemle“ Prém József tollából s végül irodalmi szemle, mely néhány újabb megjelent könyvet ismertet röviden.

* * (Vegyesek.) A jótekonnyegylet ápril havában na-

ponkint 160—180 adag ételt szolgáltatott ki a terézvárosi népkonyhában; öt hó alatt e népkonyhában mintegy 600 forint gyűlt be emberbarátoktól, s ez összegből naponkint negyven ember kapott ingyen-ebédet. — A műcsarnokra újabban herczeg Batthyányi Gusztáv, gróf Breuer Ágost, gróf Erdődy Sándor, gróf Széchenyi Béla, Schossberger S. W. és fia tettek ezer-ezer forintos alapítványokat. — A fővárosi iparoskör tagjai pünkösöd vasárnapján Balaton-Füredre társas kirándulást rendezett. — Dr. Mihalovics Géza straszburgi egyetemi magántanár a pesti egyetemhez kineveztetett a fejlődéstan nyilvános rendkívüli tanárául. — A honvédménház számára, melynek vagyona e hó elején 45,637 frtot tett, József főherczeg negyven rózsatőt ajándékozott a Margitszigetről. — A pesti izraelita hitközség szegény hivatalnokai és szolgálói részére nyugdíjalapot alkotott s e célra a három dob utcában házat vett. — A nemzeti dalkör tagjai a pünkösöd két napját arra használják, hogy kirándulnak B.-Füredre és Veszprémbe jótékony célokra hangversenyeket adni, amott a szeretetház, emitt a lövölde javára. A dalkör vezetője ifjabb Huber Károly lesz. Közreműködnek Sziklay Emilia kisasszony és Lidl Ferencz, nemzeti színházi tag. A műsort vonzólag állították össze. — A császárfürdőben és Margitszigeten egy Appenzelből származott vállalkozó: Mock József savógyógyintézetet állított fel. — Gróf Keglevich Béla hitelezői nem szenvednek veszteséget. Szilvási birtokát 730,019 frt 53 kr-ra becsülték, s ez több, mint adóssága. Pedig birtokának egyharmada, Visnyó, nincsen is fölvéve, mivel ez még urbéri rendezés alatt áll. A csödbe esett gróf is elmondhatja tehát I. Ferencz király szavait; „Ha minden elveszett is, a becsület megmaradt. — Witt Ferencz, a regensburgi „Musica sacra“ lap szerkesztője, elfogadta a zeneakadémiai tanári állomást, s már e nyár végén Budapestre költözik. — Zichy Ferencz gróf konstantinápolyi nagykövet igen nagybecsű régi görög cserépedényeket, lámpákat, tálakat stb., melyek közelebb Cyprus szigeten fölfedeztetek, küldött a nemzeti múzeumnak. A gyűjtemény egy csoportban fog felállíttatni, s hozzá még a szekrényt is maga a gróf ur fogja csináltatni. — Amuzemnak gróf Hadikné, született Barkóczy Ilona grófnő egy gyönyörű példányu, egészen ép, erősen opalizált, római fogantyus üvegkancsót ajándékozott, mely a régi Bregetium romjaiból került felszínre s hazai lelet. A grófnő e régészeti kincset száz frtért vette. — A magyar tisztviselők országos egyesülete e hó 20-dikán a zugligetben tavaszi mulatságot rendez, melyre a tagok, családjaik és ismerőseikkel meghívotnak. — E napokban a Németországból kiüzött apácák, barátok és papok közül szép számmal érkeztek fővárosunkba, kiket a fővárosi testvérek siettek elhelyezni az illető kolostorokban. Ugy halljuk, hogy egy egész gyarmat készül belőlük Magyarországon letelepedni. — Budapestről e hó 15-dikén kéjvonat indult Triest és Velenczébe, az első helyen 47, a másodikon 30, a harmadikon 21 frtos jegyekkel, melyek visszafelé két hétig lesznek érvényesek. — A margitszigeti hid munkálatai gyorsan folynak. A budai oldalon is fel van már állítva mind a három iv. Különb ennek a gyorsaságnak is meg van a maga oka. A hidnak ugyanis ez évi november 1-sejére készen kell lenni; ha kész nem lenne, azontul minden napért 1400 frt pénzberség fizetendő a vállalkozók részéről. — Az új városligetet, mely a száz ház mellett fekszik, már is sokan kezdik látogatni; négyezer fa és bokor van ott elültetve. — A pesti állatkertnek, hir szerint, gróf Batthyányi Elemér Indiából hozott két tigrist ajándékoz. — Amennyidőrgést az idén mult szombaton esti hét óra után hallottuk először a fővárosban, s eső következett utána. — A

a lakosság lelkes üdvözlése mellett tartotta bevonulását. A főispán, káptalan, polgármester és számos testület fogadták. Máramaros-Szigeten mult pénteken este fáklyás-zenevel bucsuztak el tőle. A mily meleg volt ottan a bucsu, olyan szívélyessé vált az ungvári fogadtatás. Szombat-este öt órakor isteni tiszteletet tartottak az ungvári székesegyházban. Vasárnap a püspök nagy diszebedje volt, este pedig a papnövelde rendezett ünnepélyt, műversenyi előadásokkal.

Hontmegyében e napokban egy majdnem 4000 holdnyi birtok, mely hitbizományilag 240,000 frtra volt becsülve, s melyen 115,000 frt adósság volt: 50,200 frton kelt el, és pedig még ily áron is csak egy francia vállalkozó akadt reá, a kinek tehát holdja 12 frtban maradt, vagyis csupán az erdőt véve, a derék vastagságú fák darabja 7 krba s a föld, kastély és összes felszerelés ingyen.

Dobos Gábor utódja. Alig került lépre Dobos, s Debreczen környékének máris új réme akadt a szintén hirhelt Sós Pista személyében, ki csak imént szökött meg a munkácsi fegyintézetből. Már felőle is mindenféle rablócsinyeket beszélnek, melyek nagy vakmerőségről tanuskodnak. Hihetőleg sikerülni fog mielőbb utját állni garázdálkodásának.

Tüzesetek. E hó 7-dikén Trebete községben 66 lakház esett a lángoknak martalékul, 105 melléképülettel együtt. Két emberélet is áldozatul esett. — Sztanyán e hó 6-dikán 20 ház lett hamuvá, a melléképületekkel együtt. — Verebelyen (Barsmegyében) nem rég tizenegy házat, Nagy-Kálnán pedig három házat hamvasztott el a tűz, szegény emberek házeit

Vidéki vegyesek. Hadik-Barkóczy Ilona grófnő e hó 2-dikán fogadta az ungmegyei nőegylet küldöttségét s ennek kérelmére kijelenté, hogy elfogadja a nevezett nőegylet elnökségét, melyre megválasztották. — Az ungvári „Dayka-kör“ e hó 15-dikén ünnepélyt rendezett Dayka emlékére. — A debreczeni színház tagjai a napokban utaznak Nagyváradra, s előadásait a jövő héten fogják megkezdeni. — Lendvayné asszonyt Pozsonyban nemcsak a színházban tüntették ki, hanem a társaskörökben is igen szívesen fogadták. — Prielle Kornélia asszony Kolozsvárt mult hétfőn lépett föl utószor s másnap reggel már Aradra utazott. — Jakab Elek Londonba utazott, az anitáriusok gyűlésére, mint a kolozsvári hitközség küldöttje. — A Tisz a áradása e napokban szűnt, elvesztvén azon ijesztő jelleget, melylyel az különösen Csongrádon a mult áprilhó utósó napjaiban föllépett, a mikor volt oly 24 óra, hogy a víz két lábat is áradt.

Különfélék.

** (Király ő Felsége) e szombaton érkezett vissza Becsbe dalmáciai utjából; királyné ő Felsége pedig Münchenbe utazott Gizella főhercegnő látogatására és második unokája meglátására. A pünkösdi ünnepeket Münchenben tölti. A király a nyár alatt látogatja meg leányát s unokáit, s ekkor hosszabban marad e családi körben. A királyné az idén nem készül fürdőre, s a nyarat Gödöllőn akarja tölteni, hová a király szeptemberben, a brucki táborozások után érkezik meg. Ez időtájrta várhatni az új országgyűlés megnyitását is.

** (A bécsi magyar egylet), mint onnan írják, májushó 2-dikán tartá meg jótékony czélu műkedvelői színi előadását, szép számú magyar közönség előtt. Adták Vajdának „Véletlenét“ és Kisfaludy K. „Fősvényét.“ A szerepek Pantl Antal tapintatos

rendezésénél fogva, oly tagok kezeibe jutottak, kik mindannyian egybevágo játékok által a közönség várakozását jóval felülhaladták.

** (A bécsi művészház) idei nagy képtárlatán három művész nyerte el a Lajos Károly főherceg által alapított aranyérem jutalmat. Mackart „Pihenés a mediciek udvarában“ című szép festményével; Tilgner Viktor Wolter kisasszony, a várszínház tagjának mellszobrával s Lenbach Ferencz, egy igen sikerülten kidolgozott arcképpel, mely báró Liphardtot ábrázolja.

** (A párisi színházak) legtöbbjeit be fogják zárni a nyárra; ezek a következők: Opera Comique, Odéon, Vaudeville, Theatre Italien, Variétés, Bouffes-Parisiens, Gaité, Ambigu, Folies-Dramatiques, Chateau-d'Eau és a Chatelet: összesen tizenegy. Nyitva marad öt színház: a Nagy opera, Théâtre-Français, Gymnase, Palais-Royal és a Theatre Déjazet. A Porte St.-Martin, Theatre Lyrique és a Renaissance bezáratása még kétséges.

** (A „Schiller“) nevű hamburgi posta-gőzhajó New-Yorkból jöven, e hó 7-dikén este a Scilly szigetek mellett a Bishop sziklán hajótörést szenvedett. A hajón levő utasok és a legénységből 312-en veszték oda, a hajó kapitánya s 2-od és 3-dik tisztje is a vízbe halt.

** (Külföldi vegyesek.) Az orosz czár e hó 7-dikén érkezett Berlinbe, herceg Gortsakoff, Adlerberg miniszter, Hamburger titkos tanácsos és több tábornok kíséretében. — A thenből írják, hogy a görög király le akar mondani, megunva a görögök fejtelenségét. — Belgrádban az a kétséges hír kering, hogy Kállay Béni főkonzul más alkalmazást kap s helyét Wlassitsch skutarii főkonzul foglalná el. — Gróf Károlyi Györgyné asszony Viczenzában, állandó lakhelyén, palotát épített, egy szép park közepében. E helyütt előbb erdő volt, melyet a grófné megvett s helyére a palotát építteti. — Dr. Ewald Henrik a híres orientalista, ki különösen a héber irodalom terén tett szép tanulmányokat, közelebb hunyt el, élte hetvenegyedik évében; a német birodalmi gyűlésnek is tagja volt.

Megbízások tára.

Ó-Zólyomba M. L. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Isztrebére B. Gy. urnőnek: El van küldve.

Bisztrára Th. L. urhölgynek: Új czimszalagot nyomattunk.

Szarvasra L. L. urhölgynek: El van küldve.

Szegedre M. F. urnőnek: Munkába van adva.

Szakkaturára H. J. urhölgynek: Az első alkalomra egy csinos, jól álló finom szőrruha is elegendő; menyasszonyi öltözékül pedig egy fehér crépe lisse-ruhát ajánlanék, egyszerűen varrva, továbbá fehér hosszú fátyolt és sűrű mirtus koszorút. A ruha dereka magas legyen, az ujjak szűkek, csipkediszitással, és ugyanilyen fodrozat az ujjak körül. Ékszeret nem ajánlanék ezuttal.

Ácsra S. L. urnőnek: Azonnal magánlevélben feleltem.

Roveredőba E. Cs. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Holicsra St. A. urhölgynek: El van küldve.

Jászberénybe T. B. M. urnőnek: Igen helyes volt.

Csornára K. E. urnak: Köszönettel vettem.

Pozsonyba K. L. urhölgynek: Postára van téve.

Ungvárra B. Cs. L. urnőnek: El van küldve.

Kassára O. M. urnőnek: Munkába van véve.

Siklósra F. F. urhölgynek: Nagyon szívesen tettem.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Lipótvárosi templomtéren.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Lipótvárosi templomtéren.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak **27** kros árúcsarnok

Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Lipótvárosi templomtér, a

alapítójánál
található a legolesőbb
bevásárlási forrás.

Ugyanott onnan érkezett mindennemű legdivatosabb ruhakelmék
és minden e szakba vágó cikkek hámulatos olcsó áron,
azaz csak 27 krajczárért árusítatnak.
Vidéki rendelvények pontosan teljesíttetnek.

1877-78

Vidéki rendelvények lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Oroszországba való átutazása
alkalmából
Meta asszony,

a híres fiatal jövendőmondó Egyiptomból,
mindenkire nézve magánosan reggeli 8 órától
esti 8 óráig a **Paris városához** címzet száll-
odának 49. számú szobájában péntek május
14-dikétől kezdve rövid ideig található.

Ezen hölgy amaz adományyal bir, hogy
mindenkinek felvilágosítást adhat mindazon
viszonyokról, melyek az emberi életben előfor-
dulnak, ha valjon nős-e férjnél van-e, mennyi
ideig, van-e családja, milyen számos, hány éve-
sek, hogy hívják, és ha volt-e már nős, vagy
férjnél stb. **Meta asszony** tudományát hat
éven át Egyiptomban tett tanulmányok támo-
gatja, és a csillagjelekből, melyekben az ember
született, ítélheti meg őt, egy harmadik személy
járulása nélkül, a mint az alvajáróknál hozzá-
szokasos.

Minden kérdésre felelet adatik.
Déli 12 órától 1-ig nem fogadtatik.

Hely-változtatás
a legolcsóbb forrás

Magyarországon mindennemű, csak létező tükrök és képekre nézve,
mint: olajnyomat, bádog és vászonra festve, **Láng Józsefnél** aranyozó,
Kerepesi út 9. sz. 9-lik ajtó, Tereváros.

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik évben

Magyar ipar!
Alapítva
1834-ik évben

Ranzenberger testvérek

nap- és esernyő-gyára,
Budapesten, váczi-utca 14. sz.
(korona-kávéház átellenében.)

Gyermek napernyők á 1, 2, 3 frt.
Tavaszi napernyők minden színben á 3, 4, 5 frt.
Nagyobb napernyők, diszitve á 3, 4, 5, 6 frt.
Nagy napernyők (dupla selyemből) á 4, 5, 6, 7 frt.
Esernyők angol Clothból á 2, 3, 4 frt.
Selyem esernyők 5 frttől feljebb.
Uri napernyők, minden színben á 1.80, 2 frt.

Vidékröli megrendelések pontosan s legszigorubb
figyelemmel eszközöltetnek.

Nagyobb vételeknél aránylagos árleengedés.
Legnagyobb választék legfinomabb angol és fran-
czia nap és esernyők, aránylagos olcsó árakon.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!
RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Egy üvegtök ára 1 frt 50 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált
méregmentes, tiszta és teljesen ár-
talmatlan
RAVISSANTE
bir azon erővel, az emberi bőrt
minden sérüléstől megmenteni, utó-
bajoktól megóvni és szépséget és
ifjuságot biztosítani. Ha a **Ravis-
sante** naponkint egyszer az ujj-
hegygyel az arcra vagy más test-
részre dörzsöltetik, már a törülke-
zés után tapasztalható a majdnem
csodálatos hatás. Az arcon tömött
ránecok és himlőhelyek elsimittat-
nak. — A **Ravissante** ifju arc-
színt idéz elő, a bőrt fehériti, fris-
síti és finomítja; eltávolít legrövi-
debb idő alatt szeplőt, májfoltokat,
orrvörösséget, s a bőr minden tisztá-
tatlanságait.

Már az első kísérlet után elhatá-
rozzák a t. hölgyek, jövőre csupán
csak Dr. LEJOSSE világhírű „**Ra-
vissante**”-jét használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten ;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váczi-utca 8. sz. **HATSCHÉK MIKSA** látszerészénél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktar-
tás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

21-dik szám.

Május 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
						kelte	nyugta		
		óra	perc	óra	perc				
Május 23	Vasárnap	C 1 Sz. Hár. vas.	Sz. Hároms. vas.	11 E 4 Motius vért.	18 Lag Bómer	4	15	7	38
24	Hétfő	Jézus szent vére	Janka	12 Epiphan	19	4	14	7	40
25	Kedd	Orbán	Orbán	13 Pacomius	20	4	14	7	41
26	Szerda	Nerci Fülöp	Nerei Fülöp	14 Izidor	21	4	13	7	42
27	Csütörtök	Ur napja	Béda, Gyula	15 Glyceria	22 Szem	4	12	7	43
28	Péntek	Vilmos	Emil	16 Tivadar	23 B. Gaza elf.	4	11	7	43
29	Szombat	Maximin	Maximin	17 Andronik	24 Sak. 5. p. Behar.	4	10	7	44

Teljes számn példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Vácson Hegedüs Lajos miniszteri tanácsos és Buzogány Áron miniszteri titkár e hó 11-dikén váratlanul meglepték az ottani siketnémák királyi intézetét, vizsgát tartottak a növendékekkel az egyes osztályokban és megtekintették az intézet helyiségeit, délután pedig a növendékek tornagyakorlatain is jelen voltak. A szemlétek és észlelteik, valamint az uralkodó rend és tisztaság fölött teljes meglegedésüknek adtak kifejezést. Ott időzésük alatt megtekinték a siketnémák nyomdáját is, hol Atyimovits a „Siketnémák Lapja“ kiadó-szerkesztőjével — ki szintén siketnéma — találkozván, szájeolvasás utján nagy érdeklődéssel tudakozódtak az említett lap szerkesztése és kiadása körüli viszonyokról s a lap előfizetőinek számáról. E hivatalos kiküldetés összefüggésben van azon, a közoktatásügyi miniszteriumban felmerült tervvel, mely szerint a siketnémák váci királyi tanintézetét a budapesti vakok országos intézetével a helyet illetőleg ki lenne cserélendő, mivel ezen utóbbi tanintézet növendékeinek nagy szüksége van a friss vidéki szabad levegőre.

Sáros-Patakon herczeg Breckenheim Ferdinándné született Schwarzenberg Karolina földi maradványai e hó 12-dikén tétettek örök nyugalomra. A koporsó a várudvaron volt kitéve, körülövezve virágkoszorúkkal; oldalain fehér selyem szalagokon különféle feliratok voltak. A s.-a.-ujhelyi önkényes tüzoltó-egylet, élén saját zenekarával, melyhez még a debreceni is csatlakozott, emelé a szertartás ünnepélyességét, melyet Perger János, Kassa egyházmegyei püspök, 46 áldozárral végzett. A szertartás, dacára a mostoha időnek, szép és nagyszerű volt, száz meg száz ember, kezében fáklyával és gyertyával, állá körül az elhunyt koporsóban nyugvó tetemét. A halott egy egészen feketével bevont szobában nyugodott, hol félhomályszerű sötétség uralkodott.

Munkácson Pásztélyi munkácsi e. m. görög katolikus püspök beiktatási ünnepélyét üdvözléssel, dallal, magyar, orosz, német, latin, francia és oláh szavalmánnyal s érdekes színdarabokkal (Gerson du Malheureux) ünnepelték meg. A fővárosból is többen mentek Munkácsra ez alkalomból. Említést érdemel azon jelenet, midőn Szabó József vezérlete alatt megjelent az új püspök előtt a máramarosi küldöttség s Pásztélyi Kovács János ő excellentiája sirva fakadt látásukon.

Balaton-Füreden piros pünkösdi napján nyitották meg az ideényt. A fővárosból is — külön kéjvonaton — számosan rándultak a kies fekvésű fürdőhelyre ez alkalomból, a nemzeti dalkör szintén, és pedig abból a nemes célból, hogy az ottani „Szeregetház“ javára hangversenyt rendez, mely a legfényesebben sikerült is. Sziklay Emilia kisasszony igen szépen énekelt Gounod „Tavaszi dal“-át és Paladihe „Mandolinatá“-ját, Lied Ferencz

egy kitűnő versenydarabot adott elő hegedűn, Halmai, a szini képezde növendéke, Vörösmarty „Szép Ilonká“-ját és Arany János „Fülemülé“-jét szavalta, a dalkör öt darabot énekelt, köztetszés mellett, a jótékony célra végre 100 frton felül tiszta haszon maradt.

Békésmezgyében figyelemre méltó szellemi mozgalom van. A megyei régészeti és mívelődéstörténelmi társulat május 11-diki gyűlésén többek között határozatba ment, hogy a megye a jövő 1876. évben Budapesten tartandó őstörténelmi és ember-tani kongresszuson is részt fog venni és pedig az által, hogy a társulat összegyűjti a megye területén talált kő- és bronzkori tárgyakat, leendő kiállítás végett, és egy ösleleti térképet fog készíttetni Haan Lajos, Zsilinszky Mihály, Mogyoróssy János és Sztraka Ernő urak által.

Nagy-Becskerekén Oldal István, ki már több gépészeti találmányra nyert szabadalmat, ujabbán egy oly szerkezetű járműt talált fel, melyet egy percz alatt lehet kocsiból száuná s viszont változtatni. A gépezet igen egyszerű. Az egész dologban az a legszebb, hogy Oldal ur foglalkozására nézve — festő.

Vereben (Fehérmegye) e hó 15-dikén tűz ütött ki, mely a szél által elősegítve, csakhamar nagy mérvben kezdett dühöngeni. A melléképületekkel együtt 10 épület lett a lángok martalékává. A házakban az összes butorok is bennégtek. A kár mintegy 10,000 frtra tehető. Hogy a vész tovább is nem terjedt, Végh János ur ottani birtokos s három fiának, valamint a szomszéd községből segélyül sietett ottani birtokos, Lika ur nemes áldozatkészségének köszönhető.

Liptó-Szent-Miklóson közelebb egy hazafias érzelmi polgár e városban tisztességes bormérést nyitott, melyet jó magyárosan „csárdá“-nak keresztelt el, mit egy hasonczimű fölirot is tudatott a házon. Ez a magyar fölirotu czimtábla azonban annyira szemet szurt az ottani pánszlávoknak, hogy már a következő éjjel letépték.

Nagy-Szebenben több utas azon hirt terjeszté, hogy Rózsa Sándornak sikerült a szamosujvári fegyházból megszökni. Ezt úgy adják elő, hogy Rózsa Sándor a bűnbánót játszta több napon át, és arra kérte a fegyház igazgatóját, hogy küldene neki papot, mert gyónni akar. A kérelemnek helyt adtak és küldtek is neki ferenczrendi szerzetest. Rózsa Sándor alig hogy egyedül látta magát a szerzetessel, torkon ragadta, betömte kondővel a száját, s lehuzta róla csuháját, magára öltötte és ily módon megszökött a fegyházból. Mire a dolgot észrevették, már ő tul volt hegyen-völgyön. Az ottani lap e hirt azon megjegyzéssel közli, hogy maga sem igen hiszi.

Vidéki vegyesek. Az ungvári nőegylet által ren-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyre 8 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 99-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

21. sz.
Május 23-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Három czári kastély.

A versaillesi kert és palota az európai uralkodók valamennyi mulató-kastélyának őseül tekinthető. Előképe az, melyet a külföldi művészek és építészek az általuk létesítendő műveknél mintául használtak.

XIV. Lajos tizenegy év alatt, (1661-től 1672-ig) fejezte be azon mesterművet, melynek, mint a világ nyolczadik csodájának tanulmányozására, valamennyi európai nagyhatalom elküldte udvari építészeit és kertészeit, kik, mint Vatout följegyezte, nem győztek rajta eléggé álmélnokni.

Az akkori Franciaország legjelesebb művészei örökölték meg nevüket e kastély építésénél. Az építés Mansard lángeszére bízott, s elkészülte után XIV. Lajos udvari festője, Lebrun által lett ékítve. A Le Notre tervezete után idomított park- és lugasokban fölállított remek szökőkutak alá Puget és Girardon mesteri medenczeit helyezték.

A sans-souci-i és nymphenburgi, wilhelmshöhei és schönbrunni kastélyok és parkok építői a versaillesi mestermű behatása alatt készítették terveiket. Az addig kedvelt angol rendszertelenség, melyben a szándékos véletlen: facsoportozat, rejtekben csergedező patak, félre eső természetes vizesés és sziklabarlangok által lepi meg a bolyongót, — kénytelen volt engedni a nagy terek- és párhuzamos vonaloknak, a versaillesi park elkészültével az izlés teljesen megváltozott. Arányosnak kellett lenni mindennek; széles pázsitok, számtani pontossággal szögellő utak diszíték a parkokat, s a főhaj az volt, hogy a park bármely pontról áttekinthető legyen.

Annyi bizonyos, hogy ez eszme a versaillesi remekműben nagyszerűen van megtestesítve. XIV. Lajos semmit sem kímélt, hogy az európai udvart bámulatba ejtse. De másrésről ezt is be kell vallanunk, hogy a hely, melyen a kastély és tündéri kert épült, e czélra páratlanul alkalmas volt. A sík tér, a beláthatlannak látszó sétányok előnyére vált, s a hol a természeti fekvés

nem kedvezett a tervezetnek, ott a víznek juttattak szerepet, melynek mesterséges felhasználása bámulatba ejti a szemlélt. A versaillesi művet az orosz czári Péter-udvar közelíti meg leginkább, sőt egy tekintetben még felül is mulja, a mennyiben tenger melletti magaslaton elterülve, a nagyszerű terraszok, a park aljában elterülő tóra és a sík tengerre leirhatlan kilátást nyújtanak.

Nyáron vasárnap délután valamennyi szökőkutat működésbe hoznak. Mellőzzük ama számtalan triton-, delphin- és nimpha-szobrok leírását, melyek nem mindennapiak ugyan, de jelentékenyebb műkertekben másutt is láthatók. Van itt azonban egy vízmű, mely érdemes arra, hogy vele bővebben foglalkozunk. A kastély terraszán morajló zajjal esik alá a víz hat aranyozott lépcsőn egy tágas medenczébe, melynek közepén aranyozott érc Sámson áll, erőszakosan fölnyitva egy oroszlán állkapcsait, melynek torkából hatalmas vizsugar szökken fel.

A többszörösen megtört lépcsőzet szegleteiben aranyozott szobrok állanak, mesterségesen készített kis berkekbe illesztve, melyeken a vízcseppek aranszinben megtörve hullanak alá s búbajos képet szolgáltatnak.

A dús növényzet által elődézett sötétzöld háttér csak növeli a hatást, mert a szobrok körvonalait tisztábban engedi feltüntetni. E részlet a műkertészet valódi remekének mondható.

A vége láthatlan síkságra terülő park angol mintára van berendezve, a tenger felőli oldal kivételével, mely ó-francia izlés szerint készült. A park felette terjedelmes, s kocsin két óra alatt sem járható be teljesen. A tavak partjain, haragos-zöld réteken és sűrű erdőrészetek mellett kisebb kastélyok vannak szétszórva. A „Czárnö szigete“ felé közeledve, igen egyszerű, de leleményes szerkezettel ellátott repülő-hidon két udvari szolgálta szállítja át a vizen a látogatókat, hol egy kis kéjkastély kínálkozik nagy kényelemmel rendezett szobáival. A park vé-

gén, egy halmon emelkedik a legtisztább görög stýlben épült, s felséges csarnokokkal diszitett Babygon-kastély, oly tisztasággal, mintha csupán szellemek laknák. Az épület egészen szabadon áll, s a nagy ablakokkal ellátott lakosztályok csábitólag világosak és kedvesek.

Miklós czár Babygont neje számára építteté, s tekintve a czélt, az építész mesterileg oldotta meg feladatát. Nemes, egyszerű disz uralkodik mindenütt, s a külső felszerelés a belsővel összeillő arányban áll.

Azon törekvés, melyet napjainkban az új, szem nem látott, erőltetett idomok létrehozásában tapasztalunk, s mely törekvés a legtöbb korcsszülött teremője, — Babygonban nem tapasztalható. Az építészeti modor zagyvaléka, az oszloprendszer viszszaállítás, a rococo-idomnak görög metopokkal való összekeverése, körívek és olasz ablakok váltakozása, s egyéb építészeti tévelygés itt nem zavarja a szemlélt. Jól esik a szemnek a klasszikus öszhangot láthatni; s ha egyéb nem is, Babygon bizonyára felejthetlenné válik a művelt utazó előtt.

A Péter-udvar nagy kastélyának termei ritkán, s csak fejedelmi vendégek számára nyitvatnak meg. Mondják, hogy felséges márvány-termében 368 fiatal leány arczképe látható; feltűnő szépségek Oroszország valamennyi kerületéből.

Szent-Pétervárról a Péter-udvar vízi és szárazföldi uton is elérhető. Az orániai vaspályavonalon félóra, gőzhajóval pedig alig óranegyed a távolság. Derült nyári napokon roppant közönség özönlík Péter-udvarba; s főleg a hajók, minthogy vizen hasonlíthatlanul szebb és kényelmesebb az utazás, nem győzik szállítani a számtalan kirándulót.

De nem kevésbé vonzó az uralkodóház kedvelt tartozkodási helye: Czarskoje-Selo. Vaspályán a fővárosból rövid félóra alatt ott vagyunk. A vonat eleinte komor, beláthatlan síkságon visz, de egy jókora kanyarodás után sötét erdő tűnik elő, melyből a kastély templomának aranyozott csucsá csillan fel a messze távolban, s a vonat aztán a pályaudvarba berobog. Szabályos, széles utcákkal diszlő városba érünk, mely az orosz főuri kör kéjlakaitól van elárasztva. Az ut a városon keresztül vezet, melyből kiérve, óriási bükk-erdőbe érünk, melynek hatalmas lombjai közül tűnik elő Czarskoje-Selo hatalmas homlokzatával. A természet valami különös kedvezményyel nem járul a síkságon fekvő két kastély nagyszerűségének emeléséhez; de annál többet fejtett ki e czéltől a művészet. Az egyfolytában húzódozó termek némi tekintetben a téli-palota utánzatai, melyeknek fényét és mesés gazdagságu fölszerelését leírni lehetetlen. A nagy terem, mely aranyos fényárban uszik, tizenhárom ezer négyszögláb terjedelemmel bír. A nagyhercegek számára berendezett kisebb termek közt van egy vivóterem is, mely fölszerelvényei után itélve, az e fajta termek legnagyobbjének mondható. A könyvtárban az orosz hadsereg által egykor és ma használt fegyvernemek mintázata látható, míg a falat körülfutó tágas erkélyen az orosz lovasság öltözékei, a legceskélyebb részletig kiterjedő pontossággal, életnagyságban vannak feltüntetve. A tükrök aranyozása, a damaszt-szőnyegek és butorok ezüst és arany himzése, a szétszórt japáni vázák, a porphir-, jaszpisz- és achát-oszlopok borostyánkőves diszítései, a gyöngyökkel ékített terem, gobelin-függönyeivel stb. leirhatlanná teszik a hatást.

Az őserdő oly közel van a kéjlakhoz, hogy oldalszárnyain a dús lombzat az ablakokat érinti. A néma csendet semmi sem zavarja meg s a lombok susogásán kívül a fülemilék zaja hallható csupán. Megható, búbajos kép ez az óriási tölgyek és bükkök sötét árnyában. A czár egy parancsszava azonban életet lehel a bájcsend körüli; s ha az udvar megjelenik, sűrű

fogatok robognak végig a széles erdei utakon; trombitaszó és dobörgés hirdeti a testőrség jelenlétét, s a főrangú világ tagjainak zaja élénkíti az erdő magányát.

Talán előbb kellett volna az Alexandra-kastélyt fölemlítenünk; mert tagadhatlan, hogy a nagy kastély részletezése által előbbi sokat vesz érdekességéből.

A kastély parkja, mint a czári kertek valamennyije, csodálatos szorgalommal van kezelve. A végig kigyózdó hosszú gyalog- és kocsitakon egyetlen levélkét, egyetlen emberi nyomot nem látunk. A sima utak a kocsi robaját elnyelik, a tavak tükrösítik, pedig a parkban egyetlen lélek sem látható.

A parkból egy órai séta után Paulowskba ér az utazó. Óriási sétányok vezetnek a mélyen bent fekvő vendéglőhez, mely az orosz főuri világ előtt nem ismeretlen, s mely az utazókra nézve roppant drágasága miatt aligha nem a legemlékezetesebb. Itt a pezsgő és „botvinja“*) járja csupán.

Tíz rubelen alul költeni tudni itt nem mindennapi lángelműségre mutat.

Paulowsz kertje és kastélya sokkal ceskélyebb terjedelmű Czarskoje-Selonál, de a természet szépsége ezen és más hiányokat bőven kárpótolta.

A b ü s z k e l e k e k

Benedek Aladártól.

Égytt valának, mint az éj a holddal,
S egygyé nőtt lelkük, mint az éj s a hold;
Mit éreztek, még nem mondák ki szóval,
De a tagadás már hiába volt.
És mint az ég, midőn nincs holdvilága,
Ugy élt az ifju, ha nem volt vele;
És mint a hold, midőn az éj leszálla,
Ugy élt a nő, ha ifja elmene.

Szerették egymást tisztán és rajongva,
Szerették, ah! de egyik sem beszélt;
S bár szívöket a vágy úgy tépte, nyomta,
Több volt bennök a dacz s a büszkeség.
Félt mind a kettő, félt, hogy hátha téved
S szerelem hely'tt gúnyt s szánalmat arat;
S ők tovább is mélyen szenvedének,
És ajkuk néma és fagyos maradt.

S az idő szállt, szállt . . . sebtlen, meg nem állva,
A langy tavaszról forró nyár leve;
Az ősz is eljött sárgaszín ruhába
S már fujni kezdett az észak szele.
„Oh hölgy!“ — sohajtott most az ifju ajka,
S szemén egy köny rezegve csillogott,
„Elátkozott, ki szerelmét tagadja!
Az én szívem csak éretted dobog!“

„Sajnálak ifju“, — szólt a büszke lélek,
Melynek bár sajgott, édes volt a dacz.
„Ám, úgy kerülj, menj, menj! mindenre kérlek
Jobb lesz, ha tőlem végkép elmaradsz . . .“
Meghült a köny most az ifju szemében,
Szívére a kín fojtó mérge szállt,
S aztán így szólt, — bár lelke küzde mőlyen
Büntetni vágyva a lánynak daczát:

*) Különféle zöldsgénekből összeállított hideg leves, melyet a főrangú oroszok igen kedvelnek.

„Nem kell sietnem s nem kerülni téged,
Maradhatok; — a lemondás enyém.
Im, azt igérem, azt, hogy a míg élek,
Szerelemet tőled nem esdeklem én!
Hisz nem szeretsz s úgy azt hiába kérem,
Nem adhatsz úgy sem, bár miként akarsz:
A fáktól lombot hiába kérsz télen
S bár vesd is meg: a nyár meghozza azt.“

E hang szilárd volt. — A hölgy összerezzent;
De még se szólt most, csak azért se, nem!
Az ifju sirt, sirt . . . nem állhatva ellent,
Hogy fájdalmát eltűrje csendesesen. —
Csak most érzé tett ígérete terhét,
Mit gyávaság vón' nem viselni el;
S míg sirt, a könyvek a lányt is leverték,
Belátva ő is, mily szörnyűt mivelt.

S az idő szállt, szállt . . . sebtén, meg nem állva,
Tavasza nyár, a nyárra ősz leve.
Még egymásé volt mindkettőjük álma
S szivöknek minden kis lehellete.
Az ifju már-már átkot sórt szívére,
De külsején ijesztő fagy honolt;
A lány is hosszan gyötrődött, míg végre
Megtört dacza s mi győzött — szíve volt!

„Szeretlek!“ — szólt most a nő összetörve,
„Szeretlek, ifju, mélyen, lázasan!
A büszkeség s dacz ah! kihalt örökre,
Bocsáss, bocsáss meg! s hallgasd meg szavam!
Mondd, hogy szeretsz még s úgy, miként szeretted,
Midőn oly dörén bántam el veled;
Nagyobb kárpótlást ne kívánj szivemnél,
Mely e miatt már annyit szenvedett!“

„Sajnálak!“ mondá im az ifju halkan,
Halkan, mert a kéj elfojtá szavát, —
„Szívem már régen, régen másnak adtam,
S azért megyek, — az ég áldása rád!
Jobb lesz neked, ha messze elkerüllek . . .
Igy elfeledsz s el hű szerelmedet . . .
Lásd, a szerelem istene így büntet . . .
De légy erős . . . megyek . . . isten veled!“

S elment. — E hideg hang a nőt lezuzta,
Valónak hitte az ifju szavát. —
S várt, várt . . . feszült szívének gyöngé húrja . . .
Míg megszakadt s már nem feszül tovább.
Az ifju végre, mert nem uyughatott már,
Rohanva szállt most engesztelni őt,
Hogy megnyerje, mit oly rég s oly mohón várt:
Hogy összeforrjon szenvedő szivök.

Elért. Belépett. Nem hitt önszemének;
— Egy idegen megkérde: „Kit keres?“ —
„Talán a nőt, kit nem rég temetőnek?“
„Ah!“ sikolt fel s mint örült, megy, repes.

Azóta mondják, hogy a siri kertbe
Egy új hant éj s nap látogatva van;
Egy sápadt ifju sir, zokog felette . . .
Sir, sir, zokogva, sir fájdalmasan.

Mindhalálig.

Major Belától.
(V ó g e.)

Egy megtört, megviselt alak állott Matild előtt, csak ár-
nya az egykori Véglesy Titusz bárónak.

Atyja meghalt, sokat virrasztott, az is árthatott neki.

— Még nem volt alkalmam, — kezdé akadozva, miközben
aggályosan kerülé Matild tekintetét, — mély gyászához meleg
részvétemet jelenteni. Nekem is gyászom van. Atyám meghalt.

Matild most is, mint itteni első találkozásukkor, úgy né-
zett reá, mint egy rémre, kísértetre. De most — nem mosoly-
gott mellé.

Titusz természetellenes zavara, elfogultsága egy rémitő
gyanut, sejtelmet hívott életre szívében.

— Ön is azt hiszi, hogy férjem öngyilkos volt? — kérde,
rá meredve az előtte ülő férfira, mint egy holdkóros.

— Honnan tudjam én azt? — kérde viszont Titusz, egy
perczig rápillantva a gyászos özvegyre, de aztán ismét gyorsan
elkapva tekintetét. — Azt beszélük.

— Önnek tudnia kell, báró ur, mert hisz ön jó barátja
volt Endrének.

A báró homlokáról hideg veritéket sajtolt e fakgatás.

— Én semmit sem tudok! — szólt végre daczosan.

Teréz épen távozott valamiért.

Matild közel simult a gyötrött emberhez, s ádáz tekintet-
tel nézett szeme közé.

— Akkor megmondom én önnek, — lihegé suttogva. —
Ön gyilkolta meg!

A báró, mintha tarantella csipte volna meg, felugrott.

Látta, hogy el van árulva.

— Bocsánat asszonyom, — jegyzé meg hideg méltóság-
gal, — de a gyilkosság vádját vissza kell utasítanom. Rendes
párbajban történt, tanuk előtt, a lovagiasság szabályai szerint.
Elég szerencsétlenség rám nézve, hogy nem én maradtam halva!

Matild, arczára tapasztott kezekkel, csendesesen zokogott.

— Bevallja! Bevallja! — tördelé.

Egyszerre letörlé könnyeit, fölemelkedett.

— Távozzék, távozzék azonnal, báró ur, kérem mindenre,
a mi szent; — könyörgött lázas hévvel, — ha valaha csak egy pa-
rányit szeretett; ha ohajtja, hogy egy kis — becsüléssel gondol-
hassak emlékére: távozzék, és kerüljön engem, ne mutassa ma-
gát előttem soha többé; Isten önnel, isten önnel!

A báró szó nélkül vette botját, kalapját, meghajtotta ma-
gát és távozott. Nem is nézett többé vissza.

Akkor látták egymást utójára az életben!

VII.

A kis Endre pompásan fejlődött. Hatalmas, vaskos kis fiu
lett belőle, széle-hossza egy.

Matild elhatározta, erősen föltette magában, száz titkos
esküvel megfogadta, hogy teljesen fiának, az ő fölnevelésének
szenteli életét. Fia kárpótlást fog neki nyújtani az egész világért.
Hadd legyen olyan, mint az apja volt.

Szegény apja! a kit mint tisztelt és becsült, majdnem imá-
dott, de szeretni nem tudott. Pedig hogy megérdemelte volna!
De a szerelem a szivben lakik, nagyon szeszélyes, koronkint hó-
bortos zsarnok, nem hallgat józan indokokra.

Mily bonyodalmatkát sző néha, mily ellentéteket füz össze,
a kik e láthatatlan szálak által egymáshoz vonzatva, valósággal
mégsem egyesülhetnek soha!

Ijedten igyekezett elüzni ez eszmekeztéseket magától, de
azok megint visszatolakodtak és még tovább, még merészebb
fejtegetések, megállapítások hinárjába csalogatták őt.

Koronkint sirt, keserü könnyeket sirt elégedetlensége miatt

magával. Nem olyan akart lenni, a minő volt. Tökéletes. Szentelt gyászban felolvadó, csak kitüzött szent hivatásának élő.

És koronkint, oh nagyon sokszor, mindig többször, egészen elfoglalták lelkét e képek. Egyik gondolat a másikat követte — a Kertszeghyné szerdai estélyeitől kezdve egész a mai napig. Mint egy tükörben látta multját. Látta férjét a rongyos saroglyán, vérző sebével, s mögötte egy más arcz jelent meg, egy halvány arcz, epedő, beszédes szemekkel! . . .

Ah, sokszor megesett, hogy Matild ijedten ugrott fel a hallgatag, félsötet szobában, és Terézt egészen ijedössé tette. Aztán nagy léptekkel járkálni kezdett a szobában, gyorsan, gyorsan; ez téríté magához.

De — minden elmulik a világon! Két év forgatá le szakait, mint a korcsmai képárus, képeit.

Egyszerre, véletlenül egy jóra való szomszéd földbirtokos kezdett a házba járogatni. Matild eleinte azt hitte, hogy ez Teréz végett történik, a ki azonban még nagyon gyerek volt. Egyszer aztán kitűnt, hogy nem Teréz végett, hanem egyenesen ő végett. A fiatal ember igaz, őszinte szerelméről biztosítá s kijelenté, hogy apja helyett apja lesz gyermekének.

Ez az indok győzött. Matild másodsor is férjhez ment, szerelem nélkül.

Második férje még talán jobb, szelidebb, előzékenyebb volt, bár nem oly derék, mint az első. Soha sem volt véleménykülönbség köztük, annál kevésbé vita.

De . . . volt egy igen kegyetlen, fájdalmas „de“: Matild nem szerette ezt a férjét sem. Tisztelte, becsülte, hálát érzett iránta, de nem szerette.

A férj elhalmozta őt mindenféle kedveskedéssel. A véghlesi alházból valóságos palotába röpité; ékszerezkrényét megtönte arannyal, drágakővel; a kis Endrét valószággal körülbástyázta játékszerekkel, később egy igazi lovat ajándékozott neki, egy kis ügyes ponnyt; még később egy nevelőt fogadott számára tiz évi lekötelezéssel, a ki ugyan nem volt oly kedves Endre urfi előtt, mint a ponny, de az anya szemeiben a leggyöngédebb szeretet bizonyítékának tünt fel . . .

Mind hasztalan! Azért most is vannak negyedei, órái, s lesznek is, mikor öreg anyóka lesz is, mig csak szive dobogni meg nem szünik, mig csak a koporsóba nem teszik, negyedei és órái, melyekben elmereng, elméláz, feledi férjét, gyermekét, az egész világot, maga elé mered, s az egykori keringő zenéjét hallja és egy arczot lát, egy gyűlölni vágyott és mégis mindvégig szeretett arczot, epedő szemekkel, sugár, barna bajuszszal . . .

Mindene megvan, vágyát sem nyilváníthatja, hogy azonnal ne teljesüljön, és mégis koronkint remegés fogja el, szemeibe könyek gyűlnek, és elégedetlen, bús, maga sem tudja, mi miatt. Mi tudjuk, hogy a miatt, mert:

„A nőszívnek nem nyugalom,
A nőszívnek szerelem kell!“

Ábránd és való.

(Beszély.)

Reviczky-Bay Ilontól.

(Folytatás.)

III.

Haza érkezve a templomból, a komorna futott a lányok elé.

— Beh jó kedved van ma, Mari, mily mosolygó arczod, — mond Alice, szobájába lépve.

— Vendégek érkeztek . . .

— Arczodról olvasom, kedves vendégek.

— Az ám, — viszonzá Mari, régi cselédek bizalmasságával, s egy sokat jelentő oldallpillantást vetve Irénre. Irén mélyen elpirult.

— Unokatestvérem, Béla, ugy-e? — mond Alice, élénken ledobva kalapját, mialatt Mari a kalap által rendetlenségbe jött fürtökhöz fehér rózsabimbót illesztett.

— E félig nyilt bimbó ugyan jól fog állani e sötét fürtökhöz. Nem is kérdi, ki a másik vendég? — mond a komorna csintalan mosolylyal.

Irén szive nagyot dobbant s arcza még a rózsabimbónál is pirosabb lett.

— Magas alak, bágyadt szemekkel, mosolya pedig sava-nyu, mint az éretlen szőlő.

— Megköszönné Bánhalmi gróf, a mint lefested, — nevelt Alice. Irén komoly maradt, sötét tekintetet vetve Marira. A két fiatal hölgy csakhamar belépett a terembe, hol Alpári Bélát, a ház közeli rokonát, és gróf Bánhalmi Alfrédet találták. E két fiatal birtokos lakása közel esván Alpárfalvához, nagyon gyakori vendégei voltak a kastélynak, különösen Bánhalmi gróf gyakran tette látogatásait egy idő óta.

A természetkedvelőkre elragadó érdeklél bir egy csöndes falusi nyári este; mikor a besötétült ég alján a nap utósó lehe is ellebben, és a hold bágyadt világítását terjeszti szét a kék menyezeten. Mindenütt csend, a házak apró ablakaiból egyenkint alszik el az áttörő lámpafény, e nagy csöndben csak a fák lombjai susognak, és a rovarok zizegése népesíti be a harmatos gyepszönyeget.

Jó későre haladt az idő, a kastély ablaksora sötéten bámul alá az üressé vált parkra, — de csitt, mintha a porondolt utak egyikén halk nesz keletkezne! Magas, sugár nő lebeg elő, arczát sűrű fátyol földi, majd a park távoli részéhez ér, itt megáll, körülnéz, aztán újból sebesen tovalépdél. Mindig beljebb hatol a sűrűbbé vált park fái közé, és daczára ez akadálnak, mint légi tünemény surran odább az öreg fák árnyékában. A holdfénynél a tárgyak sajátos alakot kezdenek öltetni; hol a lombok sűrűbben összehajlottak, titokteljes sötét üregeket képeznek; majd a ritkább réteken ezüst fény rezege a szellő által himbált levelek lapjain, mig az utak porondjaira a fák lombsátrai kékes szürke árnyalakokat rajzolnak le. Mint megannyi rémóriások, nyujtózkodnak ez árnyalakok fölője, s látni véli fenyegető mozdulataikat.

— Saját árnyékomtól is félek, és e bokrok közül mintha kémszemek villognának felém! — susogá a hölgy, és futásnak eredt. Szakgatott lélegzettel érkezett a patakhoz. Itt már megszönt a kis erdő, tágas térségen kanyargott a patak, szántóföldek mellett. A park is itt végződött, gyönyörű fenyőcsoport lepte el a patak innenső partját, és menyezetszerűleg függtek az ágak a hold által csillámló vizeitől fölött.

A lombok mélyedésében néhány mohlepte kőpad volt illesztve, ezek egyikére ereszkedett a hölgy, kezét szívére nyomta, oly sebesen dobogott ez, s rémült sikoltást nyomott el, a mint észrevette, hogy a szemben levő árnyékos kőpadról egy sötét alak emelkedik föl.

— Jó estét, Irén, — vagy jó éjt, mert éjnek is bátran mondhatjuk ez órát.

— Hogy jött ön ide, Gyula? — rebegé kis vártatva a meg-rémült leány.

A holdvilág beáradt a szobába, csak a szegletekben bo-
rongott a félhomály. Az a pont, nová Gyula szeméit mereszté,
mindinkább világosabb lett, e csodás fényesség közül könnyű
nőalak emelkedett ki, fehér öltönyére arany szőke haja hosszú
hullámokban gyűrűdzött alá. Mindig közelebb lebegett e tüne-
mény, a szeretet kifejezésével pihenteté szeméit a szomoru ifju
arczán, miglen piros picziny ajkai szemérmesen mosolyogtak
feléje. Gyula még lélegzetét is visszatartá, növekedő érdekek-
kel nézte e fiatal hölgyet; olyan ismerősnek tünt föl e bájos arcz. A
hölgy egészen közelébe lépett, puha, fehér, gömbölyü karjait az
ifju nyaka köré fűzé, forró lehellete már arczát érinté. — Szeret-
lek, a legtisztább, a legbensőbb szerelemmel, Gyula! Szerettelek
már évekkal ezelőtt, a nélkül hogy a kis leány nevet birt volna
még akkor ez érzésnek adni! Szived érzelmét másnak dobtad
oda, s én reménytelenül, lemondással, mégis szerettelek, s boldoggá
tett egy mosolyod, egy pár nyájas szó tőled; csak az fájt, hogy
érezem előre, eszményedben mennyire fogsz csalódní. Im, e pil-
lanatban nagyon szenvedsz, az ész küzd a szív érzelmével, ér-
zem, nélkülem el van veszve, eltévesztve egész életed; de őrt
állok melletted, szenvedő szivednek az enyémhez hasonló meg-
próbált érzélem nyujthat csak enyhületet. Ne csüggedj, hü ki-
sérőd leszek ez élet utain; meglásd, mi még boldogok leszünk.
— suttogá a szép szőke hölgy.

— Köszönöm Klárcsi! — kiáltá elragadtatva az ifju, ki-
tárva karjait; azonban hüledezve vette észre, hogy a képzeletet
szoritá szívéhez, a tüneeményt, melyet fölzaklatott képzelme
alkatott.

— Ébren álmodtam . . . Minő szép álmom volt! . . . Na-
gyon kedves volt ez álmom! . . . hisz az imént gyűlölni véltem az
egész világot! — Gyula végig simitá homlokát, aztán le s föl
kezdett járkálni a szobában.

IV.

November szomoru haldoklása a természetnek, valami oly
nyomasztó, bus érzés vesz erőt rajtunk, mintha kedélyünkre is
dér ereszkednék s vastag köd, mely egybeolvasztja a levegővel a
kifáradt, álmorra vágyó természetet.

Kopárrá vált Alpárfalva kis környéke. mily szegény lett a
mező, a barázdákról még a pacsirta is elköltözött! A kastély
termei zárvák, a nagy teremben nem énekel senki, a zongora
billentyűi huh be fagyosok lehetnek! A nagy tükrök körül a pók
köti egész kényelemmel hálóját, mig a szű ott a fali kárpitok
alatt háborítlan folytathatja egyhangu morzsolásait. Alpáriék
Budapestben telelnek, Alicet be kell mutatni a társaságba, így
kivánja édesanyja, a grófnő. Hát Irén? Gyakran látják a park
üres sétányain, a sok fonnyadt falevelek ropognak picziny lábai
alatt. Majd megáll, elnézegeti a kastély redőzött ablakait, föl-
száritva batiszt kendőjével könyeit. A kert virágai, madárdal,
mind elenyésztek. Irén szép ajkairól is elköltözött a mosoly.

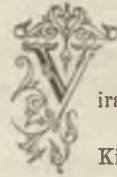
Ugrányi László udvarán kevés a változás, ugyanaz az elhagya-
tottság, csak a golya költözött el, melegebb égaljra. A forgószél
hébe-korban egy-egy fölkapott elaszott falevelet sodor alá az eső-
zések által átázott fészkek fenekére.

Irén szobájában semmi nyoma a fűtésnek, mégis folyvást
nagy melegről panaszkodik; arcza kipirult, szeméi lázas fénytől
csillognak, ütéré meg lázas-sebesen lüktet!

Ölében nyitott levél hever, huszszor-harminczszor is el-
olvasta már, de azért csak újból elolvassa.

(Vége köv.)

A l i g e t b e n .

Jankától.

irágos ligetben,
Bércz oldalánál,
Kis patak csevegve
Vigan folydogál.

Gyorsan halad tova
S reá partíru
Szeliden viruló
Vadrózsa borul.

Korötte zöld moha
Bársony-gyep terül,
A kies ligetet
Fák veszik körül.

S a dús lombozatu
Szomoru fűzek,
Mélyen lecsüggesztik
Árva fejöket.

Alattok egy ifju
Leányka pihen; —
Oly bájos, halavány
A azép idegen.

Vállát aranyszőke
Fürtök boritják
Szívét bus érzetek
Meggzomoritják.

Keble gyorsan zajlik,
Fáradtan pihog,
Olykor nagyot sohajt
Lelke oly beteg.

Szép, nagy, kék szeméi
Messze merengnek,
Szép halvány arczára
Könyek peregnék.

Most szeret először
A szép szőke lány
S megrendülés látszik
Egész valóján.

Édes-bús érzélem
Dagasztja keblét!
Ah! mint fáj titkolni
Szíve szerelmét!

S szól: „Ti fák, virágok,
Mondjátok nekem:
Mikor láthatom meg
Ifju kedvesem? . . .

Ah! mikor tér vissza
Ifju kedvesem? . . .
Ti bércz, fák virágok
Mondjátok nekem!”

Lassan lecsüggeszti
Gyönyörű fejét,
S szende, édes álmom
Csukja le szemét.

Álmodik, . . . s álmában
Látja kedvesét,
Mosolyogva nyujtja
Föléje kezét.

A hold is feljött, míg
A lány szunnyadott
S mélyzó fényével
Reá mosolygott.

Halvány szép arczára
Sugarát voná
S szőke fejcskőjét
Megaranyozá.

A z a n y a .

M. Kalocsa Rózától.

Hogy valaki hű gyermek, szerető testvér s a legjobb feleség legyen, csak érzelmre van szüksége; de a z a n y á n a k nem elég csupán a szív nemes hajlamait követnie, hanem szilárd akaratjának is kell lenni, mely az anyai gyöngédséget egyensúlyban tartsa a szigorúsággal, mi a gyermeknevelésnél többé-kevésbé elkerülhetlen.

A jó anya tulajdonai az akarat mellett még éber örökös, s mindenre, még a csekélységeknek látszó tárgyakra is kiterjedő figyelem. Gyakran pótolja ugyan ezeket az anyai szeretet, de az igen könnyen elfajulhat; mikor is aztán a tulságos szeretet következményeként a gyermek elkényeztetett nyifogó, követelődző kis zsarnok lesz, bábja anyjának, boszúsága másoknak s kinja a cselédségnek.

Némely anya egészen ellenkezőleg azt véli, hogy eleget tett anyai kötelességeinek, ha gyermekei élelméről, ruházatáról gondoskodik; megteszi azt is, hogy taníttatja, de hogy van-e aztán helyes eredménye a tanításnak, azzal keveset törődik.

Az édesanyát nem kell figyelmeztetnem az örökös gondoskodásra, s gyermekei iránti figyelemre, ez szívébe van oltva; nem kell figyelmeztetnem a tisztaságra, csinosagra, ez magyar nőink érzésébe van oltva, kik igen jól tudják, hogy a tisztaság egészség. Feladatom csupán az, hogy megkísértem a szeretet bő forrásának, mivel az ég oly pazarul megáldotta az anyai szívet, némi irányt jelölni, hogy helyesen terjeszse áldásait a gyermekekre.

A gyermekek helyes nevelése első és fő kötelessége az anyának, a mely elől minden más érdeknek hátrálnia kell, mert legtöbb esetben az anyai nevelés hinti el a gyermek jövődö boldogságának magvát, s az anya felelős érte, hogy gyermekéből áldozatkész családtag, jó honpolgár és becsületes ember váljék.

Nem akarok ugyan arról szólni, hogy mi módon és mikre tanítsa vagy taníttassa az anya gyermekét, hanem még sem hagyhatom felemlítetlen hazánkban azon hanyagságot, melylyel leányainkat neveljük. Míg a fiúk 15—20 évig is taníttatnak, addig a leányokra alig szánunk 2—3 évet; ez is felületességek megtanulásában telik el. Mi lesz belőlük, ha a próbáltatások napjai eljönnek? Pedig a milyen korban élünk, nem tarthatunk-e mindig az ilyen napoktól? E mellett hány, különben igen derék leány kénytelen otthon maradni, pedig benne minden jó tulajdon megvan, csak hogy szegény. Gazdag nagyobbra vágy, szegény nem meri sorsát sorsához kötni, mert nem érez magában annyi erőt, hogy egymaga képes legyen egy családot fenntartani nagy nélkülözések nélkül. Ez egészen másként volna, ha a leányoknak olyasmire is volna képességek, a miből maguknak biztos jövedelemforrást nyissanak. De ha szinte szüksége nem volna is erre, az a tudat, hogy ő képes magát a balsorsban is fenntartani, sőt családját — ha nem láthatja is el gazdagon,

de — a szükségtől megóhatja, erőt kölesönöz neki minden bajban, és megóvja a sorsa fölötti rettegéstől.

Hogy mi legyen e mentő sajka a sors viharos hullámai között? azt a leány körülményei s hajlamai határozzák meg; egyéb-iránt e tárgy megérdemli, hogy máskor majd bővebben foglalkozunk vele.

Kell-e még emlitenem, hogy a gyermekekre nézve minő káros befolyással van a pompa? Mert az soha sem elég, a mije egyszer van az embernek, annál mindig felebb vágyik. És ha a gyermeknek eleintén drága ruhákat veszünk, kérdés: későbbben ki birjuk-e a korával nevedő igényeket elégiteni? Ellenben a szerényebb öltözékről a gazdagabbra juthatás mindig örömmel van összekötve; minek fosztanók meg őket ez örömtől?

Bocsánat e kitérésekért, de a gyermeknevelés körül még annyi hiányosság van, hogy a szemlélődő minduntalan ilyenekbe botlik.

Tekintsünk meg egy módot, a mely szerint az anya nem tévesztheti el gyermeke nevelésének helyes irányát; ez nem kerül sokba, csupán egy kis önfeláldozásba, és a nő és különösen az anya élete a nélkül is nem lánczolata-e az önfeláldozásnak?

Nézzon szét az anya az emberek között, hogy ki bir olyan tulajdonokkal, miket fiában vagy leányában látni ohajtana, és igyekezzék e tulajdonokat, — szellemieket értve — önmagának megszerezni; tekintsen körül, figyeljen az emberi hibákra s gyöngeségre s ha önmagában ilyesmiket venne észre, szilárd akarral irtsa ki azt magából, így adjon jó példát gyermekének. A gyermek az előtte levő példán indul, s száz esetben kilenczvenszer olyan lesz, mint a minő példát maga előtt lát; ha pedig még sem lenne, akkor míg csak lehet, szeliden s szeretettel kell azon utra téríteni, de végső esetben szigorral is.

Nem igen hazudtolja meg magát azon közmondás: „Nézd meg az anyját, úgy vedd el a lányát.“ De ha bevalljuk, hogy a példa így hat, őrizték gyermekeiket az anyák a rossz példától! A helyes példák megválasztásában pedig szolgáljon nekik vezérfonalul szívük nemessége, s az anyai szeretet, hogy kötelességeiket betöltve, neveljenek gyermekeikből jó családtagokat s derék honpolgárokat.

Némely nő azzal menti magát, hogy ő szorgos dolgai miatt nem ér rá gyermekei nevelésével foglalkozni. Ez pusztán csak ürügy a hanyagság eltakarására. Hát lehet-e ennél előbb való valami? Hiszen nem értem én a nevelés alatt azt, hogy a gyermek tanításával foglalkozzék, mivel gyakran olyan tárgyakra is örömet taníttatja az anya gyermekét, melyekre őt nem tanították; de azért a valódi nevelést soha se adja ki kezéből, csak azon esetben, ha egészségi állapota kényszeritné erre, és akkor is csak olyan egyén kezébe engedje át, kinek jelleméről, lelkiismeretességéről már azelőtt meggyőződött. És nem lehet az életben olyan foglalkozás, melyben a jó anyának reggel, este, vásár- és ünnepnapokon ne maradjon ideje szeretett gyermekével foglalkozni; ezeket az órákat és napokat szentelje tehát gyermekei nevelésének, a többi időben pedig azon esetben, ha ideje felette igénybe van véve, csak a felett öröködjék, hogy gyermekeihez semmi rossz példa ne férközhessék, a mely pillanat alatt lerontja, mit ő éveken át épített.

Egy hét története.

Májusho 19-dikén.

Piros pünkösöd napja. — Ki a szabadba. — Az Isten házában. — Az ellentétek érintkeznek. — Imádkozó hölgy. — Lélek és test. — A vasut táján. — Tengeráradat. — A jobb szárny iugadozása. — Szép szomszédnóm. — Ég és föld között. — Elmélkedés a légben. — Ropogós eset. — Nevető tenger. — Istenadta kalap. — Egy drabant mint mentő. — A sötétség országában. — Az üldöző rém. — A vigadóban. — Dr. Szabóky Adolf. — Böszörményi László siremléke.

Piros pünkösöd napja olyan szép és kedves volt, hogy szinte zavarba hozta a fővárost. Egyetlen kis felhőske sem borongott homlokán, valóságos boldog menyasszonyi arcz, csupa mosoly és vidámság, Isten ellen való vétek ilyenkor a fővárosban, zárt falak közt tölteni az isteni szép ünnepet; kimegyünk, okvetlenül kimegyünk, mondók egy szív- egy lélekkel, igen, de hová, ez a kérdések kérdése!

Az a legkevesebb, felelé rá a vigan szökdelő szív, abbeli nagy örömeben, hogy egyszer ismét az örökké ifju szabad légben fürödhetik. Annyi szebbnél-szebb kirándulási helyünk van: a városliget, az Orczy-kert, a Nádor-kertje, a zugliget, a Margitsziget, a még mindig „Sváb“ Széchényi-hegy, a Kőbánya, Uj-Pest, Palota, odább meg Gödöllő, lehet-e ennél nagyobb bőséget csak kívánni is?

És én mint mindig, ugy most is szívesen engedtem a jó tanácsnak és a mint csak lehetett, siettem és magam sem tudom, hogyan és mikép, de biz én csak azon vettem magam észre, hogy az orgona hangjai vizsik szárnyukon lelkemet, és most kétszerte örülök neki, mert — a fővárosi embernek is jó néha néha betekinteni az Isten házába. Többek közt azt is tanulja benne, hogy itt is vannak még hívő lelkek, sőt több mint gondolnók. Miként az életben, ugy a lelki világban is az ellentétek érintkeznek, és azért épen a hiúság vásárja elől menekül a jobb érzés öröme a földön tuli világba. Nem egy olyan arcz, melynek egy mosolyáért bizony nemcsak jó magam térdre borulnék, maga borult itt térdre, tele ájtattal, olyan égre emelt tekintettel, mely mint az üdvösség, olyan tiszta. Önkénytelenül magam is térdre borultam, olyan közel éreztem szívemhez az Istent ez angyaltiszta tekintettől, és újra föléledt szívemben az az édes tudat, hogy semmi, de semmi sem teszi olyan széppé a nőt, mint a lelki szépség.

Délre járt az idő, mire kijöttem a templomból; annál jobb gondolám, a kirándulási helyek azért megvannak még, és elég hosszú most a délután. Mint a ki jól végezte dolgát, olyan nyugadtan ültem tehát az ebédhez, a lelki épületesség a testnek is szolgál; kissé soká találtam magamat az asztalnál felejtteni, három óra elmúlt, no de rohantam is aztán a vasuthoz, hogy a szabadba vigyem magamat.

Azaz, csak a vasut tájára rohantam, mert hozzá akkorra már nem juthattam. Akár merre próbáltam is szerencsét, minden felül tenger áradat, vége-láthatatlan embertömegek szakadatlan hullámcsapása. — Ej mit, — kiáltám neki bátorodva, — a ki mer, nyer! — és bele vetém magam a zajlásba. Eleinte csak mentem, hol én feszitettem jobbról-balról karjaimat — hiába, de az önföntartási ösztön nem ismer törvényt — hol engem löktek

jobbról-balról, hanem azért csak mentem, egyet előre, azután ismét hátra, azután ismét előre, hanem azért csak mentem; így folyt az egy ideig, nem tudom, meddig, mert válságos időben a perczek kiesnek kerékvágásukból; azután a ruhámra is kellett vigyázni, kabátom egyik szárnya egyszer már megszólalt volt hátam mögött, szakadozott hangon, és a kegyes végzet is valahonnan egy asszonyságot sodort mellém, a ki elől magamhoz kellett szoritani egyik karomat, mert a kalapját különben is a nyakán viselte már, azután meg három akkora karja volt, mint nekem, és az épen olyan közel volt én hozzám, mint az enyém ő hozzá. Épen arra határozám tehát magam, hogy inkább hátrálok egy kissé, hogy aztán annál bátrabban törtessek előre, midőn egyszerre csak a föld kiesett alulam. Egy láthatatlan hatalom fölemelt és vitt, engem is, a mellettem levő asszonyságot is, mindnyájunkat, a kik ott egy csomóban egymást szorongattuk. Ég és föld közt lebegtem, megsebesült szárnyamat sorsára bízva, csak a kalapomat fogtam; ha ez eltalálna maradni, soha sem látjuk többé egymást ebben az életben. Lassan-lassan aztán kezdtem megbarátkozni a viszonyokkal, sajátságos édes érzés fogott el, álmomban sokszor repültem már, most ébren élvezem e gyönyörűséget, valjon miben áll tulajdonkép ez a gyönyörűség? abban-e, hogy tenyeren hordják az embert? vagy abban, hogy mint a bércek sasa, a levegőt hasítja?

Nem maradt időm, végére járnai a dolognak, mert egyszerre, mikint hajótörés alkalmával, mikor a vihartól korbácsolt deszkamű a szirthez csapódik, olyan csonttörő rázkodás járt által, szemem világa elveszett, és midőn magamhoz tértem furcsa meglepetéséből, a földön, azaz dehogya a földön, egy valakinek a hátán találtam magamat, az a valaki meg a földön volt.

Pillanat alatt talpon álltam; első dolgom volt, jól a fejembe nyomni a kalapot, azután körülnéztem, és a természettudományban való némi jártasságomnál fogva azonnal rájöttem a baj okára. Amott a láthatár peremén egy megrakodott kocsii megindult, ennek folytán az összetorlódott hullámok szabad tért nyervén, az egyes részek szélylyel váltak, ez az egész; annál jobb, legalább én is nyertem egy kis szabad tért. Siettem is azt azonnal felhasználni. Ujra előre törtetem! Most már valamivel könnyebben ment a dolog, az asszonyság nem volt többé oldalomban, a jó ég tudja, hogy őt merre repitette a nagy lökem; nem értem reá utána nézni, ha ezt a perczet elszalasztom, ugy lehet, hogy a jövő már ismét nem lesz az enyém; csak azt nem értettem, hogy a kire csak ránézek, mindenki nevet, hol veszi így egyszerre magát az az aranyos jókedv? Vagy talán azért, hogy ép-kéz-láb menekültünk meg a nagy veszedelemből? Az bizony igaz, és erre magam is elkezdtem nevetni, és minél jobban nevettem én, annál még százszorta jobban nevettek a körülöttem levők, egyre szélesebb gyűrűzetben terjedt a nagy nevetés, végre az egész nagy embertenger megállt, mint hajdan a vörös tenger, és általános nevetés töltötte el a léget, én természetesen velük együtt, hisz mindnyájan tudjuk, milyen ragadós a nevetés; fogtam az oldalamat a nagy nevetésben, aztán a fejemet, de — mi ez? mit érzek? Lekapom fejemről a kalapot, megnézem, hát nem az én kalapom, nem is férfi-, hanem nőkalap, ugyanaz a vörös pántli-

kás nőkalap, a mit az elébb amaz asszonyság nyakában láttam! Hogyan került a fejemre? Talán úgy, hogy az asszonyság a fejébe akarta nyomni, és nagy szorultságában tévedésből az enyémbé nyomta. Már most mit csináljak ezzel a kalappal? és hová lett az én kalapom? Kissé furcsa képpel nézhettem keresetlen fejdiszemet, mert a milyen hahota most keletkezett, soha életemben ilyet nem hallottam, és most már én nem nevettem, az egész világon én voltam az egyetlen, a ki nem nevetett; kerestem egy lyukat, a hová bujhassam, de ki látott még a tengerben lyukat? Szerencsére egy valaki karomnál fogva megfogott, talán lerogyok különben szégyenemben, és — Hála, hála neked Thaisz! — mert drabant volt az ég köldöttje. Azt kérdezte tőlem, hogyan jutottam ezen kalaphoz? Hogy én ezt magam sem tudom, felelém neki. Hogy én ezt a kapitányságnál igazolni tartozom, mondá ő viszont. — Hogy ne! — mondám én, csak vezessen a kapitányhoz, és az ilyent nem kell nálunk kétszer mondani, így menekültem életemnek legkeservesebb nevetésétől. Az utzasarkon aztán a drabant egyik kezébe névjegyemet nyomtam, a másikba a rám szorult kalapot és a drabantoknak is van szivük, és annál fogva nőkalap alá való dámájuk; eleresztett, haza mentem, és nemcsak a kalapom, hanem a kirándulási kedvem is oda volt; nem igen volt már rá szükségem, ki voltam már én rándulva jó magam úgy, hogy jobban se kellett.

Az első ünnep tehát eléggé változatosan és érdekesen telt el, és könnyű képzelné, hogy a rá következő éj is gyönyörűségekkel tele volt rám nézve: ha agyon ütnek, sem aludtam volna különbet, és álomban mindig egy kalap kergetett, erőnek erejével a fejembe akart repülni, én meg mint a bűnös lélek, úgy szaladtam előle, fejem fölött meg iszonyu sereg madár: harkály, csóka, gimpli, iszonyu nevetést csapott; végre egy templomba menekültem, ott aztán gimplit, csókat, nevetést csakhamar elfelejtettem, újra láttam amaz imádkozó hölgyet, égre emelt kék szemével, melyből a legszebb tavasz áradozott; belemerültem e szemek nézésébe, hátha én rám is száll valami az ő imádságukból, a mit az isten bizonyosan meghallgat, és midőn fölébredtem, mintha csakugyan künn a szabad természetbe elmerültem volna, annyira felüdült testem-lelkem, attól az egy álomképtől.

Tele édes reménnyel üdvözöltem tehát a pünkösdhétfőt, nagyon okos gondolat az, hogy ennek a gyönyörű tavaszi ünnepnek két napja van! Annak is, a ki az első napnak kivette a részét, — mi az egy nap a viritó természet ölelő karjai közt! — mennyivel inkább nekem, a ki égek utána és nem juthattam közelébe sem!

És nehogy úgy járjak, mint tegnap, hátat fordítok Pestnek, megyek Budára, mondám, ott ninesen az az élet, a mi itten, az emberek hátra vannak, nem ütköznek tehát úgy össze egymásba; hanem; „Ember tervez, Isten végez“, a mint a viga-dóhoz érek, a szívem csak kezd huzni befelé; nem vettem neki rossz néven, ha valakinek, neki — már mint a szívnek — van szive, és azért nem hálátlan e helyiség iránt, a melyben csak a mult télen is annyi boldog órát elbokázott.

És úgy látszott, nem csak én voltam úgy vele, mások is, sokan özönlöttek a vidámság csarnokába, egészen úgy, mint farsangon. Bizonyosan táncvizalom lesz, gondolám, annál jobb; kissé szokatlan időben ugyan, délelőtt, de valjon nem okosabb-e így? Hol van az megírva, hogy éppen csak éjjel szabad bálozni?

Bementem tehát a vidámság templomába. A falak és lépcső kissé komoran néztek ugyan rám, se virág, se rendező nem fogadott, de ez mind csak azután jutott eszembe, mikor már fenn voltam a teremben, a hol az első, a kivel találkoztam, fő-

tisztelendő doktor Szabóky Adolf volt, mert csak akkor kezdtem magamhoz térni édes izgalomból. A főttisztelendő ur maga a szeretetreméltóság, bokros érdemei között azonban az, hogy jó tánczos, még eddig nem foglal helyet. Valami tehát lesz itt, de ez a valami semmi esetre nem bál lesz, gondolám és fordultam az ajtó felé, — későn, a főttisztelendő ur már akkor fogta galléromat, oly rég óta nem láttuk egymást, és milyen pompás ünnepély vagyon itt, kiosztják a világkiállítás kitüntetéseit. — Posner Károly? — kérdém remegő szívvél — Nem — mosolygott a főttisztelendő ur — vagyon itt más valaki is, tessék nézni — és én szót fogadtam, és láttam ott báró Simonyi Lajos minisztert, Várady Gábor országos képviselőt, és egy sereg más kitünőséget. Kis idő múlva kezdődött az ünnepély, elébb Szabóky Adolf, azután a miniszter gyönyörű beszédekben ecsetelték a nagy érdemeiket, melyeket azok szereztek, a kik 1873-ban megmutatták a világnak, hogy Magyarországon is vannak, a kik szeretnek dolgozni, a munka az élet és dicsőség, az ipar teszi nagygyá és hatalmassá a nemzeteket, mind arany igazságok, arany ékes-szólással előadva, örömmel csüggttem rajta, azután következett a kitüntetés, maga a miniszter osztotta ki az érmeiket és dísz-okmányokat, megható látvány volt, a mint az önérték és szerénység a kitüntetettek arcán küzdöttek, hát az is érdem, hogy az ember dolgozik? látszott ki szemükből — akkor egyszerre eszembe jutott megnézni az órát, — délre járt az idő, tehát ismét elkéstem!

No de délután! — mondám magamban, és a mint az éhes oroszlánt magamban lecsendesítettem, siettem ki a városból, nem keresve sem vas-, sem egyéb kocsit, nehogy úgy járjak, mint tegnap. A nap ugyan melegen sütött, de — nyugtatám meg magam — arra való, és milyen jól esik majd egy-két órai gyakorlás után a pihenés!

Ugy látszott, mások is osztottak e nézetben, mert nagy számmal haladtak az emberek a kerepesi uton kifelé, és mivel természetemnél fogva szeretem az embereket, ösztönileg követtem őket, és — egyszerre csak a temetőben találtam magam, piros pünkösdi napján! Igaz! Csak akkor jutott eszembe, hogy ma leplezik le Bösörményi siremlékét. Így aztán már jól van. A derék hazafi, a ki itt a hantok alatt nyugszik, megérdemli, hogy éppen ma seregeljék körülötte az élő tisztelet. Nagy és dicsőnek akarta látni hazáját, érte küzdött, érte szenvedett, a szilárd meggyőződés embere volt, és hogy nem birta belátni, hogy a nagy eszméknek is ép úgy, mint a tavasz virágainak, időre van szükségük, az volt halála. Most bizonyára ő is más szemmel látja már a világ folyását és édesdeden álmodik nyugodalmas sirjában, álmodik a hazáról, látja úgy, a milyen lesz, viritón, boldogan és — mind beteljesednek a hű szívek álmái.

De kissé sok volna, mindazt elmondani, a mit a temetőben gondoltam, volt is rá elég időm, délutáni három órára volt kitűzve a leleplezés, hanem a kegyeletes rendőrség, mely talán jobban szereti, ha az ember a korcsmában, mint a temetőben lelkesül, csak esti 5 órakor engedte meg az ünnepély megtartását; így is azonban sok százra felgyülekezünk, azután elénekeltük a „Szózat“-ot, gyönyörködtünk Irányi Dániel és Orbán Balázs szép beszédeiben, azután özvegy Damjanicsné tette az első koszorút a jeles hazafi emlékkövére, azután megtörtént a leleplezés; és előttünk állt az emlékkő, négyszögű és csucsba végződő, a temető egyik legszebb emlékköve, azután este lett — így töltöttem el az ünnepeket, igaz, hogy a szabadban nem voltam, hanem most már cseppet sem sajnálom.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Jótekonyság.) Rónay Jácint nagyprépost Székesfehérvár belvárosi kisdédodájára száz forint küldött, ígérve, hogy minden évben küld ennyit.

** (Rózsás napló.) Dr. Csiky Kálmán e kitűnő tanár mult szombaton jegyet váltott Gönczy Etelka kisasszonnyal, Gönczy Pál, miniszteri tanácsos bájos, szellemduz leányával. — Dr. Bihari Péter, jeles tanár a helybeli főgymnaziumban, az ünnepek alatt tartá esküvőjét Szathmáron Iván Ilona kisasszonnyal. — Poppe Tivadar ur e hó 23-dikán tartja esküvőjét Schüller Rózsa kisasszonnyal. — Kallivoda János letenei gyógyszerész Vizlendvay Magda kisasszonyt Szent-Lászlón; — Nyuly György királyi távirdatiszt N.-Kanizsán Tuboly Szidónia kisasszonyt; — Simon Antal távirdatiszt Nagy-Kanizsán Tulok Karolina kisasszonyt; — Milhofer Ödön Nagy-Kanizsán Bettlheim Zsófia kisasszonyt vezette oltárhoz. — Csidey János ér-endrődi orvos eljegyezte Kovács Klára kisasszonyt Szalacsról. — Dr. Kármán Mór a magyar tanári kar egyik legkitűnőbb tagja s az országos közoktatási tanács jegyzője legközelebb váltott jegyet Kohne Ilka kisasszonnyal. — Földváy Évike kisasszony, Földváy Mihály országos képviselő leányának esküvője mult kedden volt Szilágyi Lajos, tassi földbirtokos s pestmegyei tiszteletbeli szolgabíróval. — Báró Wesselényi Béla a napokban jegyezte el Aubin Fanni kisasszonyt, Kolozsvártról. — E hó 12-dikén tartatott meg B.-Gyulán ifjabb Stojanovics Gyula csorvási birtokos esküvője néhai Terényi Lajos, volt megyei alispán és országos képviselő bájos lányával, Terényi Bertha urhölgygel. — Koller Ida kisasszonyt, Koller Ignác fehérmegyei birtokosnak a fővárosi körökben is igen kedvelt, bájos leányát, közelébb jegyezte el Nagy Zsigmond fehérmegyei birtokos. — Bökönyben e napokban volt Kramy József karczagi törvényszéki jegyző s honvédhadnagy esküvője Szloszárk Ida kisasszonnyal. — Esztergamban Oltósy Lajos, az ottani kereskedelmi bank pénztárnoka eljegyezte Szalkház Hermin kisasszonyt. — Debreczenben Kiss Rezső réaliskolai tanár és Guzmán Bertha kisasszony esküvője a mult hét végén volt. — A tétényi kastélyban pünkösdi első napján volt Pánczély Károly krassói földbirtokos és gróf Hugonay Irma kisasszony esküvője. — Toperczer Kálmán belényesi törvényszéki jegyző nőül vette a bájos Simay Paulina kisasszonyt. — Löw Lipót, a szegedi jeles főrabbi egyik fia: dr. Löw Lipót néhány nap mulva tartja esküvőjét Schwarcz Leonie kisasszonnyal Bécsben. — Erdődi Béla irótársunk és főreáltanodai tanár, ki a perzsa s a török irodalomból kiadott fordítása által tette nevét ismertté, eljegyezte Gyorokon Kovács Lilla kisasszonyt. — Kassán Vadasz József főreáltanodai tanár és abauji birtokos pünkösdhétfőn váltott jegyet Telek Mariska kisasszonnyal, a kassai törvényszéki elnök kedves leányával. — Ipolyságon ma vasárnap van dr. Kiss Ferencz fővárosi ügyvéd esküvője Blau Mariska kisasszonnyal.

■ (Koburg herceg és neje) szombaton este majd hogy baleset áldozatai nem lettek. Ugyanis a vigadó előtt haladtak el hintajokban, midőn egy bérkocsi vágatva feléjük tartott. A herceg és neje még idejekorán észrevették a veszélyt, és kiugrottak a hintóból; lovaik azonban a bérkocsi lovaival oly összeütközésbe jöttek, hogy csak nagy-nebezen tudtak a földről föltápáskodni és szinte vánszorogva huzzák tova a kocsit. A herceget és nejét semmi baj nem érte.

** (A Margit-szigeten) József főherceg a közepén fekvő emeletes házat, melynél az egykori Szent-Mihály-templom rep-

kényvel benőtt romjai láthatók, meg fogja ujitani, még pedig fiui kegyeletből, mivel édesatjának egykor ez volt legkedvesebb pihenő helye. E nyárra e ház ki van adva bérbe; de jövőre a főherceg és családja minden évben ott fog néhány hetet tölteni.

** (A Margitszigeten) Urnapján este hét órakor hangverseny lesz (vagy esős idő esetén a rákövetkező szombaton) a Schneider-féle nagy teremben. Voigt Hortense kisasszony rendezi, ki igen szépen játszik zongorán. Ő maga Liszt „Tasso“-ját játszsza, Juhász Aladárral két zongorán; aztán Komáromy Mari kisasszony szavalatát (Jókaitól „A holt költő szerelme“) kíséri s magában Lisztől az „Ernani átiratát“ és egyik rhapsodiát adja elő. Komlóssy kisasszony is Lisztől énekel egy magyar és német dalt („Ich möchte hingehen“) s aztán Mozart „Varázssip“-jából egy dallamot; végül Schubert „rondeau brillant“-ját Arnstein Szidónia kisasszony és Liedl Ferencz adják elő zongorán és hegedűn.

** (A Sándor-utczában) fekvő gyermekkertben a napokban ünnepélyes előadás volt. Igen csinos gyermekműveket mutattak be, agyagvirágokat, csinosan kivarr papirkosarakat, papírra szurkált virágvonalrajzokat sat. Sok magyar gyermekverset is mondtak el, köztük az általános tetsztésben részesült „Búcsúdál“-t Halász Dezsőtől. Vendégek számosan voltak, köztük idősb Szögyényi Lászlóné védnök, Rozenzweigné és Schley Berta egyleti elnökök, Kühnel Ignáczné nőiparegyleti elnök, Halász Dezsőné, e gyermekkert buzgó felügyelője, Bója Gergely tanfelügyelő sat. Sok szüle gyönyörködhetett kis gyermeke ügyességében, elismeréssel gondolva Fischer Sarolta kisasszonyra, e kitűnő gyermekkertésznőre, ki a kisdedeket oly sikeresen vezet s kinek Bója tanfelügyelő fejezte ki teljes megelégedését.

** (Pünkösdhétfőn) a gyermekmenház javára nyári mulatság volt az állatkertben, és fényesen sikerült. Ugy látzik, a közönség nem osztzik azon panaszban, mely e napokban pár lapban is visszhangot talált azért, mivel a jótekonyság egy idő óta a nyilvános mulatságokkal szövetkezik. Alaptalan is e panasz, mert a ki a jótekonny célhoz járulni nem akar, vagy nem tud, annak nem kell ilyenkor épen azon helyen megjelenni; van elég más séta- és kirándulási hely a fővárosban; a jobb érzésűek pedig annál szivesebben mulatnak, midőn egyuttal egy kis jótekonyságot is gyakorolhatnak. Most is 4000-en felül voltak a vendégek és pedig olyan diszesek és előkelők, a minőket az állatkert ritkán lát együtt.

** (Guyon Rikárd tábornok), szabadságharcunk e jeles hősné leányára hívja fel a nemzet lovagiasságát Szentpáli Janka a „Budapestről Páris“-ba című utirajzban. A nemes hős méreg-halál által mult ki, nejét a bánat sirba vitte; leánya pedig, ki fennkölt szellemmel gyöngéden érző szívet, nemes és szépre fogékony kedélyt egyesít, most szükségben él. „Néhány ezer frt — ugymond e lelkes irónó, — nem tenné szegényebbé a nemzetet és letörölné a szégyenfoltot, mely saját magunk s a külföld előtt pirulni késztet.“

** (Mátyás király és Beatrix) arczképeinek igen sikerült főszőntvényeire figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat. A diszes domborművek bármikor megszemlélhetők és megszerezhetők a muzeum régiségosztályában. A vallás- és közoktatási miniszterium által megrendelt példányok a napokban érkeztek meg s mindannyi tiszta, csinos kivitellel jeleskedik. Mindkét példány ára 10 frt.

** (Petőfi-ercklyék.) A közelebb elhunyt Török Károly gyönyörű könyvtárt gyűjtött, melyben Petőfi könyvei, több levele s kézírata is helyet foglaltak. Török könyvtárának egy ré-

szét, épen azt, mely e becses ereklyéket magában foglalja, végrendeletében a nemzeti muzeumnak hagyta s így azok Petőfi egy ingével s több érdekes aprósággal együtt a muzeum birtokába kerülnek.

* * (*Mátray Gábor,*) a nemzeti muzeum nyugalmazott könyvtárőre, királyi tanácsosi cím adományozásában részesült. Az öreg Mátray méltó is e kitüntetésre. Az olyan érdemeket, minőkét Mátray Gábor a hazai közművelődés emelésében szerzett, nem szabad elfeledni. Még Rothkrepfnak hívták, midőn az első magyar szépirodalmi és divatlapot: a „Honművészt“-t és „Regelő“-t megindította; aztán a zenede megalapításánál, a képcsarnok-egylet létrehozatalánál, a muzeum rendezésénél, az első magyar szavalati tanszék felállításánál nagy buzgóságot és sikeres működést tanusított. Szóval alkotási érdemei vannak, s az ily férfiak ép úgy megérdemlik a királyi kitüntetést, mint a nemzet elismerését akkor, midőn évtizedek nehéz munkái után nyugalmamba vonulnak.

* * (*Színház.*) Szigeti József „Mátyás király első kalandja“ mult pénteken adatott először, és négyszer is kihívták az érdekekben gazdag szerzőt; új darabja azonban nem tartozik a sikerültek közé. Népszínmű akar lenni, de csak annyiban az, a mennyiben Blaháné asszony és Tamásy igen kedvesen énekelnek benne; a többi bohózat, vagy dráma, igen sovány mesével. Történeti is csak annyiban, hogy Mátyás király Szilágyi Mihályt nagybátyját (Komáromi), a mért ez engedetlenkedett, Világosvárba záratta, és itt kezdődik a darab. Lábatlan uram, a várparancsnok házában egy fiatal özvegy rokona van: Tekla, (Blaháné) a ki Dobokiba szerelmes, de a miről Lábatlan uram hallani sem akar, mert Doboki főszakács Mátyás király udvarában, holott neki csak harcedzett, kemény vitéz kell rokonul, a milyen Szekerczés (Pintér.) Van tehát zsörtölődés és perpatvar a kemény nyaku nagybátyja és a furfangos nőcske közt. Egy fiatal leány is van a háznál, Zulejka, a temesvári török basa fogságba esett leánya (Szigeti Jolán), a ki eped Endre lovagért (Tamási), és e szerelem tele van fiatal lányi ábránnddal, keleti költészettel, és annál kevesebb reménnyel, hogy a keresztyén levente őt, a pogány lányt viszont szeresse. Akkor érkezik meg a várba Mátyás király, áruhában, Mátyás diák név alatt, hogy jóvá tegye bátyja ellen elkövetett hibáját, és mert tudja, hogy ez a kegyelmet visszautasítaná, csellel akarja kiszabadítani fogságából. A két fiatal nő azonnal lobbot vet a király kalandvágó szívébe, ezt is, azt is meg akarja hódítani, azonközben oda viszi a dolgot, hogy Lábatlan uram kiüzi Szekerczést és Endrét a várból, ezek azonban vissza lopóznak és — szintén a király feje után — elhíttetik Lábatlan urammal, hogy a temesvári basa, a miért lányát, kit Mátyás diák tanácsára megkereszteltek, ki nem adta, rajta ront a várra. Lábatlan uram aztán embereivel elébe megy, ezalatt a várőrség, szintén a király izgatására, föllázad Lábatlan ellen, a miért Szilágyi Mihályt fogva tartja, ki is szabadítja, az ősz kormányzó ellenkezik, de a lázadó közemberek közt megpillantja Mátyás királyt, megismeri, és megtudván, hogy az egész terv az ő nemes, bűnbánó szívéből eredt, hü szeretettel borul a király nyakába, Világosvár parancsnoka most Szekerczés lesz, Tekla pedig, a ki azonnal megismerte a királyt, és okos fejével arra használja föl Mátyás diák legyeskedését, hogy kedvese számára címet és rangot biztosít, Dobokié lesz és azonképen a most már Török Margit névre keresztelt török leány a hú Endrét boldogítja. E kicsi mesét a jeles szerző sok szépséggel ruházta föl, csak az ártott neki, hogy nem egy csapáson halad, hanem egy kicsit népszínmű, egy kicsit bohózat, egy kicsit dráma, két urnak pedig nem lehet szolgálni. Hozzá a zenéje is ebben a hi-

bában szenved, népies is, ódon zamatu is akar lenni, és egyik sem egészen. — Komáromy Mari kisasszony mult szerdán mutatta be tehetségét a nemzeti színpadon, „A szigetvári vértanuk“-ban Anna szerepét játszta, és a felőle szárnyaló kedvező hírek mind valóknak bizonyultak. A fiatal hölgy minden kelleméssel meg van áldva, mely a legfényesebb jövőre jogosít a színművészet terén: magas, karcsu alak, kedves, kifejezésteljes arcz, beszélő szem, csengő, hajlékony hang, és megkapó szívmelegség; csak egy hiányzik még játékában, a gyakorlat, mely a tehetséget öntudatra és a művészetet uralomra juttatja, de ez természetes, hiszen kezdő állt előttünk a színpadon, a ki csak azért játszik, hogy meglássuk, mit várhat tőle a világ. A közönség, ezt tudva, ismételt zajos tetszésnyilvánításával tüntette ki a ritka szép tehetséget, buzdításul, hogy haladjon, küzdjön, gazdag lelkének egész bátorságával és rövid időn egyik disze lesz a hazai színművészetnek.

* * (*Színházi vegyesek.*) A jövő hó folytában Hamakers Bernadine kisasszony, a brüsszeli opera első énekesnője fog határozott föllépni. Hamakers kisasszony pár év előtt a párisi nagy opera tagja volt s énekelt Budapesten is Monbeli Márta hangversenyén. — Hauck Minnie tulságos vendégszereplési föltételeit a nemzeti színház igazgatósága nem fogadta el, s így a művésznő e hóban befejezi vendégszerepléseit s e hó 29-dikén énekel utójjára. Innét Bécsbe megy Hauck kisasszony és az ottani udvari operaházban fog párszor énekelni. — Felekinié asszony e hó végén Sopronba megy vendégszerepelni; Prielle Kornélia asszony pedig Pazsonyban játszott nagy hatással. — A nemzeti színház igazgatósága Goldmarck Károlylal megkötötte a szerződést „Saba királynőjé“-nek színterhozatala végett.

* * (*Irodalom.*) „A drága köveknek, mint ékszereknek valódi ismertetése, becse és árszabása“ című mű jelent meg Légrády-testvéreknél, diszes kiadásban, irta Nagy Aladár. Ára 60 kr.

* * (*Vegyesek.*) A Margitszigetet pünkösdi vasárnapján 4500 vendég látogatta meg. Hétfőn szintén igen nagy számú közönség volt a szigeten. — A magyar írók és művészek társasága jövő kedden tartja ez idei első nyári mulatságát a zugligetben. E kirándulás sok élvezettel lesz összekötve. Lesz tombola, táncz és „A jövő század országgyűlése“, melynek tréfás részletei azonban még titok. Egy-egy jegy ára 4 frt. — Deák Ferencz mult szerdán költözött ki városligeti lakásába. — A 85 milliónyi angol örökség, melyre egy aradi nő képezett igényt, Kerekes szolnoki ügyvédnek a „Nemzeti Hirlaphoz“ irt sorai szerint: nem több egy családánál, miután az egész vagyont az elhunyt nábób első nejeinek rokonai kapták meg. — Salvi Pál távsürgönyben tudósítá édesatyját, hogy csütörtökön este Savernebe érkezett. Párisig tehát még négy napja levén, fogadását — ha jól hajt, — valószínűleg elfogja vesztteni. — A z országgyűlést most meg már hétfőn fogják szétküldeni. — Mult kedden este roppant zivatar volt a budai hegyekben, jégesővel keverve, mely különösen a gyümölcsfákban sok kárt tett, a különben sem nagyon jó utakat még inkább megromgálta és három emberéletet is eloltott. Egy nőt két gyermekkel a szakadó ár a hegyről le, egy mély árokba sodort és oda veszttek. — A lefolyt két hétben született 536 gyermek, elhalt 531 személy; az új szülöttek közt volt 371 fiu, 265 leány. A halottak közt volt 304 férfi, 302 nő, egy éven aluli gyermek 117.

* * (*Halálozások.*) Temesvártt Küttl Károly ügyvéd s Temesvárnak több éven át polgármestere, elhunyt. — Elhunytak továbbá: Hódmezővásárhelyen Kiss Gyuláné, született Papp Julia, gyógyszerész neje, 22 éves korában, boldog házasságuk harmadik évében; — Miskolczon Bede György, az ipari

érdekeknek mindvégig buzgó szövívője, 70 éves korában; — Makón Krivánné Németh Ilona asszony, 23 éves korában; — Szegeden Kátay Ferenczné, özvegy Ströbel Ignáczné és Takács Lajos tanító s tornamester 23 éves korában; — Tatán Fridrichné Weiser Amália asszony, ki boldog családi életét csak öt hónapig élvezhette; — Baker Antal képviselőházi te-
rembiztos s 1848/9-diki volt honvédszázados e hó 15-dikén a Rókus közkórházban. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Május 22-dikén: „Észak csillaga.“ — Május 23-dikén: „Mátyás király első kalandja.“ — Május 24-dikén: „Stuart Mária.“ Bulyovszky Lilla vendégjátéka. — Május 25-dikén: „Észak csillaga.“ — Május 26-dikén: „Csók“, Dancz Nina kisasszony első fellépteül. — Május 27-dikén: „Brankovics.“ — Május 28-dikén: „A holt szív és Nőgyűlölő, először. — Május 29-dikén: „Észak csillaga.“

Divattudósítás.

A fekete gyöngyhímzés már a múlt őszzel és télen feletébb divatba jött és nagy szerepet játszott az öltözékeken, e szerint nem legujabb „gondolata“ a divatnak, de azért még mindig előszeretében részesül. Az annyira felkapott fekete cashemir, tafota vagy csipkeföltők csak úgy ragyognak a sok gyöngytől. A legujabb hosszú vértés derekak fekete selyemszalagból és csipkebetétből készülnek, és a szalag gyöngyészínókkal van kivarrva. A kötő alakú csipke tunique-ek hátul sok csokorral vannak összefogva, melynek hosszu, keskeny szalagból álló végei vannak. A nyári idényben fiatal hölgyek színes selyemszalagból és csipkebetétből összeállított vértés darabokat fognak viselni.

A keskenyebb és szélesebb gyöngyészínórokon és a paszomántos tűzéreken kívül, melyek szintén gyöngyökkel vannak kivarrva, ruhadiszítéssal a gyöngyrojtok állnak első helyen. Igen szépek a vastag selyemrojtok, melyekbe gyöngyrojtot van vegyítve; a rojtnak miudig a ruha színéből kell lenni. Ha nem találunk épen egyformát, igen könnyen lehet azokat készíteni.

A többféle fodrok között a plissé-fodrok vikták ki maguknak az első-séget, és pedig minél keskenyebbek e fodrok, annál szebbek és divatosabbak. A legfinomabbakat Párisban „Plissé à la Marguerite“-nek nevezik, mert olyan finom hajtásuak, mint ama kis virág levélkéi. Igaz, hogy e fodrok készítése igen sok szövetbe és időbe kerül, de aztán igen csinosak is. A hosszú kötőalakú tunique-ek majdnem feleslegessé teszik a szoknya gazdag diszítését; és így köröskörül két keskeny plissé-fodor, — oldalt és hátul azonban öt-hat is lehet, — igen divatos diszítése a nyári ruháknak.

Az elébb említett marguerite-plissé-ek kivált csikos tafota ruhákhoz jól illenek, sőt az egyszerű ruhákhoz is sok csikos tafotát használnak diszítésül. Igy például fehér és fekete, barna és fekete, fehér és lila csikos tafotából összeállított fodrok igen emelik a kissé viselt selyem ruhákat is, melyeknek aztán a csikos szövetből ujjakat is lehet készíteni, így aztán a régiebb ruha is szinte új színezetet nyer.

A divatos cipőket és topánkákat többé nem viselik négy-szögben, hanem gömbölyüre vágva. Igaz, hogy ez általa a láb egy kissé hosszabbnak látszik, de annál keskenyebb lesz általa. Hanem bármit is beszéljen az ész, de a cipők sarkai még mindig roppant magasságuak, és ha az orvosok és a szépség barátai ismételve figyelmeztetik is a mérvadó hölgyeket a láb elrontására, a divatvilág még sem tudja magát arra elhatározni, hogy ne XV. Lajos korabeli cipellőben, habár kínosan is lépdelje keresztül legalább a mostani időszakot!

Mai divatképünk magyarázata.

Mindkét alakunk kimenő utcazi öltözéket ábrázol; az első finom drap szörkelméből készült, a diszítés szintén drap, de koczkás szövetből való. A szoknya alján fodor látható, a felett pedig dudor és keskeny fejes fodrocska. A tunique elől hosszan leérő, kötőalakú, oldalt echärpe-pal diszítve, míg hátul egy széles vég húzódik a szoknya széleig, fodrokkal körülvéve. A lebbentyűs derék rojtokkal és csokrokkal van diszítve. E ruha ára 55 frt. A szalma kalap rózsaszín szalaggal, virággal és tollakkal van diszítve; ára 10 frt.

A második alak finom mosó ruhát visel, sárgás színben, gazdagon diszítve, a szoknyán, tunique-en és a derékon kiczakkozott himzéssel és hátul széles szalagcsokorral. E diszes ruha ára 80 frt, egyszerű himzés nélküli kiállításal azonban fele árban is kapható. A szalma kalap kék diszítésű, 9 frt.

Számrejtvény.

Soltész Jánosnéól.

10. 11. 12. Alapja ez minden számnak,
8. 30. Egy része az élő fának,
2. 5. 4. Szereti sok házi állat,
29. 9. 18. 7. Sokszor pusztítóvá válhat.
24. 18. 26. Nélküle a test nem él meg,
27. 14. 17. 25. 9. Ebben vannak a szegények,
28. 2. 5. 4. 3. 6. Rablánczoktól megmenekült,
20. 10. 17. 23. Szellemükre ez nehezült.
15. 16. 14. 24. Gyakorolják a honvédek,
23. 13. 27. 10. Le-lefekszik nagy terhének,
22. 2. 5. 4. 3. 6. 17. 8. 19. Szent szó, jelent boldogságot,
21. 30. 12. 10. 14. 15. 16. 8. 25. 9. Ez nem ismer uraságot.
20. 10. 17. 23. 24. 11. 26. 27. 8. 29. 11. Krisztusi szeretetre hív.
1—30. Sok nép e jelszavakkal viv,
Ritka a nép, mely kivivja,
Ritka haza, melyik birja.

Megfejtési határidő: juniushó 20-dika.

A 18-dik számban közlött rejtvény értelme:

Hatvani országgyűlés.

Helyes megfejtését következők elfizetöink küldték be:

Pecháta Argay Anasztázia, Szmodics Irma, Ströcker Anasztázia, Moesz Gézáné, Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Haucuk Bittera Natalie, Marosy nővérek, Leustách Emilia, Kovács Emma, Erdensohn Emilia, Tóth Bozóky Mária, Keszthelyi Nagy Mária, Sulyok Ida, Korik Zsófia, Báthori Zsigray Istvánné, Mudry Pálkuty Janka, Nagy Paula, Schröder Ilona, Danielovich Mariska, özvegy Besé Elekné, Basilides Matild, Dosztál Szabó Etelka, Éhen Ilka és Gizella, Keresztes Vényi, Nagy Judit, László Ferenczné, Tábori Bitskey Mária, Abonyi Jánosné, Kanizsai Nagy Etelka, Vincze Csima Petronella, Zay Sóos Ilon, Ilniczky Ilona, Takács Szidónia, Simon Mariska, Faragó Jánosné, Molnár Gizella, Jámbor Olga, Jánossy Flóra, Nagy Ida, Temesváry Erzsébet, Hubay Malvin, Fodor Nina, Magyary Giza és Jolán, Plathy Zsuzsika, Mészáros Gyuláné, Nagy Sulyok Emma, Pintér Riza, Molnár Izabella.

A 15-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Basilides Matild.

A 16-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Tóth Mariska, Kovács Etelka.

Tartalom.

Három czári kastély. — A büszke lolkek, Benedek Aladártól. — Mindhalálíg, Major Bélától. — Ábránd és való, R. B. Ilontól. — A ligetben, Jankától. — Az anya, M. Kalocsa Bózáttól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírok. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

A. CSALÁDI KÖR~ DIVATKÉPEI

Május hóban.

ALTER és KISS udvari szállítók nődivatterméből.

Ny. út 10. v. Budapest.

dezett s kitűnően sikerült közvacsora, melyen lelkes asszonyok és bájos leányok szolgáltak fel, az árvák javára szép összeget jövedelmezett. — A marosvásárhelyi székelyföldi leányárvaház s nevelő-intézetéről a pénztárnok: Filep Albertné asszony közzétette a számadást az 1872. november 1. — 1874. január 1-ig terjedő időszakról. Összes bevétel 7144 frt, kiadás 1576 frt, a takarékpénztárban van 5000 frt, a többi pénzkészlet. — Kecskemétnek az ünnepeken ritka vendégei voltak: Pauler Tivadar s Királyi Pál országos képviselők meglátogatták Horváth Döme országos képviselőt. A kecskeméti ünnepélyesen fogadták Paulert, s tiszteletére lakomát rendeztek, melyen mintegy 150-en voltak jelen Kecskemét város értelmiségéből, kik lelkesen éltették a volt igazságügyminisztert. — Jagócsy Péterffy ur e hó 7-dikén Somorján megnyitott egy kosárfonó ipariskolát. A megnyitási ünnepélyen jelen volt Bacsák, Pozsonymegye alispánja, ki az illetőket lelkes szavakkal ösztönzé a házi iparnak minél szorgalmasabb üzésére. — A gyulai árvaház szeptemberben nyílik meg, s vezetését gráci apácák veszik át, olyanok, a kik tudnak magyarul. — Árvaházát állítanak Székesfehérvárrt, egyelőre csak 12 árva számára. — Nagyváradon rokonai körében időz most Lederer József, a berlini operaház tagja, ki a müncheni merénylet alkalmával Kulmannt elfogta. — Sütőt, ki Dobost elfogta, a debreczeni törvényszék szintén elfogatta, mivel oly dolgok sülték ki rá, melyek őt ép olyan embernek tüntetik föl, mint Dobos maga. — Az ország majd minden vidékéről örömmel írják, hogy jó eső volt, mely az aratási reményeket nagyban fölélesztette. — Veszprémben Ranolder püspök jubileumát pünkösdi első napján egyházilag fényesen tarták meg.

Különfélék.

** (A király utazása alatt) sok érdekes jelenet fordult elő. Gyalogjárás, hordón étkezés, s más nem kellemes dolog mellőzésével, megemlítjük most a a következő esetet. Egyik dalmát faluban marczona alakot pillant meg a király, ki tele volt fegyverrel akgatva. Handzsár, jatagán, pisztolyok, kések egymást érték rajta. Az uralkodó melléje lép, s szép handzsárját ki akarja huzni. A dalmát egy lépést hátrál s önérettel mondja: „Ez az enyém!” Az egyik környezetbeli katona odasug e természet vad fiának, ha nem látja-e, kivel van dolga, hiszen az a király. Erre aztán a dalmát jó fennhangon így ejté beszédét: „Tudom én azt; ott voltam én is, mikor fogadtuk a völgyben. De azért e fegyverek mégis csak az enyéim, ha mindjárt ő király is.“ Ő Felsége jót nevetett a fegyveréhez hü emberen.

* (A múlt évi londoni kiállításban) résztvett magyarországi kitüntetett kiállítók: Standl János fényképész Zágrábban, Plohn E. fényképész H.-M.-Vásárhelytt, Lázár György könyvkötő Budapesten, Czerny Antal könyvkötő Kolozsvárott, Kubik János keztyüs Székesfehérvárrt, Richter C. W, látszerész Sopronban, Miskovszky Győző reáltanodai tanár Kassán és Szander József cipész Budapesten.

** (A földgömb népessége,) egy legújabbban megjelent németországi statisztikai munka alapján, kereken 1397 millióra tétetik, szabatosabban számítva 1.396,842,000-re, 2.438,769 német négyszögmérföldnyi területen. A lakosok számának felénél több, azaz 898 907,000 Ázsiára esik; nem egészen egy negyede, 302.973,000 Európára, míg a maradék Afrika, Amerika s Ausztrália közt oszlik meg és pedig: Afrikára esik 206.007.000, Amerikára 84.382,000 s végre Ausztraliára 4.563,000. Átlag a földgömb minden négyszögmérföldjére 577 lakos jut. Európában azonban a népesség sűrűsége majdnem háromszor akkora,

mint e középszám, t. i. 1684 lakos minden négyszög földrajzi német mérföldön. Ázsiában egy négyszög mérföldön 982 ember lakik, Afrikában 380, Amerikában 112, Ausztráliában végre 28.

** (Hány gözmozdony van a világon?) Összesen 50,000. Ebből esik Amerikára 14,233, Angolországra 10,933. Franciaországra 4933, Németországra 5927, Oroszországra 2604, Ausztria és Magyarországra 2875, Keletindiára 1323, Olaszországra 1152.

** (Külföldi vegyesek.) Bécsből azt írják, hogy a királyné az idén alkalmasint megint elmegy Whigt-szigetre. — Az első udvari szakács, ki ő felségét utazásában kísérte, e hó 11-dikén hirtelen megőrült. A hajóról minduntalan a tengerbe akart ugrani, úgy, hogy utoljára is meg kellett őt kötnöni. E napokban szállították Bécsbe erős fedezett alatt. — Karlsbadban az üdülést kereső vendégek száma már jóval meghaladja a 2000-et. — Teplitzen eddig mintegy 350-en vannak. — Marienbadban a vendégek száma e hó 9-dikén 195 volt. — Bonni lapok dicsérelőleg szólnak Csillag Armin magyar származásu hegedűművészről, ki Düsseldorfban hangversenymester, s közelébb a bonni Beethoven-egylet egy műversenyében közreműködött.

Megbizások tára.

 Van szerencsém értesíteni t. előfizetőinket, hogy a jelen félévi hat kötet könyv-, valamint a műlap melléklet szétküldésével készen vagyok, és azért tisztelettel kérem, hogy a mely előfizető valamely őt megillető mellékletet 8—10 nap alatt postai úton kézhez nem venne, értesítsen engem erről idejekorán, hogy a megérkezés iránt kellő időben intézkedjem.

Debreczenbe R. V. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Pécsre O. I. urhölgynek: Legközelebb át lesz adva.

Temesvárra O. S. urnak: Legközelebb veszi küldeményemet.

Debreczenbe T. M. urhölgynek: El van küldve.

Kis-Bérre I. J. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kérdésére.

Siklósrá Z. J. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Makóra J. L. urnőnek: Az évdij 5 frt.

M. Vásárhelyre V. G. urhölgynek: A legjobban készült.

Pozsonyba E. K. urnőnek: Már el van küldve.

J. Berénybe K. L. urhölgynek: Igaz sajnálattal mondom, hogy nem lehet!

Bécsbe A. F. urnőnek: Köszönettel vettem.

Szegszárdra B. S. urnőnek: Azonnal megküldtem az egylet alapszabályait.

Eperjesre O. J. urhölgynek: A 15 frtos igen csinos.

Szegedre W. L. urhölgynek: 20—22 róf okvetetlen koll hozzá! Hátha a tisztítás célszerűbb, mint a festés?

Kolozsvárra K. J. urnőnek: Én a magam részéről nem merném annak használatát ajánlani.

Vásárdra G. I. urhölgynek: 20 frton alul nem készülhet el.

Eperjesre G. G. A. „Mind, mind téged“-nél félre ugrott a csikó.

„Álmodik“, „Ifju leány“, köszönettel vettem.

„Egy darab élet.“ Nagyon el van nyujtva.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Lipótvárosi templomtéren.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Lipótvárosi templomtéren.

Csupán csak **27** kros árúcsarnok alapítójánál

LOBL FRIGYES-nél BUDAPESTEN, Lipótvárosi templomtér, s

található a legolcsóbb bevásárlási forrás

Ugyanett újonnan érkezett mindenféle legdivatósabb ruhakelmek és minden e szakba vágó eziktek bámulatos olcsó áron. Azaz csak 27 krajczárért árúcsarnok. Vidéki rendelvények pontosan teljesíttetnek.

4155

Legújabb női ruhakelmek 27 krajczárért

Vidéki rendelvények lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Egy üvegtok ára 1 frt 00 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált néregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az ujjhegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon témadt ránczok és himlőhelyek elsimíttatnak. — A Ravissante ifju arczszínt idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;

Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19. és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Hely-változtatás

a legolcsóbb forrás

Magyarországon mindennemű, csak létező tükrök és képekre nézve, mint: olajnyomat, bádog és vászonra festve, **Láng Józsefnél** aranyozó. Kerepesi ut 9. sz. 9-dik ajtó, Terésváros.

Hampel Győző,

Budapest, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden bízattásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árak raktára.

Nagy árak vámföntéket = 1/2 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr.
" " finom	24
" " durábbban	24
" " törve	25
Kávé, Caracyn, bulvany	70
" " Zandi-bar, sötét	75
" " Poi torico, zöld	78
" " Ceylon, igen finom	80
" " Cuba, legfinomabb	85
" " valódi Bourbonis	88
" " Mocca, válogatott	92
" " Arany Jára	95
" " Pörköltje	82
Rizs, Aracan, mahines törve ték-ment-	1,05
Ragunan, legfinomabb	9
olasz, Fieretan	10
" " finom	12
" " neu plus ultra	14
" " Arpokása minőségének	18
Apollo-gyertya 6-os és 8-as	20, 22, 24, 16 és 10
Selátolaj leg. üvegtel	20 1/2
Dara	50
Mandola, edes	14
Mazsulazöld	46
Hézszippan	36
Keményítő jéts minőségű	32
" " legfinomabb Tallang	18
" " állva valódi, főzők	15
Szilva-lez (tekyar) edes	16
Mak, kak	16
Dió egé szeges	24
Lencse stocherai	12
Borsó hámosott	18
Bab kicsiny nagy nagy	11
szulni víz, 100. á 20, 40 és 60 pal	8
Huba-dörzsöltő díja	6,25
(veg-enyv dobor	20
Pezszo valódi francia (fabecz)	50
" " "	3 ft 50
" " "	2 ft 50

As árakat kívánatra bérmentve a háiba küldöm.

Cukrot csak szeg szüvegben szállítok, a többi árnál 100 bécsi fonttal feljebb egy vámföntéket, melyből 112 font

Ujleti helyisegen hétkönapokon délelőtti 8-12, délután 2-7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesítetnek

Hampel Győző,

Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz.

22-dik szám.

Május 30-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p .		
							kelte	nyugta	
						óra	perc	óra	perc
Május	30	Vasárnap	C 2 Ferdinand	C Nándor	18 E 5 János D.	25 Szeth	4	9	7 46
	31	Hétfő	Petronella	Györgyike	19 Patricius	26 Simeon	4	9	7 47
Junius	1	Kedd	Nikodemus	Blandina	20 Thallelaeus	27	4	8	7 48
	2	Szerda	Erasmus	Erasmus	21 Konstantia	28 Böjt Sámuel	4	8	7 48
	3	Csütörtök	Klotild, Kornélia	Kornélia	22 Áldozó csütörtök	29	4	7	7 49
	4	Péntek	Jézns szent szive	Berta	23 Mihály püspök	1 Siván Rosch.	4	6	7 50
	5	Szombat	Bonifác	Bonifác	24 Simeon	2 Sab. Bem. 6. p.	4	6	7 51

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Esztergam, május 22-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — R o z s á s h i r. — Tisztelt Szerkesztő! A fővárosi körökben is ismert két érdekes egyéniség esküvőjéről értesitem becses lapja t. közönségét. Dr. C o n c h a Győző, kolozsvári egyetemi tanár, ma délelőtt vezeté oltárhoz az esztergami közönség által kedvesen ismert F o r s t e r Milka kisasszonyt, F o r s t e r János, királyi tanácsos és primatiális jószágigazgató lányát. A násznagyi tisztet L u c z e n b a c h e r és B o r o n k a y u r a k, a nászasszonyit: említették nejei végezték. Nyoszolyó-lányok H a v a s i J o l á n és H o l é n y i Mariska kisasszonyok, vőfélyek pedig F o r s t e r Győző és L u c z e n b a c h e r N. urak voltak. A templomi szertartás után, melyet Szabó püspök fényes segédlettel végzett, alkalmoszerű beszéd mellett, magyaros lakoma volt a szülék házában. Az ifju pár még az nap az esti vonattal Kolozsvárra utazott. Számos ismerő és barát kíséerte az ifju párt az indóházig, s velünk együtt szerencsét és áldást kívánt e szívből kötött frigyre. — ly.

Szarvas májushó 22-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — M a j á l i s. — Tisztelt Szerkesztő! A nálunk minden évben megtartatni szokott deák-majális az idén is megtartatott, és különösen jól sikerült, annyival inkább, minthogy az idő is igen kedvezett neki.

Volt is annyi szép közönsége, hogy bátran elmondhattuk a költővel: „Hol terem több jó bor és több szép leány.“

A bájos hölgyekből összeállított koszorúnak kiválóbb virágai voltak: a kedves és művelt Veinrich Alvin Kis-Zomborról, Tiszaföldvárról Bohus, Bébárol pedig a Korosy nővérek. A kis kedves Jallsoviczky Bella Nagyrévről, Simon Vilma Istvánházáról, és sok mások, kiknek neveit leírni egész iv papírt venne igénybe; de a kedves fiatal Vinterlicz Hedviget mégis csak megemlítem még, mert ő valóban kedves jelenség.

Szakadatlan jó kedv közt a mulatság hajnalig tartott, a midőn is mindenki azon ohajjal bucsuzott el ismerőseitől, hogy jövőre is így sikerüljön a deák-majális. O. P.

Léva májushó 19-dikén 1875. *(Eredeti levél.)* — D a l e s t é l y. — Tisztelt Szerkesztő! E hó 17-dikén az itteni állami képezdei ifjuság dalestélyt rendezett, mely tánczczal volt egybekötve, s igen jó sikere is volt. Igen válogatott társaság volt jelen s mindannyian igen jól mulattak. A tiszta jövedelem. az itteni uj sétatér javára, a sétatért készítő bizottságnak adatott át. A lévaiak régen ohajtották már ezen sétatért s azért nem hajnálják, bármennyibe kerül is, s azonkívül a bizottságnak nagy köszönettel tartoznak. r. l.

A pápai nőegylet püskösd másodnapján „Kóstoló“-t (közönségnét) rendezett az uj kisedővoda tágas helyiségében. Ud-

var, terem tele volt asztalokkal, melyeket az egyleti tagok bőven elláttak jőféle ételek és italok halmazával. A hölgyek maguk árulták. Élénken folyt a kóstolás Cseresnyés jó zenekarának játéka mellett. Mig az esthomály és vele a zápor be nem köszöntöttek, addig az udvaron folyt a mulatság, a hol még négyeseket is tánczoltak. Aztán bevonultak a termekbe kóstolni, vigadni. Noha tiz krajczár szabott ára volt minden kóstolásnak, még a drága boroknak is, mégis 220 frtot vettek be, a mi eléggé mutatja a tömeges részvételt. A mulatság intézője Vályiné Jókai Eszter urhölgy volt, ki lányával, Petiné Vályi Marival és Jókai Etelka kisasszonnyal együtt buzgón sürgött-forgott az asztalok körül. Utójátéka is volt a mulatságnak: a megmaradt adagok elárverelése.

A pozsonyi női házi-ipar-egylet műhelye e hó 23-dikán nyitattott meg ünnepélyesen s ezzel átadatott rendeltetésének. Az egylet választmánya a következő hölgyekből áll: Szapáry s Pálffy Matild grófnők, Jeszenák báróné, Bottlo Zsuzsánna, Szlubek Paulina, s Hackenberger Antónia asszonyok. A kereskedelmi miniszteriumot László Kálmán tanácsos képviselé. Az ünnepélyen gróf Eszterházy István főispán is jelen volt.

Tallyán mult kedden nyitották meg ünnepélyesen a mintegy fél év alatt létrehozott gyermekkerlet, a lakosság élénk részvétele mellett. Jelen voltak: báró Vay Miklósné, a koronaőr neje, idősb Szabó József, ki ez intézet létrehozásában sikeres buzgósággal fáradozott és P. Szathmáry Károly, mint az országos kisedővő-egylet titkára és küldötte. Az alig pár nap óta megnyílt intézetben már is száz növendék levén két kertésznö vezetése mellett, az ünnepélyt az udvaron tartották meg. Idősb Szabó József jeles beszédet mondott a kisednevelő intézetek hasznosságáról és a tallyai intézet létrejöttéről, melyet az elhunyt herczeg Bretzenheimné is tetemes áldozatkészséggel támogatott. P. Szathmáry Károly átalában a kisednevelés s különösen az ez irányban nálunk kifejtett mozgalmak történetét adta elő röviden, kiemelve, hogy hazánkban, hol a gyermekek halandósága oly nagy, a mezei munka oly általános, különösen fontos ez ügy. A beszédek nagy tetszéssel fogadták. Délután a városhoz közel fekvő erdőben népünnepély volt, vidám zenével, tánczczal, pohárköszöntésekkel. A mulatságnak csak az est vetett végét, mely a rég várt eső áldásával köszöntött be.

Jászberényben püskösd szombatján Riszner József és neje — növeldejök gyermek-könyvtárának javára — a Bathó-kertben tavaszi tánczvizalmat rendeztek, mely egyuttal a növendékek idei tánczpróbájával is össze volt kötve. A tánczvizalom szépszámu közönség részvétele mellett kedélyes fesztelenséggel folyt le. Részt vettek benne a város és környék szépei, mind-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
 Évkvartélyra 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
 és egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr

Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

22. SZ.
 Május 30-dikán.
 1875.

Havonkénti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges himzetrájkával.
 Évenként két történelmi műlap és
 tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek megfizetése egész-, a műlap
 megfizetése félévi járattal kötelezettséget
 foglal magában a lap irányában.

A gyöngédség.

A mi a polgári társaságban az erkölcs, az a családi életben a gyöngédség; ez teszi az együttléteket bensősévé és édesévé férj, feleség és gyermekek közt. A hol ez a lélekmelegség nem árad a szivekből, ott a szerelem, és lett légyen ez egyik-másik házasság részéről a leglánglebb, csakhamar elhamvad, és idővel még a szeretet is utána senyved; sőt bátran állithatni, hogy a mely nő nem viseltetik gyöngédséggel férje iránt, az ezt a férfit soha sem szerette igazán és igaz szerelemre nem is képes. Hogy miért éppen a nőre nézve merem ezt olyan határozottan állítani, azt majd alább meglátjuk.

De mi hát az a gyöngédség, hogy olyan fontos tényezője és föltétele a boldog családi együttléteknél?

Nem udvariasság ez, ég és föld e közt a különbség. Az udvariasság modor, a gyöngédség lényeg. Az udvariasság máz, a gyöngédség az egész élet. Az udvariasság szerep, a gyöngédség valóság. Az udvariasságot el lehet sajátítani, a gyöngédség vele születik az emberrel, már mint azzal, a kivel születik. Ismerem házastársakat, a kik szemben egymással csupa csorgatott méz, minden harmadik szavuk: „Édes angyalom“, „Kedves öregem“, minden tettük ellenben egy-egy tördőfés, minden gondolatuk egy-egy kigyómarás annak az „édes angyalom“, vagy „kedves öregem“ szívébe. A világ pedig — oh, de hogy nem tudja ezt a világ! Nagyon éber szemük van az embereknek mások családi viszonyai iránt; mondhatni: egyik a másiknak ellenőrzője; a rossz nyelvek azután eleget rágódnak rajtuk és a legtöbb esetben azt a félt itélik el, a melyik nem hallatja amaz édeskés szavakat, hanem egy életen át szótalanul szenved és panasztalan önmegadással viseli a keresztet, a legsúlyosabb keresztet a világon. Mert az emberek nagy része a milyen éleslátású egyfelül, olyan gyarló ítélőmester másfelül; indul a látszat után, panaszkodni pedig a becsületes házasság nem szokott, mert ez annyi volna, mint piacra vinni szerencsétlen-

ségét, és annál fogva a világ a legtöbb esetben igazságtalanul adja döntő szavazatát.

Mig viszont tudok nőket, a kinek ajkairól csak nagy ritkán, a legnagyobb elragadtatás perczeiben lebben el egy-egy tulmeleg szerelmes szó, azt is csak halkal tudja mondani, mikor harmadik nem hallja, mintha istenek mondaná, máskülönbén nyugodt, egyszerű, különösen idegenek előtt szinte tartzkodó, beszélgetése folyamában minden öt perczben okvetlenül férjét emlegeti, de minden ömlengés nélkül, szinte öntudatlanul, és azért mégis, — vagy talán éppen azért — a legforróbb, csak a halállal végződő szerelem köti életpárjához; nincs más gondolata, mint őt látni boldogul; nincs más ohajtása, mint neki élni kedvére, ez a gyöngédség, és ezek a nők a férjek büszksége, boldogsága.

Férfit pedig épenséggel sokat ismerem ilyent; hiszen az a férfi, a ki örökön-örökké a szerelmesek fuvola-hangján beszélne nejével, a legritkább kivételek közé tartozik; okos nő nem is szereti és okos fejjel nem is várhatja azt tőle. A kinek annyi a gondja, a ki folytonos küzdelemben van az élettel, a kinek annyi-féle emberrel kell érintkezni, hogy is lehetne mindig csak méz annak ajka? Már pedig minél inkább férfi a férfi, annál erősebben vivja az élet harczeit, a szegény, hogy vagyont, a gazdag, hogy nevet szerezzen, és pedig nem magáért, hanem övéiért, mert az igazi férfi és nő előtt az: ön — semmi, az: enyém — minden.

És ezt különösen figyelembe kell vennünk azért, mert nem ritkák az életben az olyan példányok — és leginkább a ferde nevelés, vagy gyöngé elme folytán — a kik nem tetteik, hanem szavaik után mondanak itéletet nem csak idegen férfiak, hanem saját férjük felett is. Azt, hogy évről évre nehéz munkában fárad, nem képesek, vagy nem akarják belátni; azt, hogy a külső életből mennyi keserűséget és indulatot hoz magával, nem akarják indokul elfogadni: azt, hogy sok esetben maguk is szolgál-

tatnak okot a neheztelésre, nem akarják beismerni — hány ember van, a ki annyira őszinte, hogy saját hibáját beismerné? — azt, hogy az a kemény szó csak szó és csak óvatlan pillanatban szaladt ki a száján, semmibe sem veszik, hanem belekapaszkodnak, felfújják saját indulatuk mérges páráival, elárasztják háborgó lelkük tisztátalan özönével és lesz belőle perpatvar, a szerelem szálainak meglazulása és idő jártával a kész boldogtalanság; — a kik nyitott szemmel beletekintettek az életbe, azok tudják, hogy nem tuzok; ezer példa van rá, hogy azok a könyvek oltották el a férj szívében a szerelmet, melyeket a nő hullatott, a nélkül, hogy igaz oka lett volna reá, mert nem a szerelem, hanem csak az önzés, vagy a sértett hiúság sajtolta ki azokat. Az ilyen könyvek pedig kétszeresen égetik a férj lelkét: azért is, mivel nő hullatja, és azért is, mivel az ő neje hullatja, és a mi utána pusztul, az — a szerelem.

Nem a durva férjeket akarom én pártul fogni; tudom, hogy olyanok is vannak, szívtelen, lelketlen férjek, a kiknek nyög és teher a házasság, a mit érdekből, vagy a szenvedély mámorában kötöttek, és mert most már nem tudnak könnyű szerrel szabadulni tőle és újra féktelen életet élni, az utjukban levő szegény nőn hütik feslett lelkük háborgását, belekötnek minden ok nélkül, szándékosan sértegetik, hideg vérrel bántalmazzák, gorombák és kiméletlenek. Az ilyen férfi oldala mellett csakugyan pokol a nő élete, az ilyen vad lelket nem szelidíti és nem nemesíti meg semmi szeretet, semmi gyöngédség, az angyali béketűrés csakugy felháborítja, mint a kifakadó panasz vagy a titkon ejtett köny: ilyen vadsággal szemben nincs más menekvés, mint ki térni az utból.

De — hála az erkölcs és polgárosodás istenének — az ilyen elvetemült férfiak száma csekély; a nagyobb rész nem vadállat, mint ama fentebbi, hanem ember, jó és rossz tulajdonokkal vegyest felruházva, és hogy a jó tulajdonok felül kerekedjenek benne a rossz indulatokon, arra való a házasság, ez adja meg ez intézménynek a szentség fénykörét, a férfiak nagyobb része meleg fogékonysággal bír a családiasság iránt, mert hiszen ösztön ez, a mi vele születik az emberrel; de hogy a házasság ama magasztos feladatának meg is feleljen, ez leginkább a nőtől, a feleségtől függ, és az eszköz rá a gyöngédség.

Ezzel a gyöngédség köre és hivatása is meg van jelölve. A mi a virágnak a szín és illat, az a feleségnek a gyöngédség, és a mi látja, hogy férje szereti, mindaddig a gyöngédség legyen minden gondolkodása és vezérszelleme, látni pedig úgy láthatja azt, hogy a férj a családért küzd és fárad. Ne azt keresse, hogy mennyiben mutat épen ő iránta gyöngédséget; ez az érzés tisztátalan hiúság és követelő önzés, és azért az igazi családi életben nem lehet neki helye, mert itt egyiknek a másikért kell élni; hisz a férj is nem magáért küzd és fárad, hanem a családért; az a küzdelem és fáradozás tehát biztos jele annak, hogy szerelem heviti keblét, és akkor a nőnek nem szabad a szavakat, a pillanat kifakadását vetni latra; a mint ezt teszi, sajnálatos bizonyítékát adja gyöngeségének, nem képes kivetközni önzéséből, nem tud oda emelkedni, hogy férje szívébe láthatna, és a helyett, hogy lecsillapítaná, még szítja a férj indulatát, haraggá lobbantja a fölgerjedést, gyűlöletre változtatja a keserűséget, a helyett hogy villámhárító volna, még ő önt olajat a tüzbe, és a család szentélyébe vezet a veszedelmet.

Mig ellenkezőleg, midőn házi körében mindig csak azt teszi a miről tudja, hogy az férjének tetszik, mindent gondosan kerül, a mi neki rosszul esik, és indulatos pillanataiban sem mérges ingerültséget, sem pityergő poshadtságot, hanem mindig és mindig szelid békességet tüntet szeme elé; nem

köti meg magát az „utósó szó“ végett, hanem józan fővel belátja, hogy a nő van hivatva fenntartani a családi hajlék falai közt a szent békességet, holott a férjnek száz meg száz oka lehet ezen falakon kívül a kedvetlenség- és elégedetlenségre — száz eset közül kilencvenkilencben oda viszi a férjet, hogy lassan-lassan ő is alább hagy az indulatoskodással; a családi hajlékon kívül hagyja a külső élet porát, szennyét; lelkülete megszelidül, modorai megfinomodnak, elméje felvidul, egész lénye átveszi neje lelkéből azt, a mi a nőben a legnemesebb: a gyöngédséget, és a nő csak akkor tudja meg, hogy milyen igazán szereti őt férje, és szerette őt mindig; ugyanaz, a ki azelőtt a felhevülés pillanatában nem tudott vigyázni nyelvére, most csupa figyelem és tisztelet iránta; imádat lett az egykori szerelemből, Isten után az ő felesége következik a minden-ségben.

Ez a feleségi gyöngédség eredménye férje irányában, ettől függ a férj munkakedve, vagy elcsüggedése, a család fölvirágozása vagy romlása, és azért ha tudni akarjuk, melyik nő mennyiben tud igazán szeretni és ennél fogva mennyiben igazán gyöngéd lenni férje irányában, nem csak a derült, hanem az elborult órákban is, nem csak szóval, hanem valósággal, minden tettében és minden gondolatában.

— Hogyan? Tehát azért menjek férjhez, hogy férjem uram gorombaságait, bár csak rövid ideig is, türjem? — pattan föl talán némely leány, e sorokat olvasva, és indulatosan löki azokat félre.

Nagy büntetés ez e sorok szerény írójára nézve, de azért nem változtathat szavain semmit sem. Azért megy a leány férjhez, mert szeret, azért, mert hivatása, a szerelem pedig tüz, mely két lelket, két életet egygyé olvaszt, az olvasztás folyamatában a salak is fölvetődik, a férfi lelkének indulatossága a salakja, ezt a nőnek gyengéd, ügyes kézzel le kell habarni, nem pedig saját lelkének salakjával még jobban elzagyvitani; jutalmul kap egy derék férfit, a ki erős, tiszta lélekkel egész életén át küzd és fárad és szerez neki nevet és tiszteletet a világ előtt, mely a nő előtt jóformán el van zárva; egy családi kört, a melyben áldásosan működhetik, és végre azon tudatot, hogy szerelmével férfivá tette kedvesét, a legédesebb tudatot, a legdrágább jutalmat, mi nőre nézve csak lehet a földön, és a mi idővel tiszteletet és imádatot terem az ő számára; tiszteletet a világ, és imádatot a férj részéről. És a mely leány nem így fogja föl a szerelem hivatását, az csakugyan ne is menjen férjhez; nagy boldogtalanságtól óvja meg magát is, a férfit is, a kihez megy, és ama szegény ártatlanokat is, a kiknek életet találna adni. Mert a nő nem bokréta, a mit a legény ma kalapjába tűz, és holnap, mikor tudniillik elvirított, mással cserél föl; hanem csemete, a mit életébe ojt, örök időkre, hogy önönmagát megnesemítse, — és még kevésbé azért, hogy elpusztuljon általa. Sz.

I f j u l e á n y . . .

Szunyoghy Sándortól.

I f j u l e á n y — oly halovány —
Mindennap a templomba megy,
Ajakáról buzgón folyik:
Az „Üdvözlőgy“ és „Hiszekegy.“

Mintha szörnyű büne volna,
— S menekülni vágya tőle —
Mély bánattal, áhitattal
Laborul a hideg köre . . .

Az oltárt a gyertyák lángja
Tündéries fénybe vonja . . .
Ifju pap az oltár előtt
A szent misét imádkozza.

Majd fölszendül éneklése,
Olyan busan, olyan fájva . . .
A faragott kőszetnek is
Mind figyelve néznek rája . . .

Elvégezi. A leány még
A hideg földön térdepel,
Rá se tekint az ifju pap,
A mint mellette siet el . . .

Csak az tudja, mit éreznek,
A ki a szíveket látja . . .
— Temetőben új sirkereszt,
Alatta a halvány leányka!

A z a b l a k o n á t.

Elbeszélés.

Szépfoludi Ö. Ferencztől.

I.

Ő volt a legszebb leány a világon! — Ne tessék megijedni, nyájas olvasó és még nyájasabb olvasónő, nem akarok senkit sérteni, senki iránt kiméletlen lenni, de még azt sem szívelném el, hogy ha rám mondanák: Ime, egy elbizakodott ember! — Azt azonban ismételnem kell: Mariska volt a legszebb lány a világon — az én szememben! — És ez megmagyarázza szavaimat s hibékit azokkal, kik megneheztelni hajlandók lettek volna.

Addig az ideig, míg őt meg nem ismertem, sokszor megesküdtem volna az ellenkezőre; megesküdtem volna az Ottilok, Irmák, Beatrixok, Annák, Ilonák szépségére. Őt meglátva, buborékká lett előttem minden más szépség: Mariska ideálom!

Az ideálokat természetesen igen hódítóknak, bájosaknak szokták festeni, a hiányokat pótolják az ecset rózsaszínei. A pisze orrból könnyen válik eszményi görög orr, s a vékony metsetü szájából eper-ajak.

Nekem nincs okom hizelegni, nincs szükségem a festékre; fényképezni fogok és Mariskám ugyis ideálom marad. Hisz megmondtam, hogy az én ideálomat festem, nem apprehendálhat meg érte senki.

Egy nyáron elhagytam Budapestet és testben, lélekben betegesen siettem haza, hogy legalább meghalassak szülőhelyemen, ha már meg nem élhetek. Annyi port, gőzt, penészgombát s füstbe ment illuziót vittem magammal, hogy a pompás hegyi levegőnek, jó társaságoknak, rokoni előzékenységnek nagyon nagy fáradságába került, míg e veszedelmes ellenségekkel diadalmasan megküzdehettem.

Végre mégis sikerült. Hónapok multak el és én egészen új emberré alakultam. Már arra is rászántam magamat, hogy rokonaim biztatására a portyai fürdőt meglátogassam. Gyomromat teljesen megreperálta a jó vasas víz, tüdőmet is felfrissíté az illatos fenyvesek balzsama, és lábaimat a hosszú sóták megédzették, úgy, hogy a legnagyobb kirándulásokra egész könnyedén szántam el magamat. Csak egy volt, minek még hasznát nem vehettem: szívem elvesztette előbbi ruganyosságát, s oly lomhán pi-

hent bordáim alatt, mintha nem akarna semmit tudni a gondolatról, hogy még talán élni is fogunk! Nem is hittem a feltámadást. A fürdő vendégei közt nem találtam olyanokra, kik reményt kelthettek volna. Az öreg Bakosné áldott jó asszony volt; hanem a fodorménta herbatejjel annyira meggyötört, hogy e nemes orvosság örök időre elvesztette renomáját inyem előtt. Özvegy Kobakné asszony sem szolgált nagy gyönyörűségemre, mert minden idejét a szomszéd asszonyok tünikjének fodraival tölté s kritizálta agyon, ha izlését meg nem nyerték. A kis Lotti kisasszony már jobban tetszhetett volna, ha nem fürdött volna egész nap pézsmailatban és sohajtásban, úgy, hogy egy tisztességes orru fiatal ember sem közeledhetett feléje. Potykáné. Sürgőné, Tilinkósné, Patyolatné panaszait sem szívelhetém s nem is lettem volna soha olyan lénybe szerelmes, ki a csizma csoszogással, a férfiak kabát-szabásával és ingjök gallérával törődik első sorban. Meguntam a nagyvilági hölgyeket és szabadultam körükből; üdülni vágytam A zöld lombok, illatos fenyvesek, az áldott jó levegő megis termett annyit, hogy Potykáné és Patyolatné, meg az egész konzorcium unalmassága sem lett volna képes megrontani.

Kitöltöttem az üdülésre szánt fürdő heteit, összemálháztam holmimat és két unokanővéremmel bucsut mondtam a kellemesen töltött óráknak,

Utam — mig Sz-re érheték — Kancsód mellett vezetett el. Egyszerre unokanővérem megállítja a kocsit s én egy csinos, sárgára meszelt kuria előtt láttam magamat.

— Bemegyünk? — kérdém kedvetlenül nővéremet, ki mosolyogva válaszolt.

— Ha nem tudnám, hogy a fürdőn halálra unatkoztál, megszerezném neked ezt a kis gyönyörűséget.

— Talán itt is van valami Lotti kisasszony?

— Lotti nem, hanem Mariska.

— Szeretem ezt a nevet!

Hát a miss Pástrána Julia nevet is?

— Ne ejts kétségbe!

— Láthatod, mily könyörületes vagyok!

Zseni hugom leugrott a kocsiról és megkopogtatta a sárga ház zöld redőnyös ablakainak egyikét. Az ablak kinyílt s egy fiatal hölgy dugta ki fejecskéjét.

— A multkor itt felejtettem napernyőmet, kérem! — szólt hugom és a kis leány elfutott az ablaktól, hogy csakhamar a kívánt napernyővel térjen vissza.

— Itt van. De hát mikor látogattok meg? Rosz leányok vagytok, hiába vár az ember titeket hetekig!

— Majd eljövünk! — mondá Zseni és kezet szoritott és aztán sietett a kocsira felé.

Mikor a kocsira ért, bámulva néztem reá.

— Nos, láttad miss Pástránát? — kérdé komoly arcczal.

— Örült vagyok-e, vagy álmodom? — viszonzám csodálkozva. — Hisz ez a leány szép!

Valóban? Nemde, a legszebb a világon?

II.

Eddig mindig poéta fantaszteriának voltam hajlandó tekinteni a hirtelen támadt szerelemről szóló mondákat. Shakespeare Romeója és Juliája beleszerethetett egymásba az első pillantásra, hanem ezzel aztán vége a históriának. A ki még efféle dolgok-

ról ir vagy beszél, az irhat, beszélhet szépen, de nem keresi a valóságot.

Ez volt hitem egy év előtt. A mint Mariskát az ablakon át megpillantám, egyszerre úgy éreztem, mintha minden eddig megőrzött teoriámat egy pillanat alatt megsemmisítette volna a praxis. Úgy éreztem, annak a szekérnek oda kell tapadnia a földhöz; úgy éreztem, szívem egyszerre mázsákat ölelt magához. Ott akartam maradni egy helyen, azon a szent helyen, ott akartam maradni örökre az előtt a zöld redőnyös sárga ház előtt, honnan az a két csillag világított felém.

Hugaim intésére a lovak megindultak, a kocsí tova gördült, én pedig szintén gördültem testemmel, míg lelkem ott maradt, elmerengve ideálom lakása előtt.

A kiket nevettem, azoknak sorsában osztozkodám. Szerelmes lettem hirtelen, egy perc alatt: az ablakon át.

Még csak nyájas ábrázatát láthatám annak az ismeretlen szép leánynak; még csak egy-két szava csendült meg előttem, még nem tudtam, mily fogadtatásra talál csekély személyem az angyal előtt, s már elhatároztam, hogy inkább karthausi bárátnak állok be, vagy mint Jákob Rákhelért, szolgálók érte éveken át, de enyémnek kell lenni, vagy én leszek a földé minél előbb.

— Bolond! bolond! — kiáltott fel bennem az a fontoskodó ész, mely előbb megkaczagta az élehetetleneket, kik nem tudják kikerülni a vermet . . kaczagtam és beleestem magam is.

A két szem sugara annyi fényözönt szórt maga körül, hogy elvesztettem szemem világát és rohantam a zöld redőnyös sárga ház után.

Unokanővéreim nem egyszer kérdezték, mi bajom lett? És én sohajtással feleltem. Hát baj-e az, ha az ember szerelmes? Hisz ilyen jól még soha sem éreztem magamat! A fürdő minden jósága nem javított annyit egészségemen, mint az az árva pillantás, mely a szép leány szeméből reám esett.

Haladt a kocsí, haza is értünk és én még mindig ott őgylegtem az országuton, mint valami fotográfus, kinél tizenkét tuczat példányt rendelnek meg egyszerre.

De hol volna fotográf, ki úgy eltalálná Mariskát egy perc alatt, mint én eltaláltam? Úgy bevéstem emlékembe, hogy erőhatalom le nem kaparhatá, meg nem karczolhatá egyetlen vonását sem.

Olyan szép volt, mikor álomban is megjelent előttem, mint mikor megállottunk ablaka előtt. Az a nyílt homlok, piczi piros száj, derült ég szín szem, hátra simított barna fürtök, hófehér nyak elvette szívem nyugalmát. Még álmodni sem tudtam másról. Harmadnap mulva így szóltam hugaimhoz:

- Nem mentek látogatóba Somosékhoz?
- Talán te is elakarnál velünk jönni?
- Ha nem leszek terhetekre, és ha szívesen látnának.
- A legszívesebb házi nép; a szíves fogadásról biztos lehetsz.

Elhatároztuk, hogy még az nap elmegyünk. Kancsó alig félóránnyira volt Sz.-től, könnyű volt az elhatározás.

Soha napom oly nehezen nem telt, mint ez, melyen Somosékat kellett meglátogatnunk. És mennyi mellékes kérdéskodott nyugtalanságom előtt! Valjon Mariska otthon lesz-e és szívesen fog-e látni? — Valjon fog-e engem viszont szerethetni? E perczen éreztem, hogy én is hiu ember lettem. Az előtt nem sokat törődtem, bármilyennek tart is a világ; a szépséget, rutságot oly utósó rongyos kategóriáknak tartottam, melyek szóra is

alig érdemesek. S most? Elővettem tükrömet és kritikus szemmel vizsgáltam az utósó lencsét homlokomon, ha nem rutítja el nagyon az arcot. A mi arczomat illeti, sok kifogást találtam, s úgy képzeltem, ha Mariska kisasszony az én szememmel volna megáldva, talán ha belém is szeretett volna, kiseretne belőlem. A döntő ütközet előtt nem érzett még hadvezér oly trémákat, mint én szerencsétlen flótás e látogatás előtt.

III.

Somosékat olyanoknak találtam, mint rokonaim lefesték. János bácsi egy tős-gyökeres magyar ember, kinek lábáról a Bach-szisztéma alatt sem szakadt le a magyar nadrág, sem természetéről az attila. Derék, becsületes, nyíltszívű és olyan vendég-szerető, mint az ilyen magyar emberek lenni szoktak. Mindjárt az első perczen bácsim lett, kedves öccsének szólított, miből némi rokonszenvet is mertem következtetni személyem iránt. Klári néni csendes jó asszony, a beszédben épen ellentéte János bácsinak: csak akkor szól, ha épen szükséges, de akkor mond annyit, hogy más asszony egy napi terecselésével utól nem éri. Mari néni Klári néninek a testvére; az öregülő leányok mind hozzá járhatnának iskolába, akkor talán megtanulnák: mint lehet valaki ugynevezett vén leány és mégis kedves. Különb mint hallám, Mari néni nem azért vén leány, mert nem kapott férjet, hanem mert nem akart. Ez a nagy különbség van vén és vén leányok közt. A kik szükségből petrezselymet árulnak és nem jó szántukból: azok mindig a férjről álmodoznak, és mindig zsörtöldnek, elégedetlenek az egész világgal. A kik a petrezselymet szeretik s passzióból árulják, azok mosolylyal ajkukon, vidám jó kedvvel nézik a napok tünését s megnyugosznak a sorsban, a mely változhatlan s keresnek abban örömet, a miben lehet.

Mari néni is a legjobb szívű teremtések közé tartozott. Tudván, hogy az elmúlt idő elrepült, de többé vissza nem száll, másban keresett örömet, mint a sopánkodásban.

Mari néninek János bácsi két leányában: Mariska és Bella kisasszonyban telt legnagyobb öröme. Úgy elkényeztette volna ezt a két leányt, hogy Klári néni és János bácsi örökre megemlegették volna. Csakhogy János bácsi és Klári néni megállították a szekeret s azt mondták: Mari! Mari! a csók nem mindig szerencsét hozó, olyan, mint a méz: ha tulságosan élünk vele, megrontja a gyomrunkat és keserűséget terem számunkra. Hiába mondta aztán Mari néni: De mikor olyan két angyal!

Én belenyugodtan és minden megfontolás s habozás nélkül aláírtam, hogy valóságos két angyal.

Különösen Mariska kisasszonyért a tűzbe tettem volna a kezemet, holott a szívemet már az ablakon át megégette. Bella kisasszonyt még gyermeknek tartám, habár a legszebb gyermeknek, kit valaha ismertem.

Csodálatos két testvér volt. Mariska annyira hasonlított Bellához, hogy szinte össze lehetett volna téveszteni. Csakis kurta ruhája és vidám beszéde árulta el, hogy Bella még tizenöt éves gyermek, míg Mariska már letette az érettségi vizsgálatot: betöltötte tizenhatodik évét.

A mint rokonaimmal átléptem János bácsi házának küszöbét, mindjárt úgy éreztem magamat, mintha családtagnak csaptam volna fel. Az első bemutatás után hirtelen tultettem magamat vagy tíz viziten és oda ültem Mariska kisasszony mellé s csevegtem, a miről tudtam.

Otthon előre is figyelmeztettek, hogy Mariska kisasszony azon teremtések közé tartozik, kikkel a sz.-i fiatal emberek alig

tudnak társalogni. Komolyságát, szótlanóságát azonnal észrevettem; hanem nem tudom, véletlennek vagy beszélő tehetségem erejének tulajdonítsam-e, annyi bizonyos, hogy a komoly leányka olyan beszédes lett, a milyen beszédességgel nem csak én, de az sz-i fiatal emberek is megelégedhettek volna. Közélről még bájosabbnak találtam a szép leányt és úgy szívemhez forrt azonnal, hogy szinte villámcsapással fogadtam Zseni hugomnak a mondatát: „Kálmán! Már talán mehetnénk!

Fölkeltem és indulni készültem. Valjon marasztani fognak-e? Valjon meghivnak-e újabb látogatásra?

Elbucsuztam az egész társaságtól. János bácsi szívélyesen kezét szoritott „kedves öcsém“-mel; Klári néni is barátságosan nyujtá kezét, még Mari néni sem vonakodott kézcsókomtól, pedig mint értésemre esett, nem nagy szívelője volt a kézcsókoknak. Mariska reám nézett merőn, úgy, hogy Bella kisasszony elmosolyodott. Mariska kisasszony perczig elpirult. Alig tudta elrebegni: Lesz még szerencsénk? — kézzorítással adtam tudtára, mennyiszer lehet még szerencséje.

Mikor haza értünk, hugom e kérdéssel sujtot agyon:
„Tudod-e, hogy Mariska mennyasszony?”

(Vége köv.)

Ábránd és való.

(Beszély.)

Reviczky-Bay Ilontól.

(Vég e.)

„Szeretett Irénkém! Bár leörlődnék mielőbb a tél, hogy újból Alpárfalván, körödben élvezhetném a természetet. Itt hideg szivtelenség, ott meleg baráti érzélem vár reám. Kis kanárim is e nézetten lehet, sokkal kevesebbet énekel, mint otthon. Béla, képzeld, egyedül az én kedvemért teled ide fent! Ő sem szereti a várost. Bizony kár volt engem is kizavarni kedves otthonomból, Bélával cseveghettem volna Alpárfalván is eleget . . . majd közlök veled valamit . . . nem titkolódom úgy, mint te, kedvesem . . . Na, de nem ostromollak többé; úgy is jól tudom, hogy haza menetelemmel mint Gyula boldog nejét szorithathatlak szívemhez. Mama most rosszul van. Képzeld, e perczekben jött tudomásunkra, hogy a mama cousinja, gróf Bánhalmi Alfréd számtalan adósságai, hamis váltói elől megszökött! . . . Gyulát üdvözlöm, téged csókol, ölel
Alicéd“.

— Sári, szaladj csak, a jegyző urat kéretem, jönne ide, — mond Irén, a konyhába futva, miután szétszakgatta a levelet, és könyveit kitörülte szemeiből.

A szolgáló a kisasszonyra meresztette nefelejtés kék szeméit és bámultában majd elejtette kezéből a tejes fazekat.

— Még beteljesedik, a mit a faluban suttognak — dünynyögé a csinos Sárika.

A faluban sok mindenről beszéltek egy idő óta; néném asz szonyék egyideig azon tusakodtak, hogy bolondulhatott belé Gyula abba az Irénbe? most meg pár hét óta a felett töprengtek, hogy mi isten csudája jöhetett közbe, hogy még is Klárscival váltott jegyet? A legtudósabb asszony sem süthette ki a valót, így aztán nagyon tágas kör nyílt a hirgyártásra. Végre abban egyeztek meg, hogy Irénnek már most a jegyző is jó lesz, e vagyonos, hóbortos ember, a kire a vidék minden csinosabb parasztleánya kacsintgat.

— Alászolgája, — mond a jegyző, Irénhez betoppnva,

és az odanyujtott fehér kezét két ujjával ajkához vonta, bal lábát előre illesztve, a jobbal egy hatalmas penderített, felső testét meggörbeszté s fölcsattant a hatalmas csók.

Irén bágyadtan mosolygott.

— Gyakran erősíté, hogy szeret . . .

— Isten bizony, szeretem! — üvölté a jegyző, és rézbarna arca paprika szint öltött.

— Csendesüljön, meghallhatják, pedig a mit kérni fogok, egy ideig titoknak kell maradni.

— Nyíltan ki vele! — kiáltá a jegyző még hangosabban.

— Még jobban kiabál!

— Mikor a szívem úgy tele van . . . Ne haragudjon, eszem a kis száját, néma leszek, mint a poczhal, csak mondja, mit tegyek, hogy lódulhassak érette. Felgyujtsam a falut? megmászsam a torony magasságát?

— Tartsa ide fülét; ha csakugyan szeret, mulhatlan eleget kell tennie kérésemnek.

— Aztán fog szeretni engemet?

— Talán . . .

— Oh, aranyos tubiczám, sugd hát szaporán!

Irén valamit sugott neki.

— Mi a patvarra kell az? — kérdé bámulva a jegyző.

— Egy kis tréfa. Hozza, és ne kérdeje — kaczagott jókedvűleg Irén.

— Csibe legyenek, ha értem ezt a dolgot! Csupa izé a természetete ennek a leánynak! — dünynyögé fejcsóválva menetközben a jegyző. — Lám, lám, ki hitte volna! . . . Tyhü lobogós, csapok is olyan lakadalmat, hogy még olyant Alpárfalva nem látott! Bokros Marczit bandájával elhozatom a városból, majd amugy igazán talp alá rakja az! — mond a boldog ember, megpendítve sarkantyuit.

— Nézzétek már, milyen begyes ma a jegyző! — mond nevetve a kutra menő leányok egyike, oldalba lökve szomszédját.

— Ugy-e lelkem, még felénk sem konyitja most a fejét! Mintha nem is ő kelme lenne az, a ki oly édesdeden ellesi az orsót a fonóban! — nevetett jóízűen a másik, egy bogárszemű fiatal leány.

Este felé Irén szüleihez nyitott be, anyja varrt, atyja a kemence mellett pipázgatott, közelében három apróbb fiucska játszott, a jámbor tarka macskát el-elnyaggatva.

— Átnézek Pál bátyámékhoz, édes anyám . . .

— Menj, kedves gyermekem.

Irén csak ott állt, végre halk, vontatott hangon monda, mintegy önmagához.

— A szülei kebel sokat megbir; érzem, ti engemet még most is szerettek . . .

Lina leányára nézett, aztán megcsókolta.

— Hogy ne szeretnénk!

Irén gyöngéden fejlett ki anyja karjaiból, atyjához lépett, megragadta kezét és forró csókot nyomott reá.

— Kedves, jó Irénkém! — suttogá ez öreg ur, elérzékenyülten. Anyja erős zokogásba tört ki, mire a kis fiuk is sirni kezdtek. Nekik elég volt látni, hogy anyjuk könnyezik.

Irén hozzájuk fordult, keblére szoritá kis testvéreit, végre a kedvencz házi macskát simitá végig, a szép állat oly hálás dorombolással felelt.

— Jó gyermek ez, mindig állítám, — sipegédiadallal Liua, a mint Irén kiment a szobából.

— Visszaadta nekünk az isten, — mormogá az öreg.

Alpárfalva hegyek aljában terült el, és a temető hegyoldalon volt. Legutóbb Gyulával sétált volt ide. Irén Néhány hónapnyi változást tehet az emberi életben! Leült ugyanazon helyre, hol együtt ültek, hol az ifju annyit erősíté forró szerelmét. Gyula kedvenc helye volt ez, gyönyörű kilátás is kínálkozott innét. A falu házait egyesével meg lehetett számlálni, tul a falun tágas róna nyult el, számos helység tornyaival, erdőségel. E ködös évszakban a távlatot párázat zárta el, csak imitt-amott látszott egy-egy pont.

— Milyen boldog lehettem volna! Üres ábrándért elasztottam azt. Azt hittem, hogy e jellemtelen grófot szeretem, pedig most érzem, egyedül Gyulát szerettem. Klárcsi, hogy ujjongnál, ha rossz szívvél bírnál, az én jelenlegi elhagyottágom fölött, hogy vezeklek itt, küzdve az élet vágyával, majd a szégyen üz a sir felé, mintha ez elporlott hamvak alakot öltve, intenének felém. hogy az életbe gunymosoly vár reád, de itt a sirban, köztünk örök álmod, pihenést találsz. Higy nekünk. jobb e földi zaklatott életnél . . .

Igazatok van. Irigyeltetni vágytam és az élők között az emberek szájalommosolyát képtelen lennék elviselni. Hogy az én büszke tartásom alázattá törpüljön? Soha! . . . Ha méltósággal nem hordhatom fejemet köztetek, majd elfeleditek a rágalmat s végre még erénynyé domboritjátok ki kevés jó tulajdonimat!

Mennyire érzem, e perczen, hogy szeretlek benneteket, kedves szülék, testvérek, s Gyula, beh nagyon fáj elszakadnom tőletek! De el e gondolattal, légy erős, szív, el ne tántorodj! Gyula nem bizott bennem, nem tudott megbocsátani, valjon szeretett-e oly mélyen, mint állítá? — töprengett Irén, a sirok egyikére nyugasztva könyökét. A szél mind szennyesebb felhőket kezdve fölkergetni, végre mintha kimetszették volna ez óriási dunyháhat oda fönt az égen, madárfejhez hasonló nagyságban kezdte aláhömpölyögni a hó.

A faluból kukorikolás, kutyák csaholásának összevegyült lármája hangzott fel. Itt a csendes halotti tanyán pedig csak is a sirok mellé ültetett bokrok meztelen ágait suhogtatta a szél. Irén fölkel, hogy egy utósó bucsupillantást vessen még ama helyre, hol először megpillantá a ragyogó napot, hol mint kis leányka oly boldogan játszott, és hol később annyi fényes álmodkat szőtt a jövőről. Mikor idáig ért gondolataival, önkénytelen a kastély bubos födelére tekintett, s arcza mindig sötétebb színt öltött, s ugy tetszett neki, mintha a gróf alakja lebbent volna el mellette. Irén összerázkodott. — Távozzál! Még végperceimet is megkeserítet? — kiáltá, védőleg kinyujtva karjait a semmiség elé. — Távozzatok ti is, rágalmazók, ne üvöltsetek körülöttem kárörvendőleg, ti gonosz viperák! Oh, hogy sivit, jajveszékel körülöttem e tömeg! — suttogá a szerencsétlen leány, térdre borulva, és imádkozott. Arczára újból visszaült az a szelid, elszánt kifejezés. Mikor elvégezte imáját, sötét színű hajfonadékait bontá fel, majdnem térdig fedve volt alakja e gyönyörű hajfátyollal; vadul borzogató a dühöngő orkán a dus fűrtöket.

— Igy, hadd legyen szemfedőm is. Gyula előtt e fűrtök beh kedvesek voltak! — sohajtá, és a jegyzőtől kapott revolvert vette elő.

— Gyula, szüléim, Alice, Klárcsi, isten veletek! — és a revolvert a szép kebelre illeszté. —

A baráti kegyelet diszes emléket emelt a temetőben, fehér márvány angyal áll őrt a kiszenvedett leány hamvai fölött. A kikelet a madárkakat is ide csalja, a fülemile az est homályában édes-busan dalol, majd a vad gerlék bánatos epedésben bugnak

a szomorú fenyő ágain. Tarka szirmu virágok nyílnak a zöld hant körül, naponkint fölkoszorúzzák a falu fiatal leányai a siremléket, de a koszorúk között a legszibbeket Klárcsi és Alice kedves kezei kötik. Gyula, Béla örökzöldet ültettek a sir felületére.

Egész bucsujárója lett e hely a falunak, még nénémasszonyék is el-elballagnak, és könnyezve megdicsérgetik a boldogultat. Egy gyászos, görnyedt asszony közeledik minden este e helyhez, akár szakad az eső, akár fagy, akár tombol a vihar, mindegy, ő csak megjelenik; ez a gyenge beteges nő vakmerően szembe néz az akadályokkal, tudomást sem látszik venni e nehézségekről. Hatalmas talizmánnal birhat, bir is, az anyai magasztos érzellemmel.

— Szép reményeim, tehát e parányi földréteg alá rejtőztetek? . . . Milyen magas képzelet ragadt szárnyaira egykor, és im, mégis milyen mélyre alá süppedtetek! . . . De csitt, a végtelennel szembe szállani nem lehet; emberi ajk, zugolódásra fakadnod nem szabad. . . . Pihenj, szép gyermekem, nyugodni csak ott lehet, nem hathatnak oda e földi élet kinjai, — susogja a szegény asszony, görcsös zokogással átölelve a siremléket, majd megcsókoltatva a hantot ellepő télizöld leveleit.

Találjon is enyhet, ne jusson többé eszébe, hogy az ő fennhéjázó nagyravágyása vetette bele a hiuság magvát szerencsétlen leánya szívébe; ettől lett hiu szépségére, nagyralátó csapongó képzeletében, ettől tántorodott meg, csak egy lépést tett a bűn örvénye felé, az is elég volt, hogy elveszzen. Sokat szenvedett érte, álmodja most már boldogan, hogy vanuak jó emberek is, a kik megbocsátani és szeretni is tudnak.

Vallásos kegyelet és babona a törököknél.

Erődi Bélától.

A törökök, mint vallásos mohammedánok, hiven ragaszkodnak a szent könyv parancsaihoz s ha mindenbe nem is teljesítik az abban foglalt szigorú rendeleteket, mégis tőlök kitelhetőleg igyekeznek azoknak megfelelni. A mohammedán vallás sem ment a babonáktól, és magában a Koránban is vannak olyan hitczikelyek, melyek a babona ápolására nyújtottak alkalmat. Ilyen többek közt, hogy minden embernek van jobb és bal karján egy-egy angyala, kik szüntelenül az emberrel vannak, annak minden tettét szemmel kísérik s feljegyzik. A jobb oldalon levő angyal a jó, a baloldalon levő a rossz tetteket jegyzi fel. E két angyal sokszor czivódik is egymással, kéri és rábeszéli vagy lebeszéli egymást, ha egy vagy más bűn vagy kevésbbé fontos és számba nem vehető jó tettet feljegyzését akarja czélba venni. Ilyen továbbá a megigézés, a gonosz szem általi elbűvölés. Ez keleten egyáltalában nagyon elterjedt hiedelem, hogy a gonosz szem nézése volt valakinek ártalmára. A költészetben, hol a keletiek e hiedelmet igen szépen tudják értékesíteni, megvan ennek jogosultsága. Tekintete kárhózatot, poklot hozott fejemre; szemének handsárjával átdöfte szívemet stb. efféle metaphorok megjárják a költészetben, de prózában és azon felül őszinte meggyőződéssel elmondva, minden esetre nevetségesek. Hogy a megigézés és elbűvölés erejét elvegyék s hatalmas ellenszert birjanak egész életükre mindenféle gonosz támadás ellen, a papok, leginkább jámbor öreg szerzetesek imáját kérik le az új szülöttre. Gyakran voltam szemtanuja Sztambulban, midőn valamely dervisrend főnöke ölébe vett egy-egy kiseddet, imát mondott feje felett, rálehet és a szertartás végével egy kis csecsebecsét (hamail) akasztott a gyermek nyakába. Ez — szerintük — megvédi az embert a kísértésektől, gonosz élettől, incselkedésektől és tá-

madások ellen. Ilyen talizmánokat minden dsámi (imaház) udvarán árulnak s természetesen csak akkor van azoknak foganatja, ha valamely jámbor pap áldásával felavattja. Hasonló a betegségek ellen szentek sirjánál keresett és talált (?) gyógyszer. A mohammedanok az ő jámbor életü papjaikat és más férfiakat, kik erkölcsös és vezeklő életük által hirre tettek szert, szenteknek tartják és sirjaik látogatását üdvös hatásának mondják. Szent sirok Konstantinápolyban is igen nagy számmal voltak és vannak. Azért mondom: voltak, mert a szultán pár év előtt, midőn a tenger partján lóvonatu vasutat építtetett, sok, utban álló szent sirt hányatott fel. A vallásos nép annyira megbotránkozott e kegyetlenségen, hogy a vasuti munkások csak katonai felügyelet alatt dolgozhattak. E szent sirokat (türbéket) idült betegségben szenvedők meglátogatják, imát mondanak, a halott koporsójából a rácszathoz érő bádóg csövön át szent igéket sugnak a halott fülébe; azután ruhájokból egy keskeny, szalag alakú darabot letépnek s azt a rácszathoz kötve, azzal az édes hittal távoznak, hogy bajukban segínyt és orvoslást nyertek. Betegségekben hatalmas gyógyszernek tartják a mekkai szent sir kápolnájában levő fekete kő (kaskasia) megérintését. Évenként igen sok beteg zarándokol el Mekkába csak azért, hogy ott visszanyerje azt, mit orvosoktól hasztalanul várt: egészségét. Gyógyerővel bir a zarándokok ruhájához tapadt mekkai por is. Mikor valamely Mekkában járt zarándok (hadsi) ezen utjából visszatér, a helység lakosai nagy ünnepélyességgel mennek eléje s levezetvén őt az imaház elé, a betegek és szenvedők előzönlük, csak hogy ruhája széleit érinthessék, mitől jobbulást remélnek. A hadsi aztán szétosztja a mekkai uton ruhájához tapadt port, melyet leginkább szembajokban tartanak nagy gyógyerejűnek.

A vallásosságból foly a mohammedánok nagy kegyeletessége és erkölcsössége. A törököket megszokták már erkölcstelen és kegyeletlen embereknek tartani; pedig a ki a török nép jellemével megismerkedik, annak csakhamar lehull a hályog szeméről. Több erkölcsöt és kegyeletet talán sehol sem találtam, mint épen a törököknél. A vallásos szent könyvnek e tekintetben fennálló parancsait nem csak tudják, hanem követik is. Egész életük a kegyelet és jámborság színét viseli. Épen a kegyelet, melylyel itt ember ember iránt viseltetik, az, a mi ártalmukra és nagy hátrányukra van. Törökország hasonlít egy nyílt vendégfogadóhoz, hová mindenkinek szabad a bejárás; de hasonlít egy menedékhelyhez is, hol mindenki biztosan megvonulhat ellenségeinek üldözései ellen. Azért van, hogy Törökországban maholnap már nem a török lesz az ur, hanem az a sok országból oda vetődött jött-ment, kik, — mint hazánkban is tapasztaljuk — nem tisztelik azt, a ki nekik hajlékot ad, hanem igyekeznek kijátszani és lábbal tapodni annak szokásait.

A vendégszeretet egyik igen szép erénye a törököknek; de ezt annyira gyakorolják, hogy saját vesztüket hozza majd fejökre. Nyomorban, inségben sinlődött segély nélkül hagyni, a legnagyobb bűnnek tartják. Azért, hogy ez ne történjék, már századok óta sokféle kegyeletos intézettel birnak. Minden nagyobb dsámi udvara valódi tömkelege az épületeknek. Mindeniknek van kollégiuma (medresze), szegény konyhája (imaret), kórháza (khasztakhane) és tébolydája (timarkhane). Sztambulban tizenhat dsámi van, vagyis olyan imaház, melyet valamely szultán vagy az uralkodó ház valamely tagja alapított s ennek mindenike a fentnevezett intézetekkel bir. Minden dsámi szegény konyhájában naponként 2—3000 ember számára főznek s az ételeket valláskülönség nélkül ingyen osztogatják ki a jelentkező szegényeknek. Az étel rendszeren pilav (rizs), juhhus és egy cipó. A törököknél tehát éhenhalásról soha sem lehet

szó. Másrészt a hol ennyire gondoskodnak a szegény nép élelméről, ott természetesen a könnyelműség és a hegye élet is tápot nyer. És ez nemcsak a fővárosban van így; találunk népkonyhákat és szállásokat minden valamire való török helységben. Ha segélytelenül, szegényen utazó ember török faluba ér, első gondja a „kervan szeraj“ után kérdezősködni, hol három napig ingyen szállást és ellátást adnak neki, aztán mehet tovább egy házzal.

De nemcsak emberek iránt viseltetnek a törökök vendégszeretettel és kegyelettel, hanem az állatokat is ótalmukba fogadják és gondjukat viselik. Ezen szokásnak élő és megbotránkozást keltő tanubizonyosságai a török városokban nagy számmal elszaporodott kutyák, melyek az utcákban százával alkalmatlankodnak a járó-kelők lábai alatt. E kutyákat megölni, vagy bántalmazni nem szabad, sőt a ki nekik táplálékot ad, ájtatos, vallásos tettet művel. A török papok gyakran végig járnak az utcákat s májat, beleket s másféle tápszert dobnak ez állatoknak. Kiváló gonddal ápolják és tisztelik azonkívül a galambokat, mint a mely madárnak egyik őse hajdan Mohammed próféta megszabadulását eszközölte. Minden imaháznak vannak százával tenyésztett galambjai, melyek az udvaron és kupolákon röpkednek. A galambokat minden ima idejekor a müezzinek etetik a templom pénzén vásárolt gabonával.

A galambokon kívül tisztelik a pókot és bűnnek tartják, ha valaki elpusztítja. Ez a kiváló kegyelés, melylyel a pók iránt viseltetnek, onnan van, hogy midőn Mohammed próféta ellenségei elől Mekkából futni kénytelenült, egy barlangba menekült, melynek nyílását egy nagy pók pár perc alatt sürüen befonta, úgy, hogy mire ellenségei megérkeztek s a barlangot befonva látták, nem hatoltak be oda, azt mondván, hogy e barlangba nem rejtőzhetett, különben a pók hálója nem maradt volna épen.

A bárányokat is szeretik s nagy gonddal és gyöngédséggel ápolják. Gyakran láthatni öreg törököket végig menni az utcán és zsinóron vezetve egy felcifrázott báránykát.

A madarak törbe ejtését és elzárását nem szeretik a törökök. Legyen meg minden teremtménynek az a szabadsága, mondja a török, melylyel őt az ur felruházta. A papok és jámbor emberek végig járnak az utcákat és piacokat s ha látnak keresztényeket, kik madarakat árulnak, azokat összevásárolják és szabadon bocsájtják. Minden egyház évenként igen nagy összeget ad ki a madarak váltságdíjául.

De a törökök még holtuk után is kegyeletos szokást mivelnek a madarak iránt. Minden török sirkövön egy tányér alaku mélyedés van vájva, melyben az esőviz meggyül s a madarak, melyek a sirkert ciprusain táplálékot kapnak, a sirkő viztartó csészéjéből szomjukat olthatják.

Vannak a törököknek még több rendbeli kegyeletos szokásaik, melyeket azonban más alkalomra tartok fenn szives olvasóimnak.

Arany mondatok.

A női szív csak egy boldogságot ismer: szeretni és szerettetni.

*

Az igazság erős talpköve az erkölcsi nevelésnek. A legbiztosabb mód, hogy a gyermek ne hazudjék, az, hogy bennünket mindig igaznak tapasztaljon.

*

Tiszteld önmagadat, ha azt kívánod, hogy mások is tiszteljenek.

Egy hét története.

Májusho 26-dikán.

Ujságok. — A „Radamant.“ — Az akadémiai székek. — Egy új halhatatlannunk. — Emlékezzünk régiekről. — Az örökkévalóság hónapja. — Egy komikus barátom. — Budavár falain. — A kik meg nem adták magukat. — Egy ellenséges szurony. — A viadal. — Hentzi utósó perce. — Egy megmentett élet. — A lehuzhatlan bakancs. — A szívek koszoruja. — Dal az ajkon, köny a szemben. — A dicsőség élővirága. — Hazádnak rendületlenül. — Feleki Miklós. — Az én régi bajtársam. — Bulyovszkyné vendégjátéka. — Az írók és művészek majálisa.

Azt, hogy kezd melegünk lenni, hogy a honatyákat végre haza küldték, hogy Salvi, vagyis inkább lova „Radamant“ nem juthatott el Párisba, mert Mosonban megütötte körmét, mind régi dolgok már; mégis erről beszélt e héten az egész világ, többet, mint az akadémia tagválasztó gyűléséről, a mi eléggé furcsa. Másutt, és pedig nemcsak a komoly németeknél, hanem az örökké vig Párisban is, midőn valamely akadémiai szék üresedésbe jön, a lapok és emberek hetekig, hónapokig találgatják: vajon a sok „halhatatlan“ közül melyik leghalhatatlanabb, a sok kitűnőség közül melyik legméltóbb rá, hogy a hazai tudományosság fényét a nagy világon szerteszéjjel, és a hány társas-kör, annyi a jelölt, a hány lap, annyi a hadjárat és harsona: a világegyet nem azt, hanem amazt kell választani; minálunk, — no az akadémia nagyérdemű tagjai, azok egy keveset mégis csak törődnek vele, a gyűlésre is elmennek, azontul azonban, komolyan mondom, „Radamant“ nevezetesebb egyéniség volt e héten előttünk fővárosiak előtt az ujonnan választott tagoknál, mindamellett hogy Bartalus István is, kinek nagy tudományossága már csak eléggé el van ismerve, köztük volt. De hiába, huszár nemzet vagyunk.

Emlékezzünk tehát mi is régiekről, szálljunk vissza messzire, nagyon messzire, a kegyelet szárnyain, a budai temetőre, egy nagy sirhalom tövébe. E hó 21-dikén volt huszonhat éve, hogy e hantot emelék, öt-hat száz honvéd fölé, a kik örök álmukat aluszszák alatta. 1849-dik évi májusho 21-dikén, oh, milyen egy nap volt az! Akkor vívták Budavárát és olyan komikus volt mult pénteken, hogy szinte a köny esett ki jókedvemben, a mint egy legény e napról megemlékezett előttem. Ugy beszélt róla, mintha csak tegnap történt volna, pedig csupa ősz lett már minden hajszála azóta! Mondom, nagyon komikus volt, hanem az már úgy van, a ki azt a napot átélte, annak attól fogva megállt az idő, és még most is épen olyan rajongó, mint akkor: „Hej, csak még egyszer ha ilyen tánczot járhatnék!“ — kiáltá tulvilági fényben ragyogó szemekkel, holott a temetőre is inkább a zászló őt, mint ő a zászlót vitte, olyan sánta. Honvéd-zászló volt, abból az időből, azért volt rá olyan varázslattal. Véghetetlen gyönyörűségemre volt az öreg ifju legény; mégis csak valami, hogy a mai fiatalság nem tud úgy lelkesülni! Mondják, hogy szeretni sem tud úgy, mint az akkori fiatalság. A haza- és egyéb szerelem, mind egy forrása és egy lángja van annak. De halljuk inkább az öreg-ifju honvédet, mit látott és hallott ő akkor nap. Érdeemes elolvasni, nincs még leírva sehol másutt.

— Éjfél után két óraker elindultunk a Svábhegyről, egyenesen a vár aljába. Mint a macska, olyan zajtalanul haladtunk,

elől mi vadászok, utánunk a létrások, a kik fehér fátyolt kötöttek volt karjukra, annak jeléül, hogy ők önként vállalkoztak a vár megvívására, ők fogják először megmászni a falakat, őket érik először az ellenség golyói.

Fél háromra értünk a bécsi kapu alá, ott megálltunk, vagy is inkább oda lapultunk a falhoz, nehogy az ellenség észre vegyen. Nem is vett észre, csak mikor a Svábhegyről két nagy rakéta röppent föl iszonyu vörös fénynyel. Ez volt a jeladás. Akkor egyszerre megszólalt a zene, a dob- és ágyuszó; nekem úgy tetszett, mintha az égboltozat megrázkodnék, és onnan felülről az angyalok serege: „Éljen a magyar“-t harsogtatna. A létrások neki támasztották a lábtókat, a hegy alján egy egész honvédzászlóalj zárt szakaszokban közeledett, a várfalokról egész hosszában sortüzet adtak reá, az első sorok azonnal elhulltak, talán egy sem maradt élve közülük, de már a második sor bátran előre rohanhatott, mert akkorra már a várfalon is azok közül, a kik a sortüzet adták, egy sem volt többé életben, olyan biztosra fogtuk mi vadászok őket alulról. És azontul a mint egy ellenséges fej a vár falán mutatkozott, abban a pillanatban hátra is bukott, meg volt halva. Az egész egy fél negyedóráig sem tartott, a létrák meg voltak támasztva, kezdődött a mászás; én sem tartoztathattam magamat, fel a létrán, pillanat alatt a fal tetején voltam, de alig értem oda fejemmel, egy nagy f...e szurony csapott belém. Szerencsémre észre vettem, félre rántottam fejemet, átvetettem magam a falon, a kardommal pedig egyuttal nagyot hasítok az ellenség felé, az soha sem kért többé kenyeret ez életben, hanem azért a szurony mégis csak a bakancsomba ütődött. Nem törődtem vele, körül néztem, négyen voltunk csak még mindössze honvédek lent a várban, már mint élve, hanem az ellenség nem ért rá felapritani minket, a mit pedig még most könnyen tehetett volna, ha egész figyelme a várfalakra nem irányul. Ott borzasztóan nagyszerű volt a látvány. Mintha az égből szálltak volna alá, úgy termettek ott a honvédek, minden pillanatban számosabban, halálra elszánt halálos lelkesedéssel szemükben. Alig két percz mulva már tizenketten voltunk együtt, akkor szuronyszegezve neki az ellenségnek, hanem az már akkorra nem várt minket, futásnak eredt, mi utána, a ki elhajtotta fegyverét, mint az olaszok, azt nem bántottuk, de voltak, és pedig nagy számmal, a kik nem adták meg magukat, hanem csak futottak egy-egy darabig, valamely ház mögé, vagy valamely sikátorba, ott újra megfordultak és tüzeltek. Mi sem maradtunk adósok, az ő számuk is fogyott, a miénk is fogyott, csak hogy mi hozzánk egyre ujjabb-ujabb honvédcsapatok érkeztek, a várfalban akkor már akkora rés volt löve, hogy egy zászlóalj rohanhatott be rajta, mi meg csak folytattuk az ellenség üldözését, kergettük utczárol-utczára, egész azon térrig, a hol most a Hentzi-émlék áll. Minden felül ott csatlakoztak össze az egyes csapatok, bizonyára így volt az előre megállapitva általuk, ott is folyvást tüzelve, szemközt álltak velünk: Akkor — épen szuronyszegezésre készültünk, midőn az átellenes emeletes ház erkélyéről lövés hallik és abban a pillanatban az egyik ellenséges főtiszt lehanyatlík lováról. — Maga Hentzi volt, a várparancsnok, egy vadász lőtte le, és a mi azután követ-

kezett, arról jobb nem is szólni; elég hozzá. azok közül, a kik ott egy tömegben álltak csak egyetlen egy menekedett meg a haláltól, az is én általam. Lövéstől megsebesülve hanyatlott egy ágyu kerekai alá, ezt látva egy cigány közbaka, szuronyszegezve neki megy, hogy keresztül szurja; de én még elég jókor visszarántottam karját és észére térítettem a vadállatot, hogy a védtelen ellenséget nem szabad bántani. Egy másik bajtársammal aztán egy közeli házba vittük az alélt ellenséges tisztet, évek múlva újra találkoztam vele, annyi baja sem volt, mint nekem, mert én, mikor vége volt a mulatságnak, — reggeli 6 órakor már az egész vár kezünkben volt, — csak azon vettem magam észre, hogy a jobb lábam megmeredt; csak akkor jutott eszembe a szurás, a mit a falról leugrottamban kaptam; a lábom akkorra meg volt már dagadva, hogy úgy kellett róla lefejteni a bakkancsot, hetekig voltam azután betegje és mai napig is attól sántitok, hanem azért nem a fél lábamért, hanem a fél világért sem adnám, hogy én is ott voltam! — így végzé szavait és ez a perc elfelejtette vele a sok évi keserű szenvedést, a mivel önfeláldozó honszerelme meg lett jutalmazva. Olyan büszkén huzta maga után sánta lábát, mintha ő volna az a dicső honvéd-zászló, mely ott elől lobogott. Igaz is, zászló ő, többi bajtársával együtt, abból az időből, a „Hazádnak rendületlenül“ szeplőtlenül tiszta lobogója, bár minél többen is buzgón olvasnák a szent szavakat, a mi e zászlón, ez ősz fejeken és összeránczolt arczokon írva van.

„Hazádnak rendületlenül“ zendült a szent hantok körül, az összegyültek ajkairól; jó néhány százan mégis csak voltunk, köztük a honvéd-menház rokkantjai, teljes számmal, és nők is voltak jelen, tisztos matronák, kiknek férjeik, viritó hölgyek, kiknek atyjuk Budavárán lelte halálát. Némelyik közülök egy-egy gyermeket is vezetett karján, az unokák voltak, és azok mindannyian olyan igaz szívből énekelték a „Szózat“-ot, hogy csak úgy csendült, és a mellett úgy omlottak a könyvek végig a kedves arczokon.

A „Szózat“ után özvegy Damjanics Jánosné — a honvédvilág élő virága — egy koszorut tett a bajnokok sirjára, és perc múlva az egész halom tele volt virággal és koszorúval, az örök szerelem és hazafiúi kegyelet illatos adományával; a közeli csaltiban a fülemile csattogtatta himnuszait, a fák levelei meg halkal zizegtek, mintha tulvilági szellemek rejtőztek volna mögöttük, látatlanul gyönyörködni e szent ünnepély magasztosságában, midőn az élők a halottakhoz, a jelen a múlthoz zárandokol. Azután Feleky, a jeles művész, a ki az életben is olyan fényesen állja helyét, mint a színpadon, lelkesítő beszédet tartott e hantok szentségéről, a hazaszeretet határtalanságáról, a kegyelet idvezítő malasztjáról, azután újra elzengtük a „Szózat“-ot, azután visszatértünk a fővárosba, csak az én sánta honvédem nem mozdult; azt mondta, nem a fáradságtól, hanem mivel olyan véghetetlenül jól esik neki itt a hű bajtársak közt a régi honvédvilágban, akár örökre itt maradna már náluk, — kedves öreg barátom, régi hű kívánságod aligha nem beteljesül nem sokára, és utána majd a többi következik, napról-napra fogy a régi honvédvilág száma, azután — de hisz nem sokára nemzeti ünnepnapok lesznek a dicsőség emléknapi, Budavára bajnok megvívóiról fényes emlék fog a világnak hird adni, ugyanott, a hol most a Hentzi-emlék áll.

És most — emlékezzünk újra régiekről, arról, a mely ép úgy, mint a honvédek sirja, örökké ifju marad, mert ott a haza, itt a művészet geniusza lebeg felette. Mult hétfőn lépett föl Bulyovszkyné asszony újra a nemzeti színpadon, tizenhét évi távollét után, és a közönség taps- és koszorúkkal halmozta őt el, még

mielőtt csak egy szót is szólott volna, tisztán a viszontlátás örömeiben. A művésznő is nagyon meg volt illetődve, újra meg újra szívéhez szoritotta a baráti kéz hajtotta koszorukat, azért nagy hibát követnének el, ha mostani játékaról következtetést vonnánk művészetére nézve, akár az alakítást, akár az érzést illetőleg. Sőt ellenkezőleg, a ki tizenhét évig idegen országokban idegen isteneket szolgál, és azután úgy állítja elének Stuart Máriát, mint ma Bulyovszkyné asszony, az olyan tehetségről már is csak tisztelettel szólhatunk. Igaz, az első felvonásban nem birta fölmelegíteni a sziveket, de lehet-e ez másképp, mikor neki magának is reszketett a szíve, elébb a félelemtől — azzal ijesztették, hogy fütyölni fognak! — azután az örömtől, ez igazán szívélyes fogadtatás tapasztalatára. És az is igaz, hogy a kerti jelenetben, mikor a tisztelt művésznő már visszanyerte volt nyugodtságát, szavalatában és taglejtésében erősen meglátszott a német modor; a szokottnál túl pathetikus volt; de ez csak azt mutatja, hogy mikor künn volt, egészen az akart lenni, a mi volt: német színesznő, és azért ezentul viszont egészen az lesz, a mi régen volt: a miénk, és olyan erős akarat mellett, a minővel ő bir, nagyon könnyen is fog az menni, mert a szív nem olyan, mint az arc és a hang, a melybe kiirthatlanul belevésődnek az évek, az a régi boldogságtól egészen meg tud ifjodni, és mennyi boldogság árad e színpadról a művésznő elé! Hogy szerették itt, milyen diadal volt neki minden föllépése, és az lehet ő ismét nekünk nem sokára, mutatta azt bucsujelenetében, akkor már melegíteni is tudott és meghatólag szépen játszott a jelenetet, bár, mint látszik, az egész szerep nem tartozik tehetségkörébe. Több ő benne a szellem, mint a kedély, és azért a francia társalgási szerepekben valószínűleg kitűnő.

És most vissza a jelenbe; az irói és művészi kör kedden tartotta majálisát, természetesen a zöldben, a zugligetben, a mely a milyen kies és kedves, mégis elbujhatott ez egyszer, a sok zöldtől, a mit a mulatók díszes csapata hegyébe hozott. A szó teljes értelmében minden zöld volt ott ez alkalommal, a szó — szellemmel föleresztve; — a játékok — jókedvvel körül foglalva. Ugy hallom, hogy életunság-biztosító-társulat van alakulóban a fővárosban; nagy kár, hogy a magyar írók megvásárolhatlanok és a magyar művészek megfizethetelenek, különben a mai társaságot ajánlanám figyelmébe. Csak Vizváryt kellene fölléptetni minden héten egyszer, úgy mint ma a „zsákverseny“-ben, a hogy az a rendkívüli homlok a zsák tetején a világot megkaczagtatja. Vagy Sipos Antalt az ő ábrándús fejével, a „szamár-verseny“ élén!

És a sok iratos zöldben a sok kedves virágok, a tüzről pattant Molnár Györgyné, a házi asszony tisztjében; Prielle Kornélia, az ő finom csipke kedvességével; a gyermeteg kedélyű Helvey Laura, az igaz szemű Balázsné, az ibolya lelkű Nádayné, az önönmagától kedves Kvassayné; de ki tudná mind előszámolni a sok szeretetreméltóságot! Épen oly kevésbé, mint a hogy a bohókásnál bohókásabb tréfát és okos bolondságokat mind le lehetne itt írni, a mivel ott egyik perc a másikat kergette! Kivételt csak a vendéglős tett, a ki nem értette a tréfát. Egytől-egyig jók voltak az ő ételei, mit lehetett tenni? Szó nélkül el kellett őket költeni. Annál drágább volt a bora, egy meszely közönséges bor 60 kr. Hanem kifogott rajta Türr tábornok amugy katonásan. Pezsgővel kedveskedett mind valamennyi jelenlevő hölgyeknek. Igen természetes tehát, hogy aztán a táncz addig tartott, a míg csak — éjfél után 2 órakor — az utósó lövonatu kocsia haza nem repitette az utósó Mohikánokat.

Budapesti hírvivő.

* * (*Jótekonyság.*) Kétszáz forintos alapítványt tettek le az itteni kegyesrendi gimnázium VII. osztályu tanulói derék igazgatójuk, Trautwein Nep. János ur nevére, ennek névnapja alkalmából. Az alapítvány kamatai évenként május 16-dikán egy 8-dik osztályu szegény sorsu, szorgalmas tanulónak adatnak. — G h y c z y Kálmán, a képviselőház elnöke, a kisdédóvó egyesület elnökéhez, Tisza Kálmánéhoz levelet irt, melyben ezerkét-száz forint alapítványt ajánlott föl oly feltétellel, hogy az egyleti intézetekben három ingyenes hely tartassék fenn képviselő-házi hivatalnokok és szolgák kisdedei számára.

* * (*Rózsás napló.*) Mult vasárnap tartotta kézfogóját H e n d t l Károly terézvárosi aljárásbíró, ifju bíránk egyik legjelesbika, F ö l s i n g e r Emilia kisasszonnyal. — V i s y Imre, a „Hon“ szép tehetségü fiatal belmunkatársa, közelebb tartá kézfogóját G á b o s Irma kisasszonnyal, a nemzeti színház szépreményü ifju színésznőjével. — F a y l Frigyes zongoraművész pünkösöd másodnapján vezeté oltárhoz H e n t a l l e r Mariska kisasszonyt. — Nagy-Károlyban R o o z Samu törvényszéki vizsgáló-bíró eljegyezte Blum Paulin kisasszonyt. — B a r t a l u s László honvédelmi miniszteriumi irodatiszt pünkösöd hétfőjén vezette oltárhoz L u k á c s y Etelka kisasszonyt Duna-Patajon. — Dr. B e r z s e n y i Sándor, fiatal orvos a Balaton vidékén, pünkösöd napján eljegyezte Miklós Jolán kisasszonyt, Miklós György földbirtokos szeretetreméltó leányát. — H a l á s z Orbán pestmegyei fiatal földbirtokos a napokban váltott jegyet D é c s e y Margit kisasszonnyal, Décsy Lajos fehérmegyei földbirtokos kedves leányával. — K a r d o s Géza zichyfalvai gyógyszerész néhány nap előtt vette nőül P r e s c h l Emma urhölgyet Ó-Léczről. — Marosujvárt pünkösöd másodnapján volt J u c h o Klára kisasszony (bányatanácsos leányának) esküvője D e u t s c h Lipót, mohácsi fiatal ügyvéddel. — B a l l ó Endre pénzügyminiszteri tisztviselő jegyet váltott K a r t a l y Józsa urhölgygel Esztergomban. — P o l g á r Mihály fiatal vasuti tisztviselő e napokban vezeté oltárhoz E r d é l y i Sarolta kisasszonyt, Erdélyi József Hevesmegye volt főjegyzőjének s az ötvenes évek egyik kedvelt írójának leányát. — L o z e r t Luiza kisasszonyt, Lozert József komárommegyei földbirtokos kedves leányát, eljegyezte M i h á l y Ignác szendi haszonbérlet. — Kaposvárt a mult napokban volt S c h a w l László, duna-drávai vasuti tisztviselő és V a d k e r t i Matild kisasszony esküvője. — Nagy-Kanizsán e hó 20-án volt T a r y Nándor, mármaros-szigeti vasuti mérnök és M i t t e r m a y e r Adolphine kisasszony esküvője.

* * (*A pesti jótekonny nőegylet*) ez évi májához elsejétől, júnus hó 26-áig terjedő 8 hétre méltó háziszegények között kiosztásra összesen 3217 frt 86 krt utalványozott, és pedig hetenkint rendszeresen segélyezetteknek 885 frtot, negyedévenként részesítetteknek 1755 frtot és egyszer mindenkorra segélyezetteknek 477 frt 86 krt. — Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 66 új vizsgálatról is tettek jelentést. — Az egyleti pénztárba legujabban következő összegek folytak be: Néhai Král Mária hagyománya 200 frttal és néhai Hajduska Dávid hagyománya 50 frttal; a pesti első takarékpénztártól 300 frt és a budapesti fővárosi egyesült takarékpénztártól 100 frt.

* * (*A nőipar-egylet*) a fővárosi árvakázakat körlevélben értesítette, hogy az általa megnyitandó iparoktatási tanfolyamokra két árvát díj nélkül kitaníttat, többek közt először is a könyvkötésben. Az egylet közelebb a margitszigeti sorsjátékból s a kaposvári előadásokból két-kétszáz forint tiszta jövedelmet kapott. Ez utóbbiért Prielle Kornélia asszonynak, az egylet ka-

posvári tagjainak, különösen a mindig buzgón működő R-né Szokolay Hermin urhölgynek meleg köszönetet nyilvánít.

* * (*A magyar gazdasszonyok egylete*) által mult szombaton a Margitszigeten rendezett multság igen diszes közönséget vonzott. A gyermek-ünnepelely a kis szigeten tartatott, a bál a sziget diszes termében. A gyermekünnepelelyből az előtte való napi kedvezőtlen idő folytán több részletnek el kellett maradni, így elmaradt a tűzijáték, melynek készletei a mult éjjel átáztak. A bál fényesen sikerült; előkelő társaság volt együtt, mint gróf Batthyány Lajosné, az árvák e nemeslelkü pártfogója, leányával, gróf Keglevich Bélánéval, ki a tánczban élénk részt vett; továbbá gróf Andrásy Manóné, Blaskovich Miklósné, a bál háziasszonya, özv. Damjanichné, fogadott leányával, Csernovics Roxána kisasszonnyal; Braunné, Hollán Ernőné, Molnár Antalné, szóval azon kiváló társaságnak számos hölgyei, mely a gazdasszonyegyletet támogatja. A táncz hajnalig tartott.

* * (*Szeretet ünnepélelye*) volt Budán az állami tanítói képezdében. A növendékek rendezték szeretett igazgatónőjük: Zirzen Janka névnapján. Látszott mindenből, hogy itt az ünneplés nem formaiság, hanem a szívek önkénytes adója. A növendékek szavaltak, zongoráztak, énekeltek. Vendégek is többen voltak, köztük Bója Gergely tanfelügyelő, ki maga is melegen mondott köszönetet az igazgatónő nagysikerü működéséért. Este felé Pestről a ma már működő tanítónők testületileg mentek át üdvözölni az igazgatónőt, kit minden növendéke melegen szeretett, úgy, hogy e nap az ország minden részéből vagy száz üdvözlő levelet kapott, mind volt tanítványaitól.

* * (*Fővárosi körökben*) komolyan foglalkoznak egy gyenge- és tompa elméjü gyermekek számára alapítandó intézet eszméjével. Az intézet azonnal megalakul, mihelyt bizonyos számu ily gyermek jelentetik be. Röser János (IV. országút 28.) és Mittelmann József (VI. Lázá-utca 4.) tanár urak az ez iránt érdeklél viseltető szülék és gyámolóknak a továbbiakra nézve teljes készséggel szolgálnak felvilágosítással.

* * (*Hugó Károly*) nagy cantomimikai akadémiaját a jövő hó 2-dikán tartja meg a vigadó kis termében, este nyolcz órakor. Nyolcz számot fog szavalva énekelni, vagyis énekelve szavalni. A műsor: Donizetti, Rossini és Bellini hirneves áriáiból áll. A költészet fejedelme római jelmezben, fején babérkoszorúval jelen meg!

* * (*Guyon Rikhárd*) néhai hős honvédtábornok leányáról, Szentpáli Jankának közelebb megjelent utirajza után mi is azt irtuk a mult héten, hogy inségben él Párisban, és a kérdéses műben fölhívás is intéztetik az emberbarátokhoz, hogy gyűjtse-nek könyöradományokat a tábornok leánya számára. A könyv irónője azonban hibásan van értesülve. Guyon leánya nem él nyomorban, hanem 40 ezer forint vagyona mellett, életét nyugalomban folytathatja.

* * (*Az Eötvös-villa*) mellett levő völgyecske, mely a boldogult báró Eötvösnek egyik legkedvencebb helye volt, a fogaskerekü vasut igazgatósága nagy gondnal elkészíttette, úgy, hogy a völgyecske most a legkellemesb sétahelyek egyike. A völgyet gyalogutak szelik át, melyek fölött sűrű boltozat alakjában hajlanak össze a falombok, természetes folyosót képezve. A völgy egyik oldalán svájczai modorban épült faházikó van, melyben aludt- és nem aludttejjel, valamint vajjal készséggel szolgálnak a kifáradt sétálóknak, természetesen illőjár mellett.

* * (*A színikepezde*) mult pénteki majálisa künn a zugligetben vidám multság volt. A társaság zöme már hat órakor reggel kiment Délután sok író és művész csatlakozott a kedélyes karavánhoz, mely a disznófő regényes dombját nagy csapatok-

ban foglalta el. A képezde fiatalsága — Paulay és Szigligeti főfelügyelete alatt — kirándulásokat tett a Svábhegyre, onnan a Normafához és végül a disznófőnél (ez volt a főhadiszállás) állapotodott meg, hol a társas ebéd a legkedélyesebben folyt. A nemzeti színház tagjai közül ott láttuk Blahánét, Kvaszayné, Paulayné, Nádayné, Nádayt, Nagy Imrét, Benza Idát, Tamássyt, Vizváryt, Szigligeti k. a. Nagy Julcsát stb. Bulyovszkiné is ott volt s csak a 10 órai vonattal hagyta el a társaságot, mely este felé a teremben tánczra kerekedett. Éjfél után véget ért a mulatság s a fáradhatatlanokat két kocsival szállította vissza Budapestre. Szepessy ur, a képezde ifju tagja, ki a vállalkozás élén állott, ezuttal nem közönséges rendezői képességet árult el.

* * („A jóslat“.) Csiky Gergely vigjátéka, mely — mint aránylag legjobb mű — a Teleki-pályázaton legközelebb száz aranyat nyert, megjelent. Ára egy forint. A vigjáték meseje a régi görög világ életéből van merítve s színhelye Delphi. Ugy tudjuk, hogy e mű a nemzeti színházhoz is be van nyújtva előadás végett. Kiállítása is igen csinos, Temesváron, a csanádegyházmegyei nyomdában állították ki.

* * (Szinház.) Az „Észak csillaga“ — mult szombaton —, fájdalmas érzéseket költött a szépen megtelt házban. Katalin szerepe Paulyné egyik legkedvesebb szerepe volt, és az ő betegséggel szorult le a színpadról. Most Hauck Minnie adta a szerepet, szépen és kedvesen, de a hires fuvola-jelenetet — az opera egyik legszebb részét — nem tudta érvényre emelni. Az előadás egészben is sikerült, Praskoviát Ellinger Jozefa igen szépen énekelte, Nádayné és Kvaszayné kettőse kitünő volt, ugy szintén Láng a czár, Pauli Danielov és Kőszeghi Gricenco komikus szerepében. A kiállítás is, sok látványosságával, igen gondos volt ez este. — „Bánk-bán“-ban is igen élvezetes operaszerű volt e héten. Balázné Bognár Vilma ugy gyönyörű szép hangjával, mint művészi képzettségével ragadta el a hallgatókat. A czimszerepet Ellinger pusztulhatlan erőteljességével énekelte. Odry Tiborcza mintaképe volt a finom, izlésteljős operai alakításnak, Maleczky énekben és kiejtésben egyaránt jeles Petur bán volt, és Tallián Biberachja nem különben. — A drámai előadások közül „Stuart Mária“ után, — melyről másutt van szó — mindjárt Dóczy „Csók“-ja következik. Először a vendégszeretet kedvéért, mert Maritta szerepében, — Molnárnék ez egyik legkedvesebb alkotásában — Dancz kisasszony, egy szép, fiatal lányka lépett föl, és határozottan tetszett. Összehasonlításokat természetesen nem szabad tennünk, mert hisz a kedves vendég még a művészet küszöbén áll, és mai föllepése csak azon szerény kérdés volt, ha szabad-e neki beljebb kerülni, és a közönség és ítéset taps és kihívásai egyaránt biztatták, hogy: nagyon szabad, szívesen látják a hivatottak körében, istentől való joga van hozzá, hogy ő is a művészet boldogságos kinjait küzdje, és csak a kitartástól függ, hogy a dicsőség tövisszorosuját el is nyerje. Másodszor meg, mert az előadás is kitünő volt. Jászai Mari, Szigligeti Ferike, Náday, Bercsényi mindannyian jelesül játszottak. Vizváry papja pedig újabb mintaképe volt a komikum művészetének. Játéka ment volt minden tulzástól és mégis minden mozdulata kaczagásra ingerelt.

* * (Szinházi vegyesek.) Hauck Minnie kisasszony ki mult csütörtöki vendégdíját a színház karszemélyzetének ajánlotta föl, szombaton bucsuzott el „Észak csillagá“-ban. A fáma azonban, mely a színpadok közt kötözött buzgalommal szokott süsogni, azt a hirt hozta forgalomba, hogy a művésznőt egy felső magyarországi földbirtokos eljegyezte volna.

* * (Irodalom.) Molnár György nagy munkája a „Sziné-

szetről és a színházigazgatásról“ még e hó végén meg fog jenni. — A „Veszprém“ szerkesztését Kompolthy Tivadar tehetséges fiatal író vette át, ki eddig a fővárosban több lap hasznos munkatársa volt. — Zsidó évkönyv czimvel az őszi hónapokban naptárrezszzel ellátott irodalmi almanach fog a jeles tehetségű Kiss József (Szentessy Rudolf) szerkesztése mellett megjelenni. Az almanach nem közönséges naptár lesz, hanem irodalmi becses is bir, mely czél elérésére a magyar irodalom zsidó vallású munkásai a legnagyobb készséggel ajánlották föl közreműködésüket. A többek közt Dóczy Lajos, Körösy József, dr. Kohn Samu, dr. Kármán Mór, dr. Goldzieher Ignác, Dux Adolf, Acsády Ignác, Hevessy Lajos, dr. Silberstein Adolf, Sturm Albert stb. uraktól fog kisebb-nagyobb közleményeket hozni az almanach, melynek külső kiállítása is igen diszes lesz.

* * (Vegyesek.) József főherczeg családi körében a jövő hónapban új családi örömet várnak. — Türr tábornok neje, Bonaparte Wyse herczegnő mult csütörtökön érkezett meg Olaszországból. Türrné egy pár hónapot a Margitszigeten fog tölteni, hol egyetlen fiát, a 10 éves Rezsőt a magyar nyelvben tökéletesbített. — Somssich Pál köztisztviselő álló nejét szombaton, nevenapjának előestéjén, a Ganz-féle vasöntőde gyármunkásai esti 9 órakor a Huszár-féle házban éjjeli zenével tisztelték meg. Somssich lejött a munkások közé és neje nevében köszönetet mondott nekik. — Schuster András budapest-józsefvárosi lakos e hó 27-dikén ünnepelte szeretett nejevel, Julianna asszonnyal, boldog házasságuknak 50-dik évfordulóját. — Székely Bertalan egyik jeles történeti művét, „Tökölyi Imre bucsuját atyjától“, a közoktatási miniszter megvette a muzeum számára. — Haan Antal, ki Rómában Rafael világhírű „Disputájá“-nak másolásával van megbizva kormányunk részéről, e nagy művet két év alatt bevégezhetni reméli. — A „Zugligeti nyárilak-részvénytársaság“ által rendezendő tánczvigalmak elseje junius 12-dikén fog megtartatni. — Pénteken Korizmics Lászlóra az utcán rálöttek, de szerencsére, a golyó csak felsőruháját surolta. A tettes azonnal elfogatott. — Báró Baldácsit szélhűdés érte. Életben maradásához kevés a remény.

* * (Halálozások.) Izsó Miklós e hó 27-dikén éjjel elhunyt. — Elhunytak továbbá: Szopkó János Sz.-Szombat derék református lelkésze, e hó 17-én, 67 éves korában; — Aradon Magyary Anna egy igen kedves és művelt leány, 20 éves korában; — Sopronban özvegy Lampert Imréné született Farkas Mária asszony 60 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Püspök-kenyér.

Egy negyed font tört czukrot két egész tojással és két tojás székével félóráig habosra elkevervén, egy negyed font lisztet (szűken mérve.) hozzá kell adni, ezt is jól elkeverve, egy negyed font hámozatlan egész mandulát és egy font szép mazsolaszörlöt kell belé tenni, egy kikent lemezbe önteni és lassu tűznél megsütni. Hídegen aztán vékony, hosszukás darabokra kell elvagdalni.

Csókocskák.

Egy negyed font mandulát hosszukásra el kell vagdalni, egy negyed font tört czukorral és kevés liszttel fel kell forralni, aztán kanállal gömbölyűre elvagdalt ostyára rakni és lassan megsütni.

Linezi torta.

Egy vagy két font vaját ugyanannyi liszttel el kell morzsolni, egy negyed font tört cukrot, egy negyed font hámozatlan tört mandulát, egy egész tojást, egy citrom levét és apróra vágott héját belé vegyíteni, késsel jól kidolgozni, két részre osztani, mindegyiket külön megsütni, aztán az egyiket finom befőt-
tel tölteni, a másik tésztát reá rakni, a tetejét pedig tetszés szerint, cukros jéggel bevonni és gyümölcsessel feldíszíteni, vagy csak cukorral behintve, hidegen betálatni. H. Irma.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Május 29-dikén: „Észak csillaga“ (Hauck Minnie utósó vendéjátéka). — Május 30-dikén: „Panna asszony leánya.“ — Május 31-dikén: „Alfonz ur“ „Felhívás keringőre“, először. — Junius 1-sején: „Lucia“, (Haamakers kisasszony első vendéjátéka). — Junius 2-dikén: „Közönyt közönnnyel.“ — Junius 3-dikén: „Figaro lakodalma.“ — Junius 4-dikén: „Tücsök“, Szigligeti Joláu bucsufellépte.

Divattudósítás.

Anyira divatban vannak most a szalagok, hogy alig van öltönydarab, mely a nélkül készülhetne, ha a „divatos“ elnevezésre igényt akar tartani. A kalapok tul vannak terhelve virágokkal és szalagokkal, akár a régi képeken látható pástorleánykák. A nagy kötések, melyek jelenleg a tünique helyét pótolják, hátul széles és hosszú szalagokkal tartatnak össze. A polonaise-féle felöltők eleje mindvégig csokrokkal vannak díszítve, és a ruhákhoz illő, de lehetőleg más színben választatnak. A kis gallérok, mantillok és ujjas felöltők is csokrokkal és lengő végekkel borítvák. Még a napernyők és czipők is szalagokkal díszítetnek. És így látjuk, minő nagy diadalokat ül mai nap a szalag. mert ezen kívül övnek és écharpe-nak is nagyon kedvelik azt. Legkedveltebbek a mintázott, többféle színű szalagok, de a tört színűek is igen divatosak, például a tejfel-színűek, halvány kék, rózsaszínűek, mindig valami más színű fénynyel élénkítve. De azért az egyszerű faille-szalagokat sem szoritották még háttérbe, és kivált azok maradtak még divatban, melyek minden oldalon más-más szint mutatnak, így a fekete szalag vörös háttérrel, a kék sárgával stb.

A virágok közül kalapjainkat leginkább díszítik a rózsákon kívül a glyciniák, akácvirág, azaleák, kékény virág, majd minden mezei virág és kivált a zöld levelek és füvek minden fajtái és nemei. Különösen a homlokon felüli füzérnek kell gazdagnak lenni levelekben és virágokban.

A szép kikelet tudvalevőleg a szerelmesek idénye, azért többször is volt alkalmam menyasszonyi ruhákat látni. Ezek most többnyire nehéz selyemből készülnek. Egy fehér hosszú uszályos atlaczuha díszítése elől öt sor finom csipkéből állott, mely kötő-alakban volt felvarrva; a hátrész díszítés nélküli volt, kivéve a széles faille-szalagot, mely hosszan uszott a fényes szöveten. — Egy másik nehéz fehér selyemruha minden díszítés nélkül volt ugyan, de a rendkívül hosszú uszály és sűrű hosszú fátyol valóban feleslegessé is tette azt.

A derekak most magasan készülnek, elől négyszögben kivágva és aztán csipke- vagy crépe-kendőcskével befödve. A fehér mousselin ruhák már több díszítést kívánnak, mint a selyemruhák, ugymint fodrokat, dudrokat, betéteket, vagy csipkéket.

Kötőalaku tünique-ek atlatszö könnyű szövetekből és más színű selyemruhákhoz viselve, igen kedvelt nyári öltözékek. Az atlatszö éru-féle szövetek is divathan vannak még, kivált fehér csipkével vagy angol, azaz lyukacsos himzéssel díszítve. A csipkéből készült fehér derekak felette divatosak, rendszeren betétekből állítatnak össze és fekete bársonycsokrok vagy más élénk színű szalagokkal tarkáztatnak.

Mai mellékletünk magyarázata.

Egy 4—5 éves leánykának való ruhaderék szabása.

Az első szám az előrészt, a második a hátrészt, a 3-dik és

4-dik pedig az ujjat jelöli. E derekat tetszés szerint elől vagy hátul lehet begombolóra készíteni. Nyári rukácskánál elől ki is lehet vágni akár négyszögben, akár pedig szivalakban.

Sakkrejtvény.

Szabó Katától.

Lóugrás szerint megfejtendő.

ben	nyár	zö-	is-	ma-	le-	Üd-	*
me-	rám	vig	Me-	kön,	mersz,	dár-	gó-
a	rek-	itt	sül	lál.	vő-	lány	jól
De	tos	la-	ru-	már	dal	vel	zöl
be-	de	gye-	gem	a	lyá-	tu-	va-
la-	ban,	fu-	nem	E-	En-	völgy,	val
tem ;	A	ta-	rok	meg-	ha-	gyok	dom-
lány-	il-	jöt-	lom ;	a	Já-	Ha	rét,

Megfejtési határidő: juniushó 28-dika.

A 17-dik számban közölt rejtvény értelme:

Fráter Martinuzzi György.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Éhen Ilka és Gizella, Sárosy Mari, Királyhegyi Fanni, Kositzky Bar-kócz Ilon, Nagy Flóra, Erdensohn Emilia, Vincze Csima Petronella. Madarassy Irma, Jánossy Lajosné, Rédl Ida, Szirmai Hermina, Leustach Emilia, Buzás Bujnovszky Mária, Keszthelyi Nagy Mária, Wallentinyi Samuné, Mikula Klementin, Szmodics Irma, Nagy Paula, Danielovich Mariska, Thurzai Laura, Dosztál Szabó Etelka, Keresztes Véri, László Ferenczné, Abonyi Jánosné, Kanizsay Nagy Etelka, Kovács Etelka, Ruthényi Vad Amália, Vályi Mariska, Lamos Terézia, Tóth Alajosné, Szontágh Gizella, Lévy Paulin, Veszprémi Mária, Szunyogh Klára és Ida, Vadász Róza, Klein Kati, Horváth Nagy Ilonka, Simon Juliska, Bacsó Károlyné, Vay Irén, Varga Ferenczné, Justh Tekla, Meyer Szidónia, Barnay Malvin, Berényi Milli, György Konstantia, Károlyi Sándorné, Szathmáry Klementin, Ördög Lilla, Királyi Ödönne, Määr Paula és Róza, Haragos Eszter, Zsigray Olga, Kiss Ida és Janka, Molnár Imréné, Dániel Józsefné, Magyar Nelli, Fodor Tinka, Török Katinka.

Tartalom

A gyöngédség. — Ifju leány, Szunyogh Sándortól. — Az ablakon át, Szópfaludi Ö. Ferencztől. — Ábránd és való, R. B. Ilontól. — Vallásos kegyelet és babona a törököknél, Erödi Bélától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 4—5 éves leánykának való ruhaderék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

nyáján jóízű oltozókban. A multság éjjel után két óráig tartott. Az idő nagyon kedvező volt.

Kunszentmiklóson a kaszinói könyvtár javára pünkösdi másodnapján zártkörű táncmultság volt. E célra a kaszinó helyiségét díszítették föl igen csinosan zöld ágakkal és virágokkal úgy, hogy a közönség a falak közt is mintegy a szabad természet szépségeit élvezhette. Szép számmal gyűltek össze s a közönség — úgy tánczos, mint nem tánczó része — oly kedvvel mulatott, hogy a vigalomnak csak a felkelőben levő nap vetetett véget.

Komárom városa a két Dunaág között fekvő, s a várost Ujszönytől elválasztó szigetet Erzsébet királyné szigetének szándékszik elkeresztelni és pedig főképp azon tény emlékének megörökítésül, hogy a királyné, midőn az ötvenes években először látogatta meg Magyarországot, magyar földre először is Komáromban lépett.

Az aszódi gymnasium homlokzatát emléktáblával díszítette fel a lakosok kegyelete, mely megörökíteni kívánta a szerény épületet, melyben a nemzet nagy költője tanuló korában két évet töltött. Az emléktáblán a következő sorok állanak: „Petőfi Sándor itt járt iskolába 183⁵/₆—183⁷/₈.”

Itt lobbant fel a láng, itt nyerte olympi tüzét a
Legszeretőbb költő, a haza Tyrtaeus.
Szelleme bölcsőjét itt hű anya őrizi, szegény bár:
Kincse e langemlék átragyog ifjaira!

Emelte a kegyelet 1875, május 26.“

Nagy-Szebenben magyar szintársulat kezdte meg működését, Mezei igazgatása alatt. A társulat Hugó Károly „Báró és bankár“ drámáját adta elő, az ottani lapok szerint elég sikerrel. A közönség — az ottani magyarság kevés számát tekintve — türethetleg pártolja őket.

Előpaták és Tusnád az orvosok és természetvizsgálóknak augusztus havában tartandó nagygyűlésének illő elfogadására jelentékeny pénzkészletről gondoskodott. Sepsi-Szent-György, K.-Vásárhely és Málnás szintén megfelelő készüléteket tesznek a nagygyűlés minél kedvezőbb megtarthatására.

Vidéki vegyesek. Szolnokon az izraelita nőgyelet mult vasárnap majálist rendezett; igen sikerült multság volt; egyleti hölgyek szolgáltak föl, s a tiszta jövedem 164 frt, 25 kr lett; az új másodelnök: Krausz Fanni urhölgy igen sikeres buzgóságot fejtett ki. — T a t á n e hó 23-dikán műkedvelői előadás volt az ottani szegényalap javára. Az „Egy milliót“ adták elő s a főbb szerepeket Hangay Lajos (Duplan apó), Pázmány Géza (Móricz), Balogh Lajos (Carborel), Hangay Lajosné (Carhorelné), Jankó Irma (Bertha) és Kolozsváry Mártha (Lujza) játszták. — Sopronban Felekiné asszony általános tetszés mellett vendégszerepel; „Mária Stuart“-ban lépett föl. — A kolozsvári színpadon augusztusban Blaháné asszony, ősszel pedig Bulyovszky Lilla asszony fognak vendégszerepelni. — V á c z o t t Reitter István kocsigyártó, ki az udvar számára is készített már kocsikat, bizonyos anyagokból az aczélnál is erősebb, tartós és olcsóbb kocsiruganyt talált föl. — T o r o n t á l b ó l írják, hogy a Tisza apad, s a gazdák aggodalma megszűnt.

Különfélék.

* * (A királyné) Valeria főhercegnővel Bécsből Ischlbe utazott mult hétfőn. A kíséretben voltak: b. Nopcsa Ferencz udvarmester, Rónay Jácint, Ferenczy Ida kisasszony s nagyszámú cselédség. — M ü n c h e n b e n az országuton fekvő Lipót főherceg

palotájában nagyszerű előkészületek tételnek felséges királynénk elfogadására, kinek Gizella főhercegnőt s a hercegi családot illető látogatása a legközelebbi napokra be van már jelentve. Mindazáltal Münchenben csak egy napig marad ő felsége, Posenhofenben keresztül utaztában mintegy 8 napot tölt, s innét egyenesen Ischlbe utazik.

* * (Salvi lovaglása) Nancyban véget ért. Lova megsántult, utját tovább nem folytathatta s ott vasutra ült. Andrassy Manó gróf távirt neki, hogy jöjjön haza. Ha a mosonyi baleset miatt meg nem sántul, könnyedén elérhette volna a mondott időben Párist; így is azonban nagy kitartásnak adta jelét s a „Radamant“ az erdélyi telivérek jó hírnevének becsületére vált.

* * (Ismét szerencsétlenség.) Mult vasárnap a hamburgi „Sampson“ nevű gőzös — kazánjának szétrobbantása folytán — légbe röpült. A hajón volt emberek mind egy lábbig odavesztek. A szerencsétlenség okát abban vélik rejteni, hogy a kazánban nem volt víz s így a nagy gőzfesz szétrugta azt.

* * (Magától járó közuti kocsit) talált föl egy Leneaux nevű francia mérnök. A kocsit csiga-rugók hajtják, melyeket minden állomáson egy megfelelő gépezettel huznak föl. A rendszer legnagyobb nehézsége: a kellő nagyságu és erejű csigarugók előállítás, — nagy öröme lovaknak és gazdáknak — már legyőzött, mivel sheffieldi aczélgyárosok ilyenmő rugókat 18 méternyi hosszúságban is gyártanak már, melyek a kocsikerekek forgó tengelyére 400—450 kilogramm feszt gyakorolnak.

* * (Külföldi vegyesek.) S á n d o r hesseni herceg neje, hir szerint, a protestans hitre tért át, a csalhatatlansági dogma miatt. — L o n d o n b a n az unitáriusok nagygyűlésén Jakab Elek magyar üdvözlő beszédet tartott, melyet persze tolmácsolni kellett; a diszebéden pedig Gyergyai angol toasztban köszönte meg az angolok támogatását, az erdélyiek nevében. — S e l l e n y nagy hírü festő az inzersdorfi magántérbolydában elhunyt s nagy ünnepelesség között Bécsben temettetett el.

Megbizások tára.

Gyöngyösre V. R. urhölgynek: Megküldtem.

Győrbe St. L. E. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Gy. Ditróra F. I. urnőnek: Azonnal újból megküldtem.

L. Bessenyőre T. F. urnőnek: Postára van adva.

Kassára M. O. urhölgynek: A világos kéket jobbnak vélném.

Sárvárra F. N. urnőnek: Már elutaztak.

Lévára F. P. urhölgynek: A könyveket bármikor lehet megrendelni és azonnal megküldöm.

Kolozsvárra B. K. urnőnek: Magánlevelet irtam.

J. Berénybe F. B. urhölgynek: Annyira még sem ismerem, hegy felelősség mellett ajánlhatnám.

Szegedre O. P. urhölgynek: A legszivesebben járok el a dologban.

T. Fűredre Sz. M. urnőnek: Igen jó volt.

N. Szebenbe M. D. urnőnek: Új czimszalaggal küldöm ezentul.

Aradra Cs. V. urhölgynek: Azonnal megtettem.

V. Palotára V. V. urhölgynek: Munkába van adva.

Rimaszombatba V. A. urhölgynek: Ára mindennel együtt, 24 frt lesz.

„Tavaszbredésén“ sat. Rimes próza.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsck Ignácznál Budapesten.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Ipótvárosi templomterem.

LOBL FRIGYES-nél, Budapesten, Ipótvárosi templomterem.

Csupán csak 27 kros árúcsarnok

Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Ipótvárosi templomterem.

27 alapítójánál
található a legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Ugyanott ujonnan érkezett mindennemű legdivatoseb ruhakelmék és minden a szakba vágó cikkek bámulatos olcsó áron. **csak csak 27 krajozárort** árusítottatnak. Vidéki rendelmények pontosan teljesíttetnek.

Lekujabb női ruhakelmék 27!

Vidéki rendelmények lelkiismeretes eszközöltetnek.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!
RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Egy füvegtek ára 1 frt 50 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravis-sante naponként egyszer az uj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülke-zés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon tömött ráncok és himlőhelyek elsimittatnak. — A Ravis-sante ifju arcz-szint idéz elő, a bőrt fehériti, fris-siti és finomítja; eltávolít legrövi-debb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisz-tátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatá-rozzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravi-sante“-jét használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és vácezi-utca 8. sz. **HATSCHER MIRSÁ** látszerésznél.

Vidéki rendelmények a legszigorubb titoktar-tás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Hely-változtatás
a legolcsóbb forrás

Magyarországon mindennemű, csak létező tükrök és ké-pekre nézve, mint: olajnyomat, bádog és vászonra festve,
Láng Józsefnél aranyozó. Kerepesi ut 9. sz. 9-dik ajtó,
Terésváros.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükséget

ÁRU RAKTÁRA.

Napi árak vámfőnként = 1/10 Kilo.

Csukur, legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24
daruokabau	24
forve	25
Kavé, Caracnyo, halvány	70
Zanz bar, sötét	75
Portarico, sötét	78
Ceylon, igen finom	80
Cuba, legfinomabb	85
" valdeji Bordeaux	88
Mocuu, válogatott	82
Arany Java	95
Parkire jó	82
" ivergyitek, Moc. Cuba, Java	105
Bias, Aracan, maifnem termékek-mentes	9
Rangoon, legfinomabb	10
olasz, Florentin	12
" " fenyves	14
" " nou plus ultra	18
Arpakása minőségként	26, 22, 20, 16 és 10
Apollo-gyertya 6-os és 8-as	30 1/2
Selátnakaj legf. üvegestal	60
Dera	14
Mandala, 400	46
Mazsolaszőlő	36
Háziszappan	22
Keményítő teljes minőségű	15
legfinomabb Tullangi	18
"Zila v. vialóli török	16
Szilva-iz (tektar) élés	34
Mak, kék	12
Dia egészszécs	18
Leucise stocoran	11
Bor-ó hámozott	8
Bab kisiny vagy nagy	6, 25
Szulfur víz, 1 ad a 25, 40 és 60 pal.	20
Ruha-dörzslő dbja	50
Üveg-ruyv doboz	3 fr 50
Pérszög, valdeji francia (palack)	2 fr 50

Az árukat kívánatra bérmentve a háza küldöm.

Csukrot csak egész süvegben szállítok, a többi árú-
ból merek legkisebb egy vámfőnként, melyből 112 font

100 becsi fontnak felel meg.
Üzleti helyis-gum hűtőnapokon délelőtti 3-12,

délután 2-7 óráig van nyitva.
Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legna-
gyobb gondolat teljesítettek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Figyelmeztetés hölgyek számára!

Cs és kir. magy. kizárólagosan szabadalmazott Virginia női mosdópor

POUDRE DE VIRGINIA.

Főállmulhatlan szer a szépség ápolására és az arcbőr nemesítésére.

Elsimert tekintélyek által hivatalosan megvizsgált s különönek, valamint teljesen ártalmatlannak talált Poudre de Virginia mely minden mosdószappant feles-
legesen tesz, több mint 100 éves, nagy tapasztalattal felhasználit arczai gyökeket erősíti, mely a feltalálomák előzőleg tapasztalatait és alkalmakat nyújtott azon szernek semmi
hasznát nem ártal fölül nem mutat alkalmazásait szigoruan és lelkiismeretes megvizsgálás. Ezen szer kiváló tulajdonsaga, hogy a legolcsóbb barnák is azonnal hófehér színt köl-
csönöz. Ennek hatásait és biztonságát rendkívül fokozza, és az arcfrissérgel majdnem csodaszéppé helyreállítani képes. Hosszú használat után az arczról minden szépség ellen-
tel külsőhatásoktól eltávolít, s. m. seprők, májfoltok stb., azt még a ráncok és hirtátszat is gyökeresen és tartósan megakadályoz. Kapható Med. Dr. Károly Mor feltalálónál,
Budapesten, Orszag-ut 20. sz. Levelelbel megrendelések mellett azonnal eszközöltetnek. Egy doboz ára 1 frt. 80 kr. Raktarak: Lucif M. Dorottyán-
utca 4. sz., Profuma V. egyetem-ter, és Gierál István neknek, Marokani-utca és vaci boulevard sarkán, Dalnoky Janos és tarsanál Karoly-utca
2. sz. Budapesten. — Ugyanott kénytelenben van és 1 frt. 20 kr-ért kapható a Pasta de Virginia.

23-dik szám.

Junius 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 30. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p		
							kelte		nyugta
							óra	perc	óra
Junius	6	Vasárnap	C 3 Norbert	C 2 Pálka	25 E 6 János fejed.	3		4 5	7 52
	7	Hétfő	Róbert	Pulcheria	26 Kárpus	4		4 4	7 53
	8	Kedd	Médard	Medárd	27 Therapius	5		4 4	7 54
	9	Szerda	Felicián vértanu	Elsőd	28 Nicetás	6	Pünkösöd ünn.	4 3	7 55
	10	Csütörtök	Margit kir.	Margit	29 Theodoz	7	Pünkösöd 2. ünn.	4 3	7 56
	11	Péntek	Barnabás	Barnabás	30 Izsák	8		4 3	7 56
	12	Szombat	Johanna	Tóbiás	31 Hermeias	9	Sabb, Nasszo	4 3	7 56

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

M.-Sziget juniushó 1-sején 1875. (*Eredeti levél.*) Majális — Tisztelt Szerkesztőnő! Az itteni református lyceum tanuló-ifjúságának május 29-dikén a „Malom-kert“-ben rendezett vigalma fényesen sikerült. A főérdem e részben a lelkes háziasszonyé, Rényi Józsefné ő nagyságáé, kinek az ifjuság eléggé meg nem hálálható fáradságáért a legnagyobb köszönettel tartozik; továbbá Kardos Károly elnök-tanár uré, a ki egész odaadással közre működött az est sikerén.

Az ifjuság a lyceumból már reggeli 8 óra előtt vonult ki, ősi szokás szerint harsogó zene mellett a több százra menő ifjuság, az összes tanári kar és számos vendég. Délutáni 3 óra tájban gyűltek a hölgyek s kevés idő alatt a város értelmiségét majdnem kivétel nélkül lehettünk szerencsések együtt láthatni, A jó kedv magas fokra hágott, az idő pompás volt és folyt a mulatság be egészen a késő éjszakába. Évek óta nem emlékeznek Szigeten ily sikerült mulatságra.

Mint tudósítónak, most már néhány virágot kellene fölemlítnem a gyönyörű hölgykoszoruból, de ez nagyon nehéz feladat. Ugy vagyok vele, mint a ki egy pompás kertbe téved, hol ezer bájos virág mosolyog feléje, és ő azt sem tudja, hogy melyiket csudálja inkább? Mégis fölemlitek a tánczolók közül néhány nevet, mint Trux Gyuláné, Várady Kálmánné, Muszka Antalné urnóket, Balázs Etel, Batternay Ferike, Dallos Klementina, De Adda Ilona, Kardos Jolán, Lator Erzsi, Melcher Anna, Miskolczy Etelka, Soltész Erzsi, Steiger Vilma, Ujhelyi Emma kisasszonyokat. De ki tudná őket mind előszámolni, vagy közülök helyesen válogatni!

Kötelességemnek érzem végül a közönség nevében köszönetet mondani a lelkes tanuló ifjúságnak, mely ritka áldozatkészséggel és fáradsággal munkált azon, hogy a közönséget egy valóban kitűnő mulatsággal ajándékozza meg. B.

Aszódon a Petőfi-ünnepély a vidéki értelmiség élénk részvéte mellett folyt le; a váczvidéki helységek mintegy kétharmada volt képviselve az ünnepélyen; Petőfi iskolatársai közül jelen volt Esztergály Mihály Isaszegről. Az ünnepélyt a vácz dalárda nyitotta meg a „Szózat“-tal, melyet a közönség is elénekelt. A „Szózat“ után a Petőfi-bizottság elnöke, gróf Ráday Gedon lelkes beszédben jellemzé Petőfit, mire a márványlapról a közönség harsogó éljenei közt lehullt a lepel. A márványlapot felül a bizottság babérkoszoruja, alul az elnökne által ajándékozott gyönyörű virágkoszoru díszíté. Esztergály Mihály és Ráday Pál IV. osztály tanulók költeményeket szavaltak Petőfitől, Csengey Gusztáv aszódi gymnaziumi tanár buzdító beszédet intézett az ifjúsághoz; a dalárda és a közönség elénekelték a himnuszt, végül kiosztottak az ifjak között jutalmakat, és bemu-

tatták Ompolyinak és az Athenaeumnak diszes ajándékait. Az ünnepélyt lakoma követé, melyen Ráday gróf, Csengey G., Rudnyánszky K., Podmaniczky Géza báró és mások mondtak felköszöntőket. Az ez alkalomból alapítandó Petőfi-ösztöndijra már szép összeg gyűlt be; az ösztöndij évenként a leleplezés évfordulóján adatik ki a gymnazium azon tanulójának, ki a legjobb írásbeli dolgozatokat készíti.

Kolozsvárról írják, hogy Korbuly Bogdán intendáns azzal a szép tervvel foglalkozik, hogy az ottani színháznál is nyugdíjalapot hozzon létre, mely már tíz év múlva élvezhető legyen. Az igazgatóság jelenleg is több buzgalmat fejt ki, mint a közönség, mely gyéren látogatja a színházat. Továbbá a jövő érdekes estéinek biztosítására is már több sikeres intézkedés történt. Feleki nem sokára vendégszerepleni fog, Blaháné asszony augusztusban, Bulyovszkyné asszony pedig ősszel lép föl háromszor. Az őszi idény megnyitására már most kiszemelték a színművet: Shakspeare „Julius Caesar“-ját, melyhez sok római jelmezt kell készíttetni. Mostanában a színre kerülő ujdonságok lesznek: „Panna asszony leánya“ Abonyitól és „Mátyás király első kalandja“ Szigeti Józseftől.

A pozsonyi magyar színidény zajos tetszés közt ért véget, Blaháné vendégszereplésével, ki a „Rokkant huszár“-ban, „Nagyapó“-ban, „Strike“-ban s „Panna asszony leányá“-ban lépett föl s kedves játékával és még kedvesebb népdalaival ragadta el a közönséget. Tömérdek tapsot, sok koszorut és bokrétát kapott. Follinusz átalában igen elismerésre méltólag működött Pozsonyban. Társulata ügyesen volt szervezve, de tudva azt, hogy Pozsony sok jeles bécsi színművészt és művésznőt lát, igyekezett ő is a nemzeti színház több jelesét vendégszerepeltetni, megmutatva a város német közönségének, hogy a magyaroknak is van pártolásra méltó színművészete. Szóval Follinusz jól fogta föl pozsonyi feladatát s mindenesetre hódított a hazai színügynek, s ezért köszönetet érdemel.

Szegeden a napokban Tóth János népiskolai felügyelő ur a városi és tanyai összes elemi iskolák növendékei közt nagymennyiségű selymér-tojást osztott ki. Ez eljárás nagyon helyen való; így nyáron át a nép maga is majd hozzá szokik e csekély fáradságba kerülő és mégis jövedelmező foglalkozáshoz.

A szászok csak nem hagynak föl magyarelleses érzelmeik tüntető nyilvánításával. Róth Lajos István szász pap 1849-diki május 11-dikén a magyar kormány elleni bujtogatás, az unió elleni izgatás miatt, s mert fegyveres kézzel szász csapatokat vezényelt és számos rablást vitt és vitetett véghez, Kolozsváron föbbe lövetett. Azóta fátylat vetettünk a multra. Kiegyeztünk. És mit tesznek a szász atyafiak? Május 11-dikén Medgyesen a tanári kar

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletét
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-nt 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

23. SZ.
Junius 6-dikán
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglalt magában a lap irányában.

Közművelődésünk egyik legnevezetesebb tényezőjén: a nemzeti színházon is meglátszik az idők járása, kevesebben látogatják, mint annakelőtte, gazdálkodási okokból az egyik, duzzogásból a másik, azt mondja, ott sincsen már ugy, mint régen volt, és könnyű fejjel a jelenlegi igazgatóságot teszi érte felelőssé, elég igaztalanul.

Igaz, a mostani erők ott sok tekintetben nem olyan jelesek, mint — hogy meszibbre ne menjünk — nyolcz-tíz évvel ezelőtt, de ennek épen-séggel nem a mostani igazgatóság oka. Itt is, mint mindenütt az életben, csak hosszas tanulmány és gyakorlat utján éri el a geniusz a dicsőség polczát, és mikor elérte, rendszeren csak rövid ideig terjesztheti fényes ragyogását, kidől, és új jelesek foglalják el helyét, ott, hol a kellő kiké-

Tannerné Szabó Róza.

peztetésre tér és alkalom adatik az uj erőnek, a mi azonban, elég sajnos, a nemzeti színháznál nem történt. A mig Egressynk, Tóth Józsefünk, Szerdahelyink éltek, senki sem gondolt reá, hogy milyen könnyen eltaláljuk őket veszteni, egyszerre csak egyik a másik után kidőltek, csak akkor néztek szét az országban és szedtek össze néhány fiatal tehetséget, kétségtelenül határozott teketségeket, a kik idővel diszei lesznek a hazai színművészetnek és a nemzeti színpadnak, de évek kellene hozzá, mig a legjelesebb tehetség is egyfelül letörli a sok roszt, a mi a vidéki színészkedés alatt reá ragad, és ujjabb évek arra, hogy a jót, a mit szintén ott szerzett, annyira kifejtse, hogy igazi művészet legyen. Ezen a ponton áll jelenleg a mi egyetlen nemzeti színpadunk,

és azért nehezteléssel elfordulni a nemzeti színházról, hol pedig a még meglevő régi jelesek mellett itt vannak a legszebb reményekkel biztató jeles fiatal tehetségek, és a csak két év óta fennálló mostani igazgatóságot felelőssé tenni ezen mostoha viszonyokért és régibb mulasztásért — egyik olyan elfogultság, mint a másik.

Legszembetűnőbbek ezen sajnos viszonyok az operában, hol a hézagokat örökös vendégszerepelgetésekkel kell pótolni. A régi gárda lassankint elpusztul, már csak Balázsné, Ellinger és Kőszeghy vannak meg az egykori jelesekből, s az ugy nevezett konzervatórium alig bir másodrendű erőket nevelni. Tehetségesebb tagjainkat itt is rendszerint a vidék szolgáltatja, itt azon felül a hivatottak közül többeket a külföld is elcsábít tőlünk, s mivel a kivételek oly ritkák, illő, hogy teljes méltánylással legyünk irántuk.

A nemzeti operánál a muzsa e kiváló ifjabb kegyencei közt első és legméltóbb helyet ez idő szerint elvitázhatlanul Tannerné Szabó Róza asszony foglalja el, kinek arczképét és életrajzát ezuttal mutatjuk be olvasóinknak.

A fiatal nő, kinek szép homlokát már bölcsőjében a gráciák és Erató csókja érte, született 1850-ben Ó-Kigyóson, Békésmegyében, hol már gyermekkorában szép hangja által feltűnően, gróf Wenckheim Krisztina képezteté Pesten, Stoll Péter énektanár által; ugyanitt történt 1866-ban első szini kísérlete is. „Hunyadi László“-ban „Mátyás“ szerepét énekelte, teljesen kielégítve a szigorú kritikusokat, kik szép jövőt jósoltak az alig tizenhat éves viruló leánykának. Nem sokára Debreczenbe szerződttették, mint első drámai énekesnőt, hol több évig kedvence volt az ottani közönségnek. De a fiatal művésznő érezte magában, hogy művészetének nagyobb tér kell, mint egy vidéki város kis színpadja; lelkében szép, dicsőséges napok álmai kezdtek ébredni, s teljes tudatában tehetségének, érezni kezdé, hogy neki tér kell azt teljes pompájában kifejtetni.

Ily célból jött vendégszerepelni Pestre, hol 1872-diki február 10-dikén a „Zsidónő“ czimszerepében lépvén fel, hatalmas és mélyen átértzett hangjával annyira meglepte a közönséget, hogy az akkori igazgatóság rögtön mint elsőrendű énekesnőt szerződtteté, a legszebb reményeket kötve jövőjéhez.

Azon idő óta Tannerné asszony egyik disze a nemzeti színháznak, folytonosan tanulva és haladva, tehetsége mindig nagyobb tért hódít magának, beváltva a hozzá kötött szép reményeket. Számptalan szerepei közt kiválólag a wagneri alakok szerencsés képviselője ő színpadunkon, s a ki egyszer látta tőle „Sentá“-t, e búskomoly norvég leányt, a költői „Elzá“-t, vagy a kedvese és atyja közt lelki harcot vivő „Colonna Adrianó“-t, bizonyára azonnal kibékül az annyit gáncsolt és mégis örök szép Wagner-zenével, melyhez az ő hatalmas, erőteljes hangja mintegy teremtve lenni látszik.

És tegyük még hozzá, hogy e jeles énekesnőnk még jóformán a pálya kezdetén áll, örömmel nyujtjuk tehát mi is neki az elismerés bokrétáját, nem sok idő kell hozzá, és a bokrétát koszorú váltandja fel, a dicsőség örökzöld koszorúja a művésznő homlokán.

— y —

Paramythia.

Várady Antaltól.

Egy óriási szív a földkebel,
A mely dobog, mely érez szüntelen,
S forr benn ősidőktől óta már
Az örök tűz, az örök szerelem!

S mindazt, mi rajta él és létre jő,
E csodás szerelem hevíti át.
Mint átheviti hajnal bibora
A bárányfelhők ezüst fátyolát,

S mindaz, mit rajta látsz és megcsodálsz,
Egy lángoló szerelmi gondolat . . .
Az új tavasz, a rengő délibáb
Rajtett virágok hólepel alatt.

S a föld szülötte lőn a férfiú;
Hatalmas ur a létezők között;
S a föld szerelme drága örökül
A férfiú szívébe költözött.

S az ég szívében ép ily szerelem
Hatalmas lángja ég magasztosan,
Elontva életalkotó tüzét
A föld felett, a nap sugáriban.

S mindaz, mit rajta látsz és megcsodálsz,
Egy lángoló szerelmi gondolat:
Csillagvilág, villám futó tüze,
Szelid szivárvány föllegbolt alatt . . .

S az ég dicső leánya lett a nő,
A legszebb lény a létezők között,
S az ég szerelme drága örökül
A nő szelid szívébe költözött.

Sejted tehát, hogy mi a szerelem,
Midőn a férfi lelke nőt imád,
Föllelve benne és szerelmiben
A tiszta menynek minden csillagát?!

Az ég és föld szerelme egybeforr,
És lesz belőle egy örök tavasz,
Mely halhatatlan, mint az alkotó:
A mindenségnek szent összhangja az

A z a b l a k o n á t.

Elbeszélés.

Szépfaludi Ö. Ferencztől.

(Folytatás.)

IV.

Egész éjjel menyasszonyokról álmodtam. Annyi mirtuskoszorút láttam egy csomóban, hogy akár a tetejökbe ülhettem volna, mint Attila a catalauni sikon a nyergekre, várva megsemmisülésemet. Minden emberi lényben ha nő volt, Mariska arczképét, ha férfi volt, vőlegényeét láttam. Vőlegényeét! A vér fölpezsdült ereimben, nem akartam elhinni, hogy ez lehetséges lehetne. Más menyasszonyába kellett beleszeretnem! Mert hogy halálosan beleszerettem, azt nem tagadhatám.

Alig két nap reá hangverseny volt Sz-en, melyen Mariska is közreműködött Bella nővérel. Hugaimmal én is elmentem a hangversenyre, remélve, hogy talán most mint másnak a menyasszonyát más szemmel fogom nézni, s még az is meglehet, ez estétől fogva Bella kisasszonyt fogom szebbnek találni.

Keserű csalódás. Iliába tervezget az ész, ha a szív felkorbácsolja az indulatokat. A szívvel nem lehet úgy bánni, mint a kézzel: ma más és holnap ismét más keztyűt huzunk reá.

A hangverseny terem szorongásig megtelt. Részint a jótékony cél, részint a közreműködők vonzották a diszes közönsé-

get. Én csak Mariskára vártam; sem a szavalatok, sem a hegedűsolók, sem a dalok nem érdekelték. A műsor harmadik számaul ez állott: „A Balaton háborgása“, előadják Somos Mariska és Bella kisasszonyok. Erre vártam.

Ez a szám ugy illett az én lelki állapotomhoz. Hadd lássuk hát azt a Balatont, tud-e ugy háborogni, hogy az én szivemmel a versenyt kiállhatja?

Végre előlépett a két kisasszony, meghajtotta magát a közönség előtt — s így előttem is — és hozzá ült a zongorához.

Ott ültem az első sorban, s midőn Mariska rám tekintett és elpirult, azt hittem: a Balaton van alattam, ugy inogott szerénységemmel az egész világ.

Látcsövemet szemem elé illesztém, hogy ne lássak senkit, csak a zongorát meg Mariskát és sem engem ne lásson senki. Valóságos struczmadárrá váltam, mely a homokba dugja fejét s azt hiszi, az egész világot egyszerre eltette láb alól.

Még ilyen szépnek sem az ablakon át, sem a szobában nem találtam; most mintha glória-özön vette volna körül ábrázatát, valóságos szentnek tünt föl. Csak is az nem hasonlított a szentek toilettéjéhez, hogy gyönyörű vállát szabadon hagyá s gömbölyű hófehér karjait is csak vékony lepel borítá. Hátra simított fürtei közt két piros rózsza mosolygott, ellentétet képezvén a megilletődött arcz komolyságával. A fehér ruha mint patyolat folyt alá magas, karcsu termetén. Mellette Bella kisasszony pompázott, mintegy vetélkedve az elsőség fölött.

Meg voltam győződve, hogy egyik szomszédom, kinek három láteső is állott rendelkezésére, és mindeniket egyszerre szeretete volna a szeme elé tolni, valószínűleg Bella kisasszonyba bolondult. Hisz csak nem akadhat egy második bolond, ki szintén másnak a menyasszonyába szeressen s napjait — melyek ugy is keserűek — hiábavalóságokkal még jobban elkeserítse!

A Balaton megkezdte háborgását és a közönség szent figyelemmel hallgatta a zongora pianóit és crescendóit, mig én szemüvegemmel a tánczó finom kis ujjacskákat, a Balatonba merült két szemeket, nekiperült arcot, lihegő kebelt bámultam. Nem bántam volna, ha egyszerre átcsapnak is a hullámok fejem fölött. Mit is ér nekem ez az egész világ, ha Mariska kisasszonyt más fogja feleségének nevezni? Mégis csak jobb volt a fürdőn, ott legalább nem szerettem senkibe!

A közönségnek nagyon tetszett az előadott darab, ugy, hogy a „bajos testvérpár“-nak ismételniök kellett. A szomszédom még akkor is veregette derekasan tenyerét, mikor az ujrázás is elmúlt. Kérdőleg tekintettem a nemesen hevülőre? Arcza szépen ki volt pirulva, kis pisze orra annyira elmerült arcza vörösségébe, hogy a czimpája is alig látszott ki, még füle is lángba borult, szeme pedig ugy villogott és égett, hogy ha valami szalma, kazal lettem volna, veszedelemben forog vala a tisztelt nagy érdemű közönség.

— Ugyan ki lehet ez az entusiasta, ki még rajtam is ki akar fogni? — kérdezém hugomtól.

— Nem ismered?

— Honnan ismerném?

— Nem is sejtéd, hogy ki lehet?

— Sejtelveim rendesen csütörtököt mondanak!

— Porczika Illés, Mariska vőlegénye!

Összecsaptak a hullámok fejem fölött.

V.

Nagyon szomorú és lehangolt valék. Annak a szomszédnak, kit Mariska jegyese gyanánt mutattak be, nem tudtam a szeme

közé nézni még gondolatban sem! Meg nem foghatám, miként lehet egy ember ily orral, szájjal, annyi félszszéggel annak a bájós teremtménynek a vőlegénye!

Lemondjak-e Mariskáról, lemondjak-e ennyi ábrándról, oly szép jövőről, melyet magamnak rövid idő alatt teremték? Nem! Ezerszer is nem! Ezért jöttem-e én a fővárosból, ezért tértem vissza a halál partjáról, (az igaz, hogy akkor még nem ismertem Mariska kisasszonyt!) hogy most egy filiszter ily csufosan lefőzzön? Hohó!

Az unokatestvéreimet nem tudtam, szidjam-e, vagy dicsérem gondolatban, a miért oly későn árulták el a szép leány menyasszonykodását.

Dicsértem; mert hisz az ő szótlanságuk nélkül talán le is mondtam volna a boldogságról, mely mostani boldogtalanságomban, is olyan mosolyogva int felém és elég elbizakodott: rózsás jövővel is kecsegtetni.

Hát mit tesz az, hogy valakit menyasszonynak hívnak, ha az oltár előtt még nem esküdött örök szerelmet? Baj-e az, hogy valakinek az ujján egy kis karika-gyűrű van, melynek aranyértéke alig több öt forintnál? A gyűrű ott van most, de meglehet, nem lesz ott holnap!

Ilyen és mástéle biztatások gomba-módra teremték; a kétségbeesett ember minden szalmaszálat megragad, és azonnal hajlandó elhinni, hogy már Noé bárkája akadt a keze ügyébe, s hogy most már kényelmes helyet foglalhat és egész bátran, veszedelem nélkül uszhatik szembe az árral.

Engem szívesen láttak Somoséknál. Mind a papa, mind a mama, mind Bella kisasszony és a néni oly nyájas arczczal üdvözöltek, mikor körükben megjelentem, hogy nem is képzelhettem valami akadályt. Ha Mariska kisasszony olyan komolyan menyasszony volna, nem fogadhatnának egy másik fiatal embert annyi nyájassággal.

Szegény jámbor halandó egészen megfeledkeztem, hogy a lányos házaknál, hol nemcsak egy leány van, szíveseknek kell lenni minden házassulandó fiatal ember iránt, mig minden leány ki nem került a párta alól. Különben is azt a titkot, mely szívetemet ugy furdalta, csak magam tudtam, meg unokatestvéreim; Somosék nem is gyanították.

Somos nem tartozott azok közé, kik megértették volna azt a szerelmet, mely ablakon át, egyszeri látás után oly elenyészhetetlenül támad, hogy évek hosszú sora sem pusztíthatja el. Mariska kisasszony kedves jó papája nyolcz esztendeig járt Klári néni papája házához, mikor felfedezte, hogy halálosan beleszeretett Klári kisasszonyba.

E hangverseny után, midőn ismét tiszteletemet tettem, legkisebb változást sem vettem észre a család körében. Igen szívesen fogadták dicsérő megemlékezésemet a hangversenyről, nevezetesen Mariska kisasszonyról és Bella kisasszonyról, kik mint Grácziaák ültek a billentyük előtt. Annyival természetesen felülemelkedtek minden Grácziaán, hogy ezek a hölgyek tudvalevőleg nem igen foglalkoztak a zongora-művészettel, mint Somos urambátyám leányai, kiknek virtuozitását én, meg a pisze vőlegény, meg az egész nagy közönség oly kétségbeesetten tapsoltuk.

Vigasztalás volt, kedély volt gondolkozásomban, hanem hasonlított ahoz a humorhoz, melyet valódi nevén „Galgenhumor“-nak neveznek. Nem tetszett nekem ez az állapot. Mikor elhatároztam, hogy mit mindent fogok elkövetni vetélytársam megemmisítésére, akkor egyszerre az a gondolat jutott eszembe: miért ne mondhatnék én le Mariska kezéről, hisz a pisze vőlegénynek minden esetre több joga van a bájós leányhoz nálamnál? Az ilyen okoskodásokat azután rendesen azon végeztem,

hogy beléptem abba a sárga házba, melyben kételyemben, aggodalmamban, keserűségemben is oly boldognak éreztem magamat.

— Engem szeret, engem szeret! — szólt a refrain, mely kételkedésemre válaszolt. De a refrain, bármily biztató volt is, meg nem nyugtathatott, mert csak az én reménykedő szívem sugallata, nem Mariska szívének nyilatkozata volt.

Ha tizedrészt annyi bátorságom lett volna, mint a mily nagy reményem volt a kevésbé hizelkedő s biztató jelek dacára is, rég bejuthattam volna a mennyországba, melynek küszöbe előtt oly sokáig s oly gyámoltalanul ácsorogtam,

Félelmem oly nagy volt, hogy mint a szélkakas a viharra, hirtelen nagyot fordultam, csak hogy észre ne vegyék állapotomat. Somos urat oly uri embernek tartottam, kiről meg voltam győződve, hogy leánya boldogságát tartja mindenkéül fölötte szemem előtt. De hát hol mutatkozik nagyobb boldogság? Az én személynem, ez a forrón szerető szív, melyet a legalaposabban csak én ismerem, ez a bátortalanság, mely titokban szenved, de nem biztatásul nyilatkozik, szolgálhatnak-e biztosítékul arra jó jövőre, melyet leányának készíteni akar?

Elégek, elveszek, elpusztulok és hamvaim fölött még egy könyecsepp sem fog hullani azokból a szemekből, melyek egyszeri látásra elvitték magukkal egész életem nyugodalmát! Egy csepp, ha ott ragyogna, méltóbb és kívántabb fejfám lenne minden más emléknél. Aztán hadd pusztuljak is el, ne is tudja senki, hogy voltam és mily boldogtalanul fejeztem be életemet; hadd tüzze keblére az én ideáloimat a pisze orru vőlegény. A végzet így akarta!

Jó csillagom nagyot nevetetett magában, midőn sanyaru tündéseim fülébe eljuthattak. Erre a mulatságra ugyan kár volt a fővárost elhagyni, kár volt az idegeket rendbe hozni, kár volt a sok pénzt drága fürdőn elkölteni, kár volt beszívni a balzsamos fenyvesek áldott illatát, ha most rákerülünk a lejtőre, melyen lesiklunk egész a könyökig, a boldogtalanságig, a két-ségbeesésig, egész a fejfáig, mely elpusztulásunkat szíves hirdetni!

VI.

Mariska beszélt a vőlegénnyel, és én Bella kisasszonnyal morzsolgattam a perczeket. Ha valami tudós orvos kerül közelembe, lehetetlen, hogy meg ne szakítsa beszélgetésünket és konzilium összehívását ne sűrösse szomorú állapotom megvizsgálására. Párbeszédünk beillett volna valami tévedések vigjátékába, hol a kérdezt mindig másra felel, mint a mit kérdeznak. Ha Bella kisasszonnyal az időről, erről a kellemes és minden helyzetben szabadítóul kínálkozó themáról kezdtem a beszélgetést, rendszeren arra tévedtem, hogy a Csimborasszó tetejéről leugrani, nem is lehet olyan kellemetlen érzés. Bella kisasszony jó indulatáról meg vagyok győződve és lovagiasságáról felteszem, soha sem gondolta rólam, hogy megbolondultam, legfeljebb különöz fővárosi fiatal embernek tekintett, ki akkor is rebuszokban igyekszik beszélni, mikor ezekre épen semmi szükség nincs.

Oh! de ki állta volna meg, hogy félre ne beszéljen, mikor mellette tiz hüvelyknyire egy pisze vőlegény a bájos menyasszony mellett rontja a levegőt és mindig arról a boldogságról beszél, melyet mi előre megteremtettünk magunké gyanánt! Hisz ha csak egy gombostűnkre rá teszi kezét joggalánul valaki, már oda koppintunk vagy félre taszítjuk, hát hogy ne taszítottam — azaz hogy ne beszéltem volna félre én, mikor az egyik pamlagon én ültem és a másik pamlagon a programot

készíték az érdekes hangversenyre, melyben én semmi pártfogás folytán sem működhettem közre?!

— Kedves Mariskám! — Még egy hét és magaménak mondhatom isten és a világ előtt. Paradicsommá, menyországgá változik a hely, mely eddig rideg remete-lak volt. Ajkát fogom lesni, mikor parancsol, lehelletét fogom felfogni, nehogy elszálljon, imádságom lesz minden sohajtása! — mondá a pisze vőlegény és megcsókolta Mariska kezét.

— Lehunyt világ! — Gyertya meg koppantó! És vége! — surrant ki ajkaim közül. Bella kisasszony nagyot nevetett reá, úgy, hogy megrendültek bele a falak. Mariska kisasszony pedig elpirult; piros szalagja fürtei között egész belehalványult erre a pirosságra.

Bella kisasszony valami fővárosi szellemdús szavakba foglalt körut esszenciájának gondolhatta ezt a frázist, az meglehet; hanem az bizonyos, hogy sem ő, sem Mariska kisasszony nem gondolta, miszerint az ártatlan koppantó alatt legalább is oly mérges guilotin értendő, mely a pisze vőlegény élte világát kész minden perczen és örökre lekoppantani.

Ha utólag visszagondolok, valóban csodálkoznom kell, mint lehettem olyan kegyetlen az iránt a szegény vőlegény iránt, hogy mindig azon gondolkodtam, mily szemén-szedett kinokat szemeljek ki, hogy elálljon vőlegénysége gondolatától.

Diplomatának elég diplomata voltam; sem a vőlegény, sem Mariska kisasszony, még Bella kisasszony sem tudta, merre irányulnak epedő pillantásaim. A legelsőbb rangu megkancsalodott halandó bámulta volna virtuózításomat, melylyel valódi érzelmeimet elpalástolni tudtam.

A vőlegény oly biztosan ült karszékében, mintha a kinyomott program-czédulát is nem lehetne megváltoztatni. Vannak esetek, hogy a főszereplő az előadás estéjén hirtelen megbetegszik és dugába dől minden kombináció.

Biztam az „elháríthatlan akadályok“-ban; gondoltam, a gondviselés, mely a főváros porából kimentett, nem azért tett ki a partra, hogy most a föld, meg a part is elsüljedjen alattam és én beleveszsek a tengerbe.

Az igaz, hogy közmondás, hogy ha Mohamed nem megy a hegyhez, akkor a hegy megy Mohamedhez; az is igaz, hogy én bámultam Mariskát, mint bornyu az uj kaput, (és nagyobb bornyu szebb uj kaput még nem bámult soha!) hanem azért mindez igazságok dacára félttem, hogy veszteségem, kudarczom Várnával, Mohácssal foghat kezét. A legotrombább pisze orr egész török hadsereg lesz az én Mohácsomnak! szörnyü! szörnyü végzet!

A vőlegény, mikor kibeszélte magát és mikor tele szivta magát reménnyel az egy hét múlva megkezdendő boldogságra, vette kalapját, megcsókolta Mariska kezét, üdvözölte Bella kisasszonyt a „leendő kis sógornő“-t, és engem is üdvözölt mint barátját.

Somosékhoz vendégek jöttek. Unokatestvéreim gyönyörködni akartak kinaimban vagy boldogságomban s beléptek a purgatoriumba, mely perczről-perczre jobban közeledett, hogy menyországomma vagy poklommá változzék át.

Míg Bella kisasszony és a háziak a vendégeket üdvözölték, én oda juthaték Mariska kisasszony közelébe.

— Vendégek jöttek és én bucsuzni fogok. Megszabadítom a kisasszonyt kinos jelenléteemtől és magamat szenvedésemtől. Én nagyon szenvedek!

Greenhorn.

Elbeszélés az amerikai életből.

Kompolthy Tivadartól.

A Hudson-folyamon utaztam Albany felé.

Midőn „Merrimack“ gőzösünk az egyesült államok legnagyobb fogháza, Sing-sing előtt kikötött, egy öreg yankee egy történetet beszélt el nekem, melyet érdekesnek tartottam följegyezni. Ez elbeszélés egyik hőse most itt e fogház egyik cellájában ül.

Azóta talán meg is halt.

Ennyit előzőleg s most halljuk a történetet.

I. Hogy fognak bolondot?

A new-yorki „Castle Garden“ előtti parkban 18** év május hatodikán délután egy magas, szőke fiatal ember sétálgatott föl s alá.

Ha azt mondom, hogy fekete látogatási ruha volt rajta s ajkai közt füstölgő papírszivart tartott, hogy kék szeme s szép kecskeszakálla volt: az alak teljesen be ve van végezve.

A „Castle Garden“ akkor még új intézmény volt. Előbb egy lovarda tartott benne előadásokat, aztán átalakították „Work-office“-szé, hol a munkát s foglalkozást keresők jelentkeznek. Itt mindenről gondoskodva van. A bevándorló egyenesen ide száll ki a gőzösből, mely őt a tengeren az aranyországba hozta; itt két napi ingyen-ellátásban részesül s aztán — ha pénze van: sétál, ha nincs: dologhoz fog.

Dolgot pedig kap. A „Castle Garden“ hivatalnokai szerzik a foglalkozást. A munkást keresők itt jelentkeznek s itt szerződtek a munkásokat.

Fiatal emberünk eldobta cigaretté-jét s egyenesen az épület főbejáratainak tartott. Az ajtó fölött, melyen belépett, ez volt írva: „Mindenfélét az emigránsok számára.“ Fiatal emberünk tehát emigráns volt.

A közteremben, hová az ifju belépett, a padok már telve voltak munkásokkal, kik ide munkát keresni jöttek. Ő tehát állva maradt.

A gyár- és földtulajdonosok föl s alá jártak a teremben s a padok közt. Vizsgálgatták a munkásokat; erősek-e? látszik-e ki belőlük ügyesség? stb. Némelyik kiválogatta magának embe-reit s azokkal elment.

Fiatal emberünk szánakozva nézett utánuk.

Aztán folyt az embervásár tovább; munkások jöttek-mettek, szerződtek s otthagyták a termet.

A fiatal ember mosolygva nézte a chaost.

Egy gyárnok megállt előtte.

— Nekem gyáram van, — szólítja meg a fiatal embert.

— Igen szép! — felelé amaz.

— Szükségem van egy fiatal emberre.

— S most nemde, engem szemelt ki? Köszönöm a bizalmat.

— Úgy van. Nekem egy „exporter“-re lenne szükségem.

— Mit tesz a szó „exporter“?

— A ki a kész árut kiszállítja a gyárból.

— Hogyan? vaspályán, kocsin?

— Nem, csak a városba szerteszét, targonczán, háton, a mint jön.

— Ajánlom magamat további kegyeibe. Még egyszer köszönöm a bizalmat. E nemes hivatalra csekélynek érzem magam.

A gyárnok prüszentett egyet; jobb lába fejével megdörzsölgeté ballába hátsó részét s aztán mondta: „Well, nem tesz semmit.“ Azzal tovább ment.

Egy köpczös yankee is megállott előtte s a következő párbeszéd fejlett ki közöttük:

— Akar ön dolgozni?

— Akarok.

— De nálam erősen kell dolgozni.

— Én erősen is tudok dolgozni.

— Nem látszik ki belőle.

— Szabad tudnom, miért?

— Mert látogatási ruhát visel.

— Mitsem tesz. Megszokom. Miféle munkát akar ön adni?

— Erdőt irtatok most. Később földet mivelünk s ültetvényt rakunk, ha az erdő ki lesz irtva. Már csak kevés erdő van.

— Köszönöm szépen. Már olyan erősen mégsem dolgozom.

A yankee nagyot nézett, kivette kabátja hátsó zsebéből ezüstös szelenczéjét, kis bagót tett szájába s aztán azt mondta: „Well, ugy is jól van.“ Azzal ez is elment.

Kis idő múlva azonban ismét visszatért egy másik uri emberrel s megálltak a fiatal ember előtt. Az ujonnan jött már koros lehetett. Legalább szürkébe játszó haja erről tanuskodott. Nagy hidegvérrel rágta bagóját s aztán megszólítja a fiatal embert.

— Hogy hívják önt?

— Hamburgi születésű vagyok. Jelenleg husz éves.

— Ön talán nagyot hall? Nevét kérdeztem.

— Föltételeztem önben azt, hogy ha kitérő feleletet adok, udvarias lesz s nem tér vissza a kérdésre.

— O right, nem tesz semmit. Akar ön dolgozni?

— Ugy van. Akarok. Miféle munkát ajánl ön?

— Semmifélét. Dolgoznia nem fog kelleni.

— Ez jól hangzik, uram; ön kezd nekem tetszeni!

— Ön is nekem, — felelé az öreg ur.

— Szabad tudnom, miért?

— Mert tulságosan bolond.

— Uram, én azonnal arczul ütöm önt, ha e sértést vissza nem vonja.

— Ha akarja, visszavonom.

— Nos a dologra. Tehát dolgozni nem fogok. Mi tehát a hivatásom!

— Egy örültre fog kelleni ügyelnie.

— Milyen ez az örült? Csendes vagy dühös?

— Többnyire csendes s csak néha dühös; de ön sokkal erősebb, mint ő. Nagyon gyöngé ember.

— Ha dühös, szabad a földhöz vágni?

— A meddig csak tetszik; de vigyázni kell, hogy életben maradjon.

— Az alku áll, ha a fizetésben megegyezünk.

— Én havonkint 100 dollárt fizetek önnek; azonkívül minden ellátásban részesül ön.

— Well! Én felcsapok. Hol lakunk? Van a háznál kert?

Kérek egy csipetnyi bagót s 30 dollár előleget.

— Well, adok, de adjon irást magáról.

— Irás ide, irás oda. Elég, ha önt nevem hallására érdemesitem. Nevem Blitz Károly, apám orgonamester volt a st. Pál-templomban, Hamburg mellett; de meghalt. Anyám azóta busul és kávét mér ki, poharonkint 4 shillingért a halpiacson. Ez családom biographiája. Azt hiszem, elég.

A két yankee összenézett. Az öreg ur kivette zsebéből a szelenczét, s odanyujtotta Blitznek. Ez kivett egy darabka bagót s visszaadta a szelenczét. Az öreg ur most tárczáját vette elő, kivett belőle 30 dollárt s átadta a fiatal embernek.

— Mit csinál ön e 30 dolláral?

— A kórházba viszem egy szegény munkásnak, ki tegnap egy háztetőről lebukott s mindkét lábát eltörte.

— Kicsoda ez ember?

— Hát én tudom?!

— Megbolondult ön? Ismeretlen embert segíteni! Tán elment az esze?!

— Nem, kérem, az én eszem nem ment el, csak a sorsé, hogy nem az ön lábait törette ki, a miért ily szivtelenül tud beszélni. Isten velök. Hová térjek vissza?

— Öt órakor a „Lake Schoore railwai“ indóházánál legyen utra készen.

— Jól van.

Blitz Károly eltűnt a parkból. A két yankee ur pedig összenézett s kölcsönösen abban állapodtak meg, hogy ily bolond embert keresve sem foghattak volna.

II. Egy bolond, a ki okos.

Pontban öt órakor Blitz Karoly a „Lake Schoore railway“ indóházánál volt.

Nagyon nehéz lett volna ráismerni.

Öltözéke kék vászonnadrág és ugyanilyen anyagból készült zekéből áll; lábain fénymázatlan borjubőr-saruk, fején határtalan széles panama-kalap.

— Tetszem magamnak! — szólt önelégülten magához, miközben egy közel „Sör-Salon“ felé tartott.

A fogadós ránézett s elszörnyedt. Azt hitte, hogy ez az uri ember bizonyára mexikoi kalóz. Mikor fantáziája kissé lehült, azt hitte, hogy majomszelidítő, Braziliából.

Blitz az asztal alá, mely mögé ült, rakta kevés batyuját, egyet penderített piczi bajuszán s azzal nagyot ütött az asztalra.

A fogadós e szokatlan kitörés okát kipuhatólandó, oda sietett.

— Sört! — Förmedt rá fiatal hősünk.

— Csak? — kérdé a fogadós.

— Igenis, csak! Ön pedig hallgasson s tegye, a mit a vendég parancsol.

— Ne oly fennyen, urfi; mert még csak sört sem hozok.

— S ha én parancsolok?

— S ha ön szemtelenkedik, kidobatom. Tudja-e, hogy én egyesült állami köztársasági polgár vagyok?

— Én pedig hamburgi vagyok. Apám zongora-mester volt, anyám kávé mér, én pedig több vagyok, mint az összes egyesült államok! Érti ostoba ember?

S ezzel olyan pofont mért a mindinkább tüzesedő yankeefogadós arczára, hogy ez azonnal felbukott.

Nagy zaj keletkezett ebből. A pinczerek nyakra-főre rohantak gazdájuk védelmére, de a távolabbi asztalnál ült vendégek (többnyire munkások) sem voltak restek s Blitz védelmére keltek. Azt hitték, hogy ő is munkás. Amerikában az a szokás, hogy egyik munkás segíti a másikat minden körülmények között. Kévs idő múlva a fogadós átkozódva szobájába vonult; a munkások pedig, kik a pinczereket egyiket a másik után kidobálták az udvarba, csapra utóttek három sörös hordót s kész volt a dalidó.

Blitz Károly végig nézett a munkásokon s nagy páthosszal mondá:

— Testvéreim, meg vagyok veletek elégedve. Ha kicsivel okosabbak volnátok, azt mondanám, érdemesek voltatok arra, hogy értem harczra keljete. Igy csak azt mondom: igyunk; aki nem iszik: ki vele!

A munkások összenéztek. Azon tanakodtak, hogy mit is

mondott ez a „boy?“ Ugy tetszett nekik, mintha azt mondta volna, hogy ők ostobák. Egy azonnal interpellálta őt:

— Mit is mondott ön rólunk? Mik volnánk mi?

— Munkások, kik életök fentartására jobb eszmét nem találtak a munkánál. Önök a munka tisztelői. Boldogok, kik e tisztelésben nem vesznek részt. Hanem azt is mondtam, hogy igyunk s a ki nem iszik, ki vele!

— Nagyon gyanusan beszél ez a boy, — susogták egymás közt a munkások. — Ugy látszik, nem számár ember.

— O yes, ő smart (ravasz), minden izében smart!

Blitz pedig ott állt az egyik hordó mellett s keveset törődve a többiekkel, ivott s szivta magába a sört, mint a szivacs.

E pillanatban az utcára nyíló ajtó feltárult s azon két köpczős uri ember döcözött be.

— Nos my friend, nem megmondtam, hogy a bolondok szeretnek inni? Amott van ni a sörös hordó mellett.

— By God! ugy van, — felelé a másik.

— Mister Blitz! A vonat indul. Jöjjon! — szólitá meg a nap hősét.

— Tausend kandelierter Hagel und Donner! Ön az, tisztelt princzipális ur? Pedig épen jól kezdtem magam érezni. Nos hát menjünk, — szólt s felnyalábolva kevés batyuját az asztal alól, mindhárman kiindultak a sörházból.

A munkások pedig összenéztek s abban állapodtak meg, hogy a hamburgi boy tulságosan okos ember lehet.

III. A niggerek ura.

A Niagara-vizeséstől délnyugatnak, mintegy 80 angol mérföldnyi távolságban, igénytelen farmtelep áll. Neve nincs, mint a farmeknek általában. A térképen körülbelől a jelzett helyen Smiths Mills nevet fogjuk találni. Biztosak vagyunk benne, hogy az említett farmtelep Smiths Mills-től mintegy 2 órányi távolságra esett.

Szép, virágzó telep. Előbb preirie volt, de leégették s most terjedelmes czukornád ültetvények borítják a messze tájakat. Az ültetvények kellő közepén áll a farmlak. Svájci modorban épült, két emeletes ház ez; két oldalszárnya félkörben kissé előre huzódik; a két emeletet szép faragványu folyosó futja körül, melyet sűrűn hálóz be a százvirágu folyondár s az erdei repkény. A farmer laka körül állanak a munkások házai; kis négyszög épületek, többnyire deszkából összealkotva. Távolabb áll a gyűjtőde, honnan a termett anyagot elszállítják a czukorgyárakba. A gyűjtőde s a farmház közti tért hosszú angolkert foglalja el; tele fasorokkal, lugasokkal, virággyakkal. Közbe egy-egy szökőkút hinti a megtört vizsugar csöppjeit tágas kőmedenczébe, melyben fürge halak viczkádoznak.

(Folytatása köv.)

A g a l a m b.

Önök igen jól tudják, hogy a galamb az isten madara, a költők és a regényírók kedvence az anyai szeretet és a szü-zies tisztaság jelképe.

Ki ne szeretné a szépség, a kedves egyszerűség, az angyali szelidség, a béke és ártatlanság e hófehér pillangóit?

A költő a galambhoz hasonlítja ideálját, a regény-író vagy beszély-író a hősnő természetét a galambokéhoz hasonlítja, és a pap is a galambtermészetü hajadonokról szól.

A madárvilágban csak egyedül a galamb az, mely minden jóságának, szelidségnek, őszinteségnek a valódi kifejezője.

Egyetlen egy madarat sem tartanak házaknál oly nagy számmal, mint galambokat.

A népdal, a magyar népdal szerelmes legénye, fakó lován csak „galambjához“ siet, a szerelmes szív csak galambnak nevezi élete legdrágább kincsét.

Majd minden nemzetnél előkelő szerepet játszik a galamb. Már a németeknél a régi korban kedvencz madár volt a galamb, s alakját maga az istenek anyja: Fria, nem restelte fölölteni.

Az istennők igen kedvelték a galambokat, s gyakran jelentek meg galambok képében.

A régi mondák szerint a mely istennő a galamb képében jelent meg, s a hol átrepült, ott azon a vidéken zöldült és virágzott minden áldás, s szerencsét arattak az emberek.

A galamb képében repülő istennő egy picziny zsámolykát vonzott maga után, a melyen, midőn elfáradt, megpihent.

A földet, vagy a mi a földhöz tartozott, soha sem érintette. A mely vidékeken csak futólag repült át: ott semmi sem termett, s a szerencsétlenség követte nyomát.

A galamb-istennő a három királyok napján ismét istennő lett, ekkor azonnal eltűnt, s egész éven át nem lehetett látni.

A német mondákban a galamb gyakran szerepel, és pedig mint próféta. Így II. Henrik császár alatt egy galamb egyik városba repült, melyet nem sokára ezután az ellenség kerített hatalmába.

A galamb nyaka körül egy papirszeletkét találtak, melyen a rossz hír föl volt írva.

Mint Horneck Ottokár írja, az istenfélő embereknek nagy kincset hozott egy galamb.

Ugyanis midőn a boroszlói herczeg Krakó városát meghódította, a székesegyházba ment, s mint jámbor ember az oltár előtt térdre hullott, s köszönte istennek, hogy őt a szerencse kegyelmében részesítette.

Midőn fölállott, egy galambot pillantott meg, melynek röpkésztetése szemével követte, s látta, a mint a galamb egyik oszlop párkányára szállott.

Tovább nézte; a galamb csőrével a falat vagdalta s lábival egy kövecskét mozgatott,

Rögtön erre egy darab arany esett le. A herczeg fölvette s így szólt:

— Ezt a darab aranyat a galamb ásta ki, ott még több is lehet.

Azonnal lajtorját hozatott, s egy kőművest küldött föl az oszlop párkányára, hogy megnézzé, mit találhat még ott.

A kőműves fölment, a kalapácsot kezébe vette, és a legelső ütésnél fölfedezte, hogy tömérdek aranyat rejt a fal.

Kincs, arany a falban!

A kőműves lekiáltott:

— Uram, adj nekem nagy jutalmat, itt igen sok fényes arany fekszik!

A herczeg feltörette a falat, hogy a kincset kiszedjék, a mit Isten adott neki.

A fal föltörése után ötvenezer márka aranyat találtak.

Egy másik mondában a galamb, mint az égi hatalmak követe szerepel, hogy az ellenséget föltartoztassa.

A harminczéves háboruban, így beszélnek még ma is, Höxter városát a császári csapatok elfoglalták, de bevenni nem tudták.

Végre jött a parancs, hogy a várost nehéz ágyukkal ostromolják és megadásra kényszerítsék.

A mint az éj közeledtével az első ágyut el akarták sütni, egy galamb ropult a kanóczot tartó katona kezére, a ki e miatt elhibázta a gyujtólyukat, s az ágyu nem sült el.

Erre azt mondta a katona: — Isten akarata, hogy én ne löjjek! — és nem lőtt.

Éjszaka azonban megérkeztek a svéd segélycsapatok, s a császári seregnek el kellett vonulni, s a város megszabadult.

A norvégek azt hiszik, hogy minden egyes embernek a természetét föl lehet találni egy oly állat természetében, a mely az övével leginkább harmonizál.

Miután pedig az emberi természetet, azaz a kedélyt csak a repüléssel hasonlították össze, azért a lelket a leggyakrabban úgy tekintették, mint madarat.

Ezért látható régibb képfaragványokon, fametszeteken s rézmetszeteken a haldoklók és betegek mellett egy galamb mint az elszálló lélek jelképe.

A galamb szelid természetével démoni szenvedélyek nem köthetők össze, mire elegendő csak a szent lélekre emlékezni, és arra, hogy a görög templomi művészetet galamb alakjában szeretik feltüntetni.

Az aargai népmondában a galamb mint az elhunytak lelke szerepel.

Így a szolgálóleány lelke mint galamb repül ki az ereszaajtón.

A lelkek és angyalok csak madáralakban jelennek meg, s ez a rómaiaknál és a németeknél általán a sirok jelképe.

A régi római sirok ürege, mely a hamv-urnákat tartalmazta, egy akkora nyílással volt ellátva, a melyen egy galamb kirepülhetett, a mi nem volt más, mint az alvó lelke.

A régi római sirokon mindenütt található márvány vagy agyagból formált galamb.

Paulus Diaconus a longobárdokról szóló történetében beszéli, hogy fából faragott galambokat tettek rudakra, különösen ha valaki idegen földön halt el, és a galambok tekintete ama táj felé nézett, hol az elhunyt szunnyadott. Így Ticinum városon kívül a longobárd mezőségen, és a helyet a „rudakról“ nevezték el, s itt alapított Rodelinde királyné egy Mária-templomot.

Uriban és Appenzelben egész mai napig papirból madarat metszenek ki s ez alatt a szentléleknek galambalakját képzelik, mig eredetileg a lelkeket értették a galamb alatt.

Az anyák e papirmadárkát beteg gyermekük ágya fölé akasztják, hogy a gyermek ez által a halálban megvigasztalódjék. Hihetőleg eredetileg ez a galambfigura egyszersmind az illetőnek sorsát is jelentette.

A mi népmeséinkben és népdalainkban is a galamb az ártatlanság, a tisztaság és szelidség, a szeretet és gyöngédség jelképe, s a törököknél a tisztaság áldozata volt.

Egy mese szerint a rossz mostoha anya addig nem akarta leányát a menyegzőre elbocsátani, a mig a hamuba öntött tál lencsét szemenkint ki nem válogatja. A szegény leányka megijedt, s bánatos arczczal ment kis kertjébe, melynek hátsó ajtaján kilépett, s csengő hangon hívogatta a galambokat:

— Kedves, jó galambocskák, az ég minden madarai, jöjjetek s segítsetek nekem!

A hívó szóra két nagy fehér galamb repült a konyha ablakán keresztül, őket követték a gerlek, s az ég minden madarai, és a hamura szálltak.

A galambocskák fejeiket hajtogatták s elkezdték csőrükkel: pik, pik, pik, pik, és a többiek szintén: pik, pik, pik, pik, s alig mult el egy óra, elkészültek a nagy munkával és ezzel mind elrepültek.

Majd minden népnél találunk mesékre, melyekben a galambok mint jötevő angyalok szerepelnek.

Egy hét története.

Juniushó 2-dikán.

Vidéki örömhírek. — Szomorú hét. — A művész élete. — Édes tudat. — Izsó ifjusága. — Eltűnése. — Tanulási évei. — Rimaszombatban. — Ferenczynél. — Pesten. — Bécsben. — Münchenben. — A busuló juhász. — A koszorus művész. — Szörnyű ébredés. — A rémek órái. — Kései napvilág. — A test pártütése. — Az utósó út. — Réthy bácsi. — Az Akadémia nagygyűlése. — Lónyay megnyitó beszéde. — Horváth Boldizsár Szemeréről. — Greguss a szépről.

Az ország minden vidékéről örvendetes hírek érkeznek, az ég csatornái öntik az áldást, az Isten újra szeretetébe fogadta hazánkat, lesz jó termés, bő szüret, csak nekünk itt a fővárosban szomorú volt e hét, mert itt szörnyű pusztításokat tett a vihar, amugy is kevés jelesünk közül kettőt is ragadott el tőlünk a kérlelhetlen halál: Izsó Miklóst, legjelesebb szobrászunkat és Réthy Mihályt, jeles színművészüket, Izsó csütörtökön éjjel, Réthy szombaton délután lehelte ki lelkét, mely a mig a földön járt, csak a haza dicsőségeért küzdött és szenvedett.

Küzdés és szenvedés, ez az, a mi szívünket szomorúsággal tölti el. A művész is ember és azért a halálnak tartozik életével, de mi más a művész élete másutt, mint nálunk! Ott édessé teszi neki a válást az a gondolat, hogy tett annyit, a mennyi csak erő volt benne, a hazai dicsőség emelésére, itt hagyja életét műveiben, ezek majd elbeszélnek a késő századoknak, hogy mi volt ő a haza és emberiségnek; ilyen tudat mellett édes lehet az a másik tudat, a mi minden kiváló lelket a másvilágra elkísér, az a tudat, hogy művészete emésztette föl életét, a mint az ugyis van, az a láng, mely szívében lobog, nemcsak teremt, de rombol is, teremt az örökkévalóság számára, de elpusztítja a testet időnek előtte: ám legyen, csak azután a mig ereje birja, igazán és egészen az örökkévalóságnak élhessen! De csak Izsót ha veszszük, megáldva lángelmével, a milyen kevésnek jut, mint folyt le élete!

Született D. Horváthban Borsodmegyében 1830-ban szegény, de derék szüléktől, a kik szívükön hordva fiuk neveltetését, elküldték Sáros-Patakra, és ott, a jeles főiskolában, a könyvek mellett csakhamar a vésüt, vagyis inkább akkor meg csak a tollkést kezdte forgatni; farigcsált, olyan ügyesen, hogy tanárai figyelmét is magára vonta, és azonnal tisztán állt előtte, hogy ő szobrásznak született. De nem elég születni valaminek, kiképezni is kell magát arra, a szobrászatra pedig akkor még nem volt nálunk iskola. Azon gondolkodott tehát, mikép lehetne kimenni Rómába, vagy legalább Münchenbe. Másutt nem nagy fejtörésbe kerül az ilyen elhatározás; a mint egy-egy kiváló tehetség feltűnik, kiküldi az állam, vagy valamely előkelő pártfogó, a melyek mindig szép számmal vannak: nálunk azonban az állam akkor Bécsben volt, és legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy Magyarországon művészet legyen; a mi pedig a pártfogókat illeti — de közbe jött az 1848-diki év az ő világrázó eseményeivel, akkor Izsó egyszerre csak eltűnt, azt hitték, hogy valószínű szándékát, kiment külföldre, a szobrászat kedvéért, hanem biz ő nem azt cselekedte, hanem azt, a mit annyi ezereken és ezereken abban a csillagjáró évben. Nem a műteremben, hanem a csatatéren kereste a dicsőséget; nem is azt kereste, mert talán

nevét sem mondta meg a honvédszászló alatt, hanem csak csatázott a hazáért és ott is csakhamar kitűnt. A világosi fegyverletételt már mint tiszt szenvedte keresztül, és mint annyi ezereken és ezereken, ő is bujdosóvá lőn a saját hazában és akkor újabb erővel lobbant ki szívében a szobrászat iránti égető vágy, és a művészet terén szolgálni az eltiport hazát, csakugyan kétszeres boldogság.

Volt akkor az országban egy sokat csalódott szobrász: Ferenczy, a ki szárnya szegetten Rimaszombatba huzódott vissza, ezt kereste most föl a bujdosó Izsó, beállt hozzá tanulósnak, az ő fiatal lelkét nem csüggesztette el az öreg mester szomorú példája, és mikor a hú mestert a megcsalódott remények sirba döntötték, 1856-ban feljött a fővárosba, tele vágygyal és reménnyel, hogy itt majd lesz alkalma tovább képezni magát, hanem bizony csalódott. Magyarország fővárosában most sincs igazi szobrászati élet. A szobrászat csak ott virágozhatik, hol az előkelő világban a műizlés is előkelőképen ki van művelve, azért szegény Izsónknak kőfaragó munkában kellett izzadnia, hogy megélhessen. Szívesen tette, lelkesítette a vágy, a remény, megismerkedett egy pár íróval, többek közt Balogh Zoltánnal, ezek aztán lehetővé tették neki, hogy Bécsbe mehetett, Gasser világhírű műtermébe, ott elkészítette Széchényi két mellszobrát és csakhamar felismerték benne a kiváló tehetséget. Bécsből később Münchenbe ment, az ottani világhírű mestereknél aztán, folytonos sanyaruságokkal küzdve, folytonosan tanult, ott készítette el első nagyobb művét, a „busuló juhászfiu“-t, mely most a nemzeti muzeumot díszíti, utána a „fonóházi jelenet“-et és a „részeg pór“-t. A mint a gyönyörűtős gyökeres magyar alakok a fővárosba érkeztek, közönség és itészet egyaránt el volt ragadtatva, annyira minden ízében magyar is volt e tehetség, van tehát magyar szobrászatunk is, harsogtak a lapok örömmükben, és a művész hogy ne hitte volna, hogy a nemzet haza hívó szózata ez, mikor az ő lelke csakugyan minden ízében a hazáé volt?

Haza jött tehát, a művész koszorújával homlokán, műtermet nyitott, a lapok nagy örömmel tudatták a világgal lángelmű szobrászunk hazaérkezését, megis látogatták őt műtermében, a hol a lángelmű szobrászt agyagot gyurva, vagy terveket rajzolva találták, de vésüvel kezében — nagy ritkán. Nagyszerű eszmék voltak gazdag lelkében, de nem valósíthatta őket, nem kapott megrendelést, nem kellett a művészet. Borzasztó hetek és évek voltak ezek a művészre nézve! Közel volt a megörüléshez, került az embereket, elhuzódott a magányos helyekre, hol nem ismerték és ott ült napokon-éjeken át a bor mellett, és ott, a kétségbeesés óráiban vetette meg alapját, nem ő, hanem a művészet iránti közöny — most bekövetkezett korai halálának. Nem igen dolgozott egyebet arczképeknél és Megyery, Fáy András, Egressy Gábor stb. mellszobrainál. Nagyobb alkotásokra nem kapott megrendelést.

Az alkotmányos élet helyreálltával rá is szebb napok viradtak, jó hazafiak a Petőfi-, Csokonay- és Dugonics-émlék eszméjére gyűjtöttek és adakoztak, és a kivitel Izsóra bízott; oh, mint lángolt föl akkor a művész lelke, milyen olragadtatással szólt

most a rá váró feladatokról és milyen erélyel fogott a munkához! Éjjel-nappal dolgozott, — csak hogy mikor a sötétség szellemei egyszer utat ástak maguknak a szívbe, nem eresztik ki többé áldozatukat. Sötét éjjel, vagy az öröm boldog percében egyszerre csak a szívet háló borítja be, láthatatlan kéz terítette rá, és elsötétül tőle a világ, minden dicsőségi álmaival, és ismét csak a magányba üzik áldozatukat. Hozzá meg a testi erő hanyatlása, az előbbi évek emésztő kinjai folytán, és az a borzasztó tapasztalat, hogy most, midőn végre alkalom volna a halhatatlanság megteremtésére, a lelkesedés elpártolt tőle. Óriási munkásságot fejtett ki a Csokonai-szobor elkészítésében, egész kimerülve, szinte betegen jött vissza Debreczenből, panaszkodott mellfájásról, keresett gyógyulást fürdőkben, így élt, vagyis inkább halódott két évig, — mult szombaton kikisértük örök nyugalomra és vele együtt a sok szép eszmét, melyeket ha kivihet, századokon át hirdették volna a haza és alkotójuk dicsőségét, — mind a sirba szálltak, kipótolhatatlanul, a Petőfi-szobor és a Dugonics-emlék is többé-kevésbé félbe maradtak, de ezeken mégis már csak az utósó simítás hiányzik.

Sok százan kisérték ki az utósó uton, köztük a rokkant honvédek, kik bajtársukat, a mintarajztanoda növendékei, kik rajztanárukat, és sok számos tisztelő, a kik em b e r t vesztek benne; mert nemcsak mint művész, hanem mint ember is ritkította párját; maga volt a becsületesség, a szerénység, az önfeláldozó barátság, mind olyan tulajdonok, melyek nem kevésbé ritkák, és bizonyára szintoly becsesek, mint a művészet isteni szikrája — és ilyen kétszeresen nemes életnek kellett olyan korán — 46 éves korában — sirba dőlni!

Másik nagy veszteségünk e héten: Réthy Mihály, jeles színészünk, az örökké tréfáló, kedves „Miska bácsi“, a mint egész világ nevezte, 64 éves korában ragadta el a halál, és ő is elég sokáig élt, hogy emléke örökké fennmaradjon a hazai színművészet lapjain. A mi Szigligeti a magyar népszínműírásra nézve, ugyanaz Réthy a népszínműi alakok színpadra állítására nézve; ők ketten teremtettek tért és közönséget ezen műfaj számára; Réthy népies alakjai, akár a vén tolvaj „Piros Pista“, akár az utósó huszár-inas, annyira csupa eredeti, töröl metszett alakok voltak, és annyira megvilágítva vidám és tisztán magyar humoros vonásokkal, hogy nem egy darabnak csak az ő játéka tartotta fenn életét a színpadon. Annyira bele élte magát a nép gondolatvilágába, vagyis inkább annyira összeforrt benne az alkotó művész az emberrel, hogy a színpadon kívül is, a magánéletben — daczára bő olvasottságának — csupa tréfa és vidám ötletesség volt. Halálos ágyán sem hagyta el jó kedve. Kimulása előtti nap néhány fiatal tagtársa látogatta meg az egyetemi kórházban, hol feküdt, előtte az asztalkán szemüvege volt, — csaknem utósó óráig olvasott, — és egyik üvegkarikája el volt törve; „Miska bácsi, elviszszük megcsináltatni“, mondja az egyik, és „Jó lesz, de siessetek, nehogy elkéssetek“ feleli reá Réthy mosolyogva, közeli halálára szólva, és csak akkor, halála előtti napon határozta el magát, hogy végrendeletet csináljon. „De miért épen most?“ kérdi régi hű barátja és betegsége alatt az önfeláldozásig szerető gondviselője, Szigeti József, jeles színészünk. — „Azért, mert attól tartottam, hogy ha feltalálnék épülni, kinevetnek az adósságlevelek végett, a mit irásaim közt találnak, de most nincs már attól mit tartanom“, — viszonzá Réthy mosolyogva, és csakugyan furcsa adósságlevelek azok, a mit irásai közt találtak. Van köztük husz éves is és csak annyi áll benne, hogy „Réthy barátjától ennyi és ennyi száz forintot vettem föl kölcsön, ennyi és ennyi időre“, és aláírva „Pista“ vagy „Ferkó“; hogy ki volt légyen tulajdonképen, azt most már a jó Isten tudja, valószínűleg régen oda költözött, a

hová most a mi kedves öreg barátunk. Általában a milyen jó gazda volt, ép olyan nemes volt a szíve, maga iránt takarékos, mások iránt első szóra segítségre kész. — Csak attól félek — mondja röviden halála előtt Szigeti barátjának, — hogy eleve nem eltemetnek. — Ne féljen komám! — nyugtatja meg Szigeti — úgy is felbontják a testét. — Feltránsiroznak? — veti ellen a halálos beteg. — Az nem lehet, komám? — Már mért ne lehetne? — kérdi a hű barát. — Hát csak azért, mert akkor szélylyel szedik vesémet, májamat, aztán beletesznek egy lepedőcskébe, úgy tesznek majd a sirba. A szomszédban meg komám fog fekünni, és miként az életben, egykor-egykor átmegyek a komához tarklizni, akkor aztán a lepedőcskéből vagy a májamból, vagy a vesém kitalálnám hullajtani, azért az nem lehet; — mondja rá Réthy, és akkor már annyira oda volt, hogy alig tudott szólani. — Hanem tudja mit, komám — folytatá szünet mulva — van nekem itt egy zápfogam, jobb felül a harmadik, harmincz esztendő óta fáj, és nem lehetett kihuzatnom, olyan erős a gyökere; ezt huzassa ki komám, és ha el nem kiáltom magamat, bátran eltemettethet, bizonyára meghaltam, — így halt meg a kedves „Miska bácsi“, utósó perczig megtartva lelki vidámságát, a miért az egész világ úgy szerette; a színház előtti tért sok ezer ember lepte el mult hétfőn, mind a szeretett művész temetésére jöttek; szép temetést is rendeztek neki pályatársai, a nemzeti színház csarnoka feketébe volt vonva, a koporsó koszorúkkal tele díszítve, az énekkar megható szép gyászénekeket zengett, utósó „Isten hozzád“-ot pedig Feleki Miklós, jeles művész társa mondott neki a többiek nevében, szívből fakadó szép szavakban.

Hanem volt egy örvendetes ünnepélyünk is e héten, az akadémia nagy gyűlése; együtt láttuk a jeleseket, a kik a haza szellemi felvirágoztatásán munkálkodnak, és a mi nem kevésbé örvendetes, a hű érdeklődést, a mit most a közönség is e jelesek és az akadémia iránt tanusít, férfiak és hölgyek egyiránt; így a mai vendégek nagy részét is hölgyek tették. Egyéb tekintetben is gyönyörű ünnepély volt ez. Gróf Lónyay Menyhért elnöki beszédében felhasználta az alkalmat és felhozta, hogy épen most ötven éve, 1825-ben, vetette meg gróf Széchényi István az akadémia alapját, egy évi jövedelmét ajánlván fel e célra a pozsonyi országgyűlésen. És magasztosan szép képet állított elénk e nagy magyarról, mennyire csak a haza újjá-ébredése volt lánglelkének minden vágya; mennyire nem a pillanatnyi fölhevülés, hanem a higgadt megfotolás embere volt, és mennyire mindenek fölött állt előtte az a gondolat, hogy a magyar mindig és mindig csak magyar legyen.

Utána Horváth Boldizsár egy másik nagy magyar: Szemere Bertalan emlékét elevenítette föl, csak politikai működésében és mint ugynevezett ideálistát ugyan, holott Szemere mint író és mint a gyakorlat embere legalább is olyan nagy volt, mint a politikában; de lehetne-e e jeles férfi egész sokoldalú életét egy rövid értekezésben csak vázlatosan is festeni? Bizonyára ez is lehetett egyik ok, a miért ezuttal csak a politikus Szemerét láttuk lelkünk előtt, és úgy is nagyszerű volt a kép, olyan mesteri vonásokkal előállítva, a milyen csak olyan nagy szellem- és olyan meleg szívtől, mint Horváth Boldizsáré, telik ki.

És egy kitűnő széptani értekezést is hallottunk ez alkalommal, Greguss Ágosttól, és lelkünk kétszeres gyönyörrel merült a szép eszmékbe, melyekben az értekezés olyan gazdag volt, hogy tiz tárczairónak kölcsön adhatott volna belőle; kétszeres gyönyörrel azért, mert ugyanazt az igazságot világította meg, a mit e lap néhány hó előtt hirdetett: a művészet világában is csak az igazán szép, a mi egyszersmind jó is. — i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Jótekonyság.) Király ő Felsége a szendrő-ládi helvét hitvalásu egyházközségnek, tüzvész által elpusztult temploma felépíthetésére, 200 frt segélyt adományozott magánpénztárából. — Király ő Felsége a szamosújvári helvét hitvallásu egyházközségnek imaháza befejezésére 500 frtot, királyné ő felsége pedig a varrasuri római hitközség iskolaháza felépítésére 100 frtot adományoztak magánpénztárukból. — Kégl György, csákvár-kerületi volt országos képviselő ur, az országgyűlés utolsó ülészaka alatt huzott összes képviselői napidijait, 1275 frt 75 krt, s lakbérilletményét, 800 frtot, összesen tehát 2075 frt 75 krt, úgy mint a megelőző két évben is, választókerülete minden vallásfelekezetű iskolái javára kiosztás végett ajándékozta. — Kovács Sándor alsó-fejérmegyei mérnök 20,000 frtos alapítványt tett székely nemzeti, egyházi és nevelészeti célokra.

** (Rózsás napló.) Jász-Kiséren pünkösdbétfőn volt a kedves Bakonyi Hermin kisasszony esküvője a derék Kirchmayer Lajos, magyar királyi pénzügyminiszteri számtisztel. — Idősb Waldeck Cornélia grófnőt közelebb vezeteti oltárhoz Radvánszky Géza Budapesten. — Ifjabb Bánki István budapesti jóhirű kereskedő e napokban tartá esküvőjét Nagy Juliska kisasszonnyal. — Hazai Iván zempléni birtokos közelebb váltott jegyet Moroszkó Berta kisasszonnyal. — Tölgyes Lőrincz közelebb váltott jegyet Halmy Mariska kisasszonnyal. — Horváth Ede miniszteri tisztviselő a jövő hóban vezeteti oltárhoz Nagy Aranka kisasszonyt. — Jakubik Dezső IV-ed éves joghallgató a napokban váltott jegyet Horner Ilonka kisasszonnyal. — Tóth Endre megyei tisztviselő a jövő hóban vezeteti oltárhoz Mácsay Laura kisasszonyt. — Olaj László szegedi törvényszéki jegyző mult hó 27-dikén tartá kézfogóját Csató Mariska kisasszonnyal. — Sárkány Boldizsár rozsnói ügyvéd a napokban tartja esküvőjét Alexy Paula kisasszonnyal. — Tariczky Ferencz, a váci siketnémák intézetének tanára, közelebb eljegyezte Vádkerti Rózsa kisasszonyt. — Karvas Dániel pozsonyvidéki birtokos e hó 20-dikán tartá esküvőjét Tóth Juliska kisasszonnyal. — Gerd Arzen nagyszabeni orvos eljegyezte Nagy Erzsike kisasszonyt. — Kaposvárott Stein Aurélia kisasszonyt eljegyezte dr. Ullmann Pál budapesti ügyvéd. helybeli nagykereskedő fia. — Sopronban közelebb volt gróf Csáky Karola (gróf Csáky Manó lányának) kézfogója Löwenkreuz Mattl Jenő dzsidás főhadnagygyal. — E napokban Hutiray Ferencz gazdatiszt tartja esküvőjét Szigligeti Jolán kisasszonnyal. — Bodroghy Dénes csanádi birtokos közelebb jegyezte el Munk Hermin kisasszonyt. — Szegeden közelebb Szabó Imre törvényszéki jegyző Szemeszky Ilonát, és Krikka Gusztáv királyi alügyész Schmiedt Hermint, eljegyezték. — Buda-Eörsön mult kedden oly családi ünnep volt, melynek örömeiben az egész falu osztozott, mert a község tevékeny jegyzője: Szabadházy Andor, ki már két községet nyert meg a magyarságnak, az nap adta férjhez leányát Koroknay Sándor makádi jegyzőhez. — Sárospatakon Nagy Gyula képezdei tanár eljegyezte Galgóczy Tóni kisasszonyt, Csoma Mihály nyugalmazott tanár kedves leányát. — Apatinban hétfőn lesz Bordán Gyula oraviczai hivatalnok esküvője Király Mariska kisasszonnyal, Király Károly uradalmi számtartó bájos leányával.

** (A régi honvédekhez) a honvédegyletek országos központi választmánya fölhívást intézett, hogy a feloszlott, vagy a feloszláshoz hasonló pangásba jutott honvédegyleteket újra szervezzék, s ne hagyják el gyámolra utalt egykori bajtársaikat, mert a régi honvéd csakis egykori társában remélhet szószólót.

A fölhívás meleg hangon buzdít az egyletek szervezése mellett, s idézi a király példáját, ki nem régiben a honvédménháznak jelentékeny adományt adott; továbbá emlékeztetbe hozza, hogy a kormány pár hét előtt reményt nyújtó nyilatkozatot tett az országgyűlésen a szabadságharcz bajnokairól.

** (Hauck Minnie) kisasszony levelet irt angol nyelven a nőiparegylet elnökének, viszonzásul ama szép köszönő iratért, melyet az egylet küldött neki jótékony czélú föllépése következtében. Válasza lefordítva így hangzik: „Asszonyom! Fogadja kegyed, valamint ez egyik legnemesebb czélú egylet hölgyei is, az én legbensőbb köszönetemet ama figyelemért, melyet kegyetek mai nap irányomban tanusítottak. Kegyetek nagybecsült kitüntetése rám nézve mindenkor valódi öröm leend, még akkor is, ha istenhozzádot kell mondanom ez országnak, hol oly sokszor találkoztam szeretetteljes fogadtatással. Ugyanez alkalommal valódi örömeztet fog el, hogy talán én segíthettem valamit — bármily kevés legyen is az, — a legnemesebb s legszükségesebb eszmék megvalósításában. Még egyszer szives köszönetemet önnök és a tisztelt hölgyeknek. Legnagyobb tisztelője, Hauck Minnie. Pest, 1875. május 24-dikén.“

** (Bulyovszky Lilla) asszony részéről mult hó 24-diki föllépése után a pesti jótékony nőegylet elnöknője: Bohus Szögyény Antónia ő méltóságához következő levél érkezett. „Méltóságos asszony! Már régebben felszólítani méltóztatott, hogy az elnöksége alatti budapesti jótékony nőegyesület javára föllépnek; ebben eddig körülményeim gátoltak s ujabban jótékony czélú előadás a nemzeti színház szabályaival nem volt egyeztethető. Méltóságodnak, kegyes pártfogónőmnek adott ígéretemet tehát úgy vélem némileg beválthatni, hogy hétfői fölléptem jövedelméből 250 forintot ezennel Méltóságod kezeihez juttatok s kérem, hogy azt a fentisztelt egylet vakok osztálya javára elfogadni méltóztassék. — Nekem azon estéből még mindig becses rész maradt, azon szives jóindulat emléke, melylyel a mélyen tisztelt közönség csekély tehetségemet méltányolni kegyes volt. Maradok stb. Pest, 1875. május 24-dikén. Bulyovszky Lilla.“ A nőegyleti elnöknő azonnal választ intézett Bulyovszky asszonnyal, melyben neki meleg szavakban megköszönte emberbaráti tettét Együttal elhatározá a nőegylet, hogy az ajándékozott összeg egy, a szemhályog-gyógyintézetben felállítandó ágyra fog fordítatni, melyre az alapítónőnek nevével ellátott emléktábla lesz alkalmazva.

** (A népszínház építése) gyors léptekkel közeledik a befejezéshez. A belső berendezéshez már hozzá fogtak s a páholyoknál már csak a kárpitosmunka van hátra. Galó György, kire a szinpad gépezeteinek berendezése bízott, Párisba utazott, hogy az új operaház némely újabb találmányu gépezetét tanulmányozza. s azt kitűnően összeállított gépeinél lehetőleg érvényesítse. A népszínházi hizottság elnöke, báró Liphay, naponkint megsejmelé az építkezéseket, melyek október elejére bizonynyal be fognak fejeztetni. Más kérdés, hogy mikor kezdődnek benne az előadások. Ez évben -- nehezen.

** (A színészeti tanoda vizsgái) Hétfőn, június 7-dikén, az I. II. és III. operai osztály énekvizsgája. Tanárok: Káldy Gyula és Kovátsik Amát. Kedden, június 8-dikén, az I. II. és III. drámai osztály: a színészet elmélete és a drámai költészet elmélete. Tanár: Paulay Ede. Szerdán, június 9-kén, az I. II. III. és IV. operai osztály zeneelméleti vizsgája. Tanár: Nikolics Sándor, és a zongora osztályé: Bakics Ferencz. Csütörtökön, június 10-dikén, az I. drámai osztály: Irálytan, vers- és költészet, széptan, szavalati gyakorlatok. Tanár: Paulay Ede. Pénteken, június 12-dikén: táncz és vívás. Tanárok: Campilli Frigyes és Keresztessy József. Szombaton június 12-dikén az I. drámai osztály.

Tanár: Szigeti József. E vizsgák a tanodában tartatnak (dohány-utca 12-dik szám, III. emelet) mindig délután 3 órakor, Pénteken június 18-dikán gyakorlati vizsga 2 órakor a nemzeti színházban.

** (Szinház.) Hauck Minnie elment, és jött helyébe Hamakers Berhardine kisasszony, a brüsszeli opera primadonnája, szintén jeles énekesnő, a kit mindamellet, hogy már jó idő óta szolgálja a művészetet, nemcsak hallani, de látni is élvezet, mert nagy eleganciával és finom izléssel játszik. Első fölléptekor, mult kedden, a színház nem telt meg, talán azért, mert a művészneve nem igen ismeretes a nagy közönség előtt; vagy talán mert „Luciá“-ban lépett föl, a mi viszont nagyon is ismeretes opera a nagy közönség előtt, és azt, hogy az igazi szép mindig új marad, csak a kisebbségben levő művelt izlés vallja. Hanem a kik jelen voltak, azoknak jelenetről jelenetre jobban kapta meg szívét a művészneve igaz érzése és melegsége, a mellett könnyeden és művészi mérséklettel bánik el kedves hangjával, miért is jelenetről jelenetre több tapsot aratott, felvonás közben pedig a színpad mögött szép nemzeti szín virágcsokorral is lett kitüntetve, a mit a második felvonás után a színpadra is kihozott. Maleczky is igen szépen énekelt ez este és jól érdemelt tapsokban részesült. — A dráma terén párosával kaptuk e héten az ujdonságot, a „Holt szív“-et, Castelnovo három felvonásos színművét, és — talán azért, mert ez voltaképen nem ujdonság, miután a télen már Budán adták elő, — ráadásul a „Nőgyülölő“-t Benedixtől, egy felvonásban. A „Holt szív“ meséjét már a télen adtuk elő, és azt is elmondtuk róla őszintén, hogy műbecse nem igen van neki; de van egy szerepe, a melyért az ember akár százszor is megnézi, mikor tudniillik Prielle játszsza. A hogy ő a szerelmében csalódott „holt szívet“ adja, az a megkövesült lélek, a belül tomboló fájdalom fel-felczikázása egy-egy szóban, vagy sohajtásban, vagy egy-egy izom megrándulásában; az a kitörő fájdalom arra a hirre, hogy kedvese más nőt akar elvenni, és az a verőfényes boldogság, midőn meggyőződik, hogy kedvese nem lett hozzá hűtelen, a színművészet legkitünőbb képletei. A közönség egy ízben hatszor is kihívta a nagy művésznőt ez este. Feleki és Nagy Imre is jelesül adták szerepeiket, első az angol lordot, utóbbi a heves és gyanakvó svéd herceget. A „Nőgyülölő“ meséje röviden az, hogy egy fiatal nőcske meg akarja szegetni férjével azt a fogadást, hogy egy hónapig nem lesz féltékeny, és e végből egy nőgyülölő ismerősüket oda viszi, hogy szépeleg neki, meg is csókolja, azután bepanaszolja férjének, a ki erre visszaesik féltékenységi bajába és elveszti fogadását. Szintén gyarló mű, melyben csak az tarthatja meg a lelket színpadunkon, hogy Molnárné asszony véghetetlenül kedvesen adja a fiatal asszonykát, és ugy szintén Ujházy a nőgyülölőt és Eöry a féltékenységekben szenvedő férjet. — Végre egy hibát is ki kell igazítanunk, Hauck Minnie utoljára „Mignon“-ban lépett föl nálunk, mult szombaton, mikor lapunk már ki volt nyomva, és azért csak a játérend alapján irhattuk meg előre, hogy mult szombaton „Észak csillaga“ adatott.

** (A budai színházban) mult szombaton kezdetek meg az előadások Temesvárynak jeles erőkből szervezett társulata által. Az idényt egy kis vigjáték, egy operette s néhány táncdarab nyitotta meg, nagyon gyér közönség előtt, mit nem is csodálhatunk, ha tekintetbe vesszük, hogy a választott darabok mind igen kevés vonzerővel bírtak. Vasárnap a „Háromesdrű kacska“ került színre az arena rengeteg nagyságához képest, mondhatni, telt ház előtt, melyet mindvégig derült hangulatban tartott az élénk előadás. Különösen kitűntek: Bényeiné, Timár, Dezső, Németh, Tihanyi, Rupp Erzsike s Ujhelyi Mari.

Ohajtandó, hogy a budai közönség érdemelt pártolásban részesítse Temesváryt.

** (Irodalom.) Szentpáli Janka irónknak előfizetési iweket bocsátott ki „Naptár“-ra, mely a szokásos naptári rész mellett több jeles irótól és irónőtől fog dolgozatokat tartalmazni, és a nőképző-egylet egy kiváló hölgy arczképével is lesz diszítve. A tiszta jövedelem fele is ez egylet javára fordittatik. Előfizetési díj fűzött példányra 80 kr.; kemény kötésű példányra 1 frt; diszkötésű példányra 2 frt. Előfizetési határidő június vége. A mű novemberhó elején jelenik meg. Az előfizetési pénzek a szerkesztőnő lakására, Sándor-utca 1439 sz. a. czimzendők. — „Kelet népe“ czimmez új politikai napilap indul meg e hó 15-dikén, Kállay Béni, a volt belgrádi főkonzul vezérlete mellett. Ez új lap a jobboldali ellenzék közlönye lesz, s a „Közérdek“ és „Magyar Politika“ egyesülni fognak vele. E két lap szerkesztői: Halász Imre és Kecskeméthy Aurél közreműködésével ez új lapot fogják támogatni. — Roder Adolf szombathelyi tanár kitünő vállalatából, a „Levél szerinti oktatás a német nyelv öntanulására“ czimű füzetekből megjelent a 4-dik levél. E vállalat máris nagy elismerésben részesült azok részéről, kik önszorgalmukból akarják a német nyelvet megtanulni.

** (Vegyesek.) A császárfürdőben a Fröbel-nőegylet most szombaton zártkörű tánczestélyt rendezett. A bál bizottsága a következőkből állt: Bartha Mór, Bulyovszky Gusztáv. Boldog Kálmán, Csapek József, Seiler Géza, Jónás Odön, Mariaffy József, Marzsó Géza, Maurer Móricz, Ujházy László, Novák Jenő, Rakovszky Antal, Spielenberg Oszkár, Szilva Géza. Házi asszony Türr tábornok neje volt. — A szatmári protestáns nőnevelde igazgatójának Kalocsa Rózát, a fővárosi jeles leánynevelde tulajdonosát választották meg. — Mosonban szegény lányokat kiházasító nőegylet alakult, Wellisch Babette asszony elnökle alatt. — Izsó műveinek megvételére bizottság alakul, mely elnöknek Türr tábornokot nyerte meg. — Bárány Sina Simon, e hazafias főúr Széchenyi hátrahagyott iratainak megvételére háromezer forintot ajánlott föl, megtéve az intézkedést, hogy ez összeget a földhitel-intézet azonnal fizesse ki. — A műcsarnok alapítói közé léptek újabban 1000 frttal az osztrák nemzeti bank, Freistädter Antal és Varasdiai Baich Miklós. — A nemzeti muzeum megvette Böck tudor híres pökgyűjteményét 1000 frtéért. — A színi képezde növendékei e hó 19-dikén az Eötvös-villában tánczvizsgálommal egybekötött társas estélyt rendeznek. Előjegyezhetni június 17-dikéig. — Tánczszal egybekötött tavaszi mulatságot rendezett az ujpesti tantestület e hó 3-dikán a rákospalotai ligetben. A tiszta jövedelem a népkönyvtár tőkájének gyarapítására fordittatik. — Társas mulatságot rendez a „Népnevelők pesti egylete“ saját könyvtára javára e hó 12-dikén a zugligeti „disznófő“-hez czimzett helyiségekben. — A tudomány- és műegyetemi olvasókör Szechenyi kéziratának megvételére 20 forintot adott, egyuttal ugyanott e czélra a kör bizottsága gyűjtést rendez. — Bülowe nyáron fővárosunkba jó s pár hetet a Margitszigeten fog tölteni. — Hauck Minnie kisasszony eljegyzési hire, egy felsőmagyarországi földbirtokossal, aaptalan. — Német-Óvárt, a gróf Pálffy-féle park mellett 145 oszlopon nyugvó római fürdő maradványait találták. — Jogtörténelmi társulatot alakítanak jogtudósaink, Vajkai Károly, Dárdai Sándor és többen s annak élére Majláth Györgyöt nyerték meg; a társulat czélja: hazai jogtörténelmünk mivelése s jogfeleményeink bírálati megfigyelése. — A „Táncz“ zeneműfolyóirat szerkesztősége pályázatot hirdet egy legalább két és legföljebb három nyomtatott hangjegyoldal terjedelmű magyar induló

szerzésére. Pályázhat minden Magyarországon élő szerző. Pályázati díj husz frank aranyban. A beküldés határideje ez évi júliushó 1-seje. — P á l i k Béla „Juhakol“ című szép festményét Zichy Ferraris gróf vette meg a képtárlatból; ritka eset nálunk. — A m u l t hó 23—29-ig bezárólag lefolyt héten a fővárosban született 246 gyermek, elhalt 268 személy, a halálozások tehát 22 esettel mulják felül a születéseket. Az újszülöttek közt volt 136 fiu, 110 leány. A halottak közt volt 150 férfi, 118 nő, egy éven aluli gyermek 78.

* * (Halálozások.) V i t k o v s z k y Lőrincz fővárosi műrajztanár mult hó 30-dikán 48 éves korában elhunyt. — Elhunytak továbbá: V a d k e r t e n (Pestmegyében) mult hó 25-dikén dr. R o h o s k a Sománé, született S z i l á r d f f y Örzse, 19 éves korában; — M a r t o s Arnold esztergomi benedek-rendi főgymnáziumi tanár, 41 éves korában; — B ó r a Károly kolozsvári joghallgató 22 éves korában; — F ü l e y István nyugalmazott kormánytanácsos Kolozsvárt; — N ó g r á d m e g y e egyik legszebb virága, K e n d e y Erzsike, 17 éves korában; — L i n c z b a u e r Antal lovasberényi buzgó néptanító e hó 6-dikán; — B. Csabán O r m a i Tivadar derék magyar kereskedő (56 éves) s dr. M o l n á r Antal neje: született L u x Amália asszony e hét elején; — Debreczen egyik szép virága, D r a g o t a Luiza kisasszony 19 éves korában; — V á r a d y István derék iparos szintén Debreczenben, 44 éves korában; — E s z t e r b a u e r Mihály, fiatal szegszárdi ügyvéd 27 éves korában. — Budapesten a fiatal és kedves S z e n d e f y n é. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Junius 5-dikén; „Hugonották“, Hamackers kisasszony fellépteül. — Junius 6-dikán: „Háromszéki leányok.“ — Junius 7-dikén: „Közönyt körönyvel.“ — Junius 8-dikán: „Rigoletto“, Hamackers kisasszony fellépteül. — Junius 9-dikén: „Az égben“ és „Nőgyűlölő.“ — Junius 10-dikén: „Tannhäuser.“ — Junius 11-dikén: „Élet álom.“

Divattudósítás.

Minden új idényben a legnagyobb társas összejövetel adja ki a divat programját. Tavaszkor a hangversenyek, most, tavasz végén, a nyilvános sétahelyek, a lóversenyek, egy-egy nagyuri menyegző öltözékei, és a fürdőkre való ruhák mérvadók a nyáron át uralkodó divatra nézve. Így van és volt az mindenütt és mindenkor, és így történt ez az idén is. Párisban, a mult betekben nyitattott meg a képcsarnok, és e hely volt aztán hetekig a legfényesebb társaság gyűlpontja, a legújabb divatok kiállítási helye bámulni a gyönyörű festményeket és a gyönyörű nőket. E rovatban nem lehet a művészi alkotásokról csevegni, itt csak a fél-művészettel foglalkozhatunk, és azért néhány olyan öltözéket fogunk felemlíteni, melyek még a nagy világvárosban is feltűntek, és miután az olyan ruhák szerencsés és nem szerencsés utanzásaival kis idő múlva mindenütt, és így nálunk is találkoznak, előttünk sem lesz érdektelen azok felemlítése.

Mindenek előtt azonban föl kell említeni, hogy a párisi magas arisztokráciának van egy olyan hölgytagja is, a ki állása, neve és roppant vagyona mellett a művészvilágban is fényes és jelentékeny helyet foglal el; ez Colonna hercegnő, a ki már több ízben igen gyönyörű szobrokat állított ki nyilvánosan, és csakhamar a hivatott művészek sorába vétetett föl. Colonna hercegnő tehát — kinek művészi neve Marcello, és mint ilyen vitta ki e fényes sikert — egészen feketébe volt öltözve, eredeti, különös összeállítású ruhában, mely fekete brocat és cashemirből állt. A lengyel szabású felöltő előrésze a nevezett nehéz selyemszövetből készült, és csak egy oldalon volt cashemirből való rózsákkal felhuzva. A fekete csipkealap fehér bélésével, fehér csipkéivel és pompás rózsáival, igen jól illett a fekete kiváló öltözékhez. — Ugyanez alkalommal sok himzett selyemruhát is láttak, me-

lyek közül a harnák, fehér himzessel, különösen tetszettek. Ilyen himzett selyemruhákat csak igen gazdag hölgyek viselhetnek, de a himzések utánzatai más szövetekre is könnyen készülhetnek, egyszerű tamburirozással és könnyed himzésű izléses virágsokrok által. Egyszerű olesó nyári ruhák himzés által lesznek kedvesekké, és így ügyességünktől függ, mindig csinosabbakká tenni öltözékeinket. — A sok között néhány szürke ruha tűnt ki, melyek keskeny ezüst zsinórokkal sűrűen voltak kivarrrva. A magas derék egészen ki volt varrrva egymás melletti keskeny sujtásokkal; az ujjak is oly modorban, mintha csak beszótt ezüst csikok húzódnának végig az egész öltözéken, mert a szoknya előrészen is végig húzódtak azok, egész a szegélyzetig. A selyem foulard-ruhák ismét rendkívüli kegyben állnak, s ha világos színűek, a fehér csipke megszokásosabb díszítésük.

Mind e drágább ruhák után is van azonban azon bátorságunk, hogy kedves hölgyeinknek nyári használatra a mindig kedves és olcsó barége-t, mousselint, kretont, battisztot és egyéb egyszínű szöveteket ajánljunk nyári ruhácul, kivált pedig a fehér mollt vagy mousselint, mely ha izléssel készül el és színes szalaggal van díszítve, a legfrissebb öltözéket adja, a mit csak gondolni lehet.

Számrejtvény.

Horváth Péternétől.

6. 1. 16. 11. 6. 17. Átalános kedvelt vendég,
5. 18. 3. 6. 11. Ez nem tudja, mi az elég,
13. 6. 15. 12. 17. Rég időben beh híres volt,
5. 6. 3. 4. 5. Király is volt; mégis megholt.
15. 14. 11. 8. 9. Ember s állatra használják
2. 7. Jó biz ez, ha megfoghatják.
1—19. A mig erre emlékezünk,
Tiszta marad szívünk s kezünk.
Megfejtési határidő: júliushó 3-dika.

A 19-dik számban közlött rejtvény értelme:
Nemzeti lantunk.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Illésy Piroška, Schröder Ilona, Éhen Hermin és Gizella, Abonyi Jánosné, Erdensohn Emilia, Moesz Gézané, Kanizsai Nagy Etelka, László Ferenczné, Vincze Csima Petronella, Hancsok Bittera Natalie, Szmodics Irma, Kovács Emma, Zay Sóos Ilon, Ilniczky Ilona, Korik Zsófia, Jánossy Lajosné, Tóth Bozóky Mária, Szabó Kata, Ruthény Vad Amália, Danielovich Mariska, Szöll Anna, Mészáros Pálné, Kőrösi Tinka, Szikszay Mariska, Nagy Kamilla, Temesváry Erzsébet, Szabó Irma és Laura, Gábor Istvánné, Irányi Sarolta, Bay Juliska, Mártonffy Ludovika, Kapossy Lidi, Szigethy Jolán, Farkas Kamilla, Szücs Ottilia, Ferenczy Bella, Lukinich Olga, Droppa Katalin, Palotássy Mária, Irányi Barthalos Vilma, Ónás Anna, Simon Ilka és Zsuzsika, Kapor Béláné, Szentmiklósy Berta, Kutasi Amália.

A 18-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Popovits Irma, Szabó Kata, Ruthény Vad Amália.

Tartalom.

Tannerné Szabó Róza. — Paramythia, Váradi Antaltól. — Az ablakon át, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Greenhorn, Kompolthy Tivadartól. — A galamb. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Tannerné Szabó Róza arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

vezetése alatt, az ifjuság 16 lobogóval kivonult Róth sirjához, a hol e rabló hőstettei, s a magyarok általi legyilkoltatása hirdettetett. Ezután dicséneket zengtek el, mely ismét a magyarokról, mint kegyetlen gyilkosokról szólt, és a szász nemzetnek Róthból vértanút csináltak. És ezek mind a tanuló ifjuság előtt mondatnak el!

Pfiffner Karolina mezőhegyesi származású nő a szabadságharcban igaz lelkesedéssel vett részt, s vitézsége által hadnagysággig felvitte, a fegyverletétel után pedig szuronyát keblébe dőfte. Holtteste a gyulai temető árkában temettetett el. Békésmegyében most gyűjtés foly, a derék honleánynak emelendő emlékszoborra.

Érsekujvárott május 31-dikén délutáni 5 órakor nagy felhőszakadás volt s tíz percz múlva az egész várost ellepte a vízár. Némely ház az ablakokig a vízben állt. A víz behatolt számos lakásba, több fal ledőlt s az áradás különösen a kereskedésekben nagy kárt okozott.

Tüzesetek. Gimes községben mult hó 27 dikén tűz ütött ki, mely mintegy 2 órán át tartott. Egy egész házsor martalékul esett a lángoknak. — **Mozópetri** községében mult hó 15-dikén nagy tűzvész pusztított. Elégett a katolikus és a református templom, a plébánia, a községháza, a nagy fogadó, s 48 ház; több emberélet is áldozatul esett. A szép és gazdag község ma por és hamu. — **Diszelben** 9 ház lett a lángok martaléka. Szerencsére Nagy Gábor birtokos ur cseréppel fedett háza megakasztotta a vést. — **Göncz városát** Abaujban tűzvész pusztította el; erős szél levén, egy óraneget alatt harmadfélszáz lakház és négyszáz melléképület égett le. A lakosok többnyire künn, mezei munkán voltak, mentésről tehát szó sem lehetett; képzelhetni a kár okozta nyomort! Bennégett egy anya is, ki miután két gyermekét szerencsésen kimenté, még beszaladt valamire, de akkor az égő ház rászakadt.

Vidéki vegyesek. **Rudolf** trónörökös közelebb több főtiszt kíséretében Komáromba rándult, hogy ott a nevét viselő „Rudolf trónörökös“ gyalog-sorezredet megsejmelje. Komáromból a kies Kisbérre is tett kirándulást, a hol a méltán híres ménest megtekintette, és az egész telep megnyerte tetszését. — **Tánczvigalommal** egybekötött műkedvelői előadást rendeztek mult szombaton Nagy-Kőrös ifjai és szépei, az ottani nőegylet szegényeinek és árváinak javára. Tiszta jövedelem 97 frt volt. — **Eperjesen** a jogászsegélyegylet javára tánczczal összekötött hangverseny volt, melyben az urhölgyek közül Semsey Mariska és Anna kisasszonyok és Joób Imréné énekkel működtek közre. — **Bulyovszky Lilla** asszony a miskolci színpadon közelebb háromszor lépett föl, utószor jótékony célra. Nagy kitüntetéssel fogadták. — **S.-A.-Ujhelyen** Szépné-Mátrai Laura asszony közelébb fejezte be vendégszereplését. Jutalomjátéka alkalmával nemcsak tapsot és koszorut, hanem értékes emléket is (ezüst evőeszközöket) kapott tisztelőitől. — **Komáromban** Lendvayné asszony szép sikerrel vendégszerepelt, s „Viconte Letoriéres“, „Salomé“, a „Szép marquisnő“, „Makranczos hölgy“ és a „Sphinx“ czimszerepeit mindig nagy közönség s általános tetszés mellett játszotta; jutalomjátékán sok koszorut is kapott. — **Magyarországon** az 1870-diki népszámlálás adatai szerint: száz éven fölül 95 férfi és 92 nő volt (aránylag legtöbb Biharban, Bácsban és Közép-Szolnokban,) Erdélyben 84 férfi és 88 nő. — **Rózsa Sándor** megszökési híre, mely felett még annak közlésekor mi is kifejeztük kételyünket, csakugyan valótlan. Rózsa Sándor, mikor ezt hallotta, mosolyogva azt mondá, hogy a régi jó időkben ta-

lán megtette volna ezt a kis tréfát. — **Dunántulról** azt írják, hogy a legtöbb helyen nem várnak jó aratást.

Különfélék.

** (*A király*) dalmáciai utja köztudomásulag épen nem volt kéjgazdagság, hanem ellenkezőleg sok nehézséggel volt összekötve, melyeket csak az uralkodó szívós és fáradságbiró természetével győzhetett le. Egy dalmát lap kiszámítása szerint ugyanis Ő Felsége a 31 napos ut alatt meglátogatott 50 dalmát várost, száznál több küldöttséget kihallgatott s a beszédekre válaszolt, meglátogatott 300 templomot, hivatalt, intézetet, iskolát, lakatnyát; számítsuk ehez a különféle, hosszabb-rövidebb ideig tartó kihallgatásokat, ünnepélyességeket, katonai szemléket stb., valóban bámulattal kell eltelnünk a király kitartó testi és lelki ereje iránt.

** (*Wagner Richard*) két újabb zeneművön dolgozik. Az első egy zenei dráma lenne s tárgya az ind királyfi, Gautama (Sakjamuni Buddha) történetéből van véve. A második zenemű „Parcival“ czímet visel s Wagner barátai e darab nagy részét már ismerik is. A nagy zeneköltő mind „Buddha“, mind „Parcival“ eszméjével már régóta foglalkozik.

** (*Külföldi vegyesek.*) A királyné legfiatalabb fivére: Miksa Emánuel bajor herceg a mult héten jegyezte el Koburg Amália hercegnőt, kinek másfél millió forint nászhozományja van. — **Ariosto** négyszázados jubilauma Ferrarában e hó 23-dikától egész e hó 30-dikaig ünnepeltetik. Az ünnepély nem esik a költő születésnapjára, minthogy tudvalevőleg 1474. szeptember 8-dikán Reggióban született, s meghalt Ferrarában, az estei Alfonz herceg udvarában. — **Solomonu Nikolai**, ki 1848-ban erdélyi néptribun volt s aztán kivándorolt Romániába, közelebb ott nagy nyomorban meghalt. — **Carina** kisasszony a tavaszi idényre a flórenczi dalszínházhoz van szerződötve. — **Az angol északsarki expedíció** hajói, az „Albert“ és a „Discovery“, Mares vezetése alatt mult szombaton délután négy órakor kiindultak a szabad tengerre. — **Kis-Ázsiában** közelébb nagy földrengés volt, mely több helységet egészen elpusztított és sok embert megölt.

Megbízások tára.

Bonyhádra B. P. M. urnőnek: El van küldve.
Lévára F. P. urhölgynek: Azonnal megküldtem.
N. Szalatnára L. L. urnőnek: Még nem volt beküldve.
S. Tarjánba O. M. urhölgynek: Eddig már kezei közt lesz a csomag.
Pápára O. I. urhölgynek: Már munkába van adva; 16 frtba fog kerülni.
P. Bagosra R. B. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.
Temesvárra P. A. urhölgynek: Már utban van.
M. Komáromba K. F. urnak: Legközelebb veendi a csomagot.
Beregszászba P. P. urnőnek: Csak június vége felé utazik el Karlsbadba.
Marosvásárhelyre N. G. urhölgynek: Köszönettel vettem.

24-dik szám.

Junius 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Országot 37. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte	nyugta		
								óra	perc	
Junius	13	Vasárnap	C 4 Pádúai Antal	C 3 Pádúai Ant.	1 Jun, E Pünk.vas.	10 Szeligmán		4	3	7 57
	14	Hétfő	Vazul püspök	Elizeus	2 Pünkösdhétfő	11 Zorobabel		4	3	7 57
	15	Kedd	Vitus, Vid	Kresc. Lybia	3 Lucillian	12		4	3	7 58
	16	Szerda	Benno	Jnditha	4 Metrophus	13		4	2	7 58
	17	Csütörtök	Adolf, Rainer	Adolf	5 Dorotheus	14		4	2	7 59
	18	Péntek	Marczellián	Marczel	6 Visarion	15 Makkab. gy.		4	2	7 59
	19	Szombat	Protáz, Gyárfás	Gyárfás	7 Theodotus	16 Sab. Bahaal.		4	2	7 59

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Eperjes juniushó 2-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — H a n g - v e r s e n y. — Tisztelt Szerkesztőnő! Mult hó 29-kén az itteni jogász-egylet saját segélyző egylete javára hangversenyt rendezett, mely ugy az előadás, mint a rendezésre nézve fényesen sikerült, de a tiszta jövedelem hir szerint csak 25 frt; oly kis közönség volt, pedig igen kedves urhölgyek működtek közre, ugymint: Semsey Mariska kisasszony zongorán a „Hugenották“ egyik szép részletét játszta, Semsey Anna kisasszony magyar népdalokat Némethitől, zongorán, a jogász zenekar kísérete mellett, aztán Jobb Imréné s nővére: Vanyik Gizella k. a. solokat és duettet énekeltek, Dolesall Samu tanár ur meg félkézzel harmonikán, s a másikkal zongorán kísérte, mi kitünően sikerült. Keczer Bertalan ur továbbá a „Megfagyott gyermek“ czimü költeményt szavalta. Végre a jogász zenekar a „Rákóczi-induló“-t adta elő, mire zajos tapsvihar keletkezett s a sok ujra kiáltásra szép uj magyarokat játszottak. Megemlítésre méltó, hogy itt a magyar zenét igen pártolják. Semsey Annának is ujra kellett játszani. A közreműködő hölgyeket szalagos koszorúkkal jutalmazták, mit valóban meg is érdemeltek, és annál vigabban lejtették a kivivott diadal után reggeli 3 óráig a friss csárdást és keringőt.

Jelenleg német szintársulat van itt, de csak három előadást tart, és ez elég is. A katolikus gymnasium növendékei e hó 8-dikán tartják meg a majálist. N. N.

Halason az ottani lyezeumi fiatalság mult hó 26-dikán majálist rendezett, a beállt eső miatt azonban a tánczestélyt nem a szabadban, hanem biztos földel alatt tartották meg, és a részt vett szép hölgyek közül tudósítónk Novák Emma, Péter Jolán és Pap Katicza urhölgyeket említi föl. A táncz hajnalig tartott.

Az ungmegyei nőegylet közgyűlése május 31-dikén tartott meg, Hadik-Barkóczy Ilona grófnő elnöklete alatt. Az igazgató választmány tagjaivá választattak: Thuránszky Tivadarné, Ujlakyné, Póányi Istvánné, Szilágyi Vilma, Csicseryné, Eöry Jenőné, Kusnyiryné, Kovács Bertalanné, Ibrányi Lászlóné, Csonka Béláné, Lám Sándorné, Roth Vilmosné. Azután gróf Hadik Béláné indítványozá, hogy az egylet oda működjék, hogy oly szellemi kötelék kapcsolja össze az ungmegyei nőket, mely őket a társaséletben egymáshoz közelebb hozza, s így a jó életbe lépjen, a meglevő rossz pedig megszüntessék; továbbá hogy a nők saját hivatásukkal tisztában legyenek s ennek következtében legyenek jó gyermeknevelők, jó gazdasszonyok, a honszeretet ápolói, s a fényüzési hajlamot lehetőleg szűk korlátok közé szorítsák. Másik célja az egyletnek a szegények és árvák gyámolítása. Az egylet jelenlegi tőkájével e célú nem érheti el, minélfogva az egész országban gyűjtést kell rendezni. Ez nem szégyen, mert még megboldogult báró Eötvös József kezdeményezte, kiküld-

vén egyuttal Molnár Aladárt Svájczba az árvaházak tanulmányozása végett. Eötvös kezdeményezésének eredménye a balatonfüredi szeretetház, hol mintegy 60 gyermek igen jól neveltetik. Ez intézet azonban, melyet a többi árvaházak anyaházának kell tekintenünk, nem rendelkezik kellő tőkével céljai elérésére; figyelmezteti és föl hívja tehát az ungmegyei nőegyletet a balatonfüredi szeretetház, illetőleg árvamenház javára ország-szerte megindított gyűjtést felkarolni s indítványozza, hogy küldessék 15 gyermek a balatonfüredi árvamenházba, neveltetés végett. A neveltetési díj mindegyikért 100 frt, mely díjakat adakozások utján kell beszerezni, mi ha teljesen nem is sikerülne, a nemes lelkü grófné ajánlkozik a hiányok pótlására. Két évi neveltetés után e gyermekek visszahozatnak, magvát képzendők az itt építendő s 50 hold földdel ellátandó szeretetháznak, melynek tervrajzát ezennel bemutatja. Hogy az adakozások mennél több sikerre vezessenek, 10 kros ivek kibocsátását látja szükségesnek, mely iverket közelebb az egylet tagjai közt ki fogja osztani. Ez indítványt a közgyűlés zajos helyesléssel fogadta.

Máramaros-Szigeten mult hó 29-dikén kedvező időben, a sóvágók zenekarával, a „majomkert“ árnyas fái alatt tartotta a tanuló ifjuság majálist. A házi asszony: Rényi Józsefné urhölgy vendégelte meg a tanári kart és tanulósgot. Délután négy órakor kezdődött a táncz, melyben sok kedves fiatal hölgy vett részt.

A szegedi országos ipar-, termény- és állatkiállítás megnyitása jövő 187-6dik évi augusztus 20-dikán történik, és nyitva marad szeptember 10-dikéig, tehát három hétig. A kiállítás 15 szakosztályra oszlik, melyeknek tárgyai a főreáltanoda épületében, az ezelőtti fedett térségeken és a Tiszaparton (például nehezebb faneműek) fognak beosztatni. Kiállítani csupán a belföldön termelt vagy előállított czikkeket lehet. A kiállítással kapcsolatosan rendkívüli országos vásár is tartatik, s ugyanakkor sorsjáték is rendeztetik. A kiállítással egy időben tartatik meg az 1876-dik évi országos dalárünnepély, a Dugonics-szobor leleplezésének ünnepélye stb. Végül a kiállítás részletes programjának kidolgozására bizottság választott.

Szeged külterületén Oláh Szilágyi János, tanító, a tanyai gyermekeket kalapfonásra tanítja. A tanyai gazdáknak e célra jó szalmájuk van, a gyermekek kedvvel dolgoznak, a minek következtében gombamódra szaporodik a tanyákon a szalmakalap. A gyermekek nem csekély összeget keresnek ezen foglalkozásuk által. A nevezett tanító most a kosárkötést szándékozik megtanulni, hogy azután tanítványait erre is megtanítsa. Az ott elterülő rengeteg füzesek mellett ez igen haszonhajtó foglalkozás volna, nem is tekintve azon közvetett hasz-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

24. sz.
Junius 13-dikán
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezetést
foglalt magában a lap irányában.

Egy kis csevegés a rózsáról.

(Egy barátómnak.)

Dengi Jánostól.

Legutóbbi találkozásunkkor (emlékszel-e, mikor azt a gyönyörű piros rózsát adtad?) arra kértél, hogy beszéljek neked valamit a rózsáról, e kedvenc virágodról; én elég udvariatlan voltam adós maradni a felelettel.

Egyébiránt, őszintén megvallva, a rögtöni feleletől csupán a szemérem tartott vissza, mivel nekem a rózsáról oly fogalmainak vannak, melyeket pirulás nélkül, úgy négy szem közt, miután már rózsát is adtál, nem tudnék elmondani. Minthogy azonban most távol vagyok s nem kell tartanom attól, hogy merészségemért meg találj dorgálni, sietek adósságomat leróni; tehát figyelj.

Van nekem egy régi, nagy könyvem, melyet csupán arra használok, hogy az itt-ott kapott virágokat szépen lenyomtatva beletegyem s örök időkre (jól jegyezd meg: mind halálig) megtartsam. Dicsekvés nélkül mondhatom, hogy lenyomtatott virágaim, melyeknek mindegyikéhez, természetesen, egy-egy kedves emlék köt, meglehetősen számmal vannak; itt rezeda, ott ibolya, emitt kaktusz (ha értelmeket is tudni akarod, pillants be virágnyelvedbe) s amott, a legelső helyen, piros szalaggal megkötve, egy piros rózsza. Sokszor, midőn komolyabb gondolataimtól menekülni akarok, felnyitom virágalbumomat s eleitől végig me-rengok kedves emlékeimen, s mit gondolsz, melyik virágomnál időzöm legtovább? ugy-e, a rózsánál? S valjon miért épen a rózsánál, a piros rózsánál? Mert ehez legkedvesebb emlék köt. S nem így vagy-e ezzel te is? Miért ókesititek, ti lányok, a természetnek legremekebb rózsái, kébleteket, hajfürteiteket rózsával? Miért ad a szeretett leányka imádottjának távoztakor rózsabimbót? Mert a rózsza emberemlékezet óta a szépség és szerelem jelképe volt s az is lesz a világ végeig.

Képzold, kedves lelkem, hogy míg a rózsáról egyet-mást elcsovegek, egy kinyitott virágalbum rózsájánál merengsz.

A rózsza már az őskorban is olyan kedves virága volt az embereknek, hogy a hitrege a legszebb istennővel hozza eredetét kapcsolatba. A mint tudniillik Venus Aphrodite a tengerből kiemelkedett, egy csepp viz függve maradt az istennő testén, a vízcsepp leesett a tengerparton, gyökeret vert a földben s rózsabokor lett belőle, olvassuk Anakreonnál. Az e bokron termett rózsák azonban még fehérek voltak, mint a tenger habja. Ovidius azt mondja, hogy piros színöket Venus véréből nyerték. Adonis ugyanis Venus minden kérése daczára vadászni ment, hol egy vaddisznó áldozatául esett. Venus segítségére ment a kedves ifjunak, sietségében egy épen ott nőtt rózsabokor tövisében lábát megsérté, vére kibuggyant a rózsára, ez azonnal piros színt kapott s kellemes illatot terjesztett a levegőben. Más költő meg azt beszéli, hogy Eros egy alkalommal az istenek asztalánál egy nektárral telt kehelyt feldöntött, a nektár az asztalon levő fehér rózsákra feccsent, s ettől nyerték ezek piros színöket.

A rózsza az ó-korban az istenek és müzsák tiszteletére volt szentelve. Venus és Diana oltárát rózsákkal borították; Hymen, Komosz, a társalgás istenei rózsakoszorút viseltek fejükön. Ezek persze mind regebeli dolgok. Sokkal hitelesebbek egyes írók feljegyzései, kik szerint legelőször Kis-Ázsiában termett s onnan hozatott Görög- s a többi országba; Columbus már Amerikában ott találta, Chinába is a legrégibb idők óta természetett, sőt az Amur és Irawaddi partján mai nap is oly nagy mennyiségben természetik, hogy a leveleiből készült essenciáért évenként 60,000 forintot is besopernek; egyébiránt eléggé ismeretes előttd China rózsakereskedése.

Hogy a rózsza már a legrégibb korban mennyire becsülte-tett, mutatják a biblia e helyei: „Engedelmeskedjete nekem, ti szent gyermekek és nőni és illatozni fogtok, mint a patak mellé

ültetett rózsá" (Sirach), „Kössünk koszorukat fiatal rózsákból; mielőtt elhervadnak" (Jézus) stb.; mutatják egyes irók nyilatkozatai is: „A rózsá a virágok királynője" (Sappho); „A rózsá a földi élet folyásához hasonló" (Theokrit); Anakreon LI. ódáját egészen a rózsá ünneplésére szentelte. Európába még a XI század elején hozatott be; sokat köszönhetni e tekintetben a frank Nagy Károlynak, a benedictinusoknak, a keresztes háboru vitézeinek stb. Behozatala után számos ápolóra talált, különösen Franciaországban, Némethonban és Angliában. Franciaországban a rózsatermelésnek legnagyobb lendületet Josephine császárné adott, Dupont kertésze által, ki urnője nevének minden betűjét egy, a legritkább rózsákból összeállított gyűjteményből plántálta ki. Németországban a kasseli és düsseldorfi rózsakeretek a legnevezetesebbek. Angliában főleg a Hertfordskire grófság lett híressé a rózsatenyésztés által. Mi, néhány buzgóbb kertész sikeres munkásságát leszámítva, Európa többi nemzetei közt tán legutolsók vagyunk a rózsatermesztésre nézve.

A rózsá rendkívüli szépsége és kellemes illata által mindig kedvencz virága volt az emberiségnek s már a legrégebb időben különféle jelképi jelentőséget ruháztak reá. A költők a rózsát mindig a viruló fiatalság, az öröm és szerelem jelképeül tekintik s jelentőségének valóban meg is felel. A bimbó nyílik, illatozik s szépsége által valóban koronája a kert többi virágainak, s valjon a viruló, fejledező, tiszta lelkü leányka nem koronája-e az emberiségnek, az isten kertje e virágainak? s a kedves leányka tiszta érzelmei, jósága, szelidsége, búbája nem olyan-e, mint a rózsá gyönyörteljes illata?

De a rózsá többet is jelképez, mint a mennyit mi alatta érteni akarunk; illatozik, kinyílik, de hervad is s levelei lassankint lehullanak, előbbi pompáját elveszti, fonnyad és kivész. S a leányka? Virul pompában, diszben ragyog, de lassankint diszei lehullanak, hervad, hervad s meghal. Lásd, mily hí képmásotok a rózsá! Nem csodálom, hogy annyira szereted.

A régiek a rózsát legtöbbszörre koszoru fonására használták. A római menyasszony rózsából és mirtuslevelekből font koszorut viselt biborszinü fátyla alatt: a diadalkapuk rózsakoszorúkkal ékesítették s a hazatérő győző elé rózsalevelek szórattak. De használták a rózsát gyászünnepek alkalmával is. A megholtak fejét rózsakoszorúkkal ékesíték; sirja felett, mely szokás mai napig fennmaradt, rózsabokrokat ültettek. A szibaritákról írják, hogy oly ágyakban aludtak, melyek rózsalevéllal valóban megtömve s ha alattuk csak egy rózsalevél is össze volt hajtva, nem tudtak aludni. Dionys és Verres fekhelyeit rózsalevelekkel tömött madrácz képezte. Antonius tiszteletére Kleopatra ebédőjének padlatát rófsnyi magasságig rózsalevelekkel hinté be. Hát a „rózsá-esők"-ről hallottál-e valamit? Neróról beszélnek, hogy ebédőtermének felső padlatán nyílásokat készített, s lakomája befejeztével oly mennyiségben szóratta le a rózsákat ama nyílásokon, hogy a „rózsáeső" kedves vendégeit majd agyon nyomta; sőt Heliogabalus annyira megtisztelte vele vendégeit, hogy többen a reájok hullott rózsáhegyek közt fuladtak meg, csupa vendégszeretetből!

Hanem a rózsá nemcsak a szerelem és szeretet jelképe; jelképezte régen a hallgatagságot is. Ebédalkalmával ugyanis az asztal fölé rózsakoszorukat függesztettek, melyek a jelenvotakat arra figyelmeztették, hogy mind abból, mit ebéd alatt egymásnak bizalmasan elcsevegnek, tovább adni semmit sem szabad. Innen származott a: „sub rosa", (rózsá alatt) melyet mai nap is használunk akkor, mikor valakivel bizalmasan, a hallgatás feltétele alatt valamit közlünk.

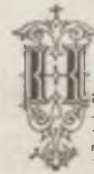
Iveket kellene tele írnom, hogy mindent, mi a rózsára,

annak mintegy 3000 fajára, történetére, („rózsavasárnap", „rózsáünnep", „rózsarend") használatára (gyógy- és illatszert, étel, ital) vonatkozik, neked itt elcseveghesek; és bár mindig csevegnék is róla, mindig csak azt tapasztalnád, hogy a rózsá kezdettől fogva nagy tisztelet és becsben részesült s méltán megérdemli azon kitüntetés a többi virágok között, melyben mai nap is, különösen a szerelmesek részesítik.

Remélem, hogy mindazt, mit most neked a rózsáról elmondtam, nem fogod csupán hizelgésnek venni (tedd szivedre a kezedet s meglátod: mennyiben van igazam) s egyszer-másszor meg fogsz még örvendeztetni egy-egy piros rózsabimbóval!

J e a n n e d' A r c.

Kiss Józseftől.

Hallám regédet réges régen,
Mint gyermek már ismertelek,
Tőlem tudták meg dicsőség
A libapásztor gyermekek.

S csevegtünk rólad gyakran-gyakran:
Én és a szőke kis Mari —
Ha künn jártunk erdőn és réten,
Virágot szedni, játszani.

És intettem őt; komoly arczezal
Intém a szőke kis Marit:
Ha hívnek égi tünemények,
Ugy-e, nem hiszesz majd nekik?

És nem hagysz itt magamra engem,
Hogy gyilkos háboruba menj,
És rád fogják, hogy boszorkány vagy,
Ugy-e, nem hagysz itt, kedvesem?

... A bohó kort rég elfeledtem,
Nem féltém már a szüzeket
Az égiektől, — d' Arc Johanna
Képe is haloványabb lett.

Halványabb lett a szüznek képe
És forró szívem hidegebb;
De megtanított rá egy élt:
Ha hívnek égi tünemények —
Ellenállni nem lehet!

A z a b l a k o n á t.

Elbeszélés.

Szépalfaludi Ö. Ferenoztól.

(V ó g o.)

A hosszú előljáró beszédek soha sem szerettem életemben. Az ajtóstól való berohanást kissé illetlennek találtam magam is, hanem célhoz vezetőknek. A kis illetlenséget a tett után könnyebben megbocsátják, a szerencsétlenség azonban, melyet a habozás teremt, örök és elenyészhetetlen! — Jól ismertem habozó természetemet, ismertem forró szerelmemet, mely félve a kellemetlen választól, megakad a váluton; tudtam, hogy élőszóval soha sem érek még a dolog kezdetéhez sem, nem gondolkodtam. Hanem neki ugrottam az emeletről a földnek. Habozni a zuhanás közben lehetetlen, az azonban lehetséges, hogy az ember néha élve marad, néha csak a fejét törli be, néha megépséggel semmi baja sem lesz.

Sok biztató volt rám nézve e logikai következtetésben.

Mariska az első perczen, mikor meglátta, mily merészen ugrom le a magasból, elpirult és egy szót sem szólt. Aztán megfogtam kezét, bucsuzni akartam tőle örökre és nem vettem észre, hogy keze eltaszította volna kezemet, mely a kétségbeesett pillanatban kissé erősebben is oda tapadt a kis ujjakhoz.

— Ön szenved! Megsértettük? Bucsuzni akar? Megunta kis körünket, ugy-e, és most visszavágyik ismét, a nagy világba, hol nagyobb élvezek kínálkoznak napjaira? Ne feledjen el bennünket!

— Soha!

— Ha boldog lesz! (könny jelent meg a szép szemekben).

— Soha!

— Ha megtalálja a meny —

— A kit itt hiába kerestem?

— Kereste? — Ön? — Bella, vagy —

— És ez a gyűrű! Ez a gyűrű! — Oh! én szerencsétlen ember! Miért nem születtem előbb, vagy miért nem lehetek Gyehenna, hogy leolvashatnám e hitvány érczet ezekről a szép ujjakról! Oh, e karika örökre oda lánczolja ahoz, a ki úgy nem szeretheti, mint szerettem volna. — Ah! én édes istenem, szakítsd szét ezt a boldogtalan szívet, melynek sorsa az elpusztulás!

Könnyeket vártam Mariska szeméből; azt gondoltam, nagy roppant fájdalomban ad bucsuzóul a halálba egy jó szót, egy isten hozzádat.

Későn jártam; jogos kívánság helyett alamizsnára számíthatok. Erre a rövid utra elégedjél meg szegény ember az alamizsnával is! — Mariska arcza egyszerre megvidámult, mosolyogni kezdett, hogy majd kétségbeestem. Erre az érzékeny jelenetre, melyet hajlandó voltam egy három emeletes ház tetejéről való alázuhanáshoz hasonlítani, minden esetre egy kis sajnálkozást nemcsak én, de bárki is várhatott volna hasonló helyzetben.

Első perczen azt hittem, soha sem bocsáthatom meg a kegyetlen teremtésnek ezt a viseletet. — Oh! hölgyek, hölgyek, hölgyek, beh kitalálhatatlanok vagytok! — gondolám, és még többet is gondoltam volna, ha egy-két másodperc alatt természetes lehetetlenség nem volna, hogy az ember még többet is gondolhasson.

Csökálkozásom aztán még óriásibb lett, mikor Mariska kisasszony felém fordult és így szólt:

— Hát nem Bella?

— Végtelen kedves! Páratlan!

— De még sem ő?

— Oh, ő érdemesebbet fog találni, hanem én csak kegyedet szeretem, ha megöl is!

— Megölni? — szólt és a gyűrűt lehuzta ujjáról s mosolyogva tartá kezében. — Hová dobjam? a tűzbe, a Gyehennába, vagy —

— Adja vissza neki. Az aranyműves még vissza veszi.

— Ugy legyen!

Milyen szép volt, milyen ragyogó volt! beillett volna menyői angyalnak! Hanem oda nem adtam volna angyalnak az egész mennyországért, mi pedig a sanyaru viszonyokat tekintve, nem valami figyelemre nem méltó lemondás.

Ugy megragadtam, úgy összecsókolom a kezét, hogy mikor Bella kisasszony oda jött hozzánk és a kávéhoz hívott, örömmünkben majd összecsókoltuk őt is; pedig nem egészen jól viselte magát, sőt kis pironogatást is megérdemelt volna, hogy egy kis kézsókra olyan nagyot nézett és a kávé csészét is — melyet a kezében tartott — a földre ejtette.

A pisze orru vőlegény semmit sem gyanított és valószínűleg édesdeden elábrándozott a légváron, melyekbe olyan nehéz a bejutás. Rendesen már a dobogó leszakad a szegény ember alatt. Én helyemet nem leltem, kalandoztam össze-vissza, mintha legalább is valami ternót sikerült volna eltalálnom.

Unokatestvéreim előtt a kétségbeesettet mutattam. A jó leányokat most is sajnálom, mint kértek bocsánatot, mint vigasztaltak, mint mondogatták, hogy jó az isten, jót ád. Nem hitték, hogy az ablakon át annyira belészerettem Mariskába. Dicséretet előttem Bellát, mintha a szerelem olyan volna, mint a hónapos szobabérlő, ki ma ide, holnap oda költözködik. Mindenre azt mondtam, az idő talán meggyógyít, vagy a sir. Unokatestvéreim csak nagy félve mondták, hogy eddig nem hitték, miszerint Mariska a pisze orru vőlegényt szerethesse, hanem ma Mariska maga mondta, hogy ez legboldogabb napja életének. Csodálatos s mégis úgy van: a pisze orru vőlegényt nagyon szereti!

Arczom valóságos nagypénteki színüvé változhatott, mert unokatestvéreim szeméből sűrű könyecseppek hullottak és biztosítottak igaz részvétükről. Csak annyit kértem jószívűségöktől, hogy tegyék meg kedvemért azt a szivességet, és jőjjenek el holnapután még egyszer és utójára Somosékhoz. Hadd bucsuzzam el örökre!

Legünnepélyesebb gálaruhába öltözködtem; unokatestvéreim is diszöltönyüket szedték magukra, hogy legalább a temetés az entreprise des pompes funebres pompájával menjen végbe. Aztán jöhetnek a férgék: a bánat, a szenvedés, a kétségbeesés!

A pisze vőlegénynek is, meg kell adni, hogy mintha már az oltár elé készült volna állni. annyi aranyat, ezüstöt, ékszer akasztott a nyakába, zsebébe, hogy csak szive heves dobogása ütötte meg jobban a próbát.

Rokonaim, a család, a falak mind oly szomoruan néztek rám, mintha siralomházba tettek volna ki. Még Mariska arcza is annyira el volt palástolva, hogy szinte hajlandó lettem volna elhinni, miszerint kegyetlen játékot űztek velem és Mariska biztatása egyértelmű a „majd ha fagy“ épületes mondással.

Épen együtt volt az egész társaság, midőn Mariska felállott és megható hangon, mintha a pap szólna az oltár előtt, kérdezte a pisze vőlegényt:

— Meg van-e győződve, hogy ön szereti Somos Mariskát?

— Szivemből!

— Akarja szivéből boldogságát?

— Istenemre esküszöm!

— Akkor — vegye vissza ezt a gyűrűt szeretettel és tegye Mariskát boldoggá.

A pisze vőlegény elámult, elbámult, arcza a szivárvány minden színén át galoppirozott, míg Mariska hozzám fordult s kezét nyujtá.

— Mit tehetek róla, ha nem akarok hamisan esküdni az oltár előtt! — Csak most, csak őt szeretem és fogom szeretni! — Bocsásson meg, a ki ellen vétettem!

Karjaimba zártam Mariskát.

A pisze vőlegény elfeledte nagy szeretetét, melyet esküdt, mert egyszerre eszébe jutottak a bonbonok, a hangversenyjegyek, a fagyaltok és más nagyobb és kisebb kiadások, melyeket a bekövetkezendő boldogság fejében előlegezett.

— Kárpótlást követelek! Visszakívánom minden ajándékomat és ráadásul kijelentem, hogy nem szeretem, hanem gyűlölöm kegyedet, kisasszony, a sirig!

Tőlem telhetőleg békéltetni akartam a haragos exvőlegényt, ki azonban nem hallgatott semmi biztatásra, semmi aranyos igéretre, hanem nyakába vette az utcát és rohant mindenfelé s elbeszélte fünek-fának, hogy mily bolond az olyan ember, ki nőbe szerelmes.

Igy találtam én meg boldogságomat — az ablakon át.

Greenhorn.

Elbeszélés az amerikai életből.

Kompolthy Tivadartól.

(Folytatás.)

A kert közepén fáktól környezett térség van; ennek közepén sajátságos alak vonja magára figyelmünket.

Négy faoszlopon nyugvó menyezet alatt egy orangutang áll, balkezében nagy fadorong, jobbában revolver, fején pedig arannyal gazdagon himzett kék bársony házisapka.

Az ember szinte megijedne tőle, ha jobban szemügyre véve, észre nem venné, hogy csak — ki van tömve.

A kertész, vállán kis kézi gereblyével, ép most megy el a menyezet mellett, tiszteletteljesen leveszi fővegét az orangutang előtt s a fason át a farmház felé tart.

Ettől megtudhatnók e csodás alak történetét, de nagyon siet, mert a farmház előtt szokatlan dolgot vett észre.

Egy fekete rabszolga jött pár perczczel előbb a farmházhoz s utána egyesével, kettesével, majd tömegesen gyűltek a feketék a farmház elé. Mikor vagy száz ember együtt volt, lassu léptekkel magas sovány alak lépett ki a farmházból s végig tekintett az egybegyűlteken. Aztán két sorban felállítá őket az épület két szárnya irányában.

Alig történt meg ez intézkedés, midőn lódöbörgés hallatszott az ültetvények közti uton. Kis vártatva a farmház elé két ponnny érkezett. Egyiken egy őszülőfélben levő, alacsony, köpczös yankee, a másikon, csipőre tett kezekkel, magas, szöszeke fiatal ember ült, ki ép azért nézett oly megvetőleg végig a valószínűleg tiszteletökre megjelent feketéken, mert Blitz Károlynak hívták.

E perczben a farmházból kilépett sovány alak fölemelte jobb karját s a feketék vad üvöltés közt nyargalák körül a két jövevényt, mialatt különféle gyanus taglejtéssel kifejezni törekedtek a tiszteletet, melylyel az érkezettek iránt viseltetnek.

Blitz Károly csak bámult. Nézte az ugrádozó szegény ördögöket s sajnálni kezdé őket. De végre is Blitz nem az az ember volt, ki meg ne unjon ilyes tisztelgést. Azt kezdte képzelni, hogy ezek a vigyorgó négerék, kik nagy örömük jeleül fehér fogait mutogatják neki, csufot üznek be!őle s boszantani akarják őt.

— Takarodtok mindjárt, ti dühödt sátánfiak, mert tausend kandelierthe Hagel und Donner! a mily igaz, hogy Blitz vagyok, ugy közétek ütök, hogy test testre dül!

S szavai bizonyításaul oly dühös hadakozást kezdett ostorával a tánczoló négercsapat közt, hogy ezek orditva szétrebbentek, mint a megriasztott hollósereg.

A farmház előtt álló sovány uri embernek szemé-szája elállt, midőn új vendége hatásos működését észrevette.

— Hát ön kicsoda, goromba ember, ki idegen helyen ily hegykén viseli magát? — szólítá meg a lováról leszálló hamburgit.

— Mit? goromba! A ki engem így meg mer sérteni, az csak eszeveszett lehet. De megbocsátok neked, oh csacsó!

— Micsoda? Én eszeveszett? Bocsánat . . . hol van revolverem? Emberek, a revolverem?

— Revolver? Nesze hát!

S ezzel Blitz, a mint csak tőle tellett, ostorával agyba-főbe kezdte paskolni ellenfelét,

Ez pedig erre mintha elismerné Blitz felsőbbtségét, egyszerre megjuhászodott s kezét nyujtott a hamburginak.

Blitz előhuzta zsebkendőjét, megtörülte vele amannak tenyerét s aztán kezét fogott vele.

— Van szerencsém önnek bemutatni ezentuli társalgóját, Blitz Károly urat, Hamburgból, — szólott most a másik ponnny köpczös lovasa a niggerek urához.

Blitz Károly nagy szemekkel nézte a magas, száraz alakot.

— Ugy van — vágott közbe — én vagyok. Az alku szerint 100 dollár fizetésem lesz s ezért, míg ön csendesen viseli magát, társalgok önnel, ha dühös lesz, földhöz vágom.

A magas, sovány ember e szavakra reszketni kezdett minden tagjában.

— Én pedig orang-utang vagyok, — susogá, — nevem John King.

— A név jól hangzik s ugy látszik, állása sem valami kényelmetlen, — felelé a hamburgi. — Különben örülök a szerencsének, bár sajnálattal előre is kikötöm, hogy a fákon nem fogok mászkálni önnel, — szólott Blitz s ott hagyva az orangutangot s ennek hivatalnokát, az ültetvény felügyelőjét, a farmházba lépett.

IV. Hm, nem rosz . . .

Blitz Károly az első emeletre ment föl. Itt egy szerencsés talált ácsorogva. Ettől megkérdezte, hogy hol rendeztek be számára szobát. A szerencsés nem tudott angolul s így nem érté őt. Blitz ezen annyira megbotráukozott, hogy ostorával hatalmas csapást mért rá, melyet a szegény fekete csak egy ügyes ugrással kerülhetett ki.

A néger a földszintre levezető lépcsőzetig futott; innen visszanézett megtámadójára, dühös tekintet lövelt feléje, fehér fogait vigyoritá s aztán lerohant.

Néhány percz mulva a jószágfelügyelő is feljött az emeletre. Ez elvezeté a hamburgit az épület jobb szárnyában s egy ajtó előtt megállva, mondá:

— Lépjen be, uram, ez az ön lakása.

Blitz Károly belépett. Kényelmes nagy szobában találta magát, melynek két ablaka az épület mögött elterülő parkra szolgált. A szoba butorzata halványvörös bársonyból volt s állt hat karos székből, egy nagy s egy kisebb pamlagból.

A nagyob pamlag előtt kerek asztal állt. Ettől jobbra, a két ablak közt magas üvegszekrény volt, mely kis házi könyvtárt foglalt magában.

E szobából, a bejárattól balra, nyílt a hálószoba, mely előtt zöld selyem függöny függött.

Blitz Károly átvizsgálta a két szobát s aztán önelégült mosolylyal veté magát az egyik pamlagra.

— Jól van, — szólott magában, — eddig minden rendben van s azt hiszem, meg leszek elégedve. Mégis csak kényelmesebb dolog lesz egy bolonddal birkozni, mint dolgozni. Tudtam én, hogy a kinek esze van, az nem szorul a munkára. Dolgozzék az ostoba, dolgozzék a greenhorn! Furcsa! hát greenhorn vagyok-e én? A ki Amerikába jön, többnyire azzal a szándékkal teszi ezt, hogy dolgozni fog s meggazdagszik. Én is átjöttem, de eszem

ágában sem volt, hogy valaha dolgozzam. Megakarok-e én gazdagodni? Nem! Én kalandos életet akarok élni. Élni pedig fogok. Ha greenhorn vagyok is, nem vagyok közönséges greenhorn, ennyi már bizonyosnak látszik előttem. Hanem jól is van az ugy. Helyzetem, úgy látszik, igen kényelmes. Valóságos szerencse. Ha nem tudnám, hogy igen okos vagyok, magamról mondhatnám el, hogy „bolondnak jár a szerencze“.

Eddig tartott a magánbeszéd, midőn Blitz észrevette az ajtó mellett függő csengetyü-zsinórt.

— Kezdjük hát el hivatalos működésünket, — szólt s felkelve a pamlagról, odalépett az ajtóhoz s nagyot rántott a zsinóron.

Néhány pillanat múlva kis fehér leányka ugrott az új társalgó ur szobájába.

Blitz bámulva tekintett rá. Ő a szerecsent várta, kit néhány perczel előbb meg akart korbácsolni, s most európai lánykát lát maga előtt. Nem is képzelheté, hogy nem Németországból való.

— Liebchen, ich will Zigarren rauchen! — szólt s kegyesen megcsipte a kis lány telt arczácskáját két ujjával.

— Io sono italiana, (Én olasz vagyok) — felelé ez vissza, tiszta, csengő olasz kiejtéssel. Ma parlo anche l'inglese. (De angolul is beszélek.)

Blitz kijött a taktusból. Megmondta neki tehát angolul, hogy szivarozni akar.

A kis lány az asztal fiókjára mutatott s a társalgó ur legyeskedő ujjait lefejtén arczácskájáról, kisietett a szobából.

— Hm! — kezdé újra a magánbeszédet, midőn ismét egyedül volt s az asztalfiókban talált illatos szivarok közül egyre rágyújtott. — Hm! nem rossz, csakugyan nem rossz.

Ezzel kész volt birálatával a kis lányt s a szivart illetőleg.

Az ebédet együtt költötték el: az orangutang, az ültetvény-felügyelő s a kis olasz leányka.

Az egész társalgás abból állt, hogy Blitz meglegedését fejezte ki a beafsteak jósága fölött s a kis olasz signoretta-tól egész egyszerűen azt kérdezte, hány éves.

— Tizenhárom, — felelé ez egész gyermetegül.

— Mitsem tesz. Én hét évvel, és nagyon sok tapasztalattal vagyok idősebb.

Ebéd vége felé az orangutang elaludt karos székében. Mr. Hutchinson, az ültetvény felügyelője, a munkások után nézett. Blitz pedig vadászni ment az ültetvények közé.

Késő este tért vissza puska nélkül.

Azt mondta, hogy háromszor lőtt vadra, egyszer sem talált, tehát az puska sem volt s ő egy tóba dobta.

V. Hogy lesz az emberből orangutang?

Történetünk kezdete előtt két évvel vissza kell térnünk.

Oh akkor még egész más élet folyt e farmtelepen!

Mr. John King akkor még nem volt orangutang s Blitz Károlyra sem lett volna szükség.

Az a kitömött majom, mely a parkban famenyezet alatt áll, akkor még ugrándozott az ültetvények közt. A fákról leszedte a banaant, jóllakott belőle, a többit elvitte a farmtulajdonosnak. Néha a niggerek közé vegyült; ha jól bántak vele, segített nekik dolgozni; ha ingerelték, durcásan leült a földre s köpködött rájuk; bár néha megtette azt a tréfát is, hogy karót ragadván fel, szétverte az egész négercsapatot. Olykor egy-két hétig nem volt látható. Ennek oka abban keresendő, hogy fele-

sége Wisconsin állam egyik farmtelepén volt alkalmazva, hasonló minőségben, azaz udvari bolondnak. Ott eltűrték, hogy a kedvesek néhány napig enyelegjenek, aztán elkergették a férjet. Hazajött ilyenkor nagy búsan s mr. John King rendesen újra kegyébe vette. Akkor Jamesnek hívták, de mióta farmtulajdonos és orangutang-gá lett, James is John King nevet kapott.

Most már a parkban áll — kitömve.

James halála után a farm-telepen minden megváltozott.

Mr. John King örült volt s annyira dühöngő, hogy több mint féleven át zárva kelle tartani. Később megszelidült s azt képzelte magáról, hogy majom; hogy a meghalt James lelke belészállt s James-ben ő halt meg.

Azt mondták, azért örült meg, mert minden vagyonát, e farmtelepet s ugyanoly értékű másik farmot, innen mintegy hat angol mérföld távolságyira, egy napon elkártyázta. Egy yankee ur szállott meg nála egy napon s késő este leültek kártyázní. Néhány óra alatt John King mindenét elvesztette s a vagyon az idegen tulajdona lett, miről John King azonnal okmányt is állított ki, melyet mr. Hutchinson, az ültetvényfelügyelő is aláírt mint tanu. John King ekkor revolvert rántott elő s föbe akarta magát löni, miben azonban Hutchinson által megakadályoztatott. E pillanat döntő volt John Kingra nézve; örütségi dühbe esett. A szoba szögletében egy nagy dorong volt a falhoz támasztva, melylyel James a kókuszot verte le a kókuszfákról, mikor még azok nem voltak érettek; ő úgy szerette. John King odarohant a szoba szögletébe s felkapva a dorongot, azzal Hutchinsonra s szerencsés ellenfelére tört. De James látván ezt, egy ugrással ott termett ura előtt, de a szerencsétlen örült visszaugrott s oly erővel vágta a dorongot a szegény James fejéhez, hogy azonnal halva rogyott össze. Hutchinson ur s a farmok új birtokosa, mr. White, ezalatt kimenekültek a szobából, később aztán lefogták egy külön szobába. Az amerikai intézmények még nem fejlődtek ki akkorára addig, hogy tébolydába lehetett volna vinni.

A következő nap ismét új eseményeket szült.

A megörült John King neje: mrs. Ada eltűnt.

Azt beszélték, hogy kétségbeesésében az Erie tóba ölte magát.

Voltak, a kik látták, midőn szétzilált hajjal futott keresztül az ültetvényeken és prairie-ken; majd itt, majd ott látták, mig végre egy buffaloi halász jelentést tett a helyi coroner-nél, (halottkém) hogy egy női hullát fogott ki. A vizsgálat eredménye az volt, hogy a holttest mrs. King Ada hullája.

Mr. Hutchinson vigasztalhatlan volt. Mint a ki eszt vesz-tette, úgy lötött-futott egyik helyről a másikra. Összehívatta a távol vidék hirhedt orvosait, hogy segitenének a szerencsétlen John Kingen. Hasztalan. Jelentést tett a központi jury-nél az egész eset felől; orvoslátot kért az ellen, hogy ura a kártya miatt mindenét elveszítse. Hasztalan. A jury azt mondta, hogy John King elveszíté vagyonát, arról okmányt állított ki s hogy ő semmi módot nem hitt találhatni arra, hogy vagyonát becsülettel visszanyerhesse mr. White-től, bizonyítja, hogy megörült. Mi szükség több tanura?

És az amerikai jury-nek igazsága volt. Legalább helyesen gondolkozott s ítelt.

Pedig az fájt nagyon mr. Hutchinson-nak. Zsebkendőjével szüntelen törülgeté szemeit s ritkán ment emberek közé.

Szegény négerek, úgy féltek azóta, hogy e farmtelep oly hirtelen elveszté három kitünőségét, a fehér urat, ki most be van csukva; a szép fehér asszonyt, ki indus vízbe fult s Jamest,

ki most a parkban áll, balkezeben fadorong, jobbában revolver, fején házisapka!

Mikor némelyiknek közülök a parkban volt dolga s az orang-utang előtt kelle elmennie, félve huzta le fejéről az ernyőkalapot, lefeküdt a földre s tisztelete jeléül fehér fogait mutatgató neki.

Azt képzelték, hogy valami daemon s hogy ő idézte elő az egész szerencsétlenséget.

Midőn a jury kiállítá mr. White részére a telekkönyvi okmányt, mely őt mr. John King két farmtelepének urává nyilatkoztatja, ez fogadást tett a jury előtt, hogy a szerencsétlen őrltet élte fogytáig tartani, gyógyíttatni s ápoltatni fogja, felvigyázót tart mellette stb.

A jury e miatt elismerést szavazott neki.

Mr. White aztán be is váltá szavát. Tartott felügyelőt a szegény John King mellett, de egyik a másik után szökött meg, míg végre Blitz Károlyt érte a szerencse, hogy a szomoru hivatalba lépjen.

És mr. Blitz, mint látni fogjuk, tökéletesen meg is felelt hivatalának.

S hogyan is ne?

Hisz mr. White és ennek ügyvezetője, a felügyelő, mr. Hutchinson még a new-yorki Castle Garden-ban azt mondták felőle, hogy keresve sem foghattak volna ennél nagyobb boldodot!

VI. A társalgó társalogni kezd.

Mr. Hutchinson nagyon hidegvérű ember volt; szeretett magában lenni. Az oly emberek pedig ritkán rokonszenvesek.

Mit bánta ő, mi történik körülte! Ugy látszott, hogy az üzlet, a „business“ foglalja el egészen.

A kik azt hitték, nagyon csalódtak.

Nappal az ültetvények közt járt, és verte a niggereket, ha nem dolgoztak, akár a kutyákat. Ő hidegvérrel nézte, mint hasad fel hátukon a bőr, sebeikből mint ömlik a piros vér. Oh, mr. Hutchinson nagyon hidegvérű ember.

Blitz Károly pedig forró vérű volt.

Történt egy napon, alig hogy pár hétig volt a farmtelepen, Blitz az ültetvények közt járkált vad után, egyszerre iszonyu jajkiáltást hallott. A hang után ment. A jajkiáltás mind erősebbek lettek. Sietteté lépteit, míg végre egy tisztásra ért.

A tisztás, melynek fele részét mocsár foglalta el, másikat gyalogfenyő nőtte be, alig volt 15—20 láb széles; jobbról-balról a cukornád magaslott s huzódott el a végtelen meszesességbe.

Iszonyu látvány tárult Blitz Károly szemei elé.

A tisztás közepén ölnyi magasságu kiszáradt, vastag fatörzshez egy angyal szépségű imdus lányka volt kötözve. Mellette jobbról-balról két európai fehér állt, kik hasított bőrkorbácsal borzasztó egykedvűséggel csaptak a bársonysima vörös barna testre. A szerencsétlen lányka majdnem mezítlen volt, csak térden felül érő fehér gyolcs szoknyácska volt rajta. Gyönyörű arcza a kintől lángpirban égett s összevagdalt picziny keble lázasan hullámozott fel s alá. Izomtelt lábcskáit neki feszíté a fának, hogy kötelékeit szétszakgassa; hasztalan! A kötelék nem engedtek s a két fehér ördög borzasztó egykedvűséggel mérte tovább iszonyu csapásait a jajkiáltozó vad lányka pihegő mellére s egész testére.

Azok a jajkiáltások szivrázóak voltak; de nem indították meg mr. Hutchinson és mr. John King szívét.

Amaz nagy hideg vérrel állt a fa mellett s rágta bagóját; emez kaczagott, a hogy az őrltek szoktak, — néha odarohant a szerencsétlen áldozathoz s kezével iszonyu ütések mért annak felső lábszárait. Annyi esze mégis volt a boldogtalan nyomorultnak, hogy ilyenkor lehajlott, kikerülendő a fehér hóhérok korbácsütéseit.

Mr. Hutchinson előtt az a kis olasz lányka térdelt, kivel már egyszer találkozánk, s kezeit tördelve, zokogva esdett bocsánatot a kis indus lányka számára.

— Mit? bocsánatot?! — ordit fel e perczen az orang-utang, — én bocsássak meg annak, a ki azt kérdi tőlem, hogy mért nincs már nyakamon az a barna folt, a mely egy évvel ezelőtt is nyakamon volt? Hát volt-e rajtam valaha folt?! Én barna orangutang voltam mindig, most is az vagyok! Soha sem voltam foltos. Jól tette Hutchinson, a ki ember, hogy ezt a vadat e sértő kérdésért büntetni rendelte, — szolt az orang, s azzal ismét odarohan a lekötözött leánykához s elszáradt ökleivel verte tovább annak szép idomu izmos lábcskáit.

Ez volt az a pillanat, melyben Blitz Károly a tisztás szélére ért.

Egy perczig borzadva állt meg s nem akart hinni szemeinek. Látta azt a gyönyörű teremtést ott a fatörzs mellé kötözve vonaglani; hallotta jajveszéklését; szemei a könyörgő olasz leánykára estek; látta mr. Hutchinsonot, ki mindig hidegvérű; látta fenevaddá vált védenczét, a mint a kis indus leányka felső lábszárait üti csontos ökleivel, s látta a két fehér ördögöt, kik borzasztó egykedvűséggel vagdalták a szerencsétlen leányka finom barna testét, közbe nagyot röhögve a szerencsétlen áldozaton, ha ez kinja okozta dühében gyöngyfogait viczoritá rájuk.

Oh, az iszonyu látvány volt számára!

A társalgó villámgyorsan kapta le válláról kétesövű fegyverét; mindkét ravaszt felrántá — egy dördülés! s az egyik hóhér arcczal a földre bukott. A fegyver még egyszer durrant s a másik is holtan rogyott össze.

Azzal fegyverét két kézre kapva, Hutchinson-ra rohant, ki alig hogy a fegyver kettős durranása elhangzott s a társalgót megpillantá, eszeveszetten rohant a cukornád-ültetvények közé. Az orangutang ösztönszerűleg követé őt futtában.

Blitz nem követé őket.

A kis olasz lányka még mindig a földön térdelt s ijedten mereszté szemeit a társalgóra.

Blitz feléje közeledett s „jó napot“ kívánt neki udvarias könyedséggel.

A lányka felugrott s a mocsár felé futott; majd oldalvást az ültetvényeknek fordult s a cukornádasban eltűnt.

A társalgó most a lekötözött indus leánykához ment.

Ez eszméletét veszelve, hullaként függött kötelékein.

Blitz rátekintett a sápadt, barna arcra s lábait a földbe gyökeredzni érzé. Ily gyönyörű arcot még nem látott soha. A kin szédulta a vad kifejezést a vonásokban s ő csak a szenvedő Madonna fájdalmas szelidségét látta megfeszítve.

Blitz Károly meg volt bűvölve. Mikor a szegény kis lány felhasgatott testére pillantott, szemeiben a rokonszenv és fájdalom könnyei jelentek meg.

Nem birta tovább nézni.

(Folytatása köv.)

A r e m é n y.

Jánki Györgytől.

Nem a pillanatnyi jelen által adott jók mulékony élvezete, hanem inkább a sorsunk jövőjéről alkotott kellemes képzetek teszik a tulajdonképeni életboldogságot.

Az, mi ezen boldogító képzeteket alkotja: r e m é n y n e k nevezetetik.

S épen ezen fontos okból, a remény mint boldogságunknak majdnem egyedüli tényezője, megbecsülhetlen egy érzelem.

Mily borzasztón rideg volna az ember küzdelmes élete, ha a biztató remény melengető fénye nem kalauzolná, s nem deritené fel sötét utjait!

Szárnyszegett lenne e nélkül a munkaerő, nem létezhetnék a művelődést elősegítő verseny, vállalkozás, sem az anyagi, sem a szellemi téren; és pedig azért nem, mivel kiküzdendő ohajainknak beteljesedését ezen érzelem helyezi — kisebb-nagyobb mértékben — kilátásba.

A remény édesanyja tehát az ohaj, vágy; táplálója a körülmények és a képzelet, megölője pedig a beteljesedés vagy csalódás. Hanem azért, hogy egyik kívánságunk betelt, vagy ellenkezőleg: csalódánk benne, nem szűnt meg ám a remény is. Azon pillanatban, a mint ohajunkat elértük, vagy elölték, egy másik, újabb meg újabb vágy támad, melyből ismét új remény fakad. Más szóval: a meddig vágy létezik, remény is van. Vágyaink pedig majdnem egész életünkön át vannak, s így a remény is gyermekjátékainktól kezdve egész a koporsóig kísér.

És a mellett, hogy ily hű társa az embernek, önzetlenebb vigasztalója is. Feledteti a keserű multat, könnyit a jelen terhein, életkedvet csepegtet a szívbe, kényszerít élni, ösztökél munkálkodni. Sőt még a haláltól való félelmet is csökkenti varázserejével. Az a r e m é n y, hogy van az itteninél ott fönn boldogabb haza, hová talán mi is bejuthatunk; a r e m é n y, hogy hantjaink fölött virasztani fog majd a kegyelet és az emlékezés: megédesíti a válás keserű perceit.

Mint minden érzelemnek, úgy a reménynek is vannak fokozatai és szélsőségei.

Ha közel van az elérendő jó és annak elérkezése eddigi körülményeinknek lényeges fordulatát okozhatja: a remény érzelve annyira emelkedik, hogy kétkedés és nyugtalanság folyton váltakoznak, és nem egyszer életrendének megszokott kerékvágásából is kizökkenti az embert.

A remény fokozatai tehát: kétség és nyugtalanság; szélsőségei pedig a könnyelműség és a kétségbeesés.

Könnyelmű az olyan egyén, a ki jövőjét nem a valóság szülte remények alapjára fekteti, hanem nagy merészen képtelen vágyak teljesülésében hisz; míg ellenben a kit balsorsa a nagy csalódások életiskoláján oly mostohául vezetett keresztül, hogy boldogulásának minden reményéről lemond, kétségbeesettnek (desperatus) hivatik.

A könnyelműség balga nézetein a tapasztalás sem segít, csalódásai daczára rózsás színben látja a jövőt, és czáfolják meg bár kába kívánságait az érvelő ész, csalhatatlan körülmények, ő mégis vár, sőt meg van győződve azok bekövetkezéséről. A kétségbeesett ellenkezőleg, lemond még arról is, mit a józan jövő biztosan teljesíthet és önönmaga igyekezik eloltani a remény biztató világát.

E két szélsőség egyuttal következményeiben is szomorú. Míg a könnyelmű mindent a jövőtől, az esetlegességtől várva, sem testi, sem lelki javainak öregbítésével nem törődik, pazarrú, gondatlanná lesz a legmagasabb fokig; addig a kétségbeesettet a visszautasító zárkózottság, a kétkedő bizalmatlanság

gyötri untalan, s innen csak egy rövidke lépés már a sirt ohajtó életunalom.

Leghelyesebb tehát itt is a középut. Remeljünk mindig olyat, a minek beteljesedése mellett a józan ész is okot hoz fel, a minek lehető bekövetkezése cselekedeteinknek mintegy természetsszerű folytatása: s akkor óva leendünk a romboló végletektől.

A remény, mint érintettük, életünknek hű kísérője. Ehez azonban hozzá kell tennünk még azt is, hogy működésében kor szerint mégis változik.

A g y e r m e k gondtalan kedélyének vágyai, tehát reményei is, csak a legközelebbi jövőre irányulnak, nem úgy, mint az i f j u k o r b a n, melyben a féktelen képzelet a legfantasztikusabb vágyakat költvén a kebelben, sasszárnyakon bekalandozza a messze jövőt, megmérhetetlen magasba száll, s tündérecsetével dugszagadagon szinezi ki a jövő délibábos képeit. Az ifjúkor az édes ábrándok ideje.

A férfikor már másképp cselekszik. Ohajait oda állítja az ész itelő széke elé, bírál, következtet s a levont eredmény szerint alkotja reményeit. Szívesebben hallgat a komoly értelem szavára, mint a képzelem varázsígéire. A mutatkozó önzés itt is számításra kényszeríti. Azért a férfikor inkább az iparkodó cselekvés szaka.

Az aggkorban, elvesztvén az elme eddigi rugékonyságát, a képzelem elevenségét, a test erejét, a vágyak is megcsappannak, a remények lassankint elszunnyadnak, s ezek miatt az agg legszívesebben tapasztalatainak telt tárházához fordul s azok nyomán itéli a bekövetkezendőket. Az agg a mult időre építi jövőjét.

Összevonva a mondottakat: az ifjúkor a rózsás jövőnek, a gyermek- és a férfikor inkább a jelennek, az aggkor pedig legszívesebben a multnak él.

Ha ezek után azt találná kérdezni a szíves olvasó: van-e hát a remény működésében némi különbség a nőben és a férfiban? rövid feleletünk az volna, hogy lényeges aligha.

A kor, műveltség, tapasztalat mind a két nemnél egyaránt hat ez érzelemnek fejlődésére ép úgy, mint elmulására.

Az egyedüli különbség legfeljebb az, hogy társadalmi állásánál fogva a nő más körben mozogván, mint a férfi, reményei is mások, talán kisebbek s e miatt könnyebben kielégíthetők.

A családi tüzhely szentélye megóvja a nőt a féket vesztett sovárgásoktól, és így megkiméli a reménygyilkos csalódások nagy viharjaitól is.

Innen magyarázható ki aztán, hogy a nő reménye, ha nem is oly magasröptű, mint a férfié, de kitartóbb és üdébb, elannyira, hogy midőn a férfi csalódásai közben el-elcsügged, a nő bátorító reménye újabb bátorságot önt elijedt szívébe.

Hogy az állatok életében gyakorol-e befolyást a remény is? azt a természetbuvárok eddigelé határozottan nem bírták kiészlelni.

Ezen érzelem működése az embernél is oly szelid, és közvetlen benső, hogy jelenségei csak elvétve, igen gyéren hatnak észrevehetőleg a külsőre. Hát még az állatvilágban!

Hogy a kis hangyales, midőn furfangos tölcserének csucsos alján oly példás türelemmel várja prédáját; vagy pedig a ravasz pók, ha órahosszant gunnyasztva figyel a hálóján a vigyázatlan légy beleakadását, nem remélnek-e, nem csillan-e föl bennök ez érzelem egy-egy kis szikrája? megmondani nem lehet.

Meglehet, ez is csak ösztön, mint annyi más, mit nem tudunk magunknak megmagyarázni.

Egy hét története.

Juniushó 9-dikén.

Politikai vasárnap. — Az „éljen“ czélja és hatása. — Én is. — Az én programjaim. — Egy felsőbb jelenség. — Keresztútban. — Politika és szerelem. — Egy kis titok. — A választások és a nők. — Nemes gárda. — Az andódi ünnepély. — A derék érsekujváriak. — A mi népünk. — Jó magyszemek. — Egy derék nő a másvilágon. — Egy a külföldön. — Prielle a jó lélek. — Egy titok.

Mihez hasonlitsalak? kérdezhetjük mi is halhatatlan Petőfinkkel, csupán csak azzal a kis különbséggel, hogy nem kedvesünket, — kihez utóvégre más szép lányban találhatunk hasonlatot — hanem mult vasárnapunkat. A hogy itt a politika előntötte az életet! Az utcák elárasztva ezernyi néppel, felpántlikázott hintókkal, a házak feldiszítve három színű zászlókkal, drága szőnyegekkel, gyönyörű virágfüzérékkel, itt is, ott is egy végelethetetlen hosszú menet, elől tisztos polgárok, utánuk a föld alul előtermett egyéb sokaság, egy lelkesedés és egy verejték az arczuk, szaladnak versenyt a fényes hintók után; hogy is ne, most hozzák az új képviselő-jelöltet, és akkor nekik multhatatlannul ott kell lenniük, náluk nélkül az nem eshetik meg, igazán nem, mert az öreg Istennek oda fenn csak szintén látnia kell, hogy tud az ő kedves magyar fővárosa a politika iránt lelkesülni, annyi-féle elfoglaltatása mellett pedig, a mennyi a jó öregnek van, talán bizony ide se tekintene; hanem így, a hogy ez a sokaság „éljen“-t kiált! Nem is kiáltás ez; üvöltőbb az a viharból, hatalmasabb a menydörgésnél, felköltené talán az örök alvókat is, hogyha ezek is érdeklődnének a politika iránt; hát még az örök élt oda fenn, hogy ne csalogatná ki, legalább egy pillantásra?

És megvagyok róla győződve, hogy ez egyszer nagy öröme is telt a jó Istennek ez alkotmányos mulatságban. Onnan tudom, mivel — de hadd beszéljem el körülményesen, mint jutottam e jóleső tudatra.

Én is Arkadiában — nem, az nem, hanem a mi sokkal több annál: én is Magyarországon születtem, és azért természetes, hogy mint annyi ezereken és ezereken, én is három országgyűlési választások alkalmával mindannyiszor forrón és lángolóan átvoltam hatva azon meggyőződéstől, miszerint én tulajdonképen honatyának, törvényhozónak vagyok alkotva. Föl is tettem magamban mindaháromszor, hogy okvetlenül „föllépek“; megis csináltam a „programm“-ot a „tisztelet választók“-hoz; csak hogy a mint az a tenger elkezdett háborogni, annyira elragadott a zajlás, és úgy sodort magával, hogy menten elfelejtettem szép szándékomat, a programmot aztán mindannyiszor odaadtam egy-egy nálamnál élelmesebb hazafinak, az elmondta, szörnyű tetszést aratott velem, az egyiket két órahosszat a vállakon táncoltatták végette, én meg csak usztam a nagy választási tengerben, és mikor végre képes voltam magamra is gondolni egy keveset, akkor már minden kerületnek meg volt a maga „atyja“, a haza és közügy öröme.

Mondom, három izben történt meg rajtam ez a szerencsétlenség és bizonyára most sem kerülöm ki, hahogy épen a legnagyobb „éljen“-forgatag közepett egy bizonyos erkélyről díszes virágcsokor nem esik a kalapomba. Nem nekem volt szánva, hanem a képviselő-jelöltnek, a kit ép e perczen a riadó töme-

gek a reá váró szónoki állványhoz éljeneztek; hanem én ezt a csokrot annak vettem, a mi valóban volt, felsőbb adománynak, és önkénytelenül föltekintettem, hogy valjon honnan repült rám ez illatos kedvesség és jó csillagom sugalta nekem e fölfelé tekintést; mert amaz emeletes ház ablakában két hölgyet pillanték meg, két angyal szívü kedves ismerősömet és abban a perczen már nem voltam a forgatagban, azon alkotmány-porosan felróltam az emeletre, az én kedves két ismerősömhez, hogy minek? azt valóban most se tudnám megmondani, annál kevésbbé akkor; különben sem bírok ellentállni angyal-szív vonzátásának, most pedig, mondom, a jó ég sugallatának tekintem ama fölfelé pillantást és úgy négy szem közt megsugom, hogy a programm-beszédem is készen van már. Szabadelvü, mint egész életem, és egyetlen ortografiai hiba sincsen benne!

Mondom tehát, percz mulva fenn voltam az emeleten, kedves két angyal szívü barátnóm közre fogott, egyik a fejemre, a másik szívemre tüzte a háromszínű rózsát, olyan szép volt, mint maguk, sajátkezüleg csinálták. Megnéztem az egyiket, azután a másikat, hát mindegyiken más-más név volt képviselőnek himezve, vagy horgolva, nem értek a selyemszál-művészethez, elég hozzá, gyönyörű munka volt.

Kezdtém egy kicsit jobban izzadni, mint lent az eleven forgatagban a juniusi napon. Ez a kedves két angyal most a korteskedés nemes mesterségét üzi-füzi, gondolám, és nem csalódtam. Alig volt annyi időm, hogy homlokomat megtörülgessem, már az egyik angyal rágyujtott, elkezdte magasztalni az ő jelöltjét; utána a másik, be sem várva a dicsbeszéd közepét, a maga jelöltje homlokára füzte a glóriát, és mind a kettő azzal végezte, természetesen egyszerre, hogy annál fogva nekem okvetlenül az ő jelöltje javára kell — ha csak azt mondták volna: szavazni, de azt mondták: korteskedni! Én és korteskedni! Én és kettőnek egyszerre!

Már-már azon kérdés lebegett ajkamon: „Valjon hogy tet-szenék nagysámnak, ha valaki két hölgynek egyszerre udvarolna?“ De szerencsémre még elég jókor jutott eszembe, hogy egy sorba tenni a szerelmet a politikával: megbocsáthatlan istenkáromlás igaz hitű nő előtt. Inkább tehát eme gyöngéd kérdéssel kerestem kibuvót:

— Miért nem inkább Nagysáim? Mindegyik a maga választottja érdekében? Ki állhatna akkor ellent?

Két barátnóm arra összenézett, egyik a másikra mosolygott, azután azt mondták, hogy ők már e napokban fürdőre mennek, azért az nem lehet.

Nem feleltem semmit, hanem az az egymásra tekintés gyanus volt előttem. Ismerem én már ezt a nézést és ezt a mosolygást! Itt titok van a fejcskében, az már bizonyos, és annak a nyomára kell jutnom. Csak azt nem tudtam, hogy miként?

— Akkor megengedik, hogy X. és Y. nagysáimat felkérem erre, Kegyetek nevében. Ezek a Margit-szigeten —

— A viláért se! — vágott szavamba egyik is, másik is egyszerre. — A viláért se! Még azt hinnék, hogy mi korteskedni akarunk!

— Az igaz! — hagyám helyben egész könnyeden. — Tehát

ez az a nagy titok! A hölgyek ezuttal nem akarnak korteskedni! De valjon eltaláltam-e?

— De hiszen a mult választás alkalmával? — vetém oda félig tamásosan.

— Oh, az más, akkor szükség volt ránk, mert akkor pénzzel, pálinkával, mételyezték meg a nép alkotmányos érzületét, de most ez nem fog történni.

— És azért a hölgyek képesek ez önmegtagadásra! — mondám elragadtatással.

— Oh, semmi önmegtagadás! — vágott vissza az egyik angyal, elérvén a czélzást. — Mi tudjuk, hogy nekünk más te-rünk van a munkálkodásra, még a hazáért való munkálkodásra is.

— Ah, Kegyetek kivétel! — jegyzém meg udvariasan.

— Semmi kivétel, — felelé a másik angyal. — mi is, X. Y. is, mindnyájan ismerősök felfogadtuk, hogy miután most már csupán csak nemes eszközökkel fog a választás folyni, semmi szüksége a férfiaknak a mi korteskedésünkre.

— De Ida! — szólt közbe a másik angyal, és most a két barátnő újra összenézett, de most már nem mosolyogtak, hanem mindketten egyszerre elnevettek magukat. Ezt a nevetést is érttem én. Annyit jelent, hogy a titok kiszaladt a ketreczből.

És nem örülhet-e a jó Isten is annak? Az alkotmányos polgár immár tisztán fogja gyakorolni egyik legszentebb kötelességét; a szegény tudatlan nép erkölce nem fog befertőztetni se pálinkával, se pénzzel, kiki igaz meggyőződése szerint fogja szavazatát az urnába vetni!

— És így lesz ez az egész országban? — kérdém én, most már valóban elragadtatva. És:

— Hogy ne! — felelé rá két angyali barátnőm, ismét mindketten egyszerre. — Nekünk hölgyeknek most már csak az a feladatunk, hogy szemmel tartsuk a férfi urakat, és jaj annak, a ki nemtelen eszközökkel ügyekszik szavazatot vásárolni magának! Országszerte ez lesz a művelt magyar hölgyek jelszava: A becsület nem vásárczikk, sem a polgári, sem a politikai életben. Erről mi, a becsület őrei kezeskedünk.

— Oh, akkor bocsánat, de megyek! — mondám bucsuzólag.

— Hová?

— Átolvasom programbeszédemet, — és siettem lakásomra és — szépen elégettem programbeszédemet; nincs már arra semmi szükség. Az igaz lelkesedés mindig megtalálja a kellő szót.

És ezt a nemes őrségi tisztet a hölgyek most mindenfelül fogják gyakorolhatni, mert immár országossá a vált a választási mozgalom, épen úgy, mint az eső, csak olyan áldásos is legyen. Kivételt talán csak az egy Érsekújvár tett e részben, hol e héten fényes ünnepélyességgel ülték meg Czuczorunk születési házának emléktáblával való feldiszipítését. Az ünnepély ugyan a közeli Andódon tartatott, mert az „Augsburgi ütközet“ halhatatlan szerzője ott született, 1800-diki deczemberhó 17-dikén, egyszerű parasztházban, egyszerű földmivelő szüléktől; az emléktábla eszméje azonban, valamint ez ünnepélyé, és az ünnepély rendezése a derék érsekújváriak érdeme. Tisztelet nekik érte, hogy egyáltalában eszükbe jutott emléket állítani jeles szülöttjüknek, és hogy a mostani politikai hőség sem ártott a szép eszme kivitelének. A tábla mely most már ama házat disziti, lehetne bármilyen egyszerű, sokkal maradandóbb emléket állítottak ezuttal a nép, annak a mi áldott lelkü népünk szívében, a mely olyan fogékony a szép és nemes iránt, hogy e részben talán púrja sincsen a világon. Ime, most is, ez ünnepély

alkalmával, milyen kegyeletes áhitattal hallgatták meg Druga S. ügyvéd és Farmady M. tanár urak lelkes szavait, midőn előadták neki, milyen nagy hazaszeretet lakozott az ő szülöttjük: Czuczor Gergely szívében; mint üldözték szerzetes létére előljárói, a miért jeles költeményekkel gazdagította irodalmunkat, és mint szenvedett a forradalom után két évig sulyos rabságot, a miért „Riadó“-jában a szabadságra buzdított; az összegyülekezett nép közt — napsütötte, munkaedzett arcok egyől-egyig, a kik hozzá vannak szokva pusztá kézzel megbirkozni az étellel, — nem volt egy sem, kinek szemében könny ne ragyogott volna, Czuczor lángoló hazaszeretetéről hallván! Milyen öröm, nevelni az ilyen meleg szívű népet, apraját az iskolában, öregét az életben, és mint nyomódik majd be lelkébe, hogy itt ez alkalommal protestáns pap a katolikus egyházi férfiak hazafiui érdemeit magasztalta, és viszont katolikus pap egy zsidó házra mutatott, mint olyanra, melyben megtanulta szolgálni a hazát! Megannyi tisztabuza szem ez, a nép szívébe elhintve, a szeretet Istenének magtárából, és az jól fizet.

Hát itthonn semmi ujság? Tudniillik a mi tulajdonképeni itthonunkban, a fővárosi jótékony-ság és jókedvűség illatos kertjében? Nem valami sok, de nem is épen semmi.

A nőiparegylet választmánya ma tartotta havi gyűlését, a melynek néhány igen érdekes és szívemelő mozzanata volt; például az, hogy egy derék magyar nő, Gubicz Andrásné, két e z e r frton felül hagyományozott az egylet javára; továbbá egy külföldön, Drezdában tartozkodó magyar urhölgy, Izsépné, az egylet alapító tagjai közé vétette föl magát; továbbá az egylet már e napokban könyvkötő műhelyt nyit, leányok számára, hies könyvkötőnk, Boldog Lajos főfelügyelete alatt; továbbá Prielle Kornélia, a mi jeles színművésznőnk, csikorgó télen lerándult Kaposvárra, és ott a derék műkedvelőkkel az egylet javára 200 frtot játszott össze.

A mi pedig a gyűlés érdekes voltát illeti, elhatározott, hogy nem sokára lesz valami, de hogy mi? azt most még nem szabad megmondanom; elég az hozzá, hogy lesz valami, és pedig fiatal hölgyek és fiatal emberek is lesznek, pompás zene mellett a gyönyörű Orczy-kert új helyiségében, estétől reggelig — igen sajnálom, de nem mondhatom meg, — a ki honatyaságról ábrándozik, annak egy kicsit hallgatni is kell tudni.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Királyné ö Felsége) újabb értesülés szerint juliushó második felében hagyta el Ischl-t, s egyenesen Normandiába, Sassetot-ba utazik, hol októberig marad.

* * (Jótékony-ság.) A komáromi szegényeknek Rudolf trónörökös kétszáz frtot adott. — A s z a t m á r i irgalmas-rendi szerzetesek kórházának kijavítására a királyné ötven frtot adományozott. — Gróf P é c h y Manó Kolozsvártt a belvárosi gyermekkertnek és az ottani tüzoltó-egyletnek ezer-ezer forintot, az egyetemi körnek ötszáz, a jogászok és orvostanhallgatók segély-egyleteinek két-kétszáz, a gyógyszerészettan hallgatóinak száz, az iparos-egylet könyvtárának, a polgári dalárdának s a lövész-egyletnek két-kétszáz forintot adott s a színháznál is fog tenni alapítványt. — H u s z á r Adolf az Eötvös-szobor készítője azt a nemes ajánlatot tette, hogy a Dugonics-szobort Izsó mintája után ingyen készíti el; a szegedi szobor-bizottság ennél fogva azt határozta, hogy Izsó özvegye számára a szerződés aláírásakor 1500 frtot fog fizetni.

** (Rózsás napló.) Ócsán mult hó 28-dikán jegyezte el Szabó József hernádi földbirtokos a kellem- és szellemdus Forster Antónia kisasszonyt. — Noszlopy Károly zempléni birtokos közelébb vezette oltárhoz Barabás Erzsike kisasszonyt. — Szeller Vilmos miniszteri tisztviselő jegyet váltott Makay Mariska kisasszonnyal. — Berczik Árpád jeles fiatal író s miniszterelnökségi titkáre napokban jegyet váltott Sváb Flóra kisasszonnyal, Csongrádról. — Dr. Maislis Móricz fővárosi ügyvéd eljegyezte Laczkó Paula kisasszonyt. — Kércsen Szabolcs-megyében, a mult hó végén volt Tajnel Ödön beregmegeyi aljegyző és Uray Zsuzsána kisasszony esküvője. — Rózsahegyen e hó 2-dikán volt Bory Tivadar honvédhadnagy és Matyasovszky Lina kisasszony esküvője. — Draskóczy Klementine kisasszony és báró Vay Dénes esküvője e hó 21-dikén lesz Majorházán. — Szegszárdon Demeter Ida kisasszonyt Kollár János szarvasi ügyvéd jegyezte el. — Bodányi Kázmér járásbirósági irnok közelébb váltott jegyet Parti Aranka kisasszonnyal. — Kelemen Sándor székesfehérvári ifju kereskedő eljegyezte Soós Ilonka kisasszonyt. — Spissák Gyula a váci takarékpénztár másod könyvelője jegyet váltott Wiener Irma kisasszonnyal. — Kendy Árpád trencsényi birtokos közelébb tartá esküvőjét Horzsák Etelka kisasszonnyal. — Cziriák Dénes telekkönyvi hivatalnok eljegyezte Fekete Amália kisasszonyt. — Hantos Iván fővárosi derék ifju iparos mult szombaton váltott jegyet Keller Gizella kisasszonnyal. — Illey Károly kolozsvári tisztviselő a napokban vezette oltárhoz Benes Etelka kisasszonyt. — Budapesten közelébb ment végbe Kolozsváry József királyi táblai volt fogalmazó s jelenleg makói járásbíró esküvője Bauer Julia kisasszonnyal. — Hatala Péter, egyetemi tanár e napokban tartotta esküvőjét Fektor Teréz kisasszonnyal. — Pázmándy Géza, a régibb magyar politikai élet egyik kitűnőségének: néhai Pázmándy Dénesnek legifjabb fia, e napokban tartja kézfogóját Tatán a bájos Jankó Irma kisasszonnyal. — E napokban volt Kovács Arisztides budapesti gyógyszerész esküvője Lendvay Sarolta kisasszonnyal, Lendvay Lajos fővárosi ügyvéd kedves és művelt leányával. — Aradon Venter Gerő aradi ügyvéd jegyet váltott Lukács Teréz kisasszonnyal.

** (Woroniecki herczeg) siremlékének elkészítésére legközelebb köttetett meg a szerződés Jablonszky Vincze budapesti siremlék-gyárossal, s ez évi októberhó végére minden munkálat teljesen be fog fejeztetni. A siremlék tizenhatsz láb magas gránit obeliszk és világosszürke mathauseni gránitból készül. Az egyszerű, de igen kellemes arányokban tartott tervet Luchs Rudolf műépítész (a bécsi világkiállítási munkálatok egyik részese) készítette.

** (Ligeti Antal) kitűnő tájfestésünket Pless herczeg Berlinből két festvény elkészítésével bizta meg. Az egyik mellékképe lesz az ő „Libanoni sirjainak a hyénákkal,” mely szép festvényt a világtárlatból szintén Pless herczeg vett meg. A másik egy nagy, derült tájkép. Ligeti közelébb hozzá fog a muzeumi képtár újabb berendezéséhez is s ezért a képtár egy ideig zárva lesz.

** (A gyermekkórház) évi közgyűlésén, mult vasárnap a jelenlevők örömmel győződtek meg arról, hogy a 36 éve fennálló egyesület évről-évre gyarapszik s kórházában egyre több gyermeket gyógyítanak. Az alapvagyon három év óta, (mióta az egyesület államsegélyben is részesül) 19,460 frt 36¹/₂ krral gyarapodott. Továbbá e három évben átlag 1751 beteggel orvosolt többet a kórház, mint a mennyit azelőtt államsegély nélkül képes volt. Tavaly az intézetben 735 beteg gyermeket ápoltak. Járólagos

beteg 7015 volt. A kitűnő buzgalmu főorvos: dr. Bókay jelentése szerint: a kórházban levő beteg gyermekek közül 571-et bocsátottak el gyógyultan vagy javultan. A jelen évre maradt 49. Meghalt 115, kik közül huszat haldokolva vittek be. Az ingyenes osztályon 570-et ápoltak. A bennfekvő gyermekekre 10238 frt 64 krt, a járólagosakra 2559 frt 66 krt költöttek. A közgyűlés dr. Bókaynak s az egész orvosi és tisztviselői személyzetnek jegyzőkönyvileg fejezte ki hálás köszönetét. Elnökké ismét Ürményi Józsefet, Csengery Antalt és Morlin Imrét választották meg.

** (A nemzetgazdasági-egylet) elhatározta, hogy az iskolai takarékpénztárak meghonosítása érdekében tevékenységet fejt ki, mivel népünk jóléte megkívánja a takarékoság erényének mennél nagyobb terjedését. E célra állandó bizottságot alakított, s ennek keblébe fölveszi mindazokat a tanítókat és tanítónőket, kik e célra közremunkálni ohajtanak. Az ilyenek sziveskedjenek e szándékukat levélben vagy levelezési lapon tudatni Matlekovich Sándor egyleti titkárral, Wesselényi-utca 1-ső szám alatt.

** (Szinház.) Olyan esténk volt itt mult pénteken, melyen mint a népdal mondja, egyik szemünk sirt, a másik meg nevetett. Szigligeti Jolán, a közönség osztatlan kedvence, az ő tiszta, derült kedélye végett, a fiatal tehetségek egyik legtehetségesebibe, utójára lépett föl! Nagy veszteség ez hazai színészetünkre nézve, de nem tartoztatuk a távozót, mert úgy sem hagyta volna magát tartoztatni, nem hallgatott senkire, csak szivére, mely erőnek erejével Hutiray ur karján az oltárhoz csalogatá. Utójára a „Tücsök“-ben lépett föl, és a nagy számmal megjelent közönség koszorukkal és virágcsóval tette neki nehezzé az utósó estét; a 4-dik felvonásban meg Szathmáryné, Fadette anyó szerepében alkalmat talált diszes koszorut adni neki pályatársai nevében, emlékül. A fiatal ara megvolt illetődve, azért mégis csak kedvesen játszott. Kitűnően játszottak még ez este Szathmáryné, Fadette anyó, Náday Didier és Eöry Landry szerepében. — Kitűnő drámai előadás volt még e héten a „Tündérújjak”, melyben Prielle Kornélia Menneville marquiset, Felekiné Helent és Náday Karbriandot nagy művészettel ábrázolták. Ilyen fényes csillagok mellett természetesen nehéz állása volt Dancz kisasszonynak, ki ezuttal másodszor lépett föl vendégül, és tekintve, hogy e kedves, fiatal tehetség még a pálya elején van, eléggé jól adta Bertát és egy pár jelenetét a közönség meg is tapsolta. — Az operában Hamakers Bernardine kisasszony nagy diadalt aratott a „Hugenották“-ban. Olyan előkelő izléssel játszta és olyan gyönyörűen énekelt Valois Margitot, a mint talán még senki nálunk. Balázné Valentine-je és Odry St. Bris lovagja szintén kitűnők voltak, és az egész előadás is megérdemelte volna, hogy nagyobb közönség gyönyörködjék benne. — Az „Ördög Róbert” is élvezetes operai est volt e héten. A vendégművésznő Izabellát adta, ismét azzal a könnyed és ragyogó énekkel és hódító előkelőséggel, a mi neki sajátja. Nagy kár, hogy egyszersmind megfelelő hévvel és erővel nem rendelkezik. Azért például a „kegyelem áriájá“-ban nem volt annyi hatással, mint első jeleneteiben. De így is kitűnő művésznő és nagy élvezettől fosztja meg magát, a ki ez előadásokat meg nem nézi. Balázné Alice-e és Ellinger Robertje méltán foglaltak helyet e nagy művésznő mellett, és Kőszeghy Bertramja szintén. — Végül megjegyezzük, hogy a nemzeti színházban most már fényolczkor kezdődnek az előadások.

** (Erkel Ferencz) kitűnő zeneköltőnk egy 3 felvonásos kisebb keretű operán dolgozik. A dalmű czime: a „Névtelen hősök” szövegét Tóth Ede írta. A kitűnő zeneköltő e könnyebb

válfa j u dalművét a nemzeti színházban fogja előadni. Másik, nagy szabásu dalművét, Szent Istvánt (Molnár György szövegére) a megnyitandó új operaháznak szánta első ünnepélyes előadásul. Ebből két felvonás már készen van.

*(A nemzeti színház) tagjaiból Benedek vezetése alatt szervezett népsziműi társulat, mely Miskolcz, Debreczen és Arad városokat fogja a színházi szünet alatt fölkeresni, kitűnő szervezése miatt bizonyára nagy tetszést fog nyerni. E társulat ének- és zenekart is visz magával, a nemzeti színház zenekarának tagjaiból, melynek karnagya a szép tehetségeiről általánosan ismert Erkel Elek lesz. A zenekart Erkel Elek most szervezi.

*(A színi képezde vizsgái) e héten folytak és örvendetes bizonyosságot tettek róla, hogy most már jobb irányban vezetetik ezen közművelődésünkre nézve annyira fontos intézet, a mi az operai osztályban határozottan Káldy énektanár ur érdeme. A vizsgák alkalmával különösen kitűntek Kurzweil Janka, Widmár Erzsike, Heim Róza és Bély Hermin. Kurzweil kisasszonynak ritka szép és egyformán erős hangja van, és biztosan és szabatosan énekelte Mignon románczát. Ha — módot adnak neki a kiképzetésre, világhírű művésznő válhatnék belőle. Widmar kisasszony a „Noel“ című dalt, Bély Hermin kisasszony pedig Taubertnek egy dalát énekelte, mindketten igen csinosan.

*(A budai színházban) a héten többször a „Tündér-várásfátyol“ című operettet adták szép számu közönség előtt, mely a buzgó játéknak igen sokat tapsolt és a coupleteken is sokat kaczagott. A jövő hóban Temesváry több dalművet fog előadni, melyekben Gerecsné, Daray Karolin, Kriejer Kornélia, Kocsi, Kühnel kisasszonyok, továbbá Scholaster, Gerecs és Mezey urak éneklék a főszerepeket. A nemzeti színházból a szünet alatt több tag vendégszerepelni fog Temesvárynál. Most szombaton színre került „Robinson“, Offenbach egyik újabb operette-je, mely eddig még csak Párisban került színre. azután Flotownak egy nálunk ismeretlen 3 felvonásos operája fog adadni. Kitűnik ezekből, hogy Temesváry fokozott erélylyel lép fel, és remélhetjük, hogy fel fogja kelteni a közönség érdeklődését. Megemlítjük egyuttal, hogy Temesváry közelebb a nemzeti színházban fog vendégszerepelni, az „Ármány és szerelem“-ben mint Ferdinánd.

*(Zene.) Érdekes zeneművek jelentek meg Rózsavölgyi kiadásában. Az egyik Volkman Róberttől: „Magyar zenevázlat“, zongora s gordonkára átdolgozva: Grützmacher Lipót által, ára 2 frt. — A másik két füzet Zimay Lászlótól, tartalmaz két új népdalt zongorára, ára egy-egynek 50 kr.

*(Irodalom.) „Leil a ile Medsuun“ czime azon irodalomtörténeti tanulmánynak, melyet Erődi Harrach Béla, jeles fiatal tanár bölcsészettudori értekezéseül, terjesztett elő az egyetemen. — Debreczenben ifju Csáthy Károlynál megjelent Bánhegyi I. tanfelügyelő „Abc“-jének harmadik kiadása, az írva-olvasás módja szerint, igen tapintatosan a kis gyermekek értelméhez alkalmazva. Ára kemény kötésben csak 16 kr.

*(Vegyesek.) A nőképző-egylet közelebbi választmányi ülésén megállapították, hogy az évi zárvizsgák júliushó 17-től 22-éig lesznek. Az egyleti ezüst sorsjátékra nézve pedig azt jelenti Veres Pálné elnök, hogy a miniszteri engedély folytán, a huzás 1876. márczius 31-dikén lesz. — A Fröbel-nőegylet tegnap szombaton tartotta meg, a rossz idő miatt elhalasztott, táncvigalmát a császárfürdőben. — Néhai gróf Zichy János végrendeletében Froszt Lipót nevű komornyikának 20,000 frtot hagyományozott, azonban a hagyományozó örökösei, gróf Zichy György, Camill és Aladár és Froszt Lipót között perre került a dolog. A királyi ítélő tábla ez évi május 31-dikéről kelt ítélete a

huszezer frt hagyományt késedelmi kamataival együtt a komornyiknak kiadni rendeli. — A zugligeti fáczánban az idei első táncvigalom e hó 12-dikén, tegnap volt. — A margitszigeti rózsák általános csodálat tárgyát képezik. Az igazgatóság, a közönség folytonos unszolásának engedve, rendelkezett, hogy minden fajú rózsza, mely a szigeten létezik, darabonként 10 krajczárjával megvásárolható. A dohánytőzs mellett levő fűszerkereskedésben igazolási jegyek mellett adnak el a rózsák tetzés szerinti számban. — A nemzeti képcsarnok-egylet feloszlik, vagyona a képzőművészeti társulatra száll. — A Valeria-egylet cselédmenhelyét Glatz Ebeczky Matild többek jelenlétében nyitotta meg e hó elsején. — Gróf Karácsonyi Guidónét, ki folyvást beteg, hazahozták Párisból. Az, hogy hazahozása lehetségessé vált, jót enged remélnünk. Vajha e családi és honleányi erényekben gazdagon diszlő urhölgy, itthon menél előbb visszanyerhetné egészségét. — Szentpáli Janka Guyon grófnőtől levelet kapott, melyben tudatja vele, hogy a számára eszközendő országos segílyt hálával fogadja, s a nevezett hölgynek meleg köszönetét nyilvánítja fáradozásáért. — A színi képezdének e hó 19-dikén tartandó estélyén a házasasszonyok Blaháné és Lendvainé lesznek. — Kehrér Jozsef a nemzeti muzeum régiségára részére 74 darab érdekes agyag-, kő-, üveg- és bronztárgyat, azonkívül 8 arany érmet hagyományozott. — Csaby Anna kisasszonyt, ki előbb Gizella főhercegnő s aztán Mária Valéria főhercegnő bonne-ja volt s ki ez utóbbit nagyon jól megtanította magyarul, tizenkilencz évi szolgálata után saját kérelmére nyugdíjba helyezték. — Pálik Béla jeles fiatal festőnk „Juhakol“ című újabb művét, melyet gróf Zichy Viktor 1600 frtért vett meg, a bécsi művészek házában is kifogják állítani. — Lendvay Márton Balaton-Füredre ment, hol vajha mielőbb visszanyerhetné megromlott egészségét. — Bülow János, ki a fölállítandó országos zeneakademia egyik tanári székére hivatott meg, a közoktatásügyi miniszterhez intézett levélben sajnálattal tudatja, hogy a megtisztelő fölhívásnak nem tehet eleget, miután közelebb Amerikába utazik egy nagyobb hangversenyzési köruttra. — A császárfürdőben jelenleg 164 család tartozkodik. A Margitszigeten lakik 130 külföldi család, nagyjából Párisból, Berlinből és Hannoverből. E hó 1-sejéig több, mint 10,000 ember látogatta a szigetet.

*(Halálozások.) Széberényi Lajos, pozsonyi ágostai hitvallásu ev. lelkész, theologiai tanár, a dunáninneni egyházi kerület jegyzője, a Kisfaludy-társaság tagja, e hó 4-dikén elhunyt 55 éves korában. A tudomány és az irodalom buzgó művelőjét vesztette benne. Már kora ifjúságában lépett az irodalom terére, s művei általános elismerésben részesültek. Részt vett a szabadságharczhan s a forradalom után álnév alatt soká bujdokolva, csak 1851-ben lépett fel ismét saját nevével, mely alkalommal B.-Csabán reáltanári állást nyert. A következő évben ismét elfogott, édesanyja kérelmeire azonban nem sokára szabadon bocsáttatott. Most minden erejét a tanügynek, s különösen a tanügyi irodalomnak szentelte. Több jeles tankönyvet bírukt tőle. 1856-ban makói, majd 1854-ben pozsonyi lelkész lett, mely állásában haláláig megmaradt. Hívei valódi atyjukat veszték benne. — Elhunytak továbbá: Pajor Titusz, pestmegyei szolgabíró, mult szombaton 58 éves korában; — Engländer Zsigmond, a magyar hitelbank főhivatalnok, köztisztviselőben állt pesti polgár; — Temesvártt Podrugach, született Meyer Emilia asszony, 41 éves korában; — Szilas-Balháson Halász Károlyné, született Röck Janka asszony, 37 éves korában; — Veszprémben Rozmann Gizella, egy szép, fiatal leány, 18 éves korában; — Nagy Lajos, volt de-

recskei járásbíró; — Moóron gróf Festetich Géza e hó 7-dikén, 57 éves korában; — Gróf Szapáry Imréné, született Rudics Nella báróné egy békésmegyei pusztán, hol barátnője látogatásán volt, játszó gyermekekhez akarván menni, nem vette észre, hogy utjában egy pinceajtó nyitva van s menetközben alázuhant. Siettek azonnal segélyére, de a különben is beteges fiatal asszonyt olyan erős vérhányás fogta el, hogy rövid időn meghalt. A grófné az öreg báró Rudics József, akadémiai tiszteleti tag egyetlen leánya volt. — Mukics Aurél, szabadkai földbirtokos a 48-diki szabadságharcz alatt kitünt hős, e hó 2-dikán föbelötte magát. Tettének okát nem tudják. Neje és két gyermeke siratja az egész várossal egyetemben a közbecsülésben álló hazafit. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Junius 12-dikén: „Rigoletto“, Hamakers kisasszony mint vendég. — Junius 13-dikén: „Ripacos Pista dolmánya.“ — Junius 14-dikén: „Jó falusiak.“ — Junius 15-dikén: „Hugonották“, Hamakers kisasszony mint vendég. — Junius 16-dikén: „Sphinx.“ — Junius 17-dikén: „Ördög Róbert“, Hamakers kisasszony mint vendég. — Junius 18-dikén: „Nők iskolája“, Eichner kisasszony fellépte.

Divattudósítás.

A legújabb összeállítású öltözékek kétség kívül a Wattean-félék. Ezek fehér és rózsaszínű csikó derék és tunique-ből állanak, melyhez kék szoknya tartozik; e feltűnő színek azonban olyan halvány árnyalatúak, hogy sehogyan sem sérthetik a szemet. sőt ha a szoknya selyem foulárdból való, a tunique és derék pedig tafotából, a legcsinosabb öltözékek közé tartozik. Mosó szövetből is láttunk halvány rózsaszínű sima battiszt szoknyát, halvány kék fodrokkal az alján, valamint a tunique és a derék körül, az elől négyszögben kivágott derék pedig egy angol himzésű széles betéttel volt díszítve. Könnyű, kedves egy öltözet ez.

Az ércu-féle foulard mindinkább megtartja kivívott közkedvességét, melyet egy részt azért is vívott ki magának, mert minden színű akár selyem, akár pedig más ruhához lehet viselni. Az ércu-ruhákat szeretik ugyanolyan színű csipkével, vagy selyem rüchekkel és szalagesokrokkal díszíteni.

A mosó szövetek egy színű díszítése, kivált a vászon, cambric és battisztból való, leginkább keskeny fehér zsinórkákból áll, a díszesebbek pedig angol himzésből, melylyel a tunique, a derék és ujjak fodroztatnak. A sötétkék és egészen fekete vászon ruhák szintén divatosak az idén, és csakugyan igen csinosak is, ha izléssel vannak elkészítve. Egy fekete vászonruha fehér himzett fodrokkal a díszes öltözékek közé tartozik. Ilyen fekete vászonruhához más színű felső ruhát is lehet alkalmazni. A sötétkék ruhák szintén fehér zsinórokkal, de még inkább ércu-színű battiszt szegélyzettel díszíttetnek. — Ezen munkák természetesen nem díszruhákhoz, hanem egyszerű kimenő ruhákhoz valók, zöldben való kirándulásokra, fürdőbe stb.

A fehér csipkéből és betétekből összeállított, ujj nélküli derekak sokféle változatban készülnek, és díszesebb alkalmakra most leginkább ezek valók. E derekakhoz a tunique is ugyanolyan modorban készül: elől hosszán és kereken szabva, két oldalt hátra húzva és ott széles csokorral megerősítve. Fehér és fekete csipkéből és mousselinből láttuk ez öltönydarabokat.

Egy új munkát kedveltek most hölgyeink, és ez az úgy nevezett svájci himzés, mely következőkép készül. Egy darab fekete, erős szálú túllt fekete cashemirral vagy tafotával kell leborítani, e felső szövetbe egymásba futó arabeszkeket rajzolni, vagy nyomtatni, és a rajz szerint keskeny zsinórkákkal, gyöngyökkel, vagy csak sodrott selyemből készült zsinórral ki-varrni; ezután a sűrű szövetet ki kell vágni az üres körökből, és a rajz mint valami dombormű emelkedik ki az átlátszó alapról. Ha a derék tunique, felöltő, vagy bármely öltönydarab ilyen kivarrt szövetből készül, kivált világos színű ruhához viselve, igen sokat mutat. Fekete csipkefodor vagy rüche veheti körül az ilyen öltönydarabot, melyet, ha a szövetet is gyöngyös zsinórokkal varrtuk ki, szintén gyönggyel kell fényessé tenni.

Végül pedig mai mellékletünket mutatjuk be t. olvasónőinknek, mely egy kötő alakú tunique feléből áll. E tunique elől hegyes; oldalt sűrű ránczokba kell szedni és így hátra húzni. Egy széles csokor egészíti ki hátul, a mint azt olvasónőink leírásainkól és divatképeinkről ismerik már.

Számrejtvény.

Jármy Ferencznétől.

6. 3. 4. 5. 10. 6. 3. Szépművészetet gyakorló egyesület, *Malatinszky*
 8. 9. 10. 9. 2. Három folyót birunk ilyet, *Nóti*
 8, 9. 10. Nincs ennek se sarka, se feje, *Kő*
 10. 5. 6. 3. 7. Szeged városában híres lett a neve. *Rádai*
 9. 8. 9. 10. Hasznos állat a gazdaságban, *szőlő*
 4. 5. 6. 3. Miként a közmondás tartja:
 Dócziné e helyett a földet használta. *loda*
 1. 2. 3. 4. 5. 2. Ez a gonoszok mestersége, *malos*
 6. 7. 1. 2. 9. Nemes tetteket így szoktak nevezni, *nicel*
 2. 7. 10. Ez utósó pihenő helyünk, *szőlő*
 5. 4. 6. 5. 2. Istenhez ezért esedezünk, *szőlő*
 9. 10. 9. 8. Csak Isten bir e tulajdonnal, *szőlő*
 1—10. Hű egyetértés mellett *csalóni ról*
 A boldogság tanyája.
 Megfejtési határidő: juliushó 10-dike.

A 20-dik számban közlött rejtvény értelme:

Ki mint vet, úgy arat.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Éhen Gizella, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Devich Ferenczné, Muháros Mária, Gaibl nővérek, Schröder Ilona, Hancsok Bittera Natalie, Korik Zsófia, Sulyok Gizella és Ida, Marosy Hermin és Etelka, Jánosy Lajosné, Tóth Bozóky Mária. Szabó Kata, Ruthény Vad Amália, Danielovich Mariska. Iványi Barthalos Vilma. Vincze Csima Petronella, Ónás Anna, Leustach Lajosné, Kanizsai Nagy Etelka, Malatinszky Károlyné, Popovits Irma, Szikszay Malvin, Fodor Ilona, Mezössy Antónia, Jók Bella, Szathmáry Olga és Ida, Salamon Katinka, Csiki Róza, Sigray Eleonóra, Máár Kálmánné, Kiss Flóra. Gerszak Ida, Mészáros Pálné, Malatinszky Emilia, Antalovits Mariska, Nagy Józsefné, Kuthy Emma, Materesny Amália, Simon Péterné, Erdélyi Lina, Mihály Károlyné, Csiszér Juliska, Virágh Piroska.

A 18-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-küldé:

Malatinszky Károlyné, Virágh Piroska, Máár Luiza.

A 19-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-küldé:

Malatinszky Károlyné, Virágh Piroska, Nagy Lina.

Tartalom

Egy kis csevegés a rózsáról, Dengi Jánostól. — Joanne d' Arc, Kiss Józseftől. — Az ablakon át, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Greenhorn, Kompolthy Tivadartól. — A remény, Jáncsi Györgytől. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy kötő alakú tunique szabása és lapunk előfizetési fölhívása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

not, melyet a gyermekek ily foglalkozás által szereznek maguknak.

Terbete községben e hó 4-dikén a déli órákban roppant égháboru támadt, egyszerre iszonyut csattant, a villám a fából épült templom tornyába csapott le, mely azonnal meggyuladt, s néhány perc múlva az egész templom lángokban állott. Mint óriás fáklya, lobogott a torony. Mentésről szó sem lehetett. Csak nagy áldozatkészséggel lehetett egyetmást megmenteni. A toronyban volt két harang is, mely alaktalan érczömeggé olvadt össze.

Mult vasárnap esti 11 órakor a győrmegyei hédervári uradalomhoz tartozó Albert majorba belecsapott a villám s egyszerre az egész major lángba borult. A tűz oly hirtelen terjedt, hogy a majorban levő 2000 darab birkából csak 100 darabot tudtak megmenteni. 1900 birka és 6 ökör bennégett. Hétfőn és kedden naphosszat ásták a gödröket, melyekbe alig győzték az égett és megfult állatokat eltemetni. — **Légrád** on pedig mult hó 30-dikén a villám a nagy vendéglőbe lecsapott, pár ház tetőzetét és kéményeit összezúzta, s a vendéglő folyosóján egy 19 éves lakatoslegényt agyonsujtott.

Tergény községben e hó 3-dikén tűz ütött ki, mely rövid idő alatt 8 házat hamvasztott el. Az egyik házban a füst egy kis gyermeket megfojtott.

Vidéki vegyesek. Ő F e l s é g e a király elrendelte, hogy a kolozsvári nemzeti színház részére, a czivillista művészi célokra rendelt alapjából, ezen évben is folyóvá tétessék a szokásos 15,000 frt segély. — **Andrássy Gyula** gróf neje e hó 7-dikén Szliácsra utazott; a külügyminiszter pedig 15-dikén a Terebestől egy félórányi távolságra fekvő Szolocskőre rándul. — **S z é k e s f e h é r v á r t** tegnap műkedvelői előadás volt a főgymnáziumi segélyegylet javára, az urhölgyek közül Lauschmann Luiza, Ráder Gizella és Malvin, Neumann Arminné és Aujezdsky Mariska közreműködésével. — **A kolozsvári** magyar királyi tudományos egyetem ifjusága e hó 23-dikén zártkörű táncestet rendez az „Egyetemi kör“ javára. A rendező bizottság elnöke Benedek Albert. Belépti díj 1 frt 50 kr. — **A csurgói** dalkör mult vasárnap tánczczal egybekötött dalestélyt rendezett, mely a kellemetlen idő daczára jól sikerült. A műsorozat dal- és harmonium-játékból állott. — **A debreceni** jogakadémiában Tóth Antal ügyvéd egy tanszéket alapított. — **N.-Ürögön** a vörheny pusztít nagy mérvben a gyermekvilágban. Az iskolát egy időre be kelle szüntetni. — **B.-Csabán** a napokban egy kis fiu az épen csirkéin ülő tyukkal ingerkedvén, ez felberzenkedve, dühösen ugrott a fiu arcának, s egyik szemét kivágta. — **Roppant** felhőszakadás volt Érsekujvárt a napokban. Rövid idő alatt az egész várost úgy ellepte a víz, hogy némely háznak ablakáig ért.

Különfélék.

**** (Szép szokás.)** Németország egyik községében minden gyermek egy gyümölcsfát ültet azon nap emlékére, melyen a népiskolát elhagyja. Mint a „Tolnamegyei Közlöny“ írja, ott is van egy község, hol e szép szokás már évek óta díszlik. Kölesden ugyanis a községi faiskola felügyelője, Lágler Gusztáv jegyző honosította meg azon szép szokást, hogy minden gyermek, iskolai utolsó évének végével egy gyümölcsfát kap a községi faiskolából, ültetés végett, ingyen. Hogy e szokás mily jó hatással van mind anyagi, mind erkölcsi tekintetben, azt nem szükség magyaráznunk. Persze, hogy e szép szokás csak ott lehet divatban, hol oly gyönyörű faiskola van, mint Kölesden.

**** (Csak azért is.)** Salvi nem akar lemondani a tervről, hogy a Budapest és Páris között fekvő utat megtegye. Most Nancyban időzik, s csak a kitünőknek bizonyult Radamant felgyógyulását várja, azután rögtön Párisba megy, s onnan lovagol Budapestre 15 nap alatt, ha ugyan a Radamant tulajdonosa beleegyezik.

**** (Egy hazánkfia a tengeren tulról.)** Sebes, lovassági parancsnok az argentiniai köztársaság hadseregében, e napokban jön haza nógrádmegyei rokonai látogatására. Az utolsó felkelés alkalmával megsebesült s egészsége helyreállítása végett hosszabb időre szabadságot vett.

**** (Szlávyval Pozsonyban)** mulatságos eset történt. Ép a gőzös kikötő helyén több urral együtt várakozott a hajóra, melylyel — számadó beszédének elmondása után — a fővárosba akart visszatérni, midőn egy colporteur eléje áll s kéri; „Vegyen Uraságod egy példányt a Szláv beszédéből.“ — „Ej“, — mondá Szláv mosolyogva — „tartsa meg azt a rongyot.“ — „Hogy meri az ur“ — förmedt rá a megsértett — „a Szláv beszédét rongynak nevezni!“ s ugyancsak készült, hogy megmosdassa a merész embert, ki az ő jelöltjüket rágalmazni bátorodik, midőn az egyik ur oda sugta neki: „Hisz ez Szláv maga!“ Akkor aztán szépen elkotródott, Szláv pedig kikerülte a predikációt, melyet a saját maga kicsinyléseért kapott volna egy ismeretlen védelmezőtől.

**** (Külföldi vegyesek.)** Liszt Ferencz már Weimarba utazott a looi kastélyból, hol a hollandi király szívesen látott vendége volt, kitől ez uttal rendjellel tüntettetett ki, s egy 24,000 márkára becsült irókészletet kapott ajándékba. — **Párisban** Rémusat Károly gróf, híres író és államférfiu, a régi szabadelvű párt egyik kitünősége, élte 78-dik évében meghalt. — **A brüsszeli** boulevardon egy Arnoud nevű ember mult pénteken délután rálőtt Ollivier ezredesre s karján megsebesíté; magánboszúból tette. — **A chinaiak** ez évben szeptember elején tengerre bocsátják „Sang-Wa“ gőzösüket, melylyel a világot körül szándékoznak utazni. Ez a chinaiak részéről az első kísérlet. — **Egy lyoni** posztógyáros új nemű posztót fedezett fel, melyet a szárnyasok pehelytollaiból készít. Az e fajta posztó könnyebb és melegebb a közönséges posztónál.

Megbízások tára.

Sóosmezőre V. M. urnónek: A műlapra nem vettem megrendelést, csak a könyvekre.

Apára D. J. urnak: El van küldve. [Küldeményét vettük.

Mödlingbe D. J. urnónek: Magánlevélben feleltem kedves soraira.

Köbányára M. K. urnónek: Vettem becses sorait.

Rybnikre B. E. urnónek: Magánlevelet irtam és várom becses válaszát.

Ujmajorra S. H. urhölgynek: Én csak a könyvekre vettem a megrendelést. A kívántat megküldtem.

Vácra K. M. M. urnónek: A félévi 6 kötet könyvmel-lékletért csak 90 kr. jár.

Győrbe M. K. urhölgynek: A legszívesebben tettem.

Szegedre V. E. urhölgynek; Mégis jobb lesz a fehér szinnél maradni!

Brassóba B. G. urhölgynek: Igen, Szliácson fogja tölteni a fürdőidényt.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak
egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

Olcsóbban
mint bárhol kaphatók!
Fekete és színes selymek,
valamint
gyapju- és mosó-ruhák elmék
WEISZBERGER JAKAB
női divatáru-raktárában
Budapesten, bécsi-utca 2/a sz. a.

Minták bárhova ingyen és bérmentve készséggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Egy üvegtök ára 1 frt 50 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált meregmetes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE
bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utó-bajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponkint egyszer az ujj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem esodáló hatas. Az arezon témadt ránczok és himlöhelyek elsimittanak. — A Ravissante ifju arc-szint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legköve-debb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden titátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-jét használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;

Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. l. 19. és vaczi-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás a biztosítása mellett utánvétellel eszközöltek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden hártartásban nagyobb mennyiségben

szükséglete

áruk raktára.

Napló árak vámfűccként = ¹/₂ Kilo.

Cenkor, legfinomabb	24 1/2
fényes	24
darabokban	24
légye	25
Kávé, Caracny, halvány	70
Zambur, sötét	75
Portorico, világ	78
Çeylon, levek, finom	80
Cahor, legfinomabb	85
valódi Bonitour	88
Mo en, rávetőlt	82
Arany Jász	95
Pökáúra jo	82
ívegyitek; Moc. Cuba, Jász	105
Rangos, legfinomabb	9
olast, Piraton	10
"	12
" falya	14
" nem plus ultra	18
Arpökusa minőségűk ut	25, 22, 20, 16 és 10
Apollónkertyn 6-65 és 8-as	20 1/2
Satataolaj legi tyogostól	50
Dara	14
Mandola, édes	46
Magoslaszólo	36
Háziszappan	22
Keményítő (leves minő-éű)	18
legfinomabb Tulfangl	15
szilva valódi török	18
Szillya-iz (lekvár) étes	16
Mak, kék	24
Dió egészletes	12
Lenese stockoni	18
Borsó lán	11
Bab kosiny vagy usgy	8
Szulfoni víz, fől a 25, 40 és 60 pal	0.25
Hobó-dörzsölő díja	20
Uveg-onyv doboz	50
Pezszo, valódi francúz (yalacsi)	3 fr 50
"	2 fr 50

Az árakat kívánatra bementve a hazba küldöm.

Crakrés sav egész üvegekben szállítok, a többi aré-
ből melyek legkevesebb egy vámfűccel, melyből 112 fűcc
100 becsit fűccnek felel meg.

Újlelti helyiségem hétköznapokon délelőtől — 12-
déltől 2—7 óráig van nyitva.
Vidéki megrendelések utárvétellel mellett a legos-
gyobb gondlillel teljesíteknek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Figyelmeztetés hölgyek számára!

Cs. és kir. magy. kizárólagosan szabadalmazott Virginia női mosdópor

P O U D R E D E V I R G I N I A.

Főfőművelhetetlen szer a szépség ápolására és az arcbőr nemesítésére.

Elismert tekintélyek által hivatalosan megvizsgált s kitűnőnek, valamint teljesen ártalmatlannak talált Poudre de Virginia mely minden mosdószappant feles-
legesen tesz, több mint 30 éves, nagy tapasztalással felhasználható, mely a föltalálók előzetes tapasztalásait és a tapasztalatok által ezen szernek sokkal
nagyobb szer által mint más alkalmatosságok előnyös és létkiszakadás megvizsgálhat. Ezen szer kiváló tulajdonsága, hogy a legújabb módok is ismeretlen hófehér színt köl-
csönös, annak puhasságát és finomságát rendkívül előmozdíti és az arcfrisséget majdnem rendszeresleg helyreállítani képes. Rosszabb tapasztalat után az arcról minden szépség ello-
nó támasztóanyagok eltávolít a m. szeplők, májfoltok stb., sőt még a ráncok és bőrhüvelyek is gyökeresen és tartósan megszűnnek. Kapható Med. Dr. Király Mór föltalálónál
Budapesten, Orszag-ut 29. sz. Levélbeli megrendelések mellett azonnal eszközöltek. Egy doboz ára 1 frt 80 kr. Raktarak: Luff M. Dorottya
utca 3. sz., Profuma V., egyetem-tér, és Giergl István uraknál, Marokani-utca és váci boulevard sarkán, Dalnoky János és társánál Károly-utca
2. sz. Budapesten. — Ugyanott készletben van és 1 frt 20 krt kapható a Pasta de Virginia.

25-dik szám.

Junius 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	N a p		
					kelte	nyugta	
Junius 20	Vasárnap	C 5 Szilvérius	C 4 Flóra, Erd	8 E 1 Mindszent	17	4 2	8 0
21	Hétfő	Alajos hitv.	Alajos	9 Péter böjtje k.	18	4 3	8 0
22	Kedd	Paulina	Albán	10 Timoté	19 Zakariás	4 3	8 0
23	Szerda	Eberhard	Szidónia	11 Bertalan	20 Zakeus	4 3	8 0
24	Csütörtök	Kereszt. sz. János	Iván	12 Onophrius	21	4 3	8 0
25	Péntek	Prosper	Vilmos	13 Aquilius	22	4 4	8 1
26	Szombat	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus próféta	23 Sab. Selableha.	4 4	8 1

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A „hontmegyei nőegylet“ mult vasárnap újra megalakult. E gyűlésre szép számmal mentek be a vidékről. Ott volt a barsi főispán: Majláth István is, bájos nejével. Jankovics Antalné elnöknő megnyitva a gyűlést, mindenek előtt a fölött történt a szavazás: valjon az egylet továbbra is fenmaradjon-e, vagy pedig feloszolják? A gyűlés Husztiné felszólalására egyhangulag kimondta, hogy a gyűlés továbbra is kívánja fentartani az egyletet, és a végleges tisztikart megválasztja. Erre megkezdetvén a választás, elnöknőnek egyhangulag Jankovics Antalnét választották meg; illetőleg ez állásban végleg megerősítették. Alelnöknő lett szavazattöbbséggel Sággy Benőné, helybeli ügyvéd neje. Titkár: Pongrácz Lajos megyei főjegyző, ki a társadalmi téren is fáradhatlan tevékenységet fejt ki. Segédtitkár: Verebélyi Józsefné, a járásbíró kedves neje. Pénztárnok: Prónay Mihály várnagy, ki eddig is viselte e tisztet. Adja isten, hogy az egylet gyorsan felviruljon és sokáig virágozzék!

Pozsonyban e hó 13-dikán érdekes hangverseny volt, melyben több pozsonyi műkedvelő működött közre. Nagy tetszést aratott a többek közt Péterffy Sándor, egy 10—12 éves fiúcska, ki zongorán Egghardtól a „Campanellá“-t, Beethoven-tól pedig az „Albumlevel“-et játszotta el és nagy sikert aratott. Közkívánatra el kellett még játszania a „Cserebogár“ című ábrándot. A fiatal virtuóz Serli Lajos ur tanítványa.

Székesfehérvárott mult szombaton sikerült hangverseny volt a gymnasiumi segélyegylet javára. Közreműködtek Neumann Arminné asszony, Ráder Gizella, Aujeszký Mariska, Ráder Malvin és Lausmann Lujza kisasszonyok, továbbá Emmerth H., Bernreiter L., Kampf J., Herder Bardon I. és Koller P. urak. A rendezés főördeme Alaghy Dezső tanár urat illeti, ki dicséretre méltó buzgalmat és tapintatot mutatott. Érdemeiben osztoznak a művelt zeneértő Emmerth és Bernreiter urak.

Déván a tavaszi multságok sorát a tüzoltó-egylet nyitotta meg, mely rövid működése alatt ott hathatósan éleszti a társas szellemet s a családok összetartását napról-napra jobban előmozdítja. Most is az egész város és vidék nagy része osztozott a jól sikerült ünnep gyönyöreiben. Az egész egylet s annak tevékeny parancsnoka: Lázár György ügyvéd büszkék lehetnek a diszes körre, mely a multság székhelyén a „nagy kert“-ben megjelent. Xantus János maros-illyei érdemes tanítónak pedig e hó 9-dikén nyújtotta át a tanfelügyelő a koronás ezüst érdemkeresztet. A képezde helyisége szépen fel volt diszítve ez ünnepélyre s a meghatott tanító alig győzte fogadni a sok szerekcsekvánatot.

Mehádián megint kezdenek az oláh vendégek morogni a miatt, mivel a fürdői zenekar az ott időző néhány magyar család

kedvéért egy-egy csárdást is játszik. Nagy kár, hogy a magyar családok tömegesebben nem járnak e pompás fürdőbe. Hazánkban két igazi nagyvilági fürdő van, ellátva egész a fényüzésig: Mehádia és Trencsén-Teplicz s mi, magyarok, egyikbe sem járunk.

Szolonokról írják, hogy egy ottani magyar államvasuti tisztviselő ujon született gyermekét Árpád, Elemér, Álmos nevekre akarta keresztelni, de a szerzetes főnök azon indokolással, hogy ily nevek nincsenek benn a naptárban, a keresztelést megtagadta. Az atya ragaszkodván a nevekhez, úgy segített a dolgon, hogy gyermekét a református templomban kereszteltette meg.

Hatvanban mult vasárnap a magyar államvasut helyi s vidékebeli tisztjei és mérnökei kedélyes juniálist rendeztek. Kora reggel szép társaság rándult ki a bessenyői ligetbe, hol délelőtt a kies természet szépségeiben gyönyörködtek, a vidám társaság után pedig játék és táncz közt hamar beállt az est, midőn a hatvani indóház termébe mentek s ott folytatták a tánczot. — Ugyancsak Hatvanban e hó 7-dikén délutáni 5 órakor nagy jégzápor kerekedett, s a diónyi, sőt tojás nagyságu jégdarabok csakhamar nagy pusztítást vittek végbe. A jégzápor körülbelül 10 perczig özönlött, eleinte minden eső nélkül, és a jégeső után a nap kisütött, mintegy életre hozandó a lerombolt növényvilágot. — Tihanyban is ugyanezen idő tájban nagy jégeső volt, mely nemcsak a gazdagon mutatkozó szőlőtermést verte el, hanem a vetésekken is nagy pusztítást tett.

Tüzesetek. Zemplénmegye Király-Helmecz községében májushóban tüz támadván, számos lakház és gazdasági épület lett a lángok martaléka, melyek becsértéke 18,000 frtra rug. — Nagy tüz volt közelébb Mezőpetriben, mely alkalommal 74 ház, 25 csür, 60 istálló, egy gőzmalom, 10 ól, 3 szin s 2 mézszárszék égett le. — **Vittnyédén** pedig a nem rég volt tüzvéssnek 45 ház esett martalékul. — **K. Sz. Mihályban** is tüz volt e hó 5-dikén. Az ottani nádfedelű házakon oly gyorsan terjedt tovább, hogy oltásról szó sem lehetett. A vésznek csak akkor volt vége, midőn a 28 házból álló házsor teljesen leégett. A tüz oka eddig ismeretlen.

Videki vegyesek. Győrben Fligely Gabriella Orsolya-rendü tanítóanő, ki a nevezett városban négy évtized óta foglalkozik a leány-gyermekek tanításával, 3 Felsége által aranyérdemkeresztellett lett kitüntetve, és azzal e hó 10-dikén ünnepélyesen feldiszítettetett. — A debreczeni nőegylet e hó 27-dikén nagy gyermekmajálist rendez. — A szentesi nők sok virágot és koszorút szórtak a náluk is képviselőnek jelöltetett és nem rég ott járt Jókainak, és tiszteleteré diszeld-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 80-90 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

25. SZ.

Junius 20-dikán.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükségesé hímzetrajzokkal.
EVENKINT KÉT TÖRTÉNELMI MŰLAP ÉS
TIZENKÉT KÖTET KÖNYVMELLÉKLETTEL.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Mi mindent nem esznek az emberek?

(Kulináris tanulmány.)

Önök ismerik azt a népszerű adomát a szerencsétlen szabólegényről, a ki töltött káposztával akarta kikurálni a negyednapos hideglelést és belehalt, míg a kovácslegény ugyanezen radikális gyógyszer által csakugyan megszabadult tőle, mire a falubeli felcsér el nem mulasztotta beírni jegyzőkönyvébe: „Töltött káposzta — kovácslegénynek hasznos, szabólegénynek — halálos.“ Ez az adoma ráillik nemcsak az orvosságokra, hanem az ételre és étrendre is. Gyomra válogatja. És nem is a gyomor egyedül. Az égalj, foglalkozás, testalkat, vérmes vagy nyugodtabb vérmérsék, hajlam és megszokás, de sőt az előítéletnek is fontos befolyása van az ételek megválasztására nézve.

A mint az egyes népek és nemzetekre, törvényeikre, szokásaikra, ruházatukra és külső megjelenésükre nézve elütnek egymástól: ép úgy eltérnek étkeik megválasztásában és elkészítésében is és az emberiség művelődési történetének ez az eltérés nemcsak hogy egyik legérdekesebb, de talán legtanulságosabb fejezetét is képezi.

A nemzeti étel ép oly jellemző vonás, mint akár a nemzeti viselet.

Ki az isten képe re teremtett embert összes változataiban ismerni akarja, aligha fog czélt érni addig, míg külön-külön minden náczióval egy tálból nem evett: a négerrel egy porció tigrisvesét, az eszkimóval egy adag fókapecsenyét és egy pint csukamáj-olajat, a khinaival egy tányér tengeri pókot és a vad malajjal állítólag a sülte legkiválóbbját — egy szépen megpirított emberczombot.

A hus-eledelek nem multhatlan szükségesek az élet fenntartására az esetben, ha oly eidelekkel pótolhatnak, melyekben a hus alkatrészei kellő arányban találhatók. Így például az Egyesült Államok hajóraján olynemű kétszersültet használnak, mely-

ből egy font fölér öt font hussal. A biblia első fejezetében különben világosan ki van mondva, hogy isten az embernek gyökereket, növényeket és gyümölcsöt rendelt eledelül és e tekintetben a föld állatai- és az ég madaraival körülbelül egy színvonalra helyezte. Évezredek óta azonban az a nézet emelkedett tulsulyra, hogy az állatok az emberek kedvéért vannak és nem megfordítva. Ennek folytán az emberi gyomor megpróbálta emésztő képességét minden szárnyas és szárnyatlan állaton, a mely a föld hátán található.

Nagy városokban — daczára a roppant fogyasztásnak — egy-egy lélekre csak hihetetlen csekély husmennyiség esik és a növénytáplálék még teljes virágjában áll. Londonban átlag egy fél font, Párisban egy hatodrészes font és környékén még csekélyebb mennyiségű hus esik egy-egy fejre.

Az étel mennyisége a különböző népeknél igen különböző. Északon az emberek sokkal hatalmasabb étvágnak örvendenek, mint délen. Az olasz jóllakik egy marék maccaronival és egy fűrt szőlővel; a hindu egy kanál rizszel szükségből beelégzik. Az irlanndiaknak épúgy, mint felső magyarországi tót atyánkfianak egyetlen és főtápszerük a burgonya. Az izmos hegyi skót a káposztaléért rajong. Spanyolhonban a hidalgo fia néhány vöröshagyma és egy darab kemény sajt mellett időt vesz magának kissé forradalmat játszani. A francziának bouillon kell és sauce. Az angol konyha csak roastbeef-et és puddingot ismer; a Fidzsi-szigeteken pedig a legválasztékosabb csemege az emberhus.

A spártaiak nemzeti eidele a hirhedt fekete leves volt, melynek főalkatrésze vérből állott. Az előkelő rómaiak Augusztus alatt és még később minden égalj termékeivel csiklandozták inyüket. Páva- és flamingó-velő, fülemile-nyelv nem tartoztak a ritkaságok közé. Sőt egy inyencz senatornak csak akkor esett jól a harcsa, ha a halastóba dobott rabszolgák hulláin hizlal-

tattak. Egy délamerikai népfaj, az ottomakok, hónapokon keresztül kizárólag mész- és agyagföldet esznek; az arab datolya-szilvával él és a siami ember mondhatlan mennyiségű rizst fogyaszt. A mexikói maguey-bort iszik, a chilei pálmabort; az Orinoko mentén tengeriből készítenek italt; a tatár erjedt lótejvel él; a szibériai egy gombanem nedvéből tesz szert vasárnapi mámorára és a Délszigetek lakója fekete borsot forráz és azt iszsa.

De ki győzné azt mind fölsorolni, hogy az ember, e — Petőfi szerint — „falékony husdarab“ mi mindent meg nem emészt! Szükségtelen, hogy az ókorra visszamenjünk, szükségtelen, hogy idegen égalk felé kalandozzunk: Páris utolsó ostroma még élénk emlékezetben áll mindnyájunk előtt s a bekerített város történelmi étlapjait sem feleltük még el, melyeken „macska-ragout“, „kutya-consommé“ s „patkány-szelet“ képezték a kiváló étkeket. A kutya különben a Délszigeteken rendes időkből is kedvencz nemzeti étel és Zanzibarban különösen ritka csemege.

A menyei birodalom czopfos lakóinak is megvan a maguk gyöngéje bizonyos ételnemek iránt; szeretik például a párolt tengeri csigát, halbeleket, bizonyos madárfészkeket és mindenek fölött a patkánylevest.

Mikor a khinai kivándorlók első csoportjai San Franciskoban otthonosan kezdtek magukat érezni, kedves meglepetésükre szolgált, hogy a csatornában és a házak táján nagy mennyiségű patkány tartozkodik; nem is vették sokáig fontolóra a dolgot, hanem hajtvadászatot rendeztek rájuk. A menyei birodalom fiai ezenkívül még az esőférgeseket sem tartják megvetendőnek és kiváló csemegévé tudják elkészíteni.

De egyik legsajátságosabb csemegéjük a khinaiknak mégis amaz ehető fecskéfészkek, melyet fentebb említettünk. (Hirundo eskulensa) Kocsonyaszerű, szálkás, tyuktojás nagyságu állomány ez a méregdrága eledel, melyet Java és Sumatra szigetén nagy számmal gyűjtenek és beszállítanak. Európaiak, kiknek alkalmuk volt megízlelni e pogány eledelt, nem valami elragadtatással nyilatkoztak felőle.

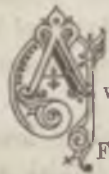
Ausztráliában a mókus, känguru és opossum állanak nagy tiszteletben; különösen az utóbbi belei igen kedveltek. Megesznek ezenkívül mindent, a mi ehető és nem ehető: egereket, patkányokat, kigyóhúst, csigabigát, férgeseket és különféle rovarokat.

Az ausztraliai benszülöttek — mint Oberländer Richard, ki 14 évet töltött körükben és lakomáikban gyakran vett részt, beszéli — bizonyos életrendet követnek. Eszerint gyermekeknek tíz éves korukig mindent szabad enniök: a betöltött tizedik év után a fiuknak a känguru és minden fiókállat husa, a leányoknak pedig a daru- és wallaby-hus tilos. Nős férfiaknak negyven éves korukig tartozkodniuk kell a sas- és daru-hustól; nők nemhetnek kigyót, kängurut, öreg emberek — ép, mint a gyermek — ismét mindent ehettek, a mi nekik csak tetszik.

(Vége köv.)

Hegyes völgy.

Abrányi Emiltől.

völgyben egy kis lányka nőtt,
S egy kis fiu fönn a hegyen,
Felnöttek, mint a vadvirág,
Oly zajtalan, oly csöndesen.

S mikor nagy lett a kis leány,
A szive lassan elszorult,
S hogy ifju lett a kis fiu,
Az arca lassan elborult.

Folébredt bennük valami,
Ki tudná azt kimondani?
Egy néma vágy, mely követel,
Melytől a szív reszketve ver.

A lány kezét a völgybe lent
Sok jó legény megkérni ment;
De a leányka szót se szólt,
Vagy egy halk nimmal válaszolt.

S az ifjuért fenn a tetőn
Sok női szív vert epedőn,
De mit törődött ő velek?
Nyugalma, kedve oda lett!

És nem találták nyugtokat,
Méláztak és sirtak sokat,
Senyvedtek . . . ah! nem tudva, mért!
Köny köny után hullt . . . semmiért

Sohajra nyitak ajkaik,
Ah! úgy kerestek valamit!
Az ifju fenn, a leányka lenn,
Bolyongtak némán, csöndesen.

És néha, titkos éjszakán
Sohajtvá jártak, egy magán,
Oly tétován bámultak el,
Az ifju le, a lányka fel . . .

S csak elhervadtak csöndesen,
Az ifju fönn, a lányka lenn,
Senyvedve, vágyva, egyedül,
Szívükben a keserves ür,

Alusznak árnyas, hős helyen,
A völgyben az, ez a hegyen . . .
Az esti szél sirjuk felett
Zokogva . . . hosszan kesereg . . .

Josephine.

Elbeszélés.

Prém Józseftől.

I.

A házaselet annyi viszontagsága közt valóságos csudának tetszett, hogy Theophil barátom s neje, Clarisse, nyolcz évi együtt-létük daczára a legboldogabb emberek a világon.

Pedig róluk sok minden körülmény forgott fönn, mely a boldogságnak utját állhatta. Theophil egyszerű nemes, de gazdag családból származott, Clarisse ellenben egy megrongált anyagi körülmények közt meghalt régi bárónak árvája volt.

No, de a bárónő fölvilágosodott nő s kitünő hitvestárs volt, ki évről-évre jobban szerette férjét s legkevésbé sem érezte vele, hogy czimerének koronája két ággal hegyesebb.

A méltóságos feleség tekintetes férje pedig nősülése előtt nagy Don Juan volt, kinek kalandjai vakmerőség tekintetében fölülmulják Byron szomorú hőséneke nagy merényleteit és s így ép elég tapasztalatot szerzett magának arra, hogy a házaseletben a hűséges szerelmet imádja. Az udvarlás, szerelem és házaselet bölcsészetének három nehéz szakmáját kitünően tanulta végig s elméleti ismereteit szakavatottan tudta immár megegyeztetni a gyakorlattal.

Ő minden tekintetben érezte nejevel, mennyivel magasabb rangu; de ha vagyonról volt szó, semmi különbséget sem ismert köztük.

Clarisse így szólt férjéhez: „Eladtad buzádat?“ Theophil pedig az mondá: „Az idén sok gabonánk lesz.“ A bárónő csak egyes számban beszélt; Theophil mindig többesben. Így aztán soha sem zördültek össze.

Ha pedig megtörtént, hogy egyik vagy másik szeszélyes vagy valami apró baj miatt kedvetlen volt: kölcsönösen meggyógyították egymást.

Mindkettőnek sikeres gyógyításmódja volt.

Két leánykájuk és fiuk egytől-egyig csodaszép gyerek volt. Adél, a legidősebb, egészen atyjára ütött. Ugyanazok a hosszú pilláktól árnyalt sötét szemek, ugyanaz a magas, komoly és eszeséget eláruló homlok, és modora is higgadt volt, mintha nem is nyolcz éves lányka, hanem már hosszú-ruhás kisasszony lett volna. — Nellike szintén apja vonásait öröklé, de anyja szellemét kapta örökségül. Nem volt olyan komoly, mint Adél, de büszkébb, rátartóbb. A kis Alfonz a legkedvesebb volt köztük. Ő a mama fia volt, még pedig nagyságos fia. Ő benne tiszta bárói vér folyt. Orrocskája már akkor is olyan méltóságos alkotással büszkélkedett, mint a mamáé, és ajkain a mosoly is olyan élezett volt, mint a mamáé, ha férjének csókra nyújtá kezét.

Ez a kis Alfonz a papa egyedüli gyönyörűségét képezte — a mama után. Mint egyetlen fiát, végtelenül szerette. Mintha kötelessége lett volna érzelmei által helyre pótolni azt, a mit a természet elmulasztott, hogy nem az ő hasonlatosságára teremté. Theophil arcán soha sem hiányzott a mosoly, valahányszor kis fiát látta s csak egy eset fordulhatott elő, hogy kissé elkomorodjék s ez akkor történt, ha Clarisse gyöngédtelenebb volt a fiu iránt, mint a kisasszonyokkal szemben.

Clarisse jobban szerette a lányokat s ez fájt Theophilnak.

Pedig nagyon jól volt így. Nagyon jól. A természet igen ügyesen osztotta szét a szülei érzelmeiket.

Clarisse legalább hatalmas engesztelő módra tett szert, melylyel lehangoltságát elűzhette.

Ilyenkor csak ölbe kapta a kis Alfonzt, össze-visszacsókolta, egyetlen aranyos fiának nevezés előbb nem nyugodott, míg a kis kópé sirva nem fakadt s atyja — talán féltékenységből — ki nem ragadá Clarisse karjaiból s boldogsága érzetében vissza nem adta a sok csókot — a mamának, melylyel az a kis Alfonzot zokogásra indította.

Ekkor szent volt ismét a béke és egyetértés.

Theophilnek még praktikusabb módja volt, melylyel a nagyságos asszony homlokáról az árnyakat elűzte s orrocskáját kevésbé arisztokratikussá változtatta.

Theophilnak sok ifjúkori titka volt.

Ha Clarisse-t kedvetlenség környezé, mert például rosszul aludt, vagy a kis Alfonz méltósága érzetében nem akart engedelmessé válni az öltöztető szobalánynak; vagy végre, mert borus idő volt, a mi őt mindig lehangolta: — Theophil szépen szobáiba távozott s egyedül hagyta Clarisse-t. Kis félóra mulva ismét meglátogatta, és ha a bárónő még most is kedvetlen volt, játszani küldé a gyermekeket, ha véletlenül a szobában voltak, kényelmesen leült a támlásszékre, engedelmet kért nejétől, hogy rágyujthasson, a mit az készséggel (tán nagyon is föltűnő készséggel) megadott, — egyszer-kétszer köhécselt s kérdé, mi a baja? mi lelte? s a nélkül, hogy a választ bevárta volna, így szólt:

— Bárónő, nem leszek terhére, ha egy titkot elbeszélék?

Clarisse ilyenkor mindjárt élénkebb lett. Szemei oly fényre ragyogtak, mint Theophiléi. Homlokáról a borongó árny eltűnt, de magatartása még előkelőbb, még feszesebb lőn. Szemei ide-oda tévedeztek. Valamit keresett...

Theophil nyugodtan fölkel s a piros bársony zsámolyt neje lábaihoz tevé. Az egy halk „köszönöm“-öt mondott; szemüveget jobbjával arcához emelé s tökéletesen késznek mutatkozott a „titok“ meghallgatására.

Mindez pedig arra mutatott, hogy a történet érdeklí s hogy az minden tekintetben igaz.

Theophil titkai megtörtént dolgok, teljes valóságok. Ő soha sem szokott hazudni.

A férj aztán elmondá egy ifjúkori kalandját, melynek első részeiben magam is szerepeltem. A bárónő figyelemmel hallgatá, izgatottabb lőn, szemei már jobban fénylettek, mint Theophiléi, piros ajkain édes mosoly lebegett, szemüvegét jobban arcához tartá s még a titok véget sem ért, már felszökött, férje nyakába borult és csókokkal halmozá el.

— Ah! édes Theophilem! És Szaniszló is ott volt? (Ez a Szaniszló én vagyok). — És a szép hölgy nem tudott választani köztetek? És mégis te győztél? Ah! de még sem! hisz te az enyém vagy, az enyém —

S ilyenkor ismét szent volt a béke és meglegedés.

Másnap aztán velem mondatta el a bárónő kalandukat, melyben a szép Cecil vagy Eufrozina forró érzelmeimet egy retentő kosárban visszaküldé.

A bárónő ilyenkor mosolygott, néhány vigasztaló szót mondott s egy elfojtott sohájával elárulá, mennyire féltékeny a szép Cecilre vagy Eufrozínára, a mért kedves Theophilje egykor azokért is rajongott.

Mindez apró házi titkokat maga Theophil beszélte el nekem, még pedig bölcs tanácsadások kíséretében, mert — mint említém — nagy gyakorlati és elméleti ismeretei voltak és vannak a házias élet bölcsészetéből.

S midőn magam is végig néztem ily békitő jelenetet, egyszerre megszűnt csuda lenni rám nézve Theophil házi boldogsága.

Nagyon meglegedettek voltak.

Midőn elfoglalták azt a kastélyt, melyben a mézesheteket átöltöztek s a melyből nem is költöztek ki soha: a szerelem boldogsága látogatóba jött hozzájuk s annyira megkedvelte őket, hogy többé nem is távozott körükből...

II.

Egyszerre azonban — úgy látszott — a boldogság meglegelte a szép pár vendégszeretetét és eltávozni készült.

Clarisse egy idő óta többször aludt rosszul, a kis Alfonz méltósága érzetében mind ritkábban akart engedelmessé válni az öltöztető szobalánynak s a kastély fölött napról napra jobban sötétlett a boru s a felhők semmiképp sem akartak oszolni.

Én hetenkint többször meglátogattam őket. Azelőtt kevésbé hívtak, most mindig társaságom után epedtek.

Ez rossz jel.

Mikor a házi barátira nagyobb szükség kezd lenni valamely házban: ott rendszeren már hiányzik valami.

A férj jobban elmulat vele, mint nejjével; a nő szívesebben társalog vele, mint férjével, s ha mind a hárman együtt vannak: könnyebben viselik az elégedetlenséget s kevésbé feszesek, mert mindegyik szégyenli magát a házi barát előtt.

Alkalmam volt tapasztalni, hogy nem csak a boldogság, hanem a rend is bomlani kezd Theophil házában. A cselédek furcsán mosolyogtak, a nevelőnő oly arckifejezéssel üdvözölt, melyről tisztán leolvashattam, hogy nemsokára elhagyja a házat.

Clarisse szeszélyes természete türethetlenné vált mindenkire nézve.

Mi ennek az oka?

— Theophil — szólítám meg egy este barátomat — nem veszed rossz néven, ha őszinte vagyok?

— Kérlek, kérlek!

— Nekem Clarisse viselete egy idő óta nem tetszik. Valami változás történt köztetek.

— Édes Szaniszlóm, egyéb baj nincs, minthogy kifogytam a kalandokból.

— Kifogytál?

— Igen. S ha ez állapot még soká tart, mások után kell néznünk. Ujra kezdhethük a vig életet! Ne is nősülj, barátom, soha! Várj, míg annyi kalandod lesz, hogy azokkal élted végeig eltarthatod szeszélyes feleségedet. Jaj annak, a ki kifogyott minden titkából!

Én semmit sem válaszoltam e fenyegető szavakra s a beszélgetést könnyű módon más tárgyra vittem át.

Ugy látszik, Theophil már megírta a komediázást, mely megjárja az egy éves házásoknál, vagy a mézes heteseknél. Furcsák is az olyan békitő műveletek. Inkább soha sem nősülök meg.

E gondolatok közt indultam haza.

Néhány nap múlva eltávozott a nevelőnő.

Ujat hívtak.

Ez néhány nap múlva meg is érkezett.

Mikor a kertben találkoztam vele: megdöbbsentem. Valami sajátságos ismeretes arc volt, mely nagy mértékben lekötött. Mintha már láttam volna ezt a halvány, magas homlokot, mintha e fekete, bágyadt tekintetű szemekbe már befurtam volna tekintetem, mintha e szép metszetű ajk szomorú mosolyán már elmerengtem s a magas sötét alakon valamikor már gyönyörködtem volna. . . És hangja, melylyel köszöntésemet viszonzta! . . . Mintha messziről hallottam volna kis falunk tornyának méla harangszavát, oly különös, álomszerű s inkább félelmes, mint sejtelmes volt az . . .

Fölmentem Theophilhoz. Ép ebéd után volt. A nevelőnő az nap reggel érkezett meg.

A magas, értelmes tekintetű ember nyugodtan hevert pamlagán; mindazáltal nagy izgatottság látszott arcán, szemén. Valami fölött tépelődött.

— Mi bajod, Theophil?

— Mi? mi az? — riadt föl, a mint szobájába léptem s e kérdést hozzá intéztem.

— Min töprenkedel?

— Az utolsó titkon.

— Tehát még sem fogytál ki azokból?

— Ugy látszik, nem. Egyről megfeledeztem.

— Csak gondolkodjál. Még több is fog eszedbe jutni. Hej! volt idő, mikor könnyen felejtettünk.

— Volt. S fájdalom, gyakran a legnemesebb lényeket a legnemtelenebbül felejtettük el!

— Nos? és tisztán áll előtted az utolsó titok?

— Tisztán is, nem is. Holnap azonban minden tisztában lesz. Jöjj el, kérlek, délelőtt. Megteszed ezt a szivességet, ugy-e bár?

— Bizonyosan.

— Igaz! Láttad már új nevelőnőnket? Mit szólsz hozzá?

— Szép nő, de —

— Gyönyörű, barátom! gyönyörű!

Theophil ezt oly elragadtatva s oly sajátságos maró fájdalommal mondta, hogy megdöbbsentem . . .

Nem is időztem tovább. Elsiettem.

A nevelőnő egész nap nem ment ki a fejemből. Roppant izgatott voltam. Alig várhattam, hogy Theophilhoz menjek.

A kerten végig haladva, minden perczen vártam, hogy elém jön; minden bokor rezzenését az ő lépteinek véltem, minden madárhang az ő szavának tetszett. . .

Egyszerre élembe tünt a három gyermek. A mint megpillantottak, hozzám futottak. A vidor Alfonz legelől igyekezett.

— Jó reggelt, jó reggelt! Nos? és egyedül? — kérdém a gyermekektől.

— A nevelőnő még nem jött le — szól Adél. — Mi nagyon szeretjük ám Josephine kisasszonyt!

Fölsiettem Tkeophilhoz. Az elégedetlen pár ép reggelijét végezte volt. Midőn beléptem hozzájuk, szivökből üdvözöltek, mintha már régen várták volna.

Leültem.

A bárónő reggeli öltözékében elragadó volt, arcán feltűnő izgalom látszott; — ellenben Theophil nyugodt, merev volt.

Néhányszor föl s alá járt a szobában, mialatt a bárónővel néhány szót váltottam, s aztán így szólt Theophil:

— Édes Szaniszlóm, elmondom az utolsó titkot.

A bárónő oly mozdulatot tett, mintha távozni akart volna.

— Maradjon, kérem, Clarisse, — szól Theophil, — Ez a titok önt is érdekli, sőt talán önt jobban, mint Szaniszlót. Engedje meg azonban, hogy ő is meghallgassa. Hisz félig-meddig az ő története is . . .

A bárónő végig mért tekintetével s könyved mosolyra vonta ajkait.

(Vége köv.)

Greenhorn.

Elbeszélés az amerikai életből.

Kompolthy Tivadartól.

(Folytatás.)

Gyorsan leoldta a szerencsétlen kis lány kötelékeit, vi-gyázva karjaira vette s a mocsár szélére vitte. Lefektette a puha pázsitra, majd vizet meritett kalapjába s azzal locsolgatá sebeit. Aztán levetette kék vászon zekéjét s darabokra tépve azt, bekötözteté vele a nyilt sebeket. Homlokát szüntelen friss vízzel locsolgatá s így ült mellette soká csendesen.

Keble ismét emelkedni kezdett, az ajkak megnyiltak.

A mentő figyelemmel nézte a száradt ajkak lihegését; feleje hajolt s csóközönnel borítá azokat . . .

A vad leány e perczen felsikoltott. Aztán feltekintett. S mintha szemeinek nem akart volna hinni, kezével végig simitá azokat.

Aztán megragadta az ifju jobbát, hevesen megszorítá s lassan ajkaihoz vitte.

— Köszönöm életmet . . . neked . . . fehér, — sugta neki bágyadt hangon, tört angolul. — Vezess a nap nyugta irányában. Ott lakom. Apám nem öl meg több fehért. Meghalt. Mr. Hutchinson szemeit kiszuratta s megfojtotta. Magam csak.

— Ne félj, jó gyermek, én nem engedlek téged megöletni soha. Én nem olyan fehér vagyok, mint a többi. Nekem szivem van, mint az indusoknak. Ne félj, téged nem ölhet meg a niggerrek ura.

A kis lány fölemelkedett a földről s újra megcsókolta az ifju kezét.

Olyan hálataljesen könnyezett akkor.

Az ifju pedig gyöngéden emelte karjai közé, forróan

csókolá a remegő hamvas ajkakat s a hullámzó kebel vérző sebeit.

A leány az ifju karjára nehezedett, fejcskékjét annak izmos vállára hajtá, — aztán lassan tova mentek — a nap nyugta irányában . . .

VII. Mella.

Ez naptól kezdve mr. Hutchinson mentől távolabb szerette magától tartani Blitz urat. Ez pedig nem sokat törődött azzal, valjon mr. Hutchinson arra a kegyre érdemesíti-e, hogy vele együtt ebédeljen, vagy nem. Neki az teljesen mindegy volt.

Egészben úgy látszott, hogy az ültetvényfelügyelő ur kezdi Blitz urat gyanus szemmel kísérni. Blitznek elég esze volt arra, hogy ezt észrevegye s elég hidegvérúsége is ahoz, hogy úgy tegyen, mintha mit sem sejtene e gyanuról.

Ha védencaze, a szerencsétlen örült, elaludt karszékében (ezt pedig minden étkezés után megtette), akkor Blitz vállára vette fegyverét s elindult — a nap nyugta irányában.

Azt mondta, ápolni megy a megkorbácsolt indus leányt. Mr. Hutchinson nem bánta. Mikor a kis leány már nem szorult ápolására, akkor Blitz egyszer csak előáll mr. Hutchinson előtt azzal, hogy a lányt nem engedi többé veretni; inkább verje meg őt, ha bátorsága van hozzá; a lány nem fog többé dolgozni a nádásban, hanem ott fog lakni, a hol most, a tó partján a sás-kunyhóban s ő, mr. Blitz, fogja ellátni a szükségességekkel. Ha mr. Hutchinsonnak rableány kell, menjen a déli államokba; ott most éppen harcz foly a rabszolgatartás mellett, s hozzon onnan magának. Itt nincs többé rabszolgaság.

Mr. Hutchinson egy finom diplomata ügyességével mosolygott s csak annyit jegyzett meg félig gunyos hangon, hogy valjon aztán megérdemeli-e az a vörös bőrű poronty, hogy egy ily ü g y e s (e szót különösen megnyomta) gentleman annyit tegyen érte?

Blitz megfelelt rá még ügyesebben:

— Annyira megérdemli ezt a szerencsétlen, a mennyire nem érdemelte meg, hogy egy oly ember, mint ön, úgy bánjon vele, mint — a hogy . . . t a n u j a voltam. (Ezt meg Blitz hangsúlyozta erősebben.)

A társalgó minden szabad idejét ott töltötte a sárkunyhó lakójánál. Beszélgettek órahosszant mindenféle dolgokról, olyan semmiségekről, hogy Blitz csak éjjelenként, mikor nem tudott, aludni bámult el azon, hogy miként beszélhet egy olyan okos ember, mint ő, három óra hosszant arról, milyen természetű a kap-ap madár, hány mérföldnyire futhat a folyondár, s hogy milyen színű szeme van Mella-nak, a kis indus lánynak, a ki mellette ül.

Pedig könnyen ki lehetett találni. Olyan sötét, csillogó szempár volt az, mint a fekete gyémánt. Blitz elkábult, ha azokba a mély szemekbe belenézett. Szerette kikerülni e tekintetet s mikor nem látta, érezte, hogy — látnia kell.

Mella úgy tekinté megszabadítóját, mint atyját. Neki köszönhető, hogy még él. És Mella nagyon hálás tudott lenni. Valahányszor jóltevője odajött, mindig friss banaant, és ritka nagyságu szedret talált ott, miket Mella gyűjtött a távoli erdőben.

Blitz szerette a virágokat, Mella egész nap futkosott a prairie-n, hogy jóltevőjének sok, sok virágot gyűjtsön. A kis sárkunyhó a sok virágtól olyan volt, mint egy paradicsomi éden.

Egyszer, a mint ott ültek a sárkunyhó előtt, valami kis ökörszem-forma madárka repült egy sáslevélre, s ott gyönyörű hangon kezdett csattogni. Blitz soha sem hallott ily finom, ily

kodves éneket. Egész lényén meglátszott, mennyire el van bájolva.

Másnap aztán, mikor Blitz ismét eljött s épen az utósó szedret megette, Mella egyszerre valami sásgyékényt emelt föl a kunyhó előtt s abban a pillanatban oly ördögi zsvivaj keletkezett ott, hogy Blitz majdnem megijedt. Mikor kilépett a kunyhóból, hát ott lát egy óriási kalitkát prairiefűből fonva s benne egy pár száz, alig diónyi nagyságu madárkát; egyik piros, másik zöld, sárga, kék, rózsás-barna, violaszin s mind, mind egyszerre énekel, olyan erősen, a mint csak piczi torkukból kifért.

A társalgó annyira meg volt lepetve e figyelem által s olyan annyira csudálkozott, mint lehetett egy reggel annyi madarat összefogni s oly művészi kivitelű fűkalitkába tenni, hogy nem birt szavakat találni bámulatában. Mella pedig ott tánczolt körülötte s a kalitka körül, tapsolt s nevetett. Nagy öröme volt, hogy jóltevőjének ily meglepetést szerezhetett.

Blitz kitalálta a lányka örömét s megindulva csókolta homlokot, aztán szeméin, aztán száján. A vad lány lángpiros lett e csókokra. Hagyta magát csókoltatni. Az indus lánykák nem tudják azt, hogy azt nem szabad engedni. Elpirult, mert a csókok villanszerűleg hatottak rá s a vér, mintha delejes erő vonzaná, arczába szökött. Aztán sokszor, nagyon sokszor csókolta őt vissza. Jóltevője megtanította arra, hogy minél többször csókolunk, annál több szeretetet nyilvánítunk a megcsókolt iránt. Mella megjegyezte ezt magának s mindig sokszor csókolta meg őt.

Aztán leültek a kunyhó előtti gyeppadra. Mella elbeszélte, hogy szaladt mindjárt hajnalban a prairie-re fűért, melyből aztán kalitkát csinált. Aztán az erdőbe ment, itt banaan fanedvvel bekent egy egész bokrot, a bokrot egy tisztás térségen állítá fel az erdőben s aztán nagy plantánlevelekkel befödte magát, odaguggolt a bokor aljába s elkezdett a piczike madarakhoz hívólag beszélni azon a bájos ezüstös hangon, a min ők szoktak. Erre a kis madarak mindenünnen odarepültek a bokorra. A mig dalolt nekik, mindig több és több madárka jött. Mikor már alig fértek meg a bokron, akkor aztán felkelt, — hát a kis madarak mind oda voltak ragadva a galyakra. Akkor előhozta a kalitkát, egyenkint lefejtette őket az ágacsokról s a kalitkába tette, és most itt vannak. — Ha befödöm a kalitkát, akkor csendesesen vannak, ha leveszem a takarót, akkor dalolnak, — mondá kedves vidámsággal.

Blitz nagy gyönyörrel hallgatá a vad leánykát, ki oly gyermeteg örömmel beszélte el neki a madarászat e nemét. Aztán arra kérte, hogy dalolna úgy, mint mikor a kis madarakat lépre csalta. Mella elkezdett dalolni, csattogatni, büvös-bájos hangokon — mint a legkitünőbb légi dallos.

Blitz gyönyörrel leste a lányka ajkáról a csábhangokat s olyanformán vélekedett, hogy ily hangokkal akár őt is lecsalhatni a rókatörbe, s aztán csókjaival némitá el a mindinkább neki tüzesedő lánykát.

Mikor a nap lefordult az égről, Blitz vállára vette fegyverét s indult a farm felé.

Mella elkísérte őt egész a farmig. Mikor már tovább nem mehetett, átkarolta jóltevőjét s aztán szóltanul vissza fordult.

Ha Blitz látta volna, hogy sir az a kis lány ilyenkor . . .

VIII. A whiteland-i ünnepély.

Mr. White nagy ünnepélyt rendezett farmján. Bucsuestély-forma akart ez lenni, mert Európába szándékozott visszavándorolni. Evégből már előzőleg alkudozásba lépett egy Illinois állambeli gazdag farmerrel, ki az ő telepítvényét, melyet hiúság-

ból Whiteland-nak keresztelt el, megvenni ohajtá. Még nem jutottak ugyan teljes megállapodásra, de White ur biztosnak tartá az üzletet.

E fölötti örömében rendezé az ünnepélyt.

A szegény niggerek egész nap azon fáradoztak, hogy az uri farmházat lombbal diszítsék föl. Az ablakokat virágfüzérékkel fonák körül s az ültetvény külső határán diszes diadalkaput emeltek, homlokzatán e gyöngéd fölirattal: „Forget me not!” (El ne felejts.)

Az idő is kedvezett az ünnepélynek. Délben egyetlen felhő sem volt az égen; a nap fényes pompájában ragyogott a kék menyboltozaton, mely a késő éjig megtartá szép, derült arczát.

Mr. Hutchinson, az orangutang s a hamburgi délutáni 3 órakor érkeztek meg könnyű kocsin. A háziur igen nyájasan fogadá őket, s bevezette a farmházba. A niggerek azonnal hűsítőket hoztak a tikkadt utasoknak.

Miután kipihenték magukat, mr. Hutchinson azon ajánlatot tette, hogy estig vadászattal töltsék az időt. Biztosítá őket, hogy a közel erdőségek elég bővelkedők vadban. Az ajánlat elfogadtatott s keves idő múlva mr. White, és mr. Hutchinson kocsin, a hamburgi pedig egy pony-n az erdő felé indultak. Kísérőjük nem volt.

Mr. Blitz a kocsi után ügetett s elég ideje volt a helyzetet áttekinteni.

Ugy találta, hogy miután mr. Hutchinson bajosan felejté el a megkergettetést, lehet, hogy most boszut akar rajta állani, s ha ebbeli aggodalma nem volt is eléggé indokolt, mégis jobbnak látta szép szerével megugrani e tisztos körből.

Alig hogy az erdőbe behatoltak, mr. Blitz egy lövést tett s midőn a kocsiban ülők erre visszaneztek, elkiáltá magát: „Egy vadmacska!” — azzal megsarkantyuzta ponyny-ját s mielőtt mr. Hutchinson csak egyet gondolhatott volna, a hamburgi már eltűnt szem elől a sűrűségben.

A társalgó egyenesen a másik farmra tartott. Alig egy negyedórai vágatás után megpillantá az orangutangok székhelyét. Innen már tájékozható magát s lovát a tónak irányzá.

A tó partján a sáskunyhó előtt Mella állt. Hallotta a ló dübörgését, és szive hevesebben kezdett dobogni,

— A fehér emberek ma mulatnak. Hát te mért nem mulatsz, fehér!? — szólítá meg bánatos arczczal a lováról leszálló társalgót.

— Azért — felelé ez — mert tudom, hogy a szegény Mella sem mulat.

Ezzel megcsókolta az indus leányt,

Mella sietett a lovat a kunyhó egyik czövekéhez kötni.

Blitz bement a kunyhóba s ledőlt a gyepes talajra. Kevés idő múlva Mella is belépett.

— Mért nem gyűjtél ma szedret és banaant? Ugy-e, nem vártál reám?

— Vártalak, de banaant nem adhatok többé a fehérnek. A virágokat kihordtam a házból s a kap-ap madarakat is kiereszté Mella. A fehérnek nem jó azokban gyönyörködni. Ugy mondta Bird-Eye és Bird-Eye nagyon szereti Mellát — mert bátyja.

A hamburgi szive elfogódott. Lesüté szemeit s pir futá be ifju arczát. Először érzé, hogy mi az ártatlanság.

Mella pedig ott állt előtte; szemei csillogtak, de arcza halvány volt és bánatos. Könyezett.

Végre erőt vett felindulásán az ifju. Fölkelt s fegyverére támaszkodva, szólt:

— A fehérek is tudnak szeretni. Nekem csak arczom fehér, de szivem indus. Bird-Eye nem jót mond, ha azt mondja, hogy Mella ne szeressen fehér. Neki kötelessége a fehér szeretni.

— Csak egy fehér szeret Mella; a többi gyűlöli, a többi gyilkos. Ne szeresd te az indus leányt, mert akkor megölnek téged a fehérek, kik mulatnak, mig te a szegény indus leány síró szemeibe nézesz.

— De én szeretlek, Mella; jobban, mint Bird-Eye és lán-golóbban, mint a nap. Én meg akarlak ótalmazni a vadak elől éjjel és a fehérek korbácsa elől nappal, mint atyád megótalmazta anyádat . . .

Mella felsikoltott és keblére veté magát az ifjunak. Elértette a fehér szavait. Aztán fölemelte kigyult arczát s kérő, esdeklő hangon susogá:

— Tedd fegyveredet arczodhoz s öld meg Mellát, ki nem tud Bird-Eye-nek engedelmeskedni; ki eltaszitja magától a jó Bird-Eye-t s keblére veti magát a fehérnek, a kitől ugy óvja őt Bird-Eye.

E pillanatban erős léptek zaja hallatszott a kunyhó előtt; Mella az ajtóhoz sietett, de abban a pillanatban éles kiáltással szökött vissza az ifju elé. Bird-Eye volt.

Ott állt a kunyhó ajtajában s szemeit merően szegzé a hamburgira. Magas, karcsu ifju volt s erős, mint a fiatal jege-nye. Öltözéke kék s fehér csikos bő nadrágból állt, egész felső teste fődetlen volt. Mozdulatlan állt meg s aztán tompa hangon szólt:

— Fehér, egyikünk most meghal!

— Akkor te halsz meg, vörös! — felelt a hamburgi, mig Mella hevesen átkarolta.

— Lőjj rám, fehér, de ha golyód nem öl, akkor én öllek meg téged.

— Én nem lövök rád, de ha Mellát akarod bántani, akkor a pokolba küldlek.

— Bird-Eye szereti Mellát, mert huga; de megöli a fehér, a ki bántja.

— Én nem bántom. Én szeretni akarom, mint atyád szeretted anyádat!

— A nap süssön rád, mig esküdet megtartod, de szurjon meg, ha nem mondasz igazat.

Mella most Bird-Eye lábaihoz veté magát s annak lábát nyakára tevé.

— Ölj meg — szólt hozzá, — mert jobban szeretem a fehér, mint téged.

Bird-Eye fölemelte őt a földről s könyeit letörlé arczából. Aztán odavezette a hamburgihoz.

(Folytatása köv.)

A f e l e s é g .

A minap a gyöngédségről szóltak e lapok mint a házaselet alapkövérről, ez azonban csak egyik alapköve ezen nagy boldogságnak és az sem a legelső; mert van még ennél is fontosabb tényezője, olyan tényező, mely nélkül nemcsak házaseleti boldogság, de jóformán együttlét sem képzelhető.

„Élettársak“-nak nevezzük a házaseleket, ez elnevezés világosan határozza meg a viszonyt egymás közt és a kötelességi kört egyenkint férj és feleség részéről. Lenni egymásnak az élet

társra, közösen viselni az élet terheit és könnyíteni egymáson a hol, a mikor és a mivel csak lehet.

A mit azonban természetesen nem lehet úgy érteni, hogy a nő ép olyan munkát végezzen, a mit a férj. Még ha ereje volna is hozzá, sem lehetne ez a feleség hivatása. Akkor, megengedem, hogy a házaspár két annyi egyféle munkát győznének — más kérdés, ha egyszersmind végeznék is! — csak hogy az a legjobb esetben is csak közkereseti, társas viszony volna, de házassági egyáltalában nem!

Az erő, vagy a miben az nyilvánul: az alkotás kifelé törekvő, mindkét félnek azon egy munkálkodása mellett a nő is csak úgy, mint a férj, a vagyon-, vagy hír- és dicsőség-szerző pályákon izzadna, a szükségletek és üdítésekről akkor idegeneknek kellene gondoskodni, az otthon is idegen tartani rendben, és hasonlóképp a gyermekekről is idegeneknek gondoskodnának! Fizetett emberek keze törülne le a fáradság veritékcseppjeit az égő homlokról, — mennyire nem enyhítő idegen kéz hideg simogatása, mennyire nem felvidítő a fizetések fogadás és mennyire nem házasélet az ilyen élet!

Ha valahol, itt áll az, hogy két fél nem teszen egy egészet, — ime, azért nem nevezte a nép nyelvösztone „féltség“-nek a hitvest, hanem „feleség“-nek. Nem külön fél ez, hanem a férjnek mindenben az ő fele-sége, külön magában: semmi.

És imádatandó a teremő bölcsesége e részben is. Nem adta meg a nőnek azt az izomerőt, a mit a férfinak. Nem roszaságból, hanem ellenkezőleg: véghetetlen jóságánál fogva. Két hasonló erő egymás mellett egy egész életen át, lehetetlen, hogy egyik a másiknak, legalább egykor-máskor, utjában ne legyen, és ez könnyen irigységre, versengésre is adna okot közöttük. Inkább adott mindegyiknek külön-külön olyan tulajdonokat, a melyekkel a másik nem bír, de a melyekre ép a másiknak van szüksége, és azért tökéletesen egyenértékűek amazéival, az élet céljait tekintve.

De vajon csakugyan egyenértékűek-e? Egy tekintet az életre is meggyőz róla, és még inkább egy tekintet a férfi szívébe.

A statisztika, e számbeli világtörténelem, kétségbevonhatlanul kimutatta, hogy a mily mértékben megvan valamely nemzetben a házassági iránti ösztön, ugyanolyan mértékben van meg benne a vagyonosodási és gyarapodási ösztön. És a statisztika hivatkozik e részben nemcsak Angolországra, hanem az annyira elhíresztelt Franciaországra is, mint olyan népre, mely egyfelül a kimerithetlenségig gazdag, és másfelül kiválólag házas, családias természetű. A német már kevésbé az, nem is mérközhetik tehát vele jólétben; és még kevésbé az az olasz és spanyol, azért ezek kevésbé is gyarapodnak.

És ez természetes is, minden emberben megvan a munka és szerzés iránti hajlam, de azt folyton ébren is kell tartani, kell lenni kiért és miért munkálkodjunk és szerezzünk. A fiatal ember azért ritkán jó gazda; nem gondol a jövőre, mondják, más szóval, ha tud is szerezni, nem törődik vele, mert nincsen kiért és miért. A munka is csak mulatság neki, nem cél, és nincsen neki határozott célja azért, mert önönmagán kívül életének nincsen tárgya.

És ép úgy az aggregény is; szintén a statisztika kimutatja, hogy a fukarok és — öngyilkosok legnagyobb részt az aggregények soraiból kerülnek ki, és ennek is megvan a maga természetes oka. Szerzett és gyűjtött és nincs kinek és minek! Van olyan sugaras lélek, mely egy egész nemzetet, vagy az összes emberiséget képes áttekinteni, az olyan aztán ennek él későbbi egyedüliségében; de a legtöbb ember lelke szűk látkörű és az

én-en tul nem igen szállhat messzire, az az én pedig hovatovább elbetegesedik, elcsenevészül, egyedül állónak látja magát, kezd remegni a holnaptól, mi lesz belőle, ha az a kis pénz is elhagyja! Nem mer tehát hozzá nyulni a pénzéhez, kezd félni az emberektől, a kik mindannyian idegenek, önzők, csak úgy, mint ő maga ő hozzájuk, ime kész, a fukarság, és most jöjjön még közbe egy kis baleset, — a mi pedig nem ritkaság — ugyan kiért szenvedjen? ki iránt legyen kimélettel? és kitől várjon bátoritást, vagy vigaszt? Ime, kész az életuntság és öngyilkosság! A férj és családapa ezen elridegülésnek soha sincsen kitéve.

És hát még a belső, a lelki világot ha vesszük!

A nő nemcsak a társas, hanem a szellemi és erkölcsi világban a fél életet teszi. A szerelem nem csupán érzi, hanem egyszersmind — és az erkölcsi embernél még inkább — magasztos erkölcsi érzés. A férfi a nőben nem a szép egyént, hanem magát a szépet, e fenséges erkölcsi fogalmat látja, az egész nem összes szépségét azon egyben, a melyik szerelemre gyalasztja; ez emeli föl lelkét, olyan magasságra, a hol mindazon nemes lelki tulajdonok, melyekből a szép össze van alkotva: a gyöngédség, a szelidség, a derűtség, az erőhez tapadó önmegtagadás egész sugaras fényességükben tárulnak föl előtte. Szive eszményekkel népesedik meg, a szép képzeleti alakjaival, melyek megfékezik benne a rut, állatias indulatokat, izgatják a szép imádatából fakadó nemes vágyakat és törekvéseket; vigyáz magára, hogy az ő szép eszménye előtt ne veszítsen értékéből; küzd és munkálkodik, oly irányban, hogy a szép eszményi világában becsületet és tiszteletet vivjon ki magának, és ekkép folytatván földi pályáját, — idők jártával, évek multán, a képzelet tündérképei mind szűkebb és szűkebb körben húzódnak ugyan össze lelkében; az az egy, a kiből az egész nemet imádták, nem eszmény többé, hanem egyén, nem a tökély képe többé, hanem nő, az egyénnek minden gyarlóságaival, — ámde feleség, a ki vele együtt keresztül küzdött az életet, a kinek látására tehát mindannyiszor visszaszáll lelkével abba a tündérkorba, midőn csupa tavaszi derű és virulat volt belül, szívében, az élet, és a hányszor most rátekinthet arra az egyre, igaz, nem a régi arc ez többé, elvirított, elfonnyadt, mint a hogy ő is elkorhadt és erejében megcsappant; hanem azért valahányszor rá tekint, mindannyiszor a régi derült tündérvilág támad elő lelkében, a szépek minden boldogító ígézetével, el-elárasztva vele a világot; késő vénsegeig megőrzi lelkében a fiatal kor vidámságát, és a vidámság gyermeteg tisztaságát, — ez a feleség, és ezt a nagy áldását a feleséges életnek már csak az öreg kor ismeri, és ez az áldása a szerelemnek sokkal boldogítóbb a fiatal kor szerelmének valamennyi édességénél! Az egész világ most már kopár sivatagként terül el előtte; vágy, remény és ohaj mind kiasztak, kivesztek, csak egyetlen forrás csergedez végig a kopár sivatagon, ennek partján csak egyetlen vihártépett, időrongált fa zöldül, és gyér lombjai közt csak egyetlen madárka ül, ennek dalolása zengi be az egész sivatag életet; zeneg a multról, a jövőről, és édes álomba ringató a dalolása; mikor a szem örökre becsukódik, még akkor is ezt hallja; a felköltözö lélek fenn az égből, a leköltözö test, lenn a sirban, — a női eszmény az a forrás az élet sivatag pusztaságán, a feleség az a fa a forrás partján és a szerelem az a madár, mely olyan csudatevő szépen énekel — ez a feleséges élet költészete, erkölce és üdvössége, és azért teremtette Isten a nőt nővé és nem férfivá.

Hanem —

(Vége köv.)

Egy hét története.

Juniusho 16-dikán.

Egy ügyetlen kérdés. — Büchner, A. nagysám és én. — Nyári kirándulások. — Császárfürdői bál. — Eichner Anna föllépte. — A lapok olvadnak. Robinson Crusoe. — A városligeti szinkörben és Budán. — A szüret. — Egy regényes történet. — „Tarka képek.“ — Ártatlan bolondozások. — A honvédtisztek estélyei az Orczy-kertben. — Stuver. — Mégis unatkozunk. — Várady Antal költeményei. — A kandalló mellett, nyáron. — Jó és rossz szellem.

Bizony nem én vagyok az első, a kinek ezt a kérdést vetik föl így a nyári idényen, hogy; „Mit csinál az ember, mikor semmit sem csinál?“ Persze Büchner „Erdő és anyag“-ának e napokban megjelent második kiadása kegyetlenül összeszidja a kérdezősködőt, mert Büchner szerint „semmi“ nem létezik, én tehát, mint a nagy német tudós kicsiny barátja, igen jól felelek, ha azt mondom, hogy mikor az ember semmit sem csinál, akkor — unatkozik.

Unatkozik egész az udvariatságig. Legalább én A. nagysámhoz azért megyek, hogy elfeledjem a „semmit tevést.“ — A mint belépek, nagysám épen a redőnyökkel bajlódik.

— Csukja be, kérem, azt a másik ablakot is. Így ni; legalább nem hallom annyira azokat az éktelen éljen-kiáltásokat, a melyeket sokkal szebb nézni, mint hallani, pedig nézni sem nagyon szépek. — Köszönöm.

— Különben hogy van nagysám?

— Unatkozom. Beszéljen valamit.

— De mit? hiszen én azért jövök —

— Hogy még jobban untasson s ketten unatkozzunk?

— Nem, nem, — vágtam szavába hirtelen. — Azért, hogy tanácsot kérjek, valjon 20-dikán az egyetemi ifjúsággal kiránduljak-e a Zugligetbe, vagy szintén 20-dikán a zenekedvelőkkel Rákosra, Gödöllőre?

— Oh, hagyja el azokat a kirándulásokat! Ugy jár vele, mint én a minap. Elmegyek a császárfürdői Fröbel-bálba, s mikor már ott vagyok, akkor hallom, hogy egy hétre elhalasztották. Az igaz, most szombaton meg lett tartva, sikerülni is jól sikerült, de hát végre is csak táncoltunk. S lássa, ellöttem bál, kirándulás, már olyan megszokott dolgok, hogy igazán csak akkor szeretem, ha már minden másból kifogytam. Pesten pedig ilyesmire nem igen van eset. Nos? ugy-e, igazam van? Ugy-e, hozott ön nekem egy pár jó ujságot? egy pár jó tervet? mi?

— Bevallom bűnömöt, nem; lehetetlen, ha csak a színházba el nem jő. Ma játszik Eichner Anna másodszer a „Nők iskolájában“. No, ne biggyeszze olyan kicsinylőleg kedves ajkát; higgye meg, jól játszik. A „Jó falusiak“ ban legalább nagyon dicsérték a lapok. Ön fejét rázza? Ön nem ad a lapokra semmit? Hja, az igaz, hogy ilyen hőségben ezek is olvadoznak. A „Közérdek“ és „Magyar Politika“ „Kelet népe“ lett, a „Reform“ és „Pesti Napló“ szintén egyesülnek, de azért higgye el, a kritikájuk nem olyan olvadékony, mint ők maguk.

— Bizony pedig csodálom, mert a színházban olyan nagy a meleg —

— Hogy ön oda el nem megy; akkor jerünk estére Budára; a szinkör hús, új darabot adnak, Offenbach legujabb

operettejét „Robinson Crusoe“-t. Ott voltam az első előadáson. A kiállítás ugyan nem épen egészen párisi, de Budapest sem épen egészen Páris, azért bizonynyal a kiállítás elég csinos, elég ügyes és jól is játszanak benne. Például Timár, Gerecsné, Bényeyné.

— Nem! nem! nem! Majd szombaton, mikor a városligeti szinkörben fogják adni, akkor elmegyek, Buda messze van. Ez nem terv; mondjon valami jobbat, s általában hagyja el plánumait. Valami ujdonságot szeretnék hallani. Tudja, valami érdekeset.

— Megvan! Nem szabad akkor szüretelni, a mikor az ember akar. Ezt határozta a városi tanács.

— Oh, ne boszantson! Hol van még a szüret, s aztán mi közöm nekem a városi tanácshoz?

— Ne haragudjék, kérem, hiszen látja, hogy csak tréfálgat. Majd mondok hát önnek egy érdekes dolgot, ha meghallgatja. Azért mondom érdekesnek, mert szerelmi történet, s azt csak belátja, hogy a szerelem mindig —

— Hagyjuk a frázisokat. Van-e benne öngyilkosság? Mert akkor jó lesz, ha nem beszéli el.

— Nincs, csak szökés. Kérem, csak türelem, nem közönséges szökés ám. Egy fiatal leány, szép — egyébként minden fiatal leány szép — itt csak azért hangsúlyozom különösen, mert a szemei épen olyanok voltak, mint az önéi. Csupa ábránd, csupa megfajtásra váró édes talány, a minek a kulcsát ott azonban már megtalálta volt valami vagyontalan fiatal ember; hanem az apa ugy szerette volna, ha azt a bizonyos kulcsot legalább is egy pár ezer forint évi jövedelemmel bíró ifju találja meg. Így aztán kevesebbet kell adni a leánynyal, ha a vőlegénynek is van. Látja nagysám, ilyen öreges fogalmai vannak némely aggódó szülének a fiatal szerelemről. Elég az hozzá, hogy az erélyes apa madártávolba kergette az epedő imádót s a szép leányka bánatában —

— A Dunába öli magát.

— Mondtam már, nem öngyilkosság. Eltűnt; és az anya könnye, a nővérek fájdalma és az apa rendőri nyomozása nem birták fölfedezni a kedves eltűntet. Szentül hitték, hogy a Dunába ölte magát. A bánat és az önvád már majd két éve hogy tanyát ütött a gazdag polgár házában, s annyira helyet foglalt a szivekben, hogy a remény egészen kiszorult, midőn egyszer csak levél jő, messze földről, a dérczes Oláhországból. Az irás ismerős, az irás a Mariskáé! De azért még kétkedtek, hiszen mondtam, hogy épen kevés helye maradt már meg a reménynek. Remegve török föl a titok zárát, a pecsétet, és alig tudják az örömtől elolvasni a Mariska levelét. Csakugyan ő irt. Nevelő volt azóta Oláhországban, ott megszerette egy fiatal ember, egy francia mérnök, s ő is elfeledte már a gyermek tündérméregét, és nőül akar menni ama kedves francziához. Most a szülék beleegyezését és papirjait kéri. A papa ez egyszer nem kérdezte, gazdag-e a „kedves franczia“, hanem vasutra ült, és maga vitte a szülei áldást, és a kívánt papirokat. Nos, hogy tetszik ez a kis történet?

— Mintha olvastam volna e napokban valamelyik napi lapban.

— Az meglehet, mert én nem csináltam, annyit mondhatok; magam is ilyenformán jutottam hozzá.

— Ezt azonban nem olvashatta még sehol, hogy eme francia mérnök és ama fiatalkori tündérálom azonegy személy?

— Csakugyan?

— Csakugyan. A kedves leány, szüléi iránti gyöngédségből, nem írta meg nekik boldogságának ezen részét is.

— De hát hogy történhetett ez?

— A legegyszerűbben; a szegény ifju megtudta, hogy gazdag kedvese milyen áldozatra határozta magát végette, utána indult Oláhországba, ott rajtuk kívül csak az Isten tudott szerelmükről és ez örömét találta benne, olyan szép volt az. Az ifju ezalatt alkalmazást kapott az ottani vasutnál, és a többi.

— Csakugyan?

— És kegyed még kételkedik? Avagy lehetségesnek tartja, hogy egy leány olyan hamar — hanem, apropos szerelem! Olvasta-e már a Toldy István „Tarka képei“-t?

— Nem olvastam, nem is akarom. Tudja, hogy nem szeretek semmit, a mi tarka.

— Pedig higgye el, igen szellemesek.

— Annyira, a mennyire tarkák; hagyjuk abba; ne untasson! mondjon inkább el valami jó adomát a „Figaró“-ból.

— Oh! nagysád is olyan elfogult. A szellemdús bohóságokat mindjárt a francziáknál keresi. Pedig higgye el, van esprit-je a magyarnak is. A mint kegyedhez jöttem, a stáció-utczán egy ilyen föliratot olvastam: „Első magyar amerikai seprőgyár“, a kerepesi uton pedig sem több, sem kevesebb nem állott egy falragaszon ennél: „Ma, és mindennap Fricze Róza és Emma chansonette énekesnők első föllépte.“

— Ezzel csak azt bizonyítja, hogy néha nálunk is bolondosak az emberek.

— Kegyetlen a magyar humor iránt, pedig —

— Ne magyarázza nekem megint a humort, mutassa inkább, micsoda kék papír az a zsebében?

— Oh! erről majd elfeledkeztem! Megbívó a pénteki estélyre. A honvédség az Orczy-kertben most is megtartja szokott heti estélyeit. A multkor is ott voltam, s valóban kitűnően mulattam. A gyönyörű kert színes lámpával van világítva. Két katonai zenekar versenyez egymással a vidám társaság kedvderítésében.

— No csak ne lelkesedjék maga, udvariatlan ember! Még megérem, hogy a Stuver tüzjátékait is előbb hozza bele, mint a kedves Forinyáknét, a szívélyes Steinernét s az előzékeny rendezőséget.

— De hogy előbb! Hanem a hölgyeket utoljára akartam megemlíteni, mert „a vég koszoruzza a művet.“

— Jól van jó; hiszen ha csak az kell, hogy kimentse magát, ahhoz ért. Ne akarjon ellentmondani, menjen haza; hagyjon magamra, hadd olvassak egy kicsit.

— Ah! Várady Antal most megjelent költeményei?

— Nos! talán nem jók?

— Inkább nagyon jók, csak azon csodálkozom, hogy annyira össze-vissza kérdezett, pedig van mivel üzni az unalmat.

— Büntetésül mondtam. A miért csak említette is Budapesten ezt a szót: unalom!

— Igaza van, megérdemlem a büntetést.

— Nos, volt-e már büntetve? és mit tud mentségeül felhozni?

— Azt, hogy Kegyed sem Budapesten keresi szórakozását.

— Én? és valjon hol, ha szabad kérdezni? — nevetett az én kedves birónóm.

— Várady Antal költeményeiben.

— Látja, ebben csakugyan igaza van. Hogy ez nekem nem jutott eszembe!

— Nekem is csak a „Tarka képek“-ről jutott eszembe, a melyeket Kegyed még nem olvasott. De szabad tudnom, miért nem olvasta?

— Azért, mert ön nekem mindig csak azt mondja róluk, hogy szellemdusan vannak írva. Szellem, szellem, Isten lehellete, de valjon mi fölött lebeg? — Látja, ezt nekem tudni kell, mert ha nem a fenség az, a mit a szellem megvilágít, akkor —

— Akkor ajánlom Hajnalkának „A kandalló mellett“ czimü beszély- és rajzgyűjteményét, a mi szintén e napokban jelent meg a Franklin-társulatnál. Ez egész másképp van írva.

— Tehát ebben nincsen szellem? — nevetett az én kedves nagysám.

— Sőt, csupa szellem, csak hogy nem lehet észrevenni a sok költészettől, a mi még inkább benne van. Akár csak kikeletkor a lombárnyékos liget, annyira csupa illat és daloló élet és sugarak játéka az egész könyv. Nincs abban kigondolva semmi, minden úgy ömlik ki a lélekből és pedig egy igazi költői lélekből, mely még gondolatában sem lépi túl a szép határait. Nem úgy, mint a „Tarka képek“, hol az lépten-nyomon, szinte öntudatlanul, szinte ösztönileg történik. Egészen más Hajnalka könyve! Csupa apró történetkék a sziv világtörténelméből, látszólag minden szerkezet nélkül, akár az erdei patak csevegése az erdei virágokkal, és, csak kimondom, igaza van abban, a mit az ugynevezett szellemről mondott.

— A szellemről? én? Nem mondtam én erről semmit! — nevetett ő nagysága.

— Annál jobb, akkor én mondom. Szellem, szellem, hát csakugyan szellem az, a mitől az ember olyan részeg lesz, mint egy —

— Nem akarom tudni! — nevetett az én kedves barátnóm — és ezennel vissza is adom önnek szabadságát, azon kikötéssel, hogy felhagy a kritikával.

— Inkább lemondok a szabadságról!

— Akkor legalább nem a pásztoréletből fogja ki képeit.

— Isten neki! Hanem szintén egy kikötéssel —

— És ez volna?

— Mondja meg nekem, — rebegém reszkető hangon.

— Mit? — kérdé a kedves, mosolygó szemekkei.

— Mondja meg igaz szíve szerint — folytatám én, növekedő hévvel.

— Mit? — kérdé újra barátnóm és most már piros kis szája is hamisan mosolygott.

— Hogy — hogy — máskor is lehet-e itt szerencsém? — tört ki belőlem a remény és kétely, hévvel ragadva meg kezét.

— Lehet! Lehet! Csak tessék! — nevetett az áldott jó lélek, és én már a lépcsőn voltam, midőn utánam kiáltá:

— Máskor is szívesen látom! — de valjon igazán úgy érez-e is? Ennek pedig végire kell járnom, legközelebb.

— y — ő.

Budapesti hírvivő.

*(Jótékony-ság.) Ő Felsőége a király a nemes-oroszi helvét hitvalásu egyházköz-ségnek temploma felépítésére 200 frtot, és ő Felsőége a királyné a szamos-ujvári helvét hitvalásu egyház-

községnek, imaháza befejezésére és belső felszerelésére 100 fítot adományoztak. — Ö F e l s é g e Trencsén megyebeli Várna község tüzkárosult lakosai részére 500 fírt segélyt adományozott magánpénztárából. — C s i k - S o m l y ó n Fogarassy erdélyi püspök a katolikus tanítóképzésben hatheti póttanfolyamot rendeztet be a maga költségén. — W o d i a n e r Albert pusztaberényi birtokos a pusztáján levő cselédjeinek 60 gyermeke számára saját költségén iskolát állított, mely e hó 8-dikán nyitattott meg.

* * (Rózsás napló.) Kolozsvártt Terzsánszky Nándor huszárhadnagy jegyet váltott Galambos Erzsike kisasszonnyal. — Nagy István miniszteri tisztviselő közelébb tartá kézfogóját R o t t e r Hermin kisasszonnyal. — P a l u g y a y Imre miniszteri tisztviselő e napokban vezette oltárhoz Naszluhác Ilonka kisasszonyt. — S z i l a s s y Miklós szügyi birtokos a napokban tartá esküvőjét V á r a d y Ilonka kisasszonnyal. — G y ö r f f y Balázs kecskeméti ügyvéd jegyet váltott H o r v á t h Riza kisasszonnyal. — R a d n ó t h f á y Gábor huszárfőhadnagy Nagy-Szebenben T e l l m a n n Zelma kisasszonnyal; P f n e i s z l Alajos kassai dohánygyári tisztviselő, özvegy B a r t a l József urnóval. — K i s b a á r i K i s s Ferencz fővárosi ismert ügyvéd a napokban jegyet váltott W e y f e r t Paulin kisasszonnyal. — B o r s o s Ede gazdatiszt közelébb vezette oltárhoz C s á k á n y i Matild kisasszonyt. — S z a b ó Ernő szombathelyi tehetséges fiatal ügyvéd e hó 21-dikén vezetí oltárhoz Z l i n s z k y István Fehérmege volt érdemes alispánjának kedves és művelt lányát, Z l i n s z k y Lujza urhölgyet. — G ö r g e y Lajos, gróf Andrassy Dénes dernei vasgyárának igazgatója, közelébb tartotta kézfogóját F e y m a n n Gizella kisasszonnyal. — B - C s a b á n S z a b ó Krisztina kisasszony (Tannerné asszony nővére) esküvője e hó 22-dikén lesz K e s j á n Márton tanítóval. — C s a t t o s Iván érsekújvári városi tisztviselő jegyet váltott K a r n e r Mari kisasszonnyal. — B á l y Boldizsár gazdatiszt e héten vezetí oltárhoz N o s z l o p y Erzsike kisasszonyt. — H e v e s i József tapolczai pénzügyi tiszt a napokban tartja esküvőjét H o p p a n Emilia kisasszonnyal. — S á t o r a l j a u j h e l y e n W o l f s g r u b e r István vasuti mérnök eljegyezte R i e d e r Anna kisasszonyt.

* * (A budapesti magyar Fröbel-nőegylet) ma, vasárnap (kedvezőtlen idő esetén 27-dikén) az Orczy-kertben nagy gyermek-ünnepélyt rendez. A résztvevő 8 intézetnek 500 növendéke (ezek közt a kolera-árvák is) a közuti vaspálya kocsijain 3 óraker vonulnak ki a kertbe, hol Asbóth V. zenekara a Rákóczi-indulóval fogadja őket. Bevonulás után a gyermekek sorba állva négy indulót énekelnek, mely után Kohányi Sámuel óvóképezdei zenetanár vezetése alatt együttesen számos kedves gyermekdalt fognak énekelni, egyes intézetekéi pedig, nevezetesen a mintaóvoda növendékei Kozma Dénes vezetése alatt, Komáromi Alajosné magánintézete, a mária utczaí óvoda növendékei Kobány Mihály vezetése alatt; a futó utczaí óvoda Kokesch Emilia vezetése alatt, a király utczaí gyermekkert Komjatiné vezetése alatt; az árva házi kisedek Vargáné vezetése alatt, a bodza fa utczaí óvoda Török Etel vezetése alatt; a száz házi óvoda Kurucz né vezetése alatt, külön-külön sok szép gyermekdalt fognak énekelni. Lesz azon felül léggolyók felbocsátása, a kisedeknek közös oszonna, hyppodrom, gyermektáncz, tűzijáték Stuwertól a vizen, és a közönség részére ifjabb Ráth Károly vezetése alatt táncz. A vendéggyermekek 8 óráig 50 gyermekkertésznő felügyelete alatt lesznek, kiknek jelenvényük fog lenni. Az óvodák növendékeit 8 óraker gondos felügyelet mellett saját intézeteikbe visszaviszik Kralovanszky Istvánné és P. Szathmáry K. elnökök. A Ludoviceum igazgatósága engedelméből, ez ünnepély alkalmával a közönség a kertben

oszonnára és vacsorára igen jutányos áron hideg és meleg ételket kaphat. A multság fél ötkor kezdődik. Belépti jegy ára 1 fírt, gyermekjegy 50 kr. Jegyek kaphatók a választmányi tagoknál, az elnöknel és a kertben a pénztárnál.

* * (A császárfürdőbe) a mostani szép napokban óránként özönlik a nép. Az udvar, a parti sétány és a fürdők folyvást telvék. Vasárnap a férfi-uszodában kétszáz vendég fürdött meg. A lakszobák is napról-napra telnek. E hó közepétől fogva az udvaron Rácz Pali zenetársulata fog játszani, mivel a Farbach zenekarának táborba kell vonulnia.

* * (A képzőművészeti társulat új tárlata) e napokban nyílt meg. Többek közt ki van benne állítva Wágner Sándor „debreczeni csikós“-a, egy 11" hosszú és 7" láb magas festmény, melyet a művész debreczeni tanulmányai alapján festett és mely a jövő hét folyamában fog Münchenből ide érkezni. Ezen kívül Vastagh György, e derék hazai művész két jeles arc képe fog előreláthatólag figyelmet ébreszteni.

* * (A téli népkonyhák statisztikája.) A bevétel összesen 27,760 fírt 96 kr volt, ugymint egyenes adományok 9081 fírt 63 kr, gyűjtőiveken 20,656 fírt 31 kr, havi járulékok 25 fírt, magángyűjtések 950 fírt 62 kr, hirlapok gyűjtése 1786 fírt 19 kr, városi segély 5000 fírt, kamatok 261 fírt 21 kr. Tiszta veszteség volt (bele számítva a fölszerelés érdekéből negyven száztóli törlesztést) tíz kerület népkonyháiban 3185 fírt 3 kr. Az ó-budai izraelita népkonyhát és a szürke nénékét 400 fírtal segélyezték. Könyvekre, nyomtatványokra s vegyes költségekre kiadtak 530 fírt 30 krt. Tehát a kiadás összesen 4115 fírt 33 kr, a többit az ebédidjak fedezték. A vagyoni állapot: 31,396 fírt 55 kr készpénz s 2249 fírt 8 kr fölszerelési értékben. Összesen 33,645 fírt 63 kr. Az állandó bizottság részletes jelentést is fog kiadni a népkonyhák számadataival. De a főbb összegekből is látszik, hogy mily hálásan hasznos és aránylag olcsó volt ez emberbaráti vállalkozás már az első évben is, és így jövőre bizonynyal semmi veszteség nem lesz mellette.

* * (A sugáruttra építendő új dalmüszinház) építésére nézve tudvalevőleg Ybl Miklós építész terve fogadtatott el; Ybl utasított, hogy terjeszse elő e terveihez a költségvetést is. Ybl e felszólításnak már megfelelt és költségvetését benyújtotta a közmunkatanácsnak. E szerint a dalmüszinház a belső berendezéssel együtt (nem számítva a színházi díszleteket) összesen 2.900,000 fírtba fog kerülni; ezzel az előírányzott összeg tul van ugyan haladva, de az épület — tekintve kiváló művészi szépségeit — sokkal kevesebbe fog kerülni, mint a bécsi dalmüszinház, melyre tudvalevőleg 9 – 10 milliót költöttek.

* * (A budai szinkör) igazgatója engedélyt nyert a fővárosi hatóságtól, hogy nyáron át a volt Miklósy-féle városligeti szinkörben is tarthasson előadásokat, melyek sora most szombaton megis kezdetett, a hamar közkedvelté vált „Robinson Grusoe“ operettel. A nemzeti színház szünideje alatt Odry Lekkel vendégszerepelni fog Temesváry társulatánál, s a többi közt „Lindá“-ban, „Ilká“-ban, a „Bájital“- és „Nabuco“-ban fog énekelni.

* * (A színészeti tanoda) gyakorlati vizsgálója mult pénteken délután két óraker volt a nemzeti szinpadon, azért most még csak a műsört közölhetjük. Ez: „Tavaszzsal“ egy felvonásos vigjáték, előadták: Kazaliczky Antal (Thomassin), Benedek Lajos (Károly), Békessy Irma (Destourvilléné) és Kölesi Mari (Róza); „A velencei kalmár“ néhány jelenete, előadták: Gabányi Árpád (Shylok), Tóth Imre (Antonio), Halmay Imre (Bassanio), Szepessy Ágoston (Salarino), Balogh Árpád (Solanio), Dombay Mihály (Tubal); „Ernani“-ból

magánjelenet, énekelte Béli Róza; „Rohan Mária“-ból magánjelenet, énekelte Bacsó Lujza; „Lindá“-ból magánjelenet s kettős dal, előadták: Heim róza és Kovácsi Gizella; „Dinorah“-ból magánjelenet, énekelte Turner Ilka; „Gringoire“ vigjáték, előadták: Gabányi Árpád (XI. Lajos), Kazaliczky (Gringoire), Balázsy Sándor (kereskedő), Tóth Imre (Le Daim), Kutassy Janka (Lujza), Békessy Irma (Nicole); végül „Egy szellemdús hölgy“ Berczik Árpádtól, előadták: Halmai Imre (Jenő), Kölesi Mariska (Bella), Lenkei Ella (Irma). — Megemlítjük egyuttal, hogy a színi tanoda jövő évi tanfolyamára jelentkezőket augusztushó 23-tól 28-ig naponként délelőtt 8—12 órákor írják be a tanoda irodájában (dohány-utcza, 12-dik szám alatt.) A fölvételi vizsgák augusztus 30-dikán és 31-dikén lesznek. Később jelentkezőket csak kiváló képesség esetében vesznek föl. A tanfolyam szeptember elsején kezdődik. A föltételek ismereteselek: csinos, színpadias alak, tiszta kiejtés, csengő hang, az operánál jó hallás, az ifjaknál legalább 18 éves, a lányoknál 15 éves kor, szülei vagy gyámnoki beleegyezés s erkölcsi bizonyítvány. A fölvétel nem végleges. A ki tehetséget, szorgalmat, haladást nem tanusít: hat nyolcz hét mulva elbocsátják.

** (A Budán tartozkodó) fürdővendégek közt egy ritka szépségű nő látható, ki mély bánata s férje halála utáni szakadatlan sirás következtében teljesen megvakult. Csak egy hétig élt férjével. Most egy öreg szolgál s egy parasztleány kíséretében sétál a magányos, csöndesebb helyeken s kísérlőinek szüntelenül férjéről beszél, kinek haláláért saját magát okolja. Férjét ugyanis néhány megbizással látta el s jószágukról a közel fekvő Pécsre küldte, mire a férj rögtön befogatott, de utközben megbokrosodtak a lovak, a kocsi feldőlt, s a férj oly szerencsétlenül esett ki belőle, hogy rögtön meghalt. A szerencsétlen asszony a legnemesebb fájdalom áldozata s a kik történetét ismerik: mély, benső és tiszteletteljes részvétet éreznek iránta.

** (Színház.) Ha nekünk van most melegünk, mennyivel inkább az igazgatóságnak, azon való fejfőlésében, hogy legalább bezárás előtt üresen ne álljon a gondjaira bizott muzsacsarnok. Ez az egyik ok, a miért mostanság aránytalanul sok vendéghez van szerencsénk. A másik ok meg az, hogy hátha valamelyik vendég rendes taggá válhatnék be, melyre szintén szüksége van színházunknak, így például Szigligeti Jolán távoztával naiv színésznőre. Azért lépett föl e héten kétszer is Eichner Anna kisasszony, tehetséges vidéki színésznő, egyszer a „Jó falusiak“-ban egyszer a „Nők iskolájá“-ban, és kedves külső mellett értelmes fejcskét is mutatott be, de — nem a naiv szakra, legalább még most nem, hanem talán majd később, mikor öregebb lesz. Mert sajátságos, miként a költészetben az egyszerűség, ugy a színészetben a naivság a legkönnyebbnek látszik és valójában a legnagyobb ritkaság. Tiszta természetesség és mégis művészet, előtüntetni az öntudatlan közvetlenséget úgy, a mint az életben nyilatkozik, de nem úgy, mint az életben: laza vonásokban, egyes pillanatokra, hanem egy egész alak testi lelki minémiségében — a jeles tehetségek és adományok mellett nagyon sok gyakorlat és tanulmány kell ahoz, azért az egy világhírű Goszmannon kívül, a színi világ nem igen mutat fel nagyon fiatal naiv színésznőt. A tehetség megvan Eichner kisasszonyban, és a tanulmányt is megszerezheti idővel. Ezen reményben tüntette ki a szép számmal megjelent közönség mindkét fölépésekor ismételve is szívből fakadt tapssal. — Második vendégünk e héten Tihanyi ur volt, a „Tündérlak Magyarhonban“ népszínműben Vámházy tábornokot adta és ez egyszer szerencsés keze volt az igazgatóságnak. A vendég uron egy kicsit ugyan kiütött a lámpaláz, a nemzeti színpadon látván magát; hanem azért eléggé jól állta meg helyét. Nem

is arról van a szó, hogyan adja a fiatal, és hozzá még vendégszínész ezt vagy azt a szerepet, hanem az, ha van-e tehetsége és milyen? és Tihanyi ur valóban jó apaszínésznek. — Blahánét és Tamásit csak azért nem dicsérem meg ezuttal, mert akkor fentebb Priellet, Szigethy Józsefet, Komáromyt, Nádayt, Vizváryt, Bercsényit is meg kellett volna dicsérem, arra pedig valóban nem volt terem. — Az operában Hamakers kisasszony „Ördög Róbert“-ben tündökölt. Ez volt a jeles művésznő utolsó előtti szerepe nálunk. — Igen kedves operaesténk volt még Flottow „Árny“-a által, a mit a felejthetlen Pauliné óta nem láttunk. Most Abeille asszonyt Ellinger Jozefa kisasszony, Jeanette-et pedig Nádayné asszony énekelte, és — mért tagadnám? — nekem kétszeresen élvezetes volt ez előadás. Milyen fukar volt a „kritika“, midőn pár év előtt e két fiatal tehetség először föllépett! Különösen az akkor még Widmár kisasszony számára alig volt egy biztató szava! És ime, az idő ismét az én nézetemet igazolta. Ma mind Ellinger kisasszony, mind Nádayné asszony határozott sikert aratott, pedig ez opera nem tartozik a hatásos művek közé.

** (Irodalom.) „Élő hazugságok“ czimű regény fog megjelenni Virághalmi Ferencztől, Czéh Sándor győri nyomdásznál. — Molnár Györgytől „A színpad és titkai“ czimű érdekes munka jelent meg Müller Gyula könyvkiadó hivatalában (ezukor-utcza 2. sz.) Ára 1 frt 20 kr. E XIII. fejezetből álló könyvben a szerző 25 éves tapasztalatait és az azokból folyó tanulságokat állította össze, mint előszavában mondja: „gyakorlati emberek számára“, s tárgyalja azon kérdéseket, melyek színészre, színigazgatóra, színházakra, s mindenkire, a kinek valamely köze van a színi dolgokhoz, fontossággal bírnak.

** (Vegyesek.) Clotilde főhercegnő értékes melltűt ajándékozott Káldy Gyulának, ki egy kötet székely népdalt ajánlott ő Fenségének. — A budai Fröbel-nőegylet részére, a tabáni szegénygyermek kertje költségeinek fedezésére a közoktatási miniszter 300 frt segélyt utalványozott. — A magyar gazdasszonyok által a Margitszigeten közelébb rendezett majális 250—300 frt tiszta jövedelmet eredményezett. — A Margitszigeten, a lóvasut felső indóháza közelében rengeteg nagy ezüst nyárfa van, melynek két oldalából két igen szép akáczó nőtt ki. — A Margitszigeten a fürdő és ivóforrás használata most sokkal nagyobb mérvű, mint az eddigi években volt. A künnlakók száma is folyvást gyarapszik. A szigetre szerződött katonai zenekar a pilis-csabai táborból már vasárnap visszatér s azontul katonai zene lesz mindennap a Schneider-féle vendéglő előtt. — Erzsébetfalván vasárnap keresztet és harangot szenteltek föl s este a „Magyar királyné“ vendéglőben tánczestélyt tartanak Erzsébet- és Kossuthfalva népiskolájá javára. — A fővárosi tanács elfogadta az ipar- s rendészeti bizottság azon indítványát, hogy az erdőszori szegényház kiépítéséhez még az idén fogjanak hozzá. — Az „iparosok köre“ az Orczy-kert hátsó részében helyet jelölt ki, hol jövőre vasárnaponként a tagok családjai összejönnek társas-mulatságokra. — A budapesti rókaadászat az idén október 15-dikén fog megkezdetni. E naptól kezdve hetenkint minden hétfőn és pénteken róka-, kedden és szombaton szarvasadászatok tartatnak. A vadászati idény 1876. február 1-sején ér véget. — Budapestn a mult előtti héten 252 gyermek született s 232 ember halt meg. — A lefolyt héten született 248 gyermek, elhalt 213 személy; a születések tehát 35 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 143 fiu, 105 leány. A halottak közt volt 124 férfi, 89 nő, egy éven aluli gyermek 70.

** (Halálozások.) Hugonay Kálmán gróf elhunyt Té-

tényben 66 éves korában. — Elhunytak továbbá: Hódmezővársárhelyen a fiatal kedves Jurenák Imréné született Dobossy Ilma asszony, 17 éves korában; — Gazdaghyné született Vida Amália asszony, élte 27-dik évében Pozsonyban; — Huta Anna kisasszony a napokban Győrött, 17 éves korában; — Doleschall János ügyvéd, ki a szabadságharcz alatt Szarvas polgármestere volt, mult vasárnap, 76 éves korában; — Marosvásárhelyt Szilágyi Miklós királyi ügyész: — Budapesten Serényi Lajos, e hó 13-dikán, élte 25-dik évében; — Grünwald ezredes Nagy-Szombatban, június 12-dikén; — Juhász Jeromos erdélyi lelkész e hó 7-dikén, 58 éves korában; — Szundiné, született Koller Terézia asszony Szabadkán 46 éves korában. Béke halmvaira!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Június 19-dikén: „A hugonották“, Hamakers kisasszony utolsó fellépte. — Június 20-dikán: „Ripacos Pista dolmánya.“ — Június 21-dikén: „Ármány és szerelem“, Eibenschütz kisasszony fellépteül. — Június 22-dikén: „Sevillai borbély“, Bogdáni kisasszony fellépteül. — Június 23-dikán: „Keztyű és legyező“ (új betanulással először). — Június 24-dikén: „Brankovics.“ — Június 25-dikén: „A csók.“

Divattudósítás.

Kedves olvasónk közlünk találkozott egy, a ki nem rég azon kérdéssel fordult hozzám, milyen szabásúra készíttesse az ő lovaglő öltönyét, mert édes atyja szép paripával ajándékozta meg, és most legnagyobb szórakozása: mezőn erdőn keresztül vitetni magát, de az általa e célra használt ruhával sehogy sincsen megelégedve. Tudva, hogy olvasónk közül még többen is kedvelik ezen egészséges szórakozást, ezuttal e rovatban a lovaglő öltönyökről fogok szólni. Igaz ugyan, hogy éppen e téren kevés a változat, itt a divat majdnem állandó, de azért egyben-másban mégis változik itt is az ízlés, kivált az öltöny színére nézve. Több évig a sötét kék posztót tartották a legszebb szövetnek ez öltönyökre, jelenleg azonban a szürke, zöld és fekete egyaránt kedveltek. Legújabb pedig egy szederszínű szörkelme, mely igen jól illik minden arczszínhez, van kitüntetve. A lovaglő öltöny uszályának rendes hossza ötven centimeter; a szabása a legnagyobb figyelmet igényel, mert míg a derekat egészen simán veszi körül, a jobb térd tájékán azonban és pedig úgy, hogy észre ne vétsék, bővebbre kell a ruhát szabni, hogy a felülés kényelmesen történhessék. A lovaglő öltöny diszitése felette egyszerű. Látni ugyan egykor-máskor gazdagon kivarrt és himzett ilyenmü öltönyöket is, de ezek csak kivételek, és az egyszerűek, a testhez simulók nemcsak a legkedveltebbek, de a legszebbek is. A derék lebbentyűje keskeny és csak egy szőr zsinórral van beszegve; az ujjak szükek és egész diszitésük egy sima hajtókából áll. A derék elől lehet szív alakban kivágva, akkor fehér alsó gallért vagy mellénykét kell hozzá viselni, vagy egész nyakig begombolva; ilyenkor egy kis felálló vázsongallér illik hozzá, elől kis melltüvel összetűzve. A fehér vászon kézelőknek csak keskeny része látható, és a hosszú keztyű egészen fehér vagy más világos színű legyen. A kalapok már nem olyan magasak, mint azelőtt voltak; egyedüli diszitésük egy szürke fehér vagy kék hosszú fátyolból áll, hátul a hajba letűzve. Mindamellett, hogy mindig és mindenütt a helyes beosztást és gazdalkodást hirdettük a ruhák készítésénél is, mégis hiba, a lovaglő öltönyöket könnyű, olcsó posztóból csináltatni, vagy a háznál varratni. Meit a lovaglő öltöny készítése olyan nehéz, és annyi ügyességet igényel, hogy még minden szabó sem képes azt tökéletesen előteremteni. Ez öltöny szépsége a hiány nélküli, diszes szabásban rejlik, és ez legnehezebb feladata a szabóművészetnek. Egy ügyes szabó még a tökéletlen termetet is hiány nélkül tüntetheti föl, míg az olló legkisebb botlása ez egész öltönyt és az egész termetet tönkre teheti.

És most forduljunk:

Divatképünk magyarázatához.

Az első alak igen gazdag kiállítású fekete faille ruhát mutat be. Az uszályos szoknya sima, csak elől kötő alaku (à la tablier) fodros és

dudoros diszitással; az oldalt látható jó tenyéryi bandeau nagy gyöngygyel kivarrt gombokkal van letűzve; a derék magas, az ujjak szükek, szintén gombokkal és fodrokkal diszítve. E szép ruha főszépségét azonban a hosszú kötő alaku tűnque képezi, mely az annyira divatos kender színű ajour kelméből készült, applicált virágokkal himezve, köröskörül pedig hasonló színű csipkével kefoglalva. Hátul halványkék gazdag kötésű faille csokor látható, hosszú lógókkal. Az ujjatlan mellénykének széles lebbentyűi vannak és szintén csipkével van diszítve, valamint a nyak körüli kék faille kihajtás és csokra is. E gazdag, nehéz selyemszövetből készült ruha ára 150 frt, de ugyanilyen szabású, habár könnyebb szövetű öltözék 50–60 frton is kiállítható, természetesen nem selyemszövetből és nem is himzéssel borított tűnique-quel, hanem színre nézve hasonló kiállítással.

A második alak könnyű szürke koczkás lenos ruhát visel, alul két fodorral és egy közben eső dudorral diszítve, A tűnique elől egyenes szabású, hátul pedig gazdag fodrozatu, közbe két fekete bársony csokorral összehuzva. A derék lebbentyüs, fodros, az ujjak pedig szükek. E szép kiállítású ruha ára 70 frt, könnyebb szövetből és egyszerűbb kiállítással természetesen jóval olcsóbban is megszerezhető.

Számrejtvény.

P. Szávits Máriaától.

2. 1. 7. A kovácsok kenyere,
13. 14. 3. Kivált télen kellemes a leve,
21. 5. 1. 9. 16. Igen vig kedélyű nép,
11. 22. Ha viruló, akkor szép.
6. 4. 20. 24. 15. Boldog, kit ez körülvesz,
17. 11. 19. Sokszor fáraszt, mégis élvezet,
17. 8. 4. 20. 8. 23. Ezek közül, ha egy lehet,
17. 3. 10. 1. Törökönban mindent tehet.
17. 14. 22. 3. Torontálnak csatornája,
20. 1. 19. Fülemlé büszke lehet rája,
2. 24. 12. Szép folyó, kés is teszi,
13. 18. 19. 4. A ténát ez v szi.
1—24. Hogy holdog lehess
Csak ezt kövesd.

Megfejtési határidő: júliushó 19-dike.

A 21-dik számban közlött rejtvény értelme:

Szabadság, egyenlőség, testvériség!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőkünk küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézané, Kovács Emma, Schröder Ilona, Devich Ferenczné, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensoln Emilia, Temesváry Erzsébet, Molnár Irén, Jánossy Lajosné, Máár Zsófia és Irma, Iványi Barthalos Vilma, Vincze Csima Petronella, Szmodics Irma, Pasteiner Losonczy Emma, Kanizsay Nagy Etelka, Malatinszky Károlyné, Popovics Irma, Nagy Sarolta, Fehér Gyuláné, Gróf Lidi és Erzsébet, Danielovics Mariska, Dosztál Szabó Etel, Fodor Karolin, Szimay Karolin, Nagy Flóra, Temesváry Erzsébet, Hájós Izabella, Simon Mariska, Guthy Kamilla, Kövessy Lóra, Makay Katinka, Hegedüs Póli, Pazár Ida, Bertly Anna, Nagy Emilné, Dús Fáni, Szigethy Jolán, Mészáros Kálmánné, Aranyos Borbála, Nagy Vörös Juliska, Iványi Albertné, Vass Emilia, Váray Vilma.

Tartalom

Mi mindent nem esznek az emberek. — Hegy és völgy, Ábrányi Emil-től. — Josephine, Prém Józseftől. — Greenhorn, Kompolthy Tivadartól. — A feleség. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény — A t. rajtványfejtők névsora.

A borítókon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Maiszámunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

adás, fáklyás zene és lakoma is volt. — Mákon e hó 28-dikán ünneplik meg Návay Tamás csanádi főispán megyei hivataloskodásának 40-dik évfordulóját. — Török, Gálfi, Horváth vértanuk emlék-szobrának ünnepélyes leleplezése Marosvásárhelyt, a postaréten e hó 27-dikén vasárnap délután 3 órakor fog megtartatni. — A „Zalai Közlöny“-ben valaki három aranyat tűzött ki e kérdésre: „A jótékony intézetek mily módon hathatnak a társadalmi életre, hogy az annyira elterjedt kaszt-szellem ereje gyöngittessék vagy kiirtassék“; a műnek a „Zalai Közlöny“-ben kell megjelennie. — Nagyszombatban a múlt hét végén érdekes műkedvelői előadás volt a megyei rabok iskolája javára; a „Fräulein Gattin“-t németül s „A nyolczadik pont“-ot magyarul játszották. — Enyingen a társasélet élénkítésére „bolygó egylet“ alakult, mely közelébb Izsó szobrai és gróf Széchenyi munkáinak megvételére 53 frtot gyűjtött. — Azungvári tüzoltó-egyletnek gróf Hadik Béla és neje kétszáz frtot adtak. — Windischgrätz hercegnő a napokban Sáros-Patakról Szabolcsba utazott. Kereszturon jutott arra a kellemetlen meglepetésre, hogy kézi táskájából több ezer frt értékű ékszert kiloptak. — Miskolcz városában közelébb a légszuszvilágítást hozzák be. Egyelőre az utcákat 138 gázlámpa fogja világítani. — Szemgyógyintézetet állítanak fel közelébb Büdössön Erdélyben, minthogy az ugynevezett Büdösbarlangban levő forrás vize igen jó hatásának mutatkozott szem-bajokban.

Különfélék.

* * (A király) hir szerint a jövő hó elején Lembergbe megy. A látogatás napjaul július 4-dikét emlegetik. Junius 14-dikén fogadta a király a bukovinai tartománygyűlés küldöttségét, mely a száz éves emlékünnepele és a csernoviczi egyetem megnyitásának alkalmából Bukovina meglátogatására kérte. Ő Felsége azzal válaszolt, hogy az utazásra megkivántató költségek jelenleg nem állanak rendelkezésre, de reményli, hogy Bukovinát jövő évre bizonyosan meglátogatja.

* * (A királyasszony) kísérete Sassetotba 48 személyből áll, és az idény alatt családjának több főhercege is meglátogatja őt. Minthogy Fécamp községe minden buzgalom és fáradság daczára sem képes a magas vendéget és környeztetét kellőleg elszállásolni: a hatóság kénytelen volt a vidéken szétnézni, hogy alkalmas és illő lakhelyet találjon a királyné számára. A sassetoti kastélyt, mely egy gyönyörű s meszsze kiterjedő park közepében fekszik, épen alkalmasnak találták erre. A királyné, ki nagyon szereti a falusi életet, s az ezzel összekötött szórakozásokat, minők a lovaglás, vadászat: ott mindezt feltalálhatja. Környezetének tagjai Fécamp vidékén és magában Fécampban is elég kényelmes lakásokat bérelhetnek. A tengerparton a királyné számára épen most építenek egy külön fürdőházat s a környék népe már alig várja, hogy a magas vendéget üdvözölhesse.

* * (Diszalbum József főherczeg részére.) Május 23-dikán, mint a pesti első honvéd-tanfolyam fölállításának évfordulóján, a honvédség tisztikara József főherczegnek, a honvédség főparancsnokának Alcsuthon egy diszes kiállítású és művészi kivitelű albumot nyujtott át, tisztelete és hódolata jeléül. Az első képek gróf Andrassy Gyulát, Szende Bélát és Ghyczy Kálmánt ábrázolják. Az album remek kötésű, és küllapján a hadsereg jelvényeit tünteti föl. József főherczeg az ajándokért köszönetét fejezte ki és szívólyes modorban társalgott a küldöttség tagjaival.

* * (Verdi requiemje) o napokban roppant tetszés mellett

adatott elő a bécsi udvari operában, s az előadás végeztével számtalanszor hívták a maestrot, ki a közönség kitüntetéseit megindulással köszönte meg, és végül kitűnő magán-énekeseitől körülvéve, baljában babérkoszorut tartva, Helmesbergerrel kezét szoritott.

* * (Donizettitől zeneszerzeményeket találtak) egy bergancoi közjegyzőnél letett, s nem rég fölbontott ládában. Ott van a „La campanella dello speciale“ zenészeti force, a „Deux hommes et une femme“-hoz irt partitura és egy, Scribe szövegére irt „Le duc d'Alba“ czimű 3 felvonásos opera kézírata, melynek első felvonása egészen, s a két utósó felvonás főszámaiban van elkészítve. Ez utóbbiak recitativ részeinek kiegészítésén most három zeneszerző dolgozik.

* * (A Salzburg melletti alagut) egész hosszában roska-dozott. A Salzach kirozott medréből s az alagut átellenében fekvő part 60 méternyi területen elsodortatott. Az untersteini alagut bejártánál a három első iv sértetlen maradt. A negyedik iv beomlása után a taxenbachi oldalon a kijárat teljesen eltemetett. Remélik, hogy több iv meg fogja akadályozni a további beomlást.

* * (Külföldi vegyesek.) A „Revue de deux Mondes“ utóbbi számában egy cikk jelent meg az „utolsó Stuartok“-ról, melynek szerzője, a németalföldi királyné. — Ferenczy Ida kisasszony, a királyné felolvasónője, Ischlból Karlsbadba utazott. — Versaillesben, Mac-Mahon e hó 10-dikén estélyre hívta meg Salvi Pált s dicsérte előtte a magyarországi lovakat, melyek a francia kadseregben is a legjobbak; más előkelő urak is meghívták őt asztaluk vendégeül. — Olaszországban deczember 2-dikán fogják megünnepelni Bocaccio ötszázados emlékünnepele. — A bukaresti magyarok új református iskolát építtetnek, mely 16 ezer frankba kerül. Az alapkö múlt hó 27-dikén tétetett le. — Érdekes gyűjteménnyel szaporodott a genfi archeologiai muzeum. Ez egy teljesen felszerelt római konyha, melyet nem rég találtak Martigny közelében. — A legmagasabb hegyet közelébb fedezték föl Uj-Guinea szigetén. Neve: Hercules. Magasság 32,786 láb, míg a Himalajának eddig legmagasabbnak tartott csuca, az Everest, csak 29,002 láb magas. — Messze világrészekből nagy szerencsétlenségek hírére hozza a távirida. Amerikából jelentik, hogy Uj-Granadában Cuonta városa teljesen s öt más város nagy részben elpusztult földrengés folytán. Az illető kerület 35,000 lakosa közül — ha igaz a távirati hir, — 16,000 elveszett. Ausztraliából pedig azt jelentik, hogy a Fidsi szigeteken dühöngő járvány 50,000 bennszülöttet ragadt el.

Megbizások tára.

Lévára F. P. urhölgynek: El van küldve.

Szerencsre D. F. urnőnek: Magánlevelet irtam.

M. Ujfaluba B. M. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Pohorellára G. R. R. urnőnek: El van küldve.

Karászra K. L. M. urnőnek: Már intézkedtem.

R. Szombatra H. K. M. urnőnek: Az előfizetést az april-szeptemberi félévre jegyeztem be.

Nedasóczra D. Sz. E. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Pápára H. S. urhölgynek: Nemde vette küldeményemet?

Debreczenbe T. I. urhölgynek: Mind három kívánságának a legszivesebben fogok eleget tenni.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-uteza 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak
egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

Olc sóbban

mint barhol kaphatók!

Fekete és színes seíymek,

valamint

gyapju- és mosó-ruhák elmék

WEISZBERGER JAKAB

női divatáru-raktárában

Budapesten, bécsi-utca 2 a sz. a.

Minták bárhova ingyen és bérmentve készséggel szolgáltatnak.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravisante naponkint egyszer az ujj-hegygyel az arcra vagy más test-részre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon témadt ráncok és himlőhelyek elsimittanak. — A Ravisante ifju arczsint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravisante“-jét használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltnének.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház).

minden háztartásban nagyobb mennyiségben
szükségelt

árú raktára.

Napló árak vámmentként = 1/4 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24
árabokban	23
törzs	25
Kávé, Ceylon, bolvány	70
Zanallár, sötét	75
Portorico, zöld	78
Ceylon, legfinom	80
Cuba, legfinomabb	85
valódi Bourbon	85
Mocca, válogatott	82
Arabia Java	95
Pörkölt, jó	82
(veszíték: Moc. Cuba, Java)	105
Rizs, Arcau, majdnem törmelek-mentes	9
Rangoni, legfinomabb	10
olasz, Florentin	12
" Apys	14
" non plus ultra	18
Arpa-kása minőségűeket	25, 22, 20, 16 és 10
Apolló-gyertya 6-os és 8-as	90
Salótató (jeji, iveses ü)	50
Daru	14
Mandula, édes	45
Mazsolaszőlő	36
Hatszappan	22
Keményítő teljes minőségű	18
legfinomabb Tullangl.	15
Szilva valódi török	16
Szilva-iz (Lekvár) édes	16
Mak, kék	24
Dió ugországos	12
Lenese utókereseti	18
Borsó hámozott	11
Bab kicsiny vagy nagy	8
Szultin víz, léd. A 25, 40 és 60 pal.	6 25
Ruha-dörzsölő olaja	20
Úveg-epoxy doboz	50
Pezségő, valódi francia (palack)	3 ft 50
	2 ft 60

Az árúkat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Csakrot csak egyes süvegben szállított, a többi árukból mégis legteresebb egy vámlónát, melyből 112 font 100 bécsi fontnak felel meg.

Utélet helyiségem béköznajokon déltől 11-12, déltől 2-7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gondtal teljesíttetnek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Figyelmeztetés hölgyek számára!

Cs. és kir. magy. kizárólagosan szabadalmazott Virginia női mosdópor

POUDRE DE VIRGINIA.

Főülmulthatlan szer a szépség apolasára és az arcbőr nemesítésére.

Elismert tekintélyek által hivatalosan megvizsgált s kitünőnek, valamint teljesen ártalmatlannak talált Poudre de Virginia mely minden mosdószappant feleslegesen tesz, több mint 30 éves, nagy szorgalommal felhasználott orvosi gyakorlat eredménye, mely a feltalálónak elégszores tapasztalásokat és alkalmakat nyújtott ezen szernek somni hasonló szer által fölül nem mulhat alkatrészeit szigoruan és lelkiismeretesen megvizsgálni. Ezen szer kitünő tulajdonára, hogy a legérdesobb bőrnek is azonnal hófehér színt kölcsönöz, annak puhaságát és finomságát rendkívül fokozza, és az arcfrisséget majdnem csodálatoslag helyreállítani képes. Hosszabb használat után az arcról minden szépség elleni kiizadmányokat eltávolít, u. m. szeplők, májfoltok stb., sőt még a ráncok és bőrhibák is gyökeresen és tartósan megszűnnek. Kapható Mad. Dr. Király Mor feltalálónál, Budapesten, Ország-ut 29. sz. Levelheli megrendelések utánvétel mellett azonnal eszközöltnének. Egy doboz ára 1 frt 20 kr. Raktarak: Lucif M. Dorottya-utca 4. sz., Profuma V., egyetem-ter, és Glerzi István utca. Marokani-utca és vacl boulevard sarkán, Dalnok János és társai Karoly-utca 2. sz. Budapesten. — Ugyanott készletben van és 1 frt 20 kr-ért kapható a Poudre de Virginia.

26-dik szám.

Junius 27-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
						óra perc		óra perc		
Junius	27	Vasárnap	C 6 László király	C 5 László	15 E 2 Álmos	24		4 5	8 1	
	28	Hétfő	Leo pápa	Arszlán	16 Cichó	25 B. Jerob. elp.		4 5	8 1	
	29	Kedd	Péter és Pál ap.	Péter és Pál	17 Bertalan	26		4 6	8 0	
	30	Szerda	Pál emléke	Luczia	18 Leontin	27	☉	4 6	8 0	
Julius	1	Csütörtök	Theodorik	Tibolt	19 Judás, Thádé	28		4 7	8 0	
	2	Péntek	Sarlós bold. assz.	Otto	20 Illés	29		4 8	7 59	
	3	Szombat	Kornél	Holiodor	21 Julián	30 Sab. Korah. R.		4 8	7 59	

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Eperjes junius 20-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Zivatar. — Tisztelt Szerkesztőnő! Ezuttal nem épen vig hírekkel kedveskedem. Ez éjjel borzasztó fürgeteges, jégesős zivatar volt nálunk. A barátok templomának egyik tornyába ugynevezett „száraz menykő“ ütött bele, de úgy, hogy a templom boltozatát is beütötte és reggelre csak a csonka torony meredt ég felé. A szép sétányon is nagy rombolást vitt végbe a fürgeteg, egy nagy hársfát tövistől kiszakított, miáltal e szomszéd kert is szenvedett, sulyával majd a fél kerítést bedöntvén. Megértük tehát, hogy éjjel is jégeső van, pedig még csak a tizenkilencedik században élünk; hát ha majd Jókai „Jövő század“-jából is kijut nekünk valami! — Jövő levelemmel majd kellemesebb lesz:

N. N. J.

A szolnoki nőegylet által alakított állandó műkedvelőtársaság e hó 18-dikán tartotta alakuló közgyűlését, hol különösen a szép és nemes iránt lelkesülni tudó hölgyek nagy számmal voltak képviselve. A színügyi bizottság tagjainak részint a nőegylet, részint a műkedvelők részéről megválasztottak: Magyar Pálné, Kiss Ferenczné, Szendy Antalné, Szóó Béláné, Bagossy Károly, Pásztor László, Perknikó János, Lengyel Antal és Turcsányi Lajos. Gyűlés után az egész társaság a Sefcsik-kertbe vonult, hol a sikeres megalakulás öröme kedélyes táncmulatságot rögtönöztek. Remélhető, hogy a megalakult társaság az ottani meglazult társadalmi életnek folytonos emelője; Magyar Pálné, ki közügyeink iránti nemes buzgalmáról ismeretes, a társaságot bizonyára céljához méltó szellemben fogja vezérelni. Hir szerint: legközelebb a Széchenyi hátrahagyott munkáinak kiadási költségeire lesz egy előadás.

Győrött a Szent-Erzsébet nőegylet mult szombaton tánczczal összekötött tombolaestélyt rendezett a szőlőkerti helyiségben, saját tőkéje gyarapítására. Az egylet élén gróf Khuen Antalné védnöknő, gróf Zichy Ottóné elnöknő és Szilágyi Gáspárné elelnöknő, állanak.

Miskolczon a férfi-daláregylet fényesen igazolta jó hírnevét első nyilvános föllépése alkalmával. Mult szombaton hangversenyt rendezvén a színházban alaptökéjének javára, ugy a karénekek, mint Tóth Ferencz solója s Zsitkovszky, Miskolczy Simon és Tóth Eerencz urak négyese nagy tetszésben részesült. Sok élvezetet nyújtott Szerdahelyi Jánosné és Kahle Izabella urhölgyek (női dalegyleti tagok) érzéssel előadott kettőse. Kellemesen lepte meg s tapsokra ragadta a közönséget Fränkel Henrik szabatos zongorajátéka is. Dr. Bódogh Albert egyleti elnök, s a buzgó, fáradhatlan karigazgató Pap Dezső, kik nem kimélték semmi áldozatot, hogy a közönségnek élvezetet szerezzenek, ép ugy megérdemlik a nyilvános elismerést, mint a közreműködők.

Szliácson gróf Andrassy Gyuláné jó példája megint előidézte azt, hogy magyarul beszél az is, ki csak töri nyelvünket. Miután ő maga, — kedves leánya, fia s főrnyezete (kik közt gróf Keglevich Béla is van) folyvást magyarul társalognak: alig hallhatni egyéb szót. Látható ebből, hogy ha a magyar főrangúságot nem hallanók németül, francziául beszélni a nyilvános helyen, a boltban, az utcán, a vendéglőben. sokkal előbb állna most a fővárosi magyarosodás ügye.

Tátrafüred vadregényes völgyeit és hegyeit idegen turisták már is látogatják. Egy bécsi fiatal tudor e hó 11-dikén a schlagendorfi csucst (7766 láb) mászta meg, honnan — mint a fürdőkönyvbe írta — a „kilátás páratlan.“ Másnap a tátrai legmagasabb csucsra, a 8414 lábnyi „gerlsdorfi“-ra ment föl, miközben több óráig tartott havas zivatarral kellett küzdenie. Harmadnap a 8342 lábnyi lomniczi csucst mászta meg s lelkesülten írta a fürdőkönyvbe: „A kilátás tündéri. Fent éltettük e gyönyörű országot.“ E fiatal tudor elhatárá, hogy más alkalommal több hetet tölt a Tátrák közt. Egy drezdai turista azt írta a könyvbe, hogy bár keresztül-kasul bejárta a tiroli és svájci alpesekeket, nem talált sehol oly pontokat, melyeknek vad szépsége a tátrai képekkel mérközhetnék. S a mig a külföldiek így lelkesednek, mi magunk nem sokat törődünk Tátrafüreddel. Elég hiba. Tán a Kárpát-egylet segiteni fog e hibán.

A körmendi kerületben történt az első alkotmányos verekedés a mostani választási mozgalmak alatt. Néhány nap előtt ugyanis az ottani Sibrik-párt és az Udvary-párt közt véres összeütközésre került a dolog, melynél 20-an könnyű és 5-en nehéz sebeket kaptak. A második verekedés meg Liptó-Szt.-Miklóson történt, hol a megyei alispán pártja és a Matuska-párt tüztek össze.

Nagyváradon a hazafias érzületű görög keleti püspök, Olteanu, nem csekély veszélyben forgott a napokban. Ugyanis egy inasa, kit szolgálatából elbocsátott, puskaporral töltötte meg tántartartóját, tudván azt, hogy a püspök ur ebéd után rendesen a jelzett eszközbe veti szivarhamuját. A gaz fiu nem is csalódott számításában; a püspök ur gondtalanul dobta az égő szivarvégget a porzótartóba, mire a robbanás villámsebességgel bekövetkezett. Az égési sebek, habár nem jelentéktelenek, de nem is veszélyesek, s biztos reményünk van, hogy a szeretett főpap rövid idő alatt teljesen fölépül.

Gyoma és Besztercebánya környékén e napokban idegenszerű madárfaj telepedett le megszámlálhatlan mennyiségben. Oly szelid, hogy kézzel lehet fogni. Szárnya fekete, hasa piros, fején bub van. Csupán rovarokból él és ottlétük óta ezrivel pusztították ki a hernyókat. Természetes, hogy a

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

26. SZ.
Janus 27-dikén
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Mi mindent nem esznek az emberek?

(Kulináris tanulmány.)

(Vége.)

Egy partra vetődött czápa világra szóló torra szolgáltat alkalmat náluk. Meghijják vendégül a szomszéd törzsbelieket, kik miután tele tömték magukat, nagymennyiségű rothadásnak indult húst visznek magukkal ajándékképen.

Az ausztrálieiak a legfélelmetesebb kigyókat is megeszik. A kigyóknak állítólag igen kellemes ízű husuk van.

A Mississipi mentében a vadászok pompás gulyáshúst készítenek a csörgőkigyó husából.

Az eszkimó mint külföldi ritka eledelt nagy lelki gyönyörrel csemegézi a faggyuagyertyát, s csak azt fájlalja, hogy oly ritkán juthat hozzá. De legmagasabb élvezetet nyújt neki mégis az iramszarvas husa. Azt megfagyva nyersen költi el s jobban izlik neki, mint a legfinomabb sült; alkalmilag azonban, ha iramszarvas nincs, nem megvetője a rothadt halnak sem. Sőt, ha nagyon szorul a kapcza, az eszkimó képes megenni szánját is, ha hogy tudniillik szárított iram-csontból készült.

A házi egér hű társa az embernek minden égalj alatt; természetesen az eszkimóknál sem hiányzik; ők úgy tesznek e kedves állattal, mint mi a gombával: madzagra fűzik, megszáritják és megeszik.

A malayok tigrishussal élnek. Azt hiszik, hogy a tigris ereje száll beléjük ez által. A párducz és vadmacska husa igen zamatos és a pumáé alig különbözik a borjuhustól. Medve-nyelv és medve-sonka, füstre akasztva, nálunk is jó hirnek örvend.

Gyakran a legsajátságosabb külsejű állatok husa igen kellemesnek bizonyul. Így például a sündisznóról senki sem tenné fel, hogy vele a nyulpecsenyét igen jól lehet pótolni. Többek közt a lajhár és a prairie-farkas sem megvetendő sülteteket szolgáltatnak.

A legkeményebb azonban, mi az emberi fogak morzsolási

képességét valaha próbára tette s mihez képest az elefánthus rostjai gyöngédeknek mondhatók: a struczmadár husa. A kaffer szükségből megrágja a vasat, lenyeli a csizmatalpat, de vigyorogva csóválja fejét, ha valaki egy adag struczmadárhussal kínálja.

Ez aztán már nem embernek való eledel.

Nem mindennapi éték ám a sáska sem, melyet — ha a hagyományoknak hihetünk — már az ókori népek is becses csemegének tartottak. Vajban sütve rendkívül izesek. Az arabok szárítják, megőrlik és kalácsot sütnék belőle. A hottentották a sáskák tojásait is eszik.

Sajátságos egy süteményről tesz említést Liwingstone, a híres utazó, melyet Afrika belsejében készítenek. Mikor azon vidékre ért, feltűnt neki, hogy a tó felett sűrű ködfelhő fekszik, mintha mérföldek hosszában felgyújtották volna az avart és annak a füstje volna; de midőn másnap csónakon egy ilyen felhő közepébe evezett, azt a sajátságos fölfedezést tette, hogy az sem nem ködoszlop, sem nem füst, hanem milliónyi parányi szunyogok raja, mely a tó színéről hihetetlen magasságig emelkedik és betölti a levegőt, úgy, hogy szemét-száját befogja, a ki az ily felhőn keresztül gázol. Kungó-nak hívják e bogárkákat és az őslakók összefogdossák és pitét készítenek belőlök, melynek körülbelől olyan ize van, mint a kaviárnak.

A békacszombot Európában is kiváló csemegének tartják az inyenczek, de New-Yorkban még sokkal jobban megfizetik.

Délamerikában a gyikok is keresettek, nevezetesen egy nagy fajta a gyiknak: az Iguana. Külseje nem valami vonzó. Sötétzöld pikkelyek fedik és tüskés gerincze körül fekete csikok húzódnak, de husát igen jó ízűnek találják.

Ellenben az afrikai kaffer inkább elveszne éhen, semmint hogy a gyík husát megegye, de megbirkozik az elefánt talpkeménységű husával, az elefánt-zsirt nagyra becsüli és az ősvilági hippopotamus háját vaj gyanánt használja.

A teknősbékát csaknem az egész világon eszik, de sehol sem bánnak vele oly kegyetlenül, mint Chinában. Ottani készítmódja valóban nem közönséges. A teknősbékát egy nagy vizzel tölt edényben, melynek fedőjén oly nagy nyílás van, hogy a fejét kidughatja rajta, a tüzhöz teszik. Mellé egy másik edényt állítanak, mely fűszeres borral van színig telve. A mint a víz hőfoka emelkedik, oly mértékben növekszik az állat szonja. Kidugja fejét és belemeríti a hűvös borba és iszik mindaddig, míg a lassu tűz megöli. A fűszeres ital átjárja minden izmát, úgy szőlván elevenen párolódik és husa ennek következtében a legzamatosabb.

Afrikában és Délamerikában a teknőncz a lakosság egyik főtápszerét képezi. Nagy kereskedést üznek vele, s a tengerparti városokban valóságos mézárzsékek vannak berendezve ez állat számára, melyet roppant mennyiségben összefogdosnak és tenyésztenek. A teknőncz mája vetekedik a libamájjal és husának csak az az egy hátránya van állítólag, hogy hamar bele lehet unni.

A krokodilt — bár husának erős pézsmaszaga van, szintén eszik. Az alligátorról azt állítják, hogy husa igen egészséges és erősítő. Manillában roppant drágán fizetik, a khinaiak pedig kitűnő levest főznek belőle.

Paraguay-ban a Micetes carraya, egy nagy majom husát eszik és Afrika számos törzse semminek sem örül jobban, mintha egy-egy süldő-majmot jó porhanyóra sütve, ebédre elkölthet. A majmok husa igen tápláló s hasonlít a házinyul husához.

Ime, mit mindent nem esznek az emberek! Művelt nemzeteknél a táplálék külseje is határoz annak megválasztásánál; az őállapotban élő természet fia nem válogatós, az megesz mindent, a mi ehető és nem ehető. De a vadak nyers hagyományaival gyakran versenyre kél a túlművelt európai ingyencz. Egészséges nép fejlődése tetőpontján mindig az egyszerű és tápláló eledelhez tartja magát.

R ó z s a b o k o r

Népdal.

Benedek Aladártól.

Rózsabokor hajlik ki az utra,
Meglátom a kedvesemet újra;
Nem messze már ide az a város;
Mikor leszek én már vele páros?!

Rózsabokor, uti portól lépve,
Ha ő egykor engem elfeledne!
Elfogynék akkor, mint az árnyék,
De addig is a nyomába járnék.

Rózsabokor, leveletlen, sárga,
Mért is vagyok én oly igen árva?
Nincsen nekem se anyám, se házam,
Se senkim, ki én reám vigyázzon.

Rózsabokor, istenhagyott rózsza!
Szívemnek ő oly sokkal adósa!
Sok öröm fért az én jó szívembe,
S ő volt, a ki azt onnan kivette!

Rózsabokor, áldjon meg az isten!
Megyek, hogy a rózsám megenyhítsen,
Hisz hogyha ő tán meg nem enyhítne,
Ép úgy fogok elhervadni, mint te.

J o s e p h i n e .

Elbeszélés.

Prém Józseftől.

(V é g e.)

III.

— Édes Clarisse-em — kezdé Theophil nyugodtan s megállt a szép asszony előtt: — elmondom utósó titkomat. Ha ezt meghallottad, teljesen ismered multamat . . . Mintegy nyolcz éve annak — én akkor már jegyben jártam veled s ennyiben még inkább nagy hibás vagyok, — Szaniszlóval vidékre rándultam. Gőzkocsin mentünk s meglehetősen jó hangulatban voltunk. A második állomásnál egy idegen nő jött kocsinkba, kinek fátyolán keresztül hófehér fénynyel ragyogott halavány arcza s szemeit bágyadtan járatta végig rajtunk. Még igen fiatal volt. Ha nem tévedek: tizenhét éves lehetett. Egyszerű fekete öltözéke s az a körülmény, hogy egész egyedül utazott, sejteni engedé, hogy nem valmi előkelő urhölgy. Mindazáltal kíváncsivá lettem s érdeklődtem iránta. Szaniszló — mint rendesen — megelőzött a megszólításban. Mig én hosszabban elmerengtem a bánatos alakon és figyelemmel szemléltem, ő néhány pillanat alatt bírálat alá vette őt s a szándék egyszerre elhatározás gyanánt lépett föl benne.

Igen forró nap volt s jóllehet csak hárman ültünk a kocsi-ban, majd megfúladtunk a hőségtől. Szép idegenünk egy ideig csak türte a fátyolt arczán; végre azonban a hőség győzedelmeskedett szemérmességén és lefátyolozta arczát.

Szaniszlónak se kellett több: ezt ő jelnek vette. Szeretettel reméltó hangján, melylyel idegen nőknél oly nagy benyomást képes előidézni, így szólt a hölgyhöz:

— Nagysám, az idő tikkasztó meleg, a délután unalmas, az én barátom hallgatag, kegyed pedig unatkozik; bocsásson meg bátorságomért, ha azt merem ajánlani, hogy beszélgessünk egyet-mást.

A szép hölgy kissé elpirult e furcsa bekezdésre s könyved mosolylyal ajkán válaszolt:

— A mennyiben egy érdekes beszélgetés mindenkor élvezetesebb, mint egy unalmas délutánon az unalmas hallgatagság: örömmel teljesitem kívánságát, uram, s megengedem, hogy valami tárgyat szőnyegre hozhasson.

— Finom, szellemdus — mondám magamban; — ki hitte volna! A kezdet jó; csak folytasd, Szaniszló, a véget bizd rám!

Szaniszló pedig közelebb ült a szép hölgyhez s ugyancsak szórakoztatta. De már két állomást hagytunk hátra s a beszélgetés még mindig nagyon közönyös volt, pedig nekünk még csak egy állomásunk volt hátra. Meglepetve tapasztaltam, hogy az idegen nő egyetlen egyszer sem nevetett s mosolyai is nagyon erőltetteknek látszottak. Az sem kerülte ki azonban figyelmemet, hogy lopva felém tekintget, s hogy legalább is érdeklődött.

Most már én is beleszóltam. Egy csipős megjegyzést tettem — csak úgy gondatlanul, minden érdeklődés nélkül. Tekintetem nem is a nőn függött, midőn beszéltem, s úgy látszott, mintha nem is érdeklődne iránta.

Ekkor fölnevetett az idegen. Ez volt első nevetése. A hatás megvolt.

De csalódtam.

Az első nevetést nem követte más. S a mint ujabban bele-szóltam a beszélgetésbe, a szép idegen egész zavarba jött s elfordítá fejét.

— Hohó — gondoltam magamban, — ez dacz, ez ellentá-lás. Jól van! Megkezdjük az ellenjátékot.

Ellhallgattam. Többé egy szóra sem érdemesítém, s hagy-tam Szaniszlót magára. Csupán azt kérdeztem még tőle, hol száll ki? Egy állomást nevezett meg, mely a miénk után az első volt.

— Mi is oda megyünk, — mondtam egykedvűn s egyszers-miud intettem Szaniszlónak, hogy néma legyen, mint a hal. Ő nem is árult el. Én azonban elárultam őt. Erről, az igaz, semmit sem tud.

Az állomáson kiszállva, titkon követtük az idegen hölgyet. Megtudtuk hollétét.

Még az nap este szemlére indultam. Megakartam tudni, kicsoda? micsoda?

Sikertelenül.

A következő napon ismét sétálni mentem s Szaniszló szin-tén körutat tett az illető ház táján. De egyikünk sem aratott sikert.

Barátaink pedig epedve vártak bennünket. Ekkor így szól-tam Szaniszlóhoz:

— Barátom, engedd meg, hogy meghódítsam; vagy men-jünk rögtön.

— Csak azt ne! Ha már két napja itt vagyunk, ne mond-hassuk, hogy bolondjába indultunk a világnak. Kisértsd meg magad a szerencsét!

Megkísérlettem s a szerencse nem is futott előlem. A szép idegen nő egy szegény özvegy asszony gyermeke, ki a főváros-ban mint fölolvasonő volt alkalmazva s most anyja látogatására ment, . . . Ügyességem folytán csakhamar személyesen találko-zhattam vele. A szép lány szívből megörült, hogy meglátogattam őket. Valóságos gyermek volt: ártatlan, szende, szeretetre-méltó s alig került egy félórába, hogy tisztában jöttem, mennyire szeret.

Én megijedtem e lány rohamos és mély érzelmeitől. Oly hurokat penditettem meg szívében, melyeket én nem is sejt-tettem.

Már nem tudom, mit beszéltem neki, csak azt tudom, hogy udvaroltam neki. A szegény lány oda volt a boldogságtól, s midőn elváltam tőle s megigérttem neki, hogy legközelebb ismét meglá-togatom: köny szökött szemébe.

Meg nem foghattam e gyors elérzékenyülést, s általában az egész lány oly gyermeketegnek tetszett s annyira különbözött ama vasuti bánatos és fölvilágosodott nőtől, hogy sehogy sem tudtam tisztába jönni vele.

Még most is talány előttem e nő.

Én megszántam szegényt. Midőn a szoba ajtajáig kisért s ki-csi kezét felém nyujtá, visszafordultam s egy csókot nyomtam ha-lavány homlokára. S midőn az utcára értem, még ezt is saj-náltam.

Sajnáltam, hogy egyáltalában megérintettem e halavány liliom homlokát, ha mindjárt csak egy testvér-csókkal is!

Szaniszlónak azt mondtam, hogy a hölgyet nem talál-tam meg, hogy minden hasztalan volt. S másnap elmentünk barátainkhoz.

Az ártatlan teremtést esküvőm s boldogságom folytán csakhamar elfeledtem. Pedig elhatároztam magamban, hogy irok neki — megírom, hogy felejtsem el . . .

Nyolcz álló évig nem is jutott eszembe többé. Néhány nap óta azonban zaklatott s kinzott valami. Nem tudtam s most sem tudom, mi a bajom. Házunkban is mintha nem volna meg az, a minek hiányát nem éreztük soha! Nem érzem magam jól itthonn. Meglehet, rajtad történt valami változás. Olyan elégedetlenek vagyunk mindaketten. Roszul érezzük magunkat s ha orvos jönne, még se tudnók megmondani, mi bajunk. Délutánjaim rendesen unalmasak, kinosak, . . bizonyos émelygős hangulat gyötör, melynek nem tudok nevet adni, csak azt tudom, hogy így már rég nem voltam . . . nagyon, nagyon régen . . . ép nyolcz év előtt.

Ily hangulatban voltam, midőn ismeretlen hölgyem ismét eszembe jutott. Ez a hangulat juttatta eszembe; vagy szí-venben lappangó, homályos-sejtelmes emlék idézte elő a hangu-latot? Nem tudom, hogy történt. Egyszer csak tisztán megjelent lelki szemem előtt.

Eltökéltem magamban, hogy fölkerestetem s addig is el-beszélem neked utósó kalandomat. Te, édes Clarisse-em, egy időben nagyon érdeklődttél titkaim iránt; tegnap reggel mindaz-által küzködtem magamban: valjon elmondjam-e, vagy nem. A reggelizés alatt mégis elhatároztam magamban, hogy elmondom. A gyermekeket kiakartam küldeni, midőn Jakab jelenleni jön, hogy az új nevelőnő megérkezett. Jól van. Maradjon a kaland. A nevelőnő jöhet.

Néhány percz mulva egy feketébe öltözött nő lép be. Ar-cza szomorú, léptei bizonytalanok. Te, édes Clarisse-em, büszkén veszed át ajánló levelét, néhány szóra érdemesítéd, a gyermekek meglepetve nézik s a kis Alfonz megbámulja.

Te szemüvegeddel vizsgálod a gyászba öltözött nőt s nagy meglegedésedet nyilvánítod az ajánló levél fölött. Mintha ki-rályné lettél volna, oly magasan álltál a szegény bánatos neve-lőnő fölött s királynői felsőbbségéd érzetében észre sem vetted, hogy én hátul merev arczkifejezéssel bámulom az idegen nőt s hogy csak nehezen tudom leküzdeni szívenben a vád gyötrelmes érzelmét.

Elfelejtett bús hölgyem állt előtted!

Tegnap gyászolt, mert meghalt az anyja: nyolcz év előtt szintén gyászolt, akkor az atyja szállt sirba.

Elhagytam a termet.

Te fölfogadtad őt. Felfogadtad azt a szerencsétlen te-remtést gyermekeid nevelésére, kit gyermekeidnek atyja egykor ifjúkori kalandjának céljául tűzött ki, kit megszánt s aztán a boldog napokban elfelejtett s ki ismét eszébe jutott, midőn a bánat órái következtek.

S midőn te ma hajnalban édes álomban szenderegteél: a kép-zelet bizonyosan nem ezt a boldog képet rajzolta a fekete ruhás nő szomorú lelkébe.

Ott ült a széken s már várt rám.

Oh, Clarisse, ha jelen vagy s tudod mindazt, a mit én tu-dok: nyakába borulsz a szegény Josephine-nak s csókokkal hal-mozod el! Oly szegény, olyan szánandó és nyomorultsága mel-lett mégis oly nemes, fenkölt volt!

Egy szót sem szóltam még hozzá s ő már rám ismert. Az évek, a kinos nehéz évek nem tudták kitörölni lelkéből képemet.

A viszontlátás megrendített.

S a mint öntudatára jutottam ennek, megijedtem ijedel-memtől, mert féltem, hogy a sajnálkozásán kívül más érzelem is köt hozzá.

A szegény Josephine elmondta történetét. Egyszerű, min-dennapi dráma, a milyen száz meg száz lezajlik az élet szinpa-dán. Árvaság, nyomor, csalódás, függetlenség utáni vergődés, a

büszkeség nyomása, csalfa álmok, elérhetlen vágyak serege s nemtelen ajánlatok okozta fájdalmak... A szenvedés e hosszú sötét tévelyén futó csillámkint ragyog egy emlék, egy ígézet, mely még föntartja a csüggedőt... A tévely egyre sötétebb s a csillám egyre halványabb lesz... egyszerre elsötétül minden... a csillám utósót lobban, erősen, ijesztő fényvel... aztán örök sötétség...

Im, ez Josephine sorsa.

Az én ígéretem volt élte fönttartója s midőn az ígéret beváltása helyett maga az ígértező lépett elébe: összeborzadt, mert belátta, hogy az ígéretet most már nem lehet beváltani! Bűn a beváltás, bűn az elfogadás.

Többé egy percig sem maradt a házban. Mintha a ragály kergette volna, oly izgatottan, oly lázas sietséggel indult oda vissza, a honnan jött — a nyomor karjai közé. Minden ajánlatomat visszautasítá, nem kívánt tőlem semmit, csupán egyet.

— S mi az? — kérde Clarisse s hirtelen letörülte omló könnyeit: — Mi az?

Theophil odalépett nejéhez, és szép fejét tenyerébe fogta.

— Ezt, édes Clarisse-om — szólt hozzá reszkető hangon és megcsókolta a könnyező nő homlokát. — Csak olyan testvéri csókot adjak neki, mint a milyennel nyolcz év előtt váltam el tőle. Szegény Josephine!

— S hol van most? — kérde izgatottan a bárónő. — Hivassuk vissza!

— Ne, hagyjuk — szólt Theophil — a végzet utjai sokféle és ismeretlenek. Gyakran a fényes a pokolba vezet s a sötét a menyországba. Hadd bolyongjon a szegény, nemes lélek; neki a bolyongás jobban esik, mint látni téged, a ki megfosztád őt vezérlő fényétől, — Im ez volt utósó titkom.

A bárónő elragadtatással csüggött férjén, keble lázasan pihegett, midőn hirtelen nagy zajjal berontanak a gyermekek: legelől a méltóságos Alfonz, ki számon kéri szüleitől, hogy hát mi oka annak, hogy a nevelőnő oly soká alszik?

Clarisse ölbe kapja a kedves fiut s addig csókolja, míg sirva nem fakad. Theophil pedig a két leányka kezét fogja s elragadtatva nézi nejét.

A szegény Josephine látogatása óta, ki siri szellemként vetődött Theophil boldog hajlékába s kinek szomorú emlékére én sem tudtam visszafojtani egy könnyet — Josephine látogatása óta a boldog pár különbség nélkül szereti gyermekeit.

Greenhorn.

Elbeszélés az amerikai életből.

Kompolthy Tivadartól.

(Folytatás.)

— Szeresd őt, leány, — szólt — s te fehér, óvd meg e leányt. Bird-Eye fog szeretni egy fehéret, a ki Mellát szereti. Szeresd őt, fehér!

A hamburgi meg volt illetőde. Megcsókolta a könnyező indián leánykát, s kibontakozva gyöngéd karjaiból, hévvel ölelte meg Bird-Eyet.

— Szeretlek, Mella, s téged is, Bird-Eye, s haljak meg, ha szívem nem szeret többé titeket.

Szólt s vállára vetvén fegyverét, még egyszer megölelte mindkettőt s kilépett a kunyhóból.

Mella elővezeté a ponny-t. Blitz ráveté magát s lépésben indult vissza Whiteland felé.

Bird-Eye és Mella egymást átkarolva kísérik őt tova, a tó mentén.

— Siess, fehér, Whiteland-ra. S ha mulatsz a gyilkosokkal, ne feledd, hogy szeretned kell Mellát és Bird-Eye-t, a kik szeretnek téged. Mire lemegy a nap, én is Whitelandon leszek. Ott lakom.

Bird-Eye nem várt feleletre s Mellával visszatért a kunyhó felé. Mella még visszatekintett a távozó után. A hamburgi kezével inté bucsuszavát.

Whitelandon ezalatt hatalmasan mulattak.

Mr. Hutchinson és mr. White, midőn látták, hogy a társalgóra többé rá nem találnak az erdőben, abban állapotok meg, hogy nem keresik; ha esze lesz, majd csak visszajön magától is a farmházba. Aztán visszatértek Whitelandra.

A niggerek a farmház körül a földön guggolva mulatoztak. Az asszonyok banaant hámoztak s levét „brandy“-ba facsarák. Ez az indiánoktól eltanult kedvencz italuk. Másik rész nagy máglyán ökröt sütött s tánczolt mellette; a fiatal lányok a kastélyban voltak, cselédkép alkalmazva.

A távol s közel vidék farmerei csak este kezdtek gyülekezni, többnyire nagy számu kíséretet hozván magukkal, mely nagyjából vörös huron-okból állt. Ez utóbbiak külön sátrak alatt tanyáztak a kastély körül, mert a huron-törzs akkor úgy, mint most is, ellenségeskedésben állt a monroe-törzsszel, melyhez a whitelandi indiánok tartoztak.

Gazdáik fönn a tágas termekben dőzsöltek. Európai nő alig egy-kettő volt jelen. A farmerek nem szeretik magukkal vinni nejeiket. Épen sir Dollo Thompson, a leendő whitelandi farmer tartott beszédet, midőn mr. Hutchinson és mr. White ott hagyván a termet, az erkélyre mentek, honnan az egész nigger-és huron-monroe táborát lehetett látni.

A felgyújtott máglyák körül tánczó niggerek olyanok voltak, mint valami alvilági daemonok. Kezeikben két meghajtott fadarabot tartottak, melylyel tánc közben fejeik fölött csatogtattak. Az asszonyok távolabb álltak hátaik mögött s idétlen hangon furcsa nemzeti dalokat énekeltek.

— Sajnálom e szegény ördögöket, — szólt mr. White; — hűségesek, mint az állat s oly szorgalmasak, mint a hangya. Valóban, nagy kincset vesztek el bennük.

— Eh, mit törődöl te e gaz ficzkókkal! Majd ha Dollo Hompson fog nekik parancsolni s vereti őket, akkor hozzá lesznek hűségesek. Csak te ne gondold e csöcselékkel! Állítsd ki ma Thompsonnal az eladási szerződést s holnap adjuk el a másik farmat. Európában dűsgazdagok leszünk e pénzzel s nem kellend törödnünk mivel sem. Itt az ember nem tudja, mi érheti holnap. Örökös vigyázatra van szükség. A multkor is egy haszontalan vörös leány azon akadt fel, hogy mért nincs az a folt most John King nyakán, a mely még nem rég is ott volt. Lásd, már — ez nem jó szag. Én a leányt vérig korbácsoltattam ezért, de az az örült hamburgi ép a színhelyre érkezett, a két európai czukormunkást, kik a leányt korbácsolták, agyonlőtte s még engem is megkergetett. Ha megtudom, hogy ez a bolond csak legkövőbbé kezd mozogni, rögtön agyon lövetem.

— Hm, bizony vigyáznunk kell. Ideje, hogy mi-hamarabb tul legyünk a tengeren. Holnap, holnap, igen is New-Yorkban leszek s ott szabad kézből eladom Waslair-nek a másik farmot is. Te harmadnapra utánam jössz New-Yorkba s egy hét alatt a tengeren vagyunk.

— Well! De térjünk be a terembe. Ép éltetik sir Dollo Thompsont. Azt beszélt a toaszt közben, hogy 50 katonát küldött a köztársasági táborba niggereiből. Pedig a gazember még

más farmokról is fogdosztja ezeket. Most ezért éltetik; pedig nem hiszi el senki neki. Ilyen ez a farmer-élet! Mindenki csal, lop s azt hiszi magáról, hogy nem tudja senki.

A két barát belépett a terembe, poharat ragadtak s nyájas mosolyok közt urították ki azokat mr. Dollo Thompson egészségére.

Egyszerre kinyílt az ajtó s azon mr. Blitz lépdelt be, negédes grandezzával.

Mr. Hutchinson bemutatá őt a társaságnak. Ő sorba járt az asztal körül és mindenkivel kezét fogott. A nőket műértőleg nézegette, és némelyiket kezen csókolni méltóztatott.

Olyan volt méltóságos járásával s deutschmeisteri vatermörder-ével, mintha legalább is ő volna Whiteland ura. Végre meglátta az orangutang-ot. Nagy karos-széket tolt magának melléje s aztán falatozni kezdett.

Olyan éhes volt, mint egy fiatal farkas. A vendégek nem győzték dicsérni s magasztalni étvágyát. Némely szomszédja azt kérdé gunyosan, hogy talán a hét sovány esztendőre készül? Blitz leirhatlan hideg phlegmával hallgatá őket; falatozott tovább, finom pezsgőt ivott mellé s megjegyzé, hogy „ilyen sület vicceket csak a farmokon hallhat az ember!”

Ez eléggé egyenes feleletre aztán belátták az üzérkedéseikben magukat isteneknek képzelő yankee-k, hogy bizony ezzel a boy-val nem jó lesz kikötni. Többé nem szóltak hozzá. Ő szivarra gyujtott, hanyat dőlt karszékében s mosolyogva nézte az uri csöcseléket.

Éjfél felé a yankee-k ittasan tánczra kerekedtek. Az a néhány asszonyság képviselte a hölgykoszorút. Tánczosokban természetesen nem volt hiány. Mr. Hutchinson maga a zongoránál ült s roppant jókedvvel verte ki a billentyükön a „Yankee doodle dandy“-t.

Éjfél után a vendégek nagyobb része nyugodni tért. Maga mr. Hutchinson olyan roszul volt, hogy kénytelen volt lefekünni. Csak mr. White birta valahogy, de az ő szemei is lázasan forogtak üregeikben. A bor meggyöngitette lábait is. Nagyon szeretett fogózni, a mihez fért.

A nagy ebédlő terem már üres volt. Egyedül ő járt még az asztal körül. Itt-ott megállt, megtölté a serleget, mely legközelebb állt hozzá s ivott. Minden pohár után bátrabban monologizálta: „Tehát ma, vagy soha!”

... Blitz ur egy a szögletben csergedező mesterséges szökőkut mellé rejtőzve, hallgatá a monologot. Mi lehet az:

„Ma, vagy soha?”

IX. A növényszáritó titkai.

Mr. White agyában, úgy látszék, egyszerre megérlelődött a terv.

Az ebédlőből egy mellékajtón át nappali szobájába vonult, Blitz elhagyta leshelyét s épen ama mellékajtó mellé akart surrani, midőn ugyanazon pillanatban minden nesz nélkül ismét kinyílt az, s a hamburginak alig maradt ideje, hogy újra előbbeni helyére ugorjék.

Mr. White kis tolvajlámpát tartott kezében. Midőn a terem közepére ért, befelé fordítá a tolvajlámpa világát. Aztán a folyosóra vezető ajtón át kiment.

A hamburgi ugyanabban a perczen elhagyá másodsor is leshelyét s a folyosóra nyíló ajtóhoz közeledett. Itt megállt s hallgatózott. Ugy hallotta, mintha mr. White léptei mindinkább zajtalanabbak volnának. Ebből következteté, hogy ez bizonyára a lépcsőn lefelé megy. Blitz lassan kinyitotta az ajtót s a folyosón volt.

Mr. White midőn a folyosóra ért ovatosan körültekintett s aztán a földszinti corridorba vezető csigalépcső oldalkarfájába fogódzva, úgy, a hogy inogó lábai engedék, zajtalanul lefelé tartott. Midőn a corridorba ért, mély sötétség vette körül. Csak egy nyitva feledett ablakon át özőnlött be a fellegtakarta hold néhány kétes világú sugara. A farmház előtti máglyák utósót pislogtak s a hirtelen kerekedett szél szikrákkal vegyesen söpörte a hamut az ültetvény felé. De ki gondolt most ezzel? Az ültetvény le volt aratva, hadd égjen a tarló.

Mr. White még itt sem merte a tolvajlámpa világát kifelé fordítani. Egy pillanatig megállt s aztán a sötétben a corridorban jobb felé eső szöglet felé tartott. Itt egy keskeny folyosóba ért, mely az emeletre szolgáló csigalépcső alá vezetett. A folyosón végig menve, midőn a lépcsőzet alá ért, kezeivel tapogatózni kezdett, végre úgy találta, hogy meglelte, a mit keresett. Zsebéből előkeresett egy kulcsot s aztán kétszer hallatszott a zár pattanása. Mr. White az ajtón át eltűnt s bevonva azt maga után, a zárt elfordítá.

A hamburgi a csigalépcső alatti ajtónál veszteg maradt egy pillanatig s aztán lassan kinyitá az ajtót. Midőn mr. White maga után bevonta az ajtót, Blitz abban a pillanatban lábujjhegyen ott termett s az ajtó s a küszöb közé üres borszivartárcaját helyezé. El volt tökéelve, hogy ha mr. White ezt észre veszi, abban a pillanatban ráveti magát s aztán majd megkeresi maga, hogy minek kelle történni ma, vagy soha.

Mr. Blitz belépett a földalatti folyosóba s az ajtó mögött ismét megállt. Innen látta, hogy mr. White a kifelé fordított tolvajvilágnál minél ingadozóbb léptekkel, s hol jobbra, hol balra dülöngve, az egyenesen futó folyosón mind előbbre tart. Midőn a folyosó végére ért, még annyit láthatott a hamburgi, hogy egy fölfelé vezető lépcsőzeten megy föl. A hamburgi utána sietett,

Mr. White végig dülöngött a lépcsőzeten. Midőn egészen fölért, alig tudott lihegni. Aztán előkeresett zsebéből egy másik kulcsot s azzal a lépcsővel szemben levő ajtóhoz sietett. A kulcs megfordult a zárban s mr. White belépett az ajtón. A hamburgi elővigyázatból most nem indult mindjárt utána, mert a tolvajlámpa világa mellett ez nagy kockázat lett volna. Hagyta tehát, hogy mr. White bezárja maga után az ajtót. Aztán ő is felsietett a lépcsőn s megállt az ajtó előtt. Az ajtón belül néma csend volt.

Blitznek elég alkalmá lehetett körültekinteni e helyütt, de mély sötétség vette körül. Tapogatózott s úgy találta, hogy az ajtó mellett nagy ládák vannak egymásra halmozva. Néhányának oldala be volt törve s ezeken át érezhette, hogy száradt növények vannak beléjük csomagolva. Akkor eszébe jutott, hogy hallotta egyszer a kis olasz lánykától, hogy ő meg Mella sokat jártak hajdanában John King-gel növényeket gyűjteni a prairie-kre, s hogy a növényszáritót a másik farmban, (tehát ebben) tartá, mert ennek magasabb fekvése van, mint amannak.

Ez volt tehát a növényszáritó.

Ebben a pillanatban mozgás támadt az ajtó mögött s egy nő éles kiáltása hangzott:

— Vissza gyilkos! vissza! Megölhetsz, de addig gyűlölek, alávaló!

— Miss, ne játszszék szerelmemmel. Én boldogítani akarom. Elviszem Európába s egyedül önnel akarok élni.

— Ha úgy volna is, inkább meghalok e börtönben, sem hogy férjem gyilkosát egy lépésre is kövessem.

— De én akarom!

— És én a halálig ellent állok a gyilkosnak.

— Miss, én nem vagyok gyilkos!

— Én tudom, láttam! Alávaló!

Mr. Whitet elfoghatá a düh s tán tettelegességhez folyamodott, mert abban a pillanatban éles sikoltás hallatszott, melyet egy tompa zuhanás követett. Azután mr. White tompa hangját lehet hallani.

— Miss, ezt én önnek el nem feledem soha. Ez ütést halálos ütéssel fogom viszonzni. Mielőtt ezt tenném, teszek önnek egy ajánlatot.

Eddig a párbeszéd. A hamburgi eleget tudott. Nesztelenül, sietve, a mint jött, lefutott a lépcsőn, végig szaladt a folyosón, egyenesen a corridorba. Itt jutott eszébe, hogy lovára csatolta föl fegyverét s azt az istállóban kell keresnie. A következő pillanatban keresztül veté magát az ablakon, mely még mindig nyitva volt, s az istállóba sietett. Midőn a farmház előtti téren végig futna, egy embert pillantott meg, ki úgy látszék, az istálló felé akart menni. Blitz azt hívén, hogy valami monroe vagy nigger a másik farmról, feléje tartott. Midőn közelébe ért, alig tudott hová lenni az örömtől. Bird-Eye volt.

— Mit keres itt a fehér, éjjel? — szólítá meg ez.

— Nagy veszélyben van. Majd elmondom. Csak nyergelj föl azonnal két erős lovat s tartsd készen azokat az istállóban. Ha odabenn kérdezik, kinek szükségesek, mondd, hogy nekem és mr. Hutchinsonnak; el akarunk utazni sürgős ügyben a másik farmra.

— Jól van, fehér! Légy ovatos, Mella félti a fehért!

Blitz belépett az istállóba; lova ott állt mindjárt az ajtónál. A fegyvernek is közel kelle lenni. Ott függött egy szögön a jászol fölött. Blitz fölkapta s villámgyorsan künn termett ismét az udvaron.

— Bird-Eye — szolt most az indiánhoz, — ha egy füttyentést hallasz, vezesd a lovakat ama nyitott ablakhoz a corridor elé. Egyikre ülj föl magad

— Jól van, vigyázz fehér!

A hamburgi a következő perczben már ismét a corridorban volt; majd a folyosókon futott végig, felrepült a lépcsőzeten s megállt a növény szárító ajtaja előtt.

Ott belül ép mr. White végzé szavait:

— Ám jó, miss; ön kényszerített a legroszabbra, Én önt el fogom tudni hallgattatni örök időkre, még ma — vagy soha! Fél óra múlva visszajövök. Addig végezzen istenével.

— Távozz, gyilkos!

Mr. White az ajtóhoz közeledett: a zárban kétszer fordult a kulcs a következő pillanatban kitarult az ajtó — s mr. White ijedt ordítással visszatántorgott, elejtve kulcsot és lámpát.

Az ajtóban a hamburgi állt, fegyverét mr. White fejének irányzá. Villámgyorsan lehajlott s felkapva a lámpát és kulcsokat balkezelével, ismét előbbi mozdulatlan állásába tette magát. Mr. White iszonyu gyávasággal hátrált a növény szárító tulsó oldalára. Blitz egy mellette álló szekrényre helyezé a lámpát, a kulcsokat zsebébe tette, aztán megszólalt tompa, gunyos hangon:

— Mr. White-nak van szerencsém jelenteni, hogy szerepet kell cserélnie mrs. Ada King-gel. De hogy valamiként ne sokat mozogjon, kérem a miszt, vegye le fejéről a kalapot s annak szalagjával kösse meg kezeckéit jó erősen.

Mrs. Ada King merően állt a szoba közepén s a meglepetéstől mozdulni se tudott. E szavak tudatták vele, hogy a boszu angyala megkezdé munkáját. Halás tekintetet vetett a hamburgira s aztán úgy tett, a mint mondva volt.

(Vége köv.)

A feleség.

(Folytatás.)

Hanem aztán feleség is legyen, a ki Isten oltáránál e szentséget fölvette. Különb, a milyen igaz, hogy a jó feleség még a halálos órában is belefényesedik a férj hídégülő szívébe; ép olyan igaz, hogy a rossz feleség egész életét elsötéteti neki, feldulja lelkében a szép eszményét, mindazon nemes erkölcsökkel együtt, a melyeket az magában foglal; megutáltatja vele az emberiség felét, az egész nönemet, és képtelenné teszi nemesebb czélok utáni törekvésre. Kietlenné teszi neki az otthont, fájdalommal néz gyermekeire, a kiknek nem tud úgy élni, a hogy szeretne, a kiknek olyan anyjuk van; — de — hisz én a jó feleségről akarok szólni!

A jó feleségről, az ég legnagyobb áldásáról ezen és a más világon. Mert a tulvilági üdvösséget is csak a jó feleség mellett nyerheti el a férfi.

De mi hát az a jó feleség? Mi kívántatik hozzá, hogy a nő méltón viselje e szent nevet?

Semmi más, csak az, hogy igazán nő legyen, teljes tudatában női hivatásának.

Mondtam már, hogy más tulajdonokkal ruházta föl a teremő a nőt, mint a férfit, és hogy ez is egyik imálandó bizonyítéka az ő nagy szeretetének és örökkévaló bölcsességének. Csak is ezen különböző tulajdonok lehető egybeolvadásából áll elő az emberi erők összhangzatos működése, a munkakedv és munkaerő, a családi jóllét, az elégedettség, szóval a boldogság, a mennyire az a földön lehetséges.

Vegyük csak gyakorlatilag a dolgot. A férfit az ő nagyobb erejénél fogva vajmi sokszor a pillanat ragadja el, tulmerész eszmék és tervek keletkeznek fejében; egy tűz és láng, mikor elmondja azokat feleségének. Ez, távol állván a nagy világ zajlásától, szeretettel eltelve az ő mindene, a hű férj és kedves itthon iránt, hamarabb látja a veszélyeket, a melyekkel e tulmerész vállalkozások járnak, és a nagy szeretet megtaláltatja vele az utat is a hű férj szívéhez. Nem érti az ő dolgait, mondja, hanem fél és aggódik. Nem beszéli le, hanem csak kéri, hogy gondoljon magára; bizonyára jót akar, csak aztán jó vége is legyen, — így lassan-lassan a férj vére csillapul, újra áttekinti terveit, most már ő is higgadtabb, változtat, igazgat rajtuk, azért sükeresen ki is viszi, és a hű feleségnek köszöni a sükeres eredményt; a férfi cselekvési erejéhez a nő idomító ereje járult, és e két erő összhangzatos közrehatása vezette őt célhoz.

Vagy vegyünk egy második esetet, a mi valamivel kényesebb természetű.

A férj nem az többé, a mi volt, — a házaselet első éveiben az is megeshetik — szórakozott, rossz kedvű, ingerlékeny! A hű feleség az első perczben észre veszi a szívet fenyegető veszélyt, csak azt nem tudja még, melyik kamráját fenyegeti: azt-e, a melyikben a szerelem, vagy azt, a melyikben a becsület van őrizete alatt? Majd megőrül, úgy szenved e bizonytalan bizonyosság alatt, de azért a világ minden kincseért sem mutatná fájdalmát. Egy rossz szó sem jön ajkára; neki most erősnek kell lenni! mondja újra meg újra magában, és végtől végig ugyanaz, a mi volt: a hű, szerető lélek, a gyöngéd feleség, a ház földerítő gondviselője; így tart ez néhány napig, vagy hétig, — egyszerre csak nyakába borul a férj, és mint a boldog arakorban, karolja szívéhez, és sirva fakadva vallja meg neki, hogy közel volt az elkárhozáshoz, már-már elsülyedt, de a hű feleségi szeretet még ideje-korán visszaadta önönmagának, a becsületnek; — a ké-

sőbbi években nem fordulhatnak elő efféle élet-halál napok, mert akkor már olyan mélyen gyökeredzik a feleség lelke a férj lelkében, hogy minden cselekedeténél azt kérdi valami a szívében: „Mit szólna hozzá az én jó feleségem?” és ez a valami mindig és mindig csak a jó uton engedi járni; de az első években előfordulhatnak az ilyen férfiúi megtántorodások, és egyedül az a magasztos erő, a mivel a teremő a jó nőt megáldotta, az az erő, mely ép a válságos percekben támad elő az igazi nő szívében, akkor, mikor öveit veszély fenyegeti, képes megmenteni ilyenkor a férj életét, vagy a mi még az életnél is drágább: becsületét.

És másfelül ép úgy ösztönzi a munkásságra és minden jóra.

A költők életirói kimutatják, hogy ki melyik nőnek köszöni koszoruit és alig van a világnak nagy költője, a ki nem nő útján jutott a halhatatlansághoz. De, a ki azzal a menybeli hatással volt a fenkölt lélekre, az a nő nem — kedves, nem szerető, hanem feleség volt. A kedves egy-egy szép költeményre hevitette lelkét; míg az a nő, a kihez hosszú évek tisztelete fűzte, tartós munkásságra, messzeható tervek kivételére buzdította, nemes becsvágyat keltett benne, és mindazon érzéseket, melyek multhatatlanul szükségesek igazi nagy tettek kivételére.

De nem is szükség a költők és művészek föld feletti világában kutatónk, a mindennapi élet is uton-utfélen szolgáltatja reá a példákat. Nem pusztán szó az, hogy a férj arcáról le lehet olvasni a feleség lelkét, mert más-más színe van a világnak, mikor a nap süt, és mikor felhők borítják az eget, a férfi világa pedig a családi hajlék. Künn a nagy világban küzd és fárad, de erőt és jókedvet onnan hazuról hoz magával, és olyan vidám az arca, mikor oda haza vidámságot szív magába! Szereti az embereket, keresi a társaságot, és csak a jó társaságot; a rosszat, oh azt alaposan megutáltatta vele az ő felesége, az a megtestesült jószág és vidámság és kedvesség; — hogyan tudna szeme közé nézni neki, annak a csupa jónak, bűnös arczezal!

És épúgy a szorgalomra és takarékoságra leginkább a feleség példája szoktathatja a férjet, és ezt valóban lángbetűkkel szeretném lányaink szívébe vézni; mert fájdalom, sok férfunkban sem a takarékosági, sem a munkássági hajlam nincsen meg oly mértékben, mint más polgárosult nemzeteknél. Szeretnek mulatni, még nagy munka idején is; szórják a pénzt, még nagy szükség idején is; mindkettőről szólhatnak az úgy nevezett kaszinók és körök, melyek nálunk fájdalom, nem épen a nemes eszmecserétől virágoznak. Nagy érdemeket szerezne magának az, a ki e két pusztító férget kiirtaná, vagy legalább megkevesbitené; és mert a szíven tenyésznek, csak is a nő férhet hozzájuk, és — tapasztalatból tudom — csudával határos, a mit a hű feleség e részben mivelhet. Elmondok egy ilyen csudatevő esetet, a mit magam tapasztaltam.

Ismerek egy családot, a férj ugynevezett világi volt, szerette a vig életet és annál rozszabbul gazdálkodott. Volt három gyermeke, azoknak az „asszony“ viselte gondját; egyszer csak fejére nőttek az adósságok és a kedves férj elvesztette fejét; uzsorások — azok a szivtelen vérszopók — mutatták undok képüket a házban; akkor előállt az „asszony“, átadott a férjnek háromezer forintot, a mit ő félre takarított, és ez a háromezer forint mentette meg a családot az elpusztulástól. Jóval többre rugott ugyan az adósság, a mit a könnyelmű férj hat év alatt csinált, de ama háromezer forint mégis elég volt arra, hogy a pillanatnyi bajból kirántsa, a többit aztán megtette az erkölcsi példának. A férj megszégyenülve ismerte be eddigi életé-

nek gyalázatos és vészterhes voltát, jobb utra tért, meghuzta magát, azt az időt, a mit eddig vagyonpusztításra fecsért, hasznos munkásságra fordította, pár év alatt szépen kitisztultak az adósságokból, most ismét jó módban vannak, tisztelve, becsülve mindenkitől, és ezt egyedül a hű feleségnek köszönheti e család.

Nem mondom, hogy ama feleség egészen helyesen cselekedett, mert tulságosan elnéző volt, nem kellett volna addig tűrni és hallgatni, míg a férj könnyelmű gazdálkodásának vészes hullámai a család feje fölött összezsapnak; hanem ideje-korán és ép annyi erélylyel, mint szeretettel szembe kellett volna szállnia férjem uram rosz szenvedélyeivel; szeretettel, de határozottan ki kellett volna neki mutatni, hogy mennyi kiadást bir meg az ő vagyoni állásuk, mennyi kötelességet ró rájuk a jövőre való tekintet; akkor, megengedem, hogy férjem uramnak az ilyen „okos beszéd“ nem lett volna egészen inyére, de csak rövid ideig, elébb-utóbb okvetlenül észre vette volna ennek a „makacs fejű, okos asszony“-nak jó szándékait, áldásos következményeit, és akkor a haragos indulat kétszeres szeretetté változott volt szívében amaz „okos asszony“ iránt.

Ugy van, a mennyire multhatlanul szükséges, hogy a férj rendelkezék, ép annyira szükséges másfelül, hogy a nő szeme is rajta legyen a vagyonon, érdeklődjék a gyarapodás iránt és azért be is avatassa magát a vagyoni állásba és a családot érdeklő ügyekbe. Ne mondja, hogy nincs neki ahoz elég esze; nem kell ahoz sok ész, csak igaz érdeklődés és igaz szeretet kell hozzá, a jó férjnek pedig véghetlenül jól esik, ha hű életpárjával mindazon dolgokat megbeszélheti, a melyek az ő lelkét kiválólag foglalkoztatják, melyektől a család jóléte van föltételezve. Örömmel hallgatja meg ezekben is a hű feleség nézetét, a mig ezek a gyöngédség és szeretet határait át nem lépi, és ne is lépje azokat át soha, még akkor sem, midőn a férj oktalansága a család lételét veszélyezi; akkor a feleségnek félre kell tenni minden tartozkodást, újra meg újra meg kell mutatni férjének, hogy az ut, a melyre lépett, szerinte nem vezet jóra; határozottan és erélyesen, de mindig szeretettel és gyöngédséggel; a férjnek érezni kell azt, hogy nem uralomvágyból, hanem a család iránti szeretetből teszi ezt a feleség; nem azért, hogy a férjet félre tolja, vagy letegyje, hanem ép ellenkezőleg, azért, hogy őt férji méltóságában szereti látni, akkor a jó eredmény semmi esetre nem fog elmaradni.

Ilyen, és ezekhez hasonló a feleség rendeltetése a házaseset körében: fékezni a férjben az indulatosságát az ő szelidségének varázshatalmával; támogatni lelkét a jóra való törekvésben, szeretetének lelkesítő fényével, és visszatéríteni a megtévedőt az igazi nőiesség önmegtagadó erélyével, az erény és becsület útjára; — dicső és magasztos hivatás, legalább is egyenértékű amaz örömmel, melyeket a férfinak az ő nagyobb ereje a külső élettel való küzdelem nyujthat.

Ily módon kifejtván a nemes istenadományokat, a családi hajlék az elégűlttség és vidámság szentélye, és e szentély istenképe a feleség, és ez istenkép leghőbb imádója a férj; határtalanul és föltétlenül engedi át magát hatalmának, jól tudván, hogy a jószág hatalma ez, a szépség ígézetével egyetemben, a mely azt soha rosszra nem fordíthatja, sem soha vele vissza nem élhet.

De —

(Vége köv.)

Egy hét története.

Juniusho 22-dikén.

Ha te úgy, én is úgy. — A diszmenet. — Uti társaim. — Ki vagyok én. — A hazafiú lószerszám. — Az ellenjelölt bünlajstroma. — A Czincz-krajczár. — A kutya-adó eredete. — Gróf Andrassy titkos kabinetje. — Az én jelöltségem. — A kisdéd sereg. A szomorú zászló. — Eltűntek ők! — A gyermekünnepély. — Itt künn és odabenn. — Bokor bokkrétája. — Holmi érzékenykedés. — Temesváry-Thezeus. — Hej Buda, Buda! — Választási csintalanságok.

Ugy vagyok vele — tudniillik a választási mozgalmakkal — mint, hogy szép hasonlattal éljek, Kegyed, szives olvasónő. Százszor és ezerszer is mondom magamban, nem törődöm vele, meglesz az nálam nélkül is a maga módja és rendje szerint, a hazaszeretet csak nem hagy békét, és egy kicsit a zöldszemű káröröm sem. Ha az egész világ az én fülemet süketíti meg, miért ne én is az egész világot?

Kiáltottam tehát én is éljent múlt vasárnap egész dél előtt utca hosszát, és kocsikáztattam magamat város hosszát, a mi szintén szivreható élvezet ebben a verőfényes időben, midőn a nap úgy fűrészt tüzes csokjaiba, hogy nem csak a szivünk, hanem szivünk felett a mellénygombok is olvadoznak, melyek pedig csontból valók. Hozzá járult meg az én tujajdonképeni jó csillagzatom. Két választótárral hozott ez össze ugyanazon egy kocsiban: soha sem láttam őket azelőtt, hanem azért az első két perczen te-s-tu voltunk, annyira megtetszettem nekik, a taréjas kakastollnál fogva, a mi a kucsmámon verdeste az eget. És az egyik kuszipajtásom legott azt is tudni vélte, hogy én mi vagyok? Magam is kíváncsi vagyok rá, mondtam én könnyen megfogható komorsággal, a mi meg a másik kuszipajtásnak oly kegyetlenül megtetszett, hogy a milyen kerek volt a térfogata, olyan nagyot kaczagott a szemembe. Hogy én vagyok Maczanek, a kéményseprő-mester, a kiról az ő itczése annyit beszél neki — mondja aztán a másik. — Közel jár a valósághoz — hagyám én helyben és dicsértem az eszét, hogy ő ezt úgy első pillanatra kitalálta, és hogy valamiképen alább ne maradjak, én is megmondtam az egyiknek, hogy ő az a híres pinczegazda — (különben csak nem hivatkozott volna mindjárt az ő itczésére!) — a másiknak meg, hogy ő az az országgra szóló hentes) — ezt meg a térfogat adta tudnom. — Azt hittem, az én éles látásom is részesül egy kis elismerésben, de épen nem, kedves két kuszipajtásom egész természetesnek találta, hogy én és az egész világ olyan jól ismerjük őket! Hogy mit szólok a lovához? — kérdé tovább az egyik, és szégyenpir futotta el arczomat, mert nem tudtam rá mit mondani. Talán azokkal is te-s-tu legyenek?! Hát nem látom-e, hogy ujdonat-uj szerszám van rajtuk? — segített ki a zavarból a másik, olyan hangon, hogy az ostorhegyes elől-hátul kirugott és én majd a kerekek alá repültem. — Persze, hogy látom! — siettem rá megjegyezni. — A hazáért vette, már mint a képviselő-jelölt kedvéért — mondá rá a térfogatos pajtás — hadd lássa be az ellenség, hogy hiába való minden erőlködés, és az „ellenség“ szónál megláttam a tenyerét is az én egyik kuszi-pajtásomnak, mindenik ujja a jói megtöltött debreczeni május-hurkával vetekedett.

A diszmenet még folyvást ragyogott, azért a politikára tértek át az én kuszi-pajtásaim, a mi, úgy látszik, szintén erős

oldaluk nekik. Rettenetesen szidták az ellenpárt jelöltjét, neki köszönjük a „Czincz-krajczár“-t. (Kegyetek, vidéki hölgyeim, nem tudják, hogy ez micsoda portéka? Annál jobb Kegyetekre nézve. Bár én se tudnám!) — Meg a kutya-adót, hogy ette volna meg a hágcsója! — toldá hozzá a másik, a hentes tudniillik. — Azt nem, — igazítá ki az egyik, — mert ezt gróf Andrassy Gyula végett hozta be a város, mivel egyszer azt mondta a főpolgármesternek: „Kutya van a kertben!“ De mi köze ahoz gróf Andrassynak, akár van, akár nincs? És ha van is, nem az ő kertje! — Igen, de méltóztassanak tudni, hogy miniszterelnök korában ő excellenciája itt a mi városrésznünkben titkos lakást tartott, tudja, az államtitkok végett, és egyáltalában nem szerette, hogy jövet-menet rá ugassanak, — most már tökéletesen belátták a kutya-adó politikai szükségét gróf Andrassyra nézve. Azt ők természetesen nem tudhatták, mentegedőztek, hanem igenis én, kéményseprő létemre minden uri lakásba bejáratos vagyok, és ennél fogva a korommal együtt sok államtitok is ragad rám, mondták, és az itczése is azt beszélte neki rólam, tévé hozzá a pinczegazda, és mennyire pompás, hogy velem megismerkedett, folytatá a térfogatos, most már okvetlenül én leszek az ő országgyűlési képviselőjük, mert ez csak tőlük függ, a kit ők megtesznek, az megvan tévé. Én természetesen véghetetlenül örültem ennek a nagy szerencsének, és ez nagyon rendjén is volna, hogy kéményseprő is legyen a törvényhozában; volt is, lesz is ott dolga a füstkaparónak, a hol annyiszor befütének, azért tehát csak hagyják a faképnél a mostani jelöltet, — mondtam szerényen, és mivel még mindig nem volt vége a menetnek, kinéztem az ablakon, hogy kedves kuszi-pajtásaimnak a szemébe ne nevessek.

Ezt is jókor tevém. Az utca tulsó felén épen egy csapat gyermek haladt, kisebb nagyobb, egyforma öltözékben, fekete zászló előlvitele mellett. Olyan fájó ellentétben voltak a kedves, vidor gyermekarcok a szomoruan lengő fekete zászlóval. Oda kiáltottam az egyik vezetőnek, hogy valjon kicsodák e gyermekek és hová mennek? A vezető alkalmasint nem hallotta szavaimat, mert elnyelte az utca hosszant harsogó éljen; nem is felelt rá semmit, hanem felelt helyette maga a zászló. Nyilván az éljenkiáltás viharától, szélylyel bontakozott, és láttam kiirva rajta, hogy ez a kolera-árvák zászlaja, mire eszembe jutott, hogy ma, tudniillik vasárnap, a főváros összes gyermekkertjeinek és ovodáinak nagy mulatsága lesz az Orczy-kertben, a miben a kolera-árvák is részt vesznek, és ime, most mennek ki az Orczy-kertbe. El-elnézegettem a kedves kis csapatot, lehettek úgy harmincz-negyvenen, egyik szebb és üdőbb a másiknál, látszik rajtuk, hogy jól viselik gondjukat, a lelkes Kralovánszkyné és P. Szathmáry Károly jeles írónk tartják rajtuk szemüket; hanem azt, hogy miért van szegényeknek épen fekete zászlójuk, az én gyöngö eszemmel mégis csak nem birom fölérni. Avagy nem-e elég fekete már az árva sorsa, még a legszeretőbb gondviselés mellett is, minek azt még szeme elé lobogtatni? És ha talán van erre ok, minek azt most is, mikor talán egész nyáron csak ma mennek mulatni sok száz meg száz más gyermek közé, a kik csak abban különböznek ő tőlük, hogy van apjuk-anyjuk és

ezeket ők látni fogják, és azt is, hogy mint kapja fel egyik is, másik is a maga szívének drága magzatát és önti el arcát csókjaival, hát nem elég ezt látniuk, hogy a multság javában is eszükbe jusson árvaságuk, minek meg a fekete zászlóval is elborítani nekik ez egyetlen nap derűjét? Meg vagyok tehát győződve róla, hogy sem a lelkes Kralovanszkyné, sem az én kedves Szathmáry barátom semmit sem tudott e zászlóról, és hogy máskor nem ez a zászló fog a kedves kis árvák előtt lengettetni.

Azután körülnéztem és — sehol semmi nyoma az én két kuszi-pajtásomnak, de még az ujdonat-uj lószerszámnak sem! A pusztta földön találtam magamat, az utca közepén. A diszmenet is már jó tova lobogott az éljenek viharában, és e szerint az én leendő jelöltségemnek is vége! hogyan eshetett ez meg rajtam? Bizony csak úgy, hogy a kedves kis gyermek-csoport látára, és ama fekete zászló végett, azt sem tudva, mit csinállok, — kiugrottam a kocsiból! Onnan gyanitom ezt, mivel most fáj a térdem, és az attól van, hogy mikor leugrom a kocsirol, szokás szerint megütöm a lábam.

Isten veled diszmenet! — mondám tehát és beálltam ovoncz-gyermeknek, kimentem az Orczy-kertbe és — nem tehetek róla — de nekem ez a multság itt sokkal jobban tetszett, mint a délelőtti oda benn. Ez az öt-hatszáz gyermek, — mert annyian lehettek — olyan kedvesen játszik, dalol, nevet és sir, — mert néha-néha az is megesett egyiken-másikon, mikor például elhullatta a cipőcskékjét és hamarjában nem tudta megtalálni, — és mindezt olyan igaz szívből, és annak tiszta tudatában, hogy gyermek és vezetőre van szüksége, soha ki nem fogy a kedvességéből, még akkor sem, ha sir, és mikor a számaron nyargal, mint tudja, hogy azért a számar is — majd mit mondtam! azért a számarnak is megvannak a maga egyéni érdemei, — késő estig ott maradtam a kedves kicsikéknél és hallgattam az ő csilingelő ezüst-harang dalolásukat. Természetesen kevesen voltunk közönség, ott benn most országos gyermekjáték foly, és az embernek csak nem lehet mutatni sem azt, hogy gyermek biz ő e részben, sem pedig azt, hogy biz ez neki csak — játék. Ezt az egyet felejtette ki a lelkes Kralovanszkyné, midőn e kedves ünnepélyt a kolera-árvák javára rendezte.

És — gondolhatja Bokor József ur, — ha az emberek gyermekjátékot üznek, mert ne megfordítva szintén? Fogta tehát az ő négy apróságát, névszerint a hat éves Tódorkát, a nyolcz éves Ilkát, a kilencz éves Kálmuskát és a tizenegy éves Jóskát, betanultott velük egy tuczat vigjátékot, beutazza velük az országot és most itt vannak nálunk, a budai nyári szinkörben. Tegnap, kedden léptek föl először a „Tigris“-ben (törvényes czime „A fehér Othello“) és a „Potrohos Jankó“-ban. A közönség nagyon tapsolt nekik, mert csakugyan komikus, a hogy a kis Tódorka, a ki alig látszik ki a szinpad párkánya alul, a füрге szobaleányt, a kis Ilka a szende feleséget, a kis Kálmuska Servail urat és a Jóska a dühös, féltékeny férjet játszsza. Mintha csak igazán tudnák, milyen vad állat a szenvedély és milyen szelid galamb a szerelem. Mondom, a közönség — fájdalom, ez is nagyon kicsiny volt ez este — igen jól mulatta magát mellettük, és — minek rontanám el a guszthusát holmi érzékenykedéssel, a milyen például az, ha szabad-e apának gyermekei jövőjével kereskedést üzni? Annyi tény, hogy ha van e gyermekekben tehetség, akkor az okvetlenül elpusztul ilyen természetellenes erőltetés által. Olyan az, mint a hogy most sok helyütt a nemes fával tesznek: kényszerítik, hogy idő előtt gyümölcsöt teremjen; terem is, de soha sem lesz belőle fa. De végre is! ha mások nevetni tudnak az effélén, miért ne én is? Kereskedtek már minálunk egyéb szentséggel is, és szintén a nagy közönség tapsai mellett.

Csak legalább Temesváry urnak is egy kis haszna volna benne! Mert abban valóban ősrégi bátorság van. Annyi elvérézett előd után mégis eljött megvívni azzal a Minotauruszsal, a melynek neve: budai nyári szinkör! Igen jó erőket is hozott magával, és eléggé leleményes is; ma „Robinson“, holnap a Bokor „bokrétája“, holnapután a kedves Nagy Julcsa a „Falu roszzsá“-ban és így tovább. Azt is mondják, hogy Odryt, a mi kitünő operaművészünket népszinműi szerepekre nyerte meg, a mi szintén szerencsés gondolat, Temesváry urtól; csak aztán Buda városa is mutatná már egyszer, hogy egy kicsit magyar is, főváros is; — de igaz, épen most azon buzgokodik, hogy Pauler Tivadar helyett — hogy is hívják? Bizony nem tudom, olyan keveset hallottunk eddig róla — választassék meg ott országos képviselőnek.

Ihol ni, megint a választások! Igaza van, hallgatok is már, csak egyetlen egy szót kérek még. Van valahol egy férfi, nevezzük Feri bácsinak, kinek szava sokat nyom a kerületben. És van ott egy másik férfi, nevezzük Lajosnak, a ki nagyon szeretne országos képviselő lenni, csakhogy ez a két férfi nem nagyon szereti egymást. Mit csinál tehát Lajos ur? Elpanaszolja baját egyik barátjának. Ez nyugodtan végig hallgatja, azután egyet mosolyog, azután azt mondja, nem tesz semmit, lehet ezen segíteni, csak udvaroljon neki egy pár hétig. Azután majálist rendez, a melyre Feri bácsit is meghívják, azután a fiatal asszonyka egy keveset mosolyog Feri bácsira, mialatt Lajos úgy udvarol neki, mint a parancsolat. Látja ezt Feri bácsi, akkor veszi a hirt a szép asszony férjétől, hogy Lajost képviselőnek kéne kijelölni, erre aztán Feri bácsi azonnal kibékül Lajossal, fünek-fának ajánlgatja képviselőnek, és okvetlenül meglesz. A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy az a fiatal asszonyka imádja férjét. Ilyen politikus a szépség és ilyen regényes a politika.

— i — r.

Lapom hü pártolóihoz!

Az új félév küszöbén kedves kötelességemnek ismerem köszönetet mondani hölgyeinknek lapom hü pártolásáért a mult félévben. Lehetőleg iparkodtam ugyan érdemessé tenni lapomat a pártolásra, oly módon szerkesztvén azt, hogy a művelt magyar hölgy minden számban épugy szellemi élvezetet, mint kellemes szórakozást és hü és biztos tanácsadót találjon benne; mégis, a jelen nehéz időben, — tudom, sokat köszönhetek azon régi szeretetnek, mely engem és lapomat a magyar hölgyekkel egybefűz. —

Én is éreztem, és érzem folyvást a mostoha időviszonyok sulyát; sokkal sulyosabban sok más irodalmi vállalatnál. Mert az én lapomat nem társulat adja ki, nekem nem áll rendelkezésemre a sok társulati közlöny, a mely folyton folyvást ajánlgatja egymást a nagy közönségnek; én csak itt híhatom föl a művelt magyar hölgyek szives figyelmét jó irányu törekvésemre, és csak eddigi hü pártolóimat kérhetem föl, hogy legyenek ők az én lapom ajánlói és terjesztői, és tudom is, hogy ők azt szivesen megteszik az ő régi hü lapjuknak.

És hogy szives buzgóságukat annál biztosabban koronázza ohajtandó süker: **tizenkét kötet könyvet ajánlok fel minden új előfizető után, minden díj nélkül**, régibb kiadmányainkból, csupán az évi járatás kötelezettsége mellett, és ezeket azonnal megküldöm, megrendelés szeriut, akár a t. gyűjtőnek, akár az illető új előfizetőnek.

Legyen tehát szabad reménylenem, hogy lapom híveinek szá-

ma ez uj félévben növekedni fog; köszönettel azonban Kegyeteknek, eddigi hű pártolóimnak tartozom majd érte, és a d a n d ó a l k a l o m m a l nem csak szóval fogom bizonyosságát adni hála-érzetemnek.

Emilia.

Budapesti hírvivő.

** (Királyné ő Felsége) fürdői útjára vonatkozólag a „Gaulois“ azt írja, hogy Mac Mahon tábornagy d'Harcourt grófot és egyik szárnysegédét megbizta, hogy Erzsébet királynét a francia határszélen üdvözöljék. Párisban a tábornagy fogja királynénkat fogadni. Sőt az is hirlük, hogy a köztársaság elnöke a nyár folyamában meg fogja Fécampban a királynét látogatni. — Ferdinand király egészségi állapota — mint Prágából jelentik — oly rosra fordult, hogy az orvosok már igen kevés reményt kötnek felüdüléséhez. A nap legnagyobb részét állom-szerű állapotban tölti, és ha felébred, gyorsan táplálékot kell neki nyújtani, hogy nagyon el ne erőtlenedjék. A görcsös köhögés nagy kinokat okoz neki. Mária Anna királyné a legnagyobb szeretettel ápolja, és leginkább az ő gondosságának köszönhető, hogy Ferdinand király még életben van.

** (Jótékonyág.) A marosvásárhelyi református főiskolánál özvegy Páll Károlyné asszony néhai férje akara-ta szerint, az ő emlékére 1000 forintos alapítványt tett oly formán, hogy a tőkének fele tanári fizetések növelésére fordítottassék, és a másik rész kamatai felerészben pályadíjúl, fele-részben szegény, de jó tanuló növendékek számára ösztöndíjúl szolgáljanak. — Majthényi Bálint, az aranyos-maróthi ke-rület volt képviselője, országgyűlési napidijait takarékpénztárba helyezve, most a 4595 frtról szóló takarékpénztári könyvecskét Bars megye alispánjának adta át, hogy az összeget iskolai cé-lokra fordítsa.

** (Rózsás napló.) Reisz Aladár e hó 21-dikén tartotta esküvőjét Csók Bálint királyi táblai bíró bájós leányával. — Heyduk Gyula, az állami központi pénztár tisztviselője s a budai dalárda pénztárnoka, a jövő hóban veszi nőül Schreiber Zsófia kisasszonyt Budán. — E hó 24-dikén volt Ivánfy Sándor magyar vasuti hivatalnok esküvője, özv. Bender Anna urhölgygyel. — Flandorffer báró e napokban vezette oltárhoz a szép és művelt Bauer Helena kisasszonyt. — Kiss Berta kisasszonyt Deésről e hó 26-dikán vezette oltárhoz Balázs István magyar királyi postamester Maros-Ujvárról. — Rudó Bertalan ungvári fiatal ügyvéd e hó 9-dikén tartá esküvőjét Vaján Fekesházy Matild kisasszonynyal. — Kolozsváron e napokban vezette oltárhoz báró Jósika Andor báró Wesselényi Annát, Kolozsvár egyik legszebb urhölgyét. — A kaszoni járásbírótság irodatisztje: Borlogh Béla eljegyezte özvegy Veres Józsefné született Keresztyén Márta urhölgyet M.-Kaszonyból. — Lonkay Irén kisasszonyt, Lonkay Antal bájós leányát e hó 20-dikán vezette oltárhoz B.-Füreden doktor Hortoványi József székes-fehérvári ügyvéd.

** (Az országos Fröbel-egylet) három gyermekkertje mult csütörtökön kedves nyári mulatságot rendezett növendékeinek, melyen a mintegy 150 főre menő kedves kis növendékeken, és az egylet kitünő buzgósaú alelnökneúen: Rosenzweigneú urnön és több választmányaú urhölgyön kívül, számos szüle és ügybarátnö vett részt. A kedves mulatságot a gyermekkerti felügyelőneú: Halász Dezsönö urnö igen ügyesen rendezte.

** (A nőiparegylet) jövő szerdán zártkörü tánczvigalmat rendez a Margitsziget alsó termében. A rendezö bizottság ügyes ifju urakból áll, kiknek kétségekivül sikerülni fog vig bált hozni

létre és szép társaságot gyűjteni össze. A női bizottság arra kéri meghívóján a hölgyeket, hogy minél egyszerübb öltözékben jelenjenek meg. A bál kilenczkor kezdődik s éjfél után 2 óraker gőzös indul vissza a városba. Személyjegy ára 2 frt, családjegy három személyre 5, négyre 7 forint. Jegyek a meghívó előmutatása mellett Kühnel Ignácneú elnöknél (Sándorutca 10. szám) s Pecháta Lajosneú urhölgyneú (országut 12. szám alatt) naponkint kaphatók.

** (Gyermekkert a Margitszigeten.) József főherczeg ren-deletére a Margitszigeten, a nagy vendéglö közelében, nagy árnyas helyet gyermekkertté alakítanak át, hol a gyermekek szabadon és biztosan mozoghatnak. A kert tornászati készülékkel is el lesz látva. Egyuttal megemlitjük, hogy a szigeten minden lakás már ki van adva.

** (A magyarországi központi Fröbel-nöegyesület) több részről hozzá intézett felhívás folytán, gyermekkertjei javára ez évi julius 3-dikán a császárfürdő diszudvarában még egy tánczestélyt rendez. Belépti jegyek előre válthatók a választmányaú tagjainál, alelnök Rosenzweig Saphir Sarolta urhölgyneú, tükör-utca 2. sz., és számos itteni kereskedésben. Személyjegy ára 1 forint 50 kr, családjegy ára 3 személyre 3 frt.

** (A szini tanoda) gyakorlati vizsgálja mult pénteken délután volt a nemzeti szinpadon és átalán véve szép bizonyágot tett ez intézetröl. Paulay Ede tanitványai két darabot adtak elő, a „Tavaszszaú“ czimüt, melyben két pár, egy koros és egy fiatal a szabad természetben a tavaszt keresi és a szerelmet találja meg; továbbá a „Velencei kalmár“-ból egy pár jelenetet, és ezekben Kölesi Mari, Békéssy Irma, Benedek Lajos és Kazaliczky Antal saját szép tehetségükröl és tanáruk kitünö értelméről és izléséről adtak próbát. Szigeti József növendékei „Gringoir“-t és a „Szerelmes hölgy“-et adták elő és ezekben Kutasy Janka, de különösen Lenkey Ella oly szép tehetséget tüntetett föl, hogy már is gyönyörüség látni öt. — Az opera-növendékek közül végre Bély Róza és Bacsó Luiza kisasszonyok (Káldy tanitványai), továbbá Heim Róza és Turner Ilka kisasszonyok (Kovalcsik tanitványai) mutatták be szép tehetségüket. Bély Róza „Ernani“-ból a nagy cavatinát üde, szép hangon, Bacsó Luiza „Rohan Mária“-ból egy magánjelenést, szép hangon és szép érzéssel, Heim Róza a „Hugonották“-ból az apröd ariáját üde hanggal és nagy szabatossaúgal, Turner Ilka kisasszony végre „Dinoráh“-ból az árnyéktáncz jelenetét kedvesen és hatásosan énekelte.

** (Szinház.) Nincs unalmasabb az örökös szépelgésnél, mondja valamennyi szép asszony, pedig hát csak ök az oka, mért szépek! Épen ugy a művészet, a mi szintén nagy szépség. A héten ujra láttuk „Gauthier Margit“-ot és ha százszor látnám, százszor uj volna előttem, annyira nem tudnék betelni azzal a búbájós szépséggel, a mivel Prielle Cornélia ezt a szerepet előnti. Öt látva, az ember hajlandó hinni, hogy ilyen szivben igaz szerelem is gyulhat ki. Az erkölcsi érzet tiltakozik ellene, de a művészet azt mondja: Én ilyenül látom, és mutat egy lelket, a mely a bünröl nem tudta, hogy bün, melyet a szerelem föleml az angyalok karába és szerelme által ujra a bünbe veti magát. Belehal, de megteszi, és a mig Priellet látjuk, hiszszük nemcsak azt, hogy ez lehetséges, hanem azt is, hogy szép, annyira kápráztató e művésznö játéka e szerepben. És Náday — minden tekintetben méltó Armandja volt neki. Csupa finomság, gyöngédség és ke-resetlen költöi melegség. — Egy vendéget is láttunk e héten, Eibenschütz Mari kisasszonyt, a kolozsvári szinház tagját, mint Luizát „Ármány és szerelem“-ben. Ezt a szerepet ugyan nem birta érvényre emelni, de a mit nem lehet rossz néven venni. Egész az érzelgösséig németesen eszmönyített lány ez a Luiza,

mint a legtöbb nőalak Schiller fiatalkori színműveiben, és nagy dicséretére válik e fiatal színésznőnek, hogy az igaz érzések kifejezésére és nem érzélgősségre törekszik. A gyakorlott, kész művésznő vállalkozhatik rá, hogy olvadozása sem csap át álpathozba, és az Luizát is sükerrel személyesítheti; a még csak fejlődésben levő tehetség azonban csak tehetségét mutathatja be benne, és tehetséget kiválót láttunk e fiatal lányban. Jászai Mari, mint lady Milford, Szathmáryné mint Müllerné, Szigethy mint Müller, és Komáromy mint elnök, szokás szerint kitűnően játszottak. — És még egy vendégünk volt e héten, Bogdani Vanda kisasszony. A „Sevillai borbély“-ban lépett föl, mint Rozina. A színlap azt mondja róla, hogy a párisi opera tagja. Meglehet, csak hogy akkor a börtöni levegő nagy pusztításokat tett a kisasszony hangjában, mert mint t. olvasónőink emlékeznek, egy pár bécsi hitelező a mult télen nagyon kegyetlenül bánt a kisasszonnyal, bebörtönöztette, meghurczoltatta; a bécsi esküdtszék ugyan fényes elégtételt adott neki, viszszaállította jó nevét, hanem azért hangja nem igen van neki sok, és játéka is inkább népies, mint finom. A közönség közönséges része azonban jobban tudja élvezni az effélét, mint a fenséges művészetet, és minthogy nálunk ilyen közönség is van, a kisasszony is kapott tapsot.

* * (Színházi vegyesek.) Bogdani Vanda kisasszony, újabb hírek szerint, nem fog többször nálunk föllépni. — Ellinger József megválni készül a nemzeti színházról, mivel szerződéses feltételeit vonakodnak teljesíteni. Az ő szerződése ugyanis augusztus elsején letelik, s most háromévi szerződést kíván, évenkénti kétezer forint díjmeléssel. Multkor azt irták, hogy ő Hamburgból fényes szerződéses ajánlatokat kapott s már akkor gondoltuk, hogy valami ilyesmi lesz e hirnek szokásos folytatása. — Stoll Gusztáv, jeles fiatal tenorista hazánk fővárosunkban időzik és mint hallik, néhányszor vendégszerepelni is fog színpadunkon. — A nemzeti színházban új hűsítő készülékeket alkalmaztak, és azt hiszik, hogy most már nem lesz ott olyan gőzfürdői hőség, mint eddig.

* * (Irodalom.) Az Athenaeum kiadásában megjelentek: „Az elmés nemes, don Quijote de la Mancha, írta Miguel de Cervantes Saaverda, spanyolból fordította Györy Vilmos; kiadja a Kisfaludy-társaság. Ezuttal a 3-dik kötet (a 2-dik rész első fele) jelent meg; ára 2 frt 80 kr. — Iphigenia szomorujáték 5 felvonásban, írta Racine, fordította Paulay Ede, kiadja a Kisfaludy-társaság pártolói illetményül 1876-ra. — Nagyváradon a biharmegyei orvos-, gyógyszerész- és természettudományi egylet határozatából „Természettudományi Szemle“ című folyóirat fog megjelenni. Juliustól kezdve minden hóban két számot fog adni, a természettudományi ismeretek terjesztése és népszerűsítése. Ára fél évre két, negyedévre egy frt. Szerkeszteni Barlanghy Adorján fogja.

* * (Vegyesek.) A király megengedte, hogy gróf Andrássy Gyula a részére adományozott és örökösire is kiterjedő spanyol grandí méltóságot elfogadhassa és az ezzel járó czímet viselhesse. — Andrássy Gyula gróf, mint Bécsből jelentik, három havi szabadságidőt vesz ez idén igénybe. — E hó 21-dikén incognitó érkezett Budapestre az orániai herceg, Hollandia trónörököse, Bargange kapitány név alatt. Másnap reggel Mezőhegyesre utazott az ottani nagyhirű ménest megtekintendő. — A belügyi és kereskedelmi miniszterek junius 2-diki rendelettel, minden oly gyógyszer, melynek vegyi összetétele ismeretlen (arcanum), Magyarország és társországai összes gyógyszer-tárából kitiltatik. — A magyarországi központi Fröbel-nőegyesület folyó hó 12-diki császárfürdői tánczestélye, a költségek levonása után tisztán 273 frt 43 krt jövedelmezett. — A budai állami

nőtanító-képezde igazgatónőjévé a nőképző egylet tanodájának igazgatónője: Dusóczky Károlyné asszony neveztetett ki. Az eddigi igazgatónő: Zirzen Janka kisasszony a Pesten felállítandó tanító-nő-képezdéhez fog kineveztetni. — Pest megye tanfelügyelőjévé Dömötör János van kinevezve. — Gróf Zichy Ágost mult szombat az egyetem disztermében jogtudorrá avatott. — Izsó szoborműveinek megvásárlására az észak-keleti vasut tisztviselői gyűjtést rendeznek, szép eredménnyel. — A Ludovicum tisztjei még egy pénteki mulatságot fognak rendezni; július 2-dikán; aztán néhány heti szünet után, augusztus vége felé ismét folytatni fogják. — Filaky Károlyt, ki Korizmicra lőtt, e napokban a lipótmezei tébolydába szállították, mivel elmeállapota folyvást zavaros. — A „Budapesti Közlöny“ juliustól kezdve csak fél ivnyi tartalommal fog megjelenni. — A Falk-párt néhány buzgó hive nagy fáklásmenetet akart a képviselőjelölt tiszteletére rendezni. A képviselőjelölt azonban hírért vevén a tervnek, értésére adta buzgó választóinak, hogy miután az sok pénzbe kerül, a fáklásmenetre szánt költséget inkább valamely jótékony célra fordítsák. — A múzeum-kertben már elkészítik a talapot, melyre Kisfaludy Károly szobrát állítják. Ünnepelesség azonban nem lesz, mivel nem emlékszobrot állítanak fel, hanem csupán a kertet diszítik egy meglévő művel. — Olasz drámai szintársulat érkezik a napokban Budapestre Lancetti impresario vezetése alatt. Igazgatója a híres Pezana-Gualtieri Hyacintha. — A Kossuth- és Erzsébetfalviak mult vasárnap ünnepelték a két község egyesítésének emlékét. Keresztanya volt Szekrényessy Nándorné. Azután szabad ég alatt isteni tiszteletet tartottak. — Hauck Minnieről még ittéléte alatt az a hir szárnyalt, hogy a fiatal Szentiványihoz megy nőül. E hirt most a bécsi lapok megerősítik, egyszersmind tudatják, hogy Hauck kisasszony férjhezmenetele után sem fog megválni a színpadtól. — M. Kalocsai Róza a szatmári felsőbb leánytanoda igazgatójául megválasztatván, hajlandó itteni intézetének összes berendezését és felszerelvényeit eladni, és annyival inkább juttatjuk ezt a venni szándékozók tudomására, mivel ez intézet minden tekintetben jelesül van berendezve és felszerelve. — Deák Ferencz és Lendvay Márton betegségi állapota e hét végén, fájdalom, súlyosbodott. — A lefolyt héten, t. i. e hó 13-tól e hó 19-dikéig Budapesten született 227 gyermek, elhalt 236 személy; a halálozások tehát 9 esettel mulják felül a születéseket. — Az új szülöttek közt volt 124 fiu, 103 leány. A halottak közt volt 123 férfi, 113 nő, egy éven aluli gyermek 109.

* * (Halálozások.) Grabovszky György tekintélyes pesti polgár mult szombat elhunyt s mikor ki volt terítve, vasárnap este ravatalának diszítései, s fátyolok, függönyök, valószínűleg vigyázatlanságból, meggyuladtak. A tüzoltók gyors eljárásának köszönhető, hogy a tüz terjedését meggátolták, de így is 400 frnyi kárt okozott az égés, a halotti diszletekben. Az elhunyt számos jótékony intézetről is megemlékezett végrendeletében. — Elhunyt továbbá: Csekőe Alajos volt vaskereskedő Budapesten; — báró Jósika Leone Karlsbadban; — Kvassay Ede író-társunkat és nejét súlyos családi csapás érte. Egyetlen gyermekök, kis fiuk, nagy szenvedések után agybaiban meghalt. Béke hamvaikra!

Gazdaszonyoknak.

Meggyes-lépény.

Öt tojás sárgáját, két egész és egy negyed finomra tört cukrot habzásig elkevervén, egy negyedfont héjastól megtört

mandulát, egy száraz és reszelt tejes szarvast, azután az öt tojásból vert kemény habot belé kell keverni, kikent kerek formába önteni, a tetejébe pedig akár friss, akár czukorba főtt szép meggyet rakni és lassu tűznél megsütni.

Angolosan.

Hat tojás fehérét kemény habbá verve, félfont hámozott és hosszúra vagdalt mandulával és fél font törött czukorral a tűzre kell tenni s folytonos keverés mellett addig ott hagyni, míg sűrűsödik, vigyázva, hogy vagy hig, vagy pedig tulsűrű ne legyen. Ekkor a már elébb tetszés szerint vagy kerekre, vagy pedig gömbölyűre vagdalt ostyára kell a tésztaból rakni, egy kanál és egy kés segítségével, és kihült sütőben lassan megszáritani.

H. Irma.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Junius 26-dikán: „Rigoletto“, Bogdani Vanda kisasszony fellépteül. — Junius 27-dikén: „Huszárcsinny.“ — Junius 28-dikán: „A társaságból.“ — Junius 29-dikén: „Faust“, Bogdani Vanda kisasszony utolsó fellépteül. — Junius 30-dikán: „Keztyü és legyező“, új betanulással először. — (Julius elsejétől 31-dikéig a színház zárva lesz.)

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: zsinórral kivarrt munkákhoz való bokréta, ugyanígy varrandó ki.

A 2-dik szám: M és R nagy alakban, takarók, lábzsámolyok stb. számára.

A 3-dik szám: W és J betű.

A 4-dik szám: G betű.

Az 5-dik szám: G és R betű.

A 6-dik szám: L betű.

A 7-dik szám: asztal- vagy ágyterítőre való rajz, zsinórkákkal kivarrandó, köröskörül pedig, ha posztóból készül az, horogöltéssel berlini pamutból ivezendő ki.

A 8-dik szám: fehéreneműekre való himzés rajza, lyukasosan himzendő.

A 9-dik szám: K és A betű.

A 10-dik szám: széles csipke gallérokra, ujjakra, tüllre, csipkeöltéssel, finom zsinórokkal dolgozandó.

A 11-dik szám: B betű.

A 12-dik szám; gombostű párna közepére való himzés rajza, fehér mollra himzendő, színes selyembéléssel és köröskörül rüche-chel díszítendő.

A 13-dik szám: szivartárczára, hosszukás tálczára, kosárkák aljára való himzés rajza, nyitott selyemmel, lehetőleg sok árnyalatban himzendő.

A 14-dik szám: A delina név.

A 15-dik szám: R betű cifrázattal.

A 16-dik szám: himzett betét rajza, finom francia himzés.

A 17-dik szám: M és B betű, monogram.

A 18-dik szám: gyermek ruhák körüli zsinórzási minta.

A 19-dik szám: virágfüzér zsebkendőre, a közepén Barbara névvel.

A 20-dik szám: U betű.

A 21-dik szám: M betű.

A 22-dik szám: W és M betű.

A 23-dik szám: nagy kendőkre, takarókra való rajz mintája, egy ujjnyi széles fonással varrandó ki vastag selyemszállal.

A 24-dik szám: finom battist-zsebkendőre való francia himzés rajza.

A 25-dik szám: M és A betű.

A 26-dik szám: keskeny zsinórzási minta.

A 27-dik szám: K betű.

A 28-dik szám: K betű.

A 29-dik szám: E és S betű füzérekkel.

A 30-dik szám: M betű.

A 31-dik szám: zsinórzási minta ruhákra, felöltőkre stb.

A 32-dik szám: kis gallérka körüli himzés rajza

A 33-dik szám: B és M betű.

A 34-dik szám: P és M betű.

A 35-dik szám: M és P betű.

A 36-dik szám: S és V betű koronával. És végre

A 37-dik szám: W és N betű.

Számrejtvény.

Beniczky Skultéthy Bertától.

1. 2. 3. Áldás, békesség lengjen felette,
4. 5. 6. S vész idején mindenki ezt tegye,
4. 5. 3. Ezt megérve, ismét gyermek leszesz,
3. 5. 4. Miglen e nélkül élő nem lehetsz.
6. 2. 1. Nem igen terjeszt jó szagot,
3. 2. 5. Nevét bibliában olvashatod.

1—6. Áldd isten! az elhunytak porait,
Kik vérrel áztatták a hon hantjait,

1. 5. 4. Mostanság nem ritkaság,
6. 2. 3. Szereti ezt a kozák.

Megfejtési határidő: juliushó 24-dike.

A 22-dik számban közlött rejtvény értelme:

Talány vagyok a talányban,
De rám ismersz, jól tudom,
Járok illatos mezőkön,
Üdvözöl völgy, rét, halom;
A berekben vig madárdal
Egyesül a furulyával,
Ha megjöttem; de a nyár melegével
Engem itt már nem talál.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Devich Ferenczné, Endensohn Emilia, Paulovich Emilia, Schröder Ilona. Ónás Anna, Leustách Lajosné, Éhen Gizella, Hancsok Bittera Natalie, Kanizsai Nagy Etelka, Popovits Irma, Iványi B. Vilma. Eperjess Anna, Abonyi Jánosné, Károlyi Róza, Simon Mariska, Máar Elekné, Nagy Flórisné, Hunyár Bella, Temesváry Erzsébet, Pál Irma, Demeter Józsefné, Rácz Jolán és Ida, Herczegh Margit, Magyar Eleonóra, Magyar Pálné, Szilágyi Vilma, Székely Nándorné, Sarkady Emilia, Sárvári Olga, Vas Györgyné.

A 21-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Kovács Szunyogh Irma, Nagy Paula, Sztás Nelli

Tartalom

Mi mindent nem esznek az emberek. — Rózsabokor, Benedek Aladártól. — Josephine, Prém Józseftől — Greenhorn, Kompolthy Tivadartól. — A feleség. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti színház — Divattudósítás. — Számrejtvény — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

gazdák grömmel üdvözlék ezen hasznos, ritka vendégeket. A ritka madár a rózsarigó (rózsaszínű pásztormadár) rózsaszínű seregély rigó, kedvencz eledele a cserebogár; egy-egy madár napjában 40 cserebogarat is elpusztít. Eredeti hazájuk Dél-Ázsia és Afrika északkeleti része; honnan alkalmasint a sáskák üldözése közben kerültek hozzánk, a minthogy Gyomától nem messze csakugyan roppant sáskarajok előzték meg őket.

A kassai dóm, a hazai középkori építészet ezen gyöngye s büszkesége, a június 20—21-dike közti éjjel borzasztó szélvész által disztiményeiben és egyéb kiálló építészeti műrészeiben tetemesen megrongáltatott. Mintegy hat tornyocska, számos kereszttrócsa, és a színezett cserepü födél nagyobb része áldozatul esett a fürgetegnek. A székes-egyház déli oldalán álló sz. Mihály kápolnája is nagyon sokat szenvedett, és a legszebb műrészek, szobrok megcsontitva hevernek a templom körül. Ha a hiányos cserépletőzet mihamarább ki nem javíttatik, akkor félni lehet, hogy a rongált tetőzeten beomló eső a merész ivetű bolthajtásokat s falazatokat is megrothasztja.

Szerb-lttebe határát milliárdokra menő fiatal sáska árasztotta el; a megye három nap óta irtatta, azonban kevés sikerrel. Ha a sáskák 8—10 nap alatt el nem pusztíttatnak, akkor már repülni is fognak, és az idej, bár kevés termést is elpusztítják.

Vidéki vegyesek. Az egri szinkörben most Némethyné szintársulata tart előadásokat meglehetősen pártolás mellett. Jobb tagok: Némethy György és neje, Bokody, Somogyi és Szombathelyi. Egy pár jó színésznő elkelve. — A tátra-füredi fürdőben e hó 11-dikéig 55-re ment a vendégek száma, kik közt van porosz és orosz is. — A kolozsvári egyetem orvostanhallgatóinak júniálisa fényesen sikerült s mintegy 200 frtot jövedelmezett a jótékony célra. Az izléssel diszitett szinkör helyiségében már délután vette kezdetét az élénk multság. Az első négyest körülbelül már vagy nyolczvan pár tánczolta. — Szegeden a végzett jogászok július 3-dikán nyári bált rendeznek a jövő évben ott tartandó országos dalárünnepély javára. — Sayous Ede nem rég Debreczenben járt s Révész Imre lelkes vendége volt; megtekinté az egyházkerületi levéltárt, a főiskola könyvtárát s maga is buzgó protestáns levén, fölkereste Melius sirját. — Nagy-Mártonban tűzoltó-egylet alakult. — Bars megye e hó 10-dikén tartott közgyűlésén leplezték le gróf Migazzi Vilmos volt főispánnak Barabás által festett arczképét. — A Réz aljáról (Bihar), Gyüdről, Csapakról és Sink-székből nagy jégesésekről és viharokról irnak. — Jégeső verte el a napokban Ungvár határát. Pásztás eső esett, majd ritka jég hullott, előbb apró és kerek szemekben, de ezt csakhamar lapos, tojásdad s háromnegyed hüvelyk átmérőjű szemek váltották fel. A jégeső nyolcz perczig tartott, azután néhány percznyi záporosó követte.

Különfélék.

••• (Kossuth Lajos beteg.) A nagy hazafi egyik közelebb Debreczenbe irt levél szerint betegeskedik. Ugyanis többek közt, a mi politika, ezeket írja: „Mostanában szokott bajom, a kinos arczfájdalom, oly erős rohammal lepett meg s oly soká kinez, hogy a munkára csaknem egészen képtelen lettem. Ezért késett levelem, és most is csak nagy kinok közt fejezhettem be, alig lelem helyemet a fájdalomtól. A törlésekért bocsánatát kérem, a fogalmazást voltam kényszerülve elküldeni. Nincs irnokom.“ Imádkozzunk mielőbbi gyógyulásáért.

••• (Farkas Miska Amerikában) nagy diadalokat arat; az amerikaiak egészen el vannak ragadtatva a magyar zenétől. A new-yorki zeneműkereskedőkben már egészen kifogytak a csárdások és tetemes új megrendeleseket tesznek magyar zeneművekre. A társaság egyik fiatal tagja egy gazdag creol özvegyet jegyzett el arájául s haza fogja hozni magával.

* * (A Rudolf-vasuton) egy számos tagból álló család utazott, de mert egy kocsiba nem fértek, a szülék a gyermekeket a nevelőnő felügyelete alatt külön kocsiba küldék. A vonatvezető bejő a jegyeket nézni, és a mint kimegy, úgy tetszett neki, mintha valami kiesett volna, figyelmezteti tehát a nevelőnőt, hogy valjon plaid vagy egyéb nem esett-e ki, mire ez körülnéz, s azt veszi észre, hogy a legfiatalabb gyermek, a két éves Mariska nem volt a kocsiban! A vonat rögtön megállítatott s visszafelé ment, míg csak a gyermeket meg nem találták. A kis leányka ott játszott a töltésen, nem volt megsérülve sem s mellette őrzőül egy kutya volt.

••• (Külföldi vegyesek.) Királyné ő Felsége, a mint beszélük, fürdői utja alkalmával, néhány napot Párisban akar tölteni. — Vilmos császár a jövő hó 20-dikán fog Salzburgon át Gasteinba menni, hol három hetet időz. — A párisi nagy dalszínház újabb szükségleteire a francia kormány ismét három millió frankot szavazott meg, s ez összeggel együtt a dalszínház már 48,500,000 frankba került. — A „Figaro“ elismeréssel ir Pápfy magyar vegyész jelröppentyűiről, melyeket a poroszok már a háboru alatt is használtak. Pápfy Páris katonai köreiből is bemutatta találmányát s aztán gróf Apponyi tanácsára Bécsbe ment, hogy ott a kormánynak ajánlja föl. — Háromezer munkás Brünnben abban hagyta a munkát, mert keveslik a bért. A gyárosok már előbb tanácskozást tartottak e tárgyban, és mind oda nyilatkoztak, hogy a munkások részéről előterjesztett árszabály elfogadhatlan. A munkások nyugodtan viselik magukat és különben is meg vannak téve az intézkedések, hogy a netáni zavargások veszélyesebb mérveket ne öltsenek. — A Salzburg melletti hegyomlás néhány nap óta megszűnt. Kétszáz ember dolgozik a romok eltávolításán.

Megbízások tára.

Sipártra Sz. I. urhölgynek: El van küldve.

Szatmárra J. H. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de már nem szolgálhatok vele!

Paksra b. J. M. K. urnőnek: Az ujon az is pontosan megvna jelölve.

Kalocsára K. E. urhölgynek: El van küldve.

Petőbe H. A. urhölgynek: Már munkába van adva.

Pécsre Sz. K. urnak: Szives figyelmébe ajánlom küldeményemet.

Popinára D. Sz. I. urnőnek: A hiányzót megküldtem. Másokkal már nem szolgálhatok.

Dobronyra G. L. urnőnek: Kivánságát azonnal teljesítem.

F. Játóra F. I. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Megyerre P. E. urhölgynek: El van küldve.

Ungvárra R. Zs. urnőnek: A legszivesebben teljesítem mindkét ohajtását.

Kassára P. I. urhölgynek: Azonnal megküldtem a kívántakat.

Sárospatakra M. K. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Budapestre F. J. urnak: Köszönettel vettem.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Ajánlható mindenkinek!
El gyönyörű

női ruhakelméket

HAMBURGER ADOLF
divatárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárhol is legyen és
bérmentve küldetnek a megrendelések
utánvétel gyorsan eszközöltetnek.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak

egy legjobban korban levő nő ajánkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztőségünk szolgál.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Parisban.

Egy üvegtök ára 1 frt 50 kr.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE
bír azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az ujjhegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon témadt ráncok és himlőhelyek elsimíttatnak. — A Ravissante ifju arc szint idéz elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja; eltávolít legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-t használni.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás és biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Hampel Győző,

Budapest, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben
szükségelt

árú raktára.

Nagy árú vámföntéket 1/2 Kilo.

Cenkur, legfinomabb	24 1/2 frt
" " finom	24
" " darabokban	24
" " leve	25
Kávé, Carnenya, halvány	70
Zanzibar, sötét	75
Portoico, zöld	78
Ceylon, igazi finom	80
Cuba, legfinomabb	85
" " valódi Bourbon	88
" " Moeca, változatos	82
" " Arany Járta	95
" " Pörköltje	82
" " (veggyék; Moc. Cuba, Jav.)	105
Bizs, Aracan, majdnem törmelék-mentes	9
Bangoon, legfinomabb	10
oia z. Florentin	12
fényes	14
" " non plus ultra	18
Árpákára minőségűket 25, 22, 20, 16 és 10	
Apollo-gyertya 6-os és 8-as	20
Sulfantolaj legf. ivogestül	50
Daró	14
Mandula, édes	46
Mazsolaszó	36
Hatszappan	22
Keményítő teljes minőségű	18
legfinomabb Yullangl.	15
szálva valódi török	16
Szilva-le (lekvár) édes	16
Mak, kék	24
Dió egészleges	12
Lenese átlátszó	18
Borsó hámozott	11
Bab kicsiny vagy nagy	8
Szulfú viz, léd. á 35, 40 és 60 pal.	6 25
Ruha-dörzsölő díj	30
Üveg-nyv doboz	50
Pezségő, valódi francia (palack)	3 fr 50
" " "	2 fr 50

Az árúkat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Cenkur csak egész évben szállítok, a többi árúból mérték felezve több egy vámföntet, melyből 112 font 100 bérel fontnak felel meg.

Válási helyiségem hétköznapokon délutáni 8-12 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétellel mellett a leggyorsabb gondiál teljesítetnek.

Hampel Győző,

Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Figyelmeztetés hölgyek számára!

Cs. és kir. magy. kizárólagosan szabadalmazott Virginia női mosdópor

P O U D R E D E V I R G I N I A.

Főfiumulhatlan szer a szépség apolására és az arcbőr nemesítésére.

Elismert tekintélyek által hivatalosan megvizsgált s kitűnőnek, valamint teljesen ártalmatlannak talált Poudre de Virginia mely minden mosdószappant feleslegessé tesz, több mint 30 éves, nagy szorgalommal felhasznált orvosi gyakorlat eredménye, mely a feltalálónak elégséges tapasztalásokat és alkalmakat nyújtott ezen szernek semmi hasonló szer által fölül nem mulhat alkalmat szigoruan és lelkiismeretesen megvizsgálni. Ezen szer kitűnő tulajdonága, hogy a legördösebb bőrnök is azonnal hófehér színt kölcsönöz, annak puhaságát és finomságát rendkívül fokozza, és az arefriseségét majdnem csodaszzerűleg helyreállítani képes. Hosszas használat után az arcról minden szépség oltozó ne kiizzadmányokat eltávolít, u. m. szeplők, májfoltok stb., sőt meg a ráncok és bőrtrákkák is gyökeresebb és tartósan megszűntöti. Kapható Med. Dr. Király Mar nádálónál Budapesten, Ország-ut 29. sz. Levélbeli megrendelések utánvet mellett azonnal eszközöltetnek. Egy doboz ára 1 frt 80 kr. Raktárak: Luffl W. Dorottya-utca 3. sz., Profuma V., egyetem-tér, és Giergl Istvan rnaknal, Marokani-utca és váci boulevard sarkán, Dalnoky János és társánál Karoly-utca 2. sz. Budapesten. — Ugyanott készletben van és 1 frt 20 kr-ért kapható a Pasta de Virginia.

27-dik szám.

Julius 4-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
							kelte	nyugta	
						óra	perc	óra	perc
Julius	4 Vasárnap	C 7 Ulrik püsp.	C 6 Oseas	22 E 3 Özséb	1 Thamus, Ros.		4 8	7 59	
	5 Hétfő	Vilmos apát	Czirilla	23 Agrippa	2		4 9	7 59	
	6 Kedd	Izaiás próféta	Ezaiás	24 János szület.	3		4 10	7 58	
	7 Szerda	Vilibald püspök	Eszter	25 Febronia	4	☉	4 11	7 58	
	8 Csütörtök	Kilián püspök	Gillyén	26 Dávid remete	5		4 12	7 57	
	9 Péntek	Lukreczia	Anatolia	27 Péterf. böjt. vég.	6 Athália		4 13	7 56	
	10 Szombat	Amália szüz	Ilma	28 Cyrill	7 Sab. Chakkot		4 14	7 56	

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatnak.

V i d é k i t á r c z a.

Ungvár június 27-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Egy jeles honleányról. — Tisztelt Szerkesztőnő! Nőegyletünknek köztiszteletben álló védnöknője: gróf Hadik Béláné ő méltóságának a nevezett egylet körül kifejtett buzgóságáról nem régiben szoltak e lapok, ezzel azonban még koránt sincs kimerítve e jeles honleány érdemeinek sorozata. Így, hogy csak néhányat fölemlitsek közülök, a népnevelés iránt is a grófné élénk érdekeltséggel viseltetik, meglátogatja a községi iskolákat, a vizsgáknál kérdéseket tesz a gyermekekhez, tanácsokat ad a tanítóknak a bánásmód iránt, ösztöndíjakat osztogat a szorgalmasabb tanulóknak, és minden kitelhetőképen szorgalomra és erkölcsösségre buzdítja a gyermekeket.

Június 22-dikén az ungmegyei nőegylet alakulásának megünneplésére, a tisztelt védnöknő az egylet tagjait s a megyei és városi tekintélyeket palóczyi hires kastélyába 200 terítékű lakomára hívta meg, hol is magyar vendégszeretete és nyájas megnyerő modora által mindenkit elbájolt. A gyönyörű park virágházában rendezett dús lakomán a ház urnője felköszöntőt mondott királyunkért, Bernáth Dezső felséges királynénkért, Posta Ferencz a házi urnőért, Markos György végre a távollevő Hadik Béla gróf ur egészségéért ürité poharát. Délután a ritka szivjóságu grófné a parkba vezette a társaságot, hol fesztelen társalgás mellett minden vendége iránt gyöngéd figyelemmel volt. Olyan jól érezte magát mindenki e szép körben, hogy csak késő este indult el a nagy társaság egyszerre. Bizonyára mindenki szives emléket vitt magával ezen Palóczon töltött gyönyörű napról. A kedves grófné juliushóban igen érdekes utat fog tenni Török- és Görögországba, néhány tudósunk kíséretében. Vezérelje őt az isten jártában-keltében, azután pedig jó egészségben vissza a mi megyénkbe, hol a közjó érdekében, szívünkben ohajtjuk, hogy mindenkor legtöbb idejét töltse.

B Cs L

A nagyörösi jótékony nőegylet évi közgyűlésén előterjesztett titkári jelentésből örömmel látjuk, hogy e nőegylet öt éves fennállása óta folyvást igyekezett kitűzött nemes céljának eleget tenni. Az egylet alváltmányokra van felosztva, s minden egyes alváltmány, elnökkel és titkárral élén, egy-egy igen fontos cél körül buzgalkodik. Ugyanis az egyik hat-osztályu leánynevelő intézetet támogat, melyben a törvény által megszabott tantárgyakon kívül az éneket, zenét, továbbá a német és francia nyelvet, nemkülönben a finomabb női munkákat is tanítják. A növendékek száma rendszeren negyven. Egy másik alváltmány kisdedóvó intézet körül viszi a főfelügyeletet, mely ötven-hatvan kisded nevelésével foglalkozik. A harmadik alváltmány tisztje a városi leányiskolák időnkinti látogatása s az évi vizsgák alkalmával a szegény és szorgalmas növendékek ré-

szére 25—30 frtnyi jutalomkönyv kiosztása. A negyedik alváltmány árvák, vagy magukra hagyott kisderek ápolását és nevelését gondozza, továbbá felkeresi és segélylyel látja el az ügyefogyott, elszegényedtet és elnyomorodott szegényeket is, kik munkaképtelen voltaknál fogva segélyzés nélkül nagy nyomornak lennének kitéve. Ez üdvös és nemes célok elérhetésére a nőegylet négyezer forintnyi tőkéje, továbbá a tagok évdija és az évenként tartatni szokott jótékony műkedvelői előadások és népmulatságok tiszta jövedelme szolgálnak.

Marosvásárhelyt mult vasárnap ment végbe a vértanuk emlékének leleplezési ünnepélye, emlékbeszédekkel, énekel, Jókai alkalmi költeményével. Az átnyilazott orosz-lán-domborművel ékesedő gránit oldalára ez van vésve: „Bágyi Török János 47, Martonosi Gálfi Mihály 37, Nagyvárad Horváth Mihály 25 éves korukban Magyarország alkotmányos szabadságaért M.-Vásárhelyt, 1854. márczius 10-dikén együtt kivégzett székely vértanuk emlékének szentelte a kegyeletes nemzedék.“ Vass lelkész imája, Lázár Ádám, Orbán Balázs és Bereczky szónoklatai és Lénárt szavalata (Jókai költeményét szavalta) mély hatással voltak a jelenlevőkre.

A szliácsi fürdő az idén élénk látogatásban részesül. Már a vendégek ötödik jegyzékét teszik közzé s június 14-dikéig 124 család 211 taggal látogatta a fürdőt. A vendégek sorában találjuk Széll Kálmánné urhölgyet, a pénzügyminiszter nejét s Andrassy Gyula grófnét.

A nagy vihar rombolásairól, mely a mult hét elején az ország nagy részében pusztított, folyton igen leverő hírek érkeznek. Daruvárott mult hó 21-dikén a vihar a fél község házainak fedelét lesodorta, és vastag fákat gyökerestől kitépett. Az utcákon még 23-dikán sem lehetett kocsival járni, a halomban heverő romok miatt. Ugyanaz nap jégeső volt még: Rittberg, Duboz, Berény, Csorna, Sósdiá, Sipet, M.-Szákos, Viszág és Hódos községekben és Lugoson. Szinerszeg is megérzé a vihart, mert amugy is gyenge vetéseit majd teljesen elpusztította.

Hodoson mult hó 24-dikén virradóra rendkívüli égi tünnemény volt. Ugyanis reggeli 5 órakor sűrű köd borítá a vidéket és a nap sugarai a ködben megtörve, először tiszta fehér szivárványt képeztek a nyugati égen, melynek vakító féhérsége nagyszerűen tünt ki a ködön keresztül; majd homályosodott és ekkor érte el a délibáb diszpontját. Hódos keleti része, a román imaházzal, megfordított alakban oly tisztán tükröződött vissza a nyugati égen, hogy a látvány egyuttal megdöbbenő és nagyszerű is volt. A kép, mely körülbelől 50 másodpercig tartott, lassan rezgve enyészett el és különösen kitűnt belőle a tempolom tornya.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

27. SZ.
Július 4-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi jaratási kötelezetetést
foglal magában a lap irányában.

Káldy Gyula, egyik zenetekintélyünk arczképével kedveskedünk ezuttal a nagy közönségnek. Ha rajta állana, bizony nem tehetnék a hazai művészetnek ezen szolgálatot; mert sok jeles tulajdonai mellett megvan neki az a napjainkban nem közönséges hibája, hogy nem kürtöltet magáról; alkot, teremt szüntelenül, terjeszti a művészetet, nemesbiti a zeneizlést, a hol csak tér és alkalom nyilik, és cseppet sem törődik azzal, hogy szélesebb körökben is ismeretessé váljanak érdemei. Nagy hiba ez; napjainkban, midőn a kontárság uton-utfőlen annyira feszit és terpeszkedik, csak a véletlenre bizni az igazi érdem elismertetését!

Csak a mi szini tanodánkat ha vesszük. Évek óta nem lehetett egyebet hallani róla koserü panaszoknál és a mi az operai osztá-

Káldy Gyula.

lyokat illeti, nem is ok nélkül. A növendékek a kevésnél is kevesebbet tanultak ott, és a mit tanultak is, rosz volt; akkor a véletlen úgy akarta, hogy az egyik tanári állomás megüresedett és Káldy megvált a Miklósy-színháztól. A mig ő volt ezen színház karmestere, jól is mentek dolgai, de — mért, mért nem, — megvált e színháztól és attól a naptól fogva elsötétült a Miklósy csillaga; akkor kinevezték Káldyt a szini tanoda opera-osztályának egyik tanárául és attól a naptól fogva kiderült e tanoda csillaga; alig egy éve, hogy ez intézetnél működik és — tanuság rá az utósó vizsgák — soha sem hallottunk ez intézet opera-növendékeitől olyan értelmes felfogást, olyan alapos zeneismeretet és olyan szabatos éneket, mint a mult héten, az utósó vizsgák alkalmá-

val. Ha csak az az egy érdeme volna neki, hogy mind ama fiatal leányokból, — és vannak köztük oly szegények, hogy ki sem lehet azt mondani — pár év múlva jeles művésznők, jeles magyar művésznők lesznek, már nem volna semmi értelme annak, hogy olyan keveset beszéljék magáról a nagy világban.

Holott pedig régiebb érdemei is vannak neki. 1852-ben, 22 éves korában hivatott meg Bécsből, a hol hat évig a legjelesebb mesterek alatt képeztette magát és mire alább még vissza fogunk térni, a kolozsvári opera karnagyául, és hogy mily szellemen és mily eredménynyel működött ő ott, mutatja a kolozsvári közönség kiváló zenei ízlése, a kolozsvári opera abban az időben és azok az operai tehetségek, a kik ezen időben az ő vezetése alatt nyerték magasabb kiképzetésüket. A kolozsvári közönség zenei ízlése bizvást vetekedik a fővároséval; az akkori kolozsvári opera szinte a nemzeti színházéval mérkőzhetett, és a nemzeti színház innen toborozta fiatal tehetségeit. Odry, Pauli, Ormai, Kocsis Irma stb. mind Káldy alatt kezdték színpadi pályafutásukat, úgy szintén a jobb vidéki tagok is: Dalnoky, Institoris, Gerecsné, Marczel, Medgyaszai Ilka tőle nyerték teljes kiképzetésüket.

Hét évig volt Kolozsváron igazán ihletett terjesztője a zeneművészetnek. Kolozsvárról Aradra ment színházi karnagynak és operai művezetőnek és — az aradiak művelt zenei ízlése általánosan el van ismerve, az aradi opera pedig olyan jeles hírből állt az ő kormányzata alatt, hogy világhírű művészek és művésznők, mint Roger, Stéger, Artót, Pauliné stb. vendégszerpeltek ottan.

1860-ban a bukaresti magyar operának volt igazgatója, és alatta Hollósy Kornélia, a két Doppler, Füredy, Jekelfalussy, Pauli, Marczel, Kaiser-Ernstné oly egyenleget képeztek és oly tetszéssel működtek, a minővel azelőtt egy olasz opera sem a nevezett városban.

Nyilván azért, mert tudja, hogy e téren milyen nagy szolgálatot tesz hazánknak, eddig leginkább a zenei ízlés terjesztésére és a zenei tehetségek kiképzésére fordította idejét — a belga király bájos és kitűnő zeneismerő leánya, Koburg hercegné is őt választá énektanárául, és azonképen a budapesti zenekedvelők egylete, Richter távoztával, karnagyául; és ennél fogva a zeneszerzésnek aránylag még kevés időt szentelhetett; de hogy e téren is kitűnőt várhat tőle a haza, mutatja a „Zuavok“ című vigoperette-je, mely néhány év előtt Latabár alatt a budai színpadon, és — az egyetlen magyarországi operatermék — Berlinben, Drezdában, Zürichben, Kölnben stb. külföldi színházakban köztetszés mellett adatott, vidéki karnagysága alatt pedig több mint 30 népszínműhez részint önálló zenét, részint átiratokat szerzett. Ezek azonban mind csak a készülődés művei, újabb időben a komoly zene terén dolgozik, ezen szerzeményeiből még egy sem látott napvilágot — egyéniségénél fogva egyebet nem is várhatni tőle; — meghitt barátjai azonban, a kiknek alkalmuk volt megismerkedni ezen dolgozataival, egytől-egyig meg vannak győződve, hogy rövid időn e téren is az elsők sorában tündököl Káldy neve.

Hogy kiváló tehetsége már zsenge gyermekkorában felcsillant, az épen olyan természetes, mint az, hogy csak a legalaposabb kiképzetés után emelkedett ilyen tökélyre.

Káldy Gyula született Pesten, 1836-diki december 18-dikán. Szülői korán elhalván, anyai nagyatyja: Benkóczy József Pestváros főjegyzője és ennek neje neveltették föl. Első tanulmányait a pesti piaristák gimnáziumában nyerte. Már gyermekkorában nagy hajlamot mutatott a zene iránt, és derék nagyszülői a pesti országos nemzeti zenedébe járatták, hol is nem

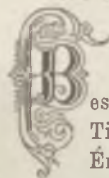
sokára zenei hivatottsága, valamint szép hangja által tünt ki, annyira, hogy 1850-ben a „Próféta“ első előadásán a nemzeti színházban általános tetszés mellett éneklé az egyik fiu szerepet, és az akkor itt működő híres énekesnő: La Crange annyira meg volt lepve a gyermek tiszta hangvitele és szabatos előadása által, hogy e fölötti nyilatkozata, dicsérete és buzdítása nem kis mértékben járultak hozzá, hogy egészen a zeneművészetnek szentelte magát. Gyöngéd és gondos nagyszülői most már mindent elkövettek, hogy legyen is belőle az, a mire született. 1851-ben Bécsbe ment, s az ottani zeneakadémián hat éven át a legjelesebb tanárok, mint Fischhoff, Pacher a zongorában, és korunk legnagyobb ellenponti tekintélye: Sechter az összhangzatban és ellenpontban képezték ki, magánórákat is vevén e jelesektől. Schlesinger a violoncellót tanítá neki. Tanulta továbbá az oboát, s az éneket és énektanítást is, és az olasz és francia nyelveket. Ez utóbbi tanulmányainak tulajdonítható, hogy már ez időben a világhírű La Grua és Tietjens ismétlője és szereptanítója lett. És akkor az „Akademie der Tonkunst“ által vegyes karra kiírt pályázatnál 22 pályázó közül ő nyerte el a jutalmat. Hangja is feltűnt, három éven át az udvari kápolnában mint magánaltista működött, azonkívül az opera-színháznál, hol a rendes kar mellett nyolcz fiu is van alkalmazva, szintén szerződött volt.

A jeles tanárok, saját tehetsége és szorgalma, s azon körülmény, hogy Bécsben hat éven át a legjelesebb műveket a legjelesebb művészek által legnagyobb tökélyvel előadva hallhatta, képesítették arra, hogy — mint mondám — 1858-ban, 22 éves korában, a kolozsvári opera karnagya lett — és ezek után azt is elmondom, hogy aradi karnagysága alatt, 1871-ben vette nőül a színpadról nem régiben megvált Dékány Terézt, kivel hogy boldog családi életet él, ernyedetlen és eredménydús működése hirdeti a hazának.

Az „Éj dala i“-ból

Várady Antaltól.

I.

BeszéljeteK csak . . . oh beszéljeteK,
Ti temetőK halvány virágai!
Én hallok minden suttogástokat,
Mely bús, miként ha sirból szállna ki.

Virágos táblák régi könyv felett,
A mely örök, nagy titkot rejteget,
Sirok virágai! csak beszéljeteK,
Én hallgatlak, én értelek titeket!

Midőn a szívnek dobbanása szűn,
Meghal-e benne minden érzelem?
Avagy virágalakban öltözik
S a sir fölött mosolygva megjelen?

E sir, a mely előtt most térdélek,
Egy halvány ifju asszonyt rejteget.
Mikor szívének dobbanása szűnt:
BeszéljeteK, hogyan s mit érezett?

Kis nefelejts, reám emlékezett?
Kis estike, a válás fájt neki?
Te halvány rózsza, engem szeretett?
. . . BeszéljeteK csak, néma sir felett
Szerelmem drága, fájó, bús emlékei! . . .

II.

Ne látnálak hát soha többé?
A sir, ez éjsötét palást,
Örök kolostor szent ruhája?
. . . Én hiszem a föltámadást.

S ne egyesülnénk soha többé?
Az oly korlátlan szellemek,
Mint a miéink, elválhatnak?
Hiszem az örök életet!

S mikor egy sorsmérleg lehajlik
Az örülésig, szint' velünk
Ne szállna fel a másik túlra?
. . . Hiszek az örök igazságban,
Mi még . . . még boldogok leszünk! . . .

C z i f r a n y o m o r u s á g .

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

I.

Te szegény munkás, ki nehéz verejtékkel keresed mindennapi kenyered s kit a sors holtodig befogott igavonónak, ne hidd, hogy te vagy a legsajnálattaméltóbb a világon. Van még szánandóbb is: a szegény ur, születésének s a társadalmi előítéleteknek e nyomoru rabja, kinek kinosan összefacsart agyából folyton új meg új eszközöket kell előteremteni, hogy lehetővé tegye a lehetetlent, hogy fenntartsa rangját.

Néha fényes fogaton látod őt, cifra ruhában, diszes társaságban. Fölfujja magát, büszkélkedik, még mosolyog is, úgy, hogy szinte irigyled. Ne irigyeld; szánakozzál rajta.

A lelki mardosásnak, a lealázódásnak, a kinszenvedésnek nincs az a neme, melyen át nem ment az ilyen szegény ur. Akár saját hibája, hogy elszegényedett, akár szüleiért, meg lesz az bosszulva heted izig.

Ugyan nézd csak azt a sápadt, azt a nagyon sápadt barna fiatal embert, a ki ott sétál a redoute kissebbik termében azzal a szökével. Grófnak szólítják mindkettőt, méltóságos urnak; hanem a szőke nyolczvan ezer forint évi jövedelmet vethet a latba grófi czimeréhez; a barnának csak az uristen tudja a titkát, hogy miből él.

Mert a vagyont még atyja elköltötte teljesen. Nem maradt abból sem egy talpalatnyi föld, sem egy árva forint. Mikor az öreg Rengeteghy gróf meghalt s a hagyatéki tárgyalást tartották, akkor látták csak, hogy már száz ezer forinttal többet elköltött, mint a mennyit az összes jószága ér. A hitelezők összeröföntek, szidták az elhunyt vén grófot, fenyegették a fiatait, hanem végre sem tehettek egyebet, mint hogy megosztzkodtak, a hogy tudtak.

Rengeteghy Leó gróf akkor éppen huszonhárom éves volt. Négy év mult el azóta s még most is él. Biz az elég csodálatos, hogy él, de hát tény, kétségbe vonhatlan tény, s fényes bizonyítéka annak, hogy az ember egyéb kereseti ág hiányában egy nagy uri névből is megélhet.

S a mellett nem is mondhatni, hogy Rengeteghy Leo grófról valaki valami olyast mondhatna, a mi gavallérhoz illetlen cselekedet. Még csak azzal sem ámitja az embereket, a kik most is hiteleznek neki, hogy itt meg ott, Máramarosban, Erdélyben, az Óperencián tul vannak uradalmi, s ha egyik-másik szenzálja mond efféléket, Rengeteghy Leó maga siet fölvilágosítani az illetőket, hogy neki nincs egyebe mint becsülete, a mire a pénzt fölveszi.

Hanem becsülete, az bőven van. Négy év óta él már belőle, s ez egész idő alatt ritkán esett meg, hogy valamely uzorásnak pontosan meg ne fizette volna a váltót a lejárat napján. Szavatartó gavallérnak ismerik s minden üzér teljes szívéből ohajt neki gazdag parthiet, milliomos leányt, nagy lutrit s a mi több hasonló áldás van a földön.

A kegyetlen uzorások szintugy. Bizonyos, hogy a jó kívánságok, melyek érette az égbe küldetnek, mind az ó-, mind az új testamentom igényeinek megfelelnek.

Az egész világ csak jót kíván Leó grófnak. Senkinek sincs oka panaszkodni reá. Finom, szeretetre méltó, lekötelező modoru gavallér. A hölgyek is ezen véleményen vannak. Még jó barátai sem beszélnek róla rosszat.

Csak sajnálják. Mindenki sajnálja.

Ha egy kissé kevesebbet sajnálnák, hát belöknék valami kis hivatalba, azt mondanák neki: Nesze, itt egy kenyér, holtodig valahogy csak megélsz belőle, huzd össze magadat, ki ne bujj az odudból s mindenek fölött vigyázz, hogy a főrangu societásnak közelébe ne érj, mert az nem szenvedheti a kenyérszagot.

De sajnálják. Szegény Leó! Hisz olyan jó pajtás, olyan perfect gentleman! Kár volna valami bureau homályában elcsenevészednie! Ilyen észnek, ilyen geniének! Neki valami kiváló állást kell elfoglalnia, képességeihez mért kiváló állást. Valami rongy hivattal nem szabad megfojtani ilyen derék tehetséget.

A házassággal is így áll a dolog. Mindnyájan megegyeznek abban, hogy valami briliáns parthiet kell Leónak csinálnia; olyan leányt venni nőül, a kivel biztositva lesz társadalmi állása s helyreállitva a Rengeteghy család régi fénye. Mindenki megegyez abban, hogy gazdag leányt kell elvennie; hanem mikor egyiknek vagy másiknak a hugáról, cousinejáról van szó, mind-egyik igyekszik kézzel-lábbal gátat vetni, hogy valamiképp az ő huga ne legyen az a kisegítő parthie.

Csupa sajnálatból elzárnak előtte minden utat. Csupa sajnálatból nem engedik sem megházasodni, sem valami hivatalba jutni. Sarkantyuzzák benne a büszkeséget, táplálják az álszégyent. Néha talán kedve volna kitörni a societás korlátai közül, de vigyáznak reá s nem eresztik. Jó barátok, elegáns delnők nem tűrhetik, hogy ilyen derék fiatal ember a canaille közé keveredjék.

Tovább kell járnia azt az örült keringést az előkelő világ szinpadán. A jó barátok, az elegáns delnők, úgy látszik, sejtellemmel sem bírnak arról, hogy a pénz nem terem az ember tárczájában, mint a gomba az erdőn, hanem néha nagyon is mocskos szenzálok kezeit kell érte szorongatni.

Fi donc! Hogy fordulnának el a finom delnők, ha tudnák, hogy ezért a frakkért, melyben ma este megjelent, mint kellett kunyorálnia a szabónál!

Végre a legszeretetre méltóbb gavallérnak is megunja a mesterember az örökös hitelezést. Egyszer már szeretné látni a gazdag menyasszonyt, a kinek a bőrre hiteleztek eddig.

A szenzálok is kezdenek szemtelenebbek lenni. Leülnek a gróf szobájában kínálás nélkül és szivarra gyujtanak. Egyikök fölfedezte, hogy a gróf ur egy hét óta hitelben ebédel a „Hungáriá“-ban.

Az eddig rendületlenül uszó hitel lyukat kap itt is, ott is, és sülyedezni kezd. A betömés úgy a hogy segít egy ideig a bajon, de Leó gróf maga legjohban tudja, hogy csak rövid ideig.

Napról-napra sürgetőbb lesz a pénzsükség. Minduntalan nagyobb összegek kellene. A váltókat nem akarják prolongálni. A szenzálok lótnak-futnak, s mennél több helyütt bekoportatnak, annál nehezebben megy az escomptirozás. Az uzorások nyugtalanokodnak s már csak a giransokkal ellátott váltókat akarják elfogadni.

Az uzorás sekta olyan, mint a szabadkőműveseké; titkos jeleik vannak, a mikről megértik egymást. Ha az egyik elkezd aggódni, valamennyit megszállja az aggodalom.

Rengeteghi Leo gróf kénytelen személyesen „tenni tisztelét” tekintetes Grünbaum és tekintetes Blaustein uraknál. Az egyiknél fél óra hosszáig várakoztatja meg az előszobában valami tollrágó pimasz s egy ex-szakácsné és egy mocskos lengyel zsidó közt mutat helyet a grófnak a falóczán. A másik mint régi jó ismerőst mutatja be öt kisasszonykájának s barátságosan a vállára vereget.

Grünbaum ur szentelen, goromba, Blaustern ur még szem-ből nyájas, de az eredmény teljesen mindegy. Grünbaum ur is elvár még három hónapot, ha egy jó giranst kap; Blaustern ur szintén.

Az ifju gróf testben, lélekben megtörve megy haza a két látogatásról. Látja, hogy feje fölött nemsokára minden összeomlik s oda vesz az oly sokat zálogba adott becsületszó, a jó barátok bizalma, az élet minden kilátása. De oly nyomorultnak érzi magát, hogy szinte ohajtja, bárcsak mielőbb összeroskadna már! Annyira megundorodott ettől az élettől, melyet négy év óta folytat már, hogy inkább akarja a végső csapást, mint a hitvány tengődést.

Eszébe jutnak a nagy remények, melyeket számára jósltak; saját főnhéjazó álmódzásai, mindaz, a mit várt, a mit remélni föl volt jogositva, a mit elérhetett volna.

Vége mindennek! Érzi, hogy e nyomorult, lealázó tengődés közt mint vesz ki lelkéből minden nemesebb becsvágy, mint törpül el minden magasabb szellemi képessége. Vége mindennek!

Ugy utálja önmagát, úgy utálja az egész világot, hogy csak meghalni, megsemmisülni szeretne!

Egy pillanatra föllobban ugyan benne az ifju erő, a dacz s fölébred lelkének nemesebb iránya. Ha lerázná mind a bilincseket, melyeket születése, nevelése rakott reá? Ha eldobná czimét, nevét s dolgoznék a mindennapi kenyérért, mint más becsületes ember?

De már késő! A viszonyokból, melyekbe bonyolodott, nem bir kibontakozni. A munka tán megadná a mindennapi kenyeret, — és nem bánja, ha az a szó teljes értelmében csak pusztán egy darab kenyér volna is; de hát a becsületét?

Mit fognak mondani azok, kiknél szavát lekötötte? Mit mondanak barátai, kik váltóit girálták s kiknek majd érette fizetni kell? Hiába! Ebből a pokolból nincs menekülés más uton, mint Hymen zászlója alatt!

E kétségbeesett, lázas hangulatban kész lett volna elvenni az ördög nagyanyját is. Akárkit, csak meneküljön! Nem keres rangot, nem keres születést, nem keres szépséget. Elveszi akárki leányát, csak pénze legyen; nem bánja, ha az apja rongyszerűséggel vagy kéménysópréssal szerezte is a pénzt!

Ilyen hangulatban találkozott a szóke fiatal emberrel a vigadó termében.

(Folytatása köv.)

Greenhorn.

Elbeszélés az amerikai életből.

Kompolthy Tivadartól.

(Végén.)

Mr. White az ijedtségtől egészen kijózanodott, fogait csikorítá dühében s midőn Mrs. Ada feléje közeledett a köteléssel, úgy látszék, már ellentállni akart.

— Kérem, ne tessék White ur elé állani, hogy jobban czélozhassak rá. Ugy . . . s most nyujtsa ki kezeit, Mr. White! Helyesen. Önből még engedelmes rab válhatik, ha okasztófára nem jut.

Mr. White tombolt dühében, átkozódott s Mrs. Ada szótlansul kötözte meg kezeit.

Mikor kezei már jól meg voltak kötözve, a hamburgi a szekrényhez támasztá fegyverét, oda lépett Mr. White-hoz, átkarolta azt s a földre fektetvé; szájába gyürte zsebkendőjét, azzal odament a nyoszolyához, egy lepedőt szétszakgatott s annak hosszú foszlányaival megkötötte Mr. White lábait s karjait.

— S most viselje magát békén, sir, — szólt a hamburgi — azt hiszem, holnap már kiszabadul innen s egy czélszerűbb mintabörtönbe fog hurczolkodni. Asszonyom, szabad kérem karját! Sietnük kell.

A hamburgi maga után vonta a nőt s felragadva a lámpát s fegyverét, elhagyták a növény szárítót, ott hagyva Mr. White-t a kétségbeesésnek. Blitz rázárta az ajtót s Mrs. Adával visszavissietett a korridorba. Itt még egyszer bezárta a lépcső alatti ajtót s aztán a nyitott ablakhoz közeledtek. A hamburgi halk füttyöt hallatott.

Ugyanabban a pillanatban az istállóból két ló ugrott az udvarra s odavágtatott a korridor ablakához, melyen belül a lovon ülő indián két alakot pillantott meg. Bird-Eye elkiáltá magát:

— By God! Misses Ada, a ki indus vízbe fult.

A hamburgi nem hagyott neki időt a csudálkozásra.

— Bird-Eye, vedd a missist magad elé a nyeregbe s aztán vágtassunk Mellá hoz.

Mrs. Ada King az ablak párkányára hágott. Bird-Eye átölelte izmos karjaival s maga elé emelé a nyeregbe, míg a hamburgi ugyanabban a pillanatban a másik lovon termett, a korridor ablakában hagyva az eloltott tolvajlámpát.

A két ló egy perc alatt kívül volt az udvaron s néhány perc múlva az ültetvények közt eltűntek.

Negyedóra mulva ott voltak a sáskunyhónál. A hamburgi lova kantárszárnyát Bird-Eye kezébe adta s maga leszállván a lóról, Melláért sietett.

A kis leány elrémült, midőn az európaiat megpillantá. Azt hívé, üldözik. Midőn bátyját is megpillantá a lovon s a menekülő nőben Mrs. Adára ismert, annyira meg volt lepetve, hogy szóhoz sem birt jutni.

A hamburgi gyöngéden vette karjai közé, fölemelte lovára, aztán maga is a nyeregbe ült.

A kis leány meglepetéséből kedvese csókjaira ébredt, midőn már a közel Forrestville-állomás felé vágtatott a két ló.

Midőn a városba értek, lehetett éjjel után 3 óra; már pitymallani kezdett. A hamburgi s Bird-Eye a City-halle felé irányzák lovaikat.

Negyed óra mulva jól fegyverzett lovas rendőrcsapat indult Whiteland felé.

Élükön Bird-Eye rohant, tajtékozó lován. . . .

X. „Fehér! Bird-Eye megöl téged!

Mr. Hutchinson nem birt aludni egész éjjel. Nagyon nyugtalan álmái voltak, ha egy-két perczre elszenderedett. Hol azt álmodta, hogy egy mélységbe esett, melyből nem tud szabadulni, hol az általa meggyilkolt niggerek s indiánok árnyai tánczolák körül ágát. Agya lázas tűzben égett s attól félt, hogy az erek megpattannak benne. Bevonta magát a takaró alá. . . .

Egyszer úgy tetszék neki, hogy lódübörgést hall. Kiugrott az ágyból, az ablakhoz sietett s világosan hallható két tovaírámló ló egyhangu dübörgését.

Valjon kik lehetnek e lovakon?

Benyitott a nagy ebédőbe, átment Mr. White szobájába — ott az ágyat üresen találta. Hol lehet Mr. White?

És mr. Hutchinson félni kezdett.

Visszasietett szobájába s elhatározá, bevárni a reggelt. Lefeküdt, de nem birt elaludni. Vége erőt vett rajta a kimerültség s álomba merült — — —

Egyszerre fölkapta fejét a párnákról, s figyelni kezdett. Valami zajra ébredt. Ugy tetszik neki most, mintha ismét lovak dübörgését hallaná. Kitekintett az ablakon s a hajnal derengésénél egy csapat lovas rendőrt pillantott meg, kik a farmház előtti udvaron most lovaikról szálltak le.

Mr. Hutchinson egyszerre tisztában volt magával.

Azt gondolta, hogy mr. White füstöt érzett s azért elmenekült.

Gyorsan felkapta magára ruháit s az épület hátsó bejáratának tartott. Mikor a szabadba ért, az istállóból ép akkor jöttek ki a vendégek indián lovászaik. Intett egynek; ez fölismerte őt s hozzá sietett. A következő perczben az indián visszasietett az istállóba s onnan egy nyergeletlen ló hátán ismét a farmház háta mögé került. Mr. Hutchinson ráveté magát a lóra s azzal az erdő felé kezdett vágatni. Mindez percz műve volt. A rendőrök ezalatt bejárták a termeket. Mr. White-t nem keresték, (az jó helyen van), de Hutchinson urnak nem birtak nyomára akadni. Bird-Eye, ki mindenütt a rendőrökkel járt, épen az ebédlőn ment keresztül, midőn vad kiáltással az ablaknak rohant.

Onnan látta, hogy mr. Hutchinson gyors vágatással az erdőnek tart. Villámgyorsan nekirohant a szárnyasajtónak s felrántva azt, pár ugrással lenn termett az udvaron; felveté magát egy rendőr lovára s mint a szél, úgy repült a menekő után. A rendőrök csak akkor érték meg kiáltását, mikor Bird-Eye-t már repülni látták a fehér után.

Mr. Hutchinson látván, hogy üldöztetik, mind sebesebb futásra serkenté lovát. Őrült vágatás volt ez. Elől a menekő, utána a boszuálló Nemezis.

Mr. Hutchinson csakhamar elérte az erdőt, de a távolság közte s üldözője közt mind kisebb lett. Bird-Eye észreveszi, hogy a nyeregkápában pisztoly van. Kirántá a tokból s ezzel tüzelt a fehérre. Midőn az erdőbe ért, látta, hogy mr. Hutchinson lova lassítja futását. Gazdája tombolt dühében s kétségbeesetten verte kezeivel. Hasztalan, a ló mind lassabban futott, egyszer pedig magasra szökött oldalvást s egy fatörzsre rogyott, maga alá temetvén gazdáját.

A vörös villámgyorsan ott termett s lepattanván lováról, ráveté magát Hutchinsonra. Dühe most egész állatias vadságában tört ki s mig ujjával görcsösen megfogta torkát, fogaival beleharapott arczhusába . . . Mr. Hutchinson borzasztó fájdalomkiáltást hallatott.

— Kegyelem! Bird-Eye, kegyelem!

— Hahaha — hangzott az indián pokoli kacaja — a fehér ur kér kegyelmet a vörös szolgától!

— Kegyelem! Ments meg és én gazdag urrá teszek! Kegyelem!

A vörös undorral fordítá el arczát a nyomorulttól.

— Kegyelem? — ordit gunyosan — Neked, kinél nem volt irgalom a szegény vörösök számára?! Hahaha!

— Esküszöm, jóvá teszem benned!

— Te, ki apámnakszemeit kiszurattad és megfojtattad? ki Mellát halálra veretted? A te esküdet elviszi a szél. . . . Én kivájom szemeidet és megfojtalak!

— Kegyelem! kegyelem, Bird-Eye! Te nem lehetsz gyilkos; te jó vagy!

— Jobb, mint te, de gyilkos leszek, mint te, fehér! Bird-Eye megöl téged!

. . . S most hajmeresztő jelenet következett. Az indián ráveté magát Hutchinson mellére, s hüvelykujjával kiugratta mindkét szemét. A világtalan borzasztó jajkiáltást hallatott. Bird-Eye vas markai aztán belemélyedtek a fehér torkába s mind erősebben szoriták azt. A kiáltás hörgéssé vált. A haldokló kezei vonaglottak s az arcz szederjes, majd kék színt öltött.

A vörös elereszté a meggyilkolt torkát. A boszu lángja hűtve volt.

Mr. Hutchinson meghalt.

XI. Az ut Sing-Sing be.

A new-yorki törvényteremben érdekes tárgyalás volt. A yankee-k otthagyták műhelyeiket s elmentek mr. White elítélésére.

A jegyző felolvasta mr. White töredelmes vallomását:

„Hutchinson-nal ezelőtt öt évvel ismerkedtem meg New-York-ban. Ő már akkor mr. John King két farmjám felügyelő volt. Az ő ajánlata folytán elfogadtam a gaz tervet, mely kettőnk kezére játszsza a farmokat. Nekem egy örült rokonom volt, ki fel-tűnően hasonlított Kinghez s azt képzelte magáról, hogy orang-utang. Hutchinson erre építé tervét. Az örültet lehető titokban a farma csempésztük egy éjjel. Ugyanazon éjjel ő és én King hálószobájába mentünk s meggyilkoltuk őt. Én az első szurást ejtettem rajta, a többit Hutchinson. A zajra fölriadt a másik szobában mrs. Ada s benyitott a szobába, de midőn bennünket késünkkel kezünkben látott, ajultan rogyott össze. Abban a pillanatban kiugrott mrs. Ada szobájából a James orang-utang s leteríté Hutchinsont. Én segítségére siettem s ketten megfojtottuk a majmot. John King hulláját elástuk a parkban, s a véres ágyneműt nyomban elégettük. Hutchinson azon véleményben volt, hogy ölnék meg mrs. Adá-t is, de én ennek ellenszegültem s így Hutchinson beleegyezett abba, hogy még azon éjjel a másik farmra, Whiteland-ra vigyem, zárt kocsin. Azon éjjeltől kezdve egész addig, mig mr. Blitz ki nem szabadítá, ott lakott a mistress a növényházba zárva. Erről csak Hutchinson tudott kivülem; én láttam el őt a szükségesekkel s bevallom — az örülésig szerettem a nőt, bár ő mindig undorral volt irántam. Még azon éjjel amaz ügyes mesét gondolta ki mr. Hutchinson, hogy én adjam ki magam a két farm tulajdonosának, mint ki kártyán nyertem el ezeket mr. John King-től. Az erről szóló okmányt, mely John King aláírásával volt ellátva, én hamisítám és Hutchinson elöttemezte. Másnap jelentést tettünk a jury-hez, olyformán, hogy John King miután aláírta volna az okmányt, főbe akarta magát lőni, de mi ebben megakadályoztuk őt, ekkor örütségi roham vett rajta erőt s egy doronggal nekünk rohant, de James, az orangutang, elébe ugrott s helyettünk ezt üté agyon. Később lefogtuk őt s miután őrjöng, elzárva tartjuk. A jelentéshez csatoltuk mr. John King okmányát, melyben farmjairól részemre lemond; a jury valódinak ismerte el John King aláírását s én a két farm ura lettem; de csak czimleg, mert Hutchinson-nal kötött egyezségünk folytán csak Whiteland volt tulajdonom, a másik farm Hutchinsoné volt. Örült rokonom volt ezután John King, mr. Adáról pedig híreszteltük, hogy eltűnt.“

Eddig a vallomás. A jelen voltak arczáról a gyilkos iránti megvetés volt leolvasható.

A bíró felhívására aztán mrs. Ada mondta el, hogy mint látta férjét véreben s a két gyilkost az ágy előtt. Aztán csak arra emlékezett, hogy egy félig butorzott nagy szoba ágyán ébredt föl, hogy mr. White szüntelen ostromolta őt szerelmeért s hogy ennek megtagadása miatt azon éjjel, midőn mr. Charles Blitz őt kimenté, már meg is akarta őt ölni.

Ezután a hamburgi állott elő s a yankeek folytonos tetszésnyilatkozatai közt beszélt el, hogy öt hóval ezelőtt jött át Hamburgból, atyja ott orgonamester volt a st. pauli templomban, de meghalt, anyja azóta busul és kávé méri ki potom 4 schillingért a halpiacon. Elbeszélte aztán a „caste garden“-i jelenetet; elbeszélte hűen azt is, hogy midőn Mellát kiszabadította a korbácsoltatás alól, két fehér embert lőtt agyon. Aztán előadá, hogy Mella esete után nagyon gyanusnak tetszett neki a két farm rémdrámája. annyival inkább, mert Mella folyton azon véleményben volt, hogy őrült vendencze nem lehet John King. Ő úgy érzi, pedig hasonlít rá nagyon. Elmondá a kiszabadítás regényes történetét, s „végül — ugymond — legyen szives a jury ezt a vörös leánykát, Mellát, úgy tekinteni, mint kedves feleséget. Bird-Eye bátya halálfenyegetések közt már összeadott minket, legyen szives a jury ezt a boldog összeköttetést törvényesnek elismerni.“

A közönség tapsban tört ki s maguk a komoly bírák is kénytelenek voltak mosolyogni.

— Smart greenhorn, smart fellow! — mondogatták a yankeek.

Mella ott állt s piruló arca ragyogott a boldogságtól.

Ő elbeszélte, mint gyilkoltatta meg csekélység miatt az ő, Bird-Eye s Mrs. Ada szemei előtt atyját Mr. Hutchinson. Az elbeszélés folyamában sirva fakadt. E vallomást esküvel erősítetté mindhárman.

— Bird-Eye megölte Hutchinsonot, mert Hutchinson megölte Bird-Eye apját.

A bírák ezután rövid tanácskozásra visszavonultak, melynek végével az elnök kihirdeté az ítéletet.

Ennek értelmében Mr. White a szándékos rablógyilkosság s nőrablás bűnében bűnösnek találtatván, élethossziglani börtönrre ítéltetik, melyet Sing-Singben töltend ki.

Mr. Charles Blitz és Bird-Eye a lynch-törvények értelmében fölmentettek.

A yankee-k hangos tetszésben nyilváníták megelégedésüket az ítélet fölött.

XII. Csendélet.

Mrs. Ada háladatos volt Blitz iránt; neki ajándékozá a névtelen farmot, melyet Blitz emlékezésül „Donnerschlag“-nak nevezett. Whiteland „Kingstown“-nevet kapott.

A donnerschlagi farm előtt estéinkint boldog társaság szokott összegyűlni, a vacsoraasztal körül.

Egy tisztos öreg asszony, kit Mr. Blitz „anyám“-nak szólít; egy fiatal indián nő, ki szeretetteljesen csókolja homlokukon mindkettőt s 3—4 barna-piros kis fiú — mind megannyi kis Blitz-ek,

Az udvarra könnyű kocsi rohog be s abból feketébe öltözött gyászos nő száll ki. A kis fiúk kezét sietnek csókolni, míg ő egyenkint megöleli a többieket, aztán ő is az asztalhoz leül.

Egy magas, deli termetű s európai mezbe öltözött indián is közéjük lép, karján ifju hölgygyel, nyájasan köszönti őket s aztán elmondja ma, mint minden este:

— Bird-Eye belovagolta az ültetvényeket. Az ültetvények szépek. A niggerek nyugodni tértek. Bird-Eye által nyugodt éjt kívánnak.

Aztán ők is helyet foglalnak, Mella siet az ételeket az asztalra tenni, s nem győzi csitítani a vihogó kis german-indiánokat, kik szüntelen körülte ugrálnak.

Ha a nap éjre dől, a gyászos hölgy felül kocsijára s visszahajtat Kingstown-ba. Bird-Eye üdvözli testvére családját, kezét

csókol a gyászos hölgynek, karjára fűzi az ifju európai hölgyet s megy — a nap nyugta irányában. . . .

Ott, a tó partján, a sáskunyhó helyén, szép villa áll, Bird-Eye lakik ott.

Ő egész nap az ültetvények közt lovagol.

Neje addig otthon kis kertjében ül, férjére gondol s elfeledi lassankint, hogy atyját a rabszolga-tartók megölték Kansasban. Férjére vár s feledi árvaságát.

Olykor hazája jut eszébe s akkor érzéssel dalol:

Oh dolce Napoli,
Oh ciel' beato!
Vengo sorridente
Al' tuo creato!
Tu sei l' imprero
Dell' armonia . . .

A dal elhangzik. Férje hazajött s ő siet őt szerető karjaiba zárni.

* * *

Gőzösnök hangos füttyentést hallatott.

A „Merrimach“ Albanyba ért.

A f e l e s é g.

(V é g e.)

De — újra csak azon kezdem.

Szó sincs róla fáradsággal is van ez élet összekötvé, — szántás-vetés nélkül nincsen aratás sehol ezen a világon; — de — a nagy boldogság mellett — milyen nagy az aratás, a fáradság jutalma! A férj imádata akkor, mikor a napraforgó külső élet mindinkább más felé huzódik; mert hiába, de az élet nagy piacaira a fiatalság tart igényt; a hű, áldozatkész ragaszkodás akkor, mikor a többi emberek már nem igen törük magukat utánunk!

És a világ tisztelete abban a korban, midőn az arcz ránczos és a test törődött. Mert csak akkor veszi az szárnyára a nő nevét, csak akkor látja a világ, hogy mi volt ő tulajdonképen. A fiatal években a nő tetszik, érdekel, vonzalmat, szerelmet gerjeszt, de a sziv legnemesebb, mert legtisztább hódolatát: tiszteletet nemcsak ő, de a férfi is csak hosszú évek folytában szerzett érdemek jutalmául vivhat ki magának; mennyivel inkább a nő, kinek élete távol a nagy világtól, a családi hajlékban pereg le! Lassan-gyengén csillannak ki a női erények ezen körből a nagy világba, de okvetlenül kicsillannak, mert a polgári társaság alapja a családi élet, azért van rajta annyi szem, és a hol jó feleség viszi a ház kormányzatát, látja az érdemet férje imádatában, a ház derült fényében, a gyermekek szeretetében.

A gyermekek szeretete, erre is vissza kell térnem, mert a nő drága kincse, az anya örömforrása ez, de csak akkor számolhat rá biztosan, ha feleségi szent tisztjét hűségesen betöltötte, különben — soha! Hintethet port a világ szemébe, de nem a gyermekébe. Ez, mint a gondviselés, mindent lát, mindent hall, mindent tud, a mi a szülei házban történik. Az anya nem is gyanítja, sőt maga a gyermek is egész öntudatlanul és akaratlanul jut hozzá; hanem azért semmi sem marad előtte titokban, és minden tett, sőt minden szó megannyi mag szem, a mely odafujva e televény talajra, megfog és nő és fejlődik észrevétlenül és feltartoztathatlanul, csak azt vehetni észre, hogy a gyermek szive az évekkel együtt egyre jobban-jobban vonzódik a szülőéhez, vagy egyre inkább elfordul tőle. Hiába dédelgeti, kényezteti, igazán szeretni, azzal az egyetlen tiszta szeretettel, melyre csak szüle és gyermek képes, csak akkor fogja, ha kicsi gyermekkorában a szeretet példányképe gyanánt ragyog előtte, különben — rettenetes az ég igazságszolgáltatása, — gyermekei-

ben, gyermekei szívében bünteti meg a szülék vétkeit, nem tudják szeretni a szüléket, akár mint szeretnék is, és ezt a szüle látja, érzi, és eltikkadt szívvvel kérdi: „Miért, mit vétettem ennek? mit tudhat ez rólam?“ Szegény gyermek, nem is tud semmi bizonyosat, csak azt tudja, hogy az apa arcza annyiszor el volt borulva, és az elég az ő szívének is az elborulásra és az anyától való elfordulásra, — van-e ennél nagyobb istenbüntetés a földön? — oh, de ismét eltévedtem! Hisz én a jó feleségről akarok szólni!

Igen tehát a gyermekek szeretete, azok az imádságot lehelő ajkak, azok az áldást sugárzó szemek, az az anyához nőtt szív, mely bár milyen távolságról is, hozzá jön tanácsot kérni, örömet hozni, örömet vinni, egész a legkésőbb vénségig, van-e ennél édesebb jutalom a nőre nézve?

De hát mi az ára ennek a nagy, nagy boldogságnak?

Nem a feleségeknek szólok, hanem a leányoknak.

Harmatcsepp és virágillat és hajnalhasadás a leány szíve, mind olyan ritka szépségek, a melyek szemet-szívet megragadnak, magukhoz vonzanak, elbűvölnek, és mert leányban vannak meg, szerelemre gyújtják a férfi szívet.

Mi a szerelem? Próbálta ezt megmondani, a hány nagy és kicsi költő csak volt és van a földön, és nem sikerült egyiknek sem igazában. Azt mondják: menyország, holott sokkal több annál. Az első, a ki megismerte, oda adta érte a menyországot.

Egyek lenni a szerelem által, oly végre, hogy itt e földön egymásért éljenek. Átérezni a menyország üdvösségét a szerelemben, azért, hogy egyesülve örömmel munkálják e földet — ez a szerelem szentsége.

Nem lenni önönmagáért semmi, és szerelme tárgyának minden — ez a tiszta szerelem egyedüli vágya és törekvése. Örömet találni abban, hogy neki örömet szerez, és azért soha sem tenni olyat, a miről csak legtávolabbról is hiszi, hogy ez neki szomorúságára vagy boszuságára lehet — nem olyan nehéz az, nem kívántatik hozzá más, csak hogy az a tudat: „egyek vagyunk“ egészen általhassa a nő lényét.

„Egyek vagyunk“, ezzel a tudattal kell az új asszonynak a számára megnyitni hajlékba lépni. Ez a hajlék az ő lelkére van bízva, korlátlan uralkodó ő itt, de nem azért, hogy magának, hanem hogy a közös élet szent hivatásának éljen benne. Az ő finom izlésénél és meleg szívével fogva paradicsommá alakíthatja e hajlékot, azért olyan kicsi ez a világ, éppen csak paradicsomnak való, és még azért is, hogy minden bútordarab és minden czérnaszál az ő hú szerelméről meséljen a férjnek, midőn a külső világ nagy piaczaról ide betér. A mint a lábát ide beteszi, mindenfelül, a merre tekintete fordul, látnia, éreznie kell, hogy ez az ő itthonja; a mit künn, és járja bár be az egész világot és pazarolja bár rá minden vagyonát, nem találhat: az ő érte való, a minden külön való érdektől ment szerelmet, ez itt mindenfelül feléje áramlik.

E mellett a tudat mellett a családi hajlék olyan gazdag tere a női munkásságnak, hogy mind változatosságban, mind hasznosságban semmit sem enged a férjének. Ebből a kis világból nemcsak igazgathatja a férj lelkét, hanem egészen át is alakíthatja. A férj hanyag az ő dolgaiban? Nem lesz sokáig az, ha látja, hogy a hú feleség előtt mindennél elébb való az ő kötelességi köre, mindenre kiterjed az ő figyelme, mindent idején végez, mindig egyforma jókedvvel és ernyedetlen serénységgel. A férj pazar? Nem lesz sokáig az, ha látja, milyen hűséggel viseli itt az ő felesége minden ide tartozónak gondját, soha sem lépi túl a háztartásra való összegek határait, és mégis mindenre telik, sőt okos fejével és takarékos kezével félre takarítani is

tud a háztartás egyes ágaiból a jótékonyagra, vagy előre nem látható szükségletekre. — A férj indulatos? Nem lesz sokáig az, ha látja, mennyire tud az ő felesége uralkodni önmagán idegenek, és vidám békességgel tünni, férje irányában; mennyire nem képes a pillanatnyi felindulásban kiejtett szó csak legkevésbé is kihozni őt az ő gyöngéd nyájasságából férje irányában. — A férj zárkózott? Nem lesz sokáig az, ha látja, hogy az ő felesége vele érez, vele örül, vele szenved, közli vele minden legtitkosabb gondolatát, és viszont hiven és szentül őrizi meg a rá bízottakat, a legkisebbet ép úgy, mint a fontosat; — mondom, nincs a férjnek az a hibája, még a vérmérsékből eredő hibákat sem véve ki, melyeket a jó feleség nemcsak tökéletesen megfékezni, hanem azonfelül megannyi nemes tulajdonokká átváltoztatni ne tudna, és nem kell hozzá semmi más, csak az, hogy igazi feleség legyen.

Végre még csak egyet. A mi a férj lelkét a feleségéhez feloldhatlanul köti, az nem a szépség, sem a műveltség, sem a gazdagság, hanem a bízalom. A férjnek tudni kell azt, hogy a kivel életét egybefűzte, arra bátran rábízhatja magát, hűségesen gondját viseli ez minden legkisebb gondolatának is, elzárja szíve rejtekébe és segítségére van neki tehetségéhez képest.

Az igazi férj nem azt várja nejtől, hogy bölcs tanácsokkal szolgáljon neki, és azért az, hogy a nő „szellemdus“ legyen, másod-harmadrendű dolog; hanem igen is szüksége van neki olyan lélekre, a melylyel legtitkosabb gondolatait és érzéseit közölhesse; a feleségnek csak annyi értelme legyen, hogy beleképzelhesse magát a férj lelki világába, és csak a maga „asszonyi feje“ szerint — mint mondani szokás — beszéljen vele a közös érdekekről, ez elég a férjnek segítségül; csak egész nyíltan, miként önönmaga előtt, feltárhassa előtte szívet, közölhesse vele minden gondolatát, ezen tudat mellett a férj hova-tovább nagyobb szükségét érzi annak, hogy a mi szándék vagy eszme csak megvillan elméjében, mindenek előtt feleségét avassa be abba, szinte könnyebbségére van ez neki, a feleség pedig éppen azáltal gyakorolja rajta jótékony hatalmát.

Ámde a bizalmat csak bízalom kelti és tartja fenn, és azért a feleségnek nem szabad még olyan gondolatnak sem helyet adni szívében, a mit a férj előtt el kellene titkolni. A mint a feleség eltitkolni való gondolatnak helyet ad szívébe, a férj szíve azt azonnal megérzi; nem tudja, hogy mi, hanem valami zavarja szívében az egységet, vissza-vissza hőkölteti lelkét, nem tud már olyan kitárt lélekkel hozzá közeledni, annyira aetheri és delejszerű a férj és feleség közötti kapcsolat, és annyira érzékeny e viszony sarkköve: a bízalom. Megérez az minden legkisebb idegen, avagy tisztátalan lehelletet is, megérzi és — megsínyli; azért a mely nő boldog akar lenni és boldogságában meg is akar maradni, az szoktassa magát reá, hogy minden dolgát nyíltan és őszintén minden időben és minden körülmények közt férjével közölje. Miként az ablaküvegen át, olyan tisztán láthasson a férj nemcsak bele felesége szívébe, hanem keresztül is rajta. Az igaz, hogy néha visszautasító szavakat is kell majd hallania férjem uramtól, „mit alkalmatlankodik neki olyan haszontalanságokkal“; sőt néha a kinevettetetésre is készen lehet, „hogyan lehet csak fennakadni ilyen gyermekeségeken“ stb.; hanem ez ne tartoztassa, a legközelebbi alkalommal — persze az időt is meg kell válogatni — újra csak minden apró-cseprő gondolatát tárja föl előtte; majd megszokja azt a férj és azután jól esik neki a „terecselés“; a mi pedig szent tisztaságában, illetlenül megőriztetik általa, az a házaseleti boldogság legfőbb tényezője: a bízalom.

Egy hét története.

Juniusho 30-dikán.

Itélet napja. — Förfgeteg előtt. — Égen és földön. — Jégvert elmékedések. — Egy kar-társ. — Tul a Dunán. — A borzasztó pillanat. — Iszap-tenger. — Vihar után. — Egy öreg ember. — Néma fájdalom. — A mentők és a nemtők. — Egy öreg asszony. — A nőegyletek. — V. Ferdinand nincs többé.

Szomoruan emlékeztes ez a hét Magyarország fővárosára nézve. Olvasóink bizonyára értesültek már a borzasztó csapásról, melylyel mult szombaton Buda városát ég és föld meglátogatták. Villámsebességgel járta be a rémitő hir az egész országot, az egész világot; milyen irtóztató jégeső volt, és a jégeső után iszonyu felhőszakadás, a milyen ember emlékezete óta nem pusztított nálunk; mint ömlöttek le a tengerözönök a budai hegyekről, hogy a meddig a szem csak láthatott, minden, minden el volt öntve; mint szakították föl az „Ördög árka“-t, és sodorták magukkal az utjukat álló házakat, tizenhetet egy sorban, és ragadták magukkal az embereket, Isten tudja, hányat, egyenesen a Dunába, és mint temették az elszakított házak romjai alá a lakosok összes vagyonát, egész életük veritékes szerzeményeit, milliókra menő értékben, — nem lehet ezt leírni, nem lehet ezt képzelni sem.

Szombaton esti 7 óra felé kezdődött ez istenitélet, én épen a választók gyűléséről mentem haza, és feltűnt a rendkívüli esti szürkület, a sajátságos borongás. Fölnéztem az égre, nyugat felül ólom-szinü felhők közeledtek, nem is felhők, hanem iszonytató, hánkolódó égi szörnyetegek, olyan súlyosak, mintha abban a perczen egész véghetelenségükben a földre kellene alázuhanniuk. És pillanatról-pillanatra több és több hömpölygött elő, egymás hegyén-hátán, most egybegomolyogva, majd szélylyelválva, és föl-alá csapkodva éktelen, szennyes üstökkel, a mellett az a félelmetes csend, az a lélekfojtó levegő, — mintegy a földbe czövekelve álltam a muzeumkert sarkán és meredtem e képzelhetlen látványra, szinte megigézve!

Egyszerre megrázkodott a levegő és abban a pillanatban eltűnt fejem fölött az ég és lábam alatt a föld. Az egész mindenség mintha csak egész uj alakuláson menne át, két lépésnyire nem lehetett látni, valami piszkos, szürkés zagyvaság vett körül. Nem vagyok épen félenk természetű, de most szorulni érzém szívemet, önkénytelenül eszembe jutott az utósó itélet, és kezdtem szaladni, enyéimhez, a kiknek bizonynyal szükségük lesz rám, ótalmamra, vagy hogy együtt meghaljunk. Az egész rövidebb ideig tartott, mint a mennyi idő alatt akkori gondolatimat most leírom. Még csak egy viharra emlékezem, mely ez őselemi kavarákot irgalmatlanul össze-vissza forgatta, azután fejem fölött tompa, kinos roppanás hallatszott, azután csapkodás következett, iszonyatos csattogás és reccsenés, közbe egy-egy lángostor hasogatott végig, lábaim alatt vizözönök ömlöttek, szerencsére közel voltam lakásomhoz, mire oda eljutottam, fejemről hiányzott a kalap, ruházatom össze-vissza hasogatva, és egész testem olyan, mintha pecsenyévé kalapálták volna.

Enyéim örömríkoltással siettek elém, én is mintha újra születtem volna, olyan jóleső ilyenkor az a tudat, hogy mindnyájan együtt vagyunk, a kik életre-halálra egyívé tartoznak; egyszeri-

ben elszállt minden félelmem. Diónyi nagyságu jégdarabok csapkodtak az ablakhoz, fogtam a kicsiket, és oda vittem őket az ablakhoz, hadd lássák az Istent haragos kedvében, a természetet őrzöngésében és „Hová lett az ég?“ kérdé az egyik, „És a föld?“ a másik. „És mi most majd hová leszünk?“ a harmadik, és mindvalamennyien nagy kérdő szemekkel néztek rám. „A hogy a jó Isten akarja“, mondám nekik mosolyogva, a kicsikék csudálkozva néztek egymásra, nyilván a mosolygásom végett, hanem azért felvidultak tőle, és nekibátorodva egyik ide, másik amoda szaladt, kezdtek szedegetni a jégdarabokat, a mik az ablakon herobbantak; egyetlen üvegtábla sem maradt az ablakokban.

„De valjon miért haragudott meg ugy az Isten?“ kérdé egy a kicsinyek közül, és „Bizony, van neki erre oka minden nap!“ felelé neki a másik, és azonközben megszűnt a jég, csak az eső ömlött még, olyan erővel, a mint én azt még soha sem láttam. Mintha csak egy vízzé vált volna az ég és most ránk ömlenék. Valjon milyen lehet most a világ? kérdém magamban, és miután itthonn nem volt már mit aggódnom, újra kimentem az utcára. Egy lelket sem láttam, bérkocsit sem, de még csak poroslót sem. A boltok zárva, az utcán tenger, az ablakokon belül csupa rémuült arcok, — a falba kapaszkodva gázoltam előre, csak ugy találomra, czél nélkül, egyszerre csak előttem volt a Duna, és erre egy gondolat kapott meg: valjon oda át mi történik ezalatt?

Mentem tehát fölfelé a dunaparton, mindig csak a házakba kapaszkodva, utközben egy másik ember is csatlakozott hozzám, ő is nevetett, én is nevettem, a mint egymást megpillantottuk, és: ha van-e még sok olyan okos ember Budapesten, mint mi? kérdé. „Az majd megválík“ felelélem és szó és kérdés nélkül egybefontuk karjainkat véd- és dacszövetség okáért, de nem haladtunk még száz lépést, midőn mindketten egyszerre meredten megálltunk. Szemközt velünk a tulsó parton, a vak sötétségben egyszerre valami lobogó világosság látszott, azután borzasztó jajkiáltás hallatszott, azután tompa zuhanás, azután — soha sem felejttem el azt a pillanatot, a mi erre következett. Mint egy sereg fenevad közeledtére, olyan iszonyu bömbölés rázkodtatta meg a sötét feketeséget. „Itt valami nagy szerencsétlenség történt“ mondám kar-társamnak és kezdtünk rohanni, a hogy csak birtunk, át a hidon, az az iszonyu bömbölés meg mintha mifelénk tartana, és minél közelebb értünk a parthoz, annál jobban hallatszott ki az iszonyu bömbölésből az emberek jajkiáltása, és — a többi tudva van önök előtt, már a mennyire a lapok a borzasztó szerencsétlenség hírét szerte vitte a világba.

Pedig az még századrésze sem, halott is sokkal több van, mint a mennyi eddig tudomásra juthatott; három nap óta bolyongok a szerencsétlenség színhelyén és lépten-nyomon találkozom emberekkel, a kik valamelyik hozzátartozójukat keresik. A jó ég tudja, hol van valahol az iszap alá temetve. Mert az „Ördög árka“ körül levő házak belseje, a melyek össze nem dőltek is, mind egy feneketlen iszap. Három nap óta száz meg száz ember dolgozik ott és még tizedrésze az iszapnak sincsen elhordva, képzelhetni, milyenek a butorok ezekben a házakban! A mi megmaradt is belőle, lehetetlen megismerni, hogy milyen volt ezelőtt

három nappal! De ritka házban maradt valami épségben. A kapuk is mind kifordítva és fölfelé állnak ezen házakban. A lakók bezárták azokat, hogy az ár ellen védelmezzék magukat, az ár meg a mint oda ért, egy sodorintással kifordította sarkaikból, fölvetette a bolthajtásra, bele vágta a falba, maga meg elöntötte a házat.

Olyan iszonyu gyorsasággal jött e szörnyü itéletnapja, hogy a lakosság nagy része nem is gondolhatott a menekülésre. Megvolt bódulva a nagy ijedelemtől és mire föleszmélt, — már a melyik föleszmélt, — csak azt látta, hogy egyedül van, felesége, gyermekei eltűntek, akkor meg ettől a gondolattól bódult meg. Erővel kellett őket kivinni az összerongálódott házakból, maguktól nem mentek, nem is tudtak magukról semmit. Még vasárnap reggeli kilencz óraker is az egyik házban ott ült egy öreg ember az egyik szobában, térdig érő iszapban, a ház egész hátulso részét elvitte a víz, ő még csak ült, képtelen egy szóra; kivezettem, követtem; kérdeztem, hogy hívják, nem tudta megmondani, csak azt kérdezte tőlem, ha nem találtuk-e meg leányát és két unokáját? mert ő tegnap óta nem látta őket. Szegény öreg, tegnap óta! Az örökkévalóság az!

És azóta is borzasztó ez emberek hallgatagsága. Itt egy apa, ott egy anya, amott egy gyermek, mindegyik keres valakit, három nap óta folyvást, és egyik sem sir, sem nem szól egy szót sem, csak bolyong, földre szegzett szemekkel, még mindig meg van kábulva. Mikor azt mondom nekik, hogy a város gondoskodott pillanatnyi segélyezésről, csak néznek; mire való ez, hát van-e számukra segítség? És a mi legborzasztóbb, a kicsi gyermekek, az árvákká és hajléktalanná lett gyermekek sem sirnak, nem tudnak, ezeknek is még mindig lelkükön ül az élet-halál perczek szófosztó iszonyata.

És most az a kérdés, hogyan segíteni a szerencsétleneken! A holtakat nem adhatjuk vissza az élőknek, de az élő halottakat, azokat, a kik fél óra alatt mindenüket elvesztették, visszaadni az életnek, hogy a nyomor és kétségbeesés el ne ragadja őket, valóban több mint felebaráti kötelesség.

A fővárosi batóság, -- annak kivételével, hogy Thaisz rendőrfőnök csak másnap reggeli 9 óraker jelent meg a vészhelyen és akkor is inkább nyersesége, mint bölcsesége által tüntette ki magát — ez alkalommal újra megmutatta, hogy az ország szive jó kezekre van bizva. Ráth főpolgármester csakugy, mint Kammermayer és Gerlóczy alpolgármesterek mindjárt a szerencsétlenség perczében helyükön voltak, szervezték elébb a mentés, azután a segélyezés módjait, a főváros képviselete pedig korlátlan felhatalmazást adott nekik a pillanatnyi szükségletek fődözésére nézve, azonfelül állandó bizottságot küldött ki kebeléből ez ügyben, és valóban szivrehatólag szép volt látni, mint járnak-kelnek a bizottsági tagok utcáról-utcára, a romok közt, térdig érő iszapban, összekeresve a szerencsétleneket, vizgasztalásukról és erősítésükről gondoskodva. E nélkül bizonyára sokan közülök nem bírják ki az utósó napokat. Magam is tudok többek közt egy asszonyt, a ki már két nap óta éjjel-nappal, szünet nélkül nem tett egyebet, csak hordta ki az iszapot házából. Rémitő volt reá nézni ez elkényszeredett arczra, midőn hétfőn a sors e házikóba hozott. Harminczhat óra óta sem nem evett, sem nem aludt, csak vitte az iszapot. Keresett valakit, szegény, a férjét! Kérdésekre azt mondta, hogy nem éhes, nem fáradt, és midőn az első kanál levest a szájába vette, összeroskadtt, és nem birt többé fölkelni. Ilyen szegényekkel van tehát dolgunk.

A katonai hatóság, a tüzoltóság, az orvosi kar mindannyian hűségesen megtették kötelességüket a nehéz napokban, de országos a csapás, mert a fővárost érte, országosnak kell tehát

a segélynek is lenni. Gyűjtéseket kell rendezni országszerte minden városban a szerencsétlenek javára; három millió a kár, a mit szenvedtek, évek kellene, hogy a sebek behegedjenek, és akkor is csak ugy, ha ideje-korán szeretetteljesen bekötözgetik. Királyunk ő felsége most is elől ment a példaadásban, a mint a nagy szerencsétlenség hírére vette, 6500 frtot adományozott a kárvallottak javára.

Jótekyon hölgyek máris házról-házra járnak kéregetni e czélra, a jótekyon nőegyletek meg azon buzgolkodhatnának, hogy ágy- és ruhaneműjök legyen a szegényeknek, a kik mindenüket elvesztették. De nem szorultak azok az én tanácsomra, tudják ők, mit kell ilyenkor tenniük és mikép.

V. Ferdinánd magyar király

született 1793-diki ápril hó 19-kén, meghalt 1875-diki június hó 29-dikén

„A jószágos király“ nincs többé. Hosszu, hosszú évek óta élt visszavonulva az élettől, Prágában, és népei nem tudták őt elfelejteni; hónapok óta már csak a szive dobogott, másként megvolt halva, és most, hogy szive is elállt, népei szivét mély fájdalommal járja át halálának hire; uralkodása alatt, 1835-től 1848-ig, sem nagy szellem, sem nagy erély által nem tünt ki, és emlékét mégis kegyelettel őrzendik meg a késő századok, mert testi betegségét, elmeheli gyöngeségét elfelejtetik velük nemes lelki tulajdonai. „Ferdinánd a jószágos“, ezt a nevet adták neki az ő népei, oly nevet, mely túlélt minden egyéb nevet, tulragyog minden egyéb czímet, és ezt a nevet ő ugy megérdemelte, mint kevés uralkodó, különösen tőlünk magyaroktól. Nálánál jobban csak a mi mostani királyunk szereti a magyar nemzetet. Mióta ő foglalta el a királyi széket, mélytánylatra találtak a nemzet igazságos kívánságai. Mindent nem tehetett, mert a kormányzat legfőbb ügyeiben nem ő, hanem Jajos főherczeg és Metternich herczeg intézkedtek, de a miben csak neki volt akarata, a magyar nemzet iránti hő rokonszenvéről adta bizonyosságát. Mindjárt megkoronáztatása alkalmával a koronázási ajándék egy részét: 10,000 frtot a magyar akadémiának ajándékozta; az ő uralkodása alatt lett a magyar nyelv diplomatikus nyelvét és ő volt az első magyar király — a Habsburg-házból, — a ki 1847-ben magyar nyelven nyitotta meg országgyűléseinket; a felejthetlen István nádort is ő adta nekünk, 1847-ben, nádorul, e szavakkal buzdítván őt: „Kedves öcsém, kövesse atyja példáját!“ Az 1848-diki alkotmányt is ő tőle kapta nemzetünk; igaz, csakhamar az örökemlékü márcziusi napok után elébb alattomos, majd pedig nyílt háboru folyt ez alkotmány visszavétele iránt, olyan háboru, mely sok évre gyászba borította édes hazánkat és utána reá az egész birodalmat csaknem végveszélybe döntötte; de ugy az alattomos ármányoskodásban, valamint a nyílt ellenségeskedésben neki semmi része nem volt; az akkori kamarilla átokterhes műve volt ez, ő már akkor visszavonult volt a politikai életből, 1848-diki deczemberhó 2-dikán végkép lemondott a trónról, azóta kizárólag a jótekyonyságnak élt és élete utolsó perczéig hő szeretettel emlékezett meg az ő „hü magyar“-jairól.

Megis adta neki az ég a jó szivek legnagyobb áldását: hü feleséget. 1831-diki február 27-dikén kelt egybe Mária Anna Pia Karolina, sardiniai királyleánnyal, a ki ugy a csendes elvonultságban, mint a már évekig tartott hosszas betegeskedés alatt az önfeláldozásig hü felesége volt neki.

Jósággal irta az elhunyt király nevét népei szivébe, azért a kegyelet örökodik sirja fölött. Áldott is lesz emléke.

Budapesti hírvivő.

•• (Rózsás napló.) Földváry Mihály volt országgyűlési képviselő kedves leányát, Lidiát, e napokban vezette oltárhoz Jordán István pomázi földbirtos. — B. Gyulán Lázár Elemér fiatal mérnök közelébb nőül vette Szánthó Kornélia kisasszonyt, a járásbíró bájos leányát. — Nyisztor József szemlaki gyógyszerész ur mult hó 29-én vezette oltárhoz, a művelt Ujlaky Róza kisasszonyt, Ujlaky Ferencz tenkei járás-orvos ur leányát. — Kolozsvártt közelébb volt Szikla Géza vasuti mérnök és Szepesy Flóra kisasszony kézfogója. — Nagyváradon Márton Károly evangélikus egyházi tanító eljegyezte Noszák Ludmilla kisasszonyt. — Váczon Schwoy Miklós a mult héten vezette oltárhoz Cacciarri Mathild kisasszonyt. — Berkovics D. Miklós császári királyi utászkapitány mult hó 20-dikán vezette oltárhoz Drakolics Gábor kulai közbecsülésben álló járásbíró mivelt leányát, Drakolics Zsófia kisasszonyt. — Kalocsán Szabó Aladár aljárásbíró jegyet váltott a bájos Szauter Ottilia kisasszonyval. — Ungvártt mult hó 26-dikán volt Karagyéna Mihály nógrádi tanfelügyelő és Pongrácz Emilia urhölgy esküvője. — Csákvártt mult hétfőn volt Ujvári Sándor boglári hérlő és Biró Irén kisasszony esküvője. — Nagyenyeden mult hó 21-dikén volt gróf Busseul Henrik huszárhadnagy és Boér Berta kisasszony esküvője.

•• (A pesti jótékony nőegylet) ez évi június 27-től augusztushó 31-kéig terjedő időközre méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen: 2962 frt 15 krt o. é. utalványozott, és pedig hetenkint részesítetteknek 828 forint, 1/4-ed évenként segélyezettetteknek 1575 frtot és egyszer-mindenkorra részesülteknek 559 frt 15 krt. — Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 32 új vizsgálatról is tettek jelentést.

•• (A nőiparegylet által) rendezett tánczvizgalom, mult szerdán a Margit-szigeten, várakozáson felül ütött ki. Mert: előtte való szombaton a budai nagy istencsapása, utána való nap pedig: julius 1-seje, vagyis a képviselőválasztás, mely iránt a hölgyek épen azért, mert a törvény semmi dolgot nem ad nekik abban, annyira érdeklődnek, — én valóban attól tartottam, hogy tizen sem leszünk ott tánczosok, tánczosnők összesen, és többen voltunk tiznél, sőt száznál is. A nemes egyletnek ugyan szivemből kívántam volna, hogy legalább is olyan nagy legyen ez est jóvedelme, mint a jelenlevők szépsége és tánczkedve, de ez az egylet dolga, gondolta a fiatalság és járta olyan tüzzel, hogy csikorgó télben sem különben. Nem is csuda, olyan gyönyörűek voltak a hölgyek, a kik e vizgalmat díszítették. Harag és szomorúságra csak egy adott okott: a gőzös, mivel éjjel utáni 2 órán tul nem akart várni. Ugy kértem, csak legalább még egy csárdásnyit várakozzék: a vasszivű! csak fortyogott, és nem bizott szavamban; mit volt mit tenni? mentünk.

•• (A budai vízkárosultak javára) a fővárosi hatósághoz péntek estig mintegy tízezer frtnyi magánadakozások folytak be. Első perczre tetemesnek látszik ez összeg, de nagyon parányi a nyomor és szükség nagyságához és a kárvallottak nagy számához képest. Weninger Vincze és Iványi Mihály elnöklete allatt a főváros tekintélyes polgáraiból segélyezési egylet alakult a nyomor enyhítésére, a főváros valamennyi napi lapjai szintén gyűjtést nyitottak e nemes czélra, és ott is szépen gyűlnek az adományok; én is szívesen vállalkozom bármily segélyösszeg nyilvános nyugtázás melletti átvételére és rendeltetési helyére átszolgáltatására.

•• (Az országos képviselőválasztások) a fővárosban mult csütörtökön mentek végbe. A belvárosban Deák Ferencz, a Jó-

zsefvárosban Jókai Mór és a Lipótvárosban Wahrmann Mór — ellenjelölt nem levén — fölkiáltással lettek megválasztva. Nagyobb élénkség volt a Teréz- és Ferenczvárosban; ott Horn Ede és Falk Miksa, itt Csernátoni és Tavasz Endre álltak szemközt egymással. A Ferenczvárosban kevesebben levén a választók, 900-an, már csütörtökön este tudva lett az eredmény. Csernátony győzött 42 szavazattal (346) Tavasz ellenében (304). A Terézvárosban is már csütörtökön délben annyira többségben voltak Horn hivei, hogy az eredményre nézve nem igen volt kétség, a szavazás azonban késő éjszakáig tartott. Megválasztott Horn 1289 szavazattal, míg Falk csak 423 szavazatot kapott. Falk a választás vége felé, bizonyos bukását látván, levélben kinyilatkoztatá visszalépését, és így a további szavazás elmaradt. A győzelem hírére Horn hivei éjjel kivilágították az ablakokat. Budán megválasztott Pauler (694) Kerntler ellenében (390), és Házmán (633) báró Liphay ellenében (251), mindannyian szabadelvű pártiak.

•• (Báró Podmanicsky Frigyes) a nemzeti színház eddigi miniszteri biztosa e napokban intendánssá nevezetett ki, oly hozzáadással, hogy Szigligeti Edét, e „jeles és érdemgazdag férfit“ három évre igazgatóul szerződtesse. Átalános a hit, hogy e két kitűnőségnek sükerülni fog visszaállítani a nemzeti színművészetet régi fényébe.

•• (Tisza Kálmánné) e napokban meglátogatta Freckay Józsa kisasszony jeles leánynöveldejét, hol egy óránál tovább időzött, érdekeltséggel meghallgatván a növendékek ügyes feleleteit, melyeket ezek ugy a tanári személyzet, mint saját maga által tett kérdéseire adtak. Különös figyelmet fordított Tiszáné a növeldeben levő három kis rokonára, kik előmenetelükről szintén szép tánuságot tettek. Eltávozásakor meglegedését az intézet naplójába is bejegyezte.

•• (A Petőfi-szobor) kivitelére nézve a szűkebb bizottság felhívta Huszár Adolf fiatal szobrászt, hogy adja elő feltételeit. Ő aztán be is nyújtotta a számlát s hétezerkétszáz forintot kér, a műtermen kívül. Ez összeget soknak találták, s ha Huszár Adolf nem szállítja alá követeléseit, másfelé fognak fordulni.

•• (Makai Vilmos,) a budai népbank hivatalosolgája, üres óráiban tűzjátékszerek készítésével is foglalkozván, e foglalkozásnak majdnem családostul áldozatul esett. Ugyanis közelebb egyik éjjel lakásán ismeretlen okból 32 röppentyűje és 200 darab apró tűzjátékszere föllobbant s a szobát lángba borította, miközben ő maga, neje és két gyermeke oly súlyos égési sebeket kaptak, hogy mind a négyöket kórházba kellett szállítani. A tüzet a tűzoltók nyomták el.

•• (Babics,) a koronaórség derék hadnagya a budai veszedelemben a koronaórséget segélynyújtásra hivatalos felszólítás nélkül vezényelte a mért is Lang nevű századosa 24 órai fogságra küldte. Ghyczy Béla honvédezedes értesülvén ez emberetlen szigorrról, a hadnagyot rögtön szabadon bocsáttatá s a kapitányt annak módja szerint erősen megdorgálta.

•• (Az athletikai klub) elnöke, gróf Eszterházy Miksa versenygyaloglást rendez Budapestről Fűredre; a győztes, ki a 85 angol mérföldnyi utat 36 óra alatt megteszi, aranyérmét és ezüst pedometert nyer, a második díj ezüstérem, a többi versenyzők bronzérmét kapnak. A kik csak 48 óra alatt érnek oda, azok nem kapnak semmit; a futás tilos, csak az athletikai kör tagjai vehetnek részt. A verseny napja még nincs megállapítva.

•• (Három régi kápolnát) földöztek fel a mult héten a fővárosban. Egyet a Tömöry-féle ház talaja alatt, melyet Arányi Lajos tanár ur azonnal felmért és lerajzolt. A másodikat a Küttl-féle házban. A harmadikat Budán Stojaskovics miniszteri osz-

tálytanácsos háza alatt. Ez utóbbi felmérése és lerajzolása a közelebbi napokban fog megtörténni.

*(A magyar földrajzi társulat) Erdélyben tartja meg idei vándorgyűlését augusztus havában. Érdekes kirándulási programja van. Az indulás Budapestről augusztus másodikán s hétfői napon lesz Arad felé. Harmadikán Dévára érkeznek, ott ebédelni fognak s délután kocsin Nagyágra mennek meghálásra; 4-én reggel a nagyági bányák megtekintése lesz, aztán visszatérnek kocsin Dévára s onnan tovább Vajda-Hunyadra, hol a várat megtekintik s meghálnak; 5-én reggel kocsikon Gyallára, az ottani vaskőbányák megtekintésére mennek s kocsikon vissza Vajda-Hunyadra; reggel kocsikon, vagy vaskőpályán Kalánra utaznak, az ottani vasművek megtekintésére; délután három órakor elindulnak a vaspályán Petrozsénybe, hová este nyolcz órakor érkeznek; 7-én és 8-án kirándulások lesznek Petrozsény vidékén, a szénbányák, a szurdoki szoros stb megtekintésére; 9-dikén reggel a vasuton Piskibe mennek, ott ebédelnek s délután a vonattal tovább Gyula-Fehérvárra utaznak; 10-dikén reggel kocsikon Zalathnán át Abrudbányára vonulnak, 11-dikén Abrudbánya és Verespatak bányáinak s vidékének megtekintésére; 12-dikén korán reggel átrándulnak lóháton a Detonátára, s onnan tetszés szerint: vagy váltott lovakon Zalathnán át Gyula-Fehérvárra, vagy pedig vissza Abrudbányára; másnap kocsikon Tordán at Kolozsvárra térnek, a hol a zárgyűlés lesz. A kolozsvári gyűjtemények és a vidék megtekintése után Budapestre jönnek vissza.

*(Képviselő-választási adomák.) A Terézvárosban Horn legbuzgóbb kortesei a nők voltak. A szeretetreméltóság és fortélyban való összes gazdaságukat vették elő, hogy ezen férfit, a ki pedig nem annyira szép, mint szellemus, diadalra segítsék. Az egyik tekintélyes polgáron azonban semmi sem akart fogni, testestül-lelkestül Falk embere volt, felesége nem tudott már hová lenni mérgében. Egyszerre csak oda áll férje elé és „Kedves férjem” — mondja — csak ezt az egyetlen „szarvat!” A férj rá néz, elmosolyogja magát, megcsókolja feleségét és megy Hornra szavazni. — A kültekiek közül legtöbbben Hornra szavaztak. A kültekiek legnagyobb részt nagyon egyszerű emberek, van olyan, a ki irni-olvasni sem tud. Kérdi tőle valaki, ha ismeri-e Hornt? Soha hírét sem hallotta, feleli a jámbor kékbeli, mosolyogva. És mégis reá szavaz? — Hogyne — felelé, még jobban mosolyogva, — mikor a Radoczát olyan jól ismertük, most már csak olyanra szavazok, a kit mi nem ismerünk! — mondá és ment az urnához. — Mért nem kell már a Tavasz? — kérdi egyik választó a másikat. — Azért mert a példabeszéd is azt mondja, hogy molnár emberének l i s z t e s a h á t a. — Hát mikor hozzátok már képviselőtöket? — kérdé gunyosan a Horn embere a Falk-étől. — Mit is kérded! — vág szavába a másik. — Akár e perczben. Hiszen reggel óta fel van ültetve. — Vigy el engem is! — kéri a leány atyját, midőn ez Jókai választására indulna. — Minek, hiszen te nem vagy szavazó? — Nem szavazónak, hanem bokkrétának — feleli a leány, szemlesütve, mosolyogva.

*(Szinház.) Végén bizony nem igen „csattant” az ostor, mert e héten majd minden előadásán meglátszott a „mehetnék.” A „Csók”-ban Eibenschütz Mari, e kedves fiatal tehetség adta Marittát, fiatal tehetség létére nagyon kedvesen, de — a mit nem is lehetett másként várni — nem a kifejlett művészet biztonságával, holott ép az élnökség, a mi e szerep főszépségét teszi, nagy szinpadi gyakorlottságot igényel. Bizonyosság rá Náda; milyen szépen adta ez „Delia”-ban a boldogtalan lángészt, milyen biztos és szinte festői volt minden mozdulata! Prielle „Delilá”-ja pedig

valódi mesteri alakítás volt. Csakhogy ez előadásán e két jelesen kívül mindnek „mehetnéke” volt. És épúgy a „Huszárcsiny”-ben Blaháné és Tamásy jelesül énekeltek, kedvesen játszottak, és nem kevésbé Nagy Julcsa és Komáromy, de itt meg a huszárságon meglátszott a kapuzárás ideje. — A mi pedig az operát illeti, Stoll ur a „Rigoletto”-ban és „Faust”-ban lépett föl, nem valami nagy szerencsével. Csinos szinpadi alak volt már három év előtt is, idehaza minálunk, azóta tehetségét is jobban kiképezte, hangja azonban azon három év óta, hogy Grácban van, nem erősült, és a mellett néha egy kicsit rekedtes is volt. Nagyon szépen énekelt „Rigoletto”-ban Balázsné és Odry az apa szerepében, és „Faust”-ban a czimszerepet, csakhogy — két fecske sem hozza a nyarat. — Legjobban sikerült szerdán a „Keztyü és legyező.” Évek óta nem adták ez élénk, mulattató vigjátékot, most tehát egész új szereposztással tanultatták be újra, bucsuelőadásul a szünidő előtt, és nem is lehet semmi kifogás az előadás ellen, mert — V. Ferdinand elhalálózása folytán azon este nem volt előadás. És most én is bucsút veszek; egy hónapig nem látjuk egymást; addig tart a színházi szünet, — papiron, a valósággal azonban alkalmasint hat hét leend helőle. Tehát: Isten velünk!

*(A budai szinkörben) már kezdődtek az operai előadások. Első volt „Stradella”, Flottownak kedves, dallamgazdag operája, és nálunk jó formán újdonság, mert réges-rég óta nem adták. Szép közönség gyűlt tehát össze, és nagyon meglegedetten távozott. Scholaster urnak igen szép tenorhangja van, és Gerecsné, Gerecs és Timár ép úgy nagyon tetszetek, mint a diszes kiállítás. — A „Szamárbor” is nagy hódításokat tesz a szinkörben. A mese ugyan szakasztott a czime, de annál több benne a szemfényvesztő látványosság, és a kiállítás és játék egyaránt ügyes benne.

*(Irodalom.) Tóth Kálmán a jövő ősszel egy kötet költeményt fog kiadni, melyeket a legutóbbi négy év alatt írt. — „Magyar Közlekedésügy” czimmal Wühl Jákó szerkesztése mellett új vasuti és távirdai havi folyóirat indul meg. A folyóirat a hazai és külföldi közlekedés fejlődését, az e téren felmerülő fontosabb mozzanatokat kísérendi figyelemmel s egyuttal segédeszközül akar szolgálni arra, hogy a magyar vasuti és távirdai tisztviselők szakkörük ismereteit gyarapíthassák. A folyóirat közé számos jó nevű szakférfiu csoportosult. A diszesen kiállított első füzet gondosan van szerkesztve s több sikerült nagyobb értekezést és apróbb közleményt tartalmaz. Előfizetési ára fél-évre 2 frt 50 kr. — Kézdi-Vásárhelytt Földes József énektanár és Demeter Róbert „Emlék” czimű dalos könyvre, a legszebb magyar dalok válogatott gyűjteményére nyitottak előfizetést; az első füzetben 150 dal lesz hangjegyezve, s előfizetési ár egy forint; megrendelési ár: 1 frt 20 kr; a pénzek és megrendelések a szerkesztőkhöz küldendők. —

*(Vegyesek.) Királyné ő felsége, hir szerint, julius 29-dikén indul utra Ischlból, Straszburgon át Sassetot-ba. — A Margitsziget vendégjegyzékének második száma 429 vendéget jegyez föl — A honvédelmi minisztérium köszönetet nyilvánít Hirschler Fülöpnek, a császár- és Lukács-fürdők derék bérlőjének, ki a honvédség részére ötszáz fürdőjegyet ingyen, ozret pedig fele áron adott a minisztérium rendelkezésére. — A muzeumi és Eszterházy-féle képtárakat most rendezik; a muzeum tárait a jövő télen már rendszeren látogathatják, mert akkorra a fűtési berendezéssel is készen lesznek. — Két darab amerikai bison látható vasárnap óta az állatkertben. — A nemzet i színház drámabíró bizottsága két eredeti művet ajánlott előadásra. Egyik: „A hátra hagyott család”,

négyfelvonásos szinmű Kazár Emiltől; a másik a „Női diplomacia” egy felvonásos vígjáték Szulyovszky Ignácztól. — Dunaföldvárról távirják, hogy ott borzasztó volt látni a Dunán uszó holttesteket s a parton keringő hollókat; egy gőzösre lett volna szükség, mely a holttesteket kifogja. — A nőképzőegylet utósó választmányi ülésében Dusovszky Károlyné asszony, tanodai igazgató nő meleg szavakban bucsuzott el az egylettől az állami tanító nő-képezde igazgató nőjéül lett kineveztetése alkalmából. — A kolera-menház elnöksége ajánlatot tett az állandó segélyezési bizottságnak, hogy a vízkárosult árva gyermekeket 3—6 évig ingyen hajlandó átvenni. — Verdi „Aidá”-ja a szünidő után részben megváltoztatott szereposztással fog előadatni a nemzeti színházban. Aidát Hauck kisasszony helyett Balázs né asszony, Radamest pedig Udvardy fogja énekelni. — Budapestén a június 20—26-dika közötti héten született 273 gyermek, elhalt 307 személy; a halálozások tehát 34 esettel mulják felül a születéseket. Az új szülöttek közt volt 134 fiu, 139 leány. A halottak közt volt 172 férfi, 135 nő, egy éven aluli gyermek 128.

* * (Halálozások.) Sédeni báró Ambrózy Gyuláné, született sédeni báró Ambrózy Mária, ugyanaz, ki a hatvanas években, fiatal leánykorában gyönyörű énekével a főúri műkedvelői szini előadáson annyira elragadta a közönséget, mult hó 20-dikán élte 32-dik, házassága 9-dik évében Hietzingben elhunyt. — Elhunytak továbbá: Budapestén Szilva született Petz Aloizia 79 dik évében, mult hó 25-dikén; — Gróf Mailáth József életének 70-dik évében a Römerbadban; — Batthányi Izaura grófné 66 éves korában, Ischlben; — Aldásy Antal Buda egyik jeles polgára 42 éves korában; — Budapestén a kézmivesek bankjának főpénztárnoka: Rosenzweig Henrik 36 éves korában; — Dr. Lakatos Róbert, tehetséges fiatal ember, 27 éves korában; — Esztergomban Maurovich Rezső nyugalmazott járásbíró s királyi tanácsos, 79 éves korában; — Hódmezővásárhelyen idősb Dobossy Lajos nyugalmazott törvényszéki elnök, 84 éves korában; — Czébenyi György lőcsei ügyvéd mult hó 25-dikén 62 éves korában; — Cselka Károly szalkai közjegyző 64 éves korában; — Özvegy Gyömöreay Gáspárné, született Molnár K. asszony 70 éves korában Gógánfán. Béke hamvaikra!

Divattudósítás.

Az idény legpraktikusabb öltözékei ez idő szerint minden bizonynyal a por- és aczélszínek, a melyekkel uton-utfélen találkozunk is, kivált kirándulások és utazások alkalmával. Nincsen is alkalmasabb szövet e czélokra a szürke lustre, mohair, foulard, és oxfordnál, akár sima, akár koczkás legyen az. Az utazó ruhák szoknyái kényelemből kerekre szabotnak és itt engedményezve is van az, a mi séta-avagy látogatási öltözékeknel el van tiltva, vagyis itt kivétel nélkül a félíg hosszú uszály van előírva. Igaz ugyan, hogy ezen divatnak az a hátránya van, hogy a szoknya szegélye és az uszály bélése az utca porától és sarától összepiszkolódik, a gyakorlati angolok azonban erre nézve is találtak már egy kibuvó ajtó-félt, mely azt megakadályozza. Ez egy ugynevezett dressprotector (ruhavédő) és áll egy körülbelül tizenkét centiméternyi széles, vízmentes, porszinű vagy szürke szövetből, melynek egyik szélén egy gumiszinőr van. Ezen szegélyzet a ruhák belső oldalára lesz varrva, és teljesen megfelel hivatásának, derekasán megvédvén a ruha alját az utca minden gyarlóságaitól. Egy keskenyebb, de épen ilyen vízmentes szegélyzetet az alsó, szintén uszályos szoknyára kell varni, hogy ennek is azon szolgálat tétessék, mint a ruhának.

A ruhák szoknyái mindinkább a testhez simulnak; az előrészek gumiszinórokkal lesznek hátra kötve, úgy, hogy az alak elől lehetőleg keskenynek mutatkozzék. Ezek a gumiszinórok és szalagok ugyan nemcsak a járás-

kelést, hanem a leülést is nagyon nehezítik, de fődolog a ruhakímélés, és miután ezen szolgálatot pompásan megteszik, azt a kis alkalmatlanságot a praktikus angolok nem bánják.

A hátul viselni szokott tournürek most már egészen keskenyek, és egyetlen egy hosszú, csak kevésse keményített szoknyát elegendőnek találnak az uszály elviselésére. Ez alsó szoknya többnyire cambrie-, vagy sűrű mousselinből készül, köröskörül csinos fehér himzéssel diszitve, vagy ha nagyon diszes akar lenni, apró fodrok takarják az alját és a fodrok csipkével vannak fodrozva.

A ruhákhoz jelenleg majdnem kivétel nélkül hozzá illő szines selyem harisnyákat viselnek hölgyeink, a hozzá való czipők pedig kivágotnak és fehér selyemmel himezzük. Porszinű ruhákhoz ugyanolyan czipőket viselnek, sbronz színű bőr-orrokkal. A szürkés és écsu-féle selyem harisnyák rózsaszinű, piros vagy kék virágoeszkákkal vannak kihimezve, a társaságba való testszinű selyem harisnyák oldalai végre magasan vannak kihimezve.

A szokásos kötőalakú tünique-ákat legujabban három sor finom paszománttal, csipkével vagy rojttal diszítik úgy, hogy a tünique háromszoros kötöt mutat. A tünique egyik oldalán kicsi zseb van; e zseb nem sima, hanem ráncokba van rakva, és egy kis szalagesokorral diszitve. Ezen külső zsebek igen kedveltek, annyival is inkább, mert a szűk szoknyák úgy is lehetetlenné tették a belső zsebeket.

Szó t a l á n y.

Rudnyánszky Gizellától.

Ősi fészek, mely fenn áll még,
Nem enyészik, mint az árnyék,
Mint a szalag nő körül,
Oldalán a folyam terül;
Büszke reá a magyar nép,
De gyászos volt reá e hét!
Annyi évek szerzeményét
Egy fél óra vetette szét.
Hajdan ruha neme is volt,
Rajta oly sok zsinór honolt,

Megfejtési határidő: augusztushó 1-seje.

A 23-dik számban közlött rejtvény értelme:

Rövid az élet, örök a sir!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Nagy Flóra, Kanizsay Nagy Etelka, Hancsok Bittera Natalie, Fischer Paula, Iványi B. Vilma, Muharos Mária, Keszthelyi Györgyné, Abonyi Jánosné, Bertly Sarolta, Gorzó Nina, Nagy Katinka, Splényi Gabriella, Novák Béláné, Mészáros Olga, Kovács Károlyné, Määr Izabella, Vucskics Irén, Szathmáry Emilia és Anna, Jó Jolán, Némethy Paula, Madarász Györgyné, Dobák Nelli, Szép Irma, Fodor Erzsébet, Szentpály Mária, Temesváry Erzsébet, Várady Etelka, Horváth Lenke és Lilla, Székely Irma és Emma, Jakab Teréz, Szabó Endréné, Novelty Janka, Keleti Viktorin, Gálffy Lászlóné, Kövessy Laura, Warga Vilma, Dobrony Szipónia, Kompolthy Karolin, Magyary Gézáné, Dacsó Ilona, Ungváry Mariska, Tatár Kamilla, Egry Kostantia.

T a r t a l o m.

Káldy Gyula. — Az „Éj dalai”-ból, Várady Antaltól. — Czifra nyomoruság, Vértesi Arnoldtól. — Greenhorn, Kompolthy Tivadartól. — A feleség. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Divattudósítás. — Szó t a l á n y — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Káldy Gyula arczepe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Megválasztottak országgyűlési képviselőkkül július 1-én: Komárom városban: Ghyczy Kálmán szabadelvű párti; Mezőkövesden Prónay József sz. p.; Szamos-Ujvártt Lukács Béla és Molnár Antal sz. p.; Csik-Szeredán Márkus István sz. p.; Aranyos-Maróthon gróf Migazzi Vilmos sz. p.; Gyöngyösön Vissontai Kovách László sz. p.; Illaván Baross Gábor sz. p.; Vágbeszterczén Szitányi Bernát sz. p.; Debreczenben Tisza Kálmán sz. p., Kis Lajos sz. p., Molnár György sz. p.; Brézsnóbányán Lehoczky Egyed sz. p.; Tatában Perczel László sz. p.; Jolsván Máriássy Kálmán sz. p.; Pászthón Rády Endre sz. p.; Galanthán Ábrahámfy Gyula sz. p.; Tabon Szontágh Pál sz. p.; Szikszón Péchy Tamás miniszter; Deésen Simó Lajos sz. p.; Félegyházán Szirák Imre sz. p.; Rozsnyón Szontágh Pál sz. p.; Battonyán Végh Aurél sz. p.; Ujbányán Simonyi alispán sz. p.; Békés-Csabán Kemény Mihály sz. p.; B.-Gyulán Beliczay Rezső sz. p.; Szegeden Babocsay Lajos sz. p.; Csiksomlyón Becse Antal sz. p.; Rimaszécsen Szakáll Antal sz. p.; Aradon Chorin sz. p.; Hód-Mező-Vásárhelytt Madarász Jenő sz. p.; Csurgón Somsich Imre sz. p.; Szolnokon Kővér Kálmán sz. p.; Nagy-Igmádon Micsky Lajos sz. p.; Gyergyó-Szt.-Miklóson Antalfy Károly sz. p.; Nagy-Szombatban Emmer Kornél sz. p.; Dédesen Ragályi Aladár sz. p.; Széken Éber Nándor sz. p.; Edelényben Miklós Gyula sz. p.; Csátiban Orosz Mihály sz. p.; Marczaliban gróf Széchenyi Pál sz. p. (Folytatjuk.)

Vidéki vegyesek. Rimaszombatban a Fábri János vezetése alatt álló, jeles nyilvános felsőbb leánynevelő-intézet vizsgái e hó 5-dikén és 6-dikán fognak megtartatni. — Az újpesti protestáns templom alapkövének letételi ünnepélyét e hó 11-dikére halasztották. — A bártfai fürdőben mult hó 15-dikén, Tátrafüreden pedig 25-dikén kezdte meg működését a fürdői postahivatal. — Székesfehérvár táján szeptember közepén herczeg Thurn Taxis és Lamoral ezredesek fogadási versenyt rendeznek; gróf Zichy Jenő pedig galamblovészetet, melynél a házi asszonyok Zichy Ferdinándné és Károlyi Pistáné grófnők lesznek.

Különfélék.

*(A zanzibari szultán) is meg akart ismerkedni a polgárosult világgal és a mult hetekben Londonba érkezett. Ottléte alatt a londoni rabszolgakereskedés elleni társulat tagjait fogadta, kik a társulat nevében arra kérték, hogy törölje el államában a rabszolga-kereskedést, különösen kiemelve, hogy általános jólétről szó sem lehet oly földön, melynek népessége nagyrészt rabszolgákból áll. A szultán erre azt felelte a küldött-ségnek, hogy ő ugyan elvben máris eltörölte a rabszolga-kereskedést, tényleg azonban, sajnos, még mindig fennáll ez, mert országába sokat veszítene a rabszolga-kereskedés megszüntetésével s az náluk olyan általános szokás, melyet egyszerre nem is lehetne megszüntetni; de kifejezte reményét, hogy a műveltség terjedésével lassan-lassan vége fog szakadni. — A zanzibari szultán nővére pedig egy drezdai kereskedő özvegye s a napokban indult fivére látogatására Londonba. Ugyanis, midőn e nő még hajadon volt, ama zárkózottság daczára, melyben keleten a nők ott élni kénytelenek, egy német kereskedőház ott időző tagjának sikerült vele megismerkedni s szerelmét megnyerni. Hogy a két szerelmes egymásé lehessen, nem tehettek egyebet: meg kellett szökniök s Adenban aztán, hol a nő felvette a keresztség szentségét, megesküdtek. Akkor a jelenlegi szultán fivére ült a trónon s ő, valamint a többi rokon is, midőn megtudták, hogy a lány megszökött, más hitre tért s egy keresztyénhez ment nőül: bú-

bánatukban és haragjukban vigasztalhatlanok voltak s megtá-gadták őt. A megszökött nő aztán követte férjét Európába. Hamburgban telepedtek le, hol a férj 1873-ban meghalt. Özvegye, ki az európai légkörben nagyon művelt nővé fejlődött, gyermekeivel Drezdába költözött. Nemes jelleme, szépsége és regényes története szélesb körökben felkeltették iránta az érdeklődést, és most, midőn a zanzibari szultán Londonba érkezett, a német császári család néhány tagja, mint közbenjáró lépett föl közte és a szultán között, hogy a testvéri neheztelést végre kibékülés váltsa fel közöttük. Mily eredménye lett a nővér látogatásának: még nem tudhatni, de hihető, hogy Európa erkölcsi közt a szultán szive is meglágyult s nagylelkűen öleli keblére nővérét, ki most egy előkelő parlamenti tagnál lakik Londonban.

** (Egy derek színigazgató.) Nagy Luiza asszony (özvegy György Jánosné) szintársulatot alakított Szegeden, a Sztupa személyzetének jobb erőiből, és kevés férfi van, ki oly jól, értelmesen és buzgón igazgatna. A fizetés biztosítva van nála, a rendet erélylyel tartja fenn s a tagok iránt gyöngéd. A mellett részvényekre segélyegyletet alakított, honnan a megszorult tagok csekély kamatra kölcsönt kaphatnak s a mit a színigazgatók nem igen tesznek: a büntetéspénzt mind a segélyegyletnek ajándékozza. Könyvtárában megvan minden újabb darab s ruhatarának kevés párja van a vidéken. Maga is értelmes, kedvelt színésznő. Társulatával, mely 34 tagból áll (drámára, népsziműre, operette-re) jelenleg Szombathelyen működik a közönség elismerése mellett. Julius végén Esztergamba megy, október elején pedig Szabadkára, ott az egész téli időnyt fogja tölteni hol társulata már mintegy ötven tagból fog állani.

*(Külföldi vegyesek.) E héten király ő felsége és Sándor orosz czár Eger csehországi városban találkoztak; a czár Karlsbadban is rövid pihenőt tartott. — Vilmos császár e hó 14-dikén délben érkezik Ischlbe s másnapig ott marad; uralkodónk Strobelig megy eléje. — Viktória angol királynő e hó 20-dikán ünnepelte trónraléptének 38-dik évfordulóját, s a miniszterek közül, kik 1837-ben hódoltak neki, már csak kettő él: Russel Károly és Grey Károly akkori bel- és hadügyminiszterek. — Sayous Ede a „Journal de Genève“-ben dicséző cikket irt Debreczenről s a „kalvinista Rómát“ „magyar Genf“-nek nevezi. — Laudon József „Stammbuchblätter“ című füzetet adott ki hires emberektől kapott albumlapjaiból; Deák Ferencz 1848. szeptember 19-dikén ezt irta neki egyre Bécsben: „Testvérek a szabadság és hazaszeretben“; Jókai Mór pedig Pesten 1865. szeptember 20-dikán ezt: „Van egy különös vagyron, melyet minél többfelé osztanak, az elosztott részek annál nagyobbakká válnak, s e különös kincs a szabadság.“

Megbízások tára.

Aradra A. M. urhölgynek: El van küldve.
Kalocsalázra O. I. M. urnőnek: Eddig már kezei közt lesz küldeményem.
Csánýra A. O. urnőnek: Ujból megküldtem.
Bajára N. Sz. E. urnőnek: Pestről a lap mindig a mel-léklettel együtt lesz elküldve. Csak utközben történhetik tehát a divatképek eltünése. Ujból megküldtem.
Sepsi Szt. Györgyre Dr. W. A. urnak: Sziveskedjék az utósó előfizetési felhívásban közzé tett könyvjegyzéket áttekin-teni, a hiányzó könyveket megjelölni és azután a legszivesebben küldöm el, a melyeket birni ohajt.
Lázira R. M. urnőnek: B.-nak már átadtam a kis cso-magot.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Ajánlható mindenkinek!
a gyönyörű
női ruhakelméket

JÓRÁDYON ÁDÓ VÁRATÓZI VIVÁN:
HAMBURGER ADOLF
divatáru-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(urí)-utca 8. sz. a.

Minták bárholá ingyen és
bérmentve küldetnek a megrendelések
utánvétellel gyorsan eszközöltetnek.

Társalgónőnek vagy gazdasszonynak

egy legjobb korban levő nő ajánlkozik.

Bővebb útmutatással szerkesztésünnök szolgál.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és **váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA** látszerésznél.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Hampel Győző,
Budapest, nagy (3) korona-utca 16-dik szám
(Hampel-féle ház),
minden háztartásban nagyobb mennyiségben
szükségelt

őrök raktára.

Napi árak vámföntként = 1/2 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24
darabokban	24
törten	25
Kávé, Caracunya, helyben	70
Zanzibar, sötét	75
Portorien, zöld	78
Ceylon, igen finom	80
Cuba, legfinomabb	85
valódi Bordinax	84
Mocca, válogatott	82
Arany Jár	95
Pókhár, j	82
(vegységek: Moc, Cuba, Jav)	1.06
Rizs, Aragon, majdnem tőrmelékmentes	9
Rangoon, legfinomabb	10
okasz, Ficocton	12
fényes	14
non plus ultra	18
Arpakása minőségként	25, 22, 20, 16 és 10
Apollo-gyertya 6-os és 8-as	10
Salátatorta legfinomabb	50
Dará	14
Mandula, édes	46
Mazsolaszőlő	36
Háziappan	22
Keményítő teljes minőségű	18
legfinomabb Tullangl	15
szilva valódi török	18
Szilva-íz (fekvár) édes	16
Mak, kék	24
Dió egészszögös	12
Lenese stoclerau	18
Borsó hamozott	11
Bab kicsiny vagy nagy	8
Szulfint víz, üdítő 35, 40 és 60 pal.	6.25
Muha-dörzsölő díj	20
(vegy-fényv doboz	50
Pezsgő, valódi francia (rabszék)	3 n 50
6	2 n 50

Az árakat kívánataira bérmentve a házba küldöm.

Cukrot csak egész süvegben szállítok, a többi árakból mérek legkevésbé egy vámföntöt, melyből 112 font 100 bécsi fontnak felel meg.

Valódi helyiségen hétköznapiakon ülésközi 8-12, déltől 2-7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendülések utánvétellel mellett a leggyorsabb gondtalan teljesítetnek.

Hampel Győző,
Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Figyelmeztetés hölgyek számára!

Cs. és kir. magy. kizárólagosan szabadalmazott Virginia női mosdópor

POUDRE DE VIRGINIA.

Főülmulhatlan szer a szépség apolására és az arcbőr nemesítésére.

Elismert tekintélyek által hivatalosan megvizsgált s kitűnőnek, valamint teljesen artalmatlannak talált Poudre de Virginia mely minden mosdószappant feleslegessé tesz, több mint 20 éves nagy tapasztalással felkutatott orvosi gyakorlat eredménye mely a feltűnőnek elismerő tapasztalásait és alkalmakkal nyújtott szem szemnek szem hasonló szer által fölül nem málhat alkalmakkal szigorúan és lelkésszerűen megvizsgálni. Ez a szer kitűnő tulajdonsága, hogy a legfinomabb török is azonnal hűfűhő színtől csönöz, annak puhaságát és finomságát rendkívül fokozza, és az arcférséget majdnem csodaszéppé helyreállítva képes. Használat után az arcról minden szépség előne kiizzadmanynokat eltávolít, a m. szőlők, májfoltok seb., sőt még a ráncok és bőrrákokat is gyökeresen és tartósan megszünteti. Kapható Med. Dr. Király Mór feltalálónál Budapest, Ország-ut 29. sz. Levélbeli megrendelések utánvétellel azonnal eszközöltetnek. Egy doboz ára 1 frt. 80 kr. Raktárak: Lucif M. Dorottyá-utca 3. sz., Profuma V., egyetem-tér, és Giergl István uraknál, Marokani-utca és vaci boulevard sarkán, Dalnoky Janos és tarsánál Károly-utca 2. sz. Budapest. — Ugyanott készletben van és 1 frt 20 kr-ért kapható a Pasta de Virginia.

28-dik szám.

Julius 11-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelte	nyagta			
								óra	perc		
Julius	11	Vasárnap	C 8 Pius pápa	C 7 Eleonora	29 E 4 Péter és Pál	8		4	15	7	55
	12	Hétfő	Henrik császár	Nábor	30 12 Apostol	9		4	15	7	55
	13	Kedd	Margit szüz	Jenő, Joel	1 Julius	10		4	16	7	54
	14	Szerda	Bonaventur	Kamillus	2 Bold. A. ruhája	11 Démut	☉	4	17	7	53
	15	Csütörtök	Apostol. oczlása	Apostol. oszlása	3 Jácint	12		4	18	7	52
	16	Péntek	Kármelhegyi b.a.	Faustus	4 Kret. András	13		4	19	7	51
	17	Szombat	Zoroard András	Zobor	5 Athanáz	14 Sabb. Balak.		4	20	7	51

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Vaskoh július 1-sején 1875. (*Eredeti levél.*) — S á s k a - j á r á s. — Tisztelt Szerkesztő! Fájdalommal értesitem, hogy az itteni vidéknek az áldott év szép reményét jórészt tönkre tette a közönséges sáska, mely ugyanis annyira elszaporodott ezen vidéken, hogy miliárdokra megy számuk, és naponkint szaporodnak, olyannyira, hogy tavaszi vetéseinket, zabot, buzát, árpát, kendert és füvet máris annyira fölemésztették, hogy utóbbit kaszálni sem lehet, és ha ezen rettenetes pusztítók mihamarabb ki nem irtatnak, őszi vetéseinket is fölemésztik.

Kívánatos és üdvös lenne, ha illetékes közegeink szakértő gazdáinkkal egyetemben sürgős intézkedéseket tennének ez ügyben, oly végre, hogy a mi megmenthető, még ez évben is megmentessék ezen pusztítás elől, a jövőre nézve pedig: nehogy kétszeres számmal lépje el vidékünket. P. J.

Megválasztattak országgyűlési képviselőül július 2-dikától 7-dikéig: Aradon Chorin Ferencz sz. p. Székes-Fehérváron gróf Zichy Nándor j. e. Debreczenben Tisza Kálmán sz. p., Kiss Lajos sz. p., Molnár György sz. p. Komáromban Ghyczy Kálmán sz. p. Zólyomgyében: korponai kerület Plachy Bertalan sz. p., breznóbányai kerület Lehoczky Egyed sz. p., szliácsi kerület Radvánszky Béla sz. p. Besztercebányán Halassy Gyula sz. p. Belső-Szolnok megyében: alsó kerület Simó Lajos sz. p., felső kerület gróf Bethlen András sz. p. Gyulán Beliczey Rezső sz. p. Békés-Csabán Kemény Mihály sz. p. Somogygyében: tabi kerület Szontagh Pál sz. p., a marczaliban gróf Széchenyi Pál j. e. Kaposvár Somssich Pál sz. p. Szil Kacsokovics Sándor sz. p. Curgó gróf Somssich Imre sz. p. Nagy-Atád P. Szathmáry Károly sz. p., lengyeltóti kerület Szalay Imre függetl. p., szigetvári kerület Fornszek Sándor függetl. p. Borsodmegyében: mezőkövesdi kerület Prónay József sz. p., csáthi kerület Orosz Mihály sz. p., Mezőkeresztes Duka Ferencz függetl. p., Edelény Miklós Gyula sz. p., Dédes Ragályi Aladár sz. p. Székvárosban Éber Nándor sz. p. Sárosmegyében: girálti kerület Dessewffy Kálmán j. e., Eperjes Bujanovics Sándor j. e., Bártfa Hedry Ernő j. e. Kis-Szeben Hodossy Imre sz. p., Zboró gróf Dessewffy Aurél j. e., héthársi kerület Bánó József sz. p. Trencsénmegyében: baáni kerület Andaházy Pál sz. p., illavai kerület Baross Gábor sz. p., vág-besztercei kerület Szitányi Bernát sz. p., trencsényi kerület Marsovszky Jenő sz. p., bittsei kerület Urbanovszky Ernő sz. p., zsolnai kerület Pongrácz J. sz. p., varini kerület gróf Pongrácz Ágost j. e. Hevesmegyében: fügedi kerület Almássy Sándor függetl. p., pétervásári kerület Ivády Béla sz., Szolnok Kövér Károly sz. p., gyöngyös-patai kerület Rády Endre sz. p., Mező-Tur Csávolszky Lajos függetl. p., kápolnai kerület gróf Károlyi Gyula j. e., abád-szalóki kerület gróf Szapáry Gyula

sz. p., tiszánánai kerület Majzik Viktor függetl. p. Abauj megyében: szikszói kerület Péchy Tamás sz. p., szépsii kerület Vendéghy Gábor sz. p., zsadányi kerület Darvas Imre sz. p., nagydídi kerület Ferdinándy István sz. p., gönczi kerület Szathmáry Miklós sz. p. Gyula-Fehérváron báró Kemény Gábor sz. p. és Szilágyi Dezső sz. p. Szamosujváron Lukács Béla sz. p. és Molnár Antal sz. p. Barsmegyében: aranyos-maróthi kerület gróf Migazzy Vilmos sz. p., új-bányai kerület Simonyi Simon sz. p., lévai kerület Kürthy József sz. p. Komárom megyében: tatai kerület Perczel László sz. p., nagy-igmándi kerület Micsky Lajos sz. p., udvardi kerület Ordódi Pál sz. p., ócsai kerület Pulay Kornél sz. p. Csikszéken: somlyói kerület Becze Antal sz. p., gy.-sz.-miklósi kerület Antalffy Károly sz. p. Csikszeredán Márkus István sz. p. Gyöngyösön Kovács László sz. p. Gömör megyében: jolsvai kerület Máriássy Kálmán sz. p., Rimaszécsen Szakáll A. sz. p., rozsnyói kerület gömöri Szontágh Pál sz. p., kövi kerület Szentkirályi Árpád; rimaszombati kerület Csider Károly, putnoki kerület Ragályi Gyula. Szabadkán Mukics Ernő és Varga Károly. Kassán Juhász Mihály sz. p. Csanádmegyében battonyai kerület Végh Aurél sz. p., nagylaki kerület báró Podmaniczky Frigyes sz. p. Csongrádmegyében: Szegvár Madarász Jenő függetl. p., tápéi kerület Babocsay Lajos sz. p. Jászberényben Csernátony Lajos sz. p. Fehérmegyében: vaáli kerület László Antal sz. p., sárkereszturi kerület Madarász József függetl. p., csákvári kerület Kégl György sz. p., rácshalási kerület Hollósy Károly sz. p. Oláhfaluban Ugron Ákos sz. p. Sopronmegyében: Nagy-Marton Michl Jakab sz. p., Kis-Marton Hérics Antal j. e., Lövvő Rupprecht Lajos sz. p., Észterháza Ürményi Miksa j. e., nagybaromi kerület Kulcsár Lajos j. e., csornai kerület Ostffy István függetl. p. Fogarasvidéken: felső kerület Boér Antal sz. p., alsó kerület Kossy Sándor sz. p. Pozsonymegyében: Szemecz András Mihály sz. p., Duna-Szerdahely Bartal János sz. p., Malaczká Prileszky Tádé sz. p., Nagy-Szombat dr. Emmer Kornél sz. p., Galantha Ábrahámffy Gyula sz. p., Somorja Bittó Benjamin sz. p., Sz.-János Lukácsy Béla sz. p., bazini kerület Szüllő Géza. Udvarhelyszéken I. kerület Orbán Balázs függetl. p., II. kerület Tibád Antal sz. p. Szathmárban Boross Bálint sz. p. Alsófehérmegyében: nagy-enyedi kerület báró Kemény István sz. p., alvinczi kerület Barcsay Ákos sz. p. Aranyosszéken Houchard Ferencz sz. p. és báró Jósika Gyula sz. p. Baranyamegyében: dárdai kerület Jókai Mór sz. p., sásdi kerület Siskovics Tamás sz. p., siklósi kerület Antal Gyula sz. p., sz.-lőrinczi kerület Helfy Ignác függetl. p., német-ürögi kerület Simonyi Ernő függetl. p., mohácsi kerület Balogh Károly függetl. p., pécsváradi kerület Simonffy K. füg-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

<p>Előfizetési díj (illetményekkel):
 Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 80-80 kr
 és egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr.</p> | <p>Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-nt 89-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.</p> | <p>28. SZ.
 Julius 11-dikén
 1875.</p> | <p>Havonkinti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges himzetrajzokkal.
 Évenként két történelmi műlap és
 tizenkét kötet könyvmelléklettel.</p> | <p>A könyvek meghozatala egész, a műlap
 meghozatala félévi járatási kötelezettest
 foglal magában a lap irányában.</p> |
|--|---|---|---|---|

A római társaságból.

Prém Józseftől.

Valahányszor egy nem-olasz ember amaz állítását hallom vagy olvasom, hogy a római társas életben szerepet játszott, mindig mosolyognom kell, különösen pedig, ha az illető szerencsés halandó nem különbözteti meg a római társaságot ama számtalan catteriatól, melyek télről-télre a szélrózsa minden irányából összeserglett idegenekből képződnek. Ama félév alatt, melyet az örök városban töltöttem, távolról sem ismerkedtem meg annyi olaszszal, mint Flórenczben vagy Velenczében egy hónap alatt. A bensülött római büszkén él visszavonulva, míg az idegenek, különösen a németek (valóságos invasio!) látszólag mindenütt és mindhol a „hangot“ adják.

Nagyon csalódik ennél fogva, a ki Rómában, hol az antik világ oly csodaszerűen ölelkezik a modern élettel, a művészet és történet emlékeinek élvezése után a mindennapi életet kívánja tanulmányozni s arról meggyőződni: vajjon a köztársaság és császárság ideje óta mennyit változott a patricziusok osztálya. A mily könnyen bejuthat az idegen a német, amerikai vagy francia termékbe, a hol árnyát sem láthatni a feszességnek, oly nehéz valamely olasz társaságba jutni. Az idegenek valósággal áldozatot hoznak, hogy estélyeiken minél több s minél újabb ismeretségi vendég jelenjen meg; a római e tekintetben kislelküleg zárva tartja terme ajtaját, ő csak a maga emberei között érzi jól magát.

Igen természetes ennél fogva, hogy a római társasélet látszólag nem olasz, hanem kozmopolitikus. Sőt mondhatnám, a kozmopolitizmusból is tulságosan s feltűnő módon kirí a német. A merre még s a hová leülsz, ott német szó üti meg füledet. A merre, a műcsarnokokban, a Monte Pinciozán mindenütt németek töltik el a tért s a legutóbbi karneval arról híres (már tudniillik a németek előtt), hogy sem olaszok, sem angolok, de amerikaiak és francziák sem, hanem tisztán német építészek és

festők nyitották meg; a kik durvaságuk- és izetlenségöknek tapsoltak és segítettek nekik, de igyekezetükben utól nem érték őket, azok a római utczagyerkőczök voltak.

A németek valóságos gyarmatot képeznek itt, melynek uralkodója és kormányzója a német követ, Kendell ur, ki ugy látszik, több szolgálatot tesz Bismarcknak az által, hogy mint ügyes és áldozatkész világi, estélyeket rendez, mint hogy a pápa ellen diplomaciai bakokat lő. Kendell ur és ama három ezer német művész (a Rómában létező öt ezer szobrász, festész és építész közül annyi minden esetre német) ugyancsak derekasan csinálnak propagandát a kultur-kampf-nak; az ember kénytelen azt hinni, hogy minden kéjutazó német a kormánytól napidíjat huz, hogy mint magánember uton-utfélen, színházban és thea-estélyeken a német dicsőséggel boszantsa az embert.

Kendell urnak természetesen oly nagy budgetje van, hogy a palazzo Caffarelli gyönyörű termeiben mindig nagyszámu és érdekes vendégsereget fogadhat. Rendesen két nagy szabásu bált is ad a farsang folytán s ezek egyikén az összes római előkelőség (a klerikális párt és annak hiveinek kivételével) megjelen. A szép Margaréta hercegnő, nagyszámu udvarhölgyei, továbbá a királyiház férfitagjai mind megjelennek ekkor s a ki megunta a tánczot s jobbnak véli a hiuság és előkelőség vásárján tanulmányokat tenni, az meggyőződhetik, hogy a római arisztokracia hölgyeinek történetileg híres jellege még nem veszett ki, hogy arczukon még most is a női büszkeség eszméje sugárzik.

Valóban a római nők megjelenése, akár ily bálban, akár sétakocsizás alkalmával találkozunk velük, oly érdekes, mint a többi világ város hölgyei távolról sem. A más nemzetbeli nők valósággal vereséget szenvednek, s nem csak a szépség és jelleg, de öltözék tekintetében is.

A fényezés általában nem tartozik ama szenvedélyek közé, melyeket az idegenek Rómába is elvisznek. Ez legjobban föltünik amaz estélyeken, melyeket a késő őszi napoktól a farsang utánig tartó idény alatt a Rómában telelő, vagy ott véglegesen letelepedett idegen, különösen német családok hetenkint néhányszor rendeznek.

Miután ez estélyekre igen könnyen megjelenhet az ember, (az ismerkedés Rómában szerfölött korlátlan) egy idény folytában a nevezetes férfiak és nőknek, kikkel talán soha sem hittünk találkozhatni, egész sorával ismerkedhetik meg az ember. Egy német közmondás azt mondja: Ha valamely nagy hazánkfíával akarunk megismerkedni, utazzunk Rómába. A mi otthonn soha sem, vagy csak igen sok utánjárással sikerülhet: az itt a mindennapi dolgok közé tartozik.

Az ügyes és szellemdús házi asszony vagy házi ur igen finom tapintattal úgy intézkedik, hogy a jour-fixe-n oly egyének találkozhassanak, kik ismeretlen létük daczára már érdeklődtek egymás iránt. Ily szeretetre méltó házi asszony a többi közt egy híres német tájképfestő, Lindemann Frommel neje, ki különben is érdekes hölgy. Ő a házi asszony tisztségét kórógyában is viseli, a hová egy gyógyíthatlan betegség már két év óta szegzi. E női Heine e tél folytában is a híres férfiak egész csoportját látta maga körül. Nekem, ki szerencsés voltam Lindemann Frommel barátságát megnyernem, mindig kedves emlékü lesz a nagy művész nevének ama névjegye, melyen a többi közt egy nagyobb estélyre meghív s tudtul adja nekem, hogy az eddig meghívott vendégek közt Kendell, Liszt Ferencz, Björnson, Lewin Schücking, s számos más notabilitás van s a melyen ama kecsegtető remény is ki van fejezve, hogy Liszt Ferencz Kendell ural négy kézre fog játszani.

A hány társadalmi osztály van, annyiféle jellegű estélyre hívják meg az embert. Érdekesek a maguk nemében azok, melyeket valami Herder asszony hetenkint kétszer ad. Herder asszony ultramontán nő, ki a concilium idejében nagy szerepet játszott Rómában. Az ő házában ismerkedtem meg egy alkalommal monsignore Ricci és Paccával, kik most a Vatican legbefolyásosabb emberei.

Érdekes házi asszony Aragon lovag neje is. A férj bankár, az asszony szobrásznő, ki nagy műteremmel rendelkezik. A nagy művészek itt adnak egymásnak találkát s a műkritikusok igen szívesen látott vendégek. A házi asszony szeretetreméltósága ez utóbbiak iránt oly nagy, a mily mérhetetlen a művésznő hiúsága. Modora, szépsége, no aztán művészete is egyaránt megvesztegetők.

Lewin Schücking és Stein bárónő, továbbá Stillfild grófnő és Berdorf meklenburgi miniszternő estélyei hasonlóan a hiresebbek közé tartoztak a mult idényben. Ez estélyeken pihenheti ki az ember napi fáradalmaikat, melyek itt Rómában ugyancsak nagyok s ily alkalommal én is oly emberrel ismerkedtem meg, kit itthonn mindenki ismer: a „bolygó“ Hugó Károlylyal, ki büszkén mondá, hogy Rómának most két pápája van. Hugó Károly a római társaságban is — Hugó Károly volt.

M a r g i t d a l a i b ó l .

Szabó Endrétől.

I.

Am volt a mi szerelmünk,
Tündér-fényes álom —
Felébredtél — elfeledted,
Én azt nem csodálom.

Ah, de nekem ez ébredés
Szívem összetörte;
Ugy szeretnék álmodni még,
Aludni . . örökre.

S ugy sirok, ugy . . miért is volt
Ez csak rövid álom?!
Pedig hiszen mindig ilyen
Az én boldogságom!

II.

Mit ér a gazdagság aranyban,
Ha a lélek földhöz ragadt?
Mit ér a hófehér kebel,
Ha hideg sziv teng az alatt?

Mit ér a márványhomlok is, ha
Nemesre, szépre képtelen?
Mit ér a rózsajk, ha rajta
A gúny vonaglik szüntelen?

Mit ér, hogy ugy villog-ragyog
A te fényes, sötét szemed,
Hogyha az csak nevet, nevet, de
Nem ismeri a könyeket?

III.

Hogy ellenem van isten, ember,
Hogy rám tör a garbonczias-had,
Egy-egy mosolyt vetek feléjük,
Mint krajezárt a komédiásnak.

S hogy ellenem vagy még te is, kit
Én annyira szeretni tudlak,
Egy-egy mosolyt adok neked is,
Mint obolt a hideg Charonnak.

C z i f r a n y o m o r u s á g .

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

II.

— Te, Leó, — kezdte a szőke, — ma már kerestelek otthon is, a színházban is. Nagyon fontos beszélni valóm van veled.

— Tán Friedmann nálad alkalmatlankodott a váltójával?

— Igen. Bepöröléssel fenyegetett. Kifizettem érted azt a háromszáz forintot s aztán kidobattam azt az embert.

— Köszönöm, — szólott Leó, de önkénytelen is összecsikarta fogait s lángpirosság futott át arcán, föl egészen homloka tetejéig.

— Ne törődjél vele, — viszonzá a szőke könnyedén. — Bagatelle. Ha egyébint jövőre szíves léssz akként gondoskodni, hogy ne hozzám jöjjenek, lekötelezesz.

Leó újra összeharapta fogait.

— Gondoskodni fogok.

— De mondtam neked, hogy bagatelle, nem érdemes róla beszélni, — folytatá a szőke. — Nem is azért jöttem, a miatt nem háborgattalak volna. Fontos ügyben jöttem.

— Valami komoly effaired van talán?

— Ej, dehogyan! Hanem komoly szándékaim vannak veled. Reményilem, nem háborgattalak. Nagyon sajnálnám, ha most keveredtél volna valami burger ismeretségbe, mikor épen komoly szándékaim vannak veled.

Leó elnevette magát.

— Az igazat megvallva, valóban affélén törtem a fejemet, mint a mit sejtessz; de miután biztosítasz, hogy komoly szándékaid vannak, én is biztosítalak, hogy nem szeplősítem be tiszta arisztokratikus családfámat, hacsak történetesen a te komoly szándékaid nem hozzák ugy magukkal.

— Nem — viszonzá a szőke, — a kit én ajánlok, tiszta kék vér s ámbár nem mágnásleány, de családja kifogástalan. Téged, a ki olyan tudós-féle vagy, talán interesszálni fog, hogy már a tizenharmadik század végén kapták donatiójukat III. vagy IV. Endrétől.

— IV. Endrétől?

— No, talán nem jól mondtam? . . . V. Endrétől. . . mit tudom én, hogy hányan voltak ezek az Endrék? Nem lehet mindenki olyan könyvmoly, mint te.

— Igazad van, Emőd. Az Endrékkel elég baja volt az országnak, míg éltek, nem hogy még mi törődnénk most velük! Térjünk csak át az élőkre, az én menyasszonyomra, a kit ajánlasz.

— Parole d'honneur! — nevetett a szőke, — igazán csak tőled függ, hogy menyasszonyod legyen. Olyan csupa falusi ártatlanság. Ha rá nézsz, hát már elpirul. S a mit mondasz neki, elhiszi az utolsó betűig, mint a szentírást. Egy szóval: épen neked való.

— Azaz együgyü.

— Ej no, az izlés különböző. Némelyiknek az ilyen mezei virág tetszik. Egészen gyermek, naiv, tizenhat éves; még mit sem látott a világból. Csinálhatsz vele, a mit akarsz.

— S a szüléi?

— Nincsenek már. Hisz ez a legjobb ajánlat. Árva leány. Rögtön megkapod vele a vagyont s nincs beleszólása sem Péternek, sem Pálnak, hogy mit csinálsz. Nem függsz senkitől.

— Nos, nekem épen nincs kifogásom a dolog ellen — szólt Leó.

Könnyelműen hangzottak ajkiról a szavak, de szívét valami nehéz, fojtó érzés szorította össze. Egyébként nem szólt arról semmit. Minek is szólt volna? Emőd nem értette volna meg őt.

— Kifogásod? — kiáltott föl a szőke nevetve. — Meghíszem, hogy nincs kifogásod! Tizenhat éves, szép, gazdag, árva. . .

— Még szép is?

— Az is.

— Jobb szerettem volna, ha csunya.

A sőke bámulva meresztette ki szemeit.

— Azt szeretted volna jobban, ha csunya?

— Tudod, az embernek nyugodtabb volna a lelkiismerete. Emőd csak bámult.

— A lelkiismerete? . . . , Ahá! már értem! Azt akarod mondani, hogy akkor nem kellene féltetni a feleségedet?

— Azt hát, — viszonzá sarkastikus mosollyal Leó. —

— Nincs okod félni; — igyezzet megnyugtatni barátját Emőd. — A leány falusi nevelést kapott; olyan, mint valami bárány: ártatlan, szófogadó.

— És mindenek fölött árva!

— Árva. Csak egy nagynénje van, Szentlőrinczy báróné; szegről-végről nekem is nagynéném s mondhatom neked, sokat hallgat reám. Én rekomendáltam neki Azort is, a selyem pincsit, a kit majd látni fogsz a divánon.

— Természetes, ily előzmény után téged illet az unokahugának is férjet rekomendálni.

— Igen, a jó Szentlőrinczy tante mindig is kikéri véleményemet. A báróné tegnap jött be faluról, ma vizitet teszek nála

s ez alkalommal értesülök, hogy az Azor családja tavaly óta megszorodott. „De az nem elég“, — mondja a báróné sohajtozva, — „azon felül még egy leányt is kaptunk, egy tizenhat éves leányt.“ S a báróné elpanaszolja, testvére Stefi meghalt és elég gyöngédtelen volt végrendeletében őt terhelni a leányról való gondoskodással! Igazán, ez a Stefi legkisebb kimérettel sem viseltetett az ő gyöngé idegei iránt!

— Szörnyűség!

— Én is azt mondtam: Szörnyűség! S a bárónét nagyon meghatotta részvétem. Megszoritotta kezemet és biztosított, hogy az ő gyöngé idegei nem állják ki soká. Nem azért, mintha a leány ellen legkisebb panasza lehetne; az jó, szelid, engedelmes, hanem a gond, az óriási erkölcsi felelősség sulya koporsóba viszi, ha még sokáig tart. Ő nem tehet róla, de az ő gyöngé idegei nem bírják el.

— És te akkor csupa rokoni szeretetből vállalkoztál, hogy gyöngé idegeit megszabadítod ez óriási gondtól.

— Igen. Félig rokoni szeretetből, félig spekulációból. Mit akarsz? A saját bőrömet is fődöm vele. Deckungot keresek a váltóidra. Egyébként azt hiszem, irgalmas cselekedetet követek el a szegény leánynyal, ha megszabadítom nagynénje gyöngé idegeinek zsarnoksága alól.

— Tehát nekem szántad őt?

— Neked. A bárónénak beszéltem rólad s csaknem a nyakamba borult, úgy megörült. Ki sem bírja eléggé fejezni irántam háláját. Jótevőjének, megmentőjének nevezett. Valóban nem tudja, hogy mit csinált volna, ha én ki nem mentem a gyötrő gondok közül.

— Jó. Ezzel tisztában vagyunk. Az önző vén asszony szeretne magáról lerázni minden gondot; de hát a leány?

— A leány? mondtam neked, hogy szófogadó. Egyébként a te dolgod, ha a viszonyoknak poetikusabb színezetet akarsz adni. Tudom, hogy neked tetszenek az effélék. Te holdvilág-imádó, te! Akár versekben beszélhetsz vele, ha neked tetszik. A leány most jött faluról, még embert sem látott; a legelső tűznél elolvad a szíve, mint a viasz; úgy hajlitható, a hogy akarod.

— Igaz, — szólt Leó s egy percze elkomolyodott.

A szőkének még csak egy mondandója volt.

— Már most csak arra vigyázz, hogy adósságaidat elta- kard. Az öreg asszonynak együgyü elvei vannak e tekintetben. Azt mondtam neki, hogy szegény vagy, de jó gazda. Ezt hát eszedbe tartsd. Pár hónapig a legnagyobb ovatosság. Értesz engem? A legnagyobb ovatosság! Az esküvő után csinálhatsz, a mit akarsz.

III.

Az első látogatáson szerencsésen keresztül estek. Leó a legnyájásabb fogadtatásra talált mind a bárónénál, mind a fiatal leánynál.

Láthatta, hogy a leánynak beszéltek már róla; de mégsem látszott az oly elfogultnak, mint ilyen fiatal, tapasztalatlan, világban még soha sem járt leánytól lehetett volna várni. Vagy talán épen azért?

Egyszerű, bizalmas volt modora. Néha-néha elhallgatott s úgy látszott, mintha magában latolgatná, a mit Leó mondott. Néha fölemelte reá nagy kék szemeit, mintha vizsgálni akarná arcvonásait.

Mindebben oly természetes naivság és kellem nyilatkozott, hogy Leót egészen elbájolta.

Az első látogatást gyorsan követte második, harmadik. Leó szívét öröm, remény dagasztotta, de Emőd tartoztatta.

— Ne egész vitorlával! Csak lassan! Lassabban!

Veszélyes tengeren eveztek, kerülni kellett a szirteket s nem tudták, hol bukkanhatnak örvényre. Itt, a hol mindenki ismeri Rengeteghy Leót, könnyen akadhat valaki, a ki vagy szándékosan, vagy véletlen elárulja a báróné előtt Leó helyzetét.

Egy pár elejtett szó is elég, hogy felköltse a gyanút s akkor vége mindennek. A báróné rendkívül szigorú az ilyesekben.

Nem gyanakszik és sokkal restebb, sokkal kényelemszeretőbb, hogyszem kutatna; de ha egyszer valamit fölfedez, akkor Leóra nézve a partie végkép elveszett.

S ez a veszély minden pillanatban fenyeget. Sok itt a kalóz s mihelyt észre veszik a gazdag zsákmányt, mind arra vitorláz. Természetes, hogy igyekszik minél mélyebben elmeríteni egyik a másikat s bizony nem fogják kimélni a szerencsés vetélytársat.

Emőd gróf teljes erejével azon igyekezett tehát, hogy a bárónét Budapestről eltávolítsa. Nem ment nehezen. Ő méltósága idegei nem voltak e nagyvárosi zajhoz szokva s vissza kívánczoltak a falusi magányba, hol ő méltósága volt az egyetlen személy, kinek szabad volt zajt csinálni a kastély területén.

Ott, távol a minden pillanatban fenyegető veszélytől, megkísértették merészen, egyenest bevitörlázní a kikötőbe.

Emőd gróf megkérte barátja számára a leány kezét. Szentlőrinczy báróné örömkönnyes szemekkel mondott igent.

Hogy ne mondott volna? Leveszik válláról azt a nehéz gondot, melylyel az a Stefi oly gyöngédtelen módon terhelte! Oh, a jó Emőd! A derék, kedves Emőd!

Még arról is gondoskodik, hogy az eljegyzés egész zajtalan csöndben történjék! Milyen kíméletes ez a kedves fiú a báróné gyöngé idegei iránt!

Nem is kürtölik ki az eljegyzést. Kikerülik vele a sok alkalmatlan gratulációt, a személyes látogatásokat, a leveleket. A báróné gyöngé idegei nem állták volna ki azt!

Majd csak egy hónappal az esküvő előtt fogják tudatni a rokonsággal. Addig legalább másfél hónapon át nyugton hagyják a bárónét.

És mindezt az Emőd gyöngéd gondoskodásának köszönheti! Azon este Leó is hálától eltelten, forrón szoritotta meg Emőd kezét.

— Neked köszönhetem boldogságomat, életemet!

Szép tavaszi este volt. Bár még korán a tavasz kezdetén, de rendkívül enyhe. A fű felütötte fejét a földből, a fák fakadtak, néhány korai bokor és fa már virágozott is, illatával megtöltve a levegőt.

Leó kilépett a parkba és sokáig sétált ott magányosan. Éjfél elmúlt már.

Az éj nem volt egészen sötét s mihelyt szemei hozzá szoktak kissé a homályhoz, Leó fönnakadás nélkül járkahtott a sárga poronddal beszórt utakon.

A csillagok levilágítottak neki az égboltról az éjjeli sétához. A boldog embernek úgy tetszett, mintha jobban ragyognának, mint máskor. Éledni látszott az egész természet. Új életre támadott Leó is.

Új életre! Ereiben pezsgett a vér, agyában emelkedtek a gondolatok; egész testét oly könnyűnek érezte, mintha szárnyai nőttek volna, — mintha már repülne.

Csaknem csoda gyanánt tűnt föl előtte helyzetének rögtöni változása. A négy évi nyomor, a zibbasztó, lélekölő kínlás után szinte hihetetlennek látszott, hogy most annak egyszerre vége szakadjon s megnyiljék a szenvedő előtt a paradicsom kapuja.

Oly gyors volt az átmenet a legnagyobb elcsüggedésből, a legrémítőbb kétségbeesésből a boldogságra, hogy nem bírta nyugodtan, öntudatosan élvezni e boldogságot. Támolygott, mint a ki a sötétségből egyszerre lép ragyogó világozságra.

Ugy érezte, mintha álmodnék, mintha nem is volna ébren. Szinte félt, hogy mindez elröpül.

— Valóban igaz, s ez nem csupán káprázat? — kérdezte önmagától.

Kinyitotta szemeit, a milyen tágra csak kinyithatta. Körülnézett. Valóban nem álmodik?

Igaz tehát, hogy az ifjú leány, ki ama falakon belül lakik, máttól kezdve az ő menyasszonya? Igaz-e, hogy kezében pihent az ártatlan szép leány keze? Az ő kezében?!

Kimondhatlan gyöngédség és hálával tekintett a két ablakra, mely még most is világos volt az épület bal oldalán. Ezek a Vilma hálószobájának ablakai.

Még most is ég ott a gyertya, még most is fönn van a kedves leány. S talán épen ő róla álmodozik! Az ártatlan, tiszta lélek ő róla, ki meghentergett már az erkölcsi romlottság különféle posványáiban!

Ő róla, ki még a szerelmet is a pénz keresésével kötötte össze! Ő róla, ki mint kigázolási eszközt hajhászta e házasságot! ki aljas, önző szándékkal jött, mint valami zsákmánytárgyra s ki most e pillanatban sem bírja elválasztani teljesen szerelmi boldogságától a pénz fölötti örömét!

Valjon nem a vagyonnak örül-e jobban, mint a leánynak? — Oh, nem! nem! — suttagá magában.

S ugy érezte, mintha melle dagadna. Sováran kinyujtotta karjait. Oh, ugy szerette volna szívéhez szoritni a kedves leányt!

Eddig nem merte megölelni. Olyan sajátságos érzés volt az mindig, mely a leány közelében meglepte. Sajnálat és tisztelet érzése. Oly érzés, melyet eddig soha sem tapasztalt nők közelében. Nem mert egy csókot nyomni ajkára.

(Vége köv.)

A s t a m b u l i t ü n d é r .

(Beszély.)

Benkovich Sándortól.

Bágyadt szemekkel tekintett végig a szultán szép kegyencnője mesés fénylyel elárasztott szobájának falain. Mindezen pazar fény pedig csak szép keretje volt egy még gyönyörűbb képnek, és ezen kép ő maga volt.

A ki őt most így látta, bágyadtan, elégedetlenül, mindjárt észrevette volna, hogy keble nyugodalmát vihar dulta föl, és hogy ezen elégedetlenséget és unalmat a csalódásokra való visszaemlékezés varázsolta márvány homlokára. És ez valóban ugy is volt. Az ő szíve nem nyugalom után epedett; ellenkezőleg, vágyódott vihar után, mely az emberi szívet sebesebben lükteti, melyben kibontakozik az ember az élet mindennapiságából, habár a nyugalom rovására is; vágyódott vihar után, miut a sima tükrű tenger a hosszas szélcsend után ohajtja a vésznek zajongását, hogy a tespedésből óvja meg mélységeit.

Mint a szultán kegyenczének nem volt vágya, mert annyira le tudta bilincselni a szultánt, hogy a mit még eddig aligha egy török uralkodó tett, szerelme tárgyának örök és egyedüli hűségét esküdött és ez esküt még eddig nem is szegte meg.

Mindezen nagy szerelem azonban nem volt képes az imádott kegyencznőt boldogítani. A keleti népekben megvan bizo-

zonyos kalandok utáni vágy, melyet a nőknél különösen fokoz még a mohamedán vallás azon szigora, mely a nőt némileg a férj rabszolgájává teszi, és így őt annál inkább ösztönzi szabadságát bármily áron élvezhetni.

A szép kegyencznő is kezdte érzeni, hogy nem elég mint uralkodónő boldognak lenni, mert van a női szívnek még egy más rejtekhelye, melyet sem fény, sem pedig egy kéjencz önző hódolata nem képes boldogsággal betölteni; hanem egyedül csak egy választott lény szeretete, kit ő önszántából boldogítani akar és ilyen lényt ő a szultánban nem lelt. Ő úgy tekintette a szultánt, mint ember tekinthet oly lényt, kinek birhatása után soha sem vágyódott, sőt ellenkezőleg, kihez rabszolgaság által sodortatott.

A magány rosz tanácsadó, ha egy szeretni vágyó szív keresi föl; mert kevésbé visszariasztó színben tünteti elő a szívben megfogant gonosz terv kivitelét; távol azon lényektől, a kiktől tartanunk kell, kevésbé félünk tőlük, holott ellenkezőleg ha folytonosan szemünk előtt látjuk, azon félelem, hogy titkos tervünket mintegy homlokunkról leolvashatják, remegéssel tölt el bennünket.

És ilyen magányban jutott a kegyencznő arra a nagyon veszélyes meggyőződésre, hogy ha a hegy nem megyen a prófétahoz, hát kell, hogy a próféta menjen a hegyhez, azaz, hogy a kegyencznőnek kell fölkeresni a szerencsét, ha az nem keresheti föl őt itt az elzárt palotában.

A terv tehát megvolt: fölkeresni a szerencsét egy érte dobogó szív alakjában, melyet ő választand magának, — még csak a kivitel volt hátra.

Merész tervének könnyebb kiviteléhez hozzá járult még azon kedvező körülmény is, hogy a szultán álmát, ha egyszer elszenderedett, semmi földi zaj nem volt képes megzavarni. Így tehát szükséges sem volt altatószerekkel kieszközölni azt, a mit a szultán mesélője — kinek napról-napra jobban kezdett kimerülni fantáziájának a nélkül is nagyon sekély forrása — naponként nem akarva is kieszközölni, a szultán t. i. a mesének kellő közepén rendesen úgy elaludt, mintha egy mákonynyal telt oceánt kiivott volna. A ki a dolognál leginkább érdekelve volt, annak éberségétől tehát nem volt mit tartani, és az ablakon selyemlétrán leereszkedni s a kerten át Stambul utcáira juthatni, az a rabszolgnőnek annyi vala, mint a madárnak ágról ágra szállni.

Egy szép holdvilágos éjjel tehát, midőn Stambulnak békés lakóit Morpheus ringatá karjai között, hogy álmodozzanak a paradicsom csodáiról, a török paradicsombeli csodáknál még nagyobb csoda történt a nagyur palotájában.

A fejedelmi palotának tudniillik minden ki- és bejárását fegyveres őrk állták körül, a szultánnak élő és nem élő kincsei végett. De minthogy az ablakokat Törökországban ép oly kevésé szokták közlekedésre használni, mint nálunk, a bölcs őrködés fölöslegesnek találta azok alá is strázsákat állítani, minek eredménye az lőn, hogy ugyanezen szép holdvilágos éjjelen a kegyencznő ablaka egyszerre csak kinyilt, és abból egy selyemlétra omlott le a kertbe, melyen a kegyencznőnek bájos alakja nyomban leereszkedett. A földre érvén, könnyű léptekkel haladt át a kerten, és annak egy mellékajtáját kulccsal kinyitá.

A mi szép szökevényünk tehát eddig nem találván akadályokra, úgy érzé magát, mint a hajós, kinek vitorláját kedvező szél dagasztja, midőn a kikötőből kiindul, de ő — vihar után vágyódott. Ám legyen mindenkinek akaratja szerint.

Midőn a kert ajtaján kiosont és Stambul tekervényes utczáin találta magát, nem tudott lépteinek határozott irányt

adni; de ő kalandok után járt, és a szerencsének nincsenek bizonyos utjai; tehát tétovázva járt az ily későn már gyéren látogatott utczákon, még pedig álruhában, melyben valami szegényebb osztálybeli nőnek látszott.

Azonban mint drágakő, melynek fényessége a homálykérgeken is át ragyog, úgy ragyogott a nehézkes álruhán keresztül a könnyed sylphidalak és kecses mozdulatainak bájos szépsége.

Jó ideig barangolt már így az utczákon, és mindinkább csüggedni kezdett a jól megindult kaland eredményteljes kimenetelén; az utcák még elhagyottabbak kezdtek lenni, és azonkívül még a szokatlan fárasztó mozgás és izgatottságtól nagy szomjuság is lepte meg a szép hölgyet. Nem volt mód szomját csillapítani, és minekutána a víz utáni szomj erőt vőn a kaland utáni szomjon, haza felé kezdé irányozni lépteit, máskorra halasztván a megkezdett kaland kivitelét.

De alig ballagott néhány perczig, midőn egy közeledő vízihordó két tömlővel a vállán őt elhatározásában megingatá. Az igaz, hogy haza felé ment a vízihordó, tehát kevésé volt valószínű, hogy tömlőiben víz legyen. De hát ha mégis legalább annyi lesz neki, hogy szomjuságtól égő ajkait vele megáztathatná!

Megszólítá tehát a vízihordót, ha nem maradt-e valami kevés ital tömlőiben? A fiatal vízihordó meglepve nem annyira a váratlan kérdéstől, mint a bájos hang csengésétől, mely füleit oly kellemetesen érinté, nem válaszolt azonnal és így a kegyencznő kénytelen volt ismételni kérdését, abban a hiedelemben, hogy nem jól értette.

— Nem volna csoda, — szolt a fiatal ember, átnyujtván neki tömlőinek egyikét, mely csakugyan félig volt vízzel, — nem volna csoda, ha nem is értettelek volna, mert hozzám eddig csak földiek beszéltek, de a te hangod nem e földről való. A ruha, melyet viselsz, földi, de a ki benne rejlik, az tulvilági lény.

A szép hölgy a helyett, hogy ezen egyszerű, de szívből jövő kifakadásnak örvendett volna, megszeppent, mert félni kezdett, hogy bájai, melyekkel remélte magához édesgetni szive választottját, majd elárulják őt.

Minthogy azonban sürgősebb volt neki szomját oltani, mint szepegni, hát készült ajkait az átnyujtott tömlőhez értetni; mivel azonban tömlőből álarcczal inni bajosabb dolog, mint pohárból, jónak látta addig levenni az álarcot.

Ha meg volt lepve a szegény vízihordó a csengő hang halatára, mennyivel inkább most, midőn a legszebb nők egyikét maga előtt látta!

Meglepetésében a szép tündérek egyikét vélte maga előtt látni, kiktől gyermekkorában anyja gyakran azt mesélte neki, hogy a halandók ruhájába öltözve eljönnek néha a földieket boldogítani; mert hogy földi teremtsé ily csodaszép legyen, arról e perczben semmi hatalom nem lett volna képes őt meggyőzni. S többször körül is tekintett, hogy melyik oldalról jön majd az a felleg, mely tőle elviszi a szép tüneményt, messze, messze, a tündérek országába.

De nagy meglepedésére a felhő nem közeledett, hanem helyette a szép idegen nő, ki nyájas mosolylyal egy piasztert nyujtott neki, megköszönte még azonkívül a neki oly jól esett szolgálatot.

De a fiatal vízihordó visszautasítá a kínált jutalmat.

— Lásd, — mondá — nem csalatkoztam, mikor mondtam, hogy te nem vagy az, kinek látszani ohajtasz; szegény nő nem fizet meg olyan drágán egy korty vizet.

A kegyencznőnek ismét volt alkalma megdöbbenni, és kétszeres ovatosságra inteni magát.

— Szolgálatomért — mond a fiatal ember — nem kívánok jutalmat, mert a víz, melyet tömlőmben haza felé vittem, a nélkül is hasonló célra volt szánva. Szegény hajlékomnak egyedüli dísz az ablakaimban levő pár virág, és azok megöntözésére volt szánva; de minthogy más szomjas virágot találtam utamban, hát megöntöztem vele azt, és elég jutalom nekem az a tudat, hogy felüdülve és újra viritva láthatlak magam előtt, te szép virág! Oh, hidd el nekem, szép idegennő. ha tudtam volna, hogy én ma megöntözhetem a kerek föld legszebb virágát, már kora hajnalban kimentem volna testvéreidhez, a rét virágaihoz, és megfosztottam volna őket gyöngyeiktől, a harmattól, és a legszebb virág kelyhébe összegyűjtve nyujtottam volna neked azt, a mit most szerény tömlőim nyujthatnak üdítésül rózsás ajkaidnak. És ha szemeim csalnak, és te nem vagy tündér, hanem ezen földnek lakója, oh, akkor engedd, hogy azt, a mit most végzetemnek köszönhetek, ezentul neked köszönhessem, azaz hogy még sokszor részesíttessem általad abban a szerencsében, téged bármily módon szolgálni. Tégy szolgálóddá, és szolgál más jutalmat nem fog kérni, mint azt: engedd meg neki, hogy feletted örködjék és így közeledben lehessen. Mert még a lég is, mely téged környez, Sába illatainál édesebb, és boldogítóbb annál, melyet a paradicsom hurijai magukba szivnak.

A szép hölgy mosolyogva hallgatá végig az ifju szív mindinkább lángra gyuladózó érzelmeinek virágos kifejezéseit; de a mosoly lassankint tünedezni kezdett ajkairól, és szép orcáin szokatlan méla komolyság ömledezett el; mert az ifju növekedő hévvel és a keleti nyelv legékesebb képeiben tolmácsoló szívének érzelmeit, melyeket a szép hölgy szemeinek egyetlen egy szikrája képes volt benne lángoló tűzre ébreszteni, és a mit ajkai rebegtek, azt szemei meg nem hazudtolták.

A kegyencznő vihar után vágyódott, mely megrázkódtassa szívének alvó érzelmeit s foglalkozást nyujtson a magányban tepedő kebelnek. S ime, a vihar közeledett, mert az ifju szemei oly esdeklőleg függtek a szép hölgy szemein; oly hiven tükrözték vissza epedő lelkének egész bensejét, hogy lehetlen volt őt meg nem szánni, a szánalomtól a szerelmig pedig csak egy lépés.

Miként a vészmadár a vihar előérzetében nyugtalanul lebeg a már dagadozó hullámok fölött, ugy remegett a hölgy keble a már ébredező szenvedély első sejtelméinél. Menekülni akart, vissza a csendes kikötőbe, melyből a megvetett nyugalom intett neki csendesen, de annál ragyogóbban folyó napjaival, — már késő volt, mert az ifju remegő karokkal tartotta vissza a menekülni akarót, és alkalmasint azért, hogy el ne szökhessék, erősen szorítá magához; minek következtében a szép fogoly nem csak nem tett több kísérletet a menekülésre, hanem még szívének szabadságáról is lemondott a megszeretett zsarnok kedvéért.

Hogy ha a próféta most hívta volna magához a fiatal víz-hordót, az azt felelte volna neki, hogy biz ő nem megy, mert most jobb dolga van, mint azoknak, a kik a paradicsomban vannak.

Midőn másnap a kelő nap arany sugarai üdvözölték a magas minarétek kupoláit, az elmúlt éj nem változtatott semmit Stambulou és annak lakosain. Csak a víz-hordó ablakában hervadtak voltak a virágok. Szegények — hogy is ne? Feledve voltak ők, pótolta őket most Stambul legszebb virága, ki az éjjel nem csak vizüktől megfosztá őket.

És kevés éjszaka mult el azóta a nélkül, hogy az éj sötét fátyolát ne borította volna a két szerető szív boldog titkaira.

(Vége köv.)

A csuszók léhűtője.

Néhány év előtt egy vándor állatsereglet kis városunkban ütötte fel bódéját és nagyképi falragaszokkal, valamint harsogó kikiáltója által meghivta a nagyérdemű közönséget, természetrajzi kincseinek megtekintésére. Máskor is meg-megfordultak már nálunk az efféle nevezetességek, most azonban jobban, mint valaha, tódultak oda az emberek, két különös vendég kedvéért, a miről most a sok egyéb világcsudák mellett a falragaszok szóltak. Tudniillik két „óriási krokodil“-ról, melyek a Nilus sárga hullámaiból egyenesen ama bódéba tévedtek légyen. Örege-apraja sietett szemtől szemben megismerkedni a sokat emlegetett, de soha sem látott szörnyetegekkel. Valami hősi elszántság dagasztá kebleinket: napkeleti állatszörnyetegek, ősvilági óriások, ellenségei minden élő lénynek, még önönfajuknak is, vad haramiák, vérengző fenevadak; és most itt egész könnyeden meglehet őket nézni, kézzel fogható közelségről! — Egy kis bátorság minden esetre csak kell hozzá, gondolta örege-ifja, hanem azért csak bementek a bódéba.

Sokkal közönyösebben, mint más ilyen alkalmakkal, mentek el az emberek a megtépászott keselyük, a vigyorgó majmok, a szunydikáló sün, a kajdászó kakađu, a tagba szakadt bagoly mellett, az általános kíváncsiság és érdeklődés ama két vasasláda iránt összpontosult, melyekhez végre eljutánk. Leszedték a vastag pokróczot, szélylyel kapcsolták a keresztpántokat, leemelték a deszkatetőt, a közönség hátratoppant, a nyakak előre nyultak, a szájak tágra nyitlak, minden szem a ládába meredt, a melyeknek fenekén a félelmetes rablógylkosoknak kell lenniük — halotti csend — általános megborzadás — általános várakozás — vajh' mit hoz a jövő perczenet?

És biz az édes-keveset hozta. Két sötét-szürke, fiatal, de azért életunt alligator lőn láthatóvá, a krokodil amerikai atyjafiai, belegyümöszölve egy nyomoruságos, felette szűk és felette rövid ketreczbe, csendesesen megadva magukat látványossági sorsuknak, álmosan, bágyadtan és elerőtlenedve. Egyszer egyszer feltologatták szempillájukat, ez volt az egész, a mi a rettegett utonállók hajdani hatalmából és erélyéből megmaradt!

Bizonyos csalódási érzés kezdte megszállni még a legigénytelenebbet is a nézők közül, midőn a ládák teteje ismét bezáródott. Hanem a kikiáltó most, egy kis borralalót instálva, ujjabb meglepetésül egy ujjabb nevezetességet mutatott fel, tudniillik kicsi krokodilkát, a két öregnek rabságban született és korán elhalt magzatát! Recsegő hangon és megakaszthatlan biztonssággal adá elő a jó ember magyarázgatását; a közönség bámész szemekkel meredt az uj tüneményre és különösen a nők bizonyos lágy és méla arczczal tekintettek az állítólagos piczi krokodil-szülöttkére, mialatt a kikiáltó a palaczkot rázogató és — egy közép nagyságu pikkelyes gyík tetemei nagy-busan föl-alá eviczkéltek a szeszben. A borralaló bőven csorgott, a közönség kibámulta magát, azután meglegedetten távozott, és a kicsi holt gyík kaparta el a pálmát óriási rokona elől, hamis név alatt.

A milyen szemén szedett hazugság az, hogy a rabságban krokodil születik, és a milyen nevetni való látvány volt a jelenlevők részvétteljes arcza; annyi mégis áll, hogy ama vasas láda óriásai és a kicsi halott bámulatosan hasonlitanak egymáshoz. Az avatatlan szem nem vette észre, hogy az öregnek pánczél van a testén; sem azt, hogy a pikkelyes gyíknak oldalvást vannak a lábai; sem azt, hogy feje lapos, szája nagy és széles; neki ez hű képmása volt a krokodilnak, az pedig, hogy a kicsi állat fölötte állt formásságban és finomságban, ifjuságának tudták be, és —

a mennyi minden mesében van egy szemernyi igazság, eme parányi krokodilról szóló mese is nem épen egészen koholmány. Bármily nagy is a különbség a gyík és távoli rokona közt belső alkotására és külső sajátságaira: szokásai és életmódjára, hajlamaira és kedvtelésére nézve mégis közel áll hozzá, és ha az egyikben otromba, alattomos gyilkost, a másikban pedig napvilágos kedvű, finom, futamlós teremtet látunk, az legnagyobb részben csak a különböző testi nagyságtól származik.

A mi takaros kicsi gyíknak az ő ékes, sima, fénylő ruházatával ép úgy, miként esetlen, undok rokonának, csupán csak rabláson és gyilkoláson jár az esze; krokodil ez, csak hogy kicsiben; emberkerülő, alattomos, kegyetlen, ha kell, és szemtelenül bátor, ha másként nem tud célt érni. De van neki egy előnye a krokodil fölött: könnyed és kecses. Mint a lehellet, surran a földön; semmi sem jelöli utját, alig hogy a fűszál meghajlik alatta. Miként valami rezgő fényzalag, siklik és tündököl a kavicson és gyepon és pillanat múlva már eltűnt. És épen olyan könnyed fürgeséggel éli világát és ennek minden örömét, egyformán szárazon és vizen, bokrokban és fákön; mindenütt egyformán gyilkol, mindenütt táplálékot és gyönyört ad neki az élet, és valahol csak megfordul, egyformán ragyog és tündököl — valóságos képe a nagyvilági ingyenélőnek.

Az ébredő kikelet első sugaraival kibúvik téli szállásából, a mi rendesen egy kicsi hasadék a falban, sziklában vagy a földben, és októbertől márczius közepéig ki nem mozdul belőle. Ezt az egész időt ő elaluszsa; azon boldog halandók közé tartozik tehát, melyeket a természet minden házi gondtól és minden élet- és évszaki bajtól megkimélt, mondom: született léhűtő. A nyári nappal egyidőben lenyugszik és vele együtt kel föl. Mihelyt künn az illatos, sugaras életben megered a sürgés-forgás, és a rovarvilág rázendíti zsongó-bongó versenyét, a kicsi gyík legott előbúvik rejtekéből, és fény és ragyogásban tükröződve, hozzá fog vig és örömteljes munkájához, a mely abban áll, hogy az első napsugárral kimegy a sziklákra vagy a bokrokba és tüzzel-hévvél fogdossa a csigákat, pondrókat és legyeket, egész déltájig; akkor leheveredik és a nap aranyos sugaraiban sütkeznek, néha meg-meglibbentve farkát, vagy nyelvecskéjét, vagy pedig cél és szándék nélkül, csak úgy jókedvében, föl-alá osongat, ezalatt este lesz, akkor visszatér szállására.

A nyár legnagyobb részét magában tölti a gyík; néha ugyan kisebb-nagyobb társaságokban látni őket, de ezeket inkább a véletlen, semmint a szándék vagy hajlam hozza össze, és nem is igen férnek meg egymással; a prédakeresésben utban vannak egymásnak, odahaza meg ki-ki közölök ur szeret lenni, azért mikor összekerülnek, hamar kész a perpatvar. Csak néhány héttel azután, hogy a virgoncz népség téli álmából fölébredt, a szerelem korában látogatnak el egymáshoz, enyelegnek, hancuznak, szegre akasztják veszekedő természetüket, kivevén, ha a féltékenység is közbe keveredik, akkor aztán jó éjszakát barátság. Mert ez esetben a hím ugyancsak bátor lovag. Magasra felágaskodva, údáz harczy vágygyal támadja meg vetélytársát, és vége-hossza nincs a dühös viaskodásnak mindaddig, a mig csak a diadalmi jel — a legyőzöttnek farka — ott nem marad a porondon, a mi azonban legtávolabbról sem biztosítja a diadalmas vitézt, hogy szive választotta első alkalommal más valakit nem fog boldogítani szerelmével; mert „a milyen a férfi, olyan a nő“; férjem uram is csakhamar odább áll, háztartást, gyermekápolást és házastársi tekinteteket a jó szülék nem ismernek, és a kicsikék, melyek augusztusban vagy szeptemberben a hat-nyolcz hosszukás, bab nagyságu tojásból kikelnek, legott saját szakálukra egyforma életet kezdenek az öregekkel, ide-oda-

futkosnak a napban, hajkorásznak, játszadoznak, szakasztott az öregek, a mig csak az ősz hátukra nem kopogtat és vihar és fürgeteg elől szikla vagy göröngy mögé nem gubbaszkodnak.

A gyík általában gyöngé, érzékeny természetű, nem olyan szívós, mint a többi csuszó-mászó, és különösen a nedvesség és hideg iránt elannyira érzékeny, hogy napokig elrejtőzik, és kész inkább éhséget és nyomoruságot elszenvedni, semmint csunya, hideg időben gyenge testét koczkáztassa.

Ellenben leirhatlan, kimerithetlen a meleg és verőfény iránti szeretete. A nap életszükség neki és delejes hatással van rá; mindig magasabbra és magasabbra követi sugarait, egyre nagyobb és nagyobb kéjjel engedi át magát boldogító hatalmának; órahosszant hagyja magába áradni, a mig csak az aranyos sugaraktól meg nem mámorosodik, akkor aztán a különben oly ovatos, félős, de most naptól ittas állatkához egész közel lehet menni, sőt el is lehet fogni.

Épen olyan fürge és szeretetre méltó, mint a smaragdgyík, habár nem egészen olyan szép színezetű, a nálunk sokkal gyakoribb sővény-gyík. Künn fürge vadász, a szobában ellenben vidám, kaczer, kedvkereső czimbora; hihetetlen rövid idő alatt barátkozik meg ápolójával, élelem és gondozásra nézve csekélyek igényei, csak elegendő levegője és napvilága legyen és egy kis buvóka, a hová alkalmilag elrejtőzhessék. Egy ilyen csinos állatka pár hétig fogságban levén nálam, már néhány nap múlva annyira megnyugodott sorsában és annyira megszeliült, hogy mihelyt csak üvegkaliczkája ajtaját ujjammal megérintém, azonnal ott termett és magasra felágaskodva, várta étetését. Többnyire legyeket adtam neki, a miket, egészen eltérőleg eddigi észleleteimtől, mely szerint a sővény-gyík oda se néz az efféle táplálékra, nagyon jóízűen fölcsemegézett. A kis rabot ugyanazon kalitban tartottam egy tói békával, és nem kis mulattatásomra szolgált: összehasonlítani a kecses, deli gyíkot a bohókás, esetlen suhanczczal. Ez lenn gunnyasztott fű és iszap közt, anaz fent egy kicsi kőgula tetején izgelődött; ez időről-időre cigánykereket hányva, a kalitka egyik sarkából a másikba vetette magát, amaz csak villogtatta az ő piczi okos szemecskejét. Étetéskor a béka szinte haragosan kapta el a táplálékot, mig amaz vágykeltően jobbra-balra forgatta legyecskéjét szájacskájában és utójára cziczuska módra körülnyalta ajkait piczi két águ nyelvecskéjével, nehogy a lakomának egy morzsája valamikép kárba menjen. Leginkább tünt ki a különbség közöttük, midőn néhány hét múlva szabadon bocsátám őket. A béka se lát, se hall, nosza vesd el magad, egyetlen bolondos szökkenéssel odább ugrott, azt sem kérdezve, hová; mig a gyík elébb néhány szempillantásig tétovázva, nyitott tenyeremen ült, mintegy jól megfontolván az első lépést, melyet teendő lesz; azután alá-siklott a gyepra és futásnak eredt, elébb lassan, majd gyorsabban és gyorsabban, mig végre teljes tudatára jutván szabadságának, a fűszálak közt eltűnt. A békának se hire, se hamva azóta, a gyík ellenben hű maradt a kerthez, melyben visszanyerte szabadságát, mai napig is ott tanyázik, és — egyik olyan, mint a másik, a fogságban nyájas, bizalmas, kedvkereső, a szabadságban világkerülő és szemfüles; kedvelője a természetnek, rajong a verőfényért, a mellett kegyetlen vérszopó; tündöklő ékessége a rideg kősziklának, a miért ez ingyen hajlékot és ótalmat ad neki; egy szóval — az ingyenélők mintaképe.

Egy hét története.

Juliusho 7-dikén.

Falusi idylek. — Egy kedves látogatóm. — Eleven világtörténet. — Egy nagy ur fontos dolga. — Egy szép asszony tünődése. — A nevető arszlán. — A ki az eget keresi. — Szegény örökkévalóság. — Családi életkép. — Egy apa nevetése. — Egy gondolat. — A „Fehér páva.“ —

Isten látja lelkemet, eszem ágában sincsen elrontani vidéki olvasónőim örömét, és tiszta szivemből elismerem, hogy a falusi élet ezer meg ezer gyönyörűséggel bővelkedik mostanság: az aranyos kalásztenger, a daloló aratólányokkal; az irtalmatlan nagyságu fazekak, tele turós gombóczzal. Vagy holdvilágos este a regényes séták a lombárnyékos ligetben, a menyinyiben a szunyogok nem tiltakoznak ellene. Vagy egy kirándulás a szőlőbe, vagy kedves társasággal a közeli erdőbe, a menyinyiben az eső az utat föl nem áztatta Vagy — de ki győzné leírni a nyári világ ezer színű és alakú bűbáját, nappal úgy, mint éjjel, és reggel úgy, mint este!

Hanem azután engedjék meg, hogy én viszont az én fővárosomért rajongjak és lelkesüljek. A napokban egy vidéki barátom volt nálam, a képviselőjelöltség elől szökött meg hazulról, és úgy volt, hogy legalább két hétig szerecsém lesz hozzá; második nap azonban már többet fohászott, semmint beszélt; azt mondta, úgy veszi észre, hogy meg akar süketülni a nagy zajtól; harmadnap aztán hült helyét találtam; levélben vett bucsut tőlem, annyira röstelte a dolgot, de — mondá — mégis csak inkább a képviselőiséget állja ki, mint ezt az ördögök zsinatját; akkor legalább a hazáért szenved. Én természetesen tőlem kitelhetőleg sajnáltam barátomat; mennyire más az ő természete a miéinktől! Ki gondol minálunk füleire, mikor csak ki kell menni az utcára és a szem be nem telhetik a szebbnél szebb látványokkal!

Csak az utca szélén ha megállok, magam előtt látom a világtörténetet. Itt egy országos fűméltóság, gyalog jár, és pedig komoly arczzal és a fontos lépésekkel! Hogy is ne, így könnyebben lehet utat veszteni egy mellékutczában. Amott meg egy szép asszony, egy disz a ruhája, egy mosoly az ajka és egy kétségbeesés a szive. Valamit megtudott valakiről és most azon tünődik épen, hogy mi volna jobb: bizonyosat tudni és meghalni a fájdalomtól, vagy kételyekben hanyódni és meghalni a bizonytalanságtól! Persze, hogy természeténél fogva az első választja, pedig sokkal okosabb volna az utóbbi, meghalni azonban se így, se úgy nem fog tőle.

Hogy nem jutott még senkinek eszébe, hogy az emberi sziv tulajdonképen gumi elasztikumból van, különben hogyan is nevetne az a derék ember ott olyan jóízűen magában? A kívül csak találkozik az utcán, mindenkire nevet; van is rá oka; levelet kapott a kedvesétől, és most utána megy a fürdőre, és elvesztegeti vagyonának utósó maradványait. Hogy én azt honnan tudom? Onnan, édes nagysám, mert egyik volt jó barátja, a ki bezzeg nem nevet, hónapok óta vérzik tőle. Ez is nagyon szép történet, de ma nem beszélem el, mert én ma csupa vig dolgokról akarok csevegni.

Itt van mindjárt egész csoport ember, négy férfi, két nő, szép párosan járnak, elől-hátul egy-egy fegyveres ótalmozóval.

Bizonyosan loptak, vagy másképp vétettek a jó rend ellen, és most végig kísérik őket a városon, hadd tanulják meg a szégyent. Csak legalább ruhaneműt loptak volna, hogy ne olyan rongyosan járnának! De így érdekesebb, fényes nappal végig az utcákon. Nagyra is vannak vele, különösen a férfiak, — az asszonyok mégis mintha röstelnék, az egyik fejébe huzta a ruháját, a másik is szivesen tenné, de nincs rajta több egynél, — és leginkább az egyik férfi olyan kevélyen hordja a fejét, akár egy volt „alapító.“

Alig haladnak el ezek, jön a másik, csinos fiatal ember, boldogságtól sugárzó szemekkel az eget keresi, egy harmadik emelet ablakában, egy fiatal leányt; meg is látja; csupa rózsaszín és napsugár az arcza, a megtestesült harmattiszta szerelem. Mindössze egy pillanatig látják egymást, de a mely két világetet foglal magában. Csak olyan nagyon szegény ne volna az a kedves leány ott fenn a harmadik emeleten, az a 22 éves fiatal ember meg legalább 4—5 évvel idősebb! Mert vannak emberek, a kik felette mulandónak találják az ilyen ifju örökkévalóságot. De ime, ez talán még mulatságosabb.

Egy őszbe csavarodott férfi, ott a tulsó utczasarkon, két kis leánykával, az egyik talán 6, a másik talán 4 éves, egyik szebb a másikkal, valóságos szőke haju angyalok. A mint megpillantottam őket, a milyen bolondja vagyok a kis gyermekeknek, le nem birtam venni róluk szememet, az öreges férfi még azonképen én rólam; végre is általjótt, mind a két kis szőke angyallal kezében, egyenesen hozzám. Egy darabig állt, én most még nagyobb gyönyörűséggel néztem a két kis angyalt, akkor az öreg megszólít, hogy találom én e két kis leánykát? — Gyönyörűek — mondom. — Ugy-e? És valjon melyiket találja a leggyönyörűbbnek? — Hogy ezt bajos megmondani, — felelém — talán az ifjabbikat, mivel ez vidamabb. — Ő is úgy találja — mondja az öreg — azért ha úgy tetszik, fogadjam el tőle ajándékba. — Arczának minden izma vonaglott e szavaknál, a szája mégis mosolyogni akart volna. Rá meredtem. Talán nem az ön gyermeke? — kérdém. — Épen ez a baj, hogy az enyéim! — felelé, és szája még mindig mosolyogni akart. — Négy évig hivatalnok voltam a vasutnál, és most januárban, mert tudok magyarul redukáltak, és azóta nem bírok munkát kapni, ezek a gyermekek meg, — az anyjuknak volt esze, a tavasszal meghalt, mindig is okosabb volt nálamnál; — igen, tehát ezek a gyermekek meg, hiszen tetszik látni, valóságos kis gyermekek, különösen a fiatalabb még kicsi is hozzá, azért tehát biz azok sokszor éhesek is, és valahányszor éhesek, különösen a kisebbik, mindig csak kenyeret, kenyeret kérnek, én meg már hol vegyem, mikor nincsen? Mondom hát, elajándékozom őket, különösen a kisebbiket! — mondá az apa és azután felkapta a kisebbiket, oda tartá elébem, és az ajka még mindig nevetni akart.

Elfordultam tőle, mert — mit tagadjam? de ha agyon ütnek, sem tudtam volna most nevetni. Szemem a falhoz tapadt, a mely tele volt hirdetésekkel; eleinte a betűk csak úgy libegtek-lebegtek előttem, a miért emberül ki is pirongattam magamat; csak azért is elolvastam azt a hirdetményt, ezalatt majd összededem magamat és feletetet is találok e szegény apa számára.

Olvastam tehát a hirdetéseket. Elveszett egy uszkár és 10 frtot kap, a ki megtalálja. — Nem látott ön egy uszkárt? — fordultam vissza a szegény apához. — Már hogy láttam volna! — viszonzá a szegény, két kis gyermekére nézve; lát is ez most ennél egyebet a világon! Ujra a falnak fordultam tehát, újra olvasni kezdtem, és — Megvan! — kiáltam, visszafordulva az emberhez — Tud ön szomorú arcot vágni? — kértem, de a mint ránéztem, megbántam a meggondolatlan kérdést. Ez az arc és ez a kérdés! Fogtam tehát emberemet, ez meg a két kis szőke gyermeket és mentünk, egyenesen — egy temetkezési vállalat irodájába, a kinek a hirdetése szintén ott ragyog az utca sarkán; a közönség szíves pártolásába ajánlja magát.

— Önnek szomorú arcokra van szüksége — kezdém, a szokásos üdvözet és annak kinyilvánítása után, hogy nem a magam személyét hoztam ide. — Igen is, — hagyá helyben a főnök — így kívánja ezt üzletem. Mert tetszik tudni, én állítom ki a halottas kíséretet, és a milyen rajta a szomorúság — Természetesen úgy fizetik. — folytatám én — No hoztam én Önnek egy arcot, rá nézni is fölér egy kis hidegleléssel.

— Hol van? — kérdé mohón a főnök, és indult az ajtó felé, de én visszatartottam.

— Nem odáig van az. Nekem még egy gondolatom volna. — Valjon mi? — kérdé a derék férfiú, máris némi tisztelettel irántam. — Az, hogy Önök nem értik jól üzletüket; mind csak embereket állítanak ki gyászolókul. Sokkal hatásosabb volna, kicsi gyermekeket is! A városban azt hinnék, hogy ezek az árvák, és ezt a látványt bizonyára igen jól megfizetnék.

— Igaz, ez csakugyan jó gondolat, pompás gondolat, — mondá a főnök, kezeit dörzsölgetve egymáshoz. — Van is már két ilyen kis gyermekem az ön számára, két kis leányka, azokat én Önnek engedem át, természetesen illő díj mellett; — ütöttem a vasat és megkötöttem vele az alku, csak azután vezettem eléje az apát a két leánykával. Az apa még mindig nevetni akart, és a főnök szinte megborzadozott tőle, annyira megtetszett neki; hát még a két leányka! — Gyönyörű árvák lesznek, a halottas kocsis után, — mondá nagyon lekötelezve és nyult a zsebébe, hogy egy kis közvetítési díjat nyomjon a markomba, és midőn értésére adám, hogy nem e végett tettem, elmosolyodott. — Aha, ön ellensége az én konkurrensnek, és most ártani akar neki! — Az nem, hanem csakugy, passzióból üzöm ezt a mesterséget. Szeretem a gyermekeket — viszonzám én, a két kis fizetéses árvácskát megcsókolva; az apa szólni sem tudott, olyan boldog volt; van a gyermekeinek kenyeré, árvák lesznek és mégis megmarad nekik apául! — A főnök az ajtóig elkísért és ott megfogván kezemet, újra megköszönte szíveségemet, és nagyon kért, hogy adjak neki mielőbb alkalmat, én irányomban is kimutatni üzleti szolgáltatási készségét. Én mosolyogtam ennyi jó akarat tapasztalatára, mire a főnök is észrevette, hogy egy kicsit nagyon messze ragadta a buzgóság, hanem azért jó barátokként váltunk el, mert haj, ezerjófű a barátság!

Itt van például Odry Lehel, a „A fehér páva“ szerzője. Ne volnék csak jó barátja neki, hogy lehordanám most, a miért ezt a darabot megírta, és nem csak megírta, hanem ki is nyomomatta, és nem csak kinyomatta, hanem mult vasárnap a budai szinkörben elő is adatta! Még az előadásért is őt teném felelőssé, holott e részben a korlátlan ur Temesváry, az igazgató. Kimutatnám tővéről hegyére, hogy ez a „Fehér páva“ csak annyiban fehér, a mennyiben azt se tudja, hogy mit csinál, és annyiban páva, a mennyiben azt se tudja, mit beszél. Így azonban, hogy tehetném én ezt kedves, jó barátommal? Inkább azt mondom tehát neki: Nagyon jó, édes barátom, nem a darab, hanem az,

hogy színre hozták. Legalább megtanulja, hogyan nem kell írni, és azt is, hogy jó néha a barát szavára is hallgatni. Azután jó is van a darabban, például a nyelv, sok helyütt népies, egy-két mellékalak szintén eléggé élénken van festve; azért, hogy ha még egy pár ilyen darabot mivel el, Odry barátom okvetlenül még rá fog jönni, hogy igen kitünő baritonista. — i — r.

Budapesti hírvivő.

** (V. Ferdinánd király) holtteteme vasárnap 11 órakor reggel szállított Prágából Bécsbe, hol beszenteltetett. Hétfőn és kedden a várkapornában közszemlére volt kiállítva, és a nagyszerű gyászrovatalon nyugvó holttetemhez a közönségnek szabad bemenet engedtetett. — Kedden a temetés nagyszerű halottas pompával ment végbe, az uralkodó ház valamennyi tagjainak jelenlétében. Képvisele voltak a német császár, az orosz czár a trónörökösök által, és majd minden európai uralkodó külön főrangú küldött, ugyszintén Magyarország több miniszter és a főváros a főpolgármester és számos képviselő által. — V. Ferdinánd királyért 16 hétig fog udvari gyász viseltetni. Julius 6-dikától kezdve a tábornokok és tisztek 8 héten át gyászszalagot viselnek balkarjukon, s a kardbojtot gyászburokban hordják. — Mária Anna királyné — legujabb hír szerint — Prágában fog állandóan lakni. Az udvarnál egyelőre minden hivatalnok fizetését életfogytiglan fogja huzni. V. Ferdinánd király öröksége 150 millióra tehető, nagy kiadása csak a mexikói vállalat alkalmával volt, midőn Miksa császárnak 2 millió frtot bocsátott rendelkezésére.

** (Adomák V. Ferdinándról.) Az elhunyt fejedelem életéből sok adomát beszélnek most. Őt tudvalevőleg „jóságos“ előnévvel ruházták föl alattvalói. Annyira jószívű volt, hogy midőn 1832-ben merényletet követettek el ellene, minden befolyását fölhasználta, hogy az orgyilkost a kötél általi haláltól megmentse. Sikerült is neki a büntetést 25 évi fogságra szállíttatni. Sőt ennél is többet tett: gondoskodott a merénylő családjáról, évdíjat rendelve az elfogott nejének és gyermekeinek. Egyizben pedig, midőn vadászat alkalmával néhány srét vállát surolta, megparancsolta, hogy „ne kutassák, honnan jött a lövés.“ Midőn pedig egy huszár lova majd legázolta, alighogy a veszélytől szabadult, az volt az első szava: „Annak az embernek semmi bántódása ne legyen.“

** (Jótekonyság.) Királyné ő Felsege az utóbbi csapás folytán megkárosodott budapesti lakosok részére magánpénztárából 1000 forintot adományozott. — Az elhunyt báró Prónay Gábor az acsai templom és sirkert fenntartására 2300, az acsai szegényeknek 100, az evangélikus iskolának 100 frtot hagyományozott. — Zalka János, győri püspök legujabban 950 frtot adott közhasznú célokra. — Sopron-megyében az ostorosi katolikus hitközség iskolaházának építésére a király kétszáz forintot adott kézi pénztárából. — Schossberger és Schváb Jakab pusztaszenttornyai földbirtokosok pusztájukon egy-egy elemi iskolát állítottak fel, azt kellően felszerelték, s az alkalmazott tanítók javadalmazásáról gondoskodtak. — Szécsényben Pulszky Ágoston ur templomépítésre telket ajándékozott, iskolára pedig több szobából s melléképületből álló egyik házat 20 esztendőre engedte át díjtalanul, továbbá a lelkészi lak fölépítésének költségeihez 100 frttal járult. A szécsényiek nagy mértékben élvezik a Pulszky-család, s különösen Pulszky Ágoston ur, valamint Pulszky Polyxena kisaszszony áldásos jótekonyságát.

* (Rózsás napló.) Nagyváradon Olay László királyi törvényszéki jegyző a napokban tartá esküvőjét Csathó Mari kisasszonnyal. — Szakácsi István, a kecskeméti református lyceum tanára a múlt héten jegyezte el a bájos Pólya Róza kisasszonyt. — Hollósi Zsigmond a kecskeméti református lyceum tanára a napokban jegyezte el Nagy Teréz kisasszonyt. — Pánczély Károly honvédszázados és gróf Hugonay Irma kisasszony esküvője e napokban volt Tétényben. — Brolly Tivadar ügyvédjelölt és Kardossy Irén kisasszony Pozsonyban jegyet váltottak. — Jászjókóalmáról Csöke Mariska kisasszonyt Nagy József budapesti postatiszt jegyezte el. — Beóthy Mária bñarmegyei alispán kedves leányát e napokban vezette oltárhoz Szunyog Szabolcs Nagyváradon. — Jármay Márton szabolcsmegyei földbirtokos e napokban váltott jegyet a bájos Péchy Berta kisasszonnyal. — Bornemisza Boldizsár sárosmegyei földbirtokos a múlt napokban váltott jegyet Ágcsernőn a bájos Szerdahelyi Ilona kisasszonnyal. — Balatonfüreden Mórocz Kálmán járásbíró e napokban váltott jegyet Masjon Mari kisasszonnyal. — Márton Károly nagyváradi tanító e napokban tartotta esküvőjét Noszák Ludmilla kisasszonnyal. — Mandl Adolf Székelyhidről a napokban váltott jegyet Farkas Róza kisasszonnyal Nagyváradon. — Spitzer Dávid kis-Szentmiklósról e hó 13-dikán tartja Szent-Márton-Kátán esküvőjét Steiner Berta kisasszonnyal. — Fürst Lipót budapesti iparos közelebből jegyezte el Váczon ifju Pápa Róza kisasszonyt. — Imrey Ferencz dombóvári vasuti mérnök e hó 12 dikén vezeti oltárhoz sellyei Szabó Janka kisasszonyt Budapesten. — Staub Mór budai főreáltanodai tanár eljegyezte Görög Ilka kisasszonyt. — Dr. Kármán Mór jeles tanár s az országos közoktatási tanács jegyzője e hó 11-dikén tartotta esküvőjét a szép és művelt Kohán Ilka kisasszonnyal. — Jászberényben jövő szerdán lesz Bignio Gyula honvédhuszár hadnagy (debreczeni gyártulajdonos fia) és Beniczky Etelka kisasszony esküvője.

** (A magyar gazdasszonyok) országos egyletének július havi rendes választmányi ülésében a számos beadott kérvény közül a felvételi bizottság 17 igen szerencsétlen vagyontalan árvát ajánlt felvételle; minthogy azonban az intézet árvaházát jelenleg építik, a pávaszigeti ideiglenes menhely pedig a már eddig fölvelt 63 árvával telve van, az ujonnan ajánlottak fölvétele akkorra halasztatott, midőn az új intézeti ház fölépül. Egyszersmind ez egylet tisztelettel értesíti mindazon községeket és egyleteket, melyek a kisdedek részére óvodájokban a Fröbel-rendszert taníttatni kívánják, hogy árvanevelő intézetéből heten, névszerint Rákossy Gizella, Sebő Berta, Schmidt Anna, Odor Ilka, Skaliczky Verona, Laki Katalin és Vámosy Katalin a szigorlatot dicséretesen bevégezték és mint okleveles tanítónők a legjobb eredménnyel működhetnek. A kik a nevezetteket alkalmazni ohajtják, legyenek szivesek Damjanich Jánosné egyleti elnökhez fordulni.

* (Az országos kisdedővő egyesület) bevégezvén képezdében az évi vizsgálatokat, számos kitűnő kisdednevelőt szolgáltathat ugy egyes családoknak, mint különösen kisdednevelő-intézeteket, (gyermek-kerteket, kisdedővodákat) fenntartó egyleteknek. A kik tehát ily szakképzett kisdednevelőket akár intézetekhez, akár saját családjukban alkalmazni ohajtanának, sziveskedjenek e célból a képezde igazgatóságához fordulni.

** (A Valeria-egylet) e hó 6-dikán tartott választmányi ülésében köszönet szavaztatott Apáthy Istvánné helyettes elnöknek rögtöni intézkedéseért, hogy tudniillik elnök Glaczné távollétében a budai vizkárosultak felségelésére a vá-

lasztmány jóváhagyása reményében a főpolgármesternek 100 frtot kézbesített, továbbá az állandó segélyző bizottságnak bejelentette, hogy az ujtéri egyleti népkonyhában naponként 15—20 egyén ingyen étkezhetik, és egynéhánya szállást is nyerhet.

** (A tabáni népkonyha), mely múlt szombaton nyílt meg, mint előre is látható volt, szép jövőnek örvend. A szegények száma, kik azt eddig igénybe vették, máris 150—200. A gazdaságot vezető nőegyesület következő asszonyságokból áll: Teichmann, Vlaschek, Kiss, Weisskirchner, Löblin, özvegy Steffek, Ostovics, Hatschek és Guttman kisasszony. Minden oldalról ajándékokat küldenek a népkonyhának. Legközelebb Stojanovich testvérek küldtek 150 font lisztet és 50 font rizst, Spuller 50 font rizst és Ribáry tanár egy sonkát.

** (A vizkárosultak javára) a polgármesteri hivatalnál eddig már 65,000 frt gyűlt össze; az újabb adományok közül felemlítjük a következőket: Fiume városa részéről szives levél kíséretében 1500 frt, Haynald érsek 800 frt, Gróf Károlyi György 1000 frt, gróf Karácsonyi Guidó 1000 frt, az osztrák nemzeti bank 1000 frtot, a pesti nemzeti kaszinó 500 frtot, a szegedi kaszinó 100 frtot a komáromi takarékpénztár (gyűjtés eredményeül) 232 fortot, a bécsi Rothschild-czég 1000 frtot adakoztak.

** (A budai pusztítás nyomait), melyeket az ár hagyott, nemsokára láthatatlanná teszik a munkás kezek, melyek szétbontják és újra felépítik a beomlott házakat. Klösz fényképész azonban gondoskodott a romok megörökítéséről s azokat 11 képen lefényképezte, még pedig úgy, hogy a tiszta jövedelmet a károsodottak javára adja. A képek Klösz műtermében láthatók. (Hatvani-utca Ferencz-épülete.)

** (Kammermayer polgármesternek) a belügyminiszterhez terjesztett újabb jelentése szerint, a június 26-diki árviz közül ötvenhét ház sérült meg, melyek közül több össze is omlott. A halottak eddig ismert száma negyvenkilenc, s ebben foglaltatik amaz öt holttest is, melyet Duna-Földvárig láttak a Dunán uszni, noha ezekről nem bizonyos, hogy az árviz sodorta-e a Dunába. A tanács szombaton este teljes ülést tartott, melyen a polgármester meleg szavakban felhívta a tanácsot az árvizkárosultak segélyezésére; az aláírási iven maga 50 frttal nyitotta meg a gyűjtést. Ezenkívül Kammermayer polgármester a fővárosi polgársághoz is intézett föl hívást, emlékeztetve a pestieket, hogy az 1838-diki árviz alkalmával a kevésbbé sujtott Buda polgársága nyújtott segélyt és osztotta meg hajlékát, élelmét és mindazt, a mije volt, ezrenként hozzá menekült pesti testvéreivel. A polgármester tehát felhívja a polgárokat, hogy adományait a hatósági pecsét alatt kibocsátott gyűjtővekre feljegyezni, s az adományokkal együtt mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

** (Megbüntetett durvaság.) A budai vizsujtottakat e héten még föl vást igen sokan nézték s egy alkalommal a tolongásban egy tisztes külsejű polgár véletlenül egy hadnagyhoz surlódott. A hadfi ezért annyira dühbe jött, hogy az öreg urat mellbe vágta úgy, hogy egy pocsolába esett. Csakhamar vagy 200 ember gyűlt össze s a hadnagyot a legnagyobb haragban üldözőbe vette. A szarvas-téren utól is érték s ott egy polgár a tömeg előtt hatalmasan arcuzl csapta a nevetlen embert, kit csak a rendőrség tudott megvédeni a további bántalmazásoktól. A hadparancsnokság értesülvén ez eseményről, erélyesen nyomozza ama hadnagy kilétét.

** (Ipolyi Arnold) beszterczebányai püspök minden alkalommal megmutatja, mennyire lelkesül a közjólét iránt. Legújabbán a házi-ipar terjesztése céljából saját püspöki lakában két termet bocsátott Dvihaló Emil főgymnáziumi tanár rendel-

kezésére, hol ő a fa-ipar több ágában oktatást ad a szegény napszámosok és földmivelők gyermekeinek. Alig kezdte meg a tanítást, tömegesen jelentkeztek felnőttek és gyermekek, annyira, hogy már 36 tanulója van ez iskolának, hol azok hetenkint kétszer összegyűlvén, a rajzban, mintázásban és faragásban oktatást nyernek. A felvidéken, hol oly sokáig tart a tél, elég ideje van a gazdának más foglalkozásra is, de a keresetétől megfosztott napszámosra nézve valóságos jótétemény ez ipar felkarolása és terjesztése; miért is ohajtandó, hogy e nemes példa minél több követőre találjon.

* * (Reményi Ede) Párisból hazaérkezett s a jövő hó közepéig a fővárosban marad. Azután visszamegy Párisba s végleg oda teszi át lakását. A kitűnő művész fényes ajánlatokat kapott a legelső párisi egyletektől s általában a francia főváros a legnagyobb elismeréssel viseltetik tehetsége iránt, míg itthon nem valami nagy fényesség vár reá.

* * (Az atletikai klub) telepeket tervez a vidéken, Tiszán innen, Dunántul, s Erdélyben. Gróf Eszterházy Miksa indítványára legközelebb Molnár Lajos urat elküldték Kolozsvárra, hogy ott a testedzés bajnokaival karöltve atletikai klubot alakítson.

* * (Irodalombarát.) A rákospalotai erdőre nézve, hová a fővárosiak örömet rándulnak ki mulatni, ez évben telik le a mostani bérlő szerződése. Id. gróf Károlyi István utasította hivatalnokait, hogy az új bérlőt kötelezzék arra is, hogy a Budapesten megjelenő valamennyi napi és hetilapra fizessen elő a közönség számára. Fürdőintézeteink is tanulhatnak valamit ebből.

* * (Egy jeles férfit) és hű hazafit vesztettünk el e hó 2-dikán, Fülöp Lipót, királyi táblai tanácselnökben. Sokoldalú műveltség, alapos tudományosság, erélyes munkásság, aranytisztja jellem és lángoló hazaszeretet köztisztelet tárgyává tették őt az országban, és hő szeretet tárgyává mindenki előtt, a ki csak érintkezett vele, olyan meleg volt a szive, okos a feje és megnyerő a modora. Egyike volt még „a régi gárdá”-nak, a kik 1848/9-ben a haza szabadságáért lelkesültek, a rá következő években a hazáért szenvedtek, és itt is, ott is hiven megőrizték jellemüknek tiszta fényességét. 1848-ban, 33 éves korában, már annyira birta Temes megye tiszteletét a közpályán szerzett érdemeinél fogva, hogy Temesvár városa országgyűlési képviselővé választá, és itt csakhamar annyira kitüntek fényes tulajdonai, hogy egyik legveszélyesebb vidékre, Krassó megyébe őt küldte ki a miniszterium kormánybiztosul, és ott is maradt ő e veszélyes ponton, lankadatlanul szervezve a védelmi eszközöket a fellázadt ráczok és oláhok ellen és védeni a magyar ügy igazságát, a legutolsó pillanatig, az 1848-diki világosvári fegyverletételig. Akkor Szemere Bertalannal, Hajnikkal, Bittóval stb. ő is menekült Konstantinápolyba, onnan Párisba ment és ott fájó szívvvel a levert haza és az otthonn hagyott hű nő és gyermekek után, a jeles jogtudós, és kormánybiztos a munka embere lön. Párisban egy nagy iparvállalatnál kapott alkalmazást és csakhamar itt is becsültté tette a magyar nevet. Jeles képességei, szorgalma és tiszta jelleme folytán rövid idő alatt ő reá bizatott a gyár vezetése, és ott is maradt ő egész a 60-éves elejéig, akkor kegyelmet kapott, visszatért szeretett családjához, Pesten ügyvédi irodát nyitott, és csakhamar e téren is az első között tündökölt. 1865-ben a lippai kerület országgyűlési képviselőjévé választatott, de mire a haza visszanyerte alkotmányát, a melyért ő annyit szenvedett, az ő testét a szenvedés már megtörte volt; betegeskedni kezdett, de csak teste lelke még mindig a régi fényes volt, a királyi tábla újjászervezésekor a legelsők egyike volt az új bírák közül és itt is disze volt a bírói karnak. És ő

ujra ifjai hévvel hozzáfogott a munkához, a mig csak — le nem roskadt alatta. Őt év óta folytonosan beteg volt és csak az áldott jósa gu feleség önfeláldozó ápolása és a kedves jó gyermekek imádatos szeretete tartották meg benne eddig az el-elröppenő lelket. Áldott legyen emléke!

* * (A budai szinkör) igazgatója, Temesváry ur vagy nagyon ügyes, vagy nagyon szerencsés ember. Eltalálta a módját, hogyan lehet a fél fővárost a kánikulában is Budára csalni. Mult csütörtökön felléptette Odry Lehelt, nemzeti színházunk kitűnő baritonistáját, népsziműi énekesnekés pedig a „Falu roszzá”-ban! Mintha csak kalácsot osztogatnának, úgy tódult a közönség ez előadásra, és este felé már husz forintot ígértek egy páholyért, de nem volt. Évek óta nem látott e szinkör ennyi és ilyen közönséget, és ilyen lelkesedést még kevésbbé. Odry, a kitűnő operaművész mint népies énekes, és az előkelő külsejű és finom modoru művész mint a Göndör Sándor, a falu roszzsa! Természetes, hogy most is csupa finomság volt és a bőúju gyorsing alul kilátszott a salonfrakk ugy a játékban, mint az éneken, hanem azért jeles volt; különösen azon helyeken, hol a sziv beszél, játéka, éneke egyiránt melegen szólt is a szivhez, ilyen hely pedig sok van e szerepben, azért nagyon sok tapsot is kapott ez este, Isten tudja, hányszor, majd minden jelenete után. Tihanyi is igen jól adta Gonosz Pistát, Rott Mari kisaszszony Boriskája pedig olyan volt, a mint mi még a nemzeti szinpadon sem láttuk e szerepet. Ebből a fiatal tehetségből is több lehet még tehetségnél, ha ő és az Isten is ugy akarja; valamint a fiatal Szigligetiből is, a ki ugyan ma csak a cigányt adta, a mi szerepnek is alig mondható, de — kiüti magát a szeg a zsákból!

* * (Irodalom.) „Önismeret, írta gróf Széchenyi István, döblingi kézírataiból.” Ily czim alatt jókora kötet jelent meg e napokban az Athenaeum könyvkiadó-társulatnál. Tartalma egy nagy szellem szerte lövellő sziporkái; egy tűzhegy ki-kitörései, olyan tűzhegyé, melynek lánganyaga: szikrázó elme, gazdag élettapasztalatok, nagy olvasottság, nagy hazaszeretet és az akkori politikai viszonyok iránt erővel visszatartott, de folyton háborgó gyűlölet. Látszik rajtuk az óriás erő, de a mit az elme már alig bír fékezni. Mindenesetre nagyon érdekes és nagyon tanulságos egy könyv! Ára 2 frt. — „Ifju leányok könyve” czimű 210 lapra terjedő munka jelent meg Sárospatakon. Irta Tóth Pál, a miskolczi protestáns leánynövelde igazgató tanára. Jó tollal irt elmélkedések vannak benne a családi, vallási érények s a haza- és természetszeretet gyarapítására. A könyv méltó rá, hogy sok fiatal leány olvassassa.

* * (Vegyesek.) A királyné e hó 28-dikán elindul Sassetotba, Hohenems grófnő név alatt, s Párisban nővérei: a nápolyi királyné és Alençon hercegnő fogják üdvözölni. — A budai árviz-károsultak javára a fővárosi iparosok köre e hó 10-dikén a herminatéri Fürstféle színházban mükedvelői szini, zene- és énekelőadást rendezett. — Az ujpesti magyar ifjak egylete mult szombaton a rákos-palotai ligetben tánczvigalmat rendezett a budai vízkárosultak javára. — Pezzana Gualtieri Giacinta olasz művésznő, ki, mint mondják, Odessában s több délamerikai városban szép sikerrel énekelt, közelebb Budapestre jön több hangversenyre. Az első előadás egész tiszta jövedelme a budai vízkárosultaknak van szánva. — A budai apácza-zárda mellett mult szomhaton este fiatal lányok, két idős nő kíséretében, koszorukat tettek a Dunára, mely egy hét előtt annyi embernek sirja lett, s aztán csöndesen imádkoztak. E lányok intézeti növendékek, kik saját maguktól vették a koszorukat megtakarított zsebpénzükön. — A belvárosi válasza-

tók küldöttsége a mint e napokban átnyújtotta Deák Ferencnek a megválasztásra vonatkozó iratokat, egyszersmind a nagy hazafi ápolóiról, a derék Nedeczky urhölgyekről is megemlékezett, nekik két pompás virágcsokrot ajándékozván. — Dr. Ballagi Gézá, e jeles tehetségű fiatal tudóst, a sárospataki jogakademiához tanárnak választották. — Az állatkertben e napokban újabban is a lomha elefántok egy ritka példánya, továbbá több afrikai strucz és mulya pávián érkezett. — Dr. Arányi Lajos négy felolvasást fog tartani a budai vízkárosultak javára. A rögtöni veszélyek (vizbefulladás, mérgezés, tetszhalál) esetében teendő rögtöni segélyadásról fog értekezni a négy felolvasáshoz két frt lesz a belépti díj. — Réthy Mihály arcképét a nemzeti színház tagjai le fogják őszzel festetni a színház egyik terme számára. — Dr. Ráth József jeles nőorvos északi Németországban tett utazásából a fővárosba visszaérkezett. — Ellinger József másfél évre újra szerződött a nemzeti színház igazgatóságával. Ellinger eddigi 10,000 frt fizetését 12,000-re akarta fölemeltetni, de később megelégedett a fölajánlott 11,000 frttal, egyuttal leánya, Ellinger Józsefa kisasszony fizetése 1,200 frtról 2000-re emeltetett. — Voigt Hortense kisasszony, ki Liszt és a párisi Bordogni tanítványa volt, magasb képzési zongoraórákat ad; a hajnal-utca 4-dik számú házában lakik. — Kiss Kornélia kisasszony, ki pár nap előtt a budai szinkörben a vízkárosultak javára játszott s több műkedvelői előadáson sikerrel szerepelt, a színi pályára lép. Egy évig Bécsben és Berlinben fogja képezni magát, és visszatérve, vendégszerepekre indul. — Szalay Anna kisasszony, ki több nyilvános hangversenyben s a Székely Imre reggélyein erőteljes hangja és szabatos énekládása által tünt föl, közelebb kolozsvárt fog vendégszerepelni. — Amigo József harmadéves orvosnövendék (a nagyváradi alkápitány 19 éves fia,) a rudasfürdőnél csavargózásra várakozva, unalomból az állóhajó karfáján csuszkaált s beesve, a Dunába, nyomtalanul odaveszett. — A fővárosban a június 27-dikétől július 3-dikáig terjedő héten a fővárosban született 274 gyermek, elhalt 315 személy; a halálozások tehát 41 esettel mulják felül a születéseket. Az új szülöttek közül 151 fiu, 123 leány. A halottak közt volt 162 férfi, 153 nő, egy éven aluli gyermek 146.

* (Halálozások.) Gróf Majláth József múlt hó 25-dikén meghalt „Römerbad“-ban 79 éves korában. Benne kihalt a gróf Majláth család utolsó sarjadéka. — Elhunytak továbbá: Budapestben W alther Imre hites ügyvéd, és gróf Károlyi Sándor budapesti központi irodájának vezetője, e hó 5-dikén, élete 48, boldog házassága 6 évében. — Bessenyőn (Zalában) Skublics Pál ügyvéd e hó 5-dikén 29 éves korában. Béke hamvaikra!

Divattudósítás.

Daczára a hő nyárnak, számtalan nehéz selyem ruha készül most is, holott a battist, mousselin-, vászon- vagy moll ruhák egyeduralkodása volna a legcélszerűbb. De azért csak készülnek a világos nehéz faille- és atlaczu ruhák, mintha farsang közepén élnénk, mert fürdőre indul az egész vándorkepes világ, és vele együtt a sok csipke, a sok nehéz és könnyű ruha. És tisztünkhez híven, le is kell írunk néhány ilyen fürdőképes diszruhát, hogy egyszerűsítve, változtatva, igénytelenebb hölgyek is úgy idomithassák ruháikat, és lépést tarhassanak szabásban és színre nézve az új kor, és a divat követeléseivel.

A legdivatosabbak közé tartoznak a legvilágosabb sárga nehéz selyem, valamint a kék. A sárgát vagy fehér, vagy pedig vöröses barna bársony disz illeti meg, de többnyire csipkét választanak hozzá, mint a legdrágább diszt, mely leginkább emeli a szövet értékét. Az új selyemruhákon mind igen hosszú uszályokat láttunk. Nyári alkalmakra a magas ruhadere-

kek helyett kivágottakat viselnek, a tetején csipkéből készült hosszú vértés derékkal. Egy világos és sötétebb zöld színben készült zöld selyemruha tünt fel e napokban, mely egy híres fürdőhelyen lesz bemutatva. A szoknya világosabb színű zöld selyemből készült, a tünique a sötétebből. Az alja teli volt apró plissé-fodrokkal, a tünique pedig széles csipkebetéttel és világos fodrokkal, hátul pedig szalagsokrokkal diszítve. A vértés derék is csipkéből készült, ugyszintén az ujjak is; a derekat egy nagy vörös verbéna bokréta diszíté.

Mai számunkhoz egy magas vértés derék mintáját adjuk mellékletül. Ennek most leginkább fogják hasznát venni t. előfizetőink, akár csipkéből, akár pedig a nyári ruhák szövetéből fogják azt készíteni. Az első szám az előrészt, a második pedig a hátrészt jelöli. Ujj ehez nem kell, mert az mindig a ruha szövetéből készül és lehet szűk, avagy bő szabású. Hátul néhány rakott ráncz lesz varrva és annak a helyére egy széles csokor alkalmazva. Színes selyemruhákhoz igen illő viselet ez,

Számrejtvény.

Dosztál Szabó Eteltől.

26. 29. 2. 11. Áldást hozó ez a népre
20, 1. 12. 8. 4. Kéjes völgy ez hazánkban,
12. 14. 15. 22. 25. Azt mondják, hogy este gyógyszer,
3. 13. 19. Végezzük honn és templomban;
6. 21. 17. Bérczek fölött a király,
10. 27. 12. 14. 18. Szép, ha tele gabnával,
15. 11. 4. 14. 15. 29. 17. Gyászt idéz ez rokon után,
26. 29. 28. 1. Vak király volt hajdanta,
12. 5. 9. Jó, (r) nélküli hónapban,
25. 16. 23. 8. Hogy nem étel, azt mondják,
24. 7. 7. Tiroiban kis folyóka.
1—29. Régi példabeszéd ez,
És kárörömöt jelez.

Megfejtési határidő: augusztushó 8-dika.

A 24-dik számban közlött rejtvény értelme:

Családi kör.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Sulyok Gizella és Ida, Malatinszky Károlyné, Báthori Sigray Istvánné, Schréder Ilona, Kasza Mészáros Mária, Korik Zsófia, Erdensohn Emilia, a zentai népkör nevében Szekfü György, Marosy Hermin és Etel, Fischer Paula, Éhen Gizella, Ónás Anna, Moesz Gézané, Dapsy Antónia, Hannár Izabella, Irányi B. Vilma, Hancsok Bittera Natalie, Kovács Emma, Keszthelyi Györgyné, Danielovich Mariska, Strócker Anasztázia, Abonyi Jánosné, Bertly Sarolta, Vitányi Miklósné, Jánossy Lajosné, Hollner Irma, Kanizsai Nagy Etelka, Táborny Bitsey Mária, Csiky Vilma és Antónia, B. M., Limbek Vilma, Dosztál Szabó Etel, Major Etelka, Soós Lina, Magyary Lóra, Pintér Kálmánné, Lukinich Bella, Nagy Józsefné, Tatár Istvánné, Kövessy Kiss Ida, Pülöp Jolán és Katinka, Simon Mariska, Fekete Olga, A. Izabella, Wurga Emma, Horváth Lászlóné, Pongrácz Kamilla, Kubinyi Klementin, Temesváry Erzsébet, Kugler Anna, Katoua Irma.

Tartalom

A római társaságból, Prém Józseftől. — Margit dalaiból, Szabó Endrétől. — Czifra nyomoruság, Vértesi Arnoldtól. — A stambuli tündér, Benkovich Sándortól. — A rovarok léhütője. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Számrejtvény — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy vértés derék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

getl. p. Czegléden Simonyi Ernő függetl. p. Jászkunszágon: turkevei kerület Komjáthy Béla függetl. p. Békésmegyében: gyoma kerület Zsilinszky Mihály sz. p., orosházai kerület gróf Károlyi Tibor sz. p. Esztergom megyében: doroghi kerület Zsitvay József sz. p., köbölkúti kerület Hazay Ernő sz. p. Esztergomban Poór Antal sz. p. Eiumében Peretti Lajos sz. p. Hajdu Böszörményben Szabó Mihály sz. p. Halason Sziládi Áron sz. p. H.-M.-Vásárhelyen Jókai Mór sz. p. Jászkunszágon: fülöpszálási kerület Balogh Imre sz. p., jákóhalmi kerület Király Alajos sz. p. Kecskeméten: alsó kerület Szücs Imre sz. p., felső kerület Mocsáry Lajos függetl. p. Kolozsban dr. Zabulik László sz. p. Körmöczbányán Lehoczky György sz. p. Küküllő megyében alsó kerület Tisza Lajos sz. p. Marosszéken: felső kerület Bereczky Sándor sz., alsó kerület Jeney József sz. p. Miskolczon I. kerület Horváth Lajos sz. p., II. kerület Lichtenstein József sz. p. Nagy-Becske-
reken Balázs Frigyes sz. p. Nagy-Kőrösön Farkas Elek sz. p. Nógrádmegyében: losonczy kerület gróf Forgács Antal sz. p., füleki kerület Károlyi János sz. p. Pécssett Taray Andor sz. p. Pestmegyében: monori kerület Szilassy János sz. p., dabasi kerület Halász Bálint sz. p., dunavecsei kerület Jankovics Miklós sz. p., vácsi kerület gróf Ráday Gedeon sz. p., szent-endrei kerület Lupa Péter sz. p., abonyi kerület Gullner Gyula sz. p., gödöllői kerület idősb Fáy Béla sz. p., keczeli kerület Földváry Mihály sz. p., dunapataji kerület Kovácsy Gyula sz. p., a rác-
kevei kerületben Jordán István és Szilágyi Lajos közt 14 nap mulva új szavazás lesz. Pozsonyban: I. kerület Szilágyi József sz. p., II. kerület Hosztinszky János sz. p. Tolnamegyében bonyhádi kerület Perczel Béla sz. p. Tordamegyében: felső kerület báró Kemény István sz. p. és Tisza László sz. p. Felső-Fehérme-
gyében: külső kerület Könczey Károly sz. p., belső kerület gróf Nemes Nándor sz. p. Félegyházán dr. Szivák Imre sz. p. Hajdukerületben: h.-szoboszlói kerület Teleky László sz. p., h.-dorogi kerület Soós Gábor függetl. p. Kolozsváron gróf Péchy Manó és Bokross Elek sz. p. Kolozsmegyében. alsó kerület Dézsy Sándor sz. p., felső kerület Lészay Lajos sz. p. Mosonmegyében: magyaróvári kerület Horánszky Nándor sz. p., surányi kerület Bittó István sz. p. Nógrádmegyében, b.-gyarmati kerület Szontagh Pál sz. p., széchenyi kerület Pulszky Ágost sz. p., nógrádi kerület Muzslay Sándor sz. p., szarvas-gedei kerület Plachy Tamás sz. p. Seps-Szt.-Györgyön Császár Bálint sz. p. Turóc-
megyében: szt.-mártoni kerület Just József sz. p., stubnyai kerület báró Révay Simon sz. p. Torontálmegyében: szt.-györgyi kerületben Dániel sz. p., a dobokaiban Féliszeghy Sámuel és Bánffy László sz. p., a párdányiban Csávósy Béla sz. p. Szt. Gotthardon Széll Kálmán miniszter. Liptóme gyében rózsa-
hegyi kerület Kajuch József j. e. Megyeszéken: Bauszern Guidó és Sachsenheim Albert nemz. p. Nagyikindán Szabovlyevics Mihály nemz. p. Makón Ragályi Ferdinánd függetl. p. B. Ujfalun Csanády Sándor függetl. p. Hont szalkai kerületében Luka Lajos sz. p. Arad megye szent-annai kerületében Bohus Zsigmond sz. p. Szerencsen Zalay István sz. p. Selmezbányán Péchy Antal miniszteritanácsos A szakcsi kerületben Perczel Lajos sz. p. Győrött Kautz Gyula sz. p. Hátszegen báró Kaas Ivor sz. p. Homonnán Szirmay Ödön sz. p. Küküllő alsó kerületében Tisza Lajos sz. p., a felső kerületben Horváth Gyula sz. p. Füleken Károlyi János sz. p. Szarvason Kollár János függetl. p. Szentesen Simonyi Ernő sz. p. Pakson Szent-
neczey Ödön sz. p. Nagymihályon Kossuth Mihály sz. p. Sátoraljaúj helyen Meczner Gyula sz. p. A világosi kerületben Nyisztor József sz. p. Téthen Matkovich János sz. p. A pincze-
helyi kerületben Hets Károly sz. p. A kölesdiben Vizsoly Gusztáv

sz. p. A husztiban Theodorovics János sz. p. Radnán Biró Kál-
mán sz. p. A lizskai kerületben Hegedüs László függetl. p. Vaj-
dahunyadon Pogány Károly sz. p. Torna két kerületében Lükő Géza és Lovász Miklós sz. p. Csabán Irányi Dániel függetl. p. A basahidi kerületben Bibics Döme sz. p. A técsői kerületben Vá-
rady Gábor sz. p. A szigetiben Szaplanczay Miklós sz. p. A su-
gatagiban Csipke Zsigmond sz. p. Szeged egyik kerületében Szluha Ágoston sz. p. Ujvidéken Hirsch Tivadar sz. p. Illyefal-
ván Gidófalvy Albert sz. p. Zomborban Czédler János sz. p. Zaránd két kerületében Borlea Zsigmond és Hodosi nemz. p. Abrudbányán Hegedüs Sándor sz. p. Marosvásárhelyen Boros-
nyai és Knöpfler sz. p. Veszprémben báró Üchtritz Zsigmond sz. p. Baján Tóth Kálmán sz. p. Kisvárdán Pilisy László sz. p., a lőcsei kerületben Trefort Ágoston miniszter, a nagy-szóllósi kerületben báró Perényi Zsigmond sz. p. Halmiban Szentpály Jenő sz. p. Szeged második kerületében Kállay Ödön függetl. p. Késmárkon Berzeviczy Egyed sz. p. Nyitrán az alsó kerületben Szentál György sz. p., a vecsei kerületben Markhót János sz. p., a vágújhelyiben gróf Pongrácz Adolf j. e. A poprádi kerületben Zsedényi Ede sz. p. Az iglói kerületben Hammesberg Jenő sz. p. A nagyszalontai kerületben báró Simonyi Lajos miniszter sz. p. Facseten Harkányi Frigyes sz. p. A pécskai kerületben Csemeghy Károly államtitkár. Brassóban Wächter Frigyes sz. p., a kerületben Trauschenfels Emil függetl. p. Ipolyságon Paczolay János sz. p., a németii kerületben Zmeskal Zsigmond sz. p. A megya-
szói kerületben Potoczky Rezső sz. p. A győrszigetiben gróf Hédervári Khuen Károly sz. p. Terebesen Vladár Ervin sz. p. Ungvártt Kende Péter sz. p. Szobránczon Tomcsányi László sz. p. Kaposon Bernáth Dezső sz. p. Bereznán Mocsáry Géza sz. p. A peéri kerületben Bay Géza sz. p. Nagyváradon Teleszky István sz. p. A visői kerületben Mihályi Péter sz. p. Lepsényben Pap Gábor sz. p. Segesváron Fabriczius függetl. p. Déván Makray Aladár sz. p. Nyiregyházán Vadovich függetl. p. Egerben Ba-
bics István sz. p. Privigyén dr. Krajszik Ferencz sz. p. Nyirbátorban dr. Mandl Pál sz. p. Nagy-Kállóban Szoboszlay József sz. p. Késmárkon Berzeviczy Egyed sz. p. Gölniczbányán Mudrony Soma sz. p. (Folytatjuk.)

Megbízások tára.

Uj-Pécsre V. S. urnónek: El van küldve.
Székesfehérvárra N. E. urnónek: Magánlevelet irtam.
Csávósra F. S. F. urnak: A csomag postára van téve.
S. A. Ujhelyre E. F. urhölgynek: Kívánságát azonnal teljesítem.
Pankotára P. A. urhölgynek: A legszivesebben szolgál-
nálék velük, csak megvolnának! De így valóban lehetetlen.
Aradra E. E. urnónek: Mondhatlanul sajnálom, de már nincs meg!
Ungvárra R. Zs. urnónek: A csomag már utban van.
Ára a kívántnak 1 ft. 80. krtól kezdve 2—3 fr; a szélességtől és minőségétől füg.
F. Eörre D. Gy. urnónek: Azonnal eljártam megbízásában.
Dettvára H. B. N. urnónek: Ama levelet nem vettem!
Bókajra F. M. urhölgynek: A csomag már utban van.
Egyik kívánságát a legszivesebben teljesítem, a másikat azonban fájdalom, nem lehet, mert nincs!
T. Pelsőczre P. Z. V. urnónek: Egy-egy régibb mű-
lap ára nem 10, de 40 kr.

EAU FIGARO

Société d'Hygiène Française Paris, Boulevard Bonne-Nouvelle 1.

Teinture speciale pour les cheveux.

Hasonlíthatlan szer az őszülő haj rendbehozására.

Az Eau Figaro sem a bőrt, sem a fehérszeműt nem szennyezi be, az ősz hajnak előbbi természetes színét „a haj be-mázolása nélkül” visszaadja, és a kenőcsöt és olajt tökéletesen pótolja.

Ára 5 franc = frt 2 50.

Egyedüli raktár

Parisban FAY K.-nál „rue de la Paix 9”; Budapesten: Vértessi Sándor, magy. kir. udvari illatszerezésnél, Kristóf-téren 1-ső szám alatt.

Levélbeli megrendelések pontosan (utánvétel mellett is) teljesíttetnek.

Occasion!

Az előhaladt idény miatt eladjuk nyári ruhaszövetek nagy készletét leszállított áron.

Table listing fabric types and prices: Barége, Grenadin és Ecu, rőfe 25-30 kr; Mozambique, lenn-Foutard és Gazir. rőfe 30-40; Crettone, Jacouns és Satin. rőfe 22-40; Selyemszövetek a legnagyobb választékban csíkos és sima. rőfe 85-1.15; Gros-Grain, legfinomabb minőségű, fekete és színes, rőfe 2-3.

Sgalitzer és Schönhofel,

Budapest. balvány-utca 1. sz.

Mustrak mindenhoza ingyen es bermentve.

Tüznéli repedés biztosítása mellett

elad

Wadlsteiner F.

Egyedüli raktára Magyarország es a mellektartományok részére Budapesten, nádor-utca 12. sz.

tűzszilárd

Fayence és porcellán-készítményeket

Brown Wosthead Moore es tars. uraktól Staffordshireből (Angolország) a legolcsóbb gyári áron.

Asztali, thea, kávé- s mosdó-service stb.

mindenkor a legnagyobb választékban készletben van. Eladás nagyban es kicsinyben.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Gieshübli savanyvíz.

Ezen, ugy orvosi tekintetben, különösen járványos betegségekben oly annyira becses, mint szintén üdítőitalul borral vagy anélkül, kedvelt savanyvizet csak üregpatacokban szállítja a tulajdonos

Mattoni Henrik Karlsbadban (Csehország.)

A hamisított csomagok ellen a t. e. közönség figyelemzettetik

A valódi természetes Gieshübli raktára Budapesten: Edelskuty L. m. k. udv. ásványvízszállítónál.

Vagyhy Lajos utca. 14. sz. szármagte-kereskedésnél. Radoesay es Banyay kereskedésöknön.

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utca 2. színhazteri szeglet,

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az

egyedül náluk létező

D. Févre-féle szikviz önmaga készítéséhez magánüzöknek legalkalmasabb valódi

párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemesen üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, máris általános használatba jött.

Készülékünk fő előnye az, hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelte utasítást, bárki képes kitünö, mindig tris, a gyárilag készültnél tisztább és olesőbb szikvizet készíteni, azonkívül pedig pezsgőbor, malnaviz, limonade s egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.

A készülékek arai:

Table showing prices for different types of devices: 2, 4, 6, 8, 10 meszelyes darabja frt 8.- 10.- 12.- 14.50 17.-

Kitünö minőségű szerek 1 font acidum tartaricum es 1 1/4 font szikeletet tartalmazó csomagokban, csomagonként 2 frttal számítottatnak.

Írásbeli megbízások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek, ládácska es csomagolási díj a gép nagysága szerint 50-75 kr.

Együttal ajánljuk Berlin es Angolhon legjobb gyáraiból származó, a tisztátalanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztító es javító

vizszűrő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 krtól 35 frtig tartatnak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimerítő árjegyzékével szívesen szolgálunk.

Meidinger tanár

önműködő fagyalt-gépei

annyiban különböznek az eddigi gépektől, hogy tudományosan sajtyszerű szerkezetüknel fogva, követve az utasítást, 20 perc alatt minden további hozzájárulás nélkül készítenek kitünö fagyaltot.

Table showing prices for machines: Arai: 3 6 12 24 adagnak frt 9.60 12.50 14.50 18.-

A 12 es 24 adagos gépek kétféle fagyaltot készítenek egyszerre, es pezsgő fogyasztáshoz is alkalmasak, mi ezéltől egy külön betét szükségeltetik, mely 3 frt 60 kr es 4 frt 20 krba kerül külön.

Comfort borszesz gőz-kávéfőző-gépek.

Az eddig feltalált kávéfőző-gépek legtökéletesbike, mert könnyen kezelhető, gazdaságos, veszélytelen, jól tisztítható, es 10-15 perc alatt készíti a legkitünőbb kávét

Table showing prices for coffee machines: 1 2 3 4 6 frt 5.80 6.70 7.50 8.50 9.70; 8 10 12 csésze feketének frt 11. 12.80 15.60 darabja.

Tejforraloval ellátott új comfort gőzkávégépek, melyekkel a reggelit az asztalon tökéletesen elkészíthetjük:

Table showing prices for tea machines: 1 3 6 8 adagnak frt 10.50 13.50 16.50 19.- darabja.

Rechaud a flamme forcée, kis takaréktűzhelynek nevezhető kitünö borszesz-lampa, mely viz es tej gyors forralására, étkek melegítése, thea főzése s más a háztartásnál előjövő czelemekhez felette ajánlandó hazi eszköz.

Kisebb frt 2.75, nagyobb 3.-, nagy 3.50, hozzá egy kis üst frt 1.75, egy thea-kanna frt 1.75.

Francia óra felköltő-szerkezettel.

Ezen óra 36 óra hosszúig jár, s ugy igazítható, hogy a kívánt időben élesen csengő hangja által felköltetünk, darabja 7 frt 30 kr.

50 kr. egy új talalmányu önműködő üveg legyfőzőboríték nagy mennyiségű legyen biztos, nem üdorító fogásához. Csomagolás 25 kr.

1 frt. egy czeleszerű kerti gyertyatartó üvegborítékkal. Csomagolás 30 kr. Ajánlják

Kertész Eiszert Budapest.

Írásbeli megbízások gyorsan teljesíttetnek. Árjegyzékkel bermentve. Dorottya-utca 2.

FIGYELMEZTETÉS HÖLGYEK SZÁMÁRA! POUDEVIDINI A.

Élmet csáminélvály által hivatalosan megvizsgált s kitünönek, valamint teljesen tartalmasannak talált Poudre de Virginie mely minden módoszaupann fele... Készítette: P. Vidini, Budapest, Dórottya-utca 2.

29-dik szám.

Julius 18-dikán.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelte	nyugta			
								óra	perc		
Julius	18	Vasárnap	C 9 Legsz.mv. ün.	C 8 Rozina	6 E 5 Mat. Tamás	15		4	21	7	50
	19	Hétfő	Paul. Vincze	Arzén	7 Prokóp	16		4	22	7	49
	20	Kedd	Illés próféta	Illyés	8 Pongrácz	17 B. templ. elf.		4	23	7	48
	21	Szerda	Dániel próféta	Dániel	9 45 vértanu	18	☉	4	24	7	47
	22	Csütörtök	Mária Magdolna	Mária Magdolna	10 Euphtmia	19		4	25	7	46
	23	Péntek	Libor Apol.	Apollin	11 Proklus	20 Eszter		4	26	7	46
	24	Szombat	Krisztina szüz	Jolánta	12 Gábor	21 Sabb. Dibbre		4	27	7	44

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Megválasztott országgyűlési képviselők: Szabadkán Varga Károly sz. p. és Mukics Ernő sz. p. Szathmáron Boross Bálint sz. p. Szegeden Szluha Ágoston sz. p. Szarvason Kollár János sz. p. Temesvártt Missits János sz. p. Ujvidéken Hirsch Tivadar sz. p. Zomborban Czeglér János sz. p. Zentán Zákó György sz. p. Fiumében Peretti Lajos sz. p. Békésen Irányi Dániel függetl. p. Czegléden Simonyi Ernő függetl. p. Kecskeméten Mocsáry Lajos függetl. p. Makón Ragályi Ferdinánd függetl. p. Szentesen Simonyi Ernő függetl. p. Nyiregyházán Vidliczkay József függetl. p. Székesfehérváron gróf Zichy Nándor jobb. ellenz. Aradmegyében: Világoson Nyisztor József sz. p., Mocsanyi nemz., Kis-Jenőn báró Bánhidy Béla sz. p., Radnán Biró Kálmán sz. p. Árvamegyében: Alsó-Kubinban Csillaghy József sz. p., Bobrón Ballegh József sz. p. Beregmegyében: Felvidéken Hunyady Béla sz. p., Munkácson Jászay Antal sz. p., Tiszaháton Uray Miklós sz. p. Esztergomme gyében: Köbölkuton Hazai Ernő sz. p., Dorogon Zsitvay József sz. p. Győrme gyében: Győrszigeten gróf Hédervári Khuen Károly sz. p., Téthen Matkovich János sz. p., Péeren Bay Géza sz. p. Hajdusoboszlón Teleky László sz. p. Hontme gyében: Németiben Zmeskál Zsigmond sz. p., Ipolyságon Paczolay János sz. p., Szalkán Luka Lajos sz. p. Kővárvidéken: felsőkerületben Bartal György sz. p., alsókerületben Pap Sándor sz. p. Középszolnokon. Zsibón Pogonyi Dénes sz. p., Szilágycsehen Pap György sz. p., Krasznamegyében: Szilágysomlyón Bocsánczy Adolf sz. p., Zilahon Szikszay Lajos sz. p. Krassóme gyében: Fehértemplomban Sztupa György sz. p., Bogsán Antonescu István sz. p., Lugoson Szende Béla sz. p., Oraviczán Wodianer Albert sz. p., N.-Zorlenczen Petrik Gyula sz. p., Sziskán Antonescu István sz. p. (ugyanaz, ki a bogsáni kerületben.) Nyitramegyében: Privigyén dr. Krajcsik Ferencz sz. p., Szeniczen Koronthály Ferencz sz. p., Vágvecsén Markhót János sz. p., Zsámbokréten herczeg Odeschalchy Gyula sz. p., Nyitrán Szentál György sz. p., Szakolczán Tarnóczy Gusztáv sz. p. Szepesme gyében: Lőcsén Trefort Ágoston sz. p., Lublón Máriássy Sándor sz. p., Iglón Hammersperg Jenő sz. p., Kézmárkon Berzeviczy Egyed sz. p., Szepes-Szombathelyen Zsedényi sz. p. Szathmármegyében: Csengeren Galgóczy Sándor sz. p., Nagy-Károlyban Domahidy István sz. p., Krassóban Degenfeld Béla sz. p., Máté-Szalkán Péchy Jenő sz. p., Aranyos-Medgyesen Kende Kanut sz. p. Szabolcsmegyében: Kisvárdán Pilisy Jászló sz. p., Nagy-Kállóban Szoboszlay József sz. p., Tiszalökön Szomjas József sz. p., Nyirbátorban Mandel Pál sz. p. Tolnamegyében: Szakcsón Döry József sz. p., Pinczehelyen Hets Károly sz. p., Bonyhádon Perczel Béla sz. p., Pakson Szeniczey Ödön sz. p., Szegszárdon Szluha Benedek sz. p., Kölesden Viszolyi Gusztáv sz. p. Temesme gyében: Uj-Aradon Frčlich Gusz-

táv sz. p., Kis-Becskeken Bésán Géza sz. p., Rékason Janicsáry Sándor sz. p., Csákován Prepeliczay Gyula sz. p., Moraviczán Dániel László sz. p., Rittbergen Wirkner Lajos sz. p., Orczyfalván Gorove István sz. p., Hidegkuton Tormássy Mihály sz. p. Torontálmegyében: Ó-Bessenyőn Sváb Károly sz. p., Nagy-Szent-Miklóson Zsiros Lajos sz. p., B.-Kömlősen dr. Erling Miklós sz. p., B.-Szent-Györgyön Dániel Ernő sz. p., Zichyfalván Dániel Pál sz. p., Billeten Huszár Imre sz. p., Zsombolyán Hieronymi Károly sz. p., Basahidon Bibits Döme sz. p. Zemplénme gyében: Medgyaszón Potoczky Dezső sz. p., N.-Mihályon Kossuth Mihály sz. p., Sátoraljaújhelyen Meczner Gyula sz. p., Terebesen Vladár Ervin sz. p., Homonnán Szirmay Ödön sz. p., Mádon Zalay István sz. p. Veszprémme gyében: Veszprémben b. Uechtricz Zsigmond sz. p., Zirczen Hunkár Sándor sz. p. Vázsonyon Molnár Aladár sz. p., Ugodon Nagy Ignác sz. p., Somlyóvásárhelyen Békássy Károly sz. p. Vasme gyében: Németújvártt Ernuszt Sándor sz. p., Kőszegen Fűgh Károly sz. p., Felső-Eőrön Hollán Ernő sz. Szombathelyen Horváth Boldizsár sz. p., Kis-Czellen Boda József sz. p., Rumon Istóczy Győző sz. p., Sárváron Tulok Zsigmond sz. p., Szent-Gotthardon Széll Kálmán miniszter. (Folytatjuk.)

Mindig örööm van benne, ha a női művelődés előhaladásáról értesülök, és még inkább, ha vidékről veszem az ilyen örvendetes híreket; az okot talán nem szükség mondanom. E napokban Jászberényből vettem ilyen örvendetes tudósítást, Rieszner József ottani leánynevelődjéről. Egy anya küldte azt be, kinek leánya már három év óta van ez intézetben, és édes szülei elragadtatásában nem győzi dicsérni az alapos oktatást és jó erkölcsi irányt, melyben drága magzatja ott részesül. Együttal beküldte az intézet legújabb évi jelentését, a melyből kiderül, hogy az már 1863 óta fennáll Jászberényben és évről évre jobban fejlődik, elannyira, hogy a jelen iskolai évben már tizenhat bennlakó és 57 bejáró növendéke volt, minden esetre tekintélyes szám egy aránylag kicsi városban. A tantárgyak sorozatából meg az tűnik ki, hogy egyképen gond fordítottik ez intézetben a növendékek sziv- és elméleti kiképzésére, valamint az, hogy az idegen nyelvek megtunultatása mellett, főczél: derék magyar érzésű hölgyeket nevelni. A bennlakó növendékek teljes ellátásért és a kötelezett tantárgyak oktatásáért évnegyedenként 65 frt fizetnek, a mi elég mérsékelt díj. — Ugyancsak ez intézet növendékei e hó 22-dikén egy ottani ovoda javára hangversenyt adnak.

Az irsai helyettes jegyző, a ki pedig e napokban azért folyamodott, hogy valóságos jegyzővé nevezzék ki, sokkal regényesebb életű ember, mintsem a jó falusik gondolták. Szinte lehetetlen, milyen kalandos élete volt. Mexikóban Miksa császár alatt Maxapoti de Jana név alatt ezredessé lett. A császárság

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

29. SZ.
Július 18-dikán
1873.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

P á r i s b ó l.

Csak mikor itt vagyunk, tudjuk, miért nevezik Párist világvárosnak. Itt is, miként az egyetemes mindenség, minden nap új teremtés tárul fel előtted. Elhagyod az egyik városrészt, csak egyetlen hétre, és mire visszatérsz, alig ismersz rá, annyira más az arca: a kirakatok, és a szíve: az élet, a mi benne lüktet. Az a százezer idegen, mit a többi világ minden nap ide ömleszt, örökkön örökké új fiatalságot is önt ereibe, a fiatalság minden vágyaival és gyönyöreivel, erényeivel és vétkeivel, szeretetre méltóságával és nyughatatlanságával, és a mi Párist egyetlené teszi a világon, nem csupán ez a naponként megújuló százezer ember, hanem az, hogy ez a nagy tengere a szenvedélyek és tehetségeknek csupán csak Párisért önti el Párist.

Ilyen szünetet nem ismerő emberforgatagban egyszerre csak az a vágy szállja meg a szívet, hogy valjon milyen lehet belül az az élet, a mely külsejében annyira semmihez sem hasonlítható a világon? milyenek a rugók és kerekék, melyek ezen óriási művezetet mozgásba hozzák? Talán vakmerő ohajtás, de a mely itt is csak olyan önkénytelenül támad, mint akár az elfátyolozott Sais-kép, akár egy ragyogó szempár láttára — a kicsi porszülöttjének a dió csak törve jó, tudniillik mert meg akarja enni.

És itt is csakhamar rájön, hogy Scribe nagy világ- és emberismerő volt „Egy pohár víz“-ében, mert a nagy világesemények majd mindig kicsi okokból származnak elő. Már nem egy híres diplomata elvesztette ura kezét és ezzel együtt természetesen állását és hírességét is — egy rossz ebéd miatt, és nem egy fényes pálya lett már semmivé egy rozsul kötött nyakcsokortól. Bajos rájönni a titkos rugókra, olyan mélyen vannak azok elrejtve, többnyire suhogó selyem, sima bársony, avagy csipkehullámok fenekén; mert — tudja Kegyed azt az adomát az egyszerű híres vizsgálóbíróról, a ki minden nevezetesebb bűnügyi tárgyalását ezen szavakkal kezdte: „Vezessék be csak

azt az asszonyt“, és száz eset közül kilencvenkilencben csakugyan asszonyon fordult meg a dolog? Példa rá — Mac Mahon, a ki manap Thiers helyét foglalja el a Tuileriákban, mint a francia köztársaság elnöke. Ő fogadja a követeket, szemléket tart a hadsereg fölött, választja a minisztereket és beszél a nemzetgyűléssel XIV. Lajos modorában, valjon kinek és minek köszöni mindezt? A kamra szavazatának, elődje kényszerű visszalépésének, hazafiui kardjának és sokkal inkább dicsőséges, semmint fájdalmas sedani sebeinek, ugy-e?

A világ azt mondja, csakhogy meglehet, Thiers nem bukkott volna meg és Mac Mahon nem választatott volna meg, hahogy Thiersné ő kegyelmességgel és Mac Mahonné ő kegyelmességgel egy alkalommal egy kicsit össze nem tüzködnek. Versaillesban történt egy ünnepély alkalmával, a mit a város az ottani tiszti kar tiszteletére rendezett. Katonai jellegű volt az ünnepély, és ennél fogva a tábornagné azt hitte, hogy ő t is illeti meg a házi asszony tisztje és az aranyrojtos vitézek hódolata, míg ellenben Thiersné ő kegyelmessége elnöknéi állásánál fogva kizárólagos igényt tartott a szerencse ezen nagy kegyadományára, és mit tehetett a tábornagné, mikor a hatalom az elnökné kezében volt? Semmi egyebet, mint azt, hogy édesdeden mosolyogva esküt tett magában, hogy a legközelebbi alkalommal majd ő lesz itt a házi asszony és a világtörténet újra bebizonyította, hogy „A mit asszonyi fő kigondol, ki is tudja ez azt vinni.“

És volt aztán öröm a „Fashion“ táborában, az uracsok és divathölgyek köreiből, midőn a „kis kalmár“ helyet csinált az előkelő házból való és csiszolódott modoru katonának! Egyszeriben ott termett az illatos udvaroncok, hó keblű divathölgyek, cottilon-lovagok és szépeltő léhütök serege; azt mondták, és van is valami benne, hogy a tábornagné fényes estélyek által szándékozik feledésbe temetni elődje emlékét, és a társadalom tarka pillangói máris azzal álmodtak, hogy föltámadt a

„kicsi Montigo“: Eugenia császárné kora és ismét nekik áll a világ, — mely álmom azonban még eddig nem valósult, mivel Mac Mahon ez egyben, és talán némi másban is, nem úgy tánczol, a mint elnökne ő kegyelmessége szeretné.

Mac Mahonné igen tetszik magának „nagy disz“-ben, gyémántok ragyogásában, meglehetősen kecsesen tudja fogadni magas és legmagasabb vendégeinek hodolatait, és ez annál inkább kiemelendő, minthogy bármit mondjon is a hízogók serege, arca nem épen megragadó. A kitünő nevelés és az előkelőség minden eszközeit kell segítségül hívnia, hogy kifejthesse azon búbájt, a mit az elnök vendégei annyira magasztalnak rajta. Egészen másképp Thiersné, ez természetesen kedves jelenségénél fogva megnyerő. Egymás mellett látva őket, az ember sokkal inkább Tkiersnét tartaná az előkelő körök szülöttjének, semmint a Castrées hercegi családból származó Mac Mahonnét, csak a társaságban mutatkozik a nagy különbség kettejük közt. Thiersné modora hű képe az ugynevezett „magas polgárság“ feszességének, mely még a mindennapos vendégek körében sem melegedik föl, míg a mostani elnökne inkább az annyira ünnepelet hajdani marquisnőkre emlékeztet, a kik a francia szeretetreméltóság és kecsesség hírét örökitették meg. Thiersné tiszteletre gerjeszt, Mac Mahonné el akar bájolni.

A mi pedig a mostani elnököt illeti, ez nem nagy barátja az ünnepelességeknek, és azok közé tartozik, a kik korán nyugosznak el, hogy korán kelhessenek. Szórakozását nem a társalgó-, sem a táncztermekben keresi, a játéktermekben meg épen nem. Ez egyben Thiershez hasonlít, csak hogy míg ez becses rézmetszetekben, ritka könyvekben és csillagászati vizsgálódásokban találja gyönyörét, a tábornagnak a lovaglás és vadászat kedvencz mulatsága. Csikorgó hidegben csakugy, mint borongós őszszel, a mikor csak lehet, jókor reggel már künn vágat Saint Cyr vagy Satory környékén, komoly érdeklődéssel arcán hires paripája, „Ali“ vagy „Sabre“ fej- és lábhardozása iránt, és a mint a politika csak egy kicsit engedi, bele veti magát hintájába, vagy valamely társaskocsiba, egy ideig olvassa kedvencz lapját, a „Katonai ujság“-ot, azután elalszik és csak Orleanshoz közel, ősi kastélyához érve, ébred föl. Itt már néhány jó barátja várja, és akkor: jaj annak a vadnak, mely az uradalmi erdőben, akár a földön, akár pedig a levegőben utjába vetődik. Csak a miniszteri tanács ismételt sürgetésére, hogy a felhalmozódott államügyek elintézése tovább már el nem halasztható, ragadja ki magát vadpusztító szenvedélyéből.

Vadászat után következik nagy evés és ivás. A tábornok nem annyira inyéncz, mint inkább szereti a jó asztalt, és erős vadászat után, mialatt lent az udvaron a kopók vakkantanak és a csatlósok a nap hőstetteit egymásnak eldicsérgetik, fenn a Sully-k ősi lovagtermében akkora eszem-iszomok folynak, melyeknek leírása Homerhez volna méltó. A Mac Mahonok pinczéje pedig rég idők óta nagy hírességben áll. Midőn az utósó Bourbon király, X. Károlynak rövid idővel halála előtt az orvos tiszta bort rendelt: „Jó orvos ur, — mondá — ilyen borra csak egyre emlékszem, a Mac Mahonok pinczéjében.“ — Megtudták e nyilatkozatot Franciaországban és az öreg pair azonnal egy nagy bödön finom bort küldött a görzi koronavesztett királynak, de mire a küldemény oda érkezett, se borra, sem pedig vizre nem vala többé szüksége.

Párisban az elnök politikai tevékenysége felette tömör; a miniszteri tanácsban soha sem szónokol, hanem megelégszik a hallgatással, a mi azonban nem akadályozza, hogy olyan ügyekben, melyek őt különösen érdeklik, saját véleménye legyen, a melytől aztán nem is tágít. Ilyen esetben hiába való minden szó-

noklat és ellenvetés, a legékebb szavakra is csak az az egy felelete van: „Ezt meg nem engedhetem — egyáltalában nem“ és azzal vége.

Termeiben, mint mondám, nevének engedi át az uralmat, és ez házi asszony tisztjében ez évben különösen kitűnt. Az ünnepek most sajátságos jellegűek voltak. A tulajdonképi udvarképes meghívottak mellett oly elemek is voltak ott jelen, a melyek bár igen tisztességesek, még sem tartoznak azok közé, melyeket egy miniszter szavai szerint, herczegnők ringattak volna karjajokon. Nem fukarkodtak a meghívókkal, különösen a második estélyen ugy a felső, mint az alsó termék valóságos gőzfürdők voltak. De a francia, az ő vele született könnyedségénél fogva csakhamar beletalálta magát és valóban igen érdekes volt látni, milyen vidoran forgódnak itt együtt a párisi társaság legkülönfélébb elemei a legmagasabb arisztokrata és katonai diszektől kezdve a középrendű polgárig, és ugyszinte alárendelt hivatalnokok, szállítók és egyéb pártfogolt hivatalos egyéniségek, és nem különben a gyémánttól elöntött főrangú urhölgyek az egyszerű fehér öltözékű, de piros arczu polgári kisasszonyokkal, egyformán tüzzel lélekkel tánczolva, már tudniillik a hölgyek és kisasszonyok, mialatt az apák a csemegeasztalokat ostromolták, az anyák végre szép házassági tervekkel mulatták magukat.

Minden megvolt ez estélyeken, még gyermekek is; az elnök ugyanis ezuttal három kisebb-nagyobb leánykáját hozatta haza a növedéből és a bonne éber szeme előtt nekik is szabad volt nézőkül jelen lenni e fényes tarka-barkaságnál. Mert a tábornok nagyon szereti gyermekeit és nagyon örül, ha örömet szerezhet nekik, sokkaltá jobban, mint ez estélyeknek, a melyeken meglátszott rajta, hogy untatják. Két kezét kabátja zsebébe mélyesztve, olyan arcczal nézte a négyeseket, mintha csak azt lesné, hogy mikor lesz már egyszer végük. Hanem biz azok csak azért sem akartak véget érni; mert a tánczosok tulnyomó része fiatal katonatisztek és ügyvédek állt, tehát tudvalevőleg hires tánczosokból és különösen az utóbbiak szivesebben veszítenek el tiz pert, mintsem hogy bárcsak egy forduló is elmulasztanának. Franciaországban olyanok a fiatal ügyvédek. S—n.

D a l o k.

Partai Alberttől.

I.

Ne tudja az a kis lány, hogy élek,
Szemeibe van írva az ítélet.
Jobb én nekem oda lent a föld alatt:
Pedig tudom, hogy még csak meg se sirat.

Csak te látod, édes uram, istenem,
Hogy mi minden fekszik az én szívemen.
Hadd feküdjem én a sirban oda lent:
Nem fáj a szív, hogyha ottan elpihent!

II.

Harangoznak a legnagyobb haranggal,
Most hagyott el a szeretőm haraggal.
Hadd huzzák meg nékem azt a harangot:
Nem állom ki azt a kemény haragot,

Erős hittel hittem róla, hogy szeret,
Hajtogatta, mondogatta eleget,
S utoljára oda ment ki a dolog,
Hogy a szive én miattam nem dobog.

Beteg vagyok, valami lelt, érzem,
Az utolsó kenetet is fölveszem;
Megbocsátom azt a kemény haragot —
A halálban is szerető maradok . . .

C z i f r a n y o m o r u s á g .

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(V ó g e.)

Csak egy sohajtást köldött ablaka felé.:

— Édes, jó angyalom!

Csak végtelen gyöngédség volt e sohajban, nem a szenvedély lángja, nem az érzékek erőszakos hullámzása.

Ah! — gondolta magában — érzékei eltompultak már a léha, sivár életben. Nem bir szenvedélyesen szeretni sem. — De a mint fölmerült lelkében az a gondolat, valjon hogyan viselné, ha e leánytól megkellene válnia, akkor ugy érezte, hogy e viszony szétszakításával szive szakadna ki gyökerestül.

— Inkább haljak meg! százszor inkább! — rebegé lázasan.

Léptei gyorsan futottak át a kanyargó utakon. A kopasz fák ágai közt kilátszott még a kivilágított két ablak. A kedves leány még mindig ébren van.

Édes és mégis fájó gyönyörrel gondolt reá Leó.

— Megérdemlem-e, hogy ugy szeressen?

Mindaz, a mi nemes érzés volt még lelke fenekén, mindaz, a mi sülyedő, elenyésző félben volt már, fölszínre emelkedett most. Érezte, hogy jobb, tisztább lett ez angyal lehelletére.

Arcza szégyenpirtól égett. Sok, nagyon sok szégyelni valója volt. E négy év alatt sok történt, a mi foltot hagyott lelke tisztaságán. Az emberek tán nem látták, de ő látta a foltot. Szabad neki e bemocskolt szívvvel ölelni az ártatlant, a tisztát?

Ugy rémlett neki, mintha eddigi élete ürt vont volna köztük s mintha az ürt nem volna szabad átlépni. Ugy rémlett neki, mintha valami fenyegető árny emelkednék föl s visszariasztaná őt. Nem vagy méltó hozzá!

Perczről perczre szomorubb, csüggedtebb kezd lenni.

— Nem vagyok méltó hozzá! — suttogá komoran.

Áttekintett a fák közt. A két ablak már sötét volt.

Lelke is mindegyre sötétebb lett.

IV.

Mikor harmadnap visszautazott Budapestre, ugy érezte, mintha az elválás nem is néhány napra, hanem örök időre szólt volna. Olyan csudálatos szorongás fogta el keblét.

— Nem keresett senki? — kérdezte a pinczértől.

— Oh igen, többen is de csak Rottenberger urat ismerem közülök, — felelt a piczér udvarias hajlongással, de szemtelen arcczal. — Azt mondták, hogy reggel megint eljönnek.

Reggel el is jött mind a négy szenzál. Egyik a másíknak adta át a kilincset. Egyik a másikat multa fölül szemtelenségben. Tudni akarják, igaz-e, a mit a hir rebesge, hogy a méltóságos gróf ur gazdag menyasszonyt talált?

Ha Rengeteghy Leó grófnak nem kellett volna most félni a botránnytól, hát veszi pálczáját és kiveri a szobájából mind a négyet. De őrizkednie kellett mindennemű botránynak a legkisebb árnyekától is. Ha Szentlőrinczy báróné valamit meghall, vége mindennek.

Nyájas arczot vág tehát, mialatt lelkében fölfortyan a harag s a sértett büszkeség, és beszél mindegyiknek kilátásáról,

még csak egy kis ideig lesz szüksége az urak szives támogatására s aztán mindenkinek dusan megjutalmazza a szolgálatát.

Arra mindegyik alázatosan hajlong. Oh, van szerencsésük ismerni a méltóságos grófot; jól tudják, mit várhatnak ilyen gavallértól, hanem arra a hirre nézve szeretnének mégis valami bizonyosat hallani a méltóságos gróf szájából, kinek különben tiszta szívéből gratulálnak.

A gróf kitérőleg felel. A szenzálok annál jobban szorongatják. Nem magukért, hanem ő méltóságáért. A pénzdó uraságok nyugtalankodnak s jó lenne, ha ő méltósága határozott, bizonyos igérettel nyugtatná meg őket.

Leó gróf végre enged. Most még nagyobb szüksége van a szenzálokra s a hitelezőkre, mint eddig. Nem koczkáztathatja jó indulatukat. Még két hónapnál tovább kell magát fönn tartania s az eddigieknél jóval nagyobb kiadásai lesznek. Pénz kell minden áron. Aztán a régi váltók is itt vannak, azokat is prolongálni kell. Egy ovatolás, egy bepörlés kiszámíthatlan veszélylyel járna. Hát még ha zajt ütnek, ha tömegesen megrohanják a bepörölésekkel, ha botrány támad!

Reszketett e gondolattól. A botrány annyi volna most, mint a halál; rosszabb a halálnál!

Leó gróf jól tudja azt; de a szenzálok is tudják, az uzsonk is tudják. Mindenki föl akarja használni a kedvező pillanatot.

Leó tudja, hogy hallatlan zsarolásokkal fognak most előállni. De nem habozhat. Meg kell adni a megnyugtatót az aggódóknak. Egyenkint, titoktartás pecsétje alatt, becsületeszóra mindegyiknek megmondja, hogyan áll a dolog, hogy az eljegyzés megtörtént, a gazdag leány most már mátkája, harmadfél hónap mulva neje. Csak addig kell türelemmel lenni.

A szenzálok biztosítják a méltóságos grófot szolgálatkészségükről. Rosz idők járnak, nincs pénz, nincs hitel; de a méltóságos grófnak lesz, mennyi kell. Akár honnan, akár mily áron, de lesz.

Leó sejtette, hogy az ár nagyon is drága lesz; de azt nem sejtette, a mi bekövetkezett.

Az első szenzál visszatér azzal a leverő hirrel, hogy az ő pénzdó urasága nem bocsátkozik semmi további hitelműveltebe, mielőtt nincs biztosítva a már lejárt és a közelebbi két hónap alatt lejárandó váltókra nézve is. Hja, rosz idők járnak! Aztán a gazdag menyasszony még nem hypothéka, meg is halhat. Nem csoda, ha a tőkepénzes csak biztosra szeret kölcsönözni. A tőkepénzes már sokszor csalódott. A méltóságos gróf nem veheti rosz néven, hogy a tőkepénzes biztosítani akarja magát jó, hiteles girókkal. A tőkepénzes is ember s nem szereti elveszteni keservesen szerzett filléreit.

A második szenzál ugyanazzal az üzenettel jön. A harmadik szintén. A negyedik szintén.

Akkor a gróf alig fékezheti már dühét. Látja, hogy a gazemberek összebeszéltek.

De mit mondhat nekik! Van-e joga megharagudni azért, mert valaki nem akarja koczkáztatni pénzét? Az uzsorások igazat mondanak: a gazdag menyasszony még nem hypothéka. Meghalhat. Vagy meghalhat Leó gróf. Akkor aztán pipára gyujthatnak a váltóival.

Hát miért hiteleztek neki annyi éven át? — kérdi ingerülten. — Miért kölcsönöztek neki pénzt akkor, mikor semmije sem volt s miért tagadják meg most, mikor biztos kilátása nyílik arra, hogy gazdag ember lesz? Hisz ez esztelenség; saját érdekük ellen cselekesznek!

De a szenzálokat hiába akarja ő méltósága fölvilágosítani.

Vállat vonnak. Ők nem tehetnek róla, ha a tőkepénzes nem akar adni. Hja, rossz idők járnak!

Ebből áll minden feleletük.

De ha felelni akarnának, mondhatnának még egyebet is. Mondhatnák, hogy az uszoráskodás nem olyan hitvány dibdáb foglalkozás, hanem psychologikus alapokra fektetett tudomány. Minden uszorás lélekbuvár. Minden hivatásának magaslatán álló uszorás tudja, hogy a szegény ember okvetlen beváltja becsületszavát, mert szüksége van rá, de a gazdag embernek nincs rá szüksége. Mig Rengeteghy Leó grófnak semmije sem volt, nem csalhatta meg az uszorásokat, mert tudta, hogy rájuk szorul megint; de ki áll jól, hogy meg nem csalja őket, ha már többé nem szorul rájuk? A férj nőtlenkori adósságait nem lehet az asszonyon exequálni.

Azért legjobb, ha az uszorások jó előre biztosítják magukat, most, mikor még lehet. Ilyenkor a leendő vőlegény reszket minden botránnytól s még a szellőfuvástól is megijed. Ilyenkor kell rajta menni. A kétségbeesett ember megfeszíti akkor minden erejét s lehetővé teszi a lehetetlent is. Szerez olyan girant, a melyet kívánnak tőle. Ha azt mondják neki, irassa alá Rothschildot, azt is megteszi.

A tőkepénzes urak nem is kívánják Rothschildot, csak Trencsényi Emőd grófot. Hiszen Rengeteghy Leó grófnak ugyis jó barátja; ő legjobban ismerheti a méltóságos gróf viszonyait, ő járt oda lent a méltóságos gróffal az alföldön is. Ha olyan biztos a dolog s olyan gazdag a menyasszony, miért ne irhatná alá a váltókat Trencsényi Emőd gróf?

Leó teljes erejéből szabadkozott az ellen. Nem, épen Trencsényi Emőd grófot nem kérheti meg; az lovagiatlanság volna, annyi szivesség után most megint újabbakat kívánni tőle! Mást még inkább fölkerhet. Például: Nagyiday Albertet.

Nem. A hitelezők Trencsényi Emőd grófot akarják.

— Vagy Füleky Lorántot?

Nem. Nem. Még azokra a váltókra is, melyeket eddig Füleky Loránt gróf girált, Trencsényi Emőd nevét kívánják ezután.

— Az örütség! — viszonozza libegve Leó, mint a kelepcebe szorított vadállat. — Trencsényi Emőd azt nem fogja megtenni. Nem teheti meg.

A szenzálok sajnálják, ha nem teheti meg, mert abból baj lesz.

— Akkor semmit sem kapnak a hitelezők, tőlem egy filért sem! — kiáltott Leó.

Három szenzál vállat vonogatott. A negyedik: Rothenberger oda állt a gróf elé s azt mondta neki:

— A tőkepénzesek elvesztenek egy pár ezer forintot, mert a nagyobb részét mégis csak behajtják a giransokon; hanem méltóságod elveszt mindent örökre.

Leó szemébe néz a fenyegetőzőnek s látja, hogy az mindenre elszánt. Rothenberger nem akarja elveszteni sem tőkepénzes „házai“ bizalmát, sem a saját pénzét, a mit Leó grófnak kölcsönzött.

Hiába dühösködik Leó, hiába mondja, hogy később ki-tenni magát a botránynak; Rothenberger tudja, hogy Leó gróf nem teszi azt.

— A méltóságos gróf jobban meg fogja gondolni a dolgot, — így szól távozás közben. — Holnap délelőtt tizenegy órakor méltóságod kegyes engedelmével leszek bátor eljönni a végválaszért.

V.

A végválasz úgy ütött ki, a mint Rothenberger ur, ez alapos psycholog előre tudta.

Leó gróf csakugyan jobban meggondolta a dolgot. Az egész összeg, a miről szó volt, különben sem rug három ezer forintra s a hozzá irandó prolongationalis kamatokkal együtt sem lesz negyedfél ezer. Kitegye magát ez összeg miatt a botránynak s megsemmisítse egész jövőjét?

A kedves szép leány jutott eszébe, a boldog, nyugodt élet, melynek már küszöbén áll. Nem volt ereje lemondani.

Elfojtotta büszkeségét. Ah, hiszen hányszor megalázta már magát az életben és milyen nyomorult okok miatt! Miért ne alázná meg magát még egyszer, utoljára, mikor egész életboldogsága forog kockán? Ha térden állva kell is könyörögnie Trencsényi Emődnél, mégis megszerzi tőle azt az aláírást!

Térden állva különben nem kellett könyörögnie! sőt igen kevés szóra volt szüksége. Emőd gróf mindjárt megértette.

— Természetes, hogyha á-t mondott az ember, b-t is kell mondania, — szolt nevetve. — Csak a házassággal lenne jó sietni, Leó.

Délelőtt tizenegy órakor Rothenberger ur megkapta az aláírt váltókat.

Egy hét múlva jött a másik szenzál. Ennek a tőkepénzesseinél volt a legnagyobb összeg. A Füleky Loránt és más hitelvesztett gavalléroktól aláírt váltókkal együtt tizenegy ezer forint.

Hogy ezeket a váltókat is aláírassa Trencsényi Emőddel, azt Leó gróf kereken megtagadta.

Midőn ezuttal másod izben fenyegették, nem dühösködött, mint először, csak komoran összehuzva homlokát, tompa hangon annyit mondott:

— Ne kényszerítsenek a végsőre!

— De végsőre kényszerítjük, — viszonzá a szenzál.

Bepörölték a váltókat s csődöt kértek Rengeteghy Leó gróf ellen.

— A nyakára teszszük ő méltóságának a kést, — mondták az uszorások.

Sötét, vak kétségbeesés ragadta meg Leót. Most veszítse el a boldogságot? Most, mikor minden nyomoruságért, minden szenvedésért kárpoztást talál végre? Most?

A láz égette agyát s szemei előtt véres karikák cikáztak.

— Oh, bárcsak megörülnek! — nyögé, kinosan szorítva össze homlokát.

— Még vissza vehetjük a csődkérvényt, — mondták a hitelezők. — Csak Trencsényi Emőd gróf írja alá a váltókat.

Tántorogva, halálsápadtan indult utra Leo. Még nem tudta bizonyosan, megtegye-e azt a lépést? Félig öntudatlan, ösztönszerűen eljutott Trencsényi Emőd lakására.

Emőd gróf hidegen fölállt. Sejtette dult arczából, hogy mit akar nála Leó; hanem azért szótlan végig hallgatta a kétségbeesett ember rimánkodó dadogását.

Csak mikor az elvégezte, akkor felelt dölyfösen, elfordítva fejét:

— Azt hittem, gentlemannel volt dolgom, nem koldussal.

Üvöltéshez hasonló, nem is emberi hang szakadt föl a sérített melléből. Tántorogva rohant Emőd felé, fölemelt ököllel.

Hanem akkor egyszerre megállt s fagyosan föl kacagott.

— A bolond azt hiszi, hogy nem tudom utánozni nevét!

Emőd gróf megdöbbenve nézett reá. Nem tudta, eszén van-e Leó, vagy őrjöng.

— Hamis váltó? — mormogá ez. — Ki mondja azt?

Szemei csodálatosan ki voltak dülledve s olyan ijesztőn fénylettek.

Emőd gróf oda ment hozzá s megrázta vállánál fogva.

— Menj haza Ma beteg vagy.

Leó újra azzal a vad üvöltéssel felelt. Trencsényi Emődnek alig maradt annyi ideje, hogy félre szökhetett előle s szolgáinak csöngethetett.

Alig birták legyűrni a dühöngőt s az időközben oda hívott orvos utasítása szerint a Lipótmezőre szállítani.

Trencsényi Emőd gróf megrázkodva nézett utána.

— Végre is azonban, — szolt, léha természetéhez képest szokatlanul komoran, — jobb, hogy így történt. Jobb, ha az embernek a barátja a tébolydába jut, mintha hamis váltó csinálása miatt a vádlottak padjára jutna.

A s t a m b u l i t ü n d é r .

(Beszély.)

Benkovich Sándortól.

(V é g e .)

Este volt. — A török uralkodó kényelmesen heverészve pamlagán, szórakozott figyelemmel hallgatá a regéket, melyekkel őt mesélője mulattatni igyekezett. És a kegyelmes ur fel is szolítá a mesélőt, hogy hagyjon föl unalmasságával és változatoság kedvéért beszéljen egy igaz történetet; hanem ne füllentsen egy szóval sem, mert fejével áll jót annak igaz voltáról.

A szegény mesélő ijedten kapott feje felé, mintha annak már csak hült helyét keresné ott, azon embertelen követelés miatt, hogy ő, a ki hivatalánál fogva egész életében megszokta a hazugságot, egyszerre csak igazat mondjon!

Azonban megnyugtatta egy kissé a felséges ur mosolya által — kinek lehetlen volt ez utóbbi jelenetnél egész komolyságát megtartani — fürkészni kezdett agyában, hogy valjon mi érdekelhetné a szultánt leginkább a napi események közül? S a hosszas fürkészés eredménye lön, hogy egy történetet kezdte a következő szavakkal:

„Legkegyelmesebb uram! lakik Stambul külvárosainak egyikében egy fiatal ember, neve Abul Ali, ki azelőtt mint víz-hordó tömlőivel és arcza verejtékével kereste kenyerét, és még sem tudott zöld ágra vergődni; és egyszerre csak, midőn ismerősei és szomszédjai legkevesebbé várták volna, beállott nála a jólét és bőség oly mértékben, hogy mindnyájan csodálkoznak ezen váratlan fordulaton.

De mi több, azt mondják, hogy egy tündérnek köszönheti ezen áldást, kit szomszédjai több ízben láttak is éjfélkor a szegényes hajlékban megjelenni, és valahányszor megjelent, mindannyiszor másnap a víz-hordó arcza örömtől sugárzott; holott ha egy ideig elmaradt, a bánat ült arczán, mindaddig, míg a várva várt jó csillag ismét eljött. Ruhája olyan, mint a minőt a földiek viselnek, csak a kimondhatlan báj melylyel azt viseli, és mely minden mozdulatán elömlik, különbözteti meg a többi halandótól.“

A szultán, ki mindinkább növekedő érdekekkel hallgatá a Stambul városában játszó tündérregét, és a ki a tündérek eddig csak mesékből ismervén, hajlandó lett volna egyszer közelebről is megismerkedni ilyen csodálatos lényvel, — félbeszakítá mesélőjét azon kérdéssel, hogy valjon el-e tudná őt egyszer vezetni a történet helyszínére, de csak akkor, midőn a tündér ismét meglátogatja védenecztét, hogy alkalma legyen neki

saját szemével meggyőződni a történet igaz voltáról. Mire a mesélő igennel felelvén, elbocsáttatott, azzal a meghagyással, hogy az egész tervről mélyen hallgasson, és a tündér felől még bővebb adatokat szerezzen magának.

S kívánatának elég is lön téve nem sokára, mert egyszer mély álomba merülve, épen egy sereg tündérről álmodott, kik leszállván az égről, háremét elfoglalták, kiszorítván onnan nagy meglepedésére a bennlevő odaliszkokat; midőn egyszerre csak ugyanabban a perczen, melyben álmodá, hogy a tündérek legszébbike közeledvén hozzá, homlokát csókjára odanyujtá neki, valaki megfogta karját, és azt megrázzván, fülébe sugá: „Kegyelmes uram, kegyelmes uram!“ — „Te vagy az, szép tündér?“ — mond a félig még álomban levő szultán. „Még nem, kegyelmes uram! — szolt meplepetve a mesélő, — Még nem, csak hű szolgád, meghagyásod folytán, jelenteni jött, hogy a tündér ma este megjelent a víz-hordó hajlékában.“

Ezen magyarázat tökéletesen felébreszté a szultánt, és mesélője segítségével pár perc alatt magára ölté álruháját, melyet e célra már készen tartott, nehogy uralkodói méltósága csorbát szenvedjen az által, ha köztudomássá válnék, hogy ő éjjel összejárja Stambul utczáit kóbor tündérek után. S midőn készen valának, nagy ovatossággal nyiták ki az ajtót, nehogy a nesz által valahogy a szomszéd szobában alva vélt kegyencznő felébresztessék, és az öröknek meghagyák, hogy távollétük alatt kétszeres éberséggel őrködjenek a kedvelt kegyencznő nyugalma fölött.

Az utczára kiérve, némán ballagtak egymás mellett. A hold, mely néhány órával azelőtt a kegyencznőnek szolgált kaulauluz, most ugyanazon készséggel ezüst sugaraival a két kalandornak világított, kik épen akkor érkeztek a víz-hordó lakásához, midőn a szép tündér távozni akart.

A tündér láttára a szultán szive hangosan dobogott a szokatlan kaland végett. Valami kimondhatlan érzés fogta el, minek igazi okát azonban alig tudta csak sejteni is. Legkevesebbé sem kételkedett abban, hogy az a nő, kinek láttára szive így megremegett, és kihez egyuttal titokteljesen vonzódott, ne legyen tündér, és még a vonzalmat magát is azon varázserőnek tulajdonítá, melylyel az ilyen lények birni szoktak.

Remegve közeledett a tulvilági lényhez, és még remegőbb hangon szolítá meg azt, de hangjának hallatára a szép hölgy elnémult ijedtében, és csaknem eszméletét veszté. De — szerelmes volt. Az ijedtség nála csak egy perczig tartott, és a másik perczen már egy egész terv, melynek kidolgozásán a nagyur miniszterei tán hetekig, hónapokig dolgoztak volna, készen állott előtte minden legkisebb részleteivel. Némaságot színlelvén, nehogy kénytelen legyen hangjával magát elárulni, igéző szemeit az álarcon keresztül oly esdeklőleg mereszté a szultánra, hogy lehetlen vala a bájos tekintetnek ellentállnia és ohajtása után nem kérdezősködni; mire a néma nő azonban csak egy fejbőlintással felelt, mely azt jelenté, hogy: „Kövess!“

A szultán, ki egyebet sem ohajtott, mint azt, mit a tündér tőle követelt, sietett eleget tenni kívánatának; de mennyire megvolt lepve, midőn észre kezdé venni, hogy mindinkább a fejedelmi palotához közeledének! Már most legkisebb kételye sem volt többé a fölött, hogy tulvilági lényvel van dolga, mert különben az álruhában minő halandó ember ismert volna rá? Még inkább szeppent meg, midőn a palotához érven, a tündér őt ugyanazon ajtón, melyen mesélőjével együtt távozott, lakására vissza vezette, egyenesen föl lakszobájába! A szultánnak első teendője volt, a tündért figyelmeztetni, hogy kerüljön minden neszt, nehogy a szomszéd szobában alva vélt kegyencznő

valahogy felébresztessék; mire a tündér azonban csak egy jellel felelt, mely azt jelenté, hogy szomjazik,

A nagy ur kedveskedni akarván tulvilági vendégének, maga sietett egy mellékszobába valami üdítő ital után. De ki festi le meglepetését, midőn visszatértekor a tündér helyett a kegyencznőt találta szobájában! Bámulatában majd a poharat ejtő el, mely a tündérnek szánt illatos cukros vízzel volt telve! Fürkésze tekintett körül a szobának minden zege-zugába, de a tündérnek semmi nyoma. Csak a kegyencznőt látta maga előtt, ki a megsértett nő egész büszkeségével állt előtte, sujtó tekintetével. Szólni akart, de a kegyencznő félbeszakítván őt, szohájába vezeté, és ott megmutatván neki az ablakához kapcsolt selyem létrát, mely rövid idővel azelőtt neki szolgált szökésénél, mondá: „A kit szemeid keresnek, erre vette utját. Láttam, mikor szobámon keresztül osonván, az ablakon át eltűnt. De láttam azt is, hogy szebb volt mindannál, mit szemeim eddig láttak, és így nem is csodálkozom, hogy képes volt bájaival téged annyira eltántorítani, hogy még az irányomban egykor tett esküdről is megfeledkezvén, azt a boldogságot, melyet eddig csak nálam leltél, most az ő közelében keresed.“

És mintha a poharat, melyet a szultán még mindig kezében tartott, csak most venné észre; átható tekintettel, mintha lelke mélyében olvasni akarna, kérdé a szultántól, hogy valjon miért tartja azt kezében, és miért nem üríti ki annak tartalmát? A szultán zavarában csak egy pár értelmetlen szót volt képes rebegni. „Értem zavarodat,“ — szolt a hölgy, — „oh, de ne félj, hogy tán kényszeríteni foglak, hogy megigya azt, a mit a pohár tartalmaz; mert zavarodon látom, hogy mérget tartalmaz, mérget, melyet nekem szántál, hogy boldogságodnak utját ne álljam.“

A szultán meggyőzni akarván a kegyencznőt gyanújának alaptalan voltáról, ajkaihoz emelé a poharat; de a hölgy megelőzvé őt, kiragadá kezéből és saját ajkaihoz értetvén azt, mondá: „Igaz, hogy bűnös tettedért megerdemelnéd, hogy saját hóhérod légy, és itt lábaimnál szenvedni lássalak a megszegett esküért; de érzem, hogy még szeretlek, és hogy szerelmed nélkül többé nem élhetnék.“

Szolt, és kiürítvén a pohár tartalmát, a szultánnak nyakába borult, és könyektől elfojtott hangon zokogva mondá: „Kedvesem! egy szebb világ küszöbéről mondom neked istenhozadot; fogadd azt mint kiengesztelt szívemnek végső bucsuját és bocsánatát.“

A szultán, kit ennyi önzéstelen szerelem tulboldoggá tett, majdnem megőrült boldogságában, és sietett a hölgyet meggyőzni arról, hogy a mérgek vélt ital az illatos és hűsítő szerek legüditőbb keveréke volt; de a kegyencznő kételkedett abban, és könyes szemekkel kérte a szultánt, hogy ne közeledjék hozzá, a mig ő engedelmet nem ad neki arra, mert ő úgy érzi, hogy nagy beteg lesz.

A szultán hűségesen szót fogadott és noha a tündérnek köszönheté, hogy a kegyencznőnek ezen alkalommal irányában tanusított határtalan szerelméről meggyőződhetett, mégis jónak találta mesélőjének meghagyni, hogy ezentul bármily rendbeli tündérmesékkal hagyjon fel; nehogy ismét kísértetbe jöjjön tündéreket hódítani. Minek következménye az lön, hogy a két szerelmes ezentul háborítlanul folytathatá összejöveteleit, és hogy egy szép reggel — a szultánt azon hirrel lepték meg, hogy a kegyencznőnek se hire, se hamva a háremben.

A szultán majd hogy kövé nem vált ámultában. Hogyan történhetett az? Kerestette a szökevényt egész nagy birodalmában, mesés összegeket ígért annak, a ki visszahozza neki a vakmerő nőt, a ki merészkedett nem boldognak érezni magát

háremében; ezt a gyalázatot csak vérrel lehet lemosni — mind hiába, a szökevény rabnőt nem lehetett megtalálni.

Két hóval ez esemény után azonban a szultán levelet kapott, a melyben megirták neki, hogy soha se fáraszsza magát többé a kegyencznő keresésével, mert azt ugyan nem fogja többé látni sem ezen, sem a más világon, annyira jó helyütt van az. Szerencsésen megszökött kedvesével Európába, azóta már megesküdtek, és oly boldog, a minővé őt az ő kincstárának összes drágaságaival sem tehetné; boldoggá tette az ő férje, a ki ugyan csak szegény vízfordó volt Sztambulban és most is csak egyszerű kalmár, messze, messze hazájában, a keresztyén világban, de ő ezt az embert szereti, ezt az érzést csak azóta ismerte meg, és azért ha ő felsége csak egy kis jó indulattal volt valaha iránta, bizonyára örülni fog boldogságának.

A szultán elolvastván a levelet, dirib-darabokra tépte, száz pálczát adatott annak a szolgának a talpára, a ki a levelet hozta, azután parancsot adott ki, hogy 24 óra alatt minden vízfordó takarodjék ki Sztambul városából, minek az lett a következménye, hogy Sztambulban az emberek majd szomjan haltak. Negyed napra tehát visszavette a viz-nem-izsa parancsot, ötöd napra pedig parancsot adott kincstárnokának, hogy csomagoljon össze 100 erszény aranyat és küldje azt Európába X városba X kalmárnak, egyetlen egy szó írás nélkül.

Hogy ha már boldog, legalább egészen az legyen, gondolá a szultán a maga keleti együgyűségében.

A fürdői élet.

Mindenünnen veszem most a leveleket barátnőimtől, a kiket a betegség, vagy az unalom fürdőre kergetett; és — egyiket sem tudom nyilvánosság elé bocsátani, mert egytől-egyig tele vannak panaszokkal.

Ha csak a kényelemhiány és ros szolgálat ellen panaszkodnának, vagy a roppant drágaság ellen! De a legtöbben közülök még a mi elől oda menekültek: az unalom ellen is fakadnak keserű panaszra! Fürdő és unalom! Szórakozás helyett boszankodás; elköltik a drága pénzt és annyi időtöltést sem kapnak érte, a mit otthon, a csendes faluban — siránkozik egyik is, másik is levelében.

Elnézegettem e leveleket, le van bennük irva, hogyan töltik ott napjaikat és úgy találom, hogy az unalom elleni panaszok nagyon indokoltak ugyan, de — kedves barátnőim nagyobbára úgy tesznek, mint hajdanában a princzek udvarmesterei: az urfi nem tanulta meg leczkéjét és azt a szegény fiut, a kit melléje ragasztottak, büntette meg érte a lelkiismeretes udvarmester. Az a princz pedig a jelen esetben, ők maguk, az én kedves barátnőim.

Az az állítás, hogy értelmes ember sehol sem unatkozik, lehet igaz otthon, a magányban, de nem társaságban és fürdőhelyen.

Magamban tehetek, a mi tetszik, és mert az értelmes ember mindig el tudja magát foglalni, lehetetlen, hogy az unalom hozzá férközhessék. De nem úgy idegen körben. Társaságba igaz, önönmagáért is hívják meg az embert, de nem önönmagáért látják ott szívesen, hanem a társaságért; azért mihelyt csupán önönmagáért vél ott lenni, okvetlenül vagy ő, vagy — a mi még nagyobb baj, — a társaság fog unatkozni.

Vegyünk csak egy esetet. Magában az ember, mikor épen úgy van hangolva, fél- vagy egész óráig is elüldögélhet tétlenül, szótlánul, elmerülve gondolatokba, földözve lelkében elmúlt

órák édes emlékeit, vagy építve tündérvárakat a remény szivárványaiából; gyönyörűen telik neki e mellett az idő, és ha szép is az ábránd alapja, nem is haszontalanul, mert felüdíti a lelket és megszilárdítja az akaratot; de — tegyük csak ezt társaságban, nem-e azt mondja rá mindenki, hogy: biz az szomorú vendég? Emlékszem rá, egy országos híri költőnk — fájdalom, már visszatért ősi hazájába: a napba — sem került ki ezen itéletet, a legsujtóbba egyikét a társaséletben, és pedig érdem szerint, mert egész együttlétünk alatt nem tett egyebet, csak forgatta szemait, hol mi reánk, hol a terem padmalyára, hol földfeletti mosolygással, hol földalatti borongással jövőmondó arczán.

Megengedem, hogy az ő csillagjáró lelke nagyon unalmasnak találta a mi szentjánosbogár-társaságunkat; de akkor minek jött közénk? Nála nélkül illogtunk-villogtunk volna a magunk csekélysége szerint, míg most, az ő jelenlétében, az ő törhetlen szótlanságával, csupa szürkeségbe borította körülöttünk az Isten szép világát; — azért mondom, hogy az ember soha sem csupán önmagáért, hanem inkább a társaságért megyen társaságba, és azért, szépet, nem szépet, de mindent otthonn kell hagyni, a mi nem oda való. Előre kell tudnom, hogy fogok ott találkozni mindenféle állásu, rangu és elméjü vendégekkel, a kiknek mindegyikének joguk van, követelni tőlem, hogy én is hozzájáruljak az ő szórakozásához; mondom: joguk van, az illem szentesített szabályai adják ezt a jogot, a melynek föltétlen engedelmisséggel tartozik mindaz, a ki csak társaságba meghívást elfogad. Szabadságában áll azt mondani: Nem megyek; de a mint oda elmegy, semminemű kivételes, vagy kiváltságos állást sem nem igényelhet maga részére, sem nem gyakorolhat bármely jelenlevő irányában.

Már pedig a fürdő e részben nem más, mint egy nagy társaság, akár gyógyítás, akár pedig szórakozás végett keressük is föl. Nem afféle közmulatsági hely ez, mint teszem a korszó, vagy a városliget, mert ide akkor megyek, a mikor tetszik; míg a fürdőhelynek állandó vendége vagyok, a míg csak el nem távozom, és ha a közmulatsági helyeken is irányadók az általános illemszabályok, mennyivel inkább a fürdőn! Az, hogy itt fizetők vendég vagyok, nem változtat a dolgon, mert a többi vendég is az; azután meg nem az teszi a fürdői életet kellemessé, hogy fizetek, mint a köles, hanem az, hogy vendégei vannak, a vendégi viszonyt és társas-szellemet tehát ilyen helyütt mindenek fölött tiszteletben kell tartaniok.

Már most nézzük egy kicsit a fürdői leveleket.

Kedves Y. barátom! Azt ujságolod nekem, hogy X-né kilenczvenkilencz uj ruhát hozott magával, minden napra, a mit a fürdőn tölteni fog, hármat, minden kimenésre egyet, és most azzal boszantja a világot, hogy a ki a fényezésben utol nem érheti, azzal egy órában fürödni sem akar? — Szép, de hallgasd csak, mit ír egy másik barátom.

„Fogalmad sincs róla, mint feszít itt a születés. Engem, szegény polgári lényt, mintha csak a golya költött volna, annyira meg sem látnak! Tudnék is rajta szivemből nevetni, ha vizet nem kellene innom. De nekem sós vizet rendelt az orvos, és a mint körül nézek, budai keserűvé változik a korty a számban. És tudod-e, ki viszi itt elől a nagy-iváni zászlót? Y-né ő nagysága, a te kedves barátom!

Ime, kedves barátom, elzengtem ezt itt kívánságod szerint; hanem aztán légy szives meghallgatni, a mit egy másik barátom — többek közt — ugyancsak ezen fürdőről ír.

„Azt, hogy én itt meglehetősen pária-életet élek, nem szükség mondanom. Már ez nekünk, „Sáron rózsái“-nak, vég-

zetünk. Szerethetjük mi hazánkat, imádhathjuk édes hazai nyelvünket, azért mi mégis az utált zsidók vagyunk. Hidd meg, édesem, hogy szeretet dolgában nem ezek itt körülöttem, hanem én vagyok a Krisztus hive. Mert én azért még sem tudok reájuk haragudni, még a te Z. barátódnra sem, a ki midőn nálad vele találkoztam, csak hogy elevenen meg nem evett, úgy szeretett, és most, itt, meg se ismer, meg se lát!”

Helyesen, kedves fiatal barátom, ne is haragudjál, nem is illenek az a te karbunkulus-szemedhez, hanem halljad inkább, mit ír egy másik barátom, ugyancsak ezen fürdőhelyről.

„A mi pedig a kis Rachelt illeti, köszönöm az ajánlatot, de nem kérek többet belőle. Egyszer voltam nála, és untig jól laktam vele. Olyan „ideális.“ Mikor nála voltam, képzeld csak, mit csinált? Olvasott? Fürdőn olvasni! ettél már ilyent? És mit olvasott? Valami emberi tragédiát Madastól! Én már a címétől is fogfájást kaptam, és ő pedig még arról karatyolt nekem! Köszönöm alássan! és midőn azt mondtam neki, hagyja el, mert az én legkedvesebb könyvem az, a melybe a cselédek bérét jegyezgetem, nehogy meglópnak, mivelhogy özvegy asszony létemre egész gazdaságom az én vállamat nyomja, azt hiszed, hogy egy árva szót szólt hozzám? Nem a! Csak a szemével nyilvánította ki véghetetlen sajnálkozását az én porban játszó purdi lelkem fölött! Mit csinálnék én ilyen tüzszekeken járó tátosnál? igaz-e?

No persze, hogy igaz! Nem is arra való a szellem, hogy más egyéb iránt érzékünk se legyen, e levél íróndje pedig kitűnő gazdasszony, három év óta, hogy férje meghalt, maga viszi gazdaságát, a legszebb sükerrel, és most is a tulfeszített munkásság miatt és csak az orvos nagy sürgetésére ment pár hétre fürdőre. Kár volt hát fitymálkodva bánni vele, a miért Madáchet is halhatatlan munkáját még névről sem ismeri.

Ilyen huron pendülnek az előttem levő levelek jóformán valamennyien, mindegyik vendég külön-külön hozott magával valamit, a mivel az összhangot zavarja, és aztán mindegyik rettenetesen panaszkodik a unalom ellen!

Azzal az ohajtással megyünk fürdőre, hogy lehetőleg jól mulassunk, de nem egyszersmind azzal a szándékkal, hogy mi viszont tőlünk telhetőleg a többi vendég mulattatásához járuljunk. Elszigeteljük magunkat minél több apró csoportba, ép azért igen rövid idő alatt kimerítjük minden szórakozási készletünket, azután pompásan unatkozunk!

Öt-hat hét, azután ki-ki visszatér régi foglalkozásához, régi ismerősei, barátjai közé, a fürdői életből csak emlékek maradnak hátra, — ép azért kell hogy a legszélesebb értelemben, az illedék legvégső határáig, közeledők és megközelíthetők legyünk; ez növeszti ilyen helyütt az időnek szárnyait, és adja meg fűszerét, üdítő hatással van kedélyünkre és a legtöbb esetben gondolkodásmódunkra is. Annyi minden felül összekerült ember közt mennyi mindenféle új nézetet hallunk, új szokásokat látunk, észrevétlenül tágul saját nézetvilágunk és tisztul itéletünk, sok ember, dolog, szokás és modor egész más színben tűnik fel előtünk, semmint azt eddig, távol állván tőlük, magunknak képzeltük; sok számos elfogultságtól, egyoldalúságtól és előítéletlőtől tiszta képet nyerünk magunkban és másokban, holott elszigetelődve, kedélyünk elmogorvul és a helyett hogy eddigi testi-lelki bajainkból kifüröszködneünk, még nagyobbodva hozzuk őket haza; mert a gyarló embernek nemcsak az a gyarlósága, hogy gyarló, hanem az is, hogy másra tolja gyarlóságait, másra keni hibáit, azon hiszemben, hogy ha ő olyan, legalább más is ilyennek tartassék.

Egy hét története.

Lendvay Márton

született 1832-diki szept. hó 14-kén, meghalt 1875-diki július hó 12-dikén.

A nemzeti színházon ismét fekete zászló leng, a hazai művészetnek ismét halottja van, L e n d v a y Márton fekszik a ravatalon, élete delén, pályájának kellő közepében, mikor a hivatás legfényesebben kezdi látni a művészet istenképét, 43 éves korában aludt ki élete. Három évig daczolt és viaskodott a kérlelhetlen öldöklővel, nem az élet végett, a mi semmi sem volt neki, hanem a művészetért, a mi mindene volt. Az életet nem egyszer dobta oda a halálnak és pedig akkor, mikor az még csupa verőfényes napvilág, tizenhét éves korában; 1848-ban, midőn a szabadság harci riadója megszólalt, a tizenhét éves fiu felcsapott a háromszínű zászló alá és a hol legnagyobb volt a veszély, ott lehetett látni az ő villogó kardját, az ő lelkesült arcát! Budavár falait is ő segítette megvívni, akkor neveztetett ki századosnak, talán ő volt a forradalmi bajnokok legfiatalabb századosa, olyan olcsó volt neki akkor fiatal élete, és most, hogy a halál közeledett hozzá, testtel-lélekkel szembe szállt vele, három évig tartott a szakadatlan tusa, valahányszor elnyomta, nem hagyta magát, újra felszökött, és a mint lábán állt, abban a perczen a színpadon is termett, és játszott. Hiába kérték barátjai és intették orvosai, kimélje magát; a barátokat lehordta, az orvosokat kinevette, valahányszor egy szikrányi erőt érzett magában, — és a leáldozó napnak és az elköltöző nyárnak mindig szép ege szokott lenni, — mindannyiszor azt mondta, hogy semmi baja többé, teljesen meggyógyult, és játszott. Csak legalább könnyebb szerepeket! kérték őt a hű barátok, mert ezek jól látták, hogy az a pirosság csak oda van lehelve a beesett arczon, a legkisebb megerőltetés és vége; mindenki látta, csak ő nem; vagy talán ő is és épen azért választotta épen akkor a legnehezebb szerepeket, hogy a dicsőség ege még itt e földön nyiljék meg előtte?

Bizonyára soha színész jobban nem lelkesedett művészeté iránt, mint ő. A színpad és a haza, ez a kettő töltötte el lelkét, más egyébről jóformán hallani sem akart, annál kifogyhatlanabb volt a beszédben, mikor a hazára vagy a színészetre fordult a szó. Azaz hogy a hol csak jelen volt, az első öt percz alatt ő maga fordította reá, és akkor mint a zugó hegyi patak, úgy áradozott, és ömlött belőle a lelkesedés. És a milyen nagy volt lelkesedése, olyan tiszta is volt az. Közönséges érdekek soha utat nem talált az ő szívéhez, meg sem birta fogni jóformán, hogyan lehet akár a hazát, akár a művészetet másért, mint önnönmagáért szolgálni. Néhány év előtt sokat is kellett hallania politikai nézetei miatt, erős ellenzék volt, és az utósó években egészen hátat is fordított a politikának, pedig milyen hatalmas kortes volt és milyen sovár gyönyörrel hallgatták egykoron szavait a józsefvárosi választók, annyira tudott a nyelvükön beszélni! Én bámultam benne azt az erőt, hogy egyszerre csak elnémult; de „Igazuk van“ — mondá azzal a bánatos mosolylyal, mely

sajátja volt. — Megvan nekem az én ragyogó csillagom, az én imádott művészetem, két urat pedig nem lehet szolgálni“, — és pedig ennek az egy urnak sem szolgálhatott már sokáig, mondhatni a nagy lelkesedés vitte sirba, halálát bizonyára siettette.

A színpadon is a lelkesültség, a hev és tűz voltak ama tulajdonok, a melyekben egyedül állt, azért legkedvesebbek voltak neki azok a szerepek, melyekben tág tere van a pathosznak és eszményítésnek, akár a vig-, akár a szomorujátékban, és ezekben kitünő is volt, különösen az utósó időben, midőn a fellobbanó tüzet az érett öntudatosság szépen arányosította is. Nincs most színészünk, a ki úgy, mint ő, magával tudja ragadni a közönséget, fel az eszményiség magasába, mint ő tudta, és leginkább az érzés és szenvedély lángjaival, és azért a jó ég tudja, mikor látunk újra olyan Ferdinándot „Ármány és szerelem“-ben, vagy olyan Mortimert Stuart Máriaiban, vagy olyan Romeot, vagy olyan Robin de Boist az „Ördög naplójá“-ban, vagy olyan Don Cezár de Bazant, mint a hogy ő azokat élénk állítá, és mivé lehetett volna még, ha lelkének fényes tahetségeit időnek előtte nem oltja ki a halál! Bizonyára nagy oka van a hazai színművészetnek gyászt ölteni, nagy az ő vesztesége abban is, a mit máris birt benne, és még nagyobb abban, a mivé bizonyára lett volna még.

Neki magának megváltás a halál, mert, mint mondám, három éve már, hogy folytonos beteg volt és pedig nagy beteg. Az orvosok már akkor mondták, hogy nincs mentesség számára, de mit nem képes az erős akarat és — a jó feleség! Ezt a három évet okvetlenül e kettőnek köszöni. Kinteljes hónapokon és éveken át hű őrangyala ült ágyánál és úgy szólván, saját életével toldotta meg a szeretett férjét, holott pedig tudta, hogy megvannak számlálva napjai, de — épen azért, csak még egy nappal tovább ha megtarthatná, már akkor örömet adja oda a saját életét. Így sikerült újra meg újra fölengesztelni a ki-kialvó szikrát, a többit az erős akarat vitte végbe, és milyen diadal volt az, midőn mult télen újra föllépett! A színpadot ellepte a koszoru és a művész arczát az öröm és boldogság; — én a színpad mögött álltam; a közönség csak akkor és addig látta őt, a mikor és a mig a színpadon volt, és akkor csakugyan egész meg volt fiatalodva, megfiatalította a nagy lelkesedés; de én akkor is láttam, mikor kiment a színpadról; — Kijöttem már a gyakorlatból, pajtás! — mondá nekem mosolyogva, mert térdei roskadoztak. Én rá hagytam, oh, de ez az arcz, a nagy lelkesedés sugárzatának közepette! Soha sem felejttem el ez arczot. Egy feldult templom volt az, elöntve sugarakkal! — jobb már neki, nem folytatni tovább azt a titáni dulakodást a halál angyalával.

A drága halott ma, szerdán reggel érkezett Balaton-Füredről, hol utószor és hiába keresett gyógyulást, és esti 5 órakor adta meg neki a főváros az utósó tisztességet. A nemzeti színház szünetét tartja és a tagok legnagyobb része távol van, a temetési ünnepély mégis méltó volt a nagy művészhez. A koporsó telided tele diszítve koszorukkal, köztük egy, melyet a nemzeti színháznak jelenleg Kassán időző tagjai küldtek, ezen fölirattal: „Lendvay Mártonnak a pályatársak emlékéül“, a többit a hű pályatársak, az írók és művészek köre, a nőiparegyelet és a sok tisztelő tette reá, közbül az 1848-diki honvédszázadosi csakó, a koporsó

körül a nemzeti színház honn levő tagjai, Podmaniczky Frigyes intendanssal és Szigligeti igazgatóval; továbbá a krisztinavárosi szinkör összes személyzete, a honvédmeház rokkantjai, az irodalom és sajtó csaknem összes képviselői, megszámlálhatlan sokaság a fővárosi értelmiség minden osztályából, és az a mély meghatottság minden arczon szomoruan fényes bizonysgot tettek róla, milyen korai volt halála és mennyire szeretve élete. A koporsó felett Odry Lebel, kitűnő színészünk, eszmékben gazdag és meleg szívből fakadt bucsubeszédet tartott és midőn végre a halottaskocsi megindult, hogy a hazafi, művész és barát hamvait az örök nyugalom helyére szállítsa, nem volt szem, mely a fájdalom könnyeit ne ejtette, és nem szív, mely hű szeretettel utána ne dobogott volna; — nyugodjék békével.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Rudolf trónörökös) e hó 8-dikán vörös himlőbe esett, de betegségének lefolyása az utóbbi napokban is annyira kielégítő volt, hogy a királyné utazási programjában nem volt szükség változást tenni. A himlő csaknem a trónörökös egész testét elárasztotta, de a láz igen mérsékelt volt. A szokásos orvosi jelentések azért nem is adtak ki. A trónörökös mult csütörtökön már az ágyból is fölkel.

** (Rózsás napló.) Villecz Ernő budapesti ügyvéd és Bakody Amanda kisasszony, dr. Bakody Tivadar egyetemi tanár leányának esküvője e hó 11-dikén ment végbe. — Dr. Fillinger Ferencz budai tehetséges fiatal orvos közelebb jegyezte el Fischer Jeanette kisasszonyt, a budai takarékpénztár egyik főbb tisztviselőjének bájós leányát. — Szarvason e hó 10-dikén volt Pál Sándor gazdatiszt és Benczur Emma kisasszony esküvője. — Nógrádban Sindler Dénes alapítványi alügyész közelebb vezetí oltárhoz Folkusházy Paula kisasszonyt Szügyből. — Dr. Sándorfi Miksa veszprémi fiatal orvos Weisz Lina kisasszony esküvője e hó 19-dikén lesz. — Balassa-Gyarmaton e hó 8-dikán váltott jegyet Thurzó Adorján pestmegyei földbirtokos Paczolay Erzsike kisasszonnyal. — Senauel Miksa jeles francia és angol tanár e napokban tartotta esküvőjét a bájós Szkor Anna kisasszonnyal. — Baján e napokban lesz Jánošy Boldizsár államgymnáziumi fiatal tanár kézfogója a bájós Skultéty Ilka kisasszonnyal. — Altmann Izabella kisasszony, Altmann F. németi jegyző leánya, e hó 18-dikán esküszik meg ifjabb Paulovics Györggyel. — Vissy Károly almási járásbírósi jegyző e napokban vezette oltárhoz Parcsetich Felix szép és művelt lelkű leányát, Irént. — Weisz Ignác kereskedő a mult héten jegyet váltott Blau Ida kisasszonnyal Szabadkán. — Nagyváradon e napokban vezette oltárhoz Hegyesi M. bárándkerületbeli országgyűlési képviselő Sztaroveszky Julia urhölgyet. — Bornemissza Boldizsár Sárosból a napokban jegyet váltott Szerdahelyi Ilona kisasszonnyal, Szerdahelyi István zempléni megyei földbirtokos bájós leányával.

** (A budai árvizkárosultak) iránt minden oldalról a legélénkebb részvét nyilvánul. A főpolgármester kezeihez péntek estig százezer frt érkezett be a károsultak számára. A bizottság már megkezdte a segélyezést, s naponkint több ezer forintot oszt ki. Párisban egy nap alatt 2000 frank gyűlt össze e célra, pedig a francziáknak otthon elég nyomoruk van most. Az árviz egész vidékeket dult föl Franciaországban. Nincs olyan Franciaországban időző magyar, a ki alá nem irt volna. A Rotschild ház 500 frankkal járult az adakozásokhoz; — többen irnak alá 300—

400 frankot. — Angolországban is megindult az adakozás a budai árviz-károsultak részére. A kezdeményezés érdeme e tekintetben a budapesti angol konzult, Monson urat illeti. — Királyné őfelsége újra 1000 frtot adományozott a budai vizkárosultaknak. — Königswarder Móríc báró, a bécsi bankház főnöke a budai károsultaknak 300 forintot adományozott. — A budai károsultak segélyezésére a fővárosi tanács egy millió frt kölcsönt szándékozik felvenni. — A váczvidéki népbank a budai károsultak számára 10 frtot ajándékozott. — A nagyváradi „Független dalkör“ dalestélye 152 frt 38 krt jövedelmezett a budai vizkárosultak javára. — Sáska Sándor ferenczvárosi háztulajdonos bejelentette a tanácsnak, hogy házában 6—8 szobát ingyen enged át hajléktalan árvizkárosultaknak. — Sopron város hatósága 1095 frt 40 kr, Szeged városa 406 frt 50 kr, Békésmegye alispánja 400 frtot, a komáromi takarékpénztár 222 frtot adakoztak. — Carstanjen Gusztáv soproni lakos a 1000 frtot adományozott budai károsultaknak.

** (Az országos nőipar-egylet) nemes hivatásához híven, hogy a szegény sorsu nőket kenyérkeresetre képesítse, e hó 15-dikétől könyvkötő-tanodát nyitott, Boldog Lajos, jóhírű könyvkötő vezetése alatt. E tanodában olyan leányok vétetnek föl, a kik legalább 15-dik évüket betöltötték, és a vagyontalan szülék gyermekeinek a tandíj elengedték, azon kötelezettség mellett, hogy az ily növendék 6 hóig az intézetben dolgozik. — A női ruhaszabászatra is külön tanodát tart fenn e nemes intézet, hol 15 frtnyi tandíjért a legalaposabb oktatást adnak e szakban; a vagyontalan nőknek itt is elengedtetik a tandíj, a fentebbihez hasonló kötelezettség mellett. A fehérnemű szabást és varrást kézen és gépen is folyvást tanítják e tanodában, és az ilyen növendékek ha maguknak varrnak, havonkint 5 frtot fizetnek, és ha díj nélkül tanulnak, 8 hónapig kötelesek az egylet számára dolgozni. Minden e három iparágba vágó munkát a nőipartanoda helyiségében (Nagy-Kereszt- és Dohányutcza sarkán) elvállalnak és jutányosan készítenek el, és a közönség bizonyára szívesebben is készítteti az ilyen munkákat ezen műhelyekben, mint másutt, miután jutányos díj mellett még a szegényeket segíti ezáltal. — Együttal figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a nőiparegylet lánynöveldejében e hó 28-dikán és 30-dikán lesznek az évi vizsgák és a kik az alapos nőoktatás iránt érdeklődnek, élvezetes órákat tölthetnek a vizsga alatt. — Az országos nőiparegylet által ez évi június 30-dikán felerészben a budai vizkárosultak javára rendezett zártkörű tánczvigalom tiszta jövedelméből az elnökség 111 frtot átadott a fővárosi hatóságnak a károsultak részére.

** (A Fröbel-nőegylet) által e hó 3-dikán a császárfürdő gyógyudvarában rendezett tánczestély, melynek a tiszta jövedelem felerésze a budai szerencsétlenek segélyezésére volt följárulva, a tánczestély napján kekövetkezett esős idő miatt tisztán csak 50 frt 53 kr. jövedelmezett, mely összeg egészben a fent nevezett célra Ráth Károly főpolgármester urnak átadatott. Az elnökség a duagözshajózási társaság forgalmi igazgatójának, Medgyaszai urnak a vendégek hazaszállítására szabad rendelkezésére átengedett hajóért, a részvény-könyvnyomda igazgatója, Falk urnak pedig a belépti jegyek irgyen kiállításért — ezennel a legforróbb köszönetét nyilvánítja.

** (Az országos képzőművészeti társulat) igazgató válaszmánya kekövetkező körlevelet tett közzé e napokban. „Az országos magyar képzőművészeti társulat által a „mücsarnok“ javára rendezett műsorsolás, habár a legszélesebb körökben meleg pártolásra talált is, eddigi eredménye mégis tekintettel arra, hogy a művészek által ajándékozott kisorsolandó művek értéke 50.000

frtot meghalad, s a kezelési költségek is tetemes összegre emelkedtek, teljesen kielégítőnek nem vétethetett. Ennélfogva, nehogy a művészek által tett áldozatok sikertelenek legyenek, a választmány, mint annak idején a közgyűlésnek bejelentette s hirlapilag is közzé tette, nem hárithatta el magától a kötelezettséget, hogy az ez évi májushó 1-ére kitűzve volt huzási határidő elhalasztását kérelmezze. A nagyméltóságú pénzügyminiszterium ezt legközelebb engedélyezvén, ez évi június 16-dikán 31190 szám alatt kelt leiratával a sorsolás újabb határidejéül ez évi október 24-dikét tűzte ki, a mely napon a sorshuzás hatósági felügyelet mellett okvetlenül meg fog tartatni. Ujra és melegen ajánljuk tehát ez ügyet a közönség pártfogásába. A részvét ösztönzéseül szolgálhat a nyeremény esélyén kívül azon tudat, hogy csekély áldozattal a hazai művészek jövőjének, mondhatni biztosítására szolgáló intézmény létrejötte hathatósan előmozdittatik. Egyuttal bátrak vagyunk azon tisztelt műpártolókat, kik a megtartott sorsjegyek árát még ki nem fizették, tiszteletteljesen felkérni, hogy az illető összeget legkésőbb ez évi júliushó 31-dikéig beküldeni sziveskedjenek. Ha netán eme sorsjegyek egészben meg nem tartatnának, kérjük azokat is e napig okvetlenül visszaküldeni, hogy azokkal másfelé rendelkezessünk. Végül még megjegyzendőnek véljük, hogy a 300 nyeremény végleges jegyzéke a társulat titkári hivatalánál betekinthező.

** (Az orvosok és természetvizsgálók) előpataki nagygyűlésére a tagsági igazolványok Sztupa György pénztárnoknál (szénatér, gyógyszerár) augusztus 20-dikáig kaphatók, hat forint tagsági díj lefizetése mellett. Vidékieknek ez összeget postautalvány útján küldetik be s az igazolványokat levélben kapják meg. A kitűzött határidőn túl igazolványok csak augusztus 27—29-dikén adatnak ki Előpatakon. Jó azonban előbb gondoskodni, mert az igazolvány mellett a vasuton 33¹/₃ száztóli kedvezmény mellett lehet utazni.

** (Fux Paulina) kisasszony, dr. Fux leánya, ki a rigai színháznak kedvelt énekesnője, e napokban haza érkezett szülei látogatására. Ha színházi szünet nem volna, alkalma nyílne magát a nemzeti színpadon is bemutatni. Különben a budai színház igazgatósága megkísérhetné: megnyerni egy pár operai előadásra.

** (II. Rákóczy Ferencz hamvai) valószínűleg rövid időn haza fognak szállittatni, mert egy tudományosságáról országszerte ismert főúr karolta fel e szép hazafiui és kegyeletes eszmét. Minden nagyobb zaj nélkül ohajtja azt valósítani, s már e részben a szükséges intézkedéseket meg is tette.

** (Tóth Kálmán) Bajáról érdekes ereklyét hozott a nemzeti muzeumnak, melyet neki, a részére rendezett lakomán Szigethy Mihály ur, a baranyai honvéd-egylet volt elnöke szolgáltatót át. Ez ereklye az 1859-diki magyar déli hadsereg fővezérének pecsétnyomója, melyet rövid ideig Bem is használt. A jókora réz pecsétnyomóra Magyarország koronátlan czimere van vésvé, e körirattal: „A déli hadsereg fővezére.“ A hármass hegy apostoli keresztje tövén azonban ott van a magyar korona. Az érdekes ereklyét néhai Kóczian Sándor huszárfőhadnagy őrizte meg az utókor számára s aztán özvegye adta át a baranyai honvédegyeletnek.

** (A fővárosi iparosok körének) műkedvelői tagjai mult szombaton léptek fel először nyilvános színházban (a Herminatéren) és pedig a budai szerencsétlenek javára. A közreműködők oly buzgalommal és összevágólag játszottak, hogy a közönség majd minden jelenetre tapsra ragadtatott. A „Kukli prédikációk“-ban: Grebner Sarolta, Makay Mariska, Böhm Vilma kisasszonyok; továbbá Kullmann Lajos, Füredy Ferencz, Bergh

Ferencz, Fillinger Lajos urak, de különösen Mayer Boldizsár ur, az „Egy csésze théa“-ban pedig a kör régi kedvence, Nikász Karolin kisasszony mindvégig dicséretesen játszottak. Ifju Huber Károly ur szintén igen jól adta Chamónflét. Kiemelendő még Moléon ur ügyes játéka. A zene- és énekrészt a nemzeti dalkör, idősb Huber Károly ur vezénylete alatt adta elő, Sziklay Emilia kisasszony éneke és Bartsay Sarolta kisasszony hegedűjátéka, kit idősb Huber ur zongorán kísért, is köztetszésben részesültek. Kétszeresen sajnálandó tehát, hogy a jövedelem nem felelt meg sem a szép czélnak, sem a szép előadásnak; de egész délután esett, azért közönség nem sok, de diszes volt. A rendezést itt is Novelly Antal ur teljesítette.

** (Pezzanna Gualtieri Giacinta asszony) szintársulatával vasárnap, e hó 18-dikán kezdi meg előadásait a német színházban. Az első előadás „Medea“ Legouvé tragoediája lesz. Műsorozatukba 21 darab van felvéve. A főváros közönségnek élvezetes estékre van kilátása, mert Pezanna Gualtieri Giacinta asszony játéka mellett a társulat fényes díszletekkel és ruhákkal is rendelkezik.

** (Mr. Fretwell.) Mint Jókai Mór írja, e lelkes magyar barát, kiről ayakran volt már szó lapunkban, mult szombaton Füreden volt. Ő nagyon szereti a magyarokat, megtanulta nyelvünket még egy emigranstól: Loránt honvédezedestől, tavaly nagy összeget gyűjtött a kolozsvári unitárius főtanodának egy tanácskére, s már egyszer utazván nálunk, folyton ismerteti hazánkat és népünket angol lapokban. Különben üzletember s gyárai számára Manilában pár ezer indus gyűjti a kaucsokot, Singaporéban pedig a rotangot. A kaucsukból fésű, a rotangból nádszék és esernyőnyél készül. Vannak gyárai New-Yorkban és Hamburgban. A hamburgiban ezeröttszáz ötven munkás dolgozik s naponkint negyvenkétezer fésű készül. Most egy távoli rotang-telepet megy megnézni s utba ejté Magyarországot. Ismeri ő irodalmunkat is, s a magyar Shakespeare-kiadásból oly fordítási hibákat sorolt el Jókainak és Molnár Aladárnak, hogy ők csak bámultak fölötte. Magyar versidézetekkel meglepte gróf Andrássy Gyulánét is. Mikor a kolozsvári tanodára gyűjtött, elővette Jókai erdélyi tárgyú regényeit s azok jelenéseit, tájait üveglapokra fényképeztetve, egy bülámpával azokat falra vetteté a hallgatóság előtt, melynek felolvasást tartott, gyűjtvé Erdély számára. Így aztán nagyobb lett a hatás. Fretwell, ki még nincs negyven éves, Füredről Erdélybe megy gróf Pagethez, bejárja a székely- és királyföldet, a fürdőket, s onnan gróf Andrássy Gyulához utazik Terebesre. Kétségkívül mindenütt szivesen fogadják. „Egyedüli hibája az, — írja Jókai a „Hon“-ban, — hogy enni és inni nagyon keveset tud s épen nem dohányzik. Így nem tudom, hogy él meg közöttük ?

** (Egy elitelt asszony.) A legfőbb itélőszék e napokban hozott végítéletet egy fiatal nő bünpörében. Hamarfakó Ignác miskolczi lakos csinos neje (születetett Csuhay Erzse,) azzal volt vádolva, hogy férjét meg akarta ölni. Nem is tagadta s csupán rossz sorsára hivatkozott. Hajlam nélkül adták férjhez oly emberhez, kit nem szenvedhetett. De valahogy csak eltűrte volna sorsát, ha férjét szerelemföltés nem lepi meg. Ha ő egy nyájas szót szolt valakihez, mosolygott, vagy ha tisztán öltözött fel, mindjárt gyanúsításokkal illette, kinozta s megöléssel fenyegette. A tizenhat éves asszony megijedt s arra gondolt, hogy ez az ember egyszer csakugyan meg fogja ölni. Második gondolata lett, hogy akkor inkább ő öli meg. Boszut forralt s egy éjjel vasvillát fogott, mélyen alvó férjéhez közeledett, nagyot vágott arra, de csak nyelével és azt is olyant, minőt egy fiatal nő remegő keze birhat. A férj felugrott, megakadályozta a boszu munkáját, a

nő fogságba került — és a törvény egy úri fogságra ítélte. A királyi tábla máskint minősítette, s orgyilkosi merényleteért két évet szabott rá. Ezt a helybe hagyta.

* (Egy művelt család) a fővárosban hajlandó a jövő iskolai évre két vidéki lányt egész elváltatni magához fogadni, méltányos föltételek mellett. A család két leánya van, az egyik 13, a másik 9 éves. A két felfogadandó anyákkal együtt járna itt egy jeles nevelőintézetbe, itt pedig velük egyforma gondviselés és szeretetteljes anyai nevelés részesülne. A házban zongora is van, a házi asszony, valahányszor az idősbik leány jól zongorázik, ugyszintén a német és francia nyelvben is gyakorolhatnák magukat az oda adandó lánykintán úgy a családapa, mint az anya a magyar anyanyelv mellett több idegen nyelvben jártas. Bővebb utmutatással szolgálnak szerkesztőségünk.

* (Két vidéki fiú számára) is jóket tudunk a jövő iskolai évre a fővárosban, egy művelésnél, mely úgy a gimnáziumhoz, mint a főreáltanodához lakik és hol gyöngéd bánás mellett a jó, erkölcsös nevelés szorgalomra nagy gond fordítatik. Bővebb utmutatással szolgálnak szerkesztőségünk.

* (A budai szinkörben) múlt péntek egy kis „Paprika Jancsi“-t rendeztek. Tudniillik Benedek híres-neves poétánknak van egy vigjátéka „A szereplő“, és két bogara: az, hogy ez a vigjáték remek vigjáték, hogy ő remek színész. Azután van neki három jó barátja, kik minden áron — ki akarják őt gyógyítani a bajból. Az egyik a színpadon, a másik a színpadon, a harmadik a színpadon. Háttra volt még Temesváry, az igazgató, a ki talán felolhatta volna, hogy a színház nem magánygyógyintézet; no Temesváry jó ember, azután meg éppen Odry diadalaival volt a feje; elég hozzá, pénteken este volt az előadás, és a maga színpadja, akkorát bukott a darab, czimszereplőstül, és hoha többé fölne támadjanak, a jó barátok egy rengeteg fűvel-koszorut bocsátottak le, lángvörös zsinegen, a zsinórpadra színpadra, egyenesen az est hőse elé, a ki szegény akkorra alig birt a lábán állni, úgy rázta a lelkiismeret. Jelen volt a színpadon, egész este kaczagtak, tapsoltak, olyan szörnyesztett nekik egy magyar költő nyilvános csuffá tétele, másnap a színpadon a zsiros falatnak, és úgy ráolvasták sorban Benedek, Temesváryra, a három jó barátokra, hogy csak úgy porolott hallgatnak, szépen „magunkban“ maradt volna a színpadon, mert — szegény Temesváry, így jutalmazták mai nap a jószívet! — a közönség nesztét vette a rá várandó három próbán, a közönségnek és egy nem sok, de annyi lélek sem volt a színházban, ha csak azt a negyedfél poroszlót nem vesztette a bizonyára valamely negyedik „jó barát“ „a rend és a nyugalom érdekében“, szintén oda felültetett ezuttal. — Mult szerdán a színpadon a színpadon, Odry Lehel jutalomjátékául és Benedek, Luiza fölléptével, szép számú közönség előtt. Az előadás ismét a színpadon, a színpadon Gerencsné ének- és játékból egyaránt szolgált, Odry pedig most is finom ábrázolónak és kitűnő énekesnek bizonyult.

* (Vegyesek.) Gizella főhercegnő e hó 19-ikén ünnepelte 19-dik születésnapját — A budai tanítóképzőben ismét igen kitűnő sikerrel folytak le a vizsgák, s az azn Janka, Roth Vilmos, Sente tanár sat. tantárgyaiból a legjókab dékek mind igen jól feleltek. — A nőképzőegylet tájára

ban ez idén 123 növendék van, köztük 45 belakó; az egylet vagyona 39.844 frt 69 kr. — Az országos nőképzőegylet tanintézetében (Lipót és szerb-utca sarkán) a nyilvános vizsgálatok folyó hó 17-dikétől 23-dikéig fognak tartatni, naponként 8 és fél órakeresésben kezdődött, a következő rendben: 17-dikén az elemi osztályok; 18-dikén a felső; 19-dikén a VI-dik polgári; 20-dikén a III-dik; 21-dikén a II-dik; és 22-dikén az I-ső polgári osztály vizsgája. — A honvédségélyző egyesület 17,408 frtot szolgáltatott be a központi állampénztárba, az év harmadik évnegyedére, régi honvédek és özvegyek illetékeinek kifizetésére. — A tabáni népkönyha részére a győri tarhonya- és makaroni-gyár 50 font tarhonyát és 50 font makaronit küldött. — Székesfehérvári püspökké Dulánszky Nándor esztergomi kanonokot és miniszteri osztálytanácsost nevezte ki a király. — Dr. Bókai királyi tanácsost a múlt héten Alesutra hívták, József főherceg hasonló nevű kis fiához, ki megbetegült, de már jobban van; dr. Braun udvari orvost pedig Alesutáról Bécsbe hívták, a hímlyöt kapott trónörökös gyógykezelése végett. — Jókai Mór megválasztása emlékére csütörtökön este lakoma lesz a Belezna-kertben, kétforintos terítéssel. — Kemény Zsigmond összes műveit, szépirodalmiaktól, széptaniaktól sat., sajtó alá fogja rendezni Gyulay Pál, mint kire a kiadási jog van ruházva. — Ifjabb báró Vay Miklós már teljesen befejezte Kisfaludy Károly szobrát, melyet Balaton-Füred számára készített. — Lendvay Mártonnak csak egy szobra maradt, és ezt Duna-Iszky László készítette. Neve napján lepte meg egyszer vele a művészt. — Lendvay koporsójára a Debreczenben játszó pályatársak is küldtek koszorut. — Náday és neje külföldre utaztak, Berlinbe, Párisba, Svájcba és felső Olaszországba. — A császár-fürdőben az idény kezdete óta július 10-dikéig 435 család lakott, 760 személylyel. Lakásokat most is folyvást rendelnek. A fürdők, ha nem ily hüvösek a napok, mint most, folyvást látogatottak, úgy, hogy eddig naponként átlag négyezerre lehetett tenni a fürdővendégek számát. — Hirschler Fülöp bérlő a Lukács-fürdőben ötven fürdőjegyet adott a honvédménházi rokkantak rendelkezésére. — Szliácson, ma vasárnap bál tartatik a budai árvíz-károsultak javára. E bálra Budapestről is számos fiatal ember utazik el Szliácsra, s a tánczosok ott annál inkább elkelnek, mert Szliácson jelenleg mintegy ötszáz szebbnél szebb asszony és kisasszony van s csak — husz férfi. A bál háziasszonya gróf Károlyi Viktorné asszony lesz, ki jelenleg szintén Szliácson időzik. — Maleczky Vilmos a nemzeti színház tagja, mint halljuk, hatszor fog föllépni a budai szinkörben: „Ernáni“-ban, „Lammermoori Luciá“-ban, „Troubadour“-ban és Erkel „Hunyady László“-jában fogja énekelni a bariton szerepeket. — A népszínház igazgatójának, hir szerint, Rákossy Jenő fog kineveztetni. Előbb azonban színház legyen. — B. Liptay Béla, mint a népszínházi bizottság elnöke, fölkérte a belügyért, hogy a dalmüalap tartozásából 92,000 frtot azonnal, a még hátra levő 58,000-et pedig augusztus első felében utalványozni sziveskedjék, hogy a népszínház szeptember 15-dikéig teljesen elkészülhessen. — A Duna még mindig vet ki halottakat a budai szomorú katasztrófából. Így közelebb Duna-Földvár alatt Gast budai vendéglős kis unokáját. Az anya is oda veszett, és ennek holttestét még nem találták meg. — E hó 9-dikén ismét nagy zivatar dühöngött a fővárosban, a budai hegyekben nagy károkat tett szőlőkben és utakban, benn a fővárosban azonban csak pár száz ablakot tett semmivé. — Wagner Sándor „Debreczeni csikósok futtatása“ című olajfestménye a múcsarnokban kiállított. — Az orvosok és

természetvizsgálók központbizottsága pályázatot nyitott „babonák könyvé“-re. A pályázatra három mű érkezett; mind a három nyereség lesz a népirodalomra, és ohajtandó, hogy mindegyiknek akadjon kiadója és lehetőleg széles olvasóköre. — Debreczenből írják, hogy ott a gyermekek közt egy idő óta nagyban uralkodik a himlő. — Budapesten egy koleraeset fordult elő e napokban. Pittinger Mátyás nevű 54 éves kőmives ugyanis e hó 3-dikán a Rókus-kórházban kolerában halt meg. De orvosi vélemény szerint ilyen kivételes eset majd minden évben fordul elő. — Budapesten a lefolyt héten született 229 gyermek, elhalt 280 személy, a halálozások tehát 51 esettel mulják felül a születéseket. Az újszülöttek közt volt 112 fiu, 117 leány. A halottak közt volt 154 férfi, 126 nő, egy éven aluli gyermek 154.

* * (Halálozások.) Pauliny Tóth Vilmost súlyos családi gyász érte. Neje, Tóth Vilma 38 éves korában, július 13-dikán hosszas szenvedés után meghalt. Ritka műveltségű, kitűnő háziasszony volt, ki férjével Kecskeméten ismerkedett meg, követte ugyan ezt Turóc-Szent-Mártonba, de soha sem szünt meg derék honleány lenni, gyermekeit oktatta a magyar nyelvben, egész életét ezek nevelésére szentelte s családjában is legszivesebben anyai nyelvét beszélte. — Elhunytak továbbá: Eisenstädter Lajos szegedi polgár e hó 9-kén élete 75-dik évében; — Szente Péter y született Pettko Zsuzsánna e hó 9-kén Perjámoson. — Bánóczy Eperjesi István nyugalmazott törvényszéki tanácsos 66 éves korában, S. a. Ujhelyben. — Ördög-Keresztúron Zsombori Juliána, előbb gróf Kun Zsigmondné, később báró Györfly József özvegye, e hó 4-dikén, 56 éves korában; — Rozsnyón dr. Schaller János az 1848—9-diki honvéd-kórház igazgató-orvosa e hó 10-dikén, 63 éves korában. Béke hamvaikra!

Divattudósítás.

A jelenlegi nyári idényre a divat már kimondta döntő szavát; a mi még ezentul itt-ott ujdonságul felmerül, az nem jelentékeny, és nem változtat a főbb vonásokon. A mint már mondtuk is, az egyszerű és kockás szövetek a legkedveltebb nyári ruhakelmék. Kétféle, sima és kockás szövetből összeállított öltözékek tehát mostanság a divatosak, e mellett azonban a keskeny és szélesebb csikúak is kedveltek. A kötő alaku tünique és a magas vértés derék majdnem végkép leszorították a polonaise-t (egyben vágott derék és tünique); a szoknyák pedig elől szűkek és hátul uszályban végződnek.

Igen csinos öltözékek készülnek beige és angol mohairből; két ilyen csinosan díszített szőrúhával, két vagy három battist vagy créton-ruhával egyszerűbb igényű nő egészen jól huzhatja keresztül a nyári idényt valamely hazai fürdőn. (Külföldi fürdőkön még egyszerűbben járnak a hölgyek)

Nyári multságokra, hangversenyekre vagy estélyekre, a régibb selyemruhákat igen ügyesen lehet fehér, vagy más színű átlátszó szövettel újjá teremteni. A sárgás fehér szín, mely jelenleg a „tejfél“ szín alatt jött divatba, igen jó hatású minden színű selyemruhához, így most e szín a legdivatosabb nem csak a felsőruhákra, de kalapokra is, mert minden színű virág is jól áll hozzá.

Egy csinos kékes szürke mohair-ruhát láttam, melyet t. hölgyeinknek bemutatok, mert utánzása nem csak könnyű, de érdemes is. Ugyanis, a szoknyát egy plisse-fodor köríti, mely elől keskenyebb, hátul pedig szélesebb, tudniillik $\frac{3}{4}$ rőfnyi. A fodor két széle buzavirág kék tafotáival van beszegve. A kötő alaku, kerek tünique szorosán hátra van huzva, a hol két hegyes végben hull a szoknya hátrészére; három, késsel beszegett rézsut szegélyzet díszíti a tünique-et és az ujjakat. A vértés derék szintén kék tafotával van beszegve. Egy félig testhez álló kis galler is jól illik hozzá, valamint a külső zsebek és a kék selyemgombok. Egy szürke szalnakalap, szürke tollal és buzavirággal díszítve, tartozik még az öltözékhez, melyet utazó ruhának is lehet használni.

Nézzük most mai divatképünket. Az első alak drap czérna vászonból

készült ruhát visel, gazdag kiállításban; a fodor, a tünique és derék be vannak varrva zsinórhalózzal. Ára 60 ft.

A második alak kék kockás créton ruhát tüntet elő, gazdagon díszítve sima kék crétonnal. Ára egészen készen 30 frt.

Számrejtvény.

Kabdebo Vilmától.

6. 5. 10. 19. Minden lénynek ősatya,
26. 1. 2. 33. 21. Sok ember szortyogtatja,
3. 7. Isten nevét ez pótolja,
30. 15. 34. 19. 3. 14. 18. 19. A tiszta szívet elbájolja.
37. 3. 15. A szorgalom eredménye.
13. 8. 9. Az élet jó vezérfénye;
34. 20. Hűségre nincs ennek párja,
24. 26. 7. Ilyen a sok versenypálya.
8. 23. 25. Nem jó étel a marhának,
23. 37. Ilyen sok van ám a fának;
11. 13. 5. 32. 29. Jó ez frissen és turósan,
12. 3. 2. 1. Sokat iszik, s mindig józan.
13. 17. 6. 4. Jól használd, mert gyors a szárnya,
1—37. Ez az élet boldogsága.

Megfejtési határidő: augusztushó 15-dike.

A 25-dik számban közlött rejtvény értelme:

A vallásosság tesz boldoggá.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Vincze Csima Petronella, Éhen Gizella, Keszthelyi Györgyné, Ströcker Anasztázia, Marosz Hermin és Etelka, Schröder Ilona, Danielovich Mariska, Erdensohn Emilia, Jánossy Lajosné, Kovács Emma, Kollár Eleonóra, Sulyok Gizella és Ida, Moesz Gézané, a zentai népkör nevében Szegfű György, Kanizsai Nagy Etelka, Táborny Bitsay Mária, Hancsok Bittera Natalie, Szmodits Irma, Csiky Vilma és Antónia, Danielovich Emilia, Límberk Vilma, Dosztál Szabó Etel, Kalmár Károlyné, Mihajlovics Anna, Ónás Anna, Ruthényi Vad Amália, Novák Kornélia, Korik Zsófia, Simon Ilka, Mészáros Béláné, Dugász Irma, Temesváry Erzsébet, Kalácsy Imréné, Szánthó Eszter, Hubay Lenke, Jánossy Emilia, Greiner Ilona, Nagy Kamilla, Dezséffy Malvin, Soltész Hermin, Laky Róza, Szikszay Endréné, Fülöp Margit, Szegedi Biri, Andrássovics Mátia, Dunay Lajosné, Horváth Emilia.

A 23-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Mihajlovics Anna, Fodor Gizella, Kovács Jolán és Róza.

A 24-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Mihajlovics Anna, Kovács Jolán és Róza, Dugász Irma, Naményi Katinka, Kassai Mariska.

Tartalom

Parisból. — Dalok, Partai Alberttől. — Czífra nyomorúság, Vértesi Arnoldtól. — A stambuli tündér, Benkovich Sándortól. — A fürdői élet. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Számrejtvény — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítókon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

A. CSALÁDI KÖR" DIVATKÉPEI

Julius hóban.

ALTER és KISS udvari szálitok nődivatterméből.

Ny Grund V. Budapest.

összeomlása után Marseillebe hajózott, hol rosz fát tett a tűzre s különféle csalásokért ötévi gályarabságra ítelték. Megszökött azonban a büntetés elől s meg sem állt Turkesztánig, hol az afgánok ellen oly vitézül harczolt, hogy a khán kegyéből Ibrahim bey lett belőle. De az ázsiai élet nem tetszett neki s jó csomó adósságot hagyva hátra, visszakerült Erdélybe s Kolozsvártt községi jegyző lett. De visszaélve a bizalommal, hamisított, sikasztott s aztán megszökött. Öt év előtt Pestre került s innen Irsára, hol aljegyzőséget kapott és a valódi jegyző közelebb meghalván, ő ohajtotta elfoglalni helyét, de a pestmogyeyi törvényszékhez névtelen levél érkezett, melynek írója állítja, hogy Ibrahim bey kolozsvári szökevény s igazi neve Mihályffy Bódog. Rögtön vizsgálóbíróság ment ki nyomozásra, s ez a vádat igazolva találta. Ibrahim bey tehát most erős felügyelet alatt áll.

Szoláth falut (Heves megyében) e hó 4-dikén és 5-dikén borzasztó csapás érte. Tyuktojás nagyságu jégzápor minden nevezendő természetményt elpusztított. Egy gazda házának ablakai beveretvén, azon át a bölcsőben fekvő kisedet a jég agyon vert. Egy más helyütt az eresz alatt veretett agyon egy kis fiu. A nyomor már is nagy mérvben mutatkozik. Még a jobb módúak is oda lesznek utalva, hogy más vidéken keressenek munkát, övéiket eltartandók! — **Boldogasszonyról** (Mosonymegye) július 9-dikéről írják, hogy ott tyuktojásnyi darabokban hullott alá a jég és a még nagyrészt le nem aratott gabonát, a szőlő- és gyümölcsstermet, ugyszintén a kerti veteményeket a szó szoros értelmében semmivé tette. Három fi- és egy leánygyermek annyira megsérült, hogy betegen fekszenek, egynek életéhez kevés a remény. Szivrepesztő látvány volt, mint jöttek haza sirva a künn dologban volt földmivesek. A vész Apatin, Ilmitz, Barátfalu (Mönchhof), Féltorony (Halbthurm), Kazmir helységek határait is nagyon megviselte. — Fehérmegyei Aba helységből írják, hogy ott a 9-diki vihar a mezőkről széthordott minden kévét. Számtalan családnak nem maradt még vetni való magja sem. A falvakban ott fekszenek még most is a félszázados óriás fák, két láb átmérőjü törzsekkel, derékban mint pozdorja kettétörve, vagy gyökereikből kitépve, és egymásra dobálva. — **Szegszárdról** írják, hogy ott a jég a faddi határt egészen, a gergényit és a duna-szent-györgyit pedig részben verte el, a faddi dohányültetvények teljesen el vannak pusztítva. — **Bars megye** egész déli részén is dühöngött e hó 5-dikén a vihar, sőt emberáldazatokat is követelt. Nagy-Maláson egy fiatal házaspár egy csürbe menekült és ott lelte halálát az összeomló kazal alatt. Kerekudvardon ugyanily módon egy munkásnő megöletett, kettő pedig veszélyesen megsérült. Az orkán tömredék marhát pásztított el; egyetlen egy istálló 45 juhot temetett omladéka alá.

Vidéki vegyesek. Galgócson, a napokban gyermek-mulatságot rendeztek, mely szép látogatásnak örvendett, mondhatni, hogy a városi közönség minden rétege képviselve volt. A tiszta jövedelem 20 frtra tehető, mely iskolai czélokra fordittatik. — **Előpatakon** nincs annyi vendég, mint más években, mert a román bojárok, mióta a vasuti közlekedés megnyilt, inkább külföldi fürdőkebe járnak — **Aradon** roszul ütött ki a nemzets színház tagjaiból alakult népszinmű-társulat vendégjátéka. A egy hónapi kiadása majd 9000 frtra rug, az aradi előadások azonban oly gyengén voltak látogatva, hogy összes jövedelmük alig haladja meg az 1000 frtot. Annál szivesebben látják a társulatot Debreczenben, hol most mindig tele ház előtt játszik. — **Móriczföldön** közelebb 300 ház lett a lángok martaléka.

Különfélék.

** (*Francziaország*) Toulouse vidékén borzasztó árvíz volt a mult hó végén. Dejezat, ki több mint 50 évig volt Páris legkitünőbb művésznője, már néhány éve visszavonult a szinpadtól, s a mult télen a legmegindítóbb rokonszev tárgya volt (a javára rendezett előadások alkalmával), megindulva a toulouse-i vizkárosultak nyomorán, ezek javára, a jótékony előadásokra rendkívüli nagyságánál fogva igen alkalmas Gaité — színházban fog föllépni utóljára.

** (*Női divat.*) Sajátságos divat származott most át Londonból Párisba: a nők nevéük kezdőbetűit, czimerüket és a nemzeti koronát ruhájukra himeztetik, mint a középkorban. A walesi herczegné hozta be e divatot, s azóta nincs Angliában olyan régi vagy ujdonsült nemes hölgy, a ki neve kezdőbetűit, czimerét és koronáját arany vagy ezüst himzésben ne viselné ruháján. E jelvényt a ruha baloldalán viselik, s többszörözik az öltözék egyéb részein. Az aranyhimzés Párisban most különben is nagy divatban van s a ruhák rojtjai nem ritkán tiszta aranyból készítték. Hálóingeknek pedig foulardot használnak, mert az orvosok véleménye szerint, ez jobb flanelnál. A czipőkben aztán tetőpontját éri a fényezés. Minden öltözékhez külön czipőt csináltatnak, s abban áll a crème de la crème, hogy a czipőt olyan virág disziti, mint a minőt a hölgyek hajukban viselnek. A harisnyák természetesen szintén összhangban állanak az öltözet egyéb színeivel.

** (*Külföldi vegyesek.*) Vilmos német császár mult csütörtökön délután érkezett Salzburgn át Ischlbe, hol ő Felsége a király által fogadtatott. A német fejedelem másnap rá már is elutazott Ischlból. — Báró Sina Simon, hir szerint, sulyosan megbetegült rappoltskircheni nyári lakában, hová több bécsi hires orvost hvtak. — **Herczegovinában** öt falu népe föllázadt a törökök gazdálkodása és az adó nagy terhe miatt. — **Az egyiptomi alkirály** szeptemberhótól kezdve a Gergely-naptár használatát rendelte el. — **Francziaországban** nem csak pénzt adnak a déli vizkárosultak számára, hanem becses képeket, ékszereket s műtárgyakat is egy rendezendő sorsjáték nyereménytárgyaiul.

Megbízások tára.

Verseczre D. E. urnak: Minden el van küldve.

Rimaszombatba H. K. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Fogarásra Z. E. urhölgynek: Várva várom mielőbbi szives feleletét!

Zsádányra H. I. urnőnek: El van küldve.

Szovátra E. R. urnak: Postára adtam.

Kassára M. E. urhölgynek: Ára 10 és 12 frt.

Ungvárra B. Cs. L. urnőnek: A csomag el van küldve.

Petőre H. I. urhölgynek: Már munkába van adva.

Szovátra S. I. urhölgynek: El van küldve.

Turkevibe T. B. M. urnőnek: Ajánlom szives figyelmébe lapom előfizetési föltételeit, mely szerint ön t. előfizetőimnek ez évben is 12 kötet könyvet tartozom adni, oly viszonti kötelezettség mellett, hogy a kik a könyvmellékletet megrendelik, legalább egy évig a lapot járattni tartoznak.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utcza 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árúk raktára.

Napi árak vámmentesen — 1/10 Kibb.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 Kf.
finom	24
darabokban	28 1/2
törve	26
Kávé, Uraeus, halvány	70
Zanzibar, sötét	74
Portorico, rózsá	79
Geiton, legfinom	80
Cuba, legfinomabb	85
valódi Borden	88
Messé, változtalt	82
Arany Ján	95
Porkóve 70	82
(vegyíték: Moc. Cuba, Jac.)	1.05
Bizs, Aracan, majdnem törmelék-mennyiség	9
Ranroon, legfinomabb	10
olas, Floreton.	12
fenyes	14
Arpakása minőségben	18
non plus ultra	20
Apollo-kerék 6-os és 8-as	20
Safátotaj legf.	50
Darb	14
Mundala, édes	54
Hozsolaszó	26
Hatszappan	22
Keményítő jutes minőségű	20
legfinomabb Tullangl.	15
zítva valódi török	18
Blak, kék	24
Hu egészséges	12
Lecher stocherai	18
Borso hámozott	11
Bab kacsiny vagy nagy	8
Szulinai víz, lés. a 28, 40 és 60 pal.	6.25
Buba-dörzsölő dbja	20
Cvek-eny doboz	50
pezsgő, valódi francia (palozak)	3 ft 50
"	2 ft 50

Az árúkat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Cukrot csak egész sávegben szállítok, a többi árúkból mérek legközelebb egy vámment, melyből 132 font 100 leást fontnak felel meg.

Utalel helyiségem hétköznapiakon délelőtti 3—12, délután 2—7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gondtal teljesítetek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak **27** kros árú-árnok alapítójánál található a legelőször bevásárlási forras.

Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
lipótváros, templomtér, a

Ugyanott ajonnan érkezett mindennemű legdivatosb ruhakelmék és minden e szakba vágó czikkék bámulatos olcsó áron. azaz csak 27 krajczárért árusittatnak. Vidéki rendelvények pontosan teljesítetnek.

Legújabb
női
27! ruhakelmék 27!

Vidéki rendelvények lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!

női ruhakelméket

HAMBURGER ADOLF

divatárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaharcs (urt)-utca 8. sz. a.

Minták bárhova ingyen és bérmentve kívánatra megrendelések utánvétel gyonos eszközöltetnek.

Hirdetés felvételi iroda:

3dob-utcza 1-ső sz.

Polatsek Ignácznál

Budapesten.

30-dik szám.

Julius 25-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NŐEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kelte nyugta | |
|-----------------------|-----------------------------------|------------------|-------------|--------------------|----------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | óra perc | óra perc |
| Julius 25 | Vasárnap | C 10 Jakab ap. | C 9 Kristóf | 13 E 6 Aquilles | 22 | 4 28 | 7 43 |
| 26 | Hétfő | Anna b. a. anyja | Anna | 14 Czirjék | 23 | 4 29 | 7 42 |
| 27 | Kedd | Pantaleon | Pentele | 15 Athinoz | 24 | 4 31 | 7 41 |
| 28 | Szerda | Incze pápa | Sámson | 16 Marina | 25 | 4 32 | 7 39 |
| 29 | Csütörtök | Mártha szüz | Vilmos | 17 Jácint | 26 | 4 34 | 7 38 |
| 30 | Péntek | Abdon | Juda | 18 Sisoas | 27 | 4 35 | 7 36 |
| 31 | Szombat | Loyolai Ignác | Ignác | 19 Makrin | 28 Sabb Simhu. | 4 36 | 7 35 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Egy nagyvárad cipész a takarékpénztári pénztárnoktól, tévedésből 100 frt helyett 500 frtot kapott, tudniillik öt 20 frtot tartalmazó csomag helyett öt 100 darab egyest tartalmazó csomagot. A cipész megtartotta a pénzt. Később azonban a pénztárnok észrevette a tévedést s visszakövetelte a pénzt s minthogy a cipész mit sem akart róla tudni, peperelte. A cipész a törvényszék előtt is egyre tagadta, hogy ő többet kapott volna, mint a mennyit kért. Az ítélet e napokban lett volna kihideendő, de a szerencsétlen ember attól tartva, hogy el fog itéltetni, agyon lötte magát, egy levelet hagyván hátra, melyben bevallja büntetését és megnevezi az embert, kinek a pénzt átadta.

A Bakony-vidéken mult hétfőn oly borzasztó hideg volt, hogy a földmivések arcai s kezei megkékültek s a köny kiesett szemeikből. Ennél fogva kénytelenek voltak bundába learatni gabnájukat. Az iszonyu hideg mellett roppant záporosó s elvétve szemző jég is esett, mely azonban kevés kárt tett.

Debreczenben mult kedden azon hir terjedt el, hogy vándorsáskák árasztották el a határt. Szerencsére azonban kiderült, hogy nem sáskák, hanem tömérdek szökse lepte el a vidéket, sőt a város utcáit is, még pedig oly óriási mennyiségben, hogy a házak teteje, falai, az utak, a fák, sőt hosszabb ideig a levegő is tele volt e rovarral.

A ránci fürdő, Kassától három órányira, nagyszerű vízművel bir. E hajdan híres fürdőt éveken át azért hagyatták el, mert vízben és lakásban hiányt szenvedett. Most segítve van e bajon. Zsigmondi Vilmos bányamérnök három év előtt kezdé ott furatni a artézi kutat s most hatalmas vizoszlop terjeszti belőle a szénsav-, kén- és más gázokat s a víz mennyisége oly nagy, hogy óránként két-ötezer akó meleg viz foly két medenczébe s a patakba. Ha már most a gazdag hőforráshoz méltólag építkeznek is: Ránk sokkal híresb fürdője lesz felső Magyarországnak, mint valaha.

Váczott szombaton lelkesen ülték meg az 1849 július 18-diki csata évfordulóját; volt istentisztelet, aztán a honvédelékhez vonultak, melyet a váci hölgyek (köztük Benkár Dénesné urhölgy) koszorukkal borítottak el; a dalárda énekelt, Tanács Márton beszédet mondott, délben a „Szarvas“-ban lakomára gyűltek s a honvédmónházra is 76 frtot gyűjtöttek.

Tüzesetek. Felső-Csucsában, Erdélyben nagy tüzvész pusztított július 8 dikán, mely több mint 80 házat és sok gazdasági épületet pusztított el. A lakosok künn voltak a mezőn, mikor a tűz kiütött, s a mire elősiettek, már egy egész utca lángban állott. Több gazda teljesen koldussá lón s biztosítva csak 5 ház volt. — Detta községében e hó 16-dikán 12 ház és számos kazal lett a lángok martalékává.

Vidéki vegyesek. Az ungvári nőegylet e hóban hangversenyt rendez saját tőkéje gyarapítására; Turner Ilka szini tanodai növendék is közreműködik, ki a többiekkel együtt egy másik hangversenyt is, a budaiak javára, fog adni. — A nagybányai Erzsébet-kisdedővő egyletnek a mult évben 2335 frt 45 kr. bevétele s 1973 frt 61 kr. kiadása volt; az intézetben 91 gyermek járt, köztük 21 díjmentesen. — Szatmáron az odaváló óvoda javára vasárnap sorshuzással összekötött táncmulatságot rendeztek. — Tepliczen e napokban magyar zenészek hangversenyt adtak a budai vízkárosultak javára. A hangverseny jövedelmének felét, 35 frtot, a „primás“ a polgármesternek az árvízkárosultak részére küldte át. — Tátrafüredre a legujabb névsor szerint július 11-dikéig 357 vendég érkezett; június 27-dikén Andrassy Katinka grófnő és fia Gyula, továbbá Andrassy Ilona grófnő és Keglevich Béla gróf érkeztek oda. — Előpatakon 300 család (616 személylyel), Tusnádon 116 család (417 személylyel) s Málnáson 200 család, illetőleg fürdővendég időzött a mult hét elejéig. — Bodajkon ifj. Szögyényi Lászlót (jobb. ellenz.) választották meg képviselőnek. — Veszprémben tüzoltó-egylet van alakulóban. — Az egri főgymnazium muzeuma legközelebb szép értékes mammothfogakat kapott ajándékba. — Tordán Fretwell John nagy tisztelettel és vendégszeretettel fogadták. — A székesfehérvári lövölde mulatság-rendező bizottsága „Anna-napot“ megelőző vasárnapon Anna napi mulatságot tart, mely tánczezel és tombolával leend összekötvé. — Gróf Eszterházy Móríc s fehér-s komárommegyei brtokaiból halála esetére felállítandó elsőszülöttségi hitbizományt alapított. — A temesvári ujszinházat szeptember 16-dikán nyitják meg.

Különfelek.

* * (Fejedelmek jótékonyága.) Párisból jelentik e hó 15-dikéről, hogy az ottani vízkárosultak részére az olasz király 20,000 francot, a khedive 10,000 francot, ennek trónörököse 5000 francot adományozott. Albrecht főherceg Trouville polgármesterének ugyanezen célra 1000 francot adott át. A gyűjtések összege eddig 6,998,050 francra megy.

* * (Szathmáry P. Károly) képiró hazánkfia jelenleg Maribadban időzik, hol képkiállítását e napokban meglátogatta a svéd királyné is, a nassau herczeggel és fényes kísérettel. A királyné teljes megalégedését nyilvánítá művésznöknek s Szathmárit e látogatás után többször fogadta, megnözve rajzait és több megrendelést is adta neki. Sőt elismerése jeléül a svéd nagy

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Értelmezőre 3 frt, félve 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félelvi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötetet könyvmellékletért
15 kr. | Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr. | 30. SZ.
Julius 25-dikén
1875. | Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájkokkal.
Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel. | A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félelvi járattási kötelezetetést
foglal magában a lap irányában. |
|--|--|--|--|--|

Csevegés Rómából.

Az itteni előkelő világról irják önnek? A telivér római napestig a korzó keskeny járdáján lézeng, ok nélkül szaporítja a tolongást, csak akkor tér ki, ha hasonló kiméletlenséggel bele botlunk, öntelt és kihívó módon méregeti a vele szemközt jövő hölgyeket, tetszvágyó és a kiállhatlanságig hiu, tetőtől talpig ki van „nyalva“, példánya a hegykeségnek, kinek legfőbb gondja az új ruhaszabás, a legjobban illatozó hajkenőcs, a legdiszesebb cipő, egyszerűen manap is az, a kit már a hajdankorban megvetőleg gunyosan „bellus homo“-nak neveztek el, egy afféle uracs, a milyenről már a szellemes gunyoló: Martial többek közt azt írta: „Uracs akarsz lenni? és hozzá nagy férfi is? Ámde a ki uracs, az mindig kicsi.“ Két ezer éve, hogy e szavakat leírta, és egy tekintet a mai korzóra vagy a Monte Pincióra meggyőző róla, hogy „az emberek mindig ugyanazok maradnak.“

Felül csak az itteni hölgyektől mulattatnak. Mondják, hogy a tetszelgési vágy közös tulajdona minden Éva leányának; de bizonyára sehol annyira, mint az ittenieknek. Vajmi sok nehéz órájába kerülhet a férjeknek az itteni hölgyek utcai fényűzése és a jó magyar gazdasszony bizonyára szíve mélyében megbotránkoznak, látván, mint hurcolják itt a legdrágább kelméket, a legnehezebb bársonyt, a legnehezebb selymet vég nélkül hosszú uszályokban az utca minden szeméjén és porán keresztül.

Másrészt azonban az is igaz, hogy otthon a római nő olyan öltözékben jár, a milyenben nálunk az utolsó mesterember neje is a világ minden kincseért sem mutatná magát. Maga a lakás sem valami diszes, az ajtó nem záródik, az ablakok megvakultak a piszoktól, a butor ócska és kopott, a szőnyegeket félig megette a por, a függönyök színe hagyott foszlottak; de mindvalamennyinél ócskább, rongyosabb és piszkosabb a ruha, a melyben itt nők és lányok a házi oltárnál papnői tisztüket végezik. A magyar szemnek idő kell hozzá, míg beleszokik e fogyatkozásokba, a melyeket pedig a római nő a legjobb akarattal sem vesz észre,

és az idegességre hajlandó férfinak valóban nem igen tanácsos nézni napról-napra ugyanazon római nőt ugyanazon foltos, és azért mégis végig lyukas öltözékben. De — a legtöbben közülök azt mondják rá, a mit az én padronám (házi asszony): „Az arany betakarja a szégyent“, és a meztelenségüket takaró foszlott rongyok fölé egy-egy súlyos arany lánczot akgatván, tökéletesen megvannak győződve, hogy most a szem már csak szépet láthat rajtuk.

De miként is adná a római nő vagy lány magát rá, hogy ruháját foltozza, a függönyöket kimossa, és az ablakot megtisztítsa, mikor otthon jóformán semmit sem dolgozik? Tudván azt, hogy az üde levegő jóltevé hatással van egészségére, minden idejét az ablaknál tölti, és annyira igénybe van véve az utcán fölmerülő száz meg száz apró eseményektől, hogy mindaz, a mit a mi korlátolt elméjü házi asszonyaink és jól nevelt lányaink oly szíves-örömet ismernek el kötelességi körüknek, ő előtte itt a messze távol ködös láthatárán borong.

És minek is ablakot tisztítani, mikor az embernek csak kára van benne? Egy idegen család nem rég itt földszinti lakást vett ki, melynek ablakai kertbe nyitak. A ház macskája csakhamar barátságot kötött a családdal és szokása szerint a napestig nyitva álló ablakon át tette látogatásait. Később azonban az idő meghűvösödött, minél fogva a család kénytelen volt betenni az ablakokat, és ebben a perczen egyiptomi sötétség borította be a szobát, és kitünt, hogy az ablakok talán a világ teremtése óta soha sem voltak tisztítva. A család tehát eltávolította róluk az ősvilági piszkot, és azt az örömet, midőn ismét tiszta ablaküvegen át láthatta az isten szép világát, csak az képzelheti magának, a ki mint ő, tiszta ablakokhoz van szokva. De — csak rövid ideig tartott öröme. Mert abban a perczen az ablak megcsörrent, az üvegdarabok szerte repültek a szobában, a hasadékon át a macska ugrott be és magasra felkunkoro-

dott farkával, gyöngédeden nyivákolva sietett egyenesen pártfogója, a házi asszony ölébe. A macska, római macska létére tudniillik soha életében tiszta ablakot nem látván, pusztá levegőnek nézte az üveget és keresztül ugrott rajta. Minek tehát ablakot tisztítani, mikor az embernek ugyis csak kára van benne?

Az egy tisztaságot kivéve, azonban jobb házi asszonyt kívánni sem lehet, mint a milyen a római padrona. Épen az idegen irányában maga a fáradhatlan figyelmen; ernyedetlenül gondoskodik javáról, kényelméről, minden kívánságáról, és a melyikkel csak itteni ismerőseim közül a padronákról beszéltem, mindenki csak szépet jót mondhatott róluk. A mellett ez a nagy udvariasság nem öntudatlan véletlen, hanem ellenkezőleg: a hátrázott önérzetből, igen erős nemzeti büszkeségből származik, mely az idegen iránti udvariasságot kétszeres kötelességgé szabja eléje.

A milyen furcsa az, hogy a római embernek, a ki semmibe sem veszi az idő haladását, naponkint ágyuszóval adják tudtára a déli órát; még különösebbnek tetszik az idegen előtt az az ellentét, mely a víz és ennek használata közt itt annyira szembeötlő. Nincsen a világon város, mely annyira bővében volna a viznek, mint róma. Minden utcán és minden piacon csakugy zugnak és zajognak a kutak és ugró-források, és a nép csak arra használja, mire nálunk kevesen: borába vegyíti, egyébkint pedig valóságos félelemmel minél távolabbra huzódik tőle.

És ha a városi szenved ilyen viziszonyban, mennyivel inkább a falu lakója! Cauer Róbert, jeles szobrász érdekes történetet beszélt nekem erre nézve. Az Alban hegységen volt, és meredek sziklauton egy nap gyönyörű szép suhanczczal találkozott. Idomos természetű barna, szinehagyott ujjas és térdig érő lábvaló takarta, és rongyos bocskorában ruganyos könyedséggel haladt a meredek ösvényen. Jobbjában nagy bot volt, de melyre csak ritkán támaszkodott. Fekete fűrtjei üde, barnapiros, kerek arcját omlották körül; ajka piros volt, szeme nagy és ragyogó; fején ócska, lyukas kalapot viselt, vörös pántlikával körülkötve, Isten tudja, ki által. Inge tárva nyitva tátongott a hűvös reggeli szellőben, szép domborus mellét és hajlós kerek nyakát mutogatva.

A művész szeme édes gyönyörrel nyugodott az erőteljes fiatal alakon. Azonban az ing is kétes színű volt, a mell és kéz pedig olyas valami gyuradékos mázzal volt bevonva, hogy Cauer álmélkodva fordult a piszokfészekhez: „Hej, öcsém, ugye-e bár, soha sem mosdottál? — kérdé olaszul. A suhanczon legkisebb meglepítés, avagy szégyen nem látszott. Nagy szemével merőn ránézett az idegenre, és elmenve mellette, és mintegy nagyobb bizonyosság okáért bal kezével egyet suhintva: Giammai, Signore, giammai, — soha, uram, soha, — mondá!

A római nő eleme az utca, a korzó; itt mulatja magát a legszivesebben, itt bámul és bámultatja magát, gazdag öltözékét, sulyos arany ékszerét, és saját maga szépségét. Minden körülmények közt pedig sokkal jobban szeret kocsin, semmint gyalog járni, azért hintó avagy legalább egyfogatu hiányában a közönséges egylovas bérkocsival is megelégszik, és ebben is egy valóságos Principessa előkelőségével el tud helyezkedni és olyan büszkén dőlészkedve viteti magát, mintha legalább négyesben, két huszárral a bakon járna. A kocsizás iránti szenvedély oly nagy a római nőben, hogy azelőtt nem egy házassági szerződésben világosan ki volt kötve, hogy a leendő férj köteles két-, vagy legalább is egy fogatu hintót rendelkezésére bocsátani nejének.

De bár miként vélekedjünk is arról, hogy a római nő anynyi időt, gondot és pénzt fordít rá, hogy magát a legválogatott

tabb kelmékkel és az itt oly remekül készülő ékszerekkel ékitse; másrészt azt is el kell ismerni, hogy a római nő nagyon szép.

Már rég a szépség székvárosának nevezték el Rómát és valóban aligha lesz még a világon város, a melyben a szépség istenadományja oly pazarul kiosztatott volna férfiak és nők közt, mint Rómában, és hogy mindjárt kimondjam, előbbieknél sokkal kisebb rész jutott belőle, mint az utóbbiaknak; mert bár a férfiak közt is sok igaz szépség találkozik, jellegzetes, büszkén hátra szegett főkkel, a szép nők száma mégis — legalább a míg a fiatalság ragyog nekik és a fájdalom, itt nagyon könnyen bekövetkező éktelen elhízás utol nem éri, — tulon-tul örvedetes többségben van, és pedig nem csupán egyes, kiváltságos osztályokban, hanem egész Rómában az összes népnek egyformán része van a szépségben, és — nem ritkán a legutolsó napszámosnő is pusztán külső jelenségével a legmagasabb Principessával versenyezhetne a szépség pálmájáért.

A ki esti órákban a Monte Pincion csatangol, vagy a korzón valamelyik kávéházban az ablakon át a végtelen sorokban elrobogó kocsikat és a gyalogsétálók szakadatlan nyüzsgését szemléli, önkénytelenül elbámul a sok szebbnél szebb nőalakon, melyek előtte elhaladnak. Különösen a fej alkotása, homlok, orr, száj és áll valódi nemesek és előkelők és a tiszta, jelleges arcziel élénken emlékeztet az antik gemmákra; a derék is kifogástalan szépségű és az egész termet szoborszerű.

Nem egyszer, sem kétszer, hanem akár hányszor esik meg, hogy barangolásom közben az utcákon egyszerre csak önkénytelenül fölkiáltom: „Ejnye, bel szép!“ Pedig csak egy szolgáló megy el mellettem, korsóval vagy szalmával befonott palaczkkal kezében. De mennyi öntudatosság van ez egyenes tartásban és mennyi önbizalommal nyugszik a szép vállakon az előkelő szabásu, nemes fő, azzal az égő fekete szemekkel és azzal a dusan aláomló, gagatsötét hajjal!

Csakhamar kétféle női szépséget különböztetünk itt meg: a telt idomu, erőttől duzzadó sötétbarnát, melynek arcza mintegy be van lehelve finom rózsás hamvassággal; nagy, bátor, barna szeme tele életkedvvel villog és piros, dagadó ajkai könnyedén föl vannak vetve; — és amaz eszményi alakokat, azokkal a gyöngéd, márványhalvány arczokkal, a kik inkább lebegni, semmint járni látszanak. Fehér, keskeny homlokuk dus fekete hajfonatokkal van körül foglalta, ábrándos fekete szemük mindig a távolba mereng, mintha ehez a világhoz itt körülöttük semmi közük nem volna.

A kinek szeme van az emberi szépség iránt és gyönyörködni tud benne, az itt be nem telik a boldog álmélkodással, akár az Alban hegységben az egymásba fogódzott leánycsapatot nézze, a mint faluhosszant haladnak; akár Róma kapui előtt, különösen vásár- és ünnepnapon, valamely mulató kertben a római férfiakat és nőket a „vino bianco“ mellett lássa. Üde, vidor és jókedvű itt az élet; minden asztal és pad el van foglalva vigadóktól, egyik palaczk a másik után ürül, a nők arczai kipirulnak, felettük a kék ég mesevilági szépségben ragyog, a sötét tölgyek és ciprusok örökzölden susognak körülöttük, míg amott a véghetetlen méla Campagna terület el, emerről pedig a Frascati hegység violaszínű illatából a sok számtalan kedves nyaraló mosolyog felénk, — alig vagyunk képesek távozni az egész lelket besugárzó ezen szépségtől, az élet ezen költészetétől, a melynek az egész világon schol sincsen párja!

A mi pedig a római nőket és leányokat a szépségen kívül még különösen kitünteteti, az az illem, melylyel az utcán járnak. Mennyi része van ebben a Rómában annyira hatalmas szokásnak, arról nem szólhatok; azonban általános el van ismervé,

hogy a római leányok becsületét a rágalom sem meri érinteni, és a római nőket illetőleg is azt tartom, igaza van Properz írójuknak, a ki már jó régen eme szép szavakat mondta, hogy a megszólás a bűnhődés egy neme, a mit az istenek a szép nőkre szépségükért kimértek. Annyi szent, hogy a római nők és leányok valódi méltósággal és komolysággal járnak az utcán, és nagyon hozzájuk nem illőnek találják: csélcsep kaczerkodás által figyelmet, vagy éppen érdeket kelteni maguk iránt.

Hogy mily mélyen gyökeredik a római népben az illemérzet, arról legjobban győződhetni meg a Carnevalban. A ki Rómában a színházakban, vagy ni Politeamában tartatni szokott tánczestélyeket fölkeresi, nagyon csalatkozik azon netáni reményében, hogy a déli szenvedélyes vérmérseket szilaj, avagy orgiaszerű kicsapongásban fogja szemlélhetni. A szokás itt is mindenható, lebékózza a szenvedélyt, és én soha sem láttam nagyobb embertömeget szebb illemmel és tisztességgel mulatni, mint Trastevera Politeamájában, a hol pedig néhány ezeren voltak a mulatozók.

A rengeteg nagyságu helyiség alig birta befogadni az örökké odaömlédező, tolongó és vigadozó sokaságot. Majd mindnyájan álarcban voltak, mindannyian elragadtatva a Carneval mámorától, valóságos kábitó kiabálással, kaczagással és ujjongatással töltötték el a forró, rekkenő léget; tánczolni alig lehetett; a falak körül a lutris-gyerkőczök, körülöttük a sok álarczos menet, a borzasztó zsvaj; ordító hajóslegények, visitó paprikajancsik, sikitó nők, hahotázó dominok — de soha, a legnagyobb kicsapongás percében sem vettem észre, hogy csak egy hajszálnyira is átlépték volna az illem és tisztesség határait, a mi pedig az idegenre nézve annál meglepőbb, minthogy o d a h a z a egészen más dolgokat lát és hall az ember ilyen helyütt és ilyen alkalommal.

A vele született illemérzet mellett az is sokat tesz, hogy a római mértéket tart az ivásban. Mig másutt a vig czimbora egész éjen át folytonos ivás által a szilaj kedvet izgatja és a szenvedélyeket felgyújtja, az olasz ilyen alkalmakkal sem feledkezik meg a neki saját mértékletességről, — hevitő és izgató italhoz jóformán hozzá se nyul, és csak abban találja gyönyörét, hogy többet magával mulathat, vigadhat, — miért is nem egy hazánkfia, a ki odahaza ilyféle helyiségeken megfordult, itt az öltözékeket, modorokat és a népet nagyon is illedékesnek és nagyon is — unalmasnak találja.

G. —

Ideális percek.

Reviczky Gyalától.

I.

Szép s ifju volt, miként a hajnal
S ábrándos, mint az alkonyat;
Egy angyaltól a magas égből
Nem különbözött sokat.

Mikor először jött elémbe
Világos kék ruhát viselt,
S oly szépen nézett, hogy ha láttam,
Szerelmes szívem dalra kelt.

Azóta nagysáid lett belőle;
Hídeg és büszke, mint szokás;
S a rege szól: Volt egyszer egy lány,
Ábrándos, szőke, kékruhás.

II.

Előre tudtam, ily bűbájos
Nem lesz mindig tekintete.

Előre tudtam, hogy az évek
Lehűtik lassacsckán e szívet
És hamuvá lesz majd tüze.

Előre tudtam, így rajongni
Csak gyermek-ábráddal lehet.
A szívnek nincs mért ellenállni;
Mulatni fog, aranyba járni,
Portéka lesz és kap új nevet!

Előre tudtam, hogy mulandó
Hűség, rajongás, szerelem.
Csak egyszer boldogít az álom,
S magam is úgy, de úgy csudálom,
Hogy őt mért nem felejthetem.

A z e l s ő v i s z á l y .

Rajz.

Neuman-Strela után Kiss Elek.

Oly nagyon szerették egymást!

Fiatalok, egészségesek, gazdagok voltak és — négy hét óta házasok.

A férj barna volt, a nő szőke. A pihe bajusz az ajk fölött oly jól állt a férjnek. A nő oly szívesen csókolgatta e bajuszt. A nő kezei finomak és fehérek voltak, s a férj oly boldog volt, ha e kezeket csókolhatta.

Egy óra járásnyira laktak a fővárostól, egy szőlőhegyben, melynek közepén csinos, erkélyes s üde borostyánnal befuttatott házacska állt. Itt akartak maradni sokáig, legalább az első hó leestéig, s csak azután vonulni be a városba, az ebédlovél, tánczteremmel s földszinten irodákkal ellátott palotába.

Lovasi ur ügyvéd volt, egyike a legtekintélyesebb ügyvédeknek, fiatalága daczára.

Naponkint, ugy 10 óra tájban, egyes fogatu kocsiján almás szürkével hajtott be a városba. S mig irodájában leveleket, periratokat irt, feleket hallgatott ki, sokszor tekintgetett az órára. A mint kettőt ütött az óra, az egyfogatu a ház előtt állt, s a groom tartá a gyeplőt.

És aztán ki a szőlőbe, a mint a szürke csak szaladni birt. A szegény szürkét mindig mintha vízből huzták volna ki. Lovasi ur alig várhatta a perczet, melyben Erzsébetje, Lizkája, bálványa, anyala kezét csókolhatta; azokat a piczi, puha kezeket.

És mig ő a városban volt, oly elhagyatottnak érzé magát Erzsébet! Minden nap négyszer lépett ki az erkélyre, s nézett az utra és az órára. Nem volt nyugta, nem volt semmihez kedve, mig ő távol volt. A himző ráját unalmasnak, Petőfit, ki iránt egyébkint rajongott, csak türhetőnek, Tóth Kálmánt melancholikusnak, s a csacsogó kajdácsot kiállhatlannak találta.

De midőn ő jött! Mint ragyogtak akkor szemei! Mint repült feléje kitért karokkal! Oly bensőség volt akkor a kis házban! Petőfi oly páratlan, Tóth Kálmán oly mély, eszmegazdag, s a kajdács oly okos, kedves, neveltető állat!

A férj minden nap pontosan haza jött. Még soha sem maradt ki három órán tul.

Ilyenkor azonnal asztalhoz ültek; szép időben az erkélyen ebédeltek.

Ebéd után a férj egy havannát vett elő, s a nő illatos gyufát gyújtott számára.

Ezért csókokat kapott; egyet-e, vagy kettőt, vagy hármat, — nem, ezt nem árulom el.

Azután egy sétát tettek a hegyben.

Azután a nő zongorához ült s énekelt. Gyöngé iskolázatlan hangja volt. De Gyula mindig azt mondta: „Dicső, angyalom!” — és gondolta, hogy Lucca Paulina, Patti és Trebelli sem énekelnek sokkal szebben. De ezt nem mondta ki soha; még hiuvá tehetné.

Azután édesdeden kiültek az erkély ajtaja elé és Gyula fölolvastott. Most Boz-tól olvastak egy regényt. Erzsébet hallotta „Palleske Emil“-t fölolvasni, s valahányszor Gyulája fölolvastott neki, azt gondolta, hogy Palleske Emil sem volt sokkal különb felolvasó; de ezt nem mondta soha Gyulának; még elbizhatná magát.

Aztán még egy sétát tettek a kertben. Aztán theáztak és csevegtek, míg csak a csillagok fel nem tűntek az égen.

Oly szerencsések, oly boldogok voltak, és — oly nagyon szerették egymást.

Ma volt esküvőjük után a 29-dik nap, És ma — Erzsébet az órával kezében állt az erkélyen, — ma 36 perczzel 3 óra előtt vágatott a szürke a szőlőskert felé. A jó Gyula! korábban kiszabadította magát az irodából, hogy az ötödik hétnek első napját oly hosszasan, a mint csak lehet, tölthesse az ő körében. Mily kedves férje van neki! Ha oly boldog nem lett volna, ugy szeretett volna sirni, annyira meghatotta e nagy jószág, e nagy szerelem.

Nem jött-e haza Gyula szótlanabban, mint máskor? Nem volt-e egy kissé halvány? De nem; az ég volt borult, a nap a felhők mögé bujt, ez vetett egy kis fakó árnyat Gyula ábrázatára.

Az erkélyre tálaltak. Leültek, és a groom, ki e falusias élet alatt az inas szerepét is vitte, föl szolgálta a levest.

Gyula lassabban evett, mint egyébkor, s a madeira ugy látszott, nem ízlett neki.

— Kajdácsunk ma nem akart kifogni a fecsegésből, — szolt a nő — s midőn már füleim fájtak, egy kendőt borítottam kalitkájára s hogy tegyek valamit, bele kezdtem Boz harmadik kötetébe. Véletlenül azon fejezetnél ütöttem föl, mely e címet viseli: „Az első vizsály.” Ez érdekelt; fiatal házassokról szolt. Négy héttel az esküvő után férj és nő összepereltek, mert a férj félórával később jött haza a klubból. Elhiszed azt, Gyula? Lehetőnek tartod te azt?

Gyula kezére támasztá fejét.

A groom pizstrángot és friss vaját hozott.

— Én lehetetlennek tartom, egy különben jeles író rossz ötletének; — folytatá a nő.

— Igazad van; czivakodni egy félóra miatt! Nevetséges!

— Egy barátja tartoztathatta a férjet —

— Vagy fontos üzleti körülmény —

— Bizonyosan! Az ötlet silány, nagyon valószínűtlen. —

De a pizstráng elhül, Gyula.

A férj nagyon kis adagot kért. Ma épen nem éhes.

A nő aggódva nézett rá.

— Ne aggódjál, kedvesem, — szolt a férj s megczirógatta a nő arczát, — Nincs semmi bajom. Nincs mindig az embernek egyforma étvágya.

A nő megnyugtatta kezdé a pizstrángokat földarabolni.

— Mit is akartam még mondani! — Igen, hogy egy boldog házaspárnak nem is szabadna soha vizsálykodni, ha 80 évig élnének is.

— Ha oly boldogok volnának, mint mi, soha!

— Mi sem fogunk czivódni, soha, soha!

— Soha, angyalom, soha!

— Oh, te kedves! Oh, te jó Gyulám! — szolt a nő, s az asztal fölött kezét nyújtá férjének. — De talán már meg is kívántál egy jó szivart? Egy pillanatnyi türelmet, a gyufák — — —

— Köszönöm! Az irodában igen sokat füstöltem.

— Istenem, Gyula, te beteg vagy!

— Dehogy vagyok; járkáljunk csak egy kicsit föl és alá.

Lementek. Máskor rendszeren fölmentek a hegytetőre, most Gyula már néhány ölnyi járás után visszakivánt térni.

— Énekelj valamit! — mondá nejeinek.

Örömmel nyitá ez ki a zongorát s énekelt; csak oly jól s csak oly rosszul, mint egyébkor; de most már a második versszaknál abban hagyatta vele a férj, ma nagyon izgatja az ének. Fölolvasásra meg ő nem volt ma hangolva: nagyon, igen nagyon fáradt.

A nő a groomot minden áron orvosért akarta küldeni.

A férj egyáltalában nem akarta megengedni; majd ki fogja magát aludni, s aztán minden jó lesz. Jó éjt mondott nejeinek, s a hálószobába vonult.

Midőn később Erzsébet is aludni ment, lehajolt férjéhez, hallgatta lélegzését, s minthogy mélyen aludni látszott, megkönnyebbülve lélegzett föl.

Másnap ugy tetszett neki, mintha Gyulája még sápadtabb volna. De minthogy ő azt állitá, hogy jobban érzi magát, mint a hal a vízben, megnyugtatta engedte őt a kocsira ülni.

— Mily szép nap ez a mai! — szolt a férj, s felköszöntött az erkélyre és elrobogott.

Erzsébet ott állt s utána nézett, míg az utnak egy kanyarulata el nem rejté szemei előtt.

Most Gyula már tudta, hogy neje nem látja őt. A gyepelőt átadá a groomnak, és fejét két kezébe támasztá.

A nő most a szakácsnéval tanácskozott. A vinczellér menjen a legközelebbi erdészhez s hozzon őzderekat és a szakácsné készítse el tejföllel. Mennyire fog Gyula örülni, ha kedvencz eledelét fogják betálatni!

Midőn a vinczellér a vadat a konyhába hozta s szemle végett az asztalra helyezé, urnő és szakácsnő egyszerre kiáltának föl: „Mily finom és gyöngé!” és az urnő utasitá a szakácsnőt, hogy az istenért ne fukarkodjék a tejföllel, s vigyázzon — az egekre — hogy a sütőben mindig egyforma hőség legyen.

A nő minden félórában megjelent a konyhában, s örült a vadpecsenyének, s maga öntözgeté azt a mártással. A pecsenye most már az egész házat betölté illatával.

És a nő az órára nézett, majd kilépett az erkélyre, s végig tekintett az uton. Tegnap 35 perczzel előbb jött haza a szokottnál, de ma sem bricska, sem szürke nem volt látható, pedig már csak 4 percz hiányzott a 3 órától.

A szakácsnő vakító fehér kötényt kötött fel. Az erkélyre terített.

Három óra! Semmi bricska, semmi szürke.

— Lizi! — szol az urnő a szakácsnőhöz, — az ur mindjárt itt lesz; az istenért, ne hagyja soká a sültet a sütőben!

Három óra és 15 percz. Semmi bricska, semmi szürke!

— Lizi, el ne romoljon ám a burgonya a várakozásban! Meg nem foghatom, hol késik az ur!

Fél négyre. A nő a chaise-longue-on ül, s arra a bizonyos fejezetre gondol ama regényben. Egy fiatal házaspár rettenetesen összeperelt azért, mert a férj félórával később jött haza a klubból.

— Persze, — gondolta a fiatal asszony, — nem volt szép tőlük; de a nő, ki a vizsályt kezdte, nem föltétlenül kárhozatandó, mert a várakozás mégis valóban rettentő.

Négy óra. Lizi a szobába nyit és fölsohajt.

— Kár azért a jó pecsenyéért!

Fél ötre. Erzsébet ráival a kajdácsra, hogy hallgasson,

és midőn újra visszajött az erkélyről, összekulcsolá kezeit s hirtelen reszketni kezdett.

— Ur isten, csak nem történt valami baja? Ha megbetegedett volna! Már tegnap is aggódtam, ha nem beteg-e? Nem, nem, — szól azután, magát megnyugtatva, s szétbontá kezeit, — még reggel is erősíté, hogy nincs semmi baja. Ő csak oly aggódó természetű. Ha fájdalmai lettek volna, itthon maradt, herbatheát ivott volna, és ha a városban lett volna rosszul, a groomot haza küldötte volna. De hol késhetik ennyi ideig? Megfoghatatlan!

(Vége köv.)

A j e g y e s e k.

(Bevezély.)

Benczur Zsuzsannától.

I.

Barát az inségben.

1850-ben április tizenötödike volt.

Tíz óra kongott Hamburg város órája.

A déli külváros csendes utcáinak egyikében, egy szerényen öltözött férfi tipegve halad, kifelé törekedve a városból. Feje le van horgasztva, s kezei hátra kulcsolva; olykor-olykor feltekint a sötétes, s imitt-amott csilaggal tarkázott égre.

— Nem bírok! — nyögé.

És megállva, imára kulcsolja kezeit, mialatt fájdalmas, siró nyüzörgés tolul ajkára.

Pár lépést tesz; arczába csapja kezeit, és ismét megáll nyüzörgőve.

— Nem! nem állom ki tovább! Meg kell halnom — sutogó magá elé — Oh, mily megnyugtató érzés volna ez, ha . . . ha legalább tudnám, mi vált belőle? Oh, én istenem, mily mélyen sujtasz kérésemért! Tekla! Tekla! Én itt, és te ott siratod kettős veszteségünket! És mi a remény? Mit nyujthat nekünk? Semmit! Semmit!

Ismét elfödte arcját és keservesen zokogott. Aztán elkezdte lépegetni, s léptei hova-tovább tántorgóbbak lőnek.

— Szé—dül a fejem, szé—dül . . . Oh — istenem — rebegé, egy ajtóhoz támaszkodva. Feje lekonyul, alakja inog és kezei támpontot keresnek.

S egy perc alatt elnyult a kövezeten, s ott maradt, tetszhalottként fekve.

Szöke, magas férfiü közeledik feléje; megáll előtte, lehajol, és részvétteljes hangon dühög:

— Valóban ő!

Hirtelen megrántja a kapu csengetyűsinórját.

Robajjal nyilik fel az ajtó, s egy idős nő kikiált rajta:

— Na, én nem tudom, mi lelte önt, hogy oly soká várat magára! Asszonyanyja már kétszer volt lent. De hogy is maradhat el egy egész órával tovább, mint a hogy azt egyébkor szokta?

— Csendesen Etelka — sutogó meghatottan a szöke egyén, ölébe fogva az alélt ifju fejét. — Nézze, szerencsétlenséggel állunk szemben, s rajtunk a sor, hogy enyhét nyujtsunk a szenvedőnek. Menjen be, kedves Etelka asszony, költse fel a férjét; szobámba akarom szállítani e szerencsétlent. Menjen Etelka, menjen, tán lesz oly szives a házmester és segít . . .

— Na bizony, költhetem azt, mikor oly ittas; azt sem tudja, ki lábán ért haza.

— Ah, az nagy baj. Mi tevők legyünk hát? itt nem hagyom őt, nem, nem, e város minden kincseért sem.

— Na Zmelinszky ur, ha oly kedves ő önnek, hát fogjuk fel ketten. Tán csak megbirjuk e kis terhet?

Ezt mondva lehajolt és fölkapta lábainál az alélt ifjut. És Zmelinszky hálás pillantást vetve az asszonyra, s ennek példáját követve, átölelé az ifju derekát.

Fél óra eltelté után Etelka asszony orvost vezetett a harmadik emeleten levő egyik szobába.

A szoba alacsony, padlásszerű volt. De benn csinnal párosult tisztaság, s feltűnő kényelem mosolygott.

Fehér párnákon feküdt itt az aléltan talált ifju; ágyánál egy 48 éves, nemes vonású, őszbe vegyült haju nő ült egy széken. Öltözete alsóbb osztályu polgárnőt, s mozdulatai urnót árultak el.

Az orvos az ágyhoz közeledék s megtapintá a beteg üterét. Szemivei mindig jobban vonultak össze, alsó ajkát harapdálta és mindig jobban kidiództak szemei.

— Van-e a háznál marhahus leves? — kérdé.

— Nincs, de lesz — válaszolá határozottan a nő — Ugy-e, Etelka asszony, keritünk, ha kell?

— Hm, tizenegyre jár az idő: de ha is — dühögé a kérdett — fölverem az öreg Nánit . . . tetszik tudni, orvos ur, jó barátom, „A kereszt“-hez címzett fogadó szakácsnöje.

— Hát csak szaporán; ugy hiszem, pár kanál leves jót teend neki. Táphiány, kimerülés minden baja.

— Szent isten! Zmelinszky asszonyom, csak hamar hát valami bögrét . . . Oh jaj! megyek, futok; ne mondja senki, hogy az öreg Etelka nem segített ott, a hol lehetett.

Zmelinszky asszony egy szekrénybe nyult, s átadá a kívánt tárgyat az öreg nőnek, ki is sietve elrohant.

— Tekla! Tekla! — sikamlík ki a beteg ajkain — Oda — oda — min — den.

Ezután mosolyra rándulnak ajkai, szemei fölfelé fordulnak; míg homlokát ezer ráncz borítja, keze fölfelé emelkedik, s párszor átszelve a levegőt, lehanyatlik. A homlokról lesimul a ráncz, az arcz, az egész alak halottas szint öltve megmervül.

— Anyám, ő meghal! — riad fel az ágyánál álló Zmelinszky.

Az anya összekulcsolva kezeit, a beteg fölé hajol; majd ismét fürkészőleg tekint az orvosra, ki is balját a beteg jéghideg homlokán tartá, jobbával pedig üterét tapogató.

— Már a haldoklás pontján áll — gondolá.

Az ajtó fölnyilt s Etelka asszony párolgó bögrével kezében lépett be.

— Kanalat! Frissen kanalat! — kiáltott most az orvos, balját a párna alá csusztatva és fölfelé emelve, jobbával pedig a levessel telt kanalat érinteté az ifju ajkaival.

Lassan szívargott be a lé a nyitott ajk között; a halántékerek kékülni s az arcz elevenülni kezdett.

Az orvos szeméből fény csillamlott ki.

— Mentve van — mondá. — No, még egy kanállal.

Négy nap mult el ez esemény óta, a beteg ifju párnákkal volt megtámogatva, így ült ágyán, összekulcsolt kezekkel. Közéleben Zmelinszky asszony a fiával foglalt helyet.

— Távol legyen tőlünk kedvesem — mondá lány hangon a nő, — hogy önt oly vallomásra akarnók birni, mely lételét kockáztatná. De ha tán könnyebbséget szerezne általa szívének, s egy anya, testvér tanácsára szüksége volna önnek, akkor szóljon nyiltan. Hisz én mielőtt láttam volna önt, már is szeretém; a fiam a hányszor haza jött a raktárból, mindannyiszor részvételt beszélt önről.

A beteg hálásan tekintett ápolóira.

— Ugy fájt — szólamlott meg idegen kiejtéssel az ifju Zmelinszky — midőn láttam, mily szokatlan kézzel fog ön a csomagoláshoz; éreztem, hogy e kéz jobban szokta meg a fegyverforgatást, mint az efféle munkát, és ilyenkor annyira ohajtottam megnyerni az ön bizalmát, de akárhányszor reméltem szívéhez közeledhetni, mindannyiszor tova riasztott ön.

— Bocsánat, — rebegé a beteg — ah, hisz én érzem, hogy helytelenül tevék, — tördelé még társánál is roszabb kiejtéssel a német nyelvet — Sejtettem, hogy ön a szenvedő testvérházának számüztött gyermeke; s aztán ép a miatt, hogy enmagammal bajba ne rántsam önt, vonakodtam fölfedezni kilétemet. Tudtam, hogy a lengyel karöltve jár a magyarral: hol ez szenved, ott amaz is kész koczskáztatni életét és lételét.

Mély csend állt most be a kis szobában. A beteg lehajtá fejét térdein nyugvó kezeire; a nő közelébb vonta székét a beteg ágyához, s baljával átfogta annak lehorgasztott nyakát. Az ifju Zmelinszky pedig keresztbe vetett karokkal s mély fájdalommal arczában tekintett reájuk.

— És ha ön tudta, hogy karöltve jár a lengyel a magyarral, hogyan lehet, hogy nem gondolt azzal, mily fájdalmat okozand neki bizalmatlansága?

A magyar ifju esdve nyújtá ki mindkét kezét, Zmelinszkynek asszony félre simitá lecsüggő haját homlokáról, feddő pillantást vetve fiára. Résztvevő arczczal ült le az ágy szélére, kezei közé fogta a föléje nyújtott ujjakat, s gyengéden kebléhez szoritva, suttogá:

— E percztől fogva testvérek leszünk.

Az anya körülfogta karjaival a két ifjut,

Az ajtón halk kopogás hallatszott, s közvetleeül reá az orvos lépett be.

— Jó reggelt, kedves Zmeliszkynek asszony, jó reggelt! — mondá, jóságos mosolylyal tekintve szerte — Hát jobban vagyunk? No, no — szól, kezét nyújtva a nőnek, és szeretettel arczában, egyet csiptetve szemeivel a beteg fölé — csak lassan — lassan a jóval. No ki látta... — szól fejcsóválva és megtapintva a beteg üterét — Ismét ingerült; borzasztó, mint forr a vére! Már megint többet beszélt — folytatá, ránczba szedett homlokkal.

A beteg mosolyogni kezdett.

A körülötte levők arcza fölvidult.

— Hát csak beszéljessenek, de vigyázva, mert még nagyon bágyadt. Rendes eledel, nyugalom, jó bánásmód, egyéb nem kell neki.

És mindhárommal kezét szoritva, vidám arczczal távozott ismét.

(Folytatása köv.)

Királyleány és kereskedő.

Zanzibari szerelmi történet.

Saba királyné látogatása Salamon királynál oly nagy fontosságú esemény volt a maga idejében, mely méltónak találattott, hogy a szentírásban följegyeztessék; pedig földrajzi távoltság tekintetében csak egy macskaugrás volt azon látogatásokhoz képest, melyeket egyiptomi, persa, indiai, chinai, japáni uralkodók és uralkodók fiai napjainkban európai udvaroknál tesznek. Közelebb a zanzibari szultán, Szeid Bargas Londonban volt a nap hőse, sőt mi több, a polgárosodás barátai is őszinte hódolattal járultak eléje.

Zanzibar ugyan Afrikának ugyszólván küszöbén terül el, mégis csak valamivel több mint husz éve lett ismeretes; sőt egész

az utósó évekig jóformán csak földrajzilag tudtak valamit róla és iskolai tankönyveinkben vajmi sovány tudomást szerezhettünk felőle. Annál meglepőbb lehet reánk nézve egy kalandos szerelmi történet, mely itt kivirított, és melyet a tropikai felség minapi Londonban tartozkodása ujlag emlékezetbe hozott a világnak.

A v o s z u n g u, így hívják ott az európai eredetű idegeneket, csak igen csekély részét teszik a zanzibári lakosságnak, 1860-ban körülbelül ötvenre ment számuk. Elsők voltak az amerikaiak, a kik itt megtelepedtek; utánuk következtek az angolok, hamburgiak, francziák, részint kereskedők, részint hittérítők, és valamennyien elérték céljukat; a kereskedők jó üzleteket csináltak, a hittérítők működésén Isten áldása van, és iskoláikat szivesen látogatják. Angol- és Franciaországának még konzulságuk is van már itten.

Színház és hangversenyéről szó sem lehet, hanem azért a vaszungu élete ott eléggé kellemes és szívélyes. Az arabsok közt ugyan még elég előítélet uralkodik, mindazáltal szives jóakarattal viseltetnek a vaszungu iránt, mert — előmozdítják a kereskedést, növelik az adókat és államjövödelmeket és — nagy hatalom a pénz még a zanzibari szemé előtt is.

Ennél fogva az európaiak már a „mi“ Szeid Bargasunk atyja, valamint bátyja uralkodása alatt nagy becsületben álltak, és a mi a többi mohamedán államokban szinte lehetlenség, valószínű baráti viszonyok fűződtek közöttük, és nemcsak a szultán és a birodalom főméltóságai egész bensőséggel érintkeztek a vaszunguval, hanem az udvarhölgyek is, és különösen a mostani szultán két nővére, Bibi Holli és Bibi Szalima királyleányok, két mostoha testvér, a jelenlegi szultán atyjának két édes gyermeke.

Bibi Holli, az idősbik, nagy szívélyességgel és egész elfogulatlanul társalgott az idegenekkel és mindenképen kitüntette őket. Alig mult nap, hogy az európaiak és a hárem hölgyei holmi kedves apróságokkal, virággal, gyümölcsessel, süteménnyel egymásnak ne kedveskedtek volna, egy S z i m a k a z i nevű okos és megbízható rabszolganő utján.

Igy mult el néhány év, folytonos öröm és szívélyesség közt, de nem jött szultánfi, a ki a kedves leányt háremének urnőjévé választotta volna, mert a mohamedánoknál szemet szurt az idegenekkel való jó barátság; így aztán a kedves Bibi Holli orczái lassan-lassan elvirítottak, a vaszungu hő hódolatai kihültek, Bibi Holli csillaga tünedezett, mialatt a fiatal testvére egyre fényesebben feltündökölt.

B i b i S z a l i m a hajadonná viritott. Nem azért, hogy a királyleánynak hizelegjünk, mondjuk, hogy százszorszép virág, hogy Zanzibar egén a bájak meteora; de ő még annál is több volt. Búbajos külseje mellett fensőbb jelességekben is tündökölt. Nagy mértékben szeretetre méltó és nemes női jelenség volt, ritka szív- és elmebeli tulajdonságokkal, azonfelül megáldva rendkívüli vágygyal tudományos tökélyesülés iránt.

Igy jött, hogy a szultán eme legifjabbik hugocskája, B i b i S z a l i m a ő fensége sok, sok holdvilágos estét töltött kicsi ablakának vasrostélyai mögött, egész odaadással hallgatva a vaszungu szavait a szomszéd ház tetejéről, midőn ezek U l e j á r ó l, a távoli Európáról beszéltek neki, az ottani szokásokról és társaséletről, az ottani nők szabad és becsült állásáról, a nagy és szép városokról, az ország gyönyörű voltáról és ezer meg ezer egyéb dologról, melyek mindannyi tündérmese gyanánt csendültek vissza a fiatal királyleány lelkében. Édes gyönyörrel hallgatá az idegen nemzetek dalait, melyeket kívánságára a vaszungu karban énekeltek. Világos esze átérté az európai erkölcsök szépségét és jóságát, és egyre jobban-jobban kapta meg lelkét a vágy, elköltözni, messze, messze, határtalan távolba.

És azután bekövetkezett a válság és haj! a nagy megbotránkozás.

A vaszungut, a ki a szomszéd házat lakta, egy jellembeli szilárdságu és erős akaratú fiatal hamburgi kereskedőt, a zanzibári királyleány nemcsak barátságával ajándékozta meg, hanem forró, tuláradó szívének rajongó szerelmével is boldogította. Egy kis regény viritott ki, egy „ezeregyéjszaka“-i tündérrege, de elannyira teljes igaz valóság, hogy valamennyi költői képzelet meszse elmarad tőle.

Mert azután a hamburgi kereskedő — megkérte a királyleány kezét, és egész Zanzebarnak megállt az esze e bűnös vakmerőség és a szultán-lány hallatlan magamegfeledkezése mián. Az egész hárem magán kívül volt felháborodásában, Szeid Magyid, az akkori szultán, a mostaninak testvéréje pedig magáról megfeledkezett, szörnyű bűnös hugát börtönbe zárata.

Egyedül, mindenkitől elhagyatva szenvedett a szegény Bibi Szalima, rettegve, várva a testvér itéletét, a ki ha akart volna, sem bocsáthatott volna meg neki, mert a szokás és a közzélelmény nálánál is hatalmasak voltak. Segítség, menekvés, és a kedvessel való egyesülés? hiu ábrándok, lázas álmodozások! Nem volt arra semmi remény, semmi legkisebb kilátás — és pedig mégis valósultak, minden, minden elkövetkezett.

A zanzibari kikötőben épen angol hajó horgonyzott, arra menekült a hamburgi kereskedő, és a hajó kapitánya fenkölt lelkű férfi volt. Egyik késő éji órában egy naszád indult el a hadi hajó mellől, nagy csendesesen a parthoz közeledett, fegyveres hajóslegények szálltak ki, egyenesen a királyleány börtöne felé vették utjukat, elűzték az őrköt, betörték a kaput és ajtókat és magukkal vitték az elrémült hölgyet. Másnap reggel már messze benn a tengeren uszkált a hadi hajó, ki merészkedett volna kezét kinyújtani egy angol hajó ragadmanya után? Ez történt 1868-ban.

Adenben aztán a hamburgi kereskedő összekelt a keresztén hitre áttért herczegnővel és elvitte őt hazájába, Hamburgba, hol az új pár négy évig a legboldogabban elt. A herczegnő bámulatos könnyen beletalálta magát az új viszonyokba, boldog házasságának negyedik évében azonban az a szerencsétlenség érte, hogy szeretett férje: R u i t e ur leesett a közúti kocsirol és szörnyet halt. Akkor az özvegy Hamburgból Drezdába tette át lakását és azóta itt él gyermekeivel, tisztelve és becsülve minden ismerősétől. Arabs anyanyelvén kívül tökéletesen bírja a német és angol nyelvet és a milyen kedves és szeretetre méltó külső jelensége, ép olyan rendkívüli nagy a tudományszomja, és ebben nagy segítségére van gyors felfogása és élénk szelleme. Jelenleg pedig Ruiténé asszony Londonban tartozkodik, dr. Playfair Lyon házában, oly czéloból, hogy ott tartozkodott testvérébátyjával, a zanzibari szultánnal kibéküljön.

A jeles nő London előkelő köreibben is köztisztelet és részvét tárgya, és általános az ohajtás, hogy a testvér szive nemes szeretettel forduljon hozzá, a mi azonban még eddig, fájdalom, nem történt.

És most még néhány szót Zanzibarról és mostani uralkodójáról.

Századok óta vizsgálták át Afrikát északról, nyugatról és délről, keleti partvidékét azonban, a déli szélesség tizedik fokáról, a Delgado foktól túl az egyenlítőig, kevés figyelemre méltatták. Csak a negyvenes évek vége felé adtak hírt a német hittérítők: Krapf, Rebmann és Erhardt, óriási havasokról, ép az egyenlítő alatt, valamint egy roppant nagyságu tórol, a Viktória-vagy Ukereve-tórol, Afrika kellős közepén. E hírek gyujtőlag hatottak az utazók buvárkodási vágyára, és angol Burton, Speke,

Grant, de különösen a német Decken b. tüzetesen megismertették a világot Zanzibarral, melynek fejedelme, mint mondók, e napokban Londonban a földrajz kedvelőit oly nagy mérvben érdekelte.

Szeid Bargas az arab fajhoz és az arab nemzetiséghez tartozik. Bőre világos színű és semmi hasonlatosság közte és a négererek vagy négerfélék között; egész családja világos színű. Ő a nemes Omán Imáme uralkodó család tagja, mely család 1744-ben a századok óta a mai Zanzibarban uralkodott Jarebitákat megfosztotta országuktól és a tetterős Achmed ben Saiddal történelmileg nevezetes korszak veszi ott kezdetét.

Achmet harmadik utódja Szeid Said volt, ki ötven éves uralkodási ideje alatt, 1806-tól 1856-ig, némi hírességre tett szert és „maskati imám“ név alatt Európában is ismertté lőn. Ez volt S z e i d B a r g a s atya. Szeid Said Afrika közép-keleti partvidékét, a mai Zanzibart, örökös országával, az arabiai Ománnal, jelentékeny birodalomra egyesítette, 1840-ben Omán országából Zanzibarba tette át székhelyét és erős beltusakodások után a béke műveire fordította gondjait, egész 1856-ban bekövetkezett haláláig. Számos leány mellett tizenegy fiut hagyott hátra, kik közül Szeid Suéni, Szeid Magyid és a mi Szeid Bargasunk a legnevezetesebbek. Szeid Said elhalálózásával két részre szakadt a birodalom: az arabokra, Szeid Suéni, és az afrikaira, Szeid Magyid alatt. Csak ezen utóbbinak elhaltával, 1870-ben, következett utána Szeid Bargas, a ki testvére ellen indított fölkelés miatt kénytelen volt több évig száműzetésben élni, legnagyobb részt Bombayban, hol az angol nyelvvel és az angol szokásokkal ismerkedett meg. A száműzetés jó iskola volt neki, nagy részben ennek köszöni műveltségét. mely úgy neki, mint uralkodásának előnyére válik. Többek közt a rabszolgakereskedést is ő szüntette meg Zanzibarban.

Birodalmának terjedelmét, valamint a lakosság számát még megközelítőleg sem lehet meghatározni.

A kereskedelem értéke Zanzibarban 60 milliót tesz évenként. Az állam jövedelmei annakelőtte három millióra rugtak évenként, melynek kilencz tized része a behozatali és kiviteli vámokból folyt be. 1872 óta azonban a jövedelem mintegy nyolczadrészben megcsökkent és pedig a rabszolgakereskedés eltörlése folytán, minthogy az elvámolt rabszolgák száma évenként huszezezerre rugott, kik után egyenként két Máriás-tallér vám fizettetett.

Leginkább ezen érzékeny veszteségnek köszönhetette Anglia Szeid Bargas látogatását. Személyes értekezés útján kárpótlást vél nyerhetni a rabszolgakereskedés eltörlése által szenvedett veszteségért, és az angol kormány bizonyára eléggé tapintatos és igazságos lesz, hogy a rabszolgakereskedés elleni intézkedéseket tökéletesíteni és ótalmazni fogja.

A rabszolgakereskedés megszüntetése iránt Londonban fennálló társaság már tisztelkedett is a fejedelemmel, és köszönetét fejezvé ki neki eddigi nemes intézkedéseért a rabszolgakereskedés megszüntetése iránt, egyuttal panaszt tett előtte a miatt, hogy Zanzibar azért még folyvást a rabszolgakereskedők hajóinak fölszerelési pontja; oly hozzáadással, hogy ha ezen birodalom kikötői és folyói a jogos kereskedelem számára megnyitvatnak, rövid időn gazdagon ki lesz pótolva a fentemlített vámjövödelmi csökkenés. Mire Szeid Bargas nagy készséggel bizonyossá tette a küldöttséget, hogy szívesen teljesítendi az angolok kívánságát e részben, csak hogy a rabszolgakereskedés oly mély gyökeret vert Afrikának ezen részeiben, hogy azt egyhamar nem lehet kiirtani; azért csak annyit ígér, hogy mindent meg fog tenni, a mi kitelik tőle.

G—e.

Egy hét története.

Juliushó 21-dikén.

Mátrai bácsi. — Nagyanyáink divatlapja. — A hű, serény munkás. — Vizes hírek. — Egy félig elázott tánczvigalom. — A Regatta. — A kiválasztottak — A verseny. — A „Szöke“ végzetes sorsa. — Válságos pillanatok. — A leg-szebb verseny. — Gyönyörű éj. — Pezzana-Gualtieri Giacinta. — Borzasztó művészet. — Medea. — Eszményítés és elvadultság.

E héten ismét halottja volt a hazai közművelődésnek, az öreg „Mátrai bácsi“-t kísértük tegnapelőtt nyugalomra, mely édesen jól esik immár neki, mert régóta serény munkása volt a hazának és a sors megadta neki azt a ritka kegyelmet, hogy láthatta is megizmosodni és megbokrosodni a nemes csemetéket, a miket ültetett és gyönyörködhetett azok gyümölcsében. Hetvetkilencz évet élt és csaknem utósó perczig folytonos hasznos szellemi munkásságban. Jó idős az már, a ki a „Regélő“-t és „Honművész“-t életében ismerte, oh, de hány kedves órát szereztek ezek egykoron nagyanyáinknak! Onnan olvasták ki, mit jelent a szív első zengése, és milyen fájdalmas ez a boldogsága. És a szépirodalmat is onnan tanulták meg szeretni, a „Regélő“ és a „Honművész“ volt a mi első szépirodalmi divatlapunk, és Mátrai, akkor még Rothkrepf Gábor, az ő szerkesztője. Ha egyebet nem tett volna, ez is elég, hogy kegyeletes tisztelettel megőrizzük emlékét, mert most sem valami rózsás az a talaj, melyet ő tört fel nálunk, hát még akkor, negyvenöt évvel ezelőtt! Milyen csekély lehetett akkor azok száma, a kiknek a nemesebb olvasmányban telik gyönyörük! És ez kétszerte becsültté teszi emlékét előttünk. Mindamellet, hogy divatlapot szerkesztett, nem az utczávilág divatjának, hanem a jóízűségnek szolgált, a szépnek és jónak egyengette útját, magasabb céllebegett lelke előtt, ragyogó fényességben szeretete látni annak a lelkét, a kinek ragyogó szépsége a földet földeríti: a nő lelkét.

És a társas-életben is folyvást a nemes érzések szolgálatában állott; sok jótékony intézet számára nevezetes összegeket gyűjtött, ernyedetlenül buzgolkodott a hazai zene és a zenei jó ízlés fejlesztésén; még 1827-ben. „Pannonia, Hunnia és Flóra“ czim alatt tíz füzetben magyar dalokat adott ki, a nemzeti zenede — elébb hangász-egylet — leginkább az ő fáradozása folytán jött létre, és megalakulása óta, 1836-ban, egész haláláig lelkesen működő tisztviseelője is volt ez egyletnek, elébb titkára, később tanára; 1837-ben, a nemzeti színház megnyitásával, ő lett ott a zeneigazgató; 1852-ben, abban a siralmas időben, a magyar népdalok egyetemes gyűjteményét adta ki, oly vállalatot, mely által sok régi kedves magyar zenemű, például Toldytól, a nagy külföldön is ismeretes lett és újabb becsületet szerzett a magyar névnek.

És milyen hasznos munkásságot fejtett ki nemzeti muzeum munkáiban 1836 óta! Ő állította össze az első kalauzt a Pyrker-képgyűjteményről, a Széchenyi-, Jankovich-, Horváth István-féle és számos más gazdag könyvgyűjteményt ő szedett rendbe, hangya-szorgalommal és lankadatlan munkaszeretettel; így róttá ő le földi tartozását, mondhatni napról-napra hű és hosszas hasznos szolgálatok által tette érdemessé magát az ország tiszteletére és azért bizonynyal édesen jól esett öreg fejének oda borulni a jó anya ölelő karjai közé és megpihenni végre a sok munka után,

körülbegyöngyözve édes álmak: a hálás utókor áldásától; — azért megkönyvedett szívvvel láthatok most én is krónikás munkám után.

Ez a hét is csak vízre vitt minket. Minden nap újra nyakon öntött az ég, vasárnap délután ismét ráíjesztett egy kicsit a budaiakra, a császárfürdőn túl csunya zápor szakadt alá, ezuttal azonban mégis csak meglegedett egy pár ház falával, a főváros népe csak másnap tudta meg a dolgot, akkor délután elég volt neki a maga baja, előtte való este bál lett volna a Margit-szigeten, Széchényi hátra hagyott munkáira tánczoltunk volna, azt is jórészt elöntötte az eső, vasárnap délután pedig regatta akart lenni, gyönyörű vízi mulatság, a melyben először lehetne látni nőket a kormányon, és már-már attól tartottunk, hogy ezt is a zápor viszi el, még saját felének sem kegyelmez, a kanibal!

Azért mégis megtartottuk a regattát, kifogtunk a záporon, a mint a közönséget szélylyel loccsantotta és pár száz kedves öltözéket eláztatott, mint a ki a legjobban végezte dolgát, olyan szépen elhuzódott ismét, kárörömében még a békezászlót is — azt a hét színűt — tüzte ki az égen, de rosszul számított, nem hiába nők is voltak a játékban, a mint az eső megállt, mi meg újra kiálltunk, én a „Gellért“ vontatódereglyén, csak azért is regatta!

A partokon is szépen ismét összeszedkőzödtünk, mi pedig egész egy jó nagy tuczattal voltunk együtt, és hát még ha mint a földi életben, nem olvassák, hanem mérik a számot! Itt volt először is három hölgy, a kik összevéve sem ütnek meg a 60 évet, csupa szeretetre méltóság, és csupa leöntözött öltözék, mivelhogy ők voltak a Regatta hősnői, és nehogy elkéssenek, inkább jókor álltak ki a „plac“-ra, tudniillik túl a Margit-szigeten egy nyílt dereglyén és azután ott is kapta őket a zápor; mire földel alá menekülhettek, oda volt a gyönyörű öltözék, de nem a kedv és a vállalkozó szellem, és miután köztudomás szerint a tűz nem a vizet keresi, magától értetik, hogy a hölgyek körül az irók csoportosultak, szerénységemmel együtt, — három meg hat, az kilencz és az itélőmesterek, az egy tuczat, meg egy kis maradék.

A mi nagy dereglyénk körül lassan-lassan több apró lélekvesztő gyülekezett, reszketve és dideregve az izgatottságtól, alig várva a percet, hogy indulhassanak, mert ő nekik volt nagy nap a mai este, ő rajtuk repültek a versenyzők.

Hat óra felé következett be az a nagy percz. Az első volt egy két-evezős verseny, egy „Szöke“, egy „Mahagoni“ és egy „Punch“ vettek részt ebben. A „Punch“-nak hamar fogyott el az ereje, csak a „Mahagoni“ és a „Szöke“ állták, vagyis inkább járták, hogy szinte lebegtek a hig felületen. Mindnyájan azt hittük, hogy a kis „Szöke“ lesz a győztes; de, a mi a szökeknél általában nem ritkaság, az utósó perczen elhagyta a lélekjelenléte és így most a „Mahagoni“ dicsekedik diadalával, és az 5 aranyos jutalommal.

Utána a páros két evezős verseny következett, két bajnok két-tős lapátu evezővel. Lehetett gondolni, hogy a „Szöke“ nem teszi zsebre az iménti kudarcot; szinte kihívta most a „Mahagoni“-t, hogy ám próbáljon vele újra szerencsét, ha van bátorsága. A „Mahagoni“ tehát újra kiállt a vizes gyepre, és a kis „Szöke“ ugyancsak feszített, most vagy soha; hanem a „Mahagoni“ ismét tuljárt az erején, ismét csak ez szakította le a diadal szép virágát és sepepte be a 3 aranyos jutalmat.

Megvallom, engem ez az eredmény egy kissé lehangolt; miért mindig csak a „Mahagoni“ és nem a „Szöke“ is, legalább egyszer? Vele született gyöngesség-e ez, vagy rossz nevelés miatt azt hiszi, hogy jól áll neki a mártíromság? Ugy elmélyedtem, hogy — bizony nem tudom én, melyik volt a harmadik versenyben a győztes. De talán kegyeteknek is mindegy, úgy sem a „Szöke“ volt.

Azután következett a negyedik és utána mindjárt az ötödik, a legérdekesebb, a „Hölgyek versenye.“ Égen-földön egyaránt nagy volt a kíváncsiság. Az volt a hír, hogy ez a szám egészen elmarad, az öltözékek végett, a miket a zápor tett tönkre. Ilyen öltözékben teljes lehetetlenség versenyezni, mondák a hölgyek mind a hárman egy formán, átöltözködésre pedig nem volt sem idő, sem tér, sem alkalom. Válságos perczek! Fenn az égen a nap gunyos sugarakkal öntötte el fejünket és a Duna habjai is dévajul sugdos-tak maguk közt, szinte nevetve. De a világ, mit szól majd ez hozzá? — kérdém én szorongatott szívvél, és az a szó döntött, a világ a leöntött öltözéknél is hatalmasabb, és ez a nemes vetélkedés! Pillanat alatt benn ültek a lélekvesztőkben, Dedinszkyné Jezovicsné és Szohnerné urhölgyek, és Dedinszkyné urhölgy mellett Jezovics ur, Jezovicsné urhölgy mellett Szohner ur és Szohnerné urhölgy mellett Dedinszky ur mint evezők, mert — természetesen — az urhölgyek a kormányon ültek.

Nem vágyok sem költő, sem hizelgő, azért csak azt mondom, hogy isteni látvány volt. A Duna habfodrai még egyszer olyan gyönyörűen tündököltek, az urhölgyek meg mint aranyhajú habléányok, olyan fényt árasztott körülöttük a leáldozó nap. Hanem azért ismét nem a „Szöke“, hanem ismét csak a „Mahagoni“ lett a győztes, Dedinszkyné urhölgygyel, a „Punch“ még csak ismét úgy elábrándozott, hogy egész elmaradt a pályától.

Azután a gyönyörű estét gyönyörű éj váltotta fel; a Margit-szigeten vidám táncestélyt rendezett a hajós-egylet, melyre anyi bájos és kedves hölgy volt meghiva, hogy ugyancsak csengetni kellett az utolsó hajónak, éjfél után három órákor, hogy a haza indulást eszünkbe juttassa, kivált nekem, a ki csak éjfél tájban érkeztem, mert nekem még a városban is volt egy kis dolgom. Megkellett nézнем Pezzana-Gualtieri Giacinta asszonyt, az ő olasz társulatával.

Pezzana-Gualtieri Giacinta, olasz előadás, Medea, mind olyan delejek, melyek engem — nem vonzanak, különösen a német színházba, mivelhogy sem az én szívem nincsen vasból, sem az én idegeim aczélből. Már tavaly, Rossi ittléte alkalmával olyan furcsán éreztem magamat, és már akkor sem fojthattam magamba azt az érzést, hogy a mit tőle láttunk, az „borzasztó“ szép volt. Többet ennél akkor nem volt tanácsos szólni, mert az emberek, még a tollasok is, lázban voltak és én legalább egyideig szeretném még megtartani mind a két fületem. Azóta azonban elmúlt egy nehéz év, a levegő is tisztult egy kevéssé, szabad tehát azt is kimondani, hogy a mit Rossi mutat, az borzasztónak nagyon is borzasztó, szépnek azonban épenséggel nem szép és Pezzana-Gualtieri Giacinta ugyanaz, a mi Rossi, csakhogy mivel nő, még borzasztóbb. Igaz „művész hazája a nagy világ“ még abban a részben is, a mit szemünk elé állít; de a véres száju fenevadság alvilági fajzat, és a kibe itt a földön fölvetődik, az nem ember többé, hanem világkerülő szörnyeteg. A költő is csak elvétve nyulhat hozzá, a képzőművész azonban minél távolabbra húzódik tőle, mert minél hűbben állítja szem elé, annál messzebbre téved az igazi, az istenképű, emberarcú művésztől. Van határa az eszményítésnek, de az elvadultságnak szintén, és a kinek viczorító ördög után fáj a szíve, az menjen az állatsereg-

letbe, boruljon le a hiéna és a sakál előtt, vagy menjen a vágó-hidra, a hol elevenen nyuznak, a színház nem arra való.

Ennyit általában az e fajta „művészet“-ről, mert a mi Pezzana-Gualtieri Giacinta asszonyt illeti, nagyszerűen tudja a léleknek ezen szinpadra-feszítését, és a darab, a miben föllépett, egészen lelkére van szabva ezen művésznőnek. A sivó homokbuczka valóságos tündérgert hozzá képest, annyira nincsen benne egy szál költészet sem. Hozzá meg az egy Cristofori urat kivéve, a társulat tagjai is gyöngécskék, azért csakis a jótékony cél tekintetéből lehet sajnálni, hogy nem többen szenvedték keresztül e művészi kerékbe töretést, — képzelhethi milyen édesen jól esett reá a Margitsziget, előntve csillagos költészettel, és a Margitszigeten a hajósok estélye, mosolygó szépségeivel!

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Királyné ő felsége) Franciaországból visszatértek csak két napig marad Bécsben, innét Gödöllőre megy és ott időzik egész a karácsonyi ünnepekig. — Klótild főhercegnő e hó 16-dikán szerencsésen lebetegedett egy figyermekkel, az ujszülött főherceg László névre kereszteltetett meg. A főhercegnő, valamint az ujszülött kisedd, a körülményekhez képest, jól vannak.

* * (Jótékony-ság.) Király ő Felsőége a szatmármgyei kátszentmiklósi helvét hitvallású egyházközségnek rozzant diploma és iskolája felépíthetésére saját magánpénztárából száz forint segélyt, és a göncz-ruszkai római katolikus iskolához felépítésére 150 frtnyi segélyösszeget adományozott. — A soproni evangélikus lyceumnak Beliczay Jónás győri lakos 300 frtot hagyományozott. — A löcsei főgymnázium tápintézete javára Császka szepesi püspök 1600 forintot adott. — Dr. Mandl Pál nyirbátori képviselő kétszáz forintot adott a nagykállói reáliskolának. — Gróf Karácsonyi Guidó, Rudolf trónörökös születésének emlékére már régebben 105,000 forintnyi alapítványt tett, melynek folyó évi 5250 frtnyi kamatait az alapító gróf javaslatához képest, a belügyminiszter következőleg rendelte kiadni: A budai folyó évi junius 26-dikán károsodtak részére 3000 frtot, Kertbeny Károly ur részére Berlinben 500 frt, a bukovinai csángó magyar iskolák részére 500 frt, a budai gymnáziumban ez évben legjobban tanuló szegény három ifjunak egyenkint 100—100 frt, a temesvári gymnáziumban ez évben legjobban tanuló szegény három ifjunak egyenkint 100—100 frt, Szabó Imre nyugalmazott magyar királyi honvédfőhadnagynak 200 frt, a budai krisztinavárosi szegények segélyezésére 150 frt, Máthé Terézia özvegy, Kardos Ferenczné 82 éves szegény munképtelen asszony részére 100—100 frt, Orekovszky Anna, néhai Orekovszky Lipót honvédtüzér mester elszegényedett özvegyének 100 frt, Engelmann Katalin, néhai Engelmann János volt offszeniczai tanító szegény özvegyének 100 frt. — Tataban e hó 11-dikén kezdetett meg azon kórház építése, melyet idősb gróf Eszterházy Miklós ur a szegények számára 12 ágyra alapított, s melybe valláskülönbőség nélkül, mindenki felvétetik. Ugyanez áldozatkész főúr, a lánygyermeknek az elemi iskolákban a fiuktól elkülönzése és helyesebb oktatása céljából, egy 3 osztályu tanodát állít föl Tataban. Az építési és felszerelési költségek körülbelül 30,000 frtot tesznek s ezenkívül az alapítványi tőke ugyanezen célokra 60,000 forintra határozatott. Ezekon kívül a gróf ur Tata városának közczélokra 10,000 frtot ajánlott, és az egész főtér kikövezésére szükséges kőanyagot ingyen szolgáltatja; két utcát

saját költségén kiköveztet, közkutat és vízmedenczét állított elő azért, mert a város sziveskedett beegyezni a grófi lak előtti utnak, — melyet a gróf ur atyja nagy költséggel létesített, — azon lak tulsó oldalára áthelyezésébe Ilykép a közjóra mintegy 110,000 frtot áldozott. — Tisza-Roffon közelébb halt meg élte 75-dik évében Borbély Samu, Heves és K.-Szolnok megyék volt főbirája, ki már 1843 óta visszavonult a közélettől. Végrendeletében a magyar tudományos akadémiának 4000 frtot hagyott, a vácsi siketnéma intézetnek 500 frtot, a nemzeti színháznak 50 arany sulyu emlékérmét és egy asztalkészletet, melyet a hét éves háboruban foglaltak el Nagy Frigyes porosz királytól, a debreczeni kollegiumnak 5000 frtot, a pesti református gymnaziumnak 1000 frtot, egy református plebánialakra 500 frtot, ugyanott állítandó kórházra 1000 frtot, a debreczeni főtanodának egy 10 arany sulyu Bocskay korabeli érmét.

* * (A budai árvízkarosultak) javára adakoztak: Zichy Károly gróf 2600 frtot. — Herczeg Pálffy Antal ujabban 300 frtot, Bonnaz Sándor csanádi püspök 200 frtot, az első magyar részvény-serfözöde 200 frtot, Buchmüller Ferencz 50 frtot, Tenkl Gyula 20 frtot, — az osztrák főváros községtanácsának pénzügyi bizottsága 1000 frtot — Carstanyn Jen Gusztáv soproni cukorgyártulajdonos 1000 forintot. — A 32. gyalog serezed parancsnoksága e hó 18-dikán igen rokonszenves hangon irt magyar levelet intézett Záraból Kammermayer K. polgármesterhez, melyben a budai vízkárosultaknak egy darab 200 frtos állami kötvényt küldött. Az ezred legnagyobb részt budai fiukból áll. — E hó 17-dikén a marienbadi fürdőben szini előadást rendeztek a budai vízkárosultak javára. A rendező bizottságban két magyar tag is volt; Festetich gróf és Wahrmann. A tisztajövedelem 2300 frtot. — Ballagi Károly királyi tanácsos és Sopron-Moson megyék tanfelügyelője tankerülete elemi iskoláiban a budai vízkárosultak javára 470 frtot gyűjtetett.

* * (Rózsás napló.) Mult szerdán volt Csiky Kálmán kitűnő tanár esküvője Gönczy Pál miniszteri tanácsos bájos, szellemes leánya, Gönczy Etelka kisasszonnyal. — Kádár Mihály e hó 18-dikán vezette oltárhoz Mezei Mariska kisasszonyt Szabadkán. — Décsy Dezső feketehegyi gyógyszerész e napokban jegyezte el Brender Luiza kisasszonyt. — Szarvason e hó 15-dikén volt Törő József rákos-csabai református lelkész esküvője Kollár Augusztina kisasszonnyal, a város országos képviselőjének bájos leányával. — Dobsinán e napokban volt Sárkány Kálmán bányaigazgató esküvője Remenyik Irén kisasszonnyal. — Kis-Körösön jövő hó elsején lesz Hidas Elek, egykor császári királyi hadseregbeli tiszt, később Attila-huszárs ezredbeli százados esküvője Szalay Malvin urhölgygyel, Szalay Antal pestmegyei szolgabíró kedves leányával. — Pláveczky Gyula gyógyszerész e napokban váltott jegyet Gonda Emma kisasszonnyal, Gonda Lajos református tábori lelkész bájos leányával.

* * (A nőképző-egylet) leánytanodájában e héten voltak az évi vizsgák, lehet képzelni, hogy fényes eredménnyel, ilyen nagyszerű intézetben, melyben urhölgy viszik a felügyeletet és annyi jeles tanerő működik. Az eddigi buzgó igazgatónő a budai tanítónőképezde igazgatójává neveztetvén ki, megvál az intézettől, és a megürült igazgatónői állomásra pályázat van hirdetve. A folyamodványok az egylet áldozatkész elnöke, Veres Beniczky Hermin urnőhez czimzendők, Vanyarczra u. p. Szirák. — Együttal megemlítjük azt is, hogy a nőiparegylet tanodájában jövő hétfőn és szerdán, a gazdasszonyok árvaházában pedig augusztus 2-dikán és esetleg 3-dikán lesznek az évi vizsgák, előbbi

az egylet helyiségében a Nagy-Kereszt- és Dohány utca sarkán utóbbi a király-utcza 77-dik számú házban.

* * (M. Kalocsa Róza) leánynöveldejében hétfőn voltak az évi vizsgák, válogatott közönség jelenlétében. A növendékek feleletei újra tanúságot tettek róla, milyen jó irányban nevelték és milyen alaposággal tanították ez intézetben a növendékeket; azért minél inkább közeledett a vizsga vége felé, annál inkább borultak el a szülék arczai és a tiszta gyermekszemekben olyan fájdalmasan esett látni a bubánatos tekintetet, a mit a teremben, a jelenlevőkön, mintegy ótalmas esdőleg, körülhordozak. És midőn ft. Török Pál superintendus szép zárbeszédében megköszönte a kitűnő igazgatónő buzgó és sikeres fáradozását, a lenmeghatóbb jelenetek egyike állt elé; egyszerre csak a növendékek, a hányan voltak, és a mint sorban egymás mellett ültek vagy álltak, egymás nyakába borultak, és mint a ki a földön legdrágábbját elvesztette, úgy sirtak és zokogtak, nagyok, kicsinyek egyformán, elébb a gyermekek, azután a szülék — minden szemben köny, minden arczon mély fájdalom. Mert ez volt a jeles nő utolsó vizsgaadása a fővárosban, és csak a ki azt az igazi szeretetet és ragaszkodást látta, képes megítélni, mi volt ez a „Róza néni“ az ő növendékeinek, és mit veszít benne a főváros. Valóban szerencséjének tarthatja Szatmár városa, hogy e kitűnő nevelőnő most ott fog szent hivatásának élni.

* * (Frecksai Józsa) jeles leánynöveldejében mult csütörtökön és pénteken folytak az évi vizsgák, a szülék és számos iskolabarát jelenlétében, és az itt töltött órák valóban kellemesen teltek el, olyan nagy volt az öröm a kedves kiseddek részéről, valahányszor csak kérdést intéztek hozzájuk, és a megelégedés a hallgatóság részéről, oly jól feleltek a lánykák, mondhatni egytől-egyig. Ez is ama leánynöveldek közé tartozik, melyekben nem pusztán a szemnek, hanem kiválóan a szívnek nevelik a leánynövendékeket.

* * (Az 1848—49-diki honvédtisztikar) közttestületet képez, mint azt közelebb mind a három foku hazai bíróság is elismerte. Egy finom pesti ügyvéd ugyanis egy nyilvános helyen azt mondván, hogy „az 1848-diki honvédtisztek mind lumpok voltak,“ ezért a fenytő járárbíróság által közttestület szóbeli bánalmazásával elkövetett kihágásban bünyösnek mondatott, és 8 napi fogságra ítéltetett. Ezen első foku bírósági ítéletet a királyi ítélőtábla egész terjedelmében hagyta helyben. A magyar királyi Curia, mint legfőbb ítélőszék, legközelebb szintén helyben hagyta az ítélet indokait, de a bünyetést megváltoztatta, a mennyiben vádlottat 150 frt birságra, illetőleg 4 heti fogságra ítélte. De ha nem volnának is közttestület, milyen ember lehet az, a ki egy vérét és életét a hazáért áldozni kész, százezer emberből álló magyar seregről képes azt mondani, a mit az?

* * (Gróf Széchenyi István) műveinek megvételére — mint a tárczában érintettük — mult szombaton este a Margitszigeten táncvizgalmom volt, mely a rendezőség buzgalma folytán eléggé sikerült s mintegy százötven frt tiszta jövedelmet hozott. A jelenlevő hölgykoszorúból megemlítjük a következőket: Kralovánszky Vilma, dr. Schwimmer Ernőné, Mariffy Zelma, Vörös kisasszony, Bernemisza Sárika, Szánthó Ilonka, Dapsy Aranka, Kubesch nővérek, Dancz Nina, Stettner kisasszony, Rudnyánszky Etelka stb. urhölgyeket. A tánc reggeli 3 órakor ért véget.

* * (Ifjabb Storno Ferencz), fiatal művésznőnk, ki leginkább a régi egyházi festészetet tüzte ki magának feladatául, a közoktatási miniszter engedélye mellett felszólítottott, hogy a jános-i templom kerek szentélyét XIII. századbeli festményekkel díszítse. A művész (ki jelenleg atyjával az olmtzi főegyházban működik) a képek vázlatával elkészült s az azok a legjobban sikerültek.

Ez is bizonyítja, hogy az egyházi művészet dolgában sem szorultunk a külföldre, s főpapjaink helyesen cselekednének, ha megrendeléseikben mindenek előtt a hazai művészeket gyámolítanák.

* (A *kerepesi uton*) építésben levő népszínház munkálatai annyira előhaladtak, hogy már októberben teljesen elkészül és ez évi novemberhó 1-sején az előadások is megkezdődhetnek. A színházat három évre Rákosi Jenő jeles írónk bérelte ki, s ő fog az intézet élén állani. Általános a kíváncsiság, hogy mily föltételek mellett köttetett meg így szép csendben e bérlés.

** (A *budai színházban*) kedden „Lammermoori Luciá“-t kitűnően adták. A nemzeti színházról Maleczky mint vendég, a rendes tagok közül pedig G. Melles Liszka, és Gerecs sok tapsot kaptak, de fájdalom, csekély számu jelenlevőktől. — Szerda már rossz nap volt, valami „Tallérosy Zebulon“-t adtak, de a miből csak a név emlékeztetett a Jókai humorgazdag alakítására, az egész darab egy német bohózatnak magyarra kifelé fordítása. És mindamellett nem volt közönség. — Annál kedvesebbek voltak csütörtökön a ködfátyol-képek, melyeket Tasnikovits Antal és leánya: Antónia ott mutogattak. Jézus halála, a „Tegethoff“ földszarki élményei, oroszvilági és egyéb képletek igen érdekesen jöttek-mentek előttünk, és a mi nem kevésbé jól esett a szemnek, közönség is volt, a mennyi, annyi. — A budai színház legközelebbi ujdonságai lesznek: „A Bolygó zsidó,“ Sue Jenő hason című regényéből színtre alkalmazott látványos színmű Derék Antaltól, ki a múlt évben Govcan Felix világhírű drámáját, „Jézus Krisztus“-t lefordította a színház számára, valamint „Bernáth Gazsi“ című, Egerváry P. Ödön által írt énekes életkép is. Az igazgató lépéseket tett még Csepregi Ferencz „Vízözön“ című ó-szövetségi vígjátékának színrehozatala iránt. Ezt, valamint Szigligetinek, „Argyil és Tündér Ilona“ című, ujonnan átdolgozott magyar népregéjét rendkívüli gonddal akarja a tevékeny színigazgató a fővárosi közönségnek bemutatni. Közelebb Kühnelné-Toperczer Ilka asszony, a nemzeti színház volt tagja több dalműben fog e színházban, Doppler „Ilká“-jában, a „Troubadour“-ban és „Lindá“-ban föllépni. — Pokorny Jenő tehetséges fiatal írónk tollából a budai színházban közelébb egy vígjátékot adnak.

** (Uj *zeneművek*) Rózsavölgyi és társa kiadásában megjelentek: Blaháné legkedveltebb dalai, 16 közkedvességű magyar népdal „A falu rozsza“-ból. Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta Tisza Aladár, 1871. szám. Ára 1 frt 50 kr. Ugyancsak ezek kiadásában jelent meg a „Honvédek csatadala“ egy híres görög csatadal szerint Byron fordítása nyomán magyarítá Máchik József, zenéjét, férfi magánrész férfikarral és zongorakísérettel, szerző Zimay László. Ára két frt. Ezen kereskedésben kapható továbbá a „Á la comtesse Valses“ pour le Piano par Leon Kovács, ára 1 frt.

** (Irodalom.) A „Franklin“ társulatnál újabban megjelentek: „A természet könyve“ közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből Bernstein német műve után. Fordították Toldy László, Vértessy Arnold és Nagy István. Eddig 1—10 kis füzet. Egy füzet ára 50 kr. — „Mások pénze“. Regény. Irta Gaborian Emilo. Franciaából fordította Zichy Kamilla. Két kötet. Ára 3 frt. — „Egy honvéd-köztüzér élete 1848/9-ben.“ Történeti önéletírás, 241 oldal. Ára 1 frt 40 kr. — „Történeti könyvtár“ 7—12. füzet. Egy-egy füzet ára 40 kr. — „Olcso könyvtár“ 1—11. füzet. — „A falusi könyvtár“ 16. és 17. kötet. Ára 50 kr. — „Közhasznú családi könyvtár“ 10 füzet. Irta K. Beniczky Irma. — A „véres pénz.“ Regény, irta Villiam Cobb. Fordította Csukási József. Ára 1 frt. — „Az iskolai ta-

karékpénztárakról.“ Szózat a tanítókhöz és tanítónőkhöz. Franciaúl irta Laurent. — „Magyar szent Erzsébet élete.“ Irta dr. Toldy László, esztergom főmegyei áldozár. — A „Kis nemzeti muzeum“ 33-dik és 34-dik kis kötet. — „Utazás a föld körül 80 nap alatt“ Verne Gyula után. Ára 2 frt. — „Utazás a tenger alatt“ szintén Verne Gyulától. Ára szintén 2 frt.

** (Vegyesek.) V. Ferdinand király a szegényekről sem feledkezett meg és pedig olyformán, hogy évenként 200,000 frt osztassék ki közöttük. — A „Budapesti férfi dalegylet“ jövő hó 7-dikén dalestélyt rendez a budai vizkárosultak javára, melyhez Klemens J. ur a jótékony cél iránti tekintetből, kerti helyiségét díj nélkül átengedni sziveskedett. A műsorozat igen változatos lesz és a rendező bizottság fáradozása folytán remélhető, hogy az estély a budai vizkárosultak részére szép jövedelmet fog eredményezni. — Báró Vay Miklós koronás e hó 16-dikán éjjel hirtelen megbetegedett, de már annyira javulóban van, hogy állapota nem kelt agódalmat. — „Az újpesti magyar ifjuság egylete“ által a budai vizkárosultak javára, a rákospalotai erdőben rendezett táncvizigalom igen sikerültnek mondható. A károsultak felsegélésére 250 forintot jövedelmezett. — A fővárosban új egylet alakul, mely exotikus madarakat fog honosítani. Az alapítóknak több mint száz papagályuk, sok kolibrijuk és diszpintyökük van. Férfiak, nők egyaránt lehetnek tagok s e végett Sebestyén Ferencznél (váczi utca, 1-ső szám alatt 15-dik ajtó) lehet jelentkezni. — Az egyetemi könyvtárban legközelebb megkezdik a 200,000 kötetből álló kézi-könyvtár lajstromozását. — Fiatal mágusok azon nemes eszmével foglalkoznak, hogy őszszel ebversenyt rendeznek s a kutyákat máris hazafiui és emberbaráti nagy buzgalommal idomítják. — A tudomány- és műegyetemi ifjuság zeneegyesület létrehozásán fáradoz. — A magyar államasutak budapesti személynete temetési egyletet alakít s a szeptember elején tartandó zászlószentelésen Tolnay Kornélia urhölgy (a vezérigazgató neje) lesz zászlóánya. — A kormány arról értesült, hogy a Székelyföldről és a Bárczaspárból mintegy 3000 ember Oláhországba akar kivándorolni; felszólitotta ennél fogva a brassói kereskedelmi és iparkamarát, tegyen neki előterjesztést e szándék okairól s lehető megakadályozásának módzatarairól. — Arany János múlt hétfőn ment Karlsbadba, hol néhány hetet fog tölteni. Távolléte alatt az akadémiána főtitkári teendőit Gyulay Pál viszi. — Londonban eddig már 4000 frtot gyűjtöttek a budai vizkárosultak részére. — Budapestben a lefolyt héten született 267 gyermek, elhalt 253 személy, a születések tehát 14 esettel mulják felül a halálozásokat. Az újszülöttek közt volt 129 fiu, 138 leány. A halottak közt volt 132 férfi, 121 nő, egy éven aluli gyermek 119.

** (Halálozások.) Budapestben Röser Miklós jó nevű kereskedelmi iskola tulajdonosának neje, született Antal Judit asszony múlt szombaton elhunyt. Művelt nő, példás jó gazdaszszony és nemes lelkű honleány volt, ki husz éven át igen tevékeny részt vett férje intézetének vezetésében s nem kis érdeme van abban, hogy ez iskola hirre és virágzásra jutott. — Elhunytak továbbá: Budapestben Horvathyné született Szt. Miklósi és Óvári Pongrácz Flóra, egy köztisztvisletben állt nő. — Jakobovics Ernő 5-öd éves orvosnövendék, e hó 16-dikán. — Dr. Kiss János budai orvos, ki Indiában a hollandi seregnél mint katonai orvos működött, ez évi május 23-dikán sárgalázban. A fiatal orvos nem bírta el az ottani égaljt, és vissza akart jönni hazájába, de a halál elérte, még mielőtt e tervét végrehajthatta volna. — Récsesi Békeffy Ignáczné született Nagy Berta e hó 16-dikán Várpalotán — Nagy-Szecsén közelebb a női erények-

kel tündöklött Zalay Józsefnét, ottani derék református lelkész nejét ragadta el a halál. A jó ég vigasztalja a hü férjet és az 5 kisded gyermekét, a kiket mélyen sujtott e csapás. — Nagyváradon Körösy Antal ügyvéd özvegye: **Kirch Irma** asszony, 20 éves korában. — Berzeviczen e hó 15-dikén **Berzeviczy Menybert**, 84 éves korában — Debreczenben **Tóth József** városi számvevő neje: **Szákácsy Karolina** asszony, 63 éves korában. — **Hoffmann József** debreczen-városi képviselő s egykor honvédfőhadnagy, 63 éves korában. — Oroszházán egy köztisztviselő álló aggnőt temettek el: a 84 éves özvegy **Kovács Thimotheusznét**. Béke hamvaikra!

Divattudósítás.

A fehérneműek jegyeléséről. Ez is mutatja, hogy ez alkalommal nem tarka felső ruhákról fogok csevegni, hanem olyan dolgról, mely nem változik ugyan annyira untalan, mint a külső mez, de azért itt is észrevehető a divat hatalma és változandósága. Mert a betűkre nézve is változik az izlés a nagyságra, színre, sőt még a helyre nézve is, a hová azokat alkalmazzuk.

A fehérneműek jegyelését két osztályba sorozhatjuk; az első az, mely csak a rendet és hasznosságot tartja szem előtt és nélkülözhetetlen; a másik az, a mely egyszersmind diszitéseül szolgál a tárgynak. Ha az első czélt, tudniillik a hasznosságot tartjuk szem előtt, akkor a vörös török pamuttal és a chemiai erős téntával való jegyelési mód a legczélszerűbb. Ezért találkozzunk még mai nap is e kettővel a konyhai- és házi fehérneműeknél. Az ily házi neműekre közép nagyságú betűket használunk; készítésére nézve a keresztöltéses egyszerű kivarrás, vagy láncöltésekkel való öltés a legczélszerűbb. Mindazon házi nemű, mely kendő alakban, négy-szögben össze lesz hajtva, a bal sarokban jegyeltessék meg, úgy, hogy a szegély alul jusson, a tárgy széle pedig bal kéz felől. Himzéseknél a vezeték kezdőbetűje is elegendő a házi fehérneműekre. Ha chemiai téntával jegyeljük a fehérruhát, akkor legjobb két betűből álló bélyeget csináltatni és azzal rá nyomni azt a fehérneműre, vagy ha ruhánkat házon kívül mosatjuk, legjobb az egész nevet olvashatólag kiírni.

A finomabb házi ruha, ugymint törülközők, ágyneműek, asztalneműek, melyek saját használatunkra valók, fehér vagy vörös himzett betűket kapnak. Egyéni izlésem szerint a fehér himzés csinosabb. A két kezdőbetűn kívül a tárgy számát is belé kell himezni.

A férfiak és fiúk fehérneműjét rendszeren vörös pamuttal szokás megjegyelni keresztöltésekkel. A nappali férfinéket elől a mellrész alatt szokás megjegyelni, a hálóingeket az alsó részen, a bal sarokban, gyermekingeknél rendszeren alól alkalmazzuk a betűket.

A nagy harisnyákat a felső végénél 1—2 ujjnyi távolságban a felső végüktől, vörös fonállal jegyeljük, ha nem adunk előnyt a bekötött betűknek, a melyeket csakugyan semmi mosás és semmi koptatás nem képes kivenni. Gyermekharisnyákat azonban a talpon jegyeljük, különben a betű kilátástanak.

A betűkön kívül még számok is tétessenek a fehérneműre, mert csak úgy tudjuk azokat könnyen rendben tartani. Legszokásosabb minden tuczatot 1—12-ig megjegyelni, de vannak, a kik, például az asztalneműeknél, az egész készlet mennyiségét folyó számok által szeretik megjegyelni; — de ezt nem tartjuk czélszerűnek, és inkább ajánljuk a tuczat- és féltuczatban való rendet, tudniillik 1—1, 1—2 sat.; az első szám a tuczatot, a második a darabot jelenti. Így könnyebben lehet számban tartani az egyes darabokat és kötegeket.

Más alkalommal még más tárgyakat is felemlítünk, most még néhány szavunk van hátra mai mellékletünkről: egy 4—5 éves leánykának való kötő alaku tűnique szabásáról. E szabás egy darabból áll, kerek vége az előrszere jó, a hegyes pedig hátra. E tűnique a ruháska tulajdon szövetéből készül, de ha más szövetből is készitjük, igen jól áll, csak hogy akkor az ujjak és a derék diszitése is ugyanezen szövetből legyen.

Sakkrejtvény.

Tóth Mariskától.

Lógrás szerint megfejtendő.

* Sze-	nél	ni	nem	het-	jebb
bol-	hág	ni	fel-	ság.	sze-
En-	ret-	dog-	és	már	le-
Az	ri	szív-	lu-	ret-	Kis-
nek	di	em-	ni,	gyé	dor.
be-	Két	egy-	Sán-	fa-	tet-

Megfejtési határidő: augusztushó 22-dike.

A 26-dik számban közölt rejtvény értelme:

Honvéd.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Erdensohn Emilia, Marosy Hermin és Etelka, Éhen Gizella, Tatár Kamilla, Korik Zsófia., Stöker Anasztázia, Szmodics Irma, Dévich Ferenczné, Hancsok Bittera Natalie, Kovács Emma, Limbek Vilma, Dosztál Szabó Etel, Kalmár Károlyné, Mihajlovics Anna, Ruthényi Vad Amália, Novák Kornélia, Csiki Vilma és Antónia, Kanizsay Nagy Etelka, Jánossy Lajosné, Madarassy Irma, Popovics Irma, Bakonyi Piroska, Szikszay Adél, Szép Flóra, Mándy Istvánné, Grün Etelka, Warga Etelka, Faragó Anna, Temesváry Erzsébet, Hazay Clementine, Horváth Izabella, Demsus Tóni, Sebes Irma, Buday Irén, Bombay Teréz és Mari, Bay Róza, Madarassy Emma, Szombati Kata, Simon Jolán, Kovács Nagy Klára, Fodor Emilia, Máriaassy Margit, Tónay Gizella, Fülöp Mariska, Orosz Gyuláné, Károlyi Bella és Ilka, Sebestyén Nelli, Nagy Béláné, Szőghy Emuna, Kassai Karolin, Ruprecht Lilla, Sándor Katinka, Kállay Luiza, Tóth Juliska, Nagy Jolán, Stephanides Irma, Aba Nina.

A 25-dik számban közölt rejtvény értelmét utólag beküldé:

Madarassy Irma, Szánthó Flóra, Stephanides Irma, Kállay Luiza, Sándor Katinka.

Tartalom

Csevegés Rómából. — Ideális perczek, Reviczky Gyulától. — Az első vizály, Kiss Elektől. — A jegyesek, Benczur Zsuzsannától. — Királyleány és kereskedő. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény — A t. rejtvényfejtők névsora

A borítékön: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlők. — Megbizások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 4—5 éves leánykának való kötő alaku tűnique szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

aranyérmét is adományozta hazánkfiának, azt a főudvarmester: gróf Croenstädt által adatva át. A királyné és egész környezete nagy érdeklődést tanusítottak az erőteljes, szép magyar faj iránt, mely Szathmáry aquarell-jein szép számban van képviselve.

* * (1800 millió) font papirt gyártanak évenként. Ennek fele nyomtatásra, hatodrésze írásra és a többi csomagolásra és egyéb szükségletre fordítatik. Minden egyes emberre esik: az Egyesült Államokban 18, Angolországban 11 egy negyed, Németországban 8, Franciaországban 7, Olaszországban 3 egy negyed, Spanyolországban 1 két harmad és Oroszországban csak 1 font. Ha a miveltség a papirfogyasztás mennyisége szerint határozatik meg, pedig ez legalább is oly biztos mérték, mint Liebig szerint a szappan, akkor legmiveltebbek az Egyesült Államok lakói.

* * (Az első francia orvosnő) a múlt hónapban nyerte el a tudori oklevelet. Brés asszonynak hívják, tanulmányait a párisi egyetemen végezte, hol legszivesebben hallgatta Sappey boncztanárt. Alig kapta meg oklevelét, már is igen fényes ajánlatok érkeztek hozzá. A török szultán hívta meg a török uralkodó család házi orvosául, de megvan neki engedve, hogy a háremen kívül lakjék, és a szultáni palotán kívül is gyógyithasson.

* * (Egy magyar festő Parisban.) A legutolsó tárlatban magyar mesterek festményeinek hosszú sorával találkozunk. E művészek tárgyaikat nagyobbbrészt a magyar nemzet életéből merítik s nem közönséges tehetséggel tudják azokat érvényre emelni. Ez a sajátosság az, mely a mély természetes érzés mellett különösen Aggházy Gyula műveit jellemzi, kinek „A betyár és a cigányok“ festménye Duran R. urnál van kiállítva.

* * (A Bach-korszakból.) Boldogult színművésznünk Lendvay Márton az ötvenes évek elején vendégzereplésre ment le Temesvárra s fellépése nagy sikert aratott, mi csakhamar kedvenczévétette a fiatal művészt a közönségnek. Egyszerre azon hir terjedt el, hogy Lendvayt az éjjel elfogták. Temesvárott, mint az ország legtöbb városában, hemzsegett ez idő tájban a „spiczlik“ nemes faja és e szeretetreméltó urak egyike szerencsésen kisütötte, hogy Lendvay a szabadságharc alatt mint honvéd küzdött. Az osztrák katonai fehér mondur várt tehát Lendvaynkra, mi az akkori 8, illetőleg 12 év szolgálati idő mellett tökéletesen tönkretett minden kilátást valamely türhető jövőre. Sulyok Mór és Rácz Athanáz urak azonban szövetkezve több nemeskeblű hazafival, ösztetették az akkor szokásos megváltási összeget s így mentették meg a művészt hivatásának.

* * (A nagy csillaghullást,) melyet e hó 25—28-dikára vár a tudós világ, a magyar természettudományi társulat megbízásából három állomáson fogják figyelni, ugymint: Schwartz Otto, akadémiai tanár Selmezbányán, Tóth Mike tanár Szathmártt, Stozir János, tanár Zágrábban. A társulat az állomásokat a figyelésre szükséges meteoroskoppal ellátta.

* * (Egy új alagut) Párisban spanyol és angol tőkepénzekből társulat alakult, mely nem kevesebbet tervez, mint Spanyolországot Afrikával, a gibraltári szoros alatt építendő alagutal összekötni. Ez új csodamű hossza 44, 139 párisi láb leend. A tervezők azt hiszik, hogy az építés itt sokkal kevesebb akadályokba ütközik, mint az Angol és Franciaország közt építendő alagut.

* * (A vándor saska-had) legközelebb a svájci Rajnavölgyét is meglátogatta; óriási tömegekben lépnek fel, egészen ellepik a földet és tetemes kárt okoznak.

* * (Külföldi vegyesek.) Király ő felsége Ferdinánd király halála alkalmából Prága városa szegényei számára 20,000 forintot ajándékozott. — Szilveszter bibornok Petrárca szülőházát (Arynában) Padua városának ajándékozta. —

A londoni parlamentben Johnstone a testgyakorlatnak az elemi iskolákba való behozatalát indítványozván, igen dicsérőleg említette dr. Roth orvost (magyar embert), ki évek óta ez ügynek szenteli egész tudományos működését. — Seidl Gábor, az osztrák nép-hymnus szövegének szerzője meghalt. Mult hó 21-dikén lett 71 éves. — Darwintól új mű jelent meg, czime a „Rovarervő növények.“ — Vogt Károly, a hirneves német tudós így nyilatkozott közelebb: „Mióta Németország öt milliárdot kapott, a nép szegényedik, mert a nagyobb rész kerüli a nehéz, de becsületes munkát; mindenki kereskedni és gyorsan gazdagodni akar; a közerkölcsiség sülyed s a tudomány hanyatlak.“ — Sok a merikai város hivta meg Farkas Miska zenekarát, de New-Yorkból egyenest haza hozza őket a honvágy. — A dél-amerikai Columbiában és Venezuelában óriási pusztításokat tett a földrengés: Cucuta városa romban hever és az omladékok alatt nem kevesebb, mint 5000 ember lelte halálát. Hasonló hírek érkeznek az említett tartományok számos más városából.

Megbízások tára.

 Szépen kérem azon t. előfizetőinket, kik a lap díjával még hátra vannak, tegyék meg nekem azt a szivesíget és küldjék be azt minél előbb

Bicsérdre Gy. F. urnőnek: A legszivesebben teszem.

Aradra K. M. urhölgynek: Én a világos kéket választanám

Nyiregyházára H. F. urhölgynek: Ily ügyben csak értelmes és lelkiismeretes orvos adhat jó tanácsot.

Kassára T. B. urnőnek: Ha egészsége engedi, ne foszsa meg magát ez édes örömtől!

Radvánba M. E. urhölgynek: Minden kisvárosi könyvkereskedésben is kapható.

Megyerre B. J. urhölgynek: Augusztus végeig Karlsbadban marad.

Szentesre Cz. M. urnőnek: Bizton ajánlhatom.

Illokra K. F. urnak: Magánlevelet irtam.

Gerliczére F. K. urnőnek: Mindjárt az első levél vételekor munkába adtam. Eddig már kezei közt lesz.

Deésre Cz. K. urnőnek: El van küldve.

Jász-Kis-Érre B. P. urhölgynek: A legszivesebben tettem meg kívánságát.

Sz. Somlyóra V. M. urnőnek: Postára van adva.

Lévára F. P. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Tolvádiára G. J. urnak: Várom szives feleletét.

S. Tarjánba O. M. urhölgynek: Pontosan vettem. Az új czimszalagon decz. vég. áll mindazon t. előfizetőink czimszalagján, a kik — az előfizetési fölhíváshoz képest — a könyvek meghozatala által egész évre vannak kötelezve a lapot járni. Az előfizetési díjat azonban — szintén az előfizetési fölhíváshoz képest — évnegyedenként is lehet beküldeni.

Sziksóra Cz. Sz. M. urnőnek: Igen is lehet. Ára 3—4 frt, a mennyiségtől függ. A legszivesebben fogok benne eljárni.

Temesvárra D. L. urnak: Várom a szives ígértet beváltását.

Veszprémbre K. T. urnak: Csak minél előbb, ha szabad kérem.

Párisba V. A. urnak: Már talán ott fogja találni.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám
(Hampel-féle ház),
 minden háztartásban nagyobb mennyiségben

árúk raktára.

Napi árak vámfontként = 1/4 Kilo.

Csuhor, legfinomabb	24 1/2 kr.
" " " " " " " "	24 " " " " " " " "
" " " " " " " "	23 1/2 " " " " " " " "
" " " " " " " "	21 " " " " " " " "
" " " " " " " "	20 " " " " " " " "
" " " " " " " "	19 " " " " " " " "
" " " " " " " "	18 " " " " " " " "
" " " " " " " "	17 " " " " " " " "
" " " " " " " "	16 " " " " " " " "
" " " " " " " "	15 " " " " " " " "
" " " " " " " "	14 " " " " " " " "
" " " " " " " "	13 " " " " " " " "
" " " " " " " "	12 " " " " " " " "
" " " " " " " "	11 " " " " " " " "
" " " " " " " "	10 " " " " " " " "
" " " " " " " "	9 " " " " " " " "
" " " " " " " "	8 " " " " " " " "
" " " " " " " "	7 " " " " " " " "
" " " " " " " "	6 " " " " " " " "
" " " " " " " "	5 " " " " " " " "
" " " " " " " "	4 " " " " " " " "
" " " " " " " "	3 " " " " " " " "
" " " " " " " "	2 " " " " " " " "
" " " " " " " "	1 " " " " " " " "

Az árakat kívánatra bérmentve a házba küldöm.
 Czuktról csak egész süvegben szállítottok, a többi árúkból utérk legkevésbé egy vámfontot, melyből 112 font 100 lécsi fontnak felel meg.
 Utzeli helyiségem hétköznapiakon délelőtti 5-12, délután 2-7 óráig van nyitva.
 Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gondtal teljesíttetnek.

Hampel Győző,
 Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak 27 krajczárért kros árucarnok alapítójánál

Löbl Frigyes-nél BUDAPESTEN, Lipótvárosi templontér, a

Ugyanott ujonnan érkezett mindennemű legdíyatós ruhakelmék és minden a szakba vágó szikkek hámulatos olaso áron, azaz csak 27 krajczárért árszittatnak. Vidéki rendelmények pontosan teljesíttatnak.

Legújabb női ruhakelmék 27!

Vidéki rendelmények lelkiismeretesán eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
 női ruhakelméket

HAMBURGER ADOLF
 BUDAPESTEN,
 IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárhol is ingyen és bérmentve küldenek a megrendelőnek utánvétellel görőn eszközöltetnek.

Hirdetés felvételi iroda:
 3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignácznál
 Budapesten.

31-dik szám.

Augusztus elsején.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÖEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN.

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-
járás | N a p -
kelte nyugta | |
|-----------------------|-----------------------------------|------------------|-----------------|--------------------|----------------|-------------------------|------|
| | 6a | pos | | | | 7a | 2a |
| Julius | 1 Vasárnap | C 11 Vasas Pét. | C 10 Getrud | 20 E 7 Illés | 29 | 4 37 | 7 34 |
| | 2 Hétfő | Portiuncula | Gusztáv | 21 Simon Judás | 1 Ab, Roschod. | 4 39 | 7 32 |
| | 3 Kedd | István felt. | Lidia | 22 Mária Magdolna | 2 | 4 41 | 7 30 |
| | 4 Szerda | Domokos r. | Domokos | 23 Trophim | 3 | 4 42 | 7 29 |
| | 5 Csütörtök | Havi bold. assz. | Afra, Domit. | 24 Krisztin | 4 | 4 43 | 7 28 |
| | 6 Péntek | Urunk színv. | Urunk színvált. | 25 Anna | 5 Libussa | 4 44 | 7 26 |
| | 7 Szombat | Doná, Kejetán. | Kajetán | 26 Hermol | 6 Sabb. Hazon | 4 45 | 7 35 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Győrött Petz Vilma magánleánynevelő- s tanintézetében, mely a vidék legjobb hírű nevelőintézetei közé tartozik, — mint bennünket értesítenek, — az évi nyilvános vizsga júliushó 22-dikén igen nagy számú, diszes közönség jelenlétében tartatott meg. — A növendékek mind az alsó, mind a felső osztályokban minden tantárgyból értelmes, szabatos feleleteket adtak. Szinte öröm volt hallani, hogy a felső osztályokban, a többek közt a magyar irodalomtörténetből, a természettanból, különösen a méterrendszerből, a magyar történelemből, a gazdasszonykodásból, a német és francia nyelvekből, mily szép, szabatos feleleteket adtak a növendékek. A sok házidolgozat közt láthatók voltak növendékek által készített kisebb és nagyobb térképek is, melyek biztos helyismeret megszerzéseül kitünő módszer gyanánt üdvözölhetők. A rajzok és női kézimunkák, elkezdve az egyszerű kötéstől s a legszükségesebb női munkáktól, egész a finomabb fehér himzésekkig, egy egész külön termet foglaltak el, izletes felállítással, s a vendég nővilág különös elismerésében részesültek. A vizsga ének és tornászattal fejeztett be. A jelenlevő tanfelügyelő ur végül teljes elismerését fejezte ki az igazgatónó s a tanítóikar buzgó működése, valamint a tanítványok szorgalma és a vizsga szép sikere fölött. — Örülünk, hogy a leánynevelés terén a vidéken is kitünő nevelőintézetek működnek.

Selmecezen az árviz, vihar és jég által hazánkban károsultak felségélyezésére rendezett tánczvizgalommal egybekötött hangverseny szombaton folyt le. A hangversenyre az akadémiai ifjúság a városi polgársággal együtt működött. Aztán táncz következett, melyben a selmeczi szépek nem vettek részt a szokott számmal, de azért szép kört alkottak.

Esztergomban július hó 24-dikén jótékony célú hangverseny tartatott, mely igen fényesen sikerült, és a budai árviz az esztergommegyei jégkárosultak javára 303 frtot jövedelmezett. Közreműködtek: a dalárda, Bellovits Ferencz vezetése alatt, Feigler Janka kisasszony zongorán, Blaha Károly cziterán, Feigler Károly ur magánénekével, Földvály István „Fári kutja“ czimű népregéjét szavalta el. E költemény ki is nyomtatott s a hangverseny alkalmával elarusittatván, 36 frtot jövedelmezett.

Előpatakon az idei fürdői létszám: család 394, szcinélyszám 700. A fürdő-birtokosság mindent elkövet, hogy az e hó folyamában itt tartandó orvosok és természet-vizsgálók nagy gyűlésére elkészülve legyen; jelenleg épül egy új fedett sétány, ugyszinte a napokban készült el az új borvizkut, melynek vize Jósagra nézve a fő- vagyis princípál kúthoz hasonló.

Az aradi vértanuk vesztőhelye, t. i. azoa hely, hol 1849. október 6-dikán a 13 nemzeti vértanu Arad mellett kivégez-

tetett, jelenleg Pokorny Rikárd császári királyi százados tulajdonát képezi. Az országos honvédegyesület a múlt évben elhatározta kieszközölni azt, hogy a tulajdonos a területet a nemzetnek átengedje. Az egyesület kívánsága megtörtént. Ugyanis Pokorny Rikárd ur e napokban az egylet nevében a nála Lőkősházán ez ügyben megjelent Junga Károly, zsigmondházi jegyzőnek a legnagyobb készséggel kijelentette, hogy az illető területet szivesen oda ajándékozza a nemzeti kegyelet számára.

Nagy-Körösön múlt vasárnap jótékony célú hangverseny tartatott, melynek jövedelme a tanári gyámegylet tőkénének szaporítására fordítatik. Károlyi Ilona kisasszony a bécsi zeneakadémia növendéke, ki ott ez évben az első díjat nyerte el, s ki a múlt évben Székely reggélyeiben méltó feltünéssel játszott, Chopin 20-dik művét (H. moll). egy scherzot nagy technikai ügyességgel adta elő, és sok kihívást és tapsot aratott. Beethoven „Változatok“ czimű műve s Liszt ábrándja hasonló rendkívüli hatást idéztek elő. A kisasszony már is nem mindennapi tökélyvel játszik. Ki kell még emelnünk Sántha Béla s Wass Sámuel lyceumi tanároknak érzésteljes és hatásos szavallatait s Hegedüs Endre szép énekét.

Zalaegerszegen e hó 13-dikán hangverseny es tánczestély volt, mely a budaiak javára 158 frt 30 krt jövedelmezett.

Győrött a magyar nyelvet becsmérő Tropper József gyógyszerész nem csupán macskazenét kapott, hanem (miután a macskazenélőket leöntötte,) a tömeg beverte ablakait is s kövekkel összerongálta butorait; ő maga a pinczébe bujt, mivel a haragos tömeg azt kiabálta: „Lámpára vele!“ Másnap is folytatni akarta a nép megtámadást, de a katonaság meghiúsította s mivel Tropper a „Szabad polgár“-ban kilelentette megfontolatlanágát, a további bántalmazások elmaradtak.

Vidéki vegyesek. Kulán múlt hó 20-án a budai vizkárosultak javára, sikerült tanczmulatságot rendeztek, mely a szerencsétlenek segélyezésére 70 frtot jövedelmezett; Hajdu-Szoboszlon pedig vasárnap, e hó 8-án rendeznek az ottani fiatalok hangversenynyel és műkedvelői előadással egybekötött tánczvizgalmat, ugyancsak a budai vizkárosultak javára. — C z e g l é d e n e napokban hangverseny volt a budaiak javára a nagy vendéglő termében; rendezte Szikszai István, ki gordonkán játszott is; a hölgyek közül közreműködtek Dobos Lidia és Erzsi, Gráczai Katalin kisasszony zongorán s Nagy Julcsa kisasszony (a nemzeti színház tagja) magyar dalokkal. — L i p t ó - S z . - M i k l ó s o n 60 ház lett a lángok martaléka. — U j v i d é k e n Erank István gymnasiumi igazgató októberben magyar heti lapot készül megindítani. — B á r t f á r ó l jelentik, hogy a városi és megyei hatóságok onnan kitették a szűrét Fairlinak, a hirhedt roulette-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.

Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

31. SZ.
Aug. 1-sején.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezetetést
foglal magában a lap irányában.

Fölujult emlékek.

(A Balaton mellől.)

Reviczky Bay Ilontól.

Szól a zene, vig kaczaj közt hullámzik a fürdő-közönség, mialatt e sorok írója a betegek elvonultságával régi hű barátját, a természetet keresi föl elszóródás végett. Le s föl járkálva a tó partján, önkénytelen a tengerre gondolok; különösen esős, zord időben, mikor a hánykódó habok zugó moráját hallgatom, s elmerengve szemlélem a gyászos felhőkkel összeolvadt, fehér fodrokkal telt vízmedret. Talán az is nagyban előidézi e gondolatokat, hogy látom magam előtt azt a kis szikla félszigetet, behajolva a Balatonba, az agg Tihanyval homlokán, mely annyira emlékeztet Miramare fekvésére, és mindinkább egész elevevényében költi föl a multat, s vezet vissza Stiria és Korinthia gyönyörű havasai közé, valamint a Karst rémes zordságába, Trieszt kies vidékére, hol utazásaim közben először pillantám meg az Adriát.

Komor fellegek közé rejtőzött a hold, a mint a budai indóházat elhagytuk, s miután különben is darabig meglehetősen ismert vidéken haladtunk, elszunyadtam — és soha szebb ébredésre nem emlékszem. Mintha láthatlan kéz rázott volna föl álamból, oly hirtelen nyitám ki szemeimet, s im, ismerősöm, az öreg Badaconsy a reggeli szürkületben üdvözölt! Kelet felől bibor-pir futotta be az ég alját, egyes narancssárga vonalokkal bebarázdálva, s a hamvas báránfyellegek egyszerre lila-szinre festődtek. A nap miként tüzgolyó, felüté fejét a romok háttérében, mialatt a düledékek komoly méltósággal bámultak alá ormaikról, a csipős szél által zaklatott Balaton habjaiba. E perczek alatt a mult lépett ki mohos sirjából, a várfalak megelevenedtek, s a kedves költőt véltem hallani, a mint elregéli szegény Rózsa szivgyötrelmeit.

A Balatont elhagyva, egyhanguvá válik a vidék; erdőségek, és helylyel-közzel egy-egy zárda vagy kastély ad csak némi változatosságot a falvakkal gyéren beépített tágas rónának.

Pragerhofnál azonban a táj érdeket kezd költeni; minél beljebb haladunk Stiriába, annál nagyobbra nőnek a bérczek. Mielőtt Cillit elérnők, erdőségtől koszoruzott hegyoldalon várrommal találkozunk. Hajdan ez is a hatalmas Cillei grófoké volt és Soré nevet viselt.

Tágas kilátás nyílik innét a Sann völgyre, melyet a sulcz-bachi alpok szegélyeznek. A Sann folyón átrobogva, előttünk áll Cilli város, magas hegy ormán most is ott mereng „Felső Cilli“, a hajdani vár; fényes multja s jelen semmisége között párvonalt huzva, bánatjában csorba falaival mintha végkép elkivánkoznék e föld színéről. És egyre-egyre tágul az a nagy repedés az őrtorony oldalán, s a mélység fölé hajtva repedezett szögletét, néz a folyamba alá, hogy majd csak megpihenhet ott egykor a viharok zaklatásaitól. Bus gondolatok leptek meg, a mint e romokat szemlélttem, a Cillei név eléggé be van jegyezve történelmünk lapjaiba, e félisteneknek képzelt kényurak mennyi ármányt szöhetnek e falak között! Az idő vasfoga megemésztette az ármánykodók hatalmát, feledést borított zsarnok tetekre, — ki tudja, még meddig füztem volna gondolataimat odább, ha a vonatvezető éles sipja a felülésre nem intette volna az utasokat.

A táj egyre vadabb szint ölt, s a szem képtelen kellőleg fölfogni a természet szépségét ily sebes nyargalás közben. Ezer meg ezer változatban repül el mellettünk a természet nagyszerűsége, csodás alaku mohával benőtt szirttömegekre bámulunk, a napsugár visszatükrözésénél szivárvány-szineken tündöklő víz-esések szikláról-sziklára hömpölyögnek, mig végre kifáradva, anyjuk, a Sann kövices medrébe omolnak.

Hát még azok a szirtrepedések, fenséges szakadékok, és a felhők szomszédságában erdők lombjai közé félig elrejtőzött

apró templomok! Még is boszúság érzete szállta meg lelkemet, egyszerre gyönyörködtem és fájlaltam, hogy mindezt rövid percek alatt kellett átélveznem, mivel az a prózai mozdony éktelen füstfellegével, olyan száguldozva egyre odább-odább tombol.

Áthaladva Karinthia szoros vonalát, Littainál szétnyílik a hegyszoros, és a juri alpok egész serege zár be. E felhők között tanyázó bérczek közül mint királynő emelkedik ki, hófátyolban burkolt fejével, a magas Terglou; e havasok kíséretében bennünket Laibachig. Csinos, ültetvényektől körülfolyt városka az, várerődje igen emlékeztet a salzburginak fekvésére. Hosszu boltíves uton át nagy hajlást tesz a vonat, s még egyszer szemben visz bennünket a havasokkal, hogy egy bucsupillantást vethessünk még az itt kifejtett pazar pompára, aztán berobogunk az alagutba, és éjszaka lesz, hogy aztán egyenesen a természet haldoklásába, a sivár Karstba léphessünk. Az iménti elragadtatásból durván ébreszt föl e látvány, lassankint megdermed érzékünk, egyre fájdalmas, komorabb hangulat borul kedélyünkre és szinte ideges láz borzongatja tagjainkat. Nincs egy pont, hol a természetkedvelő megpihentethetné szemét; egyhangú, borzalmas kép tárul elénk, mintha az irigység istennője elhurczolta volna a növényzetet a föld talajáról, egytől-egyig a bemélyedések közé rejtve azokat. Mindinkább kész elhíttetni velünk phantasiánk, hogy Belzebub gyermekei ide járnak lapdázni, — szanaszét szórva kőlapdájukat, e nyomorult földréteget behintve vele, s mint halottkoponyák agyarkodnak felénk e fehér kővázak. Talán a Bora is valami elátkozott szerencsétlen ide üzött szellem; sir, zokog, majd mérgesen, türelmét veszítve fölajdul, s dühöngve tovaszáguld.

Már Nabresinánál gyanítani lehet, hogy nem vagyunk messze Adriától, Grignanánál fölcillámlik a tenger, darabig partján haladva, csakhamar előttünk áll, tengerbe nyúló szirten a gyönyörű Miramare, fehér karsti márvány falaival, sötétpiros ablakredőnyeivel. Körülötte park terül, meleg éghajlati vastag levelű növényzettel. Egy alagut még s Triesztben vagyunk.

Naplemente volt, rózsapárázat lepté el a tenger felületét, egész sereg hajó vitorlázott a kikötő felé, és mint óriás sirályok tüntek föl a távlatban. Fáradt, kimerült voltam, de lefekvésre gondolni sem akartam, oly gyönyörű látvány tárult elélem. Majd az éjbe behaladt már az est, és én még mindig ott feledtem magamat a hôtel de la ville nyitott ablakában. A kikötőben horgonyzott hajókon lámpák csillogtak; úgy a part hosszán, és a paloták ablakaiból, a „Molon“ és a világító toronyban magasra föl-fölcsapott a láng. Az ég kékjén egyetlen felhőfoslány sem volt látható, csillagok társaságában a hold terjeszté szét bágyadt sugarait, szemérmesen belepillantva a csendes tükörlapba. Trieszt, mint tudjuk, már Krisztus születése előtt létezett, s egyike volt a tengerparti rablőhelyeknek. A római birodalom mindinkább tekintélyessé válva, Trieszt is Róma alá jutott. A népvándorlás alatt a Pannoniát meghódított Atila hatalmas fegyvere Aquileát is rommá pusztította. Trieszt szerencsés volt, elkerülni e veszélyt; később majd a góthok, majd a bizanczi császárság alá jut Istria, a frank uralom alatt Karinthia őrgrófsághoz csatoltatott, Trieszt saját püspöke által kormányoztatott, 1382-ben Istria az osztrák ház alá kerül, Trieszt is megadja magát, s mint tekintélyes kereskedelmi város kezd szerepelni. A velencei köztársaság irigykedve, féltve saját előnyeit, Triesztben új vetélytársat lát, s a készületlen várost fegyverrel támadja meg. Már haboz a város, hogy Velence előtt meghódoljon-e? Ekkor II. Pius pápa, Trieszt hajdani püspöke, és Podiebrad György, cseh király közbenjárására visszavonul a velencei sereg. 1809-ben, mikor I. Napoleon hódító vágya már annyi orszá-

got a francia birodalomhoz csatolt, Trieszt sem kerülhetett el sorsát, s a francia győzők bevonultak; azonban a nagy imperator bukása után ismét az osztrák házra szállt s azóta Ausztria főkikötője lett. Csinos palotákkal, hegyoldali fekvéssel bir, gyönyörű kilátással Muggia, Aquilea, Miramare, s a beláthatlan tenger zöldes-kék hullámaira. Átmenve a hal- és virágpiacra, a hires székesegyházat ohajtám látni. A csinos Pantini-kert mellett haladtunk anyámmal az ó-városba fölfelé. A régi római Calania helyén áll a székesegyház, hol hajdan a Jupitertemplom állt, hozzá épített négyszög tornya egészen régi római emlékekből, oszloptöredékekből összeállítva, különös látványt nyújt, majd egy fölírás- majd egy cziráda vagy-szobortöredékre esik tekintetünk.

Az egyház három hajóját oszlopsor választja el, a főoltár bemélyedésében a tizenkét apostol látható, kőmozaikból és a szent Szüz, Jézussal karján, kis angyallal oldalán bizanci ízléssel, szintén mozaikból, arany alapon, a VI. század műve. Az egyház egyik szárnya szintén a VI. században épült, külön egyházat képezett, 1300-ban egybeépíték, az ajtó itt római gyász emlék-táblákból készült. Az egyház környékén állt a püspöki székhely, és egy női kolostor, most csakis emléke maradt fenn. Itt voltak eltemetve XVI. Lajos nővérei, Bourbon Adeleide és Victoria, később visszaszállították hamvaikat Franciaországba. Itt fekszik továbbá Don Carlos; lapos egyszerű siremléke látható. Künn a székesegyház előtt kőlap jelzi I. Napoleon minisztere, Fouché hamvait. Piazzetta di Ricardo néven mutatnak egy régi kapuivet, melyről az a rege szól, hogy „Oroszlányszivű Rikhard“ Palesztinából visszajövet itt lett volna fogva; azonban ez a kőív nem egyéb, mint a római uralom alatt a város egyik kapuja. A Revoltella villa előcsarnokában a milanoi Magni művével találkozunk. Gyönyörű csoportozat ez, cararai fehér márványból, a st. crocci föltalált vízforrásokat jelképezve, mely a régi Timavastól ered. Trieszt szép matrona alakjában van ábrázolva, gazdag redős tunikával, fején recézett korona diszlik, félig ülő helyzetben lábát a tenger habjaiban fűrészi, s a sötét Karst nimpháit hívja elé. A nimpha gyönyörű fiatal hölgyalak, az éjjeli genius egyik kezében fátylát lobogat, s a nimpha fátylát lebbenti föl. Az előcsarnokból az emeletre érve, genuai Palcenezából való zöld és fehér márvány czirádákkal ékített hat oszlop tartja a mennyezetet, a szögleteket a négy évszakot jelképező cararai márványszobor foglalja el, óriási nagyságu kövesült tengeri gombák képezik a virágedényeket. Szébbnél szebb termek következnek. Leginkább tetszett nekem az étterem, sárga brocat-szövet borítja a falakat, ugyanily szöveggel bevont rococo magas hátulju széksorral, aranyozott fafaragvánnyal, mi a fal és székek kelméjének színével igen összevág, valamint a nagy sárga egyiptomi márványszalhoz különösen jól áll. A kis tükör-cabinetben gyönyörű négy szobor, a „művészeteket“ ábrázolja. E szép nőalakok öltönyein szinte vágynók megtapintani a csipkéket, anynyira a családásig hűk, s alig hiszszük, hogy márvány.

Másnap a Mura herczegnő, I. Napoleon nővérének hajdani nyaralója mellett hajtottunk el Miramaré-ba. E szép kéjlek alapszirtjét andalító morajjal csapkodják a tenger hullámai. Sziklába vésett kocsit vezet a tengerparton a palotáig. Belépésünknel már rögtön valami fájós bus érzélem lop meg, e szép, csöndes helyen egyebet nem hallani a tenger mormogásánál. Az itt tanyázó szelid galambokat fölriasztók lépteinkkel, suhogva repültek el fejünk fölött, s önkénytelen a szerencsétlen fiatal párra gondoltam. Mutatták azt az olajfát, hol leginkább szerettek ülni. Maiglan is ott áll a fa árnyékában az üres pad, valamint a termek hosszú sorát bejárva, mindenütt némasággal, csennel ta-

lálkozunk, és mentől jobban megismerjük Miramarét, annál erősb lesz szívünkben a részvét, mert minduntalan valami újra találunk, melyet a szerencsétlen főherceg saját izlése és képzelete szerint készíttetett. Utazásaim közben volt alkalmam több fényvel találkozni, de míg az hidegen hagyott, itt minden szívemhez szólt. Nem csak fényt és dus vagyont, hanem költői berendezést is találunk itt s nem a koronás büszke főt, nem a dus herceget, hanem az egyszerű, de fenkölt lelkü ember emlékét véljük itt látni, és szomorúsággal tölti el lelkünket e fenkölt lelkü ember gyászos végzete. Ily gondolatok között jöttem mentem e falak között s lehet, a képzelet által alkotott képek tették Miramarét oly vonzóvá, oly feledhetlen emléküvé előttem.

Mikor már megismerkedtünk Trieszt környékével, Adelsbergbe rándultunk. Esti 11 óra körül érkezünk meg Adelsbergbe, s miután oly gondatlanok voltunk, hogy előre szállást nem rendeltünk, utazók sokan levén, egyik apró vendéglőtől a másikhoz hajtatánk, miután az elsőrangú „Korona“ csinos bérlőnője sajnálkozások között értesített, hogy nincs üres szállása. Végre egy svájcezi ház kapuját hatalmasan döngetni kezdte a bérkocsis, nagysókára egy boglyas haju, álmos arcú nő dugta ki fejét, és rá rivalg a bérkocsisra, miért háborgatja őt álmában? Mikor aztán megértette vele, hogy vendégeket hoz, mosolyogva vezetett föl az emeletre. Ideje is volt, mert az eső nagy cseppekben kezdett aláhullani, e végett kora reggelre halasztók a barlang megtekintését. Éjjel; szobánkba vezetve a házi nő, legelsőbben is az ágyra pillanték, de ez sehogys sem látszott kielégítő tisztának s a hosszasan ajánlatok daczára is jobbnak láttuk a verendában levő illatos szénát behozatni, s betakartatni vele az ágyat. Ezen rögtönzött ágyon meglehetősen kényelmesen is találtam volna magamat, ha hogy az éjjeli koronkint meg nem áll vala ablakunk alatt, s el nem daltolva volna szokásos nótáját sajtóságos mély, kísérteti hangon: „Elmult egy óra stb.“ Természetesen föl-fölrezzentem, s mikor már azon a ponton voltam, hogy elaludjam, az én bakterem újra rákezdé dallásait. Így ment ez reggelig, akkor az utcagyerköczők lármája következett s bosszankodva, úgy, a mint lefeküdtem, hagytam el ágyamat és még nem volt 5 óra, midőn jegyemmel ellátva, a hársfákkal szegélyezett uton a barlanghoz hajtatánk.

A barlang torkolatán innen, a hegy csucsán odanőve egy várféle építmény romja látszik, de azt csakis erős vizsgálat után fődözzük fel, annyira egyformán avult ez az alapszirtekkel. E vár is a Cillei grófok kisebb erődje volt.

A barlang bejárata magas boltíves kapunyiláskép tátong elénk és vas rostély zárja el az üregeket. Minél közelebb lépünk e torkolathoz, annál erősebb fázás borzongat, és tetőpontra hág e fázás, mikor a vezetők után átlépjük az üreget, s hideg, nyirkos lég csapja meg arcunkat.

Darabig folyászerű mélyedéseken haladtunk, egyszerre valami lassu mormogásra lettem figyelmes, vezetőnk szövétneke mélyen lábaink alatt látszott rezgeni. Patak vize hasítja át a barlangot és sziklás medrében szilaj csörtetéssel suhog odább. Beláthatlan magas kupolájánál fogva, ez üreg „Cathedrale“ nevet visel. Már a rómaiak alatt ismert része ez a barlangnak. Oldalfalai szennyes kormosok a sok fáklyafüsttől, míg az új osztályok gyönyörű arnyazattal csillognak a szövétnekek fénye alatt.

Természet-alkotta lépcsőken haladunk fölfelé s egy új folyászerű üregbe érünk s minél beljebb vezetnek lépteink a barlang ágazataiba, annál csodás alakokat öltenek a kőületek. Pálmák lombjai kínálkoznak elénk, rózsaszínű arnyazattal vonják magukra figyelmünket, emberi, állati alakok és más különféle változatok következnek. A híres „függöny“ csak azért oly meglepő, mert igen előnyös helyet foglal el. Egy üreg bejárata előtt

függ, de több helyt találkozhatni hozzá hasonló csipkeforma kőülettel s talán még átlátszóbb, szeszélyesb himzetszerű mintákkal, csak hogy szerényebb terjedelmű levén, kevés egyén méltatja figyelemre.

A gondolkozni vágyó léleknek elég alkalom nyílik itt a merengésre; e gyönyörű kőületek között önkénytelenül eltörpülni érezzük az emberi remek műveket, mindinkább megválnak a világtól, mindinkább érezzük parányi voltunkat s alázattal eltelten úgy epedünk leborulni a földre. E perczekben a legridegebb, a legelfásultabbnak hitt szivről lepattan a pánczél, sebesen, lázas gyorsasággal kezd az lüktetni és mindinkább szeretettel benépesül a kialudt kebel . . . Az ihletség egyre nő, . . . egyre jobban érezzük semmiségünket a nagy végetlennel szemben s szemünkbe könny szökik: a hit, a remény könnye ez . . . s e vallásos érzelmek alatt még lélegzetet is alig merünk venni, nehogy beszennyezze e fulavom Istennek e szép templomát, s a „Kalváriá“-hoz jutva, mintha valaki füleinkbe sugná: „Oldd le saruidat, s leborultan dicsőítsd az istent!“

Kijöve a barlangból, a nap éltető melege alá futottam, több órai időzés az üregekben meglehetősen fölzaklatta gyöngye idegeimet s még az nap Nabresináig visszamenve, ott az Udine felé siető vonaton tovább folytatók utunkat.

Oh, kérlek távozz!

Prém Józseftől.

Sötéten, mint az éjféli árnya
Tekint rám büszke képed —
És mégis! szemed fénye, bája
Áthatja büszkeséged.
Lekötve tart még mosolyod,
Mely rám újabb halált hoz,
Szívem bár vérzik, még dobog —
Oh, kérlek, távozz, távozz!

Letépem végső csillagát is
Szerelmünk szép egének!
Oly édes lesz a zord halál is —
Csak megkíméljen téged!
Ez örült játék véget ér,
Mely bennünket megátkoz . . .
De emléked szívemben él —
Oh, csak te távozz, távozz!

Hidd el, bár átka a világnak
Beárnyékolja képed:
Szívem csak áldást küld utánad,
Csak imádkozik érted!
Bár tépje a gúny lelkemet —
Mi közöm a világhoz!
Én hiven, hően szerettelek —
Oh, csak te távozz, távozz!

Hitemnek elbukott bálványá —
Oh, az leszesz örökre!
Tiód lesz lelkem végső vágya,
Szemem utolsó könnye!
S ha majd szívem végsőt dobog
S borús napom leáldoz,
Küldd hozzám végső mosolyod —
De kérlek, távozz, távozz!

A z e l s ő v i s z á l y .

Rajz.

Neuman-Strela után Kiss Elek.

(V é g e .)

Öt óra. A menyecske megint a chaise-longue-on ül és sir. Arra a szép napra gondolt, melyen Gyula azt kérde tőle: „Akarsz-e enyém lenni?” — Azután Augusztára, egykori barátnőjére gondolt, két nappal eljegyzése után hozzá jött, s azt beszélé: „Tudod-e, hogy Gyuládnak viszonya van Rozalie énekesnővel? Ezt tudodra adnom, mint barátnődnak, magam és irántadi kötelességem.” — De akkor azt felelé Augusztának: „Pfuj, ez gyalázatos rágalom!” — és rögtön szakított barátnőjével, örökre szakított vele.

És most ott ült és sirt. Azt hitte, hogy szive verése eláll, s ezer mázsza teher nehezedik keblére. Nem akart arra a sötét, borzasztó gondolatra gondolni, és mégis rá kellett gondolnia, újra meg újra. Ha Augusztá igazat mondott volna! Ha Gyula ismerte, szerette volna az énekesnőt, ha csakugyan viszonyban állt volna vele! De hátha még mindig szeretné, ha még most is tartana a viszony? Ha őt, az ő „Lizkáját” „bálványát” „angyalát” csak azért vette volna nőül, mert anyja akarta! És ha soha sem is lett volna 4 óráig az irodában, csak egy óráig s a többi időt annál az énekesnőnél, annál a kaczer-nál, annál a kigyónál, annál az ördögnél töltötte volna!

Öt óra és 15 percz! A menyecske hangosan zokogott.

— De nem, nem! — kiáltott föl egyszerre, s fölugrott. — Ez lehetetlen, Augusztá hazudott. Nem tehetem föl Gyula felől; ő oly kedves, oly jó!

Fél hatra!

Egy támlásszékbe rogyott.

— És ha mégis! Ha mégis! — — Ha mégis az énekesnőnél — — — ha mégis az énekesnőnél — — —

Tensasszony, az ur jön! — kiáltott be Lizi a szobába.

Ő jön! Eléje siessen-e? — Igen — nem — igen, de csak a lépcsőig. Hadd lássa őt nyugodtnak, tökéletesen nyugodtnak. Egy kendőt fog vízbe mártani s kisírt szemeit megnedvesíteni vele.

A lépcsőnél találkoztak.

— Lizkám, aggódtál? — és megfogta a nő mindkét kezét.

— Természetesen, de csak kezdetben. Azt gondoltam, megüzennéd, ha megbetegedtél volna. Hol voltál oly sokáig, ha szabad kérdeznem?

— Irodámban, kedves gyermekem; több rendbeli tárgyalásaim voltak, azonkívül néhány sürgős főlebbezést kellett elküldeni.

— Na, na, nagyon sürgősek lehetnek; kétségkívül nagyon sürgősek. Oly sürgősek, hogy mellettök egészen elfeledtél engem értesíteni kimaradásod felől.

— De igen különös hangon beszélsz, angyalom! Valószínűleg nagyon unatkoztál.

— Unatkozni — én? Oh nem, igen jól mulattam. Voltam a konyhában; olvastam, beszélgettem a kajdácscsal, és a többi.

Igy értek föl lassan a lépcsőn. Gyula fölemelte neje fejcskáját, hogy megcsókolja.

— Hiszen te sirtál?

— Én sirtam? Miért tettem volna azt? A konyhában vöröshagymát aprítottam, az ingerelte szemeimet.

És oly elfogulatlanul, a mint csak lehetett, nézett férje arcába.

— Gyula, te még sápadtabb vagy, mint tegnap! Istenem, kedves Gyula! te bizonyosan beteg vagy?

Gyula megboszankodott.

— Már ezerszer mondom, hogy nincs semmi bajom, s tökéletesen jól érzem magamat!

Itt van ni, nincs semmi baja! Hol volt hát? A tárgyalások nem szoktak estig tartani, s azok a főlebbezések pár percz alatt elküldhetők. — Az énekesnő, a kaczer, a kigyó, az ördög! — Erzsébet éles vasat érzett szívében.

De nyugalom, higgadtság! Méltósággal akarja szenvedni borzaszó sorsát.

— Tetszik e ebédelni?

— Minő kérdés, szivem! Igaz, hogy nincs valami jó étvagyam.

— Pedig kedvencz eledeledet, özderekat sütöttem.

— Mily kár, hogy nem lakhatom jól belőle!

Egy második hegyes vas szurta meg Erzsébet szívét. Bizonyosan a kigyónál ebédelt már! Bizonyosan pezsgőztek, fagyaltoztak és sokat nevetgéltek . . .

Mily borzasztó sors!

De Erzsébet még egyszer nyugalomra inté magát, s kiment Gyulával az erkélyre.

Szótlatul költötték el a levest. A kanál fölött átkacsintgatt hozzá a nő, s még sápadtabbnak találta őt. Aztán még azt is találta, hogy homloka el van borulva, valami megdöbbenő árny borítja. De minek aggódjék? Hisz férje nem beteg. Valószínűleg pezsgőzés közben összeczivódtak egy kicsit a kigyóval.

Gyula kezére támasztá fejét, mint tegnap, s maga elé bámult az asztalra.

Jött az özderék burgonyával.

A sült elveszté illatát, költészetét, mindent; a burgonya összetöprödött. — A menyecske nagyot sohajtott.

— Szegény asszony! — szólt a férj s mosolyogni próbált, — ennek én vagyok oka.

— Igen, — sohajtá amaz. — Tegyek belőle tányérodra?

— Hisz mindig szoktál tenni! De kérlek, csak nagyon kis darabot.

Ismét elhallgattak, s falatozni kezdtek. Minden falat után szünetet tartott a férj, nem izlett neki. Ugy van, jóllakottan jött haza!

Beszélgj valamit! — szólt hirtelen Gyula, s letevé villáját.

— Mit beszélnek? — kérdé a nő erős hangon.

— Ezt nem értem.

— Nem? Pedig úgy hiszem, hogy elég érthetőleg szóltam.

— Te rossz hangulatban vagy. Gondolj a Boz-féle regény ama bizonyos fejezetére és hogy mint nyilatkoztunk felőle tegnap.

— Talán a regénybeli fiatal férjhez akarod magadat hasonlítani? Ő csak félórát késett, te pedig harmadfél órát. És az ő neje nek aligha kellett az ebédvel várakoznia, tapasztalásból tudhatván, hogy férje a klubban fog ebédelni; de te tudtad, hogy várlak az ebédvel, és tudtad, hogy — igen — Gyula, ne vedd rossz néven — — —

— De Erzsébet! — kiáltott föl a férj, kést és villát letéve.

— De Gyula! — kiáltott a nő, kést és villát letéve, — tulozok talán?

— Igen! — felelt a férj, mialatt egyszerre elpirult és elsápadt, — te keserűen igaztalan vagy irántam. A regénybeli férj a gyönyörök után futkosott, én pedig eddig — s itt nyakára mutatott, — ültem hivatalos dolgokban.

— Melyek talán holnapig is várhattak volna!

— Te ahhoz nem értesz.

— Természetes, hogy nem értek hozzá! — felelt a nő gunyosan.

Csend lett. Oly forró a levegő! Olyan volt, mint egy zivatar kitörése előtt.

A férj egyszerre eltaszítá maga elöl a tányért.

— Minden étvágyának el kell menni az embernek! Fölkelt.

— Hisz étvágyhiányról panaszkodtál az imént!

— Te megfoghatlan vagy ma, Erzsébet!

Hátat fordított neki s kinézett a tájékra.

— Én ép oly kevésbé értelek téged, valóban.

— No, így hát igen szépen összeillünk.

Zsebébe dugta kezét s egy dalt kezdett füttyölni, de a füttyölés nem igen akart menni.

— Hogy tudsz az én jelenlétemben füttyölni? Ne vedd roszt nevére, de én ezt nagyon illetlennek találom.

— No, te ugyan olyan vagy ma, mint egy intézetbeli növendékleány.

— Oh, én sokat eltudok türni, de kocsisidegeim csakugyan nincsenek.

Megint csend lett. A férj még mindig a táj felé volt fordulva, a nő pedig az asztalkendőbe meríté ujjait, mintha az ártatlan asztalkendő halálos ellensége volna. És szólnia mégis kellett valamit; nem hallgathatott; ha mindjárt rögtön megnémult volna is bele, még sem hallgathatott.

— Nagyon különösnek találom, hogy te folytonosan hátat fordítasz nekem! — mondá, s még mélyebben belekormolt az asztalkendőbe.

— Miért különös? Csak szabad talán úgy állnom, a mint nekem tetszik?

— A városban bizonyosan nem nézegettél ki az ablakon.

— Valóban nem; ott dolgoztam — — —

— Ugy, ugy.

— De most már elég! Egy szót sem szólok többet! — s ezzel megfordult sarkán s kipirult ábrázatát a nő felé fordítá.

— Én mondhatok — folytatá — azt, a mi tetszik, tehetek, a mi tetszik, állhatok ott, a hol tetszik. Neked örökké és örökké csak megrovásaid vannak. Türje, a kinek tetszik, de én megköszönöm . . .

S gyors léptekkel, a nélkül hogy többet nejjére tekintett volna, távozott az erkélyről.

Szegény asztalkendő! A kis asszonyka az asztalhoz vágta azt, majdnem a mártásba, azután fölugrott heves mozdulatok közt. Végre szobájába rohant, és hevesen becsapva maga után az erkély ajtaját, ott a chaise-longue-ra veté magát, s hangosan fölkiáltott: Oh, én szerencsétlen asszony!

Gyula a szőlőhegy keskeny utjain járkált, sőt a hegytetőre is felment, ámbár tagjai sokkal nehezebbek voltak, mint tegnap. Egyszerre sötét felhők terjeszkedtek szét az égen, egy szőlőlevél sem mozdult, egy madár sem csicsereggett.

Kelet felől villámlott; a dörgés még csak gyöngén hallatszott, de a zivatar mindinkább közelgett. Most az eső is elkezdett esni, nagy, nehéz cseppekben.

De hirtelen szél támadt s elkorgeté a felhőket. Az ég ismét kiderült; fehér báránfelhők uszáltak szerteszét, s a bucsuzó nap sugarai a fölfrissült földet érinték.

Gyula a hegytetőn maradt. Ő is fölfrissültnek érzé magát az esőtől és szélről. Most lassan megindult s haza felé ment.

Bemenjen-e neje szobájába? Már a küszöbön állt. De hát nem jöhetne-e az ép ugy ő hozzá? Igen is, jöhetne, s kellene jön-

nie! — Ismét megfordult tehát, saját szobájába ment, s ledőlt a pamlagra.

Egyik itt durczáskodott, a másik amott. A fal, mely elválasztá őket, nagyon vékony volt.

Hogy átmenjen hozzá, — arra épen nem gondolt a nő. Nyomorultnak, végtelen boldogtalannak érzé magát. Már nem voltak többé könyei, csak sohajai és sohajai. Bárcsak hallgatott volna Augusztára! Bárcsak azonnal visszamondta volna az eljegyzést! Férje viszonya a kigyóval köztudomásra jut, végre egész város tudni fogja, s egész város nevetni fog rajta!

A vékony falon át hallhatta a férj, mint sohajtóz a nő. De jöttére hiába várt.

Besötétedett.

Gyula hallotta, a mint Lizi kérdezé urnőjétől, hogy behozhatja-e a theát, s hogy a nő azt felelé: Ma nem fogunk theázni.

De ő vágyott valami melegítő ital után, rögtöni fázás és didergés szállta meg egész testét. A szél, az eső s az átnedvesült öltözet még jobban megárhathattak neki. Föl akart kelni, hogy a csöngetyüt megrántsza, s ruhát váltson, de feje, keze s lábai hirtelen annyira elgyöngültek, hogy a pamlagot nem bírta elhagyni. Aludni akart, jól és sokáig. Befordult a fal felé, behuntya szeméit, de álom nem jött reá. Ha neje megmozdult, hallotta; hallotta a csószt járkálni oda künn, s végre hallotta, midőn neje fölkelt s a hálószobába vonult.

Most ő is szeretett volna lefeküdni. Ólomterhek voltak-e testére rakva, hogy meg sem birt mozdulni? Ám legyen, még egy kis ideig itt fog feküdni, kipihen magát, s aztán fölmegy a hálószobába.

A nő égve hagyta a hálószoba gyertyáját. Hisz férje is lefog feküdni. E figyelmet ő persze nem érdemli meg. Eloltsa-e tehát? De mégis égve hagyja!

És várt, és várt, a feje fölötti óra 12-öt mutatott. Sohajtott és ásitott; szeméi nehezültek, lehuntyak és elaludt . . .

Fölébredt. Fényes nappal volt már; a gyertya egészen leégett, s a férj ágya üres volt és — használatlan.

Mit jelentsen ez?

Megdöbönt. A tegnapi viszály egészen el volt feledve. Gyorsan fölötté ruháit s lesietett Gyula szobájába.

Szivhasító pillanat! Tágra nyílt, üvegesedett szemekkel, homlokán és arczán vörös foltokkal, így feküdt Gyula a pamlagon!

— Gyula! — sikoltott föl a nő rémülten, — csakugyan mégis beteg vagy?

— Igen, — felelt az, s nehezen föltámaszkodott, — igen, én beteg vagyok. Nem bírom tovább tetetni magamat; tegnapelőtt óta beteg vagyok. Eleintén azt hittem, hogy könnyen elmuló baj lesz, s nem kell téged megijesztenem, azért tetetem magamat, a mennyire csak lehetett. Tegnap az irodában szédülés lepett meg, mindamellet dolgoztam végezteig. De azután fölkerestem orvosunkat. Ő falun volt, s tovább egy óránál kellett reá várakoznom. Porokat rendelt, s én a gyógyszerházba mentem azokat megcsináltatni. Nem akartam, hogy valamit megtudj felele, még mindig hittem, hogy eltitkolhatom előtled. Fájdalom, most mégis meg kell tudnod, s ezzel tegnapi hosszú kimaradásom okát is tudod. A mit a tárgyalásokról s fölbebeszések-ről meséltem neked, az bizony csak mese volt; ugy-e, megbocsátod a jó szándék kedvéért?

Aggódva, zavartan, rogyott a nő férje lábához. Mikkel gyanusitgatta őt! Miket kell most lekönyörögni tőle?

— Kedves, szegény férjem! — ez volt mind, a mit — elsírni tudott.

Gyula megsimogatta neje haját.

— Tegnap valóságos kinzó szellem s heves fejű voltam; bocsáss meg a betegnek!

A nő mindkét karjával átölelte őt.

— Te bocsáss meg, te — — —

Aztán összeszedte magát, fölugrott s megparancsolá a groomnak, hogy azonnal lóhalálában hajtson a városba az orvosért.

A lusta groom meglett kimélve ez uttól. Az orvos saját fogatán jött, tudván, hogy szükség van rá.

Idegláz ejté le Gyulát; heteken át lebegett élet és halál között.

Erzsébet ápolta s virasztott mellette éjjel-nappal.

Végre győzött a jó angyal az emberek legnagyobb ellensége fölött.

És azután, midőn először ismét a verőfényes szőlőkertben sétáltak, akkor meggyóna Erzsébet a maga bűnét, félelmét a — kigyótól.

Büntetése egy — csók volt.

— De mi mégis viszázkodtunk, — mondá a férj, — pedig midőn ama bizonyos fejezetről beszéltünk, erősen megfogadtuk, hogy soha sem fogunk viszázkodni!

— Igaz, hanem én tudok egy jó orvosra zert.

— Mi legyen az?

— Viszályunkat érvénytelennek nyilváníjuk és egyszerűen kitöröljük életünkéből.

— Oh, női fuffang! Jó tehát, én belenyugszom, és kijelentem, hogy nem viszázkodtunk s nem is fogunk soha!

Tulboldogan tekintett föl reá a nő.

— Soha, te kedves, soha, soha!

Meg fogják-e szavukat tartani? —

Ez a csillagokban van megírva.

A j e g y e s e k.

(Beszély.)

Benczur Zsuzsannától.

(Folytatás.)

A beteg története.

Pár nap telt le ismét, s a beteg megtámogatva párnákkal, egy pamlagon ült. Jobbról Zmelinszkyné asszony foglalt helyet mellette, balról pedig fia, Zmelinszky Andrei ült egy széken.

Néhány percz folyt le, mely alatt mindenki saját gondolataival látszott foglalkozni.

— Dorongvár — így kezdé ezután beszédét az idegen ifju — Magyarországon Debreczen és Szatmár közt fekszik. E falu régi emlékezet óta őseim birtoka volt: az utóbbi időkben, hol házasság, hol sorscsapás által szétszakgattatott ugyan, de a kastély s földek nagyobb része mégis csak a Dorongváriakaké illeté. Hogy az elárúsított birtok egy része ismét a Dorongváriak birtokához csatoltassék, apám, anyám halála után, nőül vevé e birtok urnőjét, Sárgyepi Gábornét, s eljegyezte egyuttal — folytatá mély reszkető hangon — ennek egyetlen gyermekét, Teklát, énnekem.

A beszélő keresztbe füzé karjait és lecsüggeszté fejét. Kis ideig melán tekintett figyelő hallgatóira, aztán ekképen szólamlott meg.

— Egyetlenegy testvérem, ki pár évvel idősb volt nálamnál, midőn eljegyzésem történt, már a szabadságharcz egyik kitünő bajnoka levén, s a magyar seregről, bárha a főváros idegen kézben volt, csak győzelmet hallott; így boldogságunkat mi sem

zavará jószágunkon — dadogá, lehajtva fejét — Már-már közeledett az esküvő napja, mely engem a legboldogabb halandóvá teende. Szerencsétlenségünkre — folytatja, elfödve szemét és mélyen föllélegzve — menyasszonyom öltözékéhez még némi csipke hiányzott, s emiatt Szatmárra, mint a legközelebbi városba akartunk rándulni. De apámnak eszébe jutott, hogy most a kormány székhelyén, Debreczenben több ifju társával találkozhatik, így következő nap reggelén be lőn fogva s mi Debreczenbe hajtának.

Elhallgatott itt a beszélő, s társai tiszteletben tartva e hallgatást, le nem vevék tekintetüket arczáról. És ez arczban oly mély fájdalom és magasztos öntudat merült fel egyszerre. Míg a homlokot férfias büszkeség övedzé és a szemekből nagyra törő eszmék fénye lobogott ki, addig az ajkak mintegy haragban reszketének meg.

— Oh! — jajdult fel — mennyi remény, vágy és kérézettel léptem e városba! S mily fájdalommal, meghasonlott kedéllyel hagytam azt el!

Itt időzött a kormány, itt jöttek össze az ország főbb emberei.

És én kezet szeritottam velük, kezet mindannyijával nélkül, hogy csak egynek is mertem volna a szemébe nézni. Arám felé tekintetem, az ő bájaiból akartam erőt, bátorságot meríteni, ő, ki már hosszabb idő óta volt családom lelke és érzelmeim irányadója: hadd öntse belém most a kitartás erejét, s fékezze bennem az önmagam ellen felzudult vér keringését, mely szégyenletemben befutá arczomat, midőn kezet fogtam a nap fáradalmaiban megedzett, derék vitézekkel. Azonban arám közelemben állott, halványan, reszketve kerülé tekintetemet: szemei lopva föl-fölvetődtek a nagy nevű, dicső férfiakra.

Hah, mily gyűlölet ébredt fel bennem iránta, s mennyire szégyeltem magamat önmagam előtt is!

Ismét elhallgatott, s szemeiből nehéz könyecseppek hullottak alá.

— Megváltoztam egész lényemben; arám iránt megvetés és boszu támadott bennem. Megölhettem volna őt e perczben, ki szerintem egyedül volt oka, hogy elpuhult gyermekként szégyenkezve állottam a babérokat gyűjtött vitézekkel szemben. Hát még, midőn Kossuth, a haza legnagyobb fia, ki apámmal jó barát volt, nyujtá felém kezét! Lábaihoz borulhattam volna e féfiunak, mondva: hogy méltatlan vagyok kegyére. Apám reszketett, mindnyájan megilletődve valánk, midőn a nagy férfiu kezét gyöngéden megszorítva, ajkaimhoz érintém. És e férfiu magához ölelve, keblére szoritott, mondván:

— Dőlj öcsém a hazáért dobogó kebelre, buzdítva a lemondásra s feltüzelve nagy, magasztos tettekre.

Jaj, mint szégyeltem magamat! — folytatá beszédét mély elhaló hangon és keserű fájdalommal jártatva szemét a szobába — Arám zokogásban tört ki, és én? oh, én istenem, eléggé gyöngédtelen valék, gunyosan végig nézni rajta. Hisz ha ő csak egyszer mondotta volna, hogy menjek, harcolnak a hazáért, akkor én tűzön, vizen futottam volna keresztül.

Haza mentünk — nyögé lehorgasztott fővel — és, . . . mit tudom én, a csipke megvásárlása eszünkbe se jutott; de hogyan is jutott volna az, mikor ott mindenki a haza bajával, a szabadság ügyével foglalkozott!

Busan, szomoruan léptünk őseink birtokába.

— Ugy látom, jobb lett volna nekünk honn maradni — így szakítá meg a hosszú esendet vacsora alatt arám anyja.

— Apám köhécselt, két kézzel fogta fel asztalkendőjét

s szája elibe tartván azt, szeméből bizonytalan fény sugárzott ki, és arcában izgatottság látszott; mialatt kezei ölébe hullottak, ajkai szólásra nyíltak meg, és mig tányérja fölé hajolt, újra bezárultak.

Ugy éreztem magamat, mintha itt én lennék az áldozat; mintha azok, kik eddig boldoggá tettek szeretetük által, mint lánczra vert rabot, erőszakkal tartottak volna vissza a pályától, melyre régen kellett volna lépnem.

Már-már ki akartam fakadni, midőn tekintetem arám tekintetével találkozott. Mennyi fájdalom, mily önmegadás volt e szemekben! Az illett szerelem keretjébe fűződék mindaz az érzés és magasztos eszme, mi a nagy férfiak előtt fölmerült keblemben.

Egy eddig nem ismert érzés szállta meg lelkemet; kéj-öröm reszkettette meg egész lényemet. Ő, kit imádtam, velem együtt érez s méltó szerelmemre. Istenem! — sohajtá, arcát elfödve — mily boldog voltam én akkor!

Arám közelemben ült, s én észrevétlenül kezét szorítottam vele.

Lánykám elpirult, apám mosolyogott.

— Anyácska — szólamlott meg apám, megdőlvén az asztal fölépén és vidáman tekintve felénk — ezek itt, la, aligha össze nem beszéltek most.

Anyánk kedvetlenül tekintett föl.

— Miért? — mondá.

— No fiám, szólj nyíltan, mi gondolat támadott agyadban, mig Tekla kezét szorítád.

— Én arámra néztem, és ez mosolyogva válaszoló helytettem:

— Hogy velem mindaddig nem lépend az oltárhoz, mig nem győzött a haza.

Apám lesüté szemeit, és én hálásan pillantva leánykámra, újból megszorítám kezét.

(Folytatása köv.)

A z e m b e r .

„A teremtés mértéke és mérője az ember“ mondja egy híres tudós; minden természetbarátra nézve tehát bizonyára felette kívánatos lehet, megismerni ezen mértéket, a melylyel a teremtés remeke méretik.

A föld összes népessége ez idő szerint több mint 1300 millió lélekre tétetik. Az emberi életkor átlag száma körülbelül 33 év és 6 hó. Az emberiség egy negyede a 7-dik, fele pedig a 47-dik életév előtt hal el. 100 ember közül hat éri el a 60-dik évet, 500 ember közül egy lesz 80 éves és 1000 közül csak egy 100 éves. Minden évben 33 millió ember hal meg, tehát egyremásra naponként 96,000, óránként 3730, percenként 60 és másodpercenként 1; e szerint minden egyes érítés egy-egy emberéletet olt ki. Az évenkénti 33 millió haláleset azonban tulajdon pótoltatik az évenként 42 $\frac{1}{2}$ millió újszülött által, és az emberi nem évenként 9 $\frac{1}{2}$ millió lélekkal szaporodnék, ha időrel- időre háborúk és egyéb ilyen, a természet rendes útján kívül eső csapások a rendes számon felül is ne apasztaná az emberek számát.

Látni való tehát, hogy a születések és halálozások között bizonyos egyforma, örökké való törvények állnak fenn a természetben, és épugy a nemre nézve is. Az állatoknál a nőnem jóval meghaladja a hím nem számát, az emberre nézve megfordítva: a férfinem száma valamivel nagyobb a nőneménél, körülbelül 5 %-

kal, csak hogy a 14-dik életévig a gyermekek között nagyobb a halandóság, mint a leánygyermek között, a két nem közti számbeli egyenlőség ekként helyre áll ismét, és a tudomány behatározható észleletei szerint úgy van ez az egész föld kerekességén.

Az újszülött gyermekre annyira hat a levegő, mely most először éri, hogy fájdalmában felsikít. Első földi érzése tehát: fájdalom, de a melytől megtanul lélegzetet venni.

Az emberi test rendesen három éves korában éri el fele hosszát; ha még egyszer akkorák lennének, mint a milyenek öt éves korunkban vagyunk, akkor csupa óriások laknának a földet.

A test hossza, mely a kifejlett embernél 5—6 láb, főleg a csontozat hosszától van föltételezve. Teljes nagyságát csak 25—30 éves korában éri el az ember, az 50-edik évvel pedig rendesen valamivel fogy. Rendszerint a mérsékelt éghajlatok alatt nagyobb testűek az emberek, mint a forró és hideg éghajlatok alatt.

A test terjedelme, szélessége és vastagsága a csontozattól, az izomzattól és a zsirbőségtől van föltételezve. Rendszerint a forró égőbeli lakosok soványok és karcsuk, a hidegí ellenben vastagok és szélesek.

A test súlya rendszerint a férfnál 125—150 font, a nőnél 110—150 font, a szerint, a milyen a csontozat és izomzat. Legnagyobb súlyát a férfi 40, a nő ellenben csak 50 éves korában éri el; onnan tul egyik is, másik is észrevehetőleg ismét fogy.

Rendesen 7 éves korában a gyermek fogát hullatja, és csak azután kapja tartós fogait. *) A 14-dik életév felé a test (de nem a szellem) érni kezd és a kebel jelentékenyen tágul. A 30—40-dik életév közt éri az embert a legtöbb betegség, az ép ember pedig akkor nyeri el legnagyobb izomerejét. A 40—50-dik évtizedben éri el a teljes férfiaságot, az 50—60-dik évek alatt a vágyak és indulatok lecsendesülnek, a 60—70-dik évfolyamban legérettebb az elme és a meggyőződés, a 70—80-dik évfolyamban megmarad épsége, a 80—90-dik évfolyamban elgyengül, a 90-dik évfolyamban végre a sirba hanyatlik, ha hogy tudniillik addig él.

Az emberi test áll 245 csontból és 500-on felüli izomból. A vér mennyisége az életkor, testalkat, vérmérsék és életmód szerint különféle; az összes vérbeli mennyiséget a felnőtt embernél mintegy 8—10 fontra teszik, vagyis az egész test súlyának $\frac{1}{11}$ -ed részére.

Az ütér az újszülött gyermeknél mintegy 140-et, a két évesnél 110-et, a három évesnél 96-et, a hét évesnél 86-et, az ifjunál 80-at az érett korunál 75-öt, az öregnél végre 60-at lüktet percenként. Beteges állapotban a vérkeringés tetemesen növekedhetik, vagy meglassulhat. A szív minden egyes összehúzódására mintegy $\frac{2}{5}$ -öd font vér hajtatik keresztül a testen és e szerint miután az ép emberben mintegy 11 font vér van, az ép ember teste pedig mintegy 140 fontot nyom, az összes vérmennyiség kerengésbe indítására 28 összehúzódás szükséges, az idő pedig, mely alatt ezen mivelet végbe megy, huszonhárom másodperc. A szív egy-egy összehúzódása tehát nem egész egy másodpercig tart.

Lélegzetet a felnőtt ember mintegy 12—20 at, az emőke 40-et, nagyobb gyermek 24-et vesz egy perczenben. A felnőtt ember minden perczenben 40 gramm szénenyt és 20 gramm vizet lehel ki. A mi pedig a gyermeket illeti, itt egy nagy nem te-

*) XIV. Lajos három foggal jött a vilagra (1638). és ezekkel ennyi alkalmatlanságot esinált dajkájának, hogy végre parasztasszonyt fogadtak melléje, a ki azután kinjában úgy meg-megpaskolta, hogy elment a kedve a harapástól. Grotius Hugó egyik levelében tréfásan azt írta Oxenstiernának, hogy az a magával hozott három fog majdani prédavágyat jelent, és — tréfás megjegyzése később valonak bizonyult.

szen két kicsit: mert az 50 fontos gyermek csak annyi szézenyt fogyaszt, mint a 100 fontos felnőtt legény.

Az emberi test egyre-másra mintegy 70 százalék vizrészeket foglal magában. Egy 130 fontot nyomó testre e szerint mintegy 20 font vizrészek esnek. Folytonos szomjan maradás esetében a test első nap mintegy 12°/_o, második nap mintegy 14°/_o-ot, hat nap alatt mintegy 30°/_o-ot, tíz nap alatt mintegy 50°/_o-ot emészt föl vizrészeiből; marad tehát még mindig 50°/_o, és bárha ezen számok csak megközelítőleg jelölik a vizrészek elfogyasztási arányát, mert egész pontossággal lehetetlen azt meghatározni, arra nézve mégis elégségesek, hogy megtudjuk belőlük, miért lehet el az ember több napon át szomjan, a nélkül, hogy egészségének valami nagyon megártana. A test ugyanis annyira bővében van a vizrészeknek, hogy néhány napi szomjazás csak kevés százalékkal csökkenti azokat.

A felnőtt ember táplálására egy-egy napra körülbelül 2500 gramm víz, továbbá (ezen most következőket teljes száraz állapotban képzelve) mintegy 100 gramm fehérnyé (élely tartalmu anyagokra), 250—350 gramm keményítő és cukor (szézeny) tartalmu anyagok) 100 gramm zsiradék és 25 gramm sók szükségesek.

A tápszerek, azoknak feloldhatóságához képest, 2—6 óráig maradnak a gyomorban és 12—18 óráig a testben. Szakértői észleletek kiderítették azt is, hogy a marhapecsenye három órai, a bornyupecsenye négy órai, a kávé és vajás-kenyér ötöd-fél órai, a kemény tojás öt órai, a beszózott disznohus pedig egész hat órai dolgot ad a gymornak.

Nyolcz font tápszerből csak körülbelül 5°/_o-öd lat marad vissza testünkben, a többi mind részint kipárolgás, részint egyébkint kimegy ismét belőle; és az ép-egészséges testet ezen 5 lat sem teszi sulyosabbá semmivel sem, mert apránként szintén kipárolognak belőle.

Az ép ember rendes élettartama, tudniillik, hahogy szervi működése soha semmi által lényegesen meg nem zavartatik, 100 év (az elefánté 200, a tevéé 40, a lőé 25, az ökor és medvéé 20, a kutyáé 19), a tudományos kutatások arra is rájöttek, hogy a legtöbb ember hacsak járvány által, vagy erőszakos módon el nem ragadtatik, születés napjához közel eső időben hal meg. *)

A holttest elenyészésére elég egy tavasz és egy ősz, de van olyan talaj is, melyen a tetem csupán némi zsiradékanyaggá változik át, vagyis oly anyaggá, melyben az alak és arc külső minémüése éveken át változatlanul marad. A mi pedig az elenyészést illeti, nem egyéb az, mint az örökké ifju, örökké alkotó természet fejlesztési folyamata. Az egyik élet más életté változik által.

N. P. J.

*) A természet elhamarkodásának egy ritka példánya gyanánt a történelem II. Lajos, magyar királyt említi. Időnek előtte, csaknem börtelenűj jött a világra, 13 éves korában már szakálla, 18 éves korában már ősz haja volt és 22 éves korában, a szerencsétlen mohácsi csatában (1526), már sirját lelte. A természet ezen gyors lefolyásával lépést tartott életsorsa is. Még a világon se volt, már jegyben járt, 2-dik életében már korona volt fején, 10 éves korában már királyi széken ült, és 15 éves korában megnősült.

Egy hét története.

Juliusho 28-dikán.

A magyarnév újabb dicsősége. — Budáról Balaton-Füredig. — Az állhatatlan cipő. — A propos. — A kicsikék diadalmi. — A nőképző-egylet, — a nőipar-egylet, — a gazdasszony-egylet, — M. Kalocsa Róza. — Frecskai Józsa — Bayer Karolina. Keleti Vilmosné vizsgaadásai, — Meglepő felolvasások.

Csak kicsike kis helyet kérek magamnak e héten, azt is csak a kicsikék számára, mert méltóképen leírni mindazt, a mit a nagyok e héten tettek, arra nem egy lap, hanem könyvek kellene, olyan nagy a dicsőség, a mit a magyar névnek szereztek. Megszégyenítették minden lovat, kutyát, sőt talán macskát is, elmentek Budáról Balaton-Füredre egy najtással, péntek este 6 órakor elindultak, szombaton délután 3 óra után 20 perczel Balaton-Füreden volt Porzsolt, és egy órával később Bendik István; az egyik 21, a másik 22 óra alatt 18 mérföldnyi utat tett, a mellett aludtak is. Porzsolt egy fél órát a szabadban, jó, meleg nyári esővel — a milyen most majd minden nap meglátogat bennünket — takaródzva; Bendik másfél óráig Székes-Fehérvárott, a miért az ottani „Korona“-ban semmi enni valót nem talált, az uton meg mindegyik vagy egy-egy félóránnyira el is tévedt, és mégis, 21—22 óra alatt 18 mérföldet tettek!

Hogy a jeles ifjakat B.-Füreden nagy diadallal fogadták, az ép olyan természetes, mint méltányos. Virágokkal koszorúzták dicső lábukat, a vendéglőben diszes lakomát, a színházban disselőadást, a nagy teremben diszes estélyt rendeztek tiszteletükre,

de — ámbár távol legyen tőlem, hogy a jeles ifjak, névszerint Porzsolt Lajos, Bendik István, Virágh Lajos, Balássy Endre és Fényes Géza — ez fájdalom, legkésőbb érkezett meg, esti 7 óra után, de nem a lába, hanem a cipője a hibás, az uton szélylyel ment — jeles érdemeit legkevesebb is kisebbiteni akaróm, néhány héttel előbb talán még sem dicsőítették volna őket annyira, mint most, a csendes idényben, mikor az is esemény, hogy egy felföldi napszámos nem egészen biztosnak érzi maga alatt a földet, mikor az utcán haza megy a korcsmából. Az atletikai klubb tehát bizonyára igen ügyesen megválasztotta az időt, mikor és hol mutassa be hőseit! akkor, midőn a fővárosiak unatkozna és Balaton-Füreden legtöbbben vannak a szórakozás után epedő keblek; milyen pompásan sikerült tehát az egész! Három napig a jeles gyalogosok foglalták el a világtörténelmet, Budapestről. Székes-Fehérvárról, Balaton-Füredről szóltak a táviratok, a lapok, Berlinben, Párisban, Londonban, olyas valamiről, a mit más alkalommal mindössze is annyiba vesznek, mint valami jól sikerült baráti mulatságot. De a világnak élni koll, és ujság nélkül az nem igen lehetséges, itt pedig nálunk a kicsike volt a világ, az iskolai növendékek vizsgái folytak, mind olyan pironka dolgok, melyek legfőlebb egy pár szület s egy pár emberbarátot érdekelnek.

Engem természetemnél fogva a leánynöveldékbe vezetett szívem, voltam a nőképző-egylet, a nőipar-egylet, a gazdasszonyok árváaházának, továbbá M. Kalocsa Róza, Frecskai Józsa, Bayer Karolina és Keleti Vilmosné tanodáiban, és édes örömmel telt el

a lelke, azon roppant haladás tapasztalatára, mit nálunk a nőnevelés évről-évre tesz. Az athletikai klub diadalai után nem merek tüzetesen szólni ezen vizsgákról, vajmi könnyen válhatnám hosszadalmassá, ha például elmondanám, hogy a nőképző egyesület tanodájában milyen alaposan adják elő leányoknak a — számtant, a nőipar-egyesület tanodájában a könyvvitelt, Frecskay Józsa intézetében a magyar irodalmat, Bayer Karolina intézetében a földrajzot, M. Kalocsa Róza intézetében a természettudományokat, milyen kitűnően tanította a jeles Szabó Julia a gazdasszonyok árváit; ez intézetben ugyan csak a napokban lesznek a vizsgák, de mert szeretem az árvákat, előre is bebenéztem hozzájuk; csak egyet akarok tehát fölemlíteni, a mit az egyik vizsgán magam láttam, magam hallottam. Keleti Vilmosné intézetében a derék tulajdonos felszólítja egyik vendégét, adjon a 4-dik és 5-dik osztálybéli növendékeknek valami iránybeli tárgyat, hogy míg a harmadik osztályt a magyar nyelvből vizsgálni fogja, amazok az adott tárgyat kidolgozzák. A vendég aztán ad nekik kidolgozni való tárgyat, nem épen nehezett, de nem is épen könnyűt: fejezzék ki sajnálkozásukat szülőiknek, hogy a mai vizsgán meg nem jelentek. Azután kezdődött a 3-dik osztály vizsgája, a leánykák egész biztosan és alaposan feleltek a kérdésekre, a miket ez is, az is a vendégek közül össze-vissza hozzájuk intézett, ez így tartott egy kis félóráig, akkor a 4-dik és 5-dik osztályra került a sor, és akkor a növendékek egyenként előálltak, felolvasták a hogy a kapott tárgyat kidolgozták és hányan voltak, annyiféleképen ki volt az dolgozva, az egyik érzékenyen, a másik komolyan, a harmadik panaszosan, a negyedik duzzogósan, de mindegyik olyan helyes eszme-rend és gondolat-fűzéssel, és a mellett olyan szabatos magyarsággal és a kifejezések annyi bőséggel és az érzések megfelelő kiszínezésével dolgozta ki egy kis félóra alatt ezen egy tárgyat, a mi igazán bámulatba ejtette a jelenlevőket. Én maig sem tudom, hogyan lehetett annyira kiképezni e fiatal elméket, és hogy semmi „humbog“ nem szerepelt a dologban, arról én voltam legjobban meggyőződve, mert véletlenül — én adtam nekik a tárgyat, a nélkül, hogy csak valaha láttam volna is őket.

Ennyit kötelességemnek tartottam a kicsi világról szólni, ennyit a nőnevelés ügye még az athletikai klub diadalma mellett is megérdemel talán. — i — r.

Budapesti hírvivő.

** (A királyné) július 29-dikén utazott el Sassetotba, Franciaországba. Ugyanezen napon a király Ischből rövid időre Bécsbe utazott. Ő felségének, a királynénak közvetlen kísérete igen kicsiny volt, mert a szolgálatteljesztés már a múlt hét elején elutazott Normandiába. Rónay Jácint és Valeria főhercegnő szintén ott töltik a nyár hátralevő részeit.

** (Jótékonyosság.) Király őfelsége a geberjéni helvét egyházközségnek temploma felépítésére 100, a kéki református egyházközségnek iskola-építésre 200 frtnyi adományt engedélyezett magánpénztárából; továbbá a mórinczfalvi leégettek javára 1,500 forintot és a csertési görög katolikus templom bővítésére 150 forintot adományozott. — Császka György szepesi püspök a szepesváraljai vízkárosultak javára 100, a zubrohlovai tüzkárosultak javára pedig 50 frtot adományozott. — A mórinczföldi tüzkárosultaknak Bonnaz püspök ötszáz forintot adott. — A budapesti „Fröbel nőegyesület“ meleg köszönetét fejezi ki Kauser János építész urnak, ki a király-utczai (15-dik számú) gyermekkertében eszközölt építés árából az egyesület javára háromszáz forintot elengedett.

** (A budai árvizkárosultak) javára adakoztak: gróf Festetics Gábor 500 frtot. — Schort János: csehországi gyáros 100 frtot. — Szász Koburg góthai herceg Ágoston ő királyi fensége, Klotild főhercegnő édesatyja, József főherceg ipja 100 frtot. — A szliácsi bál 706 frtot jövedelmezett a budai kárvallottak javára — Samassa érsek Marienbadból ötszáz frtot küldött a budaiak javára. — Marienbadban a Galmaier kisasszony és Sonnenthal közreműködése mellett megtartott szini előadás 2263 frt tiszta jövedelmet hozott. — A rohicsi fürdőben sorsjátékot rendezett egy bizottság. A sorsjáték 625 frtot jövedelmezett, ennek egyik felét a szomszéd Corobitz elemektől sujtott lakóinak, másik felét a budaiaknak adták. — A fővárosi tanács elfogadta a Scher-féle hamburgi sorsjáték tervét, de oly feltétel alatt, hogy Scher ur a már letett 30,000 márkán kívül a többi 120,000 márkát is leteszi. Scher ur erre késznek is nyilatkozott, de most meg azt követeli, hogy ne értékpapirokban, hanem készpénzben tegye le az összeget. — Eddig 140,000 forint adomány folyt be a polgármesternél, a polgári bizottságnál pedig 20,000 forint.

** (Rózsás napló.) Lebnik Dezső tisztviselő múlt hó 23-dikán váltott jegyet Schumann Ilonka kisasszonnyal. — Balogh László n. szalontai fiatal birtokos jegyet váltott Sántha Illon kisasszonnyal. — Esztergomban múlt szombaton volt Kammerberger Antal gőzhajózási tisztviselő esküvője Gruber Anna kisasszonnyal. — Theodorovics István szent-endrei járásbíró eljegyezte Aposztolovics Aurélia kisasszonyt. — Latinovics Eugénia k. a. kézfogója közelébb ment végbe gr. Auersperg Alfonzzal. — Erődi Béla, főreáltanodai tanár s lapunk munkatársa e napokban tartotta esküvőjét Gyorokon Kovács Lilla kisasszonnyal. — Kulán Deák Béla derék tanító e hó 2-dikán vezeti oltárhoz a derék tanítónőt Schnegorr Gizellát. — Molnár Lajos soproni gyógyszerész a napokban jegyet váltott Kéglér Luiza kisasszonnyal. — Kocske méti János esztergomi könyvkereskedő múlt hó 20-dikán tartotta esküvőjét Brenner Mariska kisasszonnyal s ugyanaznap volt Domokos Ferencz ó-budai gabnakereskedő esküvője is Brenner Anna kisasszonnyal. — Szepsiben Sárközy Piroska kisasszonyt, néhai Sárközy Sándor bájos és szelleműs leányát e napokban jegyezte el Szilvásy Barna, a vidék egyik derék ifja. — Zerginyi Elemér, gr. Károlyi Alajos gazdatisztje múlt hó 30-kán tartotta esküvőjét Vörösmarty Ilka kisasszonnyal, koszorus költőnk, Vörösmarty Mihály unokahugával. — Zilahon dr. Deák Mihály fiatal orvos eljegyezte özv. Waltenburginé Weisz Amanda urhölgyet. — Kolozsvártt múlt hétfőn volt Székely Miklós gyógyszerész és Bodor Nina kisasszony esküvője. — Bárány Eötvös Loránt múlt csütörtökön tartotta esküvőjét, Horváth Boldizsár kitűnő leányával, Gizella kisasszonnyal.

** (A nőipar-egyesület tanodájában) múlt hétfőn és kedden voltak az évi vizsgák, diszes hallgatóság jelenlétében, és e közül számosan országos nevű tanfériak, mint Ballagi Mór, maguk vették át a vizsgálók tisztjét, és azért csak az ő ítéletüket ismételjük, midőn azt mondjuk, hogy e tanoda máris az első közt foglalt helyet a fővárosban, olyan alapos itt a tanítás; a magyar nyelvben és irodalomban csakugy, mint a történelemben, a földrajzban, a természettudományokban és számtanban egyformán jártasok a növendékek, és a könyvvitelben is szép előmenetelt tettek ez év alatt. A mellett a szép fehérvarrás és himezések, továbbá a földirati és egyéb rajzok és könyvkötői munkák — szintén az intézet növendékei által készültek — egész nagy termet foglaltak el. Ép a jeles elnök:

Kühnel Ignáczné urnó nevenapjára esvén az első vizsganap, az intézet egyik növendéke néhány meleg szóval sok boldog évet kívánt neki, és a jelenlevők mindannyian szívből „Amen“-t mondtak reá, mert leginkább az ő buzgóságának köszöni a főváros e jeles tanodát, melyben — havonkinti 2 frtért! — alapos tanítást nyernek a leánykák. Ez az egy körülmény is páratlaná teszi nálunk ez intézetet. És tizenkilencz leány kitüntetésre méltóan tette le ez alkalommal a vizsgát.

* * (A budai jótékony-növegylet) mult hétfőn, Anna napján kegyeletesen emlékezett meg gr. Brunszvik Annáról. Az egylet hölgyei ugyanis gyűjtést rendeztek maguk közt, és a begyűlt pénzen — 21 frt és egy arany — megvendégelték a krisztinavárosi nőiápolda szegényeit, mely ápodának a grófnő egykor alapítója és nagy jóltevője volt. Az ápolda legöregebb szegény asszonya 96 éves.

* * (A fővárosban socialis politikai kör) van alakulóban, az alapszabályok már felterjesztettek a kormányhoz. Az egyesület célja gyűlések, röpiratok stb. által a társadalmi félszepségek ostorozása, s a nép felvilágosításának előmozdítása; az egylet tagja lehet minden nagykoru, de a felvétel iránt bizottság határoz.

* * (Egy magyar nő mártíriuma.) A képviselőháznak érdekes kérvény fog benyújtani. Az eset következő: 1855-ben, midőn az osztrák hadak megszállva tartották Bukurestet, hirtelen terjedt, hogy Berzenczey László állítólag emmissariusi minőségben odaérkezett. Gróf Coronini osztrák főparancsnok erre több bukuresti magyart fogatott el, hogy megtudja, hol van Berzenczey. Ez alkalommal elfogták Bereczky Istvánné, szül. báró Horváth Theréziát is, kinek Bukurestben nyilvános nevelő intézete volt. Az elfogatást a bukuresti rendőrség úgy eszközölte, hogy a szegény nő intézetét feldúlták, ékszerait, készpénzét elrabolták s őt magát Gyula-Fehérvárra hurcolták. A nagy-szebeni császári törvényszék élethossziglan tartó börtönre ítélte, az oberster Gerichtshof ez ítéletet 15 évi fogságra szállította le, 1857. május 15-dikén a szegény nő amnestiát kapott, de azóta hasztalan keresi 21,371 aranyra ment vagyonát úgy az oláh, mint az osztrák kormányánál. Ügye megfordult a diplomácia minden forumán, most a magyar képviselőházhhoz fog kérvényt benyújtani, hogy az eszközölje ki neki vagyonát visszatérítését.

* * (Csillagi Lajos) kitűnő arczképfestőnkől nem rég egy arczképebből álló gyűjtemény Bécsben a „Művészek házában“ jeleségénél fogva közszemlére kiállított. Itt egy orosz főúr meglátván a képeket, annyira meg volt lepve a kivitel művésziessége által, hogy Csillagi urhoz, ki jelenleg újpesti nyaralójában időz, felhívást intézett, hogy jönne minél előbb Oroszországba, hol sok megbizással szándékozik őt ellátni. Csillagi ur ezen bizodalommal melylyel a külföld egy előkelő művészetbarátja egy magyar művészt megtisztelt, a meghívást elfogadni szándékozik.

* * (A király) kívánságára az összes nyugdíjas államtisztviselők, illetőleg azoknak nyugdíjaira igényt tartó özvegyei, kik mostanig illetményeiket mindig utólagosan, minden hó 25-dikén kapták meg, ezentul előlegesen, minden hó 2-dikán vehetik fel az illető állami pénztáraknál. Ez intézkedés valódi jótétemény a szegény özvegyekre és nyugdíjasokra nézve, mert júliusi és augusztusi, vagyis két havi illetményüket ez egyszer majdnem egy időben vehetik fel.

* * (Láng Henrik) hazánfia, ki a szabadságharcz után menekülni volt kénytelen, néhány évet a keleti tartományokban, ötöt pedig Franciaországban töltött, 1859-ben átment Amerikába s ott 15 évig lakott, mely időből négy évet az Egyesült-Államok hadi szolgálatában mint százados, a többit pedig

több üzletnél alkalmazásban töltött, a napokban visszatért a negyed századig nem látott hazába. Itthon mint nyelvmester fog működni.

* * (Szabadságharczunk) emlékeinek bibliográhiáját akarja megírni Szinyey József. E munka nemcsak irodalomtörténelmi, hanem politikai szempontból is nagy fontosságú s örvendhetünk megjelenésén. Ohajtandó e mű lehető teljességére nézve, hogy minden kinek birtokában a szabadságharczra vonatkozó bármely nyomtatvány van, azt, vagy legalább annak teljes czimét, alakját, lapszámát s nyomtatási helyét Szinyey Józsefhez Budapestre az egyetemi könyvtár épületébe beküldeni sziveskedjék.

* * (Az új népszínház) a korlátozott pénzkészlethez képest, melylyel az építést megkezdték, diszes lesz. A főhomlokzat 11 öl magas, hat korithusi oszloppal ellátva. Az oszlopok közt kerek fülkékben Gaál, Kisfaludy Károly, Egressy szobrai, a tető sarkain mythologiai alakok, csucsán Apolló és két koszort tartó genius vannak elhelyezve. A fűtés és szellőztetés egy lüktetőgép segélyével fog történni, egy három lóerejű gőzgép óránként 1.250,000 köbláb friss levegőt hajt keresztül a nézőterem, mely levegő télen 5 foknyi R. hidegség mellett, 16° R.-re hevithető fel. A romlott levegő a főcsillár felett egy hosszú henger közvetítésével vezetetik ki, úgy, hogy utközben melegéne nagy részét a hengernek adja át. Az új épület egyéb részei s a csarnokok is forró vízzel fűtetnek. A nézőtér színezetében általában a fehér és világos drap-szín az uralkodó, a páholyok és ülőhelyek vörössel vannak bevonva, a padlatot festmények díszítik. Az egész terem a földszinttel, négy emeletre van fosztva, melyek legfelsője tulajdonképen kettőből áll, s úgy van beosztva, hogy a legolcsóbb helyekről is jól lehet a színpadra látni. Az udvari páholyokon kívül van 49 páholy, 1407 ülő- és 475 állóhely. Az udvari páholy a színpadtól jobbra az első emeleten van, szemben ezzel a városi képviselők páholya, a padmalyon 9 körkép van, aranyozott díszítményekkel körülvéve, köztük táblácskák Szerdahelyi, Megyeri, Szentpéteri, Jancsó, Füredi, Nagy Pista, Hegedüsné, Kovácsné neveivel. Közepén van a szellelőlyuk s ez alatt egy 80 lánгу csillár. — A színpadnak elég tág, 7 sor színpala van s 12° széles és 7° mély; ehez jön még a 8° széles és 5° mély hátsó színpad fölött a legfelső emeleten a festőterem, balletterem, a szükséges öltözők stb. A színpad alatt végre szellőztetési készülék van felállítva.

* * (A budai Rudasfürdőben) gőzfürdőt terveznek. E célra meg akarták venni a Heinrich-féle telket s a mellette levő két kis házat, de tulajdonosaik oly hóbortos árt követeltek, (egyik tizennyolcz-, másik negyven ezer forintot,) hogy ettől el kellett állani. A bizottság tehát azt a módot ajánlja, hogy a dunaszabályozás által nyerendő téren kellene a gőzfürdőt építeni.

* * (Irodalom.) „Pénteken végeztem, nem lesz szerencsém.“ Ez czime azon munkának, mely az orvosok és természetvizsgálók által a hazánkban létező babonák leírására kitűzött 300 forintos díjért pályázott. Mindössze három pályamunka nyújtott be, és ezek közt a bizottság a fenebbi jeliségű műnek ítélte oda a díjat, ha e mű szerzője késznek nyilatkozik azt magyarázó és felvilágosító példákkal bővíteni. És e mű szerzője, Varga János aradi ügyvéd és ismert író, késznek is nyilatkozott reá. — A Kisfaludy-Társaság „Évlapjai“-ból a tizedik kötet (az 1874/5-dik évről) most jelent meg. A terjedelmes kötetben — a hivatalos közleményeken kívül — következő irodalmi közlemények vannak: Dux Adolftól „A komikum lélektana s a nevetés élettana.“ Berczik Árpádtól „Czakó Zsigmondról“ székfoglaló. Pulszky Ferencztől „Mikes Kelemen ismeretlen kéziratáról“ és „Két középkori olasz művész magyarországi viszonyairól.“ Greguss

Ágosttól „Aesopi mesék (huszonegy) Székács Józseftől „Horatiusi ódák“ (hat.) Fábán Gábortól „Tibull egy elégiája.“ Toldy Ferencztől „Kisfaludy Sándor ismeretlen leveleiről,“ s „Irodalmi köreink emlékezete Bessenyeitől Kisfaludy Károly köréig.“ Szász Károlytól „Jolán“ költői beszély. Henszlmann Imrétől, „Három nemzeti műemlék.“ Szász Bélától „Látomány“ költemény.

* * (A természettudományi társulat) ujabban négy munka megiratását határozta el, u. m. „Magyarország ásványainak leírását“ Krenner József által, tiszteletdíja kétezer forint; „Magyarország és Erdély vas érczokhelyeit“ Maderspach Livius által, tiszteletdíja kétezer forint; „Alak- és élettani tanulmányok a véglények (protozoák) köréből“ czimű munkát Entz Géza, s „A magyarországi levél- és fadarázsok“ monographiáját, Mocsáry Sándor által; e két utóbbi tiszteletdíja öt-ötszáz forint Semsey Andor adományából.

* * (Borzasztó kegyetlenség.) Láng Darvas József vidéki színész e napokban Püspöky Annával, a színi képezde volt növendékével Jászberényből Szolnokra utazott, hová mindketten szerződve voltak, a szolnoki indóházban azonban a színész összeveszett a fiatal hölgygel, és vadállati dühösségében annyira összeverte, hogy egy héttel reá meghalt.

* * (A budai színikörben.) Temesváry valóban mindent elkövet, hogy a közönség jó szízzel legyen hozzá. A mellett, hogy jó társulata van, annyira változatosak az előadások, hogy néha néha egy kis bizonyos bukást is fölvesz a műsorba. Így a héten a „Bernáth Gazsi“-t, Egerváry Ödöntől. Bizonyára előre tudta, hogy ez a darab csak azért született, hogy meghaljon, annyira soványon lett neki kimérve az „Isten leheleté“-ből, mégis előadatta, hadd legyen egy ilyen estéje is a közönségnek, a melynek tudvalevőlag a temetés is multság. A mellett azután ad jót is sokat. Így e héten „Violá“-t, melyben a czimszerepet ő maga adta; kissé uri betyár volt, de egyébként igen szépen játszott és sok tapsot kapott, Tihanyival együtt, a ki a Peti cigányt és Timárral együtt, a ki az esküdtet jól ábrázolta. Adatta továbbá kétszer is a „Troubadour“-t, melyben Maleczky Vilmos és Bacsó Luiza vendégként, Gerecsné és Scholaster pedig rendes tagokul igen szépen énekeltek és a nagy számú közönségtől igen sok tapsot is arattak. Scholaster urnak gyönyörű tenorhangja van, és ha játszani is fog tudni, nagy ára lesz e hangnak. — Tegnap, szombaton Kühnelné Toperczer Ilka, a nemzeti színház volt tagja, lépett föl a színikörben, Maleczkyvel együtt, a „Hunyadi László“-operában; erről azonban csak jövő számban fogunk szólhatni.

* * (Vigyázatlanság.) Weisz J. első segéd a Hollósféle dorottya-utczai kereskedésben, a svábhegyen időző főnökéhez akart menni, az utat lóvonatu pályán tevő meg, de midőn le akart szállani, a lóvonatu pályakocsis a megbokrosodott lovakat sohogy sem bírta megállítani, miért is Weisz, ki sietett, leugrott, a lóvonatról de oly szerencsétlenül, hogy egyik lábát annyira megsértette, hogy amputálni kellett.

* * (Reisz Gyula) volt pest-belvárosi királyi járásbíró-sági végrehajtó, ki mult évben több rendbeli sikkasztást elkövetve megszökött, de utóbb Altonában elfogtatván, visszahozott, s a pesti fenyítőtörvényszék által másfél évi börtönre ítéltetett. A királyi tábla e napokban ítélete hirdettetett ki vádlotnak az első bíróság által. A királyi tábla a fennforgó számos sulyító körülménynél fogva az első bíróság által kiszabott börtönbüntetést befogadásától számítandó 3 évre emelte fel.

* * (Vegyesek.) A nemzeti színházban az előadások e

hó 7-dikén, szombaton kezdetnek meg. — Öcsászári királyi fensége Clotild főhercegnő, valamint az ujszülött főherceg egészségi állapota folyton örvendetes, miért is az orvosi jelentések most már beszüntettek. — Báró Sina Rappolten Kirchen birtokain súlyos betegségbe esett; ujabban érkezett hírek szerint azonban állapota tetemesen javult. — Pezzana Gualtieri asszony csak kis számú közönség előtt játszott e héten a német színpadon. E napokban már el is hagyja fővárosukat. Többek között „Stuart Mária“, és „Gauthier Margitot“ játszotta, kitünően, de egyszersmind borzasztón. — A mintarajztanoda és rajztanárképezde növendékeinek műveiből e héten kiállítás volt az intézet helyiségeiben. Tárgyai mértani és alaki rajzok és festett fejtanulmányok voltak. Az intézet növendékei közül többen 15 frtos jutalomdíjjal lettek kitüntetve. — A Margitsziget még mindig igen látogatott. Mult hó 20-dikáig 340 család, vagyis 716 személy vette igénybe a kitünő fürdőt. — A Margitsziget első vendéglistájában fényes banketet rendeztek József főherceg családi örömeinek megünneplése alkalmából. — Kovács G., a nagykanizsai zenekar primása az alcsuthi családi öröm alkalmával „Gyermekörömök“ czimű zene művet szerzett s azt a főhercegi párnak ajánlotta. A főherceg és neje elfogadták az ajánlatot. — Az athletikai klub jövő évre Bécsbe tervez gyalogversenyt; az ősszel pedig (szeptember elején) Tatára kirándulást teend. — Budapest környékén a honvédség fegyvergyakorlatai e hó 29-dikétől október 2-áig fognak tartani. E gyakorlatokra az 1870 óta besorozott s a fővárosi zászlóaljhoz tartozó honvédek mind behivatnak. — Több koleraeset fordult elő az utóbbi időben, s noha az orvosi vélemény szerint ez idén járványtól nincs mit tartani, mindazonáltal kellő elővigyázattal élni mindenkor szükséges. Különösen gondot kellene fordítani ez időtájt a gyümölcsre. — Pokorni Jenő író társunk szombat éjjel, a mint nejével a „Viola“ előadásáról haza felé ment, az „Egyetemter“-en orvosok kezébe esett. Szerencsére néhány ifjival találkozott, kik aztán az orvosokat elriasztották. — Királyi Páljeles városi s volt országgyűlési képviselő — mint örömmel értesülünk — hosszas betegségéből fölépült. — Megjelent a „Táncz“ zenemű-folyóirat 30-dik száma, zongorák számára, szerkeszti és kiadja: Goll János, Délibáb czimű csárdással Wachteltől. — A korcsolyacsarnokból ez évben csak a középső részt építik ki, két szárnyát csak két év múlva; kávéház is lesz benne. — Somogyi Ede magyarra fordította Göthe „Tasso“-ját. — A budapesti főkapitány keresetet indított dr. Loeblich ker. orvos ellen, ki olyan kitünően buzgólkodott a szerencsétlenek megmentése körül és e miatt a június 26-diki vész alkalmával egy constablert leszidott. — Ifjabb dr. Prokopp Jenő ur rákosi (azelőtt Zsivora-féle) kertjében egy ritka virág: „a Victoria Regia“ virággal; megtekintés végett mindenkinek szabad bemenet engedtetik. — Három festvény kelt el közelebb. Lotz Károly „Zivatar a pusztában“ czimű festvényét megvette a muzeum; Kapisz „Majorsági udvar“-át Eberling kereskedő neje, Vastagh György „Pipázó cigányleányát“ pedig Forgó István üvegkereskedő. — Az egyetemen dékánok lettek: a jogi karnál Hajnik Imre, a hittudományinál Stancel Ferencz, az orvosinál dr. Rupp János, a bölcsészetenél Hunfalvi János. Rector maniculusnak pedig Than Károlyt választották meg.

* * (Halálozások.) Kisszántói Dobozy István, volt honvéd alezredes a szabadságharcban, mult hó 17-dikén élte 76-dik évében meghalt; az elhunyt mint Biharmegye szolgabírája és táblabírája tevékeny tagja volt a forradalom előtti szabadelvű ellenzéknek a foeradalom alatt Erdélyben mint kormánybiztos

bankásznak. A kalandor remélhetőleg a többi felvidéki fürdőhelyeken sem fog tért találni rut mesterségének üzésére. — A nagyvárad i önkéntes tüzoltó-egylet e napokban ünnepelte meg örségének ezredik évét. Az ünnepélyes gyakorlaton több vidéki egylet küldöttei és roppant néző közönség volt jelen. — A Kőrösön is megnyílik már a gőzhajózás. — Dunaföldváron múlt hó 12-dikén hangversenyt rendeztek a kaszinó-kertben, melyen kevés, de nagyon válogatott közönség jelent meg. — A Tisza mellett S ó s P i s t a hírhedt rablót múlt hó 22-dikén agyonlőve találták. — Ajnácskán múlt hó 25-dikén Anna bál tartatott, mely kitűnően sikerült; a fürdő-vendégek nagyobb részét mind részt vettek a bálban. — A b a l a t o n - f ü r e d i fürdővendégek tizenharmadik névsora megjelent. E szerint eddig 1373 személy időzött Balaton-Füreden. — T a l a b é r J á n o s a nagy-kanizsai szent-ferenczrendiek házi könyvtárának 300 firt értékű különféle könyveket ajándékozott. — A b a r a n y a m e g y e i néptanítók egyetemes gyűlése f. év sept. 19. 20. és 21-dik napjain tartatik meg. — A m e d v é k sok kárt okoznak az ungmegyei hegyaljakon legelő s ott éjjelező gulyák és ménesekben. — B r a s s ó vidékén összesen 3775 czigány él és pedig 576 Brassó városában, 3199 a vidék több helységeiben. Nemre nézve 869 férfi és 969 asszony, 1077 fiu és 860 leány. — A j ó i d ő óta szünetelő r o z s n y ő i porcellángyárt egy német vállalkozó vette meg. — A világhírű herendi porcellángyár pedig e napokban végkép beszüntette működését. — A p o z s o n y i szőlőhegyekben a közelebbi viharok közel 100.000 forintnyi kárt okoztak.

A zalasomogyi gőzhajótársaság e hó első napján tartandó Anna-bál alkalmával kétutazást rendez Keszthelytől B.-Füredre, kikötte Badacsonynál, Rév-Fülöpnél, Boglárnál és Szántódnál. Keszthelyről reggeli 6 órakor indul, Boglárnál bejárja a Kanizsa felől érkező vonatot, s délután fél 2 órakor köt ki Fürednél, honnan e hó 2-án reggel 4 órakor megy vissza.

Ubrik Borbála új kiadásban. Sümegen múlt hó 24-dikén egy iszonyu, embertelen tett derült napfényre, mely lázas izgalomba hozta a mezőváros lakóit. A börtönfelügyelő neje ugyanis egy elveszett csibéjét keresván, valami félreeső kuckóban elfojtott emberi nyögést és siralmas jajgatást hallott. Kutatni kezdett s egy szerencsétlen asszonyt talált, ki július 2-dika óta férje által ide záratott. Képzelné lehet, minő állapotban volt! A balálra vált felügyelőné azonnal jelentést tett ajárásbírósnál, és ez megjelenvén a helyszínén, talált egy nőt, kiaszva, halálsápadtan, megtépett, rongyos foszlányokban, férgektől ellepve, büz és szenny között és ezt a kegyetlenséget a férj követte el ne-jén! A szerencsétlen áldozat lengyel születésű s mint mondják, előkelő származású; férjével, mint huszárral ismerkedett meg, kivel el is jött hazánka. Legutóbb férje Letenyéről jött Sümegre s itt a rendőrségnél mint pandurkáplár volt alkalmazva. Ide nejét már egy erősen zárt szekrénybe hozta, míg ő egy másik nővel élte világát. Első, azaz igazi nejétől volt egy leánya, kinek szigoruan megparancsolta, hogy anyja létét és állapotát elhallgassa, mert ha csak egy kukkot mer szólni felőle, rögtön agyonlővi. A rettegő leányból azonban nem tudta kiirtani a gyermeki ragaszkodó szeretetet. Mert a szerencsétlen asszony kinos, rettentő életbenmaradását csak annak köszönheti, hogy loánya el-elosont hozzá s dugott neki egy kis kenyereket, mit hazulról lopott, és néha-néha vizet adott neki. A kegyetlen férjet, ki épen a környéken volt szemlén, erős kíséret mellett hozták vissza.

Különfélék.

*** * (Franklin özvegye.)** Lady Franklin, a híres északi sarkutazó özvegye. múlt hó 18-dikán este, saját házában Phillimore Gardensben meghalt. Ő egy hugenotta családból származott, mely a nantesi edictum fölfüggesztése után Angliába menekült. 1844-ben férjével, ki ekkor az északnyugati útjárás föltalálására szervezkedett expedíció vezényletét vette át, Angliába tért vissza. Mialatt férje az észak-sarki expedíciót vezényelte, ő Madeirában, a nyugat-indiai szigeteken s az észak-amerikai Egyesült-Államokban utazott. Férje elveszvének északon, a nő folyvást törekedett azt föltalálni és vagyona nagy részét erre költé. E rendkívüli nő a leghosszabb utazást 1863—1872-ben tette. Ekkor utazta körül a földet, s midőn hazatért, már nyolczvan éves volt. Utolsó éveit Angliában töltötte. Tudvalevőleg a múlt heteken indult el ismét egy angol expedíció a jegestengerre, hogy ha lehet, Franklin nyomait is fölkutassa.

*** * (Külföldi vegyesek.)** A h a m b u r g i Schultze-színházban a Swoboda-pár jótékony előadást rendezett (Strauss „Fledermaus“-ával) a budaiak javára, 710 márka (vagyis 355 firt) tiszta jövedelemmel; ez operettebe Swobodáné asszony nagy tet-szés mellett szötte be a „Boldog éjjel“ kezdetű magyar dalt. — A bécsi Praterben múlt hó 17-dikén a budaiak javára tartott előadásnak, az esős idő daczára is, szép számu látogatója volt. — Mint Münchenből írják, a ba-jor akadémia királyné ő Felsége testvérét, Károly Tivadar herceget tiszteletbeli tagjává választá. A herceg tudvalevőleg orvos. — S c h u l h o f Lipót, bécsi csillagjai assistens s hazánkfia múlt hó 11-dikén reggeli 1 órakor a 147-dik bolygódót fedezte fel és „Protogeniá“-nak nevezte el. — A déli Franciaországban az árvíz által okozott kár borzasztó nagy. Legközelebb a londoni segélyegylet elnöke levelet kapott Mac-Mahonnétól, mely a kár nagyságát felderíti, E levél szerint 400 ember veszett oda s 6900 ház dőlt össze. Az összes kár 100 millió frankot tesz. — B y r o n n a k emléksobrot akar emelni Anglia E czéltől em-lékbizottság alakult, mely Londonban e napokban meetinget tar-tott s azon elhatározták, hogy a nagy angol költő szobrát a fővá-ros valamely közhelyén állítsák föl. — A b r ü n n i munkások, kik három hétig beállították a munkát, a napokban ismét dolgozni kezdtek a legtöbb gyárban. A strike e szerint befejezettnek tekin-hető. A gyártulajdonosok a munkaszünetelés alatt 900 ezer forintnál többet vesztek.

Megbízások tára.

Jászberénybe K. B. urhölgynek; Megküldtem.

Sz-ra N. K. urnőnek: csak akkor tarthat igényt az egész éves előfizető a mellékletekről, ha az azokért járó csekély díjat — a 12 kötet könyvért 1 firt. 80 krt és a két műlapért 20 krt — beküldte.

Tolvádiára G. J. urnak: Legközelebb veszi a csomagot.

P. K. Keresztur B. B. M. urnőnek: Várom szíves feleletét.

Fogarásra Z. E. urhölgynek: Szíves köszönet fáradozásaier. J.-netől pedig még most sem kaptam választ!

Sziget-Kamarára Z. M. M. urnőnek: El van küldve. A jelen félévre volt beírva.

Kemecsére D. B. urnőnek: Pedig én fenakadás nélkül küldtem.

Aradra K. V. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Szalontára K. J. urnőnek: Postára adtam.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapest, nagy (3) korona-utca 16-dik szám
(Hampel-féle ház),

minden háttartásban nagyobb mennyiségben

szükséglet

árak raktára.

Napi árak átlagként = 1/4 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 Kr.
" " " " " " " "	24
" " " " " " " "	23 1/2
" " " " " " " "	26
" " " " " " " "	70
" " " " " " " "	74
" " " " " " " "	79
" " " " " " " "	80
" " " " " " " "	85
" " " " " " " "	88
" " " " " " " "	95
" " " " " " " "	82
" " " " " " " "	105
" " " " " " " "	9
" " " " " " " "	10
" " " " " " " "	12
" " " " " " " "	14
" " " " " " " "	18
" " " " " " " "	20, 22, 20, 16 és 10
" " " " " " " "	50
" " " " " " " "	80
" " " " " " " "	14
" " " " " " " "	54
" " " " " " " "	36
" " " " " " " "	22
" " " " " " " "	20
" " " " " " " "	15
" " " " " " " "	18
" " " " " " " "	24
" " " " " " " "	12
" " " " " " " "	18
" " " " " " " "	41
" " " " " " " "	8
" " " " " " " "	6, 25
" " " " " " " "	20
" " " " " " " "	50
" " " " " " " "	50
" " " " " " " "	50
" " " " " " " "	50

Az árukat kívánatra bermentve a házba küldöm.
Csakrot csak egész sivegben szállítok, a többi áruk-
ból mérek legkevesebb egy vándortet, melyből 112 font
100 bécsi fontnak felel meg.
Czetei helyiségem hatkórnapokon délelőtti 8-12,
delelőtti 2-7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvétel mellett a
legnagyobb gondal teljesítetnek.

Hampel Győző,
Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bermentve.

Ösupán csak **27** kron árucaarnok
Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Séptvárosi templom tér, a
alapítójánál
található a legolcsóbb
bevásárlási ferrás.

Ugyanott újonnan érkezett mindennemű legdivatoseb ruhakelmék
és minden e stakha vágó cikkek bámulatos olcsó áron,
azaz csak 27 krona-ért árszittatnak.
Videki rendelmenyek pontosan teljesittetnek.

Legújabb
női
27! ruhakelmék

Videki rendelmenyek lelkiamerotesen eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
női ruhakelméket
HAMBURGER ADOLF
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg (uri)-utca 8. sz. a.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bermentve

Hirdetés felvételi iroda:
3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignácz-nál
Budapesten.

32-dik szám.

Augusztus 8-dkián.

CŠALADI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Orszóg-út 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Ismertebb naptár | Holt-járás | N a p -
költségyezés | |
|-----------------------|-----------|-----------------------------------|--------------|---------------------|------------------|------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | Ár. per. | Ár. pen. |
| Augusztus 8 | Vasárnap | C 12 Bol. Assz.el. | C 11 Czirjék | 27 E 8 Pantaleon | 7 | | 4 46 | 7 23 |
| 9 | Hétfő | Román. Afra | Emőd | 28 Prochus | 8 | | 4 47 | 7 23 |
| 10 | Kedd | Lőrincz vértanu | Lőrincz | 28 Kaltinie | 9 Bőjt templ. b. | | 4 48 | 7 20 |
| 11 | Szerda | Zsuzsanna szüz | Tiborc | 30 Szilas | 10 | ☉ | 4 50 | 7 18 |
| 12 | Csütörtök | Klára szüz | Klára, Hila. | 31 Eudocimus | 11 Léa | | 4 52 | 7 16 |
| 13 | Péntek | Hippolitus | Ipoly | 1 Auguszt. Isten | 12 | | 4 53 | 7 15 |
| 14 | Szombat | Őzséb, Athan | Őzséb, Neste | 2 sz. any. b. kezd. | 13 Sab. Naham. | | 4 54 | 7 13 |

Teljes számn példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Szliács augusztus 2-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — P a n a s z o k. — Tisztelt Szerkesztő! Soká haboztam, ha írjak-e becses lapjának az itteni fürdőről; mert csak panaszosat írhatnék arról a zsarolásról, a mi itt befészkelte magát; de nem tettem, mert nem akartam letenni e jeles gyógyerejű fürdőt a világ előtt. Most azonban k é n y t e l e n vagyok nyilvánosan felszólalni, a szenvedő vendégek érdekében, E gyógyhelyen ugyanis, hol néhány száz idegbeteg nő keres most is gyógyulást és nyugalmat, több dorbézoló ur megzavarja az éji nyugalmat. A Füh-ring korcsmájában, a lakóházak közvetlen szomszédságában éjfélig, sőt azon túl is huzatják a cigánynyal, s ezzel be nem érve, kiviszik a zenét a sétányra, s az aludni akaró közönség ablakai alatt muzsikáltatnak, kurjongatnak és tánczognak.

Nem tudjuk, kihez forduljunk e botrány megszüntetéseért, Ma, augusztus 2-dikén már a tizedik éj volt, melyet ily módon megzavartak. Az ilyesmi csak oly helyen történhetik, a hol nincs rendőrség s a fürdő igazgatója eltűri az ilyen botrányt. Nem leven, a ki e bajon segítene, a nyilvánossághoz fordulunk tehát, figyelmeztetve mindenkit, hogy a ki éjjel a cigány zenéje mellett mulatni akar, az jőjjön Szliácsra; de a ki a nyugalmat szereti és éjjel aludni akar, az kerülje e fürdőhelyet.

Székes-Fehérváron társulat alakult, melynek célja oly leányt, fényt üz, nőül nem venni. Az egylet tagjai állítólag, az által ismeretese, hogy nem viselnek szakállt. Nem hiszszük azonban, hogy az egylet tovább fennállana, mint a míg a tagok szakállai újra megnőnek, és pedig azért nem hiszszük, mert a fiatal emberek legnagyobb része többet néz a külsőre, mint a lélekre.

Szempezen mult hó 27-dikén délutáni 7 óra tájban az ottani kavicsgödrökben két 9—10 éves fiúcska mulatságból karókkal a kavicsot kotorta, s ez által a föld alatti gödröt megnagyobbították; de a fölöttük volt meglazult föld rájuk omlott s eltemette őket. A velük volt harmadik, kissé hülye gyermek megijedvén, haza szaladt, de ijedtségből-e, vagy félelemből, senkinek sem szólt. Egy történetesen arra vetődött ember észre vette, hogy egy gyermekláb latszik ki a földből, erről a legközelebbi házban azonnal jelentést tett, s ennek folytán érkezett is segítség, de már akkor mindkét gyermek halva volt.

Temesváron e napokban egy fiatal ember egy nőismerősével az utcán találkozáván, beszélgetésbe ereszkedett vele, de olyannyira elfogult volt, hogy szivarának égő végét tette szájába; fájt neki, de nem akarta ügyetlenségét elárulni, azért csak tovább beszélgetett a hölgygel. Később aztán lakására érve, mindenféle kázi gyógyszert használt ellene, de a fájdalom csak nem szűnt.

Végre orvost hivatott, de már késő volt, szája gyuladásba esett, és az alig 24 éves fiatal ember néhány nap múlva meghalt.

Szegeden érdekes madárgyűjtemény látható néhány nap óta. E gyűjtemény Freuder Miksa szegedi születésű hazánkfiáé, a ki földünk másik felén 24 évet töltött mint szenvedélyes madárgyűjtő. Gyűjteménye eleven és kitömött madarakból áll. többnyire Dél-Amerika vidékéről, de másfelül is. Az elevenek közt gyönyörű példányu rizsmadarai és kolibrijei vannak China és Japánból, inseparable-k a Jóreményfokról, orange-ok Dél-Amerikából, stb.

Nagyváradon komaegylet alakult, mely czélul tűzte ki, hogy szegény embereknek, ha fiuk születik, komát szereznek; (és ha leány születik?) ha az egyleti tagoknak lesz fia, sorshuzás ntján a tagok közül rendelnek komát, a gyermekágyas nőt pedig pénzzel segítik.

Esztergom legszebb történelmi emléke, a Bakács-kápolna fog közelebb a legnagyobb ünnepélylyel a használatnak ismét átadatni. E kápolnát a hercegprimás fejedelmi fényvel állította helyre. A kupola aranyozásait Detoma hires díszítő, a svéd király udvari művésze készíté. Az oltáron álló két fehér carrarai márványszobrot, a főképtalan készítetté s 2000 frtba kerültek.

Gödöllőn gr. Ráday Pál és Dobozi István, maglódi jegyző e napokban gyűlést hívtak össze egy régészeti egylet alakítása czéljából, és Gödöllő és vidéke értelmiségének jó része megjelent a gyűlésen; ott volt jeles tudósunk, Rómer Floris is és elnökké is ő választatott meg közfelkiáltással, jegyzőnek pedig Dobozi István, ki ez egylet alakításában működött közre.

Vidéki vegyesek. Debreczenben több fiatal ember gyalogversenyt rendez Nagyváradra, és már is több versenyző csatlakozott a tervezőkhez. Az indulás jövő hó 5-dikén reggeli 6 órakor történik.— Szent-Gálon július 22 dikén borzasztó tüzvész volt, 236 ház és sok termény égett el, két emberélet is esett áldozatul s számos család jutott koldusbotra. — Hevesen az fjuság július 29-dikén tánczvizalmat rendezett, 44 frt 50 kr tiszta jövedelemmel a budaiak javára. — Almosdon mult hó 25-dikén jótékony czélú tánczvizalom tartatott, az ottani kiseddóvó intézet és a budai károsultak javára, szép hölgyek jelenlétében és szép sikerrel. — Nagy-Károlyban e hó 1-seje óta „Szathmármegyei Közlöny“ című társadalmi vegyes tartalmu heti lap jelenik meg. — Mihályfalván műkedvelői társulat van alakulóban. — Székesfehérváron Pajor Istvánnak egy öt éves szőlőtője van, melyen 436 fűrtot számláltak. — Tropper győrszigeti gyógyszerész s magyarfaló még vasárnap költözött el Győrszgetéről. Ugy hallik, hogy Bodenbachba ment vissza; gyógytárát Kokas Mihály vette bérbe.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr.
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

32. SZ.

Aug. 12-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

A haza boldogsága. *)

A boldogság eszközei közt első helyen áll a nemzet életében a polgárok tiszta erkölce. Ennek gyúpontja a családi élet, melyben a nő, az anya úgy jelenik meg, mint Vesta papnője, ki a nemes, a jó, az erény tüzeit gyújtja, táplálja, elhamvadástól megőrzi. Itt magaslik ki a nő, a gyenge nő itt lesz erős. Itt vivja tiszteletét, áldását egy nemzetnek. A hír, dicsőség nélküli nő itt fonja magának hervadatlan koszoruját észrevélenül, melyről beszélnek a késő utódok, s minden levélre a kegyelet, a hála nevét írják.

A nemzetek története élő bizonyosság arról, hogy tiszta, egyszerű erkölcsi élet teremt meg első sorban a haza boldogságát. Az egyszerű erkölcs, kevéssel megelégedő, keveset kíván, kevésre vágyik. Természetes következménye ennek az, hogy nem csalódunk annyira. A csalódás keserű íz hagy maga után, mely kedvtelenséget szül; munkafolyamunk megszakad, kedélyünk borongóssá válik. A régi Görögország népén valami varázsló, elbűvölő derűtség ömlik el, mely benn a családban, mint nyilvános helyeken, a közéletben csak boldogságot árasztott. Az egyszerű erkölcsök teremtették ezt, midőn a nemzet a mindennapi élet korlátain túlemelkedő bölcssek, kormányférfiak vezetése alatt belátta azt, hogy a boldogság megszerzéséhez elég két tényező: egészséges, erkölcsös társadalmi élet s meleg, igaz honszeretet. És míg Görögország a Miltiadések, Aristidések, Leonidások, Likurgosok, Solonok, Sokratesek hazája volt, addig bár ezer ostromot, de mosolyogva kiállt s boldog volt. Mihelyt az idegen persa és maczedoniai műveltség terjedni kezdett, mihelyt magasabban szárnyaló vágyak ébredtek, feltáruul Cheronca szomorú mezeje, melyen elhullván a szent csa-

pat utósó embere is, a görög szabadság örökre elenyészik. Hasztalan emeli fel már ilyenkor egyes próféta merész, lelkes szavát; a gyökerében megörlött fa kidülését nem akadályozza meg senki.

Honunk története kiváló példát nyújt azon igazság bizonyítására, hogy egyszerű, tiszta erkölcs első sorban alapja a nemzet boldogságának. Legboldogabb a magyar nemzet kétségkívül akkor volt, midőn távol keleten ősei istenének áldozva, idegen elemekkel nem vegyülve, hódolva az öregek érdemeinek, patriarchalis egyszerűségben élhetett. Minél közelebb jött nyugathoz, hire, dicsősége annál inkább nőtt, de boldogságából mindinkább vesztett. Egyszerű, mindenkor nemes erkölceit most a keleti, majd nyugati udvarok rokonsága, ledér műveltsége vesztegeti meg, melyeknek két ellenkező hatásuk volt: a nemzet egy részének, vagy éppen a gazdagabbaknak hizelgett, a másikat elégedetlenné, forrongóvá tette. Mindkét eset boldogtalanságnak volt szülőanyja. Egy népszerű alak jelenik meg a tizenötödik század második felében a királyok sorában, ki már ifjonta belátta az erkölcsi alap megingását s lángelméje nagyságával, szive legmelegebb érzésével fordult nemzete felé s három évtizedig boldogította Magyarországot. S míg e hont igazságos Mátyások kormányozták és fogják kormányozni, boldog volt és boldog leend.

Első sorban a családi élet van hivatva, hogy kebelében a visszás idegenszerűségnek helyt ne adjon. És mindenek előtt a családanyák, leányok legyenek őrei a tiszta, nemzeti erkölcsnek. Két veszedelmes út van, melyen az idegen szellem észrevétlenül bejön s uralkodóvá lesz: az idegen nyelv és a tulságos pipere.

Jó családanyák! derék leányok! ne tartsatok engem olyanoknak, ki nem tudnám felfogni, hogy mi szép, sőt: szükséges legalább még egy műveltebb nyelv birtokában lenni annak, ki folytonosan művelt társaságban él, mivel emberekkel érintkezik

*) Mutatvány Tóth Pálnak közelebb: megjelent „Ifjú leányokkönyve“ című műveből, mely sok szép elmélkedést foglal magában a családról, a természetéről, a vallásról, a hazáról, és azért a fiatal leányoknak akár még annyi imádság, o mű olvasása.

Szark.

Ne véljétek, hogy én derék ősanányaink maga szötte-fonta, de szép gazdag ruháit akarnám újra reátok adatni. Tudom én, hogy a divatnak ipar tekintetében is megvan a maga értelme. Csak az az én szerény kérésem, ne hitessétek el magatokkal, hogy miveletlenek maradtok, ha csak az édesanyjai magyar nyelvet beszélitek, de szépen, folyékonyan, értelmesen, zengzetesen. Ne hitessétek el magatokkal, hogy nem lestek oly nemes, szép alkatuak, ha honi ruhát vesztek magatokra, de izléssel. Az a mi családaink nagy baja, hogy maguk hirdetik: pipere nélkül pártában maradjunk! Kezdjék meg csak azok a jobb irányt, kik értelmileg, vagyoniilag elől állanak, utánok kelnek a többi családok s higyjétek meg, boldogabbak lestek. S kérдем, ha a nehéz időkből veszély közepette le tudtok mondani a pipere szeretetéről, ha akkor legkedvesebbnek találjátok szép magyar nyelveteket; a jobb, derűsebb napokban miért kell más irányt követni? . . . Ki az egészséges anyával roszul bánik, valjon őszinte-e annak ápolása a betegség idején?

És nem irnám e sorokat, ha tudnám, hogy az idegen kertben akkor foglalkozunk már, mikor a magunk virágait teljesen fölneveltük.

De én tapasztalom, jól tudom, hogy a magunk szép, egészséges fáit, teljes virágait nem ismerjük eléggé, midőn már szakgatni kezdjük az idegen virágokat, gyümölcsöket. Néhány fajt áthozunk, nem ápoljuk gondosan, elhervad. Csoda-e, ha korunk oly virág nélküli, oly koszorutlan!? . . . Fáj ezeket irnom, de én, ki mindenek felett nemzeti szellemet akarnék leányainkban kifejteni, a felületes, csak külsőleges, idegen szellemű miveltségnek határozott ellene vagyok. A nemzeti szellem nem zárja ki, hogy leányainkat külsőleg is miveltté ne neveljük, de főgondot az egyszerű, nemes erkölcsre, benső miveltségre fordítsunk. Mi szörnyű a vád, mit egy idegen szellemű nőnek hallani kell a nehezebb, a borusabb napokban:

Mi vagy te most? Kérdezd meg magadat,
Angol talán? vagy német, francia?
Igen, ha megtagadná fajokat;
De ah, előttök szentség a haza!*)

És bizonyára minden más nemzet inkább megőrzi a haza magas eszméjének tisztaságát, mint a magyar. A német, angol, francia általánosan megelégszik nyelvével, szokásaival, nemzeti irányával, sőt büszke rá; mi pedig félünk, hogy nem tarthatunk lépést a világmiveltséggel, ha azoknak nyelvét — ha bár felületesen is — el nem sajátítjuk! S én úgy félek, hogy még távol tőlünk, egy csendes mosolylyal is kísérnek bennünket az okos szomszédok,

Mi boldog lennék, ha e szavakat úgy értelmeznék tisztelt olvasónőim, mint a hogy én! s a mily tiszta, őszinte szív vezérelt ez érzelmenyilvánításra, oly őszintén fogadnák azt!

A haza boldogságát második sorban az iskolák, a tudomány, a népnevelés alapítják meg. Csak értelmes, tanult nemzet szerezhetheti meg azon állapotot, mely megelégedetté, boldoggá tesz. Az értelmi fejlettség megszabadítja a lelkeket azon egészségtelen légrétegektől, melyekben a vakbuzgóság, rajongás, babona mérges, enyészetes csirái szállonganak s oly utat mutat, mely a munka csarnokába vezet. A munka elfoglal, tanít, anyagilag jutalmaz, közjólétet teremt. Munkás nemzetek a miveltségnek, a boldogságnak mindig magasabb fokán állanak, nemcsak, hanem vezérszerepet játszanak is, győzők, hódítók lesznek;

(*) Vörösmarty. Az nrhölgyes.

mig az értelmileg fejletlen, munkátlanhoz szokott nemzetek, mint meghódítottak, elenyésznek lassankint, nyomot sem hagyva.

Az értelemfejlesztés első mesternője ismét az anya; majd az apa, népnevelők, tanárok veszik át a képzés nagy és nemes feladatát. Boldog gyermek, kinek gondos szülét adott a gondviselés! Az élet az ilyenre áldás s nem átok; a jövőbe bátor szemekkel néz, hiszen a kincs, melyet szülétől örökölt, el nem enyészhet. Tudománya, munkás keze biztos vezérlik utain; mindennütt talál hivatásának megfelelő kört, neve tiszteltté, egyénisége kedves leendő, ő boldog s boldogíthat. Ha ily tagok alkotnak egy társaságot, s ha ily tagokból álló társaságok teszik a nemzetet, nem boldog-e igazán? Boldog gyermek, kinek gondos, lelkiismeretes tanítót rendelt a sors! Egy nemzedék értelmi fejlettsége, szívverése függ a tanítóktól. S lehet-e azt jobbá tenni kevés idő alatt, mi évek során át elhibáztatott? Valódi kincs van letéve a neveléssel, tanítással foglalkozók kezébe. Ki felelős, ha e kincs elpazaroltatik? Egy nemzet boldogsága függ a tudomány miveltől. Szerencsés a nemzedék, ah ezekben igaz, hivatott vezéreket talált. Méltán kiáltott fel Fülöp, Macedonia királya, midőn Sándor fia született: „Hálát adok az Isteneknek, hogy fiam akkor született, midőn még Aristoteles él, hogy azt ő általa neveltethetem!

Minden életre való, feladatát megértő nemzet kormányfői legelőször gondot, anyagi erőt fordítanak az iskolákra. Nemzete jövő boldogságát, nagyságát ohajtva, felfogta ezt már Solon, s Athent a tudomány városává felavatta. Nemes munkásságát betetőzte Perikles, ki az ismeretek mellé a művészet nemtőjét is örül állította, mert emelkedett szelleme belátta, hogy izléssel párosult ismeret kétszer értékesebbé teszi egyéniségünket. S azóta minden miveltbb nemzet az iskolák, tudomány, művészet templomait igyekezett virágzásra emelni. Hála a magyarok Istenének, hogy nemzetünk is mutathat fel fényes példákat, sőt talán nagyobbakat, mint más nemzetek. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy itt föllevenitsem egyes nagyjainak emlékét, kiknek szelleme századokra hint fényt, világgosságot.

Légy nemesen büszke, nemzetem derék leánya, ha most különösen nemednek áldott emlékü alakjait idézem emlékedbe! Társalogj velők, tanulj tőlök, buzdulj és lelkesülj! Ők a nemzet egféltettebb kincsei: a tudományos intézetekért, iskolákért éltek, áldoztak, meg levén győződve, hogy nemzetök addig él, mig iskolái, tudományos intézetei el nem enyésznek.

Isten veled!

— Musset után —

Gáspár Imrétől.

gy látszik, immár soha többé
Nem látlak én, Isten veled!
Fár percz, s a válás fütyla föld bõ,
Most érzem, mint szerettelek!

De nem siratlak, nem panaszlak,
Jövõd parancsol, követel,
Már ing, szólit az árbocz-oszlop,
Mosolygva nézem, hogy visz el!

Szived, tele ma vágygyal, hittel,
Kevély lesz dics, tömjén között,

S ha visszatérsz — — feledve, hidd el,
Ki leginkább nélkülözött!

Menj, menj szép álmaink elébe,
Hív sok veszély majd édesen,
Légy itas, fényes lánggal égve,
Csillagod el nem hagy so' h' sem!

De egyszer megtudod te is még,
Hogy kincs a szerető kebel,
Hogy nagy szerencse bírní mindég,
Hogy bánat: azt veszíteni el!

Egy délnő trefája.

Beszély,
Németh Ignácztól.

I.

Szomoru őszi nap borult Kallos községére; égen felhők, lent sűrű köd: a falutól csak imitt-amott a tűzhelyek kicsillanó lángja, a templom és a kastély körvonalai látszanak; ez utóbbinak partjáról a közeli Balaton lassu morajlását hozza meg a szél.

A falu közepén, a templomtól nem messze áll a község háza; kiskapuja mellett az ablakok világa a falusi igazságszolgáltatás szülő bizonyására: a kalodára esik, tudatván a világgal, hogy mindenkép jó helyen jár itt a vándor vagy éjj csavargó, az elsőnek meleg szállást, meleg fogadást ad. Ónodi Mátyás jegyző ur barátságos vendéglátása; a másodikat, ha ugyan önként rákiváncozik, szintén biztos menhelyyel látja el a jegyző ur igazságlátása, a jó zsuptetejü s hibátlan lakatu kóterban.

Kallós községházát máskor már a sötétség vette birtokába ily késő időben, és Bódi, a kisbíró már rég a kis korcsmában ült az ivók közt.

Ma azonban a késői hazatérő emberek azon rendkívüli körülményt vették észre, hogy a jegyzői lak első szobáján kívül a falu törvényszobájának is ki vannak világítva ablakai és mindenik ama meggyőződéssel huzta magára jobban szűrét az eső ellen, hogy ma a községben valami szokatlan dolognak kellett történni.

S csakugyan igaz is volt.

A kastély egyetlen szolgája, a vén kulcsár, este felé azon meglepő hírrel köszöntött be a falu házába, hogy az ifju grófnő a napokban megérkezik, de még a levélhordó lovász erősítése szerint, mesteremberek is vannak már kirendelve a kastély kijavítására, s e szerint hosszabb időre lesz a falunak szerencsége a méltóságos urhölgyhez.

A bíró, nemes Szita András uram, össze is hívatta rögtön az esküdtemberekét, hogy meghányják-vessék a nem várt dolgot s tanácskozzanak a grófnő fogadtatása iránt. Szita uramnak ugyan még ősei sem végeztek semmiféle ur dolgát, mind egy szál lig nemes emberek levén; de hát a község jobbágy-község volt, melynek e szerint most is haszna lehet a grófnő kegyességéből, s Szita uram azért a község feje, hogy annak javát szívéen ne viselje s hasznán ne munkálkodjék.

Bódi kisbíró két faggyugyertyát tett az asztalra, helyre rendezte a nagy tintatartót s a nótárius ur kalamusait, az esküdtemberek helyre czihelődtek az asztal körül, melynek felső szélén a bíró s mellette a jegyző ur foglaltak helyet.

A tanács mindenik tagjának arczán olvasható volt a meglepetés, melyet a bombaként közibük hullott hír okozott.

De nem is csoda. Sziklafoki gróf már réges-régen elköltözött más jószágára Kallósról; akkor a mostani grófnő még kis gyermek volt és sok idő telt azóta. A kis grófi kisasszony nagyra nőtt, valami katonatiszthez férjhez is ment, férjét valami háboru rövid idő alatt el is ragadta tőle, azóta pár évig a külső országokat járta s az öreg számtartó, ki tavaly a kallósi jószág jövedelmét felvitte hozzá bérbe, azon hirt hozta tőle, hogy biz az úgy látszik, azt is elfeledte, ka van-e még Kallós a világon, vagy elnyelte a Balaton.

A szél suhogtatta künt az ablak alatt a fák ágait, az eső egyhanguan kopogott az ablakokon, Bódi kisbíró egymás után váltogatta lábait az ajtófélféhez dűleszkedésében s a falu tanácsa még sem tudott valami okos határozathoz jönni.

Ónodi nótárius urat, mint a falu pennáját illette meg a kötelesség, hogy valami jót mondjon a dologban. Meg is tette javaslatát, mely oda ment ki, hogy tekintetbe véve a méltóságos asszony idejövételének ritka szerencsését, meg az ő jószívűségéből a közönségre háromolható mindenféle nem megvetendő hasznokat: a fogadás teljes díszben történjék, a falu legényei lóháton menjenek elébe a határig, az iskolás gyermekek s a fehérbe öltözött leányok két sorban várják a kastély előtt s ugyanott a község első gazdái közül valaki üdvözlő'versezettel köszöntse; sőt még arra is vállalkozott, hogy miután a plébános öreg, a tanító meg fiatal, a számtartót pedig a kastély belsejében illeti meg az elfogadás: az üdvözlő verseteket maga veszi tollra s maga elő is fogja adni a méltóságos grófnő kegyes színe előtt.

El is lett volna fogadva mindjárt az indítvány, ha Bikás esküdttársai egy részének ümmgetése és a másikrész helybenhagyó fejhajtogatása közt föl nem veti, hogy a falu bizony mit sem köszönhet a grófnőnek; ott van a tagosítás s a községnek pörrel kell védenie igazait; ott van a nagy erdő, honnét a községbeliek ki vannak szorítva; ott van a nádas, hol a kallósiaknak még csak vadrécetójást sem szabad keresni s több efféle.

Góhér törvénybíró, ki egyuttal a templomatyi tisztet is viselte, ellene mondott ez izgágának, nem azért, mintha Bikás uramnak némi részben igaza nem volna; apja is, maga is eleget szenvedtek az öreg gróf nyakassága miatt. De mert a falunak a méltóságos grófnő megérkezése fölött mutatandó öröme, a fogadtatás fényessége és ünnepélye a falu lakói felé hajlithatja a grófnő szívet, mely asszonyi szív levén, ugyis szelid könyörületre hajlandóbb lehet.

Bikás uram nem tágitott; szűrét a másik vállára vetve, feghgyről csak annyit mondott, hogy ha már parádé kell, ott vannak a gyutiak, azok iránt nem volt szükmarku a grófi kegy, üljenek lóra azok. A paraszt éppen olyan ur, mint a gróf, minek hát moghunyászkodni egy kevély asszony előtt? Tudja ő, nem lesz annak látatja, hacsak szégyene nem!

Góhér uram s nemes Szita uram nagyon megbotránkoztak ez utósó mondáson. Kivált Szita uram. Hogy hát ő, már mint ő, szégyent akarna hozni a falura, melynek ő feje? Ez már még is sok!

Ónodi nótárius ur itt már szükségesnek tartotta közbeszólni, hogy már ő Isten kegyelméből harmincz esztendeje viszi a falu pennáját, sok jó gondos bíró volt hosszú jegyzősködése alatt, de Szita uramhoz fogható kevés volt.

De jó, hogy nagy kocsirobogás hallatszott be az utról, s magára vont minden figyelmet, mert különben elmérgesedhetek volna Kallós tisztos atyáinak kedélyei. Minden szem egyszerre az ablakok felé fordult, midőn Bódi kisbíró bámész fejét kiütvén az ajtón, így kiáltott fel nagy csodálkozó hangon:

— Egy kettő, három hintó, körülöttük lóhátos emberek, kezükben lobogó csóva!

Az emberségséges tanács a pitvarba tódult ki.

A sötét késő estén, a locspocsos uton szakadó esőben előtük robogott el a három zárt kocsi, körülök fáklyákat tartó lovászok és sebes menettel a kastély kapuja elé kanyarodtak.

— Megjött a grófnő! — ezt mondá mindenki, bámulva a szokatlan megjövetel körülményein s a kastélynak nem sokára egymás után kivilágosodó ablakain.

— No Bikás uram — szólt a bíró, némi megvetéssel — már nem kell agyarognunk a fogadás minémüése fölött — a méltóságos grófnő itt van, ha szives en látja, ha nem.

— Nem lesz a falunak abból semmi haszna, csak kára ne legyen! — felelt mogorván Bikás uram.

A tanács szétoszlott, csendes jóéjszakát kívánva bírónak, jegyzőnek és a látottakon, hallottakon gondolkozva.

A nótárius ur vidáman nyitott be szobájába.

— Nő, gyermekeim, ujság — hisz láthattatok — a méltóságos grófnő megjött, előbb, mint vártuk volna! Holnap tisztelkednem kell nála a bíróval, hogy a falu javát kegyeibe ajánlhassuk.

A szerény butorzatú szobában a kályha mellett egy öreg asszony, a jegyző felesége pergette a rokkát s az asztalnál szerény lámpa fényénél egy ifju ember s egy fiatal leány lapozgattak valami könyvben.

Az öreg asszony e hirre abban hagyta a rokkapergetést s kezeit ölébe eresztve, valószínűleg azon gondolkodott, hogy hát mi bogara támadt annak a nagyuri dámának, a fényes városokból ebbe az eldugott sárfészekben jönni egyszerre?

— S örvendő ennek kedves atyám? — kérdé az ifju leány szelid mosolylyal.

E leány szép volt. Sötét bársony haja csigákban borult magas fehér homloka köré; nagy fekete bársony szemei tüzes fényben ragyogtak s arcának fehér liliomaira mintha csak a tavasz fakasztott volna piros rózsát.

Az ifju ember, Fehér Gábor, a község tanítója, szóltan boldogsággal nézte a gyönyörű lányt.

— Hogy ne örvendenék, jó kis leányom, hogy ne örvendenék? Ily nagy uri asszony s hozzá a falu földesasszonya, a templom pátronája, csak hasznára lehet a községnek. Elmegyünk hozzá, tisztelgünk neki; Bikás uram nem hiszi, de én tudom, hogy az asszonyság megjövetele által legelőpörünk is jó véget ér. roskadozó templomunk is javítást kap s aztán, a mi legfőbb ohajtásom s tudom, hogy más valakik se nagyon volnának ellene — tevé hozzá, hamisan a fiatal párra hunyoritva — közbenjárása által sikerülni fog a tanítói hivatalt az én hivatalommal egyesíteni, hogy aztán én lemondhassak egy valaki javára, és — tevé hozzá elérzékenyedve — az én kedves fiam, szép leányomnak s a mi gyöngé öregségünknek pedig szerető gyámolója lesz.

Fehér Gábor s Klára az öreghez siettek, megölelték őt boldogan s az öreg szeretettel szoritá mindkettőt szívéhez.

Az öreg asszony felfakadó könyeit törölgeté s könyei közül mosolygott a csoportozaton.

— Édes, angyali Klárám! — suttagá a boldog Gábor. A szép Klára atyja keblén rejté el piruló arcát, mig az öreg asszony hívő ájtatossággal sohajtott fel: — Az isten áldása legyen rajtunk s szándékainkon!

E pillanatban kuvikszó hangzott mind közelebb a kastély felől s nem sokára a ház éléről süvitett be a fekete éjbe a világos szobába s a boldogok szívébe a szomorú hang: Kuvik! kuvik!

Ki gondolt volna a csunya éji madárral? . . .

Fehér Gábor midőn haza ment szegényes lakására — de milyen is lehetne más egy szegény falusi tanító háza? — következő levelet írá édes anyjának.

„Kedves anyám! Nem sokára a világ legboldogabb embere lesz a magát sokszor megbusító, de azért legszeretőbb szívű fia. Már régi szándék Kallóson az én hivatalomat a jgyzővel egyesíteni s csak Ónodi jegyző ur személye volt eddig a gát, mert ő régi időktől kedves embere a községnek. Nem tudta senki — bár hiszen sejthette mindenki — titkunkat, hogy Klárám az én édes, szép, jó Klárám atyja is ezt ohajtja, hogy javamra leköszönhessen, így a két kis hivatal egyesített szerény jövedelme elég leend az új boldog család és hozzátartozói eltartására, . . . Ma végre egy jót ígérő reménységű veté ránk biztató mosolyát. A falu földesasszonya megérkezett, a kit illet a templom-, s iskola pátronája levén, a tanítói hivatal fölötti intézkedés joga, s a ki megértvén mindnyájunk ohaját, bizonynyal nem fog ellenkezni S akkor, kedves jó anyám, enyém lesz az angyali Klára, kit én úgy szeretek s ki engem életénél is jobban szeret. Hozzánk jó édes anyám is, hogy az öregek megelégedett köre folytonos tanuja legyen az ifjak kimondhatlan boldogságának. Klára szeretni fogja anyámat: hisz ez édes lány csupa szív, ki meghalna, ha nem szerethetne. S ő engem szeret, engem, anyám, a maga legboldogabb gyermekét! Eleintén titkos elégedetlenség tanyázott szivemben állásom alárendeltsége és szegénysége felett; fájdalommal vettem észre, hogy egykori tanulótársaim közül sokan, kik észre, tehetségre messze mögöttem álltak, mily nagy lépéseket tesznek a szerencse fölívívő lépcsőin; — de most nem irigylem őket; mióta a közel jövő édes jó Klárám birásával oly szépnek ígérkezik, én vagyok a világ legboldogabb embere. Örvendjen sorsomnak s közeli boldog egyesülésünknek, édes jó anyám! . . .“

II.

Sziklafoki grófnő másnap délelőtt az unalom minden jeleivel s — undoriatlanság elárulnunk — de bizony ásitva állt meg a kastély nagy termének egyik ablaka előtt.

A szép urnót, ki mohó rohanással élvezte végig özvegyi szabadságának, a nagy világnak báloknak, fürdőknek, utazásoknak, könnyű életnek minden élvezit, egyszerre csak idylli gyönyörök után vágyódott, azért egyszerre csak a világtól félre eső ezen kis faluját kereste fel, a mi azonban nem volt akadály arra nézve, hogy ideérkezése első reggelén ugyanaz az ellenség meglepje, mely elől menekült: ez unalom.

A francia társalgónő már másodszer ereszté ölébe regényét, s a lábacskaít karszékéből a kandalló melege elé nyujtván, félig boszusan, félig gunyosan tekintett az urnó felé, ki az ablakon keresztül a tájat szemlélteté.

Gyönyörű kilátás nyílt innét a Balatonra, a veszprémi halmokra s távol sötétlő Bakonyra. Az ég ma sem volt ugyan tiszta, de a vándorfellegek közül kibukkat a nap, a Balaton felett gyöngé szél iramlott s a feltarajozó s majd ismét elsimuló hullámok, a tulról mosolygó, majd ismét elsötétülő halmok, a fény és árny váltakozó játéka s a habok felett egész foltokban elszuhanó vízi madarak, egy-egy halászcsonak sikamlása s a közeli liget suhogása merengésbe ejthették a kedélyt s a vágy a sejtés édes fájó boruját vonhatták szivire.

(Folytatása köv.)

A j e g y e s e k.

(Beszély.)

Benczur Zsuzsannától.

(Folytatás.)

Istenem! mily büszkén ragyogott ennek az arcza!
Anyánk felállott, apám vállára tette kezét és boszusan szólt:

— No fiam, hát te nem mégý háboruba?

Apám szerte tévedezett tekintetével, azután hirtelen fölállott, erősen az asztalra ütött tenyerével és határozottan mondá:

— Nem, angyalom, — arra már öreg vagyok, — háboruba nem megyek, hanem hivatalt vállalok.

Ez idő óta lakodalomra többé nem gondolt senki.

Én istenem, mily hamar multak a perczek, melyek alatt a táborba készülék. Bőröndöm készen állt már, s én arámmal egyedül voltam a szobában; Istenem! mennyi mondani valónk volt! és mi még sem tudtunk szóhoz jutni... Végre Teklám szakítá meg a csendet, emlékeztetve engem a vacsora alatt mondott szavaira. Én kezeimbe fogtam reszkető kezeit, és szívemhez ölelve őt, megfogadtam, hogy vagy mint győztes térek vissza, vagy elesem, vagy világgá megyek, de arámmal addig nem lépek az oltárhoz, míg hazám nem győzött.

Mély fohász szakadt ki Zmelinszkyné asszony kebléből s Andrev ajkán e szók sikamlottak ki:

— Szegény barátom!

Emez pedig folytatá:

— Oly boldogan tekintett rám arám; fölém hajolt, nyakam köré füzte puha karjait és gyöngéden suttogá:

— Soha se tegyen boldoggá ölelésem, ha szavadat megszeged.

— Ezután egymás szemébe néztünk. Egymásnak voltunk adva s mi e perczben oly iszonyu falat rántánk közibünk! Oh istenem, ki is hitte volna azt, midőn mi ezt tettük? Hisz a magyarra a legszebb jövő, s rövid háboru után örök béke látszott várni. Mi azt hittük, nemes áldozatot hozunk lemondásunkkal a haza oltárára. És most úgy tűnik az fel nekem, mint isten elleni bűn, mint istenkisértés.

S fejét lehajtva, mélyen fölsohajtott.

— Harmadnapra a táborban voltam mint önkénytes, s csakhamar erután mint hadnagy léptem be a 49-dik zászlóaljba — folytatá kis szünetet mulva — Minek beszélném el a harci szerencse változásait, minek a tetteket, miket véghez vittek a hősök? Hisz a magyar mind egyforma volt; győzni avagy halni, oh erre el volt készülve mindenki... de veszni! bukni! nagy isten! arra nem gondolt senki.

Nem sokára ezután Debreczenen át Aradnak vonult a főszereg. Hogyan ecseteljem e napokat, e zürzavart, mely ezután bekövetkezett!

Zászlóaljam Komáromban maradt Klapka parancsnoksága alatt. Lázás nyugtalanságban vártuk itt a diadalhíreket, s hasztalan... e hírek helyett egyes menekvők szállongtak a várba, mindig nagyobb-nagyobb rémhíreket terjesztve.

Istenem — mondá, fájdalmasan feltekintve — és én ekkor is a jobbat reméltem! Hogy ne? össze nem fért az érzelmeimmel, hogy a mindenható ily borzasztó csapást küldhetne.

Elhallgatott és fájdalmasan felsohajtott.

— Oh istenem, nem csak hazából, hanem családom köréből is száműzetém. Száműzetém azon angyal köréből, kit oly kimondhatlanul szeretek! Én isten, és én e buteljes napokban

nem is gondoltam Teklámra! Eszembe sem jutott, hogy a haza bukása által ő tőle is válnom kell örökre...

Ezután elfödé szemeit s kis időre csend állott be, melyben csak egy-egy sohaj hallatszott.

— Egy nap — így vevé fel újra beszédét — levelet kaptam apámtól. Még most is fáj a lelkem, ha e levélre gondolok. Azt írta benne, hogy a magyarnak buknia kell, s vigyázzak egészségemre, mert a honn maradt asszonyok csakis reám támaszkodhatnak! Bátyám Dembinszky táborában levén, Temesvár alatt elesett, apám pedig, mint egyik vérbiróság elnöke, csakis börtönt vagy halált remélhet. Elmondja ezután, mily zürzavar van az alföldön; ah, de én mindebből csak annyit értettem, hogy arám védő nélkül áll a világon, hogy én, az egyedüli támasz, szándékosan szakadtam el tőle.

Csakhamar ezután döntő csata helyett elmondattott az oroszok részéről: föltétlen megadás.

És a fővezér engedelmeskedett, s letétette a fegyvert Világos alatt. Jaj istenem, mily halványak voltak ennek hallatára azok a vitézek, kik oly csillogó szemmel, kipirult arczczal szálltak a csatákra, s kiknek most érezniök kellett ez iszonyu megaláztatást; csata nélkül bukni!

A mi ennekutána történt, az már csak halványan áll előttem: a kétségbeesés forrólázba ejtett, régen át volt adva Komárom, mit tudom én, kinek? nem törődtem vele. Hisz azt tudtam, hogy nekem ezentúl sem családom, sem hazám nincsen... Mihelyt lábaim engedék, elhagytam menhelyemet, hol egy alsóbb rendű polgárcsalád által hiven ápoltatám, s hol sikerült egy szabó legénytől vándorkönyvet kapnom. Tavasz felé járt az idő, s én már több levelet küldtem barátimnak, megtudandó, mi történt atyámmal, mi arámmal. Hasztalan volt minden, nem kaptam választ egyszer sem. Elindultam a világba, és — minek fárasztanám önöket az ut veszélyeinek meghallgatásával!

Hamburgba jöttem, e szabad, önálló városba. Ki hitte volna, hogy az üldözött e helyen sem szabad? Azt hittem, az égről bukom alá, midőn bejelentve magam a rendőrségnél, meghagyatott nekem, hogy itt 12 óránál tovább időznöm nem szabad. Mit valék teendő? Pénzem, mit ápolóm számomra hazámban összeszedett, régen elfogyott már; utközben ékszezeimet is elárusítám. Kábultan hagytam el a rendőrségi hivatal, az utcán a hűvös szellő magamhoz térített, és én eltökéltem magam, hogy élni akarok, s nem adom meg magamat egy könnyen a sorsnak

Ily gondolatokkal ügyelegetve önnel találkoztam — mondá, szeliden tekintve a lengyel ifjura — ön volt az, ki bevezetett Strausmann raktárába. A munka kemény volt, hozzá járult még, hogy nem lakhattam a városban, reggelenként be kellett jönnöm, esténként meg ki kellett mennem falura. Mindez elcsigázott.

Lehajtá bus fejét s visszaanyatlott párnáira.

Zmelinszkyné asszony közelébb simult a magyar ifjuhoz, megtörölte kigyöngyözött homlokát zsebkendőjével, és anyai szeretettel suttogá:

— Nyugodjék meg, kedves gyermekem; nehéz volt önre a megpróbáltatás, de úgy hiszem, tulesett már rajta. Lám — tevé hozzá, jóságos mosolylyal ajkán, — fiam is vétett parancsom ellen...

— Anyám, bocsáss meg! — riad fel az ifju lengyel.

Az anya gyöngéden végig huzta kezét fia homlokán és még busabban mondá:

— Tudod, soha sem panaszkodtam, s nem is sirattam grófi czimemet, melyről lemondtam hazánk határán; elegendő

kárpótlást nyújtasz nekem ezért fiui szeretetedben. Belenyugodtam sorsomba, s hálát adok az ur istennek, hogy itt, mint Straussmann raktárának felügyelője, becsülettel élhetsz meg, s hogy — szólt, keblére ölelve fiát — nem szenvedsz Szibériában.

— Oh istenem — nyögé a magyar ifju — és apám ki tudja, hol miként sinlik ő!

— Ép azért kell mindent megfontolnunk. Lássá, fiam, ki 1846-ban a lengyel forradalom kitörésekor különben tartzkodott, abban az időben vetette magát a forradalmárok közé, midőn már semmi remény sem volt a győzelemre. Én intettem őt . . .

— S én nem fogadtam szavadat — mondá szomorúan az ifju — Oh anyám! e miatt kellett lemondanod a vagyronról s kényelmes életről!

— Nem fogadtad szavam, mert elragadt a hazaszeregetett; s én büntesselek-e ezért?

A fiu csókjaival halmozá anyja kezét.

— Önt is a hazaszeretet ragadta el, hibázott ön és istent kísértett fogadásával. De ha egy anya képes megbocsátni fiának, miért ne bocsátna meg a mindenható? s ép azért nem szabad csüggedni. Midőn nálunk kipihente magát, midőn eléggé erősnek érezni magát, utra kél Magyarország felé. Ki tudja, mily szükség van önre otthon, mily helyzetben sinlik anyja és arája.

Az ifju lelankasztva kezeit és lehajtva fejét, mélyen felsohajtott.

III.

A vándorlegény.

Osz felé járt az idő, s vasárnap este volt.

A dorongvári korcsmában két idős ember mulatott, füstölgetve makrapipájából és olykor egy-egy kortyot huzva poharából.

Lassan nyilott ki az ajtó, s egy kopottos öltözetű vándorlegény lépett be; élénk szemével széttekintett a szobában, mialatt bágyadt arcában némi rángás volt látható.

A szoba másik szögletében álló asztalhoz lépett, letévé bőröndjét a lóczára, szemébe huzta kalapját s mig egyik kezét hanyagul az asztalon pihenteté, másikába lehajtá fejét.

— Honnan atyafi? — hallik a másik asztal mellől.

— Az alföldről — volt a válasz.

— Mi ujság ott, hé? — szól a másik férfi.

E pillanatban lépett be a korcsmáros, s az ifju felé jöve, hanyagul kérdi:

— Nos? adjak valami italt?

— Nem bánom — felelé amaz.

A csapláros ijedten pillantott fel, sietve elhagyá a szobát és pár perc múlva egy itezés poharat, és egy darab kenyeret tett a vándor elé s erősen melléje simult.

(Vége köv.)

Grönlandi nyári élet.

Amott tul a földszarki körön a vén, mogorva télkirály egész éven át tartja kezében a kormánypálczáját. Kristálytrónuson ülve, jégkoronával a fején, ágas-bogas jégzakállal állán, hideg lábát az öröké zajló tengerbe lógatja, a mig csak ez is kemény takarót nem vesz magára. Mikor azonban a virgoncz tavasz elüzi durva czimborját a mérsékelt éghajlatból, vissza, északi hazájába, és nálunk fű-fa kizöldül és fakadoz, és semmi dolga többé itten és a nagy munka közben nyárian lesült arcú kemény férfi lett belőle; akkor ha tetszik, ha nem, de a mogorva északi szomszédon is rajta ront, egészen fel a sarkpontig suhogtatja nyárankint

egyszer, szárazon és vizen, boldogító varázspálczáját a kies nyár, és élet és öröm ébrednek ott is szerteszt.

De van is dolga a napnak, hogy lerántsa a földről a takarót, a mit a tél borított reá, hogy ott fenn is megcsókolhassa. Hanem aztán hoz is magával erős karu legénységet! Hosszu vándorlásában egytől egyig összefogdossa a felhőket, és északra érve, egybe kapcsolja őket és mikor ez is megvan, akkor az északi szél ismét dél felé kergeti a csorgó sereget. Megered az eső és mossa a havat és jeget, és az elsőben megszabadult hegyi partok alázuhogják a völgybe: „Csak türelem, lesz még itt is élet, öröm és boldogság!” Most ugyan még ködfüggönyök takarják az újraébredés munkáját, egész le a tengerig, — de egyszer valahára vége a nagy mosásnak és csorgó időnek, a fúrge szél továbbseprí a felhőket és ködöket, s mire a nap új hajnalra ébred, azon mód megcsókolhatja a meztelen sziklákat — oh, beh hidegek; talán soha át sem melegülnek!

Csakhogy most már lenn a föld is megizlelte a nap csókját, és minden fűszál tudja jól, hogy nem sokáig tart ez a szelid élet, azért sietnek is, a hogy csak bírják, elő a napvilágos világba. Oh, és van most rügyezés és fakadás!

A faközöld moha közül itt is, ott is eleven zöld szálcskák és indácskák bujnak elő, a kopasz fűzek és nyirfák rügyet hajtának; csakhamar aztán tele is vannak már virággal, és a zöld fűzek és össze-vissza kuszálódott nyir-fonadék mögül vidám bárkasereg kukocskál ki. Csak a gyalogfenyő, télen át is zöldnek megmaradván, hűséges téli legény létere, nem akarja mutatni, hogy ő is örül a nyárnak, azért csak lopva cseréli be a hó alatt lekopott rajtavalóját ujdonat-uj zölddel. Mindezt azonban jól látja a pajkos havasi sármány és roppant megörül rajta és egész véges-végtelen estéken nem tesz egyebet, csak dalolat, és délországi testvérei példáját követve, gyönyörködik az egyetlen nyárban, és az egyetlen nyár boldog szerelmében. Ugyanazt cselekszik s hollók is, és minden istenadta este telekárrogják a világot az ő családi boldogságukkal; és azonképen a havasi tyukok, mialatt a gangos kakas a lehető legédesebb szavakkal körülínczolgatja tyukját, egyetlen pillanatra sem távozván mellőle. A tengerparti madarak ellenben ill a berek, nád a kert, messze el, észak felé költöztek. Ott esik csak jól a költés, van eledel az elégnél is több; csak egyet-kettőt hagynak hátra közülök hirhozókul, hogyha netalán valami nevezetes előadná magát, a miről majdan hosszú télen át ellehet beszélgetni. Oda fenn aztán mások is jönnek, nagy messze földről, a déli világból, teleszedve csodálatosabb mesékkal. Itt aztán együtt maradnak télég. De még a fehér róka és a havasi nyul is szürke nyári gunyájukat veszik föl; a sok tojás és madárfiók kedvéért az egyik, a zöld saláta és a gyöngye fűzcesemete kedvéért a másik, a mi őket a hosszú sovány télért kárpótolja.

És biz az emberek is nagyon szívesen látják már a kedves napvilágos nyarat. Jó, hogy itt van, üres már a sziklaalji pincze, a szalonnának vége és az aszalt hering is fogyatékn van. A hosszas esőszakban rozsul fizetett a fogás, mert a nagy vihadarban a kajak nem mert beljebb törtetni a tengerbe — korog a gyomor, a sátor börteteje pedig még a grönlandi gyomornak is kelleltlen eledel.

Most egyszerre csak itt van a nyár, a grönlandi hegyek fölött tiszta, kék ég boltozódik és minden élő teremtés az édes, fényes napvilágot érzi magán! Uj nóta járja mostan. Ki lehet most menni a szükre szabott viskóból. Rég lesi-várja ezt az ujonnan behuzott kajak, és a vadászakészség rég megrozsdásodott volna, hahogy valaha tiszta, fényes is lett volna. Itt a nyár! Néhány napja már, hogy a férfiak kimentek fogásra, és nincsen az a nap, vagy

legfőlebb ha kettő, hogy egy-egy borjufókát haza nehoznának, sőt néha kettőt is, a Jónás pedig azon felül a harmadikat odakünn dugdosta el valahol.

Vége most a koplalásnak. A kisdud hajlékban kialszik a néceses, a téli ablakokat is kiszedik, hogy — ősz óta először — az üde levegő be-, a borzasztó mód büzhödt lég meg kiköltözhessek rajta. Csomóba csavargatják a vaczkot, a sátorfát és bőrtetőket meg előszedik, már az umjak is — az asszonyok csónakja — készen áll, jól kitapasztva és meghájazva, mert holnap lesz az indulás. A jobbféle holmit a téritő szent atya veszi keze alá, vagy magában is itt marad, ócska bőrök közé elásva, — ugyan ki is nyulna itt hozzá?

És most a hol ni, elmentek; végtelen csendesség üli meg a falut, egész utcazahosszat egy lelket sem látni, a téritő tyukjai pedig ugyancsak hozzálátnak, mert minden legkisebb ház előtt lába nő a ganajdombnak a sok kukacz és pondrótól; megvan tehát a nyári tyukoknak és az ő örömük. A téritő kecskéi viszont az elhagyatott házak agyagtetőin zamatos fűben duskálnak, édes isten adományaként, a miért — mint vélik — a falut őrzik.

Főlkerekedtek tehát ijastul-fiastul, a hányan csak vannak! Oh, az a karatyolás, sivalkodás és ujjongatás! a felesen megrakodott, fejekkel spékelt rengeteg umjakok körül ide-oda röp-ppennek a kicsi, könnyed, egy embernek való kajakok, és a benne ülők vetélkedve mutogatják ügyességüket.

Messze be, a szárazföldről annyira távol eső szigetekre viszi utjuk. Télen-nyáron egyaránt elhagyottak ezek, mert ott a csalit sem ver gyökeret és a szírhasadékokban is alig hogy egy-egy fűszálacska lengedez. Hanem azért a grönlandi csónak itt köt ki, az umjakok partra huzatnak és kirakatnak, benn a tengeren pedig, a jéghegyek közt, a férfiak máris vadászatot vannak és mire megjönnek, sátornak, vaczoknak készen kell lenni; nagyon hozzá kell hát láni a sátorállításhoz, és foly is a munka nagy hahota és fecsegés mellett. A sátrak bőrtetején végre körbe rakvák a kövek, nehogy a szél elvigye őket; a tűzhely is megvan, és már a bográc is felvan akasztva felette. Akkor aztán egyenkint hazatérnek a férfiak, ki borjufókával, ki egy jó csomó csüllővel, ki meg üres tarisznyával, fáradtan és éhesen. Utoljára maradt az a három, együtt jönnek és már messziről kiabálnak, ide-oda futkosva a parton. Az asszonyok sivalkodnak, a férfiak meg vissza, szemük pedig csak úgy ragyog, mert ő nekik leginkább kedvezett a szerencse, jó két láb hosszúságú szakállas fókát, a legbecsesebb és legnagyobb tengeri kutyát ők ejtették el és most egyesült erővel czepeklik a partra. Kezdődik a fejtés és zsirozás; azután megosztóznak a konczban, a szegény éhezőnek is jut belőle, hadd éljen az istendadta feleségestül, gyermekestül; azután kezdődik a lakmározás és tart késő éjszakig szünetlenül.

Néhány nap múlva aztán beállit a kereskedő a dán gyarmatból, megalkuszik a szalonmán és kemény tallérokat vág ki érte, vagy pedig maguk mennek kosszá a gyarmatra és a kapott pénzen czukrot, kávéat vásárolnak a nők és gyermekek, valamint lőport és ólmot a maguk számára. És aztán ez is meglevén, még csak akkor kezdődnek a vig esték. Körülülük a kávé-üstöt, az asszonyok lustálkodnak, a férfiak meg nem tesznek semmit; folyton foly a dalolás, enyelgés, kávézás és a pofók lapos arcokon csak úgy csillognak a keskeny, fekete szemek ragyogó kedvükben; oh, beh csak vig élet ez a nyári élet a szellős sátor alján! Bezzeg sokkal vigabb, mintsem a hosszú, szomorú télen át, amott a szoros kőházban!

Azután eljön az Ezra, a ki a téritőtől postát vitt a gyarmatba, és hozza a sok ujságot, mert utközben sok helyt be-befor-

dult és sok jó emberrel szót váltott. Ettől aztán megtudják, hogy a hire veszett Jesmát „Fjel“-lé változtatta az isten, büntetésül büneiért, és ezentul véges-végtelenig hegyek közt kell bolyongania. Tisztán tulajdon szemével látta'ót a hegyekben, földig érő jégcsapszakállal. Juj, juj, juj! sikoltanak az asszonyok és elrémülten mutogatnak a tengerre, mintha csak látnák az elátkozott gonosztevőt, és nagy ijedtükben elbujnak, melyik-melyik a mere lát, a gyermekek meg utánuk. Maguk a férfiak is megborzodoznak, hanem azért helyt állnak és most, hogy jobban gondolták meg a dolgot, elnevetik magukat. Az ám, az elátkozott! hiszen az bárka, és pedig európai! Kifeszített vitorlákkal közeledik a szigethez! Kiku tavah! Ugyan ki is lehet az? kérdik összevissza a míg csak az egyik meg nem szólal: „Hiszen a Matyi bátyó! — az ám, mindjárt tudtam! Az ám! nem egy ilyen hajót láttam én már a kikötőben, midőn oda jártam, de még ennél sokkal különbet is a fehér embereknél! És most mindenik rá hagyja, hogy úgy van, ez is tudja, az is látta, habár soha életében szinét se látta. Mert igaz az, hogy a téritői gyarmatnak egy idő óta európai vitorlás-hajója van, sőt és a téritő egyszer már ezen járta be a vidéket, csak hogy akkor szél nem levén, nem tette volt fel vitorláit, és most a szokatlan jelenség egy kicsit megriasztotta a félénkebb népet közülök.

Meghallották az asszonyok is, hogy: „Jön a Matyi bátyó!“ de — ki tudja, hátha mégis kísértet? és nem mernek elébb elbujni, a míg csak azt nem hallják, hogy a férfiak hangos hujuju közt partra huzzák a bárkát és szíves szóval fogadják a téritőt. Akkor aztán a hányan vannak, annyian: „Itt a Matyi bátyó! Itt a Matyi bátyó! No lesz most szép mese, és sok bornyufóka, s áldás jár nyomában! No lesz most jó fogás! lesz most jó dolgunk!“ Matyi bátyó akkorra már helyet is foglalt köztük, mindvalamennyien közre fogták, Matyi bátyó megiszszja a kávéat, a mivel megkínálták, és kenyeret eszik hozzá, a mit magával hozott,

És elköltvén estebédjét, beszél nekik az isteni félelemről, azután ájtatos éneket zenget el velök. Ezen közben egészen beesteledett, a derült földsarki éj sötétkék, ragyogó égét terjeszti el a tájra. Matyi bátyó visszatér társaihoz a vitorla-sátorba, és a többi is elnyugszik. Másnap reggel aztán a téritő tovább folytatja utját, és indulásakor a férfiak puskalövésekkel tisztelik meg és egész a tengeröbölég elkisérik.

Igy foly itt az élet napról-napra; végre odább költözik, vagy pedig két felé oszlik a társaság; az asszonyok Fjordba indulnak, hering meríteni, a férfiak meg magukban maradnak, vadászni és csak néha-néha látogatnak el a Fjordba. Mindig magasabbrá száll a nyári nap, a legyek és szunyogok seregei is elkezdik munkájukat és nem egy különben is szűken kimért nyári napot keseritenek meg az embernek; azután beáll az eső, a köd; lassan egymás után haza térnek a családok, egyideig még mindvalamennyien a nyári sátrak alatt tanyáznak, csakhamar azonban kitatarozzák az agyagtetőt a kemény házon, és berakják a téli ablakot is; minden nap más-más hirnök érkezik, tudtuladva, hogy elköltözött a szép nyár és újra a vén tél ült a kormányra; nincs mit tenni e téli tanyán újra a halzsir méceses pislog és a hányan csak vannak egycsaládban, mind valamennyien a sutba szoronkozva, vissza-vissza emlékeznek, hogy: „Hej, beh csak szép és gyönyörű az a grönlandi nyár!“

Budakeszi csöndélet.

Megengedem, hogy Ischl, Aussee vidéke valamivel regényesebb, hogy Ostende tengeri levegője frissebb és hogy például Balaton-Füred és Szliács viránya üdébb és — a mi fölötte fontos, — societása kevésbé heterogén elemekből kerül össze; van mindazonáltal Budakeszinek egy oly előnye, mely az említett világra szóló nyári hűsölők mellett is latba esik, sőt talán föl is ér mindannyival: közel van tudniillik, csak egy ugrás! Ha a sváb gyerek, ki néhány szál virágát a zugligetbe viszi eladni, a Disznófőtől gurulni kezd lefelé, meg sem áll addig, míg otthon az anyámasszony kötényébe nem esik.

Azonban nem ez a rendes közlekedési mód, ha az ember Budakeszire akar eljutni. E képet leginkább csak azon — olvasóim által kétségtelenül méltánylandó — czélból használtam, hogy lehető élénken és kézzelfoghatólag illusztráljam, miszerint Budakeszi egy kies, idylli nyájas völgy alján fekszik, hogy ott virág s hozzá mindjárt sváb gyerek is terem, kinek rendeltetése e virágokat piczulákra beváltani.

Magyar paraszt fel sem érné észszel, vagy ha igen, vele született lovagiassága meg sem engedné, hogy a kaputos emberrel, ki tőzsomszedságában, vagy épen házában lakik, kinek nagylelkűen fogyasztá dohányát, szivarjait s rajta egész nyáron élösködik, még azt az egy-két rózsaszálat is megfizettesse, melyet kertjében szakít; de a budakeszi sváb atyafi ép oly távol áll a lovigias érzelmektől, mint fajrokonai hirhedt kedélyességétől, melyet ő k maguk emlegetnek leggyakrabban és az a néhány száz család, mely évente ott nyaral, furcsa dolgokat beszélhetne e nyári tartozkodás drágán megfizetett kellemeiről.

Mert a budakeszi sváb mindent megfizettet magának: egy ital vizet, az „Isten jónapot“ és még azt a fanyar mosolyt is, melyet kelleetlenül kiborotvált ajka szögleteire erőszakol, midőn ő kér fel téged valami szivességre.

Valóban ezek az emberek önzők — a butaságig.

A jellemző adomák közt, melyek róluk keringenek, tán legjellemzőbb a következő:

A hatvanas évek elején léghajó emelkedett fel a városligetben. A légáram Budakeszi irányába sodorta és az erdő szélén le is ereszkedett, illetőleg leereszkedni akart. Kidohja a köteleket és rárival egy ácsorgó parasztra, hogy fogódzzék a kötélbe és huzza le.

A sváb darabig csak nézi a repülő csodát, azután a helyett, hogy bele csimpaszkodnék, fifikus képpel, szemhunyorogva visszakiáltja:

— Hát hallja, mit fizet az ur?

Igen jellemző továbbá a budakeszi sváb közgazdasági felfogása bizonyos dolgokban. Ő váltig rug-kapálódzik azon ráfogás ellen, mintha a fővárosiaktól élne, a kik tejét, aprómarháját, kevés gyümölcsét és borát megvásárolják; kik (200 lakást átlag 80 forintjával számítva egy idényre,) 16000 forint lakbért fizetnek neki nyaranta és borraivalók, fuvarbérek s egyéb czimek alatt szintén egy pár ezer forintot.

És ha elmégy mellette, úgy tesz, mintha nem látta. Szálka vagy a szemében, gyűlöl, baleknek tart és érdemnek hiszi, ha valamibe rászedhet.

Az idény elején, mely májusban kezdődik, végtelenül nyomasztó itt a magány. Lépten-nyomon éreztetik veled, hogy el-lensége közepett vagy. Minden gádor mögül egy-egy első-ványodott, kiéhezett szilaj eb ront reád; szóba nem áll veled senki; alig látsz embert az utcán: az egyetlen nagy vendégfogadóban, a falu közepén, tetőtől talpig méregetnek és talál-gatják, hogy ismeretlen társadalmi állásodnál fogva minő bánásmód illet meg: goromba, gorombább vagy leggorombább! Szóval az első hetekben, míg új helyzettedbe kissé beleéled magad és a városiak egyre sűrűbben szállingozván körülötted, mindenféle tért hódítanak, nem valami irigylendő az állapot.

Az igaz, hogy azután sem; de okkal-móddal, türelemmel utóbb mégis csak kitöltöd a nyarat. A ház mögött a dalos erdő, az üde éltető levegő, a pompás viz, az árnyas séták, a nélkülözések szokatlan s azért kétszeresen ingerlő bája lassan-lassan megedzik kedélyedet és a mi eleinte zokon esett, utóbb fel sem veszed!

A mi a társaságot illeti, mely a nyarat Budakeszin tölti, nagyobbára a kereskedői és hivatalnoki körökhöz tartozik. Többnyire nők. Hétköznap azt hihetné az ember, hogy Rohicsan van, ha a nőkn kívül minden egyéb Budakeszire nem emlékeztetné. Uralkodó egyenruha természetesen nem az amazon-sisak, hanem a pongyola és a jelszó nem harc-háboru, hanem olajág, béke, madárdal, aludttej és öntött saláta. Nincs színház, nincs zene, még csak egy kintorna sem, természetesen divat sincsen, fény-üzés sincsen. A hölgyek versenyeznek az egyszerűségben s a kik tulságosan messze nincsenek még azon határtól, hol ez absolute lehetetlen, a természet kebelén újra gyermekeké lesznek.

És akadnak itt igen bájos gyermekek.

Egyébiránt a künn lakó városiak jó távol tartják magukat egymástól. Még a legközelebbi szomszédok sem ismerkednek össze. Mi ennek az oka? Fürkészem, de csak némileg is plausibilis okot nem találhattam. A fővárosi élet moraja nyüzsgése oly közel esik ide, és nyüge alól nem birnak annyira kibontakozni az emberek, hogy a természet ölén természetesek legyenek?

Az egyetlen nap, mikor az unalmas, egyhangú csendet egy kis élet és elevenség váltja fel, a vasárnap. Ekkor a női colonia hirtelen megnépesül férfialakokkal. A fényhez hozzászögödik az árnyék; a hangtalanság élénk csevegésnek, fesztelen lármának és sváb zenének engedi át birodalmát. A hivatalnok, kit egész héten fogva tartott hivatala; az ügyvéd, ki egész héten tárgyal; a kis kereskedő, a jobb módu alkusz, a hajdan Vöslau és Baden fényüzéséhez szokott Verwaltungsrath, szóval a szalmaözvegyek egész serege ki omnibuszon, ki komfortablin, ki gyalog — de mindannyian ételmi szerekkel megrakodva sietnek ki családjaikhoz, hogy a vasárnapot körükben töltsék.

A budakeszi sváb — mint afféle praktikus ember — elismerésre méltó tapintattal a vasárnapi vendégek száma s azon jármű minősége szerint qualificálja lakóját, melyen a vendégek érkeznek. A bérkocsit kiváló tiszteletben tartja. A magánfogatot azonban kevesebbre becsüli, hisz olyan neki is van.

A mint az idény előre halad, a budakeszi sváb is lassan-

lassan lehántja magáról az érdes durva küllemet. Illeme mintegy megtisztul. Kezdi érteni a jóllakott ember filozofáját, melyet eddig főleg azért nem értett, mert maga az ellenkező osztályhoz tartozott. A fővárosiak annyi izes falatokhoz, oly jelentékeny és könnyü keresethez juttajták, hogy szomorú sejtéssel kezd arra az egyhangu kereset nélküli napokra gondolni, melyekre a sárgulni kezdő szőlőlevelek intik. Szüret után vége — a szüretnek és ez lehangolja. Annyit vétett a jó bolond városi nép ellen, hogy méltán aggódik, vajon a jövő tavasz visszahozza-e az elriasztott fecskéket. E rettegésében azután hirtelen köpönyeget fordít. A változás ugyszólván, átmenet nélkül történik s így sokkal szembeötlőbb, semhogy a fenekére ne lehetne látni a kezdetleges diplomaciai fogásnak. Egyszerre sűrög-forog körüléd, alkalmilag elérzékenyül és sopánkodva kérdi, ha vajon büszke otthonodból kegyeskedel-e majd olykor csekélysege körében, a „menyei légben“ töltött napjaidra visszamelegkezni? Elmondja neked százszor, hogy minő csodálatos, üdítő, gyógyító, erősítő ez a budakeszi lég, melyet ő egészen ingyen mér neked és szerényen lesüti szemeidet, ha történetesen holmi czélzásokat találsz tenni, melyek nincsenek inyére. Például:

— Semmit sem lehet kapni nálatok.

— Hja, de a levegő!

— A mi van is, méregdrága és rosz.

— De instálom, a levegő!

— Ha egy kicsit esik, elsülyedünk a sárban.

— Az mind semmi, de a levegő!

És ez így megy in infinitum.

És nemcsak a jámbor maga változott meg a nyári hónapok folytán, hanem hűséges kuvasza is. A „Säkl“, a „Sipszl“ s a többi t. cz. ebek csodálatosan megszelidültek; zörgős csontjaik nekigömbölyödtek, szőrük kifényesedett, modoruk simulékonnyá lett, civilizálódott; nem ugatnak, még csak nem is harapnak már; hanem ellenkezőleg, nyájas farkcsóválással üdvözölnek, mintha ők is ki akarnának engesztelni hajdani modortalanságuk miatt; mintha esdekelnének: Gondolj reánk, jó idegen; lásd mostoha állapotunkat, könyörölj rajtunk s ha már el is mégy körülünk, de jöjj vissza ismét, jöjj vissza mihamarább, mert csupán levegőből megélni bizony kutya állapot!

És a kit körülményei gátolnak abban, hogy 20—30 mérföldnyire távozzék a fővárostól, jövő tavasszal újra eljő és akkor ismét elöl kezdődik a kutyakomédia. S z e n t e s i .

Budapesti hírvivő.

** (A király) a budapesti helyörség őszi gyakorlatain Rudolf trónörökösrel együtt lesz jelen. A gödöllői kastélyban fognak lakni és minden reggel innét fognak a gyakorlatokra menni.

** (Királyné) ő Felsége e hó 1-sején megérkezett Sassetotba. A nagy számban összegyűltek nagy tisztelettel fogadták ő Felségét és minden módon azon voltak, hogy megláthassák; azonban sűrű fátyolt viselt. Ő Felsége, valamint Valeria főhercegnő is fekete ruhában voltak, és a többi kísérek is szigoruan megtartják az udvari gyászt. A középső zárt hintóban a királyné és a kis főhercegnő is foglaltak helyet. A királyné szerencsés megérkeztét azonnal megsürgönyözték a királynak. Ő Felsége hat hétnél tovább sem marad Sassetotban. Elutazása előtt egy gödöllővidéki szegény beteges és öt gyermekes özvegy hivatalnoknénak 200 frtot adományozott, hogy orvosi rendelet szerint, fürdőre mehessen.

Királyné ő Felsége jelenlegi tartzkodási helyéről a következő tudósításokat vesszük:

Sassetot- le Mauconduit kicsi falu, 1670 lakossal, 14 kilométer távolságra a legközelebbi vasuti állomástól. A kastély, melyet ő Felsége elfoglalt, egy emeletes, homlokzatán nyolcz ablakkal, és két 3—3 ablakos szárnyal. Cserépteteje szürke, elől végig az épület pirosra van kifestve, az ablaktáblák fehérek, a mi a zöld lombzat közül, melylyel körül van foglalva, igen kedves képet tüntet elő. Az épület közepén kicsi szárnyas ajtó van, néhány lépcsővel, ez az egyetlen bejárás. Először is az olajfestményekkel ékített előcsarnokba érünk, melynek hátterén egy lépcső az első emeletre vezet, hol a kis főhercegnő és az udvari hölgyek lakosztályai vannak. Földszint, jobb felül van ő Felsége lakosztálya, mely egy fogadó-, egy lak-, egy öltöző- és egy hálószobából áll. A fogadóterem butorzata vörös selyemmel van bevonva, az ablakfüggönyök világos tarkák és a talajszőnyegbe virágok vannak beszöve. A lakszoba butorzata kék selyemmel van bevonva, és az ablakfüggönyök sötétpiros selyemből valók. A pamlag előtt pompás tigrisbőr van kiterítve. A faliszőnyegek, valamint a padmaly sötét alapu és festményekkel ékítve. Az előcsarnokhoz balfelül van az igen egyszerű, kicsi ebédlő, mult századbeli ódon butorzattal, és mellette egy kis könyvtári szoba. — Közvetlen e mellett vannak báró Nopcsa főudvarmester és Rónay püspök lakosztályai.

A kastély hátulja nagy kiterjedésű, ápolatlan ligetre szolgál, melynek elejét egy öreg, magas fákkal körülfoglalt — repa- és burgonyaföldet, csak egy keskeny gyalogösvény választ el a kastélytól, míg a kelet felüli tulajdonképeni liget valóóságos vadonhoz hasonlít. A lakbér is, úgy hallik, nagyon csekély, alig tizezer franc.

A tengerpart mintegy félóránnyira van Sassetóhoz és annyira kavicsos, hogy csak az apály alatt lehet benne fürödni, azért össze sem lehet hasonlítani Sassetot Ventnorral, Madeirával vagy Corfuval. Kárpótlást csakis a búbájós vidék nyujthat, a mely Franciaország legszebb vidékei közé tartozik. A csudaszép tengeri fürdő Petite-Dalles, továbbá Grands-Dalles, Saint-Martin aux Buneaux, Chateau-Cany, Veulettes és Saint-Valerie olyan gyönyörű sétapontok, hogy már ezekért is minden többit ellehet felejteni, és épen az a körülmény, hogy e hely eddig oly kevésbé volt ismeretes, indította reá királyné ő Felségét, hogy e nyárára tartzkodási helyül választsza.

Ő Felsége megérkezése Sassetot-ban a legnagyobb csendben történt. Az egész környékből összesereglettek az emberek, azon hiszemből, hogy csodadolgokat fognak látni, és a királyné már benn volt a kastélyban, és a jó emberek még mindig várták. A tizenkét kocsi közül, melyből a menet állt, ő Felsége a hatodikban ült, egyszerű fekete öltözékben Valeria főhercegnővel, a jó emberek hogyan gondolhatták volna, hogy az Magyarország imádott királynéja!

** (Jótekonyság.) Király ő Felsége a doborjáni (sopronmegyei) tűzkárosultaknak ötszáz forintot adott magánpénztárából — Markus Gyula esztergomi kanonok a beszercebányai királyi katolikus főgymnáziumon hatvan frtos ösztöndíj-alapítványt tett. — A marosvásárhelyi székely árvaleánykák elnöksége hálás köszönetet nyilvánított Klotild főhercegnőnek, ki a védnökséget elfogadni s az intézetre ezer forintot adományozni kegyeskedett. — A bukovinai magyar községek iskolái javára a „Kassa és Vidéke“ című hetilap szerkesztősége 115 frtot gyűjtött. — A budai vízkárosultak javára Károly Lajos főherceg 1000 frtot adakozott.

* (Rózsás napló.) Odescalchi Hugó örgróf Czerneken (Szlavonia) e napokban jegyezte el Tarnóczy Helén kisasszonyt, idősb Tarnóczy Kázmér bájos leányát. — Dr. Ballagi Géza jogtanár (Ballagi Mór fia) eljegyezte Biróy Gizella kisasszonyt, Biróy Béla orvos művelt leányát. — Dr. László Elek orosházai jeles orvos jegyet váltott Kishalmi Berta urhölggyel Aradon. — Barátosi Jenő nagyváradi színész a napokban vezette oltárhoz Lukács Róza kisasszonyt, egy temesvári birtokos leányát. — Szőkefalván (Küküllőben) Ujfalvy József földbirtokos kedves leányát: Katinkát közelébb Prokop Gyula huszárőrnagy jegyezte el. — Torday József vácsi aljárásbíró e napokban tartja esküvőjét özvegy Hanuszné, született Erney Francziska asszonynyal. — Nagykárolyban Smid Endre nagykaszonyi fiatal gazdatiszt eljegyezte Pallosy Vilma kisasszonyt, egy nyugalmazott gazdatiszt leányát. — Magyar Sándor székesfehérvári ügyvéd eljegyezte Orbán Paulinát, Orbán Ignác martfői számtartó kedves leányát. — Berczik Árpád miniszteri tanácsos és ismert írónk e napokban vezette oltárhoz Sváb Flóra kisasszonyt Csongrádon.

* (A nemzeti és a népszínház) E napokban az volt a hír, hogy a nemzeti színház a népszínházat átengedte a népszínháznak. De e hír kacsa volt. Egyébiránt a népszínházhoz már folynak a szerződtetések. Ujabban is Várhidynét, született Szöllősy Piroskát, sikerült megnyerni, ki a budai népszínházban Molnár György igazgatása alatt, mint soubrette színésznő a közönségnek egyik kiváló kedvence volt. Szöllősy Piroskával férje, Várhidy, ki jelenleg a belgrádi szerb színház igazgatója s mint ilyen, már több magyar népszínházat ültetett át szerb nyelvre, szintén fővárosunkba jön, hogy makacs szembaját, mely őt színészi működésében már jó ideje gátolja, gyógyíttassa. Ha teljesen kiépül, valószínűleg ő is szerződni fog a népszínházhoz, mely benne Szigeti József körére igen jó erőt nyer. A közönség azonban még mindig kíváncsi, hogy minő föltételek mellett vette ki Rákosi Jenő e színházat.

* (A nemzeti színház) nézőterét egészen kicsiuosították. A mennyezet új, s a páholyakat és zártszéksorokat is jobb karba helyezték. Az eddigi füldszínti állóhelyen négy sor ülőhely van karok nélkül, sűrű amerikai bőrrrel bevonva. Csak szélül két oldalt maradt egy kis tér az állók számára. A számozott állóhelyeken, a páholyok alatt, a falból kiugró ülések vannak, melyek mihelyt fölkelnek róluk, maguktól fölcsapódnak. A karzatot is czélszerűleg rendezték be, minden oldalon kijárással.

* (A nemzeti színházban) tegnap szombaton kezdődtek újra az előadások, a „Tanhäuser“-rel, a budai szinkörben pedig kétszer egymás után adták a héten „Hunyadi László“-t nagy számú közönség előtt, mely több ízben tüntette ki tapsaival Kühnelné Toperczer Ilkát, a ki ez operában Erzsébetet énekelte. Kutassi Ilka, a szini képezde növendéke pedig kissé nagy fába vágta a fejszét, „Romeo és Juliá“-ban Juliát adta a szinkörben; természetesen úgy bele sült, hogy csak csinos arcza látszott ki.

* (A budapesti t. e. jogász segélyegylet) ez évi bevétele 7681 frt 90 kr volt, segélyezésre fordítottak 3559 forint 25 krt (334 forint 20 krral többet, mint tavaly.) Segélyeztek 394 joghallgatót és állomást szereztek 138-nak. A tagok száma tett 740-et. Az alaptőke, a tetemes segélyezés daczára, az idén 1119 frt 34 krral gyarapított, és összesen tesz 25,141 frt 41 krt.

(Nevezetes zongora) van kiállítva a nemzeti muzeumban, mely most már az ő birtokát képezi. E zongorát még Mária Terézia fia, József főherczeg ajándékozta oda zenemesterének, ki ismét rokonának, Pichner Mária, a győri zárdafőnöknőnek el-

ajándékozta. Az érdekes mű egész 1875-ig a győri szt. orsolyarendi apáczaárda tulajdonát képezte innen Ebenhöch Ferencz kanonok szerezte meg s hűldte be mint történelmi emlékü műtárgyat a nemzeti muzeumnak.

* (Az állatkeretnek legutóbb ajándékozta:) Tisza Paulina kisasszony Gesztről 4 gólyát, Sztupa Aranka és Jolán kisasszonyok Révről 7 baglyot, ifjabb Tisza Kálmán ur Gesztről 1 tuzokot, és 1 vércsét; Rathy Lőrincz hajóskapitány ur Budapestről 1 kőszáli sast, Hirschler Fülöp ur Budapestről 1 rókát, Fischer Ágost ur Budapestről 1 szárcsát, Lueff M. ur Budapestről 1 himpávát, Kiss József ur Gesztről 1 sast, idősb Serák István ur Adacsról 4 vadmacskát, dr. Jähnich ur Turnu-Sevestrinből 6 fehér gémet, Hannék János ur Soborsinból 1 farkas kölyköt, Ubránszky Péter ur Budatinból 2 nagy suholyt.

* (A margitszigeti hid felirata.) A közlekedési miniszter az akadémiát kérte fel azon felírás szerkesztésére mely majd a hid középső oszlopát fogja diszíteni. Az akadémiai bizottság Pulszky Ferencz elnöklete és Metzner miniszteri tanácsos részvétele mellett a következő felírást hozta javaslatba:

I. FERENCZ JÓZSEF AUSZTRIAI CSÁSZÁR
ÉS MAGYARORSZÁG APOST. KIRÁLYÁNAK
URALKODÁSA ALATT.

az ország költségén
Gouan Erneszt terve szerint
épült

E SZENT MARGIT HÍDJÁ
MDCCCLXXII—LXXV.
ISTEN NEVÉBEN,

(Feketéné) Negrini Ida, kit a fővárosi közönség már a budai népszínházból ismer s ki néhány év óta Olaszországban működve, ott jól iskolázott, erőteljes hangjával, s művészi játékával kitünt s jelenleg az őstől kezdve a római operához rendszeren lett szerződtetve, Budapestre rokonai látogatására érkezett és valószínű, hogy ez alkalmat 2—3 vendégszerepre fel fogja használni, mire Podmaniczky Frigyes báró részéről föl is szólított.

(Bertha Sándor), e kitűnő magyar zenész, ki legutóbb ismét hosszú időt töltött Párisban, fővárosunkba érkezett. Párisban több hangversenyben bemutatták újabb szerzeményeit s azok, mint a párisi lapok jelenték, a kitűnő zeneszerző előhaladását bizonyíták. A fővárosi közönség bizonyára szívesen veszi, ha Bertha bemutatja neki e szerzeményeket s örömmel hallottuk, hogy az ősz folytán hangversenyt fog adni.

* (A nőképző-egylet) tanintézetét dr. Brüllov, egy berlini felsőbb lánytanoda igazgatója, a múlt hóban meglátogatta. Két napot töltött az intézetben, hallgatva az előadásokat, (mert ért magyarul is) s megtekinté az egész berendezést és az igazgatás módját. Két nap mulva Vörös Pálné elnökhez a legnagyobb elismeréssel irt levelet. Hosszu életében — ugymond — nem ismert magánintézetet, mely a legjobb taneszközökkel ugy el volna látva, mint ez.

* (Második virágzás.) A budai hegyeknek a juniushó 26-diki nagy csapás által sujtotott egész területén csodás fejlődési erőt tüntet fel a növényvilág. Az akáczfák több helyütt már másodsor virágzanak, még pedig a legbujábbban s az egész környéket betöltik illatukkal. De a szőlőtőkék is, melyek pedig leginkább szenvedtek, nemcsak telidedtele vannak nedvdus zöld hajtásokkal, de virágzanak is és fürtöket képeznek, époly gazdagon, mint a tavasszal.

* (Érdekes találmány) Panovitz N. fővárosi kádármester oly szerkezetű 10 akós hordót készített, a melyből egyszerre

50—60 féle folyadék eresztethető. A hordónak 8 kis külön és egy közös csapja van, a 8 kis csapból az 50—60 féle folyadék bármelyikéből eresztethető, a míg nagy csap bármelyik folyadékból szolgál. A hordó azonkívül még igen ügyes szerkezetű szökőkúttal és zenélő-művel van ellátva. Ha a főcsapon folyadék eresztetik, akkor a szökőkút a zenélő-művel egyszerre a működést megkezdi. a hordó pedig mesterségesen készült állványán, ugyancsak járja a keringőt. A hordó közszemlére fog kiállíttatni.

* * * (Az athleták körében) sem mind arany, a mi fénylik, Barkács Gusztáv fehérmegyei főcsendbiztos ugyanis a verseny napján, július 24-dikén Kis-Keszi községben megfordulván, tudomást szerzett arról, hogy két verseny-gyalogló athléta fuvarost fogadott Kis-Kesztől a lovasi erdőig, s azon vitette magát odáig. Egyik közülük, — ki vörös szalaggal átkötött kék atillát viselt, — a kocsiban szénával takarta be magát, hogy meg ne lássák. Mindezt Bakács ur részletesebben felsorolja egy nyilatkozatában. A szörnyű tettről eddig annyi jutott tudomásra, hogy a versenyzők egyike, Fényes ur a versenyt utközben abbahagyván, minden illoyalítás nélkül nyiltan, kocsin érkezett be. Ebben tehát nincsen hiba. Egy másik versenyző ellen a vád azonnal a beérkezés helyén és idején a versenyzők egyike által emeltetett, miért a díjak kiosztása is függőben maradt, és maga a klub a vizsgálat megejtése végett nyomban az alispánhoz fordult. A kiderülendőkhöz képest az illető tag nemcsak a klubból, hanem általán minden sportszerű versenyből ki fog záratni. Virágh Lajos a gyaloglási verseny egyik tagja pedig a lapokban kinyilatkoztatta, hogy ő bármikor kész újra megtenni ez utat ugyanannyi idő alatt, mint a multkor.

* * * (A bíbornok-primás) a folyó év első felében 66.700 frtot adományozott jótékonyági, tudományos és nevelési czélakra; többek közt a pesti bölcsődének 40,000 frtot, és a budai árviz-sujtottaknak 1000 frt, Rómából pedig e napokban érkezett meg képtára számára Szoldatics egyik remekműve: aquinoi sz. Tamás képe. Angol műkedvelők minden áron meg akarták szerezni a művésztől, míg most az érseki gyűjteménynek egyik gyöngye lesz.

(Fővárosi) székelytelepítő társulat alakítását indítványozza Toldy István, oly czélből, hogy székely testvéreinknek mód nyujtassék feljönni a fővárosba, hol mint munkások elég foglalkozást találhatnak, és nem volnának kénytelenek Oláhországba kivándorolni. A tagsági díj évenként 10 frt volna.

* * * (Szüléknek). Két fiu számára, kiket a jövő tanévben a fővárosban gymnaziumban vagy a reáliskolában akarnak taníttatni, egy művelt családot tudunk, melynél azok méltányos feltételek mellett, a teljes ellátáson kívül, gyöngéd ápolásban és szeretetteljes bánásban részesülnének. Ugyiszintén egy vagy két leányka számára, kiket a fővárosban magánintézetben akarnának taníttatni, egy művelt családot tudunk, mely hajlandó azokat saját két leánya mellett, hü gondjai alá fogadni. Bővebb utmutatással szivesen szolgál szerkesztőségünk.

* * * (Irodalom.) Dalmady Győző összes költeményei két kötetben fognak megjelenni a jövő ősszel. — Az aradvídek i tanító-egylet népirodalmi pályázatán az ötven forintos díjat Ember György nagyváradi tanító „Árva Gergely“ históriája nyerte meg; a „Kevélység útja“ című pályaművet pedig dicséretre méltatták. — Az Athenaeum kiadásában legközelebb két érdekdes regény jelent meg: „Flamarade“, írta Sand George. Két kötet. Ára 2 frt. „Malpeir kisasszony“. Francia regény, írta Reybaud Henriette, fordította Ujkéri Ára 80 kr.

* * * (Vegyesek.) A színészeti tanoda 1875/6 diki évfolyamára jelentkezők ez evi augusztus 23. 24. 25. 26. 27 és

28-dik napjain mindig délelőtt 8—12 órakor a tanoda irodájában (Dohány-utca 12-dik szám III emelet) iratnak be. — A margitszigeti tánczvizgalom, mely mult hó 17-dikén, gróf Széchenyi István hátra hagyott műveinek megvételére rendeztetett, 178 forintot jövedelmezett. — A Petőfi szobor-bizottság jelentése szerint az albizottság a szobor teljes kivitele iránt Huszár Adolfal szerződést kötött, melynek értelmében a nevezett művész a szobrot Izsó fölfogása szerint, s a szakértő bizottsági tagok észrevételeihez idomítva, három év alatt tartozik elkészíteni. — Hunfalvi János tudós hazánkfiát azon kitüntetés érte Párisban a földrajzi kongressuson, hogy megválasztott a jury tagjául és az 5 dik csoport elnökéül. — A budapesti férfi-dalégylet tegnap szombaton, a városligetben a Klemens-féle helyiségben, a főherczeg Salvator Lajos ezred-zenekara (Asbóth V. karmester) közreműködése mellett, dalestélyt rendezett, melynek tiszta jövedelme a fővárosi vízkárosultak javára fog fordíttatni. — A bécsi női zenekar, mely sok osztrák és német városban nagy tetszést aratott, mint hirlik, Bndapesten is rendez néhány hangversenyt. — Huber Károly magyar operettét ír a népszínház számára Tárnya Mátyás király egyik kalandja. — Beöthy Zsolt irótársunk kitűnő sikerrel tette le a középtanodai tanári vizsgálatot a magyar és német irodalomból. — Több lap után mi is hoztuk azon hirt, hogy Püspöki Anna színésznő, kit Darvas Ignác a jászberényi iudóházánál megvert, már meg is halt, és most e hirt oda módosíttják, hogy Püspöki Anna minden veszélyen kívül és a fővárosban édes anyjánál van. Darvas Ignác különben a nevezett színésznőnek férje. — A Zilahról küldött s Deák M. szigorló orvos nősüléséről szóló eljegyzési hir teljesen alaptalan. — Az athletikai klub az idén nem rendez sem nyilvános jellegű kirándulást, sem pedig távversenyt Bécsig, a mint hire ment. Hanem készül az október 17-diki viadalra, mely vagy a városligetben, vagy az Orczy-kertben lesz. Erre az idomítást már a jövő hó elején meg kell kezdeni. — A „Táncz“ 31-dik száma megjelent Wiener Mihály „Ilona“ mazurkájával, Stefan Péter „Haladjunk“ gyorspolkájával és Kertész József „Fekete szemek“ polka-francaise-ével. — A rendőrség egy józsefvárosi hentesnél 80 font lóhust talált, melyből kolbászt készített és árulgatott el. — Balaton-Füreden, az idei Anna-bál is fényes volt; körülbelül hatvan pár tánczolta a négyeseket. — A palicsi fürdőnapokban a szabadkai „Szeretet“ című nőegylet és a szegedi dalárda társas-ünnepélyt rendeztek, melyben a két város értelmiségéből mintegy ezeren vettek részt. Volt ének, szavalat, társas vacsora és táncz, melyben mintegy kétszázan járták a négyeseket. Márics Lenke, a szegedi dalegylet elnökénje és Kolonicsné Ernesztin urnők itt is szeretetreméltóan vitték tisztjüket. — Johnson Andrev, az Egyesült-Államok volt elnöke, e napokban meghalt. Mesterségére nézve szabó volt, de önszorgalma által kitűnő műveltségre tett szert, a mellett jeles szónok is volt, így jutott oly magas polczra. — Milán szerb fejedelem e héten Bécsbe utazott, mint mondják, a herczegovinai zavargások alkalmából; egytal azonban eljegyezte magának Kecsko kisasszony, Muruszi Sándor, rumén herczeg szép unokahugát. — Bécsben e napokban nagy tengeri nyul-lakoma volt. Egy társulat rendezte, mely olcsó élelmiczikkék terjesztése végett alakult, és a jelen levők pompásnak találták eszokatlan pecsenyét. — A lefolyt héten született 238 gyermek, elhalt 204 személy; a születések tehát 34 esetel mulják felül a halálzásokat. Az új szülöttek közt volt 107 fiu, 131 leány. A halottak közt volt 107 férfi, 98 nő, egy éven aluli gyermek 87.

— Nagyváradon Löbl Henrik szeszgyárában egy 50 mázsa gőzkazán működés közben iszonyu erővel szétpattanván, az épület egy részét fölvetette. Emberélet nem esett ugyan áldozatul, de három férfi, három nő és egy gyermek megsebesültek. — Domonyán (Ungmegyében) a napokban nagy tűz volt.

Különfélek.

* * („Csókért házasság”) czime egy eredeti vigjátéknak, melyet Dongó Gyárfás (kegyesrendi fiatal szerzetes) írt s melyet a Krecsányi színtársulata közelébb elég sikerrel adott elő Máramaros-Szigeten. Hőse egy életunt ifju, kit évek előtt egy vigyázatlanul adott csók párbajba s majdnem emberölésbe kevert, minélfogva ovakodik is a csóktól s kerüli a nőket. Nagybátyja, kinek három csinos lánya van, ki akarja gyógyítani gazdag öcsését e fonásból s azt mondja leányainak: a melyik tőle először kap csókot, annak nagy ajándékot ad. A leányok erre versenyre kelnek, de hiába. Végre a legfiatalabb, kit az ifju is igen megkedvelt, arra az ötletre jő, hogy színleg meglövi magát. Erre az ifju megijed, segítségére siet és megcsókolja, a leány pedig nagyot nevet, visszacsókolja, és neje lesz. A közönség jól fogadta a darabot.

* * (Hajótörés.) Mult hó 5-dikén egy magyar bárka, a fiu-
mei „Blandia“, Akyából Falmouthba mentében kikötött Sz.
Ilona szigetén és ott kilencz személyt tett partra, kiket ápril
27-dikén vett fel egy csónakból. Ez emberek a Stuart Hahne-
mann hajóról menekültek, mely, mint a táviratok jelentették,
Bombayból Liverpoolba menve, ápril 14-dikén éjfélkor hajótöré-
st szenvedett. A menekültek egyike azt beszéli, hogy a hajót
hasztalan próbálták megmenteni, süllyedése elkerülhetlen volt;
ők is csak nagy nehezen akadtak egy felborított mentőcsónakra,
melyben egy megkötözött eleven majmot találtak, másnap este
pedig egy fiura akadtak, ki két deszkán lebegve tartotta fenn
maga. Tizenkét kókuszdió, a talált majom és két hal képezte
menekülők eldelét 13 napon át. A kapitány, ennek neje, három
kormányos és 33 tengerész a tengerbe vészett.

* * (Az időjárás) rendkívüliségei közé tartozik az is, hogy
a fővárosban egész héten őszi idő járt, hűvös levegő, borult ég
és időnkénti esővel, mintha nem augusztus elején, hanem ősz kez-
detén volnánk. Fogaraszvidékről meg épenséggel azt jelentik,
hogy ott július 27-dikén oly erős havazás volt, hogy az emberek
azóta téli kabátban kénytelenek járni. Oly házakban, hol kis gyer-
mekek vannak, fűteni is kellett. Ellenben szt.-pétervári hírek szerint
Oroszországban most oly hőség uralkodik, a milyenre az ott élő
legöregebb emberek sem emlékeznek. A Szt.-Pétervár környé-
kén levő erdőket a forróság csaknem egészen elstütötte. Julius
24 dikén Szt.-Pétervárt a légsulymérő 39 fokú hőséget mu-
tatott.

* * (A vizáradás) által déli Franciaországban okozott
károk összege most már hivatalosan meg van állapítva. A kár-
erek számban 75 millió, s kevetkezésképp oszlik fel: aratási
veszteség 50 millió, épületek, butorok, gazdasági és ipari eszkö-
zökben való kár 20 millió franc, 3 millió esik az államra, hidak
és országutak után, és 2 millió a vasutársulatokra.

* * (Külföldi vegyések.) D a m a s z k u s z b a n nagyon dühöng
a kolera; Nálunk Magyarországon pedig szórványosan J. Szt.-Lászlón
fordult elő két koleraeset. — A párisi nagy operában köze-
lebb kerül színre Joncieres Győző „Demetrius“ című darabja mely
azonos Schiller hasonczimű darabjával. — A l o n d o n i Her Ma-

jestys operában közelébb bucsuzott el Tietjens kisasszony
„Lukréczia Borgiá“-ban. 17 évig volt ő e színház tagja, s most
Amerikába megy. — Coquerel Anasztáz, a párisi protestáns
lelkész, közelébb 50 éves korában Franciaországban elhunyt.
Kitünő egyházi szónok s a szabadelvű protestáns párt ve-
zére volt. — 1832-dikén november hó 19-dikén Lajos Fül-
öp királyra a Szajna partján rálöttek. Hogy ki, azt nem
tudták kideríteni. Grand Montrouge-ban néhány nap előtt
halt meg egy 85 éves öreg ember, ki utolsó órájában bevallotta,
hogy a merényletet ő követte el. — A párisi nagy operaház 49 és
fél millió fanca került, de a kormány még négy millió póthitelt kért
és kapott rá. — Blum Gyula, az osztrák-egyiptomi bank igaz-
gatója Alexandriában, a szülővárosában, Budán árviz károsul-
tak javára aláírást eszközölt, mely 16,000 francot eredménye-
zett. — Bergamo-ban szeptember első felében nagy diszszel
fogják megtartani Donizetti zeneköltő emlékünnepest; hamvait
is ekkor fogják a temetőből áthelyezni a Santa Marie-temp-
lomba. — Liszt Ferencz mult hó 29-dikén érkezett Wagner
Rikárdhoz.

Megbízások tára.

Előszállásra S. J. urnak: Várom megrendelését.
B.-P üspökre P. K. urnónek: Azonnal megküldtem.
Hőgyészre L. J. urnónek: A levél pontosan megérkez-
zett és a lap azonnal el lett küldve.
Békésre V. E. urhölgynek: El van küldve.
Bádokra B. N. K. urnónek: Magánlevelet irtam.
Neusandecre I. I. urnónek: Kedves sorai véghetetlen
jól estek szivemnek! Köszönet.
Marczalista K. T. urhölgynek: Legközelebb járok el
megbízásában. A kis csomag nemde birtokában van már?
Kassára W. I. urnónek: Rendelkezzék velem, a legszive-
sebben járok el megbízásában.
Füredre E. E. urhölgynek: Ára 35 frt.
Gleichenbergbe G. L. urhölgynek: El van küldve.
Felsőbányára D. J. urnak: Köszönet és várom.
Budára J. O. urnónek: Köszönöm, de nem állhatok szó-
ba oly emberrel, a ki az aljasságról azt hiszi, hogy élcz; mert
ez a lelki feslettség undorító bizonyítéka. Az ilyennek, ronda ter-
mészeténél fogva, okvetlenül rosszul esik, hogy én tisztán fogom
fel a sajtó hivatását, míg ő csak saját piszkában érzi jól magát.
Ám tagadja meg ön ez egyszer jobb érzését és fordítson egyet
ama lapon; talál ott egy verseményt, mely az undorodásig hiven
tükrözi vissza a „vezér“ otromba nevetlenségét. Azután nem is
az az én bünöm, hogy ama tehetséges költőnk verseit szivesen
közlöm, hanem az, hogy az övéit nem lehetett közölnöm,
mert azokban is szemeten fetrengett a tehetetlenség. Mit is várhat-
ni tehát egyebet tőle? Itélni nem képes, mert buta; szellemesen
élczeni nem képes, mert műveletlen; nyugton maradni nem
képes, mert garázda; én hozzám fészkelődik tehát, mert tudja,
hogy csak ezeriben egyszer méltatom őt megvetésem kinyil-
vánítására. Csak azt a közönséget tudom sajnálni, mely egy
kondás által makkra hajtatik. De — a sajtó szabad, az erkölcs,
illem és jó izlés fenséges határaitól pedig a nevetlenségnek ter-
mészetesen nem lehet fogalma.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Poiatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám
(Hampel-féle ház),
minden házi artásban nagyobb mennyiségben
szűkségelt

árak raktára.

Napi árak vámföntéket — 1/4 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr
" " finom	24
" " darabokban	23 1/2
" " törve	26
Kávé, Caracuyá, halvány	70
" " Zantibar, sőtét	74
" " Portorico, zöld	79
" " Caylen, igen finom	80
" " Cuba, legfinomabb	85
" " valójai Bordeaux	88
" " Mocca, válogatott	82
" " Arany Java	95
" " Pörköltve jó	82
" " (végyitek Mocca, Saba, Java)	1-05
Bizs, Aracan, majdnem törmelék-mentes	9
" " Rangon, legfinomabb	10
" " elaszt. Florentin	12
" " fényes	14
" " non plus ultra	18
Árpa, ása minőségként	25, 22, 20, 16
Apolló-gyertya 6-os és 8-as	10
Salataofaj legi	50
Dara	14
Mandola, édes	54
Mazsolaszaló	36
Haziszappan	22
Keményítő jeles minőségű	20
" " legfinomabb Tullang	15
" " szállva valójai török	18
Mak, kék	24
Dio egészséges	12
Leerse stóborai	18
Borsó bamaiai	11
Bab kicsiny vagy nagy	8
Szulfur víz, léd 3, 25, 40 és 80 pal.	625
Ruha-dörz-ölő daja	20
Üveg-nyv dobos	50
Pezs-gő, valójai francia (palack)	3 ft 50
" " "	2 ft 50

Az árakat kívánaira bérmentve a házba küldöm.
Csak-ot csak egész sárgában szállítok, a többi árak-
ból nérek legkevesebb egy vámföntét, melyből 112 font
100 bécsi fontnak felel meg.
Üzleti helyiség a hátsószobákban délután 2—12,
délután 2—7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvetel mellett a
legnagyobb gondtal teljesítjük.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak **27** krajcsarnok
Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
lipótvárosi templomtér. a
alapítójánál
található a legolcsóbb
bevásárlási forrás

Ugyanott újonnan érkezett mindennemű legdivatosb ruhakelmék
és minden e szakba vágó cikkek bámulatos olcsó áron.
AZAZ **csak 27 krajczáért** ársittatnak.
Vidéki rendelmenyek pontosan teljesíttetnek

Vidéki rendelmenyek lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
ki győzött
női ruhakelméket
jelenleg az áron vásárolni kíván.
HAMBURGER ADOLF
divatár-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-utca 8. sz. a.

Minták bárhol ingyen és
bérmentve küldetnek a megrendelések
utánvétel győzzel márkajelzők.

Hirdetés felvételi iroda:

3dob-utca 1-ső sz.

Polatsek Ignácz-nál

Budapesten.

3 -dik szám.

Augusztus 15-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hétnapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Israeliták naptára | Hold-járás | N a p
kelte nyugta | |
|------------------------|-----------|-----------------------------------|-----------------|------------------|--------------------|------------|-----------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | óra perc |
| Auguszt. 15 | Vasárnap | C 13 N.b. assz.n. | C 12 Nagy b. a. | 3 E 9 Izsák | 14 | | 4 55 | 7 1 |
| 16 | Hétfő | Rókus püspök | Jácintka | 4 Aristar. | 15 Örömnap | | 4 56 | 7 25 |
| 17 | Kedd | Liberat apát | Bertrám | 5 Eusignius | 16 | | 4 57 | 7 46 |
| 18 | Szerda | Ilona, Agapit | Ilona | 6 Úr színváltoz. | 17 | ☉ | 4 59 | 7 3 |
| 19 | Csütörtök | Tekla | Tekla, Márius | 7 Dometius | 18 B. Lámpael. | | 5 1 | 8 18 |
| 20 | Péntek | István kir. | István kir. | 8 Emilián | 19 | | 5 2 | 8 34 |
| 21 | Szombat | Bernát, Fidelia | Bernát | 9 Mátvás | 20 Sabb. Ekeb. | | 5 3 | 8 52 |

Teljes számm példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Magasi augusztus hó 9-dikén 1875 (*Eredeti levél.*) — Jó tékony czélus zini előadás. — Tán cz vigalom. — Tisztelt Szerkesztőnő! A lezajlott választási mozgalmak után valóban jól esik társadalmi életünkben is némi vidám változást jeleznünk. Egy ily vidám változás jutott kifejezésre e napokban **Kemenes-Högyész** en, hol lelkes fiatalságunk az ottani ujonnan épült ev. iskola javára, műkedvelői előadást tartott, Szigligetitől a „Csikóst“ adván elő. Nem mondhatjuk ugyan szerencsésnek a darab választását, a mennyiben Szigligeti e darabja kiképezett színészeknek is elég dolgot ad; de a műkedvelők mindamelllett tőlük telhetőleg törekedtek szerepeiknek megfelelni, s ez némileg sikerült is. A szereplő hölgyek közül különösen ki kell emelni **Csally Irma** (Karvasiné) és **Tompá Camilla** (Rózi) kisaszszonyokat: az urak közül **Lady** (Andris) és **Jankó Jenő** (csikós) urakat, de a többi szereplők is többé-kevésbé megfelelték feladatuknak. Daczára a nagy felhőszakadásnak, mely tegnap délután e vidéken volt, az előadás a czélt illetőleg fényesen sikerült, mert a tiszta jövedelem 100 frton felül van.

Előadás után zártkörű táncmultság tartatott, hol, bármennyire „függetlenségiieknek„ mondtuk is magunkat a választások idejében, nem függetleníthettük magunkat a jelenvolt sok fiatal hölgy bájos tekintete alól, s világos reggel teljesen meghódítva hagyók el a csataterét.

Jászberény augusztushó 8-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tán cz estély. — Tisztelt Szerkesztőnő! Mult hó 31-dikén tartatott meg városunkban az úgy nevezett Bathó-kerti Anna-bál, mely mind fényre, mind diszre az eddigieket felülmulta. A város legszebb női jelen voltak a gyönyörűen kiállított teremben s a jó kedv, mely első pillanatban megjött, reggeli 5 óráig együtt tartá a vidám társaságot, s szép emléket vitt haza magával. A nők mindnyájan oly szépek és díszesek voltak, hogy mindenik külön-külön bálkirálynének beillett, azért csak Takácsi Endréné, Bathó Móriczné, Kléger Ilka, Petthes Etel, Makó Erzsí Balogh Teta, Teszáry Lila, Kolossy Berta, Koller Irén, Veninger Gizella urhölgyeket emlitem fel a sok szép hölgy közül. Bathó Ignác urnak pedig nagy köszönettel tartozunk ezen szép estélyért s ohajtjuk, hogy több ily vidám tán cz estélyt rendezzen még a berényiek örömére. K. D.

Bártfa augusztus 4-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Fürdői élet. — Pár huzam. — Tisztelt Szerkesztőnő! Három hete, hogy e kedves fürdőhelyen időzöm, de a helyett, hogy az őserdők lombjai alatt az éltető jó levegőt szivhatnók, van hideg esőnk, úgy, hogy a közönség nagyobb részét valóság gal máris elűzte. E fürdő vizéről s gyógyhatásáról fölösleges írnom, mert az országszerte ismeretes, s naponta szemünk

előtt a példa csudás hathatóságára nézve; úgy a tüdő- és gyomorhurutos, mint a gyenge idegű betegek áldják e fürdőt (ha használták). Van is vendége! A jegyzékben ugyan csak 264 család van beírva, de csuda, hogy ennyi is, mikor az ide érkező vendégtől csak 2 hétre rá kéri a fürdői illeték bevallását s kiírják, mikor már 4 hét előtt el is ment. — Az idei Annabál itt nem volt oly látogatott, mint az előbb években. tánczosokban is hiány volt, mert az egyiket betegség tartoztatta, mások meg a roulette-nek adtak elsőbbséget (ezt hallomás után írom) s így nem sok juthatott a táncznak; de azért mégis reggeli 5-ig tánczoltak s olyannyira meg volt egynéhány nő elégedve, hogy rögtön következő vasárnap, azaz e hó 1-sején újra rendeztek egy kis tán cz estélyt, de az eredmény igen lehangolhatta őket, mert alig volt tánczosuk. De szó sem lehet kedélyes mulatságról ily kis fürdőben mindaddig, míg a kottériák el nem enyésznek, mert egyetlen kottéria sincs annyira képviselve, hogy maga között mulathasson. A legsőbb osztálytól a legmagasabb körökig vannak egyének, kik ily mételezett elvekkel bírnak, de saját tapasztalásom után is örömmel mondhatom, hogy nincs szabály kivétel nélkül.

De most veszem észre, hogy egészen eltértem levelem főczéljától. Ugyanis a fürdő jelenleg bérlő kézben van, de a ki bizony nem sokat törődik a közönség kényelmével. Még csak zongorát sem tart a teremben, mi eddig mindig volt. A sétányokat sem igyekszik szaporítani, pedig hely volna elég; hiszen a Zuhany felé az egész táj még a maga vad természetességében van és most is a csorda riasztja el az arra sétálókat. Csak vegyük a ranki fürdőt, milyen csinos ez kicsiben; aztán a krinyiczait, mintegy 6—8 óra járás ez ide és valódi paradicsom ehez képest. Ott az emberi kéz működését minden bokornál föl lehet ismerni, úgy, hogy a természet mostohaságát egészen feledteti az emberrel, mert a vize gyengébb, erdeje meg épen silány. De azért nem féltém az itteni fürdőt, mert mindannak daczára, hogy vasutja nincsen, mégis igen messze vidékről jönnek ide, s minden hanyagság mellett is az emberek egészségesen távoznak, s így minden jónak van rosz és minden rosznak jó oldala is. A viszontlátásig, ha a fürdő nekem is visszaadja egészségemet. (A mit szivemből kívánok. Szerk.)

K. Sz. I.

Vidéki vezgyesek. A nők fényüzése ellen Kecskeméten is alakult társulat „Karton-egylet“ czim alatt, melynek czélja a női fényüzés kiküszöbölése s a háziasság és takarékoság meghonosítása. — A kecskeméti nőegylet az árva gyermekek ruháinak beszerzésére e hó 14-dikén tán cz vigalmat rendezett. — Hátszeg en György István hunyadmegyei főesperes 1867-ben magyar leányiskolát alapított s azt annyira emelte, hogy ez évben már saját épületébe fog költözködni. Ez iskola

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

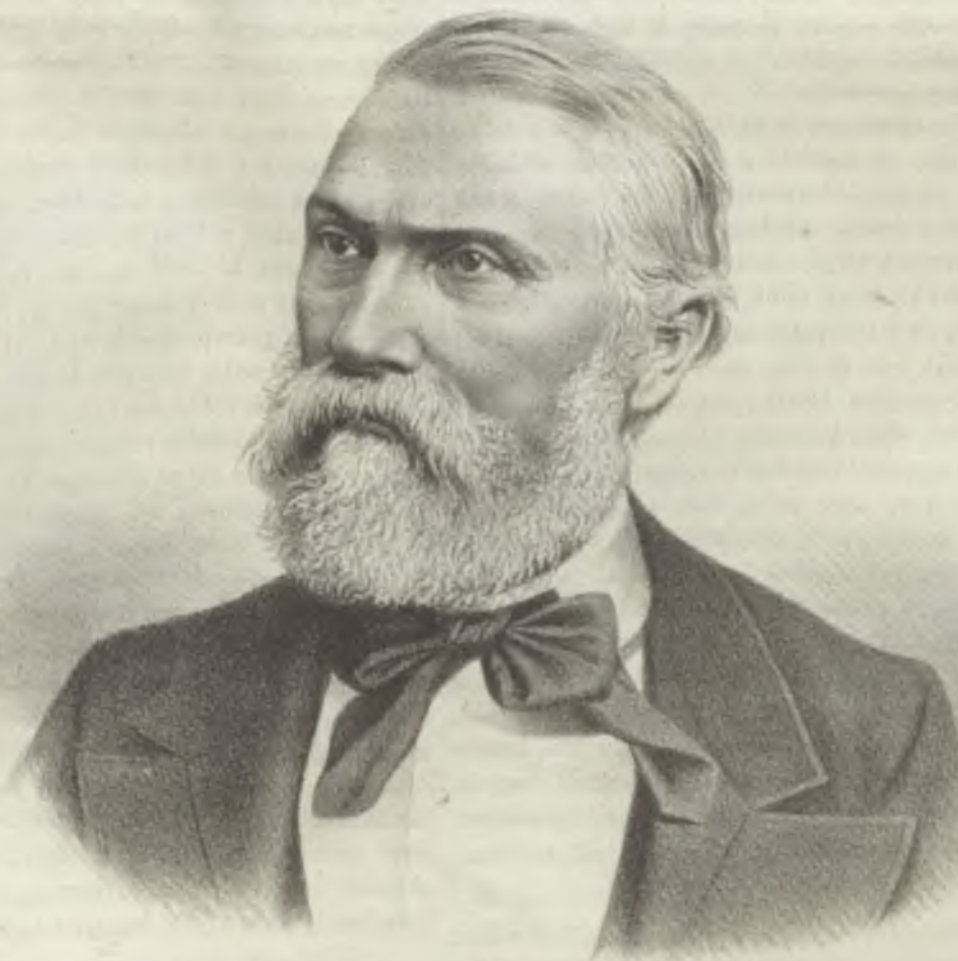
Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

33. SZ.
Aug. 15-dikén
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájszokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Nagy Eötvösünk halhatatlan lelkét talán semmi sem tünteti föl fényesebben, mint népnevelési ügyünk jelenlegi fejlődése. Nem azért, hogy ezen ügyét egész hévvel megragadta és országszerte mozgásba hozta; ugyanezt tette akkoriban minden minisztertársa a reá bízott nemzeti ügyekkel; hanem a mig — talán egyet kivéve — ezek valamennyien téves irányba indították a mozgalmat és avatatlan elmével forgatták a rájuk bízott kormányt, hogy feleuton vissza kellett fordulni, mert azon vette észre magát a nemzet, hogy örvények és szirteknek vezettedik eléje, a hol a legjobb esetben is csak haszontalanul elvesztegetett erejét és idejét sajnálhatja; azalatt az Eötvös által megindított, mozgalom első percztől fogva biztos és bátran folyvást előre törtet, soha egy

Trefort Ágoston.

pillanatig meg nem áll, semmiféle viszontagság által meg nem zavarodik; a vezetők kimerülnek, ujak lépnek helyükre; maga a fő kormányos is kidől és fől száll a csillagokba, az sem változtat semmit, új kormányos áll az élére, és folytatja utját, és előre és mindig csak előre viszen ez ut, a megindulás perczében világosan kitűzött cél felé; mert az, a ki ezt az országos ügyet megindította, a világos lélek tisztán-látásával fogott a nagy munkához. Első percztől utósóig tudta, hogyan, mit és miként kell tennie, és azért mind a mellett, hogy a népnevelés ügyére aránylag legkevesebbet adott a nemzet, még is ez haladt legmesszibbre, ebben ébresztetett és ujtitatott meg legerőteljesebben az élet.

Csak a népnevelő, tanár- és tanítóegyleteket ha vesszszük; a köz-

élet egyéb ágaiban is keletkeztek ez időben egyletek és társulatok és pedig hányfélek és mekkorra hűhóval, — és mit tettek? Fájdalom, nagyon kevés olyan van köztük, a melyekről azt nem kell mondani, hogy több kárt, mint hasznot; míg amazok úgy szólván, fillérekkel kezdték meg működésüket, — hisz az ország legszegényebb osztálya: a tanítói osztály hozta azokat létre, — és mégis milyen szép eredményeket mutathatnak már is fel! A sok gyűlés, a miket tartanak, és mindig fontos elvek megvitatása végett; a sok folyóirat, a miket alapítottak, a sok pályázat, a mikkel egymást a szellemi haladásra buzdítják!

De mindenek felett maga az oktatásügy! E lapnak nem lehet célja részletesen felsorolni a haladási mozzanatokat e téren; kívül is esik az ő feladati körén, azután minden szüle, a kinek szíven fekszik gyermeke jövője, — és melyik szülének nem fekünnék a szíven! — még ha nem ért is hozzá szakszerűleg, lehetetlen, hogy észre ne vegye és ne örüljön annak, a mit e téren tapasztal. Csak össze kell hasonlítani, milyen tanításban részesülnek most az ő gyermekei, nemcsak itt a fővárosban, hanem a vidéken is országszerte, és kevés kivétellel — onnan tudom ezt, mert ismerek sokat a vidéki tanárok és tanítók közül, — milyenek voltak a tanárok és tanítók azelőtt és milyenek most! — az alma pedig nem esik messze fájáról.

De — mondom — erről én itt nem szólhatok tüzetesebben, hanem a mit szó nélkül nem hagyhatok, az a nőnevelés ügye hazánkban.

Nincs miért tagadni, mert nem a mi hibánk, de csak néhány évvel ezelőtt is a szó igazi értelmében nőnevelés nálunk még csak nem is létezett. Egyes műveltebb anyák otthon tanították leányaikat, és azok kivételesen műveltek is voltak; azontul mikor valamely leánynak különös tanulási kedve volt, maga képezte ki magát, alaposan, ha alkalma volt hozzá; felületesen, egyoldaluan és ferdén, ha magára volt hagyva és azért a legtöbb esetben olyanformán; leányiskoláink legfőleg az irás és olvasás tanítására voltak, az is csak nagyobb városokban, annyira nem érezték a kötelességet, hogy az emberiség szebb fele ha nem is a teljes szellemi világosságra fel-, de legalább a teljes szellemi sötétségéből kiemeltessék; a magán-leánynevelőintézetek pedig, a mik voltak, saját érdekeiknél fogva, mindent megtettek, a mit a növendék szüléi csak kívántak tőlük, ezek pedig — kevés kivétellel — csak olyan nevelést kívántak tőlük, a mi a nagyvilág hiuságvásárán kellendő; lássák leányukat olyannak, a milyenül ezt és azt a grófi kisasszonyt ezen és azon táncestélyen, vagy egyéb ilyen látványossági alkalommal látták; tudjon az ő leányuk is olyan cifrán öltözködni, olyan kecsesen táncsolni, mosolyogni, társalogni és ha még francziául beszélni és zongorázni is hallotta, ez már a szellemi tökély netovábbja volt a boldog szülék előtt. Hogy az a grófi kisasszony az öltözködésen, kecses lejtésen és mosolygáson kívül még sok egyebet is tud, olyat, a mi a lelket összhangzatban tartja a tetszetős külsőségekkel, arról a jó szülének nem volt sejtelme, mert hisz ő csak nyilvános alkalmakkal láthatta közelebről a magasabb körök tündöklő szépségét, a nemesebb lelki tulajdonok pedig, a miveltség ez igazi drágakincsei, kívánt a nőnél nem a nyilvánosság poros országútjain, hanem a családi hajlék szentélyében őriztetnek. És arról, hogy az ő leánya még azokat a külsőségeket is csak a legfelületesebben sajátította el a nőnevelő-intézetben, szintén nem volt sejtelme, mert azt megítélni ő nem volt képes.

És hogy mindamellett sok derék, sőt jeles nőink voltak ama korban, az valóban nem az akkori leánynevelő-intézetek érdeme; hanem igenis a századok óta erény és erkölcsökben tün-

döklő magyar nőké. Igaz, nem voltak műveltek, de jók voltak, jó rendben tartották házukat, tisztán szívüket, az akkori elzárkozott korokban ez elég volt maguknak, férjüknek, a világnak és a kik így voltak nevelve, bizony többet értek azok az akkori nevelő-intézetek csemetéinél! Igaz, hogy nem tudtak semmit, de legalább tudták, hogy nem tudnak semmit; míg eme csemetéik szintén semmit sem tudtak, tudniillik olyat, a mi a léleknek szolgál, és mégis azt hitték, hogy műveltek, és azért míg az otthon felnőtt leány szerény igények mellett munkásságával volt körének hasznára; eme csemete a munkától elszokott, elkedvetlenedett és annál követelőbb volt becses személye iránt, a miért herczigebb, elegánsabb. Nem egy család siratta az efféle herczigséget és eleganciát, a mire akkor, — és pedig nincs is annak olyan nagyon rég ideje — főszlyt fektettek úgy a jobb módú szülék, mint a nevelő-intézetek.

Mindez azonban csak volt; néhány év óta, mondhatni, bámulatos gyorsasággal, egész új lélek szállta meg a nemzetet e részben és ebben kiváló érdeme van a mostani közoktatási miniszter: Trefort Ágoston ő nagyméltóságának. Nem mintha dicsoült Eötvösünk csekélybe vette volna a nőnevelés ügyét; koránt sem, hiszen az első állami tanítónő-képezdét is ő állította föl. Csakhogy inkább egyetemleges, mint egyenes szelleme lévén, első helyet, úgy látszik, a nép foglalt el nála; inkább bölcsész lévén, mint reformator, inkább a meglevő bajok elenyésztetése, mint új művelődési tényezők előteremtése lebeghetett lelke előtt; és végre inkább költő lévén, mint nemzetgazdász, a nőt inkább eszményi szépségében, mint gyakorlati értékében látta lelkében. Mindez csupa feltevés, de összes műveiben, melyek pedig annyira telvék szebbnél szebb igazságokkal az élet minden viszonyára nézve, olyan aranymondatot, mely a nőt akár mint hitvest, akár mint anyát a szépség és jóság mintaképe gyanánt tünteti fel, eleget találtam, míg olyat, a mely úgy szólván a nő gazdasági értékére vonatkoznék, — meglehet, hogy csálodom, — de nem emlékszem, hogy csak egyet is olvastam volna tőle; pedig éppen ezen fordul meg a nőnevelés multja és jelene. Régente csak ideálokat akartak a leányokból nevelni, azért csak azon körökben adtak nekik nevelést, a melyekben az ideálok otthonosnak érezhették magukat, a főúri körökben, és természetesen ideális nevelést; míg most, ki levén mondva és el lévén ismerve, hogy az a nemzet, mely nem ép annyi gondot fordít a nő, mint a férfi-nevelésre, nem gyarapodhatik, és azért a jelenben számot sem tehet, a jövőben pedig fenn nem állhat, a nőnevelés sem csupán eszményi kedvtelés többé, mint akár a feszítészet, akár a műkertészet; hanem a nemzet minden rétegére egyformán kiterjedő, multhatatlan kötelesség, és ezt az igazságot Trefort Ágoston mondta ki nálunk. Nem új igazság, sőt annyit ütöttek volt már rajta, hogy az egész világ azt hitte, agyon is van már ütve, és éppen azért nagy Trefort érdeme a nőnevelés terén. A mint kimondta, hogy nőnevelés nélkül el kell pusztulnunk okvetlenül, és a hogy ő azt kimondta, egyképen szivet-lelket megrázkodtatón apák-anyákra nézve, egyszeriben mintha fojtó köd szállt volna el, az egész nemzet tisztán látott és minden szív könnyebben lélegzett; előttem a sok vizsgai jelentés az ország minden vidékéről, és láthatni belőlük, hogy a fennlevő nőneveldek egytől-egyig alapos oktatásban buzgolkodnak, és úgy a fővárosban, mint a vidéken évről-évre ujjabb-ujabb nőneveldek nyitattanak; kétségtelennül Trefort miniszter érdeme ez, és ez nem csak a mi hálánkra teszi őt érdemessé, hanem a jövő kor tiszteletét is biztosítja részére.

Trefort Ágoston 1817-ben született, Zemplén megyében Homonnán, hol francia eredetű atyja orvos volt. Még nem volt

19 éves, már elvégezte Pesten a jogot, akkor beutazta Német-, Francia-, Angol-, Orosz-, Svéd-, Dán- és Olaszországot, másfél év alatt, és mikor visszatért a hazába, ő is csak úgy, mint barátjai, Eötvös József, Szalay László, Csengery Antal, azonnal belátta, hogy legjobb szolgálatot akkor tesz a hazának, ha az új kor eszméit terjeszti; az irodalmi tere lépett tehát, és egy ideig Kossuth zászlaja alatt, később, egyik-másik nézetkülönbség miatt, külön válva, de — csaknem 40 év óta, — a szabadelvű párt egyik legjelesebb és — mert mindig gyakorlati czélokot tartott szem előtt, — egyik legnagyobb érdemű tagja. Soha sem kereste a szónoki babérokat és könyveket sem irt, mégis a legtiszteltebb férfiak egyike volt úgy 1848 előtt, mint annak utána, napjainkig. Tiszteltté tették hirlapi czikkei, melyekben lehető rövideden, de mindig érett eszméekkel gazdagította a nemzetet. Azért már 1841-ben lett az akadémia tagja, 1843-ban a pozsonyi, 1848-ban a budapesti országgyűlés tagja, az 1848-diki alkotmányos miniszteriumban államtitkár, 1865 óta minden országgyűlésen képviselő, 1872 óta pedig közoktatásügyi miniszterünk. Mindjárt Eötvös halála után őt kínálták meg ezen tárczával, de akkor nem fogadta el, annyira más szabásu az ő szelleme Eötvösétől. De csak egyformán nagy legyen a szeretet és a szellem, könnyen folytathatja egyik a másik nagy munkáját, meg lehet, más eszközökkel, de azért ugyanolyan eredménnyel, és hogy mennyire rokon volt e két szellem, mutatja a hű barátság, a mi őket legelső ifjúságuk óta összefűzte. Feleségül is két egy-testvért vettek volt el. Trefort felesége: Rosty Ilona, méltó testvére Eötvös Józsefné, Rosthy Ágnesnek.

Rózsabimbó kis kezéből.

Csengery Gusztávtól.

Rózsabimbó kis kezéből
Volt az első bizalom;
Hogy szivemre hat varázsa,
Nem hittem még akkoron,

Oh, ki hitte volna akkor,
A mit én most érezek?
Hogy megáldom egykoron még
Azt a kedves kis kezét.

Hogy o kis kéz oly hatalmas,
Oh, ki hitte volna azt?
Megerintó szivemet és
Visszahozta a tavaszt.

Félve kérdem: tán csak álom?
Oh, hiszen az nem lehet,
Hogy még egyszer boldog legyen,
A ki annyit szenvedett.

Bizni kezdek, hinni kezdek,
Fölhajtallott a remény,
Eltűnő éj végső árnya
A kétely a sziv egén

S én a hajnal-fényözönben
Kedves lányka, áldalak,

Áldott légy, ki visszahoztad
Boldog ifjúságomat.

Egy deluő tréfája

Beszély.

Németh Ignácztól.

I.

(Folytatás.)

De a fiatal urnő nem sokára unottan fordult el az ablaktól. Arczán elégedetlenség suhant végig, aztán felkaczagott s a kandallóhoz közel egy pamlagra veté magát.

— No, édes Klemim, benn vagyunk a falusi magányban, s attól tartok, hogy jobban is, mint ohajtottuk.

— Méltóságod nem panaszkodhatik; hisz az én kegyes urnőm maga akarta így! — felelt sohajtva a társalgónő.

— Ej mit! a változatosság gyönyörködtet s végre ez is változatosság — kaczagott a gyönyörű asszony. — Vatteau mosolygó arczu pásztorai helyett eddig ugyan csak zsiros hajju szűrös atyafiakat láttunk, no de ilyet sem látunk minden nap.

— Valóban, ez a mai deputáció kitünő látvány volt — gunyolódott a társalgónő. — A nótarius sujtásos mentéjével, sujtásos szónoklatával, rettentő méltóságával; aztán a tekintélyes bíró, meg a kalapforgató szégyenlős, zsiros, csizmás parasztok.

Henriette grófnő piros papucsos lábacskaít fölfevé a bársony túmlányra, s kaczagott csattogó üveghangján.

— Hát azért nem érdekesek-e? Mintha csak Amerika őserdeiben rándultunk volna ki, indián nézni. Ezek is még felfedezetlen vademberek voltak előttünk. Megisme rem őket egészen, templomjukban, nászünnepeyeiken, szomorúságukban, vigalmaikban... megfizethetlen anyag lesz ez majd a társaságban! Itt-ott jót is teszek, gondot apasztok, könnyet törlök, míg nekem tesszik... Á propos, az az ifju ember, gondolom: tanító, vajmi érdekes alak.

— Aha! — nevetett a társalgónő — valóban, sőt csinos fiatal és ajánlom a grófnő figyelmébe, e durva gyönyör felfedezési utjában mulatság lesz egy modern Diana, — modern Endimion — hahaha!

A grófnő kaczagva csapott társalgónéja vállára kis fehér kezével.

— Maga gonosz! — nevetett. — Az az ifju ember csakugyan csinos; majd meglátjuk, hiába nevet oly gonoszul. Diana azért nem ereszkedik ám le, ha sugaraival beragyogni kegyeskedik is az új Endimion!

S kaczagtak versenyt a tűzzel s a kis kanárrival, melylyel a számtartó ur figyelme élénkíté a szomszéd kis terem magányát.

Pár nap alatt megérkeztek a grófnő lovai, cselédsége, kocsija, egész sora a társzekereknek szállította az új butorokat, kárpitokat.. szőnyegetek s nagy sereg munkás rövid idő alatt egész ujjá és pompássá varázsolta a Sziklafoki grófok ősi kastélyát. A kongó folyosók bámulva viszhangozták a sürgő élet zaját, mely felett eleget csóválták különben lombjafosztott fejeiket a vadaskert százados gesztenyefái is.

A jámbor kallósiaknak volt mit megbeszélni a hallatlan pompa s a fényűzés nem is sejtett látványainak nagyszerűsége fölött.

S aztán az a szép gyönyörű grófnő, ki úgy ült fényes kocsi-jában, szem nem látott prémes mentéjében, mint valami valóság-

gos királyné! S aztán mily barátságosan mosolyogva fogadta a köszöntéseket!

Hát még ha valamelyik tüzes paripáján — mert volt neki egy egész márványos istállóval s minő tüzesek! — vágatott végig a falu egyetlen hosszú utcáján! Hogy lobogott utána szoknyája, mint valami violaszin felhő; hogy röpillt kalapján a fátyol s a sebes lovaglásban lebomlott dus szőke haja! Hogy villogott a szeme ilyenkor s mily szelid volt üdvözlése mégis!

A faluban nem sokára tündérszép grófnőnek hitták.

De még nagyobb lett a jó falusiak csodája, midőn a tündérszép grófnőt nemcsak karcsu paripáján látták, hanem még saját szegényes hjlékaikban is.

A grófnő ennek folytán a „szép“ melléknévhez megkapta a „jó“-t is a szegény emberek háladatosságától. Ők csak a jó kezet érezték, a jó szívet tapasztalták.

És a szép urnő igen jól érezte magát jelen szórakozásában s vidáman kaczagott a társalgónő torzképén, a mit ez a falusi emberekről álbumába rajzolt.

Egyszer csak az történt, hogy egy délután a szép grófnő a jegyzőház kapujában leugrott tajtékozó lováról, az ott ácsorgó Bódi kisbirónak odaveté akantárszárát s a honyhán keresztül egyenesen bekozogtatott közök. S aztán nem sokat teketóriázott, Klárát, ki neki kezet akart csókolni, megölelte, az öreg asszonynak barátságosan kezet nyujtott s a szerényen visszahuzódó Gábort kegyesen észre vette.

Klárával úgy beszélt, mint egy barátónő, — mindössze sem sok év választotta el korukat egymástól. — megbámulta szépségét s mindjárt egy kis rubinos mellűt ajándékozott neki. A jegyzőné asszonynyal figyelmesen bánt, kikérdezte baromfiáról, kerti gazdaságáról s végre a fiatal emberre is rákerítette a sort: előadást tartatván magának a kallósi iskola állapotáról.

S aztán észre vette a szoba sarkában álló zongorát is.

— Tán maga játszik ezen, kedvesem? — s ezzel mosolygó kedveséggel a hangszerhez lebbent, felnyitotta s végig futtatta finom ujjait a billentyűkön.

A vén zongora maga is bámult, hogy képes még ily szép hangokra. Hogy ne bámultak volna a többiek!

— Énekel maga, kis Klára? — kérdé aztán a nyughatatlan vérű delnő. — No kezdjen valamit — bármit — majd kísérem.

Klára dalolt, a grófnő kísérette zongorán.

— Tán ön máskor is szokott Klára kisasszonynyal együtt énekelni? Tegye most is.

S Gábor pironkodva, de mégis dalolt. Érczes hangja kellemesen párosult Klára egyszerű, tiszta érzelmű dalával.

S aztán a grófnő néhány vidám trilla után maga is dalolt valami francia chansonettet. Gyönyörűség volt hallgatni.

Aztán abban hagyta, Klárát megcsókolta, a jegyzőnének kezét megszorította, szép kezét Gábornak csókra nyujtá s egy pajkos mosolyt vetett reá, azután karjára dobta lovagló öltönye uszályait, kisuhant s a kisbirótól átvevé a kantárszárát, Gábor által lovára segítetté magát, kezével, fejével bucsut intve, átugratott a liceum-kerítésen. — pedig nyitva volt a kapu is — s elvágatott, mint a forgó szél.

Jegyzőék csak darab idő mulva birtak szóhoz jutni a csodálatos delnő eltűnése után.

— Furcsa egy asszonyság ez a grófnő! — szólta a jegyzőné, ki nem volt tisztában magával azon benyomás iránt, melyet reá a delnő tett.

— Igazán kedves; s mily leereszkedő asszony! — szólta Gá-

bor, kinek szemei villogtak s arca láugolt a grófnő utolsó pillantásától.

Klára egy mély, hosszú tekintetet vetett az ifjura, aztán csöndesen eltevé az ajándékba kapott mellűt s hallgatott. Jól látta a grófnő sajátságos élű pillantását, melylyel távozásakor Gábort még egyszer megnézte, s látta a hatást is, melyet a szép asszony szeme reá tett. Szerelmének végetlen tengerén egy hideg fuvallat lebbent végig.

Gábor észrevette a leány elkomolyodását, s ösztönszerűleg érzé, hogy mentegeenie kell magát.

Oda ment hozzá, megfogta piczi kezét, s szép szemeibe tekintett. Klára lassan emelte föl tekintetét reá, mely kedves s százszor varázslóbb volt most.

— Mért szomorodott meg az én Kláram? — kérdé érékenyen az ifju ember.

Klára hallgatott. Nem tudott volna okot mondani s szive mégis sajgott. Hiszen még a szellő sem lebben meg, s már is fodrozódni, zugni kezdnek a Balaton hullámai a zivatar kitörése előtt.

Gábor csak sürgette; megcsókolta kezét, mosolygott szemibe, elnevezte a legédesebb neveken s midőn Klára csak fájón mosolygott, bevádoló a leányt tréfás komolysággal édes anyja előtt:

— Nézze csak, édes anyánk! A kis Klára makacskodik, haragszomrádot játszik; büntesse meg!

A jegyzőné nem szólta, csak folyton figyelmes szemmel függött leánya arcán.

Klára félre simította fűrtös haját homlokáról s azt mondá Gábornak:

— Nem játék ez, Gábor, de adja isten, hogy rossz sejtés ne legyen! — s utána sugva tevé hozzá: — Neked nem szabad többé a grófnővel találkoznod!

Gábor megdöbbsent. Arczáról elszállt a pir, s a gyors eszmélés kiütte fejéből a szép előkelő asszony képét. Megragadta a leány kezét, szívéhez szoritotta azt s felkiáltott:

— Szeretlek, mondhatok-e mást? Tiéd vagyok utolsó lehelletemig; képed aranylapon van szívemben írva!

Ónodi jegyző ur e perczen lépett be a szobába. Kint volt a telken, s nem tudott eleget sajnálkozni, hogy a méltóságos grófnőt nem üdvözölhette, s nem tudott eleget örvendezni, midőn értesült kegyes, barátságos modoráról.

— Gyermekeim, ez kitűnő jelességű esemény. E látogatás fel lesz jegyezve történelmünkben, mert a grófnő jó indulattal tanuskodván irántunk, ez a megindítója terveink jól sikerülésének.

— Ugy van! — kiáltott fel örvendő meggyőződéssel Gábor és elragadtatva nézett Klárára, ki egy mondhatatlan fényű s édességű pillantással juta'mazá meg.

— Isten áldása legyen szándékaidon! — sohajtott fel Ónodiné asszony s megindította rokkáját.

III.

A tél beköszöntött, zuzmarájával, csikorgó fagyával, nagy havazásaival. A beállt Balatonon végig sepert a szélvész, s hóbátyával vette körül a kis falu füstölő házacskaikat. A jégen köröszül mind sűrűbben látogattak át a Bakony farkasai; az éhes férgeknek vonításait egész éjjel lehetett hallani a falun kívül.

Advent ideje volt, ideje a fonókai összejöveteleknek, az eljegyzéseknek Jó termés, jó szüret volt s így sok lakodalom volt a farsangra kilátásban.

No hisz volt mit hallani Bikás esküdt uramnak egy-egy disznótóri összejövetele, a mért oly sötét profécziákat ejtett a grófnő megérkezése miatt! Lám a kegyes grófnő megígérte, hogy a tavasszal a templomot, iskolát uj tető alá veteti, hogy a kis oltár fölé új Mária-képet festet. Lám megengedte, hogy a mesteri hivatalt a nótáriusával összecsapják, mindkettőt jól elvégezheti egy ember; olyan nótárius lesz abból a Gáborból, hogy no! A grófnő megsziporította jövedelmét, megis ülik a lakodalmat nótáriusné Klárájával még a farsangon — s ezt mind egyedül a jó grófnőnek lehet köszönni!

Bikás uram csak a vállát vonogatta ilyenkor, azt szokta rá felelni, hogy: Én csak a mondó vagyok, hogy nem mind arany, a mi fénylik. Az ilyen nagy asszonyok furcsán szoktak bánni a szegény legényekkel. Nem jó vége lesz ennek, nem hiába voltam én katona, sokat láttam én ilyen világyártamban!

Az emberek fejüket csóválták, s nem adtak hitelt Bikás esküdt fekete látásának. Urak elleni gyűlölete beszél belőle — hisz oka lehet rá, — de most nem hihették el, hogy igaza lenne. „Nem rossz asszony ez,“ — mondák a férfiak.

(Folytatása köv.)

A j e g y e s e k .

(Beszély.)

Benczur Zsuzsannától.

(V é g e.)

— Mit gondolt a tekintetes ur, így idejönni!

A vándor busan fölveté szemeit és vállat vont.

— Ha megitta borát, lépjen ki, sok mondani valóm van — suttogá még halkabban az előbbi; pár perczig őgyelgett a szobában, aztán egy hívogató pillantást vetve ifju vendégére, elhagyá a szobát.

A vándorlegény követé.

— Jőjjön, tekintetes ur, jőjjön, elvezetem testvéremhez. Jaj istenem, hát mit sem méltóztatott hallani? — így szól az udvaron hozzá a korcsmáros, gyöngéden megragadván kezét.

— András, miért oly izgatott kend? És mit hallhattam volna, én, ki oly messziről jövök? — kérdé a vándor.

— Oh, bár örökre oda maradt volna! — dadogá részvéttel az előbbi.

— Szóljon — türelmetlenkedék a vándor — Mi történt apámmal, mi a kisasszonnyal, a mig távol valék?

A korcsmáros felsohajtott.

— Egy szót sem addig, — mondá — mig hugom házához nem értünk.

És sietve bekanyarodott egy mellékutczába.

Kis idő mulva szegényesen bevilágított szobába vezeté az ifjut.

— Most bátrabban szólhatunk — mondá a korcsmáros, tisztellellettel kezet nyujtva az ifjunak — Maris! — szól a padkán ülő nőhöz — elő vele, a mit csak konyhád előteremthet! Látod-e, ki van itt? De jobb: ne láss, ne halj semmit, hanem sűröj!

— Szentséges egy anyám! — kiált fel a nő megrettenve — hiszen ez Imre urfi! Jaj! Jaj! Én uram istenem! No, ki hitte volna, hogy erre viradok!

S ezalatt megragadá és csókjaival halmozva, keblére szoritá az ifju kezét.

Meghatottan álltak egymással szemben.

— Mi hír a kastélyban? — szól végre az ifju.

A két pór még hangosabban zokogott.

— Ne sirjanak kelmetek — csitítá őket, fölemelkedve, a vándor. — Szóljanak nyiltan. Hisz én a legrosszabbra is elvagyok készülve. Mi történt apámmal? Főbe lötték, vagy elcsukták?

— Elvitték őt Pestre és ott főbe lötték.

— Meglőtték! Az én apámat lötték meg?

— Azt bizony, hogy az isten nyugtassa meg.

Az ifju fájdalmasan tekintett ég felé.

— Hát anyámmal mi történt? — szólt fájdalmasan.

— A tekintetes asszony is . . . tördelé.

— Nos, mi? ezzel mi történt?

— Ah, kedves urfi, ez belehalt a bánatba.

— Istenem! miként tühreted ezt? — sohajt fel, homlokára kulcsolva kezeit, a bujdoso — És arám? Szóljatok hát, mi történt a kisasszonnyal?

— Eltűnt — szólt mély fájdalom hangján a nő — senki sem tudja, mi lett belőle.

Az ifju kábultan vetette le magát egy székre.

— Eltűnt, elbujdosott! Osztolni akart sorsomban . . . Nemes lélek — megyek — megyek én is a világba s keresni foglak, mig rád nem akadtam. Kedves barátim Zmelinszkyék, ti hasztalan imádkoztatok értem, az istennek úgy tetszett, hogy meg ne hallgattassék imátok; de én tūrni . . . igen, én zugolódás nélkül fogok tūrni.

Ezután fölemelkedék és kérdezé:

— Hát a vagyonnal mi történt?

— Elkoboztatott.

IV.

A gyászos nő

Csipős északi szél fűtt; a havas eső lakházaikba szoritá Szatmár város lakóit.

A Szamos partján egyszerű kis ház áll, ennek egyetlen szobájában a nagy kemenczét körülfogó padkán, halvány ifju halottként elnyulva fekszik. Szemei égnak, ajkai szárazak.

Közelében egy 40 éves nő és egy 14 éves leányka áll.

Az ifju megmozdul, fölemelkedik, vadul széttekint és ajkai suttognak:

— Tekla! Tekla!

És ismét le hanyatlik.

Szemei lecsukódnak, ajkaira édes mosoly száll és hebegve mondja:

— Itt vagy — itt, nem, nem — bocsát — lak . . . Csak-hogy — itt — vagy.

— Anyám — szólt a leányka — én félek így egyedül kelmeddel. Hátha megtalál halni?

— Magam is attól tartok — felelé a nő, mélyen elgondolkozva.

— Hátha elhínám az új „testvért“-t? Ó olyan jó, gyakran meg is ajándékozott már, a miért a beteghez híltam. Tudom, kieszközli, hogy e beteg felvétessék a kórházba.

A nő az ablakhoz lépett.

— Ily csunya időben — dűnyögé — hogy is jönne . . .

— Nem olyan ő, anyám, mint a többi apáca. Ez, tudom, öröme jön; hisz azt mondja, minél nehezebb a munka, mit végez, annál jobban érzi magát.

— No, a szerencsétlen, hisz van is benne része! — mor-

mondá a nő, — Végy hát magadra valamit, leányom, és zörgess a zárda kapuján. Jól ismernek ott minket és tudom rögtön bebocsátnak. Mondd, hogy még reggel tért be hozzánk egy vándorlegény s azóta halálán van.

Fürgén ugrott fel a leány, magára ölté téli öltönyét, és sietve távozott.

Fél óra mulva kinyílt az apáczaklastrom kapuja, s azon át mély gyászba öltözött hölgy lépett ki, az ifju leányka kíséretében.

És a beteg, mindig nagyobb izgatottságba jöve, tördelé:

— Tekla! kedves Tekla! ne — kárhoz — tass — en — gemet . . . I — gen — ig — en óh — csak egyszer — lás — salak — még. — Apam — a — páám . . .

S kiterjeszti karjait, aztán keblére szoritva, leszállni törekszik a padkáról.

— Hová menne? — inti őt a nő — Látja, mily rossz idő van. Legyen nyugodt, mert ha szegény vagyok is, azért nem tudnám önt úgy minden rend nélkül elbocsátani.

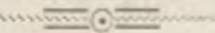
A vándor párszor föllélegzve, hálaérzet kifejezésével s önmegadólag tekintett szemébe.

Most az ajtó nyílt, s egy gyászban öltözött nő lépett be kísérv a 14 éves leányka állal.

A vándor önkénytelen feléje fordítá arcát Tévedezve tekintett az érkezőre: szemei mindig jobban kidiódnak, alakja remeg, holthalvány arcza hamvas színt ölt, kiterjeszti és ismét lelkasztja karjait.

A gyászoló nő, az alig 18 éves leányka megállott az ajtóban, kiterjeszté karjait, s az örület sikolyával ajkán, sietett a vándor felé.

— Imre! drága, kedves jegyesen! — ily szavakkal ölelé át a kiszenvedett jegyes hulláját.

A p é n z .

„Csak pénzt, barátom, sok pénzt.“

S h a k e s p e a r e .

A pénz minden, tartja most a világ, s igazán nem érti az ember, hogy élhetek ezelőtt pénz nélkül. Mert elvégre is adni-venni csere útján könnyű volt. Kenyeret gabonáért, gabonát gyapjuért, gyapjut szövetért meglehetősen szerezni, de hát mást? Hiszen mai napság sokan a feleséget is pénzzel mérik. Egy katonatiszt például így kérte meg egy bankár leányát: „Uram, engedje meg, de a mai kor azt hozza magával, hogy megkérdezzem öntől, mi hozományt ad leányával? — s a bankár így felelt, „Uram, engedje meg, de a mai kor azt hozza magával, hogy öntől meg kérdezzem, mennyi odóssága van?“ Mikor pénz nem volt, az ilyen leánykéréssel, bizony kikergettek volna az embert.

És milyen ellentét! a régi időt „arany kornak“ hívják az emberek: pedig most van csak igazán az arany kora, az arany uralkodása. Már-már elveszti jelentőségét egészen az a közmondás, hogy „Az irány az ember“: nagyon kicsi kör ad csak még valamit az irányra, a legnagyobb részt az angolokkal tart, s a szerint tisztel. „a hány fontot“ nyomsz; már tudniillik, a hány font sterlinget.

Tudósok vitáznak a felett, vajjon a pénzszeretet emez óriási térfoglalása a kor erkölcsi súlyedését jelenti-e? vajjon van-e azoknak igazuk, a kik minduntalan a régi jó időket emlegetik? Szép olvasóndímet untatnám, ha akár az egyik, akár a másik nézet mellett hosszas elmélkedések után foglalnék állást; elég legyen annyit fölhoznom, hogy Amerika, a szabadság, egyenlőség és felvilágosultság e hazája, mely még nem ismer „régi jó időket“, mely társadalmának fejlődési alapját önmaga rakja le, jobban szereti a pénzt akármelyik európai államnál. Sokat emlegetett egyenlősége épen ez óriási pénzszeretet kifolyása. Egy ember ma milliómos, nagy befolyású és tekintélyű; holnap egy véletlen eset, merész vállalkozás, hajótörés stb. folytán megbukik, s holnapután, — a tegnap még glacé-keztüös yankee ott áll az utcásarkon a hordárok között. És régi ismerősei nem fogják őt lenézni érte, mert tudják, hogy egy-két év mulva szorgalom, igyekezet és kitartással újra elfoglalhatja előbbi társadalmi állását.

Hja, de ott a munka nem szégyen, a munka nem aláz meg, míg Európában minden nagy pénzszeretet mellett is a tönkre ment nagy ur rögtön elveszett eddigi körének; innen van a sok „minden áron“ való meggazdagodási láz és a sok öngyilkosság, s innen van, hogy midőn néhány évvel ezelőtt egy önhibáján kívül elszegegyedetett főúr valahol vendéglőt nyitott, a lapok úgy beszéltek fölöle, mintha legalább is ez volna a világ nyolczadik csodája.

Ime, ki hinné, hogy mikor az európai társadalmat mindenki anyagisággal vádolja, ez a társadalom az anyagiságot nem birja egyesíteni a gyakorlatiassággal. Ha ezt tudná, akkor a pénzszeretetet nem volna baj, hanem haszon.

Mert utoljára is a pénzt nem ismeri az emberek legnagyobb része: s két szélső nézet áll szemben egymással. Az egyik közönséges czélnak, a másik közönséges eszköznek tartja, s vajmi kevesen vannak, a kik azt magasabb czélnek és egyszerűsmind magasabb eszköznek tekintik.

E két ellentétes fölfogásnak azonban az élet és a viszonyok az oka, eredménye pedig ez ellentétes fölfogásoknak — az uzsora. Miért? Mert a ki közönséges eszköznek tartja csak a pénzt, az előtt a pénz csak arra való, hogy pillanatnyi igényeket és szükségleteket kielégíthessen általa. Az e fajta ember dolgozik kényszerüségből pénzért, és ha dolgot nem kap, lopásra adja magát; ezer közül kilenczszáz nem pénzt lop, hanem kenyeret. Nos, a lelkiismeretlen élelmesség fölhasználja ezt a fölfogást, s előtte is közönséges eszköz levén a pénz, adja ki óriási kamatokra azoknak, a kiknek ez szintén csak közönséges eszköz, tehát megszerzik minden áron. Nem szükséges igazolnom állításomat azzal, hogy az uzsora a legszegényebb néposztály vérén hizik föl.

E két egyoldalú fölfogásnak aztán más következményei is vannak. Ha azok, a kiknél a pénz csak közönséges eszköz, véletlenül fölgazdagodnak, fukorakká, szivtelnekké lesznek, s legtöbbször a másik tulságba esnek: czél lesz előttük a pénz és semmi más.

Hugó Viktor, a nagy franczia regényíró beszél egy véletlen esetet egy asszonyról, a kit a véletlen meggazdagodás egészen kivetköztetett eddigi becsületes természetéből és jó lelki egyszerűségéből.

Ez asszony — egyszerű paraszt nő — nagy nyomorban volt. Kétségbeesésében megírta élete szomorú történetét, tört, darabos, hibás nyelvezettel, gyarló, esetlen fölfogással. Hugó, hogy nyomorán segítsen, megvette tőle két aranyért a kéziratot. Az asszony szégyenkedett, pironkodott, csak alig akarta odaadni.

Végre is a nyomor kényszerűsége alatt engedve, átadta — mint maga mondá — „rongy papírjait.“

Hugó Viktor elolvasta a kéziratot, s érdekesnek találván a tárgyat, dolgozott azon sokáig, könyvet irt belőle, s eladta a könyvkereskedőnek. A megjelent példányokból sokat adott az asszonynak, ki aztán jó áron adta el idegeneknek, ugyannyira, hogy rövid időn kedvező helyzetbe jutott. Ezalatt a könyvből második kiadás kellett, Hugó kiadta a „szerzőnő“ arcképével, s ismét küldött neki néhány száz példányt. A „szerzőnő“ csakhamar tudott ezeken is s már gazdag asszony lett belőle. A mint példányai elfogytak, ír a nagy regényírónak új szállítmányért. Ez rendel Párisból, de a küldemény késvén, Hugó egy levelet kap az asszonytól, a melyben szemére hányja, hogy nem akar neki „az ő (már t. i. az asszony) saját művéből könyvet küldeni, pedig azt a kéziratot ugyancsak olcsón vette meg tőle!“

A jó Hugó mosolygott ezen levélre, s azt mondta : „Megbocsátom neki ; ő most gazdag, s természetesnek találom, hogy egészen más lelkülete van, mint szegénységében volt!“

Ez ugyan csak példa, de elég arra, hogy állításomat igazolja. Olvasónim is — tudom — akár hány hasonló eset tudnának fölhozni, s azért nem is fárasztom többek felsorolásával szives türelmüket; hanem visszatérek tárgyamra.

Az eddig mondottak után azt hiszem, joggal állithatom, hogy a pénzszeretet még nem volna baj, — sőt előny — ha a pénzt az emberek magasabb cél és eszköznek tekintenék. Ott, hol ez egyedül helyes nézpont uralkodó, vagyonosak, boldogok, elégedettek az emberek, ott virágozik az állam, élénk a társadalmi élet, ott van egyéni szabadság, személy sérthetlensége, vagyon szentsége. Ne menjünk messze ki Amerikába ; nézünk csak Nagy-Britániában körül. A mit előbb Amerikáról mondottunk, nem alkalmazható-e ez a hámas szigetre is ?

Hja, de az angol nép nagyon önző! mondják olvasónim. Elismerem, de azt kérdem, nem vagyunk-e önzők magunk is ? Hiszen mikor a szentírás azt mondja, „Szeresd felebarátodat, mint tennem magad a t“, már szentesítette az önzést. Az angol önzőbb minden más népnél, az igaz, s nagyon jellemzi a nemzetet az az adoma, mikor két Albionfi utazott együtt a vasúton, s az egyik azt mondta a másiknak : „Uram, ég a kabátja.“ — „Mi köze hozzá?“ — felelt a megszólított — „Az öné már fél órája ég, és én még sem szóltam“. De vajon a pénzszeretet miatt önző-e ? Ime, mi nem vagyunk önzők, minket jó lelkű népek tart a világ, és mit látunk hazánkban ? Egymást éri a dologképes, ép, epészséges koldus házuk ajtaját. Albion önzése : dolgozni nógatja az embereket.

A hol a pénzt magasabb célnak és eszköznek tekintik, ott takarékoság is találkozunk, ott egyensúlyban áll a család háztartása, s az év végén még egy pár meggazdálkodott fillér marad is. Ott nincs fényezés, ott nem alakítanak egyleteket „egyszerű ruhák viselésére“, s az ilyen egyleteket nem üdvözlik lelkesedéssel a lapok, sőt ha volna rá eset, s ajánlák, hogy oda jutottunk, miszerint az ilyen egyletre szükség van. Oly helyeken ellenben, a hol a pénz csak köznapi eszköz és cél, óriási a fényezés, a pazarlás és a könnyelmű gazdálkodás, minden szomorú következményeivel.

Van Angliában is fényezés, de magasabb. Egy renek képért, Zichy egy szénrajzáért vagy más mesterek műveiért 1000—2000—10000 forintot is fizetnek, de vajon kárba vették

fényezés ez a 10.000 forint? és ott, hol az élet és viszonyok olyanok, hogy a pénz csak köznapi cél, vagy eszköz, ott a művész meghalhat éhen. Bizony csak igen kevés ember van, a ki vesz tőle valamit.

Persze nagyon nehéz meghatározni azt, mennyiben legyen lát a pénz cél és mennyiben eszköz, — s nagyon nehéz e kettő egyesítési arányát megállapítani. Mert még a bünösöknél is két dolgot tapasztalunk. A ki például lop, az teszi vagy szükségből, azért, hogy tán kenyeret szerezzen magának; vagy kincsvágyból, hogy vagyont vagyonra halmozzon, a mivel aztán nem tud helyesen bánni.

Vannak ismét emberek, a kik nem ismerik a pénz becsét, költsékezik pazarul, s alig fogyott el utolsó garasuk, már kölcsön után látnak, s nem általlanak százaz kamatot fizetni, mert a mennyire nem becsülik a pénzt, ép azon mértékben nem tudnak nélküle meglenni. Mig mások nem törődnek vele, ha soha nincsen is pénzük. Ezeket szépen jellemzi Petőfi, így szólván : „Nem azért szerzem a pénzt, hogy legyen, hanem azért, hogy eligyam, s egyem“.

E könyelműek azonban a legritkábbak, mert — hej — nagy hatalom a pénz : elszédít sokszor olyan embereket is, a kiket a világ a becsület példányképeinek tart. Ott van például Mirabeau és a világtörténet számos más alakja. Annyira nagy hatalom a pénz, hogy sokszor mértéke a csáládi boldogságnak is. Ha a nő pazar, kimeríti a férj keresetképességét, s épen úgy föl bomlik a család béke, mint ha a férj pazar, s nem tud a háztartásban egyensúlyt állítani. A házi titkokat bizony nagyon sokszor árulja el az. kinél van a pénz. Tapasztalásból mondhatom, hogy az a házasság a legboldogabb, a hol férj és nő közösen ügyelnek a pénzesládára.

Általában a pénznek szokszor egy jelentősége van a könyelműséggel, pazarlással, gyakran agonoszsággal, s néha egyet jelent a büntettel ; s a hol a pénz annyi, mint a becsület, az adja meg a leghelyesebb választ arra, mennyiben legyen az cél és mennyiben eszköz.

A „Pérez becsület“ annyi, mint a pénz becsülése ; ez ismét egyenlő a személyes tisztelettel. A kinek nem vagyonára, hanem személyére, becsületére adnak kölcsön, az adja meg feltett kérdésünkre a választ, hogy „Meg kell becsülni a pénzt, de tulbecsülni nem szabad“. Mig munkával igyekezettel, szorgalommal törekszünk a n n y i pénzt szerezni, hogy életszükségeink, a z u t á n kényelmünk és vagyonosodásunk nyerjen kielégítést, a kényelem után a fényezésben kellő határt tartunk, s igyekszünk e mellett félretenni és takarítani a jövőre, és mind e mellett nem sajnálunk áldozatokat, a hová szükséges, s nem vonjuk meg magunktól tehetségünk szerint a szellemi szórakozást, mig e fokozatot helyes arányba beosztva tartjuk szemünk előtt, s kereseti vagy pénz alap képességünkön soha túl nem lépünk, addig a pénz magasabb cél és eszköz leend, azontul, a mint az egyik (a pénzszerzés) emelkedik tulsulyra a másik rovására, vagy megfordítva, válik az nemtelen cél, vagy tisztán esz-közzé.

P—y J—ő.

Egy hét története.

Augusztusho 11-dikén.

Csendélet — A szini világról. — U. i. Borzasztó tett.

Valósággal megtörtént és pedig vasárnap este, száz lépésnyire a nemzeti színháztól, melyet előtte való este megnyitottak. Egy ottani borbély-műhely előtt megálltak az emberek és néztek be a fehér fátyollal lefüggönyözött üvegajtón, melyen lehetett is átlátni, nem is, lehetett látni valami emberi alak sötét körvonalait. Az épen arra jövő-menő népek megálltak és néztek, elébb néhányan, azután többen, mindig többen és többen, hogy végre egész elállták a járdát, egyik a másiktól kérdezve, hogy mi történt? és mivelhogy senki sem tudott feleletet adni, rövid idő alatt — mondom, vasárnap volt — egész kis Hercegovina kerekedett, a mely jó kis félórán tartott, míg tudniillik valamely rendőr oda vetődött. Ez aztán elszélesztette a zendülőket, a kik közül még most sem tudta senki, hogy mi történik tulajdonképen a rejtelmes borbély-műhelyben, pedig most már megis voltak ütlegetve érte. És a rendőr természetesen szintén nem tudta, de mag a borbély sem, a kit a rendőr feleletre vont az utcai zenebona végett. Hogy ő semmit sem tud semmiről, mondá, egy lelket sem látott azon egy emberen kívül, a ki a műhelybe jött, — még most is ott van, nem mert kimenni az utcai zavargástól — és ez az egy pedig azért jött be hozzá — a rendőrnek azt is tudni kellett, — mert az utcán megeredt az orra vére. A rendőr ugyan keményen szemle alá fogta a vérengzés tárgyát, de végre is nem volt az egyéb egy ártatlan orrnál egy minden kifogáson felül álló nőszabó bárány szelidségü arcán, azért sem neki, sem a borbélynak semmiféle komoly következményei nem lettek a dologból, — hát tehetnek ők róla, hogy az megtörtént? Hol van az a hatalom, mely az orrnak parancsolni tudna? kérdé a borbély és rögtön eltűszentette magát, mire a rendőr kénytelen volt beismerni, hogy igenis, ilyen hatalom nincsen a világon.

Ujra mondom, ez megtörtént; valósággal úgy, a hogy leirtam, és hogy olyan angolos körülményességgel leirtam, az is mutatja, hogy milyen arkadiai idyll-életet élünk mi most itten; egy nőszabó orra népcsődületet képes előidézni; azelőtt ilyen tájt az emberek mentek, ki erre, ki arra, volt mulatság, szórakozás, ha más nem, az, hogy elköltötték a pénzüket, a mi nálunk most is a mulatságok közé tartozik, azaz hogy tartoznék. ha — igen bizony, ha az a: „ha“ nem volna!

A népszínház talán akkor is számot tenne a fővárosi események közt, azért most természetesen a „helyzetet uraló“ ropant esemény. A ki a mostani csöndes időben egyáltalában érdekesnek találja, hogy gondoljon, nem beszél egyébről, csak a színházról, a mi pedig még nincsen is meg. De — épen az; még nincsen is meg, mondják, és már úgy viseli magát, mint valami mágnás, t. i. cseppet sem törődik adósságaival. Épen ez, hogy adósságai vannak, 200,000 frtig való adósságai, valamivel több, vagy kevesebb, nem tesz semmit, elég, hogy vannak, szépecskén, pedig még nincsen is meg, hogyan fogja a kedves árva — valósággal árva, nincsen se apja, se anyja, egy senki színháza, — kiállni a szörnyű gyermekbetegséget? töprenkedtek a hivatott és hivatatlan fejek, és egyszerre csak azzal a hirrel lépik meg, hogy Rá-

kosi Jenő, a jeles színmű- és hírlapíró lesz a népszínház igazgatója!

Minden arcz, a mely a mostani idényben még érdekesnek találja, egy kis életjelt mutatni, egy nagy kérdőjellé változott e hirre. Hogyan történt ez a dolog? Ugy kapta-e ajándékba? Azt nem; eddig legalább még nem volt rá eset, hogy valaki egy csomó adósságot ajándékba kapott volna. Tehát kivette? Igen, de kitől, mennyi időre, mennyi bérért és minő föltételek mellett? — kérdezték jobbra-balra fütől-fától, és fü-fa mindezen kérdésekre csak azt mondta, hogy ő ezt nem tudja és voltaképen senki sem tudja, nem is olyan bérbe-adás az, mint más, tulajdonképen nem is igen bérbe adás, nem is igen szerződés, nem is igen megtörtént dolog.

Azon közben az hallatszott, hogy szerződtek már a tagokat az új népszínház számára és azonközben haza kerültek a nemzeti színház tagjai a szünidőből, egy-két kivétellel csupa pihent erők, tizenöt-ször-huszszor játszottak ez egy hónapón és utazgattak az ország egyik végéről a másikra és az első, a mi a jelesek üdvözlétére siet, az a hir, hogy br. Podmaniczky Frigyes eladta őket, nem mindnyáját, hanem csak Bláhúnét, Tamássyt Ujházit, Vizvárit, Szigetit, Komáromit, Eöryt, sőt még Molnárt is, szóval a nemzeti színművészet jó részét.

Ámulnak, bámulnak; hát lehetséges-e ez, hogy a nemzeti színház a népszínművön, ezen egyetlen magyar színműfajon tulajdonadjon? Persze, hogy az nem lehetséges! Azért, hogy most külön népszínház lesz? Igen ám, ha volna, de mikor nincs, és ha lesz is, kérdés, ha fenn fog-e állhatni. Igaz, hogy már most is 200,000 frt adósságot bírnak meg vállalni, — néhány ezer forinttal több vagy kevesebb nem számít, — de hát ha mégis megtalálna csuklani, szabad-e az egyetlen magyar színműfajt kitenni annak, hogy hazátlan, hajléktalanul bolyongjon a hazában?

Persze, hogy nem szabad, mondják egy sziv egy lélekkel, azon közben az hallik, hogy br. Podmaniczky Frigyes, az új intendans ennek is, annak is az említett jelesek közül azt mondta, hogy ha épenséggel kedve volna, itt hagyni a nemzeti színházat, ő nem bánja, ő hajlandó azonual felbontani vele a szerződést, de csak azon feltét alatt, hogy az új népszínházhoz szerződtesse nek.

Ujabb ámulás-bámulás a jelesek részéről, és — így állnak dolgok jelenleg; holnap alkalmasint ismét másként fognak állni. Meglehet úgy, hogy br. Podmaniczky nem szólt semmit, nem is avatkozott a dologba semmit; vagy úgy, hogy br. Podmaniczky nagyon is beleavatkozik a dologba, átveszi az új népszínházat a kormány engedelmevel a nemzet számára, isten nevében, — pár százezer forint adóssággal több vagy kevesebb nem számít, — és ha meghagyná Rákosi Jenőt a népszínház igazgatójának, akkor mindjárt semmi baj nem volna. Színészeink megmaradnának nemzetinek, a mi vérünkben és husunkból való népszínmű külön pompás palotában gyönyörködtetné a magyar sziveket, az első évek netaláni gyermekbetegségei alatt pedig az állam, az a legjobb orvos, örködnék fölötte. Így gondolnám én megoldandónak ezen gordiusi csomót, és ez nagyon egyszerű megoldás is volna, épen azért nem hiszem, hogy úgy fog megtörténni; mert az én

berek nagy része mindent inkább lát és szeret, mint azt, a mi előtte fekszik és ugyszólván magától kínálja magát.

Igy például a nemzeti színházban alig hogy mult szombaton megkezdtek az előadásokat, rá következett hétfőn mindjárt vendéget léptettek föl, Szacsvyt, a „Bíró és bankár“-ban, pedig van nekünk Nagy Imrénk, e kitünő szerelmes színészünk és a ki hozzá csakugyan igazán szünidőt tartott; minek akkor a vendégszereplés? kérdé a közönség, és ezzel ki volt mondva az ítélet Szacsvy ellen közönség és ítélet részéről egyaránt. Be sem várva további föllépését, pálcát törtek felette. Szép fiu, egyéb semmi. Van erős hangja, de nem hajlékony; szép termete, de a mi szintén nem hajlékony, szóval — nem kellett volna fölléptetni.

Annál nagyobb örömmel üdvözölték előtte való vasárnap Blahánét és Tamásit a „Csikós“-ban. Minden jelenésüket zajosn megtapsolták, minden dalukat megujrázták, olyan nagy volt a viszontlátás öröme és az is, hogy ők voltak az elsők, a kiket az intendans a lehetendő új népszínháznak akart általtüntetni és ők szépen megköszönték a szives megemlékezést, de a mig ő rajtuk áll, csak megmaradnak a nemzeti színház szolgálatában, mondák. A közönségnek igazán jól esett e hű ragaszkodás kedvenczei részéről. Mert annyi áll, hogy ha ők és meg egynéhány társuk a népszínházhoz állnak, a népszínház sorsa még mindig kérdéses lesz ugyan, ő nekik azonban ott is csak babérok teremnének.

Előtte való szombaton — mint mondám — volt az első előadás, a „Tanhäuser“-t adták, miről azonban kevés a mondani való. Tannerné Erzsébetje szép volt, de nem eléggé lendületes; Ellinger hangja ismét fiatalabb lett pár évvel, annál inkább tünt szembe az ellentét hang és játék közt. Teljes öszhangzat csak Ná d a y n é szerepében volt; a pásztorfiut adta, kicsi szerep, de kedves egészen egyéniségéhez való.

U. i. Uj hir, Tóth Kálmán, jeles költőnk új népszínművet irt „Az ördög vánkosa“ czim alatt, és azzal fogják októberhó 15-dikén az új népszínházat megnyitni. N é g y s z á z d b. a r a n y a t adott a népszínház e darabért. És azonkívül osztalékot is fog utána adni!!

Még egy u. i. A nemzeti színház igazgatósága és a népszínház igazgatósága közt már létrejött az egyezés. A népszínmű három évre átengedtetik a népszínháznak. Ezen egész idő alatt a nemzeti színházban nem látunk népszínművet, kivéve azt az esetet, hogy a népszínház nem bírná ki a három évet, a mi azonban teljes lehetetlen. Ez esetben a nemzeti színháznak jogában áll még a három év letelte előtt is újra gondjai alá fogadni a dajkakézre bocsátott népszínházat.

Még egy u. i. A népszínház október 15-dikén okvetlenül meg fog nyitni. Első előadás egyveleg lesz, megnyitó jelenet, népszínmű-jelenet, rövid bohózat, új eredeti operette, szóval ismerkedési estély az új tagok és a közönség számára. Molnár lesz a népszínház rendezője.

Ez már igazán utóirat, és igazán vérengző esemény. Csütörtökön reggel Ernyi György fővárosi lakos és többszörösen milliomos és háztulajdonos, borzasztó módon összevérezve találatott lakásában, a főváros kellő közepében, a Kigyó-utca 3-dik számú házában. A szoba ajtaját úgy kellett betörni, mert a gyilkos, vagy gyilkosok — mert még eddig, csütörtökön este még semmit sem tudni arra nézve, ki vagy kik által követtetett el a borzasztó tett — távozáskor maguk után bezárták az ajtókat. A házmesternő szerdán esti 5 óra tájban látta őt lakására menni, 6 óra tájban két kereskedő tudakozódván utána, a házmesternő fölvezette őket Ernyi lakására, a 2-dik emeletre, de zárva találván az ajtót, másnap reggelre rendelte őket hozzá, azon hiszem-

ben, hogy ura, mint ilyenkor rendesen, pénzét olvassa, és akkor nem szerette, ha e kedvencz foglalatosságában háborgatták. Az emberek elmentek, ma, csütörtökön reggeli 6 órakor, a házmesternő szokás szerint elhozta neki kávéját — Ernyi nőtlen agglegény volt — de nem mehetett be a szobába, mert az még mindig zárva volt. Az asszonnak ez feltűnt, mégis csak visszament, 7 órakor újra kopogtatott az ajtón, és midőn még sem nyitattott ki, rosztat sejdítve rohant a rendőrséghez; akkor kinyitatták az ajtót és a 74 éves embert a szoba közepén, félig vetközetlenül, huszonegy sebbel szive nyaka és karjai körül, halva találták, pénzétől kifosztva, azonfelül arany órája is hiányzott, kivéve egy értékes gyémántos gyűrűt az ujján, a mit a gyilkos vagy gyilkosok talán észre nem vettek.

A szerencsétlen áldozat mint igen gazdag 3—4 milliómos — de egyszersmind igen fukar uzsorás volt ismeretes. Megtagadott magától minden kényelmet, még cselédet sem tartott, egyetlen boldogsága volt a pénz, ezt gyűjtötte halomra, és most a pénz lett halála! Minden este kiszámlálta, hogy mennyit jövedelmez neki 100 as kamatokra kiadott pénzei, s épen ezt az időt nézte ki a gyilkos, és épen azon perczen, midőn a szegények véres verejtékén gyönyörködött, érte őt utól a legborzasztóbb végezet, a rabló gyilkos baltája.

Minden oda mutat, hogy agg kora daczára kemény tusát vivott a gyilkossal, mert számos vakütésnek nyoma van testén; összevagdálva is azért lehetett, mert csak midőn nyakon ragadhatták, végezheték rajta a szörnyü kegyetlenséget.

Az egész fővárost természetesen a legnagyobb izgalomba hozta ez eset, és általános a kíváncsiság, ha sikerül-e a rendőrségnek, fölfedezni a gyilkosokat. — i — r.

Budapesti hrvivő.

* * (Királyné ő Felsége) Sassetotban naponkint egy udvarhölgye kíséretében reggeli 9—10 óra között megy fürdőt venni. Tudva van, hogy ő Felsége kitünő uszó. Ő felsége öltözéke a leg-egyszerűbb: haránt sávó szegélylyel körített ruhát visel fekete creton-ból, magyar szabásu fekete posztó paltót, fekete cseresznyékkal díszített fekete szalmakalapot és bőrczipőket. Némi távolságban egy abyssinai viseletü néger szokta követni, ki a királynénak bámulatos nagyságu dán kutyáját vezeti szalagoa. Fürdés után ő Felsége gyalog végig megy Petites-Dalles egyetlen utczáján a falu felszegére, hol egy csésze tejet iszik, mit szemé látúra fejnek. A királyné iránt a falu lakói mindig a legnagyobb tiszteletet tanusítják. Délután ő Felsége mindennap több órányi sétalovaglást tesz.

* * (Jótekonyság.) Ő Felsége a kótaji helvét hitvallásu evangélikus egyházközségnek temploma felépíthetésére magán-pénztárából 100 frtot adományozott. — A bukovinai magyarok sem feledkeztek meg a budai árviz-károsultakról. Drusbányi derék józseffelvi lelkész saját hívei között 32 forint 34 krajczárt gyűjtött a budai károsultak segélyezésére. E tett nem szorul dicséretre. — Nagy Károly ur rostási nagybirtokos, a kis-kovácsi evangélikus református egyház iskolájának kijavításához tetemes mennyiségü téglát, a berhidai evangélikus református egyház ujonnan épült iskolájához pedig nagy mennyiségü téglát, épületfát, és tetemes pénzösszeget adományozott. — A jótekonyságá ról annyira ismeretes Haynald Lajos

kalocsai érsek Bácsban saját költségén nagyszerű leánytanodát építtetett. Az épület a jövő hóban már elkészül, azonban télen átszáradni fog, és csak jövő májusban fog a közhasználatnak átadatni.

••• (Rózsás napló.) Szepesi Gyula, borsodi földbirtokos két országgyűlésen a dédesi kerület képviselője, e hó 4-dikén váltott jegyet Oláh Miklós volt-képviselő özvegyével, született Szepessy Jolán urhölgygel, — Luczenbacher Irma kisasszonyt, Luczenbacher János fővárosi tekintélyes polgár kedves leányát, Hanák Kolos, gyöngyösi fiatal ügyvéd jegyezte el. — Deissl Sándor postaigazgatósági fogalmazó eljegyezte magának Kronberg Elvira kisasszonyt. — Hantl Károly királyi járásbíró a múlt hét végén vezette oltárhoz Fölsinger Emilia kisasszonyt, ismert pesti kereskedő leányát. — Dr. Bors Emil jogtanár jövő hó 12-dikén fogja oltárhoz vezetni Thassy Jolán kisasszonyt, Thassy Gyula földbirtokos kedves leányát. — Fehérmegyében, Szentiványon a múlt hó utolsó napján volt a fővárosi körökben is kedvesen ismert Koller Ida kisasszony. (Koller Ignác köztisztviselő álló földbirtokos bájos leányának) esküvője Nagy Zsigmond, helybeli fiatal birtokossal. — E napokban volt Heinrich Kálmán (a ráczfürdő tulajdonosának fia) esküvője Tömöry Paula kisasszonnyal. — Mikos Olga bárónőt múlt hó 26-dikán vezette oltárhoz Taródházán báró Weigelsperg Géza főhadnagy. — Kern Armin festész közelebb vezette oltárhoz Hampel Paulin kisasszonyt. — Herczeg Árpád pénzügyminiszteri számtiszt eljegyezte Fináczy Augusztá kisasszonyt, Fináczy Gy. pénzügyminiszteri titkár kedves leányát.

••• (Báró Sina Simon,) e bőkezű magyar főúr súlyos betegesen fekszik Rappolttenkirchenben. Vízórában szenved és múlt csütörtökön éjjel nappal virrasztottak körül Bécs legjelesebb orvosai, a legvégsőtől tartva. Péntek reggelig azonban nem érkeztek újabb tudósítások állapotáról, sőt csütörtökön gyalogszéken a kertben körül hordoztatta magát, a természet szépségében gyönyörködve. Bár megmaradna e nemes élet!

••• (A közoktatási miniszterium) huszonnégy szakbuzgó férfit, (többnyire lelkészeket, tanárokat) nevezett ki a műemlékek országos bizottságának vidéki tagjaiul, köztük Ebenhöch győri kanonokot, gr. Esterházy Jánost, Lipp Vilmos, és Myskovszky Viktor tanárokat, továbbá Paur Ivánt, Storno Ferenczet, dr. Teusch nagyszabedi szuperintendest is.

••• (A Zárában állomásozó) 32-dik sorjalogezred parancsnoksága egy magyarul irt levélben 250 frtot küldött a budai vízkárosultak javára, azon megjegyzéssel, hogy a legénység ez összeget minden felszólítás nélkül gyűjtötte a maga körében. Az ezred legnagyobb részt Budapestről ujonczozza legénységét.

••• (Csoda madár.) Az állatkert egy hófehér varjút — Cornis frugilegens — kapott Windisch János urtól Pusztá Peszéről. Tökéletesen fehér, minden legkisebb sötét szinezet nélkül. Elejtése is annyiban sikerült, hogy csak könnyedén levén megsebezve, azt minden baj nélkül kiheveri.

••• (Az a hír,) mintha Székes-Fehérváron fiatal emberekből takarékosági egyesület alakult volna, ujabban megczáfolatik. Én részemről eleitől fogva sem nagy hitelt adtam neki. Általában nem igen sokra mennek az ilyen egyesületekkel. Épen olyan az, mint mikor Irhonban mértékletességre akarták szoktatni a népet. Maguk az apostolok rendszeren pár palack „brandy“-vel zsebükben hirdették az igét. Használ talán valamit, de több a füstje, mint a lángja. Alapjában, gyökerében kell a társadalmi bajok orvoslásán munkálni, akkor biztos siker remélhető, az alapos gyógyszer pedig ez esetben: a nevelés. Azután

épen fiatal emberek üzenének hadat a nők fényűzése ellen? Nagyon szép és becsülendő szándék; hanem akkor a maguk szemében a gerendát is sziveskedjenek meglátni és hagyjanak fel a kártyával, a dorbézloással, a szivarozással és tudom is én még mi mindennel, a mi bizonyára csak úgy apasztja a család vagyonyát és a nemzet jólétét, mint a nők fényűzése. Igazságos mértékkel mérjünk.

••• (Augusztus 13-dikát), a világosi gyásznapot nagyon csendesesen ülte meg fővárosunk; sokan azt se tudták, hogy mi féle nap ez a magyar történelemben. Nem csuda, a maért a tegnapot is elfelejtjük, mennyivel inkább a tegnapelőt, ez a ma pedig szintén nem nagyon örvendetes.

••• (A bécsi keleti akadémiában) múlt hó 28-dikán tartattak meg az évi zárvizsgák a nyelvészetből. A vizsgálat a török, persa, arab, angol, francia s olasz nyelvekből folyt, teljes 3 órán át, melynek végével a 4. éves növendékek közül a négy legjelesebb ismét előhivatván, a vendégeknek bemutattattak; ezek voltak: Hidegkuti Steinbach Győző, ki az első ösztöndíjt nyerte jutalmul; továbbá gr. Hohenwart Gilbert (a volt osztrák miniszterelnök fia), gróf Vass Ármin, és br. Augusz Antal. A négy legjelesebb ifju közül tehát három magyar.

••• (Milán fejedelem) menyasszonya Rusko Natalie, születésére nézve orosz, de előkelő román családokkal is rokonságban van s 6 millió rubel maradt rá elhunyt atyjáról, ki földbirtokos és orosz alezredes volt. Anyja egy Stourdza hercegnő s rokona Gorcsakoff hercegnek is. Nagybatyjánál, herceg Murussi Sándornál nevelkedett Odessában; most tizenhat éves, és szép, barna hölgy. Az eljegyzés — mint írtuk — csütörtökön este a bécsi „Arany bárány“ szállodában ment végbe; hét órakor jelentek meg a hivatalos vendégek, legtöbbször az Obrenovics-ház rokonai. Jelen volt a fejedelem édesanyja is, továbbá a volt szerb miniszterelnök, Miranovics. A menyasszony 7 órakor érkezett meg anyjával, s Milán fejedelem elébe menvén, lesegítette a hintóból és fölvezette a termekbe. A szertartás egyházi ünnepélyvel is volt egybe kötve, s ennek végeztével asztalhoz ültek a vendégek. Milán fejedelem menyasszonyáért emelt poharat, meggyőződését fejezve ki aziránt is, hogy Szerbiát a legszorosabb barátság fogja összefűzni a monarchiával, melynek fővárosában most az eljegyzést ünnepli. A társaság esti 11 órakor oszlott szét. Az eljegyzési szertartások másnap történtek meg a bécsi görög templomban.

••• (Irodalom.) Jámbor Pál, Phaedrus meséit teljesen lefordította s valamennyit összegyűjtve, egy jókora kötetben fogja közrebocsátani. Hír szerint, egyik első rendű kiadónk ajánlkozott a mű megvételére, mely sok tekintetben érdekesnek ígérkezik. Jámbor szabadon, könnyed rimekben fordította Phaedrus meséit, de arra különösen vigyázott, hogy a lényegét, a mesék szellemét, a lehető leghivebben tükrözze vissza fordításában. — „Szabolcs megye évkönyve“ című statisztikai műre hirdet előfizetést K. Kmety István, Nyíregyháza város levéltárnoka. E mű kimerítő statisztikai adatokat fog közölni a megye közigazgatási, közművelődési, közigazgatási, ipari kereskedelmi, közegészségi, népesedési és közérkölcsei viszonyairól. Ezenkívül „Szépirodalmi csarnok“ cím alatt a szabolcs megyei évkönyv 1—12 nagy 8-adrét ivre terjedne, és ez év végén fog megjelenni; ára csak 1 forint. — Györy Vilmos nemcsak Cervantes „Don Quijote“-jának műfordítását fejezte be a Kisfaludy-Társaság számára, hanem e remek mű után az ifjuság számára is ír egy „Don Quijote“-ot, melyet a Légrády-testvérek adnak ki s már nyomtatják is. A szintén Györy Vilmos által szerkesztett „Koszo-

ru“ című magyar anthologia (husz nyomott iv) ugyane kiadók-nál karácsonyra fog megjelenni.

*** (Török nőemancipáció.) A kaukaszai helytartó Mihály nagyherceg neje, Theodorovna Olga nagyhercegnő czélul tűzte ki magának: a török nők szolgai függését férjeiktől megszüntetni. A nagyhercegnő lelkes felszólítására az orosz arisztokraczia nőiből egy bizottság alakult, mely a nagyhercegnek e humanus feladatában mindenben segédkezet fog nyújtani.

** (Vegyesek.) Ő F e l s é g e a királyné a veszprémi püspököt, ki a magyar királyné kancellárja, a koronázás alkalmával viselt értékes koronázási öltözékekkel ajándékozta meg. — A z o r s z á g g y ű l é s megnyitására, hir szerint, a király mellett jelen lesz Rudolf trónörökös is. — L ó n y a y Menyhért gr. az ősz Biharban készül tölteni. A tavasszal Gábor fiával a philadelphiai nemzetközi kiállításra megy és az év legnagyobb részét Amerika beutazására használja fel, melyről majd könyvet ír. — R á k o s i Jenő jeles írónk, a napokban épült fel egy jelentékeny műtérből, melyet dr. Groszman, budai közkorházi főorvos balszemén kitűnő sikerrel hajtott végre. — A b u d a i szinkörben Offenbach „Papagájá“-t, e kellemes zenéjű operettet, köztetszés mellett adták elő; Gerecsné és Bényeiné asszonyok, Kriger Kornélia kisasszony, Tihanyi és Timár játszották főbb szerepeit. — Bertha Sándor zeneszerzőnk a jövő hóban hangversenyt szándékozik adni a budaiak javára a vigadó kisebb termében. Zeneszerzeményeiből be fog ez alkalommal mutatni néhányat, melyek párisi hangversenyekben is köztetszésben részesültek. — A s z i n i képezde legtehetségesebb pályavégzett két drámai növendékét: Lenkei Ella k. a. t és Gabányi Árpádot Lászy szerződtette Kassára; Bacsó Lujza kisasszonyt pedig Temesváry a debreczeni operához. — S k a l n i t z k y Antal, fővárosi jeles építész aggasztó betegségbe esett és orvosi tanács következtében Olaszországba vitték. — A z athletikai klub titkára: Császár Ferencz bevégezte nyomozását s kiderítette az egyik versenyző: Virágh Lajos hamisságát; a klub ennél fogva Virágh Lajos urat kitörölte a tagok sorából. — A z ő s z i lóversenyek október 22-dikén és 23-dikán lesznek. — K a m m e r m e y e r polgármester jelentése szerint: a budai kár 2,261,000 frt, ingóságokban 288,000 frt, az utakban esett kár 263,000 frt. — R e m é n y i Ede visszatázott Párisba s nem sokára családja is követni fogja. — Az a hir, hogy S z t.-L á s z l ó n koleraesetek fordultak volna elő, kacsas volt. — I m e c s f a l v á n özvegy Cseréy Jánosné több mint kétezzer tárgyból álló római régiséggyűjteményt állított össze s azt az erdélyi muzeum részére szánta. — G r ó f S z é c h e n y i István egy ősi czimeres ágya és szekrénye Weisz Jakab zsidó kezébe került s a muzeummal szemközt, levő boltjában olcsón megvehető. — A B e l e z n a y kertben esütörtökű este egy izgága fráter Tamásy, jeles színművészünkre kezét emelt. Fél óráig tartott, míg rendőrt találtak, a ki a neveletlen embert bekísérte. — A lefolyt héten augusztus 1-től augusztus 7-éig, a fővárosban született 260 gyermek, elhalt 218 személy; a születések tehát 42 esettel mulják felül a halálozásokat. Az újszülöttek közt volt 137 fiu, 123 leány. A halottak közt volt 119 férfi, 99 nő, egy éven aluli gyermek 76.

** (Halálozások.) Révész György akadémiai jónévű festő e hó 10-én élte 55-dik évében mellvízkórban elhalt. Regényes ifjuságot élt. Szüléi — jobbágy emberek — ökörpásztornak használták, de már akkor mázolgatott szent képecskéket szénnel, bodzával és más festőnővényekkel. A falusiak 2—3 garasával vették meg tőle képeit. Egy vasárnap beszökött Sáros-

Patakra, abc-és könyvet vett, titokban irni olvasni tanult és tovább mázolgatott. Szüléi sokat szidták, verték ezért, de a fiu nem tágitott. Tizenkét éves volt, mikor tehetsége feltűnt a timári plébánosnak; ez beajánlotta Popovics Vazul munkácsi orosz püspöknek. Az tovább képezette iskolában, és festészeti műhelyben. Ungváron a nagy tehetségű fiut észrevette Bernát Zsigmond, ki Bécsbe a festészeti iskolába küldötte, saját költségen. Itt kitűnőleg tanulván, Oroszországba utazott s ezentul a maga keresményéből folytatta művészi pályáját. Több éven keresztül tanult Olaszországban. Majd az 1848-diki évben a szabadságharcz hirét meghallván, sietett közemberül belépni a 9-ik zászlóaljba, hol százados lett. A szabadságharcz után Révész György kivándorolt Olaszhonba, onnan később Münchenbe. Itt tökéletesítette magát művészetében, hogy azonban nagyobb hire nem vergődhetett, abban egyrészt szerénysége, másrészt politikai nézetei gátolták. Révész a bécsi kiállításra is készült néhány művet felküldeni, s ezek közül hármát Henszlmann Imre ajánlatára be is küldött a pesti bíráló bizottság elé. Műveit azonban nem fogadták el a kiállításra s a derék ember betegeskedése innen kezdődik. — Továbbá elhunytak: B a r i n a Vendel (írói néven Kuthen) tapiógyógyei plébános. — L a s z k i Róbert a „Neues P. Journal“ munkatársa, 24 éves korában. — G r u b e r Ferencz pécsi ügyvéd. — T a b o d i Péter mezőkövesdi apát-plébános folyó hó 2-án. — P a u l a y Ede édesanyja, Paulay Györgyné szül. Zahoray Mária asszony. — V a r g a László csurgói tanár e hó 3-dikán élte 29 évében. — Dr. F a z e k a s Sándor Kis-Kun-Majsa városának orvosa. — K e c s k e m é t h y Aurel sulyos családi csapás érte. Neje, (született Páva Ida,) ki, a legjobb hitves, leggondosabb anya s igen művelt nő volt, e hó 5-én elhunyt. — B é s z e l y István, a tiszavidéki vasut titkára e hó 11-dikén, hosszú szenvedés után. — S z é k e l y János debreczeni lakos, élte 81-ik évében. — V o j n i t s Lajos, honvéde ezredes 72 éves korában Pozsonyban. — H a l á s Ferencz e hó 7-dikén, élte 19-dik évében Felcsuthon elhunytak. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Betegnek való eledelekről.

Bizonyára nem egy jó házi asszony, a kinek kedves betege volt, kívált ha hosszas bajban szenvedett, zavarba jött már az ételek miatt, melyeket számára készítsen. A beteg a legczélszerűbb és legkönnyebb ételeket is olyan hamar megunja. Ez alkalommal tehát néhány kevésbbé ismeretes levest ismertetek meg t. olvasónóimmal, melyeket ha kedves betegek a közönséges marhahus levest megunták, már ujdonságuknál fogva is szívesen fognak venni.

Erőslevest:

Kis félóra alatt azt ugy lehet betegek számára készíteni, ha a marhahust apró darabkákra összevagdadjuk, és kerek szeletekbe vágott zöldséggel és sóval egyszerre teszszük föl. E levest nagyon megjavítjuk, ha egy darab csibehust is teszünk bele. Egy fél font husból csak két tányérnyi levest főzzünk.

Borjulus levest:

egy félfont borjuhushból főzhetünk; a rendes zöldségen kívül még egy marok sóskát és egy fej paradicsmalmát tegyük bele

a tálalás előtt pedig egy tojás sárgáját keverjük el a tányéron. Piritott zsemlyeszeleteket szokás a levesbe adni.

A tyuklevest :

is így főzik, csak hogy egy maroknyi lehéjazott mandulát is lehet benne megfőzni.

Borjutüdőből

is igen jó levest készíthetni. A tisztára mosott tüdőt egy maroknyi rizsszel, vagy árpakásával együtt kell megfőzni, 2—3 lat mag nélküli mazsolát is hozzá lehet adni, valamint két finom faju almát is. E levest igen kedvelik a betegek.

Árpakása levest.

Árpakásából lehet főzni, ha az árpakását vízzel fölteszük, aztán marhaléval szaporítjuk, tálalás előtt egy tojás sárgáját adván hozzá.

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Augusztus 14-dikén: Zsidónő. — Aug. 15-dikén: A strike. — Aug. 16-dikén: A sphinx. — Aug. 17-dikén: Lohengrin. — Aug. 18-dikén: Keztyű és legyező, új betanulással először. — Aug. 19-dikén: Hamlet. — Aug. 20-dikén: II. Rákóczy Ferencz fogsága.

Divattudósítás.

Semmi sem divatosabb e perczen, mint az áttört nyári szövetek, melyek vagy himezve vannak vagy legalább annak látszanak, és a melyekből a tunique-ek és vértés, hosszú derekak készülnek. E szövetek többnyire len- vagy tejfelszínűek, de azért sűrű, fekete, kék vagy rózsaszínben is láthatók. A magas derekak többnyire elől szivalakban ki vannak vágva, és átlátszó fehér túllbodrozattal befoglalva, a mi nagyon élénkíti az öltözéket. Az écri színű tunique-eket fekete- vagy barna selyemszoknyákhoz is lehet viselni, vagy sötétkék, vagy mogyorószínű battiszt szoknyákhoz is, ez utóbbi öltözékek egyszerűbbek, utcára, és nem társaságba valók. Azt a tanácsot adjuk kedves hölgyeinknek, viseljék most minél gyakrabban azokat a kedves felső ruhákat és tunique-ekeket, hadd viselődjenek el, mert megszámlálvák az óráik. A legkomolyabban el van határozva az ő száműzetésük, csak azt nem tudni, mi fogja őket pótolni vagy követni; az az bizonyos, hogy nem a ruha egyszerűbbé tétele van czélba véve, hanem valami nagyon feltűnő ujjaalakításon török fejeiket azok, a kik a divat kormánygondjait magukra vették. Pedig valóban hálatlansággal határos a tunique száműzetése. Milyen gyorsan tudta magát egye duralkodásra felküzdeni, milyen festői volt, annyira illet minden nőnek, hogy még a divat legelkeseredettebb ellenei sem tehettek kifogást ellene. A tunique szép volt, diszes, a nélkül, hogy költséges lett volna, — és mi gyakran fedezte jószívuileg egy-egy nyugdíjas selyemruha elévült szépségét! És egy kicsi-piczi kacérság is volt benne a nélkül azonban, hogy ez a hölgyre átszarmazott volna. Megengedte a legkülönbélebb változatokat és soha sem volt merev, pedáns, sőt eredetét a klasszikus korból leszármaztatván, festőiebb redőzetbe hozta öltözékeinket, egy szóval, teljes mértékben megérdemelte közkedvességét és azt is, hogy eltűnését őszinte sajnálkozással kísérjük. A jó izlés szülte, és a bölcs takarékoság hosszú életet adott neki.

Az esős nyár ismét az esőköpenyegek felé fordítá a figyelmet. A két-szébeesett utazók és utazónők kénytelenek voltak hozzá szokni az esőhöz és így ismét fel lön támasztva a nélkülözhetlen jó barát, egy nagy köpeny köpenyében. Leginkább waterproofból készül most is ez öltöny, mely egy szoknyából áll, melyet a rendes ruha fölé ölthetni, és a köpenyből, mely

egy vagy több gallérral diszittetik, tetszés szerint hátul bőven hagyva, vagy a derek körül néhány ránczczal leszorítva. A sötét kék, vasszínü vagy barnás sűrű köpenyek a legdivatosabbak.

Számrejtvény.

Tábory Bitskey Máriaától.

2. 17. 12. 7. Csak a jó ég visel gondot életére,
9. 4. 6. Sokan áldozák már szívverőket érte.
14. 2. 12. 8. 14. Izraelnek volt ő nagy fia hajdanta,
7. 20. 19. 7. Jó gyümölcs s a gyermek örül, ha kaphatja.
21. 12. Gyorsan repül tova egy a másik után,
17. 10. 19. Láthatod Visegrád villámjárt hegyormán.
15. 16. 17. Ezt teszi a gyermek, a mig meg nem nőve,
14. 18. 11. 18. 12. 13. 17. Rómes sötét ház — rom népének gyűlhelye.
22. 7. 17. Ezzel védelmezték a magyar nemzetet,
19. 21. 9. Példás a szorgalma s erre int tégedet.
15. 16. 17. 9. 7. 5. 4. 19. Sok szerető szívek könnyekkel öntözik,
12. 8. 9. 7. 17. Háborog a tenger, ha ez közeledik.
1. 2. 17. Nem örült még ennek az életben senki.
8. 5. 10. 12. 7. Sök rabot örökre elzártak falai.
3. 4. 5. 8. 3. Vérszomjas állat ez, tenger a hazája.
21. 3. Ha ilyen vagy, ez rád nagy Isteu áldása.
1—22. Hogyha vándor utad mellette elvezet,
Emelj kalapot, hisz magyar a te neved
Imázz testvéridért, kiknek emeltetted!

Megfejtési határidő: szeptemberhó 12-dike.

A 2-9dik számban közlött rejtvény értelme:

A két legszebb érzelem, barátság és szerelem!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Kanizsai Nagy Etelka, Hancsók Bittera Natalie, Dosztál Szabó Etel, Beniczky Jolán, Jánossy Tekla, Molnár Gyuláné, Kertész Olga, Simon Mariska, Novák Ida és Juliska, Tóth Sándorné, Nagy Pista, Szabó Anna, Temesváry Erzsébet, Ujházy Etelka, Dániel Mária, Kókay Andrásné, Nagy Gáborné, Miskolczy Julia, Tavasz Emília, Wargha Irma és Konstantia, Makay Lenke, Vogler Margit, Aradi Nina, Pongrácz Juliska, Sárosy Mari, Kónya Laura, Pataky Etelka, Ferenczy Olga. Pál Vilma, Mészáros Károlyné, Horváth Eleonóra, Rásó Teréz, Orosz Katinka. Okolicsányi Klemma, Kovácsics Lina, Szijjártó Antónia. Bellák Ida és Etelka, Nagy Lilla.

A 28-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Gedeon Gáspárné, Tábory Bitskey Mária, Bellák Ida és Etelka, Kovácsics Lina, Szabó Anna, Horváth Eleonóra, Okolicsányi Klemma, Pál Vilma, Szijjártó Anna, Nagy Lilla.

Tartalom.

Trefort Agoston életrajza. — Rózsabimbó kis kezdeből, Csengery Gusztávtól. — Egy deino tréfája, Németh Ignácztól. — A jegyesek, Beniczur Zsuzsannától. — A pénz. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rajtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Trefort Agoston arcképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

idei vizsgálja igen kielégítő sikerrel ment végbe. — Mármárosi tanfelügyelőnek, a képviselővé választott Szilágyi István helyére, dr. Fehér Bertalan, jeles jogakadémiai tanárt emlegetik — Galgóczone hó 14-dikén táncmulatságot rendeztek, melynek összes jövedelme a budai károsultak javára fog fordíttatni. — Székesfehérvárott a palotai külvárosi olvasókör a budai károsultak javára táncmulatságot fog rendezni. — A nagyfüge di károsultak javára Gyöngyösön közelebb műkedvelői előadást tartottak. — A munkácsi dalegylet, mely a mult hó utolsó napján a budaiak javára 45 frtot jövedelmezett táncvigalmat rendezett, Szent-István napján tartja zászlószentelését s a zászlóánya Freiseisen Gyuláné urhölgy lesz. — A debreczeni színházat Temesváry fogja igazgatni, de három tagu (Komlóssy Imre, Armós Bálint, Barcsay István urakból álló) bizottság felügyelete alatt, s ezenkívül Telegdy Lászlót színházi felügyelőnek választották meg. — Terebes városban Zemplénmegyében mult hó 8-dikán 132 ház, és 42 csűr esett a lángok martalékául. Az összes kár hozzávetőleg 61,684 frtra van becsülve. — A kisbányai határban fekvő Izvora nevü bérczen tizenhat tagu fegyveres rablócsapat tanyáz. — Szontagh Tivadar, nógrádmegyei földbirtokos, Szontagh Pál országgyűlési képviselő fivére, főbe lőtte magát. A tett indokairól és részletei a távirat nem ad felvilágosítást. — Zám bory Emil, a rozsnói gymnasium tornatanára, ki igen jól lovagol, 1000 forintba fogadott, hogy az országuton vágatva hamarabb lesz Miskolczon, mint a gőzös. — Nagyváradon e hó 13-dikán ünnepélyes gyászistenti tisztelet tartatott az 1848/9-diki szabadsárharcz vértanuiért és ezen kegyeletos hazafui ünnepély ezentul minden évben meg fog tartatni.

Különfélék.

*** (Külföldi vegyesek.) Bécsben magyar lap fog szeptember 1-éü megjeleni, „Magyarország“ czimmel. — Beyreuthban két hétig délelőtt délután foly most a próba, Richter vezetése alatt; a zenekar 108 emberből áll; Liszt is mindig jelen van. — Bazaine tábornokot, hir szerint, sok állam kínálta meg szolgálattal, de a tábornok a helyett, hogy szolgálattal lépne, elhatározta magát az ipar valamelyik ágának művelésére — Lacroa a szigetét, Miksa császár ez egykori kedvencz paradicsomát, melynek szépítésére ő 760,000 forintot költött, eladják; még pedig mint mondják, olcsó áron. A sziget igen alkalmas tengeri fürdőnek is. — Berlinben a bécsi udvari színészek mult hétfői jótékony előadása a budai vízkárvallottak javára igen szépen jövedelmezett, mert a nézőtér egészen megtelt. — A hercegovinai lázadás, főleg montenegrói önkéntesek csatlakozása óta, folyvást terjed s eltarthat sokáig, mert ama köves, víztelen területen a törököknek bajos lesz nagy harcztot folytatni, az élölmezés nehézségei miatt. — Szempétervárt tizenöt gazdag és fiatal főrangu hölgy elhatározta, hogy a ruhaluxusal szakitnak, egyszerűen öltözködnek s az ez uton megtakarított pénzt árva lányok neveltetésére fordítják. — Irlandban a napokban ünnepelték O'Connell, e világhírű ir szónok és erőteljes agitator születésének századik évfordulóját.

Megbízások tára.

Lipártra Sz. I. urhölgynek el van küldve.
Nyitrára L. Gy. urnőnek: Én a szürkét ajánlanám.

nem csak mert tartósabb szín, hanem minden más színü szalag vagy egyéb diszítés is jól áll hozzá.

Kassára G. G. urnőnek: El van küldve.

N. Sajóró V. I. urnőnek: Pestről el volt küldve, utközben tetszhetett meg valakinek. Ujból megküldtem.

Rimaszécsre K. Gy. urnőnek: Postára van adva.

Tolvádiára G. J. urnak: A csomag nem utánvétel mellett volt küldve, sziveskedjék a teherlevél által is meggyőződni, és amaz összeg bizonyára a postai vitelbér. A kívántakat legközelebb postára fogom adni.

Szilváásra F. J. urnak: Ajánlom szives figyelmébe előfizetési felhívásomat: ott megtalálja könyveink és képeink sorozatát.

B. Füredre O. L. urhölgynek: Egészen kívánsága szerint intézkedtem.

B. Bagosra R. B. I. urnőnek: Megérkezett-e már utolsó küldeményem? Szabad-e az arczkép ügyét figyelmébe ajánlani?

Nagyváradra Gy. J. urhölgynek Magánlevélben tudositottam az eredményről.

Ungvárra B. Cs. L. urnőnek: Magánlevelet irtam. Tette-e már tiszteletét az a bejelentett vendég?

Pozsonba, Sz. M. urhölgynek: A lap innen mindig szombaton el lesz küldve.

Sopronyba F. G. urhölgynek; A közönséges házi szappan a legjobb.

Nyitrára M. E. urhölgynek: A jáczinthagymát Szent Mihálykor homokos földbe kell ültetni, fagyment pinczébe elhelyezni, és csak december 10-dike után a szobába hozni, meleg helyre tenni, jól betakarva tartani a hajtásokat, és mikor már bimbót látunk kevés világosságba állítsuk az ablakra, akkor ujév körül bizonyosan nyilnak e kedves illatu szép virágok.

Budára J. N. urhölgynek: Én valóban nem örülök neki, sőt erőt kellett magamon venni, hogy ez egyszer ugy szóljak ez emberrel, a mint kell. Sok év óta működöm a sajtó terén és első percztől fogva magasabb szempontok vezéreltek működésemben. Ám támadja meg az általam terjesztett elveket, vagy az irányt, melyet követek, és én szivesen felelek, neki csakugy, mint bárki másnak, akár komoly hangon, akár élcesen történjék a támadás. De midőn ez elvek helyességét az idő igazolta és lapom iránya minden jobb gondolkodásu ember elismerésével találkozik, nyugodtan türjem az oktalan rakonczátlanság untalan rugódzását? Azért talán, mert női lapot szerkesztek? Mikor épen az ösztökéli őt az aljas személyeskedésre! Vagy talán azért, mert éleclapban követi el irányomban otrombaságait? Az aljasság nem élcz, és még a jó ötlet kedveért sem szabad az igazság és közillelem ellen véteni, mert az sem élcz többé, hanem rakonczátlanság. Ezt a megkülönböztetést azonban nem éri fel az ilyen ember, mert arra erkölcsi és esthetikai érzék, vagyis igaz műveltség szükségos, a mi fájdalom, nincsen meg benne. Sokáig türtem és hallgattam tehát, végre a közönség iránti tiszteletem és önbecsérzetem egyaránt köteleltségemül szabják, egyszer-egyszer megmutatni, hogy tudok én is visszaütni, és azért tudom, hogy nem csak Kegyed, hanem mindenki, a ki ismeri lapomat, mely soha személyt nem sért és minden néven nevezendő botrány előtt ovatosan kitér, helyesli, hogy ez egyszer én is azt mondtam: „A milyen az „Adjon Isten“, olyan a „Fogadj Itsen“ Hogy ezek után mi mindenre nem képes az e fajta lélek, azt már Aesopus meséiből tudhatjuk és készen is vagyok rá; azért — soká lesz az, mig ismét a világon lesz ő nekem!

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám
(Hampel-féle ház),
minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt árak rakatára.

Árny árak vámföntéssel = 1/2 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24
darabokban	23 1/2
tőve	23
Kavé, Caracuya, halvány	70
Zanzibari, sötét	74
Portói, zöld	79
Ceylon, igen finom	81
Cuba, legfinomabb	86
valódi Bordeaux	88
Mocsa, völgzetett	82
Arany Jáva	95
Porkóvalé jó	89
Bizs, (vegyitök: Moc, Cuba, Jav)	105
Arpakása minős genkent	25, 22, 20, 18 és 10
Apoliv-gyertya 6-os és 8-as	30 1/2
Salátacela) legi	30
Dara	14
Mandolin, édes	51
Mazsolaszőlő	66
Huziszappan	23
Keménysító, jales műő, gőz	30
legfinomabb, 1 allangl.	16
Szallva valódi török	18

Valódi francia pezsgőbörök:

Veuve Cliquot, Pousardin	3 frt 85 kr.
L. Roederer Carte blanche	3 " 85 "
Heidsieck & Comp. Monopole	4 " "
Moët & Chandon crém rosé	3 " 40 "
Delbecq & Cie	2 " 75 "
B. D. Pol & Cie	2 " 75 "
Gustave Gihert	2 " 50 "
De Villers, rosé	2 " "
E. de Bart & Comp	2 " "

Szullini viz.

25 és 60 palack lákátko	6 frt 25 kr.
5 látko	30 " 50 "

Az árakat kívánatra bérmentve a házba küldöm,
Cukrot csak egész szárazon szállítok, a többi áruk-
ból nérek legkevesebb egy válonon ot, melyből 112 font
100 becsi fontnak felel meg.
Utazati helyiségen hűtőközpokon délelőtti 12-
délután 2-7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvétel mellett a
legnagyobb gondtal teljesítetek.
Hampel Győző,
Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra barhova ingyen es bérmentve.

Csupán csak **27** kros árucsarnok
Löbl Frigyes-nél alapítójánál
BUDAPESTEN, Bpótvárosi templom tér, a
található a legelsőbb
bevásárlási forrás.

Ugyanott újonnan érkezett mindennemű legdivatosab ruhakelmék
es minden e szakba vágó cikkek bámulatos olcsó áron,
szaz csak 27 krajczárért árusítottatnak.
Videki rendelvények pontosan teljesítetnek.

Legújabb
női
27! ruhakelmék 27!-k

Videki rendelvények lelkiamaratosan eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
női ruhakelméket
HAMBURGER ADOLF
BUDAPESTEN,
IV. koronaherczeg-(ur)-utca 8. sz. a.

Minták bármikor ingyen és
bérmentve küldöm és megrendelések
utánvétel gyorosan elkészítetnek.

Hirdetés felvételi iroda:
3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignác-znál
Budapesten.

34-dik szám.

Augusztus 22-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p		
							kelte	nyugta	
						óra	perc	óra	perc
Auguszt. 22	Vasárnap	C 14 Timotheus	C 13 Timóth	10 E 10 Lőrincz	21 Kis fa-ünnep		5 5	7 0	
23	Hétfő	Benedek, Fülöp	Zachariás	11 Máté	22		5 7	6 57	
24	Kedd	Bertalan	Bertalan	12 Photius	23		5 8	6 55	
25	Szerda	Lajos király	Lajos	13 Maxim	24	☉	5 9	6 54	
26	Csütörtök	Sámuel	Samu	14 Ist.sz.any.b.vége	25		5 11	6 52	
27	Péntek	Kal. József	Gebhart	15 Nagy bold. assz.	26		5 12	6 50	
28	Szombat	Ágazton püspök	Ágoston	16 Dioméd	27 Sabb. Acah		5 14	6 48	

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Szathmár város hölgyei e hó 19-dikén „Bazár“-t rendeztek az ottani protestáns leánynövelde javára, a városi jótékony nőegylet támogatása mellett. Árusnőkül a város számos kedves hölgye szerepelt, és a szünóra alatt ugyanők szolgálták ki a megrendelt ételeket; a szép czélnak tehát valószínűleg szép eredménye is volt.

A temesvári új színház közelebb magyar előadással fog megnyitni. Török János ur, az igazgató-tanács alelnöke már érintkezésbe tette magát ez iránt a nemzeti színház intendansával és kétséget nem szenved, hogy a nemzeti színház igazgatósága és tagjai engedni fognak a temesváriak hazafias ohajtásának.

Maros-Vásárhelytt közelebb színház pártoló bizottság alakult, oly czélből, hogy e városban ezentúl minden télen jó szintársulat működjék. A most kezdődő téli idényre Nyéki színház igazgató vette ki a színházat

Az aradi színházat a jövő télre Bogyó Pál és Mándoky Béla vették bérbe; dalműveket is fognak színre hozni; társulatuk számára Engvári kisasszonyt szerződttették, ki eddig még nem működött a színpadon, de kinek hangját a szakértők nagyon dicsérik. A pécsi színházat Miklósy Gyula vette bérbe.

Ungváron árva paplányok intézete nyitattik meg e hóban. Pásztélyi János ottani püspök egy körlevelet bocsátott ki ez ügyben, melyben felszólítja mindazokat, kik ez intézetbe árva lányokat felvétetni, vagy nevelésbe adni akarnak, hogy kérvényüket e hó végeig a görög-katolikus egyházmegyei kormányhoz benyujtsák.

Tisza-Várkonyban e hó 7-dikén műkedvelői előadás volt „A becsületszó“ Szigetittől s „A közügyek“ Berezik Árpádtól adatot a keőtelki jégkárosultak javára, 66 frt tiszta jövedelemmel. Plathy Zsigmond ur termében játszottak. Többen a műkedvelők közül kedélyesen játszottak, mint Benkó Vilma és Ilona kisasszonyok; Plathy Mariska és Ilona kisasszonyok szintén megérdemelt tapsokban részesültek. Utána vidám táncmulatság volt egész reggelig. Ha jótékony czél forog szőnyegen, a Benkó-család mindig elől jár az áldozatkészségben.

Videki vegyesek. A pesti nemzeti dalkör e hó 20-án a székesfehérvári polgári lövölde kelyiségében Huber Károly karnagy vezetése alatt tánczczal egybekötött jótékony hangversenyt adott. — Türr István neje, Bonaparte Vyse Adeline urhölgy az első bajai nőegylet alapító tagjai közé lépett. — Tátrafüreden az idén több mint ezer vendég volt, s ezek közt 300, állandóan lakott ott. — Ugyancsak Tátrafüreden tekintélyes férfiak értekezletet tartottak a végett, hogy a szép fürdőhely megvételére és felvirágoztatására részvénytársulatot kellene alakítani; a birtokos község azonban nem igen hajlandó a földöt eladni. — Zomborban e hó 1-jétől 14-dikéig diunye-

kiállítás volt, most pedig dinnye- és virágkiállítás van, s a belépti jegyekből befolyó tiszta jövedelmet a budai kárvallottaknak adják. — Stefáics Richárd, vasvári ispán a molnárii parkban kétfejű ludat fogott, s azt a pesti állatkertnek szándékozik ajándékozni. — A poprádi templomban Rómer Flóris érdekes régi falképeket fedezett fel. — Vajda-Hunyad várában szerdán, a király születésnapján tették le ünnepélyesen a Hunyadi-erkély alapkövét. — A dobsinai jégbarlang felé vezető uton, hol három vagy négy ut szeli egymást, nincs kellő „utmutató“, általan nem jelzi semmi jel, merre kell, hogy utját vegye az idegen; továbbá a jégbarlang melletti vendéglőben az utas semmit sem kaphat, vagy ha igen, méreg drágán. — Az Ermelléken Peér és Szalacs környékén vasárnap éjjel 1 óra tájban félperczig tartó földrengés volt érezhető. A földrengés nagy robajjal történt. — Kecskeméten közelebb műkedvelői előadás lesz. A jövedelem egy része az ottani színház, a másik a dalárda javára esik. — A Baja melletti Szeremle községben e hó 2-dikán negyven ház hamvadt el. A bajai tüzoltók nagyon dicséretesen viselték magukat a veszedelem alatt. — Csalános községben (Szathmármegyében) e hó 12-dikén, 7 ház és egy csűr lett a lángok martaléka. — Maros-Decse községben közelebb tizenöt ház gazdasági épületekkel együtt lett a tűz martalékává. — Az iparoktatást és házi ipart terjesztő felvidéki egyesület e hó 22-dikén Kassán alakuló közgyűlést fog tartani. — Az esztergomi székesegyház előcsarnokában a hercegprimás történelmünk két nevezetes alakjának szobrait állítja fel közelebb. Az egyik Hunyadi János, a másik Széchy, néhai bibornokprimás szobra. E szobrok a diszes székesegyház fényét minden tekintetben emelni fogják. — Szombathelyen Horváth Gyula szerkesztésében „Vas“ című heti lap indult meg. — Hévízen tombolával egybekötött tánczesztélyt rendeztek e hó 8-dikán, mely oly kitűnően sikerült, hogy még e hó folyama alatt ismételtetni fog. — Augusztus 13-ig a hazai fürdők vendégeinek létszáma a következő volt: Balaton-füreden 1672, Mehadián 3011, Krapina Tepliczen 1959, Korytniczán 699, Tátra-Füreden 784, Varasd Tepliczen 919, Előpatakon 1512, Sz. Györgyön 181, Borszáken 480, Tusnádon 371. Alkalmilag megjegyezzük, hogy Marienbadnak ugyanakkor 5000 vendége volt. — Bulyovszky Lila asszony októberben a kolozsvári színpadon fog vendégszerezni. — A versenygyaloglás Debreczenből Nagy-Váradra e hó 29-dikén történik meg. A jutalom a versen napján N.-Váradon fog kiadatni, s három éremből áll, egy-egy arany, ezüst és bronzéremből. — A kolozsvári nemzeti színház igazgató-választmányának elnökévé ő Folsége gróf Mikos Jánost nevezte ki.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-nt 39-dik szám. 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

34. sz.
Aug. 22-dikén.
1873.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettetést
foglal magában a lap irányában.

A postagalamb

Ezen mi kedves házi madarunkról, a hűség és családiaság eme jelképéről már a könyvek könyve: a szentírás is ugy tesz említést, mint a mely kedves és hasznos az emberre nézve, és azért már az őskorban is nagy szeretettel ápolták. Sőt postavivő minőségében is ismeretes volt a régi hajdankor művelt népei előtt. Görögországban galambok vitték meg a bajvívások diadalmi híreit; a legrégebb adat e részben Anakreonban fordul elő, 530-ban Krisztus előtt. Ugy szintén a rómaiak is már rég ismerték a galambnak postai használhatóságát. Taurestenes, midőn Olympiánál győzelmet vívott ki, kis papírt akasztott egy galamb nyakára és elrepitette atyjához, hogy vigye meg neki az örömhirt. És ki ne ismerné Noé béke-galambját, az olajággal csőrében? Ezen bibliai hagyományból a tudományos kutatók azt akarják kibetűzni, hogy a galamb már az ős patriarchák által küldönczül használtatott messze vándorlásaik alatt, hogy a távoli rokonok és barátoknak hirt adjanak magukról.

Voltaképen azonban a postagalamb története csak Krisztus után, a 12-dik században veszi kezdetét, midőn tudniillik Nur-Eddin, bagdadi szultán valóságos galambpostát állított föl, és ennek segélyével birodalmának minden részeiből, még Egyiptom és Szíriából is rendes tudósításokat vőn. Midőn Akka városa, Vitus, jeruzsálemi király alatt a kereszties vitézek által ostromoltatott, Szalaheddin szultán galambokat használt levélhordókul. Keleten a 11 dik század végétől a 12-dik század közepéig állt a galambposta legnagyobb virágában. Nagy becsben álltak akkor a kipróbált galambok és 1000 denaron is (3500 frt) fizették darabját. Teheran és Fabris között Persiában még mai nap is rendes galambpostai közlekedés áll fenn.

Európában először a németalföldi háboru alkalmával, Harlem ostroma alatt, 1573-ban, és Leydenben 1574-ben találkozunk újra rendes galambpostával. Talán nem mindenki tudja, hogy a Rothschildház angol ága postagalambok által növelte

tetemesen vagyonát. Ugyanis Rothschild Nathaniel Londonban egyszerre csak, 1813-ban, szenvedélyes galambkedvelő gyanánt lépett föl — és volt is reá oka; mert kéz alatt egy csomó szemfüles ügynököt küldött a szárazföldre, a kik lépten-nyomon követtek a napoleoni háboruk alatt a hadseregeket és minden nevezetes eseményről rendes tudósításokat küldtek be neki postagalambok útján. A merész üzér aztán I. Napoleon minden nyert, vagy vesztett csatáját egyformán a maga meggazdagodására zsákmányolta ki. Mondják, hogy az I. Napoleon sorsa fölött döntött vaterlooi csata 10 millióval tette őt gazdagabbá, és pedig akként, hogy postagalambjai 48 órával előbb hozták meg neki a nagy imperator vereségének híré, semmint a Wellington által Londonba indított rendes futárok, Rothschild erre az akkor nagyon alant állott angol értékpapirokból kéz alatt roppant mennyiségeket vásárolt össze, és harmadnapra, a futárok megérkeztére és Wellington győzelmének hírére, ezen papírok egyszerre háromszoros, egész ötszörös értékre emelkedtek, a mit legnagyobb részben az élelmes üzér separt be. Ettől fogva a nagy európai hankházak a pénztözsdek árkeleti váltakozásairól értesítették egymást postagalambok útján, miért is szegényt tőzsdegalamb névvel tisztelték meg. 1848-ban postagalambok vitték meg a párisi események híré a brüsszeli lapoknak, így ezek a párisi lapokkal egy időben közölhették azokat. Később aztán a távirida fölmentette a galambokat a laptudósítói tisztól.

A postagalamb nemcsak azért nem mérközhetik a táviridával, mert ez gyorsabb; hanem azért sem, mert biztosabb amannál. Szél, köd és egyéb időjárás viszonyok lassítják repülését; éh és szomj, a vadász ólma és a lég tollas ragadozó is veszélyekkel fenyegetik. És talán teljesen feledésbe is ment volna a postagalamb használata, ha ujjabb időben a galamb iránti szeretet Belgium, Németalföld, Francia- és Németország ótalnak alá nem veszi. És ez az ótalom szerezte meg Párisnak 1870—71-ben,

ostromoltatásának súlyos idejében, egyik legfontosabb segédeszközét. Összesen 554 postagalambot repítettek akkor ki Párisból léghajókon, a melyek közül azonban csak mintegy százan érkeztek szerencsésen haza. Hanem a németek is megismerték a postagalamb jelentőségét a háboru idején és a német hadügyminiszter részéről a postagalamb tenyésztése és idomítása jelentékeny kiterjedésben célba vétetett.

Belgiumban és Franciaországban most a postagalamb iránti szeretet úgy a magas, mint az alsóbb körökben általánosan el van terjedve, és a mi leginkább sajtóságos, épen most alakultak nálunk olyan társulatok, melyek e szelid és hasznos állatok agyonpuskázásában lelik kedvüket. Én ezt soha se tudtam megérteni, pedig szeretem a vadászatot, mint erőt edző, férfias időtöltést. De mi egészen más a vadászati szenvedély és a szelid, védtelen galambok ledurrogatása! Jární órákig, napokig, dacolni a rossz idővel, a területi nehézségekkel, kijátszani valamely kártékony ragadozó erejét, furfangjait, felhajtani őt biztosnak vélt odujából: szép és dicséretes; de összefogdosni a legszelidebb madarat, azután fölrepíttetni és mikor kába fejjel tájékozatlanul ide-oda kering a levegőben, utána küldeni az öldöklő golyót, ez nagyon hasonlít ahhoz, a hogy némely fiatal ember „csupa passzióból“, cselet vet a tapasztalatlan ártatlanságnak; épen olyan emberietlen, mint kényelmes multság ez és azért a mivel nemzeteknél nem is igen divatozik.

Belgiumban több mint 800 postagalamb-egylet van, magában az egy Antwerpen városban 80 virágzik, 1872-ben 980 versenyrepítést rendeztek Belgiumban, melyeken 29 340 díj volt kifizetve, a fogadási betétek 465,000 francot tettek és összesen 155.000 galamb versenyzett. A galambverseny egész Belgiumban szabályszerűleg rendezve van. 1872-diki július hó 20-dikán nagyszerű nemzeti galambversenyt rendeztek ott, melyen 31 különböző városból 752 galamb versenyzett, és különösen a kisebb városokban, melyekben mindenikben rendszeren néhány galambidomtársulat van, a versenyrepítés élénk izgalomba ejti a lakosságot. Kora reggeltől késő estig örege-apraja talpon van, mert minden egyes városka büszkeségét találja benne, ha az ő galambjai nyerteseek. Örege-íjja tehát ide-oda futkároz, tudakozódva, kémlelődvé a levegőbe és a messze távolba merengve, a míg csak az ohajtva várt győzelmi hirt meg nem hozzák. Arra aztán harsogó ujjongatásra fakad a sokaság. 1872-ben a lyoni általános galambverseny alkalmával a lakosság ágyuszóval értesítettet róla, hogy az első galamb Brüsszelben megérkezett.

Oroszországban is évről-évre terjed a galamb-egyletek eszméje, Szt.-Pétervárbán és Moszkvában már szép sikerrel működnek is; csak nálunk nem hallik semmi ilyes.

A legjobb postagalamb a közönséges kék mezei galamb; azért is, mert hozzá van szokva messzire repülni, azért is, mert nagy előszeretettel viseltetik otthonja iránt, és végre, mert nem olyan könnyen esik ragadozók martalékául, mint más fajú galamb. És bebizonyult, hogy a közönséges mezei galamb 25—30 órai távolságról egész biztonsággal talál haza, nagyobb távolságról azonban rendszeren odamarad.

A postagalambok tenyésztésére, bármily fajból legyenek is, csak oly példányok választandók, melyek kicsi testűek, a mellett hosszú, izmos és erős lengésű szárnyakkal bírnak, vagyis olyan szárnyakkal, melyeken az egyes tollak fozslányai mindkét felül lehetőleg szélesek; földolog azonban a szárnyak izomereje, a mit onnan tudhatni meg, hogy nehezen lehet őket fölemelni. A hosszú, hegyesen végződő szárnyaknak kettős előnye van; egy az, hogy az ilyen galamb gyorsabban tud repülni, és az is, hogy a széles szárnyak alatt tág hely van a sürgöny számára.

Sokan foglalkoztak már azon kérdéssel, hogy miben áll tulajdonképen a galamb azon képessége, hogy megtalálja a haza utat. És nem találtak benne egyebet a hazaszeretetről, már t. i. az ő értelmében. Sokkal megfelelőbben azonban: a háziaság iránti szeretetnek lehetne nevezni ezen ösztönt. Olyan ösztön ez, mely ha nőben van, még, méltán viselheti a „Galambom“ édes czimet. A galamb t. i. nem szeret kódorogni, ide-oda szállingózni, hanem ha — hajlama ellen — hazuról távozott, lehetőleg ügyekszik minél előbb otthon lenni ismét, a mindenek felett szeretett duczban. Számos más állatban is megvan ez ösztön, így a kutyaiban, a lóban, de egyetlen egyben sem oly mértékben, mint a galambban. Szóval nem ok nélkül mondja a magyar a hü, ragaszkodó szívet: „Édes galambom“-nak. Hozzá járul még az az adomány, hogy a nagy távolságban is mindig talál valami pontot, a mely tájékozásul szolgál neki. Nagyon érdekes nézni ezt a galambnál. Előbb magasra száll, azután kereng, kereng, mindig szélesebb-szélesebb körben, a míg csak valamely ismeretes tárgyat, tornyot, hegyormot, erdő szélét stb. föl nem fedez, akkor aztán „torony iránt“ annak veszi utját. Ez is milyen szép, nemes ösztön! Mindig a családi fészek lebeg előtte.

Nem minden postagalamb jut el rendeltetési helyére; havas időben sokkal nehezebben tudja magát tájékozni, és ködös időben szintén, az eső meg tollazatát járja által és többé-kevésbé lassítja röpijét. Rendes viszonyok mellett 15—20 mérföldnyi távolságról többnyire szerencsésen teszi meg az utat, de minél messzibbre küldik, a siker annál kétesebbé válik; hanem azért 150 postagalamb közül, melyeket egy alkalommal Lütichből Rómába repítettek, kilencz mégis szerencsésen tette meg e roppant utat.

Az aranykorban, mikor t. i. az emberek még irni-olvasni nem tudtak, a galamb csak valamely jelt hozott. Noé galambja olajfa levelet, a rómaiak kis darab bibor szövetet akasztottak a galamb nyakába, és ez az öröm jelképe volt. Később, a levélírás is fölfedezettvén, — és én hajlandó vagyok kinni, hogy a postagalamb első szolgálattétele „galambposta“ volt, a szárnya vagy farka alá ragasztották neki a levelet. Míg később pehelykönnyű selyempapírra irták a levelet és az időjárás ellen óvandó, viaszkos papírba csavarva, ragasztották reá. A leleményesség tanítómesztere pedig: a szükség, háboru idején mindig újabb ótalmi és segédeszközöket gondolt ki. Metz alatt a német katonák két postagalambot ejtettek el, melyeknél a sürgönyök kis bőrzsacsokban voltak szárnyához ragasztva. Ismét egy másiknak tollszárba volt a fontos sürgöny dugva és a farktollak közé rejtve.

Kipróbált, pályanyertes és a legjobb korban levő galambok nagy becsben állnak és mint a nemes fajú lovakról, rendszeren jegyzékeket visznek származásukról, életkorukról, diadalmaikról. Sport tekintetében a postagalamb egy sorban áll a lóval, kutyával sat., mint a „galambverseny“ név is mutatja. Felette áll pedig a lóversenynek annyiban, hogy verseny alkalmával a néző tiszta, vidám multságban gyönyörködhetik; nem úgy, mint a lóversenyeknél, midőn látni kell, mily borzasztó módon kinozzák, és mint önti el a vér a nemes állatot, és mennyire szinte élte árán vásárolja meg azt a diadalt, hogy az emberek mulatnak rajta. Nincs szánandóbb látvány az ilyen paripínál, verseny után. Egész testén reszket, alig bír lábán állni, csaknem párája szakad ki; míg a galamb a diadal perczében még százsorta kedvesebb, mint egyébkor. Szinte maga is örül az örömnek, a a mit szerzett. Milyen szép volna tehát, ha nálunk is postagalamb-egyletek alakálnának!

Ameghasonlás dalaiból.

Imrefy Ivántól.

Mint iskolás gyermek ott künn játszadoztam
Kicsiny társaimmal a mély folyam partján,
Szakgatva, tiporva a himes virágot,
Mely ezrivel nyilott körülöttünk tarkán.

A folyam tulpartján letarolt mezőben
Egy szegény pór gyűjtött, olykor felénk nézve,
Egyszer futás közben az irányt elvesztem,
S lebuktam az örvény kellő közepébe.

Midőn felesznéltem, a pór állt fölöttem,
Mint bölcső felett a csöndes nyári éjjel;
Hálásan tekintek fekete szemébe,
S durva kezét ajkam csókkal özönlé el.

— Mintha most is látnám azt a szegény gyűjtőt,
A mint kapargatta az illatos szénát,
Ha most találkoznom azzal az emberrel,
Könyörülő szívét gyilokkal verném át.

Egy delnő tréfája

Beszély.

Németh Ignácztól.

I.

(Folytatás.)

Szívében a régi eszménykép mellé egy új asszony képe fura-
rakodott. Mosolyogva foglalt helyet, dus fürtű, büszke mosolyu fe-
jét hátra veté s nem akart tágulni onnan; a másik eszménykép
meg halványodik, foszladozik, s ez ifju, ki néma gyönyörrel szem-
lélgeti ez elsőt, hiába esd kétségbeesve az utóbbinak, hogy ne
távozzék, ne hagyja el, hisz ő az igazi! Az csak halványodik,
foszladozik! S mégis ezzel kell holnap jegyet váltania!

Rémítő harcban volt az ifju ember lelke egy idő óta.

A grófnő, ah a szép, az imádandó alak kitüntette őt, föl-
kereste őt iskolájában, felkereste, s nem szégyenlette! A kórus-
ban, a nép szeme láttára kezét szoritotta, édesen, hosszan nézett
szemei közé, újra meg újra kegyeivel halmozta el. . . .

Mi ez, szereti őt ez asszony, vagy csak játékot űz vele?
Vagy talán nem tudja, mily szándéka van neki az öreg nótárius-
séknál, s hogy ő maga — házasodni készül? — A fiatal ember
homlokán kiütött a veríték.

Szegény, szegény Kálra, mint szereti az őt, mily szomorú-
ságot arat mégis jutalmául! S szép ő, szebb, mint e grófnő, ez
istenő, e sátán — mért is varázsolt el ez engem? — kiáltott
fel önkénytelen Fehér Gábor s szemei vad villogással néztek be
a süvöltő szélbe, a messze Bakony hófedett csúcsai felé.

Könyvek gyűltek szemeibe,

— Ah ez átkozott szél — s haragosan törölte ki szeméből
a könyvet. — Nem vagyok én férfi? — kérdező magától. — Ferfi,
kin még egy büszke grófnőnek is megakad szeme? S hány példa
van rá, hogy nagy, fenséges asszonyok ily magamforma szegényt
emeltek magukhoz a legalsó osztályok homályából? — Ah —
kiáltott fel aztán — távozzál tőlem sátáni gondolat, pusztulj
szívemből sátáni asszony isteni képe. . . e kép még sem szebb

az én angyalomnál. . . Szegény, szegény Klára, te tiszta galamb,
te bús fülemile, te édesen, forrón, örökké lobogó szív!

Egyszerre éles vijjogás hasítá keresztül a levegőt felette, s
Gábor, elmerüléséből fölrettenve, egy szegény kis fehér galambot
látott menekülni a fönt lebegő keselyű elől. Gábor lekapta vál-
láról a fegyvert s rá lőtt a ragadozó madárra: nem talált ugyan,
de a galamb megszabadult, a keselyűt tovarezzenté a fegyver
dördülése.

E röpke jelenet változást idézett elő az ifju kedélyállapo-
tában, némi elégedettség váltotta fel a szívében háborgó indulato-
kat. Nyugodtan tölté meg ismét a fegyvert, vállára veté, s aztán
azt vette észre, hogy mily tiszta a láthatár, minő szép az a táj-
kép körülötte, mily gyönyörűen ragyognak a tavaszi nap erősödő
sugarai a még itt-ott megtorlódtott hófuvatagokon, a Balatonnak
jégtől megtisztult hullámzásán s a Bakony hólepte határain. Ész-
revette, hogy mily elégedetten szemegyetnek a vetéseken a varjak
s mily vidáman csicseregnek a lombtalan bokrokon a verebek.

Kedélyhangulatának változása mind erősebbé vált. Jobb
szelleme játszva győzedelmeskedett sötét gondolatain s vidám
képeket szőtt képzelete elé. Láta megelégedést ígérő kis életkö-
rét, melybe őt a gondviselés, a társadalom véletlene helyezte; látta,
hogy ott nagy örömök, s csak kicsinyes gondok várják; előtte állt
leendő családja, édes, szép, szerető felesége körül ennek szülői,
saját édesanyja, kiknek boldogságát mind csak ő fogja megala-
pítani; tavaszi kép volt ez, tele lanyha szellőkkel, fakadó vi-
rágokkal, s ezzel fellengző ábrándjainak fényes álomországai oly
hidegeknek, oly elérhetetleneknek tetszettek.

A szelid Klára képe diadalmaskodott a büszke delnőén
s mint ujjongott az ifju szíve e győzelem fölött s mint tapsolt
neki minden vércsepp lüktető ereiben!

Szorosabbra vonta öltönyét s vidáman fordult faluja felé s
meggyorsítá lépteit. A kastély kevésbé magasnak s csábitónak
tetszett. Az elérhetetlen! S ott füstölgött a jól ismert ház kémé-
nye. A nyugvó nap oda veté végső sugarait annak ablakaira.
Mintha az édes Klára szemei ragyogtak volna onnan eléje. Az az
elérhető, az az övé, az az ő boldogítója. Szinte bámult előbbi ér-
zelmein. Most megszabadulni vélt tőlük, s vidám képpel intett
feléje a jövő.

A falutól nem messze járt már. Csak a kastély kertje mel-
lett kellett elhaladni, hogy biztos vidékeken legyen. Szemeit nem
merte fölemelni a kevély épület ragyagó ablakai felé s a tulsó
oldal bokrain s a balatonparti halászgünyhókon tévelygett tekin-
tete. Ekkor egyszerre mind jobban közeledő sebes lódobogást
hallott, s pár perc múlva egy prüsszkölő paripa dobbant meg
mellette.

Szive heves dobbanása megérzé, hogy a bűvös grófnő a lo-
vag. Feléje fordult s tartozkodó félelemmel emelé meg kalapját.

— Jó estét! — szólt a delnő csöndes, tiszta hangon. S az-
tán nyergére dűleszkedett félkarjával, a másik kezével kalapja
fátyolát hátra veté, így beszélt tovább mosolyogva: — Nos, ke-
gyetlen Nimrod, hány vadnak oltá ki ma életét?

Fehér Gábor ismét szabadabban lélegzett.

Maga a delnő emlékezteti arra, a mi győzelmét elősegíté.

— Kegyelmes urnóm, csak egyszer lőttem, de azzal egy
menekvő szegény galambot szabadítottam meg az üldöző kese-
lyű elől.

— Nem rossz! — nevetett a fényes urhölgy. Arcza ki volt
pirulva a hidegtől, a sebes lovaglástól, s szemei tündéri fényben
ragyogtak, a mint azokat az ifju arczába mélyeszté.

Fehér Gábor zavarodva süté le szemeit.

— Nos, — folytatá a delnő — hát mindig nekem kell önt fölkeresnem? Miért nem jön el? Fgy lovagias férfinak nem szabad a hölgyek meghívását visszautasítani.

Fehér Gábor felemelé fejét. Arcza lángolt, szemei fénylőtek, ajkait, e férfias szép bajuszszal árnyalt ajkakát erős elhatározás szorítá össze. Egyszerű öltözetében is kitűnt szép, erőteljes alakja. El akará mondani, hogy neki veszélyes a grófnő köre, hogy neki nem szabad oly magasra emelni szemeit, hogy rá csak lent vár megelégedés, boldogság, hogy ő ott a magasban, a grófnő szemeinek forró, napsugaros országában a kétségbeesés, a halál martaléka lenne. . . De meggondolta abban a perczen azt is, hogy nincs, mivel csillapíthatná mindezek ellenmondását, s még gunyt, haragot s a fényes delnő megvetését vonhatná fejére, ha az egyszerű szivességnek, kitűntető, de ártatlannak látszó kegynek ily magyarázatot vakmerősködnék adni. S így nagy zavara közt csak annyit tudott rebeszni:

— Ah, méltóságos asszonyom, én szegény, egyszerű ifju vagyok, én csak gúny tárgya lehetnék a fényes termekben.

A grófnő egy fényeset mosolygott rá, s aztán kezét nyujtá neki.

— Ma este jöjjön el. Gábor — mondá — s aztán büszke hangnyomattal folytatá: — Henriette grófnő nem szokott hozzá, hogy valaki elutasítsa meghívását, s Henriette grófnő szívesen fogadja el, a kit meghí. Eljőjön Gábor!

S ekkor felegyenesedett nyergében, lovagkorbácsával paripájára csapott, s ekként vágatva tűnt el a nem messze nyíló kastélykapuban. És onnét még egy röppenő pillantást vetett az ifju felé.

Fehér Gábor csak állt egy-álló helyén, s nézett, nézett a tünemény után. Szíve zúgott, mint a hegyi patak malma. Szemei el voltak kápráztatva, mintha napba néztek volna. Fel volt szakítva ismét a seb, s az vérezett! Föl volt szitva ismét a tűz, s az lobogott!

Szinte lobogtak szemei. Büszkén emelé föl fejét. A grófnő szereti őt! Gondolatai egy világot öleltek át s szívéből egekig csaptak a lángok. Elégetni látszottak azok a szerető Klára képét. S mily glóriát vontak azok a büszke istennőként hódítón mosolygó grófhölgy arcza körül! El fog menni hozzá, jöjjön a sors, a mily alakban akar.

IV-

Fehér Gábor másnap úgy érezte magát, mintha törékeny lélekvesztőn végtelen tenger kellő közepén volna. Fölötte tiszta az ég, de csalfák a zugó habok s áruló lehet a most még kedvező szél: ki tudja, tündérszigeten köthetne-e ki, vagy a tenger fenekére veti-e a szélvész, a hullám?

Késő éjjel jött meg a kestélyből és az előkelő asszony bűvhatalma még folyvást mámorában tartá idegeit. E fényes kép s Klárának szelid arcza lebegett váltakozva képzelete előtt.

Csak járt fel és alá szobájában, s gondolkozott. Arcza hol ragyogott, hol beborult, szívét majd büszkeség s öröm dagasztotta, majd fájdalom s rossz előérzet szorítá össze. Érzé, hogy elvesztette egyensúlyát s nem tudott alapot találni megnyugvásának.

A mult estére emlékezett. Olyan volt ez emlékezés neki, mintha tüzkemeczébe néz az ember s belekáprázik szeme, kipirul, neki izzik arcza; érzi a tűz jótékony erejét, de látja annak pusztító hatását is a gyorsan hamvadó tölgyhasábokon.

Ah az a fényes est s annak lélekmámorító izgalmi! Előtte állt a ragyogó terem, ő csupa selyem, csupa bársony, csupa arany,

csupa ragyogvány. S mindenki fölött a ragyogó delnő, kinek fényes szemei annyi kegyet sugároztak rá. Nem tudja, mit beszéltek. Csak azt tudja, hogy e nagy urnő, ez előkelő asszony neki csak Henriette grófnő akart lenni, s őt csak Gábornak szólítá, édes, kevélységet keltő, reményeket ébresztő, megtébolyító bizalmassággal. S az elválás! Az a puha, villanyos kéz! Az a gyöngéd szorítás! Mily csendesen, mily bensőséggel mondá az a pirosajak: „Elvárom önt holnap is, minden nap!” Mikor ért haza, tudja is ő! Aludt-e, azt sem tudja. Ha álmodott, szebbet nem álmodhatott, mint a mult este édes valóságai, s ha nem aludt, a szívét felfogó ábrándképek beillettek a legszebb álom tündérjátékainak is.

A templom harangja megkondult. Első harangszó volt az reggeli művére s nem sokára szállinkózni kezdtek az iskolás gyermekek is. Itt van a kopár valóság, gunyként a bűvös álmok mellé. Rongyos parasztfiúk, didergő, vörös képű lányok, könyvüket s kis darab kenyérkéjüket hozva tarisznyájukban, kendőjük alatt. S megkezdődött a vig gyermeki lárma és nevetés az iskolában, a melyből Gábor tanító szegény, kicsi szobája nyílt.

Hogy eltűntek a fényes álmok egyszerre, a mint fejledezni kezdett a mindennapi valóság! Az ifjun végtelen csüggedés vett erőt. Eltűnni a légbbe, vagy elsülyedni a földbe szeretett volna. Előtte állt, hogy mily dőre ő, ha tovább is építi képzelete légvárát, s hogy mégis mily szerencsétlen lesz ő, ha végét szakítja ábrándjainak s megalkuszik a szigorú valósággal.

E lelki küzdelem nyomorulttá tette. Hát még az emlékezés a szegény szerető Klárára! Ugy elszorult a szíve, ha rá gondolt. Még ez mit sem tud, még nincs megtörve szíve, de Gábor már úgy érezte magát, mint a gyilkos első gyilkolása után.

Azelőtt minden szabad óráját Klára édes körében tölté egész tegnapig. Az utósó időben is, bár a grófnőnek iránta folyton ismétlődő kegye miatt, mely a szegény lány szívét ösztönyszerűleg félelemmel tölté el, ennek sok keserű könyét kelle leszáritania vigasztalásaival, szerelme nyilatkozataival. S nem is volt gonosz, mikor ezt tette. Küzdött ugyan magában, de mindig győzelmesen küzdött a varázs ellen, s midőn előtte állt az angyali szerető lány, szemében könnyel s forró érzélemmel; szíve szerint is tett, mikor vigasztalá s kételyeit oszlatgatá.

S Klarával mára van kitűzve a gyűrű-váltás. Ma kell a kézfogónak megtörténnie.

Mit tegyen? Mit ne tegyen? Feje zúgott, mint a szélvész Bakony, s szíve háborgott, mint a zuduló Balaton. Két világ határán állt, egyikből tiltá a még fellobbanó józan ész, de csábítá a képzelet s a dőre nagyravagyás; a másik kietlennek tetszett előtte, mint a Golgota hegye, hol kereszt vár rá, s egy siri, fájdalmas szűz.

Egész nap támolygott. Homlokán redőket vont az izgalom, halántékán pattanással fenyegetőztek az erek.

Estére volt kitűzve a kézfogó s már alkonyult a nap, midőn Fehér Gábor átlépte a jegyzőház kapuját. Ugy jött, mint a tolvaj, ki a szegényt megkárosítani jó vagyonában. Nyomorult vala szíve, lelke; érezte, hogy neki legjobb lenne menekülni innét, el, a grófnő csendes termébe, vagy be a hideg világba, vagy a Balaton hullámaiba.

S mégis eljött. Bundás, a házórző eb, barátságosan körülugrándozá, s Fehér Gábornak az a sejtése volt, hogy neki szégyelnie kellene magát e hű kutya előtt.

S aztán belépett. Nem azzal a szándékkal, hogy Klárát megcsalja, de tudta, hogy azért mégis meg fogja csalni. S azért még sem vett erőt magán, nem volt lelke, nem volt akarata ke-

zébe venni sorsának kormányzását. Olyan volt, mint a kormánya vesztett, vitorlátlan hajó: ment, hajtva a véletlen szeszélyének uralma által.

Ugy fogadták, oly eszembe tűnő öröme gerjedéssel, mintha már nem igen hittek volna eljövételében. Ónodi, az apa, megszorongatta kezeit, az anya megölelte, s mindketten édes fiuknak nevezték.

Gábor áldotta a sorsot, hogy arcának tétovája, melyet nem birt leküzdeni, nem zavarhatta meg e jó szivek ömledésé-
sét. Gyertyagyújtás előtt volt még jóval az idő s a napnyugat félhomálya nem szolgált a szív rejtelseinek felismerésére.

Klára vidám volt, szemei szokatlan tűzben égtek. Nem tudta senki, hogy e vig külső alatt mily borzasztó kinok dulanak. Bikás esküdt felesége a házuk előtti kis kertből látta tegnap este, hogy a grófnő megállította lovát, mikor Fehér Gábort elérte, s mint friss ujságot elbeszélte jegyzőeknek, hogy mily soká beszélt vele s mint nyújtotta kezét neki, és a féltés minden kinjai marcangolák szívét. A grófnő és Gábor érintkezéseinek apró töredékeiből képzelete egész vesztőhelyet épített, mely felett varjuk károgtak, s melyben hóhérok az ő szívét marcangolták. Gábor vén gazdasszonyától azt is megtudta, hogy a tanító ur az éjjel későn jött haza. Képzelete ebből is egy új kinzó eszközt csinált. Hol lehetett, hol járhatott?!
(Vége köv.)

A 15-dik számú szoba.*)

Hosszabb távollét után visszatértem Párisba; lakást nem rendeltem, hanem a legszebb boulevardok egyikének egy fogadójába szálltam.

— Szobát akar az ur? — mondá a pénztárnál ülő delnő, méz-édes mosolylyal. — A 15-dik szám épen elutazik, a szoba szép, jól van butorozva, jól szellőztetve. Vezessék az urat a 15-dik számú szobába, otthonosan fogja magát benne találni.

Beköltöztem a 15-dik számú szobába. Egy szolga bőrdömet fogta, fölmentünk a legközelebbi perczben a társadalmi és politikai lakhelyemmé válendő helyiségbe. A lépcsőn lesiető utassal találkoztunk.

— Az ur elődje, — mondá a szolga. — A 15-dik szám elhagyja Párist. Neve Sirven Ulrik.

-- Ugy?!
— Láza, vagy ilyesmije van; hat hónap óta a dán követ-ségnél volt alkalmazva s látszólag igen boldogul élt Párisban. Egyszerre csak hátára veszi holmiját s bucsut vesz tőlünk.

Végig néztem elődömön. Magas, karcsu fiatal ember volt. finom külsővel, búskomor arcczal, komlokán a bú fellegét véltem észre venni. Olyan képet mutatott, mintha szöknék ama helyről, hol hat hónapig boldogságban élt.

Beléptem a 15-dik számba.
Jóllehet a ház diszének volt elhíresztelve, mégis kortévesztett izlést találtam e szobában. A pamlag XV. Lajos korabeli volt, a Psyche úgy látszik, a császárság idejéből származott, az íróasztal aligha nem Robespierrenek volt birtokában s a székek X. Károly alatt készülhettek. A kandallón ingaóra állt, azon kornak emléke, midőn a szövetséges hadak bevonultak Párisba. Beh érdekes dolgokat mondhatna, ha szólni tudott volna!

*) E kivonatban közölt cikket Timothée Trimm (Leó Lespós) egy nappal halála előtt írta. Lespós 1840 táján lépett föl a sajtóban, nagyobb népszerűségét azonban csak a hatvanas évek elején érte el, midőn napi krónikát írt a Petit Journal-ba. Lespóst nem annyira cikkeinek tartalma, mint inkább kifogyhatlan vig kedélye és jókedve tették olvasottá.

A szolga távozott; magamra maradtam, ábrándozhattam, remélhettem, unatkozhattam, mint mások ábrándoztak, reméltek, unatkoztak azelőtt e szobában. Nyár dereka volt, a nap hosszabb látogatást tett a ködbe borult fővárosnak; az izzó sugarakban ezer meg ezer parány tánczolt csillogó porszemek gyánánt, s még a falszőnyeg virágai is eleveneknek látszóttak.

Jobb munka hiányában Xavier de Maistre példájára, utazást tettem a szobában körös-körül.

A kandallón több rozsul gyult gyufát találtam, ami elődöm türelmetlenségéről tanuskodott. Az íróasztalon színes ostyával telt doboz hevert; legtöbb volt benne piros, zöld és fehér, legkevesebb a kék. A 15-dik számnak e szerint babonásnak és szerelmesnek kellett lenni.

A pamlag kellemes, arisztokratikus illattal volt tele, nem a köznapi jazminnal, nem is a durva muszkáttal: a 15-dik szám e szerint finom gavallér volt.

A távozott vendégről azonban nemcsak a butor tesz leplelézéseket; van egy hely minden szobában, hol bevezgett tények mult nyomai lelhetők; ez a hely a kandalló.

Kutatni kezdtem a 15-dik szám kandallójában. Eltávolítam ernyőjét, mely az islyi csatát ábrázolta, s kotorásztam az elhamvadt paraszak között. Találtam egy száz darabra tépett levelet s egyenkint összedém a foszlányokat.

Női írást ismertem föl a levélben. Ha szabályosak s gyöngéden odavetve lettek volna a betűk, mint a velencei gondolások evezőin, ha az i-k ponttal lettek volna ellátva, az o-k meg légmentesen elzárva, akkor tudom, hogy barna nő írta a levelet. A szabálytalan cikczakban futó írás, a könyvedén odadobott pontok és vesszők árulák el, hogy szökétől jön a levél.

Unatkozám e szállodában, hol vendég, idegen, szám voltam. Nem tudtam, hogy mi módon öljem az időt; föltevém magamban, hogy összeállítom e levél száz darabját, fölépítek egy eltűnt multat. Dologra tehát!

Azurkék volt a papír, az apró betűk kék ég alatt hemzsező légyrajhoz hasonlítottak. A levélke csinos és illatos, ezek a darabok első összerakásánál észlelt fölfedezéseim. Huszszor rakom újból össze, de sikertelenül, nem tudok eligazodni. Végre valahára! helyreáll a csonka jóslat és beszélni kezd:

„Barátom — mi történt . . . a bálban — ma éjjel — miért — távoztál — oly korán — a ligetben — a tó partján — négy órakor — szombaton az operában. Jeanne.“

Megvan már az összefüggés, itt a cselszövény csomója. Ismerem a nevet, sőt a légyott helyét is. Segélyemre jött a véletlen.

Behajtott szélű kártyát hozott egy bérszolga. A névjegyem Plassan Henrik nevet olvasám.

— Jól ismerem Plassan urat, — mondá a bérszolga, — testi-lelki barátja volt az előbbi 15-dik számnak. Plassan ur igen bámult, midőn hirül vette a 15-dik szám elutazását.

Eleget tudtam. Sirven Ulrik — a tizenötös — odahagyta Párist, mert elveszté reményeit és ábrándjait s megutálta az új Babylon erkölcsét. Bucsut sem vett kebelbarátjától s még csak nem is tudatá vele gyors szándékát. Kétségkívül Judás volt a jó barát! A tizenötöst megcsalta kedvese, megcsalta barátja.

Említém, hogy semmi dolgom sem volt, mint nem volt Don Quixottenek sem, midőn voltaképi meghatalmazás nélkül az elnyomottak védőjeként lépett föl. Elhatároztam, hogy boszut állok a tizenötösért.

Szombaton az operabálba mentem. Nem ismerém a dráma személyeit, de ismertem tervét és tudtam, hogy itt találok majd a hűtlen barátot . . .

A bérszolga állítása szerint Plassan Henrik virágot szo-

kott hordani gomblyukában. Csakhamar fiatal embert vettem észre, ki megfelelt képzelt alakomnak. Ismételve egy női dominó mellett suhant el és meglesém társalgásukat.

— Itt van ő? — kérdé a férfi.

— Még nincs itt — felelé a hölgy — Vigyázzon, hogy föl ne keltse gyanuját.

A hölgy leült a csarnok órája alá. A fiatal ember a tömeg soraiba vegyült.

Öt percz mulva szerzetes áruhában álltam a delnő oldalán.

Megyöntassam, szép álczás? — kérdém, élve az álarczos vigalmi szabadalmaival.

— A bűnbánás nem szokásom, szép szerzetes.

— De a hűség sem.

— Honnan tudja?

— Tudom. A kit vár, nem fog eljönni.

— Miért?

Mert megtudta, hogy kegyed hűtlen, állhatatlan. Egy párisi nevetve fogadná e fölfedezést, a dán nem.

A hölgy izgatottnak látszott; olyas mozdulatokat tett, melyek elárulák a nagyvilági hölgy finomságának hiányát.

A teknőnczfésű átlátszó fogai által tartott fűrtök arany-sárga színűek voltak. A széttépett levél jó nyomra vezettek. Lais, Phryne és az én hölgyem rokonok voltak.

A csarnok bársonypadján hirtelen egy Macchiaveli gondolat ötlött eszembe. Magamra akarám vállalni a rászedett naiv szerelmes ügyét.

— Asszonyom, — mondám — Ulrik barátunk dús gazdag, mint egy Náboh és mint egy bojár. Jószágain hadseregek fölött szemlék tarthatók, 100,000 személy járhat négyest rajtuk.

Az ily ismeretségről kár lemondani. Különben nem késő még a bánat. Távoztakor így szólt hozzám Ulrik: Visszatérek Párisba, Ha Jeanne más utra lép s lemond a laza életmód veszelyes rendetlenségéről.

— Ön Ulrik kéme, ugy-e bár? — mondá a hölgy.

— Meglehet, de mi van abban? Három, vagy mondjuk, hat óra mulva csak okos lehet az ember? Megérdemli a fáradságot. Egyébiránt az a kegyed dolga, nem az enyém. Szerzetes vagyok, megyek tovább, mert az egész világot illetik tanácsaim.

Nagy elégtétellel távoztam a hölgytől. Plassan ur a Penelopéhez közelgett, ki teljes kicsinyléssel fogadá, néhány keserü szót mondott neki, azután büszkén hazament a bálról.

Plassan ur felém jött s félig tréfás hangon kérdé:

— Tisztelendő atya, szigorú szentbeszédet tarthatott ama hölgynek, igen levertnek látszik.

— Hítségű barátokról beszéltem neki, — felelé — oly tárgy, mely ékesszólásra készíti az embert.

Sokáig várt Jeanne a dán ifjura. Egy álló esztendeig nem ment a Mabiliba; Labordenál sem látták azóta.

De hasztalan várt. A fiatal emberből dán tisztviselő lett s derék, művelt leányt vett nőül.

* * *

Az említett levéldarabokon kívül semmit sem tartottam meg e történetből. De a 15-dik szám maiglan is fönáll; benne van még a régi falszönyeg, a régi burorzat, a régi kandalló.

Ki tudja, talán két lélek javulását eredményezte kíváncsiságom.

A hercegovinai zendülés színhelyéről.

A politikai világot két hónap óta a hercegovinai felkelés és az ebből kinőtt vérengzések foglalják el. A zavarok onnan

eredtek, hogy Hercegovinának Nevesinje nevű községe és a szomszéd vidék megtagadta az adó. A török kormány, mely mellesleg legyen megjegyezve, felette nagy pénzhányban szenved, kényszer-eszközökhöz nyult, hogy a kivetett törvényes adót behajtsa. Hasonló eljárást követett, mint az nálunk és más államban is érvényben van azokkal szemben, kik az állam fenntartására megkivántató adót be nem fizetik. Kiküldött adó-végrehajtókat, kik kényszer uton vegyék meg a népen azt, mit szép szerével leróni nem akart. A lakosság azonban az adószedők ellen erőszakkal lépett fel s adóját megtagadta. A nagyobb számmal összevont katonaság sem tudott az ellenszegülőkön erőt venni s az egyik kerület példája tovább is elhatott, úgy, hogy pár nap alatt egész Hercegovina kitüzte a lázadás zászlaját. A zavar nőttön-nőtt s ma oly nagy mérvet öltött, hogy valószínűleg az európai nagyhatalmak beavatkozása is szükségessé válhatik. A török kormány e zavaroknak eleinte nem tulajdonított valami különös jelentőséget, mert hiszen azok nagyon gyakran ismétlődnek az orosz pénzzel megvesztegetett szláv alattvalóinak körében s épen ez volt részben oka annak, hogy a lázadás ily nagy mérvet öltött. Ennyit tartottam szükségesnek a lázadás mivoltáról politikai szempontból előre bocsátani. Most lássuk a lázadás színhelyét és a népet, mely ebben mint tényező szerepel.

Hercegovina a Balkán félsziget nyugati részén fekszik s határai északon, észak-keleten és keleten Bosznia, délen Montenegró, délnyugaton és nyugaton Dalmácia, és két helyen az adriai tenger. Közigazgatásilag a boszniai vilajetnek egy szandsákságát képezi s egy pasa által kormányoztatik. Hercegovina 300 □ mérföld területtel bír s 290 ezer lakost számlál, kik jobbára szlávok; török csak kevés van, azok is jobbára tisztviselők. Vallásra nézve a legnagyobb rész görög-keleti, többi mohamedan, és római katolikus. A mohamedan vallásuak a bosnyák nemességhez tartoznak s csak azért tértek az iszlámra, hogy a török kormány őket jószágaik birtokában meghagyja. Ezek a szláv eredetű, de mohamed vallásu lakosok a török kormány barátai és a keresztyén szlávok halálos ellenségei. A katolikus lakosokat morlákoknak nevezik.

A tartomány, mely 1732 óta képez külön pasai területet, a juli vagy dinari alpesek által van körülvéve és belseje is majdnem egészen hegyes; csak itt-ott vannak kisebb síkságok, melyek termékeny talajjal bírnak.

A hegyek mérszertalmuak, jobbára kopár, csupasz ormokkal bírnak s tölcser- s ústalaku mélyedések és barlangok találtnak ott nagy mennyiségben. A sziklás és kavicsos hegyvidék majdnem egészen növény nélküli s legfelebb csak juhok és kecskéek legeltetésére alkalmas. A tartomány vizekben nem szegény, különösen a Narenta folyó és apróbb mellékvizei bőven látják el a tartományt vízzel. Némely mocsárok miatt a levegője némely helyen egészségtelen. Lakosainak főfoglalkozása a házi állatok, különösen a juh, sertés, és ló tenyésztésében áll; a földmivelést nem igen kedvelik, s csak annyit természetnek, mennyi táplálékukra szükségeltetik. Különösen rizst, buzát, tengerit, dohányt és bort természetnek. A nép a lustaságnak, henye életnek levén barátja s a munkát lehetőleg kerülvén, nagyon gyakran jön abba az állapotba, hogy a mindennapi élelmet is nélkülözi s a végtelen nyomornak siralmas képe majdnem állandó Hercegovinában. A földmiveléssel csak nagy nehezen barátkoznak meg s a hol üzik, ott is a nő teljesíti e munkát, a többi foglalatosság szintén mind a nők vállait nyomja. A munkát ott a férfiúi méltóság megalázásának tartják s csak a nő mint az ő fogalmaik szerint nagyon tökéletlen és alárendelt teremtmény, van hivatva e feladat teljesítésére.

A férfiak pásztorkodással, hegyekben való kalandossággal, henyéléssel s a mi ebből könnyen kifejlődik, rablással és utonállással töltik idejüket. A rablókalandokra járást mint vitézi tettet emlegetik s megénekelik, dicsőítik. A felfegyverkezve járó hercegovinaiak e tekintetben méltó rokonai és szomszédai a montenegróiaknak, kiktől erkölcs tekintetében majdnem semmiben sem különböznek. A vallási fanatizmus és törökgyűlölet a hercegovinaiakban majdnem minden szláv népek között leginkább ki van fejlődve. A mikor csak alkalmuk és módjuk van, nem mulasztják el verekedést kezdeni mohamedan fajokkal vagy törökökkel. Legkinálkozóbb alkalmak erre a vásári összejövetelek, mikor a szokottnál több pálinkát és más részegítő italokat fogyasztanak; ilyenkor a török rendőrségnek és katonaságnak résen kell állania, mert a verekedések ilyenkor oly nagy mérvet szoktak ölteni, hogy a hatóság beavatkozása nélkül véget sem érnének. A bosnyák vadsága és embertelensége majdnem azonos az albanokéval, kik pedig a Balkán félsziget legvadabb, legrakonczátlanabb népe. A bosnyákok vadsága leginkább a vérboszu kielégítésénél lép fel a maga irtozatosságában. Ez abban áll, hogy az a fél, kinek rokonságából valakit megölnék, boszut esküszik a pap előtt, hogy nem nyugszik mindaddig, míg a gyilkos rokonságán vissza nem torolta a gyilkos tettet. Fiuért fiut, apáért apát, ebben áll a vérboszu, had érezze a gyilkos is azt a fájdalmat, melyet a meggyilkolt rokonának tette által okozott. A vérboszu különben nemcsak a bosnyákoknál, de a dalmátoknál s ha nem csalódom, a szerbeknél is megvolt, ha jelenleg nincs is divatban. Egy más népszokás a lelki barátság. Két egyén, akár férfi, akár nő, örök barátsági viszonyt köt egymással, hogy az élet bármily körülményei között hűséggel és szeretettel lesznek egymás iránt. E barátságot templomban pap előtt fogadják és jeléül karika gyűrűt cserélnek, mint a házassági frigyénél. A barátok egymást pobrátnak nevezik s viszonyuk oly szoros és annyira rokoni jellegű, hogy egymás családjából nem házasonhatnak. A babonának és ördöngösségnek végtelen mezeje van Hercegovinában. A vakbuzgó nép minden cselekedete babonához van kötve. Ha beteg, a falu kuruzsoló banyáját hivatja, s az ráolvasással gyógyítja meg betegét; ha pénzét elveszti, ha lakomát rendez, ha halni készül, ha szerelmi italt ivott, ha ellenségtől akar megszabadulni, vagy rajta boszut állani, mindig a boszorkához fordul segélyért. Pedig ennek gyógyszerei és tanácsai többször veszélyesek, mint hasznosak. A mérgekeverő banyák, kiket a nép fanatizmusa rajongó tisztelettel környez, büntetlenül maradnak, még ha gonoszságuk napfényre jön is. A gonosz szem általi igézések és elbűvölések ellen szintén a boszorka segélyét kérik ki. Ha a boszorkát beteghez hívják orvosi minőségben, első teendője, hogy a beteg feje felett elmondja kuruzsoló mondókáját és csak azután kérdi a beteg baját. A baj gyógyíthatását, vagy halálos voltát akként állapítja meg, hogy elővesz egy hosszú szalagot, melyre egy csomó van kötve s azt a beteg karjára felméri. Ha a csomó a beteg kezére vagy ujjaira esik, betegsége csak könnyű és hamar felgyógyul belőle; ha ellenben karjaira esik, akkor rövid időn meghal. A kuruzsoló, ha a beteg állapotát nem tartja veszélyesnek, gyógyszerrel is szokott alkalmazni. Sokféle gyógyszerei közül megemlítem azt, a mit nekem is ajánlott egy, midőn a Balkán félszigeten pár év előtt veszélyes lázban szenvedtem. A recipe így hangzott: „Végy egy kis ebecskét, minél fiatalabb, annál jobb; mosd meg hátsó lábát, különösen a balt, posbadt vízben s ebből a mosadékból igyál napjában háromszor és a láz elhagy. Vagy ha ezt nem akarod, végy egy szalonka mada-

rat, főzd meg tollasan, a levét használd itálnak s ez igen hatásos gyógyszer.“ A gonosz szem igézésének nagyon sokan esnek áldozatul; ez ellen leghathatósabb óvszer a száritott golyagyomor. Mikor gyermek születik, az anyát és gyermeket behintik különféle fümaggal, a szobát kifüstölik, hogy az ott ólálkodó ördögöt elűzzék. A gyereket hét éves koráig nem mossa meg az anya; a leánygyermek fejére egy éves korában foghagymát kötnek, hogy gonosz szem igézése ellen védve legyen. Ha vizet hoz a kutról, edényéből földre önt keveset, hogy a vízi gonosz lelkek ellen védve legyen. A malomból hozott lisztet a tűz fölé tartja, hogy a gonosz szellemet kiüzze belőle. Nem szabad a kenyeret kiadni a házból, a nélkül hogy egy darabkát ne törne le belőle; nem szabad alkonyat után a hidlást, pajtát kitakarítani, a házat kisöpörni, tejet eladni, vagy vizet hozni a kutról; nem szabad a kutyát a ház tetején alndni hagyni; mert ez a család vala melyik halottjának nagy kinokat okozna.

Kétféle boszorkány van: jó és rossz; a jó boszorkányt, kinek hatalmában áll a gonosz szellem felett győzedelmeskedni s annak incselkedéseit és gonosz tetteit az emberekről elhárítani, bahorniczának hívják; a gonosz boszorkányt pedig, ki lennek ellenében az emberek ártalmára van s a gonoszszal szövetkezik, csarovniczának és ojesticzának hívják. Számtalan babonájuk van a vampirok elűzésére, melyek hegyekben, barlangokban, házakban tanyáznak s az emberekben és barmokban károkat tesznek, de minden babonájuk elszámolására ki nem terjeszkedhetem s azért áttérek életmódjuk ismertetésére.

A hercegovinai nép nagyon kevés igénynyel bír s megelégedett, ha egyszerű mindennapi kenyere megvan s hozzá még egy adag pálinka is járul, minek igen nagy barátja. Itt egyszerűmindentem megjegyzem, hogy ezen ismertetésem a keresztyén hercegovinaiakról szól, mert a mohammedanok mindenben a törökök szokásait követik. Lakásaik a hegyek szikláiba vájt üregből és félig kiépített nyomorult viskókból állanak. A lakházak többnyire emeletesek, de az emeleten nem az emberek, hanem barmaik vannak elszállásolva. Az alacsony emeletre rözse fonatu és földdel kitapasztott fedélféle menedékes feljárás vezet fel. A földszinten, majdnem teljesen butortalan zuglakásban, végtelen piszokban és az emeleti hidlászról leszivárgó rondaságban tesped a szegény nép. A nyomor és rondaság képe leirhatatlan. A lakházban két ablak féle nyílás van egyik oldalon, de az üvegnek ott hire sincs, hanem télen lantornával leragasztott kerettel fedik be azt az ablaknyílást. Egy más nyílást ajtónak használnak, melyen a füst is utat tör magának, minthogy a hercegovinaiaknak tüzhelyéből nem vezet ki kémény a szabadba. Ilyen egészségtelen és kényelmetlen zugokban szalmán vagy gyékényen egymás hátán zsugorodnak a ház népei.

A férfi viselet majdnem azonos a törökével, a nők pedig úgy öltöznek, mint a dalmatnők; kihimzett és virágokkal kivarrott vastag inget hordanak, melyre elül-hátul katrinczát kötnek s övvel átkötik. Fejükön veres sapkát és gyöngyöket, viselnek melyekkel hajukat is tele fonják s azon felül réz-, ezüst-, sőt a gazdagabbak arany pénzdarabokat is hordanak fonadékkban.

A hercegovinai keresztyének a lelki vakság éjelében ténferegnek, különösen az ó-hitűek, kiknek iskoláik csak gyéren s leginkább csak a városokban és ott is igen elhanyagolt állapotban találhatunk. Papjaik között is találhatni többeket, kik olvasni-írni sem tudnak, hanem rovásra vágják fel egyházuk ügyeit. E népnek állapotán változtatni valóban az emberiség első teendői közé tartozik.

Dr. Erődi Béla.

Szent István napján

Még csak reggeli hét óra van és máris tenger nép árasztja el a Budára vezető utakat., ur és szegény öreg és ifju, a ki csak az utat birja, oda zarándokol ma.

Én is hozzájuk csatlakozom, engem is az az érzés visz, a mi őket, és egyenkint nézem az előtttem elsiető arcokat; mily egészen mások, mint egyébkor! Ugy sietnek, hogy csak jó helyet kapjanak, azért mégis olyan komoly és ünnepélyes a járásuk, akár csak a templomba, és a beszédjük is olyan. Az öregek Szent Istvánról szólnak, mindegyik mást-mást tud róla mesélni, mikép tette fejére angyal a koronát, hogyan alapított hazát ez országból, és mint maradt fenn épen az a kéz, mely azt az isten-áldott művet végbe vitte, kegyelet tárgyául, csaknem egy évezredig. Szinte imádságos buzgósággal beszélnek el azt az öregek, a fiatalok meg ájtattal hallgatják, még az is, a kinek szive édes titkot rejt magában. Lehet azt látni az egymást megtalált két lélek tekintetén, melyet olykor-olykor egymásra vetnek. Mintha csak azt mondaná: „Azt is, hogy magyar a te szived, Szent Istvánnak köszönöm“, és a szerető szív aligha nem most is az igazat eltalálta; — valjon volna-e most magyar a világon, ha Szent Istvánunk nincsen?

És milyen jól eső ez a gondolat! Bizony kilábolja e nemzet az idő viszontagságait a jelenben csak úgy, mint a jövőben. Egyik a másikért kezeskedik e részben, mert miként itt a földön, úgy fent az égben egy ótalmazó kéz őröködik felette, elenyészhetlenül. Nem babona ez, hanem egy évezred által megpecsételt igazság. Hát volnánk-e most, ha az örökké való gondviselésnek szüksége nem volna itt a magyarra? Nem volt-e egész itteni léte e nemzetnek szakadatlan láncza a viszontagságoknak? és nem szolgált-e minden viszontagság külön-külön újabb megerősödésére? Jól esik erre gondolni, mert nem csak a remény éled föl tőle, hanem a hazaszeretet is, az a szentség, a mi egyedül vitte előbbre e nemzetet, és mely miként a csillag az égen, nappal is ott van, de azért csak akkor mutatja ragyogását, mikor sötétség borul a földre.

Azért olyan szép, olyan magasztos Szent István ünnepe, egybe olvad benne az Isten és a haza iránti szeretet. Semmiféle más nemzetnek nincsen olyan ünnepe, meglehet, azért, mert nincsen is szükségük reá, hogy e két szentség: Isten és haza annyira egy imádattá olvadjon a szivekben, mint a magyarnak, a ki —

Igy beszélt az előtttem haladó apa felnőtt lányának, és beszélt volna még tovább is, hahogy éktelen kiáltásban nem vesznek el szavai. Én is csak akkor tekintettem magam körül, csak akkor tértem vissza a szép ábrándvilágból, a melybe a nap dicső jelentősége ragadott. Tul voltunk a hidon, és Buda városában, és az az éktelen kiáltás szintén a nap dicsőségét hirdeté, ámde a fővárosnak még sem vált épen díszére. Akár egy falu bucsuján, sorban egymás után hevert a sok koldus, egymással vetekedve a keservesnél keservesebb énekszóban, hogy szinte a levegő megbazadozott tőle. A hány „Szegény Lázár“ csak ezt a szép világot elszomorítja, mindannyia itt gyülekezett ma össze; az ember nem tudja elképzelni, hol vette ez az erőt hozzá, annyira a

halál képe; vagy a lábat amaz, holott két mankó hever előtte a földön. Azért, ha én volnék a főváros, adnék ma mindegyiknek egy jó napra valót, de csak oda kinn, a vámon túl, hogy meg kiméljem őket a bejövettől, minket meg a látásuktól. Szép érzés a könyörület, azért a városnak magának is serénykedni kéne benne, különösen oly esetben, midőn a szemet is megörvendeztetni általa.

Ezt is előttem mondta valaki és ez is félbeszakított bőséges elmélkedésében, és pedig drága hitestársa által, a kit ugyancsak küzdelmek közt vezetett föl a várba, a szűk lépcsőn, a legnagyobb tolongáson keresztül. A széles utakon nem merte azt kockáztatni, mert ott még nagyobb volt a tolongás. „Csak hogy itt vagyunk!“ mondá a drága hitestárs, a mi gyaníttatni engedé, hogy neki meg férje urán volt mit czipelni.

A jó ember is, én is nagyot fohászokdánk az egek urához, a ki eddig megtartott, mert fenn voltunk a várban, vágyaink céljánál; csak hogy mások is ott voltak már akkorra, és pedig sokan, nagyon sokan, annyian, {hogy csupán csak sok emberhátat láttunk, a levegőben meg sok lengő zászlót, azokat a jó időkre emlékeztető máriás zászlókat, mikor az iparos még mesterember volt és pedig remekes. Oh, milyen büszke arczzal vitte akkor az „öreglegény“ elől a nemes czéh zászlaját! Most semmi sem maradt belőle az egy lobogón kívül; nincsenek mesterembereink, de iparunk is édes-kevés; brrum, brr —

Ezt sem én mondtam, hanem a láthatatlan puskák a láthatatlan katonák kezében. Tisztelgés volt ez, a miből mi azonban csak a füstöt láttuk, hanem mi azzal is megelégedtünk; igazán csodálatos, és még inkább tiszteletre gerjesztő volt a sok ezernyi nép türelme, a mint órahosszat arcza verejtékével szorokozott a nélkül, hogy egyebet látna annál, a mi a lelkében volt, és mégis példás nyugodtan állt helyén! Az igaz, hogy akarva sem birt volna mozdulni sem, annyira ember hátán ember álltak.

De mégis, egyszerre a roppant tömeg egész hosszában és szélességében megmozdult. „Most hordozzák körül a szent Jobbot!“ szállt ajkról-ajkra, halk rebegegéssel, aztán csend lőn, magasztos, ünnepies csend, csak messze távolról, mintegy az égből alá, zengettek hozzánk a szent zsolozsmák dallamai, és a fők meghajoltak, és a kezek összekulcsolódtak a szív fölött, a mely mintegy szárnyakat öltve, fölszálla mennyekbe. És a szem önkénytelenül lecsukódott, a fénytől, a mely onnan felülről alá-áradt, mintha a menyég nyilott volna ki. És látta csillag-trónuson ülni első királyunkat, honalapító Istvánt, fején a korona a nap fényében ragyogott, körülötte térdhajtva megszámlálhatatlan sokaság, szívük boldogságát ragyogtatta vissza Szent István koronája. Most feléje fordíták arcukat, e dicső, örökké boldog arcokat! Ki ne ismerné őket, honszerző Álmostól kezdve mindannyian, a kiknek neveit a történelem őrzi, és számtalan mások, kikről hallgatnak ugyan a századok lapjai, azért mégis itt vannak. Honalapító István méltóknak ismeri őket arra, mert bár névtelenül, ők is úgy éltek-haltak a hazáért, — egyszerre föltekintek, hát álom volt csupán? — Nem a, szent és tiszta valóság, csak hogy benn a szív mélyében van az a ragyogó világ; legyen

is az ottan minden magyar szívében; szent talizman ez, egyaránt csodatevő a szívre, hogy gyönyörködjék a hazában, és a hazára, hogy a magyar szívében gyönyörködjék.

Ezt ismét nem én mondtam, és más sem mondta, mégis mindenki gondolta, úgy olvastuk le egymás arczáról, a mint az ünnepély végeztével haza fefé indultunk

Ilyen volt szent István napja délelőtt, és délután? Még mulatságain is meglátszott az egyetlen nemzeti ünnep magasztos varázsa.

— i — r.

Kirándulás Tihanyba.

B.-Füred augusztus 14-dikén.

Fejemet a terassze egyik oszlopához hajtván, meglehetősen unott kifejezéssel bámultam a Balatonnak alig ringatózó tükrére. Az augusztusi nap égető forrósággal sütött alá, s a leverő légben a partot környező hársak egyetlen levele sem mozdult. Nincs nyomasztóbb, mint egy ilyen forró délután. Az egész gyógyhely aludni látszott, egy hang sem zavará a néma csöndet. Önkénytelen is álmodni kezdtem; egyszerre végig simítám homlokom s daczosan vetettem fel fejem; nem, nem, nekem álmodni nem szabad, nem lehet; újra oda dobjam lelkem ama marcangoló démonnak, mely eddig is annyi vérző sebet vágott szívemen? Gyorsan sieték le a sétányra s belevágva magam egy kocsiba, Tihanyba hajtaték. Lelkem csönd, nyugalom után vágyott s hol érhetém azt el inkább, mint itt a templom csendes ivei, a zárda hangzatos tornáczai alatt?

Füredtől Tihanyig meglehetősen poros és egyhangu az út, de bőven kárpótolt mindezért a kilátás, mi a zárda egyik ablakából a tóra esik. Alattunk magas, meredek sziklafal, mit alól évszázadok óta mos már a Balaton kék hulláma. Mindenütt csak a változatlan kék ég, a nap arany sugaraiból megvilágított víz! Nagyszerű, főséges látvány, az ember oly törpének érzi magát e perczen, a szív összeressen s a legkomolyabb istentagadó is áhitattal borul térdre s szégyenülten ismeri el, hogy csak egy porszem a nagy mindenségben s vaskezekkel érzi magára nehezülni isten alkotó hatalmát.

Mélázásomból a kalauz zavart fel, ki készséggel mutogatá meg a nevezetességeket, a templomot ódon falképeivel, a sziklába vájt kis kápolnát, melyben állítólag I. Endre királyunk van eltemetve, s a sekrestyét, melynek összes famunkáját még az elmúlt századokban egy konfráter készíté. Mig elnéztem a művészi faragványokat, önkénytelen is egy sohaj tolult ajkaimra. Ki tudja, mily örült vágyak emészték azon keblet, mely ily hangya-munkára adta magát; ki tudja, mennyi titkos gondolat, mennyi rejtett sohaj lőn e finom rovátkák és szeszélyes domborművek közé faragva, oh: ha úgy itt minden beszélni tudna!

Kilépve a templomból, egy csomó eleven fiu szaladt eléem, csigákat s a híressé vált ugynevezett kecskekörmököt kínálgatva. Vettem néhányat, s aprópénzt oszték ki közöttük; dulakodva követtek s valóságos életveszélylyel folytathatám csak utamat. Egyik jobban ordított, mint a másik s napernyőm nyele ugyan csak el volt foglalva, hogy tisztességes távolban tartsam orromtól őket. Roppant elhanyagoltak e gyermekek: pár hatosért egész nap elácsorognak a templom előtt s valódi ostarai az ide érkező idegennek, kire kullancsként ráakaszkodnak s le nem rázhatók. Végre csendhez juték s elvezettek egy dombra, honnét mint mondák, legjobb a visszhang. Felérve, merengésemnek egy kis piszkos kobold vetett véget, ki szurkos képével nagyokat vigo-

rogva unszolt, hogy: „Tessék csak kajétanyi, itt jó az visszhang“ — Ránéztem s pár perczig a berek felé fordítva fejem, hol a „riadó leány“ lakik; „Tessék hát“ — unszolt a kérlelhetlen kis Quasimodó, ruhámnál ránczsgálva s földes kezeivel mutogatva az apátsággal átellenben fekvő hegyoldalra.

Körültem minden oly néma volt, a nap leáldozni készült s végsugarai a torony keresztjén törtek meg. A víz lassan locsogott, mosva a vén szikla lábait s fehér szárnyu halászmadarak hasgatták álomba merült felületét. Mindenütt csak víz, csak ég s az emberlakatlan méla csönd, mint a teremtés első napjain. „Senta!“ kiáltám önfelédten a bűvös-bájos nevet, melyet már hívólag oly rég nem mondék ki; a nevet, melyre minden csöpp vérem lázba jön s nem tudok vadul háborgó szívemnek parancsolni; a nevet, mely oly édes-fájó búval tölti el valómat s melyet nekem kimondani nem volna szabad. „Senta!“ kiált vissza bús, rezgő hangon a csalárd tündér, s enyészetes szava oly busan hangzott a sirí csendben. Szívem összeszorulni érzém, szemeim önkénytelen könnyekkel teltek meg, egy marék fényes pénzt veték kalauzomnak. a ki bámuló szemeket mereszte rám, s gyorsan hagyám el a dombot.

A mint mentem a lejtőn, fülemben hangzott a csodás, bájos, reszketeg hang. Mikor kocsim kigördült a faluból, még egyszer visszanéztem; mintha mindent sűrű fátyol borított volna: arczomon forró könnyeket érzék s kezem önkénytelen szívemre szoritám; oly kinosan vert, mintha szét akarta volna szakítani bőrtönét.

Füredre megérkezvén, bántott a zaj, a zeneszó, elszöktem a társaságtól s a holdsugaraktól világított Balatonon ladikázni mentem, s mikor csónakom mint valami szomorú árny suhant végig a fodros hullámokon, fülemben még akkor is az a méla, az a fájó hang hallatszott, még mindig azt hallottam, s felnézve Tihany messze sötétlő ormaira, fejemet a kormányrudra hajtván, még egyszer imaszerűleg rebegegém ama bűvös nevet — — — a hold a zárda mögé vonulva bukott alá, s a toronyóra tompa ütése rémesen hirdeté — „Mind örökké, soha többé — — — — !“

Vay Sarolta.

Budapesti hírvivő.

*(*Király O felsége*) negyvennegyedik születésnapját mult szerdán ünnepelték meg, reggel ötkor katonai zenekarok játéka volt a főváros utczáin s a Gellérthegyről huszonnégy ágyulövés, kilenczkor pedig a vérmezőn tábori mise. A templomokban hálaadási istentisztelet, a nemzeti színházban diszeládás, (Lonhengrin) a ministerelnöknél és a tisztai kaszinóban pedig diszebédék tartattak.

*(*Jótekonyság.*) Ipolyi Arnold beszterczebányai püspök a bars megyei garami járásban levő azon szegény néptanítók helyett, kik nem képesek az országos nyugdíjintézetbe a 15 frtnyi belépti díjt befizetni, az összeget saját pénzéből fogja fedezni.

*(*Rózsás napló.*) Farkas Péter ungmegyei árvaszéki elnök nőül vette Apaticzki Apollónia kisasszonyt. — Esztergomban Buzárovits Gusztáv könyvkereskedő jegyet váltott Glóger Riza kisasszonnyal. — Paczóna Gyula alsószti-iváni földbirtokos Ráczalmáson e hó 15-dikén tartotta esküvőjét Falussy Etelka kisasszonnyal. — E hó 17-dikén vezette oltárhoz Kis-Orosin (Torontálm.) Nemcskay István ur a bájos Szabó Riza kisasszonyt. — Csontos János, a muzeum könyvtárának fiatal tisztviselője, e napokban tartotta

esküvőjét György Erzsébet urhölgygel Komárommegyéből — Tariczky Ferencz, a váci siketnéma intézet tanára s dalárdai karmester, kedden tartotta esküvőjét Vadkerty Rózsa kisasszonnyal. — Dabason Kasza Mária kisasszonyt nőül vette Kubinyi Mihály maglódi tanító. — Aradon Weiss Janka kisasszonyt Stein Mór (Szolnokról) jegyezte el. — Belus Vilma kisasszony, a taranyi kormányzó kedves leányának kézfogója e napokban volt Csorba Gusztáv ispánnal. — Dr. Wagner Dániel közelebb vette nőül, Bécsben Mülleitner Hermina kisasszonyt. A boldog pár budapestre jön s itt fog megtelepedni. — Dr. Bors Emil pécsi jogakadémiai tanár eljegyezte Tassy Gyula, somogy megyei földbirtokosnak bájos leányát, Jolánt. Az esketés szeptember 12-dikére van kitűzve. — Balogh Ambrus középtanodai tanár N.-Szalontán közelebb jegyezte el Nagy Emma kisasszonyt, a szalontai lelkész fiatal leányát. — Dr. Ullmann Pál budapesti ügyvéd e hó 22-dikén tartja esküvőjét Stein Aranka kisasszonnyal Kaposváron.

** (A népszínház.) Egészen úgy történt, a hogy megmondtuk; br. Podmaniczky intendáns e napokban kötötte meg a szerződést Rákosi Jenő urral, a népszínház igazgatójával, melynek erejénél fogva folyó évi októberhó 15-dikétől számítandó három egymásután következő évekre a népszínház kizáró előadási joga a Dunán inenni főváros területén a népszínházra ruháztatik át, úgy az új, valamint a régi népszínházakat illetően, mely utóbbiak példányai a nemzeti színház könyvtárából a népszínház könyvtárába helyeztetnek át, nem különben a népszínház előadására szükséges sok rendbeli ruha- és jelmezdarab, melyekre immár a nemzeti színháznak szüksége nem lévén, a nemzeti színház részéről a népszínháznak engedtetik át, hogy viselje szerencsésen, és a mi fődolog, Bláháné is aláírta már a szerződést, mely szerint a fennirt naptól fogva a népszínház pacsirtája leszen. És a népszínházi személyzet is össze van már szerződötve, csupa olyan vidéki kitűnőségek, mint Együd, Szathmári Árpád, szóval oly népszínházunk lesz, a milyen még nem volt. Tamási nem szerződik a népszínházhoz, helyét Szabó Bandi, a debreczeni színház jónevű népszínházi énekes fogja ott elfoglalni.

** (Prielle Kornélia) éppen olyan nemes szívéű nő, mint kitűnő színésznő Igy — hogy egyebekről ne szóljak — közelebb szülőföldjén, Máramaros-Szigeten hatszor lépett föl és mind a hatszor az ottani jótékony nőegylet és a kisdédóvoda intézet javára. Még az utiköltségét sem térítette meg magának. A jótékony nőegylet hála jeléül albumot adott át a jeles művésznőnek, az egyleti tagok arczképeivel, az első lap pedig azon telket ábrázolja, hol a művésznő szülőháza állott. A házat magát nem lehetett lefényképeztetni, mert ez nincsen meg többé, már évek előtt a testgyakorló intézetnek engedvén kelyet. A jeles művésznő Máramaros-Szigeten léte alatt folytonos kitüntetés tárgya volt, különösen a főispán, Mán József és lelkes neje részéről.

** (Nemzeti színház.) Szacsvey másodszor „Romeo és Juliá”-ban lépett föl, másodszor és — egy időre — utószor. Meredek a művészet útja, Romeo pedig nagy fa, a mit csak a ki messze áll tőle, lát kicsi vesszőnek, a min a fiatalság paripázhatik. — Annál gyönyörűbb volt a „Sphinx”, Prielle a czimszerepben, Helvey Laura, a szende, önmegtagadó, majd feleségi becsületeért fellobbanó nő; Náday, a nyugodt külső alatt forrón érző angol, végig klasszikus nyugalom és nemes méltósággal; Nagy Imre, a ledér férj, a kit mégis úgy kell ábrázolni, hogy a megtérés őszinteségében higyjünk; szóval művészek vetélkedése volt ez előadás. Náday ismét percekig tartó tapsra ragadta a közönséget a harmadik felvonásban, midőn azt a hosszú prédikációs beszédet annyi igaz meleg érzéssel kiszinezte — És a

„Strike”-ről sem szabad megfeledkeznünk, a mit vasárnap adták. Hogy tapsolt a közönség Bláhánénak, örömeiben, bánatába, bosszuságában! Jól van, jól, csak hadd menjen! Majd megváltik, ha lesz-e ott neki olyan cseh legénye, mint Ujházi; olyan Lajtosa, mint Feleki, olyan Komáromija, Nagy Imréje, de még Tamásija is bajosan; — egy fecske pedig még nem hozza a nyarat, ha még annyira pacsirta is! Ezt, kérem alássan, nem én mondom, hanem a közönség tapsa. — Az operák közül különös említést érdemel „Lohengrin” azért, mert wagneri opera és bárha Richter nem a miénk többé, a zenekar Erkel Sándor vezetése alatt is kitűnően működött. Tannerné Elzája is szép volt, és a többi közreműködők: Lang (Telramond,) Köszeghy (a király,) Kocsis Irma kisasszony, Udvardy (Lohengrin,) szintén dicséretesen állták helyüket.

** (Dürer Albrecht) világhírű „Kisebbik passzióját” Beszédes Sándor, esztergomi fényképész egy saját találmányu módon, úgynevezett fényvéteti utánzatban sokszorozta, és pedig oly sikerülten, hogy semmit sem enged a külföld ilyen mű készítvényeinek. Mind a harminczhét kép egyformán szép és tiszta és a legszebb albumok mellé sorozhatók. Az album elején „Viszszapillantás Dürer Albrechtre” című ismertetés is van, Maszlaghy Ferencztől. E díszes mű ára 5 frt, és kapható a kiadó: Beszédes Sándor urnál Esztergomban.

** (Erny György) gyilkossá azt mondják, kézre került már és pedig Czabai Károly nevű egyéniség személyében, mely egyéniség oly személyiség, hogy bár alkuszna nevezze magát, a „nasi-vasi báró” címre tette magát érdemessé a fővárosban. Hogy miféle nemes mesterség az a nasi vasi, az ha olvasóim tudják, sem nagy baj, hogy pedig nem tudják, épenséggel nem baj; elég hozzá Czabai Károly a gyilkosság elkövetése előtt való este valamelyik korcsmában azzal fenyegetődött, hogy ő megöli azt az embert, t. i. Ernyt, mivel soha semmi jót nem tesz a szegény emberrel, tudniillik ő vele. Másnap aztán, a gyilkosság hírére az emberek megemlékeztek ama fenyegetődő szavakra, jelentést tettek a rendőrségnél — a meggyilkolt családja 1000 frtot tűzött ki a felfedező díjára — Czabai letartoztatott, és először is találtak nála olyan törbotot a melyről a szakértők állítása szerint az Erny testén találtak sebek eredhetek; azután találtak nála olyan keztyüt, a mi a férfinál ritkaság, tudniillik két gombos, és szintilyen keztyüt hagyott volt a gyilkos a vértett helyén. Czabai Károly erre formászerint átadatott a fenytő törvényszéknek, Weisz Mark vizsgáló bíró keze alá. A kihallgatásnál Czabai természetesen mindent tagadott és a közönség is már-már részére állt, mert az egész ember vézna, pupos, csaknem törpe és hozzá még 59 éves, mind nem mindennapi tulajdonságok a gyilkosoknál. Hogy mi történt Czabaival vasárnapról szerdáig, azt senki sem tudja, de — bizonyosan oka volt rá — a börtönőr csak szerdán motozta át a rajta levő ruhát és akkor talált nála egy revolvert, a mit mindenképp rejtegetett, egy tollkést, melynek pengéjén vérfoltok voltak, bankjegyeket véres ujjak nyomáival, végre tiszta inge alatt szennyes kézelőket, szintén véreseket, azután sehogy sem tudja igazolni, hogy hol volt azon idő alatt, midőn a gyilkosság elkövettetett, mindezen körülményeknél fogva a közvélemény már nem áll Czabai uram pártján és feszült kíváncsisággal várja a további fejlődőket. Legujabban még az is hallik, hogy Czabai uram a csütörtöki nap folytában nagyon megvolt törve. Mások meg azt állítják, hogy egy szó sem igaz abból, hogy véres tollkést, véres bankót és véres kézelőt találtak volna nála, Czabai ép olyan ártatlan, mint a milyen vézna. Már most kinek higgyen az ember?

** (A müncheni magyar festők) tudvalevőleg kiváló hírnévnek örvendenek a külföldön. Benczur és Lietzenmayer tör-

téneti festményei, Mészöly magyar téjképei nagyon kelendők. Ig-
gen sok megrendeléssel van elhalmozva Böhm Pál is, kinek ma-
gyar életképeit igen jól fizetik. Konrád előkelő berlini műárus
ujabban huszonegy magyar életképet rendelt meg Böhmnél,
a ki jelenleg Budapesten van; jövő hétfőn Szolnokra utazik
és több hetet az alföldön fog tölteni, anyagot gyűjtendő magyar
életképekre, és kiválóan a délibáb tüneményét fogja tanulmányozni,
hogy annak sajátos jellegét ellesve, az ecset birodalmának meg-
hódítsa.

** (Ligeti legújabb műve) „Szent Saba kolostora“, épen
olyan jeles mű, mint a bécsi világtárlaton is kitűnt. „Libanon sirjai“,
és mint ez, távol a hazától, Pless porosz herceg képtárát díszíti
már. A herceg ugyanis annyira szereti a „Libanon sirjai“-t,
hogy levelet intézett a művészhez, a melyben értesíti, hogy ha
még egy ilyen képet tudna festeni, újra megadná érte a 2000
frtot. Ligeti erre azt felelte, hogy majd meglátja, azután elő-
vette az ecsetet, megteremtette a „Szent Saba kolostor“-t, el-
küldte a hercegnek megtekintésre és a herceg a legnagyobb
készséggel megküldte neki az ajánlott tiszteletdíjat, annyira
megtetszett neki a hangulatteljes mű. Ligeti most „Betlehem
látképén“ dolgozik, a mit a kormány rendelt meg nála a mu-
zeum számára.

** (A központi Fröbel-növegylet) mult vasárnap tombol-
lát rendezett a császárfürdőben, mely reggeltől estig tartott, jól
sikerült s a tizkrajczáros nyereménytárgyakra annyian vettek
jegyeket, hogy az udvaron felállított sátor alatt bevehettek vagy
nyolczszáz forintot. A szép eredmény leginkább a buzgó elnök-
nő, Weizenkorn Sarolta urnőnek köszönhető. Szt. István napján
a tombola ismételtetett.

** (Szüléknök.) Egy ismert nevű irótársunk, a ki saját
gyermekai mellett nevelőt tart, de azonkívül a magyar, francia
és német nyelv és irodalomból maga is oktat: két vagy három,
jó házból való tanulókat ohajt teljes ellátásra családjá körébe fogad-
ni. Oly vidéki szülék, kik a fővárosban, de azért szigorú nevelés
mellett, gyöngéd bánásmódban és anyai gondozásban ohajtják
neveltetni gyermekeiket, nyugodtan adhatják azokat ide, mert az
illető család társadalmi állása és miveltségi foka teljes bizto-
sítékot nyújt e részben. Bővebb értesítéssel szívesen szolgál
szerkesztőségünk.

** (Irodalom) A Kisfaludy társaság kiadásában rö-
vid időn megfog jelenni Mikes Kelemen által írt, és csak nem
rég fölfedezett néhány elbeszélés. Többen azt hitték, hogy for-
ditások, de Szilágyi István az elbeszélések kivonatos közlése után
felfedezte azon francia könyvet, mely után készült. A Mikes-féle
kéziratok másolatát is kiadták most Szilágyinak, ki ezekről közeleb-
ben érkekesnek ígérkező felolvasást fog tartani. — Toldy
Ferencz veterán tudósunk agg napjaira sem pihen. Irodalmi kézi
könyvből, mely még maig is versenytárs nélkül áll, második
kiadást rendezett sajtó alá. E kiadás tetemesen bővítve van, s
4—5 kötetnyi terjedelemben fog megjelenni. A munkát a Frank-
lin-társulat adja ki.

** (Vegyesek.) Az országgyűlést e hó 28-dikén fog-
ják megnyitni. — Freckay Józsa kisasszonynak budapesti 6
osztályu elemi magán leánynöveldeje a m. kir. miniszterium rende-
letével a nyilvánossági joggal ruháztatott fel. — Az írók és
művészek köre november 1-jén költözik át a nemzeti színház ujon
épült bérházába. — Ábrányi Emil költeményei díszesen ki-
állítva, legközelebb kikerülnek a sajtó alól. A késedelmet elhári-
tatlan nyomdai akadályok okozták. — E napokban leplezték
le a Margithidnak Ó-Buda felé eső oszlopzatát s immár látni le-
het a gyönyörű kőfaragó munkákat, s czimereket. A leleplezés
minden ünnepély nélkül ment végbe. A szép oszlop meglepő lát-

ványt nyújt az Ó-Budáról jövőnek. A feljárókat mindkét olda-
lon nagy erélyvel készítik. — Bacsó Lujza kisasszony nem
szerződött Debreczenbe, mivel Temesváry operettekben is akarta
működtetni — Az országos „Nőiparegylet“ választmánya jö-
vő hó 7-dikén zártkörű tánczvigalmat rendez, a Margitszigeten.
— Arany János e napokban jó egészségben érkezett haza
Karlsbadból, melynek gyógyvize és a nyugalom igen jól hatottak
rá. — Őfelsége a Velenczében lakó Mirese János magyar
író s történetbuvárnak a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét
adományozta. — Báró Sina Simon egészsége jobbra fordult.
E bőkezű férfi eddigelé magyarországi köz- és jótékony czélokra
227,158 frt 25 krt ajándékozott, egyebek közt 84,000 frtot az
akadémia palotájára. — Táncsis Mihály nélkülözés közt szen-
ved, megrongált egészsége és szeme miatt képtelen levén a mun-
kára. Lakása: tömő-utca 2-dik szám alatt. — A hon-
védmeenházra ez évi július hóban 594 forint 54
krnyi adomány folyt be. A menház vagyona jul. 1-én 43,223
frt 30 krt tett, a lefolyt havi kiadások levonása után augusztus
1-én 42,267 frt 16 kr maradt. — Az „A polló“ czimű zenemű-
folyóirat negyedik kötete legújabbán megjelent 8-dik számának
tartalma: 1) Dal szöveg nélkül Doppler Ferencztől. 2) Két régi
nóta: I. Pap Szász andalgója, II. Martinovics induló. Zongorára
átirta Wachtel Aurel. 3) Nefelejts, keringő, Nagy Bélától. 4)
Gyalogutam kerek földön messze jár, ének és friss magyar, Thern
Károlytól. — Pécsett a vasuti állomásfőnök e hó 6-dikán
egy boroszlói banktól táviratot kapott, hogy a 12 kocsis gabona,
repcze és tengeri hol marad? Az állomásfőnök azonnal vizsgá-
latot rendelt el s akkor kitűnt, hogy ily küldeményt az egész vo-
vonalon nem adtak fel, és a szállítólevelek, melyek folytán
az illető bank 15,000 tallért küldött Pestre valami Liebstein Mő-
zesnek, egytől egyig hamisítványok. A 15,000 tallér poste restan-
te volt czimezve és így talán sikerülni fog az összeget megmen-
teni. — Bodorffy ismert operaénekes Nagyváradon súlyos
betegesen fekszik. — A nemzeti színház által kitzűzött népszin-
pályázatra 29 versenymű érkezett be; ezeket is átadták az új
népszínház igazgatóságának, és a bíráló-bizottságot is ez fogja
kinevezni. — A népkonyhákát november 1-sején ismét
felfogják állítani a fővárosban, és pedig most állandóan. A tava-
lyi népkonyhák után 3,160 frt maradt fenn. — A budai szinkör-
ben csütörtökön a pesti születésű Fux Paulin kisasszony, a rigai
színház primadonnája néhány dalt énekelt „Figaro lakodalmá“-
ból és a „Lonujmeauxi postakocsi“ czimű operákból, meglehetősen
csinosan. — A lefolyt héten, augusztus 8-dikától 14-dikéig, a fő-
városban született 273 gyermek, elhalt 228 személy; a szülétesek
tehát 45 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek
közt volt 167 fiú és 106 leány, a halottak közt volt 136 férfi, 92
nő, egy éven alóli gyermek 93.

** (Halálozások.) Áldor Imre, ismert író, ki most Göt-
tingiában időz, legközelebb súlyos csapás érte. Édesatyja,
Schmidt János, helybeli polgár, e hó 9-dikén, ölte 80-dik évében
meghalt. — Elhunytak továbbá: Temesi Reiter Gizella, a
fővárosi körökben ismert fiatal szép leány, mult hétfőn hosszas
szenvedés után. A temesi Reitercsaládot rövid idő alatt
ezzel a harmadik súlyos haláleset érte. Az utolsó kolerajárvány
idején meghalt az édes anya, tavaly a család feje, (a kitűnő mér-
nök,) s most a 17 éves Gizella. — Esztergomban Ányos István
királyi tanácsos és volt országgyűlési képviselő neje, született
Bay Mária egy nemeslelkű hölgy, 42 éves korában. — Pollák
József kanonok és világlátott író e napokban Veszprémben. —
Kulcsár Dezső, ki a juliusi rajzvizsgán másodsor részesült
kitüntetésben s reményteles ifju volt, 15 éves korában.

Nemzeti színház

(Kitűzve.)

Augusztus 21-dikén: Tell Vilmos. — Aug. 22-dikén: Falu roszsza, — Aug. 23-dikén: Nemes és polgár. — Aug. 24-dikén: Zsidónő. — Aug. 25-dikén: Holt szív és Kénytelen házasság. — Aug. 26-dikén: Kőmives és lakatos, új betanulással, először. — Aug. 27-dikén: Valéria.

Divattudósítás.

Néhány héttel ezelőtt megírtam, hogy még egyszer visszatérek a fehérneműek jegyelésére; beváltom tehát szavamát. és mert akkor a házi fehérneműekről beszéltem, most a finomabb fehérneműre térek át, hol a betűk és számok jegyelését nem csupán a rend parancsolja, hanem a szép fehérnemű díszét is szolgálja.

A gépvarrás által most sokkal könnyebben és díszesebben készül a fehérnemű, mint azelőtt; míg akkor néhány szegély, fodor, betét betűzése sat. felette sok munkát igényelt, mai nap egy ügyes kéz igen hamar a legdíszesebb cizfrassággal emelheti fehérneműje szépségét, úgy, hogy még a közönséges viseletre való ingek is szépen lehetnek díszítve. Az ingeknek eme finomabb készítmódja azok finomabb és díszesebb himzését is vonta maga után. és azért a kicsi betűk helyett nagyobbakat és cizfrábbakat választanak. de itt sem szabad tulságba esni, és az ingekre inkább az egyszerűbb betűket kell választani. Azelőtt az ingeknek a mell körüli kivágása mellé himezték a betűket; czélszerűbbnek és csinosabbnak bizonyult azonban az alján, a jobb sarokban betűkkel és számokkal látni el azokat.

A női nadrágokba hátul a korezon szokás a betűket alkalmazni, vagy elöl a korez közepében.

Zsebrendőknél a bal sarokban, úgy, hogy a varrott szegély fekdjék előttünk.

Alsó szoknyáknál ugyanott, a hol a nadrágoknál.

Hálóköntösök és fésülő köpenyek a nyakkivágásnál hátul himeztetnek, vagy elöl a jobb sarokban.

A szín egyéni ízlésünktől függ, akár vörös, akár pedig fehér fonállal himezhetjük; ez utóbbi azonban finomabb. Az egyszerűbb fehérnemű egyszerűbb betűkkel himzendő, a díszesebb és finomabb nagyobb; ez kivált az ágy- és asztalneműknél vétésék tekintetbe.

A jobb ízlés. habár szereti a szép himzéseket, még sem alkalmazza a felette cizrádás betűket. hanem inkább a szép. művészi formákat: a szép érzék a legcsekélyebb tárgyban is érvényesítheti magát. Az egész név kiírása zsebkendőkre, például Irma, Jolán, Etelka sat. mai nap nem tartozik már a jó ízléshez, és csak a két kezdő-betűt szokás kihimezni és virágfüzérékkel körül venni.

Legujabban néhány mennyasszony egész készletére nem csak saját nevét, de még a vőlegény keresztnevének kezdőbetűjét is oda himeztette; e gondolat azonban nem igen talált utáználókra. és a jövődöbeli házi asszonyok mégis csak jobban tetszik. ha azon névvel találkoznak közeli sajátjukon, a melynek mindezt köszönhetik: az atyai névnek kezdőbetűjével.

A legnagyobb dísz jelenleg az ágyneműek himzéséről fejtik ki olyannyira, hogy a betű nagysága és finomsága képezi a párna egyik főfényüzését. Nem ritkák a 10—12 centiméternyi betűk egy-egy párnán. a melyet az előrészt felső közepére tesznek.

A paplanlepedőnél is a szegély melletti sima részre jó a két betű.

Az asztalnemű betűi lehetőleg nagyok és díszesek. és többnyire a bal sarokba himeztetnek. Vannak ugyan, a kik az asztalkendő közepére szeretik alkalmazni, de ez sem fog divatba jönni, mert ily esetben összehajtott formában nem igen lehet a betűket észre venni, és az által meg van nehezítve a felügyelet és rendbentartás.

Azt alig kell mondanom, hogy a fehérnemű úgy legyen mindenkor összehajtván, hogy a betűk és számok azonnal szembe tűnjenek.

Hogy aztán a legfiatalabb háziasszony is előszeretettel fogja fehérneműjét rendben tartani, sorszámban használni, még pedig soha sem a legujabban mosott ruhát, hanem a régieket; és végre azon lesz, hogy mosás alatt a ruha jól kezeltessek, szépen legyen mángolva és vasalva, nedvésen ne kerüljön a szekrényekbe, különben nem csak sajátos dohos szagot kap, hanem tartósságából is veszít; ezek mind olyan dolgok, a melyeket úgy is tudnak és azért mindenkor a szerint bíznak a szép fehérneműikkel, hogy a háziasszonyi gondosság és rendszeret előnyösen tünik ki általuk.

Mai mellékletünk ránczos magas ruhaderék. Az első szám a hegyes elő részt jelöli, a második az oldalrészt és a harmadik a hátrészt. A hátrészt nagy ránczokba kell

szedni, és a hegyes részt keményebben bélelni, úgy, hogy a lebbentü ne laposan fekdjék a hátrészen, hanem legyező alakban felfelé álljon.

Szótalány.

Nagy Károlyné Gebhárdt Saroltától.

Lógrás szerint megfejtendő.

ret-	so-	zen	ma-	bér,	ne	s ö-	ha-
á-	den,	te-	türj	vedz-	gyar	A	bol-
Hogy	már	ha	ba-	De	dog,	zánk.	és
le-	ru-	tett;	gett.	Nagy	vagy,	* Légy	mely
ged	ne	Keb-	nyánk	ki-	Légy	lál	Ez-
lót	a-	nyol-	Ká-	ved	mint	min-	ke-
gu-	té-	is	szent	né.	é-	u-	va-
jó	ja	roly-	Ki	tán	ne-	Ha	dig

Megfejtési határidő: szeptemberhó 19-dikén.

A 30-dik számban közlött sakkrejtvény értelme:

Szeretni és szerettetni,
Egy szívnek egygyé lehetni,
Ennél feljebb már nem hág
Az emberi boldogság.
Kisfaludy Sándor.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Somogyi Róza, Sárossy Mária, Gubányi Hermin és Beti, Ströker Anasztázia, Palovits Emilia, Dosztál Szabó Etel, Vincze Csima Petronella, Nagy Károlyné, Báthori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Ónás Anna, Moesz Gézané, Marosy Hermin és Etelka, Schréder Ilona, Kanizsai Nagy Etelka, Beniczky Berta, Táborny Bitskey Mária, Vitéz Jánosné, Eperjessy Anna, Günberger Marion, Weisz Betti, Nagy Pirocska, Vörös Juliska, Temesváry Erzsébet, Dubay Teréz, Csaba Irma, Erdélyi Kálmánné, Szűcs Klára, Tély Rózsa, Ilyés Kiss Eszter.

Hibaigazítás. Mult számunk czimlapján „34-dik szám“ helyett „33-dik szám“, és az ezen számban közlött kedves költemény szerzőjéről, „Csengey Gusztáv“ helyett „Csengey Gusztáv“ olvasandó

Tartalom.

A postagalamb. — A meghasonlás dalaiból, Imrefy Ivántól. — Egy delnő tréfája, Németh Ignácztól. — A 15-dik számú szoba. — A hercegovinai zendülés színhelyéről. — Szent István napján. — Budapesti hírvivő, — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Egy ránczos magas ruhaderék.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Különírók.

** (A sassetoti kastély,) Ő Felsége ott tartzkodása óta az írók és művészek bucsujáró helye, Petites-Dallesben pedig újabb időben Valentin Pál, jeles párisi festő időzik, s a vidék szebb pontjait, a kastély és park részleteit lefesté. Hir szerint királyné Ő Felsége is megfog nála egy képet rendelni. — Ő Felsége e hó 16-dikán incognito Párisba is ment és ott néhány napig tartzkodott.

** (Tengernseeben) Károly bajor herczeg, királyné Ő Felsége nagybátyja e hó 16-dikán reggel sétalovaglást tett, mi közben lováról lebukott, és nyakát szegte. Haldokolva vitték a közel levő kastélyba, hol az agg herczeg meg is halt. Károly herczeg fivére volt I. Lajos néhai bajor királynak, s junius elsején töltötte be 80-dik évét.

** (A hol arany terem.) Black Hillből Janney tanár, ki egy tudományos expedító főnöke, azon felfedezésről értesíti a világot, hogy ott valóságos aranytermő földrészt fedezett fel. Az ott levő folyók homokjából ugyanis bámulatos nagy mennyiségű aranyat lehet kimosni, sőt nagyobb aranydarabokra is akadnak a kutatók. A föld legfelső rétegei is, különösen a hegyek közelében, ugyszólván keverve vannak arannyal. A hegyeségekben busz angol mérföldre terjedő érczerek találtak, melyekben nagy mennyiségű arany van. A szerencsevadászok seregétől jönnek az új földre. Egyes helyeken 300, sőt 1000 aranyásó van már, kik egymás között barátságosan megosztanak egy bizonyos területet.

** (Andersen) a világhírű mesék írója, közelebb 84 éves korában meghalt. Temetése a legünnepélyesebb módon ment végbe; jelen volt a dán király is kísérvél és a társadalom minden osztályának számtalan képviselője. A királyné és a herczegnők köszorukat küldtek koporsójára.

** (A párisi műakadémia) dijkiosztásánál a jutalmazandók közt volt egy nő is: Madame Carolus Duran s midőn az ő nevét olvasták föl, valaki a terem egyik szögletében hangosan püsszegett. A közönség erre tapsolt, Wallon közoktatási miniszter pedig felállt, s az éremmel lement a terembe, hogy azt maga adja át Duran asszonynak, a ki azonban nem volt jelen. Így kívánt a miniszter tiltakozni az elkövetett illetlenség ellen.

** (A legrégibb vasut,) melyet a közforgalomnak átadatak volt, a stocktor-barlingtoni vasut Angolországban. Legközelebb meg fogják ünnepelni ezen vasut megnyitásának ötvenedik évfordulóját. Az angol vasutak különösen 1854 óta óriási lendületet vettek. 20 év előtt 8053 mfdre húzódtak, most már 16.449 mfdre; tőkékük akkor 286.268,794 font sterlinget tett, míg a mult év végén 609.895,931 fontot; 1854-ben 111.180,105 utas járt rajtuk, mult évben 477.840,411; a személyszállító vonatok mult évben 97 millió angol mfdnyit utat tettek ott, a tehervonatok több mint 100 millió mfdnyit.

** (Érdekes örökösödési per) van most folyamatban a francia főtvényszékek előtt. Thierry nevű kalandor 1670-ben Velenczébe került és annyira megnyerte Tipaedis nevű dúsgazdag kereskedő kegyét, hogy neki hagyta milliókra menő vagyonát. A szerencsés kalandor elhaltával a rokonokra hagyta az óriási vagyont, csak hogy e rokonokat nem tudták megtalálni. Három fiatal embernek, kiknek legelőször jutott eszükbe azt állítani, hogy ők Thierry rokonai, egyszerűen odaadtak 300,000 frankot és később kitünt, hogy nem is rokonai. A siker másokat is felbízott, úgy, hogy az igények megvizsgálására bizottságot kellett kiküldeni, melynek nem kevesebb mint 374 „örökös“-sel gyűlt meg a baja. A vagyonnak nem akadt gazdája, míg aztán

Bonaparte tábornok 1797-ben hadi czélokra requirálta. A dolog azóta abban maradt, de 1866-ban Cotton Rozalie nevű nő támasztott igényeket és visszakövetelte az elkobzott vagyont. A legfőbb tvényszék úgy ítélte, hogy állami intézkedés megbírlására nem tarja magát illetékesnek. A legújabb „örökös“ tehát most az államtanácshoz fordul ez ügyben.

** (Külföldi vegyesek.) „A z e m b e r rendeltetése“ lesz czime Thiers legújabb irodalmi termékének. — M a l t a szigetén a mult héten alapját tették le egy új városnak, melynek a kormányzó Albert nevet adott. — P á r i s b a n most oly roppant hőség uralkodik, hogy egyetlen egy napon, e hó 11-dikén, tízenegy ember kapott napszúrást. Nálunk is nagy melegek voltak e héten. — A h e r c z e g o v i n a i fölkelők egyik vezére Vljajkovic kapitány, ki egykor az orosz seregben szolgált, dühös omladinista s pár év előtt a magyar kormány kitiltotta Pancsováról és Ujvidékről. — B o s n i a egy pár pontján, hir szerint, szintén fölkelés tört volna ki. — P a t t i Adél Dieppe-ben időz s közreműködik az ottani szegények javára rendezendő ünnepélyen. — B a y l e Bernard termékeny szinműíró meghalt Brighton-ben, 67 éves korában. Amerikai születésű volt, de már igen ifju korában költözött át Angliába, — B a l t i m o r e - b a n Poe Edgar, a „Gólya“ költőjének sirján, októberben emléket állítanak föl. — S p i e s z Henrik, Kaulbach jeles tanítványa, ki testvérével a régi Wartburg falképeit készíté, Münchenben meghalt.

Megbízások tára.

V á c z r a B. B. urhölgynek: El van küldve.

V. P é r c s r e R. B. I. urnőnek: Magánlevelet irtam

K r á s k á r a P, M. urhölgynek: Azonnal újból megküldtem.

D é d e s r e B. L. urnak: Magánlevelet irtam.

C s. B a g o s r a R. B. I. urnőnek: Valjon kezéhez jutott-e 16-dikán irt levelem? Ama tárgyra vonatkozólag mondhatom, hogy októberben sem késünk el vele. Szives üdvözlét és — köszönet.

K o m á r o m b a V. F. urhölgynek: El van küldve

E p e r j e s r e O. E. urhölgynek: Lakása: Akadémia palota.

N — r a R. R. urhölgynek: Rózsaszínű virágot és ugyanolyan csokrokat ajánlanék leginkább.

T a t á b a M. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

M — r a L. I. urhölgynek: Tessék a bajt egy értelmes orvossal közölni.

K a p o s v á r r a Sz. G. urhölgynek: A zenemű Rózsavölgyinél jelent meg és 1 frt 50 krért kapható.

L u g o s r a K. L. urhölgynek: Postára van adva.

S z a t m á r r a K. R. urhölgynek: Távirat is, levél is ment, és az ebben érintettet okvetlenül kérem megírni!

M. S z i g e t r e K. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

A r a d r a B. B. urhölgynek: Nevelőnők, kivált ha oklevelesek, sokkal hamarabb kaphatnak alkalmazást, mint ugynevezett társalkodónők, a kikre ritkábban van szükség.

P o z s o n y b a G. M. urnőnek: Szives köszönettel vettem.

A s z ó d r a Cs. G. urnak: Köszönet a kedves küldeményért és elnézés a kettős elnézésért.

N ó g r á d r a Zs. A. urnak: Nem szeptember, hanem augusztushó 15-dikéről volt a szó, az pedig már elmúlt.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árak raktára.

Napi árk vámföntként = 1/2 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 3/4 kr.
" " " " " " " "	24 " "
" " " " " " " "	23 1/2 " "
" " " " " " " "	26 " "
" " " " " " " "	70 " "
" " " " " " " "	74 " "
" " " " " " " "	79 " "
" " " " " " " "	80 " "
" " " " " " " "	85 " "
" " " " " " " "	88 " "
" " " " " " " "	82 " "
" " " " " " " "	95 " "
" " " " " " " "	82 " "
" " " " " " " "	1.05 " "
" " " " " " " "	9 " "
" " " " " " " "	10 " "
" " " " " " " "	12 " "
" " " " " " " "	14 " "
" " " " " " " "	18 " "
" " " " " " " "	20, 22, 30, 16 és 10 " "
" " " " " " " "	20 1/2 " "
" " " " " " " "	50 " "
" " " " " " " "	34 " "
" " " " " " " "	54 " "
" " " " " " " "	36 " "
" " " " " " " "	22 " "
" " " " " " " "	20 " "
" " " " " " " "	15 " "
" " " " " " " "	18 " "

Valódi francia pezsgőborok.

Veuve Clicquet, Ponsardin	3 frt 85 kr.
L. Roderer Carte Blanche	3 " 85 "
Heidsieck & Comp. Monopole	4 " — "
Mout & Chaudor crém rosé	3 " 90 "
Delbecq & Cie	2 " 75 "
B. D. Pol & Cie	2 " 75 "
Gustave Giberit	2 " 60 "
De Villers, rosé	2 " — "
F. de Bart & Comp.	2 " — "

Szulinai víz

25 és 40 palack ládákból	6 frt 25 kr.
5 láda	30 " 50 "

Az árakat kívánára bérmentve a házba küldöm.

Cukrot csak az-az árban szállítok, a többi áruk-
ból melyek legkevesebb egy vámföntöt, melyből 112 font
100 bécsi fontnak felel meg.

Uzleti helyisésem hétfőnapokon délelőtti 8-12,
deután 2-7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvétel mellett a
legnagyobb gondtal teljesítenek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak
Löbi Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Ilipótvárosi templomtér, a

27

króna árucarnok
alapítójánál
található a legelső és
hívebb forrás.

Ugyanott ujonan érkezett mindennemű legdivatosb ruhakelmék
és minden e szakba vágó czikkék hámulatos olcsó áron,
azaz csak 27 krajczárért árusíttatnak.
Videki rendelvények pontosan teljesíttetnek.

Videki rendelvények lelkiismeretes eszközöltenek.

Ajánlható mindenkinek!
női ruhakelméket
HAMBURGER ADOLF
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg (urt)-utca 8. sz. a.

Hirdetés felvételi iroda:
3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignácznál
Budapesten.

35-dik szám.

Augusztus 29-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-
járás | N a p - | |
|-----------------------|-----------------------------------|-----------------|-----------------|--------------------|----------------|----------|----------|
| | | | | | | kelte | nyugta |
| | | | | | | óra perc | perc óra |
| Auguszt. 29 | Vasárnap | C 15 Védan.ünn, | C 14 Sabina, M. | 17 E 15 Miron | 28 Aachel | 5 15 | 6 46 |
| 30 | Hétfő | Limia Róza | Róza | 18 Flórus | 29 Rebekka | 5 16 | 6 44 |
| 31 | Kedd | Rajmund hitv. | Paulina | 19 Endre | 20 Roschodes | 5 18 | 6 42 |
| 1 | Szerda | Egyed apát | Egyed | 10 Samu | 1 Elul, Rosbh. | 5 19 | 6 40 |
| 2 | Csütörtök | István, Kal. | Efraim, Zeno | 21 Tadé | 2 | 5 20 | 6 38 |
| 3 | Péntek | Mangvét | Mansvét Szen. | 22 Agathon | 3 Selihot | 5 21 | 6 36 |
| 4 | Szombat | Rozália szüz | Rozália szüz | 23 Lupus | 4 Sab. Sofetim | 5 22 | 6 34 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Jászberény augusztus hó 18-dikán 1875. (*Eredeti le-
vel.*) — **H a n g v e r s e n y j** és **t á n c z é s t é l y**. — Tisztelt Szerkesztő! E napokban városunk egy kedves vendégnek örvendett; ugyanis itt volt Székely Imre, kedves leányával: Ilonkával. Tiszteletére hangversenyt rendeztek, melyben maguk is részt vettek, és ez alkalommal bemutatták neki városunk értelmiségét, mely valóban nagy számmal gyülekezett a kitűnő zongoraművészeket meghallgatni, s nem szükség mondanom, hogy ezek megérdemlették ama sok tapsot és koszorút, melylyel a közönség újra meg újra elhalmozta őket. A hangversenyen Székely Imre és Székely Ilonkán kívül közreműködtek: Kléger Ilonka, Elefánty Ilonka, Pethes Etel és Pikler Róza urhölgyek, továbbá Kováts Kálmán ur. A hangversenyt este a kaszinóban tánczestély követte, mely vígan és kedélyesen folyt le. A sok szép hölgy közül, kik az estélyt disziték, megemlítendő: Székely Ilonka, Koller Irén, Elefánty Ilka, Kléger Ilka, Balog Teta, Koor Rózsa, Eördögh Aranka, Kis Gizella. Dicséretet érdemel Sipos Orbán ur is, a kaszinónak ily szép átalakítása körüli ügyességeért s az egész ügy körül kifejtett buzgalmaért. K. D.

Debreczenben egy 17 éves, rosz magaviseletű lány (Benke Zsófia) baltával meggyilkolta a 14 éves Varga Eszter szolgálót, hogy Molnár Lajos törvényszéki kiadó házáat (az ur és asszony templomban léte alatt) kirabolhassa; büntette után bebújt a kéménybe, s midőn a kutatók abba be akartak lőni, lekiáltott, hogy ne bántásák, lejjön ő magától. Szivrendítő jelenet tanuja volt Debreczen a meggyilkolt fiatal leány temetésénél. Midőn a gyászmenet az utcán haladt, egy vérfagylaló sikoltás rendítte meg a jelenlevőket. Az összecsoportosult nép köréből egy asszony rohant elő, kétségbeeséstől eltorzított arczczal, odarohant a koporsóhoz, és hangosan követelte a koporsó felnyitását. A szerencsétlen áldozat édesanyja volt. A szegény asszony ép az nap érkezett meg Bărăndról, miután meghallotta, hogy leánya — csekély sérülést kapott. A szomszédok természetesen nem akarták az esetet egész borzasztóságában a szegény anyának elmondani, kit azután annál váratlanabban ért a borzasztó csapás hire egész sulyával.

Tatán egy derék polgárcsalád körében közelebb ritka családi ünnepély volt. Futó Ferencz, ki negyven év óta áll közszolgálatban, arany lakodalmát tartotta; fia, Futó János, városi tisztviselő, ezüst menyegzőjét; leánya: Francziska pedig esküvőjét Gara Józseffel. Ilyen is ritkán esik meg egy háznál.

Vigtelken (Gömör m.) közelebb egy leány buzát vitt a malomba; a zsák sulya s a nagy melegség következtében anynyira ellankadt, hogy kénytelen volt a hátán levő zsákkal a közeli hid karfájához támaszkodva kissé kinyugodni. Ezalatt el-

aludt, a zsák lecsuszott a karfáról, mi által a nyakára kötött zsinag rögön oly erővel szorult össze, hogy megfuladt.

A hédervári kastély leégett a mult pénteken és szombat közti éjjel. A kastélyban, melyet a Viczay grófoktól gróf Khuen örökölt, több ezer kötetből álló gyönyörű könyvtár, s a kiváló fegyver- és régiségtár esett a lángok martalékává. Páratlan régiségek és műkincsek veszttek el. A kár fölszámíthatatlan. Némelyek 150, mások 180 ezer frtra teszik; minthogy azonban a rendezés alatt levő könyvtár czimjegyzéke is bennégett, pontos számitásról szó sem lehet. A tűz keletkezését nem ismerik.

Jász-Árokszálláson műkedvelői szini társulat alakult, mely e hó 17 dikén fényes sikerrel kezdte meg előadásait. A közreműködők közül különösen kitűntek Aczél Zsuzsanna urhölgy, Nagy Gizella, Scipiades Ella és Bertha kisasszonyok, valamint Dósa, Dohnál, Nagy és Kóczián urak sikerült játéka. A „Nagyapó“-t adták elő.

Vidéki vegyesek. Egerben Blaháné asszony e héten háromszor lépett föl, természetesen nagy tetszés mellett. A harmadik föllépés jövedelmét az egri árváknak ajánlotta föl a művésznő. — Szolnokon közelebb az ottani közös iskola és az izraelita nőegylet javára műkedvelői szini előadás volt. „Egy szelleműs hölgy“ és „Egy kis szivesség“ adatott elő, melyekben Borhy Gyuláné, Novák Gézáne urnők, Szűsz Francziska, és Oberlaender Janka kisasszonyok köztetszés mellett működtek. — H a j d u - Szoboszlón pedig a budai vizkárosultak javára rendeztek közelebb műkedvelői szini előadást, melyben különösen a bájos Fogthüy Vilma és Lenthey Etelka kisasszonyok tűntek ki. — A z a r a d i polgári menházat mult szombaton nyitották meg ünnepélyesen; Andrányi Károly bizottsági elnök és Sarlós Domokos tartottak beszédeket. — P á p á n az onnan távozó Körösi Sándor jogtanárt értékes ezüst emlék-billikommal tisztelték meg. — N a g y v á r a d o n Szent-István napján műkedvelők részvételével szini előadás volt Rónay Gyula színművész siremléke javára. — M i s k o l c z r ó l írják, hogy a tüzoltók zászlója létrehozásának érdeme a következő kisasszonyoké: Policzer nővérek, Szombathy Zsuzsika és Terike, Mázer Tercsi, Altmann Piroska, Teper Malvin, Kohn Ida és Rubinstein Rózsa kisasszonyok, kik a város utcáit maguk közt elosztva, nagy buzgósággal gyűjtötték össze a szükséges ötszáz forintot. — S z e g h a l m o n mult vasárnap jótékony célra műkedvelői előadás volt: „Tündérlak Magyarországon“. A női szerepeket Pesti Helén, Domokos Mariska és Tattár Irén kisasszonyok játszották. Az előadást tánczvigalom követte. Tiszta jövedelmül százötven frt maradt, egy helybeli kisdédóvoda föllállítására. — N a g y v i h a r volt e hó 13-dikán Trencsénben. — Z e n e - e s t é l y tartatott e napokban Nagyvá-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

35. SZ.
Aug. 29-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímetrajzokkal.
Ezenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Egy anya levelei.^{*)}

I.

A kéz fogó.

Arról értesítettek, drága gyermekem, hogy holnap lesz a leánykérés; tudod, mi lesz reá feleletünk.

Atyád és én reszkető, öreg férfihoz fogunk téged vezetni, a ki fia nevében szól velünk. És azt mondjuk majd neki: „Ime, itt van a mi leányuk — fogadja el tőlünk.“

Meg fognak téged ölelni, csókolni; nap folytában először kedveskednek majd neked olyan nagy fehér virágcsokkal, a minők holnaptól kezdve ama virágos napok láncolatának minden reggelén beköszöntenek hozzád, melyeknek végén fölkesített, ünnepiesen kivilágított oltár várakozik rád; és te ara leszesz.

Mi senki másnak nem adjuk igen-szavunkat, csak annak, a ki tetedel bírja azt. Egészen szabad voltál választásodban; mi csak örködtünk akaratód felett, csak vezettük azt, de erőszakot nem tettünk neki.

Te vallomásokat tettél nekem; úgy illik tehát, hogy én is azt tegyek. Kicsi költeményed prózává leend; mi láttuk azt keltezni. A legelső alkalomkor, szemed első felcsillanásakor, az első pirulás kigyulására annak arcán, a ki holnap vőlegényedül fog hozzád belépni, mi ketten, én és apád azt susogók egymásnak: Bár csak megszeretnék egymást!

Rang, család, vagyon összeillettek; ezek végett semmi tudakozódásra nem volt szükség. Egészen más volt, a min tündöködtünk. Erről te semmit sem tudtál, édes leányom, hogy mi mint tanulmányoztuk ez ember jellemét, a kit majdan fiunk gyanánt szeretnünk kellene; mint vizsgálgattuk és bírálgattuk, hogyan köszön, hogyan néz reád és hogyan beszélget veled. Midőn csendesen beszélt, szívem reszketett a félelemben, hátha közönyös

vagy előtte; hogy ha pedig élénken beszélt, elrémültem, azt hittem, hogy indulatos természetű. Atyád pedig szokszor minden ok nélkül balga kérdéseket intézett hozzá, így aztán az az ovatos fiatal ember egyetlen egy hét alatt testestül-lelkestül a miénk volt; úgy tudtunk már mindent, a mit gondolt, a mi van a fejében és a szívében.

És nem csalódtál, édes leányom, jól választottál. És ha mégis volna még néhány felkutatlan pont ez ifju jellemében; ha minden anyai iparkodásom, és a te szivednek minden gyermeteg ösztöne mellett sem sikerült volna tekintetemnek teljesen belátni lelkében, Isten nem fog azért megbüntetni, hogy jobban nem tudtam végére járni feladatomnak. Ő a tanum, hogy nem szeretetemen mult az, és szokszor kívántam magamnak lángelmét, oly végre, hogy át meg át ismerjem meg ezen új gyermekem szívet.

Azonban szavamra rá, hogy meg vagyok elégedve. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a teremtés remeke. Én abból, a mit láttam, sem akarok mindent elhinni; sőt gyanum van reá, hogy az a hódító nem egyszer természet-ellenes komoly, vagy — a körülményhez képest — vig arcot öltött és mielőtt ajtónk csengetyűjét megrántotta, kecsesebbre igazította nyakcsokrát. Hogyha a kulcslyukon kikukucskálok, bizonyára gyakran rajta kaptam volna, hogy bíráló tekintetet vet öltözékére, ingét simára huzogatja és több rendbeli mosolyt próbálgat föl, a mig az igazit eltalálja.

Még a legőszintébb férfiban is megvan egy iczi-piczi kép-mutatás. És midőn majd nem lesz kénytelen többé védő és támadó állást foglalni, midőn győztes leend, bizonyára rájövünk fortélyaira; és ő be is fogja azokat vallani, dicsekedni fog velük és azt mondja: „Ugy félttem, hogy nem talállok tetszeni!“ —

^{*)} A párisi „Figaro“ után.

és mi aztán megbocsátjuk neki, hogy oly pomáson tetszett és olyan pompásan hazudott.

Egyébiránt, édes leányom, magad is tuzoltál egy keveset azzal a szemlesütéssel; nem egyszer láttam pompásan tetetett közönyösséget arczodon, midőn a csepenyű megszólalt, és szived nagyot dobbant azon gondolatra: „Ő az!”

Egy nap, mikor ő valami dologra nézve nem egy véleményen volt veled, te annyira kétségbe voltál esve, hogy midőn távozott, zongorához ültél, és eszeveszetten két órán át folyvást énekeltél. Olyan nagy kedvem lett volna akkor félbeszakítani énekedet, hogy kénytelen lettem volna keblemen önteni ki könyeidet, a melyek sziveden feküdtek — annyira boldognak éreztem magam annak tapasztalására, hogy neked is ugyanez az örömed, bánatod van, a milyet én is a te korodban éreztem.

De beszéljünk a jelenről. A formaszertint leánykérés tehát, mint értesiettek, holnap délelőtt lesz. Első nyilvános föllépése lesz ez a fiatal embernek, a ki holnap igen ostoba képet fog csinálni és kit én áldani fogok érte; mert nem bocsáthatnám meg neki, ha meg nem volna zavarodva; van szelleme az istenadtának! de kikérem magamnak, hogy holnap fényelegni akarjon vele; de nyugodt lehetek e részben; van oka, hogy megilletődve legyen és hogy megilletődését el ne palástolja.

Te, édes leányom, olyan leszesz, a milyen lehetsz. Midőn először tánczvigalomra mentél, sugalmazhattam öltözékedet és tanácsot adhattam neked magadtartására nézve. Ma másképp áll a dolog. Viseleted, öltözéked, tartásod által kifejezést kell adnod az érzésnek, mely uralkodik rajtad. Hallgass szivedre és csakis arra, fakadozó szerelmed igénytelenségével, erényeid szerénységével, a mit az emberek méltányolni tudnak. Önmagadban való bizalommal járulsz ma mi élénk, ő eleje, a ki tétova nélkül nyújtja neked kezét, miután szívével megajándékozott.

Ezentul mindennapos lesz nálunk. Nincs jogom, sem arra, hogy távol tartsalak sem arra, hogy ne tartsalak, Én semmit sem fogok változtatni eddigi szokásainkon. Én nem foglak őrizni; ezt magadnak kell elvégezni. . . .

A szerencsétlennek úgy lesz az, mintha vesztegzárt szenvedne által. Suttogva fog beszélni veled. Meg vagyok róla győződve, hogy semmi olyast nem fog neked mondani, a mit nekem szintén nem lehetne megkallani. Ismerem én azokat a piczi nagy titkokat. Édesatyád egytől-egyig megmondhatná neki azokat, mikor távoztával kikiséri; és mikor majd eljössz, hogy édes anyádat megcsókoljad, tudom, elmosolyognád magad, a hogy ő is egytől-egyig füledbe sughatná azokat.

Ugyanazon uton fogsz járni, melyen édes anyád; ugyanazon aranyos virágokat fogod szedni, a melyeket én; ugyanazon biztonsággal fogod azokat szedni, minden hiu kaczerság nélkül, minden leányias féltékenység nélkül.

A boldogság türelemmel várakozik rád, és türelemmel engedd át magadat neki; ne siettesd lépteidet. Árnyékkodá válnék különben, előtted futva, gyorsabban náladnál! És felettébb lassu se légy, mikor a házaselet tanulói utját járod; mert fiatal barátod, a ki veled együtt járja ezen utat, csakhamar esküdni fogja neked, hogy élni, halni, de csak utitársad akar lenni.

A kötelességek felé vivő ezen uton mámorító költészetet ne várj; de viszont a költői ábrándokat se féld, melyek meg fognak ott látogatni.

A dicsőség, melyet fenntartottam magamnak, hogy jótanácsaimat megkoszorúzzák; a nagy öröm, melyekre azok után, a mikben már eddig is általak részesültem, számoltam, teljes mértékben osztályrészemül jutottak már; tudniillik az, hogy szem a szemben, szív a szíven, a nélkül hogy én pirulnék, a nélkül, hogy

te elhaloványulnál, kimondhassuk ama félelmetes szót: „S z e r e l e m,” mely minden emberi kívánságokat, minden mennyei igéreteket magában foglal.

Aza, kedves gyermekem, a szerelem, mely most kezdetét veszi nálad; a szerelem, melyre anyád nem lesz féltékeny, melyet atyád áldani és melyért a világ bocsúltni fog; fogadd el szerényen és alázatosan, mert az ő örömeit nagy kötelességek, sokszor súlyos szenvedések árán kell megvásárolni. Ne neheztelj, ha az, a ki halkán mondja majd neki ezen szót: szerelem, nem olyan világosan szól róla, mint édesanyád, a ki fennhangon szól hozzád; és még ha féltékenység- vagy tiszteletből épenséggel nem merészelné kimondani, azt is bocsásd meg neki; ő várakozik vele; egyszer mégis csak meg kell azt neked mondania! Sakkor majd megtudod, hogy azon szavak zengenek legédesebben fülünkbe, a melyeket nem betünként raktak össze. . . .

Isten veled!

Darmay Viktortól.

Isten veled! kinos, nehéz a válás,
A köny elfojtja szememet:
Érzem, halálba visz e lépés,
Hanem azért Isten veled.

Örökre szívesen maradnék.
Oly kedves nékem e vidék;
Bár messze jártam, — e vidékről
Lelkem gyakran álmodék.

Örömet szíván mindörökre
E rózsák édes illatát;
S néznék szemednek csillagába
És még sem maradok tovább,

Pedig ma még talán enyém vagy,
S holnap talán elvesztelek;
Egy nap egy élet, mindenem, jaj,
De ép azért Isten veled!

Egy delnő tréfája

Beszély.

Németh Ignácztól.

IV.

(V é g e.)

Gyertyagyújtás után megérkeztek a vendégek. Barkó számtartó volt a násznagy, nemes Szita uram a kérő. A vacsorára s az ünnepélyben való részvételre meg voltak hiva e község előljárói is.

A lánykérés, a gyűrűváltás megtörtént annak módja szerint. Fehér Gábor úgy vélte magában, hogy neki kötelessége a boldog vőlegényt játszani. Gyöngéd volt menyasszonya iránt, s Klára soha sem volt oly szép, mint ez este, soha sem nyilatkozott szerelme oly tündéri módon, mint ekkor s Gábor csak azon vette észre magát, hogy régi szerelme újra a régi imádatos, s hő.

A vacsora vigan folyt, az áldomások egymást érték. Barkó számtartó, ki eddig hamis mosolygással, s oly képpel hallgatott,

mint a ki valami kedves meglepetést tartogat, ekkor érkezett-nek látta az időt, hogy e meglepetéssel előrukkoljon. Poharat emelt Fehér Gáborra, mint Kallos község jövődjéje, szerencsét kívánva hozzá Kallos községnek, a melylyel való legelőpörét a kegyelmes grófnő megszünteti — s Barkó ur ekkor egy másik iratot vett elő, melyet nemes Szita uramnak adott át, s mely e mondást a törvény minden rendelete szerint s a grófnő sajátkezü aláírásával megerősíté.

No hisz volt éljenzés, s pohárköszöntés! Csak Fehér Gábor arca sötétült el, mint valami táj, ha beállt fölötté az éjszaka.

Később féktelen vigságba ment át. Kedve világra szólónak látszott; a legszebb nevekkel szólogatta menyasszonyát, s azt mondá szüntelen, hogy ő a legboldogabb ember a világon.

Mikor a vendégek eltávoztak, Gábor is haza indult s Klára kikísérte a kisajtóig. A hold barátságos fényvel árasztá el a szomszéd kis kert rügyező fáit, melyek ágai közül egy pinty szólalt meg olykor-olykor.

A langy szellő gyöngéd illattal árasztá el a két ifjut a szomszéd kert korai ibolyáiról. Gábornak szive könnyü volt s boldogan dobogó a bent helyet foglalt tiszta szerelemtől: szívére ölelte kedvesét.

— Enyém vagy most már? — susogá Klára, vőlegénye kebléhez simulva.

— Tiéd örökre — felelt ez, s csókkal halmozá el menyasszonya sötét fürteit.

— Egészen enyém?

— Senki másé a világon! Kétkedhetel-e még? — s Gábor ajkához voná a leány kezét s a rajta csillogó jegygyűrűt megcsókolta.

Klára szive vivódott önmagával, kimondja-e, a mit mondani akar?

— Ugy-e, — szólt végre, hirtelen elterülő pirral arcán — nem mégy el máskor oda — a hol tegnap voltál? . . .

Gábor összerázkodott, s a szégyen sötét pirossága égeté arczait. Szívében csapott nyomorult gyöngeségének tudata: elárulta volna e szent szeretőt egy nőért, ki csak játékszerének akarta őt felhasználni? Szégyene könyet fcsaart ki szeméből, arczát kedvese vállára rejté.

— Bocsáss meg — rebegett szakadozottan — magam ellen vétettem, az ördög, a kísértés ördöge hálózott körül — elvesztem volna, ha e csábító oly gonosznak nem mutatja magát. . . Oh, bocsáss meg — szívemet megtisztítá szerelmed — lelkem fölemelé lelked tisztasága . . . Tiéd vagyok örökre!

A tornácra Ónodiné asszony jött ki lánya után, a két jegyes forró csókkal vált el egymástól, mindegyik ajkáról e szó hangzott: örökre!

Fehér Gábor haza tért szegényes szállására. Szegényes volt a szoba, de Gábor meglegedése, boldogsága fényessé, kényelmesé varázsolta azt. Elvonultak feje fölül a terhes felhők, s tisztult láthatárán édes jövőt látott ragyogó szeme; elvonult a háló szívről s az mint megszabadult madár csapongott, szökelt édes érzelmeknek mámorító dallamai között.

Öreg gazdasszonya egy levelet adott át.

A grófnő levele volt. Henriette Gábort édes szavakkal hija theára magához ma estére.

Gábor elolvasta a levelet, s aztán undorral lökte el magától. Szerelme s meglegedése mellett még egy harmadik érzés vett rajta erőt: az öröm, hogy az áruló csábító grófnő szívét zuzta volna össze játékszerűl, ha a gondviselés utat nem zár gonosz szándékának. Oh e grófnő, e kevély, előkelő asszony! De hasztalan csalóka hivogatása — gondolá kevély meglegedéssel Gábor, s

aztán fölvevé a földről az összegyűrt finom papírt: mégis fog az ő neki szolgálatot tenni! Klára, az édes Klára tudja, hogy jegyese a grófnőnél volt, e papírból meg fogja tudni azt is, hogy a szegény szerető visszautasította az előkelő hölgyet gonosz varázsával együtt a kedves lány hü tiszta szerelmeért.

— Azonban válaszlok a méltóságos asszonynak — e gondolat ötlött egyszerre Gábor fejébe s győzelmes s kárörvendő mosolygás lobogott arcán,

S papírt vett elő, s ráírá szép betűkkel, alázatos hangon, hogy holnap, a mely órát a magas hölgy kitűzni kegyeskedik, bátor lesz megjelenni menyasszonyával együtt, köszönetet mondani a község iránt tanusított nagylelkű ajándékért, mely boldog jövőjüket elősegítette.

S aztán lefeküdt, nevetett a lelke a grófnő fölött kivivott diadalmán, szive repesett a kedvesének adott elégtétel feletti örömeiben.

V.

Henriette grófnőt társalkodónője másnap kissé halvány arcznak találta. Kissé izgatott is volt ma a szép asszony, és nem volt meg benne a máskor oly csapongó kedv s vidámság sem.

Maga sem tudta volna eltítkolhatlan lehangoltságának valódi okát megmondani. A csinos ifju szívének egy hurját sem érintette, legfőlebb egy kis tréfát akart vele üzni. S ez ifju elmara-dása, sőt alázatos leveléből eltagadhatlanul kiérző visszautasítása mégis boszantották a kevély szép asszonyt; hosszu diadalai sorában ez volt a legelső vereség, mikor pedig ugyszólván nem is törekedett a győzelemre.

A társalgónőt, bár szokva volt urnője szeszélyeihez, mégis meglepte urnőjének e hallgató roszt kedve. Sejtett valamit, mert mintha valami gunyos vonás jelent volna meg ajkai körül.

A grófnő észrevette ezt. Azért hirtelen mosolylyal fődte arca izgalmát, s tudtára adá, hogy a szép utazások idénye elérkezvén, holnap indulni fognak — hogy már ki is adta Barkó számtartónak a parancsot az utazási előkészületek megtételére.

A grófnő nagy hévvel sietteté az utazási készületeket. A nagy gyorsasággal fényessé vált kastélynak az volt a sorsa, hogy ép oly hirtelen ismét elhagyatottá váljék. A hintók az udvaron voltak, a cselédek rakták a kocsikat, s a lovászok, kocsisok a lovak körül sűrögtek. Estére volt az indulás elhatározva.

Délután — szép enyhe idő volt, a napot s az eget könnyü felhők fátyolozták, — s a grófnő még egyszer lóra ült, környargalni az ismerössé vált vidéket, meghallgatni még egyszer a Balaton mormolását, s bucsut venni a vidék szebb pontjaitól.

Gábor és Klára künt voltak a réten. Ott sétáltak karonfogva, hallgatták a zöldelő bokrok madarainak vidor csicsergését, gyönyörködtek a természetnek s egymás szemeinek mosolyában s ibolyát kerestek, melyek közül azonban többet tapostak el, mint a mennyit megtaláltak.

A szép menyasszony ragyogott az örömtől: Gábor elbeszélése, a grófnőnek ehez intézett levele, annak visszautasítása meggyőzték, hogy elvonult a vész szerelme fölül.

Egyszerre csak Henriette grófnőt vették észre, a mint sebes nyargalással átvág a réten keresztül, s a mint észre veszi őket, egyenesen feléjük fordítja lovát.

Klára elhalványult, Gábor azonban mély tekintetet vetve szemei közé, megszorítá karját s nyílt arcczal fordult a közeledő grófnő elé, s mély meghajlással üdvözlé őt.

— Oh, az ifju pár — kiállott eléjük a szép asszony mosolygva. A mosoly nagyon kitűnő ülarcz, kivált egy szép arczon.

— Kegyelmes asszony, ma hódoló köszönetünket akartuk kifejezni kegyességeért . . .

— Szót se róla — tiltakozott a grófnő — uti készületeim nem engedtek időt az elfogadásra, ma elutazom — hanem szép, kedves neje lesz, Gábor ; beillenék bármi nagy város szépségei közé — folytatá a szép asszony, hidegen végig tekintve a leány viruló arcán s karcsu, magas alakján.

— Kegyelmes grófnő — szólt Gábor — elégedett vagyok sorsommal.; mindenütt boldog vagyok, csak Klára legyen velem, ő e falut nekem Édenné teszi.

Klára hálas pillantást vetett az ifjura, a grófnő arcán pedig gyors mosolyok szálltak s jöttek.

— Nos hát jó egészséget ! — kiáltott vissza feléjük a szép grófnő vágatató lováról. Csapkodta a paripát, de ez nem tudott oly gyorsan száguldani, hogy a szép asszony elhagyhatta volna magától a szégyenérzetet, mely pirban égő arcán s hullámozó keblében vert tanyát magának.

* * *

Este a jegyző szobájában szép jelenet folyt le, mely feledhetlen lesz a család történetében, mint Ónodi nótárius uram megindult hangon mondogatá.

Szita uram vezetése mellett az előljáróság jelent meg, per-sze egy kis áldomásra, előzetesen azonban üdvözölni Fehér Gábort, mai naptól fogva Kallós község egyhanguan megválasztott reményteljes jegyzőjét.

Ónodi uram régi vágya ment teljesezésbe, ő nyugalomra száll, rég megérdemelte, a hivatal a családban marad, s érdemes, munkabíró vállakon. Örvendett szeretett faluja s családjá érdekében.

Terített asztalt s pohárkocczintások mellett mult az este, vacsora után az ifju pár a ház előtti kertben sétál, boldog reményeket susogva, édes álmokat mosolygva.

A kastélyból ekkor indult a grófnő: úgy ment, mint jött, robogó hintón, körüle lobogó fáklyákat vivő lovászokkal.

Az érdemes tanács az ablakba tódult, nézni a tüneményes jelenetet.

— Megbukott az asszonyi praktika ! — mondá félhangon a bíróhoz Bikás uram, utána legyintvén a gyorsan távozó hintónak s diadalmasan mutatván az ifju párra.

Gábor és Klára egymáshoz simulva néztek a távozó után s ajkaik összeolvadtak egy édes, hosszú csókban, s gondolataik öszszetalálkoztak egy szép jövő reményében.

Az utolsó parthie.

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tomba Kálmántól.

Egyszerű, de izléssel s kényelemmel butorozott szobájában találtam Károlyt, midőn tegnapelőtt este barátságos meghívását elfogadva, felkerestem. Félreismerhetlen örömmel fogadott, barátságosan szorongatá kezemet s a legnagyobb érdeklődéssel tudakozódott hogylétem felől.

Megvallom, e szivélyes barátság kellemesen hatott kedélyemre ; így hatott volna talán minden körülmények közt, talán otthon is, a hol barátok, rokonok veszik körül az embert, kiknek mindnyája szeretettel ragaszkodik hozzánk és egymáshoz ; — annál inkább pedig itt, e kőhalmaz-tömkelegben. Pesten, a hol számítók, hideg arcok, részvétlen emberek fogadják az idegent — itt, a hol mégis minden lépten-nyomon barátság, szere-

lem kínálkozik az embernek, de jaj annak, a ki meggondolatlanul dobja oda szívét azoknak, a kik azt hivatlanul birtokukba venni törekszenek.

A világnak minden zugában vannak álbarátok, hamis kedvesek, kik kizsákmányolják a szívet, a lelket és az erszényt, annál inkább pedig a nagy városokban, hol annyi a hamis és az álbarát, álkedves, hamis fény és látszat, — szóval minden, hogy alig lehet a valódit értékesíteni.

Mint mondtam — jól esett e szivélyes barátság, a rokon-szenvennek ezen meleg nyilvánulása, főleg Károlytól, kit kilencz év után alig egy hete hogy ismét láttam. Kilencz év ! sok idő, mikor egy év is elég arra, hogy a legjobbnak látszó barát s a leghivebb kedves — örökre felismerhetlenül elfeledjen.

És Károly ! ? Hm, mintha most is látnám azt a czingár, halvány, beteges gyermeket, kivel olyan hűségesen magoltuk a „Cornelius Nepos“ életrajzait, vagy a „Faedrus“ meséit, a collegium udvarán — a laboratorium lépcsőin . . . mintha most is látnám, mint sirt szegény, mikor megkelle válnunk, — hiába ! az ő anyja szegény özvegy asszony volt, kinek nem volt módja, hogy tovább is taníttassa, — aztán négy gymnasium elég volt arra, hogy gyakornok lehessen egy kisvárosi harmadrendű fűszerkereskedésben . . . Emlékszem, mint számítottak sokan a csempészett bonbons-okra, melyekkel majd tanuló társait megfogja vendégelni, de mennyire csalódtak, midőn a legnagyobb nehez-teléssel utasította vissza az első ily nemű tolakodót, s mekkora önérzettel hivatkozott becsületére.

Károly becsületes fiu volt, de főnöke nem méltányolta azon ritka tulajdonát : s goromba, gyanakvó, kétértelmű kitételeivel nem egyszer sértette végig a különben is érzékeny gyermeket. — Sokszor panasolta szegény, hogy soha be nem folyt pénzeket követelt tőle, vagy nem létezett árucikkeket kért számon, s ha nem tudott számot adni róluk, ebédjét, vacsoráját vonta el, s igen gyakran megis verte. — Panaszolt és én vigasztalásnál egyebet mit tehettem érte ? Semmit, s mégis most, 9 év után, midőn ismét együtt vagyunk s talán nekem van okom panaszkodni, meleg barátsággal, odaadó rokonszenvennel fogad se számító világban, ez önérdeket hajhászó emberektől hemzseggő nagyvárosban, barátságát, házáat ajánlja fel nekem.

— Szép tőled, kedves Bélám — szólt, miután helyet foglaltunk — hogy fölkerestél, hogy nem feledkeztél meg rólam s arra méltatad szerény házamat, hogy meglátogass.

— Te örökké az a hizelgő maradsz, — felelém, mosolyogva régi gyermekkori szerénységén s ismét végig futott lelkem azon a hosszú kilencz éven, vissza oda ama komor falak közé, hol mindkettőnknek bölcsője volt.

Önkénytelenül kezdém azt a halvány beteges Waldner Károlyt az előttem állóval összehasonlítani ; de alig maradt meg egy ama szenvedő vonások közül szép derült arcán, melyek akkor annyira jellegezők.

— Megváltoztam, ugy-e ? — kérdé, midőn észrevette, hogy mit nézek rajta. — Hja, barátom, 9 év és kilencz évi szenvedés ! Hanem te sem vagy a régi vidám gyermek, — szólt hozzám, — a kis gombolyú arc megnyult, a rózsák lehervadtak róla, s tudja Isten, mintha szemeidben a halottkisérő fáklyák szomorú lángja égne ! . . . Hol van az a szilaj vidámság ? A kilencz év, a kilencz év ! . . .

— Igazad van, — szóltam, — kilencz év hosszú idő, csak hogy mig rajtam nyomokat hagyott, téged nem csak megkimélt, de mintha hasznodora vált volna.

— Azt csak én tudom ! — szólt sohajtva. — Oh ! azok a hosszú éjszakák, lázas, kétségbeesett nappalok, ha azok beszélhet-

nének, sokat beszélnének az én gyötrelmeimről! Hanem jó, hogy elmúltak, hogy talán vissza se jönnek többet; jó, hogy a szenvedések árán valódi boldogságot vásároltam! — Boldog vagyok, barátom s csaknem érdemetlenül jutottam e boldogsághoz. Különben a mint veszszük; megérdemeltem a boldogságot, mert árát kiszervedtem; de más felől kislelkűségem érdemtelenné tett rá.

— Azonban hagyjuk barátom e szomorú dolgokat; — szóltam Károlyhoz, más térre akarván terelni a társalgás fonálát — beszéljünk valami vigat, valami barátságosabb dolgot. — Hol van kedves nőd?! Ej! rossz fiu, be sem mutattál neki!

— Nőm a színházban van, magam nem mehettem, mert vártalak. Nőmnek azért nem említettem idejöveteledet, mert régóta készül a mai előadásra s nem akartam, hogy elszalaszsa; azonban megengedsz, úgy is nem sokára, talán, — most 8 óra — szólt órájára nézve — más fél óra múlva itthon lesz. — Szándékkal rendeztem így a dolgot, s ha valami vád támadhat, az csak engem sujtson; — sok beszélni valóm van, mit neked elakartam mondani, a míg ő távol lesz; sok panaszkodni valóm; tele van a lelkem s ha ki nem üríthettem volna egy jó, meghitt barát előtt, minő te vagy, talán szétrobbantott volna. Lásd — én azok közé az emberek közé tartozom, kik ha valami lelki-kön fekszik, nem tudják azt feledékenységgel eltemetni, hanem kell, hogy tegyék másra, kell hogy bízzék, különben mintha Damokles kardja függne nyugodalmok felett.

— Rendelkezésemre állok, kedves Károlyom, — szóltam érdeklődően — különben is, mit beszélhetnénk barátságosabbat, mintha egymásnak elpanaszoljuk életünk metamorphosisait.

— No persze csak úgy, ha nem unod, — szólt ismert udvarias modorával, mialatt egy doboz spanyol szivart tett elém — Parancsolj! — kínált, elém tolva a dobozt — pipaszónál, vagyis jobban mondva, szivarszónál tán kevésbbé lesz nalmás élet-történetem.

— Ugyan, édes Károlyom — vágta szavába — hiszen nem azért mondtam én azt, hogy egyebet beszéljünk, mintha unnam meghallgatni élettörténetedet, vagy annak egy részét, Isten mentsen! sőt ellenkezőleg, azt hittem, hogy talán te fogod restelni az efféle dolgokat s talán még . . . no tudod, az embernek, akárhogy veszszük is, vannak olyan foltocskák életében, melyeket szeret eltakarítani, nem hogy még elbeszélne.

— S nem érzed te magadban annyi rokonszenvet, annyi baráti ragaszkodást, hogy — ha mindjárt volnának is ilyes valamik — eltitkold, elhallgasd, lelkedbe temesd? — Én bizalommal akarom rád ruházni azt az én érdemetlen boldogságom titkát — s te . . . különben 9 év alatt megváltozhattál . . .

Porig voltam szégyenítve; éreztem, mint ég az arcom, de azt is éreztem, hogy igaza van. — Nem szóltam semmit, csak lesütöttem a szememet.

— Nem, nem! te most is a régi vagy, az én kedves játszótársam Béla, kihez föltétlen bizalom s talán még testvéri szeretetnél is melegebb érzélem csatolt . . . az nem lehet, hogy e kapocs szétszakadt volna, úgy-e, hogy nem lehet?! — szólt s megfogta kezemet.

Szemeimbe könnyek toluáltak s kezem reszketett, a mint megfogtam kezét.

— Hadd legyen ezután is az, mi eddig voltam: barátod, ki előtt ne legyen titkod, és barátod, kinek ne legyen előtted titka. — szóltam fölindulva s hévvel szoritám meg a felém nyujtott kezét.

Ozsónához hívtak.

Az egyszerű, de izléses oszonna után újra elfoglaltuk helyeinket s Károly minden bevezetés nélkül hozzá fogott élettörténetének elbeszéléséhez?

II.

— Miért beszélném el — kezdé történetét — azt a kilencz évet, azokat a küzdelmeket, miket e kilencz év alatt átéltem; mióta utoljára találkoztunk.

Miért beszélném el? — elég, ha annyit mondok, hogy árva voltam, szegény voltam, kidobva a világnak, magam magamra utalva. A végzet oly pályára szánt, melyen ezer meg ezer alkalom nyílt a megbotlásra, s mi lett volna velem, ha csak egyszer feledkezem is el anyám utósó szaváról: Légy becsületes, ha szegény is léssz, s ha gazdag, annál inkább . . . mi lett volna velem, ha csak egyszer, egyetlen egyszer is elaltatom lelkiismeretemet s követem a kísértő sátán tanácsát! — hála istennek, tul vagyok a megpróbáltatások nehezebb részén, s most van egy őrangyal, ki lépteim felett őrködik, ki az elbukás örvényének kellős közepéből is kimentene . . .

. . . Február 21-dikén mult két éve.

Egy elsőrangú kererskedés könyvvezetője voltam, vig, gondtalan életű fiatal ember. Nem kértem senki tanácsát: józan lelkiismeretem kéretlen adta; kalácsát pedig annál kevésbbé 100 frtom volt havonkint, elég arra, hogy olyan szerény igényű fiatal ember, mint én, még félre is tehettem valamit.

Február 21-dikén este színházban voltam: Faust előadásán. A lánglelkű Gounod ezen világműve engem is elcsalt. Ritkán mehettem, kötelességeim gyakran féljéken munka mellett tartottak, mind a mellett, hogy szenvedélyesen szerettem a színházat.

Ez este azonban ott hagytam a dolgot, nekem is kellett élvezni.

Másodrangú zártszékemből épen a páholyokat szemüveztem, midőn jobb felőli szomszédom megérkezése magára vonta figyelmemet.

Fiatal, 18 éves nő volt, ki tekintetem alatt pirulva, zavarodtan sütötte le szemét. Szemeim önkénytelenül szép szomszédnőm garde des dames-ját keresték s mily nagy volt meglepetésem, midőn sehol se tudtam ilyesmit fölfedezni.

Hogyan, egyedül?! kérdém magamban, ilyen fiatal nő, hiszen még csaknem gyermek! De a másik perczen sajnálkozva néztem a valóban gyönyörű leánykára s találgattam magamban, hogy valjon micsoda szerencsétlenség sodorhatta szegénykét e sajnálatra méltó helyzetbe?

A nyitány elhangzott, de én semmit, vagy nagyon keveset hallottam belőle; szép kis szomszédnőm egész figyelmemet lekötve tartá.

Elkezdődött az előadás. Szomszédnőm szemei lelkestől az előadásra voltak függesztve; én is úgy tevék, de lelkem ki tudja, hol kalandozott: ezer meg ezer vádat és mentő okot találtam ki, melylyel őt, egyedül őt vádoltam és védtem.

Különös, e nőt soha se láttam eddig és most, midőn először látom, nyugtalanná tesz engem, ki 26 évig megtudtam szívem jégkergét védelmezni a szerelem melegétől.

Gondolkoztam, hogy szólítsam meg; az eszembe sem jutott, hogy tolakodónak is látszhatom s talán visszautasítatom — ki által? egy egyedül járó nő által?! — Mégse, hiszen ez arcz olyan szelíd volt, nem látszottak rajta átélte orgiák nyomai; e tekintet olyan szende, olyan tiszta volt, egyetlen lángja nélkül ama viharos szenvedélyeknek, s ha volt valami

benne, a mi nem volt közönséges, az csak az a méltóság, bánatos felhő lehetett, mely láthatólag beárnyékolá különben nyílt tekintetét.

De hát egyedül!?

Nem ismeri a társadalom előítéleteit, vagy ha ismeri, elég erősnek képzei magát arra, hogy szembe szálljon az előítéletek bábjainak reászórt nyilaival s talán kiméletlenségeivel is.

Nem tartoztam, s nem tartozom azon szükkeblűek közé, kik egy gyöngé nő felett vakon pálczát törnek és közel, sárral dobálják a nőt makula hibájáért, míg mosolyogva szoritanak kezét férjével, valamely sikerült don juani kaland után. De ezzel nem azt mondtam, hogy az erény haszontalan házi butor, melyet bármely perczen lomtárba tehetünk; nem azt mondtam, hogy ha a férfi lábbal tiporja a családi erényt, a nő hordjon rá gazat, sarat, szemetet, mert ez méltányos, vagy megfordítva; — nem, hanem igen is azt mondtam, hogyha a vétkes nő szenved, akkor a vétkes férfi is görnyedjen, törjön meg a közvélemény ostorcsapásai alatt.

Te gunyosan mosolyogsz ezen különös nézetem felett, s talán te is, mint ama milliók legnagyobb része, képzelgőnek, tulzott rajongónak hiszed; pedig látod, olyan realis igazság rejlik abban, a mit mondam. Avagy nem méltányos-e, hogy mi, kik örökölt eljogainkat mindannyiszor kétszerezve szeretjük értékesíteni, valahányszor alkalom nyílik rá; mi, kik sokszor a tulságig visszaélünk előítélet-ment szabadságunkkal, elsőségünkkel; mi, kik erőseknek hiszszük magunkat, s azt mondjuk, hogy csak mi vagyunk kivatva társadalmat teremteni és abban az első helyet elfoglalni; mi, kik felfuvalkodottságunkban jobb kezünket, lelkünk, eszünk felét, ki nélkül nulla lennénk; ki nélkül nem lehetnénk első, mert nem lenne, ki második legyen; kire ráfognak, hogy gyenge, erőtlen, s kit bölcs társadalmi törvényeink még is leginkább kitétek minden támadának: elötoljuk ezen gyöngét, ezen erőtlent és az mondjuk: Nekem szabad, mert én első vagyok és azonkívül erős és a mi nekem szabad, nem szabad neki és ha ő mégis hibázik, legyen megbüntetve, megbélyegezve! ezt mondjuk, s mi, kik berántottuk az örvénybe, mi dobjuk rá az első követ s teszszük ki az oktalanok gunyjának. a rideg világnézetek ostorának... Nos nem lenne-e méltányos, ha ezen mi túlélvezett eljogaink arányosítva, egyenlősítve, — némely ferdeségek végkép eldobva — osztatnának fel közöttünk, a férfiak és nők között!... Akkor én is mosolyogtam, midőn először éreztem ez eszmék fogamzását lelkemben, de most már annyira összeforrtak velem, hogy engem ez eszmék nélkül nem is képzelhetsz.

Ezekkel az eszmékkal tépelődtem az egész előadás alatt. Mikor észrevettem magam, vége volt az előadásnak, a közönség hazamenőben volt.

— Uram! — szólt szomszédnőm, — sziveskedjék fölállni, shawlomra ült. — Valóban, shawljára ültem s nem vettem észre, pedig jó darab idő óta ránczválhatta.

— Ah! ezer bocsánat kisasszony, asszonyom... valóban ügyetlen vagyok! — hebegém kimondhatlan zavarral. — Parancsol kocsit?!

— Uram! — szólt röviden s lealázó, átható tekintetével végig mért.

Észrevettem botlásomat, jogtalan ajánlatom kétértelműségét; azonban szerencsémre hallgattam, mert ha szólok, nyilván valami ügyetlenséget s talán sértőt mondtam volna ismét.

Szótlanul követtem.

Kiértünk s ismeretlen nő egyedül, gyalog indult fel az országuton.

Utána siettem.

— Kisasszony! szabad lesz haza kísérni? — kérdém, miután utól értem.

— Uram! — szólt megállva — ki adott önnek arra jogot, hogy egy ismeretlen nőt, ki előtt ön is ismeretlen, sértegetsen, hivatlan, felkérletlen kíséredül ajálkozzván?

Megkövülve álltam helyt, anélkül, hogy egyet birtam volna mozdulni, ő pedig gyorsan tova sietett.

Pár percnyi révedezés után, mialatt zajgó véretem, dobogó szívemet igyekeztem lecsendesíteni s eszméimet rendezni, mert e nem várt visszautasítás egész valómat felforgatá; tehát egy percnyi révedezés után sebes léptekkel siettem azon irányban, merre ismeretlenemet eltűnni láttam.

Hiába, elveszett a járó-kelők között. — Minden nőt megnéztem, ki mellett elhaladtam, s minden előttem haladóban őt sejtettem, de mindannyiszor csalódtam; a sárga shawl eltűnt, hogy soha se lássam többet, eltűnt, és vele nyugalom, egyszerű, megelégedett, igénytelen lelkem nyugalma, a mindennapi kötelesség ingere s szorgalmam, — — — minden, minden oda lett...

Egy érzélem rabja lettem s nem kis nyugtalanságomra szolgált a tudat, hogy ez érzélem semmi egyéb, mint egy örjögő szív szerelme.

Szerettem! — De hát kit szerettem voltaképp? — azt a nőt, kinek társadalmi állásáról épen annyit tudtam, mint kilétéről; azt a nőt, a ki talán egy különöz magasrangu hölgy, talán egy szegény polgárleány!

Annál borzasztóbb volt ez érzélem, mert a kételyek, a bizonytalanság ördögei marcangolták különben is szenvedő lelkemet; anuál borzasztóbb volt, mert a leghalványabb reménysugár sem derengett jövője láthatárán.

Nyugalom tökéletesen tönkre volt téve, s napról-napra nem hogy szüntek volna ördögi kinjaim, sőt egyre nagyobb erővel lettem megtámadva. Eddig legalább nappalaim mentek voltak az árnyaktól s csak éjjeleim lettek áldozatai, de most már a munka sem szórakoztatott. — azonfelül barátaim gúnnya, élceik tüzes vasként égették szívemet, lelkemet.

Egy darabig minden este eljártam a színházba: azt hittem, hogy talán meglátom, találkozhatom s talán beszélgethetek is vele.

Hiába!

Felkerestem minden vigalmi helyet, a hol megtalálni véltem: bálakat, majálisokat, Margitszigetet, városligetet, zugligetet, muzeumot, akadémiát, Eszterházy képtárt, szóval minden helyet, ahol megjelenését feltételeztethettem.

Sehol, sehol sem találtam fel és napról-napra ijesztőbb alakot öltött szenvedélyem: valóságos rögeszmémé vált e nő.

Én nem tudom, miért, talán mert haszontalan lőtásom fokozta az ingert lelkemben, talán a visszautasítás, melyben e nő részéről részesültem, talán — talán, isten tudja, mi, hanem az bizonyos, hogy a végletekig voltam ingerelve.

Midőn azonban 3—4 hónapi fáradtságomat is haszontalannak láttam s minden törekvésem őt újra megtalálni, hiába valónak bizonyult — a felzaklatott izgatott kedély merev fásultságot öltött, az élet kezdett terhemre lenni, unalmassá vált a minden napi egyformaság, a munka megszűnt jótékonyan hatni rám, sőt a tudat, hogy rá vagyok szorulva, elkeseredetté tett.

Ilyen helyzetben mit tehettem egyebet, mint a társadalom hasonló nyomorultjainak legnagyobb része: kerestem az enyhülést, a feledést a mámorban, élvezekben, izgalomban. — Arra, hogy megöljem magam, nem volt elég bátorságom mert bár mennyire is kétségbe voltam esve, bármennyire megvoltam győződve felnemtalálhatásáról, még sem aludt ki a remény utolsó szikrája lelkemből; mert bár akkora volt csak e remény, mint egy homokszemecske csillámos oldalának fénye, midőn lámpa, vagy nap süt rá, mégis elég volt arra, hogy gyávává tegyen s kezem eldobja a számtalanszor szívemnek irányzott fegyvert.

Ittam, ittam és újra ittam.

Főnököm, kartársaim, ismerőim nem győztek eleget csodáldozni a — szerintök — megfoghatatlan változáson, mely énrajtam végbe ment, és arról kezdtek tanakodni, ha valjon nem örültem-e meg, ha nem volna-e jó orvosi kezelés alá rendelni engem?

(Folytatása köv.)

A k a m é l i a.

Azt szokás mondani, hogy a nők virágok, s ez nem csak olyan üres phrázis, a minek bővében vannak a versírók és szépítőik; van abban egy kis igazság is. Én legalább alig ismerek virágot, a melynek hasonmását föl nem találhatnók a nők között, ezek közt a szép, élő-virágok közt. A szerény ibolya, az ártatlan lilium, a szerelmes rózsza, és a — kamélia nem mind megannyi ikertestvérei-e az egyszerű falusi kis leányka, az ártatlanság, a forrón szerető hajado s az egész világnak mosolygó, de üres szívű, nagyvilági delnőnek? Hiszen már a poéták is oly szokszor emlegették a virágokat e minőségben, hogy akaratlanul is mintegy rájár az ember szája.

Kötetekre menne a sok monda, rege, melyeket a virágokról elmesélni lehetne, melyek a népközt utódról utódra szállnak, s melyek némelyikét a költők oly elragadó bűbájjal tudnak előadni. Én egyuttal csak a kaméliáról óhajtok pár szót szólani, s röviden előadni azt a nem érdektelen mondat, melyet háromnegyedrészben a képzelet, egy negyed-részben a történelem e fagyos, büszke, illattalan virággal összeköttetésbe hozott.

A kamélia daczára annak, hogy az utóbbi időben a jobb társaságokban bál- és salonképes lett, az igazat megvallva, nem a legjobb hirnek örvend. Egyébiránt be kell vallani, van is egy kis hasonlatosság közte s a nagyvilági delnő között, melynek világszerte jelvényeül tekintetik.

A kaméliának nincsen illata, — a delnőnek nincsen szive; a kamélia sem riasztja vissza tövise által az érte nyuló kezét, a kinek birvágát csábító pompája által felingerlé. A rózsza a szerelem jelvénye; a kamélia is rózsza, — de tövis nélkül.

A kaméliával különben a monda szerint igazságtalanság történt s épen nem az ő hibája, ha a ledér szerelemnek lett is a jelképe. Volt idő, midőn a kamélia is ott pompázott a többi rózsza-testvérei között; volt akkor illatja neki is, édesebb, mint a többi, valamint szebb is volt a többi rózsánál. Így hát aztán nem csoda, ha mindenki ő utána nyujtotta ki a kezét, annál is inkább, mivel tövisei nem voltak.

A kamélia akkor egészen a szerelem jelvénye volt, az ő tartozkodás nélküli kószséges odaadásával, míg a rózsza töviseivel inkább a kaczerkódó szerelmet jelezte, mely ellenállással incselkedik az érte sohajtozókkal. A kamélia nem habozott, minden

ellenzés nélkül azonnal oda borult a kebelre, mely érte epedt. Ez fölingerlé Venus haragját, kinek tudvalevőleg a rózsza volt a kedvence, s a kit igen boszantott az, hogy a kamélia elhomályosítja az ő legkedvesebb virágát. Ennélfogva számüzte őt paradicsomából, Cзыprus szigetéről, s a tengerrel körülvett, elhagyatott Japán szigetbe lánczoló, s hogy ne hódithasson többé, megfosztá illatától. Így járt a szegény kamélia, vagy helyesebben mondva: az acanthis, mert akkor még ez volt a neve. Nem maradt azután virág, melyet meg ne énekelt volna valamennyi költője volt a szép Görögországnak, Homertől az utósó nádon sipolóig; szebbnél szebb változatokban keringtek a szép dalok valamennyi virágról, — csak a kamélia, a virágok legszebbje nem jutott senkinek sem eszébe; feledve lőn egészen, még csak Ovidnak sem esett meg rajta a szive, ki pedig tudvalevőleg, minden, az istenek szeszélye által pórul járt tücsköt, bogarat érzékenyen megénekelt metamorphosisaival.

A kamélia aztán ott édegett magában, hozzá nem illő társaságban, keserű számkivetésben. Évszázadok multak el, s elhagyatottságának megsiratott napjait hasztalan számlálgatta a szabadulásnak már-már kiháló reményeivel. Azoknak a kontyos vadaknak szolgált csak multságára, kiknek legkedvesebb érzékük sem volt a gyönyörű virág szépsége iránt.

Hanem végre mégis csak elérkezett a szabadulás órája, s ugyan találják el, ki volt a jótevő szabadító?! El sem képzelhetnék: egy jezsuita. Egy csuhába öltözött ájtatos hittérítőnek, Kamelnek föltűnt a gyönyörű számüzött, és megszanva elhagyatottságát, fölvetett egy rózsát gyűjteményébe, hogy haza térve, fölbressze a művelt világban a kedvet e ritka szépséget átültetni a civilizált földbe a barbarok közül. Az ujkor aztán nem volt oly szivtelen, mint Venus, tárt karokkal fogadta a számküüzöttet, üvegháza legkiválóbb helyét adá át neki, hogy kárpótlást nyerjen eddigi méltatlan mellőztetéseért. Így lett visszaadva a kamélia a világnak s neki az oly nehéz szívvvel nélkülözött világ.

Hanem illatja, az nem jött meg többé. Hiába! a sokat szenvedett, gyötört, megtört sziv végre is elfásul, kikel belőle az érzés melegsége, mosolya hideg lesz, ölelése érzéstelen, kimért, gépies. Nem tud többé szeretni. Ilyen lett az acanthis is. Sokat szenvedett, mi közben elérzéketlenedett, elfásult. Mosolygott ő most is, de mosolyában semmi bensőség többé; ragyogott, tündöklött a többi fölött szépsége által most is, mint egykor. Oh de ez a szépség hideg volt, lelkesíteni már nem volt többé képes.

Az emberek aztán hozzá szoktak őt a bensőség nélküli szerelem jelvényeül tekinteni. Nagy Frigyes porosz király fivére, Henrik herceg, hűtlenül elhagyott nejének acanthist küldött emlékül, érzelmei valódi tolmácsául. S az acanthis valóban azt tolmácsolá. Ekkor lett az acanthis udvarképes. Később, I. Napoleon ajándékozá meg nejét, Maria Louisát egy acanthissal, szerelme jeléül, mely jelvény szintén illattalan, mint szerelme volt. Egy-két nagyvilági hölgy megkedvelé szépsége miatt, s mivel hozzájuk hasonlított, Dumas S. kapta magát, kezébe adja egy rossz asszonynak, — azóta aztán lehetetlen az acanthist másnak, mint a ledér, szinlett szerelem jelvényének képzelni.

Szegény Kamel is, a jámbor jezsuita, kinek nevérol a jó Linné, annyi sok virág keresztapja, az acanthist elnevezé, de hogy gondolta, hogy kinek és minek lesz e szép virág jelképe! De Venus istenasszonynak sem volt ám esze-ágában sem, hogy az új világban épen az a virág lesz az ő jelvénye, melyet az ő világban leginkább gyűlölt és számküüzött.

P. K.

K á l o z d y B é l a .

Regény két kötetben.
Boóthy Zsolttól.

Nem olyan meddő időben, a melyet most fővárosunk lemorzsol; hanem életvidor pezsgés közepette is, midőn az élet habjai egymás hegyén-hátán száguldoznak és percről-perczre ujjabb-ujabb nevezetes események ragadják magukra a figyelmet, akkor is okvetlenül megállnánk a fent czimzett könyv előtt és jó soká felednők rajta tekintetünket. Egy új regény a mostani időben, midőn az egyetlen Jókain kívül, kinek mindenre adott az Isten, irónak, közönségnek egyformán nem jut eszébe, hogy a nemzet táplálkozására az is nélkülözhetlen! Azután meg mekkora! Olyan tetézett két kötet, hogy jó hat rész telik belőle és bolti ára legalább is 4 frt, olyan időben, midőn ha jól tudom, egy vámmázsa tiszta buza sem sokkal drágább, a selyem ruha meg, szintén ha jól tudom, fényüzési adónak néz eléje! Ugyan van-e esze annak a fiatal embernek, hogy ilyesmire vetette a fejét?

Bizony van, és ha kegyetek elolvassák e regényt, azt fogják mondani, nem csak esze, hanem szive is van ennek a fiatal embernek, és azon felül lelke, mely olyan világokra is elviszi, a hová más halandó el nem juthat, és még azon felül ajka, mely úgy el tudja beszélni a látottak és hallottakat, akár a csergedező patak, vagy a daloló madár.

Nézzük tehát, hogy mi is van ez új regényben.

Hajós Gábor a dunaszögi kollégium professzorának leánya: Mari és Kálozdy Béla, a kollégium legjelesebb növendéke, mint afféle ébredező fiatal lelkek, szerelembe esnek. Persze, hogy nem kellett volna tenniük, mert a büszke Kálozdy Benedek, Béla nagybátyja és gondviselője, soha sem adja beleegyezését e szegény lányhoz, mert az a célj a Bélával, hogy a Kálozdy név régi fényét újra feltündököltesse, azután az általa gyermekül nevelt Ágnes is neki szánta, és Béla már ennek a jegyürület is ujján viseli; de mindez már csak akkor jut a fiúnak eszébe, mikor késő, mikor a bátyja levelét veszi, hogy ha valami bolondot talál tenni, kitagadja; akkor megijed, elébe teszi a gazdagságot a szerelemnek, ott hagyja a szegény leányt, a ki olyan igazán szereti, haza megy Kálozdra, az uton megbánja, visszafordul, hogy mégis csak inkább a szerelem, mint a gazdagság, akkor találkozik emberekkel, a kik rémült arczezal Marit keresik. A Dunában uszik a kendője, azt megtalálják, de őt nem, Mari eltűnt, sehol semmi nyoma, bizonyosan a víz fenekén keresett enyhületet fájalmának, menedéket szégyenének.

Béla arra visszafordítja kocsiját, elhajtja Kálozdra, a hol az ez alkalomra meghívott vendégek már nyugtalanul várják, Benedek ur és Ágnes alig fékezhetik a viszontlátás vágyát, míg az ifju szivét a szerelem és lélekmaradosás kinjai marcangolják. Félholtan érkezik meg és a mint Ágnes megpillantja, ájultan rogy össze; nagy nehezen magához tér, de lelkében csak ott marad a marcangoló önvád. Terhére van az élet, egy kétségbeesett perczben pisztolyt ragad, hogy bűnös szivét szétrepeszse, akkor Ágnes áll előtte, a jó lány lelkében olvasott, és most kicsavarja kezéből a gyilkoló fegyvert, és térdre borulva könyörög életeért; ő tudja, hogy ő oka lelke gyászának, de lemond róla, öreg bátyjáiért, kit másodikkal találna szíven a golyó. Hagyja el őt és legyen boldog azzal, a kit szeret. — Azt már megöltem! — hörgi

a szerencsétlen. — Akkor éljen a megengesztelésnek — mondja a leány és Béla kifáradtan hanyatlik egy székre, élte megvan mentve, de sötét bánat borong rajta. Az orvos utazást, szórakozást javasol, Ágnes, a kit bátyja e szomorú időben nem bocsátott vissza Bogádra, hol társalkodónőivel rendesen tartozkodik, szintén, Benedek ur azonban nem akar róla tudni, az utazás csak divat, mondja; ekkor hoznak neki egy levelet Dunaszögről, melyben valaki a Hajós professzor házában törtétekről értesíti; most ő is beleegyezését adja az utazásra, a hirt Ágnes viszi még Bélának, és biztatja, hogy tárja föl lelkét a nagyvilág nemes szépségeinek, ez szórakoztatni, gyógyítani fogja, és hogy meg könnyebben tesse, felejtse el őt is, ne nézze az ujján levő gyűrűt jegygyűrűek, már ő sem tekintti annak, csak addig viseli, míg megvallhatja bátyjának, hová tette, azért ő is, Béla, a mint innen távozik, huzza le a magáét ujjáról és az erdőszélen hajtsa el, ő nem kíván tőle mást, csak hogy hirt vegyen róla, hogy néha, gyakran, nem, csak egyetlen egyszer írjon neki, és be sem várva a feleletet, siet el tőle és Béla csakugyan megfogadja a tanácsot, elutazik, az erdőszélen elhajtja a jegygyűrűt, egy kastélybeli siheder megtalálja, és midőn Ágnes újra meglátogatja bátyját, a Zsuzsa szobalány ujján ismeri meg. Nem tudakozódik róla, hogyan került ujjára.

Béla pedig indul a nagyvilágba, feledni; Berlinben a tudományok tengerébe merül, de szive boldogtalansága oda is elkíséri; abban hagyja tehát, és az örök tavasz ege alatt, a művészet örök szépségénél keres gyógyulást, — hiába, Florencz, Róma műremekei csak az ép és erős léleknek boldogság. Rómában egy könnyelmű, vig, fiatal francia festővel ismerkedik meg, és visszaindulóban levén, hiba, jőjjön vele Parisba, a vigalmak és örömdök e bőségszarujába, és Béla fölcsap, elmegy Parisba, itt összetalálkozik pár magyar fiatal mágnással, a kik elvezetik az élő gyönyörök csillogó árucarnokaiba, és fásult lelke fölenged, feltüzelődik, szállni kezd, de nem föl, hanem aláfelé. Néhány nap múlva a festővel is találkozik, ez hiba őt műtermébe, ott megpillant egy fiatal lányt, csodaszépség, de a ki festőknek mintául ül, Béla abban a perczben őrzöng a leány után, kedvese lesz neki, néhány hónapig tart e viszony, akkor levelet kap hazulról, hogy bátyja rosszul van, erre ott hagyja a leányt és siet vissza Kálozdra.

De megelőzte őt hire. Ágnes, megtudván, milyen életet élt Parisban, és egész távolléte alatt egyetlen egyszer sem írt neki, még csak meg sem emlékezett róla, megerősíti szivét, visszafojtja szerelmét, és hogy soha ki ne szabaduljon többé, elhatározza magát a női becsület szent pecsétjét nyomni föléje. Van neki egy udvarlója, Ivánfi báró, egy véghetetlen egyszerű, de véghetetlen becsületes ember, a ki csak a gazdaságnak él; tudja, hogy Ágnes Bélát szereti, és ő már fiatal sem igen, mégis a rajongásig szereti a vidám lelkületű, kedves lányt; most is, midőn Ágnes bátyja ohajtására Kálozdra megy, Béla fogadására, az uton találkozik vele, és ő bizony szeretett volna most is valami szépet mondani neki, csak tudna, és most Ágnes arra határozza magát, hogy a bárónak adja kezét. Ezen elhatározással érkezik atyai bátyjához, a ki betegen ül karosszékében, és midőn a leány

kinyilvánítja előtte elhatározását, a beteg, öregek módjára, iszonyu dühre gerjed; a végrendeletet, melyben Ágnesről mint leánnyáról gondoskodik, széttepi, azután leroskad és — megvan halva.

Béla már a ravatalon találja bátyját, első idejét a temetés veszi igénybe, azután az örökség átvétele és a látogatások, csak azután jut eszébe Ágnes, akkor aztán az is eszébe jut, hogy bátyja nem gondoskodott a leány jövőjéről, és azt is megtudja, hogy Ágnes azóta betegen fekszik Bogádon, és azt is, hogy nagyon rossz dolga van a két vén kisasszonynál, a kik eddig tenyerükön hordozták. Az, hogy a leány egykor menyasszonya volt, nem jut neki eszébe, hanem igen is az, hogy milyen komor és rideg az ilyen nagy kastély fiatal asszony nélkül. Azután úgy sejti, hogy Ágnes mostani szerencsétlenségének ő az oka. Ezt ő megfogja hálálni, nőül veszi Ágnes! Befogat tehát és elhajtat Bogádra, és ott, midőn előadja szándékát, Ágnes szívélyesen megszorítja kezét, biztosítja őt szeretetéről, de visszautasítja ajánlatát, úgy is tudja, hogy nem szerelem adta azt ajkaira, mondja, azután eléje vezet az ép nála levő Ivánfit mint vőlegényét.

Béla visszatér, az uton egy vándor színésztársulattal találkozik, két szekeren a szomszéd székváros: Karámosba szándékoztak, hanem a rossz gebék mindkét szekeret feldöntötték; éppen jókor érkezik Béla, hogy legalább a hölgyeket a maga kocsiján a székvárosba szállítsa.

Karámosra a vándor-színésztársulat új életet hoz, az aranyfiatalság elég szerencsével troubadourkodik a színésznők körül, csak az egy Vándor; Ilona a tragikai hősnő megközelíthetetlen. Maga az erény és büszkeség. Még ideérkezése előtt, más vidéki városban, visszautasította gr. Magócsi Ernő udvarlását, a ki pedig ezeket érő ékszereket tett lábaihoz. Itt Dacsó Ártur, az arany ifjuság leggazdagabb mákvirága, az ő 3-400 frtos ajándékával sem járt különben; akkor már Kálozdy Béla is elvetődött ezen válogatott körbe, és egy alkalommal, midőn az öreg és fiatal léhűtők hőstetteikkel dicsekesznek, Béla mámoros fővel fogadást tesz Dacsó Árturral, hogy egy hónap alatt meghódítja a márványszivű Ilonát. A hódítás sikerül is neki, nem is; Béla nagyon ügyesen közeledik a ravasz lányhoz, a ki csak azért adja az erényest, hogy gazdag férjet fogjon magának; egymást akarják tehát csalni és öntudatlanul mind a ketten egymás csábjainak hálójába esnek. Akkor, az utolsó perczen, nyílik az ajtó, és berohan egy dühtől eltorzított alak és ráordít Ilonára, hogy ne higgyen Bélának, mert az egy gaz csábító. Hajós Mari testvére, Hajós Mátyás e torzalak, egy korhely fráter, a kit rossz élete a vándor színészek közé kergetett, Szegi Miklós név alatt Ilonával egy társulatan intrikus, az örülésig szerelmes Ilonába, mindjárt ideérkezésükkor megismerte Bélát, huga gyilkosát, látatlan tanuja volt a fogadásnak Béla és Dacsó közt, és most ily módon akar Bélán boszút állni. A zajra az emberek összeszaladnak, az örült embert elvezetik, Béla pedig különben is kápráztatva Ilona szépségétől, hogy a rossz nyelveket elnémitsa, eljegyzi őt magának arául és pár héttel rá, miután az őrvjngő intrikus életveszélyesen megsebesítette és betegsége alatt Ilona éjjel-nappal hűsögesen ápolta, megesküszik vele.

De már a mézes hetekben tűnik ki, hogy Ilona azon nők közül való, a kiket az Isten a férfiak ostorául teremtett. Nem tud mást szeretni, csak önön magát és sovár önzésében nem ismer sem korlátot, sem kiméletet. Az ódon kastély helyébe ujat kell építeni. Béla figyelmezteti ugyan a rossz termésre, de a szép nő csak igézetes mosolyával felel neki reá. Az építkezés ideje alatt

beutazzák Olaszországot, hol a fiatal nő annyi selymet és aranyékszert vásárol össze, hogy a vasut alig képes elszállítani. Hazajövet B.-Füredet ejtik utba, hol a többi karámosi arany ifjusággal együtt Dacsó Arturt is ott találják, a ki feltűnő módon forgódik a szép asszony körül és a szép asszony jól érzi magát mellette. Béla, a szelid és gyöngye lelkű férj, nem féltékeny természetű, csak az fáj neki, hogy felesége nem vigyáz jobban jó nevére; de a vig asszony ismét csak igézetesen mosolyog reá. Dacsó valami jótékonyági czim alatt szini előadást rendez és oly darabot választ, melyben sokat csokolódnak, Dacsó játszsza benne a főszerelemst, és az első, a ki megígéri a közreműködést, Ilona. Béla csak azután tudja meg a dolgot, akkor kéri nejét, vegye vissza ígétét, áldozza inkább neki azt a napot, éppen az ő születésnapján lesz az az előadás, töltsék együtt ezt a napot, egymásnak élve, távol ez üres zajongástól. Ilona megígéri neki, és a színlepon csakugyan nincsen az ő neve, a neki szánt szerepnél három csillag van a szereplő neve helyett; az előadási nap reggelén Béla felszólítja nejét, hogy tehát menjenek ki a szabadba, Tihanyba, de Ilonának rémitőn fáj a feje, a pamlagról sem kelhet fel, délutánig azonban jobban lesz. Jól van, hagyja helyben Béla és mikor délután újra előáll a kocsiival, Ilonát már nem találja honn, egy nagy csomó ruhával távozott, mondja a cseléd, nem tudja, hová. Éles törként járja át e hir a férj szívet, kábult fejvel bolyong az utcán, látja az embereket színházba tódulni, gépíleg ő is oda megy, és a mint a függőnyt felhúzzák, feleségét látja a színpadon és előtte térden állva Dacsó Arturt, a ki egykor vele együtt neje erényét fogadás tárgyává tette, — minden szem ő rá tekint és minden pillantás éles törként járja át szívet. Most már tisztában van szörnyű boldogtalanságával. Megvan neki az ő büntetése a szegény Hajós Mariért.

És minél boldogtalanabb, annál kislelkűbb; már nem csak iszik, hanem kártyázik is a karámosi korhelyek tányáján; egy fia születik, az atyai szeretet boldogságos világa tárul fel előtte, jó feleség mellett pusztulhatlan erővel ruházza ez föl a férfit, míg olyan feleség mellett, mint a milyen neki volt, a keblében befészkelte démonokat sem tudja megfékezni; egyre mélyebbre süllyed és egyre jobban belemerül az adósságokba. Közbejön a képviselő-választás, a karámosi vig cimborák őt jelölik ki, és szíve újra nemes hévre lobban; ha megválasztják, milyen tér nyílik számára! A hazát szolgálhatja! Egész lelkével csüng ez eszmén, emberei pedig szórják az ő pénzét aljas itatásra és lélekvásárlásra, azért mégis kisebbségben marad és bukása napján a hitelezők rontanak rajta, elkergetik házából, földönfutóvá teszik.

Alapjában nemes lelke még akkor sem merül el, új életet fog kezdeni, pesti barátai biztatják, hogy alkalmazást szereznek neki és ő dolgozni fog gyermekeért, a kit egyelőre itt hagy egyik öreg barátjánál, ő meg fölmege a fővárosba nejével, a ki vele megy, de nem azért, hogy biztassa és bátorítsa, hanem hogy mindennap újra meg újra összemarja ezt a boldogtalan szívet. A nyomorult rosszul érzi magát a szegényes két szobás lakásban, szemére hányja férjének, hogy kártyás, a mellett háta mögött levelezésbe ereszkedik gróf Magócsival, ugyanazzal, a ki egykor drága ékszerekkel akarta erényét megvásárolni. Béla újból a játéklarlangokat keresi föl, elveszti utolsó krajczárját, és midőn testben-lélekben megtörve, egy támlányba roskad, elébe áll egykori vetélytársa, Dacsó Ártur, részeg fővel, azon ajánlattal, hogy ő gazdag emberré teszi, ha eladja neki — feleségét! A dolgból verekedés, azután párbaj lesz, Béla lelövi Arturt, és midőn visszatér lakására, üresen találja, és az asztalon egy levél van, a melyben neje értesíti, hogy gróf Magócsival megszökött.

Az egész világ lángban áll előtte, az a nő, a kiért még ez előtt egy órával életét kockáztatta, az egész világ előtt meggyalázta! Nem tud sirni, egyszerre fejéhez kap: „Gyermekek! gyermekek!” abba kapaszkodik lelke, hogy szét ne vesse testét, és rohan az ajtó felé. Akkor nyílik az ajtó és belép az az öreg barátja, a kinél kis fiát hagyta, és a mint Béla egy tekintetet vet reá, leolvassa bánatos arczáról, hogy gyermeke sincs már, azt is elvette tőle az Isten!

Az öreg barát erővel viszi magával Kálozdra, de nem örködhetik felette eléggé, egy este megszökik, egyenesen Dunaszögre, a Duna partjára, hogy ugyanott lelje sirját, a hol 10 évvel ezelőtt Hajós Mari, az egyetlen, a ki őt igazán szerette, és a kit ő is igazán szeretett, sirját lelte. De nem juthat el odáig, egy árokban találja őt Hajós János, a professzor fia, eszméletlenül; beviszi a professzor házába, élet-halál közt lebeg élete, és midőn szemét fölveti, ott térdel ágyánál Mari, az ő első, egyetlen szerelme, és fia, Béla, a kit most lát először életében.

Mari nem halt meg, tót tutajosok kifogták a Dunából, elvitték magukkal Felső-Magyarországra, ott született a kis Béla, és mikor járnai tudott, az anya titokban visszajött Dunaszögre, Klára néni, a bibliás gazdasszony tudtával becsempészte édesapja, a jó öreg professzor házába, a kiről tudta, hogy talált gyermekül is szeretni fogja, ő meg a szomszéd városkában, egy áldott lelkű özvegy asszonynál huza meg magát, a mig elég erősnek és tisztának érezte szívét, hogy a szeretett apa szemébe nézhessen. És a jó öregnek, a mint holtanak hitt lányát annyi évek multán ismét maga előtt látja, nem volt kő a kezében, sem feddő szó a szájában, hanem csak a nagy apai szeretet szívében, a sokat bűnhődött leány számára.

És Mari hogy ne bocsátott volna meg a szintén halottaiból föltámadt Bélának, mikor már annakelőtte is fülébe ment a sok szerencsétlenség hire, a mi érte! A birói tisztet ugyanis a sors veszi által, mindenért, a mit a szerelem ellen vétkezünk, a szívben csak a bocsánat számára legyen hely.

Béla és Mari mint férj és feleség új életet kezdenek, és ez bizonyára kárpótolni fogja őket az eddig kiállott szenvedésekért. Ilona pedig rövid időn ismét az lett, a mi egykor volt, egy vidéki szintársulat primadonnája, csak hogy most már hervadt szépség — ezzel kezdődik az ő tragikum.

Itt végződik a regény, mely kétség kívül irodalmunk jeles termékei közé tartozik.

Szindus változatosságban vonul el lelkünk előtt egy nagy darab hazai élet, sok számtalan alakjával, mert én itt csak a mesét beszéltem el, azt is lehetőleg rövid és száraz vázlatban; maga a regény a legapróbb részletekig állítja elénk nem csak azon alakokat, melyek a cselekvényt viszik, hanem számtalan mellékalakot is, a melyek bár csak egy hajszálnival is hozzájárulnak a fejleményhez, és minden egyes alak kerekded és jellegzetes, minden szavuk fest.

És ép olyan erős plasztikával írja le szerző a különböző köröket és helyzeteket, a melyekben alakjai forognak. Minden talpalatnyi föld megelevenül, minden butordarabnak, madárnak, fűszálnak megvan a maga missiója a nélkül, hogy előre tolazkodnék; minden ott van a maga helyén, és mégis sehol semmi keresettség, semmi túlteltség; azért a hová csak elvezet, akár az uri termekbe, akár a faluvégi korcsmába, akár a világhírű fürdőhelyre, akár a poros országuttra, akár a Schmerling-vitézek büroaujába, akár a rüpdktanyába, mindenütt egyformán otthon van, hát még a református collegiumok légkörében, jámbor professzorai, együgyü légatusaival, bibliás gazdasszonyaival, korhely kántusaival, csupa igaz élet és üdeség, a mit itt lelkünk beszél.

És épen olyan biztos kézzel tárja föl előttünk a lelkeket. Látjuk fakadozni a bűnöket és az erényeket, az igaziakat csak úgy, mint a festetteket; küzödni a rosszat a jóval, aláüledni a förtelembe, és fölemelkedni Istenhez, másképen az urat és másképen a szolgát, a férfit és a nőt, a nőt és a leányt és mind egyiket egyformán étlethiven és költőileg szépen.

Képelete nem csapong, annál erőteljesebb; nyelvezete nem tündöklő, annál zamatosabb és tőről metszett magyar; szelleme nem szikrázó, annál tartalmasabb, — az ember alig hinné, hogy fiatal ember írta e művet.

Azért a ki csak a végből olvas regényt, hogy az unalmat üzze el vele, nem egy lapot fog átugrani belőle és nem egyszer fogja fáradtan letenni a könyvet; és én is jobb szeretném, ha szerző valamivel összébb huza volna munkáját; sokat lehetett volna rövidebbre fogni, sőt egyet-mást egészen ki is hagyni, az arányosság bizonyára nem vallotta volna kárát általa; de ha már úgy van megírva, csak örülhetünk neki, hogy úgy van az megírva, a mint csak nagyra hivatott lelkek tudnak, holott ez első regénye a fiatal szerzőnek.

i—r—

Budapesti hírvivő.

* * (Jótekonyság) — Székács József földbirtokos a pusztaszent-tornyai elemi népiskolát ideiglenesen saját költségén fogja föntartani. — Girk Alajos pécsi kanonok a paski római katolikus iskola összes adósságait, melyek 600 frtra mennek, kifizette, az iskolát, mely teljesen elvult hanyagolva, saját költségén kijavíttatja, és a leghasznavehetőbb tanszerekkel dusan felszereli. A felszerelés már folyamatban van a tanév megkezdéseig teljesen befejeztetik, végül e tanszerek eltartására szükséges butorokról is ő gondoskodik. E kiadások az 1200 frtot meghaladják s így nem lesz ily jól felszerelt iskola messze földön. — Gróf Eszterházy Pál veszprémmegyei diósi pusztáján a cselédek gyermekei számára elemi iskolát állított fel, s az alkalmazandó tanító kellő javadalmazásáról is gondoskodott. — Kégl György országos képviselő, kerületének összes népiskolái között két évi képviselői napi díja fejében ujabban 4475 frt 75 krt osztott ki, ezen felül a verebi római katolikus iskola építésére 200 frtot adományozott.

* * (Rózsás napló.) Szabadkán e napokban tartá esküvőjét Chobot Ferencz gymnaziumi tanár a művelt lelkű Hidegh Victoria kisasszonnyal. — Márkus Sámuel budapesti kereskedő Prieszter Lujza kisasszonnyal Zágrából jegyet váltott. — Miskolczon jövő hó 8-dikán lesz Groák Samu derék fiatal kereskedő esküvője a bájos Rubinstein Róza kisasszonnyal. — Hutóczy Mátyás, a királyi tábla hivatalnok Budapestén Odenvald János budapesti háztulajdonos leányát, Ida kisasszonyt, — Kolozsvártt pedig Kovács János egyetemi tanár, Kriza Lenka kisasszonyt, a boldogult Kriza János, unitárius püspök kedves leányát jegyezte el. — Dr. Misner budapesti ügyvéd szombaton tartá menyegzőjét Politzer Jozefa kisasszonnyal, Politzer Rezső abonyi földbirtokos bájos leányával. — Géressy Kalmán debreczeni főiskolai tanár a napokban tartotta esküvőjét Oszterlam Olga kisasszonnyal Debreczenben. — Szamosújváron Kerpit Kristóf kereskedő jegyet váltott Páll Kata kisasszonnyal, Páll Kristóf kereskedő pedig Kerpit Mimi kisasszonnyal. — Németh Albert volt országgyűlési képviselő e hó 14-dikén tartá menyegzőjét Sike Terézia kisasszonnyal Hevesen. — Kolozsvártt közelébb volt dr. Boér

Jenő vasáti orvos kézfogója Pap Eszter kizasszonynyal, Pap Lajos nyugalmazott semmitűszéki bíró leányával. — Homonnay Nándor, a m. kir. államvaspálya buzgó tisztviselője, a napokban váltott jegyet a fővárosi körökben közkedveltségben álló Döry Clarissa kisasszonynyal. — Debreczenben e napokban ment végbe Szabó Kálmán és Fráter Etelka kisasszony esküvője. — Végezz Gyula szabolicsmegyei bezdédi birtokos e hó 19-dikén jegyezte el Ujhelyi Gizella kisasszonyt Vitkán. — Foris Gyula m. kir. honvédhadnagy Balassa-Gyarmaton e hó 8 dikán vezette oltárhoz Liptay Matild kisasszonyt.

* * (Deák Ferencz) egészségi állapotában határozott javulás állott be. Diák felgyógyulása az utóbbi időben meglepő haladást tett, daganatai eloszlottak, lélegzete könnyű és szabad lett. Az öreg ur humora és vidámsága újból visszatért, úgy, hogy most már bizalommal nézhet a jövő tél elé, mely remélhetőleg vissza fogja adni jó barátainak és a közügynek.

* * (Nemzeti színház.) Rég nem kezdődött még nálunk olyan jókor a színházi idény, mint ez évben. Csak az esték lettek hosszabbak, különben az idő sokkal kedvesebb, mint a zord mogorva nyáron, és a színház mégis nagyon szépen van látogatva. Az előadások most se jobbak, mint tavasszal, rosak soha sem voltak, és mégis; ki mondja meg miért? Csak, azért. Hogy a mult hét vége felé minden este zsufova volt a színház, azt természetesen sz. Istvánnak, vagyis inkább a honalkotó király iránti országos kegyeletnek köszönhetjük. Sok ezren rándulnak föl ez alkalommal a fővárosba, és akkor hogy kerülne el a jobb izlésű magyar a színházat? Előtte való csütörtökön „Hamlet“ operát adták, Odry játszotta a szinszerepet az ő finom izlése és előkelő jelességével. Mellette még Kvassainé, Kőszeghy és Tallián kaptak jól érdemelt tapsokat. — Szent István napján „II. Rákóczy Ferecz fogsága“ a színpadon is ünnepet hozott a közönségnek. Szigeti József parátlan páter Kniteliusa rég tette már halhatatlanná e művész nevét, és Komáromy (hesseni fejedelem) Nagy Imre (a czimszerepben), Ujházi (Zrinyi Boldizsár) Szigligeti Ferike (Amália) méltóan sorakoztak e nagy alakítás körül. — Szombaton a „Zsidónő“-ben Balázsné, Tannerné, Ellinger és Kőszeghy varázsoltak elő élvezetes órákat, a vasárnapi „Falu rossz“, -ról pedig nincs mit szólnom, jelesen adtak, mint mindig, a keddi „Tell Vilmos“-ról is csak annyit mondunk hogy Láng a czimszerepet eléggé szépen és Nádayné Gemit igen kedvesen énekelte. Ellinger játéka, vagy akarom mondani éneke ismeretes, azért áttérek a „Keztyű és legyező“-re, mit valahára szerdán újra színre lehetett hozni. Mondjuk ki először is, hogy a darab tetszett, mert Prielle (Amália fejedelemlő), Helvey (Matild zárdanövendék), Náday (Limberg Edgar), és Bercsenyi (Henrik gróf) igen szépen játsztak. A fejedelemlő, egy fiatal lányka, megszereti Edgardot, egy titkárt, és nem gondolva magas állásával, nőül akar hozzá menni; csak hogy Edgard Matildot, a fiatal udvarhölgyet szereti, azért azt a szerelmes levelet, a mit a fejedelemlő kezébe csusztat, Henrik grófnak adja át mintha ennek szólna, a koroska gróf természetesen két kézzel kap a kettős szerencse után, a fejedelemlő pedig meg van fogva a szerelmes levél által, a grófot boldogítja tehát kezével és Matild és Limberg, a kik az udvarnál csak a keztyű és legyező utján válhattak édes érzéseket, szintén egymáséi lesznek Prielle mesterileg adta változatokban gazdag szerepét, a legmegrendítőbb mozzanatban is szorosban a vigjáték határai közt maradt, és mindig finom, előkelő és kedves volt. Épen úgy Náday is. Vizváry egy bolondos bárót és Paulainé egy bolondos udvarhölgyet adtak; kicsi szerepek, de azért mindketten nagyon sok komikummal akgtatták körül.

* * (Az Erny meggyilkolásának) gyanuja miatt befogott Czabai mult hétfőn szabadon bocsáttatott, miután az ellene főnforgott gyanuokok teljesen elenyészttek. A némely fehérneműjén talált s előbb vérnek tartott foltok a vegyészeti vizsgálatok alapján fekete kávé- és rozsda-foltoknak bizonyultak, Erny gyilkosának felfedezésére pedig más nyomok merültek fel. Kiderült ugyanis, hogy a meggyilkolt 41,000 forintot tett be az első hazai takarékpénztár terézvárosi fiókjába, négy könyvre. Ezenkívül ugyanazén intézettől 55,900 frtnyi pénztári utalvánnyal (cheks) birt. A gyilkosság napvilágra jöttkor, az összeírás alkalmával azonban nem találtak takarékpénztári könyveket s utalványt is csak négyet. A gyilkos ezeknek nem vehette hasznát, mert a büneset már másnap kora reggel közbeszéd tárgya volt; de a pénztári utalványokon tuladhatott, mert azokat minden nyilvános pénztárnál elfogadják. Augusztus 23-dikán nyomára is akadtak már egy ilyen utalványnak. A magyar általános hitelbankhoz a hétfői postával „Halfon és fia“ bukaresti bankártól egy 5000 frtos, a hazai takarékpénztárt illető pénztári jegy érkezett beváltás végett és az Erny papirjai közül eltűnt érték-papirnak ismerték föl. Ez a körülmény oda mutat, hogy a gyilkos Romániába szökött és most a rendőrség ott keresi.

* * (Az aradi vértanúk) emlékszóbrára eddigelé vagy negyvenötezer forint gyűlt be. Ez azonban még nem elég. Az Aradon tavaly tartott honvédgyűlés e célra érmek veretését is határozta el s most a szobor-bizottság felhívja a haza hű flait és leányait, a községek, egyleteket és pénzintézeteket, hogy az érmek elárusításához segédkezet nyujtani s az emlék-oszlopra adakakozni sziveskedjenek. A magán-adakozások és gyűjtések Krivácsy József pénztárnokhoz (Üllői-ut 10/85 szám alá) küldendők.

* * (A nőiparegylet) tanodájában felállítandó harmadik osztály javára a császárfürdőbeu zártkörű tánczvigalom lesz szeptember 7-dikén. A rendező bizottság tagjai: Hamvassy Tihamér, Hentaller Lajos, Kilényi Béla, Komlóssy Miklós, Kúthy Béla, dr. Kúthy Elek, Kúthy István, Máriaffy József, Mihalik János, Porzsolt Gyula, Somogyi Gyula, Szabó Lajos, Szentpétery József, Szilva Géza, Valkovics József és Végh Endre. Személyjegy 2 frt, családjegy három személyre 5 frt lesz. A hajó négy órakor indul vissza, a társaskocsik pedig egész éjen át közlekednek. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók Kühnel Ignáczné elnökő lakásán a császár fürdőben, és a nőipartanodában (dohány- és kereszt-utca sarkán.) Kezdeté 8 órakor.

* * (Irodalom) „Fürdőemlék“ czim alatt disz-albumot ad ki Kalmár Béla, a b.-füredi „Szeretetház“ javára. Előfizetési ára a diszesen kiállítandó albumnak 2 frt, mely szerzőhöz, szept. 15-éig B.-Füredre (szerkesztői iroda, régi lövölde-épület az új színház mögött), azután Keszthelyre küldendő. Megjelenik ez év október közepén. — Ember György „Árva Gergely historiája“, pályadíjat nyert népirodalmi elbeszélés megjelent s ohajtandó, hogy e jó olvasmány elterjedjen a nép közt. — Művészeti törtérelmet ír György Aladár s azt a Franklin-társulat adja ki, nyolczven magyarzó képpel. A mű ki fog terjeszkedni a magyar művészetre s a hazánkban található műremekekre is.

* * (Vegyesek.) A képviselőház első ülése e hó 30-án lesz, mikor a korelnők felolvastatja az átiratot, mely szerint a király másnap nyitja meg trónbeszéddel az országgyűlést a budai várpalotában. — Az összes magyarországi hivatalnokok száma, bele értve az udvari kivatalnokokat, külföldön levő követeket, konzulok és idegen hatalmasságoknak itt tartozkodó követeit és meghatalmazottjait: 24,801. Ebből ki vannak véve a papok, tanárok, magánhivatalnokok, tiszttek, katonai hivatalnokok,

(orvosok, bírák). — A z i r ó i és m ű v é s z i k ö r j ö v ő h ó e l e j é n s z ű e t e t é s k i r á n d u l á s t r e n d e z a S v á b h e g y e n . — A k ö z p o n t i Fröbel-nőegylet császárfürdői tomlói oly jól sikerültek, hogy hatszáz forintot jövedelmezvén, az 5-dik gyermekert felállítására biztosítva van. — Reiner Ferencz pesti születésű, 1848/9-diki honvédtiszt e napokban Budán 60 éves korában megmérgezte magát. — A b u d a i vizkárosultak javára a német császár 1000 frtot adományozott. — K e r t b e n i, Petőfi német fordítója, néhány nap előtt Berlinből Budapestre érkezett. — A b u d a i szinkörben utóbbi időben Mindszenti Kornélia vendégszerepelt, középszerű siherrel. — N a g y v á r a d o n az idén is ünnepélyesen megkoszorúzták Rulikovszky Kázmér orosz tiszt sírját, a ki az 1849-diki szabadságharcban a magyar seregbe átlépett és az oroszoktól elfogatván, főbelövetett. — A lefolyt héten, e hó 15-dikétől 21-dikéig, a fővárosban született 308 gyermek, elhalt 218 személy, a születések tehát 98 esettel mulják felül a halálozásokat. Az újszülöttek közt volt 178 fiu, 130 leány. A halottak közt volt 115 fiu, 103 nő, egy éven alóli gyermek 72.

* *(Halálozások.) B o d o r f f y Henrik, a nemzeti színház volt tagja, Nagyváradon 52 éves korában meghalt. — Elhunytak továbbá: K a r p e l e s Albertné, született Merle Irma asszony e hó 22-dikén élte 25-dik évében Budapesten — G ö d l Károly kiváló fővárosi ügyvéd neje, született Dávodi Bakó asszony e hó 20-án Péczelen élte 54-dik évében. — M a l e t i c s Miklós nagyváradi orvos, élte 38-dik évében Nagyváradon. — N y i t r á n Kubinyi született Th u r ó c z y Berta, egy igen művelt és nemeslelkű nő, élte 33-dik évében, boldog házasságának 9-dik évében. — B u d a p e s t e n Kuliffay Ödön költőnk és K. Beniczky Irma író-nőnkegyetlen szeretett fiok, Lajos, egy szép tehetségű fiu, életének 13-dik évében. — R á c z András nyugalmazott gazdatiszt s debreczeni derék polgár, 73 éves korában. — F o g a r a s o n Etédi Jakab Gábor törvényszéki jegyző e hó 13-dikán, 27 éves korában. — K a r á n s e b e s i Rácz Gergely e hó 17-dikén, élte 85-dik évében Lippán. — K ó b e r József, a kalocsai érseki uradalom főmélnöke, e hó 18-dikán, 74-dik évében Kalocsán. — K e c z e l e n Tomcsányi Julia e hó 14-dikén élte 32-dik évében. — K a c s e r Armin a trencsényi kir. keresk. kamara elnöke s a város egyik legelőkelőbb polgára Trencsénben. — A B u d a p e s t ről Szegedre menő mult szerdai vonaton szívszélhűdésben meghalt egy torontáli birtokosnő: Kászonyi Johanna, ki ép a rohísi fűrdőből utazott hazafelé. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Augusztus 28-dikán; Brankovics. — aug. 29-dikén: Tündérlak Magyarországnban. — Aug. 30-dikán: Közönyt közönnnyel. — Aug. 31-dikén: Norma. — Szeptember 1-sején: Keztyű és legyező. — Szept. 2-dikán: Kömives. — Szept. 3-dikán: Erdő szépe.

Divatndósítás.

Azok, a kik gyógyítási célból mentek fűrdőbe, az esős nyár daczára is meghozták az áldozatot legnagyobb kincsük, egészségük érdekében; sokan azonban fűdülés és szórakozás végett szoktak egy kicsit szőlylyel nézni a világban és ezek a tervezett utazást az idén ősre elhala szottták, a mikor a napok ugyan már rövidebbek, a reggelek és esték hüvősek, de a természet még ezer szépségben ragyog, és azért erre az idényre is utazó ruhákról kelle gondoskodni, melyek ha nem is sokban, de egyben-másban még is különböznek azoktól, melyek nyárára készültek. A legújabb utazóruhák, mint hirlük, jóval egyszerűbben lesznek kiállítva, mint a nyáriak. A szoknyák kerek vágásúnak lesznek, a tünique nem kap más díszítést egy széles letűzött szegélyzetnél, elől nagy csont-gombok tartják össze a derekat: ez az egész. Szövetekre nézve a beige, a homespun, (jó vastag angol eredetű, sötét színű szövet) vagy rips a kedveltek. A derék fölé még egy kis jaquet is jár, melynek díszítése szintén csak nagy gombokból áll. Díszesebb utazóruhákat most is egyenes vonalban alkalmazott sűrű fonással borítanak, úgy, hogy a különben sima szövet a derekon és ujjakon csikosnak látszik. A tünique-en is arasznyi szélességű a kivarrás. Az utazó öltözökhöz okvetetlen oda tartozik a kis külső táská, mely vagy fekete bársonyból, vagy pedig a ruhaszövet tulajdon kelméjéből készül. Miután a kockás szövetek még mindig kedveltek, igen sok sima alju öltözöket látunk, melynek felső részei a derék, tünique, ujjak, kockás szövetből valók.

A z u t a z ó k a l a p o k még most is a sötét angol szalmakalap lesznek, fekete bársonnyal, vörös pipacsokkal vagy más sötétebb színű virággal és tollal díszítve. Egy-két hét múlva azonban már a puha szürke vagy fekete nemez kalapok lépnek helyükbe, melyeknek díszítése többnyire csak egy sűrű fátýolból fog állani, mely az arcot és nyakat az őszi légtől megvédi.

A c z i p ő k r e nézve most még nagyobb tekintettel kell lenni, mint nyáron, hogy azok erősek, vízmentesek, és lehetőleg vastag talpuak legyenek; a divat daczára pedig a sarkokból, legalább utazás alkalmával, engedjenek valamit hölgyeink, mert nagyobb kirándulásoknál csakugyan igen nagy akadály a magas sarok. A harisnyák színesek, csikosak legyenek, az öltözék színéből. Színes gallérka és kézelők négy gombos, puha dán vagy czérna keztyű égészik ki a divatos utazó öltözöket. Czípővel és harisnyával igen ajánlandó jól ellátni magát, miután a por vagy az eső azok gyakori változtatását teszi szükségessé. Nélkülözhetlen továbbá egy jól berendezett utazó-készlet, a melyben ne hiányozzék a szükséges fesű, olaj, szappan, fogpor és egy kis illatszer sem, melynek gyakran egészségi szempontból is hasznát vehetjük, nem különben varró eszközök, többféle czérna, selyem, gombok, zsinórok, mert utközben gyakran esik egy kis baj és kár öltönyeinkben, és így képesek vagyunk azokat azonnal helyreállítani, és nem kell másoknak alkalmatlankodnunk olyas miért, a mit a legjobb akarattal sem szívesen adhatnak nekünk oda — utközben.

Mai mellékletünk egy felsőgallér szabásából áll, mely most kedvencz disze a ruhaderekaknak. Készülhet fehér vagy fekete csipkéből, bársonyból, tafotából, köröskörül csipkével vagy fodorral díszítve. A nyak felőli részét három ujjnyi fodor díszíti, elől pedig színes caokor tartja össze a gallérkát.

Számrejtvény.

Rudnyanszky Gizellától.

- 5, 4, 3. Sokat láthatsz a könyvekben,
10, 9. Testvéri bizalom van ebben.
1, 2, 8. Talpakon lehet ezen menni,
10, 9, 6, 7. Ilyen zsebbel van mit enni,
1—10. Zöld lombokkal üdvözöl ez
Pestieknek igen kedves.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 28-dikán.

A f. é. 31-dik számban közölt rejtvény értelme:

A szerelem az élet költészete.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Stróker Anasztázia, Vincze Csima Petronella, Kanizsay Nagy Etelka, Gedeon Gáspárné, Hancsok Bittera Natalie, Danielovich Mariska, Pajor Mari, Madarassy Irma, Csonth Dénesné, Máday Antónia, Frantz Albert Adél, Jánossy Lajosné, Zsifkovits Olga, Sántna Klára, Nagy Flóra, Temesváry Etelka, Justh Matild, Szabó Kálmánné, Darvas Ernesztin, Fazekas Andrásné, Túry Janka, Kanovszky Jolán és Ida, Szilvássy Irén, Joo Mariska, Fogarassy Kata, Molitor Emma, Simon Juliska, Nagy Ferenczné, Eperjessy Judit, Angyal Dóra, Vörös Juliska, Csaba Irma és Anna, Szücs Klára, Pataky Etelka, Erdélyi Kálmánné, Vidor Tinka, Pap Lászlóné. Gábor Emilia, Barna Teréz, Monspart Eleonóra, Nagy Józsefné, Szücs Lilla, Eröss Malvin, Kovács Nagy Luiza, Kocsis Nina, Keresztes Katinka, Tamás Julia, Szohár Ida, Szentiványi Margit, Bakó Judit Turcsányi Matild, Szita Ödönné, Okolicsányi Klemma, Nagy Lilla, Ferenczy Olga, Miskolczy Julia.

Tartalom.

Egy anya levelei. — Isten veled, Darmay Viktortól. — Egy delnő tréfája, Németh Ignáctól. — Az utósó parthie, Tompa Kálmántól. — A kamelia, — Kálozdy Béla. — Budapesti hírvivő, — Divatndósítás. — Számrejtvény, — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Külföldiek. — Megbízások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Egy felsőgallér szabásmintája.

Felölő szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emiia.

adon a Rózsabokorhoz címzett sörcsarnokban, mely igen látogatott volt. — A török-szent-miklósi „önkéntes tűzoltóegylet“ e hó 25-dikén tartotta zászló-avatási ünnepélyét, melylyel zártkörű tánczestély volt egybekötve. A tánczestély igen diszesnek ígérkezett, s a fővárosi tűzoltó-, valamint a vidéki tűzoltó egyletek is képviselve voltak ott küldöttségeik által. — A nyiregyházas-ósti állomáson egy fiatal özvegy asszony: Steinerné végzi az állomásfőnök teendőit, a legnagyobb pontossággal. — Nagyszerű parkünnepély tartatott Szent István napja alkalmából Temesvártt. Az ünnepélyen számosan vettek részt, s a multság a legkedélyesebben folyt késő éjjelig.

Különfélék.

*(A királyné Sassetot-ban.) Ő Felsége minden reggel 8—12 óra között, a dagály után fürdik. Könnyű hintóban kocsiz két udvarhölgy kíséretében a partig. A szolgálattelvő hölgyek és a fürdőmester már korábban megérkeznek. A királyné kabinja igen egyszerű. Egy kis előszobából és két egyszerűen butorozott szobából áll. Ezek mellett egy még kisebb kabin van, melyet a kíséret foglal el. Ő Felsége néha, mielőtt a vízbe menne, a kavicsos parton szokott sétálgatni. Legtöbbször azonban rögtön a kabinból a tengerbe lép; fürdő öltözéke egy egészen vörös s egy fekete, mely fehér betétekkel van ellátva, mindkettő oly egyszerű, hogy a trouville-i, vagy dieppe-i fürdővendégek közül egyik sem venné magára. Az öltözék bő és hosszú; ujjai leérnek egészen a kéz fejéig. Ő Felsége fején széles, lehajtott karamu szalmakalapot visel. A tengerparton rendszeren egyszerű fehér köpenyben szokott sétálgatni, melyet a kölgyek egyike, midőn ő Felsége a tengerbe lép, tőle elvesz, s a mint kijön, ismét reáborít. Ha csendes a tenger, kevés ideig uszni szokott. A fürdőmester azonban mindig oldala mellett marad. A fürdőmester Angolországból való, kiről a helység fürdőmestere nem igen kedvezőleg nyilatkozik. Ha szép az idő, Mária Valeria főhercegnő is fürdik. Ily alkalmakkor ő Felsége maga szokott a kis főhercegnőre felügyelni, ki minden félelem nélkül viteti magát az orvos, vagy a fürdőmester által a vízbe, hol néhányszor alámerítik, s azután melegen betakarván, a kabinba viszik. A kis főhercegnő örömet játszik a parton a kavicsok között. Majdnem naponkint ezzel tölti a délutáni órákat. Ha nem esik, ő Felsége gyalog megy vissza Sassetot-ba. Sokat sétál, lovagol és vadászik. Ő Felsége kegyteljes leereszkedése a helység lakóiban a legmélyebb tiszteletet költi fel; Sassetot szegényei nem győzik áldani a királyné jó szívet. Ő Felsége Sassetot-t e héten elhagyja, s visszautaztában néhány napot, természetesen a legszigorubb incognitóban, Parisban fog tölteni.

*(A királynéról) közelebb egy francia lap azt írta, hogy Sassetot közelében több egyén által megtámadtatott volna. E hír nagy feltűnést és megütközést keltett. A „Figaro“ című párisi lap azt is hozzátette, hogy egy burgonyaföld tulajdonosa fogta meg a királyné lovának kantárját, midőn Ő Felsége nyulat kergetve, e földre lovagolt. E hír azonban teljesen alaptalan. Egy francia félhivatalos közlöny a leghatározottabban kijelenti, hogy „a legjobb forrásból merített értesülések szerint a Sassetot körül fekvő községek lakossága soha sem veszíté szemé elől azon tiszteletet, mely azon magas személyiséget megilleti, ki Franciaországot jelenleg látogatásával megtisztel.“

*(Menekültek a Herczegovinából.) Két nő érkezett Temesvárra, kik a herzegovinai lázadás színhelyéről menekültek egy itt lakó rokonukhoz. A menekültek, egy anya tizenöt éves leányával, valóban iszonyatos dolgokat beszélnek a Herczegovinában történekről. A lázadás kitörése után egy zivataros sötét

éjjelen a törökök megtámadták azon falut, melyben a szerencsétlen menekültek laktak, s mindenkit, ha kardjuk elé került, borzasztó módon kivégeztek. A menekült nő férjének sikerült családjával egy titkos uton a faluból kiosonni, s egyelőre biztosságba hozni övéit. Ezután folytatták menekvésüket, de egy spahiőrjárat által észrevéve, üldözőbe vétettek. Sikerült ugyan nekik menekülni, de egy hat éves fiuk elveszett, s minden keresés daczára, többé nem volt megtalálható. A szerencsétlen családapa övéit egész a határhoz kísérte, s itt tőlük elválva, visszatért, elveszett gyermekét keresni, s ha meghalt, annak halálát a törökökön megboszulni. A menekültek a kiállott ijedtség és fáradság következtében egészen oda vannak. Ujabb hírek szerint azonban az egész lázadásnak rövid időn vége lesz. A szultán ugyanis biztost küldött a Herczegovinába, a ki biztosítja az ottani lakosságot, hogy igazságos panaszaik orvosoltatni fognak, és erre a lázadók hihetőleg leteszik a fegyvert.

*(Johnson temetése) e hó 3-dikán ment végbe nagy ünnepélyességgel Greenvillebe. Az elhunyt a szabadkőmivesség jévényeivel temettetett el, végső akarata szerint szemfődele egy nemzeti zászló volt, s összekulcsolt kezeiben az Egyesült-Államok alkotmányának egy másolatát tartotta. Grant, az Egyesült-Államok elnökének rendelete folytán, a temetés napján gyászlobogók voltak kitzítve.

*(Lulu házassodik.) Eugenia excsászárné mult csütörtökön este egész váratlanul Salzburgba érkezett, hol előtte valódan az özvegy svéd királyné szállott be. Eugenia hír szerint fiát egyik svéd főhercegi kisasszonnyal készül összeházasítani s e tervének kívánja megnyerni az özvegy királynét. Leuchtenberg herceg szintén Salzburgban volt, hogy a házassági ügy ipénzügyi oldalait rendezze. A két volt uralkodóné több ízben értekezett együtt s Eugenia aztán Kuffstein felé vette útját.

Megbizások tára.

Högyészre K. V. urhölgynek: El van küldve.

Nagylakra H. R. urhölgynek: Kivánságát azonnal teljesítém.

Kálózra G. M. urhölgynek: Postára van téve.

Pécsre O. I. urhölgynek: Magánlevél kíséretében el van küldve.

N—ra Cs. D. urnőnek: Minden más színt inkább ajánlanék, mint a feketét. Gránátvörös, lila, fahéjszínű, kék, ezek mind jól sikerülnek. Megbizását igen szívesen vállalnám magamra.

F. Balogra L. S. urnak: Az egyik el van küldve, a másikkal már nem szolgálhatok.

Pozsonyba K. E. urhölgynek: Hogy a 33-dik szám czimlapján tévedésből 34-dik szám nyomtatott, már mult számban megvolt említve. Ez a sajtóhiba egyébiránt csak a czimlapon van, magán a lapon helyesen van a 33-dik szám kitéve. Szedői figyelmetlenség az egész. Én nem vehettem kellő időben észre a hibát, mert a czimlap a nyomdára van bízva.

Vetésre Sz. H. H. urnőnek: Mint fentebb. Azért nem lesz baj.

Sz. Kövesdre b. K. A. urnőnek: Postára van adva.

Gyöngyösre Cs. K. urnak: Magánlevelet irtam.

N. Róczére B. K. urnőnek: Várom a szíves feleletet.

„Katinkához“ Satyrikus irányánál fogva nem közölhetem. Mást kérek tehát.

Hirdetés felvételi iroda : 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház).

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árú raktára.

Napo árak vámmenteként = 1/3 Kilo.

Cukor, legfinomabb	24 1/2 kr.
" " " " " " " "	24
darabokban	23 1/2
" " " " " " " "	26
Érven	70
Kávé, Caramena, balvány	74
" " " " " " " "	79
Portorico, zöld	80
Ceylon, igen finom	85
Cuba, legfinomabb	88
valódi Kordaux	82
" " " " " " " "	95
Arany Jáva	82
" " " " " " " "	1.05
Pipkőve jó	9
(megvitik: Moc. Cuba. J. v.)	10
Bisz, Arcau, ma, drem, tömelék-menta	12
" " " " " " " "	14
Rangona, legfinomabb	14
" " " " " " " "	18
" " " " " " " "	18
Árpkása minőrekenként	25, 22, 20, 16 és 10
Apollo-gyertya 6-os és 8-as	20 1/2
Salataolaj leg.	50
Dara	14
Mandula, éles	54
Mazsolaszőlő	36
Háziszappan	22
Keményítő jeles minőségű	20
legfinomabb T. allangl	15
szilva valódi török	18
Valódi francia pres-cóborok.	
Veve Cliequot, Pousardin	3 fnt 85 kr.
L. Roederer Carte blanche	3 " 85 "
Heidsiek & Comp. Monopole	4 " "
Moët & Chandon crém rosé	3 " 90 "
Delbeck & Cie	2 " 75 "
B. D. Pol & Cie	2 " 75 "
Gustave Gibert	2 " 60 "
De Villars, rosé	2 " "
F. de Barts & Comp.	2 " "
Szőlői víz.	
25 és 60 palack ládátkn	6 fnt 25 kr.
5 láda	30 " 50 "

Az árúkat kívánatra bérmentve a házba küldöm.
Czakrai csak egész süvegben szállítók, a többi árú-
ból mérek legkevesebb egy vánfontot, melyből 112 font
100 böcsi fontnak felel meg.

Czerei helyiségem békőnapokon délelőtti 5-12,
délután 2-7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a
legnagyobb koudal teljesítetek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Csupán csak **27** kros árúcsarnok
Löbl Frigyes-nél **27** alapítójánál
BUDAPESTEN, **27** található a legolcsóbb
Héptvárosi templomtér, a **27** bevásárlási forrás.

Ugyanott ajonan érkezett mindennemű legdivatosabb ruhakelmék
és minden e szakba vágó eszkek barmalatos olcsó áron,
azaz csak **27** krajczárért árasztatnak.
Vidéki rendelmenyek pontosan teljesítettnek.

Legújabb
női
27! ruhakelmék 27!

Vidéki rendelmenyek lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
a gyönyörű
női ruhakelmék
jótányos áron vásárolni kíván:
HAMBURGER ADOLF
divatárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(ur)-utca 8. sz. a.

Minták bárkors ingyen és
bérmentve küldetnek a megrendelőnek
utánvétellel egyetben eszküldetnek.

Hirdetés felvételi iroda:

3dob-utca 1-ső sz.

Polatsek Ignácznál

Budapesten.

36-dik szám.

Szeptember 5-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		O-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
						óra perc		perc óra		
Szept.	5	Vasárnap	C 16 Victorin	C 15 Erős	24 E 12 Eutich	5	5	23	6	33
	6	Hétfő	Zachariás	Vida	25 Titus	6	5	25	6	31
	7	Kedd	Regina szüz	Regina	26 Adorján	7	5	27	6	29
	8	Szerda	Kisasszony napja	Kisasszony napja	27 Poemen	8	5	28	6	27
	9	Csütörtök	Gorgon vértanu	Adumár	28 Mózes	9	5	29	6	25
	10	Péntek	Tolet, Miklós	Menodora	29 János lefejezése	10	5	30	6	23
	11	Szombat	Prótus, Jácint	Prótus	30 Sándor	11	5	31	6	21

Teljes számn példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Jász-Árokszállás augusztushó 26-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tisztelt Szerkesztőnő! Társadalmi életünkben élénk szellemi mozgalom indult meg, melynek rugója: vig kedélyü fiatalságunk. Városunkban ugyanis műkedvelői egyesület alakult, mely e hó 18-dikán kezdte meg működését. Szigligeti „Nagy apó“-jában. Az eléggé tágas terem a zsufolásig megtelt; az összes helybeli értelmiség, a vidék színe-java volt képviselve, mindenki felesigázott kíváncsisággal jött „övéit“ az „élet deszkáin“ látni és hallani. Valóban nem mertünk előre oly fényes sikert jósolni, mert az előadás úgy anyagi, mint szellemi tekintetben, legvérmesebb várakozásunkat is felülmulat. Csak annyit mondhatunk, hogy dicséretére válik a tisztelt rendezőségnek, a társulat minden egyes tagjának és városunknak.

Az előadást illetőleg Aczél Zsuzsanna urnő Ágnes, Nagy Gizella kisasszony Zsuzsit, Scipiades Ella kisasszony Rafaelt, nővére Bertha kisasszony Rózsit, Leitersdorfer Rebeka kisasszony Annát igen szépen adták. Dósa Peterdit, Dohnál Bojtit, Kóczian Kis Tamást, Nagy Lajos Kis Gyulát, Major Endre Esztárit, Hild Viktor ur Nagy Jancsit és Ficzek a Kalandort szintén közmegelegedéssel játszták. A többi mellékszerep is jó kezekben volt. A közönség többszöri viharos kihívással, tapssal, éljenzéssel, virágbokrétaival nyilvánítá tetszését. Az előadás körülbelül 70 frtot jövedelmezett, mely összeg még eddig meg nem állapított jótékony célra fordittatik. Az előadást „tánczfűzér“ követte. mit tekintve a szép nőket, kik abban részt vettek. „virágfűzérnek“ vagyok hajlandó nevezni. Itt érte el tetőpontját a jókedv és mulatság Városunk és a vidék szépei mind itt voltak. A kellemetelkedett a szépséggel és az elegancia pompáját nem engedte feszessé fajulni az általános kedv és megelegedés. A fényesen kivilágított terem gyönyörű látványt nyújtott a szemnek. A kedélyes mulatság 4 órakor éjjél után ért véget, teljes megelegedéssel a szivekben, a „vizontlátásig.“ Vizontlátásig hangzik részünkről is.

Fiatalságunk a fényes sükertől bátoritva, jövő szombaton, szeptember 4-dikén a „Jó hazafiak“ című vigjátékot adja. Ez előadás, meg a begyült összeg hová fordításáról annak idejében értesíteni fogom t. Nagysádot.

Nagyváradon a biharmegyei gazdasági egyesület vasárnaponként kiállításokat rendez, melyre gabna- s főzelék nemű, gyümölcsöket, dinnyét, szőlőt, konyha- és kerti zöldségeket, virágokat, mézterméket s több effélét természetes vagy feldolgozott állapotban küldhetnek be, és vasárnaponként reggeli 10 órától esti 5 óráig közszemlére kiállítatnak, 5 órakor gyümölcsizelés s bírálat, adás-vevés az árusíthatókra nézve, a közönség befolyása mellett. 6 órakor a kiállítmány a tulajdonos

rendelkezésére áll. Azon tárgy, melyről rendelkezés nem történt, a csarnoktulajdonos egyesület javára marad, vagy értékesíttetik. A látogatás szabad, díjmentes.

Szilágy-Somlyón az ottani műkedvelő társulat közelebb a budai árvizkárosultak javára tartott előadást, mely 40 frtot jövedelmezett a jótékony célra. Előadatott az „Egyetlen leány“ és „Grigorie.“ Közelebbi előadásul „A bácsi vagy a szerelmes család“ című vigjátékot tüzték ki. A helybeli önkényes tüzoltó-egyesület október 9-dikén és 10-dikén fogja megtartani zárlószentelő unnepeit, mely alkalommal Tóth Edének a „Tüzoltók“ darabját fogják előadni; az ünnepen a zászlóánya: gróf Kornis Miklósné született Vecsey Mária bárónő lezz.

Kecskeméten csakugyan alakult karton-egyesület; célul azt tűzte ki, hogy minden egyszerű öltözékű nőt kitüntessen s a fényűzöt mellőzze. Ezt úgy éri el, hogy minden nőnek, ki egyszerű öltönyt hord, (a melynek nem kell feltétlenül kartonnak lenni), mulattatásáról közvetlenül és közvetve minden mulatság alkalmával gondoskodik. Az egyesület jelenlegi tagjai becsületileg vannak kötelezve az egyesület fenntartására. Az egyesület ki fogja vinni, hogy a nő-egyesülettel szövetkezve, minél több mulatságot rendezzenek, hol természetesen az egyszerű öltözék fog uralkodni és a jó kedély lesz irányadó. — A kecskeméti jótékony nőegyesület múlt hó 28-dikán étkezési bazárt, közvacsorát és tánczestélyt rendezett, az általa fenntartott árvaház javára. A közvacsoránál Kecskemét város számos kedves hölgye szolgált fel a vendégeknek, az étterem tehát természetesen igen látogatott volt, valamint a vacsorát követett tánczestély is, melyben a szeretetre méltó pinceszernők a többi jelenlevő hölgyekkel együtt már a maguk természeti szeretetre méltóságával élesztették a vidám jókedvet, kivilágos reggelig.

Előpatakon múlt hó 30-dikán nyílt meg a magyar orvosok és természettudósok nagygyűlése. Most is sokan vettek részt benne s többen voltak ötszáznál. Nők is számosan. A gyűlést dr. Kuöpfler Vilmos másod elnök nyitotta meg, az alelnöki előadást pedig dr. Nendtvich tanár tartotta. — A fürdőbirtokosság nagy vendégszeretetet tanusít. A székely házi iparkiallítása, az erdélyi muzeum kőzet- és kőüveletkiállításával vasárnap nyílt meg s igen érdekes látvány. Az ünnepélyes közülésen dr. Kuöpfler igen tartalmas beszédet mondott. Aztán mentek Sepsi-Szentgyörgyre, Málnásra, Tusnádra, a székely föld szép pontjaira, Kézdi-Vásárhelyre s Brassóba. Élvezetes hét volt ez mindazoknak, kik e társulati kirándulásban részt vehettek.

A vajdahunyadi várban múlt hó 18-dikán mont végbe a Hunyady-erkély alapkövetéleli ünnepélye. Délután 6 órakor Benedeky Albert elnök hazafias rövid beszéddel megnyitván az

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy felévi műlapért 80-90 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-nt 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

36. SZ.
Szept. 5-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Egy anya levele l. *)

II.

A menyegző napja.

Én drága gyermekem!
Holnap lesz a nagy nap!

Mialatt te édes ábrándoknak engedél át magadat szobá-
ban, én a magaméban elmúlt napok emlékeiben kéjelgek.

Ilymódon rövidítettük magunknak én is, te is e napot, az
utósót, melyet egy fődél alatt együtt töltünk.

Azután forrón megcsókoltuk egymást, és bárha nekem sok
mindenféle mondandóm lett volna neked, mégis így szóltam
hozzád:

— Pihend ki magad, kedves gyermekem, hogy holnap szép
és üdének találják a menyasszonyt a templomban.

Te ugy tettél, mintha helyeselnéd ezen félős fényelgési vá-
gyamat és viszont így szóltál hozzám:

— Pihend ki magad, édes anyám, hogy oly szép és fiatal-
nak lássanak, a milyennek megmaradtál.

Azután ugy mentünk el egymástól, hogy hazudtunk egy
kicsit egymásnak, de azért bizonyos vagyok henne — te nem al-
szol még, én pedig, — én irok neked.

És mielőtt a templomba mégy, elfogod olvasni e levelet.
Magaddal is fogod azt vinni. Akarom, hogy sziveden érezd, sza-
kadatlan czirógatása gyanánt az én szívemnek. Akarom, hogy
halljad, mint beszél ez az én örömről, midőn sirni látsz.

A boldogság eme napján az ember rendesen sir egy keveset;
e könyvek azonban nehogy bárkit aggodalomba ejtsenek. A többi
anya, a kikre még nem került a sor, megirigylük azokat tőlünk,
míg azok, a kik már elfelejtették, ragyogó mosolyt áldoznak
nekünk.

Félelem nélkül indulj eléje az új életnek. Te méltó vagy
arra. Megérdemled az ő édességeit, valamint az ő szenvedéseit;
mert a hány fájdalom éri a becsületes nőt házasesetében, ugyan-
annyi erény marad vissza belőle szívében és dicsőséggel áraszt-
ja körül homlokát.

Ne félj semmit, édes leányom, mert nincs miért. Vajha én
legyek előképed, miként hogy eme reggel, a melyen a szeren-
csekivánatok legbecsesbjével szeretnélek megajándékozni, nem
tudok neked mást mit mondani, mint azt: Haladj azon uton,
a melyen édesanyád! Ne kérd Istent, hogy bárcsak egytől is ki-
méljen meg téged ama tövisck közül, a melyek engem megsebez-
tek; mert ezek a legmegelégedettebb és legboldogabb hitressé
tettek engem.

A nagy nap ünnepélye az egyházi szertartással veendi kez-
detét. Az ember épugy érzi az imádkozás szükségét, mint a sirását.
Midőn földi sorsunk felett határozunk, szeretnők megtudni a
véghetetlen és az elérhetetlen láthatárnak egyik végét a földi
láthatárral összecsomózni, hogy boldogságunkat és szeretetünket
e rövid életen túl is meghosszabbítsuk. E rajongásnak meg van
az ő mámore. Az igazán művelt ember érzi, de nem engedi magát
neki által.

A férfi, a ki az oltár előtt kezdetet a magába fogja, ez ál-
tal sem szentté nem lesz, sem angvallá. Talán annyi hite sincs,
mint neked. Ne ügyekezzél őt e részben megjavítani. Legyen
mindenkinek az ő hite szerint. Hanem azért mindig magad előtt
lássad az ő képét, még akkor is, ha Istenedet látod magad előtt,
és ne eszményítsd őt olyformán, hogy Istent láss benne.

Van-e még egyéb mondani valóm ez örömteljes napra vo-
natkozólag? Szép leszesz, mert lelked ragyog majd le arczodról.

*) A párisi „Figaro“ után.

Nem mutatsz majd diadalmas arcot, mert a férjválasztás nem hódítás. Kötelesség az, mely akkor veszi kezdetét. Szerencséd nem fog elkábitani, mivelhogy megérdemelted azt.

Egyszerűen és elfogulatlanul lépsz majd be a templomba. Melletted lesz ótalom gyanánt a család, mely ölébe fogad. A mi pedig a férjet illeti, nemsokára arról is beszélünk, féltékenység nélkül, anyai szegyenkezés nélkül, a mint ezt szived sugallja, melyet a magamén dobogni hallok.

Mikor majd egyedül leszesz vele ama most már véget nem érő légyottnál, az udvariasság minden legkisebb szabályát kell szem előtt tartanod. Ne feledkezzél meg senkiről és tenmagadról sem. Birálgatni fognak — gondolj erre, hogy megmaradj természetesen. Legjobban teszesz erre nézve, ha nem ügyekszel eltitkolni semmit, és fenhéjazva sem teszesz semmit.

Arra nem szükséges figyelmeztetnem téged, hogy szeresd férjedet; csak azt mondom, ne féljed őt szeretni. Az illedelmes szerelem tulságos tartozkodása az illetlen szerelem fölötti győzelemtől fosztja meg a társadalmat. Ékesítsd föl magadat, édes leányom, mindazon kecskekkel, a melyekkel a természet felruházta azokat, a kik engedelmessé tudnak neki, a nélkül hogy bármely erkölcsi törvény ellen vétkeznének, és soha se tartoztasd magadat, a világ előtt is mutogatni boldogságodat.

A férfi, a kit választottál, és a ki ohajtásainknak megfelelt, úgy látszott előttünk, hogy erényekber és hibákban egyiránt hasonlít hozzád. Hogyha azonban később előre nem látott felsőségre emelkednék fölötted, akkor légy te arra büszke és ne érezd magad megalázva ezáltal, mert csak annál becsülendőbb lesz akkor az ő bizalma. Hogyha pedig valamely részben gyöngének találod, akkor törekedjél a magad részéről, saját erődnök ez irányban való megfeszítése által kitölteni ezen ürt, és ne engedd soha megoldódni lelkeitek öszhangzatát.

És ne hidd, hogy ez valami nehéz feladat; a legostobább nő is lángelmével bír e célra, hogyha igazán szeret, míg sokszor a legszellemdusabb sem bírja kivinni, hogyha szerelme nem elég erős.

Uj család gyermekévé leszesz; a mit mi elvesztünk benned, azt férjed, bármennyire jó, tiszteletadó és gyermekileg szerető legyen is, soha sem fogja tudni nekünk pótolni. A szülék lányukat adják oda; azok, hiknek fiok van, sokszor csak nyernek vele, mikor ezek házassodnak. Mert a házasság visszavezeti a fiut a házi tűzhelyhez, melytől nőtlen korában szökött.

Jól megfontoltam én válásunkat egész nagyságában. Először életedben most hagysz el engem, és pedig az egész életre. Meglepő érzés: boldognak érzem magam, mialatt bánkodom. Ne engedd tehát te sem, bogy bánkodás vegyen erőt rajtad. Bánatomat pótolja a boldogság, a te bánkodásodtól az én boldogságom borulna be.

Gyermekének házassága olyan az anyára nézve, mintha másodszor születnék. Majd megszakad a szive, és mégis elhagyja. Menj, menj, és nehogy visszafordulj, ha sirok-e! Alig várom a percet, hogy uj gyermekül, uj életedben lássalak.

Légy igazában azok leánya, a kik gyermeküknek neveznek. Nevezd őket „apá“-nak, „anyá“-nak, a nélkül, hogy férjedtől kívánnád, hogy ő is annak nevezzen minket; talán nehezebbre esnék neki, és mi sem nagyon vágyódunk reá.

A nők gyöngédsége simulékonyabb, bensőségeesebb; a férfiak még háládatosságukban is némi büszkeséget tartanak fenn.

Engedd tehát férjedet úgy szeretni minket, a hogy tud; mi legcsekélyebb hajlandóságáért is hálásak leszünk neki.

Tehát mostanára készen vagyunk? Készen, édes leányom. Elkísérlek egész azon küszöbüg, a hol az én jogaim véget érnek,

de nem lépem át ama küszöböt. Abban a szobában, melyben én nagyanyai minőségben mutatom be magam, anyád nagyobb zavarban lesz náladnál, édes lányom, Csak hatolj be magad, édes lányom, a szerelem rejtélyeibe. Él boldogul, édes, kedves leányom! A te álmaid véget értek, az anyéim ujra kezdődnek.

Egy lányka halálára.

Prém Józseftől.

Ündöklő álom, megzavarva.
Ép midőn már-mar teljesül,
Ez volt élete napról-napra,
S most eltűnt észrevétlenül.
Ah bár egyensúlyt vesz a lélek,
Ha sorsunk ily könyörtelen,
A halál végre hinni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn!

Oh, mennyi reményt vitt magával,
Ki elment, bár köztünk mulat;
Nem bírjuk hinni, oh de rávall
A fájdalom és öntudat.
Szívünkben még a boldog érzet
Vele nem halt el teljesen —
Oh a halál remélni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn!

Hisz alig még hogy itt volt, játszva,
Mosolygva köztünk boldogan,
Minden szem ragyogott láttára
S a gond és bánat elrohant.
Hisz alig még, hogy hitt és részt vett
Az élet örömeiben —
Oh a halál remélni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn!

Még látjuk édes, nyájas arcját,
— Hiu káprázat, semmi más!
Még halljuk nevetgélő hangját
— Hiába, csak önámítás!
Ajukunk vele folytat beszédet
— És fönnakad nagy hirtelen.
Oh a halál remélni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn!

Este puhára vetjük ágyát
— Már örök puha ágya van!
Az asztalnál mindnyájan várják
— Ő nem jön, késik, hasztalan!
Reggel hiszszük, hogy ő is ébred
— Örökké nyugodtan pihen! . . .
Oh a halál remélni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn!

Igen! A báj titkos varázsa
Egy más életbe is hat át,
A lélek békóit lerázza
S mit kezdett, folytatja tovább
Nagy titka ez a teremtsnek,
Örök bölcs s igaz is leszen. —
Oh a halál remélni készlet,
Hogy életet nyujt oda fenn

S te lányka, szelid égi angyal
Vond össze szárnyad, mely ragyog,
És bocsáss meg, hogy áhitattal
Egy könyvet én is hullatok,

Álmodj tovább is dicsőt, szépet,
Folytasd, mit kezdél ide lenn. —
Oh a halál remélni késztet,
Hogy éltet nyújtott oda fenn!

Egy huszonnyolcz éves öreg ember.

— Elbeszélés —

Tóth Józseftől.

I.

Potyádi Gábor inspektor ur baja ugyancsak meggyült, midőn egyszerre csak betoppan a gyalog-postás a nagyságos ur levelével, melyben elég érthetően tudtára adatik az inspektor urnak, (daczára a nagyon is urias vékonyságu betűknek), hogy a nagyságos ur „végleges en“ (ezt a szót nemcsak hogy idézőjel közé tette a nagyságos ur, hanem még aláhuzni sem restelte pennához nem szokott nagyuri kezével) odahagyja a fővárost, s szegvégi kastélyába fog költözködni, szintén véglegesen, minélfogva meghagyatik az inspektor urnak, hogy a kastély szobáit szellőztesse, tataroztassa (a kerttel együtt), vas szorgalommal szerelgesse fel minden zege-zugában butorokkal, függönyökkel, és egyéb — a levélből kifeledett — kellékekkel, végül pedig mindezzel az előirt históriával legfőlebb egy hét alatt készen legyen az inspektor ur, mert különben rettenetes módon meg fog haragudni a nagyságos ur.

Még a fejét is megcsóválta az inspektor ur, legalább is háromszor, és azt gondolta magában, hogy bizonyosan afféle nagyuri „bogara“ támadt a fiatal nagyságos urnak, mely csakhamar el fog mulni, hogy ismét visszazökhessen Szegvérről, Budapestre, vagy — nyári mulatságképen — valamelyik, Magyarország határán kívül eső fürdőbe. (Mert még a fürdő se jó a magyar uraknak, ha — magyar.) Ez azonban épen semmit sem fog az inspektor ur baján segíteni, ki békés természete ellenére is kénytelen kijönni a sodrából a furcsa megbízásra.

— Már most csak azt szeretném tudni! — kiáltott fel, rácsapva a levélre — honnan vegyem én azt a sok új butort? A csizmám szárából rántsam-e elő, vagy a kukoriczagóréból? És hozzá még tessék eltalálni a nagyságos ur gusztusát!

Az inspektor ur tusakodó méltatlankodásában felügyelő pálcájával oly irgalmatlanul végig huzott egy — alázatos és hizelgő farkcsóválással eléje sompolygó — komondoron, hogy az rémes vonítással vicsorgatva nagy fogait, rohant az inspektori lakás felé, eleve figyelmeztetvén a házbelieket, hogy nagy a baj.

Az inspektorné asszony kint is termettrögtön a nagy kutyavonításra, mely rendesen valami szokatlan dolgot és veszedelmet szokott jelenteni s csipőre tett kezekkel várta a szokatlan dolog megtörténését; egyebet azonban nem vehetvén észre, mint azt, hogy a nagy Bojszi komondor haragos félnépszerűséggel tekintget vissza futása közben az inspektor urra — kinek kezében az igazságosztó pálcza intő példaképen még most is magasra volt emelve, — a gömbölyded termetű urnő fejét csóválva, mondá:

— Ugyan Gábor! hát már nem maradhattál attól a szegény állattól?!

E szavakra a jószágfelügyelő ur felmutatta a kapott levelet, már messziről be akarván bizonyítani, hogy az az oka mindennek; midőn pedig egészen közel jutott nevéhez, a legkomolyabb aggodalommal kérdezte, hogy hát már most mit kell itt cselekedni?

Az inspektorné asszony volt olyan okos asszony, hogy efféle csekélységtől nem hagyta magát megzavartatni.

— Maga magát diktálja az egész dolog, hogy mit kell tenni. Legelőször is — még pedig azonnal — hozzá látni a szellőztetéshez, holnap bemenni Ságodra kőmivesekért, onnan pedig fel, egyenesen Budapestre, butort vásárolni, azaz nem vásárolni, hanem csak a kastélyba szállítani a nagyságos ur pesti butorait.

— Igen, de egy hét alatt? — veté ellen az inspektor ur, kissé bizakodva is, kételkedve is.

— Annyi sem kell neki — magyarázta a dolgot az inspektorné asszony. — Jót állok, hogy egy hét alatt ugy kicsinosítom ezt a vén fészket, hogy egy herczeg is ellakhatnék benne.

Az inspektor ur szerfelett megnyugtatta érezvén magát neje közleményei által, kénytelen volt magában elismerni, hogy bizonyos dolgokban a nők sokkal több bölcsességgel rendelkeznek, mint a férfiak.

— Ejnye c z u c z á m! (ez a szó ugyan nincs benne semmiféle azótárban, de az inspektor ur is haladván a nyelvújító korral bizonyára a kores „czicza“ helyett használta.) Mondasz valamit! Ugy léssen, a mint mondod.

Másnap aztán még pitymallat előtt kocsira ült Potyádi Gábor s behajtatott Ságod városába, a szegvégi kastély utolsó posta- és vasut állomására, a hol is azonnal kocsira rakott egy pár kőmivest és ácsmestert a kellő utasításokkal, s kivitette őket Szegvégre, maga pedig a déli vonattal Ságodról a fővárosba rándult.

Valószínűleg azonban még oda sem érkezett az inspektor ur, midőn a nagy táskájú gyalog-postás — becsületes nevén Csazi János — ismét betoppant az inspektori lakásba a nagyságos Szegvégi Szegvéghy Elek ur egy másik levelével, melyben megiratik, hogy miután a nagyságos ur első leveléből kifelejtette azon körülményt, hogy a kastély berendezésére szánt butorok már vasutra vannak adva, még pedig „Per Eilgut“ — hát küldjön Ságodra vagy hat ígás kocsit a butorok kiszállítása végett.

— Azt bizony kár volt kifeledni, — gondolá az inspektorné, ki férje távollétében feljogosítva érzé magát a levél felbontására. — De ilyenek a nagy urak!

Mint hogy pedig az inspektor ur ez idő szerint be nem küldhette Ságodra a butorszállító kocsikat — hát beküldte az inspektorné asszony, egyszersmind pedig olyan kifogástalan költségvetést csinált a mesterekkel, hogy nem vált volna szegényére az országos költségvetési bizottságnak sem.

Egy hét alatt aztán ujja volt teremtvén a rococó kastély. Ellakhatott volna benne egy fenséges herczeg is, nemcsak egy nagyságos földesur, mint Szegvéghy Elek ur, a ki a hetedik nap délutánján valóban megérkezett, a májusi szelid meleg ellenére ugy begöngyölgetve magát holmi tarka-barka nagykendőkbe, hogy csak a feje látszott ki, azzal a szép halovány arcczal, mely még halványabbnak látszott, mint a milyen valóban volt, a sűrű, egyenletesen göndörödő szénfekete szakál és bajusz miatt, s azzal a két nagy fekete szemével, melyek bágyadtan fénylettek elő a szemgödörökbe mélyen behuzódó pillák alól.

Az inspektor ur nevével együtt nagy előzékenységgel fogadta a fiatal földes urat, kifogyhatatlan volt a szives magyarázatásokból, a mig felvezette a nagyságos urat a kastély üvegfolysójára, melynek egész hosszában illatos tavaszi virágok s pompás buja déli növények diszelegtek kisebb-nagyobb cserépés favázákban.

A nagyságos ur — mint udvarias, finom világfi — nem is késett megdicsérni az inspektorné asszony jó izlését s tevékenységét, mit ez szerény pirulással fogadott, jóllehet már betöltte a 40 esztendőt

Még jóformán be sem végzé dicsérő szavait Szegvéghy Elek ur ő nagysága, midőn egyszerre csak ijedten kap fejéhez, két karjával igyekeztén eltakarni azt.

— Jaj, az isten szerelmeért! — káltá, visszahúzódva a folyosóról — Mily iszonyu légvonat van itt! Kérem, Potyádi ur, legyen szives azonnal becsukatni minden ablakot, mert a légvonatot megöl. Az valami borzasztó ellenségem!

Potyádi ur erre még jobban megrémült.

— Bocsánatot kérek nagyságos ur, hogy olyan ostoba voltam! — hebegé a becsületes törekvésű jószágfelügyelő s a legjámborabb természetű halandók egyike — De hát a szellőztetés... a mint tetszett... a mint méltóztatott mondani... Igenis, a szellőztetés miatt... Bocsánatot kérek, azonnal be lesz csukva minden ablak. Eredj csak, czuczám! eredj csak!

A „czuczsa“ — mint valami virgoncz előőr — kész szívevel sietve ment előre, szobáról szobára, hogy minden ablak csukva legyen, mire az üvegházi virág természetű nagyságos ur oda sétál. Egyébiránt ez lehetőleg rövid időt szánt a kastély berendezett termeinek megtekintésére, s mégis meguntta magát, ugyannyira, hogy felmentve az inspektor urat és nejét a további szives magyarázatoktól, csakhamar elvonult, hogy kipihenje az ut fáradalmait, mivel a kocsi gyalázatosan megrázta a görgyös uton.

— Hm, hm! (Ezt az inspektor ur dörmögé)

— No, hát láttál már ilyet?!

Ezt meg az inspektorné asszony mondta, még pedig nem minden boszankodás nélkül, mert bal kezét ugyancsak gyors mozdulattal hajlítá derekára.

— No csak, Gábor. mondd meg, de igaz lelkedre mondd meg, hogy láttál-e már ilyet?

— Nem láttam, de még csak nem is ettem. — dünyögte a jó akaratú inspektor, egy kis tartózkodással sütve le szemeit, és bólingatva fejével, mivelhogy alapos oka volt tartani a szózáportól, mely kitöréssel fenyegette éppen a szobaajtó előtt, melyen a nagyságos ur eltűnt.

— No hát ha nem ettél, hát egyél, lesz most benne módod — pattog a különben derék és jó indulatu, de szónokolni szerető asszonyság.

— Értettem, galambom — mondá Gábor ur, csitító félelemmel huzogatva ruhájánál fogva nejét az ajtó közeléből — hanem a többit majd oda lenn beszéljük meg. Még meghallhatná a nagyságos ur.

— Mit?! Meghallhatná? Hát mit bánom én, ha meghallja is? A mi igaz, hát az igaz, még az ítélet napján is.

E szavak után pár percze már lent voltak a kastély udvarán.

II.

Szegvéghy Elek 28-dik születésnapján vette észre, hogy kifáradt élni s jött arra a gondolatra, hogy haza megy ősi kastélyába pihenni. Ez észrevétel nem volt képzelődés, mert ő valóban ki volt fáradva, el volt lankadva.

Mint annyi más gazdag, előkelő származású ifju, ki meglehetősen könnyű vérrrel, még könnyelműbb gondolkodással s vidám kedélylyel van megáldva, és ki már kora ifjuságában, ugyszólván gyermeké veiben idegen, felületes, pénzen vásárolt gondviselésre van bízva — nagyon is rohanva sietett az élet azon utain, melyek gyönyörrel gyönyörre vezetnek, azokat már akkor befutva, midőn az életet még csak tanulnia kellett volna. Ilyen körülmények között igen természetes, hogy nem azt kereste, a mi hasznos, hanem azt, a mi élvezetes, és a helyett,

hogy esztől kért volna tanácsot, könnyelmű ifju szívének édes vágyait, csábító hajlamait követte, melyek ellenállhatlanul vonzották beljebb-beljebb, és nem vette észre, hogy kábitó édes mérget szív be, és nem volt a ki akadályozza ebben, nem volt senki, a ki okos tanácsal, önzetlen szeretettel utját állva, azt mondta volna neki: „Megállj! nagyon sietsz!“ Szüléi már 15 éves korában árván hagyták egyetlen gyermeküket s gyámja — 20 mérföldnyi távolságban eregetve a verpeléti dohány illatos füstjét — teljesen megnyutatra érte lelkiismeretét az által, hogy gyámfia mellé (ki Pesten járta az iskolákat, meg a kávéházakat) egy tisztességes családból való, „szelid képű“ mentort adott, a ki azonban ép oly hamar és könnyű szerrel megkedvelte az „á la guerre“, színházi balerinák, caballérok és korhelyek ismeretségeinek élvezetét és az elegans világ kártya- és sport-mulatságait, mint a kis Szegvéghy elek.

Igy történt, hogy még a férükort sem érte el, midőn már leélte az élet jobb részét s nem volt oly élv, mely előtte ismeretlen lett volna. De szíve, lelke üres maradt. és sivár, s ez annál érezhetőbbé vált, minél inkább kezdtek tompulni érzékei az át meg átélt gyönyörök iránt. A szelidebb érzelmekről ugyszólván fogalma sem volt, a szerelemről azt hitte, hogy az nem egyéb, mint egy csapongó szenvedély, mely minden nap másfelé irányul s a mily gyorsan, minden bevezetés nélkül támad, ép oly gyorsan enyészik. Igazán nem is volt szerelmes soha. (Oly szelid, nemes érzés hogy születhetett volna annyi szilaj érzéki gyönyör között?!)

(Folytatása köv.)

Az utolsó parthie.

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(Folytatás.)

Oh ha látták volna az én lelkemet, minő zürzavar volt oda benn, milyen sötétség a remény világa nélkül; ha látták volna a pokol gyözedelmét, mely lánczra verte a még néha-néha háborgó lelkiismeretet... akkor nem mondták volna, hogy megfoghatatlan a változás.

De ők nem látták és én a kérdezősködéseknek egyszer-mindekkorra utját vágтам; — mi maradt hát egyéb hátra, mint hogy minden oldalról hidegséget kelle tapasztalnom!

E hidegség pedig csak egyre mélyebbre, mélyebbre taszitott amaz örvény töltéséje felé, melynek neve: v é g s ő b u k á s.

Ha van akkor egy ember, egy barát; ha itt vagy te, kihez teljes bizalom csatol, ki szavak nélkül is megérthette volna, hogy nekem mi fáj, s ki ha megértette, erővel birt volna, hogy engem megragadjon s fülembe kiáltsa: „Megállj! ne tovább!“ talán nem lettem volna kénytelen később magam előtt pirulni, midőn magányos óráim végig hordozták lelkemet a multon...

Nem volt elég az egymást érő mámor, nem volt elég a piszok, melyet kétes híru helyek posványjaiból hoztam magammal — hiszen egyik a másikat szüli — hanem még kártyáztam is!

Kártyáztam és — nyertem. Hires „görögök“ tudománya semmivé lett ezen szerencsémnel szemben. Nyertem vakon, mintha béremben, vagy szövetségemben állott volna a szerencse... és éppen ez mentett meg az aljasodás legutolsó fokától.

Ha vesztek, bizonynyal nem hagyom annyiban szennyes életrendemet, hanem hozzá nyultam volna a kezemen levő pénzekhez és akkor... akkor mentetlenül elbuktam.

Van Budán, a ráczvárosban, nem messze a ráczfürdőtől egy földszinti, különben elég lakályos külsejű ház, melynek zöld redőnyei éjjel-nappal lezárva állanak, s bejáratának reteszét csak titkos jelre nyitja fel egy utálatos vén banya, hogy beereszsze az avatottakat. — A háznak négy egymásba nyíló lakosztálya van, elég nagy, de izléstelen fényuyel és kényelemmel butorozva.

E ház egy nyugalmazott határőr-kapitányra van bizva, ki elég mérsékelt nyugdíjából tengeti életét, voltaképp pedig játékbárlang.

Itt töltöttem én éjeim legnagyobb részét. Itt nyertem el nyomorult családapák utolsó filléreit, gyermekeik kenyerének árát, szerencsétlen iparosok s kereskedők megtakarított garasait, melyeknek elvesztése bukásukat vonta maga után s koldusbotra juttatá családjaikat — és nekem nem fájt azoknak kétségbeesése, nem váldott a lelkiismeret azon számtalan szerencsétlen könyüiért, jajszavaiért, kiknek utolsó falatját nyertem el, hogy később marokkal szórjam azoknak, kik barátságukat, szerelmüket megfizettetik maguknak.

Nem fájt, mert nem volt, hogy mi fájjon: nem volt lelke,

Junius 7-dikén, szép derült vasárnap volt; a főváros mint láva folyam tolongott a zöldbe; egymást érték a magán- és bérkocsik és omnibuszok, hogy a gyalogjárók alig fértek a járdákon. Még a járda gyalogosainak is ügyelni kellett, nehogy az egymást kikerülő vágató kocsik által, melyek a különben is szűk király-utcán egyesével is alig fértek — eltapodtassanak, annál inkább pedig az átjárók gyalogjai.

Vasárnap délután volt.

A kik Pesten egy vasárnap délutánt dologtalanul, minden foglalkozás vagy szórakozás nélkül eltöltötték, azoknak lehet fogalmuk az unalomról; mert míg falun a tudat, hogy nincs mivel szórakozni, némileg vigasztal s elviselhetőbbé, hogy ne mondjam félértékűvé teszi az unalmat, addig a nagy városok időtöltéseinek szórakozásinak különfélesége és számtalansága fokozza a vágyat, ingerli, ösztönzi az unatkozót unalmának elűzésére s így kétszeresi az unalmat, — nem csak, hanem néha elviselhetlenné is teszi.

Szabad időm volt, s esti 8 óráig meg jó darab idő volt hátra, addig pedig a nyugdíjazott kapitányné termei zárva lévén, szórakozás után kelle nézmem s hol találhattam volna azt fel másutt junius 7-dikén, mint a zöldben?

A városligetnek vettem hát utamat. A nagy sokaság, mely a király-utcán hullámozott, csakhamar magával ragadott engem is. A kocsik zörgése, az omnibuszok döcögése, a kocsisok „ha-hó, ha-hó“ kiabálása s végre a tolongók lépteinek, társalgásának zaja, melyből a fagyalt-áruló trombitája fülrepezető hangon sikolt ki, csaknem siketté tették az embert, s mintegy ösztönözték, hogy minél hamarább meneküljön e hangok zürzavarából. Én is siettetem lépteimet, a mennyire lehetett, de előttem egy nő ment, kinek uszálya roppantul hátráltatott.

A legnagyobb bosszúsággal igyekeztem kikerülni, de sem jobbra, sem balra nem tudtam eléje vágni, midőn egy kapu mögül hangos „ha-hó!“ hangzott ki: egy kocsik akart utat törni magának a járda embertorlásán, hanem a telivér lovak nem nagyon akartak a gyepőkormányának engedni; tüzesen ágaszkodtak.

Késő volt.

Alig tett egy nő két lépést, — pedig gyorsan tette — s már csaknem elgázolták a lovak.

Elvoltam sülyedve, de azért nem halt ki minden emberi

érzés, minden nemesebb kötelességérzet lelkemből: — abban a pillanatban, midőn a szegény nő veszélyes helyzetét átláttam, villámgyorsan ugrottam oda s megragadva, visszarántottam.

A nő sikoltva hanyatlott karjaim közé s pillanatig eszméletlenül látszott, de a másik pillanatban kinyitotta szemeit és — megismertem.

A kit négy hónapon át szüntelen kerestem; ki felforgatta lélekvilágomat; ki szerencsétlenné, nyughatatlanná, őrvöngővé tett, s kinek egyetlen szava ismét helyre állíthatná kedélyem bomlott világrendszerében az egyensúlyt, hogy azzá legyen ismét, a mi voltam: — az a nő karjaim közt volt.

Egy megfoghatlan, kimagyarázhatlan érzélem száguldott át valómon; vérem mint izzó láva égette ereimet s szemeim előtt összefolytak az alakok. Magam is közel voltam az ájuláshoz s azon felül az utcán, hol önfelédttétlenségem és azon körülmény, hogy a nő még mindig karjaim közt volt, kétértelmű sugdosásra adtak alkalmat a kíváncsi csöcseléknek.

— Ah! úgy látszik, ismerik egymást! — szólt egy hang közelemben.

— Sajátságos neme a rendez-vous-nak, — vélé egy második.

— Irigylendő helyzet! — hangzott egy sipító hang csaknem fülem mellett.

— Meghiszem! — szólt ismét egy másik, egy rekedtes hang.

— Ugy látszik, a kicsike jól néz ki.

Átláttam helyzetem veszélyességét, mely nem annyira engem, mint inkább őt látszott fenyegetni. Erővel ragadtam tehát fel az alélt nőt s vittem a legközelebbi kapu alá, hol a kapus páholyában az ágyra fektettem. — Az orvosi segély sem hiányzott. Pár percz múlva hallhatám, hogy veszélyen kívül van.

A rendelt hideg vizlocsolás elosztatá kábultságát s néhány percz múlva értelemmel emelte rám szemeit.

Egy darabig rajtam nyugtatá tekintetét, mialatt eszméit látszott rendezni, aztán ismét lecsukta a selyem pillákat.

— Hol vagyok!? — kérdé alig hallhatólag.

— Ne féljen kisasszony — szóltam biztatólag — gondos kezek ápolása alatt van.

— Kicsoda ön!?

E kérdés zavarba hozott. Haboztam.

— Nos miért nem mondja meg, hogy kicsoda ön? — kérdé, mialatt újra felnyitotta szemeit.

— Egy jó barátja önnek, kisasszony, — szóltam, megfogva kezét, — barátja, testvére, kinek drágább az ön élete saját magáénál.

— Uram!

— Kisasszony! hallgasson meg engem, mielőtt magam vi-seletét értelmezni akarná; hallgasson meg, aztán utasítson el, vagy fogadjon barátjai közé, mindegy, legalább kiragad az örvényből, melybe sodortatám.

— Mit akar mondani?! — — Minden bizalmasságot visszautasítok. — Mint megmentőmet tiszteltem s köszönöm nagy-lelkü önvészélyeztetését; de ez azt hiszem, nem ad önnek jogot arra, hogy egy gyámoltalan nő védtelen helyzetével visszaéljen.

Mialatt így szólt, leszállt az ágyról s villámló tekintettel, visszautasító tartozkodással vonult félre. — Ha nem szerettem volna eddig e nőt, e pillanat elég leend arra, hogy soha el ne feledjem.

— Kérem, kisasszony! — szóltam zavarral.

— Mit akar mondani?! Beszéljen.

— Tehát meg fog ön hallgatni?!?

— Már mondtam, hogy beszéljen.

— A nélkül, hogy vakmerőségemért elítélne . . . oh, köszönöm, köszönöm?

— Uram, ön valóban megfoghatatlan. Miért e sötét lélek-vád arcán? — szólt fenséggel s egy közeli székre ült.

— Csodálatosnak fog tetszeni ön előtt az, a mit elbeszéllek, de kérem, könyörgök, hagyja ítéletét elbeszélendőim végére — szóltam s remegő hangon beszélém el életemnek február 21-kétől maig lefolyt részét. Elbeszélésemet mély csend követte, melyet én nem mertem s ő — úgy látszott, nem akart megtörni.

Végre én vettem magamnak bátorságot azt tenni s megszólítám.

— Kisasszony! várom ítéletemet; öntől függ, hogy kihuzzon a posványból, melybe sülyedtem, vagy mélyebbre taszítson.

Résztevőn emelte rám nagy, sötét szemeit, melyekben egy pár könnyü ragyogott.

Oh barátom, azok a könyvek, azok a könyvek!

Eszeveszetten borultam lábai elé s kezeit megragadva, csókjaimmal halmozám el.

— Szerettem önt az első pillanat óta a nélkül, hogy nevét, társadalmi állását tudtam volna; szerettem önt önönmagáért, minden mellétekintet nélkül s szeretni fogom örökkön örökké! — oh könyörüljön rajtam! Ön tett nyomorulttá, hogy magam előtt pirulnom kell, de ön ismét azzá tehet, a mi szerencsétlen szenvedélyem előtt valék . . .

— Keljen fel, uram! — szólt, gyöngéden vonva ki kezét kezeimből; — E hely — nem is tudom még, hol vagyok — nem arra való, hogy ön hasonló nyilatkozatokat tegyen és egy nő elfogadhasson. — Én hiszem, hogy ön szeret és — — és — —

— És?!

— És mai magaviselete azt látszik bizonyítani, hogy ön becsületes ember, de uram, gondolja meg, hogy én szegény árva leány vagyok, kinek becsületén kívül senkije és semmije sincs, mire vezethetne e viszony?

— Ah, tehát ön elutasít!

— Ezt nem mondtam, uram, mert én önt becsületes embernek hiszem; de gondolja meg, hogy mit tesz az, játszani egy nő szívével, a mi egyszersmind becsülete is.

— E becsület lesz előttem a szentek szentje és az ön akaratja talizmánom. Köszönöm, köszönöm!

— Én hiszek önnek, adja Isten, hogy ne csalódjam. — Isten önnel! — szólt, mialatt távozni készült.

— Oh ne hagyjon el, oh maradjon még csak egy órát, csak egy negyedét, csak egynéhány perczig!

— Nem lehet, már is sokáig maradtam arra, hogy a rágalom rajtam köszörülhesse nyelvét. — Isten önnel!

— Engedje meg legalább, hogy elkísérjem!

— A kapuig, — szólt s kilépett az ajtón.

(Folytatása köv.)

A zilli havasokon.

Délről Innsbruktól, a gyönyörű Zillvölgyben (Zillerthal) emelkedik a jégkoronázott zilli hegy csoport.

Egy szép augusztusi napon elhagytam a kies Zill falut és rövid idő alatt Mayrhofenbe értem, eme kedves állomáshelyre mindazok számára, a kik a havasokra szándékoznak, és azonnal a Dornau-hegyre indultam, hogy még az nap este Ginzlingbe érjek. A Dornauhegy mély sziklahasadék, keresztül hasítva a Zemm pataktól. Talán sehol a világon nincsen pont, a hol az óriási elemek annyira egybezuulnának, mint itt. Össze-vissza

hasogatott sziklák, meg-megreszkettette a hófuvatagok dördülésétől. Ijedelmes, meredek sziklafalak, imitt-amott egy darab erdővel, medréül szolgálnak a tajtékzó pataknak. Nyugatról meg a nagy, idétlen kőtömegek, itt megdőlvé, amott egyenesen fennállva, de úgy, mintha e perczben alá kellene zuhanniuk, és az ut majd felettük, majd alattuk huzódik, — a szorongatott szivből önkéntelenül mély fohász szakad ki, a mint e szakadékból kiér, és mintha szárnyai nőttek volna, annyira könnyed léptekkel siet az utas a szabadabb hegyi magaslat felé, a hol a Dornau-hegy végén Ginzling kis falucska mosolyog eléje.

Késő este volt, mire oda értem, egyike ama ritka estéknek, melyek derült tisztaságukban nyugalmat és megelégedést árasztanak szerte. Az égen egyetlen felhőske sem volt és a havasokról üde keleti szél fuvallott alá, tartós tiszta időt jósolva, és nekem valóban szükségem is volt a jó időre, mert oly pontra igyekeztem, melyet sok év óta ember nem járt, és talán a könnyü lábu zergétől is csak nagy ritkán látogattatik; oly pontra, a hol az ember egyedül önönmagára van utalva és egyetlenegy szerencsétlen véletlen hideg, mélységes sirba teheti le a merész vándort.

Az volt ugyanis szándékom, hogy elébb a tizezerhétszáz tiz láb magas Löffel- vagy Trippachcsucst megmászom, azután keresztül törtetve a jégen, a Mörchenspitzet és Schwarstein alpot, onnan a felette ritkán tett utat a roszt hirben álló Schwarzenstein-jegesre merészelnem és onnan végre a Puster-völgybe aláereszkedni.

A bátrabb hegyászók előtt jól ismert „Pfiffige Anderl“ korcsmában konyhára, pinczére nézve egyaránt olyan jó szálást találtam, a milyen efféle hegyi magányban csak kívánhatni. Ujult erővel ébredtem föl másnap reggel és legott hozzá fogtam a készülődésekhez. Az ég derült volt és tükörsima és a Zemm hatalmas csucsai mintegy illatfellegzetben nyultak fel a kék égbe. Az ottani két legjobb kalauzt délutáni két órára rendeltem magamhoz, hamarosan elköltöttem ebédemet, azután összeraktuk az elemőzsét, a köteleket, a baltákat és lábvasakat, azután nyakunkba vettük a világot, fel az ohajtott magasságra.

A korcsmán tul azonnal a Zemm hegy kezdődik. Négyezer százhatvan lábnyi magasságra huzódik ez délnek, és ott a Löffler északi tövébe kapcsolódik. Az ut elébb lassu lejtőn, erdősen és cserjésen vezet keresztül, az óriási sziklatömegek közt fekvő Tristenalpig, csak itt változik nagyszerűvé a vidék. Balról hatalmas szikla-szörnyetegek és különösen délről le nem irható a vidék zordon nagyszerűsége. Nyolczvezernyolczszázhetvenegy láb magasságu hegység mered ránk, sehol egy fa, sehol egy bokor, legfőlebb egy-egy saxifraga vagy silena fonogatja gyökereit a kopasz kősség hosszába, ótalom és táplálék után kinlódva. Csak délről nyujtják ki imitt-amott egyes fák sudarukat, és azokon tul újra bordás, szakgatott kősség mered ránk, és azon tul, a távoli háttéren, vakító jégcsucs ragyog felénk, és megragadja a lelket és vonz magához, igézetes, ellenállhatlan erővel.

A Löffler ez; miként a fenséges hold az éjjeli égen, úgy emelkedik fel a pusztaságos vidéken. Örömsikoly szakadt ki szivemből, midőn megpillantám, és most arra vevők utunkat, majd zöld réteken, majd ropogós törmeléken keresztül, egy-egy magányos alpesi major előtt, mindenek előtt a Pokach alp felé. Az erdők elmaradtak; szomorú csend borong völgyön és hegyen, imitt-amott egy villámsujtott fa korhadoz, csak a szilaj patak száguldoz zugva az egykor zöld virányon, ölnyi magas partok közt, a melyek törmelék és szikladarabokkal borítvák.

Rövid idő alatt a Baumgarten alpon voltunk, négyezer-nyolczszáznegyvenhat lábnyi magasságon a tenger színe fölött,

egy valóságos kősvatagon, a melynek sziklafalához félénken támaszkodik egy kicsi, piszkos alpesi viskó. Beléptünk e kezdetleges vendégfogadóba, és a sűrű füstgomolyban egy vén hegyi pásztor állt előttünk, egy öreg fráter, hosszú szakállal, görbe háttal és viharedzett arcczal. Felénk se nézett, midőn benyitván, a podgyászunkat levetettük, és kérdésemre, ha lesz-e valami vacsoránk, „Weil i's nit woas“ (Mit is én tudom) volt rá a bömbölő felelet.

Hanem azért volt vacsora, egyszerű, de volt; tej, turó és kenyér; és vagy husz lépésnyire a viskótól vendégszoba is állt rendelkezésemre, gyönyörű széna ágygyal; valahol a szomszéd-ban disznórőfögés hallatszott, távolabbról pedig a kecskék kolompólása vidítá föl az égi csendet, a fal hasadékokon keresztül végre jéghideg szellők látogattak el hozzám, hanem én elbujtam előlük, mélyen be a szénába és néhány percz mulva már úgy aludtam, mint a bunda.

Keveset aludtam, mert felébresztett a vágy. Még sötét volt, fáklyavilágnál indultunk utunkra; fenn az égen a csillagok tiszta fényben ragyogtak és előttünk hatalmas jég- és hókupok meredtek. Mintegy háromnegyed óra mulva az alp végéhez értünk és ezzel az utósó fűszál is elbucszott tőlünk. Egyre hatalmasabb tömegekben tornyosultak fel előttünk az óriási sziklatömbök és minden ügyességünket kellett összeszednünk, hogy a káprázató fáklyafényben és a hajnal kétes világánál kész veszedelembe félre ne lépjünk.

Öt negyed óráig másztunk és kinlódttunk, míg a jegesre feljutánk, a hol a kelő reggel fogadott. Köröskörül valamennyi hegyek még szürkés ködbe voltak takarózva és az összes természet mintegy visszafojtott lélegzettel leste a napot, a mint arany sugarai a legmagasabb csucsról visszaverődnek. Reggeli öt óra volt.

A 14,000 lábnyi Floit-jeges előtt álltunk. Homloka csupa hó- és jég, teste csupa hasadék, repedék és szakadék; az egyik alig arasznyi, mások éktelenül tátongó mélységek. Az egyik jéghidak vannak vetve, csalogató fényességgel, de jaj annak, a ki hallgatna rájuk, pillanat alatt a beláthatlan mélységbe veszne; mások mintha tiszta szinezüstből volnának, be vannak foglalva őstiszta jéggel.

Egy óriási sziklatömbön letelepedénk, hogy megreggelizünk és a jég átlábolására a szükséges készületeket megtegyük. A kelő nap metsző, hideg szelet hozott, a mely csontot és velőt járt által, hanem arra való a magunkkal hozott cognac; a szintén magunkkal hozott hideg thea pedig arra való, hogy a havas-mászók legnagyobb ellenségétől: a szomjtól pompásan megóvja az embert.

Mindez meglevén, felcsatoltuk a lábvasakat, körülcsavartuk a kötelet és ovatosságot ajánlván egymásnak, szép lassan neki indultunk a jégnek. Eleintén jól ment minden, a jég háránt emelkedett és csak imitt-amott volt egy kicsi hasadék. Csakhamar azonban mindig nagyobb lett a számuk, a nyár mind kitarakarta volt a szakadékokat, a melyek most lépten-nyomon előttünk tátongtak. Ezeket mind megkellett kerülni vagy általugorni; de azután jöttek olyanok, husz láb széles mélységek, melyeket sem átugorni, sem megkerülni nem lehetett, ezekkel tehát másképp kellett elbánni.

Bartl, az első kalauz bátor elszántsággal alá ment a keskeny jégfalon, a második kalauz és én fogtuk a dereka körül hurkolt kötelet — alá a sötét sirba, és 9—10 lábnyi mélységben, ott, hol egy kacskaringós jégnyereg a tulsó partra átnyult, baltájával elközdő faragni a jeget, elébb egyenesre, majd lépcsőket, belé a tulsó partig. Vakmerő, veszélyes munka, elébb a második kalauz, azután magam is lebontottuk a derekunk körül csavart

kötelet, úgy fogtuk a végét, annyira nagyobb és mindig nagyobb lett a távolság köztünk és a bátor férfi közt, a ki bámulatos nyugodtsággal, félig ülve, félig térdelve a meredek jégnyergen fölkapaszkodott, egyre vágva azt maga előtt.

Félóra alatt készen volt, akkor én újra derekam körül csavartam a kötelet és egyik végét az innenső, másik végét a tulsó parton álló kalauz kezében, elindultam a veszélyes uton, mely azonban, egy kis félelmet és szünetelést kivéve, egészen jól sikerült. A másik kalauzt is szerencsésen áthoztuk, azután tovább folytattuk utunkat. Darabig minden jól ment; másztunk inkább, mint mentünk, és változatosság kedvéért hasadékokat ugráltunk át, a mig csak — a Löffel délkeleti tövén — új meglepetés nem várt ránk; délről észak felé 30—40 láb széles és 100—110 láb hosszú szakadék ásitott ránk, meredeken alászakadva, és benn a mélységben megszámlálhatlan sokaságu kisebb-nagyobb hasadékokal tele. Bartl, a bátor kalauz, meresztette a szemét, ez a szakadék uj volt előtte, csak e nyáron kezdődött. Nézett, keresett, fürkészett, végre visszatért. „Van nyereg, mely általvezet rajta, lenn a mélységben, de ez nem tréfa dolog. Ha van merszük, jól van, akkor járja.“ Nem szóltunk semmit és az előbbi multság újra kezdődött.

Bartl aláereszkedett a meredek jégfalon és már-már azt hittük, hogy a tulsó partra eljutott, midőn egyszerre a kötél, melyet mi fogtunk, megfeszült, és rémülettel látók, hogy nem elegendő hosszú. Oda kiáltottuk Bartlnak, hogy álljon meg, és megmondtuk neki, hogy mi a baj. Egy pillanatra meghökkent, de csakis egy pillanatra: „Isten neki“, szólt elszántan, „a hogy van, úgy van, most már csak nem térünk vissza! A már megfagott nyergen három-négy lépcsőt vágok, ti utánam jöttök rajta, akkor majd elég hosszú lesz a kötél.“ A milyen helyes volt e gondolat, ép olyan veszélyes is volt, mert ha hárman egyszerre ugyanazon keskeny jégnyeregbe állunk, és csak egyikünk lép rosszul, mind a hárman okvetlenül elvesztünk, alázuhanunk a mélységbe, a honnan pedig nincs mentség többé; de mit volt mit tenni? Visszatérni nem akartam, általmenni másképp nem volt mód, azután hatfogu lábvasamra is csak lehetett egy keveset bizni, Bartl kivágta a három nyomot a jégbe, azután olyan állásba tette magát, hogy kisiklásom esetében megragadhatott volna. Félig a jégen nyargalva, félig mászva értem el az első állomást, a másik kalauz híres zergevadász levén, ovatosan ugyan, de biztosan jött utánam.

Igy tettük meg a három állomást, Bartl nagyon megvolt velünk elégedve, azután előbbre indult. A kötél most már megtette és épen által akart ugrani az utósó hasadékra, midőn feljajdulva, elbukott és abban a perczben eltűnt. A kemény rándulás magamat is utána rántott és rettentően hasra estem.

Első pillanatra azt sem tudtam, mi történt velem, és még kevésbbé azt, hogy most mi fog velem történni. Hátam mögött a kalauzom kabátomon fogott, lábra rántott, és — mai nap sem tudom, hogyan — fejem fölött előre kuszott és ugyancsak huzta a kötelet, hogy Bartlt napvilágra huzza. A kötél recsegett, a jóg ropogott, végre feltűnt Bartl a tulsó oldalon. Bámulatos lélekjelenléttel estében egy kirugó jégbordába vágta bele fél lábának vasát, így mentette meg magát is, minket is a bizonyos haláltól. Mert ha csakugyan alázuhan, minket is magával rántott volna az iszonyu mélységbe, mig most, a szerencsésen kiállt veszedelem uj életkedvet öntvén belénk, nagy vigan másztuk át a Bartl által megegyengetett hasadékot, és semmibe véve a többi nehézségeket, ovatosan ugyan, de szerencsésen eljutottunk utam czéljához.

Egy hét története.

Az új országgyűlés.

Tehát ismét együtt vannak a hon atyái! Oh, hogy vártuk a percet, a melyben színről-szinre láthatjuk majd őket, a nagyokat és dicsőket, a kiket az ország bizalma ide küldött, az ország sorsát téve le kezükbe!

Végre mult hétfőn derült fel az a percz, midőn e hő vágódásunk teljésedésbe mehetett. Siettem is, a mennyire lehetett, mert valami nagyon a legjobb akarattal sem lehetett, mivelhogy százan és ezren ugyanazon vágtyól égtek, mint jó magam, annál fogva nagy volt az országházba zárándokolók száma; végre mégis csak bejuthaték, és — a mi mindjárt a bejáratnál jó hatást tett rám, ez volt az — ajtónálló. Soha olyan udvarias ajtónállót! A mint elmentem mellette, csaknem földig hajtotta meg magát előttem; kezdtem büszkének lenni magamra; vagy talán ez is az új időt jelzi, hogy most már nemcsak a szó, hanem a toll embereit is megbecsülik? Így is jó, gondolám, és — nem mentem föl mindjárt az írói karzatnak keresztelt ketreczbe, nagyon derék volna, ha ez is az új időhez méltóan, jó tágra változtatott volna, — hanem megálltam az előcsarnokban, hogy egyenkint lássam őket, a nagyokat és dicsőket magam előtt elhaladni és cseppenkint szívhasam magamba az első látás édes gyönyörűségét.

Álltam tehát, a bejáratra függesztve sovárgó tekintetemet, és minél tovább néztem, annál jobban ábrándultam ki az ajtónálló becsülettudását illetőleg. Sem tollamat, sem személyemet nem illette az a mély magameghajtás, hanem — fiatalságomat. A hány fiatal ember csak elhaladt mellette, és lett légyen az akár a fodrászom, a jó ember mindenik előtt egyformán mélyen meghajtotta magát; az öregek előtt csak a fejét billentgette, de a fiatalok előtt — valjon honnan az a nagy előszeretet ezen véletlen istenáldás iránt ez öreg legény szívében?

Erre csak midőn végre mégis beléptem a terembe, adhatam magamnak feleletet, jobban mondva, nem volt többé semmi szükség feleletre, megfelelt rá maga a „tisztelt ház.“ Már jócskán tele volt, és majdnem csupa fiatal emberrel. Rájuk nézni is öröm, még ha nem is szembe. Hová lettek azok a tisztességes kopaszágok, a melyek mint sötét nyári éjjel a csillagok, úgy fehérlettek onnan alulról reánk? Eltűntek ők, és helyükbe csupa őserdők, szőke, barna, hollószín, czinóber támadt, de fehér — az ha van is, úgy meghuzza magát, szinte alig látszik, holott pedig a régi gárda kopaszágai ezek.

Csuda-e aztán, hogy az első ülésre alig lehetett karelnököt találni? Megkinálták vele Zsedényit, azt kiresztelve róla, hogy 75 éves. De a nagy takarékmester ebből az összegből is egy jó részt „törölni“ erőlködött és hogy nagyobb nyomatéka legyen szavának, nem sajnálta a költséget és — szép fekete frizurában jelent meg az első ülésre. Merje most valaki őt indítványozni karelnöknek! Majd bizony, most, mikor a fiatalságnak áll a világ, ő, a ki tüzre-beszédre mindig a legfiatalabbakkal versenyzett, most az öregek legöregebbje lesz! Sőt inkább, az utolsó országgyűlés óta tiz évvel fiatalabb lett és az országgyűlés folyama alatt újra tiz évet meg fog fiatalodni. Hisz tulaj-

donképen az e mostani országgyűlés hivatása, hogy vissza felé haladtassa az ország ügyeit, miért ne hát az embereket szintén? Szerencsére itt volt Boér bácsi, a ki azt tartva, hogy mindenképen „jó az öreg s háznál,“ magával hozta tisztos hófehér fejével együtt a 76 évet, ép egészségben, és derülten komoly arczczal szívesen vállalta el a már-már gazdátlanúvá vált karelnökséget.

Egyre jobban népesedik a terem. Van benne akkora zsi-bongás, mint akár egy rajzás előtti méhkasban. Mindenki a helyét keresi. Alig van, a ki a háznagy kijelölésével meg volna elégedve. Egyiket nagyon közel tették a szélsőbalhoz, holott mint telivér kormánypártinak a centrumban a helye, a miniszterek mögött, legalább a hátsó padokban, ha már közvetlen közelökre nem juthat. Másiknak azért nem kell a szélsőbal szomszédság, mert a nyugalmat szereti. Csanádi Sándor és Simonyi Ernő szomszédságában erre nem lehet kilátás. Egy fiatal képviselőt meg oda tettek a konzervatívek mögé; e helyen pedig ő csak nem maradhat: oda költözködik hát a legkormánypártibb Csernátony mellé.

Nagynehezen mindenki helyet foglal, s előttünk áll az egész panorama. Meglátszik rajta, hogy ez a parlament a szabadelvűek parlamentje, annyi benne a fiatal ember, mint talán soha egy parlamentben sem. A szélsőbal is tisztálkodott; egész tisztességes kinézése van. Irányi megtartá előbbi helyét; ott ül most is szigorú catói arczczal az első sorban. Simonyi hátrább vonult az ujoncok közé, — talán sugni, ha szükség lesz rá. A szélsőbal legszélén egy önelégült arczu férfiú ül; 72-ben falusi jegyző volt s a jobboldali jelölt mellett korteskedett. Tisza László és Móricz Pál két egymás melletti pad szélén ülnek: azon az utcán tilos az átjárás. Csernátony elhagyta eddigi helyét, hátra vonult Podmaniczky báró mellé. Az ujságíró-képviselők a veterán Falk oldala mellett telepedtek le. A szászok is helyet cseréltek, oda huzódtak a konzervatívek mögé. Borotvált, kemény, szigorú arc valamennyie, kik közt egyáltalában nem illik az a nagyon is fiatal szász, a ki oly fürge, élénk, mint akár egy francia vőlegény. A jobboldali ellenzék szerényen meghuzta magát az egyik szegletben. Ott is kényelmesen elférnek: ez a parlament nem az övék.

Csak az egy írói karzat az egyédui, a mi az új „házban“ a régi. Minden változik, csak az írói karzat, az változatlan, talán azért, mert az mindig fiatal volt. Most is csak olyan szűk és keskeny, a mint volt. Amott lenn azok a nagy emberek, a nemzet törvényhozói, képviselői előtörnek, meg visszamerülnek, csak a nagy hatalmasság, a sajtó áll szilárdan, s csak ennek a harc-zosai maradnak meg rendületlenül helyökön, kihegyezett plajbászokkal. Mégis, az írói karzaton is van egy kis változás; olyanokkal találkozhatni most ott, kikkel előbb oda lenn találkoztunk. Miután oda nem mehetnek, hát beültek ide, író kollégáik helyére, a kik meg oda lenn foglalták el az ő helyöket, s kegyeletes pillantásokat vetnek az egyszer buzgón látogatott szűk ketreczre, melyben a tizenkettő számára való helyen olyan szépen megszoktunk félni huszoanégyen, néha többen is, egymás hátán. A szívök most is ide vonzza őket, meg nem állhatják, hogy ide ne jöjjenek, egy baráti kézszerítésra.

Uj tábor foglalta el a közönség karzatát is. Üde, fiatal arcok, a mezei virág üdeségével. Olyan szépen kiválogathatja az ember: ez képviselő neje, ez képviselő anyja, ez testvére, sőt ha figyelmesebben utána nézne, még arra is könnyen rájöhetne, melyik képviselőnek a neje, anyja, testvére, vagy barátnője. Csak azoknak a szikrázó sugaraknak, melyek ama tüzes szemekből kiszállnak, kell a másik végére jutni, mindjárt rátalálna egy-egy deli termetre, mosolygó fürtös fejre, mely minden másodperczben egyet rándul abban az irányban, melyből a villanyos sugár feléje áradoz. Láthatni aztán a karzaton elégült korteseket és boszus bukott jelölteket is. Onnan a magasból nézik azt a szerencsést, a ki az ő helyöket elfoglalta.

És elkezdődött a nagy lovagjáték. A korelnök üdvözlé a képviselőket az országgyűlési folyam előestéjén, mely hazánk fölvirágzásának hajnala. A legfiatalabb honatya fölolvassa a miniszteri átiratot, mely tudatja a képviselőkkel az ünnepélyes megnyitás programját s idejét, s ebből állott volna az első ülés, ha a szélsőbaloldal mindjárt az első nap hibát nem talál a kréta körül. Hárman is felszólaltak. Egyiknek nem tetszett, hogy ő Felsége udvari főmarsallja is jelen lesz a megnyitásnál; a másik kijelenté, hogy ő s barátai nem helyeslik a sárgafekete lobogót Budán a királyi palotán; a harmadik azon vélekedésének adott kifejezést, hogy ne a királyi várpalotában, hanem itt az országházban kellene ő Felségének megnyitni az országgyűlést. Hanem báró Wenkheim Béla, a miniszterelnök szép tiszára és bokros okokkal kimutatta nekik, hogy mindennek úgy kell lenni, mert mindezt így parancsolja részint a szokás, részint a hazai jog, részint pedig a felség iránti tisztelet, a mi ősidők óta vele születik a magyarral, ezzel aztán vége lett a vitának és egyszersmind az első ülésnek.

Az országházból kijövet egyik fiatal képviselő e szavakkal szólítja meg a lépcső alján várakozó szép fiatal nejét:

— Nos, hogy tetszik neked az országgyűlés?

— Nagyon szép, hanem csak az a megjegyzésem, hogy okvetlenül helyet kell cserélned.

— S ugyan miért?

— Te épen a hölgykarzat alatt ülsz, soha sem fogom látni az arcodat, ha majd szónokolni fogsz.

— Igazad van; erre nem is gondoltam. (Valjon mire? Arra-e, hogy nem fogják látni, vagy arra, hogy szónokolni fog?)

Egy másik, már éltesebb honatyának pedig azt a megjegyzést tette élete párja, hogy hugainak is mulhatlanul föl kell jönniök Pestre, mert ez az országgyűlés sokkal érdekesebbnek kínálkozik az előbbinél.

— Hát ugyan miért? — kérdé az egyszerű öreg ur, ki bár nem ujoncz képviselő már, úgy látszik, még sem igen avatott abban az országházi politikában, mely oda fenn a karzaton foly.

— Hát nem veszed észre, hogy soha ennyi fiatal ember egy csomóban még nem volt?

A „méltóság“ főrendeknél már csöndesebben folyt le a beköszöntő. Károlyi Györgyöt megtették karelnöknek s az átirat meghallgatása után fölolvastak egy hosszú névsort, legalább is 900 született és lett törvényhozó nevét, új és régi főispánokat és új mágnásokat. Azok, a kik születtek a törvényhozásra, aránytalanul kis számban jelentek meg.

Annál nagyobb díszben jelentek meg másnap a királyi várpalotában, a trónbeszéd meghallgatására. Reggeli kilenc órától 11-ig egyik diszkoci a másikat követé, és a bennülők — a főpapokat kivéve — egytől egyig fényes magyar pompában, kardosan, panyókásan, kalpagosan sorakoztak a bibor trón

körül, elől a hercegprimás és püspökök a kereszttel, míg a képviselőház tagjai egyszere nemzeti öltönyben, jó testvérekhez illően, irigység nélkül engedték át most az egyszer nekik ezt a dicsőséget, nagy szerényen beérven azon tudattal, hogy majd a munkából viszont ők veszik ki maguknak a legnagyobb részt, így aztán nagyon igazságos lesz az osztály. Frakkosan csak néhány száz és horvát képviselő volt jelen.

Pontban 11 órakor megnyiták a terem szárnyas ajtai és király ő Felsége lépett a trónterembe. Minden fő tiszteletteljesen meghajolt, midőn ő Felsége a bibortrónra lépve, föltette kalapját, melyet beléptekor levett volt, és ülve, erős, csengő hangon olvasta fel a trónbeszédet.

A trónbeszéd átaljában jó hatást tett, különösen azon helyek, melyekben ő Felsége kinyilatkoztatja, hogy az államháztartásban helyre kell állítani a sulyegyet, továbbá, hogy a házassági kérdések megfognak oldatni, és végre, hogy a béke nem fog zavartatni, itt harsogó éljenre fakadtak a törvényhozók.

Ilyen volt az új országgyűlés megnyitási ünnepélye és midőn Budáról haza tértünk, csak az az ohajtás volt a szivekben: vajha az országgyűlés csak felét is megtenné annak, a mire a hazának szüksége van, és — miért ne hinnők, hogy azt meg is fogja tenni!

P. K.

Budapesti hírvivő.

* * (Király Ő Felsége), ki hétfőn 10 órakor érkezett meg a déli vaspályán Lajta melletti Bruckkól, kedden délután 3 órakor ugyanoda visszautazott. — A királyné hír szerint a jövő hó közepén fog visszatérni Sassetot-ból, előbb azonban két napra meglátogatja Párist, hol az osztrák-magyar nagykövetség palotájába fog szállni. A királyné a budapesti nagy hadi gyakorlatok befejezése után Gödöllőre megy, hol közel karácsonyig fog maradni. A király a hadi gyakorlatok alkalmával szintén a gödöllői kastélyban fog lakni néhány napig.

* * (Jótekonyság.) Király ő Felsége a kalocsai tűzkárosultak részére kétezer forint segélyt adományozott magánpénztárából. — Szilávy József a pozsonyi „Humanitas“ című jótekonny-egyletnek kétszáz forintot ajándékozott. — Perger kassai püspök levelet intézett Kassa város képviselő testületéhez, melyben kijelenti, hogy élethossziglan minden évben 4000 frtot adományoz a kassai templom helyreállítására.

* * (Rózsás napló.) Király Gizella kisasszonyt, a „Budapesti Bazar“ szerkesztőjének kedves, szép leányát közelébb jegyezte el Dobokay Lajos, a kolozsvári kincstári jószágigazgatóság fogalmazója. — Friedmann Lajos pesti magánzó s házbirtokos jegyet váltott Hegner Dávid házbirtokos leányával. — Nádosy Gyula kereskedő közelébb eljegyezte Fábry Izabella kisasszonyt Losonczon. — Neyman Adolf és Zilzer Hermin kisasszonye hó 8-dikán tartják esküvőjüket. — Borsodmegyében, Sajó-Szegeden, Szerdahelyi Ilon kisasszonyt mult hó 18-dikán jegyezte el Virágh Andor rimabányai állomásfőnök. — Zergényi Elek gazdatiszt esküvője mult hétfőn volt Vörösmarty Ilka kisasszonnyal, Vörösmarty Pál volt urodalmi tiszt bájos leányával. — Blaháné közelebb Egerben nem csak vendégszerepelt, hanem jeggyűrűt is váltott Soldos Sándor fiatal földbirtokossal. A művésznő azért nem vál meg a szini pályától. — Gallovics Frigyes nagyváradi kereskedő hó közepén tartja esküvőjét Takács Emilia kisasszonnyal Kisujszállásról. — Nagyváradon dr. Örley Lajos fővárosi fiatal ügyvéd eljegyezte Cservenka Szidónia kisasszonyt. — Kis-

parádi Kiss Ferencz, pesti ügyvéd mult hó 26-dikén vezette oltárhoz Weifert Paula kisasszonyt, Weifert Ignác pancsovai sör-gyár tulajdonosának leányát. — Bosányi törvénytudor, miniszteri fogalmazó e hó 5-dikén vezette oltárhoz Edwards Ellen kisasszonyt. — Landauer Ferencz budapesti polgár mult hó 29-dikén tartotta esküvőjét Greger Szidonia kisasszonnyal. — Hedry Lajos ifju kereskedő közelebb váltott jegyet Muhay Ilonka kisasszonnyal, — Schadt István pénzügyigazgatósági hivatalnok közelebb tartotta menyegzőjét Füles Julia kisasszonnyal Budapesten. — Dr. Hagara Victor nagyszöllői földbirtokos mult hó 28 dikán tartá esküvőjét a bájos O'Egan Róza kisasszonnyal. — Lenkei ur és Bagyola Emma kisasszony e napokban tarták esküvőjüket Nagyváradon. — Kaninszky Zoltán miniszteri tisztviselő a napokban váltott jegyet Millér Etel kisasszonnyal. — Kovách Gyula gazdatiszt e hó 8-dikán vezet el oltárhoz Szirmi Karolin kisasszonyt. — Miskolczon Posta Sándor vasuti mérnök a jövő héten tartja esküvőjét Fodor Mariska kisasszonnyal. — Gulner Pál abonyi fiatal földbirtokos, közelebb tartá kézfogóját a bájos Kormuth Bella kisasszonnyal Abonyban. — Krassowszky ur Kolozsváron mult szombaton tartotta esküvőjét Klatrobeta Janka kisasszonnyal.

** (A pesti jótékony nőegylet) az ez évi szeptember 1-sejétől októberhó 31-dikéig terjedő időre méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 1247 frt 26 krt utalványozott, és pedig rendszeres állandó segélyezésben állóknak 830 frtot és egyszer-mindenkorra segélyezetteknek 417 frt 26 krt. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 22 új vizsgálatról is tettek jelentést. Együttal közhírré hozza a nőegylet, hogy szemhályoggyógyintézete ez idényre juliushó végével bezáratott; ez intézetben dr. Schulek Vilmos egyetemi természettanár urnak jelentése szerint, ez évi áprilihótól juliushó végéig általa összesen 28 egyénen összesen 34 hályogműtétel hajtatott végre, melyek közül 33 teljesen sikerült, a mennyiben 31 műtött szem a legfinomabb látásra, 2 szem pedig durvább munkákra képesítő látésségre hozatott; 1 műtétel eredménytelen maradt ugyan, de ugyanazon betegnek másik szeme jó eredménnyel műtettetvén, egy beteg sem volt, a ki a hályogműtételek boldogító gyógyeredményeiben nem részesült volna. — Ezen valóban meglepő eredmények egyedül nevezett tanár ur nagy tudománya és rendkívüli ügyességének köszönhetőek, a miért is a pesti jótékony nőegylet a fenntisztelt tanár urnak, valamint Imre József szemkórodai tanársegéd és Juhász Lajos szemkórodai gyakornok uraknak is a szegény meggyógyítottak nevében ezennel legforróbb háláját fejezi ki.

** (Az országos képművészeti társulat) most küldi szét ez évi albumát; öt képet kapnak a tagok, „Szt. Ildenfanzo“-t, a Rubens-féle híres oltárkép után, a „Jeruzsálem pusztulása napján gyászoló zsidókat“, Horovitz képe után, mely a bécsi világtárlaton is nagy figyelmet keltett; a „kotlós tyúk“ és a „hollandi bucsu“ cziműeket. Mind az öt lap becsületére válik a társulatlak, hogy kiadta, és díszére minden teremnek, a melyben láthatók lesznek. — Együttal megemlítjük, hogy a mi idei második műlapunk is elkészült már és szintén díszére szolgál a d hölgyeink termének.

** (Sipos Antal) jeles zongoraművészünk felsőbb zongora- és zenészeti tanodát nyitott a fővárosban. Az intézet célja lehetővé tenni a kevésbbé vagyonos szülék gyermekeinek is, hogy a zenében alapos és magasabb kiképeztetést nyerhessenek. A tanfolyam, külön-külön fiuk és a leányok számára, ez évi októberhó 15-dikén, a beiratások pedig e hó 15-dikén kezdődnek, az

igazgató-tulajdonos helyiségében (Keckseméti utca 13-dik sz.) A tandíj havonként 12 frt.

** (A budapesti n. zenedében) a növendékek felvétele, illetőleg beiratása az 1875—6-diki tanévre e hó 6-dikától kezdve 14-dikéig minden nap 3 órától 6 óráig a zenedei helviségben (egyetemter 5. sz. III. em.) eszközöltetik, hol egyszersmind a feltételekről is a kellő felvilágosítás adatik. Kezdőkre nézve új rendkívüli tanszékek felállítása s megnyitása rendeltetett el, és pedig a hegedü- és zongora-tanszék fiuk számára, és zongora-tanszék leányok számára, a beiratás tehát ezen osztályokra is együttal fog megtörténni.

** (Táncmulatság az Eötvös villában.) Mult szombaton tartatott a svábhegyi Eötvös-villában a második táncmulatság, melynél sikerültebb az idén fővárosunkban alig volt. A tánczosok és tánczosnők szép köre kifáradhatlan volt s a vigalom kora reggelig tartott. A mulatság reggeli öt órakor ért véget, s elhatároztatott együttal, hogy e hó 4-dikén ismét ott fog tartatni.

** (A nemzeti muzeum) lépcsőházában a falpárkányra tervezett falfestményekhez e napokban hozzá fogott a tervező két művész: Thán Mór és Lotz. Thán a nemzeti muzeum alapítását ábrázolót már befejezte s most a másikat készíti, mely a 47—48-as korszak jeleseit: Kossuthot, Deákot, Petőfit, Széchenyit foglalja magában. Lotz pedig elől kezdte és az első képet, a magyarok kiindulását festi.

** (A margitszigeti hid) felépítésének határídeje 1876-diki julius hó. a mikorra készen is lesz; a feljárási munkáknak ez évi december végeig kell elkészülniök, s el is készülnek, hogy aztán a hid jövő évi juliushó végéig végleg elkészülhessen. Felületesen szemlélve a hidat, azt hinné az ember, hogy már maholnap kész; azonban a kö- és képfaragói munkák, a kövezés, rácsozatok kicsinosítása, a lámpák felállítása stb. még igen sok időt fog igényelni.

** (Több képviselő, mint hely.) Az országgyűlési képviselők nagy része már helyet foglalt a házban. A szabadelvű párt első padosorában e nevek olvashatók: Deák Ferencz, Csengery, Ghyczy, Kovách, Szilávy, Pauler, Bartal, Csemegi, Hollán, Gorove, Kautz, Hieronymi, Horn. Sok volt-baloldali áttette helyét a középére. Érdekes az, hogy a képviselőházban összesen 444 ülőhely létezik; van pedig összesen 447 képviselő s egy miniszter, a ki nem képviselő (báró Wenckheim), így tehát 448 egyén, a ki helyre igényt tarthat, és négynek nem is jutna hely. De azért mégis jut, mert a ház soha sincs teljes számmal, s az alakuláskor van több képviselő, ki két-három helyütt is megválasztatván, több mandatummal bír.

** (Erny gyilkosa) még mindig nem került meg. Az örökösök a gyilkos felfedezésére kitűzött 1000 frtnyi jutalmat 2000 forintra, illetőleg 5000 frankra aranyban emelték föl. E jelentékeny jutalomban részesül, ki a gyilkost kézre keríti, vagy a hatóságnak oly adatokat nyújt, melyeknél fogva a gyilkos elfogatása sikerülni fog. A legközelebbi napokban Tiry Sándor nyugalmazott városi hivatalnokot fogott be a rendőrség, súlyos gyanuokok alapján, pár nap mulva azonban, ártatlansága kiderülvén, ismét szabadon bocsáttatott.

** (A népszínház) személyzete már teljesen szereve van. Rákosi 10,000 frt évi bért fizet a színházért, az öltöző helyiségeket saját költségén butoroztatja, a színház napi kiadása 116—130 frt közt változik és a működő tagok havi fizetése 16,000 frt, mely kiadásokhoz még tetemes összeggel fog járulni a beruházásokra (jelmezek, díszletek, darabok stb.) szükségeltető költség. Telt színháznál egy este jövedelme 1400 frt. A színház legelső játékindje tíz darabból áll, melyek közül a személy-

zet négyet már a megnyitás előtt betanul, ezek előadásai alatt a többiek tanulják. Minden darabot addig adnak elő, míg közönsége lesz, azután veszik sorra a többit. Október 15-dikén lesz a 3 szakaszból álló megnyitó előadás, mely a népszínház megnyitását tárgyazó „Fölvatás“ című rövid alkalmi játékkal kezdődik. Személyei lesznek: a magyar nemzet geniusa, Thália, a magyar vigjáték és bohózat személyesítői: Megyery. Szertpéteri és Réthi ébredő alakjaival stb. A prolog alatt a Galó által készített színpadi gépek is működésbe hozatnak. Ezt követi Erdélyi József „Villám Bandi“ népszínművének első felvonásából Rákosi által idomított „A leánykérő“ című népies jelenés. Második szakasz: „Jeremiás siralmai“ bohózat Rákositól. Harmadik szakasz: „A király csókja“ vagy „A zugligeti szép juhásznő“, eredeti operette; szövegét irták Rákosi és Berczik, zenéjét Huber Károly. A főszerepet Blaháné játszsza. A megnyitó előadást 3—4 estén ismétlik. Első rendes előadás Tóth Kálmán „Ördög vánkosa“ című új népszínműve lesz. Ezután Offenbach tartja bevonulását a régi jó „Dunanan“ adatik elő, azonban can-can nélkül. Pamela szerepét Erdélyi Marietta énekl. „Dunanan“ után Molière „Képzelt beteg“-e kerül színre. Későbbre van kijelölve a „Peleskei nótárins“, Lecocq „Angot“-ja és Csepreghy „Vízözön“ című látványos darabja. Közben népszínművek adatnak, melyek közt ki van jelölve Tóth Edétől a „Kintornás családja.“

* * (Nemzeti színház.) Még a mult hétről vagyok adósa kedves olvasóinknak; a „Kőműves“ operáról, a mit akkor csütörtökön adtak, nem irtam, Nem rajtam mult, hanem kifogytam a helyből. Annál szivesebben rovom le most tartozásomat, mert az opera is kedves, és van alkalmam megdicsérni Nádayné asszonyt a kiről én mondtam először, hogy jeles énekesnő válhatik még belőle. Most már mások is mondják, mert most már jeles énekesnő. De maradjunk az új opera mellett. Tárgya nem valami különös. XVI. Lajos korában játszik Leon de Merenville herceg a párisi török követ egyik odaliskjába, Irmába szerelmes és elszökteti a háremből, de rajta vesznek, a szökevényeket elfogják; a dühös pasa Leont egy oszlophoz kötteti, Irmát pedig ugyanazon szobába befalaztatja. A kőműveseket, kik e rettenetes munkát végzik, bekötött szemmel hozták e végzetes helyre, ugyanigy vezették ismét ki, messze, messze, a város tulsó végén letették őket, így most ha akarnának, sem tudnának a szerencsétlen áldozatokon segíteni. Szerencsére az egyik kőműves segéd, Roger megtetszett asszonyának, utána lesett tehát, mikor elvitték, megjegyezte magának a házat, a hová vitték, így tudódik ki a török gonoszsága és szabadíttatnak ki a szerelmesek a bizonyos halálból. Ez az egész, annál kedvesebb a zene, melyet Auber irt hozzá; hol érzelmes, hol vidám, de végig könyed és — mint mondani szokás, fülbe mászó, dallamos; a hallgató egész végig mintegy édes álomban ringadoz, kivált olyan jeles előadás mellett, mint a hogy nálunk adják. Irmát Ellinger Jozefa kisasszony adja, Bertrand asszonyt, egy vén asszonyt, Kvassayné, mindketten az ő szokott kedvességükkkel, az est fénye azonban Nádayné asszony volt. A kőművesnét adta, annyi vidám élénkséggel és bájos játszissággal, a melyet Pauliné óta — mikor még Markovics Ilka volt — nem láttunk színpadunkon. A közönség a szó szoros értelmében el volt ragadtatva. Most látta őt először ilyen szerepben, és most tudta meg, milyen drága kincs ez a fiatal asszonyka ilyen szakmára. Kőszeghy, Pauli, Udvardy, Tallián szintén helyt álltak szerepükben, és e szerint e vig opera valóságos nyereség színpadunkon.

* * (Irodalom) Aigner Lajos: „Magyar könyvesház“ című irodalmi vállalatából a 7—10. füzetek is megjelentek. A

hetedik füzet Erkmann-Chatrian, a nyolczadik Turgenjef Iván egy-egy beszélyét s a szerzők életrajzát tartalmazza. A 9—10. kettős füzet czime „Szerelmi népdalok“ Székely Sándor gyűjteményéből sajtó alá rendezte s jegyzetekkel ellátta Abafi Lajos. A gyűjtemény kétszáz ötvennél több, részben költői vagy nyelvészeti becsesel bíró népdalt tartalmaz.

* * (Vegyesek.) Deák Ferencz mint minden jó és üdvösnök, úgy az iskolai takarékpénztáraknak is pártolója. Midőn Weisz Bernát ez ügyben irt néhány füzetet adott át neki, nagyon szivesen fogadta azokat, azt mondván, hogy ő is foglalkozott ez eszmével és ez egyik régi ohajtása. — Vizváry Gyula, a nemzeti színház jeles tagja, közelebb háromszor fog Nagyváradon föllépni, mind a háromszor az ottani szegény árvaház javára. — A pesti nemzeti dalkör e hó 11-dikén a Klemens-féle kerti helyiségben nagy zene- és dalünnepélyt rendez, mely tánczczal lesz összekötve, az egyleti pénztár-alap javára. — Thaisz Elek főkapitány által Czappel Károly, a „Pester Lloyd“ munkatársa ellen indított sajtóperben a tárgyalás szeptemberhó 23-dikán fog megtartatni. — Csernátony Lajos szintén sajtóperre indított Rill József a „Független Polgár“ szerkesztője, valamint Wodianer Fülöp nyomdatulajdonos ellen; ez utóbbi ellen azért, mert a ferenczvárosi választáskor egy Wodianer nyomdájából névtelenül kikerült becsmérlő pamphlet terjesztett. Csernátont Füzesséry Géza képviselendi. — A corsó látogatóinak kíváncsiságát e napokban nagyban felizgatta, hogy mi történhetik minden este a Gellérthegyen. Ott ugyanis rövid idő óta a legkülönfélébb alaku tüzi jelek forognak ide s tova s nagyon kevesen tudták ennek jelentőségét. Holott pedig a katonák éjjeli jelgyakorlatai azok, melyekre a városon kívül elhelyezve levő különböző jelző-csapatok felelnek. — A nőképzőegylet választmánya a leánytanoda új igazgatónőjének Kalmár Jozefina urhölgyet választotta meg, nagy szótöbbséggel. A beiratások e tanintézetben e hó 25-dikén kezdődnek ez igazgatónőnél, a Lipót- és szerb utcák sarkán. A fölvételi vizsgák október 4-dikén és 5-dikén lesznek s a rendes előadások az erre következő napokban kezdődnek meg. — Liszt Ferencz ez ősszel Weimarból Rómába megy s Budapestre csak január vége felé tér vissza. — Kisfaludy Károly mellszobrát, — Ferenczy művét — e napokban állították föl a muzeumkert hátsó részében. A márvány mellszobor nem nagy s oly magasan áll a talap kerek oszlopán, hogy szinte elvész. A felállítás költségét, ha jól tudjuk, a Kisfaludy-Társaság viseli. — A dinnye az idén, különösen Budapesten annyi, hogy potom áron adják. Szegeden is száz dinnyét kaphatni egy forintért. Van azonban kivétel, s az Sopron. Ott egy sárga dinnye egy forint. — Nevelőintézetek számára kis daloskönyv jelent meg Bodnár Ignácztól zongorára. A könyv 59 dal hangjegyeit és szövegét tartalmazza magyar és német nyelven. Ára 60 kr. Kapható Rózsavölgyi és társánál. — Táborosky és Parsch kiadásában következő új zenemű jelent meg: Feinste Havanna. Polka-Francaise. Zongora számára írta ifj. Geiger Móríc az ára 50 kr. — A fővárosban a lefolyt héten született 231 gyermek, elhalt 197 személy: a születések tehát 34 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 112 fiu, 119 leány. A halottak közt volt 107 férfi, 90 nő, egy éven aluli gyermek 85.

* * (Halálhírek.) Nagyonyoni Sényi Gábor huszár-főhadnagy neje, a közszeretben állott Tar Róza asszony jobb létre szenderült. 26 éves korában. — Elhunytak továbbá: Noklár Bálint 3-ad éves joghallgató mult hó 28-dikán 28 éves korában: — Fölszigeten (Sopronmegyében), Forberger Lajos, derék gazdatiszt 36 éves korában; — Vadányi János

szemlakai birtokos és iskolaszéki elnök mult hó 20-dikán Aradon; — P a c s é r i Szutsics Károlyné, született Odry Ludovica mult hó 26-dikán élte 69-dik évében; — K o v á c s József szalacsi református lelkész élte 62-dik évében; — G u b a y István, Szeged egyik legérdeműsőbb polgára, mult hó 20-dikán, 69 éves korában. — O-Buda egyik legszebb leánya, a 17 éves Murhardt Amália kisasszony. — M o n y o r ó k e r e k i Erdődy László gróf mult hó 26-dikán, élte 39-dik évében; — S z m r e c s á n y i Sándor, volt királyi táblai tanácselnök szép reményekre jogosító fia; — C s i k a i Etelka kisasszony, a dunavecsei derék református lelkész egyetlen leánya, 19 éves korában; — P o p p e r Mária asszony, Szepes megyében nagy jótékonyága, és szívjósága miatt köztiszteletben álló ur. hölgy, mult hó 26-dikán, élte 69-dik évében. — Ö z v e g y E l e k e s Istvánné született Gajzágó Jozefa asszony hétfőn, Kolozsvártt, 33 éves korában, öt kis árvát hagyva maga után. — N e s z v e d a Riza, a kolozsvári színház szép reményekre jogosító tagja élte virágában. — S z a t m á r o n T e r n y e i Geiza végzett jogász, életének 22-dik évében. — V e r e s s Pál ügyvéd e Budapesten. — K u t t o r László, a debreczeni városi nyomda főszerkesztője mult hó 31-dikén 44 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Szeptember 4-dikén: „Észak csillaga.“ — Szeptember 5-dikén: „Betyár kendője.“ — Szeptember 6-dikán: „Erdő szépe.“ — Szeptember 7-dikén: „Aida“, Benza Ida első fellépteül. — Szeptember 8-dikán: „Gilberte,“ először. — Szeptember 9-dikén „Kőműves és lakatos.“ — Szeptember 10-dikén: „Essex.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: A s z t a l t e r i t ő r e való himzés rajza, melyet egy színű szőrkelmékre lehet tamborirozni, de melyet fehér damaskra is lehet alkalmazni színes fonállal, a mi kávésabroszokra jelenleg igen divatos.

A 2-dik szám: A betű.

A 3-dik szám: M betű.

A 4-dik szám: fehérneműek szegélyzésére való himzés rajza.

Az 5-dik szám: W betű.

A 6-dik szám: C és P betű.

A 7-dik szám: A és B betű.

A 8-dik szám: kis felsőgallér körüli himzés rajza.

A 9-dik szám: gyermekfehérneműekre való himzés rajza.

A 10-dik szám: L és D betű, asztalneműekre való.

A 11-dik szám: R betű.

A 12-dik szám: fehérneműekre való keskeny himzés rajza.

A 13-dik szám: kis a s z t a l k e n d ő k sarkaiba való himzés rajza, színes fonállal tamborirozandó.

A 14-dik szám: szélesebb himzés rajza, finom fehérneműekre.

A 15-dik szám: P betű cifrázattal.

A 16-dik szám: kis asztalkendő közepére való himzés rajza, szintén tamborirozásra.

A 17-dik szám: E és M betűk.

A 18-dik szám: P és L betűk.

A 19-dik szám: V betű.

A 20-dik szám: M betű.

A 21-dik szám: a kávésabrosz vagy asztalterítő közepére való himzés rajza.

A 22-dik szám: L és B betűk.

A 23-dik szám: B betű.

A 24-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 25-dik szám; kis a s z t a l k e n d ő sarkába való rajz.

A 26-dik szám: T betű.

A 27-dik szám: zsebkendő körüli finom himzés rajza.

A 28-dik szám: kávésabrosz sarkaiba való himzés rajza, egy szőlőfürtöt ábrázolván.

A 29-dik szám: M betű.

A 30-dik szám: M és S betűk,

A 31-dik szám: A és T betűk. És végre

A 32-dik szám: E betű

S z á m r e j t v é n y .

Novák Iréntől.

3. 1 2. Most is ilyent lát szemed,
10. 5. 4. Elgyötri a beteget,
10. 11. 6. Ez van mindnyájunk felett,
7. 8. 9. 12. 4. 9. Ezzel ujjad vértized.
12. 4. 11. 10. Őszszel kapunk eleget,
3. 4. 5. 3. 4. Testvérünk, de nem szeret,
9. 2. 9. 7. 8. Szolgál igaz ok helyett.
2. 1. 3. 4. Ővjad ettől lelketed.
1—12. Minap újra született.

Megfejtési határidő: októberhó 2-dika.

A f. é. 32-dik számban közölt rejtvény értelme:

„Remélj, szeress, a szív világa ez!“

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Kanizsai Nagy Etelka, Erdensohn Emilia, Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Hancsok Bittera Natalie, Danielovich Mariska, Vincze Csima Petronella, Boda Sándorné, Madarassy Irma, Csonth Dénesné, Máday Antónia, Jánossy Lajosné, Illiczky Ilona, Hazay Mariska, Nagy Flóra, Túry Emma, Fodor Katinka, Dulácska Fanni, Méray Tinka, Szathmáry Emilia, Szabó Jánosné, Szent-Iványi Kamilla, Gömöry Tekla, Fülöp Emma, Szarvasy Mária, Tóth Margit, Szűcs Géza, Morvay Anna, Palotásy Ida, Kubinyi Ottilia, Farkas Berta, Péntek Karolin, Novák Szidónia, Angyal Ilka, Mátray Ilona, Borecsányi Teréz, Vincze Róza, Országh Mária, Mélék Katarina, Hób or Kornélia, Nagy Georgin, Jakab Juliska, Máday Klementin, Bagi Jolán, Laczay Irma, Lázár Jozefa, Szűcs Imréné, Somogyi Rezsóné, Nemes Károlyné, Szeless Ida, Boros Malvin, Plathy Kamilla, Vancsai Tilda, Naményi Mária, Istvánffy Gizella, Vörös Tamásné, Kövesdi Mariska és Erzsi, Gálfy Piroska, Ujfalussy Etelka, Orbán Matild, Balázs Róza és Emma, Cseh Constantia, Vályi Katalin, Novák Endréné, Bokor Tekla, Kelemen Amália, Nagy Károlyné, Zalánfy Luiza, Dosztál Szabó Etel, Destek nővérek.

A 30-dik számban közölt rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Illiczky Ilona, Nagy Ida és Piroska.

A 31-dik számban közölt rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Illiczky Ilona, Nagy Ida és Piroska.

T a r t a l o m .

Egy anya levelei. — Egy lányka halálára, Prém Józseftől. — Egy huszonnyolc éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie. Tompa Kálmántól. — A zilli havasokon. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Színház. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

ünnepélyt, Dózsa Károly aljárásbíró a vajdahunyadi várnak és koronkinti birtokosainak ős időkől kezdve napjainkig terjedő emlékirását olvasta fel. Ekkor a várkastély külkertjéből megszólaltak a mozsárágyuk és a hullámozó nép tömegének viharos éljenzései, mialatt a zenekar a Hymnust játszotta. Ezután Benedikty Albert tartott beszédet, melyet a jelen volt sokaság lelkesült éljenzéssel fogadott, a zenekar pedig a Rákóczy indulót játszotta. Az emlékirat a Hunyady-erkélyen jelen volt urak és hölgyek által aláíratván, több ércpénzdarab, és a vár jelenlegi állapotát mutató rajz egy e végre készített bádogszelenczébe elhelyezve, és beónozva az alapkö alatt vésett helyre illesztettek. Az elnök az első kalapács-ütést ezen szavakkal teljesítette: „Isten áldd meg a magyart! Éljen a király! Éljen a hon!” A nép szünni nem akaró éljenzései közt a zenekar ismét a Hymnust játszotta, és ezzel az ünnepély véget ért.

Tüzesetek. K a l o c s á n roppant tüzvész dult hétfőn délután. A káptalani magtár gyulladt ki, s az orkászserű szél csakhamar lángba borítá a fél várost. Pestmegye keddi közgyűlésén Szilassy alispán megemlékezett e nagy szerencsétlenségről, jelentve, hogy több száz ház lett a lángok martalékává. Hajnald érsek rögtön öt ezer frtot utalványozott a legsürgősebb segélyre — L a p á n c z a községben, mult hó 26-dikán egy 36 házból álló utcásor hamvadt el. — V e s z p r é m m e g y e Békás községét mult hó 20-dikán roppant tüzvész pusztította, mely az urasági épületek és 11 kisebb ház kivételével, az egész községet elhamvasztotta. Biztosítva csupán csak 5 ház volt. — K o v á c s V á g á s i b a n (Abaujban) mult hó 18-dikán ötven ház égett le; gr. Károlyi Ede azonnal száz frt küldött a kárvalotaknak s épületfát is fog nekik adni. — H a j d u - D o r o g h o n mult hó 27-dikén megint tűz ütött ki, már hatodszor ebben a hónapban, negyedszer tiz nap alatt. Két keresztül utazott csegei embert a népgyujtogatási gyanu miatt elfogott, és ha Farkas Pál rendőrhadnagy azonnal a helyszínén nem terem, a két ember a sok tűzveszélytől megrémült lakosság boszujának alig ha áldozatul nem esik. — U n g v á r t t mult hó 28-dikán 20 házat hamvasztott el a láng, melléképületeikkel együtt. — A Szepességben, R ó z s a h e g y városában mult hó 25-dikén 18 csűr és 14 lakház lett a lángok martaléka. — Sopronmegye T a m á s i községében mult hó 27-dikén négyszer ütött ki tűz, a miből gyujtogatást sejtének. — Mult hó 25-dikén este 8 órakor a Nagyszombathoz közel tekvő Gerencsér helységben tűz ütött ki, 20 pajta lett a lángok martaléka.

Vidéki vegyesek. A veszprémi lövöldében Kindl Béla (egykor huszár, most kereskedő,) fogadásból husz percz alatt nemcsak ezerhatszáz kardvágást tett a levegőben, hanem ráadásul meg is pótolta négyszázal. — S á t o r a l j a - U j h e l y e n az ifjuság mult szombaton tánczestélyt rendezett, jótékony czélra, jó zenével; de tiszta jövedelem helyett lett 24 frt deficit. — M o h á c s o n műkedvelői társaság alakult. — A debreczeni gyalogverseny e napokban ment végbe és a nyerteseknek mindjárt a n.-várad iudóházánál kiosztották a verseny jutalmait. Beöthy Sára kisasszony, az alispán leánya tüzte azokat kinek-kinek mellére. Este lakoma volt az „Apollo“ vendéglőben, melyen a torna- és tüzoltó egyeslet tagjain és a győztes gyaloglókon kívül igen sokan vettek részt. — A Pelsőcz közelében fekvő magas sziklás hegy oldalában van egy „Csengő lyuk“-nak nevezett mély barlang. E barlang belsejének kikutatására vállalkozott három bányász. Pelsőcz város közönsége pedig táncmulatságot rendez ez alkalommal a bátor vállalkozók tiszteletére. — L é v á n közelebb Aranyossy Gyula jól szervezett szintársulata működött és nemcsak vígjátékot és drámát, hanem operát is adott elő, így

mult hó 28-dikán a „Büvös vadász“-t köztetszés mellett. Innen e napokban Szombathelyre ment a derék társulat.

Különfélék.

* * (Petőfi szobája.) Az a szoba, melyben Petőfi Debreczenben tartózkodása alatt lakott, a Várad utcán van, Sáska Károly ur birtokában. A szoba nincs már azon állapotban, mint mikor még Petőfi benne lakott. Eltűnt belőle a természetes boglyakemence, s falai is magasabbra emeltettek. Sáska Károly ur emléktáblát sándékozik tétetni a szoba falába.

* * (Garibaldi neje) e napokban Caprerában meghalt. Garibaldi első neje már 1849-ben halt meg, 2 figyermeket: Menottit és Riciottit, és egy leányt, Terezitát, hagyva hátra. Ez utóbbi egy Canzio nevű génuai polgárhoz ment nőül. Egy másik nejétől Garibaldinak 1858-ban született egy leánya, ki Athénban nevelkedett és csak nem rég jött atyjához Rómába. E leány 17 éves és most Caprerában van atyjánál. Azon nőt, kinek halálát jelentik, Francziskának hívták; ez a legönfeláldozóbb gondot és ragaszkodást tanusította férje iránt; 1862 óta osztja ennek caprerai magányát, négy gyermeket szült, de közülök csak két kised, Clelia és Manlio, van életben.

* * (Külföldi vegyesek. A budai árvizkárosultak javára Jassyban 837 frankot, 21 darab Napoleon aranyat és 1 ezüst forintot, Konstantinápolyban pedig az osztrák-magyar konzulatus, valamint több szerkesztőség összesen 503 frt 25 krt gyűjtöttek. Ugyan e czélra a berlini nemzeti színházban mult hó 9-dikén rendezett jótékony előadásból 1010 bir. márka folyt be. — K l a p k á r ó l azt az álhirt terjeszték párisi lapok, hogy a heiczegovinaiak vezérnek kérték föl; a tábornok jelenleg Temesben van, de egészen másféle okból, a „Merkantil.“ biztosító bank s egy vasuti terv ügyében. — M i l a n fejedelemtől azt írják Belgrádból, hogy a szerbiai lázas izgatottság miatt hajlandó volna a trónról lemondani. — G a r i b a l d i Caprerában munkákkal megerőltette magát s állapota sokkal rosszabb lett.

Megbízások tára.

N y i t r á r a V.-nak: Már a mult számban tettem említést e szomorú esetről.

M-ra J. G. urhölgynek: Az illedéki codex azt rendeli, hogy ha először tesz egy fiatal ember uri háznál látogatást, akkor a látogatójegyet az előszobából kell beküldeni. Ha azonban történetesen a házi ur vagy a házi asszony nyitnak neki ajtót, akkor az elmenetelnél szokás a látogatójegyet ott hagyni. — A lépcsőn felfelé, mindig az urak mennek elől, a hölgyek utánuk, lefelé a hölgyek elől, az urak pedig utánuk. — Ha férfi hölgyet kísér, akkor a hölgy a jobb oldalon jár, ha ketten kísérik, akkor a magasabb állású, vagy idősebb férfiú a hölgy jobbik, a másik pedig bal felül jár.

B o r s z é k r e K. J. urnak: Magánlevelet írtam.

H a d a d r a Sz. K. urhölgynek: El van küldve.

R o z s n y ó r a K. M. K. urnőnek: Postára van adva.

U j - V e r b á s z r a L. I. urhölgynek: A legszivesebben teszem.

S z o l n o k r a O. G. urhölgynek: El van intézve.

Z s a d á n y b a H. I. urnőnek: Azonnal megküldtem.

V a r s á n y b a V. J. urhölgynek: Egy $\frac{1}{4}$ -ed font vaját ugyanannyi finom liszttel a nyújtó deszkán el kell morzsolni, egy $\frac{1}{4}$ -ed font tört cukrot, ugyanannyi hámozatlan tört mandulát, egy egész tojást, egy fél citrom levét és finomra vagdalt héját beléadni, és igen jól eldolgozni. Így készül a linzi tészta, a melyből aztán akár kis perczeket, akár pedig tortát lehet sütni, a tetejét finom befőttel diszitve. Legjobb két e-yforma nagyságu formába osztani a tésztát, sütés után az egyiket befőttel bekenni, a másikat pedig reáborítani.

L é v á r a F. P. urhölgynek: Köszönet. A lap pedig mindig szombaton adatik itt postára.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükséget

árak raktára.

Napi árak vámföntként = 1/3 Kilo.

Czokor, legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24
darabokban	23 1/2
törve	26
Kávé, Caracuya, halvány	70
Zanzibar, sötét	74
Portorico, zöld	79
Ceylon, igen finom	80
Cuba, legfinomabb	85
valódi floridans	88
Mecca, válogatott	82
Arany Jávva	95
Parkótszó	82
Rizs, (vagyíték Moc, Cuba, Jávva)	1.05
Rangon, legfinomabb	9
olasz, Florentin	10
finom	12
fényes	14
nou plus ultra	18
Arpakása minőségként	25, 22, 20, 16 és 10
Apolló-kyertya 6-os és 8-as	20 1/2
Salataolaj legl.	50
Dara	14
Mandola, édes	54
Mazsolaszóó	36
Háziszappan	22
Keményítő teljes minőségű	20
legfinomabb Tullangl.	15
Szilva valódi török	18

Valodi Francia pezsgőborok.

Veve Clicquot, Pousardin	3 frt 85 kr.
L. Roudier Carto blanche	3
Heidsieck & Comp. Monopole	4
Moët & Chandon crém rosé	3
Delbeck & Cie	2
B. D. Pol & Cie	2
Gustave Gilbert	2
De Villers, rosé	2
F. de Bart & Comp.	2

Szulfini víz.

25 és 60 palackzárkában	5 frt 25 kr.
5 láda	30 " 50 "

Az árakat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Czokrot csak egész süvegben szállítok a többi áruból mérlek legkevesebb egy vámföntöt, melyből 112 font 100 bécsi fontnak felel meg.

Üzleti helyiségem hétköznapiakon délelőtti 6-12, délután 2-7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvetel mellett a legnagyobb gondtal teljesíttetnek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Minták kívánatra bárhova ingyen es bérmentve.

Csupán csak **27** kron árúcsarnok alapítójánál található a legolcsóbb bevásárlási forrás.

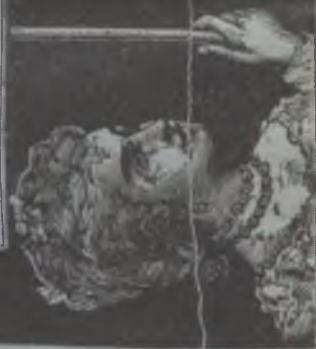
Ugyanott njonan érkezett mindennemű legdivatos ruhakelmék es minden e szakba vágó czikkék bámulatos olcsó aron, azaz csak **27** krajczárért árusittatnak. Vidéki rendelmények pontosan teljesíttetnek.

Videki rendelmények lelkismeretesen eszközöztetnek.

Ajánlható mindenkinek!
ki gyönyörű
női ruhakelméket
juttányos áron vásárolni kíván:
HAMBURGER ADOLF
divattáru-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárhol ingyen és bérmentve küldetnek megrendelések utánvétellel gyorsan szállíthatók.

Hirdetés felvételi iroda:
3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignácznál
Budapesten.

37-dik szám.

Szeptember 12-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Ország-út 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónspi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
						óra perc		perc óra		
Szept.	12	Vasárnap	C 17 Mária sz. n.	C 16 Tóbiás	31 E 13 Mária öve	12	5	33	6	19
	13	Hétfő	Móricz püspök	Mór	1 September	13	5	35	6	16
	14	Kedd	† felmagasztalt.	Salome	2 Mamantus	14	5	33	6	14
	15	Szerda	Nicoméd Kántor	Nicoméd	3 Anthim	15	5	38	6	12
	16	Csütörtök	Ludmilla	Cziprián	4 Babilás	16	5	39	6	10
	17	Péntek	Hildegard	Lambert	5 Zakariás	17 Görög. elüz.	5	40	6	8
	18	Szombat	Irene vértanu	Richárd	6 Mihály	18 Sab. Ki-thab	5	42	6	6

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A kalocsai tüzkárosultak részére minden felé megindultak az adakozások és gyűjtések. Emberbaráti kötelességünknek tartjuk azon kérelemmel járulni tisztelt olvasóinkhoz, hogy ők is segítsenek filléreikkel enyhíteni a szerencsétlenek nyomorát. A vész által sujtottak részére bármily csekély adományokat is minden hazai szerkesztőség szívesen fogad s nyilvánosan nyugtáz.

Bicskén (Fehérmegyében) mult szerdán kegyeletes ünnepély volt. Mezei János agg tanító ur 66 éves tanítóságának megünnepelésére a vértessaljai tanító-egylet táncczsal egybekötött hangversenyt rendezett az uradalmi kastély történeti nevezetességű nagytermében, melyre az egész vidékről és a fővárosból számos előkelő vendég és tanférfi sereglett össze. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Hymnus, előadta a bicskei dalárda. 2. Alkalmi költemény szavalta Szalai Sándor tanító. 3. Az ünnepelt agg tanító megkoszorúzása a tanító-egylet tagjai által. 4. Szózat előadta a bicskei dalárda. 5. Zongorán játszott Timpler Anna kisasszony. 6. Felolvasást tartott P. Szathmáry Károly országgyűlési képviselő ur. 7. Költeményt szavalt Jakab Dániel tanító ur. 8. Zongorán játszott Stocker Pál tanító ur. 9. „A vén csösz“ költemény, szavalta Nagy Ö. ur. 10. Sipos Antal zongoraművész ur „változatokat“ játszott magyar népdalok felett. 11. „Ifju vágya“ előadta a bicskei dalárda. Záradékol zene. Megható látvány volt az agg tanító megkoszorúztatása és a mély megilletődés, melylyel az őt ért kitüntetést megköszönte. A tánczestélyen pedig számos szép hölgy vett részt. A tiszta jövedelemből „Mezei alapítvány“ szerveztetik.

A szegedi iparkiallítás jövő évi augusztushóban fog megtartatni. A bejelentési határidő a jövő évi május elsejéig tart. A kiállítandó tárgyak júliushó 15-kétől ugyanazon hó végeig küldendők be. A kiállítás országos vásárral köttetik össze, mely a külföldi consulatesok segítségével, nemzetközi vásárrá alakítatik át.

Szabadka város képviselőtestülete szótöbbséggel elhatározta, hogy a gymnáziumi tanárok évi 1200 frt fizetés, 200 frt lakbér és 100 frt ötödéves fizetésemelkedésben részesüljenek. Vajha minden község és testület ily magasztos fogalommal bira a tanügyről, mint a melyet Szabadka város képviselője fönnebb idézett határozatával tanusított!

Orosházán mult hó 28-dikán műkedvelői előadás volt. A „Légyott“ és az „Apró félreértések“ czimű egyfelvonásos vígjátékot játszták, nagy közönség előtt. A műkedvelő nők: Práznovszkiné Balázs Irma, Székács Vilma, Torkos Ilka és Weinberger Róza urhölgyek, valamint a férfiak is elismerő tapsokban részesültek. Az előadást táncz követte, melyben a környékről

is sokan vettek részt. A mulatság négy óraker ért véget s anyagilag is szépen jövedelmezett a helybeli iparos-tanonczok iskolája javára.

Beszterczebányán Balog György magyar vigjáték-, dráma-, népszimü- és operette-társulata működik. Örvendetes, hogy e derék városban, melyben eddig nem a magyar volt az általános társalgási nyelv, most már magyar szintársulat is működhetik.

Nagyváradon vasárnap délután leplezték le Rónay Gyula emlékszobrát igen nagy közönség jelenlétében. A városi dalárda a színházi karral énekelt egy dalt. Azután Mándoky Béla hangulatteljes beszédet mondott, és meleg elismeréssel emlékezett meg a nagyváradi közönségről is, mely kegyeletes adományai-
val a szobor felállítását lehetővé tette. A beszéd végeztével Vizváry Gyula a nemzeti színház nevében szép babérkoszorút tett a szoborra. Az ünnepélyt a dalárda éneke fejezte be.

Nyitrán mult vasárnap a történelmi társulat ülésében gróf Mikó Imre elnöki megnyitó beszéde és a báró Nyáry Albert értekezése nagyhatásúak voltak. (Magyarország városainak műveltségéről és társadalmi szelleméről a középkorban.) Jelen volt a város és környék értelmisége. Vasárnap este a főispán adott fényes vacsorát, hétfőn pedig a megye rendezett lakomát, melyen gróf Mikót és Horváth Mihályt nagy kitüntetésekben részesítették. Germanetz K. tanfelügyelő ez alkalommal csinos költeménnyel kedveskedett. A rendezés körül gróf Nyáry Simonnak voltak kiváló érdemei. — **Tornoczon** is díszesen fogadták a vándorgyűlés tagjait s Szulyovszky I. ügyvéd ékes üdvözlétére gróf Mikó Imre felelt. A falukban sok nép gyűlt ki s lobogókat és virágokat lehetett látni a házakon. Nyitrára mozsárdörgés közt vonultak be. A gazdag levéltárak buvárlatára négy bizottságot alakítottak: a nyitrait, galgóczit, bodakit és novákit.

Félegyházán két öreg ur, Csernay János és Veréb János, 4000 ölnyi távolságot 47 percz és 31 másodpercz alatt futottak meg. Mindkettő közel van már a 70 évhez. A jól sikerült verseny által felbátorulva, most nagyobb vállalatra szándékoznak, és pedig gyalog akarnak menni Bukovinába és vissza.

Haris Lajos nagykárolyi géptulajdonos egyik tisztviselőjének oly feltűnő szépségű leánya volt, hogy az egész környéken csak „nagykárolyi Venus“-nak hívták. Szegéy Venust a napokban igen nagy szerencsétlenség érte. Nagyon közel talált menni egy cséplőgéphez, az hirtelen beragadta egyik lábát, s térden felül elszakasztotta.

Vidéki vegyesek. József főherczeg elfogadta a pécsi elaggottak egyesülete fölötti védnökséget. — **Kossuth Lajos**

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

37. SZ.
Szept. 12-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

A leányok neveléséről.

Egy amerikai tudós, ki hazájában kitűnő állást és köz-
tisztletben álló nevet vivott ki magának, nem rég nyilvános
felolvasást tartott Chicagóban, tárgyul a nevelést választván.
Előadásának azon része, mely tüzetesen a leánynevelésről ele-
mélkedett, leginkább érdekelte a nagyszámu közönséget, és
azt hangos tetszésnyilvánítással is tünteté ki. E részből közlünk
egy összefüggő mutatványt, a mint azt egy ottani lap, a „Tri-
bune“, a közönségnek bemutatta.

A tudomány minden ágát elérhetővé kellene tenni a nők
részére, — mondja tudósunk, — és minden igyekezetet bátorít-
tani, mely alkalmat nyújt nekik, az élet harcát saját erejükből
kivívni. Nem csak a tanítónői pálya nyíljék meg előttük, hanem
adjunk nekik alkalmat, hogy az orvosi tudományra, a jogra, egy
szóval tehetségük és hajlamaik szerint minden életpályára ké-
pezthessék ki magukat. Egyben azonban nem tud a nő előre
haladt gondolkozókkal megegyezni, és ezt nyíltan ki is mondja
még azon veszélylyel is szemben, hogy vén philiszternek, vagy
pedánsnak fogják csufolni, azt tudniillik, hogy bármenny-
nyire ohajtandó, hogy a nő is ép úgy tanulhasson mindent, és
kiművelhesse szellemét, mint a férfi, sehog sem jó és üdvös, ha
a nő egyedül áll az életben. A leány természetes rendeltetése,
hogy feleség és családanya legyen. Minden más életcélzél valósá-
gos kivétel és rendkívülség. E nézetet, azt hiszi előadó, nemcsak
minden jelenlevő fiatal nő vallja, hanem minden fiatal férfi is.
Ezután pedig nyilván azt kérdik tőle, hogy hát e szerint minden
leányt mégis csak gazdasszonynyá vagy kulcsárnővé akarja-e
nevelni? — mire ő azt mondja, hogy épenséggel nem. Ellenkező-
leg, ő azt ohajtja, hogy a mi leányaink a lehető legjobb neve-
lésben részesüljenek, de mindenek előtt azon czélból, hogy annál
jobban felelhessenek meg köteleseiknek mint nők és anyák.
„Talán vannak“, — folytatá — „a kik gunyosan biggyeszti ajku-
kat, hogy egész általánosságban beszélék: „a mi leányainkról“,

gazdagot, szegényt egyformán egy kalap alá huzván; de őszintén
meg kell vallani, hogy örömmel adok elsőséget a természetes, üde,
virágzó, egyszerű leánynak a kifestett, rizsporozott, mestersége-
sen fürtözött fiatal delnő felett. A jelen társadalom egyik legna-
gyobb átka azon mindinkább terjedő divat, hogy a férfiak nagy
része annyit időzik vendéglőkben és kávéházakban. (Nagy tet-
szés.) Ezen szokás lazította meg annyira a családi kötelekeket,
mert feleslegessé tette a kölcsönös gondoskodást, az anyát pedig
nem királynővé emelte a háznál, hanem annak csak egyszerű
lakójává. Mert csakugyan a nő királynő legyen saját házában.
És miért olyan általános e rut szokás? Azért, mert a leányok
fiatal korukban nem tanítatnak a háziasság kötelesegeire, és
azért később visszajednek azok teljesítésétől. Ez pedig igen
nagy, végzetes tévedés a női nevelésnél. Nem egy leány él azon
hiszemben, — és fájdalom, sok könnyelmű fiatal ember még
táplálja benne ezen tévhitet, — hogy akkor a legvonzóbb, midőn
kiállítási bábuvá teszi magát a selyem és csipkék feltüntetésére.
Azon kérdésre: „Miért nem házasodik ön, nincs-e ön azon hely-
zetben, hogy nőt eltarthasson?“ nem egy mai napi fiatal ember
azt felelheti: „Oh igen, én vagyok olyan helyzetben, hogy nőt
eltarthassak, de nem olyanban, hogy ruházhassam.“ Ez kissé
uyersen hangzik ugyan, de azért igaz, és bizonyára csak azért
virágzanak olyan dusan a klubbok és kaszinók, mert a nők igé-
nyei olyan tulságosak. A mig a leányok nem tanulják meg azt,
minő vétkes tévedés azon hit, hogy többet ér az, a mit testükön
mutogatnak, annál, a mit kincs gyanánt lelkükben őrizniök
kell, mindaddig a nőtelen férfiak serege szaporodni fog, és
mindinkább ritkább lesznek a házasságok.“

A felolvasó egy helytt Kornéliát, a Grachusok anyját is
felemlíti, ki gyermekeiben látta legdrágább kincseit. „A nő min-
dig központja a fényűzésnek“, — folytatá a szónok — „és ma
még inkább, mint valaha. Ez ugyan vonzóvá teheti a nőt a

nyegle divatfi előtt, de valóságos réme a férjnek. (Tetszés.) Leányainkat minden tulzástól erősen kell óvni, ellenben az egyszerűséget kell velük megkedveltetni, kivált a ruházatban. Ebben rejlik napjaink egyik nagy baja. A mily arányban a házasságok ritkulnak, ugyan olyan arányban kevesbül a lakosság és a nemzet. Ez természeti törvény. A leányokat arra kell tanítani, hogy hasznossá tegyék magukat, mert minél hasznosabb a nő, annál szebb disze a háznak és nemének. Midőn a római államférfiak valamely nőnek bókot akartak mondani, azt mondták róla: „Ott-honn ül és sző.” Fialtal hölgyekkel meg kell értetni, hogy a becsületes munka nem szégyenit meg, de ellenkezőleg diszeül szolgál minden nőnek.

A mi tudósunk aztán az amerikai konyháról is elmélkedett. „Francia-, Német- vagy Angolországban egy gyomorbajos egyénre tíz amerikait lehet számítani“, — mondá. — „Ezt minden gyakorló orvos bizonyíthatja. És honnan származik ez? Onnan, mert, kivált magasabb társasági köreinkben, lealázónak tartják, a háztartás munkáival foglalkozni. Nem tanítják leányaikat semmi hasznosra, gyakorlatira, legfőleggel kelméket összevásárolni, a mi végre is a leghasznavehetlenebb, a mit csak tehetnek.“

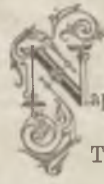
„Igen gyakran hallani: „Hisz nem szükséges, hogy én magam dolgozzam, azért van cselédem!“ Az igazi nő azonban legfőbb örömét és büszkeségét találja abban, hogy még akkor is dolgozik, ha nincs rászorulva. Egy amerikai újságíró egyszer meglepetését nyilvánítá a felett, hogy Bismark herczegnőt egy alkalommal nagy kulcsesomóval, mint gazdasszony működve találta. Pedig minden művelt ember ezért csak annál jobban tiszteli ezen magas állású hölgyet, mint ha a kulcsok helyett minden nap ugyanolyan sulyu gyémántokat viselne. A gyémántok csak azt bizonyítanak, hogy férjének sok pénze van, a kulcsesomó pedig azt, hogy jó kézben van a háza és a szive. Az amerikai nők legnagyobb baja a gondolatszegénység, az örökös semmittevés; ez ássa alá a legtöbb előkelő család boldogságát. Napoleon azt felele egykor egy nőnek azon kérdésére, mi által lehetne a francia nemzetet még nagyobbá tenni: „Adjatok neki jó anyákat.“ Ez az, a mi Amerikában hiányzik, és ennek kellene a végcélnek lenni a nőnevelésnél. A leányokat jókor kell arra tanítani, mennyivel áldásosabb a kötelességek teljesítésének élni, mint a vigalmaknak. Czeláltalán egy nemzetet politikailag akarni reformálni, ha ezt nem a nevelésügynél, a házi tüzhelynél kezdi. Nem az által adunk a nőnek magas állást, ha beválasztjuk a törvényhozó testületbe, hanem az által, ha hozzá méltó jó nevelést adunk neki.“

Igy beszél a mi amerikai tudósunk az ottani viszonyokról és nőkről. Látni való tehát, hogy még a női kérdésben legelőre haladottabb Amerikában is a jobb gondolkodásuak úgy fogják föl a nőnevelés teljes korlátlanágát, hogy t a n u l h a s s o n mindent, a mire hajlamai és képességei vannak, de a mit minden leánynak mulhatlanul tudni kell, az, hogy jó gazdasszony, jó feleség és jó anya legyen, mert ez az ő természetből való hivatása és társadalmi rendeltetése.

És tegyük kosszá végül azt is, hogy a jelen volt ezerekre menő hallgatóság — férfiak, nők egyaránt — nagy tetszéssel fogadta e fölolvast.

H a j ó s n e j e .

Kiss Józseftől.

Sap keltekor, nap nyugtakor
Ott ül magányosan,
Tekintete habok felett
Mint fecske elsuhan.
Tekintete nagy messze száll,
Hol nincs ut, nincs akadály
Ég és hullám között

Lelkét nem bántja aggalom,
A tenger hű barát :
Sülyeszt hajót, kincset rabol,
De kenyeret is ád.
Urának kérges tenyere
Százszor megbirkozott vele,
Nem félti őt a nő.

Csak olykor ha órák kelyett
Napokra elmarad,
S kóvályognak sötét egen
A viharmadarak.
Tört bordát hajt a fergeteg :
A szegény asszony megremeg
S szorongás fogja el.

Eszébe jut a rege mind,
Mit hallott valaha,
Hajós népről, kik mentek és —
Nem tértek meg soha :
Rejtelmes, sötét alakok,
Kiket a nóta felkapott
S meggyászol, megsirat.

Oda szoritja gyermekét
Szorongó keblére,
S ámitja azt és enmagát,
Hogy az miud semmi se !
Tévelygő sugár az egen —
Ő győz a kísérteteken
És újra hisz, remél.

Egy huszonnyolcz éves öreg ember .

— Elbeszélés —

Tóth Józseftől.

(Folytatás.)

Persze, hogy ily elmélet mellett nagyon sokszor kellett csalódnia a — praxisban, a mi azonban igen kevésbé bántotta őt. Legfeljebb a hiúságát sértette. A négy évi jogot lejárva, külföldre utazott a 22 éves Szegvéghy, hanem bizony az is csak afféle nagyuri kényutazás volt, minden komoly törekvés nélkül, csupán azért, hogy élvezet keressen.

Utóbb azonban már nem talált. Sem a külföldön, sem idehaza. Eltelt teste lelke a gyönyörrel s többé nem érdekelte, nem vonzotta semmi. A megcsömörlés, az undor válságos ideje eljött, s valóban nem egyszer adott igazságot komor gondolatai közben az öngyilkosnak, ki azért emel halálos fegyvert önszívére, mert borzad az élettől az anyagi jóllétben is. Hisz oly borzasztó az élet, mikor már nem képes örömet nyújtani! Szegvéghy Elek is idáig jutott még alig 23 éves korában. Rémülten vette észre, hogy nem vonzza többé semmi az élethez, sőt elidegeníti attól, s hogy megtört, beteggélte teste lelke, hogy megöregedett 28 éves korában.

Oh, ha újra lehetne kezdeni az életet! ha még egyszer kinyílnának az élet letört virágai! Hogy megbecsülné azokat! Nem pazarolná el féktelen gyönyörben ifju erejét, hanem úgy élne, mint emberhez illik.

Most, hogy undorral tölté el a divatos nagyvilági szereplés gondolata, s visszavonult, tapasztalá, mily kevéssé veszik észre s mily kevéssé törődnek azzal, hogy „elmarad“ a térről.

— Száz halálnál borzasztóbb az ilyen élet! — gondola, — és még sincs erőm elhagyni e nyomorult világot. Csontjaimon rá-gódik a kínzó betegség, és sötét lelkemben a vád és csüggedés rémei, miket nem üzhet el a jobb érzélem s a tudós vigasza.

— El, el a zajból, az emberek közül! hogy ne legyen okuk kacagni, vagy szánakozni felette, hogy kik eddig emelt fővel, büszkén láttak szerepelni, most ne láthassák lealázó nyomorúságomat.

— Élet, élet, mily utálatos vagy, s mégis hozzád vagyok lánczolva, hogy irtózatosan megbűnhődjem rövid ifjúságom eltűnt boldogságát!

S e bűnhődés annál keserűbb volt neki, mert lelkében nem támadt fel a tiszta öntudat enyhítő, engesztelő hangja, a remény vigasztaló érzete, hogy még minden megváltozhatik.

Haza jött ősi fészkebe. Nem azért, hogy új életet kezdjen, hanem megpihenni és azután — eltemetni magát az eddig gyűlölt magányba. Mert hiszen milyen lehetne az az élet, a mit ezentul kezdene, mikor már leélt egy örömkben gazdag és mégis megutált életet? Lehetetlen már visszatérni innen s átváltozni új alakba.

Hiába ült a zongorához, erőszakosan küzdve le ellenszenvét; néhány zavaros hangfutam után bágyadtan hanyatlottak le finom kezei a billentyűkről; mintha az a néhány hang felizgatta s kimerítette volna, sétákat tett a kertben s a kastély vidékén, megtekinté a regényes váromladékokat, mely magas kakukkfűvel dombtetőn emelkedett, szelid árnyu szilfák között; majd sétalovaglásokat tett, s megtekinté gazdaságát, melyet a valóban ritka becsületességű inspektor és egyuttal direktor igen jó karban tartott; de mindezek épen nem adtak neki szórakozást, s utánuk még kedvetlenebbnek, kimerültebbnek érezte magát. Gyógyíthatlannak látszó kedélybetegség, s testi lelki fásultság tartotta hatalmában, melyen semmi sem volt képes a legparányibb változást tenni. E mellett tulérzékeny idegeit a legcsekélyebb tárgy kínos feszültségbe hozta s beteggé tette. Finom, majdnem átlátszó arczán az ideggyengeség részvétre indító kifejezése ömlött el. Az inspektor ur legalább nagyon sok sajnálkozni valót talált a fiatal ember képén, mikor néha-néha látta a kertben és a kastély udvarán, vagy felment hozzá.

— Nagyon pópista színben van ez a szegény fiatal ember — gondolta Potyádi Gábor az ily alkalmakkal — csupa merő szenvedés néz ki belőle.

Különösen akkor tűnt fel ez a jó embernek, midőn a gazdaságot mutogatta meg. Potyádi ur részletes magyarázatot adott minden csekélyeségről, mit a nagyságos ur helyeslő fejbőlintásokkal kísért olykor-olykor, a nélkül, hogy egyáltalában tudta volna, miről beszél voltaképen az inspektor ur, kinek minden beszédbeli lelkiismeretessége mellett is feltűnt, hogy a nagyságos ur csak a fejével beszélget, azaz hogy bölintgat a nélkül, hogy csak egy szót is bocsátana ki nagy uri száján. Csak akkor vette észre, hogy kárba vészett a sok szép magyarázat, mikor a magyarázatokból kifolyólag bölcs véleményét kérte a nagyságos urnak, a nagyságos ur pedig kénytelen volt bocsánatkéréssel vallani ho a derék urnak, hogy kétségtelenül igen gyakorlati fontosságú közleményeiből egy betűt sem értett. No hát

— nem tesz semmit, azért az inspektor ur távolról sem neheztelt meg, sőt annál több oka volt részvétre gerjedni a morfondírozó fiatal ember iránt.

— Ah Potyádi ur! nem érek én már semmit, s nem vagyok érdemes az ön becsületességére. Látja, látja, nem érdekel semmi, s bármint akarom: nem bírok erőt venni magamon.

— Majd másként lesz az, nagyságos uram. Bizonyosan másként lesz, csak tessék türelemmel lenni.

És most már az inspektorné asszony is szivéből megbocsátott a „szegény“ nagyságos urnak, hogy megérkezése napján nem akart délutáni 5 óra előtt ebédelni, a mikor újra kellett főzni a hig ételeket, a pecsenyét meg hidegen volt kénytelen feladni.

Hiszen nem rossz akaratból tette szegény feje!

III.

Jóteköny eső hullott a szomjas földre a nagyon is meleg május utolsó napján, felfrissítve a mozdulatlan, csüggedten aláhajló falombokat, miket belepett a szállongó por, s bevont a pókháló. Délután azonban egyszerre elállt az eső, megtöltve üde virágillattal a megtisztult levegőt. Alig telt bele egy negyed óra, midőn az egész láthatár azur-leplet vont magára, vakító fényében ragyogott fel a nap, mely a nyugati égbolt átlátszó szintüneményes távolán aranyesőhöz hasonlított.

Fény ömlött el a táj zöldjén, a fecskék kiröpültek fészkeikből — hová az eső elől menekültek — s vidám csicsergéssel kanyarogva a légben, könnyelmű vidámságukban oly alant repültek olykor, hogy csaknem a nedves földet separték szárnyaikkal, a kerti madarak pedig olyan kellemes lármát csaptak dalaikkal (főleg a csattogó fülemüle) hogy majd felvették a kertet, odacsalva az egymást üző, neki-nekiiramodó macskákat, melyek lesbe álltak a nedves lombok alján, boszusan rázogotva kerek fejecskéiket, ha egy-egy esőcseppet hullajtott azokra a szellő, vagy saját mozgásuk. Vidámabb lett a szép időre állat és növény.

Ott fenn pedig a keleti fényű, kényelmes szobában ezalatt lobogó kályha mellett kinlódott a kastély birtokosa, kinek idegzete annyira át volt gyengülve, hogy bátran beillett barometrumnak, mert rögtön megérezte az időváltozást. Különösen érzékeny volt az esős időre, mely lázas feszülésbe hozta idegeit s szakgató zsibbadást idézett elő csontjaiban. Lábaik pokróczokba takarva, melengette a kályhánál, mely nem levén hozzá szokva s kellőleg elkészülve arra, hogy május utolsó napján tüzet rakjanak benne, egy kis füstöt csinált. Mig az ideges s most valóban gyámoltalan fiatal ember nem szünő ingerült kifakadások között s az indulatos fájdalom torzító kifejezésével arczán melengette egyik lábát, addig régi kitanult, és ura gyengeit, bajait nemcsak jól ismerő, hanem jól is ápolgató inasa — a Miska — nagy igyekezettel és nem kisebb szakértelemmel dörzsölte egy pokróczdarabbal a nagyságos ur másik lábát, az igyekezet és szakértelem mellett azonban sem a nélkül, hogy ura folytonos panaszkodással és szidással ne kísérje ezen empirico-chirurgiai cselekedetét. Ezt azonban, a Miska (a ki bizony már Mihálynak is beillett) annyiba vette, mint a semmit. Hozzá volt már szokva pompásan s úgy vette az egészséget, mintha elmaradhatlan „velejárója“ lenne a lábdörzsölésnek.

— Jaj te ostoba! mit csinálsz már megint? — zugolódott az idegbajos páciens — Hát már nem elégszel meg a bőrrömmel, hanem még a husomat is ledörzsölsz a csomtömig? Ugyan van e már te nálad nagyobb hóhér a világon? Bizony nincs, az életem is rá merném tenni. Szinte érzem, hogy csorog a vé-

rem . . . Eredj innen, te bakó! mert mindjárt úgy felruglak a másik lábammal, hogy hatot kalimpázol.

Hanem bizony a Miska volt olyan okos ember, hogy nem ment onnan, hanem még keményebben odanyomta ura lábához a pokróczdarabot.

— Nagyságos uram! — szólalt meg a Miska — ne tessék konfundálódni, mert a hol ni! szép idő lesz még ma, kisütött a nap.

Alig hogy kimondá e szavakat, egy észre nem vett bátor-talan kopogtatás után felnyilt az ajtó s azon nagy bizonytalansággal s még nagyobb alázatossággal dugta be jámbor, szelid képét Potyádi Gábor inspektor, a ki azonban megpillantva a kastély urát az operációs pongyolában, inkább megijedve, mint megbotránkozva rántotta vissza szelid ábrázatát. De már késő volt a visszavonulás, mert a belépés merénylete felfedeztetett.

— No, ki az, mit akar? Lépjen be!

— Én volnék, kérem alásan, a Potyádi Gábor, a ki is leg-alázatosabb szolgája nagyságodnak.

— No hát csak befelé, ha valami mondani valója van, inspektor ur. Hanem az ajtót ne tessék nagyon felnyitni és hirtelen becsapni, mert a légmozgás megölne . . . Jaj! te hóhér, mit csinálsz már megint?

— Hát hiszen kérem alásan, nem muszáj nekem bemenni, Innen kívülről is elmondhatom — felelt az inspektor.

— Nem, csak tessék belépni, mert a hangos beszéd még rosszabbul hat idegeimre!

Az inspektor lassan felnyitá az ajtót ujjal, s oly ügyesen besiklott rajta, mint egy vadmacska, s nem késelt kifejezni nagy részvétét a nagyságos ur csuzos bántalmai iránt.

— Épen azért jöttem fel, kérem alásan, hogy megmondjam a nagyságos urnak, hogy feleségem igen jó orvosságot tudna az ilyen rheumátikus bajra, ideggyengeségre — kezdé az inspektor ur jóakaratu arczezal. — Azt mondja, hogy neki van egy jó ismerőse, ki a szent Vitus tánczában szenvedett. Valóságos kínlódás volt az élete szegénynek, mert mikor rájött a Vitus tánca, hát olyan furcsán mozgott minden porcikájára, hogy az ember ha ránézett, majd meghalt nevéttében és szánalmában. És aztán mégis kigyógyult, azt mondja a feleségem, a kitől nem maradhattam tovább, hogy csak jöjjenek fel, és mondjam meg a nagyságos urnak, hogy ő igen jó orvosságot tud az ilyen bajra.

(Folytatása köv.)

Az utolsó parthie.

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(Folytatás.)

Midőn a kapuhoz értünk, melyen belül el kelle veszitem, hogy ismét ki tudja, meddig ne lássam, nemével az elfogultságnak kérdém:

— Szabad lesz holnap meglátogatnom önt?

Pillanatnyi habozás után, miután kezét nyujtá, így szólt:

— Megbocsát ön nekem, hogy valamire kérem és ígérje meg, hogy kérésemet teljesíteni fogja.

— Igérem.

— Nem látogat meg.

— Ah! és meddig?

— Soha.

— De hát miért!?

— Ne kérdezze, ugy se mondom meg, hanem becsületes-ségétől elvárom, hogy ígéretének ura lesz.

— Ön nagyon kegyetlen próbára teszi szerelmemet.

— Isten önnel!

— Még egy szóra. Engedje meg, hogy én is kérjek egy szivességet.

— Tessék!

— Hogy hívják önt?

— Engem Fánninak hívnak; és önt, barátom?

— Engem Waldner Károlynak.

— Isten önnel, Károly.

— Isten önnel, Fanni.

Fanni bement. Láttam, a mint végig ment az udvaron, felment a lépcsőn, aztán mikor már lépéseit sem hallottam többet, megfordultam s a nélkül hogy tudtam volna, hová és miért megyek — haza mentem.

Én Istenem, milyen nagyon boldog voltam! A nyugalom csendes melegét a nyugodt lelkiismeret rég nem hallott biztosító szavát érzem visszatérni lelkembe; a jövőről kezdtem álmodozni, ábránd ábrándot üzve kergetőzött agyamban és ez édes éber álmok körüle, egyedül körüle csoportosultak.

E naptól fogva jelentékeny változás történt lelkemben. Nemével az undornak tekintetem éltem ama pár hetére, melyet a bűnök fészkeiben pazaroltam el. Őszinte bánat és megbánás adott helyet azon lidércnyomásnak, mely lelkiismeretemet bilincsekben tartá ezen szomorú napok alatt és nem egyszer tettem magamnak keserű szemrehányásokat kicsinyhitűségemért.

Fánnival naponkint találkoztam reggel és este: reggel midőn dolgozni ment és este, midőn haza kísértem.

Szegényke! napokat dolgozott a Zsibárus utczában lélek- és szemlő pipere munkákat, rongyos 30 frt havi bérért.

Gyakran, midőn eszembe jutott e szegény gyermek, szememet megnedvesülni érzem s szívem megtelt keserőséggel.

Egy reggel, midőn — szokás szerint — ismét találkoztunk az Ország-ut és Király-utca sarkán, Fánnika nagyon szomorú volt.

— Jó reggelt, Fanni!

— Jó reggelt, Károly!

— Ön beteg, Fanni; ön szenved, gyermekem? — kérdém aggódva, midőn szokatlan halvány arczát s kisirt szemeit megláttam.

— Dehogy, dehogy! — mentegeté magát s mosolyogni próbált.

— Oh! hiszen elárulják halvány arcza s kisirt szemei!

— Csalódik, Károly, én nem sirtam.

— Bár csalódnám, de fájdalom, szomorú való . . . Fanni! nincs hozzám bizalma? Pedig a résztvevő szivek közt megosztott bánat kevésbé terhes, könnyebben elviselhető. Nem szabad nekem tudni, hogy mi bántja, mi fáj? Hátha én orvosolhatom! Valaki megsértette?

Fanni egy pillanatig rám emelte szemeit, aztán ismét lesütötte és — hallgatott.

— Fanni, legyen bizalma hozzám, higgye el: nem fogja méltatlanra pazarolni; higgye el, megérdemlem bizalmát.

Fanni mindig hallgatott, — és könyezett.

— Miért e titkolódás? adtam-e okot arra, hogy bennem kételkedjék? adtam-e okot, hogy megbánja nekem ajándékozott bizalmát, barátságát? . . . Ugy-e, nem! miért hát e tartzkodás.

Fánni a nélkül, hogy felelt volna, midőn a váczy-utcza sarkára álltunk, megállt.

— Barátom, egy szivességre kérem önt még; — szólt remegő hangon — ígérje meg, hogy teljesíteni fogja.

— Kivánhat-e valamit, a mit én ne teljesítsek?

— Ne kíséren többet el.

— Ah!

— Eltalálok magamra is — és ön nekem nagy szivességet tesz ezzel.

— Fanni, mi ez? nem értem önt!

Zsebkendőjét szeméhez szorítá, elfordult és tova sietett.

Fejem szédülni kezdett, a szó torkomon akadt s egy pillanatig eszméletlen tekintetem a tova siető lány után — aztán öntudatlanul rebeğim:

— Ah! hűtlen, könnyelmű nő, csábító szirén!

Tisztán, világosan állott előttem az egész: — megkért, — mert bizik becsületemben, — hogy ne látogassam meg: félt, hogy bizonyos pásztorórákat fogok megzavarni; szomoruan, kisírt szemekkel találom, kérdem: mi baja? tagadja, hogy sirt, hogy szomorú, és nem mondja meg, hogy mi bántja, — nem, mert valaki szemrehányásokat tett neki, hogy miért fogad el, miért udvaroltat magának velem — és végre megtiltja, hogy elkisérjem, — mert annak tán még az is jogában áll, hogy megválogattassa udvarlóját. Ah! hogy tudtam egy perczig hinni! hogy nem láttam az ibolyabokorban a kigyót, a szende arc megett a csalárdságot, a kétszíniséget! . . .

Ezek és ezekhez hasonló gondolatok száguldottak keresztül-kusul agyamban, lelkemben és rombolták szét alig pár heti boldogságomat, midőn hátulról valaki vállamra tette kezét. — Ijedten fordultam meg.

Egy közép termetű, jóságot tükröző, gömbölyü arcú, 40-50 éves nő állt előttem.

— Uram, ön Waldner Károly? — kérdé udvariasan.

— Miért?! — kérdem meglehetősen hideg udvariatlansággal, hogy ne mondjam: gorombasággal.

— Szeretném tudni: ön Waldner Károly? — ismétlé kérdését.

— Én! Mivel szolgálhatok?

— A K. J. B. és társa cég könyvvezetője?

— Ugyanaz.

— Én M . . . Karolina divatárusnő vagyok

Udvariasan, de hidegen hajtám meg magam s ugyanily hangon kérdém:

— Mivel szolgálhatok, asszonyom?

— Nem lenne ön szives egy negyedórai sétát ajándékozni nekem a Dunaparton?

— Asszonyom?

— Kérem, uram! fontos beszélni valóm van önnel.

— Szolgálatára állok — felelém s megindultunk.

— Ismeri ön Hazay Fánnit?

— Asszonyom!

— Nos?!

— Ismerem!

— E leányka nálam dolgozik s árvasága tudatán kívül alig bántotta ez ideig valami angyal tiszta gondtalan gyermek lelkét; darab idő óta azonban hallgatag, levert, hogy ne mondjam: szomorú a mi nem kerülhette el figyelmemet, míg másfelől pajkos társnői élceinek céltáblája lőn.

— Ah!

— Uram, e leányka 5 éve dolgozik nálam, becsületessége, szelidsége és szorgalma 5 éven át volt tükre üzletnek.

— Valóban? . . .

— Nem tehettem tehát, hogy ezen szokatlan változását, melyet a leányon észrevettem, szótlánul hagyjam: kérdőre vontam.

— És?

— Előbb habozott, zavarba jött, mint a kit gonosztetten kapnak — — azután sirva fakadva megvallá, hogy szereti önt.

— Valót beszél, asszonyom!?! Hihetek-e önnek? — kérdém, vagyis inkább kiáltám s azon a ponton állottam, hogy nyakába boruljak.

— Tegyen, a mint önnek tetszik. Hiszi, vagy nem hiszi, az nekem mindegy — — a mit tettem, azt hiszem, kötelességem volt tenni.

— És mit tett ön, asszonyom!?

— Megmagyaráztam neki a szerencsétlenségeket, melyek egyetlen gondtalan lépését követni fogják; óvtam őt ezen — bocsánat, hogy így fejezem ki magam — talán rossz szándéku viszonnyól — és jó hirneve megőrzése tekintetéből intettem a nyilvánosan önrel való megjelenéstől.

— Asszonyom! de hisz ez — — —

— Gorombaság volt, nemde?

— Hisz ön nem ismert engem!

— Épen ez a célom jelen alkalommal. Mondja meg, uram, mi szándéka van önnek: minő reményei, micsoda célja van; miért bolondította el a nőt; mért zavarta fel tiszta öntudatos lélekvilágát?

(Folytatása köv.)

Képek Felső-Magyarországból.

Dolinay Gyulától.

I. Az agteleki barlang.

Magyarország területén Gömörmege anyai szivet-lelket és értelmet elfoglaló természeti szépséggel és csodaszzerű nevezetességgel bővelkedik, hogy csupán ezen egy megyében hetekig lehetne gyönyörrel utazgatni. Legnagyobb szerű nevezetessége azonban mégis az **Agteleki barlang**, vagy az úgy nevezett **Baradla**.

Hazánk e nagyfotosszerű természeti kincséből részt kíván ugyan magának a kis Tornamegye is, mert mélyen a föld alatt az ő területére is átnyulik. A barlang nyílása azonban Gömörben van s így a tulajdonjog mégis e megyét illeti.

A Pelsőcztől vezető út mellett, igen közel Agtelek falucskához, a hegy megszakad, és úgy tűnik fel, mintha a hegytől egy jó darab elvált volna. Százötven láb magasságu meredek sziklafal előtt állunk, mely függőlegesen ereszkedik alá. Ezen sziklafallal egy másik fal szegletet képez s ezen két óriás által formált szegletben, festői szép ponton, nyílik a barlang bejárata.

A barlang bejárata délnek fekszik, a bejáraton levő ajtóhoz pedig néhány lábnyi lejtős út vezet.

Most kinyílik az egyszerű faajtó, s a jóleső hűs levegő üdvözöl. Még most semmi látni való nincsen, kőhulladékok közt haladunk, mindig mélyebbre, míg végre a barlang úgy nevezett „Kis pitvará“-ba jutunk, mely egy jókora kitágulás. A „Kis pitvar“ felett megfordított magas tölcser alaku üreg nyílik, mely alakjánál fogva „Kémény“-nek nevezetik. A „Kis pitvar“-ból a „Nagy pitvar“-ba lépünk, mely már teljes barlang alakot mutat s itt kezdődnek a cseppkő-képződmények. Vezetőnk azonban nem enged időt a szemlélésre és álmélkodásra, tudván, hogy arra bejebb ugyis bőséges alkalom kínálkozik.

A „Nagy pitvar“-ból jobbra nyílik egy mellék-üreg, mely hajdanában csonttal volt tele. Azt mesélik, hogy az ősök ide

menekültek üldözőik elől, s itt lelték sirjukat. Ezen üregnek, azonkívül, hogy itt fakad az „Akheron“ patak, egyéb nevezetessége nincsen, cseppkő-képződmény gyéren fordul elő. A természet ezen irányban való csodás alkotásait csak bejebb, a „Mózes oltára“-nál szemlélhetjük. Idáig jó darab utat kell tenünk s az „Akheron“ patak partján haladva, jobbra maradnak azon óriási sziklaomladékok, melyek „Palmira romjai“ nevet viselnek. Itt van az „Ország táblája“ is, mely körülbelül hat négyszög ölnyi sima lapot mutató kőszikla, a barlang falához támaszkodva. A hajdani látogatók egészen teleirták e sziklalapot neveikkel s emléksoraikkal. Ma az egészet belepte a korom.

Elhagyva az „Ország táblájá“-t, két lábnyi magasságu párkányon, művészi faragásu medenczében, kristálytisza és jéghideg vizet találunk. A vezető gépíleg megkínál a „Királykut“ pompás vizéből, és felülvélve sietve követjük, ki aztán örömmel mutatja meg az első nagy szabásu cseppkő képződményt, a „Mózes oltára“-t.

Óriási kőemelvény ez, számos oszlopocskákkal megrakva. Itt a barlang magas iveteiről már számtalan cseppkő függ alá és az ugynevezett „Függöny“ rémesen csüng fejünk felett. Tovább haladva, találjuk a „Szent háromság oszlopát“, egy hatalmas talajzaton; azután számos névtelen gúla, tört oszlop-alakzatok és lecsüngő képződmények mellett az „Öntött vaskályhá“-hoz meglepően kasonlító képződményeket s a több ölnyi magasságu „Kozák“-ot találjuk, melyet bozontos kozákhoz véltek hasonlíthatni az elnevezők.

Idáig érve, több ízben tapasztalhattuk, hogy a barlang mennyezetéről víz-cseppek hullanak alá; ily cseppek ruháinkra, arcunkra is esnek.

E kicsike vízcseppek a látott és látandó kőképződmények alkotói, e vízcseppek itt a csodák műhelyében a teremtő, a létrehozó erő, a szakadatlanul dolgozó munkás.

E vízcseppecskében ugyanis mész van feloldódva; ezen aránylag kevés mennyiségben feloldódott mészparányok a lecséppent vízből kiválnak, megszilárdulnak s így az időnek végtelenségétől kezdve alkotják a torony nagyságu, hegy terjedelmű kőalakzatokat.

Az agteleki barlang mészhegységben ágazik el. (A cseppkő barlangnak egyik főfeltétele, hogy mészhegységben legyen.) Kivülről a hegytetőn, esőzések alkalmával beszívárog a víz a hegyet alkotó mészbe. A víz szivárog, ereszkedik a hegy mészsziklán alább-alább, s mi természetesebb, mint hogy utjában a meszet feloldja, s abból egy keveset megába felvesz. Így mészoldattal megterhelve, beérkezik a barlangba, s ott vagy leesik, ha tudniillik utána gyorsan jő egy másik csepp, mely taszítja lefelé; vagy pedig ha nem követi azonnal más csepp, fent a magasban függve marad.

Kísérjük figyelemmel azon cseppet, mely kénytelen volt alázuhanni. Ez elérve a talajt, a természet törvénye szerint kezd párologni. A víz elszáll s visszamarad a mész. Ezen párologási művelet alig hogy bevégeződött, már ugyanazon uton megérkezik a másik csepp víz, és ráesik az első cseppből kivált mészre. A második cseppből ismét hátra marad a mész, s az elsőhöz tapadva, növeli azt.

Igy foly az alkotás műve lassan, de biztosan, a természet törvényei szerint. Az ekként lehulló cseppekből rendszeren először egy szabálytalanul elterülő széles talapzat képződik, főként ha több pontból hullanak a cseppek. Azután sok, nagyon sok idő múlva ez a talapzat kezd felfelé magaslanis a folyton hulló cseppek a talapzatra felépítik a szeszélyes alakú oltárt,

toronyot, nagy sugár oszlopot. Ha a talapzatra több pontról hullanak a cseppek, akkor egy nagy átmérőjű oszlop képződik. De ha csak egyetlen csepp járul az alkotáshoz, akkor magas, karcsu oszlop áll elő, mely számtalan dudorokkal s csifrázatokkal lesz ékesítve és felynyulik egészen a tetőig, honnan táplálkozott s össze is forr azzal, mint erről számtalan gyönyörű példány tanuskodik.

Megtörténik, hogy a sűrűn lehulló cseppek, talán száraz időjárás miatt vagy más okból, egyszer csak meggyérülnek és többé nem hullanak le a már félig megépített képződményre. Ekkor aztán a képződés felülről lefelé történik, a cseppecskék fent viszik végbe az iménti munkát, míg végre az alant félbehagyott alakzat a felülről képződő alakzattal egyesül, s így a két alkotás egygyé forr. Ily félben levő képződmény számos van a barlangban, miután meg kell jegyezniem, hogy itt élet, pezsgés található, itt a teremtő mű folytonosan működik. A már meglevő képződmények folytonosan növekednek és új alakzatok képződése minden lépten-nyomon folyamatban van, úgy, hogy ha most szépnek és nagyszerűnek találjuk a Baradlát, milyen látványt fog az nyujtani évszázadok múlva!

A lehulló cseppek nagy része elvész, ha sebes a csurgás, nem párologhat el, hanem elfolyik. Az ily vizekből, de meg s a j á t f o r r á s á b ó l is állt elő a barlangban két patak: az Akheron és a Stix. E két patak beljebb egyesülvén, az egész barlangot végig futják s a barlang legvégén, a „Pokol“ nevezetű mélységben tűnik el, hogy 147 ölnyi utat téve meg kősziklák közt, a „Jolsvafő“-nél mint több malmot hajtó folyam ismét elő tűnjék.

Ezen elméleti rész előre bocsátásával most már folytathatjuk utunkat s áhitattal vegyes csudálkozással szemlélhetjük a „Nagy oltár“-t, számtalan képződményeivel, s a „Szószék“ et, mely hatalmas oszlopzatainál és különös alakulásainál fogva, meglepően hasonlít egy templomi szószékhez. Mint nagyszerű rojtos képződményű oszlopot, megemlítem még a „Szt. István tornyát“, melynek magas csucsá már-már a tetőt érinti. Méltán álmélkodhatik az ember a felett, hogy mily lassan, mennyi idő, talán ezred évek alatt állhatott elő ez oszlop.

Eddig tett utunkban e barlang minden részében igen nagy terjedelmű, széles és magas; a „Nagytemplom“-nál pedig óriásilag kiszélesedik, úgy, hogy az itt elsütött fegyver siketítő s perczekig tartó durranást okoz. De most, mikor a barlang leirhatatlanul nagyszerű részébe, a „Paradicsomba“ érünk, a barlang falai összeszorulnak és végtelenül nehezen járható utat hagynak, mit ezen tulajdonságánál fogva „Purgatorium“-nak neveztek el. Ezen szűk és keskeny nyíláson két rét görnyedve jutunk a „Szechényi emlék“-hez, mely az „Előcsarnok“-ban egyedül áll. Gyönyörű magas képződmény ez, több lábnyi átmérővel. És most feltárul előttünk a legszebb látványok egyike. Egy aránylag nem felette nagy üregben vagyunk, mely rakva van mindenféle alakú és képződésű oszlopokkal, szobrokkal és tornyocskákkal. Egy körivet képezve, 13 kisebb és nagyobb alakot olvasunk meg, mely csoportot épen azért „Az araditizennhárom vértanu“-nak neveztek el. Ott van az „Ábel koporsója“ „Káin bunkós botja“ mely egyetlen a maga nemében. Óriási magas, vékony oszlop, összeforrva mindkét végén a talajjal s fent hatalmas bunkó nehezedik a vékony szárra. Botja mellett természetesen ott áll „Káin“ is, egy barna oszlop képében, hogy ekként a „Paradicsom“ képződménnyel az ellentét tökéletes legyen. Ezen képződményeken kívül még számtalan szebbnél-szebb alakzat van ott egy csoportban, a mennyezetről pedig sűrű fodrokban csüggnek alá az újabb képződmények, teljessé téve ekként a tündéri látványt. A „Paradicsom“-nak még egy más

ürege is van, hol szintén a legnagyobb változatosságban találjuk a képződményeket. Ott áll „Ádám“ és „Éva“ szobra, a „Tiltott fával“; ott van „Dávid hárfája“ és az elbájoló szépségű „Veres torony“ az ő száz meg száz apróbb képződményeivel.

A Baradla ezen egy részének ismertetése is igen hosszúra nyujtaná közleményemet. Épen azért kénytelen vagyok a barlangnak egyik egész hosszú részét átugorva, az „Uj ág“a vezetni az olvasót.

A „Paradicsom“-ból az „Ó-ág“ végeig nagy ut van a „Nádor utcáján“, a „Virágos kerten“ és „Kerékvágáson“ át a legszebb kőképződményeket jobbra és balra hagyva, kényelmesen és fáradság nélkül elérjük az „Ó-ág“ végét, mely erős sziklafalakkal ivelt, lefelé siető boltozatot mutat, természetesen megvakva ezer és ezer felirattal.

Az „Ó-ág“ nem felette nagy, egy kis mérföldnyi hosszúságu négy mellékágával: a „Csont“- , „Denevér“, „Csóka“ és „Retek“ ággal együtt. (A „Denevér-ág“-ban hajdan rendkívül sok denevér tanyázott, de mióta a barlang zárható ajtóval van ellátva, kipusztultak a barlang ezen egyedüli lakói. A Retek-ágban pedig igen sok retekhez hasonló képződmény van.)

A század elején fedeztetett fel a Baradla „Uj ága“, mely az „Ó ág“-nál háromszor is hosszabb. Vas Imre mérnök 1825-ben az Uj ágban méréseket tett s őt tartják az Uj ág felfedezőjének, noha valószínű, hogy előtte is ismerték már az elejét, talán a „Vas kapuig“. A Vas Imre által a barlang felmérése céljából használt csónak maradványait mi huzzuk partra, a mai nap már kicsiny és épen nem hajózható patakocskából, hogy néhány évvel még tovább hirdesse a merész vállalkozó emlékét.

Az „Uj-ág“ tehát igen nagy kiterjedésű és némely részeiben nehezen járható, sőt épen veszedelmes, uttalan zeg-zugas üreg. Az „Uj ág“, szintén számtalan gyönyörű alakzatával nyújtja azon tündéri látványt, melyről mielőtt láttuk volna, fogalmunk sem lehet. Száz és százféle természetben előforduló alakok, szobrot, tornyot, oszlopot, gulát, fa-ágot mutató képződmények, hófehér és alabástrom színben tündöklöve, addig soha nem tapasztalt benyomást tesznek ránk. Itt van a „Galambház“, a „Fehér hegy“, az „Ezer ránczu szoknya“, a „Szultán szobor“ stb. némi részben jellemezve a nevezetük által felvett hasonlatot. Gyönyörű az „Olympus“ is, mely egy 120 lábnyi magaságu hegy, megrakva számtalan kisebb-nagyobb oszloppal.

Az „Olimpus“ hegy tetejére mászva, a vezető érdekesen tudja előtüntetni a nap fölkelését. Ugyanis a tetőn elrejtőzve, lassankint világítja meg a tért és mi lent festői látványban gyönyörködhetünk, a mint a számtalan oszlop megül szétlővelnek a sugarak, épen úgy, mint a kelő nap biborfénye. Egyszersmind meglátjuk a hegytetőn azokat a csodás alaku gulákat és oszlopokat, melyek mint erdő borítja el a magaslatot. Tündéri látvány . . .

Tovább haladva a patak által beiszapolt sáros uton, a legszebb képződményeket hagyva hátra, egy kitágulásba elérjük a „Vasvárat“ s a 30 lábnyi magasságu „Török mecsetet“, melynél szebbet, gyönyörűbbet azt hiszem, nem mutat fel a barlang. Pedig csalódtunk, mert a „Szemiramis függő kertje“ minden eddig látottakat fölülmul szépségben és nagyszerűségben. Szeszélyes cseppkövek s káprázatos alakulásu képződmények tömege vesz körül, itt-ott óriás alakzatokkal tarkálva. Azt véljük, tündérek termében vagyunk; azt véljük, hogy az ezer ponton csillogó alakzatok csupa-merő gyémánt-kövek. Pedig mézskő az egész, jegeczesedett cseppkő-képződmények lövelik felénk vakító sugaraikat.

Most uj szépség, uj nagyszerűség.

Egy száz fodorral ékesített óriási „P a p i p a l á s t“ függ alá, bámulatba ejtve csodálatos voltával a nézőt. Itt következik a „Méhes“, mely oly csodás alakulást mutat, mintha méhes kertben több kas állna előttünk.

A „Nagy zongora“ az ő egymás mellé sorakozott orgona-sip alaku képződményeivel, melyek kővel ütve, zengzetes hangrang-hangot adnak — talán minden eddigi képződménynél szebb. Nem, a „Plutó orgonája“ szebb; ez szintén sipszerű képződményekből áll. Óriási magasságig nyulik fel, átmérőjével másfél ölet körítve be. És a „Kupidó vára“ tündéri diszitményeivel! Kéthárom láb hosszú s nádszál alaku sipok függnek itt alá, melyek mint a toll, belül üresek és a barlang legújabb képződményei. Végükön ott csillog még a teremő vizcsepp, mely folyvást növeli e vakító fehér és átlátszó képződményeket.

Itt már minden szüzi tisztaságban ragyog, ide már látogatók ritkán vetődnek, mert itt a távolság 4000 öl körül jár.

Rendesen az ide nem messzire levő „Barátság oszlopá“-t szokták végpontul tekinteni a látogatók. És méltán. Egy Kasztor és Polluxként egymáshoz forrt vakító fehérségű, óriási magas szobor-pár ez, mely összeköti a talajt a tetővel; ez valóban betetőzi a látni valókat, és itt siet az idáig eljutott szerencsés utazó megörökíteni nevét a remek képződményen. A „Barátság oszlopa“ mellett még számos kisebb hófehér oszlop és lefüggő képződmény egészíti ki ezen üreg nagyszerűségét.

Minket a vágy többet élvezhetni és láthatni, tovább üzött és gazdálkodva fáklyáinkkal, lépdeltünk az évenként csak egyszer-kétszer látogatott üregben. Élveztük is tovább a természet remek alkotásait, melyek fenséges voltukkal csalogattak tovább, tovább . . .

És láttuk a „Vaskos oszlopot“ a „Tempe és Minerva oszlopát“, az „Alabástrom tornyot“ legszebb színű képződményeivel, és a „Csillagvizsgáló tornyot“, ennél többet már nem mertünk látni. E pont kimerítette képzeletünket, bájjal, fenséggel és csodaszerűvel töltötte el minden érzékünket. E legnagyobb, legfenségesebb képződmények nagysága tiz öl átmérője a négy ölet meghaladja. Az egész lelket magával ragadja e csoda alkotmány; ez a legszebb, legragyogóbb, legfehérebb képződmény, mely tele van cziczomázva ezer és ezer apróbb alakzatokkal.

Ide aránylag már nem messze a barlang vége, a „Pokol“ nevezetű mélység, melyben a barlang vize eltűnik, s melyen túl már hatolni sem lehet. De miután ijesztőleg fogyott fáklyánk, a tagadhatatlanul szép ut megtételére nem mertünk vállalkozni.

Elkábulva az élvezettől, az isteni látványok sokaságától, tértünk vissza a „Csillagvizsgáló torony“-tól.

Szerencsére az edzett idegzetű vezető érzékei nem voltak úgy tulterhelve, mint a miénk. Ő gépileg, üzletből teszi kötelességét évek óta, s így biztosan kiklauzolt a barlang tekervényes utain, veszélyes zeg-zugain.

Midőn végre nyolcz órai ut után, éjféli 12 órakor a szabadba értünk, az átélt és látott dolgok mint a képzelődés merész játékaik tüntek fel elménkben. Csak az emlékül hozott czifra alakzatu kövecskék és jegyzeteink emlékeztetének a valóra.

Az agteleki barlang a föld kerekéségén létező minden cseppkő-barlangoknál szebb, fenségesebb. Nagyságra nézve pedig minden más barlangot kétszeresen mul felül.

Nemzeti büszkeségünk, országos kincsünk e barlang.

Egy hét története.

Szeptemberhő 7-dikén.

Az új apák mézeshetei. — Tapogatódzások. — Az öregek bajai. — Ghyczy Kálmánál. — A hazatértek. — Fürdőemlékek. — Egy hazai fürdőről. — Törökvilág. — Csapodár fuvalmak. — Egy ritka fürdőorvos. — Kapzsi virágnyelv. — A collega. — A bucsu-látogatás. — Van-e bátorság? — A Margitszigeten. — A haragos ég. — Egy kis szöktetés. — A nőiparegylet bálja.

Az országgyűlés még mindig annyira ujság, hogy csevegni lehetne róla, csak volna mit. Az új apák még eddig semmit sem beszéltek, nem hogy valamit tettek volna. Minden nap rendszeren megtartatják velük a gyűlést, de csak azért, hogy osztályozzák őket, tudniillik, ki melyik bizottságba tartozzék, vasuti, pénzügyi, igazolási és a jó ég tudja, mi minden bizottságba, azzal telnek most a napok, nem épen kellemetlenül, az atyák ugyanannyian vannak a folyosókon, mint a házban, valóságos mézes hetek, szemlégetnek, ismerkednek, van is kivel, az a sok új bajtárs és valjon csakugyan bajtárs-e, egy kenyéren van-e? mert azért hogy így meg úgy, azért mégsem egészen így meg úgy, minden attól függ, miképen, mert különben, ha máskép nem, hát így meg úgy; akárhányan ilyen tiszta és világos nézetekkel jöttek föl hozzánk új atyáink közül és most ez is, az is egy kis szemlét tart az atyafiságra nézve, tapogatózik, puhatolgat, ki mit hozott magával a belsőzsebben, és ez eléggé érdekes időtöltés, csak az öregeknek föl a fejük, az ő kötelességük úgy intézni a sors kerekét, hogy a bizottságok a tehetségek szerint szerveződjenek, kiki abba kerüljön, a mihez legjobban ért, már most hogy tudják ők azt, hogy a sok száz új fej közül mindegyik melyik országos ügyhez ért legjobban, kérdezni pedig az olyast csakugyan nem igen járja, hogyan lehet ezt egy országos fejnél nem tudni? — Szegény Ghyczy elnök tegnap este felé két jó barátja ment hozzá, természetere szerint szívesen látta őket, csak arra kérte őket, hogy jöjjenek máskor, annyira el van ő most fáradva, hogy azt se tudja, hol áll a feje, kérem alásan, a Ghyczy feje, és mind a bizottságok alakítása végett, mialatt maguk a haza intézendő fiatal fejek szép fodrosan nagy kényelmesen a folyosókon társalognak.

Innen tehát nincs mit tovább adnom, szerencsére hüvösödnek az esték, haza térnek a mi nyári vándor madaraink, ki erről, ki amarról a fürdőről és azoktól van mit hallanni, hogy ők milyen pompásan mullattak, hogy jó volna káromkodás-elleni egyeletet alakítani belőlük, egy rész államadósság könnyű szerrel letörlesztetnék abból a birságból, a mi ezuton begyűlne, annyira megvannak elégedve a kiállt fürdői gyönyörűségekkel. Egy része az idő teremtését áldja, soha olyan szeszélyes nem volt, mint e nyáron, alig lehetett kirándulást tenni, új ruhát fölvenni, a sátányon járkálni, hol az eső ijesztett, hol a szél zúgott rájuk, a kurszalón és örökké csak a kurszalón, valóságos börtönélet volt, a mit szenvedtek. Én természetesen a legmélyebb megilletődéssel hallgatom panaszaikat, nincs mivel vigasztalnom őket, csak egynek bátorkodtam mondani, hogy talán jobb lett volna itthon maradni, és majd keresztül szurt tekintetével; itthon maradni nyáron, — hát eszemen vagyok-e? kérdé, nem szóval, de minden szónál sujtolóbb két szemével. — Nem úgy értettem

— hebegém — nem itt a fővárosban, a mi gondolatnak is rettentőség volna, hanem az országban; itt is rossz idők jártak ugyan egész nyáron át, de legalább nem lett volna kurszalón.

— Az igaz — nevetett a barátnőm, — csak hogy arra meg nem volt elég pénzem. Kérdezze csak Saroltát, ez szép nő-tákat tud ám erről.

Sarolta egy közös barátnőnk, a kitől én azonban a világerért sem kérdeztem ama nő-tákat, mert épen szintén jelen volt és kérdezetlenül is rákezdett, abban a perczen, a mint a házi-asszony neki engedte át a szót. Szinte látszott rajta, hogy könnyebb a lelkének, ha kibeszélheti magát, úgy ömlött a szó a szívéből. Egyik hazai fürdőben szerette volna tölteni a nyarat, nem pusztán multság kedvéért, hanem igazán orvosi rendeletből, és a fürdő is igazán gyógyhely, nyáron sok száz meg száz beteg nő keresi és találja is ott egészségét. De drágán is kell azt nekik megfizetni. — Az ételekről nem is szólok, egy közönséges leves 12 krajczár, egy közönséges marhahus 40 kr., de erről nem szólok, mert nem lehet róla szólni, annyira rossz, ehetetlen. És a szobáról sem szólok, 4 frtot fizettem érte naponkint, de nem igen használhattam, mert nem volt benn maradásom a fuvalmaktól, melyek a zárt ajtón-ablakon ki és be jártak; nyilván megtetszett nekik a butor, egyik jobban nyikorgott a másikonál, annyira vének voltak már az istenadták. Fürdés után mindannyiszor a kályha mögé huztam meg magamat, nehogy valami csélcsep szellő meglásson és egy kis csuzzal ajándékozzon meg emlékül, így csak egy nagy fogfájással váltottam meg magam. De — mint mondtam — erről nem szólok — megéri az egészség, és azt se bánom, hogy minden lépést külön-külön kell megfizetni; így például mikor a szobámban ebédelttem, azért, hogy felhozták, minden tálért külön-külön 10 krt kellett fizetnem; földszint volt az étterem, én meg az első emeleten laktam; a fürdőben, hogy kádat kapjak, mert 3—400 beteg számára csak 25 fürdő van — külön 10 kr; azért, hogy a fürdőköpenyem eladják, külön 10 kr; azért, hogy a fürdés után ismét átvegyék a köpenyt, külön 10 kr, azért, hogy a köpenyre vigyázzanak 2 frt; és ha még a cselédé volna ez a sarcz, isten neki, szegény emberek, abból élnek; de nem az övék, ők csak egy részét kapják a zsákmánynak, a másik rész a — fürdőorvos zsebébe foly, a fürdőorvoséba, a ki egyszersmind igazgató, fő-résztvényes, mindenható e fürdőhelyen, ez az, a ki minden darabka kavicsból pénzt présel ki magának, és a beteg ha még annyira felháborodik is e példátlan zsaroláson, nem mer szólni, mert hisz egészsége van az orvos kezében. Ha magam nem tapasztaltam volna, nem tudnám elbinni, midőn már indulóban voltam, jön egy szegény cselédasszony egy kis virágbokrétaival, hogy azt a kertész küldi nekem emlékül. Megköszöntem neki, de mit csinállok vele a vasuton? mondtam, és adtam neki egy pár hatost, hogy vigye vissza bokrétaját; de nem vitte vissza, mert azt el kell fogadni, monda, mert azt a fürdőorvos küldi és 2 frt az ára! Mit volt mit tennem? Meglehet, hogy esztendőre újra ide küld az orvosom, hogy haragitsam magamra a mindenhatót? Volt rá eset, hogy a szegény beteg egy hétig sem jutott szobához, a miért előtte való éven a mindenható fürdőorvos irányában nem

volt eléggé bőkezű. Van ott egy másik fürdőorvos is, a közeli városból minden nap kijár ottani betegekhez; egyik barátnőm ehez volt házi orvosától utasítva, a mint megérkezett, szép gyöngéden meg is mondta azt a mindenható fürdőorvosnak, nem tett semmit, a mindenható fürdőorvos azért rátette kezét, barátnőm soha tanácsát nem kérte, a mindenható fürdőorvos azért csak mindennap megtette nála látogatását; barátnőm: szeme láttára a másik orvostól kért tanácsot, mind nem tett semmit, a mindenható fürdőorvos azért folytatta látogatásait, barátnőm tehát természetesen azt is fizette, mikor a fürdőről távozott, és — hihetlen, pedig igaz — a mindenható fürdőorvos barátnőm szeme láttára felbontotta a papírt, a mibe a bankjegyeket takarta, szeme láttára megolvasta a bankjegyeket és csak akkor mosolygott rá nyájasan, mikor a kicsikart összeget elégségesnek találta!

— Nos uram, még mindig a hazai fürdők mellett kardoskodik? — kérde a házi asszony, kárörvendő mosolylyal,

— Még mindig! — vizonzám. — Azzal, hogy külföldre visszük pénzünket, meg nem változtatjuk a hazai nyomoruságot; hanem igen is úgy, hogy neki megyünk és feltárjuk a világ előtt.

— Feltárjuk? de hát nem hallotta, hogy a betegek nem merik azt tenni?

— Majd megteszik mások.

— Például?

— Például én, a ki talán soha sem kerülök körmei közé.

— Ön? Még sem meri kiírni sem az illető fürdő, sem az illető orvos nevét?

— Nem merem? Oh, asszonyom, várjunk csak egy kicsit; teszem a jövő nyárig; ha akkorra nem változnak ott a dolgok, akár mi legyek, ha ki nem irom.

— Esztendőre? — barátnőm gondolkodott; úgy látszik, nem csak javítani, de büntetni is szeretett volna, és addig-addig nézett ki az ablakon, a mig csak egészen ott felejtette szemét. Valjon mitől?

A Margitszigettől, mert ott folytak e gyöngéd vallomások; e kies oasztól, mely még most is mintha skatulyából szedték volna ki; fű, fa, virág csupa üde, zöld, és mégis — fájó sejtelem ereszkedik a lélekre, mikor sokáig nézi; az az üdeség mintha csak oda volna mázolvá! a lombok közt azok a hamuszín párák, mint a hideg verejték; reggel-este azok a nehéz ködök, mintha a lélegzete elállna; azután azok a hullongó sárga levelek, mind meg annyi ábránd, vágy és remény. — Bizony jó lesz várni, — mondá végre az én kedves barátnőm.

— Mit? — kérdém. Egész elfelejtém már iménti vallomásait.

— Olyan szép az ősz! — mondá felelet helyett, elragadtatva. — Szép lassan szunnyad el az élet, észrevétlen borítja hideg fátyolát a természetre és szinte látszik, milyen jól esik ez neki.

A házi asszonynak tán még sem tetszett annyira ezen szürke elmélet. — Ki jön velem a nőiparegyleti bálba? — szólalt föl, és mint a kirepített rajgón, egyszeriben ez eszmén nyugodott a lelkünk. Természetesen, hogy elmegyünk, mindnyájan, a kik itt vagyunk, és toborozunk is, mindegyünk legalább egy negyed tucatot.

És siettünk vissza a városba, akkor 6 óra volt este, 8-kor ismét a dunaparton voltunk, tizenkettő magunkkal és még vagy hatvanon, csupa bájos fiatal, kedves szüléjével, mindannyian tánczestélyi mosolylyal kedves arcukon, midőn egyszerre csak — elkezdett csepegni. Csak most néztünk föl az égre — báli fiatalság rendszeren másutt keresi az eget — és az bizony csu-

nyául tele volt szürke, ázott felhővel, onnan csepegett alá, és pillanat mulva a Duna partja tisztára volt seperve, a sok diszes arc és öltözék úgy elrepült, mintha soha itt se lett volna. Nesze neked, derék nőiparegylet; nesze neked, lelkes Kühnelné, buzgó Hentallerné, a kik ketekig fáradoztak a bál létrejövételében, a nőipartanoda érdekében!

— Csak azért is helyt állunk! — mondá a mi kisdéd, de lelkesült csapatunk, és alig 10 percz mulva csakugyan megállt az eső, a hajó újra szépen telt bálvendégekkel, azután egyet füttyent és mi elindulánk.

És mentünk, mentünk, a sötét éjben, lesve, várva a percet, midőn a császárfürdő előtt a hajó megfog állni és mi partra szállhatunk, mert a bál a császárfürdőben volt. Hanem a hajó nem kötött ki a császárfürdőben; elvitt a Margitsziget alsó csúcsára, azután által kanyarodott Ó-Budára, azután azt mondta, hogy tessék kiszállni, Ó-Budán, mikor mi a császárfürdői bál után vágyódtunk!

Kértük, könyörögtünk, vigyen el a császárfürdőbe; nem lehet, volt rá a felelet, ez a hajó nem köt ki a császárfürdőnél. Mit volt mit tennünk? Kiszálltunk és mentünk szépen gyalog a sötét éjben Ó-Budára, onnan rabvállató omnibuszon a császárfürdőbe, de csak kevesen vállalkoztunk ilyen éjszakai expedícióra, a legnagyobb rész megadta magát a sötét végzetnek, és le sem szállva a hajóról, visszatért Pestre.

Ennyi balsors mellett a bálnak természetesen nem lehetett nagy közönsége és a nemes célra se nem csurrant, se nem cseppent; hanem azért a bál nagyon szép volt. Az udvar egyik része szüreti helyiségül volt átalakítva, piczi puttonykákból kedves szüretelő hölgyek édes szóval édes szöveget árulgattak, a platánok alatt meg vagy 40 pár egész telkes odaadással járta, a hogy Rácz Pali a boka alá huzta, egyre megújuló kedvvel, egész reggeli 4 óráig. Kevesen voltak, de válogatott szépségek, ime egy kis mutató: Banovics Kajetánné, Banovics kisasszony, Gallé Anna, Váczi; Grumm Mariska, Hadáry kisasszony, Halász Dezsóné, Kégl Ida (Alapról), Krengl Ida. Kupis nővérek, Kalmár Róza, Lázár Berta grófnő, (Erdélyből) Mikes Ilona és Róza, Redi kisasszony, Rotter Irma, Szánthó Ilona, Thuróczy Lenke és többen.

Azért talán jó volna, ha a nemes egylet minél előbb második szüreti estélyt rendezne, de nem olyan helyen, hol a gőzös elszothetheti a vendégeket. Ilyen kitűnő rendezés mellett bizony számíthatna fényes eredményre.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (A királyné) e hó 7-kén a sassetoti fürdőből Párisba érkezett s ott az osztrák nagykövetségi palotába szállt. Ő Felsége a legnagyobb inkognitót tartotta, mindazáltal elfogadta Mac-Mahon tábornagnak és nejének látogatását. E hó 15-dikén Ő Felsége Angliába megy.

* * (Jótekonyság.) Király Ő Felsége az erdélyi szász-falui katolikus iskolaház felépítésére száz forintot adott magánpénztárából. — Ő Felsége Erzsébet királynénk Sassetot-ból 250 frankot küldött a londoni magyar egyletnek. Ez már második adománya Ő Felségének ez egylet javára. — Bárány Sina Simon, kinek egészségi állapota jobbra fordult, még kórágán is jótekonyságot gyakorol. Ugyanis Tolnán közelebb egy uradalmi kastélyát átengedé polgári iskola helyiségül. Ugyanott egy szegénységre jutott családnak, melyben apa és anya elhalt, az uradalmi pénztárba járó 152 forint adósságát

a hátramaradt 4 árva gyermek javára elengedte és az árvatárban ezek örökségére keblezni elrendelte. — Roskoványi Ágoston nyitrai püspök a zákopczei iskolát teljesen megújította, s az ottani népnevelés emelésére 500 frtot adományozott. — Feivel Lipót budapesti vasbutorgyáros 10 vaságyat ajándékozott a kalocsai tüzkárosultak részére. — A vakok intézetében Luga Katalin 4400 frt. alapítványt tett, ebből négyezeret arany és ezüstben, hogy ennek kamataiból egy temesvári vak növendéket, s ha odavaló nem jelentkeznek, magyar vagy erdélyországit neveljenek az országos intézetben. — A Brassóban e hó 2-dikán elhunyt egykori városi tanácsnok, Tartler G. János 60,000 frtot hagyományozott egy Brassóban felállítandó árvaházra; ugyan e célra hagyta ingatlan vagyónának egy tetemes részét, melyek közül ottani háza az intézet helyiségévé alakítandó át. Az örökhagyó ezen felül még tetemes összeget hagyott hátra, hogy annak jövedelméből orvos- és jogtudományt hallgatóknak ösztöndíjak adassanak.

* * (Rózsás napló.) Kardos Iván gymnaziumi tanár a napokban tartá esküvőjét Dernyey Gizella kisasszonnyal Szent-Tamáson. — Fekete Ignác budapesti kereskedő e hó 1-sején váltott jegyet Dukai Katalin kisasszonnyal. — Andorka István, Siklós község segédjegyzője a napokban vezette oltárhoz Singer Irma kisasszonyt. — Osztrovszky István gymnaziumi tanár a napokban váltott jegyet a bájos Zsolnay Mariska kisasszonnyal. — Mezey Károly végzett jogász e hó 1-én tartá kézfogóját Dirner Aranka kisasszonnyal. — Horváth Imre vidéki hírlapíró közelébb vezette oltárhoz Sárosi Ilonka kisasszonyt. — E napokban jegyzé el Toldy József fővárosi árvaszéki ügyész Funták Izabella kisasszonyt, a főváros legszebb hölgyeinek egyikét. — Beszterczen Drágos Elek királyi törvényszéki ügyész e hó elsején váltott jegyet Mialovich Olga urhölgygyel, Mialovich Győző ó-radnai bányanagy szellemdus leányával. — Fészl Augusztia kisasszonyt, Fészl nyugalmazott városi tanácsos kedves szép leányát, e napokban jegyezte el Rauchlechner Tivadar. — Novák Kálmán eperjesi városi tisztviselő e hó 1-sején vezette oltárhoz Pásztay Milcsi kisasszonyt. — Kiss Miklós ügyvédjelölt a napokban tartá esküvőjét Mátyics Tercsi ktsasszonnyal. — Dunahídi Dénes miniszteri tisztviselő a napokban váltott jegyet Heller Zsuzsika kisasszonnyal Szabadkán. — Henkó Imre fővárosi kereskedő a napokban váltott jegyet Kálmán Ilona kisasszonnyal. — Vargyas Endre esztergommegyei másodtanfelügyelő e napokban vezette oltárhoz Petz Vilma győri leányneveldeigazgatónt. — Szerényi Ede aradi dohánygyári tiszt a napokban tartá kézfogóját Lehoczky Ilonka kisasszonnyal Kecskeméten. — Szegeden ifj. Czinner János takarékpénztári hivatalnok eljegyezte Löfler Laura kisasszonyt Vingtárol; Eppinger Ilka kisasszony pedig Weisz Miksa hódmezővásárhelyi kereskedővel tartotta meg közelébb kézfogóját. — Halász Orbán monori közjegyző e napokban vezette oltárhoz Décsi Margit kisasszonyt. — Kalánossy Benő ügyvéd e napokban váltott jegyet Salkovics Gizella kisasszonnyal Bárádon. — Tóth Dezső járásbírói iktató e hó 3-dikán tartá kézfogóját Doruk Katinka kisasszonnyal Csépen.

* * (A nőipar-egylet) tanodájában a növendékek fölvétele e hó 15-dikén kezdődik meg az egylet helyiségében, a dohány- és nagy-kereszt-utcza sarkán, a Kölber-féle házban. A tanodának három osztálya lesz. Az első osztályba 12 évet betöltött s teljes elemi tanfolyamot végzett, vagy abból vizsgát tett növendékek vétetnek fel. A harmadik osztályba felvétetnek a következő szaktanításokra: fehérnemű varrás s ruhaszabás, könyv-

kötés, harisnyakötés, keztüvarrás, kosárfonás, faragás, virágkészítés és könyomás; az utóbbi négy szak csak akkor nyílik meg, ha elegendő számu növendék jelentkezik. A tandij egy óra két frt. Szegény tanulók a tandij elengedéseért folyamodhatnak.

* * (Az írói és művészi kör) e hó 27-dikén igen érdekes mulatságot rendez. Megvett ugyanis egy káposztás-megyeri kis szőlő termését, hogy a fővárosnak vig szüretet adjon. Reggeli 7 órakor a lóvasuton kimennek a megvett szőlő aljáig. Czigányzene, gulyáshus-főzés, szőlőszedés és taposás, mustszűrés és egyéblynemű szüreti kedvtelésekkel töltik el az időt egész estig és a jól töltött napot táncmulatságon végzik. A részvételi díj a tagok részére három, nemtagok részére öt forint lesz, és azért reggeli, ebéd és vacsora jár.

* * (Már a minap közöltük.) hogy közelébb gr. Hadik Béláné született Barkóczy Ilona grófnő költségén tudományos czélú expedició indul fővárosunkból a görög szigetekre. Részt vesznek benne a grófnőn kívül Pulszky Ferencz és két gyermeke: Polixena kisasszony és Károly, Henszlmann Imre s a külföldről Owerbek lipcei tanár, ki legközelebb fővárosunkba érkezik.

* * (Damjanich János) tábornok özvegyét a székelyföldön mindenütt nagy kitüntetéssel fogadták. Előpatakon a honvédek testületileg meglátogatták, Seps-Szt.-Györgyön a főtéren épen akkor, midőn az elesett székely honvédek emlékoszlopát nézegette, a honvédek egy emlékiratot nyujtottak át neki. Itt is Székely Gergely volt-honvédfőhadnagy tolmácsolta társainak jó kívánságát. Kézdi-Vásárhelytt fáklyás zenét rendeztek tiszteletére a polgárok.

* * (Örömmel értesülük), hogy a postagalambok nevelése, — melyről a minap tüzetesebben szóltunk — nálunk is divatba kezd jönni. Így közelebb Debreczen és Budapest közt szép sikerrel repitettek két postagalambot, melyek 17 óra alatt tették ezen utat.

* * (A bergamói Donizetti-ünnepélyre) Salvi Máté van fölkérve a zenészeti rész vezetésére, ki nem csak tanítványa, hanem barátja is volt a kiváló olasz zeneköltőnek. Salvi fölkérte Balázsnét is, hogy vegyen részt az ünnepély zenészeti műsorában, és az igazgatóság megis adta neki reá az engedélyt. A jeles művésznő férje pedig, Balázs Sándor jeles írónk, az írók és művészek körét fogja ez ünnepélyen képviselni.

* * (A nagyváradi fenyítő-törvényszék) előtt e napokban egy egyén állt, ki Nagyváradon jó darab ideig Nicselszky gróf neve alatt bolondította el az embereket. A kalandort voltaképp Geiermann Antalnak hívják, oroszországi születésű, honnét tolvajlások miatt megszökött. Lőcsén utlevelet készített magának, melylyel Moórra került s ott egy vén német bárót grófságával bolondított. Aztán Aradra, majd Borosjenőre került, hol ezüst órárt tolvajlott el. Váradon gyanut keltvén, elfogatott, s mivel beteg volt, kórházba szállítottott, de inuen megszökött Derecskére, a hol azonban elfogták, és átadták a nagyváradi fenyítő-törvényszéknek. Ez álczimek használata, hamis bizonyítvány-készítés, tolvajlásban részesülés és veszélyes fenyegetés miatt egy évi börtönre s a büntetés kiállta után Magyarországból kitolonczolásra ítélte. A tárgyalásra nagy hallgatóság gyűlt össze, kik közül nem egy te s tu pajtása volt a vádlottnak a mult téli pezsgőzések boldogabb időszakából.

* * (Az „Apollo“ czimű zeneműfolyóiratból) megjelent a kilenczedik szám. Tartalma: Eredeti magyar, Bakody Lajostól „Ha-ha-ha!“ gyorspolka Nagy Bélától, „Réveries“ hegedű és zongorára Bella J. L.-tól; magyar népdalok a „Falu roszzsá“-ból (Emeld rám nefelejts kék szemedet. Csak egy szép lány van e

világon. Ez a kis lány megy a kutra, Nincsen olyan fényes alkony,) átirta Ábrányi Kornél akkint, hogy e népdalok vagy ének mellett, vagy külön is mint önálló zongoradarabok játszhatók. A boritékon Thern Károly, Vilmos és Lajos életrajzi vázlata olvasható.

** (Csata a hullámokkal.) Mult hétfőn délutáni 6 órakor a margitszigeti hidon felül a Duna balpartja alatt Forda István és neje két gyermekükkel, Csörgő István nejével, szintén két gyermekükkel, mindannyian kis-oroszi lakosok, csónakon a Dunán menvén, a felfelé haladó „Blokberg“ teherszállító gőzös által felvert hullámok csónakjukat felborította s mindannyian a Dunába estek. A gőzös legénysége azonnal a mentéshez fogott s sikerült is a vízből mindannyit kihalászni, csupán Csörgő István másfél éves fia veszett a vízbe. A vizsgálat e tárgyban folytatva tétetett. A mentésnél Czikora Bálint és Gál Lajos kis-oroszi, s Szabó András verőczi lakosok, kik mint hajósok a Blokberg hajón voltak, különösen kitüntették magukat.

** (Erny gyilkosságához.) Lapunk boritékán említettük már, hogy a Lembergben talált budapesti pénztárjegyek csakugyan Erny hagyatékából valóknak bizonyultak. Stanislauban egy Rydel nevű egyén nem rég felváltott egy ezer frtra szóló pénztári jegyet, mely szintén Erny hagyatékából való, meglehet, hogy ő vetette el Lembergben a legújabbban talált pénztári jegyet, mert félt a felfedeztetéstől. Rydel Lembergben egyszer már el volt fogva lopásért. Lengyel emigránsnak adta ki magát és Törökországban s Amerikában tartózkodott. A gyilkosság fonala e szerint már a törvény kezében van.

** (Nemzeti színház.) A drámával, ugy látszik, olyan formán vagyunk most, mint mikor az asszony — férjére hagyja a házat; nem igen találja helyét; az asszony itt a népszinmű, melynek már küszöbön a lába. Akkor majd új világ kezdődik, addig csak hadd teljék az idő, a „Holt szív“-vel, melyre hiába pazarolja Prielle az ő határtalan művészetét és Nagy Imre az ő jeles buzgóságát; a villany megrángatja, de nem eleviniti föl a halottat. — A „Rang és szerelem“ szükségből vétetett elő az „Erdő szépe“ helyett, a mit Bercsényi megbetegedése miatt félre kellett tenni. Paulainé kitűnően adta a majorosnét, Helvey, Náday, Pintér szintén jelesül játszottak, de a közönség csak végig azt mondta rá: régi dolog. Új csak Sánta volt, mult szerdán a „Vén bakkancsos“-ban; a czimszerepet adta és nagyon tetszett, mind a mellett, hogy ez Réthy egyik gyöngyszerepe volt; de — nincs örökkévalóság az ég alatt. Évikét Blaháné adta, az ő élénk kedvességével és pacsirta dalolásával; alig végezhetette, annyiszor ujráták. — Az operában kedden Nagy Benza Ida „Aidá“-ban ragadta el a közönséget. Egészen más játék az, mint Hauck Minnie! Az a művészi tűz, és a szív mélyéből fakadó érzelem! Tannerné szintén szépen játszott és énekelte ez este Amnerist. — Szombaton pedig Balázné Bognár Vilma az „Észak csillagá“-ban tündökölt. Katalin szerepet is Hauck Minnie-től hallottuk volt és azért most újra meggyőződhattunk, milyen jeles énekesnő a mi Baláznénk.

** (Színházi vegyesek.) A „Fekete dominó“, Auber kedves zenéjü dalműve, legközelebb újra meg fog jelenni szinpadunkon. — Erdy Gusztáv és Karikás a nemzeti színháztól a népszínházhoz szerződtek.

** (Irodalom) A Franklin-társulat kiadásában legközelebb megjelentek: Francia nyelvtan iskolák és magántanulók számára négy folyamban Schwiedland Frigyes-től. Harmadik folyam. Ára 80 kr. — A „Kis nemzeti muzeum“ 35-dik és 36-dik füzeté gyanánt megjelent; „Érintkezés az emberekkel“ Knigge Adolf 15-dik kiadása után, fordította Nagy Ist-

ván. A két füzet ára 1 frt. — Természet könyve, közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. 11-dik és 12-dik füzet, fordította: Nagy István. Ára egy-egy füzetnek 50 kr. — „Uton utfélen“ czim alatt szintén a Franklin-társulatnál két kötet uti rajz jelent meg b. Pongrácz Emiltől. Szerző nagy darab földet járt be és élményeit könyü tollal írja le. A mű diszesen van kiállítva és bolti ára 3 frt. — Légrády testvérek kiadásában megjelent: „Tanítók zsebnaptára“, diszes kiállításban, változatos tartalommal. Szerkesztette György Aladár. Ára 1 frt 20 kr.

** (Vegyesek.) Klotild főhercegnő, gyermekeivel, Alcsuthról elutazott a hontmegyei Coburg-birtokra s onnan megy nővére esküvőjére, Ebenthalba. — Simor János hercegeprimás huzamosabb időre Budapestre érkezett. — Komáromyné Bayer Luiza jeles Fröbel-intézete kitűnő erőt nyert Egan Klára jeles tanítónőben, a kire az igazgatónő netaláni távolléte alatt a jeles intézet vezetése is lesz bízva. — Zichy Mihály kitűnő festésznök e héten Budapesten időzött. — London városa a budai károsultak számára ötezer forintot gyűjtött és küldött. — Dr. Dulácska Géza és társai engedélyt kaptak nyilvános gyógyintézet felállíthatására, járó betegek számára. — A zeneakadémiához: Erkel Ferencz igazgatónak és rendes tanárnak s idősb Ábrányi Eördögh Kornél titkárnak és rendkívüli tanárnak lettek kinevezve. — A népszínházban több fiatal főúr, névszerint: gr. Batthyány Elemér, báró Orczy Elek és Harkányi József előre béreltek páholyt. — Tulok Zsigmond képviselő a hatvani utcán elesett és egy kirakat betört üvegtábláján balkezének ereit elvágta; súlyos lázban fekszik. — Lőb István hentest, ki mult hóban Tamássy népdalénekesssel elébb illetlenkedett a Beleznay-kertben, később pedig az utcán megtámadta és bántalmazta, 80 frt pénzbírságra, vagy 8 napi fogságra ítélte a fenytő járásbíró. — Fővárosunkban czitera-kör van alakuló félben, melynek czélja, a Bécsben már létező hasonló kör példájára, a cziterázást társas összejövetelek alkalmával gyakorolni, terjeszteni, és tökélyesbitni. Az e körbe lépni szándékozók sziveskedjenek ez iránt Profuna Vilmos urnál (egyetem-tér 3-dik szám alatt) nyilatkozni, hol további felvilágosítás is nyerhető. — A lefolyt héten, augusztus 15-től augusztus 21-ig, a fővárosban született 258 gyermek, elhalt 208 személy; a születések tehát 50 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 127 fiu, 131 leány. A halottak közt volt 115 férfi, 93 nő, egy éven aluli gyermek 93.

** (Halálozások.) Az irodalomnak halottja volt e héten, Szelestey László, a „Keméniesaljai cimbalom“ kedves és meleg szívü költője mult kedden, 53 éves korában meghalt. Mint ember is jeles volt, mint hazafi pedig egykor fogságot szenvedett. Igazi szabadelvű férfit volt, a haladás és tiszta világosság lelkesült bajnoka. Országgyűlési képviselő is, tanfelügyelő is volt, de mert az akkori kormányval nem volt megelégedve, visszavonult a politikától, vasmegyei birtokára, ott megbetegedvén, a fővárosba jött, hol agyvelőgyulladás oltá ki szép életét. — Elhunytak továbbá: Szentimrey Gáborné, született Pazonyi Elek Katalin asszony a napokban 35 éves korában. — Bethlenben gr. Bethlen Ferencz, e hó 3-dikán 75-dik évében. — Özeveg Christen Endréné, született Schluger Mária asszony 65 éves korában, Budapesten. — Szabadkán Furdak Venczel, szentferenczrendi hitszónok, közkedvességü, derék, jámbor szerzetes, mult hó végén, 74 éves korában. — Dely Károly Gyöngyös város egyik közbecsülésben álló polgára mult hó 30-dikán 50 éves korában. — Mizesy Gábor orvostudor e hó 2-dikán Topolyán. — Almássy Dénes pénzügyminiszteri tisztviselő 27 éves korá-

ban. — Szitár Kelemen palánkai segédlesz e hó 1-sején 26 éves korában. — Fridrich György, nyugalmazott magyar királyi helytartósági tanácsos, a Ferencz-József-rend lovagja, e hó 2-dikán életének 67-dik évében. — Csávás Imre, a karczagi magyar királyi törvényszék birájának neje Polgár Juliánna asszony élte 33-dik évében. — Dr. Platty Adorjáné, született Bay Georgine, pásztói földbirtokosnő, Bay Bertalan pénzügyi tanácsos leánya, ki pár éve a debreczeni társas körök egyik legkiválóbb jelensége volt, e hó 4-dikén. — Dubáry István ügyvéd e hó 1-sején 43 éves korában Bajmokon. — Sóvári Józsefné született Boross Katalin asszony e hó 2-dikán élte 24-dik, boldog házassága 5-dik évében, D.-Vecsén. — Bék Ferencz huszárkapitány e hó 4-dikén Gyöngyösön. — Apsai Mihály Gábor legfőbb ítélőszéki bíró mult hó 30-dikán, 68 éves korában. — Debreczenben Rác György tekintélyes polgár neje, Fekete Juliánna 55 éves korában. — Szatmárban e hó 4-dikén Berki Amália, Berki István református lelkész 20 éves, művelt, kedves leánya. — Dr. Fialla Gyula jeles fővárosi orvos e napokban elhunyt. A hallottas ház udvarán, mely tömve volt a boldogult barátaival, orvosokkal és szabadkőmivesekkel, Schranz ágostai hitvallású lelkész tartott meleg hangon emlékbeszédet, felsorolván az elhunyt érdemeit, emberbaráti szeretetét. A sirnál Gutmann Károly ur a szabadkőmivesek nevében emlékezett meg igen megható szavakban a boldogultról, ki oly sokat tett a szegények s általában az emberiség javára. — Palának Lajos, közkedvességben állt nyugal. kapitány, utóbbi időben kataszteri bizottsági elnök, a Ménes felé eső hegyrészen a szőlők közt hirtelen meghalt. — Gróf Kreith Vilmos e napokban halt meg a fővárosi Rókus hórházban. Elhagyatva, a legnyomasztóbb inségben hunyt el, daczára annak, hogy az elszegényedett családnak igen magas rokoni összeköttetései vannak. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Szeptember 12-dikén: „A betyár kendője.“ — Szeptember 13-dikán: „Gilberte.“ — Szeptember 14-dikén: „Kőmives.“ — Szeptember 15-dikén: „Essex gróf.“ — Szeptember 16-dikán: „A hugonották.“ — Szeptember 17-dikén: „Plumet öröksége.“ — Szeptember 18-dikán: „A bolygó hollandi.“

Divattudósítás.

Mai divatképünk a következőkben mutatja be az új divatot.

Az első alak ruhája kenderszínű áttört czérnabatisztból való, fekete vastagabb csikkokkal, körülfoglalva fekete faille plissé fodorral. Háttul fekete bársonyszalag, és ecru csipkebetéttől széles szalag és csokor, kenderszínű rojttal, disziti e szép öltönyt. De ára is szép: 70 frt.

A második alakon a ruha alja fekete és drap, csikos finom mozambique á turqueből, a derék fehér crépe de chinéből való, körül áttört himzéses és haloványkék faille-csokrokkal. Ára — alig merjük kiírni — 160 frt: egyszerűbb szövetből azonban olcsóbban is lehet kiállítani, miként hogy általában a divatképek célja nem a szövet, hanem a szabás és szín bemutatása, és az egyszerű szövetből készült öltöny is bizonyára szép, ha helyesen van szabva és színeiben izletesen összeállítva.

Végre a gyermekalak egész öltözéke, még a harisnya is, kék és drap cashemirből való, és itt alkalmilag megjegyezzük, hogy se nem szép, se nem jó, ha a kis gyereket tulságosan felcizomázzuk, Legszebb az ilyen kis angyalka izletes egyszerű öltözékben, azután a hiuság sem költetik fel akkor benne.

és most még néhány szót a divatról. Természetesen már az őszre, vagy

legalább az ősz elejére vagyunk tekintettel. A kelme, melyet most leginkább kedvelnek, a csikos „Vigogne“ és ebből sokkal csinosabbak a sötétebb színűek a világos színűeknél, melyek nem olyan tetszetősek. Bemutatok néhányat az ilyen Vigogne-öltözékek közül. Az egyik fehér és fekete csikos hosszú Vigogne-tunikából áll, narancsszínű keresztcsikkokkal, és ezen tunikához fekete faille-szoknya tartozik. A tunika alját egy részint selyem, részint szalmabojtocskából álló szegély foglalja körül. A casaque-alaku, hosszú lebentyüs derék szintén csikos Vignogneből való, az ujjak pedig fekete failleből, és a hegyesen végződő lebentyü szintén fekete bársonnyal és fodrokkal vannak diszítve. — Egy másik öltöny marine-kék és fehér csiku Vignogneből való, keskeny barna vonalokkal, és a tunique kék plissével van befoglalva.

A Vignogne mellett még a Diagonal — egy meglehetősen kemény kelme, mely utazóruhára is felette alkalmas, — továbbá egy könnyű Tartanfaj, valamint egy lágy flanell és Zefir-posztó a legkedveltebb szövetek ősz ruhára.

Számrejtvény.

Turcsányi Eleonórától.

1. 16. 3. 7. 14 Ujabb korban arany helyett látod,
3. 11. 4. Szolgáltatja lelkednek a tápot,
4. 11. 3. 20. Házat is földnek néha vele,
2. 9. 10. 6. 12. Sok állatnak természetes fegyvere.
- 20 3. 7. 16. Nem bánod, ha kertedben sok van,
- 5: 20. 9. 10. 8. Pusztit néha az arcz s vagyonban,
20. 5. 18. Angyallal az nem cserélne,
13. 18. 5. 2. 7. 14. 8. Közbiztonság ellensége,
15. 14. 19. 2. Néha ilyen a Dunában akad.
17. 18. 12. 11. 9. Sok rosza, sőt bűnre is ragad.
- 1—20. Gyujtó szikrák voltak e szavak a nemzetre,
- Agg s ifju fegyvert ragadva tört az ellenre.

Megfejtési határidő: októberhó 9-dike.

A f. é. 33-dik számban közlött rejtvény értelme:

Kápolnai honvéd siremlék.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Wimmer Augustza, Zeisler Lajos, Gedeon Gáspárné, Korik Zsófia, Temesváry Erzsébet, Éhen Gizella, Gáldy Mariska, Boda Sándorné, Kovács Emma, Erdensohn Emilia, Madarassy Irma, Csonth Dénesné, Máday Antónia, Petkoo Milicza, Popovics Milicza, Keresztes Véri, Jánossy Lajosné, Ilniczky Ilona, Hancsok Bittera Natalie, Duha Irén, Egry Malvin, Moravchik Ida, Melik Katarina, Jakab Juliska, Máday Klementin, Kelemen Amália, Bokor Tekla, Náményi Mária, Kövesdy Mariska és Erzsi, Hobor Kornélia, Lázár Jozéfa, Nemes Károlyné, Karay Emmi, Orbán Matild, Vörös Tamásné, Borcsányi Teréz, Puskásy Endréné, Papus Janka, Nagy Irma, Mészáros Mariska, Szalay Georgin, Sobich Julia, Kalló Margit, Ispánky Emma, Kutasi Lenke, Kapus Jánosné, Nagy Károlyné, Zálánffy Luiza, Kanizsay Nagy Etelka, Fischer Paula, Dosztál Szabó Etel, Császay Éder Luiza, Destek nővérek, László Ferenczné, Gubányi Hermin és Betti, Keszely Mészáros Irén.

Tartalom.

A leányok neveléséről. — Hajós neje, Kiss Józseftől. — Egy huszonnyolc éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie. Tompa Kalmántól. — Képek Felső-Magyarországból, Dolinay Gyulától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Színház. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk és előfizetési fölhívásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: **Emilia.**

nagy hazánkfia nevenapját fényesen ülték meg mult hó 28-dikán a kecskeméti népkörben. — Gödöllőn Jágocsi Péterffy miniszteri biztos ma, vasárnap nyilvános előadást tart a házi ipar ügyében. — A mohácsi műkedvelők közelebb a „Mamá“-val kezdték meg előadásukat s a szépszámú közönség a közreműködött hölgyeket: Náray Gizellát (mama.) Kramberger Hermint (Czili) és Hatos Mariskát (Eszti) virágkoszorúkkal is kitüntette. — Győr megyében, Csikvándon a mult hó végével szini előadással összekötött táncmulatságot rendeztek az ottani népiskolai könyvtár javára; Szigeti „kisértet“-ét adták elő, s Paál Gizella, Belák Laura kisasszony, Nagy Zsigmond, Novák Lajos és Dénes ügyesen játszottak; a bevétel reményen fölüli volt. — A székesfehérvári Vörösmarty-kör eddig 80 frtot gyűjtött gróf Szechenyi munkáinak megvételére. — E hó 1-jéig Balaton-Füreden volt 1822 vendég, Herkulesfürdőben 3716, Koritniczán 1081, Varasd Tepliczen 2822. — A kecskeméti terménykiállításra, mely e hó 25—27-dikén lesz, a rendező bizottság kiadta felhívását és érdekes programját. — Baumann soproni műkertjében olyan nagy burgonyák termettek az idén, mint egy kalap. Némelyik másfél font nehézségű. — Tornallyán nem régen egy 118 éves asszony hunyt el, kinek unokái 20 önnáló családot képeznek, s e családok tagjainak száma 100-on felüli. — Csáth községben e hó 1-sején roppant vihar dult. Százados fákat tépett ki, háztetőket sodort le és hordott el 40—50 lépésre. Három házat is összedöntött. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul. Ily viharra az ottani legöregebb emberek sem emlékeznek. — Bokáig erő hó esett Böhönye tájékon a napokban.

Tüzesetek. K. Lőd községben mult hó 28-dikán 40 lakház, több gazdasági épület s igen sok gabnanemü lett a lángok martaléka. — Kondán e hó 1-sején éjjel rövid idő alatt 22 ház hamvadt el. — N.-Mihályon mult hó 28-dikán öt ház és több csür a már behordott gabnanemüvel együtt elégett — Ungvártt e napokban nyolcz ház, tizenöt gazdasági épület s a szegény munkásnép összes természetménye lett a tűz áldozata. — Ezen estén Nagy-Kaposon is tűz volt, hol szintén több ház égett el. — Mult kedden pedig Pinkóczon égett el mintegy négyszáz kereszt buzája Horváth Ödön földbirtokosnak. — Csik-Csatószegeen mult hó 31-dikén nagy tüzvész volt.

Különfélék.

*(A francia közoktatási miniszter) a párisi nemzetközi földrajzi kongresszus és a közoktatás terén szerzett érdemeik elismeréseül Hunfalvy Jánost a szokásos dekorációk átküldése mellett „Officier de l' instruction publique“ és Péchy Mórt „Officier de l' Académie“ czimmal tüntette ki.

*(Mily korban) szabad Európában házasságra lépni? Ausztriában megkivántatik, hogy a házasságra lépők 14-dik évüket teljesen betöltötték legyen; e szabály általán minden vallásfelekezetre egyaránt kihat. — Oroszországban a férfiak 18-dik, a nők 16-dik évök előtt házasságra nem léphetnek. — Törökországban általános szabály a házassulók korára nézve nem áll fenn. — Olaszországban a férj 18, a feleség 15 évesnél fiatalabb nem lehet. — Poroszországban a házassuló férfinak 18 évesnek, a nőnek 14 évesnek kell lenni. — Franciaországban a férfinak 18, a nőnek 15 évesnek kell lenni, a code civil azonban kivételesen dispensatióknak is helyt ad. — Belgiumban ugyanazon szabályok érvényesek.

— Görögországban a 14-dik és 12-dik év a döntő kor, a jóniai szigeteken a 16-dik és 14-dik év. — Spanyolországban az 1870-diki törvény a 14-dik és 22-dik életévet kívánja meg. — Portugalliában hasonló rendelkezés áll fenn, azon különbséggel, hogy itt a 21-dik évvel beálló nagykorúság elérte előtt a szülék beleegyezésére utalvák. — Szászországban férfira nézve a 18, a nőre a 16-dik év kivántatik meg. — Romániában ugyanezen szabály áll fenn. — A Svájcban a különböző kantonok törvényhozásai e kérdésben igen eltérők: vannak kantonok, a hol 20 és 17 év, ismét a hol 14 és 12 év a döntő kor. Némely kantonban, mint Uriban, Schaffhausenben, Appenzellben, Tessinben és Genfben a szülék beleegyezése a 25-dik évig megkivántatik.

*(Uj város Malta szigetén. Malta szigetéről irják: „Julius 22-dikén tették le itt alapját egy uj városnak, mely az uj kereskedelmi kikötő közelében lesz. Zammit József és testvéreinek — kik az uj kikötő közelében levő nagy telkeket birják — az a derék eszméjük támadt, hogy telkeik egy részét odaadják uj város építésére. A sziget kormányzója, elébb köszönőlevelet intézvén a Zammit-testvérekhez hazafias tettekért, letette alapkövét az uj városnak, melyet „Albert-Town“-nak keresztelt el. A sziget érseke avatta föl az uj várost. A lakosok közt nagy az öröm e fontos esemény fölött.

*(Lembergől) e hó 7-dikéről sürgönyözik: Nierenfeld 17 éves szolgáló letett a rendőrségnél 16 pénztári jegyet egy pesti banktól, a jegyek 49,000 forintról szólnak; állítólag Lembergben találta azokat; kiderült, hogy a pénztári jegyek a Budapestestn meggyilkolt Erny hagyatékából valók.

*(Külföldi vegyesek.) Klapka tábornok egy hozzá intézett felhívásra, a francia lapokban kijelenti, hogy a törökök, 49-ben a magyarok egyetlen ótalmazója ellen nem fog harcolni a szerbek javára, kik a magyaroknak ellenségei voltak. — Flórenczben a Michel-Angelo-ünnep vasárnap kezdődik s hétfőn lesz a Michel-Angelo-kiállítás megnyitása a képzőművészeti palotában.

Megbízások tára.

Tornára K. O. urhölgynek: A buzavirágszint ajánlanám hozzá.

T.--ba B. J. urhölgynek: Köszönöm a bizalmat, elolvastam és — én kötve hinnék neki, mert az igaz érzés nem csapong, hanem keresetlenül meleg.

Bicskére V. J. urhölgynek: Sajnálom, hogy az utósó perczen kaptam az érdekes tudósítást, mikor a lap már készen volt.

Szegedre B. S. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kassára A. F. urnak: Legjobb az egyenes ut.

P.--be Sz. O. urhölgynek: A crème céleste bizonyosan eloszlátja.

Paksra V. L. urhölgynek: Megküldtem.

Aradra M. D. urhölgynek: Köszönet!

K.—re V. F. urhölgynek: Okvetetlen el fogok benne járni és annak idején magánuton tudósítom.

Berlinbe Cz. Th. urhölgynek: Postára adtam.

N. Kanizsára A. T. urhölgynek: Ügyekszem megfelelni bizalmának.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árak raktára.

Napló árak vámfontként = 1/10 Kilo.

Cukor, legfinomabb	94 1/2 kr.
" közepes	94
" durvább	93 1/2
" törpe	96
Kávé, Caracaya, halvány	70
Zambour, sötét	74
Purpurien, sötét	79
Ceylon, jemen finom	80
Cuba, legfinomabb	75
" valódi Bourbon	88
Mozza, válogatott	82
Arany Jáva	95
Párkányi jó	82
" (vegytelék: Moc. Cuba, Jav.)	1.05
Rizs, Aracan, majdnem törmelék-mentes	9
" Bangoon, legfinomabb	10
" olasz, Kiseretton	12
" fonyós	14
" nem plus ultra	18
Árpa-kása minőségként	25, 22, 20, 16 és 10
Apollo-gyeriye 6-os és 8-as	20 1/2
Salátófalj legf.	50
Daru	14
Mandola, édes	54
Muzsolaszó	34
Háziszappan	22
Keményítő teljes minőségű	20
" legfinomabb Tellaugl.	15
" zaltva valódi török	18

Valódi francia preszőbörök.

Verve Cliquet, Pousardin	3 frt 85 kr.
L. Bonnier Carte blanche	3 " 85
Heidsieck & Comp. Menopole	4 " —
Morét & Chandon crém rosé	3 " 90
Delbeck & Cie	2 " 75
B. D. Pol & Cie	2 " 75
Gustave Gilbert	2 " 30
De Villars, rosé	2 " —
P. de Bart & Comp.	2 " —

Szőlői víz.

25 és 60 palackok Malakblau	6 frt 25 kr.
5 láda	30 " 50 "

Az árakat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Cukrot csak egész süvegben szállítok, a többi áruk-
ból melyek legkevesebb egy vámfontot, melyből 112 font
100 böcsöt tartanak felel meg.

Utóli helyiségek hóköznapokon délelőtti 12-12,
delutón 2-7 óráig van nyitva.

Videki megrendelések utánvétel mellett a
leznagyobb gonddal teljesítettek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált
néregmentes, tiszta és teljesen ár-
talmatlan

RAVISSANTE
bir azon erővel, az emberi bőrt
minden sérüléstől megmenteni, utó-
bajoktól megóvni és szépséget és
ifjúságot biztosítani. Ha a Ravis-
sante naponként egyszer az ujj-
hegygyel az arcra vagy más test-
részre dörzsöltetik, már a törülke-
zés után tapasztalható a majdnem
csodálatos hatás. Az arcon témadt
ránccok és himlőhelyek elsimittat-
nak. — A Ravisante ifju arc-
szint idéz elő, a bőrt fehéríti, fris-
síti és finomítja; eltávolít legrövi-
debb idő alatt szeplőt, májfoltokat,
orrvörösséget, s a bőr minden tisz-
tátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatá-
rozzák a t. hölgyek, jövőre csupán
csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravi-
ssante“-ját használni.

Egy füvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten ;

Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.

és vácozi-utca 8. sz. HATSCHKEK MKKSA látszerésznél.

Videki rendelvények a legszigorubb titoktar-
tás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
a gyönyörű
női ruhakelméket
jutányos áron vásárolni kíván:
HAMBURGER ADOLF
divattárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(ur)-utca 8. sz. a.

Minták bárhol is ingyen és
bérmentve küldönek a megrendelőnek
utánvétellel gyorsan eszközöltetnek.

Hirdetés felvételi iroda:

3dob-utca 1-ső sz.

Polatsek Ignácznál

Budapesten.

38-dik szám.

Szeptember 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JOTÉKONY NÖEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár	R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
						kelte	nyugta
						óra perc	perc óra
Szept. 19	Vasárnap	C 18 Jan. vért.	C 17 Szilárd	7 E 14 Szoszem	19	5 43	6 4
20	Hétfő	Eustach	Fauszta	8 Kis Asszony	20	5 44	6 2
21	Kedd	Máté evang.	Máté	9 Joachim	21	5 43	6 0
22	Szerda	Móricz vétanu	Mór	10 Menodora	22	5 47	5 12
23	Csütörtök	Tekla, Linus	Tekla, Linus	11 Teodóra	23	5 48	5 58
24	Péntek	Gellért püspök	Gellért	12 Autonom	24	5 50	5 56
25	Szombat	Kleofás vétanu	Farkas	13 Kornél	25 Sab. Nizabim	5 51	5 52

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A halasi ifjuság e hó 11-dikén a „Sóstó“-n bált rendezett a helybeli szegény tanulók javára, és a szép törekvést meglehetősen siker koronázta. A közönség nem sajnálta filléreit, de az ifjuság élvezetes estét is nyújtott. A táncz hajnalig tartott és bájos hölgyek, mint Péter Jolán és Novák Emma kisasszonyok disztették azt jelenlétükkel.

Putnokon közelebb mükedvelői előadás volt az ottani önkényes tüzoltó-egylet alaptökejének gyarapítására. A „Barátság és nőszeszély“-t és a „Véletlen“-t adták elő, melyekben Weichingerné-Sipos Matild és Rosenbergné-Holermann Emilia urnók, továbbá Etyey Imre, Szmrecsányi Mihály, Rosenberg Károly, Dudinszky és Gánóczi Ferencz szép sikerrel működtek közre. Előadás után táncz volt, melyben számos szép hölgy vett részt.

Dunaföldváron e hó 11-dikén hangversenyt rendeztek az ottani szegények javára, 50 kr. belépti díj mellet, mely igen szépen sikerült. A közreműködők közül különösen kitűnt Szentesi Bella jeles nőnövelde-tulajdonos növedekeinek zongorajátéka, és Fiáth Lajos nyugalmazott huszárezredesnek egy olasz dala.

A kalocsai nőegylet az ottani tűzkárosultak javára öt-száz forintot utalványozott; általában Kalocsán nagy a buzgalom az inség rögtöni enyhítésére s ez ügyben Gajáry Antal szolgabíró működik igen tevékenyen. Mihelyt jeles érseküktől a tűz után az ötezer forint segélyt megkapták, a derék szolgabíró mint elnök rögtön kis bizottságot hívott össze s a közszertetben álló Bagó Gergely kanonok-plébános s a buzgó Móder Ferencz bizottsági tag, a derék főjegyzővel és többekkel, 48 óra alatt már ki is oszták a segélyt, még pedig akként, hogy az 5000 frtból 3958 forintot 170 egyénnek osztottak ki, a legszegényebbeknek és iparosoknak, kiknek műszerei és czikkei égtek el, úgy, hogy ezek már harmadnap keresetük után láthattak; 1050 frtot pedig 45 egyéb leégett között oszták ki. A mint újabb segély érkezik, ép ily gyorsan, tapintatosan s közmegelegedésre osztatik ki az is. Így az adakozók is szivesebben adakoznak, ha látják, hogy könyöradományaik ily serény és becsületes kezekben át mily gyorsan jutnak a kitűzött célhoz. Azért újra felhívjuk adakozásra az emberbarátokat, mert a nyomor csakugyan nagy.

Gyöngyös város hatóságánál van egy 1000 frtos alapítvány, melynek kamatai minden évben Kisasszony napján nyilvános rózsaszünetnapon, egy példás életű hajadonnak, az úgy nevezett „Rózsaleány“-nak adatik ki. Az idén Tribb Mária nyerte el a szép jutalmat.

M.-Vásárhelyrol. A báró Szentkereszty Stephanie által ajándékolva adott s fele részben a háromszéki Erzsébet leányárva-

ház, fele részben a kézdi-vásárhelyi Stephanie menház javára 1000 frt értékben kisorsolt régi legyező nyerő száma 289. Felhivatik ezen szám tulajdonosa, hogy legtovább 24 nap alatt a legyező átvételére a nyerő számot báró Szentkereszty Stephaniehoz Zágónba, u. p. N. Borosnyó, küldje be, mire a legyező neki elküldetik. Ha 24 nap alatt a nyerő szám be nem küldetik, a legyező újra fog kisorsoltatni. A báró Szentkereszty Irén által a k.-vásárhelyi Stephanie menház javára kisorsolt szőnyeg átvétele végett nyerő számát legtovább 24 nap alatt báró Szentkereszty Irénhez Zágónba, u. p. N. Borosnyó, küldje be, mire neki a szőnyeg el fog küldetni. Ha a fennkitett idő alatt a nyerő szám be nem küldetik, a szőnyeg újra ki fog sorsoltatni.

Arday János, alsó-zempléni karádi református lelkész mult hó 29-dikén a Tiszába fult, épen papi lakása alatt. Ifju vendégei érkeztek, kiknek kedvéért ő is fürdött; alig egy ölnyire haladván be a sekély szélről, örvénybe sodortatott, s oda veszett. Hulláját csak harmadnapra találták meg. A szerencsétlenül járt lelkész közszertetben állt hiveinél, s halála nagy részvétet keltett a környéken mindenfelé.

Ungvártt, mult csütörtökön este a szinkörtől alig másfél ölnyire fekvő kincstári istálló, nagy szénapadlás, stb. ismeretlen okból kigyuladván, néhány percz mulva az egész épület lángtengerben állott, miközben a szinkört majdnem egészen szétszedték, az egészen új diszleteket nagyrészt lehasogatták s a szinkör belső berendezéséhez szükséges kellékeket semmivé tették. A szintársulat pár napig kénytelen volt pihenni, míg az igazgató és szinkörtulajdonos a szinkört némileg helyreállíthatták.

Vidéki vegyesek. A hódmezővásárhelyi ifjusági kör e hó 11-dikén kétharmadrészben saját pénztára, egyharmadrészben a budai vízkárosultak javára zártkörű tánczvigalmat rendezett, melynek 10 frt 30 kr jövedelme volt. A táncz, melyben negyven pár vett részt, reggeli négy óráig tartott. — Mára maros-Szigeten közelebb hangversenyt rendeznek a budai vízkárosultak javára. — Billéten e hó 11-dikén a temesmege-móriczfalvi tűzkárosultak javára tánczmulatságot rendeztek, mely némi jövedelmet eredményezett. A kedélyes mulatság egész reggelig lankadatlan jókedvvel tartott. — A zombori ifjuság e hó 25-dikén a kalocsai tűzkárosultak javára sorsjátékkal összekötött tánczvigalmat rendez. — Mükedvelői előadást rendeztek e hó 14-dikén Ráczalmáson az ottani kiseddóvó javára. A „Légyott“ s a „Nők az alkotmányban“ kerültek színre. — A nagyváradi színügyi bizottság a bekövetkező szini idényre az aradi szintársulatnak adott előadásokra engedélyt. Az engedély hat évre szól; az idény minden év május 8-dikától szeptemberhó 25-dikéig tart, a szerződés letelte után a szinkör min-

C SALÁDI KÖR

Hefilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapert 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.

Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

38. sz.
Szept. 19-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

A legnagyobb czim,
mit Homer hőseinek ad:
„városok alapítója“, és
csakugyan nagy érdem
volt az őskorban, állan-
dó lakhelyhez szoktatni
a vad vándor törzsöket;
a polgárosodás legelső
föltétele, hogy az ott-
hon iránt érzék, szerez-
tet legyen; de az még
nem teszi az igazi em-
bert; bizonyítja a tör-
ténelem, hogy állandó
lakhelyhez szoktatva,
az emberek még mindig
századokon át folytonos
harcz és háboruban él-
tek, nemzet nemzettel,
város várossal, mert
igazán emberré csak a
nevelés által lesz az
ember, a mi kiragad az
állatiságból, lelket éb-
reszt, szívet nemesít,
— mennyivel nagyobb
érdem és fényesebb
czim tehát az: „iskola
alapítója“ amannál, a
mivel Homer az ő hő-
seit dicsőíti, és ez a
czim illeti meg azt a
nőt, kinek arczképét
ezuttal szerencsém van

Báró Szentkereszty Stefanie.

hölgyeinknek bemu-
tatni.

Ha csak iskolát alapí-
tott volna báró Szent-
kereszty Stefanie, az is elég volna
érdemnek egy ember-
élet számára; de ő még
ennél is többet tett: is-
kolát alapított olyan
kisdetek számára, a kik
különben nemcsak soha
sem részesülnek a ne-
velés malasztjaiban, de
végek elvesztek volna;
iskolát alapított atyát-
lan-anyátlan árvák szá-
mára, a kiknek az egy
istenen kívül más gond-
viselőjük nincsen a föl-
dön, ez pedig az ő vég-
hetetlen jóságánál fog-
va, mikor nagyon ma-
gára van hagyva, ren-
desen magához veszi az
árvát, holott pedig itt
a földön is még jó hasz-
nát vehetni. Nehogy te-
hát időnek előtte elve-
szítsük, báró Szentke-
reszty Stefanie lelkébe
egy „árva menház“ esz-
méjét ihlette. Tudta ő
jól, hogy a mi e lélek-

ben megvillan, meg is lesz az, ismerte ő már e nő lelkét, Zágonban, e Királyhágón tuli kis városkában, már megmutatta volt, mit nem képes kivinni a nemes buzgalom és szent akarat, rövid idő alatt nőegyletet alakított ott, oly czélból, hogy a leányok nevelésére felügyeljen és a leányok nevelését előmozdítsa; olyan szépen létrehozta az együletet és a mi a szüléssel bíró gyermekek érdekében sikerült, hogy ne sikerülne neki az árvák érdekében? A közönséges felfogás előtt ez ugyan nem egészen helyes okoskodás, mert a szüléssel bíró gyermek és az árva gyermek közt mégis csak van egy kis különbség; igen is, van, báró Szentkereszty Stefanie előtt is, az a különbség, hogy amazért a szülék gondoskodnak, míg ez iránt szánakozni és lelkesülni kell tudni, és ő lelkesült, nemcsak, de lelkesített is, minden felé szélylyel mentek az általa és a körülötte csoportult nemes gondolkodású hölgyek által kibocsátott gyűjtőivek a „Háromszéki Erzsébet árvaház“ javára; éveken át folyt a munka, nagy és az önmegtágadásig fárasztó munka, kilesni itt is, ott is a kedvező alkalmat, a mikor e szegény hazában van miből adakozni, hanem a jó szándéku buzgósággal Isten áldása szokott lenni, pár évi fáradozás után tizenötezer forint gyűlt össze, akkor, 1873-ban, megnyitották Kézdi-Vásárhelyt a fennevezett árvaházat, mindjárt a megnyitás alkalmával hat lelket tartott meg az életnek, hat árvaleányból embert nevel a hazának, a tizenöt-ezer forint kamatai nem fődözik ugyan az arra való összes költségeket, de csak hajlék, ruházat és tanításról legyen gondoskodva, a többi, már mint az élelmezés, csekélység, mondák az elnöksége alatt álló nőegylet hölgyei, és egymással vetélkedve a legnemesebb emberszeretetben, élelmezik az intézet árváit, így áll fenn a szeretetnek emelt ezen hajlék, és az a boldogság, a mi e nemes hölgyek szívért eltölti, fáradozásuk dicső gyümölcseit látván!

Oly nagy volt e boldogság, hogy báró Szentkereszty Stefanie-nak nyugta sem volt tőle; éjjel-nappal azon gondolkodott, hogyan tehetni újabb jót a szegénységgel — ez a jótett isten-áldása, a mint egyszer a szív ennek menyei édességét megízleli, egyre több-több jó után áhitozik, — és mikor egyszer az akarat megvan, tárgyban fájdalom, nincsen hja, csak körül kell tekinteni és uton-utfélen meglátja, a mit százan és ezren nem is vesznek észre. Itt vannak mindjárt a szegény öregek, a kik munkára képtelenek és gondviselőjük sincsen; gondoskodni az öregekről, a kik egy hosszú életet adtak az emberiségnek, és most — olyan szomorú a szegény öregsége! magára hagyatva, alig leli helyét a világon; barátjai, kortársai, mind a földben nyugsznak már, csak ő maradt meg közülük, minek? kérdi és még mélyebben görnyeszti alá időterhes fejét ez a kérdés, szinte keresve bágyadt szemeivel a földet, hogy őt is befogadja, és mégis fél és remeg attól a percztől, mikor az befog következni; olyan borzasztó az a gondolat. egyedül, örömtelenül elhagyni ezt a földet, a melybe egy egész életet vetettünk belé és egyedül csak nekünk nem termett az gyümölcsöt, még csak annyit sem, a mennyi az utolsó óra felvidítására szükséges — és most feléje nyulik egy lágy, gyöngéd női kéz, megragadja reszkető karját, bevezeti tiszta, világos hajlékba és azt mondja neki: „Ne busulj, jó öregem, mert ime, ez itt a te hajlékod, ezen az ablakon csak derült nap fog hozzád bevilágítani, ezen a párnán csak édes álmok fognak környékezni, mert ezt a küszöböt a gond és szükség nem léphetik által, — látni azt a tekintetet az öreg szemében, a mint könyeken keresztül mosolyog, és az áldást ajkain, midőn végre fáradt lelke örök pihenésre száll, — báró Szentkereszty Stefanie mindezt látta, általélte, az ő nemes, tiszta szívével, és 1874-ben, mondhatni, varázsigére, három hó alatt, létre hozta a „Stefanie-

menház“-at munkaképtelen aggok számára, — ilyen érdemre sem találunk Homerben czimet, pedig ez is nagyobb érdem, mint várost alapítani, mert nemesebb, önzetlenebb szeretet sugárzik belőle, és két ilyen fényes koszoru ragyogja körül e nő, e m a g y a r nő homlokát, — kétszerte büszke lehet rá nemünk és a haza!

Gyakorta bánt...

Csengey Gusztávtól.

Gyakorta bánt az élet hiu vágya,
Hogy oly szegény a földi pályabér,
De vágyaimtól tarka álmu lelkem
Szívedhez mindig, mindig visszatér.
Keresem gyakran a felhőnek titkát,
Mit a dicsőség koszoruba fon,
De megvigasztal a te szíveddel
Az én szerelmes ódes bánatom.

Volnék dicső és gazdag — nélkülöd... nem!...
A gondlattól is megborzadok!
De hisz velem vagy ébren, álmaimban:
Oh, hisz én gazdag, én dicső vagyok!
Adhat-e többet e göröngyvilág, mint:
Hogy közeledben, veled lehetek?
S a magas égbolt csillagos világa:
Hogy nekem adta fényes lelkedet.

És mi ez érzés? mondd, fényes világom!
Keresem én, de nincs reá nevem:
Örök csodája lelkeim életének,
Mi vagy — mi vagy? — Oh mondd meg én nekem!
Bánat? de édes, — boldogság? de fájó —
S fájdalom gyönyörre emelkedik —
Kimondhatatlan boldog vértanuság,
Honnan közel van már az istenig.

Vagy isten az már, a mi egyesített —
Vagy én talán már istené vagyok?
S rég fölívénék a rezgő sugáron
A boldogságos csendes csillagot?
Nem én vagyok már, oh nem én e földön:
Te benned élek véghetetlenül —
És mikor dallok: a te lelked zong fel
A szép csillaghoz, melylyel egyesül!

Egy huszonnyolcz éves öreg ember.

— Elbeszélés —

Tóth Józseftől.

(Folytatás.)

Szégvéghy e jámbor őszinteségű szavakra még inkább felháborodott, s idegessé vált, azon különbséggel, hogy most már a fejében.

— Eh, mit avatkozik valaki az én dolgomba? Ahoz semmi köze senkinek! — kiáltá tehát meglehetősen ideges gorombasággal. — Ha ki akarok sétálni, hát kísétálok figyelmeztetés nélkül is, ha pedig nem akarok, hát nem! Ez csak éntőlem függ, úgy hiszem.

— Egészen, kérem alásan. De hát igazán nem rossz akaratból tettem. Ezerszer bocsánatot kérek, nagyságos uram, más-kor nem fogok alkalmatlankodni. De hát tiszta jó szándék vezérelt, oszt'a feleségentől sem maradhattam tovább. Nem hagyott békét, hogy csak jőjjenek én fel, mert hát igen jó szívű

asszony az én feleségem Bocsánatot kérek, nagyságos uram. Az ajtót lassan fogom betenni.

Az inspektor urat még a bodzathea sem izzasztotta ki jobban (mikor egyszer egyszer egész nagy pohárral ki kellett innia köhögés ellen), mint az a pár percz, mit a nagyságos ur szobájában töltött. El is mondta rögtön a feleségének, hogy más-kor ha meghüti magát, nem iszik herba-theát, hanem megkéri a nagyságos urat, hogy legyen szives egy kicsit „megpiszkolni“, mint azt most cselekedte. Elmondta aztán, hogy járt a kakukkfü-gyökérrel, s mennyire röstelli a nagyságos ur megháborítását.

— Hisz ez nagyon derék! — mondta rá az inspektorné asszony.

— Derék?! — csodálkozott az inspektor ur — No, én nem tartottam valami nagyon derék dolognak. Han m persze, mindennek én iszom meg a levét! Még a kakukkfü-gyökerednek is. Ki nem álltam volna nem tudom, miért azt a szégyent, hogy az a német képü Miska szemtől szembe kinevessen. Az igaz, hogy megkapta érte a magáét a nagyságos urtól. De ugy kell neki, mért röhögött, mint a fa-kutya.

— Lásd, Gábor, ugy-e mondtam én neked már régen, hogy nem olyan fekete az ördög, mint a milyennek festik?

— Hogy-hogy?

— A nagyságos urról is azt beszélük, no mert maga is azt hiszi és hireszteli, hogy így meg amugy leélte magát, s kész öreg emberré lett 28 éves korában, kinek már semmi gyönyörűsége, öröme az életben, és a ki már csak azért él, hogy unatkozzék és szenvedjen, és a kiből már soha sem lesz másforma ember. Pedig dehogy! Világért sincs ugy. Meg is esnék ám, ha valaki már 28 éves korában ugy megöregednék, hogy nem tudna örülni semminek. Hát nem tiszta világos lehetetlenség ez? De bizony csak az. Az igaz, hogy ha nagyon jól van lakva az ember (sőt meg is csömörlött) hát nem kívánja az ételt, sőt undorodik tőle — de ez nem tart így mindig, hanem csak addig, míg újra megéhezik.

— Áhán! Kezdelek érteni — mondá az inspektor ur, tetsző mosolygással veregetve tenyerébe pipáját. — Jól beszélsz galambom; a számból veszed ki a szót.

— No hát. A nagyságos ur is épen ugy van. Megcsömörlött.

— Igazad van, galambom! — mondá a férj, nagy füstöket eregetve bojtos pipájából. — Csak a fejére ütsz te a szegnek. Hanem ni ni! A nagyságos ur! Erre tart, mintha épenséggel mi hozzánk akarna jönni. Tán csak nem ide jön?

Már pedig oda ment s illedelmes kopogtatással lépett be a jószágfelügyelő urhoz, ki alig tudta hová dugni füstölgő pipáját a nagy megilletődés miatt.

— Azért jöttem, hogy bocsánatot kérjek gorombaságomért — mondá Szegvéghy Elek, udvarias mosolylyal nyujtva kezét Potyádinak. — Kellemetlen idegbántalmaim ingerültté tesznek s ilyenkor legjobb emberem iránt is durva, kiméletlen vagyok. Ugy-e, megbocsát, édes Potyádi ur? Pedig valóban nagy köszönettel tartozom önöknek, hogy jóakaratu részvétükre méltatnak, s bajomat enyhíteni iparkodnak. Köszönöm a figyelmzetést. Valóban, szép idő van, ki fogok sétálni. Talán jobb étvágyam és álmom lesz. Ideje is volna már.

Néhány perczig helyet foglalt a szives, egyszerű, de boldog család körében, és szivélyesen kérdezősködött a gyermekek felől, kik közül a két legidősebb Jágodon járta az iskolákat, kettő pedig a kis Nellivel együtt, valahol künn járt.

Aztán pedig fölemelkedett s elhagyva a lakot, csendes

léptekkel indult le a kastély udvaráról a várrom felé, mely alig fél órányi távolságban van, s oda látszott.

Az ut két oldalán elevenzöld mező, fűszálain s virágain még ott ragyogtak a nap fényében az üdítő esőcseppek, s az apró levelibékák vidáman szökdécseltek ide-oda, míg a gátmocsár óriási kecske-békái lomha kényelemmel ültek ki a mocsár meleg, iszapos szélére a nyájas nap sugarainál melengetve fehér hasukat s szendergőleg kuruttyolva.

Szegvéghy a sárga gáti virággal ellepett mocsár partján — mely közel a váromladékhoz szakad meg, s változtat irányt — haladt előre s megvető mosolylyal nézte, a mint a békák megijedve tőle, egymás után ugráltak a mocsár vizébe, mely el volt boritva zöld hártýával, az ugy nevezett béka-nyállal. Régóta nem látott már ilyet, s most, hogy látta a gyáva, ocsmány állatokot, melyek lépte zajára ijedten a vízbe ugráltak, észébe jutottak a — jó barátok, kik alkalmoszerüleg épen olyan jól meg tudnak ugorni, mint a kecskebékák.

— Különös, hogy épen a békákról jut eszembe — gondolá — mennyire magamra maradtam az utóbbi időben, mióta szakíték a pazar éjszakák dözsölő elveivel. Ugy látszik, nem támadt hézag utánam, s nem maradt helyem betöltetlenül. Valóban senki sem látszott törődni velem. Félték bizonyára, hogy izetlen panaszokkal alkalmatlankodom nekik, vagy anyagi segélyüket kérem, mert hisz hány ember van, ki azt hiszi, hogy azért vonultam el a világ zajából, mert a nagyvilági életet folytatni tovább már nem bírom! A béka-fiak előlem is mocsárba ugrándoztak. De hisz mi rendkívüli van ebben? A barátság is divatkérdés a nagyvilágban, és változik, mint a kalap, vagy az öltöny. A barátság sem egyéb álomnál, ép ugy, mint a szerelem, melyből ha felocsudik az ember: hiábavalónak, hitványnak találja.

Ily gondolatok közt érte el a mocsár hajlását, s néhány ölnyi távolságban emelkedett szemei előtt a kakukvirágos dombtető kiszögellő, köves földfalaiival, körülkoszoruzva lombos vén fákkal s közepén a váromladékkal, mely hajdanában nyári kéjlek lehetett inkább, mint vár.

Hanem azért „Tatárvár“-nak hívták, a regényesség kedveért s létezését összekötötték egy csomó történeti emlékkel s szájhagyományyal a tatárjárás korából.

Elek, hogy időt venne magának az omladékot megtekinteni, kitért az utból, s a domb ellenkező oldalára fordult, hol csakhamar lágy női hangok tették figyelmessé egy szokatlan s nem kevésbé megható, mint bájos jelenetre.

Alant ugyanis diszes lovagló ruhában egy hölgy volt látható, a ki a fűre térdelve, aggódó gyöngédséggel igyekezett az előtte elterülő, s fájdalmasan nyüzörgő hófehér paripa egyik első lábából bőven omló vért elállítani, vastag lapulevelekkel, majd finom fehér zsebkendőjével törülgetvén a ló sebé, mi alatt biztató dédelgetéssel simogatta a szegény állat kinyujtott nyakát s mondott neki vigasztaló szavakat, miket a vérző állat érteni látszott, mert nagy okos fekete szemeit hálásan függeszté urnőjére, melyekből ez kiolvasta, hogy nagy fájdalma mellett is jól esik a szegény állatnak a biztató szó s az ápolás.

— Szegény állatkám! összezuztad a lábadat, de ne félj, majd meggyógyitom én azt. Meg bizony, csak feküdjél itt nyugodtan . . . és ne mozogj . . . Ah, istenem! mily egyedül vagyok, senki sincs, a ki segítséget nyujtana, pedig oly beteg e szegény állat!

E szókkal véráztatott zsebkendőjét a fűre dobta — ostora mellé — a hölgy, s e pillanatnyi fordulatnál meglátta Elekét, ki habozva állt helyén, mert mint udvarias férfi, kötelességének tartá,

segítségére sietni az ismeretlen nőnek, de mert gyenge idegeire bántólag hatott minden oly dolog, melynél sebet és vért kellett látnia, máris oly izgatott volt s oly kellemetlen érzés fogta el, hogy fejét szédülni érezte, s szeretett volna észrevétlenül távozni.

A hölgy meglátva őt, minden tétova nélkül, őszinte, bizakodó örömmel kiáltott reá;

— Ah uram, uram! . . . a jó istenre kérem, legyen segítségemre! Szegény állatom oly beteg . . . s én nem vagyok képes enyhíteni baját. Egyedül vagyok!

Elek némi csodálkozással tekintett a felé forduló ismeretlen hölgyre, kinek arcza igen szép volt. E nyílt gyanutlan modor, e bizalmas őszinteség szokatlan volt előtte. Hogy őt egy szép fiatal nő, kit most lát először, megszólítja s minden habozás nélkül arra kéri, hogy segítsen neki egy ló lábainak gyógyításában! s hogy egy gyenge nő képes arra határozni magát, hogy egy lélek nélküli állat undorítólag vérző sebével oly odaadó, gyöngéd részvétellel bibelődjék, s annak dacára nem érez magában aléltást, sőt ellenkezőleg, erős lélekjelenlét látható egész valóján! mindezek oly különös, szokatlan vonásokként tüntek fel Szegvéghy előtt, hogy alig vette észre, hogy ekkor már az ismeretlen hölgy előtt állt, néhány ádvarias szóval üdvözölve őt, arczán a megszokott hideg közöny kifejezésével.

A hölgy ülő helyzetéből felemelkedve, várta be Eleket, minélfogva karcsu, magas termete egész büszke szépségében láthatóvá lett, mit még inkább fokozott az uszályos fekete lovaglós ruha — a karcsu derekon kék szalag-övvel leszoritva, elől pedig kissé feltűzve, nehogy bevérezze a sebesült állat ápolása közben. Szép, előkelő, méltóságos volt e nő.

— Uram! — kezdé finom, megnyerő hangon — megbocsát nekem, hogy a helyzet kényszerűsége alatt bizalommal fordultam az ön udvariasságához. De nézze, e szegény állat oly beteg, s nincs senki közelben, a kihez segítségért könyöröghettem volna. Ah uram! úgy aggódom e szegény állat miatt. Nézze, mint omlik a vére, s mily fájdalmasan nyüszörög! És én nem tudok rajta segíteni! Nem hagyhatom el, hogy vizet hozhatnék . . . Nemde uram . . . Szegvéghy ur, lesz oly szives, hogy segédkezet nyújt . . .

— Minden esetre nagysád, — felelé Elek, kissé csodálkozva, hogy a szép ismeretlen, ki e közben ismét lehajolt kedvencz betegéhez, nevéen szólítja — A domb másik oldalán van a gátmoscsár, honnan nemsokára vízzel fogok visszatérni.

— Ezer köszönet! Oh, mily jó ön!

Elek oly gyorsasággal, mely egy kedély- és idegbeteggel szemben méltán feltűnőnek mondható, távozott, s alig telt bele 4—5 percz, midőn visszatért a vízzel.

Kalapjában hozta, mivel nem volt másféle edény.

A hölgy midőn megpillantá Elek kezében a nagy vigyázattal előretartott, s vízzel telt kalapot, aggodalmi között is elmosolyodott.

— Ah istenem! ön a kalapjában hoz vizet! . . . Valóban sajnálom, hogy ezt tette.

— Nincs miért, nagysád — mondá Szegvéghy, csendes vigyázattal letérdelve a szép nő mellé, ki a nagy részvét, aggodalom és ápolgatás között elfeledte magát bemutatni — A segély keresztyéni kötelesség, még ha állatról van is szó.

— És milyen okos, kedves állat! Most miattam kell szenvedni szegénykének! Csak gondolja ön, a domb alatti széles árkot ugrottam át, s a szegény állat előbbre szökvén, mint kellett volna, a domb oldalában kiszögellő éles, kemény terméskőbe vágta kifeszült lábcsuklóját. Én azt hiszem, hogy csont is repedt. Nézze meg ön is!

Szegvéghy — a ki ez idő alatt vizes kendőjével borogatta a paripa vérző sebet — igen kellemetlenül kezdte magát érezni. Iszony és ajulásszerű zsibbadás állta el fejét, mialatt ereiben feszítőleg szaladgált a vér. Behunyta szemét, hogy ne lássa a véres sebet, s az állat kinját.

A hölgy megrémülve tekintett az előtte elsápadt arczra, s el nem tudta gondolni, mi történhetett vele olyan hirtelen?

— Ideggyengeségben szenvedek, nagysád — mentegetődzött nem kis szégyenérzettel — s hogy ily aléltás vett rajtam erőt, annak oka az, hogy vérző sebet láttam.

Szegvéghy azonnal megbánta, hogy ily leplezetlenül bevallá gyarlóságát, mely a szép nőben igen különös fogalmakat támaszthat az ő férfiasságát illetőleg.

— Mint sajnálom, hogy miattam kell szenvednie! — szólott a hölgy őszinte részvétellel — Ha tudtam volna . . .

— Ah nagysád, szót sem érdemel. De honnan ismer engem nagysád, ha szabad tudnom? mert párszor nevéen szólított.

— Hallottam, hogy Szegvéghy Elek pár hét előtt kastélyába érkezett, s úgy gondoltam, hogy ön az, midőn ez alkalommal először találkozni szerencsém volt. Én Zaládyné vagyok . . .

— Mennyire örvendek, asszonyom! Mi szomszédok vagyunk, s Zalády Feri és Lajos gyermekkori barátaim . . . Ah, de úgy látszik, betegünk jobban érzi magát, mert fel akar emelkedni.

— Valóban, kissé szünik az erői vérzés. Most egy köteléket teszek reá, s talán sikerül lassan hazavezetni, mire besötétedik.

— Csak kastélyomig, nagysád, hol a paripa kényelmes szállást talál, míg meggyógyul. Nem jó volna egyszerre oly hosszú sétát tétetni vele. Ha kegyes leendő nagysád készséges szolgálatomat elfogadni, a rokkant paripa helyet ideiglenesen felajánlok egy másikat.

— Köszönöm, Szegvéghy ur. A legörömeztobb elfogadom. Az ut valóban hosszú lenne a beteg „Hamilár“-nak.

Zaládyné nyugugodtan fogott hozzá a seb-kötélék készítéséhez.

— Engedje meg, hogy további szives segélyét szives köszönettel mellőzzem — mondá kedves mosolylyal, midőn Elek ismét segíteni akart — A legfontosabbat megtette ön, a hátralevőt már egyedül is elvégzem. Ugy-e, nem nehezelt?

Elek meghajtá fejét, jeleül, hogy belenyugszik Zaládyné akaratába, de nem tagadhatta el, hogy nagyon szégyeli a vele történeteket, s bántja az a gondolat, hogy a szép fiatal nő is kedvezőtlenül vélekedik felőle.

Egyébiránt Elektől lehetett volna Zaládyné ép olyan rut, mint a milyen szép most volt, mert hisz szépségét alig vette észre, mégis restelte volna ezt a különös tette a tette-t. Élhetlen nyavalyásnak már csak még sem ohajtott látszani. Szinte jól esett neki, hogy új ismerőse férjes nő, a ki bizonyára nem latolgathatja már oly nagyon a férfias erényeket és nem veszi oly rossz néven a fogyatkozásokat, mint egy, talán férjhez menni ohajtó hajadon. Rosszul lenni egy nő előtt! Brr! Ez bizony mindenféleképp kellemetlen, ha jó meggondolja az ember.

De Elek csakhamar elveszté vigasztalódását abban az előbb még kecsegtető gondolatban, hogy új ismerőse férjezett nő. Ez okvetlenül elmondja a történetet férjének, az ő barátjainak, gazdatisztjeinek stb s kész a legnagyobb — kudarcz.

— Így ni! most már minden jól van — káltott fel Zaládyné néhány pillanat múlva — Fel Hamilár!

A gyönyörű hófehér paripa ép lábát a földre feszítve, egy lökést adott testének s hátulsó lábain felemelkedett.

— Jól van, Hamilár — folytatá Zaládiné, megveregetve kis kezével a szép állat karcsu nyakát — Köszönd meg ez urnak szivességét.

Hamilár bókot csinált fejével Szegvéghy felé.

— Mily eszes és udvarias állat! Engedje meg asszonyom, hogy vezethessem.

E szókkal Elek fölemelte Zaládyné lovagostorát s átnyujtá neki. Azután lassan megindultak a Szegvéghy kastély felé, miközben a nap izzó fénykörben hanyatlott alá a nyugati égbolton.

(Folytatása köv.)

A z u t o l s ó p a r t h i e .

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(Folytatás.)

Megvallom, zavarban voltam; e kérdések kihoztak rendes kerékvágásomból, daczára, hogy rájok adandó felelettemmel már napok előtt tisztában voltam.

— Nos, uram, ön hallgat?

— De... asszonyom...

— E perczen azon szegény árva gyermek anyjaként állok ön előtt s mint ilyen megkövetelem, hogy tisztán, leplezetlenül feleljen nekem.

— Jól van, asszonyom, — feleltem nyugodtan. — Ez érzelem első szerelmem s mint ilyen, annál tisztább és önzestelenebb, mivel a mód és körülmény, mely által birtokába jutottam, minden mellékgondolatot kizár! — szoltam s röviden elbeszélém ismeretségünk történetét. — Ebből láthatja, asszonyom, hogy távol minden melléktekintettől s a legkisebb gyanus utógondolat nélkül szerettem és szeretem Fánit. A mi czélotmat illeti, erre nézve azt hiszem, tisztában van ön és hiszem, hogy mint becsületes emberről felteszi, nőül veszem.

— Ezt vártam öntől. — Azonban van-e önnek módja, hogy a becsületességet, jóságot s ártatlanságot, melyek Fáni csaknem összes nászhozományát fogják tenni, megjutalmazza? Lesz-e önnek módja, hogy érdeme szerint boldogítsa, hogy levegye lelkéről a megélhetés gondjait, melyek ugy is elég korán nehezdedtek reá?

— Lesz!...

— Akkor, uram, nekem nincs több beszélni valóm, én elvégeztem feladatomat. Legyen meggyőződve, hogy én leszek a legelső, ki megáldja önöket, és én leszek a legelső, a ki boldogságukat tiszta szívből fogja kívánni.

— Köszönöm, asszonyom, köszönöm!

— Most pedig Isten önnel! Megbocsásson szívégyeibe való hivatatlan avatkozásomért s a keserű perczekért, melyeket helytelen, de szükséges elővigyázati utasításaimmal Fanni által okoztam. Este várni fogja Fanni, hogy haza kísérje. — Isten önnel!

— Isten önnel, asszonyom!

Magamra maradtam.

Még egyszer elvonult lelkem előtt, a mit e nőtől hallottam Fanniról, a szelid, ártatlan kis Fanniról s a megbánás keserősége önté el lelkemet. Ártatlan, tiszta lelkét a gyanu árnyával mertem boszennyezni? — — Soha, soha! A mit hallottam, telje-

sen megfejtette előttem megmagyarázhatlan, vagy jobban mondva, általam félremagyarázott magaviseletét.

A derék nőnek különösen utolsó szavai vésődtek lelkembe. „Lesz-e önnek módja, hogy érdeme szerint jutalmazza, boldogítsa, hogy levegye lelkéről a megélhetés gondjait, melyek ugyis elég korán nehezdedtek rá? ... Aztán az én felelettem: „Lesz!“ ...

... „Lesz-e önnek módja?“ — — e kérdés ostromolta lelkemet és hiába akartam rövid adott felelettemmel megnyugtattani, ámitgatni: újra meg újra ismétlődött e kínzó, nyomasztó kérdés: — honnan!?

Talán abból a nyomorult 100 frt. fizetésből, talán az a megtakarított — alig 2000 frtra menő összegecske? ... Nem, nem és újra nem!

Más felé kelle hát nézmem, hogy ő ne szenvedjen szükségét! másfelé, — de merre?

A szédelő vállalatok egész serege állott lelkem előtt, egyik fényesebb tekintettel, kecsgetetőbb káprázatokkal ámitott, kísértett, mint a másik, és én majd egyik, majd másik után kaptam, de végre is át kelle látnom, hogy ezen szédelésekhez első sorban vagy névre és hitelre, vagy — legalább kezdetben — pénzre lesz szükségem és nekem ezek közül egyik sem volt meg.

A szerencsére nem is gondoltam, pedig minden vállalatnak ez a sarkpontja. Hiába van név, hitel, hiába pénz, ha a szerencse kerül: rövid időn ezeket is mind magával csalja az idegenkedő istenasszony.

Azon körülményeim közt azonban hiába lesz vala bármily nagy szerencsém, nem tudtam volna hasznát venni.

Elhatároztam, hogy mindent az időtől fogok várni: takarékos leszek az önfeláldozásig, küzdeni, nyomorogni fogok és két év alatt megkészszerzem, talán megháromszorozom kevés pénze-
met és akkor — —

De hátha akkor késő lesz!

Hm! két év! ...

Két év hosszú idő, mikor a napok is olyan lajhár lábakon haladnak, hogy az ember alig bírja végig élni őket.

Azután Fanni csinos leány, szorgalmas, szelid gyermek, miért ne lehetne Pesten rajtam kívül még egy ember, a ki velem egy érzelmen legyen, egy érzelmen, de szerencsésebb viszonyok közt — és miért ne szerethetné meg Fanni azt az embert, épen ugy, mint engem?! — hajh! két év hosszú idő! ...

És, ha nem szeretné, ha gyűlölné, de árvaságának, szegénységének, gyámoltalanságának tudata kényszeritené, hogy oda dobja magát martalékaul az életnek — és hogy feláldozza boldogságra érdemes jövőjét hitvány anyagi érdekeknek? — és ha látnám naponta szenvedő arczczal, kisírt szemekkel, s tekintetéből a szemrehányások engem illetnének, ah! ezt nem tudnám elviselni!

Egy fájdalom sajtolta köny az ő szemeiből s egy bánatos sohaj ajkairól képesek lennének őrültté tenni engem! ...

Ezek a tépelődések foglalkoztaták egész nap lelkemet, s nem egyszer kelle már készen levő számadásokat újra készítenem a becsuszott szarvas hibák miatt.

Roppant szórakozott voltam, alig vártam az estét, hogy Fannival találkozam — és mikor eljött, sajtáságos elfogultság szállotta meg lelkemet.

Miért? — Isten tudja.

Fánnika szokatlan vidám hangulatban volt; nevetgélt, tréfálkozott s nem egyszer tett csipős megjegyzést lehangoltságomat illetőleg, de hiába!

Az Erzsébet téren zene volt, s mialatt mi megkerültük a tér sétányát és ő elbeszélte az üzlet napi eseményeit, azalatt egy ördögi eszme fogamzott meg bennem: eszembe jutott a ráczvárosi kártyabarlang, az a vak szerencse, mely ama szomorú napok alatt olyan kihívólag kaczerkódott velem — és feltettem magamban, hogy — habár idő múltán, de tán még nem későn, — felveszem az általa élém dobott keztyüt, s a mi soha sem történt velem: vártam, hogy Fánnitól szabaduljak.

Nem soká kellett várnom. A zenekar indulót játszott: — a tömeg széteszlott, én pedig haza kísértem Fánnit.

— Károly, ön ma nagyon szomorú. — szolt, mielőtt elváltunk volna.

— Csak rossz hangulatban vagyok.

— És az nem egyre megy? Talán reggeli hidegségem bántja? Látja, nekem igazam volt.

— Nekem nincs semmi bajom! — szoltam mentegetődzve s tagadólag ráztam fejemet, mialatt mosolyogni próbáltam.

— Rossz ember!

— Jó éjt, Fánnika! — szoltam, végét akarván szakítani e nyomasztó együttlétnek. — Jó éjt, kedvesem! — s kis kezét megragadva, hévvel szoritám ajkaimhoz.

— Jó éjt, rossz fiu! — Holnap nem megyek a boltba; reggel misét hallgatok a plébániában, — jó volna önnek is imádkozni egykor-máskor! — délután pedig kimegyek a Margitszigetre. És ön hová megy?

— Az árnyék mindig ott van a fény oldalán.

— Hízogó! — szolt csintalan mosolylyal s rózsás körmű ujját fenyegetve emelte rám — aztán zorsan eltűnt az udvaron.

Néhány perczig még gondolkodva álltam, éreztem, miként vivja végső, döntő tusáját lelkemben az emberi büszkeség, a férfui önérték ama kísértő sátánnal, mely folytonosan ösztönzött: *Eredj, próbálj szerencsét.* Ha nem jött volna ez utolsó segítségére némi kényszerített álokoskodás, talán nem az lett volna a győztes, de így — — — mentem.

Lakásomon magamhoz vettem készletben levő pénzemből vagy 400 frtot s kis félóra mulva a nyugalmazott kapitányné termeiben voltam.

Ugy jártam, mint mindenki, a ki üzöbe veszi a szerencsétvesztettem.

Első este keveset, alig száz forintot, de második, harmadik s így tovább minden este többet-többet vesztettem; a játékösztön a veszteséggel fokozódott, a tételek nagyobbodtak, kétszereződtek és én fokról fokra alább sülyedtem amaz örvénybe, posványba, melynek neve: — játékosság.

Eleinte gondtalanul nyultam félretett pénzemhez, mely csak azt várta, hogy nagyobbocská összeggé nője ki magát, hogy aztán takarékpénztárba kerüljön: annál nagyobb volt meglepetésem, midőn egy este arra a tapasztalatra jöttem, hogy elfogyott.

A meglepetést borzadás követte, de csak egy pillanatig tartott bennem e lelki állapot, a játékdüh már uralkodott jobb érzésesen, 300 frt idegen pénzt tettem tárczámba s alig másfél óra mulva újra a zöld asztal igalmai közt voltam.

Ujra vesztettem.

E veszteség már levert s alig hagyta meg egy halvány szikráját a reménynek még lelkemben; emellett levertségem, szórakozottságom tetőpontját érven el, aggasztóvá vált, mely körülmény persze nem kerülte ki Fanni figyelmét sem, ki néhány nap óta gyanus fürkésző tekintettel kémlelte arczomat s igyekezett ügyes kérdéseivel lelkembe hatolni.

Két nappal azon este óta, hogy az első idegen pénzt el-

játszottam, mely után még két részlet következett: két fok a végbukás felé; tehát mondom, két nappal azután találkoztam Fannival — a takarékpénztár lépcsőjén.

Utolsó 2000 frtomat hoztam magammal, hogy áldozatul vigyem azon borzasztó szörnyetegnek: a játékasztalnak. E véletlen találkozás zavarba hozott és pedig annyira, hogy a zavart nem tudám elpalástolni.

Fanni észre vette zavaromat, de úgy tett, mintha nem venné észre és hallgatott, vagyis jobban mondva, nem kérdezősködött a felől, hogy mit keresek itt.

Én sem kérdém itt járása okát, nehogy viszont kérjden, hanem miután a nélkül, hogy a bolti helyiségbe lépett volna, viszatért — elkisértem a boltba.

Midőn elváltunk, megkért, hogy este kísérjem haza, — megigérttem.

E kérés nem volt első ily nemű bizalom nyilvánítása Fanninak; hiszen gyakran, csaknem mindennap elkisértem a kapuig s én mindannyiszor a legnagyobb örömmel fogadtam kérését; de most úgy éreztem, hogy nagyobb csapás nem érhetett volna, nagyobb akadály nem gördülhetett volna utamba, mint ép e körülmény.

De hát mi is volt abban?! — elkisérem a kapuig, jó éjt kívánok, talán utoljára! — aztán mehetek; ő bizonynyal nem fog marasztani, hiszen még soha sem engedte meg, hogy lakása küszöbét átlépjem.

Tehát nem fog marasztani, ez bizonyos volt s lelkemet mégis kinos, félelemszerű elfogultság szállta meg. — Féltem, nehogy majd lelkembe lásson s leolvassa azokat a sötét gondolatokat, melyek tökéletesen erőt vettek rajta. Féltem, nehogy azok a szemek, az a szende mosolygás megtántorítsanak, eltereljenek feltett szándékomtól, oda pedig el kell mennem: a gyávaság bélyegét nem tudtam volna elviselni. Waldner Károly, a józan életű, takarékos, szelid Waldner Károly elkártyázta minden pénzét, azután vagy másfél ezer forint idegen pénzt s most a börtönben várja büntetését!... Így beszéltek volna az ismerősök, a kik nem ismertek, pedig mást, egészen mást is mondhattak volna! Összeszidtak volna semmire valónak, gazembernek s isten tudja, miféle czimekkel ruháztak volna még fel; — — s Fanni!? ő hallotta volna ezeket s a gyalázati lehuza volna arczbőrét. — Hanem, ha azt mondják vala, meghalt, megtört, meghasonlott önön magával — ez egészen más valami lett volna; ott — az ember semmit sem tud arról, hogy ide fenn fájdalmak vannak, hogy ide fenn ezerek meg ezerek vannak, kik szenvednek: — ott lenn — a sirban.

(Folytatása köv.)

Képek Felső-Magyarországból.

Dolinay Gyulától.

II. Az agteleki barlang látogatottsága.

Vázlatos ismertetésem után is méltán támadhat az olvasóban a kérdés, hogy a Baradlát vajlon látogatják-e annyian, mint azt a nevezetes természeti ritkaság megérdemelné?

Ezen kérdésre, fájdalom, tagadó választ kell adnunk. Az agtelekiek és a barlang látogatói számára nyilván tartott vendég-könyv arról tanuskodnak, hogy a barlang nagyszerű voltával és természeti szépségeivel egyáltalában nincs arányban a közönség érdeklődése.

Évenként a látogatók átlagos száma 3—4 száz közt forog, mi bizony nagyon csekély ily világhírű természeti ritkasággal

szemben, különösen ha vesszük, hogy a sokkal jelentéktelenebb adelsbergi cseppkő-barlangot Krajnában ezren meg ezren látogatják évenként és egy másodrendű fürdőnek is szokott évenként ezer, ezeröttszáz oly látogatója lenni, kik csak unalomüzből töltik ott az időt.

Hogy a Baradlát távolról sem látogatják annyian, mint megérdemelné, annak oka egy részről fajunknak a hazai természeti szépségek iránti vétkes közönyössége. Fájdalom, még mindig megvan nálunk az a szokás, hogy ha idővel és pénzzel rendelkezünk, mindennek előtt külföldre sietünk szórakozást keresni, nem törődve azzal, hogy hazánk a legtöbb esetben nyújt annyi élvezetet, mint a külföld. Így aztán csak apáink elbeszéléseiből s egyes hírekből tudja a közönség, hogy vannak igen nevezetes természeti szépségek a hármass hegység és négy folyam határai közt.

Ez az egyik ok. A másik pedig azon elhagyatottság, melyben a Baradla folyton sinylődik. Nincs itt senki, ki a barlang érdekében valamit tenne. Szinte hihetetlennek látszik, hogy e nagy fontosságú természeti szépségről sem egy könyv, sem egy füzet, avagy csak pár lapra terjedő röpirat sem forog a közönség kezei közt! A rajzokról, képcsoportokról nem is szólok. Nagyon természetes ennél fogva, hogy a közönség érdeklődése nem bír odáig fokozódni, hogy tömegesen induljon megnézni a helyet, melyre részletes ismertetések, kalauzoló leírások nem kecsegtetik.

Végre a harmadik ok a másodiktól foly. A barlang utjai nagyon elvannak hanyagolva, sok helyen rendkívül fárasztó utat kell tenni, szikláról sziklára mászni, majd bokáig érő sárban gázolni, a vizeken, egyetlen szál deszkán át illegni-billegni.

Ha tehát valakinek ohajtása lenne e barlangnak széles körben való megismerése és a közönség odavonzása: ez esetben legelső teendő volna egy népszerű ismertetés közrebocsátása, és a barlang utainak járhatóvá tétele.

Annyira kevés szívárog ki e barlang felől a közönséges életbe, hogy én bámulva hallottam az agteleki tanítótól, Orbán Endre derék kalauzomtól, hogy magának Agteleknek pór lakosai közül alig fordult meg e barlangban a negyedrés, a környékben lakók pedig éppen nem látogatják. Innen van aztán, hogy hasztalan kutatunk e barlang felől népmeséket, mondákat, dalokat, ilyenekre egyáltalában nem akadunk. Pedig lehetne-e ennél gazdagabb tárgya a népköltészetnek? Mindössze is egy babonáról tettek említést, mely szerint azt hiszi a nép, hogy a barlangban fogott denevér porrá törve s a választottnak ételbe adva, házasságszerző hatása.

Érdekes egyszersmind a vendégekönnyben lapozgatni, mely 1835 óta rendszeren napról napra vezetettik.

Az ivrét alakú, erős kötésű könyv első oldalán a közönséget érdeklő figyelmeztetések vannak, a másik oldalon aztán 1835 június 8-diki kelettel kezdődnek a nevek. Az első név „Váradi József özvegye“, noha nem ez volt a könyvben az első, mert előlről néhány lapot vandal kezek kitéptek. A könyvet ugyanis 1855-ben ellopták s egy távolabbi faluba került, hol egy kereskedő vette meg s a lapokat belőle árucikknek betakarására kezdte kitépni, midőn véletlenül felfedezték a könyv értékét s ismét visszaadták rendeltetésének.

A könyvben sok nagy emberünk kéziratát találjuk. Ott van mindjárt 1835 október 11-ről Bárány József neve, ki gróf Forgách Lajossal tett itt látogatást, 1837-ben Lónyay Menyhért, Lónyay Albert és Saska Károly társaságában szeptember 9-dikén látogatta meg a barlangot. 1840-ben „Pyrker János László egrí Patriarcha érsek“ neve olvasható.

A 97-dik lapon ezen tisztán, szép vonású betűkkel írott egyszerű sor vonja magára a figyelmet: „Petőfi Sándor 1845. május 24.“

Mig sok csiripelő versfaragó több helyett lapokra terjedő áradozó verseményekkel tarkázta be a vendég-könyvet; legnagyobb költőnk csak neve egyszerű beírása által tudatja az utókornak, hogy megnézte a merész röptü lelkével oly igen összhangzó világcsodát.

A 101-dik lapon, 1845. október 15-dikéről „Egressy Gábor a nemzeti színház tagja“ Kubinyi Rudolf és Czákó Zsigmond nevével találkozunk.

Az 1848-dik mozgalmas időben kevesen látogatták a Baradlát. Első ez évről Sepsy Károly színigazgató neve (április 17-dikén), 1849-ben még kevesebb volt a látogatók száma. Tompa Mihály 1854. április 20-dikán járt ott.

Az újabb keletű látogatók közül 1871. júliushó 10-dikéről feltűnik Szerdahelyi Kálmán, „a nemzet komédiása“ neve, mi ként sajátkezűleg bejegyezte.

A könyvben minden lapon olvashatók a látogatók magasztaló sorai. Több helyen nagyhirű tudósok és külföldiek nyilatkoznak elragadtatással a barlangról. Hanem az is meg van jegyezve pár helyen, miszerint nagy kár, hogy fáklyákkal világítják a barlangot. A fáklya erős füstje ugyanis annyire belepte, elborította korommal a „Paradicsom“ gyönyörű alakzatát s általában az egész Ó-ágot, hogy ott mindent áthatlan fekete burok fed, mi nagyon természetes, ha elgondoljuk, hogy talán századok óta rakodik itt le a fáklyafüst. Így aztán egyszerűségéből sokat veszt az Ó-ág, mi akkor tűnik fel, ha az Uj-ággal összehasonlítjuk. Ez a rész, mint megjegyeztük, sokkal később fedeztetett fel, és a nagy távolság miatt csak kevesek által látogattatik. Annál fogva itt a kőképződmenyek nem kormosak, nem feketék, hanem gyönyörűen csillogó-ragyogó fehérek.

Ohajtandó volna azért, hogy a fáklya helyett más valamit használjanak világító eszközül, mely kisebb füstöt terjesztene. Így az Uj-ág megmentetnék, sőt a már bekormosodott Ó-ág is új képződés által visszanyerné előbbi állapotát.

Figyelemre méltó és orvosolni való a barlang vizeinek rombolása is.

Az ürege végig futó patak mikor a külesözésektől hirtelen megárad, rendkívüli rombolásokat visz végbe. Alámossa a kőoszlopokat és képződmenyeket, melyek aztán összeomlanak és szétrombolódnak, olyannyira, hogy roppant sok ily szétrombolt képződmeny borítja különösen az Uj-ág utait, melyekből nagy kár, hogy muzeumaink nem látják el magukat.

A vizeknek rendes medret lehetne ásni, vagy helyes irányú vezetés által folyását szabályozni.

Mindezeket a barlang több tagból álló birtokosai fontolóra vehetnék s jó volna, ha idejében gondolkoznának az orvoslás módjáról.

Megemlítem végül azok kedvéért, kik netalán a barlangot megtekinteni szándékoznának, hogy az odautazás a három órányira fekvő Tornaljáig vasuton eszközölhető. Tornaljától pedig rendszeren ut vezet Agtelekre.

Maga Agtelek kicsike kis falu, lakossága szegény. A barlang-látogatók számára van vendéglő, s a barlangbérlet becsületes paraszt emberek maguk szokták kalauzolni a látogatókat. Ők szolgáltatják a fáklyákat is, ismertető könyvek és röpiratok hiányában a lelkészhez, vagy a tanítóhoz szoktak fordulni bővebb felvilágosítás végett, kik azt a legnagyobb szíveséggel és készséggel meg is adják.

Egy hét története.

Szeptemberho 15-dikén.

A szelid lélek. — Utósó gyöngédség. — A ki az eget keresi. — Sötét éjjel madárdal. — A szenvedés lángjai. — Viradatkor. — A ki nem az aranyalmát, hanem a göröngyöt választja. — Szomorú csalódás. — Az utósó mosoly. — Muszáj. — Egy kis perpalvar, — Gilberte. — Essex.

Kedves, jó, elköltözött Szelestey barátom! Mint életed, olyan volt halálod. Épen ünnepnapra hagytad, mikor az emberek kirepülnek a fővárosból, bizonyosan azért, hogy barátaidat ne szomorítsad, legalább egy napig még. A te gyöngéd, meleg szivedből kitelhetett az, és ez a gyöngédség bizonyára utósó leheletig nem változott meg benned. Ott ült az szép szelid arcodon, a melyet annyiszor el tudtam nézni, találgatva, hogy mi több rajta, a nőies szelidség, vagy a férfias szépség; ott tiszta kék szemeidben, a melyek annyira ki tudtak lángolni, mikor nemes eszme, magasztos érzés lelkesítette kebledet. Hogy keresték akkor az eget, az eszményt, a mely végre is sirba vitt. Nem kellett sokat kérnie, követted őt szívesen, a mit a föld szépet, jót a hozzád hasonló lelkeknek adhat: hű szerelmet, hű barátságot, abból megadta neked részedet, a többi aztán annál keserűbb az ilyen léleknek. Rajongtál az emberiségért és minden felül szennyes érdekekkel találkoztál; rajongtál a költészetért és — de erről ne szóljunk; hiszen a Muzsának csak azért volt becsé előtted, mert azzal is a hazának szolgálhattál! Mikor sötét ég borult a hazára, te daloltál neki, hadd jusson eszébe a viradandó hajnal; daloltál neki a nép nyelvén, hadd jusson eszébe az az őserő szóban szivben, a mi elpusztíthatatlan. Mikor a hazaszeretetért fogságot szenvedtél, lángokat fakasztottál szenvedéseidből és megvilágítád vele a haza vérző sebeit, hadd lássák meg fiai és siessenek orvoslására. És mikor felviradt az új hajnal, és a hazafiui tettvágnak megnyitlak a rég elzárt sorompók, az, a mi után a te kezéd nyult, nem a magasban termő aranyalmák voltak, hanem a rónaföld göröngye, a mit verejtékes fáradsággal kell munkálni, de becsületes munka mellett ezreknek, millióknak kalászokat, kenyeret terem, a nép nevelés felé huzott a szived, annak a lelkeket megváltó munkának akartad szentelni szived minden szeretetét, hogy igazán annyi lelket számláljon e haza, a hány ember lakja, és midőn e boldog hitedben csalódtál, silány füst és pára lett egyszerre előtted minden földi fény és dicsőség, csüggedt szíveddel visszavonultál a nagyvilág zsbvásárától, gyászolva tündérálmaidat, mit ér az egyes szent lelkesedése, ezrek és milliomok önzésével szemben? A szeretet fájáról letört szivedben a korona: a remény, nyugodtan hajtottad tehát le szép, rajongó fejedet, még egyszer bele mélyesztéd szemedet a hű nő szemébe, megláttad ott az egyik földön járó istenséget: az igaz szerelmet; még egyszer megszorítád a hű bajtárs kezét, megérezted akkor a földön járó másik istenséget, az igaz barátságot, azután egyet mosolyogtál, hogy a többit majd csak oda fenn fogod megtalálni, ilyen volt halálod, te szelid lelkű költő! —

Olyan nehezen esik a barát sirjáról a — színházba térni. Még a szem meg sem száradt a könyvtől és az ajkra már mosolyt kell hazudni! De ha „muszáj!“

Jerünk tehát a színházba, zsufova van, mert újra szeret-

jük, aztán új francia vigjátékot is adnak, „Gilbert“-et, Gondinet és Deslandestől, a miben már rég nem részesültünk, azután egy kis perpatvar is volt miatta. Mialatt itt jobb időkre tartogatták, egyszerre csak elszóktették Kolozsvárra, ott előadták, elébb, mint nálunk! Volt aztán zenebona a lapokban! Hogyan lehetett az? hogy szabad a nemzeti színház tulajdonát idegen kézre juttatni? megengedni, hogy vidéki város, ha mindjárt Kolozsvár is, elébb gyönyörködjek benne, mint a főváros? A vita mai napig sincs eldöntve, a színháznak azonban nem ártott és a darabnak szintén nem. Ha Kolozsvárt úgy tetszett, mint nálunk, annál jobb, mert akkor nagyon jó színészei és színésznői vannak neki, mert nálunk is csak a színészek és színésznők tetszettek benne, maga a darab, — szépen beszélnek benne, de sokat beszélnek benne. Tárczában sem nagyon jó az, annál kevésbé színpadon, azért tehát lássuk már mi is a medrét.

De Querches gróf (Feleki) megunt a nagyvilági legényéletet, nem is fiatal többé, jó lesz tehát megházasodni, mondja, elvenni egy szende ártatlan leánykát; nem bánja, ha kissé unalmas is, csak szeretni tudjon, nem úgy, mint a hogy őt eddig, hanem úgy, mint a tiszta lelkű, hű feleség, és ilyen leány, — kivéve az unalmasságot, — Gilberte (Helvey Laura). Anyja, De Rhuis asszony, (Prielle) el van ragadtatva De Querchestől, a házassági ajánlattól, nem a gazdagság végett, mert maga is az, legalább azt hiszi, ámbár elveszte vagyonát, hanem a grófi czim, azután Páris, hol leánya ragyogni fog; szépsége, kedvessége, bizonyára ő lesz a világváros legünnepeltebb hölgye. Gilberte már régóta, mikor még rövid ruhában járt, imádja De Querches Fülöpöt, most arról is meggyőződik, hogy épen olyan nemeslelkű, mint kedves, örömmel lesz tehát felesége, az új pár Párisba költözik, hol De Rhuis asszony már előre berendezte az új házások lakását, és midőn a boldog Fülöp abba lép, ijedten hökken vissza, a lakás nagyszerű fényesen van berendezve, de szakasztott olyan, mint D'Orbeccha marquisnéé, ugyanazé, a kinek ő házassága előtt udvarolt, — hogyan lehetséges ez?

Egyszerűen úgy, hogy D'Orbeccha marquisnének fenséges izlése van, azért De Rhuis asszony az ő lakását választotta mintául; igen, de Fülöpöt a lelkiismeret bántja, és azt hiszi, hogy anyósának talán tudomása van az ő előbbi viselt dolgairól! Hát még, ha Gilberte is, ez angyaltiszta ártatlanság, a kit most forrón szeret, megtudná, avagy csak megsejtene is valamit a dologból, ez borzasztó volna, elveszteni szerelmét!

Hozzá járul még, hogy D'Orbeccha marquis, (Náday) mint régi jó barátja, véletlenül rátalál Fülöpre, lakására tör és azzal áll elő, hogy D'Orbeccha marquisnének, már mint nejének, meg kell ismerkedni a kedves Gilberte-tel, még ma elhozza az estélyre, mit Gilberte ad. Fülöp megborzad a gondolattól, hogy az ő imádott neje e ledér nővel megismerkedjék.

Gilbertenek feltűnik férje zavara, tiszta szívére a gyanu száll, ha férje nem szeretné úgy, mint ő őt! És a gyanu bizonyossággá lesz benne, mert a véletlen egy levelet juttat kezébe, melyben D'Orbeccha marquisné látogatásra hívja meg Fülöpöt. Semmi kétség, férje a marquisnéet szereti, ő meg van csalva, szíve, szerelme méltatlanra vesztegetve!

Elakarja hagyni férjét, visszatérni a csendes, kis faluba, ott vérezzék el boldogtalan szive!

Kiderül azonban, hogy a férj egészen ártatlan a dologban, a marquisené saját férje által tudta meg Fülöp Párisban létét, Gilberte tehát bünbánólag borul férje keblére.

Van még sok kedves alak és mellékesség a darabban, így egy koroska arszlán, (Szigeti József), egy ügyefogyott papucshős, (Ujházy) tüzről pattant feleségével (Lendvayné), egy bolondos ifju, (Körösmezey) a ki az öreg De Rhuis asszonynak udvarol és végre párbajt viv miatta, a koros nő vejével, Fülöppel; mindnyájan felette élénkitik és tarkítják a mesét, izmosabbá azonban nem tehetik; és ép úgy a párbeszéddek, pezsdülök, néhol szellem-dusak is, mégis csak kilátszik aluluk a cselekmény soványsága. Azután az a körülmény, hogy egy kiégett szív, a milyen az a Fülöp, olyan forrón tudjon szeretni, — nem tudjuk neki elhinni, legfőlebb addig, a mig a szinpadon látjuk őket, mert az előadás gyönyörű volt, Prielle annyi kedves szinnel és szívbéli melegséggel árasztotta el a koros anyát, a kit egy fiatal bolond ostromol; Helvey annyi természetességgel adta az igazi nőiességet, ép úgy, mikor mint leány szeret és a szerelem a gyermeki szeretettel tusázik, mint a férjeért rajongó, szerelmét féltő, és csalódva, kétségbeeső feleséget; Náday olyan remekül állította elénk a higeszü uracsot, a kire nézve legnagyobb dicsőség, hogy a bálban előtánczos, mig neje botrányait észre sem veszi, és a többi közreműködő is mindvalamennyien olyan kitűnően játszanak e darabban, hogy a néző szívesen felejtí gyöngé voltát.

És a színházról szólva, lehetetlen, hogy bár csak néhány szóval is a mai előadásról meg ne emlékezzem. Laube „Essex”-ét adták és Nagy Imre adta a czimszerepet, most először, és szavalatban, játékban egyaránt oly szépen, a mi a közönséget majd minden jelenés után zajos tetszésnyilvánításra ragadta. Valóban örülhetünk is, hogy valahára ismét nagyobb szabásu szerepben láthatjuk e jeles fiatal tehetséget. Hogy Felekyné művészetének összes bűbájával adja Rutland grófnőt, azzal semmi ujat nem mondunk. Egykor vetélkedés tárgya volt e szerep szinpadunkon és itészet és közönség már akkor is egyaránt kimondta, hogy ezt a szerepet senki más nem adhatja szebben Felekynénél, nálunk, és valószínűleg másutt sem. A többi szereplő is: Császárné, e nagy és kis szerepben egyformán buzgó színésznő, mint lady Nottingham; Komáromy mint együgyű Jonathan; Benedek mint Cuff titkár; Bercesényi mint lord Burleigh; Szigeti Imre mint Raleigh; Körösmezey mint Southampton gróf jelesül játsztak, és a kiállítás is méltó volt a játékhoz és a nemzeti színházhoz. Még megérhetjük talán, hogy a közönség újra olyan gyönyörrel nézi a komolyabb szabásu szinműveket, mint egykor, régen, mikor még Dumas és Sardou nem kábitották el a közizlést. Színészeinken, úgy látszik, nem fog mulni.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Királyné ő Felségét) — a ki még mindig Sassetotban mulat; — mult szombaton sajnos baleset érte. A felséges asszony ugyanis sétalovaglás közben lovastól elbukott s egy ideig eszméletlen maradt. A baj azonban nem vált veszedelmessé, az esés után, néhány könnyű arczbőrhorzsolást kivéve, nem mutatkozott fájós hely. Eleinte a királyné erős fejfájást érzett, de ez hideg borogatások alkalmazása után enyhült; az érverés szabályos volt. Szept. 12-én ő Felsége egészségi állapota már igen megnyugtató volt, kedélyhangulata derült, a jégborogatásokat

időnkint abba lehetett hagyni, és most már egészen jobban van. — Király ő Felsége és a trónörökös hir szerint csak jövő hó közepe táján érkeznek Gödöllőre.

* * (Rudolf trónörökös magyar felköszöntője.) A napokban a brucki tábor magyar katonái között nagy volt a lelkesültség. Ugyanis a 44-dik számú magyar gyalogezrednek, mely a hadgyakorlatoknál igen derekasan viselte magát, Albrecht főherczeg-tábornagy 300 forintot ajándékozott, melyből a legénység nagy lakomát csapott, A lakoma kezdete után azonnal megjelent Rudolf koronaörökös és Albrecht főherczeg, kiket a parancsnok egy beszéddel fogadott, mely örömet keltett. Ez azonban óriási lelkesedéssé fokozódott, midőn a koronaörökös poharat ragadott és m a g y a r felköszöntőt mondott az ezredre. A katonák erre felugráltak ültökből, körülfogták a koronaörököst, s harsányan éljeneztek, mely nem szűnt meg mindaddig, mig a koronaörökös másodsor is nem szólt a magyar legénységhez, melyben köszönetét fejezte ki a fényes fogadtatásért.

* * (József főherczeg) jelenleg körutat tesz a vidéken, s a honvédség fölött tart szemlét. E hó 9-dikén érkezett Pécsre s nagy ünnepélyességgel fogadták. Az indóháznál a polgármester üdvözölte, s kivonult diszben a veteránok testülete is. Másnap Baranyamegye tisztikara tisztelgett nála, a főjegyző vezetése alatt. Szerdán Harkányra rándult a főherczeg, csütörtökön pedig a híres dalárda dalestélyét hallgatta végig a Scholtz-féle sör-csarnokban.

* * (Jótekonyság.) Schusztér Konstantin kalocsai kanonok az ottani tüzkárosultaknak 500 frtot adott.

* * (Rózsás napló.) Maleczky ur, a nemzeti színház tagja, a napokban jegyezte el Ellinger Jozefa kisasszonyt, a nemzeti színház kedves énekesnőjét. — E napokban tartá esküvőjét Freund Vilmos budapesti építész Bass Irma kisasszonnyal. — Réhátí Kovácsics József járásbirósági joggyakornok mult hóban jegyezte el Csernyi Ilka kisasszonyt, Csernyi Márk kataszteri becslőbiztos kedves leányát Vingárol. — Vikár Kálmán pápai református főiskolai tanár e hó 21-dikén tartja esküvőjét F. Dörögdön a szép Farkas Ilona kisasszonnyal, Farkas Kálmán királyi asztalnok nővérel. — Grosz Lajos orvostudor, közegészségi tanácsos e napokban vezette oltárhoz Gottesmann Emma kisasszonyt. — Szücs Ferencz nagykőrösi mérnök és lyezeumi tanár e hó 8-dikán jegyet váltott Szilágyi Sándor jeles történetirónk unokahugával, Petko Irén kisasszonnyal. — Lukácsik György, dévai főreáltanodai tanár közelébb tartá kézfogóját Máramaros-Szigeten Steiger Vilma kisasszonnyal, Steiger kincstári pénztárnok szép leányával, — Gózon István, csanádmegyei csendbiztos a napokban váltott jegyet Kulcsár Eszti ke kisasszonnyal. — Vakodi Dezső mérnök e hó 11-dikén vezette oltárhoz Herczeg Ilonka kisasszonyt Szegeden. — Minich Imre postamester a napokban tartá esküvőjét Langer Berta kisasszonnyal Érsekújvártt. — Kovács Ferencz debreczeni ifju kereskedő a napokban váltott jegyet Kolda Karolin kisasszonnyal. — Döry Jenő e hó 25 dikén vezetí oltárhoz báró Döry Gyula bájos leányát Kocsolyán. — Vecsey Lajos, igazságügyminiszteri hivatalnok jegyet váltott Dolinay Ida kisasszonnyal, Dolinayné-Horthy Mária asszony kedves leányával. — Décsi Dezső feketehegyi gyógyszerész e napokban vezette oltárhoz Bronner Luiza kisasszonyt. — Geiger Mór zalaegerszegi kereskedő e hó 9-dikén váltott jegyet Wolfinger Irma kisasszonnyal. — Mocson e hó 7-dikén volt Nagy Berta kisasszony, Nagy József, mocsí földbirtokos kedves leányának esküvője Bocskor Albert ural. Koszoruleányok Jusztí Berta és Ajtai Adél kisasszonyok

voltak. — Jövő hétfőn lesz Blaháné asszony, jeles népszinmű énekesnő esküvője Zsoldos Sándorral Budapesten.

** (Az írók és művészek szürete) vasárnap, szeptember 26-dikán lesz, dr. Torday Ferencz urnak ez alkalommal a társaság használatára átengedett újpest-káposztásmegyeri szőleijében (a közuti vasut közvetlen közelében) A mulatság részletei: Délelőtt 10 órakor reggeli. Délelőtt 10 órától délutáni 1-ig szabad szüretelés. Délután 1 órakor szüreti ebéd. Délután a szüretelés folytatása. Este vacsora és táncz. Részvételi jegy ára: a reggeli, ebéd, vacsora (borral s musttal) és a tánczmulatság beleszámításával, társasági tagok számára 3 frt, nem tagoknak 5 forint. A közlekedés (a résztvevők költségén) az újpesti és káposztásmegyeri pálya vonatain történik s a kocsivezetők által tudtul adott leszállási ponttól az utat mutatók jelzik. Együttes indulás reggeli 8 órakor a Károly-kaszárnya felől. A szüret kedvezőtlen időben is megtartatik, mert a szőlőskert a vasutvonal közvetlen közelében terül el s el van látva kényelmes, fedett helyiségekkel. A szüret alatt népzenekar játszik. Jegyek kaphatók: Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében s az „Írók és művészek társaságá“-nak helyiségében. (Ujvilág-utca 1. sz. I. em.)

** (Deák Ferencz) sikerült és gonddal készült arczképe látható jelenleg a nemzeti muzeumban. A képet, mely nagy hazánkfíát 1866-beli állapota szerint, tehát élete legszebb korában ábrázolja, Szamosy Elek, Munkácsy tanítója festette. — A nagy hazafíról igen érdekes cikket közölt Jókai Mór, ki Kisasszony napján látogatta meg az öreg urat. E leírás szerint: az öreg ur derült, vidám kedélyben van, adomázik, mint hajdan, szelleme teljes ruganyossággal bir; nem az a beteg ember, a ki panaszával az egész társaságnak a hátán fekszik; de a ki kedves hangulatával az egész társaságot kezén hordja. Csak a kéz reszket kissé, ha fölemelve tartja. A veszélyes betegség csaknem egészen elmúlt s a maradék is teljes gyógyulásnak ad helyt. Visszatért jó álma, étvágya, szabad lélegzete, s most már nemcsak az életnek, de a közéletnek is reméljük őt visszaadva látni. Rokonai szerint: a belvárosi képviselőiséget kész elfogadni, pedig nemcsak mint megtisztelő kegyelet címét, de mint tettleges munkakört. „Én nem akarok szavazó gép lenni,“ — mondá, s szándéka megjelenni az országházban, hogy részt vegyen annak tanácskozásaiiban. Olyan napot nem látott még az országház, — jegyzi meg Jókai, — mint az lesz!

** (A zeneakadémia) szervezkedése nagy buzgósággal foly. Az igazgatóság minden lehetőt elkövet, hogy a tanfolyam november 1-én megkezdődjék. A megnyitást még októberre tervezték, de maga a beiratkozás és előleges vizsgálatétel igénybe vesz vagy négy hetet. November elejére valószínűleg Liszt Ferencz, a zeneakadémia elnöke is visszatér Rómából, hol jelenleg időz.

** (A magyar nemzeti muzeum) a mult hóban következőkkel gyarapodott: a könyvtár összesen 302 nyomtatvánnyal és több fényképpel; a régiségtár összesen 125 darabbal, melyek közt igen értékes régiségek vannak, például Nagy Frigyes porosz király ezüst evőkészlete, grof Nádasdy Ferencz országbíró olvasója stb.; a képtár Brentelnek „Kánai menyegző“ című festményével: a természettár 42 példány állattal és 2 példány ásvánnyal.

** (Hülye-gyógyító intézet) fellállításán fáradozik Frimm Jakab és több emberbarát, köztük Róser Miklós ur is, kik azt társadalmi, vagyis egyesületi uton hiszik létesíthetni. A kormány Frimm Jakabot küldte volt ki a hasonnemű külföldi intézetek tanulmányozására, és ez a napokban visszatérve utjáról, dus adathalmazzal rendelkezik. Tervezete szerint egyelőre husz növen-

dék vétetnék föl a létesítendő intézetbe, kik mellé két tanár s a megfelelő szolgálzemélyzet adatnék. Minthogy ily intézetet legcélszerűbb falusi magányba helyezni el, Frimm Rákos-Palotát ajánlja, hol számítása szerint egy évi költségül 6100 forint elég lenne. Ez összeget egyesületi uton magánadakozások a kormány s a főváros hozzájárulásával hiszi előállíthatni.

** (A svábhegyi lakóknak) az idény befejezésétül mult szombaton mulatság rendeztetett, mely kitünően sikerült. Az érdem első sorban Rill Imre uré, ki e mulatság létrehozásában leginkább buzgólkodott. A tánczosnők koszoruja szebbnél szebb jelenségeket foglalt magában. Ime közülök mutatóul egy kis összeválasztott bokréta: Heteyi Mariska és Eugenie, Voigt Jolán, Gizella és Irma, Faludy Anna, Solyomossy Gizella, Gyürky Matild, Plachy Irma stb. A mulatság reggeli 3 órakor ért véget.

** (Nemzeti színház.) A lefolyt hét főbb mozzanatai a „hét történeté“-ben megbeszéltetvén, számunkra csak a billingek maradtak. A „Kőműves“ második előadásán Nádayné és az egész kedves kis opera csak úgy tetszett, mint először. Nagy Benza Ida szombaton lépett föl másodsor „Aidá“-ban és még jobban ragadta el a közönséget, mint a multkor, gyönyörű énekével, tiszta hangjával és művészi játékával. Tannerné asszony szintén nagyon szépen játszott ez este, mondom játszott, mert énekelni azelőtt is szépen tudott, de most már játéka is olyan, mint éneke. — Vasárnap „A betyár kendője“-ben Blaháné ismét annyi tapsot aratott, a mennyi csak az olyan kedves nővé vált pacsirtát megillet Ha már megy, legalább kapja ki a részét, gondolja a nemzeti színház közönsége és elárasztja szeretetének harsogó jeleivel. — Csütörtökön végre egy Erdélyi Marietta nevű fiatal hölgy lépett föl a „Hugonották“-ban a királyné szerepében, és a közönség meggyőződött, hogy a vendég a színpadon is nagyon szép jelenség, öltözék is gazdag volt rajta, mozdulatai is egész fesztelenek, csak az, hogy hangja kissé éles, és hamisan jobban tud énekelni, mint helyesen.

** (A budai szinkörben) Hétfőn bucsuzott el Temesváry színtársulata a fővárostól. Temesváry az az igazgató, kit a budai szinkör tönkre nem tett, a mi valóban nem közönséges ügyességről tanuskodik. Nem kimélt költséget, fáradságot, hogy a közönséget kielégítse: előadásait elevenné, vonzóvá igyekezett tenni új darabokkal, érdekes vendégszereplésekkel; a nemzeti színház szünideje alatt dalműveket is adott, melyekben egy sokat ígérő tehetséget. Scholastert mutatta be a fővárosi közönségnek: dalműelőadásainak, melyekben Odry, Maleczky, Bacso Luiza és más jeles erők működtek közre, mindig nagy és hálás közönségük volt. A társulatnak több tagja csakhamar a közönség kedvence lett, így Tihanyi. Timár, Gerecsné, Bényeyné, az operette- és népszinmű-előadások főtámaszai; Rott Mari, ki szép haladást tanusított; Sipossné, a társulat egyik legtehetségesebb tagja, ki finom művészi játékban kereste az elismerést Németh, a társulat szép hangu tenoristája és mások.

** (Színházi vegyesek.) A „Végzet hatalma“ című operának első előadása valószínűleg október elején lesz, mely után nem sokára Verdi requieme fog előadatni, melyre az előkészületek közelébb megkezdetnek. — Verdi „Manzoni-requiem“-jét is megszerezte a nemzeti színház igazgatósága s már novemberben kívánja előadatni e nagybecsű zeneművet. Mióta Erkel Sándor vette át a szakigazgatást, szembeötölő buzgalom uralkodik operánknál.

** (Irodalom.) Tettey Nándor és társa könyvkereskedésében következő új munka jelent meg: „A nő a nemzetgazdaszat terén.“ Irta Stein Lőrincz. Némethől fordította szendrői

Brankovics György. Ára 60 kr. E kis füzet számokkal mutatja ki, mennyire fontos tényező a nő a család és nemzet gyarapodására. — „Lányok Lapja“ czimmal képekkel ellátott díszes kiállítású folyóirat indul meg októberhó elsején. Célja az elemi és felsőbb leánytanodákba, növeldékbe járó serdültebb koru leánykáknak alkalmas, szakszerű olvasmányt nyújtani, minnek hiányát régen érezzük. E hézagpótló vállalatot Dolinay Gyula, ismert ifjusági és népies író szerkeszti és a „Pesti könyvnyomda-részvénytársulat adja ki Budapesten, Hold utca 4. sz. — Vajda János befejezte „Alfréd regénye“ czimű költői beszélyét mely hat nyomott ivre terjed, s készül egy kötetben kiadni, 1870 óta irt költeményeivel. A mit Vajda ír, abban mindig lényeges nyeresége van a hazai költészetnek. — Márkus József N. Váradon előfizetést hirdet „Őszi estekre“ czimű egykötetes műre, melyben elbeszélések, költemények és tanulmányok lesznek; ára 1 frt. — Dalma Győző költeményeit, két kötetben, igen díszes alakban Tettey Nándor fogja kiadni, és már december elején megjelennek, hogy a karácsonyi és ujévi forgalomnak is tárgyai legyenek. Az előfizetési iver október elején fognak szétküldetni.

* * (Vegyesek.) Zártkörű hölgyestélyt rendez a főváros VII. kerülete polgárainak köre e hó 25-dikén a polgári lövölde helyiségeiben, tombolával és tánczvigalommal egybekötve. A t. hölgyek kéretnek minél egyszerűbben megjelenni. Jegyek, és pedig személy-jegyek 1 frtjával, család-jegyek 2 frt 50 krjával kaphatók. — A Weinlich-féle női zenekar, melyet közelebb Bécsben nagy kitüntetéssel fogadtak, Pétervárra utaztában Budapestet is utjába ejti. A városi vigadó bérlője nyerte meg a 40 tagból álló zenekart négy estére. Az első hangverseny vasárnap este fél 8 órakor lesz a vigadó nagy termében. — Az elhunyt Szelesy Lászlótól következő önálló kötetek jelentek meg a hazai könyvpiacon: 1843-ben „Érzelemvirágok“, 1852-ben „Szelesy László összes költeményei“ nek első kötete; 1853-ban „Kemenesi czimbalom“, 1854-ben a „Falu pacsirtája“, 1866-ban „Tündér világ“, s néhány év előtt „A rab álmai“ czimű tartalmas kötet. — Lelketlen-tolvajok a fővárosi temetőn a sírokat megfosztják virágaiktól s leginkább a mályvaféléket, miután ezeket letörve tövével, ruháik alatt elvihetik s újra elajtvva, könnyen megfakadnak. A virágtolvajlások leginkább vasárnap a reggeli órákban történnek, miután ilyenkor legkevésbbé őrködnek a sírok fölügyázói. — Knahl Antalt, a budai zeneakadémia jeles igazgatóját a napokban őrülségi rohamok lepték meg, annyira, hogy az országos tébolydába kellett szállítani. Helyébe Zimay László, jeles zeneszerzőnk választatott igazgatónak. — A dalműszínház telkét a Hermína-téren már kimérte a fővárosi mérnöki hivatal és már telekkönyvi átírata is megtörtént. A földmunkálatokat is nemsokára megkezdik az építéshez. — A népszínház igazgatója a pályázatra benyújtott népszínművek megbíralására Kazár Emilt és Berczik Árpádot kérte fel. A színház tagjai közül Molnár György, vagy Együd István lesz tagja a bíráló bizottságnak. A népszínház iránti érleklődésnek szolgál bizonyágául több helybeli polgár ajándéka, melyeket Rákosi köszönettel fogadott el. — A lefolyt héten a fővárosban 257 gyermek született, elhalt 207 személy, a születések tehát 50 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 134 fiu, 123 leány. A halottak közt volt 98 férfi, 199 nő, egy éven aluli gyermek 77.

* * (Halálozások.) Ranolder János, veszprémi püspök, a magyar főpapok egyik legkiválóbbja, ki hazafias érzülete, aldozatkészsége és tudományossága folytán egyaránt közbecsülésben részesült, e hó 9-dikén szélhűdés folytán elhunyt. Hatvanki-

len éves korában halt meg, miutáu 25 évnél tovább viselte a veszprémi püspöki méltóságot. Püspöksége negyedszázados jubileumát ez év pünkösöd ünnepekor ülte meg, elhalmozva minden oldalról üdvözetekkel és szerencsekívánatokkal. Már akkor be-tegeskedett s e miatt elmaradtak a tervezett ünnepélyességek. Ranolder püspök s a magyar királynő udvari kancellárja a népnevelés ügye körül is bőkezű jótékonysága által állított magának állandó emléket Püspöki udvarában 1859-ben alig alkalmazott valakit, ki a szabadságharcban ne szolgált volna. A kiknek lehetett, Ranolder foglalkozást és ótalmat nyújtott. A veszprémi egyházmegye sok papja, sőt a káptalan többi tagja is 1848/9-ben karddal védte a hazát s Ranolder mentette meg őket a nehéz idők bösz büntetésétől. — Elhunytak továbbá: Szeged egyik derék polgára: Mészáros György 48 éves korában: ő a papi szemináriumból kilépve, honvéddé lett. csatákat vívott, századosi rangot nyert, a szabadságharc után beosztatott. majd haza kerülve, városi tisztviselő lett, irnok, iktató, fogalmazó, aljegyző, főjegyző, helyettes polgármester, kit méltán tiszteltek és szerettek. — Egerben a város egyik legtiszteltebb férfia: Martonffy Lajos főkáptalani főügyész, e hó 9-dikén, 61 éves korában; — Szabó Ignáczné született Andaházy Matild asszony, császári királyi kapitány özvegye. Fekete József ismert tanár anyósa élete 56-dik évében; — Pejachevich született Eszterházy Francziska grófnő, csillagkeresztes hölgy Bécsben; — Özvegy Róder Jánosné asszony a napokban Mohácson 90 éves korában; — Pintér János mohácsi néptanító e hó 4-dikén 34 éves korában; — Plitzner Lőrincz bölcsészettudor, régebben a pécsi lyceumban bölcsészettanár, e hó 6-dikán 65 éves korában; — Dombó Péter földbirtokos közelébb élte 26-dik évében N.-Sároson; — Riczko Lőrincz ügyvéd, volt 1848/9-ki honvédszázados Tibán. — Tóth Endre gazdatiszt a napokban Ecsereen 39 éves korában. — Csabi János Nagy-Károly legtekintélyesebb polgárainak egyike e hó 6-dikán; — Miskolcz egyik legszebb leánya, Vajda Teréz e hó 12-dikén 18 éves korában; — Szabó Gyula királyi józsefműegyetemi rendes tanár, — kinek a „Vicinál vasutak“-ról irt pályamunkáját a magyar akadémia pályadíjjal tüntette ki, e hó 10-dikén élete 31-dik évében Egerben; — Szegeden egy művelt lelkű, fiatal és derék hölgy, Török Sándorné, született Vadász Manó királyi tanácsos leánya, 25 éves korában, e hó 11-dikén; — Feil J. György budapesti háztulajdonos e hó 13-dikán tevékeny élte 76-dik évében. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Szeptember 18-dikán: „A bolygó hollandi.“ — Szeptember 19-dikén: „A falu roszsza.“ — Szeptember 20-dikán: „Gilberte.“ — Szeptember 21-dikén: „Hunyady László.“ — Szeptember 22-dikén: „Haramiák.“ — Szeptember 23-dikán: „A fehér nő.“ — Szeptember 24-dikén: „Tünbér ujjak“, Boer Emma mint vendég.

Divattudósítás.

Miből álljon, és mennyiből „kis angyalkánk“ első ruhakészlete? kordé tölem nem rég egy fiatal boldog anya, azon töprenkedvő, ha nem készít-e keveset, czélszerűtlent, hogy aztán, mikor az az ő egész világ kicsikéje rá fog mosolyogni, zavarba ne jöjjön; mert legyen olyan az „ő“ készlete, hogy a kis test is angyalnak érezhesse magát e földön, a melyet ő ugyis menyországgá varázsol az anyának.

Feljegyeztem e fiatal kedves barátnőmnek mindent, a mint ő azt ohajtotta, és mert talán olvasónőim közül is egyik-másik még nem egészen járatos az ilyféle apróságok előállításában, e rovatba szorítom egy kis ember első ruhakészletének sorozatát.

Legelső a kis ingecskék. Ezekből két tuczatra van szükség, az egyik nappali használatra, a másik éjjelire. Az ingecskék tudvalevőleg hátul nyitva vannak, a nyak körül összehuzatnak, az ujjacskák pedig simák, egyenesek. A nyak körül a nappali ingecskénél battiszt fodrot kell felvarrni, mely lehet himzéssel, de keskeny csipkével is díszítve. Az ujjacskák is ugyanolyan dísz kapnak, csak hogy nem fodrosan, hanem simán felvarrva. A nappali ingecskék valamivel rövidebbek lehetnek, mint a hálóingek. A hossza lehet háromnegyed rőf. Mindez ingecskék puha vászonból készüljenek; a kinek van jó átmosott és már nem igen használható régi inge, (a kissé vi-seltes férfingek is jók érre), az ebből készítse az ingecskéket; tekintettel kell azonban lenni arra, hogy a vászon azért még tartós legyen, mert semmi sem mosódik annyit, mint a gyermek fehérnemű. Ha régiebb vászon nincs a háznál, akkor a puha hollandi, írlandi és könnyű creasz-vászon legalkalmasabb. Meg kell még jegyezni, hogy a háló ingecskék díszítése egy sor uj-jnyi széles csipkéből álljon és ne fodorból, mint a nappaliakon

Következnek a kis zubbonykák. Ezekből elég, ha másfél tuczat készül, részint finom horgolásból, kötésből, vagy finom shirtingből; az utóbbiakat egész hosszában himzett betétekkel és csipkével szokás díszíteni. Éjjelre még egészen sima shirting vagy madapolan zubbonykák valók, téli időkben pedig finom piquet-ből varrassuk azokat.

Nélkülözhetlenek a flaneltakarók, a melybe a kis emőket jól be lehet takarni. E takaró azért háromnegyed rőfnyi hosszú legyen és körös-körül színes pamuttal, könnyű horogöltéssel be lehet foglalva. Ezekből is több kell, hogy sürően változtatni lehessen azokat.

A kis főkötők ép úgy, mint a zubbonykák, horgoltak, kötöttek vagy himzettek; ez utóbbiak köröskörül sűrű rüchekkel foglaltatnak be, az előbbieket pedig egy vagy két sor csipkefodorral, színes szalagból készült csokrokkal; a főkötő szalagjával egyszínben a kis csuklók is lesznek kötve ugyanolyan szalaggal.

Pelenkából legalább négy tuczat kell. Egy rőfnyi széles és ugyanolyan hosszú; puha vászonból készülnek azok; ha több van, annál jobb, mert a gyermek tisztasága egyszersmind egészsége is.

A pólákra nézve nagyon különbözök a vélemények. Vannak, a kik ke-reken kárhoztatják a kis emőke bepólyázását; mások ismét ellenkezőleg: czélszerűnek, sőt szükségesnek tartják. Véleményem szerint itt is, mint majdnem mindenben, a közepet a legjobb. A tág pólyázás az első két hó-napon át nem lehet ártalmára a kisedednek, és azért tizenkét fehér pólya ne hiányozzék a fehérneműek közül.

A párna, melybe a gyermeket takarjuk, tulajdonképen ne is legyen párna, hanem hosszú letűzött fehér paplanka, (hat ilyenre van szükség) melyek ugyanolyan alaknak, mint a régiebb hosszú tollas párnák, és fehér áthuzattal borítvák. Hosszu párnahuzat tizenkettő legyen, és szép, ha vagy fodrokkal, vagy csipkebetéttel vannak díszítve a fej felett, kerekre vágott részen, melyre az alsó paplankán színes tafotát lehet felvarrni. A párna hu-zatok finom chifonból, vagy shirtingből készüljenek. Minden oláalon három felvarrott szalag tartja össze a párnát, mely színes selyemszalag is lehet.

Négy fűrdőlepedőcskére l sem szabad megfeledeznünk, mely vászonból készüljön, vagy a most annyira kedvelt bolyhos török törölőszö-vetből, mely hamarabb veszi magába a vizet, mint a vászonféle.

Ha a gyermek erőteljes, ép, akkor elegendő, ha három hónapig marad a paplanpárnában, azontul pedig alul csak flanelbe legyen takargatva, piqué paplankába, és e felett hosszú szoknyákba, melyeknek derekuk van; az alsó ruhácska készüljön könnyű flanelből, a felső aztán chifonból, madapolan-ból. Ujjacskái, nyakkivágása és a szoknya eleje tetszés szerint himzéssel, fod-rocskákkal lehet díszítve, derekát pedig egy széles, színes szalag köti át, mindig a főkötővel egy színben,

Az első két az első időben finom puha vászonból legyenek, egyene-sen vágott tenyérnyi szélességben, köröskörül egy kis keskeny csipkével díszítve; később azonban a fehér piquetre himzettek vétessenek elő. Az előb-biekből két tuczat is elegendő.

Ha a kis lélek már ruhácskában lehet, akkor kicsi kötött vagy hor-golt cipőcskékről is kell gondoskodni, mely puha berlini pamutból készüljön.

A későbbi időre, tudniillik az egy éven tuli időre, már félhosszu szok-nyák vétessenek elő, a melyekben a kiseded legelső járási kísérleteit is meg-tehesse a szobában.

Az utcára való hosszú köpenyke tavaszkor, télen és őszkor legyen

fehér flanelből vagy cashemirből, himzéssel, rüschekkel és szalaggal díszítve, vagy szép zsinór kivarrással borítva.

A gyermek ágyneműje álljon egy lószőrmatrácából, lepedőből, kis fejpárnából és egy letűzött selyempaplankából, mindannyian a kis bölcső nagyságához mérve. Kis párnahuzat legyen hat, mindegyik tetszés szerint, vagy himzéssel, csipkebetéttel, vagy fodrokkal díszítve. Ugyanilyenek le-gyenek a paplanlepedők is, a melyekből ugyanannyira van szükség.

Együttal nem hagyhatom említetlenül a gyermek öltöző asztalát, a melyen egy letűzött lószőrös párna, lepedővel letakarva, mindig készen és rendben álljon, a kicsi öltöztetésére, és nap közben vele való bánásra. Ez asztal fiókjaiban legyen a fürdőhöz szükséges szivacs, hintő por, lepedők sat.

S z á m r e j t v é n y .

Tóth Bozóky Máriaától.

4. 3. 5. Az ingatagság jelképe,
7. 6. 4. 5. A jólét egyik kelleke,
1. 2. 4. Finom szövet lesz belőle.
2. 4. 5. 7. 6. Ily királyunk sok csejt szöve.
3. 1. 5. 5. meg Isten a magyart!
5. 6. 4. 3. 7. Pénz, de többé nem jár.
1—7. Szép, midőn kelyhet tár,
S a mig virága tart.

Megfejtési határidő: októberhó 16-dika.

A f. é. 34-dik számban közölt rejtvény értelme:

Légy boldog s övedzzen babér,
A mely mindig ékített;
Hogy ne gunyolja szent neved,
Ki téged már rettegett.
Légy — mint valál és vagy,
Ezután is jó anyánk,
De ne tőrj soha árulót
Kebleden, magyar hazánk!

Nagy Károlyné.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Csonth Dénesné, Máday Antónia, Sárossy Mari, Nagy Károlyné, Csá-szi Éder Luiza, Popovics Irma, Kovács Dvorzsák Viktória, Novák Kornélia, Kanizsai Nagy Etelka, Fodor Linka, Misteth Luiza, Vitályos Etelka, Szarvas-sy Juliska, Máar Anna, Kiss Jozefin, Fülöp Margit, Jeszenszky Juliska, Horváth Izabella, Láng Magdolna, Bartha Emilia, Nagy Hermin, Suhajda Irma, Joo Károlyné, Popovics Endréné, Ungváry Róza, Papp Ilona, Simon Mariska és Erzsé.

A 33-dik számban közölt rejtvény értelmét utólag be-küldé:

Novák Kornélia, Fodor Zsófi, Nagy Bella, Miklós Berta, Danielovich Mariska.

Igazítás. A lapunk 34-dik számában megjelent sakkrejtvény utólsó előtti koczkájában „Ha“ szó helyett „gyes“ teendő.

T a r t a l o m .

Báró Szentkereszty Stefanie. — Gyakorta bánt... Csengey Gusztáv-tól. — Egy huszonnyolcz éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie. Tompa Kálmántól. — Képek Felső-Magyarországból, Dolinay Gyulától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás. — Színház. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n : Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Báró Szentkereszty Stefanie arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

den fölszerelésével együtt a város tulajdonába megy át. — Pásztyi János munkácsi görög katolikus püspök elrendelte, hogy lelkészei minden hivatalos ügyben csak magyar nyelven érintkezzenek vele, annál inkább, minthogy egyházmegyéjének papjai mindnyájan tudnak magyarul. — Haan Lajos békéscsabai evangélikus lelkész s Sztraka Ernő városi mérnök Gyula határában megtalálták Ajtós hajdani falu helyét, a hol valaha Dürer Albert atyja született. — A kolozsvári tanítónő-képezdéhez Kozmáné Gesztesy Etelka rendes, idősb Rauschmann Czeccilia pedig segédtanítónőnek neveztetek ki. — A „Zalai Közlöny“ szerkesztője: Bátorffi Lajos hírlapírói működésének huszadik évfordulóját, barátainak elismerése mellett ülte meg e hó 5-dikén. — Poprád mellől írják, hogy ott a napokban erős havazás volt s emberélet is esett áldozatul.

Tüzesetek. Láp község e hó 5-dikén a lángok martaléka lett; az egész faluból alig 4—5 ház maradt épen. — Tamási községben augusztus 27-én nem kevesebb mint öt tüzeset tartotta a népet szakadatlan izgatottságban; augusztus 29-dikén ismét volt tüzeset; ezt csakhamar elfojtották. Azután néhány napon nyugton volt a község. De e hó 2-dikén este ismét tűz támadt a község északi részén, s az iszonyuan dühöngő szélvész által lesodortatott egész a község délnyugati részébe, utjában a mit csak talált, kérlelhetlenül felemészte. Elégett 78 ház, 24 pajta s az ezekben összehalmozott gabna- és takarmányneműek. A kár 150,000 frtra tehető. Vannak többen a szerencsétlenek közt, kik 6 év leforgása alatt most már 3-szor égtek le. A tűz okául szánt-szándékos gyujtogást emlegetnek.

Különfélék.

**** (Koburg Amália hercegnő esküvője)** e hó 20-dikán lesz Ebenthalban, Koburg herceg birtokán. Eljönnek a portugalliai király és királyné is, továbbá az uralkodó Coburg herceg, Károly Lajos főherceg és neje, József főherceg és neje és az osztrák-magyar, valamint a francia arisztokraczia számos tagja.

**** (Bismarck herceg leánya.)** Mária jegyet váltott Eulenburg gróffal, fiatal hivatalnokkal. Mária hercegnő már 28 éves és késő házasságát annak tulajdonítják, hogy egy katolikus ifjuba volt szerelmes, kihez atyja nem akarta oda adni. Eulenburg gróf 30 éves fiatal ember, a porosz belügyminiszter unokaöccse, s a belügyminiszteriumban hivataloskodik. Ő tehát elnyerte Mária hercegnő kezét, kiről mondják, hogy eszes és édes atyjának politikai célzataiban, terveiben igen otthonos.

**** (A magyar trónkövetelő család)** egyik tagja, Charlotte de Croy Chanel de Hongrie grófné, a napokban élte 66-dik évében meghalt. A híres Croy-Chanel családnak még nyolcz tagja van életben, francia neveik a következők: Claude François-Joseph gróf, Engelbert Claude-Marie gróf, François de Hongroi d'Arpad herceg, herceg Croy Chanel ezredes, Croy-Chanel de Saint-Cyr gróf, Raoul de Croy Chanel d'Arpenson gróf és de Croy-Chanel gróf, berni francia követ.

**** (A Michel-Angelo-ünnepre)** e hét folytán számos küldöttség és még sokkal számosabb idegen érkezett Flórenczbe. Németországból, Franciaországból, Londonból, Amerikából mindenünnen érkeztek művészek, írók és műbarátok. Az ünnepi menet mult vasárnap volt, a legszebb időben.

**** (Magyar komló.)** Az idén az első komlót Magyarország vitte a külföldi piacra. Ugyanis gróf Erdődy Lajos vasmegyei

birtokáról már augusztus 1-jén egy jelentékeny részlet szép minőségű komlót adtak el Bajorországnak, és ezzel elértük azt a figyelemreméltó eredményt, hogy Magyarország vitte a legelső kész komlót az egész szárazföldön a piacra. A komló-ültetvény (eredeti saazi fajból nevelve) az említett uradalomban mintegy 8 holdra terjed, 23,000 póznával és a híres komlótermelőnek ismert Hoffmann F. V. gazdasági tanácsos műve.

**** (Külföldi vegyesek.)** Londonban a búdaikat segélyző bizottság 857 fontot gyűjtött s a kiadás 165 fontot tevén, az elküldött összegben kívül még 212 font áll rendelkezésre. — Dr. Jungken világhírű szemész meghalt a mult héten Pymontban (Hannoverben) 28 éves korában. — Folyó évi november 7-dikén lesz száz éve, hogy Göthe Weimárba jött. Ezen tényt meg fogják Németországban ünnepelni és Bratranek tanár, Göthe hátrahagyott műveinek kiadója, közzé fogja tenni a Göthe és a Humboldt testvérek közt váltott leveleket. — Észak-Amerikában kigyóőr-topánkákat kezdenek gyártani s a nővilág igen kedveli.

Megbízások tára.

Tapolczára L. J. urnak: El van küldve.

Eperjesre G. G. urnónek: Kivánságát azonnal teljesítém.

Csököltre M. E. urhölgynek: A műlap nem volt megrendelve.

Pápara O. E. urhölgynek: A fehér szalmakalapok ideje már lejárt, s így a fekete csipkekalapot ajánlanám.

Bécsbe Sz. G. urhölgynek: Szives köszönet.

Kassára J. K. urnónek: Igen, Pesten van már.

Gömörbe K. F. urnónek: A legkisebbnek ára 25 frt, a nagyobbaké pedig 35, 40, 50 frt.

Miskolczra O. M. urhölgynek: Az ilyen bajt orvossal kell közölni.

Pozsonyba A. Sz. urnónek: El van intézve.

Makóra K. L. urnónek: E kérdésre csak januárban fogok felelhetni.

Kolozsvárra F. B. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Pestre Gy. B. urhölgynek: Könnyű mesterség az. Hozzá ragaszthatnék én is például a középső szóhoz két szótagot, vagy átváltoztathatnám a két első szót „Por s szemét“-re, vagy az utósó szót „Bankó . . .“-ra, mindezek külön-külön ugyancsak találók volnának; de hogy ezt tegyem, azt kellene hinnem, hogy a szócsavarás szellem, és mindenek előtt, hogy a magyar olvasó lelke olyan trágár, mint az övé. De hát megérdemlem tőle; miért nem közlök én is olyan ronda beszélyt, a milyent ő nem rég egyik lapjában? Ne néznék csak úgy az illem és erkölcsre, mindjárt jó barátok volnánk. Nagy bűn ám ez az olyanok szemében.

„Anyám sirjánál.“ Gondosabban kellene kidolgozni.

„Az agyról.“ Köszönettel vettem. Az említett műről már annak idején szóltaunk.

„Lombos erdő.“ Gyöngé.

Veszprémben K. T. urnak. Vettem.

Temesvárra D. L. urnak. Várom.

Temesvárra Sz. S. J. urnónek: Várom.

Rozsnyóra M. L. urhölgynek: Köszönet!

VICTOR HAMPEL

16 HAMPEL GYÖZŐ 16

LADER
LAUVESPRODUKTEN
FISOLEN ERBSO
LUXSEMMILWAST
WISSE PFLANZEN
ECHTEM
französischen
CHAMPAGNER

ZuckerKaffe etc.

BUDAPEST

VALODI
francia
PEZSGÖBOR
raktar

CzuckerKávé stb.

BUDAPEST

Hirdetés felvételi iroda:
3dob-utca 1-ső sz.
Polatsek Ignácznál
Budapesten.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált néregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bort minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az ujjhegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsölbetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon témadt ránczok és himlőhelyek elsimittatnak. — A Ravissante ifju arczsint idéz elő, a bőrt feheríti, frissíti és finomítja; eltávolít legrovidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 fr. 00 k r

Kapható nagyban, és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utca 15. I. 19.
és váci-utca 8. sz. HATSCHÉK MIKSA látszerésznél.

Videki rendelvények a legszigorubb titoktartás és biztosítása mellett utánvétel eszközöltetnek.

Ajánlható mindenkinek!
ki gyönyörű

női ruhakelméket

jutányos áron vásárolni kíván:

HAMBURGER ADOLF

divatárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve küldetnek s megrendelések utánvétellel gyorsan eszközöltetnek.

39-dik szám.

Szeptember 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelta nyzeta		nyzeta		
						óra		perc		óra	
Szept.	26	Vasárnap	C 19 Czipr., Just.	C 18 Nilus	14 E 15 † felmag.	26		5	53	6	49
	27	Hétfő	Kozma, Demjén	Eleazar	15 Nicetás	27		5	54	6	47
	28	Kedd	Venczel király	Venczel	16 Euphemia	28		5	55	6	46
	29	Szerda	Mihály főangyal	Mihály	17 Zsófi	29 Böjt az év v.	☾	5	57	5	44
	30	Csütörtök	Hieronimus	Jeromos	18 Eumenius	1 Tisri 5636 Ujév		5	58	5	42
Okt.	1	Péntek	Remigius püspök	Aladár	19 Trofim	2 Ujév 2. ünn.		5	59	5	40
	2	Szombat	Theophil püspök	Theophil	20 Eustachius	3 Sabb. Tesuba		6	1	5	37

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

A **temesvári** Ferencz-József színházat e hó 22-dikén nyitották meg, magyar előadással, és az e végre oda érkezett nemzeti színházi tagokat a pályaudvaron küldöttség fogadta. Az előadás részletei voltak: „Hunyady László“ nyitánya, prolog Csiky Gergelytől, szavalta Feleki, a Kölcsey-hymusz, azután előadatott Szigligeti „Nőuralma“, a nemzeti színház tagjai által. A Feleki-pár, Prielle Kornélia, Náday és Lehmann, ki valóban meglepő szép diszletet festett, a közönség részéről különös kitüntetésben részesültek. Előadás után nagy lakoma tartatott.

Kecskemétről ez év junius, julius és augusztus havában különböző fajú gyömolcs kivitett Boroszlóba 200 vámmázsa, Katovitzba 126½ vámmázsa, Berlinbe 485 vámmázsa, Drezdába 69½ vámmázsa, Varsóba 2198 vámmázsa, Prágába 2710 vámmázsa, Bécsbe 9744 vámmázsa, Pestre 16,494 vámmázsa, más belföldi városokba 678 vámmázsa; összesen 32,705 vámmázsa, ezek közt 21,529 vámmázsa baraczk. Ilyen jövedelmező gazdasági ág az okszerű gyümolcstenyésztés.

Az aradi színházat a jövő hat évre a Bogyó és Mándoky igazgatása alatti társulat nyerte meg a kolozsvárl társulat ellenében. Bogyó és Mándoky kötelezték magukat, hogy 1877-dik évi május havára nyári szinkört építenek.

Tolna és Baranya vármegyékben már megkezdődött a szüret. A pécsváradi, hegyháti és a Villány körüli vidéken, valamint Tolnában mindenütt, de főleg Szegszárdon kitünő a termés. Szegszárdon emberemlékezet óta nem volt annyi bor, mint a mennyire ez idén kilátás van.

Nagy-Mihályon (Zemplén-megye) közelebb mükedvelői előadást rendeztek az ottan alakuló tűzoltó egyesület javára. Az „Egy kis szivesség“ és az „Egyetlen leány“ című vigjátékokat játszták, igen szép számú közönség előtt. Az előadásban a következő hölgyek működtek közre: Balogh Gézáné, Ecsedy Mariska, Horváth Gizella, Szentlélek Ida, Cometter Ágnes, Reviczky Örzse és Milkó Ilona urhölgyek, és mindnyájan elismerő tapsokban részesültek. A sikerült előadást táncz követte, melyben a környékről is vettek részt.

Szliácsról és Koritniczáról a vendégek a beállott hideg idő miatt hirtelen eltávoztak; Koritniczán mindössze 20 vendég van. A Brogyáni féle lakásokkal (Brandt bérlő kezelése alatt) ott annyira megváltak elégedve, hogy azokat a jövő évre már most kibérelték. Szeptember 17-ig Balaton-Füreden 2087, Mehadán pedig 4254 vendég volt.

Vidéki vegyesek. Kun-Szent-Mártonban táncz-vigalom volt mult vasárnap a budai vízkárosultak javára, mely 25 frtot eredményezett és igen sikerült volt. A résztvevő hölgyek

egyszerű izléses öltözékükkel tüntek ki. — A szentesi mükedvelő fiatalság e hó 18-dikán jótékony czélú tánczmulatságot rendezett a kisedóvoda alaptökéjének gyarapítására. A táncz-vigalom 40—50 frtot jövedelmezett a jótékony czélra. — A kassai muzeum ujabban Ujházi festőtől „Csendélet“ festményét kapta ajándékul. — A zentai győzelem évfordulóját az idén is szokott fénynyel ülték meg a zentaiak e hó 11-dikén. — Nagyváradon az elhunyt énekes Bodorffi Henrik sirjára emlékszobrot állítottak, melyet e napokban lepleznek le. — A temesi vár sánczain ágyura szánt lőrésen dolgoznak, mely a lakosságnak nem kis találgatásra ad okot. A minapában meg a vár kapuinak felvonó hidjai tétettek próbára, mely alkalommal szintén nem hiányzottak a harczi magyarázgatások. — Sarkadon Bocsák István ottani közbecsülésben álló gazdember e hó 12-dikén ülte meg 60 éves együttlétének emlékét, életpárjával, Julánna asszonnyal. Bocsák István most 84, a felesége 82 esztendő. Még mindketten ép, egészségesekek. Van 14 élő gyermekük, s számos unokájuk. — Elek Gusztáv honvédördagy, ki tiz év előtt Reviczky Szévért párbajban elejté, mint a „Szabolcs“ írja, lováról leesett és kezét eltörte. — Szent-András on a napokban egy ifju pisztolylyal játszadozott. A fegyver azonban egyszerre elsült kezében és a golyó mellette álló nővérenek karjába furódott. A szegény leány karját alkalmasint le kell vágni. — N.-Czikli falu határában több igen érdekes római régiséget, tudniillik egy pár gyönyörű munkájú fehér márványoszlopot, s egy szép jelképet találtak, a mint az oroslán erős karmait egy kosfőre illeszti.

Tüzesetek. Ujegyházszék Kürpödfalva községe e hó 14-dikén csaknem egészen elhamvadt. A lángok alig egy pár házat hagytak sértetlenül. — Szent-György községében (Pozsonymegye) közelebb tűz volt, melynek 12 ház esett áldozatul; Zavadil nevű, morva származású cipész boszuból gyújtotta fel a házat, hová maga is beleégett.

Különfélek.

** (Miksa Emanuel bajor herczeg) e hó 20-dikán tartotta esküvőjét Koburg Amália herczegnővel Ebenthalban, Bécs közelében. A vőlegény Erzsébet királynékné 8 Felségének testvére. Haynald Lajos kalocsai érsek végezte a szertartást. A kastélyban a Koburg-család majdnem minden tagja, Károly Lajos, József és Rajner főherczegek, Nemours, Aunale, Montpensier és Alençon orleansi herczegek, Artur angol királyi herczeg, mint az angol, és Károly Tódor, mint a bajor udvar képviselője voltak jelen.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

39. SZ.

Szept. 26-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímzetrájzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglalt magában a lap irányában.

K e l e t i é l e t k é p e k.

Néhány hó előtt Algierban egy fiatal kabyl nő állt a törvény előtt. Lehetett ugy tizenhét éves és finom, nemes vonásai, a mi falusi nőknél ritkaság, részvétre inditák a hallgatók szívéit és a bírakra szintén nem maradtak hatás nélkül. Valjon mit vétett e szép bűnös? „Oh, csekélység“, mondaná a bensülött, „csak feleség társát ölte meg.“ És ez csakugyan egész egyszerű dolognak látszik, midőn az ember így szárazon és a vele kapcsolatban levő mellékkörülmények nélkül elmondja. Valójában azonban inkább sajnálatra, mint elítélésre méltó volt a szerencsétlen nő! Áldozata lett ama szomorú körülményeknek, a melyek nem ritkán a soknejűségből keletkeznek.

Teszalit, ez volt a fiatal kabyl nő neve, még félig gyermek volt, midőn nőül adatott oly férfinak, a ki már egy másik feleséggel dicsekedhetett. Ez utóbbiról, Chadidsának hitták, ugy beszéltek, mint valami Xantippéről. Férjével természetesen nem mert szembe szállni. E részben a kabylok nem értenek tréfát. Tűrnie kellett, hogy második nőt vett feleségül, a ki szebb is, szeretetre méltóbb is volt nálánál, és ennél fogva jobban is szerette nálánál, azért aztán a szegény Teszalitnak esküdött boszút, és erre jó alkalom kínálkozott, midőn rövid idő múlva a férj az „enyém és tiéd“ felüli téves fogalmaknál fogva öt évi börtönre íteltetett. Teszalit sejtette, mi sors vár most reá, és azért atyjához szökött. Hanem a férj visszahozatta őt házához egyik testvére által. Visszaérkezvén, a szeretetre méltó Xantippe ajtót mutatott ugyan neki, és a fiatal nő nagyon szívesen is vette volna ezt, habogy ezáltal lehetővé vált volna visszatérnie a szülei házába. De nem! a Xantippe tudta, hogy ott jó dolga volna, pedig rossz dolga legyen neki. Azért ajtót mutatott ugyan neki, egyuttal azonban kényszeríté, hogy az udvaron lakjék és a szerencsétlen nő lében-fagyban a szabad ég alatt töltötte az éjszakákat, hetekig, hónapokig. Csak olyannak nézte őt a Xantippe, mint ha rabszolgája volna, a kin kénye-kedve szerint szeszélyeit hüt-

heti. A tanuk hajmeresztő kinzásokról tettek vallomást, a melyeknek a szerencsétlen fiatal nő ki volt téve: örökös verésről, izzó szénnel égetésről, éheztetésről stb. Teszalit végre összeszedve minden bátorságát, megszökött, de Chadidsa utána ment, az uton elfogta és egy baltával néhányszor nekivágott, a harag azonban elvette erejét, és így az áldozat ki tudta csavarni kezéből a baltát és most ezt használta védelmére, így esett meg a halálos csapás, mely véget vetett a Xantippe életének. Nem igen volt az egyéb önvédelemnél. A törvény azért mégis emberölésnek vette, az enyhítő körülmények tekintetéből egy évi fogságra ítélte, és a szerencsétlen nő még hálát adhatott istenének, hogy nem arabs törvényszék ítelt fölötte, a mely csupán a tényt veszi és a halálra halált mond ki büntetésül, tekintet nélkül a körülményekre.

Ilyen szomorú esetek nem ritkák a soknejűségű házasságok közt, mert a keleti nők nagy mértékben féltékenyek és féltékenységet borzasztó módon hűtik is, ha bár nem mindig baltával, méreggel és gyilokkal, a mi egyébiránt szintén nem ritkaság.

Ilyen körülmények közt sokszor még szerencse, hogy az ottani szépek valamely babonában hisznek, melyhez vetélytársnők ellenében folyamodnak, így legalább csak képzeletben rontják meg azokat. Ismertem Marokkóban egy fekit,*) a ki valóságos keresetet üzött a babonával általában és a házassági babonával különösen. Ezt a jó embert nagyon látogatták a féltékeny feleségek, és jól is fizették, csak azért, hogy vetélytársnőjüket megrontsa. Midőn Dseddában újra találkoztam vele — mert oda is elterjedt babonaüzlete, — meghítt, hogy látogassam meg lakásán, majd megmutatja nekem a nagy ritkaságokat, a melyekkel kereskedik. E ritkaságok közül különösen feltűntek nekem szép

*) Feki tulajdonkép irástudó, törvénytudó, de varázsló, csillagvizsgáló értelemben is használtatik.

számu idétlen apró viaszkalakok, a melyek félreismerhetlenül női alakok akartak lenni. Kérdeztem, mire valók, és kissé zavarba jött kérdésemre, azért mindjárt gyanítottam, hogy valami babona, az ő részéről pedig valami csalárdság forog fenn, a mit az európainak mégis csak átall bevallani. Szerencsére jött egy fél és nem kellett tovább kérdezősködnöm.

Ez a fél fiatal ember volt, a kit, mint csakhamar kivettem beszédjéből, nővére, egy tekintélyes arabs neje, küldött ide. Nagyon haragos volt, neheztelt a fekére, és azonnal beléptekor zápor mód leöntötte szemrehányásokkal. A feki erre egészen megfélemedezett róla, hogy én is jelen vagyok és így akarata ellen a legkülönösebb babonák egyikének jöttem nyomára. Valami „báb“-ról beszéltek, a melyről a feki megígérte volt, hogy bizonyos rejtelmes dolgot visz vele végbe, és nem tartotta meg ígéretét, legalább oda mutattak az arabs szavai :

— Te gazember! — kiáltá az arabs. — Te csaló! A nővérem pénzét elfogadtad, hanem az ígéretedet nem tartottad meg!

A varázsló mindenre, a mi a müzülman előtt szent, esküdött, hogy megtette, de az arabs bővebbet akart tudni.

— Hát megmérgezted? — kérdé.

— Meg — erősíté a feki. Elborzadtam. Valjon kit mérgeztetek itt meg? Ijedelmem azonban csakhamar csillapulhatott, mert a dolog nem volt olyan gonosz, a milyennek hangzott.

Az arabs folytatta kérdéseit: — Aztán tört is döftél szívébe?

A varázsló felelet nélkül hagyta e kérdést, csak kis függönyt huzott félre, mely egy kicsi alakot takart, egészen olyan viaszalakot, a milyenről fentebb szó volt. Ez is nőalak volt és tetőtől talpig valami zöldes nedvvel bemázolva. Nyilván ez volt a méreg. Azon felül gombostű is volt a mellébe szurva, ez meg a szívébe döftött tű volt.

A fiatal arabs nagy figyelemmel szemlélte a bábót, és meggyőződött róla, hogy csakugyan minden úgy van, a hogy a varázsló mondta.

— És mióta van már ebben az állapotban? — kérdé.

— A mint a seika (seik neje) itt volt nálam, mindjárt megmérgeztem, harmad nap rá pedig szíven döftem — volt rá a felelet.

A fél ujra nagy figyelemmel megvizsgálta a bábót, és midőn semmi legkisebb hibát nem volt képes fölfedezni, haragosan elfordult tőle. Egy ideig indulatosan fel és alá járt a szobában, mi közben bánatteljesen égre emelve szemeit, ujra meg ujra magában dünyögé:

— És még sem használt! — végre szinte örületos dühvel megállt a varázsló előtt, vállon ragadta és keményen megrázva őt, kiáltá:

— Mondd meg, gazember, hogy miért nem használt?

A fekének munkába került, kiszabadítani magát a dühöngő kezei közül. Ujra égre-földre esküdözött, hogy ő megtette kötelességét, csak hogy a varázslat még nem foghatott az áldozaton, hiszen mindössze csak két-három hete, hogy megbabonázta, mi az: két-három hét? Mindenhez idő kell! Most pedig az arabs végkép semmivé tette a varázslatot dühös kifakadásai által, mondá.

Úgyes fogás volt ez a kópétól, mert az arabs egyszerre olyan szelid lett, mint a bárány és esdve kérte a fekit, hogy állítsa vissza az általa megrontott varázslatot. Ez aztán jó alkalom volt új zsebelésre, és a derék ember pompásan fel is használta azt. Az arabs fizetett, és azon ígéretet véve, hogy legközelebb minden úgy lesz, a mint ohajtja, távozott.

Ez tehát az a babona; a viaszbáb a fiatal arabs nővérenek vetély- és feleségtársnőjét ábrázolja, a varázsló pedig azt hajtja,

hogy ő tudja a módját, mindazt valósággal véghez vinni rajta, és pedig a nélkül, hogy hozzá nyulna, a mi itt a bábón jelképileg elkövetett. Bemázolja a bábót méreggel, már most az, a kit ábrázol, meg van mérgezve. Tőrrel szurja őt keresztül, ugyanaz fog valósággal történni, és ha még sem hal meg az illető, akkor nem a varázslat az oka, hanem az, hogy a megbabonázott áldozat ellenvarázslatot alkalmazott. És valjon ki volt az a bo-szorkamester, a kihez az áldozat ellenvarázslatért folyamodott? Senki más, mint maga a feki. E jó ember ugyanis rendszerint értesíti a veszélyeztetett nőket arról, hogy mit forralnak ellenük, és mivelhogy ezek is oly babonások, mint üldözőik, nagy összegeket fizetnek neki, oly végre, hogy a varázslatot hatástalanná tegye, így ezt is, azt is csalja, a zsebe meg ugyancsak telik, és — ne nehezteljünk rá; ha ő és varázslati haszontalanságai nem volnának, ki tudja, hány iszonyatoság követetnék el, nem mint most, viaszkalakokon, hanem élő embereken.

Eddig csak féltékeny feleségekről szoltunk, de hát még a keleti férfi féltékenysége milyen borzasztó, és mennyire más, mint az európai férfié! Az arabsok közül csak a legalsó osztálybeli férfi nem tudja fékezni indulatát; az előbbkelő osztálybeli visszafojtja érzelmeit és még a rossz kedvet is nagy képmutatással el tudja palástolni. Belül azonban annál iszonyubban forrong a „zöld kisértet“ és pedig sokszor minden ok nélkül, és előbb nem nyugszik, míg el nem érte célját. Az arabs, féltékenységtől megragadva, sokszor jó ideig meg sem mutatja azt a nőnek, a ki előidézte. Az ő erkölcsi törvényei szerint a nőnek nem lehet akarata, mentegetése üres hang, meg kell halnia, már a pusztá hitre, hogy gyalázatot hozott reá, de az ő halála csak mellékes dolog, fő, a vetélytárs, ezt pedig nem könnyű végbe vinni, mert a szokás itt is a kerülő utat szabja elé. Az arabs szégyenlené magát bevallani, hogy azért ölt meg valakit, mert feleségének megtetszett, hisz ez annyi volna, mint kikürtölni a világnak szégyenét! De hát miként érhetni el mégis a célt a nélkül, hogy ezen nép fogalmai szerint legkevesebbet se engedne becsületéből? Erre a következő eset ad feleletet, mely néhány év előtt Algierban megtörtént.

Valid seid, egy törzs főnöke, véghetetlenül szerette fiatal nejét. És a nő valjon viszont szerette-e őt? Valid azt hitte, hogy igen is, szereti, hitte sokáig, a mig neje egy napon künn a mezőn beszélgetett egy ismeretlen férfival, és pedig igen barátságos beszélgetésben. (Falu helyen az arabsok nejei szabadabban járhatnak, mint a városokban.) Valid egyetlen tekintettel sem árulta el, hogy nejét megleste, csak kéz alatt tudakozódott ama férfi után, és megtudta, hogy neje unokatestvére. Az arabsoknál pedig sajtósága az unokatestvérek viszonya. Szívesen látják, ha egymáséi lesznek, sőt sok családnál szinte magától menyasszony és vőlegénynek tekintik őket. Elég közlőrl való rokonok, hogy (nem nagyon szigorú törzsököknél) háhorítlanul találkozhatnak, és mégis eléggé távoli rokonok, hogy egyébrek tekintsék nagokat, mint testvéreknek. Ez volt az, a mi Valid Sidi seik féltékenységét legvégsőig felzaklatá. Ha feleségét kérde, megtudta volna, hogy unokatestvérevel együtt nőtt fel és testvérekül tekintik egymást. A helyett inkább féltékenységére hallgatott, föltette magában, hogy véresen megboszulja magát, és mivelhogy hidegen érlelé meg ezen vad elhatározását, ördögi módot is talált arra nézve, hogy mindkettőt elveszítse és pedig úgy, hogy kis ujját sem teszi rájuk.

Rá vette nejét, hogy unokatestvérét vacsorára meghívja. Ez el is jött és a két rokon természetesen bizalmas volt egymással. Bármennyire ártatlanok voltak is, a férjnek elég ürügy volt e bizalmasság. Midőn az unokatestvér elment, Valid seik azt mondta nejének:

— Látom, hegy jó szíveddel vagy unokatestvéredhez. Nem vehetem azt rossz néven tőled, mert az unokatestvérek egymásnak vannak szánya. Sőt inkább, lehetővé teszem neked, hogy ohajtásod teljesedésbe menjen. Elfogok tőled válni.

A nő ellenvetéseket tett e szándék ellen, de a férj nem hallgatott rá. E népnél a férj akarata vas, s felesége semmi. A nő tudta, hogy részéről itt nincs más mit tenni, mint szó nélkül engedelmeskedni.

A férj folytatá:

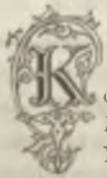
— Elválván tőlem, unokabátyád bizonyára meg fogja kérni kezedet. Eredj is hozzá! csak azt ígérd meg nekem, hogy ha majd egy év múlva sátratok előtt elmegyek, kisietsz elébem, és épen olyan módon fogadsz, mint mikor még férjed valék.

A nő tétova nélkül megtette ezen mogondolatlan ígéretet. Akkor aztán elválasztották őket és mivelhogy ezalatt édes atyja elhalt, nem volt más menedéke, mint épen amaz unokatestvér hajléka, a ki most nemzetsége feje volt. A bensőséges együttlét csakugyan szerelemre és hónapok múltán házasságra vezetett. Valid seik féltékenysége most még nagyobb lángra lobbant. Mégis kívárta az egy évet. Egész idő alatt csak a neki tett ígéretre gondolt. Eltelvén az egy év, vetélytársa hajléka alatt lovagolt el. A mint egykori felesége megpillantá, megemlékezett ígéretéről, kikisített eléje és a régi szívélyes módon fogadá. — De mostani férje közelében volt. Látta neje szives nyájasságát azon férfi irányában, a ki egykor férje volt, és most őt ragadta meg a léltékenység. Annyira feldühítette a szenvedély, hogy rárohanva feleségére, megragadta, azon módon családi törvényszéket tartott felette, és ez halált mondott ki a szerencsétlen nő fejére. Néhány nappal reá házasságtörő gyanánt kivégesztetett. Ezt akarta Valid seik. Így érte el minden czélját. Becsülete tisztára mosatott annak vérében, a kiről azt hitte, hogy meggyalázta. A vetélytárs nem sokára szintén meghalt, mert a kivégesztetett nő testvérbátyja Mekkából hazatérve, nem hitte el, hogy huga bünös volt, és meggyilkolta unokatestvérét. Így aztán Valid seik a vetélytárson is hűthette boszuját, és pedig a nélkül, hogy bár csak kis ujját is kinyujtotta volna utána. A furfangosság remek műve volt ez, de egyszerűs mind a vérszomjas ármány és csalárdságé is, a mit Valid seik itt véghez vitt. — Ilyenek keleten a férj és nő közti viszonyok.

G—e.

K é t v i l á g .

Várady Antaltól.

ét világot alkotott az Isten;
Mindakettő fényes és magasztos,
Nagy nevének égi hirdetője.

Éltet oszt, terem, nyújt mindakettő,
Mindakettő tiszta meny lakója,
Halhatatlan, olthatatlan lángu,
Istenség szemének egy sugara . . .
Egyik fölkél büszke liborával
És lenyugszik nűszke liborában —
Áthidalva a nagy ég világát,
Nézve tiszta képét messze fénylő
Miriáduyi csillag tükörében . . .

Míg a másik, hogyha egyszer fölkél,
Nem tűnik le soha, soha többé.
És kínok szívébe langot ültet,
Azt kiséri égő glóriával

Hosszu élet millió virágán
Miriád tövissein keresztül,
Elkiséri sirja mély öléhez,
És leszáll az örök éjbe véle,
Szent világul utja éjjelében . . .
Átkiséri szívek szőrayü láncaán,
Át a sirnak másik ajtajához,
A mely újra fölvisz a világba,
Hol zsbongva zug a föld nagy öble
Ébredésre hívó barsonaktól . . .

Nem marad, nem hagyja el világa
Gyermekét a végnap rómein sem.
Mellé áll a nagy bíró előtt is,
Átvilágít lelke tiszta lapján,
Glóriául minden szenvedésnek,
És vezérül egy örök világba !

Alkotója két ily nagy világnak
Csillagoknak édesatyja ottfenn !
Képed látom a nap tükörében,
Képed látom az örök sugárban,
Mely borongó lelke áthevíti . . .
Képed látom, lényedet imádom
Fénysugárban, napban, szerelemben !

Alkotója két csodás világnak,
Szerelemnek, napnak édesatyja !
Lelkem elborul a gondolatra,
Szívem elszorul és összeretlen :
Milyen óriás lehet hatalmad,
Mily magasztos, mily megmérhetetlen,
Hogyha egy szavadnak alkotása
Egy lehelled csodás szülötte,
Egy intésed lángoló csodája
Szent világa napnak, szerelemnek !

És mióta lelke rejtekében
E titoknak fürkészem csudáit,
S a mióta érzem térdre hullva,
Hogy nagyobb vagy minden gondolatnál,
Hogy dicsőbb vagy minden éreztetnél —
Oh, azóta régi boldogságnak
Rég letűnt korát megint megértem.
S hogyha csöndes éjjel elmerülve
A magánynak csillagos korában
Olvasom csodálva és remegve
Vén Sionnak siró dálnokából
Pusztuló föld szivrázó keservét ;
Térdre hullva a nagy éjszakában
Fölkiáltok Éli Sabaothoz :
„Sabaoth ! Te csillagok királya,
Oh tiporj el ! félek, és imádlak,
É r e z e m szerelmed szent világát !
Szerelemnek, napnak édesatyja !“

Egy huszonnyolcz éves öreg ember.

— Elbeszélés —

T ó t h J ó z s e f t ő l .

(Folytatás.)

IV.

Egészen besötétedett, mikor Zaládyné Elek kíséretében haza felé indult. Egy költészetben gazdag májusi est volt ez, melyből nem hiányzott sem a lágy fuvalmu szellő s a virágillat, tücsökezirpelés, sem a pásztortüzek lobogó világa és a távoli kolompok csengése. Sőt már kezdett foszladozni keleten a bihorfelhők összehajtott palástja is, hogy leleplezze a hold halvány képét.

— Mily gyönyörű est! — szólta Zaládné, midőn a szegvári utra értek, rövidre huzva a nyugtalankodó idegen paripa kantárát.

— Nem hiszem, hogy volna ember, kinek lelkét érintetlenül hagyná egy ily tavaszi est rejtelmes szépsége.

— És mégis van — felelte a szükségbeli lovag. — Szomorú kivétel ez, asszonyom, mert érezni kénytelen, hogy a természet sem volt hozzá igazságos.

— A természet soha és senki iránt sem lehet igazságtalan az én hitem szerint. A nap mindenkinek egyaránt ragyog; szépségeit, áldásait mindenkinek egyaránt tárja fel az ég s a föld. A természet fölemel az istenhez, s míg bennünk eszméket és nemesebb vágyakat kelt: imádkozni is megtanít. Csak a gonosz van azzal büntetve, hogy ne találjon enyhülést a természet kebelén.

— Hát az, kinek lelke oly beteg, hogy már nem tud örülni többé semminek? — kérde Szegvéghy nem minden keserűség nélkül — Oh asszonyom, nincs oly kemény büntetés, mint az van büntetve, kinek lelke el van fásulva, kinek szíve nem tud érezni semmit abból, a mi boldogíthatná, s élvezet nyújthatna számára.

— Igaz, de bűnhődéseért a fásult ember csak önmagát vádolhatja, miért nem vetett gátat csapongó szenvedélyei elé, miért nem volt nemesebb akarat ereje és öntudata, mely megkülönbözteti az embert az állattól, s hasonlóvá teszi az istenhez?

Szegvéghy tisztelettel párosult figyelemmel s növekvő érdekeltséggel nézett a szép asszony arczára, melyet a bibor-felhőkől kibontakozott félhold csábos fényvel vett körül.

— Asszonyom! ön kemény ítéletet mondott ki reám — mondá egész rövidséggel.

— Önre?!.. Hogyan? Hisz ön talán csak nem tartja magát fásulnak?

— Fájdalom: igen, bár nem oly értelemben, mint azt nagysád kiemelte! Én nem tudok többé örülni semminek, s reám nézve teher az élet. Testem-lelkem egyaránt beteg s gyógyulást nem remélhetek soha. Szóval megettem van az élet — 28 évvel.

— Részemről — válaszolá Zaládné jóakaratu kételkedéssel — minden tartozkodás nélkül kimondom, hogy ön nagy tévedésben van saját személyére nézve, s hogy ön (hála az égnek!) éppen nem, vagy rosszul ismeri önmagát, s idő előtt kételkedővé lett jobb sorsára nézve.

— Hogyan, asszonyom?

— Gondolja meg, mit mondott az előbb? Egyenesen azt, hogy ön már nem remélhet többé semmit, mert 28 éves korában kész öreg ember, kinek már megette van az élet. Nem látszik ez ön előtt is különösnek, sőt természeti lehetetlenségnek? Higye meg ön, hogy a fásult ember nem tud keserű lenni s panaszkodni, türelmetlenkedni és ép oly kevéssé lelkesülni. Az egy kiégett szív, sivár lélek, lomha test, mely nem tudja semminek az értékét, nem érzi semminek az örömét, s egyforma közönyvel vesz mindent, a fájdalmat ép úgy, mint a gyönyört, mert egyik sem hat reá. Az elfásult emberen mi változást sem tesz, ha vérző sebet lát, annál kevésbé lesz rosszul tőle.

— Oh... asszonyom: — kiáltá Szegvéghy restelkedve, — még most sem felelte el?!.. Valóban szégyenlenem kell magamat!

— Ellenkezőleg, örülnie kell, mert ez lelke fogékonyságáról tanuskodik, s ez egy körülmény magában véve is elég lenne arra nézve, hogy önnel szemben kizárja a fásultság lehetőségét, mely önnek bizonyára csak az elkeseredettség pillanataiban ju-

tott eszébe, s e kósza gondolat úgy bevette magát fejébe, hogy csaknem rögeszméjévé lett. Ön valóságos „képzelt beteg.“ Ismeri ön Moliére e vigjátékát?

E kérdés alkalmasnak látszott egy kis szünet tartására, mialatt a szép asszony helyreigazítá a paripa félrecsuszott nyak-kötőjét, Szegvéghy pedig lehetőleg nagy zavarban volt, mert hallott ugyan egyetmást Moliérről, sőt láthatott volna is darabot tőle a színházban, ha ideje lett volna s egyáltalában „nobel“ dolognak tartotta volna az előadásra figyelni — hanem olvasni ugyan nem olvasta semmiféle darabját. A kérdés azonban fel volt téve s felelni kellett reá, még pedig úgy, hogy irodalmi tájékozatlansága ki ne derüljön.

— Ah, Moliére! Kitűnő író — mondá — Minden darabja kitűnő.

— S mit tart ön különösen „Képzelt beteg“-ről?

— A „Képzelt beteg“-ről? ...

(Nos? ez bizony különös kérdés! Még bizony sarokba szorítja ez az asszony a nyílt mezőn, hol tulajdonképen semmiféle sarok sem létezik.)

— Azért kérde, uram, mert éppen alkalmoszerű — folytatá Zaládné, csakhamar észre véve, hogy lovagját kissé zavarba hozta s finom kimélettel ki akarta menteni e zavarból — Ugy látszik, azért nem felel, mert nagyon jól tudja, hogy Moliére is részemen van ez alkalommal.

Pedig dehogy azért! Ilyesmi éppen nem fordult meg a sarokba szorított lovag elméjében, ki kénytelen volt erkölcsi megszegyenülést érezni e művelt lelkű nővel szemben, ki oly gyöngéd tekintettel s kimélettel vonja őt el a nyilvános megszegyenülés zavarából. Most kezdte érezni igazán, hogy ő talán mégsem egészen fásult, mert ugyancsak nyugtalankodott, izzadt a tudatlanság kelepczéjében, mely már-már összezsugorodott fölötte. És ime, e nő, ki a kelepczébe vitte, ki is szabadítja onnan. „Köszönet, szép asszony, e — kegyességért!“

Elek levette kalapját, s homlokáról néhány veriték-cseppet törült le, mi közben fürteivel az esti szellő susogva játszott.

— A hasonlat alkalmazásában nem voltam egészen szó szerint szabatos — folytatá Zaládné az ő megnyerő modorában — ön nem képzelt beteg, hanem képzelt — fásult, vagy ha tetszik: képzelt öreg ember — 28 évvel.

— Ah, valóban? Mennyire ohajtom, hogy nagysádnak ebben is igaza legyen!

— Biztosítom, hogy igazam van. Az örömök élvezhetlensége, sőt megvetése önnel még nem fásultság, csak annak kezdete, melyet — ha jól emlékezem — Bulwer Eduard, a világ egyik legnagyobb regényírója „lelki és testi csömör“-nek nevez. — E lelki bajban legtöbbször a gazdagok szenvednek. Beteggé teszi őket a fényűzés, az élvhajhászás, minek könnyelmű s egyelőre kétségtelenül csábító és édes folytatását lehetővé teszi rájuk nézve a — tőke; mert nem ismerik a munkát. Pedig e nélkül egy embernek sincs jogosultsága a társadalomban, mert mindenki bizonyos tevékenységre van teremtve, mely elősegíti a közös emberi célokat.

Az ifju nő a meggyűződés s az őszinte jóakarattal hevél mondá el mindezt, oly áthatottan s oly megnyerő kedvességgel, hogy lovagja egészen legyőzve érezte magát s a bámulatteljes tisztelet mellett, mit Zaládné finom szelleme, kitűnő képzettsége és méltóságos jelleme keltett lelkében, újabb s mély, benső megszegyenülést érzett, melynek ellenében a védelemre még csak szava sem volt. Érezte, tudta, hogy „ráolvasott“ e nő,

s hogy nagy mértékben igaza van. Néhány elismerő szót mondott, és azután — elhallgatott.

— Mennyit fog még ön használni! — szolt Zaládyne befejezőleg. — Vagyona, neve és befolyása csak növeli tevékenysége értékét, s az élet becsét, melynek igazi oldalát meg fogja ismerni, visszanyerve mindazt, a mit eddig magára nézve örökre elveszettnek hitt.

S kezét nyújtá Eleknek, ki a finom kis kezét gyöngéden, és bizony hévvel is megszorítá.

— Sőt hálás köszönettel tartozom önnek, asszonyom, hogy alkalmat adott a gondolkozásra — felelte aztán Szegvéghy. — Mert a miről nagysád beszélt, minden esetre méltó a komolyabb gondolkozásra. Azonban csak most jut eszembe, hogy annak főfeltétele alól magamat kivonjam, csak annyiban legalább, hogy ne tartson nagysád a munka ellenségének.

Tíz óra körül lehetett már az idő, mikor bucsut vettek egymástól, s Szegvéghy lassu koczogással lovagolt visszafelé, még pedig nem minden boszuság nélkül, mely egy nő előtti megszégyenülése következtében támadt. Boszankodott azon, hogy Zaládyne megszólítja s így találkoznia kellett, s bántotta az, hogy e nő sokkal élesebb látásu, hogysen e rövid bár, de jelenetekben gazdag együttlét alatt határozott fogalmat ne alkotott volna magának az ő személyéről és bizonyára kedvezőtlen, a minek oka legfőként az az átkozott, az a végzetes ájulás, továbbá Moliére, végül pedig a tőke betegiről tartott tudományos értekezés, melynek ő (elég bolondul) teljes mértékben igazat adott eleinte, mintha csak valami csendes természetű szellem intette volna hallgatásra és elismerésre.

— Eh, de végre mit törődöm vele? mit ér, vagy használ nekem ez, hogy e nő ezt vagy amazt gondolja felőlem? Gondolja, a mi tetszik.

Ingerülten rántá meg a paripa kantárát s olyanformát érzett, mintha ma valakivel összeveszni szeretne.

Szinte sajnálta, hogy előbb nem jutott ebbe a hangulatba. Milyen pompásan összeveszett volna azzal a szép asszonnyal, a ki bírja az ő gyengeségeinek titkát!

(Folytatása köv.)

Az utolsó parthie.

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(Folytatás.)

E hamis bölcsélet elzárta minden további mellékokoskodás utját és én látszólag nyugodtan, s valóságban inkább elszántan értem haza.

Közönyösen, mintha nászi meghívót irtam volna, irtam meg szomorú jelentésemet: két utolsó levelemet főnökömhez és Fánnihoz.

Az elsőben leirtam szerencsétlen lépésemet, indokát s azt, mi ezen végzetes lépésre vitt, szórol szóra.

A másodikban már szégyeltem az igazságot írni, resteltem kislelküségemet bevallani, hazudtam. — Tettem indokál azt hoztam fel, hogy vállalataim megbukása s ebből kifolyó elszegényedésem, mely elzárja egyesülhetésünk utját, okozta azt.

Meg akartam halni.

De előbb még megakartam kísérteni, ha valjon nem élhetek-e még.

2000 frt volt nálam. Ha e pénz akkor minden terv nélkül

enyém volna, talán nem szánom rá magamat azon becsételen lépésre, de a 2000 frtból 1500 frt főnököm pénze volt, melyet amaz undok szörny torkába dobtam s még sem volt elég. Megakartam kísérteni utoljára a szerencsét: vagy visszanyerem, a mit elvesztettem, vagy elvesztem ezt is és akkor: — alig 1000 lépés a kártyaháztól — a Duna.

Mikor kész volt a két levél, — lepecsételve fekete viaszszal, a mint az ilyen szomorú alkalmakkor illik és szokás, és megczimezve: a K. J. B. és társa czégnek, a másik: Hazai Fánni kiasszonynak M. . Karolina divat- és piperetermében — ezt az asztalon, szembeötölő helyen hagytam, a másikat pedig magamhoz vettem és elindultam.

A legelső levélgyűjtőbe bedobtam a levelet, mely a K. I. B. és társa czégnek szolt és így okoskodtam:

Vagy meghalok, vagy nem; ha meghalok, szükség, hogy megkapják levelemet; ha nem halok meg, ez ugy is kezemhez jó, a másik levél pedig szállásomon biztos helyt van.

Lépteimet az ösztön, s azon lázas delirium vezette, mely egész valómat mintegy bilincsekben tartotta, annyira, hogy midőn később visszaakartam emlékezni a végzetes lépésemet megelőzőt dolgokra, alig tudtam csak homályosan is rendbe szedni emlékezetemnek szolgálatot felmondott szálait.

A mi ezután történt, csak homályos képekben él lelkemben, hanem azért nem kevésbé fontosak, sőt talán a legfontosabbak azon események között, melyek boldoggá tettek.

Tehát miután elvégeztem a levelekkel tennivalómat, a fennérintett okoskodás még inkább megerősített lépésem elmaradhatlansága felüli meggyőződésben: a dunapartra fordultam, hogy hét óráig eljárjaljam az időt, mert akkor jött ki Fánni a pipereüzletből.

Nem volt messze hét óra: a plebániában $\frac{1}{2}$ et ütött hétre.

Öt perczzel hét után már együtt voltam Fánnival.

A leány mereven nézett szemem közé s remegő hangon kérdé:

— Mi lelte önt, Károly?

Zavartan sütöttem le szememet s annyira ügyetlen voltam, hogy nem tudtam felelni.

— Napok óta látom önt ilyen izgatott állapotban, ilyen kimagyarázhatlan magaviselettel, és megvallom, nem csekély aggodalommal vizsgálódtam azoknak okai után.

— Ah, ön vizsgálódott!? — kiáltottam föl meglepetve.

Olyan különös módon nézett reám a leány, hogy méltán támadt bennem gyanu: Hátha sejtí, ha tudja szándékomat és azon körülményeket, melyek rákényszerítenek!

Komolyan megijedtem, azonban a jövő pillanatban ismét nyugodtabb lettem.

— Igen, vizsgálódtam, de eredménytelenül — folytatá Fánni — s most komolyan kérdem, barátom, mondja meg, mi bántja önt?

— Semmi, épen semmi.

— Valami baja mégis van: talán beteg?

— Dehogya!

— Talán valami veszteség, valami csalódás érte!?

— Semmi, semmi.

Még egyszer végig nézett rajtam, vizsgálódó, átható tekintete lelkem mélyeig hatott; ugy hiszem, hogy látta is azt a sötét tervet, mely lelkemben hánykolódott, mert fájdalmas tekintettel vette le szép szemét rólam.

Együtt vacsoráltunk egy sörcsarnokban, de szótlánul költöttük el a kevés sültet, mely vacsoránkat tette, s ugyancsak szótlánul kísértem el a kapuig.

Elváltunk.

Szemeim megteltek könnyel, midőn szokás szerint ajkaimhoz emeltem kis kezét.

Egy nem annyira fájdalmas, mint inkább nyomasztó, nehéz érzés vett rajtam erőt.

Csaknem tántorogva távoztam s mint eszeveszett rohantam a legközelebbi bérkocsi-állomásra, bele dobtam magam a legelső kocsiba s rákiáltottam:

— Buda — Ráczváros.

A kocsis megcsapkodta lovait, melyek elegendő erőlködtek, hogy gyorsan haladjanak.

Tíz-tizenkét perc múlva megállt a kocsi.

— Hol vagyunk? — kérdém.

— A Ráczfürdő előtt.

— Czélnál, — szoltam s leugorva kifizetém.

Gyalog tettem innen az utat a nyugalmazott kapitányné házáig.

Kopogtattam.

— Ki az? — kérdé az öreg anyó, ismert rikácsoló hangján.

— „Ave Mária“ — szoltam elég hangosan.

Beeresztett.

A termék még csaknem üresen álltak, alig 7—8 ember lézengett bennök, kik úgy látszik, vártak valakire.

Rám vártak.

— Isten hozta uram! — szolt egy ragyás képű, rőt szakállú „görög“. — Fogjunk munkához?

— Ha úgy tetszik.

— Blattra játszik, vagy bankot ad? — kérdé vigyorogva és oda vezetett egy asztalhoz, melyre a magyar kártya nyolcz alakja volt festve.

— Bankot adok! — szoltam, és határozottan helyet foglaltam az asztalnál.

— Mi a bank?

— Három százas.

A „görög“ ajkat biggyesztett, mintha azt mondta volna: kevéssé.

— Tehát 400 ft. — kiáltottam s még egy százast tettem ki.

— Én nem szoltam semmit, — mentegeté magát a rőt szakállú; — hiszen ha elfogy, ujat tesz ki.

— Ha lesz! — szolt egy sunyi tekintetű, barna ember, kellemetlen orrhangon.

— Biztosítom Billenstein ur, hogy van mit elzsebeljen — mormogtam félhangon.

(Folytatása köv.)

A nő a háztartásban.*)

Hogy a birtok kiküzdése, a vagyon és a gazdagság megszerzése munkából áll, az kétséget nem szenved. Száz év előtt mondá már egy tekintélyes nemzetgazdász, hogy: „A tőke: munkagyűjtemény;“ és ez még ma is áll. A munka a férfi disze, az egyedüli jutalom, melylyel kereset mellett tisztelet is jár; az egyik embernek bizalma a másikban mindig a munka iránti bizalom volt és az is lesz. Ámde mi köze van a munkának a fogyasztás és az élvezethez? Avagy dolgozom-e akkor is, midőn fogyasztok és élvezek? Miként egyeztetem össze e két, annyira különböző eljárást, a munkát, a mely birtokot szerez, a fogyasztással, mely birtokot emészt?

Ez a kérdések kérdése; mert a fogyasztás és az élvezet marad a nő országa örökké. Ámde a nő becsének mértéke, minden egyesre és így az egész emberiségre nézve is, ama tevékenység mértékétől függ, melyet a fogyasztásnál dolgozva kifejt.

E tétel világos kifejtése végett, kénytelen vagyok még figyelmét egynéhány perczre igénybe venni.

Tagadhatlan, hogy többet el nem használhatok, mint a mennyivel bírok, vagy a mennyit szerzek. Általános tehát azon tétel, hogy minden emberre nézve a fogyasztás mértéke és határa a szerzésben rejlik és a szerző fél a férfi.

A férfi szerzeménye pénzösszeget jelent, a háztartási fogyasztás hasonlóan; ezek után úgy hiszem, ki sem fog megütöközni rajta, ha azon tételt állítom fel, hogy lehetetlenség, hogy a fogyasztás hosszabb ideig nagyobb legyen, mint a szerzés, és ha igen, akkor a gazdaság betegsége áll elő. A kiadások a bevételek mellett — a tőkét kezdik fogyasztani; először csak lassan, észrevétlenül, azután gyorsan és mindig gyorsabban; először jönnek a kisebb adósságok, s minden értelmes anya első kötelessége volna, leányának figyelmét a gazdaság e kórállapotának első tüneteire irányozni, őt az életboldogság ama borzasztó ellenségével megismertetni, mely épen ily kis dolgokban emelgeti figyelmeztető ujját. Jó azoknak, kik meglátják. Ily kis dolgok: a kifizetetlenül maradt napiszámlák, a kenyér, a hus, a vaj, ezer kicsiség, egy forint, egy tallér, csak a jövő napra odázva. S e kifizetetlen tegnapi forint, e tallér oly kellemetlen, a mai bevásárlásra szánt forintot veszi igénybe, de ki kell fizetnem! A holnapi nap már mai nappá lett, a napból hét lesz, a háztartási pénz nem elég, s férjnek adnia kell abból, a mit másra szánt; a kedvetlenség beállit, a betegség itt van. Ki segíthet itt? Ki más, mint a nő? És miként? Nem is kérdés; helytelenül járt el, a kiadásokat meg kell szoritania; méltatlanságot követ el, midőn a kedvetlenül adó férjnek szemrehányását zokon veszi és pirongatja akkor, a midőn a nőt maga a dolog pirongatja. A dolog komoly, ha így halad, a könnyű betegségből nehéz lesz, s a nehéz betegség a halál magvát hordja a szivben. A szám egyiránt ráteszi kérlelhetlen, hideg kezét a szerelemre és a boldogságra, s az első köny az első kifizetetlen számlára hull. Mily prózai dolog! És mégis mily ijesztő komorság van e prózában! Ismeritek? Gyermekeiteket a betegségtől, a meghüléstől óvjátok; virágaitokat megöntöztitek; a madaraknak enni adtok, de az ifju leánynak elfelejtitek megmutatni, miként uzsoráskodhatik hazaitokban a házi boldogságnak legveszedelmesebb mérge, lassan és észrevétlenül addig, míg a velőbe hat, s a gazdasági halál a szeretet halála s leggyakrabban az élet halála is lesz. Rajzoljam tovább a képet?! Szükségtelen, nemde? A dolog oly egyszerű, csak azt jelenti, hogy a nő működésének első és általános elve nem más, mint az, hogy a háztartásban azon összeghez, melyet a férj a nőnek adhat, szorosán ragaszkodjék! Oly nő, a ki ez elvben kételkedik, vagy azt — bocsánat a kemény szóért — vétkes könyelműséggel megsérti, nem érdemli meg, hogy ama tiszteletre méltó névvel: nő nevezzék; valóságos gazdasági természetellenesség, ez elvet nem követni. Nagyon rosszul állanánk, ha valaki a leány nevelését már befejezettnek tekintené, mielőtt legalább e tételt szívébe csepegtette volna.

Igaz, hogy mindehez felette szükséges valami s e valami azon pont, a mit a férjvilágnak komolyan lelkére kötünk. Honnan tudja a nő, hogy tulajdonképen mennyit fogyaszthat el vesztély nélkül? Valjon felismeri-e a nő pusztán a férj iránti szeretet által a kiadás nagyságát? Ki tanítsa meg a kellemes és a szükséges megkülönböztetésére, arra, a mit megtehet és a mit magától, vagy a mi még nehezebb, szeretett férjétől megvonhat?

*) Mutatvány „A nő a nemzetgazdászlat terén“ című munkából, melyre utolag felhívjuk a gondolkodni szerető hölgyek figyelmét, Szerk.

Ne birjon a nő azon joggal, hogy azon összeget, a melylyel bir, egyszer-mászor önnállóan számítsa fel, különösen akkor, midőn férje kedvét keresi? Ha a háztartást neki kell vezetni, észélyes-e, hogy a felett egyedül a férj határozzon? Honnan ismerje a nő a tulkiadási félelmet, ha egyáltalában nem tudja, mily viszonyban áll az a férj bevételeihez?

E téren véghetetlen sok liha követtetik el! Hány száz és ezer férfi van, a ki azt hiszi, hogy elég, ha a nőnek, a házi költségvetés tullépésekor szemrehányást tesz! Viszontszemrehányásnál egyebet ezzel nem fog nyerni. Ez alap hamis. A nőnek, ki a kiadás fontos terhét viseli, tudnia kell, hogy hol van ama határ, melyet a ház veszélyeztetése nélkül meg nem éríthet és a férjnek mindhettőjük jóvoltáért, e határt ki kell jelölnie. Az értelmes férj kötelessége neje előtt vagyona egész állapotát feltárni s ezzel őt felelőssé tenni arra nézve, hogy gazdasági hibát ne kövessen el. Ama nagy és általános alepely, hogy a kiadás összege a bevétel összegétől feltételezendő, minden gazdaságnál az által nyerjen kifejezést, hogy a bevétel és a kiadás tiszta képe a nő előtt is alapvonaiban ki legyen tárva, és hogy az, a mi észélyesen a házra fordítható, közösen állapíttassék meg. A háztartás általános s gazdasági tervének megállapítása körüli részvételben áll a nő első gazdasági működése. Az összeget, melyet kezelnie kell, együtt állapítsa meg férjével. A veszélyt, melyet ez összeg tulhágása szül, ismerje és saját veszedelmeként érezze és tekintse. A bevétel és kiadásnak nevezett gazdasági sorrendben legyen munkatárs, irányadó tényező. Semmi kétség, gyakran csak arról, a mit a nő követel, tudja a férfi tisztán felismerni azt, a mit adhat. Ha a tévedés itt veszedelmes, az egyetértés megbecsülhetlen, s ha a nő még segédkezet nyújt, akkor ama risztelettel, melylyel a férfi minden eredmény iránt viseltetik, ama szeretetnek is felét a maga számára biztosította, melyet a férfi érez munkája iránt. Az értelmes férfi nem fogja e mellett eltévesztetni annak helyes mértékét és alakját, a mit nejjével közhethet.

Ha ez megtörtént, a gazdasági viszonyoknak ama véghetetlen különfélesége mellett, lehet-e még valamit felhozni a mi az élet minden körülményei között közös értékkel bír?

Ez mindenesetre áll, hogy: habár a nő a belső gazdaság feje, az egyik nagyon fontos rész felett soha sem fog egyedül határozhatni: csak a másodíknak korlátlan ura. Mindenek előtt meg kell tehát a felett egyezni, mily viszonyban álljanak e részek egymáshoz, mert csak a másodíknál kezdődik a nő háztartási működésének teljes komolysága.

Kénytelen vagyok itt egy egész gazdasági számításnak az alapjait előterjesztetni, a mely sokoldalú tapasztalaton gyökeredik.

Az összes bevétel minden helyes számításnál két főrészt oszlik. Az első magában foglalja mindazt, a mi a férfi vállalkozásaira van kijelölve, és részben forgalmi kiadás, részben a legtagabb értelemben vett tőkéből áll. Nagy áldás a férjre nézve, ha nejjével erről is értekezhetik. A bevétel második része abból áll, a mi tulajdonképen a háztartásra van kivetve. Részünkről e részt következőleg állapítjuk meg.

Azt, a mit a család háztartására megállapított, körülbelül hat részre kell osztani. Az egyik részre a lakás tart igényt; a másodikat a házi szükségletek, ruházat, világítás, tüzelés és a cselédesség követeli ki; a harmadikat kivételes kiadásokra kell fennbagni, a milyen a betegség, haláleset, biztosítás, vesztesség s e mellett szórakozás s élvezet; a negyedik részt ha lehet, meg se kell érinteni, hanem mint tartalékot félre kell tenni, ez a család és nem az üzlet takarékpénztára; hisz mindenhol beáll egy pillanat,

midőn száz forint háromannyit ér; a negyedik részt tehát egyik évből a másikba kell átvinni, és így tovább, érintetlenül, míg végre a gyermekek hozományát képezheti; míg a többi rész számlái minden nap, hét, hónap és évnegyed végén lezáródnak, e számla folytonos s egész életre szóló legyen. Ez eddig négy rész lenne, e négy részben a nő s a férj együttesen számoljanak. Máskép áll a dolog az utósó két részzel? Ezek a napi és heti kiadásokat, a tulajdonképeni háztartást képezik; ezek egyedül a nőre tartoznak; ide a férj akarva sem követheti a nőt; e téren korlátlan urnő. Én meghatározhatom ugyan, mit adok neki, de nem azt, hogy mit kapok azért kezeiből! Ezer család közül azonban bizonyára csak száznak lesz megközelítőleg biztos jövedelme, s e jövedelem nagyobb része a fenti osztályok szerint fordíttatik a háztartásra; mindebben a nő az irányadó; a kiadások felében egyedül urnő, és e kiadásoktól függ mindnyájuk boldogsága és jóléte.

E belső gazdaságra nézve is egy egész sora áll fenn a körvonalozott osztályoknak, a melyek mindegyike követeléssel lép fel; és az értelmes gazdaszony csakhamar kiérzi és kiszámítja, hogy e dolgok szigorú, kérlelhetlen rangsorozattal bírnak; hogy a házi szükségletek e rendsorát senkinek, a legszeretreméltóbb nőnek sem szabad — ha csak egy hétre is — eltévesztetni a nélkül, hogy a tévedést meg ne érezze. Itt a kenyér, itt a hus, ott a kávé, cukor, ott a vaj, a zsir; az okos nő csakhamar észreveszi, hogy ha nem akarja, hogy háza ajtaján a rendtelenség koczogjon, a mennyivel egyikből többet fogyasztott, annyival kell kérlelhetlenül a másiktól kevesebbet kiadnia. Kiszámítani mindezt képes nem vagyok; de nincsenek-e mindenféle „nőképezdénk“ és „leányiskoláink“, a melyekben egyáltalában legkevésbé sem hangzanék furcsán, ha azt követelnék, hogy egy 16 éves leány nem arra a kérdésre, hogy a husban és kenyérben, a répa és a cukorban mennyi az óleny és a légeny, — hanem arra a kérdésre feleletet adna: mennyit basználhat fel egy család átlag ebédjére, kávé, vaj stbre, ha a férj évenként körülbelül 1200, vagy 2400 vagy csak 800 frt jövedelemmel bír? Vagy pedig: mibe kerül a világítás egy télen át, vagy mennyi ruházatot igényel a ház, mennyi tüzelőt a konyha 5 személyre? Avagy nem lenne ez a „tudomány“ a „neveléshez“ méltó? Kevesebb értéke volna, mint Chopintól egy etüd, vagy a piros és a kék színű divatvirág közti különbség? Tanulnak, tudom is én, minő algebrát, tudom is én, minő történetet, tudom is én, melyik költőt Talán azt akarja valaki, hogy mindezt ne tanulják? Korántsem, de hogy a leányok tulajdonképeni és legfőbb feladata ebben állana, hogy ez már mindent magában foglalna, hogy e miatt feleslegesnek tartassék az a tudomány, az az ismeret, a mi nélkül a nővé lett leány meg nem élhet, ez az, a mi ellen küzdünk!

Adjunk leányainknak, a mit adhatunk, de legyen az bármi, soha se feledjük el, hogy a legszebb, legértékesebb hozomány a kötelességérzet amaz élő tudata, hogy a szigorú mindennapi rend, a háztartás iránti tisztelet: csak is mindennapi munkával tartható fenn. Neveljük a leányt, nemcsak asszonynyá, hanem házi asszonynyá is.

Követeljük, és jogosan követeljük, hogy egyetlen üzletember se tekintessék üzletképesnek, a ki gyártmányairól számadást összeállítani nem képes; ki jogosít fel minket ily körülmények között, a leányt a háztartásra képzettnak tartatani, ha háztartási számadását összeállítani nem képes? Avagy az anyák és az atyák soha sem tapasztalták, mennyit ér az?

Egy hét története.

Szeptemberhó 22-dikén.

Nagyvilági házasság. — A boldogság napjai. — A nászruha. — Az esküvő. — A vőlegény. — A komorna. — Hogy volt? — Pénz vagy becsület. — A hű lovag. — Torokvilág. — Egy fiatal művész magánéletéből. — A mentő. — Hálanyilatkozat. — Udvari jelenet. — Tünetmentes orvos.

Hogy hol történt meg, azt nem szabad megmondanom, megneheztelne érte nénemasszony „Rózsás napló,” de valósággal megtörtént, véghetetlenül szerették egymást, pillanatig tetsző boldog éveikig, a férfira nézve el volt veszve a nap, a melyben kedvesét nem láthatta, elárasztotta őt szerelmének minden kigondolható jeleivel, egy mosolya boldogabbá tette a világ minden élvezeteinél, büszke volt reá, hogy az egész világ olyan szépnek tartja kedvesét, mert csakugyan szép volt, nem a szó közönséges értelmében, nem csupán az arc, egész lénye maga volt a bűbáj, mosolya ígézet, minden mozdulatán az az elbűvölő kellem, a mit nem lehet elsajátítani, hanem úgy adatik a teremtőtől, mint a költészet, kiválasztottjának, ezer közül egynek, a mellett az a véghetetlen kedves lélek, örökké vidám, mint a madár, örökké mosolygó, mint a tavaszi virág, és mindezen testi-lelki drágakincsek csak kedveséért voltak a világon; egykor, régen, mikor még nem szeretett, elfogadta a hódolatokat, tán jól is estek neki, hiába, a szépségnek meg van az a joga, hogy örüljön diadalmainak; de midőn őt meglátta, megszerette, és mióta szeretett, ő volt neki az egész világ, más férfi nem létezett reá nézve, és méltán, mert a férfi sem épen mindennapi ember, a közéletben fényes szerepet játszik, a társas körökben kedves egyéniség, azon felül szép vagyonnal rendelkezik, évenként 15—20000 frt jövedelme van, szóval annyira összeillettek és annyi irigye volt egyiknek a másik végett, de mit törődtek ők azzal, mit törődtek ők az egész világgal!

Végre, a napokban ki volt téve a szép menyasszonyi öltözék, és még a férfiak is seregesen tódultak az illető divatkereskedésbe, bámulni a szebbnél szebb csipkéket. Nem irhatom le a nászöltözék egyes részleteit, mert különben a „Divattudósítás“ leányasszony neheztelését vonnám magamra és méltán, mert az valóban fejedelmi volt, egészen méltó a csudaszép menyasszonyhoz. A kereskedő végre is kénytelen volt szépen kérni a férfiakat, ne tiszteljék meg boltját olyan nagy sokaságban, engedjenek elsőséget a hölgyeknek, ezeknek is szűk volt a nagy helyiség és mindvalamennyien nehéz szívvél váltak meg a fejedelmi pompától; hiába, de ritka nő tudja az ilyet egy kis szívdobogás nélkül nézni.

Azután bekövetkezett az esküvő, az egész városban csak arról beszéltek, az utcákat ezernyi nép lepte el, a templomba alig lehetett beférni, minden szem a holdog párt nézte, a pap ráadta az isten áldását, megeskette a csudaszép menyasszonyt vőlegényével, kinek arca szinte sugárzott a boldogságtól, de a ki nem volt az a férfi, a ki éveikig szerette kedvesét és attól lánolgóan viszonyszerettetett, hanem egészen más, egy nagyon derék, csinos fiatal ember, de a kiről addig a napig, hogy a csudaszép hölgy vőlegénye lett, vajmi kevesen tudták, hogy általában a világon van-e, és ennek a fiatal embernek adta a csudaszép hölgy kezét és esküdött örök szerelmet az Isten oltára előtt.

Az ezernyi ezer ember mindvalamennyien felette érdekesnek találták ezt, sokkal érdekesebbnek, mintha kedvese karján lépett volna oltár elé, legalább van miről élczelni és nevetni. Csak egy volt, a ki nem osztozott a közönség jó kedvében, egy kicsi, öreg asszony, egész hátul állt a templomban, és egész aláhuzódott az imaszék alá, hogy az emberek ne lássák könnyeit, a melyek zápor mód omlottak alá barázdás arcán.

Én is csak távolról néztem a fényes szertartást, — szeretek helyt adni a nagyobb kíváncsiságnak, — és ennek a körülménynek köszönhetem, hogy amaz összetöpörödött anyóka közelébe jutottam. És megvallom gyöngeségemet, engem ez az igénytelen teremtes jobban érdekelt e perczen az egész fényes szertartásnál, az ezernyi jelenlevőkkel egyetemben; talán a könyek miatt, melyek annyira elütöttek a pillanat hangulatától; vagy talán sejtettem, hogy ez az öreg asszony itt több a közönséges nézőnél?

A szertartás elmult, az emberek kitérdültek ismét a templomból, csak az öreg asszony maradt még ott, azért én is csak ott maradtam. Kis idő múlva fölemelkedett térdeltéből, körülnézett, és szörnyűkép elcsudálkozott. Azután rám nézett és halk, reszketeg hangon azt kérdezte tőlem, ha talán nem történt-e meg az esküvő? és olyan esdő tekintettel nézett reám, midőn ezt kérdé! Bizonyynal jobban szereti vala, ha azt hallja, hogy nem történt meg.

Én azonban nem tehettem meg neki ezt az örömet; megmondtam neki, hogy biz az már megvolt, az asszony egy kicsit maga elé merengett még, azután újra rám nézett, azután mintha nem birna többé érzelmeivel: — Ugy-e bár, ön is rettenetesnek találja ezt a dolgot? — e szavakkal fordult hozzám.

— Annak én! — hagyám helyben — és tökéletesen értem a Kegyed szomorúságát, — pedig dehogy értettem!

— Ugy-e, hogy rettenetes? — mondá újra az asszony, és részvétem által vonzatva — jó öregek módjára, — egyszerre egész bizalmasan folytatá:

— Csak én tudom, milyen rettenetes, mert csak én tudom, mennyit szenvedett a jó lélek. Oh, az a jó lélek! Csak én ismerem azt a lelket! Mert tetszik tudni, én komornája vagyok! — tevé hozzá önérettel.

— Ah — viszonzám én örvendetes meglepetéssel. — De hát hogyan történhetett az meg?

— Az, az, hogyan történhetett meg! — szólt az öreg keserű fölháborodással. — Még két hóval ezelőtt akár a gerlepár, úgy szerették egymást! Akkor az a, nem is tudom, hogy mondjam, elmegy fürdőre, Csehországba, vagy hová, minden nap jöttek-mentek a telegrámok, néha háromszor is, hogy alig győztem feladni rá a választ, és egyszer aztán, ugy a harmadik héten, három napig nem jött telegrám; a lelke angyalom azt se tudta, hová legyen bánatában; negyednapra még mindig nem jött telegrám, este azonban nyilik az ajtó és ki lép be? Senki más, mint ő! Én épen az urnómnél voltam, az urnóm eléje repül, én meg rá nézek, és akkor mindjárt a szeméből olvastam ki gonosz szándékát. Kimentem tehát a szobából, de hogy is ne maradtam volna az ajtónál, mikor olyan véghetetlenül nagyon

szeretem a lelkem urnómet, hogyan is hagyhattam volna magában az én drága angyalomat!

— Nos aztán? — nógatám a jó asszonyt, midőn kis szünetet tartván, attól kezdék tartani, hogy megvonja tőlem bizalmát. De ok nélkül aggódtam, a jó asszonynak szükségkép ki kellett önteni szívét.

— Nos aztán — folytatá tehát ujult erővel — az a, nem is tudom, hogy híjam, nem volt még ott egy fertály óráig, már egész bűnbánó hangon el kezd sópánkodni, hogy neki mennyi sok adósága van, száz ezer forint, vagy mennyi, és most abban a fürdőben valami bankár leányát ajánlottak neki, a kivel mindjárt esküvő után egy miliót kap készpénzben; nos uram, nem csunyaság ez?

— Bizony nem szép — hagyám helyben.

— Pénzért, uram, adja el magát ez az ember! Egy férfi, uram, pénzért? És itt hagy egy nőt, a milyen nincsen több a világon, és a ki őt úgy szereti! Aztán az a bankár leánya, tudja-e, hogy az milyen? Csuf, uram, egy valóságos majom!

— Tehát látta?

— Hogy ne láttam volna! Megszereztük az arczképét. Aztán azok is mondják, a kik őt magát látták. Ott pompázott a fürdőn. Mondhatom, szép pompa volt! A legrutabb leány az egész fürdőn!

— Legalább az az elégtétele van urnójenek, — jegyzém meg én, hogy az érzékeny szívet jó hangulatában megtartsam. De, úgy látszik, szavaim elvétették hatásukat.

Az ám, elégtétel! — veté ellen a nő — Urnóm csakis abból látta, hogy miféle portéka az a, nem is tudom, hogy hívjam! Hogy az soha sem is tudott szeretni. Csupa-merő hiuság az egész ember, nem is érdemi meg, hogy férfinak mondják. Az urnómet is csak hiuságból szerette. Tetszett magának benne, hogy olyan gyönyörű nő szereti. Most meg abban tetszik magának, hogy olyan gazdag leányt kap feleségül. A ki majd a százezer forint adósságát ki fogja fizetni! — és az öreg asszony úgy nevetett e szavakra, hogy az egész templom megtelt visszhanggal.

— És az az új vőlegény? hogyan mehetett ahoz urnóje? — kérdém én, felhasználva e kedvező pillanatot.

— Hja, lelkem, az úgy volt, hogy az a, nem tudom, hogy hívjam, elég vakmerő volt, azt mondani urnómetnek, hogy habár azt a miliomos majmot veszi is el, azért mégis őt szereti. Mit? őt szereti? Látta volna csak akkor az én angyali urnómet! Azon módon ajtót mutatott neki, és hogy soha vissza ne találja az utat, hát volt egy fiatal ember, a ki a hová csak járt, mindenütt sarkában volt, a mostani vőlegény volt az; az urnóm rá se nézett, akár ez a levegő itt, a fiatal ember mégis csak bámulta, imádta; mikor kocsiba ült, ő nyitotta ki neki az ajtót, és mikor leszállt a kocsiról, ismét csak ő állt előtte, és most, hogy annak a vásárczikk férfinak megmutassa, mennyire semmibe sem veszi, hát ahoz ment, nos uram, érti már?

— Értem — mondám, udvariasan meghajtván magamat a derék asszonyság előtt, a ki csak most kezdett eszmélkedni, midőn tudniillik távozó voltam.

— De uram, — kérdé — miért is maradtunk mi annyi ideig a templomban? Azután ön talán vén csacskának fog engem tartani?

— Oh, dehogya! — tiltakozám. — Már hogyan is tehet fel rólam ilyen rossz emberismeretet? Azután nem jobb-e, hogy az emberek megtudják, mi mindenféle házasságok történnek a földön?

— Igaza van, a földön, és nem ám az égben, a mint pedig illenék — mondá a jó lélek, azután elváltunk, ő jobbra, én meg balra a nagy piacon.

Biz az így történt, és vannak emberek, a kik egész rendjén levőnek találják e dolgot. A férfi ott hagyja kedvesét pénzért! Pénzért? — mondják, — Nem, hanem egy milióért, mert annyit nyom a választott; ez nem pénz, hanem egy világ, egész nagyhatalom, a miért aztán szabad egy kissé csuffá tenni egy nőt, maga-magával együtt. A férfiui becsület? az erkölcsi és kötelességérzés? Kimondani sem merem e szavakat, annyira féltem, hogy kinevetnek. Egy milió és kötelességérzet! Egy milió és becsület?! Hát annyira elmaradtam én a kortól, hogy ezt a kettőt még szembe tudom állítani?

Igaz, nagyon elmaradtam a kortól, csak az az egy vigasztal, hogy nem magam egyedül járom így, vannak még mások is, kevesen, de vannak, így például van itt a fővárosban egy fiatal orvos, — ha több szemem volna, kiírnám a nevét; mert azt a kettőt, a mi van, okvetlenül kiszedné — a legkitünőbb torokorvosok egyike; elébb Londonban, Párisban mesterré avatta magát, azután megtelepedett a fővárosban, hozzá fogott a gyakorlatához, buzgón és sükeresen, de csendesen. A jó ég tudja, hogy meddig maradt volna ez még így, ha az ezermester gondviselés a nemzeti színház egyik fiatal jelesét torkon nem ragadja. A jó fiu berekedt, de úgy, hogy hangja nagyon hasonlított egy felette vén komondor éjszakai sirmalmához, a mi falu helyen nagyon költői, a nemzeti színpadon azonban nem igen van helyén. A jó fiu, a ki azelőtt maga volt a jókedv, kezdte magát nem jól érezni; ha ez így marad, vége a művészi dicsőségnek, és akkor vége az ő életének. Fölkereste az orvosokat, sorban a leg-hiresebbeket, az egyik így izzasztotta, a másik úgy fagyasztotta, a jó fiu, a ki eddig olyan volt, mint a pogácsalma, hovatovább inkább közeledett a bisalmához, és haloványságával hűségesen lépést tartott a rekedtség; nem is rekedtség volt az már, hanem olyan állapot, mikor az ember már azon tépelődik, mi czélszerűbb: a Dunának menni, vagy pedig beállni konduktornak? Fiatal barátom természetesen az elsőben állapodott meg, midőn a véletlen ama fiatal orvost juttatta tudomására; nem remélt már semmit, azért félni sem félt már semmitől, elment tehát a fiatal orvoshoz, a ki is mikor bele nézett a torkába, azt mondta neki, hogy biz itt baj van, hanem majd meglátja, mire mehet vele, és elkezdte csiklándozni valahol lenni, a torka alját, a fiatal művész úgy ment el tőle, mint a kinek a halálítéletet olvasták fel. „Majd meglátja!“ és ezt egy ilyen semminevi kis ember mondja, mikor a hires-neves nagyságok eget-földet ígértek neki és még sem mentek semmire! Akár el sem megyen többé hozzá, ha-nem-ha a tükre végett. Tudniillik van neki olyan tükre, a melyben a beteg saját torkát láthatja meg és a fiatal művész különös gyönyörűséget talált abban, hogy neki milyen förtelmes torkaalja van; — a halálra szánt betegnek rendesen vannak olyan hóbortos kedvteléseik — és a fiatal művész torkaalja körülbelül olyan volt, mint a tenger feneke; volt ott hegy, völgy, fű, fa, csuszó, mászó, csupán csak ép hangszalag nem volt ott, és a fiatal művésznak borzasztó mód tetszett ez az elpusztult világ; órákig eltudott rajta merengeni, mintha nem is a saját elpusztult világa lett volna. Egyszer aztán a fiatal orvos valami szerszámmal alá nyult ebbe a pusztaságos mélységbe, a fiatal művész előtt egyet fordult a világ, azután nem látott semmit, és mire magához tért, be volt kötve a szája. Haza szállították, a fiatal orvos azt mondta neki, hogy meg ne mukkanjon, a míg ő nem engedi, a fiatal művész szót fogadott. Valami egy hét múlva azt mondja neki a fiatal orvos, hogy már most próbáljon beszélni, de halkal, nehogy megerőltesse magát. A fiatal művész szót fogad, kinyitja száját, azután kiugrik az ágyból, és tétova tekintettel bámul körül — az a hang, mit most

hallott, nem lehet az övé, — de minek szaporítani a szót, a fiatal művész nemcsak egykori ép hangját nyerte vissza, hanem soha sem is volt neki olyan hangja; mint a trombita, olyan hatalmas és mint az öreg harang, olyan csengő.

Fiatal művésznünk nem idealista és az érzélgés sem erős oldala neki, de mikor ez a fiatal orvos többet adott neki egy életnél! Megtartotta az életnek és a művészetnek! Hogyan lehetne ezt meghálálni? Nincs a világnak az a pénze! Igen, de a hála! Hát soha se tudja meg az a jeles férfi, hogy mivel tartozik neki? Igen! Megvan! Ezt fogja tenni! Az egész világ előtt tudatni fogja soha le nem róható nagy háláját.

Más nap aztán egyik napi lapunk hozza fiatal művésznünk érzelemdus hálanyilatkozatát, a fiatal orvoshoz intézve, a ki őt ilyen veszélyes torokbajból ilyen csudálatos módon kigyógyította. A fiatal művész édes elégtelenséggel olvassa saját nyilatkozatát és nyomtatásban még sokkal jobban tetszik neki, mint írásban; egyszerű, de meleg; rövid, de tartalmas, mint illik az igazi hálaérzethez.

Édes önelégülten indul reggel próbára, a színház udvarán a jó pajtások egész serege fogja körül, az egyik üdvözi őt a Parnasszuson a mai nyilatkozat végett, a másik élczeket vág felette, a harmadik a szívet félti, hogy ugy ellágyult, hisz tesszik tudni, mennyire csupa szellem és finom tréfa a színház udvari élete! A fiatal művész még annál is inkább édes önelégültséggel gondol a nyilatkozatra, hogy az ugy sikerült, és milyen öröme lesz benne a fiatal orvosnak, az ő nagy jóltevőjének!

Akkor egyszerre ámulat fogja el a színház udvari életét; egy alak rohan be, feldult arczczal, felborzolt hajzattal, egész magán kívül. Báró Podmaniczky eléje siet az embernek, de ez meg sem látja. Perczig megáll, vadul forgó szemei körülszáguldoznak az ámuló csoportokat, azután odarohan az egyik csoporthoz, kiragadja belőle fiatal művésznünket, és lihegve szól:

— Uram, mit mivelte ön velem?

— Mit? én? kérem alássan! — hebegi a fiatal művész, le nem irható zavarban. Meg nem foghatta, mi lelta az ő jóltevőjét. Mert az volt.

— Igen is, ön! — lihegé ez tovább — Ön, ön! Hát ezt érdemteltem én öntől? Hát nyegle himpellér vagyok én, hogy engem az ujságba kitesz?

A szegény fiatal művész körül most újra egyet fordult a világ kereksege de most már a bámulattól. Hát olyan ember is van a világon, a ki haragszik érte, hogy nyilvánosan megdicsérik?

— De édes Jelenffy ur! — ni ni, a név kiszaladt a számon. Én sem szólhatok tehát róla, nehogy ugy járjak, mint fiatal művésznünk; elég hozzá, valósággal megtörtént. — i — r.

Tisztelt előfizetőinkhez!

Jelen számunk utósó levén ez évnegyedben, tisztelettel kérem hölgyeinket, hogy lapunkat a jövő évnegyedben is pártolni és terjeszteni sziveskedjenek, részemről ígervén, hogy a jövő évnegyedben is minden kitelhetőképen igyekezni fogok sok kedves órát szerezni nekik lapunk által.

Még e jövő októberhó folytában fogom megküldeni a még hátralevő hat kötet könyvmellékletet, melyek bizonyára érdekes olvasmányul szolgálандanak az őszi és téli estéken; valamint a jelen félévi műlapot, minél szebbet keveset adtak még mellékletül. Valóban disze lesz a hölgytermeknek.

Emilia.

Budapesti hírvivő.

* * (A királyné) egészségi állapotáról folyvást megnyugtató hírek érkeznek Sassetot-ból. Egy e hó 18-dikán kelt sürgöny szerint a királyné az egész délutánt a kertben töltötte. A könnyebbülés érzete már tartósabb, a fej hősege csekélyebb, az érverés szabadabb, s a kedélyállapot teljesen kielégítő. — Király és királyné ő felségeik, mint már régebben közöltük, az őszi hónapokat Gödöllőn fogják tölteni. A király már ma, vasárnap érkezik Gödöllőre, s jelen lesz a hadgyakorlatokon, melyek e hó vége felé Péczel, Keresztur s Kerepes községek mellett tartatnak. A jövő hóban Rudolf trónörökös is Gödöllőre jön.

* * (Jótékonyság.) Ő felsége a király a nagybányai „Erzsébet“ kisedővodának 150 forintot adományozott.

* * (Rózsás napló.) Blaháné esküvője Zsoldos József ural mult hétfőn délelőtt 11 órakor nagy fénynyel ment végbe a belvárosi plébánia-templomban. A fővárosi közönség majdnem páratlan részvétet tanusított a népszerű művésznő iránt. — Hegedüs Sándor, dunaföldvári aljárásbíró közelebb jegyezte el Roth Irma kisasszonyt Ráczkevéről. — Baján e napokban vezetete oltárhoz János Boldizsár a szép Scultéti Ilka kisasszonyt. — Perl Miksa jogtudor és székesfehérvári ügyvéd közelebb váltott jegyet Weisz Verona kisasszonnyal. — Simonfi Károly telekkönyvvezető e hó 15-dikén tartá esküvőjét Maklár Gizella kisasszonnyal Homonnán. — Pazonyi Elek Emil szabolcsmegyei földbirtokos, e napokban jegyezte el nagylónyai és vásárosnaményi Lónyay Saroltát, Bereg megye egyik kiváló szellemdus és szeretetreméltó hölgyét, Vásáros-Naményban. — Alsó-lelőci és jezerniczi Tarnowski Tarnóczy Ida született gelsei Gutmann és alsó-lelőci s jezerniczi Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő, e hó 19-dikén tartották esküvőjüket Bécsben. — Csényi Pál, Nyitramegye jegyzője, e hó 18-dikán vezette oltárhoz Palásthy Vincze, megyei pénztári ellenőr és birtokos szellemdus leányát, Palásthy Mária kisasszonyt Nyitrán. — Szilvássy A. földbirtokos oltárhoz vezette Vass Antoinette gróf kisasszonyt, gr. Vass Albertnek kedves leányát. — Vecsey Lajos, igazságügyminiszteri hivatalnok jegyet váltott Dolinay Ida kisasszonnyal, Dolinayné Horthy Mária asszony leányával. — Havasi Dezső uradalmi főerdész e hó 16-dikán tartá esküvőjét Mollin Irma kisasszonnyal Selmecezen. — Hartnecker Armin fővárosi kereskedő e napokban váltott jegyet Lubrich Rózsa kisasszonnyal. — Gabrics Pál ifju iparos közelebb tartá esküvőjét Jakabovics Mariska kisasszonnyal Szabadkán. — Csóváry Miklós gazdasízt e hó 17-dikén váltott jegyet Mukits Auróra kisasszonnyal Zomborban. — Budapestén Imrei Antal tanárjelölt e hó 16-dikán tartá kézfogóját Nagy Piroska kisasszonnyal. — E napokban volt Haris Mihály fővárosi kereskedő esküvője Jenovai Gizella kisasszonnyal.

* * (Az országos nőipartanodában) már megkezdődtek a beiratások. Ez évben nyílik meg a tanoda 3-ik osztálya, hol a kettős könyvvitel, költészettan, magyar irodalomtörténet, nemzetgazdasígt stb. fognak taníttatni. A tanerők részint gymnáziumi tanárok, részint okleveles tanítónőkből állanak. A tanév elején rendkívüli tanfolyamot is nyitnak a felnőtt nők számára a ruhaszabászatból, melyet Gresszler Amália okleveles tanítónő s e téren elismert tekintély fog tanítani. E tanfolyam három óra terjed, minek elteltével a szabást tanulók nyilvános vizsgát tesznek s végzett tanulmányaikról bizonyítványt nyernek. Tandíj a növendékek számára bármely osztályban kavonkint 3 frt s egy frt beiratási díj. A szabást tanulók számára a

három havi tanfolyamra 15 frt. A tanoda helyisége a nagykeleszt- és dohány-utca sarkán van.

* (A budai vízkárosultak részére) ez ideig a polgármesteri hivatalhoz összesen 210,787 frt 27 kr. folyt be. Hozzá adva ehhez a főváros által e célra adott 10,000 frtot, a károsultak összesen 220,787 forint 27 kr. könyöradományt kaptak. Ha tekintetbe vesszük, hogy az összes kár hivatalos becslés szerint 300,000 frtra rug, úgy a befolyt segélyadományok összege nagy részben fedezi az okozott károkat.

* (A női zenekar) múlt vasárnap tartá első hangversenyét a fővárosi vigadóban. Nagyszámu közönség gyűlt össze s érdekekkel hallgatta, tapsokkal kísérte a jól szervezett s pompásan összetanult zenésznők szabatos játékát. Több darabot a zajos tapsokra ismételni is kellett. A karmester Weinlich. Még három hangversenyt fognak nálunk adni.

* (Az írók és művészek szüretére,) mely ma, vasárnap lesz, a rendezőség úgy intézkedett, hogy hajón is lehessen oda rándulni. Az újpesti hajóállomáshoz a szüret színhelye igen közel van, és e rövid uton is utjelzőket állítottak fel. Megemlítjük még, hogy az érdekes mulatságra háziasszonyokul dr. Torday Ferenczné, Kvassay Edéné, dr. Apáthy Istvánné, Molnárné K. Borcsa, és Nagyné-Benza Ida asszonyokat kérték fel, kik a tisztet el is vállalták. A mulatságon Lakatos Kálmán dérek népzeneársulata fog működni.

* (A 18 vértanu emlék-szobor-alap gyarapítására) verendő érmekre eddig 208-an jegyeztették elő magukat, és pedig ezüst éremre 65-en, bronzéremre 86-an és britania éremre 55-en. Felülfizetés 63 frt 40 kr volt. Minthogy a szoborbizottmány alappal nem rendelkezik, hogy az érmekeket saját költségén előre veresse, felkértenek az aláírók a részükrol felajánlott összeg mielőbbi beküldésére. Tudomására jutván a bizottmány-nak, hogy hasonló érmekeket boltokban is árulnak, figyelmeztet mindenkit, hogy azokat meg ne vegye mint olyakat, melyeket a bizottmány veretett, mert a bizottmány azok elárusításával senkit meg nem bizott, annál kevésbbé, minthogy az eredeti érmeke még el sem készültek.

* (Nemzeti színház.) Igen kedves vendégünk volt e héten, Boér Emma asszony, a vidéki színészetnek kétségtelenül egyik legjelesebb tagja. „Gilberte“-t adta, igazi bensősséggel, egyformán szépen a szerető leányt, mint a szerelmében sértett feleséget. Csak a szenvedély kitöréseiben nem tudta mindig eltalálni a szép határvonalát; ilyenkor néha tulragadta az indulat, de talán azért, mert némely szinpadon jobban tetszik az ilyen felette erős szinezés. — A régi „Haramiák“ is ujra megfordultak nálunk e héten, természetesen uj szereposztással. Amaliát Lendvayné, Károlyt Nagy Imre, Ferenczet Ujházi. Schweizert Szigeti Imre, a követet Vizváry adta, mindannyi jelesek, a kik jelesül is birták meg az e darabot keresztül zajgó őseredeti szenvedélyeket. — Az operában Erdélyi Mariettát másodsor is fölléptették, „Hunyadi László“-ban és most is csak olyan sikerrel, mint a mult héten.

* (Zene.) A „Táncz“ zeneműfolyóiratból megjelent a 36-dik szám; egy táncszerzemény és Fittler Mihály „Ede emléke“ című zeneműve van benne. E folyóirat első évfolyama eddig 12 csárdást, 2 dalt, 2 indulót, 4 francia négyest, 7 keringőt, 16 longyelkét és 21 polkát közölt. A folyóirat ára egész évre 4 frt. — Rózsavölgyi és társánál megjelentek: Le Fantastique, romances sans paroles; zongorára szerző Poor Vilmos; ára 40 kr. — Erinnerung an alte Zeiten: polka, zongorára szerző Deutsch Willi; ára 50 kr.

* (Irodalom.) Megjelent az „Egészségügyi és életmentési tanácsadó, magyar családok számára“, című új vállalat mutatóványszáma. E lap ez évi októberhó 1-sején indul meg, és dr. Kelen József, fővárosi kerületi orvos szerkeszti. Célja az egészség fenntartásának s a rögtöni életveszélyek elhárításának eszközeit népszerű modorban terjeszteni. A mutatóványszám a célnak megfelelő változatos tartalommal jelent meg.

* (Vegyesek.) A zenede összes tanári kara Bartay Edét ohajtja igazgatónak, míg a részvényesek egy része Mészner főlelemit tanító mellett buzgalkodik, bár az az illető nem zenész s így kevésbbé felelhet meg az igazgatói feladatoknak, mint az ügyszeretetéről és nagy buzgalmáról ismert Bartay. — A fővárosi „VII. kerület polgárai“ köre e szombaton polgári lövöldében tánczcal és tombolával egybekapcsolt zártkörű hölgyestélyt rendezett. — Pezzana-Gualtieri asszony hír szerint az ősz végén ujra Budapestre jő. Jelenleg Milanoban szerepel, s az ottani lapok — természetesen — nagy lelkesedéssel irnak róla, előadásairól hosszu tudósításokat közölnek s a világ első tragikai művésznői közé sorolják. — Az országos magyar királyi mintarajztanoda és rajztanárkepezdében való beiratkozások ez évi októberhó 4-dikétől, egész 15-dikéig a délelőtti órákban fognak eszközöltetni. — Budapest főváros összes vagyona, a legújabb leltározás szerint, majdnem száz millió forint értéket képvisel. Az osztrák főváros vagyona is alig több 130 milliónál, minthogy Bécs nevezetességei nem a városi tulajdonhoz tartoznak. — Az eladósodott hivatalnoknak ügyeik tisztázására ez évi december vége tüzetett ki végső határidőül. — Csernátorny Lajosnak Rill József ellen indított sajtóperében a tárgyalás jövő hó 12-dikén délelőtt fog megtartatni. — Borzasztó nagy tűz volt hétfőn éjjel a fővárosban, csaknem a város végén. A Gregersen-féle fa-telep, melyben sok száz öl fa volt felhalmozva, égett el, a gyári épülettel együtt. Még más nap is folyton oltogatták. Mondják, hogy szándékos gyujtogatás fog fenn, — Budapestben a mult héten született 244 gyermek, elhalt 190 személy; a születések tehát 54 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 130 fiu, 114 leány. A halottak közt volt 100 férfi, 90 nő, egy éven aluli gyermek 65.

* (Halálozások.) Oberknezevics Árkád a nagyikindai kerület főkapitánya, e hó 18-dikán meghalt. Ő méltó az őszinte részvételre és fájdalomra. Torontálmegyei származású volt, s azon szerbjeink egyike, kik tettekkel igazolják, hogy a szerbek között is van akárhány buzgó és lelkes magyar honpolgár. — Elhunytak továbbá: Özvegy Andréné asszony, André Alajos pénzügyminiszteri osztálytanácsos édesanyja, Kis-Béren. — Kain Frigyes, dévai királyi törvényszéki irodaigazgató, élte 38-dik évében, ez évi september 16-dikán, Déván. — Szabó Kálmán györmegyei főispán fia, ifjabb Szabó Kálmán ügyvédjelölt Bécsben, 25 éves korában. — Szücs Péter földbirtokos e hó 15-dikén Félégyházán 49 éves korában. — Lázár Károly megyei orvos a napokban Pakson 46 éves korában. — Szántai Kálmánné, született Erdey Julia asszony e hó 12-dikén Szegszárdon. Az ottani szegényeknek nagy jóltevője volt. — Lippert Mihály, a budai kereskedelmi bank tisztviselője, életének 25-dik évében. — Dobsa (Muzits) Liszka színésznő e hó 17-dikén, élte 26 dik évében. — Adamkovics Pálné, Szabadkán 34 éves korában. — Özvegy Jankobovicsné született Loosz Terézia asszony e hó 15-dikén Pécssett. — Gróf Wartenleben Ágost, Farkasdon 71 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Szeptember 24-dikén: „Tündér ujjak“, Boer Emma, mint vendég. — Szeptember 25-dikén: „Aida.“ — Szeptember 26-dikén: „A falu roszsza.“ — Szeptember 27-dikén: „Erdő szépe.“ — Szeptember 28-dikén: „Figaro lakodalma.“ — Szeptember 29-dikén: „A jóslat“, először. — Szeptember 30-dikén: „Álarcos bál“. Erdélyi Marietta mint vendég. — Október 1-szén: „Bánk bán.“

Divattudósítás.

Nem tudom ugyan bizonyosan, de úgy hiszem, a kedves tollu Girardin Emiláné mondta egykor, hogy valamely nő külső megjelenésén azonnal fel lehet ismerni nem csak jellemét, izlését, de még gondolatait is. Azt állítja, soha sem csalódott e tapasztalatában, mert az öltözék minden egyes darabja önkénytelenül is egy-egy gondolatot kelt, és a ruha fodrátlól kezdve a virág feltűzéseig minden jellemző és beszédes, hát még az arczkifejezés, és egész megjelenésének összessége! Ha a nő elhanyagolja öltözékét, bizonyosak lehetünk felőle, hogy nem boldog, és nincs szerető, mert míg résztvevő, szerető szemek kísérik lépteit, figyelemmel lesz külsejére is. Csak azok, a kik nem részesülnek sem szeretetteljes mosolyban, sem pedig egy kis dédelgésben, nem törődnek külsejükkel, és elhanyagolják magukat a rendetlenségig. Pedig ez nagy hiba. A nő ne feledkezze meg soha az önmagának tartozó tiszteletéről, és bár milyenek legyenek napjai, keservei, csalódásai, ne feledje el tisztességessé, sőt kellemessé tenni megjelenését, még ha erőltetni kellene is magát rá. Ne gondolja senki, hogy ez által a cifrázkodást akarnám előmozdítani; de hogy! hisz az egyszerűséget ajánlom én teljes életemben, mert ha ez izléssel párosul, az apa, a férj, a testvér, vagy a barát szeme mindig szívesebben pihen rajtunk, mintha valamely divatos szabó tulhalmozott „utósó gondolat“-át mutatjuk be neki. Az egyszerű csokor, jó helyre tűzve hajunkban, epen olyan jól illehetik oda, mint a gyémánt pillangó a gazdag hölgy hajzatában. Azok, a kik tán azzal vádolnak bennünket, hogy sokat irunk a divatról, újításairól és bohóságairól, ne feledjék, hogy azok s leírások nem arra valók, hogy mináenki mindent kövessen, hanem arra valók, hogy a sok hölgy közül mindenik azt válaszsza ki belőlük, a mi az ő egyéniségéhez illik. A divatszerűséggel nagyon szépen összefér az egyszerűség, sőt az ilyen egyszerűség az igazi divat. Az igazi izletesség soha sem tülön-tuli új divat, hanem mindig érdekesen egyszerű.

Olvasonőim közül sokan gyakran intéznek hozzám kérdést, az iránt, hogy milyen színű ruhát, kalapot, virágot válaszszanak ez és ez alkalomra, egyik-másik megírja haj- és arczszínét, sokan pedig nem gondolnak erre. Engedjék meg tehát, hogy épen erre nézve adjak egy pár útmutatást a szökeknék is, a barnáknak is. Ezek azonban csak általános szabályok, melyeken a körülményekhez képest változtatni is lehet.

Szöke hölgyek viselhetnek zöld és kék ruhát. A kék szépen megtűri a sárgás színt, és kellemes keretet képez a világos hajzathoz. A zöld szín pedig a halvány rózsás arczot élénkíti, emeli az ajk pirosságát, de jól meg kell válogatni a zöld színt. Az élénk színű szöke hölgy megis inkább viseljen kék, mint zöld ruhát, és ha szereti a zöldet, akkor legyen az élénk sötétes színű, kivált ha sárgás arczszínű, mert a halvány-zöld olyféle beteges árnyalatot vehet arczára. A sárga szín pedig épen nem való halvány-szöke hölgyeknek; bágyadt, hervatag színt vet rájuk. Barna nőknek a sárga és piros szín illik legjobban; a sárga szín emeli a sötét színeket, és ez által üdéséget idéz elő. A piros szín fehérebbnek láttatja az arcz színét, de azért ezzel is eszélyesen kell bánni, nehogy tulrikító legyen az öltözék. A barna nők is viselhetnek ugyan kék ruhát, de csak olyan barnák, a kik nem sárgás bőrűek, mert ezeket még sárgásabbá láttatja. A rózsaszín egyaránt jól áll szökeknék és barnáknak, de itt is jól meg kell a színt választani. A halvány hölgy viseljen inkább halvány, az élénk színű pedig sötétebb rózsaszínt.

De nem csak a színek illő meghatározásában áll az öltözködés titka, hanem azt is tudni kell, milyen alkalomra, minő évszakban öltözködjünk, és milyen tehetségünk és módunk van hozzá, nem különben figyelembe kell venni a kort, az alakot és az egész személy együttességét. Igaz, sokszor igen nehéz eltalálni a kellő arányt, mert az izlés olyan sokféle! Egyik barátónk például azt írja, hogy legjobban sze. eti a lehajló karamáju kalapot, míg a másik csak a magas és hátul lebegőt szereti. Az egyik csak világos, a másik meg csak sötét ruhában szereti a világot. Melyiknek van igaza a kettő közül? Mindegyiknek és egyiknek sem. Minden az egyéniségtől függ. Ismerjük magunkat, tudjuk az illőt, értsük a szép alkalmazását, és igyekezzünk az egy-

szérü csinosságot izléssel párosítani, hogy még akkor is örömmel nyugodjék rajtunk öveink szeme, ha a természetnek nem is voltunk kedvencz gyermekei, vagy ha arczunk rózsái elfonnyadtak, és már csak lelkünk jóságával tudunk tetszeni.

Végül pedig engedjék meg t. olvasónőim, hogy mai mellékletünket néhány szóval bemutassam.

„Irma-kötő“ szabásával szolgálunk ezuttal. Kedves formájú kötő, és tudom, sok hölgy készitendi ezt a majdnem nélkülözhetlen ruhakimélőt.

Az első szám a kis mellénykét mutatja, a második és harmadik pedig a kötő alját; a 2-dik az oldalt, és a 3-dik a közepére eső részt. — E kötékek fehér madapolanból, fodrocskák, csipkékkel díszítve, vagy kihimezve, vagy keskeny zsinórkákkal kivarrrva, igen csinosak. Ez idő szerint fekete tafetából, finom lustreből, vagy más szörkelméből is gyakran csinálják a kötéket, a szövétből való díszítéssel és fekete gyöngyivarrrással.

S z á m r e j t v é n y .

Madarász Luiztól.

3. 6. 3. Általa vidul fel a férfi.
8. 9. 4. Az ilyen ember nem szomorú,
11. 6. 11. 12. 10. A ház előtt szemléheted,
7. 1. 1. 7. Leány nevek közt megleled;
4: 6, 10. Elfojt növényt s vetéseket,
2. 4. 3. Ez nyomta hajdan nemzetünket,
4. 7. 6. 7. Hazánknak volt egyik kényura,
8. 13. 6. Hazánk földjét gyakran áztatta.
14. 10. 2. 8. 3. 6. Füst gyanánt oszlik el,
12. 10. 9. 8. Öröme dobog fel,
1—14. Nagy műve a természetnek
Csodája az embereknek.

Megfejtési határidő: októberhó 23-dika.

A f. é. 35-dik számban közlött rejtvény értelme:

V á r o s l i g e t .

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Schröder Ilona, Sárossy Mari, Jánossy Lajosné, Erdensohn Emilia, Kanizsay Nagy Etelka, Fischer Paula, Báthory Zsigray Istvánné, Gáldy Mariska, Dosztál Szabó Etel, Császi Éder Luiza, Gubányi Uczmin és Betti, Hancsik Bittera Natalie, Kovács Emma, Keszely Mészáros Irén, Korik Zsófia, Limbek Vilma, Vincze Csima Petronella, Kovács Dvorzsák Viktoria, Novák Kornélia, Destek nővérek, Györy Amália, Madarász Luiza, Paulovich Emilia, Szabó Matild, Kabós Andorné, Joo Mariska és Ida, Szatmári Ilonka, Temesváry Erzsébet, Simon Mária, Hosszu Katalin, Máár Antónia, Lengyel Krisztin, Molnár Izabella, Vörös Klementin, Pintér Ella, Somogyi Rudolfné, Árvay Klára, Kaczás Biri, Johegyi Emilia, Dancs Emma, Szombathy Károlyné, Wurga Mariska, Kállai Vilma, Nagy Margit és Olga, Kiss Riza, Fehér Lilla, Kövy Lina, Vincze Péterné, Salamon Nelli, Éder Gizella, Szentmiklóssy Luiz, Beniczky Ilka, és Jolán, Fülöp Katinka, Fekete Holló Irma, Rác Irén, Tucsera Lóra, Vay Kata, Rákóczy Zsuzsi, Tóth Lajosné, Szücs Klára, Wagner Mari, Thuróczy Betti, Mannó Kálmán, Daniel Matild, Fáy Gizella.

A 34-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldő:

Gedeon Gáspárné, Boda Sándorné, özvegy Csonth Dénesné, Máday Antónia, Mannó Kálmán.

T a r t a l o m .

Keleti életképek. — Két világ, Várady Antaltól. — Egy huszonnyolcz éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie Tompa Kálmántól. — A nő a háztartásban. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Divattudósítás — Színház. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o u : Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Irma-kötő szabás-
mintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

A brüsszeli és liszaboni udvarokat illető követeik képviselték. Jelen volt továbbá Alençon hercegné, királynénk ifjabb testvére. Királynénkat a sassetoti baleset tartotta vissza a megjelenéstől. Királyunkat Károly Lajos főherceg képviselte.

**** (A Donizetti-Mayer ünnepély.)** Az olasz nép e hó 14-dikén újra megmutatta, hogyan tiszteli az igazi művelt nép kiválóbb szellemeit s mily suiyt és jelentőséget fektet a művészetre és költészetre. Most Bergamo volt az ünnepély színhelye. Az ottani Mária-egyházban Donizettinek és Mayernek egy közös és két külön emlékü van. Mind a hármat maga a gazdag egyház készíttette, hálából a számára szerzett remek művekért, s megemlékezve, sőt büszkélkedve vele, hogy az ünnepeket egykor karnagyai voltak. A requiem, mit ez alkalommal előadtak, legfőbb részeiben maguknak az ünnepelekteknek műveiből volt összeállítva és pedig Mayer egyik tanítványa, Nini tanár által, ki maga is pár igen szép részt irt hozzá. A templom ez alkalommal egészen tömve volt, de tizedrészben sem fogadhatta be a kíséző nagy tömeget, mely Olaszország minden vidékéről, azon kívül a külföldről is sok ezerezen, ez alkalommal összegyülekeztek. Este zenészeti akadémia volt a színházban, mely igen fényes gyászba öltözött közönséggel telt meg. Itt adták elő az Ailchare Ponghielli által szerzett „Omaggio a Donizetti“ című nagy cantatét, melynek jellemző, s valóban költőileg szép szövegét Antonio Ghislansoni, Olaszország egyik legjelesebb élő költője irta. A cantate remek antik minták modorában kesereg a nagy veszteség felett, s az egyes operák kiválóbb motivumainak kiemelése mellett, mintegy ellépteti a hallgató előtt Donizetti legszebb gondolatait. Színházi előadás után kivilágítás és tűzijáték volt, és pedig minő! Igazi tündéri, feledhetetlen látvány volt ez. S hozzá a rejtett zenekarok, melyek egymásnak felelgetve és száz visszhangot ébresztve, oly csodálatos darabokat játsztak. A felröppenő rajgók, melyek kilövelt betűikkel a Donizetti és Mayer neveket tűzbetűkkel irták a légbé, egész csatazajt támasztottak, s a trombiták rivalgásainak mintegy kíséretül szolgáltak. És ezzel aztán véget ért a fejedelmi ünnepély, melyet a kis Bergamo bizonyára legalább félszázadig fog emlegetni, s melyre a jelen volt idegenek is mindig szépen és elismeréssel fognak visszaemlékezni. A kis Bergamo e három nap alatt egész párisi élenkséget mutatott.

**** (Erny gyilkossági esetéhez.)** A budapesti főkapitányság Erny György gyilkosai: Rydel Ignác és Rydel Gotthárd galicziai tarnowi születésű egyének ellen nyomozó levelet bocsátott ki. Rydel Ignác 45 éves, katolikus, nőtlen, középtermetű, erős testalkatu, kerek arczu, egészséges, piros ábrázatu, sötét haja, mely szürkével vegyült; magas homloku, szőke szemöldökkel, zöldes szürke szemü, vastag orral, szája szabályos, romlott hátsó fogakkal; bajusza vörös-szőke, szakálla barna, kissé szürkés, homloka egyik oldalán szemölcs van, beszél németül, lengyelül és francziául. Rydel Gotthárd 48 éves, nős, magas termetű, erős testalkatu, telt, kerek arczu, arczsine egészséges, haja tömött, sötétszőke, erősen szürkítve, homloka magas, szemöldöke szürke, szeme sárgás barna, orra nagy és széles, szája nagy, fogai épek, tömött bajusszal, borotvált arczu, álla kerek, beszél németül, lengyelül és francziául. Krakóban egy tolvajlasi büntényért 5 évi börtönnel volt büntetve és mint különösen veszedelmes egyén ismeretes. Mérnököknek és vasutépítő vállalkozóknak adják ki magokat s valószínűleg Krakóban vagy Varsóban tartózkodnak, miután Rydel Gotthárd kevéssel ezelőtt Budapestről Krakóra posta útján valaki által levelet küldetett magának.

**** (Illatos gyümölcs.)** A francia szereti az illatosat. Mindent, a mi keze ügyébe csik, illatossá tesz, s legujabban ez illa-

tosítási vágya még a gyümölcsre is kihatott. A körtén, almán vagy egyéb gyümölcsön érés előtt egy tüvel lyukat szur, s e szuráshelyeket a kivánságának megfelelő illatszerrel bekeni. E műtétet 10 napi időközben ismétli, s a megért gyümölcs a felhasznált illatszernek megfelelő kellemes izzel bír.

**** (A részegség ellen.)** A galicziai tartománygyűlés törvényt hozott a részegség ellen, minthogy ott az iszákosság nagy mérvben el van terjedve, miáltal a nép egészen elérkölctelenedik. A ki bárhol részegen találtatik, 5 frt birsággal büntetetik, fizetése képtelenség esetére pedig három napi börtönnel. Ha ismételten történik a kihágás, akkor az illető gyámság alá helyeztetik. A korcsmárosok ugyanigy büntetnek, s ismétlődés esetén iparjoguktól eltiltatnak, különösen ha szembe tűnő részegeseknek italt szolgálnak, s őket korcsmáikban megtürik, vagy ha 12 éven aluli gyermeknek szeszes italt adnak. Ép ily büntetés éri azokat is, a kik vásárokon, vagy egyéb ily gyülekezeten a szeszes italok mérésével visszaélnak. A ki 16 éven aluli ifjút ivásra csábit és lerészegít, 15 forint birsággal büntetetik, vagy nyolcz napra elzáratik. E törvény minden nyilvános helyen kifüggesztetett.

**** (Külföldi vegyesek.)** Bécsben érdekes esküvő volt e napokban. A zürichi egyetem növénytan tanara, dr. Dodel Károly ülte meg esküvőjét a zürichi egyetem egyik hallgatójával és saját tanítványával, Port Karolina kisasszonnyal. — A merikában a papirkészítésnek újabb módját találták föl. E szerint a rongy teljesen mellőzhető, mert a papirt a puha fenyőfa forgácsaiból készítik.

Megbízások tára.

Sárkányba R. K. urnak: Magánlevelet irtam.

Miskolcra G. I. urnónek: A reám bizottban eljártam, és reménylem, jó eredménnyel, melyről el nem mulasztom legközelebb tudósítani.

K.-ra M. E. urhölgynek: A tizenegy állomásra több mint kétszáz pályázat érkezett! Igazán szomorú!

Pozsonyba V. K. urhölgynek: A legjobb akarattal sem lehet megtennem!

Kereszturra K. E. urhölgynek: Ajánlom utósó divat-tudósításomat; épen e tárgyról irtam benne kimerítőleg. Szivesen leszek e tekintetben is szolgálatára. Egy-egy minta-darab után könnyen lehet aztán a többit a háznál készíteni.

Kalocsára R. G. urnónek: Ennél nélkülözhetlen a gépvarrás tökéletes tudása.

Pohorellára G. J. urnónek: Kedves sorait már Pesten vettem. Képzelteti, mint sajnálom, de nem lehetett!

Déaványára Cz. S. M. urnónek: El van küldve.

Eperjesre G. G. urnónek: Postára van téve.

P. Gyandára V. I. urhölgynek: Legközelebb veszi a csomagokat.

P. Póóra O. P. urhölgynek: Várom kedves sorait!

Nagyváradra Cs. D. urnónek: A gránátszin megfelelne minden célra; de nem kedvelné-e a szép világos barna, vagy drap szint?

M.-ra E. G. urhölgynek: A kétféle kékből összeállított ruha igen alkalmas lesz e célra és a rózsa és nefelejts bokréták is hozzá illők.

Kassára P. I. urhölgynek: Négy fontnál több nem kell hozzá.

Hirdetés felvételi iroda: 3 dob-utca 1. sz. Polatsek Ignácznál Budapesten.

ÁTS és TÁRSAI Budapest, servita-tér 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és készruha-raktárukat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

HÁZTARTÁSOKRA

nézve különösen fontos.

Az eddig használatban levő

bádog ruhamosó- és főzőedények

nem óvják a ruhát, akár hogy tisztítsák és surolják is, a rozsdafoltok és rozsdaréz ellen; az általam föltalált és legfelsőbbileg szabadalmazott

RUHAMOSÓ- ÉS FŐZŐEDÉNYEK

oly anyagból valók, melyek legutolsó elhasználásig semmiféle foltot nem hagynak hátra, a mellett azok nem drágábbak az eddigi ruhamosó- és főzőedényeknél. Ezek mindenféle nagyságban kaphatók nálam. — Továbbá ugy nagyban mint darab számra takaréktűzhelyeket és kályhakat üvegesillárokat, petróleumlampákat, fürdőkádakat nagy választékban és mindenféle nagyságban készítek, valamint minden szakba vágó cikkeket. — Litre-mértekek bádogból vagy sárgarézből szintén kaphatók nálam. Árjegyzékek bérmentelenül megküldetnek.

HOROVITZ E.,

bádogos és lakatos-aru gyáros, főút 13.

Ajánlható mindenkinek!
ki gyönyörű

női ruhakelméket

játányos áron vásárolni kívánó:

HAMBURGER ADOLF

divatárú-üzlete

BUDAPESTEN,

IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárhová ingyen és bérmentve küldetnek » megrendelések utánvétel gyanon eszközöltetnek.

Van szerencsém a nagyérdemű Közönségnek tudomására juttatni, miszerint a

Fürdő utca 11. sz. a.

fenálló Bretschneider Zsigm. cég alatt

CZIPŐRAKTÁRÁT

átvettem és váltótörvényszékileg bejegyezett

LANG I G N Á C Z

ezelőtt

BRETSCHNEIDER ZSIGMOND

cég alatt saját kezemre vezetni fogom.

Elegendő alap tőrévol rendelkezem, szakképzettségemnél fogva azon kellemetes helyzetben vagyok, hogy minden kívánalomnak minden tekintetben megfelelhettek:

Felkrem tehát tekintetességedet, becses bizalmával, megtisztelni, s meggyőződve lenni, hogy azt a jövőre nézve is fogok igyekezni kiérdemelni.

Tisztelettel

Lang Ignác.

Rövid kivonata árjegyzékemnek

1 pár női topán brünel vagy bársonyból	4.— 5.— frtig.
1 " női " bőrből	4.50. 7.— frtig.
1 " férfi cipő borjú bőrből	5.— 7.— frtig.
1 " férfi cipő zerge vagy kitből	4.50. 6.50. frtig.
1 " férfi cipő orosz Juchten	6.— 8.— frtig.
azon kívül női és férfi comod cipő	1.60. 3.— frtig.
gyermek topán	1.60. 3.— frtig.

Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt kívánság szerint teljesítetnek.

Hirdetés felvételi iroda:

3dob-utca 1-ső sz.

Polatsek Ignácznál

Budapesten.

40-dik szám.

Október 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -	
							kelte	nyugta
							óra perc	perc óra
Okt.	3	Vasárnap	C 20 Olvasó ün.	C 19 Fejér	21 E 16 Kodrát	4 Gedaljahf. b.	6 2	5 35
	4	Hétfő	Szer. Ferencz	Aranka	22 Phokás	5 Böjt 20 Izr. h.	6 4	5 33
	5	Kedd	Placidus vétanu	Peregrina	23 János fogsága	6 Abadiás	6 5	5 30
	6	Szerda	Brunó, Emil	Emil	24 Thekla	7 Böjt ar. borj.	6 7	5 28
	7	Csütörtök	Justina	Jusztí	25 Euphrosina	8 imádása	6 8	5 26
	8	Péntek	Brigitta	Pelagia	26 János	9 Ábel	6 9	5 24
	9	Szombat	Dénes, Földes	Földes	27 Kaliszt	10 Eng.-n. Sab.	6 10	5 23

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Nagyváradon e napokban műkedvelői színi előadás volt a biharmegyei nőegylet javára. Az „Egyetlen leány“, „Egy pohár víz“ és „Szinésznő“ című vígjátékokat adták elő, szép sikerrel. Különösen tetszett Palay E. kisasszony és Bölöny I. ur. Vasárnap az előadást zsufolt ház előtt ismételték. — Ugyanott sokkal jobb és gazdagabb asphal-bányákat földöztek föl, mint a híres svájci bányák. E bányák aknázására már jött is létre egy vállalat, melynek élén tekintélyes magyar birtokosok állanak.

Toponáron (Somogy megye) Festetich Sarolta grófnő kisdedovó- és női munkaiskolát alapított, melyben az ottani gyermekek ingyen nyerneket oktatást, és az intézet mult hó 23-dikán nagy ünnepélyességgel adotta át az apáczáknak, a kikre ott a kisdedek nevelése bízott.

A **kecskeméti** terménykiállítás mult hó 25-dikén ünnepélyesen megnyitott. Több gazdasági egyesület és város volt képviselve. A gyümölcsosztály és az egész tárlat nagyszerű volt. A kecskeméti termelők ritka szép gyümölcskiállításával versenyez Halas város legválogatottabb alma-, körte- és szőlőküldeménye. A vidéki városok általában szép érdeklődést tanúsítottak a kiállítás iránt; azonban a gabnaneműek nem állnak arányban a gyümölcsökkel s az ott kiállított gabona kézzelfoghatólag tanúsítja a jelen évi silány termést. — Ugyanott a színpártoló-kör tagjai Sardounak „Az utolsó levél“ című vígjátékát adták elő, melyben Kovács Teréz, Katona Blanka, Flórián Ilka, Csilléry Teréz, Horváth Lina kisasszonyok és a férfiak közül főleg Kada Elek jól érdemelt tapsokat arattak. Az előadást szép számú közönség élvezte, s a jókedv oly általános volt, hogy előadás után kedves tánczvizalmat lehetett rögtönözni, melyben Kecskemét női közönségének disze-virága vett részt s jól mulatott éjfél után két óráig.

Erdélyben utazik nagy kísérettel Arnulf bajor herceg, b. Nopcsa Elek, a királyné főudvaémesterének társaságában. A herceg vadászatokra rándult le a bércezes vidékre s Kolozsvár mellett e célból pompás vadászkastélyt építtetett, Hátszeg mellett Demsus községben Mária szolgabíró vendége volt, ki mindent elkövetett, hogy a herceg kifogástalan ellátásban részesüljön. A magas vendég Erdélyben hosszabb időt fog tölteni.

Orosházán mult hó 18-kán a műkedvelők táncmulatsággal összekötött színi előadást rendeztek, melyre szép számú közönség gyűlt össze. Előadták a „Közügyek“ és a „Nyolczadik pont“ című egy felvonásos vígjátékokat. A hölgyek közül Endrey Melánie, Székács Etel, Székács Vilma, Veinberger Róza és Torkos Ilka működtek közre. Az előadás elég élénk volt, s a közönség tetszésével találkozott. A táncmulatság is jól sikerült.

Nagy-Abonyban szerdán ünnepelték Reitter Márton kán-

tor és zongoratanító működésének ötvenedik évfordulóját: tanítványai a kaszinó nagy termében hangversenyt rendeztek ez alkalommal, melyben főleg Lukács Gizella tűnt ki élvezetes játékaival.

Szatmáron egy árva leány már régóta szeretett egy kereskedő-segédet, s hogy örökre egymáséi legyenek, csak azt várták, míg a segéd önnálló üzletet nyithat magának. Közelébb azonban a segéd elhagyta a szegény leányt, s egy özvegy asszonynak kezdett udvarolni. A leány ezt annyira szívére vette, hogy kiment a temetőbe édesanyja sírjához, s ott egy nagy késsel szíven szurta magát. Ott halt meg anyja sírhalmán.

Temesvártt a napokban egy ur és neje temetésre menvén, azalatt a szolgálóra bízta másfél éves gyermeküket. Mikor a szolgáló borszesz mellett uzsonnára kávét forralt, a kis leány magára rántotta a forralót, s a borszesz azonnal lángba borította ruháját. A cseléd a helyett, hogy segített volna, esztét vesztve, az anya után szaladt, hogy haza hívja. Meg is jelent az, de a gyermek akkorra már úgy összeégett, hogy pár óra múlva meghalt. Ugyancsak Temesvártt egy még eddig föl nem földözött rosz ember valami ürügy alatt három 6—7 éves gyermeket csalt föl kocsi-jára, s elhajtott velük. Kettőnek sikerült ugyan utközben leugrani a kocsiról, a harmadikat azonban elvitte, ki tudná, hová.

Nyiregyháza mellett egy tanyán Islay Dániel seregélyeket lövöldözött Hazatértekor dohányakgatással foglalkozó sógorának kezébe adta puskáját, és midőn ez azt nézegette, a fegyver véletlenül elsült, az egész töltés Islay jobb mellkasába furódott, s a lövés következtében az alig 27 éves ember 24 óra alatt meghalt.

Sárospatak és vidékén e napokban már erős fagy állott be, mely hir szerint a Hegyalja nagy részére kiterjedt, s főképp a szőlőben és kukoriczában nagy károkat tett. A termés eddig óriási nagy volt.

Vidéki vegyesek. Szolnokon mult hó 26-dikán az önkéntes tüzoltó-egylet megalakulására gyűlés tartott — A szüret Arad megyében e hó 4-kétől 11-dikéig van határozva. Jó és sok bort várnak. Biharmegyében a szüret a megye egész területére e hó 18-dikára tüzetett ki. — Zsolna tájékán Trencsén megyében a magasabb fekvésű hegyek csucsait hó borítja s mult hó 25—26-dika közti éjjelen oly erős dér volt, mely a növényéletet egészen tönkre tette.

Tüzesetek. Rékason borzasztó tüzvész dühöngött e napokban, mely egy óra alatt 60 házat hamvasztott el. — Jász-
kiséren pedig mult csütörtökön 80 ház égett le.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt., félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

40. sz.
Okt. 3-dikán.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járattal kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

A gyermekvilágból.

Senki sem tagadhatja, hogy a leánygyermek legkedve-
sebb játékszere, a bábú, leginkább kimutatja a női természet
hivatási ösztönét. Az olyan leánygyermek, a mely soha sem bá-
buzott, olyasmit veszített, a mit soha sem lehet pótolni, és azért
a szánalom mosolyával hallom egynémely anya ama dicsekvését,
hogy leánykája soha sem bábuzott, soha sem szerette az efféle
bolondságot. Élénk lelkületű leánykák bábuik körében csu-
dás, szeretetteljes világba vannak varázsolva, mert gondoskodni
a pólyába takart, fázó vagy beteg babagyermekről, vagy an-
nak vetközése, öltöztetése, fésülése, az érte való munka, mind
olyan tulajdonokat és érzéseket fejt ki bennük, melyeket gyenge
korukban sem az anya, sem pedig a legkitünőbb nevelőnő sem
képes életre kelteni.

Már 2,000 évvel ezelőtt a görög piacokon is csak olyan
keresett árucikk volt e játékszer, mint mai nap nálunk, és azok
a bábuk is festett agyag- vagy faarczokkal bámultak a világba.
Még a görög Kóra név is kedvenczet jelent, és ez volt a görög bábú
neve. A mi gyermekeink is legkedvesebb nevükkel diszítik fel
ezen meghitt társukat. És valamint mi is azt mondjuk, midőn
gyermekeink felserdülnek, hogy most már a falónak a padlason, a
bábúnak pedig valamely szekrény zugában a helye, ugy a régiek
is különös ünnepélylyel áldozták a már nyolczadik évét elért
leányka bábuit és egyéb játékszereit Venus Libelinének.

Azonban czélszerűen meg kell válogatni a bábukat, a me-
lyeket gyermekeinknek kezébe adunk, hogy a benne szunnyadó
gyöngéd gondoskodásnak minden tekintetben meg is felelhes-
senek. A ruha ne legyen a bábuhoz varrva, hanem ugy, hogy
váltogatni lehessen; a haj ne legyen oda ragasztva, hanem ugy,
hogy tetszése szerint bontogathassa és fésülhesse.

A bábujátéknál a szabad akarat, az egyéni érzés és a ta-
lálékonyság főszerepet játszanak, hisz a bábú gyermeket jelent
a gyermeknek! És azért az eszes gyermek mindig jobban örül a

felöltözetlen bábúnak, ha elegendő mennyiségű ruhára valót is
kap külső öltöztetésére, mintha fölpipezett Ne-nyulj-hozzám
hölgyet kap, mely feleslegessé teszi az ő szeretetteljes gondos-
kodását és ügyességét! Minden darabka selyem, cashemir, vá-
szon stb. azonnal egy gondolatot kelt benne, szerencsét próbál
valami öltönydarab elkészítésével, szabást gondol ki, — azért
ne igen vegyük nagyba, ha egy-egy ilyen rongyocska mint siker-
telen kísérlet söprü alá, vagy a lomtárba kerül. Mindezekből a
gyermek tanul, ügyességet, gondolkodást, beosztást, takarékos-
ságot fejtünk ki benne. Hallottam valahol, hogy van egy kis
könyv, mely után a kis leánykák babaruha-szabást tanulhatnak;
de azt hiszem, ez czélszerűtlen, káros valami és örülök, hogy nincs
még gyermekeink közt elterjedve, mert ez által elpusztulnak saját
kis fejceskéik találmányai, elöttük jelentékeny, örvendetes vívmá-
nyaik, és a kis művésznők gépies mesteremberekké törpülnek.

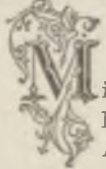
Még a gyermek és a bábú nagyságára is legyünk figyelem-
mel. Csalódik az az anya, a ki azt hiszi, hogy minél nagyobb a
bábú, annál nagyobb a leányka öröme. Oh nem. Az ilyen óriási
baba, melyet a gyermek alig tud czipelni, nincs arányban az ő
alakjával; mije legyen is tulajdonkép ez a nagy tömeg? A kia-
báló babát is hamar megunja a gyermek, mert kellemetlenné
lesz előtte is az egyforma békaszerű brekegés, melyet végre is
megun, mert nem tud gyermeket, mely mindig csak egy hangon
adná tudtára kívánságait.

Az ilyen unalmas, nem szép egyformaság elfárasztja a
gyermeket, mely változatosságot ohajt, saját kis énjéből eredő
tevékenységet, gondoskodást, életet, szeretet-adást szeretne ki-
fejteni. Hisz előtte a kis tárgy tele van a leggyöngédebb szeretet-
tel, feláldozással, mint azt saját kicsi szivecskéje csak ohajtja.
Ez a gyermek első, legboldogabb ábrándvilága, ne vonjuk tehát
el tőle, tartsuk meg inkább szívet minél tovább fogékonynak a
szeretet illetén nyilatkozatára is.

Nem egyszer saját szememmel láttam, mint tették félre kis leánykáim a cifra selyemruhás, tollas, virágos babákat, melyeket ajándéknak kaptak, és csináltak maguknak pár rongyból egy másik babát, összepólyázták szalagokkal, és azt dédelgették, altatták, szeretgették, vagy előkeresték a legócskább babát, egy már emberi ábrázathoz is alig hasonló ütött-kopott arczu, csonka alakot és ez maradt szívük kis kedvence, ezé volt a legjobb hely az ágyacskában, legjobb falatja az uzonnának, ezé volt a legnagyobb gond, ha „beteg“ volt, ezé a kis sziv egész fellángoló szeretete!

Ne vegyétek el tehát fiatal anyák, időnek előtte gyermekeiteknek ezen játékszerét! Egy kis tündérvilágtól fosztjátok meg ez által őket, mert később bármilyenné fordul is sorsuk, mindig hálával fognak visszaemlékezni ez ártatlan örömekre, olyan hálával, melynek fénye gyakran egy örömtelen jelent is képes, legálább órákra, sugáraival megaranyozni.

Mikor meghuzták a harangot . . .

Tóth Edétől.

Mikor meghuzták a harangot,
Elfelejtettem a haragot.
Az udvarra én is elmentem,
S a koporsón ott elmerengtem.

Apja, anyja nem sirt felette,
Az ő szivök is megvetette.
„Rosz hire volt“; — pedig jobb lelket
Talán az isten sem teremtet!

Mikor megindultak — csendesen —
Én is megindultam . . . könnyesen . . .
Kikísértem egész' odáig;
Ugy se lesz egyedül sokáig!

. . . Mikor az a hant úgy kopogott . . .
Szívem oly erősen dobogott,
S könnyeimtől semmit se láttam, —
— Csak koporsója mellé vágytam!

. . . S mikor a temető üres lett,
Leborultam a sirja felett . . .
S az istenhez felkönyörögtem:
Büntessen érte, — mert megöltém! —

Egy huszonnyolcz éves öreg ember.

— Elbeszélés —

Tóth Józseftől.

(Folytatás.)

V.

E találkozás nem csekély hatással volt a szegvégi kastély birtokosára.

Nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy e hatás azért volt oly élénk, mert gyenge oldalait támadta meg, habár a sziv, az érzelem egészen kimaradt abból.

S minél többet foglalkozott új nőismerősével, minél inkább igyekezett magát megnyugtanni annak állításával szemben, annál inkább meggyőződött, hogy Zaládné nagyon is sok igazságot mondott neki szép szín alatt, s annál nyugtalanabbnak érezte magát, mert tudta, hogy Zaládné ismeri az ő gyengeségeit, melyeket az mindenkor felhasználhatna ellene, daczára annak,

hogy e nő sokkal tiszteletreméltóbb alakban mutatta be magát, semhogy a helyzet véletlenségét — mely az ő gyengeséit feltárta előtte — ellenében felhasználni akarhatná.

— De mily bolond vagyok én, hogy oly sokat bibelődöm ez ostobasággal? — mondá végre. — Ha megtörtént, hát megtörtént. Hanem annyi igaz, hogy mégis boszant, s az is igaz, hogy azóta legalább nem unatkozom. Öt nap óta egyszer sem unatkoztam. De valjon hogy van az, hogy nem jött el ezalatt kedves Hamilárját meglátogatni? Pedig megígérte, hogy el fog jönni. Ah igaz, vendégük érkezett a fővárosból. No de nyugodt lehet, megüzentem, hogy Hamilárt naponkint háromszor tekintem meg s mindent elkövetek, hogy a beteg jól találja magát nálunk.

E perczben az ablakhoz lépve, három lovaglót pillantott meg kastélya felé közeledni, kiknek egyike — mint a távolságban kivehette — Zaládné volt.

— Farkast, akarom mondani: asszonyt emlegetek s ime, a kastély alatt lovagol — gondolá félig örülve, félig pedig félve a miatt, hogy Zaládné azóta már világgá bocsátotta, hogy mi történt vele. — Most megtudom, elfecsegte-e, vagy nem? Ha nem, akkor megfogom kérni, hogy — hallgasson, inkább könyv nélkül megtanulom az egész Moliéret.

Kabátot cserélt, s lesietett, hogy eléje menjen vendégeinek, kik néhány percz mulva a kastély udvarába lovagoltak.

Szegvéghy alig volt képes ráismerni Zalády Lajosra, ki a szép asszony balján lovagolt, annyira megféríasodott. A másik férfit meg épen nem tudta, hogy ki, bár úgy gondolta, hogy ez valószínűleg a másik Zalády lesz. Annyi igaz, hogy öltözéke s modora nagyon elütött a pusztai gavalléroktól; és annyi is igaz, hogy Zaládnét ő segítette le a nyeregből, még pedig oly finom, gyöngéd udvariassággal, minőt egy férfitől, főleg pedig egy pusztán lakó s cselédekkel veszekedő férjtől épen nem lehet várni.

Ahá! ez bizonyosan a pesti vendég lesz! — gondolta végre a házigazda, ki barátságosan lépett vendégeihez.

— Édes Elekem! ezer esztendeje, hogy láttalak! — kiáltá Zalády Lajos az ő szokott zajos és nyílt, szivélyes modorával — De mielőtt megölelgetnélek, bemutatom neked kedves vendégünket s barátunkat Budapestről: Szalkay Aladárt, ki még most is ép oly jó és figyelmes irányunkban, mint évek előtt. Igaz-e, Julia?

— Minden bizonynyal. Szalkay a mi legőszintébb, legkedvesebb barátunk, — felelé Zaládné, kezét nyújtva a csinos fiatal embernek, mialatt Zalády csakugyan beváltotta szavát, mert neki esett Szegvéghynek és összeölelte-csókolta.

— Ezer esztendeje, hogy láttalak, kedves, jó pajtás, épen egy ezer esztendeje! No persze, mindig külföldön mászkáltál, én meg itt a pusztán szórtam a kévéket, fogtam az eke szarvát. Most is már elébb meglátogattalak volna, de ezer felé kellett mostanában lótnom-futnom, aztán meg biz én úgy gondoltam, hogy talán neked volna kötelességed előbb mi hozzánk jönni, mivel te vagy az új ember. Mikor Juliát haza kísérted, hát félig-meddig eleget tettél az elsőség kötelmének, ámbár én akkor is bent jártam Szegvölgyön s nem láthattalak. Hát hogy vagy, mint vagy?

Szegvéghy elmondta aztán, hogy nagyon is „kuruczul“ van, mert olyan gyenge, mint az üveg, a kedélye meg valóságos epe, még pedig nem is sárga, hanem fekete epe.

És ezalatt fürkészőleg nézett Lajos arczára, ha valjon nem árulja-e el, hogy hallott már ilyfélét Juliától.

Lajos arcza azonban teljesen ártatlan volt.

— Tehát melancholicus vagy, barátom, — mondá tréfás fejcsóválással. — Angol betegség, de talán csak — divatból.

— Divatból? Hová gondolsz? És aztán még melancholikus!

És újra összeölegette a gyermekkori jó pajtást, és szomszédot, kit az aranyos kedélyű Zalády annyira elfoglalt örvendezéseivel, hogy alig volt képes ez ideig a szép asszonynyal Szalkayval néhány szót váltani.

De csakhamar kipótolta aztán; az udvarias világfi és vendégszerető háziúrhoz illő szivélyességgel társalgott a szép Zaládynéval, a fővárosi vendéggel, ki nem győzte eléggé dicsérni a régi szabásu kastélyt, annak környékét, s a kastély mögött elnyúló parkot, festői vén fáival.

Elek azonnal késznek nyilatkozott sétára vezetni vendégeit a parkban, Julia azonban legelőször is Hamilárhoz akart menni.

Hamilárnak semmi baja sem volt. Ugy megropogtatta az illatos szénát, hogy egyáltalában nem volt szüksége az étvágykiváráshoz. Nem igen tudott ugyan még ránehézkedni a megsérült lábára, de azért egész vidámsággal nyertett föl, midőn urnőjét belépni látta.

Kapott is cukrot egy egész zsebbel, abból a kedves párányi kézből; hében-korban végig is huzott rajta kezével, melyet Hamilár kötelességének tartott köszönet fejében megnyalogatni cukros nyelvvel.

— Kedves lovacskám, csak hogy jobban vagy! — mondogatá neki Zaládyné, kedves hizelgéssel. — Ne félj, nem sokára hazajössz már. Ah, mily jó ember ön, uram!

Elek mosolyogva meghajtá magát.

— Ez könnyű érdem, asszonyom — válaszolá — de reám nézve annyival becsesebb az elismerés.

Hamilár úgy nyertett örömeiben, hogy társai is megkivánták tőle s csaptak egymás barátságáért olyan lármát s hangversenyt, hogy a beteglátogatók hamarosan tovamenekültek, még pedig a parkba, hol körülbelül fél óráig időztek. Azután fölmentek a kastélyba, végig nézve ott minden folyosót és termet.

— Kényelmes lakás! — jegyzé meg Szalkay. — Mily boldogság itt élni, távol az üres formások világától, elvonva a léha zajtól!

Julia ezalatt kellemes meglepetéssel vette észre, hogy az asztalon egy félig felbontott csomagban ott heverték egymás tetején Moliére összes munkáinak kötetei, melyek valószínűleg kevéssel ezelőtt érkeztek meg a postáról. A szép fiatal asszony mosolygott.

— Mily szép, hogy ön annyira érdeklődik a szépirodalom iránt — mondá, odafordulva Elekhez, kerülve minden célzást, bár tudta, hogy ő varázsolta ide Moliéret s titokban örült a „blazirt“ fiatal ember e tettének. — Ah Szalkay! Nézze, egy teljes Moliére, és mint látszik, csak most érkezett Pestről! Nemde szép és dicséretes ez Szegvéghy urtól?

— Kétség kívül — felelt a kérdező, mialatt Elek a meg nem érdemelt, sőt előtte kiáltó gunyos vádként hangzó dicséret miatt arcát pirulni érezte, szeméit pedig nem merte Juliára emelni. — Nagysád nagyon jól kitudta választani dicsérete igazolásul bennem a tanut, mert ismeri határtalan érdeklődésemet a magyar irodalmi viszonyok iránt...

— Ez önnek nem legkisebb érdeme, melyet mindenki csak tisztelni tud önben — válaszolt Zaládyné nemes áthatósággal, mely minden ily alkalomkor felsugárzott gyönyörű, szellemes arcán. — Sokszor is emlegettük önt követendő példaképnek; ugy-e sógor?

— No, édes Szalkaym, most mondj már, hogy nem ismeri el valaki érdemeidet, különösen pedig az én szép sógornóm —

kiáltott fel Zalády, — Persze csak azért, hogy annál inkább megdicsérje Eleket. Hohó, én átlátok a szitán! De mondj csak Elek, hát csakugyan te is afféle poéta-faló ember vagy? Szörnyen megváltozhatott a természeted.

— Igaza van — felelte a gazda — éretlen ifju koromban irtóztam mindenféle poézistól, de most annál inkább élvezem; fájdalom azonban, hogy még könyvtáram teljesen rendezetlen állapotban van, s a hirlapokról sem gondoltam kellőképen; de hiába, az új gazda annyira el hagyja magát foglaltatni a külső dolgok által, hogy alig marad egy kis ideje szellemi táplálkozásra.

Julia meleg pillantást vetett Szegvéghyre, mely azt látszott kifejezni: „Jó uton vagy! haladj tovább rajta, bátran, kitartással, ez illik egy férfinak, így tudok én tisztelni egy embert.“

Ez a munka kezdete, az erő mozdulása. Megismerni a szellemvilág tündérvidékeit, hitet, reményt, nemes becsvágyat meríteni az eszményi szép s az örök igazság példáiból: dicső feladat. És az fogja követni az első lépést. Legalább Julia meg volt arról győződve, s e meggyőződésében boldognak érezte magát. Miért? talán maga sem tudta volna megmondani hirtelen, hogy miért? Talán azon öntudatban, hogy ő serkenté fel a képzelgő s eltespedt fiatal emberben a tetterőt, ő mutatta meg egy eltévesztett élet igazi utját, s ő adott vissza a társadalomnak egy már-már semmivé lett embert, ki még oly sokat használhat.

Szive a nemes barátság, a részvét és rokonszenv szelid érzeteivel vonzódott Elekhez, kiben tulnyomó hibái mellett is fölfedezte és becsülni tudta az egyenes jellemet s jó szívet; de a szerelmnek az érzelmek között Zaládyné szívében épen semmi helye sem volt.

Pedig abban, hogy újra szeressen, nem gátolta semmi.

Szabad volt és fiatal özvegy, ki férjét, Zalády Vilmost másfél év előtt kisérte sirjába. Julia hiven szerette férjét, de azért, hogy elkellett vesztetnie alig két évi boldog házasság után, nem esett kétségbe, nem veszté el reményét, hanem szép lelkéhez illő komolysággal és nemes méltosággal viselte nagy vesztésének külső jelét, a fekete özvegyi fátyolt, s míg szívében bánatos fájdalom sajgott, ajkairól soha sem hallatszott meddő panasz.

Szép lelke talált vigasztalást a szellem örökszép világában s ez lassankint meggyógyítá szívet, hogy szelid, eszményi emlékké váljék a nagy fájdalom. A gyászvetet anyjával egyik birtokán és sógoránál, Zalády Lajosnál tölté Julia, ki kétszeresen sógornője Zalády Lajosnak, mert ez nemcsak férjének testvére, hanem egyszersmind Julia testvérenek a férje. Majd utazni ment, anyja s Szalkay Aladár kíséretében, ki férjének legkedvesebb, leghübb barátja volt, s kit Julia nemes lelkeért, művelt szellemeért kiváló tiszteletben részesített s bizalmas barátságára méltatott. A tavasz beálltával ismét Lajosékhöz jött anyjával néhány óra, hol Szalkay meglátogatta az általa bálványozott nőt, kit valaha birni egyetlen boldogító vágya, életfeladata volt. Sokkal mélyebben tisztelte azonban Juliát, barátja emlékét s a gyászoló hitves fájdalmát, semhogy eljöttnek látta volna az időt arra, hogy boldogító vágyának, édes szerelmének kifejezést adjon. Ellenkezőleg: mélyen titkolta szerelmét, mivel nem akart terhére lenni Juliának szive titkainak fölfedezésével. Talán rejteni is fogja örökké azt az édes érzést, mert hisz könnyen meglehet, hogy a legnemesebb barátság nyomán nem fog ő iránta szerelem támadni. Akkor pedig hallgatnia kell mélyen, mélyen!

Szegvéghy meg volt elégedve a mai nappal, mert meggyőződött, hogy Julia hallgatott arról a multkori esetről. E fe-

letti örömeiben egészen hazáig kísérte csak alkonyatkor távozó vendégeit, sőt még arra is ráadta fejét, hogy Zaládyéknál esztelített.

Az inspektor ur pedig a meglegedés mosolyával pödörgette végig bajuszát mindkét felől, s szemeivel hamiskásan hunyorított utánuk, midőn kilovagoltak a kastély udvaráról.

— Tudtam, tudtam — mormogá — tudtam, hogy ez lesz belőle. Megmondta az én feleségem, kinek több esze van, mint száz doktornak. Ehol ni! már is kurizál, meg aztán pénzen veszi a könyvet! Ma is egy egész rakás érkezett. Csak okos asszony ez az én feleségem! Mindennek kitalálja a bibéjét.

VI.

Szegvéghy Elek mit sem tudott arról, hogy Julia özvegy. Első találkozásuk alkalmával egyszerűen „Zaládyé” név alatt mutatta be magát Julia, az pedig, hogy Vilmosnak vagy Lajosnak neje-e? teljesen mindegynek tartá Elek magára nézve.

A mai látogatás alkalmával tudta meg, hogy Julia nem Zalády Lajos, hanem néhai Zalády Vilmos neje, a mennyiben Lajos sógornőnek nevezte őt, Julia pedig sógornak hívta Lajost.

Nem nagy bölcsesség kellett tehát ahoz, hogy rájőjjön, mikép Julia, ez a csodálatos szépségű s jellemű fiatal nő, Zalády Vilmos neje. Hanem Zalády Vilmos elhunytáról sem tudott semmit, minélfogva alig hogy beléptek a csinos majorátusba, azonnal Vilmos után tudakozódott, s midőn azt felelték, hogy másfél év előtt kísérték ki a temetőbe, igen megzavarodott s oly kimondhatlan gyönyört érzett lelkén végig rezdülni, minőt még eddigi életében soha sem.

Egy tündéri kéz érintése volt az, s egy varázslat pillanatnyi kéje, mely a következő szempillantásban már eltűnt, hogy helyet adjon az ellentétes érzelmek lázongásának, mely amant feledteté, s mely annál kellemetlenebbül támadta meg sajtó érzékeit. Melle égett, feje szédült, szemei előtt elhomályosult minden. Csak egy alakot látott, Julia csodaszép, bűbájós alakját. De azt mindig látta. Homályos szemei rátapadtak ellenállhatlanul, s hallá a csodaszép alak minden édes szavát, de a mit azokból megértett: a varázslat, az ördögi bűbáj kárhozata volt.

Mintha csak meg akarta volna őt boszulni az a kedves, bűbájós lény, azzal, hogy minden érzését, gondolatát hatalmába keríté.

„Ah hát te meg akarsz engem bolendítani?! . . .” Elek hevesen szökött fel az asztaltól, úgy, hogy mindenki csodálkozva pillantott reá. Arcza s mozdulatai oly különösek voltak. Zalády nem állhatta meg, hogy fel ne kaczagjon:

— Ni ni! Tán bizony toasztot akarsz mondani, Elek pajtás, romeoi állásban! — mondá tréfásan.

— Nem, barátom! . . . Késő az idő. El akarok menni. — felelte Szegvéghy, csillapítva magát.

Hiában igyekeztek maradásra birni, Elek készült.

Julia édes szavakkal kérte, hogy ezentul legyen jobb ember s látogassa meg őket többször, majd aztán kilovagolnak együtt s parányi kezét kedv. s bizalmassággal nyújtá a távozónak, ki azt nagy hévvel szoritá meg, aztán pedig hirtelen, szinte megdöbbenve bocsátá el.

Szalkay komoly arczczal, fürkésző szemekkel nézett Elekre s Juliára, és egy kis nyugtalanság látszott arczán.

De ez csak pillanatig tartott, s szívélyesen vett bucsut Szegvéghy Elektől, ki néhány percz mulva a poros kocsiuton lovagolt hazafelé.

A hold most is oly mélán világított, mint akkor, midőn

először kísérte haza Juliát. Alig néhány napja még annak. De milyen változás mégis! Akkor jég alatt pihent minden érzélem Elek keblében, s most mint égő vulkán törte ki magát az érzelmek forrongó chaosza.

— Mi ütött én hozzám? mit érzek én most? — gondoló Elek, szabadjára hagyva a negédes paripát, mely horkolva hányta-vetette sörényes nyakát. — Mintha megbabonázott volna az az asszony, kinek istenemre! igaza volt, midőn azt mondá, hogy nem halt meg bennem a lélek. Ha csakugyan ez volna a szerelem kezdete?! . . .

— Ne bolondíts, ne üldözz, te ördögi káprázat! — kiáltá Elek a holdas éj csendjébe. — Keress magadnak jobb tanyát!

De a káprázat nem tűnt el, sőt abban most már mind jobban kivethető lett egy másik alak, egy szép, nemes, komoly férfialak, ki méltóságosan tekintett reá, méltóságosan és rejthetlen gunynyal. Aladár alakja volt ez, s minél inkább előtérbe lépett, annál inkább növekedett ellenszenve Aladár iránt, s kezdte érezni, hogy félt, irigylt tőle valakit, a kihez most vad, lázas bűbáj vonzza. Féltette Juliát Aladártól. Most már nem érzett ellenszenvet, haragos felindulást a szép özvegy iránt, ki miatt annyiszor volt zavarban, ki miatt annyiszor kellett éreznie hátramaradottságát, s ki oly hirtelen kiforgatta egyéniségéből — oh, nem! Most égő szenvedély, zaklató vágy kelt szívében, mit még inkább növelt a czél és alap nélküli féltés. Eszébe jutott most minden szó és tett, mely Aladár és Julia személyére vonatkozott, s mely mig azt hívé, hogy Julia férjes nő, nem hagyott nyomot lelkében.

(Vége köv.)

A z u t o l s ó p a r t h i e .

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(Folytatás.)

— Hiszen nem azért mondtam, hehehe! — mintha nem lenne! — dűnyögte magában a Billensteinnak nevezett „spiller” Kevertem.

— Egy negyed óra alatt nem volt az első bankból semmi.

— Hatszáz forint a bank,— szoltam izgatottan és újra kevertem.

A második bank már hosszasan tartott; egyszer épen háromszorosra nőtte ki magát, de nem „reteráltam;” 1200 frt nyereség kevés volt 2500 frt veszteséggel szemben, pedig annyit vesztettem összesen. Aztán a kártya is járt: kezdtem remélni.

Ezalatt megszaporodtak a játékosok, asztalom körül a nagy tételek egymást érték.

2—300 frtot nyertem, ugyanannyit vesztettem: a bank helyt állt.

Ezer nyolczszáz forint volt benne.

— Reszt a bank! — szolt egy gyerkőcz s két ezrest tett bankomra.

— Hamis jegyek! — szolt a rőt szakállu és a dűnyogó egyszerre.

A fiatal ember elhalványult e vádra s vissza akarta venni a pénzt. Megelőztem, kezembe vettem az egyik bankjegyet s a világosság elé tartva, vizsgálni kezdtem s miután valódi-

ságáról meggyőződtem, középre tettem a bankot s a remény és öröm bizonyos vegyülékével kérdém:

— Min „resztálja?”

— A kilenczesen, — szólt remegő hangon.

A harmadik vetésre a kilenczes nyerőbe esett.

— Nyert! — mondák, vagyis inkább kiálták a meglepetés és irigység hangján.

— Nyert! — rebegtem az izgalomtól elfojtott hangon és utána gondoltam, — ha ugyan gondoltam akkor: — Egy lépéssel közelebb a sirhoz.

Azután tárczámba nyultam s kivettem az utolsó 1000-est.

— Itt a bank! — szóltam s kezem reszketett, midőn újra keverni kezdtem.

Nagy tételek kezdtek jární, száz forinton alól alig tettek és — nyertem; minden tizből 7 a bankba ment, és így alig egy óra alatt újra megkétyszerződött.

Ujra reméltem, sőt hinni kezdtem, hogy megfordult a kártya s reggelre nyereséggel térek haza, hogy többet soha se kártyázzam.

— 2500 forint a bank, uraim! — szóltam biztatólag lankadni kezdő „blattistáim”-hoz; — csak bátorság!

Tettek és nyertem.

— 3000 forint a bank!

— „Reszt!” — szólt a bársony „joknis” fiatal ember s két darab ezrest, meg 10 darab százast dobott a bankra.

Minden vér arczomba futott s szemeim előtt összefolytak a kártyaalakok.

— Ne fogadja el, uram! — szólt a rőt haju, — nem igazság, hisz e gyerkőcz még egy krajczárt sem vesztett a bankba.

— Persze, hogy nem! — erősíté Billenstein, — miért vonult vissza!?

Én pedig újra kevertem s remegő kezekkel taszítám középre a bankot.

— Mire tesz? — kérdém, nyugodtságot színelve.

— Kilenczesre.

— Ász, alsó; hetes, király; felső, felső; nyolczas, ász; király; kilenczes . . .

— Nyert! — szóltak a környezők.

— Nyert! — susogták hangtalan ajkaim. Vége! — Se láttam, se hallottam!

Roskadozva keltem fel székemről, hogy menjek, de hirtelen eszembe jutott valami.

— Ki veszi meg ezt az órát? — kérdém a remény utolsó szalmaszálaiba kapva.

Hallottam emberekről, kik utolsó forintjukkal nyerték vissza elvesztett vagyonukat; hátha én is visszanyerem!

— Mit ad érte, uram! — kérdém a fekete szemüveges ifjutól, ki nyereségét szedte rendbe.

— Kétszáz forintban megtartom a kilenczesen.

— Áll!

Ujra nyert.

Lehuztam gyűrűmet, — egyet kivéve: az mátkagyűrűm volt, Fánnitól kaptam. S hozzájuk téve melltümet, újra kérdém:

— Hát ezt mennyiben tartja?

— Ha a másik gyűrűt is oda teszi, mely ujján maradt: tartom 500 frba a 9-esen.

— Azt nem teszem, uram! — szóltam határozottan. — Tartsa ezeket.

— Négy száz forintba.

— Hiszen ez nem ér 100 frtot! — szóltam, az ujjamon levő arany karikára mutatva.

— Mindegy.

— Tegye oda! — biztattak a felsült játsszók.

— Nem teszem.

— Négy száz forinton tartom a többit a 9-esen. — szólt a ifju.

— Tartsa hát!

Azt is elnyerte.

— Tegye ki az ur azt a karikát, tartom 200 frtba.

— Nem.

— Háromszázba tartom.

— Nem teszem.

— Tegye ki az ur, tartom ötszázba —hátha megfordul a kártya.

A jelenlevők roszaló és csodálkozó mormogása hallszott. Némelyek engem nógattak, mások az ifjut akarták levenni szándékáról — nem volt rá szükség.

— Ezer forintba sem teszem ki! — szóltam fásult hangon s az ajtó felé tartottam.

Eszmélet nélkül értem a szabadba, a friss levegő helyzetem borzasztó tudatára hozott.

Egy pillanatig tétovázva néztem körül, talán, hogy tájékozzam magam, azután észveszeszeten rohantam a — Dunának.

Emlékszem még a lábaimnál elterülő fénylő víztükörre, emlékszem még egy sikoltásra, aztán összezsaptak fejem felett a hullámok.

Károly nagyot sohajtott s meglátszott arczán a visszaemlékezés fájdalma. — Én mozdulatlanul ültem széken s lélekkel szegény barátom drámáján meregve, eszembe jutott az én életem története.

Oh, én sokat szevedtem!

Vannak a sorsnak egyes kiválasztottjai, kiknek balkézszel osztotta ki az élet keserü kegyelemkenyerét; azonban vannak e mellett sokan, kiket megszán — mert nem mindig kérlelhetlen a sors — s ezek közül aztán egynéhánynak elég korán, a legtöbbnek pedig későn, nagyon későn kicseréli adott alamizsnáját: bolgokká teszi őket.

Oh! ha én nem ezek közè tartoznám!

Hanem az ember örökké remél, nem azért — a mint valósággal van, — hogy reményeinek kilencz tizedét valósulni lássa, hanem — magáért a reményért.

A lutrijátszó nem azért tesz minden huzásra, hogy nyerjen, hanem hogy legyen mit reméljen.

Rövid szünet után Károly ismét fölvetette elbeszélése fonalát.

— Midőn fölnyitám szemeimet, egy lehuzott lámpától gyéren világított szobában, ágyban feküdtem. Lábamnál halvány nő ült, kinek arczába sötött a lámpa s kinek szemeiben a fájdalom elvitázhatlan nyomai látszóttak.

Megismertem: Fannika volt, ki mihelyt észrevette ébrenléteket, felállt és hozzám közeledve, elfojtott hangon kérdé:

— Hogy érzi magát, Károly?!

— Tehát beteg vagyok! — gondoltam magamban; — és valóban álom, lázas álom volt az egész, mely visszatérő emlékezetemet tévutra vezette? — Önkénytelenül eszembe jutott Berg ismert dramátiko-comoediája: „Fokról-fokra.”

Csaknem jobban éreztem magam a hirre, hogy beteg vagyok, mint ha tudtam volna, hogy igaz, a mi egy félórája rémitgeti visszatérő eszméletemet.

Fánni, miután látta, hogy nem felelek, ismételte kérdését.

— Hogy van ön, Károly?

— Most jól, egészen jól! — szoltam megnyugtatólag. — Mióta vagyok beteg?

Erre nem emlékeztem, valamint sorsom utolsó jelenetére, a catastrophára sem.

Fánni hallgatott s jobb kezével egy könnyet morzsolat el szemeiben. E köny felköltötte gyanumat, illetőleg a kételyt, ha valjon csakugyan álom volt-e ama rémes látvány, vagy pedig való.

— Hol vagyok, Fánni? — kérdém — és mi az oka annak, hogy ön mellettem van ily késő időben? hiszen most este van?

Fánni zokogva borult az ágyra s fuldokló hangon rebegé:

— Károly, az istenért, mit tett ön!

Első pillanatban csak annyit értettem az egészből, hogy valami rendkívülinek kellett történni, de a lassankint megvilágosuló emlékezet elvezetett egész a játékbarlangig és azon belől is odáig, midőn vesztettem.

Gondolkozni kezdtem. Ekkor megvillant agyamban: hal, ha csakugyan szándékom valósulásba ment! ha megkísértém az öngyilkosságot és nem volt elég erőm, hogy azt véghez vigyem, vagy ha megakadályoztak!

A szégyen érzete fogott el; resteltem gyengeségemet Fannitól.

Ugy éreztem magam, mintha mély mámoros álomból ébredtem volna föl; a legutolsó események összefolytak az álom valószínűtlen képeivel, hogy nem tudtam tájékozni magam a felől, hogy mit higgyek.

— Szóljon Fánni, szóljon, kérem, mi történt velem? hol vagyok, hogy jutottam ide?

— Legyen nyugodt, szerencsétlen barátom; otthon van, saját szállásán.

— Ah! és hogy kerültem ide?

— Mindent megtud később, csak legyen nyugodt, szüksége van nyugalomra.

— Fanni, az istenért, ne tartson tovább kételyek közt; mondja meg, mi történt velem; hiszen érzem, hogy lesz erőm elviselni, bármily nagy csapás legyen az, melyet öntől fogok hallani.

— Holnap mindent megtud.

— Miért holnap, és nem most? Ah, ön kegyetlen, nem tudja, mily szenvedéseim vannak ez emésztő kétségek közt. Nyugalomról beszél és hallgatása a legnagyobb mértékben nyugtalanít! Fanni, az istenért beszéljen! — szoltam, felemelkedve ágyamban.

Sajátságos nedves hideg borzongást érzék végig sikolni testemen, mint mikor lázas, izzadt állapotunkban hideg szél ér; és annyira erőtlen voltam, hogy visszaestem fekvő helyzetembe. Minden tagom zsirogott és perczről-perczre úgy éreztem, mintha cseppenként térne vissza az élet ereimbe, izmaimba.

Fánni újra betakart s erőtlen karjaimat a takaró alá rejté.

— Legyen nyugodtan, mindent elbeszélék, daczára, hogy az orvos megtiltotta, — szolt s leült előbbi helyére, ágyam lábához.

— Napok óta láttam — szolt — a levertséget, mely önt a vidám, nevetgélő Waldner Károlyt elzárkozottá, mogorvává tette. Okát kerestem, de kérdezősködéseimre hideg, kitérő felelete-

ket adott. Mit tehettem akkor egyebet? hallgattam és szenvedtem, s minden nap meggyőződtem arról, hogy az ön lelkén valami borzasztó féreg rágódik. Feltettem magamban, hogy rájövök, utána járok, bármennyire tiltsa is nőiségem.

Nem kellett soká várnom, a véletlen meghozta.

Midőn ma egy hete reggel a boltba kísért, zsebkezdőjével egy kártyát huzott ki zsebéből. Ön nem vette észre, de nekem sokat beszélt az a kilenczes, mert az volt a kártya, a mi kiesett.

Tehát kártyázik! — e gondolat volt egész nap kísértő szellemem. — És veszt, mert hiszen vesztenie kell, — így okoskodtam, — különben nem volna olyan szomorú, olyan mogorva, hogy alig találom fel benne az én vidám Károlyomat.

Kártyázik! borsasztó! és talan épen én miattam! Nyerni akar, hogy legyen sok pénze, majd ha nőül vesz... oh borzasztó, borzasztó!

Ez egyébiránt csak feltevés volt, csak az én hánykolódó lelkem okoskodása, hanem elhatároztam, hogy utána járok s ha csakugyan kártyázik — bárminő okból — rajta leszek, hogy ezen átkos szenvedélyből kigyógyítsam.

(Vége köv.)

Képek Felső-Magyarországból.

Dolinay Gyulától.

III. A csorbaitó. — A menyusfalvi völgy. — A Kriván.

„Egyik lábát a Mátrán megfeszíti, a másikkal Kriván ormára hág“ — mondja a költő s azóta igen sokakban feltámadt a vágy arra a megénekelt oromra feljutni. Ez a kívánság azonban szerfelett nehezen teljesíthető, mert a messze ellátzó, hajlott kupu orom csaknem 8000 lábnyi magasságban meredez a felhők között, és utja nincsen, mászni kell rá a szó teljes értelmében. Ámde a gyönyörű panoráma, mely a csucsról a szemléző előtt elterül, az a csodálatos természeti jelenség, mely féluton négyezer és néhány száz lábnyi magasan, a hegy derekán egy 42 hold terjedelmű óriási tó képében kínálkozik, s a Tátra világszerte híres szép völgyei közt a legszebb, a Kriván alatti menyusfalvi völgy: mind, mind ellenállhatlanul kecsegtetik az utast fel, fel, a sziklák birodalmába.

És mi jó előre úgy intéztük dolgainkat, hogy a Rutkáról Eperjesre közlekedő vasuti vonal hochwaldi állomásán kiszállva, egy teljes napot szentelhettünk ezen nevezetes pontokhoz való kirándulásra.

Hochwald nevű helység nem létezik; az állomást a fensiktől és erdőségtől neveztek el, tehát a korán érkező reggeli vonatról kiszállva, kietlen pusztaságon vagyunk.

De miután élelemmel jóelőre elláttuk magunkat, nincs is szükségünk az ezen környékbéli drága vendéglőkre, az állomás mellett sátort ütött kocsmárosnak is csak lovait és szekereit vesszük igénybe, ki is sziveskedik azt illő árért egész napra rendelkezésünkre bocsátani.

Eképen felkészülve, egy kalauz kíséretében lassu léptekkel megindul velünk a koci és haladunk felfelé a hegyen. Másfél órai utat téve hegyet borító sűrű fenyvesek közt, végre kibukkanunk a legszebb, csaknem képzeletet felülhaladó látványhoz.

A csorbai tónál vagyunk. A hegy, melyen jöttünk, itt meghajtja gerinceit, sőt lebukik egy szörnyű mély üregbe, ezt a mély üreget pedig egy tó, egy tengermélységtől tölti be. Tó, mely ötödfél ezer lábnyi magasságban, közepén 14 és fél ölnyi

szélességgel 42 holdnyi területet foglal el. Egy óriási tó, melynek sehol sincsen kifolyása, hacsak a föld alatt nem.

A tulsó oldalon pedig a hegység ismét felüti fejét, s ötöd-félezer lábnyi magas partot képez a tónak.

Nagyszerű tünemény ez, a legfestőbb látvány. A roppant terjedelmű tó be-benyulik a sziklák közé egy-egy szabad öbölbe s hullámtalan vizével eszi mélyebbre és mélyebbre magát mesés sziklák között.

Szemben velünk a tulpart hegységei; a Kriván kisebb elágazásai, maga a Kriván-órom; oldalt pedig balra, a Tátra számos bércei és ormai látszanak, a legelragadóbb összhangzatban. Ha megfordulunk, tekintetünk a liptói völgyeken vesz el, melyek mélyen terülnek el alattunk. És a tó kristálytiszta tükre mintha hegyek tündérei lankának benne, int, csalogat keblére.

Ezt az intést és tündéri hívogatást valódi értelmében fogadta a nyáron egy fiatal turista s minden habozás nélkül belevetette magát a szörnyű mély vízbe azon szándékkal, hogy átussza azt, a mit mint gyakorlott és kitűnő uszó könnyen teljesíthetőnek is vélt. Ámde nagy volt meglepetése, midőn a vízben kezére ón nehézségű sulyok tolultak s testét valami leküzdhetlen erő le a mélybe vonta. Negyed utról kénytelen volt visszatérni a hős, ki talán maig sem tudja, hogy miért hagyta cserben uszási ügyessége a legfényesebb próbában. Pedig hát egy ilyen teljesen álló s a hegység által még csak a szellőcskétől is védett tó egyáltalában nem alkalmas az uszásra, vagy legalább mégnehezíti azt. Azért tehát mi csónakon teljesítjük a tengerszem tündéreinek ohajtását s száraz lábbal hatolunk be közepéig, hol a gyönyörű átlátszó víz mélyében tekintetünk elvesz s az arasznyira kimagasló szikla kupszerű elszéledését csak pár ölnyire kísérelhetjük szemünkkel.

E tó, mely az ide legközelebbi Csorba nevű falutól vette nevét, utóbbi időben különös gondozásban részesül. A Kárpát-egylet csinos házat építtetett partjára, s gondoskodik az ide nagy számmal jövő látogatók és külföldi turisták kellemes kalauzolására.

Miután a tó partján tüzet rakva, szalonnát süttöttünk, és másféle elemozsiákból villásreggeliztünk, a tóparton tettünk sétákat s mondhatlan költői érzelmektől áthatva a szép vidék és gyönyörű természeti szépség láttára — folytatjuk utunkat, fel a Kriván-óromra.

Két irányban tehető meg ezen út. Vagy balra hagyva a tavat, kerülünk fel a Krivánra, vagy pedig jobbra térve, előbb a menyusfalvi völgybe s onnan megyünk a Krivánra. Bármelyik utat választjuk is, ellehetünk készülvén a fáradtságos hegymászásra. Mégis czélszerűbb, ha jobbra térünk, mert itt kocsinkon mehetünk egy darabig a menyusfalvi völgyben.

Lefelé sietve, a tótól egy tisztás helyen véget ért kocsizásunk, innen már gyalog kell tovább haladni. És mi legkevésbé sem sajnáltuk feláldozni a kényelmet, mert jól esett hallani az előttünk látszó hatalmas vizes és sajátságos zugását. Feltároló utunk nagyszerű, fenséges. A völgy óriási hegyek közt, mindig feljebb siet, míg a magasban a Kriván és Tátra hegyek közt, egy nagy hegygerincz elzárja útját; tehát odáig, addig a kőfalig kell mennünk. Onnan ered az a kis patak s onnan esik le, husz ölnyi vizesést képezve, és e fenséges tünemény gyönyörűen ide látszik.

Egy kis erdőcskén áthaladva, fáradalmas ut vizet célunk felé. Sziklákra, bemohosult kövekre kell felkapaszkodnunk. Ezen ut azonban nem tart soká s csakhamar lassan emelkedő fensíkon megyünk a folyvást kivehetőbben látszó vizesés felé. Addig is

azonban gyakran megállunk; mert a kis patak minden fordulatánál egy-egy kisebb-szerű vizesést alkot.

Félórai utat téve, végre czelpontnál vagyunk, a vizesés közvetlen közelében pihenünk le.

Minő látvány ez!

Husz ölnyi magasságból ölnyi szélességben ömlik szakadatlanul a víztömeg, és mikor leér, milliom gyűrűkből álló taktékká verődik fel, és ezer fodorban kavargó a medenczében, míg tovább siethet, le a völgyön. Előttünk a sziklafal, melyről a jó ég tudja, mióta zuhan le a víz. A falon felül emelkedő fensík látszik, a völgy legfelső katlana ez, melyet az óriási kősziklák fognak körül. Oldalt tőlünk két felől a Kriván és Tátra tarajos sziklái ülnek és rémesen könyökölnek ki belőlük az éles barna kövek. Itt egy szörnyű kőomladék halmozódott fel, melyről látszik, hogy a hegyoromról zuhant alá, a meggyülemelő viz által sodortatva. „Egy szikla-óriásoktól összehányt tömkeleg ez“ — miként nagy regényírónk, Jókai leírja a Tátrát — „mely mindent, a mi emberi alkotás, kigunyol. Meredek, szálkásan felhegyesült ormok, vadul kicsipkézett hegygerinczek, miket egyszerre félbe szakaszt egy-egy tátongó repedés, ezer meg ezer lábnyi mélységű örvényt képezve, melytől magas, obeliszkszerű sziklaoszlopok nyulnak fel, azután jön egy-egy iszonyu fal! Oly egyenesen, mintha karddal volna vágva, emelkedik fel, minden talapzat nélkül, csaknem függőlegesen. Azután megint egy sziklaomladék zárja el a kilátást, mintha istenek lapdázta volna, hozzájuk illő óriási kövekkel. Összefüggéstelen, iszonyu, szegletes, idomtalan szirtek, feketék az időtől, mint a vas . . . iszonyu, vad, romokkal betemetett völgy, embergyülölő táj, fa, bokor, fűszál, moha nélkül, elmondhatlan, mint egy hagymázalom . . .“

Az ember csak néz, csak álmélkodik a természet ez ámulatba ejtő pontján. Szó nem jön ajkára, ha jönne is, elnyelné a vizesés iszonyu zajgása.

Eltelve e pont nézésével, egy kis lejtőn, nem nagy fáradtsággal felmászunk a sziklafalra, honnan a vizesés ered. Ha van a társaságban erős idegzetű férfi, odamegy a meredek sziklafalra, s leül a sziklára, mely a patakról zuhan alá a 20 ölnyi mélységbe. De ez kábító látvány, próbára teszi az idegeket.

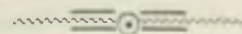
A menyusfalvi völgynek itt a legfelső pontja, s ez az egész Tátra legszebb, legnagyobb völgy-katlana. A sziklák összeszorulnak, az ormokról lehullott óriás kődarabok utunkat állják, előttünk pedig egy hegygerincz bezárja a völgyet, s összeköti a Krivánt a Tátrával.

Itt már nem nagy ut választ el a Kriván-óromtól s még egy kis fáradtság mellett, vigyázva és ovatosan feljuthatunk oda. És ha feljutottunk, elfeledünk minden fáradalmat, nagyobbak képzeljük magunkat egy fővel, hogy ennyi fenség, ennyi báj látására érdemesültünk. „Köröskörül mindenütt magyarázhatlan, érthetetlen bércz-órom, hegyomladék, taraj módra kicsipkézett, fésűként hegyezett bérczhátak, egy-egy fehér csik, a mélységben a hó-völgy vágánya.“

Két országban vész el innen a tekintet s száz hegy ormából, Liptómege völgyéből, s a természet minden szépségéből összeállított isteni kép tárul fel előttünk, melyen mohó vágygyal legeltetjük szemünket s tündéri látványnyal töltjük be egész valónkat.

Talán itt állva teremtette meg nagy költőnk eme remek sorait:

„Ha a föld isten kalapja,
Hazánk a bokréta rajta.“

Egy hét története.

Szeptemberho 29-dikén.

Esti órák. — A házi orvosnő. — Gyógyíthatlan betegség. — A vasárnapi bevonulás. — Ősi hit maradványa. — A táborban. — Az irók szüretje. — Falusi téli esték. — Társas összejövetelek. — Szegények háza. — Leánynőveldék. — A mit a férfiak nem szeretnek. — Az ékesszólás iskolája. — Szembaj elleni házi szer.

Hárman ültünk együtt: én, a szives házi asszony, és férje, az én kedves barátom. Az est már elég hosszú, hogy jóízűen essék a csevegés, és — kivált a mult hét végén, — eléggé hives is volt, hogy a párolgó szamovar barátságos fogadtatásra számolhasson. Beszélgettünk tehát erről, arról, megtörtént és megtörténhetlen dolgokról. Barátom mint volt huszártiszt, holtig hű barátja a szép lovaknak, és szives háziasszonyom nevetve panaszkodik, hogy mindenről letudta őt szoktatni, a mi a kaszányából ráragadt, nem káromkodik, legfőlebb a lábával, mert a toppantás, az megmaradt, no, de a lábának sokat lehet megbocsátani a sziv kedveért; nem kártyázik, ha-nem-ha a kaszinóban, de a hová csak egyszer téved minden hóban; nem iszik, ha-nem-ha szép asszony egészségére, a mi pedig csak egy van számára a világon, és ez ő, a mi szives házi asszonyunk, az ő kedves felesége, mert erre is rátudta őt szoktatni; nehezen ment, sok baj volt vele, a mig annyira vitte, hogy minden szép arc után hamisan ne nézzen, de mégis elhagyta, később majd azt is elfogja mondani — tevé hozzá, — hogy és mikép tudta ő ezt kivinni, elég hozzá, kivitte, csak egy szép huszáréleti maradvánnyal nem birt semmiképen, azzal, hogy az ő drágalátos férje a lóimádással felhagyna. Még most is, pedig valóságos hat éve, hogy felesége —

— De nem hosszú hat év? — veté közbe barátom, szeretetteljes mosolygással.

— Dehogy nem! — felelé rá a szives háziasszony, nem kevésbbé szeretetteljes, mert erőltetett komolysággal, azután folytatá férje elleni vádaskodását, hogy az a lóimádás még az ő magyarokén is tultesz. Ha rajta állana, összevásárolná a világ minden szép lovát és külön-külön palotát építtetne számukra, kimulásuk után meg külön Mauzoleumot állítana midegyiknek. Csak a mult vasárnap, midőn az a tömérdek honvédhuszár vonult keresztül a városon, mennyi is volt?

— Két ezred és néhány divízió — felelé a férj, kinek mint látszott, igen jól esett, a hogy az ő kedves neje ugy a fejét mossa.

— Tehát két divízió és néhány ezred — vevé föl a nő ujra a szót — eltartott vagy másfél óráig, mig végig mentek az országuton, épen látogatóba voltunk menendők és dehogy lehetett őt helyéből elmozdítani!

— És kegyednek talán nem tetszett a bevonulás? — kérdém.

— Dehogy nem; de hallgasson csak tovább; mondom hát, ott álltunk az utczasarkon elejétől végig, férjem uram csak nézett, csak bámult; midőn egyik-másik ismerős tiszt köszöntött, a könyökömmel kellett megbökdösnöm, különben észre sem vette volna, és midőn a végén azt kérdem tőle, hogy tetszett? az a felelete volt rá, hogy a lovak semmit sem érnek, valóságos igrás lovak. — Igen, de az emberek? — kérdém én, és tudja-e, mi volt rá a felelet? — „Mi közöm nekem az emberekhez?”

— Bocsánat asszonyom, de nem egészen hiven méltoztatik emlékezni — veté ellen a férj vidáman — Az volt a felelet, hogy nem az én hivatásom, megbírálni a férfiakat, — mire a szives házi nő megfenyegette őt szép kezének mutatójával, hanem azért folytató :

— És azt hiszi, hogy azzal tán beérte? Csalódik! Alig hogy haza érünk, az én drága férjem uram, akár a turbékoló galamb, olyan édesen kérde tőlem, ha nem volna-e kedvem Sarolta barátnőmet meglátogatni? Mindjárt tudtam, mit akar ezzel. Tudja, hogy a kedves lélektől nem egy könnyen szabadulok; de megtettem neki, elmentem Saroltámhoz, csakugyan ott vertem el az időt késő estig, egész 8 óráig, akkor haza jövök, és az én drága férjem még mindig nincsen honn, de még 9 órakor sem került elé. 10 órakor végre hazavetődik, hogy biz ő künn volt a Rákoson, a hol a huszárok azon éjjel táborot ütöttek, és hogy milyen szép volt azt nézni, valóságos györség, akár egy hónapig ott felejtethné magát, tessék csak megjegyezni, egy hites férj, egy hónapig, künn a táborban! és mi is az a gyönyörűség, a mihez képest a hű nő, a drága itthon semmi? Azt hiszi, megtudta mondani, hogy azok a sátrak ott olyanformán voltak felállítva, és olyan nagy sokaságban, hogy meszsiról ugy tűntek fel, mintha mérföldnyi térségen megszámlálhatlan sokaságu hóbuczkákat vetettek volna föl, közel érve pedig olyan volt, mint valami roppant vásár, csupa hemzsegés és vidámság; itt a pattogó tűz körül dévaj legénység; amott a markotányosnő hordaja körül dalogató mulatság; másutt meg ötven helyen is a nagy bográcsok, párolgó gulyáshussal, távolabbról meg a fekete banda, hurok szakadtára talp alá huzva a körülötte toporzékolóknak; csak hallani lehetett őket, látni nem, a nagy portól, a mit felverték —

— És honnan tudja ezeket Kegyed? — kérdém.

— Onnan, mert más nap magam is utánuk mentem — felelt nevetve a kedves nő.

— No látja! — jegyzém meg én mentegetőleg.

— Igen is, látom, mert engem a kíváncsiság vitt ki, mert nem láttam még táborot, és ezt érdemes is megnézni, és én láttam is, de férjem uram szintén künn volt és mégis semmit sem látott.

— Dehogy nem! — veté ellen barátom.

— Igen is, látott, lovakat! — mondá rá a nő nevetve, — Azt felelte kérdésemre, hogy a lovaik semmit sem érnek, ugyanezt, a mit már itt a városban! Hát nem szerencse, hogy én is itt vagyok a világon? Különben higgye meg, hogy az én drága férjem már rég —

— Nos, mit már rég? — kérdé a férj, midőn a kedves házi nő szünetet tartott.

— Már rég ezredes volna! Mert az ön kedvemért mondott le a katonai pályáról — mondja most a nő, fölkelve ültéből és hűséges két karját férje vállára téve.

— Az talán nem, hanem igen is az, hogy már rég a világon se volnék; mert mit érne nekem akkor ez az élet! — viszonzá a férj, homlokon csókolva feleségét.

Ugy-e bár hosszadalmas beszéd és nem kevésbbé unal-

mas? Ugy van, és ezt annál is inkább beismerhetem, minthogy szóról-szóra úgy irtam le, a mint hallottam, leirtam pedig azért, mivel épen abban tűnik ki a családias esték búbajos kedvessége, hogy nem lehet azokat leírni. Olvasva unalmasak és a valóságban a lelket ragadják meg. Nem a szavak, hanem a lélek, a mi belőlük kihallik. Egy semmiség a sziv mélyeig képes fölvidítani, azért olyan véghetetlen kedvesek.

Ez utósó szavakat ott azon este is mondtam, mialatt a szives házi asszony minthogy már fölkelte, a theát kezdé töltögetni.

— Bizony kedvesek azok — hagyá helyben a vidám lélek, — különösen ott, hol a férfiak kedvesek.

— Talán azt akará mondani: a hölgyek? — igazítám ki én.

— Nem azt akarám mondani, csak tessék úgy hagyni, a mint volt — tiltakozott a szives házi nő, elém téve a zamatos csészét — mert mi mindig kedvesek vagyunk. Egyebünk sincs, ezzel azonban megvagyunk áldva és csak önök nem akarják azt mindig észre venni. De a miért önök úgy szeretnek „magukban“ mulatni, jól tudom, hogy minő mulatságok azok. Azért ha én megnyerném a nagy lutrit, találják ki, hogy mire forditanám?

— Nőnöveldekre — koczkáztatá a férj.

— Arra bizony épen nem, — tiltakozott a házi nő. — Avagy az én pénzemen taníttassa ez és az az apa gyermekét? Ez nem jótékonyosság, midőn az embert kötelességmulasztásra csábítom saját gyermeke iránt! A vagyonos apától teljék ez ugy szivéből, mint erszényéből, a szegény gyermekek taníttatásáról meg az állam gondoskodjék, a mint hogy egy felsőbb leánynevelde föl is van már állítva.

— Ugy beszélsz, mint valami professzor! — nevetett a férj.

— Nem köszönöm meg a bókot, mert én csak úgy akarok beszélni, mint az asszony: szivem szerint és igazán — veté ellen a nő mosolyogva.

— Igazad van, de hát mire szentelnéd talált kincseidet? — engesztelé őt a férj.

— Társas összejövetelekre. Arra én. Minden városban, sőt minden nagyobb faluban megbíznám a legjobb nőt, hogy télen át hétről-hétre legalább egy társas összejövetelet rendezzen. Nem afféle estélyt, a mi többé-kevésbé a tánczvigalmak osztályába tartozik és a fényes öltözék mulhatatlan; hanem csupán csak társas összejövetelet. Meghivná egyszer mindenkorra az értelmiséget, a férfiakat és nőket, az ifjukat és leányokat, hadd mulassanak, a hogy tudnak és pedig akár zongoraszó nélkül; minden mulatság megvolna engedve, kivéve a kártyát, a bort, az emberszólást és a pipát.

— No isz akkor vajmi kevés fogyna el abból a nagy lutriból! — mondám én.

— Éz valjon miért? — kérdé a házi nő hévvel.

— Férfi füst nélkül, nő —

— Emberszólás nélkül, ugy-e bár, azt akarta mondani? Pedig csalatkozik. A férfinak megvolna engedve a szivarozás, de csak künn a pitvarban.

— És meddig? Estétől reggelig?

— Menjen csak! Meglehet győződve, hogy azt az egy szivart sem füstölné el, mert visszakiváncokznék a társaságba, a hölgyek kedveért, az egyik szivból, a másik hiúságból. Mert igaz, azt is kikötném, hogy soha sem a férfiak, sem a hölgyek külön-külön, hanem mindig csak vegyesen: férfiak és nők csoportosan társalognának.

— De hát miről folyna akkor a társalgás? — kérdém én.

— Épen az! Semmiről és mindenről, arról, a mi eszébe

jutna ennek is, annak is, épen ez fejtené ki a lelkeket. Eleinte, megengedem, kissé nehézkesen menne. a mig tudniillik a talajt feltörnék, de van-e olyan nap, a melyben semmi sem történik?

— De van ám! — kiáltá a férj nevetve.

— Például?

— Például az a mostani hét.

— Hogyan? hát ezen a héten nem történt semmi? És a honvédhuszárok bevonulása mit vétett?

— De most a faluról van a szó.

— Igaz, a falun pedig itt a szüret, van-e annál kedvesebb társalgási tárgy? Emlékezzék csak a vasárnapi szüretre, a mit az írói kör rendezett, arról a páratlan paradicsom levesről, a mit ott ettünk, pedig mi az az igazi szürethez képest? Hogy vegyül abban össze-vissza komolyság és tréfa, öröm és bánat; a hogy a sok lány a tőkétet leszedi; a hogy a szegénység a billingeket bön-gészi; a hogy a taposó a nagy kádban ropja, a hogy a fináncz az adót kivetí; a hogy a kótishól a lét kicsorgatják, a hogy a pompás mustos tokányt forgatják, és az ezer apróság, mely minden percbe uj fűszert hint, hogy mulatságnak látszik, holott kedves munka. Szüret után meg a burgonyaszedés, a káposztataposás, a tengeri zsurmolás, télen meg a disznóölés, meg a hideg, a hó, a fagy, a szánkázás, és a szegény ember fütetlen hajléka; a czinege, a mint az ablakon kopogtat, hogy szánakozzanak rajta; azután a fonóka, meg a karácsonest; tudja-e, miért olyan ridegek faluhelyen és olyan kártyások és borosak kisebb városokban a téli esték? Azért, mert nem együttesen töltik azokat a férfiak és a nők. A nők nem beszélgethetnek, innen burjánzik el a pletyka, holott ha beszélgetni tudnak, párjuk nincsen a kedvességben. Emlékezzék csak a mult századbeli francia termekre; a hölgyek csevegése tette azokat világhírűvé és csevegni csak azért tudtak olyan halhatatlanul, mert együtt mulattak ott a férfiak a hölgyekkel; egyik a másikat multa felül szellemben. Nem a tárgy tette, hanem a sziv, a mely hevült, az elme, a mely szikrázott, ez nevelte őket ékesszólóvá, a hölgyeket csakugy, mint a férfiakat. Ezek a nőket gondolkodni, azok meg a férfiakat beszélni tanították; nos, még mindig azt hiszi, hogy hiába vesztegetném drága nyereményemet?

— Még mindig azt hiszem, hogy ezt a férfiak nálunk ki nem állnák! — felelém.

— Dehogy nem! — nevetett a kedves házi nő — Bizza csak ezt mi ránk! Megteszik ők azt a mi kedvünkért. De hadd beszéljem el, hogyan gyógyítám ki kedves férjemet a kacsintgatástól.

— De asszony! — tiltakozott barátom.

— Semmi asszony! — veté ellen a nő nevetve — A ki késő éjszakáig a táborban felejtí magát, ne számoljon az én ki-méletemre. Hát az ugy történt, hogy egy szép nap beállit hoz-zánk egy férfi, és négyszem közti beszélgetésre kéri föl férjemet. — Uram, — mondja ott neki, — önnek ma itt és ott egy barna arczu hölgy nagyon megtetszett, én ki tudom vinni, hogy e hölgy az öné legyen, de egy föltétel alatt.

— És ez? — kérdi férjem uram hévvel.

— Az nem igaz! — vágott szavába a férj.

— Akkor hát szomoruan — igazítá ki magát a nő mosolyogva.

— Ez a föltétel, hogy viszont az ön neje az én nőm lehes-sen, mert ezt meg én szeretem. A dologból természetesen pár-baj lett volna, ha én még ideje-korán közbe nem vetem magam; mert az, hogy én kié legyek tulajdonképen, talán én rajtam is áll egy kissé, én pedig azé a rosz emberé akartam maradni.

— És ez hasznalt? — kérdém én nevetve.

— Az első eset még nem gyökeresen, mert egy hét múlva férjem uram visszaesett a kaszárnyabetegségbe, újra kacsintgatott, és újra az történt vele, a mi a multkor, csak hogy más férfival; az is cserébe ajánlotta neki amaz utczai szépséget én értem, és ismét én mentettem meg az orrát, vagy a fülét, vagy az egyiknek, vagy a másikkak.

Persze, hogy volt nevetés, legjobban nevetett a férj.

— De hát hogy történhetett ez? — kérdém végre.

— Ugy, hogy kedves nőm lovalta föl ama két urat; mind a kettő barátnői férjei, — mondá a férj.

— Amaz utczai szépségek pedig, a kiken férjem uram szeme megakadt, ép ama két férfi feleségei voltak.

— Ah asszonyom! — szóltam végre — kegyed csak trefál! Ez a dolog megtörtént, ép e napokban.

— Tehát mással is? — nevetett a nő. — Derék! És azoknak is épen maradtak az orraik és füleik?

— Az orraik igen, de a füleik aligha; mert a két feleség valahogy nesztét vette, és most van mit hallaniuk a két férjnek.

— Annál foganatosabb lesz a kura — mondá a nő, és épen akkor ütötte el az óra a tizenegyet.

— Ni ni, hogy elfecsegtük az időt! — mondá a kedves házi asszony, midőn bucsuztam — Semmiről egy egész estén.

— Semmiről és mégis mindenről, a mi itt egy hét alatt történt — mondám, és csakugyan úgy van. — i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Királyné ö Felsége) e hó 1-sején érkezett vissza Bécsbe. A Sassetotban ért balesetből ö Felsége még nem gyógyult meg teljesen, azért úgy hallik, hogy csak néhány hét múlva fog Gödöllőre jöhetni. Vajha alaptalannak bizonyulna e hír!

** (Rózsás napló.) D o m s a György, vaskohi szolgabíró, mult hó 26-dikán vezette oltárhoz Nánády Sándor aradi főszolgabíró bájos és szellemdus leányát, E t e l k a kisasszonyt. — Sopronban mult csütörtökön volt Matl v. L ö v e n k r a n z lovaskapitány esküvője C s á k y grófnővel. — K á r o l y i Antal néptanító mult hó 19-dikén vezette oltárhoz Boross Erzsike kisasszonyt Mátészalkán, — F á y Béla Abonyban mult hó 25-dikén vezette oltárhoz B l a s k o v i c s Mari kisasszonyt — Budapest e napokban volt C s e l k o István magyar-óvári gazdasági tanintézeti tanár esküvője H o s z u Szidónia kisasszonnyal. — N a r ó c z y Kálmán orvos mult hó 25-dikén váltott jegyet B e r k e s Ilka kisasszonnyal Gyulán. — S i m a Ferencz, a „Szentesi Lap“ munkatársa e napokban tartá kézfogóját D o n á t Juliska kisasszonnyal. — B u n d a l a Károly segédjegyző a uapokban tartá kézfogóját N o v á k Emilia kisasszonnyal Szécsényben. — A fővárosi körökben is kedvesen ismert D o m a h i d y Hedvig kisasszonyt, a szatmármegyei főispán leányát, mult hó 25-dikén vezette oltárhoz B e r e n c z i K o v á t s Jenő földbirtokos.

** (A gazdasszonyok egylete) nagy árvaházat emelt, melyben száz árvaleány fog menhelyet és neveltetést nyerni, a Damjanich-utczában. Nagyon méltó, hogy ez egylet nemes működését minden emberbarát telhetőleg támogassa. A gazdasszonyegylet már is fényes multtal bír, a tető alatt álló épületet pedig ép most rendezik be s ez nagy költséggel jár. Itt az alkalom amaz egyleten segíteni, mely országszerte annyi emberen segített már.

** (A budapesti állami felsőbb leányiskola,) melynek célja a nők számára is magasabb műveltséget s az élethivatásukra szükséges ismereteket nyújtani, e hó 20-dikán nyílik meg.

A tanterv úgy van megállapítva, hogy a növendék, ha hat éves korában lép is az elemi iskola első osztályába, mire 16-dik évét betölti, a középtanodainak nevezhető tanfolyamot is bevégezhesse s úgy lépjen az életbe vagy felsőbb (paedagogiai) tanfolyára. Két tanfolyam lesz: előkészítő és középiskola. Az előkészítő folyam két évig tart s két osztályból áll. Az elemi iskola 4-dik vagy 5-dik osztályát jó sikerrel végzett leányokat veszik föl belé, de csak legfőlebb 35 leányt. A középiskolai tanfolyam négy évig tart, négy osztályban. Az elemi iskola hat osztályát, vagy a polgári iskola két alsó osztályát, vagy a magántanulást jó sikerrel végzett 13 éves leányokat vesznek föl belé, szigorú vizsga mellett. Egy-egy osztályba 35 lánynál többet nem vesznek be.

** (A képzőművészeti társulat) felhívást intéz a műbarátokhoz, melyben őket a műcsarnok építési költségeinek fedezésére rendezett sorsjátékban való részvételre hívja fel. E sorsjátékban 250 nyereségy fordul elő, melyek 50,000 forintot képviselnek. A sorshuzás e hó 24-dikén okvetlenül meg fog tartatni.

** (Philharmoniai hangversenyeket) a jövő hó folytában következők fognak a vigadó nagy termében tartani; Brahms, Herbek és Goldmark, kikkel Erkel Sándor fog váltakozni. Művészek közül hallani fogjuk Wilt és Materna asszonyokat, a bécsi opera diszeit, és Reinecke zongoravirtuózt. A vállalkozók Wilhelmi urral, a hatalmas hegedüssel is alkudozásban állanak, ki Joachimmal vetélkedik. Brahms, Goldmark és Reinecke művein kívül a sorzatban föl van véve a nálunk kevéssé ismert dán Gade több szerzeménye is.

** (A népszínház) első ujdonsága, mint már megirtuk, Tóth Kálmánnak: „Az ördög vánkosa“ című népszínműve, második ujdonsága pedig Molière „Képzelt beteg“ című bohózatos vigjáték lesz. E darabot a régi francia zenével fogják előadni. Huber Károly „Vig cimborák“ operetteje, melyet a nemzeti színpadon is adtak régebben, szintén színre fog kerülni. „A furfangos borbély“ című operette is fel van véve a játékrendbe. Ennek szövegét Felekiné asszony írta a hatvanas évek elején. Huber Károly zeneszerző is még akkor elkészült a zene első felével, de a másik felét sok dolga miatt nem fejezhette be, most be fogja fejezni. A vidékről szerződött tagok közül Együd, Szabó Bandi, Tihanyi stb. már itt vannak. A népszínműi pályázat eredményét október elsején döntötték el. A színházért Rákosi 10,000 frt bért fizet évenként. — A népszínház első előadásaira egy-egy páholy ára 12 frt, páholszék 4 frt, zsölyeszék 4 frt, körszék 3 frt, zártaszék 1 frt 50 kr, állóhely 1 frt 20 kr. — Az első emeleten: páholy 12 frt, páholszék 4 frt, erkélyszék az első sorban 3 frt, a többi sorban 2 frt. — A második emeleten: páholy 10 frt, páholszék 3 frt, erkélyszék az 1-ső sorban 2 frt, a többi sorban 1 frt 60 kr, állóhely 80 kr. — A harmadik emeleten: erkélyszék az 1-ső sorban 1 frt 20 kr, a többi sorban 1 frt. — A karzaton: ülőhely 30 kr, állóhely 10 kr. — Október 3-dikától kezdve jegyek az előadásokra válthatók a délelőtti órákban (10-1-ig) a népszínház épületében, továbbá Szemek és Mayer szivarosboltjában a váczi-utczában és Kertész szivarosboltjában a szerviták terén.

** (A magyar állam ezredéves fennállásának) megünneplésére ismét új terv merült fel. Ez Illyés Dezsőé, ki a tanács-hoz javaslatot nyújtott be, hogy e célból a kerepesi-ut, a Rottenbiller-utca és a temető-ut között nagyszerű köztér létesíttessék, s ennek közepére egy nagy Arpád-szobor állíttassék. A jó indulatu tervet a tanács tudomásul vette.

** (Huszár szobrázati műtermében) egy fiatal szobrász működik: Szász Gyula, kitől a tárlathatban most két szobormű látható: „egy gyermek“ könnyed realizztikus modorban s egy „fér-

fi mellszobor“-antik modorban. Mind a kettő csinos mű, mely tehetségre mutat. Szász Gyula a bécsi műakadémia növendéke, kit néhány pályázatnál ki is tüntettek. A világtárlaton bachantínéja elismerésben részesült s tavaly a kormány állam-segélyt is adott neki. Rómában Cossi bibornok számára készített csinos műveket.

** (Ajánlkozás nevelőnek.) Egy iskoláit kitknően végzett fiatal ember, a ki már nevelő volt, ugyanily minőségben Budapesten vagy vidéken ohajt alkalmazást. Szives megkereséseket következőleg kér czimeztetni: R. Gy. Budapest. Egyetemter 34. sz. 10. ajtó földszint.

** (A t. közönséget) van szerencsém értesíteni, hogy az új iskolaév kezdetén tökéletesen képzett nevelőnőket és nevelőket, kik minden igénynek megfelelnek, ajánlhatok, akár házhoz szerződötve, akár pedig órák adására. — Határozott kívánatra francia hölgyeket Franciaországból, vagy Genf-ből; északnémet nevelőnőket Németország legkitünőbb tanítóképződjéből hozatok, összekötetésben levő nevezett helyekkel. — Azonkívül jó családbeli hölgyek fordultak hozzám, kik nagyobb leánykák mellé mint garde-dames-ok, éltesb urnőkhöz mint társalkodó nők, esetleg házvezetők ohajtanak alkalmazást nyerni. Tudakozódásokra levélben, vagy szóval mindenkor szives készséggel válaszolok. Hentaller Batta Szilárda, Sándor-utca 1459 sz. Leitersdorfer ház.

** (Nemzeti színház.) Boer Emma asszony második és utolsó vendégjátéka a „Tündérújjak“-ban volt. Helént adta, a szegény herceglányt, a ki a rokonok iránti hálából szerelmét is képes feláldozni, még akkor is, midőn a rokonok elüldözik házuktól. A kedves vendégnek ez alkalommal is több sikerült mozzanata volt, egészen azonban nem bírta kifejteni tehetségét, azon egyszerű okból, mert nem tudta szerepét. Ugy kellett neki oda sugni, mit kell neki itt is, ott is mondani; azért csak szende oldalát tüntethette föl szerepének, a mihez neki nem kell művészet, mert természetében fekszik a szende egyszerűség, a hercegleányt azonban nem láttuk benne. Ám, Prielle, ez a művésznő! Kicsi szerepe van neki e darabban, a piperebolond marquisét adja, és a mig a színpadon van, ő az uralkodó planéta. Csupa fény és játszi könnyűség. Minden szavára más szépség ragyog fel és mindvalamennyi a jellemhez illő, az alakot emelő. Náday Kerbrianja is kitünő alakítás. Nehéz feladat, örökké nevetni valakin, mégis szeretetre méltónak találni őt, és Nádaynak gyönyörűen sikerült e feladat. A szív igaz melege és a tiszteletre gerjesztő becsületesség olyan szépen elfelejteté velünk dadogását. Molnárné és Lendvayné szintén igen kedvesek voltak ez este, valamint Bercsényi is Lesneven szerepében. Látszott ugyan rajta, hogy ritkán jut nagyobb szerephez, azért imitt-amott jobban sietett, mint kellett volna; annál dicséretesebb, hogy egészben véve mégis olyan szépen adta e szerepet. — Az operában semmi újat nem láttunk. Erdélyi Marietta urhölgyet csütörtökön harmadszor is fölléptették, az „Álarczos bál“-ban, harmadszor és utoljára. — A nemzeti színházban a bérletek igen örvedetes eredménnyel ütöttek ki. A zártszékbérletek a régi maradtak; a páholyokból a földszinten csak négy nem béreltetett ki.

** (Irodalom.) Több jeles férfit felszólítása, de különösen De Gerádo A. — főrangú tanult hazánkfianak — közbenjárása folytán, ki az egész vállalat főtényezője, sikerült Simén Domokost megnyerni egy angol-magyar szótár elkészítésére, ki e munkához már hozzá is látott. — Göthe „Tasso“-ja fog közelebb megjelenni magyar fordításban, Tettey Nándornál. Fordította Somogyi Ede.

** (Vegyesek.) A budai vízkárosultak javára a londoni lord-mayor, az ott alakult segélybizottság gyűléséből újra 2110 bankutalványt küldött. Angol barátaink ekkép tizezer forintnál többel járultak a budai szerencsétlenség enyhítéséhez. — Gróf Széchényi István műveinek megvételére még mindig nem

gyűlt össze a szükséges 20,000 forint. — Liszt Ferencz Ábrányi Kornélhoz, a zenészeti akadémia titkárához intézett levele szerint e napokban, tehát az akadémia megnyitása idejére fog Pestre érkezni. — Zichy Mihály, a hirneves festő, ki darab idő óta hazájában időzött, e napokban visszautazott Párisba. — Dr. Rómer Flóris jeles régészünk a német természettudósok gráci nagygyűlésén hízegő figyelemmel fogadtatott, s az egyik szakosztály elnökévé választatott meg. — Lipovniczky István nagyváradi püspök egészségi állapota az utóbbi napokban rosra fordult. A lefolyt nyáron a Margitsziget fürdőjét használta, honnan azonban, véletlen hülés következtében, székhelyére már betegesen tért vissza. — A budapesti államtanítóképződjében a fölvételi vizsgálatok mind a két intézetben egy és ugyanazon időben: október 7-dikán és 8-dikán tartatnak meg; a vizsgálatok mindkét napon reggeli 8 órakor kezdődnek. — A mintarajztanoda hét ösztöndíját ez évben Brünn Ödön, Czizik Gyula, Kövér János, Linde János, Perjessy Lajos, Soltész Arnold és Szinte Gábor rajztanárjelöltek nyerték el. — Az 1864-diki sorsjegyek főnyereményét, 200.000 frtot, mint olasz lapok írják, egy páduai lelkész nyerte meg a legközelebbi húzáson. — A központi háziipar-egylet tagjai örvedetes módon szaporodnak. Eddig összesen 164 rendes és 19 alapító tag irta alá magát. A t. ivtartók kéretnek, hogy az iveket minél előbb Körösy Józsefhez, Budapest, új városháza, beküldeni sziveskedjenek. — Budapesten a lefolyt héten született 256 gyermek, elhalt 212 személy; a születések tehát 44 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 130 fiu, 126 leány. A halottak közt volt 121 férfi, 91 nő, egy éven aluli gyermek 66.

** (Halálozások.) Niczkyné-Szóllósy Róza asszony, a nemzeti színház tagja, mult vasárnap meghalt. Hosszasan és soká szenvedett, mig végre a jóltevő halál megszabadította kinjaitól. Pályájára nagy buzgalmat és szép tehetséget hozott, de fájdalom, betegeskedése gátolta annak teljes kifejtésében. Mindamellet is a társalgási könnyebb szerepekben csak pár év előtt is szép sikereket mutatott fel s jogos reményeket ébresztett további fejlődése iránt, kora halála azonban örökre megsemmisítette e szép reményeket. Még fiatal, alig 30 éves volt. E nyáron Gleichbergben keresett üdülést, de csak csekély enyhülést talált, s a most pár nap előtt keletkezett hideg rohamosan sietette kimulását. Utolsó napjait Rákos-Palotán töltötte. Néhány évvel ezelőtt a budai népszínház tagja volt, s különösen kecses magyar tánczával, melyet nővérel, Piroskával szokott lejteni, rendkívüli hatást idézett elő. — Budán a köztisztletben álló Jakab István nyugalmazott helytartósági tanácsost mély csapás érte: leánya, a nemes lelkü Matild kisasszony mult kedden meghalt. — Elhunytak továbbá: Jónák József 48/49-diki honvédtüzér-ezredes, mult hó 27-dikén, Budán. — Biharban Kapdebó Róza kisasszony e hó 26-dikán, 17 éves korában, Talpason. — Hajdu-Szoboszlón Kovács Elek jogtudore hó 23-dikán, 24 éves korában. — Ratóczky Irma Komárom egyik szépsége. 18 éves korában. — Sarkady Nagy Julianna asszony mult hó 22-dikén élte 49-dik évében Szentesen. — Kolozsvártt Barkó Károly derék színházi pénztárnok. — De la Casse Benjamin, aranymises áldozár, a panonhalmi Benedek-rend egyik nagy tudományu tagja, mult hó 22-dikén, 74-dik évében. — Özvegy Tallián Pálné, e patriarchalis derék magyar urhölgy, ki emberbaráti és hazafias áldozatkészségével és ritka vendégszeretetével folyvást a régi idők jobb szokásait képviselte, a napokban Veszprémben. — Sáromberken gróf Bánffy György neje, született Bánffy Irma. Orra vére megeredt, s folyt huszonnegy

órán keresztül elállíthatlanul. Ez okozta halálát. — Beregben B a k c s y László tarpai jeles református lelkészt nagy részvét mellett temették el. Béke hamvaikra !

Gazdasszonyoknak.

Milanói szeletek.

Egy negyed font friss írósvajat habzásig elkevervén, három tojás székét egyenként belé kell ütni, egy negyed font finomra tört cukrot, és ugyanannyi finom lisztet is. Mindezeket félóráig folytonosan keverni kell, aztán a három tojás fehéréből vert kemény habot is közé tenni, az egészet egy vajjal kikent lemezre önteni és szép sárgára megsütni. Ha már megsült, a tetejét málna-, vagy barackbefőttel bevonni és a három tojás fehérének a habját jól megcukrozván, hegyébe önteni, egyenesre eligazítani, a tetejét ismét megcukrozni és újra a langyos sütőbe tenni, de vigyázva, nehogy megégjen, mert most elegendő, ha átszárad. Még a lemezben négyszögletű szeletekre kell elvagdálni, és tányérra szépen felrakni.

Mandula koszoruk.

Egy negyed font tört mandulát, egy negyed font tört cukrot mozsárba teszünk, két egész tojást ütünk belé, és jól összetörjük. Azután tolófánk sütőbe teszszük s viaszkkal kikent lemezre koszoru formára kinyomjuk, a sütőben pedig átszáradni hagyjuk.

H. Irma

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Október 2-dikán: „Észak csillaga.“ — Október 3-dikán: „A strike.“ — Október 4-dikén: „A jóslat.“ — Október 5-dikén; „Traviata.“ — Október 6-dikán: „A sphinx.“ — Október 7-dikén: „Figaro lakodalma.“ — Október 8-dikán: „Stuart Mária.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: M betű, fehérneműekre.

A 2-dik szám: felső gallér és kezelő mintája, finom vásonra, vagy battistra, sűrű öltésekkel himzendő.

A 3-dik szám: szivartárczára való himzés rajza, bőrre, ripsre, vagy bársonyra himzendő, vastag selyemmel és aranyszálakkal.

A 4-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza, a közepén eső virágok sűrűen himzendők, a többi pedig lyukasosan.

Az 5-dik szám: betét rajza, fehérneműekre.

A 6-dik szám: széles csipke rajza, szélesebb point de lace-ból készített.

A 7-dik szám: fehérneműekre való betét rajza, a levelek sűrűen himzendők, a többi lyukasosan.

A 8-dik szám: P betű.

A 9-dik szám: fehérneműek szegélyezésére való keskeny himzés rajza,

A 10-dik szám: papucs rajza, színes posztóra, tarka selyemmel himzendő.

A 11-dik szám: zsebkendő sarkába való koszoru, a közepén W és R betűkkel.

A 12-dik szám: A és H betűk, asztalneműekre.

A 13-dik szám: bokréta rajza, ruhák vagy csokrok díszítésére, tarka selyemmel himzendő.

A 14-dik szám: N és K betűk.

A 15-dik szám: E és D betűk.

A 16-dik szám: fehérneműekre való himzés rajza.

A 17-dik szám: A és K betűk.

A 18-dik szám: E és B betűk.

A 19-dik szám: kisebb paplagra való himzés rajza, posztóra himzendő, színes selyemmel és tarka fonásokból.

A 20-dik szám: I és D betűk,

A 21-dik szám F betű,

A 22-dik szám; M és L betűk, asztalneműekre.

A 23-dik szám: csipke rajza, keskeny point de lace-ból készített.

A 24-dik szám: ugyanaz, de szélesebb és kevésbé sűrű rajzban. És végre

A 25-dik szám: tálcára való himzés rajza, posztóra, vagy ripsre himzendő berlini pamuttal.

Számrejtvény.

Gedeon Gáspárnétól.

1. 6. 11. Ez a légiekek királya,

7. 8. 9. Annak csak csekély az ára,

9. 12. 5. 16. 12. 13. Város Komárom megyében;

4. 12. 9. 10. 15. 16. Az embernél ne csökkenjen,

11. 2. 3. 7. 5. 6. 7. 3. Az cseléd, van minden házban;

12. 5. 14. 13. Lop a házban ovatosan,

1—16. Az egész, az igazi ut

Mely sorsunkon segíteni tud.

Megfejtési határidő: októberhó 30-dika.

A f. é. 36-dik számban közlött rejtvény értelme:

Országgyűlés.]

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Császi Éder Luiza, Marosy Hermin és Etelka, Schröder Ilona, Keszely Mészáros Irén, Kasztovszky Ilona, Kovács Emma, Korik Zsófia, Éhen Gizella, Bátor Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Devich Ferenczné, Danielovics Mariska, Tóth Ella, Sárkány Ilka, Mészáros Anna és Lóra, Simay Juliska, Simon Mariska, Limbek Vilma, Popovics Irma, Vincze Csima Petronella, Destek nővérek, Novák Kornélia, Kanizsay Nagy Etelka, László Ferenczné, Madarász Luiz, Muharos Mária, Gedeon Gáspárné, Boda Sándorné, Dosztál Lajosné, özvegy Csonth Dénesné, Máday Antónia, Zalánffy Luiza, Nagy Flóra és Ida, Simon Juliska, Fodor Gizella, Kovács Klára, Hamar Jánosné, Dudinszky Nelli, Tamás Zsuzsanna, Konti Endréné, Femesváry Erzsébet, Gyulay Irén, Gál Károlyi Bóza, Péterfy Eleonóra, Horváth Ferenczné, Sütő Elvira, Gondos Mária, Basch Emma, Váczy Juliska, Kovácsévics Margit, Pintér Károlyné, Dobsa Ida, Darvasy Elekné, Mártonffy Jolán, G. Róza, Komjáthy Margit, Fischer Paula és Viktor.

A 35-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Zalánffy Luiza, Fodor Erzsé.

Tartalom.

A gyermekvilágból. — Mikor meghúzták a harangot, Tóth Edétől. — Egy huszonnyolc éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie, Tompa Kálmántól. — Képek Felső-Magyarországból, Dolinay Gyulától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Gazdasszonyoknak. — Divattudósítás. — Színház. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különművek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

Különfélék.

* * (A királyné utósó napja Sassetot-ban.) A felséges asszony mult hó 23-dikán délután Festetich grófnő kíséretében utoljára jelent meg a tengerparton, s egy fél óráig időzött ott. Az idő zivataros volt a tenger magasra vetette hullámain. Ő Felsége a petitesdallesi fürdői készletek és az egész berendezés javítására 1000 forintot adományozott; hasonló összeget adott egyszermind Sassetot, St. Martin-aux-Buneaux és Fécamp mairjeinek, hogy a szegények közt kiosztassák. A kis Mária Valeria főhercegnő ezuttal tovább egy óránál játszott a tengerparton.

(Bismarck leányának regénye.) Német lapok oly rejtélyes történeteket hoztak forgalomba Bismarck herceg leányáról, hogy végre úgy látszik, maga a család látta szükségesnek a dolog mibenlétének egyszerű elbeszélésével minden további mende-mondának elejét venni. Az egész regényből annyi a valóság, hogy a német-francia háboru kitorései egy fiatal, szeretetreméltó, fél diplomatiái küldetésben levő francia katonatiszt naponkint rendes látogatója volt a Bismarck palotának. A hadüzenet azonban egyszerre véget vetett e szép családi csendéletnek. A fiatal tisztnek is rögtön távoznia kellett volna Berlinből, de ő Bismarck barátságában bizva, még a hadüzenet után is ott maradt pár napig, s valószínűleg maradt volna tovább is, ha Bismarck, ki tudvalevőleg bizonyos dolgokban nem ismer tréfát, a következő rendelettel nem lepi meg: „Ha X. báró 24 óra alatt nem távozik Berlinből, eltolonczoltatik.“ Ily prózai vége lett a szép regénynek. Annyi tény, hogy Bismarck kisaszszony, daczára számos kérőinek, sok ideig mitsem akart hallani a házasságról.

* * (Erny meggyilkoltatásához.) Erny György gyilkosai kétséggkívül a körlevéllel üldözött Rydel Ignác és Gotthard testvérek. A gyilkosok felfedezése Meller stanislai lakos érdeme, ki augusztus utósó napjaiban Rydel Ignácztól a pesti hazai takarékpénztárnak egy 1064 frtos chekjét vásárolta meg. Az eladó a chekre „Falanzy Ignác“ nevet irt alá. Meller a cheket Keszler pénzváltónál akarta escomptiroztatni, ki e felől Budapestre kérdést intézett. Itt kiderítették, hogy a chek Ernytől raboltattott el s erről a stanislai hatóságot s a lembergi rendőrséget azonnal értesítették. Rydel Ignác, kit stanislauban már előbb is ismertek, még az nap, hogy az 1000 frtos cheket eladta, eltűnt, s a holléte iránt intézett kutatás teljesen eredménytelen maradt. Szeptember 5-dikén este egy lembergi háztulajdonos a pesti hazai tekarekpénztárnak 16 darab chekjét 45,000 frt értékben, letette a rendőrségnél, mint melyet egy 18 éves szolgálólány talált az említett ház előcsarnokában. Bár a krakkói tér igen népes szokott lenni, idegent mégis akkor ott nem láttak. A lembergi rendőrség állítása szerint e chekeket, melyek nem voltak papirba takarva, nem úgy tették le csöndesen azon helyre, a hol megtaláltattak, hanem minden esetre úgy vetették oda, mivel több darab a földön szétszórva hevert. Valószínűnek látszik, hogy a chekek birtokosa e tájékon valakivel találkozott, kit rendőri közegnek tartott s magát felismerve vélvén, úgy vetette a chekeket az előcsarnokba, hogy azon esetben, ha elfogatnék, semmit se találjanak nála. Ez ember csakis Rydel Ignác lehetett s ellene a nyomozások azonnal folyamatba tétettek, azonban még eddig siker nélkül.

* (A fogadósok zsarolásai alól) még a nagy urak sincsenek megkímélve. A királyi család egyik tagja, Viktor Lajos főherceg legutóbbi körülutazásaa alkalmával egy prágai vendéglőben meghált. A magas vendég igényei nem voltak tulcsigá-zottabbak a közönséges halandóénál; ebédre két meleg és két hideg ételt evett egy palaczk sörrel, este pedig két tál étellel

beérte, s ezért a vendéglős másnap 152, mondd százötvenkét forintról szóló számlát nyújtott át a távozni akaró főhercegnek. A számla ellen természetesen kifogások tétettek, mire a vendéglős 30 frtot „elengedett“, mit a főherceg az ottani szegények között rendelt kiosztatni.

* * (A vizárok) a jelen évben világszerte roppant károkat okoztak. Legroszabbul járt Indiában Allahabad környéke, hol 180 ember, és 2500 házi állat veszett vízbe, 10,000 ház omlott össze és 39,000 hold föld termés veszett kárba.

* * (Imbert asszony.) E nő neve előfordult a Bazaine-pörben is. A derék asszony ugyanis a háboru alatt átcusozott a német hadsorokon s egy fontos sürgönyt vitt be Thionville várába. Aumale herceg, a hadi törvényszék elnöke, meg is dicserzte e bátor tettét, s mivel szegény volt, megígérték neki hogy jutalmul Párisban dohánykereskedést adnak neki. Ő, szegény, egy nyomoruságos szobában várta e szép ígélet teljesítését. E közben beteg lett s butorait, ruháit egyenkint kellett elzalogosítania. Mikor utósó holmiját is eladta, egy üveg mérget vett s véget kívánt vetni életének. Még élve, de reménytelen állapotban vitték be a kórházba. Bus sorsának hire ugy hangzik a lapokban, mint egy piritó szemrehányás.

* * (Nagy szerencsétlenség) érte Amerikában a tengerparton fekvő Indianola városát. A két napig tartott roppant orkán ugyanis a tenger vizét a városba hajtotta, s az az utczákon 6 láb magasságra nőtt. Az összes templomok s a házak három negyedrésze romban hever, és sok ember veszett el. Eddig — mint Newyorkból mult hó 22-dikéről távirják — 70 hullát találtak. A roppant vihar a texasi part egész hosszában dühöngött, Saluria, Matagorda, San Bernardo és más helységekben is jelentékeny pusztításokat okozott.

* * (Külföldi vegyesek.) Abdul Aziz, a török szultán, mult szombaton ünnepelte 45-dik születésnapját. Ezen az estén Konstantinápoly nagyszerűen ki volt világítva. — Gounod, ki jelenleg Párisban időzik, buzgón dolgozik egy nagy operán, melyet még ez őszön szándékozik befejezni. Az opera öt felvonásból fog állni, melynek szövegét még az öreg Dumas irta; czime: „III. Henrik és udvara.“ — Vernonban nem rég halt meg Briet, a „Siphon“ nevezet alatt ismert készülék feltalálója.

Megbízások tára.

Siklósra M. Z. J. urnónek: Fogadja szives köszönetemet lapom iránti részvéteért.

Ó-Kanizsára F. E. urhölgynek: El van küldve.

Marczaliba K. F. urnónek: Szives köszönet a kedves meglépetésért. Magánlevélben többet.

Nagyváradra Cs. D. urnónek: Levelet irtam.

Kereszturra O. G. urhölgynek: Igenis. A czukor, tojás, vaj és liszt mennyisége egyenlő.

Makóra Cs. F. urhölgynek: A mint elkészül, azonnal megküldi az illető.

Eperjesre A. G. urhölgynek: Az ideit telet nem fogja a városban tölteni.

Aradra Sz. A. urhölgynek: A legszivesebben vettem küldeményét.

L. Bényére B. B. urnónek: Erre csak két hét mulva fogok határozott választ mondhatni.

„Te könnyezel.“ Hangulatos, csak simítani kellene még rajta.

„A tavon.“ Roszak a rimek.

ATS és TÁRSAI Budapest, servita-tér 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és készruha-raktárukat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16-dik szám

(Hampel-féle ház),

minden háztartásban nagyobb mennyiségben

szükségelt

árak raktára.

Napi árak vámfontként = 1/2 Kilo.

Cukor , legfinomabb	24 1/2 kr.
finom	24 "
" darabokban	23 1/2 "
" törve	26 "
avé, Caracuya, halvány	70 "
" Zanzibar, sötét	74 "
" Portorico, zöld	79 "
" Ceylon, igen finom	80 "
" Cuba, legfinomabb	85 "
" " valódi Bordeaux	88 "
" Mocca, válogatott	82 "
" Arany Jáva	95 "
" Pörköltve jó	82 "
" " (vegyíték: Moc. Cuba, Jav.)	1.05 "
Rizs , Aracan, majdnem törmelék-mentes	9 "
" Rangoon, legfinomabb	10 "
" olasz, Floretton.	12 "
" " fényes	14 "
" " non plus ultra	18 "
Arpakása minőségként 25, 22, 20, 16 és 10	"
Apolló-gyertya 6-os és 8-as	20 1/2 "
Salátaolaj legf.	50 "
Dara	14 "
Mandola , édes	54 "
Mazsolaszőlő	36 "
Háziszappan	22 "
Keményítő jeles minőségű	20 "
" legfinomabb Tullangl.	15 "
Szilva valódi török	18 "

Valódi francia pezsgőborok.

Veuve Clicquot, Pousardin	3 frt 85 kr.
L. Roederer Carte blanche	3 " 85 "
Heidsick & Comp. Monopole	4 " " "
Moët & Chandon crém rosé	3 " 90 "
Delbeck & Cie	2 " 75 "
B. D. Pol & Cie	2 " 75 "
Gustave Gibert	2 " 60 "
De Villers, rosé	2 " " "
F. de Bart & Comp.	2 " " "

Szulini viz.

25 és 60 palaczk-ládákbn	6 frt 25 1/2 kr.
5 láda	30 " 50 "

Az árakat kívánatra bérmentve a házba küldöm.

Czukrot csak egész süvegben szállítok, a többi árukból mérek legkevesebb egy vámfontot, melyből 112 font 100 bécsi fontnak felel meg.

Üzleti helyiségem hétköznapiokon délelőtti 5-12, délután 2-7 óráig van nyitva.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesítetnek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű Közönségnek tudomására juttatni, miszerint a

Fürdő utca 11. sz. a.

fenálló Bretschneider Zsigm. czég alatt

C Z I P Ö R A K T Á R Á T

átvettem és váltótörvénytiszteleg bejegyezett

L A N G I G N Á C Z

ezelőtt

BRETSCHNEIDER ZSIGMOND

czég alatt saját kezemre vezetni fogom.

Elegendő talap tőrővel rendelkezem, szakképzettségemről fogva azon kellemetes helyzetben vagyok, hogy minden kívánalomnak minden tekintetben megfelelhettek:

Felkerem tehát tekintetességedet, becses bizalmával, megtisztelni, s meggyőződve lenni, hogy azt a jövőre nézve is fogok igyekezni kiérdemelni.

Tisztelettel

Lang Ignác.

Rövid kivonata árjegyzékemnek

1 pár női topán brünel vagy bársonyhól	4.— 5.— frtig.
1 " női " bőrből	4 50. 7.— frtig.
1 " férfi czipő borju bőrből	5.— 7.— frtig.
1 " férfi czipő zerge vagy kitből	4.50. 6.50. frtig.
1 " férfi czipő orosz Juchten	6.— 8.— frtig.
azon kívül női és férfi comod czipő	1.60. 3.— frtig.
gyermek topán	1.60. 3.— frtig.

Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt kívánság szerint teljesítetnek.

Ajánlható mindenkinek!
ki gyönyörű
női ruhakelméket
juttatjon áron vásárolni kívánó:
HAMBURGER ADOLF
divatárú-üzlete
BUDAPESTEN,
IV. koronaherceg-(uri)-utca 8. sz. a.

Minták bárkora ingyen és bérmentve küldetnek s megrendelések utánvétel nélkül gyorsan szállítottatnak.

41-dik szám.

Október 10-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
							kezte	nyugtá	
						óra	perc	perc	óra
Okt.	10	Vasárnap	C 21 Borg. Fer.	C 20 Gedő	28 E 17 Kariton	11 Abdiel		6 12	5 21
	11	Hétfő	Filomilla	Burkhardt	29 Cyriacus	12		6 13	5 19
	12	Kedd	Miksa püsp. vért	Szerafin	30 Gergely püspök	13 Abdon		6 14	5 17
	13	Szerda	Kálmán	Kálmán	1 Oktober	14	☉	6 16	5 15
	14	Csütörtök	Kaliszt püspök	Szerencs	2 Cyprian	15 Sátoros ünn.		6 17	5 14
	15	Péntek	Terézia	Teri	3 Dienes	16 Sát. ü. 2. nap.		6 18	5 12
	16	Szombat	Gál, Florent	Florent	4 Hierot	18 Sab. Beresit		6 19	5 10

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Jolsva októberhó 3-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tüzeset. — Tisztelt Szerkesztőnő! Mult pénteken az innen mintegy félóránnyira eső Ljubenyikon tűz volt. Egy csürben ütött ki, hol a cséplők pipáztak s a roppant szélben annyira elhatalmasodott, hogy a templom és néhány cseréppel fődött házon kívül az egész falut elhamvasztotta. Mi vasárnap délelőtt voltunk ott, igazán borzasztó volt ezeket a szerencsétlen embereket nézni, a kik sirnak, jajgatnak és nem tudnak semmit se csinálni.

Egyes részleteit a tűznek már mult szombaton hallottuk, többek közt azt is, hogy a szegény emberek legértékesebb tárgyaikat egy agyagból épült és vasajtóval ellátott házba vitték, de a sietségben a padlásról lefelé záródó csapóajtót vagy mit nyitva felejtettek, a tűz azon bejött a házba és mindenüket felemésztette. A jolsvai műkedvelő társulat alkalmasint zini előadást fog javukra rendezni. A tűz oly nagy volt, hogy égő perjét és zsarátnokot egész Jolsváig hozott a szél. m—i.

A kalocsai tűzkárosultak javára sororsjátékkal egybekötött táncvigalmat rendezett a napokban a zombori ifjuság. 60 forint volt a tiszta jövedelem. Világosan pedig a budai vízkárosultak javára rendeztek lakomával s tánczczal összekötött műkedvelői előadást, mely 215 frtot jövedelmezett.

Kalocsán a „Duna“ biztosító társaság elismerésül szép ezüst érmet küldött Malatin Rudolf tűzoltó egyleti szertárnoknak, ki a kalocsai tűzvész alkalmával a társaságot jelentékeny kártól mentette meg. A könyör-adománynak osztása lényegesen segített az inségen, bár nem mindenki részesült arányos segélyben.

Székes-Fehérváron az idén is kegyeletesen ülték meg Vörösmarty Mihály névünnepeét. Nagyszámu fáklyásokból álló menet vonult Vörösmarty emléksobrához, hol a dalárda a Szózatot és a Hymnust énekelte el.

B.-Ujfaluban november 4-dikén a sárréti derék nőegylet házi-iparkiallítást rendez. Jutalomra csak a köznépi által beküldött oly tárgyak versenyeznek, melyek nem tanult mesterség, hanem tisztán az önszorgalom és ügyesség szüleményei. Állhatnak pedig ezek szalma-, gyékény-, fa-, vessző-, fakéregfonatokból, házilag készített vászonnemüekből, fonalakból, vagy ezekből készült házi szükségletekből, és játékszerek, faragványok, kosarak, szövetek, valamint házi szükségletekül alkalmazható bármely eszközökből; ugyszinte kiállíthatók a gazdasszonyság körébe vágó élelmi és mindenféle szerek, szappanok, kerti és nyers termények, női kézi munkák stb. A kiállítandó tárgyak tiszta és tetszetős minőségben e hó 5-dikétől november 2-dikáig köldendők be, a nőegylet titkára: Vass Jenő urhoz czimezve. E határidőn tul semminemű küldemény nem fogadtatik el.

Foeny község képviselő-testülete ez évi február 28-dikán

tartott ülésében a következő határozatot hozta: „Minden Foeny községi román paraszt lakosnőnek tiltva van az arany és ezüst himzésü öltözékek viselése. Az arany és ezüst pénzeknek öltözeti diszitményként való hordása a következőkép korlátoztatik: Minden lakosnőnek meg lesz engedve ünnepélyes alkalmankor nyakán egy sor ezüstpénzt füzve hordani. A füzér állhat vagy tíz darab ezüst tallérből, vagy husz darab ezüst huszasból, vagy végre negyven darab ezüst tíz krajczárosból. Az ezen tilalmat megszegő nő azon kívül, hogy pézbirsággal sujtatik, köteles lesz a községi előljárók, vagy szolgák első intésére azonnal hazamenni. A birságolt nők fizetési képességeért a hajadonoknál a szülék, a férjes nőknél a férjek felelősek.“

A debreczeni lóverseny igen lanyhán folyt le mult vasárnap. Közönség is kisszámu volt, versenyzők is alig jelentkeztek, sőt a 150 darab aranyos államdíjt Sztáray János gróf „Corvin“-ja, vetélytársa nem levén, minden verseny nélkül nyerte el.

Baranyában, Mohács és Babarcz vidékén anyyi bor lesz az idén, hogy már az eczetes és fenyőhordókat szedik össze szűkségből. A ki használatra fél évre 8 akós hordót ad, kap érte egy akó bort.

Demecseren a napokban egy cséplőgép egy közel álló asszonyt ruhájánál fogva berántott, s a szó szoros értelmében összemorzsolta. A szerencsétlen asszony 7 kiskoru gyermeket hagyott árván.

Nemes-Ladányban a mult héten egy cigányleány járt házról házra, jövendőt mondva, egyszersmind azonban majd mindenik háztól valamit elcsenve. A tolvajlást észre vették, utána siettek, s nem mesze az országuton meg is csipték. A derék jósnő mindent tagadott, azonban kimotozták, s az eltolvajlott holmikát csakugyan meg is találták nála.

Vidéki vegyesek. A nagyváradi nőegylet jótékony célú hangversenyt rendez. — Nagyváradon a bihari honvédegylet gróf Batthyányi Lajosért s a kivégzett tábornokokért e hó 6-dikán gyász-istentiszteletet tartott a prémontreiek templomában. — Kolozsvártt írói és művészi kört szándékoznak létrehozni. — A svéd női quartett e télen nem csak Budapestet, hanem Kolozsvárt és több magyar várost is meglátogatni szándékozik. — A marosvásárhelyi nőipartárlat mult vasárnap nyilt meg s szombatig tartott. A beküldött tárgyak kisorsolása az utósó nap volt az árvaleányház javára. Gróf Tholdalaghy Viktorné, lelkes hölgyeivel, mindent elkövetett a siker érdekében. — Fogarassy Mihály erdélyi püspök mult hó 27-dikén szentelte föl Etéd községben az általa építtetett templomot. — Győrött társaskör van alakulóban. Célja: a társas együttlétnek hazafias és nemzeti irányban való élesztése, fenn-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
 Negyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
 és egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

41. sz.
 Okt. 10-dikén.
 1875.

Havonkinti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges bismetrajzokkal.
 Évenkint két történelmi műlap és
 tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
 meghozatala félévi járatási kötelezettséget
 foglal magában a lap irányában.

A t e r e m t ő r e m e k e.

Bámuljuk a teremtő mindenhatóságát és bölcsességét nagy alkotásaiban: a tengerben, mely világrészeket választ el, hogy szomszját oltsa; a hegyóriásokban, örökös hóval borított fejükkel, hogy tavasza és nyara legyen a völgyeknek; a csillagmirádokban, a mint a világok egyensúlyát fenntartják. És nem kevésbé bámuljuk őt kicsi alkotásaiban: a virágban, mindenik olyan szép és a százezer faj közül egyik nem hasonlít a másikhoz; a rovarkában, mennyire megvan neki minden, hogy létének örüljön; a vízcseppben, mennyi mindenféle élet nyüzsög benne, és minden legkisebb teremtésben az idomzatosság és arányosság végett, mennyire tökéletes mint egyed, mégis csak összekötő láncszem egy még tökéletesebb faj között, és egészben véve, a végét nem látható változatosság mellett a megragadó összhangzat, — nem csuda, hogy a ki belemerül valamelyik ilyen tudományba, rendesen egészen elfeledkezik a többi világról, mikor az az egy minél jobban tárul föl előtte, annál inkább merül el benne a szem, a fej és a lélek.

És mégis valamennyi isten teremtése közül egy sem tesz annyira fényes tanúságot az ő mindenhatóságáról és bölcsességéről, mint az e m b e r. Nem csak azért, mert alkotásra tökéletesebb, külsőre szebb, észre hatalmasabb és tehetségekre gyönyörködtetőbb valamennyinél; hanem főleg azért, mert mindezen fenséges tulajdonságokat két részre osztotta föl: a férfi és a nő közt, azután beléjük oltotta azt a tulajdonságot, hogy egymást vonzzák és csak midőn a két külön egészben rejlő tulajdonságok egyesülnek és összeolvadnak, közelíti meg ez is, az is a tökély mintaképét.

Nézzük csak külön ama jellegző tulajdonságokat úgy a férfiban, mint a nőben.

A férfiban, mint alkotó tényezőben, első tulajdon az e r ő. Ennek külső nyilvánulása a tömörebb csontozat és izomzat, belső nyilvánulása pedig az a k a r a t. E kettőnek közrehatása mellett

áll elő a munka, az alkotás, a szerzés és ezek folytán az anyagok hasznosítása, értékesítése, a vagyonosodás, a gyarapodás, a hatalom, az emberiség haladása és tökélyesbülése.

A férfiúi erő viszi előbbre az emberiséget, kétségkívül. De képzeljük csak ezen fő-, ezen uralkodó tulajdont magára hagyatva! Egyesülhet-e az erő a szépséggel a maga teljességében ugyanazon egyénben? Egyáltalában nem, sem a külsőben, sem a lélekben. A külsőben nem azért, mert a vaskos csontozat és szijas izomzat szükségkép kemény, szögletes idomokat ad a testnek; a hosszabb foglaltatás folytán egyik szerv előbbre tódul a másikkal, a szépség főkéllékei pedig a légység és gömbölydedség az egyes részekben, és azok arányos egybesimulása az egészszel.

A férfi tehát, mint az erő és munka képviselője, természeténél fogva nem lehet egyszersmind a szépség képviselője; a szépséggel ennél fogva más valakit kellett a teremtőnek felruházni; — Kellott? és vajjon minek? mi szüksége van rá az erőnek? — kérdezhetik tőlem, és felelek is rá azonnal készségesen.

Képzeljük csak a testi erőt magára hagyatva. A folytonos munka által az egyes részek egyre keményebbé, durvábbakká lesznek; a csontozat erre-arra szögellik; a hajzat összegubanczolódik, a járás esetlen lesz, a teshordozás elidétlenül, csin és tisztaságra semmi sem serkenti, a természet szépségei sem szolgálhatnak neki például, mert ezek nem szereznek, egyik sem ő hozzá hasonló, és azért a magára hagyatott erő okvetlenül oda süllyesztené a férfit, hogy külsejére nézve a félelem és undorig elrutulna, elállatiasodnék.

Kellott tehát más valakit felruházni a szépséggel és az a valaki szükségkép nem lehetett más, mint szintén ember, az ő mása, ugyanazon alkattal, mint az övé, csak hogy a szépség lehető teljességében és egymáshoz vonzódnak. Csak is így lehet reá a folyton-folyvást szemelőtt levő szépség azzal a hatással, hogy

az erő kedvéért külsejét el nem hanyagolja, testére nézve is a tökély felé törekszik, csakis a nő által lehet a férfi külsejére nézve Isten képére teremtett ember.

És épúgy a lélekre, vagyis az akaratra nézve. Képzünk a férfit az ő erős akaratával magára hagyatva, van-e az akaratnak határa, midőn erő is járul hozzá? A mit a szeme lát, azt birto- kába kívánja keríteni; az ellenállás csak növeli a kívánságot, az indulatok lángjai csapnak ki belőle, az akarat erőszakká fajul, a nagyobb erő maga alá teperi a kisebbet, és ez lábai alatt vonaglik, de csak addig, a míg kénytelen vele; mihelyt szerit ejt- heti, fölserken és újra kezdődik az ádáz tusa, erő erő ellenében, mi képes feltartoztatni, elválasztani őket, fékezni az indulatot, szabályozni az erőt, igazgatni az akaratot? Mi más, mint a szelidség!

A szelidség pedig az erővel ugyanazon egy lélekben nem egyesülhet, mert ellentétek, és egyik a másikat kizárja; ismét tehát egy másik teremtésbe kellett ezt bele oltani, és ismét olyan teremtésbe, a mely épen az, a mi ő, csak azzal a különbséggel, hogy ő erős, amaz meg szelid; és folyton-folyvást szeme előtt látván és hozzá vonzatván, megtanulja uralkodni erején, fékezni akaratát, nehogy az emberinek határain túlcsapjon, — csak is így lesz belőle ember, a szó erkölcsi értelmében: alkotó és nem romboló; szerző, de nem ragadozó — hát nem bámulatos a teremtő mindenhatósága és bölcsesége? — Felosztja az ő legdrágább kincseit, mert egy kézben mind a kettő elértéktelened- nek, holott ekként felosztva, kétszerte becsesebbek, egyik a má- sikkal emeli értékét!

És nézzünk egy harmadik férfiúi és női tulajdonságot.

Az erővel jár a birvágy, innen aztán a férfi „a hányat lát, annyit szeret“, és a szenvedélynek nincs határa. Mámor ez, a melyből csak akkor józanodik ki, mikor test és lélek elsatnyult. Csak egy képes feltartoztatni őt öngyilkoló gyönyörködésében, egy valami, a minek nem tud nevet adni, mert teljes hijával van e fogalomnak. Meglát egy leányt a fiatalság és szépség tavaszi búbájában; akár a virág, midőn a nap felé tárja kelyhét; és midőn ő rátekint, a leány arcát elönti a pir félnéken süti le szemét, azután elhalványul és összeressen, — mi ez? A férfi ámul, szeretné felragadni, magához ölelni, futni vele világtalan vége- kig, és úgy érzi, hogy a földhez van növe, egy lépést sem bir tenni, és egész teste lefelé huzza, mintha térdre kellene borulnia, miért? ő nem tudja, valami isteni jelenség áll előtte, a mely lángolóan vonzza őt magához, és a lángok közül kihallik a szó: „Ne közeledjél, mert a föld, a melyen állok, szentség“; — és az is az, a nő szentek szentje, a szemérmesség, az a ki- mondhatlan valami, a mi glóriát fon a nő feje körül; a lélek illetetlen tisztasága, a mely megfélemledik, maga nem tudja, miért, és ez a félnökség nagyobb hatalom a férfi minden erejénél; csak ez képes megfékezni vadon duló szenvedélyét; csupán csak ezért letesz a kalandor birvágyról, boldognak érezve magát, ha ez az egy ő rajta uralkodik, és érezheti is magát boldognak, mert egyedül ez növeszt szárnyakat tétova szenvedélyének és vi- szti őt fel az eszmények sphaeráiba, a nemes tettek és nagy el- határozások napsugaras világába, — azért oltotta a teremtő a szemérmességet a nő szívébe.

Ime a férfiúi és női kiváló tulajdonságok; itt az erő, aka- rat és birvágy, ott a szépség, szelidség és szemérmesség. A mivel az egyik bir, az nincs meg a másikban, holott pedig szüksége van rájuk, csak azokkal egyesülve közelitheti meg egyik is, má- sik is magasabb rendeltetését; így is csupán csak megközelit- heti, de nem érheti el teljesen, mert az ellentétes erők csak ritkán olvadnak össze teljesen; de a mily mérvben összeolvad-

nak, ugyanolyan mérvben lesz a férfi a teremtés ura, a nő a te- remtés remeke, és a mi őket összeolvasztja, az a szerelem, az a láng, mely úgy különbözik a szenvedélytől, mint a dicssu- gárzat a lidérczfénytől, mert egybeolvasztja a női szépséget a női szelidség- és szemérmességgel, és egyetemben beleolvasztja a férfi testébe, lelkébe.

Látni való tehát, hogy a nő legkiválóbb tulajdonai: a sze- lidség, a szemérmesség és a szépség. Utójára hagytam a szép- séget, egy azért, mert a hol csak az van meg, ott a nő hatása a férfira csak külsőleges és azért egymagában a legtöbb esetben inkább ártalmas, mint üdvös. Széppé teszi, de nem zabolázza erejét, nem nemesíti lelkét; és azért is, mert a két első ezt is ma- gában foglalja. Én legalább nem tudok szelid lelkű és szemér- mes nőt, a ki egyszerismind elbájoló ne volna. Ez a három tu- lajdon adja meg a nőnek az ő egyéni hatalmát és az ő világ- rendi jelentőségét. Hatalma nagyobb a férfiénál, mert ő igazgatja ennek erejét, a nélkül, hogy akarná; jelentősége pedig — a ki a férfi külsejét megszépíti, az ő; a ki a férfi erejét megszelidíti, szintén ő, és a ki a férfi akaratát magas czélokra serkenti, az szintén ő, — de csak oly mértékben, a mily mértékben szelidség és szemérmességből áll az ő lelke, mert különben — szeretni így is, úgy is kell őt a férfinak, és azért a jó nőben üdvösségét, a rossz nőben pedig kárhozatát olvasztja életébe a szerelem.

Azért a nő ne akarjon egyébvel kitünni, mint azzal, a mi az ő kiváló, kizáró tulajdona: szelidségével és szemérmességével; ezek emelik az ő szépségét; ezekkel csatolja magához a férfit, elvál- hatlanul, és megnemesíti erejét; ezekkel uralkodik ő a családban és a világon, a szerelem koronájával homloka körül, az erkölcs jogorával kezében és a szeretet áldását lépten-nyomon maga körül terjesztve; — ebben rejlik az ő ereje, erre irányuljon az ő akarat és ezzel az ő birvágya is bizvást megelégedhetik. Mert sokaknak tetszeni vajmi könnyű, de magához forrasz- tani a lelket és mégis emelni azt magasra és boldoggá tenni az egész életre, csak egyet lehet, de az az egy aztán boldog is általa és azért jobban szereti őt mindennél a világon, — en- nél a tudatnál pedig nagyobb boldogság a kerek világon nincsen a nőre nézve.

K e d v e s t á j .

Walt Withman költeménye. Angolból:

Dániel Margittól.

Des titkom hű tanyája,
Te szerelmet lengő lég!
Mint hajós a part felé vágy,
Lelkem úgy utánad ég.
Ah, de messze, messze tőled,
Zajlik árva életem;
Ködben uszó reményimmél,
Nyugtomat nem lelhetem.

Bár a fák itt is virulnak,
S tiszta forrás csörgedez;
A madár zeng és a napnak
Fénysugára ömledez;
Oly komor és bús sugára,
A szívbe nem száll belé,
A hol ő van, kél napom csak,
Nélküle örök az éj.

Szép vidék, mi boldogabb vagy,
Rajta nyughatik szemed;
S rózsza közt hús berkeidben,
Tagjait pihenteted.

A hol az ő édes ajka
Suttogja szép álmaít,
Ott a zordon pusztaság is
Mosolygó és boldogít.

Busan kérdem a szellőket:
Mint van most a kedves táj,
Hol szerelmét megvallotta,
A mitől szivem úgy fáj.
Ah, de szóvalansúl elszállnak,
Összedől a tündérvár,
S vad zugással zugja sorsom:
Boldog nem léssz többé már!

Egy huszonnyolcz éves öreg ember.

— Elbeszélés —

Tóth Józseftő.

(Vége.)

De mindez „gyanus“-nak tünt fel előtte. Az a gyöngéd figyelem, az a lelkesült dicséret és bizalmasság, melyet egymás iránt tanúsítottak, nem baráti érdek csupán, hanem szerelem. Legalább e pillanatokban azt hitte, s szilaj gyűlöletet érzett a féltés mellett Aladár iránt.

— Tehát csakugyan szeretném én ezt a nőt? — Gunyosan felkaczagott.

— Bolondnág, hazug bolondság! Mi közöm nekem ahoz, hogy szeretik-e egymást, vagy nem?

Nem nagy távolban, a messze nyuló kukoriczaföld szélében élénk lánggal égett a pásztortűz, s a tűz mellől egy legény bús nótája hangzott fel.

Olyan szép hangon, olyan szive szakadtából dalolt a szürén heverésző legény, hogy Szegvéghy akaratlanul is megállítá lovát s végig hallgatta a szomorú nótát.

Azt dalolta a legény, hogy:

„Iskolába nem járattak,
Olvasni nem tanítottak;
De szemedből kiolvasom,
Hogy a szived másnál vagyon.

Nem ver meg engem az isten,
Hogy szeretőt mást kerestem.
Te csaltál meg, nem én téged
Délbáb volt a hűségéd!”

A legény elhagyta a nótát, de csak nem állhatta meg, hogy hangosan fel ne fohászkozzék:

— Hej! hanem azért még sem lesz nekem más szeretőm ezen a szomorú világon!

Mikor aztán azt a fohászkozzást elmondta, hát megint elején kezdte a nótát s el se hagyta az utolsó szóig.

Nagyon összenőhetett szívével ez a bús nóta.

Eleket úgy meghatotta a szomorú nóta, hogy szinte neki-keseredett ő is, mint a bajtársa.

— Lám, ezt is megcsalta a szeretője — gondola — Ilyenek az asszonyok mind, hanem így busulni még sem érdemes miattuk — Oldalt fordítá lovát s a tűz felé ügetett. Megtetszett neki a legény szívéhez szóló hangja, s meghatotta a nóta, hát egy-két szót akart váltani a legénnyel, ki most oda se hederített a kolompoló gulyának, mely a holdvilágnál olyan józüen le-
gelészett, hogy szinte odahallatszott a friss fü ropogtatása. Jó silbak volt a Bojszi komondor, mely két hátulsó lábára ülve, neszelte, hogy nem hallik-e messzibbről a kolompszó, mint a meny-nyiről „dukál.“

A szomorú gulyásbojtár épen egy csomó rózsét nyomott a sziporkázó parázs tetejére, mikor észre vette, hogy egy lovas léptet felé.

— Hát ez ki az öreg apja unokája? — gondola a legény, egy kicsit a bunkós után nézve.

Ezen kérdésre jött a felelet:

— Jó estét ficzko — köszönt Szegvéghy — Hát mit csinálsz ilyen későn?

— Tüzelgetek, nagyságos uram! — mondta a legény, levevé pörge kalapját, melynek pántlikájához egy vadvirág volt odatűzve — Meg aztán bolondulok itt magamban. Jó estét kívánok.

— Bolondulsz? No, no. Tudom, hogy jobban is szeretnél másodmagaddal bolondulni. Legalább nótádból kivettem.

— Nincs másképen, nagyságos uram. De hát mit tehetek róla, ha magamban kell a bolondját járnom!

— Ugy látom, hogy te ismersz engem.

— Jól tetszik látni, nagyságos uram. De csak egy hét óta. Egyszer láttam a kastélyban a nagyságos urat. Én meg a Mar-
czi gulyás-bojtár vagyok. Ugy hínak, hogy Nótás Marczi.

— De szépen is dalolsz. Csak az a kár, hogy szomoruan.

— Mit tehetek róla, kérem alásan, ha azt akarja az atya-uristen, hogy szomoruan daloljak! Hej pedig ezelőtt de más-kép volt!

— De hátha én tudnék rajta segíteni.

Marczi olyanformán nézett a nagyságos urra, mintha azt gondolná magában, hogy elment az esze.

— Ha én nem tudok rajta segíteni, nem segít már azon senki az uristenen kívül — mondá — De tán még az se.

— Ej, dehogyan nem! Csak te gondold ezt. Hát hogy hívják a szeretődöt?

— Julisnak, áldja meg az isten, azért, hogy engem megcsalt. Hej, de szép is, de szép is! Aztán még is megcsalt, pedig úgy szerettem, hogy édes anyámat se jobban.

— Hát mért csalt meg a Julis, ha ő is szeretett?

A legény ránézett az urra, azzal a tartozkodó pillantással, mely azt látszott kifejezni, hogy miért avatkozik valaki az ő dolgába, kivált olyan nagy ur? Elégedték meg azzal, a mit már eddig hallott s menjen haza — aludni.

De Elek oly igazi részvétellel beszélt neki, hogy egész bizodalom szállta meg a legény szívére, s jól esett neki, hogy egy olyan nagy ur is tud rajta szánakozni. Még a könnye is kiesett.

— Áldja meg az isten a nagyságos urat irántam való jószívűségéért — mondá tehát, megpiszkálva a tüzet — Már így csak elmondom a dolgom sorát. Hej, pedig magamba temetem a bánatomat, mint a koporsót a temető; mert hát azt tartom, hogy elég a maga baja mindenkinek, ha máséval nem törődik is. Háát úgy volt; egyszer megtudta ám a Julis apja, a ki számadó a Zalády nagyságos urnál, hogy szeretjük egymást, és azt mondta Julisnak, hogy vége legyen a komédiának, mert ő nem ilyen magamforma ágról szakadt bojtárnak nevelte a lányát. Az igaz, hogy nekem is megmondta, de én meg azt mondtam, hogy a király se lett egyszerre király, én se lehetek hát egyszerre számadó. Hanem hát azóta úgy elmaradt a Julis tölem, mintha csak ketté vágta volna bennünket. Még csak szóba sem áll velem, s olyan cifra kényes lett, mint a páva. Hej, mert azt beszélnek, hogy a majoroshoz szeretne feleségül menni, isten bocsássa meg bűnömöt. De már sokáig ki nem állom, mert a nótám is mindig busabb lesz. Hej, nagyságos uram, nehéz kereszt ez én rajtam, azért járom a bolondját, és csak attól félek, hogy egyszer meg

olyan bolondot teszek, hogy isten is megbánja, a miért engem teremtet.

Szegvéghy meghatva nézett az egyszerű legényre, kinek minden boldogságát szerelme képezte, mely most bánatra fordult s magában azt gondolta, hogy mégis csak édes érzés lehet az a szerelem, mely az ember szívét annyira betölti.

— Ne félj, Marczi, majd jóra fordul a te sorsod! — mondá, megveregetve a legény vállát — Holnaptól fogva két annyi lesz a béred, első gulyássá tételtek s én tartom ki lakodalmadat azal a leánynyal.

Marczi kételkedve, de mégis villámló szemekkel tekintett urára, mintha nem tudná, higgye-e, vagy ne azokat a mennyei hangzású szavakat, melyek azt ígérik, hogy visszadják neki a szeretőjét.

— Áldja meg az isten a nagyságos urat minden léptén nyomán ezért a vigasztalásért! Legalább lesz már egy jó éjszakám.

— Dalolj hát egy vigabb nótát, utravalónak, mert megyek már. Majd hallgatom messziről. Jó éjszakát, Marczi!

Szegvéghy lassu lépésben inditá meg paripáját, Marczi pedig — mikor már ura egy puskalövésnyire elhaladt — rákezdte azt a, még tán az elsőnél is szomorubb nótát, hogy:

„A mióta meghallottam egy este,
Hogy sziveded másnak adtad cserébe,
Sirtam, mint a záporosó,
Hogy téged szeretni késő
Galambom!”

Nagyon rájárt már a szája a szomoru nótára, ugy, hogy vigabb nem is jutott eszébe, mióta ilyen búbánatos az élete.

VII.

Az inspektor ur még álmában sem látott akkora pakétumot (már tudniillik deszkák közé szorított kéreg-papirból) mint a mekkora Budapestről érkezett. És uram fia! ebben a nagy pakétumban — könyvek voltak! Kerekszám 300 darab! Potyádi úr majd szörnyet halt örömeben, hogy a nagyságos urat megszállta a tudományosság szent szelleme.

— Jaj, ez az aranyos fiatal asszony! áldja meg az isten a zuzáját, hogy annyi rengeteg tudományt be tud vétetni orvos-ság gyanánt a nagyságos úrral! Mindjárt tudtam, hogy így lesz. Megmondta a feleségem!

Egyébiránt az inspektor ur más részben is meg volt elégedve az újabb időben a nagyságos ur „magaviseletével“, még pedig nagyon; mert az mintha csak kicserélték volna a mezőgazdaság nymphái, egyszerre olyan szemfüles, járó-kelő gazdává lett, hogy minden ember álmélkodhatott rajta, s ugy elfeledkezett a légvonatról, rossz étvágy, csúsz és idegbántalmakról, mintha soha se lett volna bennük része: — Uj lélek szállt az uj testbe — mondta az inspektorné asszony — Megmozdult a szive, ez meg aztán megmozdította a kezét-lábát. Bizony nem lehet ráismerni. És aztán hogy eszik! Akár csak a sáska. Meg aztán csak ugy eszi a tudományt is.

Nem kevés igazsága volt az inspektorné asszonynak, mert a 28 éves öreg emberből olyan életrevaló 28 éves fiatal ember lett néhány hét alatt, hogy akárki megnézhetette. Korán reggel kelt s nyakába vette a gazdaságot, mintha egyszerre ki akarná pótolni azt, a mit eddig elmulasztott. Azután meg olvasott és lovagolt, persze legtöbbször Zaládyékhoz. Julia el volt ragadtatva a változás sikere fölött. Látta, hogy Elek nem a régi elpuhult, életunt ember többé, hanem tevékeny, élni szerető, boldog ember, ki belátja az eddigi s mostani élete közti különbséget. Mily fúrge, édes örömmel tett most mindent! A munka

valóban jó orvosság. Oh, mennyi érzés fejlik ki s nemesül meg általa!

És mig a munka gyógyulást szerzett a „tőke betegé“nek, azalatt a forrongó érzelmek kaosza megtisztulva csillapodott le, s az érzelmek között mint messze fénylő édes hevü nap, tündérvilágossággal hinté belkét a szerelem. Csak most tudta meg, mily nagyon, mily édes odaadással szereti élete nemtőjét, Juliát s hogy ez a szerelem egy egész mennyországot zár magába. Elek boldogságát semmi sem zavarta. Most már nem irigyelte, nem félté Aladártól. A tiszta, megnemesült szerelem kizárta szivéből a kételkedés kinzó érzetét.

Elek nem csalódott, mert Julia valóban a legédesebb vonzalommal viseltetett iránta, mely napról-napra erősbödött. Nemes büszkeséggel, édes boldogsággal gondolt arra Julia, hogy Elek nem mellőzte, hanem figyelemre méltatta az ő jó akaratu tanácsát, s így neki nem kis része van abban, hogy egy nemes lelkü, tevékeny ember visszaadatott önmagának s a társadalomnak. E változásban mindinkább felismerhetők lettek Szegvéghy nemes ézelmei s gazdag lelki adományai, melyek mindenkit tiszteletre indithattak. Minél többször találkoztak, annál több szép vonást ismert fel az uj emberben, pedig alig volt nap, melyen ne találkoztak volna. Az sem maradt Julia előtt sokáig titokban, hogy Elek szereti őt, s célja az, hogy minden igyekezetével méltová tegye magát az ő vonzalmára, viszontszerelmére.

Juliát boldoggá tette e tudat s e boldogság fénye ragyogott szép arczán.

— Mily nagyon szeret! — gondolá a szép fiatal özvegy, ajkain édes mosolylyal — Mily odaadással tesz mindent az én kedvemért, hogy lássam, mennyire vonzódik hozzám! Nemes lelek! Érzem, hogy én is szeretni fogom, egész lelkemmel. Már most is szeretem! Hisz'én magamnak téritém meg őt!

Szalkay sokkal élesebb figyelő képességgel birt, hogysem észre ne vette volna, mily fordulat állt be Julia es Elek szivvilágában, s bár fájt neki, hogy örökké elveszté a reményt az imádott nő birhatására, férfias kötelességének tartá mindhármuk érdekében szive mélyébe temetni szerelme titkát, melynek többé nem lehetett jogosultsága. Hisz tudta, hogy Elek szerencsésebb, mint ő s csalódásában nem ohajtott most más egyebet, mint megőrizni legalább a szeretett nő eddigi barátságát.

Aladár nem sokára azután visszautazott a fővárosba, ne hogy — látva az imádott nőt — nehezebbé váljék lemondása, melyről az önfeledtség valamely lázas pillanatában lehullhatna a titok fátyola.

El akarta temetni mélyen-mélyen azt az édes-keserü titkot, melyet nem szabad megtudni senkinek.

Nagyon vidámnak látszott, mikor bucsut vett kedves ismerőseitől, s még csak a keze sem reszketett, midőn megszorítá Julia kezét. Megigérte, hogy nem sokára ismét meglátogatja őket. Talán őszre, mikor a lombok hervadtan hulladoznak le a földre. Elégiai szavak voltak ezek, mosolygó ajkáról, melyeknek senki sem tulajdonított valami titkos értelmet.

— Mikor ön ide jön, mikor a lombok hervadtan hulladoznak le a földre, akkor én már nem leszek itt — mondá Julia mosolyogva.

— Nem lesz itt? — kérdé Aladár — Hát hol lesz?

Magában pedig azt gondolta: „Itt maradsz te angyali lélek örökre.

— Hol leszek? Ott, a hol ön — felelte Zalády Vilmos szép ifju özvegye. — A fővárosban. Csak pár hetet töltök még itt. De ugy-e, előbb is eljön, ha én szépen kérem?

— Mit ne tennék meg, ha kegyed ohajtja, Julia?!

Aladár, bucsut véve a háziaktól egyenkint, nem minden elfogultság nélkül lépett Elekhez s szoritá meg annak kezét.

— *Legyen boldog, uram!* — mondá, erősen ránézve Elekre, ki megölelte a derék fiatal férfit.

— Méltasson arra, hogy nevezzen barátjának — viszonzá Elek.

Aladár visszaadta az ölelést, őszinte jó indulattal, nem úgy, mint legyőzött, elkeseredett vetélytárs, hanem mint jó barát.

— Áldjon meg az isten, barátom!

És elment. De nem egyedül, mert elkísérték a szegvári vasutállomásig: Julia, Elek, Zalády és neje. Hisz mindnyájan úgy szerették a távozót!

VIII.

A mai estét Zaládyéknál tölté Elek, midőn visszatértek Szegvárról. A nap épen lemenőben volt, midőn Elek és Julia a verandáról lefelé haladva, a gyümölcsös kert felé tartottak.

Elek arcán az édes szerelem fénye játszott, s égő szemével belemélyedt Julia fenséges arcának szemléletébe.

Most, hogy egyedül volt szerelmesével, s kebléhez szoríthatá annak karját, a lángoló érzelmek egész tengere hullámzott keblében.

Hallgattak mind a ketten, s Elek nem győzte magát legyezni kalapjával. Pedig ezelőtt mennyire fesztelenül viselte magát nők között!

Sans gêne akármelyiknek megmondá, hogy mily elragadó, s mennyire imádja! (No persze, mert nem imádta) Az igaz, hogy akkor még másként gondolkozott a nőkről, s nem hitte el senki neki a jó szándékot.

A mint a kertbe léptek, egész csapat seregély rebbent fel a nagy cseresznyefa tetejéről, hol ugyancsak hozzá láttak a lakmározáshoz, olyan robajt okozva szárnyaikkal, hogy Julia gyengén felsikoltva s megrezzenve simult Elekhez.

— Bocsánat! — mondá aztán, kedves szégyenkezéssel — Ugy megijesztettek azok a csunya madarak!

— Melyek engem hálára köteleztek — viszonzá Elek szerelmes pillantással — mert közelebb emeltek az éghez.

Julia hallgatva süté le szép szemeit.

— Tudja-e, asszonyom, hogy engem ma megijesztett? — kérdé Elek néhány pillanatnyi szünet után. — Akkor, midőn azt mondá, hogy elhagyja a délibábos pusztát s a fővárosba megy.

— Valóban? Ugy bocsásson meg érte. Egyébiránt már elég régen vagyok lakója a délibábos pusztának . . .

— Igen, mert azóta újjá teremtette lelkemet — folytatá Elek nemes hévvel, benső áthatottsággal — Lehet-e oly hála, mely méltó e munkához, az ön magasztos lelkéhez? Nem, nem lehet! Érzem, hogy az ön szava megnemesíti lelkemet, s visszaadta életem elvesztett örömeit. Csoda-e hát, ha egy szent érzés támadt szivemben, Julia, mely önt imádni megtanított? Oh Julia, oly érzés az, melyhez hasonlót soha sem éreztem. A földi lény megistenülésének varázsérzete az, melyet a hit és remény glóriája övez körül. Julia, életem nemtője! oh mondja, megnemesültem-e már annyira, hogy megmondhassam önnek, hogy szeretem, imádom . . .

Julia arca biborpirban égett; fénylő szemeit boldogan emelte a vallomástevőre.

Elek forróan magához ölelte a drága nőt.

— Édes istenem, mily boldog óra! De mondja, mondja, édes ajkaival, hogy szeret engem, s boldoggá akar tenni egész életemre!

— Lelkemből, egész életemmel!

— Juliám, édes Juliám!

A kert alatt egy szép népdal hangzott fel. Az, hogy:

„Zöld vetés közt szépen szól a pacsirta,
Hogyha magát már odafenn kisirta,
Énekében megszólal a szerelem,
Akár miként titkolja is kebelem.“

Könnyen rá lehetett ismerni a Nótás Marczi hangjára, ki épen a szeretőjéhez indult egy-két szóra, egy-két forró csókra, kőmióta első gulyás lett, és kibékült a rózsájával — áldja meg az isten még a másvilágon is a nagyságos urat, a miért ezt a sort kicsinálta — még többet danol, mint bűjában, csak hogy most a vidámabbját válogatja.

— Ezt a l gényt is az ön nemes szive tette boldoggá — szólt Julia édes szerelemmel — s jól esik megvallanom, hogy akkor vettem észre, hogy szerelmes vagyok önbe, mikor kibékítette a Julis apját azzal szomorú legénynyel.

— Imádott angyalom!

IX.

Szalkay Aladár egy napon levelet kapott Juliától, melyben ez tudatja legjobb barátjával, hogy nőül megy Szegvéghy Elekhez, s hogy jól esnék neki, ha e lépésére vonatkozólag baráti helyeslését kinyerhetné, egyszersmind pedig kijönne kézfogjukra. Egy hét múlva lesz.

Szalkayt nem kapta váratlanul a levél tartalma, melynek minden sora Julia boldogságáról tanuskodott. Tudta, hogy ez lesz a vége, és büszke volt magára, hogy oly mélyen tudta rejteni szerelmét, hogy arról Juliának még csak sejtelme sincs.

Hisz ő nem tartozott a hiu nők sorába, kik még ott is szeretve hiszik magukat, a hol épen semmi ok sincs arra.

Aladár azonnal válaszolt Juliának egy szép levélben, a melyben befejező sorait idézzük a következőkben: „A mi erre vonatkozó választását illeti, drága barátnóm! azt mindenki csak helyeselheti, mert Szegvéghy Elek, — az ön jegyese — úgy tünt fel nekem, mint egy jó szívű, egyenes jellemű és sok más lelki tulajdonsággal megáldott férfiú, s egyike azon fiatal embereknek, kik leginkább méltók arra, hogy ön férjének nevezhesse. Lelkemből örülök boldogságának, s imádkozni fogok az istenhez, hogy adja örökös áldását e szép szerelmi szövetségre. Eljegyzésük ünnepélyére baráti szíves meghívását köszönettel vettem, s abban részt venni édes kötelességemnek tartom.“

Meg is jelent a kézfogóra, de még akkor nem hulladoztak a levelek. Szép augusztusi délutánon látta újra a szép Juliát, ki most még szebb volt, mint eddig.

Hanem Aladár szive nagyon jól be volt már tanítva. Nem árult el semmit . . .

A z u t o l s ó p a r t h i e .

(Egy könnyelmű ember életéből.)

Elbeszélés.

Tompa Kálmántól.

(V ó g e.)

Midőn az nap este elváltunk, ön után lopóztam s láttam, hová ment. Semmi kétségem sem maradt többé: bizonyosan kártyázik.

Egész éjjel a módok felett gondolkoztam, melyekkel megőrizhetném önt a végbukás örvényétől, de tapasztalatlanságom nem talált ilyeneket.

Reggel nem találtam önt és az aggodalom még fokozta szomorúságomat. Miért nem jött, hiszen még soha sem maradt el? Talán . . . talán . . . nem is tudom, mi jutott eszembe. — Elhatároztam, hogy mindent elbeszélék főnöknőmnek.

Ugy is tettem.

M . . . Karolina derék, becsületes asszony, megértette az én aggodalmaimat, panaszomat s megkisértette, hogy vigasztaljon; de nekem nem vigasz, nekem tanács kellett.

Azt is adott.

2000 forint volt összes örökségem, mely szüleimről s egy nagybátyámról maradt és az a takarékpénztárban, a takarékpénztári könyvecske pedig az árvaszéknél volt letéve.

— Elmegey ön, kisasszony, az árvaszékhez — így szólt hozzámm — azt mondja, hogy üzletet akar nyitni, társaságba akar lépni velem, szüksége van pénzére, adják ki a könyvecskét, hogy a pénzt kezébe vehesse. Ha egyszer kéznél lesz, eligazítjuk a többit.

Kértem a pénzt, persze hogy az én szómra nem adták ki; ekkor eljött főnöknő is, kit mindenki tisztelt és becsült, előadta szándékunkat, hogy társaságba akarunk lépni, s hogy mekkora haszon fog ebből rám háramlani; pénzem a helyett, hogy a takarékpénztári silány százalékot hajtja, három, sőt négy anynyit fog gyümölcsözni egy ilyen vállalatban.

Erre aztán kiadták, hiszen ismerték M . . . Karolina becsületességét.

Azután megállapítottuk a tervet. Kiszemelünk egy estét, midőn ön kártyázni lesz s melyet legalkamasabbnak fogunk találni tervünk kivitelére. Én felöltözöm fiunak s elmegeyek ugyanazon kártyaházba, melyben ön játszik, s játszom ön ellen. — Vagy én nyerem el az ön pénzét, vagy ön az enyémet — egyre megy: három hét múlva úgy is egymáséi leszünk: nem fogunk kárt vallani.

— Midőn ezt mondta Fánnika, lesütötte szemét s kezeivel ruhája fodrain babrált.

— Kiválasztottunk egy estét — folytatá — midőn megkisértjük kiorvosolni önt rettenetes betegségéből, de a véletlen, a kiszámított tervek ezen hajónyüge számításunknak szerencsésen utját állta.

Az est, melyet tervünk kivitelére kijelöltünk, még négy nap múlva lett volna bekövetkezendő, midőn tegnap délelőtt a takarékpénztár lépcsőjén találkoztunk. Én pénzem után mentem, hogy idejekorán megszerezze a szükséges kellékeket; és ön — a mint sejtém — bizonynyal utolsó pénzét hozta magával, hogy legyen mit elvesztenie. — Akkor visszatértem önnel; mert zavartsága élárulta tervét s én nem akartam hasonló hibába esni, nehogy gyanakvóvá tegyem s kikerülje kuránkat.

Felkértem önt, hogy este kísérjen haza: nem akartam elveszteni szemeim elől, miután tudtam, hogy a barlangba csak jelszóval lehet bejutni s nekem szükségem volt a jelszóra, hogy bejuthassak.

Egy óra múlva fel voltam öltözve, s ügyem igazságában bizva, magamat a gondviselésnek kegyébe ajánlva, a kártyabarlangba léptem.

A többit már tudja ön . . . szólt Fánni csendes hangon, mialatt arcomra nézett s bizonynyal azt hitte, hogy alszom, mert elhallgatott.

Pedig én csak azért hunytam le szemeimet, mert szégyeltem a lányka nemes, tiszta vonásai közé nézni.

— Tovább, tovább! — szóltam esdeklő hangon.

Fánni felém hajolt s suttogó hangon kért, hogy pihenjem ki magam, mert gyöngé vagyok s az izgalom ártalmamra lesz.

Hanem én makacskodtam s a legnagyobb megátalkodottsággal követeltem, hogy beszéljen.

Végre is átlátta, hogy sokkal izgatottabb vagyok, ha hallgat, folytatá tehát:

— Midőn már mindenét elnyertem, — szólt — ön elszántan, leverten távozott és én utána siettem. Látam, hogy megáll, és gondolkodik, talán a felől, hogy merre menjen s aztán megindul oly sebesen, hogy alig tudtam nyomába érni. Mindjárt észre vettem, hogy baj van.

Ön után szaladtam. Láttam, hogy a sétányon keresztül egyenesen a Dunának tart és nem volt erőm, nem volt időm, hogy megakadályozzam.

Segítségért kiáltottam.

A kiáltásra néhány vendég szaladt ki a közel levő korcsmából, meg egy pár poroszló került elé a sétány árnyából, de későn, ön már a vízben volt.

Egy pillanat műve volt eloldani egy csolnakot s bevezetni ön után, úgy midőn másodsor fölmerült, megmentették.

Kabátja zsebében megtaláltam szobája kulcsát, és azért hoztam saját szállására, hogy én örködhessen ön felett, hogy én gondozzam — rossz ember . . .

Fánni elhallgatott, én pedig mohón ragadtam meg az ágy párkányán nyugvó kezét s ajkaimhoz szorítva, könyvek közt rebegtem:

— Édes őrangyalom . . .

— És én azt feleltem rá: Rosz ember, hálátlan, kicsinyhitű, rosz ember! — szólt egy hang hátunk megett.

Meglepetve fordultunk meg. — Sugár tertmetű, mosolygó arcú és szemű nő állott előttünk.

— Nőm! — Havady Béla! — mutatott be egymásnak Károly.

Bizonyos magasabb rendű tisztelettel tekintettem e nemes, drága nőre, ki vakmerően szembe szállt az előítéletekkel s megmentatta, hogy a nőnek csak önérzete, női becsülete legyen, ott is megtud felelni nemesebb hivatásának, hol társai talán a posványba süllyednek; ki megmutatta, hogy a nő nem csak a háznál vagy a családban védangyala a férjnek, vagy annak, a kit szeret, hanem azon kívül is.

Egy valóban kedélyes estét töltöttünk együtt, oly estét, melynek minden percze balsamcseppként hatott világfájdalmas lelkekre. Éreztem, hogy ha sokáig leszek ez emberek közt, látva azt a rajongó, odaadó szeretetet, melynek barátság-zsaratnokánál én is melegekedhetem, akkor én is meggyógyulnék — talán.

Meg is gyógyultam.

Az est vidám tréfák közt folyt le, mialatt a kedves Fánnika — kit csakugyan nem lehetett nem szeretni — nem egyszer élczelődött Károly barátom vizes kalandja fölött.

Képek Felső-Magyarországból.

Dolinay Gyulától.

V. Dobsina. — A kínai ezüst hazája. — A strazenai völgy. — A jégbarlang.

Aligha van széles e hazában gazdagabb és boldogabb város Dobsinánál. Hogy-völgyes vidéke, pompás folyóvize, töméntelen kincse, egyszóval mindene van e kedves arcú kis német városnak,

Ebben a városban kevés dolga van az adóvégrehajtónak, de még a tanfelügyelőnek is. Itt a lakosok helyett a város szokta

fizetni az adót, a város épített iskolákat, fizet tanárt, tanítót, sőt még a ki szegénységét bevallja, annak a gyermekét tetőtől talpig ruházza is, csak járjon iskolába. Valóban árkádiai boldog állapot!

Persze az első kérdés, hogy honnan győzi mindezen terhek viselését a város? Erre a kérdésre örömmel és büszkeséggel mutat a dobsinai a Cremberg hegyre, ott van az ő pénztáruk.

A városnak ugyanis dusan jövedelmező kobaltbányái vannak s az ennek miveltségéből befolyó haszon minden nemű kiadásait fedezi.

Ha az ugy nevezett kínai ezüst asztalnemű, gyertyatartó s apró csecsebecse kezükbe akad: gondoljanak önök Dobsinára, mert ennek a bányáiból kerül ki az az ércz a legnagyobb mennyiségben. A kobaltból olvasztják ki azt a szép ezüstfehér érczet.

A dobsinai cremberghgyi kobaltbányákból roppant nagy mennyiségben aknázzák ki a kobaltot. Fájdalom azonban, hogy mindennek daczára mégis külföldről kapjuk a kínai ezüstöt, mert mi nem tudjuk a kobaltból való kiolvasztás titkát. A dobsinaiak remélik, hogy erre a jövedelmező titokra rájönnek, s akkor majd ők maguk dolgozhatják fel azt az érczet, mit most jó pénzért ugyan, de nyersen az angoloknak adnak el.

Dobsinának nagyszerű vasbányászata is van, és a lakosság keresetforrását itt kizárólag a bányamivelés képezi.

Dobsinától a cremberghgyi kobaltbányákhoz és vastárnákhoz vezető uton haladva, elérjük a Gölnicz patakot. Ezen sebesen haladó és a pizstrangoktól felette kedvelt folyócska egészen végig futja a straczenai völgyet.

Nem tudom, a jó tót nép mért nevezte e kies völgyet „elveszett“-nek (straczena). Talán azért, hogy mélyen el van rejtve a hegyek közt, vagy hogy itt egy más patak a hegytörzsben tűnik el. Az utas teljességgel nem tartja elveszettnek az időt, mit a straczenai völgy megsejtelésére fordított. Telided-tele van e völgy a természet minden szépségeivel, a mivel egy zeg-zugas völgyet csak tele lehet tömni. Több talán el sem férne benne.

Itt kietlen, ijesztő gerinczekkel ránk bámuló óriási sziklafal; ott végtelen magas, egyenesen álló, torony alakú szirt, tetejében vigan tenyésző sugár fenyőszállal; előttünk egy legurulni készülő irtózatoss kőszikla-lapda, s körülünk mindenütt magas hegység, beborítva sűrű fenyves erdővel. Majd kitágul a szűk völgy s lent a vízparton gyönyörű zöld pázsit terül el, minél gyönyörűbbet talán képzelni sem lehet. A völgyecske nek eme kies öleiben szép körben sorakozott fenyvesek állnak őrt s teszik festő ecsetjére méltóvá e pontot, miként hogy több fenséges részletét megis örökítették híres festészek, a birtokos, Koburg herczeg megrendelése folytán.

Ebből a remek paradicsomi völgyből vezet az ut a városnak egy másik világra szóló nevezetességéhez, a jégbarlanghoz.

Mintegy fele uton csinos vendéglő kínálja magát, ezt is, valamint a barlanghoz vezető utat, a város a legjobb karban tartja fenn, odább pedig, a hegy derekán, csinos kis faházikó áll. Ott van a barlang bejárata. A faházikó pihenő helyül szolgál, miután felhevülve és kiizzadva nem tanácsos a barlangba bemenni.

Szintén Dobsina város értelmes kalauzról gondoskodott, és ennek kíséretében belépünk a csinos ajtóval bezárt barlangba.

Mindjárt belépéskor kellemes hűs levegőt érzünk, mely a mint a barlangüreg felé előbbre haladunk, folyvást növekszik. A hegyüreg nyílása előtt felhajtjuk felső öltönyünk gallérját, s belépünk a mesebeli palotába.

Jól készített falépcsőkön haladunk lefelé, mintha pinczébe mennénk. És itt már jégfalak közt vagyunk. De csak a

jég-terembe leérve, szemlélhetjük egész fenségükben a jégképződeményeket. Már itt teljes kivilágításban találunk mindent, az előre fizetett csekély díjért az egész barlangot kivilágították petroleum lámpákkal. És mi álmélkodva tekintünk körül abban a gyönyörű kerek teremben, melybe jutottunk, s melynek fala, talapzata, mindene csupa jég.

Egy rengeteg nagy tánczteremhez hasonló e hely, és hogy a hasonlat teljes legyen, a talapzattól felnyuló, fenségesen csillogó oszlopokon nyugszik a mennyezet. És minő oszlopok ezek! Óriási nagyok, átmérőjük egy öl s átlátszó fehérek, mint a kristály. Jégből vannak mindannyian. A terem közepén álló hatalmas jégoszlop alatt kétfelé válik s egy hasadékaiban, lent, két lábnyira az ölnyi vastagságú jégtömegek közt, viz csillog felénk, melynek üdeségét s igazán jéghideg voltát elfeledni nem lehet. A nagy terem óriási boltozata pedig ragyog-csillog, mint a csillagos ég.

Reszkető zuzmarával van befödve a merész ivezeteket tartó sziklafedél s a zuzmara fénylő jegecsecskéi száz oldalról verik vissza a lámpák világosságát.

A kerek jégtermet kisebb folyosók futják körül, tükörsima és átlátszó jégfalak által határolva. Jég és jég itt mindenütt.

Bámulatosak itt a jégzuhatagok is, a barlang oldalából fent magasan több helyütt kiözönlök a viz s nagy ivet képezve, zuhan alá, de mire leér, jéggé fagyott.

Ilyféle képződemény e „Királyné fátyla“ is. Gyönyörű fodros, habos, függöny alakú jégdarabok csüggnek le a magasból.

A jégbarlang iszonyu tömegű jeget foglal magában, miről némi hozzávető fogalom szerezhethető abból, hogy a mult évi lágy télen egy bécsi vállalkozó tízezer forintot ígért Dobsina városnak, ha megengedi jégbarlangjuk kiaknázását. A város természetesen elutasította a vállalkozót, egyáltalában nem akarván eladni a természet e csudaszép alkotását.

A barlang teljes nagyságában 1869-ben fedeztetett fel. Annakelőtte csak az elejét mint jégképződésű kis üreget ismerték. Ekkor azonban Ruffi, jelenleg dobsinavárosi mérnök, az üregbe lebecsátkozott, s veszélyes és csaknem szomorn véget ért kutatás után, felfedezte az egész nagy üreget.

Az agteleki cseppkő-barlang ismertetésénél előadtam a csepegő-kő képződésének elméletét. Ezt most azzal egészítem ki, hogy itt az üregbe, a hegytetőről leszivárgó vízből nem válhat ki a mész, mert a barlang alacsony hőmérséke mellett azonnal megfagy az. Így a cseppek azonnal való megfagyásából képződött a sok évezred óta, az egész barlang óriás mennyiségű jege.

A barlang hőmérséke nem hideg, épen null-fok, azaz olyan, hogy azon hőmérsékben csakis kis mennyiségű viz, egy csepp fagyhat meg. Hogy oly roppant mennyiségű viz egyszerre megfagyjon, arra sok ideig tartó 40-50 fok hidegre volna szükség. Véghetetlen idők folyása alatt azonban a természet azon munkát null-fok hidegséggel is végrehajtotta.

Tehát az egész jégbarlang annak köszöni lételetét, hogy hőmérséke folytonosan fagypontra áll, és ennek a fagypontra létrehozásában áll épen a természet csudálatos rejtélye.

A dobsinai jégbarlangot a város a legjobb karban tartja, a barlang sima jégén padlózott ut vezet. Épen ezért látogatja is a nagy közönség tömegesen s alig néhány év alatt világhírre emelkedett.

Egy hét története.

Októberhó 6-dikán.

Az új nemzedék. — Anyai aggodalmak. — A szolgálatkész asszonyság. — Háznézés. — Az áruló kalap. — Utczai élmény. — Mártha kisasszony. — A vacsora. — A derék asztalszomszéd. — Az anyai tekintet. — Férj és nő. — A kis emberke. — Kölcsönös fölvilágosítás.

Szomorú emlékü nap, csak hogy most már kevesen emlékeznek reá; nem csuda, csak ki kell nézni az utcára, tele van az aprósággal, épen most hozták őket a városba, látszik is rajtuk, csupa falu az arcuk, csupa élet a szemük, egy helyben állniuk meg épen a lehetetlenségek közé tartozik. Azután az a bámolat, azok a házak, reájuk nézni is félelmetes, hogy lehet csak olyan magasban lakni! Azután a sok ember, ettől meg az anyák féltik őket, lehetetlen, hogy kedves magzatjuk el ne tévedjék köztük, a sok kocsi közé, abban az örökös pokoli robogásban, — édes, jó Istenem, ha a lelke fiacskáját valami baj érné! De minek is jött föl vele?! Legalább ne látta volna ezt az irgalmatlan tömkeleget! Csak már itt volna megint az a husvét, vagy legalább a karácson! Miért is kell most a fiuknak annyit tanulni! Vagy miért nincsen náluk, a faluban, olyan iskola!

A házi asszony tőle kitelhetőleg vigasztalja, ne féljen semmit, itt vannak ők, majd gondját viselik a kis ártatlannak. A jó anya most már szívesen elhiszi, mégsem bír megnyugodni, mert mi tagadás benne, a szállás ellen is több rendbeli kifogásai vannak. Először is az emelet, azok a lépcsők, a miket az ő szíve magzatja négyszer napjában mászni fog, hogyan fogja ő azt megszokni? És ha még mászná őket, de bizonyára futni, nyargalni fog rajtuk, és kész a veszedelem!

Szegény anya, nem is olyan könnyen adta ebbe a házba. Hiába ajánlták neki mint igen derék, művelt családod, azért mégis a fél várost járta be előbb. A mint kiszállt a vasuton, egy igen szolgálatkész asszonyság azonnal kézen fogta — mai nap sem tudja, mint találta ki, hogy fiacskáját, a ki természetesen vele volt, a fővárosban akarja hagyni — majd szerez ő neki olyan házat, a minél jobbat kívánni sem lehet, és hogy ne hitt volna neki a jó lélek, mikor annyira önzetlenül, felszólítatlanul ajánlta föl szolgálatát!

Ment tehát a derék asszonysággal, — a podgyászt majd később fogja elvitetni a vasutról, csak hogy a jó alkalmat el ne szalaszsa — az pedig vitte előbb száz utcán keresztül, a kegyetlen fővárosi kövezeten, azon a halálos ellenségén a falusi cipőknek, mindennel együtt, a mi bennük foglaltatik. Hálát is adott az ur Istennek, hogy végre helyben voltak, és volt is rá oka.

A lakás elég kényelmes volt, a házi asszony elég tisztességes, már nem is épen fiatal, németül is tudott, — mert ez nagy előny! — legalább magyarsága, a mi nem a leghibátlanabb, azt engedte sejtetni; az élelmezésre nézve is könnyen tisztába jöttek: vacsora, ozsonna, tíz óra és mit tudom én, mi, minden apróra meg lett beszélve, a fizetésre nézve is hamar megegyeztek; 30 forint havonként csakugyan nem sok a mai időben; no, de majd megpótolja a jó lélek, telik a falusi éléskamrából; lesz füstöltszalonna, sódar, kolbász, csak győzzék elkölteni; a jó lélek még ki sem pihente jól a járást, már megvolt az alku, és épen indulóban volt, hogy a bagázsia iránt rendelést tegyen, midőn az ajtó nyílik és

egy férfi botlik be a szobába. A házi asszony csak hogy a föld alá nem sülyedt ijedtében és szégyenében, de nem volt mit tenni, a férfi itt volt, a kalap sehogy sem akart megállni a fején, a lábak meg csak mindig a kalap példáját követték, és a szegény asszony kénytelen volt bevallani, hogy az bizony ez ő férje! Hiába bizonygatta aztán, hogy ma először esett meg ez az állapot, a jó anya mégis csak fogta kedves magzatját, hogy majd meggondolja a dolgot, és ajánlotta magát. Mégis csak nem ilyen iskolába hozta fel drága magzatját a fővárosba.

Később aztán megtudta, hogy az az állapot nem ritkaság a derék férj részéről. A feleség keres reá, gyönyörűen himez, és köszönet fejében a derék férj éjjel kártyázik, nappal meg iszik. Most is azért vetődött haza, hogy estig kialudja mámorát.

Maga a szolgálatkész asszonyság beszélte el ezt neki körülmenyesen, azon hozzáadással, hogy de hát nincs azon mit fennakadni, a kis urfi ugyanis egész nap iskolában van, este meg lefekszik és alszik, hát nem mindegy az, akár józan, akár nem józan férje van annak a derék asszonynak? Hanem ha a tekintetes asszony mégis fennakad rajta, jó, tud ő egy másik házat, férj, feleség példái a rendes életnek, az ellen tudja, hogy nem lesz kifogása.

És a derék anya újra végig járta a félvárost, újra holtfáradtan érkezett egy házba, és a mint megpillantották, férj, feleség egyszerre eléje rohant, akár a régi jó időben, olyan szíves szeretettel fogadták, a házban ismét a legszebb rend és tisztaság mosolygott reá minden felül, a házi asszony ismét nem épen kifogástalanul beszélt magyarul, a kölcsönös föltételekre nézve sem volt semmi legkisebb nehézség, havonként 40 forint, meg egy hizott disznó, sódar, kolbász és a többi és a többi; a jó anya mód nélkül megvolt elégedve; egy nagy lány is volt a háznál, annál jobb, annál alaposabban tanulja meg az ő drága magzatja az illetet. Mártha kisasszony megígérte, hogy gondja lesz rá, vasárnap délutánonként jól meg is táncoltatja, akkor mindig verkli játszik az udvaron, de hétköznap is egypárszor és ő mód nélkül szereti a verklit és a táncot. Annál jobb, mondá a hú anya, nagyon jó, ha a fiatal ember jól tánczol, a jövőjére is nagy befolyással van az, azután meg kedves időtöltés, azután meg semmibe sem kerül, milyen jó dolga lesz itt az ő kedves magzatjának, és ismét indulandóban volt már, hogy a bagázsia iránt rendelést tegyen, midőn eszébe jutott, hogy vacsorára mi lesz az ő kedves magzatának? A nagy beszédben, meg a nagy vendégmarasztásban erről a csekélységről egészen megfeledkezett.

— Oh, a vacsora, az meg már épen pompás lesz! — mondja a házi ur. — Sajt, turó, pörkölt, néha disznóláb tormával, és ser, a mennyi csak tetszik. Hozzá meg zene, dal —

— Hogyan? — kérde a hú anya, kissé furcsának találva ezt az étlapot.

— Ugy-e bár, csudálkozik rajta, drága nagysám? — felelé a házi ur vidáman. — De már ez úgy van; a ki nálunk él, azt mi gyermekül tekintjük, azért hűségösen magunkkal is viszsük a „Sänger“-ekhez.

— A „Sänger“-ekhez? — kérde a hú anya hüledezve.

— Az ám, és pedig minden este, — mondá a férj dicseke-

déssel, — ez nekünk gyönyörűségünk, különösen a Martha lányomnak, hogy ne vinnék tehát a kedves fiucskát is magunkkal!

— De már oda nem viszik el az én drága magzatomat! — kiált fel a hű anya, szörnyű megbotránkozással — Az én fiamat „Sänger“-ekhez! Az én fiam minden este seren veszzen!

Ezt már az utcán mondta a hű anya, mert az első szóra ugy hagyta ott azt a házat, mintha megvolna babonázva. Rohant, maga sem tudta, hol és merre, a nagy fiu alig bírta követni, és midőn végre valamelyik utcasarkon megállt és körültekintett, ha valjon elég távolságra van-e már a rettenetes háztól, a mely az ő drága magzatát a német „Sänger“-ek által akarja neveltetni, hát kit lát maga mellett? A derék asszonyságot, a ki olyan önzetlenül felajánlotta neki szolgálatkészségét!

Ujra fölajánlotta, azt mondta, tud ő még más házat is, olyan családot, a milyen talán nincsen is több a fővárosban; akármelyik hercegfiu ellakhatnék benne. Hanem a hű anya most már szépen megköszönte hozzá való szives jó indulatát, de nem kér többet belőle, majd csak maga fog drága magzatjáról gondoskodni.

Könnyű volt azt mondania, de bezzeg meggyült most a baja a derék asszonysággal. Ezt ő nem érdemelte, fél nap óta lőt-fut vele, és most így üres kézzel elakarja küldeni! Hát mit tehet ő róla, hogy nem tetszenek neki az ő házai? Hát nem vezette-e kettőbe is? Más érdemes urnő egy házért is 10 frttal szokott neki köszönni, miért ne követelhetne tehát két házért 20 frtot? Testvérek közt megéri a 20 frtot; de ő nem szereti a lármát és a perpatvart, (a mellett ugy kiabált, hogy egész kis népcsődület gyülekezett körülöttük) azért ez egyszer 5 forinttal is megelégszik, de fel is fogadja, hogy ezentul kétszer is megnézi, a kinek ő házat fog ajánlani!

A hű anya odanyomta neki az 5 forintot, a föld égett tőle pa alatt, annyira szégyelte magát a sok bámész csöcseléktől. Mit fognak felőle gondolni? És ha ezt otthon megtudják! — a hű anya újra szaladt, a hogy csak tudott, midőn magához tért, egy étteremben volt. ő nem tudta, hogyan jutott ide, csak hogy itt van, és csak hogy az a csunya asszony nincsen többé a nyakán.

Egy fehér kendős pinczér kérdezte, hogy mit parancsol? A hű anya fogta az étlapot és rendelt, a miben a szeme épen megakadt, tőkehalat. Soha életében nem látta, bánta is ő, csak azt higyjék, hogy ebből a széndékből jött ide, és ugy sincs neki egy mákszemnyi étvágya, azt is elverte az a csunya asszony, meg azok a házak, meg azok az utcák, meg a „Sänger“-ek!

Egy gyönyörűsége mégis volt e szomorú órában: a drága magzat. Az, szegény, ugy evett, mint a sáskasereg, percz mulva a a tőkehalnak hire sem maradt a tányéron. Nem csuda, mióta barangolnak a városban! Azután a jó fiut nem igen lázasztotta fel az utczai jelenet; sőt ha nem tartanék a hű anya méltó haragjától, azt is megmondanám, hogy a kis lurkónak még tetszett is az új látvány. Elég hozzá, a drága magzat iparkodását látván, a hű anyának is megjött az étvágya, most már szive szerint pecsenyét rendelt és — olyan ez az emberi természet! — izlett neki a pecsenye, a fél pohár bor is jól esett neki, a másik felét a drága magzat hajtotta le kínálatlanul, így aztán az imént kiállt szonvedések szerencsésen felodásbe mentek.

Hogy, hogy nem, egyszer csak egy uri ember ült mellette; a hű anya valóban nem tudta, mikor került melléje, most is csak onnan vette észre, mivel drága magzatját dicsérte. Melyik anyai szív nem dagadoz, midőn azt mondják fiacskájáról, hogy kedves? És az az uri ember azt mondta.

— Bizony kedves az! — orsítá a hű anya, és édesanyai

mosolylyal tekintett az uri emberre. Nem volt épen fiatal ember, de öregnek sem lehetett őt mondani; épen abban a korban, a mely bizalmat gerjeszt a nők előtt. Azután eléggé érdekes férfinak is látszott. Leginkább mégis a napsütötte arcz tetszett meg a hű anyának. Valóságos falusi arcz volt, maga az őszinteség, nem pedig afféle csalárd fővárosi ábrázat, mely magát az ördögöt is lefűleli.

Csakhamar meg is eredt köztük a bizalmas beszélgetés; az uri ember elbeszélte, hogy ő most fiát hozta föl a fővárosba és mennyi baja volt vele, míg elhelyezte! Hét nap hét éjjel nem tett egyebet, csak feljárta a várost, egyik házból ki, a másikba be, mert tudja ő, mit tesz az: jól elhelyezni a fiát! No, de hála Istennek, nem vezett kárba a fáradság, a fia ugy el van helyezve, hogy az anya keblén sem különben. Az igaz, hogy 50 frtot fizet havonkint, de száz forintot sem sokalna; nem is tudja, miért nem 100 frtot kértek tőle; az ur, az asszony, az a műveltség, az a finomság, az a szeretet! Két fiuk van, 10—12 évesek és máris többet tudnak sok professzornál; tiszta véletlen szerencse hogy e házra talált.

A hű anya már rég kezében felejtette a villát pecsenyétől, és még a száját is kissé tátva a ritka szerencse hallatára, a mi a derék asztali szomszédot érte. Hogy ő is épen ilyen járatban van, mondá végre, és hát ha az ő drága magzatát is — hiszen tetszik látni, milyen kedves! — abban a jeles házban el lehetne helyezni?

— Hogy ez már bajosan lesz lehetséges. — viszonzá a derék falusi arczu férfi, — miután neki is csak különös kegyelemből fogadták magukhoz a fiát.

— De hát ha mégis! — szólt a hű anya, olyan hangon, a minővel csak a hű anyák rendelkeznek, drága magzatjuk érdekében. A derék asztalszomszéd sem birt ellentállni a könyörgő hangnak. Megkísérti, mondá; azt hazudja majd, hogy közlőrl való atyafiak, ha megengedi — és hogy ne engedte volna meg a hű anya!

Fizettek és mentek, épen a város tulsó végén, közel az újépülethez lakott a jeles férfi a jeles asszonysággal. Gyönyörű egy pár ember volt; galambősz hajjal a férfi, galambősz fűrtökkel az asszonyság, és azok is hamisak; annál édesebb volt a mosoly, a melylyel az érkezettek fogadták. Magyarul csak keveset tudtak és azt is rosszul, és a drága magzatot csakugyan nem akarták felfogadni; nem lehet, nagy feladat egy gyermek nevelése; a gyermek a mult öröksége, a jövő záloga, a jelen szentsége, a mivel tehát nem szabad könnyelműen bánni — a hű anya könyekre fakadt e szavakra: épen ezt érezte ő is, csak-hogy nem tudta olyan szépen kimondani és csak ez az egy fia van neki!

Végre is az ősz fűrtü asszonyság nem tudott ellentállni az anyai könyeknek, ő is elkezdett könyörögni férjének, fogadja fel e derék asszonyság egyetlen magzatát, tegye meg az ő kedvéért, az ő régi hű szerelme kedvéért, — és az ősz fűrtü asszonyság is elkezdett könyezni, ennek meg az ősz hajju férj nem tudott ellentállni, ez is könyekre fakadt, végre a derék falusi arczu asztalszomszéd is könyekre fakadt, így fogadtatott fel a hű anya drága magzatja, havonkinti 50 frtért, és a hű anya épen indulandóban volt, hogy a bagázsia iránt rendelést tegyen, midőn egy meglehetősen kopott, hanem azért nagyon éhes képű kis emberke nyitott be és mindkét öregnek egy-egy papirt adott át.

A hű anya azt hitte, hogy az nyilvános valami tudós társasági ülés jelentése; nem, ezt ő, falusi nő lélére, nem hitte, nem is igen tulajdonított neki fontosságot; csak a kis emberke kö-

tötte le érdeklődését. Soha életében nem látott még annyira kiéhezett emberi arcot.

— Ez a színházi szolga! — világosítá őt fel a tisztas házi ur.

— Ugy? A színházi szolga? Már mint a német színház szolgálója? — mondja rá a hű anya.

— No természetesen! Mert mi a német színház tagjai vagyunk — világosítá föl tovább az ősz fürtű nő.

És a falusi arcú asztalszomszód? Az is csakugy, mint ama szolgálatkész asszonyság, afféle „diák fogó“ hajhász volt, a milyen számtalan terem ilyenkor a fővárosban. — A hű anya ismét nem tudta, hogyan került az utcára, és — elég hozzá, most a drága magzat egy derék magyar családnál van elhelyezve, hanem azért a hű anyának most sincs nyugta, most meg az emelet és a lépcsők miatt vannak neki elkergethetlen aggodalmaj, és ilyen anya és ilyen élmény számtalan volt nálunk a lefolyt héten.

— i — r.

Budapesti hirvivő.

** (Királyné ö Felsége) csaknem kilencz heti távollét után mult szerdán érkezett vissza az osztrák fővárosba. A királyné feketében volt öltözve, s könnyű fátyolt viselt; kitűnő színben volt, s ismeretes balesetének legkisebb nyomát sem lehetett rajta észrevenni. A megjelent közönség a királynét, ki ö Felsége karján barátságosan köszönve ment a kijáráshoz, tiszteletteljesen fogadta. A királyi pár fedett kocsiban hajtattak Schönbrunnba, honnan a királyné csütörtökön délelőtt Gödöllőre utazott. — A király névnapját ünnepélyes isteni tisztelettel ülték meg hétfőn délelőtt a budai vártemplomban, mely nagyszámu közönséggel telt meg; jelen voltak a miniszterek, a tábornoki kar, az összes konzuli testület, a budapesti hatóságok és intézetek képviselői.

** (Jótekonyság.) Király ö Felsége a predméri önkényes tüzoltó-egyletnek 200 frtnyi segélyt adományozott magánpénztárából. — Tallián Pálné született Horváth Magdolna urnő, kinek 96 éves korában Veszprémben történt elhunytát közelebről jelentettük, ugy végezte áldott életét, a mint leélte azt: jót cselekedve. Végrendeletében majdnem 40,000 frtot hagyományozott következő emberbaráti és jótékony célokra: a veszprémi kórház részére 3000 frtot; az ugynevezett „Lázárház“ szegényei gyámlolására 2000 frtot; a váci süket-néma intézetnek 4000 frtot; a pesti vakok intézetének 1000 frtot; eger-szegei ispánjának 2000 frtot; egyéb cselédeknek, kik halálakor szolgálatában álltak, egy évi bérök kiszolgáltatását; halálakor a veszprémi szegényeknek 300 frt kiosztását; a veszprémi kisdodovodának 4000 frtot; a veszprémi gymnasiumnak 4000 frtot; a felnőttek oktatására 1000 frt, a hosszabb ideig egy helyben levő hűséges cselédek jutalmazására 2000 frtot; a házankinti koldulás megszüntetésére 2000 frt; a veszprémi nőegylet javára 15,000 frtot; a veszprémi vásárállás nagypiaczán létesítendő kut vagy vízvezeték felállítására 6000 frtot; három keresztfőának összesen 9000 frtot; szobaleányának 600 frt, szakácsnéjának 300 frtot; kocsisának 400 frt, mindenesének 50 frtot, a végrendelet végrehajtójának 1000 db magyar aranyat. A nevezett boldogult egy későbbi végrendeleten tett módosítás folytán a fent előszámlált hagyományi összegeket megnagyobbította és még számos jótékony célú hagyományt tett.

** (Rózsás napló.) Szarka István kecskeméti postames-ter a napokban váltott jegyet a kedves Sánta Gizella kisasszonynyal Örkényen. — Halmi Ferencz, a nemzeti színház

tagja, mult szombaton tartotta esküvőjét Mindszenty Cornélia kisasszonnyal, ismert operette-énekesnővel. — Baldman Antal fővárosi háztulajdonos jegyet váltott Kohér Irma kisasszonnyal. — Budapesten Fischer János közös hadseregbeli hadnagy, e hó 10-én tartja esküvőjét Meuwelt Regina kisasszonnyal Páparól. — König Jónás Ödön műegyetemi magántanár közelébb váltott jegyet Máramarosban Papp Irma kisasszonnyal, Papp Zsigmond szolgabíró és földbirtokos bájos leányával. — Kondori Ferencz fiatal mérnök e hó 3-dikán jegyet váltott Mikus Rózsa kisasszonnyal. — Gyöngyösi László nemesvidi gyógyszerész a napokban tartá kézfogóját Boár Ilona kisasszonnyal Egerben. — Veress Gyula miniszteri hivatalnok e hó 1-jén vezette oltárhoz Rottmannsdorfer Etelka kisasszonyt. — Másody Károly a napokban váltott jegyet Feterak Mária kisasszonnyal Debreczenben. — Pollák Lajos budapesti kereskedő mult hó 29-dikén vezette oltárhoz Kolosi Ernesztine kisasszonyt. — Richter Kálmán vasuti pénztárnok a napokban tartá esküvőjét Dormár Gizella kisasszonnyal. — Petelei Márton marosvásárhelyi kereskedő eljegyezte Ábrahám Róza kisasszonyt.

** (A magyarországi Fröbel nőegylet) gyermekkertésznőket képző fővárosi intézetben a beiratási határidőt e hó 15-dikéig meghosszabbították. A felvétel feltételei: betöltött 16-dik életév; egészséges testalkat, erkölcsös mult, gyermekek iránti szeretet, a magyar nyelv tudása szóban és írásban. Továbbá tartoznak a negyedik elemi osztály tantárgyaiból felvételi vizsgát tenni.

** (A nőiparegylet) ipartanodájában a felvételi vizsgák e hó 12-dikén és esetleg 13-dikán is délutáni 2 órakor lesznek. Az első osztályba 12 évet betöltött oly leányok vétetnek fel, kik az elemi tantárgyakból vizsgát tesznek le. A három felsőbb népiszkolai osztályon kívül külön szaktanítás van a könyvkötésből, könyvvitelből, művirágkészítés, harisnyakötésből géppel, s női ruhaszabászatból. Az intézetben Berecz Antal, dr. Császár Károly s más jónevű fővárosi tanárok és több nő oktat. A könyvkötő-műhely Boldog Lajos vezetése alatt áll. Tandíj a rendes tantárgyakért 3 frt. A női ruhaszabászat tanfolyama három hóig tart s tandíj 3 frt. Ez utóbbira, mint általában a rendkívüli tantárgyakra, felnőtt nőket is fölvesznek. Az intézet helyisége: a dohány-utcza és nagykereszt-utcza sarkán, a Kőlberfőle házban van. Kühnel Ignáczné egyleti elnöknőnél (Sándor-utcza 10-dik szám) jelentkezhetnek ama művirágkészítők, kik e műipar tanítását az intézetben magukra vállalni hajlandók.

** (A rabsegélyző egylet) jövedelmező estélyt vagy bált fog rendezni pénztára gyarapítására. E nemesen működő egylet, melynek eddigelé 506 tagja s adakozója van s jelenleg takarékpénztári betétekben 1625 frt 49 krajczárral bir, ez év kezdete óta 35 egyént segélyzett, kik közül 13 kiszabadult s az egylet támogatása mellett alkalmazást kapott, hat uti költséget kapott, kettő utjegyet, 14 pedig pénzbeli segélyt. Azok közt, kiket az egylet segített, egyetlen egy sincs, ki rossz életbe esett volna vissza. Ime az örvendetes eredmény.

** (A Ranolder-főle árvaleány-iskolát) a gyp-utczán mult csütörtökön nyitották meg ünnepélyesen. Az épület magas és csinos, a tantermek tágasak és világosak. Az intézetben szürkenének tanitanak s ügyelnek. A tanítónők magyar születésű hölgyek. Eddig 70 növendéket vettek föl. A növendékek tandíjmentesek, csak beiratási díjul vesznek tőlök 2 frt. Benlakókul 36 árvát vettek föl. Az épület és tanítás költségeit nagy részt néhai Ranolder százezer forintos alapítványából fedezik.

** (A zenekedvelők egylete), a nyári szünetelés után, már

a mult hó közepén megkezdte előkészületeit, jeles karmestere: Káldy Gyula vezetése alatt, betanulva Gaade Niels „A vészkirály leánya“ nagyobb zenekölteményét, zenekarra, magán- és karénekekkel. Ezt az idei harmadik nagy hangversenyen fogja előadni. A téli idényben Beethoven „Athéne romjai“ című nagyobb művét is alkalmasint teljesen be fogja mutatni. Az egylet működő tagjainak jelenlegi létszáma az ily nagyobb előadást is lehetővé s egyszersmind kívánatossá teszi. A szokásos négy nagy hangversenyen kívül rendezni fognak egy ötödiket is, philharmóniai hangversenyt a vigadóban, az egylet zeneterem építési alapja javára. Az eddigi kisebb hangversenyeket kéthetenként tartandó házi estélyekre változtatták, melyeken a jelesb műkedvelőknek is alkalma nyílik magukat bemutatni.

** (Siposs Antal), jeles zongoraművésznünk, mult vasárnap nyitotta meg zeneiskoláját kecskeméti utcza lakásán. A tanítványokon kívül, kik 40—50-en vannak, számos vendég, több író és művész volt jelen. A rövid megnyitó beszéd után az új iskola nőtanítványai több zongoradarabot játsztak. Siposs Antal, a mester maga, megnyitásként Brahms magyar változatait játszotta négy kézre Zaphiry Helena kisasszonnyal; Szilágy Györgyné asszonnyal pedig, kinek kitűnő technikája van, Liszt korcsolyatáncz átíratát. Szalay Anna kisasszony Ernániból énekelt egy dalt, megnyerő tisztassággal. Legnagyobb feltűnést keltett az alig 11 éves Nikó Hortense, ki Mosonyi nagy hallgató magyarját és Thern változatait korát meghaladó művészi nyugalommal adta elő. Siposs kitűnőbb tanítványai: Ribáry Mariska, Ravasz Ilonka, Ziegler Anna, Vavra Emilia, Batizfalvy Ilon és Erzsike, Winkler Valéria, Illésy Piroska, Ketzler Ida stb. mind jelen voltak a megnyitáson.

** (Az aradi vértanúk) emlékére mult szerdán délelőtt gyászünnepély tartatott a barátok templomában. A honvédmennyegző tagjai megjelentek a 13 halálfejsz gyászlobogó alatt, s a gyászravatalt állták körül. A közönség a templomot egészen megtöltötte. Ott volt Damjanich Jánosné is, mély gyászban.

** (A népszínház köréből.) Az első előadásra kibocsátott jegyeket még az első napon elkapkodták s most már a 2-dik és 3-dik előadásra sem lehet jegyet kapni, melyek a megnyitott előadásnak ismétlései lesznek. A megnyitott előadás próbái buzgón folynak a „Fölvatás“, „Leánykérő“, „Jeremiás siralmi“ és „Az ördög vánkosa“ után, már a „Képzelt beteg“-re került a sor, melynek énekpróbáit Erkel Elek és Puks karmesterek vezetik. A nézőtér és színpad berendezésére a munkások szakadatlanul dolgoznak, hogy a megnyitásra minden rendben legyen. Az olvasó- és emlékpróbákat Rákosi és Molnár vezetik.

** (Nemzeti színház) Mult pénteken örömtől dagadó szívvel mentem a színházba. Meglátom valahára a „Jóslat“-ot, Csiky Gergely új vigjátékát, melyet úgy koszoruzott meg tavaly az akadémia 100 arannyal, hogy száz pálczának is megjárta, holott a kik pápaszem nélkül olvasták el e darabot, sok szépet találtak benne. Fölvirradt tehát az igazságszolgáltatás légszesznapja, mondám, ítélünk felette mi, a legfőbb hatóság, a közönség, és megvizsgáltam a keztyümet és a nézőséget, mind a kettő hű és erős volt, alig váltam tehát, hogy kezdődjék már az uri szék. És megszólalt a csengetyü, a függöny fölrepült, a színészek előálltak, de nem azok, a kiket a színlap megnevezett, hanem mások, Feleky, Náday. Halmi, és nem Egyiptom és mezében, hanem a legujabb francia divatban. Itt baj van, gondolám, és rohanok a színpadra, elveszem Felekit, a kedves ember a legártatlanabb arczczal azt mondja, hogy nincs semmi baj, és menjek a dolgomra, mert neki sok dolga van, a mint hogy ugy is van, él-hal nem csak a színészetért, hanem a színpadért is;

akár van szerepe, akár nincs, minden este jár-kél a színpadon, mint az Orbán lelke, és kutat, vizsgál, rendez és igazgat, hogy csak jó rendben legyen minden. Természetesen elmentem, a nélkül, hogy megtudtam volna, mi lelte a „Jóslat“-ot? Szerencsére találkozom Nádayval, épen jelenésből jött és szokott szeretetreméltóságával fölvilágosít, hogy a „Jóslat“-ot semmi sem lelte, hanem igen is Molnárné asszonyt a hideg és a meleg, az utósó perczen a teste összevezett a lelkével, és a milyen galamb természetű, ma nem játszhatik, azért a „Jóslat“ helyett a „Nőuralom“-mal kell gyönyörködtetni a közönséget, és — csakugyan gyönyörködtették, nagyon kedvesen játsztak, az új darabról azonban még mai napig sem mosták le a 100 aranyos felcsufolást. — És a többire nézve is csak a régiben haladtunk; hallottuk és láttuk a „Zsidónő“-ben Nagy Benza Ida gyönyörű játékát, Balázné gyönyörűen csengő énekét, Ellinger óriási Eleazarját; hétfőn „Lucouvreur Adrienne“-ben Felekyné szívet-lelket megragadó meleg művészetét; a „Sphinx“-ben Prielle mesteri finomságát, Helvey nemes természetességét, Náday előkelő könyedségét, és végre vasárnap, a „Strike“-ban Soldosné csattogtatni a népdalokat, olyan szépen, mint soha, és azonképen Tamásit, és Felekit és Ujházit, a kik e darabban, kicsi szerepükben megmutatják, hogy a művészetet nem mérik röffel; — ez azonban mind régiség, újság csak az volt a heti sorozatban, hogy most utójjára láttuk a „Strike“-ot a nemzeti színpadon, és népszínművet is még csak egyet fogunk látni és a kedves Soldosné is még csak egyszer fogjuk hallani, most vasárnap, azután pedig elviszi az örvény, az új népszínház.

** (Irodalom.) Dalmady Győző összes költeményeit Tettye Nándor és társa adják ki, két diszes kötetben, december elején. Dalmady költői tehetsége sokkal ismeretesebb és népszerűbb a hazai költészet barátainak körében, semhogy a mi ajánlatunkra szükség volna. — Elbeszéléseket és rajzokat tartalmazó egy kötetes, „Boldog és boldogtalanok“ című munkára hirdet előfizetést Sümegi Kálmán, tehetséges fiatal író, kitől lapunk is szép beszélyt közölt. A munka novemberhóban fog megjelenni; előfizetési ára füzve 1 frt, diszkötésben 1 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek a szerzőhöz Sümegre (Zalamegye) küldendők.

** (Vegyések.) Ney Ferencz jeles főreáliskolai igazgatót, saját kérelmére, fölmentették az oktatás terhétől s e tanévben már csupán az igazgatói teendőket végzi. — Thaly Kálmán, jeles történetbuvárunk egy gazdag és előkelő ifjú gyámjával választatott, azért lemondott minden eddigi viselt hivataláról és falura költözik. — Loisset stuttgarti czirkusztulajdonos szándékozik néhány óra Budapestre jönni. — A lefolyt héten a fővárosban született 245 gyermek, elhalt 208 személy; a születések tehát 37 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 130 fiu, 115 leány. A halottak közt volt 112 férfi, 96 nő, egy éven aluli gyermek 28.

** (Halálozások.) Kis-Czellben mult hó 26-dikán temették el Virághalmi Ferencz író társunkat s volt honvédtisztet, Pápáról számos barátja és honvédtársa jelent meg, a vég-tisztességet megadni a korán elhunyt derék férfinak. — Elhunytak továbbá: Özvegy Beira Jánosné, született Kukováczi Julia asszony mult hó 26-dikán 44 éves korában Székesfehérvárrt. — Filó Pálné, született Boglár Terézia asszony Váczott. — Özvegy Riegler Józsefné született Écsy Rozália asszony e hó 1-én élte 62-dik évében Veszprémben. — Schiffmann Kristófné asszony, a bánát-komlósi uradalmi tisztartó neje, mult hó 28-dikán. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház

(Kitűzve.)

Október 9-dikén: „Troubadour“, Peretti mint vendég — Október 10-dikén: „Szökött katona“, utósó népsziműi előadás. — Október 11-dikén: „A jóslat.“ — Október 12-dikén: „Faust.“ — Október 13-dikén: „Plumet öröksége.“ — Október 14-dikén: „Don Juan.“ — Október 15-dikén: „Stuart Mária.“

Divattudósítás.

Az őszi idény beálltával mint rendesen, az idén is újult tevékenységet fejtenek ki divatüzleteink. Első sorban a váczi utczai Alter és Kiss urak udvari szállítók divattermémét említjük fel, a hol nem csak a legszebb őszi és téli kész ruhákat, de felöltőket, köpenyeket, színházi felvetőket, egy szóval mindent a legnagyobb csinnal kiállítva találunk.

Az idei őszi öltözékek legkedveltebb disze a zsinór és fonás, melyet úgy bársony-, mint finom szörkelmekre szélesebb-keskenyebb minőségben alkalmaznak. Némely zsinór közepén arany- vagy ezüst szálakból minta van beleszőve, sőt az egészen ezüst és arany zsinór is divatos; ezzel azonban nem annyira utczára, mint inkább csak a színházi hangversenyi köpenyeket díszítik, mint a mi az esti világításnál fényesen veszi ki magát. A széles zsinór, mely tíz centimetryi is szokott lenni, a szoknyák díszítésül használtatik, úgy, hogy köröskörül két sor varródik fel belőle, a tunique és derékra egy-egy sor, és ugyanannyi a netalán a ruhához való kis rövid felöltőre is. A keskeny zsinórkákból ellenben több sort kell alkalmazni, helylyel-közzel egy-egy szélesebbel felváltva. A bársony szegélyzet befoglalására is a zsinórt használják; sőt a ruhadereket is egészen egyenes vonalban sűrűn zsinórokkal varrják ki, valamint a szoknyák oldalrészeit is. Még rüchek kíséretében is lehet a zsinórokat látni, mintha betétet képeznének, és igen jól veszik így ki magukat. A felöltőknél pedig minden varrás zsinórral van beborítva. A zsinórok- és fonásokon kívül még a rojt, bojt és mindenféle paszomántos munka divatozik. A rojt kiváltképz gazdag kiállítású felöltőknél divatos, és a tunique-ek legkedveltebb díszítése szintén egy sorszápen hálózott rojt. Ezenkívül még a gombokat is fel kell említenem, mint nélkülözhetlen kellékét az öltözékeknek. A legdivatosabbak a csigákból és a sokféle színű csontból valók; ez utóbbiak Coroso-név alatt lettek a világpiacra bemutatva, és mert minden színben kaphatók és szép fényesek, általános tetszésben részesülnek. Az antik gombokat is kikeresték ismét rejtekhe-lyeikből, de kérdés, ha a szebbnél szebb új foglalatú barna, zöld, kék, szürke stb. divatos gombokkal ki fogják-e állani a versenyt?

A ruhák szabása elől ezentul is szűk és a testhez simuló marad; azonban már még sem annyira hátra kötve, mint a nyáron. A hosszú kötő alaku tunique-ek, mint mondják, közel van már végőrája; mindazonáltal folyvást divatosak és gyakran láthatók. A legújabb ruhák az ékben és egyben vágott princesse-formára készültek, két oldalt való gazdag díszítéssel. Fényesen kiállított ruhák is láttunk már olyan, oldalt alkalmazott sok dísz, valamint sok új ruha két tunique-quel készült. Az egyik nagyon hosszú, oldalt nyitva áll, hogy a szoknya oldalának díszítését látni engedje; a másik pedig egészen rövidke. A mellényke-derekek szintén divatosak, és az ilyen mellénykéek előrszélei gyakran olyan hosszúak, hogy térdig leérnek. De ezek csak kivételes példányok és izlések. A mellényke bársonyból készül, ha a ruha selyemből való, a szörkelmekhez pedig selyem mellényke illik, egyuttal az ujjakat is a mellényke szöveteiből kell készíteni.

Mai divatképünk magyarázata.

Mindkét öltözék őszi utczai öltözéket tüntet elől.

Az első alakon látható ruha szürke finom cheviot-féle szörkelméből készült, hátul félig hosszú uszályba vágva, díszítés nélkül, míg elől három sor plissé és gazdag rojtozat látható. A tunique hátra van húzva és egy széles sötétkék nehéz selyemszalag által összetartva. A hosszú lebbentyűs derék díszítése szintén szép rojtból áll. E ruha ára 80 frt. A sötétkék kalap díszítése gazdag tollazatból és a homlokon felől rózsából áll.

A második alak drapfille-ruhát mutat be, elől egyszerűbb, hátul pedig gazdagabb fodordíszszel. A felöltő és tunique finom posztóbból készült, sima selyem befoglalással. Ára 100 frt. A drap: emez kalap hosszú szalag- gal és tollakkal van díszítve.

Sakkrejtvény.

Fodor Erzsitől.

Lóugrás szerint megfejtendő.

lel-	el-	egy	Mig	szí-	hesd,	dércz	*
Jött	zán,	ked,	nyer-	li-	lel-	ven	hű-
Hogy	tad	E.	zád.	tal-	te	ret-	ked
ga-	vágy.	mát.	vi-	dor	ösz-	só-	el-
aá-	rad,	zu-	ju-	Ah!	gyázz,	el-	tük
kincs-	i-	de	Fo-	sze	ged	lent	üt-
ó-	El-	hü-	lá	fog	ál-	egy-	uem
en,	a	még	lál,	mást,	rab-	ni	nem

Megfejtési határidő: novemberhó 7-dike.

A f. é. 37-dik számban közlött rejtvény értelme:

Talpra magyar hí a haza!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Limbek Vilma, Sárcsy Mari, Bátorfi Zsigray Istvánné, Kapdebó Vilma, Éhen Gizella, Jánosy Lajosné, Devich Ferenczné, Schröder Ilona, Marosy Hermin és Etelka, Kovács Emma, Erdensohn Emilia, László Ferenczné, Hancsok Bittera Natalie, Muharos Mária, Gedeon Gáspárné, Danie-lovich Mariska, Boda Sándorné, Kanizsai Nagy Etelka, Dosztál Lajosné, öz-vegy Csonth Dénesné, Máday Antónia. Destek nővérek, Korik Zsófia, Szegfű György, Vincze Csima Petronella, Eszes Annuska, Zalánffy Luiza. Fodor Erzsí, Királyhegyi Fanni, Sarkady Julia, Mudry Pálkuty Janka, Szilágyi Biri, Antos Karolin, Rákossi Ottilia, Nagy Lajosné, Fodor Olga, Baranyay Emilia, Veres Emilné, Koltay Elvira, Szabó Endréné, Máár Antónia, Szent-iványi Klementin Temesváry Erzsébet, Simon Mariska, Paczek Ludmilla, Glósz Lina, Fehér Miklósné, Antal Juliska, Pongrácz Katinka, Szabó Hen-riette, Duglasz Janka, Ruttkey Béláné, Nagy Piroska, Hanvay Margit, Szi-gey Gézáné, Kalmár Eleonóra, Szepessy Krisztin, Imrey Kamilla.

A 36-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be- küldé:

Sarkady Julia.

Tartalom

A teremő remeke. — Kedves táj, Dániel Margittól. — Egy huszon-nyolcz éves öreg ember, Tóth Józseftől. — Az utósó partie, Tompa Kálmán- tól. — Képek Felső-Magyarországból, Dolinay Gyulától. — Egy hét törté- nete. — Budapesti hírvivő. — Színház. — Divattudósítás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora

A b o r i t é k o n : Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek — Megbízások tára. — Hírdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divat- képünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emília.

tartása és ápolása. — Békés- és Csongrád megyék tanítói testületének gyűlésén elvileg elfogadták az iskolai takarékpénztárak meghonosítását. — P o p r ó c s községben mértékletességi egyesület alakult. Különösen a pálinkaivástól akarnak a tagok elszokni. — V e s z p r é m b e n egyesület alakult, mely népszerű és tudományos felolvasásokat fog rendezni és a társadalmi élet élénkítését tűzi ki céljául. A „Veszprém“ derék szerkesztője penditette meg az eszmét. — A s z i l á g y - s o m l y ó i tüzoltó egyesület e hó 10-én tartja zászló szentelési ünnepélyét, melyre az összes hazai tüzoltó egyesületeket meghívta. — S z a b ó István nógrádmegyei kazini plébános, több klasszikus író fordítója, az akadémia s a Kisfaludy-társaság tagja, e napokban ünnepelte írói működésének 50 éves fordulóját. A derék ember most 75 éves. — N a g y b á n y á n Maár József szerkesztése mellett heti lap indult meg. — S e l m e c z e n, hir szerint, bő erű új aranybányát fedeztek föl. — A legutóbbi fagy az erdélyi szőlőkben tetemes károkat okozott. — A Z e m p l é n m e g y e Árpás községében múlt hó 3-dikán kiütött tüzkár alkalmával 25,650 frt értékű vagyon lett a lányok martalékává.

Különfélék.

** (Milán fejedelem menyegzőjére) nagyban folynak az előkészületek. A menyasszony rokonain kívül a fejedelem anyja és Rudics bárónő meg van hívva, Károly román fejedelem külön küldöttség által képviselteti magát a menyegzőn. — Milán fejedelem esküvője alkalmával a lakomákat a hirneves pozsonyi Palugyay rendezi, ki ez ünnepélyekre összes személyzetével Pozsonyból Belgrádba utazik.

** (A Thern-testvérek) a bádeni társalgó-ház új termeiben múlt hó 24-dikén zongora-hangversenyt rendeztek. Két zongorán Schumann andante-ját és változatait, Thern Károly „andante grazioso“-ját, Raff „Tarantellá“-ját, Chopin As-dur impromptu-ját, Thern K. új magyar dalait s Liszt E-dur concertjét játszották, Thern Vilmos maga Liszt „nocturne“-jét, Thern Lajos pedig Chopin C-moll „grande etude“-jét adta elő. Nagy hallgató közönségük volt, a legmagasbb vendégek s a fürdőben időző főnemesség részvételével. Jelen voltak: a német császárné, Erzsébet bádeni nagyhercegné, a monacoi kercsegné stb., kik szintén gyönyörködtek a művészi pár játékában. Bámulatos ez összjáték szabatosága; mintha nem is két, hanem egy művész játszanék. Minden egyenletes előadásukban, a legkisebb ingadozás nélkül. Van érzésük és kitűnő hangindításuk. Sikerük tehát teljes volt, gyakran kihívták őket s ismételtették több darabjukat. A magyar dalok is általános tetszésben részesültek.

** (Ender Tamás) jeles tájfestő elhunyt Bécsben. Ő császári tanácsos is volt és a császári képzőművészeti akadémiának igazgatója. Bécsben született, 1793-ban, november 4-dikén, 1816-ban a nagy fostészeti díjat nyerte el, 1817-ben a Braziliába menő expedíciót követte, mint festő. Ez utazás eredménye meglepő volt: Ender 700-nál több rajtot és aquarellt hozott Braziliából, melyeket azóta a bécsi brazil osztagban őriznek. Később Itáliát és Franciaországot is beutazta és 1836-ban előbb javítóul, majd valóságos tanáru alkalmazzák a bécsi akadémiánál. Tájképei művészi felfogás s a természet hű tanulmányozása, hatásos világítás és üde, élénk, harmonikus színezés által tűnnek ki.

** (A „mosóné gyöngye“) így hívják az új operettet, melyet Bécsben a Wien melletti színházban közelebb előadnak. Ez

operetben mutatja be magát Csepcsányi Irma kisasszony, akit a berlini színháztól szerződtettek. Csepcsányi kisasszony pár év előtt a budapesti szini képezde opera-osztályának tehetséges növendéke volt s a bevégzett képezdei évek után több hangversenyben is föllépett. Szép alak, kifejező arccal s csengő hanggal bír, mely a berlinieknek igen tetszett. Remélik, hogy Bécsben is tetszeni fog.

** (Bukovina,) mely most 100 éve lett osztrák tartomány, ezen idő alatt jelentékenyen fejlődött. 1775-ben a lakosság összes száma 75 ezer volt, kik 3 városban és 229 faluban laktak, ma 5 városban, 19 mezővárosban s 295 községben 543,426 lakos él, köztük 9,238 magyar. 1775-ben 39 zárdája volt, melyek jelentékeny vagyont birtak, állami felügyelet nélkül; ma csak 3 zárda van ott, állami felügyelet alatt. 1775-ben oktatást csak egy pár zárdában nyújtottak, ma közel 200 népiskolája, 5 középiskolája, 4 szakiskolája van, s tudvalevőleg Czernovitzban egyetem is állítottak. Száz év előtt csak 375 ezer hold földje volt mívelve s az is félig ugarban feküdt, ma 480 ezer. A gabnatermesztés s állattenyésztés szintén oly mérvben emelkedett. Mesterséges utak s posták akkor egyáltalában nem voltak, ma vasutja is van, 78 posta- s 18 távirdaállomása. 1775-ben volt 27 kereskedője, ma 3718.

** (A butorba) magukat befészkel moly ellen új óvszert ajánlanak. Ha a porolással el nem távolíthatók: tüzes lapátra ecetet kell önteni s ennek gőzétől elvesznek. Vagy a butor alá izzó szénrel telt edényt kell tenni s arra dohányt hinteni. Azt mondják: a moly egyik szagot sem állhatja ki. Megpróbálni könnyű.

** (A hullaégetést) Milano városa most már tényleg is életbelépteti, s azt egyházi ünnepélyességgel köti össze. E célra magában a temetőben csinos kápolnát épített, oltárral, mely az elégető kemenczével közvetlen összeköttetésben álland, úgy, hogy az engesztelő mise tartama alatt az elégetés is be lesz fejezve. Legközelebb Keller Albert lovag holttetemét égették ott el nagy közönség részvétele mellett.

** (Horváth Géza) székesfehérvári hegedős-primás, ki Berlinben elvett egy gazdag leányt s ott települt le, most a császárné kívánságára magyar népzene-társulatot állit össze, mely állandóan Berlinben fog tartozkodni.

Megbízások tára.

 A jövő hét folytában kezdjük el a könyv- és műlap-mellékletek szétküldését. Tisztelettel kérem tehát mindazon t. előfizetőinket, a kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, küldjék be azt akkorra. Vegyék tekintetbe, mennyibe kerülnek nekem e mellékletek!

Bátyura B. B. M. urnőnek: Nagyon szivesen.

Ribniczére Z. I. urhölgynek: Hiány nélkül vettem.

Csököltre M. E. urhölgynek: El van küldve.

S. A. Ujhelybe M. P. J. urnőnek: K. E. grófné még nincs Pesten.

Pozsonyba M. E. urhölgynek: Ára 40 frt.

Apátiba G. Gy. urnőnek: A fénytelen fekete szörkelmék valók csak mély gyászra, a fényesek pedig félgyászra.

Kassára O. L. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Szt. Péterre S. M. urhölgynek: Még nem késett el most sem.

Nedasóczra D. L. urnőnek: Köszönettel vettem.

Vetsey Sándor

bécsi utcái
poszto- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árultatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Épen most jelent meg, és bérmentes megrendelés mellett azonnal ingyen és bérmentve megküldetni fog:

Catalogue d'une très précieuse collection de livres, embrassant les literatures Hongroise et Transylvanienne et des pays voisins, provenant en grande partie d'une bibliothèque publique. En vente aux prix marques ches List et Franke á Leipzig.

10 darab zongora

60 frttól 280 frtig.

mindnyájan hibátlan és a legjobb állapotban, eladatnak Eder Antal Gyula zongora gyári raktárában vácz-utca 11. a korona-utca sarkán.

Alló zongora (Pianino)

legújabb készítmény, Albert-féle híres gyárából való, egy utazástól elköltözés miatt eladandó; résztanoda-utca 6. sz. a házmesternél.

Szárnyzongora

Elutazás végett egy egész jó karban lévő jó hírnevű bécsi gyárból készített zongora eladó, szép-utca 3. sz. ajtó 2. sz.

Egy nagyon jó zongora

vastámmal, legújabb alakban és tökéletes jó állapotban elhuzarkodás miatt a kigyó-utczában 2. sz. 4. em. ajtó 32. olesón eladandó.

Egy Pianino (álló zongora.)

egészen új, erős és kellemes hanggal, híres külföldi gyárnoktól; elutazás végett eladó Lipót-utca 6. sz. a. könyvendában.

50

forint

egy

WHEELER & WILSON-féle családi varrógép

minden készülékkel és írásbelileg 5 évi jótállással,

HOLLUP J. varrógép raktárában

Pest, József-tér 14. sz. a nemzeti bank mellett.

NB. Varrógépek kézművesek számára a legjobb nevű gyárakból nagy számmal és legjobb minőségben vannak készletben s jutányos áron és részletfizetés mellett kaphatók:

➔ Betanítás és podgyászosítás ingyen. ➔

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a.

egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt

nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek

ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek, futó és lépcsőszőnyegek, cocus-futók- és láberitők, angora-szőrmék, ágy-, asztalteritők- flanel-takarók, függönyökből stb.

➔ leszállított, rendkívüli olcsó árakon. ➔

Nagy készlet smyrnai szőnyegek

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyegetek fiók-raktárunkban

uj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó árakon adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezünk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.

fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utca 3. szám.

➔ Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk

Minden áron

eladjuk nagy készletünket

kész uri ruháinkból

az őszi és téli idényre nézve

téli kabát . . . 20 frt | téli köpeny . . . 20 frt.
őszi felöltők . . 18 frt. | divatosnadrág 6 ft fölfelé

Koch testvérek

Budapest, vácz-utca 20. sz., félemelet,
a különlegességi bohánytözsde fölött.

LIEBIG COMPANY'S Fleisch-Extract

aus Fray-Bentos

Central-Depot: Wien I., Wohzeile 6—8.
CARL BERCK, k. k. österr. Hoflieferant.

42-dik szám.

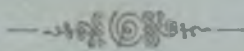
Október 17-dikén.

CSALADI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NÖEGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

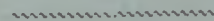

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Honapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár		Izraeliták naptára		Hold-járás	N			
									kelte		nyugta	
								óra		perc		
Okt.	17	Vasárnap	C 28 Hedviga	C 21 Hedvig	5 E 18 Karithius	18		6	21	5	8	
	18	Hétfő	Lukács evang.	Lukács	6 Tamás	19		6	22	5	7	
	19	Kedd	Alkantari Péter	Ágnes	7 Sergius	20		6	24	5	5	
	20	Szerda	Vendel pásztor	Vendel	8 Pelagia	21 Pálmák ünn.	☾	6	26	5	3	
	21	Csütörtök	Orsolya szűz	Vidor	9 Jakab apostol	22 Gyülek. ünn.		6	28	5	1	
	22	Péntek	Mór püspök	Mór	10 Eulampius	23 Törv.-öröm		6	30	4	59	
	23	Szombat	Kapisztrán Ján.	Kapisztr. János	11 Fülöp apostol	24 Sabb. Noah		6	31	4	57	

Teljes számn példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Az aradi vértanuk emlékét méltó kegyelettel ülték meg Aradon. A közönség zsufolásig megtölté a minoriták egyházát, teljes számmal jelentek meg a városi és megyei hatóság s a törvénytörvényesek tagjai is, továbbá különféle egyletek és társulatok küldöttségei és a honvédegyesület összes tagjai. Az oltár előtt számtalan gyertyától körülvevett koszorúkkal ékített gyászravatal volt fölállítva, közepén a tizenhárom vértanu arczképcsoportjával. Mise után a közönség a kivégzés helyére vonult, hol diszes oltár volt felállítva. Itt a tűzoltó zenekar a Szózatot játszta, majd Vertán István honvédegyesületi alelnök mondott hangulatteljes beszédet. A hazafiui kegyelet ünnepélye a himnusszal ért véget.

A temesvári színházat, alig hogy nagy ünnepélyességgel megnyitották, veszedelmes baj fenyegeti; ugyanis a bécsi bank, melynek a színház ellen két-háromszázezer forint követelése van, mint első helyre betáblázott adósság, végrehajtási foglalást kért ellene.

A szilágy-somlyói tűzoltó-egylet zászlószentelési ünnepe esemény volt a kis város csöndes életében. Nagyváradról, Kolozsvárról és Derecskéről érkeztek tűzoltó vendégek, kik a fogadtatás után diszmenetben vonultak a városház udvarára, honnan aztán a kaszinóba mentek, este pedig a színházba, a műkedvelő-társulat diszeloadására. Tóth Ede „Tűzoltók“ szimű alkalmi darabjának előadása jól sikerült s a tűzvész jelenetét is ügyesen hozták színre. A színház tömve volt s az este jelentékeny jövedelmet nyújtott a tűzoltó-egylet pénztárába. Előadás után ismerkedési estély volt, sok felköszöntéssel. Éjfélkor riadót futtak, rögtönzött és sikerült gyakorlatra a gyors fölszerelésben. Így kezdődött az ünnepély. A rá következő vasárnap pedig megtartott a zászlószentelési ünnepély. A zászlóanyát, Korniss Miklósné grófnőt, ki családi gyász miatt meg nem jelenhetett, ifju Dombi Lászlóné helyettesítette. Isteni tisztelet után, az első szeget Reiner Albert alispán a királyi-párét, a másikat a koszoru leányok nevében Szathmáry Ottó kisasszony verte be, d-lben diszlakoma volt, este pedig fáklás menet a zászlóanya tiszteletére, azután szép táncestély zárta be az ünnepélyt.

A Körös folyón e hó 2 dikán közlekedett az első gőzhajó. A kiindulás Csongrádról történt, a végállomás Gyoma lett volna, oda azonban a hajó a sekély vizállás miatt nem juthatott el. A parton mindenütt nagy néptömeg gyűlt össze, lelkesedéssel fogadva az első gőzhajót.

A vajda-hunyadi várudvar beltelkének rendezése alkalmával minap az udvar délkeleti részén a sziklatalajban egy a természet által alkotott öbölben, a munkások először egy koponyára, azután pedig egész emberi csontváza akadtak. Márkósy Sándor és Muresan orvosok később kiderítették, hogy

valószínűleg Enyigi Török János neje, Balassa Borbála csontváza, kit férje történelmünk adatai szerint, 1557-ben hűtlenség gyanúja folytán a vajda-hunyadi várban lefejeztetett. A szerencsétlen nő maradványai egyházi szertartással a talált helyen takarítottak el s a szomorú emlék a várkápolna külfalába alkalmazandó fogadalmi tábla által fog megörökített.

Erdélyben Zsobok határán Szepes Lajos, Mike Lajos református lelkész és Gyarmathy Zsigmond márványbányaműveléshez kezdtek, s most igen szép márvány-asztallapokat készítenek. Tetszetős színvegyületű habos márványból készülnek, s jutányosabbak, mint a közönséges keményfaasztalok. A múlt évben a biharmegyei gazdasági kiállításon első rendű dicsérő oklevelet nyertek s raktáruk is van már Bécsben s több nagyobb hazai városban.

A pozsonyi „Toldy-kör“ mult pénteken hangversenyt rendezett a megyeház nagy termében, mely a szorongásig megtelt. Soldosné asszony is közreműködött, természetesen tehát ő volt a hangverseny fénypontja, azonban az egész hangverseny élvezetes volt. A dalárda kezdte a néphymnusszal s végezte a „Szózat“-tal. Burián kisasszony zongorán játszott; Schuster Eliz urhölgy és Lencz Lipót két zongorán Liszt „Les préludes“-jét s később a „Rákóczi-indulót“ adták elő; Vágfalvi kisasszony a „Dom Sebastian“-ből románczot énekelt; Korek Nándor, kinek érczes bariton hangja van, magyar dalokat adott elő és később Mendelssohn „Uti dal“-át; Dávid tanár Schumann „Altató dal“ át játszta hegedűn. Mindez előadások sok tapsban és általános tetszésben részesültek.

Szegeden Keméndyné Drucker Irma asszony, e köztisztelőben álló neveldetulajdonosnő, kormányengedéllyel „magán tanítóképezdét“ állított fel. A tanfolyam jövő hó 4-dikén nyílik meg benne, Keméndyné urhölgy saját házában. Ő maga nem csak igazgatni fogja az intézetet, hanem a gazdasszonykodás és háztartástant is előadja s a női kézimunkát tanítja. Tizenkét tanár fog működni, a legjobb tanerők, kiket Szegeden meglehetett nyerni.

Német Antal óbecsei földmives 18—19 ezer frtba kerülő kápolnát építtetett saját költségén. A vallás- és nevelésügy terén tanusított ezen áldozatkészségeért Ő Felsőszőlő a koronás ezüst érdemkeresztet nyerte kitüntetésül, melyet e hó 4 dikén ő Felsőszőlő névünnepe, nagy sokaság jelenlétében és rendkívüli ünnepélyességgel tűzött mellére Bende József apát, az óbecsei római katolikus templomban.

Vidéki vegyesek. Ungvártt e hó első vasárnapján nyitották meg a Pásztély püspök által görög katolikus papok leányai számára alapított árvaházat, melyben máris 15 árvát vettek föl ingyen. — A debreczeni zenede elnökeül újból Már-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

42. SZ.
Okt. 17-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Téli élet a Néwa partján.

Délelőtti 9 órakor oltják el a lámpát és délutáni 3-kor már ismét meggyújtják. Délben 28, éjjel 35 foku a hideg és az utcán és háztetőkön ölnyi magas a hó — gondolatnak is borzasztó a nyugati európaira nézve, a ki decemberben egyszer fütet napjában és egyszerű felöltőben sétálgat! Hanem azért itt sem olyan rossz világ van, mint a milyennek képzeljük! Viskóban és palotában egyaránt éjjel-nappal füstölnek a kémények. Pítvar, előcsarnok, szoba és terem egész fel a padlásig és le a pinczéig kéjelmesen át vannak melegítve. A kályhában soha ki nem alszik a tüz — és minő kályhák! Nálunk a jó házi asszonynak szemé-szája elállna bámulatában ezen, a fél fal hosszát elfoglaló és a padmalyig felnyuló kályhák láttára. A hasábfát, a melyet nálunk égetnek, az orosz favágó nem ismeri, és felette csudálkoznék, ha ilyen hasábokat kívánnának tőle. A városban az összes cselédség, faluhelyen pedig az egész család a konyhában, a kemence tetején telet ki, képzelhetni aztán, milyen szélességű ez a kemence, mely öl számra nyeli el a nagy fadorongokat! Egy egész ökröt kényelmesen meg lehetne benne sütni. Nincs is fogalma senkinek, mennyi fat égetnek itt el. A gőzhajók, a mozdonyok, a gyárak, a gőzgépek, a ser- és pálinkafőzések mindvalamennyien fával tüzelnek, és a fa itt mégis jóval olcsóbb, mint nálunk, olyan rengetegek itt az erdők. 1868-ban Szt.-Pétervár és Moszkova közt, az egész hosszában levő erdős és turfás földterület égett, és egyetlen egy ember sem mutatkozott, a ki oltotta volna, annyira semmibe sem vették.

Azonban a legpazarabb fütés sem volna képes legyőzni az itteni óriási hideget, hahogy a házak, nagyobbára fából vagy kőből, csaknem légmentesen el nem volnának zárva, és kivált a jobb módu családok hajlékai oly kényelomben nem bővelkednének, a melyet legfőlebb az angol lakások közelítenek meg. A kettős ablakok, melyeket őszszel beraknak, akár csak a falak, annyira nem járhatja át a legkisebb levegő. Az ablakok közé

vattát és mohát raknak, azonkívül kicsi csészéket, tele sóval, mely a nedvességet felszívja. A koczás padlózat egész végtében, vagy legalább legnagyobb részben szőnyegekkel van bevonva, a kandallóban örökké lobog és pattog a láng, a pamlag előtti nagy asztalon a soha ki nem alvó szamovár zümmög, e körül csoportosul a család, kedélyesen csevegve, és itt fogadja a vendéget, szokás szerint, szives nyájassággal. A bejárást zöld bőrrel bevont és fényes peczkekkel kivert, erősen párnázott kettős ajtó zárja. Ez az előcsarnokba nyílik, ezután következik az előszoba és csak azon belől vannak a lakószobák. Előkelő házaknál pedig télen át az előszoba pompás élővirágokkal van diszítve.

De künn az utcán is csak meg lehet élni, kivált bundában és az orosz felcipőben, melyek nélkül itt az utósó cseléd, vagy napszamos is el nem lehet, és pedig az alsó osztályoknál is atlacz, bársony, vagy rókából valók a bundák. Mert miként mindenütt, úgy itt is a nép a külső után itél, és azért az előkelő urnő bundája rendszeren néhány ezer rubel értéket képvisel, különben nem „mutatna“ a pétervári „társaság“-ban, a pétervári szolgáló bundájának tehát legalább is atlaczból kell lenni, ha mindjárt festett nyulbőrrel van is béelve. A mely hölgy bundája a 180 rubelt nem éri, az olyat a cselédség itt nagyon félvállról méregeti, és az olyan férfit nem különben.

Ekként beburkolózva aztán a pétervári téli nap az utcán is kellemes. Az ég oly derült, a számtalan arany és ezüst templomkup a napfényben tündököl, az Izsák-egyház sötét gránitja milliárd átlátszó jegecczel van bevonva és a hófedett háztetők százféle színjátékban csillognak, mint megannyi gyémánttal kirakva. És a lég is oly tiszta és átlátszó, mint csak a hegyekben. A tüdő önkénytelenül tágul és mohón szívja be az erősítő és földerítő életet. A vérkeringés élénkül, a szellem föllendül és ember és állat ösztönileg gyorsabb mozgásra serken.

Széleseben iramodik a számtalan szánkó, mindenikmás-

más alaku, erre-arra, minden irányban a Néván, ennek számos ágain, a sok csatornán és az utczákon. A legutolsó szegény osztályt kivéve, Pétervárbán mindenki szánon jár, azért még sem igen nagy a zaj, a szánkán nincsen csengetyü és az ostornak nincs sudara, az eléje fogott ló pedig örül, ha nem kell állnia, mert abban a perczen jegesmedvévé változtatja át a zuzmara.

Valóságos élvezet nézni az ilyen orosz szánkát, a könnyü, izlésesen fölszerszámozott fogattal, a mint gőzölögve és vihogva szilaj kedvvel vágat. A kocsis, zuzmarás szakállal és zuzmarás fejjel, félig állva, félig ülve, alig látszik ki a felkavargó hó és jég kristálysziporkái közül. Azután a nagy, négy vagy hat ülésű szán, pompás bélésével, óriási medvebundájával, és rajta a könnyü véru orosz szépek, drága prémes öltönyükben, pajzánul és vidáman, mint rendesen, de különösen sétéikon, — csak a ki látta, foghatja meg, hogy egy Puskin megénekelhette.

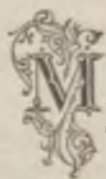
A szán- és lókedvelőre nézve nem is lehet már nagyobb élvezet az ilyen pétervári napnál. Déli 12 és 1 óra közt az özszes szép, gazdag és előkelő világ a Newszky-prospektuson — ezen gyönyörű, egy mérföldnél hosszabb utcán — gyűlekeznek, legdiszesebb téli öltözékeiben és fogataival. Ilyenkor a Newszkyn minden egyéb teher- vagy munkaforgalom tilos és egész 3—4 óráig csakugy pezdül benne az élet. Az udvar és néha a császár is látható ott, ha-ne-ha a Newa part hosszában diszlő palota-sorok közt sétálnak.

Sokan csak a séta kedvéért szánkáznak, míg mások az ott nagy számban levő pompás árucarnokokban bevásárlásokat tesznek egyuttal; ismét mások, a kik nincsenek felette elkényeztetve, különösen a fiatalság, leszáll a szánkáról és a járda napos részén gyalog sétál. Az arisztokrata termek és színházak hősei, a haute-volée arszlánjai, és különösen a katonatisztek mindannyian itt vannak a Newszkyn a déli séta alkalmával, vagy pedig a Néván száguldoznak ide-oda. Itt zeneszó mellett korcsolyáznak, amott a jég hátán álló óriási épület előtt versenyt futnak, különösen vasárnaponként százezerre megy itt a mulatozók száma, lóháton, kocsin és szánkán.

Az est beálltával a finomabb világ ebédre siet ugyan, az utcza élet azonban keveset veszít szépségéből. Az utczák és térek fénytengerben usznak. A Névát is lámpák világítják ki és a jégen felállított szamojéd sátrak alatt a ropogó tűz körül gyülekeznek az emberek, míg künn a szánkák körül a fáradt iramszarvak heverésznek. Felettük pedig tündökletesen ragyognak a csillagok, hogy öröm nézni, és különösen holdas éjjel oly gyönyörű látvány tárul föl, mint sehol másutt! Hanem — 30 foku a hideg, brrr! A hogy ez a testet általjárja! — Szent-Pétervárbán minden nagyszerű — még a tél is.

M i v i t t . . .

Csengey Gusztávtól.

Mi vitt oly közel szép valódhoz?
Talán az első pillanat?
Virágot szedtem kinn a réten,
Kedves kis vadvirágodat.

Mi vont szivemhez? Tán a dal, mit
Először játszottam neked?
Kis hangszeremen eltaláltam
Kedves kis árva éneked'.

Mi az, mi néked oly kedves volt?
Tán fájó, bús költészetem?

Te lelkesítél, hogy újra zengjen
Az én elmúlt életem.

Hol kezdődik e szép szövetség?
Istenem, én azt nem tudom!
Tán nem is itt e földi világon,
Nem is e keskeny tört uton

Ismerjük egymást régen régen,
Mióta Isten alkotott,
Mióta szívünk legelőször
A szerelemről álmodott.

A v é d a n g y a l.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

I.

Bungár és Marofán Eszter ismert egyéniségek voltak az egész falucskában. — Az ifju segédje volt a már idősb jegyzőnek, Eszter pedig leánya. Ferke 20 éves, sugár, magas, könnyüvéru, csintalan ifju volt; Eszter komoly természetü, piros, gömbölyü arczu 16 éves leánya.

Ifju és leány eleinte féltek egymástól, későbbben keresték egymást, azután többször találkoztak, végre alig lehettek el egymás nélkül.

Deczemberben együtt jártak a rórátára, farsangon át a házimulatságokra táncolni, nyáron át a mezőre, őszön át pedig a szőlős kertbe.

Ferkónak egy rozzant házikóban csak anyja élt; a falucskában uradalmi kegydíjből tengődött és vajmi keveset gondolt fiával; az öreg jegyző philozophus ember volt, és jó pohár borocskák mellett hivatalának élve, a kellő atyai gondosságot és szeretetet tanusította ugyan leánya iránt, de jobbára csak is az ebédnél és vacsoránál társalkodott vele.

A szomszédok, az ügyes-bajos emberek, az ifju szerencsés-jére irigy vetélytársak sokat láttak, sokat hallottak, sokat is beszéltek, de csak magok között, az öreget talán nem akarták busítani vagy boszantani.

A helybeli segédlelkésznek azonban kötelessége volt az öreget figyelmeztetni.

— Bátyó! Ferke és Eszter gyakran láthatók és találhatók együtt.

- Csoda e? mikor együtt laknak!
- Jó, jó, de Férke udvarol Esztikének.
- Az udvarlás igaz is, nem is.
- Majd komolyabban fogok leányommal értekezni.
- Kérdés, ha be fogja-e vallani!?
- Eszter még soha se hazudott!

Annál tartózkodóbb lesz, ha majd egyszer tilosba lépett.

— Tisztelendő ur! Minek tartja ön Bungár Ferkót, de különösen Eszter leányomat! — kérdé az öreg haragosan.

— Bungárt egy jószivü, de könnyelmü fiatal embernek, ki egy 16 éves fiatal leánynyal szemben sokra megemlékezik és sokat feled. Esztert egy szép és ártatlan leánynak, kinek épen azért kárára lehet minden: a képes beszédek, a zene, a virágok, a márdárdal, a nap, a hold, a csillagok.

— Köszönöm a jó tanácsot, lelkész ur.

A gondos öreg először Ferkét igyekezett kipróbálni.

— Fiu, azt hallottam, nagyon utána vetted magad leányomnak?

Az ifju elpirult.

— Ha kellő időben találkozunk, vagy a véletlen összehoz vele, szívesen társalgok, vagy mulatok Eszterrel.

— Hisz csak módjával, ha Isten segít és szerencséd lesz, hat-nyolcz év múlva házasodhatol; ha Eszter megvár, azaz: ha addig szerencséje nem akad, ha becsületes ember maradsz, elveheted.

— Bátyám! Én épen így gondolkozom. Eszter becsületes szülék becsületes gyermeke; ha én szeretni fogom, és ő viszont szeretni fog, ha olyan állásom lesz, hogy nőmet születése és neveltetésének megfelelőleg eltarthatom, ha bátyám belenyugszik egybekelésünkbe, ha Eszter kérésemet meghallgatja, ha szívével és kezével megajándékoz, azt hiszem, leendő boldogságunkhoz vagy boldogtalanságunkhoz mindenkinek több köze lehet, mint a világnak és embereknek.

— Fiam! Helyesen és okosan szólsz, és én megnyugszom elhatározásod és válaszodban. Valamire azonban mégis kell, hogy figyelmeztesselek. Az esküvőőráig eszedre hallgass jobban, mint szivedre; jobban az érzélem, mint az érzékiség szavára, de főleg a valódi bölcsék által hirdetett örök igazságra, hogy a legigazabb s a legmagasztosabb érzélem is, ha szenvendélylyé fajul, átka és szerencsétlensége lehet a kebelnek, melyben foganatott. Ne feledd, fiam, azt sem, hogy becsületes ember csak akkor köt szerződést, mikor azt megakarja és megtudja tartani. Az már félig elveszett ember, a ki többet vállal, mint a menyit megbir,

— Kedves bátyám! Eddigi magaviseletemmel adtam-e okot bizalmatlanságra, vagy a mi jelen párbeszédünk után még többet jelentene: nyugtalanságra?

— Fiam, én derék és becsületes ifjunak tartalak, azért nem is nyugtalankodom, mikor azt hallom, hogy Eszteremmel gyakrabban találkozol és gyakrabban társalogsz olyankor is, mikor én nem látlak s nem hallhatlak.

— Beszélünk a jelen örömeiről s bánatairól és ábrándozunk a jövő réményről.

— Soha se feledkezve meg öreg atyátok és anyátok nyugalmáról?

— Hogy feledkeznék meg egyetlen igaz barátainkról, kik általunk lehetnek csak boldogok vagy boldogtalanok?

Az öreg jegyző kezét nyujtá segédjének s az azt ajkaihoz emelé.

Esztert a szerető atya az estelinél lepte meg kérdezősködéseivel és tanácsaival.

— Leányom, épen nem csodálkozom, hogy nem vagy idegen Ferkéhez. Te rajta kívül hozzád illő fiatal embert talán nem is ismersz.

A leány elpirult, mint az ifju, csak hogy a leány arczán a pirt nem fokozta a meglepetés, hanem halvány szín váltotta fel.

— Miért volnék hozzá idegen, midőn engem soha meg nem bántott? De miért kérded azt, kedves atyám!?

— Feltűnt a falubelieknek, hogy gyakran s bizalmasan társalogtok egymással.

— Istenem! Ugyan kivel társaloghatok, ha vele nem! Egyedül ő kísér el az egyházba, ő tánczol velem a farsangi bállokban, vele találkozom a mezőn és a szőlőben. Hivatalánál fogva félig-meddig családunkba tartozik, jó atyám szeretetével és bizalmával ajándékozta meg.

— S te talán épen sziveddel

Eszter most még jobban elpirult, mint a társalgás kezdetén, a szegény öregnek azonban rosszabbak voltak már szemei,

hogysen akár az elpirulást, akár az elhalványulást észre vehette volna.

— Atyám, mi még fiatalabbak vagyunk, hogysen jövőnket illetőleg sietnünk kellene. A szív több jogokkal bir, mint a jegygyűrű, azért több bánatot is okozhat annak visszaadása, mint ennek visszacserelése.

Ily okosan beszélt a jegyző 16 éves leánya.

— Oktatásaimból és tanácsaimból az erény és bűn minden részleteit megismerhetted; azt is tudod, hogy az erényt ha nem is mindig az emberek, de az Isten megjutalmazza, a bűnt megbünteti; ha még felemlitem, a mit tudnod kell, hogy jó híred öröömöm és boldogságom, azt hiszem, eleget mondtam arra nézve, hogy izgatottság nélkül hallgathassam meg az emberek figyelmeztetéseit, és nyugodt lélekkel lássalak szemben irigyeid és ellenségeid megszólásával, rágalmaival.

A leányka komolyan hallgatta atyja észrevételeit, azután keserű mosolylyal válaszolt:

— Az egymást szerető szíveknek mindig van ellenségük, azokban, a kik csak gyűlölni tudnak, vagy szeretnek viszont szeretet nélkül.

— Gyermekekem, én megnyugszom rokonszenvezésekben, az idő majd kijelöli, mily irányban lehet és szabad haladnotok, előre vagy hátra kell-e lépnetek.

II.

Ferke anyja meghalt; Eszter atyja napról-napra öregedett. A leányka 18 éves lett, az ifju 23.

A falubeliek és szomszédok megszokták az ifjut és leányt mindig együtt látni és többé se nem beszélgettek, se nem jövedölgettek. A segédlelkész bizva már most az ifju kitartásában és mindkettőnek becsületességében, hinni kezdte, hogy ő fogja őket előbb-utóbb összeesketni.

Egy nyáréji álom után (legigazabban annak nevezhető) azonban más irányba terelték az ifju és leány története.

Hadd vádolják be őket maguk magokat.

Falusi alkonyban, titokteljes félhomályban, az egyetlen, de legragyogóbb csillag fénye mellett, sétáltak Ferke és Eszter a szőlőskertből haza a falucskába. Csendesesen lépést haladtak, mint gondolataik.

— Megváltoztam, ugy-e, lelkemben és testemben?! — szólt Eszter szomoruan.

Ferke megsimitá a leány arczát és hallgatott.

— Néhány hó múlva nem titkolhatjuk szerelmünket; ellenségeim és irigyeim gunyja meggyaláz. Szégyenem megöli öreg atyámat és engemet — folytatta még szomoruban.

— Eszter, hát csak ennyire bizol szerelmemben!?

— Én nem bizom benned, szerelmed talán megmentheti életemet, de szegény öreg atyám . . . ellenségeim — szégyenem és gyalázatam.

— Eskümmel az oltárnál, megmentelek mind kettőtől.

— Hiszem . . . hinnem kell, hogy meg te örüljek, hogy ki ne végezzem magamat. Hiszen a hit, reménység és szeretet rokonok s jaj nekünk, ha vigasztalás nélkül kell egymástól elválniok.

— Egybekelésünk elveszi élet rágalmaiknak és gunyjaiknak.

— Nemde az eskü előtt mit se szabad megtudniok!?

— Még atyádnak sem. Rosz kedved és könyeidet tartsd fel magányodnak. Vigaszt csak nálam keress, igaz és hű szeretődnél.

Megcsókolták egymást, mielőtt a kerteken át a jegyzői lak udvarára beléptek volna. Azután kedélyesen vacsoráltak és nyugodtan aludtak.

A házasság minden szerelmi bánatot meggyógyít, és így nem csoda, ha annak ígérete a szerencsétlen leány aggodalmait eloszlatá, könnyeit leszoritá. Hinnünk kell, mikor a hitben találjuk az egyedüli menekülést és vigasztalást.

A válság ideje hamar bekövetkezett

Eszter Ferkét naponkint sirva emlékezteté ígéretére. Az ifju még két hetet kért. A leány zokogva megadta. Azután egy hetet. A leány a nagy szégyentől és fájdalomtól már alig tudott válaszolni. Még csak két napot. E rövid határidőt a leányka már mint szenvedő, ágyából adta meg.

A kitüzött nap is elérkezett. Az ifju, a szerető helyett — az atya nyitott a szobába.

Eszter, ki eddig halvány volt, most halálsápadttá lett.

— Hogy érzed magad, szeretett gyermekem?

Eszter fűrkészőleg emelé bágyadt és beesett szemeit atyjára és csak miután a nyugodt arcából nyugodt kedélyre is következtethetett, válaszolt elfogulatlanul.

— Mintha enyhültek volna fájdalmaim.

— Istennek hála! Pár nap mulva talán már fel is kelhetsz ágyadból s karjaimon a kertbe is kijöhetsz sétálni.

— Oh, mennyire vágyom az enyhe levegőre, mennyire kívánom a napsugárt és a virágok illatát!

— Ferke is kérdezősködött hogylétedről. Szívből osztzik szenvedésedben. Mikor megmondtam, hogy még mindig az ágyában vagy, azonnal elkomolyodott.

— S még se látogatott meg? Pedig megígérte! A szenvedőt könnyen elfeledik.

— Gyermekem, te ez ifjut nagyon szeretheted?

— Őt ismerem egyedül azok közt, kikkel hivatva lehetünk az életet megosztani.

— Én is szeretem őt, de hátha mégis...

— Atyám, az Istenre kérem, hallgasson! Meghalna leánya, ha az megtörténnék, a mit mondani akart. Ferkének nem lehet, nem szabad engemet megcsalni.

— Nem is foglak soha! — kiáltott a belépő ifju s a szenvedő halvány főt karjai közé emelte.

(Folytatása köv.)

K a m é l i a.

(Beszély.)

Térey Máriától.

I. A nefelejts koszoru.

Langy szellő szárnyain már rég megérkezett az ifju hajnal, tündöklő gyémántot hozva ajándokul a grófi kert szép virágainak; de csakhamar, mint szerény falusi lányka nagy pompa láttára, pirulva hátrált, mert a fényes, büszke nap úté fel tányáját a tiszta ég azurján.

Arany sugarai épen a kert közepén, egy kis halmon emelkedő épületen pihennek, mely nyájasan tekint az alatta elterülő Alfalura. Ez az „órangyalvár“ az Aranyhalmyak ősi birtoka, mely az előtte álló, őrangyal ábrázoló nagy szobortól nevét nyerte. Most azonban a nélkül is megérdemelné e nevet, mert a gróf egyetlen szép leánya lakja és ez a falu, sőt az egész környék őrangyala.

Hány szeyény és nyomorult állt már e díszes kastély küszöbén s hány áldászsó zengett el a kert tiszta légében, midőn bőkezűen segélyezve hagyták el azt!

Méla csend van még a kastély körül mindennütt; csak a kertész jár a virágok közt: megnézi, hogy minden rendben van. Most a kastély homlokzatát diszítő régi óra tompa ütései hallszanak, ötöt üt, akkor a kastély kapujának egyik szárnya nyílik s rajta tündérszép ifju hölgy lép ki. Feszés lovagló öltönye még jobban kiemeli s feltűnőbbé teszi junói termetét; dus arany-szőke haja természetes fűrtökben omlik vállára; azurkék szeme összhagzásban az örökké mosolygó piczi ajkakkal, vidáman s nyájasan tekintget körül. Nemes magatartása önkénytelenül a kaméliára emlékeztet s valóban, nem is nevezi őt senki más-kép, mint Kaméliának, ámbár igaz neve Kamilla volna.

Ifju grófnőnk, — mert vele állunk szemben, — könnyen szokel elővezetett fekete bársony lovára és simogatva indítja azt utnak. Minél távolabb vannak az őrangyalvártól, annál gyorsabb menésre ösztönzi. A faluban jobbra-balra nyájasan viszonozza a lakosok üdvözlétét. Kiérve Alfaluból, a lovacska minden utbaigazítás nélkül jobbra kanyarodik s az erdőhöz vezető utra tér. Jól tudja, hová visz utjok, csaknem mindennap ugyanez órában teszik azt meg. De ma a sétalovaglason kívül még más czélja is van szép grófnőnknek: ma édes atyjának születésnapja van s ő, mint rendesen, friss nefelejts koszoruban akarván sajátkezüleg készített ajándokát átadni, eljött, nefelejtszet szedni az erdő mellett elrohanó kis folyócska, a Köves partjára. De minden kicsisége mellett meredek partja, és kiálló kövekben bővelkedő medre nagy elővigyázatot parancsol e folyócska; azonban Villám, a grófnő kis lova bátran halad át a korlátatlan hidon. A tulsó partra érve, Kamélia leszállt lováról s miután azt egy fához vezette, megindult az erdő belsejébe, egy kis halom felé, melynek oldalában meglehetősen sziklamélyedés volt, a mit a falusiak rózsabarlagnak neveztek el, egy vadrózsabokorról a tején. Kamélia a barlanghoz érve, ledobta kényelmetlen hosszú lovagló öltönyét, mely alól csinos, de egészen egyszerű fehér brillantine-ruha tünt elő, aztán visszaindult a folyócskához.

A syreneken kívül, ugy látszik, Flóra is kedvelte a Kövest, mert partjait a csudatevő természet dusan megajándékozta szép kékszemű gyermekeivel. Kamélia nefelejtszet kezdett szedni. Regényes környezete, ahoz illő foglalkozása s a lassu viz elandalító mormolása csakhamar ábrándba ringatták a kedves gyermeket s kis kezei öntudatlanul még akkor is nagy buzgalommal szedték a nefelejtszet, midőn már bőven kitelt a koszorura való.

Egyszerre lódobogás hallatszott, a leány föltekintett és deli lovagot látott szilaj ménen azon bokor felé tartani, mely őt elfedte. A paripa bátran lépdel, de hirtelen egy bokor mellett kiálló szenes tuskótól megijedvén, fölriadt. Egy perc s a meredek partról az örvénybe zuhant volna, magával rántva gazdáját. E válságos pillanatban Kamélia a bokor mögül gyorsan a fatuskóra szökött, váratlan megjelenése folytán a ló visszariadt, hátsó lábaira esett s a lovag visszanyervén az egyensúlyt, szerencsésen leugrott.

Mielőtt azonban köszönetet mondhatott volna élete megmentőjének, az már nyomtalanul eltűnt a sűrűben. Nyomokat látott ugyan, csak hogy gyöngéd sylphid-nyomok voltak, melyeket hátra hagyott; az ifju lábainál két kis nefelejts hevert, azon felejtetlen nefelejtszekre emlékeztetvén őt, melyek a legszebb földi angyal szemében virultak. Kereső tekintete soká időzött környezeténél, de nem fedezhetett fel senkit.

Csak most vette észre, hogy lova még mindig nem kelt fel s egyik lába kimozdult helyéből. Alfalu még távol levén, az erdő tulsó

oldalán fekvő Felfaluba sietett segélyért. Csakhamar kiért az erdőből s előtte csinos kis falu terült el. Lovagunknak határozott szándéka volt, a legközelebbi pórházba lépni s onnan vinni magával segélyt. De a mint az erdőből kilépett, egy meglepően kedves lány hang érinté. A csendes időben a májusi szellő elvitte hozzá a dalt s tisztán kilehetett venni:

Mátravölgynek vadregényes ölében
Halvány színű nefelejts áll ezrivel,
Nefelejts a parton virít, andalog,
Hej! a szívem, mint a patak, háborog.

Önkénytelenül arra fordítá lépteit, a merről a kedves hangok hallatszottak. És közelebb érvén hozzá, pompás rózsaliget pillantott meg, melynek közepéből szőlőindákkal fedett kedélyes kis lak barátságosan tekintett feléje. Ez a felfalusi lelkészlak volt. Lovagunk a dalban gyönyörködve, pár perczre megállt s ki tudja, meddig állott volna még, ha tekintete véletlenül a szőlőindáktól félig elfedett ablakban nemtőjét nem pillantja meg.

Kamélia állt az ablak előtt, nefelejtskoszoruját kötve. Ő dalolt oly bájosan. Az erdőből megszökése után betért Felfaluba a lelkész nő, Hontay Ledkéhez, ki régóta jó barátnője volt, mivel korán árvaságra jutván, gróf Aranyhalmy, Kamélia atyja magához vette s leányával együtt neveltette. Kamélia gyakran, sőt majdnem mindennap meglátogatta barátnőjét.

Az ifju láttára Kamélia arcza rózsaszínt öltött. Hirtelen Lenkéhez lépett s halkan pár szót sugott fülébe, mire ez csodálkozva s elég hangosan kérdé, hogy miért? De a magyarázatra már nem jutott idő, mert az idegen már átlépte a küszöböt és egyenesen Kaméliának tartva, örömmel kiáltott fel:

— Jó csillagzatom vezetett ide, köszönetem elől elmenelekült őrangyalomhoz, hogy éltem megmentését neki megköszönhessem! Fogadja mély hálám kifejezését!

Kamélia zavarodottan tekintett a beszélőre, Lenke pedig csodálkozva, mert barátnője nem említette előtte az erdőben történeteket. Kamélia észrevette e csodálkozást és saját zavarát is leküzdendő, barátnőjéhez fordulva, mondá:

— Csekélység az egész, kedves Lenkém! Ezen ur épen akkor lovagolt a Köves mellett, midőn én a nefelejtseket szedtem. Lova megijedt egy fatuskótól és valószínűleg megbotlik egy kisé, ha én véletlenül a sűrüből nem lépek ki; de így visszariadt s kikerülte a tuskót...

— Nem, nem! — vágott közbe az ifju, — Lovam nem botlott volna meg, hanem egyenesen a Kövesbe zuhan, menthetlenül magával rántván engem, és kegyed sem lépett elő véletlenül.

Aztán elbeszélte az eseményt körülményesen, mit Kamélia pirulva hallgatott végig. Szeretett volna menekülni, mivel nem volt előtte kellemetlenebb és nem hozhatta nagyobb zavarba semmi a szembe dicsérésnél.

Lovagunk aztán egyszerűen Váry Ödönnek mutatá be magát s kérdé egyszersmind megmentője nevét.

Lenke összenézett Kaméliával,

— Legjobb barátnóm, Halmi Emma — szóló aztán, Kaméliát az idegennek bemutatva.

Az ifju meghajtá magát,

Az idő haladt. Kaméliát már várták otthon; de hogyan és mivel indokolja távozását? hisz ő álnevet vett fel! miért? annak okát maga sem tudta volna helyesen megfejteni. Csak egy pillanat ötlete volt az, nem akarta, hogy az ismeretlen ifju tudja, hogy életmentője a hirneves gróf Aranyhalmy leánya.

Már félig meg is bánta tettét; de hiába, az önkényt elvállalt szerepről nem lehetett többé feltűnés nélkül letenni.

Lenke szeméből olvasta ki gondolatát és segítségére sietett.

— Kedves Emikém — mondá, — most jut eszembe, nééd nem rég üzente, hogy Nagyéknál vár reád s szeretne még veled egy látogatást tenni, mielőtt hazautaznának.

— Ah, igazad van, kedvesem! Már rég ott kellene lennem. De így van az mindig, ha nálad vagyok; itt oly sebesen halad az idő, hogy észre sem veszem. Nagy köszönettel tartozom figyelemzettedért és sietek is, hogy néném neheztelését magamra ne vonjam. A viszontlátásig, kedvesem!

Azzal megölelte barátnőjét s Váry előtt könnyedén meghajtván magát, a mellékszobában eltűnt. Lenke nem kísérte ki, félvén hogy az ifju szintén azt tenné és így a titok fátyola fellebenne. Kamélia pedig a mellékszobába lépén, felvette lovaglő öltönyét s az udvarra vezető ajtón távozott.

II. A születésnap.

Az őrangyalvárban nagy a sürgés-forgás, mert ott ma nagy ünnepély van készülöben. Ezt ugyan senkinek sem adták tudtára, de tudja azt mindenki a környéken, hogy gróf Aranyhalmy születésnapján mindenki szívesen látott vendég az ő házában. S valóban sietett is, a ki csak tehette, jó kivátaikat élőszóval elmondani a nemeslelkűsége s jószívűségéről ismeretes grófnak.

Először is a falu lakói üdvözölték a grófot, kik benne a szegények atyját tisztelték. És alig távoztak, sereg számra érkezett a sok rokon, jó barát és ismerős, akár csak valami bucsujárás a kastélyba.

A nagy teremben csakhamar szép vendégkoszoru gyűlt össze, és mint mindig, úgy most is Kamélia volt annak legfőbb disze. Karcsu természetének gyönyörű idomait fényes kék mousseline öltözet emelé ki; szép fehér nyakán drágakövekkel dusan kirakott érmét viselt, mely a korán elhalt jó anya arczképét rejté magában; leomló arany fürteit nefelejtsekkal körített értékes hajék diszíté s a mint most magasan emelve a büszke főt, nyájas mosolylyal üdvözlé a még mindig érkező vendégeket, senki sem sejtette volna benne a pár órával előbb nefelejtset szedett egyszerű leánykát.

Megszólalt a zene és a vendégek fiatalabbjai vigan lejtettek tánczosaik karján s még egy-egy öregebb uri vendég is, az általános jókedvtől elragadtatva, örömmel járta a háziur kedvencz csárdását.

Aranyhalmy szintén osztozni látszott az általános jókedvben; arczán azonban mégis némi nyugtalanság és türelmetlenség volt észre vehető, midőn néha szeméit várólag az ajtóra függesztette.

Kamélia tekintete is föl-fölkereste a bejáratot, de inkább félő, mint türelmetlen várakozással; mert valahányszor idegen lépett be, valami örömszerű látszott szép arczán. Végre is szórazottságát a társaság elől elrejtendő, egy elredőzött ablakmélyedésbe vonult, és fejét a szék támláján nyugvó kezére hajtván, elmélázva nézett maga elé.

Azonban itt sem talált nyugtot. Unokafivére s gyermekkori barátja: Somogyváry Gyula felfedezte s hozzá lépén, tréfás hangon ez idézettel ébreszté fel merengéséből:

— Hová merült el szép szemed világa? Bizonyosan a távoli jegyesre.

Kamélia összerendezve elpirult.

— Nagyon melegem van — szolt s észre vehető zavarában a faképnél hagyta a kérdezősködőt.

Az étkezés jóval későbbre halasztatott, mint rendesen, azután ismét kezdődött a táncz. Az idő ilyenkor természetesen rendkívül sebesen repül tova; alig vették észre a vendégek, itt volt a hajnal. A vigadók száma lassanként kisebbedett, végre egészen eloszlottak.

Midőn Kamélia atyjával együtt maradt, borus árnyat látott homlokán.

— Mi nyugtalanít, jó atyám? — kérdé tehát részvétellel, gyöngédeden megcsókolva őt.

— Nem tudom magamnak megfejteni, miért maradt el jegyesed, — volt a válasz.

Kamélia megrendült.

— Jegyesem? — ismétlé tompán, aztán gyorsan megragadva atyja kezét, hevesen kérdé:

— Tehát csakugyan kell, hogy Radnóthyhoz menjek?

Az apa elmosolyodott a „kell” szóra. Tudta jól, hogy leánya, minden nemeslelküségé mellett sem ismeri e szó hatalmát. De azután, látván e felindulást, mely e szavakat kísérte, megdőbbsent.

— Hogy kérdezhetsz ilyet, gyermekem? — szolt — Mikor kényszerítettelek én valamire? De honnan e különös kérdés és e felindulás? Hisz eddig te voltál az, ki leginkább vártad Radnóthyt, jól tudva hogy férjhez meneteled egyedül csak tőled függ, és ámbár mi baratommal már kis korotokban jegyeztünk el benneteket egymásnak, de kikötöttük, hogy leghőbb ohajtásunk csak akkor menjen teljesedésbe, ha a ti kívánságtok is az lesz. Kényszerítésről itt szó sem lehet! De hogy is jöhettél ily gondolatra, gyermek? s miért vagy annyira ellenére Radnóthy-nak, mielőtt ismerted, mielőtt láttad volna?

Kamélia nem ügyelve az utósó kérdésre, atyja nagy meglepetésére örömmel kiáltott fel:

— Ah, ugy, jó atyám, ha nem okozok neked azzal bánatot, soha, de soha sem megyek férjhez, hanem mindig nálad maradok.

Azzal megölelve atyját, sebesen szobájába távozott.

Ide érve, bái ruhájában dőlt ágyára. Különös gondolatok keringtek fejében s azon kérdésre, hogy miért beszélt ő ugy atyjával? erővel el akarta magával hitetni, hogy az egészen természetes volt, hogy annak ugy kellett lennie. Midőn minderre egy hang belsejében határozottan nemet mondott, erőltetve felkaczagott. Tán gunyos nevetés akart az lenni, de ez sem sikerült jobban, mint mosolya a tánczteremben s inkább fájdalmasan, mint gunyosan hangzott.

Mit! mintha bizony elhatározásában ama kövesparti lovagnak is része lett volna! Nevetséges! hisz nem is ismerte és Kamélia nem szokta az embereket egy rövid látás után megítélni! Aztán mintha bizony neki amaz idegen megtetszett volna! Ah! bohó gondolat!

(Vége köv.)

A napamasszony.

A virágokkal körülvett szép verandán az asztaltársaság nem épen jó izü szótlanságban ült szemközt egymással.

— Legjobb lesz, ha mindjárt holnap haza indulok — e szavakkal fordult végre napamasszony a mellette ülő Kelemen bácsihoz. Napamasszony hangja reszketett, midőn e szokat

mondá, a fiatal asszony pedig nagyon sötét arcczal maga elé mereszté szemeit.

— Édesanyám, ugyan mi jut eszedbe! — szólalt föl a férj. — Csak nem teszed ezt nekünk! Ugy jöttél, hogy egész nyáron itt maradsz nálunk és most így akarnál távozni? Emma, mondd meg csak a mamának, hogy az roszul esnék neked!

— Ha netalán előbbi szavaim megbántottak volna, akkor azt felette sajnálom — hangzott hidegen és erőltetve Emma ajkairól, és miután semmi legkisebb gyöngédség nem következett utána, Andor fölkel és édesanyja karját a mágáéba füzve: — Jerünk egy kissé az ültetvényekhez; — mondá — Estig rég elfelejtettétek a szóváltást, az elutazásról pedig egy szót sem szólsz többé, anyácskám, ha csak egy kicsikét szeretsz!

És erővel a kertbe vezette édesanyját, egy szót sem szólva Emmához, a ki szintén fölkel volt és egész gépileg a tányérokat rakosgatta össze. Midőn föltekintett, azt látta, hogy a bácsi nagy világoskék szemei fürkészőleg nyugosznak rajta.

— Nem mennék egy kissé az erkélyre, Emma? — kérdé most. — Azt hiszem, kissé jot tesz majd neked.

Emma nem szolt, csak fejével intett igent, barna szemei sajátságosan villámlottak, és összeszorított ajkakkal fogadta el az öreg ur karját és indult vele fölfelé az árnyas lombok alatt a dombra. Egyszerre megállt és hévvel fölvetvén fejét, mondá:

— Nem, az ilyen élet elviselhetlen! Az az örökös ovakodás, vigyázni minden tette, minden szóra, végre még a gondolatot is meghamisítani, csakhogy amaz örökös aprólékos érzékenykedésbe ne ütköződjünk! Iszen tudtam én jól, hogy mi sors vár reám és tizszeres türelemmel öveztem is körül magamat, végre mégis csak elfogy. És ez még hetekig így tartson? Ezt én el nem viselhetem!

— Mit nem viselhetsz el, Emma? — kérdé komolyan Kelemen bácsi. — Két évi boldogságod után ezt az első kicsi kellemetlenséget?

— Kicsi kellemetlenségnek mondod, hogy jobbról-balról bírálgat, az életemet megkeseríti és végre még férjem szívét is elfordítja tőlem? Soha, soha sem beszélt még velem férjem olyan hangon, mint ma! — és a rég óta visszafojtott könyvek megereidének.

— Gyermek, gyermek — szolt a bácsi fejcsóválva, mialatt a zokogó asszonykát maga mellé egy padra vont. — Egy hét óta nem ismerek többé rád. Hát ez itt az én vidám, okos Emmám, a ki már hónapok óta szeretetteljesen ápolja és maga körül türi az öreg nagybátya alkalmatlankodását?

— Türi? — nevetett Emma könyei közt. — Téged, az emberek legjobbját és legbölcsebbjét, ki előtt napról-napra jobban szégyenlem, hogy én ostobaságom mellett milyen boldog vagyok, míg te neked csak a munka és a lemondás jutott osztályrészül! Mindig úgy érzem, mintha azért bocsánatot kellene tőled kérnem.

Az öreg olyan különösen mosolygott e szavakra. — Nem igen használna az már én nekem, édes gyermekem; én már rég eltaláltam a módját, hogyan lehet kitérni a világ véletlenségei előtt. De te, te, ugy teszesz most, mint az egyszeri ember, a ki esőjárta földjét újra meg újra öntözgette, mialatt a mellette levő föld alatti virágagy majd eltikkadt a szárazságtól.

— Hogyan érted ezt, bátyám?

— És nem találhatod ki magad, Emma? Annyira boldog-e a te öreg, egyedül álló, beteges anyósod, hogy a szeretetre és résztvevő gondoskodásra szüksége se volna?

— Mi is jut eszedbe! — szólalt föl Emma hévvel. — Az

egészen más. Tisztelem ellen nem lehet panasza, szeretetre azonban senki sem kényszerítheti magát és nyomorult képmutató, a ki ilyesmit tesz. Az teljes lehetetlenség!

— Igen, igen — mondja erre a bácsi halkal. — Mindig csak azon erényeket gyakoroljuk, melyeket gyakorolni magunknak esik jól, azután mégis érdemül tudjuk be magunknak. Régi dolog és sokszor találkoztam vele az életben.

— Bátyám — szól a fiatal nő — már az egész idő alatt láttam, hogy engem hibáztat, mondd ki tehát kereken. Azonban különösnek tartanám, ha azt állitanád, hogy azok a végzetlen hosszadalmas históriák, azok a babonafüvek és tapasztok lehető és lehetetlen sebek ellen, az örökös kémkedés a cselédek körül egészen helyes és okos beszédek és nem magán kívül hozták az embert.

— Ezt én egyáltalában nem állítom, édes gyermekem ámbár nálunknál sokkal nagyobb emberek nagyobb szenvedéseket álltak már ki az életben, mint ama mindig jóakaratu, habár néha —

— Unalmas.

— Ám legyen unalmas beszédek egy öreg asszony szájából. Hanem azért azt mondom: Neked elutasíthatlan kötelességed, türelemmel és jókedvvel meghallgatni ezen unalmas beszédek, és szeretettel válaszolni azokra, és ezen kötelesség alul senki és semmi sem oldozhat föl téged.

— Ez már mégis sok! Már elébb mondtam, hogy nem akarok színléni és ezt más nő sem tenné helyemen. Kötelességeimet — és itt arczái kipirultak, — úgy hiszem, pontosan és lelkiismeretesen teljesítem.

— Lassan, gyermekem; — szól a bácsi mosolyogva — látom már, hogy kissé erősebben kell a dolog végét megfognom. Mit nevezesz te kötelességnek? Azt talán, hogy férjedet, gyermekedet gyöngédeden szereted, javukról gondoskods, boldognak érzed magadat itt a falun, derült körödben, rendet és tisztaságot tartasz fenn, a mi mind magadnak is örömdre és kényelmedre szolgál és minden megerőltetés nélkül végbe vihető? És te csakugyan azt hiszed, hogy az élet nem szab más föltételeket a gondolkodó emberre, csupán csak azt, hogy természeti hajlamait kövesse? Nem úgy, Emma, a férj és gyermek iránti szeretetet soha sem róhatja föl magának a nő érdemül, még ama szegény asszony sem, a ki szükségét szenved és nyomorral küzdökdi végettük. Avagy mit tartanád az olyan férfiről, a ki azzal kérkednék, hogy szereti hivatását? Ez természetes és magától értetik, — az érdem pedig csak ott kezdődik, mikor a kötelességen felül önként szolgálatot teszünk, baj és lemondás és önmegtágadás mellett másokért dolgozunk.

— Bátyám, nagyon is szigorú vagy; — szól Emma halkal — meglehetsz győződve, hogy más nő gorombán bánt volna ilyen anyóssal, holott én mindig tartoztattam magamat.

— Igaz, igaz, lehetett is arczodon látni ezen megtartoztatást; — mosolygott a bácsi — ama másokkal pedig, ama nálunknál alantabbakkal csak nem fogjuk magunkat összehasonlítani, édes gyermekem, különben odajutunk, hogy lassan-lassan nagyon szerény mértékkel mérhetjük magunkat. És mit gondolsz, Emma, valjon most már eme kellemetes apró jelenetek után, anyósod talán egyszeriben meg fog változni? a természet, nemzetgazdaság, egészségtan és a többi mind, a mi által érdekesebb beszédek folytathatna veled, máról holnapra a fejébe fognak repülni?

— Oh, eredj csak! — nevetett Emma, félig kedvetlenül.

— Nos azért, kedves gyermekem, — szól a bácsi igen komolyan — a te kötelességed, addig-addig kísérteni és vál-

toztatni, ugyanazon kitartással, a milyennel a művész alkotásán dolgozik, a mig csak szívélyes, barátságos, örömteljes viszony létre nem jön köztetek. A te anyósod egy talpig jólelkű nő, csak-hogy mint mindnyájunknak, neki is megvannak az ő emberi gyarlóságai, és azért mint minden olyan embert, a kivel kényeszerítő okokból meg kell férni, tanulmányoznunk kell őt és gyöngédeden bánni vele. Jó barátinkat szabadon választhatjuk magunknak és a legnagyobb bolondnak tartanám azt, a ki e részben nem tisztán rokonszenvére hallgatna. De midőn adott viszonyokról van szó, az többé nem izlés dolga, itt feladat áll előttünk, és nem látom be, miért ne fordítana a nő ép anyai gondolkodást és kísérletet ezen feladványra, mint a férfi a magáéira! Ha sikerül neki a megoldás, hogy szép családi élet teremőjének tekintheti magát, akkor ez oly alkotás, melyet minden okos ember a legmagasabbak közé sorol, mindamellert hogy csupa apró mozzanatokból van összeállítva.

— Csakhogy én azt nem látom be, — szól Emma — miért épen csak én volnék kötelezve örökös önelgyőzésre? Ám megengedem, mindketten hibásak vagyunk, de miért úgy tenem, mintha egyedül én volnék az és valamennyi hiba csak én bennem keresendő?

— Mert nem lehet másként, mert még soha ember nagy munkát nem végzett, a ki három lépésnyi célú tűzött ki magának és nem inkább azonnal teljes erejéből neki ugrott, minél messzibbre, annál jobb. Arról már mások gondoskodnak, hogy a lelkesült törekvésre ólomsúlyok nehezedjenek, nem szükség azt magának zsebébe dugni az embernek és azt mondaná: „Idáig nagylelkű leszek, de tovább nem!“ Édes gyermekem, azt mondom én neked: A ki ideje-korán tisztába nem jön magával és szíve mélyéből magáévá nem teszi a nagyok és jók ügyeit, az beleesik az aprólékoskodásba és önzésbe, a ti két főbűnökbe, ti szende, bájós hölgyek, és el is merül abba. Avagy csak én vagyok az, a kit undor fog el, látván az embereket, a mint az irigy kis gyermekint félőn belekapaszkodnak aprólékos előnyükbe és kiabálnak és karmolásznak végette? Holott pedig olyan rövid az élet, és nem jut eszébe senkinek, hogy mily könnyű dolog, magának is, másoknak is valamivel derültebbre változtatni ezen „siralom völgyé“ t!

Emma jó szíve lassan-lassan megmozdult. A bácsi utósó szavaira már rég elmúlt róla az előbbi keserű fölháborodás, sőt inkább, olyas valamit érzett, a mi a rossz lelkiismerethez hasonlított. Hanem azért csak hallgatott és a rózsát nézte, a mit kezében tartott. Az öreg pedig az esti fényben diszló vidéken nyugasztá tekintetét, azután újra hozzá fordult:

— Az élet különben is elég gazdag bajok és szívbéli fájdalmakban, azért nem kellene azt még szántsándékkal is megkeseríteni. Köröskörül szegénység, betegség és halál leskődnek — egyetlen egy ember sem teszi meg utját a nélkül, hogy legalább egynek közülök meg ne hozná áldozatait, de mennyivel könnyebben és tisztábban hozza azokat az olyan, a kinek szíve az élet alacsonyságától nincs megmérgezve! Nincs megadva senkinek, hogy az emberi nem nagy csapásait a világból kipurztítaná, de az apró, felesleges kinszenvedéseket, a melyeket az emberek kölcsönös vak oktalansággal egymásnak okoznak, azokat ki lehetne kerülni, és minő szerep jutna nektek, hölgyeknek, e részben, ha hogy elég fenkölt lelketek volna annak felfogására!

(Vége köv.)

Egy hét története.

Októberhó 13-dikán.

Az igazságszolgáltatás napja. — Virgács helyett pogácsa. — A két törvényszék. — Az egyszeri bíróról. — A „Jóslat“ meséje. — Kegyetlen elmékedések. — Hol fáj neki. — Indokolás. — A paragrafus és az élet. — Az a valami. — A nép szava. — Tóth Kálmán szavazata. — Felekiné. — Nagy Imre. — Bercsényi. — Apróságok. — Ujházi. — Vizváry. — Szathmáryné.

A sokat rágalmazott „Jóslat“, — mely ellen úgy szólván, az elemek is összeesküdtek volt, mert az utósó órában, mikor már csak egy lépés választotta el a deszkavilágtól, Molnárné asszony, mint a mult héten hűségesen jelentettük, hirtelen megbetegedett, és ámbár a kedves színésznőnek csak piczike ezerepecskéje van e darabban, mégis újra elhalasztották miatta az előadást, — végre hétfőn este színre került, és akkor kitűnt, hogy a hosszas halasztgatás nem hogy ártott, sőt inkább basznált a darabnak, vagyis az első előadásnak, mert fokozta a kíváncsiságot és talán azért is az első előadásra a színház zsufolva volt. Azután kihítták a szerzőt és a mint a függöny föllebbent, harsány éljen fogadta Szigeti Józsefet, a ki a szerző jelen nem létét hírül adta, és a tapsok ismétlődtek felvonásról felvonásra, a hol csak alkalom adódott reá.

A közönség tehát fényes elégtételt adott a szerzőnek azért, hogy az akadémia olyan hozzáadással vágta fejéhez a 100 aranyos koszorut, hogy e mű szerzője tulajdonképen virgácsot érdemel, a miért ilyen haszontalan munkával az ő színe elé merészkedett lépni, de mert egyben-másban mégis csak kevésbé haszontalan többi pályatársánál, és továbbá mert a szabályok értelmében a pályadíjat minden esetre ki kell adni, tehát kiadják a 100 aranyat, da csak akkor, ha szerzőnek elég bátorsága lesz magára vallani, hogy ő követte el azt a darabot; szerzőnek pedig megvolt az a bátorsága, elébe állt az akadémiának, átvette a koszorut, a fejvesztő ítéletet pedig „főlebb vitte“ a közönség elé és ez most megdöntötte az első bírósági ítéletet és virgács helyett tapsot adott neki.

Ezek után lehet-e még harmadik bíróság ezen peres ügyben? Egy felől az elmélet és tudomány, más felül az élet és gyakorlat, már most a sajtó előálljon és vagy az egyiknek, vagy a másiknak azt mondja: Nincs igazad, — tévedhetnek-e a királyok?

Igen is, tévedhetnek, mert azok is csak emberek, és azonképen az akadémia és a közönség, voltaképen azonban azt lehet mondani, a mit az egyszeri bíró: igazsága volt az akadémiának, midőn e darabot elítélte, és igazsága volt a közönségnek is, midőn pártfogásába vette.

Mert a darab — de hagyjuk későbbre az „indokolás“-t, nézzük előbb a „tényálladék“-ot.

Olympia (Felekiné) a delphii jósda főpapnője, a Pythia, kiválasztva az istenektől, hogy a jövőbe láthasson, és az embereknek előre megmondhassa sorsukat. Ámde ezen isteni malaszt fejében az követeltetik tőle, hogy emberi szerelem ellen zárva legyen az ő szíve, soha férfinak még arcját se mutassa, különben kiszárad a kasztali forrás és az istenek visszaveszik Delphitől a jósda-dicsőséget. Olympia szent lelkesedéssel csüng ma-

gasztos hivatásán, szivét csak Olymp istenei iránti imádat tölti el mindaddig, a mig megpillantja Heliost (Nagy Imre) a jósda berkében, akkor szerelemre gyulad az ifju iránt, az ifju szíve szintén ő iránta, megszólítja Olympiát, de ez szökik, rohan előle, a szerelem nyilával szívében. Nem akarja többé látni az ismeretlen ifjut, mondja, csak is isteneinek, szent hivatásának akar élni, a melyet szeret, a melyért rajong, és midőn Helios őt követve, szerelmét esdi, Olympia visszautasítja, soha, soha, menjen, távozzék, nem akarja őt többé látni sem, és csak hogy az ifju szót fogadjon neki ebben, enged kérésének, hogy fel fogja lebbenteni fátylát, megmutatja neki arcját, nem most és itt, hol minden perczen meglephetik, hanem éjjel, várja őt a jósda berkében, akkor meg fog ott jelenni. Meg is jelen, lángoló szerelemmel szívében Helios iránt, lángoló rajongással hivatása iránt, föllebbenti fátyolát és örökre bucsuzik szerelmétől, de már nem kerülheti ki sorsát; Adrastos, Apollo főpapja (Bercsényi) utját állja, ez az első percztől fogva szemmel tartotta Olympiát, mert lángolón szereti, csak az a tudat, hogy Pythia létére, másé sem lehet, volt képes fékezni háborgó szenvedélyét, de most, hogy tudja más ifju iránti szerelmét, őrzöng utána, ugy is vége jósdományának, — mondja — a kasztali forrás kiszáradt, a papi hatalomnak vége, ő Egyiptomba megy, és Olympiának követnie kell őt, kell, különben rettenetes lesz az ő boszuja, és addig is egy barlangüregbe rejti. Most menyörgés hallik és rémulően rohannak be a jósda papjai és papnői, azzal a hirrel, hogy romba dőlt a jósda. E perczen kilép Olympia Heliossal a barlangból, a szerető nő ott találta kedvesét és a szerelem győz a rajongás fölött, kedvesével osztja meg szivét, életét.

Látni való, hogy a tárgy maga nagyszerű. Olympia szívében két végletes érzés: a szerelem és a vallásos rajongás; Helios szívében emberi szerelem oly nő iránt, a ki istenségi magasságban tündököl; Adrastos szívében a szenvedély őrzöngése mellett a vad féltékenység, mennyi tér és alkalom eget-földet meg rázkodtató lelki küzdelmek feltüntetésére! A hogy a szerelem először Olympia szívében szelid angyalarczával megjelenik, és a hogy első perczen tusára kél az utját álló ellenségekkel, egyaránt ördögökkel, angyalokkal, egyaránt Adrastos vad szenvedélyével és az istentelen vallásos rajongással, és mint győzedelmeskedik végre mindnyájukon és mint lesz a diadal perczében az istenek jósnőjéből nő, gyöngeségében erős, szerelmében boldog, milyen hálás tárgy — drámára, és a szerző mégis vigjátékot akart belőle csinálni, természetes, hogy nem sikerült neki! A mi vig elem e műben van, mind csak oda van ragasztva, mellékes dolog, alárendelt czafrang, a mi a tárgy lényegén nem lendit, sőt csak zavarja a magasztos hangulatot, melyet a főalakok keltenek, akkor is, midőn a szívek harcza nem állittatik is drámailag szemünk elé.

És ez második gyöngéje e műnek. Azok a hatalmas érzelmek és szenvedélyek, melyek a főalakokban vivódnak, nincsenek drámailag feldolgozva. Halljuk, de nem látjuk őket. Beszélnek, de nem cselekesznek.

Végre harmadik gyöngéje e műnek, hogy a vigjátéki alakok benne, a mellett, hogy csak „lógós“-ak, nagyon közönségesek is,

inkább bohózatosa, mint elmések, az ellentét tehát köztük és a főalakok közt nagyon kirívó, semmi szellemi rokonság köztük és a főesemény közt és azért inkább csökkentik, nem hogy emelnék a darab hatását.

Nyilván tehát ezen okoknál fogva ítélte halálra e művet a tudomány, mely csak szabályokat ismer, tekintet nélkül arra, hogy az élet hányszor nem kacagja ki az elméletet! Hasonlóan a bíróhoz, a ki mikor eléje hozzák a vádlottat, felüti a paragrafusokat, és mikor azokban az van megírva, hogy ily esetben a bűnösnek meg kell halni, kimondja a halálos ítéletet; míg az élő igazság ítélőtáblája, az esküdszék, a fennforgó körülményeket latolgatja, a tett mellett a lelket veszi bírálatalá, és azért megeshetik, hogy ugyanazon vádlottnak azt mondja: „Törvényt sértettél, de magasabb kéz és magasabb érzelmek vezették kezedet, azért járj szabadon, mert becsületes ember vagy!” és még pénzt is ad neki, hogy máskor ugyan ne hibázzék, hanem továbbra is csak olyan derék ember legyen, mint eddig.

Igy most is, az esküdszék a nagy közönség volt, ez feloldotta e művet az akadémia halálos ítélete alul, nemcsak, hanem taps és kihívásokkal még tetszését is nyilvánította iránta, dacára hibáinak; mert a mi e hibákat égmagasságnyra meghaladja, az a költészet, az a valami, a minnek a szellemi világban mindent meg lehet bocsátani, mert mint a szerelem, „mindent pótol.” A hogy Olympia Pythia és Helios szívvilága nyilatkozik, az igaz, csak szavakban, de oly szavakban, a melyek, mint a nap sugarai, olyan ragyogó fényesek; mint a villám, olyan gyújtók, és mint a csorgatott méz, különösen a harmadik felvonásban, olyan édesek. Ennyi hev és láng és erő és szépség csak az öröktűz őseredeti forrásából fakadhat. A ki e lángokat szavakká megtudta higgasztani, az, igaz, még nem drámairó, de még is igazából való költő, és azért — jó uraim! — nem pirongatás, hanem koszorú illeli meg, mert ha vét is a szabályok holt betűje ellen — hiszen jó, jó az a szabály, jó lábtó a földről a nap felé, ha ugyan féluton le nem szédülünk róla; de a ki máris a nap körül járt, soha se kérdezzük attól, hogyan jutott oda; az ő dolga; fölvitte a szárnya, talán maga sem tudta, hogyan. Majd máskor okosabb lesz és hasznát veszi a lábtónak is, ha-nem-ha jobbnak találja, utat is maga keresni magának, a teremtő lélektől az is kitelik, teremt az új utat, új szabályokat is, elébb csak magának, azután az egész világnak; — ez a közönség ítélete, a nép szava pedig néha elüt ugyan az akadémikétól, de ez esetben Isten szava, azon istené, a ki a szivekben lakozik, és nem visel parókat. Ép azért megjegyzendő, hogy amaz emlékezetes akadémiai uriszéken Tóth Kálmán, jeles költőnk is szavazattal bírván, külön véleményben eladta, hogy tisztelet a „Jóslat”-nak, mert kedves csemete az Ur — a költészet előtt, de — egymagában maradt véleményében, egymagában az egyetlen, a ki valamennyi többinél jobban tudja, hogyan teremnek a jeles drámák, mert próbálta.

De — tisztelet szépségeinknek is. Felekiné asszony olyan Olympia, hogy a görög istennők közt is ritkitaná páriját. Az a magasztos rajongás, midőn pajzsi hivatásáról szól, és az az édes, átölelő hev, midőn a női szív szerelmét állítja elénk, és az a megragadó bűbáj egész lényén s mindezt tisztán önönmaga által, egyszerű fekete ruhában, fekete fátyollal fején, tisztán igéző szép egyénisége által, — eszményi szép alakítás. És épúgy Nagy Imre mint Heliosz, egy Adonisz szépségre, egy Apollo szerelmi nyilatkozataiban, és egyébről sem beszél az egész darabban. E két alak teszi e mű költői értékét, nagy szerencse, hogy két ilyen jelesség személyesíti! Harmadikul pedig méltán sorozhatjuk Bercsényi Adasztosát Hálátlan szerep, mert a zord szenvedélyt

személyesíti, és ennek a számára a nagy közönségnek nincsenek koszorúi; annyival inkább kötelessége a sajtónak, megadni az érdemnek az ő méltó elismerését. És a többi is, Szigeti Imre (Dioskuros), egy élni szerető görög papocskát ad; Vizváry (Sosios), egy agyafurt szolgálcskát a delphii jósdában, a ki jó pénzért isten és embernek szolgál; Molnár és Helvey Laura két könnyü vérü korinthei leányfélét, a kik férjeket kérni jöttek Delhibe; Szigligeti Ferike, Szigeti Jolán, Kornstein Emma (a képezde növendéke) és Kölesi Irma, delphii „kispapnő”-ket; Náday, Halmy, atheni ifjakat, ama két korinthei szépség hűtlen „barátai”-t, a kik meg feleségeket kérni jöttek a jósdához; Ujházi egy lesbosi kalmárt (Nausikles), a ki szeretné lerázni nyelvével feleségét, Harpyát, — Szathmáryné asszonyt, a ki öreg kecei daczára ifju szerelem végett keresi föl a jósdát; látni való, hogy a kicsi mellékszerepek is mind első rendű művészek által adattak. Vizváry és Ujházinak tiz sorból álló szerepük van és mesteri alakokat teremtettek belőle; Szathmáryné asszony pedig — az egész föld kerekésége talán csak egy színész nő van még, a ki az ugynevezett „tulzó” (chargé) szerepeket annyi művészettel adja, mint ez a mi Szathmáryné. — i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Király ö Fetsége) szerdán, Rudolf trónörökös pedig még hétfőn Gödöllőre érkeztek, hol hosszabb ideig fognak tartózkodni. A koronaherceg most lett 17 éves.

* * (Jótekonyság.) Virághalmi Ferencz honvédszázadosnak tiz éves árváját Dushegyi Márton növeldetulajdonos minden díj nélkül vette fel intézetébe teljes ellátásra és oktatásra.

* * (Rózsás napló.) Hamarossy Gyula fiatal orvostudor a napokban váltott jegyet Szihoray Etelka kisasszonnyal. — Budapesten Kisfaludi Pikéthi Gusztáv, a déli vasut tisztviselője, e napokban vezette oltárhoz Ritter Stefania kisasszonyt. — Dr. Müller Kálmán, fővárosi ifju orvos, jegyet váltott a bájos Heinrich Hermin kisasszonnyal. — Telky Sándor koronai uradalmi gazdatiszt e hó 5-én vezette oltárhoz Salka Maura kisasszonyt. — Székesfehérvártt mult hétfőn Bauer Miklós nyugalmazott uradalmi jószágkormányzó kedves leányát: Hermint Haszkóczy József, báró Sina gazdatisztje vezette oltárhoz. — Lengyel Alajos pesti polgári iskolai tanító szombaton tartotta esküvőjét Szikszay Ilka kisasszonnyal, a kolozsvári állami tanítónőképezde egykori kitűnő növendékével. — Nagy-Körösön Póka Kálmán ügyvéd és telekkönyvvezető (Nyizsnyay Gusztáv, ismert zeneszerző mostoha fia) vasárnap jegyezte el a bájos és kedves Molnár Mari kisasszonyt, Gubody Gedeon és Gubody Sándor volt országgyűlési képviselő unokahugát. — Lencső Ferencz kolozsvári orvostudor e napokban vezette oltárhoz Nikitits Tercsi kisasszonyt Váczott. — Alsó-Lendván e hó 18-dikán lesz Prey György földbirtokos és Gordignani Irén kisasszony esküvője. — Balogh László földbirtokos e hó 24-én vezet oltárhoz Sántha Ilonka kisasszonyt Nagyváradon. — Bene Károly mohácsi távirat-tiszt közelébb vezette oltárhoz Réder Szilvia kisasszonyt. — Greff József debreczeni lakos eljegyezte Stuller Róza kisasszonyt Nagy-Károlyból. — Zilahy Alajos nagyszalontai közjegyző e napokban tartja esküvőjét Takácsi Nagy Kálmán földbirtokos kedves leányával, Ilonka kisasszonnyal Élesden. — Stehmann Gyula ur a napokban váltott jegyet Temesvár egyik kedves leányával, Schlichting Gizella kisasszonnyal. — Sze-

pessy Károly fiatal ügyvéd közelebb tartá kézfogóját Debreczeni Erzsike kisasszonnyal Miskolczon. — Kelecsényi Lajos miniszteri fogalmazó e hó 8-án vezette oltárhoz Balogh Mariska kisasszonyt. — E napokban volt Perlesz Edmund és Rozenenthal Julia kisasszony esküvéje. — Kaposvárott a kedves Matkovics Mariska kisasszonyt közelebb Heiczmannann Holoferenesz honvéddhuszár főhadnagy vezette oltárhoz. — Lánczy Kálmán fővárosi takarékpénztári könyvelő e hó 12-dikén tartá kézfogóját Gombos Laura kisasszonnyal. — Rasko Bálint gazdatiszt a napokban vezette oltárhoz Perniczki Amália kisasszonyt.

*(A magyar gazdasszonyok országos együletének) e hó 2-dikán tartott választmányi ülésében 14 árvaleánynak felvételi kérvénye jelentetett be. Felolvasatott több megyéből beérkezett köszönő levél azon segélyezési összegért, melyet a vihar- és jégkárosultak felsegélyezésére Selmezbányáról kiosztás végett az együlethez küldtek. Kedves tudomásul vétetett az árvaházból kilépett és tanítónői állomást nyert, felnevelt árvaleányoknak hálás köszöneti iratuk, továbbá azon elnöki jelentés, hogy a megnagyobbított és emeletre épített árvaház már fedél alatt áll és kilátásban van, hogy egy része még tél előtt használatba vehető, minek folytán indíttatva érzi magát a választmány, a nagy közönséget felkérni, hogy a berendezési költségek fedezéséhez ajándékaival járulni sziveskednék. Végre elhatároztatott még ez évben a polgári iskolának életbe léptetése. Új rendes tagokká beirattak Fuchs Emilné és Madarász Rózsa urnők, melynek kapcsolatában kötelességének tartja a választmány köztudomásra hozni, hogy az együletnek tagjai: alapítók, rendes és segélyzők. Alapítók 100 frt vagy tetszés szerint többel, rendes tagok 3 éves kötelezettség mellett 5 frt, és segélyzők ugyanannyi időre 3 frttal, mely díjak árvaleányok megmentésére és neveltetésére fordíttatnak; azonkívül 4000 frtos alapítók: kiknek maguknak és utódaiknak örök időre jogukban áll egy árvát nevelésbe adni.

*(A fővárosi iparosok köre) vasárnapi családi estélye minden várakozást kielégített; az új tagok is családjaikkal majd nem teljes számban jelentek meg, s a megnagyobbított helyiségek diszes közönséggel teltek meg; fél 8 órakor az estély a kör beléletéről szerkesztett prologgal nyitattott meg, azt követték zene- és énekelőadások; a derék nemzeti dalkör tizenkét tagja szabatos énekét, Holtmann Mari kisasszony magándalát, ifjabb Huber Károly gyönyörű énekét, valamint Drescher Raimund ur vadászkiáltó solóját, zajosan megtapsolták. Az előadást fesztelen társalgás és táncz követte, mely mint e körben szokásos: 12 óráig tartott.

*(Az operaház építését) a Hermina-téren mult hétfőn tényleg megkezdtek. Az első kapavágásokat Podmaniczky Frigyes báró, a nemzeti színház intendánsa, Ybl építész és Hofhauser Lajos építőmester tették. Egyéb ünnepélyesség ez alkalommal nem volt.

*(Soldosné asszony) fölbontotta a népszínházzal kötött szerződését. A jeles művésznő azzal indokolja ezen elhatározását, hogy ereje nem bírná a folytonos játékot. A szerződés helyett négy óra terjedő vendégszereplést ajánlott Rákossynak, a ki azonban nem hajlott ez ajánlatra s e pillanatban úgy áll a dolog, hogy Soldosné végkép megválk a népszínházról.

*(Petőfi arczképe.) Orlay P. Soma tudvalevőleg 1848-ban természet után festette le Petőfit olajban. A képet élethűnek tartják s a kormány meg is vette a muzeum számára. A sokszorozási jog azonban a képiróé maradt, ki arról könyvmatokat készített Marasztóni Józsefnél s előfizetést nyit rá másfél forinttal. Bizonyára fényes kelete lesz Petőfi tisztelőinek széles körében.

*(A czithera klub) ideiglenes elnökévé gróf Keglevich Ödön választatott. Az együletnek már 60 tagja van. A klub állandó helyisége a magyar tisztviselők egyesületében lesz, hol a tagok hetenkint kétszer gyűlnek össze gyakorlat végett s havonként kétszer tartanak előadást. Az első gyakorlat pénteken este tartatott meg. Az alakuló közgyűlés még e hó folytán meglesz.

*(Bátor és nemes cselekedet.) Pesten a Tolnafyéknaál lakó Reisz Róza nevű komorna lámpát akarván gyújtani, a még égve eldobott gyufával ruháját gyújtotta meg. A jelenlevő Tolnafy kisasszonyok rémulve kiabáltak segítség után, míg a szegény leány ruházatát akarta letépni, mi azonban nem sikerült. A zajra az ugyanazon házban lakó Kraček János, 1848-as honvédtiszt előrohant s saját élte koczkáztatásával mentette meg a füsttől fulladozó s félig megégett leányt, meztelen kézzel tépvén le testéről az égő ruhadarabokat. A derék férfi mindkét kezét iszonyuan összeégette, de a szegény leány legalább a halál elől megmenekült.

*(Hivatásának áldozata.) Dr. L . . . g fővárosi orvos mintegy 3 hét előtt egyik betegen sebészi műtétet vitt véghez, mely alkalommal hüvelykujját véletlenül megsérté. Dr. L . . . g kevés figyelmet fordított a jelentéktelennek látszó sérülésre, de néhány nap múlva keze annyira feldagadott, hogy arról az azon keletkező vadhust egy kartársá által volt kénytelen lemeteszteni. Hanem baja ez által sem látszott megszűnni, s most az orvosok véleménye oda járul, hogy azon csak balkarjának levétele által lehet segíteni.

*(A népszínház), mint előre hirdetve volt, tegnapelőtt, pénteken nyitattott meg, azért a megnyitási ünnepélyről csak jövő számunkban szólhatunk tüzetesen; annyit azonban előre is mondhatunk, hogy az nagyon szép volt. Hetek óta a közönség a legnagyobb érdeklődéssel nézett ez est elé, mely a hazai színművészetnek új templomot avat föl, a hazai közművelődésnek új és bő forrása lehet, és felavattatik olyan jeles férfi vezetése alatt, mint Rákossy Jenő, — adja Isten, hogy teljesüljenek mindazon jó kívánságok a melyekkel a sajtó és közönség e megnyitási ünnepélyre tódult! — A népszínházi bizottság meghívta ő Felségét a királyt és felséges családját a megnyitó előadásra, s ő Felsége a meghívást kegyesen vette; kifejezte ebbeli biztos reményét, hogy a megnyitás napján a fővárosban lesz, s látogatásával az új színházat szerencséseltetni fogja, azonképen ő Felsége a királyné és Rudolf koronaherczeg ő Fensége is. Ekkép kíván az egész királyi család jelenlétével fényt és jelentőséget adni az alkalomnak, melyen a nép erkölcsének pallérozására, nemesebb élvezetére s édes nyelvünk és hazai irodalmunk művelésére emelt diszes csarnok — a népszínház avattatik fel. — Tóth Kálmán „Az ördög vánkosa“ című népszínművéből a Szabó Bandinak osztott szerepet visszavette, miután attól fél, hogy az illető el fogja ejteni szerepet.

*(Nemzeti színház) Soha sem tudtam megérteni, hogyan mondhatja ki az ember ezt a szót: „Szép temetés“; most sem tudom; hogyan irhatnám tehát, hogy a vasárnapi előadás szép volt? Akkor bucsuzott el tőlünk, és pedig örökre, Soldosné, Tamási, a népszínmű, és Szigligeti, a népszínmű mestere valamennyi népszínműíró apostolaival együtt: lehetett is akkor a „Szökött katona“ gyönyörű előadásában gyönyörködni! Azt mondják ugyan, hogy az nem halál, hanem csak átköltözés, egy új, talán a mostaninál is szebb hazába, a népszínházba; — megengedem, nekünk azonban, a nemzeti színház embereinek mégis csak egyre megy az; azután még kérdés, ha Soldosné által-megy-e? Ugy hallik, hogy visszaküldte a szerződést, és Tamási szintén nem megy, ők tehát ide, a népszínmű meg oda, már most

irjon az ember Soldosné utósó fölléptéről! Gyönyörű Juliska volt, kapott is bucsuzóra koszorukat, bokrétákat a közönségtől, szépezüst koszorut, aranyos szép szavakkal, a szeretett pályatársaktól, az egész előadás meg olyan kitűnő volt, hogy még csak annál inkább fájhat a sziv utána. Szathmáryné adta az öreg kovácsnét, Ujházi a nótáriust, Sánta a tigris, aztán a karok, még a Zrinyi-korhelytanya — oh beh csak gyönyörű egy tora volt ez a nemzeti színház népszinműveinek! Adjon isten nekik boldog feltámadást, ott, vagy — itt. — Ezen és a „Jóslat“-on kívül még Shakespeare: „IV Henrik“-e is nagyon szép előadás volt e héten. Szigeti Falstaffa ismeretes remekmű, Nagy Imre kitűnő walesi hercege nem különben; új csak Bercsényi volt, a király, és Náday Poin kicsi szerepében, de az elsőnek a király nem volt nagy, utóbbinak Poin nem kicsi, egyformán szépen játsztak mindvalamennyien. — Az operában még mindig a „Ködműves“ a közönség kedvence: minél többször látja és hallja benne a kedves élénk Nádaynét és Kvassainét s Ellinger Jozefát, annál jobban megkedveli a jóféle pezsgőforma bohóságot. A zivakodó kettőst ez alkalommal is megújráztatta a nagy számmal megjelent közönség.

* * (A „Jóslat“) egész háborut idézett elő a lapokban. Rutul szidják Szász Károlyt, mint az akadémia bizottságának előadóját, a mért azt mondta volna, hogy a „Jóslat“ szerzője virgácsot érdemel, holott ő azt nem is mondta, hanem igen is azt, hogy a darab mint virgáték nem ér semmit, mint költői mű azonban felettébb kimagaslik a többi pályamű közül, a melyek valóban minden bírálaton alul gyöngék voltak. Szász Károly tehát körül-belül azt mondta e darabról, a mit minden elfogulatlan ítész.

* * (Irodalom.) A Franklin-társulat — többek közt — következő naptárakat adott ki a jövő 1876-dik évre. A magyar nők házi naptára. Szerkeszti Beniczky Irma. Naplói jegyzetekkel ellátva. VIII-dik évfolyam. Ára 60 krajczár. — Zsidó évkönyv, szerkeszti Kis József. Ára 1 frt 50 kr. — Nevesünk. Humorisztikus és mulattató naptár, számos képpel illusztrálva, VI-dik évfolyam. Ára 40 kr. — „Házi ipar“ cím alatt Besztercebányán Dvihally Emil új közlönny indított meg, mely a házi ipar minden ágára, de főleg a faiparra terjeszti ki figyelmét. Az első szám két főcíkke: „A házi ipar meghonosításának szükséges volta s e honosítás mikénti eszközése“ s „Utasítás a lombfűrészelésre.“ Rajzok is vannak a számhoz mellékelve egy nagy lapon A közlönny ára egész évre négy, fél-évre két, évnegyedre egy forint, Nagyon ohajtandó, hogy valamint maga a házi ipar, úgy e közlönny is országszerte elterjedjen. Nálunk, hol eddigelé a termés minőségétől függ a köznép jóléte, különösen szükséges, hogy a szegény ember a földművelésen kívül más uton is tudjon keresni, főleg télen. — A „A polló“ című zeneműfolyóirat negyedik kötetéből legujabban megjelent a tizedik szám. Tartalma: „Impromptu“ Feigler Viktortól, „Albumlapok“ Beliczay Gyulától. „Szerelmi dalok“ Büky Györgytől, „Maros vize folyik csendesesen,“ népdal a „Háromszéki leányok“-ból, átírta idősb Ábrányi Kornél. A borítékon: Seemann József egyházi zeneszerző életrajzi vázlata (képpel) s „A zenetörténelem“ Kapi Gyulától, sat. — De Gerando Antónia, e kitűnő magyar hölgytől „Okadatolt eredeti magyar számtan“ jelent meg közelebb. Már az, hogy nő komolyabban foglalkozik a számtannal, a ritkaságok közé tartozik; mennyivel inkább örvendetes, hogy magyar nő még számtani munkát is hocsát közre! Jóságáról pedig a szerző neve kezeskedik.

* * (Vegyesek.) Őfelsége Radvánszky Antal Zélyom- és Turócmezgyék főispánjának saját és törvényes utódai részére

a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta s egyszersmind megengedte, hogy e méltóság nevezett főispán Albert nevű elhunyt fivérének Géza és Béla fiaira is, ezek egyenkinti díjkötelezettségének fenntartása mellett, kiterjesztessék. — A budai dalárda elnökének Schmidt Ferenczet, helyettes elnöknek Titl Istvánt, karmesternek pedig Liebschert választották meg, ki eddig díjtalanul működött s ezért is husz arany tiszteletdíjat szavaztak meg számára. — A jövő hó 25-dikén a nőiparegylet javára táncvigalmat fognak tartani a „Hungária“ termében. A rendezőség huszonnégy ismert s a bálrendezésben egytől-egyig kitűnő fiatal emberből fog állani. — Toldy Ferencz az utósó időben csuzos bajban szenvedett, egészsége azonban már annyira helyre állt, hogy még e hó 25-dikén kezdi meg egyetemi előadásait. — Friedmann izraelita főkantor e hó 30-án éri meg hivatalviselésének huszonöt éves fordulóját; bizottság alakult a végett, hogy ez ünnep a derék férfi érdemeihez méltó legyen. — Tormásy Mihály képviselő pár hét óta aggasztólag beteg. — Gyümölcskiállítás van csütörtök óta a Köztelken. Sok szép gyümölcs van kiállítva. Hétfőn fogják bezárni. — A fővárosi tanács úgy, mint tavaly, ez évben is 100 frtot utalványozott gr. Batthány Lajos mauzoleumának minden szentek napján való kivilágítására és feldiszítésére. — Berczik Árpád vigjátéka, a „Házastitók“, lesz a nemzeti színház legközelebbi drámai ujdonsága. Az új darab próbáit már megkezdették. — „A végzet hatalma“ című dalműből a színpadi próbákat rövid időn megkezdik s ez ujdonság a nemzeti színpadon legközelebb előadható lesz. A szerepek Nagyné Benza Ida s Tannerne asszonyok, Ellinger, Odry és Tallián kezében vannak. — A lefolyt héten született 268 gyermek, elhalt 202 személy, a születések tehát 66 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 142 fiu, 126 leány. A halottak közt volt 104 férfi, 98 nő. egy éven aluli gyermek 65.

* * (Halálozások.) Löw Lipót, nagy hírű szegedi izraelita főpap e hó 14-dikén 64 éves korában meghalt. A hazai zsidóság egyik dísze, a hazai tudomány egyik jelese és a hazaszeretet egyik példánya szállt vele sirba. Morva születése mellett is már rég annyira magyarrá vált szóra, szivre, hogy a legjelesebb magyar hitszónokok közt foglalt helyet, hazaszereteteért pedig 1850-ben fogságot szenvedett. — Elhunytak továbbá: Kazinczy András, Kazinczy Ferencz és Kazinczy Gábor érdemduz rokona, Zemplénmegye egykori nagyérdemű alispánja e hó 6 dikán, 62 éves korában Kassán és hült tetemeit a berettői családi sirboltba szállították. A megboldogult a sárospataki iskolának 1000, a bánóczi helvét vallásu egyháznak 1000, a magyar akadémia-nak 1000 s a nemzeti színháznak 1000 frtot hagyományozott. — Kollegradi Kollenics László az „egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár“ titkára élte 37-dik évében, e hó 10-diként — Szendeffy József, hites ügyvéd e hó 11-dikén, élte 75-dik évében. — Kassán Szigeti Gyórfy Imre nyugalmazott fősolgabíró neje, született Kesztnér Terézia, 55 éves korában — Albanics Flórián, Nagy-Kanizsa város kapitánya e hó 5-dikén 59 éves korában. — Belke Tivadar, a keszthelyi gazdasági intézet tanára e hó 9-dikén 48 éves korában. — Németh Endréne asszony, a volt fővárosi elemi iskolai igazgató özvegye, e hó 5-dikén Horgoson. — Albisi Bakcsi László m.-tarpai református lelkész élte 76-dik évében. — Varga Ákosné született Borbola Laura asszony e hó 6-dikán élte 36-dik évében Nagyváradon. — Suhayda Mária kisasszony 20 éves korában. — Erdős Incze Béla cist.-rendi áldozár s egri főgymnáziumi rendes tanár e hó 9-dikén. Jó tanárt s hazafit vesztettünk benne. — Besztercebányán dr. Ivánffy Géza

miniszteri fogalmazó, egy igen képzett ifju, 28 éves korában. — Budapestén K o p á c s y Györgyné született Lovasy Batti, egykor kedvelt énekesnő a nemzeti színpadon, 48 éves korában. — V i d a Dániel 1848—49-ki honvédőrnagy, majd Háromszék árvaszékének elnöke, e hó 8-kán élte 60-dik évében S.-Sz.-Györgyü. — Hétfőn reggel Szegeden azon hír futotta be a várost, hogy T a k á t s Mihály járásbíró hajnalban főbe lőtte magát. Takáts 27 év óta tevékeny részt vett a városi közéletben, 184⁹/₉-ben és 1861-ben tanácsnoka volt Szeged városának, utóbb pedig a városi bizottság tagja. Minden tekintetben megérdemelte polgártársai közbecsülését. Szomorú tetteére pénzzavar adott okot; a büszke férfi nem akarta igénybe venni számos barátja segélyét. Halálának híre általános reszvétet keltett és temetésén nagy sokaság sereglett össze a végtisztességre. A boldogtalan férfi 53 éves volt, özvegyet és hét árvát hagyott hátra. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Október 16-dikán: „A troubadour.“ — Október 17-dikén: „Bánk bán,“ opera. — Október 18-dikán: „A jóslat.“ — Október 19-dikén: „Faust“, Petrotti ur mint vendég. — Október 20-dikán: „Stuart Mária.“ — Október 21-dikén: „A kőműves.“ Október 22-dikén: „A házasság“, először.

Divatndósitás.

Soha sem állott annyira szabadságában a hölgyeknek, mint mai nap, olyan kalapot választani, mely megfelel egyéni izlésüknek. Minden divatban van mai nap, és bizonyára felette kifárasztanók olvasónőinket, ha mindazon alakokat név szerint felsorolnók, melyeket a kalapok mutatnak. Még mindnyáján emlékezhetünk azon időre, mikor a hölgyek fejük hátulsó részén viselték a kalapokat, elől szalaggal megkötve, az arc körül pedig virágfüzérrel, tüllbodorozattal. Ezek után következtek a magas kalapok, melyeken pamat számra voltak a virágok, szalagsokrok, és pedig különbség nélkül, akár kerek, akár hosszudad arcokhoz. Most ez másképp van. A sokformaság közül egyéniségünkhez választhatjuk kalapjainkat. A kinek sok haja van és azt az utczával is tudatni akarja, az jó magas, de kicsi kalapot választ, míg a kisebb hajuk ép ellenkező formájut használnak, és mind a kettő egyformán divatos és szép is lehet. Kerek arcú szépeink tehát most bátran tehetnek föl olyan kalapot, mely alacsony bomlokukon felül egész toll- vagy virágbokrot mutat, hátul vigan lebegő szalagokkal, míg keskeny arcú hölgyek inkább olyan kalapot fognak szeretni, a melynél a díszítés inkább szélesen van alkalmazva. Bár mit is mondjanak pedig a komoly szobamolyok, és bármennyire mosolyogjanak is gunyosan is, a kalaptól nagyon sok függ külső jelenségünket illetőleg. Általában az öltözéssel való foglalkozás, ha az időre és alkalomra nézve kellő határok közt marad, és a mellett elvül tüzi ki magának a csin mellett a takarékoságot és czélszerűséget, épen nem utósó foglalkozása a nőnek; mert épen azok, a kik gondot fordítanak a csínra, kevés költséggel is mindig csin és izléssel öltözködhettek, mindig kedves jelenségek, a mint ezt művelt hölgyeink nagyon jól tudják is.

Néhány hétig még lehet viselni a fekete sűrű szalmakalapokat, természetesen tiszta, derült időben, de a jövő hó már csak a nemez kalapok idénye lesz. Ezek többnyire a ruhák színéből lesznek divatosak, és azért látunk is már sokféle nemez kalapot: kéket, zöldet, barnát, sokféle szürkét és feketét. E két utóbbi szín azon nagy előnyben van, hogy minden ruhához jól illik. A nemez kalapok díszítése többnyire tollakból áll, melyek szára bársonyosok vagy valami fényes csatt alá rejtetik el. A szürke kalapok legujabb díszítése jelenleg azonfelül egy ezüst madárból áll; nem valami ércmadárból, hanem igazi tollas madárból, melynek tollaj ezüsttel be vannak futtatva. A homlokon felül néhány halvány bengáli róza is jól illik a nemez kalaphoz. Hűvösebb napokon a kalapokat valami lágy, de azért nehéz selyemszalaggal kötik az álhoz, vagy a nyak körül csavarják a szalagot, nyakkötő formára.

Végre mondjunk még néhány szót mai mellékletünkről, egy 8—9 éves leányka részére való őszi gallérról.

Csak két darabból áll e szabás; az első számú az elő-, a második pedig a hátrészt jelöli. Az előrész hegyesen végződik, a hátrész közepén pedig néhány fekvő ránczot kell letűzni, a mint azt a szabás is elég világosan mutatja. A gallér belső részén hátul szalagot kell alkalmazni, melylyel azt a derék körül meg kell kötni. E gallérok flanelből, vagy más meleg szövétből készülnek, hátul a ráncz felett szép csokrokkal díszítve. E gallérok, körül zsinórokkal kivarrrva, igen csinosak és czélszerűek.

Számrejtvény.

Thurzay Laurától.

3. 4. 12. 2. Távozik, de nem örökre,
Visszajön a kikeletre,
13. 6. 12. 7. Ha jó, ettől szived ébred,
10. 14. 12. Ha szárnya nő, el nem éred;
15. 9. 12. 4. 3. „S haladjunk“, már régi jelszó,
1. 2. Gyenge szívnek ez nem való;
15. 16. A jó szülék szeme fénye,
5. 6. 12. Mindig csak „fizess“ a vége.
8. 4. 13. 11. 12. 3. 4. Fut, repül a gondolattal;
8. 6. 10. 6. 12. Jobb a hátón, mint a szívben;
5. 4. 3. Sok ember ezen is pihen,
14. 3. 16. Boldog léssz, ha jól használod,
1—16. Rendesen e lapban látod.

Megfejtési határidő: novemberhó 14-dike.

A f. é. 38-dik számban közlött rejtvény értelme:

Niagara vizesés.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Wimmer Augustza, Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Moesz Gézané, Jánossy Lajosné, a zentai népkör nevében: Szegfű György, Kovács Emma, Devich Ferenczné, Erdensohn Emilia, Komjáthy Margit, Horváth Ferenczné, Konti Endréné, Nagy Flóra és Ida, Sütő Elvira, Schröder Ilona, Hancsok Bittera Natalie, Marossy Hermin és Etelka, Gedeon Gáspárné, Kanizsai Nagy Etelka, Danielovich Mariska, Korik Zsófia, Sarkadi Julia, Dosztál Lajosné, Mannó Kálmán, Mudry Pálkuty Janka, Molnár Ida, Destek nővérek, Popovics Irma, Fodor Erzs, Keszely Mészáros Irén, Boda Sándorné, Simonyi Juliska, Horváth Elekné, Fodor Kamilla és Róza, Nemesik Olga, Fülöp Amália, Gerenday Ida, Zólyomi Rózsa, Madarassy Gyulané, Simon Mariska, Szent-Iványi Matild, György Luiza, Hamar Nelli, Szűcs Lajosné, Szikszay Irma és Lóra, Török Elvira, Bánay Katalin, Füzesy Emma, Gyárfás Miklósné, Mezey Klotild, Miskolczy Nagy Luiza, Bittó Jolán, Nyiry Jozefine, Kandó Lilla, Máar Krisztina, Károlyi Emilia, Szabó Anna és Katica, Temesváry Erzsébet, Seyfert Nina.

A 37-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Keszely Mészáros Irén, Simon Irén és Juliska, Szabó Kamilla, Végh Oszkárné.

Tartalom.

Téli élet a Néwa partján. — Mi vitt . . . Csengey Gusztávtól. — A védangyal, Lauka Gusztávtól. — Kamélia, Térey Máriaótól. — A napamasszony. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színház. — Divat tudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 8—9 éves leányka részére való őszi gallér szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

ton Lajos. igazgatónak Komlóssy Lajos, pénztárnokul Götl Nándor lettek megválasztva. — A békés megyei régészeti és művelődéstörténeti egyesület múlt vasárnap tartotta első vándorgyűlését Szarvason, melynek fiatalsága ez alkalommal táncmulatást is rendezett. — Esztergamban a megyeház termében e héten leplezték le Simor herceg-primás és gróf Forgách Ágost főispán arcképeit — Fáklyászenével títzelték meg a napokban Szegszárdon Perczel Béla igazságügyminisztert. — Nagy-Kikindán is nagy részvétellel tartották meg a vértanuk gyászmiséjét a dalárda a Kölcsey himnuszt énekelte. — Farkas Miksa e napokban érkezett vissza társulatával amerikai utjáról szülővárosába, Győrbe. Az indóháznál roppant néptömeg fogadta, legszívélyesebben üdvözölve őket. Pénzt azonban úgy látszik, nem sokat hoztak. — Győr és Pápa közt szintén gyalogverseny volt e napokban; hatan vettek részt; Kara Ferenc az 5⁵/₈ mérföldnyi utat megtette 6 óra 25 perc alatt. — Nagy hó volt a napokban Selmezbánya környékén. Öt órán át havazott.

Tüzesetek. Tolna faluban (Komárommegye) e hó 1 sején nagy tüzvész ütött ki; víz hiánya miatt a tűz igen elterjedt, s így a 80 házból álló falu majdnem egészen leégett. Sok házi állat is égett oda, egy kis leány pedig ruháját mentendő, azt a pinczébe vitte, és a füsttől megfulladt. — Zemplémmegye Derenlyő községében pedig szeptember 27-dikén éjjel 130 ház, sok gazdasági épület, buza-, gabna-, árpa-asztagjaival és takarmányaival a lángok martaléka lett. Egy 65 éves ember is a lángok áldozata lett. A kár százezren fölül becsültetett. A lakosságnak mintegy fele biztosítva volt.

Különfélék.

** (József főherceg) a napokban a marosvásárhelyi barakkokat tekintette meg, melyeket Szabó János ottani honvédezredes építtetett, még pedig olyan szépen beosztva a költséget, hogy az előirányzott összegből valami 18,000 frtot takarított meg az állam javára. „Tán bizony lopta a hozzá valót, hogy oly olcsón építtetett?” kérdi tréfásan az ezredes a főherceg. „Ép azért takarékoskodtam, Fenség, mert nem loptam azt a pénzt” felelt katonásan az ezredes.

** (Milán szerb fejedelem) arája, ki múlt kedden ülte meg menyegzőjét, nővérei és rokonai kíséretében e hó 9-dikén tartotta ünnepélyes bevonulását Belgrádba. Milan fejedelem a feldiszitett kikötőben várta, nagy diszben. A fejedelem vezette ki a hajóról, üdvözölve és megcsókolva aráját, ki drapszin uti ruhában volt, rózsákkal diszitett fehér kalappal. A nép szívélyes fogadása meghatotta.

** (Egy magyar zongoraművész nő külföldön.) Hauzer Nathália kisasszony, kit Gizella főhercegasszony is pártfogásában részesített, közelébb Bazelben adott hangversenyt és a megnyerő külsejű hölgy úgy nyugodt játékával, jeles technikájával, biztos fogásával, könnyűségével, mint tiszta pianóival megkapta a közönség figyelmét. Liszt egyik legnehezebb művét, a magyar rhapsodiát is fölvette programjába s a finom ujjak oly erővel futottak végig a billentyükön, hogy a közönség zajos tapsokban tört ki.

** (A francia institut) több év óta minden második évben 20,000 frankos díjjal tünteti ki azon művet, vagy felfedezést, mely a legtöbb dicsőséget, vagy a legnagyobb gyakorlati hasznot hozza az országnak. E díjat az idén Paul Bert természettudós nyerte el azon dolgozataiért, melyekben a légnyomásnak az élő

lényekre gyakorolt hatását fejtegette. Paul Bert a Sorbonne egyik tanára.

** (Erny gyilkosait elfogták.) A fővárosi rendőrséghez hétfőn délután érkezett távirat szerint Rydel Ignác és Gottárd Galaczban hétfőn elfogattak. Rydel Gottárd a magával hordott méreggel megmérgezte magát a börtönben s iszonyu kinlódás után pár óra múlva meghalt. Egész Galacz város nagy izgatottságban volt; az ottani rendőrség erélye és ovatosága elismerésre méltó. A budapesti rendőrségtől négy biztos Rydel Ignácért Galaczra ment, hogy őt Budapestre hozza. — A gyilkosok fölfedezésére kitűzött 2000 frt díj meg fog oszlani, mert e nyomra többen vezettek. Először is egy stanislaui lakos tett jelentést az elveszett pénztári jegyekről, aztán a lengyel rendőrség küldött adatokat az alapos gyanuba vett Rydel testvérekről, Galaczról pedig egy Siegel nevű egyén, (ki olvasta az üldöző levelet) értesíté a budapesti főkapitányságot, hogy az üldözöttek ott tartozkodnak. Ennek alapjánu történt a Rydelek elfogatása vasárnap este Galaczon.

** (Mohamed Ben-Driz.) algiri százados, az Atlaszhegységben igen érdekes állatot fogott. Ez az állat voltaképen zerge, de különös fajt képvisel. Aránytalanul nagy és hófehér; homloka közepén szivalaku fekete folt diszlik s lába tövein bársonyszínű szőr van. Így írják le a francia lapok, melyek köszönetet mondanak Ben-Driznek, a miért a Jardin d'Acclimation részére küldötte ez állatot.

** (A városligeti artézi kut) furásával mostanig 386 öl mélységre hatoltak. A számítások szerint még mintegy 90 öl van hátra. minthogy az artézi kut legfőlebb 470 ölnyi mély lehet. Akkor aztán a mi artézi kutunk lesz legmélyebb a világon, miután a legmélyebb, a rocheforti artézi kut Párisban csak 450 öl mély.

** (A Nilus forrása.) Egy londoni távsürgöny szerint Henry Stanley, ugyanaz, ki Livingstont Afrikába fölkereste, levelet irt közép-Afrikából, a melyben jelenti, hogy a Nyanza tavat körülhajózta és végre fölfedezte a Nilus forrását.

Megbizások tára.

Nyiregyháza S. E. urnőnek: Legközelebb megy a levél és a csomag.

Sz. M.-ra G. O. urhölgynek: Igen sok arra alkalmas kézimunka van; ilyen például a szivartárcza, jegyzőkönyv, házispaka, tolltörő, papirkosár, szivarhamutartó, levélnehezítő, óratartó, papirtárcza stb.; ezeket mind kedvelik „az urak.”

Egerbe G. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Petőre H. A. urhölgynek: Azonnal munkába adtam.

Husztra S. G. K. urnőnek: Reménylem, eltaláltam izlését.

Bécsbe V. A. urnőnek: Az egésznek nem szabad többé kerülni 50 frtnál.

Debreczenbe B. K. urnőnek: Az ilyen küldemények mindig nagyon kedvesek a fővárosban. Szives köszönet.

Galanthára F. K. urhölgynek: Igyekezni fogok megbizásának eleget tenni, és a mint megszerezhetem, azonnal megküldöm.

A. Lendvára I. B. V. urnőnek: El van küldve.

Pohorellára G. R. R. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Győrbe F. M. urhölgynek: El van küldve.

H. M. Vásárhelyre G. R. urnak: Igen, a jövő hét folyamában.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
poszto- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árultatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárukat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Épen most jelent meg, és bérmentes megrendelés mellett azonnal ingyen és bérmentve megküldetni fog:
Catalogue d'une très précieuse collection de livres, embrassant les literatures Hongroise et Transylvanienne et des pays voisins, provenant en grande partie d'une bibliothèque publique. En vente aux prix marques ches List et Franke á Leipzig.

10 darab zongora

60 frttól 280 frtig.

mindnyájan hibátlan és a legjobb állapotban, eladatnak Eder Antal Gyula zongora gyári raktárában váci-utca 11. a korona-utca sarkán.

Álló zongora (Pianino)

legujabb készítmény, Albert-féle híres gyárból való egy uraságtól elköltözés miatt eladandó; reáltanoda-utca 6 sz. a házmesternél.

Szárnyzongora

Elutazás végett egy egész jó karban lévő jó hírnevű bécsi gyárból készített zongora eladó, szép-utca 3. sz. ajtó 2. sz.

Egy nagyon jó zongora

vastammal, legujabb alakban és tökéletes jó állapotban elhuzerkodás miatt a kigyó-utczában 2. sz. 4. em. ajtó 32. olcsón eladandó.

Egy Pianino

(álló zongora.)

egészen új, erős és kellemes hanggal, híres belföldi gyárnoktól; elutazás végett eladó Lipót-utca 6. sz. a. könyomdában.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsi-utca 3. sz. a. egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legujabb szőnyegekbe szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegekbe, futó- és lépeszőnyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítők- flanell-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó áron.

Nagy készlet smyrnai szőnyegekbe

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyeget fiók-raktárunkban
uj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó áron adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezünk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

Berlini pamut kendők minden nemben és színekben a leggazdagabb választék; 1 darab —.70, —.80, 1.50, 2.— 2.50, 3.— és feljebb

F ü z ö k b ő l

legnagyobb raktár

Belföldi 1 darab —.75, 1.40, 1.80.

Francia halcsont füzök 1 darab 2.— 2.50, 3.— 3.50, 4.— és feljebb.

Füző Blanschetták 1 darab —.15, —.20.

Angol Patent 1 darab —.30.

Füzőbeli megrendeléseknél kérjük a derékbőséget.

Leggazdagabb választék mindennemű

s z o k n y á k b ó l

Loszórsocknyák szürkében vagy fehérben 1 fodorral 1 darab 3. , 3.50, 2 fodorral 1 darab 4.—, 4.40.

Egészen fel dudorral 1 darab 5.—, 5.50.

Egészen fel fodorral 1 darab 6.—, 6.50.

Fekete Moire

sár szoknyák simában 1 darab 3.50, 4.— 4.50.

diszítve 1 darab 5.— 5.50, 6.—, 7.—, 8.—

Színes Joupon szoknyák ugy kötött téli szoknyák 3 frt. és feljebb.

UNGER F. V. és fia,

Deák-utca, 5. szám. — Megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

43-dik szám.

Október 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJABAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
						óra perc		perc óra		
Okt.	24	Vasárnap	C 23 Ráfael főan.	C 22 Ráfael	12 E 19 Probus	25 Abdenegs		6 33	4 55	
	25	Hétfő	Krizant	Krizsán	13 Karpus	26		6 35	4 53	
	26	Kedd	Dömötör	Döme	14 Nazar, Gergely	27		6 36	4 51	
	27	Szerda	Sabina szüz	Szabina	15 Luczius	28	☾	6 37	4 50	
	28	Csütörtök	Simon és Juda	Simon. Juda	16 Longinus	29 Abiás		6 39	4 48	
	29	Péntek	Zenobius	Zenobius	17 Oseás	30 Roschodes		6 41	4 46	
	30	Szombat	Alfonz, Klaudia	Klaudia	18 Lukács evang.	1 Marchesvan		6 42	4 49	

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Trencsénmegyében, Kosztoknánál e hó 12-dikén leplezték le nagyszámu és diszes közönség jelenlétében azon sir-emléket, mely az 1848. okt. 20-dikán Simunich osztrák tábornok ellen vívott csatában elesett honvédek emlékére készült. Ez alkalommal Platthy Gyula ügyvéd és 1848-diki honvédtiszt magasztos magyar beszédet mondott, melynek végén a szobrot leleplezték. Utána Riss ágostai hitvalásu lelkész megható hazafias szellemű tót beszédet tartott. A leleplezési szertatás befejeztével az egybesereglett közönség számos fogaton ismét Trencsénbe tért vissza, hol száz személyt meghaladó társaság részvéte mellett, társas ebéd volt, az itt mondott felköszöntések között Kubitz Pál főispáné, ki azon időben mint a megye alispánja a kosztoknai csata halottjait eltakarította, és Platthy Györgyé emelendő ki. Az ünnepélyt táncszertély zárta be, melynek jövedelmét a szobornak épségben fenntartására fogják elhelyezni.

Sopronmegye közönsége 500 forintot ajánlott fel oly néptanítók számára, a kik a magyar nyelvet sikerrel tanítják iskoláikban. Egyelőre hat évre szavaztatott meg az évenkénti 500 frt, (tehát hat évre három ezer forint) olyformán, hogy belőle mindenkor tiz 50 forintos ösztöndíj adassék ki a megyei iskolatanács által a legérdemesebb tanítóknak.

Nyitramegye is lelkesen buzgolkodik a magyar nyelv terjesztésén, és e ezélebb közelebb egy 100 frtos, egy 75 forintos, négy 50 forintos, és öt 35 forintos ösztöndíjt tüzött ki. Azonfölül van egy 1000 forintos földterhermentési kötelezvénye, melynek jövedelmét szintén magyar nemzeti célra fordítják. A Nyitrán működő magyar színészeknek évenként 1000 forintnyi segélyt ad s gondoskodott állandó magyar színház létesítéséről. Középleteiből többeket községi kiseddóvókká alakított át, hogy ez uton jókor beoltsa a kicsikbe a magyar nyelvet.

Marosvásárhelytt József főherczg meglátogatta az árvaleányházat, melynek fővédnökneje ép az ő neje. Volt a tárlaton is, dicsérve a székely nők munkásságát. Egy nap a főherczeg Máriaffy Albert szentgyörgyi birtokosnál s nejenél, Bethlen Luiza grófnőnél ebédelt.

Gyöngyös Oroszi környékén báró Baldácsi festékgyárt állított fel, s azt működésbe is hozta. Egyelőre ott csak ércmész-sárgát (Ockergelb) készítenek, de kilátás van, hogy rövid idő mulva az óloméleg-festék készítéséhez is hozzáfoghatnak; mert az ottani bányákban a réz és kőszén mellett ólomércz is igen gyakran fordul elő.

Aczél Péter aradi főispán példás lépést tett a székelyek áttelepítési ügyében. Ugyanis borosjenői birtokára székeiyekeket telepít, s addig, míg azok a maguk erejéből megélhetnének, élelmi

szerekkel, vetőmaggal, pénz és munkával látja el őket. A tervet örömmel fogadta több székely ur, kik betelepítő bizottsággá alakultak.

Verseczről írják, hogy a városi pénztár kiürült, miért is a tanítók s a városi tisztviselői mult ápril hó óta fizetésüket nem kapják ki rendesen. A korcsmáltatási jog haszonbérleje egyeseket közülök azon kedvezményben részesít, hogy járandóságaikat kifizeti, s az ily módon nyert nyugtatványokat készpénz gyanánt a városi pénztárba adja. A verseczyi tisztviselők helyzete e szerint nem irigylendő.

Berzété község mellett egy kupszerű barlang van, az ugynevezett „Csengő-lyuk.“ Csak nem rég jöttek nyomára, s az volt a vélemény, hogy vízforrásokat rejt magában, a mi ott nagyon kívánatos lenne. E napokban azonban több bátor férfi elhatározta, megvizsgálni e mélységet. A vizsgálódásra csaknem százra menő társaság eyült össze. Legelőször Fabrik Emil, vasgyári igazgató ereszkedett le a 4 öl átmérőjű nyílásba, csigakötél segítségével és két lámpással. Lemenne 14 ölnyi mélységbe, egy kiálló téres duczon megállapodott, s innen csak kisebb, még mélyebbre leható üregeket látván, jelt adott, hogy huzzák föl. Utána Feix bányatiszt szintén odáig ment le, de ő már többek lebocsátására is jelt adott. Többen lebocsátkoztak s a csigakötél 46 ölnyi mélységre ereszkedett alá. A vizsgálódók nagy csepegő-barlangra találtak, melynek alján tömérdek beomlott kőhalmaz hever, viz azonban nincs. A fölhozott cseppkövek legszebb példányait a pelsüczyi református iskolának ajándékozták.

Temesmegyében Denta mellett a Rojga patak szabályozása körüli munkálatok közben ennek medrében egy emberi csontvázra s a római korból Valentinianus, Valens és Gratianus császár idejéből több darab szétszórt aranyra találtak, melyek a kellő felügyelet hiánya miatt az illető feltaláló napszamosok martalékául estek. A kutatások szerint eddig mintegy 20 darab arany találtatott ott.

Györmegyében a kataszteri munkálatok alkalmából azon körülmény derült ki, hogy Uz község határából 92 hold szántóföld hiányzik; most azon tűnődik a községi kataszteri bizottság, hogy hová lehetett az a sok szántóföld? Ellenben R.-Sz.-M. község határában 12 hold gazdátlan szántóföld találtatott. — Itt meg az a kérdés, hogy kié legyen a talált birtok?

Rabócson e hó 10 dikén a vészharang kongása riasztá föl a község lakóit. Egy házban tűz ütött ki, és az oltásához összesereglett lakóknak a legnagyobb buzgalommal jóformán sikerült is elfojtani a tüzet, mikor egyszerre onnan az ötödik ház borult lángokba. A megrémült lakók most oda siettek, de még

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyre 8 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-út 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

43. sz.
Okt. 24-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettesítéssel
foglal magában a lap irányában.

Már halhatatlan Eötvösünk mondta, hogy a mi a keresztyéneket a zsidóktól elidegeníti, az nem a kétféle hitvallás, hanem az előítélet, és azért nem elég, hogy a törvény kimondja a jogegyenlőséget, a százados előítéletek kiirtására a törvény ugyan hatalmas segédeszköz, de a munka java itt is, mint minden polgárosodási ügynél, a társadalom számára van fenntartva, a társadalom főtényezői pedig a nők, és azért tekintve azon óriási haladást, a mit a nők művelődése tesz, bizton remélhető, hogy rövid idő múlva egy nagy és felette káros előítélettel kevesebb és néhány százezer hű magyarral több lesz hazában. Innen is, onnan is a műveltség kigyomlál a szivekből minden olyan idegenkedést, a melynek nincsen erkölcsi alapja, és egy felül nem enged

Bischitz Dávidné

szemet hunyni a kötelességek előtt, míg másfelül nem tagadja meg az elismerést az érdemtől.

Rosz néven veszik a hazai zsidóságnak, hogy nyelvére nézve nem magyar, és van benne valami. A férfiakra nézve még állhat talán az a mentség, hogy nagy részt kereskedéssel foglalkoznak, azért nehezen bontakozhatnak ki a német nyelvből, mert elég sajnós, de nálunk az élet ezen nagyfontosságú ágában az uralkodó nyelv még mindig a német, a keresztyéneknél csak úgy, mint a zsidóknál. Minden esetre nagy hiba ez, lehet mondani, bűn, de megfoghatóvá teszi mégis, hogy a zsidó férfiak miért leledzenek olyan nagy számmal benne; a zsidó nőkre nézve azonban ez a mentség sem hozathatik föl; közülök aránylag csak kevesen vesznek tettleges részt

férjeik foglalkozásaiban, nincsen tehát semmi ok arra nézve, hogy annyira ragaszkodnak a német nyelvhez, a mely nekik úgy valósi, mint nemzetiségi tekintetben merő idegen.

Nagy kárát vallja annak a háza társas- és szellemi élete.

A család lelke az anya, a mely nyelven ő beszél, az a nyelv oltódik a gyermek lelkébe, ezen gondolkodik és érez, a mint ezt neve is mutatja: anyanyelv. Magyar ajku anyának magyar ajku gyermekei vannak, még akkor is, ha az apa más nyelven beszél. A mint tehát a zsidó hölgyek a magyar nyelvet teszik uralkodóvá családjaik körében, 5—6 év alatt négy-ötszáz ezerrel kevesebb német ajk lesz a hazában, és ugyanannyival több magyar. Mert a mi e hölgyek szívét illeti, tudom én, hogy az most is utósó csepp vérig e hazáé; csak a nyelv, az, idegen ajkukon, mihelyt ez is magyar lesz, a legnagyobb válaszfal el fog enyészni köztük és e hon többi magyarjai közt, milyen nagy szolgálatot tesznek ezzel saját gyermekeiknek is! Mennyi kellemetlen csipkedés és fájdalmas mellőztetéstől óvják meg őket ez által! Holott mindezt olyan könnyen ki tudnák kerülni; mert nagy részük tud is magyarul, legalább annyira, hogy némi gyakorlat mellett csakhamar egészen otthonossá tethetik családjuk körében a magyar nyelvet. Csak egyetlen egy évre tegye föl magában a zsidó anya, hogy más nyelven nem beszél sem gyermekeivel, sem rokonaival, vagy ezek közül legalább azokkal nem, a kik szintén tudnak magyarul, de szintén mint ő, csak megszokottságból vagy restségből társalognak ama csunya kiferdült német nyelven; — és rövid időn egész háza magyar lesz szóra, szivire.

Ne mondják, hogy gyermekeik úgy is magyarul tanulnak az iskolában; igaz, ebben a részben nincs hiba; csak hogy az anyanyelvre nézve nem elég az iskola; a mely nyelvet csupán csak az iskolában és könyvekből tanulunk, az nem válik vérré bennünk, és azért, mihelyt az olyan gyermek kilép az iskolából, ha talán nem felejtí is el egészen, de anyanyelve semmi esetre nem lesz neki; anyanyelvre csakis az anyától, a családi körben tesz szert a gyermek, nem tanulás útján, hanem úgy, hogy azt hallja szüléjétől, azt szivja be a lelke.

És a mi szellemi életünk milyen sokat nyerne ezzel! Ha vesszük, hány ezer zsidó hölgy nem lehet el olvasmány nélkül; ha azt az élénk érdeklődést vesszük, melylyel a szellemi élet iránt viseltetnek; azt a meleg fogékonyt irodalom és művészet iránt; most mindez, parányi kivétellel, nemcsak hogy semmi hasznára nincsen a hazai szellemi életnek, sőt még kárára is van: idegen nemzetek irodalmát támogatják, idegen nemzetek szellemét terjesztik! Csak kérdezzük könyvárusainkat, kik azok, a kik a legtöbb német és francia könyveket veszik? A zsidó nők! És a kik a legtöbb német lapokat járattják? Ismét a zsidó nők! Holott ha ezen élénk érdeklődést és meleg fogékonyt a magyar szellemi élet javára fordítanák, hogy virágoznék és diszlenék akkor a hazai irodalom és művészet! Bátran állíthatni, hogy rövid idő alatt a magyar olvasók és színházlátogatók száma megkétszereződne.

Ne mondják, hogy nincs annyi szép magyar regény, mint német, vagy francia, vagy angol. Dehogy nincs, különösen a mi a szépet és jót illeti; és ha nincs, majd lesz, eredeti csak úgy, mint fordítás. Van elég tehetségünk, csak olvasó legyen, az pedig azért nincsen annyi, a mennyinek lenni kellene, és a mennyi lehetne, mivel hogy azok, a kiknek az olvasás lelki szükség, idegen nemzetek termékeivel elégitik ki azt.

Csak ezt az egyet tegyék meg tehát zsidó hölgyeink, és meglássák, pár év alatt végkép elenyészik minden idegenkedés zsidó és keresztyén közt, egyik leszünk szivben, szeretetben, csak

az Istent imádjuk majd külön templomokban, és ezt is egyformán magyar nyelven.

Mert van ám mit szeretni és becsülni a zsidóban; vannak olyan erkölcsi tulajdonságaik, melyek már harmincz év előtt egy Eötvöst indítottak tiszteletre. A hogy a zsidó nejét és gyermekét szereti, a családi élet tisztasága, kétséget nem szenved, hogy ezek a tulajdonok legfőbb indítóokai gyarapodásuknak, erről azonban most nem lehet itt tüzetesebben szólnom, mert van egy más tulajdonságuk, a mi különösen megérdemli figyelmünket, és ez a jótekonyság.

Nincsen az a kicsi zsidó község, melyben jótekonysági egylet ne volna. Ezen egyletek célja: gyámolítani az özvegyeket, árvákat és munkaképtelen öregeket; gyógyíttatni a szegény betegeket, eltemettetni a szegény halottakat, és példás buzgósággal felelnek is meg ezen emberbaráti feladatoknak, elannyira, hogy nem igen van zsidó özvegy, a kinek téli fája és kenyere ne volna, valamint árva, a ki télen meleg ruha híjában iskolába nem járhatna. A pénz, a mi e nemes célokra szükséges, részint rendes illetékekből, legnagyobb részben azonban önkéntes adakozásokból telik, a mit a tagok szombat- és ünnepnapokon, a szentírás meghallgatására fölhivatván, az egylet pénztárába felajánlanak. Nagyobb községekben rendes kör- és árvaházak, valamint szegényiskolák tartatnak fenn ezen egyletek által, és alig van nagyobb község, a melyben egy-egy férfi ezreket ne adakoznék e célra, mert nagyon jótekonny szivűek.

Eddig, mondhatni, századokon át, a mig tudniillik a zsidóság ki volt zárva a polgári jogokból, a nagy világ keveset tudott ez emberszeretetről, nem törődött az elnyomott, lenézett néposztálylyal, csak hibáit látta, erényei iránt ép olyan vak volt, mint a milyen süket emberi jogokért való esdeklése iránt.

De most, midőn ezen ohajtás teljesedésbe ment, és hazánkban is törvényül kimondatott, hogy hitvallási okokból nem lehet különbséget tenni e hon gyermekei közt, egyaránt igazságosnak kell lennünk izraelita testvéreink erényei és hibái iránt, és azért ha megróvjuk őket, a miért jobban nem buzgolkodnak a magyar nyelv meggyökereztetésében családjaik körében, és ha a jobb izlést megbotránkoztatja, hogy fürdő- és egyéb közhelyeken egyik-másik zsidó nő mintegy gazdagságát fitogtatva, arany és drága kövekkel akgatja magát tele; ugy másrészt teljes méltánylással kell lennünk mindazon nemes lelki tulajdonok iránt, melyekben e népfaj jobbjai annyira kitűnnek, testvéri szeretettel el kell ismerni bennük az érdemet, a mit az emberszeretet terén szereznek; csak így olvastjuk be ezen nemes tulajdonokat a szeretett háza testébe-lelkébe, teszszük azokat gyümölcsözővé a közre nézve, és végre csak így siettethetjük azt az időt, midőn a hazai zsidóság az elkülönítésből eredt hibákat levetközvé, egészen magyarrá válik.

Teszik is ezt nálunk most már jó részt mindenütt, de különösen a fővárosban. Nem szólok a férfiakról, mert ezeket sok esetben érdekek vezetik; de hölgyek is, a sok számos különféle czélu és irányu nőegylet közül alig van egy is, a melyben zsidó hölgyek mint igazgató- és választmányi tagok, vagy egyébkint részt ne vennének. Nagy haladás jele ez és fényes bizonyítéka a fölvilágosultságnak, mert — újra mondom — a nőegyletek körében tapasztaljuk ezt, pedig tudjuk mindnyájan, hogy bizonyos dolgokban a nők kissé „konzervatívek“; de a fölvilágosodás napja elöl minden előítélet és elfogultságnak el kell oszolnia, azért látjuk a grófnő mellett a zsidó hölgyet helyet foglalni a gyűléseken, vele közösen tanácskozni és buzgolkodni a jó és nemes ügyek körül és egyiknek sincsen oka megbánni a testvéri közeledést.

A főváros egyik legjelesebb zsidó hölgye pedig Bis chitz Dávidné, kinek arczképét ezuttal van szerencsém bemutatni. Egyaránt tisztelet tárgya ő a keresztyén és zsidó körökben, mert egyaránt tündöklő ő magyar és zsidó erényekben. Forrón szereti a hazát, a melynek nyelve az ő ajkairól és az ő szívéből gyermekei ajkaira és szívébe száll át, és ritka példája a jótékony-ságnak. Családjának és a jótékony-ságnak van szentelve élete, és mind a két téren nő és semmi más, de nő a legnemesebb értelem-ben: fáradhatlan a munkában, kifogyhatatlan a szeretetben, minden igény nélkül. A munkások közt első és mikor dicséretet aratnak, sehol sem lehet őt találni! Azért én is abban hagyom és csak a tényekre szoritkozom. Van Pesten zsidó jótékony nő-egylet, annak ő az elnöke; van azon kívül zsidó leányárvaház, annak is ő az elnöke; van továbbá zsidó levesosztó intézet, felekezeti különbség nélküli szegények számára, annak is ő az elnöke, mert egyik sem lehet el nélküle, mind a háromnak ő a lelke, ő teremti elő a szükségeseket, ő gondoskodik a rendről és pontosságról, és milyen ott a rend és pontosság! Midőn tavaly a főváros levesosztó intézeteket állított fel, bizottmányt küldött ki az ő intézetének tanulmányozására, mert az övé már akkor rég megvolt, az ő jótékony lelke jóval megelőzte volt a főváros tanácsát, és a bizottság példányszerűnek találta az ő levesosztó-intézetét. És épen ilyenek az általa vezetett többi jótékony intézetek, az árvák anyjukul, a szegények őrangyalukul szeretik, tisztelik és áldják, és ebben találja ő örömét, szórakozását és jutalmát.

Oh hogy össze...

Földváry Istvántól.

Oh hogy össze, összenézem
Azt a padot, azt az ágat,
A mely egykor fölénk hajlott,
A mely ránk veté az árnyat:
Hol a boldogságnak napja
Hajnalodni kezdett nékem,
Azt a padot, azt az ágat
Oh hogy össze, össze nézem!

Ábrándozni vissza szállok
Lelkimmel a közel multba,
Szemed két szép nefelejcsé
Mintha most is itt mosolyogna,
Oh pedig mily hamar tűntek
Ezek a szép himes álmok.
Hol az első csókot adtad,
Ott most elmerengve állok!

Lombját veszi már az ág is,
A mely egykor fölénk hajlott,
Sárga levél hull le róla,
Al g látni rajta lombot;
Kietlen ősz ül a tájon,
A hol álltunk, a hol jártunk,
Fájdalmamban azt hiszem, hogy
Álom volt csak boldogságunk!

A v e d a n g y a l.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

(Folytatás.)

Az öreget meglepte e bizalmasság, melyel az ifjak egymást szólították, s nem a leggyengédebben jegyzé meg:

— Ugy tapasztalom, hogy szövetségtek erősebb és mélyebb, mint mennyit előttem felfedezni jónak láttatok.

Ferke és Eszter lesüték szemeiket.

— Édes bátyám, én szeretem Esztert és nőül akarom venni.

Elhiszem! Nem is fogom leányom kezét tőled megtagadni, mihelyt arról bizonyos leszek, hogy családot birsz eltar-tani. Ez idő azonban még sokkal távolabb van, mint ezt bizal-masságtok gyaníthatja.

Eszter nem mert atyjára tekinteni.

— Mihelyt Eszter jobban lesz, azonnal megesküszünk.

Az indulatosság pirja futá el az öreg arczát.

— Talán biztos állomást nyertél, a nélkül, hogy szüksé-gesnek talátlad volna, ez örömhirt jóltevőddel közleni? Legyen ugy... de még akkor is fenntartom magamnak a jogot, leá-nyom kezével akként és ugy rendelkezni, a hogy üdvösnek és czélszerűnek találoom.

— Bátyám nem akarhatja boldogtalanságunkat!

— Épen ellenkezőleg, mert boldogságtokat akarom, én fo-gom meghatározni, mikor nyujthatná neked leányom ke-zét ugy, hogy ujjáról gyűrűjét lehuzhasd s a tiédde kicse-rélhesd.

— Önnek lehetetlen megtagadni beleegyezését!?

— Ismételjem, hogy itt nem beleegyezésről van szó, ha-nem az esküvő határidejéről?

— Igen, igen, az egybekelés határidejéről! Annak pár nap alatt meg kell történni.

— Ember, félni kezdek, hogy megőrültél. És miért kellene annak megtörténni?

— Hogy egyetlen szerető gyermeke meg ne gyaláztassék.

Az öreg fölemelkedék ülőhelyéből és ingó léptekkel leánya felé közeledett.

— Ő ártatlan, én vagyok egyedül a bünös! — kiáltott az ifju magán kívül. — Kimélje őt!

Ökölbe szoritott kézzel, vérvörösen állott az öreg az ifju előtt, de abban a perczen élettelenül rogyott össze.

Eszter egyetlen sikoltást hallatott, azután eszméletlenül hanyatlott vissza párnájára.

Láza hagymázában Ferke nevét kiáltotta, de hogy az hová tűnt, senki sem tudta megmondani.

Másnap eltemették az öreget, áldozatát az erénynek és bűnnek.

Eszter egyedül maradt, az apagyilkosság gyalázatával.

III.

Mig a szerencsétlen leány élet-halál között a kórágyon szenvedett, se a vigasztalás, se a szivtelen megszólás hangjai nem hatottak füleibe; mihelyt nagy-nehezen felépült, jó barátnői ke-rülni, ellenségei megszólalni és rágalmazni kezdték.

Érzékeny természete meg nem birta e megaláztatást, a mint kicsiny örökségét átvette, ő is bucsu nélkül tűnt el a vi-dékről, a hol született, a hol nevelték, és a hol szerencsét-lenné lőn.

Bungár mint életre való, tanulni szerető, részben már kép-zett fiatal ember, gonddal készíté magát elő, hogy állomást nyer-hessen, bizva kitarlásában és szorgalmában, hogy azt nemcsak megtarthatja, hanem előmenetelére is számíthat.

Három évi különmemü alkalmazkodások és hivataloskodá-sok után épen akkor nevezték ki Pesten egy terjedtebb működé-désü részvénytársulatnál titkárnak, mikor az illetén részvénytár-

sulatok még azt hitték, hogy nemcsak egyeseket, hanem az egész országot boldogíthatják.

Bungár polgári állásához mérten mondhatnók, nagy fizetéssel, komoly magaviselete, megbízhatósága és vasszorgalma által nemcsak főnöke és hivatalnoktársainak nyerte meg szeretetét és becsülését, hanem összeköttetései által oly családok körében is szívesen látott vendég lőn, kik jelentékeny vagyonnal és még jelentékenyebb befolyással rendelkeztek.

Emberünk nemcsak hamar felfogta, hanem meg is értette időszakának szellemét és irányát. A mint észrevette, hogy a világi boldogság csaknem minden eszközeivel szinte kizárólagosan a gazdagok rendelkeznek, ő is gazdag akart lenni.

Állása biztosított ugyan számára jó jövedelmet és így kényelmes megélhetést, de nem gazdagságot. Állása és összeköttetései nyomán arról is meggyőződhetett, hogy nagy összeget, olyat, a minőt gazdagságnak neveznek, rövidebb idő alatt csak is jelentősebb tőkével lehet szerezni, minthogy pedig annyija nem volt, hogy azt veszélyeztetés nélkül forgathatta volna, elhatározta, mindent elkövetni, hogy gazdagon nősiülhessen.

A titkár elfogadott vendég volt Rothlauf Sándor hirhedt gazdag bankárnál is. A bankárné többször úgy nyilatkozott ugyan, hogy legörömebb juttatná egyetlen leányát, Szidóniát, valami szegényebb grófnak, vagy bárónak feleségül, de a bankár nem gondolkozott ily fennhéjázólag, s az oly ifjak elé sem látzott elháríthatlan akadályokat gördíteni, mint a minő ifju az idő szerint Bungár Ferke volt.

Szidónia a hetenkint párszor jelentkező ifjut azzal a bizonyos — elkényeztetett nevelést jelző — közönbösséggel fogadta, mely után ép ugy a sikerre, mint az elutasításra angol módon fogadni lehet.

Ferke bizott ügyességében, kitartásában, bizott Rothlauf rokonszenvében, s nemcsak a látogatást folytatta, hanem minden látogatásnál egy oly érzelmi ígérvénynek is birtokába jutott, melyről azt hitte, hogy azzal a nagy treffert megcsinálja.

A bankár a névnapját ünnepelte. A titkár is felköszönté. A magas és magasabb vendégek között a családi lakomára őt is megmarasztották. Boldognak érezte magát, nem a kitűnő borok, vadak és sütemények élvezhetése miatt, hanem főleg azért, hogy Szidónia érzelmeire nézve szabadabb tájékozhatási tért nyerhetett.

A gazdag asztal után táncz következett.

A véletlen ugy akarta, hogy a százezres, de lángvörös ifju Kerlesz és Bungár egyszerre hívják fel a házi kisasszonyt egy négyesre.

Szidónia karját egy nem épen gömbölyű mosolylyal a titkárnak nyújtá.

A mama alkalmasint nem tudván, hogy leánya a rőt hajtól iszonyodik, nem kevéssé boszankodott.

Ferke ellenben boldogságában azt hívé, hogy ígérvényének sorszáma már ki van huzva, és oly nevetésesen begyes lépéseket tett, hogy maga a komoly bankár is elmosolyodott.

— Megzavarható szerencséje! — jegyzé meg félgunynyal az uj bank elnöke.

— Igen, igen, szerencséje — igazolá a mama az önhittség azon arczkifejezésével, mely csak a plutokrácia tulajdona.

A titkár a négyesen kívül még egy keringőt tánczolt Szidóniával, azután kezet csókolt, mind a leánynak, mind mamájának, és a bankár kézszorítása, Szidóniának egy lapos pillantása után bérkocsijába vágta magát, hogy bűvös álmaiba temetkezhesék.

A mint ezekből láthatjuk, Bungár Ferke eljárása — multját leszámítva, — kifogástalan volt.

* * *

Eszter néhány száz forintnyi örökséggel zsebében, a felöldi megyékben, becsületes és jó hirben álló, egyszersmind rendezett anyagi viszonyok közt élő családnál talált mint társalkodónő alkalmazást.

A családbeliek minden tekintetben meg voltak vele elégedve, csak folytonos komolyságát nem voltak képesek megmagyarázni.

A szerencsétlen leány nem szeretett multjáról beszélgetni, és ha mégis szólnia kellett, csak boldog gyermekéveiről emlékezett meg, és atyjának haláláról, mely által árvaságra jutott.

Bungár Ferkéről nem feledkezett meg, de hálátlanságát, hűtelenségét, és a fájdalokat, melyeket okozott, keble mélyébe temette.

Ő még gondolatban se vétett ellene. Az ifju pedig épen akkor hagyta el, mikor leginkább lett volna támaszra és védőre szüksége.

Számtalan álmatlan éjeket töltött el annak találgatásával és puhatolásával, mi lehetett indoka az ifju váratlan eltűnésének.

— Meggyalázott a nélkül, hogy valaha igazán szeretett volna — tépelődék magában, a mikor azután szabad folyást engedett bánatsajtolta könnyeinek.

Hirt nem hallott róla, de kérdezősködni sem akart utána.

Lemondott róla a nélkül, hogy gyűlölte volna. Nem tudta megfejteti, atyja baragja riasztá-e el az ifjut, vagy hűtelensége. Az ifju magaviselete csakugyan olyan is volt, melyet a legbensőbb lélekismerőnek is nehéz lett volna megfejtetni és indokolni.

Az egész viszony, melyet egy pár vonással ecsetelünk, az önzéstelen és tiszta érzelemtől eltérőleg, még legtávolabbról sem vetett oly árnyakat, melyekből anyagi érdeklődésre vagy haszonleső számításra lehetett volna következtetni.

Maga a segédlelkész is Ferkét könyelmű, de becsületes embernek ismerte.

És mégis eltűnt a nélkül, hogy attól, kit szeretni látszott, egyetlen reményt nyújtó szóval elbucsuzott volna. Eltűnt akkor, mikor szegény Eszternek legfőbb szüksége lett volna támogatása és vigasztalására.

No, de ne vágjunk elébe az eseményeknek; meglehet, hogy azok folyama kellő világot fog vetni a megmagyarázhatatlanság és indokolatlanság sötétjébe.

Eszter két lelki világban élt: a multban és jelenben. A multban emlékeinek és fájdalmainak, a jelenben állása követelményei teljesítésének s azon szent és nemes fogadalomnak, hogy multja hibáit későbbi megróhatlan magaviselete által fogja levezekleni.

Szegény leány, idegen családban, ismeretlen emberek között, példányképe lett az erény és becsületességnek.

Szomorúságában halvány arczával, bánatos szemével most talán még szebb és vonzóbb volt, mint valaha.

Hosszu időt töltött már a családnál a nélkül, hogy a falucskát, a hol laktak, elhagyta volna. Vágy és remény nélkül hivatását pontosan teljesítve, mindenkivel barátságban élt, szeretetnek és tiszteletnek örvendhetett.

A család legidősebb leánygyermeké annyira megnőtt, hogy szülői elhatározták, hogy Pesten fogják kineveltetni. Minthogy azonban sokkal jobban szerették, hogysem tőle rövidebb időre is elszakadni képesek lettek volna, abban állapodtak meg, hogy a

neveltetési időre Pestre teszik át lakásukat és így a lehető legközelebből fognak őrködni leányuk felett.

Eszter szó nélkül fogadta ez elhatározást. Árván, elhagyatva, azokat kellett követnie, kik bizonytalan időre bár, de legnélkülözhetlenebb anyagi igényeikről gondoskodtak. Pestet ugyan nem ismerte, de annyit tudott, hogy ott is süt a nap, ott is vannak tiszta ég és csillagok, s ha a tavasz és nyár megjelennek, ott is megleli virágait.

Nem nagy kedvvel, de nem is kedvetlenül követte tehát a családot.

IV.

A börze-kávéházban a bankár és a titkár egymás mellett ültek fekete kávé mellett. Bungár ellenszenvvel viseltetett ugyan ezen kávéház iránt, de mert tudta, hogy Rothlauf legtöbbször e helyet keresi fel, hogy vele gyakrabban találkozhassék, rendszeren ő is oda tartott.

Ezen időben a nagy ur és kis ur már jó ismerősök voltak. A bankár egy vagy másfél órácskát örömet szentelt az ifjuval való társalgásnak, és ha valami nagy bizalmasságot nem mutatott is, de hangja és modora azt tanusította, hogy a fiatal emberrel rokonszenvez.

Rothlauf megkülönböztetendő egyéniség volt a titkár előtt, mert a leánya Szidónia volt, Szidónia pedig egyértelmű volt egy gazdag hozományyal.

— Hány éves, titkár ur! — folytatá a bankár a már megkezdett beszélgetést.

— Husz és harmincz között.

— Na na . . . még el nem késett egészen, de nagyon kell sietnie és működnie.

Bungár nem kevéssé ijedt meg, mert azt hitte, hogy a célzás Szidóniára vonatkozik. Arcza elárulhatta, hogy nincs egészen tisztában a tétel értelmezésével és a bankár azonnal folytatta:

— Atyám eszes ember volt. Ezt csak azért bocsátom előre, hogy állításának nagyobb súlyt és több erőt kölcsönözsek. Atyámnak erős hite és meggyőződése volt, hogy a mely fiatal ember husz-harmincz éves korában, legalább huszezer forint tőkévül nem rendelkezik, abból soha sem lesz gazdag ember. Ipam még szigorubb volt ezen tétel alkalmazásában, mert nekem, hogy leánya kezét megnyerhessem, harmincezer forint tőkét, mint tulajdonomat kellett kimutatnom.

— És Rothlauf ur osztózik ezen elvekben! — kérdé a titkár, nem minden izgatottság nélkül.

— Az atyámét félig-meddig, az ipamét egészen. A korból, azaz az évekből engedek, de egyetlen forintot sem a tőkéből.

Ifju emberünk hűledezni kezdett.

— Rothlauf urnak megvolt a 30,000 forintja!?

— Egy hatodrésze igen.

— Nem neheztel meg, ha kérdezni bátorkodom, hogy szerezte meg a hiányzó 25,000 forintot?

— A mint veszszük, könnyen és nehezen. Könnyen, a menyiben sok aggodalmamba került. Nagyon szerettem választottamat és épen azért nem akartam várni. Riszkiztam. A börzét kerestem föl ötezer forintommal és játszottam.

— És . . . ? — kérdé Bungár, lélegzetét magába fojtva.

— Hat hét mulva választottamat nőmnek nevezhettem. Az ilyen riszkizást azonban nyugodt lelkiismerettel jó emberemnek nem ajánlhatom. Elveszhettem volna nemcsak választottamat, hanem megtakarított keserves keresményemet is.

(Folytatása köv.)

K a m é l i a.

(Beszély.)

Térey Máriától.

(Folytatás.)

III. Az ellentáborban.

Térjünk vissza az egyszerű felfalusi lelkészlakba s keressük fel ott Váry Ödön barátunkat.

Kamélia elmenetele után elég nagy feladat várt Hontay Lenkére, tudniillik az, hogy Váry előtt bővebben indokolja barátnője távozását s azon felül számtalan kérdésre feleljen, melyeknél nagyon kellett ügyelnie, nehogy ellenmondásokba bonyolódjék. Nagy segítségére volt azonban az, hogy Kaméliára egy valósággal létező barátnőjének nevét ruházta s így aztán Váry annak tudomására jutott, hogy Halmay Emma a kisréti lelkész leánya, látogatásra jött barátnőjéhez, most még egy ismerősénél van, azonban mielőtt Felfalut elhagyná, még be fog szólni Lenkéhez.

Váry, Hontay Lenke marasztalásának engedve, elhatározta, hogy a napot Felfalun tölti, azon édes reménnyel kecsegtetve magát, hogy életmentőjét még egyszer megláthatja. De ezen reményében keserűn csalódott, mert a nefelejcs szemü tündér nem mutatta magát többé s midőn végre este felé egy rövid sétáról visszatért, Lenke azzal fogadta, hogy Halmay Emma az esti vonattal elutazott.

Lassan-lassan sötétedni kezdett s megérkezett az éj. Várynak ugy tetszett, mintha az idő az egyszer ólomlábakat használna, az éj sem hozott enyhet számára, mert Morpheus sehogy sem akarta karjaiba fogadni s midőn hajnal felé fáradt szempillái lecsukódtak, még akkor sem hagyta békével a nefelejcs szemü tündér s a leglázasabb álmok Labyrinthjébe merült, melyből csak a kelő nap ébresztő fénye ragadta ki.

Váry barátunk fölédredvén, gyorsan fölöltözött s a lelkész és Lenke szives marasztgatását megköszönve, a félóránnyira fekvő vasuti álmáshoz indult.

De gyors lovaglása daczára, ép abban a perczen ért a pályaudvarhoz, midőn a vonat lassan, mintha épen csak reá várt volna, megindult és mit sem hajtva boszus felkiáltására, tovább haladt és ő hallhatta a tova robogó mozdony gunyos buszusüvöltését. De végre is, gondolá, a megtörtént nem lehet változtatni, majd tehát az esti vonattal utazik, addig pedig egy jó barátjánál tölti az időt, ki közel lakik a vasuti állomáshoz s kinek már rég megígérte volt, hogy meglátogatja.

Utja rövid és kellemes volt. A friss lég üdítőleg hatott reá s csakhamar eloszlata az elmúlt nyugtalan éj után fennmaradt lankadtságot. Jobbról a szép zöld erdő, melyből a legbájosabb hangverseny hangzott; balról az illatos virágoktól hullámzó rét s a mosolygó kék ég csakhamar elülték lovagunk borus gondolatait, úgy, hogy midőn barátja vidám nyári lakába lépett, neki se kellett szinlelnie a vidám mosolyt, mely ajkain lebegett.

Váry barátja élczes, vig kedélyű volt s azon kérdéssel fogadta az előbbit:

— Nemde Alfaluról jössz? Vagy még csak ezután fogsz oda menni?

— Egyik sem, kedves pajtás! Meglehet, hogy ezután még valaha elmegyek oda, de most legkisebb kedvet sem érzek ahoz.

— Hogyan?

Erre aztán Váry elbeszélte a történeteket. Midőn végre leírta életmentőjét s az őrangyalról is említést tett, barátja hirtelen magára hagyta, de csakhamar visszatért egy diszes al-

bummal kezében s egy arczképre mutatva, kérdé, ha valjon nem hasolít-e Halmay Emmához? Midőn a szemlélő meglepetve igennel válaszolt, vidáman felkaczagott és maga előtt mondá: — Tehát oda merült szép szemed világa?

Váry csodálkozva kérdé a nevetés okát és ama szavak magyarázatát; de barátja, ki nem volt más, mint Kamélia unokafivére, Somogyváry Gyula, átlátva szép huga játékát, habár nem tudta okát, nem akarta azt megrontani. Azért egy hirtelen kigondolt adomával menté magát és barátja annál könnyebben hitte el azt, mithogy egészen el volt merülve az arczkép szemléletébe, melyet aztán, mintha ahoz teljes joga volna, minden kérdés nélkül kivett az albumból s tárczájába tett.

Somogyváry ezt is nevetve nézte és midőn elutazási szándékát közlé vele, Somogyváry mindenkép igyekezett barátját a rögtöni elutazástól visszatartani, de ez nem sikerült s az esteli vonat lovagunkat magával vitte.

IV. Egy kisvárosi esküvő.

A nagy város lakója, a ki már zsenge gyermekkorától hozzá szokott a közönyös részvételen arczokhoz, saját szülővárosának legnevezetesebb ujdonságait is a „Hirvivő“-ből olvassa, és legérdekesebb eseményeire legfőlebb azt mondja, hogy „Ismét egy új régi történet“; a mulatság tengerében uszva, végre is unalmasnak találja az életet, és nem is igen foghatja fel, mint gondolhat valaki magán s legfőlebb legközelebbi hozzátartozóin kívül mások sorsával is.

De nem úgy van falun és a kisvárosban. Itt mindenki mindenkit ismer s tudja családjá egész történetét. Itt nincs gyorsposta, távirida, Hirvivő, legalább nyomtatásban nincs és mégis megtudja a legcsekélyebb eseményt is pár percz alatt az egész helység. Egy idegen megjelenése, egy esküvő képesek valóságos forrongásba hozni a lakosságot.

Ez állításunk valóságát igazolja azon jelenet is, melynek Kisréten szem- és fültanui lehetünk. Kisrét egy kies völgyben fekvő csinos kis mezőváros. Utczáin, melyek úgy látszik, széles-ségökkal akarják pótolni számuk csekély voltát, most ugyancsak nagy az élénkség; az igaz, hogy vasárnap van s így munkaszünet ideje, de a mai élénkség nem olyan, mint a rendes vasárnapé; nemcsak az utcát állja el a sok nép, hanem a házak ablakain is kíváncsi arcok kandikálnak ki és az általános kíváncsiság célpontja a paplak.

Az osztatlan figyelem azonban egyszerre másfelé fordul, mert az utcán bérkocsi tűnik föl, a mi itt esemény. Egyenesen az egyetlen vendégfogadó felé hajt. A kocsiból délcegz fiatal ember száll ki, a kapu előtt ácsorgó fiutól szobát rendeltet magának s bizonyos Halmay ur lakása után tudakozódik, mire a fiu a lelkészlakra mutatva, sürgetőleg mondja:

- Siessen, uram, mert mindjárt elindulnak.
- Hová indulnak? — kérdé az idegen csodálkozva.
- No hát az esküvőre!
- De kinek az esküvőjére?
- Erre aztán tömegesen felelték:
- Halmay Emma kisasszony esküvőjére.

Az idegen, mintha villám sujtotta volna, hirtelen elsápadt e szó hállatára. Mindazáltal közönyt igyekezett szinlelni s hidegen felelé:

— Ah! vagy úgy? arra az esküvőre? Akkor valóban sietnem kell.

Azzal gyorsan ismét a bérkocsiba termett, s a nép nagy

csodálkozására a paplakkal ellenkező irányban, a vasuti állomás felé hajtattott, hová még épen jókor érkezett.

Ismeretlenünk hátra sem tekintve, hagyta el Kisréte, pedig ki tudja, egy másodpercznyi visszapillantás nem szabadította volna-e meg hosszú napokig tartó szenvedéstől? De már késő, már rég túl volt a kis város határán, mikor az esküvőről vissza térteket a nép hangos éljenekkel fogadta.

A kisvárosiak pedig még aztán sok ideig beszéltek az esküvőről, és meg tovább ama bolondos fiatal emberről, a ki csak azért jött Kisrétre, hogy azt azon módon itt hagyja ismét.

(Vége köv.)

A napamasszony.

(V e g e.)

Emma felelni akart, a bácsi azonban gyöngédeden vállára téve kezét, mondá:

— Hadd mondjam el, édes leányom, a mi naponkint megújuló czivakodástoknál annyira feltűnt nekem. Meglehet, soká lesz, mig ismét ketten magunkban beszélgethetünk, és bizom jószágos lelkedben, hogy csak egy ujjal kell neki a jó utat megmutatni. — Tudod-e, mi az oka azoknak a csunya ingerült czivódásoknak a sok nő között és különösen az anyósok és menyek között? A gonosz nyelv, az é l e s z z a v a k, melyekre kora fiatal-ságtól rákapatjátok magatokat; az örökös helyreigazgatás és jobban tudni akarás, nem ritkán még férjetekekkel is szemben. Alacsony, gyalázatos egy fegyver ez a csipkedés, akár az indián nyila mérgezett hegyével. Holott ti nem vagytok leigázott keleti nők, sem megvetett néger nők, a kiknek fecsegésére a férj rá sem hallgat; mert ti a család közepette, nagy jogokkal, nagy befolyással foglaltok helyet, és részemről csak azt kívánám, hogy kötelességeitek is megfelelők legyenek állástoknak. A ti meggondolatlan nyelvetek hegyén, a ti csapodár kezeitekben, mindig készen hordjátok az égő kanóczot és nagy gyorsan oda is hajtjátok, mihelyt kedvezőnek találjátok rá az alkalmat. Ha én rá tartoznék: „emanczipálni“ a nőket, lelkekre mondom, mindenek előtt azzal tisztelném meg őket, hogy szavaikért ép-ny felelőssé tenném őket, mint milyenek a férfiak, és akkor azt tartom, a sebes nyelvecskék lassan-lassan a kellemetlen következmények folytán, valamivel jobban vigyáznának magukra.

— Mintha bizony a férfiak nem czivakodnának! — veté ellen Emma.

— De én a czivakodás m o d o r á r ó l szólok, kedves gyermekem. Surlódások mindenütt óhatatlanok, a hol a különböző érdekek egymásba ütköznek, de akkor mire való az a fennen magasztalt emberszeretet és műveltség, — a keresztyénségről nem is szólok — hahogy ezáltal képesek nem vagytok lehető kiméletességgel elhárítani az apró surlódásokat, a nagyobbakat és nagyokat pedig nyilt eléterjesztés útján kiegyenlíteni egymás közt? Szeretném én látni azt a napamasszonyt, és ha még annyira a hirhedt „gonoszok“ közül való volna, a melyik lassan-lassan meg ne puhulna az örökké egyforma jószág és gyöngéd figyelemmel szemben! Természetesen azért lesznek alkalmak, midőn eltérő nézetek és szándékok szemben állnak egymással. Akkor a szó kikerülhetlen. De a helyett, hogy rejtett ütegekkel sikra szállanék és: piff! paiff! csipkedéssel inditanám meg a csatát, egész egyszerüen azt mondanám: Ebből és ebből az okból nem tehetem meg, anyám, a mit kívánsz! és azután szépen körülményesen eléterjeszteném neki a dolgot, nem pedig a ti ked-

vencz szokástok szerint, hogy elhallgatnám az igazi okot és a helyette ezer semmiséget hoznék fel.

— Ép ez az, a mi lehetetlen — viszonzá Emma hévvel. — Vannak dolgok, melyekre nem lehet okot felhozni, még a férfi sem képes arra, holott elevenen érezzük: ez így van és úgy is kell annak lenni!

— Ab, kedves gyermek — mondá nevetve a bácsi. — Tehát te is az érzelmi okokkal állsz elő? Ez tulajdonképp azt jelenti, hogy megnyertem a csatát, mert ez nálatok mindig az utósó ellenvetés, mikor tudniillik elfogyott a puszkapor. De én azt el nem fogadhatom, Emmácskám, mert a mit okos fejjel gondolunk, azt mind világos szóval meg is fejthetjük, következőleg mindaz, a mit az ember elhallgat, vagy oktalanság, vagy pedig — vissza kell térnem ama csunya szóra — annyira önző, hogy szégyenli megmondani. Ez a dolog bibéje, száz esetben nem tudjátok megmondani az okot, mert mégis különösen hangzanék: Kényelemből vagy makacsságból nem teszem meg ezt és amazt.

— Nem is az mindig — mondá Emma — hanem mert már egyszer ezt így megszoktuk és most egyszerre megváltoztassuk ezen szokásunkat —

— Mely azonban a végén, tudniillik a mosott függönyökön, vagy a befőttös fazékon legkevesebbet sem változtatna. Csakhogy inkább eleven testtel megsüttetni engedjük magunkat, semhogy beismernők, miszerint ezt és azt ilyenformán is el lehet igazítani! Hát még az a gondolat, hogy a szent békesség kedvéért talán ez egyszer máskép is lehetne próbálni, holott különben meglehetősen érzékünk van a változatosság iránt; nem, ez a kívánság borzasztóbb volna mindazon förtelmeknél, melyek a világtörténelem állítása szerint, itt és ott megtörténtek légyen.

— Oh, csak ne annyira tuloznál, bácsikám! — nevetett Emma. — Azért jól tudom, hogy nem látod a nőket olyan alanti fokon, és azért nem is hiszed, hogy minden iskolai és házi nevelésünk oda lesz, a mint a házasság élet küszöbét átlépjük!

— Az iskolai és házi nevelés? csakugyan ámulva kérdelem magamban — szólta a bácsi — hová lett az, mikor azokat az ügyekví fiatal hölgyeket néhány év múlva asszonykorukban vizontlátom. Hisz úgy látszik, hogy nagy buzgósággal tanuljátok azt, a mit az ember szellemi történetéből tudni méltó; és mindabból mégis semmi sem ragad rátok? Hát az, a mi a fiut és ifjut föllekesíti és életének irányát kiszabja, csak ti irányotokban hatástalan? És a világtörténelem nagyszerű alakjai nem-e a ti számotokra is vigasztalókul és mintaképekül állnak fenn? Az ember azt hinné, hogy a ki egyszer mély részvétellel kísérte a nagy férfiak és nők életküzdelmeit, az nem nyitja ki száját panaszra különben boldog életének aprólékos bajai miatt. Valamivel több érdeklődés a nagy, általános feladatok iránt, tisztelt hölgyeim; valamivel több igazi érzés és valamivel kevesebb ugynevezett érzélgés és segítve lesz kegyeteken! Mennyivel helyesebben itélnének önök kisdud környezetükről, ahogyan nyílt tekintettel tekinthetnék át a nagy láthatárt; ahogyan felfoghatnák, mennyivel érdekesebbek a tárgyak a személyeknél; ahogyan a dolgok lényegével törődni akarnának! Még csak akkor teljesítenék önök példásan a hitvesi, házi asszonyi és anyai összes kötelességeket és ép önök volnának mellette a legboldogabbak.

Ezután csend állt be, a fiatal nő lesütött fejjel ült ott.

— Nos Emma, miért nem mondasz ellent? — kérdé végre a bácsi.

A nő rá emelte szép ragyogó szemeit.

— Azért, mert nem bírok ellent mondani, mert igazad van, bátyám! És én szót is fogadok és megteszem, a mi csak

kitelik tőlem; azt azonban, ha valjon sükerülni is fog-e úgy, a mint te hiszed, nem tudom.

— Bizonyosan sükerülni fog, édes leányom, — szólta a bácsi, fölkelve és a nő homlokára csókolva. — A ki olyan erős lélekkel meghallgatja az igazság szavát és tétovázás nélkül megadja neki a tiszteletet, az nagyokat tud végbe vinni. Magas czélokra, Emma, folyton szem előtt tartva, és szilárd akarat a szivben, akkor nem hiába fáradsz.

Lassan indultak vissza a dombról, nagy csendesség ült az egész háztájon, az ur az új ültetvényekbe kocsikáztatta édesanyját. Emmának ez épen kedvére volt, kis gyermekéhez ment, és ezzel karján sokáig ült a nagy lugasban, a honnan messzire el lehetett látni a mezőkre. Szeme a nagybátya el-elenyésző alakját követte, a ki az erdő szélén esti sétáját tette.

Két órával ezután a kis család ismét együtt ült a theasztal körül. Az enyhe éjben rózsza és jazmin illatoztak, a golyólámpát néha egy-egy nagy pillangó repeste körül, a lámpa fénye a csészekre és a körben ülő emberarcokra ömlött. Mind valamennyien derültebbeknek látszottak, mint az este.

— Szép kirándulást tettünk, — szólalt meg az anyós. — Andor megmutatta, hogy mit mindent ültetett el az utósó hetekben, és meg kell vallanom, mind egy szálig becsületére válik. Szó, a mi szó, — mondá, hátra dőleszkedve és a holdvilágított kert felé merengve — gyönyörű szép itt nálatok!

— Azért, kedves anyám — szólta Emma, kissé elpirulva és reszketeg hangon — ha csakugyan szépnek találod vidékünket, ugy-e bár, megteszed nekünk azt az örömet, és itt maradsz nálunk egész nyárára! Hogy ez Andor legforróbb ohajtása, azt tudod, és a mi én tőlem kitelik, bizonyára mindent el fogok követni, hogy jól érezd magad. És ha az utósó napokban néha kissé indulatos voltam —

De az öreg asszony nem engedte folytatni. — Nem, nem, kedves Emmácskám, soha se vádold magad, — kiáltá, mialatt szivből megcsókolta. — Mi öregek is különösek vagyunk, de csak a jó akarat meglegyen, akkor ki is lehet azt vinni! Igazad van, Andor — mondá aztán, fiához fordulva — jó szive van neki.

Andor azonban nem hallotta e szavakat; ragyogó szeme az átellenében álló nő kipirult kedves arcán csüngött; legédeesebb boldogság érzetével tölté meg az a tapasztalat, hogy fiatal neje sulyos önküzdést vitt végbe ő érte. És Emma e szerelem és büszkeséggel telt tekintet láttára olyan édes meglepődést érzett szivében, hogy abban a perczen belátta, milyen helyes az az ut, a melyet most választott. Az öreg bácsira fordítá tekintet, de ez épen most nagyon el volt merülve egy vaskos éji pille szemléletében, a mely a közeli jazminágon ringadozott.

Évek multak azóta, Emma boldog, szeretett anyául él serdülő gyermekei körében és az erőltetett nyájas viszony közte és anyósa közt idővel őszintén szivélyesre változott. Az a tudat, hogy annyi ember boldogságának megalapítója, örömmel tölti el Emmát dolgaiban, és az öreg asszony hálásan áldja meg a gyöngéd kezét, melynek gondviselése olyan szépen deríti föl neki élte alkonyát.

Az pedig aligha nem másutt is így lehetne. *)

*) Ez a cikk a „Gartenlaube“-ban, a világ legelterjedtebb lapjában jelent meg, és egy részt azért is siettem ezt bemutatni hölgyeinknek, mert nem közönséges jelenség az a tartozkodás nélküli nyíltság, melylyel ez a világlap, melynek olvasói legnagyobb részt nők, a nők házáiról szól. Ilyen jó véleménynyel van ez a lap a hölgyekről. Szerk.

Egy hét története.

Oktoberhó 20-dikán.

A népszínház megnyitása. — Az előzmények. — Égen, földön baj. — 726,000 forintos hiba. — Az új ház. — Az első pillanat. — A felavatás. — A második pillanat. — A „Leánykérők.” — A harmadik pillanat. — Jeremiás siralmi. — Rémes éjszaka. — Fejedelmek szökése. — A kérlelhetlen bíró. — Utógondolatok.

Az is, hogy éppen pénteki napon nyitották meg az új népszínházat, mutatja, mennyire biznak az intézet vezetői jó csillagokban, és jól teszik. Azért mondjuk ki mindjárt elején, hogy az első előadás nem elégitette ki a várakozásokat. Hetek és hónapokig felköltötték rá a kíváncsiságot, már előtte való héten négyszeres-ötszörös áron kapkodták a jegyeket, harmadik kézből, mert a pénztárnál már nem lehetett kapni, mindegyig elkelték; hozzá még pénteken egész nap esett az eső, a kerepesi utnak meg azon a tájon, a merre a színház áll, éppen most szakították föl a kövezetet, végre már esti 6 órakor ezernyi ezer ember állta el a járdákat, a városi biztosok szintén nem igen buzgokodtak a közlekedés szabadon tartásában, és a sok ezer ember igazán csak kinnal juthatott a nagy sártengeren keresztül az új színházhoz, természetesen tehát, hogy a nagy kíváncsiság és nagy fáradtság után kétszeresen nagy élvezetekre is tartott számot.

És a mint végre bejuthatott, ez ohajtása nem hogy csökkentett, de a mennyire lehetséges volt, még növekedett; mert maga az új épület, az egész berendezés, valóban meglepőleg szép, szebb, mint talán kellene, mert 726,000 frtba került, a miből a mostani időben — mondják sokan — legalább egy harmadot vissza lehetett volna fogni, hogy a lényegre, a jó előadásokra több teljék. Van benne valami, csak hogy a színházat nem most csinálták meg, hanem még abban az időben, mikor a világ uszott a — papirokban, és azt hitte, hogy ez mind pénz és hogy ennek az öncsalódásnak soha sem szakad vége. Mások is, nagyon sokan, és köztük államintéző fejek éltek ebben a rózsás hitben, miért tettek volna éppen e színház fejei kivételt? Megcsinálták tehát az új színház tervét, olyan nagyszerűen, a mint a csapongó képzelet ki tudta gondolni, belekezdtek a nagy munkába, és mikorra kiütt a nagy papirpusztulás, már nem lehetett megállni, azért tehát csak szépen tovább haladtak a megindult csapáson, csak egyszer meglegyen a színház, a többire nézve — majd megsegít a magyarok istene, gondolák, így épült fel az új színház, olyan tündérszépen, és rendeztetett be olyan királyi pompával.

Három emeletnyi magas a ház, a színpad fölött messzire látszó kupolával. A homlokzaton Kisfaludy Károly, Egressy Béni és Gaál József, a Peleskei nótárius szerzőjének mellszobrai láthatók.

Szépen festett tágas csarnokokon át és kényelmes lépcsőkön fel a nézőtérre jutunk. Félkörben épült, s a földszint menedékesen emelkedik hátra felé, az erkély mélyen kiugró eresze alá. Az erkélynél alig lehet kellmesebb és barátságosabb helyet képzelni; csaknem egészen körül folyja a színházat, s ha innen tekintünk szét, úgy tetszik, hogy mindenütt a színház közepén vagyunk. Hátunk mögött még az erkély mögötti sok ülőhely, körülünk a három sorban húzódó páholy, alattunk, egész bizal-

mas közelségben földszint, az erkély félkörű kerete, egészen fehér, s domboru alakzatok élénk csoportja tapad oldalaihoz.

A nézőtérnek az uralkodó színt a sötét meggyszín zárt-székek, a páholyok hasonló színű öblei és bolyhos selyemdiszitményei adják, míg a páholyok aranyos fehér alapzaton nyugosznak. Az a lap, mely egyik és másik páholy közt fennmarad, féldomborművű amorettekkel van tele. Az oszlopfejek közt egy-egy vigyorgó satyr; a legfelső sorban caryatidek, fent a boltozatot nyolcz allegorikus csoportozat népesíti.

Légszesz a páholyok oldalain nem ég sehol. Egyedül a legfelső karzat hátsó ölében van vagy öt légszeszláng, a falba vésett fülkékben és rostély között. Attól se féljen senki, hogy olyan helyre kerülhet, honnan a csillár miatt nem láthat majd a színpadra. Itt összefoglalt világosság veri szét a fényt. Egészen fent a boltozatnál van egy óriási körte alakú csillár, csupa üvegprizmából s annak közepében ég a légszesz. Ott a magasban van a szellentyű, egy nagy henger, mely a fülledt léget kivezeti; a friss lég a föld alatti helyiségekből, gőzgép segítségével árad szét. A szellentyű kopolyaira minden lépten rátalálunk, a nagy magasságban, a hátsó karzaton legsűrűbben.

Összesen 50 páholy van. Jobbról, mindjárt a színpad mellett, az első emeleten nyílik az udvari páholy, mely három más páholy nagyságával bír, egész külön társalgó teremmel s egy kisebb fülkével. Hasonló hármás páholy van balra. Ez Budapest főváros hatósága számára készült. A színpad melletti legfelső páholy a színészpáholy s közvetlen összeköttetésben áll mindkét oldalon a színpaddal. Minden páholy nyitott, azzaz erkélyszerű kiugrása van.

Az egész színház úgy van berendezve, hogy a hol csak lehet, ülőhelyet nyerjen a közönség. A legtávolabbi pontról is tisztán lehet látni a színpadot, s az előtte ülő nem akadályozhat senkit, mert a székek lépcsőzetesen emelkednek magasabbra és magasabbra. A leghátulso karzat (melybe csak 10 kr a beléptidij) szintén ily lépcsőzetes állóhely, erős vaskorlátokkal. E helyről a nézőtérből nem sokat lehet meglátni, de a színpad maga innen is kitarul.

Van mindössze 1365 ülőhely, mind kényelmes. Az állóhelyeket is beleszámítva, 2300 főnyi közönség szépen fér el a népszínházban. (A nemzeti színházban csak 1200.) A földszinten levő ülőhelyek első osztálya a körszék, ennek csoportja 15 sor, két szélső csoportja tíz sorból áll. Ezek mögött van csak a zárt-szék, s azontul állóhelyek.

Az első benyomás tehát, mondhatni: kápráztató, és minél tovább nézzük, annál kedvesebben fejlik ki előttünk a finom izlés a változatos részletek elrendezésénél, a színek összeillesztésénél, az alakzatok összeállításánál. Sehol semmi túlhalmozottság, mindenütt dísz és előkelőség, a szem nem tud betelni a nézésbe és még sem fárad belé.

Hozzá a minden zugában telt ház, a páholyokban a miniszterek, Ferenczy kisasszony, királyné ő Felsője felolvasónője; báró Edelsheim Gyula, az arisztokrácia; az erkély- és zsöllyeszékeken a főváros többi előkelőségei, a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem Korifeusai, és egyebütt és mindenütt válo-

gatott, diszes közönség, búbajos hölgyek, ragyogó öltözékekben, az idő tünt, mint a kedves álom, és mégis perczről perczre növekedett a kíváncsiság a még csak ezután következendő csudadolgok iránt.

Végre 7 óra után a mindig első vendég: király ő Felsége is megérkezett Rudolf főherczeggel és a toskanai herczeggel, harsány éljen fogadta a legmagasabb vendégeket és nyomban reá magasztos csend állt be, csak a szivek dobogtak lázasan, mert föllebbent a függöny és kezdődött az előadás, az első, a hazai színművészet új templomában.

Első volt a „Felavató”, egy alkalmi előjáték, melyet ifju Ábrányi Kornél költött és Parthényiné (Thalia) és Dancz Nina (Bohóság) előadtak. Egy kis czivódás az egész, a mit a két istenasszony végbe visz, egyik a másikat ócsárolgatva és ön magát dicsérgetve, miglen a magyar geniusz (Rákosi F.) közbe veti magát és mindegyiknek megadja az őt megillető tisztességet.

Az előjáték végeztével a csend még nagyobb volt, mint kezdet előtt, de már nem a kíváncsiságtól. A szivek sem dobogtak többé lázasan, annál jobban forogtak a szemek. Egymásra néztek az emberek, hogy: Nos mit szól hozzá? Egyik sem volt meglegedve; ennek ez, annak meg az ellen volt kifogása; mindenki úgy érezte, hogy ennél bizony sokkal jobbat is lehetett volna Magyarországon kapni, nem csak most, e korszakos alkalmal, hanem hétköznapi is, és egyik sem akarta azt bevallani. Inkább fájdalom volt, mint boszankodás, a mit érzett.

No, de ez még csak az eleje, egy előjáték, melynek hatását nehéz előre meghatározni, mert sok függ az előadástól, az előjáték sikerét meg ilyen esetben kétséssé teszi az, hogy a közreműködők nem igen játszhatják, hanem csak szavalják, a mihez nem minden színész ért. A java tehát majd ezután következik.

És újra felhúzták a függönyt és előadtak, — nem, nem adtak elő semmit, mert az csak egy pár jelenet volt „Leánykérő” czim alatt, boldogult Erdélyi József „Villám Bandi”-jából összeháztatva. Legszöbök még a népdalok lettek volna benne, csak hogy Sziklay Emilia kisasszony énekelte azokat, mikor a főváros Soldosné asszony népdalaitól van elkapatva. Erről persze, az igazgatóság semmit sem tehet, Soldosné asszony utósó perczben visszaküldte a szerződést, két Soldosné asszony pedig nincsen a világon, mondá a közönség és kezdte szólni a pénteki napot, mint a mely még ilyen késő este is kimutatja foga fehérét. Még mindig csak a végzetet szölte, nem az igazgatóságot, mely majd csak ezután fogja megmutatni, hogy mit tud és mivel tartozik a mai nagy napnak.

És újra föllebbent a függöny és előadatott egy „Jeremiás siralmi” czimü kicsi vigjáték, de a mely mégis elég nagy vala, hogy király ő Felsége és kísérete be ne várhassák a végét; a legmagasabb vendégek példáját csakhamar mások is követték és a kik végig várták, azon csudálatos fölfedezést tették, hogy a kicsi vigjáték mint hajdan Egyptom hét sovány tehenei a hét kövér teheneket, úgy elnyelte a megnyitó est minden ünnepegyességét, várakozásostól, reményestül, mintha soha a világon se lett volna. Még a fényes disz és pompa is körülötte a házban vándorkomédiások rongyos deszkabódéjává változott át, annyira szélylyelűzött ez a darab minden fantaziát, minden hitet és bizalmat az igazgatóság izlése és képessége iránt, természetesen igaztalanul; de ilyen a közönség, egyik végletéről a másikra csap át, a következő perczben megkövezi azt, a kit most istenit, épen azért, mert istenitotte, a ki emberileg megbotlott; így most is; igaz, a „Jeremiás siralmi” egy minden szellem nélküli és a mellett a jó izlést mélyen megbotránkoztató silányság, a melyről szólni sem

lehet; nagy hiba volt tehát általában elrondítani vele a színpadot; de ha veszszük, hogy az új igazgatóság csupa újdonságokkal akarta megnyitni a színházat, a mellett minden jobb tehetségeit is bemutatni ez este, — a mit azonban sok okból, szinte okosabb lett volna, későbbre halasztani, — akkor nem fogjuk ugyan menteni a hibát, de tulszigoruak sem leszünk itéletünkben. Megesett a hiba, de nem esett a kutba, mert az illetők tanulhatnak belőle, és elég fiatalok még — különösen igazgatók — hogy tanulhatnak.

Legtöbbit ért az utósó darab „A király csókja” Hubernek egy új operetteje Mátyás király korából; hanem akkorra a lelkesedés nagyon túl volt már a fagypontra; egy pár hű kéz próbált tapsolni és egy pár dal ismételtett rá, nem nagy öröme a közönségnek, a mely szeretett volna már minél előbb minél messzibbre lenni rettenetes csalódásának boszantó színhelyétől; be sem várta hát a szomorú véget, a mit a népszínház megnyitása ért.

Csakhogy ennek már négy-öt napja, azóta a boszankodás csillapult, a józan gondolkodás újra felülkerekedett a fővárosban, és általános az akarat, minden kitelhetőképen pártolni az új müintézetet, valamint a hit, hogy az igazgatóság a nagy kudarc daczára, vagy épen azért ki is érdemi majd a pártolást.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

*(Királyné ő Felsége) Gödöllőn újabb jótékonysággal tette áldottá nevét; e napokban egy szegény özvegy két leánya járult hozzá hálás köszönettel, a mért neveltetésükről nagylelküleg gondoskodni kegyeskedett.

*(Rózsás napló.) Fogthúy Vilma kisasszonyt, a hajdukerület egyik legszöbök és legműveltebb fiatal hölgyét mult héten jegyezte el Bóné Géza, fehérmegyei főjegyző Szoboszlón. — Szepsy Lajos, vingai derék postamester a napokban váltóft jegyet Mayer Paula kisasszonnyal, Mayer Ádám pancsovai elemi iskolai igazgató kedves leányával. — Gelmbacher Mihály dzsidás-ezredorvos közelébb tartá kézfogóját Szathmáry Miklós országos képviselő bájos leányával, Berta kisasszonnyal. — Kaminovics Ede fővárosi kereskedő e napokban tartá kézfogóját Laki Aranka kisasszonnyal. — Lukács Gábor nagykatái ügyvéd Szadán nőül vette Nagy Rózsa kisasszonyt, — Zrumeczky Béla fiatal földbirtokos, e hó 18-án jegyezte el Eger egyik művelt, kedves hölgyét, Andrassy Ida urhölgyet. — Budapestben Maleczky Vilmos, a nemzeti színház opera-éneke e napokban vezette oltárhoz Ellinger Josephine kisasszonyt. — Pátkai Dezső miniszteri tisztviselő a napokban tartá kézfogóját Rohacsék Juliska kisasszonnyal. — Pálffy István honvéhadnagy e hó 2-kán vezette oltárhoz Osvald Ida kisasszonyt, Pápán. — Sóváry Kálmán ügyvéd a napokban tartá esküvőjét Novák Ilonka kisasszonnyal Nagy-Károlyban. — E napokban ment végbe Czabán Dániel tanár és Kövesy Borbála kisasszony menyegzője Debreczenben. — Erzsébetfalván mult szombaton tartotta esküvőjét dr. Ballagi Géza sárospataki jogtanár Biró Gizella kisasszonnyal. — Baján e hó 25-dikán lesz Spitzer Paulin kisasszony esküvője Heimann Mór kis-zombori lakossal.

*(A nőiparegyületi) „Katalin-bál” t november 25-dikén a „Hungária” termében következő urak rendezik: Baranyi Ödön, Bernáth Béla, Braunecker Edgár báró, Erdélyi Béla, Festetich Benő gróf, Kanócz Pista, Katinszky József, Komlóssy Miklós,

Kozma György, Kubinyi Zsigmond, Kúthy Béla, Makay Dezső, Máriaffy József, Marsó Géza, dr, Matlaszkovszky István, Novák Jenő, Péchy Andor, Porzsolt Gyula, Rakovszky Antal, Stesszer József, Szilva Géza, Szűry Dénes, Tóth Lajos és dr, Wallner Adolf. A meghívók szétküldése már folyamatban van. A kik nem kaptak volna s arra igényt tartanak, e végett forduljanak a rendezőkhez, kiknél egyuttal a meghívó előmutatása mellett a belépti jegyek is (családjegy három személyre öt frtért, szeméjegy pedig kettőért) válthatók. Különben a bált megelőző három napon a rendezőség irodájában (a nemzeti szállodában,) s a bál estéjén a pénztárnál is lehet majd belépti jegyet váltani. — E nemes czélu együletet legközelebb az igazságügyi miniszterium kérte fel véleményadás végett, valjon a marianostrai rabnőknek fizetett munkadíjösszeg méltányos-e s ha nem, mennyit javasol az egyesület? Ugyan csak ez együletet ujabban több más kitüntetés is érte. A közoktatásügyi miniszterium 2000 frt államségélyt utalványozott tanodája számára, a kereskedelmi miniszterium pedig megígérte, hogy könyveit az egyület könyvkötő műhelyében fogja kötetni. A ipartanodában már megkezdődtek az előadások s ujabban két nőtanító lőn alkalmazva a régiek mellett: Tomaschek a mintarajztanoda volt növénvéke és Widder Hermin.

** (A *gazdasszonyegylet*) árvaházának építkezési költségeire eddigelé mindössze 1170 frt 71 kr adakozás folyt be. Hogy több eredmény e nemes czélra eddigelé nincs, annak oka bizonyára a budai árviz, melynek károsultjai vették igénybe hónapok óta az emberbaráti részvétet. Ezután valószínűleg ez az árvaház több adakozónak fog eszébe jutni. A második nyilvános nyugtán, mely 445 frt 31 krt mutat ki, legnagyobb összegekkel következők vannak följegyezve: Weisz Bernát, Stockinger Tamásné (másodizben) s a Corvin-páholy 50—50 frt, Sztupa György 72 frt 94 kr, az esztergomi alispán gyűjtése 41 frt 37 kr, Held Vilmosné 40 frt, Kohn Adolfné 34 frt, a győri nőegylet 34 frt, Jármay Gusztávné 20 frt, a „Könyves Kálmán“ páholy 20 frt, sat.

** (A *tabáni szegény-gyermekkert*) javára a nőegyleti választmányi tagok e hó folyamában gyermek-hangversenyt és gyermekek által betanult színmű-előadást rendeznek, melynek másorozatát nem mulasztandjuk el annak idején közölni.

** (A *Tabithaegylet*,) mely szegényeket ruhákkal, élelmi szerekkel és tűzi fával segítse, napokban kezdte meg harmadik téli működését. Méltó, hogy a résztvevő közönség támogassa. Az egyület a nyáron is 160 darab ruhát és sok ágyneműt adott a budai vízkárosultaknak. A pénzdományokat Horváth Károly segédlelkész, a ruhabelieket pedig a magyar evangélikus egyházfi fogadja el, mindkettő az evangélikus iskola épületében.

** (A *nemzeti zenede*,) mely már harminczöt éve áll fenn, e napokban közgyűlést tartott, melyben gróf Zichy Géza elnöknek, dr. Wenzel Tivadar pedig alelnöknek választattak. Elhatároztatott továbbá, hogy báró Prónay Dezső fel fog szólíttatni: ajándékozná az együletnek atyja, báró Prónay Gábor, a közelebb elhunyt sok évi elnöknek olajba festett arczképét. A zenede volt növendékei között számos ismert nevet találunk, ilyenek: Bognár Vilma, Dékán Teréz és Róza, Kocsis Irma, Mindszenti Kornélia, Rabatinszky Mária, Kvassayné, Toperczer Ilka, Voggenhuber Vilma, Nádayné, továbbá Aggházy Gyula, Auer Lipót, Bignio Lajos, Blau Jakab, Gobbi Alajos és Henrik, Goll János, Káldy Gyula, Kápolnai János, Langer Viktor, Reszler István, Siposs Antal, Soupper Jenő.

** (A *budapesti polgári iskolákba*) az idén annyi tanuló jelentkezett, hogy sokat vissza kellett utasítani. Az iskolata-

nács polgári bizottsága közelebb tartott üléséből ismételve sürgeti ezen okból ujab polgári iskolák állítását. Különösen szükséges a polgáreány iskolák szaporítása, mindenek előtt a Lipótvárosban, honnan számos növendék már nem vétethetett fel a polgáreány iskolába.

** (A *fővárosi népkonyhák*,) melyek közül kettő jelenleg is működik, jövő hó elsején ismét meg fognak nyilni. A népkonyha-bizottmány közelebb tartott ülést, melyen a pénztárnok előterjeszté, hogy a népkonyhákra adakozáskép befolyt 39,484 frt 10 kr, ebből a mult télen kiadatott 8135 frt 22 kr, azóta gyümölcsözőleg 31,348 frt 88 kr van elhelyezve. Ennek kamatai valószínűleg fedezni fogják a népkonyhák berendezését. Főlem-liti egyuttal, hogy a város 30,000 frt népkonyhaalapot kezel, melyet a főnnebi tőkével annak idején egyesíteni kell

** (A *Szerdahelyi- és Egressy- emlék*) bizottsága e napokban Feleki elnöktele alatt elhatározta, hogy e két alapon, mely összesen mintegy 10,000 frtot tesz, Szerdahelyi, Egressy, Szentpéteri és Tóth József márvány mellszobrai a nemzeti színház csarnoka, olaj festésű arczképeik pedig a nemzeti muzeum számára fognak elkészíttetni.

** (Liszt Ferencz) levelet intézett Erkel Ferenczhez, az országos zeneakadémia igazgatójához, melyben tudatja vele, hogy a zeneakadémia megnyitására haza érkezik, és örömét fejezve ki az akadémiai tanfolyam megnyitása fölött, melyhez a legszébb reményeket csatolja, értesíti Erkelt, hogy hazafiui készséggel foglalja el abban a legmagasabb zongora-kiművelési osztály személyes vezényletét.

** (Szász Károly újabb költői műve:) Szász Károly befejezte „Salamon“ czimű történeti költeményét, melyben mindenütt a monda- és krónikahagyományok nyomán járt, azzal a czéllal, hogy bizonyos értelemben helyreállítsa az elveszett hősénekeket, melyek régi krónikáinknak anyagul szolgáltak. A nagy terjedelmű költemény három főrészből áll. A két első részszel tavaly a kétszáz aranyas Nádasdy-féle akadémiai jutalmat nyerte meg, a karmadikkal mostanában készült el. Továbbá e fáradságtalan munkásságu költőnk, az akadémia megbizásából, most fog a Kriza János fölött tartandó emlékbeszéd megírásához. Kéri tehát az elhunytak barátait, hogy a jellemére és nyilvános tevékenységére vonatkozó adatokat és leveleket küldjék be hozzá, hogy így az emlékbeszéd minél tartalmasabb s jellemzőbb lehessen. A küldeményeket diszkreczióval fogja használni, s majdan, ha kívántatik, vissza is szolgáltatja.

** (Petőfi és Arany János.) Midőn Petőfi először olvasta Arany János Toldyját, melyet egy huzamban olvasott végig, első kérdése az volt: „Hány esztendő az az Arany?“ s midőn megtudta, hogy nálánál idősebb, így kiáltott fel: „Nem félek tőle!“ Most egy más adomát közölnek felüle, melyet szintén érdemes feljegyezni E szerint mikor Petőfi először olvasta Arany János verseit, annyira fellelkesült hogy elutazott, felkeresni Arany Jánost. El is ment Nagy Szalontára, de a költőt nem találta honn. Miután minden áron és azonnal kívánt vele találkozni, a szőlőskertbe utasították, hol Arany fát oltogatott. Kiment tehát a szőlőskertbe és csakugyan ott találta Aranyt egy kis vadfa beoltásával bajoskodva. „No, édes czimbora“ — volt Petőfinek első szava, — „ime, hogy veled először beszélek, azt kívánom én neked, hogy ez az általad épen most beoltott fa megfakadván, addig élj te, mig e fa derekából számodra kilehet vájni egy koporsót.“ Azt a szöveget ma „Aranykert“-nek nevezik, a fát pedig maig is mutogatják az Aranykertben, s hála az égnek, törzse még nagyon soká fejlődik oly vastagságúvá, hogy koporsót lehetne belőle tákolni.

* * (Uj találmány.) Egy helybeli gépész új szerkezetű posta velociped-et talált fel, melyet postaszolgálatra ajánl. A szerkezet három kerekű s kézzel hajtható. Hátról egy ládácska van alkalmazva a levelek részére. Legközelebb egy ily Velociped közszemlére lesz kiállítva.

* * (Az operaház), melynek építését a Hermina-téren megkezdették, körülbelül három millióba fog kerülni. Eddig 1.600.000 frt áll rendelkezésre, mely összegből évenként 300.000 frt a királyi adakozása folytán jut az operaház építésére, a mi négy év alatt, a meddig az építés tart, 1.200.000 frtot tesz, s beszámítva a sugáruti vállalat által fizetendő részleteket, az építés költségei biztosítva látszanak.

* * (Megnyitási lakoma.) A népszínház személyzete a pénzei előadás után társas ismerkedési estélyt rendezett a „Pannonia“ üvegtermében. A népszínház tagjain kívül ott voltak a nemzeti színházról: Odry, Ujházi, Vizvári, Sánta, Náday, Erkel Gyula, továbbá a hírlapirodalom több tagja, művészek és műpártolók, kik a népszínház megnyitásának szívből örvendenek.

* * (Nemzeti színház.) Sokan aggódtak azon, ha valjon az új népszínház nem dézmálja-e meg a nemzeti színház közönséget? Az aggodalom még most sincs eloszlatva, de erősebb szintén nem lett ez egy hét óta, hogy a népszínház megnyitott. Meglehet, azért, mivel ez az egy hét nem elégítette ki a hozzá kötött reményeket. Egyben minden esetre előnyben lesz a nemzeti színház fiatal testvére fölött, a műélvezet czukrában: jeles színészekben, a minőket nálunk nem igen lehet sokat összetoborozni, mert olyan színházunk, a melynél a tehetség igazán tehetségének élve, művészsé képezhetné magát, tulajdonképen csak ez az egy van nekünk széles hazában. E részben tehát nincs mit tartanunk a népszínházról, azért bár minél nagyobb közönséget hódítana magának a maga körében, a nemzeti színháznak azért mindig meglesz a maga közönsége, a mely magasabb műélvek utáni vágyból, magasabb igényekkel keresi föl a színházat, a mit csak itt találhat fel. E héten is, csupa jeleség volt, a mit itt láttunk. Az operában szombaton a „Tévedt nő“-ben Nagy Benza Ida művészi játéka és fényes öltözékével tünt ki; vasárnap — ezelőtt a népszínü estéje — „Bánk bán“-ban Balásné Melindája ragadta el a közönséget, úgy szintén Ellinger a czimszerepben, és annál inkább érdemelte meg a tapsokat, mint-hogy előtte való este még a fentnevezett operában Alfrédet énekelte, a mit csak olyan aczélhang bír ki komolyabb következmények nélkül. Kvassayné, Odry, Láng és Tallián is igen szépen énekeltek ez este. „Lohengrin“-ben végre Tannerné Elzája énekben, játékban egyaránt kedves jelenség volt; az egész operát azonban mintha már eléglené a közönség. Nem ártana tehát félre tenni azt egy időre. — A drámai előadások közül először is „Plumet öröksége“ emelendő ki, azért is, mivel pénteken, a népszínház megnyitásakor adatott és mégis szép számú közönség előtt, mert a kik benne a nagy szót viszik: Szigeti, Feleki, Vizváry, az igaz, hogy nem újságok, hanem annál nagyobb művészek. Csak az egy Molnárné új benne, a mennyiben mindig új marad, olyan kedvesen játszik. Kitűnő előadás volt e héten Ferrari „Párbaj“-a is, különösen Feleki mint Sirchy gróf mesteri alakítás volt. Utolsó részletig állítá elénk a hideg, számitó, önző, élv- és hatalomra vágyó büszke arisztokratát. Méltó helyet foglaltak mellette Prielle és Lendvayné asszonyok, valamint Náday, pedig csak kicsi szerepe volt, és Bercsényi mint Amari Mariot.

* * (Irodalom.) „A népszínház könyvtára“ című vállalat indult meg Pfeifer Ferdinand kiadásában, mely a budapesti népszínházban adandó szindarabokat fogja közzé tenni. Eddig kö-

vetkező négy füzet jelent meg: I. füzet. Fölvatás, drámai prolog írta Á. K. — II. füzet. A leánykérő, népszínű egy felvonásban. Erdélyi József Villám Bandija után írta R. — III. füzet. Jeremiás siralmi, bohózat egy felvonásban, írta Vidra Sipka. — IV. füzet. A király csókja, operette egy felvonásban írta Berczik Árpád. — Kalmár Béla a „Balaton és vidéke“ szerkesztője felkéri mindazokat, kik „Füredi emlék“ című diszalbumára előfizetni kívánnak, hogy azt a hó végeig megtenni sziveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányok száma fölül tájékozással lehessen. Előfizetési ára — mint egy időben már irtuk — 2 frt; szerző lakása Keszthely.

* * (Vegyesek.) Losonczy László nyomorban élő költőnknek, ki ő Felsége névünnepe alkalmából egy „Néphymnus“-t irt s azt a királynak Bécsbe felküldte, ő Felsége rendeletéből némi pénzsegély adatott. — Deák Ferenc a hó 17-dikén ülte meg születésnapjának 72-dik évfordulóját. A haza bölcsé ez alkalommal számos üdvözlöt kapott közéről távolról. — A nőképző-egylet leánytanodájában már több mint 150 növendék van bejegyezve. Ezek közül benn lakik 32, félélélmzésen van 8, fél-tandijas növendékek van husz, egész ingyenes pedig öt. — A országos magyar királyi zene-akademiában az ez évi tanfolyam november 8-dikán veszi kezdetét. — A vigadó első sétatangvevse nyenye mult vasárnap volt, katonai és népzenekarokkal, magán-czimbalomjátékkal és kis közönséggel. — A fővárosban közelebb alakult angol társalgó kör elnökévé Liptay Pált, jegyzőjévé pedig Palóczy Lipótot választották. E körben tagdíj nincs, de mindenki köteles angolul beszélni. Minden vendéget szivesen látnak. — A „Hungaria“ termében mult szombaton volt a vasuti és hajózási klub első társas estélye. Még nem voltak igen számosan, de mind a műkedvelői hangverseny jól sikerült, mind pedig a táncz vigan folyt. — Soldosné asszony mégis elszerződött a népszínházhoz, nem három évre ugyan, hanem csak egy évre. Az „Ördög párná“-jában már játszott is pénteken. — Az istvántéri Miklósy-féle színházat mult kedden elárverezték. Kurzweil és Temesváry épületfa-kereskedők vették meg 1251 frtért. — A z ujon épült egyetemi könyvtárt valószínűleg már jövő január havában nyitják meg. Jelenleg a nagy diszterem festvényein dolgoznak. — Jövő tavasszal a zugligetlipótmezei országut légszeszszel lesz megvilágítva, s ez által régi ohajtásuk fog teljesedésbe menni az ott levő villák birtokosainak. — Az állami leánytanodába az első másfél nap alatt negyven növendék jelentkezett. A két osztályba hetvenet vesznek föl. A budai és pesti állami tanítónőképzőben háromszáz előjegyzés történt. Jele, hogy a nővilág mindjobban neki fog a komoly tanulásnak, a mit mi évek óta sürgetünk. — Báró Wenkheim Béla csütörtökön mondott le a miniszterelnöki tárczáról és helyébe Tisza Kálmán lett miniszterelnök, báró Wenkheim pedig ismét az, a mi volt, király ő Felsége személye körüli miniszter. — Székesfehérvárról a Schobercsalád egyik fiatal tagja kiutazott Madridba, értesülést kapván, hogy a forradalom után Spanyolországba vándorolt s ott tábornokká lett Schober nem rég elhalt, hatzázezer forintnyi vagyont hagyott hátra és hogy egyetlen egyenes örököse, egy 14 éves leánya, reménytelen állapotban fekszik Madridban. — Szamosfalván románok emléket akarnak állítani dr. Ramonczai Simmonnak, ki román mivelődési czélokra 54.000 frtot hagyott. — Gróf Szapáry Gyula a népszínház megnyitási estélyén száz forintot is adott volna egy erkélyszékért, de nem kapott; ismerősei páholyából nézte az előadást. — Szigligeti népszínűvei közül a „Szökött katoná“-t 114-szer, a „A csikós“-t 109-szer, a „Két pisztoly“-t pedig 87-szer adták.

Szigeti József „Vén bakancsos“-át 63-szor s „Kisértet“-ét 42-szer.

* * (Halálozások.) Szűcs Imre, Kecskemét város egyik kerületének képviselője meghalt. A boldogult előbb mérnök volt s meglelt férfikorában kezdett jogot hallgatni. Ügyvéd, később városi kapitány, legújabbán pedig országgyűlési képviselő volt. — Elhunytak továbbá: Zsulyovszky Ivánné született Bogdány Katalin asszony e hó 10-dikén élte 36 dik évében; — Székesfehérvárott Szüts Sándorné, született Cserna Jozefa asszony e hó 14-dikén élte 28-dik évében; — Sepsi-Szentgyörgyön e hó 8-dikán Vida Dániel 1848-diki honvédőrnagy 60 éves korában; — Krajner Imre hites ügyvéd, földbirtokos, nyugalmazott jószágigazgató s a magyar tudományos akadémia volt levelező tagja e hó 5-dikén, életének 85-dik évében; — Endrődi Kupricz Sándor, Endrődi Sándor jeles fiatal költőnk édes atyja e hó 15-én 55 éves korában Veszprémben; — Szinyei Merzse Félix, a sz. István-rend kiskeresztese, Sáros-megye, Bártfa, Eperjes és kis-Szeben érdemes főispánja e hó 15-dikén élte 69-dik évében; — Gyöngy László segéd-szolgabíró és szilágysomlyói földbirtokos e hó 9-dikén élte 55-dik évében; — Malatinszky Lajos királyi állami mérnök e hó 14-dikén 45 éves korában Temesvártt. — Nagyszében Gidófalvy Istvánné született d'André Matild asszony e hó 15-dikén, 36 éves korában; — Huszóczy Dénes 1848—49-diki vitéz honvédalezredes, életének 69-dik évében; — A gömörmezei gazdasági egyet titkára: ifjabb Szentmiklóssy Antal e hó 11-én egy szerencsétlen lövés következtében. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Október 23-dikén: „Faust.“ — Október 24-dikén: „Bánk bán,“ dráma. — Október 25-dikén „Pajtáskódás.“ — Október 26-dikén: A „portici néma.“ — Október 27-dikén: „Stuart Mária.“ — Október 28-dikén: A „Hugonották.“ — Október 29-dikén: A „házasítók,“ először.

Divattudósítás.

A mi bársony-, cashemir-, posztó-, vignogne- és egyéb ruha és öltöny csak a ruhatarakban volt, mind napvilágra hozta a hűvös idő, és ugyanilyen szövetekből készülnek most is az őszi öltönyök és ruhák, olyan nagy változatosságban; mint soha. Egy divatosan elkészült ruhának mai nap olyan szeszélyes alakzatai vannak és olyan phantastikus alkalmazásai a többféle szöveteknek, hogy valóban feladat egy olyan ruha kimerítő leírása. A világosabb és sötétebb szövetekből összeállított ruhák még mindig csak olyan divatosak, mint a kockás és sima szövetekből valók; de nincs szabály arra nézve, ha valjon az egyik, vagy a másik szín legyen a fő- és alapszín, valamint arra nézve, ha valjon a kockásból, vagy a sima szövetből álljon-e a főrészt. Csak a változatosság és a disz gazdagsága, sőt fájdalom, gyakran a tulterheltség és bizarrság a mérvadó, a legdivatosabb. Szinte jól esik a szemnek, ha aztán a legújabb divat áramlata között még sima és egyszerűbb összeállításokon megpihenhet, mint például a polonaise-eken, a melyek mégis csak divatban maradnak, nem csak az őszi, de hihetőleg a téli időnyben is. Hisz nem csak felette kényelmes, de egyszersmid igen csinos is ezen a derékkal egybeszabott felöltő, melyből szép tunique-et is lehet formálni. Néhány legújabbán készült polonaise hosszasan ért le köröskörül, csak az egyik, a bal oldalon volt erős ránczokba felszedve, látni engedvén a szoknya bal oldalán levő, egész a derékig érő diszítését. A sötétkék finom posztó polonaise-eken kívül még sötétebb vignogne vagy posztóból készültek és igen divatosak; egy gesztenyeszínű faille szoknyához pedig barna posztó polonaise készült, melynek diszítése néhány rézsut végott faille-csikokból állott. E csikok két oldalt keskeny barna zsinórkákkal voltak beszegve, e zsinórkákon végig pedig egy pár arany szál csillámlott. Két sor fényes aranyozott nagy

gomb tartá össze ez öltözéket, mely valóban nem csak a divat, de az izlés követelményeinek is megfelelt.

Legújabbán még estélyi ruhákhoz is készült egy pár szép polonaise, természetesen könnyű, félig átlátszó szövetekből. E czélra legdivatosabbak a keleti izlésű, ugynevezett algiri szövetek, melyek fehér alapon élénk színekben széles selyem csikokat mutatnak, arany és ezüst szálakkal keresztül-kasul szöve. Ezen estélyi polonaise-ek sem elől, sem hátul nincsenek felhuzva, hanem csak két oldalt. Egy a csikok színeiben tartott széles csipke köríti aztán az ilyen öltönyt.

Őszi felöltőkül leginkább viselik a hátul testhez álló, elől pedig bő, hosszan leérőket, vagy szintén az elől rövidebb és hegyesen levágottakat. A bő ujjú és gazdag zsinórzásu dolmányok is igen divatosak, nem csak fekete, de kék és barna posztóból is. A himzett felöltőket is gyakran viselik most; az utczára leginkább kedveltek a szövet színében selyemmel himzett posztófélék, melyeknek ára a himzés és szövet finomságától függ. Az egyszerű, rövidebb őszi felöltők 25 frton kaphatók, a finomabbak és diszesebbek 30, 35, 40 frton, a himzettek 45, 50, 60 frtba és még többbe kerülnek.

Számrejtvény.

Róth Ilkától.

2. 1. Ezt csak magamról mondhatom,
 3. 2. 1. 10. Egyik vészes nagyhatalom,
 6. 8. 9. 4. 5. Egyik dicsőnk hű kísézője.
 9. 7. 6. 5. 4. A szesz finom izt kap tőle.
 4. 5. 2. 1. Fából és kőből lehet,
 6. 4. 3. 9. 7. Ez arattat és vettet;
 9. 4. 3. 6. 3. Halálos vést rejt foga,
 - 1—10. Szépművészet csarnoka.
- Megfejtési határidő: novemberhó 21-dike.

A f. é. 39-dik számban közölt rejtvény értelme:

L e a n d e r.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Batori Zsigray Istvánné, Muharos Mária, Kanizsai Nagy Etelka, Jánossy Lajosné, özvegy Csonth Dénesné, Máday Antónia, Korik Zsófia, Destek nővérek, Kovács Emma, Erdensohn Emilia, Vincze Csima Petronella, Eszes Annuska, Szegfű György, Devich Ferenczné, Hancsok Bittera Natalie, Fodor Erzsé, Királyhegyi Fanni, Gedeon Gáspárné, Sarkady Julia, Dosztál Lajosné, Mudry Pálkuty Janka, Popovics Irma. Fodor Erzsé, Keszely Mészáros Irén, Boda Sándorné, Kim Ida és Lilla, Szondy Emma, Lányi Ilka, Szent-Iványi Irén, Kormos Francziska, Komáromy Irma, Hellebronth Ida, Szücs Károlyné, Nagy Janka, Szikszay Eleonóra, Kápolnay Malvin, Németh-Kincses Olga, Temesváry Erzsébet, Marosy Gyuláné, Fodor Ella, Kolozsváry Miksáné, Endés Milka, Margittay Luiza, Hagara Emilia, Sárkány Szilárda, Majthényi Kiss Lóra, Darvasy Klementin, Szabó Krisztin, Kégl Olga és Juliska.

A 38-dik számban közölt rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Csima Vincze Petronella, Kiss Etelka, Nagy Flóra, Farkas Izabella.

T a r t a l o m.

Bischitz Dávidné. — Oh hogy össze... Földváry Istvántól. — A védangyal, Lauka Gusztávtól. — Kamólia, Térey Máriától. — A napam-asszony. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

M a i s z á m u n k m e l l é k l e t e: Bischitz Dávidné arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

alig fogtak az oltáshoz, mikor egy más közel fekvő háztól dühös kiáltás hallik: „Megvan! Megvan! Tűzbe a gazemberrel!” Néhányan ugyanis egy embert ép akkor kaptak rajta, mikor az égő csóvát a ház eresze alá akarta dugni. A feldühödt lakosok megragadták, s a ropogó lángtengerbe dobták, hol korommá égett.

Fehérmege Etyek és Tordacs községekben a vörheny és guga-halál oly nagy mértékben dühöng, hogy az iskolákat be kellett zárítani és egyéb óvintézkedéseket tenni e járványok megállítására. Eleinte csak gyermekek estek áldozatul a vörhenynek, most azonban már a korosabbak között is dühöng és a legtöbb esetben halálos kimenetelű.

Vidéki vegyesek. Király-Helmeczen e hó 10-dikén tánczczal összekötött hangversenyt rendeztek az ottani leégettek javára, száz forintnál több jövedelemmel; jelen voltak: báró Sennyey Pálné, és nővére báró Fiáth Jozefine, Viczmándi Ödönné, stb. — **Torontálmege** főispánja a József-falva és Istensegits községekben építendő egyház és iskola javára 772 frt 20 krt gyűjtött a megyében. — **Kolozsvári** színpadon Szalay Anna kisasszony a „Trobaudour“-ban lépett föl s hangja és előadása élénk tetszésben részesült. — **Beszterczén** néhány előkelőbb nő Fröbel-egylet-alapítását határozta el, s már meg is bizott egy választmányt, az alapszabályok kidolgozásával. — **Szakácsi** községben a szülésznő egy ujszülött kiseddet akarván megfürösztetni, a szegény gyermeket oly forró vízzel öntötte le, hogy az rövid idő múlva meghalt. — **Farkas** Miska betegen tért vissza Amerikából s zenekarának vezetését Farkas Lajos vette át. — **Debreczenben** e hó 13-dikán gyönyörű szívíványt láttak, mely ez évszakban ritka színpompában mintegy 10 perczig volt látható. A gazdaközönség hosszú és jó ószt jósol belőle. — **Sárospatakon** e hó 17-dikén éjjel a református főiskola pénztárát kirabolták, s elvittek mintegy 800 forintot.

Különfélék.

*** (*Vilmos német császár*) mult hétfőn érkezett meg Milanóba, hol a pályaudvaron a király, a trónörökös, a miniszterek, a hadi és polgári főhatóságok fogadták. Az óriási néptömeg lelkesedve üdvözölte a császárt, ki ágyudörgés s a porosz néphymnusz zenéje mellett szállt az udvari kocsiba és a fényesen diszitett városon keresztül a palotába hajtatott. Az utczákon, hol Vilmos császár végig vonult, a fogadás lelkes volt. A császár és királynak ismételve meg kellett jelenni az erkélyen. Bismarck herczeg távolmaradása azonban csorbát ejtett a nép örömen.

*** (*Báró Sina Simon*), ki hosszabb ideig súlyos betegségben szenvedett, szerencsésen felépült bajából. A báró Bécshez közel lakik falusi birtokán, honnan csak e napokban látogathatott be a fővárosba. Minthogy betegsége a legnagyobb mértékben megtámadta erejét és idegeit, orvosai a kocsizást csak oly feltétel alatt engedték meg, hogy minden rázás nélkül történjék. Ennélfogva a báró egy új szerkezetű hintót készíttetett, ugynevezett gummi-hintót, melyen már volt is egyszer Bécsben. Minden körben nagy az öröm, hogy a jótékony főúr meggyógyult.

*** (*Erny gyilkosainak elfogatásáról*) a következőket írják Galacsról: Egy ottani vendéglősnek, miután tudomására jutott a budapesti főkapitányság körözüvénye, feltűnt két ott lakó egyén, kik nappal soha sem hagyták el szobájukat, csupán este mentek el hazulról, s akkor is nagyon feltűnőleg viselték magukat. Ekkor nagyobb biztosság kedvéért összehasonlítá őket a személyleírás-

sal, s meggyőződött, hogy kikkel van dolga. Hogy a 2000 frtot el ne szalaszssa, rögtön táviratozott Budapestre, s jelentést tett a két szökevényről az ottani rendőrségnél, mely még aznap este 9 órakor elfogatta a két gonosztevőt. Az öregebbik 11 órakor strichnin-nel megmérgezte magát. Miután a mérget bevette, megcsókolta öccsét, s folytonos rángatózás között másnap reggel 7 órakor kiadta lelkét. Megvallotta halála előtt, hogy ő volt a gyilkos s kijelenté, hogy öccse nem vett részt a gyilkosságban. Ékszereik között is különféle mérgek találtattak, a fiatalabbiknál pedig egy hatsövű revolver is. Értékpapirt nem találtak nálok, s pénzek csak egy forint volt az öregebbiknél. A fiatalabbik erős őrizet alatt tartatik, s legközelebb Budapestre fog szállíthatni. Az idősbiket bonczolás végett kórházba vitték. Riedel Ignác pedig azt vallá, hogy a gyilkos egy Kossinszky László nevű egyén, a ki Lembergben tartozkodik. Ennek folytán a lembergi rendőrigazgatóság Kossinszky kipuhatolása és elfogatása végett nyomban megkerestetett, mire azonban a távirat Lembergbe érkezett volna, Kossinszky onnét már eltűnt, de az ottani rendőrség nyomát kipuhatolván, Kossinszky távirati értesítés folytán Bukarestben a császári és királyi osztrák magyar ügynök által e napokban elfogatott, s birtokában egy kitöltetlen utlevél találtatott, melyet neki Lembergben Rydelék egyik rokona adott. Ezek után a tettesek kipuhatolása és elfogatása végetti rendőri eljárás kevés idő múlva befejeztetik, s a rablógyilkosok Galacz-, Bukarest- és Lembergben összeszedetvén, az illetékes pesti fenyítő törvényszék elé fognak állíttatni.

*** (*Külföldi vegyesek.*) **Bismarck** herczegről azt írják, hogy egészségi állapota rosszabbra fordulván, miniszteri állásáról le akar köszönni. — **Lipcsében** e hó végén az ismert Liszt- és Frank-féle könyvkereskedők által a magyar és erdélyi könyvek s kéziratok — melyek közt sok felette becses darab van — el fognak árvereztetni — **Gounod** híres zeneköltő, a „Faust“ stb. szerzője, egy szerencsétlen esés alkalmával a mult héten eltörte keresztcsontját.

Megbizások tára.

A jelen félelmi hat kötet könyv és műlap szétküldése — mint a multkor szerencsém volt jelenteni — a mult hét óta folyvást eszközöltetik általam. A mely t. előfizetők tehát három hét alatt az öt megillető mellékletet postai uton meg nem kapná, az sziveskedjék engem haladéktalanul arról értesíteni, hogy a kézhez juttatás iránt intézkedjem.

Viszont én is kérem azon t. előfizetőket, a kik a lap díjával még hátralékban vannak, tegyék meg nekem azt a szivességet és küldjék be haladéktalanul.

Szamosujvárra N. K. urnőnek: El van küldve,

Sellyére S. A. urnőnek: 18 rőf szükséges hozzá.

Kolozsvárra G. E. urhölgynek: Pontosan vettem.

Debreczenbe R. B. I. urnőnek: Szives köszönet!

Nagyváradra N. K. urnőnek: Ára 15 frt.

M. Szigetre Sz. I. urnőnek: A feketét ajánlanám.

Nyiregyházára K. N. urhölgynek; 4—6 frton csinosat kapni.

Poszonyba P. P. urnőnek: A telet Kolozsvárt tölti,

Fülekre G. A. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Verseczre D. E. urnak: Igen szivesen teszem.

Muzsalyra II. P. urnőnek: Postára van adva.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztó- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos
áron árultatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan beren-
rendezett női divat és kész ruha- rak-
tárukat a legolcsóbb árak mellett a
nagyérdemű közönségnek.

A zordon idősakra!

A légvonatot tökéletesen elzáró
gyapot-hengerek, az eddig ismert egyetlen,
ezen czélnek valóban megfelelő előkészület, mely mind-
amellét nem hátráltatja az ablakok és ajtók felnyitását.
Követve a használati utasítást ezen hengerek könnyűség-
gel alkalmazhatók az ablakok és ajtók széleire, s egy
közép nagyságú ablak elzárása alig kerül 50 krba. A
hengerek rőfszámra árultatnak és kerül az ablakokra
való fehér 4 kr, barna 5 kr, ajtókra való fehér 6 és
10 kr, barna 7 és 11 krajczárba rőffe.

Helyben egy ablak-elzárás munkájáért 20 krt számítunk.
Mindennemű lábbelibe rakható pa-
rafa-talpak nőknek és uraknak egyaránt ajánlha-
tó legbiztosabb óvszer, a lábak hideg és nedvesség általi
meghülése ellen. A talpak mindennemű és nagyságú
lábbelibe egyszerűen berakhatók, s megrendelésnél
a talp hosszanak közlése keretük. Közönségesek
45 kr, finomabbak 65 és 85 kr, párja.

Rugany felezcipők kis gyermekeknek 80 kr,
lánykáknak 90 kr, hölgyeknek 1 ft 15 kr, uraknak 1 ft 60
kr párja. Legfinomabb angol magas sarku hölgycipők.

Brandner Ferencz bőrconserváló
kenőcse, a legkitünőbb szer, melynek használata
mindennemű lábbelikeket vízhatlanná tesz, tartósságukat
fokozza, s mindemelett a fénymáz alkalmazását engedti,
ugy, hogy a legfinomabb hölgycipőknél is alkalmazható,
szintugy előnyvel használható kocsiszerszam, gép-
szijak, egyáltalában minden bőrneműek épségbe tar-
tása $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$ és 1 fontot tartalmazó plehdoboz utasítással
együtt 1 forint, 1 frt 50 kr. és 3 forint,

Korcsolyák kitünő nemeit, fatalpakkal
1.60, 2.20, 3.50, 4.50, felsrófolható vasszerkezetűek 5 frt,
6 frt, 7.50, valódi amerikai Halifax 8 frt, párja.

Angol Legging (Kamaschnik) korcsolya-ók, va-
dászok és lovaglók számára. Párja 3.60-12 forintig.

Jéglpatkók a kicsúszást s elesést fagyos időjárás-
nál biztosan elhárítható gyakorlati két nemeit, párja 90
kr, és 1 forint 40 kr.

Mulattató társas-játékok legujabb neme-
it, felnőttek mint az ifjuság számára, melyekről szívesen
szolgálnak kimerítő rajzokkal ellátott árjegyzékkel,
ajánlják:

KERTÉSZ és EISERT Budapest
Dorottya-utca 2.

Írásbeli megbízások, utánvét mellett gyorsan küldetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy
Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a.
egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt
nagy raktárt tartunk a legszebb és legujabb szőnyegek-
szoba behúzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-
ből, futó- és lépesősző-
nyek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ág-, asztalterítők- flanel-
takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó áron.

**Nagy készlet smyrnai szőnyegek-
ből**

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron
alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu színezett szőnyeget fiók-raktárunkban
uj bécsi-utca 3. szám alatt

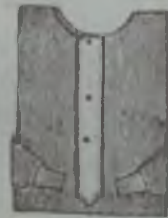
feltünőleg leszállított olcsó áron adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmetve köldünk

Duxi vagy téli ingek

ugy nadrágok is, hölgyek és urak részére, drbja 90, frt 1, 1.10, 1.30, 1.80,
2, 2.50 és feljebb.

Duxi árú gyermekek részére, a leggazdagabb választékban.

Kötött gyapju mellények hölgyek részére egyszínű színekben ujjak nél-
kül, darabja frt 2,50, 3, 3,50 4. Ugyanezek ujjakkal drbja 1 frttól feljebb.

Színházi gallérok vagy Antrék berlini pamutból, selyemmel kidolgozva,
fehérben, feketében és színesben; egy drb kisebb nagyságban frt 2, 2,50,
3, 3,25, egy drb nagyobb frt 3,50, 4, 4,50, 5, egy drb egész nagy frt 5,50
6, 6,50, 7 és feljebb.

Ugyanezek csuklyával ellátva drbonkint 1 frttal feljebb.

Kötött camaschnikból és harisnyákból a leggazdagabb választék.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fenáll 1835 óta.

Megrendelések a legpontosabb figyelemmel eszközöltetnek.

44-dik szám.

Október 31-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Orszá-g-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p				
							kelte		nyugta		
							óra	perc	perc	óra	
Okt.	31	Vasárnap	C 24 Farkas p.	C 23 Ref. eml. ü.	19 E 20 Joel próf.	2 Abirám		6	44	4	43
Nov.	1	Hétfő	Mindenszent ü.	Mindenszent. n.	20 Arthem	3 Fél böjt		6	45	4	42
	2	Kedd	Halottak emlék.	Halottak napja	21 Hilarion	4		6	46	4	40
	3	Szerda	Viktorin	Ida	22 Albina	5 Abadon		6	47	4	39
	4	Csütörtök	Boromeus Kár.	Borom. Károly	23 Jakab	6 Böjt Jer. elp.		6	49	4	38
	5	Péntek	Imre herczeg	Imre	24 Arethas	7		6	51	4	36
	6	Szombat	Lénárd hitv.	Lénárd	25 Márczián	8 Sab. Vajero		6	53	4	34

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Eperjes októberhó 20-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Szerencsés esés. — Talált holttestek. — Gyász-istenitisztelet, — Hangverseny. — Tisztelt Szerkesztőnő! Kis városunk bővelkedik most kellemes és kellemetlen hírekkel; különösen hajmeresztő és természetellenes dolgoknak voltunk tanui a múlt héten. Ugyanis itt a szt. ferenczreudiek tornyát fedték, délután az idő igen elkomorult, úgy 4 óra tájban az eső is erősebben kezdett esni, egyszerre csak a szegény munkások alatt az állvány leroskadt és két munkás majd áldozatja lett. Csak is az menté meg élteket, hogy a templom melletti lakház fedelére estek. A fedél ugyan beszakadt alattuk, ők azonban mégis életben maradtak. Az egyik esés közben belékapaszkodott egy kiálló gerendába és segélyért kiáltott, de a mibe fogódzott, az is letört alatta, és így leesett, de oly szerencsésen, hogy eszméletét ugyan ez is órák hosszára elveszítette, de szintén életben maradt, és midőn más nap ő és társa magukhoz tértek, semmire sem emlékeztek, csak a melyik egy ide g függve maradt, borzadálylyal beszélte el a kiállt halálfélelmet.

Hihetetlen, de mégis tény! Ily kis városkában, mint a miénk, rövid idő alatt két gyermekhullát találtak. Az egyiknek bűnös anyjára is nyomára jöttek és már el is van fogva.

Eperjes, Bártfa és Szeben városoknak közelebb elhalt főispánja: Szinnyey Bódogért e hó 19-dikén tartatott itt a gyász-istenitisztelet, hol többek között az itteni nőegylet is szép számmal volt képviselve és igen megható volt megjelenésök, mert mindannyian mély gyászban voltak.

E hó 31-diken sorsjátékkal és tánczczal összekötött hangversenyünk lesz az eperjesi tanítóképző intézet javára. Az első nyeremény egy 800 frt értékű, 12 személyre való asztali készlet, összes nyereménytárgy pedig 109 lesz és mind ezüstből. Egy-egy sorsjegy ára 50 kr. Szívemből kívánok jó sikert. N. K.

Szepes-Igló októberhó 18-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Tü z v é s z, — m i n i s z t e r i l á t o g a t á s. — Tisztelt Szerkesztőnő! E hó 4-dikén nagy tüzvész volt nálunk, mely hét teli csúrt és néhány épületet hamvasztott el. E szerencsétlenség-nél a helybeli tüzoltó egylet nem eléggé dicsérhető buzgóságot fejtett ki, a derék vezér, P u t s c h Tóbiás urral élén A tüzvészt a segélyül elég gyorsan megérkezett löcsei és szomszéd helységi tüzoltók közreműködésével, sikerült elszigetelni, és ekkép több közel levő házat megmenteni, így a Tavasi tanár lakta Nadler-féle csinos kerti házat is, melynek fedelét lelkes tanulók őrizték.

A másik nevezetes esemény T r e f o r t Ágoston miniszter urnak épen mára esett látogatása Iglón. A miniszter ur, mint jó gazda az idővel, több dolgot gondolt egyszerre végezhetni. Vas-
uton érkezve, meglátogatta a szepesi főispánt, gróf Cs á k y

Albint mindenszenti jószágán s vele együtt bizonyosan az új szepesi püspök, Cs á s z k a urat is Szepesalján, kit igen nemes lelkű és tudományos férfinak dicsérnek. A miniszter ur, a főispán társaságában ékezett ide, és sorban megtekinté az itteni tanintézeteket.

Egy kis epizódja e látogatásnak — melyet apró részletekig leírni nem akarunk, — még az is, hogy a jó emlékezetű miniszter ur miként ismert reá az öreg T a v a s i tanárra: „Ah! Teichengraber, vagy Tavasi, ugy-e bár? S ugy néz ki most is, mint 30 évvel azelőtt, a mikor ismerni s becsülni tanultam!” s kezét szorított vele. S a vegbucszásnál ismét kezét adva, mondá ugyanennek: „Még 30 évig maradjon ilyennek!” — „S akkor is így találkozhassunk ismét” — viszonzá Tavasi.

Az öreg érdemjeles S c h o l c z tanár irányában pedig, ki mint a II-dik osztálynak 50 éves jubilált tanára, ugyanezen osztályban lőn a miniszter urnak bemutatva, így nyilatkozott: „Ritka szerencse az ég urától, hogy egynémelyeket kiszemel, kik a nehéz, de szép tanítói pálya hivatását annyi évig megbirják. Ez is bizonyosága annak, hogy a test ugyan gyengülhet és őszül, de a lélek mindig ifju. Midőn végre magunk is kidőlünk mindnyájan, kinek-kinek az emlékezete a maga volt munkásságának körében megmarad, így ön ézen intézet II-dik osztályában s általa az egész hazában. Isten éltesse!” Örömtől és hálától ragyogott a tisztos ősz tanár arcza. És az ifjuság, mely osztályról osztályra ilyenmü jeleneteket látott, sokáig s mig él, emlékezni fog e jelenetekre, emlékezni arra, hogy az országnak a nevelés és oktatás felett őrködő szeme rajtunk is függ s reánk is kiterjeszkedik.

r. l.

A temesvári új színházat csakugyan elárverezik. Alig hangzott el a megnyitási ünnepély örömnappja, már a végrehajtó dobja szólal meg a színház előtt. A szép, új temesvári színház, a hozzátartozó vigadóval, a temesvári királyi törvényszék határozata folytán, novemberhó 24-én fog elárvereztetni. Az osztrák földhitelintézetnek 317,104 frt követelése van a társulaton; e követelés kielégítésére kerül a 640.000 frtra becsült épület végrehajtás alá.

Katona József sirhalmáról azt írják, hogy az egy domb, tele parajas, porhanyós homokkal, vad csalánnal benőve, és senki sem gondol arra, hogy a sirhalmot vasrácsal vegye körül és virágokkal diszítse. Özvegy Latkóczy Lendvayné asszony, a nemzeti színház egykor kitűnő tagja, 1 aranyat küldött e célra Kecskemét városnak.

B.-Gyarmaton e hó 25-dikén tartatott meg a hirhedt rablógyilkos, Benkó Sisa István és társai ellenében a végtárgyalás. Mily terjedelmű e tárgyalás, elképzelhető azon adatokból, hogy a vádlottak száma (miután egy időközben elhunyt) még 46;

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 89-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

44. sz.
Okt. 31-dikén.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Másokért a magunk érdekében.

Mende Bódogtól.

Mennyi szépet és nagyot nem terveztünk csak a legutóbbi időkben?!

Viszra akartuk telepíteni keletre szakadt véreinket; haza akartuk hozni szabadságharczaink egyik dicső hőségének: Rákóczy Ferencznek idegen földben porladozó hantjait; nemzeti emlékekkel akartuk megörökíteni ezeréves idoköltözésünk fordulóját.

Mi lett a sok tervből? Végképen le vannak-e verve? Vagy csak elaltatvák jobb időkig?

Hiszen az igaz, hogy a viszonyok mostohák, hogy száz égető kérdés tolul elénk minden nap, a melyek elől nincs kitérés s ezeknek parancsoló szava elnémit mindent, mindent, a minok a fenkölt gondolkodás, a nemzeti büszkeség hangot adhatna. De vajon fölmentve érezhetjük-e magunkat valóban a mulasztásokkal szemben, mint a kik megtették kötelességüket, csak hogy a siker maradt el tőle?

Aligha!

Keveset, igen keveset tettünk arra, hogy jogunk lenne fatalistikus közönnyel belenyugodni abba, a mi elmaradt. A mi csokély mozgalmat tapasztaltunk, az inkább buzgóságunk szalmatűzéről tesz tanuságot, mint arról, hogy tettünk, a mennyit tehattunk.

Fölmerül egy eszme, nemes és magasztos, méltó érzésünkhöz és képzeletünkhöz. Néha felszínen is marad egy ideig, de rendszerint elődjeinek sorsára jut: letűnik. A mag, gyakran a legjobb, elvettetik, de gondozására, gyökerének terjesztésére nem vállalkozik senki. Péter is azt mondja, hogy ő egymaga nem bírja, Pál is, a vége pedig az, hogy nem törődik vele egyik sem. Oh, ha valami felsőbb hatalom megtenné helyettünk. áldanók még az emlékét is!

És ha még valóban csak azok az eszmék bukniúnak el, a melyeknek keresztülvitelére csakugyan az összeség vállvetésére volna

szükség! Ha saját körünkben elkövetnénk mindent, a mit tőlünk minden egyestől, társadalmi hivatásunk követel! De nem úgy van. Ha módját bírjuk ejteni, akár a saját magunk iránti legközvetlenebb kötelesség alul is kibuvunk.

Részemről nem egyszer fejeztem ki bámulatomat ama kivételes buzgalom iránt, melynek emberszereteti intézményeink — bár kis számmal vannak — létüket köszönhetik s a ki, miként ön, egybeveti ama kevesek számát, kik e téren valóban működnek, s azokét, kik tétlen nézik, bizonyára osztozni fog tiszteletomban és csodálkozásomban, melylyel az eddigi eredmények iránt is viseltetnem kell.

Ama nagy emberszereteti és nemzeti érdekek között, melyeknek egy időben szószólója eredt, kiváló helyen áll például a vándor cigányok telepítése. Testben-lélekben tengve vándorol e népfaj az ország egyik végétől a másikig, most is úgy, mint évszázadok előtt. A műveltség nem érinti, a testvéri szeretet nem öleli. Nevelés nélkül és rongyosan, mint koldusok sokszor és nem ritkán mint tolvajok, csak rendkívüli esetben becsületes munkával bolyongnak faluról falura, csak a határban pihenve meg, a hol félve fogadják a hivatlan vendéget, kinnek mindene gyanus a kis ujjáig. A társadalom csak megvetést érez irányukban. Hogy is másképp? Mikor olyan népfajt lát benne, melynek hazája nincs s egész élete a kufárságon s üstfoltozáson nem terjed tovább, csak hogy még a kuruzsolás jár vele s a lopás!

Pedig a társadalom saját nagy bűnével áll szemben, midőn a megvetett, eltaszított kóbor népre tekint, melyet hasznos polgárokká, becsületes munkásokká tehetett volna régen. A rongyos, piszkos sátor, melyet keresztül jár a szél, dolgos kezeket, jó sziveket és nemes hajlamokat rejthet magában. Csak egy kis biztatásra és segélyre volna szükség, hogy hasznosíthatók legyenek. Ha ellökjük magunktól, a tunyaság és bűn vesz rajtuk erőt.

Tudjuk ezt mindnyájan s érezzük régóta, hogy változtatni kell és lehet ez állapoton. Tettünk is annyit, hogy a legtöbb megye, város és község felirt az országgyűléshez e tárgyban. Pedig ha a sok szép szó és folyamodás helyett csak minden város fogad nevelésbe egy-egy gyermeket és kenyérkeresetet nyújt egynek-egynek az öregek közül, többet lendít a barna kóborlók sorsán. A cigányok vándoréletök daczára értik nyelvünket, ismerik szokásainkat és könnyű szerrel volnának alkalmazhatók e vagy ama foglalkozásban. S e részben az egyesek, ha nem is tehetnek annyit, mint a hatóságok, de minden esetre hozzá járulhatnak a nagy munkához, melynek végeredménye habár félszázad múlva éretnek is el, mindnyájunknak hasznára és becsületére fog válni.

Nem ok nélkül elevenitem föl e közézelu indítványt oly közönség előtt, melyet nagyobbára hölgyek képeznek. A mit e téren a nők tehetnek, azt semmiféle állami vagy községi intézkedéssel nem érhetők el. Övék levén a háztartás uralma, minden gondjával és jogával egyetemben, ők választhatnának cselédségök közé ez osztályból dolgozni kész és jót ígérő egyéneket, főképen a fiatalabb nemzedékből. Nincs is talán más nehézség a dologban, mint az eldöntés leküzdése. Az idegenkedés a hozzánk nem tartozó fajoktól nekünk magyaroknak talán még inkább vérünkben van, mint más népek. De hát csakugyan olyan nagy dolog lenne egy kétségtelenül szép, eleven, eszes népfajnak közelünkben való megtérése? Mert csak erről van most szó, a kezdeményezéskor. Idővel, midőn a mostani kóbor nép apraját-nagyját a polgári élet különböző utjain fogjuk találni, a sötétebb arcuszín, az anyókák babonája és bozontos feje bizonyára nem fogja bántani a használhatókat értékét. Lesz köztük jó és rossz, mint van köztünk „fehérek“ között, a nélkül, hogy a szín akár az érdemet, akár a kárhuzatot közössé tenné.

Arra, hogy az emberiség számára e földönfutó törzs megszerzettessék, semmi sem oly alkalmas, mint hogy emberi voltáról meggyőzzük. Micsoda ehez képest a lehangzatosabb kormányrendelet? A vándorcigányok állandósítása s a föld népébe való beolvasztása nem mától holnapig tartó feladat, de fölötte megkönnyítették, ha szövevényes elméletek helyett azonnal a gyakorlati végét fogjuk meg. Lakház, iskola és műhely juttatták fokozatosan az egykori nomád népeket jelen kulturai helyzetükhöz. Ezekben kell az utat megnyitni vándorcigányaink számára is. Segíthet mindegyikünk, sőt kell is, hogy mindegyikünk segítsen.

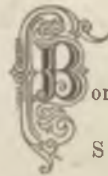
Az ember drága kincse a földnek mindenütt, de sehol mivelt vidéken annyira, mint nálunk, kik „oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene bocsátani.“ Munkás kézre, gondolatot bíró fejre itt inkább szükség van, mint bárhol egyebütt. És mi mégis eltaszítjuk magunktól, midőn parlagon kínálkozik, a mit oly nagyra kellene becsülnünk.

Nem áldozatot és nem is valami nagy kényelmetlenséget követel tőlünk egy pár ezer embernek lassankinti meghonosítása. A gazdasszony jó cselédre, a földmives hű szolgára s a mesterember szorgalmas segédre tehet szert, a minek hiányát váltig halljuk panaszolni. Csak egy kis jó akarat kell hozzá és meglesz.

Hanem persze, a mig azt várjuk, hogy „próbálja meg a szomszéd,“ soha sem érjük el, a mit megannyian kívánunk s a cigányok letelepítése jámbor ohajtásainknak ugyanabba a sorozatába kerül, a melyben annyi nemes szándék vesztegel már is.

Halottak napján.

Lithvay Viktóriától.

Boritja köd, kuszálja szél
A néma hantot, melybe költözött,
S a koszoruban fagyva a levél,
Mit kezem oda reszketőn kötött!

S ködborított néma sir felett
Zuzott kebellem állok könyezőn,
S lesem, ámitva árva lelkemet
Hogy még fölébred, hogy még vissza jön!

Hogy még fölébred, s úgy, mint egykoron,
Keblére zárva csókolgatni fog,
S azt mondja majd: „Én drága magzatom
Most újra őrző angyalod vagyok!“

Lesem, hogy majd tán megmozdul a föld
S mosolyra nyitja édes ajkait;
Oh, de felette csak a szél süvölt,
És ő folytatja örök álmait!

Boritja köd, kuszálja szél
A néma hantot, melybe költözött,
S a koszoruban fagyva a levél,
Mit kezem oda reszketőn kötött.

Alszik csendesen, már nem zavarja
Őt semmi földi kin,
S a régi bú, panasz kihalt
Elnémult ajkain!

Alszik csendesen, a mi fájt neki,
Mindennek vége lett,
Pedig mig itt a földön járt,
Oly igen sokat szenvedett!

Olyan sokat, mint jó volt és szelid;
A merre kelt, a merre járt,
Áldást hozott buoszlító keze,
És érte ő csak kint talált!

De csitt! hiszen már alszik csendesen,
Nincs többé semmi kinja már,
Sirján, a melybe lelke költözött,
A békeosztó angyal áll!

A v é d a n g y a l.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

(Folytatás.)

A bankár észrevette, hogy leánya nem idegenkedik a fiatal embertől és nem várt esetre is számolt a maga és leánya érdekével.

Felállt és kezet nyújtott Bungárnak.

A titkár nehéz gondolatoktól ostromolva hagyta el a kávéházat.

Mielőtt haza ment volna, jónak látta az utcákon baráncolni, hogy fejét kissé hűthesse és gondolatait rendezhesse. Nem tréfa dolog, mikor az ember harminc ezer forinttal száz ezreket biztosíthatna a maga számára. A Rothlauf család legbizalmasabb ismerőtől hallotta, hogy Szidónia már egyelőre 30 ezer forinttal megy az oltárhoz. De itt nem csak pénzről volt szó, hanem szerelemről is. Bungár szerelmes is volt Szidóniába.

Addig setált, addig gondolkozott, míg már-már tört szí-
vel ugyan, de még is legokosabbnak tartotta Szidóniáról le-
mondani.

Hol vegyen ő harmincezer forintot!

Szomoruan nyitott szobájába. A helyett, hogy mint munkás
és ügyes fiatal ember arról gondolkozott volna, hogy talán kedve-
zőbb feltételek mellett egy még szebb és gazdagabb leányt
szerezhet házastársul, busan szekrénye elé ült és megtakarított
pénzét kezdte számlálni. Kétezer ötszáz forintja volt készpénz-
ben. Ékszerai is megérték egy pár száz forintot. Felényinél vala-
micskével többet birt tehát azon összegnél, mint mennyivel a há-
zasulandó Rothlauf rendelkezett.

Mindenek előtt mégis szükségesnek vélte Szidónia hajla-
mait és érzelmeit jobban és biztosabban kipuhatolni.

— Ha nem szeret, hiába jelenek meg előtte s mutatom be
magamat kérőül. A harmincezer forinttal sem lesz enyém. Ak-
kor azután haszontalanul miért veszélyeztetném megtakarított
tőkémekémet? Elhatározta tehát, hogy megkezdje a puhatólást a
leány érzelmeire nézve, s csak akkor próbálkozik a bőrzén, mi-
kor már Szidónia „igenjéről“ megbizonyosodott.

Többé e napon el nem hagyta szobáját, hanem a követ-
kező napon a szokott időben látogatást tett a bankárnál. A csa-
ládtagok mindnyájan otthon voltak, sőt még két vendég is sza-
poritá a társaságot, a vörös Kerlesz, kit már a névünnepeyről
ismerünk, s a rendkívüli vagyonról ismeretes Bondon örmény, kit
még nem ismerünk. Bondon harmincz éves lehetett, hitelnek
örvendő és tiszteletben élő pokróczkereskedő s a legfőbb, már
atyjáról dugaszdag ember.

Kerlesz és Bondon ugyanazon okból és hasonló célból
udvaroltak Szidóniának. Nevezetesen, hogy Szidónia kezét és
hozományát elnyerhessék.

Kerlesz tetszett a mamának, Bondon a papának. Egy har-
madik, az ötvenes Póter gabnakereskedő, rövid éveket és rövid
boldogságot ígérhetett ugyan Szidóniának, de annál mesésebb
vagyon az özvegynek.

Ezen udvarlók voltak a Bungár vetélytársai, igazabban
szerencsétlensége.

A fiatal leány a három udvarló mellett, érzelmeivel legin-
kább a titkár felé hajlott. A milyen közönbös volt az ifju iránt,
míg azok nem nyilatkoztak, annál megközelíthetőbbé és mele-
gebbé vált későbbre.

A mint Bungár kezét csókolt, a házi asszony komor arca
azonnal kiderült.

— Haragszom titkár urra! — kezdé Szidónia enyelgő
szemrehányással.

— A legkegyetlenebb büntetést is elfogadnám, ha vétke-
met csak gyanitanám is.

— Hány napja már, hogy nem mutatta magát!?

— Istenem! hát valóban érezte nagysád hiányomat?

— Talán bizony még kívánná, hogy bevalljam?

— Isten őrizzen! Csak sejtessen nagysád és én boldog leszek.

Kerlesz zongorához ült és Strausz egyik újabb keringőjét
kezdte játszani.

Bondon a mamát mulattatta.

Szidónia és Bungár azalatt csevegtek és nevetgéltek.

Kerlesz andalító kolompolásai sem voltak képesek Roth-
laufné ő nagysága indulatosságát elfojtani.

Hirtelen felkelt ülőhelyéből, a mellékszobába ment és ked-
ves leányát maga után intette.

— Szidi, ma nagyon rutul viselted magadat.

— Hogyan, kedves mamám?

— Kerlesz és Bondon urakat egészen elnegligálod ron-
gyos gavallérod miatt.

— Kedves mamám! Hogy lehet ily kiméletlenül nyilat-
koznod?

— Gyermekek, míg azok, a kiket elhanyagolsz, már szü-
léik után is jelentős vagyonnal rendelkeznek, addig lovagod ma-
gával hordja egész vagyonát.

— Meglehet, igazad van. Csakhogy nekem sem a vörös
Kerlesz, sem a nagy orru Bondon nem kellenek.

— Akkor kedves leányom, Baxler bácsival kell majd meg-
elégedned.

— Engedelmeddel várni fogok, míg egy kedvemre való
férjet kaphatok — vagy . . .

— Micsoda vagy . . . vágott közbe ingerülten a mama.

— Papának bevallottam, kérdezd meg őt . . .

Rothlaufné ingerülten rohant férjéhez, ki egy félre esőbb
szobában ujságot olvasott.

— Micsoda „vagy“-t susog neked Szidónia?

— Hagyj nekem békét, mikor a gyapju ára naponkint le-
jebb száll.

Szidónia, mire a mama visszatért, Kerlesz széptevéseit hu-
nyorgató szemekkel hallgatta.

Rothlaufné ismét Bondonhoz szegődött. Bungár egy könyv-
ben lapozgatott, melyet Szidónia szokott olvasni.

E sorok vörös írónnal voltak aláhuzva:

„Kevés sziv van, a melyet egyedül a kincsek boldogit-
hatnak.“

A titkár előnyére magyarázta meg e sorokat is, és elége-
detten tette a könyvet a zongorára.

Mindhárman csaknem egyszerre bucsuztak el. Mikor
Bungár Szidóniának kezét csókolt, a mamát pedig Kerlesz és
Bondon foglalták el, Szidónia csak a figyelmes ifju által érthető
e szavakat hallatá:

— Emlékezzék atyám feltételére!

— S akkor remélhetek!?

Szidónia ajkaira tevé rózsaszín ujjait. Bungár a mint
az utcára érkezett, lelkesülten kiáltott fel: — Most már sza-
bad, lehet és kell riszkiroznom!

* * *

Eszter még mit sem tudott Ferkének a fővárosban való
tartzkodásáról; hivatásának élt, a mellett azonban pénzért fino-
mabb női munkákat is végezett, hogy tervét kivihesse és célját
mielőbb elérhesse.

Atyja halálával a terhek levonása után neki örökségkép
oly csekély összeg jutott, hogy fenttarthatása miatt nemcsak ál-
lásról kellett gondoskodnia, hanem még azon reményt se táplál-
hatta, hogy szüleinek szerény házikóját és kertjét valaha visz-
szaszerezheti, és hátra levő napjait szülei sirjánál fejezheti be.

Szakadatlanul munkált tehát és oly szerényen élt és gon-
dosan költött, hogy nemcsak fizetésének egy részét, hanem egész
keresményét is megtakaríthatta.

— Az évek során talán ellenségeim is elfelednek s leg-
alább nyugodtan fogok szeretteim közelében élni, imáimmal
engesztelendő ki az Istent s azokat, a kiket megbántottam.

Tehát valóban oly hiven s igazán szerette Eszter Ferkét,
a ki oly megmagyarázhatlanul hűtlenül, épen akkor hagyta el,
mikor Esztert nemcsak az eltűnés, hanem a komolyabb ingado-
zás is kétségbe ejthette?

Igen, Eszternek Ferke iránt tanásított szeretete, menten

minden földi salaktól, azon érzelmeket honosítá meg szívében, melyeknek lángja örökre ott marad a kebelben.

Eszter fogadást tett, hogy miután Ferkét elveszíté, lemondva a családi élet örömeiről, csendesesen hajadonságban fogja életét bevégezni. Beakarta bizonyítani a világnak, hogy ő nem a bűn, nem az érzékiség, hanem a tiszta hit lépcsőjén esett el.

A család, melynek körében élt és munkálkodott, naponkint jobban szerette és az egyéni tiszteletből számára a szokottnál többet juttatott.

Eszter hivatásának szentelte magát egy családi zárdában, hol mindenki örült, szórakozott s rózsaszínű reményekkel tekintgetett a jövőbe, egyedül ő élt lemondásban, ő volt szomorú.

Egyetlen nagy sebe volt, a mely sehogy sem akart begyógyulni. A titok leple, mely Ferkének hirtelen eltűnését és hűtlenségének indokait takarta.

Nem lappangott-e valami cselszövény e történet felett? Alávaló lelkek nem rágalmazták, nem árulták-e el őt gonoszságból?

De hisz ő senkinek sem vétett!

Szerelemről más ifju előtt soha sem nyilatkozott. Ha rágalmazták, bünt követtek el irányában.

A gyógyíthatlan seb megvolt ugyan, de mert tudta, hogy azt érdemetlenül viseli, keresztyéni megadással viselte.

Szegény leány, annyira félt az emberektől, hogy még Ferke tartozkodási helye, és életfolyama után se tudakozott soha.

Igy folytak napjai, csendesesen, de örömtelenül.

V.

Bungár a mint hivatalos teendőit bevégezte, nem gondolkozott másról, mint Szidóniáról, annak gazdag hozományáról s az általa szükségkép összegyűjtendő harmincezer forintról.

Mintha egy a hullámokkal küzdő hajót kellett volna megmentenie, oly szilárd elhatározással, de mégis el nem palástolható izgatossággal ment a bőrzére.

A főteremben Rothlauffal találkozott.

Bungár fülig pirult, a bankár ellenben gunyosan mosolygott. Mindkettőre nézve volt olyasmi e találkozásban, mi kellemtelenül sejtelmes érzést kelthetett.

Köszöntötték egymást a nélkül, hogy egyetlen szót váltottak volna.

Bungár eszélyes és ügyes ember volt, rizkírozott ugyan, de azzal a lehetőséggel és ovatossággal, a mely csak nagyobb vásárlásoknál eszközölhet jelentősebb és így érezhetőbb veszteséget. A bevásárlások után nem a legnyugodtabban aludt ugyan, de legalább álmai sem illúzióit, sem reményeit nem zavarták.

Végtelenül derüs napra viradott. A szép idő kedélyét emelte, reményeit fokozta. Az ügyszobákban is észrevehették, hogy vagy valami kedves meglepetésnek kellett őt találnia, vagy biztosan olyasmit vár, a mi az érzékenyebb emberek kedélyét felhangolja.

Az első eredmény előtt nem mert Szidóniához ellátogatni.

Nem hiába hitték a régiek, hogy a sors tele van rosztalakkal. Bungár ugyan megérdemelte sorsát, de a jobb rész még sem tagadja meg sajnálatát azoktól, kik a küzdelem biztos perczeiben lesznek semmivé.

A kezdet nem remélt eredményt mutatott fel. A titkár kicsiny tőkáját a szerencse megkétszerezte. Csodálhatjuk-e, ha mosolygó arcczal köszönté a legközelebbi látogatás alkalmával Szidóniát, mikor mint egykori jegyzősegéd a régi classikusokat is olvasgatta s a fentebbi idézés az ő figyelmét se kerülte ki?

Szidónia sokkal több rokonszenvet érzett irányában. hogyszem egészen közönbösen fogadhatta volna, de azért a derült egütavasznak egy felleges nyári nappal válaszolt.

— Nagyságodnak legutóbbi látogatásom alkalmával sugott szavai vezérlő csilagom lett utaimban.

— Vigyázzon ön, bogy a vihar orkánná ne változzék át; mert akkor az iránytű is megtagadja szolgálatát.

— Oh Szidónia! A révparton remélhetek-e boldogságot?

— Szavamat birja, és én azt soha sem fogom megszegni,

A kik valaha igazán szerettek, csak azok értelmezhetik hatását az ilyen nyilatkozatnak. E nyilatkozat Bungár egész jövőjére nézve határozott.

Szidónia még csak nem is képzelhette, hogy e nyilatkozattal mennyi mindent tett koczkára.

Egy részről egy fiatal és mondhatnók: szép leány, másrésztől, de ugyanazon keretben: gazdag hozomány; csodálhatjuk-e, ha az, ki boldog és gazdag akart lenni, a másik serpenyőbe mindenét odadobta!?

Mikor másodszer ment, szerencsáját megkisérteni, már többel nem rendelkezett, mint 1500 frttal. A vigadó sarkán két nőt talált, kik úgy látszott, fontosabb tárgy feletti értekezéssel voltak elfoglalva.

Bungár a legelső tekintetre felismerte Esztert. Hirtelen halálsápadttá lett s oly fordulatot tett állásában, hogy ő Esztert láthatta a nélkül, hogy az észre vehette volna.

A leány halványabb volt, mint tavaszkorára és boldogsága napjaiban. Szemei nem ragyogták többé az erőt és életet, ajkai nem mosolyogták többé a kedélységet és boldogságot, de arczaik ott ült a csendes megadás és nyugalom.

Az ifju a meglepetés első perczében úgy érezte magát, mint a gyilkos, ki áldozata szellemével találkozik. A lelkiismeret ez alkalommal szólalt meg legelsőben kebelében. Mentségére vajmi keveset hozhatott fel s az indok, mely más irányt adott érzelmeinek, e mentséget is megsemmisítette és jobb érzelmeinek szennyestöltőnyit juttatott.

Mit nem adott volna érte, ha Eszterrel többé soha sem találkozott volna!

A jók és igazak rendithetlen hittel vannak az isteni gondviselés iránt, a gonoszok csak akkor kezdenek a büntetésre gondolni és félni tőle, mikor lelkek előtt az áldozat és annak gyötrelmei és szenvedései megjelennek.

Hátha a gondviselés legszebb reményei közepett fogja őt cserben hagyni!

Bungár azon hitében, hogy törekvései célhoz vezetendik, ingadozni kezdett. A véletlenül intő jelenetektől azok is megijednek, kik a kísértetekben nem hisznek.

Mennyivel szerencsétlenebb és nyugodtabb volt ez időben Eszter, ki erkölcsiségének egyetlen fekete pontját szívének és lelkének alabastrom-talapján mutatta be!

Szegény, szenvedő leány, panasz és szemrehányás nélkül már csaknem háromnegyedét tette meg azon utnak, a mely törekvéseinek eredményéhez vezetett.

A titkár mikor késő éjjel szállására tért, csak nehezen aludt el és iszonyu álmaktól gyötörtetett.

Mikor reggel felébredt, még az is megfordult agyában, nem jobb lett volna-e az élet és öröm terheit a csendes falucskában e szegény, de munkás és igazán szerető leány oldala mellett, mint férj megosztani?

De szegényenyé lenni akkor, mikor dús gazdaggá lehet? Egy ifjusága és bája pompájában diszló rózsát egy hervatag virággal cserélni fel!

A megbánás a főváros változékony folyamú életében, könnyen támad, de könnyen is eloszlik. Délibáb, melynek a nap lehunyásával nyoma sem marad többé.

Rungár a tőzsdén veszített.

Borzasztó képzelmek kezdtek gyötrenni.

Megint játszott, megint veszített.

— Az isten ujjá! — sugá lelkiismerete és már úgy kezdte magát érezni, mint az evező éri magát a vihar által felkorbácsolt hullámok közt, ki hajójában nem bizik, hanem az uszás általi menekülésre gondol.

Mikor Szidóniát utószor meglátogatta, a bankár már fegyelmére is alig méltatta. A leány részvétteljes arcot mutatott. A sajnálkozás és részvét vigasztalás a szenvedők és koldusok, de nem a szeretők azámára.

Utolérte az örüléssel határos lelki állapot is, melyben az ember nem számol testével, habár arról számolni tartoznék is.

A szerencse kifárad, a balsors kifáradhatlan. A játék utáni napok most már azt bizonyították, hogy a jó erkölcsi hírnek örvendő titkár nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is sülyed.

Még egyszer játszott, de már ekkor a veszteség különbségét nem tudta kifizetni.

Olyan emberek pártfogása alatt hivataloskodván, kik a tőzsdén is befolyással bírtak és játszottak is, miután a tőzsdén csufosan kizárták, hivatalától is megfosztattott.

Mikor be kellett volna számolnia, sehol se találták. Megszökött. A társulatnak hatezer forint kárt csinált, mely azt mások ügyetlensége és jóhiszemősége segélyével csakhamar kiheverte.

(Vége köv.)

K a m é l i a.

(Beszély.)

Térey Máriától.

(V é g e.)

V. Két levél.

Jó idő elmúlt már Aranyhalmy Armin születésnapja óta. Az Angyalvárban minden a szokott rendben folyt, csak a fák lombja vesztette el üde zöld színét s a kedves virágok szomoruan hajták le fejcskéiket, mert már érezték a közeledő hóhér fagyos lehelét; itt volt az ősz, minden perczen azzal fenyegetve, hogy kioltja gyenge életmécsöket. A szellő busan sohajtozott körülöttük, az ég gyászfelhőbe burkolódzott s csendes eső kezdett permetezni, mintha könnyeznék.

Kamélia a kertben setál, de nem ismernék rá benne a pár hó előtt vidám, pajzán gyermekre, ki hogy magának egy kis tréfát szerezzen, álnevet vesz fel. Szép szemei elvesztették csábító fényöket, titkos epedés, és lázongó leküzdhetlen vágy komor lángja égett azokban. A kültermészet lelke belső világára látszik hatni s ő, a legszebb virág, a többivel együtt hervad s tán velök együtt szunnyad el, csakhogy az ő álma hosszabb lenne, mint azoké.

Meglehet, hogy Kaméliát is ez utóbbi gondolat foglalkoztatta, midőn áttekintve a virágokon, szemébe köny lopózott. De úgy látszik, egyszerre vidító gondolat jutott eszébe, mert méla mosolylyal ajkain, gyorsan elhagyta a kertet s atyja lakosztályába sietett.

Aranyhalmy íróasztala előtt ült s épen egy levél behajtásával volt elfoglalva, midőn leánya belépett.

— Tehát teljesítetd kérésemet, jó atyám? — kérdé.

— Igen, gyermekem, már teljesítettem, — felelt a gróf, a kész levélre mutatva, mire leánya hálásan megölelte.

A kérdéses levél Radnóthy Aladárhoz volt czimezve s Kamélia lemondását tartalmazta ennek fia: Tivadar kezéről.

Feladva a levelet, Aranyhalmy szolgája a postán egy másikat vett át, és átadván azt, gróf Aranyhalmy nem hagyva magát a társalkodónő jelenléte által zavartatni, hangosan kezdé azt olvasni:

„Kedves barátom!”

„Jelen levelem irásánál fájdalmasan érintek egy hurt keblemben, mert egy régi szép reményünket kell vele eltemetnem, tudniillik azt, hogy bennünket a barátságon kívül még szorosabb: a rokoni kötelék fog egymáshoz fűzni.”

„Eddig még nem közöltem ezt veled, mivel még reméltem, hogy fiam, ki néhány hét előtt tért vissza utazásáról, melyen titeket is meg kellett volna látogatni, megváltoztatja elhatározását. Most azonban kezdem tapasztalni, hogy minél hosszabb idő mulik el, annál inkább ragaszkodik ahhoz s így bármily rosszul esik is, kénytelen vagyok ezt veled tudatni.”

A milyen kellemetlen hatást szült volna Radnóthy Aladár ezen levele ezelőtt csak pár hóval is, ép olyan nagy örömet okozott a jelen esetben apának és leánynak egyaránt. Kaméliának, mivel ismeretlen jegyesétől egészen megszabadult, Aranyhalmynak pedig azért, mert nem ő volt a lemondó első kijelentője.

VI. Uj kikelet.

Az ősz elmúlt s az öreg tél is sirba szállt. De a Phoenix megifjodva szállt fel a hamuból s poraiból az ifju tavasz nyert életet. Zöld bársonyszőnyeg borítá a földet, zöld lomb fedte a fákat, a rét ismét ezer színű illatos virágokkal hullámozott s a legkedvesebb dalnokok: a fülemile és pacsirta versenyt énekeltek meg a természet nagyszerű ébredését.

Az Aranyhalmy kertje ismét a régi pompában diszlik s Kamélia ismét a virágok közt jár. Ő is egyszerre elaludott, mert hosszú lázas betegség zárta le szempilláit hetekig tartó öntudatlan álmra, melyből őt is új kikelet ébreszté életre. Orczáin halvány rózsaszín lehelet ömlött el s ajkain ismét mosoly lebegett, de többé nem fájdalmas, habár nem is egészen oly vidám és pajzán, mint azelőtt.

Az öreg Aranyhalmy születésnapja ismét elérkezett s Kamélia ismét koszorut köt, melyhez a nefelejtseket maga termelé, mivel még hosszabb sétát nem tehetvén, a Köves partjára nem mehetett, mással pedig nem akart szedetni.

Most is egyszerű fehér ruhát viselt, hasonlót ahhoz, melyben egy év előtt a Köves partján láttuk, s fürtjeit szintugy, mint akkor, pár természetes nefelejtés diszíté. Most is ábrándba merült, de úgy látszik, nem oly kellemesbe, mint azelőtt, mert vig mosolya bánatosná vált s szemeiben köny csillogott.

A koszoru ép elkészült, midőn hangos kocsirobogás hallatszék, mely eloszlata ábrándjait. Kamélia a zaj felé tekintett s csakhamar megismerte atyja fogatát, mely a pályaudvartól visszatért, három vendéggel, de a koci sebes hajtásánál csak az egyiket ismerte meg közülök, Somogyváry Gyulát, unokatestvérét.

Midőn Kamélia a kastélyba visszatért, a vendégek már atyja szobájában voltak. Az ajtóhoz érve, az ifju hölgy megrettent, mert egy jól ismert hang érinté.

Néhány perczig habozva tartá kezét a kilincsen.

— Mem, nem! az nem lehet! — sohajtá, aztán belépett.

Aranyhalmy észrevevén az ajtó nyílását, karon ragadá barátja fiát s Kamélia elé vezeté. De mielőtt a különös bemutatás

végbe mehetett volna, Kamélia elhalványult s pár lépést hátrálván, csodálkozva kiáltott fel:

— Hogyan, Váry ur, ön itt?!

Az ifju, ki elébb szintén megrettent volt, bánatosan felelé:

— Bocsánat, asszonyom, e név bitorlásáért.

Kamélia az „asszonyom“ szónál önkénytelen elmosolyodott, hanem midőn a hangban, melylyel az mondatott, a gúny helyett fájdalmas reszketést vett észre, csodálkozva kérdé:

— Miért kér ön tőlem bocsánatot? Hisz nekem kellene azt tennem, kedves neje nevének használásáért!

— Nőm nevének használásáért? De hisz én tudtommal még eddig nem nősültem meg!

— Nem nősült meg? Hogyan? hisz ugy tudom, hogy Halmay Emma Váry Ödönhez ment férjhez?

— Megérdemlem kegyetlenségét, asszonyom!

— Nem értem önt, uram. Miben lennék én kegyetlen? Vagy valóban nem tudná, hogy én még hajadon vagyok?

— Kegyed még nem ment férjhez?! — kiáltá az ifju, meglepetve, mialatt szemében egy örömszíkra csillant föl. — De kit vett el akkor Váry jószágigazgatóm? Hisz azt hallottam, hogy —

— Az ön jószágigazgatója Váry Ödön? — vágott szavába Kamélia, — De uram, mi akkor hát az ön neve?

— Az én nevem Radnóthy Tivadar.

Kamélia e szó hallatára előbb elhalványult, majd vérpiros lett. De csakhamar erőt vett magán s felindulását elpalástolandó, erőltetett hangon mondá:

— Hogyan? tehát ön félrevezetett volna? És miért használta épen ezen nevet?

— Bocsánat még egyszer, de e kérdésre nem válaszolhatok, mivel ezen tettemet még önmagam előtt sem tudom kellőleg indokolni, csupán a pillanat ötlete volt az. Oh! hisz én még akkor legtávolabbról sem sejtettem, hogy épen kegyed —

— Nos, miért nem folytatja? Mondja ki a végső szót; nem sejtette, hogy —

— Hogy kegyed már akkor menyasszony volt!

Kamélia többé nem igyekezett haragot szinlelni s arczán örömsugár égett, midőn pajzánul kérdé:

— Nem tudta?! De már ez csakugyan nem való! Hisz ha valaki, ugy leginkább ön volt az, kinek legjobban kellett tudnia, hogy én el voltam jegyezve!

Radnóthy csodálkozva tekintett Kaméliára, de egyszerre egy eszme villant meg agyában s szenvedélyes kézzel szolt:

— Kegyed azt mondja, hogy el volt jegyezve s az imént azt állítá, hogy nem ment férjhez. Valóban hihetek e szónak? Hogyan lehetne az? Hisz csak tegnap hallottam Várytól, midőn Kistrét mellett fekvő jószágunkon átutaztam, hogy Halmay Emmát vette nőül? Oh, nagysád, ne kinozzon s magyarázza meg szavait!

Erre aztán Somogyváry Gyula, látván az idős Radnóthy türelmetlenségét, közbe veté magát, mondván:

— Annak magyarázata igen könnyű, kedves barátom, és rövid is csak annyiból áll, hogy ámbár az igazi Váry Ödön csakugyan az igazi Halmay Emmát vette nőül, abból még nem következik, hogy Aranyhalmy Kamélia már férjnél legyen.

Tivadart a nagy meglepetés pár percze némává tette, aztán örömben uszó szemekkel közeledett Kamélia felé.

Somogyváry Gyulának barátja, az ifju Radnóthy még egy év előtt mindent tudtára adott, kivéve azt, hogy ő is álnevet vett föl, ezt csak pár nappal előbb tudta meg és most rávette Tivadart, hogy kísérje el atyját, ki ugyis szándékozott barátját Al-

falun meglátogatni, s most látván, hogy nem csalódott, midőn kitalálni vélte az okot, mely miatt Kamélia férjhez menni, Tivadar pedig nősülni nem akar, örömmel adott felvilágosítást a történetekről.

Ezalatt a fiatalok egymás előtt mentegetőztek, hanem azért mégis csak az lett a vége, hogy Kamélia határozottan kijelentette, miszerint egyedül Tivadar az oka mindennek. Tivadar a bűn egész súlyát magára is vállalta, és nagy bünbánatának először is azzal adta jelét, hogy megkérte Kamélia kezét atyjától,

Nem sokára vidám vendégkoszoru üdvözlé az új jegyespárt s Somogyváry Gyula jutalmul jó szolgálatáért a vőfélyi tisztet nyéré.

U t i v á z l a t.

Reviczky Bay Ilontól.

Folytonosan bántott, hogy míg a külföld több helyeit megismerhettem, Erdélyt, hol annyi magasztos eszme nyert életet s melynek majdnem minden göröngye honfi vérellenteltetett föl, ujra és újra közbejött akadályok folytán, még mindig nem láthatám. A mult nyáron tehát vonatra ültem, hogy ezen forró vágyam végre teljesedésbe menjen. Kőszénfüsttől körülövezve haladtunk a szemfárasztó alföldön. Fokról fokra növekedett a hőség, az utazók a kallitkák vánkosaiban kerestek menedéket, morgolódva az izzó nap-sugarak, gőzfürdők és füstburnót ellen; én azonban belátva, hogy a folytonos zugolódás semmit sem használ, merev nyugalommal húzódtam az ablakhoz, végre föltűnt szőlő borított hegyek aljában Nagyvárad, hol aztán átültem az erdélyi vonatra.

Elhagyva Váradot, darabig még folytatása következik a sikságnak, csak hogy ez már nem olyan egyhangu, mint az előbbi tájkép. A sűrűbben elszórt faluk közeit kékes zöld árnyzatban egy-egy erdő szegi, és kétoldalt törpe hegylánczolat zárja el a látatárt.

E lánczolat előrse az előttünk fölmagasló hegyeknek, melyek mind inkább jellegessé válnak, és sejtteni engedik, hogy közeledünk a Királyhágóhoz. A monda szerint Mátyás király vezette először Erdélyben ez uton seregét, innen elébb Királyutnak nevezték, és csak később változtatták át Királyhágóra.

Tompa zuhogással száguld előre a gőzló, s egyre bájosabb szint ölt a természet, de egész nagyszerűségét csak a révi állomástól kezdve fejti ki. Oly festői változatok kínálkoznak ott aztán élénk, hogy egyelőre azt sem tudtam, merre forduljak. Egy-egy alagut néhány percze elzárta előttem e fenséges látványt, de e fölötti kedvetlenségem csakhamar tovatűnt, mert még elragadóbb ponttal lepett meg a bőkezű természet, a mint a sötét alagutból kiértünk.

Magas, kopasz mészkő-sziklák között haladunk, az ég kékjét csak imitt-amott láthatjuk, oda lent a mélységben a keskeny vasuti töltéshez simulva, a Sebes-Körös vize zugó morajjal hömpölyög, sajátos zeneképen egybefolyva a mozdony egyhangu zakatolásával. Gyönyörű csoportban tornyosulnak felettünk az őssziklák, s e szeszélyes változatokat órákig ohajtottam volna szemlélni, ugyszinte fölzaklatott tudni-vágygyal a számos barlangnyilásokat átkutatni.

Itt-ott a moha-lepte szirtekre dus lombu növényzet kapaszkodik föl felé, vagy alá kuszik indáival a háborgó Körös sziklás medrébe. Különösen elragadó szép látványt nyújt e növényzet egy helyen, hol a folyó medréhez tapadt fűzérre a szirtetek magaslatáról kristály szövetü fátyolként csillámló sziporkákban robogó vizesés hull alá, az átellenes meredek szirtgerin-

ről pedig egy torony romjai mélán néznek a mélységbe. Talán a bérczi tündérek hajléka e rom.

Brádka állomást elhagyva, a hegyszoros nyílik, ezzel egyszerre a táj is más alakot nyer, és e változattal rögtön észre vesszük, hogy ez már nem csupán a tündérek birodalma, mert a kopár sziklák szemérmesen erdők lombjaiba takaróznak s a százas fák árnyában fasudarakból összeillesztett házikókkal, kiczifrázott apró templomokkal, egy-egy falucska mosolyog reánk; és nem kevesebb érdeklődéssel szemléljük most a vitor csevegő patakoktól átszeldelt, legelésző kecskékkal és viruló havasi flórával tarkált smaragd zöld gypszönyeget, mint az imént elhagyott vad vidék nagyszerű zordságát.

De nem soká elmélkedhettem, mert sebesen száguld odább a vonat, s a táj ujjalag változik. A Sebes-Körös jó barátként kísért egyideig bennünket, a bérczek laposodnak, és mintha szégyelnék törpeségüket, egyre hátrább húzódnak; a Körös is egy fordultnál elpártol tőlünk, és a lomboktól árnyékoltt sziklák aljába rejtőzik; de aztán csakbamar kövices medrében szigeteket képezve, ismét elé kerül, vesszőkből font korlátokban apró vízesésként átrobog, mérgesen morogva zug, dühöng s mintha kavargatná alulról, hajjai ide-oda hánykódnak, végre kifáradva e folytonos egyhelyben veszteglésben, egyes nagyobb köveken átsurranva, kaczer könnyedséggel odább tánczol. Csucsánál hosszan állván a vonat, huzamosban gyönyörködhettem e vízijátékban és zajlása untalan füleimbe susogta a csucsai vizimalomról szóló népregét, hogy a malom legénye fölcsapott a Mátyás király seregébe, és e molnárlegényből vált a híres kenyérmezei hős: Kinizsi.

Csucsát elhagyva, erdős, halmos vidék következik, de a Sebes-Körös összefolyásánál újabb meglepetés várt reám. Bérczoldalon festőileg emelkedik Kissebes várromja. Bástyái még meglehetősen épek, némi történelmi szerepe is jutott, 1613-ban a töröktől támogatva, Bethlen Gábor serege élén megjelent Erdélyben, hogy Báthory Gábor uralkodásától megmentse az országot és a népszerűtlenné vált utósó Báthori Bethlen elől egyelőre Kissebesbe vonult.

A rom háttérén erdőktől koszoruzott hegység vonul el, fenyveseivel a Vlegyasa havas is ott sötétlik, mint minden magasb ormu hegy, a környék időjősa.

Bubos fődélü házaival Bánfi-Hunyadot elhagyva, magas hegyekre indul velünk a vonat, a honnan még gyönyörűbb látvány kínálkozik elénk s a ködpárázatból elédomborult violakék szirtek között a pogány korból fönmaradt Gelu várromja is kivethető. Merész fordulatokban sietünk lefelé, a hegyek egyre szerényebbé válnak, s elérjük Egresst, Kolosmege nem rég elhunyt közkedességű alispánjának ősi lakával. Pár állomáson áthaladva, fölhangzott a vezető éles hangja: Kolozsvár!

A dák és római uralomtól kezdve sokkal nagyobb szerep jutott a történelemben Kolozsvár területének, semhogy azt ily rövid téren érinteni is lehetne, de még sokkal ismertebb is, hogy ismétlése érdekelt költhetne. Mindenek fölött elsőnek tartám a régi székesegyház megtekintését. Ez a faragott kövekből, góth stílusban épült templom a város főtérén emelkedik; kár, hogy nagy részét elfödik a körben épített apró épületek és csakis ha a tulsó oldalon a magas kőfalnak szobrokkal ékített boltíves kapuján áthaladunk, vehetjük ki egészen e szép régiséget. Zsigmond király siklósi fogságából kiszabadulván, mintegy hálálul építtetni kezdé e templomot, de bevégezése Hollós Mátyásra maradt. Az alapfalakat, úgy a gyönyörű czirádákat meglehetősen feketére festette már a régiség, és itt-ott a viharok által meg is rongálódott. A külön alapzaton nyugó torony színtén góth

alaku, de sokkal újabb építés, és csak alig néhány évvel végeztek be. Jobbra a főbejárattól néhány bebarnult siremlékre lettem figyelmes, a Bányfiak és Kemények nyugosznak ezek alatt. Leginkább magára vonja az idegen figyelmét a korán elhunyt Kemény bárónő siremléke, vastag érczpántokkal van a kőtábla a bástyaoszlophoz erősítve, rimekben foglalt kesergő fölirat fölött a Kemény czimer és egy domborművü koporsó, aranyozott borostyánfüzérrel látható. A főbejáratnak faragványokkal ékített góth ajtajánál megálltam, s átgondoltam az itt lezajlott országgyűléseket. Szinte hallám a honatyák dörgő szózatjait, szinte láttam a honszerelemtől áthatott ifjuság délczeg alakjait, egész elevenségökben elébem álltak a viharokkal telt, de sok dicsőséget is rejtő századok, és — nehogy a fényes árnyakat elriaszszam, halk léptekkel közeledtem az üvegfestményvel ékített, hármass góth ablak által világított főoltár emelvényéhez, melyen egykor Magyarország özvegy királynéja, a szép Izabella mély fájdalom könnyeivel szemeiben, fia, János Zsigmond fejedelmi jogáról lemondott, és a Zápolyák által őrzött Szent István koronáját is átadta az osztrák ház követeinek. A színes üvegablakon áttörő nagsugarak szívárvány színekben világíták meg az egész egyház belsejét; az ujtás által sokat veszített ez egyház belsőleg, de mi magyarok folyvást nagy kegyelettel fogjuk szemlélni e történelmi emlékü építményt.

A várbeli református templom ellenben megmaradt belsőleg is a maga eredetiségében; ezt is Mátyás király építtette, darabig a jezsuiták birták, és a reformáció terjedtével Bethlen Gábor adományozá felekezetének. Belseje az egyháznak oly terjedelmes, hogy csak egy részét használják imahelyül, de e terjedelem dacára nem bir építészeti érdeklődéssel, mivel a boltívek alacsonyan törpülnek össze. Az orgona alatti emelvényen áll a csinos kirakatu urasztala, közelében, a négyszögletü kövezet között, Bethlen Miklós sirtáblája látható, kétoldalt pedig, a falhoz lapulva, magas hátulju és faragványokkal terhelt rococo sorszék áll, e székek fölött a falon egész czimergyűjteményt találunk fölfüggesztve, legősibb erdélyi családok neveivel alájegyezve, mint patronusoké; I. Apaffi fejedelem czimere is közöttük diszlik. A gyönyörű skófiium himzésü kendőket sorra néztem, többnyire kegyeletes ajándékok ezek, az újabbkoriak közül feltűnő szép egy szószék takaró; Bánfi báróné készítménye ez, arany alapra élénk színü bársonyszálakkal virágfüzerek vannak himezve. A kelyhek között nagy érdekü a tarka zománcczos arany domborművü Rákóczi kehely.

E két érdekes egyház után megtekintém még a csinos unitárius templomot, a piaristákét, a barátokét, az utóbbiba különösen sok régi márvány siremlék van fölállítva.

A templomok után a világi ódon épületeket vettem szemügyre, s több helyen találkoztam a Báthoriaknak falakra metszett, ismert sárkányfogas czimerével. Mátyás királyunk születési házáat, ez egy emeletes épületet a mint nézegettem az ó-várban, nem birtam kibékülni azzal a gondolattal, hogy e becses régiséget katonai laktanyának használják.

Az egyetemi épületben levő régiségi osztálynál nagy érdekü, hogy az őskori s római leletek nagyobbbrészt Erdély földén találtak. A nemzeti fejedelmek korából leginkább magára vonja a figyelmet Barcsay Ákosnak skófiummal gazdagon himzett zöld bársony nyeregtakarója, és I. Apaffi fejedelem híres tanácsosának: Teleki Mihály zsölyeszéke.

Gyönyörű kilátás tárul a gróf Mikó által ajándékozott muzeum-épület erkélyéről, az egész város, a felette emelkedő hegyről pedig a fellegvár, apró épületeivel előttünk terül el.

Egy hét története.

Oktoberhó 27-dikén.

Egy jeles férfival kevesebb. — A legnagyobb hazafiság. — A közelmúltból. — Mikor lámpással keresték az embert. — Kétszeres önfeláldozás. — Bartal miniszterkorában. — Jó is, szép is. — Bartal mint hivatalkereső. — Fényes csillag sötét égen. — Az a fényes ég. — Fenn és alant. — Mitől meleg a szív? — Mitől ragyognak a csillagok? — Mikor a rózsámat megölelem. — Egy életünk, egy halálunk! — A mi drága lakótársaink.

Ismét egy jeles emberrel lettünk szegényebbek: Bartal György mult hétfőn lehelte ki lelkét, férfikora derekán, ötvennyolcz éves korában. A politikai lapok gyászkeretű czikkeiben számlálják elő a jeles férfiú aranytiszta jellemét, rendületlen hazaszeretét, a haladás iránti önzetlen lelkesedését, milyen hű volt 1848-ban és a hatvanas években és onnan tul végig, életének utolsó perczeig. Ezért a hűségért is fájlalhatjuk mélyen, hogy máris el kellett őt veszítenünk, mennyit használhatott, milyen nagy szolgálatokat tehetett volna még a hazának az olyan férfi, a ki midőn a hazának szolgálatot tehetett, kész volt minden áldozatra, a legnagyobbra is, a mire ember csak képes, a mi az önfeláldozásnál is nagyobb: kész volt oda vetni népszerelességét, kockára tenni jövőjét, csak a hazának váljék javára. Ha csak egyszer mutatta volna ezen coclesi elszántságot, akkor is fényes lap illetné meg őt hazánk évkönyveiben, hát még midőn kétszer volt arra képes! Először a 60-as években — engedjék meg hölgyeim, hogy egy keveset a politikára fordítom tekintetüket; a szép mindenütt igényt tarthat a kegyetek meleg tekintetére — tehát a 60-as években, a szomorú Schmerling-kor lehanyatlásával a viszonyok olyanok voltak, hogy az alkotmány még nem állíthatott azonnal vissza és a haza kormányát mégis hű és tiszta és biztos kezekbe kellett letenni, mert a legválságosabb idő volt az, az alkudozás ideje, mely mindössze csak hetekig, vagy hónapokig szokott tartani, azután vége, és pedig rendesen úgy, hogy a nagy közönség vállára emeli az ujkor bajnokait, azokat pedig, a kik ezen új kor lépcsőjeül szolgáltak, mint rendesen a létrát, mikor nincsen többé szükség rá, szépen a sarokba teszik. Ugyan melyik férfi, a kiből csak egy kicsi nagyravágyás van, adja magát oda létrának? Nem is igen akadt olyan férfi, bár mennyire keresték is, mondhatni, lámpással, miglen Bartalnál is bekopogtattak, félénken és kerülő utakon, mert általánosan ismerték 1848-as érületét, fogságot is szenvedett érte, és fényes jövőre bizton számolható fényes tehetségét; de a ki ezzel mit sem törődve, első szóra kész volt ama kérész életű kormány élére állni, az ő volt! Néhány hó mulva aztán vége lett az ugynevezett átmeneti kormánynak, szóról-szóra az történt vele, a mit előre lehetett látni, Bartal György szépen sarokba került, még csak országgyűlési képviselőnek sem választották, — és mint viselte a legnemesebb hazaszeretetnek ezen félreértését?

Ugy, hogy 1873-ban, midőn újra úgy álltak a viszonyok, hogy az eddigi uralkodó párt rövid idő mulva okvetlenül kénytelen lesz az ellenpártnak engedni át az ország kormányát, és olyan emberekre volt szükség, a kik hidul szolgálnak az ország ügyeinek általszállítására az innenső partról a tulsó partra, ismét Bartalra gondoltak; ne legyen ő hajó, a mely a hazaszeret-

et kincseit szállítja, hanem csak hid, álljon szép csendesen, a mig szükség lesz rá, hogy a hátán járkálhasson mások hazaszeretete, azután engedje magát újra szépen félre tenni, és Bartal György másodszor is egyetlen egy pillanatnyi habozás és gondolkodás nélkül elvállalta a nagy sokaság előtt kétes című és multat és jövőt egyaránt kockáztható feladatot, elvállalta néhány hóra a miniszteri tárczát, a ki abban az időben közel állt hozzá, csak az tudja, milyen nagy volt ez ember hazaszeretete; mint fáradozott és buzgolkodott, hogy csak minél előbb minél erősebbé tömörüljön az a párt, a mely őt lefogja szoritani miniszteri magas polczáról, hogy újra elhomályosodjék az ő egyéniségének fénye a nagy sokaság előtt — az ilyen hazafiui lélek nem csak nagy, hanem, a mi ennél sokkal nagyobb ritkaság, nagy is, szép is.

Az a különbség a nagy és szép lélek közt, hogy az utóbbi mint ember is fényesen ragyog. Mig amaz magas hegy, melynek csucsá a felhőkig ér föl, de többnyire hideg hóval takarva: emez terebélyes fa, melynek lombos ágai közt ezer fészek biztos ótalma talál és mikor az isten áldását megérleli, körülhinti vele a földet, a melylyel a lelke: a gyökere, össze van nőve. Így hintette tele Bartal György is a kört, melyben élete folyt, szép lelkének isten áldásával. A nemes czélú intézeteknek, a jótékony czélú egyleteknek buzgóbb pártolója, a tudomány és művészetnek nagyobb tisztelője nem volt nálánál, és a magánéletben, milyen szívesen szolgált és mint örült, mikor szolgálatkészségének sükere volt! Emlékszem, a 60-as években egy szegény embert valahová „be kellett tenni“, mert nagy családja volt és vagyontalan. Bizonyos vállalatnál épen a pénztárnoki állomás jött üresedésbe, a szegény embernek volt hozzá képessége, de — mit használ a képesség pártfogás nélkül! A szegény ember elpanaszolja sorsát egy valakinek, ennek a valakinek aztán eszébe jut, hogy amaz intézet egyik választmányi tagja Bartal György, ez a valaki egykor Bartallal egy miniszteriumban szolgált, igen, de mikor volt az? 1848-ban! De hátha mégis! Kapja tehát magát, elmegy Bartal Györgyhöz, és — több aztán nem is kellett, maga járta össze az egész választmányt, a szegény ember megkapta az állomást és pedig úgy, hogy a biztosítéokra nézve, a mit le kellett tennie, jó sokáig elnézéssel voltak, és még hány ilyen és ehez hasonló szép vonásokat tudnék felőle elbeszélni! az a készség, melylyel a szegényeket segélyezte, titkon, nehogy valaki megtudja! Ne is tudja meg senki más, még holta után sem szeretné; hiszen épen az, hogy annyira minden igény nélkül, tisztán csak magáért a jóért tette a jót, volt az ő lelkének ezek felett megkülönböztető jellemvonása; egy csillag, a ki az éjben tündököl.

De mi az a sok fényes csillag ott, tul a városon! Hogy libegnek-lobognak az esteli sötétben, mint a nyári léghen lengő virágok! Azután olyan alant tündökölnék és felettük a magasban ismét csillagok; hogyan, talán bizony két ege lett a világnak? Ugy van, az ott fenn a szeretet, emez meg a kegyelet ege, a temető, itt is csillagokat tüztek ma föl, hadd világítsák meg a koszorukat, hátha az alattuk porlók meglátják, hogy a miért tőlünk elköltöztek, szívünkben azért élnek, csak

ugy, mint annakelőtte. Halottak napja van, oly szép egy ünnep ez, úgy fölmelegedik tőle a lélek! Hogy özönlik a sok ember, gazdag, szegény, öreg, ifju egyaránt már napok óta az ő drága, kedves halottjához és egyik sem üres kézzel, mindenki visz neki valamit, hogy kimutassa szeretetét, ékes koszoruk halmait a gazdag, egyszerű kis füzérkét a szegény, vagy legalább egy kis örökzöld gyalacsokát, a szeretet nem alkuszik, és mikor letüzi, maga is utána borul a sirra és szoritja magához a hideg hantokat; hiszen az mindegy, akár az én szivem, akár ezek a hantok; azért olyan hidegek, a miért az én szivem olyan meleg; a holt szivek szeretete az élő szivek melege; minél jobban szeretünk, annál melegebb a szivünk. Ott egy anya térdel, azt susogva: „Édes gyermekem;“ amott egy gyermek, azt zokogva: „Édes jó szülém.“ egyebet se szólnak, mindig csak azt az egyet és folynak a könnyeik és sirnak a lelkeik és egyszeriben megvilágosodik a halottak országa, csupa fényes csillagok közt ragyognak a sirok, ez a fényes égi boltozat itt köröskörül, egybeölelve élőket és halottakat, az élet valódi jelképe ez, suttogják vissza a drága halottak lángok világos nyelvéen; élet, halál! hol végződik az egyik és hol kezdődik a másik? Megölelem kedvesemet, csókjaimmal lelkem összeforr az övével, „Ez az élet“ ujjongatja lángba borult szivem, és „Ez a halál“ verődik vissza ugyanez az ujjongató boldogság a magas egek boltozatáról az előttünk elköltözöttek ajkairól, a kik most bennünk folytatják életüket, velünk szeretnek, velünk gyűlölnék; gyűlölnék? azt nem? azt a lelkek nem tudnak; ha az ember mindig megemlékezne reá, hogy milyen drága halottak az ő szivének lakói, soha semmi rossz nem telnék ki tőle; oh, milyen borzasztóan rosszul érezheti magát különben az az égi lakótársunk, hogy félti az az ő hófehér tisztaságát! — azért olyan szép, olyan magasztos ünnep ez a halottak napja, úgy kivilágítja előttünk a létet egyik világvégétől a másikig; úgy megmutatja, hogyan kell örülni az életnek, a mi a holtak élete is, és cseppet sem félni a haláltól, a mi csak átköltözés, — avagy nem érezzük-e mindnyájan drága hallottaink lelkét szivünkben? — i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Király ö Felsége) legmagasb elismerését nyilvánítatáki özvegy Bérczy Mihályné, született Megyesi Mária, békési lakosnőnek, tizenkét árva fölneveltetése által tanusított jótékony-ságaért.

* * (Jótékony-ság.) Király Ö Felsége a felcsuti református templom és iskola helyreállítására 200 forintot adott magánpénztárából. — Békés-Gyulán gróf W e n c k h e i m Frigyesné, született Wenckheim Krisztina grófnő, kinek jótékony-sága országszerte ismeretes, emeletes árvaházat építtetett. A jótékony intézet, melyben az idén 12 árva fog neveltetni, e hó 20-dikán szenteltetett fel Göndöcs Benedek apát és gyulai lelkész ur által. Az ünnepélynél maga a jótékony grófnő is megjelent, s az egybesereglett nagyszámu közönség részéről nagy kitüntetéssel fogadtatott. Az intézet esztendőre már 24 s így bizonyos számig évről-évre több árvát fog befogadni.

* * (Rózsás napló) Nagy Sándor Lajos, derék fiatal kereskedő, a napokban jegyzé el a kedves Tóth Emma kisasszonyt Árokszálláson. — Gróf W e n c k h e i m Géza a napokban váltott jegyet Zenny kisasszonynyal, gróf Wenckheim Frigyesné volt társalkodónőjével. — Kiss Antal okleveles gyógyszerész e hó 18-dikán vezette oltárhoz Ó-Kanizsa város egyik jeles leányát, W a g n e r Ilka kisasszonyt. — Szücs Mihály Bács-Bodroghmege középjárás segéd-szolgabirája és ügyvéd

e hó 19-dikén vezette oltárhoz a bájos és művelt Miklósváry Ilka kisasszonyt. — Baltazár Győző közlekedési miniszteriumi titkár december 5-dikén tartja esküvőjét Debreczenben Halasy Nelli kisasszonynyal, Halasy Flórián földbirtokos bájos es művelt leányával. — Veinman Ignác (dr Veinman fővárosi közjegyző fivére) a napokban váltott jegyet Steinfeld Berta kisasszonynyal. — Balay Győző, adonyi királyi járásbirósági aljegyző közelébb vezeté oltárhoz Győrött a kedves Fabianovits Gizella kisasszonyt. — Kovács Ferencz debreczeni kereskedő e napokban tartá esküvőjét Kelda Lina kisasszonynyal. — Kosztolányi Antal tanárjelölt a napokban eljegyezte Terge Mariska kisasszonyt. — Vesei Sebestyén ujvidéki kereskedő, a napokban vezette oltárhoz Hermann Berta kisasszonyt Kuláról. — Beregszászon Várady Gusztáv fiatal özvegyét, született Hericz Mária asszonyt e hó 20-dikán vezette oltárhoz Oláh Gyula vásáros-naményi gyógyszerész. — Nagyváradon e hó 24-dikén volt Balogh László és Sántha Ilona kisasszony esküvője. — Ugyanott Madas Lajos derék fiatal iparos, Kleba Alojziát vette nőül. — Ellischer József evangélikus főgymnáziumi tanár és Pock Matild kisasszony esküvője november 6-dikán lesz.

* * (A magyar gazdasszonyok egylete) Damjanicsné asszony elnöklete alatt mult vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya volt 20 ezer frtnyi kölcsön megszavazása az árvaház költségeinek fedezésére. Sztupa György titkár röviden elmondván az árvaház építésének történetét, előadja, hogy az építés és felszerelés 78,000 frtba kerül, 37,000 frt már kiadatott az építkezésre, s az épületbe immár november 1-sején be lehet költözni. A kölcsönre nézve előadja a titkár ur, hogy a pestbudai fővárosi takarékpénztár hajlandó 8%-os kamattal az egyletnek a 20 ezer forintnyi kölcsönt megadni. Néhány tag azon megjegyzésére, hogy ez nem olcsó pénz lesz, azt feleli, hogy igenis az, mert a pénzügyintézetek alapszabályilag kimondják, hogy semmiféle intézetnek, templomnak s egyletnek kölcsönt nem adnak, a nevezett pénzügyintézet tehát — ugymond — valóságos szivességet tesz az egyletnek, midőn vele ez ügyletbe bocsátkozik. Róser Miklós pénztárnok a kölcsönt szintén felveendőnek tartja, úgy azonban, hogy a nevezett pénzügyintézet hajlandó lenne 6%-os kamattal és 1/2% irásdíj, azaz 7 1/2%-os kölcsön mellett lépni szerződésre. Erre a közgyűlés megszavazza a 20 ezer frtnyi hitelt s a szerződés megkötésére s aláírására öt tagu bizottmányt küld ki, melynek tagjai: az elnöknő Damjanicsné, Kralovánszky és Braunné urhölgyek s választmányi tagok, Róser Miklós pénztárnok és Sztupa György titkár. Sztupa György jelentésében előadja, hogy báró Wenckheim, volt miniszterelnök az egyletnek 1000 frtot adományozott, a közoktatási miniszter pedig 2000 frtot fog évenként az egyletnek utalványoztatni, mely adomány épen alkalmas s elegendő lesz arra, hogy azzal a felveendő kölcsön évi kamatai fedeztessenek.

* * (Az első philharmoniai hangverseny) november 17-dikén lesz. A nemzeti színház zenekarát ez alkalommal is számos kitűnő műkedvelővel fogják erősíteni. A philharmoniai hangversenyeket a Rózsavölgyi-féle cég rendezi. Erkel Sándor fogja igazgatni, kivéve egy két darabot, melynek bemutatására a cég Reineckét Lipcséből s Herbeckét Bécsből hívta meg. Farsang előtt három hangverseny lesz s egyikben bemutatják Liszt „Hegyi symphoniá“-ját s Volkman egy egészen új művét is. Az elsőben, november 17-dikén, előadják a következő műveket: Beethoven „Coriolán nyitányát; Reinecke Fis-moll zongora-koncertjét (zongorarészét játszsza maga a lipcsei zeneszerző;) Reinecke C-moll syphoniáját, igazgatja maga a zene-

szerző, az első három darabot Erkel Sándor, — A második hangversenyben, deczember 1-sején, Volkmann „Serenade“-ja zenekarra (uj;) Brahms zongora-hangversenye (uj,) játssza Deutsch Vili; Hofmann Frithjof-symphóniája (uj;) mind a három igazgatja Erkel Sándor. — A harmadikban, deczember 15-dikén, Liszt „Hegyi symphóniája, (uj;) Herbeck allegrettoja (uj;) Herbeck „Abendstimmen“ és „Jägerglück“ dalai, vegyes karra (uj;) Schumann „Álmodozása“ Herbeck hangszerelésében (uj;) Mozart G-moll symphóniája, mely darabok igazgatását Herbeck maga vállalta el. A három műsorozatban csak az idézhet elő változást, (illetőleg cseréléseket,) ha Reinecke és Herbeck előbb vagy később jöhetnek műveinek bemutatására.

* * (A köztelki gyümölcskiállításán) két nő is kapott kitüntetést: Várady Györgyné birssajtért bronzérmest s Eperjesi Erzsike asszony jegyzőkönyvi elismerést. Várady Györgyné urhölgy Deák Ferencznek ajánlotta föl azt a birsalma-sajtot, melyért bronz-éremmel tüntettetett ki. Az öreg ur e hó végeig marad még a városligetben s akkor költözik be Széll Kálmánhoz. Mondják, hogy folyvást üdül.

* * (A budapesti jogász-segélyegyletben) elnöknek Vargay Kálmán választott. Bizottsági tagokul megválasztattak: Kölgyesy Kálmán, Prepeliczay Dezső, Békefy György, Lázár József rendes, és Horváth Dezső, Ragályi Lajos, Kramolin Győző, Rudnay Sándor, Grund Vilmos, Bezeredy Győző, Imrik Péter, gróf Pejacsevics Tivadar, Békefy Géza, Ilónyi Győző, Kerekes Lajos, Vargay Kálmán, Szücs Gyula, Persay Ferencz, Rlau Oszkár, Gerenday György póttagoknak.

* * (A nemzeti dalkör,) e derék magyar dalárda, bajban van; eddigi helyiségét, a kegyesrendiek épületében már hónapok óta elvonták tőle. Arra, hogy béreljen, nincs pénze, a hatóság pedig nem felel arra a kérvényre, melyben valamelyik iskolában helyiséget kért. Ennél fogva a tagok kedvüket veszítik, a pártolók vonakodnak fizetni évdijaikat, mivel hogy nem részesülnek az ígért dalestélyek élvezetében, szóval a dolog ott áll, hogy Bndapest legmagyarabb dalárdája maholnap feloszlik, mivel kérvényét a asztal fiókjában heverteti valamelyik kényelmes hivatalnok.

* * (Kletzer Feri), az ismeretes gondonkaművész, kicsiny, de jeles művészársasággal hangversenyutat tesz hazánkban. Társaságában van Gréy Valéria, az orosz udvari színház tagja, ki művészi szavallatával mindenütt babérokat arat, és Bogáthy Elza kisasszony, zongoraművésznő, ki Liszt Ferencnek Rómában több éven át tanítványa volt, és Bécsben egy önnálló hangversenyben általános figyelmet keltett E művészársulat ezuttal Sopronban adta első hangversenyét, hol oly mértékben megnyerte a közönség tetszését, hogy közkívánatra még két hangversenyt kellett adnia. Mint értesülünk, a fővárosban is egy hangversenyt fog adni. A télen át Német- és Oroszországba indul, nagyobb hangversenyuttra.

* * (Haydn unokája) Pesten lakik, még pedig nagy nyomorban. Polcelli egykori római patriczius s zeneszerző, Haydn kedves tanítványa- és vejének két lánya öregen, inségben él az ujjvilág utczában 5. sz. a. az első emeleten, második lépcső, 4-dik ajtószám alatt. Egyik betegen fekszik s keresetképtelen. Elzálogosították már mindenüket s reménytelenül néznek a tél elé. Megvételre ajánlják tehát a Haydntól birt ereklyéket is: egy arany zsebórát, bevéssett évszámmal és névvel: egy Antonio Stradazio által 1608-ban készített hegedűt, melyen egykor Haydn játszott, s sok kéziratot és levelet. Ez ereklyék is elvannakjzalogosítva, de azért Haydn tisztelői (s ezek nálunk is bőven vannak még,) megszerezhetik. A muzeumok, kivált a néme-

tek, kaphatnának ily becses ereklyéken, mivel Haydn a német szellem egyik dicsősége a zeneszerzés terén és történelmében, A szegény testvérekért zeneegyleteink és dalárdáink is tehetnének valamit.

* * (Okolicsányi Ilka) kisasszony munkatermet nyitott a hatvani utca 3-dik számú házában, 28. ajtó alatt, hol a megrendeléseket teljes pontossággal teljesíti. Ő a bécsi divattermükről ismert két Okolicsány-nővér ifjabbika. Az idősb nővér (Etelka,) egy kereskedőhöz férjhez menván, a bécsi üzletet, mely szépen virágzik, most már maga vezeti. Az ifjabbik nővér azért most hona fővárosában nyitott üzletet, remélve, hogy itthon is pártolni fogják.

* * (Stolp Károly) könyvtáros kirakatában (váczi-utca 7. sz. a.) néhány nap óta Deák Ferencznek művészileg sikerült mellszoborra van kiállítva. E szobor Stolp ur indítványára Schwanthaler müncheni világhírű műrsarnokában készült. E szobor kitünő s nagy hazánkfíat a leghivebben ábrázolja. Ára 20 forint.

* * (Szerdahelyi Adolf,) az országos óvóképezde igazgatója, a magyar székely nézőjátékok — ide értve a gyermekjátékokat is — összegyűjtésében fáradozik, mire őt nemcsak maga az érdekes anyag, hanem egyszersmind annak nevelési czélokra való feldolgozása is ösztönzi. Ugyanezért felkér mindenkit, a ki ily népjátékokat ismer, sziveskednék azok leírását azon megye és község nevének feljegyzése mellett, a hol ezen játékok divatosak, hozzá (Budapestre, Valero-utca 1. sz.) beküldeni.

* * (Rudolf trónörökös.) Van Gödöllőn egy öreg vak koldus, kit mindenki, még a királyi család tagjai is „Sándor bácsi“ néven ismer. Az öreg egész nap egy utczaszögleten áll, este felé aztán érte jön egy gyermek, a ki haza vezeti. A napokban a trónörökös sétalovaglálson volt, melyről csak esti 8 óra után volt visszatérőben. Megütődve látta, hogy az öreg koldus még akkor is ott áll a szögleten. „Hát kend mit csinál itt ilyen későn, Sándor bácsi?“ szólítja meg az öreget. „Hát“, felelt az, a nélkül, hogy tudná, kivel beszél, — „nem jött el értem a gyerek, magam meg nem tudok haza menni“, „No hát majd haza vezetem én“. „Bizony, megáldja érte az isten!“ A trónörökös aztán leszállt lováról, s azt lovászára bizván, karon fogta az öreg koldust, a meglehetősen sárban haza vezette, s ott még meg is ajándékozta.

* * (Szegény báró.) E napokban a fővárosban egy 18—20 éves fiatal ember egy vendéglőben ebédelt, azután el akart illani, de feltartoztatván, kiderült, hogy nincs pénze; a vendéglős a fiatal embert tehát a rendőrség kezébe akarta szolgáltatni, de megengedte neki, hogy előbb az udvarra menjen, és ott a fiatal ember főbe lőtte magát s a pisztolyt elvetette. A sulyosan megsebesülttől csak annyit lehetett megtudni, hogy neve báró D. H.

* * (A népszínház) foglalta el e héten is a főhelyet és nem a nemzeti, a mennyiben arról beszéltek többet és nem erről. Az igaz, hogy nem épen mind dicséret volt, a mit róla beszéltek, mindegy, azért mégis ő volt a közbeszéd tárgya, az előadások látogatottak, mit: látogatottak? zsufova, nem lehetett helyet kapni, pénteken, szombaton, vasárnap, hétfőn, a bevétel kolosszális, — kell-e ennél egyéb? Azért tehát mi is szép csendesen elmondjuk, hogy ezt az aranyos hetes esőt először Soldosné és másodsor Tóth Kálmának: „Az ördög párnája“ czimű új népszinműve hozta a népszínházra. Mindkettő, az új népszinmű és Soldosné egyszerre léptek a „deszkák“-ra, mindkettő, Tóth Kálmán és Soldosné, régi kedveltjei a fővárosnak, az emberek tehát törték magukat a viszontlátás öröme után, ilyen két rendbeli kedves ujság, tudniillik Tóth Kálmán és Soldosné mindig kész kvaterno, Soldosné paecirtaéneke mellett ugy hiszem, akár-

milyen ördög párnáján is édesdeden elmulat az ember egy pár óráig és Soldosné ezuttal még a pacsirtánál is, de még maga magánál is szebben énekelt, annál tudniillik, a hogy rendesen szokott. A jó lélek nyilván azt hitte, a közönség rossz néven vette tőle, hogy úgy kérette magát, és ezzel akarta lefülelni. Volt is olyan taps, éljenzés és ujrázás, hogy a kedves művésznő maga is ámult belé és midőn még egy gyönyörű koszoru is omlott lábaihoz, olyan művészileg adta a váratlanság örömteljes megütődését, mintha most látná életében az első koszorut. Erre még jobban oda lett a közönség és a művésznő meg csak azért is még szebben dalolgotott; így folyt az négy álló estig egymás után. Hozzá meg a jogászok korteskedése, mikor még a „jóból“ is kijut. csuda-e, hogy olyan pompás dolga volt a népszínháznak? Nagyobb dolog, hogy Soldosné mellett Sziklay Emilia kisasszony is tapsot kapott. Megis érdemlette. A kisasszony még keveset járt a lámpafényben, magyar íz, a népdal mulhatatlan kelléke, sincs énekében, de szépen iskolázott hang mellett meleg érzéssel énekel; e részben is kedves estéi voltak tehát a közönségnek és így ez a hét is jól telt; de igaz, az új népszínmű! A közönség, már mint a népszínházi közönség, nagyon jónak találja és a közönségnek bizonyosan igaza van, mert — pénzért mulat, nem úgy, mint kritikus, a ki rendesen ingyért berzenkedik. Annyi minden esetre áll, hogy bohózatnak eléggé szerencsésen találta el Tóth Kálmán az alsó osztályok izlését, és ilyen jeles költőnél ez valóban meglepő. És az is igaz, hogyha igazi komikai erőök játszsza e darabot, akkor épen az, a mi most a hatást lenyomta, okvetlenül emeli: két felgazdagodott iparos, ezeknek két fia, ugyancsak ezeknek két leánya, egy léhűtő fiatalember közékük furakodik, elbolondítja őket: az öregeket, hogy legyenek urak, ezek szót fogadnak, és eszi őket az unalom, akkorákat ásitának, hogy szinte a közönséget nyelik be; — a fiatalokat, hogy legyenek gavallérok, és ezek is szót fogadnak és olyan két korhely lesz a két munkás iparosból, hogy berugva hozzák haza és még el is csukják őket: — a két leányt végre, hogy legyenek urhölgyek, és — kénytelen-kelletlen — ezek is szót fogadnak és szívük bánja meg; mindezt nagyon jól kell tudni játszani, egyik ugyanaz, a mi a másik, és mégis merőben különbözik a másiktól; egyik így szippant, a másik úgy; egyik így ásitoz, a máugy; egyik kolerikusán, a másik sangvinikusán tüsszsen, akkor a kettősök kétfélesége nagy komikai hatással van a nézőre, míg így, a mint e darabot itt adták, két apa, két fiu, két lány, akár egy-egy pár cipő! De nem csuda, új műfaj ez nálunk, a mibe színésznek, kritikának egyaránt bele kell még szokni. — A nemzeti színházról pedig csak annyi ezuttal a mondandónk, hogy egy fiatal leánykát, Markus Emilia kisasszonyt mutattak be, — „Don Alfozo“-ban Adriennet adta, — a ki most még csak a színi képezde első éves növendéke, és mégis olyan kedvesen játszott, hogy a legszebb reményekre jogosít.

** (Uj zeneművek.) Tábornszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten, ujonnan megjelentek: Blaháné és Tamássy legkedveltebb dalai „A falu rosszából“ és a „Ripacsos Pista dolmányá“-ból. 1. Itt vagyok, ragyogok. 2. Sárgán virágzik a repcze. 3. Alig virad, alig alkonyad. 4. Huzzad csak, huzzad keservesen. 5. Zsuzska lelkem, csak egy szóra. 6. Czipra szűröm a szegre van akasztva. 7. Hallod-e rózsám, hallod-e? Énekhangra zongorakísérettel (vagy csupán zongorára) alkalmazta Erkel Gyula. Ára 1 forint.

** (Vegyesek.) A központi Fröbel-nőegylet december 4-dikén tánczestélyt tart a „Hungáriá“-ban gyermekkertjei javára. — Legujabban Kühnelné asszony-ság, a nőiparegylet tisztelt elnöke, egy arany csipkefőkötőt

ajándékozott a népszínháznak, a milyent a Garan völgyén viselnek, és egy himzett főkete kun főkötőt, egy menyecs-kendővel együtt. Mind e tárgyak még a bécsi közkiállításra készültek. — Kühnel Ignác ismert ügyvéd novemberhó elsején a nemzeti színházi bérházba teszi át lakását. — Az országos honvédegyülés novemberhó 21-dikén délelőtt 11 órakor lesz a megyeház termében. — Az aradi vértanúk emlékérei egyedül a központi bizottság és Krivácsy, volt ezredes (üllői-ut 10/80 sz. a.) utján lesznek kaphatók. — Az írók és művészek társasága szombaton már új szállására költözött, a nemzeti színház új épületébe. Az ujonnan berendezendő helyiséget ünnepélyesen fogja megnyitni, mely alkalomra zeneestélyt és lakomat is rendezend. Az új helyiség igen szép és czélszerű. — A mintarajztanoda a téli tanfélévre új tanítványokat már nem vehet föl, a tanhelyiségek túltömöttsége miatt. — Az országos gyász ideje bolgogult V. Ferdinandért, mult hétfőn lelt. — Jókai harminczhat művéből az utolsó hat év alatt nyolczszáz ezer példányt adott el az „Athaenum.“ — Rup János orvosi dékán e hó 28-kán ülte meg tanárságának 30-dik évfordulóját. Ez alkalommal az orvostanhallgató fijaság a jubileum tiszteletére ünnepélyt rendezett. — Horváth Farkastól „A szobafütes elmélete“ czimű értekezés jelent meg Kilian bizományában; ára 40 kr. — Székely Imre beköltözött már pusztai birtokáról s folytatni fogja tanóráit és reggelyeit az ősz-utcza 28. sz. házban. Mondják, hogy új szerzeményeket is hozott magával. Az ő törekvése folyvást: a magyar zenét szalonstylbe önteni. — Horn Ede államtitkár súlyos gyomor bajban szenved és már több ízben orvosi tanácskozmányt tartottak felette. — A nemzeti színház drámabíráló bizottsága a középfajú drámára kitzűzött 100 arany pályadíjt tizenkilencz pályamű közül a „Clarisse“ czimű 5 felvonásos drámának ítélte oda, melynek szerzője Szécsy Zoltán (álnév). — A „Táncz“ most megjelent számában ezeneművek vannak: „Báلكirálynő“ gyorspolka Gerley Mátyástól; „Száz szüz,“ quadrille Lecoq operette-jéből, zongorára készítette Michalovics Ödön. „Emma“ polka française Niéréh Károlytól; „Keringő“ Majhen Józseftől; „Fris légy,“ mazurka Pink Jánostól. — Az óbudai nőegylet november 13-dikén tartja tombolás táncmulatságát a „koroná“-ban, gyermekkertjei javára. — Odry és Pauli e napokban megnyitják rég tervezett operai gyakorló-iskolájukat akácza-uteza 5. sz. a. — Fridmann izraelita főkantör jubileumát, egy családjában beállt súlyos betegségi eset miatt, elhalasztották november 14-dikére. — Filakyt, ki Korizmicra lőtt, a Lipótmezőre kísérték, mivel elmezavara dühöngésbe ment át. — Hentaller Batta Szilárda nevelőnőket és társalkodónőket elhelyező irodája novemberhó 1-sejétől: Budapesten VII-dik kerület Weselényi-utcza 1-ső sz. 1-ső emelet lesz. — A lefolyt héten a fővárosban született 247 gyermek, elhalt 212 személy; a születések tehát 35 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 130 fiu, 117 leány. A halottak közt volt 97 férfi 105 nő, egy éven aluli gyermek 77.

** (Halálozások.) Csörgeő Ödön, corfui osztrák-magyar főkonzul tüdősorvadás által előidézett hosszús szenvedés után, hazájától távol, e hó 21-dikén éjjel jobblétre szenderült. Édesanyja midőn jeles fia betegségéről értesült, öreg kora daczára hozzá akart sietni, de midőn épen indulandóban volt, vette a lesújtó hirt, hogy szeretett fia már elhunyt. — Elhunytak továbbá: Krajcsovic Lajos pesti házbirtokos, Tolnay Lajos vasuti főigazgató apósa. — özvegy Patrubány Mártonné született Lengyel Rozália asszony 74 éves korában. — Pilszánovics József volt országos képviselő 15 éves leánya, Jolánta. — De

száth József az esztergomi főkáptalan uradalmi számvevőjének fia e hó 10-dikán 16 éves korában. — Idősb Firtling Antalné, született Sik Erzsébet asszony a napokban élte 73 dik évében. — Kapolyi Dénes honvéd hadnagy e hó 22-dikén élte 37-dik évében. — Rosty Zsigmond 1848-diki honvédtüzér főhadnagy 65 éves korában. Több évig volt Fehérmegye levéltárnoka s a megye és Székesfehérvár történetét senki sem ismerte nála jobban; a régészetnek is nagy kedvelője volt. De volt egy szenvedélye is: a gépészeti találmányok próbálgatása, mely vagyonát elémesztette s életét feldulta. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Október 30-dikán: „Brankovics“ — Október 31-dikén: „A kőműves.“ — November 1-sején: „A jóslat.“ — November 2-dikán: „A végzet hatalma“ opera, először. — November 3-dikán: „Gauthier Margit.“ — November 4-dikén: „Norma,“ — November 5-dikén: „A háziasítók.“

Népszínház

(Kitűzve.)

1-jén „Molnár és gyermeke“. 2-dikán ugyanaz. 3-dikén „Képzelt beteg.“ 4-dikén szünet, 5-dikén „Dunanan“, Soldosné mint vendég. 6-dikán ugyanaz, Soldosné mint vendég. 7-dikén ugyanaz, Soldosné mint vendég. 8-dikán ugyanaz, Soldosné mint vendég. 9-dikén „Ördög párnája“. 10-dikén „Saint-flauri róza“ új opera 1 felvonás Offenbachtól. „Ide Medor“ új francia bohózat 1 felvonás „Király csókja“, Soldosné mint vendég. 11-dikén ugyanaz, Soldosné mint vendég. 12-dikén ugyanaz, Soldosné mint vendég. 13-dikán „Dunanan“. 14-dikén „Ördög párnája“, Soldosné mint vendég. 15-dikén „Képzelt beteg“, 16 dikán „Saint-flauri róza“ „Ide Medor“. „Király csókja“, Soldosné mint vendég. 17-dikén „A falu rozsza“, Soldosné mint vendég. Ujak: November 20-dikán „Angot először, Soldosné mint vendég,

Divattudósítás.

Nem rég felemlítettük, hogy sok őszi ruha kétféle szövetből készül, tudniillik egy simából és egy koczkásból: azért most csak azt tehetjük még hozzá, hogy alig van új ruha, mely nem két szövetből készül. És ez a téli ruhákra nézve is általános divat, mert most a legmelegebb és legvastagabb anyagokból is koczkás szövetek készülnek. Az alsó szoknyára jobban illik a sima szövet, a felső részekre pedig a koczkás, melyek díszítése aztán a sima szövetből való sima pántokból, fodrokból, vagy dudorokból áll.

Néhány legújabbán készült öltözéken örvendetes meglepetéssel tűnő egyszerűséget láttam. Így például a szoknya csak egy fodorral volt díszítve, a felette hosszú, elől majdnem az egész fodrot eltakaró sima tunique hátul csak kevéssé volt felhuzva, egész díszítése pedig értékes oxdált gombokból és köröskörül egy tenyéryi széles sötétkék bársony szegélyből állott. A ruha kék posztóból volt. E ruha a legmagasabb körökben élő hölgy számára készült ugyan, még sem hiszem, hogy sok utánzókra találjon, és pedig azért, mert — nagyon egyszerű.

Az ékbe, egyben szabott ruhák most már estélyi alkalmakra fognak használatni. Egy fekete egyben szabott faille-ruha két oldalt volt gazdag arany és kék aczélgyönggyel himezve; szintolyan volt a dereka is, az ujjak is; este igen szép fényvel bírt.

Házi és reggeli ruháknak a fehér-fekete nagy koczkás vastag és meleg kelmék kedveltek, díszítésük fekete bársony szegélykből vagy fodrokból áll. Ez öltözékek mind egyben szabotnak, és kerek gallér, vagy a nélkül is viseltetnek. Egy ilyen fehér-fekete koczkás reggeli ruhához fekete bársonyból nagy kerek gallér készült, széles selyem rojttal díszítve. A nagy külső zsebek is fekete bársonyból valók.

Az öltözékekhez való külső fehérnemű jelenleg igen egyszerű; a magasan felálló, vagy kihajtott gallérok még mindig a legkedveltebbek. Rendeszen finom sima vászonból, vagy chiffonból készülnek, tűzéssel köröskörül, vagy a sarkokban sűrű himzéssel, vagy egy-egy kis jó csipkével fodrozva. A

nyakkendő mai nap nélkülözhetlen; ez selyemből, szalagból, vagy crépe-de-chin-ből áll, olyan színben, mely a ruhához és arcához illik. A csipkével szegélyezett nagy csokrok is igen emelik az öltözéket. Az igazi csipkék és finom himzések azonban csak fényes estélyi és látogatási alkalmakkal jönnek nap-, vagyis lámpafényre.

Mai mellékletünk végre egy mellényke szabásából áll, mely a most divatban levő magas vértés derekhoz igen jól illik. Szabásunk első száma az elő részt jelöli, a második a hátrészt, a harmadik pedig a kis felálló gallért. E mellénykék télire sötét bársonyból lesznek igen czélszerűek, elől nyakig begombolva, a külső derék pedig ilyenkor be van hajtva, vagy elől úgy kivágva, hogy a mellényke kilátszik.

Számrejtvény.

Mannó Hevera Mariskától.

12. 10. 17. 3. 18. Növem viselik a prémek.
4. 11. 6. 9. 14. Viharoktól én nem félek,
5. 16. 7. 18. Boldog, a ki jól használja:
13. 10. 2. 8. Irtsd ki, bárhol akadsz rája.
3. 2. 20. Gyümölcsöm vad, ize is az,
3. 7. 9. 15. 6. 14. A szegénynek édes vigasz,
16. 5. 18. Mindegy lény örvend im ebben,
17. 6. 19. 1. Ez kis rész a természetben.
1—20, Dalrész, mely sok magyar ajkon divik,
És mely jelenleg ép reám illik.

Megfejtési határidő: novemberhó 23-dika.

A f. é. 40-dik számban közlött rejtvény értelme:
Szorgalom és erény.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Moesz Gézáné, Kanizsai Nagy Etelka, Báthory Zsigray Istvánné, Gröber Knézich Olga, Korik Zsófia, Sárossy Mari, Devich Ferenczné, Schröder Ilona, Erdensohn Emilia, Keszely Mészáros Irén, Beálló Erzsébet, Csonth Dénesné, Náday Antónia, Danielovich Mariska, a dengelegi Hölgykoszoru, Buda Sándorné, Destek nővérek, Csima Vincze Petronella, Kiss Etelka, Hancsok Bittera Natálie, Mannó Hevera Mariska, Muharos Mária, Zágony Ida, Temesváry Erzsébet, Molnár Edéné, Fodor Emma, Simon Mariska, Pongrácz Kamilla, Losonczy Malvin, Fiáth Irén, Somlyay Gézáné, Kubinyi Petronella, Varga Izabella, Guthy Anna, Komáromy Luiza, Deszátby Leonóra, Vigh Zsuzsika, Monostory Teréz, Szent-Iványi Flóra és Clemmi. Nagy Béláné, Lengyel Mariska, Reviczky Katinka, Buday Irén, Márfy Bella, Zsigray Róza, Bán Emilia, Kim Laura, Pártay Irma, Gróv Anna, Jávör Amália, Kovács Miklósné, Szűcs Tinka, Szám Magdolna, Nyitray Mária, Fekete Lina, Bodoky Elvira, Molnár Izabella, Végh Lilla, Boronkay Csicseri Lilla, Torday Kamilla, Vámosy Albertln.

A 39-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag be-
küldé:

Nagy Kanizsai Etelka, Fodor Emma, Molnár Edéné.

Tartalom

Másokért a magunk érdekében, Mende Bódogtól. — Halottak napján, Lithvay Viktóriától. — A vódangyal, Lauka Gusztávtól. — Kamélia, Térey Máriaától. — Uti vázlat, Reviczky Bay Ilontól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Népszínház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női mellényke szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: **Emília**

tanu he van idézve 34; a kárvallottak száma 42. Az elkövetett büntettek három megye területére terjednek ki. A tárgyalás a közönség roppant érdeklődésénél fogva, a megyeház nagy termében, Frideczky Lajos törvényszéki elnök vezetése alatt foly; vádló Bérczy Lajos királyi alügyész; védő ügyvédek Harma Gábor, Okolicsányi Pál, Bodnár István, Reményi Károly és Luby Mátyás.

Fehérmegeye Bodajk községében rejtélyes egyéniség fordult meg a mult héten, tudniillik egy fiatal uri egyén, ki a község csöszétől szállást kért. Ez azonban a község házához kísérté az ismeretlent. Innét az illető szolgabíró elé kerülván, előadá hogy ő az orosz Kurland tartományból való, a csász hadseregében dragonyos hadnagy volt, de mivel Sevitoft Péter nevű hadnagy társát párbajban megsebesíté, két évi váragságra ítéltetett; ezt kikérülendő, megszökött ezredétől, oly feltett szándékkal, hogy Boszniában a felkelő csapatba fog állni, és most minden pénzből kifogyva, kénytelen gyalogolni. Belgrádba ohajt utazni, hol is reá postán már pénzes levél várakozik. Neve Dziengielevszky Jenő. Mint igazolvány nélküli egyén, hivatalos uton „továbbittatott.“

Krassómegeyében, Rumunyecsbén, oláh lakosok tapintatlanul végzett bírói végrehajtás miatt fellázadtak s Fábry földbirtokos kerti lakását felgyújtották, nejeire pedig, (ki Szende miniszter nővére) rálöttek. Szerencsére, a golyó nem talált. A kolompokat befogták.

Tótmegeyeren e hó 25-dikén éjjel irtózatós vihar dühögött, még reggel is csak ugy szakadt a hó mintha tömlőből hullna. Az egész vidéket fehér lepel borította, holott 24-dikén még 13 fok mellett a méhek repültek.

Vidéki vegyesek. A budai vízkárosultak javára Pécs városa 404 frint 46 krt és 7 darab aranyat küldött, mely jótett annál inkább elismerésre méltó, minthogy ezen város az idén maga is háromszor sujtatott vihar és jégeső által. — Gerenday A. szobrász már elkészítette a Nyáry-émléket. Az emlékbizottság annak Nyáregyházára leendő elszállíttatása végett e hó 25-dikén ülést tartott. — A Dugovics-szoborról azon hirt veszi a „Szegedi Híradó“ hogy a vállalkozó szobrász, Huszár Adolf, nagy buzgalommal dolgozik rajta, s a kitűzött hadáridőre okvetlenül készen lesz, sőt talán előbb is. A szobortőlkéből azonban még mindig 6—7 ezer ferint hiányzik. — Porszony megeyében a böösi uradalmat Ofenheim, a vasuti pöréről hirhedt lovag vette meg négyszázezer forinton. — Toka Sámuel, szödemeteri földbirtokos, ki abban a házban lakik, melyben Kölcsey Ferencz 1790-dik augusztus 8-dikán született, közelebb ékes márványtáblát alkalmaztatott e ház homlokzatára.

Különfélék.

** (Beatrice királyné imakönyvéről), mely a mölki apátságban őriztetik, Kámánházy Béla, királyi táblai pótbíró ur a „N. Hirlap“-ban hosszabb leírást közöl. Az imakönyv kötése vöröses-barna bőr, aranyozott diszitéssel, mindkét lapján az ismert anjoui liliomjelvénnyel, és csupán réz-, — lehot kicserélt — csattal. Első, vagyis diszlapján gyönyörű színű, tarka színvegyületben, virágokkal ékeskedő keretben, szent Adalbert püspök alakja van festve, teljes ornatásban, fehér tiarával, aranyhimszésél áttört vörös palástban (pluviale) és vörös táblájú evangéliummal kezében; ez alatt az Anjou-ház czimerével. Mindez olasz kéz művének tartatik, s izlést, műbecset tekintve, egyaránt remek kivitelű, melyet a mostani kor is csak elvétve mutathat fel. Az ezt kö-

vető lapokon egyenlőben több helyütt apróbb festésekkel diszlő, és nem ritkán emelkedettebb alaku arany betűkkel közbe szótt gyönyörű írás. Az utósó lapok egyikén Krisztus mellképe — hasonlólag az első képhez — teljes finomsággal kivive. A könyv véglapján már barnult téntával irt következő jegyzet olvasható: „Petrus Koháry liber baro de Csábrák 1605. — donum Nicolai Pálffy lib. baronis de Erdőd.“

** (Az angol trónörökös) Indiába utazik. Sok ezer polgár gyült össze mult szerdán Londonban az iudóháznál, a honnan a herczeg elutazott, s rokonszenvesen üdvözölték. Általában ugy látszik, hogy a koronaherczeg azóta, hogy az élvezetek zajos teréről inkább a családi életbe vonult vissza, sokkal népszerűbbé lett az angolok előtt.

** (A „nagy“ német kultura!) Berlinben gróf Eulenburg gárdaezredbeli kapitány (a porosz belügyér unokaöccse,) szüléi beleegyezésével nőül kérte Schöffler-Voit kisasszonyt, egy gazdag polgár szép leányát. E polgár egyik fia Csehországban, másik Sedannál esett el, mint gyalogtiszt. Midőn gróf Eulenburg benyújtotta kérvényét a házasság ügyében az ezredeshez: két tisztt jelent meg nála, azzal a kívánattal, hogy vagy vonja vissza kérvényét, vagy mondjon le tiszti rangjáról, mivel hagyomány szerint gárdatiszt nem vehet el nem-nemes nőt. A gróf azzal felelt, hogy párbajra hivta ki őket. Alvensleben ezredes nem engedte meg a párbajt, azt mondva, hogy a tiszteknek igazuk van. Ekkor a gróf kihivta Alvensleben ezredest is, ez pedig katonai törvényszék elé állította a grófot, mint ki egy szolgálati ügyet magánterre akart hurczolni. A törvényszék el is ítélte másfél évre, a miből Vilmos császár elengedett egy évet. Ilyen ez a porosz-német kultura!

** (Külföldi vegyesek.) Vilmos császár mult szombaton hagyta el Milanót, az olasz király pedig még az nap utazott Turinba. — Bismarck idegizgatott álmatlansága ismét oly makacs, hogy morphiummal is alig tudják csillapítani. — A Lipcsei magyar egylet e hó végén kezdi meg működését s helyisége a „Hotel“ de Saxe“-ban van. — Pétervárbán közelébb hunyt el gróf Tolstoy Alexis, ki az irodalomban is ismeretes volt; Párisban az „Iván cár“ czimű drámáját nagy hatással adták egykor.

Megbizások tára.

V—ra N. N. urhölgynek: Minden gyógyszerárban kapható.

D—be K. L. urhölgynek: Felnőtt testvért félévig egész feketében kell gyászolni, csak a másik félévben szabad szürke és lila ruhákat viselni. Egy idő óta a sötétkék színt is használják félgyászra.

Nagyváradra O. M. urnőnek: Karácsonig még kényelmesen elkészülhet vele.

Tassra B. Gy. urnőnek: 25 frton alól lehetetlen!

Bedőre L. K. urhölgynek: El van küldve

N. Sajórá V. I. urnőnek: Pontosan vettem.

Pécsre O. I. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

M. Régenbe Sz. M. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Pohorellára G. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Sz. Kövesdre b. K. A. urnőnek: Becses sorai vételénél már el volt küldve.

Horpácsra M. F. urnak: Magánlevelet irtam.

Görgetegre E. I. urhölgynek: Legközelebb értesitem a kívántakról. Most csak annyit, hogy a jelen évre a terv már elkészett.

Lévára F. P. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztó- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen juányos áron árultatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárkat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

A zordon idősakra!

A légvonatot tökéletesen elzáró gyapot-hengerek, az eddig ismert egyetlen, ezen czélnak valóban megfelelő előkészület, mely mindamélt nem hátráltatja az ablakok és ajtók felnyitását. Követve a használati utasítást ezen hengerek könnyűséggel alkalmazhatók az ablakok és ajtók szeleire, s egy közép nagyságú ablak elzárása alig kerül 50 krba. A hengerek rőszámra árultatnak és kerül az ablakokra való fehér 4 kr, barna 5 kr, ajtókra való fehér 6 és 10 kr, barna 7 és 11 krajczárba rőfje.

Helyben egy ablak-elzárás munkájáért 20 krt számítunk. Mindennemű lábbelibe rakható parafa-talpak nőknek és uraknak egyaránt ajánlható legbiztosabb óvszer, a lábak hideg és nedvesség általi meghülése ellen. A talpak mindennemű és nagyságú lábbelibe egyszerűen berakhatók, s megrendelésnél a talp hosszának közlése keretik. Közönségesek 45 kr, finomabbak 65 és 85 kr, párja.

Rugany felcipők kis gyermekeknek 80 kr, lányoknak 90 kr, hölgyeknek 1 ft 15 kr, uraknak 1 ft 60 kr párja. Legfinomabb angol magas sarkú hölgycipők.

Brandner Ferencz bőrconserváló kenőcse, a legkitünőbb szer, melynek használata mindennemű lábbelieket vízhatlanná tesz, tartósságukat fokozza, s mindemelett a fénymáz alkalmazását engedti, úgy, hogy a legfinomabb hölgycipőknél is alkalmazható, szintugy előnnyel használható kocsiszerszám, gep-szijak, egyáltalában minden bőrneműek épségbe tartása 1/2, 1/2 és 1 fontot tartalmazó plehdoboz utasítással együtt 1 forint, 1 ft 50 kr. és 3 forint,

Korcsolyák kitünő nemeit, fotalpakkal 1.60, 2.20, 3.50, 4.50, felsrófolható vasszerkezetűek 5 frt, 6 frt, 7.50, valódi amerikai Halifax 8 frt párja.

Angol Legging (Kamaschnik) korcsolyázók, vadászok és lovaglók számára. Párja 3.60—12 forintig.

Jégpatkók a kicsúszást s elesést fagyos időjárásnál biztosan elhárítható gyakorlati két nemeit, párja 90 kr, és 1 forint 40 kr.

Mulattató társas-játékok legújabb nemeit, felnöttek mint az ifjuság számára, melyekről szívesen szolgálnak kimerítő rajzokkal ellátott árjegyzékkel, ajánlják:

KERTÉSZ ES EISERT Budapest
Dorottya-utca 2
Írásbeli megbízások, utánvét mellett gyorsan küldetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, új-bécsiutca 3. sz. a. egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek, szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek, futó és lépcsőszőnyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítők- flanel-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó árakon.

Nagy készlet smyrnai szőnyegek

melyeket egy igen jó hírnévű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyeget fiók-raktárunkban új bécsi-utca 3. szám alatt

feltünőleg leszállított olcsó árakon adjuk el.

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, új bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmetve köldünk.

A z ő s z i

idényhez

ajánlom leggazdagabb raktáromat
kész gyapju harisnyákból

1 pár, hölgyek részére 40, 50, 70, 90 1 és feljebb.

Kötött női Camaschnik 1 pár 1. 1.20. 1.40. 1.60. 1.80.

Posztó czipők talpakkal hölgyek részére 1 pár 1.30. 1.50. 1.70.

Ugyanezen említett czikkeket gyermekek és leányok részére a leggazdagabb választékban tartom.

Kendő fejkötők berlini pamutból selyem csokrokkal diszitve, hölgyek részére 1 darab béleletlenül 1.50. 1.80. 2.50. 3.

Ugyanezek Satein béléssel 2.30 2.60 3. 3.50. selyem béléssel 3.80 4.50. 5. 6.

Flanel felső ingek, urak részére jó kelmékből 1 drb. 2.50. 3.

3.50. 4. 4.50. Lábtyúkbe a leggazdagabb választék.

UNGER F. W. FLA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskék kívánatra bérmetve küldetnek.

45-dik szám.

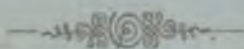
November 7-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		B. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israeliták naptára	Hold-járás	N a p -		
							óra	perc	perc
Nov.	7	Vasárnap	C 25 Engelbert	C 24 Karina	26 E 21 Demeter	9 Ahitofel		6 54	4 33
	8	Hétfő	Gottfried	Gottfried	27 Nestor	10 Fél böjt		6 55	4 32
	9	Kedd	Tivadar vértanu	Tódor	28 Terencz	11 Áron		6 56	4 31
	10	Szerda	Aven. András	Florencz	29 Zenobius.	12	☾	6 58	4 29
	11	Csütörtök	Márton püspök	Jónás	30 Stachius	13		7 0	4 28
	12	Péntek	Asztrik püspök	Asztrik	31 Anastasius	14		7 1	4 27
	13	Szombat	Kosztka Szan.	Homobonus	1 November	15 Sab. Chaja Sz.		7 3	4 26

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Temesvártt a következő családi dráma képezi a közbeszéd tárgyát. Egy ottani polgár leánya szerelmes volt egy fiatal emberbe, de atyja máshoz, egy vagyonos, de öreg emberhez akarta adni. Ezt leánya tudomására is hozta, s midőn ez az apai parancsnak határozottan ellene szegült, a keményszivű apa egy hasáb fát ragadt fel s azzal a leányt véresre verte. A leány nagynehezen megszabadulván apja kezei közül, az udvarra rohant s apjára iszonyu átkot mondott. Az átoknak hamarabb is lett foganatja, mintsem azt a leány gondolta, mert a minap, midőn a család ebédnél ült, az apa szélhüdeztől érve, élettelenül a földre rogyott. A szerencsétlen leány, ki most meg van győződve arról, hogy apja halálát az ő átka idézte elő, annyira szivére vette a szomoru eseményt, hogy villóóddal akarta megmérgezni magát, és bizonyonyal meg is teszi, ha a háziak idejekorán fel nem fedezik szándékát s a borzasztó tettről le nem beszélnek. A leány most örüléshez hasonló lélekállapotban, veszélyesen betegen fekszik.

Kecskemétről megczáfolják azon hirt, mintha Katona József, a „Bánk bán“ halhatatlan szerzőjének sirja pusztulásnak engedtetnék át; mert az kellőképen körül van kerítve, és a kegyelet sem feledkezik meg róla. Így most halottak napján sok szép koszoru díszlett a nagy költő sirján. A kecskeméti „társas kör“, valamint az ottani szintársulat tagjai díszítették föl koszorukkal, virágokkal, és Simándi színész alkalmi költeményt is szavalt el a sirnál ez alkalommal.

A maróczyi erdőben — mint onnan írják — a mult héten egy vad embert fődöztek föl. Testét szőr födi és nem lehetett elfogni, mert a mint közeledtek hozzá, hirtelen fölugrott egy fára, s egyik ágról a másikra ugorva, csakhamar eltűnt a sűrűben, — a mi olyan kicsi jószág nál, a milyen egy ember, persze, könnyű dolog! A községbeliek azon véleményben vannak, hogy e vad egy bizonyos parasztleány, ki mintegy husz év előtt gyilkosságot követett el, s hogy a büntetést elkerülje, az erdőbe bujdosott.

Rozslosnán egy gazda neje kihajtott 4 darab szarvasmarhát legelni. Este férje haza érkeztén, abbeli aggodalmát fejezte ki, hogy hátha a farkasok megtámadták a jószágot? mely aggodalom az asszonyt is eltöltvén, sietett barmait felkeresni, s nagy rémületére ép akkor talált rájuk, midőn egy farkas egyik tehenét megrohanta. Az asszony neki esett ostorával a farkasnak s szerencsésen elverte a barmoktól, de ez ismét visszafordult az erdőből s újra rárontott a hátán már megsebesített tehenére, mire a menyecske másodizben is elkorbácsolta, s barmait szerencsésen hazahajtá.

A murányi erdőben egy keresztül utazó szekeret egy

roppant nagyságu sas megtámadott, mindenképen a lovak szeméit akarván kikaparni. A kocsis alig birta ostorával elkergetni a vakmerő ragadozót.

Szabadkáról írják, hogy az ottani városerdőben fekvő honvéd fegyverraktár mellett őrt álló honvéd már ismételve észre vette, hogy ismeretlen egyének az onnét mintegy 150 lépésnyire levő közös hadseregbeli löpor-raktárt föl akarják törni s csak is ébersége és tapintatossága gátolá meg e merényletet. E hó folyamában ezen honvédőrök egyikére éji 11 órakor az Antinovic-féle gőzmalom molnára srréttel reá is lőtt. A tett oka még nem tudatik, a vizsgálat azonban folyamatban van.

Vidéki vegyesek. A Koburg-család: József főherczeg, nejével s gyermekeivel, Fülöp herczeg, nejével, Ágoston herczeg, nejével sat. mult hó 22-dikén Gömörben fekvő pohorellai birtokukra mentek, hol ünnepélyes fogadás s este fáklyás zene és tűzijáték volt tiszteletükre; 25-dikén a történelmi híri murányi várat látogatták meg. — A szegedi izraelita hitközség elhatározta, hogy az elhunyt dr. Löw főrabbi özvegyének életfogytig évenként 1800 frtot ad, s kisebb gyermekeinek neveltetéséről is gondoskodik. — A váczyi nőegylet e hó 26-dikén zártkörű bált rendez a lövöldében. — A máramarosi néptanítók egylete, Koos Ferencz urral élén, mult hó 10-dikétől 18-dikéig tartó tanszerkiállítást rendezett, melyen a képezdészek munkálatai közül különösen kitűnt Kiss József növénygyűjteménye és Jakoblenszki, valamint Gyiraszin készítményei. — Gidófalvy Géza n. szebeni tanár a népiskolák felszerelése céljából 264 darab tömör mértani testet ajándékozott. — Tamásy Kolozsvárt rendkívül tetszik. Ottani vendégszereplése után Debreczenbe megy. — Ballassa-Gyarmaton a törvényszék Sisa hirhedtrablót, háromnapig tárgyalás után, huszévi börtönre ítélte. — Szabó Imre, a nemzeti színház segéd-tenoristája e hó elsejétől egy évre Kolozsvárra szerződött első-tenoristának. A nemzeti színház igazgatósága előzékenyen oldozta föl e fiatal énekest hátralevő szerződési kötelezettsége alól, hogy alkalmat adjon neki magát oly szerepekre képezhetni, minőkben itt föl nem léphetett. — A ránczi fürdőt, hol Zsigmondy oly nevezetes ártézi kutat furatott, a kormány eladja. Vételára csak száz-ezer forintra van téve. A máramarosi kincstári fürdők is eladásra kerülnek. A viski fürdő becsára 55,395 frt. Nem nagyon becsülték túl. — A szepes-olaszi templom javítása közben régi falfestvényt fedeztek föl, mely Jézust a korsztfán legendái virágos felfogással ábrázolja. — A kormány Sarlay János szarvasi tanárnak három évre teljes fizetést ad, hogy tanári állását elhagyhassa és egészen az indigó-termesztéshez láthasson. — A patinban mult szerdán a lakosság örvendező részvétele

Belső gallér szabásmintája.

saládi Kör" melléklete nov. havában 1875.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

45. sz.
Nov. 7-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

A kandalló mellett.

Midőn a természetben nincs virág, a lélekben kétszeres hévvel támad fel amaz ösztönszerű vágy, mely a család belvilágába menekülve, a szeretetben keresi a virágokat.

Férj és nő, gyermek és anya, regelő nagymama és áhitatos figyelő unoka mily barátságos körben ülnek együtt a téli estéken, s midőn ott künn megdermed a folyam, zug a szél s félve reszket a csillag; itt benn mily hévvel foly a beszéd, mily ritka a sohaj s a szeretet suttogása mily üdvvel ragyog a szemben!

Midőn önök ily perczek kéjeit élvezik, a férj nejét átölelve, kiben élte egész boldogsága összpontosul; a nő férjére hajolva, ki első s utolsó gondolata; majd pedig gyermekével játszadozva, kiben lelke megtestesült; az ifju szerelme lánykája mellett ülve, ki élő vallása; a lányka ifjára tekintve, kiben a szerelem legszebb költeményeit egyénitve hiszi: jussanak eszökbe azok, kiket nem szeret senki sem; vagy ha igen, csak azért, hogy sulyosb, sötétebb legyen a halál!

A város egyik zugában áll a szomorú ház, ajtaja néhány összetákolt gerenda, ablaka helyén rongy vagy papir. A szoba közepén téglarakáson füstölgő kőszén, körülte a család, s a mint a tűz azokra világít, a kétségbeesés még sötétebb azon.

Itt egy másik csoportozat. Szalmazsupon a jó anya, arcza beesett, szemei lázas fényben. A leány néma fájdalommal tekint anyjára, karját ragadja meg, a vér lassan lüktet, az élet bucsuzóban van. A leány kétségbe esik mert erényes. Szánakozzatosok rajta!

Ott egy harmadik. A szoba közepén fiatal halott, körülte gyermekek, kiaszott csontvázak, kik sorsát annyira irigylik. A halott homlokán virágkoszoru, az ablakon jégvirágok. A koszort az anya viganója árán vette, a jégvirágokat a sohaj fagyasztotta oda. Köny van minden szemben, és mindegyik vigasza, hogy közel a világ, hol nincs köny, nincs fájdalom.

Az utczán át hintó robog, száguldozása havat szór a sze-

gény koldus szemébe, ki mankójára támaszkodva, lehetével melengiti kezét. Kétségbeesésében átkokat mond: bocsássatok meg neki.

Az országuton sallangos szán vágtat el, az ott vánszorgó hazátlan félre ugrik előle, hogy el ne gázolja. A láthatár egy árnyék lesz, közel levő házakból barátságos fény lövell feléje, a szél a jéggé dermedt falombokat zilálja. Mintha mind arra emlékeztetné, hogy neki nincs otthonja, hol ily fény vár reá, hol az éj borzalmai ellen menedéket talál. Nagy sir előtte a föld, melyben ő az élő-halott. Az út mellett leül, álmodik boldog napokról, mikor az ő számára is szólt a dal, s a mint megcsendül az estharang, álma a végtelenségben nyer folytatást.

Élvezzük a boldogság perczeit, de jussou eszünkbe az emberiség boldogtalan fele; midőn körülünk a szeretet napja sugároz; ne feledjük el azokat, kik örök éjben laknak; s midőn reánk a munka áldása özönlik, osszszuk meg azt azokkal, kik dolgozni akarnak, de nem dolgozhatnak.

A társadalom fényoldalainak sötét árnyoldalai is vannak, és mi oszlatná el ezeket, ha nem a szeretet? A szeretet, mely nem kérdezi a nemet, kort, hitfelekezetet, és fölülemelkedve mindezekben, a szivek vallásának isteni feladatait teljesíti.

És ki volna arra hivatva, hogy mint a szeretet küldöttje világítson ott, hol sötét van, ha nem a nő? — A nő, ki a gyermek őrangyala, a férfi leghűbb barátja, az ősz áldása; kinél egész élete a szeretetben központosul! A nő, kinek eszményképe a vigasz és boldogítás, hogy ne fordulna résztvétellel a szerencsétlenség könyei, a szerencsétlenség fájdalma felé?

A társadalmi életben, viszonyaink ezer nemű változatai között egyes osztályok jóléte mellett ott az óriás árny, s míg a jólét külnáza a legtöbb szemet megvakítja, az árny sötéte annál borzalmasabb.

Ha gyermekeid bölcsőjénél ülsz, lesve a mosolyt, mely ál-

mában ajkai körül játszadozik, gondolj a könyre, mely sok anya szemében ragyog, midőn rideg szobában látja meg gyermeke az első napvilágot. a könybe, mely talán azt jelenti, hogy ismét egy koldussal több!

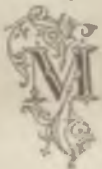
Ha „madár-örömmel, melyek dalolnak, mert fészkek van“, férjedet öleled, csókolva a sugárt, melyben szeméből a boldog meglepedés mosolyog te rád, ne feledd el a szegény nőt, ki naponkint imádkozni jár az oltárhoz, hogy viraszson az ég férje felett, s míg a férj sötét bányák kriptáiban nappal és éjjel sorvasztja életét, vérével áztatja a más számára talált aranyt, a mely talán egy lélek veszte lesz.

Ha kedves halottjaid sirját látogatod, jusson eszedbe az a szegény család, mely tán épen szomszédodban a halállal küzd. Az anya fiát öleli, az apa, a megtört lelkü, kétszeresen beteg férj, szégyentelven néz övéire, majd meg a vértanuk diadala, a becsület kétségbeesett vigasza van mindegyik arcán: meghalni tudnak, koldulni nem!

A jó tettek nem csak nyugalmat, lelki megnyugvást is adnak; társaid is a bú és fájdalomban Ha szomorúság ér, eszedbe jutnak majd azok, kikkel jót tevé: az ő szomorúságuk nagyobb volt, te benned küldé az ég a vigaszt, a te őrangyalod nem késbetik.

Jót téve: jót nyersz, s midőn magadra veszed a szerefetet, s mint az ég küldöttje jársz, tiszta lelked, nemes szived bátran tekinthet az ég felé.

A z é l e t k o m é d i a .

Gáspár Imrétől.

Mit hívod tragédiának?
 Bus. igaz, pár részlete,
 De az évek gyorsan járnak,
 Rajta fogsz nevetni te!
 Egynehány percz, egynehány dal,
 Aztan el kell mulnia . . .
 Nem törődik fénynyel, lánggal, —
 Az élet komédia!

Kezdve első felvonása
 Bölcsöd édes álminál,
 A hol nyugtodat vigyázva,
 Egy jószágos asszony áll.
 Ringat, eldudol, s midőn rég
 Elhangzott szelid dala,
 Szép regéit úgy hiszed még . . .
 Az élet komédia!

Aztán jó a bonyolulat,
 Közbe játszik bú, halál,
 Fő haját, szem könyvet hullat,
 Ősz leszesz, ifju valál.
 Szomorú ez . . . minden hitnek,
 Lángnak el kell halnia . . .
 Ej! ne vess rá, ez segíthet!
 Az élet komédia!

A szerelmi jelenetben
 Azt hiszed, hős te levél,
 Száz csók tart meg e hitedben,
 S sok szép, illatos levél . . .
 S ha majd megtudod sohajtva
 A szerelerről: mi a?
 Sirsz, vagy szólsz, kaczagva rajta:
 Az élet komédia!

Mit hívod tragédiának?
 Játzol, arczodon boru,
 S szereped vig más fiának,
 Csak magadnak szomorú!
 Le a függőnyt! mit nézzük még?
 Le kell végre hullnia,
 Ugy sem érti a közönség —
 Fájó, mély komédia.

A v é d a n g y a l .

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

(V é g e .)

A végzet utjai megfoghatlanok. — Most Eszter hagyta el előbb Pestet, valamivel nagyobb összeg birtokában, mint a mennyi szükséges volt, hogy a szülőházat és kertecskét, melyben gyermekéveit töltötte, visszavásárolhassa.

A család, melynél becsülettel, szorgalommal és hűséggel töltötte be szakmáját, nem csak gazdagon ajándékozta meg, hanem könnyeket is ontott a bucsu alkalmával. Az elválás oly őszintén nehéz és szomorú volt, mintha szerető rokonok bucsuztak volna el egymástól.

Eszternek régi sebe még mindig nyitva volt, de legalább meg nem mérgesedett.

Ő még most se tudott mit sem Ferkéről. Nem tudta, de tán nem is akarta végkép elfeledni.

Az ész könnyen, a szív nehezen felejt. Igaza volt, a falucskában sok minden megváltozott. A szerencsétlennek és szegénynek ritkán vannak ellenségei. A kik talán keseríteni akarták és tudták volna, a mint a könnyeket meglátták szemeiben, bánatlatlanul hagyták távozni.

A mint haza érkezett, alkalmazásáról szóló bizonyítványait azonnal beküldé a lelkeseknek. Az rögtön megbocsátott a megtérőnek. Eszter egyike lett legájtatosabb és legszglidebb hiveinek.

Lassankint otthonossá lett a faluban és nemcsak annak, hanem a szomszéd községek lakosainak is keresett bizományosává lőn, a finomabb és közönségesebb női munkákban.

Legelső tette volt virágokkal ültetni be édes atyja sirját. Azután házikója lett kijavítva és fehérre meszelve. Végre a kert fát segíté üde életre és a nélkülözhető veteményágyakat látta el virágokkal.

Szobái tisztán és izléssel, de szerényen voltak berendezve. Hazulról ritkán látogatott máshová, mint az egyházba és temetőbe. Örült, mikor meggyőződhetett, hogy most már nyugodtan élhet az emberi kötelességek nemesebb fogalmának és emlékének.

Ártatlanul bár, de egyetlen eszmétől nem birt szabadulni. Meg fog-e neki atyja ott fenn bocsátani? Mint hívót azonban kibékíté a gondolat, hogy az igazak a másvilágon tisztán látnak, párhuzamot tudnak vonni a bűn és annak indokai között és hogy az üdvözülteknek nem szabad és nem lehet haragudniok.

A földi örömeiről végkép lemondott. — Csak azért élt még, hogy dolgozhassék és kedveltjei sirján a virágokat ápolhassa.

— Él-e még és boldog-e Ferke!? — kérdezé néha magában, mikor olyan helyet érintett, vagy olyan tárgy került szemei elé, mely a multakat idézte fel emlékében.

Multjában egyetlen nap volt, melyet megátkozott, azaz: melyre keserűen emlékezett vissza.

Tudott volna is ő átkozódni!

Igy élt vezeklőleg békélve ki a multtal, megnyugodva a jelenben, hiva és bizva a jövőben.

VI.

Sötét, hűvös, esős novemberi éj volt. Az egyetlen cseléd, a mely Eszter háztartásában a durvább munkákat végezte, már aludt, csupán Eszter volt még a házban ébren, halványan pislogó mécsvilágánál olvasgatva.

Nyugodtan lelkében, sem a népbabonákban élő jelenetek-től nem félt, sem a rossz emberektől nem tartott, tudva, hogy azok csak ott jelentkeznek, hol több vagy kevesebb prédára számíthatnak.

Mért érzett mégis ez éjszakán bizonyos szorongó nyugtalanságot keblében?

Szemeire nem szállt álom, lámpáját késlekedett kioltani. Szobájának ablakai az utcára szolgáltak, szerény kertje az udvar hátsó részén feküdt.

Az őszi késő napjai a pusztulás előjeleivel és titkokat rejtő setétjökkel kedveznek a képzelődésnek. Eszter oly neszt hallott kertjéből, mintha a sövénykerítésről valami nehéz test esett volna alá a földre.

A kertben misem volt. Néhány liba vagy tyuk gubbaszkodott a lombjaikat hullató fák ágai között.

Akaratlanul figyelmesbbé és gondolkodóbbá lőn, néhány perc mulva pengést hallott, melyről határozottan meggyőződhetett, hogy az valamely érceszköznek valamely másik kemény testhez való ütéséből eredt.

Eszternek a sors elég erőt juttatott az élet azon kedvezőtlen oldalából, mely a lelki éberséget fenntartja és megőrzi.

Ő már nem félt semmitől.

Felállott az asztalka mellől, mely mellett olvasott, a hideg ellen felöltöt vett magára, egyszerű falámpását előkereste és meggyújtotta, azután csendesen az udvaron át, a kertbe nyitott.

Az eső szakadt, pokolsötét volt.

Alig husz lépésnyire, épen azon a ponton, hol nyáron át valamivel emelkedettebb helyen legkedvesebb virágai állottak, ásóval kezében, teljes elfoglalatásban egy férfit különböztethetett meg,

— Uram! mit keres itt ily késő éjjel és ily időben?

A kérdezett összerázkodott és merően nézett a kérdezőre.

— Asszonyom! Engedje, hogy munkámat folytathassam.

A kiásott földet vissza fogom hányni, és nem fogok kárt okozni senkinek.

Eszternek úgy tetszett, mintha e hangot már valamikor hallotta volna. Mint egy nehéz álomból ébredőnek, úgy vonultak el a mult képei lelke előtt.

A lámpást magasra emelte, oly irányban, hogy az az idegen és saját arcát egyszerre világította meg.

— Eszter!

— Ferke! — kiáltott a férfi, és sikoltott a nő, csaknem egyszerre.

— Mindenre, a mi szent, engedje, hogy beszélgethessek kegyeddel! — esengett a szerencsétlen férfi.

— Legyen szives lakásomba bekísérni . . .

— Lakásába . . . ?

— Atyám és anyám lakása és kertje most már tulajdonom.

Bungár mélyet sohajtott.

Csendesen, szótlánul indultak meg az udvaron át Eszter lakásába. A volt nagyvárosi gavallér hóna alatt egy faszekrényt tartogattott.

Gyenge pir szaladt át Eszter arcán, midőn azt, kit egykor a világon legjobban szeretett, színről színre szemlélhette.

Halvány, beesett arc; bágyadt, tüztelen szemek; átázott, megviselt öltönyök oly külsőt kölcsönöztek az egykori divathősnek, hogy inkább korhelyhez, mint sorsüldözött szegény emberhez hasonlított.

Ferke teljes öntudatában lehetett testi-lelki állapotának, mert csak félve mert Eszterre feltekinteni.

— Eszter! Meg fogsz-e nekem bocsátani?! — esdekelt inkább, mint szólt a szerencsétlen.

— Én már rég megbocsátottam! — válaszolt a lányka szomorúan.

— Nem, nem! Azt el nem fogadhatom. Előbb mindenről számolni akarok, s csak azután kérem s ha megadod, csak azután fogadhatom el bocsánatodat.

— Ha őszinte lélsz, én is őszinte leszek.

— Esküszöm, hogy az leszek! Szó nélkül hagyalak el, mert atyád halála annyira megrémítet, hogy megfélemlédtem magamtól, az igazak itéletétől és az emberektől. — Istent hivom bizonyosságul, hogy azon erős elhatározással távoztam, hogy újabb alkalmazásban magamat tisztességes helyre felküzdvé, tudositalak holléte mről s ha szivedből egykori szerelmed ki nem aludt és kezedet tőlem meg nem tagadod, az oltár előtt esküvel teszek elettársammá és soha többé el nem hagyalak.

— Tehát hited soha sem ingott meg szerelmemben és hűségemben?

— Soha!

Az ifju reszkető ajakkal folytatá:

— Én csaltalak meg, én lettem hozzád hűtelen!

— Engem elfeledtél egy ifjabb, egy szebb és gazdagabb miatt — mondá Eszter és egy nehéz könyüt törült ki szemeiből.

— A nagyság, gazdagság és hiuság átka ölték meg, igazabban, azok nyugózték le irántad égő szerelmemet. A főváros örömei és változatosságai elvakítottak, a gazdagok hatalma és boldogsága megtántorítottak. Voltak perczeim, mikor bűnbánólag gondoltam reád, de akkor már késő volt, akkor már aláírtam a szerződést, mely a gonosznak biztosította lelkemet.

A szerencsétlen zokogni kezdett.

Eszter a szenvedő felé nyujtá kezét.

— Barátom! a bűnbánónak az Isten is megbocsát; én neked bár ifjuságom árán, lelkemből megbocsátok.

Bungár ajkaihoz emelé a nyujtott kezet, azután szemeit a földre sítve, alig hallhatólag szólt:

— Még ne . . . még ne . . . én a törvény által üldözött bűnös vagyok!

Eszternek meg kellett fogódnia, hogy el ne essék.

A volt titkár mindent elmondott, még a sikkasztást sem titkolva el. Vallomásából Eszter azt is megtudta, hogy jövőjét biztosítandó, arany ékszereit akarta elrejteni kertjében.

— Meg tudsz-e még most is bocsátani!? — kérdé az ifju reménytelenül.

A leány karjára csüggeszté már annyi gond által terhelt fejét és néhány percznyi szünet után, indulat nélkül csendes megadással válaszolt:

— Egyetlen feltétel alatt!

— Hogy soha többé ne lássalak! — szólt az ifju, a kétségbeesés hangján.

— Nem! zarándokolj bűnbánólag vissza Pestre, jelentsd magad a bíróságnal, add át ékszereidet is, hogy mentül kevesebb idegen vagyton terheje lelkedet; álld ki azután a rád szabott büntetést, és ha azután én kezemmel és szívemmel

kárpótolhatlak szenvedéseidért, jer vissza, hogy esküddel egyetlen szennyét lelkemnek lemoshasd.

Ferke térdre ereszkedik Eszter előtt.

— Védangyalom! Most már nyugodtan és örömet meg is halhatok! A dús gazdagok közt is lehetnek nálam szerencsétlenebbek!

Ezeket rebegve inkább, mint mondva, Ferke hirtelen felállott, kirohant s mire Eszter aggódólag utána tekintett és utána kiáltott, eltűnt az éj sötétjében.

Reggel úgy, a hogy megtörtént, Eszter mindent elbeszél a helybeli lelkésznek.

— Helyesen cselekvél, gyermekem! A bűnösnek bűnhődni kell, csak a bűnbánó nyerhet azután Istentől is bocsánatot és lehet jó és hasznos tagjává a társadalomnak.

Ez esemény után csaknem teljes elzárkozottságban, elképzelhetjük, minő gyötrelmeket kellett szegény Eszternek szenvednie.

Bungár Ferenczet az enyhítő körülmények tekintetbe vételével a törvényszék egy évi fogságra ítélte.

Mikor a lelkésztől a leány Ferkének miként történt elítélését meghallotta, újból megeredtek könnyei.

— Ne sirj, gyermekem! — vigasztalá a lelkész igaz szívét. — Ifjad megmutatta, hogy bűnbánó, igaz, megtisztult szív. Most már én is hiszem, hogy becsületes ember válik belőle, és még boldogok lehetek. Az igaztalanul bántalmazók irányában kövessétek az írás szavait: „Kik benneteket követ, ti azokat kenyérrel.“

Eszter letörle könnyeit és csendes megadással tért haza. A büntetésnek példás magaviselettel történt kiállása után a szerencsétlen ifju gyalog tért meg egyetlen öröme és vigasztalójához. Elrongyolt öltönyben, az ut kövecseitől vérző lábakkal.

Eszter karjaiba fogadta őt és maga kötözte be lábait.

— Oh Eszter! Minő állapotban kell, hogy lássalak!

— Igaz, hogy öltönyöd elrongyolott és nem tiszta, de szived megtisztult és lelked visszanyerte egykori emberi méltóságát.

A sorsüldözöttek pár hétre azután az oltár előtt esküdtek egymásnak örök hűséget. Eszter megtakarított pénzecskéjén ruházta fel férjét.

A lakodalom költségeit a lelkész fedezte.

Esküvő után zokogva borult Eszter Ferke keblére. „Meg fog-e nekünk jó atyám bocsátani?!“

A tiszta fellegtelen mosolygó ég, a ragyogó napsugár legalább azt tanusították, hogy a gyermekek boldogságát az égből szemlélő üdvözölt örömmel látja.

A ketreczbe zárt költő.

Sacher-Masochtól.

Akkor történt, midőn XV. Lajos ült a francia trónon s a ledér, szellemes Pompadour marquise forgatta szeszélyesen a jogart: a czopfok, szépségtapaszkok, a bastille és aranykészítés korában.

A régi Páris egy zsákutczájában kis palota állt, keskeny homlokzattal a kapu felett, nevetségesen nyirbált fákkal; a palotának kecses kis boudoirjában mintegy husz éves csinos fiatal lány ült, inkább érdekes, mint szép, inkább kellemes, mint deli termetű, egy igazi francia nő, Marneville Adrienne kisasszony.

Zongoránál ült és egy Lully-szonatát játszott.

Lábainál himzett számolyon fiatal ember nyugodott; papir-

darabot tartva térdein, néha-néha egy-egy sort irt reá s jókedvűen nevetett.

Nem mondhatjuk sem szépnek, sem elegansnak, arczán azonban a szellem és tehetség ama kifejezése tükröződött, mely az akkori Európában fölért egy nemesi oklevéllel, ranggal, vagyonnal.

Desforges költő volt a fiatal ember.

A szeszélyes Adrienne kisasszony kényes megbízást adott neki, olyant, hogy könnyen a bastilleba is kerülhet, ha teljesíti.

Állt pedig e megbízás abban, hogy gunyverset írjon a mindenható marquise-re, kinek egész Franciaország hódolt s kinek parányi keze olykor a világrész sorsába is belenyult.

— Készen van, Adrienne, — mondá hirtelen a költő, talpon termett, körül tánczolta a szobát, azután színpadit állást foglalt el és felolvasta költeményét.

Adrienne abban hagyta a zongorázást s növekvő érdekléssel hallgatá a gördülékeny, de mérges verset.

— Pompás! Kitünő! — kiáltott olykor közbe, végül felgrott s hangosan tapsolt.

— Meg van elégedve velem? — kérdé Desforges.

— Ezennel kinevezem udvari költőmmé — mondá Marneville kisasszony jókedvű páthoszszal.

— Elfogadom, — viszonzá Desforges.

— Nekem adja most a költeményt?

— Engedje előbb, hogy leirjam a magam használatára.

Mig Desforges irt, adrienne arról beszélt, hogy gyűlöli Pompadour marquise-t, Franciaország ezen gyalázatát.

Szerfölött örült, midőn a fiatal költő megígérte, hogy a guny-költeményt terjeszteni fogja a kávéházakban és a „szellemek gyűlhelyé“-ben.

Még egy kézcsók és Desforges sietett beváltani szavát.

Adrienne ismét a zongorához ült és mintha semmi sem történt volna, folytatta a szonátát.

Alig hogy elhangzott a végső ütem, belépett Marneville asszony, egy még mindig csinos, előkelő divathölgy.

— Örvedetes ujságot hozok, gyermekem.

— Ah! Elhoztad a szép smaragd-ékszert, mama, melyért multkor kértelek? — szólt közbe a leány örömsugárzó arczczal.

— Annál többet hoztam, Adrienne; Maurepas ur megkérte kezedet.

— Maurepas csinos ember, — mondá Adrienne s mélyen elpirult.

— Fiatal uracs, előkelő családból származik s tekintélyes vagyonnal bir, — tevé hozzá a mama.

— És férjhez menjek hozzá? — kérdé Adrienne ártatlanul.

— Minden esetre, nem vagyunk gazdagok s nem jól cselekednél, ha visszautasítanád a szerencsét.

— Hát Desforges?

— Játzó társad, a költő?

— O szeret, — jegyzé meg Adrienne élénken.

— Tudom.

— És én is szeretem őt, — sohajtott

— Azt már nem értem, — adá Marneville asszony bosszusan válaszul, — Ideje már, hogy férjhez adjalak.

— Tehát csakugyan?

— Maurepas marquise-nővé leszesz, négyfogatu kocsin jársz, tündökölni fogsz az udvarnál, szerencsen szolgálid lesznek, mint valami ázsiai királynőnek.

— Nagyon szép mind.

— Beleegyezel?

— A szerencseneket saját szememmel láttam! — mormogá a csapodár Adrienne. — De mit szól majd Desforges ehez, a szegén Desforges?

Az anya mosolyogva megfogta Adrienne kezét s a nagy terembe vezeté. Ott Maurepas marquis várt a hölgyekre.

Pár órával később a szegény Desforges győzelmesen tért vissza; gunyverse nagy hatást keltett mindenütt.

Merneville asszony fagyos fejbillentéssel, Adrienne lesütött szemmel, Maurepas kihívó pillantással fogadák az érkezőt.

— Ujságot mondunk, — kezdé a háziasszony, — Adrienne jegyet váltott Maurepas marquis ural.

— Fogadják szerencsekívánataimat . . . rebegé Desforges. Meghajtá magát és kitántorgott a szobából.

— Különös! — mormogá a marquis.

— Istenem, mit kívánhatni egy költőtől? — mondá a mama mosolyogva.

Midőn Marneville kisasszony másnap reggel vén dajkája kíséretében a Notre-Dame-templomból ment, Desforges az ajtóban állt s hidegen üdvözlé.

— Mit vétettem, kisasszony, — kérdezé, — hogy elébb a halandók legboldogabbjává tett s azután egy csapással megsemmisit? Oh, nem sokkal kevésbé szivtelen kegyed, mint az általa gyűlölt Pompadour asszony!

— Nem tartozom önnek felelősséggel, — viszonzá büszkén Adrienne.

— Hát nem megmondta, hogy szeret? — kezdé ismét a szerencsétlen költő.

— Pillanatra úgy képzeltem, — mondá Adrienne és vállalt vont, — hisz önön kívül nem ismerék más férfit. Megelégszik válaszzal?

— S most?

— Szeretem a marquist, jegyesemet; az egészen más udvarló ám, mint ön, szegény Deforgesom. Isten önnel!

Desforges eszeveszetten futkározott az utcákou, örült módra tombolt, sirt, jajveszékelt.

Végre egy fegyverkovács boltjába lépett és kardot vásárolt; élet-halálra verkedni akart a marquisval.

Még az nap este lesbe állt a Marnevilleék palotájával szemközt levő ház oszlopcsarnokába s megtámadta Maurepas marquist, mihelyt ez kilépett s még egyszer föltekintett a kivilágott ablakokra.

— El akarja tőlem rabolni Marneville kisasszonyt, uram? — kezdé reszkető hangon! — Tudja meg, hogy szeretem a kisasszonyt s csak holttestemen keresztül léphet vele oltárhoz! Huzza ki kardját!

— Bolond! — nevetett a marquis.

— Vivjon meg velem! — kiáltá Desforges.

— Önnel? Ne beszéljen olyan zöldet!

— Nyomorult gyáva! — folytatá Desforges. — Nem érdemled a becsületes harc tiszteletét!

A kétségbeesés erejével megrohanta vetélytársát, köpenyöbe burkolá, úgy, hogy nem használhatta kezét, és addig kardlapozgatta irgalmatlanul, míg zaj nem támadt az utcán.

Adrienne megjelent az ablaknál s látván a történetet, ségélyért kiáltott s boszút esküdött a költőnek.

Desforges végre megelégtette a mulatságot és kereket oldott; a marquis visszatért a palotába, hogy rendezze öltözékét.

Maurepas Adrienne enyelgéseiben vigaszt keresett a szenvedett vereségért, Marneville asszony kiejté Pompadour marquis nevét; azt mondta, hogy elfogatási parancsot kér tőle Desforges ellen.

(Vége köv.)

Küzdés egy kigyóval.

Egy forró nyári napon, beszél egy tengerész, az afrikai Congó-partok közelében horgonyoztunk hajóinkkal.

Én, mint hajóbeli vitorlamester, a korlátnak dőlve, a vízszatató dagály menetét szemléltem, midőn első hadnagyunk gyöngéden vállamon érintve, egy roppant kigyóra figyelmeztetett, mely nem messze tőlünk egy nagy fa ágán himbálta magát.

A szörnyeteg lehetett legalább harmincz lábnyi, s egészen fődve volt fényes pikkelyekkel. A mint ott lógott, hajónkat szemlélve, sima fejét kinyujtva, nyelvét öltögetve, s mint valami háborgatott nagy delejtű, rángatózva, ide-oda mozogva: valóban irtózatot keltő látvány volt.

Épen, midőn figyelmeztetni akartuk reá többi társainkat is, letekerőzött a fáról, s roppant nagysága daczára villámsebességgel eltűnt a sűrűben.

Nem volt épen valószínűtlen azon föltevés, hogy a kigyó, ha meg nem öljük, hajónknak a partra kiszögellő részei segélyével, kísérletet tehet hajónkra jönni, s itt kiszámíthatatlan pusztítást végbevinni.

Első hadnagyunk tehát azon szándékot nyilvánítá, hogy engedélyt kér kapitányunktól, néhány ember kíséretében a kigyó üldözésére s eshetőleg megölésére indulhatni.

Meg kell itt említenem, hogy az első hadnagy jegyese volt a kapitány leányának, Klára kisasszonynak, ki ez idő szerint szintén velünk volt a hajón. Monroviában vettük őt fődélzetünkre, hol több hónapig tartzkodott nagybátyjánál, ki ott a négerek közt téritősködött.

Klárát jó angyaluknak tartották a monroviai négerek, kiknek kivétel nélkül kedvenczök volt, s sirva kísérték hajónkra, midőn magunkkal hoztuk. Klarában kimondhatlan bájjal egyesült minden lelki-testi szépség. Magas fehér homloka lelki föniséget, szelid barna szemének tekintete szivjóságot s klasszikus arcza fenkölt értelmességet fejezett ki, míg gyöngéden gömbölyded alakja, s ruganyos menése a legvonzóbb látvány volt.

Épen atyjával volt, midőn az első hadnagy engedélyt kért ettől főnebbi szándéka végrehajtására.

Klára halálra ijedt attól, a mit hallott, s esdekelve kérte jegyesét, álljon el szándékától,

Hanem ennek eltökélése szilárd volt, a kapitányt pedig sokkal inkább elfoglalta az érdekes tengerdagály tüneteinek szemlélése, hogysem kellőleg fontolóra vette volna a veszélyt, melynek leánya jegyese magát kiteendő volt, s megadta a kért engedélyt.

Az első hadnagy tehát, nem hallgatva Klára ellenzésére, ötöd magával, s ezek közt velem, megindult a kigyó üldözésére, s nem sokára az erdő mélyében barangoltunk.

Néhány órai eredménytelen kutatás után közelgő vihar távoli moráját hallók, mire az első hadnagy visszafordulásra vezényelt bennünket. Meg is kísérlők azt, hanem meggyőződünk, hogy az utat eltévesztettük. A vihar e közben fejünk fölé ért, döngette, törte a fákat, s teljes sötétséggel vett bennünket körül.

Órákig tartó bolyongás után végre napnyugat tájban ki-

vergődtünk a tengerpartra, s láttuk, hogy hajónk ezalatt kijebb vettette megfeneklett, de szerencsére baj nélkül.

A kapitány néhány sátrat veretett a szárazon ideiglenes tartózkodási helyül a legénység és Klára számára, a míg sikerülend ismét lengővé tenni hajónkat.

Klára reszketve várt atyja mellett jegyesére. szorongva meresztvén tekintetét az erdő felé, s midőn megpillanra a hadnagyot, tuláradó örömmel borult keblére mindnyájunk előtt.

Meglepetve hallók, hogy hátramaradt társaink, czélunkat illetőleg szerencsésebbek voltak nálunk: ők látták a kigyót a sűrű parti csaliiban, hanem sokkal gyorsabban eltűnt az előlük megint az erdőbe, hogysem legkisebbet is árhattak volna neki.

Az éjen át figyelmes őrszemek állítottak a sátrak köré.

Épen hajnalodott, midőn irtóztató sikoltást hallék, mely tördőfésként nyilamlott mellembé.

Kisietvén sátramból, feledhetlen látvány tárult szemeim elé: Klárát épen szemeim előtt kergeté a szörnyű kigyó, s embereink ennek nyomában... Késekkel, bárdokkal, szurtak, vágta, döfte, dobtak utána, de anélkül, hogy egyszer is találta volna villámsebes kanyargásai közben.

A leány halálra riadva, szemevilágát vesztve, az erdőnek futott, — üldözője nyomában.

Én alig birtam tájékozni magamat a rettenetes eset fölött, midőn valaki lélekszakadva rohant el mellettem.

A kapitány volt, Klára atyja, rémülve kérve embereinket leánya megmentésére.

A tengerészek elveszteni látszottak hidegvérűségüket; zavarodva futkostak ide-oda, s csak elmaradozva követhették a kigyót a fagyókeres, zsombékos talajon; csak egy ember látszott most is teljes lélekjelenléttel birni, az első hadnagy, ki mindnyájuk élén, legelől futott a kigyó után.

Klára némileg tisztás nyiláson, egyre belebb hatolt az erdőbe, s halálos félelmében egy nagy nyilásu odvas fába ugrott, mely épen utjába került.

Mint kilőtt nyil suhant utána a kigyó, melyet az első hadnagy majdnem már utolért futásában.

A szörnyeteg mérgesen visszasiszszentett üldözőjére, s aztán ördögi csalfasággal pillanat alatt körültekerőzött testével az odvas fán, úgy, hogy Klárának lehetetlen volt a kijövetel.

A kigyó most tudni látszott, hogy teljesen biztos lehet áldozata fölől, s a hadnagnak fordult fejével. Kis szemei sziporkáztak, ágas fulánkját hevesen öltögette torkából. Iszonyu mérges düh látszott előlővellni tekintetéből.

Oda érve, mindnyájunkban meghült a vér, látva a leány borzasztó helyzetét.

Törünket nem lehetett használni, a nélkül, hogy Klára életét is ne veszélyeztetnők, s hiába vagdaltunk a kigyó felé, az ügyesen kikerülte vágásainkat.

— Oh gyermekek! — kiáltá a kétségbeesett apa; mentsétek meg, mentsétek meg!

Gondolkodás nélkül rá akart rohanni a kigyóra, de a hadnagy visszariasztá.

— On meghalna, a nélkül, hogy leányát megmenthetné. — mondá. — Másképp kell segíteni. Hozzanak egy hurkot.

Néhány pillanat múlva kezébe lett adva, a mit kért.

Ezzel fogai közé fogva a hurkot, fölmászott egy szomszédos fára, s annak egyik kiálló ágáról, harmincz lányi magasból ügyesen a szörnyeteg nyakára vetette a hurkot, s aztán gyorsan erősen megrántá, hogy annak feje tövében szorosán összehurkolódott, s fejét ártalmatlanná tette.

Dühösen rohant most az állat egyenest a hadnagnak, de

minthogy előbb le kellett tekerődznie az odvas fáról, amannak ezalatt ideje volt leugorni a másik fáról, miután előbb annak törzsökén többszörösen körülkanyarítá a vastag hurok másik végét.

— No most, késekhez, fejszékhez! — vezénylé a hadnagy.

Mindenki a szörnyetegre rohant, melynek vergődése iszonyu volt, de feje kötve levén, nem volt már oly veszélyes ránk nézve. Mégis ovakodtunk kanyargásai közé, vagy csapásai alá kerülni, mert egyetlen szoritása, egyetlen csapása életünkbe került volna. Vastag faágakat mint pozdorját recsegtetett össze, a mint dühében csapkolódott, mignem darabokra vagdaltuk.

Klára mentve volt.

Még napnyugat előtt megnőtt a tengerár, s fölemelte hajónkat.

Klára halványan támaszkodott atyja s jegyese karjára. Néhány hónap múlva mint boldog menyasszonyt láttuk őt oltár elé lépni.

A z a g y r ó l

Kemenesi S. L.-től.

Az emberi szervezetben az agy kétségtelenül a legnagyobb alkotás. Találunk abban hegyeket, völgyeket, hidacs-kákat és vízvezetékeket, bolthajtásokat, domboru és homoru szögeket, fa- és kéve alakokat, hangszállakat sat. Senki sem ismerte még fel mindezen alakok czélját. Nincs állati szerv, melynek gyengébb, csudálatosabb és sokoldalubb alakja és finomabb és sajátságosabb szerkezete volna. Rostjai, melynek átmérője mintegy $\frac{1}{10000}$ -ed vonalnyi, olajnemű megalvó tartalommal telt csövek, majd egymással a legsajátságosabban összefonódva, majd ismét egymástól jó távolságban. Az agy fáradalmas boncztanában, valamint vegyész elemzésében, fájdalom, még felette hátra vagyunk; de ez utóbbiból legalább annyit tudunk már, hogy az úgy nevezett agyzsir nagy szerepet játszik benne.

Az agyban az anyagváltozás sokkal gyorsabb, mint a test bármelyik más részében, a miért is a vér összehasonlítlanul nagyobb mérvben tolul oda, mint más szervbe. Ez mutatja, hogy az élet működése annyira össze van pontosulva az agyban, miut egy testrészen sem, és mégis magára a testi életre nem bir közvetlen jelentőséggel. Bizonyítják ezt az állatokkal tett kísérletek. Ugyanis kivették belőlük az agyat és ezek mégis hónapokig, sőt évekig éltek és gyarapodtak. Ily kísérleteknél természetesen szükséges, hogy maga a mütét ne legyen tulságosan erős, vagy is hogy az állat felette sok vért ne veszítsen, a mi igen elgyengitené, miért is az ilyenű kísérlet csak oly állatoknál sikerülhet teljesen, melyeknél az agyvelő nagyobb nehézség nélkül eltávolítható, például tyukoknál. Ebből következtethető, hogy bár az agy az emberi szervezet virága és az életműködés legélénkebb pontja, rendeltetése mégis tisztán szellemi, miután testi rendeltetése egyáltalában nincsen.

A mily mérvben fejlődik valamely állatban az agy, ugyanily mértékben fejlődnek szellemi képessei is, mig testi szükségleteit minden állat egyformán elégíti ki. A szellemi tehetségek és cselekvési képesség az agy nagyságától van föltételezve. Az angol Peacock pontos mérései szerint az emberi agyvelő sulyra nézve a 25-dik életévig folyvást, még pedig gyorsan nő, 25 től 50-ig rendes sulyban marad és azontul folyvást fogy. Simo szerint az agyvelő csak a 40-dik és 60-dik életév között éri el legnagyobb terjedelmét. Az öreg emberek agyveleje kisebb lesz, összczsugorodik és az egyes tekeredések kö-

zött üregek támadnak, holott azelőtt szorosan egymáson feküdtek; e mellett az agy állománya mindinkább szilárdabb lesz, színe szürkül, vértartalma kevesbedik, s az agy vegyi alkotása ismét a legfiatalabb életkorbeliéhez közeledik.

Míg a rendes súly 3—3½ font, Cuvier, a híres tudós agya 4 fontnál is többet nyomott. Az ugy nevezett hülyék (cretin) koponyája, illetőleg agya rendkívül kicsi. A szerencsén agya is sokkal kisebb, mint az európaié, homloka hátradőlt, koponyája kisebb terjedelmű, általában igen hasonlít az állathoz. Uj-Hollandia benszülötteinél az agy fejlettebb részei feltűnő módon hiányoznak. Az európaiak koponyájának alakja is tökéletesült az idők folyamában; nevezetesen a polgárodás előhaladásával a fej előrésze, hátrészének rovására, mindinkább kidomborodik, a mint azt a különböző időbeli ásatások bizonyítják. Még mai nap is ezen arány áll fenn általában korunk mivelte és miveletlen osztályai között, a mint azt a kalaposok tapasztalatai is bizonyítják. Egyes eltérések előfordulnak ugyan némelykor: okos emberek kicsi koponyával, és viszont: buta emberek nagy koponyával, de az ilyeneknél nem az agyvelő nagy, hanem csak a koponyacsont vastag, vagy, hogy az agy fekvése vagy az egyes tekercek rendellenesek.

A mit az agyvelő minőségéről tudunk, az nem sok, de mégis valami. Így például tudjuk, hogy a gyermekagy kásásabb, vizdusabb, zsirszegényebb, mint a felnőtté. Az agynak ugy nevezett rostosulása sincs meg az ujszülött gyermekben; minél inkább fejlődik ki ezen rostosulás, annál jobban fejlődik az értelmi erő is. A zsirtartalom, vagy phosphor már a gyermek születésekor megvan az agyban; és különös gyorsasággal fejlődik az ujszülöttnél. Az állatok is minél magasabb fokán állanak az értelmességnek, annál nagyobb zsirtalommal bírnak az agyvelő, hogy ha tudniillik az ösztön magasabb fejlettségét az állat értelmességének lehet nevezni. Ezen zsirtartalom igen fontos tényező az agyvelőben, s ha az állatok éhezhetnek, agyvelejük rendszeren veszít zsirtartalmukból.

A gondolkodás, mint minden cselekvés az azt végző szervet, erősíti az agyat. Mint minden izom, mely kiválólag gyakoroltatik, erősebb és izmosabb lesz mint például a táncosnők lábikrái, ugy az agy is a gyakori gondolkodás által mindig képesebb lesz a gondolkodásra, és minőségileg ugy, mint mennyiségileg növekszik. Albers bonni tanár beszéli, hogy ő sok számos oly egyén agyát bonczolta, kik több éven át igen sokat szellemileg dolgoztak és mindnyájuknál igen szilárdnak találta az agyat. Más részt az agy foglalkoztatása, vagyis a gondolkodás bizonyos anyagfőleméssel jár; mutatja azt először az a körülmény, hogy a gondolkodás fáraszt, a fáradság pedig nem más, mint az, hogy az illető anyagból nevezetes mennyiség főleméztődött; és másodsor az, hogy a szellemi munka épen ugy, mint a testi, nemcsak az étvágyat, hanem az állati meleget is növeli, a mi viszont nem más, mint az, hogy az illető szerv a főleméztődött anyag pótlását kívánja meg. Továbbá tudva van, hogy a különös testi fáradalmakkal nem járó ülő foglalkozás, mint a szabó- és vargamesterség, könnyű gyári foglalkozás stb. szolgáltatják a legtöbb rajongókat és ugynevezett különzőket; míg a nagyobb testi fáradalmakkal összekötött mesterségek vagy foglalkozások nem hagynak az agynak annyi erőt, hogy még a tépelődésre is jusson; mert mint minden gép, a test is az életerőnek csak egy bizonyos összege fölött rendelkezhetik, s ha ez a test működése által vétetik igénybe, az agynak nem marad a gondolkodásra. Ezt mindenki önmagán is észre veheti. Így például senki sem lesz képes egy hatalmas ugrás közben megkezdett gondolat fonálát tovább szőni, vagy azon egy időben sebesen

futni és valami fölött mélyen gondolkozni; sőt lassu séta közben is gyakran önkénytelen meg-megállapodunk, ha gondolatainkat valamely tárgy fölött összpontosítani akarjuk, s a mély gondolkodásban gyakran teljes merevségbe esünk. Mindez bizonyos mennyiségű életerőnek a gondolkodás általi felhasználására mutat, vagy — mi egyre megy — bizonyos vegyalkatok fogyasztására, a melyek az életerőt szülik.

Az agynak mindennemű zavarodása zavart idéz elő a szellemi tehetségekben is, ha csak a hiányosság nem olyan, hogy az agy másik fele által pótolható. Mert mint a hogy az ember fél szemmel, fél füllel, fél orrllyukkal láthat, hallhat és szagolhat, és az érzéki szervek egyik felének használhatlanná válása esetében a másik fél azért épségben marad, ugy az agy egyik felével is igen jól gondolkodhatik az ember, és egyik felének megromlása után, a másik fél teljesen átveheti a gondolkodás működését, mint az egyik tüdőoldal az egész lélegzési munkát. Ezen helyre-pótlás az agynál mindenestre csak a ritkább esetekben történik, s csak akkor, ha először a beteg rész az épre hátrányos befolyással nincs, és másodsor ha az épen maradt fél által a beteg rész működései tökéletesen pótolhatók.

Már fentebb említettük, hogy a tyukoknál kísérletet tettek az agyra nézve; e kísérletek azon eredményt is mutatták, hogy az illető állat, miután agyától megfosztatott, mintegy mély álomba merülten ülve maradt, a hová csak ültették, minden képesség valamely érzéki benyomás félfogására teljesen elenyészett nála s azért ugy kellett neki szájába adni az eledelt; míg azonban a hátgerinczből eredő mozdulatoknak, mint a nyelés, futás és repülésnek teljesen birtokában maradt. Ha valamely emlős állatot mindkét fél agyától megfosztanak, rendszeren teljes érzéketlenség áll be nála.

Csattanósabb bizonyítékot nem is kívánhatunk tehát annak igazolására, hogy szorosan az agygyal függ össze a szellemi munkásság, mint az, melyet a bonczkés szolgáltató, a mennyiben darabonkint metszhetni a szellemet.

Agyvelőgyulladás tébolyodottságot és dühösséget, a vérnek az agyban való tódulása bódultságot és tökéletes kábultságot, tartós nyomás az agyon, agyvizkórnaál, ugy gyermekeknél a vizagy, az értelem gyengeségét, ugy mint az agy telteltsége vagy a véredényeknek az agyba omlása, mint például a vízbe fulóknál, részegeknél, ájulást és magánkivüliséget idéz elő. Az egyszerű láznál is jelentkezni szokott gyorsabb vérkeringés a lázálmokat szüli, mely nem egyéb ideiglenes örültségnél. Míkony és egyéb bódító szerek a részegséghez hasonló sajátságos bódulást idézik elő, melynek mindegyike némileg az örültséggel azonos. Rövid nyaku emberek rendszeren sanguinikusobbak, mint a hosszú nyakuak, mivel az agy és szív közti távolság kisebb és annál fogva a vérkeringés sokkal élénkebb.

Minden agybeli baj, ugy szintén többféle szélhűdés, kiválólag az emlékező tehetséget támadja meg, néha annyira, hogy vagy teljesen elvész, vagy csak gyengül, vagy végre csak bizonyos tárgyra nézve vész el. Így például teljesen elfelejtheti valaki a beszédet, a nélkül, hogy beszélő szerveinek baja, vagy egyébként valami hiánya volna elméjének. Vannak oly esetek is, hogy ily állapotában az agynak az ember csupán a nevekre, vagy bizonyos nyelvre, vagy az évszámokra nem bir emlékező tehetséggel, a mi világosan mutatja, hogy az agynak a különféle működésre, sőt magának az emlékező tehetségnek is külön-külön rétegei vannak; más réteg szolgál a nyelvekre, ismét más az évszámokra, a helynevekre stb.

Egy hét története.

Novemberhó 3-dikán.

Halottak napján. — Nagy és kicsiny. — A kik nem ismerik a fájdalmat. — A tulajdon szentség. — Boldog és boldogtalan. — A szentek áldása. — A vallomás. — Az őrangyalok. — Hercze-hureza világ. — Vándor madarak. — Harezi emlékek. — A hurczolkodás fényoldalai. — Természettani tünemény. — Egy apa hét gyermekkel. — Egy sikátorban. — Egy kötény története. — Szégyenlős szegények. — Ingyen szállások. — A szépség megrontója. — A kit a bűn el nem rutított. — Horn Ede.

Olyan gyönyörű volt az idő halottak napján, hogy szinte sajnáltam magamtól. Miért nem inkább máskorra tartogatja a jó Isten, mikor ma ha baltát esnék is, — mint mondani szokás, — sem lehetne a jobb érzésű embert visszatartatni az ő kedveseitől ott künn, abban a beszédes csendességben! Voltak is nekik látogatóik, bizvást százezerre lehet számukat tenni, reggeltől estig csak úgy özönlött a főváros kifelé a kerepesi uton, ember lehetett, a ki a vasuti vagy egyéb kocsikon helyet tudott magának kiküzdeni; nem is magának, hanem a kis fiának, vagy leányának, mert azokat is csak ki kellett vinni, kit apjához, kit anyjához, vagy testvéréhez; boldog gyermekek, olyan nyugodtan álltak a drága hantok előtt; nem ismerik még a fájdalmat, fogalmuk sincsen még róla, mi a szülének a gyermek, hogyan is lehetne fogalma a halálról annak, a ki maga az élet!

A kis gyermekek mellett még más valami volt nagyon érdekes az nap oda künn a beszédes csendességben. Nem a könyeket értem, mert azokat a szerető szív jobb részt magában sirja el; hiszen a maga szentsége, a maga fájdalma ez, tulajdon a magáé, harmadik nem osztozhatik abban, és nem is tud; olyan az, mint a szerelem, egyetlen-egy égen-földön; hanem a — szerelem, mert ezt is hoznak ide ez nap, fiatal hölgyek, ki kedvesével karján, azok a boldog szerelmesek; ki meg csak magában, ezek a boldogtalanok. Amazok kedvesüket mutatják be az alatt alvó szülőknek, hogy áldják meg frigyüket, és miként harmatcseppen a napsugár, úgy csillog szemükben a szív forró lángja, és úgy is pereg a sirra és szivárog alá a drága halottak szivére, hogy érezzenek ők is valamit az ő hű gyermekük boldogságából és adják rá áldásukat, mert foganatos az. Emez még, mutatja az arcza, hogy boldogtalanul szeret és erőt és vigaszt esd a drága szülétől. Olyan halovány az arcza, és olyan megdicsőítőleg terül el rajta az a tulvilági fény, a mi a szívében lakozik. Olyan boldog, hogy van valaki, a kinek szent titkát megvallhatja, és az a csók, a mit a hideg köre nyom, és az az ölelés, a mivel a hideg hantokat által fogja, hogy ne érezné meg az alatt alvó! És mutatja az arcza, a mint térdeltéből fölemelkedik, hogy megtalálta, a miért ide jött, az erőt és vigaszt; egész fölvidulva távozik, bizvást is teheti, az az erő, a mit magával visz, nem csak vigaszt, hanem boldogságot is biztosít részére; akár hogy forduljon is sorsa, a hű szüle szeme nézett az ő szívébe, rajta tapadt az üdvözült tekintet, ott is marad az, üdvözítő tisztaságában; — boldog leányka, milyen irigylendő titkos szenvedésed, milyen tiszta, és az is fog ez maradni, mert hiszen esztendőre újra lesz halottak napja, és akkor újra látjátok ti egymást, te és drága szüléd a sirban és a már most közössé vált titok szivedben; — ha valaha kedvesem lesz, meglesem, hogyan borul drága halottja sirjára — mert ilyen drágaságunk mindnyájunknak van — és mindjárt megtudom, ha igazán tud-e szeretni.

Másnap aztán azt is megtudtam, miért adta nekünk az ég ezt a szép tavaszi időt mostanság. A mint tudnillik az utcára értem, a félvárost künn találtam, emberestül, butorostul, mindenestül. Tagadja még valaki, hogy az ember a vándormadarak fajához tartozik! Így van az rendesen minden ősszel és minden tavasszal. A ki csak teheti, — mert vannak olyan szánandók, a kik egy lakhoz vannak kötve, például a házi urak, — lakást cserél, természetesen jó remény fejében; ez, ugy látszik, valamivel világosabb; amaz meg, ugy látszik, valamivel olcsóbb; a harmadik meg, ugy látszik, olyan házmaster előnyével bir, a kivel beszélni is lehet: mind igen szép dolgok, a melyek azonban jó részt csak ugy látszanak; a mint az új lakást elfoglalta, az ablakokra csak ugy ráül a hályog, mint az előbbire; természetesen, ez is, az is udvari lakás; az olcsóságnak pedig itt is híg a leve és a mit nyerni vélt a réven, azt rendesen elveszti a vámon; a sok mellékjárulék, a mángorló, az éji világítás, az udvarseprés, a vízvezeték, a lépcsőseprés, a mosókonyha, és mit én tudom, még mindent föl nem számítanak; a mi pedig a házmastert illeti, egyik olyan udvarias, mint a másik, nincs tehát az egész költözködésnek egyéb szép oldala magánál a költözködésnél, különösen arra nézve, a ki átéli; rendesen két hetébe kerül az neki, életének, egy hét a ki, egy hét a be, a számos kellemetes meglepetést nem is számítva, a milyen az, hogy a székek rendesen sántán, a tükrök vakon, a fazékok fületlenül érkeznek meg az új hajlékba; nem csuda, valóságos utczai viadalt kell szegényeknek kiállniuk, a mig oda érkeznek; minden lépést, a mit előre tesznek, ugy kell kiküzdeniük, a velök szemközt jövőkkel; természetesen ezek is ugyanazon járatban vannak, mint ők, ezeket is hurczolják, üzik, kergetik, ki, a régi fészekből, délig üresnek kell lenni, különben az udvarra lökik ki, mert délután már az új lakó ott az ur, — bizonyára nem nagy kedve telhetik az Ur-istennek e multságban, azért adott hozzá legalább fenséges szép napokat.

Vannak azonban ezen tatárjárásnak is a maga fényoldalai, ilyen például, mikor a lakó nem tudta a házbért megfizetni és most mindössze, a mit az új lakásba visz, egy negyed-, vagy féltucat gyermek. Sokat gondolkoztam már azon természettani tüneményen, hogy a ki a házbért nem tudja megfizetni, annak rendesen szép számmal vannak a gyermekek, és ugy hiszem, sükerült is kitalálnom annak a kulcsát. A mit az ég pénzben megtagadott tőle, azt gyermekekben pótolja neki, pénze pedig nagyon sok nincs, annál fogva gyermekének nagyon soknak kell lennie, ekként állítja elő a bölcs természet az ő bámulandó egyensúlyát, és ne méltóztassanak ezt egészen tréfának venni; egy-két gyerek nagy aggság, sok gyerek csak isten áldás; ez majd fölneveli, megőrzi a baj- és betegségtől, ad mit enni nekik, mert az apa ugy sem teheti. Ismerek egy családot, hét gyermekkel megáldva és az apa összes heti keresete 8, mondd nyolcz forint, egy-egy gyermekre egy forint sem esik hetenkint, 14 krajczár sem naponkint, és a gyermekek nőnek és gyarapodnak, a szülék maguk sem tudják, hogyan. Az apa természetesen azok közé tartozik, a kik nem mindig megtudják fizetni a házbért, azért mégis megvan; nem mondom, hogy télen a

gyermeknek nem fognak egy kicsit fázni, de mert sokan vannak, „kevesebb jut egyre.“

Én nem tudom, hogyan, de ezt a nagy utczaí hercze-hurczát látva, eszembe jutott a — zálogház; elmentem tehát oda is egy keveset, és nem volt okom megbánni. Mit mindent nem látam ma oda bevinni! Zsák számra ruhaneműt az egyik, kosár számra ezüstneműt a másik, és egyik is, másik is meglehetősen szomorú arcczal jött ki. Azt hitték, hogy kikerüli belőle a házbér, és csalódtak hitükben. Egy szegény asszony az utczasarkon megállt, levette nyakáról a kendőt, és kötényével megtoldva, visszafordult, hogy azt is beteszi. Én tudtam, hogy hiába fárad, és csakugyan, kis idő múlva kijött ismét, a kis batyúval kezében; egy forint érnél kevesebbet nem fogadnak el, azt a kendőt és kötényt pedig nem becsülték egy forintra. Szinte látszott szegényen a gondolkodás, hogy mit vehetne még le magáról; de nem volt rajta egyéb az egy ruhájánál.

Nem mindenik alkuszik meg olyan könnyen a szegénység-gel; sokan háromszor-négyszer is végig mennek a szűk sikátoron, mintha csak úgy sétálnának, azon közben néznek jobbra és balra, ha nem látja-e meg valami ismerős, egyszerre csak besurrannak. Egy másik meg ép a kapunál veszi észre, hogy a cipőjén valami igazítani valója van, a miért természetesen a kapu aljába kell bemennie. A harmadik meg egy kis gyermeket vezetve kezén, ép ez épület kapuja előtt veszi észre, hogy a kedves lelkem szomjas, és egy kis vizért megy be vele, és mikorra kijön, a kisebb-nagyobb csomag a kézben, vagy a hóna alatt benn maradt, ő meg csak annál jobban siet, hogy csak mentül előbb kiérjen ama kis közből, és ép azért hajlandó vagyok hinni, hogy nem mindig a szegény, hanem néha a lelki mardosás is van az illetők sarkában. Mert azt tartom, hogy nem olyan nehéz elviselni a szegénységet, mikor nem szolgáltunk reá.

Ezt látva, eszembe jutottak azok, a kiknek épenséggel nem kell a házbéren törni a fejüket, jó lesz tehát oda is betekinteni, mondám, és néhány percz a mulva kerepesuti fegyházban voltam, és szinte sajnáltam, miért nem becsületes emberek, a kik itt ingyenszállást kapnak, olyan tisztán és jó rendben találtam itt mindent, a szobák padlójától a házmesterig, akarám mondani: a börtönöri. Igazán emberszerető lélek, általhatva azon tudattól, hogy a büntetés célja nem a kínzás, hanem a javítás.

Mindenek előtt a munkatermekbe vezetett; szabó- és vargaműhelyek ezek és a fegyenczek forgatják a tüt és árt, hogy öröm nézni. Mások meg a varrógépek kerekeit zümmögtesik, nyolcz-nyolcz fegyencz mint segédek egy-egy mester felügyelete alatt dolgozik; a mester adja ki a munkát és veszi át a kész öltöny-darabokat — honvéd legénységi öltöny-darabok ezek, — a munkadíj aztán egy könyvbe jegyeztetik, egy része az élelemre megy, a többi a munkás javára tőkésittetik, és a büntetési idő elteltével készpénzül átadatik neki, hogy legyen mivel kezdenie. A könyvvivő igen előkelő külsejű fiatal egyéniség, a kinek csak az az egy hibája, hogy váltókat hamisított. Segédje egy kicsike emberke, megverve azzal a gyógyíthatlan betegséggel, melynek bankócsinálás a neve. Már 18 éve, hogy a fegyházban ül, feje csupa ősz, és még 20 éve van hátra.

Természetesen a női osztályba is befordultam, de — nem időzhettem itt sokáig, mert lelkemet borzadoztatta meg, a mit itt láttam. Valami istenkáromló van a bűnös női arcon, valami természet feletti idétlenség, mintha csak az angyal furiává változott volna, maga az Isten, e végzetlen jóság is fölháborodni kénytelen rajta. Én előttem mindig is rejtély marad, hogyan lehet rossz asszony a világon, mikor annyi szépséggel van

megáldva, a mi pedig kétszerte rutsággá változik át a rosszasság által. Nincs visszatartóbb látvány a rossz asszonynál. Csak egy arc kötötte itt le figyelmemet. Fiatal nő volt és gyönyörű szép, a fogság, vagy is inkább a szenvedés még szebbé tette. Ott ült a többi közt és varrt, a fél világért nem vetette volna föl szemét, és ez volt az egyetlen, a kit a bűnös tett nem fosztott meg szépségétől. Valami lélekforma lebegett homloka körül, valami olyan, mint a kit egy boldogtalan pillanat felragadott, azt hitte, a menybe, és midőn szemét kinyitá, a kétségbeesés poklában látta magát; vajjon kinek lelkét terheli ez a két elveszett élet? Mert nem is kellett kérdezni, úgy is tudtam, hogy gyermekgyilkosnő. A múltba visszatekinteni nem tud, a jövőbe meg nem mer. Szegény, szerencsétlen áldozata más bűnének! Még két éve van hátra; három évi börtön, egy egész feldult élet, azért, hogy szeretett, hitt és a világ előtt el akarta rejteni szegényét!

Siettem is e szomorú helyiségből, és — a toll kiesik a kezemből, mert épen most veszem a hirt, hogy Horn Ede tegnap este meghalt! Tehát ismét egy csillaggal kevesebb, mert csillag volt ő hazánk egén, egyaránt fényes csillag szívére, a mely utolsó dobbanásig a hazáért dobogott, és szellemére, mely messze földön tündököltette a magyar név hírét és dicsőségét. A forradalom előtt, a 40-es években, alig 23—24 éves korában — 1825-ben született — már az igazi szabadelvűség és haladás érdekében küzdött, leginkább a zsidó emancipáció érdekében, mert zsidó létére ezt a szegényfoltját a hazai viszonyoknak érezte legelevenebben. Kisütött aztán az 1848-diki szabadság napja, akkor ő már a pesti reformpárt lelkésze volt és akkor az oltár előtt hirdette a szabadság istenigéjét, és mikor 1849-ben Windischgrätz seregei onnan elűzték, a honvéd-táborban folytatta, és mikor a magyar szabadság csillaga gyászba borult, ő is, mint annyian a jobbak közül, kibujdosott a hazából, előbb Lipcsébe, és ott újra tollal szolgálta a hazát, ő irta meg az első munkát a magyar forradalomról s tele lelkesedéssel az igazi szabadság és hazá iránt, a miért aztán Németországot is ott kelle hagynia. Elment tehát előbb Brüsszelbe, onnan meg Párisba, mindenhová magával vive magyar hazaszeretetét és erős tollát, a mivel azt szolgálja és melyre akkor, midőn a sok bérencz toll a legundokabb színekben tüntette föl a magyar nemzetet a világ előtt, kétszeresen nagy szükség volt. Meg is felelt ő a hazug zsoldosoknak emberül; a mellett a kor nagy kérdéseit tanulmányozta, irt a munkáskérdésről, a bankügyről és egyszerre csak Franciaország egyik legjelesebb nemzetgazdászaként ismertetett el, és midőn 1867-ben itt a hazában is újra kisütött az alkotmányosság napja, ott hagyta Franciaországot, a biztos, fényes állást, visszatért a hazába, hogy ragyogó tehetségeivel újra ezt szolgálja, innen tul aztán ismeretes az ő működése, mint neveztetett ki tavaly télen államtitkárnak, mint választott meg pest-terézvárosi képviselőnek, és mindez azért, hogy mikor annyi munka vár reá és alig van, a ki helyét pótolhatná, lefeküdjék és meghaljon! Nagy szellem veszett el benne, bámulatos volt a felfogás könnyüése és a világos áttekintés ez emberben; azt az embert, a kinél 1846-ben magyarul kezdett tanulni, úgy ismertem, mint magamat, attól tudom, hogy nem is kellett tanulnia, a mire csak rá nézett, odatapadt a lelkéhez; 1847-ben már cikketeket irt a „Jelenkor“-ba és a „Pesti Hírlap“-ba; ép így lett belőle jeles francia író, híres nemzetgazdász, nagy államférfi, és egyszerre csak lefekszik és meghal! A tulfeszített munka ölte meg.

— i. — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Rudolf trónörökös ö Fensége) e hó 5-dikén Gödöllőről Münchenbe utazott, Gizella főhercegnő látogatására. A trónörökös pár napot fog nővére körében tölteni, s azután újra Gödöllőre tér vissza.

* * (Jótekonyság.) Király ö Felsége sopronmegyei Bogyoszló község tűzkárosult lakosai részére 800 frtot, a tamási községi tűzkárosultaknak 400 frtot, az Árpás községieknek pedig 300 frtot adományozott. — Czóbell Imre császári királyi kamarás és anarcsi földbirtokos évenként 100, Horváth Imre szabolcsmegyei iskolatanács-tag, és az anarcsi izraelita polgárság évenként 50-50 frtot ajánlottak föl a nevezett községben felállítandó községi iskola javára. Továbbá Czóbell Béla földbirtokos az anarcsi községi iskola részére egy 5 öl hosszú és 4 öl széles tanterem építését és felszerelését, Czóbell Imréné, Vay Edelin grófnő pedig az alkalmazandó állami képezdét végzett oklevés tanítónak nőüléseig leendő teljes ellátását ígérte meg. — Özvegy báró Horváth Gedeonné, Rohonay Ilona bárónő a Pappán, és Liphay Károly szatmármegyei iskolatanács-tag és földbirtokos a Jékén felállítandó községi iskola javára 1000—000 forintos alapítványokat tettek. — A magyar királyi kincstári munkások számára állítandó árvamenházak javára báró Sina Simon 400 frt, Haynald Lajos kalocsai és Mihalovics J. zágrábi érsek, és Schlauch Lőrincz szatmári püspök egyenkint 200 frt, — végre Samassa József egri érsek s az egri székesegyházi káptalan, egyenkint 100 forintot adakoztak. — Rupp N. János egyetemi orvoskari dékán az orvostanhallgatók segélyegyletének 200 frtot adományozott.

* * (Rózsás napló) Dr. Károlyi Gyula mult hó 25-dikén váltott jegyet Böhm Emilia kisasszonnyal, Böhm János fővárosi polgár kedves és művelt leányával. — Budapestén Tordai Imre tanárjelölt mult hó 28-dikán tartá kézfogóját Gomabos Amália kisasszonnyal. — Komáromy Gyula, budapesti orvos, mult hó 28-dikán tartá kézfogóját Szegszárdon Pájer Róza kisasszonnyal. — Solyomi Iván földbirtokos mult hó 29-dikén tartá kézfogóját Harmos Ilka kisasszonnyal, — Mihalld Károly segédszolgabíró e hó 10-dikán vezetí oltárhoz Tinnyey Ilonka kisasszonyt. — Dr. Mandelly Elemér miniszteri tisztviselő a napokban váltott jegyet Kapoly Laura kisasszonnyal. — Libárdy Ákos földbirtokos mult hó 28-dikán vezette oltárhoz Wolfgang Margit kisasszonyt. — Nagy István takarékpénztári tisztviselő a napokban váltott jegyet Maróthy Anna kisasszonnyal. — Csékány Ferencz detki körjegyző a napokban váltott jegyet Gaál Ilka kisasszonnyal. — Medgyaszay Ilka kisasszony és Darvas József nagyváradí ügyvéd e napokban jegyet váltottak. — Hrabóvszky Gusztáv megyei alügyész a napokban vezette oltárhoz Huszka Luiza kisasszonyt. — Dupcza Miklós Vinga város aljegyzője a napokban váltott jegyet Reinholdt Regina kisasszonnyal, a városi polgármester kedves leányával. — Zilahi Lajos szalon-tai közjegyző mult hó 31-dikén vezette oltárhoz Takácsi Nagy Ilonka kisasszonyt Élesden. — Ballay Győző adonyi járásbírósi aljegyző a napokban tartá esküvőjét Fabianics Gizella kisasszonnyal Győrött.

* * (Az országos nőképző-egylet) mult hó 20-dikán tartotta meg választmányi ülését. Elnöknő jelentést tett az egylet igazgatása alatt álló tanoda jelen helyzetéről s örömmel említette föl, hogy az egylet iránti bizalom nem hogy csökkent volna, de még fokozódott. Beiratott az iskolai évre 156 növendék.

* * (A vigadó bérlője), Schallern ur az idén is, mint a mult évben, november 25-dikén Katalin-álarczos bált ad, melynek

jövedelme részben a központi Fröbel-nőegylet 5 gyermekkertjére fordittatik. Ohajtandó, hogy e bálnak az idén is oly sikere legyen, mint a tavalyinak, mely a népkonyhák javára 600 frt juttatott.

* * (A népszínház) anyyira megnyerte a király tetszését, hogy az építés körül szerzett kiváló érdemeik elismerésül: Fellner Nándor bécsi tervező-építésznek, Kéler Napoleon vállalkozó építőnek és Gregersen Guilbrand budapesti ácsmester és gyártulajdonosnak a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* * (A népkonyhák) a Teréz- és Lipótvárosban s Ó-Budán mult kedden nyitattak meg. A népkonyhai bizottság elhatározta, hogy a vároznál levő népkonyhai alap kamatait kérni fogja e megnyíló új intézetek számára.

* * (Az Izsó-bizottság) elhatározta, hogy Izsó összes műveiből kiállítás rendez s egyelőre a „Busuló juhász“-t fogja többszörösítve áruba bocsátani. A kiállítás a képzőművészeti társulat helyiségében lesz s rendezésével Huszár Adolf, Keleti Gusztáv, Madarász Viktor, Ráth György és Telepi Károly bizattak meg. A „Busuló juhász“ eredeti nagyságu gypszlenyomatának egy példányára 10 forttal már most is lehet aláírni, vagy előfizetni a bizottság elnökénél. Türr Istvánnal s a pénztárnoknál, Madarász Vikturnál.

* * (Horn Ede) halála általános részvétet keltett a fővárosban. Gyászolja az országgyűlés, melynek egyik legjelesebb tagja; a kormány, mely egyik legnagyobb tehetségét vesztette el benne; a főváros, melynek képviselőjében díszes helyet foglalt el; és különösen a Terézváros, mely itt soha sem látott lelkesedéssel országgyűlési képviselőjének választotta; a tudomány, melynek örökbecsű művekkel szolgált; a szabadelvűség, melyért mióta erejét birta, küzdött és szenvedett; az ember, a ki benne ritka szép jellemet vesztett. Az az ember, a ki mint egyik legnagyobb pénzügyi tekintély európaszerte volt ismeretes; a kinek esze után milliók felett rendelkező bankok alakultak, mint szegény ember halt meg, oly szegényül, hogy hátramaradt özvegye és árváiról — öt árva siratja — egyáltalában nincs gondoskodva. Szép vagyonnal hagyta el Párist, de visszatérve a hazába, és csakis a hazának élve, néhány év alatt elszegényedett. De — nagyon szomorú volna, ha ilyen apa árváiról sem gondoskodnának! — Ma, vasárnap lesz a temetése. Sok év óta nem készültek meg így temetésre. A részletekről jövő számunkban szólnunk majd.

* * (Érdekes reggély) volt mult vasárnap Türr István tábornok urnál. Kis számu, de válogatott társaság gyűlt össze: báró Podmaniczky Frigyes, Ribáry József miniszteri tanácsos és leányai, Kiss ezredes, Lejthényi Lilla urhölgy, Odry Lehel, a Feleky-pár, Szana Tamás stb. A reggélyen Odry énekelt, Schubert „Erlkönig“-jét adta elő, Siposs ur és Ribáry Mariska kisasszony pedig a zongorán étude-üket játszottak.

* * (A budai) Mátyástemplom két ablakán igen szép lesz az üvegfestés és még ezen évben el fog készülni. Egyik ablakot a primás, másikat a kalocsai érsek készítteti egyik hazai művésznök által, saját költségükön.

* * (A nemzeti muzeum) gypsz-gyűjteménye (klasszikus szobrok másolatainak tára) megint tiz darabbal gyarapodott. Ezeknek eredetijei majd mind Rómában, többnyire a „Villa Albani“-ban láthatók; csak egy (a „Hera Farnese“) van Nápolyban. Az érkezett gypsz-művek ezek: „Pallas Albani, „Leukotea,“ „Marsyas,“ „Doryphoro,“ „Hera Farnese,“ „Hera Castellani,“ „Aesopus“ (a Nagy Sándor utáni utóvirágzás korából), „Ganyméd,“ „Neptun-fő,“ Stephanos művész „Orestes alakja.“ mely a római görög művészet egyik kiváló műdarabja. Pulszky Ferencz buzgalmának és műizlésének igen becses gyümölcse

már is az a gyűjtemény, melyet muzeumunkban a hajdankori szobrászati remekekről gipszöntvényekben birunk. Külföldi szakemberek is igen elismerőleg szoktak erről nyilatkozni.

* (A „budai dalárda“) mult csütörtökön esti 8 órakor, a vizivárosi „fácán“ teremben dalestélyt rendezett, a következő műsorral: 1) A vándorlás, kar Zöllnertől. 2) Magyar népdalok kara, alkalmazva Zimay Lászlótól. 3) Ária „Troubadour“ operából, zongorakiséret mellett, énekelte Valenti Lajos ur egyleti tag. 4) — Éji zene, kar zongorakisérettel Schubert Ferencztől. 5) Erdőhangulat, magán négyes zongorakisérettel Schweida Rezsőtől, énekeltek Jancsó Jenő, Rózsayölgyi Gyula, Schmidt Ferencz, és Jáhl Nándor egyleti tagok. 6) Tavaszdal, kar Ringer Györgytől. 7) Kettős dalok zongorakisérettel Kleffeltől, énekeltek Stegmann Hermina kisasszony és Schmidt Ferencz ur, egyleti elnök. 8) Reggeli vándorlás, kar zongorakisérettel Essertől. — Az előadásokat tánczvizigalom követte, és mindkét multság szépen sikerült.

* (A budapesti kereskedelmi akadémiánál) és a kereskedő-testület vasárnapi iskolájánál, folyó évi október hó 1-sején rendezettek be az iskolai takarékpénztárak. Ezek eddigi eredménye következő: Az előbbibe járó ifjak közül betéteket hozott 225 növendék és az ezek részéről betett pénzüsszeg 193 frtot 10 krt tesz. Utóbbiban betéteket hozott 106 ifju, kiknek e célra befizetett pénzüsszege 118 frt és 20 krból áll. E meglepő eredmény okvetlenül azon alapszik, hogy a tanév első havára esik, midén a tanulók legnagyobb részt szülei részéről több pénzzel ellátva, ide érnek; a betétek ezentul kétségkívül csökkenni fognak, mindazonáltal az eddigi eredmény ténylegesen bizonyítja, mily fogékony az ifjuság minden jó s hasznos iránt, ha őt arra csak megfelelő módon és meggyőzőleg buzdítják.

* (A nemzeti színház) operáival tündökölt e héten, „Don Juan“, „Brankovics“, „Észak csillaga“, a „Kőműves“ néhány nap alatt, csaknem egymás után, és mindenik olyan kitünően volt előadva! Minden egyes előadásról hasábokat kellene írnom, és akkor is csak a főbb fénypontokat tüntethetném föl. Csak az egy „Don Juan“-t ha vesszük. Nagy Benza Ida Annája, ugy az alakítás plastikai szépségére, valamint az előadás melegségére nézve kitünő alkotás. Mellette Balászné Bognár Vilma Elvirája, könyved, csendületes koloraturájával; és harmadikul, — de azért épen nem utósó — Nádayné Zerlinája, Mozártnak ezen legsajátosabb, ezen geniuszából metszett tündérszép remeke, — és nem hagyhatom fölemlitetlenül, hogy közönségünk ezen szerepet nem rég Hauck Minniétől hallotta, és azért most mégis Nádayné, valamint Nagy Benza Idát többször élénk tapssal hivta, annyira csupa kedves játszóság volt e szerepben. A férfiszereplők közül is Láng a czimszerepben, Kőszeghy mint Leporello, Tallián mint Mazetta és a kormányzó szerepben Ney, — egy kardalnok — tüntek ki; utóbbi általános feltünést keltett. Csak most hallottunk először, azért mégis jól megjegyeztük őt magunknak, mert szép jövő zengett ki ez érczes szép baritonból. — „Brankovics“-ban Tannerné, mint Mara. és ismét a kedves Nádayné mint Isfora, valamint Odry a czimszerepben; — az „Észak Csillagá“-ban végre Ellinger Jozefa, — ezuttal először mint Malczkyné asszony — Praskovia, és ismét a kedves Nádayné, valamint Kvassayné, a két markotányosné szerepeiben, különösen a gyönyörű „piff-paff“-ban ragadták el a közönséget. Nagy dicséret illeti meg Erkel Sándor karnagy urat is, a nagy buzgalom és meglepő izlésért, miről ez előadások tanuságot tesznek. — A dráma téren szintén igen kedves estéink voltak. A „Jóslat“-ot adták, fájdalom, hétfőn, ünnepeupon, és tehát némiképen olyan közönség előtt, mely nem igen éri föl sem Felekyné

és Nagy Imre eszményi szép játékát, sem e két alak ragyogó költészetét. Neki tehát csak Ujházy, Vizváry és Sántha e hatalmas komikusok játszottak ez este. Miért nem inkább „Plumet örökségé“-t adták neki, hadd nevetett volna elejétől végig Szigeti és Feleky nagyszerű humorának, mint mi szerdán este?

* (A népszínház) ismét ternet csinált, Molière „Képzelt beteg“-ével. A darab régi, kétszáz évnél is öregebb, de az igazi költészetnek nem igen árt az idő, és azért az a komikum, melylyel a nagy lángész az akkori nyegle orvosokat szinpadra állítja, most is megteszi hatását, hülönösen ha jól adják, és ebben ezuttal nem volt hiba. A népszínház tagjai, mint mondtuk, lassan-lassan összetörődnek és belegyakorolják magukat a rájuk váró új feladatba. Igy most is Rákosi Fani Toinet-je, Együd Arganja, Tihanyi az öreg és Bakonyi a fiatal orvos szerepében dicséretesen álltak meg; különöseu azonban a kis Alszei Julcsa tünt ki Louizon piczi szerepben. Olyan élénken és biztosan forgott a szinpadon és olyan kedvesen szavalt, hogy a közönség nyilt jelenetben is zajosan megtapsolta. — Megemlitendőnek tartjuk még, hogy Tóth Kálmán „Ördög párnájá“-t már hatodszor adták e napokban és mindig nagy közönség előtt. Most már a színészek is jobban játszanak benne; — továbbá azt, hogy király ő Felsege 4000 frtot adományozott a népszínháznak.

* (Irodalom.) „Ábrányi Emil költeményei megjelentek egy csinos kiállítású, 328 lapra terjedő kötetben, Fekete Bernát könyvkereskedésében. Arany Jánosnak van ajánlva „mély hódolattal“ s rövid előszóval ellátva, melynek meleg hangja is költői. — R á t h M ó r kiadásában következő új könyvek jelentek meg: „Salamon Ferencz kisebb történeti dolgozatai“, (tizen-négy érdekes tanulmány 430 lap.) Ára szép vászonkötésben 3 frt 80 kr; „A prémekek hazája“, Verne Gyula hires regénye, fordította György Aladár, 355 lap, ára 2 frt. — J ó k a i M ó r még be sem fejezte „Az élet komédiásai“ czimű regényét s máris egy újat tervez, melyet a jövő évben fog kiadni. Czime lesz: „Egy az isten!“ Ebben az unitáriusok első vallási küzdelmeit fogja festeni. Ugyancsak Jókai Mór sajtó alá adta „Magyarország története“ czimű munkájának második kötetét. A Franklin-társulatnál fog megjelenni, Geigerféle képekkel.

* (Vegyesség.) D e á k F e r e n c z e hó elsején költözött be városi lakására. A nagy hazafi a körülményekhez képest jobban érzi magát, étvágya is jó, de arca még halvány és beesett, s végtagjai dagadtak. — R e v i c z k y n é Bay Ilona urhölgy, a ki már több szép rajzot közölt lapunkban, a Kisfaludy-társaság alapítói közé lépett. - - G y á s z ü n n e p é l y tartatott mult szombat a ferencziek templomában Bartal György emlékére. Jelen voltak a kormány tagjai s a főrangúak is nagy számmal. — A b u d a i várkertet övedző házak lerombolása befejeztetett. A már szabadon álló várfalak mellett a nagy vár-bazár építéséhez e napokban hozzá fognak. — A m a r g i t szigeti hidon az építkezések már befejeztettek, Szakértők dicséretesen nyilatkoznak a műről, a hozzá vezető utak a Duna mindkét oldalán azonban csak most készülnek. — S a l v i Pál a tavasszal sokat emlegetett kitünő távlovás, mult kedden érkezett haza „Radamant“-tal, melyet egészen egészségesen, helyre állítva hozott vissza. — T á b o r s z k y és Parschnál megjelent: „A faluroszzá“-ból újabb három dal: „Szár az ágon“, „Fogadásom tiltja szeretni“ s „Huzzad csak“, zongorára szerkeszté Tisza Aladár ára 60 kr. — A l e f o l y t héten a fővárosban született 275 gyermek elhalt 184 személy: a születések tehát 91 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 127 fiu, 148 leány; a halottak közt volt 99 férfi, 85 nő, egy éven aluli gyermek 56.

* (Halálozások.) N a v r a t y i l l György, a 49-diki tren-

cséni honvédszászlóalj őrnagyja, a magyar I-ső rendű érdemjel tulajdonosa, mult hó 28-dikán Mednén jobb létre szenderült. A boldogult nagybátyja volt Náday Ferencz, jeles színművészünknek. — Elhunytak továbbá: Budapesten Oláh Károly ügyvéd és volt szerkesztő e hó 2-dikán. — Lángi Etelka urhölgy Budán 19 éves korában. — Törös Kálmán jeles írónk hasonnevű fiacskája 2½ éves korában. — Veszprémben Molnár Lajos segédszolgabíró élte 54-dik évében. — Fekete Jánosné, született Márton Anna asszony e hó 22-dikén B.-Csabán. — M.-Szigeten Girsik Blanka asszony, kinek tragikus esetéről a lapok sokat irtak, (szíven lőtte magát) e hó 1-sején. Csak 23 éves volt. Az öngyilkosság oka, egy temesvári közlemény szerint, az, hogy az illető hölgyet egy ügyvéd azon ígérettel választatá el férjétől, hogy nőül veszi; a házasság felbontása után azonban az illető ígéretét teljesíteni vonakodott, a nő pedig sértve érezvén legszentebb érzelmét, melyért mindent feláldozott, véget vetett életének. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

November 5-dikén: „Don Cezar de Bazan“. — November 6-dikán: „Norma.“ — November 7-dikén: „Mátyás király lesz.“ — November 8-dikán: „A házasság“, először. — November 9-dikén: „A végzet hatalma.“ — November 10-dikén: „Benoiton család.“ — November 11-dikén: „Figaro lakodalma.“ — November 12-dikén: „Hamlet.“

Divattudósítás.

Már többször volt alkalmunk tapasztalni és ki is mondani, hogy a mai divat nem olyan zsarnoki nagy hatalom, mint a régiebb időkben, mert sokoldalúsága megengedi az egyéni ízlés szabadságát, csak azon egy szoros föltételt szab meg, hogy a hölgyek csinosak legyenek! Sietünk hozzá tenni, hogy ahoz korántsem kívántatik meg a valódi szépség. Ellenkezőleg! a legszebb nő nem mindig a legcsinosabb is egyszersmind. Azon szépség alatt, melyet mai nap követelnek, nem értetik ama klasszikusan szabályos, egységes szépség, hanem ama tehetség, hogy a szemnek jóleső összhangba hezza mindazon személyes előnyöket, melyekkel a természet a nőket megáldotta, más szóval: érdekes jelenség legyen, ama finom ízléssel birjon, mely a formák és színek összeállítására nélkülözhetetlen, ez adomány többet ér a legnagyobb fény és pompánál, és nem csak a ruházatban nyilvánul, hanem minden mozdulatban, társalgási modorunkban, a melylyel vendégeinket fogadjuk és mulattatjuk, mivel mindenkit meg lehet nyerni, mindenkire kellemes benyomást lehet gyakorolni, a mihez pedig nem mulhatlanul szükséges a szépség.

Ilyen gondolatok tódultak önkénytelenül is tollamba, midőn legközelebb egy nagy divatkereskedésben egész sor szépen öltözött hölgygyel találkoztam. A hizelgés sem mondhatná, hogy e hölgyek mind szépek voltak, de az a csin és választék az öltözékekben, az a könnyed igénytelenség, melylyel azt viselték, mindnyáját igen kedvesnek tüntette elő.

Legujabb jelensége a ruhák előrészének egybeszabása, melyet már egyszer fel is említettem. E formát most baby-öltözékeknek nevezik, mert az a sima előrész, azok a rakott szorosan egymás mellett fekvő ránczok nagyon élénken emlékeztetnek az angol baby-, azaz gyermekruhákra. Egy ilyen elől ráncz nélküli ruha dereka hátul vért formája, a ránczok mind ehez vannak varrva, e ránczok pedig mindvégig le vannak tűzve, hogy a ruha hátusó része is mindvégig vértet képez. Egy széles öv, mely a csipőn alul körülfogja a testet, hátul nagy csokorba köttetik. Ez a divat legujabb jelensége, nem lehet azonban tudni, ha köztetszést fog-e aratni, avagy csak kivételesen egy pár ujsághajhászó hölgyön marad, hogy aztán örök, vagy legalább hosszú időre eltűnjék.

Az ugynevezett „ orosz“ felöltő tán szerencsésebb lesz. Ezen orosz felöltő egy hosszú indiai cashemirből készült felső ruhából áll, mely selyem vagy más finom ruhák fölé lesz véve, ezt majdnem egészen eltakarván. E felső ruhák oldalt gombolódznak be, a derék körül pedig széles bőrvél vannak leszorítva, a melyen egy kis táská függ. Sötét-szürke porszinű, vagy sötét-barna szövetből készül ez öltöny, nehéz selyem szalaggal vagy zsi-

nórral simán beszegve. Ezen beszegés arany és ezüst fonásokból is történhetik.

És most mutassuk be mai divatképünket.

Az első alak sötétzöld drap d' or-féle finom szörkelméből készült öltözéket tüntet fel, a szövetbe szőtt csikkokkal, két színű gazdag rojtozattal, és hátul nehéz faille csokorral diszítve. A gazdag kiállítású öltözék ára e drága szép szövetből 120 frt, egyszerűbből 60—70 frt. A felhajtott karimájú nemez kalap kék tollal és szalagal van diszítve. Ára 12 frt.

A másik alakon látható ruha igen nehéz selyemszövetekből készült. A szoknya nehéz fahéjszínű failleből, alul széles plissé fodorral, a hosszú felső ruha pedig nehéz kockás chevittből, gazdag készítésű rojtozattal diszítve, oldalt nagy zsebtel. E pompás ruha ára 160, de igénytelenebb kiállítással feleáron is kapható. A magasan diszített francia kalapon a szalag- és fáttyol-diszen kívül a tetején nagy toll is van alkalmazva. Ára 15 frt.

Számrejtvény.

Földi Sándorné Sigray Katalintól.

1. 2. 3. 4. Rabja a sok nagy gyerek,
7. 12. 9. 8. Az jön, ha én elmegyek,
10. 9. 8. 3. Főznek is vele, de nem enni valót;
6. 7. 8. 9. Az elődöktől nyert eszmét s szót.
1. 13. 3. 2. 8. Pásztor, vitéz, költő és király,
3. 4. 6. 5. 4. Félen ez nagy becsben áll;
8. 7. 1. 3. 4. Nem szereti a gazda gabonában,
1. 7. 8. 13. 14. Csak egy fér meg egy csárdában.
3. 4. 8. 4. 14. Szeretnek ebben puskázni,
4. 1. 9. 10. Kérj tőle, ha nincs kedved várni.
13. 10. 2. 6. 14. Hogy ha unatkozol, gyakorta ezt teszed,
3. 4. 14. Ebből csináltatod závárod, reteszed.
- 1—14. E lap minden számában megleled.

Megfejtési határidő: decemberhó 4-dike.

A f. é. 41-dik számban közlött rejtvény értelme:

Szerettük egymást hiven, igazán,
Mig lelked el nem rablá a kincsvágy,
Jött egy lidércz, te ellent nem álltál,
Eladtad lelked, szívem összezuzád.
Oh, de vigyázz, ütni fog még órád,
Hogy elnyerhesd, hűséged jutalmát.

Fodor E.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Soltész Emilia, Báthori Zsigray Istvánné, Marosy Hermin és Etelka, Moesz Gézáné, Éhen Gizella, Erdensohn Emilia, Vincze Csima Petronella, Csonth Dénesné, Nagy Kanizsay Etelka, Grünberger Marion, Simon Luiza, Temesváry Erzsébet, Madarassy Ida, Sulyok Konstantia, Kuthy Irén, Nagy Róza, Szentiványi Klementine, Sándor Kamilla, Szücs Kata, Jankó Sándorné, Dapsy Klára, Fodor Emilné, Salacz Tekla, Nagy Józsefné, Okolicsányi Georgin, Farkas Endréné, Jóó Karolin, Fülöp Flóra, Masznyik Olga, Nagy-Obetko Emilia, György Lajosné, Funták Margit, Dániel Zsuzsika, Bócz Tinka, Hertelendy Teréz, Pásztor Erzsébet és Ilonka, Gedeon Gáspárné, Popovics Irma, Lukovits Irén, Nagy Olga, Szentpétery Róza, Zilahy Krisztin, Önödy Gizella, Fülöp Mariska, Édes Róza, Kemény Gézáné.

Tartalom.

A kandalló mellett. — Az élet komédia, Gáspár Imrétől. — A védegygyal, Lauka Gusztávtól. — A ketreczbe zárt költő, Sacher-Masochtól. — Küzdés egy kigyóval. — Az agyról, Kemenesi S. L.-tól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

mellett nyitották meg az új népiskolát ünnepélyesen; a plébános és Schmausz képviselő, kinek a létrehozásban fő érdeme van s ki ezuttal is jelentékeny alapítványt tett, tartották a megnyitó beszédeket. — Erzsébetvárosban a tyúktenyésztéseért nevezetessé lett Szeremley Lajosné asszonytól pompás „La Flèche,” „Szeremley” és „Pulya-tyúkok” kaphatók, továbbá tojások is, meghatározott áron; részletes értesítővel is szolgál. — A nagyváradi távevezők múlt hó 31-dikén reggeli fél nyolcz órakor érkeztek 29 napi csónakázás után Nagyváradra, hol tüntető ünnepélyességgel fogadtattak. — Erdővidéken, a Székelyföldön nagyban pusztít a roncsoló toroklob. — Karácson roppant tűzvész volt múlt hó 25-dikén. Alig egy óra alatt két utcásor állt lángokban. Reggeli 5 óráig pusztított a vész, akkor megszűnt dühöngeni, mert nem volt mármit pusztítani. Mindössze három ház maradt épségben. Egy falu lakossága maradt hajléktalanul, kétségbeesve nézve a jövő tél elé.

Különfélék.

* (Az országos magyar képzőművészeti társulat) nyere-ményszámainak kimutatása. Sorozat 12 szám 289, 24, 721, 16, 23, 57, 993, 33, 457, 40, 31, 39, 856, 49, 395, 38, 173, 28, 572, 53, 677, 17, 681, 2, 527, 28, 350, 54, 500, 59, 475, 35, 806, 11, 310, 45, 903, 42, 844, 78, 758, 47, 730, 23, 224, 50, 140, 32, 585, 20, 713, 4, 889, 3, 26, 44, 845, 51, 708, 34, 747, 30, 266, 43, 816, 25, 484, 58, 822, 19, 604, 5, 859, 7, 759, 31, 196, 1, 74, 27, 572, 56, 716, 26, 7, 9, 821, 13, 133, 37, 894, 15, 431, 46, 308, 18, 283, 14, 583, 60, 998, 36, 524, 48, 213, 21, 299, 8, 673, 6, 75, 81, 10, 306, 41, 402, 52, 21, 12, 101, 24, 731, 16, 213, 57, 119, 33, 93, 151, 49, 870, 38, 103, 28, 510, 53, 225, 17, 901, 2, 376, 29, 859, 54, 678, 59, 152, 35, 527, 11, 132, 45, 116, 42, 228, 58, 29, 47, 540, 23, 649, 50, 580, 32, 583, 20, 355, 4, 139, 3, 486, 44, 40, 22, 896, 51, 177, 34, 12, 30, 471, 43, 95, 25, 860, 55, 17, 19, 487, 5, 642, 6, 615, 31, 669, 1, 915, 27, 340, 56, 198, 26, 341, 9, 244, 13, 286, 37, 331, 13, 371, 46, 504, 18, 22, 14, 221, 60, 575, 36, 602, 48, 716, 21, 758, 8, 88, 6, 900, 10, 522, 41, 512, 52, 775, 12, 975, 24, 937, 16, 588, 57, 379, 32, 703, 40, 924, 39, 610, 49, 209, 38, 902, 28, 240, 53, 886, 17, 178, 2, 22, 29, 919, 54, 234, 59, 7, 35, 628, 11, 57, 45, 534, 42, 824, 58, 812, 47, 636, 23, 559, 50, 450. — A műcsarnok sorshuzásán Keleti Gusztáv szép „Erdőrészet”-ét Makk János távirdai vonalór Zomborban nyerte meg. Szerény lakásán persze az 1200 frtos képet nem helyezheti el. Illő árért tehát kész átengedni. A levél ez ügyben hozzá Zomborba küldendő.

* (Dedk Ferencz mint naptárkészítő.) A napokban egy régi ismerőse látogatta meg a jó öreg urat, és elpanaszolta előtte nagy zavarát, hogy kis leányát felesége ohajtására oly névre kereszteltette, mely nincs meg a naptárban, s így most azt sem tudja, hogy mikor ünnepelje gyermeke névnapját? — No, ha csak ez a baj, hát az se baj! — válaszolt az öreg ur — ott van a minden szentek napja, ebbe beleillik minden keresztény és pogány név egyaránt, akkor kell tortát süttetni a számára.

* (Kell-e látványosság?) Csunyául megjárta egy ungvári gabnakereskedő Milanó városában. Oda utazott, hogy szemtanuja legyen a nagy ünnepélyességeknek, melyeket Vilmos német császár tiszteletére rendeztek, s megnézze a híres dom kivilágítását; de szegénynek mindebben nem lehetett része. A császár megérkezése előtt pár órával ugyanis befogták mint zsebtolvajt, minthogy a vadadászatot tartó rendőrök őt véletlenül ismert zsebmetszők között találták, a kik közé a tömegben egész véletlenül keveredett, s azokkal egyetemben hűvösre tet-

ték. Pár nap alatt sikerült ugyan magát igazolni, de már akkor az ünnepélyeknek s kivilágításnak vége volt. Bánatában rögtön haza utazott.

(Meghatóan szép eset.) Egyik vidéki városunkban közelebb temettek el egy reményteljes ifjút, ki nyolcz év előtt eljegyzett egy ugyanazon városbeli leányt, és közelebb meg akart vele esküdni. Azonban a fiatal ember hirtelen súlyos betegségbe esett, és halálát érezve, magához hivatá aráját, s így adta őket össze a lelki atya, ki alig végzé tisztét, midőn a fiatal ember kiadta lelkét. A boldogtalan ugyszólva csak egy percze látta nejét.

* (Erny gyilkosai.) A román igazságügyminiszterium beleegyezett a Galaczban elfogott Rydel Ignác és a Bukarestben elfogott Korczinszky László kiadásába és saját közegei által akarja Gyurgyevoig, a gőzhajózás határállomásáig kísértetni. Ennélfogva Havas Ignác királyi alügyész múlt pénteken a kellő rendőri közegekkel hajón Gyurgyevóba ment, hol a rendőrök addig maradnak, a mig Havas alügyész, ki Gyurgyevóból Bukarestbe utazik, hogy ott a vizsgálat érdekében megkivántató kihallgatásokat tegye. Vádlottak a jövő hét végeig valószínűleg már a fővárosban lesznek.

* (Detroitban) a párbajnak egy új nemét fedezték föl, melyet mi is különösen ajánlunk mindenkinek, ki netán duellálni akar. Az ellenfelek ugyanis nem egymásra lőnek, hanem valami czélba. A ki a czélt jobban eltalálja, az a győztes.

* (Egy kis epizód 1870-ből.) A saint-privat-i csata napján történt. Langourion akkor még csak zászlóaljparancsnok volt. Csapatát egy széles és mély árokban állította fel, hogy innen támadhassa meg a közlerdőből jövő poroszokat. A parancsnok egész nyugodtan pipázva várta az ellenséget. Egyszerre észreveszi, hogy egész zászlóalj porosz közeledik. A parancsnok int katonáink, hogy várjanak, mig az ellenség egészen közel nem ér. Néhány percz mulva másodszer intett, és a francziák lőni kezdtek. A poroszok egy része elesett, a többi pedig elfutott. Csak egy ember maradt vissza, egy óriás alak, mely jó czéltáblálul szolgálhatott volna egy egész zászlóaljnak. Ez ember volt a porosz zászlóalj-parancsnok. Mozdulatlan helyzetében szigorú és vizsga tekintetet vetett az árokra és a francia katonákra. Egy pillanat elég lett volna arra, hogy bajtársai sorsában osztozzék. Langourion azonban meghatva e ritka hősiségtől, stentori hangon kiáltá katonáinak: — „Ne lőjjetek rá: az ilyen embert nem szabad bántani!”

Megbizások tára.

Bókajba F. M. urhölgynek: Pontosan vettem mindkét levelet. A múlapra nem volt előfizetve.

Szóllósró K. A. urhölgynek: El van küldve.

Halasra Cs. M. urhölgynek: Postára van adva.

Nagylakra H. R. urhölgynek: Eddig kezei közt van már.

Komáromba St. A. urhölgynek: Ezentul oda lesz küldve.

Kolozsvárra K. G. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Debreczenbe Gy. M. urnőnek: Köszönettel vettem.

M. Vásárhelyre Sz. T. urhölgynek: A kék és zöld kockás szövetek még most is divatban vannak.

M. Szigetre B. I. urhölgynek: Az én izlésemmel sem egyezik meg, de azért mégis csak — divat.

Nagyváradra O. N. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztó- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos
áron árulatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan beren-
rendezett női divat és kész ruha-rak-
tárakat a legolcsóbb árak mellett a
nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egycsült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

kiraly-utca 1-ső szám,

fiókja: hatvani-utca 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, le-
ves- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-
lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-írókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól e-
gész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpak-
ka- és ujezüstből.

Bőrneműek Pénztárczák, erszények, női táskák, lábzsákok, szí-
vartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr
és bagariából.

Kefeneműek Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por-
és feltűzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbé-
ka-hátból.

Rugany-neműek. Ágybetétek, köpenyeg, önelcystyre és szab,
tejbek húzó, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk
ülő- és ágyvankosok.

Öltözék szerek. Szappan, mindennemű illatszert francia és angol,
közönséges, finom és legfinomabb hercegnőviz, cosmetique s va-
lódí poudre de Riz.

Gyémánt pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fül-
bevalók medaillonok, tűk, kereszttek, gombok és női gyűrűk.

Nyakaralók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, serge-
selyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkendők,
csokrok lavallierek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyzők. Eketén és színezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig.
Elefántcsont- és teknőcből, ugyszintén mindennemű bálilegyzők,

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű
lábravalók fiúk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és
inggombok, oráláncok, karperecek simán és zománcozott
és kereszttek.

Játékszerek. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig,
mindennemű bohócok, különböző Pröbe1-féle játékok, építészek-
reneyek, kőbök, porcelin étszerek, butorok, konyhák és szobák
berendezéssel együtt, kardok és fegyverek, dobok és trombiták,
lovak és velociped-ek

Tajt és borostyánneműek. Szivarszopkák és pipák, dohány-
zocsoportca- és mindennemű dohányzónemek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve,
Küldemények postán utánvéttel pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, új-bécsi-utca 3. sz. a.

egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt
nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek-
ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-
ből, futó és lépcsősző-
nyvek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítő-
flanell-
takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó áron

Nagy készlet smyrnai szőnyegek- ből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron
alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu színezett szőnyeget fiók-raktárunkban

új bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó áron adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezünk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám

fiók-raktár, Pest, új bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

Kendő fejköti

berlini pamutból selyem csokrokkal díszítve 1 drb. hölgyek részére bé-
lés nélkül 1.60, 180, 2, 2.50, bélelve 2.30, 2.80, 3.50, 4, 5,

Posztó baschlikok

gyermekek részére 1 drb. 1.10 130, 150, leányok részére 20 kral feljebb.
Kötött női mellények a legszolidabb színekben 1 drb ujjak nélkül 2.50
3. 3.50 4., ugyanezek ujjakkal 1 forinttal feljebb, gyermekek és leá-
nyok részére ugyan ezen félleket tartom.

Gyapjuból kötött szárok a lábfej megkötésére 1 pár 40. 50, 60. 80.
1. és feljebb, a hozzá szükségeltető gyapju minden félében kapható.

Kész gyapju harisnyákból

mindig a legújabb.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskék levélbeli kérelemre bérmentve küldetnek,

46-dik szám.

November 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelte		nyugta		
							óra	perc	perc	óra	
Nov.	14	Vasárnap	C 26 Szerapion	C 25 Klementin.	2 E 22 Acindin	16 Amianadan		7	4	4	24
	15	Hétfő	Lipót hitv.	Lipót	3 Aceptsim	17		7	6	4	23
	16	Kedd	Edmund püspök	Ödön, Ottmár	4 Joanik	18		7	7	4	22
	17	Szerda	Cs Gergely	Anián	5 Galakczion	19 B. sat. ünn.		7	9	4	21
	18	Csütörtök	Eugen, Jolán	Jenő, Odo	6 Pál püspök	20 clk. b. m.		7	11	4	19
	19	Péntek	Magy. Erzsébet	Erzsébet	7 33 vértanu	21		7	12	4	18
	20	Szombat	Bódog hitv.	Bódog	8 Mihály	22 Sab. Toldasz.		7	13	4	18

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Eperjes novemberhó 8-dikán 1875. (*Eredeti levél.*) — Hangverseny tánczczal. — Anőegyletről. — Gyász eset. — Tisztelt Szerkesztő! Mult hó 31-dikén műkedvelői hangverseny rendeztetett nálunk, melynek minden egyes részlete igen jól sikerült. Kiemelésre méltók: Dolezsár tanár ur játéka zongorán és harmonikán egyszerre; továbbá Heics Vilma kis-asszony és László József ur négykéz zongorajátéka, valamint a kis-szebeni dalárda sikerült dalai. A hangverseny után a fiatal-ságtól mindig örömmel tánczolt csárdás következett és ez után egy kis keringő, pihenőnek meg egy négyes, mit éjfélkor a sorsjegyek húzása szakított félbe, de egy óra mulva még dühösebben folytattak, egész reggeli 4 óráig. Az anyagi eredmény kitünő volt.

Az itteni nőegylet pedig ma gyűlést tartott, melyben a többi között elhatározta, hogy a jövő hóban zeneestélyt ad, farsang utóján pedig álarczos bált rendez, és ez bizonyosan fényes lesz. mert ha az egylet valamihez kezd, olyan buzgón jár el benne, és minden választmányi tag annyira sajátjává teszi az ügyet, hogy lehetetlen a jó sikernek elmaradni. Az egylet mai gyűlésén 3 árvát is vett föl, 3 fiut pedig az intézetből ide való jőnevű iparosoknál tanonczokul helyezett el, ugy azonban, hogy tanonczai idejük alatt is némileg az egylet felügyelete alatt vannak.

Végül sajnálattal kell fölemlítenem Linkech Samu köztisztviselőben álló takarékpénztári elnökének hirtelen halálát. Tokajba ment volt szüretelő neje után, de neje fájdalom, már csak mint halottat hozta őt vissza. Béke hamvára! N. N.

Pozsonyban e hó 4-dikén nyitották meg az első népkonyhát diszes közönség jelenlétében. Az első napon a rendes áráért csak a tiszteletbeli hölgyek, kik a népkonyhai szolgálat teljesítésére vállalkoztak, étkezhettek és öt közülök teljesíté a szolgálatot, hogy így mindannyian az eljárással teljesen megismerkedjenek. Második nap oly nagyszámú közönség jelent meg, hogy teljes lehetetlenség volt valamennyit ellátni. Az étkek igen izletesek és olcsók. Egy leves 3 kr. egy nagy adag hus főzeléssel 15 kr. kis adag 8 kr. tésztás étel 7 kr. Főleg a szegényebb középosztályra nézve mutatkozik a népkonyha előnyösnek. A népkonyha a városi hatóság fölügyelete alatt áll, és Stern Fülöp bőkezű adakozásából jött létre. A napi szolgálatok teljesítésére a város legelőkelőbb 200 hölgye ajánlkozott.

Selmeczen az akadémia beteg hallgatóiról gondoskodó nőegylet mult hó 30-dikán pénztára gyarapítása végett, tánczvizigalommal összekötött hangversenyt rendezett. A hangversenyt Schostal Ede vezette s közreműködtek: Dimak Ilka, Péch Bella, Wiesner Emma, Poschl Evelin és Szájbély Miranda kis-asszonyok, tapsok mellett. A tánczvizigalom kedélyesen folyt reggeli háromig.

A paksi járásbiróság Bartal György végrendeletét a napokban hirdette ki. Általános örökösnek Bartal Béla neveztetett ki, azon kívül örökölte Perczel Erzsébet 40,000 frtot, Bartal Pál három és Bartal János négy fia egyenkint 15,000 frtot, Bartal János három leánya pedig 5000—5000 frtot. Az összes vagyon holtig tartó haszonélvezetre az özvegyet illeti.

Marosvásárhelyen e hó 6-dikán a dalárda tánczestélyt rendezett a szegedi dalárünnepi uti költségre, de veszteséggel fizetett. A háziasszony: Máriaffy Albertné, született Bethlen Luiza grófnő mindent megtett a siker érdekében, jegyét ötven forinttal váltá meg, a válogatott kis női körben folyvást fenn is tartá az élénkséget, de hiába, nagyobb társaság nem gyűlt össze.

Czeglédén régi büntényt földözött föl a napokban Darázs Dániel ottani királyi aljárásbiró. Ugyanis 1866-dik évi szeptemberhó 5-dikén a postahivatalban 12,600 frt értékű állampapir raboltatott el. Bár ez ügyben sok vizsgálat folyt, mégis csak a napokban jöttek rá a rablás tettesekre, kiknek vagyonára a kincstár részére 18 ezer frt már be is lett kebelezve.

Nagy-Kajdácsról írják: Tolnamegye néhai jeles főispánjának: Sztankovánszky Imre hamvainak sirbatétele közelébb ment végbe. Sztankovánszky már januárban elhunyt; de hamvait csak most szállították a családi sirboltba. Az egész család, a nagyszámú rokonság, Tolnamegye összes értelmisége jelen volt a gyászünnepélyen.

Szegeden e napokban nyitották meg Kemény Irma asszony magán-tanítónőképezdését 18 növendékkel ünnepélyesen; ott voltak Vadász Manó tanfelügyelő, Dáni főispán, Kovács Albert iskolaszéki elnök, Kremminger prépost stb. A főispán kifejezte reményét, hogy e magánintézet rövid időn államivá fog válni, mert Szeged erre igényt tarthat.

Rákócz község valaha arról volt híres, hogy lakosai voltak a legizgágabb és legrészegebb emberek az országban, ma pedig talán ezek a legszelidebbek, és legjózanabbak, s oly iskolával bírnak, minő kevés van az országban. Ez előnyös átalakulást derék lelkészöknek, Markos Józsefnek köszönhetik, ki őket mértékletességi egylet alakítására bírta, melynek most az egész falu tagja. Senkinek sem szabad többet inni egy meszely bornál, s ha olykor valaki megfeledezik s tulmegy a mértéken, önként jelentkezik a papnál, s lefizeti az 5 frtuyi büntetést az iskola számára. Dicsérettel fölemlítendő még az is, hogy az egész faluban senki sincs, ki irni és olvasni ne tudna. Vajha minden magyar községről hasonlót irhatnánk!

Kaposvárt a fiatalság műkedvelő társulata újra megalakult, eddigi derék elnöke: Roboz István vezetése alatt. Állélnöke Gruber János lett, titkára ifjabb Folly József stb. Két év

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

46. SZ.
Nov. 14-dikén
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek megbozotata egész-, a műlap
megbozotata félévi járattási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

A francziák és a francia nők.

Minden hőverősége mellett is igen világos, gyakorlati esze van a francziának és a milyen tiszta az elméje, olyan derült a kedélye. Lelkének egyik jellemvonása a derütség; derült oldaláról fogja föl az életet és inkább hajlandó enyelegni és nevetni a szegény emberiség gyarlóságain és fogyatkozásain, semmint a fájdalom könnyeit hullatni miattuk. Azért a francia tragoedia is, kevés kivétellel, kimért, hideg és szónokias, míg komikai irodalma, a bohózatától kezdve a finom társalgási vigjátékig, csupa élet és természetesség; mi több, az ujabbkori műveltebb nemzetek közül egyedül a francziának van igazi vig szinműirodalma és szakadatlanul új meg új alkotásokkal gyarapítja azt.

A francia még legkésőbb vénségében sem veszi el elmebeli derütségét. Midőn az évek megderesítették haját és mély barázdákat ástak homlokára, nem tekint duzzogva és morgolódva a fiatalságra; sőt inkább szívesen vesz részt vigalmaiban és lehordja azt a fiatal embert, a ki közönyös arcot mutat ilyen alkalommal. Semmit sem utál annyira, mint az ugy nevezett morfondirozást. Azt firtja, hogy a ki másokkal nevetni nem tud, az érezni sem tud másokkal, és a ki hangos nevetésre nem tud fakadni, annak a szeméből könnyet sem lehet fakasztani. Sehol a világon nem találni üdébb, életvidorabb, fiatalosabb aggokat, mint Franciaországban és sehol sem olyan munkások az aggok. Ingres, a híres festő, még nyolczvan éves korában naponként órákig dolgozott állványa előtt; Auber, a híres zeneszerző csaknem kilenczven éves koráig hű frigyben élt muzsájával, legkevesebbet sem veszítve társalgási kelleméből, szelleméből és vidor élénkségéből; a nyolczvannolcz éves Guizot-t tollal kezében érte utol a halál, és a nagyon hetven éves Thiers, a francziák ezen legfranciábbja, sok számos barátait és ellenségeit egyformán bámulatba ejti fáradhatlan munkássága és megragadó társalgása által. Nehéz meghatározni, ha valjon a munkásság a fiatalos üdeséget, vagy megfordítva: ez a munkásságot óvja-e meg. Al-

kalmassint kölcsönösen hatnak egymásra. Annyi azonban kétségtelen, hogy midőn a francia még késő agg korában megtartja fiatalos vidorságát, azt legnagyobb részben a nőknek köszönheti, a kiknek társaságáról semmi életkorban le nem mond, mert a nélkül nem is élhetne. És itt legyen szabad, kissé lándzsát törni a francia nők érdekében.

Szegény francia nők, mennyire ferdén és igaztalanul ítélnék felőlük a külföldön! Az utcai irodalom, ifjabb Dumas Sándor és követőinek szinművei, valamint Feydeau, Ponson stb. regényei nem utósó bünösök abban, hogy a külföld olyan rossz véleménynyel van felőlük; végre az idegenek, a kik Párisba mennek mulatni, itt többnyire olyan ismeretségeket keresnek, melyek nem igen ingatják meg ebbeli véleményét. Mert hát az utcai sétasorok (boulevard) asphaltján és a közvigalmi helyeken talán csak nem ismerkedhetni meg a tulajdonképi női fiatalsággal! Azután nem is mind francia nő az, a kivel az ember ilyen helyeken találkozik, az egész világ szolgáltatja oda a kalandornőket és mind a mellett, tekintve, hogy Páris Páris, számuk aránylag nem nagyobb más városokénál. De bár mint legyen is, a ki csak némileg járatos a francia történelemben, az tudja, milyen nevezetes szerepet játszik a francia nő ezen történelemben.

Alig van a francia politikai és művelődési történelemnek olyan lapja, a melyen jeles nővel nem találkoznánk. Laura Heloise, d' Arc Jeanne, Hochette Jeanne, Rolandné asszony, Demoulius Lucile, Corday Sarolta megannyi halhatatlan név. Dacierné asszony a tudós világban, Lebrun-Vigée asszony a művészi világban hirnevesek, de Sevigné és de Stael asszonyok a francia klasszikusok közt foglalnak helyet. De szóljunk a jelenről. Az ősz Sand György folyvást irodalmilag működik, Bonheur Róza és Browne Henriette művei pedig a legelső műcsarnokokban diszlenek. Igaz, hogy e két jeles festőnő a legjelesebb, de

azért nem az egyetlenek a jelenkor francia festői közt; a párisi műkiállításokon számtalan művésznő van képviselve, a mi pedig az elszántságot, önfeláldozási képességet, jószívűséget és önmegadó kitartást illeti, mindezen lelki tulajdonokkal a francia nők az utolsó háboru, de különösen Páris ostroma alkalmával teljes joggal az egész világ bámulatát keltették föl.

A francia nő, igaz, nem olyan érzékeny, mint a német, és nem is olyan művelt; más részt azonban sokkal inkább ennél, különösen a párisi és egyéb nagyobb vidéki városokbeli nő. A francia nő osztozik a férj munkájában, sőt nem ritkán ő vállalja föl a munka nagyobb felét, a munka pedig rendszeren jókor reggel kezdődik, és csak éjfél után, sőt néha csak éjfél után végződik, mint például a nagyobb üzletházaknál, ahol a nő a pénztárt viszi. A mellett a legutolsó szolgálói munkát sem tartja méltóságán alulinak és nem egy nőt ismerek, a ki napközben csinos öltözékben férje üzletében a vevőket kiszolgálja, jókor reggel pedig fapapucsban a padlót surolja fel. A mellett mindig jókedvű, beszédes, szeretetre méltó és — mi nem kevésbé jeles lelki tulajdon — soha sem veszti el türelmét sem a férj, sem pedig a vevők irányában, és végre ép olyan hiven ragaszkodik férjéhez, mint akár a német, akár az angol nő, és nagyon csalódik, a ki azt hiszi, hogy Franciaországban a családi élet valami nagyon zilált. Bizonyos párisi körökben, igaz, eléggé laza, de ezek nem a polgári körök és ama körökről épen nem szabad általában a francia családi életre következtetést vonni.

A francia családi élet merőben különbözik az angoltól. Szó sincs róla, az angol is vendégszerető, előzékeny, művelt, de egyszersmind hideg és egyhangu. Az angol családban az ember ép annyit ásít, mint a mennyt beszél, sőt néha többet ásít, mint beszél. Szótalan természeténél fogva az angol a legélvezetesebb tárgyakat számkiveti társaságából. Nagy merészséget követ el az idegen, a ki angol társaságban vallásról, házaseleti viszonyokról szól, hogyha pedig nem a legnagyobb ovatossággal és a leggyöngédebb kiméletességgel szól róla, készen lehet rá, hogy nem sokáig fogja a vendégszeretetet élvezhetni. A francia hű és szereti, ha dicsérik, az angol viszont büszke és nem szereti, ha ócsárolják. De sokkal rosszabbul esik visszafojtani az érdemlett ócsárlást, mint egy kis tömjénezés. Az a hiuság, mely becset tulajdonit a mi elismerésünknek, sokkal jobban tetszik ama büszkeségnél, mely hidegen elutasítja magától a harmadik ítéletét.

Az angol szemérmesség, a szemérmességnek eme rut mostoha testvére, felette szűkre szabott korlátok közé szoritja a társalgást, és bizonyos feszességet, erőltetettséget ölt rá, melyhez az angol már hozzá van szokva, az idegen azonban csak nagy nehezen tudja megszokni. Egy szóval: az angol családi életben hiányzik a kellemesség, a francia család ellenben ritkán van ennek híjával.

Az igazi francia előkelő körökben a szeretet nem csupán a szülék és gyermekekre szoritkozik, hanem az összes háznépre terjed ki. Nyoma sincsen itt a mogorva, gögös parancsolásnak egyfelül, és a csuszó-mászó engedelmességnek másfelül. Az uraság nyájas szivességgel bánik cselédségével, minden legkisebb leereszkedés nélkül; a cselédség viszont igazi szeretet és tisztelettel ragaszkodik uraságához, annyival inkább, minthogy ez minden egyes cselédjének jövőjéről is gondoskodik. A mint valami kis összegecskét meggazdálkodott, az uraság biztos értékpapirokba helyezi el neki. Gyermekei neveléséről is az uraság gondoskodik, és ugyszintén leányai férjhez menetelekor a szükséges kiházásról. És a milyen egyszerű, igénytelen, nyájas és előzékeny az uraság mindenki iránt, ép olyan nyájas és előzékeny a cselédség is egyformán nagy és kicsiny, szegény és

gazdag iránt, és azért nagyon előnyösen üt el ama felduzott orru cselédnéptől a vak szerencse kegyelméből milliomosokká lett házakban, a melyekben az „uraság“ csak olyan műveletlen, mint szolgálója, sőt néha még műveletlenebb.

A polgári körökben a családi élet fesztelenebb, de azért nem kevésbé tiszteletre méltó, a gyermeki szeretet pedig valóban példás, a mi pedig a nagy leányokat illeti, azok közhelyeken csak szüléikkel, különösen anyjukkal láthatók. Nincsen az a jó házból való francia leány, a ki szülője, testvére, vagy valamelyik rokona nélkül kimenne; a munkás leányok pedig, a kik hivatásuknál fogva magukban kénytelenek az utcán járni, sebes járásukkal adják tudtul, hogy nem tartoznak a léhák közé és azért semmi szükségük kíséretre.

Az ugynevezett kisiparos családi élete felette prózai ugyan, de egyszersmind felette tisztességes. Itt örökké foly a munka és a kuporgatás. De ha bár a család minden tagja részt vesz a munkában, mégis különösen a házi asszony az, a ki ugy a munkásságra, valamint az okos takarékosagra nézve valamennyikön tultesz. Valóságos örökmozdony és a mellett örökös számológép. Mikor van az, hogy a színház, vagy egy kirándulás gyönyörét magának megengedi! Akárhány olyan kisiparos nőt ismerek, a kik soha sem voltak városrészükön túl, pedig Párisban laknak.

Végre a francia munkásosztálynak, mely napról-napra él, az egész világon nincsen párja; a mellett gazdálkodó, és kész elviselni a legnagyobb nélkülözéseket, csak hogy gyermekeit tisztességesen fölnevelhesse. Az ő világa: gyermeke.

A francia egyébkint nemcsak saját gyermekét, hanem általában nagyon szereti a gyermeket. A ki keményen bánik a gyermekkel, az általános megrovásnak teszi ki magát, bántalmazás esetében pedig a legkellemetlenebb következményekre lehet készen. És itt meg kell említenem azt is, hogy a francia családapa az estéket övéi körében tölti és csak is azokkal megy ki. A párisi kávéházak mindig telvék, de a vendégek idegenek, fiatal emberek, vagy olyanok, kiknek nincs családi tüzhelyük. Természetesen csak az általános szabályról szólok, kivételek mindenütt vannak.

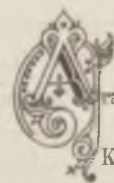
A francia nő vele született tulajdonságai az illemérzet, izlés és jószívűség; azért az ugynevezett szemérmességéről (pruderie) nincs fogalma. Lehet vele beszélni mindenről, illedelmesen és izlésen, vagy a mi e kettőt egybefoglalja: szellemmel, míg a legkisebb illetlenségre vére felháborodik. A mi pedig a jószívűséget illeti, az emberszereteti tényekkel szemben nem ismer sem előítéletet, sem korlátot. A „Soeurs de charité (betegápolók) rendje francia eredetű; de számtalanszor volt alkalmam meggyőződni, hogy a francia nő, ha nem viseli is e zárdarend egyenruháját, legkevesebbet sem enged neki a nagy áldozatkészségben.

És végzetül: melyik a legvidorabb, a legmunkásabb és a leggazdagabb nemzet a világon? A francia. Ez mutatja, milyen a francia nő.

G—e.

Egy imakönyv.

Reviczky Bay Ilontól.

any kötésben imakönyvet
Hagyott rám örökül anyám,
Kis Jézus ingben, glóriában
Van a könyv első oldalán.
Sok év előtt egyik sarokba
Beirta jó anyám nevé,
Lehajtom a betűkre fímet,
Hogy földidézem szellemét.

Mint kis fiu — alig emlékszem —
Csak egyszer, halva láttam őt ;
Tavaszi volt ép, a kedves ákác
Virágozott a ház előtt.
Az üde lombon tarka lepke
Hirdette, hogy feltámadunk ;
Hanem az ész mást gondol, és mi
Nem hiszszük, mire meghalunk.

Elnézem a fakó betűket
S a könyvek sárga lapjait ;
Alig olvashatók ; — szívemben
Ép ilyen halovány a hit.
Kék selyemszállal összekötve
Egy fürtöm is még henne van.
Aranyhaju gyermekkoromból
A többi eltűnt nyomtalan !

Itt egy darab leirt imádság
S anyám levágott szőghaja,
Amott egy szentnek vézna képe,
Meg egy bepiskolt Mária.
Mind összetépvé, mint szívemben
A boldogság és szeretet ;
Sokszor szeretnék sirni, hogyha
Nem szégyelném a könnyeket.

Felütöm a szent Miatyánkot,
Két kezem összekulesolom,
S eljő a megadás szívembe ;
Hiszek megint s imádkozom.
Imádkozzék az árva gyermek,
Kit édesanyja elhagyott.
Urísten ! én nem zúgolódok ;
Legyen a Te akaratod !

S neked anyám el sem panaszlom,
Hogy mennyi bánat szállt reám ;
Hisz én nyugalmat nem kerestem !
Vagy nyugalom a kin talán ? ...
Tűrtem, reméltem, megalazva
Tölték egy ifju életet.
Megőrizém az imakönyvet,
És a Te szent emlékedet.

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

S z e g f i M ó r t ó l .

I.

Toponáry István két kezét térdére támasztva ül és me-
reng és nem talál fejében egy gondolatot, a mibe lelke belefogódz-
hatnék. Toponáry István tul van már a hatvanon, haja, szakállá
ősz, de azt a nagy haloványságot és azt a nagy bubánatot, a mi
most arcát ellepi, nem az évek borították oda. Kopár és mezte-
len még ott minden barázda, miként az ujon fölhantolt sir. Meg-
látszik rajta, hogy váratlan-készületlen jött rá a nagy bánat.

Olykor-olykor fölveti szemét, néz jobbra-balra, de akár
merre fordul is czéltalan tekintete, abban a perczen lesüti is-
mét szemét, mintha izzó vasba ütődött volna ; és azért még is
csak újra meg újra fölveti tekintetét; egyenkint nézi a körülötte
levő butordarabokat, olyan szemmel, mint a milyennel a kopor-
sóban fekvő drága halottat nézzük, mikor már mind elsirtuk fe-
lette könnyeinket. Csak nézi, csak nézi, az asztalt, a szekrényt,
a falon a képeket, a padlatról aláfüggő lámpát, a talajon a
himzett zsámolyt, majd ismét a falon a képeket, azután szemére
tapasztja reszkető kezét, hátra rokasztja reszkető fejét, és egy

sohaj sem kél szivéből, csak ajkai remegnek és keble zihál, a
nagy lelki kinok terhe alatt.

A másik szobában meg, melyet csak az ajtó választ el
tőle, fiatal leány térdepel, egy olaj festésű mellképpel az ölében ;
arra hajtja le fejét, és ajkaihoz szoritva a képet, szintén szótalan-
mozdulatlanul gunnyaszt a földön, mintha kőből volna. Arczát
nem láthatni, mert a fép eltakarja, csak a tiszta fehér homlok
és a fekete haj aczélkékes csilláma mutatja, hogy fiatal és azt
mutatja a harmatgyöngye termet is, a mint a képre borulva,
szinte elfoszolni látszik. Alig lehet több 17 évesnél. Az ablakban
egy sárgaréz kalitka áll és abban egy czitromszinű kanári-ma-
dár oly lelkesülten dalolgat, hogy öröm hallgatni.

Leghátul pedig a konyhában a Jutka áll, egy meglehető-
s koros, széles képű, vastag termetű nő, a csipővassal kezében, és
rettenetes haraggal nem épen szabályos arczán. Apró szemei
ugy villognak, mintha ádáz háborúba keveredni volna kedve, a
mellett a falon függő bádogedénynek esik neki, egyenkint meg-
csókolja, és mikor készen van vele, megtörli száját kék vászon
kötényébe, azután újra villogtatja apró szemeit, azután a cse-
répedényeknek megy neki, azt is sorban megcsókolja és újra tö-
törölgeti száját ; és mikor valamennyi konyhabeli holmival ekké-
pen végzett, és már semmi sincsen, a mit megcsókoljon, a fekete
takaréktűzhelyre borul arczával, azt csókolja és úgy szeretne
sirni, csak tudna. Mellette egy vén tarka macska áll és lábához
törleszkedve, szomoruan, alig hallhatólag nyivákol.

Egyszerre benn a harmadik szobában valami zuhanás hal-
lik, és ebben a perczen a második szobából a leány, a kony-
hából meg a Jutka a harmadik szobában teremnek. Mind-
kettőnek arcza egy rémület, és az ajkuk még is mosolyogni eről-
ködik. A fiatal leány arcza a megszólamlásig hasonlít most az
olajfestésű képhez, a mit még mindig kezében tart, a Jutka mo-
solygása meg körülbelül a csipővashoz hasonlít, a mit szintén ke-
zében felejtett.

— Semmi — szólt az öreg, ki most a szoba közepén áll
és előtte a földön egy piros selyem szalaggal körülkötött pa-
pircsomag hever : — Csak ez a papir esett ki a kezemből.

A Jutka is a csomó után nyult, hogy fölvegye, de a fiatal
leány mégis csak megelőzte.

— És hová tegyem, édes atyám ? — kérdé, olyan üde han-
gon, a mi a kanárimadár dalolására emlékeztetett.

— Az, az, édes leányom, hogy hová tegyük ! — mondja az
apa nagy elgondolkodással — Szeretném megmenteni, úgy is
semmi hasznát nem vennék ; csupa irás, levél ; tudod, édes leá-
nyom, az én leveleim édes anyához és az anyád levelei én hoz-
zám, mikor még jegyben jártunk. Tán el kellett volna égetnem,
de nem birtam, itt hagyni még szintén nem bírom ; ha itt kapják —

— Csak adja ide a tekintetes ur ! — vágott szavába a
Jutka, olyan hangon, mint a ki élet-halál harcra készül — A
boldogult tekintetes asszonyéi ezek a levelek, és szeretném én
láttni azt az embert, a ki azokat az én kezemből kiveszi ! — és ezalatt
a jókora csomó a Jutka kezében is volt már, a honnan aztán úgy el-
tűnt valahol a keble táján, mintha a világon se lett volna.

— Ugy van ; — hagyá helyben az apa, ujjabb nagy gondolko-
dasután — ezek a levelek csakugyan édes anyádéi, azokat tehát
elvihetjük, utána is viszem majd neki. És tudod-e, leányom, hogy
még is van ma egy kis örömöm ?

— Ugy-e bár, édes apám ? — szólt most a leány vidámra
vált arczczal — És mi az, édes apám ?

— Hogy édes anyád ezt a mai napot meg nem érte ! —
viszonzá az apa — Ez a mai nap szivét magrepszettette volna —
tevé hozzá szinte megkönnyebbedett lélekkel.

— Oh nem, édes apám! — veté ellen a leány, atyjához simulva és áhitattal föltekintve reá — Sőt inkább, melletted állna, így ni, és lesimogatná arczodról a bánatot és belecsókolná a reményt! — és a fiatal leány gyöngédeden megsimogatta atyja arcát, és mert ajkáig föl nem ért, keblét csókolgatta.

Az apa magához szoritotta leányát, mintha lelke éledne e fiatal élettől, a mi most keblén pihen; arca kiderült, csakhamar azonban ujra beborult ismét.

— Csak téged ne ért volna ez a nagy csapás! — sohajtá.

— Én rajtam ne busulj, édes atyám! — viszonzá a leány vidám határozottsággal — Tudom én már mit csinálók! Meglásd, atyám, olyan jó dolgunk lesz még nekünk, hogy jobbat se kívánunk!

— Jó dolgunk! — veté ellen az apa csüggedten — mikor mindenünket elveszik!

— Mindenünket nem, édes apám, hanem csak a mi itt van, ezt pedig hadd vigyék. Csak azt a képet nem adom, ez az ennyém, édes anyám képe, a többit hadd vigyék; nem szégyen ez, atyám, hanem csak szerencsétlenség. Hittél a becsületben és megcsaltak, hittél a barátságban és ismét megcsaltak, ez az egész, és most azért viszik el holminkat, hadd vigyék, marad azért neked a te leányod, a kiért te felejteni fogsz, és nekem az én apám, a kiért én dolgozni fogok! Tudod-e, apám, milyen nagy, milyen kimondhatatlan nagy boldogság az: édes atyjáért dolgozni? Ah, te azt nem tudod, nem is tudhatja azt más, csak én! — és most már arcát is csókjaival borithatta el, mert az apa lehajtotta fejét leányára, és most már sirni is tudott az apa, a nagy öröm felengesztelte a nagy bánatot, hanem azért keserű könny is fakadt föl szemében.

— Dolgozni, te? és mit tudnál te dolgozni? — kérdé szomoruan.

— Adok zeneórákat, adok angol leczkéket, aztán himezni és varrni is tudok! — sorolá föl a leány, olyan büszke önérzettel, mint a ki rég tisztában van terveivel.

— Te, Toponáry Irén! — veté ellen az apa. — Nem, leányom, ezt a szégyent én tul nem élhetném!

Szégyen? — kérdé a leány álmélkodva — Édes apám mindig arra tanított, hogy a munka tisztesség!

— Az is az, edes leányom, hanem az, hogy én általam juttottál ily sorsra! Nem mernék az utczára menni, nem tudnék szemébe nézni az embereknek!

— Azután meg figy-fogy — toldá hozzá a Jutka, ki e beszélgetés alatt arra fordította az időt, hogy a női arczképet a leány kezéből kivette, és szintén valahol eltüntette; hogy hová, azt többféle okból nem lehet megmondani; elég hozzá, ép olyan kevéssé látzott meg terjedelmes viganóján, mint a papircsomag a keblén, és anyi esze is volt vaskos fejének, hogy valami kőrajzot akasztott a falra az arczkép helyére. — Ugy van, kérem alássom, — folytatá, közelebb lépve, majd meg csak még is fele utjában megállva — figy-fogy, azután meg a tekintetes ur sem mai legény, azután meg a kisasszony, jó, jó, akár hogy teszi magát, azért még is össze van törve. Jó, jó, hiába néz rám, jobban tudom én azt a kisasszonynál!

— Igaz! — hagyá helyben az apa — Szegény leányom, milyen színben vagy!

— No ugy-e, hogy tudom? — szólt a Jutka, közelebb téve egy lépést és természetes kezének mutató ujjával a leány felé bökdösve. — Azután meg, kérem alássan, én sem maradnék ám itt; nem én, a szégyen mind a két szememet kiegészné. Azután meg jó, jó, tudom én, mit akar a tekintetes ur mondani, de nem megyek, nem én, ha bottal

kergetnek is, nem megyek; ha fölneveltem a kisasszonyt, hát boldogul is akarom látni! Mert boldog lesz az még, tekintetes ur, olyan igaz, a hogy élek! Azért, hogy most úgy marad, mint az ujjam? Mért van olyan bolond jó szíve a tekintetes urnak? Kérem alássan, de biz az ugy van. Igaz, tehát azt akarom mondani, hogy ha a sok jóban volt részem, hogy hagyhatnám most itt a tekintetes urat, meg a kisasszonyomat? Azután meg a sógorom, hisz ismeri a tekintetes ur? Hogy ne ismerné már no! Igaz, tehát az is azt mondja, — itt a levele, az este kaptam, — azt mondja, hogy ellakhatik ő a kis házban is; hisz tetszik tudni, kérem alássan, hogy az még osztatlan jószág; én és a testvérem, az után meg gyerek ugy sincs, a sógorom meg már mint két év óta nyavalyás, és olyan szükségük van rám, mint a falat kenyérré; elmegyünk tehát Üzbégre, kérem alássan. Jó, jó, csak ugy egy időre; ki a fránya ismeri ott a tekintetes urat? Azt mondjuk, hogy az egészség végett! Hej, milyen levegő is van ott! Azután a víz! Azután majd nyáron át csak kigondolunk valamit, nyáron át majd csak eszébe jut valami a tekintetes urnak, meg a kisasszonynak, de meg talán magamnak is, — nem igaz, tekintetes uram? Ugy-e, hogy igaz?

— Igaz! — mondá az öreg férfi, mintha álomban beszélne. Csak ajkai mondák ki a szót, lelke a jó isten tudja, hol járt azalatt.

— Igaz, igaz! — szakadt ki ujra lelkéből — El innen, el, minél messzebbre, hogy ha már megöl a fájdalom, legalább ne átokkal ajkamon szálljon föl a lelke!

— Dehogy fog az föl szállni, tekintetes uram! — vágott szavába a ven cseléd — Meglássa a tekintetes ur, olyan egészséges lesz, mint a makk! Azután azt is kicsináltuk már a sógorommal, — ihol, itt a levél, abban megvan, — hogy ne is Toponáry tekintetes uramnak czimezzük, hanem egészen másként. Mi köze ahoz az embereknek, hogy minek hívják igazában az én jó uramat, meg az én kedves egyetlen kisasszonyomat? No, nem igaz? — fordult a fiatal leányhoz.

Az meg feleletül nyakába omolt az öreg cselédnek, és most ez sem tudott parancsolni szívének, szemei könnyekkel teltek meg, de örömkönnnyek voltak, legalább a széles arcz széthányt vonásai azt mutatták, mert egész megszépültek tőle.

— Jönnék! — rezzent föl most az öreg ur.

— Jó, jó, csak hadd jöjjenek! Csak azért is bátorság, lelkem kisasszony, akarom mondani, tekintetes uram! Hadd vigyék el, a mi nem az övék; nem hagy el minket azért a jó isten!

És csakugyan jöttek; — elől egy kicsi férfi, olyan kalappal a kezében, mely ha nem is nagyobb, de öregebb bizonyosan volt gazdájánál, hosszú papircsomaggal hóna alatt. Utána meg vagy 20—30 olyan egyéniség, mintha egyenkint kiválogatták volna, egyik rutabb a másiknál; csak is abban hasonlitanak valamennyien egymáshoz, hogy a homlokuk ugy fölfelé huzódik, mint a ki örökké számolgat; a csillagok járását-e, vagy pedig ócska csizmaszárak értékét? — az mindegy a homlokokra nézve.

A menetet egy fiatal ember rekesztette be, eléggé divatos öltözékben, kissé félrevágott czilinderrel a fejében, karikás üveggel félszemén, és világölelő jókedvvel hosszukás halványos arczán.

A szobába érve, körülnézett, az öreg Toponáryt nem is vette észre; a fiatal leányon megakadt ugyan szeme, de csak egy pillanatra; egész figyelmét a butor vette igénybe. Sorban nézegette, azután egy papirba tekingetett. Azután szivart vett ki tárczájából, mire az ütött-kopott egyéniségek közül egy oda ugrott hozzá, égő gyufával retkes kezében.

— Ugy-e bár rendben talál mindent? — szólalt meg végre

az öreg Toponáry, bizonytalan léptekkel a fiatal emberhez közeledve.

Ez rá se nézett; csak a kalapját nyomta mélyebben fejébe, azután a kis emberkéhez fordulva, káplári tekintéllyel mondá:

— Kezdhettek! — mire a kis emberke először is a hóna alatti papírt teregette szét az asztalon, azután jó kásás hangon elkezdé:

— Egy kemény faasztal, kihuzó — 1 forint! — 1 forint két krajczár!

Az öreg Toponáry erre kifelé tántorgott a szobából, azaz hogy úgy vezették ki, egyfelől a leány, másfelől a Jutka, és már csaknem az ajtónál volt, midőn a fiatal ember újra megszólalt.

— Csak tessék itt maradni!

— Mit tetszik parancsolni? — kérdé az öreg, egész testében reszketve.

— Nem távozhatsz innen! — volt rá a kurta felelet.

— Hisz mi ránk itt semmi szükség! — szólt most az atya helyett a leány, az ő kanárimadár hangján, a mely azonban úgy reszketett, mint a lélekharang csengése.

— Bocsánat, de ezt én, mint jogász, jobban tudom. Ha valami hiányzani találna . . .

— Ne tessék azon aggódoskodni, nagyságos ügyvédbajtár ur; én állok jól a tekintetes Tapenáry urért, — szólalt meg egy a sokaság közül. — Az öreg Toponáry a hang felé nézett, de nem ismerte föl nemes pártfogóját a sok ütött-kopott egyéniség közül. Azután meg különben sem igen volt a szemének láttányi ereje.

— Megengedi tehát, hogy távozzam? — kérdé tehát a fiatal embert, ki most a fejével igent intett. Szóval megmondani ezt, méltóságán alulinak tartotta.

Az öreg és leánya távoztak, utánuk hangzott a kikiáltó szava; számok és ismét számok, elárverezték mindenüket, a miért jól állott egy barátjáért.

Már a vasuton voltak, és az öreg ember még mindig csak a számokat vélte hallani. Hiába ült mellette a fiatal tavaszi élet, a gőzkocsi hengerei is csak számokat zakatoltak ma neki, künn meg a világ úgy futott előle; hogy is ne, — koldussá tette egyetlen gyermekét!

(Folytatása köv.)

A ketreczbe zárt költő.

Sacher-Masochtól.

(Végén.)

— A marquisnő épen kimondhatatlanul haragszik a költőkre egy csipős gunyvers miatt, — mondá Maurepas.

— Hogyan? — kérdék a hölgyek.

— Két nap óta gunyköltemény jár kézről kézre, mely nevetségessé teszi Pompadour asszonyt.

— Két nap óta? — szólt közbe Adrienne,

— Az udvarias Richelieu herczeg, ki folytonos surlódásban él a marquisnővel, hozta neki a gunyverset. A kevély marquisnő magán kívül van, talpra állítá az egész rendőrséget, hogy fölfedezzék a gunyvers szerzőjét.

— Nem ismerik még? — kérdé izgatottan Adrienne.

— Nem.

— És nagy büntetés vár rá? — folytatá a kisasszony.

— Hosszabb időre szabad lakást kapna a bastilleban.

Adrienne fölkelt és elhozatá köpenyét.

— Hová, kedvesem? — kérdé Marneville.

— Pompadour asszonyhoz.

— Pompadour asszonyhoz? — csodálkozék Maurepas.

— Most . . . a késő órában? — tevé hozzá a mama.

— Elégtételt akarok önnek szerezni még ma! — mondá a szép leány lángoló arcczal.

Pompadour asszonyt beteggé tette a szegény Desforges satyrája s szokása ellenére korán keresé föl ágyát.

A mint bevezették Marneville kisasszonyt, Franciaország hatalmas uralkodónéja fáradtan, halványan feküdt selyemvánkosain s a leányra szegezé átható nagy szemeket, melyek nem egy szilárd diplomatát kihoztak már sodrából.

— Beteg vagyok — mondá, — fölteszem, hogy fontos járatban jött hozzám.

— Csodát fogok mivelni, — felelé Adrienne határozottan, — kigyógyítom önt, asszonyom.

— Miáltal?

— A gunyköltemény . . .

— Ne szóljon arról!

— Mégis, asszonyom, sokat adna érte, ha ismerné a szerzőt.

— Mindent a világon!

— Nem kívánok mást, mint hogy el ne áruljon . . .

— Nem fogom elárulni!

— És hogy megbüntesse a bűnöst.

— Bizza azt reám; tudom, hogy valamennyi francia költőnek elmegy a kedve a gunyversirástól! — mondá Pompadour asszony, mig szemei boszuvágytól sugárzottak.

— Szavát adja arra, asszonyom?

— Szavamat adom.

— Tessék a kézirat.

Pompadour asszony átfutá a kéziratot.

— És a szerző neve?

— Desforges.

— Az ő írása?

— Az övé.

— Mikép jutalmazzam meg, gyermekem? — mondá a marquisnő izgatottan.

— Ha büntetést szab Desforgesra; meglátom, mennyire becsüli szolgálatomat.

— Tudom, hogy meg lesz velem elégedve. — nevetett Pompadourné s egy kézmozdulattal elbocsátá Marneville kisasszonyt.

Desforges még az nap elfogták és a bastilleba zárták. Pompadour asszony napokig azon törte fejét, mily eredeti és kínos büntetést szabjon a költőre.

Végül megoldá az érdekes rejtélyt s intézkedéseket tőn, hogy hovaelőbb keresztül vigye ötletét.

Desforgesnek ezalatt rossz napjai voltak a bastilleban. Ugy tetszett neki, mintha sejténé, hogy a két ép oly igéző, mint kegyetlen hölgy elkeseredett boszút áll majd rajta.

Enni csak börtönre nógatása folytán evett, éjjel-nappal sohasem veté le ruháját, ágyán henteregve sirt, vagy bus verseket szavalt.

Bekövetkezett végre e nap, melyen tudtára adták sorsát.

Kis terembe vezették, hol hosszú talárba öltözött három bíró s egy félszemű őrök ültek a zöld asztalnál.

Az elnöki széknél spanyol fal állt, a vádlottat fél tuczat őrve körül.

Lehető legrövidebb volt a bünvádi eljárás.

Előmutatták a gunyvers egy másolatát s megkérdeék Desforgestól, ismeri-e a satyrát?

Desforges igennel válaszolt.

A második kérdés volt, elismeri-e, hogy ő a gunyvers szerzője?

Desforges tagadott, de akkor eléje tarták kéziratát.

A költő kénytelen volt bevallani bűnösségét s kegyelmet kért a királytól.

Méhány pillanatnyi tanácskozás után felállt az elnök s olvasá az ítéletet, mely pellengérré s élethossziglani fogságra szól.

Szegény Desforges borzadva összeroskad. Ég felé emelte kezeit és kegyelmet esdett.

E pillanatban világos selyembe öltözött karcsu hölgy lépett elő a spanyol fal mögül, Desforges elé állt s arany orrcsüptetőjén keresztül reá nézett.

— Ne várjon kegyelmet a királytól, — mondá hideg hanyagsággal. — A törvényszék ítéletet hozott, ő felsége korlátlan hatalommal ruházott fel, hogy kényem-kedvem szerint kiszabjam a büntetést. Érti, szellemes gunyversíró, feltámadt Juvenál? kényem-kedvem szerint!

— Istenem, ön . . . rebegé Desforges.

— Pompadour marquise! — vágott közbe a hölgy, — ugyanaz, kit annyira megsértett, s ki most ép annyi izléssel fogja önt megbüntetni.

Desforges kezeibe rejté arcát s hallgatott.

Tudta, hogy a kőszivü asszouy nem ismer irgalmat; erőtvett rajta a halál félelme s egész testében reszketni kezdett.

A marquisnő intésére elvitték a spanyol falat; vastag vasrácsból készített ketrecz állt mögötte.

— E ketreczbe zárom a ritka madarat, — folytatá Pompadour asszony; — szűk börtönét képzeletben hadd alakítsa magának második bastille-lá . . . mert szűk, nagyon szűk ám a ketrecz; az ember nem ülhet, nem állhat, nem feketik benne . . . de hisz a költő nem közönséges ember s kétségkívül igen kellemes rá nézve a szokatlan börtön!

Megragadták a szerencsétlen Desforgest, bedobták a ketreczbe, becsukták és bezárták ennek ajtaját.

A kulcsot magához vette Pompadour asszony.

— Ugy, ugy, fiatal Juvenálom, — mondá gunyosan, — Páris ma gyönyörködni fog önben s a csöcselék naplementig ugyanaz a soha nem látott állattal, mint Versaillesben szokott mulatni az állatsereglet majmaival.

Desforges hangosan zokogott s kétségbeesetten vágta fejét a ketrecz vasrudaihoz.

Nem véletlenségből történt, hogy a szerencsétlen áldozatot a párisi söpredék botokkal piszkálta, rohadt almával és sárral dobálta, és hogy Maurepas marquis ugyanaz nap a Notre-Dame-templomban megtartá esküvőjét Marneville kisasszonnyal.

Maurepas volt a tüntetés okozója.

Desforges látta, midőn a szépségtől és boldogságtól sugárzó Marneville kisasszony átlátszó üvegfogatban férje oldalán elhagyta a templomot.

Adrienne észre sem vette egykori kedvesét; sokkal boldogabb volt, semhogy szép és előkelő férjén kívül egyébre is gondoljon.

* * *

Évek multak el azóta.

Desforgest rég elfeledé a világ, még a két marquisnő is, míg Pompadour asszonynak egyszer véletlenül szemébe ötlött egy pipereaszialán heverő kulcs, melylyel mindedig senki sem törődött.

A komornák nem tudták, hová való a hulcs; próbálták, de egy zárba sem illett.

— Hátha az a kalitka kulcsa. — mondá hölgyeinek Pompadour asszony. — melybe valaha a nyomorult gunyversíró zártam. Mi is a neve?

— Desforges!

— Az, az! Él még, vagy meghalt már? Jókedvembem vagyok ma, megkegyelmezek a költőnek.

Egy testőrhoz fordulva, folytatá:

— Menjen a bastilleba, bocsássa Deforgest szabadon, oly kikötessel, hogy nyolcz nap alatt hagyja el Franciaországot.

Midőn hirül adták Desforgesnek szabadságát, a szegény fogoly maga elé bámult, majd sirva fakadt, végre nevetett, mint a gyermek.

— Nem mehetek, tagjaim megmerevültek, — tördelé.

Nagy ügygyel-bajjal kihuzták a ketreczből! Lába két nap mulva annyira helyreállt, hogy mankón elhagyhatá a bastillet.

Dél ideje volt. Páris tavaszi napfényben ragyogott, midőn egy rongyokba öltözött alak vánszorgott a XV-dik Lajos téren s a házakat, a kirakatokat, a felezifázott embereket egyaránt gyermekes kíváncsisággal szemlélte.

Futár érkezett a térre és hangosan kiáltá:

— Helyet, helyet Maurepas marquisnak!

— Maurepas! — ismétlé a rongyos ember, — Maurepas, hol is hallottam már e nevet? Ki az a Maurepas? — kérdé végre egy polgártól.

— A tengerészeti miniszter, — felelé ez röviden.

Kocsi robogott elő, melyben előkelő kelsejü csinos ur oldalán egy rococo-ruhába öltözött kaczer, bájos fiatal hölgy ült s bizalmasan csevegett egy nyalka katonatiszttel, ki a fogat mellett lovagolt.

— Adrienne! — kiáltá hirtelen a rongyos férfi, visszanyerve nyomorának teljes tudatát, és a kocsi kerekébe akart kapni.

Az ifju hölgy hallotta kiáltani nevét, közönyös pillantást vetett a koldusra, (Desforgest annak tartotta,) azután mosolyogva fordult ismét a tiszt felé.

— Adrienne! — ismétlé a boldogtalan muzsafi.

A kocsi tovább robogott, Desforges egy szegletköre ült és keservesen sirt.

Midőn beállt az éj, hirtelen fölkel, a csillagos ég felé emelte kezeit s rémitő káromkodást hallatott.

— Átkozva legyen a faj, mely az emberi méltóságnál többre becsüli a ronda czimert; átkozva legyenek azok, kik erény és erkölcs helyett hideg kegyetlenséget és cselszövényt gyakorolnak; átkozva legyenek a zsarnokok, kik lábbal tipornak bennünket, megfosztanak kincseinktől, keblünkben kitépik a szívet és hidegen nevetik kinjainkat, — átkozva legyenek mindnyáján!

A szegény költő átka borzasztó módon megvalósult.

Pompadour asszony meghalt, végszavai következők voltak:

— Utánam a vizözön!

Megjött a vizözön: a francia forradalom.

Ugyanazon helyen, hol ketreczében kitétték a párisi csöcselék gunyolódásának, Desforges tanuja volt a jelenetnek, hogy Maurepas marquis és marquisnő fejait lekaszálta a nyaktiló bárdja.

Szellem-idézési nyegleség Amerikában.

Nevezetes, a benszülött amerikai, ki daczára annak, hogy az ő világ babonaságáról oly szájalomra méltó válvonítással szeret beszélni, mint csapong mégis rideg vallásos nézeteiből földfeletti képtelenségbe csak azért, hogy elhanyagolt kedélyvilágának

kárpótlást szerezzem. Amerika művelt kisebbsége — mint mindenütt — rég tul van már a babonán, s csak a műveletlen tömeg leledzik még benne, mely csekély vallásossága és sovány belső világánál, valamint egész életmódjának gyakorlati egyoldalúságánál fogva a vidám kedélyvilágból ki van zárva. Ez okból felvette meglátszik Amerika alsó osztályain az emberi élet egészséges fejlődéséhez annyira nélkülözhetlen szellemi mulatság hiánya, valamint az unalom, különösen vásár- és ünnepnapokon, minthogy tulhajtott puritanismusból még a legegyszerűbb szórakozásban sem részesül. Az amerikai szinte megpanaszolja a vásárnapot, vallásos előítéleténél fogva, mert azt hiszi, hogy a vidámság és jókedv megannyi háló, kivette a gonosz szellemek által, a jámbor lelkek megejtésére. De miután a szellem és szórakozás utáni vágyat az emberi szivből kiirtani nem lehet, azért az unalmas órák önkénytelenül sok mindenféle oly dologra készítettik, melyeknél rendszeren nem a józan ész, hanem a képzelődés és tulcsapongó ábránd viszik a szót.

Ezen tulcsapongó képzelődésnél fogva több évvel ezelőtt a szellemkopogás az unió legtávolabb eső részeibe is nagy mérvben elterjedt. Az asztalmozgatás és kopogtatás nagy áhitattal gyakoroltattak. A műveletlen tömegek, sőt a némileg képzetek közül is számosan nagy gyönyörűséget találtak ezen szellemidézésben, s a hol a butaság nem volt elegendő, ott a szájkodás pótolta a hiányt. Tudva levő dolog, hogy ezen jelenség különféle fokozaton ment keresztül. Az asztalmozgatás és kopogtatással kezdték, a levelezés és jövendöléssel folytatták, s utóljára azt hitték, hogy a szellemek társalognak is körükben, asztalokat, zongorákat, sőt embereket is a „magas“-ba emelnek föl s különféle zeneszereken játszanak, hangjukat hallatják, sőt lefényképezhetők. De csak a legujabb időben érte el ezen dőreség a szédelés segélyével tetőpontját, az ugynevezett materializálás, vagy is a szellemek megtestesítése által. Ezen áttatás leginkább Angolországban és Amerikában virágzik, de fájdalom, nálunk is üzi már népbolondító üzelmait, az ugynevezett spiritisták tanyáin.

Vermant vidékén akadt egy bizonyos Eddig nevű család, mely időtlen mesterfogásaival bámulatra ragadta a könnyhivőket, Philadelphiában pedig bizonyos Holmes házaspár tartotta izgatottságban a közönséget szellemidézésével, míg végre egy ottani lap értesítője a hónapok óta üzött csalást leálczázta s a könnyhivőket megszegyenitette; a szellemidézők egyik tagja a törvényszék előtt leplezte le az ámtás titkait, s ekkép a zabolázatlan képzelődés, egy időre legalább, újra korlátok közé szorított.

De hadd beszéljen maga azon egyén, a ki hosszabb ideig mint megtestesült szellem szerepelt. A következő vallomást Hanna W. H., az árvaszék bírása előtt hitelt érdemlő tanúk jelenlétében aláírta és hittelt megerősítette:

„Massachusetts államban születtem, a közönség előtt „King Kati“ név alatt vagyok ismeretes, igazi nevem ugy sem érdekel. 1874-diki márcziushavában egy házat béreltem ki Philadelphia városában, Nord utca 13-dik szám alatt, azon szándékkal, hogy abban vendéglőt nyissak; azonban a butorok megvételenél nagyon megcsaltak, pézkészletem is hamar elfogyott, s azért rövid idő mulva meg kellett szüntetnem üzletemet. Ezen idő alatt megismerkedtem bizonyos nálam lakó Holmes Welson urral és nejével, kik Angolországból érkeztek ide. Szorult helyzetemben azt tanácsolták, hogy a még megmaradt csekély pénzből más házat béreljek ki, s azt bebutorozzam; ők továbbra is nálam akar-nak maradni, s a házbér fizetésében segédkezet nyújtani. Megfogadtam tanácsukat, kibéreltem egy házat; a második emeleti

lakást a Holmes házaspár bérelte ki s abban kezdék meg később híressé vált szellemgyüleéseiket, én azonban csak később csatlakoztam hozzájuk. Berendeztünk egy termet, melyben a szellemek megtestesülendők voltak. Ezen terem hátulsó részében volt egy hálószoba a Holmes házaspár számára. A terem fekete szövettel volt bevonva, és belőle egy ajtó a mediumnak szolgáló mellékszobába nyílt; a terem padozatától 6 láb magasságra két kis ablak volt, szintén fekete függönyökkel, mert a szellemgyüleéseken a nagy világosság ártalmas.

Holmesné előadásai rendszerint az ugy nevezett „sötét ülések“-kel vették kezdetüket. Mielőtt azonban a terem sötétessé tétetett volna, a néző közönségnek azon ígéretet kellett tennie, hogy „egymás kezeit fogva, csendesen fog ülni, lábait ki nem terpeszti; sem beszélni, sem pedig suttogni nem fog.“ A főszereplő Holmesné rendszeren a jelenlevők valamelyikét felkérte, hogy kötözze meg kezeit, s akadt is olyan hitetlen, ki ezen felhívásának engedett. Az előkészület után a szereplő leült a terem egyik falához támasztott asztalhoz, melyen gitárok, közönséges asztali csengetyűk s más effélék heverték. A terem aztán besötétített, az előadás énekléssel kezdődött, melynek közreműködésére a jelenlevők is felkértek. Néha rozszant hegedűvel, vagy másféle hangszerezrel is kezdte az előadást.

A zene megkezdése után nemsokára nagy csillengés támadt az asztalon heverő hangszerek részéről s ekkor felszólt a „Dick“ nevű első szellem, egy tizenhárom évvel ezelőtt elhalálozott tengerész. Elkezdett gitározni, csengetni, a kastagnettákat a nézők nyakába akaszgatni, s több efféle idétlenségeket művelni. Aztán „Róza“ lépett elő, előadván, hogy ő a Choktaw-indián törzs ivadéka; tizenhárom évvel ezelőtt öt éves korában a menykő sujtotta agyon, s kimultakor csak 18 hüvelyknyi nagyságu volt. A közönségnek azután jelentik, hogy a medium megdelejeztetése folytán tud az ő nyelvén beszélni. Az ő, valamint a többi szellemek társalgása a legnagyobb mértékben nevetséges és idétlen, ugy, hogy a művelt embert valóságos utálattal tölti el. Holmes ur tizenhat év óta begyakorlott hasbeszéde az egész, a mi e jelenségeket megfejt.

Ezen bohóka után kezdődik „a világos ülés.“ Holmes ur kibúvik a hálószobájából vezető titkos ajtón a terembe, s az ajtót elreteszeli a közönség elől. Csupán a terem legtávolabbi részén van egy kis világosság, a többi rész annyira homályos, hogy a jelenlevők arczeit sem lehet megkülönböztetni. Ilyen homályban foly aztán az ülés; a közönség énekel, s a szellemek zenéje hallhatóvá lesz. Öt-tíz percnyi szünet után az egyik ablakról leeresztetik a függöny, s megjelenik valamely szellem állítólagos arcza és rendszeren nagy mozgalmat idéz elő a jelenlevők közt. A hátulsó szoba előtt ül Holmesné ártatlan képpel és szivrehatólag kéri a közönséget, hogy ismerjék föl a szellemet, mert ez neki — már mint a szellemnek — nagy öröme szolgál. Ezen állítólagos szellemek azonban egyszerű álarczok, melyek darabja tiz centért tuczat számra kapható. Finom gázzal vonják be és pedig oly módon rájuk boritva, hogy a medium kezét, melylyel azokat tetszése szerint mozgathatja, teljesen eltakarja. A közönséggel elhitetik, hogy a megtestesült szellemek azért viselik ezen leplet, hogy az agyvelőt a meghüléstől megóvják. A szellemek csak néhány perczig láthatók, mert a megtestesülés csak ily rövid időtartamra lehetséges, és igen természetes, hogy csaknem minden szellemben valamelyik jelenlevő által valamely elhunyt rokona vagy ismerőse ismertetik föl. Egyik álarczban ez, másikban amaz elhunyt rokona.

(Végo köv.)

Egy hét története.

Novemberhó 10-dikén.

A fényesség diadala. — Hogy gunyolták, hogy nevelték! — Orvosság helyett mérég. — Méltó gondolkodni. — Horn temetése. — Miért épen most. — Ft. Kohn ur beszéde. Bodnár Zsigmond ur beszéde. — A menet. — A temetőben. — Dicső küzdelem, szép halál. — A részvénytilatkozatok.

Bizony nálunk a nagy embernek elébb meg kell halnia, hogy elismerjük nagyságát, gondolhatta a sok ezerre menő ember, a kik mult vasárnap Horn Ede temetés n megjelentek, ha ugyan eszükbe jutott az ilyesmi. A míg élt, mennyit ócsárolták, egynémely élczlapnak állandó torzalakja volt; nevetségessé tették hazajövetelét a külföldről, hol a számüzetés kenyérét ette, jutalmul érte magasbra emelte a magyar név dicsőségét és mikor megnyitlak számára a haza határai, otthagya biztos állását, fényes munkakörét és eljött, a hazát szolgálni. Nevetségessé tették, a miért a törvényhozók sorában helyet keresett, és most, hogy a halál onnan is kiragadta, a nemzet jobbjai aggódva tekintenek körül, ha lesz-e, a ki e helyet csak félig is befogja tölteni. Nevetségessé tették nyilvános beszédeit, és most, hogy ez ajkak örökre bezárultak, nincs senki, a ki el ne ismerné, hogy világosabb fej és szabatosabb szónok kevés van nálánál a törvényhozók diszes testületében -- nagy tudományosságáról nem is szólok; — nem különös ez és nem érdemes-e, hogy a műveltebb olvasó egy kicsit gondolkodjék azon, ha valjon jótékony-e, avagy ártalmas az ilyen elcz, mely nem a gázt, hanem a gyümölcsfát pusztítani tűzte ki magának czélül? mely nem a roszt, hanem a jót üldözi, és üldözi semmi más okból, csupán csak azért, mert jó? Én azt hiszem, hogy nagyon érdemes erről gondolkodni, mert az erkölcsi érzetet támadja meg az ilyen garázdálkodás az olvasó szívében, jó vagy rossz élczek alakjában a sziveket mérgezi meg; a ki a nagyság iránt tiszteletet, a jó iránt vonzódást nem tud érezni, az előtt nincs sem apa, sem anya, sem gyermek; sem isten, sem ember; az ilyen azt is élcznek tartja, ha a templomot bepiszkolhatja, és végre minden erény és minden becsület nevetség tárgyává lesz előtte. De térjünk vissza Horn temetésére.

A mint mondám, sok ezerezen jelentek meg a szomorú tiszteletgátelre, bátran hatvan ezerre lehet a számukat tenni, köztük miniszterek, Ghyczy Kálmán, Klapka és más országos előkelőségek. Már reggeli 8 óraker a milyen hosszú a kerepesi ut, telided tele volt emberekkel, azonkívül a házak ablakai is zsufozva; a rendőrség különben sem nagyon ügyes az effélékben, most épen-séggel nem volt képes fenntartani a rendet. Hidegecske is volt, az eső is szitált, ilyenkor nem valami kellemes egy egész óráig nyugodtan egy helyben állni, pedig kellett, mert a gyászszertartás csak 9 óraker vette kezdetét, távozni pedig mindazonáltal senki sem akart, igazán sajtáság is az a nagy szeretet az egész főváros részéről ezen egyszerű ember iránt. Mert a milyen jeles szellem volt, annyira egyszerű és igénytelen is volt egész lénye. Mozdulataiban valami gyermekes tükröződött, és épen ez tette őt vonzó jelenséggé a jobb érzésű ember előtt, mert a szív, a lélek tükröződött abban, különösen mikor beszélt. Soha sem szóno-kolt; a legfontosabb ügyekben, tudományos, vagy országos kérdésekben a legszebb igazságokat, a legragyogóbb eszméket csak egy egész könnyedén, mintegy társalogva fejtette ki, az ember

azt hitte volna, valami röpke napi eseményről mulattatja hallgatóit. A mellett a szeme, fekete, mint az éj, ragyogó, mint a csillag, és örökké rá mosolygott az emberre, nem csuda, hogy leglelkesebb kortesei a hölgyek voltak, pedig nem volt az, a mint közönséges értelemben szép férfinak szokás mon-mondani; kicsi alak, harcsa-száj, ó-testamentomi arcz, csak-hogy mindez előntve lélektelt szemek tiszta ragyogásától, elbű-völő hatással volt a tiszta lélekre. De térjünk vissza a temetésre.

Kilencz óraker kihozták a koporsót a sip-utczai iskola-épületből, a hol szerda óta ravatalon volt, a dohány-utczába, az izraelita templom előtti térre. A koporsót a honvédmenház rok-kantai állták körül, az örökfényű 1848-diki honvédcsákó is díszítette, mert akkor honvéd-lelkész volt. Az utca is kissé szűk, hozzá meg a sok ember, a meghatóan szép gyászénekből azért csak a közel állóknak jutott. Az ének végeztével az izraelita község magyar hitszónoka, főtisztelendő Kohn ur egy feketével bevont rög tönözött szószékre állt és egyikét tartotta a legremekebb magyar halotti beszédeknek, miket valaha hallottunk. A nyelv szépsége az eszmék szépségével vetekedett. Mint az igaz gyöngy, úgy sorozódott e beszédben szó szó és gondolat gondolat után, a mint az elhunyt jeles voltát lefesté, mi volt ő mint tudós, mint hazafi, mint államférfi, mint ember; milyen büszke lehet rá a nemzet, melynek holtig hű fia volt; a felekezet, melynek ugyszólván tükörképe volt: erősen gondolkodó fő és melegen érző szív; küzdve nagy eszmékért, bolyongva hazátlanul, lángoló szeretettel hazája iránt, és midőn csaknem a legmagasabb polczra emelkedik, nyugalomra kell szállnia, annyira fáradt már; nyugalomra, mi-kor „a házban nincsen sem kenyér, sem ruha.“ Azért mégis nyugodtan pihenhet, itt maradnak az érdemek, ezek majd gondját viselik árváinak, — szívet-lelket megkapó volt e beszéd.

Utána Bodnár Zsigmond ur állt a szószékre és választóke-rülete, a terézváros nevében bucsuzott el a jeles halottól; azután megindult a gyászmenet, elől harmincznál több gyászszáslóval, megannyi testület képviselői, melyeknek az elhunyt kiváló tag-ja volt és csak most tűnt ki, milyen roppant munkás volt ez élet. Azután az egyetemi fiatalság diszes csapata következett, ez után a hat lovas halottaskocsi, tele koszorukkal, melyeket közelről és távolról utósó tiszteleti jelül küldtek, köztük a nőiparegylet és a központi Fröbel-nőegylet koszorui, mert ezeknek is tagja volt.*) A halottas kocsit a képviselőház tisztviselői és egyetemi polgá-rok vették körül, utána a gyászoló özvegy és az árván maradt gyer-mekek, az elhunyt testvérei és rokonai haladtak; ezek után követ-keztek a törvényhozó testület képviselői, a miniszterekkel, azután a különféle községek küldöttjei, azután a szabadkőművesek kép-viselői, ákác-ág és fehér atlacz-szalag jolvényeikkel; azután a terézvárosi választók, azután az ezernyi ezer sokaság, — Teleky László halála óta nem látott a főváros olyan gyászkisératot, da-ezára a rossz időnek, és midőn a menet a temetőre ért, alig birt bemenni, annyira tele volt az is ujjab ezernyi ezer emberrel, és ez általános részvétet látva, világos lett előttem, miért kellett e jeles

*) A nőiparegylet e napokban tartott választmányi ülésében azon felül elhatározta, hogy az elhunyt özvegyéhez részvétiratot intéz. Szerk.

férfinak épen most, élte delén munkássága fénypontján elhagyni az életet. Világra szóló magasztos tanuságtétel volt e temetés. Csak néhány évvel ezelőtt is, a kiváltságok korszakában, száz ilyen férfi lehetett volna a hazában és senki sem vette volna észre a családon kívül, mig most, ime, egy ember, nem volt egyebe eszénél és szívénel; de mert ez ész százezreket tulragyogott és e szívben nemes lélek dobogott, az egész főváros gyászsa kíséri utósó utjában, — fényes bizonság ez a főváros magas gondolkodásának, és hogy ezen gondolkodás az egész világ előtt nyilván válóvá legyen, azért kellett Hornnak most meghalnia. A nagy emberek halálával is külön czéljai vannak a gondviselésnek. De térjünk vissza a temetésre.

A temetőbe érve, a templomi kar ujra megható gyászzeneket zengett, aztán Tenczer Pál állt a koporsó elé és a fővárosi polgárság nevében bucsuzott el az elhunytól; ezt követte Perzsay Ferencz szép bucsubeszéde az egyetemi fiatalság nevében; azután Ivánka Imre beszélt a szabadkőművesek, vagyis azon férfiak nevében, a kik az egész világot láncz gyanánt övezik körül, hogy az emberiség égi kincseit, a jót és nemeset, az erkölcsöt, rendet és szabadságot megóttalmazzák, és mely láncznak az elhunyt is egyik erős és fényes szeme volt, a kőművesi szövetségben is fényes helyet foglalván el. Szép beszédét végezvén, kőművesi szokás szerint, ákác-ágot vetett a nyitott sirba.

Legvégül az elhunyt testvére, Horn Antal, a „Journal de St. Petersbourg“ szerkesztője lépett a koporsóhoz és könnyekkel szemében elébb magyarul, azután — kívánatra — német nyelven a rokonok nevében mondott utósó „Isten hozzád“-ot az elhunytnek, főlemlitvén, hogy valamennyi rokon közül egyedül az apa, egy nyolczvan éves agg, nincsen jelen a szomorú tisztességnél. Még egy hóval ezelőtt a nyolczvan éves agg itt volt fiánál, büszkeségénél, és apai szíve megfiatalodott dicsősége körében; most — otthonn fekszik, megtörve a fájdalomtól, a váratlanul jött nagy csapás leroskaszott — egy szem sem maradt könnytelenül e szavak hallatára.

Azután az özvegyhez fordult és mert ez francia nő, francia nyelven ügyekezett őt vigasztalni, a nagy veszteség fájdalmát enyhítse a tapasztalat, hogy ezeken meg ezeken érzik vele ezt a veszteséget. Végre az árván maradt gyermekekhez is intézett pár vigasztaló szót, hogy árvaságukat elviselhetővé teszik majd az apa után hátra maradt drága kincsek: a nagy tisztelet és fényes érdem, — azután lebocsátották a koporsót a földbe a göröngyök ráborultak és a mi Horn Edétől halandó volt, eltűnt a föld színéről, de maga e temetési ünnepély is felejthetlenné képes tenni e férfi emlékét. Érdemes úgy élni, mint ő, folyton küzdve a haza és emberiségért, és érdemes úgy meghalni, mint ő, fényes szellemi diadalmak után, szegényen. Nagy gazdagság az ilyen szegénység, a nemzet tisztelete, az emberiség becsülése van rajta megvásárolva; — szép és dicső a nagy eszmékért küzdeni, és végig küzdve, végig győzve, végig tisztán kilehelni lelkét.

Az elhunyt özvegyhez minden felül érkeznek a részvétiratok, első volt báró Simonyi Lajos miniszter, ki meleg hangon fejezte ki előtte, mennyire érzi fájdalmát, mert ő is egyik benső barátját vesztette el az általa gyászolt férfinban; és maga a terézvárosi ellenpárt, az ugynevezett Falk-párt is igen szép részvétiratot intézett az özvegyhez, és ezen párt is nagy mértékben tisztelte meg magát ezáltal; — a tisztelet és szeretet ily nyilatkozatai mellett pedig az árván maradt gyermekekről is megfelelően fognak gondoskodni.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Király ő Felsége) mult szerdán utazott el Bécsbe, kíséretével és gróf Andrassy Gyulával. Az indóházban voltak Tisza Kálmán belügyér, Ráth főpolgármester, gróf Szapáry István főispán és Thaisz Elek főkapitány.

* * (Jótekonyság.) Király ő Felsége a kunágotai helvét templom felépítésére 200 frt segélyt engedélyezett. Királyné ő Felsége pedig a hátszegi római katolikus leánytanoda részére szükségelt ház vételára fejében, ötszáz forintot magánpénztárából legkegyelmesebben adományozott. — Simor János hercegprimás a balassa-gyarmathi iskola számára ismét 500 forintot adományozott. — Stern Fülöp, pozsonyi lakos az ott közelebb fölállított népkönyhát saját költségén szereltette föl. — Benedek Ignác nyugalmazott helvét hitvallású ev. lelkész, és neje, Kun Mária elhunyt leányuk, Mária emlékének fenntartása indokából a karatnai községi iskolába járó két leánytanulónak évenkénti jutalmazására 100 frt-nyi alapítványt tettek. — Hadik-Barkóczy Ilona grófné a kassai Fröbel-egyletnek 500 frtot ajándékozott. — Pusztá-Tagyoson Konkoly-Thege Elek és neje: Földváry Klára asszony közös iskolát alapítottak, azt fölszerelték s nemcsak a tanító fizetéséről gondoskodtak, hanem a gyermekeket is ellátják tankönyvekkel és tanszerekkel. — Kispesten Kirner József ur, ottani kereskedő, kedves nejevel e hó 5-dikén az iskolát véletlen látogatásával meglepték és miután az előadás folyamát figyelemmel kísérték, azon gyermekeket, kik szegénységük miatt könyveket nem vehettek, a szükséges tankönyvekkel nagylelkűen megajándékozták. Azonkívül az összes iskolás gyermekek között, kivétel nélkül írószereket osztogattak ki.

* * (Rózsás napló.) Körösy József, a fővárosi statisztikai hivatal jeles igazgatója a napokban váltott jegyet Katzau Gabriella kisasszonnyal Bécsből. — Dörner Ádám külföldön is sokat utazott fővárosi iparosunk a napokban váltott jegyet Ringhofer Vilma kisasszonnyal, Ringhofer Samu, t.-kánizsai földbirtokos szeretetreméltó leányával. — Márfay Kálmán gazdatiszt e hó 7-dikén vezette oltárhoz Sipos Aranka kisasszonyt. — Wieland Henrik budapesti kereskedő a napokban tartá esküvőjét Kronländer Irma kisasszonnyal. — Dombay Lajos tanárjelölt jegyet váltott Horváth Julesa kisasszonnyal. — Mattyasovszky Lipót királyi táblai bírónak Irma leányát eljegyezte Holaszek Károly császári királyi főhadnagy, Erzsike leányát pedig Latesz Sándor, a szolnoki vaspályavonal állomásfőnöke. — Mihók Sándor segédhivatali igazgató a kereskedelmi miniszteriumban, e napokban vezette oltárhoz Német-Palánkán Della-Vedela Ottilia kisasszonyt. — Kellempfalvy Dénes szathmári birtokos a napokban jegyezte el Gérey Irma, kisasszonyt. — Czehe Győző zentai gymnasiumi tanár e hó 17-dikén tartja esküvőjét Samu Matild urhölgygyel, okleveles polgári iskolai tanárnővel. — Rezuha Dezső pénzügyminiszteriumi számtiszt a napokban váltott jegyet Fekete Ilonka kisasszonnyal. — Békésen e napokban vezette oltárhoz Rózsa Sándor, ottani tanár a bájos és szellemdus Kalocsay Piroska kisasszonyt. — Gömörben Lenky Rafael és Kengyel Zsuzsána esküvője mult vasárnap volt. — Szombathelyen a város egyik legkitűnőbb leányát: Rhorer Malvin kisasszonyt közelebb vezette oltárhoz Pekker József királyi alügyész. — Békés-Csabán e napokban volt Fülöp Karolina kisasszony s Resner Emánuel gyulai lakos esküvője. — Mütter Ottilia kisasszonyt, az élesdi járásbíró kedves leányát, e napokban vezette oltárhoz Szőke Gyula nagyváradi rajztanár. — Komáromy Lajos református tanár és nyelvészeti író e na-

pokban tartja esküvőjét Simon Milka hevesmegyei kisaszszonynyal.

* * (A pesti jótékony nőegylet) utolsó választmányi ülésében ez évi november havára, méltó háziszegények között leendő kiosztásra összesen 2379 frtot utalványozott, és pedig havonként, rendszeresen segélyezetteknek 1327 frtot, negyedévenként részesülteknek 406 frtot. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 56 új vizsgálatról is tettek jelentést. A téli időszak közeledtével felkéri a nőegylet azon nemes emberbarátokat, kik a fővárosi szegényeket természetbeli adományokkal ugymint tüzelőanyagok, liszt, burgonya, hüvelyes veteményekkel segítve szokták, hogy ilyenmü kegyes ajándékaikat Kochmeister Karolina asszszonyság, választmányi nőhöz (3 korona-utca 22. szám alatt) elküldeni sziveskedjenek.

* * (Az országos nőiparegylet) legközelebb tartott választmányi ülésében tudomásul vette a 3-dik osztály megnyitását, melyben többek közt a német és francia nyelv, kézműtan, ipar és kereskedelem története, nemzetgazdaságtan stb. adatnak elő. A német nyelv, a francia nyelv, virágcsinálás s keztyüvarrás tanulására felnött nők is beiratkozhatnak az egylet helyiségében (dohány- és nagy-kereszt utca sarkán.) Az egylet pénztárában jelenleg az alapítványokkal együtt 3736 frt és két darab ezer forintos földhitelintézeti részvény van. Az alaptőke javára Katalin-bál rendeztetik s az egylet a vidéki városokhoz s egyletekhez felhívást küld alapítványok tétele végett az országban ezen még egyetlen női-ipartanoda javára. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a közoktatásügyi miniszteriumnak az utalványozott államsegélyért köszönetét fejezi ki. Az egylet által a nő munkaképesítésének tágabb körben megismertetése végett rendezendő nyilvános előadások decemberhóban fognak kezdődni.

* * (Horn Ede hátramaradt családja) anyagi helyzetének biztosítása céljából csütörtök este Klapka György tábornoknál értekezlet tartatott, melyben számos képviselő és tekintélyes polgár vett részt. A házigazda és az értekezlet egybehívója, Klapka György mindenek előtt előadta azon szomorú helyzetet, melyben Horn családja maradt. Az elhunyt államtitkár halála után szerető családját a szó szoros értelmében minden vagyon nélkül hagyta hátra, s özvegye és árvái a legnagyobb szegénységnek néznek eléje. Szónok tehát felszólítja a jelenlevőket, hogy a segélynyújtásról nyilatkozzanak. Ráth Károly főpolgármester részletes felvilágosítást kér Horn családja vagyoni állásáról, mire Falk Miksa megadja a felvilágosítást. Az özvegy kérvényt nyújtott be kegydíjért báró Wenckheim Bélához, ki ekkor nem levén a fővárosban, a kérvény rendes uton fog ő Felsőge elé terjesztetni. Ezen eljárás több időt veendő igénybe s a családra nézve igen fontos a mikor kérdése; rögtöni segély kívántatik, melyre a legjobb eszköz szerinte a közadakozás. Várady Gábor czélszerűnek vélné bizottság kiküldését, mely iverket bocsátana ki s a fővárosban úgy, mint az egész országban egyes előkelőbb férfiakat felkérne a gyűjtésre. Élénkebb vita után az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy Horn családja gyámolítására a közadakozást fogja igénybe venni, s e végett végrehajtó bizottságot választott, melynek elnöke Klapka György, tagjai: dr. Falk Miksa, Jókai Mór, Urváry Lajos, Várady Gábor, Ráth Károly főpolgármester, Schweiger Márton, Schossberger Henrik. Deutsch Samu, Neuwelt Ármán és jegyzője Bródy Zsigmond. E bizottság feladata lesz a szükséges lépéseket megtenni, az iverket kibocsátani, a sajtóval érintkezni, vidéki előkelőbb polgárokkal összeköttetésbe lépni s a begyűlt pénzekekről számot adni. A felhívás szerkesztésére dr. Falk Miksa kéretett fel. A bizottság szombaton, délután 6 órakor tartotta első ülését. Végül Deutsch

Samu azon örvéndetes tényt hozza az értekezlet tudomására, hogy nála Horn családja részére már több mint ezer forint gyűlt össze aláírások utján. Az értekezlet tagjai maguk is mintegy ezer forintot irtak alá.

* * (Az új házassági törvény), mely a kormány új törvényjavaslatai közt van, kiváló társadalmi fontossággal bír. Nem hozza ugyan be a kényszerítő polgári házasságot, sőt a szükségbelit sem, de orvosolja a jelenleg fennforgó bajokat s többet ér a bécsi „Noth-Civil-Ehe“-nél. Ezen törvényjavaslat szerint: érvényes házasságot köthetnek zsidó és keresztyén felek egymással, a nélkül hogy felekezetenkülieknek kellene magukat nyilvánítaniok. Házasságot köthetnek nazarénusok is, habár nincs anyakönyvvezetési joguk. S végre házasságot köthetnek oly keresztyén párok is, kiktől hitelvi okból az egyházi esketés megtagadtatik. Szóval e törvény minden esetre segíteni fog a létező bajokon, s nevezetes lépés a kényszerítő polgári házasság felé.

* * (Knaht Antal) a budai zene- és énekakadémia jeles karmestere, kit elmebetegsége folytán a budai őrütek intézetébe kellett szállítani, pár hét óta sokkal jobban van, úgy, hogy valószínűleg nem sokára elhagyhatja a kórházat. Társalgásában már nem igen árul el semmi elmezavart. Csak ha zenéről van szó, vehetni észre rajta némi elmebeli gyöngeséget, magát nagy embernek és rendkívüli lángelmének tartván. Az orvosok azzal biztatják barátait, hogy nem sokára kibocsátják, mert hisz — mint mondják — e betegség a társaságra nem veszedelmes.

* * (Csernátony sajtópörét) Rill József a „Független Polgár“ czimű lap szerkesztője ellen e hó 9-dikén tárgyalta a fővárosi esküdtszék. Az eset története az, hogy Csernátony lapja „Marha-levél“ czim alatt — szintén szép czim! — közölte azt a programot, melyet Rill mint képviselőjelölt közé tett. Ez annyira dühbe hozta Rill urat, hogy lapjában, a „Független Polgár“-ban két cikket közölt, melyben Csernátony becsületét támadta meg. Az esküdtszék vádlott Rill Józsefet egyhangulag vétkesnek mondta ki, a bíróság pedig három havi fogságban, 100 frt bírságban és a költségekben marasztalta el. Megemlítésre méltó, hogy Csernátony igen erősen hangsúlyozta e tárgyalás alkalmával, mennyire nem szabad a sajtónak a magánéletbe nyulni.

* * (Borkiállítás) nyílt meg vasárnap a „Köztelek“-en, az országos gazdasági egyesület muzeum-termében. A kiállítási terem mellett, az ugynevezett szőlőszeti teremben borkóstoló helyiség van berendezve, hol a kiállított borokból minták vannak kiállítva. A hazai természetők elég érdeklődést tanusítanak; nem kevesebb, mint 88 kiállító küldött be borokat, sokan 5—10 fajt. A borvásár mindennap déli 12 és 1 óra közt tartatik. A kiállítás eltart e hó 20-ig, azután elkezdik a kiállított borok bírálatát. Ez alkalommal a borokat 3 osztályba sorozzák: asztali, csemege- és aszabor. Mindenik osztályban több alosztályt különböztetnek meg.

* * (A fővárosi) könyvkötők ipartársulata elhatározta, hogy januári közgyűlése alkalmával kiállítást rendez könyvkötősegédek és tanoncok munkáiból, az iparegyesület helyiségében. A kiállítási bizottság elnöke: Morcsányi József diszmű-iparos. A kiállítási tárgyak január közepéig Geller József ipartársulati elnökhöz (egyetem-utca, takarékpénztári épületbe) küldendő. Kiosztandó díj harmincz lesz, köztük legnagyobb egy huszfrankos arany, oklevéllel. Oklevelet ötöt tüzték ki. Természetesen iverkiek is küldhetnek munkákat.

* * (Színház.) A nemzetiben „Mátyás király lesz“, a népiben „Dunanan“; a nemzetiben „Don Cezar de Bazan“, a népiben „Dunanan“; a nemzetiben „Delila“, a népiben „Dunanan“; a nemzetiben „Troubadour“, „Hamlet“, „A végzet hatalma“, a

népiben csak „Dunanan“, „Dunanan“ és „Dunanan“; lehet tehát látni, mennyire pompás dolga van a népszínháznak; adhat egy darabot sokszor egymás után és a közönség meg nem unja. Legjobb dolguk van a pénztárnokoknak, mert semmi dolguk sincsen; a mint beesteledik, haza mehetnek alunni, mert már nappal mind elkaptokták a jegyeket; azaz hogy legjobb dolga mégis csak az igazgatónak van, nagy bevétel estéről estére egyformán, mert hát a közönségnek nagyon tetszik a „Dunanan“ mindennel, a mi benne van, még a kankan is; jó, jerünk tehát a művészet templomába, a nemzetibe, a melyen bizony meglátszik, hogy új korcsma van a faluban és újbort mérnek benne. Azután rossz hete is volt, nem csuda, a hol a tökélyt keresik, ott könnyen esik meg egy kis baj és a kis baj mindjárt nagy felforgatás; így az utolsó órában elő kellett rántani „Don Cezar de Bazan“-t, azt a minden bajból kirántót; igen, de nem lehetett elővenni Lendvayt, a ki ennek a darabnak a lelke volt, Feleki pedig, a ki most helyette a czimszerepet adta, jeles színész, remek alakító, de természeténél fogva ép olyan távol áll Lendvaytól, mint a milyen közel áll magamagához. Ezt az egy estét tehát a macska ette meg, a mi pedig „Delilá“-t illeti, abban Prielle a czimszerepben és Náday mint Romvin kitűnők, és Halmi mint Carnioli lovagja is jó, de maga a darab épenséggel nem az; visszatartó tárgy, limonádéban föleresztve. Marad a „Mátyás király lesz“, épen vasárnapra való falat, vagy darab, a mi utóvégre mindegy: hazafias, pattogó, látványos, és pedig milyen látványos volt ezuttal! Csupa fény és ragyogás, és az előadás szintén. Lendvayné asszony meleg színekben adta Gara leányát, Náday kitűnően Mátyás királyt, Szigeti Imre Szilágyit, Bercsényi Gara nádort, és Vizvári a parasztot. — Nagyon kitűnő előadás volt „Az idegesek“ is; Felekire a zsémbes férj és apa mintha csak lelkére-testére volna szabva. Mellette még a humorteljes Szigeti József, a kedélyes Komáromi, a tudva fanyar Benedek, a felülmulhatatlanul feszítő Szathmáryné, — nem hiszem, hogy az egész világon szebben adhatnák ezt a vigjátékot. — Az operából továbbá megemlítendő Perotti Gyula, ki a „Troubadour“-ban a czimszerepet adta. Már a múlt héten kellett volna róla szólnom, midőn tudniillik „Faust“-ban föllépett, de mert vendég, illőbbnek tartottam, még várni egy keveset; azalatt azonban elrekedt, a mi természetesen nagy malőr rám nézve, de a tisztelt vendég mai énekén is meglátszott még egy kevéssé; az opera folyamában legalább hangja tetemesen meglankadt, az igaz, hogy kissé tulerősen is kezdte. — Játéka is olaszos, inkább heves, mint finom. A közönségnek azonban az ének is, a játék is tetszett és többször zajosan hívta a vendéget. Ugy hallik, hogy az igazgatóság szerződöttni ohajtja. Gyönyörű szépen énekelt és játszott Nagy Benza Ida ma este Leonóra szerepében, és Kvaszayné Azucenája is nagyon tetszett. A férfiszereplők közül pedig Tallián és Maleczky dicséretesen osztottak az előadás sikerében. — Az új opera végre, Verdinek „A végzet hatalma“ mult kedden adatott először és a dallangazdag mű szép tetszéssel fogadtatott. Az előadás is kitűnő volt, Nagy Benza Ida, Tannerné, Odry, Kőszeghy és — Vizváry énekelnek benne, ez utóbbi egy házaló zsidót, igen természetesen nagy komikummal. A komolyabb itészet azonban azt mondja, hogy ez opera nem tartozik Verdi hervadhatlan koszorui közé, azért — még a hely szűke végett is — majd csak ezután szólok bővebben róla.

** (Irodalom.) A „Gyermekbarát“ szerkesztője: Kobány Mihály az óvodákban, gyermekkertekben s más nevelőintézetekben tartatni szokott karácsony-esti ünnepélyre alkalmi munkát ad ki, mely családi körben is használható s szerzőnél (Pest Mária-utca, 816/1, sz. a.) rendelhető meg e hó vé-

geig. — Toldy Ferencznek. „A magyar költészet kézikönyve“ című nagy művének második kiadása e napokban hagyta el diszes kiállításban a sajtót, a „Franklin-társulat“ kiadásában. E mű a magyar költészet történetét tárgyalja a mohácsi vésztől a jelenkorig, életrajzokban és jellemző mutatóványokban tüntetvén fel az utóbbi negyedfélszázad kitűnőbb költőit. 50 nagyobb-kisebb, egész és töredék költeményt tartalmaz e mű, — „11 da“ címmel Aigner Lajos kiadásában három felvonásos szomorujáték jelent meg. Szerzője a tehetséges Láng Lajos. A füzet igen diszesen van kiállítva. — Az Athenaeum kiadásában közelebb jelenik meg teljesen „Egy anya könyve“, amaz érzéletesen, ékesen irt mű, melyből lapunkban is néhány mutatóványt közöltünk.

** (Vegyesek.) Az országos zeneakadémia megnyitása ma, vasárnap fog végbe menni. — A vizivárosi gyermekkert javára a budapesti társaskör, ma, vasárnap csinosan ujitott helyiségeiben műkedvelői előadást rendez, melyben a kör jobb hírű erői fognak részt venni. — A magyar ipar érdekében Tréfort miniszter a római katolikus érsekekhez és püspökökhöz felhívást intézett, hogy az orgonákat hazai mesterek által készíttessék. Bizonyonyal szükség sem volt ilyen fölhívásra. — Báró Prónay Gábor emlékűnnepét mult kedden tartották meg az evangélikus tót templomban, mivel a deák-téri most javítás alatt van. — Pulszky Ferencz, Overbeck tanár és Hadik Barkóczy Ilona grófnő görögországi utjokból legközelebb haza érkeztek. — Vell Károlyt, ki a mult évben a kerepesiuti fogházban Lasanszky nevű fogolytársát meggyilkolta, a budapesti fenyítő törvényszék e napokban halálra ítélte. Elítélt fölebbezett. — Chevalier Arr-Hee chinaiakból álló akrobata társulata Budapestre érkezett, s e hó végén kezdi meg előadásait a sugáruton épített lovagló csarnokban. — A z á l l a t k e r t ismét egy szép példánnyal szaporodott; ugyanis a napokban érkezett egy igen szép leopárd, melynek megtekintése valóban érdemes. — Z s e d é n y i Edének az országgyűlési képviselők tömegesen fejezték ki jó kívánataikat egyházi főfelügyelővé lett megválasztatása alkalmából. Zsedényi elfogadta a jó kívánatokat, de az excellenciás czim, mint „időelőtti“ ellen még tiltakozott. — A „Manzoni réqui em“ Verdi e nagyhatású művének első előadása deczember hó 4-dikén lesz a nemzeti színházban, Erkel Sándor karnagy vezénylete mellett. A magánénekesek és az énekkarok már megkezdették a tanulást, és azt a mű szépségének hatása alatt, a legnagyobb kedvvel és buzgalommal folytatják. — A lefolyt héten született 260 gyermek, elhalt 194 személy; a születések tehát 66 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 135 fiu, 125 leány. A halottak közt volt 99 férfi, 95 nő, egy éven aluli gyermek 40.

** (Halálozások.) Hoffmann Ernő meghalt Orsován. E derék férfi 1800. november hó 9-dikén Uj-Moldován született s így közel 76 éves kort élt. Husz éves korában Ruszkiczán kezdett dolgozni, hol bátyja, Antal ezüstöt és ólmot talált volt s azokat mivelte. 1823-ban iskoláit teljesen befejezván, három fivérével és sógorával a forradalom végén öngyilkossága által híressé vált Maderspach Károlylyal, a nevezetes „Hoffmann testvérek“ bányászczéget alapítá, mely amaz évben a kormánytól megvette a bánási végvidéken a ruszkbergi és a ruszkiczai vashányákat. Ruszkberg hire és jóléte s a czég gazdagsága folyton emelkedett 1848-ig, midőn a magyar kormánynak szállítá az ágyugolyókat stb, s a forradalom végén nemcsak hogy szállitsaiért fizetést nem kapott, de a császáriak minden készletét is elkobozták. Ezóta a czég hanyatlott s 1857-ben kénytelen volt Ruszkberget és birtokait az osztrák állam-

vasutársaságnak eladni. De Hoffmann Ernő nem veszté bátorságát. Fogta kalapácsát és elment kutatni. A Duna mellett Orsova táján felkutatta fiával a hegyeket, s Dubova és Plavisevics táján chromérczet talált, közel kilencz millió köb-öl roppant kiterjedésben. Ez érczből készülnek a chromfestékek, melyekre a posztó- és porcellán-gyártásnak nagy szüksége van. Az egész monarchiában csak még egy helyütt találtak ez ásvány, és ott is csak kis mennyiségben. A munka tehát megindult sikeresen. A vidék itt is megnépesült a munkás kezekben. A fejedelem arany érdemkereszttel, majd Ferencz-József-renddel jutalmazta Hoffmann Ernő vállalkozó szellemét. Tisztelet és elismerés környezte a vén bányászt, midőn két évvel ezelőtt ötven éves bányász-jubileumát ünnepelte. Ezreknek szerzett kenyérkeresetet, míg élt, szeretettel gondoskodott családjáról, hazája iránt megtette kötelességét s a legjobb emléket hagyta mindazoknál, kik őt ismerték. — Elhunytak továbbá: Tormássy Mihály, temesmegye egyik kerületének már harmadizben országgyűlési képviselője, e napokban 42 éves korában. — Tisza-Ujlakon Gerzon Antal nyugalmazott helytartósági tanácsos e hó 8-dikán, 64 éves korában. — Kraczk Ambró szatmár-egyházmegyei áldozár és tanár, 35 éves korában. — Ranicher Jakab osztálytanácsos a közoktatási miniszteriumban, 52 éves korában. — Szada Gerő református lelkész e hó 6-dikán 74 éves korában. — Likvándy Ilka urhölgy élte 19-dik évében. — Oláh József kegyesrendi áldozár, a máramaros-szigeti gimnázium tanára, e hó 6-dikán, élte 32-dik évében. — Móhl Róbert, a jeles államtudós s német birodalmi képviselő mult hó 28-dikán. — Ungvárt Csónka Ignáczné született Baranyai Kruxa Jozefa asszony e hó 4-dikén, 61 éves korában; valamint Kerekes Gyula végzett jogász is, élte 25-dik évében. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

November 13-dikán: „A végzet hatalma.“ — November 14-dikén: „A windsoori vig nők.“ — November 15-dikén: „Benoiton család.“ — November 16-dikán: „Hágonották.“ — November 17-dikén: „Stuart Mária.“ — November 18-dikán: „Fekete domino.“ — November 19-dikén: „Házasítók.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

- Az első szám: széles szégyezet asztalterítőkre, függönyökre sat.
 A 2-dik szám: szivartárczára való himzés rajza; bőrre himzendő, színes selyemszálakkal.
 A 3-dik szám: F betű.
 A 4-ik szám: J betű.
 Az 5-dik szám: keskeny betét fehér neműekre.
 A 6-dik szám: széles himzés rajza, pipázó székre, vagy csizma huzóra, barna vagy sötét zöld posztóra himzendő barna vagy szürke selyemmel. A keretet képező rajz keskeny zsinórkákból álljon.
 A 7-dik szám: széles himzés rajza, fehérneműekre, az iverk nélkül párnahéjakra is igen ajánlható rajz.
 A 8-dik szám: nőing elejére való himzés rajza.
 A 9-dik szám: M L betűk,
 A 10-dik szám: M D betűk.
 A 11-dik szám: szintén nőing elejére való himzés, szélesebb és nagyobb, mint a 8-dik szám alatt levő.
 A 12-dik szám: ruhák vagy felöltők diszítésére való rajz, tambourirozva, vagy zsinórokkal dolgozandó,
 A 14-dik szám: fehérneműekre való szélesebb himzés rajza.
 A 15-dik szám: H betű.

A 16-dik szám: csipke minta keskeny point de lace-ból készített, olyformán, hogy elébb a rajzot szalmapiprára rajzolva, a csipke zsinórkákat a rajz után a piprára kell varrni, és csipkeöltésekkel egyesíteni.

A 17-dik szám: Ugyanilyen munka, szélesebb csipke zsinórkákból.

A 18-dik szám: L és L betűk.

A 19-dik szám: Ismét L és L betűk, más modorban.

A 20-dik szám: K és L betű.

A 21-dik szám: E és Z betű.

A 22-dik szám: P és R betű.

A 23-dik szám: M és L betű.

A 24-dik szám: L és L betű, nagy alakban asztalneműekre.

A 25-dik szám: fehérneműekre való betét rajza.

A 26-dik szám: L és L betű,

A 27-dik szám: ruhák diszítésére való rajz, selyemmel tambourirozandó. E rajz kivált tűnique-ek diszítésére alkalmas.

A 28-dik szám: kis dohányzacskó kashemirra, selyemmel kivarrandó. És végül

A 29-dik szám: keskeny betét fehérneműekre.

Szótalány.

Fodor Erzsitől.

Első tagom ékező,
 Testünknek egyik szerve,
 Más értelemben véve
 Viz van benne bőségbe'.

Középmétől, ék nélkül,
 Ha tele, a rut szépül.
 Egy betűjét elvéve,
 Szánalmat hozz elébe.

Végső tagom fordítsd meg,
 Mert csak így értheted meg,
 Kedves, bizalmas szót nyersz, —
 Hón tiszteled e nevet.

Megfejtési határidő: decemberhó 10-dike.

A f. é. 42-dik számban közölt rejtvény értelme:

Budapesti hírvivő.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Kovács Emma, Sárosy Mari, Keleti Anna és Lajos, Erdensohn Emilia, Vincze Csima Petronella, Báthori Zsigray Istvánné, Hancsok Bittera Natalie, Sulyok Gizella és Ida, Mannó Hevera Mariska, Nagy Kanizsai Etelka, Beálló Erzsébet, Éhen Gizella, Destek nővérek, Moesz Gézáné, Marosy Hermin és Etelka, Gedeon Gáspárné, Muharos Mária, Fischer Paula, Popovics Irma, Ströcker Anasztázia, Korik Zsófia, Fodor Erzsébet, Devich Ferenczné, Csonth Dénesné, Goldhammer Zsuzsi, Ardlicska Béláné, Malatinszky Kálmánné, Ónody Izabella, Fabinyi Ilka, Károlyi Róza, Szentpétery Andrásné, Simon Mihályné, Mán Juliska, Kalmár Tinka, Lázár Petronella és Róza, Tamási Jolán, Szász Katinka, Forster Emilia, Kendeffy Lóra, Keviczky Paula, Varga Endréné, Balogh Károlyné, Csikány Amália, Kemény Irma és Róza, Horváth Julia, Józsa Kamilla, Ambrus Ilka, Györky Vilma, Szánthó Károlyné, Szabó Józsefné, Víz Irén, Tóth Emőntia, Pajor Ilonka, Uray Bella, Molnár Ferenczné, Kamánházy Jolán, Jakabfi Istvánné, Kubinyi Klára, Dinka Luiza, Lenkey Ágotha, Szentiványi Flóra, Gáldy Mariska.

Tartalom.

A francziák és a francia nők. — Egy imakönyv, Reviczky Gyulától. — Egyetlen orvosság, Szegfi Mórtól. — A ketrecbe zárt költő, Sacher-Masochtól. — Szellem-idézési nyegleség Amerikában. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

alatt e társulat ezer forintnál többet adott az inségeseknek, s tavaly a kaposvári tüzoltó-egylet és kiseddóvoda ügyének is hasznos szolgálatokat tett. A fiatalság üdvös kitartása dicséretre méltó.

Sárosmegyében oly gyorsan beállott a zord idjárás, illetőleg a hideg és fagy, hogy az őszi munkát bevégezni nem lehet, sőt a burgonya egy része is a földben rekedt. Munkásokat drága pénzért sem lehet kapni, mert a hideg szél miatt a legedzettebb munkás sem képes a kapát kezében megtartani. De nemcsak a gazdák, hanem az iparosok és kereskedők is panaszkodnak. Minden pang.

Vidéki vegyesek. Özvegy gróf W e n c k h e i m Antalné született Zichy Mária grófnő megvette hét gyermeke számára gróf Erdődy Lajos temesmegyei sipeti birtokát: 3702 holdat 520,000 frtéért. — S z e g e d e n is népkonyhát szándékoznak állítani. — A s z e g e d i Dugonits-szobor-bizottság sorsjátékot rendez és a sorsjegyek szétküldését már megkezdte, pártolás végett az összes hazai mivelt közönséghez fordulva. — A k e c s k e m é t i nőegylet e hó 24-dikén Katalin-bált rendez. — K a s s á n gróf Hadikné szeretetház létrehozásán buzgólkodik. — A t r e n c s é n i postahivatalnál egy ott feladott 51,000 frtos levél a hradisch-bécsi postavonalon elveszett.

Különfélék.

* * (Hős leány.) 1838 telén Franciaországban a limogesi leánytanodában tűz ütött ki, mely roppant gyorsasággal elterjedt. Mindenki gyorsan menekült az égő épületből. Hirtelen egy rémkiáltás hallatszott: egy kis leánykát szobájában feledtek. Ekkor egy fiatal sugár leányka e kiáltással: „Én megmentem őt!” az égő házba rohant. Néhány rettentő percze után a várakozásnak, újból kilépett a lángok közül, karján a szerencsésen megmentett kis leánykával. Néhány nap mulva Lajos Fülöp király arany érdemjelt küldött a hős leánynak, és egy százados, ki tanuja volt hős tettének, kezét kérte meg. E százados most Franciaország elnöke, s a hős leányt Mac-Mahonnénak nevezik.

* * (Vallásos orjóngés.) Krems környékén 3, tizenkét-tizenhárom éves gyermek, egy fiu s két leány, együtt őrizte a mezőn legelő marháit, s vidáman játszadoztak. Később elfáradtak s pihenni dőltek. A leány csakhamar mély álomba merült. Ekkor a fiu fölkel és az egyik leány elé lépve, azt sokáig nézegette. Hirtelen borzasztó gondolat kapta meg. Elrohant a közeli erdőbe s galyakat és száraz ágakat gyűjtött. Ezekkel visszatérve, egészen beborította az alvó leányt, s azután a galyakat több oldalról meggyújtotta. A láng oly gyorsan felkapott, s a füst oly nagy volt, hogy a szerencsétlen áldozatnak nem volt ereje felugrani. Csak egy nagyot kiáltott, azután elcsendesedett. A kiáltásra a másik leány is fölébredt, s meglátva a tüzet, ösztetett kézzel kérte a fiut annak eloltására. De a fiu e szavakkal utasította el kérését: „Hagyd el, hadd égjen meg, legalább angyal lesz belőle“, és a szerencsétlen gyermek elégett. Megjegyzendő, hogy a gyermekek évek óta a legszeretetteljesebb barátságban éltek egymással.

* * (Szobrok Dániában.) Kopenhágában nemsokára hat férfinak, kikre Dánia büszke, emlékoszlopot fognak emelni. Közélebb ugyanis Holberg Lajosnak, a jeles vigjátékírónak szobrát leplezik le ünnepélyesen. Az emlékszobrot Stein szobrász készíti és a királyi színház bejáratánál van fölállítva, egy sorban a tragédiáiról: Ohlenschlaegel szobrával. Mynster püspök szobrát az egyetemmel szemben állítják föl, a legfinomabb márványból;

márczius 25-dikén pedig Oersted természettudósét halálának huszonötödik évfordulóján. Emez emlékszobrokat nem sokára követik Tycho Brache csillagász, Tordenskjold tengerész és Andersen költő szobrai.

* * (Sardou új színműve.) A jeles színműíró. mióta „La Heine“ című tragoediája még becsületbeli sükerre sem juthatott, egészen elnémultnak látszott. De legujabban megint adott magáról életjelt, befejezte új négyfelvonásos színművét, mely „Fereol“ címet visel. A darabot már el is fogadta a Theatre francais igazgatósága s még az ősz folytán színre hozzák. Nagy a kíváncsiság a „Jó barátok“, „Utolsó levél“ sat. szerzőjének ez új műve iránt.

* * (Külföldi vegyesek.) S a r o l t a császárné betegsége most már annyira súlyos, hogy két hónapja már nem hagyta el szobáját, még csak egy rövid séta végett sem. — A n é m e t koronaherceg, mint amerikai lapok hirdetik, szintén el fog menni a philadelphiai világkiállításra. Az ottani németek még soha nem látott fényű fogadást terveznek számára — A m a g y a r zene külföldön, különösen Angolországban, egyre több elismeréssel talál. Így a londoni „Stanley Lucas, Weber et Comp.“ műkereskedő-czég is Tábornszky és Parschnál Zimay László „Jellemrajzok“ füzetének több példányát rendelte meg. — L y o n b a n a Belecour-színház földig leégett s egy tüzoltó élete is áldozatul esett. — F ü t h e t ő b o t o k a t talált fel egy brüsszeli gyáros, melyek belül üresek s oly folyadékkal vannak megtöltve, mely annyi meleget fejt ki, a mennyi a bot kampóját több óráig melegen tartja. Télen jó szolgálatot tehet.

Megbízások tára.

 Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy úgy a 6 kötet könyv, valamint a műlap szétküldésével e héten készen lettem, és azért a mely t. előfizetőnk az öt megillető mellékletet — és pedig a kik mindkét mellékletre a csekély illetéket beküldték, mindkét csomagot egyszerre — 3—4 nap alatt postai úton meg nem kapná, sziveskedjék engem erről rögtön értesíteni, hogy ideje-korán végére járhasak a dolognak.

Viszont én is újra igen kérem azon t. előfizetőinket, a kik a lap díjával még mindig hátra vannak, legyenek hozzámm a szíveséggel és tegyenek eleget kötelezettségüknek.

Emilia.

N e m e s é n y b e M. H. M. urnőnek: Fogadja szíves köszönetemet jól eső megemlékezéseért.

K e c s k e m é t r e K. L. urnőnek: Magánlevelet irtam.

R i m a s z o m b a t b a Sz. L. urnőnek: el van küldve.

K ö t e l e n d r e B. G. urnőnek: El van intézve.

K ö r ö s m e z ő r e K. F. urnak: Postára van adva.

N a g y v á r a d r a Cs. D. urnőnek: Akkor is rendelkezésére állok.

C s . B a g ó s r a R. B. I. urnőnek: Magánlevelet irtam; kézhez jutott-e?

G y ö n g y ö s r e V. R. urhölgynek: „A párisi jó madarak“ nem nálunk jelent meg, azért nem is teljesíthetem kívánságát.

S z é k e s f e h é r v á r r a O. A. urhölgynek: El van küldve.

P. L a d á n y b a H. B. urnőnek: Magánlevélben feleltem kedves kérdéseire. Bár mindig ilyen levelekkel lepne meg!

Vetsey Sándor

bécsi utcái
poszto- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árultatik.

ÁTS és TÁRSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egyesült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

király-utca 1-ső szám,

fiókja: hatvani-utca 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszeres, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-írókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpaka- és ujezfűstből.

Bőrneműek. Pénztárczák, erszények, női táskák, lábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr és bagariából.

Kefeneműek. Fejkék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por- és feltűzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Rugantyu-neműek. Ágybetétek, köpenyeg, önclystyre és szab, tejjbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk ülő- és ágyvánkóskosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemű illatszere francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb herczegnőviz, cosmétique s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszeres. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók medaillonok, tűk, keresztelők, gombok és női gyűrűk.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, sergeselyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkendők, csokrok lavallierek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyezők. Ekeken és színezve minden nemből, 1 frttól 20 frtig. Elefántcsont- és teknősből, ugyszintén mindennemű bálilegyezők.

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű labravalók fluk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománcozott és keresztelők.

Jatekszeres. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemű bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, építészke-renyek, köbök, porcelán étszeres, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt, kardok és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek.

Tajt és borostyanneműek. Szivarszopkák és pipák, dohány- és csopozta- és mindennemű dohányzóneműk.

Árjegyzékek kivanatra ingyen bérmentve, Kéldemények postán utánvétel pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, új-bécsiutca 3. sz. a. egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek-ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-ből, futó és lépcsőső-nyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítők- flanel-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó árakon

Nagy készlet smyrnai szőnyegek-ből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu színezett szőnyegetek fiók-raktárunkban
új bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó árakon adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, új bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

Lélek- vagy derék melegítő berlini pamutból kötve vegyes színekben, leányok részére 1 drb. 60, 80, 1, 1.20. Hölgyek részére 1 drb. 1.30, 1.50, 1.80, 2.20.

Kötött női mellények a legszolidabb sima színekben, 1 drb. ujjak nélkül 2.30, 2.80, 3.20, 3.80, 4.50, ugyanezek ujjakkal 1 forinttal és feljebb. Gyermekek és leányok részére ugyanezeket tartom.

Színházi gallérok vagy Entrék berlini pamutból selyemmel kivaiva, hölgyek részére 1 drb. fehérben feketében vagy színesben kisebb nagyságban 2, 2.50, 3, 3.25, nagyobb nagyságban 3.50, 4, 4.50, 5. Egész nagyságban 5.50, 6, 7, 8, és feljebb, ugyanezek csuklyával 1 forinttal és feljebb.

Kendő fejkötők berlini pamutból csokrokkal gyönyörűen diszitve 1 drb. bélés nélkül fehérben feketében vagy színesben 1.60, 1.80, 2.20. Bélelve 2.30, 2.80, 3.50, 4, és feljebb.

Kötött Camaschnik gyermekek részére színesben 1 pár 50, 60, 80. Leányok részére 10 krral feljebb. Hölgyek részére 1, 1.20, 1.40, 1.60, 1.80. Fehér Camaschnikból és kész gyapju harisnyákból gyermekek leányok és hölgyek részére leggazdagabb választék.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskék levélbeli kérelemre bérmentve küldetnek,

47-dik szám.

November 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SANDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Israeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kolto ny-gta | | |
|-----------------------|-----------------------------------|-------------------|-----------|----------------------|-----------------|-------------------------|------|------|
| | óra | perc | | | | óra | perc | |
| Nov. 21 | Vasárnap | C 27 Bold. a. ol. | C 26 Ilma | 9 E 23 Onesip | 23 Templ. megf. | | 7 15 | 4 17 |
| 22 | Hétfő | Csiczelle | Cziczelle | 10 Erastus | 24 Arnom | | 7 16 | 4 15 |
| 23 | Kedd | Kelemen pöspök | Kelemen | 11 Viktor | 25 | | 7 17 | 4 15 |
| 24 | Szerda | Flóra szűz | Fizmina | 12 János püspök | 26 | ☉ | 7 19 | 4 14 |
| 25 | Csütörtök | Katalin szűz | Katalin | 13 Aranyzáju Ján. | 27 | | 7 20 | 4 13 |
| 26 | Péntek | Konrád | Vác r. | 14 Fülöp | 28 Áriel | | 7 21 | 4 13 |
| 27 | Szombat | Ákos hitvalló | Ákos | 15 Kar. el. böjt. k. | 29 Sab. Vajeza | | 7 23 | 4 12 |

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

V i d é k i t á r c z a.

Komáromban szép ünnepély volt mult pénteken, a királyasszony névnapján. A város alatt fekvő kissziget, mely eddig „Dórés sziget“-nek, vagy egyszerűen csak „komáromi sziget“-nek hivatott, a királyné neve után, ünnepélyesen „Erzsébet sziget“-nek neveztetett el az nap.

A szegszárd-tolnamegyei nőegylet, az általa Szegszárdon felállítandó árvaleányház javára tudvalevőleg tárgy sorsjátékot rendez. Ennek huzása ez évi szeptember 8-dikára volt kitűzve, de a pénzügyminiszterium megengedte, hogy azt jövő évi szeptember 8-dikára halaszthassák el. Midőn az egylet erről értesíti a közönséget, egyszersmind fölkéri az emberbarátokat, hogy sorsjegyek vétele által a jótékony célú előmozdítani sziveskedjenek.

Győr azon ritka városok egyike, hol jelenleg a színigazgató és a közönség igen megvan elégedve egymással. Follinus igazgató oly erőkből álló társulatot szerzett össze és oly változatos műsorral tartja előadásait, hogy közepszerűen látogatott előadás a ritkaságok közé tartozik, hanem többször megtörténik, hogy a közönség be sem fér a színházba. A szintársulat többnyire törekvő fiatal tehetségekből áll, melynek Reiner Antónia, Follinus Hermin, Csigaházi Etelka, Faludy A. stb. Különös elismerést érdemel az első tenorista, Kunsági Lajos, ki a vidék legjobb tenoristáinak egyike és egyaránt jól megállja helyét az operettek és népszínművekben. E fiatal énekes rövid időn kedvence lett a közönségnek, szép hangja és érzésteljes előadása folytán, s e mellett kezdi levetközni azt a feszességet is, mely a kezdő színészeket jellemzi. Játéka naponkint biztosabb lesz.

Bogyiszlón (Pestmegyében) e hó 4-dikén egy öt éves kis leány ruhája meggyuladt a kemenczénél s ő égve szaladt ki az utcára, hol Keserű Lajos református lelkész sietett segélyére, hosszú ruhájával befedve a leánykát s eloltva a lángokat; de a szegény gyermek másnap mégis csak meghalt sebeiben s a lelkész megható beszéddel temette el.

Gyöngyösdön e hó 12-dikén nagy tűz volt. Szerencsétlenségre iszonyu szélvész dühöngött, mely az oltást teljes lehetlenné tette. A pusztító elem rohamosan terjedt, s rövid idő mulva négy utcásor állt lángokban. A virágzó község e napon füstölő romhalommá változott. A falu 235 háza közül mindössze 14 maradt meg. Az elhamvadt épületek közt van az iskola s a templom is.

Pécs városát Schnehen bárónó meggyilkoltatása néhány hó előtt nagy izgalomba hozta, most erre vonatkozólag Pécsről azt írják, hogy a borzasztó büntény elkövetője a véletlen folytán kitudódott, és pedig következőleg: Azon házban, hol

a gyilkosság történt, R. ezredesnek lovása volt elszállásolva. A lovasz nem sokára a gyilkosság után ezredétől szabadságoltatva, egy szakácsnő társaságában utnak indult. De miután pénzéből kifogyott, a nőt elhagyta, emlékül hagyva neki egy pár karperecset, és egy pár fölönfüggőt. A szakácsnő visszajött Pécsre s előbbi helyére szegődött, a hol aztán a meggyilkolt bárónó szolgálója ráismert a szakácsnő által viselt függőkre, mint melyek a bárónó tulajdona voltak. Miután a lovasz ez ékszerekhez csak is erőszakos uton juthatott, egész biztossággal következtethetni, hogy ő volt a gyilkos.

Vidéki vegyesek. D é v á n mult szombaton volt a hunyad-zarándmegyei s szászvárosszéki tanítóegylet közgyűlése, tantesülteté alakulás végett. — A debreczeni korcsolyázó-egylet elnökének Kafka Józsefet választották meg. — A k u l a i hitelegylet könyvvezetőül egy hölgyet, Schnegon Gizella urnót választotta meg. — N a g y v á r a d polgármesterévé Sal Ferencz ügyvédet választották meg, szótöbbséggel; a megválasztott évek előtt a szépirodalom terén is érdemesen munkálkodott. — N a g y s o m k u t o n „Somkúti olvasóköri“ czimvel társulat alakult; csinos helyisége és aránylag sok lapja van. — K o l o z s v á r t t Bulyovszky Lilla asszony nagy tetszést aratott Wilbrandt „Messaliná“-jának czimszerepében; a környékből is sokan mentek be, és alig kaphattak helyeket; a művésznő sok koszorut és bokrétát kapott. — T ó t h Kálmánnak az „Ördög párnája“ című népszínműve e napokban került színre Szegeden. — E m l é k t á b l á t fognak alkalmazni Horn Ede születési házára Vágújhelyen. — S z é c s é n y b e n vadászat alkalmával az ottani királyi aljárásbíró véletlenül meglőtt egy csószot, a ki azonban már javulásnak indult s tul van a veszélyen. Szerencsére a puska csak szalonkára szánt sörétekkel volt megtöltve, s ezeket az orvos ügyesen kiszedhette. — D o m b r ó n e héten olyan forró napok jártak, mintha csak kánikula volna. Majd minden nap volt zivatar is, hatalmas villámlás és menydörgés kíséretében. — D u n a P a t a j o n a roncsoló toroklob miatt ennek megszüntéig az iskolák bezárattak. — K a p o s v á r o t t e hó 11-dikén borzasztó vihar dühöngött.

Különfélék.

* * (A hernalsi katonai intézet érdekében) királyné ő Felsége Mária és Klotild főhercegnőkhöz egy kéziratos intézett. Maga ő Felsége e jótékony intézet megnagyobbítására 10,000 forinttal nyitotta meg az aláírásokat, s a megnagyobbítás érdekében intézte e felhívást a nők áldozatkészségéhez. A hivatalos lap buz-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
 Ötvenyre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
 12 frt. Egy-egy félelvi műlapért 30-30 kr
 és egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

47. sz.
 Nov. 21-dikén.
 1875.

Havonkinti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges himzetrajzokkal.
 Évenkint két történelmi műlap és
 tízenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
 meghozatala félelvi járatási kötelezettséget
 foglal magában a lap irányában.

Ujabb időben talán közéletünk egyetlen terén sem tapasztalni olyan örvendetes haladást, mint a nevelés terén és bátran állíthatni, hogy e téren az utósó évtized folytában többet haladtunk, mint ezelőtt félszázad alatt. Nem csak azért, mert számos új iskola jött létre, hanem és főleg azért, mert egészen más a szellem, a mi most tanítóinkat átlengi; öröm és lelkesedéssel töltik be dicső hivatásukat; mutatja ezt a hev buzgalom és ernyedetlen tevékenység jelesebb tanítóink részéről, nem csupán az iskolában, hanem az iskolán kívül, az irodalmi és társulati életben is. Mennyi tanító-egylet és szaklap nem keletkezett ez idő alatt és mindannyian jól fennállanak; hány tanítói gyűlés és értekezlet nem tartatott ez idő alatt, és mindannyian újabb-újabb lendületet adnak

Boja Gergely.

ez épügy nemzeti, mint emberiségi szempontból nagyfontosságú ügynek; hol veszik tanítóink — természetesen a tanárokat is ideértve — az időt, ennyi szellemi munkásságra? Mert méltóztatassanak csak felgondolni, hogy milyen nehéz munka a tanítás, és mennyit kell a tanítónak fáradozni, csakhogy műveltségéhez illően fenntarthassa magát és folyton fejlődő szakmájában a kortól el ne maradjon! Azután az anyagi áldozatok, melyeket szűken kimért fizetése mellett oly örömet hoz e célokra; — honnan e hő lelkesedés a jövőnek ezen hű magvetői részéről?

Vezetők tartják fenn és élesztik azt bennük, és szerintem ebben áll leginkább a tanfelügyelői intézmény jótékonyága hazánkra nézve. Azelőtt a tanítói kar jóformán magára volt hagyatva, azaz hogy

tanítói k a r tulajdonképen nem is létezett; hanem csak tanítók és tanárok, annyian a mennyien, egy-egy városban és vidéken, ki-ki magára hagyatva, minden kapocs és buzditó nélkül, és legnagyobb részben olyanoktól függve, a kik vajmi kevés szakértelemet és még annál is kevesebb szeretetet hoztak a fölebbvalói állásra. A tanító e szerint jó részt egyedül csak önönmagára volt utalva, nem volt, a ki a lángot élesztette benne, nem is tartott tehát sokáig benne, rövid időn a leghőbb lelkesedés is elhamvadt, a legserényebb buzgalom is elernyed, az eszmény fénysugárzata lassan-lassan elzüllött lelkében, nem maradt fenn más, csak maga a pálya, a mi így tekintve, eléggé rideg, és a tanítás, a mi minden körülmények közt eléggé fárasztó.

Mig most a tanító nem elszigetelt lény többé, hanem élő szervezetnek egy-egy tagja, külön működési körrel, mégis elválatlanul beleillesztve az egészbe, és épen az egyes részeknek ezen egybetartozandóságából világosodik ki az egésznek roppant ereje és nagyszerű hivatása, a mi viszont az egyesekben folyton ébren tartja ezen erő és hivatás tudatát, és a kik ezen erőnek irányt adnak és a hivatás nagyságát folyton fenn lebegtetik, azok a tanfelügyelők.

Tulajdonképen ezeknek köszönhetjük tehát tan- és nevelésügyünknek meglepően szép és örvendetes föllendülését; az ő szellemük az, mely a tanítók lelkét általjárja; az ő lelkük gerjeszti lángra az egyesek szívében a hivatást és az ő szeretetük tartja fenn bennük a pályájuk iránti rajongást; zászló és fáklya egy személyben, már tudniillik azon tanfelügyelő, a ki tisztában van feladatával és képes is megfelelni annak.

Ilyen egy Boja Gergely, Budapest főváros tanfelügyelője, kinek arczképét ezuttal van szerencsénk olvasóinknak bemutatni. E lapok körén kívül esik egyenkint felsorolni mind ama mozzanatokat, melyek e jeles tanférfi itteni működését hálás emléküvé teszik. Mindössze csak három éve, hogy a főváros népnevelésének élén áll és milyen elgazosodott volt ez azelőtt és mennyire diszes és virágzó mostanság! és hogy mennyi része van neki ezen valóban meglepően dicső eredményben, erre nézve elég annyit felhoznom, hogy nem volt ezen idő alatt tanítói gyűlés vagy értekezlet, melynek ő ne lett volna lelke. De szóljon helyettem a „fővárosi tantestület.“

„Hadd hivatkozzam azon lángoló buzgóságra, azon ernyedést nem ismerő munkásságra, lelkesültségre, melylyel tisztelt elnökünk és tanfelügyelőnk: Boja Gergely ur, működésünket irányozni és istápolni anynyira kész és tapintatos volt. Kitűzött tételei nem fennen hirdetik-e, hogy nemes lelkével nevelésügyünk minden szükségét átérzi? s nem biztosíték-e arra, hogy őt méltán követhetjük? Lobogtassa, kérjük, ezután is még igen sokáig előttünk a zászlót, melyet a népnevelés szent ügye érdekében évek hosszú során át oly hévvel, oly diadalmasan lobogtatott; hirdesse eddig vallott elvét, mely mindenkor a tanügy, a tanítók anyagi és szellemi érdekeinek emelésére volt irányozva; legyen előharczosunk, legyen buzgó apostola tanügyünknek ezután is; mi követni fogjuk, s Magyarország fővárosában a népnevelésügy bizonyosan s mielőbb fel fog virágozni,“ — ezek a nevezett testület saját szavai nem rég kiadott jelentésében.

Ritkán egyesül a szakavatottság annyi egyszerűséggel; éjjelnappal a tanügy érdekében működik; itt iskolai könyvtárt alapít, ott egy Fröbel-egyletbe magyar szellemet oltat be; itt a kormányhoz benyújtott segély iránti kérvényeket nem csak fölterjeszti, hanem a hol — mint a nőiparegylet tanodájánál — méltónak találja, maga személyesen fut-fárad, hogy valamiképp a porba ne essék; amott meg — mint mult nyáron a fővárosi tanítók fize-

tési ügyében — magával a főváros tanácsával is tiszteletteljesen ugyan, de egyszersmind egész bátran szembeszáll.

És mennyit köszönhet neki a nőnevelés! A mi jeles nőnevelő intézete van a fővárosnak, mindannyian csak azóta azok, mióta Boja Gergely itt a tanfelügyelő, mindannyian az ő utmutatásai folytán fejlettek mostani jelességükre.

Sokat, nagyon sokat kellene írnom és akkor sem irhatnám meg felét sem azon sok jó és szépnek, a mit a főváros és a haza e jeles tanférfiúnak köszön; azért még csak azt az egyet emlitem föl, hogy mint ember is ritkítja párját. Nincsen a fővárosban jótékony vagy emberbaráti egylet, melynek ő tagja, és pedig nem csupán névleges, hanem buzgón működő tagja ne volna.

Életpályája is szívet melegítő. Szegeden született, egyszerű iparos szüléktől, azért hogy tanulási vágyát kielégíthesse, a kegyesrendiek szerzetébe lépett, itt kezdte meg tanári működését, később azonban kilépett a szerzetből és miután a pesti egyetemen a bölcsészeti folyamat végezte, négy évig a Ghyczy-családnál mint nevelő, majd 1844-ben a nagy-kanizsai tanítói képezgében mint tanár működött, 1848-ban pedig a nép bizalma által országgyűlési képviselőnek megválasztatván, ama legváltóságosabb időben rendületlen hive volt a hazának, miért aztán 1850-ben haditörvényszék elé állítottatott és csak hogy — kegyelem útján — életét hagyták meg neki, tanári állomását azonban elvesztette; akkor Zalamegye Gulács községében húzta meg magát és csak 1852-ben lépett újra ki a tanári pályára, Szeged városa hívta meg tanáru, az általa felállított reáltanodába, Szegeden aztán 17 évig működött, mindenki által tisztelve és szeretve.

1869-ben pedig Zalamegye tanfelügyelőjévé neveztetett ki és csak akkor nyílt alkalma, szélesebb körben szolgálni a hazát; rövid két év alatt negyvennyolc új iskola nyitattott meg e megyében, a már meglevők pedig nagy részben megfelelően felszereltettek, az ottani tanítókbá is új lélek szállt, megalkottatott a zalai tanító-egylet, megindítottatott a „Zalai tan-közlöny“, és mindez az ő éltető buzgolkodása folytán; akkor fordult feléje a kormány figyelme és nevezte ki budapesti tanfelügyelővé, és minden népbarát áldja azt a kezet, mely e drága kincscsel a fővárost gazdagítja. — i — r.

U t o l s ó t á n c z .

Ábrányi Emiltől.

Gyűszű egy vadonba tértem,
Elbolyongva, elmerengve;
Már a hold sápadt az égen,
Hajlongtak a fák zizegve.

Csillogott a fénybogárka,
Meg-megcsendült a madárdal . . .
Én a csöndes, alvó erdőn
Álmodozva mentem által,

Erdőszélen egy lak állott,
Ebben ittak és zenéltek,
Azután járták a tánczot
A faluból a legények.

De a zene, nem tudom, mért,
Szinte fájva bongott, csengött,
S még a táncz is, mint az álom,
Csak suhanva rengött, lenggett.

Egy magányos párra néztem;
Arczuk oly bús, halovány volt;
Szót se szóltak, úgy tánczoltak,
Sohse láttam némább tánczot.

A leány nagy kék szemében
Mintha könnyek égtek volna;
Föl se mert ifjára nézni,
A ki derekát karolta.

És a mint hajlongva, lejtve,
Járta tánczát az a lány ott:
Nekem úgy tetszett, valóban
Egy bukott szép angyalt látok.

Ifja nézett rá melegen,
Arcza lázas lángban égve,
S rémlett, mintha sugta volna:
Most u t o l s z o r! aztán vége

Zene zengett, zene csengett
És a bús par táncza lengett,
Körbe jártak, meg sem álltak,
Megpihenni sem kívántak.

Csak keringtek fölhevülve,
Egymás kebelére dölve . . .
Könnyek úgy egybefolytak —
Hanem egy hangot se szóltak.

S hogy nem szólt a zene többet,
Ők is lassan elzüllödték:
Egyik arra . . . egyik erre — —
Tudja isten, hova, merre!

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

S z e g f i M ó r t ó l.

(Folytatás.)

II.

Nagyon kevés ember ismeri Üzbéget, még csak névről is, aunyira kicsi, tul a Dunán, a Bakony alján, gyertyán- és bükkfaterdők között elrejtve, még csak országutja sincsen. Nem is falu, hanem csak afféle pusztából lett helység; elején a magas jegegyfákkal körülfoglalt oszlopos kastély, rengeteg udvarral, jó karban tartott gazdasági épületekkel, melyek közt természetesen a kupos galambducz nem hiányozhatik; azontul 50—60 „pógár“-ház, egyéb semmi, még temploma sincsen, és korcsmája is mindössze csak kettő; hanem azért barátságos képű kis helység. A fehérre meszelt házak előtt kis virágos kert, a házak tetején a békeszerető gólyafészek, a házak alatt illatos gyümölcsösök, azon tul földomborodó szántóföldek, tagról tagra befásítva, a halmok tetején kies szőlők, azon tul meg minden felül sűrű erdőség — nem csoda, hogy Bánrévy Gyula három hete már, hogy itt van és nem telik be látásával.

Bánrévy Gyula a helység egyetlen „ura“, Somodory Gáspár vendége; három hete már, hogy itt van, hanem nagyon keveset látták a kastélyban. Midőn ide jött, kikérte magának, hogy egészen ura lehessen idejének és annyira szó szerint vette az erre kapott engedélyt, hogy napestig künn barangolt a réteken, a mezőkön és erdőségben, éjszakára meg betért, a hol épen rá esteledett, pásztorkunyhóba, csöszházba, legörömostebb mégis a szabad ég alatt töltötte az éjszakát, elaludt, ha elnyomta a fáradság logtöbbit azonban a csillagos eget nézte. Abban a

végzetlen sötétségben olyan csudálatos szépek is a csillagok, és abban a végzetlen sötétségben olyan beszédesen tündöklének, szinte felszivják magukhoz az embert és ez olyan jól esett Bánrévy Gyula szívének.

Bánrévy Gyula még fiatal ember, a mi az éveket illeti, talán alig egy-két évvel tul a harminczon, de azért már öreg ember, a mi a lelket illeti; valóságos aggastyán, a ki éjjel-nappal szidja ama bizonyos kaszás vázat, a miért épen csak őt kerüli el, holott már annyira megvan érve a halálra. Számot vetett istenemberrel és úgy találta, hogy egyiknek sem tartozik semmivel, ha-nem ha lelkével az égnek, testével a földnek, és nagyon szeretné már minél előbb leróni ezt a tartozást, azután semmivé lenni, talán oda fenn a csillagok közt, a mi olyan jó volna; vagy akár ide lenni a férgék közt, a mi talán nem igen jó volna, de még is száz- és ezerszer jobb, mint itt a földön, az emberek közt.

Sok számtalan éjeken át ekként gondolkodott Bánrévy Gyula, ha ugyan gondolkodásnak nevezhetni az olyan állapotot, a melyben a lélek örökkön-örökké egyetlen egy eszmével saját magában vájkal és kotor, mint a bányász, mindig mélyebbre és mélyebbre a kietlen sötétségben, fölhányva mindent, a mi ott föl van halmozódva, és minél nagyobb pusztítást visz végbe, annál kietlenebb sötétség veszi körül. Olyan állapot ez, melyhez képest az örütség boldogság. Minden elpusztult körülötte, a világ ezer szépségével, az ember ezer bohóságaival, az isten ezer angyalaival; minden összeomlott szívében, a hit édes álmaival, a remény tündérkertjeivel, a szeretet gyermekszemeivel, csupán csak az emlékezet maradt meg benne épségben, az a könyörtelen zsarnok, kinzó ostorul.

Egyetlen egy perc alatt szakadt rá a nagy átok, tavaly télen, midőn megtudta, hogy felesége megcsalta.

A nő, a ki drágább volt neki mindennél a világon, elhajtotta szerelmét, mint valami hitvány rongyot.

A kire rábizta szívének-lelkének minden érzését, másra pazarolta az ő drága kincseit, és még ki is kaczagta őt mellette.

A kinek oltárt állított szívében, és istenasszonyként imádatlalt borult le előtte, befertőztette ez oltárt és gunyt üzött imádatából!

Abban a perczen elhagyta, de nem ért vele semmit. Bánrévy előtt nem volt többé sem szép, sem jó nő a világon, hanem egytől egyig mindvalamennyien olyanok, mint az az egy, a kire gondolni sem tud fájdalom és szégyen nélkül, és még sem mulhatik el egy pillanat sem úgy, hogy ne gondolna reá! Maga előtt látja őt éjjel-nappal, a milyen szép volt előtte azelőtt, olyan rut most, a milyen dicső volt, olyan förtelmes és a milyen büszke volt reá, annyira szégyenli, hogyan lehetett csak olyan kába, hogy megtudta szeretni, hogy első perczre meg nem látta, hogy az egy fertő, a melyre csak azért süt a szépség napvilága, hogy a léget is megrontsa, — még sem birja kivetni lelkéből, oda van forrasztva, bele van égetve, mint a gályarab bélyege.

Mikor a nagy szerencsétlenség érte, elhagyta a fővárost, bejárta a fél világot: mind hiába! a borzasztó nő ott ült mellette a vasuton; a világvárosok zajló sokasága közt az ő képe jelent meg neki; midőn a gyönyörök serlegét ajkaihoz emelé, az a két áruló szem vigyorgott rá belőle; futott a sokaság elől, eltaszította magátol a gyönyörök kelyhét, szeretett volna menekülni, ki a világból, és nem mert öngyilkossá lenni, attól való féltében, hogy utolsó perczében, megtörő szemével is maga előtt látja ama rut, áruló asszonyt, és akkor majd a más világon sem lesz nyugodalma. Nincs tehát más hátra, mint lassan-lassan fölemésztlődni, semmivé lenni, úgy, hogy maga se tudja, mikor és miként, és

ezt az időt várja itt most be Bánrévy Gyula emberijesztő türelmetlenséggel.

Már a vadon erdő is terhére lett, már az égi csillagokkal is összekoczkodott, hogy olyan soká hazug biztatással ámitják, olyan soká, három hét óta! Minden éjjel huzzák-vonzák, szinte hallani véli, hogy ma eljönnek érte, ezzel az édes reménynyel hunyja le szemét, és midőn más nap felébred, rémülettel veszi észre, hogy még mindig a földön van és a kivel egész éjjel álmodott, az a rettenetes asszony volt! Hogyan lehet ezt kiállni, hogyan lehetne ennek véget vetni?

Épen azon törte szegény, szerencsétlen fejet, midőn közelében hangot hallott. Azt sem tudta, hol van. Egy fa alatt heverészett, mellette egy könyv, Joung „Éji gondolatai“, de melyből már rég nem olvasott, attól a gondolattól, hogy lehetne véget vetni ennek a rettenetes pokolnak; ebből a gondolatból zavarta ki az a hang. Mert mintha háta mögött valaki nevetett volna; hogyan lehetséges az?

Boszusan fordult a hang felé, alig tiz lépésnyire volt hozzá, egy kertben, csak az eleven kerítés választotta el tőle; a kerítés alján, a ritkás epersövényen át egész jól belehetett látni a kertbe; zöldséges kert volt, egy részén lóheréssel, imitt-amott egy-egy gyümölcsfával, a fűben egy 2—3 éves gyermek szaladgált, és ennek a nevetése zavarta őt fel földönfutó tépelődéséből.

A kis gyermek épen arra felé iramlott, a merre ő a fűben heverészett. Kedves kis jószág volt, pogácsalma orcácskákkal, nefejejts kék szemekkel egy szál szoknyácskában, a mely ép ugy tele volt porral, mint piczi szája vidám nevetéssel.

— Azért is megfoglak! — hallatszott most kissé távolabbról.

— Azélt szem Ilén néni! — csendített rá a kis tömzsi, és újra szaladt, és el-elbukván, újra hempergett a földön, és talpra ugorván, újra szaladt, egyre nevetve, hogy csak ugy zengett bele a világ.

Bánrévy egykedvűen nézte a kis gyermeket; boszankodása elmúlt, egyébkint azonban nem érdeklődött iránta. Akár a madarak dalolása, a mit eleget hall itt hetek óta. Csak nézett és hallgatott, egyszerre véletlenül egy fa alá vetődött a szeme, a fa alatt egy öreg férfi ült, hófehér hajjal, hófehér szakállal, bárázdás homlokkal, beesett arczczal, és ez most telided tele volt édes, boldog vidámsággal, épen ugy, mint ama kis tömzsi gyermeké ott a fűben.

Ez az arcz kapta meg Bánrévy figyelmét. Hol veszi magát ez a boldog vidámság ezen a sir szélén álló ember arczán?

Csak nézte, csak nézte, a hogy a nagy leány — a kit azonban még nem láthatott — azzal a kis leánykával kergetőzött. Világos, hogy a nagy leány szántsándékkal nem akarja elfogni a kis gyermeket. Játszik vele. És valjon melyiknek van nagyobb öröme benne? a nagy leánynak, vagy a kicsinek, vagy az öregnek? gondolá tovább Bánrévy.

Most a kis gyermek az öreg felé szaladt, egyenesen a térdei közé, és akkor a nagy leány felkapta, fölemelte egész az arczához, ugy mosolygott a szemébe, a kis leány meg vergődött, csapkodott a levegőben és hátra vetve szöke fejét, ugy kaczagott, hogy a lélegzete is elállt belé.

Erre valami ugy belenyilalott Bánrévy szívébe, hogy menten fölvetette fektéből.

Egyszerre csend lett a kertben, és midőn Bánrévy újra oda nézett, már senki sem volt a kertben. Egyedül volt a fa alatt. Elhallgatott a nevetés, eltűntek a boldog arczok, csak az a nyilalás, az megmaradt a szívében.

Hogy ő arra soha sem gondolt, milyen nagy boldogság a kis gyermek! ez volt az a gondolat, a mi ugy általjárta. Ugyan hol is van csak? Kereste szemével, hiába; eltűnt és vele együtt az öreg is, a nagy leány is, az ő boldog arczaikkal.

Bánrévy is megindult, befelé a réteken; majd ismét megállt, leült egy fa alatt és megtámasztotta fejét két kezével, és gondolkodott és gondolkodott azon, hogy mikép lehetséges, hogy ő arra nem gondolt? Három évig szerette azt a nőt, két évig férje volt neki, és arra soha sem gondolt!

— Oh, te utálatos ember! — e szavak hallatszottak most hozzá; ijedten tekintett körül. Senkit sem látott. Ő maga mondta e szavakat a nélkül, hogy tudta volna. Hetek, hónapok óta az első szavak, melyekre figyelt.

És azután ugy tetszett neki, mintha a fa, mely alatt ült, és az előtte ingó fűszálak mind azt susognák, hogy: — Oh, te utálatos ember! Még az a szemtelen veréb és ott a csipkerózsa tetején és az a bojtortjábokor is az utszélen mind azt csiripolták és zizegték feléje: — Oh, te utálatos ember!

Nem is volt ott tovább maradása; felugrott és ment; a nap leáldozóban volt már, gyöngyörű szép nyári est volt, a lát-határ szélén az erdő fái közül aranyos csillagok tündököltek, a teteje meg olvasztott ezüsttel volt tele. Bánrévy még néhányszor oda nézett, és ugy érezte, hogy ezek a lángok mind az ő arczán égnek.

Az ut mellett, alig tiz lépésnyire tőle, egy fiatal nyulacska rebbent föl, egy darabot szaladt, azután leült az ut közepén, fölkapta előlső lábait és elkezdett mórlikázni, csunya nagy füleivel tapsikolni, ugy nézett reá gömbölyü vörös tekintetével.

— Igazad van! — kaczagott föl Bánrévy — Csak csufolkodjál rajtam! — De bizony a megriadt bolond állat akkorra már messze benn volt a szántóföldeken — Bánrévy utána nézett, a mig csak szemével követhette; azután megállt, odafordult ama kert felé, a hol azt a kis gyermeket és azt az angyalarcu leányt boldogul futkározni látta. Ezt a vidéket is egészen elöntötte aranyával a leáldozó nap; hosszan nézte, fájdalmasan. — Nem tudtam — rebegé végre, — eleget is szenvedtem érte, és helyes is; a ki a sátánnak köti le lelkét, az készen legyen a pokolra! — és ugy érezte, mintha a tiszta arany sugarak mind az ő szívére ömlenének.

A kastély felé vette utját.

III.

Másnap már magasan állt a nap, midőn Bánrévy fölébredt. Ágyban feküdt, a mi már hetek óta nem esett meg rajta, és aludni is tudott, nem épen nyugodtan, de annál mélyebben. Az a kinzó daemon, a mi belevitte őt a kétségbeesésbe, most is megjelent neki, de már csak álmában, és az álomnak az az előnye van az ébrenlét fölött, hogy nem köti magát szorososan az élethez. Mutogat angyalokat, és nem takarja el a lólábakat; oltárokat, melyeken bünöket áldoznak, és a kiben egy kis humor van, az álmában is igen mulatságosnak találja az ilyen álmokat. Így most Bánrévy is. Midőn a gonosz asszony álmában megjelent neki, azzal az égből lopott szépséggel arczán és alakján, a melylyel őt a gyönyörök lángjain keresztül a kétségbeesésbe kergette, az a bohó álomisten megtette neki azt a tréfát, hogy a gonosz asszony feje fölött egy fiatal leányt varázsolt oda, egy kis gyermekkel karján, és attól a gonosz asszony ugy megijedt, hogy minden szépsége egyszerre leesett róla, ugy állt Bánrévy előtt, és a másik pillanatban már tova tűnve, elenyészett a levegőben; azután sulyos álom ereszkedett reá, mint ren-

desen az elcsigázott testre, a miből midőn fölébredt, úgy tet- szett neki, hogy évek multak el tegnap óta.

Öltözködés közben azután észébe jntott, hogy a házi ur és a házi asszonyhoz is illik bemenni.

Somodory Gáspár épen az ujonnan érkezett hirlapot ol- vasta és midőn Bánrévyt megpillantotta, egy kicsit rajta felej- tette ugyan szemét, de mintha csak épen egy óranegyed előtt együtt mulattak volna, olyan hétköznapi hangon kiáltá: — Jó reggelt! — és vitte eléje széles tenyerét üdvözetül.

Bánrévynek jóformán ideje sem maradt a megzavarodásra, mert már a következő perczen a házi ur egy éktelen ujsá- got tálalt ki előtte valamelyik országgyűlési képviselőről, a ki valami rettenetes okosat akart volna mondani. Somodory Gáspár, mint minden magyar enber, nagy bolondja volt a politi- kának, de áldott véralkatánál fogva nagy hajlandósága levén a nevetésre, a legkomolyabb dolognak is tréfás oldalát kerítette kifele; csupa komédia volt neki az egész, pártküzdelem, adóföl- emelés, öreg hivatalnokok fej- és jószágvesztése, úgy tudott ő mindezeket nevetni, különösen a mai ujságon, épen azt olvasta benne, hogy a delegáció valami 23 millióval szavazott meg többet a tavalyinál; a tavalyira is nevetett, hát még most, mikor neki a vetőmagja sem termett! Nem holtra nevetni való tréfa ez?

Bánrévy nagy érdeklődéssel fogadta barátjának ördögök- kel és istennyilakkal fölczifrázott ékesszólását, jóllehet nem igen hallgatott rá. Egész figyelmét barátja nevetése kötötte le. Ugy tetszett neki, mintha soha életében nem hallott volna ilyen nevetést. A nagy szívbéli boldogság hallatszott ki ez ember nevetéséből. Neki meg minel tovább ballgatta, annál job- ban fájdult bele a szive.

— De talán még nem is reggeliztél? — szakítá meg végre nevetését a házi ur, azzal karon kapta és bevezette az ebédlőbe, egész uton nevetve azokon a bolond embereken ott feun a fő- városban.

Két szobán kellett keresztülmenniök, a mig az ebédlőbe értek. A második szobában valami nőféle ült az ablaknál, egészen belemerülve valami varrásba. Bánrévy nem is igen vette észre.

A harmadik szobában már a háziasszony jött eléje, egy magas, karcsu hölgy, dunántuli barna arczczal, gesztenye szín hajjal, mely nem épen a legújabb divat szerint széles tekercek- ben feje körül volt fonva. Az öltözéke is egész egyszerű volt, vi- lágos sárga ruha, elől hófehér kötény, mint szokott lenni a jó falusi gazdasszonyoknak. Már nem is egészen fiatal, talán a harminczon is tul, csak a szemei, azok a barna szemek, mintha eléje szállnának az embernek, a kire néznek, és mintha vidámsá- got vinnének eléje. És az ajkak, kissé szélesek és teltek, és mégis olyan megragadó a mosolygásuk, olyan igaz szívu mosolygás az.

Kezet nyújtott Bánrévynek, ő is csak úgy, mintha várta volna, azután oda szaladt az ajtóhoz, kiszólt, hogy ide hozzák a reggelit, azután visszatért és helyet foglalt a pamlagon, szemközt Bán- révyvel, a ki a kis asztal előtt foglalt helyet; azután a nő elkezdett neki beszélni egy hajmeresztő történetet az ő legkisebbik Jan- csi fiacskájáról, hogy az milyen nagy gazember, egy pillanatig sincsen neki nyugta tőle, nem bir már vele, de nem bir azzal még az ördög sem; a mint most utána nézett, nem levetette a cipőcskéjét? Az ám, levetette a cipőcskéjét, mezitláb nyarga- lászott az udvaron, és midőn rákiáltott, oda szaladt hozzá és által fogta térdét, hogy ő is úgy akar járni, mint a kocsis- és a béresfiu; és azután úgy nézett rá, hogy nem lehetett rá hara- gudni.

Bánrévy azt akarta mondani, hogy bizonyosan az anya

nézése az a kis fiuban, de mégis jobbnak találta, semmit sem szólni; hadd beszéljen csak tovább ez a nő; a házi ur már rég magukra hagyta őket, a gazdaság után akar nézni, mondá, és a nő beszélt, hogy mit? mindegy, akár mit, a gyermekekről isten tudja, hogyan, egy falubeli asszonyra tért, a ki betegen fek- szik, és a kit meg kell látogatnia; megkérdezte Bánrévyt, ha nem volna-e kedve elkísérni? Onnan meg a szöllőbe termett, hogy már kezd érni és talált is már két fejet, melylyel a napok- ban férjének kedveskedni fog születésnapján; Bánrévy csak nézte ez arczot, mennyi sziv és érzés nyilatkozik ez egyszerű szavak- ban, és kogy tükrözi vissza az az igaz szívu barna szem min- den egyes érzést, olyan tisztán és melegen önti el az arczot min- den pillanatban más és más kedvességgel, — innen az ő Gáspár barátjának az az örökös jókedve.

A házi asszony észrevette, milyen jó hatással vannak az ő szavai e szegény beteg lélekre; tudja azt minden melegszívu nő, még a legbecsületesebb is, milyen balzsam az ő szíve a beteg férfilelekre, és már rég is lesték várták ő és férje azt az időt, mi- kor Bánrévy közeledni fog hozzájuk és az a feletti öröm még beszédesebbé tette; terveket főzögetett Bánrévyvel a jövő he- tekre nézve; a pusztára kell mennie és Bánrévy elfogja őt oda kísérni; a jövő hóban meg bucsu lesz a szomszéd faluban és oda is el kell vele mennie. Bánrévy ezt is megígérte, hanem ak- korra már fölkelte és kalapja után nyulva, elbucsuzott és sietett ki a szobából. A nő szomoruan nézett utána; szegény, boldog- talan ember! ismét fölelevenült benne a kinos emlék, gondolá és egy sohajt nyomott vissza szívébe.

Pedig egészen más volt, mi Bánrévyt tőle elüzte, oly ér- zés, melynek nem tudott nevet adni, annyira ismeretlen volt előtte. A mint ott ült, szemben e nővel, fölmerült lelkében a rosz asszony képe, összehasonlítást tett a két nő közt, a két nő szíve és szerelme közt, és attól az érzéstől, a mi most benne föl- zajlott, nem volt tovább ott maradása. Örületes vágy kapta meg, térdre borulni e nő előtt és kérni tőle, maga sem tudta, mit, lelke üdvösségét, szíve megváltását; érezte, hogy csak nő képes meg- gyógyítani a sebeket, a miket nő férfiszíven ejtett; csak nő épít- heti föl újra azt a templomot, a mit nő összerombolt; azért ro- hant el tőle olyan örületes sietséggel.

Lázás hévvel sietett keresztül a középső szobán; a középső szoba ajtaja nyitva volt, nyilván a házi ur hagyta nyitva, midőn tőlük távozott; a középső szoba ajtajával szemközt volt egy ab- lak, vakító fényesség ömlött onnan eléje; az ablak előtt, háttal hozzá fordulva, ült egy nő, ugyanaz, a kit már az imént ott látott, mélyen aláhajolva munkájára. Bánrévy tekintete most a nő alakján akadt meg, és — ő nem tudta, hogy mi történt vele, de ugyanaz a lázas hév, mely onnan belől elkergette, most oda huzta, vonzotta őt amaz alakhoz; megnevezhetlen, kimondha- tatlan vágy, szívéhez szorítani egy nőt, ajkaihoz tapasztani aj- kait és magába szívni megváltását ama rettenetes démontól, a ki eddig körülhálózva tartotta lelkét. Ugy érezte, hogy most sza- badulhat meg tőle, vagy soha.

Nesztelen léptekkel sietett az ablakhoz, már egészen mel- lette állt az alak mögött; látta, hogy, fiatal, fekete haju; már ki- terjesztette karjait; akkor az alak hátra fordult, szemébe nézett, és e perczen előtte is állt már, rá meresztve nagy, égő, fekete szemeit. Ugyanaz a lány volt, a kit tegnap a kertben, a kis gyermekkel karjai közt, látott.

Bánrévy megölelhette volna; mint a szelid galamb a préda- leső héja előtt, olyan tehetetlenül és védtelenül állt előtte. De Bánrévy karjai lehanyatlottak; mint a bünös az oltár előtt, úgy állt a halvány arczu fiatal leány előtt.

Az a vakító fényesség, mely körülárasztotta, kiállhatlanná lett előtte. A naptól-e, vagy a fiatal leánytól árasztotta körül ez a vakító fényesség? Ő nem tudta, csak azt tudta, hogy valami úgy huzza és kergeti őt egyszerre; mintha le kellene roskadnia és mintha távoznia kellene innen messzire. És ő távozott. Szó nélkül hajította meg magát és sietett ki a szobából. Csak pár pillanatig tartott az egész.

A fiatal leány csak most vetette föl újra tekintetét; utána nézett a távozonak, azután körül a szobában, ha nem-e álom volt, a mi előtte megjelent. Azután visszaült székére, újra fölvetette munkáját, de csak megint leejtette. Kis ideig ült és merengett, azután aláhajította fejét a varróasztalra, azután fölkelte és szó nélkül hagyta oda a szobát.

Ugyanaz a leány volt, a kit az árverés alkalmával öreg atyját vigasztalni láttunk, Toponáry Irén, a vidám kedélyű, erős lelkű leánya; most varrással tartja itt fenn magát.

IV.

Ez naptól fogva Bánrévy Gyula egész megváltozott, rendes lakója lett a kastélynak, nyugodtan tudott ülni a kedves házi-asszonynyal szemben, kifogyhatlan türelemmel hallgatta a háziur nevetését, szép csendesen lovagoltatta térdén a kis Jancsikát, a mellett azonban olyan komoly volt, hogy most talán nagyobb szájalom volt nézni, mint annakelőtte, mikor még az erdőket barangolta. Órákig ült azon egy helyben, maga elé merengve, és mikor azt kérdezték tőle, hogy min gondolkodik? „Semmin!” volt rendesen a felelet, és mosolygott hozzá, nagyon szomorú mosolygással.

Pedig nem épen semmi volt, a min most annyit elgondolkodott; az a fiatal leány volt, ott az ablakmélyedésben. A leány nem mutatta magát többé a kastélyban; azt üzenté föl Somodorynének, hogy rosszul érzi magát és nem folytathatja a föl vállalt munkát. Somodoryné nagyon sajnálta a dolgot; kedves leánya, mondá: szelid, okos, munkás, és úgy tudja, hogy szegények; de ha rosszul érzi magát! És ez alkalommal azt is megtudta Bánrévy Gyula, hogy Kovács Irénnek hívják, és öreg atyja betegeskedése végett tartozkodnak itt a helységben.

Bánrévynek azonban úgy tetszett, mintha mindenből egy szó igaz sem volna; a leány nem érzi magát rosszul, hanem ő végette nem akar többé följönni a kastélyba; ő riasztotta el innen, bizonyára fél tőle és ezt olyan különösnek találta. Bezzeg nem félt tőle az az asszony, a ki őt olyan boldogtalanná tette! A mint a végzetes véletlen bűvkörébe sodorta, ugyancsak kereste az alkalmat a találkozásra!

Máskor meg másképp tett összehasonlításokat amaz asszony és eme fiatal leány közt; mikor magában volt velük, hogyan állt előtte az, és hogyan emez; amannak a pirossága és ennek a halványsága; amannak az elnyelő nézése és ennek az elhaló félelme; annak a reszketése és ennek a reszketése — órákig el tudott ezen merengeni és visszaidézni az érzéseket, a melyek itt és ott lelkében fölzajlottak, — milyen ég-föld különbség a két nő között!

És úgy tudott azon szomorkodni, hogy az a leány akkor úgy megfélemledett tőle, mikor az az érzés, a mi őt hozzá vonzotta, olyan tiszta volt, mint az istenanya tekintete. Ép a lélek szüztisztasága után vágyódott a szive, azt akarta magához szorítani, lelkében fölgerjeszteni, és ő azt nem érezte! Bizonyára mást, ijesztő, vad szenvedélyt mutatott az arcza, attól riadt meg az ártatlan, tiszta lélek, attól nem mer többé közelébe lépni. Oh, az arcza, mennyire kitanulhatott már a tiszta érzések visszatükrözéséből! Nem csuda, elébb az az asszony, azután ez a vad

feldultság, romban minden érzés, össze-vissza tiszta és tisztátalan, nemes és nemtelen! Csak legalább bocsánatot kérhetne tőle az ijedtségért, a mit neki okozott; csak legalább mentegethetné magát előtte — ej mit! talán el sem hinné! Azután meg kicsoda is az a leány? Egy varrónő! Talán nem is olyan, a milyennek ő képzelet! Jobb, ha nem is látja többé! Ábrándnak jó, de valjon milyen lehetne a valóság?

Pár nappal rá Somodoryné emlékeztette ígéreterre, hogy elkiséri ama beteg parasztnőhez. Bánrévy szívesen nyilatkozott késznek, elindultak tehát. Egész a helység végén lakott az a beteg asszony, a kertek alatt mentek oda, az idő gyönyörű volt; se nyár, se ősz, az ég csupa tiszta kék, a föld csupa meglegeedés, mint a ki jól végezte dolgát.

Somodoryné az ő kedves természetességével egész uton tartotta őt szóval, mit sem törődve, ha hallgat-e rá Bánrévy, vagy nem. És minél többet beszélt, annál inkább mélyedt el a férfi lelke az ünneplő természet bűbajos csendjébe. Volt valami e nő beszédjében, a mi a szívet feltárja. Nem a tárgy, a miről szólt, sem a szavak, a miket mondott: a hang gerjesztette föl egy a szívet, érzéseket ömlesztett reá

Igy értek a parasztházhoz. Kicsi, faluvégi viskó volt, már messziről panaszkodott le róla a szegénység. Beléptükkor egy vézna kutya föl lépésközött fektéből, olyan képet mutatva, mintha ugatni volna kedve. Nyomban reá azonban mást gondolt, bizonyonyal azt, hogy kár fárasztani magát ilyen éhes gyomorral, mint az övé. Inkább tehát a farkát csóválva, elébe ment az érkezőknek, és példás becsülettudással elkisérte őket a konyháig, azután újra lefeküdt a pítvarban.

A szobában a beteg nyugodtan feküdt, nem volt mellette senki, úgy látszott, nincs is szüksége senkire; a paraszt ember nagyon csendes beteg; szépen, türelmesen várja a halált, azért nem is igen szeret orvost hivatni. A mestergerendára fordított szemekkel feküdt a beteg, mégis úgy látszott, mintha aludnék. Csak később fordította tekintetét az érkezőkre, olyan bágyadtan és fáradtan. Somodoryné kérdésére, hogy mint van? ajkai megmozdultak, de nem szóltak semmit, és arra a kérdésre is, ha kíván-e valamit? csak halkal, alig hallhatóan suttogá: „Pörkölt káposztát!”

Somodoryné nem szólt rá semmit, ismerte már a beteg parasztnő szíve vágyódását; inkább a párnát igazította meg feje alatt, azután az ágy alól a vászonkorsóból vizet töltött a magával hozott pohárba, megkóstolta, és:

— Hisz ez friss víz! — mondá meglepetve. — Ugyan ki hozta?

Mire a beteg szemei kissé megvilágosodtak, arcza halványságán gyenge vidámság vetődött keresztül és ismét csak ama lehelletes hangon suttogá:

— Az a, hogy is hívják! — azután újra a mestergerendára mereszté szemeit, és halvány arcának vidámsága lassu enyészetnek indult.

(Folytatása köv.)

Szellem-idézési nyegleség Amerikában.

(V ó g e.)

Egy napon, midőn a szellemidézési próbát gyakoroltuk, Holmesné egy fehér lepelt vetett fejemre, azon megjegyzéssel, hogy milyen pompásan adhatnám elő King Katit. King Kati,

egy indian térítő lánya, több évvel ezelőtt meghalt Angolországban, a hol annak idejében felneveltetett, s kinek megjelenése a Londonban tartott egyik szellem-ülésben oly nagy feltűnést okozott. „Menjen be egyszer a terembe, mutassa be magát a közönségnek, s meglátja, milyen sikert fog aratni.“ unszolt engem Holmesné.

Eleinte szabadkoztam, de az a körülmény, hogy az idegen városban magamra voltam hagyatva, s egyedül Holmesékkal állottam ismeretségben, pénzem sem volt, egészségem is gyöngye, s így nem tudtam, mit tevő legyek, annál is inkább, mert minden előadásomért két dollart ajánlottak, — végre engedtem, s a végzetől kényszerítve, elvállaltam a felajánlott szerepet rövid időre. Első fellépésem majus 12-dikén ment végbe. Szeszélyes mousselin ruhát kellett csináltatnom, hosszú ujjakkal és fehér övvel. Ezen diszruha, valamint a hosszú fehér fátyol nagyon jól illett reám. s midőn arcomat, karjaimat és kezeimet megkentem a „magnolia balzsammal“, oly halvány alakot mutattam, akár egy szellem. Hogy mikép jutottam be a terembe és azután onnan vissza ki, azt majd később fogom elbeszélni. Ez alkalommal azonban a Holmes-féle kamrán át léptem be.

Holmes ur a teremben tartózkodott és miután elébb néhány álarc-alakot bemutatott, a közönség hangulatának felélesztésére, én félretoltam a függönyt s halvány képemet látni engedve, suttogó hangon mondtam: „Jó estét, barátom!“ — aztán visszavonultam, és leeresztettem a függönyt. Megjelenésem nagy izgalmat keltett a jelenlevők közt, s bár első alkalommal nagyon felvoltam izgatva, mégis hallám a rám vonatkozó különféle megjegyzéseket, példának okáért: „Hallotta ön szavát?“ — „Szeretném tudni, kicsoda?“ — „Bár csak visszajönnel!“ stb. Holmesné, a ki a közönség közt foglalt volt helyet, nagyon megelégedve első fellépésem és fogadtatásommal, s megjegyzé, hogy különös dolog lehet készülöben, minthogy ő annyira ki van merülve, a mi pedig csak onnan származhatik, mivel a szellemek a maguk megtestesítéséhez sok erőt szíttak ki belőle. Az izgatottság lecsillapulta után, ismételt kérésre, újra félre toltam a függönyt s megjelentem, mire egyszerre több néző felszólalt: „Ki vagy? — Kérlek, nevezd meg magadat?“ Én suttogva válaszolám: „Fajankók, én King Kati vagyok.“ — Ilyen s hasonló bárdolatlan kifejezések Angolországban is használatban voltak az efféle jeleneteknél, önnek pedig el kellett hitetni a közönséggel, hogy ön ugyanazon londoni szellem, — monda nekem Holmesné asszony. — A közönség kíváncsisága erre nőttön nőtt, s végre kérdezek: „Ez ugyanazon King Kati, ki Londonban Cook Florencenél is megjelent?“ — Néhány percz múlva aztán újra megjelentem az ablakban, és válaszolám: — Természetes, hogy ugyanaz, fajankók; — s ekkor az izgatottság legnagyobb fokra hágott. Én eltüntettem, s a medium előadá, hogy a szellemek csak néhány perczig maradhatnak delejezett állapotban, aztán vissza kell vonulniuk, új erőt szedendő. Midőn újra megjelentem, egyik ur azt kérdeze tőlem, hogy mikor voltam utóljára Londonban?

— Ma is jelen voltam ott az előadásnál, filkó, — válaszolám, a függönyt leeresztve. Holmes ur aztán figyelmeztetett, hogy ma este eleget beszéltem már, mire én a hátulsó ajtón a harmadik emeleten levő szobámba visszavonultam. Erre a közönség lelkes üdvözlések közt, s azon hiszemben távozott, hogy már most a szellemek megtestesítése kétségen kívüli dolog.

Katinak első fellépése tehát teljesen sikerült, a medium örült a sikernek, a közönség pedig felette meg volt elégedve és a hír, hogy egy szellem megjelent, villámsebességgel terjedt el a hívők közt, és annyian tódultak az „ülés“-ekre, hogy egy részét vissza kellett utasítani. S most javában folyt az üzlet. Ettől fogva Katinak

meg lett engedve, hogy a jelenlevőkkel társaloghasson is, és az ablakon át bizonyos távolságra egyesek meg is nézhették, sőt bizonyos orvosnak meg lett engedve, hogy üterét megfoghassa; egyik delnőtől aranygyűrűt is fogadott el ajándékba, s bizonyos O. urnak, egy ismert írónak, meg lett engedve, hogy a gyűrűt a szellem ujjára huzhassa.

Miután ekkép ezen író bizalmát megnyerték, időszerűnek tartották, a terem ajtaját kinyitni, s a szellemet egész alakjában bemutatni. Én azzal kezdtem, hogy pillanatokra kinyitottam az ajtót, hogy az összes közönség láthasson. Nem hagytam ugyan el a fülkét, hanem a mennyre lehetséges volt, kézmozgatásokkal üdvözöltem a közönséget.

Miután mint mondtam, a terem sötétes, ruhám és fátyolom pedig fehér, arcom és karjaim végre halványak voltak, nagyon természetes, hogy megjelenésem csakugyan szellemnek tünt fel.

Holmesné aztán elmondá, hogy rövid idő előtt Sauntent nevű indián nőszellemtől vett tudomást, és mi is volt nekem akkor első teendőm? Azonnal meg kellett szereznem a szükséges öltözetet egyik színészbarátomtól, befektettem arcomat, s a kellő időben ott termettem a szoba ablakánál. Azon kérdésre: — Ki vagy? — azt feleltem: — Sauntent. Holmesné meghatottnak és álmélkodónak tetette magát, s meglepetésében, „Oh istenem! — kiáltott fel. Öltözékemre indián módra egy lepelt vettem, mely fejemet eltakarta, s melyet álam alatt erősen összefogtam. Ez este többször kiléptem a fülkéből, s a közönség előtt sétáltam fel s alá, utánozva az indianok nyelvét és szokásait, a mennyre tőlem csak kitelhetett. Aztán visszavonultam, levettem az indián öltözetet, s tengerésznőnek átöltözve, újra megjelentem, és azon kérdésre: „Ki vagy?“ „Én Dick vagyok“, felelém: „Nem ismeritek-e?“

Termeink minden este zsufolásig megteltek, a közönség kíváncsisága nőttön nőtt, de azért ovakodtunk a dolgot a legvégsőre vinni, s iparkodtunk a közönség hangulatát lehetőleg kizsákmányolni. Boszantásomra azonban egy nap egy ur azt az indítványt tette, hogy a kinek kedve van hozzá, közeledjék az ablakhoz, és hogy én hozzá érjek kezemmel. Én nem mertem ellenszegülni ezen kívánságnak, másrészt féltettem szellem-léteimet, mert attól kellett tartanom, hogy valamelyike erősen megfoghat, s aztán végem lesz. Szerencsémre az egyik ur megkért, hogy csokoljam meg, mire határozott nemmel felelve, boszankodva leeresztettem a függönyt s eltüntettem, örülve, hogy van ürügyem az est többi részét ily könnyű áron egyedül tölthetni.“

Ezek az illető hölgy saját vallomásai. A szédelgés további folyama és felfedezése a nevezett értesítő és néhány józan elméjű ember által történt, kik egy napon az eltűnő szellemet üldözőbe vették, a fülke félre toltató ajtaját felfedezték, s azután utána mentek egész a hálószobájába, hol aztán a fenti vallatás megtörtént.

Ezen fiatal nőt, ki oly ügyesen és kecssteljesen tudta vinni szerepét, szépnek mondják, egészsége azonban igen gyöngye lábbon áll, és özvegy létere öreg anyját és gyermekét tartja. Saját beismerése szerint csak a szükség vitte ezen lépésre, és ámitó szerepét szégyenelve, sok bánata volt és sok könyvet hullatott miatta.

Nevezetes azonban, hogy a Holmes házaspárnak sok pártolója akadt, kik, bár jelen esetben a csalást kiderítve látják, mégis hisznek a szellemek megtestesítésében és a babonában. Mert — a műveletlen ember a csudálatosra hajlik.

Egy hét története.

Novemberhó 17-dikén.

Idény, hol vagy? — Mi az estély? — A vigalom java szépe. — A mi még az időnél is hatalmasabb. — Egy kis prédikáció. — Az estély gazdasági szempontból. — Az isten háta mögött. — Egy három személyre való ebéd. — Egy anya. — És a férje. — A bűnök talaja. — A nemes őrség. — A harcztérről. — A nőiparegylet helyiségeiben. — Istenképek. — Kérő levelek. — A jótékony vigalmak. — A zeneakadémia megnyitása. — De Gerando Antonia.

Már-már busulásnak adtam a fejemet. Máskor ilyenkor már teljes virágjában állt az „idény“, estélyek, reggélyek, zenével és zene nélkül, de mindannyian kedves hölgyekkel, egymást váltották föl; természetesen, mert valamiképen nyitány nélkül az opera olyan, mint az ebéd leves nélkül, azonképen a farsang előtte járó estélyek nélkül, még annál is furcsább. A farsangi bállok előcsarnoka az estély; és lehet-e bálterembe lépni vastag felöltőben?

A farsangi bállok legkellemesebb gyönyöre — természetesen a tánczot kivéve — nem a zene, sem a sok szépség, sőt talán a díszes öltözék sem, hanem az, hogy kinek a kedvéért öltözködöm. Ez is ott lesz, azzal is találkozni fogok és minél számosabban vannak, a kikre ilyenkor számolhatok, annál örömebb gondolok a bálra. Napokkal, hetekkel elébb rendeztetem már magamban az órákat és perczekeket, hogy igazságos legyek az osztályban, senkit meg ne rövidítsek, fájdalmas visszaemlékezéseket ne okozzak, és mindezt csak az estélyek és reggélyek segítségével lehet elérni és illetőleg kikerülni. Itt vannak az előleges találkozások, az érdekes ismeretségek; itt tudjuk meg, ki hogy tánczol, jól, jobban és legjobban, amaz meg nagyon rosszul, azért mégis kedves egyéniség, finom társalgó, ügyes ujságoló, vagy éppen olyan szellemdus ember, hogy még a bókot is ki lehet tőle állni. Látni való tehát, hogy az estélyek felette fontos tényezők a magán- és társaséletben és — hogy is voltunk velük az őszön? Nem is lehet szólni róla fájdalom nélkül. Imitt-amott egy, azután hosszú szünet; azután ismét imitt-amott egy, és utána reá újra hosszú szünet, egyiktől a másikig fél Európát bizvást beutazhattuk volna; mondják, az idő végett, holott éppen megfordítva, éppen a rossz időben kétszeresen kellemes az estély, valószínű jótékonyosság, kifogunk az időn, jókedvet mutatunk neki és attól maga is fölvidul, a mint ezt mindnyájan tudjuk, a hölgyekről, a kik éppen azért az élet fűszere, mert nehéz időben is olyan vidámok tudnak lenni, a mi aztán az egész többi világot is fölvidítja.

És azért ok nélkül hibáztatjuk e részben az időt, mely egész ártatlan e dologban; ennek úgy is elég van a rováson, ne tetézzük meg bűneit; hanem — bocsánat őszinteségemért — ebben a részben a hölgyek a hibások; nem érvényesítik most eléggé drága istenadományait, kissé nagyon is maguknak tartogatják szeretetreméltóságukat; bizonyára azt hiszik, hogy tartoznak vele ez férjének, az atyjának, amaz meg tudom már én, kinek, holott ez nagy számtani tévedés. A takarékoság minden esetre nagy erény, kincset érő tulajdon, de csak a szeretetre méltóságig, azon túl — emlékeztet az olyan gazdasszonyra, a ki csupa munkaszeretettől soha se néz a tükörbe. Kedvessé tenni az életet, szintén gazdasági törvény, kivált mikor, mint az estély, jóformán

semmibe sem kerül; ma ő az én vendégem, holnap meg megfordítva, a jókedv pedig, a mit én is, ő is, valamennyien haza hozunk onnan, tiszta nyereség, és pedig nagy, mert felvidítja a lelket, megóv a vénüléstől, kedvet csinál a munkára, szóval szeretjük az életet, ha még olyan is, a milyen; — estélyeket tehát, hölgyeim, egyszerű, fényűzés nélküli estélyeket, de estélyeket; ha nem lesz is más kedvességük, csak hölgyek legyenek jelen, már meglesz nekik legfőbb kedvességük.

A mint tehát mondám, már-már busulásnak adtam fejemet, már-már azt hittem, hogy farsangunk sem lesz, vagy a mi még rosszabb, lesz farsang, de tánczvigalmak nélkül. Sajnáltam magamat, sok fiatal hölgyeinket, és egy kicsit a sok szegény embert is, a kik a mi jó kedvünkből élnek, és tessék elhinni, hogy van mit sajnálni rajtuk, mert sokan közülök nagyon szegények. E napokban éppen jókedvemben voltam, mondom, szerzek magamnak valami rendkívüli időtöltést, elmentem a Teréz-város legféléresebb utcáinak szegényes házaiba, és — dehogyan beszélem el, mit mindent ott láttam! Már maguk a házak is olyanok, mintha az idő elfeledkezett volna róluk; egyiknek az ablakba csüng a teteje, a másikkal semmi teteje nincsen, a harmadik meg nem is ház, hanem csak földalatti barlang; a falakból éjjel-nappal csorog a víz, a padmaly deszkával van betákolva, egy hosszú folyosóformából áll az egész és ebben laknak a jó Isten mondhatná meg, hányan, ha ugyan a jó Isten háta mögött nem volnának. Össze-vissza vének és gyermekek, férfiak és nők, az öregek egytől-egyig haloványak, a gyermekek meg egytől-egyig földszinűek és mindannyian munkaképtelenek; miből élnek ezek? Én nem tudom, és a mint szavaikból kivettem, ők még kevésbé. Éppen ebéd ideje levén, volt alkalmam meggyőződni, mennyi luxust fejtenek ki az emberek az evésben. Itt egy krajczárból három személyre való ebéd került ki, egy anyáé, két gyermekével. Burgonyát vett rajta, hármat kapott egy krajczárért; mind-egyikre egy jutott, az anya vak volt és kötéssel tartja fenn magát és két gyermekét. Ha szorgalmasan dolgozik, 10 krajczárt keres napjában, néha kevesebbet, de többet soha. — Hát nincs férje? — kérdém, mikor künn voltam, egyik lakótársától, és — De hogy nincs! — válaszolt az öreg asszony. — Csakhogy mióta megvakult, feléje se néz, — annak pedig már két éve. Ilyen nagy a ayomor a fővárosban, a nyomorból aztán kelnek ki a bűnök, egyenesen a bűnök kevesbitésére szolgálunk tehát, midőn a szegénység javára tánczolunk, milyen szép és nemes tehát mentül többet tánczolni ilyen czélokra, — és ez az, a mi engem nagy aggodalomba ejtett.

Növelte még aggodalmamat az a körülmény, hogy azok a nemeslelkű hölgyek, a kik évek óta a jótékonyágnak szentelték istenáldott idejüket, ez őszszel nem igen hallattak magukról. Talán bizony belefáradtak már? Nem csudálnám, a kőhordás nem olyan nehéz munka, mint némely szivet könyörületre indítani; de ha ők nem végzik, ki áll majd helyükbe?

Ettől az aggodalomtól azonban, hála Istennek, most már megmenekültem. Dehogyan nem végzik ők ezt a munkát, dehogyan nem áldozzák föl nyugalmukat és kényelmüket a jó ügyek szolgálatában! Lesznek az idén is tánczvigalmaink; ők, ama nemes

lelkü hölgyek rendezik. az általuk gyámolított jótékony célokra, azután a többi fog következni; akármilyen legyen tehát az idő, a tél vigalmai ellen nem lesz panaszunk.

Első táncvigalmunk már e héten lesz, a Katalinok tisztelőjére. Ezt a nőiparegylet rendezi és a készülődések után, mik e vigalomra folynak, bizton állithatni, hogy még mindig Árpád vére foly ereinkben. A hol csak e napokban megfordultam, a társaskörökben mindennütt e vigalom foglalta el a szép elméket és szíveket; lesz tehát mit ujságotnom felőle annak idején, de megis érdemli az egylet, hogy igaz szívünk szerint jól kimulassuk magunkat érte. Az a nyomor, melyről fentebb csak kicsi, halvány képet adtam, leginkább azért pusztit így testeket-lelkeket, mert az illetők a mi munkához értenek, azt nem fizetik, még kenyeret sem kereshetnek mellette elegendőképen; a mit pedig fizetnének, olyan munkához meg nem értenek, nem volt alkalmuk olyast megtanulniuk. Borzasztó a tanulatlan férfi sorsa és még százszorta borzasztóbb a tanulatlan nő sorsa. Ezt is, azt is elpusztítja, de míg a férfinak csak a nyomorral, a nőnek még a szívátkos démonaival is meg kell viaskodni; míg a férfinak a sorssal való küzdelem új meg új erőt ad, a nőt a szégyen mindig mélyebbre és mélyebbre taszítja alá, milyen nagy, milyen kimondhatlan nagy jótékonyosság tehát a nőipar-egylet! Csak meg kell azt nézni, hogyan tanulnak ott a lányok, az egyik teremben ruhát szabni, a másikban gépvarrást, a harmadikban könyvkötést, a negyedikben keztükészítést és rajzolni, az ötödik, hatodik és hetedik meg iskolatermek, a hol a növendékek ipar- és kereskedelmi pályákra képeztetnek, és mindannyian szegényebb sorsú leánykák. A templom nem nagyobb szentség ezeknél a termeknél, bár csak minél többen mennének oda uraink és urhölgyeink közül, és meglátnák, ha nem-e mint a buzgó imádságtól, úgy fölmelegedik ott a szívük. A merre fordulunk, mindenütt istenképekkel találkozunk a tekintet, itt a szegényeket tápláló, ott az erényben erősödő, amott meg a lelket megvilágító isten képeivel, — édes öröm a jótékonyosság, a mely nyomoron segít, de kétszerte édes az a jótékonyosság, mely a nyomortól megóv, és ezt tüzte ki magának a nőiparegylet. E napokban az ország minden városát és intézetét támogatásra kéri föl az egylet; nézzék csak, hogy mi célból kéri ezen támogatást, és hogy már eddig is ugy szólván, üres kézzel mit tett már, akkor bizonyára sükere is lesz kérelmének.

A második és harmadik, melyek vigalom rendezését elhatározták, a gazdasszony- és a Valeria-egylet; ez utóbbi részéről mult vasárnap volt ez iránt az első értekezlet, és bizonyára ez is, az is nagyon látogatott lesz, mert kipróbált nemeslelkű urnők buzgólkodnak körülötte.

Fényes ünnepélyünk is volt mult vasárnap, a jó izlés és gyöngéd érzések égyik temploma, a zeneakadémia megnyitásának ünnepélye. Angyalok nyelve a zene és ezt a nyelvet fogják itt tanítani, olyan szellemek, a kik már annyiszor elmondták a világnak, hogy mit és mikép beszélnek az égben: Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, idős Ábrányi Kornél és más jelesek. A megnyitási ünnepélyen jelen voltak Trefort miniszter, gróf Karácsonyi Guidó, gróf Zichy Géza, báró Podmaniczky Frigyes, továbbá Kárffy Titusz, Szász Károly, Mészáros és Ribáry miniszteri tanácsosok, az irodalom és művészet számos előkelő képviselői, az új intézet növendékei és nagy közönség. Az ünnepély Kölcsey Hymnusával vette kezdetét, melyet a nemzeti színház énekkara adott elő. A megnyitó beszédet nemzeti zenénk kosorus Nesztora, Erkel Ferenc, a zeneakadémia igazgatója olvasta föl, előadván az akadémia célját és éltetvén azokat, a kik azt létrehozni segítették: a királyt és Trefort minisztert, valamint Liszt Feren-

czet, a ki félre téve világhírét, ezentul ez intézetnek szentelendi lángelméjét. Azután Maleczkyné-Ellinger Józefa asszony Mozart „Ibolya“-ját és Gounod „Szerenád“-át énekelte, Dubez jeles hárfásunk Liszt „Ave Mária“-ját és ugyanezen mester egy magyar átíratát játszta, Odry idős Ábrányi Kornél „Magyar dal“-át énekelte, azután Ruhelf gondorkásunk Volkmannak — a ki szintén jelenlétével diszitette az ünnepélyt — „Romanz“-át adta elő, és végül az énekkar a „Hymnus“ második versszakát énekelte, ezzel vége volt az ünnepélynek és a közönség azon édes tudattal távozott, hogy hazánk újra egy nagy lépést tett előre a közművelődésben, alapját vetvén meg a zenének, a mi szívet nemesít és lelket fölvidít; — innen van az, hogy a nők ugy szeretnek dalolni.

És a szívbeli nemességről szólva, a mi kissé más, mint a börczén szerzett nemesség, nem hagyhatom fölemlitetlenül, hogy e napokban egy felsőbb lánytanoda nyílt meg fővárosunkban, tisztán csak abból a célból, hogy leánygyermekaink olyan kiképeztetést nyerjenek, a milyenre a nőnek, bármily állásu legyen is, szüksége van. Ez az egyetlen cél, a mit ez intézet magának kitűzött, az egyetlen ok, a miért megnyílt, és a ki azt megnyitotta és benne személyesen a tanítást végzi, az egy magas rangú hölgy: De Gerando Antónia. Főláldozza kényelmét, napestig fáradoz gyermekekkel, hogy a művelt nők számát szaporítsa hazánkban! Ritka példája a magas gondolkodásnak, a nagy áldozatkészségnek és a hazaszeretnek.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Királyné ő Felsége névnapját) mult pénteken ülte meg fővárosunk és az ország. A hivatalos lapok azt irták, hogy az nap a templomokban imádkoztak ő Felsége hosszú életeért, a törvényhozó- és egyéb testületek hódolatukkal járaltak ő Felsége elé, a miniszter- és egyéb elnököknél diszebéd volt ő Felsége tisztelőjére stb.; de nem kell azt szó szerint venni; mert valójában ugy történt, hogy minden jó magyar szív imádkozott az nap a haza édesanyja hosszú és boldog életeért és minden hü magyar házban szeretet- és hódolatteljesen beszélte el minden szüle gyermekeinek, milyen istenáldott szive van a haza édesanyjának és mennyire tündökölni fog az ő emléke századok és századok mulva a haza egén és milyen boldogság ő nekünk és azért minden szív egyformán esdett az nap az ég urához, hogy még sokáig tartsa meg őt nekünk!

* * (Király ő Felsége) e hó 19-dikére, királyné ő Felsége névnapjára Gögöllőre érkezett, s ha valami fontosabb esemény közbe nem jő, mely ő Felségének Bécsbe menetelét tenné szükségessé, egész karácsonig Magyarországon fog maradni.

* * (Ő Felsége a király) jótékonyágát bizonyítja az alább közlött kis statisztika. Ő Felsége a mult évben segélyképen saját pénztárából 1 572,000 frtot osztott ki. Ezenkívül az általa adományozott állandó kegyadományok összege évenként 734,000 frt, köz- és jótékony intézetekre, valamint templom-építésekre 212,000 frtot, irodalmi és művészeti célokra pedig 143,000 frtot adott. Itt méltán elmondhatjuk. „a számok beszélnek.“

* * (Jótékonyág.) Király ő Felsége a szentai római katolikus hitközségnek templomépítési költségek fedezésére 200 forintot és a rózsahegy önkénytes tűzoltó-egylet részére 100 forint segélyt adományozott. — Királyné ő Felsége a budai ének- és zeneakadémia részére 100 frtot adományozott. — Tiszta Kálmán miniszterelnök a „Magyar Gazdasszonyok“ egyesülete árvaházának építési költségeihez 1000 forinttal járult.

— Gróf Zichy Pál Ferencz a laki pusztá tankötelesei számára saját költségén egy megfelelő iskolaépületet emeltetett s egy szépen díjazott tanítói állomást szervezett. — A v a r a n n ó i községi iskolának gróf Hadikné ötszáz forintot adott.

* * (Rózsás napló.) Dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár s kitűnő tanzaki író e napokban tartotta esküvőjét Csengery Antal bájos és szelleműs leányával: Olgával. — Horn Vilmos budavárosi tisztviselő a napokban váltott jegyet Egan Julia kisasszonnyal. — Lócsai Gyula vasuti hivatalnok e hó 12-dikén vezette oltárhoz Pogány Julcsa kisasszonyt. — Fleischmann Ede váci derék iparos e hó 23-dikán vezeti oltárhoz Pap Amália kisasszonyt. — Belicza József budapesti tanító Eckermann Hermína kisasszonyt, egy derék budai polgár kedves leányát jegyezte el. — Balassa-Gyarmaton a „Nógrádi Lapok“ szerkesztője: Harmos Gábor jegyet váltott Baross Lenke kisasszonnyal. — Debreczenben e napokban volt Baróthy László nagyváradai ügyvéd s Bészler Jozefina kisasszony esküvője. — Beke László, a „Gömör“ szerkesztője s a megye buzgó tisztviselője e napokban lép házasságra Rimaszombatban a város egyik kedves fiatal hölgyével: Samarjay Mariska kisasszonnyal. — Debreczenben múlt vasárnap volt Baltazár Győző miniszteri hivatalnok és Halassy Nelli kisasszony esküvője. — Orosházán Székács Zsuzsána kisasszonyt, Székács József pusztá-szent-tornyai birtokos leányát, Lavatka Béla szarvasi fiatal gyógyszerész e hó 9-dikén vezette oltárhoz. — Békés-Csabán e hó 8-dikán volt Literáty Ödön fővárosi fiatal ügyvéd esküvője a kedves Kádas Etelka kisasszonnyal. — Debreczenben e napokban volt Sztrunar György szentgyörgyábrányi állami tanító esküvője, Miskolczy Ottilia kisasszonnyal.

* * (Az országos nőképzőegylet), e tevékeny és buzgó egylet nagy ezüst sorsjátékhozása jövő évi márcziushó 31-dik napján halaszthatatlanul meg fog történni. Ez egyletnek még sok el nem árusított sorsjegye levén, e körülményre irányozzuk a pártfogó közönség figyelmét. Egy sorsjegy ára 50 kr. A kijátszandó 5000 frt értékű ezüstnemű Granichstaetten aranyműves kirakátaban látható. Sorsjegyek kaphatók: grófi Teleky Sándorné (szervitater 1. sz.) és Gönczy Pálné (széna tér 6. sz.) urhölgyeknél, Sztupa György ur gyógyszerzetárában (széna tér) és Granichstaetten aranyműves kristóf-téri üzletében.

* * (A gazdasszony-egylet) választmánya elhatározta, hogy farsangon ismét rendez nagy álarcos bált s a rendező bizottság elnökének Braun Lajosné urhölgyet kérték föl. A választmány köszönettel fogadta báró Weinckheim Béla ezerforintos adományát, gr. Szapáry Gyuláné nemes ajánlatát, mely szerint az árvaház terveinek készítéseért járó díjat sajátjából fogja fedezni s több kisebb adakozást. Az új árvaházba a növendékeket már e hó közepén áthelyezték a pávaszigetről. Egyik árva növendéket: Schopper Terézt a budai állami tanítónő-képezde ingyenes tanítványai közé vették fel.

* * (A „Mária Valéria“ egylet) e hó 10-én tartott választmányi üléséből a következő érdekes adatokat vesszük. Az egylet által fenntartott népkönyha a nyári idény alatt is igen látogatott volt. a mennyiben aprilhó 1-től november 1-éig összesen 25,085 adag osztatott ki, és pedig pénzért 22,681, ingyen 2,404 adag, szegény beteg nők és kis gyermekek közt. A népkönyhában a bevétel 2,258 frt 10 kr, kiadás 2,371 frt 68 kr. volt; hiány 103 frt 58 kr, melyet az egylet fedez. A cseléd-menházat illetőleg bizottság küldetett ki, egy terv kidolgozása céljából, mely szerint a menház keresettebbé legyen. A cselédek szokásos megjutalmazása az alapszabályoknak a miniszteriumtól való le-

érkezéseig elhalasztatott. — Az egyleti tőkének gyarapítására a múlt idényben oly fényesen sikerült tombola vagy bazár megújítása határozatott el, és ennek rendezésére bizottság is lett megválasztva, mely következő urhölgyekből áll: Schnierer Aladárné, Pechata Gyuláné, Szentkirályi Albertné, Devis Paulina, Hausner Károlyné, Horváth Lajosné, Kleiner Árminné, Vadnai Károlyné, Kohn Adolfné, Böke Gyuláné, Veimann Fülöpné, Hatesek Miksáné, Smidt Tituszné, és Kakuja Lajosné.

* * (A gyermekmenhelyben) tiz hónapon át (október 31-dikéig) 180 gyermek élvezte az egylet jótékonyosságát, százege a múlt évről maradt s 70-et vettek föl tiz hónapon át. Egészen ingyen 18-at, részben a szülék költségén 13-at, jöltevők költségén 35-öt, hatósági költségén 124-et ápoltak. Az egyletnél, keletkezése, vagyis hatod félév óta 424 gyermek kapott menedékhelyet. Jelenleg 108 gyermek élvezi az egylet jótékonyosságát. Az ápolási napok száma havonként meghaladja a háromezretet. Harminczhatan a kis főutczai intézetben, 61-en egyleti felügyelet alatt a fővárosban s 11-en vidéken vannak elhelyezve. Ez adatok mutatják, mennyire méltó ez egylet a nagy közönség áldozatkész gyámolítására.

* * (Az első zenekari hangverseny) szerdán volt a vigadóban, első és egyszersmind utolsó, annyira üres volt a terem; mondják, hogy Dunkl vállalkozónak ez egy este is 600 frt vesztet hozott és nem is kér többet belőle. A közönség meg azt mondja, hogy ebben a pénzsűk világban gondosabb műsort kellett volna összeállítani, nem csupán Reinekét elhozatni, a ki nagy zeneköltő ugyan, de ez magában nem elég. Így egyik a másikat okolja, és a zene bánja meg, nem lesz több zenekari hangversenyünk!

* * (A zenekedvelők termében) múlt szombaton volt a negyedik hangverseny. Volkmann „Szerenád“-ját a vonós zenészek adták elő, Dárdai Ernesztina Mercadande egy ariettáját énekelte, Bély Hermin és Kopp Luiza kisasszony pedig Rossini „Velencei regatta“ kettősét; a záradékszámot Mendelssohn „Krisztus“-a képezte, melyet a férfi-és női karok adtak elő zongorakísérettel, a magánrészekben Graf L., Noszeda Gyula és Eibenschütz D. közreműködésével. Az előadást vidám vacsora és még vidámabb táncz követte.

* * („Petőfi Sándor arczképe“-t,) melyet Orlay Soma természet után festett és mely jelenleg a muzeumban van, a jeles festő körrajzban lemásoltatta. A nyomás tiszta, világos és hű vonásokban mutatja be az arcot és a lakot, úgy, hogy ez a lángeszű költő legsikerültebb 1848-diki arczképe. Kőre rajzolta Marastoni, nyomtatta Haupt és Czeiger Bécsben. Ára 1 forint 50 krajczár.

* * (Jókai Mór) új színművön dolgozik, melynek főalakja a hirneves angol költő: Milton leend. A mű megírására a meiningeri társulat egyik kitűnő tagja, Weilenbeck kérte fel. E férfiú már évek óta vak, de lelki ereje legkevésbé sem csorbult. Új s új tanulmányokat tesz s legközelebb arra törekszik, hogy vak férfiakra vonatkozó szerepekből alkosson magának egy állandó műsort. Alakja, mely Egressyre emlékeztet s hangja, mely Lendvayéhoz hasonlú, valamint előadása kiváló szereplővé teszik őt. Milton is ezen állandó alakjai közé tartoznék. Jókai színművét Dux Adolf fordítja le német nyelvre. Alkalmilag megemlítjük, hogy Jókai legújabb regényét „Egy az isten“-t szerb nyelvre is lefordítják. A fordító Hadzics, s Matica titkára.

* * (Horn orvosai), névszerint dr. Kovács Endre királyi tanácsos, dr. Korányi és dr. Wagner egyetemi tanárok, továbbá dr. Reinitz József, dr. Decsényi és dr. Weisz Jakab, kik az elhunyt államtitkárt betegsége alatt gyógykezelték, az őket illető tiszteletdíjról a család javára lemondtak.

*** (A Horn Ede) családja segélyezésére alakult bizottság felhívást bocsátott ki, mely meleg hangon emlékezik meg az elhunytak érdemeiről és ecseteli hátrahagyott családjának sorsát. A főhívást a bizottság nevében Klapka György, Bródy Zsigmond, Deutsch Samu, Falk Miksa, Jókai Mór, Neuwelt Ármín, Ráth Károly főpolgármester, Schossberger Henrik, Schweiger Márton, Urváry Lajos és Várady Gábor irták alá. E célra szánt adakozások elfogadtatnak a hazai lapok szerkesztősegeinél és egyszersmind gyűjtőivek bocsátatnak szét, melyek az aláírt összeggel együtt — az ellenőrzés céljából azonban mindenestre ez évi december végeig — a bizottsági pénztárnokhoz (Deutsch S. testvére és társa, 3 korona-utca 1. sz. a.) beküldendők. Aláírási iverk kaphatók a fenn megnevezett bizottsági tagoknál.

** (Az „Apollo“) zeneműfolyóirat novemberi füzeté megjelent. Tartalma: „Három híres magyar nóta Biharitól („Mikor a pénze elfogyott,“ „Primatiális nóta,“ fris magyar,) zongorára átirta Wachtel Aurél; „Pericole,“ francia négyes Offenbach hasonló című operette-je után zongorára szerkeszté Nagy Béla, „Réverie,“ zongora és hegedűre szerzé Bella János Lipót; „Felőltözöm fehérbe,“ kedvelt népdal, ének- és zongorára átirta idősb Ábrányi Kornél.

** (Az operaházra) a sugárutat építő társaság 250,000 frtot ajánlott föl, de fizetni csak akkor akart, ha a hováépítés felül bizonyossá lesz. Az összeg lefizetésére nézve most következő megállapodás történt: ötvenezer forintot azonnal kifizet, százezeret a jövő év közepén, az utolsó százezeret pedig a jövő év végén.

** (Színház.) Csalódtak, a kik a „Végzet hatalmá“-nak rövid életet jóstak nálunk; szombaton legalább második előadását a közönség gyönyörrel nézte, és szívből osztogatta a tapsokat majd valamennyi közreműködőnek, olyan szépen és összevágólag ment minden. Egy kicsit rövidítették is rajta, a mi szintén előnyére vált. — Vasárnap pedig a „Vindsori vig nők“-et adták, Nicolainak ezen igazi vasárnapi operáját, mert a „magas“ és „alsó“ közönség (csak hogy itt megfordított értelemben, mint az életben) egyaránt gyönyörködni valót talál benne. A vig nőket Balászné és Kvassayné jelesül játszták; Nádayné, mint minden szerepében, olyan kedves volt most is; Annát adta. A férfi-szerepeket Kőszeghy, Maleczky, — ki ma különös jókedvvel játszott, — Szalay, Láng és Tallián játsztották, mindannyian derekasan állva helyüket. Fentont végre Udvardy énekelte; kísérlet volt, a mi igen jól sikerült. — Szerdán a „Hugonották“-at adták, és Perotti ur harmadszor és utószor játszott ez este Raul szerepében, és most is csak azt látta benne a közönség, a mit eddig. Sok tapsot kapott ma is, játékában azonban több a tűz, mint a művészet. Ellingerrel hang tekintetében nézve távolról sem mérkőzhetik. Az a hír tehát, hogy szerződötteni fogják, minden esetre kacsza volt. Különben kitűnő volt az előadás. Nagyné Benza Ida ismét teljes birtokában van hangjának és azért éneke most olyan megragadóan szép, hogy a szívnek minden sziporkányi kis érzése gyönyörrel telik el tőle, és énekével egyformán nagy az ő játéka. Odry S. Bris szerepében szintén gyönyörűen játszott és énekelt és Maleczky Nevers, valamint Kőszeghy Marcelli szerepeiben méltó osztályosai voltak e szép estnek. — A drámai esték közül pedig a „Gyöngéd rokonok“ érdemelnek e héten különös megemlítést, mert új színi jelenséggel ismerkedtünk meg benne. Sántháné Gál Irma, a színi képezde egykori növendéke ez. Thusneldát adta, a körülményekhez képest, mint mondani szokták, igen szépen. Szép arc, szép szem, szép alak, szép felfogás, szép érzés, egy szóval minden, a mi a deszkavilág sü-

kereihez szükséges, a gyakorlottságot kivéve, a mi azonban onnan van, mivel a ki először lép a színpadra, annak rendesen nem igen van gyakorlata. Ezt a hiányt tehát most már könnyű lesz pótolnia, csak alkalom nyíljék hozzá. Az előadás maga kitűnő volt. A vén lányokat Prielle és Szathmáryné, ez a két plánetá a színi világban, adták, és Lendvayné és Paulayné szintén kitűnően játsztak; a férfiak közül Feleki újra igazolta a régi mesztet, és Náday annyira jelesül ábrázolta ismét a haszontalan diákot, a színpadon, a mint ez már természetévé vált és Szigeti Imre, Halmy és Körösmezey szintén dicséretesen töltötték be helyüket.

** (A népszínházban) két új operettet adtak e héten, többször egymásután, „Ide Medor“ az egyik, és „A saint flouri róza“ a másik, és mind a kettő olyan, a milyent a nagyvárosok léha világa szeret. Az elsőben a házassági viszony kalandok tárgyává tétetik, azért mi nem is foglalkozunk vele; mert előttünk a házasság élet templom, a melyben lehetnek boldogok és boldogtalanok, de a szentséget gúny és tréfa tárgyává tenni erkölcsellenesség. A másik kedves kis darab volna, ha egy pár vastag helyet kihagynának belőle. De a nagy közönség nevet rajtuk és akkor természetesen az ilyen színházak igazgatóinak is tetszenek. Azért csak annyit mondok felőle, hogy Soldosné, Kápolnai és Solymosi igen szépen játszanak benne.

** (Irodalom.) „Nők naptára és háztartási jegyzőkönyve“ fog megjelenni Székes-Fehérvártt a jövő évre. Szerkeszti Horváth Böske, kiadja Számmer Imre. Csak nők dolgozatai lesznek benne, ugymint: Büttner Lina, Bulyovszky Lilla, Büttner Julia, Hajnalka, Szokolay Hermin, Szentmary Julia és a szerkesztőnő dolgozatai. A hét-nyolcz ives naptár december elsején jelenik meg s 60 krral lehet rá előfizetni. Bolti ára 70 kr lesz. — „Költémények“ cím alatt Dengi János egy kötet költeményeire kirdet előfizetést, 1 frtjával. Az előfizetési főhívás lapunk mai számához van mellékelve és ajánljuk azt olvasóink szives figyelmébe.

** (Vegyesek.) A központi Fröbel-nőegylet mult kedden nyitotta meg ötödik gyermek-kertjét a soroksári utczában, 30. sz. a. — A terézvárosi állami tanítónőképezde alelnökévé Ballagi Mór tudor, az igazgatótanács rendes tagjává Havas Ignác tudor, póttagul pedig Tokaji Nagy Lajos neveztetett ki. — A honvédmenházra októberhóban 366 frt 59 kr. folyt be; a menház tiszta vagyona jelenleg 39,783 frt 28 kr. — Az Izsó-bizottság gipszbe önteti a „Busuló juhász“-t. Egy példány ára csak tíz forint lesz. A szép szobor másolatát a kaszínók, egyletek s a műszerető egyesek bizonyára meg fogják szerezni. — Báró Sennye Pál betegsége, mint sajnálattal értesülünk, oly mértékben rosszabbá vált, hogy egy időre el kell hagynia a fővárost. Karlsbadba kell mennie gyógyvizhasználatra. — Klapka tábornok családja látogatására Franciaországba utazott. — Hermann tanár, ki most a bécsi komikai operában ad bűvészeti estélyeket, december 6-dikán 8-dikán és 10-dikén a vigadó nagy termében rendez olyanokat. — Az egyetem könyvtárát már áthelyezték az új épületbe. Az átszállítás nehéz munkája ép harmincz napba került, Horváth Árpád felügyelete alatt. Mikor nyitják meg a közhasználatra, arról még nem értesültünk. — Az új vidéki szerb színház játérendjében a magyar szépirodalom huszonhárom színművel van képviselve. — „Die Lauterbacherin“ ez címe Hafka Károly ur egy zongora-szerzeményének, mely Tábornszky műkereskedésében jelent meg. — Gotschlig József és Dietrich Emil leves- és thea-intézetet nyitottak a fővárosban, az alsó néposztályok számára, kis-ákcáz ut-

cza 49. sz. Egy adag jó bab- stb. leves 3 kr; egy adag thea 4 kr. Reggel, délben és este mindig friss levestel szolgálnak.

** (Halálozások.) Nagy részvétet ébresztett a fővárosban Okolicsányi Györgyné, született Székely Johanna asszony halála. A széles körben ismert és tisztelt urhölgy még csak 50 éves volt és számos tagból álló gyászoló családot hagyott maga után. — Elhunytak továbbá: Alpári Abonyi István, nyugalmazott magyar királyi helytartótanácsos, 1848 diki országos képviselő, e hó 10-dikén. — Timár János debreczeni színész neje, született Roth Erzsébet. — Budapesten Chalér Miklós francia nyelvtanár, 64 éves korában. — Budapesten Mihályfi Mária kisasszony, 27 éves korában. — Lippán Krasznay Pal honvéd-alezredes neje, született Györfly Polixena bárónő, 46 éves korában. — Nagyváradon Csomák Emánuel kanonok 82 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

November 20-dikán: „A végzet hatalma.“ — November 21-dikén: „A lelencz.“ — November 22-dikén: „A házastók.“ — November 23-dikén: „Fekete domino.“ — November 24-dikén: „Stuart Mária.“ — November 25-dikén: „Aida.“ — November 26-dikén: „A kísértés.“

Divattudósítás.

A jókor beköszöntött ős az ő hideg szelével és egyéb alkalmatlan kíséretével az embereket is hamarabb hajtotta társas körökbe, bent a vidám, otthonias és kényelmes helyiségekben keresvén és találván szórakozást és kárpótlást az elszunnyadt természet virágos élvezeteiért. Hangversenytermek, színházak és társas összejövetelek most azon alkalmak, a hol az emberekkel együtt az új divat is bevonulását tartja. Nézzünk tehát néhány újdontat új öltözéket, melyeket műértő tekintélyek a jelen időnyben mint legszebbeket nyilvánítottak.

Egy szép világos kék vignogne ruha alja hat centimetryi széles sötétebb bársonycsíkokkal van rézsut diszítve, ugyanilyen a nagyon feszesen hátra huzott tünique diszítése, valamint a hátul látható, hosszan leomló szárnyak is. A vértés derék is kék bársonnyal van beszegve. A test felső része, szűk ujjával és elől-hátul hegyes derekával, egész középkori benyomást tesz.

Mint kisebb társaságokba való ruhák a feketék az idén is nagyon kedveltek, a miért is két új formájú fekete ruhát mutatok be t. hölgyeinknek. Az egyik ruha sima ékben (princesse) volt szabva, két oldalt egy-egy sor gombbal és a közepén széles fekete selyem paszománttal diszítve, arannyal keresztül szöve, az arany szálak közt pedig még kék aczélgöngyök is beléhimeztettek. Az ujjakon szintén az ilyen paszománt képezett széles hajtókát. Az egész szoknyán fekete- aranyos vastag zsinór van keresztülkötve, melynek azon feladat jutott, hogy a derékhoz egy szép kis táskát erősítsen, mely fekete bársonyból készült, gazdag arany himzéssel. E táska nagyon hasonlít azokhoz, a melyekből istenben boldogult nagyanyáink unokáinknak annyi kedves és jó ajándékot tudtak elővarázsolni. E ruha nehéz failleből készült. A második is ugyanabból a szövetből készült, de bársonydiszítéssel és szintén tünique nélkül. E ruha előre való szélei alul keresztbe fogott rakott ráncokba vannak szedve, elől pedig hét nagy fekete bársonyesokkal diszítve. A szoknya hátrésze egyetlen egy széles négy rét ránczot képez, mely egyszersmind az uszályt is képezi, és e szérint az uszály szintén igen keskeny. Az ujjak fekete bársonyból vannak, elől pedig öt bársonyesokor van, mintha ezek tartanák össze a ruha derekát.

Szép ruhákhoz viselt finom csipkeneműek között a fehér és fekete guipüre a legdivatosabb. A ruha kerek vagy hegyes kivágásai, az ujjak, a vértés derekak körül, valamint a szoknyán leginkább csipkével találkozunk. Azon csipke, melyet ügyes női ujjak maguk is képesek előállítani, tudniillik a renaissance-guipüre szintén a kedvelt diszítések közé tartozik. Az igazi velenzei és XIII-dik Lajos korabeli francia guipüre olyan drága, hogy ritka hölgy szerezheti meg és azért a legkedveltebb foglalkozás közé tartozik most a csipkekészítés.

Fájdalom, már a gyermekruhák sem mentek a csipkétől és az arany és ezüst zsinóroktól. Ime, leírunk egy ilyen gyermeköltözéket, melyet legközelebb volt alkalmunk látni. Az egész fekete bársonyból készült; a kis lebentüös derék három sor aczélszínórral van körülvarrva, és hátul széles nehéz selyemszalaggal hátrahuzva. A rövid bársony szoknya nagy, ujjnyi széles fehér guipüre csipkével van diszítve, a csipónél pedig egy vörös selyem vállszalaggal (echarpe) keresztülkötve, melynek végei oldalt csüngnek alá.

Számrejtvény.

Vitályos Gergelynéől.

23. 2. Szép a tél, ha ez bőven van,
19. 3. 15. Könyvekkel fejthető jobban.
28. 4. 9. Vadászok is ritkán látják;
6. 12. 13. 4. 11. Jó gyermekek nem kinozzák.
22. 24. 26. 19. 22. Fákon van s örülsz, ha veszed,
18. 10. 14. Repül s mint czimert nézheted;
5. 27. 15. Mezőn, réten, vadon terem,
17. 21. 25. Ilyentől az Isten mentsen.
20. 16. 8. 7. E nélkül élet nem lehet,
1—28. Ezt meg tanítja az élet.

Megfejtési határidő: deczemberhó 18-dika.

A f. é. 43-dik számban közlött rejtvény értelme:

Népszínház.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Csima Vincez Petronella, Éhen Gizella, Erdensohn Emilia, Hancsok Bittera Natalie, Kovács Emma, Gedeon Gáspárné, Destek nővérek, Muharos Mária, özvegy Beálló Erzsébet, Müller Veroniká, Kanizsai Nagy Etelka, Popovics Irma, Schneider Ilona, Moesz Gézané, Boda Sándorné, Ströcker Anasztázia, Korik Zsófia, Mannó Hevera Mariska, Fodor Erzsé, Devich Ferenczné, Csonth Dénesné, Ónás Anna, Ács Nagy Ágostonné, Hodlicska Béláné, Malatinszky Kálmánné, Gáldy Mariska, Madarász Luiz, Soltész Emilia, Beniczky Ilka, Földváry Jolán, Maár Anna, Losonczy Kamilla, Horváth Sándorné, Szücs Nagy Irma, Diószeghy Mariska, Simon Juliska, Baskay Hermin és Etelka, Ország Riza, Mátray Aranka, Radocsay Amália, Ferenczy Miksáné, Tóth Sándorné, Nagy Matild, Kubinyi Irén, Pap Erzsébet, Márkus Eleonóra, Csiki Róza, Jancsó Terézia, Hidegh Jolán és Margit, Zalka Ida, Jóó Gizella, Katona Mária, Kiss Irén, Tóth Anna és Lenke, György Amália, Vukovich Karolin, Kelecsényi Emma, Csák Julia, Hertelendy Szilárda, Bárány Olga, Gomba Erzsike, Jakabfy Sándorné, Molnár Mihályné, Illyés Eszter, Novák Luiza, Végh Etelka, Beszédes Gyuláné.

A 42-dik számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Madarász Luiz, Soltész Emilia, Horváth Bella.

Igazítás. A lapunk mult számában megjelent költemény szerzőjeül tévedésből Reviczky Bay Ilka név szedettet, Reviczky Gyula helyett. E szedői hibát egyébiránt már a mult számban, a „Tartalom“-ban is kiigazítottuk.

Tartalom.

Boja Gergely. — Utolsó táncz, Ábrányi Emiltől. — Egyetlen orvos-ság, Szegfi Mórtól. — Szellem-idézési nyegleség Amerikában. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítókon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Boja Gergely arczképe és előfizetési fölhívás Dengi János „Költeményei“re.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

ditó sorokkal kíséri a királynő kéziratát. A királyasszony fényes példája ezen intézet érdekében már követőre is talált. Sina született Ghika Iphigenia bárónő nevezett intézet részére 800 frtot küldött.

* * (O Felsége a királyné) Burton M. angol irónőnek „The Inner Life of Syria“ című műve mélytánylással egy gyönyörű medaillont küldött, melynek egyik oldalán ő Felsége nevének kezdőbetűi, a másik oldalán pedig a korona van gyémántokból kirakva.

* * (Az angol királynő veje:) Leorn marquis költői beszé-lye: „Guido and Lita“ megjelent Londonban. A költői mű egy epizódot fest a mórok betörései korából, melyektől a tizedik században Genuában annyit kellett a lakosoknak szenvedniök. Az angol bírálók dicsérve nyilalkoznak a főrangú szerző költeményéről és különösen a versek folyékonyágát, a s nyelv erőteljességét emelik ki.

* * (A hercegovinai Boszniában) a fölkelés már teljesen le van verve. A boszniai lázító, Zarkó popa, semmire sem tudván menni, visszatért Szerbiába, 600 főnyi megmaradt bandáját pedig a határon a szerb katonaság lefegyverezte és szétbocsátotta. Hercegoviniában a fölkelés meg van fosztva legügyesebb vezérétől, Lyubobratievtól, ki karját törte s betegen fekszik Dalmácia valamelyik helységében. Igy valószínűleg a lázadásnak rövid időn vége lesz.

* * (A milánói városház) nagy termében közszemlére van kitéve Titian hirneves „Danae“-ja, melyet az orosz kormány nem rég 600.000 líráért megvett. A képet legközelebb Szt.-Pétervárhoz viszik. Titián e képet 1530-ban Bolognában festette; Danae mintájául barátjának, Palma Vecchiának leánya szolgált, ki akkor legvirágzóbb éveiben s általánosan csodált szépség volt. Akkoriban egy bolognai tanácsnok vette meg a képet 1200 arany scudóért. Örökősei 1796-ban csak nagy nehezen tudták azt a francziák elől megmenteni, kik a képet Párisba akarták vinni. Aquarell-képet festettek reá s ez alatt senki sem sejtette a mesterművet. Az akkori tulajdonos 1800-ban halt meg; örökősei 1860-ig pörösködtek egymás között e képen, mely egy olasz festő által szabadított meg az aquarell-máztól.

* * (A hollandi királynő) jó gazdasszony, legalább a „Figaro“ következő története ezt bizonyítja: A királynőt egy kedvencz költője, Ruf, meghitta fia menyegzőjére. A királynő el is utazott Párisba, csupán a végből, hogy ez esküvőn jelen lehessen. A menyasszony atyja megmutatá a királynénak leánya ezüstkészletét, s a legnagyobb szerénységgel jegyzé meg, hogy több nem telt ki tőle. — „Minek is több? — kérde a királynő. — Ha annyi vendége lesz az ifjasszonynak, a hány evőeszköze van, az asztalon vágassa fel az ételeket, ezen idő alatt pedig kényelmesen meg lehet tisztogatni az elhasználtakat. Én legalább így szoktam tenni.“

* * (A magyar egyetemek s jogakadémiák) hallgatóinak száma a hivatalos lap kimutatása szerint a következő: I. A budapesti tudományos egyetemen: 81 theologus, 1244 jogász, 581 orvos, 501 bölcsész, 193 gyógyszerész, összesen 2520-an. Köztük 203 rendkívüli. II. A kolozsvári egyetemen: 164 jogász, 62 orvos, 63 bölcsész, 64 természettudományi hallgató, 27 gyógyszerész, összesen 380 hallgató. Köztük 63 rendkívüli. III. A budapesti műegyetemen: az egyetemes osztályban 743, a vegyészeti szakosztályban 6, a mérnökiiben 143, az építészetiben 13, a gépész-mérnökiiben 30, mind az öt osztályokban együtt 100 rendkívüli, összesen 835. A jogakadémiák közül: a pozsonyin 181 jog- s 9 bölcsészethallgató. A kassainál 81. A nagyváradinál 138, köztük 4 rendkívüli hallgató. A győrinél 10, köztük 2 rendkívüli. A

nagyszebeninél 48. Az egri érseki joglyceumnál 76, köztük 6 rendkívüli. A pécsi püspöki joglyceumnál 72, köztük 5 rendkívüli. A kecskeméti jogakadémiánál 91 (mult évben 181). A pápai jogakadémiánál 30 (előbb 54.) A debreczeninél 136 (előbb 94). A m.-szigetinél 32 (előbb 56) A sárospataki jogakadémiánál 68 (mult évben 79). Az eperjesi jogakadémiánál 24 (a mult évben, midőn a tanfolyam csak két évi volt, 154).

* * (Bécs városa) a jövő évre következő összegeket fordít közoktatási célokra: népiskolákra 1 millió 725,600 frtot; középtanodákra 325,610 frtot; tanítóképződékre 48,830 frtot és gyermekkertekre 9750 frtot; összesen 2.109,790 forintot.

* * (Müncheni lapok) tündérinek írják le ama téli-kerti ünnepélyt, melyet Lajos király adott Rudolf főherczeg tiszteletére, a melegövi növények és szobrok fényesen voltak kivilágítva s a háttér szikla-csoportjáról villanyos hold ragyogott le a vízmedence hattyúira; a zenekar wagneri műveket játszott.

* * (Külföldi vegyesek.) A berlini udvari színházak inténdánsa körlevélben szólítá föl a művésznőket, hogy vegyék tekintetbe a szomorú pénzügyeket s a szinpadi túlzott fényűzéstől tartozkodjanak. — A franczia földrajzi társulat körutazást rendez a föld körül. A résztvevők nem lehetnek többen ötvennél; egy részvételi jegy ára 20,000 frank. — Párisban földalatti vasutat terveznek, mely a város egyik végét a másikkal s az új operaházat és a város más központjait az összes indóházzal összekötendi. — Thiers beteg, meghütötte magát Arago barátja leányának esküvőjén, s azóta fekszik. — Bécsben Schneck Hugó börzeember s az „Interventions-bank“ alapítója e napokban dühöngésben tört ki, Schlossernek birtokában volt Vénus-képét szétvagdalta és a düh tetőpontján összerogyott és meg volt halva. — Erős havazás volt e hó 4-dikén Olaszországban Braila környékén. A hó oly nagy mennyiségben esett, hogy a közlekedő vasuti kocsik kénytelenek voltak megállni.

Megbizások tára.

Viskre B. E. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Egerbe G. J. urhölgynek: Postára van téve.

Nógrádra J. K. urnőnek: Rendesen 54 rőf van egy végben.

N. Váradra M. A. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Aradra V. J. urhölgynek: E hó eleje óta Pesten van ismét.

Szöllősrre Z. E. urhölgynek: Én a függőlámpát ajánlanám.

Nyiregyházára G. I. urnőnek: Köszönettel vettem.

Debreczenbe O. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Szegedre N. V. urnőnek: A műlapokra nem volt előfizetve.

Miskolczra A. E. urhölgynek: El van küldve.

Gy.-ra Sz. G. urhölgynek: A franczia pálinka gyakori használata korán megöszíti a haját; hetenkint kétszer megnedvesíteni vele a fejbőrt, untig elég.

Galanthára F. K. urhölgynek; Még eddig nem kaphattam meg, de a mint megszerezhetem, azonnal elküldöm.

Gyöngyösre F. F. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Temesvárra D. E. urnak: A legszivesebben tettem.

B-ra. A meningeniekről azért nem irtunk, mert nem akarunk a német színháznak propagandát csinálni.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztos
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árultatik.

ÁTS és TARSAI

Budapest. szervitater 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egysült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

király-utca 1-ső szám,
fiókja: hatvani-utca 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-írókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpaka- és ujezüstből.

Bőrneműek. Pénztárczák, erszények, női táskák, lábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr és bagariából.

Kefeneműek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por- és feltüzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Rugantu-neműek. Ágybetétek, köpenyeg, önclystyre és szab, tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemű illatszert francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb hercegnővíz, cosmetique s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók medaillonok, tűk, kereszték, gombok és női gyűrűk.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, sergeselyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkendő, csokrok lavalliérek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legezők. Eketén és szineze minden nemből, 1 frttól 20 frtig. Elefántcsont- és teknőcből, ugyszintén mindennemű bálilegezők.

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű lábvalók fiúk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománczott és kereszték.

Játékszerek. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemű bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, építőszekrenyek, köbök, porcelán étiszerek, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt, kardok és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek.

Tajt és borostyánneműek. Szivarszopkák és pipák, dohányzocsoportca- és mindennemű dohányzónek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve, Küldemények postán utánvételt pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a. egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottyauteza 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek-ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-ből, futó- és lépcsőszőnyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítők- flanell-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó árakon

Nagy készlet smyrnai szőnyegek-ből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyeget fiók-raktárunkban
uj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó árakon adjuk el.

Minél számosabb szives látogatásért esedezünk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utca 3, szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

A legújabb, hölgyek részére kötött mellényekben szolid egyszínű színekben: 1 darab a fentebbi minta szerint 2.30, 2.50, 3, 3.50. 4. 4.50; gyermekek részére 1.50, 1.80, 2; leányok részére 20 krral feljebb.

Testreviselő Duxi vagy téli ingek, úgy nadrágok is. Urak vagy hölgyek részére. pamutból 1 drb. 70, 80, 1, 1.30, 1.80, 2, 2.20. Gyapjuból 1 drb. 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, selyemből 1 drb. 6.50, 7, 8, 9, 10, 12. frt.

Színes flanell felső ingek megnöttek számára 1 drb. 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Vörös flanell torna ingek urak részére 1 drb 3, 3.50, 4.

Torna öltönyöket hölgyek részére szinte tartok.

Női fehérnemű chiffonból vagy velezből nagy választékban, gyermek, leány és női gyapjúharisnyákból mindig a legújabb.

Uri őszi lábtükből 12 pár 4, 5, 6, 7.

Téli gyapjú lábtükből 1` pár 8, 9, 10, 11, 12.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskék levélbeli kérelemre bérmentve küldetnek,

48-dik szám.

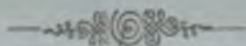
November 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Israelliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
							óra	perc	perc	
Nov.	28	Vasárnap	C 1 Sosth. hitv.	C 1 Urjövetele	16 E 24 Máté	30 Roschodes		7	24	4 11
	29	Hétfő	Saturnin	Valthér	17 Gergely	1 Kislev. Ros.		7	25	4 11
	30	Kedd	András apostol	Endre	18 Plátó	2 Esőerti k.		7	26	4 11
Decz.	1	Szerda	Eligius, Natália	Natália	19 Abadiás	3 Bálv. t. elt.	☾	7	28	4 10
	2	Csütörtök	Bibiána, Rómus	Bibiána	20 Gregor	4		7	29	4 9
	3	Péntek	Xaverius Fer.	Atala	21 Bold, Assz. av.	5		7	30	4 9
	4	Szombat	Borbála szüz	Borbála	22 Philemon	6 Sab. Vijizlah		7	31	4 9

V i d é k i t á r c z a.

A kolozsvári városház egyik félreeső szobácskájában kincset érő régiségek hevernek; többek közt azon vas korona is, mely egykor Dózsa György halántékait díszíté. E régiségek bár melyik muzeumnak diszét képezhetnék.

Czibakházán, egy ottani szegény asszony, özvegy Magyar Ferenczné 12 éves fia, az ottani templomhoz hasonformájú, mintegy 9 láb magasságu templomot, toronnyal együtt készített; az ivezetre kimetszett templomnak minden része igen ügyesen van összeállítva. A csillárok, szentek, pap, oltár mind saját faragvány. Kik a kis templomot látták, a legnagyobb csodálattal beszélnek annak tökéletességéről. Ha akadna pártfogója, tán még híres szobrász válhatnék belőle.

Szolnokon a műkedvelő társulat élénkebb pezsgést idézett elő az ottani társaséletben. A társaság rövid idő alatt e napokban tartotta nyolczadik előadását, a nőegylet javára. Előadatott a „Falu rosza.” A terem szorongásig megtelt, előadás után a jókedv rögtönzött tánczba tört ki. A legjobb kedvvel mulattak reggeli három óráig. A tánczban sok kedves hölgy vett részt. Az eddigi előadások jövedelméből részesültek már a nőegylet által létrehozott kisedóvoda, a helybeli népkonyha s a budai vízkárosultak száz forinttal. Magyar Pálné urbölgy, a bizottsági elnök, buzgón és tapintattal vezeti a társulat ügyeit, míg a rendezés tisztjét Perkinkó János végzi igen ügyesen.

Temesváron magyar színház létesítése körül buzgólkodik néhány gyárvárosi lakos. Egy vidéki szintársulatot akarnak egyelőre meghíni, mely valamelyik szállodában tartson előadásokat addig, míg egy állandó színház építési költségei, adakozás útján be nem folynak. — Ugyancsak Temesváron szerencsétlenül végződött közelebb egy vidám lakodalom. Az esketésről hazatért szép menyasszony öltözéket akart változtatni és egyik barátjának felkérte, hogy egy csokrot igazítson el azon. A két fiatal nő kereveten ült, a menyasszony barátja egy kis ollót tartván kezében. A menyasszony hirtelen egy mozdulatot tett s azon pillanatban irtózatossá kiáltás közt összerogyott. Az olló jobb szemébe hatolt, mely azonnal kifutott. — Ugyancsak Temesváron egy lakosnál megjelent néhány nap előtt egy végrehajtó bizottság és szokott módon dolgához látott. Az adós, ki hasonló esetekhez már félig-meddig szokva volt, mint már annyiszor, ugy most is nézte az eljárást, és mintegy tréfálódzva jegyezte meg, hogy igen sajnálja a hitelezőt, ki még költségeket is okoz magának. E közben a végrehajtónak szeme egy különös alakú dobozon akadt meg s a mint azt kinyitotta, hófehérségű fogor tűnt ki belőle. A kérdésre, hogy az kié, a végrehajtást szenvedő fél gunyos mosolyal adta tudtára a kérdezőnek, hogy az neje tulajdona. A végrehajtó a dobozt kezébe vevén, lepecsételte

s egy nagyobb fiókba zárta be, melyre aztán a hivatalos pecsétet rányomni el nem felejtette. Ezután eltávozott. E fogás nem tévesztette el hatását: mert az adós másnap összes tartozását kifizette.

Székely-Udvarhelyen közelebb a dalegylet hangversenyt tartott, melyen nagy közönség hallgatta az itteni s az országos dalverseny győzelmet aratott dalegylet szabatosan elénekelt dalait és Ujvári Béla reáliskolai tanárnak a párisi életből merített s „Marie története” című fölolvását. E hó 27-dikén a dalegylet Katalin-bált is rendezett. Mire e sorok megjelennek, a nőegylet heti tánczestélyei is megkezdődtek. Ezeket „fillérestélyeknek” nevezik s jövedelmüket a szegények fölségelésére fordítják. A nőegylet a fillérestélyekre férfiakat is szívesen lát és az itteni tanáregylet tagjait felolvasások tartására szólította föl.

Iványi községben (Baranyamegye) már 3 év óta hetenkinti társas összejövetelek tartatnak, hol részint felolvasások, részint tanulságos társalgás, részint pedig jó irányu ismeretterjesztő lapok olvasása és felolvasása által teszik hasznossá a földmiveseknek munkától szabad idejét. E társas összejövetelek létrehozásában legnagyobb része van az ottani derék lelkésznek és tanítónak.

Nagyváradon közelebb egy szegény tanító hunyt el. Harmincz évig ette e szegény ember a tanítói keserü kenyeret s alig van izraelita család e városban, melynek gyermekét ne oktatta volna. Hosszas tanítósa alatt mégsem volt képes többet szerezni, mint a mennyivel napi szükségletét fedezhette, e napokban aztán meghalt és maradt utána öt neveletlen gyermek, és 90 éves anyja, kiknek sorsa most jó emberek könyörületétől függ.

Selmeczen e napokban zártkörű táncmulatság volt. Rendezte a bányászati akadémia „átalános és schacht-társaság”-ának első éves ifjúsága. A házi asszony tisztjét Pöschl Ede akadémiai igazgató kedves neje vitte szeretetreméltólag. Hatvanhatvan pár tánczolta a négyeseket.

Szabad-Szent-Tornya és Pusztaszent-Tornya községek felett e hó 13-dikán égi tűnemény volt látható, fel Bánfalváiig, naplemente után fél 6 óra tájon. Finom felhők sugárzatából állott ez égi tűnemény, olyan forma volt, mint mikor keltében a nap a láthatáron alól van még, de lövellő sugarai fölfelé áradoznak, s az égöv alját megaranyozzák. A finom és vékony felhőzet a déli részen egy pontból felsugárzott, egész az égöv közepéig, egy negyedóráig tartott, s az egész nagyon megragadó volt a szemlélőre.

Gánth községben iszonyu szerencsétlenség történt mult vasárnap. Egy odaváló földmivesnek 10 éves fia kilovagolt a

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői és kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

48. SZ.
Nov. 28-dikán.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájjal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Az udvariasságról.

Minden ember, ha csak szomorú remeteként a kietlen vadonba nem temeti el magát, többé-kevésbé társadalmi életet él. Az emberi együttlét azonban elviselhetlen volna az illem jóltevő megszorítása nélkül, melyet tehát nem szabad áthágnia, vagy bármiképp is megsértenie.

Egy nagy költő mondja, hogy nincs az illemnek olyan külső jelensége, melynek valamely mély erkölcsi törvény alapul ne szolgálna, és azért már a gyermek első nevelésénél nem csak az erkölcsi fogalmakat, de a külfomat is tisztázni kell.

A gyermeket már kora ifjúságában udvariasságra kell szoktatni, mert ez által bizonyára nem csupán külső előnyökben részesülend későbbi korában is. Így ha például kicsi korától fogva a szegényebbek és cselédek iránti udvariasságra szoktatjuk, nem megóvjuk-e a felfuvalkodottságtól és az ostoba gőgtől? Az életben fájdalom, nem mindig követhetjük a felebaráti szeretet sugallatát, de a kérelem megtagadása is könnyebben elviselhető, ha szeretettel teszszük. A természetünkkel vált udvariasság tehát még a szeretetet is pótolja némiképp, mert elejét veszi körülöttünk a czivódásnak, és még a haragot és gyűlöletet is megszelidíti.

Van ugyan rá példa, hogy a társadalom alsó fokán álló embereknél is találkozunk az illem érzetével, de azért téves az a nézet, hogy az illem az emberrel születik, és ennél fogva felesleges erre őt tanítani. Igaz, hogy természetesség és szívlyesség első kellékei a kellemes viseletnek, de azért igen kevés emberrel születik az igaz illem érzéke, és okos utmutatás nélkül még a különben kedves természetesség is köznapivá, sőt sérthetővé válhatik. A jó szívet például könnyen elcsábítja az érzélem, hogy társaságba lépve, legelőször is valamely kedves barátnőnk üdvözlőre siessünk, holott az első üdvözlés a házi asszonyt illeti meg, a kit tehát e mellőzés sérthet.

A mit szorotetreméltóságnak nevezünk és gyakran meg-

bámulunk, az nem egyéb, mint azon könnyedség, melylyel kiváló egyének a társaságban forognak, s a velük való érintkezést olyan vonzóvá és kellemessé tudja tenni.

Ezt a könnyedséget csakugyan nem lehet megtanulni, sem finomságát, sem báját, de legalább a modort el lehet sajátítani és a jó modor is egyik jele a jó nevelésnek.

Nézzük tehát a különféle helyeken kifejtendő igaz illem szabályait.

Az udvariasság a szeretet pótszere, mondám fenebb; de tulajdonképen virágkoronája legyen az a szeretet fájának, és azért sehol sem kellene vele olyan gyakran találkozni, mint épen a családi körben.

Hallottuk már azon nézetet is, mintha az igazi szívélyesség és udvariasság nem egyeznének össze, mintha ellentétek volnának. A ki udvariasság alatt nem ért mást, mint egy-egy lehetőleg feszes meghajtást és alázatos, semmit mondó phrázisokat, annak igaza van, hogy ezt az udvariasságot nem engedi körébe tolni. A ki azonban az igazi udvariasság lényegét felfogta, és tudja, hogy ez mások iránti gyengéd figyelemből, az önző kívánságok legyőzéséből, a saját személyének alárendeléséből áll, az bizonyára másképp vélekedik az udvariasságról és épen ott fogja azt leginkább gyakorolni, hol erre nem külső kényszer, hanem szívbéli hajlam készíti, tudniillik családjában.

És ezért épen a családi kör a jó szívekben lakozó valódi udvariasság igazi hazája. De valamint olyan finom modor is van, a melyből az erkölcsi alap hiányzik, csak is a külső formákat mutatja, és ezért csak a szeretet látszatát képes előidézni; úgy viszont olyan szeretet is van, a melyből hiányzik az udvariasság illatos zománcza. Sajnálandók az olyan szívek, melyek e szép tulajdönt számkiveték lelkükből, vagy elhanyagolt gyermekkori nevelésük folytán soha sem is sarjadt fel bennük,

vagy végre rossz szokásból azon nézetben vannak, hogy miután otthon a családban „minden szabad“, azért udvariatlannak is szabad lenniük.

Az igazi szeretet elnézi ugyan a hibákat és elsimitja és el is türi azokat, de milyen igaztalanság, mások elnézését folytonosan kifárasztani, és minő veszélyes ez ott, hol a szeretet legmagasabb fokát igényeljük a magunk részére — a családi körben!

Leginkább pedig a nő és a fiatal leány első feladatai közé tartozik, soha sem vétetni modora által a kellemes és a szép törvényei ellen.

A tökéletes udvariasság azonfelül tekintettel van még azon ezer meg ezer apróságra is, melyek másoknak kellemesek vagy kellemetlenek. Ezeket egyenként felemlíteni teljes lehetetlenség, de a szeretet és a velünk született gyöngédség megtanítanak egyfelül gyakorolni a szépet, és másfelül kerülni a helytelent.

Az olyan férj például, a ki saját neje iránt nem tanúsítja azon figyelmet, a mivel távolabb álló hölgy iránt viseltetik, az vagy azt mutatja, hogy hözömbös neje iránt, vagy azt, hogy nem ismeri igazán a finom modorokat és csak a feszes ünnepi ruhával együtt ölti fel azokat, és ugyancsak azzal teszi le ismét,

Egyetlen férj sem követné el azon udvariatlanságot, hogy az utcán, vagy sétahelyen találkozáskor feleségével, kalap levéve szívélyesen ne köszönne neki, vagy helyét nem engedné át neki, ha tudná, minő kevés tiszteletre mutat az ilyen figyelmetlenség, és minő nevetséges ez egyszersmind a környezetre nézve, azt adván ezáltal ennek tudtára: „Ez az én nőm, ez iránt nem kell udvariasnak lennem.“

A példaadás a legjobb nevelés, és azért az oly családban, hol a házastársak gyöngéd figyelem tanúsítása által tisztelik egymást, a gyermekek sem fogják feledni, mennyi tisztelettel tartoznak szüléik iránt.

Ha a gyermek bármilyen kort ér is el, és bár milyen magas legyen is társadalmi állása, sőt még akkor is, ha hibák terhelik apját, anyját, minden körülmények és viszonyok között mégis a szüléket illeti mindenütt az első hely.

A gyermeki szeretet kötelességeinek teljesítése az igazi udvariasság legelső törvénye, és ezeknek megszegése csak azt bizonyítaná, milyen távol van az ellene vétő az erkölcs és illem szabályaitól.

Leginkább az anyák feladata gyermekeik szívébe csepegtetni a mély tisztelet és szeretet érzését, és arra szoktatni őket, hogy e szeretet és tisztelet még a legcsekélyebben is nyilatkozzék bennük.

A ki szüléi iránt mindig tiszteletteljes udvariassággal viseltetik, az testvérei iránt is mindig előzékeny és nyájas lesz, és az olyan fiúnak, a ki egész életén át látta, mennyire tisztelte édesatyja nevében az egész nőnemet, nem igen fog eszébe jutni, hogy leánytestvérével durván bánják.

Az ipát vagy napát mindenkor a szülei elsőbbségi hely illeti meg; a ki ezeket nem tiszteli, az nem szereti igazán nejét, és illetőleg férjét.

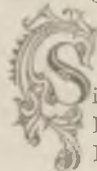
Az a nő, a ki igaz szívből szereti férjét, hozzá tartozóit is tisztelni fogja.

De a szülék se akarjanak ám uralkodni gyermekeik házában; ne elegendjenek a házastársok közt netalán előforduló zivódásokba, ne nagyobbítsák azokat egyoldalú támogatással, sőt a finom érzés tanítsa meg őket arra, hogy ne saját gyermekük, hanem a nő, vagy menynek pártjára álljanak, mert saját gyermeküket úgy is könnyebben fogják vagy az eltérésre, vagy az engedékenységre bírni.

Ha családunk tagjától valamit kívánunk, attól is kérünk,

és ha valami szolgálatot tesz nekünk, annak is megköszönnünk illik azt. A jó nevelés és az igazi illem megköveteli, hogy a családi körben ugyanazon jó modorokat tartsuk fenn, mint idegenek előtt, legyen az a helyek elfoglalásában, séta közben, vagy társalgás alatt, egy szóval, az élet minden viszonyai közt. Csak azon egy különbség legyen, hogy szeretteink közt még inkább gyakoroljuk a nyájas gyöngédséget, mely megaranyozza napjainkat.

Simogatod lágyan égő homlokomat.

Csengey Gusztávtól.

Simogatod lágyan égő homlokomat,
Halk könyörgő hangod — egész valóid reszket:
Ne fájjon oly nagyon, ne fájjon hordozni
Azt a vérkeresztet!

Szivedhez szorítod forró kezem hévvel,
Hadd érezze titkos epedő verését,
S én föl-fölschajtok — mintha beszívhatnám
Lelked szenvedését.

Oh, e pillanatban szerelmem hulláma
Fölveti lelkemet, föl a magas égig. —
Zengve repül aztán, lelkedet ölelve,
A világon végig.

És te üdvösségem, édes boldogságom,
Oh, én életemnek egyetlen világa!
És téged tudnának elragadni tőlem?
Soha — mind hiába! . . .

A kis szoba csendes, oly szelid az alkony,
Besuhan a szellő, megozírogat lágyan —
S egy elhunyt sugár megtörlik szép szemed
Fényes harmatában.

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

Szegfi Mórától.

(Folytatás.)

Mire Somodoryné megnedvesíté a beteg ajkait a pohárban levő vízzel, aztán föltámasztá fejét a párnával együtt, a melyen nyugodott, és orvosságot adott be neki. A beteg hagyott magával tenni, lenyögte az orvosságot, azután feje visszahanyatlott az ágyra és bágyadt szeme hálásan nézett az urnőre.

— Hiszen ez asszony . . . suttogá Bánrévy — azt akarta mondani: halódik, de Somodorynének egy tekintetére elhallgatott. Hiába való ovatosság; a beteg asszony vagy a lélekben olvasott, vagy úgy találta ki, de merev arcának halványságán újra keresztül ütődött az a pirulatos derü.

— És nincs senki, a ki ápolná? — kérdé Bánrévy izgatottan.

— Dehogyan nincs! Ura és nagy leánya. De azok most künn a mezőn vannak.

A beteg mintha fejével integetett volna.

— És most ki van mellette?

— Nyilván valamelyik szomszédasszony. Falu helyen az így szokás! — mondja rá Somodoryné.

— Az a, hogy is hívják. — lehellé újra a beteg, és szeme most lassan lecsukódott. Fárasztotta már a beszéd.

Somodornécsendesesen huzta be maga után az ajtót, Bánrévy is lábujjhegyen távozott, az udvaron a görhes kutya újra föltápáskodott, és elkísérte őket a kapuig. Most már tudni vélték, miért nem ugatott, mikor jöttek. Valami olyan szivet-lelket elülő van a levegőben, a hol halálos beteg fekszik. Megérzi az oktan állat is.

Bánrévy alig tudott lélegzeni; nem attól, a mit látott, hanem egy új érzéstől, a mi lelkében felküzködött. Hetek, hónapok óta leste áhitotta a halált, és most hogy szemközt állt vele, eliszonyodott attól a gondolattól, ha ő fekünnék most így ebben az ágyban! Megsemmisülni akkor, mikor még munkára való ereje van, — borzasztó!

Azt sem tudta, hogy ért ki a házból. Soha olyan balzsamos, olyan éltető levegőt nem szivott! És feje fölött a nap! Oh élet, élet, beh csak szép vagy!

— Hát kegyed az a: „Hogy is hívják?“ — e szavak rezenték föl Bánrévyt elragadtatásából. — Somodorné ejtette ki azokat az ő szivhez tapadó meleg hangján, midőn a kapun kilépett, és a ki előtte állt, az Irén volt, a fiatal varróleány.

— Hát itt kell kegyeddel találkoznom? — kérde tovább a nő, utját állva a leánynak —

— Itt az utcán kell kegyedet elfognom? Illik így a kapufélfánál hagyni az embert? Félben hagyni a munkát, és még csak el sem bucsuzni, mint a ki haragszik? De — fordítá egyszerre komolyra — kegyed csakugyan beteg volt! Olyan halovány! Mi lelte? És nekem nem szólt egy szót sem? Van-e már orvos? Ha nincs, itt vagyok én és az én házi patikám. Szegény gyermek, és még ide fáradozott ahoz a beteg asszonyhoz! Hallja kegyed, maga igen kedves!

Bajos megmondani, mennyit hallott a fiatal leány mindezen kérdések és felkiáltásokból, érteni legalább édes keveset értett belőlük. A kerek mindenség összefutott előtte, csak egy maradt meg tiszta valóságában: az a két szem, a mely midőn első meglesetéseében fölpillantotta, épen úgy lobogott reá, mint akkor délbén. És bár most is úgy, mint akkor, szemlesütve állt, tudta, érezte, hogy az a két szem folyton-folyvást csak őt nézi, csak az ő lelkét keresi.

Oh, de ezt ő meg ne lássa, ha mindjárt ég-föld összeszakad is! A leány hirtelen fölvetette fejét.

— Oh, kegyed olyan jó! — mondá a nőhez fordulva, az ő kanárimadár hangjával — De hála Istennek, már semmi bajom!

— Dehogy nincs! — veté ellen a nő a maguktól lett hason-szenvésznők felsőbbbségével. — Mikor olyan halvány!

— Az tán még a régiből való maradék — felelé a leány vidáman.

— Ám legyen, sőt annál jobb, mert e szerint megint nálam lesz, ugy-e? A Jancsikám is minden nap emlegeti. Azután meg a munka is még azon félben van. Ujra fölveheti akár holnap.

— Nagyon sajnálom, asszonyom, de most valóban lehetetlen! — szólt most a leány egész elfogulatlanul. — Közeledik a bucsu és a környékből vagy száz paraszt menyecske főköttöt, kétszáz leány meg fodroskendőt rendelt nálam, ez pedig ugy-e bár, minden másnál elébb való? — nevetett a leány.

— Az igaz, ez minden másnál elébb való! — hagyá helyben az urnő, szintén nevetve. — Hanem azért látni csak fogjuk kegyedet?

— A mint csak lehet! — szólt a leány, és ajkaihoz akará vinni a bucsuzásra nyújtott kezét, de az urnő elkapta azt tőle és inkább ajkát nyujtá oda neki csókra.

— Kedves lélek! — mondá Somodorné távoztában; a leány még hallotta e szavakat és azt is hallotta, hogy Bánrévy

semmit sem szólt rá; befordult tehát a kis kapuba, hol a görhes kutya már régi jó ismerősként fogadta, tudniillik meg sem mozdult fektében.

A leány és a Jutka, mert az is vele volt, csak hogy az uraságok előtt hátra huzódott, bementek a szobába. A beteg asszony szeme még mindig a mestergerendán csüngött, csakhogy most még tágabbra ki volt nyitva. Fejtől a leány, lábtól a Jutka helyet foglaltak mellette, úgy ültek mind a ketten jó ideig szótlanul. Egyszerre a beteg fölrezzent, szeme tévetegen körüljárt a levegőben, miglen a leány arczán pihent meg; akkor kinyujtotta száraz, hűledező kezét a takaró alól, megfogta a leánynak eléje nyújtott kezét, egy darabig reá nézett, halvány arca egy kicsit megelevenedet és:

— Menjen haza, kisasszony; — lehellé — ide s tova reggel lesz.

— 'Sz este sem volt még! — morgolódt a Jutka kedvetlenül.

A beteg asszony hallotta is, nem is e szavakat, Irénnek meg úgy tetszett, mintha a beteg megakarná szoritani a kezét.

— Azután ne busuljon! — kezdé újra — Jóra fordul, jóra.

A leány összeizzent; honnan tudja ez szegény, hogy ő busul? Hanem azért még mindig nem tudott szólni; csak nézett a betegre és lassan-lassan két könnyesepp gurult végig halovány arczán.

A beteg most nyugtalanul elkezdett hánykolódni; beesett arczán kínos fájdalom nyomódott ki.

— Menjen haza, kisasszony — lehellé újra, szakadozott lélegzettel, ziháló kebellet.

Mire a leány hirtelen megtörölte arczát, visszaigazította a beteg kezét a takaró alá, megsimogatta homlokát, azután kisietett a szobából.

Szóttalanul haladtak mindketten, ő és a Jutka, végre is a leány törte meg a csendet.

— Még is nagyon beteg az a szegény asszony! — mondá, mintha már nem emlékeznék jól rá.

— Az a! — hagyá helyben a Jutka.

Ismét csend lett, ismét szemlesütve haladtak mind a ketten.

— Talán csak nem fog meghalni? — szólalt meg újra a leány, kis idő múlva.

— Tudom is én! — felelé a Jutka szembetűnő kedvetlenséggel. A leány azonban nem vette észre; semmit sem szólt reá és tovább is szemlesütve haladtak a kertek alatt.

— Más az én bajom! — szólalt meg végre a Jutka, indulatosan fölvetve szemeit a leányra; de ugyanabban a pillanatban le is kapta azokat ismét róla és követte az irányt, a merre most a leány nézett.

Velök szemközt Bánrévy jött. Az a tekintet, melyet a leány az érkező felé küldött, kapta meg annyira az öreg cseléd figyelmét Menten állva maradt helyében.

— Menjünk, Jutka! — suttagá a leány, reszkető ajkakkal, holott Bánrévy még jó távol volt tőlök.

— Megyek, megyek, de a kisasszony, mi a ménkött fél ugy ez embertől?

— Ha félek-e? — kérde a leány rémült arcczal, a mely azonban egyszerre csupa erélyre változott.

— Oh, dehogy! — mondá és sietős léptekkel folytatta utját a szembe jövő férfi elé.

Összetalálkozván, Bánrévy udvariasan köszönt, a leány udvariasan viszonzta a köszöntést, és elakart haladni mellette. De Bánrévy utját állta.

— Bocsánat, kisasszony! — kezdé — Megengedi, hogy elkísérjem.

— Köszönöm, uram! Látja, van kísérőm — felelé a leány komolyan.

— Semmi! — szólt rá Bánrévy — Falu helyen nem veszszük azt oly szorosán.

A leány megállt, ismét reá veté nagy, kérdő és egyszersmind esedező tekintetét, épen úgy, mint akkor délben.

— Nem azt akartam mondani — kezdé újra Bánrévy zavarral. — A kisasszony, úgy látom, ismét félre ért, épen úgy, mint akkor.

— Hagyjuk ezt, uram! — szólt a leány és pir öntötte el arczeit.

— A kisasszony, úgy látom, még mindig nem felejtette el, pedig ha tudná —

A leány újra rá nézett, és Bánrévy újra nem folytathatá. Ólomsúlyok nehezettek lelkére, a mint ez esdő tekintet az övével találkozott.

Szóttalanul haladtak egymás mellett. Bánrévy nem tudott szólani attól a gondolattól, hogy ez a leány haragszik reá. Szinte örüllté tette most ez a gondolat, és nem tehetett ellene semmit. Gyáva! harsogott lelkében, és még sem tehetett ellene semmit. Térdre szeretett volna borulni, és úgy érezte, hogy e tiszta lélek elüzi őt közeléől.

A leány pedig oh, az egészen más okból vesztette el nyelvét. — Lánggal égett lelkében első találkozására ez emberrel, a világból szeretett volna eltűnni szégyeltében, és nem tudott rá haragudni. Nem mert szólni felelmében, nehogy hangja elárulja szive érzelmeit.

Igy értek a leány lakása elé. Bánrévy megállt, midőn a leány meghajtotta magát előtte.

— Egy szóra még, kisasszony! — szólt és bucsura nyujtotta kezét.

— Méltóztassék! — felelt a leány és erővel kucsolta hátra két kezét.

— Mit csinálna ön az én helyzetemben?

— Én? — felelt a leány, hosszú selyem pillait lassan föl emelve — A világot árasztanám tele lelkemmel!

— Hogyan? hát kegyed tudja — kérdé most Bánrévy álmélkodással.

— Mit? — kérdé viszont a leány.

— Hogy én valaha költő voltam?

— Csak úgy gondoltam — felelt a leány, és sietett be a házba, üzetve attól a gondolattól, hogy máris többet árult el szívéből semmint szabad lett volna.

V.

Hanem a kinek akkor hármuk közül legroszabb napja volt, az bizonyára a Jutka volt. Nem tudott hová lenni ijedtében, haragjában, kinjában. Napok óta már az ő kedves kisasszonyát mint ha kicserélték volna; azt a vidám jókedvet, a melylyel eddig a házat eltötötte, öreg atyját fölvidította, mintha csak elfutták volna; a munka is kiesett kezéből és félórakig elmélázott; még a hozzá fölkerézkedő kis szöske leánykát a szomszédból, a melyik eddig úgy a szívéhez volt nőve, sem vette észre, és ő — már mint a Jutka — hiába kérdezte, hogy mi lelte? „Semmi“ volt rá a felelet, a mellett fonnyad, hervad, hogy szájalom nézni. Mégis rá jött a honvágy, eszébe jutott a nagyvárosi élet, a mit ott kellett hagyni, a nagy kényelem, miből kiesett, gondolá a hü lélek és beletörődött a változhatlanba, és bizott az istenbe, hogy az ismét észére fogja

hozni, és ime, meg is betegedett rá az a parasztasszony, a mi úgy látszott, kiragadja az ő drága kisasszonyát bánatos alélt-ságából. A hü lélek az ő nagy szeretetében és együgyű hívő lelkével úgy látta, hogy arra a szegény parasztnőre csak az ő drága kisasszonya kedveért küldte a jóságos isten ezt a nagy nyavalyát. Azt a szegény asszonyt a jóságos isten magához fogja szólítani, úgy sem nagy kár érte, törődött, beteges, az ura is rosszul bánik vele, az ő drága kisasszonya meg fölépül tőle, újra megszereti az ő fiatal rózsabimbó életét, és az a hit szemlátomást erősbödött benne, egész a mai napig, egész azon óráig, hogy a beteg asszony háza előtt a nagyságos Somodorynéval és amaz urral találkoztak. Akkor mindjárt, a hogy a nagyságos asszonynyal beszélgetett! Azt mondá, hogy nagyon sok a munkája, azért nem jár föl a kastélyba, holott a mi munkája van, azt akár az esti és reggeli órákban is elvégezhetné, még sem megy vele semmire! Ihol tehát, hazudott, az ő drága kisasszonya, kinek addig olyan volt a szája, hogy szentelt ostyát lehetett von' benne tartani; és minek való volt neki az a hazudás? Semmi egyébnek, csak hogy nem akar a kastélyba járni és nem tudta másképp mivel elütni a nagyságos asszony nagy szives hívogatását. Nyilván oka van rá, holott azelőtt kész örömet járt oda; dicsérte is eleget az urat, az asszonyt, a gyermeket és a nagyságos asszony ellen most sem lehet kifogása, most is milyen nyájasak voltak egymáshoz, ölelkeztek, csókolóztak, míg azt az urat, vagy micsodát — mert nincs is igazi ur formája, — azt soha egy zok szóval sem említette, és most is, hogy találkoztak, annyi szavuk sem volt egymáshoz, mint a körme feketéje; a kisasszonya még csak rá sem nézett, és később, hogy a beteg asszonynál voltak, egy szavát sem lehetett venni, nyilván a nagy haragtól; látszott is rajta; úgy ült ott, mint a siralomházban; és azután is, hogy az a micsoda visszafanyalodott — ugyan mi az ördög hozta vissza? — tudott-e csak egy szót is szólni? És a hogy megpillantotta, nem-e olyan lett, mint a fal? Azután meg az a nagy sietség, hogy csak minél előbb lerázza a nyakáról! Azután az a beszélgetés, a mit utközben vittek! Az a szenvedhetlen ember valamire példázgatott, a leány meg elébe vágott: „Hagyjuk ezt!“ mondta; az a szenvedhetlen ember valami félrelépést vagy félreértést emlegetett, a kisasszony meg tudni sem akart róla, az a galamb sziv annyira odáig van vele, halálosan megvan bántva, azon bánkodik, abban fonnyad, az ő egyetlen, drága kisasszonya, egy ilyen haszontalan embertől — nem is ur, de hogy az! — az ember azt sem tudja, kicsoda, micsoda; egy ilyen senki, a ki még szólni sem tud jóformán ilyen uri leánynyal; úgy járt mellette egész a kapuig, mintha az orra vére folyna, és a jó lélek annyira föl van háborozva, hogy éjszakának idején is kinlódik-vergődik ágyában fektében, — mert késő éjszaka volt, mikor a hü lélek ezeket a dolgokat olyan szépen összerakosgatta magában, — A bizony! a miért most varrni jár a kastélyba? Nos aztán! Kinek mi köze hozzá? És ha jár is, még sincs rá szorulva! Van neki mivel jóllakni! A mig ő él, nem fog az szükségét látni; és azután sem hagyja őt el a jóságos isten, nehogy ilyen nyif-nyáf őt a kastélyból kipiszkálja! Azért sem piszkálja, azért is oda fog ő járni, annak a fancsali képünek meg el kell onnan pusztulnia, el annak, olyan bizonyosan, mint a hogy Juhász Judit az ő neve! A nagyságos asszony áldott jó lélek, majd beszél ő vele, majd kinyitja ő neki a szemét, hogy miért nem akar az a kedves lélek többé följárni a kastélyba! A bizony, a nagyságos asszony is azt mondta róla, hogy kedves lélek, az a fancsali képü meg semmit sem szólt rá; haj, haj! majd megmondja ő a nagyságos asszonynak, hogy miért nem szolt rá semmit, akkor aztán meglátjuk, hogy melyikük után teszik be utóljára az üzbégi kastély kapuját!

Olyan tisztán és világosan látta a hűségese lélek mindezeket a szép dolgokat, hogy utána rá édesdeden elaludt, álmában aztán meg csak annál erősebben gyökeredztek meg benne mindazok a szép dolgok és szép elhatározások; látta, mint számkiveti a nagyságos asszony azt a fancsali képű micsodát és mint ülteti az ő drága kisasszonyát maga melle a piros bársony kanapéra. Kissé bele is talált aludni a napvilágba, a miért aztán a hű lélek egész reggel csunya, rossz képet mutatott, nem akart szóba állni senkivel, nehogy valamit eláruljon abból, a mit szívébe tartogat.

Nem is állta sokáig, a mint készen volt teggeli dolgával, felöltözött ünneplő ruhájába és elment. Azt mondta, a szomszéd faluba megy, új kendőre jött kedve, azt megvásárolni, és „Jó, jó,” mondá, midőn Irén tartoztatta, hogy pár nap múlva, mire a parasztasszony jobban lesz, együtt menjenek a kendőért, azzal elvágatott.

Egyenesen a kastélynak tartott, egyenesen a nagyságos asszony elé kívánczolt. Somodoryné épen az ablaknál ült és varrt, ugyanazon ablak előtt, a hol akkor Irén, ugyanazon munkán, a min Irén. Előtte a szőnyegen egy 2—3 éves kis fiucska ült, egy képeskönyvben lapozgatva. Nyilván az volt a Jancsika, az ő legkisebb gyermeke.

A Jutka beléptére az urnő nem hagyta félbe munkáját, csak alig hogy fölnezt, és azt kérdezte, hogy mi hozta ide? az ő szívhez tapadó hangján.

A Jutka egész bátran nagyokat lépett, egész a szoba közepéig.

Somodoryné erre újra föltekintett, és újra kérdé idejövetele nének czélját, még nyájasabban, mint az előbb.

— Ha meg nem bánthatom a nagyságos asszonyt — kezdé most a Jutka az ő széles képével és elkezdett kotorászni az ő terjedelmes viganója mélységes zsebében . . .

Somodoryné jóformán csak most nézett a nőre. A hang ismeretlen volt előtte, a ki pedig az egész helység öregét-apraját ismeré.

— Ah igaz! — szólalt meg aztán, a munkát letéve, és a Jutka elé sietve. — Tegnap láttam magát, az Irén kisasszony-nyal! Maga az a Jutka, az a Pesti Jutka, a hogy most nálunk hívják. És bizonynyal az Irén kisasszony küldi. No, megmondhatja neki, hogy most én folytatom az ő munkáját. Mondja csak, mi jó hozott?

— Köszönöm alássan, nagyságos asszony, hála istennek, egészségesek vagyunk, azaz, hogy a kisasszony; igen is a kisasszony végett jöttem ide, — a hű lélek csak most, a kisasszony szó kiejtésére kezdett magához térni a nagy zavarból, e nő véghetetlen jóságától, a mi minden szaván kihallatszott.

Hanem mikor egyszer megtalálta az utat, abban a perczen vissza is nyerte rendes bátorságát.

— Igen is, kérem alássan — kezdé újra — a kisasszony végett. Csak méltóztassék visszaülni, kérem alássan; csak a végett jöttem, hogy — mennyi is volt csak, a mit az én kisasszonyom a nagyságos asszonynál keresett?

Somodoryné rá nézett.

— Hát én azt hogy tudjam így fejből? — kérdé — De igaz! — tévé hozzá az ő kedves vidámságával — No lássa, arról egészen elfeledkeztem! Hogy a kisasszony elmaradt, az utósó napokért még ki sem fizettem!

— Sőt épen megfordítva; — vágott szavába a nő — a nagyságos asszony épen semmivel sem tartozik nekünk, és azért, hogy az én drága kisasszonyom ide járt, hát azután mi is van abban? Avagy talán a nagyságos asszony nem szokott varrni? Avagy nem az imént mondta, hogy varrt? Ugyanazon a mun-

kán varrt, a min az én kisasszonyom! No hát, azért bizony ennyivel sem lett kisebb a becsülete!

Somodoryné csak nézett, a kis fiut is ölébe kapta, annyira megdöbbsentette a hang, az erély, az indulat, a melylyel a nő most hozzá szólt.

— Miért mondja ezt? — kérdé tehát álmélkodva — Hát bántotta itt valaki a maga kisasszonyát?

— Ha bántották-e? — vágott szavába a nő — Hát nem látta-e rajta a nagyságos asszony? Mert nem igaz ám, hogy beteg volt? Annyi baja sem volt neki, mint ennek az urficskának itt! És az sem igaz ám, hogy — hány menyecskefőkötőt és fodros kendőt is mondott? Két százat? Egyet sem rendeltek nála, nagyságos asszony! Meg is esnék neki, Bognár Julis kikaparná a szemét, mert az dolgozik itt rájuk! Hanem csak azért mondta, mert nem akar többet ide jönni. Pedig hogy szeretett, mennyit emlegette a nagyságos asszonyt, meg a gyermekeket! Ugy-e bár, ez a Jancsika? — mondá, a kis fiura mutatva — Ugy ismerem a szava után, mintha mindig látnám!

— Igen is, az a Jancsikám; hanem mondja csak, az ég szerelmére kérem, mondja csak, ki bántotta volna itt a kisasszonyt? — kérdé Somodoryné, most már aggódó izgatottságban, és ismét letéve a gyermeket a szőnyegre.

— Az ám, hogy ki bántotta! — feleli most Jutka. — A kis Jancsika ugyan nem bántotta, a nagyságos szinte nem bántotta! De ki is bánthatta volna más, mint az a, az az ur!

— Micsoda ur? — kérdé a nő nyugtalanul, Jutka vállára téve kezeit.

— Tudom is én, hogy hívják! — felelé a Jutka boszusan — Az a tegnapi . . .

— Bánrévy? — kérdé Somodoryné — Lehetetlen!

— Ugy-e bár, nagyságos asszony, hogy lehetetlen! Azt a szelid galambot, azt az angyali jó lelket! Magam sem hinném, ha a tulajdon két szememmel nem látom!

— Mit látott? — kérdi most Somodoryné és szinte öntudatlanul huzta maga után a nőt a pamlagra.

— Hogy mit láttam? — vette föl újra a szót a másik, szintén növekedő ingerültséggel. Azt láttam, nagyságos asszony, hogy az a Bánrévy, vagy hogy hívják, tegnap, mikor a szegény Tepertyűnétől haza mentünk, visszajött a kisasszonyomhoz.

— Visszajött a kisasszonyhoz? — kérdé Somodoryné.

— Vissza hát! Megakarta engesztelni, de nem lehetett. Nem is szerettem volna, hogy lehessen! Azért, hogy az én drága lelkem kisasszonyom most ilyen sorsban van? Hát tehet ő róla, hogy egy afféle jó barát a mi jó urunkat berántotta?

— Szóljon, szóljon! — sürgeté Somodoryné, hogy minél előbb átessék a bevezetésen.

— Az ám, nagyságos asszony! — folytatá tehát Jutka, elérékenyülve a visszaemlékezéstől. — 16 év óta szolgáltam én az én jó uramat; még azután is, hogy az asszonyom, az is nagyságos volt, az isten nyugaszsza meg, soha annyi hiányosság nem volt a háznál, mint a kis ujjam; azután a sok vendég. Mert tetszik tudni, az én uram tudós, iszonyu tudós, nagyságos asszony; most is csak a könyveit sajnálja; annyi könyve volt annak, nagyságos asszony; úgy hívták, hogy bibliotéka; mi haszna, azt is elárverezték!

— Elárverezték? — kérdé most Somodoryné, a ki lassanlassan figyelni kezdett a nő beszédjére. — Hát hogy hívják az ön urát?

— Hogy hogy hívják az én uramat? — szól erre Jutka, tágra meresztett szemekkel — Hát szóltam én valamit az én uramról?

— Hisz az imént . . . figyelmezteté Somodoryné.

— Megkövetem alássan, én? — kezdé a második, szörnyű zavarban — Nem én, nagyságos asszony; iszen nem is a végett jöttem én ide, hanem tetszik emlékezni, a kisasszonyom végett!

— Igaz, ugy van, a kisasszony végett, — hagyá helyben Somodoryné, a jó nő nagy zavarát látván, — Tehát a kisasszony megvan bántva — tevé hozzá, ültéből fölkelve és föl-alá járva a szobában.

— Szörnyű mód meg van bántva, nagyságos asszony! — erősíté a Jutka, lépten-nyomon követve a urnőt.

— De hát mi történt? — kérdé Somodoryné türelmetlenül.

— Hogy mi történt? — kérdé viszont a Jutka — Talán azt hiszi a nagyságos asszony, hogy az én kisasszonyom azt meg fogja mondani?

— Igaz, igaz! — mondja most Somodoryné, — Nem fogja megmondani, nem tudja megmondani. Igaz! Jól van. Majd megtudom én azt. Köszönöm, jó asszony, — fordult most a Jutkához — köszönöm, hogy eljött, és mondja meg a kisasszonynak — nem, ne szóljon semmit. Majd eligazítom én azt a dolgot.

— Dehogy szólok, dehogy szólok! — viszonzá a Jutka — Megesnék nekem! Szegény lélek, meghalna szégyenében! Nem is tudja, hogy ide jöttem.

— Nagyon helyes! Csak bizza rám. De hiszen ez borzasztó — mondá Somodoryné, egy gondolatától megkapatva.

— No, nem mondtam? — kiáltá föl a Jutka diadalmasan.

Somodoryné újra ölbe kapta a kis gyermeket. Mindig azt tette, mikor föl volt indulva. Attól azonnal csillapult.

— Menjen haza, jó asszony; bizza csak rám azt a dolgot. Maga jó lélek. Nagyon szép magától, hogy a kisasszonyát gy szereti.

— Oh kérem! — tiltakozott a másik — Szereti azt az isten is!

— Igaza van, jó asszony! — igazítá ki magát Somodoryné — Nem is azt akartam mondani, hanem azt, hogy meg lesz velem elégedve. Oh, a hogy én azt az embert haza fogom küldeni!

A csorgatott méz nem olyan édes, mint a milyen édesen jól e szavak a Jutkának estek. A lábát szerette volna megcsókolni ennek az angyali urnőnek, ki úgy érzi azt, a mit ő. Az angyali urnő azonban még a kezét sem engedte megcsókolni tőle, hanem csak egyszerűen az ajtóig kísérte, innen tul aztán a hűséges Jutka szaladt, a hogy csak tudott, egész uton nevetve édes örömeiben. A kastélyon tul Bánrévyvel találkozott szembe, még arra is rá nevetett; nyomban rá ugyan már vigyorgásra fordította a nevetést, de ezt Bánrévy már nem láthatta, mert már távolabbra volt tőle, de sőt talán a nevetését sem látta, nagyon el volt mélyedve magában, nagyon egyeben jártak az ő gondolatai, — mindegy, a Jutka azért csak nevetett; mikor már ott-honn volt, még mindig nevetett; azt mondta, azt a kendőt neveti, a miért a szomszéd faluba indult; az uton jutott eszébe, hogy kell is neki vén fejének uj kendő, mikor ez a régi is megteszi, hát nem igaz? és erre ujra elkezdett nevetni és fölkapta a szomszéd asszony kis gyermekét és oda tartotta Irénnek, hogy csókolja meg ő helyette. A jó lélek megtette ezt kedveért, és azon kívül még magamagáért is megcsókolta; — ha az a vén fej eltudná most gondolni, hogy mikor van az, mikor a fiatal leány ugy szereti csókolni a kis gyereket, talán még sem örült volna olyan nagyon az ő mai utjának.

(Folytatása köv.)

A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél.

Dr. Klencke után Kemenczky Kálmántól,

Általános orvosi tapasztalaton alapuló tény, hogy a gyermekeknél, azok első életéveiben napirenden levő aránylag igen nagy halandóságnak főoka: a betegség jeleinek későn észrevételében, a késő gondoskodásban, vagy helytelen rendszabályok követésében rejlik a szülék részéről, valamint ama sajnos körülményben, hogy elmulasztják az orvosi segélyt ideje-korán igénybe venni, s jobbára csak akkor kéri ki az orvos tanácsát, midőn már a kór nagyon is látható alakban nyilvánul, midőn már befészkelé magát a gyöngye gyermektestbe és ott hatalmat von annyira, hogy a bajon többé a legjobb akarat és igyekezet sem segíthet. Ama gyakorlati véleménynek: — „Betegségeket orvosolni nehéz, betegségeket elhárítani, vagy azokkal eredetökben megküzdni könnyű“ — épen a gyermekek körüli gyakorlat szolgál tényleges bizonyosságul.

Itt nem az oly gyakran hibásan fölfogott eljárás módzataival, nem előítéletekből, tudatlanságból avagy kényelmességéből vétő, nem ez első életévekben a gyermekek testi nevelésének és gondozásának könnyelmű elhanyagolásából származó következményekről, nem a természetnek ellentmondó, tehát a betegséget mintegy készakarva előidéző cselekvési módokról akarunk szólni. Itt az anyáknak, egy kitünő külföldi orvos nyomán, mellözve a mükitételeket, népszerű nyelven egyedül a kis gyermeket illető legfontosabb, legszembeötlőbb és legvilágosabb ismertető jelekről kívánunk utmutatást adni, mely ismertető jelek a l a p o s gyanut gerjeszthetnek, vagy épen mint bizonyos jelek tekinthetők arra nézve, hogy a gyermek — olyan nevezetesen, a ki érzése és állapota változásait még nem képes ön-maga az anya tudomására juttatni, és a ki csak szokatlan magaviselete által költetheti föl a vizsgálódó figyelmét — betegségbe esett, vagy egy még kitöreendő betegségnek első vagy második foka felé közeleg.

Ne gondolja az anya, hogy betegség és általában valamely kór csak akkor van, avagy lehet jelen, mikor a gyermek a fájdalomérzéstől nógatva, ismételten sirásba tör ki, vagy addig nem tapasztalt módon, hol tompán, hol élesebben föl-fölsikolt. Kór létre jöhet és mind jobban fejlődhetik a nélkül, hogy fájdalomérzéssel járjon és hogy a gyermeket szükségkép sirásra kényszerítse; valamint másfelül a fájdalmak nem mindig szolgálnak mérlegül a szenvedés súlyos voltára nézve. Kétségkívül a fájdalom gyakran az orvosra is igen fontos, sőt nem egyszer annak nyilvánulása az egyedüli mód, a betegség helyes fölismerésére, megítélésére és orvoslására, a mennyiben a kór székhelye, föllépésének módja, nagysága, makacssága és tartama: jelentőségteljes mérv- és irányadók gyermekeknél és felnőtteknél egyaránt. Azonban tudnunk kell azt is, hogy számos, nem kevésbé veszélyes betegségnél a kórjelenség nem mutatkozik fájdalmakkal összekötve; a féreg, mely az egészségen rágódik, csöndben, alattomban emészt. De némelykor még a fájdalomérzés helyében is megcsalódhatunk a betegség, a szenvedés tulajdonképeni fészket illetőleg, ha egyéb jelenségek és a tapasztalás nem vezérelnek bennünket a kórismereknél, és e részben az anya, gyermeke körüli szorgos és figyelmes vizsgálódása által igen hasznos szolgálatot tehet az orvosnak, kinek midőn feladatát tetemesen megkönnyíti, ugyanakkor az anya tapasztalatait, közvetve, beteg gyermeke javára érvényesíti.

Nem lehet eléggé hangsúlyoznunk, hogy főleg kis gyermekeknél, első mindenek felett az orvosi segély, vagy a hol ez azonnal nem lehetséges, mint a vidéken, falvakban vagy pusztá-

kon lakóknál: az anya bánásmódja, ápolása az orvos megérkezéig nem egyszer életkérdés. Itt tehát különösen az általános jelenségek megismertetésére szoritkozunk, melyekből biztos következtetést vonhat az anya, hogy gyermeke nincsen egészségének háborítatlan, rendes állapotában.

Hogy valaki a rendellenes, a szokatlan jelenségeket a gyermekeknél fölismerhesse, egyáltalában szükséges, hogy azt előbb ép, egészséges állapotában és magaviseletében teljesen ismerje, mire nézve kötelessége minden anyának, hogy gyermekét abban az időben, midőn az tökéletes egészségesnek látszik, önmaga, a mások igénybe vételének kizárásával, ismerni tanulja; szóval vizsgálódásának minden lépten-nyomon, szakadatlanul tárgyát képezze. Mert csak ily módon lehet a bekövetkező válságos napokban segédje az orvosnak, csak így fog tehetni neki hasznos jelentést amaz észrevételekről, a melyek ő előtte szokatlanoknak látszanak. De midőn az anya gyermeke körül vizsgálódik, ne irányozza a gyermek figyelmét vizsgálódása tárgyára, sőt azt attól eltéríteni igyekezzék; mert csak akkor fogja láthatni a gyermeket természetes mibenlétében, akkor férközhetik csak hozzá és kedvetlen vagy fájdalmas érzését akkor láthatja teljesen, kétségbevonhatatlanul kifejezve, midőn nem háborítatik senkitől. Az anya azonban nem elégedhetik meg azzal, hogy gyermekét csupán ébrenlétében vizsgálja: az alvó gyermek mutatja valódi állapotának, egészségének legcsalhatatlanabb jeleit, alvás közben mutatja a gyermek magát úgy, a mint valóban van.

Továbbá a gyermek testalkatát vegye az anya szemügyre, miért is az első két évben naponkint meztelenre vetköztetve, a test arányát és idomát egészben és részben, vízszintes hasmánt- és hanyatfekvésben, egyenes és görbe állásban ismerni tanulja, hogy minden netalán jelenlevő csekély változását, testrészeinek szabálytalan alakulását és kinövését ideje-korán észrevehesse. Az aránylag nagy fej, a rövid nyak, a mellkas rendszere, állása, a gerinczsont vonala, a váll-lapoczkák, a csuklók alakja, a daganatok, sérvek, a gyermek esetleg bekövetkező betegségére nézve nagy jelentőséggel bírhatnak. A gyermek mozgásának tulajdonsága, halogató futási kísérletei, tagmozgatásai és arczkifejezéseinek különös módja, mindmegannyi fontos tárgyai a figyelmes, gondos anyának.

Hanem ezzel még korántsem elégedhetik meg az anya. Csak igen egyoldalú és előítéletteljes bíráló lenne, ha csupán a saját gyermekét magát akarná vizsgálódása tárgyává tenni és ismerni tanulni. Csak összehasonlításból tanulhat meg az ember különbséget tenni és helyes következtetést vonni valamiben. Hogy tehát helyes és biztos ítéletet szerezhessen magának az anya, szükséges, hogy föltre téve a vak szeretet-sugalta előítéleteit, gyermekét a mennyire lehet, más, hasonló koru és nemű gyermekekkel hasonlítsa össze, a test külső idomzatát és alkatát illetőleg. Így fogja legjobban kifürkészhetni gyermeke sajátosságait s a mi nála valósággal egyéni természet vagy szokás.

Egyes szokatlannak látszó jelenséget azonban sohasem szabad mindjárt a fölfedezés pillanatában, betegsége való hajlamlannak vagy a megbetegedés valószínűségének tekinteni és annak valami különös jelentőséget tulajdonítani. A gyermek alvása közben szokása ellenére fölújedhet, tagjait nyugtalanul jártathatja, rángathatja, föliskolthat, vagy gyors lélegzetet vehet a nélkül, hogy attól valamely rendellenes állapotra vagy betegsége lehetne következtetni; mert ezen jelenségeket: rovarcsipés, tulkemény vagy szorító fekhely, rekkenő hőség, alvás alatt támadó ideiglenes emésztő-inger stb. is eredményezheti.

Egyes szokatlan jelenségek csakis akkor nyernek körjelszerű jelentőséget, ha azok vagy hosszabb ideig tartanak, vagy rövid időközben ismétlődnek, vagy ha növekednek. Minden egyes jelenségnek csak akkor van kóros értelme, hogyha az két nap alatt magától el nem mulik, mint például a kigyuladt piros arc, szembetűnő sápadtság, nekitüzesedett vörös szem, alvásközben ideoda forgolódás, izgés-mozgás, szokatlan álmoság, járkálás és játszás iránti kedvetlenség, a bőr fonnyadtsága stb., s még biztosabb lesz a következtetés, ha több szokatlan jelenség mutatkozik egyidejűleg, vagy gyorsan állanak be egymásután.

Ezen általános ujjmutatás után térjünk most át a specialis, a különemű ismertető jelekre, melyek különösen a gyermek arczkifejezéseiben, sikoltása és sirásában, ébrenléte és alvása alatti változó magaviseletében, ugyszintén a lélegzés és vérforgás változásaiban, s az emésztés és egyéb elválasztásában vehetők észre.

A gyermeknél csaknem minden beteges állapot fölfedezhetővé válik az arczkifejezésben és a szemben. A gyermek fentebb említett szoros megismerése kalauzolni fogja az anyát, hogy a főfók arcot, ha az a gyermeknek természetszerű tulajdonsága, (bár nem is mindig az egészség képmása) ne tartsa a kór jelenségének; de ha kivételképen az arcz pöffedtnek is látszik, a mellett szokatlanul halvány, vagy a piros és sápadt szín hirtelen változik, ugy szintén nekitüzesedett fénylő szemek, mind e jelenségek-ből, kivált ha még mások is járulnak hozzájuk, minők a takaratlan fej izzadása, gyors lélegzetvétel és még gyorsabb érverés: lázas agytorlódásra lehet következtetni.

Kis gyermekek nyugodt fekvésnél, ébren vagy alva, gyakran mutatnak megdicsőült, mosolygó, ugynevezett menyei tekintetet, a mi közönségesen gyönyör- és kéjérzetnek, csöndes örvendezésnek vagy elégtül édes álom kifolyásának szokott hibásan tartatni. A gyermeknek ez a mosolygása, magaviselete, mely alatt az ábrázat rendszerint növekvő, viaszszinű halványságot mutat, korántsem önkénytes és gyönyörérzetet keltő, sőt nagyon is szenvedőleges, kényszerhatásnak a kifolyása. Ilyenkor vagy a fogzás korszakában érzi magát a gyermek, és akkor az arczizmok görcsös vonaglásának tulajdonítható ez angyali mosolygás, vagy hátvelő- és agyingernek a jele, melyhez egyébiránt igen könnyen még más gyanus görcsök megjelenése is járulhat, annál is inkább, minthogy a gyermek szervezete a görcsök iránt általában nagyon fogékony.

Fontos és kiváló figyelmet érdemel: a szem kifejezése is. Nem annyira a kis gyermekeknél még ki nem fejlődött pillantásában, tekintetében, mint inkább ez érzékszerv nyugodtabb, vagy nagyobb mozgékonyágában és szervi kifejezésében látszik ez meg. A kivörösödött, tüzes, fénylő vagy szokatlanul bágyadt és aluszékony szem, a ravaszul ide s tova mozgó vagy szokás ellenére egy tárgyra irányuló, azon hosszabb ideig veszteglő, vagy a levegőbe mereven tapadó szem, a csillogó tárgyak iránti érdeklődése és élénkségének elvesztése, a máskor keresett világosságtól, gyertyafénytől való elfordulása, a látatok (pupilla) rendkívüli szűk vagy tágas volta, a felső tagok eleresztése, lomha csüngtetése: mind oly jelenségek, melyek ha hosszabb tartamuk, ha legfeljebb egy nap leforgása után sem mulnának el teljesen, különös figyelmet kívánnak.

(Folytatása köv.)

Egy hét története.

Novemberhó 24-dikén.

Fővárosi rejtelmek. — Egy művészpár privátpassziója. — Névnapi meglepetések. — Egy özvegy asszony. — A két rokon. — Az új gazda. — Az első vendégpár. — A növendég. — A köszvény. — Titkos társaság. — A háziasítók.

Hogy mi minden a nagy város, arról folyt itt e napokban a társalgás, természetesen a kandalló mellett. Voltak, a kik rengeteg erdőnek mondták, a hol a sok isten teremtese csak a prédát vadászsa, pénz-, gyönyör- és száz- és ezerféle egyéb alakban. Ismét mások kohónak nevezték, az érdekek és szenvedélyek miatt, melyek soha ki nem alvó lánggal lobognak benne. A harmadik Astarothnak nevezte, mely megeszi imádoit. Végre egy negyedik, — egy meglehetősen öregecske ur, — Schiller Stuart Máriajához hasonlította, a mennyiben sokkal jobb hírenél, és erre mindjárt két történetekével kedveskedett, melyek ugyan kissé magánjellegűek, de azért legalább úgy, a hogy, én bizony tovább adom őket.

Az egyik egy itteni művészpárról szól, a kiről az emberek azt hiszik, hogy nincs egyéb gondja, mint hogy a közönség tetszésében részesüljön, és annyi igaz is, hogy a férj is, a feleség is él-hal művészetéért; hanem azért egyéb istenek is lakják szívüket, nevezetesen a szeretet istene, és az öreg elbeszélte, hogy hány szegény él e művészpár után, hány árva kapja általuk neveltetését, a nélkül hogy a világ legkevesebbet is tudna róla, és a mi legnevezetesebb: a nélkül, hogy kettejük közül is egyik a másiknak jótékonyságáról valamit szólna; csak a családi ünnepélyek alkalmával, születés- és névnapokon kedveskednek egymásnak az illető nevek jegyzékével, és az a boldog, a melyik minél hosszabb ilyen névjegyzéket tud a másiknak bemutatni; — ez az egyik, és a másik történet is olyanforma és ugyanannak a művésznőnek is van egy kis szerepe benne.

Ugyanis a mult nyáron — így beszélt az az öreg ur, a ki pedig szavahihető férfi, — a szóban levő művésznő az utcán jártában meglát egy öreg asszonyt, nagyon szegényesen, de azért nagyon tisztán öltözve, nagyon a földre szegzett tekintettel, a miről aztán mindjárt megsejtette, hogy valami nagy bánat nyomja alá felé azt az öreg fejet. Nem akarta megszólítani, nehogy zavarba hozza az ő diszes öltözékével, azért tehát a komornáját hülde hozzá, hogy bocsátkozzék vele beszélgetésbe, hátha kitudja tőle, a mi szíven fekszik. A komorna ki is tudta, csak annyi volt az egész, hogy két nap óta nem evett, mert nem volt mit; a vidékről jött föl, a hol szegény létére két év óta, mióta tudniillik özvegy, egyetlen rokonánál tartzkodott, egyszer aztán összezőrdült a rokonnal, most már beismeri, hogy nem neki volt igaz, mert szegény asszony létére neki kellett volna engedni, de mit használt ez már, a rokon bizony elkergette őt a házából, egyebe sem volt neki a világon, már most mit csináljon? A Dunának nem mehetett, mert az arra nem folyik, azután hatvan éven tul az ember többet foglalkozik az ur istennel, sem hogy ilyesmire gondolna. Épen azért kapta magát, feljött Pestre, ilyen nagy városban csak terem az ő számára is egy falat kenyér, hanem biz az nem termett; ajánlotta magát eleinte kis gyermekek mellé felügyelőnek, nem kellett, mert öreg; kulcsárnőnek, szin-

tén nem kellett, mert öreg; végre közönséges cselédnek, arra meg már épen nem kellett, mert öreg; és ezenközben megette, a mije volt, az egyetlen rajtavalóját kivéve, így találta őt a művésznő komornája. Természetesen hogy a szegény asszony nem beszélt el neki mindjárt ezt a szomorú történetet, még csak azt sem mondta neki, hogy éhezik, annyira szégyelte magát; azt hazudta, hogy roszul lett az utcán és ha egy csepp bort vehetne a szájába, mindjárt jobban lenne; a komorna adatott neki egy kis bort és az lett belőle, hogy a szegény elcsigázott nő elájult, és kocsin kellett a művésznő lakására szállítani; ott aztán elvolt néhány hónapig, egész e hó elejéig, akkor kiköltözött, hogy hová, épen ez az a másik történet, a mivel az öreg ur a társaságnak kedveskedett.

Ugyanis a mult hó közepe táján beállit a szegény özvegyhez a komorna, hogy talált számára pompás helyet, gazdasszonynak fogják megfogadni, és ki volt most boldogabb a szegény öreg asszonynál, a ki már bánattal ette a kegyelemkenyeret a művésznő házában? — És csakugyan, másnap reggel bemutatja magát nála egy koros ur, hogy őt ennek és ennek hívják, megfogadja gazdasszonnyának, azzal a meghagyással, hogy november 1-sején álljon be nála ez és e számú lakásán; november 1-sején aztán az öreg asszony hűségesen beállit hozzá, az ur kissé mogorván fogadja, megmutatja neki a lakást, hogy ez most az ő gondjaira lesz bízva, azzal távozik. Az új gazdasszony most szemügyre veszi a lakást, nem valami nagy, négy szoba, nem is valami uriasan berendezve, de azért eléggé kényelmes és az éléskamrában is minden megvan, a mi egyszerű háztartásra szükséges. Így telt el az első nap, este aztán haza jön az ur, két nagy kamaszszal, a kik mindketten egyformán nagyon rongyosak voltak. Ezeket aztán átadja az új gazdasszonynak, hogy mosdassa ki és viselje gondjukat, a mig vissza fog térni, mert ő most megint elmegy, nem is jön ma haza, sőt talán holnap sem, ne törődjék vele, sok dolga van neki, ma itt, holnap másutt, azzal távozik. Az új gazdasszony hűségesen megteszi, a mi neki meghagyott, kérdi a két fiut, hogy kicsodák, az egyik azt mondja, hogy a dunaparton kószált, mert nem volt hová lennie, cipészinas és a mestere elkergette, úgy találta őt ott az az ur, elvitte egy vendéglőbe, estig ott volt, akkor az az ur ismét eljött érte és ide hozta. A másik fiu meg épen az nap szabadult ki a dologházból, épen elakarták tolonczolni, akkor az az ur kiváltotta, szintén vendéglőbe vitte és este ide hozta; az új gazdasszony sehogy sem érti a dolgot. Másnap reggel úgy kerülgetve tudakozódik a házmesternél az ura felől, ott semmit sem tudnak róla, sőt azt is megtudja, hogy a lakás nem az ur, hanem az ő nevére van kibérelve, és most a szegény asszony már kissé mégis érteni kezdi a dolgot. Harmadnapra este az ur ujra haza kerül, most meg egy öreg férfi társaságában, ezt is általadja gazdasszonnyának, hogy viselje gondját, azután távozik, magával vive az egyik fiut. Másnap rá aztán a másik fiut is elviszi, ezzel a gazdasszony e napokban az utcán találkozott, és megtudta tőle, hogy nevelőintézetben van, ugyanaz a fiu, a ki egy hónappal ezelőtt csavargás miatt a dologházban sanyargott. Most már mindent tud az öreg gazdasszony, kivéve azt az egyet, hogy

kicsoda tulajdonképen az ő ura, mert ezt most már nem is meri kérdezni, annyira rámondult, midőn ezt a dolgot távolról érintgette; ne avatkozzék olyan dolgokba, a mik nincsenek rá bizva, mondá, és azóta nincsen az a hét, hogy az ő ismeretlen ura egy pár szerencsétlen embert haza ne hozna és atyailag ne gondoskodnék róluk. Roppant gazdagnak kell lennie, mert egytől-egyig fel is ruházza szegényeit, és egyebet sem tesz, mint hogy a szegénység felül tudakozódik, hogy segítsen, és még eddig nem lehetett kitudni sem nevét, sem állását. A szegény gazdasszonyt már szinte a hideg kilelte a nagy kíváncsiságtól és mégis mindössze csak annyit tudott meg fölöle, hogy egyik lábára köszvényes.

Ezt az egyet is véletlenül tudta meg a kíváncsiságtól gyötördött gazdasszony. A napokban tudniillik egy fiatal nőt hozott neki rejtélyes gazdája. A fiatal nő nagyon szép volt, de nagyon szegényesen volt öltözve. Hogy és mikép hajhászta őt föl az ur, az nem tartozik a dologra, elég hozzá, a nő mikor a rejtélyes ur azt mondta neki, hogy itt lehet, míg ő majd gondoskodni fog róla, térdre borult és úgy zokogott, hogy szólni sem tudott és akkor a rejtélyes ur fájdalmasan fölsziszszent és csaknem ájultan hanyatlott egy székre, annyira fájt neki, a hogy az a nő reszkető kezeivel térdeit átfogta, és: „Az a csunya köszvény“ mondá akkor mosolyogva; hanem azért nem hiszem, hogy a köszvénytől lett olyan jó szíve. Azt a fiatal nőt aztán néhány nap mulva a vidékre szerezte el, egy derék öreg asszonysághoz társalkodónőnek; miért olyan messzire a fővárostól, azt is ő tudja.

Eddig a történet, és a ki azt elbeszélte, azt is hozzá tette, hogy most társulat van itt alakulóban, olyanforma czélra; nagy titoktartás pecsétje alatt akarja a jótékonyságot gyakorolni, és már jelentkezett is három fölvételül e társulatba; — ime tehát — így végzé szavait — a főváros mégis csak jobb hírénel.

A másik ujság pedig e héten Berczik Árpád új vigjátéka: „A házassítók.“ Multpénteken adták először, szép számu közönség előtt, mely ki nem fogyott a nevetésből, annyira tetszett neki, mert olyan jelesül játszták azt színészeink. Két fiatal nő, özvegy Elekesné (Prielle) és dr. Kosta Gábor felesége (Felekiné) valamely megyei székvárosban az elsőség fölött verzenyez, egyik kedvesebb és hiresebb akar lenni a másiknál, a társas-életben csakugy, mint a tánczvigalmakon. A fiatal özvegynek egyik fiatal rokona telepedett meg nem rég a városban, Ambró Endre, törvényszéki ülnök (Nádai) és a jó asszonynak most első gondja, hogy rokonát megházasítsa. Talált is számára egy kedves leányt, özvegy Nagylakyné (Szathmáriné) unokahugát, Laurát (Molnárné), egy kedves, kissé rajongó természetü lelket, 30,000 frttal; de alig tudja meg a dolgot a doktorné, azonnal ellene indul a tervnek, Laurát az ő rokonának, Mácsik Náczinak, (Halmi) egy meglehetősen parlagi gavallérnak kell elvenni és most megindul a két asszony közt az ármánykodás. Elekesné lakást néz Ambró számára Nagylakynéknál, de a doktorné besugja a szende Laurának, hogy a lakáskivétel czélja az, hogy ő Ambró neje legyen, a ki már az egész városban elhíresztelte, hogy őt, vagyis inkább az ő 30.000 forintját fogja elvenni. Laura ezen megbotránkozik és bezárkozik szobájába, látni sem akarja az olyan léha férfit. Ambró aztán a pletyka orvostól megtudja, hogy Laura nem főfájás miatt, hanem ő miatta zárkozott be szobájába, azért mindjárt viszszaadja a kibérelt lakást, mert esze ágában sem volt Laura, a kit még nem is látott. A doktorné boldog, szélylyel tépte vetélytársnője hálóját, azonnal, be is rendeli Mácsik Náczit falusi birtokáról, hogy üsse melegiben a vasat, este tánczvigalom lesz, használja föl az alkalmat, bódítsa meg a leányt. Náczi meg is igéri, a tánczvigalmon aztán hozzá is fog tüzesen, muzsikáltatja magát, durrogtatja a pezsgős palaczkokat, a művelt Ambró

természetesen nem mérközhetik vele ezekben a jelességekben, Mácsik a pezsgő mellett Laura kisasszonyt is szóba hozza, hogy minő hírek keringnek felüle és Ambróról, mire, ez, hogy az afféle pőre beszédnek utját bevágja, kinyilatkoztatja, hogy ő 100,000 forinton alul nem házasodik. Mácsik most uszik a boldogságban, övé a lány, és azért — egy kis ferbli után vágyik a lelke. Ezen közben Laura kissé unalmasnak találja a bált, ki megy tehát a mellékszobába, ott egy zongora van, ahoz ül és kezd zongorázni. Ambrót is az unalom kinozza, ő is menekül a tánczteremből, véletlenül ugyanazon mellékterembe, hallja a leány játékát, fölismeri benne a tehetséget, de észre veszi a hibákat is, a miket játékában ejt, és figyelmezteti rá; és a leány föl se nézve játékáról, elismeri a hibákat, kiigazítja azokat, és így tovább játszva, tovább társalogva, a zenétől, a mit mindketten egyformán rajongásig szeretnek, fölmelegedik szívük, a megszeretik egymást, a nélkül hogy ismernék egymást, — és négy kézre játszani együtt, milyen édes lehet ez! és az egyszerre kelet közös ohajtásnak semmi sem áll utjában, így találja őket a — doktorné! abban a perczen, midőn azt hiszi, hogy az ő Náczi öccse már markába szoritja a gazdag partit!

Hanem ennek is szemébe néz! Elváltotatott irással levelet ír Laurának, értésére adván, a mit Ambró a 100,000 frtos házasságot illetőleg a vig czimborák előtt kinyilvánított, erre Laura, természetesen, erővel nyomja vissza az Ambró iránti szerelmet szívében, és ismét a doktorné asszony részére hajlik a győzelem.

De Elekesné sem alszik, már most nincs más hátra, mint egyenesen neki menni az ellenségnek, tudniillik a doktornénak, azt kiverni állásából, a mi pedig csak úgy lehet, hogy Ambró a doktornénak udvaroljon; a doktorné becsületes asszony létére, nem engedi koczkára tenni jó nevét, és meg fog ezen bántódni, de ép azért Ambró ne tágitson, a mig csak a ravasz doktorné le nem teszi a fegyvert.

Ambró erre is rá adja fejét, annyira szereti már most Laurát; az alkalom szinten nem várat sokáig magára, a doktorné épen a bálteremből jön, egy tálcza czukrocskával kezében. Ambró, a mint megpillantja, sarkába köti magát, udvarol neki életre-halálra, a doktorné bámul, mi lelte ezt az embert? Hanem Ambró nem tágit, megmondja neki, hogy vagy kitér utjából, vagy kompromittálni fogja és midőn a doktorné csak mindig nem tágit, Ambró ott helyben, a bálterem melléksarnokában térdre veti magát előtte, így találja őket Laura és a doktorné férje, a doktor!

A doktorné azonban abban a perczen, hogy Ambró földhez vágta magát előtte, a czukros tálczát is a földhez vágta és most azt hiteti el a rémképektől üldözött férjjel, hogy a czukrocskákat fölszedni fekszik Ambró ur a földön. A doktor hiszi is, nem is, mégis csak maga fedezi föl felesége ármányait az ellenfélnek, hadd házasodjék meg Ambró és a végén csakugyan úgy is van; mint mondám, a közönség nagyon jól mulatott a darabon, Felekiné, Prielle, Molnárné, Szathmáriné, Nádai és Ujházy játsztak is benne úgy, hogy a holtat is megkaczagtatták volna, mint mondani szokás.

— i — r.

Budapesti hírvivő.

* * (Király és királyné ő Felségeik) a karácsonyi ünnepeket Gödöllőn fogják tölteni, s csak december 27-dikén költöznek át a budapesti palotába, hol januárhó folytában három udvari ebéd lesz, melyre az országgyűlési képviselők is hivatalosak lesznek.

* * (Jótekonyság) Király ő Felsége Pister Izsák bártfai lakosnak 100 forint segélyt, a nagymegyeri helvét hitvallású evangélikus hitközségnek pedig iskolaépítésre 100 forint segélyt adományozott. — A fővárosban nem rég elhunyt Veixevitsné született Weinhart asszony jótekonyság czélokra 1460 frtot hagyott, ebben 400-ata budai szegények közt leendő kiosztásra. — Gr. Rédey Lajos tizezer forintos urbéri kötelezvényt adott oly alapítványra, melyből az ő halála után a kamatokat két család katonának adják, egyenlő részletekben, életük fogytaig. — Báró Majthényi László honti főispán, arczképének leleplezése s az ezt követő diszlakoma és fáklás zene alkalmával kétezer forintot alapított a megyei kórházban egy ágyra. — Somogyi Gábor debreczeni polgár és neje végrendeletükben a debreczeni evangélikus református főiskola javára 10,000 frtot hagytak, mely összeg haláluk után fog kifizettetni.

* * (Rózsás napló.) Bölönyi József Biharmegye egyik fiatal földbirtokosa jegyet váltott Nedeczky Ferike kisasszonynyal, Nedeczky István országgyűlési képviselő bájos leányával. Az eljegyzés Deák Ferencz lakásán ment végbe, kinek a kisasszony leggyöngédebb is ápolói közé tartozik. — Lakics Gusztáv miniszteri fogalmazó e hó 15-dikén vezette oltárhoz Maróthy Clarisse kisasszonyt. — Jánossy Gyula gazdaszt közelébb tartá kézfogóját Bongárd Laura kisasszonynyal. — Rózsavölgyi Gyula fővárosi tisztviselő e hó 20-dikán váltott jegyet Madarász Róza kisasszonynyal. — Bonnyay Aladár szathmármegyei földbirtokos a jövő hó folyamán tartja esküvőjét Prokker Esztike kisasszonynyal. — Hüvös Károly budapesti járásbíró e hó 18-dikán vezette oltárhoz Dimsich János szent-endrei birtokos bájos leányát, Corneliát. — Köncsög Gyula tolnamegyei földbirtokos a napokban tartá kézfogóját Kosztolányi Eveline kisasszonynyal. — Józsa Miklós fővárosi kereskedő eljegyezte Veress Tercsike kisasszonyt. — Mitru György e hó 23-dikán tartá esküvőjét Fesztory Katalin kisasszonynyal S.-A. Ujhelyben. — Bacsó Bálint, a debreczeni általános biztosító intézet hivatalnok, a napokban váltott jegyet Jeney Emma kisasszonynyal. — Kecskeméten Vincze Endre czépai birtokos e napokban vezette oltárhoz Hajagos Mari kisasszonyt, Hajagos Illés városi főkapitány kedves és mivel leányát. — Kovács Kálmán temesvári mérnök, e hó 18-dikán tartá eljegyzését Várnay Etelka kisasszonynyal, Várnay Ádám megyei főmérnök bájos leányával. — Debreczenben e napokban Simon István előkelő polgár Tóth Mariska kisasszonynyal, Kószegváry Lajos, az osztrák fiókbank hivatalnok, a pedig Bészler Mária urhölgygel tartották esküvőjüket. — Esztergomban Horák Egyed lapkiadó a mult héten tartotta esküvőjét Podolszki Amália kisasszonynyal. — Ország Károly fiatal tisztviselő jegyet váltott Kegl Erzsébet kisasszonynyal P.-Sz.-Királyon. — Bátorkeszin Stern orvostudor szép leányát: Gizellát, eljegyezte Fischer Dávid esztergomi kereskedő. — Uj-Kigyóson e napokban volt Fialka Róbert vasuti tisztviselő és Czédly Róza urhölgy esküvője. — Mehádián e napokban kettős esküvő volt; Frey Béla bonyhádi postafőnök oltárhoz vezette Gubányi Betti kisasszonyt, Frey Emil pesti távirdai tiszt pedig Gubányi Hermin kisasszonyt.

* * (A nőiparegyet) által rendezett Katalin-bál mult csütörtökön tartatott meg a „Hungáriá“-ban, és szépség és jókedv tekintetében a főváros legszebb vigalmi közé sorozható. Ha nem itt a hírek közé volnék szoritva, — mert lapok kellenének hozzá — örömmel emliteném föl a sok kedves hölgyet, a kik a vigalmat,

és a diszes és izletes öltözékeket, a mik a szép hölgyeket diszítették. Igy — fájdalom, az egyikből semmit, és a másiból csak mutatványt adhatok. Ott voltak a gróf Odeschalky-nővérek, a Beke-nővérek, Banovicsné, sógornőjével. Petrovics Lászlóné, Jungh Otilia, Rauchoffer Jozsin, a Hettyei nővérek, Máriaffy Zelma, Winter nővérek, Suhaj Renata, Tirnauer nővérek, Dancz Nina, Rotter irma, Horváth Katinka, a Fülöp nővérek, Martinovics Elekné, Novák Claudin (Budáról) és — ki tudná számát és nevét a sok szépségnek, a kik ott együtt voltak! Az első négyest 32 pár tánczolta. A férfi vendégek közül ott volt az egyetemes elnöke, Türr tábornok és mások, és a küldiszzsel versenyzett a jókedv, a lelkesült táncz, az igazi vidámság, a legfinomabb modoru fesztelenség, — egy ragyogó mosoly volt e terem képe. Azért köszönet a páratlanul buzgó és tapintatteljes rendezőségnek, mert a fényes süker legnagyobb részben az ő érdeme. Anyagi haszna is szépecskén volt az egyletnek e vigalom után.

* * (Egy új jótekonyság intézet.) Fővárosunk e hó 22-dikén egy emberbaráti intézettel szaporodott. Ugyanis a kerepesi uton, a népszínház átellenében „Nyilvános gyógyintézet járó-betegek számára“ nyitattott meg. Az intézetben Dulácska Géza, Osváth Albert, Jelenfy Zoltán, Bruch Antal, Lechhuber Kornél, Goldzieher Vilmos, Herteké Károly, Farkas László, Róth Ferencz, Hochhalt Károly és Iszlay József, jeles fővárosi orvosok rendelkeznek.

* * (A budapesti izraelita nőegylet) egy új intézetet alapított. Herzl Mária urhölgy indítványára, a dob-utczában közös háztartást rendezett be tizenkét szegény leány számára. E helyiség csinosan van felszerelve s már e hó eleje óta létezik. A kisebbeket iskolába járattják, a nagyobbakat képességük szerint képeztetik nevelőnőknek, varrónőknek sat. A választmányi hölgyek közül mindennap elmegy egy a felügyeletet gyakorolni.

* * (A magyar gazdasszonyok) árvaházában e hó 24-dikén délelőtt 11 órakor felette szivemelő ünnepély volt. Akkor látogatta meg először az elnökség és tanügyi bizottság az intézetet az ujonnan átalakított és bővített helyiségben, a Damjanich utczában és egyuttal megnyitotta az első polgári osztályt is. Bevezetésül egy árva leányka, Palkovics Józsa, megható beszédben köszönte meg a szeretett urnóknak jóságuknak ez új fényes jelét, és társnői nevében fogadott ujult erővel való szorgalmat és igyekezetet. Azután Damjanich Jánosnének, Hollán Ernőnének és Braun Lajosnének szép virágcsokrokat nyújtott át, mit az elnöknő meleg szavakban köszönt meg, buzdítván őket a további szorgalomra, a mi az igazi hála. Ugyanekkor mondott köszönetet Damjanich Jánosné az intézet fáradhatlan buzgóságú főtanítónőjének, Szabó Juliának is, ki az egész áthelyezést és elrendezést nagy tapintattal és szeretetteljes buzgalommal vitte. Ezután következett a polgári osztály megnyitása, Bója Gergely tanfelügyelő ur által, a ki szivhez szóló meleg szavakban köszönte meg az elnöknők és az egész bizottmány fáradozását, az árvák és az emberiség nevében. Énekekkel és áldással végződött e szép ünnepély. Jelen voltak Damjanich Jánosné, Hollán Ernőné, Braun Lajosné, Kralovánszky Istvánné, Adlerné, Voglné, Pechátáné, Bisitzné, Liszynyé sat. urnók, a tanférniak részéről pedig Bója Gergely, Frey József és Stupa György urak.

* * (Mult vasárnap) az egyetem bölcsészeti karának ülés-termében dr. Horváth Cyrill, a karnak sok év óta tagja, a bölcsészet tanára s a piarista rend tartományi főnökének helyettese, ülte meg bölcsészettudorságának ötvenedik évfordulóját. Ez alkalomból a kar új és fényesen kiállított diszoklevéllel lepte meg őt. Tizenkét órakor a kar összes tanárai összegyűltek s miután egyhangulag elfogadták az indítványt, hogy a kar az ünnepeltet

illő kitüntetés végett ő Felsőnének ajánlani fogja, az agg tanár Than, Eötvös és Jedlik tanárok kíséretében a terembe lépett, melynek egyik fala babérkoszorúzott arczképével volt díszítve. A belépőt viharos éljenek fogadták, mire dr. Hunfalvy dékán üdvözölte őt s a tudomány körüli érdemeit kiemelve, azon ohaját fejezte ki, hogy az isten őt tanítványai és tanártársai öröme még sokáig éltesse. Dr. Horváth megható válasza után az ünnepély véget ért. Horváth Cyrill egyike volt azon kevés tanároknak, a kik a szomorú Bach-korszakban a hazaszeretetet élesztették és ápolták növendékeikben. Szokoly Viktor, Győry Vilmos, Dalmady és több mások, a kik a magyar irodalmat szolgálják, az ő tanítványai voltak.

* * (Tombola.) A farsangi vigalmak sorát e télen az „Országos nőképző-egylet“ fogja megnyitni, január 9-dikén (farsang első vasárnapján) a vigadóban, érdekes tombolájával, mely tudvalevőleg a legkedveltebb s a közönség által leglátogatottabb multságok közé tartozik. Az egylet válaszmánya oda törekszik, hogy a közönségnek élvezetes estét szerezzen, de emellett a mostani szűkebb anyagi viszonyokat is számba vegye.

* * (Józseffy Rafael) művész hazánkfia mult kedden este adta első hangversenyét a vigadó kis termében. Józseffy egymaga játszotta le a hangverseny műsorát, mely nagy részben klasszikus darabokból állott. A fiatal művész bámulatos technikával rendelkezik; játéka merész, egyéni szellemtől áthatott. A Liszt-Rubinstein-Tausig-iskola kevés ilyen tanítványt mutat föl. A gyér közönség minden szám után lelkesen tapsolta. A művész pénteken még egy hangversenyt adott. — A zenekedvelők egylete mult kedden szépen látogatott hangversenyt rendezett saját helyiségében. Beethoven Prometheus-nyitányát, Niels Gade „Erkönytöchter“ című balladáját és Schuberttől a „Rosamundá“-hoz irt ballet-zenét szabatosan adta elő a Káldy Gyula vezetése alatt álló zenekar. Az egyes közreműködők: Kvassayné, Béli kisasszony és Lang zajos tapsokban részesültek.

* * (Jagics Ignác) budapesti magán-főgymnáziumában az intézeti tanárok közelebb édekes népszerű felolvasásokat kezdenek meg a tudomány, nevelésügy és irodalom köréből. E felolvasások rendszeren két-két hetenkint vasárnapokban fognak megtartatni és nyilvánosak lesznek.

* * (A vörheny) hevesen kitört a fővárosban; a budapesti első gyermek-menhely-egylet központi bizottsága ennél fogva elhatározta, hogy a tanköteles ápoltakat a járvány egész tartama alatt iskolába nem bocsátandja.

* * (Nemzeti színház.) A hét újdonságáról már más helyütt levén szó, számomra csak az a föladat maradt, hogy soroljam föl szépen egymás után a játékrendet és dicsérjem meg egyenkint a közreműködőket; például a vasárnapi „Lelencz“-ben Feleki Bertókját, Felekiné Erzsikéjét, és a „Fény árnyai“-ban újra Felekinét, Felekit és Nádayt kellene agyba-főbe dicsérnem, sat., a mi körülbelül annyi volna, mint vizet hordani a Dunába. Azért talán legjobb lesz ajánlanom magamat akkorra, midőn lesz kit ütnöm, a mit én tudvalevőleg nagyon szeretek.

* * (A népszínházban) még mindig vigan foly a világ. E héten aztán eszébe jutott, hogy a sok operette mellett jó lesz talán népszínművet is elővenni, és természetesen a javából való egyet. És elő is vették a „Falu roszsza“-t. A közönség tódult az előadásra, Soldosné megcsattogtatta az ő népdalait, hogy csak úgy zengett bele a világ; hanem azért csak nem volt az a nemzeti színház népszínműve. Gonosz Pistat egy nap Tihanyi, másnap Solymosy adta, ez is, az is sok jóakarattal, csak hogy a közönség még mindig nem felejtette el sem Ujházit, sem Komáromit, sem Molnárnét, sem Császárnét. Nem is lesz nekünk most már

egyhamar olyan népszínművünk, azért sajnáltam én annyira, hogy elvették a nemzeti színházról,

* * (A budai várszínházban,) mint hallik, meg akarják szüntetni a magyar előadásokat, a mit pedig csak sajnálni lehet. Igaz, Buda lakosságának nagy része nem érzi még most a magyar színészet szükségét; de mégis vannak, a kiknek a műveléket áhítják, és ezek majd kénytelen-kelletlen a német színházba fognak járni; mert kétségtelen, hogy a mint a magyar előadások meg fognak szünni, azonnal a német színészet foglalja el helyét.

* * (Irodalom.) Az Athenaeum kiadásában megjelent „Egy nagyvilági házasság. Ára 80 kr. Továbbá a „Gleninchi rejtély“ Wilkie Collins regénye, mely a mi lapunk egyik idei melléklete. Ára 3 frt. — „Koszorú a magyar versköltés utóbbi századának virágaiból,“ czime Győry Vilmos anthológiájának, mely 52 sűrűn nyomott iven e napokban került ki sajtó alól. A könyv a Légrády-testvérek kiadványa. — Madzsar János lefordította Diesterweg híres nevelési „vezérkönyvét“, s az 15 füzetben jelenik meg; Zilahy Sámuel adja ki, előzetési uton. — Aigner Lajos „Magyar könyvesház“-ából ismét egy kettős füzet jelent meg: „Tréfás népdalok“ Székely Sándor gyűjteményéből, kiadta Abafi Lajos. Ára 40 kr. — Dumastól „A három testőr“ és a „Husz év múlva“ nagyon ismert és szép regények megjelentek most magyar fordításban is. Mehner V. adta ki. — Sümegi Kálmán felkéri mindazokat, kik „Boldogok és boldogtalanok“ című munkájára előfizetni, vagy azt előlegesen megrendelni szándékoznak, hogy az előfizetési pénzeket és előjegyzéseket e hó végeig szíveskedjenek hozzá (Sümeg, Zalamegye) beküldeni, miután a példányok száma és kötése iránt ideje-korán rendelkeznie kell. Egyszersmind az eddigi előfizetők kegyes elnézéseért esedezik, hogy a munka csak a jövő hó folytán kerül ki a sajtó alól. — Balázs Frigyes az általa szerkesztett országgyűlési árny- és fényképeket újból megfogja indítani. Az füzet 16 képviselő fényképét fogja tartalmazni.

* * (Vegyesek.) Haynald érsek betegen fekszik pesti lakásán, — David a ismert fővárosi orvost e napokban oly heves örültségi rohamok lepték meg, hogy a lipótmezei tébolydába kellett szállítani. — Az idei népszínműi pályázaton a 100 aranyból álló díjt egyhangulag a „Tolonc“ című 3 felvonásos népszínmű nyerte. A pályanyertes mű szerzője Tóth Ede, a „Falu roszsza“ koszorús szerzője. A „Csárda romja“ című 3 felvonásos népszínmű dicséretesnek találtatott a pályázaton. — Déák Ferencz a mult hét végén nagyon rosszul volt, e héten azonban istennek hála, egészségi állapota ismét jobbra fordult, s vasárnap már vidáman társalgott látogatóival. — Szalay Anna kisasszony, kinek vidéki vendégszerepléseiről nem rég dicséretesen emlékeztünk meg, a nemzeti színházban e napokban próbát énekelt. A kisasszony szép hang fölött rendelkezik, s csupán kiképzése hiányos. — Hangversenyt rendezett a budai társaskör mult szombaton, e hó 27-én az egylet helyiségében. — „A hátrahagyott család“ czime Kázar Emil színművének, mely a nemzeti színház közelebbi újdonsága lesz. Ennek színpadi próbái csütörtökön kezdtek meg. — Az első hó Budapesten és határán e hó 20-ka és 21-dike közötti éjjel esett. Az utcákon csakhamar felolvadt, a hegygerinceken s ormokon azonban még csillámlik. — A Rózsavölgyi czég által rendezett, de balul kiüthött philharmoniai hangversenyek pótlására a nemzeti színház zenekara, Erkel Sándor vezénylete mellett, néhány zenekari hangversenyt rendez, az e célra átengedett nemzeti színházban. A hangversenyek délután fognak tartatni. — A Terézvárosban csütörtökön volt a választás. Nagyon

csendes választás volt. A Terézváros még Hornt gyászolja. Schwarcz Gyula lett a képviselő. — Suhr lovardatársulata jön közelebb a fővárosba. — Mai számunkoz van mellékelve Orlay Soma, jeles képvisőnk előfizetési felhívása Petőfi arczképére, melyről már mult számunkban szölkünk. A fölhevást nem szükség olvasónőink figyelmébe ajánlani, mert van-e magyar hölgy, a ki Petőfit ne imádná? — A lefolyt héten született 222 gyermek, elhalt 190 személy; a születések tehát 32 esettel mulják fölül a halálozásokat. Az új szölköttek közt volt 131 fiu, 91 leány. A halottak közt volt 108 férfi, 82 nő, egy éven aluli gyermek 52.

** (Halálozások.) Közéletünk két nagy érdemű veteránja hunyt el e héten. Az egyik Vermes Illés, Veszprémmegye alispánja. Nagy képzettsége és kitűnő jelleme a legszelebb körökben tiszteltté tették a derék férfit. A másik gyászhir Okolicsnai Okolicsányi József, volt honvédezeredes, legujabban Heves és Közép-Szolnok vármegyék főpénztárnoka, ki közelebb élete 62-dik évében Egerben elhunyt. — Elhunytak továbbá: Hertelendy Kálmán volt országgyűlési képviselő, később Zalamegye főispánja, volt 1848—49-diki honvéd-lovas-százados, e hó 17-dikén. — Kozma József, a csepregi uradalom nyugalmazott számtartója, élte 85-dik évében. — Madách Imre özvegye e hó 19-dikén Nagyváradon. — IIázy István, zentai katolikus segédlelkész, élete 36-dik évében. — Bónis Lajosné urnő, a hazafias erényeiről s jótékonyágáról ismert nemesszivű honleány, Pozsonyban. — Szigethy Szöllősy Jánosné, szül. Veskoczy Budaházi Polixena asszony e hó 18-dikán, élte 80-dik évében, Debreczenben. — Pilényi Ilonka, budapesti polgár kedves leánya, élte 17-dik évében. — Vikol János, a kolozsvári katolikus egyház gondnoka e hó 17-dikén. — Gerometa Antal nyugalmazott helytartósági titkár 80 éves korában. — Miskey Jugovics József, Békésmegye volt főszolgabirája, Gyulán, 68 éves korában. — Tevely Elek földbirtokos és jeles ügyvéd Kaposváron. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

November 27-dikén: „Aida.“ — November 28-dikán: „A kőműves.“ — November 29-dikén: „A házasságok.“ — November 30-dikán: „Figaro lakodálma.“ — Deczember 1-sején: „Hátra hagyott család“, először. — Deczember 2-dikán: „Tell Vilmos.“ — Deczemoer 3-dikán: „Benoiton család.“

Divattudósítás.

A mostanában divatos téli színek többnyire oly sötétek, hogy majdnem feketéknek látszanak. Csak a szürkék, vaj- és tejfelszínűek és a drapp szín türenek meg a világos színek közül. Látni ugyan fiatal leánykákat világoskék posztóban, valamint szürke és vörös koczkás és csikos szövegekben is, de ezek csak kivételek. Népszerűek még a kávébarna, üvegöld, sötétkék, bronz színű posztó, beige, damaszt, cashemir, knikkerbokker, matelassé szövegek, valamint a fehér pelyhekkal elszórt szövegek, melyek a hó-pelyheket akarják utánozni.

A sok szép sötét szín mellett azonban az egészen fekete ruhák sem vesztették még közkedvességüket. Nemcsak, hogy majdnem mindenkinek igen jól áll, de még takarékosági szempontból is előnyös a fekete szín, miután kevésbbé unja meg a szem, azért nem is kell egyhamar mással felcserélni, a meglevő színes diszítések, szalagok, kendők, sat, is mind jól illenek hozzá, és azért tovább is lehetünk meg egy-egy fekete ruhával.

A többféle szövetből összeállított fekete öltözök szintén igen kedvelt és szép élénkséget ad a fekete ruhának. Így például a fekete faille-

szoknyát jól kiemeli, ha a felső ruha és derék fekete tafotából, matelassé-ból, vagy finom beige-ből való, vagy a bársony szoknyához a felső öltözék fekete failleből készül. A fekete öltözékekhez igen jól állanak továbbá az oxydált ezüst gombok, melyekből nem csak elől varratik föl két-három sor, hanem az ujjak, a derék, a lebbentük is ezekkel diszítvék.

A fehérneműekre nézve, fájdalom minden nap nagyobb és nagyobb fényüzést látunk kifejtteni. Az ingek eleje gazdagon van diszítve finom himzéssel, valencienne-csipkével, sőt tarka selyem csokrokkal is, a hálóöltönyök vetélkednek az ingekkel diszítésben és fényes kiállításban, ép úgy, mint az alsó szoknyák. A téli idejre ugyan többnyire az utcára és a háznál egyszerű eltözékekhez színes flanel szoknyát viselnek a hölgyek, de ezen vörös vagy világos kék flanel szoknyák is gazdagon ki vannak himezve tarka selyemmel, vagy fehér lyukacsos angol himzetű fodrokkal, vagy tafotával bélelt csipkefodrokkal. A kik jobban kedvelik az egyszerűséget, azok bársony szegélyekkel vagy zsinórokkal is diszítik alsó szoknyáikat, és bizony ezek is csakugy fognak megfelelni céljuknak, mint a himzésekkel és cifraságokkal elborítottak.

Mai mellékletünk egy kis felső gallérból áll, belső részével együtt. Az első szám a felső gallérkát jelöli, a második a belső részt, a felső két réttü chiffonból vagy vászonból készül, a másik csak egy sor szövetből.

Számrejtvény.

Kolosy Bertától.

7. 2. 8. 3. 7. 10. 11. 12. Diszét vesztve, nem rég cserélt lakást,
9. 10. 3. 7. 10. 11. 10. 12. Nyom nélkül emészti sok tárcza tartalmát,
1. 12. 3. 12. 11. 7. A magasban van lakhelye,
1. 12. 3. 12. 7. Romboló hatalom eszköze.
9. 10. 3. 12. 7. Halála az első fagy,
5. 6. 11. 2. Felvidámit, ha bús vagy,
1. 12. 3. 4. 5. Mindenütt pusztulás kísérlője,
1—12. Jelenleg ez utóbbi színhelye.
Megfejtési határidő: deczemberhó 25-dike.

A f. é. 44-dik számban közölt rejtvény értelme:

Most élem gyöngyéletem!

Helyes megfejtését következő t. előfizetők küldték be:

Sárosy Mari, Kanizsay Nagy Etelka, Muharos Irma, Moez Gézáné, Éhen Gizella, Erdensohn Emilia, Báthory Zsigray Istvánné, Korik Zsófia, Csima Vincze Petronella, Kolossy Berta, Devich Ferenczné, Fodor Erzsi, Gedeon Gáspárné, Csonth Dénesné, Ónás Anna, Hadlicska Béláné, Malatinszky Kálmánné, Madarász Luiz, Soltész Emilia, Csonth Dénesné, Lázár Ida, Kompolthy Teréz, Molnár Antalné, Szücs Irma és Lenke, Sóos Margit, Kálmán Juliska, Fodor Nina, Magyar Emilia, Kalmár Józsefné, Földessy Jolán, Simon Mariska, Gáál Józsefné, Guthy Karolin, Nagy Károlyné, Olgyay Berta, Máar Irma, Varga Ella, Petz Mari, Somlyay Istvánné, Csongrády Róza, Dunkó Bella, Máriássy Jolán, Szent-Iványi Margit, Szathmáry Ida, Bogdány Marcsa, Sulucz Eszter, Horváth Milka, Nagy J6o Ida, Fülöp Irén, Berényi Julia, Nagy Edéné, Zsoldos Hermin, Kovács László Matild.

Tartalom.

Az udvariasságról. — Simogatod lágyan égő homlokomat, Csengey Gusztávtól. — Egyetlen orvosság, Szegfi Mórtól. — A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél, Dr. Kléncke után Kemenczky Kálmántól. — Egy hót története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy kis felső gallér szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

mezőre, s meggondolatlanságból lábát megköté a lóra alkalmazott kötőfékkel; a ló azután megvadult s a szerencsétlen fiut, ki e közben lebukott, magával ragadva, árkon-bokron keresztül vonszolta. A szegény fiu teste izekre szakadt össze, s midőn a ló késő este az udvarba visszament, a fiunak már csak egyik lába fityegett a kötőféken. A szerencsétlenül járt gyermek anyja e látványra azonnal elájult s az ijedtség annyira elgyöngíté, hogy halálos betegen fekszik.

Vidéki vegyesek A z u n g i n ő e g y l e t szombaton közvacsorát rendezett a „Korona“ vendéglőben. — Fiumében a gróf Szapáry Géza kormányzó a tengerészeti hatóságnál a magyar nyelv tanulására, két tanfolyamot nyitattatott meg; több mint negyven tag iratkozott be, többnyire hivatalnokok. — Kecskeméten ma, e hó 29-dikén lesz a képviselőválasztás. — Temes megye hidegkuti kerületében Tormássy Mihály halála folytán, e hó 30-dikán lesz az új képviselőválasztás. — Arany menyegzőjét ülte meg a napokban Malonyán Sárdi András, ottani lakos. A tisztos pár még friss egészségnek örvend, s remélik, hogy gyémántmenyegzőjüket is megérik. — Zilahon műkedvelő társulat jött létre, mely alakuló gyűlését e hó 18-dikán tartá a városház nagy termében, Márkus Sámuel elnöke alatt; első előadásul a „Becsületszó“-t tüzték ki. — Máramaros megye Hidegpatak községének felső templomát e hó elején éjjel kirabolták. A kár összesen 270 forint. — Borsán Neuländer Wolfot, ki hirtelen meggazdagodott, roppant uzsoráskodása folytán, a napokban két oláh agyonverte. Annyira zsarolta a népet, hogy ellene már az egész község folyamodott, de sikertelenül. — Pest megye, Hajós népes községben az iskolák a vörhenybetegség elterjedése miatt, ennek megszüntéig bezárattak.

Különfélék.

*(A walesi herczeg Indiában.) Azon ünnepélyességek közül, melyeket Indiában a walesi herczeg tiszteletére rendeztek, legérdekesebb azon lakoma, melyet az Elefanta sziget híres barlangjában tartottak. A nagy barlang rémes homályát számtalan lámpa oszlatá szét; egy kiháló-félben levő ősi hit nagyszerű maradványai, omladozó, mysticus jelvényei közt pezsgőpalaczkok durrogtak, loyális felköszöntők hangzottak.

** (Erny gyilkosai) e hó 18-dikán délután Havas Imre királyi ügyész felügyelete alatt, Budapestre érkeztek. A bűnösöket a román kormány minden nehézség nélkül kiadta; Gyorgyevóban vette át Havas ur őket és négy fegyveres őr kíséretében hajón hozta Budapestre. Korzinszky nagy bizalmatlanságot keltett maga iránt; egy izben, mikor azt hitte, hogy nem ügyelnek rá, szökési kísérletet is tett; kezén-lábján meg volt kötözve, mégis nekifutamodott a Dunának, hogy belevesse magát, de a kísérletet idejekorán észrevették s megghiustották. Korzinszky körülbelül 32 éves, arcza értelmes, szinte szépnek mondható. Szilárd, biztos léptekkel szállt ki a hajóból, de fejét lecsüggeszté. Rydelt jóval később szállították ki a hajóból; társánál sokkal kisebb, satnyább, nagy sasorra, szurós szemei kellemetlen hatást gyakorolnak. A mint a fenyítő törvényszékhez értek. Havas ur, a vizsgáló bíró mindegyik foglyot külön czellába záratta. Eddig a két elfogott nem is tud egymásról semmit. A hajó megérkezésekor számos közönség gyűlt össze az állomásnál, de a foglyokat csak egy órai várakozás után és ekkor is kerülőn vezették a bérkocsihoz. — Az első tárgyalás november 19-dikén tartott meg, de ez nem vezetett semmi eredményre. A gyilkos fejére

kitűzött 2000 frtra Sigl galatzi korcsmáros tart igényt, de azt az igazságügyminiszter fogja meghatározni, hogy az egész összeg neki szolgáltatassék-e ki.

** (A részegség következménye.) Soltész János és Slivka András m.-jesztrebi lakosok barátságosan mulattak e hó 9-dikén a korcsmában. Hazafelé menvén, ittas állapotjában Slivka András Soltész Jánost oldalba lökte, mire összekaptak s Soltész úgy ütötte föbe barátját egy bot- vagy karóféle fadarabbal, hogy az az ütés következtében e hó 11-dikén meghalt. A szerencsétlen, ki barátjával mindig a legjobb viszonyban állott, felhevült ittas állapotjában, és szinte kétségtelen, hogy rossz szándék vagy gyűlölet táplálása nélkül ütötte agyon, — most vizsgálati fogságba került.

** (Külföldi vegyesek.) Párisból írják hogy Lemaitre Frigyes, Dumas és Viktor Hugo sok drámájának szinpadí hőse, halálos beteg. — Dejazet Virginia, a hirneves művésznő is életveszélyesen megbetegült. — Raucher bécsi bibornok súlyosan beteg s minden órában a legroszabbtól tartanak. Napok óta már csak pár kávéskanálnyi tokajival tartják benne a lelket. — Ferencz modenai herczeg, osztrák főherczeg, a mult szombaton gutaütéstől találva meghalt. Benne a Este-nemzetség utósó fisarja halt ki. — Durand Ruel párisi műárusnál Aggházy Gyula fiatal magyar képiró egy „Busongó betyár“ című képet állított ki, mely jelentékeny összegben kelt el; egy londoni angol vette meg. — Stroussberg, a hirhedt vasutépítő, közelebb megbukott. Adósságát tizenhárom millió márkára, birtokei értékét pedig tizenhat millióra teszik; így ha jól eladhatnák vagyonait, a hitelezők nem vesztenének.

Megbízások tára.

N. Keresztesre P. F. urhölgynek: 6 frtot tesz az egész.

Kecskemétre K. L. urnőnek: El van küldve.

Ricsére V. B. urhölgynek: Mig magánlevél irásához jutnék, fogadja itt szives köszönetemet kedves megemlékezéseért.

Lévára F. P. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Rimaszombatba A. P. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Egerbe F. A. A. urnőnek: El van külvé.

Gy. Szemerére gróf S. L. urnőnek; Postára van adva, magánlevél kíséretében.

Kassárra P. I. urhölgynek: Fogadja legőszintébb részvétemet.

Sz. Sárkányba F. F. urnőnek: E hó 9-dikén lett Pestről elküldve; a vevény kezemben van és már jelentést is tettem róla, azért hiszem, hogy legközelebb kezéhez jut a csomag.

Győrbe F. M. urhölgynek: Csakugyan magam is jobban szeretném az egyenes összeköttetést.

Halasra Cs. V. M. urnőnek: El van küldve.

Szt. Erzsébetre D. A. urnak: A lapra december végeig van előfizetve; az utósó 6 kötet könyv és műlap egy teherlevéllel lett megküldve. A könyvekre nézve ajánlom figyelmébe a nem sokára megjelenendő új előfizetési felhívásunkat.

Gerliczére F. K. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Görgetegre E. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Bajára F. J. urnak: Postára van adva.

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztó- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árultatik.

ÁTS és TARSAI

Budapest. szervitár 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egyesült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

király-utca 1-ső szám,
fiókja: hatvani-utca 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-írókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpaka- és ujezűstből.

Bőrneműek. Pénztárczák, erszények, női táskák, lábszákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjúbőr és bagariából.

Kefeneműek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por- és feltűzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Ruganyu-neműek. Ágybetétek, köpenyek, önclystyre és szab, tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemű illatszert francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb herczegnővíz, cosmetique s valódi poudre de Riz.

Gyémantot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók medaillonok, tűk, kereszttek, gombok és női gyűrűk.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, sergeselyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkendő, csokrok lavallierek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyzők. Eketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig. Elefántcsont- és teknőcből, ugyszintén mindennemű bálilegyezők.

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű lábbravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománcozott és kereszttek.

Játékszerek. Bábnak 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemű bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, építészke-renyek, köbök, porcelán étszerek, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt. kardok és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek

Tajt és borostyánneműek. Szivarszopkák és pipák, dohány-zocsoportca- és mindennemű dohányzónemek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve, Kuldemények postán utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a.

egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottyauteza 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegek-ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-ből, futó és lépesősző-nyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, aszalteritők- flanel-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó áron.

Nagy készlet smyrnai szőnyegek-ből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyegyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyegetek fiók-raktárunkban
nj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó áron adjuk el,

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utczá 3, szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

A legjobb minőségű női Chiffon fehérneműk, ugymint, fésülő köppenek, ingek, háló köntösök, nadrágok szoknyák, kötények és számtalan másféle czikkeek.

Bőr-gummikötények gyermekek számára 1 db. 60, 70, 80, 1. 120, 140.

FeketeMoire női kötények 1 drb. 1.35, 1.50, 1.80, 2.20, 3.

Creton kötények nagy választékban.

Necz függönyökből nagy választék.

Selyem esernyők 4.50 kr., szines tarlatanok 1 drb. 1.75.

Fehér creplis kelmék olcsóbbak minr mindenütt.

UNGER F. W. FLA., Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskéle vélbeli kérelemre bérmentve küldetnek.

49-dik szám.

Deczember 5-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTEKONY NOEGYESULET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -			
							kelte		nyugta	
						óra perc		perc óra		
Decz.	5	Vasárnap	C 2 Sabbás apát	C 2 Pelin	23 E 26 Amphiloé	7 B. Jer. elég,	7	32	4	9
	6	Hétfő	Miklós püspök	Miklós	24 Katalin	8 Herod. hal.	7	34	4	8
	7	Kedd	Ambrus pápa	Ágota	25 Kelemen	9	7	35	4	8
	8	Szerda	Bold. assz. fog.	Szofron	26 Alipius	10	7	36	4	7
	9	Csütörtök	Leokádia szűz	Caesar	27 Perzs. Jakab	11	7	37	4	7
	10	Péntek	Judith	Judit	28 István	12	7	39	4	7
	11	Szombat	Damasus pápa	Damáz	29 Peramon	13 Sab. Vajeseb	7	40	4	7

V i d é k i t á r c z a.

A debreczeni jogászbálra, mely január 8-dikán fog megtartatni, már nagyban folynak az előkészületek. A bálanyai tisztet Graeff-Gyórfy Róza bárónő volt szíves elfogadni. Az ottani jogászok már eddig is rendeztek egy táncmulatságot, a jövő hó elején pedig a „nőtlen fiatal emberek“ tartják meg báljukat. — A debreczeni önkénytes tűzoltó-egylet eszméje végre-valahára megtestesül. Az új polgármester mindent elkövet, hogy ez egylet minél előbb szerveztessék és életbe léptetessék. — A debreczeni főiskola önképző-társulata ma, vasárnap „Csokonay-ünnepélyt“ tart, mely iránt Debreczenben és környékén nagy érdekeltség mutatkozik.

A sátoralja-ujhelyi vasuti tisztviselők e hó 4-dikén hangversenynyel egybekötött táncvigalmat rendeznek, melynek tiszta jövedelme egy vasuti baleset által sujtott család felségelésére fordittatik.

Makón mult hétfőn műkedvelői előadás volt a csanád-megyei közkörház javára. Szigligeti „Castor és Pollux“ című háromfelvonásos vigjátékát adták elő, kielégítő sikerrel. Közreműködtek: Lázár Ernő (Bárodi,) Tóth Józsefné (Serafine,) Lázár Kálmán (Kába,) Kristóffy Ferenczné (Aurora,) Petes Mariska (Maris,) Kalmár István (Pista.) A tiszta jövedelem százhusz forint volt. Az előadást reggelig tartó vig táncz követte.

Az aradi vértanuk szobrára Nagy József főhadnagy jelentése szerint begyűlt a kamatokkal együtt összesen 48,000 frt. Ezenkívül Krivácsy 3 ezer érmet árusított el, (a miből a tiszta jövedelem 2500 frt.) E szoborra nézve Nagy József azon indítványa lett elfogadva a közgyűlés által, hogy a minta-vázlatoknak hazai művész általi készítésére pályázat hirdettessék s ennek eszközésére az aradi honvédegylet és az országos honvéd központi bizottmány bizatott meg.

A marosvásárhelyi Bem szoborra Borosnyai ur jelentése szerint 12,000 frt gyűlt be. A szobrot 18,000 frtra tervezik, mivel a még hiányzó néhány ezer frt összehozását a szobor elkészültéig bátran lehet remélni.

Esztergomban Bors Mihály benzés tanár a kereskedő ifjak körében felolvasási sorozatot kezdett meg a természettudományokból. Ez előadások igen látogatottak, s a vendégek közt nők is nagy számmal jelennek meg.

Kassán a reáltanoda tanárai népszerű felolvasásokat tartanak szegény tanulók segélyezésére. Belépti díjat senki sem fizet, hanem kiki tetszése szerint tesz a perselybe a jótékony célra. Az első felolvasást Paulikovics tartotta a „magyarok ősvallásáról,“ s ez érdekes felolvasást számosan hallgatták, hölgyek, fiatal leányok is, s a derék tanár tapsban s éljenzésben részesült.

Eperjesen az ottani templom homlokzatán több szobor van, köztük szent Péteré is, a jobbjaiban egy rengeteg csomó kőből faragott kulcsal. A szintén kőből faragott zsinór, melyre a kulcsok fűzve voltak, már nagyon gyenge lehetett, mert mult szombaton a kulcsosomó leszakadt s egy ép alatt ballagó napszámot úgy ütött föbe, hogy mindjárt szörnyet halt.

Szent-Mártonban mult hó 17-dikén tűz volt, és felémésztett sok gazdasági épületet. A vész úgy támadt, hogy két gyermek játékból egy csomó szalmát meggyújtott s mire a gazdák az utcsinálástól és a szőlőből megérkeztek, már csak házaik romjait találták. A református templomot, a papi s rektori épületeket úgy mentette meg az épen ott volt körjegyző, hogy a vizipuskából káposztalével fecskendezte a veszélyben forgó helyeket. Biztosítva egy épület sem volt, még az egyházi épület sem. Az oltás, melyben az oláh-vásárhelyiek és szombóiaiak is segédkeztek, két nap és két éjjel tartott. Szent Mártonban különben egyéb baj is van, a roncsoló toroklob ugyanis minden nap ragad el áldozatot.

Nógrádmegyében Busa helység fogadójában mult hó 15-dikén éjjeli 3 órakor három egyén jött kocsin és leszállván, az ide érkezett vendégek után kérdezősködtek, és egyik cseléd meg is mondta nekik, hogy két vendég van és melyik szobában vannak. Később aztán a szolga lármát hallván, oda sietett, de már akkor az egyik menekülő vendéggel találkozott, a ki azt kiabálta: „Betyárok!“ Nyomban követték ezt az ujon érkezettek, kik a menekülőt magukkal a kocsihoz vonszolva, felültek és elhajtottak. A vendégszobában pedig a másik vendég agyon szurva, vérében találtatott. A holtak zsebében egy levélboriték találtatott, melyből a levél ki volt véve; a czim így szól: „Zalánfy Sándor urnak Pásztón.“ Továbbá találtak még egy orvosi rendelvényt, ugyanazon felirattal, és egy revolvert, H. P. betűvel, de azt nem tudni, kié volt, a meggyilkolté-e, vagy a menekülőé. A szerencsétlent e név alatt temették el a legnagyobb részvét mellett.

Pozsonyban e napokban a Duna-utczán magába mélyedve ment egy szegény ember, s elmerültségében egy vele szembe jövő ezredesnek lábára lépett. A haragra gyult ezredes kérdőre vonta őt, de a szegény ember annyira megijedt, hogy szót sem volt képes szólni. Ez annyira dühbe hozta az ezredest, hogy a szegény embert arczul ütötte. Ez most lármázni és szitózni kezdett, s így kísérte az ezredest lakása kapujáig. Az ezredes itt kardot rántott, s azzal az ember arczára vágott, úgy, hogy azt rögtön vér borította el. E jelenet természetesen nagy felháborodásba hozta az összecsdült tömeget.

Orsova mellett a szent korona lelhelyét megörökítő ká-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

49. SZ.
Decz. 5-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrájzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Az udvariasságról.

(Felytatás.)

Az igazi műveltség és leki emelkedettség leginkább a nyájasságban, a szelidségben és az udvariasságban nyilvánul.

Csak műveletlen ember képzelettel azt, hogy rideg, kihívó viselete által érvényt szerez valódi, vagy képzelet felsőbbségének.

Sehol sem udvariasabbak a gyermekek a cselédek, és előzékenyebbek tanítóik és nevelőik irányában, mint az uralkodó házaknál; mert most már a legmagasabb körökben is tudják, hogy az udvariasság karöltve jár az igazi előkelőséggel és műveltséggel. És különben is semmi sem képes bennünket anynyira megóvni mások durvaságai ellen, mint saját udvariasságunk, mely elfordít tőlünk egyfelől minden sértést, és másfelől minden tulbizalmasságot; a mi udvariasságunk oly erkölcsi kényeszer, mely másokat is az illedék határai közé szorít.

Leginkább a nők vannak érintkezésben a társadalom egyik alant álló osztályával, a cselédekkel, és soha sem volt olyan általános panasz rossz, lusta és makacs cselédek ellen, mint mai nap.

Tegyük fel, hogy e panaszok mindig alaposak; de valjon helyes-e az is, ha a művelt középosztályból való urnő azt a leányt, a kit szolgálatába fogad, még akkor is, mikor még csak alkudozásban van vele, azonnal „Te“-nek szólítja? Csuda-e, ha aztán az olyan leány egykor az én jelenlétemben azt mondá az urnőnek: „Te hozzád csakugyan nem szegődöm, te nagyon neveletlen vagy nekem.“

Kettős előny származik abból, ha cselédeinket nem tegezzük, a mint ez a művelt osztályoknál mindinkább el is terjed. Először kissé nagyobb, tiszteletteljes távolságba állítjuk a cselédeket, mint az egyoldalú tulbizalmas „Te“-vel; másodszor pedig megadjuk neki az emberi érték világosabb érzését. Emberek, a kik valamit tartanak magukra, mindig szorgalmasabbak és figyelmesebbek lesznek munkájukban, mint az olyanok, a kiknél hiányzik az önbecsérzet.

Másrészt ép ellenkező hatást idézne elő, ha tulságos hizalmassággal sokat csevegnénk cselédeinkkel, azon hiszemben, hogy ez által az önbecsérzetet keltjük fel bennük.

Egy bátorító, dicsérő szó az olyan nő szájából, a ki büszkeség nélkül jól bánik ugyan cselédjeivel, de azért mégis illő távolságban tartja magától, sokkal jobb hatással van rá a legjobb szándéku fecsegésénél.

A házi asszonynak nem szabad titkokkal birnia férje előtt, és jaj annak, a ki szobaleánya előtt pirulni kénytelen! Bár milyen szolgálatkészség mutatkozzék is egy ideig, nem viseltetik többé tisztelettel urnője iránt, és adandó alkalommal eléggé ki is fogja azt mutatni iránta.

Sokkal jobban biztosítja felsőbbségét a házi asszony, ha szívélyesen adja ki rendeleteit a cselédeknek, és csak jó érzést kelt maga iránt, ha a neki személyesen tett szolgálatokat nem mulasztja meg is köszönni.

A ház gyermekei, még ha felnőttek is, ne feledjék el soha a kérést és köszönetet cselédekkel szemben, és ne engedjék meg maguknak a „Te“ megszólítást.

A házuknál levő netáni tisztviselőket, nevelőket és nevelőnőket pedig olyan bánásmódban részesítsük, mint ha családunk tagjai volnának, mert hisz többnyire feljebb állanak műveltségben és tudományban. Az önérzet pedig megóvja őket, hogy egyfelől udvariasságuk a csuszás-mászásig alacsonyuljon, és másfelől szerénységök nem felejteti el velük, hogy felebb valóval állnak szemben.

A nevelőket és nevelőnőket az asztalnál, kocsiban, egy szóval mindig az első hely illeti meg, tanítványaikkal szemben. Hisz gyermekeink mellé csakis tudományosan képzett és derék embereket választunk nevelőkül; meg nem adni tehát a nevelőnek vagy nevelőnőnek az őt megillető tiszteletet, azon szomorú bi-

zonyitványt állítja ki az illető szülék részéről, hogy vagy lelkiismeretlenül jártak el gyermekeik körül, vagy pedig nem tudják méltányolni a tehetséget és tudományt.

Szintugy nem tartoznak a cselédséghez a mesteremberek, mint például a cipészek, szabók, varrónők, és azért nagy gyöngédtelenség ezeket az előszobában megvárakoztatni, és azon felül talán még a kialkudott bérből is néhány krajczárt lehuzni.

Továbbá nem illik ez embereket csak röviden nevüknél szólítani, hanem tegyük a névhez még az „ur“ vagy „kisasszony“, illetőleg „asszony“ megszólítást; az udvariasság, a melylyel mi velük bánunk, még akkor is megvéd az ő netáni durvaságuktól, ha a hozott munka nem felelne is meg igényeinknek.

Bár mennyire munkálkodnak is a kiváló szellemek^{*)} és a terjedő műveltség az osztályok egybeolvadásán, nem szabad azt úgy képzelünk, mintha e társadalmi korlátok valaha végkép lefognának omolni; mert a függetlenség és alárendelt helyzet, a tudatlanság és szellemi fensőség mindig külön osztályokat fognak képezni; hanem a mi után a polgárosodás törekszik, az abban áll, hogy műveltség és gyöngéd bánásmód tekintetében ne legyen különbség szegény és gazdag, ur és szolga, tanult és tanulatlan közt, mert csak ez által viseli minden ember zugoló-dás és irigység nélkül a neki osztályrészt jutott sorsot.

A ki iránt pedig minden körülmények közt nemcsak gyöngédséget, de a lehető kiméletet kell mutatnunk, az az öreg kor és a szerencsétlenség.

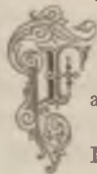
Ismertem egy fiatal jegyes-párt, még csak néhány napja voltak elgyűrűzve, midőn a menyasszony egy séta alkalmával látta, hogy vőlegénye történetesen elejtette botját és egy galambösz és igen tiszteletreméltó külsejű férfi azt felemelte és neki át-nyújtotta; és akkor a vőlegény csaknem elfordult arczczal, gögös tekintettel vette azt át tőle, egy köszönő szóra és tekintetre sem méltatva a meghajlott aggastyánt, nemhogy alamizsnát adott volna neki, mindamellett, hogy meglátszott rajta a szegénység.

A fiatal leány nemes szive fellázadt e szívtelenség tapasztalatán, és midőn ez iránti nézeteit vőlegénye előtt nyilvánította, ez oly dühös kiméletlenséggel védte magát, és oly bizony-ságot adott ez által gögös és alacsony gondolkodásmódjáról, hogy a szegény leány vérző szívvvel ugyan, mert megszerette volt a fiatal embert, visszaküldte neki a jeggyűrűt, és széttépte az alig füzött lánczot, mely bizonyára egész életére nézve boldog-talanná tette volna.

És valóban, a ki nem tiszteli az öregséget, és a ki részvétet nem érez a szerencsétlenség iránt, még akkor is, ha rongyokban járnak, az maga sem érdemli meg, hogy öreg napjaiban szeretet és tisztelet környezze és élte alkonyát megédesítse; az nem érdemes, hogy ember legyen az emberek előtt!

(Vége köv.)

Esti harangszó.

Dalmady Győzöttől. *)

alu kis harangja szeliden megcsendül
Esteli imára,
Lombok snttogása, madár csevegése
Elhallgat reája.

Az egész természet leborul körülem
Mintha imádkoznék;
A homály, mely már-már kiterjeszti szárnyát,
Leszállni haboz még.

*) E napokban megjelenendő „Összes költeményei“-ből.

Meghatva állok itt. Gyermekkorom minden
Emléke fölbred!
Akkor is ily csöndes áhítatba merült
A szelid természet.

Az esteli csillag akkor is kilépett
S hirdette ragyogva:
Hogy az Ur a jókat az éj sötétjében
Oltalmazni fogja.

Akkor is ily szép és tiszta volt az este,
A világon csend ült.
Szivem, melyet nappal vágyak kergetének,
Akkor is megenyhült.

Cseng a kicsi harang. Ah, már rég hallgat, csak
Én gondolok rája!
Vizek, erdők mélye még sokáig mondja
Az imát utána.

A zugligetben.

ig én a völgyben heverek,
Kőszikla! te ne szenderegj...
Vigyázz, ha jó a kedvesem,
És vele szép kis gyermekem.

Meglátod őket messziről,
Nem fognak jőni egyedül:
Kiséri őket szüntelen,
Ártatlanság és szerelem.

Mihelyt itt lesznek, adj jelet,
Tüzd ki zászlónak felleged;
Keltsd föl az erdőt körüléd,
Viszhangozd halkán nevüket.

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

Szegfi Mórától.

(Folytatás.)

VI.

Még azután is, hogy a Jutka távozott, Somodoryné alá s fel járt a szobában. Szörnyű mód fel volt háborodva. Csak a tényeket látta, Bánrévy megsértette Irén kisasszonyt; hogyan, mikor és mikép, az mindegy, az mindegy, bizonyosan úgy bánt vele, a hogy a férfiak legnagyobb részre az ilyen állásu leányokkal; illetlenül viselte magát, az ő házában, az ő vendégével; vendégével? nem az, mert a leány még annál is több volt, az ő munkása volt, az ő házához tartozott, háza becsülete van tehát megsértve, akár csak őt magát sértette volna meg; — már most mit tegyen?

Erre nézve is könnyen tudott eligazodni; mert van a jó nőknek ily esetben egy arany hidjok, mely minden baj és vészen át vezet, tudniillik az, hogy „Férjessel fogok beszélni.“ Nem mindig követik ugyan a férj tanácsát, de beszélni okvetlenül beszélnek vele. Ugy Somodorynének is az volt most mentő-gondolata. Kissé ugyan aggodalmi voltak, egy felül a tárgy kényessége, más felül férje egyénisége, hanem azért mint jó feleségnek, mégis csak az volt első és utósó gondolata. Beszélni fog férjével és pedig minél előbb, mert a dolog nem tür halasztást, tudniillik: nagyon fel volt indulva.

Nem kellett sokáig várakoznia, déltájban Somodory haza érkezett, éhesen, mint a farkas. Egész délelőtt a szántóföldeken járt volt, az őszi munka után. Felesége már a tornáczon várta.

— Képzeld csak — kiált Somodory már messziről — megpálcáztam a kisbérest!

— Ugyan minek? — szólt rá a nő szemrehányó mosolylyal.

— Az ám, hogy minek! — nevetett Somodory. — Holnap azért megint csak hortyogva találok az eke mellett, — az utolsó szavakat már benn a szobában mondta.

— Nagyobb baj az, a mi itthon történt azóta! — kezdé most a nő.

A férj rá nézett, azután a pohárszékhez ment és egy korty szilvoriumot töltött magának. Bizvást megihatja, mutatja ott az az arc, hogy a mit hallani fog, nem változtatja keserűsége.

— Képzeld csak, édes Gáspárom, neked meg kell vinned! — szólt most a nő, még komolyabban, mint azelőtt.

De már erre a szóra szökőkuttá változott a férj arca, úgy feccsént szanaszélylyel a szilvorium a szájából, a nagy nevetéstől.

— Megvívnom? nekem? és valjon kivel? — kérdé, egész széles mivoltában neje előtt teremve. És felesége arcát megsimogatván, gyöngédeden tevé hozzá:

— Hiszen te szép vagy, de szerencsémre nem látja azt senki más, csak én!

— Nem én rólam van a szó! — veté ellen a nő.

— Hát ugyan kiről?

— Hogy kiről? — a nő érezte, hogy erre a kérdésre nem lehet egyenes választ adni. Ha azt mondja, hogy Kováts Irénről, arról a varróleányról, a férje kifogja őt nevetni, a mit pedig nem találna helyén való dolognak, azt tehát okvetlenül ki kell kerülnie.

— Bánrévy Gyuláról; — mondá tehát némi zavarral.

— Ebből még mindig nem tudok semmit — szólt a férj és egy pogácsát vett a tányérból, mely úgy látszik, szintén csak őt várta a pohárszékben. — Ámbár — tevé hozzá, a pamlagon elhelyezkedve — szinte ohajtánám, hogy a szegény fiu kissé okot adna rá!

A nő pedig egy kicsit a szájára csappintott e szóra.

— No, tudod, csak úgy, egy kicsit; hadd melegednék fel kissé szegény szive.

— Szegény szive! — nevetett a nő — Soha se féltsd te annak a szegény szívét!

Somodory Gáspár pedig sokkal jobban ismerte más nejét, semhogy ne tudta volna, hogy ilyen dologban nem érti a tréfát.

Szó nélkül megfogta tehát a nő kezét, és nevetős kék szemével azt mondá neki, hogy beszéljen tehát.

A nő aztán látván, hogy már most férjében megvan a kívánatos hangulat, elbeszélte neki hegyéről tövire mindent, a mit a Jutka után magában összealkotott, és nem került nagy megerőltetésébe, hogy hova-tovább növekedő izgalomba jöjjön; a varróleány szépsége, aranytisztasága, aztán az ő háza, az ő háza becsülete, a jó lélek egészen belepirult ama szörnyűség ecsetelésébe, a melynek, mint mondá, nem is tud nevet adni, és midőn végre készen volt, ámulattal felejtette tekintetét férjén. Nem kívánta, hogy indulatba jöjjön, rettegett haragjától, de hogy olyan hatása legyen az ő szavainak, a milyen most ez arczon tükröződött, mégis kissé roszul esett neki; mert a férj arca épenséggel semmi felindulást, hanem ellenkezőleg, nagy tréfás kedvet tükrözött vissza.

— Nos mit szólsz hozzá? — kérdé tehát a nő, kissé szorongatott szívvél.

— Hiszen jó, jó — kezdé most a férj, pajzán mosolylyal — Ez mind igen szép; hanem hát bizonyos vagy-e felőle, hogy nem akarnak egy kicsit felültetni?

— Felültetni? — kérdé a nő izgatottan. — Hogyan?

— Csak nyugodjál meg, édes lelkem. — kezdé újra a férj — Te jó lélek vagy, de nekem úgy tetszik, mintha az a dolog mégsem egészen úgy volna, mint a hogy te gondold.

— De szóról szóra úgy van! — veté ellen a nő erélylyel.

— Tudom, tudom; Bánrévy megölelte azt a varró leányt; talán meg is csókolta —

A nő lángoló szemekkel nézett férjére.

— No jó, akkor hát nem: talán, hanem bizonyosan megcsókolta; de hát első eset az, hogy valamely fiatal ember valamely bolond órájában valamely fiatal varróleányt megcsókolt?

— Valamely fiatal ember valamely varró leányt! — vágta vissza a nő keserűen. — De mikor mondom neked, hogy ez a lány —

— Épen ez! — szólt tovább a férj — Tudod-e, édes lelkem, hogy nekem ez a dolog olyan furcsának tetszik? Ismered te ezen embereket? Ugy-e, hogy nem? Én sem ismerem, senki sem ismeri őket a helységben.

— Az apja nagy tudós! Az anyja nagyságos volt! — veté ellen a nő.

— Mondja az a nő, a ki azt a históriát hirül hozta neked; de hát első eset volna a világon, hogy az egész csak komédia?

— Komédia?! — pattant fel a nő.

— No igen! — erősíté a férj — Azok a jó emberek ide jöttek a fővárosból; azt mondják, hogy a hitelezők vették el mindenüket, és ebben lehet is valami, kivevén a lányt, azt meghagyták neki; bizonynyal nem kellett nekik; és most itt találnak egy olyan embert, a milyen ez a Bánrévy; kinek szegénynek bizony nincs is egészen helyén az esze; — az meg egy bolond órájában —

— Látom már, hogy az az örökös ujságolvasás már téged is elrontott! — szólt most a nő szomorúan.

— Hát nem száz ilyen eset adja magát elő? — kérdi a férj nevetve.

— Ez az egy nem az!

— Hogy tudod?

— Ugy, hogy tudom? — mondja rá a nő erélylyel.

— Ugy, hogy tudod? — viszonzá a férj és arca levetközé tréfás kedvét. Összehuzott szemöldökkel fel-alá járt a szobában.

— Megvan! — kiáltá egyszerre, nejehez sietve. — Pár nap mulva megtudjuk, hogy kik ezen emberek!

— Hogyan? — kérdé a nő kíváncsian — A Juhászék nem mondják meg.

Nem a Juhászéktól, hanem a Cseberugró Frulitól.

— Micsoda Cseberugró Frulitól? — kérdi a nő és önkénytelenül nevetésre vált az arca.

— Attól a zsidótól, a ki innen tőlünk Pestre költözött és évek óta jelen van minden árverésen, különösen pedig a régi könyveknek nagy bolondja.

A nő most már érteni kezdé férjét és szeme gyöngéd szeretettel nyugodott arczán. Somodory azonban nem vette ezt észre; most az ő szívében vert gyökeret ez a gondolat.

— A Sárgaszemű Hendl az ő huga, attól még ma megtudom a Fruli lakását, és három nap mulva itt lesz a válasz, addig pedig talán csak lesz türelmed? — kérdé, nejehez fordulva.

— És ha úgy találod, hogy igazam van? — kérde viszont a nő, férje kezét megragadva.

— Akkor, — tudom is én, hogy akkor majd mit csinállok; hanem annyi szent, hogy csinállok valamit — viszonzá a férj, meg-simogatva neje arcját.

— Mint mindig, mint mindig! — toldá hozzá a nő, nyakára fonva karját.

— Hanem most nézz az ebéd után! — szólt a férj vidáman. — Mert ez a rettenetes história borzasztó mód kiéheztetett.

A nő már akkor künn volt a konyhában, pár percz mulva az étel az asztalon párologott, az ebédnél Bánrévy is jelen volt, Somodory tréfált és nevetett, mint rendesen, Bánrévy meg csendes türelemmel osztozott jókedvében, többnyire mégis csak hallgatott, legfőleg a kis Jancsikával váltott pár komoly szót, csak ebéd vége felé vette észre, hogy a háziasszony feltűnőleg szótlanul viselte magát irányában; a feje fáj, mondá tudakozódására a nő.

— Tudod, öcsém, egy kicsit összekoczkodtunk! — evődött a férj és Bánrévy megnyugodott e felvilágosításon.

— Megesik a legjobb emberen — mondá a házi nőnek vigasztalólag, mire ez nagy fejfájása mellett is elmosolyodott.

Ebéd után Somodory szokása szerint bement a szobájába „elmélkedni“, azaz, hogy szunydikálni; ma kétszeresen leragadt a szeme. Somodoryné meg kiment a konyhába körülnézni, lefektette a kis Jancsikát, azután ő is szobájába tért, hogy ebéd után, szokása szerint, félóráig olvasson. Ilyenkor nagy szükségét érezte a lélekébresztő foglalkozásnak.

Bánrévyről jóformán elfeledkezett, és örült neki; látta volt, mint gyújt szivarra és indul ki a szobából, akkor rendesen a kertbe, vagy szobájába szokott menni. Nem kevéssé volt tehát meglepetve, midőn szobájába nyitva, megpillantotta őt az ablaknál állva.

— Ön itt? — kérde csodálkozva

— Igen is, asszonyom, voltam olyan bátor, kegyedet itt megvárni — szólt Bánrévy, eléje menve az urnőnek.

— Akkor hát ülünk le és csevegünk egyet — mondja a nő, helyet foglalva; és most, hogy maga előtt látta ez embert, azokkal a mély tekintetű szemekkel, melyek mégis úgy a földet keresték; azzal a széles homlokkal, mely mégis mintegy ködbe borongott, nem tudott rá nehezteni.

Bánrévy engedett neki időt gondolkodni e fölött. Átellenben vele helyet foglalva, szótalan merengésbe esett és tekintete is került a nő tekintetét. Mintha azt várná, hogy a nő szólaljon meg előbb, talán azért, hogy az ő meleg hangja a szívet fölmelegítse. A nő azonban most az egyszer szintén hallgatott. A mit ma délelőtt ez emberről hallott és a mint most itt ül előtte, annyira összegyeztethetlenné tűnt föl előtte, hogy a lelke nem tudta helyét lelteni az ellentétes végletek közt.

Végre is az a szokatlan csendesség verte fel Bánrévyt merengéséből. Föltekintett a nőre és ez a tekintet visszaadta a nőnek beszédjét. Ez a tekintet volt az, melyet Bánrévy szemében képzelt, mielőtt még látta volna, de a melyet mióta itt van, hiába keresett szemeiben.

— Ön munkát ír? — mondá tehát örvendetes meglepetéssel.

Bánrévy meglepetve tekintett reá.

— És honnan tudja ezt kegyed? — kérde.

— Mindegy, elég, hogy tudom; megmondták, a kik látták — mondá a nő kitérőleg.

— Igen, asszonyom, dolgozom! — szólt most Bánrévy,

oly tekintettel, mely egy tulvilágot ragyogtatott vissza. — Azért vártam itt be kegyedet.

— Hogy ezt nekem hirül adja? — kérde a nő örömmel.

— Nem — viszonzá a férfi, — hanem hogy segítsen nekem leróni egy nagy hálát, egy egész élet tartozását. —

— Kinek? — kérde a nő, csudálkozva.

— Annak, asszonyom, a ki visszaadott engemet magamnak; mit mondok? annak, a ki visszaadott engem istenemnek, üdvösségemnek, a költészetnek. Tudja-e, asszonyom, három évig, mióta tudniillik az a, — de hagyjuk ezt, elég hozzá három évig egyetlen egy gondolat nem volt lelkemben onnan felülről. Az ég kapui bezárultak volt előttem, az örökkévalóság szellemei kiköltöztek volt szivemből, és rut daemonok, vad szenvedélyek ütöttek benne tanyát; undok ajkakkal csüngtek szivemen és én azt hittem, hogy csókolnak, holott véretem szívták és én rikoltottam alélt-ságomban! A mámor elvette eszemet, a melyből csak most ocsudtam föl, csak tegnap óta vagyok ismét ember, asszonyom, Isten képét érezve arczomon, Isten ihletével megváltott szivemben!

— És ki vitte ezt végbe? — kérde a nő, elragadtatva a férfi elragadtatása által.

— Hogy ki? Kérdezze inkább, hogy mi! — szólt a férfi, áhitattal. — Én nem tudom! Egy szó! Tegnap azt mondta, hogy a világot tölthetném be lelkemmel, és erre lelkem meglebbenté alélt szárnyait.

A nő pedig ült és nézett rá az ő jóleső tekintetével, a melybe most a részvét is bele vegyítette a maga melegét. Soha sem látta még ez embert ilyen elragadtatásban, soha sem hallott még embert így beszélni. Nem volt tisztában magával, ha igazán úgy van-e az, a mit ez ember itt mond, vagy talán hagymáz képzelődés vett erőt rajta? Hiszen olyan lény, a kinek ilyen csudatevő ereje volna, nem hogy e helységben, de még a világon sincsen! A csudák kora elmúlt az angyalok nem járnak többé a földön, kétséget nem szenved, a szegény embernek a nagy fájdalom megzavarta elméjét, — és könnyek gyűltek a jó nő szemében.

— Nos, asszonyom, ön hallgat? — kérde szünet mulva a férfi. — De nem, e könnyek többet mondanak a világ minden nyelvénél! — kiáltá fel elragadtatva. — Ezekkel a könnyekkel is neki vagyok adós; azért csak azt mondja, hogyan rójam le tartozásomat?

— Igen is, barátom, megmondom; csak hogy lássa, nagy dolog ám az! azért gondolkodni is kell rajta egy kicsit; engedjen tehát időt a gondolkodásra — szólt most a nő, azzal a csillapító szelidséggel, mivel a szegény lelki betegekkel szokás. — Talán jó volna a kertbe menni egy keveset?

Bánrévynek fogalma sem volt a borzasztó sejtelemről, a mit ez indítvány magában foglalt. Maga is úgy érezte, hogy a kert, az Isten szabad ege, a teremtés millió tanuja jobban illenének az ő mostani hangulatához. Készségesen nyújtotta tehát karját az urnőnek, hogy a kertbe elkiserje, holott a jó lélek jobb szerette volna, egyedül szerezni most magának ezt a szórakozást.

— Tehát ugy-e bár, gondolkodni fog ezen, asszonyom? — kérde Bánrévy, még mikor mentek.

— Hogy ne! De nézze csak, hogy hullatják már a fák levelöket! Csupa sárga tőle az út! — mondja a nő, hogy más tárgyra fordítsa a szegény ember gondolatait.

— Azért mégis nagyon szép az élet! — jegyzi meg rá Bánrévy vidáman. — Ugy tetszik az nekem, hogy a nyár után tél következik! Nem találja azt hegyed is, hogy télen át csupa gondolat a természet? Azért van olyan nagy csendesség körülötte. Nem türi akkor a zajt.

— Az ám — nevetett a nő — És mikor a vihar füttyöl és borzasztó kedvében az ablakot csapkodja!

— Az igaz — hagyá helyben Bánrévy mosolyogva. — Tudja Isten, mi baja lehet akkor. Talán épen valami nagyban töri a fejét. Az ugy szokott lenni.

— Önöknél is? — toldá meg a nő, — Borzasztó lehet az, mikor önök ugy valami nagy eszmével vivódnak.

— Néha borzasztó, néha gyönyörű, de mindig fenséges — mondá Bánrévy; egyszerre aztán megállt és

— Még nem mondtam el kegyednek mindent! — folytató és lelkesült szép arca elkomorult ismét.

— Hagyjuk azt most, barátom! — szólt a nő, hogy bevágja neki az utat ama szerencsétlen eszmétől.

— Nem, asszonyom, nem lehet! Ha csakugyan segíteni akar rajtam, akkor mindent kell tudnia, — szólt a férfi határozottan.

— Tudok én már mindent! — mondá a nő kitérőleg.

— Hogyan? Tán szólt kegyednek? No, látja, milyen nagy szerencsétlenség ez! — viszonzá a férfi szomoruan.

És a nőt most egy eszme kapta meg, a lélek közönséges utjáról egészen félre eső, fantastikus eszme, a milyenek a gondolkodó nők eszméi rendszeren lenni szoktak, és a melyekkel annyira feltüzelik a férfi képzeletét, Annyit már látott, hogy Bánrévy elméjének semmi baja. A ki ugy tud szólni a természet teli költészetéről, az ha van is valami a fejében, semmi esetre nem örület; más valaminek kell tehát abban lenni és annak pedig ő most mindjárt végére fog járni.

— Igen is — mondá tehát — szólt nekem.

— És ugy-e, bevádolt? Haragszik rám? Hogy ne! Ugy viseltem magam irányában, mint egy ripők! Tárt karokkal álltam előtte! Lássa, asszonyom, ez a gondolat eszemtől képes megfosztani! — szólt a férfi és nem tudott tovább járni, egy fa derekához kellett támaszkodnia.

— Ah, tehát ez az? — ujjongott magában a nő. — Tehát mégis igaza volt a Jutkának! És akkor nekem is igazam lesz férjem előtt! — és akkor hiába, a nő minden jó szíve mellett, már egyszer benne volt a maga őseredeti csapásában.

— Sőt inkább — mondá tehát nagy vidáman — ő szereti önt!

Hanem e szavaknak egészen más hatásuk volt a férfin, mint a milyent ő várt. Azt hitte, hogy e szóra a férfi arca öröm és boldogságban fog föllángolni, és a helyett ez arcz ijesztő halványra változott. Azt hitte, hogy szemében ismét az az égi fény fog ragyogni, mint az elébb, és a helyett két kezével tapasztotta be szeméit.

— Az nem lehet! — rebegé, és szájalom volt rá nézni, a mint a fához támaszkodva állt, mint a halálra ítélt bűnös a vesztőhelyen.

A nő most már ezerszer megbánta meggondolatlanságát, de nem vehette vissza a kiejtett szót, nem volt tehát mit tenni, mint folytatni a feltört uton.

— És valjon miért volna ez lehetetlen? — kérdé tehát.

— Ne, asszonyom! Kérem, ne folytassa! — szólt most a férfi összetett kezekkel.

És a nő most már csakugyan nem tudott mit szólni. Ugy vette észre, hogy éjféli sötétségbe tévedett bele.

Perczig szótlánul álltak tehát mind a ketten. Végre is Bánrévy törte meg a csendet.

— De megyek, megyek! — mondá.

— Hová? — kérdi a nő ijedten.

— El, el, messzire, vissza a nagy világba, abba az én élő temetőmbe, — szólt a férfi.

— De uram, ezt ön nem teheti! — kiáltá fel a nő, elrémülve és egyszersmind elámulva e nagy lelki erőn.

— De ha kell! — veté ellen a férfi a kétségbeesés elszántságával. — Ha igaz az, a mit kegyed nekem itt modott, akkor kell, asszonyom! Avagy nem elég az én boldogtalanságom? Még azt is boldogtalanná teyem, hála fejében, a miért az én megváltóm akart lenni? Nos asszonyom, ugy-e bár, kell!?

A jó asszony most már azt hitte, hogy mindent ért, és kezdte becsülni érte ezt a férfit. Azt hiszi, a leány szerelmes belé és ő nem akarja őt szerencsétlenné tenni. A dolog igen természetes; ő, az ország egyik jeles költője, a leány pedig egy varrónő! Csakugyan nem összeillő pár.

— Jó, jó! — mondá tehát, egy ujeszmétől megragadva. — Nem tartoztatom. Nem örömet látom önt csendes hajlékomból távozni, de becsülöm önben a tiszta indokot. Csak arra kérem önt, hogy ne olyan hirtelen; tudja, az emberek, a férjem —

— Igaza van, — hagyá helyben a férfi, — pár napig még minden esetre maradnom kell.

— Legfőlebb egy hétig! — nyugtatá őt meg a nő, magában azonban azt gondolta: Egy hét alatt rég lépen leszesz te, jó ember!

Igy tértek vissza a kastélyba, hol Somodory már a legújabb ujsággal kezében, a legnagyobb nevetéssel várta őket.

VII.

Cseberugró Fruli nem igen várokozott a feleletre. Hogy ne lett volna ő ott ama bizonyos árverésen — irá, egyenesen „Tekintetes Somodory Gáspár ur“-hoz czimzett levelében — mikor az ő egész életében ilyen árverést nem látott! Ugy éljen, hogy 6000-en felül volt ott a könyv. Meg is vette az egész bibliotékát 653 forint 79 krajczáron. Azután a butort is, a mi szintén elárvereztetett, egyik társa vette meg, valami négy szobát és egy konyhát, 232 forint és 49 krajczáron. A butor nem is ér többet, mert sok benne a régi, hanem a bibliotéka, az kincset ér, mert szintén sok benne a régi; csupa ritkaság, a mit a Tapenáry István tekintetes ur sok éven át tömérdek sok pénzen összeszergetett. Mert Tapenáry Istvánnak hívják azt az uraságot, a kinek a holmiját akkor elárverezték. Ugy ismerte őt, mint a tulajdon édes testvérét, még abból az időből, hogy pusztái voltak neki. Rengeteg pusztái voltak neki Hevesmegyében, a miket mind a könyveibe aprított bele és a vége is az lett, hogy se pénz, se posztó, se könyv, se puszta. Ugy tudja, hogy valami barátjáért, valami országgyűlési képviselőért váltókat irtalá, ugy tetszik neki, hogy 12,000 forint erejéig, és hogy az az országgyűlési képviselő csődöt mondott, elvették neki, már mint a Tapenáry tekintetes urnak, utósó megmaradt birtokát és a bibliotékáját és mindenét. A birtokkal nem szolgálhat a tekintetes urnak, mert azt már valaki más vette meg; hogy ki, azt nem tudja, de a bibliotékával szolgálhat a tekintetes urnak, sőt nagyon örülne, ha olyan jeles könyvbarát kapná meg ezeket a drága kincseket, mert valóságos kincsek; nagyobb biznyság okáért, tudniillik abban a részben, hogy tulajdon a Tapenáry István tekintetes ur bibliotékája, ide mellékli a fényképet, a mit a könyvek közt talált; a leánya arczképe; tudja, mert látta, az árverésen, a hogy az öregot vigasztalta és kivezette a szobából; ő állott jót érte, hogy a leány kivezethette, mert hála Isten szent nevének, neki a törvény előtt is van becsülete és a mig él, büszke lesz rá, hogy ő a Tapenáry tekintetes urért jót állott; azért most is 1400 fo-

rintért odaadja a bibliotékát, de csak a tekintetes urnak, mivel-hogy ő is oda való, a hová a tekintetes ur, sat.

Ezzel aztán a titok föl volt fedezve és Somodory Gáspár olyan arczczal állt felesége előtt, a levéllel kezében, mintha megakarná enni örömében. Igaza volt neki, persze, hogy igaza volt neki, mint mindig; az a varró leány nem olyan varró leány, — a milyent ő jogász korában ismert — tevé hozzá a nő, szeretetteljes feddással szemében, és a férfi nem tiltakozott ellene; igaza van, persze, hogy igaza van, mint mindig; már most csak az a kérdés, hogy mit csináljunk? — kérdé a férj és arcza szeretett volna komolyra válni, de nem tudott, annyira beleélte már magát a tréfás jelleg, és nem is volt rá semmi szükség, mert a nő levette róla ezt a nagy terhet. Most már csak hagyja rá; ha akkor kételkedett benne, majd elintézi ő most ezt a dolgot, csak azt a levelet, meg azt az arczképet kéri ki magának; ezeket ő elfogja tenni, örök bizonyosságul, örök diadaljelül arra nézve, hogy jár a férj, a ki felesége szavaiban kételkedik. Somodory szives örömmel adta oda neki mind a kettőt és tetejébe meg is csókolta érte, a nő pedig azon melegében Bánrévy szobájába sietett vele.

Az íróasztalnál találta, tollal a kezében. Beakarta végezni a munkát, a melybe pár nap előtt kezdett. Innen távozva, ugy sem tudná bevégezni. Ugy érezte, mintha utolsó munkája volna ez életében és olyan kedvvel dolgozott is rajta.

Tündérvilágból riasztotta föl az ajtónyitás és szemei azon ragyogva meredtek a belépő nőre. Most először, hogy ittléte alatt a küszöbét átlépte. Abban a pillanatban előtte is termett.

— Tudom, hogy nagy bünt követtem el — kezdé a nő az ő édes, bensőséges hangján. — Elűztem az isteneket az ön köréből. De hoztam magammal egy szószólót, kinek a kedvéért tudom, hogy meg fog bocsátani. Ismeri ön ez arczképet? — kérdé, szeme elé tartva a fényképet.

Bánrévy egy tekintetet vetett rá és abban a perczen ki-kapta az arczképet a nő kezéből és az üdvözülés tündökletes fényeivel arczán, ajkaihoz emelé, de nem érinté meg ajkai-val. Keze mintha meg volna meredve, lassan-lassan alább-alább hanyatlott, lassan lassan a boldogság derüje is elmúlt ismét arczáról; térdre ereszkedett, ugy szoritá az arczképet szívéhez, és feje alágörnyedt, mint a bünbocsánatért esdő az oltár szá-molyánál.

Azt az érzést, mely Somodorynét e jelenet láttára meg-kapta, nem lehet leírni. Ilyet csak nő érezhet, kinek a világon nincs más boldogsága, más istene, csak a szerelem. Meg volt igézve ennyi szerelem láttára. Ennyi szerelem meghaladta az ő képzeletét.

— És ha még azt is tudná, hogy kicsoda! — szólalt meg, midőn végre képes volt gondolkozni. Édes boldogsággal töltötte el a gondolat, hogy ő most milyen boldoggá tette ez embert. Azért is még boldogabbá fogja őt tenni.

— Mindegy nekem, asszonyom, hogy kicsoda — felelt most Bánrévy rajongással. — Ha a porban született is, fenn az égen tündököl az ő lelke; onnan árasztotta rám az ő megváltói ma-lasztját.

— Mégis csak örülni fog, ha megtudja, hogy az ő neve Toponáry Irén! — mondá a nő bensőséggel.

Bánrévy csak most ugrott föl térdeltéből.

— Toponáry István leánya? — kérdé.

— Az, az! — hagyá helyben a nő örömmel. — Az országos hírü tudós leánya.

Bánrévy mélyen elgondolkodott.

— Csudálatos! — szólalt meg végre — Isteni gondvise-

lés! — kiáltott föl egyszerre, égre emelt szemekkel. — Hogy neki épen ide kellett jönnie!

— Meg a rossz embereké! — tevé hozzá a nő vidáman, és most elbeszélte, a mit a tudós család sorsáról tudott, hogy vesztette el vagyonát, hogy árverezték el mindenét és kerültek ide a helységbe, régi hü cselédjük szülei hajlékába.

Bánrévy egyre növekedő figyelemmel hallgatta a nő szavait; minden újabb frdulatra jobban derült ki az arcza.

— Visszaszerezze nekünk! — kiáltá végre elragadtatva, — Vissza a könyvtárt, a butort, a jószágot! Ah Istenem, milyen boldognak érzem magam, hogy egy kis vagyonom van!

Most a nőn volt a sor újabb öröme gerjedni.

— Tudtam! — mondá és — Ön derék, kedves ember! — tevé hozzá, hévvel megszorítva a férfi kezét.

— Oh, ne, asszonyom! — tiltakozott a férfi — A mit én neki adhatok, század-, ezredrésze sem annak, a mit ő nekem adott! Mert ő az én lelkemet váltotta meg!

— És az ön őrangyala lesz ő ezentul, a ki az ön szép lel-két a költészet virányaira fogja visszavezetni — mondá a nő elra-gadtatással.

— Azt ő! — hagyá helyben a férfi rajongással. — Máris azt tette velem.

— És ugy-e bár, én leszek a kérő? — folytatá a nő örömmel.

Bánrévy most kérdőleg fordította rá szemét.

— Oh igen! — szólott újra a nő. — Kérem, ne tagadja meg tőlem ez örömet!

— Nem értem önt, asszonyom! — mondja most a férfi, észrevehető zavarral.

— Hogy én kérem meg önnek a leány kezét! — magya-rázá a nő.

A férfi arcza azonban elhalványodott e szavakra.

(Folytatása köv.)

A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél.

Dr. Klencke után Kemenczky Kálmántól,

(Folytatás.)

Ha egy különben szelid, nyugodt gyermekszem feltünőleg élénk, mozgékony s forog a nélkül, hogy valahol nyugpontot találna és félelmes mozgással, szemhordozással, tévelyegve néz körül, ha csillapítás által nem csöndesíthető le a gerjedékeny-ség: akkor a gyermeknél agyvelő-inger van jelen, mi ha nem sokára magától el nem mulik, rendszerint aggasztó jelen-ségek előhírnöke. Az szintén nem jó jel, mikor a gyermek be-tettségé előtt vagy alatt félig szunnyadozva, vagy félig csukott szemekkel alva fekszik. A gödrébe visszacsülyedő gyer-mekszem mindig aggasztó.

A szopós vagy korosabb gyermek homlokbőre egészséges állapotában soha sem redős, ránczos. Aluszékony, lomha, egy-kedvü, semmivel sem törődő tekintet: izomzsi b a d á s, leg-többnyire pedig táplálkozási szenvedés kinyomata. Ha az ábrázat hirtelen megváltozik, a nélkül, hogy egyszersmind valamely gyorsan származó fájdalom állna elő; ha szomorúság ül a me-redt szemekben, az orrczimpák gyorsan mozognak, redőkarikákat képezve az orr körül: ez legtöbbnyire a mellbaj közeledé-sét jelenti. Az arcz szembetünő halványsága pedig, mely állan-dóan az ajkakra és fülekre is kiterjed, mindig vérszegény-ségre mutat. Az arcz tartós kékes színe szivbajra, sárga színe pedig az epevezetékek kuszált, megromlott álla-

potára enged következtetni. Ha a különben jól táplált arcz sápadtság kíséretében gyorsan lefogy: ilyenkor mindig valamely kóros állapot van jelen. Ha a kis gyermek arcza megdagad, fölpüffed (nem holmi rovarcsipte daganatot értünk) legtöbnyire er es e d é s n e k vagy v ö r h e n y k i ü t é s n e k megy eléje. A tartósan szenvedő, öreges arcz, lecsüngő szájszögletekkel, mik a gyermeknek soha sem természetes sajátságai: chronikus emésztési és táplálkozási megháborításoknak a jele. Az arcznak kedvetlen, siránkozó kifejezése, a nélkül, hogy a gyermek sikoltozna: mindig egészség-megháborításra mutat.

Kellemetlen, avagy fájdalmas érzését általában minden kis gyermek sirás és sikoltás által adja tudtára az anyának. A gyermeksirás ily módon való természetes nyilatkozásának módosulataiban sokszor betegségi jelenségek vannak, vagy már meglevő vagy csak kezdődő betegségekéi, s gondos észlelet és összehasonlítás által érthetőbbé válhatnak.

Többször ismétlődő, erős, rövid, de egyenlő mértékű sikoltás, fájdalmat kifejező arcztól kísérve, mindenkor időszaki fájdalomnak a kifolyása, melyet a gyermek egy-egy pillanatban érez; tartós, huzamos sikoltás a fájdalom megmaradását jelenti, mely alkalommal a gyermek tagmozgatás által iparkodik annak hollétét megtalálni, hogy az esetre, ha az ok külső, azt elhárítsa; ha azonban belső volt a fájdalom, úgy a gyermek meggörbedése, lábszárainak fölrángatása: bélgörcs, szélkór jelenlétét bizonyítja. Ha hirtelen felsikolt az e gyermek, s a sikoltást el-elhagyva, gyöngén nyöszörög, akkor a gyermeknek hideglelése van, mit nyugtalansága, szomja, lélegzése és érverésének siettetett gyorsasága, valamint nagyobb hősege által is tanusít. — Ha a sikoltás erőtlen és nyöszörögő: agytorlóadás; ha hangos, éles, kissé töredezett, töbnyire agyvelőbántalom van jelen. Ha a gyermek sikoltásra vonogatja el száját, de hangot nem ad, hiányozván nála a képesség, hogy magát elkiálthassa; vagy ha netán rekedt, tompa, kereplő, vagy köhögéstől megtört szünetekben, rövid lélegzetű, sipoló hangot ad, akkor mell- vagy torokbaja van. Ha a fogzás korszakában a gyermek kezecskéit gyakran a szájához viszi, vagy abba beledugdossa: a gondos anya könnyen ama megnyugtató következtetést vonja el abból, miszerint a beállott fog-áttróés, a kifeszült foghús okoz a kicsinynek féjdalmat; ha elleuben a gyermek hangos, éles sikoltással álmából gyakran fölriad és sűrű sohajtások között, meredt szemekkel nézve, kezecskéivel fejéhez kapdos: fölötte valószínű, hogy agyvelőgyuladás fenyegeti. Mikor a gyermek hangosan, erőteljesen, tartós huzamban és egyenlő vastag hangon sikolt: aggasztó körülmény soha sem forog fenn. De ha az ugynevezett „torok-kiáltásai,” hosszú lélegzetet nem vehetve, hirtelen elhalók, az áltai roszulétét bizonyítván, a gyermek állapotának szorgos megvizsgálása föltétlenül megkívántatik. Minden sikoltás, mely a sohajtásnak, nyögésnek bizonyos jellemét viseli magán: betegségn ek a jele.

Ha egy életeleven, fúrge gyermek csöndes és mogorva, vagy ha egy kis gyermek, ki még nem beszél, a fejét elereszti, mintha nehéz volna: bizonyosan főfájása van. Ha egy lóto-futó, szaladgáló gyermek kedvetlen, lehangolt és röst a járkálásra; ha szokása ellenére meghuzza magát; ha menve, lábait vontatva szedegeti, vagy vállát lecsüngeti: e jelenség okai után azonnal halogatás nélkül fürkészní kell és pedig orvos közbelépésével, mi annyival inkább ajánlatos, minthogy itt könnyen térd- vagy tomporahajlási baj esete is foroghat fenn, s elhanyagolva, föl sem véve a még csak igen gyöngé csirát fogott — mert fájdalomban mirdjárt nem nyilatkozik — lényegtelennek tetsző baj elnyomóródásnak, önkényes sántaság-

nak válhatik alapvetőjévé. Ily semmiségnek látszó baj sokszor romlást hozott már a szegény kis gyermekekre, kiknek szerencsétlen voltuk egész életökben fenyegetőleg kiáltoz a szülékre, hanyagságukért. Bármily kisszerű jelenséget e tekintetben ne hagyjon az anya flgyelmen kívül. Eleven, futkosni szerető gyermeknél már magában elegendő gyanura szolgáltat okot a gyermek ellenkező magaviselete, s még szembetűnőbb, ha — miként mondók — lábait lassan emelgeti, mintha az inakban nem volna erő. Fájdalomról nem panaszkodik, mert azt nem érez, hanem azért már csirájában ott lehet a kór. Később csak csekély fájdalmat emleget a térdhajrásban, mit környezete annál kevésbbé méltat figyelemre, minthogy a panasztól fájdalom a napok folyamában koronkint el-elmaradoz. A fájdalmak egyszerre csak erősebben kezdenek jelentkezni, különösen reggel, midőn a gyermek fölkelni akar, annyira sulyosak, hogy lábának nem veheti hasznát: járás közben biceg. Most már kezdik belátni a szülék, hogy csakugyan több a kettőnél, de még mindig kicsinylik a bajt, mi nyilván onnan ered, hogy külsőképen a térden épenséggel nem lehet észrevenni semmit. A szülék abban a hitben levén, hogy a gyermek tán elesett, hideg borogatásokat alkalmaznak, a mi természetesen nem segíthet, mert az alatt nem a térd, hanem a tomporahajlásban halad előre a lappangó gyuladás képződési folyamata, s ime, erős alap van vetve a kórnak, a legszomorubb következmények kilátásával.

Ne feledjék a szülék, hogy ez azon kórjelenségek egyike, melyeknek első eredete, föllépésük módja és minősége könnyen alkalmat ad hibás fölfogásra, s melyek sokszor magát a szakavatott orvost is csalódásban tartják, a baj tulajdonképeni fészket illetőleg. A legcsekélyebb ily nemű jelenség kiváló figyelmet és halasztást nem tűrő orvosi kutatást tesz szükségessé. Itt minden órai késlekedés napok mulasztásával egyenlő s mind közelébb viszi a gyermeket a veszély felé. A szüle itt ne gondoljon semmit és ne okoskodjék, ne vigasztalja magát a látszó csekélységgel, mert itt egyáltalában nincs helye a jambor jóhiszeműségnek; ily esetenél az orvos sürgős feladata, tárgyilagos, szoros vizsgálódás, azaz gondos, figyelmes és ovatots tapogatóások és nyomogatóások által a valódi kóros helyet alaposan kifürkészve, világos meggyőződést szerezni a dolog valósága iránt.

Fontos továbbá a kis gyermek alvásánál tanusított magaviselete. Mikor a gyermeket szokatlan időben mélyen elnyomja az álmom, annyira, hogy azt szeméből bárminő fényes csecsebecsék mutogatóása, csengő-pengő tárgyak hangoztatása által sem lehet elűzni; vagy mikor a szokott órában nem tudja beletalálni magát az alvásba, megszokott altató dajkadatok mellett sem; vagy mikor alvása rövid időközökre terjedve, nyugtalan, vagy rendkívül mély, igen hortyogás és hörög, fekvő helyzetét gyakran változtatja, ide-oda hentereg, fölretten vagy fölsikolt, fogait csikorgatja, látszólagos csendes álmából ijedő tekintettel és nyöszörgéssel fölbred: akkor roszul áll a dolog, mert mindezen jelenségek nem csak idegrendszer-gyengeség kifolyásai, hanem nála (a gyermeknél) az emésztési életfolyamat is nagy mértékben meg van háborítva. Ha a gyermeknél föltűnően igen mély és erős alvás tapasztalható, úgy, hogy abból csak nagyon nehezen ébred föl s feje hátsó részét a vánkosba mélyen beássa: e jelenségből agy bántalomra lehet következtetni, főkép ha a kis gyermek erősen kifejlődött fejjel s hasszorulásra nagy hajlammal bír, vagy éber állapotában ábrándosnak vagy korához képest rendkívül eszesnek és virgoncznak látszik.

(Vége köv.)

Egy új szomorujáték.

Néhány nap előtt a könyvkereskedések kirakataiban egy diszes külsejű füzet tűnt föl. Czime: „Ilda, szomorujáték 3 folvonásban. Irta Láng Lajos.“ Nem előzte meg a csacska Fama, nem egyenetlente előtte az utat a mézes száju reklám: megjelent bejelentetlenül, szerényen jelezve, hogy szerzője nem az irodalmi pajtáskodás utján, de művének értéke szerint kíván itéletet.

Láng Lajos bár a legújabb írói nemzedékhez tartozik, nem ismeretlen nevű a komoly kritikai irodalom mivelői s ismerői előtt. Irta már többek közt kisebb, egyfelvonásos vígjátékot is, mely pár év előtt a nemzeti színházban előadásra is került. Nem került ugyan el az első darabok szokásos sorsát, a bukást; de szerzője megmutatta vele azt, hogy tehetsége van. Hogy becsvágya is van e tehetséget érvényesíteni, legújabb fölléptével mutatta meg.

S valóban, átolvasva e művet, látjuk, hogy szerzője nem becsülte túl erejét, midőn a legmagasabb műfaj, a szomorujáték terén tett vele kísérletet, mert e kísérlet eredménye egy becses mű, melyet, merjük állítani, hibái dacára, minden kiváló tulajdonságaiban érvényesíteni fog a színpad.

Elmondjuk a szomorujáték tartalmát.

Az ősz Pedro herczegnek szép, nemes és ifju neje van, ki tiszta gyermeki szeretettel s hű odaadással ragaszkodik agg férjéhez. Pedro unokaöccse, Carlo, egy ábrándos ifju, a ki nagybátyjának köszöni mindenét, titkolt szerelemmel csüng az ifju bájos herczegasszonyon, ki saját érzelmeinek minőségét férje unokaöccse iránt csak akkor vette rettenve észre, midőn ez egy bűvös este, a természet szépségeitől és szíve vágyaitól ittasulva, térdre borult előtte s kezét megcsókolá. Előtte állt egyszerre a rideg való s a kötelesség, melylyel férje iránt tartozik, s mely szent és sérthetetlen.

Egy kalandor lovag él a herczeg várában, Sancho, ez rég bűnös érzelmeiket táplál titkon a szép Ilda herczegasszony iránt. Czelját veszélyeztetve látja a szerelem által, melyet önkényt bevall neki, vélt barátjának, az ifju Carlo, s azon rokonszeny által, melylyel hogy Ilda az ifju lovag iránt viseltetik, féltékeny szeme észrevett. Eltávolítani Carlot a várból, szép szóval, ha lehet, csellel, ha kell: ez a szándéka.

A herczeg féltékeny, s boszuja iszonyu s az a herczegasszonyt fogja találni: ezt tükrözi Carlo elé. Carlo szerelmével küzd: eltávolítani attól, ki ifju életének napfénye! Ez önküzdelmében lepi meg a herczeg; az ősz Pedro szeretetteljesen dorgálja őt, hogy megváltozott, előtte titkot rejteni látszik, zárkózott, kimondja, hogy ennek oka csak méltatlan szerelem lehet, s midőn Carlo fölhevülve védi szerelme tárgyát, hogy az tiszta, és szennytelen, az ősz herczeg ebből következteti, hogy Carlo nőt szeret, kit férjhez, családjához fűz szent kötelék, melynek széttépe gyalázat hoz nőre, csábítóra s becsteleuséget férjre, családra. Pedro mit sem tud Carlo érzelmeiről, büszkén hivatkozik ifju nejére, ki hűségével agg korának megifjítója.

Carlo megrendül, érzi, hogy távoznia kell. S Ilda, ki tudja az ifju szerelmét, s érzi saját szíve zajlását, mégis maradásra bírja őt. A tiszta szerelem játék foly eztán, míg a 2-dik felvo-

nás elején látjuk, hogy ennek lángjain a szenvedély nőtt nagygyá, melynek gyöngye, ingadozó ellenfele a kötelesség.

A 2-dik felvonás Ilda termében egy éji találkozással kezdődik, s itt a szerelem s kötelesség közti harcz a legmagasabb fokra hág. Mindkét ifju szív öntudatára jutott már szenvedélye bűnösségének; már Ilda kér, könyörög kedvesének, hogy távozzék. Carlo lázong, előtte a becsület s bátyja iránti tartozás: egy első csókot kér, mely utósó is legyen, s midőn ez elcsattant ajakán: vére fellázad, s midőn Ilda esengve kéri, hogy távozzék, kétségbeesve s Ilda szerelmét kétségbe vonva távozik.

A nő szívében győzött a kötelességérzet s alunni tér.

Ekkor lopózik be az ablakon Sancho, az élvizomjas kalandor. Sovár szemmel nézi az alvót, s meglesi álmát, melyben Carlo nevét susogja a nő ajka. Vére fellobban, átölelni akarja a felébredt, rémült asszonyt, s midőn ez segélyért kiált, Carlo iránti szerelmének elárulásával rémiti s midőn ez nem használ, gyáva erőszakhoz fordul. Itt aztán igazi megdöbentő gyorsasággal rohog a tragikai cselekvény. Ilda kimenekszik kezei közül a másik szobába, a zajra Pedro jó elő, előtte a nejét bűnnel vádoló Sancho, ki állítása szerint, egy ide lopózó férfi után tört be, körül minden jelben megerősítő tanut lát fölébredt féltése. Ildát kérdőre vonja, tiszta arca féltékenységét lefegyverezni látszik, s csak akkor lázad fel boszuja, midőn Ilda habozik esküt tenni arra, hogy Sanchon kívül más férfi nem volt nála. Ekkor ellöki magát, nem neje többé, s elhagyja Ildát, ki összerogy, kikelve végzete ellen, mely ártatlansága dacára eltiporta. E perczen jó vissza, boszutól lihegve, Carlo, ki meglátta távozásakor, hogy egy férfi lopózott be Ilda ablakán,

Ilda Carlom! Téged az ég kegyelme küld!

Carlo (visszautasítja) Igen . . .

A boszuálló ég!

A mely elégli csalfaságotat!

Az arva jöttem én,

Hogy itt lerántsam rut alárczodat.

Ilda (a szenvedély legmagasb fokán)

Tudod, ki volt az: Sancho, jó barátod!

Kinek fölfedted minden titkaid.

S hogy . . . elűztem magamtól,

Gyanut vetett a herczegnek szívébe,

Ki pusztá rágalomra eltaszított.

Most kivüled nincs senkim e világon!

Te vagy reményem végső horgonya,

S hol támaszt várok, ott is meggyaláznak!

Vigasznak véltem jöttöd a nyomorban.

S te is csak súlyosbitod szenvedésem!

Érts meg, szeretlek . . .

Tied vagyok, tiporj el engemet,

Csak el ne hagj!

Carlo (átöleli boldogságtól mámorosan) Örökre a tiéd.

A 3-dik felvonás ismét Pedro várában foly. — Pedro másnap megkérte nejét a méltatlan gyanuért. Sancho a várból eltűnt s ez bizonyossá tette annak árulását s világosnak tűnteté föl előtte Ilda ártatlanságát. Ilda marad, Carlo nem távozik, s buján hajtja gyönyörvirágait a tiltott szerelem. E felvonás elején már teljesülni kezd sorsuk. Kezdődik a szörnyü büntetés: mind-

egyik megvan szörnyű vétkétől erkölcsileg semmisülve, kigyóként marja keblüket az önvád, vádolja a megsértett becsület, s kívánatosná válik előttük a halál, mely Sancho új árulása folytán sorsukat bepecsételi, Ilda, ki a küzdő Pedro s Carlo kardjai közé rohan, Pedro kardja által, Carlo saját töre által esvén el.

Mint a cselekmény e vázlatából látjuk, e szomorujátékban elejétől fogva tragikai a légkör; az ártatlanul keletkező szerelem szivárványai közt látjuk a fekete pontot, mely viharos s villámtelet felhőket fog borítani a cselekvő személyek élete fölél. S e vihar megdördül, s az ártatlannak látszó hibát elkövetők villámmal sújtatnak le, midőn vétkeztek. A cselekvény a mint megindul, mindig halad; az érzelmek virágos partjai közt eleinte, majd a szenvedélyek bős hullámain, haladása folyton ruhamosbbá válik, tragikai magaslatra emelkedik ott, hol az okok s következmények aczelláncolata bünbe buktatja a szerelmeiket, s mély gondolatokat keltő módon előtűntetvén bennük égő büntetésként lelkeik meghasonlását, megsemmisítést, átadja őket a halálnak, melynek sötét ítélete felett szelid világot gyújt a megbocsátás.

E mű tulajdonságai közt a szilárd alkotás, élezett drámai nyelv s költői verselés mellett kitűnő helyet foglal el annak erkölcsös irányzata. Újabb időben a házastársi hűtlenség számos dráma- és szomorujátékknak képezte tárgyát, kivált a francia irodalomban; a bünt ugyan néha bűnnek tüntetik fel ezek is, tovább azonban nem terjed nálunk a költői igazságszolgáltatás, mint „Öld meg!“, a szerint, a mint a nő vagy a férfi követte el a bünt. Láng darabjának kiváló becsét az kölcsönöz, hogy költői előadásban, megragadó cselekmény keretében kifejezést tudott adni azon igazságnak, hogy az ily bűnökre már az életben vár a bűnhődés, s a halál csak e bűnhődés külső kifejezése: a lelkiismeret furdalása, az önvád, az erkölcsi megsemmisítés.

Shakespeare azt mondja Hamletban. A dráma feladata volt és lesz az, hogy a természethez hasonlóan tükröt mutasson, melyben az erény saját vonásait, a gyalázat saját képét lássa meg; amaz saját jutalmát, emez valódi, teljes bűnhődését nyerje el. S Láng szomorujátékában ép ezt üdvözölhetni esik jól az aesthetikai és erkölcsi érzéknek.

Németh I.

Budapesti hírvivő.

** (*Királyné ő Felsége*) értesülvén arról, hogy Deák Ferencz közeli rokona és ápolónője, Nedeczky Ferike kisasszony menyasszony lett, Deák Ferencznek egy művészi kiállítású melltűt küldött, Deákot arra kérvén, hogy ez emléket a királyné nevében adná át a menyasszonynak, ő Felsége jókivánságai kíséretében. Deákot örömteljesen lepte meg a királynének e gyöngéd figyelme.

** (*Jótekonyság*) Király ő Felsége ötszáz forint segélyt adott kézi pénztárából a hátszegi „Erzsébet“ czimu katolikus leányiskola építésére. — Gróf Migazzi Vilmos volt-főispán az aranyos-maróthi helypénzszedéstről, mely évenként hatszáz forintnál többre megy, lemondott, évenként 300 forintot a város tanitói, százat az alakuló ipariskolai tanárok fizetésére, a többit pedig a város szépítésére ajánlja föl; ugyan ő egy épületet is ad az ipariskola számára.

** (*Rózsás napló.*) Hild J. honvédezzredes, József főherczeg egyik hadseregében, közelébb tartá esküdjöt Hollán Blanka kisasszonnyal, Hollán Ernő unokahugával. — Nátafalusi Béla pénzügyi tisztviselő a napokban vezette oltárhoz

a bájós Eperjssy Mariska kisasszonyt Sátor-Alja-Ujhelyben. — Pehovits Bertalan telekkönyvi hivatalnok a napokban váltott jegyet Spek Zsófia, Debreczeni Lajos gyógyszerész pedig Spek Erzsike kisasszonnyal. — Havassy Gyula megyei esküdt a napokban váltott jegyet Irmánóczy Aranka kisasszonnyal. — Dr. Adler Zsigmond fővárosi orvos és bizottsági tag mult hó 28-dikán tartotta esküdjét Sonnenberg Róza kisasszonnyal. — Lubinszky Dezső miniszteri fogalmazó a napokban vezette oltárhoz Nagy Esztike kisasszonyt. — Nagy-Károlyban Balogh Bertalan ügyvéd a mult héten vezette oltárhoz Horváth Mariska kisasszonyt. — Küküllőben Vénesy Zsuzsána kisasszonyt Korbu Gyula erdélyi kereskedő jegyezte el. — Bajcsón Holényi Ferencz gazdatiszt mult szerdán vezette oltárhoz Szilárd Mariska kisasszonyt. — Rziha Károly németczernyai (torontáli) gyógyszerész e napokban tartotta esküdjét Proksh Vilma kisasszonnyal, Proksh Vincze proszniti (morvaországi) gyártulajdonos leányával. — Csajthó Kálmán, fővárosi takarékpénztári tisztviselő a napokban vezette oltárhoz Korba Teresike kisasszonyt.

** (*A pesti jótékony nőegylet*) ez évi deczemberhavára méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 666 frtot utalványozott, és pedig havonkinti segélyezettéknek 403 frtot és egyszer s mindenkorra részesítetteknek 263 frt. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 43 új vizsgálatról is tettek jelentést. A nőegyleti pénztárba legújabbán következő ajándékok folytak be, ugymint; Aebly Mária asszonyságtól 50 frt és néhai özvegy Vogel Antalné született Schwachhoffer Sarolta asszony örökösaitól 100 frt. A pesti nőegylet az idén is aláírási ivateket nyit az ujévi köszöntések megváltására, a városrészek több helyén téve le azokat.

** (*A nőképző-egylet*) azon bizalomteljes kéréssel fordul a nagyérdemű közönséghez, és különösen a nőnevelés barátaihoz, hogy az általa farsang első vasárnapján megtartandó tombola számára szíveskedjenek az idén is adakozni, és az adakozásokat — akár nyereménytárgyban, akár pénzösszegben, — özvegy gróf Teleki Sándornéhoz, Szervitater 2. sz. beküldeni. A legkisebb csekélységet is köszönettel fogadja az egylet. Az adakozók nevei lapok utján fognak közöltetni, valamint az ajándék tárgyak nyilvánosan nyugtáztatni.

** (*A magyar tisztviselők*) országos egyesületének legújabbán Tisza Kálmán ministerelnök lett 100 frttal alapító tagjává. Az egyesület reményli, hogy Tisza nemes példáját bőkezű papjaink közül is sokan fogják követni, hogy az egyesület emberszereteti törekvéseit áldásos eredmény koronázhassa.

** (*„Az írók és művészek társasága“*) új helyiségeit (nemzeti színház bérháza I. emelet) mult szombaton, e hó 4-dikén, esti 8 órakor házi hangversenyyel nyitotta meg, melyben Joseffy Rafael zongoraművész is közreműködött. Az előadásokat a társaság nagy termében két forintos teritékkel társaslakoma követte. A lakomán a társaság nők tagjai nejeikkel együtt jelenhettek meg.

** (*A budai zeneakadémia*) jó sikerrel adta elő Mendelssohn „Dicsének“-ét, melyet már Knahl Antal vezetése alatt is bemutatott pár izben. Most Zimay László, az új karmester vezette az előadást. Mind a zene, mind az együttes ének, mind a magánrészek, melyeket Stegman Hermin és Nagy Ottilia kisasszonyok, Bogisich Mihály és Scherübel urak énekeltek, általános tetszésben részesültek. Közönség — a kellemetlen idő daczára — szép számmal volt együtt.

** (*Természettudományi felolvasásokat*) fog tartani Berecz Antal tanár, népszerű modorban, kísérletekkel, a nőipar-

egylet javára. Három felolvasás lesz, december 19-én, január 2-dikán s január 9-dikén, esti hat órakor. Előre is lehet jegyet váltani a felolvasónál (az evangélikus gimnáziumban) s a nőipar-tanodában (uagykereszt- és dohány-utca sarkán) mind a há-romra másfél forintért. — A nőipar-tanodában megkezdték a virág-készítés és géppel való harisnyakötés tanítását is. Egyes növendékek a gyorsírást is tanulják, mint rendkívüli tárgyat. A könyv-kötés és ruhaszabás gyakorlati tanulására időközben is vesznek föl növendékeket, havonként három forint tandijért. Az egylet most felhívásokat bocsát ki a városokhoz, hogy lépjenek a százforintos alapítók közé, ez által amaz előnyt nyerve, hogy az általuk ajánlott növendékek tandijelengedésben részesülnek.

* * (Kegyeletes ünnepélyt) tartott mult szerdán a philoló-giai társaság a Kisfaludy-teremben. Szabó István kitűnő hellenis-tánk ötven évet betöltött írói működését ünnepelte meg. Az el-nöki üdvözet után dr. Márki József adta elő Szabó István rövid életrajzát; idősb Budaváry József ünnepi ódát olvasott föl latin nyelven; Pfeiffer Antal tanár az ünnepeltnek félszázados írói munkálkodását méltatta, Thewrewk Árpád pedig „A magyar Ho-mérosz örömmünepére“ irt költeményt szavalt.

* * (Az országos kisdédóvó egyesület) e napokban vá-lasztmányi ülést tartott, melynek főtárgyát az árvaház és kóroda felállítására szükségelt 30,000 fortnak megszerzése képezte. A kormány a 800,000 frtos közoktatási alapból hajlandó az egye-sületnek 10,000 frtot adni, s azonkívül a felveendő 30,000 frt-nak kamatait is fedezni. — Minthogy a felállítandó kóroda a város szegény gyermekeit fogja magába felvenni, a város ható-sága is felkérte, hogy ez intézethez némi segélylyel járul-jon. Báro Sennyey Pál és neje ismét 100—100 frtot küldtek az egylet számára. Azután a pénztárnok tett meglehetősen szomorú jelentést. Ugyanis a hátralék a mult évben tőkében 12, kama-tokban pedig 13,000 frt volt. E tartozás csak alig 40 té-telből áll, hanem van megye, melynek tartozása ezrekre megy.

* * (A zenekari második hangverseny) — Erkel Sándor vezetése alatt — e hó 8-dikán (szerdai napon) délután negyed-fél órakor lesz a nemzeti színházban. A műsor igen kitűnő: Ber-lioztól nyitány a „Lear király“-hoz; Wagner Richárdtól előzene a „Mesterdalnokok“ harmadik felvonásához s ötös ének ugyan e dalműből; Goldmarktól a „Saba királynő“ nagy bevonulási in-dulója s Beethovenól a C-moll szimfonia.

* * (Középtanoda nők számára.) A magyarországi II-dik egyetemes tanítógyűlés alkalmából alakult leánynevelési szak-osztály központi bizottsága e napokban ülést tartott, melyben kimondta, hogy a kormány által legközelebb felállított felsőbb leányiskola mellett igen kívánatosnak, sőt szükségesnek tartja egy női középtanoda felállítását, melyből a növendékek — or-vosi pályára való kiképzetés végett — egyetemre mehetnek.

* * (A fővárosi iparosok köre) mult vasárnap csala-di estélyének hangversenye igen sikerült volt; Saal Gizella, Böhrer Augusztia kisasszonyok (előbbi Stoll Péter ur tanítványa) és a derék tizenkettős dalkör éneke, valamint dr. Károlyi Gyula, Ro-senthal Emil urak kitűnő zongorajátéka és Kunfy József ur sza-batos szavalata, a diszes közönség által rokonszenvesen fogad-tatott és megtapsoltatott. A hangversenyt kedélyes társalgás és táncz követte.

* * (A nemzeti muzeum) kincseit Pulszky Ferencz e na-pokban több országgyűlési képviselőnek mutatta meg. A neve-zetességek közt volt a többek közt IV-dik Béla aranybullája, az eredeti pecséttel, az 1849-diki ápril 14-diki függetlenségi nyi-latkozat egy példánya, Hermann Ottó diszesen kiállított 328 pókfaja, Brandenburgi Katalin zongorája, Lorántffy Zsuzsánna

főkötője, az 1848—9-diki miniszterium iktatókönyve, mely még bekötve sincs, az ungvári várparancsnokság 1849-diki pecsétje, melyen a koronát befedni igyekeztek stb. Elmondott Pulszky egyetmást újabb terveiből is, például hogy a legnevezetesebb tör-téneti okmányokat s más hires műveket közszemlére fogja kitenni sat. Báro Bánffy ez alkalommal egy zászlót az 1811-diki nemesi felkelés idejéből ajánlott fel.

* * (Az egyetemi olvasókör) öttagu küldöttsége mult va-sárnap nyújtotta át Deák Ferencznek és Jókainak a tiszteleti tagság okmányát. Deák Ferencz ez alkalommal említé, hogy ha visszaemlékezik ifjúkorára midőn még nem volt olvasókör, örömmel látja a nagy különbséget, mely az akkori és mai fia-talság közt van. „Eltűnt — úgy mond — a hegykeség s pajkos-ság s helyébe lépett a komoly, tudományos művelődés, mely ré-gen csak egyes osztályok kiváltsága volt, mig ma már az egész nemzeté. Kettő kétségtelen. Először az, hogy a jövő ez ifjúságé, másodsor, hogy a műveltségé a hatalom, s azért örömmel te-kintek hazám jövője elé, mert látom az ifjúság törekvését a mű-velődésre, mely leginkább az olvasókörben nyilvánul.“

* * (Deák Ferencznek) meglepetést készített az „Állat és növényhonosító társaság“. Az öreg ur tudvalevőleg igen kedvelte az állatkertnek „Kristóf“ nevü kedélyes medvéjét; órákig elül-dögélt ketrecze előtt, s Kristóf jobban ismerte őt, mint bármely órét. Kristóf azonban, az öreg ur betegsége alatt kiadta páráját. Az állatkert igazgatósága ekkor elhatározta, hogy kikészítettü bőrét, s kedveskedni fog vele az öreg urnak, kinek azt legköze-lebb egy küldöttség fogja átnyújtani. — Az állatkert ezt a telet kölcsön nélkül fogja kihuzni, a mi eddig még nem történt. Áta-lában a társaság pénztári állapota most elég kedvező, a mi nagyrészből Serák Károly igazgató gondos és tapintatos eljá-rásának köszönhető. Most tervben van egy tizezer-forintos orosz-lánház építése.

* * (Gróf Zichy Edmund) az árvai vár levéltárában őrzött Thurzó György-féle kéziratok egy részét: „Bethlenfalvi gróf Thurzó György leveleit nejéhez Czobor szentmihályi Czobor Er-zsébethez“, Trefort miniszter felkérésére, e napokban bocsátotta közre, s annak egy példányát elküldte a nevezett miniszter-nek. Trefort Ágoston erre levélben köszönetet mondott a gróf-nak nemes buzgóssága s áldozatkésztségeért, s azon reményét fejezé ki, hogy azon kéz, mely a kezdet nehézségeit legyőzte, nem fog nyugodni mindaddig, mig e nagybecsü ereklyék minden lap-ját a magyar közönségnek át nem fogja nyújtani.

* * (Szénfy Gusztáv) közelebb nagy szegénységben halt el Nyiregyházán. Simonffy Kálmán most a közoktatási mi-niszterhez nyílt levelet intéz s ebben arra figyelmezteti, hogy Szénfy „A magyar zene rendszere“ czimü művet hagyott hátra kéziratban, mely hazai zenénket tudományos szempontból tárgyalja.

* * (Kunz József) nagykereskedő házánál mult vasárnap műkedvelői előadást tartottak jótékony célra, egy a házi ur üz-letében alkalmazva volt és elhunyt varrónő árvái javára. Jelen-tékeny ö-szeg gyűlt be s az előadás jól sikerült. Először Pecz Emma kisasszony szavalta a „Thalia“ czimü prologot, aztán Balázs Sándor „Mért nem házasodik a sógor“, Kaiser „Gute Nacht“ és Baumeister „In sicherer Hut“ kis színműveit adták elő. Közreműködtek: dr. Hauser Adorján, Pecz Emma és Ma-tild, Kunz Ilona és Róza kisasszonyok, s a Kunz-család több tagja. Az előadást Mössner József, nem rég külföldről visszatért fiatal kereskedő rendezte, igen ügyesen. E télen a derék család körében több ily jótékony célú előadást is készülnek rendezni.

* * (Kertbeni Károly Mária,) ki mint fordító és a magyar

irodalom buzgó terjesztője Németországon érdemeket szerzett, haza érkezett és pedig beteg. Most a Rudasfürdőben gyógyítatja magát. A fürdő igazgatósága érdemei iránti tekintetből lakást és fürdőt jövő évi ápril 1-ső napjáig ingyen ajánlott fel számára.

* (Három halálítéletet) erősített meg legközelebb a királyi tábla, mint felelőtlen bíróság. Madarasson Gaál Bálintné, csábitója, Vincze Sándor segélyével borzasztó kegyetlenséggel meggyilkolta férjét. A királyi tábla mindkét bűnöst halálra ítélte. Ugyan e büntetésre ítélte Pavlocsik csizmadiát, ki az aldebrői jegyzőt, Magyar Józsefet főbe lőtte.

* (A nemzeti színházban) szerdán új színművet láttunk, „A hátra hagyott család“-ot Kazár Emiltől. Jóformán első kísérlet, mert szerzőnek „A kincskeresők“ című darabja népszínmű, tehát más válfajból való, azért ez sem kerülhetett ki az első színművek sorsát; mert a tehetségnek előbb a színpad természetével is meg kell ismerkedni, hogy jó színművet írhasson. Sok helyzet, jelenet, sőt sok szó is nagyon tetszhetik a költőnek képzeletben, és olvasva is igen szép lehet, és a színpadon még sem teszi a remélt hatást. Azután a mese szövésére és besztására, az alakfestésre nézve is egészen más a színmű, mint a beszély, noha a „Hátra hagyott család“ meséje beszélyben sem tartoznék a jobbak közé. A tárgy a mostani életből van véve. Szentjóbi Vilmos és felesége: Viktoria tehetségökön felül nagy házat visznek, elpazarolják vagyonukat, a dús gazdag Telegdi bejáratos hozzá, mert egyik leánya, Leontin iránt gyöngéd vonzalmat érez. Telegdi ugyan házasság, de neje tébolyba esvén, feloldottnak hiszi magát a házassági kapocs alul, Leontin azonban Tarjáni Gyulát szereti. Akkor tudja meg Telegdi, hogy a lány atyja váltókat kamisitott az ő nevére, beváltja tehát a váltókat és — épen táncmulatság van házában — eléje lép a bűnös apának, tükröt tart eléje, hogy meggyalázza nevét, gyermekeit, ha azonnal föl nem hagy az eddig vitt fényes életmóddal, azután eltépi előtte a hamis váltókat. Szentjóbi el nem tudja viselni a becsületén ejtett szégyent, a mellékszobába rohan és főbe lövi magát. Most a család egyszerre szegénységbe esik, a hitelezők elveszik mindenét, az anya két leányával egy harmademeleti kis lakásban kénytelen meghuzni magát és varrással tengetni életét. Tarjáni Gyula szerelmén ez mit sem változtat, csak anyagi viszonyainak javulását várja, hogy aráját oltárhoz vezesse. Az ifjabbik leány, Róza, már nem olyan szerencsés; ennek is van kedvese, Zentai Jenő, de a ki a szerencsétlenségre, mely kedvesét érte, gyáván meghátrál; neki öreg anyja van, mondja, azután a megszokott kényelem; pár nap múlva ugyan már megbánja gyávaságát, de akkorra már Róza tudni sem akar róla, egy gyönyörűen irt jelenetben kiadja neki az utat; ne kerüljön többé szeme elé, ha képes volt elhagyni őt akkor, midőn oly nagy szüksége volt egy szerető szív támaszára. A kedves lélek most már megbarátkozott a szegénységgel, csak az a baj, hogy néne vőlegénye iránt kezd lángolni szivecskéje és Tarjáni szive szintén ő iránta. Természetesen eltitkolják ez érzést nem csak Leontin előtt, hanem önönmaguk előtt is, Leontin ezért mégis rájön és akkor, roppant hatásos jelenet után a két testvér közt, Róza elhatározza magát, hogy elhagyja a házat, el is megy, de nem használ semmit, Leontin azért mégis érzi, hogy vőlegénye nem szereti, azután a mostani szegénység, a melybe nem tud beletörődni, azután Telegdi, kinek neje időközben meghalt és ki most még inkább ostromolja őt szerelmével, Leontin nem lát más menekvést a lelki tömkelegetől, mint hogy elveszti magát, hadd legyenek Tarjáni és Róza egymásé, és mivel épen a Balaton mellett tartozkodnak, a Balatonba veti magát. De másképp vala

megírva a sors könyvében. Telegdi sejtette, hogy ennek úgy kell majd jönni, titokban őrködött tehát a leány fölött és midőn a hullámokban sirját keresi, ő kimentti, és „Most enyém!“ e szavakkal hozza vissza a színpadra, azzal vége a darabnak, melyben a mi színészeink és színésznőink ismét olyan gyönyörűen játsztak, hogy a szép számu közönség még a darabból is egész el volt ragadtatva. Felekiné adta Leontint, Molnárné Rózát, Szathmáryné az anyát, Nagy Imre Tarjánit, Bercsényi Telegdit. A lányok nagyapja és egy nemes szívű fiatal házi barát végre Ujházi és Nádaiban találtak mesteri ábrázolókra. Ilyen kitűnő játékok mellett aztán a darab bátran adathatik meg néhányszor.

* (A népszínházban) csütörtökön adatott először „Angot“ és a kellemes zenéjű operette határozott sikert vívott ki. Soldosné, mint Angot Clariette, bájos és üde jelenség volt. A francia dalokat kiváló szépen énekelte, a veszekedő kettőst zajosan megújrázták s Darai Karolina is (Lange kisasszony) dicsőretemet érdemel. Kápolnai (Ange Pitou) kellemes dalaival járult az előadás sikeréhez. Solymossy bohókás játéka mulattatóvá tette Larivaudiére unalmas alakját. A fényes öltözékek és az új disztiményes pompás látványt nyújtottak a szemnek s a rendezés is kifogástalan volt. Molnárt az első felvonás végén, a szereplőkkel együtt kihívták. A nézőtér minden zugában megtelt.

* (Színházi hírek.) Ellinger, a nemzeti színház jeles tagja súlyosan beteg, s nem hiszik, hogy három hét előtt a színpadra fog léphetni. Hogy ezáltal a színházi műsor ne zavartassék, az igazgatóság három újabb föllépésre szerződtette Perotti tenoristát. — Verdi requiemjében a tenor szerepet a beteg Ellinger helyett Pauli fogja énekelni. — Odry, Péter czár szerepére készül az „Észak csillag“-ban, Bercsényi pedig a „III-dik Richard“ czimszerepére. — Szigligeti Ferike megvált a nemzeti színházról és egyúttal a magyar színpadtól is, és Bécsbe ment, hol először Strakosch tanártól vesz órákat a német szaválásból, azután pedig a német színészethez lép át. — Egy német lap azt a hihetetlen hirt hozza, mintha a nemzeti színháznak ez évben 120 ezer frt veszteségre volna kiállítás.

* (Irodalom.) „A gyermekápolás rövid kézikönyve, tekintettel a hazai viszonyokra“ című könyv jelent meg a Franklin-társulat kiadásában. Közhasználatra írta Dr. Wittman Lázár. A munka két részre oszlik, melyek elsejében az egészséges nő és gyermek ápolása s táplálása, a másodikban a beteg gyermek körüli teendők adatnak elő. Általában véve az egész könyvecskét, — mely Bókai tanár és gyermekkórházi igazgató főorvosnak van ajánlva s nagyrésztben annak elvei után is indul, — melegen ajánlhatjuk az anyáknak.

* (Vegyesek.) A magyarországi központi Fröbel-nőegylet öt gyermekkertje javára e hó 4-dikén a „Hungária“ szálloda disztermében zárt körű táncvigalmat rendezett, melyről tehát csak jövő számunkban fogunk bővebben szólhatni. — A „Valeria-egylet“ népkönyhája javára e hó 18-dikán áruccsarnokkal összekötött sétatáncversenyt rendez, számos hölgy közreműködésével. — Liszt Ferencz, a zeneakadémia elnöke e hó közepe táján érkezik fővárosunkba. A maestro még mindig Rómában időz s új oratoriuma befejezésén dolgozik. E nagy zeneművet készen fogja hazahozni s itt mutatja be legelőször. — Székely Imre első reggélyén múlt vasárnap a házi gazda egy új quartette-jének adantéját köztetés mellett adták elő, maga a szerző, fivére István, lánya Ilona s Bereczky, a nemzeti színház hegedüse. — Izó Miklós összes műveit e hó elején állították ki közszemlére a képzőművészeti társulat helyiségében. — Reményi Ede néhány nap óta fővárosunkban van, ügyeit elrendezni, mivel végkép Párisban

telepszik le, — Sipos zongoraiskolájában e napokban érdekes zenészeti reggély volt, melyen Jóseffi és Raabe asszony is játszottak, és a két jeles játéka elragadták a nagy számmal megjelent vendégeket. A zenészeti előadásokat barátságos és vidám reggeli követte. — A „csárda romjai“ című népsziművet, mely a népsziműi pályázaton némely jó tulajdonánál fogva figyelmet ébresztett, Ecsédy Kálmán írta. — A keleti vaspálya azon tisztviselőit, kik a magyar nyelvet nem bírják, újévkor elbocsátják. — Megjelent „Fuvola-induló“ Faulwetter A.-tól. Kapható Tábornszky és Parsch műkereskedésében; ára 50 kr. — Raabe Toni asszony, Liszt tanítványa pénteken este hangversenyt adott a „Hungária“ termében. Liszt, Scarlatti, Raff és Chopin-től zongorázott műveket. Közreműködtek Stégmann Hermin kisasszony és Schmidt Ferencz, énekkel. — Tüköry, a főváros egyik leggazdagabbnak tartott polgára, néhány év előtt még milliomos, a napokban csődöt mondott. — Mig nálunk a fővárosban mult szerdán egész nap esett a hó, egy debreczeni polgár kertjében, hirszerint, egy őszi barackfa újra kivirágzott. Pécsen is másodszor kivirágzott több kelyűtt a gyümölcsfa. — A fővárosban a lefolyt héten született 212 gyermek, elhalt 205 személy; a születések tehát 7 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 98 fiu, 115 leány. A halottak közt volt 112 férfi, 83 nő, egy éven aluli gyermek 58.

* * (Halálozások.) Csáktornyan a mult héten nagy részrét mellett temették el nedliczi Horváth György földbirtokost, ki gróf Festetich György jószágfelügyelője volt, kitűnően munkás, tevékeny férfi, derék hazafi és családfő, kit a király magyar nemesség adományozásával tüntetett ki. — Elhunytak továbbá: Vattay Pál, máramaros-szigeti aranymisés áldozár, mult hó 23-dikén, élte 74-dik évében. — Darabanth János, Szatmármegye egyik legkitűnőbb és legszabadelvűbb lelkésze, mult hó 22-dikén, élte 72-dik évében. — Mezey Mihály Nagyvárad egyik köztisztjeletben álló polgára, mult hó 24-dikén, 56 éves korában. — Vuchetich György zsombolyai járásbíró mult hó 19-diken Nagy-Kikindán. — Szamosujvárti Rettégi István, a közügyek iránt élénken érdeklődő polgár, 61 éves korában. — Nagysarlón mult hó 21-diken idős Domonyi Béla élete 73-dik évében. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

Deczember 4-dikén: „Ördög Róbert.“ — Deczember 5-dikén: „Lear király.“
Deczember 6-dikén: „A hátrahagyott család.“ — Deczember 7-dikén: „Bran-kovics.“ — Deczember 8-dikén: „Stuart Mária.“ — Deczember 9-dikén: „Al-vajáró.“ — Deczember 10-dikén: „A jó hazafiak.“

Divattudósítás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: széles csipke-minta, point de lace-ból készitendő.
A 2-dik szám: fehérneműekre való fehér himzés rajza.
A 3-dik szám: R és L betű.
A 4-dik szám: L és T betű.
Az 5-dik szám: egy kis oldal-táska (Margarite) felső része, bársonyra, posztóra vagy finom cashemirra selyemzsinórkákkal, gyöngyökkel és selyemmel himzendő.
A 6-dik szám: zsinórzási vagy tambourir-minta, tálczákra, sipkára stb.
A 7-dik szám: lábzsákra való himzési rajz, posztóra himzendő vastag, tarka selyemszálakkal

A 8-dik szám: himzési minta fehérneműekre.

A 9-dik szám: M és L betűk.

A 10-dik szám: M és T betűk.

A 11-dik szám: kerek rajz kis tálczákra, kerek erszénykékre stb.

A 12-dik szám: zsebkendő sarkába való koszoru rajza, a közepén K és M betűkkel.

A 13-dik szám: Az 5-dik szám alatti oldaltáska alsó része.

A 14-dik szám: E és P betűk.

A 15-dik szám: horogminta fehérneműekre.

A 16-dik szám: felső gallér mintája, applicatio munka, angol túllre dolgozandó és finom mollal.

A 17-dik szám: E és P betűk más alakban.

A 18-dik szám: F betű asztalneműekre. És végre

A 19-dik szám: fehérneműekre való szélesebb himzés raiza, párnahéjakra, paplanlepedőkre stb.

Számrejtvény.

Madarász Luiztól.

18. 1. 16. Zord falak közt gyötri a bú,
17. 2. 3. Elhagyva élte szomorú,
10. 11. 1 13. Kiadja a bort szájából,
8. 15. 18. 15. 11. Kis és Nagy e névhez járul.
14. 9. 14. 7. 6. 5. 4. Éltet ad a tenyészetnek,
19. 12. 21. Pénzt s ruhát az embereknek,
21. 18. 17. 11. A nép most is így számíthat,
22. 20. 16. 21. 19. Gazda vig, ha ezt arathat.
1-22. Magasztos érzés fogja el az ember lelkét,
Ha ennek csudái közt tart szemlét.
Megfejtési határidő: januárhó 2-dika.

A f. é. 45-dik számban közölt rejtvény értelme:

Divattudósítás.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Kovács Emma, Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Devich Ferenczné, Mannó Hevera Mariska, Fodor Erzs, Batori Zsigray Istvánné, Erdensohn Emilia, Malatinszky Kálmánné, Gál Mariska, Destek nővérek, Muharos Irma, Madarász Luiz, Ács Nagy Zsuzsanna, Tóth Gusztávné, Éhen Gizella, Marossy Hermin és Etelka, Végh Margit, Soltész Emilia, Ilniczky Ilona, Gedeon Gáspárné, Vincze Csima Petronella, Gáldy Mariska, Csonth Dénesné, Beálló Erzsébet, Gurovics Klementin, Szánthó Gyuláné, Simon Mariska, Fodor Kálmánné, Mán Róza, Mohai Klára, Temesváry Erzsébet, Hazay Gabriella, Novák Amália, Jakab Emilia és Róza, Csomós Szilárda, Végh Irén, Burián Ilonka, Vas Ida és Mariska, Kubinyi Jolán, Majthényi Juliska, Gyurtek Matild, Szász Klára, Sárközy Szidónia, Bay Jozefin, Czékus Magdolna, Dömötör Etelka, Tóth Emma, Kovács Endréné, Horváth Izabella, Vlasics Mária, Tóth Margit, Várady Nagy Piroška, Papp Gyuláné, Jánosy Margit, Nagy Jolán és Irma, Gál Jánosné, Eröss Mária, Rakovszky Erzsébet, Buzáth Lenke.

Tartalom

Az udvariasságról. — Esti harangszó, Dalmady Győzőtől. — A zugligetben. — Egyetlen orvosság, Szegfi Mórtól. — A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél, Dr. Klencke után Kemenczky Kálmántól. — Egy új szomorujáték. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák minta lapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: Emilia.

polna a Cserna patak rohanó árrjai által veszélyeztetve van. A Szörénymegye vezetésével megbizott megyei főügyész, Csorba Ákos, ennél fogva az összes hazai törvényhatóságokhoz felhívást intézett, értésükre adván e körülményt. A hazánk, Románia és az Ada-Kale török vár között létező semleges földterület fütermésének évi jövedelméből Szörénymegye a reá eső részt e szent ereklye fenntartására fordítja ugyan mindenkör, de egyéb alap nem áll rendelkezésére, ebből pedig oly csekély összeg kerül ki, hogy az utak jó karba tartása is alig lehetséges, a Cserna folyó gátjának készítése meg épen lehetlen. Hazánk összes törvényhatóságai tehát felkéretnek, hogy ezen cél elérhetése végett a fenntartási költségek fedezésére alapot teremtsenek, melynek kamataiból fenntartandják a szent helyet.

Vidéki vegyesek A békés-gyulai nőegylet január 6-dikára halasztotta tomboláját és sétahangversenyét; a nyeregménytárgyakat ujévig gróf Wenckheim Józsefné elnöknőhez kéri küldetni. — Pá pá n mükedvelői társulat alakult a napokban, mely az ottani jótékony nőegylet s tűzoltóegylet segélyezését tűzte ki feladatul s 6 szini előadásra bérletet nyitott. — A K e c s k e m é t e n mult hó 24-dikén rendezett szokásos Katalin-bál most is, mint az előbbi években, kitűnően sikerült. A táncvigalmon teljes jókedv uralkodott s a közönség csak reggeli öt órakor oszlott haza. — K e c s k e m é t e n Flórián Károly választatott meg képviselőnek, 178 szótöbbséggel. — C s o r n á n a „Széchenyi-olvasókör“ ujjlag megalakult. A minap táncvigalmat rendezett; jövedelme 54 frtra rugott. — A p o z s o n y i evangélikus lyceum e napokban a könyvtári teremben gyászünnepelet tartott Szeberényi Lajos tanár emlékére, emlékbeszédekkel, költemények szavalásával és karénekekkel. — S z é k e s f e h é r v á r t t mult hó 25-dikén Bényei István „Szegény legény“ új népszinművét adták elő, Bényeiné asszony jutalomjátékául. — A v i s e g r á d i romok kiépítésére a kormány a jövő évre is nagyobb összeget akar fordítani, s különösen a Salamon-torony felépítésére fektet sulyt. — B e r e g s z á s z városa a nemzeti muzeumnak beküldte a 48-diki 21-dik honvédszászlóalj pecsétjét, melyet ott Gáthy Zsigmond házában találtak meg. — A s z é k e l y f ö l d ö n a „Nemere“ szerint, ezüst erekre akadt egy bányatársaság és már meg is kezdte a kutatásokat. — N y i r e g y h á z á n bizonyos uri egyéniség 120 százalékos pénzeket szokott kölcsön adogatni. — R ó z s a h e g y e n nagy tűz volt s a piacon levő házak, a templom és paplak kivételével, leégtek.

Különfélék.

* * * (Egy elfogott képviselő.) Brandstedter Frigyes, az osztrak birodalmi tanácsos tagja, csalás és váltóhamisítás miatt az osztrák képviselőház által a fenyítő törvényszéknek adatott ki 60,000 forint erejéig hamisított váltókat Seidl Conrád képviselő nevére s midőn a hamisítás felfedeztetett, öngyilkossági kísérletet követett el. Neje után nagy birtokot örökölt, melyen két évvel ezelőtt zink-telepet fedezett fel, melyet szakértők milliókva becsültek. A szerencsétlen nagy üzemet rendezett be, s minthogy annak folytatására nem volt elég pénze, a börzén próbált szerencsét. Elvesztvén mindenét, azt hívé, hogy addig, míg a bánya jövedelmezne, kisegitheti magát hamis váltók által szerzett pénzzel. A váltók azonban előbb jártak le, mintsem a bánya jövedelmezett volna.

* * * (Egy angol regény.) „Lea;“ Mrs Edwards új regénye jelent meg a közelebbi könyvpiaczen. A kedvelt angol író nő e könyvében is a mostani társaság fonákságait gunyolja és csépli. A regény tárgya egy házasság, melyet szerelem nélkül, sőt a sziv

határozott ellenzése daczára, csupa pénzvágtyból kötöttek, melynek következménye boldogtalanság. Sok helytt érdekesen vannak bemutatva az alakok, a hiu leány gondolkodása és e hiu gondolkodás következményei.

* * * (A bármeni) városi színház e napokban porrá égett. A fődiszitő, valamint ennek neje és segéde, kik a színház épületének harmadik emeletén laktak, nem birván máskép menekülni, leugrottak a harmadik emeletről, de mindannyian szörnyet haltak.

* * * (Külföldi vegyesek.) R a u s c h e r bécsi bibornok meghalt. Mult hó 29-dikén volt a temetése. Andrássy Gyula gróf külügyminiszter nem vehetett részt a temetésben, mivel beteg. — A m o d e n a i herceg, hir szerint, Károly Lajos főherceg legidősb fiát, Ferdinand Ferenczet tette nyolczvan millióra becsült vagyonának átalános örökösévé; Mária Terézia bajor hercegnőnek nyolcz, Chambord grófnak és Don Alfonzónak pedig egy milliót hagyott. — P l o u v i e r beteg dráma- és beszélyíró javára Párisban közelébb jótékony célú előadást tartanak, melyben Rossi is közreműködik. — U j f a l v y Jenő párisi tanártól magyar nyelvtan: „Éléments de grammaire magyare“ jelent meg Maison Veuve és társánál. — D o n C a r l o s r ó l az hirlik, hogy megbolondult. — Ó n o d y Bertalan hazánkfia Khivából visszatért Európába s e hó elején már Orenburgban volt. Hozott magával bogár-, ásvány- és maggyűjteményt, és egy az állattanban eddig ismeretlen rákfajt, melyet az Oxusból maga fogott ki. — W i l s o n Henry, az Egyesült-Államok elhunyt al-einöke, szintén önerejéből emelkedett föl, mert valaha czipészinas volt, mig nem tanulni kezdett, íróvá lett és sok jeles munkát írt, köztük „A rabszolgaság történetét.“ — A b y s s i n i á b a n közelebb az ottani harczosok egy egyiptomi csapatot felkonczoltak, és e csapatban egy magyar gróf Zichy is volt, a ki szintén ott lelta halálát.

Megbizások tára.

- C s o r n á r a K. E. urnak: El van küldve.
 B á t y ú r a B. B. M. urnónek: Ugy hiszem, megértettem kivánságát,
 E g e r b e G. J. urhölgynek: El van küldve.
 N. V á r a d r a K. G. urnónek: Leginkább kétféle kéket, ugymint sötétebbet és világosabbat ajánlanék.
 S z t. I v á n r a D. K. urhölgynek: Ajánlom figyelmébe mult heti divattudósításunkat, hol ugyane tárgyról volt szó.
 K a s s á r a O. L. urnónek: Igen szivesen tettem.
 Ó v á r r a D. M. urhölgynek: Személyesen ismerem és ajánlhatom, mint kitűnően képzett nevelőnőt.
 K. T a p o l c z á r a C z. E. urnak: El van küldve.
 K. F é l e g y h á z á r a K. N. E. urhölgynek: Ujból megküldtem.
 T e m e s v á r r a D. E. urnak: Elébbi lakhelyére volt küldve, most már Temesvárra.
 S z e n n á r a S. J. urnónek: Az elsőre nem volt beküldve a díj, ama régivel pedig fájdalom, már nem szolgálhatok.
 S. A b o n y b a G. P. M. urnónek: Szives figyelmébe ajánlom leveletem.
 V i s k r a B. E. urhölgynek: Kérdéseire még most sem adhatok választ, mert azt a névsort még nem lehet megkapni, a lakhelyet pedig kérdezősködéseim daczára még szintén nem tudtam kipuhatolni. Szives tisztelet.
 L é v á r a F. P. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Vetsey Sándor

bécsi utcái
poszto- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos
áron árultatik.

ÁTS és TARSAI

Budapest. szervitát r 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan beren-
rendezett női divat és kész ruha-rak-
tárakat a legolcsóbb árak mellett a
nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egyesült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

király-utcza 1-ső szám,
fiókja: hatvani-utcza 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, levő- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-
lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-irókézletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól e-
gész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpak-
ka- és ujezústból.

Bőrneműek. Pénztárczák, erszények, női táskák, lábzsákok, szí-
vartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubór
és bagariából.

Kefeneműek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por-
és feltüzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbé-
ka-hátból.

Rugantyu-neműek. Ágybetétek, köpenyeg, önelystyre és szab,
tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk
ülő- és ágyvándosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemű illatszer francia és angol,
közönséges, finom és legfinomabb hercegnőviz, cosmetique s va-
lódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fül-
bevalók medaillonok, tük, kereszttek, gombok és női gyűrűk.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, serge-
selyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkenedők,
csokrok lavalliéreek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyzők. Eeketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig.
Elefántcsont- és teknőcből, ugyszintén mindennemű báliblegyzők,

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű
lábravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és
inggombok, óralánczok, karpereczek simán és zománczozott
és kereszttek.

Játékszerek. Babuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig,
mindennemű bohócok, különböző FröbeI-féle játékok, építészek-
rények, köbök, porcelán étszerek, butorok, konyhák és szobák
berendezéssel együtt. kardok és fegyverek, dobok és trombiták,
lovak és velociped-ek

Tajt és borostyáneműek. Szivarszopkák és pipák, dohány-
zócsoporteza- és mindennemű dohányzóemnek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve,
Küldemények postán utánvételt pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a. egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottyautca 2. szám alatt
nagy raktárt tartunk a legszebb és legujabb szőnyegek-ből
szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-ből, futó- és lépcsőső-
nyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítők- flanel-
takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó áron

Nagy készlet smyrnai szőnyegek-ből

melyeket egy igen jó hirnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron
alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyegetek fiók-raktárunkban
uj bécsi-utca 3. szám alatt

feltünőleg leszállított olcsó áron adjuk el.

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottyautca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utca 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

Legnagyobb
raktár
kész uri és női
fehéreneműből
a legjobb
kelmékből dolgozva.

Chiffon
uri ingek:

1 drb. sima mellel 1.50, 2.20, 2.70. 1 drb. redőzött mellel 1.35, 1.70, 2.40, 3.
1 „ ferde mellel 1.90, 2.05. 1 „ igen szépen himezve 2.30, 2.50, 3.

Szines Oxford ingek gallérral 2.30, ugyanezek két gallérral 2.40.

Alsó nadragok magyar vagy német szabásban 1 drb. 80, 1, 1.20, 1.50, 2.

Chiffon uri gallérokból és kézellőkből a legujjab félüket tartom, 12
drb. gallér 2.40. 2.60, 12 pár kézellő 4.40, 4.80, 5.

Mellkötők gyapju kelméből 1 drb. 20, 40, 60, kr. ugyanezek selyemből 1 drb.
80 kr. 1, 1.40.

Uri csokrokból és másféle nyakkendőkből mindig a legujjabb.
Női fehérnemű nagy választékban.

A farsangi idényhez!

Szines tarlatanok, 12 rőfös 1 drb. 1.75, fehér. 1.70.

Moll és Crepelisseből nagy választék.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalma árkönyvecskék levélbeli kérelemre bérmentve küldetnek.

50-dik szám.

Deczember 12-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Ország-ut 39. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p -				
							kelte		ny-gta		
							óra	perc	perc	óra	
Decz.	12	Vasárnap	C 3 Maxencz p.	C 3 Bulcsú	30 E 26 András ap.	14 Beer		7	40	4	8
	13	Hétfő	Lucza szüz	Lucza	1 Deczember	15 Bernám		7	41	4	8
	14	Kedd	Spiridion	Agnellus	2 Habakuk	16		7	42	4	8
	15	Szerda	Iren. p. Kánt. b.	Valerián	3 Sophoniás	17	☉	7	43	4	8
	16	Csütörtök	Etelka	Ananias	4 Borbála	18		7	44	4	8
	17	Péntek	Lázár	Lázár	5 Szabbasz	19		7	44	4	8
	18	Szombat	Gráciaán	Kegyes	6 Miklós	20 Sabb. Mikez		7	45	4	8

V i d é k i t á r c z a.

A soproni tisztleány képző intézetnek a közoktatásügyi miniszter 600 frt segélyt ígért azon czélból, hogy az intézetben egy magyar tanítónő is alkalmaztassék. Katonai körökben ez nagyon rossz fogadtatásra talált, készek voltak az intézetet inkább megszüntetni, semhogy a magyar szellem legszerényebb igényeinek is tért engedjenek és az intézetbe magyar tanítónőt bocsássanak be. A soproni nőegylet (az intézet felügyelője) tavaszi közgyűlésében a 39-dik sorgyalog-ezred részéről az indítványoztatott, hogy az intézet oszlojjék föl és vagyona adassék át a közös hadügyminiszteriumnak. Az e fölötti vitának nem volt eredménye és nem hozatott határozat. November 10-dikére újabb közgyűlés lett volna egybehivandó, de a belügyminiszter a városi tanácsot oda utasította, vizsgálja meg, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak megfelelő módon hivatott-e egybe, és hogy addig, míg e kérdés felsőbb helyen el nem döntenek, az egylet igazgatója ne hívjon egybe közgyűlést. A választmány e közben októberhó 16-dikán tartott ülésében önhatalmulag kiegészítette magát olyformán, hogy a katonai párt tulnyomó többségre jutott. A kormány tehát felszólította az elnökséget, igazolja azt, mikép történhetett meg ez a „kiegészítés“. A választmány azonban nem törődött ezzel, s intézkedéseket tett a legközelebbi közgyűlésre. A soproni városi tanács erre kijelenté, hogy az egyleti tagok részére nem szolgáltat ki igazolási jegyeket, míg a fennforgó vitás kérdés el nincs intézve. Így áll a dolog és remélhetni, hogy kormányunk élni fog törvényadta jogával s nem hederit a katonai reakció jellemző fenyegetésére, és semmi esetre sem engedi a magyar katonatisztek leányait — németekké nevelni.

A veszprémi püspöki szék betöltésére dr. Rónay Jácint, pozsonyi nagyprépost és Mária Valeria főhercegnő nevelője van kijelölve. A kinevezés már meg is történt volna, ha a római szék részéről nehézségek nem tétetnek a kinevezésre nézve. De ezen nehézségek már el vannak hártva.

Szilágy-Somlyón a műkedvelői társaság karácsony másodnapján fogja tartani száztizennegyedik előadását: a „Peleskei nótárius“-sal, melyet műkedvelők aligha adtak elő még valahol, mert igen sok személy kell hozzá (így a szilágy-somlyói személyzet csaknem teljesen részt vesz benne: 38 férfi és 17 nő;) továbbá a darabhoz táncz, zene és ének is kell. A dalokat Lukácsffy Ödön és Bölöni Sándor ügyvéd tanítják pontosan. A rendezésre is kiváló gondot fordítanak.

A gödöllői palota hölgyei jelenleg ama karácsonyi asztalra való munkákkal foglalkoznak, melyet királyné ő Felsege ez idén is állittat a helység szegény gyermekei számára; ez ünnepeken Mária Valeria főhercegnő lesz a házi asszony.

Vasmegeye Tót-Morác községének lakosai saját költségükön iskolát állítottak és a tanítót fizetéssel látták el. Ez azonban nem rég besoroztatott s így a község tanító nélkül maradt. Más tanítót nem igen kap, mert kevés egyén bírja az ott nélkülözhetlen vend nyelvet.

Ujfalun gróf Zichy János fehérmegyei pusztáján, hol mult évben is nagyszámu barbarérmek kerültek elő, ujabban ismét hasonló leletre bukkantak. Az egész lelet 118 darabot tartalmaz s 3 font súlyyal bír.

Zemplénmegeye Kolbásza községében bizonyos Czibák Györgyné nevü parasztasszony él, a ki nem közönséges módon bolondítja és csalja az ottani lakosságot. Ezen nő ugyanis, a vallásosság köpenye alatt a könnyen hívő kolbászai asszonyokat magával hívja a távolabb fekvő ugynevezett dargói korcsmába, s ott mindenféle babonás dolgokat mível, könyörög az istenhez, hogy jelenjék meg nekik, azután a kolbászai földeket annak rendje és módja szerint hivei közt kiosztja, a földesurakra és birtokaikra kimondja a szentenciát, azután a korcsmában nagy dáridót csapnak, a minél a szükséges kolbász, sódar, szalonna, bor és pálinka épenséggel nem hiányzanak; mert az asszony-próféta hivei: az elbolondított csöcselék asszonysereg kiüríti kamaráit és nagyban cipeli a „Dargó“-ra, hogy a babonáság végeztével áldozatképen jól kimulassa magát.

Középszolnokmegeyében, N.-Bajomban bizonyos Várady János 30 frttal tartozott egy ottani uzsorásnak, mely összeg a kamat mellett csakhamar 120 frtra rugott. Az uzsorás elárverezettette Várady 39 hold földjét, mely biróilag háromezertizennyolcz frtra volt becsülve; vevők azonban nem jelenkezvén, a második árverési határnapon azt az uzsorás maga vette meg, 14, mondd tizennégy forintért.

Nagyváradon egy falusi paraszt ember egy rozsdás puskát hurczolt föl s alá, műhelyt keresve, melyben kijavittassa. Végre egy, a nagy piacon levő lakatos műhelybe vitte, hogy csináljon vele valamit. A lakatoslegény elkezdte a puskát nézegetni, reszelgetni, és e közben az öreg flinta egyszerre csak elsült és pedig úgy, hogy a legény két ujját elvesztette.

Temesvárott a napokban furcsa menet vont a magára a közfigyelmet. Öt óra tájban három kocsi, melyeket egy egész sereg cigány kísért, vonult végig a gyárváros utcáin. Az első kocsin hosszukás pléhláda volt, melyre hosszú nyelü rézfokos s egy kucsma volt téve. A ládában Szigáli Marko cigányvajda holtteste feküdt, melyet a meghalt végkivátnának megfelelően, Bolgarisba, Szerbiába szállítottak, a hol első neje van eltemetve. A mint mondják, Szigáli volt az összes magyarországi cigányok legfőbb vajdája s most általános gyászolják őt hivei. Holttes-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
 Félévre 3 frt. félévre 6 frt. egész évre
 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
 az egy-egy kötet könyvmellékletért
 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
 Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
 emelet.
 Hirdetések díja:
 Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

50. SZ.
 Decz. 12-dikén.
 1875.

Havonkinti színezett divat-
 képpel,
 minden szükséges himzetrajzokkal.
 Ezenkint két történelmi műlap és
 tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
 meghozatala félévi járatási kötelezettséget
 foglal magában a lap irányában.

Az udvariasságról.

(Vége.)

Nem egy olyan dolgot fogunk most érinteni, mely talán csekélységnek tetszik, de azért nem hagyhatjuk szó nélkül, mert ha szorosan vesszük, az udvariasság olyan nyilvánulásokból áll, melyek egyenkint véve legnagyobb részt csekélységek és összességükben mégis a műveltséget tüntetik föl.

Angolországban az utcán való járásban a hölgyeket mindig a házak mellett engedik járni, nálunk miudig jobb felül a járdán, vagy a férfi jobb karja felé, így is meg vannak védve a járó-kelőkkel való összeütközéstől, minthogy az emberek rendszeren jobbra térnek ki egymásnak.

Ha két férfi azon egy hölgygel jár, akkor a hölgy a közepén jár, úgy, hogy mindkét férfival egyformán folytathassa a társalgást. Azon férfi, ki karján hölgyet vezet, másokkal való találkozás esetében oly módon hajlítja karját, hogy a hölgy egy kis lépést előre tehesen. Figyelmetlenség, ha valamely karöltve járó pár az egész járdát foglalja el, tekintet nélkül arra, mint töri magát keresztül a szembe jövő. Csak a szorosan a családhoz tartozó férfiaknak van joguk arra, hogy fiatal leányt karon vezessenek.

Nem minden fiatal nőnek van módjában magát este felé cseléd vagy inas által kimenetelében kísértetni, és azért ezeknek ily alkalommal kerülni kell minden feltűnőt járásukban ép úgy, mint öltözetükben, és a mennyire az illem megengedi, gyors léptekkel és egyenes tekintettel folytassák utjukat: ez gyakran még jobb védelem a kis cselédnél. Egészen másképp van az késő este, vagy éjjel; ekkor a cseléd kísérete sem elégséges, és azért ha azok, a kiknek házában a fiatal leány az estét eltöltendő volna, nem gondoskodhatnak a biztos haza-kiséréről, a fiatal leány helyesen teszi, ha el sem fogadja a meghívást. Mondjon le inkább a társaság örömeiről, semhogy kíséret nélkül kitegye magát az éjjel vagy késő este előfordulható kellemetlenségeknek.

A férfiak udvariasságot tanúsítanak, ha karjukat nyújtják az olyan hölgynek, a kit kísérnek, és ez által védelmök alá veszik; a hölgynek viszont el kell fogadni ez udvariasságot, ha nem akarja a férfit megsérteni.

Ez alkalommal el nem mulasztatom fölemlíteni, milyen helytelen szokás az némely férfitől, hogy az utcán jártában botját vagy esernyőjét hóna alatt viszi. Ez a szokás, az illemességet nem is említve, könnyen szerencsétlen következményekkel is lehet.

Magam voltam egyszer szomorú tanuja, hogy egy kis gyermek gondtalanul az utcán járt, előtte pedig egy férfi, botjával hóna alatt. Egyszerre valami okból a férfi hátra lépett, épen a szerencsétlen gyermek szemébe ütötte bele botját és örökre megfosztotta azt a legdrágább kincstől, egyik szemétől.

Továbbá felebarátai iránti tekintetnélküliséget árul el az is, a ki esős időben kifeszített esernyőjével, előre nem nézve jár az utcán, mit sem törődve sem az előtte, sem a mellette haladókkal, akár beléjük ütődik esernyője, akár nem ütődik bele, holott a kellő figyelem mellett, szépen lehet azt kikerülni. Ha nő teszi, sem helyesen teszi, hát még, ha férfi teszi!

Ritkán mehetünk ki az utcára a nélkül, hogy egy vagy több ismerőssel ne találkoznánk; a köszöntés módját azonban mindig azon bensőbb vagy távolibb viszonyhoz kell alkalmazkodnunk, a melyben az illetővel állunk.

Mindig az köszönt előbb, a kit az illem első sorban az udvariasságra kötelez, azért az utcán mindig a férfinak kell a nőt megelőzni a köszöntésben.

Másrészt gögre és szeretetreméltóság hiányára mutat, ha valamely hölgy állhatatosan megvárja, hogy előbb a másik hölgy köszöntsön neki, még akkor is, ha állásánál avagy koránál fogva igénye is lehet erre.

El nem fogadni a köszöntést még akkor is, ha az illető idegennek látszanék is előttünk, vagy ha nem kedveljük is valami nagyon, nevetlenségre mutat, és az igazi udvariasság teljes hiányát bizonyítja. Ugyanilyen félszeg és nem a legjobb modorról tesz szomorú tanúságot a kimért, leereszkedő köszöntés, hideg, merev arcocsal, a nyak kegyes, vagyis inkább: nagy feszes megbillegése, a melyről pedig némelyek még azt is hiszik, hogy előkelő modort mutatnak ezzel, holott nem egyéb illetlenségénél.

Nem ismételtetem eléggé, hogy az igazi előkelőség soha sem az olyan megrovandó viseletben, hanem csakis a nyájás arczkifejezésben, a jól eső kedvességben és a jóság visszatükrözésében nyilvánkozik. Oly tulajdonok ezek, melyek mindig és mindenhol és mindenki előtt rokonszeny gerjesztők, és azért udvariassági tulajdonok is egyszersmind.

A köszöntést illetőleg meg kell még jegyezni, hogy az sokféle; lehet mondani, minden ember másféleképp köszönt, elannyira, hogy erre nézve érdekes lélektani tanulmányokat is lehetne tenni; az igazi művelt ember, kinek lelkében megvan a szives jóakarát öreg és fiatal, szegény és gazdag embertársai iránt, azért szive nemes ösztönéből fogja megtalálni a köszöntés igazi, mindenkit megillető és jóleső módját.

Fiatal leánykákat azonban figyelmeztetnem kell, hogy a fiatal embereket nem illik sem mély meghajtással, sem másrészt kimért, hegyke, röpke fejbőlintással, hanem nyájás, a tulbizalmasságot kizáró természetességgel köszönteni.

Ha a férfi, hölgygel jártában, ismerőssel találkozik, a nő is tartozik elfogadni és viszonzni ennek köszöntését, mert joggal teheti föl, hogy a köszöntés őt is illette. Sőt még azon esetben is, ha két sétáló hölgy közül csak az egyik ismeri azon férfit, a melyikkel találkoznak, mind a kettő fogadja el annak köszöntését, már csak azért is, mert gyakran, kivált sebes járás közben, alig tudni, kit illet tulajdonképen a köszöntés, és azért könnyen udvariatlanságot követhetnénk el.

Nyilvános sétahelyeken a járó-kelők köszöntsenek elébb az ülőknek, a férfiak azonban úgy fogadják a hölgyek köszöntését, hogy helyeikről is felkeljenek. Ha a sétáló hölgynek kedve vagy oka van a férfival beszélgetésbe ereszkedni, akkor ez természetesen felállva folytatja azt, kalap levéve, mindaddig, míg a hölgy eltávozik. Ha azonban a férfi öreg, beteges, akkor a hölgy kötelességének ismerje őt felmenteni az állástól és kalaplevételétől, és ilyen esetben a férfi azt bátran el is fogadhatja, a nélkül, hogy az illem szabályait ez által megsértené.

Az utcán megállni, hosszasan csevegni és ez által a közlekedést megakadályozni, nem illő dolog; jobb egy darabot együtt menni, vagy olyan helyet keresni, a hol senki sincs feltartoztatva utjában. — Azonban soha se szólítsunk fel senkit arra, hogy utközben hozzánk csatlakozzék, még ha igen jó barát is, ha-nem-ha látjuk, hogy örömet teszi és szinte önmagát ajánlja fel reá; mert különben az ilyen felszólítás könnyen tolakodásszerű hatást tesz és nem csak véghetetlenül kellemetlen, hanem egyszerűen nem finom modor.

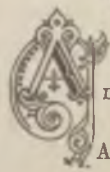
Ha fiatal leány az utcán fiatal férfitől megszólíttatik, rövid ideig elbeszélgethet vele, de csak is rövid ideig; azért igyekezzék lehetőleg rövidre szabni a beszélgetést és ne igen engedje magát általa elkísértetni; mert fiatal leányok kerüljék az alkalmat, olyan férfikkal járnai az utcán, a kik nem tartoznak az olyan közeli rokonok közé, kiknek karját elfogadhatják. Mert a fiatal leány vajmi könnyen veszítheti el jó nevét, ha sokat látják férfikkal az utcán, kivált édesanyjuk vagy más idősebb nő kísérete nélkül.

Nem tartozik épen a ritkaságok közé, hogy két jó ismerős az utcán találkozzán, darabig jóízűen elbeszélgetnek, azután elválnak és csak akkor jut az egyiknek eszébe, hogy ép a „legsürgősebbet“ nem mondta még meg ismerősének. Ha aztán ez a feledékeny barát vagy barátnő hangosan ama másiknak nevét kiáltja, nem épen finom modort árul el ezáltal, mert ritka ember szereti, ha nevét a szabad utcán elharsantják. Azért azon esetben, ha csakugyan mulhatlanul szükséges, hogy ismerősünket amaz elfelejtett dolgról értesítsük, akkor siessünk utána, és mondjuk el azt neki lehetőleg röviden, nehogy még több idejét elvegyük.

A nyilvános sétahelyeket fiatal leány csak idősebb nő társaságában vagy több fiatal leánnyal együtt látogathatja. Ugyanez áll a jégen való multságokról. Elfogadható udvariasság, hogy a korcsolyát valamely ismerősünk által felcsatoltatni, valamint ismerőseink kíséretében és vezetése alatt a pusztai jégen vagy kis szánon sikárcáztatni magunkat engedjük. Magától értetik, hogy a fiatalok mindig a társaság szeme előtt maradjanak, és nincs is az a művelt fiatal ember, a ki a vele mulató hölgyet a társaság gunyjának és megszólásnak kitenné, olyan viselettel, melyet a jó nevelés tilt.

A milyen szép...

Darmay Viktortól.

milyen szép volt leánynak,
Ép olyan asszony mostan;
Azt hiszem, hogy újra látom
Fiata', gyermek-koromban.

Ugyanaz a karcu termet,
Az a járás, könnyű, légi;
Az a szíve csengő, édes,
Hang is szakasztott a régi.

És hiában nézem arczát,
Nem változott semmi rajta;
Rózsa az, mely mostan fűdik
Hajnali fehér harmatba.

Sötét szeme, az se vesztett
Büvös, delejes tüzéből;
Ha rá nézek, lelkem újra
Mámoros lesz és elszédül.

Azt hiszem, hogy minden úgy van,
A mint akkor volt régente.
Mikor még szép fejét lágyan
Ide hajtotta szívemre.

S hogy őt végkép elvesztém, az
Csak rémálom, pusztai árnyék;
Ő még most is az enyém csak,
Az én kedves leánykám még.

A leány, kiért én küzdtem
Az életnek nehéz harcát;
S küzdöm is, míg meghalok, vagy
Dicsőséggel térek hozzád.

Akkor majd, — de addig is még
Csak egy csókot bucsuzóra...
S megfogom kis kezét hűvel,
S ő reám néz mosolyogva.

S mosolyogva vonja félre
Szép ajkát s én akkor látom . . .
Hogy a legboldogabb ember
Én vagyok már a világon

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

S z e g f i M ó r t ó l .

(Folytatás.)

— Miért mondja ezt nekem, asszonyom? — kérdé végre és könnyek csillogtak a férfi szemében, a mint a nőre nézett. — Hát nem tudja ön, hogy én erre érdemetlen vagyok?

A nő álmélkodva nézett reá. A hol most ez ember lelke tévelyeg, az tulesett az ő fogalmi világán.

— Hogyan? — kérdé végre — Hát nem szereti?

— Imádom őt, asszonyom! — szolt a férfi elragadtatással. — Imádom őt, mint a ki a nő csodatevő erejét előttem föltárta. A hogy őt először megpillantám, egy gyermekkel karján; a hogy őt másodszor láttam, szüz homloka körül a magas mennybeli nap koszorút font sugaraiból; a hogy őt harmadszor láttam, egy haldokló ágya mellett; ilyen a nő, a ki a férfit boldogítja, a föld porából föl az ég magasába emeli, mondá szivem minden dobbanása, de szeretni? én? hát szabad-e nekem gondolni is arra? nekem, a ki évekig undok ölelésekben fetrengtem? Ne is szólnunk többé erről, asszonyom! — mondá fájdalomtelt eszéssel.

A nő még mindig merően reá szegezve szemeit, állt. Most már kezdé érteni, hogy mi van e férfi lelkében. Csak állt és nézett, mintha keresztül akarna rajta látni. És midőn azt hitte, hogy most már egészen érti, egyszerre kedves, dévaj mosoly illant végig arcán.

— Jól van, jól, — mondá — Hanem azt megengedi, hogy a vagyon visszavásárlását én vigyem nekik hírül?

— Oh, igen, azt teheti, sőt kérem kegyedet arra! — sietett a férfi mondani, mire a nő indulni készült. — De legjobb lesz, nem is említeni az én nevemet, — tevé hozzá Bánrévy, midőn a nő az ajtóban volt.

— Ugy-e bár, ugy, mintha éntőlem eredne? — nevetett a nő.

— Igen is, ugy! — hagyá helyben a férfi.

A nő igent intett, azután az ajtó bezárult és Bánrévy visszatért az íróasztalhoz, kezébe vette a tollat, azután úgy ült, maga előtt merengve, szomoruan és mégis kimondhatlanul boldogan. Lelke tele volt fényes költészettel, szavakat azonban nem birt rá találni.

VIII.

Azt a szegény parasztasszonyt csakugyan eltemették, ura nem igen busult utána, ugyis csak nyügnék volt már neki a világon, mondá, mert hát őt hétig nyögte az ágyat. A leánya ugyan szép éneklősen siratta, a mig koporsóban feküdt, a mint azonban visszatért a temetőről, csak annyit mondott, hogy elvette az isten, aztán fogta az ásót, kiment a mezőre krumplit szedni és nem gondolt rá többet. Igazán tehát csak Toponáry Irén gyászolta a halottat, olyan jól esett neki el-elüldögélni a beteg ágyánál és átengedni magát a szomorú bubánatnak és azt mondani magában, hogy ennek a szegény betegnek a szenvedésétől szomorkodik a szive, — most mindennek vége, az a szegény beteg kiszervenedett, az ő szive meg csak továbbra is megmaradt mázsányi nehéznek és most már nem titkolható el többé ma-

gától, hogy mitől, és megvallani azt magának még kinosabban esett szegény szivének.

Hiába titkolta, észrevette azt még az öreg apa is, a ki pedig igazi bölcs módjára, hamarabb bele találta magát az új életbe, semmint gondolta volna. Sok hosszú éveken át könyveiben elmélyedve, most kétszeres gyönyört talált a természetben és — mint rendszeren a szép lelkek — késő öregségeig épen megtartott fogékonysága mellett, csakhamar megtanulta azt a csudaszép nyelvet, melyen fű, fa és virág a lélekhez szólnak. Órákig eltudott ülni egy-egy bokor előtt, félnapokig elballagni a mezőkön, itt egy rovaron, ott egy madárfészken bámulva a gondviselés határtalan bölcsességét, hogy egész megifjodva tért haza; soha sem érezte olyan jól magát, mint itt e kis hajlékban, nem is kívánczik el innen többé, mondá, annál fájdalmasabban esett neki leánya bánatos arcát látni: — talán bizony a nagyvárost fájlalja?

— Oh dehogy! — tiltakozott a leány, — Itt van az ő nagy világa, a jó atya keblén, a melyre ilyenkor fejét lehajtotta; itt akar ő élni, mondá mosolyogva, és itt meghalni, gondolá hozzá szomoruan; az is volt egyetlen vigasza; addig él majd, a mig a jó atya örömeire lehet, és azután vele együtt ki fog mulni.

Azután elgondolkodott, hogy mikor majd künn fekszik a temetőben, valjon ki fognak-e néha jönni az ő sirjára Somodory és még valaki, és valjon akkor tudni fogják-e, hogy a mi az ő szivében lakozott, nem volt az sem harag, sem neheztelés, hanem egészen más? Oh dehogy! Ki sem fognak jönni, meg sem fogják tudni, pedig az lesz az ő halála.

Azután elgondolkodott, hogy milyen különös is az, hogy a leány megszeret egy férfit, kinek még a nevét sem tudja; megszereti első látásra, azt sem tudva, hogy ki és mi; megszereti, azt sem tudva, ha látja-e még valaha; megszereti, azt sem kérdve, ha viszont szereti-e; megszereti és egyszeriben átváltozik a lelke; szeretne haragudni rá, és kénytelen őt szeretni; szeretné felejtetni és mégis csak szereti; olyan különös az, hogy legjobb volna meghalni!

Hozzá meg a Jutka, egy nyugodt órája sincs neki tőle, különösen két nap óta. Nem szól, csak nevet, és olyan csunya a nevetése. Csak nem gyanít valamit? Oh nem, akkor mindjárt nem nevetne; hanem azért rejteget valamit; valjon mit? Csak nem kereste föl azt az embert? Oh istenem, ha talán kikérdezte volna azt az embert? Ha talán megtudta tőle, mint rohant feléje akkor délben kitárt karokkal és hogy állt ő előtte megsemmisülve a soha eddig nem érzett boldogságtól! — Oh nem, nem, azt a Jutka nem tette, különben a föld alá kellene rejtőznie szégyenében, — oh miért hogy az az ember inkább mindjárt meg nem ölelte, szivéhez nem szoritotta! hadd legalább most már rég meg volna halva, megölte volna a szégyen és a boldogság!

De nem! hiszen neki élni kell, a jó atya végett, és ő élni is fog és azért senki se tudja megsoha, mi van itt belől a szivben. Az a halványság, az lehet más mitől is, és halvány sem lesz ő mindig; lehet azért a sziv boldogtalan; a nap is akkor legpirosabb, mikor leáldozik.

Már leáldozóban is volt a nap, midőn a Jutka lélekszakadva rontott be a szobába, azzal a hirrel, hogy jön a nagyságos asszony! Ő pillantotta meg először, sokat is ácsorgott volt három nap óta künn az udvaron, a ház előtt, ha nem érkezik-e számára valami üzenet a kastélyból, és most, hogy magát a nagyságos asszonyt megpillantotta, eléje szaladt, csak szemével hunyorított valami kérdés félét, a nagyságos asszony meg igent mosolygott vissza, azzal a hűséges lélek ott hagyta a nagyságos asszonyt, hadd boldoguljon a házőrző kutyával, a hogy tud, és

visszaszaladt a házba, az ő drága kisasszonyához, hogy a rá néző nagy öröme elkészítse. Mert haj! nagy öröm az, a mi most az ő drága kisasszonyára néz, és ezt is ő szerezte neki! A hü lélek annyira oda volt a nagy boldogságtól, hogy megfordítva dugta terjedelmes kezeit az ujjasba, a mit a ritka vendég tiszteletére nagy sietve felakart venni. Ujra lekellett hát vetnie, a mi terjedelmes karjainál fogva nem épen könnyű munka volt, és csakugyan kezében az ujjassal lepte őt meg a nagyságos asszony.

Ez nem igen vette észre, mert a jó lélek egyenesen az ablak felé tartott, a hol Irén állt, a kézi munkával kezében, a min épen dolgozott és a nagy meglepetésben kezében felejtett. Nem volt rajta más egyszerű házi öltönytől, kis kendővel a nyakán; csak az arcza vett föl ünnepi szint a ritka látogatás öröme; tele volt élénk pirossággal, a mit már régóta nem látott.

— Végre is nekem kell ide jönnöm, hogy ismét láthassam! — ez volt az urnő beköszöntője, miközben a leányt homlokon csókolta, és a magas hátú faszéken helyet foglalt. — Várok, várok, és a ki csak nem jön, az az én kis varróleánykám! No jó, mondok, majd kifogok én rajtad; ha te nem jössz, majd megyek én, és most itt vagyok és most mondja meg, hogy van, mit csinál, min gondolkodik? Mert gondolkodik; látom, hogy gondolkodik.

— De még hogy! — jegyzi meg rá a hü Jutka, olyan jelentős mosoly kíséretében, a mi egyik fülétől a másikig ért.

— De hol van az ön édes atyja? — kérdé most az urnő, körülnézve. — Ugyan, édes, hívja csak elé az öreg urat! — szólt, a Jutkához fordulva.

— Ej haj! — gondolá a hü lélek — Az atyjával is tudatni akarja, hogyan fizette ki a jó madarat! — és vágatott ki a szobából.

— És tudja-e, lelkem, — szólt most az urnő, a leányhoz fordulva — hogy ezentul nem szabad többet távol lennünk egymástól? Tudja-e, hogy én kegyedet innen elakarom szöktetni?

A leány az urnőre nézett. Édes öröm ragyogott szemében. Nyomban rá azonban önmegadólag sütötte le szemeit.

— Nem hagyhatom el édes apámat! — mondá bensőséggel.

— Azt is elviszszük! — felelé az urnő vidáman.

— Akkor megyek! — szólt most a leány, megragadva az urnő kezeit, és arcza ragyogott a boldogságtól.

— Az ám, kegyednek nálam kell lakni! — folytatá az urnő, az ő szívéhez szóló hangján. — Csendes kis paradicsomunkban rég vágyódom már egy hü női lélek után. Azután a gyermekek, oh, hogy fogják azok kegyedet szeretni!

A leány csak állt és nézett az urnőre, boldogságtól mosolygó arcczal. Hallotta is, nem is az urnő szavait. Egészen másutt járt most az ő lelke. Látni fogja őt, az egyetlen; hallani fogja az ő szívet-lelket átjáró szavait! Nem, azt nem, mert ő kerülni fogja őt, nem fog vele beszélni soha, hanem csak egy léget fog vele szívni, már az is nagy boldogság lesz rá nézve.

Az urnő édes örömmel nézte a szótlán ajkakat. Ismerte ő a fiatal lélek ezen tulvilági beszédjét, a mely hangot nem keres. Nem ő végette tud ez így a levegőbe nézni, hanem más valaki végett. Azt látja ő most azokkal verőfényes szemekkel. Szereti Bánrévyt, és boldog elragadtatással vonta a leányt keblére.

Igy találta őket az apa.

Az öreg ur kissé megvolt lepetve e látogatástól, és öreg tudósok szokása szerint, egy kicsit meg is volt zavarodva.

— Minek köszönhetjük e szerencsét? — kérdé tehát, és tétova tekintettel keresett valamit a szobában.

Mire a leány nagy sietve széket hozott neki; az urnő szin-

tén fölkelte és saját ülésével kínálta meg az öreg urat, ki azonban mégis csak a székeknek adott elsőséget, és ezalatt eszébe jutott, hogy épen ez volt, a mit szemeivel keresett, és most már sokkal biztosabbnak is érezte magát az urnővel szemben.

— Igen is — kezdé tehát a sajtóságos szelíd mosollyal, a mi csak az öreg tudósok arczán szokott kiderülni. — Csak a lábak, azok már nem akarnak szót fogadni, más különben semmi bajom. Hja, öreg már a legény! De igaz, minek köszönhetjük a szerencsét? — kérdé ujra.

— Részemről, kedves Kovács ur, — szólt most a nő — Meg akarom büntetni ezt a rosz leányt itt ni!

— Már mint az én leányomat? — jegyzé meg az öreg ur, szeretetteljes gyöngédséggel nyugasztva tekintetét a leányon.

— Igenis, az ön leányát — hagyá helyben az urnő, az ő édes, bensőséges hangján — Ezer esztendeje már, hogy láttam! Mikor is volt csak? A bizony, egy hete! Hát azt mondom, azért is rajta rontok, és hogy annál súlyosabb legyen a büntetése, el sem bocsátom többé mellőlem!

— Az már bajosan lehet! — jegyzi meg rá az öreg, szelíd mosolygással. — Tetszik tudni, asszonyom, hogy az öregek nagyon önzők!

— Mirőlünk nőkről is azt állítják a rosz nyelvek — viszonzá az urnő vidáman — Nehogy tehát baj legyen miatta, önt is akarnám kérni, hogy hozzánk költözzék.

Az öreget megint elővette a zavarodottság; megint tétova szemekkel nézett, most már nem a szobában, hanem ki az ablakon. Valami bánatos szomorúság ereszkedett tisztas arczára.

— Az is bajosan lehet, — jegyzé meg szünet mulva, ősz bajuszát két rétv simogatva.

— Biztosítom, hogy jól érzi majd magát nálunk, — sietett az urnő megjegyezni.

— Nem azért, abban nem kétkedem; látom, vagyis inkább, hallom a kegyed hangjáról; azután meg a leányom jó, szorgalmas; de nem tudom, hogy meddig fogunk itt maradni a faluban; meglehet, a tél is itt maraszt.

— Oh, nálunk ellehet, a meddig csak tetszik! — vágott szavába az urnő — Minél tovább, annál jobb! Van négy szobánk, a minek semmi hasznát nem vesszük; boldogult apósom halála óta csak az egerek lakják; abból három az öné lesz, a negyedik meg azé a rosz lányé. Ennek csak egyet adok, büntetésül, hogy annál többet énkörülöm legyen; azt a három szobát pedig kényelmesen berendezzük; az egyik akkora, mint egy magtár, ez lesz a könyvtár —

— Könyvtár? — kérdé most az öreg és bágyadt szemei fiatal fényben ragyogtak fel.

— Az ám, és még milyen! Csak a napokban vettük; fel sincsen még állítva; ön fogja majd rendezni; látja, milyen önző vagyok!

— Oh, szívesen! — felelt az öreg. — Ahoz én értek! Jól fogom én azt rendezni! És milyen nagy az a könyvtár?

— Valami hatezer kötet — mondja rá az urnő.

— Hat ezer! Épen akkora, mint, — szólt az öreg, de nem folytatta; a saját könyvtára jutott eszébe és kis hiba, hol el nem árulta magát. És egy kicsit ismét zavarba is akart jönni, de az urnő nem engedett neki arra időt.

— Tehát áll az egyezés? — kérdé vidáman, ültéből fölkelve. — Önök hozzám költöznek; ezt a rosz leányt holnapra kikérem, egy nap alatt készen leszünk a butorozással, —

— Azt a leányt pedig nem adjuk! — e szavakkal rontott be a Jutka, két lépéssel a szoba közepén teremve, és ugyanazon

kinyujtva felejtette terjedelmes karját, a melylyel ama fentebbi szavaknak nyomatékokat ügyekezett adni. Tovább a szoba közepénél nem birt menni a nagy felindulástól.

Künn a konyhában a gyönyör vágya az ajtóhoz szegezte volt fülét. Be nem mert menni, nehogy újra kiküldjék; de legalább az ajtón át akarta élvezni a gyönyört, hogyan küldte haza a nagyságos asszony azt a drágalátos fiatal embert, a ki az ő egyetlen kisasszonyát olyan rutul, olyan galádul megbántotta.

Hogy a nagyságos asszony azon módon kitiltotta a kastélyból és azért ez most már a jó ég tudja, hol és merre kószál, az magától értetik, különben nem jött volna ide a nagyságos asszony; hisz azt mondta neki, hogy bizza csak rá e dolgot; de az utra való, a mit az a pokol pozdorjája a nagyságos asszonytól kapott! a hogy azt az embert ez az édes, kedves száj megrakta, azt, azt akarta ő hallani, abban akart az ő szeretettől duzzadozó keble édelegni és — a helyett azt kellett neki hallani, hogy a nagyságos asszony elcsalja tőle az ő egyetlen kisasszonyát, elszakítja szívéből az ő legdrágább örömét, és hová? oda, oda, annak a pokol pozdorjájának a közelébe, — hát lehetséges ez? Hát az a nő odabarn elfelejtette már, a mit neki mondott? és hogy mint bánt az az ember ezzel a szegény gyötrődött lélekkel? És az a leány? a ki azt az embert úgy gyűlöli? Ah, tudja már! Öreg atyjáért teszi; az áldott lélek feláldozza magát atyjáért, ennek pedig nem szabad megtörténni, semmi szín alatt!

Ismerjük a hü Jutka erélyét; láttuk őt már komoly, válságos pillanatokban; mikor mindenki elcsüggedt, ő helyt állott; az általános kétségbeesésben ő tudott segíteni, mennyivel inkább most, midőn annyi drága érdek, az ő véghetetlen szeretete, az ő egyetlen kisasszonyának nyugalma, tán élete áll kockán!

— Igen is, kérem alássan, de nem adjuk! — mondja tehát újra, még határozottabban, mint először, midőn a megütődött arcokat maga előtt látta, melyre a leáldázó nap éppen bucsusugarát vetette.

Első volt az öreg ur, a ki az általános megütődésben viszsanyerte lélekjelenlétét.

— De Jutka! — monda szeretetteljesen, oda lépve hozzá és a nő karjára téve kezét — Hiszen nem is úgy értettük mi azt! No természetesen, hogy maga nélkül nem megyünk! Hanem úgy, hogy magát is magunkkal viszzük!

— Se velem, se nélkül! Sem én nem megyek, sem a kisasszony nem megy, kérem alássan! — veté ellen a nő határozottan, és elrántotta karját. — De meg a tekintetes úr sem megy!

— És valjon miért nem? — kérdé az öreg ur, rettenetes zavarban. Neheztelt is a nőre, szégyelte is magát az urnő előtt és a mellett sehogy sem értette a nő esze járását.

— Azért, kérem alássan, mert mikor a boldogult nagyságos asszony halálos ágyán feküdt, engem hivatott, kérem alássan, és azt mondta nekem: „Ugy-e Jutka, nem hagyod el leányomat? Látod, az atyja, az én jó férjem“ — többet, kérem alássan, nem mondott a boldogult nagyságos asszony, nem is volt rá szükség, tudtam, a mit tudtam, értettem, a mit értettem, megfogadtam és azt mondtam neki: „Attól bátran meghalhat a nagyságos asszony,“ és tetszik emlékezni, milyen gyönyörű volt a kimulása? Öröm volt nézni, és tetszik emlékezni, hogy én is mindenkor hűségesen szavamnak álltam!

— De hiszen nem arról van most a szó! — kockáztatta az öreg ur megállítani a hü nő szavainak áradatát; de a hü nő szavába vágott.

— Jó, jó, tudom én, hogy miről van a szó; jobban tudom

én azt, kérem alássan, mint a tekintetes ur, és tudja azt a nagyságos asszony is. Arról van a szó, kérem alássan, hogy azt a mi drága kisasszonyunkat megsértették és most a tekintetes ur szakállába akarják törülni a szégyent!

— Megsértették? az én leányomat? — kérdé most az öreg ur álmélkodva,

— Oh dehogy, csekélység az egész! — szólalt fel Somodoryné, kit a váratlan fordulat annyira megzavart, hogy ama pár szót is csak kinnal birta kimondani,

— Jó, jó, kérem alássan! — viszonzá a Jutka — Meglehet, a nagyságos asszony előtt csekélység, de nekünk nem az. Nézze meg az ember, csekélység! — kiáltá fel egyszerre indulatosan. — Rettenetesen megsértették a kisasszonyt, kérem alássan; tessék csak őt magát megkérdezni!

— Hát igaz az, édes lányom? — kérdé most az apa, leányához fordulva.

És a leány abban a kimondhatlan nagy kinban, a mit ez egész jelenet alatt kiállott; abban a rettenetes átmenetben a véghetetlen nagy örömből a véghetetlen nagy fájdalomba, mit tehetett volna egyebet annál, hogy kinos zokogásra fakadva, az apa kebelére borult?

(Folytatása köv.)

Egy fényes pálya sötét kezdete.

Haydn életéből.

Kiss Elektől.

I.

Zord, kideg téli nap volt. Hópelyhek röpködtek vad táncz-czal a levegőben. Fagyos északi szél süvöltött végig a városon. A kevés járó-kelő, kiket az utcán látni lehetett, mélyen behuzták nyakukat köppenyükbe, vagy téli kabátjaikba fülig begombolkozva siettek tova. A szabadban tartzkodás több volt, mint kellemetlen. A kit elmulaszthatlan ügyek, vagy egyéb viszonyok arra kényszerítettek, az csakhamar visszavágyódott az otthonias szobába, hogy a meleg kályha mellett megdermedt tagjait fölmelegíthesse.

Egy nyomoruságos padlás-szobácskában alig 17 éves ifju ember ül, régi divatu zongora előtt, melyen a számtalan apró lyukak elárulják, hogy egy sereg apró féreg ütött tanyát a régi faalkotványban. Nem nagyon hivatató az egész szűk tér. Az alacsony, alig egy négyszög, kicsi, alacsony ablak sötét udvarra nyílik. Kályhának hire sincs. A zongorával szemközt roskatag ágy vehető ki, melynek egész tartalma egy szalmazsákból, egy vaukosból s egy takaróból áll. A rozzant asztalon egyszerű porcelán téntatartó, több rendbeli hangjegyvonalokkal ellátott papír, s egy hangvilla hever, két nyitott könyv mellett, melyek e feliratot viselték: „A tökéletes karmester,“ és „Gradus ad Parnassum.“

Gyöngéd zenehangok, megkapó accordok zengik be most a szobácskát. Meglehet ismerni, hogy az ifju, ki a billentyüket veri, mester a zongorázásban. Annyira elmélyed a zenébe, melyet a vén, rozzant gépből kicsal, hogy sem a metsző hideget nem érzi, sem a minden perczezel növekvő sötétséget nem veszi észre. Csak egy erős kopogás az ajtón rezzenti föl képzélgéséből, s midőn ajtót nyit, tekintete egy alacsony, hajlott alakra esik, ki hosszú fekete kabátban, térdig nyúló fehér harisnyában, bársony nadrágban s bőrczipőben állt előtte. A fiatal művész megpillantásakor a látogató levette a kucsmát hosszú, szürke fürteiről, a megütődésnek világos jelével tartá azt feje fölött és fölkiáltott:

— Ezer ördög, Szepperl, hát te itt lakol? Ebben az egérlyukban? Mi történt?

— Semmi, bátya! Lépj közelebb: — hangzék a felelet. — s légy ezerszer üdvözölve. Nem történt semmi!

— Igaz az, Szepperl, hogy már nem vagy többé a Szt. Istven templom karának énekese?

— Fájdalom, igaz, — felelt Szepperl; — elbocsátottak, mert hangom megtört.

— Ez nagy szerencsétlenség, Szepperl; és most mit művelsz?

— A zeneköltésben gyakorlom magamat, bátya! látod? Itt van egy Ronde, 8 hangra. Legközelebb be fogom nyújtani Karbe karigazgatónak, hogy adassa elő zenekarával. Itt egy romanzba kezdtem, ez meg épen 16 hangra van szerkesztve. Tudod, kit választottam példányul, bátya? Senkit mást, mint Bach Emánuel. Az ő 6 első sonatáját könyv nélkül játszom. Szünet nélkül tanulmányozom őt. Ő atyjának, a nagy Bach Sebestyénnek rendszerét követi és tökéletesíti. A ő szerzeményeinek ugyan nincs meg az a mélysége, a mi atyjáéinak, hanem vonzóbbak, kecsesebbek, s a mellett telvék eredetiséggel. Ha egy ábránd, egy ronde, vagy sonata jön kezembe tőle, nem tudok addig nyugodni, míg könyv nélkül be nem tanulom. Hallottad már zongorázni, bátya, Bach Emánuel? Oh, bátya, azt nem szabadna elmulasztanod!

A fiatal ember szemei villogtak, arcza magasztos fényben ragyogott.

— Igen, — válaszolt a bátya, mi közben zavart mosolylyal vakarta füle tövét, — ez mind szép és jó, Szepperl; hanem én azt akartam kérdezni, hogy miből élsz most tulajdonképen? Mit dolgozol, a miből fenntartod magadat: szóval, hogy áll a dolog jövedelmedet illetőleg?

— Ebben ugyan egy kicsit meg vagyunk akadva, bátya! — hangzék tompán és lankadtan. — Itt-ott zongoraleczkéket adok, és ha felszólítanak, hogy egy vagy más hangszeren bálókban vagy éji zenéken közreműködjem, hát akkor megyek, s keresek egy-két forintot, a mi elég arra, hogy egy-két napig eltengődjem belőle.

A bátya fejét rázogatta.

— Ez nem ér semmit, Szepperl! Hagyd abban az ostoba komponálást. Te játszol Contrabasst, violoncellot, brácsát, hegedűt, fuvolyát, klarinetot, kürtöt, fagót, oboét; lásd, mily rengeteg pénzt kereshetnél, ha egészen a gyakorlati életre adnád magadat, s a meddő komponálást abban hagynád!

Az ifju szomoruan rázta fejét.

— Ez már mind késő, bátya! A ki egyszer a költészet terére lépett, akár szavakban, akár hangszeren, az már nem bir onnan szabadulni. Ugy van, mintha az ember egy paradicsomi kertben bolyongna, melyben minden lépten-nyomon újabb és nagyobb szépségekre bukkan. Nem, bátya, a kit a muzsák egyszer hatalmukba kerítették, nem eresztik azt többé szabadon.

— Igen, de te nem vagy ám lánész, Sepperl; te csak kontár maradsz egész életedben. A hogy kezdted, fél év mulva éhen fogsz elveszelődni.

Szepperl vállat vont.

— Szomorú sors, bátya, hanem — mit csináljak? A komponálást nem birom abban hagyni.

— Mondok neked valamit, fiam! — szólt amaz, az ifjunak vállát veregetve; — Nálunk, Haimbuchban a városi karmester helye üresedésben van; évi 150 forint fizetés jár vele. Műszerek elegendő számban vannak, s a tagok jól begyakorolva. Folyamodjál érte, én jót állok, hogy elnyered. Ott ismerik képességedet. Hanem folyamodványt kell beadnod.

— Kézművéssé alacsonyítsam le magamat a zenében? — kiáltott föl az ifju, fájdalmas hangon, — Soha, soha! Mint városi karmester, nyolcz legényemmel, bucsukon és lakodalmakon muzsikáljak, minél bolondabbul, annál jobb? Dolgozzam a vonóval kezemben, mint a paraszt a cséphadaróval, mint a csizmadia a szurokratvával, mint a kovács a kalapácsal? Nem, bátya, bármit kívánj tőlem, csak ezt ne!

— Vigyázz, Szepperl! Még eszedbe fogok jutni! — felelt amaz. — Te lábbal tiprod szerencsédet. Oly állomás, mint a haimbuchi karmesterség, nem minden nap akad. Én a te helyzetemben mégis megfontoinám a dolgot!

Szepperl önfejű volt. Fejét rázta, s nem akart semmit tudni a zenében kézműszerüségről. Habár nem tartja is magát lánésznek, mégis valami magasabbra születettnek hiszi magát, mint hogy egész életén át a fiatal paraszt suhanczoknak s mesterlegényeknek talpa alá muzsikáljon. Ő hű akar maradni az igazi művészethez, s annyit a leczkeadással s az éji zenékkal mindenesetre fog keresni, a mennyi az éhhaláltól megmenti. De a városi karmesterséget semmi esetre sem fogadja el.

Vállat vonva bucsuzott el a jóakaró bátya, s a szenvedélyes hangművész ismét egyedül ült a szű ette zongora előtt, s hideg és sötétségtől környezve változgatta Bach „Ábránd“-jainak legfinomabb motívumait.

II.

Bekövetkeztek a szükségnek, s a legkeserűbb nyomorúságnak napjai; úgy látszott, mintha a haimbuchi bátya jóslatai beakarnának teljesülni. A fiatal zeneszerző egyik leczkét a másik után veszíté el. Ő nem a divattermek embere volt. Szegényes öltözeke, félénk, ügyetlen magatartása, mely leginkább szegénysége tudatából származott, nem szolgált neki ajánló levélül azon körökben, a hol a zongorát csak azért művelik, hogy a műveltség és ildom látszatával kérkedjenek. Bálókra és hangversenyekre sem hívták többé, mert föladatát szigoruan művésziileg fogta föl, s innét mindenféle kifogásokat tett, társainak terhére volt, s az igazgatóval összeveszett.

A legnagyobb mértékben lehangolva s szomoruan ült egy este nyomoru szobáskájában. A téli hideg fagyosabban, mint valaha, sipolt be a töredezett ablakon. A szegény fiatal művész nem tudta, hol vegyen pénzt estelire. Éhség és kétségbeesés fölébreszték benne a gondolatot, hogy nyomasztó életének önként véget vessen.

Elfátyolosodott szemei egy hangjegyekkel beirt papírra meredtek, melynek felső szélén e fölirat volt olvasható: „Immortello koszoruk“ Haydn Józseftől.

Mily sok efféle bájos, gyöngéd melodiát erőszakolt ő eddig a tánczene selejtes külseje alá! A zenekarok is játszták azokat, melyekben maga is közreműködött. De a zeneértők gáncsolták műveit, s az eredetiség és izlés hiányát veték szemére. Hanem azért nem kevesebb buzgalommal folytatá a zeneköltést. Legmélyebb bensejében meg volt győződve arról, hogy mind e kedvezőtlen vélemények daczára, művei a középszerűség színvonalán fölül állanak. Ő hitt csillagában, oly szilárdan, hogy sem szükség, sem nyomor, sem gúny, sem nyílt ócsárlás nem volt képes őt megingatni. De úgy látszott, hogy az elismerés még igen soká, vagy tán soha sem következik be, s ma minden esetre oly hangulatban érezte magát, melynél szomorubbát és nyomasztóbbát még soha sem tapasztalt.

(Folytatása köv.)

A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél.

Dr. Klencke után Kemenczy Kálmántól,

(V e g e.)

A fájdalom helyét a fájlalt rész felé kapkodás és különösen tagjainak mozgatása vagy szokatlan fekvésmódja által adja a gyermek tudtul. A karoknak fölfelé terjesztgetése, a lábszáraknak a hashoz való gyors, erős fölrángatása és ismét kifeszítése, az orr és száj felé gyakori kapkodása vagy a kezeknek az alsó részek felé törekvése: mindig az idegrendszerben létező izgalom és általában természetellenes állapot jelei, mihez csakhamar görcsös vagy lázas jelenségek is csatlakoznak.

Ha a gyermek rövidtartamu, gyors lélegzetet vesz, bizonyos, hogy nem érzi jól magát, hogy nincs rendes állapotában. Ilyenkor rendszerint a fej és a test forrósága, valamint a siettetett érverés sem hiányzik. A lélegzetvétel gyakori el-elmaradása, sohajtozó, nyögő hang, a brekegő, süvöltésszerű feljajdulás, a nyeldekülés és lehegő köhécseles, vagy a rekedt hangu erősebb köhögés, legyen az bár száraz vagy elválasztott sűrű nyállal összekötve: mindezek oly jelenségek, melyeket nem szabad egykedvűen venni és figyelmen kívül hagyni. Minden rövid lélegzettel összekötött köhögés figyelmet és mielőbbi orvosi segítyt kíván. Soha sem szabad a gyermek huzamosabb köhögése iránt türelemmel viseltetni, még ha jó természetűnek látszanék is az. Mint minden rövid lélegzetvétel, úgy a szokatlanul hosszasan tartó vagy egyenetlen mértékű lélegzés is, és nem különben a teljesen vérvesztett arc, a különös éles fül hallgatódzása mellett sem halható, csakis a mell mozgása által ismerhető lélegzés: a gyermek rozszullétéről tesz bizonyosságot. Ez utóbbi jelenség kivált könnyen válságossá válhatik kis gyermeknél, és kényes természeténél fogva semmi halasztást nem tűr.

A szabályellenes vérforgás állapotait az ütér változó veréséből ismerhetni meg. Mig az újszülött gyermeknek percenkint átlag 125—135 érverése s mintegy 45—50, alvás közben pedig 40 lélegzetvétele van, az első életévben átlag 120 érverést, és 32—40 lélegzetvételet; a második évben 108 érverést és 35—40 lélegzetvételet, a harmadik évben 95 érütést s 25—33 lélegzetvételet mutat. Az érütés vizsgálása persze nem az anya dolga: az érverés természetének és számának helyes megítélése egyenesen az orvosi ismeret és gyakorlat körébe tartozik. Az érverés legbiztosabban a gyermek alvása közben észlelhető, midőn semmi külső befolyás által nem ingereltetik.

Könnyebben figyelheti meg az anya a változást a gyermek emésztési folyamatainál. Mindig nagy figyelmet érdemel, hogyha a gyermek étvágyát elvesztette és a következő napon az nem tért magától ismét vissza. Ezen hirtelen beálló étvágyhiányt jórészt mindig valamely közelgő betegség előhírnökének kell tekinteni, mely után — ha csakugyan áll az eset — mihamar egyéb jelenségek, minők: arczsápadtság, elgyengülés, főfájás, növekvő szomjuság, égető forróság, sat. következnek.

A nyelv, mely idősebb gyermekek és felnőtteknél a test állapotának megítélésére mérvadóul szolgál, kis gyermekeknél, a kikenél még tej a voltaképeni főtlaplálék: ismertető jelül nem szolgálhat, mivel náluk a nyelv mindig fehérynys. Emőkéknél tudvalevőleg gyakran fordul elő tejhányás, melynek semmi különös jelentősége nincs, hahogy az csukló felbőfögés alatt foly; minthogy ez onnan van, mert a gyermek szopás közben a bő tejfolyáskor igen mohón nyelt és gyomrát kelletén túl megtöltötte. De ha ez a tej-felbőfögés és kihányás kisebb adag daczára is, hétről hétre folyvást tartana, akkor már a gyermek gyomra nincs a kívánatos rendben.

Fődollog azonban, hogy a gyermek gyakori és könnyű hányása oly nemü-e, hogy szükségkép az egészség-megháborítás jelenségének kell tekinteni. Ha a beszitt tej összemert állapotában hányatott ki, akkor az a gyomor rendes működésére mutat, mely csak fölöslegétől szabadul meg; ha azonban a tej változatlanul, a beszitt állapotában jön ki ismét, akkor gyomor megháborítás esete forogván fenn, az okot kutatni kell és azon esetben, ha netalán az össze nem ment tej kihányása huzamosan tartana, tüstént az orvos segélyét kell igénybe venni. — Ha gyermekeknél, az első éven túl és a későbbi korban is, étrendi hiba nélkül, előbb kezdődő gyomorémelygés nélkül, felbőfögés és a minden közönséges hányást megelőzni szokott fojtogatás nélkül, hirtelen hányás áll elő, hőség és főfájás mellett, s ha nem a megevett étel, hanem epés-sárga, vizenemű folyadék kihányása fordul elő, akkor ez a jelenség, veszélyes voltánál fogva, haladéktalanul orvosi segélyt tesz szükségessé, akár ismétlődik a hányás, akár nem, mert itt könnyen mérgezés esete is foroghat fenn.

Hasmenés és hasszorulás különösen főszerepet játszanak a gyermekeknél. Kis gyermekek gyakorta látogattnak meg a hasmenéstől, mely mindaddig nem aggasztó és nem veszedelmes, mig az ürülék természetes színét és alakját megtartja, és mig a gyermek kimerültnék vagy szenvedőnek nem látszik. Ha a készítés gyakran ismétlődik, az ürülék zöldes, vizenyős, tojásfehérynemű vagy véres és csikarással, avagy épen lázzal van összekötve: akkor betegség jelenléte fölött többé kétkedni nem lehet. Átalában úgy az emőkék, mint a korosabb gyermekeknél a hasmenést — legyen az bár fájdalom- és láz nélküli — két napnál tovább hagyni nem szabad, még akkor sem, ha az egészségi állapot látszólag nem is volna megháborítva; hanem tüstént az orvos tanácsát kell kikérni, különben könnyen hasztalanná válhatik később minden segély. Megjegyzésre méltó még, miszerint a kis gyermekeknél föllépő hasmenés, chronikus bélhurut képen, igen gyakran lehet az angol betegség (Rhachisis) fenyegető kitérésének előhírnöke, s már e végből is orvosi véleményt és segélyt tesz a jelentkező baj szükségessé.

A gyermekeknél jelentkező hasszorulás iránt sem szabad közönnyel viseltetni, mert az szintén szorgos figyelmet érdemel. Soha sem szabad bármely koru gyermeket két napnál tovább hasszorulásban szenvedni hagyni, még ha mellette jól is érezné magát. Gyenge és vérszegény gyermekek arra különös hajlammal birnak, ezeket tehát különösen nem szabad sokáig ez állapotban hagyni, különben a gondatlan föl nem vevés szomorú következményeket vonhat maga után.

Az ismertető jeleket, melyek a gyermek megbetegedésére vagy betegségre való hajlamára vonatkoznak, egyes jelentéseikben még tetemesen szaporithatnók; de az itt elősoroltak, mint legfontosabbak, legvilágosabbak és leggyakrabban előfordulók, tökéletesen elegendők arra, hogy az anya vagy a gyermek más gondviselője, akár a még beszélni nem tudó emőke egészségét megtámadó, akár a nagyobb gyermeknél talán fájdalomérzéstől ment, mindazáltal kóros magvakat rejtő jelenségeket eleve fölismerhesse, s a szükséges óv- és gyógymódokról és eszközökről gondoskodhassék; mert a betegség tüneteinek ideje-korán való észrevétele és megértése a kis gyermekeknél sokszor már magában — életmentés.

Egy hét története.

Decemberhó 8-dikán.

Hóképek. — Az aszfalton. — Az első táncvizigalom. — Egy fiatal hölgyről. — Az első táncz. — Végzetes eset. — A cipészek természettanából. — A jó barátok. — Az írói kör estélye. — Türr István. — Sipos Antal. — Balázs Sándor felolvasása. — Hamis játék. — Mikor védződik az este? — A dámákról. — Józseffi Rafael. — Jégvidéki szépségek. — Apa és fia. — A szakadó ár. — A táncz. — A florenczi négyes. — Hegyesi Lajos. — A nemzeti dalkör estélye. — A központi Fróbel-nőegylet táncvizigalma.

Az első hóval beállt, nem ugyan a Duna, hanem az idény. A hóról nem szólok, mert két nap óta csak bokáig ér nálunk, holott a vidéken sok helyütt, mint hallom, jóval nagyobb; azután nem lehet tudni, ha nem-e mire e sorok napvilágot látnak, Kegyeteknél a vidéken: sárrá, nálunk pedig a fővárosban: tengerré nem válik? Mert így télen át — a színházakat, hangversenyeket, társasestélyeket és több efféle csekélységet nem említve — a főváros csak abban különbözik a falutól, hogy nálunk a sár fővárosi létére természetesen higabb, de azért cseppel sem kisebb és a mi talán „alapos“-ságában hiányzanék neki, azt dusan pótolja a sikosság. Soha annyi bukás, mint e napokban, és ezzel valóban semmiféle más bukásra nem célzok, mint a minők az utczán az embereket érték. Csak ki kellett menni a házból és bizonyos lehetett felőle, hogy az aszfalton terül el, olyan különös hajlandósága van ennek a micsoda elegy-belegy kőnek az emberi felsőségek iránt. Bizonyosan szabó volt, a ki feltalálta, ámbár néha a szivekben is viszen végbe egy kis pusztitást, a mint többek közt a következő történet bizonyítja.

Azok közül a mulatságok közül, melyekről alább bővebben szó lesz, egy itteni család elhatározta, hogy az egyikbe elmegy. Hogy melyikbe, azt a tárgy kényessége tiltja megmondanom; annyit azonban minden figyelmesség mellett is elárulhatok, hogy a szóban levő mulatságon tánczoltak is, — melyik mulatságon nem tánczoltak mostanság? — és bár ne tánczoltak volna, akkor a jó anya nem vitte volna magával kedves fiatal leányát, sőt talán maga is otthon maradt volna; de ha nem is, az anyák már természetüknél fogva is elnézőbbek abban a részben, a mit elmondandó leszek, a fiatal lányoknál. Oh, a fiatal lányok! a hogy ezek a világot látják! Csupa tiszta fehérben, azért mégis csupa lángoló sugárzatban, a milyen az ő rajongó szívük.

Igen, tehát el volt határozva, hogy elmennek a mulatságba, az elsőbe, a mit a család e télen és a fiatal leány életében meglátogatott. Mert a leányka fiatal volt még, a mit csak azért jegyzek meg itt, mert később a figyelmes olvasó magától is rájött volna. És mivel a leány fiatal volt, mindössze is még csak egy udvarlója volt, a kinek tehát szintén nem lehetett elmaradni ama mulatságról. Meg is volt beszélve minden szép apróra, de hányszor és hányféleképen! Kié lesz az első négyes, és a második, harmadik és úgy tovább, a fiatal ember most először tánczolt volna szive választottjával nyilvánosan, az első táncz! én valóban nem bírom eldönteni, mi édesebb: az első csók imádotunk ajkairól, vagy az első táncz imádotunk karján? annyit azonban teljes bizonyossággal állithatok, hogy Vilmos a Sas nem várta olyan nyugtalanul a sedani csata kimenetelét, — nem is igen volt arra oka — mint a mi fiatal emberünk azt a boldog

perczet, és mint annyi sok más a világon, ez is csak el-bekövetkezett, ha nem is a percz, legalább az óra, a melyben imádot hölgyét tánczestélyi öltönyben látta. Még ugyan csak képzeletben, a mi, mint mindnyájan tudjuk, nagyon messzire elmarad a a valóságtól, de így is egész el volt ragadtatva tőle; egész uton csak őt látta, pedig elég hosszan tartott az ut, mert bérkocsin tette; a haböltönyben a szilfid-termet, be-behintve piczi piros rózsával; a selyem fűrtökben a gyöngéd virágfüzérke, és a viritó arcz tele mosolygással, ragyogó búbájjal, — mondom, végre a bérkocsi is csak célhoz ér, a bérkocsi tehát megáll, a fiatal ember kiugrik a bérkocsiból, egyenesen az asfaltra és azután egyenesen egész hosszában elterül a járda-lébe! Szegény fiatal ember, nagy elragadtatásában megfélekedezett az aszfalt természetes tulajdonságáról, és hogy az után mi történt, azt valóban nehezemre esik elbeszélmem, mert igazán asfalhból kell lenni annak a szívnek, a melyet az mélyen meg nem indit.

Nem szükség mondanom, hogy a szerencsétlen fiatal ember azon módon visszahajtatott a legelső ruhaterebbe, onnan meg a legelső cipészboltba, onnan pedig a legelső kalaposboltba és végre a legelső keztyűsboltba és tetőtől talpig ujdonat-ujra öltözteté magát, a mi ugyan jó két-harmadfél órába került, mert a cipészek rendszerint vagy igen rendes emberek és akkor esti 8 órakor már ágyban fekszenek és 9 órakor már ugy alusznak, hogy csak kalapács segélyével lehet őket fölébreszteni; vagy pedig éppen nem rendes emberek és akkor esti 8 órakor már a korcsmában ülnek és pedig mivel rendszerint éjjel tájban kilökök, minden este más-más korcsmában, és azért a mi szerencsétlen fiatal emberünk csak különös szerencsés véletlennek köszönhetette új cipőjét meg azon este, a melyben, valamint a többi új öltönyben, esti 11 után végre mégis csak megjelenhetett a mulatságon. Az első csárdás akkorra már rég el volt lejtve, és azonképen az első négyes, de ez nem lett volna nagy baj; a kedves fiatal leányka az első csárdást épenséggel nem, — mert a hü lélek akkor még az ő egyetlen udvarlóját várta, — és az első négyest is csak valamely igy-amugy ismerős fiatal emberrel járta, a kivel bizony kissé nehézkesen ment a szünetek alatt a társalgás, mert, mint mondám, nagyon fiatal leányka; de utóvégre ez sem lett volna még éppen olyan rettenetes baj; az egész szomorú történetben azonban az volt a végzetes, hogy a fiatal ember az első szerelem nyílt őszinteségével elmondta elkésésének okát, azt tudniillik, hogy az aszfalton elesett, de még ez se lett volna éppen kiköszörülhetlen baj; hanem egy csomó jó barát, a ki éppen közelében jobbra-balra a hölgyeket mulattatta, ez esemény hallatára hangosan felkaczagott és ezt a fiatal leány szive el nem viselheté; egy udvarló, a kit társai a tánczteremben nyilvánosan kikaczagnak! — a fiatal ember soha sem látta többé kedvesét. Azért kérlek benneteket, fiatal barátim, ne nevéssétek ki az elesetteket, mert a milyen időket élünk, nem lehet tudni, ma nekem, holnap neked! Csak ezt akartam mondani, és most az „idény“-ről.

Megbocsátható gyöngeségből egy kicsikét eltérek az időbeli rendtől és szólok először is az írók és művészek estélyéről. Hivatalos czime ugyan „felavatási ünnepély“ volt, de az igazsá-

got nem lehet véka alá rejteni és az bizony estélynek is beillett, a mi a fényt és jókedvet illeti. Hölgyn ugyan kevés volt, de ezt pótolta a szellem és kedvesség; a tánczot, az igaz, semmi sem pótolja, hanem azért jó sokáig tartott; azután egy kis táncz is volt, ugy a vége felé, hajnal tájban, mikor már a jókedv önmagától járja, de kezdjük előlről, a vendégeknél. A milyen nagy a terem. annyira tele volt irodalommal, művészettel és egyéb nevezetességekkel, e szerint természetesen Türr István is jelen volt, az a valóságos chameleon-lélek, a csatában oroszán, a társalgó teremben troubadour. Beszélz a művészetről, legott előáll ez is, az is, hogy árasztja el Türr figyelmének gyöngédjeleivel; az emberszereteti sivatagba téved a társalgás, — mert néha ez is megesik — legott ez is, az is egész tuczattal hozza föl a példákat Türr jótékonyágáról; a mi pedig a nevelési ügyet illeti, mondják, hogy midőn egyik tanár hirtelen megbetegedett, maga Türr állt a katedrara és oktatta a felnőtteket, tetszik tudni, a felnőtteket, a kik mikor tanulatlanok még a gyermeknél is gyermekebbek; ilyen társaságban aztán lehet képzelni, milyen szellemben folyt a társalgás és mennyi szellemmel; lehet mondani, hogy a hangverseny, a mi szintén volt az este, ugy illett belé, mint aranygyűrűbe a gyémántkő. Először Sipos Antal, e minden kanálban lé, a „Walkürök lángolásá“-t lobbantotta el, Almásy Miklós tanítványával, a ki, ha maga is ugy akarja, mint az Isten, idővel még tán akkorra is nőhet, mint mestere. Azután Balázs Sándor, az írói körök Alkibiadesze, huszonöt év óta, állt elő egy felolvasással, melynek azonban egy nagy hibája volt és azt mindjárt a végén vettük észre, tudniillik roppant rövidnek tetszett; a hallgatóság egyet nevetett, azzal vége volt a fölolvásnak; az igaz, hogy az az egy nevetés elejétől kezdve végig tartott. Azután egyikünk sem vette észre, hogy egy kicsit felültetett, tudniillik azt ügyekezett bebizonyítani, hogy $2 + 2 = 4$ és nem 5, vagyis azt, hogy milyen jó, ha a férjek délutánonkint a klubba (olvassd kaszinó) járnak, még akkor is, ha egy kicsit kártyáznak ottan, kár tehát e miatt haragudni a feleségeknek. A hallgatóság természetesen rákaczagta, — mert mint mondám, csupa kaczagató elmésség volt az egész, — hogy csakugyan kár, mintha bizony a délutáni, és nem az esteli kaszinózás esnék rosszul a jó feleségeknek. De, mint mondom, olyan kedves védbeszéd volt ez a kaszinók mellett, hogy magam sem jöttem rá a hamis játéokra, ugy sugta fülembé a felolvasás után egy galambszivű hölgyn, oly czélből, hogy világositanám föl erről az ő férjét, annyival inkább, minthogy a jó ember egy idő óta abban az uri hitben él, hogy csak éjfélén tul van éjjel, azon innen mindig este, és ő csak ez estéket tölti a kaszinóban. — Még egyre figyelmeztetett a galambszivű hölgyn e fölolvásban, és pedig kérdés alakjában, a dámákat illetőleg; tudniillik ha valjon egyáltalában mulhatlanul szükséges-e, hogy a férjek azokkal mulassanak? tudniillik a kártyában; és rettenetes zavarba hozott e kérdéssel, mert én — szegényemmel vallom be, — a tarklinál egyebet nem tudok kártyázni, abban pedig a dámák nem szerepelnek, nem tudtam tehát mit felelni neki.

Utána Józseffy Rafael, a nagyhirű fiatal zongoraművész adott elő több darabot, nagy erővel, kitűnő technikával, ragyogó felfogással, de hidegen. Játéka elevenen emlékeztet a földsarki vidékekre; nagyszerű, de melegítő nap — a művészetben érzésnek hívják, — nem deríti föl. Gondolkodtam rajta, valjon mi lehet ennek oka? és eszembe jutott, hogy ennek a mi most nagyhirű művész hazánkfiának van egy apja, a ki egész életében szegény ember volt és most öreg napjaira, természetesen szintén az. Annakelötte, mikor ez a most nagyhirű hazánkfia még kicsi gyermek volt, az a szegény ember a falat kenyeret

megvonta szájától, koplalt és nyomorgott, csakhogy fia tehetségét kiképeztesse; olyan biztos volt felüle, hogy öreg napjaira nemcsak büszkesége, de istápjja is lesz neki ez a fia; és most — körül néztem a teremben és az öreg apát sehol sem láttam; fia diadalokat arat és az apa nem akarja azokat látni! Hogy megdermedhetett ezen szivben a nagy apai szeretet! — egy valóságos földsarki vidék.

A fiatal művész után Balázné Bognár Vilma néhány magyar dalt énekelt, az ő gyönyörű koloratúrájával, azután gróf Zichy Géza kitűnően zongorázott, azután következett a vacsora, melynek ismertetésére azonban nem bocsátkozhatom, mivel mindjárt a hal után kezdődtek a felköszöntések és folytak folyton-folyvást szakadatlan, hogy azt sem tudom, mit késeltem és mit villáztam hozzá, és még nem volt vége a felköszöntéseknek, már kezdődött a táncz, tudniillik az, a melyet főntebb érintettem, ki-ki ugy, a hogy Isten tudnia adta; olyan volt a jókedv, mint a szakadó hegyi patak: vitt, ragadt, sodort magával mindenkit, holott pedig másnap általános volt a panasz a borok ellen; olyan roszak voltak, hogy meg sem lehetett inni.

És most térjünk vissza a szombat estére; akkor a „flórencziek“ a vigadóban adtak hangversenyt, hová ezuttal kétszeres vágyódással vonzódott a szivem: a páratlan összjáték végett és azért, mert e négyes egyik legkitűnőbb tagja, Hilpert, a gondokász, kivált a társulatból; milyen a szép asszony, mikor egy foga kihullott? kérdém magamban szomoruan. Igaz, tettek helyébe mást, és pedig magyart, Hegyesi Lajost, (most először olvastuk e nevet) de a hamis fog csak hamis fog, és a gyönyörű egység meg van zavarodva. Pedig nem ugy van, mert Hegyesi ur csak új fog, de nem hamis; ugy tölti be helyét, hogy — a mi e négyesben a legnagyobb dicséret — meg se látszik, annyira összeolvad az egészszél, holott egymagán is jeles gondokász. Három művet adtak elő: Haydn G-dur négyesét, Mozart F-dur négyesét és Beethoven G-dur négyesét. A szép számu hallgatóság el volt ragadtatva a játéktól, de kevésbbé a választott művektől, még Beethovenól sem, mert ez a G-dur négyes nem az igazi, nagy, egyetlen Beethoven.

Azonkívül még a nemzeti dalkör estélye is volt, melyben Sziklai Emilia érzésteljes dalai és Barcsay Sarolta kisasszony szép hegedűjátéka jól érdemelt tapsokban részesültek; azután volt a Fröbel-nőegylet tánczvigalma, a „Hungáriá“-ban, a melyről azonban nem szólok, mert fájdalom, olyan kevesen voltunk, hogy a jótékonyágnak nem igen jut belőle. A jókedvben azonban nem volt hiány.

— i — r.

Lapunk tisztelt pártolóihoz!

Mit tesz a jó anya gyermekeivel és a jó leány testvéreivel? Eltesznek egy-egy kedves játékszert, vagy egy-egy darab csemeget és felajánlják jutalmul azon gyermekeknek a jó anyák, és azon testvéreiknek a jó leányok, a kiket biztatni kell a jóra.

Ilyen jó anyáknak és jó testvéreknek ismerem én lapom eddigi hü pártolóit; mert hiszen a roszakarat sem mondhatja lapomról, hogy nem folyton-folyvást a jó és szép és nemes szószólója és terjesztője. Lehetetlen tehát, hogy nem természetüknél fogva is már jósággal ne legyenek megáldva, ha éven át gyönyörüket találják a jó és szép és nemes tettek olvasásában.

És mert olyanok, tudom, hogy kellőképen fel tudják érezni, miért ajánlok föl e mai számunkhoz mellékelt előfizetési fölhivásomban 24 kötet könyvet minden új előfizetőnek. Az a csemege az, a mit a jó testvérek többi testvéreik számára félre ra-

kosgattak, azok a jó testvérek pedig Kegyetek, lapom hű pártolói. Évek óta félretettem ezen maradék-könyveket, oly időre, midőn szükség lesz rájuk, oly célból, hogy évről-évre szakadatlanul legalább tizenkét kötet könyvet adhassak mellékletül, oly áron, melylyel alig a könyvkötői munka van megfizetve, és most nem én, hanem Kegyetek, hű testvérek, ajánlják föl azokat a maradék-könyveket az új előfizetőknek!

És mert tudom, hogy ilyen szívvel fogadják Kegyetek ez új előfizetési fölhívást, legyen szabad régi bizalom és szeretettel kérni, hogy terjeszszék ez előfizetési fölhívást hölgytestvéreink közt. Ennyi ingyen-melléklet mellett csak könnyen sikerülhet mindegyiküknek legalább még egy pártolót szerezni lapunknak, és ha eddigi hű pártolóim ezt teszik, megfogják látni, hogy ezek az ingyen-mellékletek nekik, a régi hű pártolóknak is meghozzák gyümölcsüket. Kegyetek tudják, hogy én mindig hűségesen váltottam be ígéreteimet; bizzanak tehát bennem most is, és vegyék szives figyelembe testvéri kérésemet, gyűjtsenek új előfizetőknek lapunknak, a közös jó czél tekintetéből!

Emilia.

Budapesti hírvivő.

** (A királyi család) karácson hetében Gödöllőről a budai várpalotába költözik át. Rudolf trónörökös a jövő hét folytában várják Gödöllőre.

** (Jótékonyság) Lónyay Gábor másfélezer négyszög ölnyi telket ajándékozott Avas-Vámfalu községének, iskolai célokra. — Kramer Samu fővárosi polgár, mint korábbi években, úgy az ideai télen is kenyeret és fát oszt ki 25 keresztyén és 25 zsidó szegény közt, és pedig december és január hónapokban minden héten és február hó 4-dikén. — Báró Sina Simon ur, mint a múlt évben is, a téli inség enyhítésére 1000 frtot adományozott a fővárosi szegények számára.

** (Rózsás napló.) Otoppai János kereskedő e hó 14-dikén vezeti oltárhoz Silbersdorf Erzsébet kisasszonyt, Silbersdorf Henrik győri birtokos kedves leányát. — Jablonyi Aladár csongrádmezei földbirtokos e hó 5-dikén vezette oltárhoz a bájos Reményi Gizella kisasszonyt. — Argay fővárosi tisztviselő jegyet váltott Oseczky Anna kisasszonnyal. — Dr. Baruch Benedek pár nap előtt tartá esküvőjét Fried Henriette asszonnyal. — Dr. Spitzer Mór szabadkai orvos legközebb eljegyezte magának Ernst Antónia kisasszonyt Ujvidéken. — Lehovszky Gyula fiatal ügyvéd e hó 6-dikán vezette oltárhoz Tolcsvai Erzsike kisasszonyt Érsekujvártt. — Baranyay Dezső földbirtokos e hó 2-dikán vezette oltárhoz Sziklay Gizella kisasszonyt. — Kubinyi Győző miniszteri fogalmazó múlt hó 30-dikán váltott jegyet Hartner Ilka urhölgygyel. — Nyisti Kálmán megyei csendbiztos e hó 3-dikán tartá kézfogóját Mikár Teresike kisasszonnyal. — Bakes Arthur fővárosi ügyvéd esküvője Zwilinger Róza kisasszonnyal e napokban volt. — Bolvári Ákos volt huszárcapitány és zalai földbirtokos e napokban jegyezte el Káry Eleonóra kisasszonyt Zilahon. — Nagytótfalun Baumann Katicza kisasszonyt eljegyezte Berger Gedeon Szalárdról. — Szarvason néhány nap előtt volt Lemberger Jusztin kisasszony és Herczog Vilmos nagyváradi lakos eshüvője. — Gróf Vay Ábrahám császári királyi huszárhadnagy legközelebb eljegyezte Némethy Erzsike kisasszonyt, Némethy Károly köztszerteletben álló nagyváradi földbirtokos bájos leányát. — Lá-

zár Aurél deési törvénytörvényeski jegyző jegyet váltott Belényesy Vilma kisasszonnyal M. Bogáton.

** (A pesti első bölcsőde-egylet) választmánya felkéri az egylet tisztelt jóltevőit, hogy a karácsoni és ujévi ünnepnapok alkalmából akár természet-, akár készpénzbeli ajándék által őt támogatni kegyeskedjenek. A kegyes adakozások Adler Bancalari Hedvig urnő, az egylet pénztárnokához küldendők. Lakása Budapesten, VII. kerület, Terézváros, Rombach-utca 7. szám a. — A gyermekórház karácsonyfájára pedig a pénzadományokat Czanyuga Józsefhez (muzeum, földszint,) a másféle karácsonyi ajándékokat pedig Merényi Ferenczné asszonyhoz (őszutca 2. szám) kérik küldetni. — Az Erzsébet-árva háznak 24-dikén szokás szerint szintén állítanak karácsonyfát. Erre az adományokat Csicsmanczay Pálné, Frank Anna, Houchard Ferenczné, Ráth Károlyné (a főpolgármester neje.) Rupprecht Demidoff Kornelia, Türschl Józsefa és Wallaszky Jánosné urhölgyek fogadják el, mély köszönettel az árvák nevében.

** (A „Valeria“-egylet) nagyban buzgolkodik az e hó 18-dikán megtartandó sétahangversenyyel egybekötött bazárja érdekében. A közönség részvéte már szépen mutatkozik a jegyek vétele által. Az áldozatkészségükről ismert első rangú czégek, melyek tavaly kiállításukkal oly diszessé tették az egylet bazárját, az idén is megigérték közreműködésüket. A czégek oly csekély áron adják át árucikkeiket nevezett egyletnek, hogy a közönség a rendes ár mellett veheti azokat, és mégis gyarapíthatja az egylet vagyonát. Eddig mintegy száz hölgy ígérte meg közreműködését.

** (Zenekari hangverseny.) Szépszámu válogatott közönség volt szerdán délután a nemzeti színházban, és ritka művelzet is volt e hangverseny. A műsor kitünően volt összeállítva és Berlioz, Wagner, Goldmark és Beethoven a legszebben mutatattak is be a kitünő zenekar által. Erkel Sándor harnagy egész idő alatt a legrokonszenvesebb ovaticknak volt tárgya és méltán, mert az általa vezényelt darabok a legnagyobb szabatossággal voltak begyakorolva és előadva. Berlioz „Lear nyitány“-a, Wagner ötöse a „Mesterdalnokok“ból, Beethovennek már jól ösmert remek C-moll symphoniája nagy tetszést nyertek, de legnagyobb batással volt az ezuttal először hallott bevonulási induló Goldmark „Saba királynője“ című új operájából. Goldmark Károly hazánkfia, s az indulót hallva, kétszeresen kíváncsiak lettünk a „Saba királynője“ című operára, mely a nemzeti színház legközelebbi opera-ujdonsága lesz s tavasszal fog színre kerülni. A gyönyörűen váltakozó keleti melodiák, a legcsillogóbb zenekari avatottsággal hangszerezve, oly kellemes benyomást tettek a közönségre, hogy az be sem várva a végső akkordokat, a legnagyobb tapsok közt kívánta az ismétlést, s a zenekar ismételte is a gyönyörű induló második felét.

** (A tudomány- és műgyetemi olvasó kör) e hó 5-én tartotta ez évi első társasestélyét a „Hungária“ nagy disztermében. Az estelyt a tudomány- és műgyetemi dalegyesület nyitotta meg. Földváry István jogász prologot szavalt az ifjúsághoz. Ezt követte „A pipa és szivar“ sikerült humorisztikus felolvasás, Imrik Péter jogásztól, mely folyton derült hangulatban tartotta a közönséget. Weinberger Soma Petőfi „Örült“-jét szavalta sikerrel; Dancs F. népdalokat játszott hegedűn. Gróf Festetich L. szavalta Szász Károly „Angyal és ördög“ című költeményét. Ezt társas vacsora követé, melyen az ifjúság igen kedélyesen mulatott.

** (A budapesti népoktatási kör) Türr tábornok elnöklete alatt e napokban tartá meg rendes évi közgyűlését. Ez évben, mely a kör életében az ötödik, 2174, a kör fennállása óta pedig

összesen 10.307 felnőtt részesült ingyenoktatásban s láttatott el tankönyvek és tanszerekkel. A kormány eddig 5000 forintot adott évenként a körnek, a fővárosi hatóság pedig 1500 forintot, ugy szintén helyiséget, és fűtés és világító szerrel is ellátta. — A körnek azonban összesen 174 alapító és rendes tagja van és azért részvéthiány miatt csaknem a feloslás szélén áll, kivált ha a kormány — mint ezt a közoktatási miniszter már kijelenté — a további segélyt megvonja tőle. A gyűlés elhatározta, hogy ez ügyben küldöttség keresse föl a miniszter urat.

** (Beliczay Gyula) jőnevű zeneszerzőnk, zeneelméleti tanfolyamot nyit, az összhangzat és zeneszerzés-tanra terjeszkedve ki. Ő már Bécsben is tartott egy izben szakba vágó előadásokat, melyek látogatottak is voltak, itthon pedig a múlt évben kezdett ez irányban működni, jó eredménnyel. A tanfolyamot illető felvilágosításokkal Petrik Géza könyvkereskedésében (Károly-utca, kaszárnya-épület) szolgálnak.

** (Hermann tanár) a nagyhirű bűvész e napokban tartotta előadásait a vigadó nagy termében, sokkal nagyobb közönség előtt, mint bármely eddigi hangverseny, mely az ügyes bűvész mutatványainak sokat tapsolt, de tán még többet is tapsolt volna, ha a terem nem lett volna oly bűvészetlenül hideg.

** (Rogéard) vasárnap kezdte meg francia irodalmi felolvasásait de Gerandoné, született Teleki Emma grófnő termében. E télen a 17-dik század irodalmát fogja ismertetni, s bevezetésül múlt vasárnap azt általánosán jellemezte. Ma, vasárnap Corneille-ről fog beszélni.

** (A népszínház igazgatója) a francia drámaírók s zeneszerzők társulatával e napokban szerződést kötött a francia darabok előadási jogára vonatkozólag. A szerződés a 600 frank tiszteletdíjat veszi alapul, és módot nyújt Rákosinak arra, hogy bármely francia darabot ugyanakkor adasson elő, mint mikor Párisban kerül először színre, és kizáró előadási jogot is biztosít neki a fővárosra nézve.

** (A nemzeti színház) halhatatlan Vörösmartyuk emlékünnepe méltóan ülte meg e héten „Lear király“-lyal, és oly előadással, mely a nagy költő és nagy fordító (Vörösmarty) magaslatán ragyogott. Komáromi adta a czimszerepet, azt a szerepet, melyben nálunk Aldrige, Rossi, Egressi stb. vésték be nevüket emlékünkre, és Komáromi mégis elragadta a közönséget, olyan jelesül játszott. Különösen a második felvonásban, a szeretet és királyi harag tusakodásában, és a nagyszerűen szép viharjelentben oly kitűnően játszott, hogy a közönség újra meg újra kitapsolta. A többi szereplő pedig: Feleki (Edgar), Cordélia (Lendvainé), Szigeti (Kent), Nagy Imre (Edmund) vetekedett vele az est ünneppé tételében. — A szerdai előadás is nevezetes volt; az ünnep kedvéért „Violá“-t adták, tehát népszínművet, és már most is kitűnik, hogy igazam volt, midőn azt mondtam, hogy kár kiadni a nemzeti színháznak a népszínművön, ezen egyetlen magyar színműi válfajon, mert azt játszani is kell tudni, olyan színészenk pedig, mint a nemzeti színháznál, sehol sincsenek. E mai előadás is! Évek, és pedig úgy a tehetségek megtalálására, mint a buzgóságra nézve szerencsés évek kellene hozzá, hogy más színház ilyen előadást fel tudjon mutatni. Szigeti József, Szatmáriné, Lendvayné, Nagy Imre, Szigeti Imre, Tamási, Ujházi játszottak benne. Tamási különös kitüntetésben is részesült ez este. Több heti szabadság után ma látta őt először a közönség, azután meg itt látta, és nem a népszínházban, szünni nem akaró tapsviharral fogadta tehát, midőn a színpadon megpillantotta. Kár, hogy nem a népszínházban láthatjuk e jeles színműi tehetséget, de — egy-két fecske ott sem hozza meg a nyarat. Látni azt Soldosné is. Az ott van a

népszínháznál, és — azért bizony nem tudnak ott népszínművet úgy előadni, a hogy kellene. — Az operák közül különösen kiemelendő e héten az „Álarczos bál“, a mennyiben ebben Perotti, a ki, mint már a múlt héten megirtuk, új vendégszereplésre szerződött, határozottan tetszett. Nagyon szépen is énekelte és különösen a második felvonásban a nevető dallam zajos tapsra ragadta a közönséget.

** (Irodalom.) A „Franklin-Társulat“ kiadásában ismét következő érdekes könyvhalmaz jelent meg. Természeti könyve. (folytatás) 13. 14. 15. és 16-dik füzet. Történelmi könyvtár (folytatás.) 13. 14. 15. 16. 17. füzet. József császár, Hunyady János, Attila, két Rákóczyné. — Korona és vérpad. Mindennapi életből. A nőknek. 2 kötet. — Kis nemzeti Múzeum. (Erdély története) — Olcsó könyvtár. 12. 13. 14. szám. (Atala. Királyidyllek. Lord Byron.) A Talmud zsidó. Vallás és tudomány. Irta Dux Adolf. Az iskolai takarékpéztárak. 2-ik kiadás. — A Franklin-társulatnál e napokban fog továbbá megjelenni Daudet francia akadémiai jutalmat nyert jeles regénye: „Fromont jeune et Risler ainé“, Nagy István fordításában. — „Clarisse“. Almásy Tihamérnak száz aranyat nyert színműve megjelent Lafitte és Elsner kiadásában. A csinos kiállítású könyv ára 60 kr. — Endrődi Sándortól megjelent a „Tücsök-dalok“ című lyrai dalfűzér, Zilahy Sámuel kiadásában, diszes kiállításban, 92 lapon; ára 80 kr. diszkötésben 1 ft. — Dalmady Győző „Összes költeményei“ e napokban jelentek meg két diszes és vastag kötetben; ára 3 ft. 50 kr. diszkötésben öt forint.

** (Vegyesek.) Ivánka Imre múlt szombaton este egy nőt, ki öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott, kimentett a hullámok közül. — Türr tábornok e napokban Olaszországba utazott. — Tisza Lajos e napokban érkezett meg indiai utjáról. — Báró Nyáry Jenő buzgó régészt az olasz király a Szent Mór-császár- és Lázár-rend adományozásával tüntette ki. — A jogász bál bizottsága megalakult Ráth Károly elnöke alatt. — A technikus bál rendező bizottsága szintén; elnöke gróf Bethlen István lett. — Az első álarczosbál a vigadóban, hir szerint, január 8-án lesz. — Rákosi Jenő kijelentette a népszínházi bizottságnak, hogy az első évi színházi haszonbért (tízezer forintot, már e hó 15-dikén előre kifizetheti; ez elég bizonyossága annak, hogy az új színház anyagilag ugyancsak virágzik. — A roncsoló toroklob ellen egy lelkész a szőlő-törkölt ajánlja. 1—1 fontot belőle kétszer napjában nagy melegen a beteg torkára kell kötni. — A Kállay-nemzetiség 6—7000 darab okiratot tartalmazó levéltárát nyghangu határozattal a nemzeti múzeumnak ajándékozta. — A „Táncz“ zenemű-folyóiratból megjelent a 6-dik szám, bő tartalommal. — A jégzajlás már megindult a Dunán; mindjárt el is vitt két malmot Ó-Budáról.

TOLDY FERENCZ

csütörtök éjjel szivgörcsben hirtelen meghalt.

A hazai irodalomtörténet megteremtője szállt vele sirba. Ő előtte a nemzet nem is tudta, mennyi költészeti kincsesel bir, legnagyobb része itt-amott könyvtárakban hevert, kevesek által ismerve. Ő kutatta fel azokat és sorozta egymás mellé, ötven éven át, századról századra és mutatta fel a világnak. Hetvenegyes éves korában szólította el a halál, hirtelen és fájdalom nélkül, mint a ki már eleget dolgozott. Nyugodjék is békével!

** (Halálozások.) Justh József, országgyűlési képviselő s a múlt országgyűlés alatt a Deákkör elnöke, múlt vasárnap,

élete 68-dik évében elhunyt. Az utolsó időben Justh szomorú sorsra jutott. Elmezavar ütött ki rajta, szerte bolyongott a városban s egy čizetlen pillanatban a Dunába ugrott. Kimentették ugyan, de annyira áthült, hogy az orvosi segély sem menthette meg. Justh 1848 óta minden országgyűlésnek tagja volt, állandólag a thurócsmegyei szent-mártoni kerületet képviselte. — Elhunytak továbbá: — Cselel Ferenczy Ignác, Ugocsa megye volt királyi biztosa, s nyugalmazott főtorvényszéki tanácsos, e hó 5-dikén, életének 74-dik évében. — Vagner Albert apát-kanonok Szatmárt, múlt hó 30-dikán, — Bartek István Budapest egyik derék polgára, 68 éves korában. — Tegze Mihályné született Tegze Róza, e hó 1-sején, 33-ik évében, Szathmáron. — Borsodi Latinovits Zsigmondné, született pacséri Odry Josepha e hó 7-dikén, élte 67-ik évében. — Röck Henrik, iparos, élte 26-ik évében. — B.-Csabán Thomka ügyvéd. — Szarkáné-Grindl Lujza asszony Aradon, e hó 2-dikán: — Diószegen Becsky Etelka kisasszony, 17 éves korában. Béke hamvaikra!

—————

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

December 11-dikén: „Tévedt nő.“ — December 12-dikén: „A hátra hagyott család.“ — December 14-dikén: „Figaro lakodalma.“ — December 15-dikén: „Clarisse,“ először. — December 16-dikán: „Tell Vilmos.“ — December 17-dikén: „Clarisse.“

Divattudósítás.

Az izletes külső megjelenésre nézve három dolog szükséges: jól fésülködni, szép keztyűt és csinos cipőt viselni. A fésülködésre nézve legnehezebb a feladat, mert nem csak türelem, de izlés is kell hozzá, valójában eltalálni azt a hajviseletet, mely legjobban illik az illető arcához. A mostanság divatos hajviselet csak roppant mennyiségű haj mellett csinos, és mert a hosszú és sok haj a ritkaságok közé tartozik, segélyre kellett hívni kisebb-nagyobb fűrtöket, fonatokat, puffokat, és akkor is nagyon kell óvakodni a tulságtól, mert a tulságos nagy hajfonadékok egyáltalában nem szépek, és súlyos voltaknál fogva sok esetben még főfájást is okoznak.

A haj és fejbőr kellő ápolása, kivált a mostani divat mellett, nagyon szükséges, és azért nem ajánlhatjuk eléggé hölgyeinknek, hogy lefekvés előtt a haját nemcsak minden idegen pótléktól megszabadítsák, hanem azt még vigyázza igyekezzék jól ki is fésüljék, előbb a ritka bontó fésűvel, aztán pedig a finom hajkefével. A haját, illetőleg a fejet, havonként egyszer langyos vízzel és egy tojással megmosni igen előnyös a hajnak, de ezt t. olvasónőim ugy is tudják.

A legkedveltebb hajviselet egyike jelenleg az ugynevezett Mozárfonat. Ennek előállítására az előlső haját fonás által be kell göndöríteni, hátra fésülni, és egy két- vagy háromágú fonatot a fej körül csavarni, hátul két hajfonatból lengő csokrot tűzni, a netáni ürességeket végre vagy kis fűrtökkel, vagy szép fésűvel eltakarni. A hajfonatokba jelenleg tarka seilyemzalagot is szeretnek fonní, a szalag természetesen összhangban álljon az egész öltözékkel, és az arc színéhez is illjék. Társaságba a hajba szalag és virág tűzetik fiatal leánykák kevesebb szalagot és több virágot viselnek, mint fiatal nők, a kik a virágok közé csipkét is vegyithetnek. Évek óta viseltek már hölgyeink fejdíszül fekete csipkét, fejdísznek feldolgozva, vagy csak lengő csipke gyanánt feltűzve. A fekete csipkét azonban legujabban a fehér csipke szoritotta háttérbe, és nem csak a finom brüsszeli, hanem a sárgás színű cashemircsipke is e célra szolgál most, és nem csak fejdíszül, hanem kalapokra, sőt nyakcsokroara is.

A nyakcsokrokról eszünkbe jut a legujabb divatnak egyik legujabb szeszélye, mely szerint nem mint eddig, egy, hanem két nyakszalagot viselnek egyszerre, mindeniket más-más színből. Az egyik szalag elől kettős kis csokorba köttetik, a másik pedig lejjebb, szintén kis csokorba és két vége hosszan lóg le, egész derékon alul. Mondom: szeszély, de — divat.

Most pedig nézzük divatképünk magyarázatát.

Az első alak hamuszín finom chevottból készült ruhát tüntet elő, melynek lebbentyűs dereka szintugy van hátul nagy gombokkal díszítve, mint a hosszú tunique. A tunique eleje ránczosan van összehúzva, ez által dudorokat képezvén. A szoknya alja plissé fodrokkal van díszítve. Ára e szép, új összeállítású ruhának 60 frt. A szürke kalap rózsákkal van díszítve; ára 10 frt.

A második alak sima és koczkás meleg gyapjukelméből való ruhát mutat be. A szoknyának csak egyik hátusó része készült a sima szövetből, míg az eleje, a tunique és az oldala, valamint a derék is, a koczkás szövetből való. Az oldalt és hátul látható nagy barna faillecsokor egészen új divatosan van alkalmazva. A lebbentyűs derék egészen sima, csak egy sor barna fényes gombbal összetartva. E felette jó, meleg szövetű öltözék ára 80 frt. A barna nemez kalapon nagy barna toll, virág és fehér fáttyol látható. Ára 12 frt

Számrejtvény.

Malatinszky Kálmánétól.

9. 8. 6 Ugyanott van vége hol a kezdete,
2. 8. 6. Ital, télen csökken a kelete,
1. 2. 3. 3. Jó gazda sok hasznot vesz belőle,
4. 8. 6. 5. 9. Sok baja volt őseinknek vele.
4. 3. 1. 2. 8. 9. Mezőn nyáron át hallhatni dalát,
9. 3. 6. 4. Rég ez adott jelt, ha vittak csatát.
6. 8. 2. 4. Soha se kedvelte a munkát ez,
5. 9. 8. 6. A földmivelőknek sok hasznot tesz.
4. 3. 9. 5. 6. Igazat mondj, miként e kedves szer,
1—9. Minden héten előfordul egyszer.

Megfejtési határidő: januárhó 9-dike.

A f. é. 46-dik számban közlött rejtvény értelme:

Erzsébet.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Eudensohn Emilia, Sarosy Mari, Báthory Zsigray Istvánné, Soltész Emilia, Moesz Géznáné, Gedeon Gáspárné, Csonth Dénesné, Tóth Agostonné, Soltész Emilia, Kanizsai Nagy Etelka, Mannó Hevera Mariska, Schneider Ilona, Királyhegyi Fáni, Márton Julcsa, Baranyi Jozéfa, Simon Mihályné, Pongrácz Ida, Jóó Etelka, Tóth Mariska, Nagy Tivadarné, Szent-Iványi Clementine, Senk Mari, Kovács Nagy Ilona, Dely Károlyné, Véges Laura, Béressy Tekla, Sass Julia, Lukács Ella, Lovcsányi Emilia, Németh Józsefné, Bartal Amália, Orosz Ida és Jolán, László Margit, Ádám Szidónia, Izmael Klára, Tóth Juliska, Nagy Szilárda, Flakay Eleonóra, Bokor Ágnes, Kelemen Fanni, Sarkadi Lóra, Szabadi Klára és Róza, Halasi Ida, Várady Kamilla, Fülöp Matild, Szentpétery Tercsi, Gáál Irma, Német Francziska, Sánta Etel, Órkényi Sass Ida, Horváth Kamilla, Székely Paulin és Malvin, Baján Irén, Báthori Olga, Durzsinszky Julcsa, Hercegh Erzsébet.

Tartalom.

Az udvariasságról. — A milyen szép... Darmay Viktortól. — Egyetlen orvosság, Szegő Móról. — Egy fényes pálya sötét kezdete, Kiss Elek-től. — A betegség ismertető jelei a kis gyermekeknél, Dr. Klencke után Kemenczky Kálmántól. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk, és előfizetési fölhívásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó és laptulajdonos: Emilia.

tét kilencz cigány kíséri s bizonyos állomásokon mindig váltakozik a kíséret. Két órai pihenés után a furcsa vendégek eltávoztak Temesvárról.

Vidéki vegyesek. Női önképző-kör alakult Szarvason, tizenöt-husz fiatal hölgyből, kik időnkint felolvasásokat tartanak a maguk körében. — Sepső-Szent-Györgyön Wodianer Béla választatott meg képviselőnek. — A szabadkai fiatalság e hó 15-dikén többféle jótékony célra tánczvigalmat rendez. — Eperjesen is népkonyhát szándékoznak állítani. — A debreczeni színházban Kletzer Feri gordonkaművész, Kletzer Valeria asszony szavalónő és Bogáthy Elza zongoraművész e napokban hangversenyt adtak. — Kolozsvártt Korbuly Bogdán intendans ezer frank pályadíjat tűzött ki népszínműre; a pályázat határideje 1876 május elseje. — Kolozsvártt mult hétfőn délután egy 50 éves egyszerű külsejű ember az utcán rálőtt egy nőre, a lövés azonban nem talált. Senki sem tudja, hogy mi vihette őt e lépésre. — Dunapatajon Benke Pál, földásás közben, kertjében egy fazékat talált, régi ezüst pénzekkel, s az 52 darabból álló leletet beküldte a közoktatási miniszteriumnak, a muzeum számára. — Zimmermann temesvári mérnök olyan fűtő és világító készüléket talált föl lakások és nagyobb helyiségek számára, melyben a fűtő szén, égés közben, gázt fejt ki a világításra: a készüléket csélszerűnek és olcsónak mondják.

Különfélék.

*** (Király ő Felsége) saját pénztárából 5000 frtot adományozván a honvéd menház felségelésére, a honvédegyetek közgyűlésének küldöttsége, e hó 2-dikán megjelent ő Felsége előtt, hogy e fejedelmi tényért köszönetét fejezze ki. A küldöttségi tagokhoz különböző kérdéseket intézvén a király, Gáspártól kedélyesen azt kérdezte: „Ugy-e, mi együtt exerciroztunk?“ mire Gáspár igenlőleg felelt. A király, ritka jó emlékező tehetségénél fogva, azon időről emlékezett meg, midőn ő 1846-ban mint ezredes a Miklós-huszárezreddel Bécsben hadgyakorlatot tartott, mely ezredben Gáspár akkor kapitány volt, s a gyakorlat után az ezred tisztikara az akkor még császári királyi főherceg-ezredes által megvendégeltetett.

** (Királyunk veje,) Lipót bajor herceg, nejével és nővérével, Tereza hercegnővel Nápolyba utazott. Innét Palermoba és a legujabb terv szerint, a Kanári-szigetekre utaznak, honnét Madeirán és Portugalián át térnek vissza. A „Perseveranza“ müncheni levelezője azt írja, hogy Tereza hercegnő utazása házassági tervvel áll összeköttetésben. Más részről azt jelentik, hogy Alfonz, spanyol király egy bajor hercegnővel fog egybekelni. E két hír valószínűleg összefüggésben áll egymással, mert ama bajor hercegnő alig lehet más, mint Tereza hercegnő. Mások meg azt állítják, hogy Tereza hercegnő egy portugáli herceggel fog egybekelni. Annyit bizonyosnak mondanak, hogy a hercegnő csak szive sugallatát követendi választásában.

** (József főherceg) azon felhívás folytán, melyet királyné ő Felsége a hernalsi tisztleányképző-intézet alapítványhelyei szaporítása érdekében Klotild főhercegnő ő Fenségéhez intézett, gyűjtő-iveket bocsátott ki. Felséges asszonyunk mint mindenütt, úgy itt is példával buzdít a jóra. Mint a multkor említettük, 10,000 frtot adományozott a nevezett célra.

** (Az északi sark-expedicióról) irt munkának, melyet Payer Gyula füzetekben ad ki, roppant sikere van. Az előfizetők száma eddigelé negyvenezer s folyvást oly tömegesen érkeznek,

hogy még kétannyi is lehet. Bécsben magában tizenkét ezren fizettek elő, Magyarországból pedig vagy ezeren. Az államnyomda négy gépe most éjjel-nappal folyvást e munkát nyomja, hogy az előfizetőket ki lehessen elégíteni. Payer Gyula most a munka francia és angol fordításának létrehozásáról gondoskodik.

** (Dejazet Virginia) kiről jelentettük, hogy hosszabb idő óta súlyos beteg, e hó 1-sején reggel elhunyt. A híres francia művésznő 1898-ban született és a Theatre Capucinesben már öt éves leány korában lépett fel egy magánjelenetben, melyet az ő számára irtak; a Vaudeville, Varietés és Gymnas-színházakban működött. Köztudomásu, hogy még 60 éves korában felülmulhatlanul adta a leányszerepeket. Ez év ektóber 2-dikán, születése 78-dik évforduló napján, résztvett a variéte-színház egy jótékonyági előadásában. E napokban meghütötte magát és fekvő beteg lett. Borzasztó kinokat szenvedett, de lélekjelenlétét nem veszté el. Vonásai sugárzó nyugalom kifejezését mutatták. Midőn fia megszólította, így felelt neki: „Hagyj most magamra, most istennel vagyok.“ Páratlan diadalai daczára rendkívüli jótékonyága miatt, nagy szegénységben halt meg.

** (Külföldi vegyesek.) Bismarck herceg leányának jegyese: Eulenburg-Wendt gróf mult vasárnap reggel hagymázban meghalt. — Gróf Andrássy Gyula lábujja már annyira javult, hogy e napokban már sétakocsizást tehetett Teljes felgyógyulása azonban még több napig is el fog tartani. — Newyorkban, egy magyar szintársulat is működik, Teleki-társulat czim alatt. — Dr. Lorain Pál, a párisi orvosi egyetem egyik kitünősége, elhunyt. Nagyképzettségű, nemes, önzetlen jellemű férfi volt, kit tanártársai és hallgatói egyaránt kedveltek. — Renan Szicziáról érdekes cikkeket irt és többi közt azt mondja, hogy Magyarországot kivéve, nincs ország, mely közelébb volna a vallási reformhoz, mint Sziczia, s hogy továbbá Magyar- és Horvátországot kivéve, nincs ország, hol a papság kevésbbé vakbuzgó, idegen párt kötelékeitől függetlenebb s a néppel jobban összeolvadt volna.

Megbízások tára.

- Vaskohra R. G. urnőnek: El van küldve,
Zólyomra M. L. urnőnek: A lap ez év végeig ki van fizetve, a mellékletek pedig már rég elküldettek.
Rimára S. H. urhölgynek: Postára van adva.
Vaskohra P. I. urhölgynek: Szeretném, ha izlése szerinti volna küldeményem.
T. Roffra T. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.
Lévára M. P. I. urnőnek: Ujból megküldtem.
T. Szajolra D. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.
Jászberénybe M. K. urnőnek: Pontosan vettem.
Görgetegre E. I. urhölgynek: Legközelebb felelek kedves soraira.
Popinára D. Sz. I. urnőnek: Sziveskedjék csak megjelölni, melyiket ohajtja, és azonnal megküldöm.
G. I. urnak: Köszönettel vettem.
K. B., N., K., Sz. V. és G. L.-né urnők küldeményeit köszönettel vettem.
R. Almásra K. K. urnőnek: Lapom a jövő évben is ki fogja érdemelni e szives jóakaratot. Köszönet érte!

Vetsey Sándor

bécsi utcai
posztó- s
gyapju szövet-raktárának
végeladása

czéloztatván, az ottani készlet igen jutányos áron árulatik.

ÁTS és TARSAI

Budapest. szervitator 6. sz.

ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

Budapest

legolcsóbb bevásárlási helye!

Az egysült gyári-raktár

ROTHAUSER TESTVÉREK

király-utca 1-ső szám,

fiókja: hatvani-utca 16-ik szám.

Gazdasszonyok számára. Ékszeres, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmerítők, mindennemű és nagyságu tányérok, kávéőr-lők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők és kávégépek.

Bronz-írókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, allpaka- és ujezűstből.

Bőrneműek. Pénztárczák, erszények, női táskák, lábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjúbőr és bagariából.

Kefeneműek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonkefék, haj-, por- és feltűzni való fésűk szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Rugantu-neműek. Ágybetétek, köpenyeg, önelystyre és szab, tejbehuzók, nyak- és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtűk ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szeres. Szappan, mindennemű illatszere francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb herczegnőviz, cosmetique s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszeres Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók medaillonok, tük, keresztkek, gombok és női gyűrűk.

Nyakra valók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, sergeselyemből, simán és tarkán. Urak számára szalon-nyakkendők, csokrok lavallierek, regatt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyezők. Eeketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig. Elefántcsont- és teknőcből, ugyszintén mindennemű bálilegyezők.

Gyapot-árak. Harisnyák gyermekek és nők számára mindennemű lábbravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju és merinóból.

Talmiarany, Nyakékek, fülbevalók, gyűrűk, készletek, kézelő- és inggombok, óralánczok, karpereczek simán és zománczozott és keresztkek.

Játékszeres. Bábu 10 krtól 5 frtig, gépezettől 1 frttól 20 frtig, mindennemű bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, építészke-renyek, köbök, porcelán étszeres, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt. kardok és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek

Tajt és borostyanneműek. Szívárszopkák és pipák, dohányzócsoporteza- és mindennemű dohányzónemek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve, Küldemények postán utánvéttel pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsénk ezennel jelentni, hogy

Pesten, uj-bécsiutca 3. sz. a.

egy szőnyeg fiók-raktárt

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, (Pest, Dorotyyaueza 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legujabb szőnyegek-ből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegek-ből, futó és lépcsősőz-nyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalteritők- flanel-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó árakon

Nagy készlet smyrnai szőnyegek-ből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu szinezett szőnyegek-et fiók-raktárunkban

nj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó árakon adjuk el.

Minél számosabb szives látogatásért esedezőnk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorotyya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utczá 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve köldünk.

Legnagyobb
raktár
kész uri és női
fehérműből
a legjobb
kelmék-ből dolgozva.

Chiffon
uri ingek:

1 drb. sima mel'el 1.50, 2.20, 2.70. 1 drb. redőzött mellel 1.35, 1.70, 2.40, 3. 1 „ferde mellel 1.90, 2.05. 1 „igen szépen himezve 2.30, 2.50, 3.

Szines Oxford ingek gallérral 2.30, ugyanezek két gallérral 2.40.

Alsó nadragok magyar vagy német szabásban 1 drb. 80, 1, 1.20, 1.50, 2.

Chiffon uri gallérok-ból és kézellők-ből e legujjab féleket tartom, 12 drb. gallér 2.40. 2.60, 12 pár kézellő 4.40, 4.80, 5.

Melkötök gyapju kelme-ből 1 drb. 20, 40, 60, kr. ugyanezek selyemből 1 drb. 80 kr. 1, 1.40.

Uri csokrok-ból és másféle nyakkendők-ből mindig a legujjab.

Női fehérmű nagy választékban.

A farsangi idényhez!

Szines tarlatanok, 12 rőfös 1 drb. 1.75, fehér. 1.70.

Moll és Crepeliséből nagy választék.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalmu árkönyvecskek levélbeli kérelemre bérmentve köldetnek.

51-dik szám.

Deczember 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, színes borítókkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ES KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Ország-ut 89. szám.

H E T I N A P T A R.

| Hónapi és heti naptár | | R. katolikus és protestáns naptár | | Ó-naptár | Izraeliták naptára | Hold-járás | N a p -
kelte nyugta | |
|-----------------------|----|-----------------------------------|---------------|--------------|--------------------|-----------------|-------------------------|----------|
| | | | | | | | óra perc | perc óra |
| Decz. | 19 | Vasárnap | C 4 Nemesius | C 4 Nemtő | 7 E 27 Ambrus | 21 ünn. Gar. h. | 7 46 | 4 9 |
| | 20 | Hétfő | Theofil | Ámon | 8 Patapius | 22 Dániel | 7 46 | 4 9 |
| | 21 | Kedd | Tamás apostol | Tamás | 9 Bold. assz. fog. | 23 | 7 47 | 4 9 |
| | 22 | Szerda | Zeno | Flávián | 10 Hermes | 24 | 7 48 | 4 10 |
| | 23 | Csütörtök | Victoria szűz | Győzőke | 11 Dániel | 25 Oltár ünnep | 7 48 | 4 11 |
| | 24 | Péntek | Ádám és Éva † | Ádám és Éva | 12 Spiridion | 26 | 7 48 | 4 11 |
| | 25 | Szombat | Nagykarácson | Nagykarácson | 13 Eustrat | 27 Sab. Vajegas | 7 49 | 4 12 |

V i d é k i t á r c z a.

Jász-Árokszállás december hó 12-dikén 1875. (*Eredeti levél.*) — Sz i n é s z e t. — Tisztelt Szerkesztőnő! Hosszas hallgatás után megfuvom újra régen szegre akasztott sipomat. Thalia vándorpapjai ismét nálunk rakták le a fasátort — akarom mondani a sátorfát, Horváth Emil ur szintársulata (operette, népszimű és vigjáték) próbál szórakozást nyújtani városunknak a beállott hosszú estéken, és kivált most, a kedvező idő mellett, örömmel tapasztaljuk, mily szorgalmasan gyűlnek össze művészetpártoló hölgyeink a szini előadásokra. Az eddig adott darabok: „Dunanan“, „Csikós“, „Szinész és táblabíró“, „Adj a tót-nak szállást“, „Vén bakancsos“, „Az eleven-holt házaspár“, „A két süket“, „A cigány“, „Peleskei notárius“, stb.

A közönség tetszését a Horváth-pár kiválóan bírja, és méltán. Bácskainé (Hegyi Karolin) szabatos és jellemző játéka is dicséretre méltó; Jeszenszki és Almási urak is megnyerték az „egri nevet“ — a jászoknál.

Az igazgató urhoz van csak egy szavam. Dicséretes tapintat volna az, hogy csupán társalgási darabok előadására központosítaná a társulat erejét, melyek legtöbb hatást tesznek a kisebb színpadokon és legjobban is sikerülnek; operette már csak azért sem, mert a pipa-, szivar- és cigarette füst ködfátyola a köhögésig bosszantja a játszók torkát, mi által aztán ugynevezett gikszerek származnak. Ez ellen persze nem lehet felszólalni, mert akkor a pipázni szerető közönséget kockáztatja. A. B.

Sátoralja-Ujhelyben azon jótékony czélu hangverseny, melyet a magyar északkeleti vasut tisztikara e hó 4-dikén a pályaudvar éttermében azon szerencsétlen család javára, mely egy vasuti baleset áldozata lett, rendezett, elég sikeresen ment végbe. A tiszta jövedelem: 202 frt 60 kr. és egy arany. — Ugyancsak Sátoralja-Ujhelyen e hó 8-dikén az önkényes tüzoltó-egylet javára Szalay Anna kisasszony és több helybeli műkedvelő ur közreműködésével hangverseny adatott.

Homonnán özvegy gróf Andrássy Károlyné urnő várkastélyában, e hó 7-dikén az ottani önkényes tüzoltó-egylet javára műkedvelő előadást rendeztek, mely alkalommal Szépfaludi Ö. Ferencz „Szükség törvényt ront“ egyfelvonásos vigjátéka és „Servus Herr Stutzerl“ bohózat került színre. A magyar előadásban Barkóczy Ilona és Margit bárónők, Kiss Ödön, Junger Gyula és Ambrózy Antal vettek részt s fesztelen, otthonos játékkal mindvégig derűtségben tartották a közönséget. Az előadást Junger Gyula ügyesen rendezé. Az előadás után a vendéglőben tánczestély volt, mely reggeli négy óráig derült jókedvben tartott. Kétszázhatvanöt frt folyt be az egylet pénztárába, melyhez gróf Andrássy Károlyné urnő negyvennyolcz frttal, gróf Sztáray Ferdinándné öt frttal, Reviczky Ágostonné öt frttal, Szirmay

Pál négy frttal, Jánosy István négy frttal, báró Barkóczy Mihály három frttal, és Szirmay Tamás hat frttal járultak.

M.-Óváron mult szombaton az ottani „Hildegarda“ czimű jótékonyági nőegylet fényes estélyt rendezett a város-házi teremben. A 11 óra felé megkezdődött tánczot sikerült hangverseny előzte meg, melynek műsorozata Nedeczky Izabella érdeme. Legsikerültebb pontját képezte a női kar. Ez egy német dal volt; Köhler Emilia urhölgy betanítása után és vezérlése alatt előadták: Simon Gyuláné, Renner Gusztávné, Ninold Toni, Birk Emma, Piets Anna, Jiriczek Emilia, Wogenhubr Miczi, Schlaffer Ida, Jammersbach és Nedeczky nővérek. Az előadás zajos tapsokban részesült. Több sikerült zongoradarab, magán-dal, hegedű-soló és vonós négyes, magyar és német szavalat, Nedeczky Lori urhölgy, Seiler, Weinmann, Tranta, Gottl, Gerebényi, Huymann, Büchner és Kappl urak által előadva, képezte a műsorozat többi pontját. A „Hildegarda“ egylet pedig, melynek Steiner Márton apát ur, mint egyleti titkár, fáradhatlan és munkás szelleme, ujjalag bebizonyítá életrealóságát és szép összeget tett be pénztárába, mely karácsony felé a szegények közé jut, a legszükségesebb házi és ételmi czikkek alakjában.

Boros-Sebesben (Aradmegye) közelébb dr. Kéry Imre, Aradmegye tiszteletbeli főorvosa és a boros-sebesi kerület orvosa ötvenéves orvosi jubilaumát ünnepelte. A vidékről, közelről távolról, számosan érkeztek, hogy a jubilánsnak szives jó kívánataikat kifejezzék. Az érdemes orvos — ki egyszersmind a magyar tudományos akadémiának is levelező tagja — a fővárosból is kapott üdvözlőiratokat.

A **kecskeméti** színházat mult vasárnap a közönség zsu-folásig megtölté. Tóth Mariska vendégszerepelt, a halhatatlan művész, Tóth József leánya, a szini képezde volt növendéke. A vendégnő mindenkit elbájolt játékaival, s midőn a függöny le-gördült, zajos éljenekkel s tapsviharral hívták. De mig a közönség lelkesen éljenzett, a színpalak mögött megrendíté eset ment végbe. A vendégnőt hirtelen szivgörcs lepte meg, elhalvá-nyult, egyet sikoltott, szívéhez kapott, s aztán élettelenül ro-gyott össze. Villóval megmérgezte magát.

Veszprém megyében a mult héten mintegy 20 mért-földnyi területen szokatlan erős hófuvás volt. Néhol hat láb magas hólepel borította a vasutat. Rettenetes vihar is dühöng-gött szombatról vasárnap virradóra; egy helyről fölkapta a ha-vat a magasabb fekvésű dombokon s betemette vele a völgyeket, a távirdát megrongálta s a sodronyt több helyt megszakítá. Vár-Palota, Szent-Mihály és Zichyfalva közt is dühöngött a hó-fuvatag s ez állomások közt mintegy 25 távirdapóznát döntött ki. — Veszprém városa pár napon át egészen el volt zárva a

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt. félévre 6 frt., egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

51. SZ.
Decz. 19-dikén.
1875.

Havonkinti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek megbozatala egész-, a műlap
megbozatala félévi járatási kötelezettest
foglal magában a lap irányában.

Egy magyar hősnő.

— Jellemrajz. —

1660-diki május 21-dikén vívatott Rákóczy György erdélyi fejedelemre nézve ama szerencsétlen csata Kolozsvár közelében, melyben a budai basától teljesen megveretett s ő maga is csak nagy-nehezen menekülhetett Nagyváradra, hol nehéz sebeiben nem sokára meg is halt. A magyarok sűrű sorában, melyeket csak a törökök rémitő sokasága birt széttörni, volt férfiruhában Rákóczy egyik kapitányának gyönyörű lánya, Erzsébet, ki ügyes volt a kardforgatásban és a szilaj paripát is erős kézzel fékezte; de a heves csatában atyjától elszakítva, nagyon kevés magyar lovastól és annál több spahitól látja magát körülvéve. A kétségbeesés végerejével küzd a sokaság ellen, míg nem leszurják alatta lovát, és már-már egy ellenséges lovas kardja villan meg, a bátor hősnőt levágandó, midőn egy sebesült magyar harcos így kiált: „Ez előkelő magyar nemes leánya, kiért nagy váltságdíjat kapsz.“ Erre a spahi a sebeiben elgyengült lányt felülteti maga mellé a nyeregbe és vágatva elnyargal. Pár percz múlva barátjának, Ali nagyvezér főorvosának sátrába beviszi a sebesültet, es kilótét fölfedezi.

Erzsébet csak könnyű sebet kapott, úgy, hogy már másnap fölkelhetett ágyából. Az orvos elragadtatva szépségétől, a nagyvezér elé vezette, kinek bőkezűségét ismerte. A nagyvezér gazdag ajándékot is adott mind az orvosnak, mind a spahinak.

Erzsébet sokkal okosabb volt, semhogy megijedt volna. Meghallotta, hogy a nagyvezér háremébe jön, de nem csüggedt el, hogy hazáját többé meg nem láthatja. A szépsége által elbűvölt nagyvezértől kierőszakolta azon ígéretet, hogy mielőtt haza nem érnek, nem közeledik hozzá. Gyémántjaival aztán, melyeket ügyesen megmentett, sikerült egyik órét megvesztegetni, és ennek segítségével még az éjjel megszökött.

Rémitő dühbe jött a nagyvezér, midőn meghallotta a leány szökését. Dühének sok ember esett áldozatul. Fenyegtetett,

majd gazdag jutalmat ígért lovasainak, ha a menekültet visszahozzák. Ki is mentek lovasai, keresztül-kasul járva az egész vidéket, de minden eredmény nélkül. Dühösen, határtalan vágygallyal és fájdalommal keblében, sátrába vonult vissza Ali, megparancsolván őreinek, hogy senkit se ereszszenek be hozzá.

Volt a török táborban egy renegát, ki minden áron Ali basa kezét akarta megnyerni, legnagyobb buzgalommal üldözte tehát Erzsébetet. Sok ajándékadás után végre sikerült neki a menekült nyomára akadni. Folytonosan nyomában járva, a jól megerősített Nagyvárad kapui elé ért. Pénzzel sikerült neki egy parasztot megnyerni, ki minden nap gyümölcsöt vitt a várba, ez tehát társul fogadta és parasztöltöztetben, gyümölcsös kosárral a hátán, bejött a várba. Ott egy korcsmában megtudta, hogy Rákóczy itt fekszik halálos sebeiben és Erzsébet török fogságból pár nap előtt ide menekült.

Alig hogy a renegát ezen fontos hírt megtudta, pénzzel rábirta a parasztot, ki még nem adta volt el minden gyümölcsét, hogy kimenjenek a városból. Mikor a városon kívül volt, lovat vett és vágatva érkezett a török táborba.

A milyen nagy volt előbb Ali basa dühe, oly nagy volt most öröme, midőn megtudta a renegáttól, hol van Erzsébet és ellensége: Rákóczy. Mert most a nélkül, hogy a fegyverszünetet megsértené, megtámadhatja a várat, melynek bevétele nagy számu hadi ereje mellett bizonyosnak vélte. Még az nap indult tehát négy ezer katonával a vár ellen és azt körülvévén, és az őrségnek szabad elmenetelt ígérve, feladásra szólította.

Nagyvárad jól volt megerősítve, de különösen a sok vizmű szolgált neki biztos védelmül. Habár csak nyolczszáz volt védőinek száma, alig elegendő a bástyák megszállására, hős Ibrány, a vár parancsnoka mégis elutasította az ajánlatot és a bátor lakosokban bizva, konok védelemre határozta el magát.

Mialatt Ali basának néhány alkalmas helyen megerősített ütege a vár ütegeit hallgatásra bírta, a magyarok egy pár kirohanást kíséreltek meg és sikerült is olykor egy-egy vészthozó ágyut hasznavehetlenné tenni. De a várnak folytonos lövetése jókora rést tört a falakba, úgy, hogy a törökök bátran rohamot intézhettek volna, de a vízművek megakadályozták ezen szándékukat. Már huszonkét napon át dolgoztak a nagyvezér katonái egy árkon, melybe a víz lefolyhasson, de sikertelenül. Már a katonák közt roskedv és engedetlenség ütött tanyát, midőn egy napon közönséges török nő jött a törökökhez és fontos fölfedezéseket akarván tenni, azt kívánta, hogy a nagyvezér elé vezessék, és ezen fölfedezések folytán az árokból a víz kevés idő alatt egészen eltűnt. Ez a várbeliekre nagy szerencsétlenség volt. De ennél még nagyobb csapás is érte őket. Egy katona vigyázatlansága folytán a löportorony levegőbe repült, mely alkalommal száz harcos és sok városi lakos életét veszté, azonkívül sok fegyver, élelem és ház lett a lángok martalékává. De az ostromlottak bátorságát ez meg nem ingatá, ámbár még rohamot is állottak ki az nap, mely virradattól egész délig tartott s melynél a törökök a halottakon átlépve, a falakat is megmászták. A kétségbeesés fegyverével küzdő várbeliek kitartó hősiségének, forró vizet, köveket és mindennemű gyilkoló eszközöket zudítván a törökök közé, sikerült végre a támadókat visszaverni, de a sok halotton hivül még kős parancsnokuk halálát is kellett fájlalniok.

A várnak ezen váratlan és hősiesség védelme a török katonák közt észrevehető levertseget idézett elő és a basának Erzsébet utáni vágyát is némileg lehütötte, úgy, hogy egy nap már az ostrom felfüggesztésére is gondolt, csak még tanácskozást akart tartani alvezéreivel, mi végre sátrába hivatta be őket, midőn egy a várból megszökött örményt jelentettek be neki, és a szökevényt azonnal maga elé hivatta. Az örmény gazdag jutalomra számítván, felfedezte, hogy a várban már csak kétszáz fegyverfogható férfi van, a lőszer és élelmi készlet majdnem egészen elfogyott, és a mi a legfőbb, a parancsnok vesztén elbátortalanodott őrség gyorsan intézett rohamot képtelen visszaverni.

Az árulónak gazdag jutalom ígértetett, ha igaz lesz, a mit mondott. Pompásan megvendégtetett és a nagyvezér kíséretének adatott át.

Nyilsebességgel rohantak most a követek az alvezérekhez, hogy rögtön jelenjenek meg Ali basa sátrában. Midőn ezeknek eladta Ali basa a dolgok állását, kiki katonáit tudósította Nagyvárad helyzetéről. Előkészületeket tettek egy általános rohamra.

Ekkor a vár tornyáról fehér zászlót láttak lengeni, a vár kapui megnyiták s a város előkelő lakosaiból álló követség jött a táborba.

Gőgös megvetéssel fogadta őket Ali basa. Négy napi fegyverszünetet jöttek kérni.

— Seregem kész a támadásra, csak a jelre vár, — mondá Ali fennhéjázó hangon. — Ismerem a vár erejét és az őrség hiányait. Kevés óra mulva Nagyvárad be lesz véve. Különbö adjátok át Erzsébetet és én az őrségnek szabad elmenetelt biztosítok minden fegyverével, a lakosok is bizhatnak bennem. Ha azonban ezen föltételekbe nem egyeztek, az őrséget utósó emberig kardra hanyatom, a lakosokat pedig a házak romjai alá temettetem.

Halálcsend következett erre az egész sátorban és ijedtség borult minden arcra. Majd a követség egyik tagja ekkép szakítá félbe a csendet:

— Barátaim! Ha úgy gondolkotok, mint én, inkább a

legroszabbra készülünk, mintsem ezen nemeslelkű leányt, hős atyjának büszkeségét és szemefényét feláldozzuk, mi, kik meg tudunk halni! Ő ránk bizta magát!

— Ugy van! — volt erre az egyhangú válasz.

— Ha ti akarjátok is, hogy engedhetném én azt meg, míg vér foly ereimben? — hangzott a sátor mélyéből, a honnan most Erzsébet karcsu alakja tűnt elő, férföltönyben. — Találhatnék-e nyugtot, ha tudnám, hogy annyi nemes szív vérzett el miattam? Nagyvezér, itt vagyok, itt van Erzsébet, ki tudja, hogy a nagyvezér szavait hiven megtartja! Hatalmadban vagyok, de azon perczen, midőn hozzám közeledel, e tör fogja általjárni szívetemet. — Így szólva, a nagyvezér elé lépett, villogó törrel kezében, mialatt arcza derültséget mutatott, szemei pedig bátorságtól szikráztak.

A legnagyobb meglepetés fogta el a körüllevőket és senki sem merte ezen magasztos csendet félbe szakítani. Minden szem Erzsébeten és a nagyvezéren csüngött, kinek arcán világosan vala látható belső küzdelme, de rövid szünet után megszólalt:

— Ne higyjétek, oh nagyváradai férfiak, hogy a töröknek keble el van zárva a nemeslelkűség és szánalom elől. Néhány óra mulva győzőként vonultam volna be váratokba; holttesteken és füstölgő romokon átlépve, birtokába jöhettem volna egy menekült leánynak, kit talán vágygyal kereső szemem a halottak közt talált volna, úgy, mint ellenemet, Rákóczyt! Ezen leány, kinek visszanyerésére törekedtem, visszatér hozzám, szabadságát hazájának fölálodva, hogy virágzó életét törével, vagy mint rabnő végezze be! De Ali basa is tud jutalmazni, mert tudjátok meg, nagyváradai férfiak, hogy az én szívem sem ver kevésbbé hön, mint seregetekben levő sok fölmagasztalt hőse. Vegyétek vissza várátokat ezen dicső leány kezéből, ki Ali basát, hadi dicsőségét beszenyező tettől visszatartóztatta és kinek birtokáról azon öntudatból mond le, hogy ti és utódaitok, mint nemes férfira és ritka ellenségre örömet emlékeztetek reám.

Lehetetlen Erzsébet érzelmeit leírni a nagyvezér ezen szavaira. Lábaihoz borult, és térdeit átkarolva, örömkönnöket hullatott, de ez gyöngédeden fölemelte őt, forró csókot nyomott homlokára és a történeteken bámuló követekhez vezeté. Könny csordult ki Ali basa szeméből és reszkető hangon adá a jelt a követeknek, hogy távozhannak.

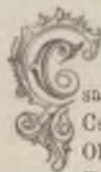
De a folytonos bizonytalanság, melyben Erzsébet ezen idő alatt élt, mert atyja sorsáról azon csata óta, melyben mellette harczolt, semmit sem hallott, egészségét meggyöngítette, úgy, hogy nem sokára a nemes leány lázas betegségbe esett.

E tett hire atyjához is eljutott, ki serege maradványainal Felső-Magyarországban bujdosott. Elragadtatva hős leányának elszántságán, Nagyváradra siet, hogy — a ravatalnál legdrágább kincsének elvesztését sirassa.

K. N. J.

Csak egy kis csendet . . .

Hajnalkától.

Csak egy kis csendet e nagy zürzavarban,
Csak egy kicsinyke megnyugvást nekem;
Oh szünj meg, szünj meg csak egy pillanatra
Te lelket ölő, kínos gyötörelem.

Oh állj meg, állj, te fáradt, kinzott elme,
Órültként nyargalsz mind tovább-tovább,
S míg keresed a mindenség határát,
Azt is felejtet, hogy mi vagy tehát.

S én balga, önhitt, büszke mosolygással,
Még így beszélek: Megvan, már tudom,
Az ember élte egy kis pillanat csak,
Jön, megy, így pendül ez mind egy huron.

A természetnek törvénye szent s örök,
Az őserőben isten képe van,
Ez istené, mely alkot, s újra rombol,
Mely semmivé tesz, s teremt ujjonnan.

S míg lelkem így oly nagy, és oly szabad lesz,
Mint az eszme, a mely átálthatja,
Szokatlan az, nem függni senkitől sem,
És oly nehéz, hogy leroskad alatta.

S míg megborzadva omlik az a porba,
Átal képzelni, hogy mily s e m m i s e m ;
E szörnyűség, hogy bir tudatával,
Mély borzalommal tölti el szívem.

* * *

Oh, így éreztem még pár év előtt is,
S most már ez mind nem horzalmas nekem;
A s e m m i s ü l é s nagyobb itt szívemben,
Mint ott lesz majd, a sírnak mélyében.

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

S z e g f i M ó r t ó l .

(Folytatás.)

Többet aztán az apa nem kérdezett; térdei nem resz-
kedtek, elméje nem tétovázott többé.

— Ne sirj, kedves lányom — mondá neki, gyengéden
homlokon csókolva őt. — Nem tudtalak megóvni a sértegetés-
től; nem tudok elégtételt keresni érte, de tudlak biztosítani el-
lene a jövőre nézve.

— De uram! — szólalt meg most Somodoryné, reszketve a
fölbundulástól. — Esküszöm önnek . . .

— Elég, asszonyom! — vágott szavába az apa keserűen. —
Én szegény, öreg ember vagyok, és az én leányom szegény var-
róleány; hanem azért nagyon szeretem gyermekemet! — és for-
rón szívéhez szoritotta az alélt leányt.

Ilyen helyzetben, ilyen háborgó érzelmekkel szemben, So-
modoryné tehetetlennek érezte magát. Váratlan is jött neki a
dolgok illetően fordulata, a tények is ellene szóltak. Itt nem
volt más mit tenni, mint a mennyire lehet, becülettel hátrálni.

— Nem alkalmatlankodom többé — mondá tehát, fájda-
lomtól elfojtott hangon — Csak arra kérem önt, hogy valamint
nem én voltam, a ki az ön leányát megbántotta, úgy legyen meg-
győződve szándékom tisztaságáról. Mi ketten pedig az mara-
dunk, a mi voltunk — mondá, szívélyesen kezét szoritva Irén-
nel és távozott.

Az apa nem tudott szólni az elfogódástól, a Jutka a felin-
dulástól, Irén kikísérte ugyan, de szólni szintén nem tudott, a
fájdalomtól, Somodoryné meg talán észre sem vette, úgy szaladt
az e közben beült estéli sötétben, mintba haramiák üldöznék.

Egész magánkívül érkezett haza; így keresztül huzni min-
den szép terveit! Olyan biztosnak hitte már a logboldogabb ki-
monetelt, és most távolabb van tőle, mint valaha! E két egy-
másért teremtett szív most már soha sem fog közeledni, pedig
úgy szeretik egymást!

Férje ez egyszer elfelejtett nevetni, mert könyes szemek-
kel találta nejét, midőn hozzá bement. Mióta együtt vannak,

most először látott könnyeket e szemekben, rettenetes haragra is
gerjedt tőle.

— Minek is mentél hozzájuk! — pattogott. — Mind ilyenek
azok a könyvmolyok! Megbotlik az a saját orrában is! Te jót
akarsz velük és ime, ez a köszönet érte! Te sirsz nekem? Terin-
gettét, majd megmutatom én nekik!

— Hiszen én nem sirok! — szól most a nő elrémülve! —
Volt is eszemben! — és felkaczagott. — Csak azt a Jutkát ha
láttad volna, a hogy a szoba közepén állt! Akár egy Cherub a —

Ennél több aztán Somodory Gáspárnak nem kellett. Per-
sze hogy maga előtt látta a természetes nő lángpallosos Cherub
alakjában.

— És az én kedves feleségemet ha láttam volna, a mint
a Cherubtól megfutamodott! No, szépen is haza küldött az a
Cherub a te paradicsomkertedből! — és az imént még tüzes-
lánczos haragos férfi úgy kaczagott, hogy csak úgy rengett belé
a szoba.

Erről a részről tehát nem volt mit tartani, hanem azért
a jó Somodoryné sokáig nem tudott alunni. Nagyon nem
volt magával megelégedve. Tökéletesen elhibázta a dolgot. A nagy
ijedtségben egyetlen szót sem talált Bánrévy mentségére. Még
csak azt sem mondta a lánynak, hogy szereti. Csak azt az egy
szót ha mondja, mindea máskép fordul! A férfinak, a ki szeret,
sokat megbocsát a nő, és most mindennek vége!

— Azért sem! — mondá, aztán indulatosan fordult meg
fektében — azért sem tesz le tervéről, hogy a két szerető szívet
közel hozza egymáshoz! Ha szeretik egymást, legyenek is egy-
másé. De mikép? de mikép? — kérdé újra meg újra magában, a
míg csak édesdeden el nem aludt.

IX.

És: „Megvan!“ kiáltott föl, a mint másnap szemeit kinyi-
totta. Párnája alatt találta a jó gondolatot, mint az isten áldá-
sát, nevetett férje, midőn az új tervet vele közölte, azért jól vi-
gyázzon, nehogy úgy járjon vele, mint a ki pénzzel álmodik; mi-
kor szemét kinyitja, sehol semmi! Somodoryné nem hallgatott
rá, asszony módra, egész szerelmes volt az új tervben; isteni
sugallat, mondá, holott semmi különös nem volt benne.

Abból állt az egész, hogy ma kezdődik a szüret és arra az
öreg urat meg kell hívni.

— És ha azt is visszautasítja? — nevetett férje.

— Azt nem fogja tenni! — mondja rá a nő hévvel. —
Egyenes sértés lenne ez irányunkban, és arra az öreg ur sokkal mű-
veltebb. Ő jól tudja, hogy nem mi sértettük meg lányát. Egészen
más, hetekig, tán hónapokig Bánrévyvel egy fedél alatt lakni.

— Jó, én nem bánom! — volt most is a férj utolsó szava,
mint mindig szeretett nejéhez, és még azon órában ment a meg-
hívás Kovács István urhoz és a kedves Irén kisasszonyhoz a
mai szüreti ünnepélyre, Somodory Gáspár saját keze által megírva.

És az eredmény tökéletesen az volt, a mint Somodoryné
megjósolta. Éjszakán át az öreg ur vére tetemesen csillapult;
azt a sértést, mint később megtudta, valami fiatal ember kö-
vette el, ki ugyan a kastélyban tartozkodik, de a miért még sem
lehet az uraságot felelőssé tenni, legalább nem annyira, hogy nyil-
tan megsértsék, a meghívás visszautasítása pedig nyílt megsértés
volna, a miből könnyen kellemetlenség, sőt ellenségeskedések
származhatnak, a mint azt a történelem számos példái mutatják.

Irén természetesen mindenben igazat adott atyjának; ho-
gyan is lehetne ezt az áldott lelkű Somodoryné úgy megsérteni!

— A mi pedig azt a fiatal embert illeti — mondá szünet
mulva az öreg.

— Talán ott se lesz! — vágott szavába a lány, lángba borult arczczal.

— Az is meglehet, de teszem azt, ott lesz . . .

— Egy szót sem fogok hozzá szólni! — vágott szavába újra a leány.

— Épen azt akartam mondani! — mondá az apa azon való örömeiben, hogy mennyire egy gondolaton van leányával. — Az ilyen emberrel lépten-nyomon éreztetni kell, hogy a becsület se nem pénz, se nem rang, hanem becsület!

Ezen fenntartás mellett a Jutka sem tett komolyabb kifogást, különösen miután — veletlenségbőle-e, vagy Somodoryné titkos utasítása folytán? — a mindenese épen akkor vitte oda a meghívót, mikor ő a mézárszékben volt husért, és e szerint a a hü lélek már a kész tényekkel állt szemben, mikor tudniillik az öreg ur és leánya az elmenetelre öltözködtek.

— Csak rá sem kell nézni arra a csuf emberre! — mondá tehát a maga részéről, mialatt Irénnek az öltözködésben segített, és midőn hűsége szemé a szoborszerű alakon végig nézett, édes boldogsággal apró cserebogár szemében tevé hozzá:

— Hadd pukkadjon meg mérgében az a pokol pozdorjája!

Az uton az öreg ur keveset beszélt; most, hogy közel volt a szülőhöz, némi féltékenység szállta meg; kissé elszokott már a világtól; azután bizonyosan vendégek is lesznek ott: ha valamelyik megismerné!

Leányának is most, hogy közel volt a szülőhöz, úgy szorongott a szive; pedig hogy örült neki néhány perczczel is azelőtt! És édesatyja szótlansága, most ez is ijesztő volt rá.

— Talán legjobb volna, el se menni! — mondá tehát. Ajkai remegtek, midőn e szót kimondá, és mégsem volt ereje, ki nem mondani azokat. Ugy szeretne rolna, bárcsak erővel visszahurcolnák ez utról, magától meg úgy szeretett volna repülni, hogy minél előbb ott legyen.

— Nem, leányom, azt nem tehetjük! — viszonzá az apa, újra felbátorítva a leány hangjától — Most, hogy a meghívást forma szerint elfogadtuk. Azután meg, — de igaz, neked talán félelmeid vannak?

— Nekem, édesatyám? Oh nem! — tiltakozott a lány, kipurult arczzal.

— Helyesen. Nekem sincsenek. Micsoda félelmeid is lehetnének? Tegyük fel, hogy az a fiatal ember is ott lesz? Ugy tesszik, azt mondtad, fiatal ember.

— Én? — kérdé ijedten a leány — Valóban nem emlékszem rá! — tevé hozzá és felkaczagott.

— No látod, nem is emlékszel rá! — folytatá az apa szeretettel. — Akkor sem vettél sokba, most meg épen. Tudom én azt; boldogult édes anyád is úgy tudott nézni arra, a kit nem szenvedhetett. Szinte csak a világból nézte ki. Egyszer egy kis bajom is volt miatta; tudod, egy szintén ilyen haszontalan fiatal emberrel. Mert voltak ám az én időmben is ilyen haszontalan fiatal emberek! Egy kicsit fel is csufoltam érte; jaj, de az régen, volt, most, vén csontjaimmal! — nevetett szomoruan az öreg — Legjobb tehát, édes leányom, kerülöd azt az embert; hanem azért ott leszek; meglátod, megismerem; megvan a műveltségnek a maga czafatja, épen úgy, mint a műveltségnek a maga palástja, természetesen belül a lélekben; hanem azért kilátszik, ki az, minden szóban, minden mozdulatban. Ne félj tehát semmit, édes leányom; ott leszek én, ha netalán merészkednék.

Igy haladtak közelebb és közelebb a szőlős kertbe és minderre a lány egy szót sem szólt, hanem csak azt gondolta, hogy ezek után a jelek után vajmi bajosan ismerné fel atyja azt, a ki őt meg-

bántotta, mert ezek közül egy sincsen még abban; de fölösleges is minden ismertetőjel, fölösleges minden örködés; épen azért nem fog hozzá közeledni; nem szabad, nem lehet; nem a megbánásért; oh, hová lett már ez azoktól a lángoktól, melyek e szivben lobognak! Hanem másért, épen ezekért a lángokért! Ha a jó atya azt tudná, de hogy nem fordulna meg utjában! És neki még is oda kell menni!

Igy értek el a szőlőskertbe, a szedő lányok dalolása már messziről hallatszott eléjük, az öreg ur arcza egész felvidámodott tőle; azt se hitte volna, hogy még meg fogja érni. Szinte fiatal lábakkal sietett Somodoryék elé, a kik a mint megpillantották, eléjük jöttek, a férj az ő nevetős arczzal, a nő az ő kitért karjaival; egyik az öreget, másik a lányt fogta, úgy vezették a présházba, mintha soha semmi sem történt volna, mintha tudja Isten, hány száz esztendő óta egy-sziv egy-lélek lettek volna.

Más vendég még nem volt, azok majd csak holnap fognak jönni, ma még az elején vannak, azért csak magukban akarnak mulatni, egészen magukban, mondá Somodory és fogta az öreg urat és a sajtóhoz vezette. Már javában dolgozott és pedig jól dolgozott. Áldott esztendő volt borban és Somodory mint pinchezgaza is emberét állította. Faj és minémiség szerint külön-külön kádakban állt a gerezdes nagy istenáldás, az öreg urnak örömmel telt meg tőle a szive; az ő korában nem úgy értettek hozzá, mondá; akkor inkább csak a durrogatás, meg a mustos tokány, meg a cigánybanda járta; hiába, csak haladunk!

— Rászorit a büne! Minket is eleget préseltek! — nevetett a házi gazda és — Szervusz Gyula! — szólt a belépő Bánrévyhez és azonnal be is mutatta egymásnak a két vendéget. Az öreg ur emlékezett rá, hogy ezt a nevet már látta. Igen, igen, mintha valami könyvön olvasta volna! Igen, igen, most már a könyvre is emlékezik; nagyon megtetszett neki.

— Persze, hogy az, Bánrévy Gyula, a poéta, az én kedves barátom! — sietett segítségére a házi ur, az ő jóízű nevetése kíséretében.

— Igazán, a poéta? No annak valóban örülök! Mert ugye bár, nem nevet ki, — fordult a házi urhoz, — ha megvallom, hogy öreg ember létemre is nagyon szeretem a poézist?

— Dehogy nevetem ki bátyám uramat! — nyugtatá őt meg a házi ur és bizonyosság okáért akkorát nevetett hozzá, mint az a kád, melybe fogódznia kellett.

— Inkább a barátomat nevetem! — magyarázá ki magát, — a ki semmit sem tudott róla, hogy milyen kedves vendégeink vannak, és csak úgy pőrén-pongyolán fanyalodott ki a szüretre!

És Bánrévy csakugyan egész egyszerűen volt öltözve és elejétől fogva némileg elfogulva állt az öreg ur előtt.

— Oh, az nem tesz semmit! — viszonzá az öreg ur vidáman — Ismerem a fülemile és páváról szóló mesét, a mint Jupiter előtt megjelentek. Azután lehet a kéz Ézsau keze, csak a hang, az legyen Jákob hangja, és az öné az. De hol a leányom, hadd mutassam be önt leányomnak. Az is örülni fog ismeretségének. Műveiről már rég tisztelti önt — és azzal az öreg ur fogta uj ismeretségét és megindult, vele bemutatni őt leányának.

Somodory most már nem a kádat, hanem a két saját oldalát fogta, annyira elővette a nevetés, midőn a két embert, a tudtán kívüli két ellenséget, kart karban elindulni látta. A hogy ez a két ember a két nő előtt megfog jelenni! Még talán baj is lehetne belőle, hahogy az egyik nő nem az ő felesége volna, a ki mint a villám-fogó a ház tetején, minden bajt szerencsésen el tud háritani.

A két ember ezalatt ment, fölkeresni a hölgyeket. Az öreg

urnak semmi panasza sem lehetett most lábai ellen, egész megfiatalodott a híres poéta közelében. A lelkek rokonsága az; olyan, mint a vér átömlesztése az orvosi tudományban; csak-hogy itt a fiatal lélek is, az öreg lélek is gyarapodik tőle. Az öreg ur most gyöngéd szemrehányást tett Bánrévnynek, hogy már oly régóta hallgat, úgy tetszik neki, már három-négy éve.

— Annyi — hagyá helyben a másik — A lantom beleesett a kutba.

— Arról is tudok egy regét — szólt vidáman az öreg ur — Ugy tetszik, hogy Gleimban olvastam, egy tündérről, a ki a koronát kihozta a tenger fenekéről — és az öreg ur csodálkozott, hogy a poéta megjegyzés nélkül hagyja e czélzást.

— Talán baja van? — kérdé tehát részvéttel.

— Igen, néha! — szólt Bánrévy, a kibén ép e czélzatos szavak szive boldogtalanságát keltették föl.

— Ah, tudom, a feje fáj? Ismerem. Kellemetlen fájdalom ez! De könnyen lehet gyógyítani. Csak dolgozni kell. A rozsdá az, a mi a geniust emészt. De ott vannak a hölgyek! Látja, ott a fa alatt!

És hogy ne látta volna őket Bánrévy, mikor már csak alig tiz lépésnyire voltak! Első pillanatban, a hogy a présházból kijöttek, meglátta őket és tekintetével együtt a lelke is oda repült a fiatal leányhoz és elmerült a friss légtől kipirult arcz hajnalfényébe, a két szem bűbajos delejébe; olyan szép, olyan verőfényes lett tőle egyszeriben a világ — midőn az öreg ur újra felkötötte szívében czélzatos meséivel az alig elszunyadt démonokat, a bűnös öntudatot és mardosó önvádat. Az volt az a baj, a mit az öreg ur meglátott rajta, és minél közelebb jött az imádott leányhoz, és minél fényesebb lett tőle a világ, annál erősebben szoritotta össze szívét a nagy kín és fájdalom.

Igy értek a hölgyekhez.

— Ime, leányom! — mondá az öreg ur, még mielőtt hozzájuk érkeztek volna; és — Ime, Bánrévy Gyula, hirneves költőnk.

Bánrévy meghajtottta magát, a leány szintén, és csak egy szót ha a férfi szól hozzá, most, hogy atyja karján látja, hogy atyja ajkairól azt a zengő dicséretet hallja — mert égbe zengő dicséret volt abban, a mint az öreg tudós a híres költő nevét kiejtette, és a leány rég tudta, hogy a híres költő az, a ki egykor karját eléje kitérte, — talán térdre roskad elötte, hogy fogadja el tőle szívét, szerelmét, életét, ő örömet hozza neki azt áldozatul.

De Bánrévy egy szót sem szólt, még csak tekintetét sem emelte rá; oh, borzasztó egy ítélet volt ez a szegény leányra nézve! A fa derekához támaszkodva állt, azt hitte, oda van nőve. Az őszi nap gyér sugarai estek reá, azt hitte szélylyel kell foszlania.

— Nem tennénk egy sétát? — Az ég megváltó zenéje nem hangzik edesebben, mint Somodoryné ezen indítványa a két fiatal léleknek.

— Oh, szívesen! — szólt egyik is, másik is, és még erősebben fogódzott, Bánrévy az öreg ur, Irén pedig Somodoryné karjába.

(Vége köv.)

Egy fényes pálya sötét kezdete. §

Haydn életéből.

Kiss Elektől.

(Folytatás.)

Ekkor léptek közeledek az ajtóhoz, s kiragadták őt álmodozásából. Egy testes öreg ur, sűrű hajjal s ugyanolyan szakállal, kissé hajlott testalkattal, lépett be.

— Engedelmet kérek, uram, ugy hiszem, eltévesztettem az utat, vagy az emberek, kik ide igazítottak, bolonddá tettek. Hol lakik tulajdonképen az ifju Haydn?

— Ha Hydn Józsefet érti ön, — felelt csöndesen a kérdező, — akkor jó helyen van, Haydn József én vagyok.

— Tehát mégis? — kiáltott föl az idegen. — Különös, valóban nagyon különös! Ön nem a legjobb körülmények közt látszik lenni, pedig oly kitűnő tehetség!

— Azt hiszi ön? — szólt az ifju művész örvendve. — Oh tehát mégis vannak emberek, kik hisznek tehetségemben? Nevét, uram, nagyon kérem önt!

— Az én nevem Porpora Miklós! — felelt az idegen mosolyogva.

— Porpora Miklós? Én ismerem önt, hallottam önről, s kitűnő operáiról. Ön alapítá a leghiresebb énekiskolát, mely egykor a világot el fogja látni a legderekkabb énekesekkel és énekesnőkkel. Ki ne ismerné önt! Tehát ön Porpora, a „12 cantate, egy hangra“ szerzője? Tudja-e ön, hogy én azokat könyv nélkül betanultam?

Az öreg ur barátságosan mosolygott a fiatal zene-radjongóra, de nem szólt semmit, hanem folytatá a szobácska szegény butorzatának szemlélését.

— Hanem üljön le hát, karmester ur! — szólt az ifju, az egyetlen széket, melylyel rendelkezett, eléje tolva. — Ki beszélt önnek felőlem? Akarom mondani, ki mondá azt önnek, hogy bennem tehetség van? Nem az öreg Kühnert volt az?

— Nem, nem! — mondá Porpora nevetve, — én nem ismerem Kühnert nevű embert. Ön maga mondá azt nekem.

— Én magam! — kiáltott föl Hydn megütődve; — Esküszöm önnek, karmester ur, én ma látom önt először!

— Az lehet; hanem nem irt ön „Nyáréji álmok“ czim alatt hat táncdarabot, s nem nyomatá ki azokat?

— Kinyomatni? — mondá a fiatal ember elbámulva, — Nem tudnám, hogyan?

— Hogyan, ön tagadja? — kérdé a karmester a csodálkozás minden jelével. Nem tudja ön, hogy a „Nyáréji álmok“ Lieberstein és társánál megjelentek? Az egész világ játszsza e darabokat, az egész világ tánczol reájok, és ön nem tudná azt?

Haydn nem levén képes egy szót sem szólni, szobor gyanánt állt ott, s mintegy lélekhagyottan bámult a beszélőre.

— Az én műveim kinyomattak? — szólt végre gépiesen.

— No, természetes! — pattogott Porpora türelmetlenül. Menjen csak ön Liebersteinhez, s győződjék meg maga. Egyébiránt kétlem, hogy még csak egy példány is kapható lenne belőle.

— A „Nyáréji álmok“ kinyomattak!? — kérdé Haydn, még mindig kételkedve. — Én Ripsz karmesternek adtam át azokat, hogy játszassa el minél többször. Ez volt minden, a mit kívántam. És most meg épen ki is nyomattak!

— Igen, igen, — erősíté az olasz; — az ön neve góth fraktur betűkkel áll a czimlapon. Ön egy szegény ördögnek adá át szerzeményeit, s a táncztermekben kellett volna azokat játszani. No jó; a szerzemények tetszettek, s ő eladta azokat egy kiadónak. Innét magyarázható meg az egész. Hagyja ön e becsületes embernek azt a kis nyereséget!

— Oh, igen szívesen. — kiáltott az ifju szerző, — ámbár sokszor magam sem tudom, hol vegyem az ebédre való pénzt. De ugy örülök, hogy kilátásom van mint zeneszerző ismertessé lehetni! Engem oly vidámmá, és boldoggá tett az ön látogatása, karmester ur, hogy nehezemre esik örömönnök szavakban kifejezést adni!

— Nos tehát most már én is elmondom önnek, miért jöttem tulajdonképen. A „Nyáréji álmok“ czimlapján ugyanis ez áll: Opus 10 — Hol van a megelőző 9 szerzemény?

— Karmester ur, én magamon kívül vagyok bámulatomban! — kiáltott Haydn. — Igaz, hogy irtam már egy sereg sonátát, triót, és táncdarabot, de hogy jöttem volna valaha azon merész gondolatra, hogy elhigyjem, miszerint tisztességes kiadó, keservesen szerzett pénzét az én kezdetleges szerzeményeimre fogja pazarolni?

Porgora mosolygott.

— Ön nagyon szerény, tulságosan szerény, oly tehetséghez képest, mint az öné. Egy kicsit több önérzetet kell agyába csöpögtetnem. Hallja tehát a következőket. Ama sok fiatal hölgy közül, kik az ön táncdarabjaiért rajognak, szerencsések voltak e darabok egy magas rangú hölgy tetszését is megnyerni.

— Egy magas rangú hölgyét! — mondá az ifju zenész lelkahagyottan, — és én vak bolond, itt ülök e nyomoru szobában, s minderről nem tudok semmit! Itt ülök és dolgozom, irok és költök, és még csak sejtelmem sincs róla, hogy nevem már tizedszer röpi át a világot!

— Azon hölgynek, a kiről szóltam, határtalanul megtetszettek a „Nyáréji álmok“, — folytató Porgora. — Ennél fogva semmi csoda, ha a főrangú hölgy a megelőző 9 művet is, melyek hihetőleg szintén műárosoknál megjelentek, ismerni akarja. Nem tudja ön, hol lennének azok kaphatók?

Haydn egy percig gondolkodott.

— Legyen ön holnapig türelemmel, — felelt kérő hangon, — tudakozódní fogok utána. Én körülbelől tudom ugyan, hogy műveim közül melyek a legtartalmasabbak, de én már oly sok mindent irtam össze-vissza, és a közönségnek majd mindig más az izlése, mint a magunkféle embereknek.

Porgora fejével bólintott.

— Látogasson meg reggel, ifju barátom, — mondá, mi közben egy látogatójegyet vett elő tárczájából, s átnyujtá azt a fiatal zeneszerzőnek. — Reggeli 11 óráig mindig található vagyok, különösen önnek. Jőjjön és hozzon nekem hirt. Isten áldja meg önt, ifju barátom, s hallasson magáról mielőbb!

Fogait csettegetve s kezeit dörzsölve hagyá el a vendég a padlásszobát, a fiatal zenésztől kísérvé. — Haydn visszatérve odujába, székre veté magát és sokáig gondolkozva meredt maga elé. Hir és dicsőség képei tölték el lelkét, és csak későn feküdt le nyomoru fekhelyére, hogy az élenken működő képzelet tovább fűzze álmában a ragyogó képeket.

III.

Midőn másnap reggel fölébre t, első gondolata is „Nyáréji álmai“ kiadójára esett. Még csak egy csésze kávéra sem engedett magának időt. Oly gyorsan, a mint izgatottsága csak engedé, végzé egyszerű öltözködését, s elindult a Lieberstein-féle műkereskedésbe. A czég tulajdonosa, egy mozgékony, sovány, 40 év körüli férfit, ki fél másodperczig sem tudott egy helyben nyugodtan megmaradni, a boltban volt, s a zeneművek rendezésével foglalkozott.

— Nagyon tisztelt Lieberstein ur, — kezdé a látogató, udvarias köszöntés után, s tiszteletteljes hangon, — én Haydn József zeneszerző vagyok, s azért jövök, hogy önnek köszönetemet fejezzem ki, a miért egyik szerzeményemet kiadta. Ön nem is hiszi, mennyire örültem, midőn megtudtam, hogy a „Nyáréji álmok“ az ön tekintélyes czége alatt korszakot alkottak.

Ugy? — szólt a műáros, meglehető hideg hangon, — Ama

darabok tehát csakugyan korszakot alkottak? Lássá meg az ember! Azt nem is vártam volna.

— Kérni akarom önt, hogy néhány tiszteletpéldányt rendelkezésemre bocsátani sziveskedjék, — folytatá az ifju zenész, kissé megütközve. — Továbbá nagyon kívánatos volna rám nézve tudni, hogy kitől kapta ön tulajdonképen e műveket? S végre érdekebben áll kitudakolni, mi történt a megelőző 9 szerzeménnyel? Talán azokat is ön vállalta el kiadásra? Vagy talán megtudja mondani, hol jelentek meg azok?

— Hallgasson meg, uracskám! — felelt a kiadó, épen nem barátságos hangon. — Ön, ugy látszik, nagy mértékben szenved azon betegségben, melyet mások tulbecsülésnek neveznek, s mely — fájdalom — a fiatal s nem fiatal zeneszerzőknél oly gyakran előfordul. Tudja meg röviden, hogy az előbbi 9 opus sem nálam, sem másutt meg nem jelent. A „10-ik opus“ jelzést csak azért tettem a czimlapra, nehogy azon gyanuba jőjje, mintha egy fiatal kezdőnek első zsengejét adtam volna ki. Mert az ilyeneket nem igen keresik, még ha a szakértők kedvezőleg nyilatkoztak is felőlük. És ha épen tudni akarja, hogy jöttem arra, hogy a „Nyáréji álmokat“ kinyomassam, megmondom az igazat. E művel ugyanis egy ficzkó, a ki okosabb volt, mint én, becsületesen rászédett. Egyik napon egy tisztességesen öltözött fiatal ember, lánczokkal és gyűrűkkel jól fölcsicsomázva, ugy, hogy az ember fiatal herczegnek nézhette volna, jött kereskedésembe.

— Hallott ön már valamit a legujabban feltűnt zenetehetiségről, Lieberstein ur? — kérdé.

— Kit gondol ön?

— Ismer ön bizonyos Haydn Józsefet?

— Nincs szerencsém.

— Ah, ez egy első rendü lángész! Látja ön, én véletlenül e fényes múzsa táncdarabjának birtokába jutottam; „Nyáréji álmok“-nak nevezé azokat, s Bécsnek minden táncz helyein tetszéssel játszszaák. Több mint 500 zenerajongót ismerek, kik azon forró kívánságukat fejezék ki, hogy e kedves darabokat birhaszák. Nem volna-e jó kinyomatni? Ötven forintért kizárólagos sajátjává teheti ön.

Én átvettem a műveket, s családom körében eljátszám azokat Nem találtuk őket épen rosznak, azért kifizettem az 50 frt tiszteletdíjat s kinyomattam őket; 2000 példányt küldök szét a világba, s várom a nagyszerű aratást és ime, alig kelt el belőle 25 példány, a többi visszavándorolt boltomba, s örültem, hogy összesen 100 forintért eladhattam őket Brettschneider antiquariusnak. Minden áron tul akartam adni rajtok, mert nagyon boszantott a dolog. Brettschneider most 20 krajczárért adogatja el példányát; igaz, nyer valamit rajtok, de meg nem gazdagul belőlök.

(Vége köv.)

Egy nap a Vezuvon.

A hajnal már a „Naphoz“ czimzett vendéglő előtt talált minket Pompejiben. A Vezuvot akartuk megmászni és az ajtó előtt már a kicsi, vaskos fejü hegyi lovak toporzékoltak. Öltözékünk az ilyen kiránduláshoz volt alkalmazva, és a divattermek fogalmai szerint nem annyira „igézetes“-ek, mint inkább „megigézve“ látszattunk. Épen ötöt ütött az óra, midőn elkiáltották a „felülni“-t. Az ég átlátszó kék színében boltozódott felettünk, a nap már mindent megaranyozott sugaraival és utunk célpontja, a Vezuv, Nápoly felé küldte könnyü fehér gomolyait.

Utunk elébb Torre del Annunziatába vezetett, onnan azonban csakhamar Bosco tre Casénak fordultunk; ez egy rongyos falu, hol kissé pihentünk, azután jobbra kanyarodva, a társaság folytatta útját, két kalauzunk utmutatása szerint. A faluból kiérve, az ut emelkedőn huzódik tovább. Lovaink itt már csuklóig süppedeztek a fekete, durva szemü Vezuv-hamuba, mely itt már a földet szerte elborítja, növényzetnek semmi nyoma sem volt és az ut egyre meredekebb talajon megy fölfelé. Nagy fáradság után nyolcz óra felé feljutottunk a tulajdonképi hamukup-, az ugynevezett „Állomás“-hoz.

Tovább nem lehetett lóháton mennünk; a még hátra levő darabot a hegynyilásig gyalog kellett megmászunk. Mindjárt akadt ember, a kik a mászásnál támaszokul ajánlottak, hárman közülünk el is fogadták az ajánlatot, a másik három azonban, és köztük magam is, segítő nélkül próbáltunk szerencsét. Elöl a kalauzzal, libamódon egyik a másik után haladtunk. A feneketlen hamu, melybe bokáig belesüppedtünk és minden harmadik lépésre két lépést hátra csusztunk ismét, a legvégsőig kifárasztott, hanem azért bátran folytattuk utunkat fölebb, fölebb. Talpunk alatt a hamu most már izzó-forró volt, és fejünk felett szintén pörkölő hévvel sütött a déli nap. Már csak három percnyire voltunk a nyiláshoz, a kéngomoly szinte lélegzetünket vette el.

Egyre erősebb és erősebb lett a pára — egyszerre csak előttem haladó utitársam megbotlik, kiejti kezéből a kalauzi sziját és ájultan roskad hátra. Egész szorosan mellette levén, rám dőlt, és ha jó-erősen át nem fogom, okvetlenül magával ránt. Kalauzunk segélyével lefektettem az eszméletlent a földre, azután elküldém a kalauzt egyik utitársunkhoz, a ki az ily lehetőség tekintetéből egy kis pálinkát hozott magával. Ebből aztán egy keveset az elájultnak szájába öntöttem, megdörzsöltem vele homlokát, halántékát, de eredmény nélkül. A kalauz megnyugtató, az ilyen esetek nem ritkák, mondá: egy részt a nagy megerőltetés, más részt a kéngőzők belélegzése, a mihez az ember szokva nincs, ennek oka.

Ezen közben a többi urak is visszajöttek hozzánk, és az egyik kalauzt visszaküldtük az „Állomás“-ra, hozzon onnan négy embert és egy ugynevezett gyaloghintót, — a mi azonban itt csak durván összetákolt hordozó-szék — a melyen gyakran a hölgyek magukat fölvetetni szokták. A mig ezek megérkeztek, én egyik kalauzzal a nyilás szélére kapaszkodtam föl. Azt gondoltam, hogy a nyilás feneketlen mélység; csudálkozva látám tehát, hogy csak egy össze-vissza szakgatott mélyedés, tele hasadékos látatombökökkel és hamubuczkákkal. Egész lenn a mélységben nagyobb repedésekből sűrű, szürke és fehér gőzök gomolyognak föl, a miből kitetszik, hogy az még nem a legmélye. A mélység feneke szürke, imitt-amott sárgás színű. Soká azonban nem lehetett itt maradnom, mert a szél megfordult, és az összes kéngomolyt arczomba fújta, bogy kénytelen voltam zsebkendőmmel bekötni és erősen befogni orromat és haladék nélkül visszafordulni, nehogy megfuljak.

Elájult utitársunk még mindig legkisebb életjelt nem mutatott. Arcza földszinű, félig nyitott szeme fénytelen volt. Az emberek a gyaloghintóval ezenközben megérkeztek volt és beleemelték szegényt a székbe. Lassan haladtunk lefelé a hamukupon, és ennek tövén megérkezve, azonnal lovas embert küldtünk Bosco de Caséba, orvosért. Mi is lóra ültünk most és az ájultat magunkkal vivén, mindig alább- és alábbra mentünk, imitt-amott már némi növényzet is, egy-egy csenevész figefa, egy-egy kis füvecske, egy-egy cactus mutatkozott. Már déli tizenkettőre járhatott, midőn a rég áhitott orvos végre megérkezett. Megálltunk; a hordárok letették a gyaloghintót; az orvos előszedte

műszereit és kezdődött a vizsgálás; visszafojtott lélegzettel álltuk körül az orvost; ez egyre aggodóbb arczot mutatott; a tüdőt is, a szivét is megvizsgálá, azután azt mondá: „Morte“ és „Halál, rögtöni halál, szivszélhűdés folytán“, volt a bővebb magyarázat. És egyuttal azt is tudatá velünk az orvos, hogy a mig a boscoi hatóság nem ad engedélyt reá, nem szabad a holttestet tovább szállítanunk. Ketten közülünk tehát az orvossal Boscoba lovagoltak, mi többiek pedig hátra maradtunk őrizetül! Itt aztán déli tizenkét órától háromig tikkasztó hőségben vártunk és vártunk, végre lenn a hegy alján két csendőr bukkant fel, négy emberrel és egy hordágygyal és sok népséggel, a kiket a kíváncsiság oda csöditett.

Mert futótüzként terjedt el a szerencsétlenség hire a faluban és most minden ember a halottat akarta látni. Ezt aztán a csendőrök föltették a hordágyra, és a mi nála volt, leveleket, irományokat és pénzt elvették, a hatóság kezébe leteendő. A hordárok most vállakra vették a hordágyat és azután megindultunk az innen egy órányira levő Boscoba.

A faluba érve, jóformán az összes lakosság, férfiak, asszonyok, gyermekek, öreg és ifju, rongyos, félig meztelen alakok talpon voltak fogadásunkra, és mind valamennyien elkísértek a halottas házhoz. De nem annyira a kíváncsiság vagy részvét, mint inkább a halott öltözéke indítá őket erre: ez után fájta a foguk és utcahosszat ütötték-verték egymást miatta, hogy lovainkon alig birtunk keresztül törtetni rajtuk. Az öltözéket pedig természetesen meg nem kapták és kárba ment a verekedés. Most a hatóság elé idéztek, kis egyablakos szobában együtt ült a bíró, a jegyző, ez volt az egész, mi pedig ki székre, ki lóczára, ki hol épen lehetett, holt-fáradtan letelepedénk. Bíró uram szivarra gyújtott, mi hasonlóképen; azután a jegyző föltette a hivatalos okmányt és ez aláíratván, elbocsáttatánk, az egész eljárás felette rövid ideig tartott és nagyon felületes volt.

Most ujra lóra ültünk és esti kilencz óra tájban megérkezünk Pompejiben, de már itt is megtudták volt a szerencsétlenséget, a mi bennünket ért és a hatósági tisztviselőknak első dolguk az volt, hogy az elhunyt hagyatékát összeírják és lepecsételjék.

Testben-lélekben elfáradva, éh, szomj és hőtől félholtan asztalhoz ültünk, mert reggeli öt órától egy harapást sem ettünk, most pedig esti tiz órára járt az idő. Asztal után pedig még nehéz föladat várt reám. Utitársaim ugyanis fölkértek, hogy az elhunyt szüléit a szerencsétlenségről értesítsem, mivelhogy én voltam annak közvetlen szemtanuja; de hogy közöljek a sajnálatra méltó szülékekkel ily borzasztó esetet, lehetőleg kiméletesen és a mellett mégis lehetőleg valóhiven? Tizszer kezdtem el az írást, és mindannyiszor ujra eltéptem, végre mégis csak megkellott lenni, lehetetlen volt megkimélni szegényeket a rettenetes fájdalomtól. Más nap az elhunyt egyik ismerőse eljött Nápolyból, a ki szintén híret vette a halálesetnek, és azután ez intézkedett a temetésről. És ideje is volt, mert engem a fáradság és izgalom annyira megviseltek, hogy még az nap éjjel annyira rosszul lettem, hogy kénytelen voltam visszavitetni magamat Nápolyba, gyógyittatás végett. Az ezen időben ott elharapódzott esunya mocsárlázat, a „Maleriá“-t kerítettem a nyakamra, a mitől azonban a légváltoztatás és kellő orvosi segély rövid időn kiszabadítottak ismét, így aztán elerőtlenedve bár, mégis folytathatám utamat Rómába.

(G—e.)

Egy hét története.

Decemberhó 15-dikén.

Most vasárnap volt Toldy Ferencz temetése. A mult héten már csak röviden említhettük föl a nagy veszteséget, mely ezáltal nemzeti irodalmunkat érte; olyan váratlanul jött a csapás, alig tudtam elhinni, és mikor többé nem lehetett rajta kételkednem, szótalanná tett a fájdalom. Még előtte való nap az utcán találkoztam vele és lelkem repesett örömeben az üde vidorság láttára, mely arcját olyan fiatalossá, olyan vonzóvá tette, hogy szinte lehetetlen volt ujult munkakedvre nem gerjednem, fényes jövőbe nem hinnem, mert hiszen a nemzetnek egy félszázada mosolygott az arczról, — és másnap reá megvolt halva, egy fél század munkássága egyszerre csak megszakadt, és milyen egy fél századé és milyen egy munkásság! mialatt e nemzet önönmagát újra megalkotta, és ő egyike volt azoknak, a kik a teremtdi munkára serkentették; mialatt e nemzet a polgárosodás diszkörében helyet foglalt, és ő egyike volt azoknak, a kik neki az utat egyengették hozzá; mialatt e nemzet jövője alapját megvetette, és ő egyike volt azoknak, a kik az anyagot szolgáltaták neki hozzá, és hogyan szolgáltatatta ő ahhoz a maga részét és milyen részét!

Toldy Ferencz! Keveset említették e nevet a pezsgő élet tarka térein, még a szellemieken is! De hát mikor az arany és drágakövekben ragyogó szépséget látjuk, jut-e eszünkbe a bányász, a ki azokat világra fejté? Ilyen bányász volt Toldy Ferencz, az arany és drágakövekben ragyogó szépségek pedig — mindvalamennyien, a kik a hazai szellemi életét teszik, mindvalamennyien az általa felszínre hozott kincsekben tündökölnék; egyik így csiszolja, a másik úgy átalakítja, de a drága anyag nagy részét ő szolgáltatatta hozzá, és minő anyagot, nem aranyat, se nem gyémántot, hanem azt, a mi mindannyinál drágább, mert életet teremt, és a mi mindannyinál fényesebb, — irodalmat!

Kevesen gondolkodnak azon, hogy mi tulajdonképen az irodalom a nemzetnek, és hogyan lesz neki irodalma. Az egyik olvas, mert gyönyörűsége telik benne, a másik meg ír, mert abból áll szive vére, és a ki olvas, nem tudja, hogy a nemzet életén pihen tekintete, és a ki ír, nem tudja, hogy vért készít, láthatatlan cseppeket, de életcseppeket, melyek a testet örök üdéségekben megtartják, láthatatlan testet, de dicsőt, elpusztíthatlant, mert halhatatlant, örökké önön magától megújuló, mint az idő, közönségesen úgy hívják, hogy szellem, pedig vér, a nemzetek vére, a mely csak úgy csergedez, mint a földi, csak úgy maga az élet, mint a földi, és csakugy ősidőktől fogva folytonos, mint a testé, és a ki e nemzetben a százados vér folytonosságot világossá tette, ez Toldy Ferencz volt!

Irodalom nélkül is lehet a nemzetnek költője, a mint hogy volt is, de milyen az élete, és milyen a munkássága! Akár az apátlan, anyátlan gyermek élete, csupa idegenek között járva! Dolgozik, mert kell, nem tehet másként, de igaz öröm nélkül, kinek is dolgoznék! Mert nem úgy van, hogy a költő a világ számára dolgozik; igazi költő számára nincsen más világ, mint a melyben az ő lelke röpked és ez pedig mennyire más az ittenitől; és azért csak az övéi számára dolgozik, és ha jól esik is neki a nagy sokaság tetszése, boldoggá csak övéinek mo-

solya teheti, egy elismerő szó ezek ajkairól többet ér előtte a poros világ minden harsonájánál és babéránál, és a ki a magyar költészet nemes nemzetségét felkutatta, az Toldy Ferencz volt.

És milyen az árva költő munkássága! Épen olyan áldástalan, mint a milyen szomorú; akár csak a madaré, mikor fészket rak, minden évben ujat és mindig olyat, a milyen a tavalyi volt! Csak nézzünk vissza egy századdal, akkor már meglehetősen számmal voltak költőink, de milyen volt munkásságuk? Csupa lelkesedés, csupa lángoló honszerem, de mindenik azt hitte, hogy neki kell megteremteni az irodalmat: ember, a ki világot akar teremteni! Természetes, hogy mindenik előlről kezdte: „Legyen világosság!” és mindenik másképp kezdte, egyik a latinok, másik a francziák, harmadik a németek példájára, és lett belőle egy nagy összevisszaság, és ez így ment, a mig csak tudva nem lőn, hogy e nemzet lelke a maga saját emberségéből él, szegényesen, de századok óta, szerényen, de tisztán a magából, és ettől fogva lett csak haladó, löktető, emelő, önálló nemzeti költészetünk, mindenki előre néz, mert van hová hátra tekinteni, honnan példát venni, magának célokat kitűzni, és a ki e nagy, e dicső szolgálatot nemzetünknek tette, a ki a magyar költészetet vérbeli rokonságával megismerteté, ez Toldy Ferencz.

És milyen volt az ő munkája! Az elébb mondtam, mint a bányászé; csakugy a bányász tudja, hogy az akna, melybe alábocsátkozik, drága érczet foglal magában, mig ő azt sem tudta, hol van az akna, csak hirét hallotta, azután elindult keresésére, és mikor azt hitte, hogy megtalálta, nem volt akna, hanem csak egy buczka, tele porral, törmelékkal, ezt félrehányta, azt lekaparta és talált egy-egy szemecske gyémántot és ez boldoggá tette; azután ment tovább, újra keresni egy-egy régi költőt, a kit akkor csak hirből ismert a magyar költészet, egyik ezt, másik azt a munkáját, ezt is, azt is összeállította, izenkint, darabonkint, felkutatva százados könyvtárak poros zege-zugait, a hol ismeretlen penészedtek; mennyi önmegetagadás kell hozzá, hogy az ember ilyen életemésztő munkára szánja magát, és neki ez öröm volt és boldogság, olyan nagy volt benne a szeretet és lelkesedés, a szeretet a haza, és a lelkesedés a költészet iránt, mások, rég elhaltak költésze iránt, mennyivel nagyobb lelkesedés a költőnél! Melyik apa nem szereti gyermekét és melyik gyermek nem szülését, és a mi a földön apa és gyermek, az a költőnek költésze: apa és gyermek egy személyben; de idegen gyermeket szeretni, idegen apákat tisztelni, porló csontjaikat az enyészettől megóvni, ez az igazi szeretet, és így szeretett ő ötven éven át; csak ilyen nagy szeretet képes ilyen óriási hangyamunkát végezni, összehordani a magyar nemzet összes költőiből ősidőktől óta mindazt, a miről tudomása volt a világnak, összeállítani elébb egyenkint, azután csoportonkint, ez akkor élt és ezek a munkák maradtak utána; azután következett az, és ezek a munkák maradtak utána és így tovább évtizedről évtizedre, századokon át; más nemzeteknél, melyek pedig kissé jobban becsülték költőiket, százan meg százan foglalkoznak e munkával, a mivel nálunk ezen egyetlen Toldy foglalkozott, az igaz, hogy ötven évig, csudával határos, hogy kibirta; a legtöbb ilyen tudós munkás alig egy-két évtizedig

állja ezt az öngyilkos munkát. De a magyar különös kegyében áll az istennek e részben; tudja, hogy nem igen találkoznék más utána, hát a mitől mások elvesznek, attól az az egy, a ki ráadja magát, erősödik; így Toldy is, a megfeszített munkásság erőt és fiatalságot adott neki, hogy a mibe kezdett, be is végezhesse. Nem végezhetette be egészen, mert hiszen a magyar irodalom történetének volt ő teremtője és a történet az élet; de a történet megvan, az ut fel van találva, ki van jelölve, és most, — most is nagyon korán hagyta abban munkáját, mert valóban nem tudni, ki veszi föl utána; vannak, vannak, de a kiből megvan a tudomány, abban nincsen már meg a fiatalság, a mi ő benne volt, az a fiatalság, a mely soha sem öregszik, Toldy fiatalsága; mutatja halála, nem is volt beteg, egész jókedvűen töltötte az estét — mult csütörtökön — családjában. „No, most megyek dolgozni,” mondá nejének, 11 óra tájban, és csak ennek unszolására feküdt le, mert nappal csuzos lábát fájlalta; lefeküdt tehát és fél órával reá meg volt halva: meghalt minden szenvedés és fájdalom nélkül.

Vasárnap reggel nyitották meg az akadémia-palota oszlopos csarnokát, a hol ki volt terítve. A márványfalakat feketével vonták be, a gyászkárpitok közepén nagy fehér kereszttekkel. A pompás ravatalt nagy viaszgyertyák s négy oldalt szeszlángok lobogása világították meg. Ott feküdt holtan a halhatatlan, nyugodt arccal, mintha csak szendergett volna. A halotti maszk melyet róla Huszár Adolf szobrászunk vett le, csaknem az élő kép-mását fogja mutatni, mert hisz az öltözék betegsége nem volt ideje ez erős testalkatot s e mindig erőből sugárzott arcot összerombolni. Tömérdeken nézték egész délelőtt s a délután első óráiban is a drága halottat, nagy kegyelettel. Egész tolongás volt a ravatal körül mindaddig, míg a koporsót be nem zárták, rátéve a sok babér- és borostyánkoszorut, melyekről fehér és nemzeti szín szalagok hulltak alá, aranybetűs feliratokkal.

A gyászoló család tagjai három óra után a Kisfaludy-teremben várták a szertartás szomorú óráját, ama teremben, hol az ő jól talált arcképe függ, s hol halála oly fájdalmasan üressé tette az elnöki széket! Már három órakor tömve voltak a palota előcsarnoka, folyosói, termei. A főváros egész értelmisége összegyűlt, megadva az ünnepeltnek a végső tiszteletet. E nagy tolongásban és gyülekezésben, melynek még nagyobb része künn a kövezeten és a téren várakozott, lehetlen volt a legfőbb kitűnéseket is mind észre venni. A miniszterek közül gróf Andrássy Gyula külügyért, Tréfortot, Perczel Bélát és több volt-minisztert láttunk. Az akadémia és Kisfaludy-Társaság fővárosi tagjai mind együtt voltak; a főváros előjárói, képviselői szintén, élükön Ráth Károly főpolgármesterrel; az orvosi egyesület és más intézetek küldöttei; az egyetemi tanárok, főhivatalnokok, hírlapírók, számtalan képviselő, a ház elnökével: Ghyczy Kálmánal, több főrangú, köztük a főrendiház elnöke: Majláth György, papok, honvédtisztek, (Hollán Ernő és Pongrácz tábornoki díszruhában,) urhölgyek, az irodalom tisztelői, barátai, a könyvrusok testületileg, s a fővárosban levő összes magyar fiatalság.

Ipolyi Arnold besztercebányai püspök fényes segédlettel végezte a gyászszertartást, beszéltelve a holttestet.

Azután a koszorúkkal borított koporsót föltették a hatlovas gyászkocsira, s a menet lassan megindult, de nem a legnagyobb rendben, mert a testületek tagjai nem maradhattak együtt e tolongásban. Thaisz főkapitány azonban csakhamar mégis csináltatott annyi rendet, hogy közvetlen a koporsó után összegyűlhettek megint az akadémia és Kisfaludy-társaság közelebb levő tagjai és több egyetemi tanár. A koporsó után közvetlenül Csengery Antal, akadémiai másodelnök és Pulszky Ferenc,

az első osztály elnöke mentek. (Gróf Lónyay Menyhértet betegsége tartá távol.) A gyászoló család tagjait azonnal kocsira ültették, mert az özvegyet és az atyjukat vesztett fiatal lányokat csaknem összetörte a fájdalom. Míg a temetés tartott, folyvást nagy pihékben esett a hó. Elől ment az egyetemi ifjuság, gyászlobogóval, babérkoszorúval, a Concordia-egylet fekete zászlóval, a papság teljes ornátusban. Két lovas legelő haladt, utánuk másik kettő, vörös halotti lámpással, oldalt rendőrök, gyalog és lovon. Az utcákon mindenütt néptömeg két oldalt. Az ablakok is legtöbb helyen nyitva voltak, a hideg idő dacára. A lánczhid-téren, Dorottya-, Váci-utcán, Kristóf-téren, koronaörökös-utcán, barátok-terén és egyetemi-utcán át haladt a nagy menet az egyetemig. Visszaemlékezve Toldy nagy életére, e gyászmenet egyszersmind diadalmenetnek tűnt föl, mert a halottat ép amaz épületek előtt vittük el, a hol ő dicsően élt és működött. Az akadémia és Kisfaludy-társaság székhelyétől az „Athenaeum” és „Franklin-társulat” épületei előtt haladtunk el s megálltunk vele az egyetem régi épületénél, ép a szenvedő Deák Ferencz ablakai alatt. A papság éneke és beszéltelési imája után Ráth Lajos egyetemi olvasóköri elnök a tanuló ifjuság nevében mondott rövid és meleg bucsubeszédet, kifejezve mindnyájuk háláját és gyászát. Akkor már sötétedni kezdett, de még onnan is sokan kísérték gyalog a koporsót a kecskeméti-utcán keresztül, az országúton, a nemzeti színház előtt, a Rókus-kórházig. Onnan aztán a kocsik hosszú sora követte a koporsót. Míg a menet tartott, mindenki tudott az elhunytól sok szépet és nagyot mondani. Emlegették munkásságát, törhetlen elméjét, nemes szívét, szeretetre méltó természetét, erős magyarságát és a fiatal írók iránti szeretetét. Emlegették, hogy mily nagy mértékben bírta a kegyelet nemes erényét is; soha sem hiányzott az akadémiai, kisfaludy-társasági tagok, sőt azok nejeinek temetéséről sem.

Midőn a menet kiért a temetőbe, már akkor egészen sötét volt. A koporsót ima mellett bocsátották le a sír üregébe, melyet a gyászoló család tagjai sírva vettek körül. Számos irodalmi, művészeti, politikai kitűnőség adta meg az elhunytnak a végtiszteletet a sírig. De a temetés nagy kegyeletével tartozásunknak csak egy része van leróva. Jól mondatott, hogy e halottnak sokkal adósa a nemzet!

— i — r.

Budapesti hírvivő.

** (Jótekonyság.) Király ő Felsége Zemplénmegye De-regnyő község tűzkárosult lakosainak 300 frtot adományozott. — Királyné ő Felsége ötven frtot küldött a főpolgármesternek, a kőbányai uton fekvő állami gépgyárban levő gyermekek számára, karácsonyi ajándéknak. — Simon János hercegprimás közelébb különféle jótekonny czélokra 1000 frtot adott. — Báró Sina Simon, a magyar gazdasszonyok árvaházára 500 frtot adományozott.

** (Rózsás napló.) Martos Ede miniszteri fogalmazó e hó 12-dikén vezette oltárhoz Lorinszky Aranka kisaszszonyt. — Alsó-Zsolcán (Borsodmegyében) a főispán, báró Vay Béla és neje: Teleki Zsófia grófnő leányát: Annát, Haller János gróf vette nőül. — Debreczenben Telegdy Ilona kisaszszonyt közelébb Léva y F. jankai földbirtokos jegyezte el. — Szegeden e napokban volt Hoffer Károly építész leányának: Hoffer Emma kisaszszony esküvője, Hody Jenő magyar királyi álladalmi gazdatiszttel. — Somogyi Ágoston aradi rajztanár e napokban vezette oltárhoz Gáza Emma kisaszszonyt. — Lomha i Ágoston csanádmegyei birtokos e hó 7-dikén tartá esküvő-

jét Daugics Lujza kisasszonnyal. — Lehosfay Jenő hontmegyei földbirtokos a napokban vezette oltárhoz Hutiray Aranka kisasszonyt, Hutiray István birtokos bájos leányát. — Berencsik Kálmán csongrádmegyei földbirtokos múlt vasárnap vezette oltárhoz Kendeffy Margit kisasszonyt. — Polini Ernő fővárosi kereskedő e hó 14-dikén váltott jegyet Bogda Katinka kisasszonnyal. — Fiumében dr. Vajna Béla közelébb váltott jegyet Meyner Florestine kisasszonnyal, egy ottani gyártulajdonos kedves leányával. — Osztrólukán múlt kedden volt Bezeg Pál földbirtokos és Osztróluczky Vilma kisasszony esküvéje. A násznépet a menyasszony birtokán: Osztrólukán fényes bandérium fogadta; az esküvő után pedig táncmulatság is következett. — Lőw Lipót, volt Szegedi főrabbi egyik tehetséges fia, Lőw Tivadar, fővárosi ügyvéd legközelebb jegyet váltott Weisz Tinka kisasszonnyal, Szeged egyik szép és művelt leányával.

* * (A *gazdasszony-egyesület*) árvaházában négy leányka végezte be a kertészeti tanfolyamot és alkalmazást keres; bővebb felvilágosítást ad e tárgyban özvegy Damjanics Jánosné urnő, az egyesület elnöke. — A magyar gazdasszonyok egyesületének e hó 8-dikán tartott választmányi ülésében kejeletetett, hogy az árvák az ujonnan kiépített ház részébe beköltöztek már, és az első polgári iskola is életbe léptetett. Hálás köszönettel vétetett a tanítási költségek fedezésére a vallás- és közoktatási miniszter ur által utalványozott és tetteleg felvett 2000 frt.

* * (A *bölcsőde-egylet*) választmánya a karácsonfa öröme népét e hó 28-dikára határozta. Egyszersmind azt is elhatározta, hogy az egylet két bölcsődéje javára a jövő farsangon az „Európa“ szállodában rendezi táncvigalmát. A gyermek-menedék-hely-egylet javára szintén fognak calicot-bálokat tartani, melyeknek elnökeül idős gróf Károlyi Istvánné, született báró Orczy Mária urnőt kéri föl.

* * (A *kisedővő egyesület*) gyűjtő osztálya — gróf Andrássy Aladárnénál, ki ez osztály elnöke — elhatározta, hogy az idén is megtartja közvacsoráját, mely tavaly oly élénk pártfogásban részesült. Az idei közvacsora február 9-dikén este lesz a „Hungariá“-ban, melynek bérleje a termet és világítást ingyen adja. A rendező hölgyek közül azok, kik a múlt évi közvacsorában is részt vettek, tavalyi perkál-öltözékükben fognak megjelenni. A vacsorát követő multság rendezésére tizenkét rendezőt kérnek föl.

* * (Nemes tett.) Mintegy három hó előtt a budapesti népbank egyik szolgáját: Makayt, ki üres idejében tüzijátékhoz való szereket csinálgatott, egy robbanás életétől fosztá meg; és vele együtt elvesztek neje és gyermekei is. Az illető intézet hivatalnokai most gyűjtést rendeznek, melyhez az igazgatóság is jelentékeny összeggel járult, hogy a szerencsétlen családnak a illő siremléket állíttathassanak.

* * (Jóteköny célú műkedvelői előadás) volt hetfőn Budán a „Fácán“ helyiségében. A budapesti távirida tisztek rendezték. Tóth Ede pályanyertes „Falu roszsza“ című népszinművét adták elő, tapsok mellett. Közreműködtek: Korizmics Zsófi kisasszony (Finum Rózsi,) Kirch Pál (Feledi,) Balló Géza (Gonosz,) Kresnyák Antal (Göndör,) Udvardy Ilka kisasszony (Bátki Tercsi,) Udvardy Jolán kisasszony (Boriska,) Scheicher Ferenczné asszony (Csapóne,) Kis József (Lajos) stb. Nikolics Sándor mint cigányprimás, Barthalos Tamás mint kántor, hanggal, alakkal és taglejtéssel elég hiven jellemeztek. Megfeleltek feladataiknak Weigner és Rosenbach is. Az előadás sikere nagy részben Sántha urnak, a nemzeti színház tagjának köszönhető, ki a műkedvelő-

ket igazgatni s az előadást vezetni sziveskedett. A játékot követő tánc nagyon vígan folyt.

* * (Az *egyetemen,*) műegyetemen és jogakadémiakon az idei iskolai tanév juniushó 15-dikén ér véget s az új tanév szeptemberhó 1-sején veszi kezdetét. A husvétii szünidő — a nagyhét kivételével — eltöröltetik: az első félév jövőre januárhó 10-dikén, az idén, mint átmeneti évben, februárhó 28-dikán ér véget, s a második félév márcziushó 1-jén veendi kezdetét.

* * (A *hönvédménházi alap,*) mint a velünk közlött kimutatásból látjuk, f. é. novemberhóban 516 frtot vett be és 1420 frtot adott ki. Az alap áll 39.894 frból. Novemberhóban Vogel Antalné, született Schwachhoffer Sarolta asszonynak Schwachhoffer István-ágbeli örökösei 100 frttal járultak a hönvédménház céljaihoz.

* * (A *sziniképezde*) növendékei január 17-kén a zenekedvelők egylete helyiségében zártkörű táncvizigalmat rendeznek. Szeméjegy 3 frt, családjegy két személyre 5 frt, — három személyre 6 frt. 50 kr, — négy személyre 8 frt. A bál házi asszonya Nagyné-Benza Ida asszony.

* * (Toldy Ferencz) fölött az akadémiái emlékbeszédet Gyulai Pál, a Kisfaludy-társaságét pedig Greguss Ágost fogja tartani. — A Kisfaludy-társaság Toldy Ferencz iránti kegyeletét azzal is fogja tanusítani, hogy Toldy Ferencz sirjára díszes emléket emeltet. Erre nézve adakozási felhívást fog intézni a hazai irodalom pártolóihoz, kik bizonyára a nagy író emléke iránti tisztelettel fogják e nemes ügyet felkarolni. — Toldy Ferencz egyedüli hagyatékát könyvtára és kéziratái képezik. Ezek azonban értékes, drága kincsek, nemcsak ama kegyelet miatt, melylyel a nemzet elhunyt jelese iránt viseltetik, hanem magukban véve is. A könyvtár hungaricákban unicum-példányokkal bir, irodalomtörténeti szempontból páratlan; nem szabad elköttyvetyélni hagyni. Toldy hosszú éveken át tárnoka volt az egyetemi könyvtárnak, hönvei tehát itt lesznek legméltóbb helyen. — Velence összes tudományos intézetei képviseltették magukat Toldy temetésénél, és táviratilag bizták meg az akadémia elnökét a képvisellett és legmélyebb sajnálatkifejezéssel Magyarország ily pótolhatlan vesztesége fölött. — A jeles tudós az utóbbi napokban több nemű irodalmi vállalattal foglalkozott. Az akadémia könyvkiadó vállalata részére egy nagyobb irodalomtörténeti munkába fogott, e mellett különös gonddal dolgozott „Kazinczy és kora“ című, régebben elkezdett nagyobb művén s egy akadémiái pályamunkán, mely Révayról s koráról szolt volna. E művek most már teljesen elvesztek. Egyes jelentékenyebb munkái, különösen a régi magyar legendák tára s régi magyar nyelvemlékek egyes kötete már csaknem készen vannak, míg más dolgozatok, különösen Kisfaludy Sándor, Kazinczy és Szontágh Gusztáv levelezései s kisebb munkái kéziratban maradtak hátra. Mindenesetre ohajtandó volna, ha elhunyt jelesünk irodalmi képzettségű fiai s az akadémia e becses ereklyéknek legalább egy részét igyekeznének megmenteni az irodalomnak. — Az elhunyt nagy tudós szülőházát — a jelenlegi Toldy Ferencz-utczában — emléktáblával fogják megörökíteni. Holfhauser budai építész a táblát saját költségén állítja ki.

* * (Szigligeti Ede) közelébb új tragédiát fejezett be, melynek czime: „Perényiné.“ Az érdemdus szerző ötfelvonásos tragédiáját egy régibb epikai költeményéből dramatizálta és már be is nyújtotta a drámaíró bizottságnak.

* * (Szenvey lánya.) Vannak még elegenden, a kik emlékeznek néhai Szenvey József irodalmi munkásságára. Nem volt nagy tehetség, de kitartó buzgalommal és műveltséggel szolgált az irodalom és haladás ügyeit, fordította Schillert s

szerkesztette egy időben a „Pesti Lapló“-t. Mikor meghalt, családja rosz sorsra jutott. Egyik lánya, Bertha, ki most 43 éves, néhány hó előtt tébolyrohamokat kapott s felvágta ereit. Az irgalmasok kórházba szállították, a hol meg is gyógyult. A meggyógyulás azonban annyi volt neki, mint újra-kezdése a nélkülözésnek. Folyamodott a zárdakórház előljáróihoz, hogy mivel nincs mihez fognia, adjanak neki foglalkozást a kórházban, lesz mosónő, varrónő, vagy akármi. Nem lévén azonban üres hely, most a fővárosi második kerület előljárosága azt az indítványt tette, hogy vegyék föl a szegények házába.

** (Pulszky Ferencz) érdekes felolvasást tartott szombaton este görögországi utjáról, a magyar tisztviselők együletének helyiségében. Már negyven évvel ezelőtt akarta őt nagybátyja Görögországba vinni, hanem a kisázsiai járvány megghusította a tervet, mely azóta folytonos ábrándját képezte. A felolvasó leirta dunai utazását, a Vaskaput, melynek elhárításáig Budapest nagy-kikötő soha sem lehet. Elismerőleg nyilatkozik a szorgalmas bolgár népről, a török vámtisztek lustaságáról, kiket a borra való nagyon előzékenyekké tesz, úgy, hogy a kutatással egészen felhagynak. Konstantinápoly tündéri benyomását az érkezőkre ecseteli és rokonszenvesen szól a török főváros lakosairól, múkinseiről, kezdetleges muzeumában.

** (A nemzeti muzeum) számára a lefolyt hóban államköltségen megvették Lotz Károlynak „Ménés a zivatarban“ című festményét. Novemberhóban a muzeumot 10,145 személy látogatta, nevezetesen a könyvtárban 82 kéziratot és 3727 nyomtatványt használt 1765 személy látogatta; a képtár nem volt nyitva, mert rendezés alatt van. Megemlítjük egyuttal, hogy többi közt gróf Hadik Barkóczy Ilona az ásványok és őslények osztályát Eubea szigetről való 376 darab harmadkori növénylenyomattal gyarapította.

** (Egy budapesti katona kivégzése Zárában.) A Zárában megjelenő olasz lapok nagy megbotránkozással emlékeznek meg a következő esetről: Duschek Ferencz pesti születésű 22 éves. ott állomásozó katona meggyilkolt egy altisztet, a ki vele embertelenül bánt. A hadi törvényszék a gyilkost kötél általi halálra ítélte. A város egész értelmisége, a püspök, a városi tanács, az arisztokrácia hölgyei kérvényeztek a szerencsétlen fiatal ember megkegyelmezése ügyében, de hasztalanul. Ama napon, midőn az ítéletet végrehajtották rajta, a század, melyben szolgált volt, zeneszóval vonult ki a városból, mi a lakosság megbotránkozását még inkább fokozta.

** (Az artézi kut) a városligetben már 390 öl mélységig van furva. A kiemelt iszap 70 fok R. hőmérsékű, mely a felszinig jutva is 52 fok melegséget tart meg. Az iszap már vízzel jár, ebből azt következtetik, hogy a furás nem sokára czélt ér.

** (Széngőz általi halál.) Klatt János budai napszámost, nejét és fiát, egyik közelebbi reggelen eszméletlen állapotban találták szobájukban, a kifejlett széngőzről. Az életreébresztési kísérletek Klatt János és fia, Antalnál eredményre vezettek ugyan, de Klatt Annánál minden hiába volt, a szángőz megfojtotta.

** (A nemzeti színház igazgatósága) a jövő évre két szinműi pályázatot hirdet, mind a kettőt száz-száz arany jutalommal. Egyikben középajta s vasárnapi előadásokra alkalmas darabot kíván. a vig és komoly elemek vegyületével, összefüggő, ke-rek cselekvénnyel, melyből a látványosság sincs kizárva, ha az nem czélul, hanem csupán eszköztül használtatik. Tárgya a mostani vagy régibb magyar életből meritendő. Határidő, az előleges terv szerint augusztushó 16-dika, a jutalom kihirdetését pedig szeptember elsejére akarják kitűzni. A második pályázat

az ideinek folytatása lesz: középajta komoly drámára, s a pályaművek beadási határidejét szeptember elsejére tervezik. A jutalmat mind a két pályázatnál csak irodalmi értékkel bíró s szinpadi hatást ígérő munkának adják ki.

** (A nemzeti színházról) e héten jóformán semmit sem kellene írnom; mert azt, hogy Felekiné asszony „Stuárt Máriá“-ja kitűnő (ez alkalommal is háromszor tapsolták ki nyilt jelenetekben), csak olyan régi dolog, mint az, hogy a „Benoiton család“-ban Szigeti József, Náday sat. gyönyörűen játszottak, uj pedig e héten nem adódott, még az sem, hogy Perotti operai vendégünk tetszik, mert már a mult héten is megtörtént ez rajta vagy kétszer. Inkább arra használok tehát föl a számomra fennhagyott pár sornyi helyet, hogy bókot mondjak magamnak. Midőn tádniillik hire járt, hogy a budai várszínházban a nemzeti színház igazgatósága megakarja szüntetni az előadásokat, azonnal kértem, hogy ne tegye, mert különben okvetlenül német kézre kerül ez a színház, német nyelv és szellem fog abban ősz Budavárában terjesztetni; most már mások is osztoznak ezen nézetben, többek közt Szász Károly a „V. Ujság“-ban, és már megnevezi is azt a német igazgatót, a ki csak úgy lesi-várja a perczet, mikor ott befészkelhetné magát. Valami Jauner ez. E szerint valószínű, hogy az igazgatóság mégis csak nem itéli el a budai magyarságot németkosztra. Igaz, hogy aránylag csekély ott a színházba járó magyarság; de é p e n a z é r t kell továbbra is meghagyni ott a magyar színészetet, hadd szaporodjék. A mi bedig azt a fentérintett önbókolást illeti, ezt itt ünnepélyesen visszavonom, mert már belátom, hogy a kötelesség teljesítése nem érdem.

** (Irodalom.) Orbán Balázs műve: „A székelvföld leírása,“ Tettey Nándor váczai-utczai kereskedésében leszállított áron kapható, 16 forintért; a mű hat vaskos kötetből áll, 350 eredeti képpel. — Előfizetési felhívást hirdet költeményeire Kiss József, kinek a lapokban megjelent verseit a közönség nagy tetszéssel fogadta. Már ezelőtt nyolcz évvel is adott ki egy füzetke költeményt. A jelen kötet a legfényesebb kiállításban január végén jelenik meg. Előfizetési ára két forint, mely összeg szerzőhöz (Budapest király utca 43. sz.) küldendő.

** (Vegyesek.) A királyi család januárban a fővárosban fog tartozkodni s a várpalotában egy udvari bált és két estélyt ad. — A gyó g y s z e r é s z e k bálja jövő hó 22-dikén fog megtartatni. — A bölcsészethallgatók is rendeznek az idei farsangon tánczvigalmat; bálbizottmányi elnökül Lekly Gyulát választották meg. — Szegény gyermekeket ruhával segélyző egylet alakult e napokban a fővárosban. — A „Magyarországi központi Fröbel nőegylet“ általe hó 4-dikén rendezet tánczestély után 273 frt 40 kr és 1 darab arany tisztajövedelem maradt az egylet öt gyermekkertje javára. — Gróf Zichy Vilmosnak hívták ama fiatal tisztet, ki közelebb Afrikában az abyssiniaiak ellen a harcban elesett. — Az orvostanhallgatók bálbizottmányja Székács Béla elnöklete alatt megalakult s bálját januárhó 18-kán fogja tartani a vigadó termeiben. — Báró Vay Miklós szobrász hazánkfia véglegesen Budapesten telepszik le. — Az aradi vértanuk emlékére veretett érmek kaphatók Krivácsy József ezredesnél (üllői ut 10/85 sz.) Egy arany érem ára 20 frt. — Jókai új drámája nem sokára be lesz fejezve, s a szerző már a 3-dik fölvo-náson dolgozik. Az ujdonság czime „Milton“, mely mint mondják, a hatásos jelenetekben igen gazdag. A czimszerepet Jókai Ujházy számára írja. — A korcsolya-egylet városligeti jégpályája mult vasárnap nyitattott meg ünnepélyesen, katonazene mellett. — A zenekedvelők még ez évben

adnak egy nagyobb hangversenyt, Káldy Gyula vezetése alatt. Händel „Ünnepi zené“-je, Rheinberger „Wallenstein táborá“ s Beethoven „Athene romjai“ kerülnek előadásra. A két első új lesz Budapesten. — Most pénteken adták elő Almásy Tihamér „Clarisse“ című pályakoszos drámáját; miért is az eredményről csak a jövő héten szólhatunk. — Öt pompás ezüst diszmű van kiállítva a nemzeti kaszinó termében, melyeket a királyné tűzött ki jutalmul az idei toronyverseny nyerőjének. — Érdekes csillagászati tü-nemény lesz látható e hó 19-dikén esti 9 óra tájban. Ekkor a Jupiter a hold árnyékába lép, mi mintegy 6 percnyi elsötétülést idéz elő. — Salycill-savat ajánl Tenki Sándor felsőbányai orvos a roncsoló toroklob gyógyítására. — Labos község nem hiába, hogy magas hegyektől, sűrű erdőktől elzárt völgyecskében fekszik, ki is kerülte a halál figyelmét. Ebben a boldog köz-ségben már 14 hónap óta egyetlen halálozási eset sem fordult elő. — A fővárosban e hó 5-dikétől 6-dikáig terjedő héten született 249 gyermek, 123 fiu és 126 leány; elhalt 179 személy, 69 nő, 60 férfi, egy éven aluli gyermek 50; a születések tehát 77 esettel mulják felül a halálozásokat.

*.(Halálozások.) Budapestén Vadnay Lajosné, született Herr Francziska asszony, Vadnay Károly író-társunk édesanyja, egy jótékony-ságáról és műveltségéről köztiszteletben álló nő, élte 65-dik évében elhunyt. — Elhunytak továbbá: Hódmező-Vásárhelyen e hó 15-dikén Antonovics J. Tivadar királyi járásbíró. — Dapsy Lidia kisasszony, Dapsy Vilmos legfőbb ítélőszéki bíró leánya, e hó 11-dikén élte 20-dik évében — Harczói Gálfalvy Imre, Erdély egykori alkotmányos ítélőmestere e hó 10-dikén élte 75-dik évében — Somogyi Andras debreczeni polgár 83 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház

(Kitűzve.)

Deczember 18-dikán: „Requiem“ Verditől, először. — Deczember 19-dikén: Ugyanaz másodsor. — Deczember 20-dikán: „Clarisse.“ — Deczember 21-dikén: „Figaro lakodalma.“ — Deczember 22-dikén: „Trónkereső“ — Deczember 23-dikán: „Tell Vilmos.“ — Deczember 24-dikén: Szünnap.

Divattudósítás.

Az új téli divatok immár kiállták próbaidejüket, és ez bőven elég arra, hogy egyrészt az állandó divat, és másrészt a mulékony jelenségek, vagyis szeszélyekre nézve is biztos tájékozást szerezzünk magunknak. Mert különösen a divat terén sok olyan jelenség merül fel, a mi csak egy nap uszik a felszínen, aztán elhordja az ár, nem tudni, hová, nem létezik többé!

Igy a női kalapokra nézve is csalódtunk; őszszel azt hittük, sőt láttuk, hogy azok nagyobbak lettek az eddigieknél, egész világ tehát azt hitte, hogy most már ez lesz a divat, de — nem tudtak általános tetszésre szert tenni, és most ismét csak lehetőleg kicsinyek, holott pedig arra hivatvák, hogy fejünket a hideg ellen megvédjék. Oh, ez a mostani védelem! A sok toll, szalag és virág igen kevés ótalmat nyújt, legfőleg a fátyol, melyet fázékony hölgyek az arcz és áll körül csavarnak.

A fekete és sötét-szürke kalapokon kívül legujabban sok világos szürke és havanah nemez kalapot is láthatni, ugyanolyan diszitéssel, mint a ruha. A keztü mai nap nem a ruha, hanem a kalap színéből divatos. A fekete bársony kalapok most gyakran arany és ezüst zsinórokkal és madarakkal is diszittetnek. Egy szép fekete bársony kalap, magas tetővel és keskeny karimával, hátul fehér thearózsa bokkrétával volt diszítve, oldalt pedig két fecske terjeszti ki szárnyait, az egyik fekete, a másik fehér; az arczhoz végre három fehér thearózsa van tűzve, fekete csipkebodorozatban.

Az ideai ruháknak és felöltőknek legujabb és legdivatosabb diszitései, mint már említettük, az arany és ezüst zsinór, habár a téli nedvesség nem csak hogy nem emeli, sőt hamar elveszi fényét. A selyemruhákra kevésbé alkalmazzák e fényes diszitést, mint a bársony, posztó, merino és más finom kelmékre. Legközelebb egy sötétkék posztó öltözék készült egyik előkelő hölgyünk részére, melynek alja hat sor arany paszomántal volt diszítve, mely aztán a tüniquen, a derékon és az ujjakon ismétlődött.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mai mellékletünk egy magas vértés derék szabásából áll. Az első szám az előrészt jelöli, mely egy darabban van szabva, a 2-dik a hátrészt és a harmadik a hátrészhez tartozó oldalrészt. Ezen hegyes vértés derékak most nagyon divatosak; hosszúságuk és az által különböznek az eddig viselt derekaktól, hogy nem elől záródnak, hanem hátul lesznek befűzve — mint a régi időkben, a mikre persze fiatal hölgyeink nem emlékezhetnek.

Számrejtvény.

Gacsályi Lajosné-től.

1. 2. 18. 19. 5. 21. 22. Mezőváros Tolnában,
3. 5. 7. 29. 23. 24. 25. Kellemes hely ez nyáron,
9. 8. 12. 42. Itál ez, de nem a jóból,
11. 10. 33. 6. Az ész most már ennek hódol.
16. 15. 14. 17. 29. Akár restnek mondhatod,
31. 27. 30. 20. 26. Minden madár ott lakott;
43. 38. 39. 40. 35. 36. Nyáron ritkán szereted,
28. 29. 37. 33. Szentül tiszteld e nevet.
32. 33. 34. Nem látja ez soha a szép napot,
12. 13. 4. 20. 21. A nép adóslevele,
43. 42. 41. Káposztafajnak neve.
1—43. Egy gyászszalban leled e mondatot.
Megfejtési határidő: januárhó 16-dika.

A f. é. 47-dik számban közlött rejtvény értelme:

Jóság megmarad, szépség elhervad.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Szmodics Irma és Hermin, Sározy Mari, Marosi Hermin és Etelka, Vincze Csima Petronella, Soltész Emilia, Kopp Balcaza Nina, Kanizsai Nagy Etelka, Muharos Mari, Báthori Zsigray Istvánné Gáldy Mariska, Gedeon Gáspárné, Manó Hevera Mariska, Erdensohn Emilia, Malatinszky Károlyné, Schneider Ilona. Kádár Tinka. Nagy Istvánné, Simon Mariska, Bagi Irma, Koller Jolán, Horváth Izabella, Flór Ida, Masznyik Petronella, Szegény Emilia, Vigh Emma, Kovács Henrikné, Soltész Ida, Karikás Zsófi, Fehérváry Ottilia, Vládár Anna, Jávör Juliska, Tóth Erzsébet, Mándy Karolina, Skublics Eleonóra, Mohácsi Károlyné, Kovács Nagy Lotti, Simándy Pap Flóra, Szentiványi Margit, Ruttkay Póli, Kassai Zsuzsanna, Varga Hermin, Vörös Klári, Ungváry Jolán, Temesváry Erzsébet, Czibur Mariska, Berde Erzsébet és Nina, Krecsán Tivadarné, Guthy Mária, Nagy Sándorné, Buday Irén, Foltiny Eszter.

Tartalom.

Egy magyar hősnő. — Egy kis csendet... Hajnalkától. — Egyetlen orvosság, Szegfi Mórtól. — Egy fényes pálya sötét kezdete, Kiss Elektől. — Egy nap a Vezuvon. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A borítékon: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különfélék. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy magas vértés derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó és laptulajdonos: Emilia.

környéktől. A posta- és távirdaösszeköttetés meg volt szakítva.

Vidéki vegyesek. Selmezbányán mult szombaton volt az akadémia hangversenye az ottani segélyegylet javára, és igen jól sikerült. — Nagy-Körösön, ma, vasárnap hangversenyt rendeznek a lyceumi diszteremben, az ott felállítandó meteorológiai észlede javára. — Ezerkétszáz forintnyi segélyt kapott a s.-a.-ujhelyi tornaegylet a kormánytól. — Sátoralja-Ujhelyben is terjed az iskolai takarékpénztárak eszméje. Az ottani „Carolineum“-ban, továbbá a Horváth-féle nőnöveldében és az izraelita leánynevelő intézetben a növendékek már szépen rakosgatják össze a krajczárokat. — Nagy-Kanisán jövő hó 7-dikén a fiatalság zártkörű táncvigalmat rendez, saját javára. — Tamási közelébb Rimaszombatban kezdte meg vendégszereplését, Borsos József szintársulatánál; a közönség tetszéssel fogadta. — Józeffy Rafael Miskolcra utazott e napokban, és mult csütörtökön az ottani színházban lépett fel, igen nagy sikerrel. — Ónody Bertalan, ki középázsiai utazást tett, mult hó 27-dikén érkezett vissza Szabolcsba, családjá körébe, érdekes gyűjteményeket hozva. — Hermann tanár a fővárosból Nagyváradra ment, bemutatni bűvészi mutatványait. — Igen szép szőnyeget készített Soós kassai birtokos az általa termelt selyemgubók hulladékaiból. — Egy bögre régi ezüstpénzt találtak Alsó-Kubinban kutatás alkalmával. — Ropant vihar volt a napokban Tolnamegye északi részein. — Szarvas tájékán mult vasárnap a déli órákban menydörgött és villámlott. — Tüz volt Kemenesen mult szombaton; négy ház égett el, a melléképületekkel együtt.

Különfélék.

* * (Lipót herceg és Gizella főhercegnő) házasesetéből igen szép vonást közöl egy bécsi lap. A főhercegnőnél aggasztó mellbetegségi tünetek kezdtek jelentkezni, de a beteg előtt titkolni akarták ezt. Az orvosok azon nézetben voltak, hogy e betegséget könnyen el lehetne már csirájában is fojtani, ha a főhercegnő a déli égalj alatt kis utazást tenne. De hogy erre a főhercegnőt rábirhassák, meg kellett volna neki mondani, hogy egészségi állapota aggodalmat kelt. Hanem a gyengéd férj segített a bajon. Elhitette nejével, hogy a legutóbbi hadgyakorlatokon nagyon megerőltette tüdejét és most hosszabb időre meleg vidékekre kell utaznia. Mondanunk sem kell, hogy a főhercegnő hosszabb időre sehogy sem akart férjétől távol lenni. Így történt, hogy most a fenséges pár Nápoly derült ege alatt sétálgat és legközelebb Afrikába hajózik.

* (Garibaldi Galliera herceghez, ki husz millió frankot) ajándékozott Genua városának, a genuai kikötő kitágítására, ez alkalomból a következő levelet intézte. „Róma, december 1. Galliera herceghez! Ön valóságos grande, mert nem ismerünk el más grandokat, mint a kik az emberiség jóltevői. Büszke vagyok rá, hogy polgártársának nevezhetem magamat és örömmre válik, hogy a nagylelkűség ama nagy példájáért, melyet Genua javára tanusított, hálaszavaimat az összes olaszokéhoz csatolhatom, Garibaldi.“

* (Klapka tábornokról) a „Times“-nak Konstantinápolyból azt írják, hogy a török fővárosba érkezett s a török kormánynak följánlja szolgálatát, elismerésül azon vendégszeregetért, melyben ő s több magyar egykor török földön részesült.

* * (A gráci egyetem és müegyetem) magyar ajku tanulóit magyar olvasói kört alakítottak, melynek célja az öntevékenység és önművelődés kifejtésének előmozdítása mellett, a tagok közti

barátság és testvériség megkötése és megszilárdítása. E hó 5-én tartatott az alapító gyűlés, melyen számos tag vett részt, és melyet Szentpétery Lajos ideiglenes elnök lelkes beszéddel megnyitott.

* * (Valami) jótékony czélú adakozásra szólították föl a napokban az olmützi érseket. „Mit sem adhatok“, — felelt ő, — „mert én nagyon szegény ember vagyok.“ Az igaz, hogy az érsek urnak csak fél milliónyi évi jövedelme van.

* * (A dohányzásnak egy ellensége.) Dr. Drysdale kitűnő angol orvos kimutatja, hogy Angliában szivarért, dohányért és pipáért (a burnótot és burnótszelenczéket nem számítva) évenként 14 millió font sterlinget (140 millió forint) adnak ki. Drysdale azt tartja, hogy a nyomasztó inséget ki lehetne küszöbölni a világból, ha az elfüstölt roppant összegeket emberszereteti célokra fordítják. Az egész földön évenként felhasznált dohány értéke a 2000 millió frtot jóval meghaladja.

* * (Külföldi vegyesek.) Ötezer forint áru fát ajándékozott a királyné a bécsi szegényeknek. — A hernalsi tisztleányképző intézetre már közel 130 ezer forint gyűlt be. — Patti Adél keresztlevele a napokban nyilvánosságra hozatott. e szerint a kisasszony, ki 1843-diki február 19-dikén született, közel 33 éves. — Gundling Katalin kisasszony, Gundling Gyula (Herbert Luczián) író leánya közelébb tette le az érettségi vizsgálatot Prágában s megnyerte az engedélyt, hogy egyetemi hallgatónak beiratkozhassek. — Dingelstedt, a bécsi színház igazgatója fölkérte Szigligeti Edét, küldené át műveit kiválasztás végett Bécsbe, hogy azok németre fordítva, a Burgban előadassanak. Szigligeti egyelőre a „Fény árnyai“, „Valeria“ és a „Világ ura“ czimű műveit küldte meg Dingelstedtnek. — Murphy Pál, a híres sakkjátészó, mint amerikai lapok írják, megőrült s jelenleg egy new-orleansi tébolydában van. — A siami ikrekhez hasonló gyermekpárt szült Velenczében egy parasztasszony. A csoda-gyermekek képezik most az általános beszéd- és csodálat tárgyát a dogek városában. — Földrengés t éreztek a mult héten Nápolyban, mely az egész vidékre: Basilikába, Terra di Lavoro és Salernora terjed ki. E földrengés, ugy látszik, a Vezuv egy kitörésének hiraadója. Egyelőre azonban lehetetlen bizonyossággal megmondani, valjon az előjelt mindannyiszor kitörés hőveti-e. — Olaszországban a havazás beálltával árviz pusztít. A Tiber kiáradt s kicsavart fákat, háromokat visznek a hullámok. Róma mélyebben fekvő városrészét is elborította az ár.

Megbízások tára.

Sóosmezőre V. M. urnőnek: Postára van adva.
Kassára B. I. urhölgynek: El van küldve.
Nyitrára V. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.
Nagyváradra Cs. D. urnőnek: Én sem tudom lakását kipuhatolni! Tessék tehát a kérdéses munkákat egyenesen azon nyomdába küldeni, a honnan kikerültek.
Boglárra B. A. urhölgynek: Fogadja szivesen!
Körösmezőre K. F. urnak: Magánlevelet irtam.
Aradra H. E. urhölgynek: Nemde vette küldeményemet?
Dunapatajra M. L. I. urnőnek: El van küldve.
Csávásra S. I. urhölgynek: Igen szivesen vettem becses sorait.
Tiszolcra B. M. M. urnőnek: Köszönöm a figyelmet, de — nem tehetem közzé.
J. Árok-Szállásra Á. B. urnak: Azonnal megküldtem, és ajánlom is szives figyelmébe.

Bámulatos olcsó!

Az árúk tartósságaért jótállás biztosítottik.

SCHULHOF ADOLF Budapest, ország-ut, Károly-kaszárnya 24-ik szám.
nagyszerű**cipő-gyári raktárban,**

legdusabb választék nagyban és kicsinyben.

Hölgyeknek.

Nemez (Filz) comodecipők meleg béléssel	1.20.
Legfinomabb nemez comodecipők magas lehajtható szárrakkal, sarkkal és nagy elegáns csokorral	2.20.
Legfinomabb bőr ezügos topán 6" magas szárral, laccorral és erős dupla talppal	4.—
Bársony ezügos topán 6" magas szárral és erős dupla talppal, legfinomabb faj.	4.50.

Uraknak.

Meleg comodecipők finom kelméből	1.50-
Chagrin-bőr topán dupla talppal	4.80.
Borjubőr topán (vixos) 3 szoros talppal, legtartósabb faj	5.—
Vzzhatlan oroszlak topán vastag talppal	5.80.
Térdi eszímák vizhatlan bagaria vagy finom borjubőrből hátul csattal	12.—
Fiu-eszímák minden nagy-ágban 4 frttől 7 frtig.	
Továbbá fiuk, leányok és gyermekek számára mindennemű topánok 1 frt. 50 krtól 3 frtig.	

Videki megrendelések az ár beküldése vagy utánvétel mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kellemes a nőknek

igen olcsón s jól bevásárolni.

Mindennemű legutóbbi divatu díszitmények

női ruhákra és női kalapokhoz

és ezekhez minden hozzávaló cikkek minden ivadrá, mindenkor a legújabbak.

Golyó rojtok, 1, 2 és 3 golyóval, fekete, ugy szintén minden árnyalatban, rófe 25, 30, 35, 40, 45 és 55 krig; mindennemű hasonló **gombok** a ruha színéhez; legújabb **lapos zsinórok**, fekete s minden színben széles és keskenyek arannyal és ezüsttel vegyítve; **selyembársony**, rófe 1.50, 1.60, 1.80, 2 és 2 frt 20 krig; **angol bársonyok**, 70, 80, 90, 1 frt. 1.10 és 1 frt 50 krig; minden színű **selyem- és pamut bársonyok**; minden divatu **szalag-rojtok**, keskeny és egész szélesek, selyem és szőr valódi **guipür-csipkék**, rófe 16, 18, 20, 22 és 50 krig; **paszomány-crepinek**, gyöngygyel és gyöngy nélkül, rófe 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35 és 40 kr. a legszebb levelekben, rózsákban és koszorú-formákban.

Valódi **selyem-crepp-rüssek**, fehér és feketék, ezen tárgyban rondkivüli szép munkálatokkal szolgálharok, legyező formában, plissében, keskeny és egész szélesek, szintén felül selyemszállal általhuzva, rófe 28, 32, 35, 40, 48, 50 és 60 kr. — **Illusion-rüssek** a legszebben s dusan munkálva, rófe 25, 30, széles 40. egészen széles 50 kr; **mollból és brüsseliből dusan rakottak**, 7, 8, 9, 10, 15 krig; **plissében rakva**, 10, 11, 12, 14. **volán-plissé** 24 kr — **Selyem-szövetek**, díszítésre, könnyebb s nehezek, minden árnyalatban; **selyem-szalagok**, damasc, ripsz, noblesz és bársony-szalagok, atlasz-oldallal, keskeny s igen széles fátyolok, fekete, 25, 30 krtól 2 frtig.

A farsang alkalmára:

Tarlatan, minden színben 1.60. 1.80. 2 frtig; **satin**, a legfinomabb színekben 32, 35, 38 kr; **atlasz** minden árnyalatban 68 kr. rófonként; **hattyu-** s **toldiszek**, legdusabban munkálva; **Illusion-szövetek**, minden színben; **organtin**, **mousslin**, **chiffon**, **shirting**.

Karácsonyi ajándékokra alkalmas

legújabb divatú **netz-nyakkendők**, női **gallérok** u. m. Angot, Diana-Princesse, Lucca, Elvira, Eleonora, Elsa, Mignon, Regatta, Rosa, lind, Elisabeth, ejaával s anélkül; **kézeltök** a legújabb fajtákból-Custoza, Grettchen, Mozart, Cavour, Schönröschen, stb. — Posta rendeléseknél a színek végett a szövetből mintát kérek

HERZ MÓR, Deák-Ferenczuteza 5. sz.

Van szerencsénk ezennel jelezni, hogy

Pesten, uj-bécsi-utca 3. sz. a.**egy szőnyeg fiók-raktárt**

nyitottunk, és ebben, valamint eddigi raktárunkban, Pest, Dorottya-utca 2. szám alatt nagy raktárt tartunk a legszebb és legújabb szőnyegekből szoba behuzásra, továbbá salon-, pamlag- és ágyszőnyegekből, futó és lépcsőszőnyegek, cocus-futók- és lábterítőkből, angora-szőrmék, ágy-, asztalterítő- flanel-takarók, függönyökből stb.

leszállított, rendkívüli olcsó arakon

Nagy készlet smyrnai szőnyegekből

melyeket egy igen jó hírnevű smyrnai szőnyeggyárból átvettük; ezeket a gyári áron alól legolcsóbban elárusítjuk.

Régibb divatu színezett szőnyeget fiók-raktárunkban

uj bécsi-utca 3. szám alatt

feltűnőleg leszállított olcsó arakon adjuk el.

Minél számosabb szíves látogatásért esedezünk tisztelettel

TOTIS és KREN,

„az északcsillaghoz“ Pest, Dorottya-utca 2. szám.
fiók-raktár, Pest, uj bécsi-utcza 3. szám.

Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmetve köldünk.

Alkalmas karácsonyi ajándékok!!!

Kötött jégspont ujjasok urak részére 1 db. 5, 6, 7. frt.

Duxi vagy téli ingek ugy nadrágok is, 1 db. 80, 1, 1.40, 1.80, 2.20.

Színes flanel felső ingek 1 db. 2.50, 3, 3.50, 4. frt.

Meleg uri lábtük 1 pár 40, 60, 80. kr.

Nyakkendők fél selyemből 1 db. 50, 80, 1.

Kötött ér melegítő 1 pár 30, 40, 60. kr.

Posztó kesztyük 1 pár 80, 1, 1.30.

Mellkötők kelméből 1 db. 20, 30. kr.

„ selyemből 1 db. 80, 1, 1.40.

Czikkek hölgyek részére!

Gyönyörűen díszített kendő fejkötők

1 db. bélés nélkül 1.60, 1.80, 2.20, 3. ft. bélelve 1 db. 2.50, 3, 3.50, 4.

Kötött mellények ujjak nélkül 1 db. 2.50, 3, 3.50, 4. — Kötött Camaschnik 1 pár 1, 1.30. — Kötött Harisnyák 1 pár 80, 1, 1.40, 1.80.

Czikkek gyermekek számára!

Kötött ruháskák 1 db. 1, 1.40, 1.80. — Muffok 1 db. 50, 70, 1. — Czipők 1 pár 30, 50, 80. Camaschnik 1 pár 50, 70, 1 — Ujjasok 1 db. 80, 1, 1.40, 1.80, — Kötött köpenyek 1 drb 2.50, 3, 3.50. Fejkötők vagy sapkák 1 db. 40, 60, 80, 1.

Ujjonszülötteknek szinte egész készlet.

A farsangi idényhez!

12 rőfös színes tarlatanok 1 db. 1.75. Organtinok minden színekben. 12 rőfös fehér Crepelisse bali kelmék 1 db. 3, 3.75, 4.40, 5, 6.20. Gyönyörű francia bali harisnyák. Kötött színházi gallérok 1 db. 2, 3, 4. Bogyós rojtok ruha díszítésre 1 rőf minden színben 40, 45.

UNGER F. W. FIA, Deák-utca 5.

Fennáll 1835 óta.

Teljes tartalma árkönyvecskék levélbeli kérelemre bérmentve köldetnek.

52-dik szám.

Deczember 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVI. ÉVFOLYAM

Buda-Pest, 1875.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDOR SAJÁT KÖNYVNYOMDAJÁBAN
Ország-at 89. szám.

H E T I N A P T A R.

Hónapi és heti naptár		R. katolikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	N a p				
							kelte	nyugta			
							óra	perc	perc	óra	
Decz.	26	Vasárnap	C István vértanu	C István vértanu	14 E 28 Thyrsus	28		7	49	4	12
	27	Hétfő	János evang.	János	15 Eleuther	29		7	49	4	13
	28	Kedd	Apró szentek	Apró szentek	16 Aggeus	30 Roschodés		7	49	4	14
	29	Szerda	Tamás püspök	Jonatán	17 Dániel	1 Tebeth. Ros.	☉	7	49	4	15
	30	Csütörtök	Dávid király	Dávid	18 Sebestyén	2 Oltár ünn. vége		7	49	4	16
	31	Péntek	Szilveszter pápa	Szilveszter	19 Bonifác	3		7	49	4	17
Január	1	Szombat	Kis karácson	Uj év napja	20 Decemb. 1874.	4		7	50	4	17

V i d é k i t á r c z a.

A szepesi püspökség fennállásának százéves ünnepét Császkai György püspök a jövő agusztusban megakarja ünnepelni, megírván egyszersmind a szepesi egyházmegye történetét latinul, hogy a külföld egyházi tudósai is olvashassák. E püspökséget Mária Terézia királynő 1776-ban alapította s első szepesi püspöknek Salbeck Károly váci nagyprépostot nevezte ki.

Balassa-Gyarmaton e hó 18-dikán hangversenynyel összekötött táncvigalmat rendeztek, jó sikerrel. A hangverseny kiválóbb részleteit a huszonnyolcz tagból állt vegyes kar előadása, Antony Aranka kisasszony szavalata, Tariczky és Ulrich urak gordonka- s zongorajátéka képezték. A városból és környékből sok kedves hölgy gyült össze. A hangverseny után vig táncz következett, mely egész reggelig folyt.

Máramarosmegye egyik oláh falvában, Rozávián, a báró Pichler-család nenyégy tagja roppant nyomorban él. Az illetők már eloláhosodtak, s az ottani szegény lakosok módjára élnek. Nyáron sertéspásztorok, télen pedig kályhafütők. A báró Pichler-család többi tagjai Ausztriában igen kedvező anyagi viszonyok közt élnek.

Nyitrán egy ottani fiatal hivatalnok pár hó előtt lépett házasságra egy bájos, mindenki által tisztelt s szeretett hölgygyel. A fiatal házaspár zavartalan boldogságban élt egymással. Mult kedden este a férj a kaszinóba távozott, ígérve, hogy nem sokára haza jó. A nő elhatározá bevárni férjét, varróasztalához ült s varrni kezdett. A ruha, melyet varrt, valahogy az asztal lábába akadt, s így történt, hogy a nő egy mozdulatával az asztalt megrántván, a petroleumlámpa feldőlt, és a kiömlött petroleum azon pillanatban lángra gyült. Az égő folyadék elborította az ifju nő ruháját, mely csakhamar lángba borult. A szegény nő rémülten sikoltva rohant ki égő ruhájával a folyosóra, hol összerogyott. A cselédek aztán eloltották az égő ruhát, de már későn, mert a szép ifju nő oly súlyos égési sebeket kapott, hogy pár órai szenvedés után meghalt.

Borsodban a sályi uradalom közelebb elárvereztetett. Az uradalom még a forradalom előtt néhány évvel a báró Eötvös-család tulajdona volt. Báró Eötvös Sályban irta hires regényét, a „Karthausi“-t. A pompás birtok, melynek szép 36 szobás kastélya gyönyörű fáskert közepén áll, azóta már a negyedik kézre került. Először egy Amerikából hazatért magyar, Schwartzler borkereskedő vette meg, ez báró Wimpfennek adta el a birtokot, kitől bizonyos Lasky, egykor egy bécsi bizományi üzlet tulajdonosa s a hadsereg szállítója vette meg, ki azonban most tönkre jutott. — Glatter Henrik gálvaci uradalma, mely egykor a gróf Csáky család tulajdona volt, nem rég szintén dobra került. Említésre méltó, hogy az árverés eredménye a bir-

tokokat terhelő adóságokat egyik esetben sem fedezte. Így a 250.000 frtra becsült galvácsi birtok, mely 150.000 frt törlesztési kölcsönrel volt terhelve, 94.000 frtért adatott el, a sályi uradalom pedig, mely 450.000 frtra volt becsülve, s csak 300.000 forintnyi adósság által terhelhetett, 278.000 forinton kelt el. Mind a két birtokot bécsi bankárok vették meg.

Temesvárt a mult héten egy tánczestélyen egy szép fiatal hölgy, nagyon sebesen tánczolván a keringőt, egy zápfogát kiejtette. Hanem ez a fiatal hölgyet legkevésbé sem zavarta. Nyugodtan elkezdte keresni a fogát, mely — mint mondá — tiz kemény forintba került. A fog azonban nem került meg, ki tudja, hová esett. Másnap a fogát vesztett hölgy kis csomagot kap egy ismerősétől, melyet felbontva, abban először is egy levélkét talál: „Nagysám! Ön elvesztette a fogát, én megtaláltam, s szerencsésnek érzem magam azt visszaszolgáltathatni.“ A hölgy megörül, s mindjárt keservesen megbánja, hogy ő e derék ismerősének, mikor tegnap tánczra kérte fel, kosarat adott. Ámde ki irhatná le, mennyire sértve érzé magát, midőn a csomagot tovább bontva, abban egy idomtalan borjufogat talál! De legyőzi boszuságát, asztalhoz ül, ir, s aztán a fogat a következő erős, de jól érdemelt sorok kíséretében küldi vissza: „Uram! Ön lovagiassága és áldozatkészsége igen megalapított, hanem oly áldozatot nem fogadhatok el, hogy ön az én kedvemért önmagát foszsa meg fogaitól.“

Vidéki vegyesek. Máramaros-Szigeten a tüzoltó-egylet, a lyceumi ifjuság és a tanítóképezdei dalárda januárhó 2-dikán hangversenyt és tánczvigalmat rendez, a tüzoltó-egylet tőkájének gyarapítására. — Ugyanott január 8-dikán lesz a jogász-segélyző-egylet bálja. — A nagyváradi jogászbál háziasszonya Lipovniczky Sándorné, született Gorup Anastazia bárónő lesz. — Nagy-Bányán műkedvelők mult szombaton „A marquisné arczképét“ s az „Egy pohár viz“ című két tréfát adták elő, a tüzoltó-egylet javára. — B.-Gyarmaton állandó műkedvelő színtársulatot szándékoznak alakítani. — A pozsonyi népkonyha a mult hóban 29,441 adag ételt és 1971 adag kenyert osztott ki. — Népkonyhát szándékoznak állítani Szegszárdon is, legalább a tél folyamára. — Ideiglenes népkonyhát állított Kassa városa a fő-utca főterén, melyben a szegény nép ingyen, vagy igen mérsékelt áron nyerhet meleg ételeket. — A kisnyiresi kerületben Hosszu László jelöltet választották meg képviselőnek, 29 szótöbbséggel. — Hajduböszörmény városa jövő évben háromszázezer frtba kerülő díszes templomot épített; a kitűzött pályázaton Koczka G. fiatal művész tervrajza nyerte el az első jutalmat. — A debreczeni jogászbált nagy fényvel szándékoznak megtartani. —

CSALÁDI KÖR

Hetilap a művelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnyegyedre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre
12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért
15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik
emelet.
Hirdetések díja:
Egy 4-szer hasábozott sorért 8 kr.

52. SZ.
Decz. 26-dikán.
1875.

Havonkénti színezett divat-
képpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenként két történelmi műlap és
tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-, a műlap
meghozatala félévi járatási kötelezettséget
foglal magában a lap irányában.

Az első olvasmányok. *)

Hallottam, lányom, mily nagyot sohajtottál, midőn öcséd, kinyitván ölemben Rollin „Carthago történeté“-t, ott két lap közé szorulva, összezúzva, lepréselve egy szegény legyet talált és ez istentelen szavakra fakadt:

„Nézd csak, mama, ezt a boldogtalan legyet! Bizonyára az unalom ölte meg!

Mily sértés volt ez arra a diszes, komoly könyvre nézve! És a te sohajod sem volt más, mint öcséd nézetének kissé tisztességesebb magyarázata.

Megbocsátottam a kis fáradalmárnak, ki fellázadt Hannibal ellen. Megbocsátok neked is, türelmes tanítványom, hogy belefáradtál egy kissé a görög és római szent vagy profán történelembe.

A gyermekmeséket sem akarod olvasni többé; unod azokat az erkölcsi tanulságokat, melyek a roszul czukrozott mandulát juttatják eszedbe.

A nagyon is kizárólag kis leányok számára irt műveket sem szereted. Azt mondod, hogy nem érdekelnek többé; hogy lelked kiröpülni vágy ez apró, virágos kertekből, melyekben a bábu szerepére látod kárhoztatva szivedet.

Valóságos, igazi könyvek kellenek neked; olyan könyvek, melyek mulattassanak és felkeltsék kebled érzelmeit.

Emlékszel még reá, hogy egyszer, midőn szobámba léptél, egy könycsepp ragyogott ama könyv borítékán, melyet épen akkor csuktam össze? Kérdezted: miért könyezem? Mi bánt, mi fáj szívemnek?

Megnyugtanni hittelek, mondván, hogy egy becsületes aszszonynak becsületesen megirt története csalt könyvet szemembe.

Láttam, mint meglepett e vallomás, s láttam, hogy irigyelted tőlem azt a csepp könyüt,

És ime, most azt kívánod, hogy megoszszam veled olvasmányaimat!

Oh, te jól tudod, kíváncsi jószág, hogy gyakran feküdtem le később, mint rendszeren szokásom, csak azért, hogy valamely érdekes könyvet olvassak végig.

Meghallottad, midőn bevallottam atyádnak, hogy megrezzen egész valóm, ha szerencsétlen vége van valamely regénynek. Hogyan? Sajnálod már, hogy oly jól tudsz aludni? Lázt akarsz?

Oh tudom, az a tizenhét éves sziv, az nem nyughatik! Természetes is. Hiszen nem vagy többé „kis leány“; nehány hét és „kisasszony“ leszel. És a kisasszony a könyvekből akarja felkutatni az élet titkait, melyeket eddig nem sikerült megtudnia. Azt hiszed, hogy a regény fel fogja tárnai előtted e titkokat. Nemde eltaláltam?

Egy kissé zavarba ejtesz, jó leányom! És ha nem is mutat szerénységre, de nem titkolhatom el előtted sem, hogy más anyát, ki nem lett volna készen eme kíváncsiságra, a lehető legnagyobb zavarba ejtett volna kívánatod.

Egy vallomással tartozom mindenk előtt neked.

Csak úgy egyszerűen, válogatás nélkül nem oszthatjuk meg egymással olvasmányainkat. Ama művek legnagyobb része, melyeket vagy divatból ütök fel, vagy érdeklél olvasok, nem igen való lányoknak; még kevésbé kis leányoknak.

Talán csodálkozol, vagy még meg is botránkozol e vallomáson? Te, a ki nagyon jól tudod, hogy nem türök meg sem termeimben, sem asztalomnál egyetlen egy szót, melyet nem hallhatnál, vagy épen nem érthetnél meg te is, — joggal kérheted, miért engedek meg magamnak oly élvezetet, melyet nem akarok megosztani veled? Te, ki tisztán és veszély nélkül léphetsz be bármely perczen anyád társadalmi életkörébe, miért

*) Mutatvány „Az anyák könyve“ című könyvből. Francia forrásból dr. Günther Antaltól. Megjelent az „Athenaeum“ kiadásában. Ára 1 frt 50 kr.

ne léphetnél be ép oly szabadon anyádnak erkölcsi életébe? Lelkemben bármikor lapozhatsz; miért ne lapozgathatnál könyveimben is?

Oly hiba ez, édes lányom, melyben minden becsületes asszony osztozik velem, ki az irodalom fejlődésétől elmaradni nem akar.

Mivel az írók nem lányok számára írják műveiket, az auyáknak kell felkutatniok, mi az, mi mindezen művekben, melyeket mások számára irnak, nekik is való?

Nem derült kedélyvel, nem örömtelt szívvvel lépünk a rossz társaság körébe; de ez a társaság annyira el van terjedve a világon, oly kevésé lehet felismernünk első pillanatra egyes tagjait, hogy szükségünk van megismerkedni vele, ha másért nem is, csak hogy férjeinket és gyermekeinket megóvhassuk mételetől.

Ime, leányom, ez az oka, hogy oly titokban olvasom e könyveket; nem volnék arra képes, hogy fenhangon olvassam azokat előtted.

Mindemellett én is megválasztom könyveimet, és ha olvasmányaim nagyon gyakran sértik is női büszkeségemet és hitvesi erkölcsémet, de káros hatásuktól meg tudom őrizni izlésemet és emlékező tehetségemet.

Meg akarom tudni mindazt a rosszat, a mit felőlünk, asszonyokról írni merészelnék; de csak izléssel irt rágalmakat olvasok.

Igaz, hogy ritkán lehet olvasni ily rágalmakat, és ritkaságuk mellett épen ezek legkevésbé tetszenek.

Ah, mondd, hát azoknak a gonosz íróknak nincs feleségük, nincsenek leányaik, nincs édes anyjuk?

Van. De ők mindenekelőtt rossz írók, vagyis olyan emberek, kik természetöknél s hivatásuknál fogva hajlandók már a gonoszra, s kiket a siker ingere vezet. Legfőbb törekvésök: az eredetiség. Mindenre szolgálnak, mit csak kíván a közönség tőlük; mindenre van elég bátorságuk, a mi tiltva nincs, és főleg arra, a mi tiltva van.

Elhidd, ők kevésbé bűnösök, mint mi. A tisztességes asszonyoknak csak akarniok kellett volna, s az illem ép oly törvénynyé válik a regényben, mint termeinkben; de azt hitték, hogy elég, ha önmagukat megőrzik minden szennytől, s kockáztathatják a kísérletet.

Kiválólag a francziákra illik ez; de más nemzetek is érthetnének belőle.

A fiatal leányokat teljes tudatlanságban szokták nevelni; elrejtik őket a világ elől; a házasság tulvilági eszme előttök. A legszentebb érzelmeket csak hirből ismerik. A családi körben, a társaságban nem játszanak szerepet; ott teljesen idegenek. Csoda-e hát, ha az irodalom sem volt tartózkodóbb, mert nem volt miért tartózkodóbbnak lennie?

Ugy látszik néha, mintha maguk a családayák mondanák:

„Oh, itt, e körben mindenről szabad beszélni. A legtitkoltabb dolgokról is beszélhetünk s beszéltethetünk; hiszen nincsenek itt leányaim, kik azt meghallhatnák.

„Meséljétek el tehát gyorsan, uraim, mielőtt bejőnnének a kis ügyetlenek, — a legújabb botrányokat, melyekről tudósítok van, és gondoljatok ki botrányokat, ha másképp nem tudtok mesélni.”

És minél botrányosabb a társalgás, annál távolabb tartják a lányokat.

Oh, lányom, hány ilyen szegény gyermeket ismertem, kik sirtak, busongtak, sorvadtak elhagyott szobácskájokban, várva, míg anyjuk elvégzi a megkezdett „érdekes” regényt!

Csoda-e, ha ily fiatal leány egyszer csak türelmét veszti;

ha elkezdi lassankint titokban olvasni, vagy maga keres maga magának regényíró, ki ír neki egy piczi kis regényt, melynek hősnője maga lesz a szegény leány! Van ilyenkor aztán jajgatás és rimánkodás! Az anya kétségbeesve becsukja regényét, hogy busuljon leányának tévedésén, kit unalomtelt elhagyottságában annyira el tudott felejteni!

Még gyakrabban az szokott történni, hogy a kíváncsi leánykák, az ajtónál hallgatóznán, meghallják azt, mit nem kellett volna megtudniok; vagy olvasnak könyveket, melyek nem nekik valók és így elromlanak, mondhatnók önkénytelenül, csak azért, mert anyjuk oly nagyon félt attól, hogy elrontják őket.

A franczia regényirodalomnak az legnagyobb bűne, hogy benne a tartózkodás nélküli, könnyelmű irmodor valóságos szabályvá vált. Azok, kik a szenvedélyek felkeltését tűzték célul maguk elé, büszkéek arra, hogy ebben nem ismernek háttárt. Azt állították, hogy nem az ifjuság számára írják regényeiket, sőt megbotránkoznak a fölött, ha találkozik fiu vagy leány, ki megismerkedni kíván a veszélyvel, mely művekben őket fenyegeti.

És mégis — mily sajtáságos ellenmondás — az asszonyi gyengeségek e cynikus regélői a moralisták szerepét öltik magukra.

Ugyan kihez intézik hát tanításaikat, ha a jövőtől megvonják azokat? Mint remélhetik, hogy sikere lesz a vetésnek, ha nem szűz lelkekbe vetnek magot?

Oh, lányom, anyád nagyon gyakran, és még mielőtt ama kíváncsiság felébredt keblében, mely most belőled szól, felháborodott ez írók lelketlenségén, kik azért irnak regényeket, hogy elmondják, mint szegheti meg az asszony köteleit; de kik soha sem mutatják meg, hogy a szenvedélyek romboló viharában a kötelességnek és erénynek mily nagy szerepe lehet.

Oh, ha írni tudnék! Elregélném huszszor, százszor, számtalanszor, minden alkalommal; megmutatnám, felhasználva a költészet, a történelem, a természet minden szépségeit: mint vonz egymáshoz két szívet a jónak, szépnak és nemesnek közös szeretete!

Hiszen kimeríthetlen e tárgy!

Oly kimeríthetlen, hogy bizonyára nem lenne egyhangu a regény. Hisz csak két elemből áll az emberi kebel. Annyit sokszorozzuk, annyit változtatjuk e két egyszerű elemet, hogy utóvégre felismerni sem bírjuk őket; de ha minden költeményt, ha minden regényt, minden tragoediát s az emberi szellem mindama termékét, mely a teremtés óta létezik, sajtó alá tehetnénk, két csepp szivárogná ki e rettenetes nagy halmazból, s e két csepp magában foglalná mindazt, a mi történt és létezett, mióta a világ létezik. E cseppek egyike szívéket melengtetné, az életre tüzelvén; másika fájdalmat és lelkesültséget teremtene. Az egyik lenne a kötelelem, a másik a szenvedély. Valjon mikor fogja e nemes hivatást betölteni valamely író, ki inkább hallgat szíve sugalmára, mint képzelmenek csábos álmaira? Mily dicsőség volna, ha nőnek jutna e szerep!

Asszonyok sok regényt irtak már napjainkban is; bár nem mindig a legjobbakat.

El fogod olvashatni majd a leghirvevesebb, a legékesszó-lóbb, a legtermékenyebb írónő kedélymeleg, mély érzésű kisebb műveit. Kár, hogy oly igen kell válogatni művei között.

A regényírás nőre nézve majd mindig egyértelmű a lázadással, mely a sors és hivatás ellen irányul. A háztartás ez áru-lói átültetik műveikbe is gyűlöletök tárgyait s így aztán könnyen elképzelheted, hogy e művekből nem fogod kiolvasni sem a háztartás méltánylatát, sem a férj dicséretét.

A mi pedig a férfi-regényírókat illeti, azok, általában szólva, sokkal előbb kezdik meg pályájukat, semhogy ismernék az életet, semhogy érezték volna annak terheit. Nincs tehát okuk fellázadni az élet ellen, de megengedhetőnek tartják, — hisz nem veszélyeztetik saját becses személyöket, — hogy másokat lázítsanak.

Ha megházasodnak, azt hiszik, hogy akkor annál uagyobb kényelemmel folytathatják mesterségüket. Nem akarnak önmaguknak ellenmondani; miért is elhagyni azt az üzletet, mely jól jövedelmezett azelőtt? Feleségeik jól tudják, hogy hazudnak, és mert így hazudni képesek, elgondolhatod, mily becsülésben reszesülnek otthonuk körében.

Sőt, képzeld csak lányom, van számos regényíró, kik azt tüzték ki céljokul, hogy csak azért írják költsi műveket, hogy megtagadják a költészetet, hogy előljék az érzelmeiket. Azt állítják, hogy ők valódi drámákat a valóság nyelvén mesélnek el.

Bizonyára azt fogod hinni, hallván ezeket, hogy ez írók a való élet tényleges kötelmeit tanítják műveikben, azokat, melyekre fiatal leányoknak és becsületes asszonyoknak szükségük van? Azt hiszed, hogy a legegyszerűbb, legtisztább irályt választották műveikben, hogy annál jobban lefesthessék és megszeretessék az élet egészséges követelményeit?

Dehogy! Ezek az állítólagos realisták csak erkölcsi szörnyeket árulnak boltjaikban: hihetlenségekkel akarják lekötöni érdekeltségünket és a durvát az igazzal cserélve fel, olvastatni akarják azt velünk, mit terméinkben nem mernének elmondani.

Azt hiszik, hogy az eszményt elfeledtetik velünk, mert a helyett, hogy felemelt fővel a magas egekbe vinne tekintetök, e világ undok gözében tévelyeg szemök. Azt mondják, hogy elborult, hogy nem tiszta az égboltozat, mert mocsár szolgál nekik tükör gyanánt.

Ne hidd, lányom; realista ember nem költő!

Az, ki mindig csak az ocsmányt látja, ép úgy meghazudtolja a természetet, mint az, ki örökké csak szépet lát. Szükségünk van egy kis költészetre olvasmányainkban is. Mennyi költészet vegyül tetteinkbe önkénytelenül, midőn illattal, pompával, zenével és imával környezzük a lényt, kit szívünk szeret!

Soha se szégyeld magadat, jó leányom, hogy szereted a költészetet!

A költészet nem egyéb, mint való képe mindannak, mi láthatatlan, mi ismeretlen.

Mindaz a jó, mit remélsz, előtted a költészet dicsfényében fog megjelenni; pedig jól tudod, hogy mindez csak ábránd és nem való!

Tudom; értelek! Szeretnéd, ha olvasmányaidban magadhoz hasonló, fiatal szivekre akadnál, kik betöltik hivatásukat, vagy küzdenek, hogy azt betölthessék. Még jobban érdekelné talán sorsod, érdeklődven hasonló sorsu lényekért. Ohajtanád, hogy eszményi, az életben nem létező barátnőkkel folytathatnád az utat az ismeretlen jövő felé; kiket tisztességes írók rajzolnak le tisztességes lányok mulattatásaul.

Fájdalom, leányom! főleg a francia írók azok, kik legkevésbé gondolnak arra, mint kellene leányoknak szerezni élvezetet. Soha sem gondolnak rájuk. Nem is törődnek velök.

Tulérett asszonyok, vagy meggyalázott leányok forognak mindig szemeik előtt. Nem merészlik lefesteni az ártatlanságot; nem tudnak hangot adni a legjogosabb érzelmeiknek. A rut, az aljas, a köteleességellenes: ez az ő elemök.

És, ha véletlenül eltévednek, és megpróbálkoznak az idyllel, azt meg a végleteleg viszik. Az erényt ijesztő, tövises

sövénnyel környezik, vagy oly bódító illattal veszik körül, melytől megfájdul az embernek feje. Én nem szeretem az oltárokat, a honnan elüzi az embert a füstölő szaga.

Mit csináljunk tehát? Talán ne olvassunk regényeket? Számüzzük azokat? Arra legyünk kárhóztatva, hogy a történelmet tanulmányozzuk szüntelen?

Hiszen maga a történet is gyakran undok, kétértelmű regényé válik, ha nem hivatott erkölcs-bíró kezébe kerül!

Még beszélni fogunk e tárgyról, jó leányom; ez a legkomolyabb dolgok egyike, melyekről együtt kell tanácskoznunk. Ezzel kezdjük rendezni lelked menyasszonyi hozományát, mielőtt még az igazi hozományról gondoskodunk. Jó lesz, ha még egyszer megbeszéljük a dolgot, mielőtt a könyvárushoz megyünk.

Dalok.

Ábrányi Emiltől.

Deres harmat a virágon,
Zörgő levél száraz ágon,
Isten hozzád, jó leány,
Gondolj néha-néha rám!

Hogyha látnál száraz kórót
Tar síkságra vetve,
Minden zugó, kóbor széllel
Bolygásnak eredve:
Én jussak eszedbe

Hogyha látnál vándorfelhőt
Vad villámban égve,
Sötét árnyval fölhuzódni
A mosolygó égre:
Én jussak eszedbe.

Hogyha éjjel rád ijeszt egy
Temetői árok,
Mely körül hosszan kerengve,
Éhes varju károg:
Én jussak eszedbe.

Minden, a mi szomorúság,
Juttasson eszedbe,
Minden, a mi nyomorúság,
Juttasson eszedbe;
S minden, a mi gyönyörűség,
Szerelem, hit, tiszta hűség,
Felejtessen engem,
Örök feledéssel.

Egyetlen orvosság.

(Beszély.)

S z e g f i M ó r t ó l.

(V é g e.)

Az urak elől mentek, a hölgyek követték. Az öreg ur már nem találta feltűnőnek Bánrévy szótlanságát; hiszen nem jól érzi magát; azután a költők rendesen kevés beszédűek, különösen nagyobb társaságban és a szabad természetben; nem zavarta tehát magába mélyedésében; alig haladtak azonban ötven lépést, midőn Bánrévy kihuzta karját az öreg uréból és mély megilletődéssel mondá:

— Ugy-e bár, uram, ön meg fog nekem bocsátani?

— Én? — kérdé az öreg meglepetve.

— Igen is, uram, ön, leánya nevében! — szólta Bánrévy töredelmesen.

— Hogyan? Ön volna az? — kérdi most az öreg ur csodálkozva.

— Igen is, uram; én voltam az, a ki az ön lányát, Irén kisasszonyt mélyen megsértettem.

— Ugy van! — szólta az öreg ur indulatosan — És lányom ezt soha sem tudja önnek megbocsátani! — és az öreg ur előtt most egészen más színben tűnt föl a két fiatal nagy szótlanága egymással szemben.

— Épen azért akarom feltárni ön előtt szívemet! — szólta Bánrévy, mély fájdalom hangján. — E rövid idő alatt is, hogy szerencsém van önt ismerni, az érző szívet is tisztelni tanultam önben; ön tehát meg fog engem érteni, és ön, az apa, ki fog engem menteni leánya előtt.

És az öreg ur nem lett volna az a meleg szívű ember, a mi volt, ha e mély megilletődéssel mondott szavakra szintén el nem lágyul egy keveset. Nem tett tehát semmi ellenvetést és Bánrévy elkezdett neki beszélni az ő boldogtalan sorsáról, de — nem hallgathatjuk meg szavait, mert lovagi tisztünk a hölgyekhez szólit vissza.

Ezek bizony egy kicsit elmaradtak az uraktól és nagyon egyhangu társalgást folytatnak egymással. Somodoryné az időről emlékezik meg, hogy az a milyen derült az ég, még is csak hidegecske, azután elhallgat; mire Irén, kis idő múlva, azt mondja, hogy talán jobb volna visszatérni a présházba. Nem, azt nem, mondja rá Somdoriné; ott még csak utban volnának, azután újra elhallgat; mire Irén, jó idő múlva, egy kései mezei virágot talál az avarban, letépi és az urnőnek nyújtja; Somodoryné elfogadja a virágot, egy kicsit hozzá szagol, azután visszaadja a lánynak, tüzze a hajába; és: Minek? mondja rá a lány; mire a nő meg nem ad feleletet, mert egész idő alatt csak az az egy gondolat forog elméjében: Mindennek vége; erre a mai összejövetelre építette utósó reményét; lehetetlen, hogy e két lángoló szív véletlen összetalálkozása egy szerelemben össze ne lobbanjon, és ime, egyik erre megy, a másik arra, és most, hogy az első pillanat elveszett, akárhogy találkozzanak is, lelkük soha sem fog többé összeérni, — hát nem borzasztó ez?

— Mi borzasztó? — kérdi a lány ijedten, mert nagy felindulásában a másik nem csak gondolta, hanem ki is mondta az utósó szavakat.

— Hogy mi? — viszonzá a nő indulatosan. E perczen azonban mellettük a kocsit nagy vágtatva egy üres hordókkal megrakott szekér robogott el. A hordók ide-oda csapkodtak és közletről távolról fölverték a hegység visszhangját.

Somodorynének úgy tetszett, hogy mind neki szól ez az csapkodó zajgás, mind őt neveti, mocskolja, vádolja, hogy ezt a kedvező alkalmat olyan ügyetlenül elszalasztotta. Szinte belekábult a süketítő zajba; hátra fordult fejével és arcza egyszerre elváltozik, mintha ihlet szállta volna meg, és: — Veszett kutya! — kiált lélekszakadva, azzal kirántja karját a lányéból és szalad jobbra, be, a szőlők felé.

Irén erre szintén hátra tekint és csakugyan, alig 30—40 lépésnyire egy nagy kutya jön iramodva feléje.

Perczig megáll, mintegy megmeredve. Még van idő a menekülésre. Akkor előre is vet egy pillantást, és ott látja Bánrévyt, magán kívül feléje szaladni. Ha ő megmenekül, a veszett kutya Bánrévyt támadja meg és akkor ez el van veszve! A kutya már alig 10 lépésnyire van tőle. Halálos félelem kapja meg a lányt. Nem a maga, hanem Bánrévy életét félti. Akkor egyszerre letépi válláról ősi gallérköpenyékét és ezt két kezével

maga elé feszítve, egyenesen szemközt rohan a kutyának, nagy gyorsan ráhajítja a köpenyt az állatra, egy sodorintással körülcsavarja fején, erre a csunya állat, fejével a köpenyében, megfordul, és fut vissza a helység felé, a lány pedig egy pillanatig utána bámul, aztán eszméletlenül összerogy a gyepen.

Mindez alig egy percz müve volt, a következő perczen már Bánrévy az alélt leányt karjai között tartva, térdelt mellette.

Talán a szív lángjától, a melyen most keble pihent, vagy mert még mindig nem mult le róla a halálos félelem, de pár pillanat múlva a leány felvetette szemeit, és

— Ön meg van mentve? — lehellék ajkai.

— Én meg, de ön? — kérdé Bánrévy, egész testében reszketve.

— Oh én, én, mit bánom én azt, csak az ön élete hogy megmaradt! — viszonzá a leány, olyan tekintettel és olyan mosolylyal, a minő csak egy van minden ember számára a földön: mikor két szív egy szerelemben olvad össze.

— Tehát nem haragszol rá? — ezt a kérdést az apa intézte Irénhez, a ki ezalatt szintén halálos félelmek közt ide érkezett.

— És ön? Most már csak mégis méltónak tartja magát a leány szerelmére, a ki kész volt a halálba menni érte? — e kérdést meg Somodoryné Bánrévyhez intézte, miután szintén visszatért a csoporthoz.

Irén csak most vette észre a helyzetet, a melybe sodortatt; kifejtődött tehát Bánrévy karjai közül, felszökött fektéből és édesatyja keblén rejté el arcját.

De Bánrévy nem hagyta ott soká pihenni.

— Megmondtam önnek, uram, mindent; tudja, hogy imádom leányát, most azt is mondom, hogy tudom őt olyan tisztán és igazán szeretni, mint a milyen napvilágossá ő nekem az életet teszi, a földtől az égig; adja tehát nekem leányát! — szólta az ifju, hévvel megragadva az öreg ur kezét.

Az öreg ur nem tudott mit felelni.

— Hallod, leányom? — szólta végre, leányához aláhajolva. — Ő igazán szeret téged; a mi pedig azt a sértést illeti —

— Tudom már, hogy az mi volt! — mondá szemérmesen a leány — mert —

— Nos? mert? — sarkallá Somodoryné. — Ettől a szent pillanattól fogva semmit sem szabad ám ez ember előtt eltitkolni!

— Én már akkor is csak arra gondoltam, hogy — hogy — majd meghalok érte! — egészíté ki tehát a leány, tuláradó boldogsággal mindkét kezét az ifjunak nyújtva. Könnyű volt ennek akkor keblére ölelni a leányt.

Igy találta őket Somodory Gáspár, a ki lélekszakadva szaladt hozzájuk, mivelhogy neki azt vitték hírül, hogy Irént is, Bánrévyt is egy veszett kutya halálosan megtépte és most senki sem mer közel menni hozzájuk.

Képzeltetni tehát azt a kaczagást, a mibe az ölelkező pár látására kitört, és első dolga is az volt, hogy a cigány bandáért küldött. Még ma itt a szőlőskertben tartják fel a kézfogót, más-kép olyat tesz, a mit még soha az életben, mondá.

— És valjon mi volna ez? — kezdé az öreg ur vidáman.

— Megharagunnék! — felelt helyébe Somodoryné. — Tudja-e, uram, hogy a kilencz év óta, hogy együtt vagyunk, nem láttam őt haragunni?

— Dehogy nem! Tegnap este! — figyelmeztette a férj.

— Igaz! — nevetett a nő. — A Jutka végett, a hogy az engem haza küldött!

— Igaz, a Jutka! — mondá egyszerre az öreg ur is, Irén is.

— Persze, hogy tüstént elküldünk érte! — nyugtatá meg őket Somodoryné. — És most talán ő is hajlandó lesz a kibékülésre.

Megvolt a kézfogó, a hü Jutka egy kicsit ugyan a fejét csóválta, hogy az ő egyetlen kisasszonya úgy bolonddá tette; hanem azért könyeket sirt a fölötti örömében, hogy mégis mennyire igaza volt neki az árverésen, mikor tudniillik azt mondta, hogy mind jóra fog az 'ismét fordulni; mert hát nem Kovács Irén, hanem Toponáry Irén ám az ő egyetlen kisasszonya! — a mit persze még senki sem tudott a jelenlevők közül.

Ugyanaz nap este pedig, mikor férj és feleség ismét magukban voltak, Somodoryné férje vállára téve kezét, az ő szivhez tapadó édes hangján eldicsekedett előtte, lám, mégis csak kivitte, hogy a két sziv egymásé legyen!

— Az ám, kivitte a veszett kutya! — veté ellen a férj nevetve.]

— Már mint a veszett kutya? — mondá utána a nő mosolyogva, és — Mondanék én valamit, — tevő hozzá, másik kezét is férje vállára téve.

— Ugyan mit?

— De csak úgy, ha megigéred, hogy tovább nem adod! — szólt a nő komolyan.

— Nem adom tovább, — biztosítá a férj.

Mire a nő oda hajolt a füléhez, és azt sugá neki:

— Hiszen nem is veszett kutya volt az! — Mire viszont a férj úgy elkapta a fejét, mintha a fülébe harapott volna.

— Mi? Nem volt veszett kutya? Akkor hát mi volt? — kiáltá szinte indulatosan.

— Csitt! Nehogy meghallják! — figyelmezteti a nő.

— Ugyan ki hallaná meg, mikor magunkban vagyunk! — türelmetlenkedik a férj.

— Mégis megtalálnák hallani, és akkor végem van! — inti a nő komolyan és egyszersmind mosolyogva.

— Szólj hát, az Istenért, mi van a dologban? Miféle kutya volt az? — szólt a férj halkal ugyan, de a legnagyobb kíváncsisággal.

— Pozsárék kutyája! 'Sz jól ismerem! Tudod, gazdája üres hordókat vitt a szőléjébe, a kutya meg valahol az uton visszamaradhatott és utána szaladt a szekérnek.

Somodory csak nézett, nem mert nevetni, pedig hogy szeretett volna!

— Akkor hát mire való volt az egész komédia? — kérdé végre.

— Hogy semmikép nem birtam a két megátalkodott szivvel, és kétségbeesésemben nem tudtam már mit csinálni, akkor megpillantottam a kutyát, a mint messziről gazdája után vágat, és akkor egyszerre, mintha csak valaki azt mondta volna: Kiáltsd el magad: „Veszett kutya!” akkor a két szerető okvetlen egymás segítségére fog sietni, és akkor együvé is tapad a szivük.

— És azért a leány kockára tette köpenykéjét! — nevetett a férj.

— Életét! — igazítá ki a nő — Mert hát tudta is az, hogy a kutya nem veszett, és mégis elébe állt neki! Avagy nem valóságos hőstett volt ez tőle? — kérdé a nő.

Hanem beszélhetett az most már ennek az embernek! Jó fél óráig meg nem állt a nevetésben, és minden erős fogadkozása mellett sem állunk jót érte, hogy csakugyan nem adta tovább a veszett kutya titkát; — mindegy, Bánrévy Gyula most újra nagyhirű költő, mert szelid, hü feleség teszi boldoggá.

Egy fényes pálya sötét kezdete.

Haydn életéből.

Kiss Elektől.

(Vége.)

Ezzel ismét foglalatossága után látott, s Haydn illúzióinak foszlányaival kiosont a boltból. Hogy a közönségnél nem találta művei kellő elismerésre, az ép úgy fájt neki, mint azon körülmény, hogy a kiadónak még költségei sem lettek fedezve általuk.

De az az ohaj, hogy „Nyáréji álmai“-nak sorsa felül teljes bizonyosságot szerezzen, oly hatalmas volt benne, miszerint nem tudta megállani, hogy Brettschneiderhez ne menjen. — Az antiquarius kissé bizalmatlanul fogadá a fiatal szerzőt, nem is akart vele szóba állani, megtagadott minden tudósítást a zeneművek jó vagy rossz kelete felül, s csak nagynehezen szánta rá magát, hogy egy ingyenpéldányt adjon neki.

Lehangoltan tért vissza Haydn szegényes szobácskájába. Másnap fölkereste új barátját, Porporát. — Porpora drága hálókabátban, a divánon ült, s osztrigát, caviart és cognakot reggelizett. Haydn, kinek vele kellett reggelizni, elbeszélé ezalatt, hogy járt a műárussal.

Az olasz figyelmesen hallgatá őt, s midőn elhallgatott, szólt:

— Az ön ideje el fog jönni, fiatal barátom! Csak ne üljön csöndesen, hanem tanuljon szorgalmasan. Akar ön tőlem leczkét venni a generalbass és contrapontban?

— Oh mily örömmel! De én szegény vagyok, mint a templom egere!

— Nem tesz semmit. Jöjjön velem azon előkelő hölgyhöz, kinek leczkéket adok. Be fogom önt mutatni; ön kísérni fog minket; megismerkedik Gluckkal, Wagenseillal, és más híres mesterekkel. Ön sokat fog tanulni, szavamat adom rá!

IV.

A fiatal művész éltes barátjával kevéssel azután a velenzei követ arájához ment, s ott találta a zeneművészet koryphaeusait; s a hangversenyekben, melyek a magas hölgnél minden héten tartattak, Haydn mint első hegedüs működött közre. — Ő tanulni akart a híres mesterektől, a hol csak tehette, s 3 hó mulva nem csak nézeteit és fogalmait tágultabbnak, hanem teremtő erejét is fokozottabbnak érezte.

— Báró Törnberg megbízása folytán fölkérem önt, hogy irjon egy négyest zenekara számára! — e szavakkal fordult hozzá Porpora, midőn egy alkalommal a szokott órában Haydn megjelent nála.

— A legnagyobb örömmel! — felelt az ifju.

Haza érve, azonnal dologhoz fogott. Irt egy négyest B-durból. Rövidebb idő alatt, mint maga is hitte, elkészült a mű, melyet maga is igen sikerültnek tartott, elvitte azt Porporához, ki futólag átnézte, s azután mosolyogva fejét csóválta, a nélkül, hogy egy szót szólt volna. A négyes a báró palotájában egy társaság előtt eldadtott, de nem talált tetszésre. A főváros első hegedüsei nem titkolák ócsárlásukat.

Haydn nem engedé magát megzavartatni. Leirta a darabot szorgalmasan, s elvitte Lieberstein műárusához.

— Nos, mit hoz ön? — kérdé a kiadó, épen nem barátságos hangon, midőn a fiatal művészt belépni látta.

— Lieberstein ur, — szólt Haydn tiszteletteljesen, — önnek az én tollam első munkájával nem volt szerencséje; illő, hogy önt szenvedett veszteségeért, a mennyire lehet, kárpótoljam. Egy művet hozok ezuttal, az igazi és valódi I opust; csak most

irtam, miután tanulmányaimat bevégeztem, s a nevem nagyobb hirnek örvend.

— Köszönöm alássan, uram, — kiáltott a műáros mérges tekintettel; — ezerszer köszönöm, hanem a „Nyáréji álmok“ még most is inamban vannak. Próbáljon ön másutt szerencsét.

Magában csendesesen mosolyogva, mintha nem is várt volna egyebet, hagyá el Haydn a boltot, hogy Brettschneider antiquariushoz menjen, ki szintén nagyon hidegen fogadá őt.

— Kedves Brettschneider ur! Ön az én „Nyáréji álmaim“ -mal nem épen rozsz üzletet csinált. Nem volna kedve ezuttal egy csinos és tartalmas négyessel szerencsét próbálni?

Az antiquarius kivette a kéziratot az ifju művész kezéből, egy futólagos pillantást vetett abba, és kis gondolkodás után szólt:

— Ámbár én nem vagyok kiadó s vállalkozó, hanem azért ki fogom a művet nyomtatni, ha ön kötelezi magát, a kiadás 50 százalékát megvenni.

— Nem, — sohajtá az ifju, — azt nem tehetem; előbb még más helyeken teszek kísérletet.

Ezzel elhagyá a házat. Eszébe jutott egy fiatal műáros neve, ki kevéssel ezelőtt nyitá meg üzletét, melyet a legolvasottabb lapokban hirdetett. Rövid keresés után megtalálta Bolke ur üzletét.

— Haydn József az ön neve? — kérdé a kiadó, midőn a fiatal zeneszerző előadta ajánlatát. — Kérem, foglaljon helyet. Én hallottam önről. Nem hagyná ön pár napra nálam a kéziratot áttekintés végett?

— Szívesen! — felelt Haydn, verőfényes reménnyel eltelve; — a hét végével ismét tiszteletemet fogom tenni.

Elváltak. Haydn nem sokára megint magános padlásszobájában ült, s egy opera vázlatát készíté, az első nagyobb művet, melylyel a művelt közönség elé akart lépni. Néhány nap mulva eszébe jutott négyese, s dobogó szívvvel ment Bolkéhoz.

— Próbát teszek a művel, — szólt a kiadó, de csak úgy, ha ön tiszteletdíjat nem kíván.

— Megvallom nyíltan, nagyon jól esett volna egy kis pénzbeli elismerés; azonban, ha máskép egyáltalán nem lehet —

— Nagyon sok költségbe kerül, — szakítá félbe a kiadó, — már maga a papír s a nyomtatás egész tőkét vesz igénybe.

Haydn nem tett több ellenvetést, s nyugodtan ballagott haza. — A következő héten szorgalmasan dolgozott operáján. Midőn Porporának egyszer alkalmilag elmondá, hogy a megbukott négyest kinyomatja, az nagyon csodálkozva mondá:

— Arra a haszontalan munkára talál ön kiadót? Sajnálom a szegény ördögöt!

Pár hónap mult el. Haydn egész erejét operájára fordítá. Alig gondolt már a B. dur négyesre, a melyről már születésekor minden életképességet megtagadtak, — midőn egyik napon következő tartalmu levelet kapott:

„Tisztelt ur! Az ön B-dur négyesének első kiadása elfogyott. Kérem önt, látogasson meg mielőbb, egy második kiadás felül értekezendő, s az ön tiszteletdíját is megállapítandó. Ha van valami új műve készen, szíveskedjék azt is hozni. Én kiadok mindent, a mit az ön műzsája teremt. Szolgája Bolke Gerhard.“

Ki volt boldogabb, mint a fiatal, törekvő zenész, a ki szorgalmát egyszerre megjutalmazva, s tehetségét elismerve látá? Még az nap elment a kiadóhoz, kitől ugyan csupán 25 frt jelentéktelen díjat kaphatott, de a kitől azon biztatást is nyéré, hogy legközelebb befejezendő új művét is ki fogja adni.

Néhány nap mulva az utolsó vonásokat írta Haydn a maga operáján, mely „Sánta ördög“ czim alatt nem kis tetszést ara-

tott, s neki 24 aranyat jövedelmezett. Ezzel meg volt törve az átok, mely eddig szerzeményeire nehezült. A zongoradallamok, triók, négyesek s ábrándok nagy tömege következett ezután. A főváros legelső műárusa vetélkedett kiadni műveit, s csakhamar oly hirre vergődött neve, mely jövőjére nézve a legszebb reményekkel kecsegtette. Többek közt Morzin gróf meghívta őt zenekara igazgatójává, s köztudomás szerint ennek számára írta első D-dur simphoniáját.

Mind a mellett a pénzbeli eredményt illetőleg meglehetősen rozsul állt a dolog Haydnra nézve. Csak midőn Eszterházy herceg karmesterévé lett, szaporodtak meg jövedelmei annyira, hogy a mindennapi kenyér gondjától megszabadulva, egész lélekkel s derült kedéllyel adhatta át magát a költészetnek.

S z i l v e s z t e r e s t .

T á t i k á t ó l .

Szilveszter este van.

Mindenki haza felé siet, az év utolsó estéjét szeretteivel töltendő. Az utcák mind üresek lesznek.

Egy-egy elkésett családtag gyors léptekkel siet otthonja felé; zsebei mindenféle kisebb-nagyobb csomagokkal vannak megtöltve.

Jól tudja mindenki azok rendeltetését.

A Dorotya-utcán lázas léptekkel siet egy férfi a hid felé, merően maga elé bámulva.

Inkább rohan, mint megy.

A világról, a mint látszik, mit se tud; saját világával van elfoglalva.

Komor világ lehet az, arca után ítélve.

A hidhoz ér, jegyet vált s megindul.

Homlokát mély redőkbe vonja, s lábai inognak, midőn a hid deszkáira lép. Ekkor felegyenesedik, s leküzdve a lelkében felmerült rémképeket, megtörli homlokát s szilárd léptekkel halad az első hidoszlopig.

Itt megáll, körül néz, küzködni látszik magával.

Igy áll néhány perczig.

— Meg kell lenni — suttogja magában — Meg kell lenni! Nincs szabadulás, — azzal a párkányhoz lép s a mélységbe akar ugorni . . . midőn egy erős kéz hátulról megragadja. — Szerencsétlen, mit akarsz tenni?!

A férfi egész testében megrendül, úgy áll egy perczig, azután daczczal lép az idegen elé.

— Ki vagy, vakmerő, ki más dolgaiba elegyedel, és a sors kezét így visszatartoztatni mered!?

— Jó barát — volt a rövid válasz.

— Jó barát?! — sziszegé a férfi — Nem, te ördög vagy! Tudod-e, hogy egy becsületet akarsz itt tönkre tenni, s egy kárhuzatos életet felujítani?

— Tudom, hogy egy életet akarok megmenteni s talán egy atyát visszaadni családjának.

A férfi újra megrendült, az idegenhez lép s remegő hangon kérdé:

— Ki vagy? Oh, szólj! Ha jó barát vagy, meghalni engedsz, mert előttem im, egy becsületlen, meggyalázott élet áll.

Az idegen megfogá a férfi kezét.

— Ismerem történetedet s hogy bizzál bennem, elmondom azt.

Te gazdag voltál, de szenvedélyed tönkre tette vagyondat

s pár percz előtt (itt a férfi keze megrendült az idegenében) a rád bizott pénzt játszottad el.

— Szörnyü igaz! — mormogá a férfi — s láthatod, hogy nem lehet tovább élnem.

— De nem gondolsz-e nődre s gyermekidre?

— Majd megadja nekik az ég, mit én nem tudok megadni . . .

— Szerencsétlen! s ha majd a férj helyett a nőt büntetik? S mi lesz a gyermekekből, ki fog gondolni velök? oly gyermekekkel, kiknek atyja öngyilkos? Nem lesznek-e kivette a világba s az ártatlanok fognak bűnhődni atyjok vétke miatt!

— Oh szűnj, szűnj meg! Irtóztató, a mit beszélsz, de én nem tehetek másképp!

— És ha akadna most jó barát, a ki képes volna megmenteni . . . ?

A férfi arcán egy szikrája a reménynek cikázott át és görcsösen szoritá az idegen kezét.

— Szólj, ki vagy? Ne gyötörj ily soká, vagy bocsáss utamra! — s ismét a hid párkányához lépett.

— Szerencsétlen! — kiáltá az idegen — Jer, én megmentelek Vezess nődhez és megkapod az összeget.

Nőmhez?! . . . Nem, nem! Inkább meghalok, semhogy ő megtudja gyalázatomat.

— Még nem aludt ki jobb önérzete — mondá magában az idegen — Még minden jóra fordulhat.

— Nőd mit se tudjon meg. Eljősz lakomra, hol átadom az összeget.

— De hát ki vagy te, ki egy elbukott szerencsétlent akarsz fölemelni?

— Jer, jer e borzadályos helyről. Mindent megfogsz tudni — s megragadva a férfi kezét, magával vonzóla, ki mint engedelmes gyermek, engedé magát vezettetni.

Az idegen lakására értek.

Leülteté a férfit, maga pedig a homályba lépett, hogy arcát ne vehesse ki.

— Hogy megérts engem — kezdé az idegen — szükséges pár szót multamról elmondanom. Ne félj, rövid leszek.

Volt egy atyának két fia. Az atya igen öreg volt s egészen az idős befolyása alatt állt, kinek volt gondja rá, hogy öccsét folyton távol tartsa az atyai háztól.

Az öcs nagy hajlandósággal birt a színészet iránt, minek a bátya titkon igen örült, mert fölhasználta azt ellene. Fölkelté az elődeire büszkélkedő atya haragját az öcs iránt, hogy ez mint holmi kósza komédiás megbecsteleniti a családot. S növelé a haragot napról napra állhíreivel, míg végre teljesen sikerült neki, fölingerelni az ősz apát, ki most egy utolsó levelet irt fiának, komolyan intve őt, hogy vagy rögtön hagyja el e kolduspályát s térjen jó utra, vagy véglegesen kitagadja őt. E levéllel együtt jött azonban a bátya levele is, hogy mitse féljen, ez csak próba akar lenni s addig mitől se tartson, míg ő van az ősz atya mellett.

Az öcs tehát színészszó lón és így örökre bezárta maga elől az atyai ház kapuját. Az atya megátkozta s kitagadta ifjabb fiát; minden vagyon a bátyára szállt, ki most elérte czélját.

És az ősz atya meghalt a nélkül, hogy fiát többé látta és megbocsátott volna neki; mert volt gondja rá a bátyának, hogy mitse halljon róla . . . meghalt a nélkül, hogy másik fia láthatta és szemeit befoghatta volna . . . az idegen reszkető hangja itt megtört . . . elhallgatott.

Az idegen az egész elbeszélés alatt parázson látszott ülni;

most felugrott, az idegenhez rohant, a világossághoz vonzóla s mereven nézett arczába.

— Öcsém! — kiáltá fel, s megtörve hanyatlott vissza ülésére.

Pár percnyi szünet állt be.

— Te megboszulni vágyol! Oh értelek, azért nem engedél a vízbe ugranom. De tévedsz, mert jobban sujtot az ég, mint te sujthatál. Nincs más semmim a pusztá életen kívül, ám legyen az a tiéd.

— Nem ugy, bátyám; legyen a mult felejtve, én megmentelek.

— Hogyan, te képes lennél erre?

— Itt a pénz, a mennyit veszítél.

— Ne add! Oh, ne add! Megöl a szégyen . . . és a férfi keservesen kezdé zokogni.

Az öcs szemeibe könnyek gyűltek, hálásan nézve az ég felé, suttogá: — Ő meg van mentve és családja is! — Azután a férfihöz lépett, és ezt gyöngédeden átölelve, szolt:

— Gondolj nődre s gyermekidre, kik aggódva várnak.

A bátya végtelen fájdalommal szoritá keblére öccsét, azután felegyenesedett.

— Igen, igen, én élni fogok, hogy jóvá tehessem mindazt, a mit vétettem. Ne szólj! Vess meg most, büntetésem legyen ez, mig minden hibám jóra nem teendem! S ha majd látod, hogy végkép megjavultam s méltónak tardandasz bátyádnak nevezni s kezet szoritni velem, akkor tedd meg azt, mert ez lesz legnagyobb jutalmam.

— Nem, bátya, nem, a bűnhődés keserü volt, de tudom, kigyógyított, azért im, itt kezem.

De a bátya nem fogadta el a nyujtott kezet, határozata szilárd és eltökélt volt. Ez volt az első lépés a jó uton.

Elhagyták az öcs lakását s a bátya laka felé siettek. Az uton elmondá az öcs, hogy figyelemmel kísérte bátyja lépteit, látta bukását. Az este ama bünbarlangba látta lépni, rosztat gyanított és követé. Midőn látta, mint hagyja el utolsó aranyával együtt az utolsó csepp vér arcát . . . mindent kitalált. — Akkor felkelt és eltűnt hirtelen. De az öcs mindenütt nyomában volt, s midőn látta a hidra lépni, eszébe jutottak a bátya neje és gyermekei, mi lesz azokból! utána sietett tehát, megmentendő azt, ki ellene oly nagyot vétett.

Ezután a bátya mondá el, hogy neje mit sem tud bukásáról (legalább ő azt hívé), hogy fedezze fel tehát előtte gyalázatát? Örökre megveti, ha megtudja az igazat! Ily gondolatok üzték pár nap óta.

Segíteni kellett a dolgon, de miként? Végsőre szánta el tehát magát, a keze alatt levő pénztárhoz nyult, hogy visszanyerje mindazt, a mit elvesztett

Ezalatt a bátya lakára értek, hol ez utolsó részletig mindent meggyónt nejeinek . . . és ez volt a második lépés a jó uton s a legnagyobb bizonyosság, hogy ő megvan mentve.

A nő könnyek közt ölelé keblére a megtért férjet, ki miatt oly sok éjszakát virasztott bu és gond közt — miről az mitsem tudott.

Azután az öcshez fordult, forrón szoritá meg kezét, karjai közé vezette gyermekeit s meghatott hangon szolt:

— Légy továbbra is védangyaluk!

S ily örömteljes Szilveszter-estét mint ők, alig ha ült valaki a fővárosban.

Egy hét története.

Decemberhó 22-dikén.

A bőség zavara. — A karácsony-ünnep. — A karácsonyi ajándékok. — Az ajándék ára. — Nem olyan rossz ez a világ. — Egy szerény ember tapasztalata. — A Valeria-bazar. — A kiknek nincsen karácsonyuk. — Az árulók. — Jó szerencse. — Clarisse. — Verdi „Requiem“-e. — Berecz Antal felolvasása. — Egy szívből fakadó kívánság.

Szent karácsony ünnepe, a Valeria-egylet „bazar“-a, Verdi „Requiem“-e, Berecz Antal természettani fölolvása, „Clarisse“, — rég volt tárczairónak olyan jó dolga, a bőség zavara, mint jó francia magyarsággal mondják, melyikhez nyuljak előbb a sok jóból? Itt a művészet, ott a jétékonyság, amott a költészet, nekem azonban mindvalamnyinél mégis csak a szeretet az első a világon, mert az az Isten, és annak ünnepét üli meg e héten a világ.

A ki a karácsonyi ünnepet csakis a naptár szerint számítja, nagy kárt teszen benne is és önönmagában is, mert az igazság szerint jóval előbb kezdődik és jóval később végződik. Csak magunk körül ha nézünk, az utcákon csakugy, mint a házakban. Az utcza-sarkon a fenyőágak, az örökké való szeretet jelképei; minden boltban kedves apróságok és a mostoha idő dacára jön-megy a vásárlók raja; a legjobb gazda sem sajnálja most a pár forintot és a legszegényebb is talál most egy pár krajczárt a boltosok számára és jól teszi; nem olyan apróságok azok, a mit rajta resz, mint a milyennek látszanak: örömet vesz rajta, a legéde-sebb örömet, a mi csak a világon van: a gyermekek örömét, a szerető szívek örömét, és ráadásul szeretetet plántál, szeretetet ápol a szerettek szívében, ez az első lépés ama bölcsőhez, a melyben az ujszülött Megváltót ringatták — volna, ha nem jászolban születik, így azonhan ez az első lépés egyenesen ő hozzá, a szeretet istenéhez. Mert mi a szeretet más, mint örömet szerezni azoknak, a kiket szeretünk? Olyan rosszak az emberek, halljuk uton uton-utfélen, és van is benne valami, ha bár távolról sem annyi, mint a mennyit képzelünk; mert ha szorosán vesszük, az emberek rosszása majd mindig — saját magunkon kezdődik, csakhogy természetesen a legrikkább esetben látjuk, mert a saját tükrünk mindig csak szépet mutat, azután csak az arcot mutatja, olyan jó tehát, egyszer-egyszer mimagunkból, vagyis a jó Isten nevében a sziv fenekéből felkavarni a szeretetet; a gyermekeknél kezdjük, folytatjuk többi szeretteinken, onnan aztán a nagy emberiség számára is általszármazik és ez a jutalom; a miért másoknak örömet szereztünk, megszeretjük ismét az embereket és akkor aztán azok minket is szeretnek; én legalább még nem találtam olyan embert, a ki ha igazán szerette az embereket, viszont ne szeretettet volna tőlük; csak nem rég is volt egy kis tapasztalatom e részben; egy ember, a ki sok éven át csendes visszavonultságban kizárólag kötelességeinek élt, rossz emberek által bajba esett, a jó ember azt sem tudta, hová legyen fájdalmában, kihez forduljon segítségért, ő, kinek évek óta annyi érkezése sem volt, hogy régi barátjait meglátogassa, és mi minden nem lett azokból az évek folytában! Egyikből ilyen, a másikkól olyan nagy ur, mig ő csak megmaradt annak, a mi volt: szerény, csendes, munkás embernek! A szükség azonban nagy zsarnok és azért a mi szegény emberünk is csak nekibátorodik, fölkeresi régi barátait, nagy félelmek közt nyitja ki az elsőnél

az ajtót, és a ki a mint megpillantja, tárt karokkal szaladt eléje, az volt a régi barát, és a mennyire tárva állt számára a két karja, épujgy a szive, és azonképen a többié is, elsőől utó-sóig, a szegény ember el sem tudta hinni, hát mégis annyi be-cse van a becsület és szeretetnek? Persze, hogy van, egy nagy lánczolat ez, mely az embereket először egymással, azután az éggel köti össze, és a ki azon a földre aláereszkedett és a másik végét ismét fölvitte az égbe, annak a születését üli meg most a világ, azért nem szabad ez ünnepnek két nap alatt véget érni.

A Valéria-egylet is azért tette e hétre az ő jétékonysági bazárját; valami véghetetlen kedves az, a mi ez eszmében rejlik; a szent ünnepeken, mint mondtam, még a ki nem teheti is, legalább egy kicsi örömmel kedveskedik kedveseinek, még az árvákról is megemlékeznek most a jó emberek egy kis örömmel; de hát a kik még az árvánál is árvábbak? És vannak-e ilyenek? Bizony vannak, a cselédek; nem azok, a kik helyben vannak, mert ezekről bizonynyal nem feledkeznek meg asszonyaik ez alkalommal; hanem azok, a kik hely nélkül vannak; nagyon szomorú az ilyen szegény teremtésre nézve a karácsony; az egész világ szerettei körül csoportosul, egyedül csak ő áll egyedül a világon; az egész világ szeret, egyedül csak ő van a jó Istentől elfelejtve! Pedig dehogy! Itt van a Valéria-egylet, ez különösen ezek számára állította föl bazárját; eme szegények karácsonyi ajándékaról gondoskodnék a Valéria-egylet, és pedig a legkedvesebb ajándék-ról, a mit csak kívánhatni, hogy mikor helyben nincsenek, veszendőbe ne menjenek, legyen nekik otthonuk, — cselédek men-helye, jőjjön el a te országod, de minél előbb!

És milyen volt a bazár? A milyen csak lehet egy országos vásár — a menyországban; csupa anyagi mosolygás, csupa isteni kedvesség, a merre a szem csak fordult; milyen könnyű dolog lett volna megcsalni a vevőket, de ugy, a hogy a leghirhedtebb „Ausverkauf“-ban sem csufosabban. Én legalább nem láttam, mit csomagoltak be nekem; lehetett volna az akár egy tuczat hálófőkötő is, holott albumnak adtam meg az árát; de én bizony meg se néztem, csak mikor lakásomon voltam; nem jutottam hozzá a sok mosolygó arc és ragyogó szemtől; a jó ég tudja, mikor fogunk megint ilyen mosolyokat és ragyogó szemeket látni! A farsang alatt a táncztermekben? Egészen más a mosolygás ott és itt. Ott a szép arc egy kicsit magának is mosolyog, itt tisztán csak nekem mosolygott, azaz nekünk, vevőknek. Ne őt nézzük, hanem azt, a mit árul, mondá minden mosolygás, és minél edesebben mondta, annál inkább mégis csak őt néztük itt is, ott is, mindenfelül, a vigadó kis terme és a nagy terem fülkéi tele voltak „állások“-kal, mindenik előtt egy-egy ilyen „áruló“, néhol kettő is, és azért még sem csaltak meg senkit sem, igazán a jó Isten viselte gondunkat, hogy a hány szép hölgy volt a boltosné, ugyanannyi volt a nemes sziv is köztük; elfogadták, a mit a megszábot áron felül adnunk tetszett, de csálni, az nem fért az ő lelkükhez; vonzottak, de nem „huztak“, azért legyen áldott Apáthy Jolán, Cserhalmayné, Banovics Kajetanné, Balassa Irma, Barna Alajosné, Dárday Sándorné, Ebeczky Matild, Felekiné, Fröhlich II. Mária, Glac Matild, Grünwald Bernátné, Horváth Gyuláné, Hladky Gusztávné, Hladky Elvin, Hor-

váth Mariska, Kautz Gyuláné, Kautz Mariska, Landauer Ferenczné, Martinovics Elekné, Nyáry Irma, Pechata Gyuláné, Szvoboda Albinné, Szentkirályi Albertné, Schnierer Aladárné, Sziklay Emilia, Takács Lajosné sat. urhölgyek emléke, mert az ő kezükben volt az nap a mi tárczánk és nem csaltak meg, hanem csak ugy mosolyogták ki belőle, a mi benne volt, az utósó krajczárig.

És milyen lehetett a jövedelem? Egész bizonyossággal nem tudom, hanem nagyon valószínű, hogy körülbelül olyan, a milyen mai nap a pénztárczák jókedve. A jóakarát sokakban megvolt, csak pénz lett volna hozzá; de hiába, mai nap nemcsak hogy az embert aprópénzzel fizetik ki, de a vásárlások is azzal esnek, a nagy bankók urai pedig, nehogy zsugoriaknak mondják, inkább el se jöttek, így aztán jut, jut a jótékony célra is, hanem csakis épen hogy jut. A vásárt, mint mindenütt, itt is táncz rekesztette be, a mely hogy világos reggelig tartott, felesleges mondani. Jó időben is gyönyörűség kedves hölgyek karjain ellejteni egy éjszakot, hát még ilyen csuf időben. Azért meglássák, szép hölgyeim, olyan vig farsangunk lesz az idén, mint annak a rendje.

És most siessünk a színházba, nehogy elkéssünk „Clarisse“-től, mely sok helyet kíván, őszintén szólva többet, mint a mennyit érdemel, mert rossz darab, de új darab, pályakoszorus darab, hatásos darab és ügyesen van csinálva. Egy nő, a ki szeret, más férfi iránt hazudik szerelmet, körülhálózza a kaczerság minden kigondolható csábjaival, csak azért, hogy megszedítse becsületét, rábirja, hogy semmisítse meg első férje végrendeletét, mert e végrendelet szerint mihelyt újra férjhez megy, elveszti első férje után rámaradt vagyonát. Kaczersága célta ér, az ügyvéd, kinek kezében a végrendelet van, szerelmes lesz bele, meg semmisíti a végrendeletet, és midőn aztán a csábító nőhez siet, hogy már most váltsa be ígérését és legyen az övé, a nő kineveti, kikergeti házából, nem szereti, tudni sem akar róla, mindez meglehetősen csiszolt nyelven, de az igazi szívbéli melegség legkisebb szikrája nélkül van élénk állítva, olyannyira, hogy a nagy közönség, melynek mindegy: akasztófa, vagy virágkiállítás, csak figyelmét lekösse, minden felvonás után zajosan hivta ugyan a szerzőt; a nemesebb élvek barátja azonban meglehetősen fanyarnak találta e művet, a melyben egy nő a legszentebbet, a mivel a női szív bir, a szerelmet, játék tárgyává teszi, és épen akkor, mikor szeret, és pedig pénzért, hogy első férje vagyonát második házassága számára biztosítsa! Az igazi nő megtud halni lelki tisztaságáért, csak hogy szerelme tárgya előtt tisztán és mocsoktalanul álljon; de nézzük a mesét, lehetőleg röviden.

Gróf Sziráky Clarisse — Sziráky gróf özvegye — férjhez akar menni Félixhez, kit rajongva szeret, mikor báró Futtakytól, egykori udvarlójától, ki most boszut esküdött ellene, megtudja, hogy az öreg gróf egy második végrendeletet is irt, melyről eddig nem volt tudomása. A végrendelet értelmében Clarisse elesik minden vagyonától, ha másodszor is házasságra lép.

Clarisse annyira kétségbeesik e hirre (Félix egy szóval sem vigasztalja,) hogy fürdői vendége előtt — az első felvonás egy fürdőhelyen történik — elalélva lehanyatlik. Utóbb magára maradva, megérlelődik benne a gyűlöletes határozat, hogy a vagyonát és szerelmét, illetőleg csak a vagyonát fenyegető végrendeletet meg fogja semmisíttetni Tibor által, ki annak birtokába jutott. Tibor épen ott időz családjával a vakmerő Delilának mintegy utjába áll. Tiborról úgy beszélnek, mint híres ügyvédről, kinek a becsületről catoi fogalmak vannak. Ezt a jó véleményt első fölléptével ő maga is meg-

pecsételi. Clarisse elkezdi a játékot Tiborral, meghívja magához thea-estélyre. A thea-estély végzetes következménye az, hogy a zárkózott, szerelmet nem ismerő ügyvéd halálosan beleszeret Clarisseba, a ki mint egy lélektanár lesi a fejlődő szenvedély fokozatait. A harmadik felvonásban Clarisse csalása tetőpontot ér. Kijelenti Tibornak, hogy szereti lángolóan s boldogságuk nevében arra hívja föl, hogy a végrendeletet semmisítse meg. Tiborban szörnyű harcz dul; szerelme felülkerekedik a becsületen s végre — a negyedik felvonás végén — a lobogó kandallóba veti Sziráky gróf végrendeletét. Clarisse szabad, célta érve szökni akar Félix-szel Párisba, de Tibor hamarabb megjelen nála, mint Félix, s mikor észreveszi, hogy itt kegyetlen, szívtelen játékot üztek vele, pisztolyt ragad és lelövi Clarisset. Félix csak a csattanásra jön be, hogy felfogja halálra való kedvese soháját. Tibor azután tört ragad és kivégzi magát. A huszárkapitány egyes egyedül marad bánatában.

Utána való nap pedig, tudniillik szombaton Verdi „Requiem“-jét hallottuk a nemzeti színpadon; a zenekar még egyszer annyira megszaportatott és a közönség is nagy számmal tódult a színházba, hallani a világhírű operaszerzőt, az egyházi zene terén. Az előadott mű a mult őszön jóformán az egész világot bejárta már, illetékes itészek izenkint-szálankint taglalgatták, és nálunk is csak azt a hatást tette, a mit mindenütt, a hol előadták. Lángelmű zenei alkotás, de nem igen egyházas, nem eléggé magasztos. És szerkezetére nézve is, vannak benne gyönyörű részletek, a „Dies irae“ például nagyszerű hangfestmény, az „Agnus dei“ megható, szellemdus módon megyen át egyszerű magándallamból kardalba és meglepő szépen végződik; a „Lux aeterna“ fenséges drámai erővel van költve, és ilyen egyes részeket számosakat tudnánk felsorolni és egészben mégis hiányzik benne az egyöntetűség, mely az átihtetett ilyenmű műveket jellemzi, azért a kitűnő olasz sem Mozarttal, sem az öreg Hummellel nem mérközhetik e téren, a mivel azonban távolról sem akarjuk azt mondani, hogy Erkel karnagy ur nem köszönetre kötelezett minket azáltal, hogy e művet előadatta; sőt inkább, mert e mű így is, a mint van, gyönyörű és a vezénylet és előadás is kitűnő volt, a mi pedig ilyen tömeges közremöködők mellett, nem csekély érdem. A magánrészeket Nagy-Benza Ida, Kvaszainé és Thannerné urhölgyek, továbbá Pauli és Kőszeghy urak szintén jelesül adták elő.

A mi végre Berecz Antal természettani felolvasását illeti, ezt csak azért hagytuk utoljára, mert csak szépet és jót mondhatunk róla. A jeles tanár a villanyosságról értekezett, azzal a világossággal és könyedséggel, melylyel csak az bir, a ki egész otthon van a téren, a melyről szól; a mellett igen szép gyakorlati kísérletekkel is kísérte előadását, kettős élvezetet nyújtott tehát a közönségnek, mely szép számmal is jelent meg az előadásra! És bizonyára úgy lesz az a többi két előadáson is, melyet e jeles tanár a tél folytatában tartani fog; kétszeres köszönet tehát neki, a szép élvezetért, a mit a közönségnek, és a szép jövedelemért, a mit egy nemes célú együletnek ezáltal szerez; mind a három felolvasást tudniillik a nőiparegylet javára tartja a jeles tanár.

És most: boldog új évet, kedves olvasónó, és: a viszontlátásig!

— i — r,

Lapom tisztelt pártolóihoz!

Utósó számunk levén ez ez évben, kedves kötelességemnek ismerem, köszönetet mondani hölgyeinknek lapom iránt tanusi-

tott szives rokonszenvükért, a melyre hogy érdemes legyen is, mindig legfőbb törekvésem volt. A lapokkal rendszeren úgy vagyunk, miőt az étellel, leginkább csak az egy napot nézzük, mely elfoglal, ritka esetben a tegnapot is, hogy belőle a holnapra következtessünk. Azért kérem hölgyeinket, nézzék át a mai számhoz csatolt évi tartalomjegyzéket és megfognak győződni, hogy nem volt ez évben lapomnak olyan száma, melyben jóra, szépre és nemesre ne fordítottam volna az olvasó figyelmét.

És ugyanazt teszem majd a jövő évben is; a költészet és az élet jelenségeiből mindig csak olyant fogok felmutatni, a mi a művelt hölgyeknek szép és kedves; régi tapasztalatból tudván, hogy csak így felelhetek meg a bizalomnak, melylyel hölgyeink sok számos év óta irántam és lapom iránt viseltetnek; és azért kérem is őket, tartsák meg továbbra is számomra ezen megtisztelő bizalmat, pártolják a jövő évben is régi hű lapjukat, — boldog új évet!

Emilia.

Budapesti hírvivő.

** (*Jótekonyság.*) Király ő Felsege Hagymás Sámuel homorogi lakosnak, kinek neje egyszerre három leánygyermeket szült, saját pénztárából 50 frtot adományozott. — A királyné a budapesti szegényeknek 2500 frtot, és a gödöllői szegényeknek 200 frt adományozott. — Simor hercegprimás jótekonny czélokra ujabban ismét 1150 frt adományozott.

** (*Rózsás napló.*) Laboda Gyula pénzügyigazgatósági fogalmazó e hó 17-dikén váltott jegyet Nikász Gizella kisasszonnyal. — Pilis Károly n.-kaposi ügyvéd e napokban vezette oltárhoz Steiner Éva kisasszonyt, néhai Steiner Ferencz törvényszéki ülnök leányát. — Rátkay Ödön tolnamegyei földbirtokos e hó 16-dikán tartá esküvőjét Milesz Gizella kisasszonnyal. — Bölönyi József biharmegyei fölbirtokos e hó 18-kán tartotta esküvőjét Nedeczky Ferike kisasszonnyal, Deák Ferencz rokonával és hű pártolójával Budapesten. — Hajós József, a hazai első takarékpénztár nagyérdemű igazgatójának kedves leányát: Hajós Erzsike kisasszonyt e napokban jegyezte el tassi Vég Artur, fiatal jogtudor és ügyvéd. — Budán e napokban volt Sücs Ferencz nagykőrösi tanár esküvője Pettkó Irén kisasszonnyal, a menyasszony nagyatyja; Szilágyi Ferencz történetirónk lakásán. Az esketést Szász Károly végezte. — Komáromban Bajtós Luiza kisasszonyt, Bajtós Ferencz dunagözhajózási tisztviselő bájos leányát, e napokban jegyezte el Tóth Lajos fiatal ügyvéd. — Biró Géza sárpataki gazdatiszt jegyet váltott Walter Ida urhölgygyel, Walter Lajos királyi gazdasági tanintézeti tanár kedves leányával.

** (*Az országos nőképzőegylet*) idei tombola-báliját „Népviselőtü jelmezes tombolának“ keresztelték el. A multság nemcsak külsőleg, az elnevezésben lesz ujdonság, hanem lényegileg is igen érdekes változatossággal fogja gyönyörködtetni a közönséget. Határozatba ment ugyanis, hogy az idén kizárólag csak népies jelmezekben szabad a hölgyeknek megjelenni. A főváros ismert szépei teljes számban fognak az idén közreműködni. Az adakozások már is igen szép eredményt mutatnak, s nyereleménytárgyak nagy számmal érkeztek be az elnökséghez. Egyelőre csak azt említjük még meg, hogy e „népviselőtü jelmezes tombola“ farsang első vasárnapján, január 9-dikén tartatik meg a vigadó termeiben. A belépti jegy ára 1 frt lesz. A tombolajegyeké ugyanannyi. A tombolát sétahangverseny előzi meg és bál fogja követni.

** (*A fővárosi*) izraelita fiúárvaházban mult szerdán este Chanuka (karácsonyi) ünnepély tartatott, melyen igen sok vendég

vett részt. Fél hat órakor a kántor vezetése alatt az árva fiuk kara egyházi éneket énekelt. Ezután Rózsai tanár magyar beszédet mondott, melyben az ünnepély jelentőségét adta elő. Erre az árva fiukból álló kar a „Szózat“-ot énekelte el és pedig kitünően. Ennek végeztével Groszmann Benő tizennégy éves fiu szavalta Jókai „Munkácsi börtön“ című költeményét, melyet a jelenlevők nagy tetszéssel fogadtak. Több szavaltat és ének után Bója Gergely mondott rövid beszédet, melyben az intézetben uralkodó hazafias szellemről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Az ünnepélyt a gyermekek számára rendezett vacsora rekeszté be.

** (*Izsó Miklós*) műveinek kiállítása megnyílt az akadémia palotájában s látható d. e. 9-től d. u. 4-ig, 50 kr. beléptidij mellett. A művész hagyatékában, a muzeumban és magánosok birtokában levő művek nagyobbára együtt vannak: így a „Busuló juhász“, fonóházi jelenet, magyar Laokon, népzeneészek, kortesek kis mintái, a Csokonai-, Eötvös-, Dugonics-, Széchenyi és Petőfi-szobrok mintái, számos mellszobor, (a költő Zrinyi, Verbőczy, Rákóczi Ferencz, Zrinyi Ilona, Pyrker érsek, Szalay László, Arany János, Ghyczy Kálmán, Egressy Gábor, Tóth József, Megyeri, Pákh Albert mellképei,) főszöntvényben vagy márványban, terracotta vázlatok stb. A képzőművészeti társulat karácsonyi kiállításában nem csak Izsó művei láthatók, hanem számos festvény is, bel- és külföldi művészekről.

** (*Az orvosnövendékek bálbizottsága*) következőleg alakult meg: Elnök Székács Béla, alelnök Lettel Gyula, jegyző Zsigárdy Aladár, segédjegyzők Major Ferencz és Morelli Károly, háznagyok Sztempák Ödön és Tóth Lajos. A bál jövő január hó 22-én fog a vigadó termeiben megtartatni. Bálorvosul dr. Kovács József tanárt nyerték meg.

** (*Lotz Károly*) muzeumi párkányfestményeinek azon részét, mely a képzőművészetek jelvényes alak-csoportozatát ábrázolja, a bécsi „Verein für vervielfältigende Kunst“ rézmetszetben szándékozik kiadni, és arról is van szó, hogy a társulat a Lotz-féle egész sorozatot fogja rézmetszetekben sokszorosítva kiadni: a szép vállalatnak hihetőleg sikere lesz.

** (*A nemzeti színház pályázati hirdetései.*) A nemzeti színház igazgatósága két rendbeli 100 aranyos pályadíjat tűzött ki: a magyar életből meritett eredeti, a legtagabb értelemben vett s egy egész estét betöltő középfajú színműre, és egy eredeti drámára. Beküldési határidő a színműre nézve 1876-diki októberhó 1-seje, a drámára nézve 1876-dik novemberhó 1-seje.

** (*A népszínház igazgatósága,*) a jövő évre szintén hirdeti népszínműi pályázatot. Átalában törekedni fog — mihelyt a kezdet folytonos nehézségein tulesik — egyre több népszínművet fölvenni műsorába. Akkor aztán nem fognak keletkezni olyan találó gunyu ujdonságok, melyek Soldosné asszonyt a wieden színházhoz szerződtetik — a magyar népszínműi szerepek játszhatása végett.

** (*A nemzeti színház*) főbb mozzanatairól e héten, „Clarisse“ és Verdi „Requiem“-éről már föntebb szoltunk, ujságolni valót tehát csak az opera adott, két kis balesetet tudniillik, melyek közül azonban, hála Istennek, egynek sem volt komolyabb következménye, mint az, hogy a közönség ott is nevetett, a hol nem kellett volna. „Rigoletto“-ban ugyanis Perotti szépen énekelt, a mi ujjabb időben gyakran esik meg rajta. A közönség nagy jókedvűen tapsolt neki, a hővérü olasz erre tűzbe jön és a „Donna a mobilé“-t magyarul énekli. Ez természetesen még jobban tetszik, a közönség meg jobban tapsol a művésznek, kívánja a dal ismétlését, a művész erre még nagyobb tűzbe jön, neki ered a dal ismétlésének, a zenekar is rázendíti, huzza, fujja „Az asszony ingatag“-ot, a mint csak isten tudni adta,

a hővérü művész elkezd: „Az assz“ — azután megáll, újra elkezd, „Az assz“ — megint csak elhallgat, a nagy örömben a magyar szöveg kirepült a fejéből, az olasz szöveg meg nem jutott eszébe. Mit volt mit tenni? A zene sem járhatta egyedül, ez is megállt tehát, erre meg a művész kezdte el újra a dalt, utána a zene is, azután a művész csak újra belesült, utána a zene is, így folyt ez néhány másodpercig, míg egyik a másikat szerencsésen meg nem találta. — Hogy Balászné ez este is gyönyörűen énekelt, nem szükség mondanom, és csak azért említem meg, mert valakinek eszébe jutott azt írni e napokban, hogy e jeles énekesnőnk jövő áprilisban megvált a mi színházunktól. Várhatott volna ez áprilisi ujsággal április 1-sejéig, mert egy szó sem igaz belőle. A jeles művésznő még másfél évre le van kötve a nemzeti színháznál, és mikor ez az idő letelik, akkor majd újra le fogják kötni minél hosszabb időre, nem lévén, a ki pótolná. — A másik baleset meg „Faust“-ban volt e héten. Humann kisasszony éneklő abban Siebel kicsi kedves szerepét, a 2-dik felvonásban van neki első jelenése, keresik tehát a kisasszonyt, és nem találják; tüvé teszik a színházat, hiába, azzal a kedves leánykával valami történt, gondolja már a rendezőség és közönség egyformán; az egyik sir, a másik nevet, így folyt le a második felvonás Siebel, azaz Humann kisasszony nélkül; végre mégis előteremtik a kedves kisasszonyt, olyan ártatlan volt a dologban, mint akár magam. A rendezőség volt a hibás, ez csinálta a konfuziót, előadás előtt fél órával — a jó ég tudja, miért, — elvette a kisasszonytól a szerepet, másnak meg nem adta, így aztán a kisasszony haza ment, más meg nem jött helyébe. Ezt leszámítva, az opera kitűnően ment. Odry olyan páratlan Mefiszto volt, mint mindig, és Tannerné Margitja szintén nagyon kedves volt.

*(A népszínházban) már három nappal karácsony előtt kezdődtek a szünetek, mert nagy dolgok vannak ott készülöben, szem nem látott, fül nem hallott spektakulumok fogják ott a jövő héttől fogva, Isten tudja, meddig, ámulatba ejteni a világot. Verné-nek „Utazás a föld körül 80 nap alatt“, mely Páris háromszázszor, Bécs két százszor egymásután magán kívül ragadta, ott folytatja majd világhódító utját e hetekben, ugyanazon diszletekkel és ugyanazon elefánttal, mint Bécsben. Csak a diszletek lehozatala egy egész vaggont töltött meg a vasuton, az elefántot nem is számítva; a mai hetet tehát arra kellett fordítani, hogy a diszleteket elhelyezzék, a színpadot a kellő súlyestőkkel ellássák; mert olyan sülyedések, a minők e darabban végbe mennek, nem látott még a világ. Egész országok, tengerestül, emberestül, csak úgy tűnnek el a föld színéről és mások állnak elő helyükbe a világ mind az öt részéből, mert a darab a világ mind az öt részében játszik, és hozzá még az eleven elefánt, — nem lehet azt képzelni, mi minden csudálatosnál csudálatosabb képtelenségek nem üzik-hajtják egymást oleitől végig e darabban, — hogyan tudnám tehát én ezt leírni!

*(Irodalom) Az „Athenaeum“ kiadásában megjelent: „Bethlenfalvi gróf Thurzó György levelei nejéhez, Czobor-Szent-Mihályi Czobor Erzsébethez“, közrebocsátva idős gróf Zichy Edmund árvai uradalmi teljhatalmu igazgató megbízásából. Két kötet; ára 4 frt. — Az ifjuság számára érdekes és diszes olvasókönyvet adtak ki a Légrády-tertvérek. Ez Cervantes „Don Quijote de la Mancha“-ja, Györy Vilmos átdolgozásában és előszavával. A 407 lapra terjedő könyvet, melynek ára 3 frt 70 kr, het színnyomatu kép disziti. E jó átdolgozásból a magyar ifjuság jól meg fogja ismerni a klasszikus regényíró és annak elévülhetlen becsü remekét.

** (Vegyesek.) A nőiparegylet elhatározta, hogy

gróf Hadikné Barkóczy Ilona grófnőt fölkéri, vállalná el az egyesület védnöknői tisztjét. E nemes és közhasznú célra működő egyesület mindenestre megérdemli a grófnő lelkes támogatását. — A bölcsődék jó hírnévben álló fényes táncvigalma jövő januárhó 29-dikén tartatik meg az Európa termében. — Az akadémia hétfői ülésén Szász Károly néhai Kriza János fölött jeles emlékkészédet mondott. — A jó tékony czélokra szánt V-dik magyar királyi államsorsjáték e hó 20-dikán történt huzása a következő főnyereményeket eredményezte: A főnyereményt (100,000 frttal) nyerte 2129. s. 70. sz.; 20,000 frtot nyert 2796. s. 98. sz.; 5000 frtot nyernek 101. s. 37. sz., 2039. s. 32. sz. — A nemzeti színház kétszáz forinttal a budai zeneakadémia alapítói közé lépett, vizonzásul ez akadémia közreműködéséért a Verdi „Requiem“-ében. — A nemzeti zenede igazgatójává Bartay Fde választott meg. — Thaly Kálmánnak az olasz király a Sz.-Móricz és Lázár-rend lovagkeresztjét adományozta. — Táborosky és Parsch kiadásában diszes kiállításban, következő új zenemű jelent meg: Am Plattensee. (A Balaton taván.) Walzer für das Pianoforte, componirt von Philip Fahrback junior. Ára 80 kr. — A „Figyelő“ szerkesztését, mint a „P. Napló“ írja, Szana Tamástól újévvél Ábrányi Emil veszi át. — Gr. Batthány né termeiben havonként kétszer főuri estély van. — A budapesti könyvtáros-segédék egylete, januárhó 5-dikén újévi ünnepélyül hangversenyt rendez, melyben csakis egyleti tagok fognak megjelenhetni, belépti díj nélkül. — A lefolyt héten a fővárosban élve született 220 gyermek, elhalt 185 személy; a születések tehát 35 esettel mulják felül a halálozásokat. Az új szülöttek közt volt 108 fiu, 112 leány. A halottak közt volt 102 férfi, 83 nő, egy éven aluli gyermek 44.

Szent karácsony napján a „Kis Jézuska“ mindenkinek örömet hoz, csak a hazai irodalomra hozott mély szomorúságot. Báró Kemény Zsigmond, legjelesebb íróink egyike, e hó 22-dikén P. Kamráson, 59 éves korában jobb létre szenderült. E voltunk készülve a csapásra, mert súlyos betegség már évekkal azelőtt kiütötte kezéből a tollat, melylyel magának halhatatlan nevet és a nemzetnek halhatatlan műveket teremtett. 1870 óta nem zendült meg többé az a lélek, melynek tekintete épúgy belátott egész nemzetek, mint az egyesek szívébe, és azért egyaránt nagy volt ő mint politikus és mint költő; 27 évi szakadatlan munkásság törte meg akkor egészségét, tudtuk is mindnyájan, hogy állapotagyógyíthatlan; mikor egyszer a lélek kimerül, a testnek is mulhatatlanul utánna kell roskadni, és mégis — hogy ne fájna látni kidőlvén a hatalmas tölgyet, mikor nincsen hajtás, a mely helyét pótolná? Még ha elszáradtak is lombos ágai, a büszke korona látása is büszkeséggel tölti el szívét, olyan közel van az éghez, és most ez a korona lenn fekszik a földben, és nincs, a ki helyét fogja pótolni! „Kemény“, „Férj és nő“, „Ködképek a kedély láthatárán“, a „Rajongók“, a „Zord idők“ gyászban állják körül sirját, a nagy költő dicső szülöttjei; a milyen dicsők olyan egyedül állnak a világon, nincsen hozzájuk fogható megragadó lelki fenség, és a miért olyan megragadó szépek, ép azért olyan kinos a gondolat, hogy a ki azokat teremté, Kemény Zsigmondunk nincs többé!

Bizonyosan nemcsak a földnek, hanem az égnek is akart az Isten kedves karácsonyi ajándékot adni, azért szólítá őt magához! Világítson nekünk az ő nemes, fényes lelke örökké!

** (Halálozások.) A régi jó idők egy tisztos alakja: A m-brus János hunyt el mult kedden Nagyváradon, 86 éves

korában. Kitűnő hazafi s munkás polgár volt. Fél századon át szolgálta a megyét. A szabadságharc előtt a szalontai járás főszolgabírája volt, a szabadságharc alatt pedig vésztörvényszéki elnök, a miért tizévi államfogságot szenvedett Kufsteinban. Neje, ki pár év előtt hunyt el, eme tiz év alatt folyvást Kufsteinban élt, álnév alatt, szolgálatba szegődve, csak hogy férje közelében lehessen. Később együtt tértek haza Váradra. Az öreg urat 1861-ben alispánnak választották meg. Gyermekai, unokái, rokonai, ismérősei mély gyászszal állták körül ez érdemgazdag aggastyán koporsóját. — Elhunytak továbbá: **Bogya Lajos**, aranykulcsos, királyi kamarás Keszthelyen, 73 éves korában. — **Hollós László**, budai királyi főreáltanodai tanár édes anyja: **Kovács Anna** asszony. — **Ghymesfalvy Illés**, királyi tanácsos, Bácsmegye volt alispánja, e hó 16-dikán, élte 72-dik évében. — **S.-A.-Ujhelyben Mánik Józsefné**, született **Rácz Erzsébet** asszony e hó 14-dikén, 58-dik évében. — **Özvegy Ternyey Jánosné**, született **Gyulafalvi Krassay Julia** asszony, e hó 18-dikán, Apán. — **Magyar-Atádon Lejtényi Aladár** e hó 16-dikán, 25 éves korában. — **Zöldi Miklós**, a debreczeni színház kiválóbb tagja, e hó 20-dikán. — **Scholaster** debreczeni tenorista édesanyja. — **Ottlyk István**, péczeli földbirtokos, e hó 15-dikén. — **Kálnoky Sándor** 1848/49-diki honvédalezredes, ki Erdélyben Bem tábornok alatt vitézül harczolt, **Csik-Szent-Mihályfalván**, 65 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti színház.

(Kitűzve.)

December 25-dikén: „Észak csillaga.“ — December 26-dikán: „Aida.“ — December 27-dikén: „Gauthier Margit.“ Bulyovszkyné első vendégjátéka. — December 28-dikán: „Tell Vilmos.“ — December 29-dikén: „Deborah.“ Bulyovszkyné második vendégjátéka. — December 30-dikán: „Requiem.“ Verdítől. — December 31-dikén: „Keztyű és legyező.“

Divattudósítás.

Mi lett mindazon örömteljes jóslatainkból, melyek nekünk e télre legalább nagyobb egyszerűséget ígértek! Soha sem állottunk olyan messze azon álmodott és ohajtott egyszerűségtől, mint épen most! A jelen idényben a drága diszítésekhez még a drága nehéz szövet is járult! És a szabások sem lettek egyszerűbbek. Eleintén azt hittük, midőn azon pompás, nehéz, virágos, damaszkos selyemszöveteket láttuk, melyeket estélyi öltözékekre használnak, hogy e tömör, vastag selyem szükségtelemné fogja fenni a sok fodrot, dudort sat. és természeténél fogva is egyszerűsége fogja utalni a divatvezéreket. Az idő azonban megmutatta, hogy ebben is csalódtunk. A hangadó körökben mindent végbe tudnak vinni, és azt is lehetővé tették, hogy azon maguktól is álló nehéz selyemszöveteket mégis gazdag dudoros redők, écharpok és hozzá alkalmazott más, kissé könnyebb, de azért mégis drága selyemszövetekkel tarkítsák. A legújabb divatu naplali öltözékekhez divat hölgyeink leginkább indiai cashemirt, mattelassét, sicilienne-t, faille-t vegyitnek bársonnyal és posztóval, és mindamellet, hogy az öltözékek gazdagon borítvák drága paszomántos zsinórokkal és kivarrásokkal, mégis jó mennyiségű plissé- és más fodrokat és dudorokat is alkalmaznak még reájuk.

A ruhák uszályai mindinkább nyernek hosszúságban, míg elől és oldalt rövidek. A vétes vagy pánczélderekak fenntartják kedveltségüket újéven tul is. A szűk szoknyák által a zsebek kiszorultak helyükből, innen az, hogy a külső zsebeket olyan rendkívül kedvelik; alig van már új öltözék nagy külső zseb nélkül, egyiknél a ruhához varrva másiknál láncczon vagy szalagon lógva. A zsebeket szalagsokrokkal és végekkel diszítik leginkább.

Időjósaink erős, kemény telet tettek kilátásba, e szerint a kész meleg öltönyök egész serege várja a hideg vendéget, kit többnyire jobb szívvél látunk

távozni, mint érkezni. A prémes köpönyegek az idén divatosabbak, mint valaha, és hosszabbak, mint már évek óta. Sőt a legújabb párisi divat szerint a nyestet kívül viselik, vagyis csupa fehér nyest-felöltőben járnak a divathölgyek, gyémánttal diszítve, akár a zuzmós hóalak.

A karmantyúk még mindig igen kicsinyek, a nyak körüli boák és mindenféle cziczák és pedig lehetőleg nagyok. A prémmel diszített ruhák szintén nagyon divatosak. A prémekek közül a kék róka, a nyest, czoboly, aranyróka és az oroszmacska a legkedveltebbek.

És ime egy évre ismét befejeztem divattudósítói kötelességeimet, csekély erőmhez képest hű képét adván azon mozzanatoknak, melyek a divat terén felmerültek. Nem voltak azok mindig olyanok, mint én ohajtottam volna, a ki az egyszerű izlés terjesztése körül olyan szívesen buzgólkodom; de számba veendik kedves Kegyetek a világ rohamos folyását, élénk áramlatát, és ha figyelemmel kísérték ebbeli működésemet, lehetetlen volt észre nem venniök azon intő és óvó kezet, mely bemutatta ugyan mindazt, a mit az ár hozott, de irányt is adott egyszersmind a jó és szép helyes felismerésére. Azért tehát — a viszontlátásig az újévben.

Szótalány.

Gedeon Gáspárnétól.

Első szótagom, ha ékkel ellátod,
Dicsérd az istent, hogy azzal megáldott;
Ez az, mi nélkül ember olyan buta,
Hogy rá mondhatom: az, — nagy ostoba.

Ékkel ellátva a második tagot,
Sétálva lelsz sokszor ott — boldogságot;
Megfordítva oly terület,
Hol a jószág szívesen legelget.

A végszótagomhoz még adj egy betűt,
Felvarrásához végy czérnát és egy tűt;
Egészemre, mit is mondjak erre?
Hogy bizony ez egy herczegnek lakhelye.
Megfejtési határidő: január hó 23-dika.

A f. é. 48-dik számban közlött rejtvény értelme:

Herczegovina.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Ács Nagy Agostonné, Vincze Csima Petronella, Moesz Gézáné, Kanizsai Nagy Etelka, Batori Zsigray Istvánné, Ehen Gizella, Gedeon Gáspárné, Mannó Hevera Mariska, Malatinszky Károlyné, Oláh Anna, Jávör Julianna, Schneider Ilona, Kopp Boicza Nina, Muharos Irma, Herdicska Béláné, Madarász Luiz, Scheffer Ilonka, Soltész Emilia, Herczegh Jolán, Temesváry Erzsébet, Fodor Anna és Irma, Joo Klára, Raróthy Tekla, Muzsik Ida, Holló Mária, Luzsinszky Margit, Kohanszky Emma, Tóth Guthi Etelka, Fényes Endréné, Antolovits Mari, Simon Pirokska, Nyári Ilka, Magasy Emilia, Tomcsányi Róza, Nagy Elekné, Fodor Tivadarné, Siklósy Teréz és Kata, Kabós Bella, Tury Lenke, Sággy Lilla, Orosz Ida, Ferenczy Károlyné, Komáromi Eleonóra.

Tartalom.

Az első olvasmányok. — Dalok, Ábrányi Emilől. — Egyetlen orvos-ság, Szegfi Mórtól. — Egy fényes pálya sötét kezdete, Kiss Elektől. — Szilveszter est, Tátikától. — Egy hét története. — Budapesti hírvivő. — Nemzeti színház. — Divattudósítás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boríték on: Heti naptár. — Vidéki hírek. — Különlélek. — Megbízások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Ujévi üdvözetünk, egy-
uttal csimlapunk és lapunk tartalom jegyzéke 1875-ről.

Felelős szerkesztő, kiadó és laptulajdonos: **Emilia.**

A debreczeni törvényszék Dobost és főbűntársát: Blagát kötél általi halálra ítélte. — A gyermekbetegségek legborzasztóbbika, a diphteritis, oly nagy mértékben uralkodik jelenleg Mohácson, hogy az iskolákat is be kellett zárni. — Köszén gáz általi halállal mult ki Győrben mult vasárnap egy 18 éves leány. Anyja az ablakon keresztül megmenekült a borzasztó haláltól, de mire segélylyel visszaérkezett, leánya már meg volt fulva. — Beregmegyében a verbiási ruthen templom közelébb porig leégett; a tüzet az oltáron feledett égő viaszgyertya okozta. — Oly hideg volt Rozsnyó vidékén a napokban, hogy a közeli hegyen három embert találtak megfagyva.

Különfélék.

** (Óriási dalárda.) A világ legnagyobb dalárdája kétségkívül az volt, mely Madras keletindiai városban énekelt deczemberhó 13-dikán, az angol trónörökös tiszteletére. Ez a dalárda nem kevesebb, mint tizennégyezer benszültt és európai énekesből állt. E dalárdán még csak azon amerikai zenekar tett tul, melynél a nagy dob szerepét tizenkétfontos ágyuk vitték.

** (A brémerhaveni szerencsétlenség.) Az utasok közt, kik a mult héten „Mosel“ gőzssel Brémából akartak elindulni, volt egy Thomas nevű, erőteljes, tisztességesen öltözött férfi, ki a kapitányt többször megszólította az által is feltűnt, hogy gyakran vette elő butykosát és ivott belőle, bizonyosan nyugtalan állapotban lévén. A kapitánynak azt monda, hogy családja Stuttgartban van. Ezt az utast már a munkások is észrevették, valamint egy nagy és erős szerkezetű hordót, melyet podgyászul adott fel s kérte a munkásokat, hogy jó melegen tartsák. Ez a hordó okozá a roppant szerencsétlenségét, mert a mint a kiszállításnál a szekérről a kikötőbe tettek, rázás és dörzögölés következtében felrohant. Rémitő volt az okozott szerencsétlenség. Az explozió után, Franke és Willgerod kapitány az első hajószobában ültek, midőn egy másik szobában sohajtozást és nyögést hallanak. A belülről bezárt ajtót feltörték és ott látták sebesülten, feldagadt arczczal a hordó birtokosát: Thomast; nemsokára egy hatlövetű revolvert is találtak és az öngyilkossági kísérlet bizonyosnak mutatkozott. Thomas a katasztrópha után szánhatta magát rá az öngyilkosságra, mert a kapitány még látta a hajó fedélzetén a robbanás után. Annyira-mennyire magához térvén, vallatni kezdték s kétségtelenül bebizonyult, hogy a hordó az övé volt s fel akarta vetni vele a „Moselt,“ hogy hire-pora se maradjon. Az erős szerkezetű hordó két részre volt osztva; az elválasztó hasábon lyuk volt. Egyik részen a gyúanyag (állítólag dynamit), a másikon az óraszerkezetű gyújtó alkalmaztatott. Az óraszerkezetnek bizonyos idő lefolyása alatt kellett volna a lyukon át bevinni a gyújtót a robbanó anyagra és előidézni az explóziót. Ha a nyílt tengeren robban fel, a hajó egy pillanat alatt örökre elsülyedt volna. Az ördögi tervet nyervágy szülé. Thomas értéktelen holmikat, melyeket csak Southamtonban rakott volna fel, roppant összegekig biztosította a portéka elsülyedésével nagy összegekhez jutott volna, melyekben azonban — vallomása szerint — másokkal kellett osztoznia. Southamtonig maga is vett jegyet; innen azonban csak árult utaztatta volna tovább s pokolgépének a nyílt tengeren kellett volna gonosz szolgálatát végbevinni. Tkomasnál 24 font sterlinget találtak. A büntető kéz, mely ártatlanokat akart elpusztítani és számosakat el is pusztított, elérte a nyomorult gonosztevőt is, ki öngyilkos módon kénytelenített saját élete ellen is fordulni, és már meg is halt. A dynamit-robbanás áldozatainak számát százhetvenre teszik. Ir-

tózatoss látványt nyújtott a halottas ház, sírás és jajgatás volt mindenütt.

** (Munkácsy) jeles festő-művész hazankfia jelenleg egy nagy képen dolgozik, az 1876-diki világkiállítás számára. A képsaját műtermét tűnteti föl, annak minden művészi eszközeivel és apróságaival. Maga a művész is látható a képen, a mint asztalra dőlve, egy általa éppen most tett ecsetvonás hatását vizsgálja. Az állvány mellett a művész neje ül, figyelemmel kísérve férje munkáját. Ezenkívül láthatók a vásznak s mindazon művek fényképei is, melyek Munkácsy híret megalapították.

** (A Zárában kivégzett) pesti születésű közkatoná, kinek szomorú sorsa iránt mind Zárában, mind itt oly rendkívüli részvét mutatkozott, újabb tudósítások szerint két ízben lopásért, egyszer két évi börtönnel volt fenytve, egyszer pedig azért záratott el, mert atyja ellen halálos fenyegetésekkel élt. Mint korhely munkakerülő a dologházban is megfordult.

** (Beomlott hangversenyterem) Görlitzből írják: E hó 12-dikén reggeli 6 órakor a „Zur Centralhalle“ nevű nagy hangverseny- és tánczterem, mely most két éve építettett, beomlott. Éppen táncz volt a teremben, és a közönség még majdnem teljes számban volt jelen, midőn a terem vasrács-szerkezetű födele roppogni kezdett. A vigadók mind azonnal kirohantak a teremből és pár perc mulva az épület egész tetőzete iszonyu robajjal omlott alá. Néhányan, kik ruhájuk miatt kissé tovább időztek a teremben, el lönek temetve a romok alatt; de csakhamar kiszabadították őket. Öt ember sebesült meg, de nem halálosan.

** (Külföldi vegyesek.) Ö Felsőége a montenegrói fejedelemnek ajándékvisonzásul igen pompás íróasztali készletet küldött, mely Jauner Henrik udvari vésnök rajzai után ezüstből készült. — Ifju Fretwell János az angolok közt buzgón gyűjt a székely-kereszturi unitarius iskola építésére s egy Kriza-alapítványra s már küldött is ezerhatszáz frtot. — Rotterdamban bizottság alakult, mely Spinoza bölcsész kétszázados jubileumára 1877-ben ünnepélyt rendez; szülővárosa: Amsterdam akkorra szobrot emel neki. — A föld kerekességén, statisztikai kiszámítás szerint, évenként meghal 42 millió 403,093 egyén; naponként 116,200, óránként 4809 és percenként 80. — Nagy földrengést jelentenek Puerto Rico szigetéről, A földrengés Arrecivo várost csaknem egészen elpusztította. A városból összesen hat ház és két templom maradt sértetlenül.

Megbizások tára.

Sz. Sárkányba T. F. urnőnek: Ujból megküldtem. Szives tisztelet.

Kassára O. P. urnőnek: Fogadja szives köszönetemet lapom iránti jóakarataért.

Keresztúrra K. G. urhölgynek: Elkészült és el van küldve.

Szt. Miklósrá B. K. urnőnek: A legszivesebben tettem.

Zentára M. A. urnőnek: El van küldve.

Siklósrá A. M. urnőnek: Fogadja forró köszönetemet lapom iránti szives guzgalmáért.

Temesvárrá M. P. urhölgynek: Pontosan vettem.

Eperjesre T. L. urnőnek: Az érintett becses sorokat fájdalom, nem vettem. Bizonyosan a postán tévedtek el.

Keresztúrra O. M. urnőnek: Eltalálta!

F. István urnak: Későn érkezett.

